

**TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE
ADLARLA ÖN ADLARIN
BİRLİKTELİK KULLANIMI VE
EŞ DİZİMİ SÖZLÜĞÜ**

-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-

Bülent ÖZKAN

Türk Dil Kurumu Yayınları

Bülent ÖZKAN

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE ADLARLA
ÖN ADLARIN BİRLİKTELİK KULLANIMI
VE EŞ DİZİMİ SÖZLÜĞÜ
-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-

Özkan, Bülent

Türkiye Türkçesinde adlarla ön adların birliktelik kullanımı ve eş dizimi sözlüğü: derlem tabanlı bir uygulama/ Bülent Özkan.-- Ankara: Türk Dil Kurumu, 2022.

934 s.: 24 cm.— (Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları; 1453)

Kaynakça: 799-800 ss.

ISBN 978-975-17-5107-2

Sözlükler, Türk Dili 2. Sözlükler, Türk Dili—Eş Dizimi 3. Sözlükler, Türk Dili—Dil Bilgisi I. e. a.

Türk Dil Kurumu Yayınları

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE ADLARLA
ÖN ADLARIN BİRLİKTELİK KULLANIMI
VE EŞ DİZİMİ SÖZLÜĞÜ
-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-

Bülent ÖZKAN

Ankara, 2022

Atatürk Kùltür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Türk Dil Kurumu Yayınları: 1453

TÜRKİYE TÜRKÇESİNDE ADLARLA ÖN ADLARIN
BİRLİKTELİK KULLANIMI VE EŞ DİZİMİ SÖZLÜĞÜ
-Derlem Tabanlı Bir Uygulama-

Prof. Dr. Bülent ÖZKAN
*

İnceleyiciler:

Prof. Dr. N. Engin UZUN
Prof. Dr. Mehmet AYDIN

*

Metin Denetimi:

TDK - Kübra KICIR

*

Sayfa ve Kapak Tasarımı:

TDK - Fayik YANGIR

*

Baskı:

Birinci Baskı: Ankara, 2022 Şubat
ISBN: 978-975-17-5107-2

*

Dağıtım:

Türk Dil Kurumu
Atatürk Bulvarı No.: 217
06680 Kavaklıdere / ANKARA
Telefon: +90 (312) 457 52 00
Belgegeçer: +90 (312) 468 07 83
Genel ağ: <http://tdk.gov.tr>

*

©5846 sayılı Yasa'ya göre
eserin bütün yayın, çeviri ve alıntı hakları
Türk Dil Kurumuna aittir.

İçindekiler

ÖN SÖZ • 7

TEŞEKKÜR • 9

SUNUŞ • 11

YÖNTEMSEL YAKLAŞIM • 13

KULLANILAN DERLEM HAKKINDA • 14

SÖZLÜK AÇIKLAMALARI / İŞARETLEYİCİLERİ • 15

KISALTMALAR • 16

Aa • 17

Bb • 69

Cc • 119

Çç • 131

Dd • 153

Ee • 205

Ff • 231

Gg • 247

Hh • 283

Iı • 319

İi • 323

Jj • 355

Kk • 357

Ll • 451

Mm • 459

Nm • 505

Oo • 515

Öö • 531

Pp • 543

Rr • 571

Ss • 585

Şş • 647

Tt • 665

Uu • 717

Üü • 727

Vv • 733

Yy • 743

Zz • 789

KAYNAKLAR • 799

Ek 1: Sözlük Birimsel Bileşenler Listesi • 801

Ek 2: Sözlük Sıklık Listesi • 811

ÖN SÖZ

TÜBİTAK tarafından 2009-2011 yılları arasında desteklenen 109K104 numaralı ve “Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eşdizimliliği -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-” başlıklı Ulusal Araştırma Projesi’nin veri seti kullanılarak Türkiye Türkçesinde sıfat (ön ad) tanımlı 11.320 sözlük birimleşmiş söz varlığı unsurunun adlarla olan *birliktelik kullanımları* ve *eş dizimlilikleri* değerlendirilmiş, bilişim teknolojilerinin de desteğiyle bir “eş dizimi sözlüğü” oluşturulmuştur.

Elinizdeki sözlük ise söz konusu araştırma projesinin veri seti üzerinden tamamlayıcı bir çalışma olarak *ad > ön ad* bağlamında *birliktelik kullanımları* ve *eş dizimlilik* görünümelerini içermektedir. Söz varlığımızda madde başı olarak ad tanımlı sözlük birimlerin ön adlarla yapısal birliktelikleri ve anlamsal dağılımları sıklık temelli olarak bu sözlüğün içeriğinde yer almaktadır. Bu anlamda sözlükte madde başı ve madde içi 13.270 sözlük birim yapılandırılmıştır. Sözlükte yer alan sözlük birimlerin sıklıkları ayrıca “Ekler” bölümünde sunulmuştur (bk. **Ek 2: Sözlük Sıklık Listesi**).

Eş dizimi sözlükleri, temelde çok geniş bir yelpazede dil çalışmalarına kaynaklık edebilecek potansiyele sahipse de gerçekte eş dizimi sözlükleri yabancı dil öğretiminde sıklıkla başvuru olan bir “özel alan sözlüğü”ne karşılık gelmektedir. Özellikle ileri düzeyde yabancı dil öğrenenlerin dilin doğal yapısına uygun bir şekilde dili kullanmalarını sağlayabilmek amacıyla sözcükleri aynı dizge içerisinde birlikte kullanıldıkları diğer sözcüklerle bir arada gösteren *eş dizimli sözlüklerin* dil öğretimine önemli katkılar sağladığı bilinmektedir.¹

Dizgesel olarak adlarla ön adların birliktelik kullanımları ve eş dizimlilikleri çerçevesinde Türkçede *ad > ön ad* ilişkisinde kavram alanlarının belirlendiği bu çalışma, dilin doğal yapısına uygun bir şekilde öğrencilerin dili kullanmalarına katkı sağlayacaktır. Bu anlamda çalışma, ortaya koyduğu veri setiyle alan yazında bir ilk olma niteliği taşımaktadır.

Çalışmanın ilk bölümü olan *Türkiye Türkçesinde Ön Adlarla Adların Birliktelik Kullanımı ve Eş Dizimi Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından

¹ bk. Çetinkaya, 2009.

yayımlanmıştır. Bu sözlük ise söz konusu eserin tamamlayıcı halkası olarak ortaya konulmuştur.

İlk kitabın ön sözünde de belirttiğim gibi bu sözlüğün ortaya çıkma motivasyonu, 2007 yılında Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yeni Türk Dili Ana Bilim Dalında çok kıymetli hocam Prof. Dr. Mehmet Özmen danışmanlığında Türkçe üzerine yapılmış ilk derlem tabanlı çalışma olan “Türkiye Türkçesinde Belirteçlerle Türkiye Türkçesinde Belirteçlerin Fiillerle Birliktelik Kullanımları ve Eşdizimliliği” başlıklı doktora tezidir. Bu anlamda, kıymetli hocam Prof. Dr. Mehmet Özmen’e en derin saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Bu tez çalışması, uygulanan yöntemin Türkçe için ne kadar yeni olduğu fikrinden hareketle “Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eşdizimliliği -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-” başlıklı TÜBİTAK tarafından desteklenen ulusal araştırma projesine ilham kaynağı olmuştur.

Çalışma, derlem tabanlı ulusal araştırma projesi olmasının yanında Türkiye’de bir yöntem olarak dil-dil bilim alanında derlem dil bilimi uygulamalarının yaygınlaşmasına da büyük katkılar sağlamıştır. Projede bursiyer olarak görev alan lisansüstü öğrencilerin büyük bir kısmının bugün derlem dil bilimi yöntemine dayalı çalışmalar yapıyor olduklarını görmek, ortaya koyulan bu çalışmadan daha değerli bir kazanım olarak değerlendirilebilir. Bu noktada, projenin mali desteğini sağlayan TÜBİTAK’a teşekkür etmeden geçemeyeceğim.

İlkinde olduğu gibi, bu çalışmanın son hâlinin ortaya çıkmasında yazılım ve etiketleme ara yüzlerini yeniden tasarlayarak işimi oldukça kolaylaştıran İbrahim Yapıcı’ya ayrıca teşekkür ederim.

Bu çalışmanın ilki ile birlikte Türkçe üzerine yapılacak diğer çalışmalara örnek olması ve yapılacak çalışmaların bu çalışmanın da ötesine geçebilmesi en büyük dileğim.

Prof. Dr. Bülent ÖZKAN

Adana / 2021

TEŞEKKÜR

Bu çalışma, TÜBİTAK SOBAG 109K104 “Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eşdizimliliği -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-” başlıklı Ulusal Araştırma Projesi’nden üretilmiştir.

Katkıları için TÜBİTAK’a teşekkür ederim.

Prof. Dr. Bülent ÖZKAN

*“Sana ait olanı bu kadar değerli yapan,
onun için harcadığın zamandır.”*
(Küçük Prens)

SUNUŞ²

Dil araştırmaları; bilişim teknolojilerinin gelişimi sonucu, diğeri tüm bilim dallarında olduğu gibi, bambaşka bir yönde ilerlemektedir. Bilgisayarlı dil çalışmaları, bugün bir mühendislik alanına dönüşmüş bulunmaktadır. Her ne kadar Türkiye’de bu amaçla yürütölen çalışmalar son yıllarda hız kazansa da ‘bilgisayar destekli dil / dil bilimi çalışmaları’ olarak da adlandırılan bu alanda; oldukça güvenilir ve hızlı erişilebilir dilsel bir ortamda -özellikle sözlük bilimi ve söz dizimi çalışmalarında- dilin kullanım özelliklerini belirlemek, ana dili ve yabancı dil öğretimine yönelik sıklığı yüksek yapıları ve kullanımlarını ortaya çıkarmak vb. amaçlarla *derlem* oluşturmak ve bunu işlemek başlıca çalışma konuları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilindiğı gibi bir dilin temel söz varlığını derlemek, *sözlük bilimi* (lexicology) çalışmalarının ana amaçlarındandır. Sözlük bilimi; sadece ana dilin kullanıcıları için genel amaçlı bir sözlük değıl, belirgin amaçlar doğrultusunda hazırlanmış *özel amaçlı sözlükler* (atasözleri ve deyimler sözlüğü, terim sözlükleri, eş anlamlı sözcükler sözlüğü, zıt anlamlı sözcükler sözlüğü, eş dizimi sözlüğü vb.) oluşturmakla da ilgilenir (Özkan 2012). Bugün Türkiye Türkçesinin söz varlığı üzerine yapılan çalışmalar değıerlendirildiğinde genel amaçlı sözlük çalışmalarının yanında, özel amaçlı sözlük çalışmalarının sınırlılığı açıkça gözlemlenmektedir.

Sözlük biliminde özel amaçlı çalışmaların bir ürünü olan *birliktelik kullanımı* ve *eş dizimi sözlükleri*, Türkiye Türkçesinin söz varlığı çalışmalarında üzerinde çokça durulmayan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Öte yandan *birliktelik kullanımı* (cooccurrence) ve *eş dizimlilik* (collocation); literatürde, özellikle de *derlem dil bilimi* (corpus linguistics) alanında, sözlük bilimine koşut olarak dil öğretilmi odaklı sözlük bilimsel önceliklerin belirlenmesi aşamasında çokça başvurulana bir uygulama olarak yerini almıştır. Bu anlamda Türkçeyi sözü edilen uygulama alanının yöntemleriyle işlemek, elde edilen verilerden Türkçenin söz varlığını ve onun sınırlarını belirlemek önem taşımaktadır.

² Bu bölüm, 109K104 numaralı ve “Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eşdizimliliğı -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-” başlıklı Ulusal Araştırma Projesi’nin sonuç raporu ve B. Özkan (2020), *Türkiye Türkçesinde Ön Adlarla Adların Birliktelik Kullanımı ve Eş Dizimi Sözlüğü -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 1360, Ankara’dan alınmıştır.

Bir sözlük hazırlanırken ölçülenmiş birtakım yöntemler kullanılmalıdır. Bu yöntemlerin başında ise dilin karakteristik ve tipik kullanım ortamlarından derlenmiş, o dili temsil niteliğine sahip yazılı ve sözlü *derleme* (corpus) dayanma zorunluluğu gelir. Tam tersi durumda; sözlük olarak ortaya konulan yapıt, ansiklopedik bir başvuru kaynağı olmaktan öteye geçme şansına sahip değildir (Uzun 2006).

Bu çerçevede, Türkçenin sözü edilen günümüz bilişim uygulamalarıyla tam ve yetkin bir söz varlığı ortaya koyulamamıştır (Bozkurt 2017). Bugün sözlük bilimi alanında Türkçe için yapılan çalışmalar, sezgisel düzeyde çalışmalar olarak varlığını sürdürmektedir. Ancak sözlük bilimi, dilin kullanımına dayalı bir anlayışı benimseyen ve geçerliliği her geçen gün artan *derlem tabanlı* (corpus based) çalışmaların ışığında ilerlemektedir.

Türkçenin temel söz varlığını tespit etmek, özellikle ana dili ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde önemli bir yere sahiptir. Dil öğretiminde özellikle tüm yönleriyle temel söz varlığını ortaya çıkarmak ve bu anlamda öncelikleri belirlemek, dil öğretiminin olmazsa olmazları arasındadır (Özkan vd. 2011).

Bu çalışma, *Güncel Türkçe Sözlük*'te (GTS) ad olarak tanımlı 13.270 sözlük birimin ön ad tanımlı sözlük birimlerle dizgesel ilişkilerini *derlem tabanlı* bir uygulamayla *birliktelik kullanımı* ve *eş dizimlilik* kavramları çerçevesinde ortaya koymaktadır.

Oluşturulan bu sözlük, "Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Sıfatların Eş-dizimliliği -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-" başlıklı TÜBİTAK projesinin tamamlayıcı bir çıktısıdır. Söz konusu projeye Türkiye Türkçesinde sıfat (ön ad) tanımlı sözlük birimleşmiş söz varlığı unsurları, adlarla *birliktelik kullanımları* ve *eş dizimlilikleri* açısından değerlendirilmiş; bilişim teknolojilerinin de desteğiyle bir "eş dizimi sözlüğü" oluşturulmuştur.

Bu kitapta, adı geçen projeye elde edilmiş olan etiketlenmiş / işaretlenmiş *derlem* verisi kullanılarak Türkiye Türkçesinde ad tanımlı sözlük birimlerin alabilecekleri ön adlar sözlükleştirilmiştir. Bu çerçevede **ad** > **ön ad** birliktelik kullanımları ve eş dizimlilikleri yeniden yapılandırılarak bir sözlük oluşturulmuştur.

Bu doğrultuda ortaya koyulan *Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Adlarla Ön Adların Birliktelik Kullanımı ve Eş Dizimi Sözlüğü* ile:

1. GTS'de madde başı olarak ad tanımlı sözlük birimlerin ön adlarla yapısal birliktelikleri ve anlamsal dağılımları, sıklık temelli olarak belirlenmiştir.

2. Adlarla ön adların yapısal birliktelikleri değerlendirilirken onların bağdaşıklık ölçütleri içerisinde gerçekleşen yapılar olarak dizgede bir arada bulunmaları esas alındığından Türkçede ad-ön ad ilişkisinde kavram alanları belirlemiştir. Örneğin;

insan • Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı. • Âdemoğlu, Âdem evladı. *inançlı* | ~ *ruhlu* | *yüz binlerce* | *milyonlarca* | *kültürlü* | *ahlaklı* | *çalışkan* | *sıradan* | *yüzlerce* | *bir sürü* | *gencecik* | *ikinci sınıf* | *duygulu* | *günahsız* | *namuslu* | *kentli* | *vatansever* | *binlerce* | *iyi yürekli* | *on binlerce* | *iyi kalpli* | *bilgili* | ~ *kafalı* | *olgun* | *yetişkin* | *varlıklı* | *bir avuç* | *erdemli* | *aklı başında* | *uygar* | *bilgisiz* | *masum* | *suçsuz* | *sağlıklı* | *çeşit çeşit* | *yoksul* | *bencil* | *bambaşka* | *sıcakkanlı* | *kibar* | *yiğit* | *ölümlü* | *idealist* | *ezik* | *silahsız* | *tembel* | ~ *kopuk* | ~ *kilolu* | *becerikli* | ~ *derili* | ~ *düşkün* | *marjinal* | *normal* | ~ *fikirli* | *mütevazı* | *yurtsever* | *sefil* | *akıllı* | *hırslı* | ~ *karakterli* | *kopya* | *yetişmiş* | *mütedeyyin* | *diğer* | *bunca* | *ayrıcılık* | *ölümsüz* | *cömert* | *temiz yürekli* | *vicdanlı* | ~ *iradeli* | *gelişmiş* | *vefalı* | *anlayışlı* | *yaşlı* | *birçok* | *başarısız* | *sahici* | ~ *duyarlı* | *üreten* | *okumuş* | ~ *giyimli* | *namussuz* | *savunmasız* | *evsiz* | *birtakım* | ~ *cahil* ... (bk. **insan** madde başı.)

gibi bir kavram ve tanım alanı, sıklık temelli olarak bu çalışmayla ortaya koyulmuştur.

3. Sözlükte madde başı ve madde içi 13.270 ad tanımlı sözlük birim yapılandırılmıştır. Sözlükte yer alan sözlük birimlerin sıklıkları ayrıca “Ekler” bölümünde sunulmuştur (bk. **Ek 2: Sözlük Sıklık Listesi**).

4. Özellikle ileri düzeyde yabancı dil öğrenenlerin dilin doğal yapısına uygun bir şekilde dili kullanmalarını sağlayabilmek amacıyla sözcükleri aynı dizge içerisinde birlikte kullanıldıkları diğer sözcüklerle bir arada gösteren *eş dizimli sözlüklerin* dil öğretimine önemli katkılar sağladığı (Çetinkaya 2009) bilinmektedir. Dizgesel olarak adlarla ön adların birliktelik kullanımları ve eş dizimlilikleri çerçevesinde Türkçede **ad** > **ön ad** ilişkisinde kavram alanlarının belirlendiği bu çalışma, dilin doğal yapısına uygun bir şekilde öğrencilerin dili kullanmalarına katkı sağlayacaktır. Bu anlamda çalışma, ortaya koyduğu veri setiyle alan yazında bir ilk olma özelliği taşıması bakımından önemlidir.

YÖNTEMSSEL YAKLAŞIM

Bilgisayarlı dil biliminde *derlem* ya da *bütüncü* olarak adlandırılan yapı, belirli amaçlar doğrultusunda yazılı veya sözlü dile dayalı ürünlerin birtakım işaretleme ölçütleriyle bir araya getirilmesinden oluşan bütündür (Say vd. 2002). Bu ölçütler, çeşitli işaretleme dilleri aracılığıyla bilgisayarların işleyip okuyabildiği ayrıntılı yapılandırmalardır.

İşaretlenmiş ve böylece bilgisayarlarca işlenebilir / okunabilir hâle getirilmiş bir derlem, çeşitli programlama dilleri (Java, Perl, Php vb.) ile hazırlanan görsel ara yüze sahip yazılımlarla işlenebilmekte ve sorgulanabilmektedir. Bu şekilde *bağlamli dizin* (concordance) ve *eş dizim* gibi yapılarının çıkarılması, söz dizimi görünümünün belirlenmesi ve sorgulanabilmesi, yabancı dil

öğretimine yönelik sıklığı yüksek yapı ve birimlerin belirlenebilmesi, oldukça hızlı ve güvenilir bir dijital (sayısal) ortamda mümkün olabilmektedir. Bu anlamda oluşturulan bu sözlükte, işaretlenmiş / etiketlenmiş derlem verileri üzerinden bir sözlük bilim uygulaması yapılmıştır.

KULLANILAN DERLEM HAKKINDA

Bu çalışma, 25 milyon (+/-) sözcük birimlik bir *derlem* üzerinden yürütülmüştür.³

Bu anlamda, Türkiye Türkçesinin yazın diline ait çeşitli türlerde metinler ile genel ağ ortamından birtakım yazılımlar aracılığıyla derlenen 25 milyon (+/-) sözcüklük konu duyarlı [sanat, ekonomi, güncel haber, makale, gezi, hobi vb.] bir derlem, amaca uygun olarak sayısallaştırılmıştır.

Derlem, **A- Basılı Eserler** (%60) ve **B- İnternet Metinleri**'nden (%40) oluşmaktadır. Tasarımlanan derlem; *temsîl gücü* açısından Türk yazınında yer aldığı yoğunlukla “roman, şiir, deneme-eleştiri, öykü, tiyatro, anı, inceleme-araştırma, mizah, sohbet-söyleşi-makale, gezi-hatıra, mektup, biyografi, günlük vb.” olmak üzere çeşitli metin türlerini içermektedir. Öte yandan yine internet ortamında yer aldığı yoğunlukla derleme dâhil edilen konu duyarlı [haber, spor, güncel, gezi, ekonomi vb.] metinler de aynı çerçevede tabakalandırılmıştır.

Türkiye Türkçesi söz varlığında adların ön adlarla birliktelik kullanımları ve eş dizimlilikleri üzerine derlem tabanlı bir uygulama olarak ortaya koyulan bu çalışmada ulaşılan sonuçları özetle şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Genelde dil, özelde ise Türkçede yoğun bir kullanıma sahip olan adların dizimsel özellikleri belirlenmiştir. Öte yandan adların ön adlarla birliktelik kullanımlarını ve eş dizimliliklerini derlem tabanlı bir uygulamayla ortaya koyan bu çalışmada, adların bu anlamdaki görünümü oluşturulan derlemle sınırlı olsa da Türkiye Türkçesi söz varlığında adların ön adlarla birliktelik kullanımları ve eş dizimlilik görünümünü büyük ölçüde yansıttığı söylenebilir.

2. Türkçenin söz varlığını barındıran GTS'de, adların derlem tabanlı sözlüğü ortaya koyulmuştur. Adların ön adlarla birliktelik kullanımları ve eş dizimlilikleri belirlenirken adların anlam özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Oluşturulan sözlük, kullanımına rastlanılmayan anlamlar madde başlarının anlamlarında yer almayacak şekilde biçimlendirilmiştir.

3. Bu çalışmayla Türkiye Türkçesinde ad-ön ad ilişkisinde kavram alanları belirlenmiştir.

4. Türkçenin ana dili ve yabancı dil olarak öğretimi konusunda, adlarla ön adların yapısal birliktelikleri temelinde var olan kullanım görünümü sıklık temelli olarak belirlenmiştir.

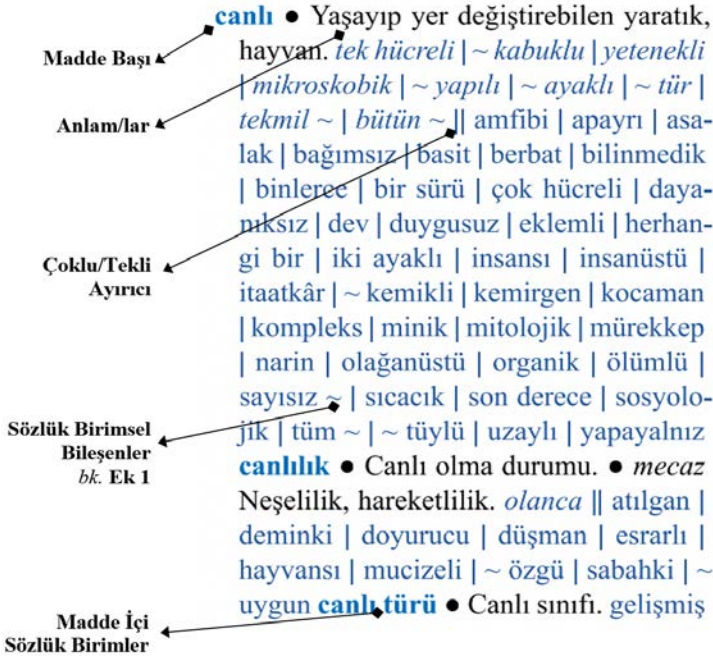
³ bk. <http://turkcederlem.mersin.edu.tr>

5. “Türkiye Türkçesinin Eş Dizimi Sözlüğü” için temel veriler, adlarla ön adların yapısal birliktelikleri bağlamında derlenmiştir.

6. Bilişim teknolojilerinin sunduğu imkânlar aracılığıyla Türkiye Türkçesinde adlar ile ilgili devam çalışmalarında önemli ölçüde dilsel veri derlenmiş ve bu çalışmayla diğer araştırmacıların kullanımına sunulmuştur.

SÖZLÜK AÇIKLAMALARI / İŞARETLEYİCİLERİ

1. Madde başı ve madde içi sözlük birimleri koyu ve mavi olarak imlenmiştir.
2. Madde başlarının anlamları, derlemde rastlanan anlamlar göz önünde bulundurularak verilmiştir.
3. Adlarla sık kullanıma sahip ön adlar *eğik* yazıyla gösterilmiştir.
4. Çoklu / sık kullanıma sahip olanlar eğik yazıyla, tekli kullanımlar ise normal yazıyla abecesel olarak sunulmuş ve çoklu-tekli kullanımlar “||” işaretiyle ayrılmıştır.
5. Sözlük birimsel bileşene sahip önadlar “~” işaretiyle belirtilmiş söz konusu belirlenimler “Ek 1: Sözlük Birimsel Bileşenler Listesi”nde gösterilmiştir.

KISALTMALAR

<i>bk.</i>	Bakınız.
(-de)	Bulunma durum eki ile kullanılan.
(-den)	Çıkma durum eki ile kullanılan.
(-e)	Yönelme durum eki ile kullanılan.
(-i)	Belirtme durum eki ile kullanılan.
(-ile)	Araç durum eki ile kullanılan.
(-lAr / -lArI)	Çokluk ifadesi ile kullanılanlar.
(...)	Herhangi bir tamlayıcı ile kullanılanlar.
(... gibi)	‘gibi’ ilgeciyle kullanılanlar.
(... kadar)	‘kadar’ ilgeciyle kullanılanlar.
(açık / sabit vb ...)	Söz biçimlerle tamlananlar [açık fikirli, sabit fikirli vb. ...].
vb.	ve benzeri (bk. Sözlük Birimsel Bileşenler Listesi).
~	Sözlük birimsel bileşenler (bk. Sözlük Birimsel Bileşenler Listesi).

aA

aba • Yünün dövülmesiyle yapılan kalın ve kaba kumaş. • Bu kumaştan yapılmış yakasız ve uzun üstlük. • *eskimiş* Bu kumaştan yapılan ve dervişlerce giyilen hırka. *sırmalı* || ~ çizgili | kahverengi | kıl | ~ mamur | yakut

abajur • Işığlı bir yere toplamak, doğrudan doğruya gözlere vurmasını önlemek için kullanılan, kâğıt, kumaş, maden veya renkli camdan yapılmış lamba siperi. • Genellikle üzeri siperli masa lambası veya ayaklı lamba. ~ *ayaklı* | *püsküllü* | *mavi* || ak | keten | kısık | maron | pembe | yuvarlak

abaküs • *matematik* Sayı boncuğu. fiyaka

abartı • Bir şeyi, bir olayı olduğundan büyük veya çok gösterme, mübalağa. *düşsel* | *sevimli*

abartma • Abartmak işi. *artistik* | *bilinçli* | *düşündürücü* | *ölçüsüz*

abece • *dil bilgisi* Alfabe. anlı şanlı

abi • Ağabey. ~ edalı | fedakâr | güzel | hayırsız | ~ içici | iri | ~ tarifli | toraman | uyku sersemi | vatansever | yakışıklı | yarım akıllı

abide • *mimarlık* Anıt. *sembolik* | *muhteşem* || edebî | gezici | hususi | muazzam | murassa | ölümsüz | zarif

abla • Bir kimsenin kendisinden büyük olan kız kardeşi. • Büyük kız kardeş gibi saygı ve sevgi gösterilen kız veya kadın. • (teklifsiz konuşmada) Erkeklerin kız veya kadınlara seslenirken söyledikleri söz. *rahmetli* | *geçkin* | ~ *kaşlı* | *etli butlu* || ahmak | akıllı | anlayışlı | aristokrat | asabi | ~ bacaklı | bıçkın | büyük | cırtlak

| disiplinli | dünya güzeli | gelinlik | gencecik | güzel | hastalıklı | ~ hevesli | hırslı | mıymıntı | mızımız | ~ örgülü | sabur | sevgili ~ | şefkatli | şirret | ~ tam | uslu | yetişkin | zalim

ablaklık • Ablak olma durumu. yağlı

abluka • *askerlik* Kuşatma. *gerici* | *yoz*

abone • Süreli yayınları parasını önceden ödeyerek alma işi. • Bir şeyi sürekli olarak kullanmak için hizmeti verenle sözleşme yapan kimse, sürdürümcü. *kesintili* | *kontrollü* | *ön ödemeli* | *faturalı* || görme engelli | ~ tarifeli **abonelik** • Abone olma durumu. • Belirli sayıda abonesi olan. *faturalı* | *ön ödemeli*

absürt • Saçma. aksak

abur cubur • Yararı gözetilmeksizin rastgele yenilen şeyler. *zararsız*

acele • Tez davranma gerekliliği. baş döndürücü | sebepsiz | sinirli | tarifsiz **acelecilik** • Aceleci olma durumu, ıvencilik. sinirli

Acem güzeli • Görenleri kendine hayran bırakacak güzellikteki kadın. ~ taçlı

acemi • İşinde, mesleğinde yeni olan, toy. • Bir yere, bir şeye yabancı olan. *kıdemsiz* || pervasız **acemilik** • Acemi olma durumu, toyluk. • Acemice davranış, toyluk. *bariz* | *sevimli* | *yumuşak*

acı • Bazı maddelerin dilde bıraktığı yakıcı duyu, tatlı karşıtı. • Herhangi bir dış etken dolayısıyla duyulan rahatsızlık, ızdırıp. • *mecaz* Ölüm, yangın, deprem vb. olayların yarattığı üzüntü, keder, elem. *dayanılmaz* | *tarifsiz* | *buruk* | *derin* | ~ *beter* | *amansız* | *anlaşılmaz* | *sonsuz* |

acılık

bireysel | *sağır* | *nice* ~ | *keskin* | *katıksız* | *müphem* | *çaresiz* | *korkunç* | *yoğun* | *sebebsiz* | *onca* | *müthiş* | *bunca* | *yakıcı* | ~ *doyuran* | *yüzeysel* | *karma* | *ince* || *acısız* | *alçakça* | *alınan* | *anonim* | *arsız* | *avuç* | *avuç* | *bağımsız* | ~ *belirsiz* | *belli* | *belirsiz* | ~ *beslenen* | *beşerî* | *bin türlü* | *bir parça* | *bir tutam* | *bitimsiz* | *bu* | *büyük* | *çok* | *çok* | *yönlü* | *değişik* | *değişmez* | *değme* | *dev* | *duble* | *dünyevi* | *düşmanca* | *elbisesiz* | *fiziki* | *fiziksel* | *garip* | *geçmiş* | ~ *gelen* | *gizemli* | *görkemli* | *gövdesel* | *gündüzki* | ~ *haberli* | *hüzünlü* | *inanılmaz* | *insancıl* | *insanüstü* | *ıpslak* | *kaçınılmaz* | ~ *karışık* | *karmakarışık* | *karşılıklı* | *kişisel* | ~ *kırıcı* | *kolayca* | *kopkoyu* | *korkulu* | *körpe* | *kunt* | *kurmaca* | *kusursuz* | *küstah* | *maddi* | *milyarlarca* | ~ *mütevelli* | *nedensiz* | *nihayetsiz* | *olağan* | *olanca* | *olmadık* | *optimum* | *ölümcül* | *ruhsal* | *sahipsiz* | *saklı* | *saldırgan* | *sanal* | *sayısız* | ~ *sefil* | *soylu* | *şahsi* | *tanıdık* | *taze* | *tek yanlı* | *tuhaf* | *tüm* ~ | *uydurma* | *uzvi* | *yapmacık* | *yerleşik* | *yoz* | ~ *yönlü* | *zehir zıkkım* **acılık** • Acı olma durumu. • *mecaz* Dokunaklılık, kederlilik, yaşlılık. anlaşılmaz | *bakır çalığı* | *olanca* | *tarifsiz* | *umutsuz* | *yapışkan*

acıma • Başka bir kimsenin veya canlının mutsuzluğuna karşı duyulan üzüntü, merhamet. *dayanılmaz* | ~ *saygılı* | *tuhaf*

acımasızlık • Acımasız olma durumu. *keyfi* | *nedensiz* | *olanca*

acizlik • Beceriksizlik, güçsüzlük. *bencil*

acun • Dünya. *düşsel* || *çirkin* | *daracık* | *gelmiş geçmiş* ~ | *sonsuz*

aç • Yemek yemesi gereken, tok olmayan kişi. *saz benizli* || ~ *benizli*

açacak • Şişelenmiş bazı içeceklerin kapaklarını açmaya yarayan araç. ~ *kakmalı*

açelya • Kokusuz, güzel renkli çiçekler açan bir bitki (*Rhododendron*). *yabani*

açgözlülük • Açgözlü olma durumu, doymazlık, gözü doymazlık, harislik, tamahkârlık, tamah. *tükenmez*

açı • *matematik* Birbirini kesen iki yüzey veya aynı noktadan çıkan iki yarım doğrunun oluşturduğu geometrik biçim, zaviye. • *mecaz* Görüş, bakım, yön, anlayış biçimi. *sosyolojik* | *kuramsal* | *lojistik* | *parasal* | *sınıfsal* | *psikolojik* | *yazınsal* | *hukuksal* | *jeolojik* | *biyolojik* | *duygusal* | *hijyenik* | *demografik* | *nörolojik* | *maddi* | *felsefi* | *dilsel* | *değişik* | *bireysel* | *kişisel* | *insancıl* | *bilişsel* | ~ *çeşitli* | *doksan* | *estetik* | *istatistiksel* | *ruhsal* | *zorlayıcı* | *ahlaki* | *mesleki* | *politik* | *özel* | *arkeolojik* | *fiziksel* | *bedensel* | *mizahi* | *makro* | *ideolojik* | *istatistiki* | *ekonomik* | *yönetmel* | *sembolik* | *bambaşka* | *teknik* | *toplumsal* | *tinsel* | *sanatsal* | ~ *belli* | *şii* | *dinsel* | *morfolojik* | *antropolojik* | *mikro* | *sistemati* | *farklı* | *ekolojik* | *tematik* | *yasal* | *akli* | *hiyerarşik* | *analitik* | *kültürel* | *ilkesel* | *mali* | *evrensel* | *nesnel* | *siyasal* | *fonksiyonel* | *tarihsel* | *kötümser* | *düşünsel* | *anlamsal* | *bilimsel* | *sinematografik* | ~ *haiz* | *sosyal psikolojik* | *simgesel* | *makroekonomik* | *kanuni* | *astrolojik* || *aerodinamik* | *ailevi* | *antiemperyalist* | *armonik* | *artistik* | *başka* | *bazı* ~ | *bürokratik* | *bütünsel* | *can alıcı* | *cinsel* | *coğrafi* | *dik* | *edilgin* | *endemik* | *endokrinolojik* | *enteresan* | *eşit* | *etimolojik* | *etnik* | *ezoterik* | *ferah* | *finansal* | *genel* | *görsel* | *iktisadi* | *ilmî* | *kapanık* | *kısır* | *kıvrak* | *konvansiyonel* | *kriminolojik* | *mahdut* | *manevi* | *masum* | *matematiksel* | *mevsimsel* | *mikrobiyolojik* | *mitolojik* | *muzır* | *müktesep* | *müstesna* | *naif* | *nicel* | *olumlu* | *optik* | *optimal* | *organik* | *örgütsel* | *öteki* | *özdeksel* | *platonik* | *pornografik* | *ritmik* | *ruh bilimsel* | *saçma sapan* | *siyasi* | *sözel* | *statik* | *stratejik* | *şu* | *tartışmalı* | *tümel* | *vicdani* | *yaratıcı* | *yeni* | *yepyeni* | *yönetimsel* | *yüzeysel*

açık • Bir gereksinimin karşılanamaması durumu. *finansal* || ~ *aylık* | *cari* | *devasa*

| fazla | geniş | hukuksal | kümülatif | ~ milyarlık | nim | ~ tabanlı | ticari | yurt içi **açık büfe** • Yiyecek ve içeceklerin serbestçe seçilip alındığı servis düzeni. görkemli **açık hava** • Bulutsuz hava. rüzgârlı **açık oturum** • Seçilmiş bir konuşmacı grubu tarafından güncel, siyasal, sosyal ve bilimsel konuların veya sorunların herkesin izleyebileceği bir biçimde açık olarak tartışıldığı toplantı, panel. akşamki | kaçıncı

açıklama • Açıklamak işi, izah. *zehir zemberek | dobra | doyurucu | sosyolojik | aydınlatıcı* | ~ ilişkin | mantıklı | küstahça | *teferruatlı | mucizevi* | ~ imalı | gerekli | mantıksal | sorumsuz | mütevazı | *saçma sapan | akademik | mutedil | aldatıcı | ütöpik* | ~ onaylı | zamansız | inandırıcı | akılcı | mantıksız | saygısız | yavan | tamamlayıcı | ~ gerekçeli || abuk subuk | akla yakın | alaycı | alışılmamış | ansiklopedik | antidemokratik | asılsız | ayrıntılı | basit | beceriksiz | benzeri | bilgece | ~ bilmiş | ~ boylu | cevabi | cılız | çelişik | çok yönlü | düzmece | eksantrik | esprili | etraflı | gecikmeli | geçerli | ~ gelen | geniş | gerçek dışı | gereksiz | güncel | hafifletici | herhangi bir | hesapsız | hiddetli | histerik | içler acısı | iğrenç | ihtiyatlı | ~ ilgili | ilginç | ilkel | ilmî | istekli | ırksal | kaçamak | kapsamlı | kasıtlı | kestirme | kısa | kısacık | klasik | körükleyici | kötüleyici | kuramsal | küstah | manasız | matematiksel | mekanik | mikrobiyolojik | modernize | mufassal | mutat | müstesna | nedensel | nörolojik | olmadık | oyunbozan | özgül | psikolojik | rasyonel | resmî | sarsak | ~ sayfalık | ~ sayılı | seviyesiz | sitemkâr | sıkıcı | sosyal psikolojik | şaşırtıcı | tafsilatlı | tarihsiz | tatminkâr | tekmiil ~ | teleolojik | tembel | ~ temelli | temelsiz | terbiyeli | terbiyesiz | tutarsız | ~ tür | utandırıcı | ~ uyarıcı | uzun | uzun boylu | veciz | yanıltıcı | ~ yazılı | yeterli | yığınla | ~ yollu | yürekler acısı | ~ zıt

açıklık • Açık olma durumu, aleniyet. • Bitki örtüsü olmayan çıplak yer. • Boş geniş yer, meydanlık. • *mecaz* Bir söz ya da yazıda maksadın belirgin olması özelliği, duruluk. • Uzaklık, mesafe. *olanca | kemerli | engin || aynı | berrak | bildik | bütün ~ | daha bir | dairesel | dümdüz | ferah | geniş | iyice | komple | saygısız | şaşırtıcı | yoğun | yuvarlak | yüzüz*

açılım • Herhangi bir konuyla veya sorunla ilgili olarak düşünce ve uygulamalarda yeni koşulların gerektirdiği değişiklikleri veya yenilikleri yapma. • Yeni bir bakış açısı getirme. • *matematik* Bir kısaltma veya formülün açık biçimi. *felsefi | tasavvufi || ~ asırlık | bambaşka | böyle | demokratik | deneysel | epistemolojik | kurumsal | ontolojik | ölçülü | özgür | parametrik | sistematik | yeterli*

açılış • Açılma işi. • Yeni bir yapının, yerin veya kuruluşun çalışmaya başlaması, küşat. ~ *geceki | sembolik | dualı | müjdeli || acayip | görkemli | harikulade | iddialı | mühim | saf | sancılı | sarsıntılı | sönük | uçsuz bucaksız | yabanıl | ~ yaraşır*

açış • Açma işi. zamansız

açlık • Aç olma durumu. • *mecaz* Kıtlık. • *mecaz* Aşırı istek içinde bulunma. *dehşet | duygusal | cinsel || amansız | ateşli | çocuksu | doymaz | ~ doyuran | garip | gizli | herhangi bir | korkunç | mütevazı | müthiş | okul sonrası | öldürücü | ~ sesli | şehvetli | uzun* **açlık grevi** • Kendisine veya başkalarına yapılan bir haksızlığı protesto için bir kimsenin aç durarak gösterdiği tepki. *simgesel | süresiz*

açma • Bir tür susamsız, kalınca, yağlı çörek. *sabahki*

açmaz • Sıkıntılı durum. *aynasız | insani*

ad • Bir kimseyi, bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam. • Herkesçe tanınmış veya işitilmiş olma durumu. • *dil bilgisi* Canlı ve cansız varlıkları, duygu

ada

ve düşünceleri, çeşitli durumları bildiren kelime, isim. *takma* | *Latince* | *müstear* | *sair* ~ | *asıl* | *uydurma* | *yöresel* | *özel* | *bugünkü* | *başka* | *şimdiki* | *yüzüncü* | ~ | *uygun* | *ön* | *güzel* | *gösterişli* | *yabancı* | *bir sürü* | *parıltılı* | *düzmece* | *simgesel* | *Farsça* | *bilimsel* | *afile* | *diğer* | *şiiresel* | *yaygın* | *teknik* | *şereflili* | *ünlü* | *kadim* || *açıklayıcı* | *adi* | *alaylı* | *alengirli* | *antik* | *ayrı* | *bambaşka* | ~ | *belirsiz* | *belli başlı* | *benzer* | *bilinen* | *birer* | *biricik* ~ | *büyülü* | *cicili bicili* | ~ | *çeşit* | *çeşit çeşit* | ~ | *çeşitli* | ~ | *çiçekli* | *dokunaklı* | ~ | *duyarlı* | *ehemmiyetsiz* | *eski* | *eşit* | *etkin* | *feci* | *geçici* | ~ | *gelme* | *gizemli* | *gözde* | *güllü* | ~ | *heceli* | ~ | *hecelik* | *iğrenç* | *ilençli* | *ilk* | *katışık* | *kimi* ~ | *kinayeli* | *kıdemli* | *kırılğan* | *kısa* | *komik* | *kökenli* | *kutsal* | *minimal* | *mitolojik* | *mukaddes* | *mübarek* | ~ | *mülhem* | *müşterek* | *müzikal* | *olası* | *olmadık* | *orijinal* | *oturaklı* | *ölümsüz* | *patetik* | *radikal* | *ruhani* | *Rumence* | *sayısız* ~ | *sefil* | *sevimsiz* | *somut* | *sönük* | *şanlı* | *şifreli* | *şirin* | *talihsiz* | *tanıdık* | *tantanalı* | *üç beş* | ~ | *ürpertici* | *yakın* | *yepyeni* | *yerli*

ada • Deniz veya göl suları ile çevrilmiş küçük kara parçası, cezire. • Çevresi yollarla belirlenmiş olan arsa ve böyle bir arsayı kaplayan yapılar topluluğu. *ısız* | *tılsımlı* | *hayırsız* | *volkanik* | *kaba* | ~ | *çevrili* | *irili ufaklı* ~ | *vahşi* | *sulak* | *lanetli* | ~ | *dolusu* | *verimli* | *yedi* | *yapayalnız* | ~ | *köpük* | *böyle* | *başboş* || *açık mavi* | ~ | *adlı* | *arktik* | *başka* | *boş* | *boz* | *bütün* ~ | *cıvıl cıvıl* | *çılgın* | *çıplak* | *çorak* | *daracık* | ~ | *delikli* | *esrarlı* | *güneşli* | *heykelli* | *huzurlu* | *insansız* | *kalabalık* | *kimsesiz* | *kıpır kıpır* | *koca* | *koskocaman* | *koyu yeşil* | *kumluk* | *kurak* | *küçük* | *mayınsız* | *metruk* | *mürekkep* | *nefes kesici* | *on binlerce* | *öteki* | *sahipli* | ~ | *sakızlı* | *sazlı* | *stratejik* | *sulu* | *şirin* | *topraklı* | *turuncu* | *ufacık* | *yabanıl* | *yakut* | *yüz binlerce* **ada çayı** • Ballıbabagillerden, yurdumuzda çok yetişen tüylü ve beyazımtırak yaprakları olan güzel

kokulu bir bitki, dağ çayı (*Salvia officinalis*). **limonlu ada sakini** • Bir adada yaşamını sürdüren kimse. **orta yaşlı ada tavşanı** • *hayvan bilimi* Evcil cinsleri de olan, tavşana yakın bir kemirici memeli, yaban tavşanı (*Oryctolagus cuniculus*). **minicik adacık** • Küçük ada. *irili ufaklı* ~ || *bağımsız* | ~ | *fenerli* | ~ | *kişilik* | *kumlu* | *mini* | ~ | *saydam* | *yüzlerce*

adak • Adanılan şey, nezir. ~ | *ibaret* | *mukaddes*

adale • *anatomi* Kas. *çevik* | *pektoral* || *budaklı* | *diri* | *güçlü* | *pörsük* | *sarışın* | *şişkin* | *tüm* ~

adalet • Yasalarla sahip olunan hakların herkes tarafından kullanılmasının sağlanması, türe. • Hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetme. • Bu işi uygulayan, yerine getiren devlet kuruluşları. • Herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkı olanı verme, doğruluk. *sosyal* | ~ | *standartlı* | *çifte standartlı* | *tanrısal* | *toplumsal* | *ızaftı* || *bağımsız* | *devletçi* | *gecikmeli* | *hangi* | *ilahi* | *insanüstü* | *ölümsüz* | *sarı* | *sınıfsal* | *üç adaletsizlik* • Adaletle aykırı olma durumu. *toplumsal* || *kendine mahsus* | *mevcut*

adam • İnsan. • Erkek kişi. • Birinin yanında bulunan ve işini yapan kimse. • Birinin yararlandığı, kullandığı kimse. • Daima birinin yanında olan, onu destekleyen, isteklerini yerine getiren kimse. • Görevli kimse. • İyi huylu, güvenilir kimse. • Bir alanı benimseyen kimse. • Eş, koca. *yaşlı* | *şışman* | *orta yaşlı* | *yiğit* | *gözlüklü* | ~ | *boyu* | *uzun boyu* | *orta boyu* | ~ | *elbiseli* | ~ | *şapkalı* | *yakışıklı* | *bıyıklı* | *genç* | *yaşlıca* | *akıllı* | ~ | *ruhlu* | ~ | *yüzlü* | ~ | *sakallı* | ~ | *kafalı* | ~ | *giyimli* | *kültürlü* | *aklı başında* | ~ | *ceketli* | ~ | *gözlü* | ~ | *burunlu* | *ihtiyar* | *çalışkan* | *bilgili* | *göbekli* | ~ | *saçlı* | *tık naz* | *bambaşka* | *namuslu* | *babacan* | ~ | *paltolu* | ~ | *kiyafetli* | *huysuz* | *kravatlı* | *esmer* | *mantolu* | ~ | *yapılı* | ~ | *evli* | *namussuz* | *köpekli* | *kibar* | ~

sarıklı | sarışın | mert | utanmaz | ~ çan-
talı | ~ benizli | koskoca | çapkın | yaman
| ~ gömlekli | sevimli | üniformalı | sıska |
duygulu | okumuş | kurnaz | kıllı | zayıf | ~
düşkün | ~ paralık | ağırbaşlı | inatçı |
zavallı | hatırlı | asabi | çirkin | gencecik
| karizmatik | yağız | yaşlı başlı | tembel |
güvenilir | ~ kaşlı | nazik | gençten | terbi-
yeli | muteber | iyi yürekli | iyi kalpli | se-
vimsiz | olgun | terbiyesiz | ~ kılıklı | kara
kuru | utangaç | konuşkan | varlıklı | vic-
dansız | yabancı | korkak | ~ omuzlu |
kumral | anlayışlı | evli barklı | güçlü
kuvvetli | meşhur | becerikli | cahil | ~
şalvarlı | ufak tefek | suratsız | ellilik | iş-
siz | esprili | güler yüzlü | nüfuzlu | hoş-
sohbet | görgülü | cömert | kıskanç | para-
lı | ~ çocuklu | ~ başlı | küçüçük | tıraşlı |
mütevazı | dilsiz | ~ ayaklı | mübarek |
kibirli | geveze | zengin | kıranta | kudret-
li | bencil | biyonik | kalpaklı | yüzlerce |
lüzumsuz | acayip | kocaman | orijinal |
asık suratlı | koca koca ~ | mühim | duy-
gusuz | komik | matruş | zeki | iri | kasket-
li | şişmanca | deminki | birtakım ~ | kuv-
vetli | kötü | kelli felli | zararsız | çember
sakallı | ~ taralı | şüpheli | düşünceli | ~
çizmeli | tanınmış | ~ kuşaklı | ~ yaramaz
| akılsız | yorgun | akil | açık sözlü | has-
talıklı | dindar | kerli ferli | paragöz | ba-
sit | kılıçlı | çilli | onurlu | uzaylı | sempa-
tik | ~ çiçekli | koskocaman | poturlu |
bıçaklı | nitelsiz | uslu | ~ görünümlü | ~
yetişmiş | böyle | üç beş | zarif | sabırsız |
altmışlık | eldivenli | çekingen | yassı | iç-
renç | bir sürü | temiz yürekli | karamsar
| şanslı | geçkin | titiz | saf | fena | gülünç
| münasebetsiz | tabiatlı | saygısız | sinirli
| uykusuz | haşın | babayiğit | sessiz | ~
dökük | sabırlı | iki | olur olmaz | ~ sarılı
| bitkin | dini bütün | pala bıyıklı | talihsiz
| mahcup | iyi | sağlıklı | saçlı sakallı |
iyimser | ~ kalpli | güngörmüş | tatlı dilli
| boylu boslu | soğukkanlı | ~ önlüklü |
ehemmiyetli | merhametli | kabak kafalı |
görgüsüz | makbul | pişkin | beş on | celal-

li | dev | sadık | kırklık | pis | eli açık |
koca | silik | ezilmiş | yılgın | lacivert | elli
| saz benizli | acımasız | meçhul | mahrem
| aksi | ~ karakterli | vicdanlı | ~ karınlı
| kılıksız | romantik | haysiyetli | fakir | ço-
pur | sarı | ketum | pos bıyıklı | edepsiz | ~
iradeli | somurtkan | kavruk | ~ dudaklı |
aylak | şehirli | çekik gözlü | görünmez |
açgözlü | kambur | manasız | dürüst | bas-
tonlu | kalpsiz | ~ fikirli | yaratıcı | mey-
menetsiz | sapık | ~ yürekli | hüznü | ~
kollu | enteresan | iri yapılı | halim selim
| iri kıyım | hırslı | ~ sesli | mağrur | neşe-
li | tedbirli | küstah | hissiz | ~ yaradılışlı
| yarım | ~ gelen | hantal | asil | sağır
| muhteşem | herhangi bir | açığöz | ba-
caklı | o | cübbeli | gaddar | çil çil | kaba-
dayı | kafasız | meraklı | mecalsiz | kırçıl
| üç buçuk | sıcakkanlı | ~ lakaplı | hovar-
da | dokunulmaz | ~ vücutlu | kör |
namuskâr | ~ lekeli | ~ bitişik | ikinci
| hangi | esrarlı | ~ yakalı | miskin | komp-
lekssiz | şişko | ~ görevli | ~ kemikli | ~
çehreli | esrarengiz | ~ esaslı | birinci
| hoş | vesveseli | mazlum | alıngan | gay-
retli | haris | müthiş | işsiz güçsüz | safça
| meşin | saldırgan | cesur | ~ belirsiz |
sıhhatli | dişsiz | kel | yufka yürekli | ~
alışkın | tuhaf | büyük | dertli | ~ görülme-
miş | vurucu | ~ dişli | kıdemli | çelebi
| takkeli | şımarık | bir | seviyesiz | heybetli
| azgın | sert | alçak gönüllü | züğürt
| alafranga | kimsesiz | tehlikeli | dalgın | ~
kirpikli | pejmürde | dirayetli | talihli
| hikmetli | terli | ~ sopalı | hayalci | ~ ge-
çen | kefenli | bodur | azimli | fukara | ya-
lancı | akıllı uslu | küçük | dört köşe | ger-
gin | menfi | nalinli | ~ kürekli | taşralı
| muktedir | içe dönük | bayağı | ~ bir nu-
maralı ~ | eksantrik | ~ niyetli | güçsüz
| ufacak | okuryazar | yüreksiz | temiz | şö-
retli | atlı | iddiasız | ~ kopuk | redingotlu
| cana yakın | delişmen | perişan | torba-
sız | halim | çevik | sakat | serseri | müna-
sip | ahlaksız | avare | ayyaş | müeddep
| güçlü | sıradan | çaresiz | ~ bükük | erkek

adam

| kalburüstü | vasyfsız | öfkeli | bisikletli |
 sünepe | tecrübeli | marjinal | fedakâr | ~
 dönük | vefalı | nice ~ | kültürsüz | göste-
 rişsiz | ~ derili | fesat | oturaklı | ince |
 kaç | bönce | saygıdeğer | yüreği temiz |
 bedbaht | kısacık | mükemmel | suçsuz |
 sportmen | pimpirikli | gezgin | beş | ~ tu-
 tulmuş | izbandut | muhtaç | iki paralık |
 ağız kalabalık | ~ evvelki | üçer | hamarat
 | dinç | kırca | sahici | mazbut | emektar |
 bir alay | saygın | saçsız | iş güc sahibi | ~
 hevesli | bıyıksız | insaflı | çıkma | yuvar-
 lak | sağlam | yıkıcı | buruşuk | dümdüz |
 ölçülü | kaskatı | ateşli | tıktı | şirret | ra-
 fine | ürkek | ilginç | ~ borçlu | oportünist
 | ekşi | müteccis | agresif | üzgün | he-
 saplı | tekinsiz | kahverengi | teknik | ~
 kırıcı | içli | nekes | yegâne | ~ uygun |
 şerefli | atılgan | kutsal | soylu | kadınsı |
 kıyıcı | masum | ~ hisseli | bilge | yenik |
 bön | kapkara | korkulu | faziletli | dos-
 doğru | naif | iki yüzölçü | kırk | uyanık | te-
 dirgin | cazibeli | kamçılı | dipdiri | seçil-
 miş | harbi | belli başlı | topluca | dazlak
 | hareketli | âciz | şerefsiz | üstün | enine
 boyuna | kupkuru | durgun | budala | zor-
 ba | ~ yeminli | dağlı | eli yüzü düzgün |
 evcil | beli büyük | liberal | maceraperest
 | hasta | ~ doyuran | iyi ~ niyetli | şık |
 yepyeni | delikanlı | ciddi | pısrık | hari-
 kulade | dehşet | sümüklü | süratli | gözü
 açık | münevver | düzgün | kıymetli | ta-
 kıntılı | ~ huylu | değerli | boğazlı | piş-
 man | malumatlı | zampara | yakın | para-
 noyak | ümitsiz | Avrupai | geçimsiz | ye-
 tişkin | sakın | kolsuz | ehliyetli | ~ renkli
 | septik | pratik | öyle | satılık | cesaretsiz
 | milyonlarca | vehimli | zalim | bir düzine
 | ~ kostümlü | okkalı | bir yığın | çocuk
 ruhlu | çılgin | ~ tüylü | öylesi | kürklü |
 candan | insancıl | lalettayın | mutsuz |
 vahşi | ~ kulaklı | makul | sarhoş | himmum
 | zevzek | ~ testereli | ünlü | kof | birçok
 | gönüllü zengin | düzeysiz | ~ gelme | sıkıl-
 gan | sapaşğlam | kırık | zevkli | donuk |
 üçüncü | arlanmaz | karanlık | kusurlu |

kaba saba | ~ uyaran | sorumsuz | vatan-
 perver | gizli | mendebur | on paralık |
 hırpani | güleç | ~ torbalı | çam yarması |
 rezil | uygunsuz | kaçık | sakar | tombul
 | arsız | bavullu | geçmiş | tombalak | hak-
 sever | ~ asıllı | meşgul | gerici | tombul-
 ca | buğday benizli | canı | psikopat | tek |
 ihtiyatlı | incecik | vakarlı | başı açık |
 evsiz | dördüncü | müvesvis | gazaplı | ça-
 tık kaşlı | vurdumduymaz | sağcı | mangal
 yürekli | dönek | ahmak | Asyalı | bu | va-
 tansever | beceriksiz | evhamlı | ipsiz
 | alelade | sakıncalı | insaniyetli | boz | ga-
 rip | hain | aptal | top sakallı | uyku serse-
 mi | muzip | kalın sesli | yıkkın | kaçınıcı |
 ~ duyarlı | yapayalnız | vakur | uyuşuk |
 bıkkın | adi | değişik | cebbar | bağımsız
 | zevksiz | korkunç | yumuşak | eşsiz | gös-
 terişli | merhametsiz | göçebe | ~ otoriter
 | akşamki | sabikalı | gezginci | uyrgezer
 | abalı | abuk sabuk | acemi | açık yürekli
 | adaletli | adaletsiz | ~ adlı | afif | afralı
 tıfralı | ~ ağırlıklı | ağız sıkı | ak gözlü
 | ak pak | akılcı | akli | ~ alakadar | alçak |
 alil | âlim | alık | alımlı | ~ alışık | alkolik
 | apayrı | arabalı | aristokrat | asi | asosyal
 | aşğılık | ~ aşına | ~ atkılı | ayık | aynı
 | ayan budalası | baba | bacaksız | badem
 bıyıklı | ~ bağlı | bahtsız | bakımsız | bal-
 lı | barışçı | basbayağı | basiretsiz | başa-
 rılı | başlıca | ~ başlıklı | başsız | Batılı
 | battal | baygın | bedbin | benzersiz | ~ be-
 reli | berk | besili | beş altı | beş paralık |
 beşinci | ~ beter | bezgin | bibaht | bilgisiz
 | bilimsiz | ~ bilinmeyen | bin türlü | bir
 tane | biricik ~ | birincil | birkaç | bitaraf
 | bitik | bitirir | bıçkın | boğum boğum |
 bohem | boktan | bol | boyluca | boynu
 büyük | bozuk | buçuk | budalaca | ~ bu-
 landırıcı | bulaşık | bunak | bunca | canlı
 | cazip | centilmen | cerbezeli | ~ ciltli |
 cimri | cin fikirli | civan | cılız | cıvık
 | coşkun | cünüp | cüretkâr | cüretli | ~ cüs-
 seli | çakal | çalımı | çamur | çamurlu |
 çapaçul | çarpık çurpuk | çekinik | çeliş-
 kili | çenebaz | ~ çerçevesi | çeşit çeşit |

çetin | çetrefil | çiçek bozuğu | çirkince | ~ çizgili | çizgisiz | çıplak | çocuksu | çolak | ~ çubuklu | çürük | dağınık | dalgacı | ~ dallı | dangıl dungul | dar kafalı | darma-
dağın | ~ dayalı | ~ dayanıklı | dediği de-
dik | değersiz | değme | deli | deli dolu |
delice | densiz | derbeder | derin | dertsiz
| deryadil | despot | desso | destansı | de-
vasa | devletçi | dikbaşı | dik kafalı | dim-
dik | diri | doğru dürüst | Doğulu | doksan
| doktoralı | dolgun | dost | dostça | dost-
suz | dört dörtlük | dövüşken | ~ düğmeli
| dümenci | dünya görmüş | dünya güzeli
| düşüncesiz | düzenbaz | düzenci | düz-
mece | ~ eğitilmiş | ehemmiyetsiz | eksik |
elemli | eli sopalı | emniyetsiz | endişeli
| enfes | ensesi kalın | ensiz | entel | entri-
kacı | ~ eriten | esmerce | etkileyici | etki-
li | evcimen | evrensel | ezik | fakirce |
faydalı | felçli | fikirsiz | fingerdek | fış-
tanlı | fışekli | fişli | fuzuli | gabi | galiz |
gamlı | gamsız | gariban | ~ geceki | ge-
çimli | gelecek | gelgeç | gelişmiş | gelmiş
geçmiş | ~ geniş | geniş yürekli | gerek |
gerekli | gereksiz | geri | geri kafalı | gev-
şek | girgin | girintisiz çıkıntısız | giyinik
| gizemli | gılgışız | gök gözlü | gölgeli
| görkemli | ~ görmüş | ~ görüşlü | gözde
| gözü kapalı | gözü kara | güllü | günah-
sız | Güneyli | gürültücü | güzide | habis |
hafifmeşrep | hakperest | halis | hamhalat
| hanedan | harareti | harika | hasis | has-
sas | haşarı | ~ havalı | hayalperest | hayin
| hayırsever | hayırsız | haysiyetsiz | her
dem taze | hesapçı | heyecanlı | hiddetli
| hilekâr | hisli | hımbıl | hınzır | hırt | hok-
kabaz | hoppa | hoşgörülü | ~ hoşnut |
hunhar | hususi | huzurlu | hülyalı | içe
kapanık | içi boş | içkici | içkili | içten |
içtenlikli | idamlık | idareli | idealist | iki
ayaklı | iki başlı | ikinci sınıf | ikircikli |
ikişer | ikiyüzlü | iktidarsız | ileri görüşlü
| ilerici | imansız | inançlı | inançsız | ina-
nılmaz | ince yapılı | inmeli | intizamlı |
ipince | ipsiz sapsız | iptidai | iradesiz |
irice | ~ isimli | isimsiz | isyankâr | işgü-

zar | iyi huylu | iyiliksever | ılımlı | ışı-
lı | joker | kabaca | kabiliyetli | kaçak | ~
kadrolu | kafası tembel | kahırlı | kahpe |
~ kalan | kalbi kırık | kaliteli | kalın | ka-
lıplı | kalles | ~ kamyon | kancık | kanı
bozuk | kanlı canlı | kansız | kapalı | kap-
risli | kara sarı | kara yağız | kara yüzlü |
karaca | ~ karalı | kararsız | ~ kare | kari-
katürize | ~ karılı | kasabalı | katil | kavi |
kaygılı | kaygısız | kaypak | kaytan bıyık-
lı | kaz kafalı | keçi sakallı | kelek | kelep-
çeli | kendi hâlinde | kentli | ~ kilolu | ~
kiloluk | kinci | kiralık | kılıbık | kıpır kı-
pır | kıpırtısız | kırık dökük | kırış kırış |
kısa | kısmetsiz | kızıl | klas | kokmuş |
kollayıcı | komple | kompleks | konukse-
ver | kösele suratlı | kötümser | kötürüm
| köylü | kurt | kuru | kuruntulu | kuşkucu
| kuşkulu | kuvvetlice | kuvvetsiz | küflü
| küfürbaz | ~ külahlı | küresel | küskün
| lanetleme | lanetli | laubali | ~ layık | ~
liralık | liyakatli | madara | maddi | mah-
dut | mahir | mahkemelik | ~ mahrum |
makferlanlı | ~ maksatlı | mantıksız |
matrak | maymun | mecnun | medeni |
melez | meraksız | merbut | ~ mesafeli
| mesut | meşin suratlı | meys | ~ meyyal
| milletsever | mıymıntı | mızımız | mız-
raklı | muazzam | mucize | muğlak | mu-
hayyel | muntazam | murdar | muşambalı
| mutaassıp | mutlu | mutmain | muvaze-
neli | ~ muzdarip | muzır | müdebbir
| müptedi | müsavi | müstehzi | müstekreh
| müşevveş | mütedeyyin | mütekebbir | ~
müteşekkil | mütevazı | nahif | namdar | ~
namlı | narin | natuk | ne | nefis | nekre
| neşesiz | ~ noksan | nur yüzlü | nurlu
| nursuz | nüktedan | o kadar | obur | ~ ok-
şayıcı | ~ olacak | olağanüstü | olası | ol-
madık | onca | onuncu | onursuz | orta |
orta boy | ~ oturmuş | otuzluk | oyuncu |
öğretici | ölmüş | ölü | önemli | önemsiz |
~ örtülü | öteki | özgün | paltosuz | parasız
| ~ parmaklı | partial | ~ pazubentli | pek
yürekli | ~ pençeli | pervasız | piç | pırıl
pırıl | popüler | pornografik | pozitif |

adam öldürme

pozsuz | püsküllü | püskülsüz | rakik | rastgele | rasyonalist | realist | renksiz | ruhsuz | rütbeli | sabunlu | saçaklı | saçma sapan | safderun | safdil | sağduyulu | sal-lapati | sanatkâr | sarsak | ~ saygılı | ~ say-yılı | sayısız ~ | seciyeli | seciyesiz | seç-kin | seçmece | sekiz | seksî | semiz | ~ senelik | sessiz sedasız | sevecen | ~ sever | sevinçli | sigaralı | sigortasız | silahsız | sinir | sinirsiz | sinsi | sıcacık | sıkıcı | sı-kılmaz | sırmalı | soğuk | soluk benizli | ~ sorumlu | sorunsuz | sönük | suskun | sümsük | süper | süreksiz | şahane | şahsi-yetsiz | şair | şanlı | şapkasız | şaşı | şaşır-tıcı | şefkatli | şeker | şen | şenlikli | ~ şe-ritli | şiirli | şimalî | şiş | şiveli | şu | şunca | tahammülsüz | takatsiz | talimli | ~ tam | tanıdık | tanrıtanımaz | tarafsız | tasalı | tasasız | taşaklı | tatlı | tecavüzkâr | ted-birsiz | teknil ~ | ~ tesirli | tetik | tiksineç | tok sözlü | topal | toparlak | ~ topuklu | torpilli | tostoparlak | tumturaklı | tutuk | tutumlu | tükenik | ~ tür | ucuz | uçuk | ufarak | ufku geniş | ufuksuz | uğultulu | ukala | umutsuz | uydurma | uyduruk | uyuklu | uysal | uzun | ~ ücretli | üç | ümitli | üretken | ürkünç | üst üste | üşen-gen | varsıl | vasat | ~ vasıflı | ~ vazifeli | vefasız | vurdulu kırdılı | yaban | yabani | yağlı | yağlı boya | ~ yakalıklı | yakıcı | yalçın | yaldızlı | yamru yumru | yapay | yapıcı | ~ yapışık | yapmacık | ~ yarar | yaşlıca başlıca | ~ yatkın | yavan | yavşak | yedinci | ~ yeleli | Yeni Zelandalı | yeni-ci | yetenekli | yeteneksiz | yetersiz | yet-kili | yetmişlik | yılışık | yırtıcı | yırtık | yobaz | yoksul | yumuşacık | yumuşak başlı | yurtsever | yusuvarlak | yuvarla-cık | yürük | yüzeysel | yüzşüz | zararlı | zehir zemberek | zehirli | ~ zekâlî | zekâsız | zinde | zirzop | zıdır | zümrüt yeşili | züppe **adam öldürme** • Birinin canını alma. ~ nedenli **adamcağız** • Kendisine sevgi veya acıma duyulan er-kek. *mübarek* || ahmak | babacan | ~ boy-lu | çalışkan | dazlak | gençten | iyi yürek-

li | kambur | namuslu | ~ örtülü | perişan | ~ saçlı | saf | sakın | şişman | zavallı **adamlık** • İnsanlık. *çoşkun* | *dobra*

Adana • *özel* Türkiye'nin Akdeniz bölge-sinde yer alan illerinden biri. **şanlı Ada-na kebabı** • Elde kıyılarak oluşturulan kıymaya bolca acı biber katıldıktan son-ra hazırlanan köftenin şişlere dizilerek kömür ateşinde pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü. *acılı* | *tescilsiz* || *pideli*

adap • Töre. • Yol yordam. *umumi*

adaptasyon • Uyarlama. *acele*

adaş • Adları aynı olanlardan her biri. ~ geçen | sağın | ~ seksenlik | *ünlü*

aday • Bir görev, bir iş için kendini ileri süren veya başkaları tarafından ileri sü-rülen kimse. • Bir iş için yetiştirilmekte, eğitilmekte olan kimse, namzet. ~ *puanlı* | ~ *haiz* | *rakipsiz* | *üçer* | *bağımsız* | ~ *bir numaralı* ~ || *alternatifsiz* | *azimli* | *bakir* | *başka* | *beşer* | *beşinci* | *bilgili* | *bir* | *bir sürü* | *bulunmaz* | *çapkın* | *demode* | *dini bütün* | ~ *ehliyetli* | *eli yüzü düzgün* | *gen-cecik* | *görme engelli* | *güçlü* | ~ *hevesli* | *iki* | *medyatik* | *muhtemel* | ~ *muktedir* | *müstakbel* | *problemlî* | *realist* | *sabıka-lı* | ~ *sonraki* | *sportmen* | *talihsiz* | *tek* | *torpilli* | ~ *uygun* | *uyruksuz* | ~ *vücutlu* | ~ *zekâlî*

âdem • İnsan, insanoğlu, adam. *garip* | *isimsiz* **âdemelması** • Gırtlak çıkıntısı. *fırlak* | *çıkık* **âdemoğlu** • İnsan. *ahmak*

ademimerkeziyetçilik • *toplum bilimi* Ye-rinden yöneticilik. *yönetimsel*

adet • *matematik* Sayı. • Tane. *üçer* || *be-her* | *ikişer* | *üç*

âdet • *toplum bilimi* Görenek. • Topluluk içinde eskiden beri uyulan kural, töre. • Aybaşı. *sancılı* | *düzensiz* | *kanamalı* || *abuk sabuk* | *bildik* | *bu* | *insancıl* | *iptidai* | *kendine mahsus* | ~ *mahsus* | *muayyen* | *yöresel* **âdet günü** • Kadınlarda aybaşı hâlinin başladığı gün. *sorunsuz*

adım • Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri. • Girişim, hamle. • *spor* Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri, etap. *beş on* | *çevik* | *hızlı* | *elli* | ~ *uygun* | *birkaç* | *ölçülü* | *telaşlı* | *kırk* | *sarsak* | *aceleci* | *ilk* | *üç beş* | *çekingen* | ~ *esaslı* | *isteksiz* | *kararlı* | *sağlam* | *ikişer* | *minik* | *bezgin* | *ihtiyatlı* | *yirmi* | *kıvrak* | *yavaş* | *ürkek* | *beş altı* | *bitkin* | *paytak* | *altmış* | *yarım* | *sakin* | *tempolu* | *kısa* | *iki* | *süratli* | *hesaplı* | *düzenli* | *güvenli* | *tutuk* | *dev* | *üçer* | *ağır* | *mühim* | *ufak* | *gevşek* | *tembel* | *yampiri* | ~ *aralıklı* | *sağlıklı* | *devasa* | *üzgün* | *korkak* | ~ *özlü* | *cılız* | *kararsız* | *manasız* | *güvençli* | *ileri* | *güçlü kuvvetli* | *olumlu* | *ahenkli* | *sembolik* | *ilerici* | *ritmik* | *üç* | *alışılmış* | ~ *alışkın* | *yorgun* | *kaygan* | *titrek* | *sert* | *sessiz* | *mütevazı* | *beşer* | *acele* || *acul* | *açık* | *adi* | *ağırbaşlı* | *akıllıca* | *ak-sak* | *amaçsız* | *anlamli* | *antidemokratik* | *asabi* | *askerce* | *atak* | *azimli* | *barışçı* | ~ *belirsiz* | *bilinçsiz* | *birer* | *birinci* | *bıkkın* | *buçuk* | *bulanık* | *büyük* | *cakalı* | *cesaretli* | *cesur* | *ciddi* | *çocuksu* | *dalgın* | *değişmez* | *denetimsiz* | *dengeli* | *dikkatli* | *dinç* | *doksan* | *dokuz* | *düşsel* | *düşünceli* | *ellinci* | *folklorik* | *fütursuz* | *gayretli* | *gelişigüzel* | *geniş* | *gerekli* | *gergin* | *gerici* | *göstermelik* | *güçlü* | *güvenilir* | *güvensiz* | ~ *haiz* | *hangi* | *hatalı* | *hesapsız* | *heyecanlı* | *hırsli* | *ihtiyatsız* | *iki anlamlı* | *ikinci* | *ikircikli* | *ikircimli* | *inançlı* | *inatçı* | *işkilli* | *kaçıncı* | *kafiyeli* | *kahırlı* | ~ *kayan* | *kaygılı* | *kaygısız* | *kesik kesik* | *kibirli* | *kırgın* | *kırıkkan* | *kısacık* | *komik* | *köstekli* | *kudretli* | *kuşuklu* | *küt* | *makul* | *marjinal* | ~ *matuf* | *mecalsız* | *mekanik* | *meysus* | *mutat* | *mutedil* | *neşeli* | *otuz* | *oynak* | *öfkeli* | *ölgün* | *önemli* | *örgütsel* | *özenli* | ~ *planlı* | *rahvan* | *rastgele* | *reformist* | *sakıncalı* | *sekiz* | *seksen* | *sinirli* | *sık* | *suskun* | *şahane* | *şakırtılı* | *şaşırtıcı* | *şüpheli* | *talimli* | *tedirgin* | *tek yanlı* | *ters* | *tertipli* | *uçucu* | *usta* | *ustaca* | *utkulu* | *uykulu* | *uyumlu* | *uyuşuk* | *üç buçuk* |

üçüncü | *ümitli* | *ümitsiz* | *vakur* | *varışlı* | *verimli* | *yanlış* | *yılgin* | *yönsüz* | ~ *yüklü* | *yüz* | *zamansız* **adımlık** • Adım uzunluğunda olan. *beş altı* | *beş on*

adisyon • Hesap. astronomik

adres • Bir kimsenin oturduğu yer, bulunak. • *mecaz* Bir kimsenin sık olarak gittiği yer. • *mecaz* Hedef gösterilen yer. ~ *bir numaralı* ~ || *bambaşka* | ~ *bilumum* | *binlerce* | *doğru dürüst* | *gerekli* | *herhangi bir* | *kayıp* | *özel* | *sabit* | *sağır* | ~ *tam* | *tılsımlı* | *yitik*

aerobik • *spor* Sağlıklı bir vücuda sahip olmak için tempolu müzik eşliğinde yapılan bir jimnastik türü. **tempolu**

af • Bir suç, bir kusuru veya bir hatayı bağışlama. • Görevden çıkarılma. *genel* | *umumi* || *enayi* | *hukuksal* | *kaçıncı* | *kapsamlı* | *sakil*

afacan • Zeki ve yaramaz çocuk. *hınzır* | *yetişkin*

aferin • *eskimiş* Beğenme ve takdir. *bin*

afet • Çeşitli doğa olaylarının sebep olduğu yıkım. • *mecaz* Güzelliği ile insanı şaşkına çeviren, aklını başından alan kadın. ~ *karakterli* | *sarışın* || *bin türlü* | *dolma* | ~ *gözlü* | *ilahi* | *kulaktan dolma* | ~ *odali* | *salgın* | ~ *sebepli* | *umumi* **afat** • *eskimiş*, *çokluk* Afetler. *sahici*

afif • Namuslu olma durumu. *son derece*

afiş • Bir şeyi duyurmak veya tanıtmak için hazırlanan, kalabalığın görebileceği yere asılmış, genellikle resimli duvar ilanı, ası. *bez* | *yırtılmış* | ~ *bereli* | ~ *bayraklı* | *imzalı* | *müstehcen* || *bilinçlendirici* | *devasa* | *duruk* | *irice* | ~ *kadınli* | *pornografik* | ~ *uyarıcı* | *yırtık*

aforizma • Özdeyiş. *vurucu* || *agnostik* | ~ *başlıklı* | ~ *örülü* | *septik*

afrodizyak • Cinsel duyguları veya isteği uyaran veya artıran madde. *mucizevi*

ağ • İplik, sicim, tel vb. ince şeylerden kafe biçiminde yapılmış örgü. • Örümcek

ağa

vb. hayvanların salgılarıyla oluşturdukları örgü. • Ulaşım ve iletişim gibi alanlarda ülkenin her yerine yaygınlaştırılmış şebeke. • *mecaz* Tuzak. • *spor* Oyun alanını ortadan ikiye bölen iple yapılmış örgü, file. ~ *gerili* | *gizli* | *emektar* || ~ *beyazlı* | *çifte* | *çil çil* | *derin* | *geniş* | ~ *gözenekli* | *hınzır* | *hızlı* | *incecik* | *kahverengi* | ~ *karışık* | ~ *katranlı* | *korkusuz* | *kösnül* | *krom* | ~ *liralık* | *mermer* | *muzır* | *spiral* | ~ *temelli* | *tozlu* | *yaratıcı* | *yayvan*

ağa • Geniş toprakları olan, sözü geçen, varlıklı kimse. • Halk arasında sayılan ve sözü geçen erkeklerle verilen unvan. • *mecaz* Cömert, eli açık. *kabak* | *obur* | *zengin* | *zorba* | *topal* | *koskoca* | *zülfüflü* | *akademik* | *büçür* | *göçmen* | ~ *dişli* | *zalim* || *asil* | *bedbaht* | *canavar* | *derbeder* | *devletli* | *deyyus* | ~ *evli* | *feodal* | *gaddar* | *hatırlı* | *herhangi bir* | *hırt* | *irili ufaklı* | ~ | *kara yüzü* | *kavgalı* | *kel* | *kıskanç* | *koskocaman* | *köylü* | *küçük* | *mosmor* | ~ *namlı* | *namussuz* | *nüfuzlu* | *pis* | *rahmetli* | ~ *renkli* | *sair* ~ | *soylu* | ~ *şalvarlı* | ~ *şapkalı* | *tanınmış* | *türedi* | *uçsuz bucaksız* | *üvey* | *varlıklı* | *varsıl* | *vesair* | ~ *yıllık* | *yüce ağababa* • Dede, ata. *koskoca ağalık* • Ağa olma durumu. • *mecaz* Cömertlik. *feodal* || *olanca*

ağabey • Büyük erkek kardeş, ağa, aka, ede, efe. • *ünlem* Saygı ve sevgi göstermek üzere yaşça büyük olan erkeklerle söylenen bir seslenme sözü. *ortanca* | *üvey* | *şişman* | *biricik* ~ | *ahlaklı* | *yetişkin* | *yakışıklı* | *adaletli* || *anlayışlı* | *bedbaht* | *bir sürü* | ~ *boyu* | ~ *elbiseli* | ~ *geçen* | ~ *giyimli* | ~ *görevli* | *hatırlı* | *kara kuru* | ~ *kaşlı* | *kibar* | *muhterem* | *oturaklı* | *öz* | *psikopat* | *sapık* | *sarışın* | *solcu* | *sportmen* | *uzun boyu*

ağaç • *bitki bilimi* Meyve verebilen, gövdesi odun veya kereste olmaya elverişli bulunan ve uzun yıllar yaşayabilen bitki. • Tahta, kereste. *ulu* | ~ *yapraklı* | ~ *asırlık* | *bodur* | ~ *dallı* | *meşvelî* | *yaşlı* |

çürük | ~ *yüzyıllık* | *kuru* | ~ *dikili* | *sık* | ~ *çiçekli* | ~ *top* | *cılız* | *karlı* | *eğri* | *yeşil* | *ihtiyar* | *koca koca* ~ | *heybetli* | *köksüz* | *ölümsüz* | *eğri büğrü* | *düşsel* | *dallı budaklı* | *büyük* | *tüm* ~ | *gür* | *anıtsal* | *gölgeli* | *yemyeşil* | *üzgün* | *çeşit çeşit* | *iri* | *yıkık* | ~ *kabuklu* | *çıplak* | ~ *çatal* | *kutsal* | *taze* | *koca* | *kavruk* | *nakışlı* | *kocaman* | *koskoca* | *güdük* | *yabanıl* | *muhayyel* | ~ *yüklü* | ~ *kokulu* | *tek* | *bakımsız* | *dünya güzeli* | *birkaç* | *tozlu* | *devrik* | *bucaksız* | *budaklı* | *küçücük* | *elli* | *küçük* | *devasa* | *yassı* | *zavallı* | *dikenli* | *egzotik* | *yabani* | *koskocaman* | ~ *tepeli* | *uzun ömürlü* | *sıksa* | ~ *yıllık* | *karmakarışık* | *budaksız* | *bildik* | *büyükçe* | *ufacık* | *uçsuz bucaksız* | *çırılçıplak* | *koyu yeşil* || ~ *ait* | *ak* | *anaç* | *aptal* | *asil* | *aşılı* | ~ *ayaklı* | *aynı* | ~ *bağlı* | ~ *başlı* | ~ *belirsiz* | *bereketli* | ~ *bezeli* | *binlerce* | *bir* | *bir parça* | *biricik* ~ | *birinci* | *buğulu* | *büçür* | ~ *bükük* | *büyücek* | *çatalı* | ~ *çevrili* | *çıralı* | *dalgalı* | *dalsız* | ~ *dayalı* | *dev* | *dimdik* | *doğru dürüst* | *dümdüz* | *düzgün* | *ekşi* | *el değmemiş* | ~ *elverişli* | *emektar* | *esrarlı* | *evrensel* | ~ *farksız* | *fosforlu* | *garip* | *gelecek* | *gevrek* | *gevşek* | *gömülü* | *görmekli* | *gövdesiz* | *gümrah* | *gürbüz* | *güzel* | *hasta* | *herhangi bir* | *içi boş* | *iki başlı* | *ikinci* | *ikişer* | *ıslak* | *kaba* | ~ *kalan* | *kalın* | *kalınca* | ~ *kalma* | ~ *kaplı* | *karanlık* | *kart* | *kasvetli* | *keresteli* | *kerestelik* | *kesme* | *kireçli* | *kıp kıvı* | *kof* | *komşu* | *kopkoyu* | *korkunç* | *köklü* | *kupkuru* | *kurşuni* | *lâcivert* | *limon sarısı* | *mağrur* | *mavimsi* | ~ *metrelik* | *mevsimlik* | *meyvesiz* | *miskin* | *mor* | *mübarek* | *mütakâmil* | *narin* | *nazlı* | *neftî* | *neşeli* | *olgun* | *orta boyu* | ~ *oturmuş* | *öbür* | *ölmez* | *ölmüş* | *ölümcül* | *reçineli* | *rüzgârsız* | *sabırlı* | *sağlı sollu* | *sağlıklı* | *sahipli* | *salıncaklı* | *sapsarı* | *sarımtırak* | *saygıdeğer* | ~ *senelik* | *seyrek* | *sipsivri* | ~ *sokulu* | *solgun* | *soluk* | ~ *sonraki* | *soylu* | *sönük* | *sünepe* | *süssüz* | *şu* | ~ *tastamam* | *tekmil* ~ | *telaşlı* | ~ *telli* | *tenha* | *tıklım tıklım* ~ | *tılsımlı* | *toprak-*

sız | törensel | ufak | upuzun | ~ uygun | uyuz | uzun | uzunca | ürkünç | vefalı | verimli | yağlı | yanık | yapayalnız | ~ yapılı | yapraksız | ~ yatık | yegâne | yemişli | yüksek | yüz binlerce | yüzlerce | zarif | zümrüt **ağaç dalı** • Ağaçta bulunan çırpı. ~ asırlık | esnek | ince **ağaççık** • *bitki bilimi* Küçük ağaç. ~ çiçekli | dikenli | hoş kokulu | sözde **ağaçlık** • Ağacı bol olan yer. gür | koyu yeşil | seyrek | ~ top

ağartı • Uzaktan ancak seçilebilen, belli belirsiz bir aklık. *hayal meyal*

ağda • Kaynatılarak çok koyu ve yapışkan bir macun durumuna getirilen pekmez veya limonlu şeker eriyiği. kıvamlı | parlıtlı

ağıl • Evcil küçükbaş hayvanların barındığı çit veya duvarla çevrili yer, arkaç. ~ çevrili | kiremitli | mirî

ağımtı • İki şeyin arasındaki bağ, ilişki. *şirsel*

ağır • Yavaş bir biçimde gerçekleşen durum veya şey. *görece ağır hapis* • Yirmi yıl veya ömür boyu hapis. *süresiz ağır makineli* • Kundak üzerine oturtulmuş, mermisi özel boyutlarda olan, etkili ateş gücüne sahip tüfek veya top. *gıcır gıcır ağırbaşlılık* • Ağırbaşlı olma durumu, vakar, ciddilik, ciddiyet, vakurluk. *erdemli | güngörmüş*

ağırlık • Ağır olma durumu. • Terazilerde tartma işi yapılırken bir kefeye konulan nesne. • Değerlendirmelerde herhangi bir konu veya evreye, olağanın üzerinde ve belli oranda tanınan değer. • Sıkıcı, bunaltıcı, iç karartıcı durum. • Yük, külfet. • Sorumluluk. • Etki, baskı, güçlük. *olanca | özgül | ~ kiloluk | sözel | eşit | ezici | mistik | esas | ~ orantılı | bütün* ~ || aşırı | baş döndürücü | brüt | bunca | büyümlü | dayanılmaz | devasa | dramatik | düşünsel | epik | erkeksi | ~ esaslı | gerekli | görelî | gövdesel | ~ gözenekli | ~ ibaret | içtimai | ideolojik | karmakarışık | kocaman | kutlu | maddi | madenî | mürekkep |

nurlu | oransız | öldürücü | rölatif | siyaset | şiirsel | tarihsel | taşınmaz | ~ tonluk | toplumsal | ürkütücü | yakıcı | yatıştırıcı | yegâne | yeterli **ağırlık merkezi** • *mecaz* Bir şeyin bir noktada yoğunlaşma durumu. **demografik ağırlık noktası** • Bir işin, bir olay veya olgunun, bir durumun daha önemli bölümü. *başlıca*

ağıt • Ölenin iyi niteliklerini, ölümünden duyulan acıyı dile getiren söz, ezgi, yazılan yazı, sagu, mersiye. *acar | asi | aşınmaz | bambaşka | benzersiz | binlerce | bir sürü | deminki | dilsiz | dokunaklı | Ermenice | ~ geceki | ipince | ~ isimli | kızıl | tekdüze | üç | yanık*

ağız • *anatomi* Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ. • Bu boşluğun dudakları çevreleyen bölümü. • Kapların veya içi boş şeylerin açık tarafı. • Çıkış yeri. • Birkaç yolun birbirine kavuştuğu yer, kavşak. • Kesici aletlerin keskin tarafı. • Üslup, ifade biçimi. *dişsiz | şom | ~ dudaklı | ~ köpüklü | ~ dişli | yöresel | bayramlık | oruçlu | yarım | iğrenç | nemli | susak | kocaman | birinci | minicik | zarif | esrarlı | kilitli | ~ çizgili | yetkili | yerel | çirkin | koskocaman | güleç | dev | resmî | kösnül | üçüncü | ~ çökük || açık | alevli | bembeyaz | ~ bezeli | ~ biçimli | ~ birleşen | bıçkın | bıkkın | bıyıklı | boyalı | bölgesel | buruk | büyük | cesaretli | cünüp | çakılı | çentik | çürüksüz | dağınık | damaklı | daracık | değişik | dolgun | dumanlı | eğri | fildişi | geniş | gevşek | güzel | hınzır | hümayun | ikiyüzlü | ~ ilişkin | iri | iskelet | işlek | ıslak | kara | ~ karakterli | kararlı | ketum | kibar | kiralık | kirli | kıpkırmızı | kızıl | ~ kokulu | küflü | manasız | mercan | minik | muntazam | mübarek | obur | onca | ortak | paramparça | passız | pembe | pes-pembe | renksiz | sağır | sarhoş | sefih | sihirli | sorumsuz | tombul | ~ tutulmuş | ufacak | üretken | yağlı | yayık | yayvan |*

ağz dalaşı

- yerli | yırtıcı | yırtık | yüz­süz **ağz dalaşı**
- *me­caz* Tartışma. eğlenceli | kıran kıra­na **ağz şapırtısı** • Bir şeyi çiğnerken ağzın açık bırakılmasından dolayı ortaya çıkan “şapır, şupur” sesi. *iştahlı ağzlık*
 - Bir ucuna sigara takılan, öbür ucundan nefes çekilen çubuk biçimindeki araç. • Nefesli çalgılarda ağza gelen yer. *kehri­bar* | *gümüş* || ~ biçimli | dolgun | kırk | uzun
- ağlama** • Ağlamak işi. *coşkun* | *deminki* || cırlak | çocuksu | nedensiz | olur olmaz | periyodik | sözde | tiz | yersiz **ağlama krizi** • Yerli yersiz gelen, uzun süren ağ­lama durumu. yersiz
- ağlatı** • *tiyatro* Trajedi. gülünçlü
- ağlayıcı** • Ağıtıcı. paralı
- ağlayış** • Ağlama işi. ~ aralıklı | aralıksız | buhranlı | faydasız | garip | hummalı | içli | komik | ~ kopuk | mağlup
- ağrı** • Vücudun herhangi bir yerinde du­yulan şiddetli acı. *yakıcı* | *birincil* | ~ *nedenli* | *sancılı* | *dayanılmaz* | *sinirsel* | *delici* | *jinekolojik* || asabi | azgın | bariz | belli belirsiz | biçimsiz | bucaksız | deh­şet | dilsiz | düzensiz | gelecek | iltihapsiz | inanılmaz | inatçı | kasvetli | ~ kaynaklı | keskin | korkunç | minicik | minimal | müzmin | nedensiz | normal | pis | sebep­siz | sinsî | şedit | tatsız | tekdüze | ufak | yapıcı | yılankavi | yüzeysel | zararsız
- ağrı kesici** • Ağrı duyusunu ortadan kal­dıran, dindiren ilaç ya da madde. narko­tik | reçetesiz | suni
- ah** • İlenme, beddua. *beyhude* | *derin* | içli | keskin | uzunca
- ahali** • Aralarında aynı yerde bulunmak­tan başka hiçbir ortak özellik bulunma­yan kişilerden oluşan topluluk, halk. • Bir yerde toplanan kalabalık. *otokton* || asıl | bahtsız | binlerce | cahil | ~ dilli | faydasız | fukara | ~ karışık | sistematik | sivil | umum | yerli | yüz binlerce

- ahbap** • Kendisiyle yakın ilişki kurulup sevilen, sayılan kimse. *sıkı fıkı* | ~ *yıllık* | *nüfuzlu* || canciğer | candan | ~ cins | dehşetli | diğer | ~ evvelki | ~ geceki | güvensiz | itibarlı | memnun | muhteşem | snop | tıkız | ~ uyarıcı | ~ yürekli **ahbap­lık** • Ahbap olma durumu, ünsiyet. *sıkı fıkı* || gevşek | sözlü
- ahenk** • Uyum. • *me­caz* Uzlaşma. • *es­kimiş* Ezgi. *muhteşem* | *hoş* || açık saçık | binbir | cazip | curcunalı | dehşetli | es­rarlı | eşsiz | feci | ~ görülmemiş | hazine | inatçı | mucizevi | muttarit | mükemmel | mükerrer | organik | şefkatli | şehvetli | tannan
- ahır** • Evcil büyükbaş hayvanların barın­dığı kapalı yer, hayvan damı. ~ *mahsus* | ~ *bitişik* || beygiri | beylik | ~ damlı | derme çatma | güzel | hangi | yıkık
- ahize** • Telefonda seslerin duyulduğu ve iletildiği parça. ~ paralel
- ahkâm** • *eskimiş*, *çokluk* Hükümler. ~ mü­teallik | mütedair
- ahlak** • Bir toplum içinde kişilerin uymak zorunda oldukları davranış biçimleri ve kuralları, aktöre, sağtöre. • Huylar. *din­siz* | *sosyal* | *feodal* | *özerk* | ~ *bağımlı* || ananevi | cinsel | çocuksu | dosdoğru | düzmece | eğitici | genelgeçer | ideolo­jik | ikiye yüzlü | kati | kemirgen | kişisel | kutsî | ~ layık | muvazenesiz | ~ otoriter | püriten | sağlam | sahici | saltık | sapık | saygın | siyasi | sorumsuz | tertemiz | toplumsal | tutarlı | umumi | yapay **ah­lak anlayışı** • İnsanın mutluluğunu esas alan ve bu yönde ahlaki değer yargıları oluşturmaya çalışan felsefe. *iki yüzlü* || apayrı | günü geçmiş | ikiye yüzlü **ahlak yasası** • Ahlak eylemlerini belirleyen, kendine uyulması ahlak açısından ge­rekli olan genel geçer kurallar. *evrensel*
- ahlaki değer** • İyi ve önemli olduğuna inandığımız ilkeler. güçlü

ahlakçı • Ahlak konularını inceleyen filozof veya bu konularla uğraşan kimse. **bilimsel | geleneksel**

ahlaksız • *mecaz* Dürüst davranmayan, kötü huylu, terbiyesiz. **bilumum ahlaksızlaşma** • Ahlaki değer ve yargılardan uzaklaşma. **amansız ahlaksızlık** • Ahlaksız olma durumu. • Ahlak kurallarına uymama, ahlaksızca davranış. **asıl** | ~ dinli | etik | leziz | okkalı | sayısız ~

ahlat • *bitki bilimi* Gülgillerden, kendi kendine yetişen, üzerine armut aşıl原因an ağaç, yaban armudu, dağ armudu (*Pirus piraster*). **yabani** | **bodur** || biçimsiz | çürük | dolgun

ahmak • Aklını gereği gibi kullanamayan, bön, budala, aptal. **bir alay** | ~ görünümlü | kara kuru | saygısız **ahmaklık** • Zekâsı az gelişmiş olma durumu, budalalık, anlayışsızlık, akılsızlık. **cinai**

ahşap • Ağaçtan, tahtadan yapılmış nesne. **masif** || camlı | hasır | mahcup | muhteşem | ~ oymalı **ahşap fıçı** • Bir araya getirilerek çemberlerle tutturulmuş ensiz tahtalardan yapılan, yuvarlak, karnı şişkin ve altı üstü düz kap. **musluklu ahşap kapı** • Genellikle tahtadan yapılan bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı. ~ oymalı

ahtapot • *hayvan bilimi* Kafadan bacaklılardan, dokunaçlı bir tür mürekkep balığı (*Octopus*). ~ **kollu** || dişi | kaypak | lezzetsiz | ~ ruhlu | turuncu

ahududu • *bitki bilimi* Gülgillerden, böğürtleni andıran, çalı görünümünde, dikenli bir bitki (*Rubus idaeus*). **yabani**

ahval • Durumlar, hâller, vaziyetler. **sıhhi** | **umumi** || milliyetperver | mücerret | müstacel | ruhi | ~ yıllık

aidat • Dernek, kuruluş, kulüp üyelerinin belli sürelerde, belli miktarlarda ödedikleri para, ödenti. **sendikal**

aidiyet • İlişkinlik. **ırki** | ~ münhasır

aile • *toplum bilimi* Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik. • Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü. • Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü. • *halk ağzında* Eş, karı. • Aynı gaye üzerinde anlaşılan ve birlikte çalışan kimselerin бүtünü. • Temel niteliği bir olan dil, hayvan veya bitki topluluğu, familya. ~ **çocuklu** | **varlıklı** | **çekirdek** | **dar gelirli** | **aristokrat** | ~ **gelirli** | **asıl** | **soylu** | **bohem** | **zengin** | **köklü** | **denek** | **tanınmış** | **yoksul** | **sana-yici** | **anaerkil** | **nüfuzlu** | **kibar** | **seçkin** | **kökenli** | **mütevazı** | **burjuva** | **iyi** | **hatırlı** | **görgülü** | ~ **kişilik** | **kentli** | **muhterem** | **geleneksel** | **mutlu** | **fakir** | **hayvansever** | **ataerkil** | **muhalif** | **kaçık** | **belalı** | **kültürlü** | **muteber** | **kalabalık** | ~ **düşkün** | **Rum** | **sıradan** | **üvey** | ~ **kuşaklı** | **yüz binlerce** | **Afgan** | **ateist** | **dindar** | **temiz** | **çocuksuz** | **levanten** | **varsıl** | **şanslı** | **memeli** | **modern** | **sefil** || İskoç | akılcı | aristokratik | asilzade | Asyalı | ayrıcalıklı | babasız | bahtiyar | bambaşka | bazı ~ | ~ belirsiz | bikes | bir araba ~ | bu | büyükçe | cerbezeli | çağdaş | dayanılmaz | dejenere | deli | diğer | doğru dürüst | ~ doğumlu | ~ dolusu | dört dörtlük | duyarsız | düzenli | ~ düzeyli | erdemli | fakirce | feodal | geçimli | ~ gelenekli | gezginci | göçebe | göçmen | görgüsüz | güzide | habıs | halıs | haysiyetli | hırslı | huzurlu | iğrenç | ilgisiz | illet | imtiyazlı | inançlı | itibarlı | ısııl | kadim | kadınlı erkekli | kalabalıkça | kalburüstü | karizmatik | karnı aç | kasa-balı | kaygılı | kişizade | kıskanç | ~ kopuk | korunaklı | köylü | kurmaca | kusursuz | kutsal | Laz | mahrem | maruf | mazbut | meccani | meçhul | meraklı | milyonlarca | mutena | mükemmel | mürekkep | müstesna | namuslu | nice ~ | obez | olumsuz | onuncu | paramparça | problemlı | problemsiz | psikopat | rabitalı | rafine | ~ ruhlu | sakın | sakıncalı | saygıdeğer | saygın

aile albümü

| seçilmiş | sempatik | sevgisiz | sınırsız | Slav | sorumsuz | stresli | şerefli | şimdiki | tepkisel | tuzu kuru | tüm ~ | türedi | Türki | ufak | ~ unvanlı | uyumlu | uzun ömürlü | üç | üretken | varyetli | varlıksız | Yeni Zelandalı | yenik | ~ yetişmiş | yoz | zarif | zavallı | züppe **aile albümü**

• Çekirdek aile ve yakın akrabaların fotoğraflarının bulunduğu anı defteri. **yenik aile arabası** • Ailenin kullanımına uygun nitelikte otomobil. **sigarasız aile babası** • Çekirdek ailede evin reisi. **aceleci** | ~ çocuklu | gayretli | halim selim | mazbut | mesut | müşfik | namuskâr | sorumsuz **aile bireyi** • Aileyi oluşturan kişilerden her biri. **inançlı aile dostu** • Ailece görüşülen kimse ya da kimseler. **kadim aile düzeni** • Aile kurumunda ideal bir yaşama ulaşma amaçlı süren düzen. **ataerkil** || aristokratik | konvansiyonel | varlıklı **aile hayatı** • Aile düzeni içerisinde sürdürülen hayat, aile olarak yaşama. **asude** || huzurlu | ısıltılı **aile kadını** • Aile kurumunu oluşturacak kadının iffet ve ağırbaşlılık gibi değerleri kendinde taşıma durumu. **mazbut** | **temiz pak aile kızı** • İyi bir ailede yetişmiş kız çocuğu. **bedbaht** | **mutaassıp aile mezarlığı** • Aynı aileye mensup kimselerin öldükten sonra gömüldüğü etrafı tel ya da demirle çevrilen mezar türü. **viran aile ocağı** • *mecaz* Aile bireylerinin karşılıklı dayanışma, sevgi ve saygı içinde birlikte yaşayıp büyüdüğü ortam. **muhtasar** | **mübarek** | **rahat aile otoritesi** • Anne ve babanın çocukları üzerine kurduğu baskı ve disiplin. **ataerkil aile terbiyesi** • Çocukların anne ve babadan aldığı ahlak ve edep. **ataerkil aile yapısı** • Ailenin yaşayış ve düşünüş biçimi. **ataerkil** || **varlıklı aile yemeği** • Aile üyelerinin çeşitli sebeplerle bir araya gelip yaklaştığı yemekli etkinlik. **geleneksel aile ortamı** • Aile bireylerinin bulunduğu yer. **huzurlu** || **bunalımlı aile reisi** • Kanunlara göre

aile yükümlülüğünü taşıyan kimse. **munis aile yaşamı** • Aile hayatı. **huzurlu**

ajan • Casus. • *tıp* İlaç, etken madde, araç. *güvenilir* | ~ *görünümlü* | ~ *tarafalı* || *antibakteriyel* | *atletik* | *avanak* | *cazibeli* | *çaylak* | *çevik* | *farmakolojik* | *gözü kara* | ~ *hevesli* | *hırslı* | *karizmatik* | *kıdemli* | *kıpır kıpır* | *melankolik* | ~ *mizaçlı* | *narkotik* | *pespaye* | *sabık* | *satılık* | *serinkanlı* | *sevimsiz* | *sıkı* | *tatlı dilli* | *tecrübesiz* | *tesettürlü* | *vatanperver* | *yetenekli* | *zekâsız* **ajanda** • Gerekli notların unutulmaması için yazıldığı takvimli defter, andaç. **dan-dik** | ~ **temelli**

ajans • Haber toplama, yayma ve üyelerine dağıtma işiyle uğraşan kuruluş. **çok uluslu** | **güzide**

ak • Kar, süt vb.nin rengi, beyaz, kara ve siyah karşıtı. ~ **karalı ak sakallı** • Yaşlı, olgun kimse. **yetmişlik**

akademi • Yükseköğretimle ilişkili kurum ve kuruluşlar. **şimdiki akademisyen** • Öğretim elemanı, öğretim üyesi. ~ **fikirli** | **genç** | ~ **görünümlü** | **ikinci sınıf** | ~ **kadrolu** | **mazbut** | **uydurma**

akar • Halı, koltuk, yatak vb. yerlerde insan vücudundan dökülen deri tozlarıyla beslenen bir tür canlı. **mikroskobik**

akarsu • Yeryüzünde, yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su. **balıklı** | **berak** | **bol** | **çalık** | **çamurlu** | **çılgin** | **hareketli** | **irili ufaklı** | ~ **renkli** | **şu** | **vahşi** | **yabanıl**

akaryakit • Benzin, gaz yağı, mazot vb. sıvı yakıt. ~ **ait** | ~ **katkılı** | **mühürlü** | **vergili** | **vergisiz**

akasya • *bitki bilimi* Baklagillerden, yurdumuzda yetişen bir süs ve gölge ağacı, salkım ağacı, yalancı akasya. *cılız* || ~ **çiçekli** | **devasa** | **kavruk** | **yapraksız akasya ağacı** • Akasya. **gölgesiz**

akbaba • *hayvan bilimi* Akbabagillerden, başı ve boynu çıplak olan, dağlık yerler-

de yaşayan, leşle beslenen, çok yüksekten uçarak keskin gözleriyle çok uzakları görebilen, iri ve yırtıcı bir kuş, kerkes (*Vultur monachus*). **asalak**

akciğer • *anatomi* Göğüs kafesinin içinde yer alan, sağlı sollu iki parçadan oluşan solunum organı. **hastalıklı akciğer grafi-si** • Toraks boşluğunun görüntülemesinde en sık kullanılan yöntem. **rutin**

akçe • Küçük gümüş para. • Her tür madeni para, akça. *çil* | ~ *kese* || **altın** | **altmış** | **bedava** | **bereketli** | **ikişer** | **kalp** | ~ **milyon** | **yüzlerce**

Akdeniz ateşi • Akciğerler ve eklemlerde ağırlı iltihaplara neden olan genetik bir otoinflamatuvar hastalık. **ailevi Akdeniz hastalığı** • *tıp* Anne ve babadan çocuklara kalıtsal olarak geçen, önlenabilir bir kan hastalığı. **ailevi Akdeniz kansızlığı** • Bir kansızlık (anemi) türü. ~ **majör**

akıbet • Bir iş veya durumun sonu, sonuç. *feci* || **bugünkü** | ~ **çevrili** | **evveli** | **kor-kunç** | **kötü** | **meçhul** | **mukadder** | **müş-terek** | **nasıl**

akıl • Düşünme, anlama ve kavrama gücü, us. • Öğüt, salık verilen yol. • Düşünce, kanı. • *ruh bilimi* Bellek. *şimdiki* | *rasyo-nel* | *eleştirel* | *kıt* | *yarım* | *sivri* | *yaratıcı* | *çuvalsız* | *paranoyak* | *çulsuz çuvalsız* | ~ *paralık* || **aldatıcı** | **araçsal** | **aydınlık** | **berrak** | **binbir** | **bir tutam** | **birazcık** | **cahil** | **dediği dedik** | **devletçi** | **dingin** | **dünkü** | **eril** | **hangi** | **harikulade** | **hayırlı** | ~ **ilgili** | **kahrolası** | **kibirli** | **kısır** | **kupkuru** | **kü-çüçük** | **kültürel** | **nefis** | **olur olmaz** | **onca** | **özgür** | **parlak** | **pratik** | **saf** | **som** | **sos-yal** | **şaşkın** | **şuncacık** | **teorik** | **uykusuz** | **üretken** | **yetersiz** | **yüce** | **zavallı** | **zehirli** | **zevzek** **akıl hastası** • Akıl hastalığına tutulmuş kişi. **zirzop** | **züppe** **akıl yürüt-me** • *mantık* Zihnin, birbiriyle ilişkili önermelerden yeni bir önerme çıkarması. **çürük çarık** | **devletçi** | **varsayımlı** **akılcı-lık** • *felsefe* Akla dayanan, doğruluğun ölçütünü duyularda değil, düşünmede ve

tümdengelimli çıkarmalarda bulan öğre-tilerin genel adı, usçuluk, akliye, rasyo-nalizm, deneycilik karşıtı. **aşırı** | **Batılı** | **katı** **akıllı** • Zeki olma durumu. *kıt* || **bir nebzecek** | **değme** | **hangi** | **kimi** ~ | **tek** **akılsız** • Zeki olmama durumu. **mil-liyetsiz** | **vatansız** **akıl çelici** • Yanıltıcı. **utanmaz**

akıllıca • Akla ve mantığa uygunluk. **son derece**

akım • Akma işi. • *fizik* Hava, su vb. akış-kan maddelerin veya elektrik yüklerinin belli bir yönde akışı, yer değiştirmesi, cereyan. • Sanatta, siyasette, düşünce hayatında ortaya çıkan yeni bir görüş, yöntem, hareket, cereyan, tarz. • İleti, iletim. *gerici* | *irticai* | *mistik* | *zararlı* | *felsefi* | *eleştirel* | *sağcı* | *yenilikçi* | *ilerici* | *ideolojik* | ~ *zıt* | *politik* | *postmodern* | *marjinal* | *yeni* | *çok yönlü* | *yazınsal* | *radikal* | *sinirsel* | *sinik* || **anayasal** | **Batılı** | **belli başlı** | **biçimsel** | **bilinçli** | **birkaç** | **çapraşık** | **değişik** | **düşünsel** | **edebî** | **et-nik** | **herhangi bir** | **heterodoks** | **hiçbir** | **köktenci** | **kürist** | ~ **majör** | **manyetik** | **mutlu** | **sakıncalı** | **sapık** | **sapkın** | **sivri** | **siyasal** | **siyasi** | **sol** | **solcu** | **şiişel** | **tek yönlü** | **tuhaf** | **yapay** | **yaygın**

akın • Kalabalık bir şeyin arkası kesilme-yen bir geliş durumunda olması. • Düş-man topraklarına tedirgin etme, yıldırma, çapul vb. amaçlarla toplu olarak yapı-lan baskın. • *spor* Gol atmak veya sayı yapmak amacıyla karşı takımın sahasına doğru genellikle topluca girilen hücum. *barbar* || ~ **aylık** | ~ **gelen** | ~ **gelme** | **gollük** | **göçebe** | ~ **önceki** **akıncı** • *tarih* Düşman ülkesine akın yapan savaşçı. **atlı** | **şanlı**

akıntı • Akma işi. • Havanın veya suyun herhangi bir yöne doğru yer değiştirmesi, akım, cereyan. • *tıp* Hastalık sebebiyle vücudun herhangi bir yerinden sulu mad-de akması. *iltihaplı* | *sümüksü* | ~ *köpüklü* | *iltihabi* | *kokusuz* | *sarımsı* | *kansız* | *be-*

akış

yazımsı | *ters* || *aksi* | *alt* | *anaforlu* | *billur* | *cılız* | *düşsel* | *grimsi* | *hastalıklı* | *irinli* | *kahverengimsi* | *kirli sarı* | *kıvamlı* | *pato-
lojik* | *sapsarı* | *sümüklü* | *tehlikeli* | *trajik* | *uğultulu* | *volkanik* | *yeşilimsi* | ~ yönlü

akış • Akma işi. • Geçip gitme, sürüp gitme. • Belirlenen biçimde, kurallarına ve doğasına uygun olarak gerçekleşme. *ru-
tin* | *tarihsel* | *olağan* | ~ *köpüklü* | *doğal* | *süratli* | *normal* | *tek yönlü* | ~ *yönlü* | *muttarit* | *coşkun* || ağır aksak | alışılmış | aralıksız | asimetrik | bulanık | engin | gösterişsiz | gündelik | heyecanlı | hür | iki fazlı | ~ ilişkin | karmakarışık | ke-
sintisiz | ~ kurallı | kusursuz | lenfatik | nafiye | nurlu | pürüzsüz | safça | somut | sonsuz | sonuçsuz | şiirsel | tarihi | tekdü-
ze | uğultulu | yarınki | yumuşak

akışkanlık • Akışkan olma durumu. *dilsel*

akide • *din bilgisi* İnanç. • Şekerin kaynatılarak katılaşması yolu ile yapılan, renkli ve kokulu, ağızda güç eriyen şeker, akide şekeri. *batıl* || değişmez | elvan

akik • *jeoloji* Kalseduan kuvarsının bir türü olan, yüzük taşı, mühür vb. yapmakta kullanılan, türlü renklerde, yarı saydam, parlak ve değerli bir taş. ~ dantelli **akik taşı** • *jeoloji* Akik. ~ dantelli | yosunlu

akis • Işık veya ses dalgalarının yansıtıcı bir yüzeye çarparak geri dönmesi, yansıma, yankı. • Bir cismin parlak bir yüzeyde görünmesi. • *mecaz* Bir şeyin başka bir şey üzerinde yarattığı etki. *keskin* || berrak | boğuk | geniş | gizli | kalın | kızıl | kof | mor | müşabih | namütenahi | parlaltılı | parlak | sarı | ~ tam | tiz | yakın | yeşil

akit • *eskimiş, hukuk* Sözleşme. şifahi

aklık • *isim* Ak olma durumu. • *isim* Kadınların makyaj için yüzlerine sürdükleri beyaz bir sıvı, düzgün. *lekesiz* | *dümdüz* || eksiksiz | garip | kesiksiz | koca | sonsuz

akordeon • *müzik* Akordiyon. etkileyici

akort • *müzik* Bir çalgıda doğru ses vermesi için yapılan ayar, düzen. *usandırıcı*

akraba • *hukuk* Kan bağıyla birbirine bağlı olan kimseler. • *isim* Oluşma yönünden aynı kaynağa dayanan şeyler. *yakın* | *nüfuzlu* | *uzak* || anlayışsız | beş on | ~ bihaber | canlı | cömert | çiçeği burnunda | diğer | duble | emekli | Güneyli | ~ habersiz | kalabalık | ~ kalan | kalbi kırık | ~ kalma | kaygılı | ~ kopuk | kökenli | kör | mekanik | mühim | müziç | ruhsal | sabık | sair | ~ sevgili ~ | sevimsiz | soylu | sümüklü | şaşkın | taşralı | tüm ~ | varlıklı | yitik | zengin

akran • Yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlardan her biri, boydaş, böğür, taydaş, öğür. *mesleki*

akrep • *hayvan bilimi* Akreplerden, sıcak ve nemli yerlerde yaşayan, kıvrık ve kalcık kuyruğunda zehirli iğnesi olan bir tür böcek; kuyruklu (*Scorpio*). • Saatin iki ibresinden küçüğü. • *gök bilimi* Zodyak üzerinde Terazi ile Yay arasında yer alan takımyıldızı. *çapkın* | *kirli sarı* | *kırık dö-
kük* | *torpilli* | *zararsız*

akrobasi • Cambazlık. *bin türlü* | *nefes kesici*

akrobat • Cambaz. *gezgin*

akropol • Eski Yunan şehirlerinde, en önemli yapıların ve tapınakların bulunduğu iç kale. ~ *dayalı* | *yıkık dökük*

aksaklık • Bir işin gerçekleşmesini engelleyen bozukluklar. ~ *ilgili* | *teknik*

aksam • *çokluk* Kısımlar. *münferit*

aksama • Aksamak işi. *ufak tefek*

aksan • Bir ülkenin insanlarına veya bir çevreye özgü söyleyiş özelliği. • *dil bilgisi* Vurgu. *iğrenç* | *Güneyli* || ağır | belirlirgin | belli belirsiz | kaba | mükemmel | rafine | ~ tam

aksesuar • Bir aletin, bir makinenin işlevine katılmayan ancak kendine özgü ayrı bir yararı bulunan alet, araç veya nesne.

• Giysiye bütünleyen çanta, kemer, şapka, eldiven, mücevher vb. eşya. • *tiyatro* Konunun gerektirdiği ölçüde kullanılan, bir sahne içinde yer alan veya oyuncunun dekor gereği kullandığı çeşitli eşya. *ful* | *tamamlayıcı* || aerodinamik | cıvıl cıvıl | hünsa | ~ karakterli | ~ kullanımlı | nice ~ | optik | otantik | plastik | rüküş | tamamlayıcı | ~ tüylü | ~ yaramaz

aksırma • Aksırmak işi, hapşırma. hafif

aksilik • Terslik, zıtlık, karşıtlık. • *mecaz* İnatçılık, huysuzluk. • *mecaz* Bir işin yolunda gitmemesi durumu, elverişsizlik. mucizevi | ~ yüzyıllık

aksiseda • *eskimiş* Yankı. çeşit çeşit | deşşetli | ikizli | üçüzlü

aksiyom • *mantık* Belit. atlı | temel

aksiyon • İnsan etkinliğinin veya iradesinin açığa çıkması. • Hareket, iş. • *sinema* Oyunun temasını geliştiren başlıca olay, hikâye, gelişim. *sürükleyici* || dramatik | epik | hisli | pür | tempolu

aksülamel • *eskimiş* Tepki, reaksiyon. harikulade

akşam • Güneşin batmasına yakın zamandan gecenin başlamasına kadar olan vakit, akşam vakti, akşamleyin. • Gece. ~ *evvelki* | *yağmurlu* | *ertesi* | ~ *önceki* | *evvelsi* | ~ *geçen* | *evveli* | *nemli* | *serin* | *o* | ~ *mahsus* | *iyi* | *dumanlı* | *bu* | *kıptırsız* | *rüzgârlı* | *dördüncü* | *dağınık* | *ilk* | *büyüklü* | *bazı* ~ | *hayırlı* | *rutubetli* | *keyifli* | *puslu* || acımasız | alelade | altıncı | aysız | barut rengi | berduş | berrak | beşinci | bulanık | bulutlu | bütün ~ | coşkun | çileli | danslı | dertli | dirliksiz | dolgun | düzensiz | ebruli | ~ esintili | esintisiz | ferah | fırtınalı | gamlı | ~ gelen | göçebe | güneşli | hercai | huzurlu | hülyalı | hüznü | içli | işsiz | ıslak | kaç | karlı | kimsesiz | kısacık | koca | ~ kokulu | korunaksız | koyu yeşil | loş | meşin | ~ müjdeli | öbür | pembe | pusuvarık | ruhsuz | sakın | sapsarı | savruk | sayısız ~ | sıkıcı | sımıcak |

soğuk | solgun | som | son | tatlı | tekdüze | tembel | تنها | trajik | uyuklu | uysal | üçüncü | ümitsiz | yabancı | yeşilimsi | ~ yıldızlı | yumuşak | ~ yüklü **akşam alacası** • Akşam vakti gökyüzünde beliren renkler. mor | rüzgârlı **akşam esintisi** • Yaz mevsiminde akşam vakti esen ferahlatıcı serin rüzgâr. gölgeli **akşam ışığı** • Akşam vakti ile beliren renk. dehşet | yağmurlu **akşam rüzgârı** • Akşam vakti esen rüzgâr. ~ *esen* **akşam saati** • Zamanısal olarak akşam vaktini kapsayan süre. sakın | hüznü **akşam yemeği** • Genellikle sabah ve öğle öğünlerini takip edip akşam ezanından sonra yenilen yemek vakti. ~ amaçlı | eğlenceli | ~ ibaret | leziz | müzikli | randevulu | şamatalı | ucuz **akşamüstü** • Akşam olmadan önceki zaman dilimi. *güneşli* || cıvıl cıvıl | çamurlu | çipil | dingin | fırtınalı | herhangi bir | karlı | kasvetli | puslu | şahane | تنها **akşamüzeri** • Akşam vaktine yakın gelen güneşin battığı zaman dilimi. dingin | ertesi | yağmurlu **akşam vakti** • Akşamleyin. düşsel | kül rengi

akşamcı • Akşamları içki içme alışkanlığında olan kimse. • Çalışmalarını daha yoğun olarak akşam saatlerinde yapan kimse. deminki | kıdemli | müseccel | tatlı

aktar • Baharat veya güzel kokular satan kimse veya dükkân. • İğne, iplik, baharat, zarf, kâğıt, tütün vb. satılan dükkân. çember sakallı | tiryaki

aktarım • Aktarma işi, nakil. • *ruh bilimi* Psikoterapide hastanın terapistle ruhsal yapısı üzerinde etkili olmuş deneyim ve ilişkilerini aktarması. analitik | biyolojik | capcanlı | dolaysız | gerçekçi | ~ gönüllü | gürültüsüz | güvenilir | ~ kademeli | klasik | zorunlu

aktarma • Bir taşıttan başka bir taşıta geçme. • *edebiyat* Alıntı. tek yönlü | ~ yönlü

aktivite • Etkinlik. *illegal* | *volkanik* | *bonkör* || agresif | anaerobik | biricik ~ | ~

aktör

dereceli | ders içi | fonksiyonel | geçirici
| ilginç | ilkelce | törensel | ~ uyaran | yorucu | zorlayıcı

aktör • *sinema, tiyatro* Erkek oyuncu. • *mecaz* Herhangi bir olayda etkisi veya katkısı olan kimse. *ikinci sınıf* | *karizmatik* | *çapkın* | *deneyimsiz* | *beceriksiz* | *başlıca* | *siyasi* | *şöhretli* | *yakışıklı* | *Yeni Zelandalı* || *İskoç* | *Asyalı* | ~ *bacaklı* | *bağmsız* | *bencil* | ~ *bir numaralı* | ~ *birçok* | *birinci sınıf* | *biseksüel* | *büyük* | *değme* | *egoist* | *felçli* | *global* | ~ *görünümlü* | *hırslı* | ~ *isimli* | *ketum* | *kıvrak* | *kurt* | *kültürlü* | *mesleksiz* | *müteveffa* | *sevimli* | *ufak tefek* | *ünlü* | *ünsüz* | *yaldızlı* | *yardımcı* | *yepyeni*

aktris • *sinema, tiyatro* Kadın oyuncu. *İskoç* | *çıplak* | ~ *esaslı* | ~ *havalı* | *sempatik* | *titiz* | *tombul* | ~ *unvanlı* | *ünlü*

aktüalite • Günün olayı veya konusu. *hareketli*

akü • *fizik* Akümülatör. *garantili*

akvaryum • Tatlı veya tuzlu su hayvanlarının ve su bitkilerinin yapay bir ortamda beslendiği ve yetiştirildiği cam su kabı. *balıklı* | *basıncılı* | *billur* | *büyükçe* | *çepçevre* | *güneşli* | *rengârenk* **akvaryum balığı** • *hayvan bilimi* Akvaryumda beslenebilen balık türlerinin tümüne verilen ortak ad. *unutkan*

alabalık • *hayvan bilimi* Alabalıkgillerden, soğuk ve duru sularda yaşayan, etli turuncu ve lezzetli bir tatlı su balığı, *ala* (*Trutta faris*). *benekli* || *pullu*

alaca karanlık • Güneş doğmadan önceki veya battıktan hemen sonraki aydınlık, yarı karanlık, akşam karanlığı. *akşamki* | ~ *birleşen* | *karmakarışık* | *kızarıp* | ~ *önceki* | ~ *sonraki* | *uykulu* | *tatlı*

alacak • Bir hesap gereğince daha alınmamış olan para, mal vb. şey, matlup, verecek karışı. • Alınması gerekli şey. *İmtiyazlı* | ~ *aylık* || *ehemmiyetsiz* | *problemlili* | *senetli* | *senetsiz*

alacaklı • Birinden alacağı olan, borçlu ve verecekli olmayan kişi. ~ *gelen* | *imtiyazlı*

alaka • İlgi. • *Gönül bağı*. *aşırı* | *canlı* | *derin* | *hayati* | *hayırhah* | *müşfik* | *samimi* | ~ *türlü* | *umumi* | *yegâne*

alamet • Belirti, işaret, iz, nişan. *özel* | ~ *özgü* | *ufak* | *vahim* | *vesair*

alan • Düz, açık ve geniş yer, meydan, saha. • Orman içinde düz ve ağaçsız yer, düzlük, kayran. • *Yüz ölçümü*. • *mecaz* Bir çalışma çevresi. • *fizik* İçinde birtakım kuvvet çizgilerinin yayılmış bulunduğu varsayılan uzay parçası. • *spor* Yarışmaların, karşılaşmaların ve oyunların yapıldığı yer, saha. *sulak* | *manyetik* | *mücevvir* | ~ *dönümlük* | *ekili* | *brüt* | *saçsız* | *arkeolojik* | *kırsal* | ~ *çevrili* | *mayınlı* | *bakir* | *mahrem* | *kamusal* | *sözel* | *duygusal* | *ferah* | *hastalıklı* | *uçsuz bucaksız* | *daracak* | *sınırlı* | *genişçe* | *ekonomik* | *ortak* | *geniş* | *problemlili* | *yaygın* | *art* | ~ *spesifik* | *toplumsal* | *düzensiz* | *dar* | *yazınsal* | *atıl* | *ağaçlıklı* | *şiişel* | *verimli* | *kozmetik* | *ayrıcalıklı* | *dokunulmaz* | *engebeli* | *elektrikli* | *elektrostatik* | *düşünsel* | ~ *adımlık* | *dağınık* | *tepelik* | *ön* | *tartışmalı* | *pornografik* | *renksiz* | *gölgeli* | *siyasi* | *müşterek* | *stratejik* | *çıplak* | *sanatsal* | ~ *tahsisli* | *büyük* | *hususî* | *plansız* | *yeşil* | *muknatisli* | *başlıca* | *bomboş* | *küçük* | *verimsiz* | *boş* | *elektronik* | *iltihaplı* | *diğer* | *tarihsel* | *üretken* | *hangi* | *birincil* | *insancıl* | *zirai* | *ikiyüzlü* | *temel* | *havuzlu* | *ağaçlı* | *bilissel* | *yatay* | ~ *onaylı* | *tematik* | *dapdaracak* | *demokratik* | *açık kahverengi* | *akademik* | *akılcı* | *aktif* | ~ *alakalı* | *alakasız* | *apolitik* | *arka* | *avantajlı* | *aydınlık* | *bağımsız* | ~ *belirsiz* | ~ *belli* | ~ *bezemeli* | *bilimsel* | ~ *bilumum* | *büyücek* | *cansız* | ~ *cepheli* | *cinsel* | *çamurlu* | ~ *çaplı* | ~ *çeşitli* | *çetin* | *çok yönlü* | *dağlık* | ~ *dair* | *dairesel* | *değerli* | *değişik* | *dilsel* | *diplomatik* | *dörtgen* | *dümdüz* | *düzayak* | *elastik* | *elektroteknik* | *eleş-*

tirel | ~ elverişli | emniyetli | endemik | endüstriyel | esas | ~ esintili | eşsiz | evsel | farklı | felsefî | fenomenolojik | ~ garanti | ~ geçirgen | gerilimli | girintili çıkıntılı | görsel | gözde | gümrüklü | güneşli | hareketli | hassas | herhangi bir | hukuki | huzursuz | içkin | ideolojik | iki | iktisadi | illegal | ilmi | interaktif | isimsiz | işlek | itibarsız | ılık | ıssız | ~ kabarık | ~ kademeli | kadınsal | kapalı | ~ kapasiteli | ~ kaplı | karakterize | ~ kare | kavramsal | kaygan | kentsel | ~ kesen | ketum | kimyasal | kişisel | kızarık | ~ kopuk | korunaklı | koyu yeşil | kumluk | kurak | kuramsal | kültürel | laik | legal | lojistik | mahdut | mali | manevi | manuel | ~ manzaralı | marjinal | matematiksel | ~ mesafeli | metodolojik | ~ metrelik | ~ meyilli | mikro | mikroskobik | minicik | mosmor | muğlak | muhteşem | mukaddes | mümbit | müstahzar | mütevazı | ~ nazır | netameli | nükleer | ormanlık | orta | öbür | özel | özgül | rutubetli | ~ saatli | sabunlu | sapa | sapsarı | ~ saydam | ~ sayfalık | seçme | sekiz | ~ seksenlik | sendikal | serbest | serin | seyirlik | sinematografik | ~ sistemli | siyasal | sinai | sınırsız | sorunsal | sosyal | sosyoekonomik | sosyolojik | sütliman | tanesiz | tarımsal | tapusuz | ~ taralı | tarımsal | ~ taşlı | tehlikeli | tekin-siz | ~ temelli | termonükleer | teşrii | ~ tutulmuş | uçucu | uygulamalı | ~ uygun | üçgen | volkanik | yanlış | yargısal | yarı saydam | yatıştırıcı | yegâne | yemyeşil | yeni | yıkık | yoz | yönetsel | ~ yönlü | yüksek

alarm • Bir uyarıyı, bir tehlikeyi bildirmek için verilen işaret. • Bu işareti veren düzenek. *uzaktan kumandalı* | ~ *kumandalı* | *denetimli* || alışılmış | elektronik | ~ kademeli | kırmızı | modüllü | olimpik | sarışın | ~ sistemli **alarm sistemi** • Hırsızlık, gasp, soygun, tehdit, haneye tecavüz, yangın vb. durumlarda uyarı veren, güvenliğı sağlamaya veya

yardım çağırmaya yarayan sistemlerin tümü. **elektronik**

alaşım • *kimya* Bir metalin belli oranlarda bir veya birkaç metalle ergimesiyle oluşan yeni metal, halita. **kaçınılmaz** | **kendine özgü** | **özenli** | **sidikli** | **somut** | **yetkin**

alay (I) • Herhangi bir törende veya gösteride yer alan topluluk. • Bayram, cenaze vb. törenlerde sıralı olarak giden insan topluluğı, kortej. • *askerlik* Genellikle üç tabur ve bunlara bağlı birliklerden oluşan asker topluluğı. ~ *bucaksız* | *yedinci* | *muhteşem* || *sekizinci* | *mutantan* | *beşinci* | *gösterişli* | ~ *görevli* | *zalim* | *müteşekkil* | *ellinci* | *onuncu* || atlı | başıbozuk | ~ *çarıklı* | *eciş bücüş* | ~ *kadrolu* | *kalabalık* | *komşu* | *mızraklı* | *muazzam* | *mürekkep* | *onlarca* | *öteki* | *parlak* | *sekiz* | *uçsuz bucaksız*

alay (II) • Bir kimsenin, bir şeyin, bir durumun, gülünç, kusurlu, eksik vb. yönlerini küçümseyerek eğlenme konusu yapma. *tantanalı ince* || acı | acılı | acımtırak | beklenmedik | belli belirsiz | bir parça | bir yığın | ~ *görülmemiş* | *gürültücü* | *iğneli* | *dolambaçlı* | *kuşkulu* | ~ *kırıcı* | *küstah* | *öldürücü* | *seviyesiz* | ~ *süslü* | *şeytani* | *yarı* | *yılışık* | *zoraki*

alaycı • Alay eden, küçümseyen kimse ya da olay. *asırı* | *kuşkulu* **alaycılık** • Alaycı olma durumu, müstehzilik. *anlayışsız* | *belli belirsiz* | *buruk* | *çiğ* | ~ *dönük* | *kurnaz* | *merhametsiz* | *öfkeli* | *şeytansı*

albatros • *hayvan bilimi* Fırtına kuşugillerden, 1 metre uzunluğunda, Atlantik Okyanusu'nda yaşayan iri bir tür kuş (*Diomedea exulans*). **gezgin** | **gümüşlü** | **heybetli** | ~ **kiloluk**

albay • *askerlik* Rütbesi yarbay ile tuğgeneral arasında bulunan ve asıl görevi alay komutanlığı olan üstsubay, miralay. *kurmay* | *kıdemli* | *emekli* || *havacı* | *kıskaç* | ~ *unvanlı* | ~ *uyaran* **albaylık** • Albay olma durumu, miralaylık. *kıdemli*

albeni

albeni • mecaz Çekicilik. büyütlü | küstah
albüm • Fotoğraf, pul vb.ni dizip saklamaya yarayan bir defter türü. • Herhangi bir konu ile ilgili kısa açıklamalar verilerek resimler basılmış olan kitap. • müzik Uzunçalar. *enstrümantal* | *onuncu* | *vokal* | ~ *isimli* | *senfonik* | *kaçıncı* | *yöresel* | ~ *etiketli* | *melodik* | *Ermenice* | *biricik* ~ | *resimli* || *afili* | *alaturka* | *benzersiz* | *bir* | *çok sesli* | ~ *derili* | *derleme* | *dingin* | *doyurucu* | ~ *esintili* | ~ *evvelki* | ~ *garantili* | *göz alıcı* | *Gürcüce* | *hümanist* | *ikili* | *imzalı* | *isimsiz* | ~ *kapaklı* | *kıpır kıpır* | *kısıtlı* | *kıvrak* | *konsantre* | *kronolojik* | *Lazca* | *müstesna* | *nadide* | *naif* | *nefis* | *nostaljik* | *önemli* | *peşpeşe* | *rengârenk* | ~ *renkli* | ~ *sayılı* | ~ *tabanlı* | *tatlı sert* | *tutkulu* | *yavan* | *yırtık pırtık* | *zorlama*

alçak • mecaz Bile bile en kötü, en ahaksızca davranışlarda bulunan, aşağılık, soysuz, namert, rezil, hain kişi. o | *öteki* | *utanmaz* | *üniformalı* **alçak gönüllülük** • Alçak gönüllü olma durumu, tevazu, mahviyet, mütevacılık. *bilgece* | *utangaç* | *yiğit* **alçak gönüllü** • mecaz Kendi değerini olduğundan aşağı gösteren, başkalarını küçük görmeyen, büyüklenmeyen, engin gönüllü, mütevazı, tevazulu kişi. aşırı

alçaltıcı • Değeri düşürücü, küçük düşürücü. son derece

aldanış • Aldanma durumu. bütün ~ | sonsuz

aldatılış • Aldatılma işi. *hazin*

aldatma • Aldatmak işi, deside, al, hıyanet. *aleni* | *beyinsel* | *çeşit çeşit* | *elektronik* | *günübirlik* | *kurnazca* | ~ *liralık* | ~ *onaylı*

aldatmaca • Aldatmaya dayanan davranış, aldatıcı oyun, dubara. *elektronik* | *yazın-sal*

aldırıışsızlık • Aldırıışsız olma durumu. umutsuz

aldırmazlık • İlgisizlik. *deminki* || *kışkırtıcı*

alegori • edebiyat Bir görüntü, bir yaşantı veya bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için göz önünde canlandırıp dile getirme, yerine koyma. *pastoral*

âlem • *gök bilimi* Evren. • Dünya, cihan. • Aynı konu ile ilgili kimseler. • Bu kimselerin uğraşlarının bütünü. • Belli bir gruptaki canlıların bütünü. • Durum ve şartlar. • Ortam, çevre. • Kendine özgü birçok niteliği bulunan şey. • Farklı davranış içinde bulunan kimse. • mecaz Eğlence. *cümle* | *apayrı* | *canlı* | *uçsuz bucaksız* || *alafranga* | *alaylı* | *asıl* | *başka* | *bilinmez* | *bir* | *birleşik* | *boğuk* | *bu* | *cansız* | *çağanaklı* | *değişik* | *derin* | *dış* | *düşman* | *enfes* | ~ *evvelki* | *göreceli* | *görünmez* | *güneşsiz* | *hoş* | *ideal* | *ıssız* | *katıksız* | *kuru* | ~ *mamur* | *mayasız* | *medeni* | *meşgul* | *mistik* | *mübarek* | *müşahhas* | *ne* | *o* | *panteist* | *puslu* | *ruhani* | *ruhsuz* | *sakin* | *sanal* | *sazlı sözlü* | *şamatalı* | *şatafatlı* | *tanrısal* | *yemekli* | *zengin*

alerjen • Alerjiye sebep olan herhangi bir madde. *çevresel* || *hayvansal* | *mikroskopik*

alerji • Birtakım yiyecek, ilaç, toz, koku vb.ne hastalık derecesinde gösterilen aşırı tepki. • mecaz Bir kimseye veya bir şeye karşı olumsuz yönde duyulan aşırı duyarlılık. *mevsimsel* || *çapraz*

alet • Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak yapılmış nesne. • Bir sanatı yapmaya, uygulamaya yarayan özel araç. • *teknik* Bir makineyi oluşturan ve işlemesine yardım eden parçalardan her biri. *delici* | *nazik* | *optik* | ~ *uçlu* | *zirai* | *basit* | *komplike* | ~ *karişik* | ~ *temizleyici* | ~ *uyarıcı* | *geleşmiş* | ~ *benzer* | *uzaktan kumandalı* | ~ *kumandalı* || *ahenkiz* | *aptal* | ~ *askılı* | ~ *başlı* | *belagatli* | ~ *bilumum* | *bir* | *birkaç* | *ciddiyetsiz* | ~ *delikli* | *elektronik* | *ezici* | *faturasız* | *fennî* | *gömülü* | *hantal* |

hassas | hususi | ilkel | itaatli | karmaşık | kırık dökük | küçük | küflü | ~ liralık | lüzumsuz | marifetli | mendebur | mucizevi | muhteşem | mürekkep | nefesli | neolitik | nostaljik | orijinal | ortopedik | ~ oyma | öldürücü | pilli | ~ saplı | sefil | sterilize | şarjör | tahta | teorik | vakumlu | vezinsiz | yepyeni | yöntemli | zavallı

alev • Yanan maddelerin veya gazların türlü biçimlerdeki ışıklılı uzantısı, yalım, yalaz, alaz, şule. • Sıcaklık. • Kıvılcım. • Mızrak uçlarına takılan küçük bayrak, flama. • *mecaz* Aşk ateşi. *yakıcı* | *titrek* | *dolgun* | *isli* | *mavi* | *kızıl* | *engin* | *kıpkızıl* | ~ *dilli* || cehennemî | cılız | çevik | dumanlı | dumansız | fersiz | harikulade | heybetli | isteksiz | ~ kayan | kıpkırmızı | kırmızı | kıskanç | kıvılcımlı | küçücük | minicik | muazzam | mütereddit | rayihalı | renksiz | ~ saydam | seyyal | solgun | suni | tembel | turuncu | yapışkan | yufka | yumuşak

alevlenme • Alevlenmek işi. • *tıp* Sessizce sürmekte olan bir hastalığın belirtile-
rinin artması, eksaserbasyon. bakteriyel

aleyhtarlık • Bir işe, harekete veya düşün-
ceye karşı olma, karşıtlık. mizahi

alfabe • *dil bilgisi* Bir dilin seslerini gös-
teren, belirli bir sıraya göre dizilmiş belli
sayıda harfin bütünü, abece, yazı. *fonetik*
|| aydınlatıcı | ~ bezeli | bugünkü | ~ el-
verişli | runik

algi • *ruh bilimi* Bir şeye dikkati yönelte-
rek o şeyin bilincine varma, idrak. *koz-
mik* | ~ *ilişkin* || apayrı | bireysel | dokun-
sal | lineer | tikel | zihinsel

algılama • Algılamak işi, kavrama, idrak,
idrak etme. *bilişsel* || bir | bütünsel | den-
gesiz | öznel | rasyonel | yanlış | zihinsel
| ~ zıt

algılanış • Algılanma durumu. bireysel |
çizgisel

algılayıcı • *felsefe* Algı yetisi olan (kimse).
duyusal

algılayış • Algılama durumu. *öznel*

algoritma • *matematik* İyi tanımlanmış
kuralların adım adım uygulanması işle-
mi. asimetrik | semantik

alıcı • Satın almak isteyen kimse, müşte-
ri. *sahte* || bakır | başlıca | ~ bilinmeyen
| isimsiz | mutasavver | sabırsız | safdil
| ~ seferlik | terbiyesiz | yabancı | yerli
| zengin

alıç • *bitki bilimi* Hünnapgillerden, kırlar-
da kendiliğinden yetişen, hekimlikte ve
boyacılıkta kullanılan, sert odunlu bir
ağacın mayhoş yemişi. *avuç dolusu* | *dizi*
dizi

alıklık • Alık olma durumu, belahet. derin

alım • Alma işi. adaletsiz | avantajlı | bi-
linçsiz | ~ fiyatlı | ~ kademeli | küçük
çaplı | küçük çapta | ölçüsüz

alımlılık • Alımlı olma durumu, çekicilik.
tantanalı | üstün

alın • Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki
bölümü. • Bazı şeylerin önü, ön yüzü.
• Karşı. *terli* | ~ *çıkık* | *geniş* | ~ *basık*
| ~ *çizgili* | *daracık* | *vakur* | *pak* | *inatçı* |
kırış kırış || açık | ak | benzersiz | berrak
| buruşuk | çamurlu | ~ çökük | dar | enli
| esmer | genişçe | güneşli | hareketli | ~
lekeli | mağrur | muhteşem | onurlu | pırıl
pırıl | simsiyah | sıcacık | solgun | temiz
| tertemiz | tuğralı | yağız | yanık | yüce
alın yazısı • *mecaz* Yazgı, kader. değiş-
mez | kaçınılmaz **alınlık** • *halk ağzında*
Kadınların alınlarına taktıkları altın veya
gümüşten süs eşyası. *kıvrımlı* | *üçgen* ||
kemerli | saçaklı

alındı kâğıdı • Para vb. bir şeyin teslim
alındığını gösteren belge, makbuz. *pul-
suz*

alınan • Birine gücenip darılma davra-
nışını bünyesinde barındırma. aşırı **alın-
ganlık** • Alınan olma durumu. *versiz* ||
gereksiz | herhangi bir | lüzumsuz | suni
| yanlış

alıntı

alıntı • *edebiyat* Bir yazıya başka bir yazarın yazısından alınmış parça, aktarma, iktibas. • *dil bilgisi* Başka bir dilden alınmış kelime. *yedinci* || beşinci | birinci | deminki | gerekli | nefis | ~ numaralı | onuncu | rastgele | sekizinci | uydurma

alışkanlık • Bir şeye alışmış olma durumu, alışkinlik, alışkı, itiyat, huy, meleke, ünsiyet, yordam. • *ruh bilimi, felsefe* İç ve dış etkilerle hep aynı biçimde gerçekleşmesi sonucu beliren şartlanmış davranış. *kötü* | *rutin* | *bilinçsiz* | ~ *kalma* | *yöresel* | *yersiz* | ~ *mahsus* | *günlük* | *Doğulu* | *köklü* || ~ *ait* | *asılsız* | *Avrupalı* | ~ *aykırı* | *Batılı* | *bedensel* | *belirgin* | *bencil* | *benzer* | *benzeri* | *bereketli* | ~ *beter* | *bilgisiz* | *bilindik* | *bir* | *birer* | *bohem* | *bürokratik* | *değişmez* | *dilsel* | *dingin* | *dinsel* | *ek-sik* | *elzem* | *eski* | ~ *gelme* | *genelgeçer* | *gereksiz* | *huzurlu* | *ideolojik* | *iğrenç* | ~ *ilgili* | *kentli* | *mevcut* | *misin* | *mutusuz* | *nostaljik* | *onca* | *sağlıklı* | *sarsak* | ~ *sene-lık* | *sevimsiz* | ~ *sistemli* | *soylu* | *tekdüze* | *tekmil* ~ | *tiksindirici* | *törenselle* | *ulusal* | *usta* | *utangaç* | ~ *yıldızlı* | ~ *yüzyıllık*

alışma • Alışmak işi, istinas, ülfet. örgüt-sel

alışmışlık • Alışkanlık. belkili

alıştırma • Bir beceriyi, bilgiyi kazanmak için yapılan tekrar, temrin, talim, egzersiz. • *spor* Vücudun gücünü ve dayanıklılığını artırmak için yapılan uygulama, hazırlık çalışması, idman, egzersiz, antrenman. ~ *başlıklı* || *benzer* | *mantıksal*

alışveriş • *ticaret* Satın alma ve satma işi, alım satım, iş, muamele, ahzüita, aksata, pazar. • *mecaz* İlişki, münasebet. *plansız* | ~ *planlı* | *rastgele* | *kredili* | ~ *paralık* || *asıl* | *avantajlı* | ~ *aylık* | *bilinçsiz* | ~ *bo-yutlu* | ~ *dolusu* | *eğlenceli* | *feci* | *gerekli* | ~ *haftalık* | *karşılıklı* | *karlı* | *kompleksli* | *küçücük* | *küçük çaplı* | ~ *liralık* | *lüzumsuz* | *mantıksal* | *nice* ~ | *nikâhlık* | ~ *rakamlı* | *ruhi* | *sözlü* | *şiiirsel* | *telepatik* | *toplumlar arası* | *ucuz* | *yorucu* | *zorunlu*

alışveriş merkezi • Alışveriş yapılan büyük çarşı. *devasa* || ~ *amaçlı* | *davalı* | *gelişkin* | *kalabalık* | *lüks* | *maksi*

âlim • Bilgin. arkadaş canlısı | beynelmilel | çirkin | ~ *haiz* | *kabadayı* | *yarımkı*

alkım • *meteoroloji* Gökkuşağı. alımlı

alkış • Bir şeyin beğenildiğini, onaylandığını anlatmak için el çırpma, alkışlama; kargış karşıtı. *coşkun* | *tempolu* | *çılgın* | *muazzam* || *buruk* | *candan* | *cansız* | *coşkusuz* | *dehşetli* | *enstantane* | *içten* | *koskocaman* | *müthiş* | *ölgün* | *sıkı* | *sonsuz* | *suskun* | ~ *türlü* | *yersiz* | *zoraki*

alkol • *kimya* Bira, şarap vb. sıvıların veya pancar, patates nişastasının şekere dönüştürülmesi sonucu ortaya çıkan glikoz çözeltilerin mayalaşmış özlerinin damıtılmasıyla elde edilen, kokulu, uçucu, yanıcı, renksiz sıvı, ispirto, etanol, etil alkol. • *mecaz* Her türlü alkollü içki. *dökme* | ~ *litre* || *aşırı* | *bir damla* | ~ *kadeh* | ~ *kalma* | *renksiz* | ~ *temizleyici* | *yüksek*

alkolik • Alkollü içkilere hastalık derecesinde düşkün olan kişi. *adsız* | *evsiz* | *ümitsiz* **alkolizm** • *tıp* Alkollü içkilere hastalık derecesinde düşkün olma durumu. *sinsi* | *sırnaşık*

allegro • *müzik* Canlı, neşeli ve hızlı bir biçimde çalınan müzik. *şirin*

allık • Al olma durumu. • Kadınların süs için yanaklarına sürdükleri al boya. *çın-gıraklı* | *pırıltılı* | *süzgün* | *turuncu*

almanak • Yıllık. ~ *ciltlik* | ~ *havalı* | *romansı*

alopesi • *tıp* Bir mantarın oluşturduğu, saçları döken bir deri hastalığı, kılkıran, saçkıran. ~ *nedenli*

alt • Bir şeyin yere bakan yanı, zir; üst karşıtı. • Bir nesnenin tabanı. • Oturulurken uyluk kemiklerinin yere gelen bölümü. • Bir şeyin yere yakın bölümü. *bir karış* | *kilometrelerce* | *kauçuk alt dudak* • *anatomi* Dudaklardan altta bulunanı. *sarkık*

alt geçit • Trafik akışını kesmemek için bir yolun altından geçirilen geçit, battı-çıkı, batçık. **genişçe alt metin** • Bir şeyi doğrudan anlatmak yerine hedef kişinin algısında yaratılmak istenen özel anlam veya mesaj. **felsefi** | **pornografik altya-pı** • Bir yerleşim yeri veya bir yapı için gerekli olan yol, kanalizasyon, su, elektirik vb. tesisatın tümü. • Bireyin edindiği bilgi ve deneyim. • **toplum bilimi** Toplumun ekonomik yapısını oluşturan ve insan bilincinden bağımsız olarak biçimlenen üretim ilişkilerinin hepsi, enfrast-rüktür; üstyapı karşıtı. **felsefi** | **sorunsuz** || **demografik** | **düşünsel** | **endüstriyel** | **fikrî** | **kavramsal** | **kentsel** | **kurumsal** | **kültürel** | **lojistik** | **örgütsel** | ~ **tastamam** | **teknik** | **uygulamalı** | **yasal alt yazı** • **sinema, televizyon** Yabancı dildeki bir filmin konuşmalarını çeviri olarak görüntünün altında veren yazı. ~ **karakterli** || **Flamanca**

alternatif • Seçenek. **etkili** | **hararetili** | **jeotermal** | **meyveli** | **muteber** | **rakipsiz** | **yekpare** | **yurt içi** | **zahmetli**

altın • Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196,9 olan, 1064 °C'de eriyen, kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element, zer (simgesi Au). • Altından yapılmış şey. **külçe** | ~ **kese** | **som** | **çil çil** | ~ **bin** | **çil** | **elli** | **üçer** | **çeyrek** | **avuç** | **avuç** | **bir avuç** | ~ **dolusu** | ~ **kepçe** | ~ **onluk** | **yirmilik** | **sonsuz** | **kaçak** | **üç beş** | **doksan** | **gömülü** | **yüzlük** | **tekmil** ~ | **muazzam** | **binlerce** | **avuç dolusu** | **beş** || **altmış** | ~ **avuç** | **beş on** | ~ **beyazlı** | **bir küme** | **birer** | **bolca** | **boz** | **bugünkü** | **çalıntı** | **çamurlu** | ~ **çuval** | **deve yükü** | **dizi dizi** ~ | ~ **dizili** | **etek dolusu** | **hakiki** | **halis** | **ikinci el** | **ikişer** | ~ **kafalı** | ~ **kalma** | ~ **kaplama** | **kefenlik** | **kırk** | **kırmızımsı** | ~ **kova** | **kulplu** | ~ **kuruşluk** | ~ **milyon** | **milyonlarca** | **peşin** | ~ **sarı** | **sıvama** | ~ **süslü** | **şinik** | **şıkır** | **şıkır** | **üç** | **yarım** | **yirmi** | **yüzüncü altın bilezik** • Kola takılan ve pek çok türü olan, altından yapılmış süs eşyası. **burma** || **kof altın diş** • Altın ile kaplanmış

veya doldurulmuş diş. ~ **dolusu** | **ağız dolusu altın madeni** • Altının çıkarıldığı, bulunduğu yer. **muhlis** || **halis muhlis altın tarak** • Altın kullanılarak yapılmış ve saçı düzeltmeye, açmaya yarayan nesne. **elmaslı**

altlık • Tabak, bardak vb. nesnelerin altına konulan şey. **basit**

alüminyum • **kimya** Atom numarası 13, atom ağırlığı 26,98 olan, 660 °C'de eriyen, gümüş parlaklığında, beyaz, hafif bir element (simgesi Al). **külçe**

alyans • Nişan yüzüğü. **kayıp** | ~ **köşeli** | **pırlanta**

alyuvar • **anatomi** Kana al rengini veren, çekirdeksiz, yuvarlak, küçük hücre, eritrosit. **hastalıklı**

alzaymır • İlerleyen yaşta ortaya çıkan, hatırlamada güçlük, bazı yetilerde bozulma ile ilişkilendirilen hastalık. **ailevi alzaymır hastalığı** • Alzaymır. **ailevi** | **karakterize**

amaç • Ulaşmak istenilen sonuç, maksat, meram. • **Gaye**. • **Hedef**. • Bir kimseye veya bir kurula verilen özel amaçlı görev, misyon. **ulvi** | **başlıca** | **asil** | **örgütsel** | **pratik** | **temel** | **deneysel** | **birincil** | **lojistik** | **sakıncalı** | **politik** | **zirai** | **yazınsal** | **insani** | **hangi** | **beyhude** | **barışçı** | **değişik** | **tamamlayıcı** | **siyasal** | **dinsel** | **tek** | **biricik** ~ | **belirli** | **ikincil** || **ahlaki** | **alakasız** | **analitik** | **art niyetli** | **asli** | **astronomik** | **aynı** | **barışçıl** | ~ **belirsiz** | **bilimsel** | **birçok** | **böyle** | **büyük** | **cinsel** | **çarpık** | **çeşitli** | **çifte** | **değerli** | ~ **demokrat** | **dostça** | **dünkü** | **dünyevi** | **endüstriyel** | **estetik** | **farklı** | **faydalı** | **gizli** | **gizli kapaklı** | **güdümlü** | **hayırlı** | **hiçbir** | **idealist** | **illegal** | **insancıl** | **istatistiksel** | ~ **kapaklı** | **kişisel** | **kriminolojik** | **kurgusal** | **kutsal** | **legal** | **maceracı** | **mesleki** | **mütevazı** | **nihai** | **olumlu** | **olur olmaz** | **ortak** | ~ **önceki** | **öncelikli** | ~ **öte** | ~ **özdeş** | **özel** | **özgöl** | **pespaye** | ~ **planlı** | **ruhani** | **sanatsal** | **sefil** | **siyasi** | **sınai** | **sosyal** | **stratejik** | **süsle-**

amaçsızlık

yici | tecimsel | ~ temelli | tereddütsüz | törensel | turistik | tutarlı | ulusal | yapıcı | yeni | yüce | zaruri | ~ zıt **amaçsızlık** • Amaçsız olma durumu. korkunç

amatör • Bir işi meslek veya alan uzmanı olmadan yapan kişi. • Acemi kişi. • Beceriksiz kişi. ~ düşkün | ~ hevesli | sofistike

ambalaj • Eşyayı sarmaya yarayan mukavva, kâğıt, tahta, plastik vb. malzeme. ~ sarılı | ~ kiloluk || aseptik | büyük boy | cafaçalı | cicili bicili | ~ görünümlü | hijyenik | ~ içimlik | itinalı | vakumlu

ambar • Genellikle tahıl saklanan yer. • Yiyecek ve bazı eşyanın saklandığı yer. • Geminin yük koymaya ayrılmış yeri. ~ alt || askerî | bütün ~ | ~ çevrili | hangi | kapılı | kış | koskoca | loş | ~ numaralı | rutubetli | yedek

ambargo • Bir malın serbest sürümünü engellemek için konulan yasak, engellem. • Bir ülkenin dış dünyayla ilişkilerini engelleme, engelleyim. • Bir kişinin başka kişilerle ilişkilerini engelleme, engelleyim. adaletsiz | ekonomik | hunhar | kapsamlı | ticari | ~ türlü

ambiyans • Hava. otantik

amblem • Belirtke. *tanıtıcı* || ~ haçlı | yüz kızartıcı

ambulans • Cankurtaran. *paletli* || ruhsatsız

amca • Babanın erkek kardeşi, emmi. • Orta yaşlı adam. *gözlüklü* | ~ saçlı | üvey | göbekli | sevgili ~ | yaşlı | ihtiyar | bıyıklı | hayırsız || bavullu | despot | dilsiz | ~ dişli | hayırsever | iri kıyım | kabadayı | komşu | koruyucu | kravatlı | Laz | ortanca | öbür | ölmüş | sağır | ~ sakallı | sevecen | ~ sopalı | ~ şapkalı | şişman | ürkünç | yamuk | yatalak | zengin **amcaoğlu** • Amca çocuklarının erkek olanlarına verilen ad. yetişkin **amcazade** • Amcanın oğlu. sakın

amel • Yapılan iş, edim, fiil. mütevazı

amele • Gündelikle çalışan işçi. bahtiyar | beş on | çam yarması | çıplak | faal | muvakkat | usta

ameliyat • *tıp* Hasta üzerinde tedavi amacıyla uygulanan kesme ve dikme işlemi, cerrahi müdahale, operasyon. *estetik* | *kansız* | *olur olmaz* | *ortopedik* || başarılı | bir sürü | fonksiyonel | günübirlik | hayati | hummalı | iki | ilkel | komple | konforlu | ~ majör | minör | ölümcül | özenli | tehlikeli | üç boyutlu | yarınki | zor | zorlu

ameliye • *eskimiş* Uygulama. mufassal

amerikano • Espresso üzerine sıcak su eklenmesiyle elde edilen kahve türü. sütlü

amfi • Sıraları arkaya doğru basamaklı olarak yükselen büyük derslik. büyük

amfora • İki kulplu, dibi sivri, dar boyunlu, karnı geniş testi. dizi dizi ~ | müzelik | on binlerce

amigo • Çoğunlukla spor yarışmalarında seyircileri coşturan kimse. azılı | ~ kadrolu

amil • Etken, etmen, sebep, faktör. *muzır* || belli başlı | müşterek | sair ~ | yapıcı

aminoasit • *kimya* Bir amino grubu ile bir karboksil grubu taşıyan, proteinlerin temel taşı olan organik bileşik. *elzem* || ~ uyarıcı

amip • *hayvan bilimi* Amipler takımından, vücudunun biçim değiştirmesiyle oluşan geçici kollar veya ayaklar üzerinde sürünerek yer değiştiren, tatlı ve tuzlu sularda yaşayan bir hücreli canlı (*Amoeba*). tek hücreli

amir • Bir işte emir verme yetkisi bulunan kimse, mir. *mülki* | ~ *haiz* || büyükçe | diğer | genç | idari | idealist | iri yapılı | kıdemsiz | ~ mesul | mühim | müstakbel | müthiş | nice ~ | ~ saçlı | zorlu **amirlik** • Amir olma durumu. *mülki* || lojistik

amiral • *askerlik* Rütbesi general ile aynı olan deniz subayı. emekli | ihtiyar | ~ kafalı | ~ namlı

amortisör • Motorlu araçlarda sarsıntı, sallantı vb. hareketleri en aza indiren, yayların gereksiz hareketlerini gidermeye yarayan düzen. *ayarlı* | *gazlı* | *koni*

ampes • Uyuşturucu maddelerde afyon, esrar için kullanılan söz. *muhlis* || *halis muhlis*

ampul • İçinde, elektrik akımı ile akkor durumuna gelerek ışık verebilen bir iletkeni bulunan, havası boşaltılmış cam şişe. • İçinde sıvı durumda ilaç bulunan, kapalı cam tüp. ~ *mumluk* | *çıplak* | ~ *vatlık* | *yirmi beşlik* | *sönük* || ~ *asılı* | bir sürü | eflatun | elektrikli | güdük | irili ufaklı ~ | kaypak | kuvvetsiz | ~ *lekeli* | lüzumsuz | mahcup | ~ *mamul* | *ölgün* | ~ *örtülü* | örümcekli | patlak | tasarruflu | ~ *voltajlı*

an • Zamanın bölünemeyecek kadar kısa olan parçası, lahza, dakika. *duygulu* | *kı-sacık* | *beklenmedik* | *şu* | *eşsiz* | *olmadık* | *kısa* | *keyifli* | *gerilimli* | *gafil* | *o* | *kutlu* | *stresli* | *son* | *zayıf* | *kritik* | *ender* | *buh-ranlı* | *müşkül* | *sıkıntılı* | *ümitsiz* | *önemli* | *mutsuz* | *tarihsel* | *harareti* | *mühim* | *heyecanlı* | *mesut* | *müstesna* | *münasip* | *müthiş* | *gevşek* | *sihirli* | *seyrek* | *ilk* | ~ *sürelî* | *gergin* | *fırtınalı* | *aynı* | *mistik* | *sıkışık* | *öylesi* | *nazik* | *değişik* | ~ *özdeş* | *ezelî* | *lezzetli* | ~ *mahsus* | *ehemmiyetli* | *ateşli* | *bunalımlı* | *kasvetli* | *müsait* | *bü-yülü* || ~ *ait* | ~ *asılı* | ayrıcalıklı | başka | bayıltıcı | belirli | benzersiz | beyhude | bilinmez | bir | birçok | böyle | can alıcı | cıvılcı | coşkun | çakırkeyif | çaresiz | çılgın | çocuksu | dalgın | derin | doku-naklı | doyumlu | dramatik | dural | duruk | düşsel | düşünceli | ebedî | ~ *elverişli* | esrarlı | etkileyici | ~ *evvelki* | *facialı* | flu | gürültülü | güvenli | hareketli | hasta | herhangi bir | hisli | hızlı | içler acısı | isimsiz | ışsız | kalabalık | karamsar | kaygılı | kıpır kıpır | kırılğan | kızgın | korkulu | kötümser | kutsal | kuvvetli | küçük | küflü | mahrem | masalsı | melan-kolik | muhteşem | ~ *muzdarip* | *münase-*

hetsiz | *nadir* | *ortak* | *ölmüş* | *ölümsüz* | ~ *önceki* | *öncesiz* | *parlak* | *pırıltılı* | *sabit* | *sahici* | *sakin* | ~ *sanîyelik* | *serbest* | *sık-kın* | *sıradan* | *solgun* | *şanlı* | *şefkatli* | *şiişsel* | *talihsiz* | *tarihî* | *tatsız* | *tehlikeli* | *titrek* | *tuhaf* | *uçucu* | *umutsuz* | ~ *uy-gun* | *uygunsuz* | *uyşal* | *uzunca* | *üzgün* | *üzüntülü* | *vahim* | *yağmursuz* | *yakıcı* | *yararsız* | *yavan* | *yıkıcı* | *yoksul* | ~ *yüklü* | *zevкли* | *zor*

ana • Anne. • Yavrusu olan dişi hayvan. *üvey* | *rahmetli* | *yaşlı* | *dünya güzeli* | *dul* | *ihtiyar* | *öz* | *sevgili* ~ | *inatçı* | *ölmüş* | *acılı* | *hastalıklı* | *canavar* | *talihsiz* | *yok-sul* | *zalim* | *gencecik* | *kansız* || Allahsız | ateşli | avare | ayaksız | aziz | bağıri ya-nık | bahtsız | barbar | baş belası | başka | başörtülü | bir | boynu bükük | bunak | ~ *bükük* | *cömert* | *çaresiz* | *çileli* | ~ *ço-cuklu* | *çocuksuz* | *dedikoducu* | *doğurgan* | ~ *doyuran* | *emzikli* | *endişeli* | *esmer* | *ezgin* | *felçli* | *fukara* | *gayretli* | *gerçek* | ~ *giyimli* | ~ *göğüslü* | *güleç* | *güler yüzlü* | *hanım hanımcık* | *ikinci* | *ilahi* | *ilgisiz* | *iyi yürekli* | ~ *kalan* | *kara bahtlı* | *karnı burnunda* | *katı* | *kayıp* | *kısır* | *kutsal* | *kürklü* | *lalettayın* | *milyarlarca* | *minik* | *munis* | *mübarek* | *nikâhsız* | *özbeöz* | *pembe* | *perişan* | *sağır* | *sağlıklı* | *seksen* | ~ *seksenlik* | *sert* | *sevecen* | *simgesel* | ~ *sürmeli* | *şefkatli* | *tatlı dilli* | *vefalı* | *vefasız* | *veremli* | *vicdansız* | *yalçın* | *yapayalnız* | *yarım akıllı* | *yedi* | *yetmiş-lik* | *yigit* | *yitik* | *yurtsever* | ~ *yüzlü* **ana baba** • Ebeveyn. *bilgili* | *birçok* | *gele-cek* | *hayırsız* | *hırslı* | *hoşgörülü* | *saygı-değer* | *uyumsuz* | *zalim* **ana kız** • Anneli kızlı. başörtülü **anacığım** • “Anne”ye şefkat ve sevecenlikle seslenme durumu. çilekeş **anacık** • Annelere sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz. *ihtiyar* **ana dil** • *dil bilimi* Kendisinden başka diller veya lehçeler türemiş olan dil. öğretici **anam** • Anne / Ana sözünün sevgi, merhamet, şefkat dolu söylenen biçimi. *nur yüzlü* **anaokulu** • *eğitim bilimi* Öğrenim

anaçlık

çağına henüz gelmemiş 2-6 yaş arasındaki çocukları okul düzenine hazırlayan eğitim kuruluşu, ana mektebi. *gezici* || küçük çaplı

anaçlık • Annelere sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz. *bereketli* | *olanca*

Anadolu insanı • Anadolu toplumlarında yaşayan insan. • *mecaz* Saf, temiz, çalışkan, cefakâr ve genellikle de Anadolu'nun kırsal kesimlerinde yaşayan kimseler için kullanılan adlandırma. *bezgin* | *bugünkü* | *çalışkan* | *inançlı* | *umarsız* **Anadolu kasabası** • Anadolu beldesi. *ücre* || *şirin*

anaför • *coğrafya* Girdap. • *mecaz* Karımaşık bir durum. *amansız* | *karanlık* | *küçük* | *kültürel* | *müthiş* | *parıltılı* | *toplumsal*

anahtar • Kilidi açıp kapamak için kullanılan araç, açar, açkı, miftah, dil. • Şifre yazmak ve çözmek için kararlaştırılmış olan yol. • Somunları veya vidaları çevirerek sıkıştırıp gevşetmek için kullanılan çelik saplı araç. • *mecaz* Vesile, araç, vasıta. • *fizik* İstenilen yere veya ağıta, isteğe göre elektrik akımının geçmesini sağlamak için kullanılan düzen, çevirici, çevirgeç, şalter, komütatör. *uzaktan kumandalı* | *~ kumandalı* | *paslı* | *sihirli* | *tılsımlı* | *sustalı* | *pırlanta* | *harikulade* | *elmas* | *kocaman* | *birer* | *esrarlı* || *altın* | *anamlı* | *~ asılı* | *becerikli* | *bir tutam* | *biricik* | *~ büyükçe* | *dağınık* | *diğer* | *~ dizili* | *farklı* | *gizli* | *iri* | *kilitli* | *koskocaman* | *mini* | *~ numaralı* | *onursuz* | *parlak* | *pirinç* | *plastik* | *sırlı* | *~ sokulu* | *~ takılı* | *~ uygun* | *yedek* | *zümrüt* **anahtarlık** • Anahtarların kaybolmasını önlemek ve kolayca kullanılmasını sağlamak için takıldığı maden, deri vb.nden yapılan halka veya kılıf. *balıklı* | *boncuklu*

anakronizm • Tarih yanılığı. *sapkın*

analık • Anne olma durumu. • Anne olma duygusu. *bilinçli* | *düşsel*

analist • Çözümleyici. *tecrübeli*

analiz • Çözümleme. *sosyolojik* | *istatistiksel* | *serinkanlı* | *sistemati* | *sınıfsal* | *mantıksal* | *felsefi* | *astrolojik* | *bakteriyolojik* | *mikrobiyolojik* | *izotop* || *çapraz* | *çevresel* | *detaylı* | *~ görünümlü* | *istatistik* | *kantitatif* | *kare kare* | *komple* | *~ kopuk* | *kuramsal* | *makroekonomik* | *matematiksel* | *mikroskobik* | *moleküler* | *mukayeseli* | *objektif* | *optimum* | *rad-yolojik* | *semyolojik* | *siyasi* | *sıhhatli* | *sosyoekonomik* | *stratejik* | *tek yönlü* | *teorik* | *zoraki*

analjezik • *tıp* Ağrı kesici. *narkotik* || bir parça

anamalci • Anamalcılık düzenini benimsemiş kimse, kapitalist. *vahşi*

ananas • *bitki bilimi* Ananasgillerden, sıcak ülkelerde yetişen bir ağacın çam kozalağına benzeyen, iri, güzel kokulu, lezzetli meyvesi. *konserve* || *gevrek* | *olgun* | *pürtüklü*

anane • *eskimiş*, *toplum bilimi* Gelenek. *aptal* | *asil* | *batıl* | *büyülü* | *dinî*

anarşi • Kargaşa. *~ doğma* | *ihtiraslı* | *ıtır-lı* | *kökenli* | *maskeli* | *öfkeli* | *tempolu* **anarşist** • Kargaşacı. *centilmen* | *kıdemli* | *şimdiki*

anatomi • *tıp* İnsan, hayvan ve bitkilerin yapısını ve organlarının birbiriyle olan ilişkilerini inceleyen bilim, teşrih. • *anatomi* Beden yapısı, gövde yapısı. *uygulama* || *fonksiyonel* | *ruhsal*

anayasa • *hukuk* Bir devletin yönetim biçimini belirten, yasama, yürütme, yargılama güçlerinin nasıl kullanılacağını gösteren, yurttaşların kamu haklarını belirleyen temel yasa, kanunuesası. • *mecaz* Temel, esas. *müstakbel* | *~ tarihli* | *gerici* | *demokratik* | *ilerici* | *antidemokratik* | *mevcut* | *liberal* || *aynı* | *başta* | *bugünkü* | *dördüncü* | *federal* | *geçici* | *illegal* | *kaka* | *kendine özgü* | *menfi* | *meşruti* |

militarist | renksiz | uyduruk | yasaklayıcı
| yüce

anayol • Çevredeki yolların kendisine
açıldığı geniş yol, cadde, ana hat. yukarı

ançüez • Balık ezmesi. ezilmiş

andaç • Ajanda. • Yadigâr. ölümsüz | tu-
ristik | ucuz

andıç • Uyarı veya hatırlatmak için yazı-
lan not. utanmazca

anekdot • Hikâyecik. *antropolojik* || ~ do-
lusu | hamasi | kişisel | sayısız ~

anestezi • Canlı vücudunun tümünde veya
bir bölgesinde ağrı, ısı, ışık ve dokunma
gibi tüm duyuların ortadan kaldırılması,
duyu yitimi. *lokal* || *farmakolojik*

angarya • Bir kimseye veya bir topluluğa
zorla, ücret vermeden yaptırılan iş, yük-
lenti. • *mecaz* Usandırıcı, bıktırıcı, zorla
yapılan iş. ~ bulandırıcı | *gündelik* | *hazin*

angi • Andırıcı, anı. kıpkızıl

anhidrit • Genellikle kaya tuzu ve alçı ta-
şıyla birlikte bulunan doğal, susuz kalsi-
yum sülfat. *asetik*

anı • Geçmişte yaşanmış çeşitli olaylardan
belleğin sakladığı her türlü iz, hatıra. •
edebiyat Yaşanmış olayların anlatıldığı
yazı türü, hatıra. *silik* | ~ *ilgili* | *bulanık*
| *acı tatlı* | *kırık dökük* | *tatlı* | ~ *ciltlik* |
yitik | *trajikomik* | ~ *ilişkin* | *mutlu* | *mah-*
rem | ~ *kalma* | *nostaljik* | *ilginç* | *acı* |
buruk | *ortak* || acıklı | acılı | bağımsız
| ~ bağlı | bambaşka | ~ başlıklı | bazı ~ |
belirgin | berhava | bin türlü | binbir | bir
sürü | bir yığın | birçok | birkaç | bölük
pörçük | bu | bulunmaz | canlı | çıkma |
çılgin | dağınık | dayanılmaz | ~ değgin |
değişik | deminki | derme çatma | doku-
naklı | ~ dolu | dondurulmuş | duygusal |
elim | esprili | fiyakalı | gülünç | günahsız
| günlük | güzel | harikulade | hasretli |
herhangi | hoş | içli | ilgisiz | ilk | inanıl-
maz | iyi | ~ kalan | ~ karışık | keyifli |
kişisel | kırık | ~ kokulu | koskocaman
| küçümen | ~ lekeli | matrak | muzip |

neşeli | net | nice ~ | öbür | ölmez | örtük
| puslu | romansı | seçme | sempatik | se-
vinçli | sisli | siyasal | sıradan | solgun |
stresli | taze | tehlikeli | titrek | ~ tutulmuş
| üretken | üzücü | yabancı | yakıcı | yakın
| yegâne | yırtık | ~ yüklü | yüz kızartıcı |
zorlama **anı roman** • İçindeki öykü bir
kimsenin anısı olan roman türü. *belgesel*

anımsama • Anımsamak işi, hatırlama.
ortak | sanatsal

anımsayış • Anımsama işi, hatırlayış. ka-
çıncı | loş

anıştırma • Anıştırmak işi, ima. *bulanık*

anıt • *mimarlık* Önemli bir olayın veya
büyük bir kişinin gelecek kuşaklarca ta-
rih boyunca anılması için yapılan, göze
çarpacak büyüklükte, sembol niteliğinde
yapı, abide. • *mecaz* Önemi ve değeri
çok olan eser veya kişi. *antik* | *devasa* |
tarihî || ~ adlı | adsız | arkeolojik | bel-
li başlı | bembeyaz | bronz | dinî | eşsiz
| gezici | gürültülü | harika | heybetli | ~
kalma | koca | koni | kurgusal | mermer
| muhteşem | mütevazı | ölmez | ölüm-
süz | şaşılmalı | taş | taşınmaz | tozlu | ulu
| ünlü | yıkık **anıt mezar** • Tarihî değeri
olan kişilerin mezarı olarak yapılan anıt
değerindeki yapı, mozole. *düzmece* |
görkemli

anız • Ekin biçildikten sonra tarlada kalan
köklü sap. ışıltılı | sapsarı

animasyon • Canlandırma. benzersiz | üç
boyutlu

anjın • *tıp* Boğaz mukozasının şişmesi,
boğak, hunnak. basit | hafif

anket • Sormaca. *mini* || *düzmece* | ~ ölçek
| parlamenter | saçma sapan | uydurma |
vatansever | yanlı | ~ yazılı

anksiyete • Şiddetli bir korku ve panik
hissi, kaygı bozukluğu. *ruhsal*

anlak • Zekâ. dilsel

anlam • Bir kelimededen, bir sözden, bir
davranış veya olgudan anlaşılan şey,

anlam arayışı

bunların hatırlattığı düşünce veya nesne, mana, meal, fehva, deme, mazmun, medlul, valör. • **mantık** Bir önermenin, bir tasarının, bir düşüncenin veya eserin anlatmak istediği şey. *mecazi* | *sembolik* | *sosyolojik* | *simgesel* | *bambaşka* | *felsefi* | *genel* | *Batılı* | ~ *tam* | *asıl* | *gizli* | *kozmik* | *yüzeysel* | *farklı* | *olumsuz* | *şiiirsel* | *derin* | *bütünsel* | *geleneksel* | *bilimsel* | *kültürel* | *belirli* | *yeni* | *siyasal* | *dar* | ~ *zıt* | *evrensel* | *negatif* | *mistik* | *teorik* | *özgül* | ~ *çeşitli* | *akademik* | *aşağılayıcı* | *olanca* | *maddesel* | *olumlu* | *mantıksal* | *ikili* | *alışılmış* | *fiziksel* | *bugünkü* | *hangi* | *kinli* | *alaylı* | *düşünsel* | *katmer katmer* | *sanatsal* | *sinematografik* | *geniş* | *ruhani* | *politik* | *mimari* | *insancıl* | *esrarlı* | *makro* | *rasyonel* | *hukuki* | *otantik* | *gizemli* | ~ *belli* | *örgütsel* | *acılı* | *biyolojik* | *mikro* | *kavramsal* | *çevresel* | *istatistiksel* | *ters* | *maddi* | *karşıt* | *bildik* | *ilkesel* | *yenici* | *çağdaş* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *dağınık* | *Ermenice* | *profesyonel* | *stratejik* | *değişik* || *acıklı* | *açgözlü* | *açıklamalı* | *açıklayıcı* | *ahlaki* | *akışkan* | *akla yakın* | *akli* | ~ *alakalı* | *algılanabilir* | *antidemokratik* | *antiemperyalist* | *apayrı* | *aptal* | *arkaik* | *arsız* | *art niyetli* | *asal* | *astronomik* | *aynı* | *ayrı* | *ayrı ayrı* | *basit* | *baskın* | *basmakalıp* | *bayramlık* | *bedensel* | *beklenmedik* | *benzer* | *bir yığın* | *bireysel* | *birincil* | *boş* | *buruk* | *bürokratik* | *cazip* | *çarpık* | ~ *çift* | *darmadağın* | ~ *dayalı* | *değişken* | *deneyisel* | *derişik* | *dingin* | *dinsel* | ~ *dokulu* | ~ *dolusu* | *doyurucu* | *durağan* | *durmuş oturmuş* | *düz* | *eğitimsel* | *eğit-sel* | *ekolojik* | *ekonomik* | *entelektüel* | *epistemolojik* | *erdemli* | ~ *esaslı* | *eski* | *etimolojik* | *faal* | *fazla* | *fenomenolojik* | *galiz* | *genelgeçer* | *geniş ufuklu* | *gizem-sel* | *görelî* | *güçlü* | *güncel* | *hüzünlü* | *içli* | *ikinci* | ~ *ilgili* | *ilkel* | *ilmî* | *istatistiki* | *izafi* | *ırkı* | *kalcı* | *Kantçı* | *kapalı* | *kap-samlı* | *karamsar* | *karmakarışık* | *katego-rik* | *katı* | *kentli* | *kesin* | *kitabı* | *kırgın* | *kısır* | *klasik* | *komik* | *kökensel* | *kuram-*

sal | *kurgusal* | *latif* | *lezzetli* | *lojistik* | *mahrem* | *manevi* | *masalımsı* | *matema-tiksel* | *melodik* | *menfi* | *militarist* | *mito-lojik* | *mizahi* | *modern* | *muğlak* | *mutlak* | *naturalist* | *nitel* | *normatif* | *nostaljik* | *olmadık* | *ontolojik* | *öfkeli* | *örtük* | ~ *öte* | *öteki* | *özel* | ~ *özentili* | *özs-el* | *pejoratif* | *popüler* | *pozitif* | *pratik* | *psikolojik* | *reel* | *romantik* | *saçaklı* | *sade* | *sahici* | *saklı* | *saldırgan* | *sancılı* | *seçilmiş* | *sefil* | *sem-patik* | *sevecen* | *sinirsel* | *sınırlı* | *sofiya-ne* | *soylu* | *statik* | *şapşalca* | *tarihsel* | *tin-sel* | *toplumsal* | *totaliter* | *tuhaf* | ~ *ufuklu* | *umursamaz* | *ussal* | ~ *uygun* | *uyumlu* | *üçüncü* | *vazifesiz* | *yaban* | *yakışksız* | *yaklaşık* | ~ *yalın* | *yapısal* | *yargısal* | *yasak* | *yazınsal* | *yerici* | ~ *yönelik* | *yö-netsel* | ~ *yönlü* | *yöresel* | *zengin* **anlam arayışı** • Anlama ulaşma çabası. yoğun **anlam dünyası** • Anlama ait kavramlar bütünü. ataerkil **anlam yükü** • Herhan-gi bir konuya bir kimse veya kimselerce verilen önem, değer. **görece anlamlı** • Anlamı olma durumu. *son derece* | ~ *zıt* **anlamlılık** • Anlamlı olma durumu, ma-nidarlık. **bileşik anlamsız** • Anlamı ol-mayan, önemli bir şey anlatmayan, ma-nasız, beyhude, boş, içsiz, yersiz, gıcı- rı bükme, ipsiz sapsız herhangi bir şey. *son derece* **anlamsızlık** • Anlamsız olma durumu, manasızlık. ~ *ilişkin* | *iyi huylu* | *tüm* ~

anlama • Anlamak işi, kavrama, derk, fe- him, intikal, tefekkür, vukuf. *dolaysız* | *hayalî* | *sözel* | *teorik* | *titrek* | *yanlış*

anlamlandırma • Anlamlandırmak işi. *öznel*

anlaşılma • Anlaşılmak işi. *tek yanlı* | *yanlış*

anlaşma • Anlaşmak durumu. • Devlet- ler arası siyasal, ekonomik, kültürel vb. alanlarda yapılan uzlaşma ve bu uz-laşmanın tespit edildiği belge, uyuşma, itilaf, antant, konvansiyon. • Sözleşme, kavi. *ikili* | *çok taraflı* | *milletlerarası* |

~ tarihli | zımni | ~ opsiyonlu | gizli | ayrıcalıklı | sınaî | geçici | ~ taraflı | dörtlü | mühürlü | ~ yazılı | ~ garantili || ~ ait | ~ alakalı | ~ aykırı | ballı | başına buyruk | benzeri | bölgesel | ~ çerçeveli | çürük çarık | dolgun | ebedî | ~ esaslı | ~ faizli | ~ fiyatlı | ihtiyari | iki ayaklı | imtiyazlı | karşılıklı | kesin | mesleki | nihai | ~ onaylı | ortak | örtük | politik | siyasal | ~ süreli | tamamlayıcı | ~ temelli | uluslararası | uydurma | ~ uygun | üçlü | yarım yamalak | yeni | yüz kızartıcı | zoraki

anlaşmazlık • İki veya daha çok tarafın düşünce ve amaçları arasında ayrılık, uyuşmazlık, ihtilaf, ikilik, maraza, sürtüşme. *ufak tefek | ailevi | milletlerarası* || aynı | bahis konusu | belli başlı | çeşit çeşit | dedikodulu | hukuki | ideolojik | örgütsel | şahsi | ~ temelli

anlatı • Ayrıntılarıyla anlatma. • *edebiyat* Roman, hikâye, masal vb. edebî türlerde bir olay dizisini anlatma biçimi, hikâyeleme, öyküleme, tahkiye. *geleneksel | sözlü | mitolojik | kurmaca | tarihsel* || ~ adlı | alaysı | apayrı | bağımsız | ~ başlıklı | belgesel | benzersiz | dalı budaklı | derişik | destansı | dilsel | genç irisi | görünür | ~ katmanlı | kozmik | masalsı | minimal | minör | okunaklı | oylumlu | polisiye | ~ renkli | sembolik | sözel | tüm ~ | ~ yapılı | yaşamsal **anlatıcı** • Anlatım yapan kişi. canlı | eşsiz | isimsiz | ketum | yalın

anlatım • Anlatma işi. • Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir konuyu söz veya yazı ile bildirme, ifade. *destansı | simgesel | epik | akıcı | yalın | şiirsel | sembolik | mitolojik | disiplinli | dolaysız | masalsı | dolaylı | klasik | özenli | içten | sözlü | yoğun | sinematografik* | ~ katmanlı | özgür | kronolojik | dingin | sürükleyici | ~ süslü | kurmaca | şiirli | uçucu | sanatl | acımasız | tekdüze | normatif | yaygaracı | ~ özentili | imgesel || abartısız | açık seçik | ağılamaklı | akıllıca | alaycı | alegorik | al-

gılanabilir | ~ arınmış | arkeolojik | bam-başka | basit | belgesel | bezgin | bileşik | ~ boyutlu | bölük pörçük | cilveli | coşkun | çekingen | çetrefil | ~ çiçekli | çocuksu | danslı | değişken | dinamik | dokunaklı | doyumsuz | dramatik | düşünsel | espri-li | esrarengiz | eşsiz | etkileyici | etkili | fantastik | gerçekçi | gerilimli | görkemli | harikulade | ~ hoşnut | huzurlu | hülyalı | iç içe | içli | içtenlikli | iddiasız | ~ imalı | ~ imgeli | insancıl | kapalı | kaprisli | ~ karakterli | katıksız | kestirme | kırılğan | kısacık | kıvrak | kurgusal | kuşku | küstah | masalımsı | matematiksel | mecazi | melankolik | mevsimsel | minimal | modern | naif | nüktedan | olağan | organik | ~ özgü | özgün | ~ özlü | plastik | pornografik | sade | sahici | samimi | sanatsal | sayısız ~ | sembolist | sihirli | sivri | sınırsız | sıradan | somut | süslü püslü | tempolu | tutarlı | uğultulu | ulus-suz | usta işi | ustalık | uyaksız | uygulamalı | ~ uygun | veciz | vurucu | yarı belgesel | yetkin | ~ yüklü | ~ zıt **anlatım biçimi** • Anlatım tarzı. değişik | masalsı | ~ örülü **anlatım tekniği** • Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir konuyu söz veya yazı ile bildirme, ifade etme yöntemi. başlıca | görsel **anlatım yolu** • Anlatım tarzı. iki | soy **anlatım gücü** • Herhangi bir şeyi ifade edebilme becerisi. *eşsiz* || yetkin **anlatımcı** • *edebiyat* Yalnızca hikâye etmeye ağırlık veren eser ya da kimse. akıcı | duru | titiz **anlatış** • Anlatma işi. ayrıntılı | ~ havalı | kaçınıcı | ~ renkli | sürükleyici | yavan

anlatma • Anlatmak işi, ifham, ilam, tefhim. ~ katışık

anlayış • Anlama işi, telakki. • Bir toplum veya topluluktaki bireylerde görüş ve inanış etmenlerinin etkisiyle beliren düşünme yolu, düşünüş biçimi, zihniyet, mantalite. • Anlama yeteneği, feraset, izan, zekâ. • Hoş görme, hâlden anlama. • Benzerlerinden ayıran özellik, konsept. *devletçi | totaliter | çağdaş | yenilikçi* |

anlayışlılık

*mistik | bambaşka | çarpık | estetik | ~ kopuk | statükocu | sansürcü | şiirsel | ~ temelli | felsefi | değişik | realist | akılcı | ~ otoriter | bağınaz | yanlış | gerici | bütünsel | kübist | seçmeci | görgülü | natüralist | yerleşik | farklı | perakende | insancıl | hümanist | hastalıklı | antidemokratik | mütevazı | bugünkü | yazınsal | ataerkil || adaletsiz | ahlaklı | alafranga | ansiklopedik | antropolojik | apayrı | araçsal | ~ arınmış | aydınlık | azami | azgın | basit | basmakalıp | başka | belirli | bencil | ~ beslenen | bir | cansız | ~ çeşitli | çoğulcu | çok yanlı | ~ dayalı | dayatmacı | demode | dengeli | derin | destansı | didaktik | diktatör | dinamik | dogmatik | duygulu | dünkü | edilgin | ~ egemen | eklektik | ekonomik | eleştirel | eril | esnek | esrarengiz | fena | geçici | genel | geniş | gerçekçi | global | ~ görülmemiş | hatalı | hukuksal | iki yüzlü | ikinci | ~ ilgili | ilkel | ilkesel | kahraman | kapalı | karşılıklı | katı | kavramsal | kişisel | kronolojik | laik | mantıksız | mekanik | mimari | minimal | muasır | müstahcen | nahif | nesnel | ~ nitelikli | niteliksiz | özensiz | ~ özgü | öznel | özverili | paranoyak | politik | pozitif | pörsük | rasyonel | romanesk | romantik | sağlıklı | sapık | sendikal | ~ sevdalı | simgesel | skolastik | şefkatli | şimdiki | şuurlu | tamamlayıcı | ~ tanımaz | tatlı sert | tehlikeli | tekçi | ters | ~ türlü | ~ uyaran | ~ uygun | uzlaşmaz | universal | yanıltıcı | yaygın | yeni | yoz | ~ yönelik | yönetsel | ~ zıt **anlayışlılık** • Anlayışlı olma durumu. hümanist*

anma • Anmak işi, yâd. • Ölmüş bir insanı hatırlamak için yapılan tören, ihtifal. gecikmeli | ~ ürpertici

anne • Çocuğu olan kadın, ana, valide, kocakarı, mader, nene, aba. • Yavrusu olan dişi canlı. *üvey* | ~ *çocuklu* | *ideal* | *müstakbel* | *yatalak* | *rahmetli* | *emzikli* | *zavallı* | *diyabetik* | *sevgili* | ~ | *kültürlü* | *dul* | *genç* | *sevecen* | *bencil* | *asık suratlı* | *maceraperest* | *başörtülü* | *yaslı* | *güçsüz*

| *tecrübesiz* | *kuşkucu* | *öz* | *tiryaki* | *kayıp* | *hoşgörülü* | *şişman* | *alkolik* | *erdemli* | *talihsiz* | *paranoyak* | *şefkatli* | ~ *kalan* | *meraklı* | *sabırlı* | *biricik* | ~ | ~ *ruhlu* | *sarışın* | *hırslı* | *evhamlı* | *huzurlu* | *özverili* | *ölmüş* | *güzel* | *iyi* | *kıskanç* | *agresif* | *azimli* | *orta yaşlı* | *sorumsuz* | *yitik* || *acılı* | *Afgan* | *aklı başında* | *ameliyatlı* | *anlayışlı* | *arabalı* | ~ *asıllı* | *astımlı* | *ateist* | *Avrupalı* | *aziz* | ~ *bağlı* | *bakımsız* | *becerikli* | *beceriksiz* | *belalı* | ~ *beyinli* | *biyolojik* | *bohem* | *boyalı* | ~ *boyu* | *buruş buruş* | *cadaloz* | *canı* | *çalışkan* | *çaresiz* | ~ *çarşafı* | *çirkin* | *dalgın* | *dar gelirli* | *değerli* | *deneyimli* | *deneyimsiz* | *despot* | *dilsiz* | *dinç* | *Doğulu* | *doksan* | *dokunulmaz* | ~ *dolusu* | ~ *dudaklı* | ~ *duyarlı* | *dünya güzeli* | *edepli* | *edilgen* | ~ *egemen* | ~ *elbiseli* | *entrikacı* | *evcimen* | *evlatsız* | *faziletli* | *felçli* | *gamlı* | *gayretli* | ~ *gecelik* | *geveze* | ~ *giyimli* | *görme engelli* | *günahkâr* | ~ *haberli* | *hamarat* | *hangi* | *harika* | *hastalıklı* | ~ *havalı* | *hırsız* | *hüzünlü* | *ilgisiz* | *inançlı* | *inatçı* | ~ *kalpli* | *kaygılı* | ~ *kilolu* | ~ *kırıcı* | *kırış kırış* | *koruyucu* | *kutsal* | *kuzeyli* | *küçük* | *maktul* | *mazbut* | *müşfik* | *mütereddi* | *nüfuzlu* | *otistik* | ~ *otoriter* | *ölü* | *öteki* | *pimpirikli* | *rüküş* | *sabıkalı* | *savunmasız* | *saygıdeğer* | *sert* | *sigortalı* | *sinirli* | *sıcacık* | *standart* | *sulu göz* | *suskun* | *şöhret sahibi* | *tatminsiz* | *tekir* | *tertipli* | *utangaç* | *uzun boylu* | *üç* | *üretken* | *üzgün* | *vefasız* | *yapma* | *yarı* | *yaşlı* | *yersiz* | *yurtsuz* | *yetmişlik* | *yiğit* | *yılgın* | *yorgun* | *zalım* **anne adayı** • Hamile olan kadın. *diyabetik* || *bilinçsiz* | *karnı burnunda* | *tecrübesiz* **anne baba** • Ebeveyn. *anlayışlı* | *bilinçsiz* | *bitkin* | *eski kafalı* | *hangi* | *kimi* | ~ | *müstakbel* | *neşeli* | *orta yaşlı* | *sevgili* | ~ | *sorumsuz* | *süper* | *tüm* | ~ | ~ *uyaran* | *üzüntülü* | *yetişkin* **anne kız** • Anne ile kızı. *zavallı* **anne sütü** • İnsanın dişisi tarafından üretilip yeni doğanların beslenmesi amacıyla kullanılan süt. *besleyici* | *sarımsı* **anneanne** • Annenin

- annesî. asabî | ~ asıllı | başörtülü | iyi kalpli | ~ kiloluk | merhûme | rahmetli | ~ ruhlu **annecik** • Anne sözünün sevgiyle dolu söylenme biçimi. **zavallı annelik** • Anne olma niteliği veya durumu, analık. mucizevi
- anons** • Sesli duyuru. **uygunsuz** || Arapça | herhangi bir | ~ kademeli | kulak tırmalayıcı | uyduruk
- anorgazmi** • Orgazm olamama durumu. birincil
- anormallik** • Anormal olma durumu. anatomik | birçok | hematolojik
- ansiklopedi** • Belli bir yöneme göre düzenlenen, bilim, sanat ve uğraş dallarının tüm bilgilerini ayrıntılı olarak bir arada bulunduran, genellikle birkaç ciltten oluşan kitap, bilgilik. ~ **ciltlik** || ~ ayaklı | ~ bihaber | bir | ~ dolu | ek | ~ gelen | özel | ~ renkli | resimli | ufak tefek | yepyeni
- anten** • Boşlukta yayılan elektromanyetik dalgaları toplayarak bu dalgaların transmision hatları içerisinde yayılmasını sağlayan cihaz. • **hayvan bilimi** Duyurga. analog | arkaik | bîkes | bir sürü | hassas | mîknatıslı | portatif | pörsük
- Antep fıstığı** • **bitki bilimi** Antep fıstığıgillerin örnek bitkisi, yurdumuzda Gaziantep ve Siirt bölgelerinde yetişen, 10 metre boya erişebilen, kışın yaprak döken bir ağacın, ince ve sert kabuklu, yağlı yemişi, Şam fıstığı. **tuzsuz** | yeşil
- antibiyotik** • **tıp** Bitkilerde, özellikle küf mantarlarında bulunan veya sentezle elde edilen, birçok mikroba karşı kullanılan, penisilin, streptomisin vb. maddelerin ortak adı. **natürel** | ~ şişe **antibiyotik direnci** • Bir mikroorganizmanın antibiyotiklerin etkilerine dayanım gücü. **çoklu**
- antidepresan** • Depresyon ya da distimi gibi rahatsızlıklarının tedavisinde kullanılan psikiyatrik ilaç. **etkili** | **natürel** | yaygın
- antijen** • **biyoloji** Vücuda girişi kendisine karşı antikor oluşmasına sebep olan protein yapısında madde. ~ **spesifik**
- antika** • Eski çağlardan kalma eser. **çalıntı** | ~ çeşit | **okazyon antikacı** • Antika eşya, eser satan veya toplayan kimse. **bilge**
- Antik Çağ** • **tarih** Eski Yunan ve Roma uygarlıklarının gelişip yayıldığı çağ. **geç**
- antikor** • **biyoloji** Vücuda giren antijenlere karşı oluşan bağışıklık proteinini. ~ **spesifik**
- antipsikotik** • Şizofreni olmak üzere psikozların tedavisinde kullanılan ilaçlar. **reçeteli**
- antlaşma** • İki veya daha çok devletin saldırmazlık, savaşta iş birliği vb. konularda kararlaştırdıkları ilkelere uygun davranmayı kabul etmeleri durumu, ahit, muahede, ahitleşme, pakt. • Bu durumu belirten belge. **milletlerarası** | **çok taraflı** | ~ **tarihli** | **bu** || ~ çeşit | diğer | dörtlü | ekonomik | ikili | kazançlı | kırılğan | ~ **taraflı** | ticarî | üçlü | yüz binlerce
- antoloji** • Seçki. ~ **sayfalık** | **Almanca** || bazı ~ | güzel | hususî | kapsamlı | ~ **nitelikli** | titiz | uluslararası
- antrenman** • **spor** Alıştırma. **sabahki** || **disiplinli** | **yarınki**
- antrenör** • **spor** Çalıştırıcı. **hırslı** || ~ **çokcuklu** | ~ **diplomalı** | ~ **lakaplı** | ~ **yetmiş** | **Yugoslav**
- antrepo** • **ticaret** Gümrüklere gelen ticarî eşyanın konulduğu, korunduğu yer. **gümrüklü**
- anzarot** • **argo** Alkollü içecek, rakı. **okkalı**
- apandisit** • **tıp** Apandisin iltihaplanması. **kangrenli** | **müzmin**
- aparat** • Herhangi bir aracın çeşitli amaçlarla kullanılmasını sağlayan parçaları. • Araç gereç. ~ **ayaklı** | **fonksiyonel**
- apartman** • Birkaç katlı ve her katında bir veya birkaç daire bulunan yapı. ~ **kathî** | ~

apartman dairesi

dair | ~ *numaralı* | *lüks* | ~ *nazır* | ~ *odalı* | *manzaralı* | *bahçeli* | *çirkin* | *kübik* | ~ *sıralı* | *kocaman* | *şu* | *konforlu* | *muhteşem* || *aşşap* | *aynı* | *ayrıcalıklı* | *baba yadigârı* | *bahçesiz* | *bakımlı* | *bilinen* | ~ *bitişik* | *boktan* | *boyasız* | ~ *damlı* | *daracık* | *dayalı döşeli* | *dev* | *döküntü* | *düttürü* | *eli yüzü düzgün* | *eski* | *görkemli* | *gözde* | *ikişer* | *izbe* | *ışksız* | ~ *kalma* | *kapısı açık* | *karanlık* | *kimi* ~ | *kirli* | *koca koca* ~ | *komşu* | *koskocaman* | *maskara* | *mobilyalı* | *modern* | ~ *mükellef* | *müteaddit* | *sefil* | *sevimli* | *sevimsiz* | *süslü püslü* | *şık* | *tombalak* | *ufak tefek* | *yeşil* | ~ *yüzlü* **apartman dairesi** • Binanın sadece bir bölümünü kaplayan, genellikle tek bir kat üzerinde yer alan müstakil konut. *gösterişli* | *izbe* | *konforlu* | *rutubetli*

apaydınlık • Işıklı olma durumu. *yarı*

aplik • Duvar şamdanı, duvar lambası. ~ *külahlı* | *ölgün* | *pirinç*

aplikatör • Özellikle bir ilacın yerel uygulanması için kullanılan araç. ~ *uçlu*

apolet • *askerlik* Subaylarda rütbeyi göstermek için üniformaların omuzlarına takılan işaretli parça, omuzluk. • Giysilerin omuzlarına süs olarak takılan parça. *sırmalı* || *kızıl*

apse • Çıban. *parametrik*

aptal • Zekâsı pek gelişmemiş, zekâ yok-sunu, alık, ahmak, alık salık kimse. *dar kafalı* | *kravatlı* | *tecrübeli* **aptallık** • Aptal olma durumu. • Aptalca iş. *açıkgöz* | *çocukça* | *inanılmaz* | *katmerli* | *mağrur* | *mukaddes* | *öldürücü*

apteshane • Tuvalet. *kullanışsız*

ara • İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, aralık, boşluk, mesafe. • İki olguyu, iki olayı birbirinden ayıran zaman, fasıla. • Kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan durumu veya ilgisi. • İç. • *sinema*, *tiyatro* Bir oyunda, bir filmde izleme sırasında dinlenmek üzere verilen kısa süre, antrakt. *bu* | ~ *yıllık* | *kısacık* |

uzunca | ~ *saatlik* | *harikulade* | *kısa* || ~ *asırlık* | ~ *aylık* | *bilcümle* | *biraz* | *çıplak* | *daracık* | *düzenli* | *düzensiz* | *ilaşsız* | *nemli* | *o* | ~ *parmak* | ~ *saniyelik* | *şu* | ~ *yüzyıllık* | *zorunlu* **ara bulucu** • Bir anlaşmazlıkta tarafları uzlaştıran kimse, aracı, uzlaştırıcı. *alakasız* | *fahri* **ara so-kak** • Ana yola açılan ikinci derecedeki yol. *pis* | *rutubetli*

araba • Tekerlekli, motorlu veya motorsuz her türlü kara taşıtı. ~ *tekerlekli* | *atlı* | ~ *yüklü* | *zırlı* | *hasarsız* | ~ *plakalı* | *külüstür* | *lüks* | *kuyruklu* | *hususî* | *spor* | ~ *süslü* | *konforlu* | *resmî* | *özel* | *hatasız* | *gıcır gıcır* | *sorunsuz* | *tenteli* | ~ *vitesli* | *gıcır* | *çalıntı* | *pahalı* | *kapılı* | *yüzlerce* | *markalı* | ~ *kumandalı* | *emektar* | *fiyakalı* | *körüklü* | *kapalı* | *gri* | *nyaylon* | ~ *örtülü* | *muhteşem* | ~ *lambalı* | *kilitli* | *gelen geçen* | *yerli* | *böyle* | *antika* | *lacivert* | *uzaktan kumandalı* | *boyalı* | ~ *kokulu* | *kırmızı* | ~ *kanatlı* | ~ *çiçekli* | *binek* | *döküntü* | *emniyetli* | *beyaz* | *elden düşme* | ~ *geçen* || *açık kırmızı* | *altın* | *arızalı* | *asaletli* | *aynı* | *beher* | *benzersiz* | *beygirli* | *beygirsiz* | *bir yığın* | *birkaç* | *boş* | *boyasız* | *cakalı* | *camlı* | *çalımlı* | ~ *çarklı* | *çeşit çeşit* | *çiziksiz* | *çingiraklı* | *damperli* | ~ *derili* | *doksan* | ~ *dökük* | *dördüncü* | *eksiz* | *emekli* | *eski püskü* | ~ *fenerli* | *ferah* | *forslu* | *gazlı* | ~ *gelen* | *görgüsüz* | *görkemli* | ~ *görünümlü* | *gösterişli* | *hafif* | *halis* | ~ *hasarlı* | *hava yastıklı* | *havaleti* | *hurda* | *ikinci* | *ilk* | *kadınli erkekli* | ~ *kafesli* | *kara* | ~ *katlı* | *kepçeli* | *kiralık* | ~ *kişilik* | *kırık dökük* | *koca* | ~ *kollu* | *komple* | *koskoca* | *koyu kırmızı* | *kömürlü* | ~ *kullanılmış* | *kuru* | ~ *liralık* | *matemli* | *mavi* | *melez* | ~ *mesafeli* | ~ *milyarlık* | ~ *milyonluk* | *murdar* | ~ *mükellef* | *mütevazı* | ~ *numaralı* | *paslı* | *pis* | *plakasız* | *pompalı* | ~ *renkli* | *sağlam* | *sepetli* | *serseri* | *sultani* | *süratli* | *süslü püslü* | *şişman* | *tahta* | ~ *takılı* | *tasarruflu* | ~ *tekerli* | *tekmil* ~ | ~ *telli* | *tozlu* | *uyduruk* | *yaldızlı* | *yardımcı* | *yeşil* | *zarif* |

zırhsız | âlâ **araba yarışı** • Arabalar arasında gerçekleşen rekabet. **nefes kesici arabacı** • Arabayı süren kimse. ~ aşkın | çekik gözlü | değme | ihtiyar | ~ kıyafetli | laubali | ~ saatlik | ~ sakallı | ~ senelik | sıtmalı | tanıdık

arabesk • Arap müziğini andıran, genellikle karamsarlığı konu edinen bir müzik türü. acısız | harikulade | okkalı

aracı • Ara bulucu. • İki şey arasında bağlantı kuran kimse, vasıta. • *ticaret* Üretici ile tüketici arasında alım satım konusunda bağlantı kuran ve bundan kazanç sağlayan kimse, mutavassıt, komprador. *hatırlı* || güvenilir | özverili | **profesyonel** | yepyeni **aracı takımı** • Aracılık yapan kimseler. namussuz

aracılık • Aracının yaptığı iş, tavassut. • Aracı olma durumu, vasıta, vasıtalık. dostça | iyi niyetli | ~ niyetli

araç • Bir iş yapmakta veya sonuçlandırmakta gücünden yararlanılan nesne. • Taşıt. • *mecaz* Kişiler veya nesneler arasında bağlantı sağlayan şey, vasıta. *zırhlı* | *sorunsuz* | *hurda* | *çalıntı* | *gezici* | *markalı* | *boyasız* | *motorlu* | *paletli* | *hatasız* | *benzinli* | ~ *silindirli* | *binek* | *kapılı* | *ortopedik* | *problemsiz* | *insansız* | *konforlu* | ~ *vitesli* | *hasarsız* | *sigortasız* | *çevik* | ~ *lastikli* | ~ *çeşitli* | ~ *hasarlı* | ~ *benzeri* | *gelen geçen* | *merdivenli* | *süratli* | *ana* | *hantal* | *mucizevi* | *yetersiz* | *yegâne* | ~ *görünümlü* | ~ *amaçlı* | *temel* | *yenilikçi* | ~ *ilaveli* | ~ *haiz* | *fantastik* | ~ *garantili* | ~ *kapasiteli* | *becerikli* | *elektronik* | ~ *tahsisli* | ~ *fiyatlı* | *melez* | ~ *uygun* | ~ *türlü* | *bakımsız* || aktif | *alelade* | *askerî* | atık | atıl | avantajlı | ayarsız | ~ bağlantılı | bakırlı | bariz | başka | başlıca | bataryalı | belirli | ~ beygirlik | biçimsel | bilinçsiz | birçok | birer | biricik ~ | birincil | cansız | cimri | çeşit çeşit | çizik | dakik | değerli | değişik | demode | ~ dizili | doğru dürüst | ~ dolusu | ~ duyarlı | edilgin | elastiki | elektrikli | ~ elverişli | elzem

| enstrümantal | ~ esaslı | etkili | etkin | faal | ~ farksız | ferah | fiziksel | fonksiyonel | geçirimsiz | gelişmiş | geometrik | gerekli | gevşek | gıcır | gıcır gıcır | görsel | güçlü | güvenli | hatırlı | ~ havalı | herhangi bir | hissiz | hızlı | homurtulu | hususi | iddiasız | ikame | ikincil | ilkel | illegal | insanlı | interaktif | kasvetli | kauçuk | kazançlı | ~ kiloluk | kritik | kul lanışlı | ~ kumandalı | kuramsal | kültürel | lüks | ~ makineli | ~ maksatlı | ~ malum | mantıksız | ~ masraflı | mazoşist | meşru | militarist | ~ milyarlık | moleküler | mutat | muteber | mükemmel | müstakbel | mütevazı | nostaljik | pilli | ~ plakalı | plakasız | problemlı | renksiz | rutin | sair ~ | sakat | sembolik | sigortalı | siyasal | ~ sıvalı | sofistike | suni | ~ süreli | ~ takılı | takma | ~ tasarımlı | tek yönlü | teknolojik | tenteli | toplama | totaliter | turkuaz | ulusal | ~ uyarıcı | uzaktan kumandalı | üç boyutlu | verimli | yararlı | ~ yasalı | yaygın | yığınla | yurt içi | zirai | zorlama | zorlayıcı | zorunlu **araç gereç** • Bir işin yapılmasında, bir makinenin işletilmesinde kullanılan aletler. ~ **liralık** | olağan **araç kiralama** • Genellikle birkaç saat ile birkaç hafta arasında değişen kısa süreler için otomobil kiralayan şirket. *sezonluk araç kuyruğu* • Birbiri arkasına sıralanmış taşıtlar. *kilometrelerce*

aralık • Ara, açıklık, boşluk. • Art arda dizilenleri ayıran açıklık. • Yarı açık, tam kapanmamış şey. *periyodik* | *eşit* | ~ *saniyelik* | *dar* | *düzensiz* | ~ *adımlık* | *daracık* | *düzenli* | *munzam* | *belirli* || anlaşılmaz | ~ belirsiz | bir parmak | çamurlu | dağınık | dapdaracık | dipsiz | eş zaman | geniş | güneşli | hafif | incecik | insanca | ırksal | ıssız | ıslı | ıslı ıslı | ölçülü | rutin | sarmal | sarsıntılı | ~ saygılı | uyumlu | zorunlu **aralık** • Aralık olma durumu. eşit

arama • Aramak işi, tahriri. • *hukuk* Sanığın yakalanması veya suç belgelerinin elde edilmesi için bir kimsenin evinde, iş

arama motoru

yerinde, üzerinde veya eşyasında yapılan araştırma işlemi. *rutin* | *ekspres* | *cevapsız* || alfabetik | bu | bütün ~ | çoklu | ~ geceki | kara düzen | kategorik | ~ orantılı | usulsüz | üç | zamansız **arama motoru** • *bilişim* Kullanıcıların, aradıkları bilgiye ulaşmalarını sağlamak için genel ağ üzerindeki ağ sitelerini başlıklarına, açıklamalarına, anahtar kelimelerine ve içeriklerine göre bir dizin olarak sıralayan sistem. ~ *bir numaralı* ~ | *üç boyutlu* || *Avrupai* | ~ *puntolu* **arama tarama** • Polislin kuşkulu gördüğü kimseler üzerinde bıçak, silah, esrar vb. yasak şeyler araması. *akşamki*

aranjman • *müzik* Düzenleme. çok sesli

Arap atı • Zekâsı, sadakati ve dayanıklılığı ile bilinen bir at cinsi. *cins*

Arapça • *özel* Sami dilleri ailesine giren ve Arap ülkelerinde kullanılan dil, Arabi. *fasi*h | *kulaktan dolma* | *takıntısız* | *temiz*

araştırmacı • Araştırmacı. • *mecaz* Meraklı. *değerli* || İngiliz | *eşsiz* | *titiz* **araştırmacılık** Araştırmacılık. *ihitirasil*

araştırma • Araştırmak işi, araştırı, istikşaf, taharri, tetkik. • Bilim ve sanatla ilgili olarak yapılan yöntemli çalışma, araştırı. *bilimsel* | *arkeolojik* | *ilmî* | *sosyolojik* | *deneyisel* | *antropolojik* | *küçük çaplı* | ~ *onaylı* | *kapsamlı* | ~ *başlıklı* | *istatistiksel* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *çok yönlü* | *ciddi* | ~ *çerçeve*li | ~ *yüzyıllık* | *özenli* | *astronomik* | *özel* | *eleştirel* | ~ *tür* | *jeolojik* | *küçük çapta* | *teknik* | *ampirik* | ~ *esaslı* | *üstü kapalı* | *kuramsal* | *yüzeysel* | *aydınlatıcı* | ~ *yönlü* || *artistik* | *azimli* | *bahis konusu* | *bakteriyolojik* | *başarılı* | *benzer* | *beylik* | *biçimsel* | ~ *bilumum* | *biricik* ~ | *biyografik* | ~ *bucaksız* | *can alıcı* | ~ *çaplı* | ~ *dayalı* | *deneye dayalı* | *derli toplu* | *dermatolojik* | ~ *destekli* | *dev* | *entelektüel* | *farmakolojik* | ~ *geceki* | *geniş çaplı* | *güvenilir* | *güzide* | *hummalı* | *iktisadi* | *ilaşsız* | *istatistiki* | *karşılaştırmalı* | *kasıtlı* | *kati* | *kişisel* | ~

kılıflı | *kriminolojik* | *melodik* | *meteorolojik* | *mitolojik* | *mufassal* | *ön* | *özgün* | *prehistorik* | *sabırlı* | *sahici* | *sayısız* ~ | *sessiz sedasız* | *sistematik* | *sınai* | *so-rumsuz* | *sosyal* | *söz konusu* | ~ *sürelî* | *şeytansı* | ~ *tabanlı* | ~ *temelli* | *toplumsal* | *tutarlı* | *uçsuz bucaksız* | *ufak çapta* | *umumi* | *uygulamalı* | *uzunca* | *ürolojik* | *üzücü* | *verimli* | *yatay* | *yoğun* | ~ *yönelik* | *zahmetli* | *zoolojik* **araştırma görevlisi**

• Yükseköğretim kurumlarında yapılan araştırma, inceleme ve deneylerde yardımcı olan ve yetkili organlarca verilen görevleri yapan öğretim yardımcısı, asistan. ~ *tahsisli* **araştırma grubu** • Araştırma yapılacak ekip. *bilişsel araştırma kurumu* • Araştırma yapılan resmî kuruluş. *bilimsel* || *jeolojik araştırma merkezi* • Araştırma yapılanın ana kuruluş. *jeolojik* || *biyomedikal* | *nükleer araştırmacı* • Araştırma yapan, inceleyen kimse, araştırmacı, araştırmacı, mütebedbi. *ace-mi* || *disiplinli* | *gencecik* | *hırslı* | *kıdemli* | *ödünsüz* | *önemli* | *özverili* | ~ *ruhlu* | *Yeni Zelandalı* **araştırmacılık** • Araştırmacı olma durumu, araştırmacılık. *nesnel*

arayıcı • Bir şeyi aramayı iş edinen kimse. *mistik*

arayış • Arama işi. *sancılı* | *beyhude* | *fel-sefi* | *ideolojik* || *altıncı* | *belalı* | *beşinci* | *biçimsel* | *bilinçli* | *deneyisel* | *dilsel* | *düşünsel* | *gereksiz* | *hummalı* | *içkin* | *id-dialı* | *ihtiyatlı* | *insanca* | *iyimser* | *ısrarlı* | *kadir* | *kozmik* | *köktenci* | ~ *kurgulu* | *mahzun* | *mantıksız* | *nostaljik* | *özgün* | *ruhani* | *sanatsal* | *siyasi* | *sonuçsuz* | *sunî* | *sürekli* | *tanrısal* | *tehlikeli* | *trajik* | *tut-kulu* | *vatansever* | *yenilikçi* | *zorlama*

araz • *tıp* Belirti. *karakteristik* | *maddi*

arazi • *coğrafya* Yeryüzü parçası, yer, toprak. • Yer. ~ *dönümlük* | *mayınlı* | *tapulu* | *ekili* | *engebeli* | *dağlık* | *uçsuz bucaksız* | *ormanlık* | *meyilli* | ~ *hisseli* | *sulak* | *sıtmalı* | *tapusuz* | ~ *çevrili* | *volkanik* | *verimsiz* | *arızalı* | *murabba* || *ağaçlı*

| ağaçsız | ~ ait | atıl | babadan kalma | bacasız | bahçeli | bataklık | çamurlu | çıplak | dalgalı | devasa | dümdüz | elverişsiz | gölgesiz | ~ havi | ıssız | kalkerli | ~ kalma | kıraç | komple | kupkuru | kurak | ~ manzaralı | meskün | mezru | müşkül | ovalık | sapsarı | ~ taşlı | tepelik | verimli
arazi aracı • Her türlü arazide kullanılabilecek biçimde ve güçte yapılmış motorlu araç. ~ *dayalı* | sağlam

arbede • Çatışma, patırtı. küçük çaplı | ufak tefek

ardıç • *bitki bilimi* Servigillerden, güzel kokulu yapraklarını kışın da dökmeyen, yuvarlak kara yemişleri ilaç olarak kullanılan bir ağaççık (*Juniperus*). *yaşlı* || bodur | dikenli | engin | heybetli

ardıl • Birinin ardından gelip onun yerine geçen kimse, arda, halef, öncel karşıtı. politik

ardışıklık • Ardışık olma durumu. değişmez

arena • Boğa güreşi, yarış, oyun vb. gösteriler yapılan alan. • *mecaz* Siyasi çekişmelerin geçtiği yer. kasvetli | uluslararası

argüman • Kanıt. • Tez, iddia, sav. biricik ~ | felsefi | psikolojik | saçma sapan | sosyolojik | uyduruk | yenilikçi

arı • *hayvan bilimi* Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek (*Apis mellifica*). *sarıca* | *boncuklu* | *kızılca* | ~ *tüylü* | ~ *sepet* | ~ *kanatlı* | ~ *sarıltı* | *ışılaltı* | *yüz binlerce* | ~ *kuşaklı* || ~ ayaklı | azgın | benekli | binlerce | bir | bir dirhem | bir küme | bir sürü | bir yığın | ~ çizgili | çılgın | dejenere | gövdesiz | gürültücü | iğneli | konuşkan | ~ kova | küçücük | özürlü | pırıltılı | sağlıklı | sarhoş | sarışın | sıram sıram | sıska | tombul | uçucu | vızıltılı | yanardöner

arılık • Temizlik, saffet, sililik. • Günahsızlık. ~ dönük | matematiksel

arınma • Arınmak işi, temizlenme. • *fel-sefe* Ruhun tutkulardan temizlenmesi. kolektif | tarifsiz

arık • *halk ağzında* Ark. *kuru*

arıtma • Arıtmak işi. mucizevi

arıza • Aksama, aksaklık, bozulma. *geçici* || bedenî | mantıksal | minicik | ~ nedenli | teknik | ufak tefek

aristokrat • Soylu olma durumu. ~ *giyimli* || birer | ~ hazırlıksız | tipik | üniformalı | ~ yüklü

ark • İçinden su akıtmak için toprak kazılarak yapılan açık oluk, arık, dren, karık. *ince* | *sazlı* **arkçı** • Ark kazan kişi. *binlerce* **arkçık** • Arkın küçüğü. *yüzlerce*

arka • Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı, ön karşıtı. • Bir şeyin sırt durumunda olan yüzeyi. • Geri kalan bölüm. • Art, peş. • *mecaz* Geçmiş, geride kalmış zaman. *arka* | *bembeyaz* | ~ *dayalı* | yüksek **arka bahçe** • Bina arka cephesi ile arka komşu parsel sınırı arasında kalan bölüm. *havuzlu* || mahut | rüzgârlı **arka plan** • Bir şeyin gerisindeki görünüm, geri plan. *düşünsel* | *felsefi* | *istikrarlı* | *nörolojik* | *sosyolojik*

arkadaş • Birbirlerine karşı sevgi ve anlayış gösteren kimselerden her biri, bakanak, eş, yâren, yoldaş. • Bir ortamda birlikte bulunanlardan her biri, hempa, refik. *yakın* | *sevgili* ~ | *eski* | *bazı* ~ | *yiğit* | ~ *evli* | *zabit* | *samimi* | *diğer* | *candan* | *cancığer* | ~ *rumuzlu* | *değerli* | *çalışkan* | *vefalı* | *vefakâr* | *güvenilir* | *kültürlü* | ~ *yıllık* | *yetenekli* | *ateist* | *ülkücü* | *iyi* | *genç* | *vatansever* | *kibar* | *biyıklı* | *geveze* | *kökenli* | *beş altı* | *bütün* ~ | *öteki* | *âciz* | ~ *çocuklu* | ~ *niyetli* | *bir küme* | *kadın* | *erkekli* | *fedakâr* | ~ *eğilimli* | *kadim* | *altı* | ~ *elbiseli* | *cesur* | *bir sürü* | ~ *yüzyıllık* | *anlayışlı* | *pazılı* | *tekmil* ~ | *aziz* | *yaralı* | *sıkı fıkı* | ~ *fikirlili* | *talihsiz* | *senli benli* | *iyi kalpli* | *teklifsiz* | *biricik* ~ | *varlıklı* | ~ *karakterli* | *anarşist* | *sıcakkanlı* |

arkadaşlık

muzdarip | ~ *mahkûm* | *muteber* | *liberal* | *şişman* | *düzenli* | ~ *görevli* | *kurmay* | *tekaüt* | *yoksul* | *nüfuzlu* | *partili* | *çevik* | *kıdemli* | *erdemli* | *müşterek* | *sabıkalı* | *birkaç* | *gerici* | *bitirim* | *hanım hanım-cık* | ~ *ehliyetli* | *herhangi bir* | *dalkavuk* | *mert* | *feragatli* | *sadık* | *memur* | *kalin kafalı* | ~ *yüzlü* | *birçok* | *huysuz* | *aşağılık* | *özverili* | *bulunmaz* | *isimsiz* | *iyilikse-ver* | *patavatsız* | *gencecik* | *muhterem* | ~ *gelen* | *çapkın* | *yegâne* | *mahdut* | *ölmüş* | *yetişkin* | ~ *kafalı* | *saf* | *ilerici* | ~ *ruh-lu* | *kuvvetli* | ~ *kalpli* | *kara kuru* | *bir* | ~ *geceki* | *muzip* | *üç* | *yetkili* | *hovarda* | *fakülteli* | *zavallı* || *acar* | *acımasız* | ~ *adlı* | *ağırbaşlı* | *ağzı sıkı* | *aklı başında* | *alacaklı* | *alaycı* | *alınan* | *alternatif* | *alternatifsiz* | *ara bozucu* | *Arap* | *asalak* | ~ *asıllı* | *askıntı* | *atak* | *atanmış* | *azimli* | *bağımsız* | *bakımlı* | *başarılı* | *başı du-manlı* | *başka* | *bedbaht* | *belli başlı* | *beş on* | *bilgili* | *bir düzine* | *bir yığın* | *bi-rer* | *birtakım* ~ | *bıçaklı* | *bohem* | *bu* | ~ *ceketli* | *centilmen* | *coşkulu* | *cübbeli* | *çam yarması* | *çember sakallı* | *çeşit çeşit* | *çileli* | *çıtı pıtı* | *çocuksuz* | *çok* | *çok yönlü* | *çokbilmiş* | *çulsuz* | *dargın* | *davalı* | *delişmen* | *deneyimli* | *dev* | *dipdiri* | *Do-ğulu* | *doksan* | *doktoralı* | *dokuz* | *dönem* | ~ *dudaklı* | *duygulu* | *dünya güzeli* | ~ *düşkün* | *emekli* | *emektar* | *emniyetli* | *ensesi kalın* | *Ermeni* | *espritüel* | *eşit* | *evli barklı* | *fakir* | *fanatik* | *fingirdek* | *gayretli* | *geniş görüşlü* | *görgülü* | *görün-mez* | ~ *görünümlü* | *gözlüklü* | *hakikatli* | *hamiyetperver* | *hangi* | *harikulade* | *ha-vacı* | *hayalî* | ~ *hevesli* | *hisli* | *hınzır* | *hırslı* | *hoşgörülü* | *hoşsohbet* | *içe dönük* | *ikişer* | *inançlı* | *inatçı* | *inek* | *iri* | ~ *isimli* | *işgüzar* | *iyi niyetli* | *kafasız* | *kahrolası* | ~ *kalan* | *kallavi* | *kararlı* | *kararsız* | ~ *ka-rınlı* | *kasabalı* | *kavi* | *kavrayışlı* | *kekeme* | *kelepçeli* | *kimi* ~ | *kinsiz* | *kırkyıllık* | *komple* | *konuskan* | ~ *kopuk* | *körpecik* | *kral* | *kravatsız* | *kuduruk* | ~ *kulaklı* | *kurucu* | ~ *küs* | *lacivert* | *laubali* | *liseli*

| *maceraperest* | *mağrur* | *mahrem* | *med-yatik* | *meraklı* | ~ *mesul* | *mucit* | *muci-zevi* | ~ *muktedir* | *muvaaffakiyetli* | *muzır* | *mükemmel* | *münasebetsiz* | *münasip* | *mütecaviz* | *ocaklı* | ~ *okkalık* | *olgun* | *onca* | *onlarca* | *optimal* | *oralı* | *ortak* | *otistik* | *öbür* | *ölçülü* | *ölü* | *ölümsüz* | ~ *örtüsüz* | *paramparça* | *partici* | *partisiz* | *paskal* | *pervasız* | *pısırsık* | *problemli* | *profesyonel* | *rahmetli* | *rakip* | *Rum* | ~ *saçlı* | *saçlı sakallı* | *saçma sapan* | *sağ-cı* | *sağlam* | *sanal* | *sanayici* | *sataniist* | *satılık* | *seçkin* | *seçmece* | *sefil* | *sekiz* | *sempatik* | *sersem* | ~ *sever* | *sinirli* | *sivil* | *sivilceli* | *somurtkan* | *sosyetik* | *süper* | *şahsiyetli* | *şair* | *şakrak* | *şaşı* | *şen şakrak* | *şerefli* | *şık* | *takkeli* | *talihli* | *tecrübeli* | *tecrübesiz* | *tek* | *temiz yürekli* | *terbiyeli* | *titiz* | *topal* | *toplumsal* | *tutumlu* | *tüm* ~ | *ufuksuz* | *ukala* | *umum* | *unutkan* | ~ *uygun* | *uygunsuz* | *uzatmalı* | *uzaylı* | *üç beş* | *üçüncü* | *varışlı* | *varsıl* | *vokal* | ~ *yapılı* | ~ *yaramaz* | *yaşlıca* | *yatılı* | *ye-teneksiz* | ~ *yetişmiş* | ~ *yiyci* | *yığınla* | *yorgun* | *yurtsever* | *zararsız* | *zeki* | *zilli* | **zor arkadaşlık** • Arkadaş olma durumu, arkadaşla yakışır davranış, omuzdaşlık, ünsiyet. anlamlı | *benzersiz* | *bir parça* | *buruk* | *ciddi* | *derin* | *dosdoğru* | ~ *duyarlı* | *dürüst* | ~ *düzeyle* | *eğri büğrü* | *eski* | *feci* | *geçici* | *hesaplı* | *hesapsız* | *ihtiyatlı* | *iyi* | *ızdıraplı* | *manasız* | *olağan* | *ölümsüz* | *samimi* | *senli benli* | *seviyeli* | *sıkı fıkı* | *sürekli* | ~ *sürelî* | *ulvi* | *yakın* | ~ *yıllık* **arkadaş grubu** • İkidenden fazla kimseden oluşan, aynı çevrede takılan, aynı etkinliklerde bulunan kimseler topluluğu. **kız-lı erkekli**

arkeoloji • Kazı bilimi. endüstriyel

arma • *denizcilik* Geminin yürümesine hizmet eden direk, seren, ip, halat ve yelken takımı. ~ **yıldızlı**

armada • *denizcilik* Donanma. görkemli

armağan • Birini sevindirmek, mutlu etmek, onurlandırmak, kutlamak için veya

anı olarak verilen şey, hediye, düğü. • Ödül. • *mecaz* Bağış, ihsan. *değerli* | *pe-riyodik* || alışılmış | ayrıcalıklı | bir çift | büyük | damatlık | ~ dantelli | doğal | ~ esaslı | ~ gelen | görkemli | güzel | inatılmaz | kutsal | küçücük | nadide | olağanüstü | ölümsüz | sair ~ | sıcacık | tanrısal | tüm ~ | ufakık | ~ uygun | ~ yıllık

armatör • *denizcilik* Ticaret gemisi sahibi. güvenilir

armoni • *müzik* İki veya daha çok sesin aynı anda kulağa hoş gelecek bir biçimdeki uyumu, harmoni. *vokal* || ahenkli | hudutsuz | ısrarlı | ustaca

armut • *bitki bilimi* Güllergillerden, çiçekleri beyaz, Türkiye'nin her yerinde yetişen bir ağacın tatlı ve sulu, yumuşak, ufak çekirdekli meyvesi. ~ *sepet* | *olgun* | *ham* | *baharatlı* || ballı | büyük boy | çatal | ~ çuval | dolgun | ~ kabuklu | kocaman | saklı | saman sarısı | sert | sulu | yamru yumru **armut göbeği** • Armuttan yapılan bir tür tatlı. *kremalı* **armut tatlısı** • Armuttan yapılan bir tatlı. ballı | kremalı

arnavutciğeri • Tavada kızartılarak yapılan ciğer yemeği. *patatesli*

aroma • Hoş koku. *baharatlı* | *çiçeksi* | *meyveli*

arpa • *bitki bilimi* Buğdaygillerden bir bitki (*Hordeum vulgare*). • Bu bitkinin ekmek ve bira yapımında kullanılan, hayvanlara yem olarak verilen taneleri. *bir* *avuç* || *avuç dolusu* | bir tane | ~ dolusu | şinik | ~ tas | yemlik **arpa suyu** • *mecaz* Bira. ~ köpüklü **arpa tarlası** • Arpa ekili yer. *verimli*

arsa • Üzerine yapı yapılmak için ayrılmış yer. ~ *dönümlük* | *boş* | *tapulu* | ~ *nazır* | *çamurlu* | *satılık* | *bedelsiz* | *bir sürü* | ~ *bitişik* || ~ ait | bahçemsi | bakımsız | ~ *cepheli* | dikenli | geniş | ~ *görünümlü* | ~ *hisseli* | ~ *kalan* | komşu | *koskoca* | ~ *manzaralı* | *müsait* | ~ *namlı* | *parselli* | ~

ruhsatlı | ~ *tahsisli* | *taşınmaz* | ~ *taşlı* | *tozlu* | *ufak* **arsacık** • Küçük arsa. boş

arsızlık • Arsız olanın durumu veya arsız davranış, yılışıklık, sırnaşıklık. *olanca* | *sırnaşık*

arslan • *hayvan bilimi* Aslan. *dişi* || azgın | baygın | gayretli | heybetli | öfkeli | sevimsiz

arşın • *eskimiş* Yaklaşık 68 santimetreye eşit olan uzunluk ölçüsü. ~ bin | yarım

arşiv • Belgelik. *zengin* | *dev* | *kaçıncı* | *bilgisayarlı* || belgesel | ~ *bilumum* | *harikulade* | ~ *ilişkin* | ~ *kapasiteli* | *kitaplık* | *meşhur* | *muhteşem* | özel **arşivci** • Belgelikçi. *harikulade*

art düşünce • Bir düşüncenin arkasında gizli tutulan asıl düşünce, art niyet. *ideolojik*

artçı • Depremlerden sonra meydana gelen sarsıntı. *kuvvetli*

artı • *mecaz* Fazlalık. *binlerce*

artık • Bir şeyin harcandıktan veya kullanıldıktan sonra artan bölümü. *iğrenç* || *izotop* | ~ *kalma* | *kimyasal* | *kösele* | *manasız* | *şaşırtıcı* | *yün*

artış • Artma işi, artım. ~ *kademeli* | ~ *oranlı* | *nominal* | *minimal* | *ani* | *sunı* | *bariz* | *astronomik* | *kümülatif* | *tempolu* | *mevsimlik* | *brüt* | *önemli* | *görece* | *mevsimsel* || ayrıcalıklı | basit | *birazcık* | *düzensiz* | *görelî* | *hızlı* | *ılımlı* | *kayda değer* | *korkunç* | ~ *milyarlık* | *mucizevi* | ~ *münhasır* | *nedensiz* | ~ *onaylı* | ~ *oranlı* | *orantısız* | *ölçüsüz* | ~ *paralel* | *reel* | ~ *safî* | *sürekli*

artist • Güzel sanatlardan birini meslek edinen kimse, sanatçı, sanatkâr. *birinci sınıf* | ~ *derili* | *dev* | *esprili* | ~ *mensup* | ~ *sesli* | *tanınmış* | *ünlü*

artrit • *tıp* Eklem romatizması. *septik*

artroz • *tıp* Genellikle şekil bozucu, iltihapsiz, süregelen eklem hastalığı. *ikincil* | *birincil*

arttırım

arttırım • Bir şeyin tümünü kullanabilecek, tüketebilecek ya da harcayabilecek tutumlu kullanıp bir bölümünü artırma işi. **göstermelik**

arya • *müzik* Operalarda solistlerden birinin orkestra eşliğinde söylediği, genellikle kendi içinde bütünlüğü olan parça. neşeli | ünlü

arz • Sunma. • Piyasaya mal sürme, sunu. birincil | ~ kademeli | sinai | yeknesak

arzu • İstek, dilek. • Heves. *çılgin* | *ateşli* | *yakıcı* | *cinsel* | *şedit* | *vahşi* | *hararetli* | *dayanılmaz* | *tutkulu* | *cinsî* | *bencil* | *insani* | ~ *yönelik* | *günahkâr* | *muhteris* | *nefsani* | *umumi* | *son* | *delice* || adi | ~ ait | ani | anlık | asil | aşağılık | aşırı | ayrı ayrı | azgın | ~ bağlantılı | bariz | bedensel | ~ belirsiz | birincil | bitimsiz | boynu bükük | bütün ~ | canavarca | çapkın | çaresiz | deminki | derin | deruni | duysal | ebedî | edilgen | eflatun | ehemmiyetli | esas | ~ esash | esrarengiz | ~ evvelki | gizli | hangi | haris | hasis | hastalıklı | herhangi bir | hissiz | hoş | iğrenç | ihtiraslı | ilkel | isterik | kanlı | kepaze | korkunç | kökenli | kösnül | kuvvetli | küçücük | mahrem | manasız | masum | meşru | münasebetsiz | müphem | müşfik | müthiş | olanca | örgütlü | primitif | sabırsız | saklı | saygısız | sınırlı | süzgün | şahsî | şeytansı | takıntılı | tatminsiz | tembel | temiz | tuhaf | ufakık | yegâne | yıkıcı | yirtici | yoğun | ~ yüklü | zor **arzulanış** • Arzulanma durumu. cahil

arzuhâl • Dilekçe. düzme

asa • Bazı ülkelerde, hükümdarların, mareşallerin, din adamlarının güç sembolü olarak törenlerde taşıdıkları bir tür ağaç veya metalden değnek. • *eskimiş* İhtiyarların baston yerine kullandıkları uzun sopa. *tılsımlı* || ~ başlı | çatallı | demir | görünmez | ~ kakmalı | ~ sarılı | ~ uçlu

asabiyet • *eskimiş* Sinirlilik. acul | bariz | beklenmedik | garip | sabırsız

asalak • *biyoloji* Bir canlıda sürekli veya geçici yaşayarak ona zarar veren başka canlı, parazit. • *mecaz* Başkalarının sırtından geçinen kimse, abacı, ekti, otlakçı, parazit, tufeyli. *tek hücreli* || aşağılık | bilinçsiz | pis | ruhsuz | zararlı

asalet • Soyluluk. • Asillik. bambaşka | cengâver | iğrenç | kıdemli | mübalağalı

asansör • İnsanları, yükleri bir yapının bir katından ötekine veya yüksek yerlere çıkarıp indiren, elektrikle işleyen araç. *ekspres* | ~ *kafesli* || büyükçe | kademesiz | kapılı | kristal | ~ oymalı | ~ saydam | yatay

Asena • Türk mitolojisinde önemli bir rol oynayan efsanevi bir dişi kurdun doğurduğu on erkek çocuğun biri. ~ yeleli

asfalt • Ana maddesi katran olan ve yolların kaplanmasında kullanılan karışım. *dümdüz* | *sahte* | *cıvık* | *kızgın* || adı belirsiz | anlamsız | ~ bitişik | buzlu | çamurlu | dandik | delik deşik | geniş | gölgeli | iğrenç | ıslak | kalitesiz | kapkara | ~ kaplı | ~ katkılı | mosmor | pürüzlü | sert | uğultulu | yakıcı | yamalı **asfalt cadde** • Asfalt malzemeye kaplı cadde. biricik

asık surat • *mecaz* Moral bakımından keyifsiz olma durumu. umursamaz

asır • Yüzyıl. • Çağ. *yirminci* | *çeyrek* | *yarım* | *dokuzuncu* | *altıncı* | ~ *sonraki* | kaç | altı | *kaçınıcı* || bu | buçuk | ~ evvelki | ~ geçen | koskocaman | miladi | muhteşem | onlarca | ~ önceki | sekiz | sekizinci | son | verimli

asi • Düzene ve topluma baş kaldırma eylemi içerisinde olmayı gerçekleştiren kişilik. bunalımlı | kılıçlı | ümitsiz

asil • Toplum içerisinde refah bakımından üst tabakada yer alma, asalet. *eski asilzade* • Toplumdan belli yönlerden ayrılan iyi tanınmış, köklü bir aileden gelme durumu. kötürüm | züppe

asist • *spor* Sayı veya gol pası. gollük

asistan • Yardımcı. • Araştırma görevlisi. *kıdemli* | *çiçeği burnunda* || *doktoralı* | ~ *esaslı* | *gencecik* | ~ *hevesli* | *muteber* | *tıraşlı* | *uzatmalı*

asit • *kimya* Turnusolün mavi rengini kırmızıya çevirmek özelliğinde olan ve birleşimindeki hidrojenin yerine maden alarak tuz oluşturan hidrojenli birleşik, hamız. *salisilik* | *asetik* | *karbonik* | *palmitik* || ~ *eriten* | *kinik* | *sıfır* | *sızma* | *yakıcı* | *zararsız*

asker • Orduda görev yapan erden generale kadar herkes. • Askerlik görevi veya ödevi. • Er. *isyancı* | *rütbeli* | *bir tabur* | *rütbesiz* | *firari* | *meçhul* | *zırhlı* | *üniformalı* | *yüz binlerce* | *süngülü* | *paralı* | *binlerce* | *muvazzaf* | *talimli* | *kahraman* | *yaralı* | *başsız* | *gencecik* | *güzide* | *disiplinli* | *silahsız* | *Yeni Zelandalı* | *izinli* | *yenik* | *alay alay* | *iyi yürekli* | *emekli* | *seçkin* | ~ *tümen* | *bir avuç* | *radikal* | *başbozruk* | *genç* | *vatansever* | ~ *bin* | *kaçak* | *atlı* | *yorgun* | *hırslı* | *doksan* | *yiğit* | *mayınlı* | *Laz* | *çekik gözlü* | *sadık* | ~ *derili* | *karacı* | *kurşun* | *küçük* | *şerefli* | ~ *ruhlu* | *on binlerce* | *donsuz* | *Afgan* | *ilerici* | *savaşçı* | ~ *yapılı* | *gerici* | *bir* | *günahsız* | *sair* ~ || İngiliz | *açık sözlü* | *ağır yaralı* | *alil* | *anadan doğma* | *Arap* | *ayıklı* | *azgın* | *azimli* | *babayani* | *baltalı* | *basit* | *bencil* | *benzer* | *beş altı* | *bilcümle* | *bitik* | *biyonik* | *boz* | *bunak* | *cani* | *çoşkun* | *çaresiz* | *çarıksız* | *çaylak* | *çeşit çeşit* | *çok uluslu* | *deneyimli* | *deneyli* | *derme çatma* | *diğer* | *diktatör* | ~ *dilli* | *dizi dizi* ~ | *dokuz* | ~ *dolusu* | *doymuş* | *dördüncü* | *eğitimsiz* | ~ *elbise* | *elbisesiz* | *Ermeni* | *eşsiz* | *fedakâr* | *garip* | *geçkin* | ~ *gelen* | ~ *giyimli* | ~ *görmüş* | *güçlü kuvvetli* | ~ *habersiz* | ~ *haçlı* | *hamiyetli* | *hangi* | *hastalıklı* | ~ *hazır* | *hiçbir* | *iki* | *isimsiz* | *iyi* | *kaba saba* | *kaçıncı* | ~ *kalan* | ~ *karakterli* | *karmakarışık* | *katil* | *keyifli* | ~ *kişilik* | *kıdemli* | ~ *kıyafetli* | *kızıl* | *koruyucu* | ~ *kostümlü* | *kökenli* | *kudretli* | *küçücük* | ~ *layık* | *maceracı* | *mağlup* | *mağrur* | ~ *maliyetli*

| ~ *mensup* | *mert* | *mızraklı* | *muntaazam* | *mürettep* | *mütekait* | *mütevazı* | *namuslu* | *nur yüzlü* | *orta yaşlı* | *ölü* | ~ *önceki* | *özverili* | *patavatsız* | *putperest* | *saçlı sakallı* | *sağlı sollu* | *sahici* | *sakat* | ~ *sarı* | *saygın* | *sefil* | ~ *senelik* | ~ *sıra* | *sıradan* | ~ *sıralı* | *şanlı* | *şehirli* | *tabiatlı* | *tavlı* | *tecrübeli* | *tecrübesiz* | *tedbirli* | *tekmil* ~ | *temiz yürekli* | *terbiyeli* | *uygar* | *üç beş* | *üniformasız* | *ünlü* | *üst üste* | *vakarlı* | *vatanperver* | *Vietnamlı* | *vizyon sahibi* | *vuruk* | *yaman* | ~ *yetişmiş* | *yılgın* | *yırtık pırtık* | *yurtsever* | *yüzlerce* | ~ *yüzlü* | *zorlu asker kaçağı* • *askerlik* Askerlik ödevini yapmamak için asker ocağından ayrılan veya oraya gitmekten kaçan kimse. *imansız* | *müzmin* **asker kaputu** • Askerlerin giydiği kalın kumaştan üstlük. *kurşuni* **asker ocağı** • *askerlik* Askerlik ödevinin yapıldığı kışla, ordugâh, tahkimli bölge, gemi, tersane vb. hizmet yerleri. *müstakil* | *talimli* **askerî birlik** • *askerlik* En az 100 askerden oluşan birlik. *münferit* **askerî darbe** • *askerlik* Bir ülkede silahlı kuvvetler mensuplarının silah zoru ile ülke yönetimine el koyması. *postmodern* **askerî güç** • *askerlik* Bir devletin ulusal politikalarını uygulamasında ve millî hedeflere ulaşmasında kullandığı fiziki güç. *devasa* **askerî idare** • *askerlik* Askerî yönetim. *muvaakkat* **askerî malzeme** • Askere giderken alınması gereken eşyalar. *vesair* **askerlik** • Asker olma durumu, askerlik hizmeti, bayrakaltı, askeriye. *muvaazzaf* | *meçburi* | *paralı* | ~ *aylık* || *atlı* | *bedelli* | *fiilî* | ~ *geçen* | ~ *gönüllü* | *küçük çapta* | *sivil* | ~ *temelli* | ~ *yıllık* | *zorunlu* **asker selamı** • Askerlerin bir elin parmaklarını birbirine değecek biçimde birleştirip alınına yatay bir şekilde şapkanın köşesine getirip hazır ol vaziyetine geçerek verdikleri selam. *kusursuz* **askerî görev** • Askere verilen iş, vazife. *önemsiz* **askerî kuvvet** • Askeri güç. *müşterek*

askı

askı • Üzerine herhangi bir şey asmaya yarar nesne. • Elbise, gömlek, tişört, ceket gibi kıyafetlerin kırışmadan düzgün bir biçimde elbise dolabına asılması için tasarlanmış alet, elbise askısı. • Pantolon veya giysilerin düşmesini önlemek için omuzdan aşırılan bağ. *manyetik* | ~ *çakılı* | *ağşap* | *asimetrik* | ~ *ayaklı* | *çapraz* | *fonksiyonel* | ~ *oymalı* | *portatif* **askılık** • Avcıların sırtlarına taktıkları askı takımı. • Vestiyer. ~ *ayaklı* | *tahta*

aslan • *hayvan bilimi* Kedigillerden, Afrika'da ve Asya'da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir tür memeli, arslan. • *mecaz* Gürbüz, cesur ve yiğit adam. • *özel, gök bilimi* Zodyak üzerinde Yengeç ile Başak arasında yer alan burç. ~ *yeleli* | *dişi* | *mistik* | *aç* | ~ *ağırlıklı* | *ayran budalası* | *büyük boy* | *capcanlı* | *cesaretli* | *cesur* | ~ *diplomalı* | *düşsel* | *esrik* | *gazaplı* | ~ *görünümlü* | *güçlü kuvvetli* | *kıdemli* | *kınalı* | *koca* | *kuyruklu* | *mağrur* | ~ *mavili* | ~ *puanlı* | *şanlı* | *uyuz* | *yabanıl*

asma • *bitki bilimi* Asmagillerden, dalları çardak üzerine yayılan üzüm vb. bitkiler. • Belirli bir tür üzüm veren bitki (*Vitis*). ~ *başlı* | *bir tutam* | *cılız* | ~ *evvelki* | *kavruk* | *miskin* | *taze* | ~ *yapraklı* | *yeşil* **asma yaprağı** • Zeytinyağlı ve etli sarma yapmakta kullanılan üzüm yaprağı. *ezilmiş*

asma köprü • *mimarlık* İki başındaki ayaklardan başka dayanağı olmayan, tahta veya kalın iplerle yapılan, çoğunlukla uzun, esnekliğe sahip köprü. ~ *ayaklı*

aspirin • *tıp* Ağrı kesici, ateş düşürücü, kan sulandırıcı ve yangı giderici olarak kullanılan hap. ~ *ağırlıklı* | *bir tane*

astar • Giyecek, perde, çanta, ayakkabı vb. şeylerde, kumaşın veya derinin iç tarafına geçirilen ince kat. *keten* | *yamalı*

asteğmen • *askerlik* Orduda en küçük rütbeli subay. *mezun*

astım • *tıp* Bronşların daralmasından ileri gelen nefes darlığı. *mesleksi* | ~ *nedenli*

astigmat • *tıp* Net görmeyen, astigmatizme tutulmuş göz. *düzensiz*

astrolog • Yıldız falcısı. *diplomalı*

astroloji • Yıldız falcılığı. *mitolojik* | *ezoterik*

astronom • Gök bilimci. *sapık* | *kaygılı*

astronot • *gök bilimi* Uzay adamı. *biyonik* | *kıdemli* | *zoraki*

astsubay • *askerlik* Silahlı Kuvvetler Yasası'na göre astsubay meslek yüksekokullarında yetişerek Silahlı Kuvvetlere katılan astsubay çavuştan astsubay kıdemli başçavuşa kadar rütbesi olan asker, gedikli. *muavazaf* | *fırarı* | *havacı* **astsubaylık** • Astsubayın görevi. *muavazaf*

aş • Yemek. *güllü* | *bozca* | *bulgurlu* | *dertsiz* | *doyumluk* | *kaygısız* | *seyirlik* | *talih-siz* | *tuzsuz* | *yoğurtlu* **aşevi** • Yoksullara parasız yemek yedirilen veya dağıtılan yer, aşhane. *akşamki* | *gezici*

aşağı • Bir şeyin alt bölümü, zir, yukarı karşıtı. • Eğimli bir yerin daha alçak olan yeri. *biraz* | ~ *parmak*

aşağılama • Aşağılamak durumu, istihkar, tenzil. *alaycı* | *bunca* **aşağılanma** • Aşağılanmak durumu, tezellül. *duygusal* | *fiziksel* | ~ *ürpertici*

aşama • Önem veya değer bakımından gitgide yükselen bir sıra basamakların her biri, rütbe, mertebe, paye. • Varılması istenen bir amaca doğru geçilmesi gerekli dönemlerden her biri, evre, basamak, adım, merhale. • *spor* Bir yarışın belirli uzaklığı kapsayan bölümlerinden her biri, etap. *deneyisel* | *ikinci* | ~ *sonraki* | ~ *önceki* | *kritik* | *son* | *beşinci* | *gelişkin* | ~ *ağırlıklı* | *alt* | *altıncı* | *belirli* | *bilimsel* | *birer* | *birinci* | *bugünkü* | *çağdaş* | ~ *çeşitli* | *çetin* | *dördüncü* | *durgun* | *evrensel* | ~ *geceki* | *ikili* | *ileri* | *ilerici* | ~ *maliyetli* | *olgun* | *onuncu* | *ön* | *sakıncalı* | *sancılı* |

siyasi | sosyal | tarihsel | tekelci | teknolojik | yedili | yedinci | yüce | zevkli

aşçı • Yemek pişirmeyi meslek edinen kimse. • Yemek pişirip satan kimse. *ya-man* || bezgin | deminki | devasa | göbekli | hain | kültürlü | obez | ~ önlüklü | pis | ~ senelik | usta | ~ vasıflı **aşçıbaşı** • Bir lokanta veya evde yemek pişirmekle görevli kimse. ~ aşkın | emektar

aşı • *kimya* Birtakım hastalıklara karşı bağışıklık sağlamak için vücuda verilen, o hastalığın mikrobuyla hazırlanmış eriyik. • Bir ağacın dalı veya gövdesi üzerine, aynı familyanın daha iyi bir türünden alınan dal, göz, tomurcuk vb. parçaları kaynaştırma işi. *rutin* | *konvansiyonel* || bakteriyolojik | deneysel | karma | ~ mamul | sağlam | yakut | zararsız **aşı programı** • *tip* Aşı takvimi. *rutin aşı takvimi* *tip* • Aşı programı. *rutin*

âşık • Bir kimseye veya bir şeye karşı aşırı sevgi ve bağlılık duyan, vurgun, tutkun kimse. *kel* | *tutkulu* | *belalı* | *romantik* | *sevecen* | *ihtirash* | *divane* | *platonik* | *deli divane* | *mavili* || aleni | ateşli | avare | bağıran | budala | candan | cömert | çekingen | dargın | esirgeyici | eski | gafil | gözü kara | hastalıklı | kaçak | kalbi kırık | kınalı | kıskanç | liseli | marjinal | safdil | serseri | ~ sesli | şarap rengi | uzatmalı | uzaylı | ümitsiz | veremli | ~ yoksun

aşılama • Aşılama işi, telkih. • Soğuğa sıcak, sığağa soğuk su katma. • Bitkilerin aşı yoluyla üretilmesi, ilkah. *rutin*

aşılama • Aşılama işi. • *biyoloji* Döllenme. *rutin*

aşırı • Alışılan veya dayanılabilen dereceden çok daha fazla olma. *fazla aşırılık* • Aşırı olma durumu. biçimsel | dayatmacı | olağan

aşırtma • Aşırtma işi. fantastik

aşinalık • Birbirini bilme, tanıma, tanışıklık. ~ evvelki | mahrem

aşiret • Dil ve kültür yönünden büyük bir türdeşlik gösteren, birçok boydan oluşan, yapısındaki aileler arasında toplum, ekonomi, din, kan veya evlilik bağları bulunan göçebe veya yerleşik nitelikteki topluluk, oymak. ~ *çadırılı* | *göçer* | *göçebe* || anlı şanlı | gezginci | Güneyli | herhangi bir | hesapçı | kalabalık | küçücük | namussuz | zorlu

aşk • Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu, sevi, seveda, amor. *tutkulu* | *platonik* | *ölümsüz* | *fırtınalı* | *biricik* ~ | *sahici* | *ateşli* | *mutsum* | *sorunsuz* | *ebedi* | *sıcacık* | *çılgin* | *yitik* | *ojeli* | *yasak* | *dağlı* | *karşılıksız* | *ezeli* | *ümitsiz* | *ihtirash* | *derin* | *belalı* | *huzurlu* | *umutsuz* | *ölmez* | ~ *tarafalı* | *umarsız* | *yaralı* | *romantik* | *meyus* | *hastalıklı* | ~ *tür* | *doymusuz* | *uzatmalı* | *eflatun* | *sırnaşık* | *özgeci* | *dostça* | *geçici* | *sonsuz* | *benzersiz* | *kutsal* | *tek tarafalı* | *çocuksu* | *vefasız* | *hakiki* | *takıntılı* | *aynı* | *bencil* | *melankolik* | *müebbet* | *ortalama* | *ütopik* | *gizli* | ~ *kalpli* | *katıksız* | *ısmarlama* | *ölümçül* | *mecazi* || abstre | acayip | acemi | adalı | aksak | alafranga | aldatıcı | ~ bağımlı | bambaşka | başaklı | bedbaht | beklemeli | beklenmedik | ~ belirsiz | ~ beslenen | bilge | bilinmedik | bir araba ~ | bir parça | boktan | bölücü | buhranlı | bunalımlı | buruk | büyük | büyülü | çalkantılı | çaresiz | çocukça | dandik | dedikodusuz | delikanlı | destansı | dosdoğru | duygusal | dümdüz | dünyevi | düşüncesiz | düzmece | elemli | erkeksiz | ~ esaslı | eski | ~ evvelki | fedakâr | firari | geçersiz | geçmiş | ~ gelen | gelgeç | gizemli | göz kamaştırıcı | güçsüz | günahkâr | güzel | hain | haşin | hatasız | ~ havalı | hayalperest | hayalî | her dem taze | hercai | heteroseksüel | hisli | hudutsuz | hummalı | idealist | ikircikli | ilahi | inanılmaz | insanlı | işgalci | kaçamak | kadir | ~ kadınlı | kanlı | kaprisli | karnı aç | karşılıklı | kavi | kendine özgü | kesin | kırgın | kırık dökük | körpe | kristal | kurmaca | maceralı | ~ mahkûm | mahrem | mantıksal | masalsı | medya-

aşk bağı

tik | melez | meşakkatli | meşhur | mevhum | mevsimlik | mistik | moda | mor | mucizeli | muhteşem | mutlak | mutlu | mülevves | müstekreh | namütenahi | nesnesiz | neşeli | neticesiz | nice ~ | nikâhsız | olanca | olmadık | onurlu | orantisız | orijinal | ölümlü | öyle | özgür | paramparça | pastoral | perhizkâr | postmodern | rezilce | romanımsı | ruhani | rüküş | saçma sapan | saf | sahih | sahte | sakat | samimi | sansürcü | santimantal | sapkın | sarsıntılı | sebepsiz | seçkin | sembolik | sıradan | son | sonuçsuz | soylu | sultanı | suni | süresiz | sürükleyici | şedit | şehvetli | şuurlu | ~ tanımaz | tanrısal | tarafsız | tasavvufi | taşkın | tek | tek yanlı | tinsel | tıkız | trajik | ulvi | utangaç | uydurma | uyuşuk | uzun ömürlü | vefakâr | verimsiz | yağmurlu | yakıcı | yaman | yeni | yepyeni | yıkık | yıldırım | yırtık | yorucu | yüce | zehir zemberek | zorlu

aşk bağı • Kişiler arasında oluşan aşırı sevgi, sevdâ bağı. **temiz aşk hikâyesi** • Aşk konulu öykü. **benzersiz** | **destansı** | **dokunaklı** **aşk kadını** • Âşık olmayı ve sevmeyi kendine iş edinmiş kadın. **tecrübeli** || **muhteşem aşk mektubu** • Âşıkların birbirine yazdıkları özlem ve hasret kokan mektup. **şifreli aşk öyküsü** • Aşk hikâyesi. **mitolojik** | **tutkulu** || ~ anlatımlı | **ayrık** | **destansı** | **dokunaklı** | **esprili** | **fantastik** | **masalsı** **aşk sahnesi** • İki sevgilinin diyaloglarının yer aldığı an. **budala** | ~ **geceki** | **heyecanlı** | **tutkulu** **aşk serüveni** • Aşk ve sevdâ uğruna çekilen sıkıntılar sonucu ortaya çıkan olaylar dizisi. **çarpıntılı** | **yapışkan** **aşk filmi** • Aşk konulu, temalı film. **hüzünlü** **aşk gecesi** • Tutkulu aşk zamanı. **ihtiraslı** | **masum** | **müşfik** | **temiz** | **tutkulu** **aşk huzuru** • Yaşanan aşk dolayısıyla duyulan mutluluk hâli. **bulunmaz** **aşk ilişkisi** • Aşk duygusu ile yaşanan birliktelik. ~ **tarifli** | **tutkulu** **aşk kitabı** • Aşk konulu kitap. **pornografik** **aşk köşesi** • Âşıkların buluştuğu yer. **çiçekli**

aşüfte • Oynak, açık saçık kadın, kokot. **ateşli** | **kumral** | **murdar** | ~ **vücutlu**

at • Atgillerden, binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan, beygir, düldül. **kır** | **yağız** | ~ **yeleli** | **tahta** | **azgın** | **binek** | **soylu** | **çılgin** | **beyaz** | **başiboş** | **yabani** | **asil** | **huysuz** | **sıksa** | **besili** | **akıtmalı** | **al** | **kuzguni siyah** | **boz** | ~ **köpüklü** | **emektar** | **eyersiz** | **yorgun** | **yiğit** | **fukara** | **uyuz** | **tılsımlı** | ~ **kanatlı** | **bembeyaz** | **ölümsüz** | **rahvan** | **bacaklı** | **atik** | ~ **namlı** | **görekemli** | **ölümcül** | **hızlı** | **arsız** | **bir çift** | **sabırsız** | **koşumlu** | **güçlü** | **uykulu** | **dinç** | ~ **bin** | ~ **alışkın** | **yüzlerce** | **bakımlı** | ~ **tüylü** | **yavuz** | **vahşi** | ~ **cins** | **inatçı** | **cılız** | **iki** | **şahbaz** || **acemi** | **açık kahverengi** | ~ **adlı** | **ak** | **alevli** | ~ **alışkan** | **anlayışlı** | **Arap** | **arık** | ~ **ayaklı** | **aylak** | **azılı** | **bal rengi** | **bambaşka** | **başka** | **bir** | **birer** | **bitkin** | **boynuzlu** | **bu** | **cancığer** | **cansız** | **çakılı** | **çevik** | **çifte** | **çulsuz** | ~ **dayanıklı** | ~ **delikli** | **dev** | **dingilli** | **dingin** | **dişi** | **dizginsiz** | ~ **donlu** | **düğümlü** | ~ **düşkün** | **elmaslı** | **evcil** | **eyerli** | **ezelî** | **gösterişsiz** | ~ **gözlü** | **gözlüklü** | **güzel** | **güzelve** | **hantal** | **harikulade** | **hastalıklı** | ~ **hevesli** | ~ **huy** | **iki ayaklı** | ~ **işleme** | **itaatli** | **kahraman** | ~ **kalma** | ~ **kalpli** | **kara yağız** | **karanlık** | ~ **kemikli** | **kiralık** | **kıpkızıl** | **kocaman** | **kösnük** | **kula** | ~ **kulaklı** | **kupkuru** | **kusursuz** | **küçük** | ~ **lekeli** | **levant** | **mezkûr** | **milyonlarca** | **namussuz** | **nazik** | **ölmüş** | **pejmurde** | **pırlı pırlı** | **püsküllü** | **rahmetli** | **sahici** | **sakalı** | **salı** | ~ **saydam** | **serbest** | **serkeş** | **sırmalı** | **sırtı pek** | **soluğan** | **sorguçlu** | **suskun** | ~ **süslü** | **şanlı** | **şımarık** | **talimli** | **tek** | **terbiyesiz** | **terli** | **total** | **tunç** | **turuncu** | **uğultulu** | **uyşal** | **ürkek** | **vakitsiz** | **yaban** | **yaman** | **yaralı** | **yaşlı** | **yedek** | **yeğin** | **yek** | **yüğük** | **yürük** | ~ **yüzlü** | **zayıf** **at arabası** • Çeşitli yükleri taşımak için kullanılan, dört tekerlekli, at koşulmuş taşıt. **eski püskü** | **minik** | **yirmi** | ~ **yüklü**

ata • Baba. • Dedelerden ve büyükbabalardan her biri. • Kişinin geçmişte yaşamış olan büyükleri. *göçebe* | *öz* || Asyalı | ~ bacaklı | ~ beslenen | dev | eğitici | insansı | ~ kalma | kudretli | muhtemel | ölmez | putperest | savaşçı | şanlı | ~ tüylü | yetiştirici | yurtsever

atak • *spor* Gol atmak veya sayı kazanmak amacıyla yapılan akın, ofans. • Atılım. • *tıp* Kriz. *kontra* | *gollük* | *epileptik* || akıllara zarar | ~ amaçlı | bilimsel | çapraz | nefes kesici | örgütlü | sağlı sollu | siyasi | tempolu **ataklık** • Atak olanın durumu veya atak bir biçimde yapılan iş, davranış, cüret. *gizemli* | *sırıtkan*

atalet • *eskimiş* Tembellik. *fiziksel* | *kronik* | *zihinsel* | ~ *zıt*

atama • Atamak işi, tayin, nasıp. *bürokratik* | *usulsüz* || adaletli | gerekçesiz | ~ haiz | ~ kadrolu | partizanca | saçma sapan | sancılı | torpilli | zaruri

atanma • Atanmak işi, tayin edilme. *müteakip*

atasözü • Uzun deneme ve gözlemlere dayanılarak söylenmiş ve halka mal olmuş, öğüt verici nitelikte söz, deme, mesel, sav, darbimesel. *bilinen* | *Latince* | *Rumca* | ~ *yıllık* | *Yugoslav*

ataşe • Bir elçiliğe bağlı uzman, elçilik uzmanı. *kıdemli* | *idari* || eski | ticari

ateist • Tanrıtanımaz. *ahlaklı*

ateş • Yanıcı cisimlerin tutuşmasıyla beliren ısı ve ışık, od, nâr. • Tutuşmuş olan cisim. • Isıtmak, pişirmek için kullanılan yer veya araç. • Patlayıcı silahların atılması. • Genellikle hastalık etkisiyle artan vücut sıcaklığı, kızdırma. • *mecaz* Öfke, hırs, hınç. • *mecaz* Coşkunluk. • *mecaz* Tehlike, felaket. • *mecaz* Büyük üzüntü, acı. *kanamalı* | *hararetili* | *harlı* | *çapraz* | *kısık* | *hafif* | *olanca* | *kor* | *büyük* | *ailevi* | *bir avuç* | *yoğun* | *mukaddes* | *kutsal* | *alevsiz* | *koskocaman* | *yakıcı* | *ağır* | *olimpik* | *kıpkırmızı* | *orta* | *tanrı-*

sal | *körpe* | *alevli* | ~ *bitişik* | *kuvvetli* | *dumansız* | *öldürücü* || akkor | amansız | bambaşka | ~ bedel | bir tutam | birkaç | bucaksız | canlı | çepeçevre | ~ çevrili | deneyimsiz | ~ dereceli | ~ dolusu | donuk | düzensiz | günlük | ilahi | ilk | inatçı | kadim | kasıtlı | kesintisiz | keskin | kıpkızıl | kızgın | kızıl | koca | korkunç | küllü | ~ makineli | masmavi | mutat | müteheyyiç | müthiş | nedensiz | ~ okşayıcı | ~ olanaksız | ölümsüz | ön | pür | rastgele | sabahki | saldırgan | satanist | sembolik | simsiyah | som | süratli | şiddetli | tılsımlı | ~ top | uçsuz bucaksız | ufak tefek | ~ yansımali | yekpare | yumuşak | yüksek | zalim | zamansız **ateşböceği** • *hayvan bilimi* Kın kanatlılardan, karanlıkta ışıldama özelliği olan böcek, yıldız böceği, yıldız kurdu (*Lampyrus noctiluca*). *binlerce* | *kanatsız* | *yüzlerce* **ateşçi** • Fabrika, vapur, lokomotif vb. ateşle işleyen yerlerde ocaklara kömür atıp ateşin sürekli yanmasını sağlayan kimse, kazancı, ocakçı. *kızgın* | *şimalî* **ateşkes** • *askerlik* Savaşan iki kuvvetin karşılıklı olarak savaşı durdurması, bırakışma, mütareke. *süresiz* || tek yanlı | üstü kapalı

ateşleyici • Patlayıcı maddeleri ateşlemede kullanılan cihaz. *otomatik*

ateşlilik • Öfkeli, hırslı, histerik

atıcı • İyi nişan alan attığını vuran kimse. *çaylak* || coşkun | öteki | usta **atıcılık** • İyi nişan alıp attığını vurma işi. *keskin*

atık • Hastane, ev, fabrika vb. yerlerde kullanılmış, artık işlenemez veya çevre için zarar oluşturan her türlü madde. • Üretimden tüketime kadar olan tüm aşamalarda ortaya çıkan ve kullanıcının artık işine yaramayan maddelerin tamamı. *evsel* | *hayvansal* | *endüstriyel* | *gömülü* | *kimyevi* | *termik* || benzeri | ~ düzeyli | ~ haiz | kırık dökük | nükleer | radyoaktif | sinai | zehirli | zehirsiz | zirai **atık madde** • Atık. *evsel* **atık su** • Evlerde, iş yerlerinde kullanımdan dolayı kirlenen

atılğanlık

ve bina dışına sevk edilen pis su. *evsel* || endüstriyel

atılğanlık • Atılğan olma durumu, cesaret. kendine has

atılım • İleri atılma. • Hızla ilerleme, hamle, savlet. • Sayı kazanmak amacıyla yapılan atılış, atak, hücum. • *mecaz* Herhangi bir konuda ilerleme çabası. *yenilikçi* | *ileri* || anlatımsal | antiemperyalist | beşli | biçimsel | bilimsel | cesaretli | cüretli | çekingen | demokratik | düşsel | düşünsel | ~ geçen | görkemli | içgüdüsel | ~ kalma | medeni | muazzam | olumlu | ölçülü | önemli | özverili | ~ planlı | şiirsel | teknik | yepyeni

atılış • Atılma işi. çevik | çocukça | gafil

atım • Atma işi. • Kalp veya nabzın vuruşu, çarpışı. *prematüre* || düzensiz | yatay

atış • Atma işi. • Kalp veya nabzın vuruşu, çarpışı. *düzensiz* | *üçlük* | *desteksiz* || düzenli | falsolu | kararlama | kesif | ~ mesafeli | ~ saniyelik | süratli | üç | yarıncı | zorlama

atışma • Atışmak işi. • *edebiyat* Saz şairleri, belli bir ayak üzerine karşılıklı deyiş söyleme. *karşılıklı* || sözlü | şiirli

atıştırma • Atıştırmak işi. lüzumsuz

atıklık • Çabukluk, çeviklik. inanılmaz

at kestanesi • *bitki bilimi* At kestanesiğillerden, boyu 15-20 metre olabilen, yaprakları açık el biçiminde, unlu meyvesi hekimlikte kullanılan, çiçeği güzel kokulu bir ağacın dikenli bir kapsül içinde bulunan, kestaneye benzeyen yemişi. *dikenli* || çiçeği burnunda

atki • Soğuğa karşı omuzlara, başa, sırta veya boyna alınan örtü, bürgü. *yün* | ~ tüylü | *dokuma* | ~ çizgili | ~ sarılı || ~ kareli | kıpkırmızı | mor | nadide | ~ örgülü | pullu | tiftik | yeşil

atlas • Yüzü parlak, sık dokunmuş bir ipekli kumaş türü, saten. • Resim, şekil veya harita içeren açıklamalı eser. *güvez*

| *sırmalı* || İngilizce | büyük boy | ~ ciltli | ~ çizgili | damarlı | değerli | kırmızı | lacivert | mavi | mor | muare | resimli | tirşe | yakut

atlayış • Atlama işi. çevik | dalgın | dehşetli | güvensiz | neşeli

atlet • Kolsuz, askılı fanila. • *spor* Atletizmle uğraşan kimse, atletizmci. İskoç | ~ askılı | beşiz | firfırlı | ~ gözlü | ihtiyar | isimsiz | kirli | ~ kollu | ~ lastikli | millî | Slovak | terli | Yugoslav

ath • Ata binmiş kimse, süvari. ~ *bin* | *yağız* || beş on | ~ bilinmeyen | bir avuç | ~ gelen | Güneyli | iki | kaç | ~ karakterli | koçak | muzaffer | ~ top | üç beş | ~ yelesi | yirmi | yüzlerce **ath alayı** • *askerlik* Atlı askerlerden oluşan topluluk. mürettep **athkarınca** • Yere dikilmiş bir eksen çevresinde döndürülen askılara takılı oyuncak at, uçak vb.nden oluşan bir eğlence aracı. öteki | şenlikli

atmaca • *hayvan bilimi* Kartalgillerden, ava alıştırılabilen küçük bir yırtıcı kuş, akkuş (*Accipiter nisus*). ~ geçen | ölü | yırtıcı | yoz

atmosfer • *gök bilimi* Yeri veya herhangi bir gök cismini saran gaz tabakası, gaz yuvarı. • *gök bilimi* Hava yuvarı. • *mecaz* İçinde yaşanan ve etkisinde kalan ortam, hava. *mistik* | *ferah* | *gerilimli* | *masalsı* | *melankolik* | *şiirsel* | *huzurlu* | *tinsel* | *kasvetli* | *dingin* | *analitik* | *duygusal* | *ruhani* | *etkileyici* | *klostrofobik* | *ferahlatıcı* | *bambaşka* | ~ sarılı | *puslu* | *sıcacık* | *kültürel* | *fantastik* | *civil civil* | *esprili* | *tekinsiz* || apayrı | artistik | asabi | barışçı | benzersiz | bohem | buhranlı | bulanık | bunaltıcı | destansı | dinî | diplomatik | ~ dopdolu | dostça | ~ duyarlı | ~ elverişli | fırtınalı | ~ geceki | gergin | Gotik | gürültülü | iç açıcı | inandırıcı | kapkaranlık | karamsar | konforlu | levanten | milletlerarası | mukaddes | müsait | ~ oksijenli | otantik | psikolojik | rengârenk | sempatik | sevimsiz | sihirli | sisli | sos-

yolojik | sönük | tipik | tılsımlı | uhrevi | ~
ürpertici | yakıcı | yasak | yavan

atom • *kimya* Birkaç türü birleştğinde çeşitli molekülleri, bir tek türü ise bir kimyasal ögeyi oluşturan parçacık. düzensiz | manyetik | nötr | yapıcı **atom fizikçisi**
• Atom fiziğiyle uğraşan kimse. **kültürlü**

atölye • Zanaatçıların veya resim, heykel sanatlarıyla uğraşanların çalıştığı yer, işlik. *irili ufaklı* ~ || aydınlık | bir yığın | boyasız | büyük | derme çatma | faal | küflü | minicik | modern | mütevazı | pırıl pırıl | plastik | rutubetli | sahte | uçsuz bucaksız

atraksiyon • Eğlendirir. gerekli | olmadık

aura • İnsan vücudunu çevreleyen elektromanyetik alan. **kadınsı**

av • Karada, denizde, gölde veya akarsularda evcil olmayan hayvanları vurma veya yakalama işi, şikâr. • Bir hayvanın bir başka hayvanı yemek için yakalaması. • Bu yollarla yakalanan hayvan. başka | bereketli | folklorik | güçsüz | nadir | öteki | paranoyak | üçüzlü | zengin **av köpeği** • Tazı, kopoy, zağar vb. ava yardımcılık etmeye alıştırılmış köpek. ~ bacaklı | bir alay | cana yakın | dikkatli | ~ kulaklı **av tüfeği** • Avcılıkta kullanılan tüfeklere verilen genel ad. *pompalı* | *ruhsatsız* || çifteli | küflü | ~ numaralı **av yasağı** • Yılın av dönemi dışında kalan zamanda konulan yasak. **süresiz**

avadanlık • Bir işi yapmak, bir aracı onarmak için kullanılan alet takımı. **tarihsel** | **tunç**

avanak • Kolaylıkla kandırılabilen veya aldatılabilen, aptal, bön kişi. **beyinsiz**

avans • Öndelik. • Oyunda zayıf tarafa önceden verilen geçici üstünlük. ~ *vade* -li | *kısa vadeli* || ~ aylık | dokuz | faizsiz | müterakim

avantaj • Üstünlük. • Kazanım. • Yarar. • *spor* Teniste eşitliğin bozulması için alınan ilk puan. *stratejik* | *göreceli* | *lojis-*

tik || ~ gollü | görece | mukayeseli | optik | suni | ~ yönlü

avare • İşsiz, işsiz güçsüz, başıboş, aylak kişi. ~ ayaklı | baldırı çıplak | muhtel | parasız | ümitsiz **avarelik** • İşsizlik, başıboşluk, aylaklık. pervasız

avcı • Avı kendine iş edinen kimse. • Bir şeyi büyük bir istekle izleyen ve bulup ortaya çıkaran, tanıtan kimse. *usta* | *tecrübeli* | *mendebur* || alkolik | azılı | ~ başlı | becerikli | birer | cimri | dizi dizi ~ | ~ düşkün | düzmece | gözü kara | ilkel | kulağı kesik | minik | ~ ruhlu | saf | sonsuz | ünlü | varsıl | yad | yaman | yarasız | yavuz | yedi | ~ yüzyıllık **avcılık** • Avcının yaptığı iş. • Avcı olma durumu. bilinçsiz | ölçüsüz | usulsüz

avdet • *eskimiş* Dönüş, geri gelme. **ümitsiz**

avize • Tavana asılan, şamdanlı, lambalı, cam veya metal süslü aydınlatma aracı. *kristal* | *billur* | ~ *kollu* | *muazzam* | ~ *asılı* || abajurlu | ~ ayaklı | bakır rengi | devasa | donuk | giranbaha | kandilli | kesme | muhteşem | ~ mumlu | mutantan | nadide | nice ~ | nurlu | pirinç | salkım salkım | saltanatlı | şahane | tahta | ~ tonluk | usta işi

avlak • Avı çok olan yer, av yeri. **sultani**

avlanma • Avlanmak işi. **bilinçsiz**

avlu • Bir yapının veya yapı grubunun ortasında kalan üstü açık, duvarla çevrili alan, hayat, hanay, sahn. ~ *çevrili* | ~ *döşeli* | *daracak* | *kasvetli* | *rutubetli* | *loş* | *serin* | *karanlık* | *havuzlu* | *arka* | *birinci* | *mermer* | *şekilsiz* | *kapısız* | *koskocaman* | *güneşli* | ~ *dolu* | *şirin* | ~ *bezeli* | *güneşsiz* | *havasız* | *gölgeli* | *geniş* | *ağaçlı* | *genişçe* || bakımlı | balkonumsu | bilinmez | ~ bitişik | büyücek | büyükçe | ~ çardaklı | ~ çiçekli | dar | dev | ~ döşemeli | dümdüz | esrarlı | ferah | girintili çıkıntılı | harap | harikulade | iç | ~ kaldırımlı | ~ kaplı | kemerli | kocaman | ~ kokulu | küçücük

avokado

| küflü | lanetli | loşça | ~ örülü | parmak-
lıklı | pis | revnaklı | sulak | taş | ~ taşlı |
tekmiş | ~ toprak | ufacık | ufak | upuzun
| uzun | üçüncü | üstü kapalı

avokado • *bitki bilimi* Amerikan armudu
(*Persea americana*). tahinli

avrat • *halk ağzında* Kadın. • *halk ağzın-
da* Karı, eş. *yiğit* | *kahpe* | *dul* | *akılsız*
| *şehirli* | *emzikli* | *namuslu* | *emektar* ||
aklı başında | aklievvel | alil | asi | azgın
| babayiğit | bir alay | boyalı | cenabet |
cerbezeli | çifte standartlı | çıplak | deli | ~
gebe | geçimli | genç | gözü kara | hangi
| hayır sahibi | ~ kafalı | kalıplı | kırk | kısır
| ~ kocalı | kuvvetli | ~ mavili | mundar |
sidikli | ~ standartlı | takır tukur | temiz
| terli | tokgözlü | zevksiz | zilli

avret • Edebi yer. fevkanı

avro • Avrupa Birliği'nin ortak para biri-
mi, ekü. **çil çil avro dizele** • Kükürt oranı
daha az olan yakıt. **kükürtlü**

avuç • Elin parmak uçlarıyla bilek arasın-
daki iç bölümü, apaz, hapaz, koşam. •
Elin yarı yumulmuş durumu. *buruşuk* |
terli | *nasırlı* | *sağ* | *cömert* | *sıcak* | *ıslak*
| *yumuk* | *pembemsi* | *kupkuru* | *sıcacık* ||
bakımlı | cılız | çatlak | dinç | ~ dirençsiz
| ~ duyarlı | güllü | hoyrat | iki | kadit |
kalın | kapalı | kirli | kocaman | sapsarı
| sert | ~ sıkı sıkı | soğuk | sol | ufacık |
yağlı | yayvan

avukat • *hukuk* Hak ve yasa işlerinde is-
teyenlere yol göstermeyi, mahkemelerde,
devlet dairelerinde başkalarının hakkını
aramayı, korumayı meslek edinen ve bu-
nun için yasanın gerektirdiği şartları taşı-
yan kimse. • *mecaz* Gerektiği hâlde
başkasını savunan, onun adına konuşan
kimse. *davalı* | *hırslı* | *görme engelli* | ~
kadro | *meşhur* | ~ *uyaran* | ~ *namlı* |
~ *gözlü* | *işsiz* | *alkolik* | *yaşlı* | *gözlüklü*
| *şöhretli* || ~ *asılı* | ~ *asırlık* | *becerikli*
| *cani* | *cevval* | *cingöz* | ~ *çantalı* | *dene-
yimli* | *diğer* | ~ *diplomalı* | ~ *dişli* | ~ *evli*
| *genç* | *gözü kara* | *Güneyli* | *ihtiyar* | *kor-*

kusuz | *maharetli* | *marjinal* | *merhametli*
| *mürteci* | *pis* | *sabık* | *saçsız* | ~ *sakallı* | ~
tanımaz | *tanınmış* | *ukala* | *ülkücü* | *ünlü* |
yakışıklı | *yalancı* **avukatlık** • Avukatın
yaptığı iş. *müdafî*

avunak • İnsanı avutan şey, oyalanacak
şey, avunç, avunma. **biricik**

avunma • Avunmak işi, teselli. **hoş** | **pla-
tonik**

avuntu • İnsanı avutan şey, oyalanacak
şey, avunç, avunma. • **Teselli.** • Acı bir
olayı unutturmaya çalışma, acısını ha-
fifletme, avunma, avunç. *tek* || *aldatıcı* |
birazcık | *biricik* ~ | *budalaca* | ~ *yollu*

avurt • Yanağın ağız boşluğu hizasına ge-
len bölümü. ~ *çökük* || *kuru*

ay (I) • Bir ayın herhangi bir gününden er-
tesi ayın aynı gününe kadar geçen veya
yaklaşık otuz gün olarak kabul edilen
süre. *altı* | *üç buçuk* | *buçuk* | *sekiz* | *dokuz*
| *beş altı* | *birkaç* | *üç beş* | *onuncu* | *üç* |
müteakip | *beşinci* | *üçer* | *son* | *altıncı* |
yedi | *yedinci* | ~ *geçen* | *gelecek* | *ikinci*
beş | *sekizinci* || *altışar* | *Arabi* | *birinci* |
dokuzar | *dokuzuncu* | ~ *evvelki* | *hangi*
| *hicri* | *iki* | *ikişer* | *ilk* | *kaçıncı* | *kurak* |
muayyen |

ay (II) • *özel, gök bilimi* Dünya'nın uy-
dusu olan gök cismi, kamer, mah, meh.
~ *tam* | *yusuvarlak* | *mübarek* | ~ *geceki*
| *incecik* | *kızarıklık* | *buhranlı* | *gölgeli* |
koskocaman | *sırıtkan* | *değirmi* | *solgun* |
yarım || *alevli* | *altın sarısı* | *ateş kırmızısı*
| *ayrı* | *bakır çalığı* | *barışsever* | *bereketli*
| *beyaz* | *bir tane* | *bunalımlı* | *bunaltıcı* |
çamurlu | ~ *çizgili* | *dazlak* | *dolgun* | *eğri*
| ~ *elverişli* | ~ *eriten* | *gezgin* | *göçebe*
| *güçük* | *güneşli* | *işsiz* | *ılık* | *kasvetli* |
kısacık | *kocaman* | *koskoca* | *koyu yeşil*
| *marjinal* | *mavi* | *meçhul* | *muhteşem* |
münevver | *nazik* | *netameli* | *nurlu* | *özel*
| *parlak* | *pırlı pırlı* | *puslu* | *sarı* | *sıcak* |
soluk | *şehvetli* | ~ *tastamam* | *tombul* |
tostoparlak | *turuncu* | *uysal* | *yağmurlu* |
yorucu | *yuvarkak* | *zorlu* **ayçiçeği** • *bitki*

bilimi Birleşikgillerden, sarı renkli çiçeği çok iri olan, yurdumuzda çok yetiştirilen bir bitki ya da bu bitkinin yağ çıkarılan ve çerez olarak da yenilen tohumu. bir avuç | düşsel | boynu bükük | ~ bükük **ay çöreği** • İçine tarçın, ceviz konularak ay biçiminde yapılmış çörek, kruvasan. patlıcanlı | sucuklu **ay ışığı** • Ay'ın yeryüzüne verdiği ışık. • Ay'ın dolunay durumundaki parlak durumu, mehtap. bakır çalığı | hülyalı | kıvamlı | küf yeşili | ~ lekeli | solgun **ay sonu** • Yılın on iki bölümünden her birinin sonu. ~ önceki **aybaşı** • Belirli yaşlar arasında kadınların ayda bir döl yatağından kan gelmesi durumu, ay hâli, âdet. düzensiz **aydede** • Çocuk dilinde ay. gözlüklü | güleç

ayak • *anatomi* Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü. • Bacak. • Birtakım şeylerin yerden yüksekçe durmasını sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri. • Vücudun bel den aşağı bölümü. • Yürüyüşün ağırlık veya çabukluk derecesi. • Basamak. • *halk ağzında* Mayalardan önce, makama uygun olarak çalınan veya söylenen beste. çıplak | ön | çamurlu | sağ | art | arka | nasırlı | taraklı | ~ çizmeli | sakat | sol | ~ tırnaklı | ıslak | kocaman | ~ sarılı | klas | kirli | tahta | tek | narın | nasırsız | ~ kemikli | ~ geceki | mosmor | çevik | topal | esmer | yumru | sapsarı | şiş | ~ uçlu | küçücük | minicik | yorgun | iri | sayısız | ~ | ~ topuklu | öbür | yassı | koskocaman | yumuşacık | tuzlu | sargılı | ~ biçimli | pabuçsuz | çatlak | tombul | enli || aceleci | ahmak | aksak | alçılı | ~ alışkın | apak | asabi | ~ asırlık | Batılı | bembeyaz | beş altı | beşinci | biçimsiz | bir çift | bitkin | boğumlu | büzük | cılız | çapraz | çaresiz | ~ çarıklı | çarpık | çilekeş | çirkin | çürük | delik deşik | ~ derili | dermansız | dolgun | ~ dolmuş | ezik büzük | görünmez | ~ görünümlü | hangi | hasta | hoyrat | hünerli | iğrenç | inatçı | ince | incecik | ipince | irili ufaklı | ~ kalın | kalkık | kanca |

kansız | kara | karamsı | kaskatı | kasvetli | katı yürekli | kelebek | kemerli | kınalı | kırık | kızarık | kupkuru | kurşun | kutlu | kuvvetli | kuvvetsiz | küçük | ~ lastikli | leş | mahmuzlu | mandallı | mevzun | mini | minik | muntazam | murdar | mübarek | müsterih | nalinli | nice ~ | ojeli | ~ ökçeli | ~ pabuçlu | parlak | ~ parmaklı | pembe | ~ pençeli | ~ perdeli | pirinç | pis | pürüzsüz | pütürlü | renksiz | sabahki | sağlam | sipsivri | sıcacık | şanlı | şişman | tabanı yarık | ~ takılı | takma | tanrısal | taraksız | taş | telaşlı | titrek | tırtık tırtık | ~ tüylü | üç | üçüncü | yapayalnız | yaralı | yarık | ~ yatkın | yaylı | yitik | zavallı **ayak bileği** • *anatomi* Baldır kemikle riyle tarak kemikleri arasında bulunan ve yedi kemikten oluşan ayağın arka bölümü. kılı **ayak sendromu** • Ayakta ortaya çıkan ve kişiye sıkıntı veren rahatsızlıklar için kullanılan genel ad. diyabetik **ayak sesi** • Yürüme sırasında ayakların veya ayakkabının çıkardığı ses. ihtiyatlı | ürkek | vazih **ayak topu oyunu** • *spor* Topu kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunu, futbol. ~ dirençsiz | edilgin **ayak çık** • Küçük ayak. minimini **ayakyolu** • Tuvalet. genel **ayak tıptırtısı** • Ayak sesi, ayak tıktırtısı. belli belirsiz

ayakkabı • Genellikle sokakta giyilen ve altı kösele, lastik vb. dayanıklı maddelerden yapılan giyecek, başmak, pabuç. ~ topuklu | rugan | lastik | ~ burunlu | topuksuz | ortopedik | çamurlu | ~ ökçeli | kösele | bir çift | ~ basık | yazlık | keten | spor | fiyonklu | yırtık | sağlam | ~ tokalı | ~ tabanlı | ~ derili | biçimsiz | kalıplı | boyasız | işlemeli | bez | podösüet | ~ tüylü | lame | ~ düğmeli | ~ desenli | bayramlık | kalitesiz | eski | ~ kullanılmış | pahalı | mantarlı | ~ uçlu | ~ görünümlü | oryantel | ~ lastikli || akşamki | ayaksız | bağciksız | ~ beter | ~ biçimli | bir sürü | bir yığın | cam | çapraz | ~ çift | ~ çivili |

ayakkabıcı

~ çözükle | ~ çuval | daracık | ~ delik | deri | doğru dürüst | eğri | eski püskü | ezik | feminen | fiyonksuz | iddialı | ~ kabarık | kahverengi | kaliteli | ~ kayan | kendir | kışık | kocaman | konforlu | koyu kahverengi | ~ kurdeleli | küçücük | lacivert | lanetli | mahcup | moda | mühürlü | nalçalı | ökçesiz | partial | pullu | ~ renkli | ~ sarılı | ~ sokulu | sökükle | tozlu | ucuz | upuzun | ~ uygun | uyumlu | vernikli | yabancı | yamru yumru | yarı | yepyeni | yorgun | yünlü | ~ yüzyıllık | zımbalı **ayakkabıcı**

• Ayakkabı yapan veya satan kimse, başmakçı, pabuçu. • Ayakkabı satılan yer. *ismarlama* || ihtiyar

ayaklanma • Ayaklanmak işi. • Başkaldırı. *gerici* | *irticai* || aynı | birinci | ~ çerçeveli | ilk | ~ kaynaklı | legal | maceracı | muhtemel | sonuçsuz | tertipsiz | yeni

ayar • Bir aygıtın gereken işi yapabilmesi durumu. • Bir iş veya bir davranışta gereken ölçü. • *mecaz* Değer, derece. *aerodinamik* || akli | ince | şüpheli | yata

ayarlama • Ayarlamak işi, kalibrasyon. *coğrafi*

ayaz • Duru, sakın havada çıkan kuru soğuk. *dondurucu* | *keskin* | *kuru* || ~ görülmemiş | hınzır | inatçı | nemli | sapsarı

ayça • Hilal. umutlu

aydın • Kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli, münevver, entelektüel olma. *hümanist* | *sağcı* | *sahte* | *organik* | *yurtsever* | *ilerici* | *sivil* | *seçkin* | ~ yetişmiş | *solcu* | ~ *kafalı* | *liberal* | *kompleksli* | *bir avuç* | *tipik* | *yarı* | ~ *sorumlu* | *sol eğilimli* | *kalburüstü* | *az gelişmiş* | *aklı başında* | *radikal* | ~ *eğilimli* | *namuslu* | *vicdanlı* | *sözde* | *gelişmiş* || akıllı | akıllı uslu | aristokrat | asık suratlı | aşırı | Avrupalı | Batılı | bilcümle | bilinçsiz | ~ bilmiş | bir sürü | birçok | birkaç | bugünkü | bütün ~ | centilmen | çağdaş | çalışkan | çok yönlü | dar kafalı | ~ demokrat | dindar | ~ dirençli | doksan | dönem | ender | evrensel | gencecik | gerçek | görgülü | gözde |

gözlüklü | hamiyetli | hayalci | ~ hevesli | ileri görüşlü | insafı | kakavan | kapsamlı | kasıtlı | kentli | kimi ~ | konvansiyonel | ~ kopuk | kozmopolit | kökenli | külüstür | laik | marjinal | mimli | mütecessis | nazik | nice ~ | nostaljik | olmadık | olumlu | on binlerce | onlarca | onurlu | ödekle | sahici | sıra dışı | sırtışık | snop | sofistike | soysuz | takıntılı | terbiyesiz | turfanda | ukala | uluslararası | ~ uyaran | ~ uygun | uyuz | ümitsiz | üstün | vatansever | yaratıcı | yılgın | yüz binlerce | zavallı | züğürt

aydıncık • Kendini aydın sanan kimse. *so-rumsuz*

aydınlanış • Aydınlanma işi veya durumu. *düşsel*

aydınlanma • Aydınlanmak işi veya durumu. • *mecaz* Bir sorun üzerine gereği kadar bilgi edinme, tenevvür. ~ *garantili* | *görelili* | *puslu*

aydınlatma • Aydınlatmak işi, ışıklandırma. • *tiyatro* Sahnelerin ışıklandırılması işi. ~ *ayaklı* | *çok yönlü* | *lokal*

aydınlık • Aydınlanmış, ışıqlanmış yer. *çiğ* | *yarı* | *donuk* | *alaca* | *fosforlu* | *loş* | *olanca* | *puslu* | *kül rengi* | *yarım* | *keskin* | *kavuniçi* | *kızıl* | *mat* | *mavimsi* | *yemel* | *büyülü* | *belli belirsiz* | ~ *okşayıcı* | *sinsi* | *görece* | *ölgün* | *titrek* | *pırl pırl* | *ışıl ışı* | *yeşilimsi* | *buğulu* | *pırlıtlı* | *damarlı* || açık gri | aldatici | alevli | apak | apayrı | ~ belirsiz | berrak | beyaz | beyazımsı | bir parça | bulutlu | buzullu | camgöbeği | cılız | coşkun | çepeçevre | ~ çevrik | ~ çimdik | çirırcıplak | dağınık | dalgalı | doyumsuz | eflatuni | emektar | esmer | esrarlı | fazla | ferah | fersiz | geniş | gerekli | gölgeli | gölgesiz | göz alıcı | göz kamaştırıcı | güneşsiz | hafif | hareketli | huzurlu | huzursuz | ihtirassız | isli | ışıksız | katıksız | katmerli | kifayetsiz | kırmızı | kırmızımsı | kıvılcımlı | kızarıklık | kızılca | korkulu | kristal | kurşuni | lokal | mahrem | matlup | muazzam | müphem | müselle | olağanüstü | ortak | oynak | öl-

çölü | özgür | parlak | pembe | pis | rafine | sapsarı | sarı | seçkin | sert | sinirsiz | sisli | sırlı | sıtmalı | soğuk | soluk | somut | sönük | şıkır şıkır | temel | tozlu | tumturaklı | turuncu | uçuk | uğultulu | ümitsiz | yalın | ~ yaraşır | yetersiz | yoz | yumuşak

ayet • *din bilgisi* Kur'an surelerini oluşturan kısımlardan her biri. **gizli** | **müteakip**

aygır • Damızlık erkek at. **asabi** | **azgın** | ~ köpüklü | **nadide** | **vahşi** | **yağız** | **yorgun**

aygıt • Birçok parçadan yapılmış alet, cihaz. • *anatomi* Vücutta belirli bir görevi yerine getiren organ grubu. *elektronik* | *elektrikli* | *alingan* || basit | benzeri | dilsel | komple | kul yapısı | kuramsal | politik | ruhsal | ~ sistemli | şifahi | tamam | tasarruflu | ~ yarar

ayı • *hayvan bilimi* Memelilerin etobur takımından, beş parmaklı, tabanlarına basarak yürüyen, yurdumuzda boz türü bulunan, iri gövdeli hayvan, kocaoglan (*Ursus arctos*). • Kaba saba olan insanlar için kullanılan bir seslenme sözü. *kancık* | ~ *gözlü* | *kindar* | ~ *burunlu* || **azgın** | **bitli** | **boz** | **böyle** | **dişi** | **etobur** | **güzide** | **iri** | ~ **kiloluk** | **kıllı** | **koca** | **koskoca** | **koskocaman** | ~ **kulaklı** | **nazik** | **yaralı** | **yatalak** **ayıcık** • Minik ayı yavrusu. **sevgili** ~ **ayı postu** • Ayının kürkü. ~ **serili**

ayıklama • Ayıklamak işi. **titiz** | **yeterli**

ayıklanma • *biyoloji* Yaşayan varlıklarda ortamın şartlarına en iyi uyan türlerin veya bireylerin üreyip kalması, uyamayanların yok olması, istifa, seleksiyon. **tesadüfi**

ayıklık • Ayık olma durumu. **ümitsiz**

ayıp • Toplumun ahlak kurallarına aykırı olan, utanılacak durum veya davranış. • Kusur, eksiklik. • Utanç veren. **başlıca** | **enteresan** | **karakteristik** | **ortak**

ayırıcı • *fizik* Yüksüz elektrik devrelerini açıp kapayan araç. **delikli**

ayin • *din bilgisi* Dinî tören, ritüel. • *eskimiş*, *müzik* Mevlevi tekkelerinde oku-

nan bestelerin tamamı. *satanist* | *gizli* || **dinsel** | **esrareniz** | **esrarlı** | **mahrem** | **muhteşem**

aykırılık • Aykırı olma durumu, mugayret, muhaliflik, muhalefet, tehalüf. **bariz** | **böyle** | **iki başlı**

aylak • İşsiz, boş gezen, avare kimse. **amaşsız** | ~ **saatlik** **aylaklık** • Aylak olma durumu, işsizlik, avarelik. **amaşsız** | ~ **sevdalı** | **zoraki**

aylık • Birine, görevi karşılığı olarak veya geçimi için her ay ödenen para, maaş. *üçer* | *brüt* | *altı* | *yurt içi* | *dolgun* | *zamlı* | *katmerli* | *buçuk* || **beş altı** | **birkaç** | **düşük** | **gölünç** | **iki** | **kaç** | **mukannen** | ~ **ödemeli** | ~ **tastamam** | **ufak** | **yedi**

aymazlık • Çevresinde olup bitenlerin farkına varamama durumu, aymaza yakışacak durum, gafillik, gaflet, dalga. **ilginç**

ayna • Işığı yansıtan, varlıkların görüntüsünü veren, cilalı ve sırlı cam, gözgülü, mirat. • *argo* İyi bir durumda, yolunda. • *mecaz* Bir olayı, bir durumu yansıtan, göz önünde canlandıran olay, durum, şey. ~ *çerçevesi* | *kriz* | *yaldızlı* | *kırık* | *büyük boy* | *buğulu* | ~ *kumandalı* | *gümüş* | ~ *dökük* | *sihirli* | *resimli* | *küflü* | ~ *asılı* | ~ *kakmalı* | *loş* | *karşılıklı* | *tılsımlı* | ~ *varaklı* | *sırlı* | *büyükçe* | *fersiz* | *billur* | *dört köşe* | *içbükey* | *oval* | *silik* | *sahih* | *ikiz* | *eğri* | *sırsız* | ~ *lekeli* | ~ *çiçekli* | *sonrasız* | *cilasız* | *dalgalı* | *çatlak* | ~ *süslü* | *bulanık* | ~ *paftalı* || **akışkan** | **altın** | ~ **ayaklı** | **bakımlı** | **başka** | **benekli** | **bir** | **birer** | **biricik** ~ | **bulutlu** | **büyük** | **çamurlu** | **çepeçevre** | **çeşit çeşit** | **çizik** | **çıplak** | **daracık** | ~ **dayalı** | **dededen kalma** | **deminki** | **dev** | **devasa** | **dilsiz** | ~ **dolu** | **donuk** | **düşsel** | **elmastraş** | ~ **evvelki** | **fildişi** | **geniş** | **görünmez** | **güllü** | **iletken** | **imzalı** | ~ **ışleme** | **işlemeli** | **ışıl** | **ışıl ışıl** | ~ **kanatlı** | **karamsar** | **kaskatı** | **kilitli** | **kırlı** | **kırık** | **dökük** | **kocaman** | **koyu yeşil** | **krom** | **kronik** | **küf yeşili** | **lal** | **levanten** | **mercan** | **mikroskobik** | **milyonlarca** | **mıknatıslı** |

aynasız

munis | müdevver | mürekkep | nahoş | namussuz | o | ~ oymalı | ölmez | ~ örtülü | öznel | parıltılı | parlak | pırıltılı | portatif | puslu | sadık | sarımtırak | sedef kakmalı | sisli | sıcacık | solgun | somaki | sürgülü | ~ taçlı | tarafsız | tasavvufi | tozlu | ~ tutulmuş | tümel | uçsuz bucaksız | ulu | uzaktan kumandalı | vernikli | yakut | yanardöner | yeşil | yumuşak yüzlü | yuvanlak | yüzlerce | zümrüt

aynasız • *argo* Polis. *afili* || zalim

aynı • Niteliklerden bakımından paylaşılan ortak yön. *görece*

ayraç • Cümle içinde geçen bir sözü, metin dışı tutmak için o sözün başına ve sonuna getirilen yay veya köşeli biçimde işaret, parantez. • Kalınan sayfayı belirlemek amacıyla kitapların arasına konulan ince, uzun karton parçası, bellik. *bilinmedik* | *ilk*

ayran • Yoğurdun sulandırılıp çalkalanmasıyla yapılan içecek. ~ *tas* | *sulu* | *soguk* | *buzlu* | *çalkama* | *naneli* | *ekşi* | ~ *bakraç* || ~ *aromalı* | *dur* | *kıvamlı* | ~ *kokulu* | ~ *köpüklü* | *mayhoş* | *sarımsaklı* | *sopsoğuk* | *temiz* | *tuzlu* **ayran çorbası** • Yoğurt çorbası. *naneli*

ayrıcalık • Başkalarından ayrı ve üstün tutulma durumu, imtiyaz. *bencil* | *benzersiz* | *endemik* | *fantastik* | *feodal* | *mesleki* | *müthiş* | *önemli* | ~ *özü* | *sınıfsal* | *tüm* ~ | *yasal*

ayrık otu • *bitki bilimi* Buğdaygillerden, kökü hekimlikte idrar söktürücü olarak kullanılan yabancı bir bitki (*Agropyrum repens*). *tutam* *tutam*

ayrılık • Ayrı olma durumu. • Birinden uzak düşme, fırak, firkat. • Düşünce, görüş veya duygu arasındaki uymazlık, mübayanet. • *hukuk* Evlilik birliğinin yargıç kararı ile geçici bir süre için kaldırılması. *zorunlu* | ~ *yıllık* | ~ *temelli* | *dönüşsüz* | *ebedî* | *seviyesiz* || ~ *aylık* | ~ *bitişik* | ~ *değgin* | ~ *esaslı* | *günlük* | *ideo-*

lojik | *kavgasız* | *kırgın* | *kısa* | *kuramsal* | *mutedil* | *muvaakat* | *onca* | *öyle* | ~ *sene-*
lik | *siyasal* | *ufak* | *yakın* | *zaruri* | *zoraki*
ayrılık şarkısı • Birbirlerini belki de bir daha hiç görmeyecek insanların yaşadıkları acıyı ve hüznü yansıtan şarkı. *gani*

ayrılış • Ayrılma işi. ~ *sürelî* || *acılı* | *başarısız* | *ebedî* | ~ *geceki* | *isteksiz* | *öksüz* | *zamansız*

ayrılma • Ayrılmak işi. • Farklılaşma, başkalaşma. *ideolojik* | ~ *sürelî*

ayırım • Ayırma işi, tefrik. • Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, fark. • *mantık* Cinsleri ve türleri birbirinden ayıran ana karakter, fark. • Ayrılma noktası. *sınıfsal* | *fonksiyonel* || *alfabetik* | *başlıca* | *belirgin* | *binbir* | *bir* | *birincil* | *birkaç* | *bölgesel* | *böyle* | *değersiz* | *düalist* | *etnik* | ~ *elverişli* | ~ *esaslı* | *herhangi* *bir* | *kategorik* | ~ *kaynaklı* | *kesin* | *kronolojik* | *politik* | *seçilmiş* | ~ *sistemli* | *sunî* | *tarihsel* | *tehlikesiz* | *tek* | ~ *temelli* | *teslimiyetçi* | *titiz* | *yapay* | *yerel*

ayrımcılık • Ayrımcı olma durumu. *bariz* | *sendikal* | *kasıtlı* || *sistematik* | *sınıfsal* | ~ *temelli*

ayrıntı • Bir bütünün önemce ikinci derecede olan öğelerinden her biri, teferruat, tafsilat, detay. *önemsiz* | *ince* | *hurda* | *tüm* ~ | ~ *ürpertici* | *bir yığın* | *gereksiz* | *ufak* | *minik* | ~ *ilişkin* | *nitel* | *dağınık* | *sürükleyici* | *şiişsel* | ~ *ilgili* | ~ *kalan* | *insani* | *lüzumsuz* | *bir sürü* | *can alıcı* | *alışılmış* || *anlamalı* | *anlaşılmaz* | *beklenmedik* | *boğuk* | *bol* | *bütün* ~ | *canavarca* | *canlı* | *çapraz* | ~ *çeşitli* | *dev* | *diğer* | *dinsel* | *erotik* | *evcil* | *folklorik* | *fonksiyonel* | *hangî* | *hiçbir* | *issiz* | *kan kırmızı* | *karakteristik* | *kuramsal* | *küçük* | *matrak* | *müstehcen* | *olanca* | *olmadık* | *sağlam* | *sayısız* ~ | *sembolist* | *sinematografik* | *teknik* | *ürkütücü* | *üzücü* | *yavan* | *yetersiz* | *yığınla*

ayırışma • Ayırışmak işi. konvansiyonel | uzlaşmaz

ayva • *bitki bilimi* Gülgillerden, çiçekleri iri, beyaz veya pembe, yapraklarının altı tüylü, orta yükseklikte bir ağaç (*Cydonia vulgaris*). • Bu ağacın büyük, sarı renkte, tüylü, mayhoş, dokusu sertçe, ufak çekirdekli meyvesi. ~ asılı | bodur | kabuksuz | ~ kokulu | kütür kütür | reçellik | ~ tüylü **ayva kompostosu** • Yaş ayva, şeker ve suyun kaynatılması ile yapılan komposto. ~ tatlandırıcılı **ayva tatlısı** • Ekmek ayvasından yapılan şerbetli bir tatlı çeşidi. ballı | kaymaklı

ayyaş • İçkiye düşkün, içkici, içici. alelade | müflis

az • Miktar bakımından yetersiz oluş. *görece* **az gelişmiş** • Gelişme bakımından diğer şeylere oranla geri kalma. *görece*

aza • Üye. • Vücut parçası, organ. *umumi* | *beşinci* | *müntehap* | *faal* || ateşli | ~ bilimüm | biricik ~ | diğer | gergin | ikişer | muhterem | namdar | tanınmış

azalış • Azalma işi. *görece*

azalma • Azalmak işi, eksilme, tenakus. *görelî* | ~ *kademeli* || fazla | *görece* | istekli | küçük | nispi

azamet • Ululuk, büyüklük. • Gurur. • Görkem, gösteriş, heybet. • Debdebe. • Çalım, kurum, tekebbür. *pür* || ağır | anlamsız | emsalsiz | gizli | kurnaz | olanca | tarihî

azap • Büyük sıkıntı, eziyet, ezinç. • İslam inanışına göre dünyada günah işlemiş olanlara ahirette verilecek ceza.

ebedî | *mütevellit* | *derin* || amansız | cinsel | devamlı | ~ evvelki | haşmetli | kaçınıcı | ~ mucip | nihayetsiz | ~ taraflı

azar • Paylama. densiz | ölçülü

azarlama • Azarlamak işi, paylama. deminki | haklı | haksız | üstü kapalı

azgınlık • Azgın olma durumu, kudurganlık. ~ mesafeli

azık • Gereken yiyecek ve içecek şeyler, nevale. ~ haftalık | tek

azınlık • Bir toplulukta kendine özgü nitelikler bakımından ayrı ve ötekilerden sayıca az olanlar, azlık, ekalliyet, çoğunluk karşıtı. • Bir oylama sırasında sayıca az olma durumu. • *toplum bilimi* Bir ülkede ayrı soydan veya inançtan olan ve sayıca az bulunan topluluk, ekalliyet. *azgın* | *gürültücü* | *dilsel* | *görgüsüz* | *imtiyazlı* | *mutlu* | *etnik* | *marjinal* | *gerici* | *varsıl* | *ayrıcalıklı* | *örgütlü* | *bir avuç* || bağnaz | ~ bihaber | cesaretli | dinsiz | dünkü | Ermeni | ~ gelirlî | kalabalık | kaygılı | ~ kopuk | kuvvetli | küçük | muhalif | mutsuz | Ortodoks | öbür | önemsiz | statükocu | yaygaracı | ~ yolsuz

azim • Bir işteki engelleri yenme kararlılığı. *yılmaz* || cihangir | fedakârca | gazaplı | kahramanca | müşterek | olanca | şefkatli | yiğit

aziz • Ermiş, eren. ~ bin | isimsiz | kel | millî | yüce

azize • Ermiş kadın. şefkatli | yaşlı

azlık • Az olma durumu. ürkütücü

bB

baba • Çocuğu olan erkek, peder. • Çocuğun dünyaya gelmesinde etken olan erkek. • Çatı mertegi. • Bir ülkeye veya bir topluluğa yararlı olmuş kimse. • *mecaz* Anlayışlı, iyi huylu erkek. • *mecaz* Silah kaçakçılığı, kara para aklama ve uyuşturucu madde ticareti vb. kirli ve gizli işler yapan çetenin başı. • *mecaz* Koruyucu, babalık duyguları ile dolu kimse. • *mecaz* Ata. • *denizcilik* Gemi veya iskelede halatın takıldığı yuvarlak başlı iri demir, ağaç veya beton dikme. *üvey* | *rahmetli* | *zavallı* | *öz* | *kancık* | *yatalak* | *şefkatli* | *sevgili* ~ | ~ *otoriter* | *alkolik* | *ölmüş* | ~ *çocuklu* | *felçli* | *cura* | ~ *külahlı* | *çapkın* | *müstakbel* | *gencecik* | *sorumsuz* | *paşa* | *gaddar* | *akılsız* | *beceriksiz* | *macera-perest* | *hınzır* | *bütün* ~ | *ateist* | *bazı* ~ | *uzun boylu* | *tatlı sert* | *sigortalı* | *varlıklı* | *emekli* | *asık suratlı* | *semavi* | *biricik* ~ | *canı* | *genç* | *dar gelirli* | *vurdumduymaz* | *hayırsız* | *öfkeli* | *ülkücü* || acılı | aksi | alkollü | anlayışlı | anlayışsız | arlanmaz | ataerkil | ~ ayaklı | bastonlu | ~ başlı | beli bükük | ~ belirsiz | bencil | ~ bilinmeyen | ~ bitişik | bitkin | bıyıklı | bıyıksız | ~ boy-lu | bunalımlı | buyurgan | ~ bükük | cahil | celalli | cengâver | cüzzamlı | çalışkan | çaresiz | ~ çatık | ~ çeşitli | daha bir | da-valı | değerli | diri | doksanlık | dominant | ~ duyarlı | düşünceli | ecnebi | egoist | esmer | esrik | ~ evli | ~ fikirli | fiki-rsiz | ~ geçen | ~ gelen | ~ gelirli | göbekli | ~ gömlekli | gözlüklü | gururlu | gü-rültücü | hain | harikulade | hayırlı | hoşgörülü | ideal | idealist | ihtiyar | imansız | inatçı | ~ isimli | iyi | iyi niyetli | katil | kavruk | kefenli | kel | kör | kötürüm | kravatlı | kurucu | kültürlü | Laz | mariz | mas-mavi

| *mecalsız* | *mefluç* | ~ *memur* | meraklı | ~ *mesafeli* | *mesuliyetsiz* | *muhterem* | *muhteşem* | *mutlu* | *müflis* | *münasebet-siz* | *mütevazı* | *müteveffa* | *namuslu* | *nice* ~ | *olası* | orta yaşlı | ~ *örtülü* | örümcek kafalı | *özbeöz* | *özverili* | *pimpirikli* | *rakip* | ~ *ruhlı* | *sabırsız* | *saçsız* | ~ *sakallı* | *sanayici* | *sancılı* | *sarhoş* | *sert* | ~ *sesli* | *sevgisiz* | *sigaralı* | *sistematiik* | *sofu* | *soy-suz* | *sportmen* | *suçsuz* | *sütü bozuk* | *şair* | *şu* | *talihsiz* | ~ *tarafli* | *telaşlı* | ~ *tespihli* | *tipik* | *titiz* | *totaliter* | *umursamaz* | *uzak görüşlü* | *ünlü* | *vahşi* | *vakur* | *vefasız* | *yetmişlik* | *yiğit* | *yitik* | *yüzsüz* | *yüzü asık* **baba evi** • *mecaz* Baba ocağı. konforlu **babaanne** • Babanın annesi. akıllı | *gözlüklü* | *güngörmüş* | *harika* | *kökenli* | *rahmetli* **babacık** • Babalara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz. *zavallı* **ba-balık** • Baba olma durumu. hayırlı **ba-bayığit** • *mecaz* Yürekli kimse. *değme* || kaç | keleş | kumral | öyle | zorba | zorlu

babet • Topuk ve ayak ucu ile aynı düzlemde olan, topuk yükseltisi bulunmayan ayakkabı veya çorap. *boncuk mavisi* | ~ *çiçekli* | *örgü* | ~ *tasarımlı*

baca • Dumanı ocaktan çekip havaya vermeye yarayan yol. • Su yolu, lağım, maden ocağı vb. yer altı yapılarının hava deliği. *dumanlı* | *dumansız* | *kurumlu* || ak | bir sürü | güdük | gümrah | harap | isli | kerpiç | kırık | paslı | pirinç | sac | sarı | ~ sıvalı | ~ şapkaklı | yuvarlak

bacak • *anatomi* Vücudun kasıktan tabana kadar olan bölümü. • Bazı şeylerin yerden yüksekçe durmasını sağlayan dayak, destek veya bunlardan her biri, ayak. *dolgun* | ~ *biçimli* | *ince* | *sıska* | *çıplak*

| kılı | eğri | sol | pürüzsüz | ön | sağ | ~ sarılı | sızılı | takma | incecik | cılız | kalın | ayrık | tahta | dev | beyaz | tüysüz | yaralı | düzgün | titrek | kötürüm | gergin | çevik | mevzun | kısa | uzun | kısacık | ~ yapı- şık | biyonik | sargılı | gelişmiş | yamru yumru | öteki | ipince | arka | ameliyatlı | art | mosmor || adaleli | adalesiz | ağırlı | anadan doğma | antrenmansız | bakımlı | bembeyaz | bildik | bir karış | bitkin | bodur | bronz | bu | buğulu | ~ bükük | çalak | çamurlu | ~ çatılı | çelik | ~ çemrek | çıkma | damarlı | dermansız | dolgunca | ~ donlu | dümdüz | ek | esmer | etsiz | fildişi | ~ gerili | gevşek | ~ görünümlü | ~ kabarık | ~ kalan | kalınca | ~ kaplı | kash | kaygan | kıpırdak | kokmuş | komple | ~ kopuk | ~ lastikli | mor | muntazam | narin | olgun | parlak | paytak | protez | pürtüklü | ~ renkli | sağlam | sakat | sallı | sıcacık | süratli | süt beyaz | ~ takılı | tom- bulca | toparlak | ~ tüylü | ~ uçlu | upuzun | uzunca | varisli | yampiri | yorgun | zayıf

bacanak • Eşleri kardeş olan erkeklerin birbirine göre durumu. **muhterem**

bacı • Kız kardeş. • Bir evde uzun zaman çalışmış yaşlı kadınlara verilen unvan. Arap | bilici | cesur | çocuk ruhlu | ~ du- daklı | ~ evli | güzel | körpe | namussuz | ortanca | ~ ruhlu | sanatkar | tatlı | temiz yürekli | yetişkin | yiğit

badana • Duvarları boyamak için kulla- nılan sulandırılmış kireç veya boya. **ak** | beyaz || çivitli | kahverengi | kurşuni | pembe | sarı | sıkı

badem • *bitki bilimi* Badem ağacının yaş veya kuru yenilen yemişi. **kabuksuz** | ~ **kabuklu** | **taze** | **tuzsuz** || acı | ballı | ~ çi- çekli | körpe | sızma | ~ tüylü **badem ağa- cı** • *bitki bilimi* Gülgillerden, 6-8 metre yükseklikte, ilkbaharda beyaz ve pembe renkli çiçekler açan bir tür ağaç, badem (*Amygdalus communis* ve *Prunus amy- gdalus*). **cılız badem şekeri** • İnce bir şeker tabakasıyla kaplanmış iç badem.

bembeyaz | gevrek | mini **bademci** • Ba- dem satan kimse. **seyyar badem yağı** • Bademden çıkarılan ve deri, kösele vb.ni yumuşatmak için kullanılan yağ. **ince**

bademcik iltihabı • Tonsilit. **müzmin**

badire • *eskimiş* Birdenbire ortaya çıkan tehlikeli durum. **bin türlü** | ~ **çeşitli** || bu | deminki

bagaj • Yolcu taşıtlarında yüklerin konul- duğu yer. **ufacık bagaj kapağı** • Otomo- bil bagajlarını kapatmaya veya kilitleme- ye yarayan bölüm. ~ **tasarım**

bağ • Bir şeyi başka bir şeye veya birçok şeyi topluca birbirine tutturmak için kul- lanılan ip, sicim, şerit, tel vb. düğümle- nebilir nesne. • Bağlam, deste, demet. • *mecaz* İlgi, ilişki, rabıta. • Kemikleri birbirine bağlamaya, iç organları yerin- de tutmaya yarayan lif demeti. • Üzüm kütüklerinin dikili bulunduğu toprak parçası. • Meyve bahçesi. **çapraz** | **orga- nik** | **hijyenik** | **örgütsel** | **kozmik** | **uçsuz** | **bucaksız** | **görünmez** | **duygusal** | **insani** | **toplumsal** | **sıkı** | **ulusal** | **sağlam** | **tutkulu** | **telepatik** | **herhangi bir** | **güçlü** | **sembol- lik** || ailevi | apayrı | başka | benzersiz | bir yığın | birçok | biricik ~ | ~ bitişik | bütün- cül | büyük | cascavlak | çok yönlü | ~ da- yanaklı | derin | dış | dolaysız | ~ dönüm- lük | düşünsel | ekonomik | geleneksel | gizli | güvenilir | harikulade | hastalıklı | hukuki | iki yüzlü | ~ kalan | kavramsal | kazıklı | kelebek | kerpiç | koruyucu | kültürel | lastik | mahrem | manevi | müş- terek | nedensel | nostaljik | ~ önceki | ~ özlü | öznel | parasal | portatif | sahibi | sefalı | sinsi | sıcacık | sonsuz | ~ tam | tarihî | taze | tek yanlı | tematik | ~ temelli | tenha | ticari | tinsel | titrek | tılsımlı | ~ tür | ürktücü | üzümlü | verimli | viran | yanılıcı | yapışkan | ~ yapraklı | yaşam- sal | yatay | yegâne | ~ yüzyıllık | zorlu **bağ dokusu** • *fizyoloji* Hücre sayısı az, hücre arası maddesi çok ve genellikle di- ğer dokuları birbirine bağlayarak destek

görevi yapan doku. *deri altı* || elastik **bağ evi** • Bağı bir köşesinde yapılmış olan ve genellikle yazları kullanılan ev. ~ bi-tişik | ~ çardaklı | dededen kalma | kapılı

bağımlılık • Bağımlı olma durumu, tabiiyet. *tek yönlü* || adil | biçimsel | dengeli | ekonomik | görsel | hastalıklı | karşılıklı | oral | ~ taraflı | tek taraflı | tek yanlı

bağımsız • Herhangi bir kuruluşa, partiye bağlı olmayan kimse. fiili | görece | sahte | sözde | ~ tam **bağımsızlık** • Bağımsız olma durumu, istiklal. *ulusal* | ~ tam | fiili | siyasi | siyasal | tek yanlı | tek taraflı | ekonomik | mali | görece || biçimsel | denetimli | dış | düşünsel | kurgusal | mutlak | örgütsel | tadımlık | ~ taraflı | ~ temelli | toptan | umursamaz

bağıntı • Bir nesneyi başka bir nesne ile uyarlı kılan bağ. • *matematik* İki veya daha çok nitelik arasında matematik işlemleri yardımı ile kurulan bağılılık veya eşitlik. birebir | matematik | mutlak | nicel | zorlama

bağır • Göğüs. • *anatomi* Ciğer, bağırsak vb. vücut boşluklarında bulunan organların ortak adı, ahş. *yanık* || ateşli | bahtiyar | cömert | dumanlı | kıllı | sıcakık

bağırış • Bağırma işi. canhıraş | hayvansı | hazine | telaşlı | vahşi

bağırma • Bağırma işi. yersiz

bağırsak • *anatomi* Sindirim organının mideden anüse kadar olan, ince bağırsak ve kalın bağırsaktan oluşan bölümü. *tembel* || bir avuç | huzurlu | kalın | tıkalı **bağırsak gazı** • *tıp* Yemek yerken yutulan havadan veya besinlerin sindirimi sırasında açığa çıkan gazlardan oluşan ve bağırsaklarda biriken uçucu madde. midevi **bağırsak hastalığı** • Bağırsaklarda oluşan hastalıklara verilen genel ad. *iltihaplı* **bağırsak kanseri** • Sindirim sisteminin en son bölümü olan kalın bağırsığın (kolon) kanseri. *ailevi*

bağırıtı • Bağırırken çıkarılan ses. *anlaşılmaz* || acılı | ezgili | ~ gelen | şu

bağış • Bağışlanan şey, yardım, hibe, teberru. *nakdi* | *milyarlık* | *cömert* || ~ gollü | göstermelik | ~ kuruşluk | sembolik | sürekli | ~ yüklü | zoraki

bağışçı • Bağış yapan kimse. cömert

bağışıklık yetmezliği • Bağışıklık sisteminin yetersiz olması ya da doğru çalışmaması. ~ spesifik

bağışlama • Bağışlamak işi, mağfiret, gufran. *karşılıklı*

bağlam • Herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı, kontekst. • *dil bilimi* Bir dil birimini çevreleyen, ondan önce veya sonra gelen, birçok durumda söz konusu birimi etkileyen, onun anlamını, değerini belirleyen birim veya birimler bütünü, kontekst. *kuramsal* | *felsefi* | *kültürel* | *yazınsal* | *siyasal* | *kavramsal* | *bireysel* | *sanatsal* | *tarihsel* || akademik | akılcı | ayrı | binbir | bu | dolaysız | eleştirel | entelektüel | global | ilkesel | karşıt | kişisel | metodolojik | mizahi | özgül | politik | popüler | sahici | sahih | sınırlı | söz konusu | şiirsel | tipolojik | toplumsal | tüm ~

bağlama • Üç çift telli olan ve mızrapla çalınan bir saz. ~ *saphı* || dertli | içli | maksimal | sahici | ~ telli

bağlanım • Bağlanma işi. • Siyasal veya sosyal konularda yan tutma. *duygusal* | ~ zıt **bağlanış** • Bağlanma işi veya durumu. mucizeli | vefalı **bağlanma** • Bağlanmak işi veya durumu. çocuksu | hastalıklı | politik

bağlantı • İki veya daha çok şeyin birbiriyle bağlı bulunması, ilişki, irtibat, bağlanak. • İki şey arasında ilişki sağlayan bağ. • Yapılacak işle ilgili sözlü veya yazılı anlaşma, angajman. *sendikal* | *organik* | *fiziki* | *mantıksal* | ~ esaslı | *ideolojik* | *örgütsel* || alışılmış | analog | bir sürü | doğrudan | düzenli | edimsel | indirekt |

bağlayıcılık

estetik | etimolojik | inanılmaz | izinsiz | kesin | kesintili | kompleks | ~ kullanımı | küçücük | mantıklı | matematiksel | ~ mesafeli | mukayeseli | nörolojik | olası | ~ paralel | politik | sayısız ~ | seçilmiş | sinirsel | sistematik | siyasi | sorunsuz | süratli | şiirsel | teknik | telepatik | tüm ~ | yenilikçi

bağlayıcılık • Bağlayıcı olma durumu. ezici | mucizevi

bağlayış • Bağlama işi. güçlü

bağlı • Bir şeye derinden sadakat gösterme. *sımsıkı* || ~ sıkı sıkı **bağlılık** • Bağlı olma durumu, merbutiyet. • Birine karşı, sevgi, saygı ile yakınlık duyma ve gösterme, sadakat. • *biyoloji* Bağlılaşım. *tutkulu* | *biçimsel* | *sonsuz* || anlaşılabilir | arkaik | cebirsel | coşkun | çocuksu | değersiz | duygusal | ebedî | endüstriyel | ~ esaslı | faziletli | geleneksel | gözü kapalı | hastalıklı | karşılıksız | olağanüstü | örgütsel | samimi | takıntılı | uzvi

bağlılaşık • *felsefe* Biri ötekine bağlı olarak var olan, biri olmadan öteki düşünilemeyen iki şeyin bu ilişki yönünden durumu. *nesnel*

bağnaz • Bir düşünceye, bir inanışa aşırı ölçüde bağlanıp ondan başka bir düşünce ve inanışı kabul etmeyen, mutaassıp, fanatik. *binlerce* | *varsıl* **bağnazlık** • Bir kimseye veya bir şeye aşırı düşkünlük ve tutkuyla bağlılık, bağnazca davranış, taassup, mutaassıplık, fanatizm, fanatizm. *dinsel* | *kuramsal* | *yararsız* | *yersiz*

bağrıış • Bağırma işi. kaba saba **bağrıışma** • Bağrıışmak işi, birlikte bağırma. *neşeli* || ~ gelen | sevinçli

bahadır • Savaşlarda gücü ve yılmazlığıyla üstünlük kazanan veya yiğitlik gösteren kimse, batur. *şanlı* | ~ yapılı

bahane • Bir şeyin gerçek sebebi gizlenerek ileri sürülen uydurma sebep. *saçma sapan* | *uydurma* | *uyduruk* | *sudan* | *olmadık* | *binbir* | *bin türlü* || abuk sabuk

| adi | başka | bir | bir sürü | çocukça | güdük | haklı | haksız | hukuki | iptidai | mantıksız | muhtelif ~ | münasip | olur olmaz | sair ~ | sosyolojik | şu | ufacak | yaldızlı | zavallı

bahar • *gök bilimi* İlkbahar. • *mecaz* Gençlik dönemi. *yalancı* | *taze* | *ertesi* | *ebedî* || ~ aromalı | bereketli | ~ bin | birkaç | bütün ~ | coşkun | çiçeksiz | çinili | çılgın | demode | devamlı | devrisi | ~ dolusu | eksik | ~ elverişli | erkenci | eşsiz | ezeli | feyizli | ~ geçen | gelecek | ılık | ıslı | ıslı ıslı | kaçınıcı | kaypak | kıpır kıpır | mendebur | öksüz | özden | ~ sonraki | sonsuz | ~ telli duvaklı | üretken | yaprak yaprak **bahar günü** • İlkbahar günü. ~ arınmış | çiçeksiz | yapraksız **bahar havası** • Ilık bahar havası. devamlı | ılık | kaprisli **bahar rüzgârı** • Ilık bahar esintisi. ılık | ıtırılı **bahar ülkesi** • *mecaz* Rahat, huzurlu ülke. *asude* **bahar dalı** • Bahar ayında çiçek açan ağaç dalı. çiçekli

baharat • *çokluk* Yiyecek ve içeceklerle hoş koku ve tat vermek için kullanılan tarçın, karanfil, zencefil, karabiber vb. maddeler, bahar. *avuç dolusu* | *bilinmeyen*

bahçe • Sebze, meyve, çiçek veya ağaç yetiştirilen yer. ~ *çevrili* | *arka* | ~ *dönümlük* | *bakımsız* | ~ *çiçekli* | *havuzlu* | *ön* | *bakımlı* | *ağaçlı* | *gölgeli* | *kuytu* | *geniş* | *ağaçlıklı* | *sazlı* | *güneşli* | *loş* | *büyücek* | *harap* | ~ *bitişik* | *manzaralı* | *gizli* | *tılsımlı* | *ekili* | *yıkık* | *yemyeşil* | *komşu* | *metruk* | ~ *örülü* | *daracık* | *eski* | *muntazam* | *büyükçe* | *büyük* | *dingin* | *çalgılı* | *rüzgârlı* | *güllü* | ~ *kaplı* | ~ *bezeli* | *nihayetsiz* | *büyülü* | *ferah* | *şen* | *ıssız* | *yazlık* | *düzensiz* | *ezeli* | *uçsuz bucaksız* | ~ *kokulu* | *esrarlı* | *hangi* | *buğulu* | *huzurlu* | *küçük* | *viran* | *harikulade* || afyonlu | ağaçsız | alt | asmalı | başka | beş | birer | bol | bozuk | böcekli | camlı | cansız | cazibeli | ~ cepheli | çakıllı |

çamurlu | ~ çardaklı | çiçeksiz | çimenli | çorak | derme çatma | dertli | devasa | ~ dikili | ~ dizili | dış | ~ dopdolu | duru | elektrikli | eşsiz | ~ görünümlü | güdük | gümrah | herhangi bir | ~ ibaret | içi boş | içkili | isimsiz | ılık | ılıltılı | ~ kademeli | ~ kapasiteli | ~ kayan | ~ kaynaklı | kerpiç | kesif | kimi ~ | kimsesiz | kinsiz | koca | kocaman | koskoca | kupkuru | küçümen | ~ mamur | mavimsi | ~ mermerli | mevsimsiz | muazzam | muhteşem | mücerret | mükemmel | natamam | nefes kesici | öbür | özenli | rastgele | rayihalı | rutubetli | sahipli | sahipsiz | saklı | ~ sarılı | sayısız ~ | sessiz | sevimli | sihirli | simetrik | sıcacık | sınırsız | sonsuz | steril | sulak | ~ süslü | şairane | tozlu | turuncu | ufacık | ufak | ulu | yakın | yan | yediveren | yeşil | ~ zeminli **bahçe duvarı** • Bahçeyi çevreleyen yerden yüksek sınırlayıcı. ~ kapılı | örümceklili | tekmi ~ **bahçe kapısı** • Bahçeye giriş çıkışı sağlayan yer. *parmaklıklılı* || boyasız **bahçeci** • Çiçek, ağaç ve sebze yetiştirme işiyle uğraşan kimse. beş paralık | fakir

bahçıvan • Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla görevli kimse. • Geçimini bahçe ürünlerini yetiştirip satmakla sağlayan kimse. *Rum* | *usta* || adi | çılgın | değerli | koskoca | sofı | yüzlerce | ~ yüzü **bahçıvan başı** • Bir bahçenin düzenlenmesi ve bakımıyla görevli kimse. aylıklı

bahis • Üzerinde konuşulan şey, konu. • Görüşünde veya iddiasında haklı çıkacak tarafa bir şey verilmesini kabul eden sözlü anlaşma. *illegal* | *mühim* || acılı | dinî | ~ garantili | hangi | havai | ilginç | katmerli | kibar | ~ mevzulu | ~ müteallik | müteferrik | nazik | neşeli | neşesiz | öbür | tatsız | tekinsiz **bahisçi** • Müşterek bahisçi. *amansız*

bahriye • Bir devletin deniz güçlerinin ve kuruluşlarının bütünü. beylik **bahriyeli** • Denizci. acemi | ~ bacaklı | ~ gönüllü | ölmüş | standart | uzun boylu

bahşiş • Yapılan bir hizmete ödenen ücretten ayrı olarak fazladan verilen para, kahve parası. *bolca* | ~ *yüklü* | *dolgun* | ~ *kese* | *bol* || ananevi | büyücek | okkalı | peşin | ufak tefek

baht • Gelecekteki olayları kaçınılmaz bir biçimde belirleyen ilahi iradenin insan ve toplum için çizdiği yaşayış biçimi, kader, talih. *kara*

bahtiyarlık • Mutluluk. *düşüncesiz* | ~ mütevellit

bakan • Hükûmet işlerinden birini yönetmek için, genellikle milletvekilleri arasından, başbakan tarafından seçilerek cumhurbaşkanınca onaylandıktan sonra işbaşına getirilen yetkili, vekil, icra vekili, nazır. ~ *ruhlu* | *partili* | *yetkisiz* | *başarı* | *sabık* | *dış* || azgın | bazı ~ | beceriksiz | ~ bilumum | bıyıksız | boylu boslu | candan | ~ çocuklu | demirbaş | dilsiz | doğru dürüst | ecnebi | emekli | eski | ~ evvelki | falanca | haysiyetli | isyancı | kabadayı | kıdemli | komedyen | koskoca | kültürsüz | ~ mesul | meşhur | müstakbel | nüktedan | sağcı | sanayici | seçkin | sempatik | ~ sorumlu | şimdiki | tatlı dilli | terbiyesiz | utanmaz | ünlü | Venezuelalı | Vietnamlı | yalaka | yetkili **bakanlık** • Bakan olma durumu, vekillik, nezaret, vekâlet, nazırlık. • Bu kuruluşların bulunduğu yer. bereketli | bugünkü | davalı | dirayetli | koskoca | küresel | yekpare | yerli

bakıcı • Bakma işiyle görevlendirilen kimse. • Genellikle çocuk, yaşlı ve hastalara bakma işiyle görevli kimse. aylıklı | ~ gelme | özel | şu

bakım • Bakma işi. • Bir şeyin iyi gelişmesi, iyi bir durumda kalması için verilen emek. • Birinin beslenme, giyinme vb. gereksinimlerini üstlenme ve sağlama işi. *periyodik* | *hijyenik* | *özenli* | *ekonomik* | *rutin* | *komple* | *psikolojik* | *duygusal* | *siyasi* | *yoğun* | *stratejik* | *maddi* | ~ *esaslı* | *fiziksel* | *folklorik* | *istatistiksel*

| aromatik | titiz | tıbbi | ahlaki | idari | sosyolojik | sosyal | estetik | ortopedik || ağır | ailevi | alfabetik | analitik | askeri | ~ aylık | bilimsel | bu | coğrafi | dısel | dinamik | ~ ehliyetli | fonksiyonel | ful | hangi | harikulade | hukuksal | ideolojik | insancıl | jeolojik | jinekolojik | kişisel | kültürel | mali | manevi | menfi | nesnel | nörolojik | organik | özne | ruhi | ruhsal | saldırgan | sendikal | siyasal | şahsi | toplumsal | yanlış | yapısal | yumuşacık | zihinsel **bakımlı** • İyi bakılmış durumda olma. full **bakımlılık** • Bakımlı olma durumu. itici | şaşırtıcı **bakımsız** • Bakımsız kimse ya da şey. ~ benizli | soluk benizli

bakır • kimya Doğada serbest veya birleşik olarak bulunan, ısı ve elektriği iyi ileten, kolay dövülür ve işlenir olduğundan eski çağlardan beri türlü işlerde kullanılan, kırmızı renkli element (simgesi Cu). *dövme* | *paslı* || dişi | göksel | hurda | kayalı | ~ kaplamalı | kızgın | kızıl | otantik | yıldızlı | yekpare **bakır tas** • Bakırdan yapılmış kap. koskocaman | nakışlı **bakır tencere** • Bakırdan yapılmış büyük kap. ~ altlı | kapkara | yayvan **bakırcılık** • Bakırcının yaptığı iş. dövme

bakış • Bakma işi. *kaçamak* | *şaşkın* | *dehşetli* | *kuşuklu* | *eleştirel* | *alaycı* | *meraklı* | *kaygılı* | *baygın* | *ürkek* | *donuk* | *kurnaz* | *dalgın* | *munis* | *mahmur* | *sevecen* | *buğulu* | *üzgün* | *sert* | *farklı* | *sabit* | *ilk* | *çocuğu* | *hülyalı* | *keskin* | *hüzünlü* | *öfkeli* | *çekingen* | *çapkın* | *korkulu* | ~ dolu | *tedirgin* | ~ evvelki | *karamsar* | *aşağılayıcı* | ~ imalı | *düşmanca* | *ahu* | *uykulu* | *muzip* | *alaylı* | *bilgece* | *ışıklı* | *anlayışlı* | *felsefi* | ~ alışık | *çaresiz* | *kinli* | *analitik* | *anamlı* | *mağrur* | *iğneli* | *umutsuz* | *acımasız* | *mahrem* | *toplulu* | *esrarlı* | *şuh* | *nesnel* | *saf* | *kindar* | *soğuk* | *garip* | *insancıl* | *hoşgörülü* | *sıkıntılı* | *acılı* | *bütüncül* | *hınzır* | *yakıcı* | *sitemli* | *tuhaf* | *korkak* | *pırlıtlı* | *öznel* | *ciddi* | *endişeli* | *kıskanç* | *sabırsız* | *ters* | *hırslı* | *bezgin* | *kımlıtsız* |

araştırmacı | *hain* | *şefkatli* | *kayıtsız* | *ısrarlı* | *mizahi* | *masum* | *manidar* | *anlamsız* | *suskun* | *çok yönlü* | *dikkatli* | *yorgun* | *güvensiz* | *yüzeysel* | *vahşi* | *mesafeli* | *huzursuz* | *yumuşak* | *haşin* | *hınçlı* | *miyop* | *sinik* | *kadınca* | *ışıl* | *nahif* | *utangaç* | *mütecessis* | *kaçamaklı* | *fettan* | *ateşli* | *istekli* | *yumuşacık* | *epidemik* | *sıcacık* | *bıçkın* | *müstehti* | *solgun* | *tasalı* | *dik* | *iyimser* | *tutkulu* | *kem* | *kararlı* | *yenik* | *saldırgan* | *gülmser* | *kırgın* | *minimal* | *gamlı* | *buruşuk* | *panoramik* | *düşünceli* | *etkileyici* | *yılışık* | *dokunaklı* | *eril* | *soğukkanlı* | *bulanık* | *boş* | *kurumlu* | *tehditkâr* | *nos-taljik* | *mahzun* | *sırnaşık* | *bıkkın* | *ilkel* | *izlenimci* | ~ alışkın | *pervasız* | ~ sevdalı | *isteksiz* | *içten* | *babacan* | *gözlüksüz* | *beğenili* | *taze* || abartılı | *absürt* | *acayip* | *acele* | *aceleci* | *acıklı* | *açgözlü* | *agresif* | *ağır* | *ağırbaşlı* | *ağlamaklı* | *akıllı* | *âlim* | *alımlı* | *alışılmış* | *amansız* | *amiyane* | *anaç* | *anlayışsız* | *antipatik* | *aptal* | *arı* | ~ arınmış | *artistik* | *asabi* | ~ asırlık | *aşağılık* | ~ aşına | *ateş kırmızısı* | *ayarsız* | *azimli* | *balaban* | *bambaşka* | *basit* | *bayıltıcı* | *bazı* ~ | *bedbin* | *bencil* | *beşli* | ~ bilmiş | *bireysel* | *bön* | *bugünkü* | *bulutlu* | *bürokratik* | *bütünsel* | *büyülü* | *camsı* | *candan* | *cilveli* | *cıvık* | *cüretkâr* | *çağdaş* | *çarpık* | ~ çatık | *çekincesiz* | *çekinik* | *çeşit çeşit* | ~ çevrik | *çilekeş* | *çipil* | *çılgin* | *çok yanlı* | *davetkâr* | *değişik* | *değişmez* | *deli* | *delimsirek* | *deminki* | *derin* | *dertli* | *devletçi* | *didişken* | *dikkatsiz* | *dingin* | ~ dolmuş | *dostça* | ~ dönük | *dumanlı* | *dupduru* | *durgun* | *duru* | *duyarlılık* | *duygusuz* | *düşünsel* | ~ edalı | *eflatun* | *efsunkâr* | *eğri* | *ehemmiyetsiz* | *endamlı* | *endemik* | *engin* | ~ eriten | *erotik* | *esprili* | *estetik* | *fantastik* | *fasılalı* | *feyizli* | *filolojik* | *fildir* | *gaddarca* | *gafil* | *gelişmiş* | *gerçekçi* | *gizemli* | *gizli* | *global* | *görgülü* | *gücenik* | *güleç* | *güvençli* | *güvenli* | *güzel* | *hemzemin* | *hesaplı* | *hiddetli* | *hisli* | *hissiz* | *hor* | *hoayat* | *hum-*

malı | hümanist | iblisçe | içerlek | içtenlikli | ideolojik | ihtiyatlı | ilgisiz | inilti | insaflı | ipek | isli | itici | ışksız | ışıl ışıl | jeolojik | kalaylı | kapkara | karanlık | kararsız | kardeşçe | karşılıklı | kasvetli | kaypak | kibirli | kısıp | kızgın | koyu mavi | kozmik | körpe | kunt | kuramsal | kurgusal | kuşku | kükürtlü | küskün | küstah | lanetli | lineer | mahcup | masalsı | matematiksel | matrak | mazlum | mekanik | melankolik | memnun | merhametli | mikro | mikroskopik | mistik | miktatsız | mor | muammalı | muazzam | muhteriz | muhteşem | mukayeseli | mutlu | mühürlü | müphem | müşfik | mütebessim | mütehakkim | müteheyhiç | negatif | nemrut | neşesiz | ~ noktalı | onca | onurlu | ödünsüz | ölçülü | öldürücü | ölgün | ölü | ölümsüz | öncesiz | ~ örülü | öyle | özel | özensiz | parlak | perişan | pişkin | problemlili | rasyonalist | rasyonel | realist | romantik | sabırlı | sahici | sakat | saklı | samimi | sanatsal | sanatsever | ~ saniyelik | sapık | savruk | ~ saygılı | saygısız | semiyotik | sempatik | serinkanlı | sersem | sessiz | sezgili | sinirli | sini | siyasal | sıcak | sıkıcı | sımıcak | sırtık | sırtkan | sıtmalı | sıyrık | sızılı | sokulgan | som | sosyolojik | sönük | statükocu | sudan | süzük | şahane | şen | şeytani | tasasız | tek yanlı | tek yönlü | tekdüze | teklifsiz | telaşlı | terbiyeli | tereddütlü | terli | tetik | toplumsal | tostoparlak | tutuk | ufacıp | umutlu | usta işi | uyuşuk | ümitli | vahim | vakur | vazih | vurdumduymaz | yabanıl | yampiri | yanlı | yapmacıklı | yaralı | yarım | yaşlı | yatay | yayvan | yepyeni | yılğın | ~ yollu | ~ yüklü | zavallı | zeki | ~ zıt | zümüt **bakış açısı** • Bir olay, konu veya düşünce incelenirken izlenen belirli yön, görüş açısı, açılım, perspektif. *karamsar* | *mizahi* | *sınıfsal* | *bütünsel* | *değişik* | *sofistike* | *ataerki* | *nesnel* | ~ *yönelik* | *tarihsel* | *siyasal* | *hümanist* | *fel-sefi* | ~ *dönük* || alışılmış | analitik | ateist | Avrupalı | bambaşka | bencil | bilinçli |

bütüncül | çarpık | çetrefil | çok yönlü | ~ dayalı | deneysel | derinliksiz | devletçi | düalist | ~ egemen | eleştirel | epidemik | epik | esprili | estetik | farklı | genel | hastalıklı | Helenistik | hukuki | idealist | ideolojik | insancıl | kadınca | kadımsal | kavramsal | kitabı | kıt | mercekli | olumsuz | optimist | paragöz | pesimist | popüler | rasyonel | realist | reformist | sansür-cü | sempatik | seviyeli | sosyolojik | tek yanlı | yanlı | yapısal | yenilikçi | yepyeni **bakış tarzı** • Algılama ve değerlendirmede biçimi. yepyeni **bakışlı** • Herhangi bir şekilde bakışı olan. baygın | çapkın | mütevazı | şaşkın | temiz | zorba

bakışma • Karşılıklı birbirine bakma işi. *kaçamak* || gizli | gizli kapaklı | ikişer | kısa

bakire • Cinsel ilişkide bulunmamış dişi, kızıoğlan, kızıoğlankız, erden. *ebedî* | *el değmemiş* | *saz benizli* || beceriksiz | ~ benizli | erdemli | geçkin | hüyalı | iğrenç | kutsal | mahcup | ~ saçlı | tecrübesiz | umutsuz

bakiye • *eskimiş* Kalıntı. • *eskimiş, ekonomî* Alacak ve borçlar arasındaki fark. ~ faizli | perişan | yegâne

bakkal • Yiyecek, içecek vb. maddeleri perakende olarak satan kimse. • Bu maddelerin satıldığı dükkân. *şişko* || aylak | ~ bitişik | buğulu | dertsiz | edepsiz | faal | ihtiyar | imansız | işi tıklarında | karşı | miskin | neşeli | salaş | şen | tanınmış | utanmaz | ücra **bakkal çırağı** • Bakkalda çalışan eleman. iyi kalpli | meyas **bakkaliye** • *eskimiş* Bakkalda satılan ürünler. • Bakkal dükkânı. *vesair* || derme çatma

bakla • *bitki bilimi* Baklagillerden, yurdumuzun her yerinde yetiştirilen, yeşil kabuklu ve taneli bir bitkinin yeşil ürünü veya kuru tanesi. *zeytinyağı* | *yoğurtlu* || bitli | ~ çiçekli | çürük | etli | kurtlu | taze **bakla ezmesi** • Humus. *zeytinyağı*

baklagil • *bitki bilimi* Bakla, fasulye, akasya, keçiyoynuzu vb. pek çok sebze veya ağacın kuru taneleri. *yemeklik*

baklava • Çok ince yufkadan yapılarak arasına kaymak, fıstık, ceviz, badem vb. konulup pişirilen ve üzerine şeker şerbeti dökülen bir tatlı türü. ~ *tepsi* | *diyabetik* | *kaymaklı* || güllü | güzel | ~ kutu | meyveli | normal

bakma • Bakmak işi. *dipsiz*

bakraç • Çoğunlukla bakırdan yapılan küçük kova. *bakır* || kalaylı | kalaysız | kırmızı | yayvan

bakteri • Toprakta, suda, canlılarda bulunan, çürümeye, mayalanma veya hastalıklara yol açan, küresel, silindirimsi, kıvrık biçimli olan, bölünerek çoğalan, klorofilsiz, tek hücreli canlı. ~ *dirençli* || saprofit | ~ yiyci | zararsız

bal • Bal arılarının bitki ve çiçeklerden topladıkları bal özünden yapıp kovanlarındaki petek gözlerine doldurdıkları, rengi beyazdan esmere kadar değişen tatlı, koyu, sıvı madde. • Ağaçların kabuğundan sızarak pıhtılaşan besisi suyu. *bir parmak* | *süzme* | ~ *parmak* | *sarı* | ~ *teneke* | *tadımlik* | *markalı* || apak | azıcık | bir dirhem | bir tutam | birer | çiğ | hoş kokulu | ~ kokulu | öz | sarıca | sıvama | ~ tas | ~ *tastamam* **bal arısı** • *hayvan bilimi* Zar kanatlılardan, bal yapan bir tür eklem bacaklı (*Apis mellifica*). *sarıca*

balayı • Evlilik hayatının ilk ayı veya ilk günleri. ~ *asırlık* | *huzurlu*

balat • *edebiyat* Orta Çağ'da üç bentten oluşan bir Batı şiiri türü. *hüzünlü* | *ölüm-süz*

balçık • İçinde çeşitli organik maddeler bulunan, genellikle killi, koyu, yapışkan çamur, mil. *küçümen* || bir yığın | karanlık | kopkoyu | pis | turuncu

baldır • Bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü, incik. • Bu bölümün yumuşak ve şişkin olan arka tarafı. *kıllı* ||

beyaz | damarlı | dolgun | etli | kalın **bal-dırı çıplak** • Serseri olma durumu. *beş paralık* | ~ *paralık*

baldız • Erkeğe göre eşinin kız kardeşi. *belalı* | *böyle* | *geçkin* | *hırslı* | *istekli* | *sorumsuz*

bale • Belli hafif figürlere, adım atışlara, çoğunlukla sahne düzenine ve müziğe dayalı gösteri türü. ~ *perdelik* || *fantastik* | *klasik* | *olur olmaz* | *ruhani* | *şaheser* **bale elbisesi** • Bale yapılırken giyilen kıyafet. yırtılmış **balerin** • Bale yapan bayan sanatçı. ~ *bacaklı* | *gencecik* | ~ *ki-loluk* | *kızlı erkekli* **balet** • Bale yapan erkek sanatçı. ~ *bacaklı* | *genç*

balgam • Solunum organlarının salgıladığı, ağızdan dışarı atılan sümüksü madde. *kıvamlı* | *cerahatlı* | ~ *köpüklü* || ağız dolusu | birer | ~ *dolusu* | *pas rengi* | *tuzlu*

balık • *hayvan bilimi* Omurgalılardan, suda yaşayan, solungaçla nefes alan ve yumurtadan üreyen hayvanların genel adı. • *gök bilimi* Zodyak üzerinde Kova ile Koç arasında yer alan takımyıldızı. *pullu* | *pulsuz* | *konserve* | ~ *kiloluk* | *çiğ* | *tuzlu* | *taze* | ~ *sarılı* | *lezzetli* | *sütlü* | *yakut* | *kokmuş* | *patatesli* | *küçük* | *mayonezli* | *kıpır kıpır* | *ölü* | *kutsal* | *etli* | ~ *dolusu* | *kocaman* | *yağsız* | *dikenli* | ~ *tutulmuş* | *nohutlu* | *kuyruklu* | *bayat* | *kırmızı* | *taptaze* | *ızgara* | *ışıltili* | *mantarlı* | *şişman* | *dişi* | *büyücek* | *küçücük* | ~ *gö-rünümlü* | *mevsimlik* | *damarlı* | *tekmil* ~ | ~ *ayaklı* | *körpe* | *adsız* | *irili ufaklı* ~ || acayip | afili | altın | anaç | aromatik | avcı | azman | baharatlı | ~ başlı | biberli | bin türlü | binlerce | bir yığın | birazcık | birkaç | boynuzlu | canavar | cömert | çatalı | ~ çeşit | çeşit çeşit | ~ çizgili | dilsiz | diri | diri diri | ~ dişli | ~ dizili | dolgun | egzo-tik | ekşimsi | eski | etobur | evcil | ezik | fosforlu | fûme | ~ gani | gezici | ~ gözlü | güçlü | hantal | iri | irice | isli | iyi kalpli | ~ karakterli | ~ karınlı | kavuniçi | ~ kayan | ~ kemikli | kendine mahsus | kılçıksız

| kıpırdak | koca | koskocaman | köken-
siz | körüklü | leziz | lezzetsiz | limitsiz
| limonlu | milyonlarca | mini | minicik
| morumsu | mübarek | naylon | o kadar
| otobur | öldürücü | önemsiz | özverili |
pahalı | pırıl pırıl | püsküllü | rengârenk
| ~ renkli | rüküş | sarımsaklı | savunma-
sız | ~ saydam | ~ sepet | sivri | soğanlı |
süslü püslü | ~ tabla | talihsiz | tanınmış |
tatlı dilli | tavalık | ~ teneke | turfa | tuz-
lama | uzun dişli | üç beş | yaban | yağlı
| yanardöner | yaralı | ~ yaramaz | yarı |
yemlik | yığınla | ~ yüklü | yüz binlerce |
yüzgeçli | zararsız | zavallı | zehirli **balık**
adam • Dalgıç. cesur | ~ yürekli **balık**
ağı • Balık avında kullanılan ağ. çeşit
çeşit | delik deşik **balık buğulaması** •
Bir çeşit balık yemeği. tereyağlı **balık**
çorbasi • Suda pişirilip kılıçları ayık-
lanmış, incecik kıyılmış balık ile soğan,
yağ, havuç, pul biber, patates ve doma-
testen hazırlanan bir çorba türü. kıvamlı
| leziz | sarımsaklı **balık kemiği** • Kılıçık.
devasa **balık meyhanesi** • İçki ve balık
bulunan mekân. **salaş balık restoranı** •
Balık yemekleri bulunan mekân. **domes-
tik balık yemeği** • Balıktan yapılan yi-
yecek. mayonezli **balıkçı** • Balık tutan
veya satan kimse. *Rum* | *yetmişlik* | *Er-
meni* | *yaşlı* | *profesyonel* | *yerli* || afili |
amatör | Azeri | bıçkın | değme | düşsel |
~ evvelki | fukara | gök gözlü | ~ gömlekli
| kendi hâlinde | meçhul | meys | pırasa
bıyıklı | poturlu | sarışın | serseri | seyyar
| usta | vatanperver | viran | yoksul **balık-
çı kayığı** • Balıkçıların kullandığı kayık.
battal | ~ demirli **balıkçı kazağı** • Çok
soğuk ve nemli havalarda giyilen, bo-
ğazlı ve yünlü kalın kazak. **boncuk ma-
visi** | **kavuniçi** | ~ yakalı **balıkçı teknesi**
• Balıkçıların kullandığı tekne. küreksiz
| motorlu **balıkçıl** • *hayvan bilimi* Uzun
bacaklılardan, boynu ve gagası uzun, su
kıyılarında yaşayan, balık yiyerek bes-
lenen büyük bir kuş (*Ardea cinerea*). ~

azade | *apak* || ~ gagalı | vahşi **balıkçılık**
• Balıkçının yaptığı iş. **plansız**

balina • Balinalardan, yaklaşık uzunluğu
20 metre, ağırlığı 200 ton olan memeli
hayvan, kadirga balığı, falyanos (*Balaena
mistycetus*). ~ *gagalı* | *kambur* || bu-
runlu

balkon • Bir yapının genellikle dışarıya
doğru çıkmış, çevresi duvar veya par-
maklıkla çevrili bölümü. • Tiyatro, sine-
ma vb. büyük salonlarda asma kat. *dar*
| ~ *nazır* | *minicik* | *güneşli* | ~ *çiçekli* ||
asma | büyükçe | ~ cepheli | çinko | dö-
nüşlü | geniş | güllü | havadar | hüznülü |
~ kafesli | ~ kaplı | karşı | kübik | küçücük
| ~ manzaralı | mini | minik | parmaklıklı
| pespaye | puslu | sağlam | ~ serili | taş |
ufacık | üst | yuvarlak | ~ yüklü | ~ zemin-
li **balkon camı** • Balkondaki camlardan
her biri. aydınlık

ballıbaba • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden,
beyaz çiçekli ve çok yıllık otsu bir bitki,
ballık (*Lamiumalbum*). **benekli** | **çiçekli**
| **morumsu**

balmumu • Arıların peteklerini yapmak
için karın halkaları arasından salgıladık-
ları yumuşak ve sarımsı madde. **bir parça**
| **parlak**

balo • Danslı ve özel giysili gece eğlen-
cesi. *maskeli* || akşamki | alafanga | coş-
kulu | danslı | kadınlı erkekli | muhteşem
| mükemmel | ~ sonraki | tantanalı | ya-
payalnız **balo salonu** • Balo yapılan yer.
şatafatlı | geniş

balon • Isıtılmış hava veya havadan daha
hafif bir gazla doldurulan, atmosferde
uçabilen, küre biçiminde araç. • Hava
veya gazla doldurulmuş, kauçuktan ya-
pılan çocuk oyuncuğu. *cam* | *pembe* |
rengârenk | *küçücük* | *irili ufaklı* ~ | *pat-
lak* || alevli | ~ bağlı | basınçlı | ~ biçimli
| cansız | ~ dayanıklı | düdüklü | güdümlü
| güzel | ısı | ısı ısı | kırmızı | koskoca-
man | kravatlı | ~ kullanılmış | mükem-
mel | öbür | ~ önceki | pörsük | renksiz |

~ saydam | şişirme | titrete | turuncu | yarı saydam

balta • Ağacı kesme, yarma, yontma vb. işlerde kullanılan ağaç saplı, demir araç. ~ *saplı* | *iki yüzlü* | *taş* | ~ *yüzlü* | *neolitik* || ağaç | ~ *başlı* | *cılalı* | *dördüncü* | *hain* | *iki başlı* | *ikişer* | *keskin* | *kimsesiz* | *sağır* | *sapsız* | *tunç baltacı* • Balta yapan veya satan kimse. *zülüflü*

balya • Çember ve demir tellerle bağlanmış ticaret eşyası. ~ *kiloluk* | *koca koca* ~

balyoz • Taş kırma, kazık çakma, duvar yıkma vb. işlerde kullanılan, çok iri, ağır çekik, varyos. ~ *dayalı* | *gaddar*

bamya • *bitki bilimi* Ebegümecegillerden, sıcak ve ılıman yerlerde yetişen bir bitkinin hem taze hem kurutularak yenilen ürünü. *salçalı* || *beş on* | *dizim dizim* | *etli* | *kıymalı* | *kuru* | *tombul*

bandaj • Bağ, sargı. *elastik* || *baskılı*

bandıra • Bir geminin hangi devlete ait olduğunu gösteren bayrak. *arsıulusal* | *ecnebi*

bando • *müzik* Türü tüflemeli ve vurgulu çalgılardan oluşan ve genellikle geçit törenlerinde kullanılan mızıkacılar topluluğu veya takımı, mızıkacı. *alaturka* | *tek kişilik*

bank • Çoğunlukla parklarda ve bahçelerde oturulacak sıra. *çepçevre* | *tahta* || *ağşap* | *arkasız* | *boyalı* | ~ *dizili* | ~ *kaplı* | *kırık* | ~ *manzaralı* | *perçinli* | *yalın*

banka • Faizle para alıp veren, kredi, iskonto, kambiyo işlemleri yapan, kasalarında para, değerli belge, eşya saklayan ve ticaret, sanayi, ekonomi alanlarında çeşitli etkinliklerde bulunan kuruluş. • Bankacılık işleminin yapıldığı yapı. ~ *sermayeli* | *alacaklı* | ~ *haiz* | ~ *faizli* | *ticari* | *verimsiz* | *faizsiz* | *falanca* | *davalı* | *özel* | *müflis* || *bağımsız* | *ballı* | *bazı* ~ | *belli başlı* | *bireysel* | *federal* | *garantör* | *güçsüz* | *günahsız* | ~ *ilgili* | *imtiyazlı* | *kapılı* | *marjinal* | *obez* | *problemli* | *risk-*

li | *tanınmış* | *ufacak* | *üç* | *yegâne* | *yurt içi banka kredisi* • Bankadan alınan ödünç para. ~ *faizli banka müdürü* • Bankanın en yetkili kişisi. *sevimsiz bankacı* • Bankacılık işlemleri ile uğraşan veya bankada görevli kimse. *becerikli* | ~ *elbiseli* | *hırslı* | *iyi* | *kadın* | *kravatlı* | *müdebbir* | *orta yaşlı* | *utangaç* | ~ *uyaran bankacılık* • Bankada yapılan işlemlerin tümü. • Bankacının yaptığı iş. *faizsiz* || *atılımcı* | ~ *kalan* | *serbest* | *tembel bankacılık sistemi* • Bankaların işleyiş kurallarının bütünü. *sorumsuz* | *tüm* ~

banker • *mecaz* Çok zengin kimse. *türedi*

banknot • Kâğıt para. ~ *binlik* | ~ *onluk* | *beşlik* || *beş yüzlük* | *çil çil* | *dizi dizi* ~ | *ellilik* | ~ *motifli* | *yüzlük*

bant • Yapılış özelliğine göre sarma, yapıştırma vb. işlerde kullanılan düz, ensiz, yassı bağ, şerit, izole bant. • Ses alma aygıtlarında seslerin kaydı için kullanılan manyetik oksitli plastik veya selüloz şerit. *krom* | *elastik* | *manyetik* | *yapışkan* | *kalin* | *rugan* || *alacalı* | ~ *alt* | *fosforlu* | *hacimsiz* | *ipekli* | *kahverengi* | *keçeli* | *kısacık* | ~ *saatlik* | ~ *takılı bant kaydı* • Görüntü ya da ses kaydı. *görsel* | *işitsel*

banyo • Yapılarda, içinde yıkanılan bölüm. • Banyo küvetinde yıkanma işi. • Tedavi amacı ile hazırlanan ilaçlı su. • Vücudun bir bölümünü veya bütünü, fiziksel veya kimyasal bir etki altında bir süre bulundurma işlemi. ~ *köpüklü* | *sıcacık* | *havuzlu* | *daracık* || *benzeri* | *buharlı* | ~ *görünümlü* | *hususî* | *ikişer* | *ılık* | *kilitli* | *kükürtlü* | *manevi* | ~ *penceresiz* | *perdesiz* | *saltanatlı* | *umumi banyo takımı* • Yıkanmak ve kurulmak için gerekli olan gereçlerin tümü. *altın kaplama* | ~ *kaplama banyoluk* • Banyoda kullanılan ürün. *emaye*

bap • *eskimiş* Kitaplarda bölüm, başlık. *beşinci* | *onuncu* | *sekizinci*

bar (I) • Danslı, içkili eğlence yeri. • Aya-küstü içki içilen eğlence yeri. • Ameri-

kan bar. *mini* | *müzikli* | *turistik* | *minik* || alakasız | aşâğılık | basbayağı | ~ bitişik | çalgılı | devasa | döküntü | entel | gözde | havadar | herhangi bir | iki katlı | kala-balık | ~ kapasiteli | ~ koltuklu | konforlu | loş | marjinal | muhteşem | ~ mükellef | sahte | sazlı | yazlık | zahir

bar (II) • *spor* Düz ve sabit tutamak. *portatif* | çapraz | modüler

baraj • Suyu toplama, sulama ve elektrik üretme amacıyla akarsu üzerine yapılan bent. • *mecaz* Herhangi bir alanda başarıyı tespit etmek için gerekli olan şart. ~ *onluk* || *birinci* | ~ maksatlı | sembolik

baraka • Tahta, çinko vb. hafif şeylerden yapılmış, temelsiz, eğreti yapı. *aşşap* | ~ bozma | derme çatma | döküntü | izbe | kerpiç | portatif | sac | salaş | tahta | yıkık | yıkık dökük | zarif

barbarlık • Barbar olma durumu. *eşşiz*

barbunya • *bitki bilimi* Taneleri yuvarlak, oval veya yassı, kırmızı benekli, bir tür fasulye. *taze* | *zeytinyağlı* | *konserve* || baharlı | beş altı | etli

bardak • Su vb. şeyleri içmek için kullanılan, genellikle camdan yapılan kap. ~ *ayaklı* | *kristal* | *cam* | *yaldızlı* | *yarım* | *billur* | *boş* | *plastik* | *büyük boy* | *ikinci* | *ikişer* | ~ *saplı* | *milyonlarca* | *buğulu* | ~ *biçimli* | *birer* | *kesme* | *temiz* || ~ belirsiz | beşinci | bir | bohem | ~ çeşit | çini | devrik | ~ dolu | ~ dopdolu | iki | iri | ~ işleme | kaçınıcı | ~ kiloluk | kirli | ~ köşeli | ~ kullanılmış | ~ kuşaklı | lal | onuncu | öbür | ~ örtülü | sıcacık | şık | tek | zarif

bardakçık • Küçük bardak. *ikişer*

bardacık • *bitki bilimi* Bir tür küçük ve tatlı yaş incir. *ballı*

barınak • Barınılacak yer, melce. derme çatma | ~ farksız | güvenli | hijyenik | ilkel | ~ kapasiteli | rutubetsiz | tuzlu

barış • Barışma işi. • Savaşın bittiğinin bir antlaşmayla belirtilmesinden sonraki durum, sulh, hazar. • Böyle bir antlaş-

madan sonra insanlık tarihindeki süreç.

• Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam. *adaletli* | *görece* | *geçici* | ~ *sürelî* || adaletsiz | dış | ebedî | evrensel | genel | güvenilir | ideolojik | kalıcı | kapsamlı | kentler arası | kutsal | münferit | ortalama | ölümsüz | ~ ömürlü | ~ saniyelik | sistematik | sosyal | süreklî | sütliman | ~ temelli | uzlaşmalı **barış**

gücü • Dünyanın çatışma olan bir bölgesine, ateşkesten sonra barış durumunu korumak ereğiyle gönderilen uluslararası asker birliği. *Afgan barış teşkilatı*

• Dünyanın çatışma olan bir bölgesine, ateşkesten sonra barış durumunu korumak ereğiyle gönderilen uluslararası asker birliği. *milletlerarası barışıklık* • Barışık olma durumu. *bambaşka*

barışma • Barışmak durumu, uzlaşma, anlaşma. *zoraki*

barikat • Bir yolu veya geçidi kapamak için her türlü araçtan yararlanılarak yapılan engel. *derme çatma*

bariyer • Engel. *anatomik* | *immünolojik* | *zihinsel*

barometre • *fizik* Basınçölçer. *cıvalı* || ~ asılı | duyarlılık

baron • Batı ülkelerinde vikont ile şövalye arasında soyluluk unvanı. *fırarı* || güçbeğenir | maruf | muteber

barut • Ateşli silahla bir merminin atılmasına veya herhangi bir aracın fırlatılmasına yarayan, patlayıcı madde. *dumansız* || bir avuç | ~ fiske | ~ fıçı | *ikişer* | külliyetli | perdahlı | ~ top

bas gitar • En kalın sesli orkestra çalgısı. ritmik

basamak • Bir yere çıkarken veya bir yerden inerken basılan ve art arda gelen, birbirine belirli aralıkları olan düz yüzeylerden her biri. • Derece, aşama, kerte, evre. • *mecaz* Bir amaca ulaşmak için yararlanılan kişi, durum veya yer. • *matematik* Ondalık sayı sisteminde bir

sayının sağdan sola doğru rakamlarının derecelerine göre her birinin bulunduğu yer, hane. *mermer* | *taş* | ~ *alt* | *son* | *ikişer* || *altı* | ~ *basık* | *beş on* | *beşinci* | *bildik* | *birinci* | ~ *çökük* | *dar* | *daracık* | *diğer* | *dokuz* | *ikinci* | *ilk* | ~ *kaplı* | *kaygan* | *keçeli* | ~ *kenarlı* | *orta* | *ön* | ~ *önceki* | *parmaklıklı* | *pırıltılı* | *sayımsız* | *sekiz* | ~ *sonraki* | *tahta* | *tik ağacı* | ~ *tür* | ~ *uygun* | *üçüncü* | *yakın* | *yayvan*

basar • *eskimiş*, *mecaz* İleriyi görme, algı-lama yetisi. *şaşırtıcı*

basen • Vücudun bel ile kalça arasındaki bölümü. *irice*

basıklık • Basık olma durumu. *rutubetli*

basım • Basımcılık. • Bası işi, tipografi. *birinci* | *ikinci* | *onuncu* | *beşinci* | *yedinci* || *altıncı* | *dokuzuncu* | *eleştirel* | *Hollan-daca* | *sekizinci* | *son* | *üçüncü* **basımevi** • Basım işi yapılan yer, matbaa. *bir sürü* | *sağcı*

basın • Gazete, dergi gibi belirli zaman-larda çıkan yazılı yayınların bütünü, matbuat. • Bu tür iş yerlerinde görevli kimselerin tümü. *güzide* | *yalaka* | *geri-ci* | ~ *yazılı* | *besleme* | *boyalı* | *görsel* | *sağcı* | *dumanlı* | *sözlü* | *günlük* | *yabancı* | *sorumsuz* | *aldırışsız* | ~ *bilumum* | *bü-tün* | ~ | ~ *ceza* | *değerli* | *dış* | *ecnebi* | *muhalif* | *necip* | *özgür* | ~ *renkli* | *sabahki* | *satılık* | ~ *sesli* | *tek sesli* | *tek yanlı* | *ulusal* | *yalama* | *yerli* | *yurtsever* | *yüksek* **basın mensubu** • Gazete ve dergilerde görevli kimse. yerli **basın yayın men-subu** • Gazetelerde, dergilerde görevli kimse. **şerefli basın toplantısı** • Yetkili bir kimsenin, bir veya birden fazla konu üzerinde açıklamada bulunmak için kitle iletişim araçlarında görevli kimselerle yaptığı toplantı. *zehir zemberek*

basınç • *fizik* Bir yüzey üzerine etkide bu-lunan gücün yüz ölçümü birimine düşen miktarı, tazyik. *atmosferik* || *azami* | *de-vasa* | *kötücül* | ~ *tonluk* | ~ *yıllık*

basiret • Gerçekleri yanılmadan görebil-me yeteneği, uzağı görüş, sezış, anlayış, kavrayış, sağgörü, vizyon. *içtimai*

basit • Kolay olma durumu. *görece ba-sitlik* • Basit olma durumu. *çocuksu* | ~ *dolmuş* | *katıksız* | *seviyesiz* | *zirzop*

basket • *spor* Basketbolda kazanılan sayı. *üçlük*

baskı • Bir eserin basılış biçimi veya du-rumu. • Bası sayısı. • Bir eserin tekrar-lanarak yapılan baskı işlemlerinden her biri, edisyon. • Giysinin içine kıvrılıp dikilen kenarı. • Hak ve özgürlükleri kısıtlayarak zor altında bulundurma du-rumu, tahakküm. • *spor* Top oyunların-da karşı takım oyuncusunun hareketini ve sonuç almasını engellemek amacı-y-la uygulanan yakın savunma durumu, pres. • *ruh bilimi* Belirli ruhsal etkinlik ve süreçleri, kişinin isteği dışında bilin-çaltına itmesi veya bu itilenlerin bilince çıkmasını önleme durumu. *enflasyonist* | *manevi* | ~ *ciltlik* | *kaçıncı* | *sistematik* | ~ *yönelik* | *siyasal* | *siyasi* | *toplumsal* | *totaliter* | ~ *desenli* | *azgın* | *füfil* | *ailevi* | ~ *türlü* | ~ *renkli* | *ataerkil* | *çok yönlü* | *idari* | *binbir* | *dış* | ~ *ciltli* | *kenarsız* | *ideolojik* | *noktasız* | *bunaltıcı* | *kanunsuz* | *dördüncü* | *yasa dışı* | *ezici* | *zorlayıcı* || *İbranice* | *açıklamalı* | *aleni* | *amansız* | *antidemokratik* | ~ *aralıklı* | *şaşılayıcı* | *aynı* | *barbarca* | ~ *belirsiz* | *bireysel* | *bi-rinci* | ~ *birleşen* | *boyasız* | *bu* | *bürokra-tik* | *büyük boy* | *cafacalı* | *çevresel* | ~ *çi-çekli* | *dayanılmaz* | *demografik* | *devasa* | *dinsel* | *disiplinli* | *dokuzuncu* | *duygusal* | *ekonomik* | *fabrikasyon* | *feci* | *feodal* | *gelecek* | *gerici* | *görünmez* | *hoşgörülü* | *içgüdüsel* | *iki dilli* | *ikinci* | *ikişer* | *ilk* | *kadını* | *karmaşık* | *kasıtlı* | ~ *kiloluk* | *korsan* | *krokodil* | *liberal* | *lüks* | *menfi* | *müthiş* | *onuncu* | ~ *otoriter* | ~ *önceki* | *özenli* | *politik* | *psikolojik* | *Rusça* | *sağcı* | *sıkı* | ~ *sonraki* | *sorumsuz* | *şimdiki* | *ta-rihsiz* | *tek yönlü* | *titiz* | *üçüzlü* | *yarıncı*

| yasaklayıcı | yedinci | yoğun | yorucu
| ~ yönlü | yüzeysel | yüzüncü | zoraki
baskı makinesi • Baskı işi yapan alet. ~
formatlı

baskın • Suç işlediği veya suçluların bulunduğu sanılan bir yere ansızın girme.
• Kısa süreli, beklenmedik saldırı. • Su basması, sel. • Ansızın çıkagelme. *ani* | ~ *geceki* || amansız | beceriksiz | bıçaklı | bu | dünkü | göstermelik | hain | ihbarlı | kanlı | kasıtlı | menfur | ~ testere

basma • Basmak işi. • Gazete, dergi, kitap vb. bası ile hazırlanmış yazılı şeyler, matbuat. • Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaş. ~ *çiçekli* | ~ *dallı* | *entarilik* | *tiril tiril* || alaca bulaca | allı | benzer | ~ çizgili | ~ dikişli | göz alıcı | güllü | ~ kareli | ~ noktalı | o | ~ renkli | ~ sarılı | ~ süslü | yeni **basma perde** • Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaştaki kapamak için kullanılan şey. *mütevazı basma elbise* • Üzerinde bası ile yapılmış renkli biçimler bulunan pamuklu kumaştaki yapılmış elbise. *tiril tiril* || ~ *çiçekli* | deminki **basma yorgan** • Basma kumaşından yapılmış yorgan. *murdar*

bastırma • Bastırmak işi. ~ tam

baston • Yürürken dayanmaya yarayan, ağaç veya metalden yapılan araç. ~ *saplı* | *budaklı* | *topuzlu* | ~ *çivili* | *demirli* || abanoz | altın kaplama | antika | ~ başlı | beyaz | boynu bükük | ~ bükük | çatal | fildişi | kalınca | sedef kakmalı | şatafatlı | ~ takılı | uğultulu

baş • *anatomi* İnsan ve hayvanlarda beyin, göz, kulak, burun, ağız vb. organları kapsayan, vücudun üst veya önünde bulunan bölüm, kafa, ser. • Bir topluluğu yöneten kimse. • Başlangıç. • Temel, esas. • Bir şeyin genellikle toparlakça ucu. • Bir şeyin yakını veya çevresi. *kumral* | *saçsız* | *kesik* | *dertsiz* | *tıraşlı* | ~ *alt* | *kel* | ~ *sarılı* | *akılsız* | ~ *saçlı* | *dazlak* | *dumanlı*

| *öbür* | *sarışın* | *bitkin* | *belalı* | *mağrur* | ~ *eğik* | *kocaman* | ~ *öte* | *talihsiz* | *çıplak* | *yumuşak* | *üst* | *cavlak* | *gözlüklü* | *kadersiz* | ~ *torbalı* | *terli* | ~ *bin* | *kaygısız* | *yorgun* | *onmadık* | *narin* | *tüysüz* | *ufacık* | *zarif* | *bahtiyar* | *garip* | ~ *biçimli* | ~ *zıt* | *kıvırcık* | *çileli* | *müşfik* | *eğri* | *kuru* | *esmer* | *kalkık* | *dimdik* | *ruhani* | *tasalı* | ~ *örtülü* | *vakur* || ağaçsız | ağrısız | ak | altın | altın sarısı | asi | ateşli | ayaksız | bakımsız | bedbaht | beşinci | birkaç | bıyıklı | boynuzlu | bulutlu | ~ burunlu | buruşuk | büyük | çatkılı | ~ çiçekli | çılgin | dağınık | devletli | dik | dikenli | dingin | düşünceli | ezilmiş | genç | güzel | hafif | harikulade | hasta | hayal meyal | heybetli | hotozlu | hülyalı | iddialı | iki | inatçı | ince | ~ iradeli | ıslık | kahraman | kanlı | karlı | kasketli | kavuklu | kavunumsu | ~ kayan | ~ kemikli | ~ kopuk | ~ köşeli | ~ kulaklı | kulpsuz | kuşuklu | küçücük | masum | mavimsi | milyonlarca | muzlim | mübarek | müselles | mütebesim | nahif | nedensiz | olgun | ~ örgülü | ~ perçemli | perişan | renksiz | sağlıklı | sapkın | sapsarı | sarımtırak | saygıdeğer | sembolik | sersem | sivri | sıkıntısız | soğuk | sümüklü | ~ süslü | şapkasız | şu | takatsiz | takkeli | tamam | telaşlı | ~ tutulmuş | umursamaz | ~ uygun | uykulu | uykusuz | üryan | vefasız | yağlı boya | yaşlı | yassı | yaşlı | yedi | yüce | yüz binlerce | yüzlerce | ~ yüzlü | zeki **baş ağrısı** • Başın ağrması, başta oluşan rahatsızlık. *birincil* | *inatçı* | ~ *nedenli* || biricik | ~ | ikincil | tek yanlı | yorucu **baş dönmesi** • Gözün kararmasıyla düşecek gibi olma durumu. *deminki* | ~ *nedenli* **baş hareketi** • Baş ile yapılan hareket. *hafif* | *haşin* | *tutuk* **baş komiser** • Emniyet Genel Müdürlüğünde rütbesi Komiser ile Emniyet Amiri arasında olan polis. *sevimsiz* **baş pozisyonu** • Başın belirgin nitelikteki hareketi. *uygunsuz* **başbaya** • Diğer bayilerin bağlı olduğu bayi. kuvvetli **başbakan** • Hükûmetin

ve Bakanlar Kurulunun başı, kabinenin başı, başvekil. *müstakbel* | *yaşlı* | ~ *la-kaplı* | *sabık* | *teknokrat* | *ahlaklı* || bay | beceriksiz | ~ çevrili | dirayetli | ~ gelen | gözlüklü | kanlı canlı | karizmatik | Laz | marjinal | müteveffa | nobran | ~ ruhlu | saçsız | sarışın | sivil | sıhhatli | tecrübeli | vurdumduymaz | ~ yetişmiş **başbakanlık** • Başbakan olma durumu, başvekâlet. dirayetli | uzaktan kumandalı **baş başalık** • Bir başına olmak. katışıksız **başçavuş** • *askerlik* Astsubay başçavuş. *şışman* || atlı | şışmanca **başgardiyan** • Gardiyanların başı. koskoca **başhekim** • *spor* Bir hastaneyi yönetmekle görevlendirilen hekim, başdoktor, baştabip, sertabip. yüce **başiboşluk** • Başiboş olma durumu. cinsel **başkahraman** • *edebiyat* Bir eserde başrolü oynayan kişi, başkişi. vicdanlı **başkâtip** • Başyazman. ~ *kuşaklı* || şışman **başkent** • Bir devletin yönetim merkezi olan şehir, hükûmet merkezi, başşehir. *müstakbel* || Batılı | ~ bilinmeyen | bölünmez | ~ çevrili | çiçeği burnunda | değişmez | dinsel | eski | gömülü | kültürlü | muhtemel | uçsuz bucaksız | yitık **başkomutan** • Savaşta bir devletin bütün kara, deniz ve hava kuvvetlerini yöneten büyük komutan, başkumandan, serdar. muzaffer **başkumandan** • Başkomutan. biricik ~ | muzaffer | uygar **başkaldırı** • Herhangi bir amaçla kurulu düzene veya devlet güçlerine karşı gelme, başkaldırma, ayaklanma, isyan. • Bir düzene veya emre boyun eğmeme, uymama, itaat etmeme. güçlü | sönük | terbiyesizce | toplumsal | umutsuz **başkaldırma** • Başkaldırı. kısıcık | umarsız **başmakale** • Başyazı. imzasız **başöğretmen** • *eskimiş* İlkokullarda yönetimden sorumlu olan öğretmen, müdür, başmuallim. anlayışlı | çalışkan **başörtü** • Başörtüsü. *ipekli* | *ak* | *beyaz* || ~ bezeli | bitkin | yeşil **başörtüsü** • Kadınların saçlarını örtmek için kullandıkları örtü, başörtü, bürğü, eşarp, örtme, leçek. *da-*

malı | ~ *çiçekli* | *alıllı pullu* | *yırtık* || beyaz | bürümcük | ~ dallı | güllü | işlemeli | krem | pembe | satrançlı **başparmak** • El ve ayakta bulunan en kalın parmak, badem parmak. çarpık **başpehlivan** • Birçok pehlivanı yenerek gücünü kabul ettirmiş pehlivan. *gizli* || kemerli **başrol** • Tiyatro veya sinemada en önemli rol. • *mecaz* Bir işte önemli, etkili olma durumu. cazibeli | dedikodulu | gösterişli **başsavcı** • En üst düzeydeki savcı. kudretli | onursal **başşehir** • Başkent. muvakkat **başvekil** Başbakan. birinci **başvezir** • Vezirlerin başı. hain | yersiz yurtsuz **başvuru** • Başvurma işi, müracaat. • Bilgi sahibi olmak için bir kaynağı kullanma, bilgiye ulaşma, referans. ~ *gerekeçeli* | ~ *istemli* || birçok | bürokratik | gerekli | ~ gönüllü | günlük | ilk | inandırıcı | ~ vaki | ~ yazılı | yönetsel **başvuru kaynağı** • Kaynak. başlıca | resimli **başyapıt** • Şaheser. *ölümsüz* || apayrı | ~ ciltlik | edebî | fantastik | müstesna | mütevazı **başyazar** • Bir gazete veya derginin başyazarlarını yazan kimse, başmuharir, sermuharir. değme **başyazı** • Gazete ve dergilerde ilk sütuna veya birinci sayfaya konulan önemli yazı, başmakale. *imzasız* | ~ *tarihli* | ~ *başlıklı* || günlük | ~ haftalık | ~ nakaratlı | umumi **başlılık** • Başlı olma durumu. dik | yumuşak

başlık • Genellikle başı korumak için giyilen şapka, serpuş. • Bir sütunun, bir direğin tepeliği. • Kâğıt veya zarf üstüne basılmış ad ve adres, antet. • Bir yazının, bir kitabın bölümlerinin başına konulan ve konuyu kısaca tanıtan ibare, serlevha. *yün* | *nükleer* | ~ *alt* | *Ermenice* | ~ *punto* | *esprili* | *vurucu* | *ana* | *kukuletalı* | *kilitli* | *genel* | ~ *dantelli* || abuk sabuk | ~ alakalı | alakasız | alengirli | ~ aylı | beşinci | ~ biçimli | birer | boynuzlu | büzgülü | çinko | çoklu | dangalak | ~ elverişli | ~ endeksli | Gotik | ~ havalı | hınzır | içbükey | ~ ilgili | işlemeli | ~ kabarık | kara | keçe | konik | ~ kullanılmış | kürklü

| mazbut | melez | muşamba | otomatik | oyalı | örme | ~ sarıklı | siperli | sırmalı | solgun | sosyolojik | şu | terbiyesiz | ticari | ~ tüylü | umutsuz | ~ uygun | üç | üst | ~ vaki | vidalı | ~ yazılı | yeni | yivli | ~ yıldızlı | ~ yollu | zorlama

başak • Arpa, buğday, yulaf vb. ekinlerin tanelerini taşıyan kılçıklı başı. • *özel* Zodyak üzerinde Aslan ile Terazi arasında bulunan takımyıldızına ait burç. *olgun* | *altın* | ~ *bükük* | *boynu bükük* | *sahici* || altın sarısı | bereketli | dolgun | inançsız | ~ karakterli | körpeçik | pirinç | sapsarı | solgun | taze

başbuğ • *tarih* Eski Türklerde baş, başkan, komutan. *yüce*

başarı • Başarma işi, muvaffakiyet. *ticari* | *ezici* | *mucizevi* | *muazzam* | *üstün* | *şaşırtıcı* | *efsanevi* | *parlak* | ~ *vadeli* | *bilişsel* | *akademik* | *göreceli* | *müstesna* | *göz alıcı* | *görkemli* | *görece* | *destansı* | *kayda değer* || anlık | artistik | atletik | aynı | ayrı | ~ bağımlı | bazı | ~ | binbir | bir nebze | biricik | ~ | bölgesel | bugünkü | bunca | büyük | büyük boy | cılız | değerli | devce | edebî | ~ esaslı | eşit | eşsiz | ~ geceki | geçici | ~ görülmemiş | göz kamaştırıcı | günübürlük | harika | ideolojik | iki paralık | ikiz | ~ ilgili | ilk | izafi | kişisel | köklü | küçük çapta | mantıksız | medyatik | mesleki | mevzii | milletlerarası | mutlak | mühim | nice | ~ | nispi | olağanüstü | onurlu | optimal | orta boy | orta karar | ~ paralık | pratik | sahte | sinematografik | siyasi | sınırlı | sosyal | sözel | sportif | süratli | ~ süreli | tarihsel | tartışmasız | tek | temelsiz | toplumsal | yaşamsal | zararlı **başarılı** • Başarı gösterme durumu. görece **başarım** • Herhangi bir olayı veya durumu başarma isteği ve gücü. uluslararası **başarısız** • Başarısız olma. basbayağı **başarısızlık** • Başarısız olma durumu. *komple* || bariz | görece | kapsamlı | korkunç | politik | ticari

başkalaşım • *jeoloji* Bir kütlenin fiziki ve kimyasal özelliklerinin değişmesi, istihale, metamorfizm. ~ *paralel* | ~ *tür*

başkalaşma • Başkalaşmak işi. *hazin*

başkalık • Alışılana benzememe, değişik olma durumu, değişiklik. ~ *değer* | *epistemolojik* | ~ *oturmuş*

başkan • Bir topluluğun, bir toplantının veya bir derneğin başında bulunan kimse, reis, reis bey. • Bazı ülkelerde devletin ve hükûmetin başı. *genel* | *onursal* | *cevval* | *müstakbel* | ~ *uyaran* | *kıdemli* | *hırslı* | *idealist* | *çalışkan* | *beceriksiz* | *ruhani* | *sabık* | *seçilmiş* || acımasız | antipatik | aymaz | azimli | değişmez | ~ derili | dinamik | ~ dudaklı | dürbünlü | düşsel | erdemli | faziletli | fevri | ~ fikirli | fişeklikli | görgülü | ~ gözlü | gururlu | ~ hevesli | hoşgörülü | içkici | ikinci | ıslıl | ıslıl ıslıl | ~ kabarık | ~ kafalı | ~ karakterli | ~ kaşlı | ~ kollu | korkusuz | kurgusal | küfürbaz | makaslı | mesuliyetsiz | militarist | müstafi | özverili | realist | ~ ruhlu | ~ sakızlı | sanatkâr | sanatsever | silahsız | şimdiki | tahammülsüz | tartışmasız | uyduruk | ülkücü | ~ vazifeli | vizyon sahibi | yarınki | yaşlı | yeni | ~ yolsuz | yorgun | yüzüstü **başkan adayı** • Başkan olmak isteyen kişi. *becerikli* | *beceriksiz* **başkan vekili** • Başkanın işini görmesi için yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse. badem bıyıklı **başkan yardımcısı** • Kurum ve kuruluşlarda başkana yardım eden sorumlu ve yetkili kimse. ~ *mesul* | *tecrübesiz* **başkanlık** • Başkan olma durumu. • Başkanın görevi veya makamı, reislik, riyaset. *genel* | *onursal* | *edebî* || değişmez | fiilî | ~ *haiz* | *otonom*

başlama noktası • Başlamak işinin başlangıcı. *önemli*

başlangıç • Bir iş, bir dönem, bir hayat vb.nin ilk bölümü. • *edebiyat* Ön söz, giriş, mukaddime. *sancılı* | *hayırlı* | *mutlu* | *müstehcen* | *golsüz* || akıllıca | asimetrik | bağımsız | beceriksiz | enayi | esas | ~

esaslı | ~ gollü | hırslı | kalıplaşmış | kö-tümser | kronolojik | mistik | mükemmel | mütevazı | sonuçsuz | şanslı | taptaze | tarihî | temiz | ~ tür | umutsuz | üzüntülü

başlayış • Başlama işi. kötü

batak • Üzerine basıldığında çöken çamurlaşmış toprak. • *mecaz* Kötü durum, içinden çıkılmaz iş. *leş* | ~ *kokulu* || cıvık | çamurlu | dipsiz | durgun | sıkıntılı | ~ taraflı | uydurma **bataklık** • Çok derin olmayan sularla örtülü bataklık bölge, ay-naz, azmak. • *mecaz* Uygunsuz ve kötü, ahlak dışı durum. arsız | azgın | beş on | bucaksız | cinsel | çimenli | dipsiz | ~ dönümlük | ~ gelen | ~ kaplı | karanlık | kaygan | kocaman | komşu | korkunç | nemli | pis | rutubetli | sazlı | serin | sinsi | sisli | sıtmalı | uçsuz bucaksız | ufak | uğultulu | ~ yıllık

batarya • *askerlik* En küçük topçu birliği. • Pil. *polimer* || kaçıncı

Batı • *özel* Güneşin battığı yöndeki ülke-ler bölgesi, Garp, Doğu karşıtı. • Siya-sal anlamda Avrupa ve Kuzey Amerika. ~ *önceki* | *iki yüzlü* || bağınaz | barbar | bucaksız | çağdaş | hunhar | ikiyüzlü | kapkaranlık | kaypak | namussuz | tüm ~ | uçsuz bucaksız | yalancı | züppe **Batı müziği** • Batı Avrupa kökenli ve ağırlık-lı müzik türü. hafif | şahane **Batılı** • Batı ülkeleri veya batı bölgesi halkından olan kimse ya da şey. biçimsel | izansız | kaba-dayı | provokatör | rafine | ~ ruhlu **Batı-lılaşıma** • Batılılaşmak işi, Garplılaşma. aşırı | *biçimsel* **Batılılık** • Batı uygarlığı-nı benimseme, Garplılık. *biçimsel*

batık • Herhangi bir nedenle su altında kalmış yerleşim birimi, gemi vb. ~ ilgili | ~ yüklü

batırık • Köftelik bulgur, dövülmemiş ce-viz içi, soğan, domates, nane, maydanoz, tahin ve limon suyu kullanılarak yapılan, taze asma yaprağı veya lahanaya sarıla-rak yenilen bir salata türü. *tahinli*

batış • Batma işi. görkemli | mağrur

battaniye • Yorgan yerine veya yorgan üstünde kullanılan, çoğu yünden dokun-muş kalınca örtü. ~ *tüylü* | ~ *kareli* | *ekose* || biyesiz | bordo | çarşafsız | demirbaş | eski | kahverengi | kalın | keçe | ~ markalı | mikroplu | pejmürde | şu | tiftik | yünlü

bavul • İçine eşya konulan ve genellikle yolculukta kullanılan büyük çanta. *tahta* | *meşin* | *sembolik* | *kocaman* | *orta boy* | *hardal rengi* | *eski püskü* || beş | birer | büyükçe | eski | içi boş | irice | keten | ki-litli | körüklü | külüstür | maroken | patlak | plastik | şifreli | şişkin

bay • Erkeklerin ad veya soyadlarının önüne getirilen saygı sözü. • Erkek. ~ *giyimli* || azılı | centilmen | ciddiyetsiz | dazlak | ~ evli | fiyakalı | ~ gelirli | gergin | ~ gömlekli | gözlüklü | haktanır | ilerici | karlı | kibar | ~ memur | meşgul | orta yaşlı | saf | zengin

bayağılık • Bayağı olma durumu, sıradan-lık, aleladelik. *itici* | *müfrit* | *zevksiz*

bayan • Kadınların ad veya soyadlarının önüne getirilen saygı sözü. • Kadın. • Eş, karı. ~ *kilolu* | ~ *çocuklu* | ~ *görünüm-lü* | *şişman* | *tesettürlü* | *nazık* | ~ *giyimli* | *tiryaki* | ~ *gelen* | *alımlı* | *tombul* | *orta yaşlı* | ~ *isimli* || asilzade | ayrıcalıklı | ~ bezeli | bisikletli | cıvıl cıvıl | ~ çarşafı | çıtı pıtı | çıtkırıldım | dul | ecnebi | ego-santrik | ~ ehliyetli | esmer | ~ evli | genç | haşın | ~ huylu | huysuz | iffetli | inançlı | kadınsı | ~ kalpli | kaprisli | kara kuru | kibar | konuksever | konuşkan | kumral | kürklü | minyon | ~ mizaçlı | muhterem | müteverrim | prezantabl | ~ ruhlu | sarışın | saygıdeğer | sekiz | serüvenci | soylu | ~ süslü | süslü püslü | ~ takılı | tecrübesiz | ~ tırnaklı | üstsüz | ~ vücutlu | yeni

baygın • Kendinden geçme durumu. beş altı **baygınlık** • Baygın olma durumu. ani | hafif | kösnül | şedit

bayır • Küçük yokuş, belen, kıran, şev. *rüzgârlı* | ~ *taşlı* | *dik* || bambaşka | be-reketli | buzlu | ~ eğimli | eğri | ihtiyar | ~ örtülü | yaban | yanık | yüksek

bayi • Belirli maddeleri satma izni olan kimse, dükkân veya kuruluş. ~ *kalpli* | ~ *dişli* || faal | ~ münhasır | saygıdeğer | şişman | zirai **bayilik** • Bir maddeyi sü-rekli satma işi. • Bu işin yapıldığı yer. ~ kapasiteli | ~ münhasır | umum

baykuş • *hayvan bilimi* Başında, kulak yerinde iki sorgucu bulunan, yırtıcı gece kuşlarının genel adı. *gamlı* | ~ *gözlü* | *hain* | ~ *kanatlı* | *şirin* | *şom ağızlı* | *tunç* | yüzlerce **baykuş sesi** • Baykuşun çıkardığı ses. ~ ürpertici

bayrak • Bir milletin, belli bir topluluğun veya bir kuruluşun simgesi olarak kul-lanılan, renk ve biçimle özelleştirilmiş, genellikle diktörtgen biçiminde kumaş, sancak. • *mecaz* Öncü. • *mecaz* Simge, sembol. • *spor* Atletizmdeki bayrak ya-rışında dört sporcunun elden ele geçirdi-ği kısa, yuvarlak sopa. *damalı* | ~ *yıldızlı* | *kızıl* | *şanlı* | ~ *haçlı* | *dalga dalga* | ~ *çiz-gili* | ~ *beyazlı* | *rüzgârlı* | *mavili* | *kurtlu* | *yeşil* | *mübarek* | *al* || alı pullu | asıl | ~ asıllı | ~ asırlık | ~ aylı | bakımsız | beyaz | bez | birer | büyük | çeşit çeşit | düşük | güneşli | heyecanlı | ipekli | ~ kalma | kır-mızı | kopya | ~ köşeli | küçük | nüfuzlu | portakal rengi | rengârenk | resmî | sökük | şerefli | ~ takılı | ufacık | uyduruk | ya-bancı | yepyeni | yırtıcı | yüce | yüzlerce

bayram • Millî veya dinî bakımdan önemi olan ve kutlanan gün veya günler. • Özel olarak kutlanan gün. • *mecaz* Sevinç, neşe. *ulusal* | *kara* | *dinsel* | ~ *kulaklı* | *huzurlu* | *millî* | *ölümsüz* || ananevi | bin-lerce | bu | büyük | büyümlü | candan | deli | dinî | ~ dolusu | ~ evvelki | gölgeli | günü-birlik | hakiki | kavgasız | keyifsiz | kinsiz | kutsal | leziz | lokal | mahrem | mahzun | mitolojik | mutlu | müebbet | nice ~ | nostaljik | ödle | ~ önceki | pastoral | se-

vinçli | sıcak | şimdiki | umumi **bayram kredisi** • Bankadan alınan ödünç para kampanyası. ~ faizli

baytar • Veteriner hekim. bıyıklı | silik

baz • *mecaz* Temel, ana kaide. *konsolide* | *nominal* | *kümülatif* | *ilkesel* || anlık | de-neysel | dünyevi | düşünsel | fonksiyonel | ideolojik | kuramsal | mikro | moleküler

bazilika • *mimarlık* İçi ortadaki yüksek, yanlardakiler daha alçak olmak üzere iki sıra sütunla üç salona ayrılmış, diktört-gen biçiminde büyük kilise. ~ *kubbeli*

bazlama • Sacda pişirilmiş yuvarlak ek-mek, bazlamaç. *çiğ* | *kırmızı* | *mayalı* | *taze*

bebe • *halk ağzında* Bebek, küçük çocuk. *doğacak* | *şuncacık* || ~ ayaklı | çilli | don-suz | dünkü | et kafalı | gencecik | günah-sız | iki | kefensiz | kimi ~ | kırma | küçü-men | okul öncesi | sümüklü | tombul

bebek • Meme veya kucak çocuğu. • Plastik, tahta, bez vb.nden yapılan insan biçiminde oyuncak. *prematüre* | *kopya* | ~ *sarılı* | ~ *tartılı* | ~ *aylık* | *minicik* | ~ *ki-lolu* | *hastalıklı* | *bez* | ~ *kiloluk* | *huysuz* | *bacıklı* | *şirin* | *folklorik* | *pilli* | *dünya güzeli* | *kundaklı* | *tombul* | *ısmarlama* | *taş* | *dördüz* | *gazlı* | ~ *saçlı* | *üçüz* | ~ *ka-falı* | *tombik* | ~ *doğacak* | *saz benizli* | ~ *gözlü* | *yediz* | *babasız* | *günahsız* | *kanlı canlı* || altız | anasız | apalak | ayaksız | ~ benizli | binlerce | canlı | çifte | ~ derili | dünkü | emzikli | felçli | gazzsız | içi boş | iki canlı | ilk | iyi huylu | kaka | kanamalı | karnı aç | kınalı | koket | kolay | ~ kollu | kolsuz | kucakta | ~ kurgulu | küçücük | milyonlarca | mini | ~ onaylı | ölü | plas-tik | problemlili | sahici | sarışın | solak | sorunsuz | sünnetsiz | tesettürlü | upuslu | uslu | ~ uyarıcı | uydurma | uykulu | uyur | ~ yaramaz | ~ yüzü | zavallı **bebeklik** • Bebek olma dönemi. *huysuz*

beceri • Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet. • Kişinin yatkınlık ve öğreni-

me bağı olarak bir işi başarma ve bir iş-
lemi amaca uygun olarak sonuçlandırma
yeteneği, maharet. *bilişsel | örgütsel | şa-
şılısı | atletik | mesleki | zihinsel | meka-
nik* || analitik | aritmetik | benzer | biricik
~ | diplomatik | fantastik | insanüstü | ka-
dınca | matematiksel | sözel | ünlü | üret-
ken | üstün | yeni | yönetsel **beceriksiz** •
Beceriksiz olma durumu, maharetsizlik.
kültürsüz **beceriksizlik** • Beceriksiz
olma durumu, maharetsizlik. bin türlü |
bürokratik | çocuksu | ~ türlü | utandırıcı
| vesair | yönetsel

bedbaht • Mutsuz olma durumu. kimsesiz
| ~ yoksun

bedbinlik • Kötümserlik. simsiyah

beddua • Birinin kötü duruma düşmesini
gönülden isteme, ilenme, ilenç, kargış.
bin türlü | ~ pankartlı

bedel • Değer, fiyat, kıymet. • Bir şeyin
yerini tutabilen karşılık. *muhammen |
sembolik | nominal | astronomik | ucuz* ||
ağır | götürü | hakiki | herhangi bir | ia-
desiz | maktu | onursuz | ~ örtülü | salim
| sosyolojik | sudan | yüksek | zahmetli |
zararsız

beden • Canlı varlıkların maddi bölümü,
vücut. • Vücudun, baş, kol ve bacak dı-
şında kalan bölümü, gövde. • Giysilerde
ölçü. *cansız | çıplak | gencecik | yorgun |
dolgun | hantal | sağlıklı | tekmi* ~ | *tüm*
~ | *körpe | kavruk | körpecik | zayıf* | *terli*
~ | *bütün* ~ | ~ *biçimli | kaygan | kıvrak* |
~ *sarılı | tembel* | ~ *dayanıklı | tombul* |
atletik | yanık | muhteşem | cılız | kırılğan
| *kusursuz | pürüzsüz | başsız | minicik* | ~
yapılı | kocaman | ~ *kiloluk | paramparça*
| *şişman* || acelecî | alımlı | antrenman-
lı | arzulu | asi | ayaksız | ayva göbekli |
azgın | bakımsız | bencil | billur | bitkin
| boylu boslu | buruşuk | ~ bükük | canlı
| cenabet | cevval | dayanıksız | dengeli |
devingen | dilsiz | dinç | diri | doğaüstü
| doymuş | dört köşe | erkeksi | erotik |
esmer | ~ geçen | ~ gerili | giyinik | gös-

terişsiz | günahkâr | günahsız | hareketsiz
| hastalıklı | haşmetli | heybetli | hoyrat |
incecik | iri | istekli | ıpslak | ıslak | ~ ka-
lan | kangrenli | kaslı | ~ kemikli | kıpır-
tılı | kokmuş | ~ kollu | kupkuru | kutsal
| küçücük | mağlup | minik | muhkem |
muntazam | naçiz | nahif | narin | nazik |
nazlı | nice ~ | odun | ölçülü | ölü | pembe
| rengârenk | ruhsuz | sağlam | sağlı sollu
| sarmaşan | savunmasız | sıcacık | sıkıcı
| sıska | süssüz | şahane | şeffaf | tarihsiz
| tedirgin | titrete | tıknaz | ~ tonluk | tozlu
| tunç | ~ tüylü | tüysüz | uyumsuz | uzun
ömürlü | ürkek | ürkünç | yabancı | yaralı
| yarım | yarım yamalak **bedenci** • Be-
den eğitimi öğretmeni. deli

bedevi • Çölde, çadırda yaşayan göçebe.
• *mecaz* Böyle bir hayat sürdüren kimse.
fukara || gamsız | gariban | ihtiyar | pis |
varlıklı | zengin

bedhah • Başkasının kötülüğünü isteyen
kimse. *harici*

begonvil • *bitki bilimi* Akdeniz bölgesinde
yaygın olan, beyaz, kırmızı, pembe, tu-
runcu renklerde çiçekleri olan bir bitki.
çiçekli

beğendi • Patlıcan yemeği. *patlıcanlı*

beğeni • Güzel veya çirkin yargısını ver-
diren duygu, zevk. • Herhangi bir konu-
da güzel çirkinden ayırma yetisi, gusto.
sanatsal || basit | dogmatik | geleneksel |
gelişmiş | genelgeçer | görgülü | güncel |
ilkel | kalıcı | kişisel | ölümcül | yabanıl
| ~ yönelik

bej • Sarıya çalan açık kahverengi. açık |
beyazımsı | pembemsi

bekâr • Evlenmemiş kimse. • Evli oldu-
ğu hâlde ailesinden ayrı, yalnız yaşayan
kimse. *müzmin* || çapkın | mühürlü **bekâr**
odası • Bekârın yaşadığı yer. izbe | pis
bekârlık • Bekâr olma durumu. *müz-
min* **bekâr evi** • Evlenmemiş kimsenin
yaşadığı ev. pasaklı **bekâr hayatı** • Bir

kimsenin evlenmeden önceki yaşamı. eğlenceli

bekâret • *eskimiş* Saflık, temizlik, masumluk. lekesiz

bekçi • Bir şeyi veya bir yeri bekleyip korumakla görevli kimse. *sadık* | *küfürbaz* | *öteki* || *açıkgöz* | *amansız* | ~ ayaklı | *bedava* | *biricik* ~ | *buruşuk* | *cesur* | *ebedî* | *fedakâr* | *gözü kara* | *güvenilir* | *heybetli* | *imansız* | *iri* | *iyi kalpli* | ~ *kadro*lu | *kahraman* | *kambur* | ~ *kiyafetli* | *kuvvetli* | ~ *saatli* | *son* | ~ *sopalı* | *uykulu* | *üniformalı* | *vazifeşinas* | *yüce* **bekçi düdüğü** • Bekçinin uyarmak için kullandığı alet. mütereddit

bekleme • Beklemek işi. *mücbir* | *öldürücü* | *yararsız* **bekleme salonu** • Doktor, avukat vb. ile görüşme öncesinde oturulan yer, bekleme odası. *devasa* **bekleme odası** • Bekleme salonu. loş

beklenti • Gerçekleşmesi beklenen şey. • Bireyin belli şart ve durumların alacağı biçimler veya kendisinden beklenenler konusundaki öngörüsü. *enflasyonist* | *kişisel* | *kötümser* | ~ *dönük* | *kültürel* | ~ *yönelik* | *ütopik* || *abartılı* | *acılı* | *belirli* | *benden* | *bilinen* | *çocuksu* | *eski* | *görece* | *ideal* | *ihtiraslı* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *karşılıklı* | *korkulu* | *maddesel* | *olmadık* | *politik* | *sanatsal* | ~ *tarafalı* | *ticari* | *toplumsal* | ~ *türlü* | *umarsız* | *üzüntülü* | *yalan yanlış* | *yeni* | ~ *zıt* | *zorlayıcı*

bekleyiş • Bekleme işi. *kaygılı* | *kuşkulu* | *sıkıntılı* | *enflasyonist* | *sabırsız* | *sancılı* | *gergin* | *heyecanlı* | *umutsuz* | *tedirgin* | *sabırlı* | *ürküntülü* || *acıklı* | *akıllıca* | *aynı* | *bambaşka* | *beyhude* | *bilinçsiz* | *birer* | ~ *bükük* | *dayanılmaz* | ~ *dolu* | *dualı* | *düşünceli* | *edilgen* | *edilgin* | *ezik* | *huzursuz* | ~ *ilişkin* | *kaçınılmaz* | *kahırlı* | *karamsar* | *karşılıklı* | *kısa* | *mühim* | *nedensiz* | *özenli* | ~ *saygılı* | *sıkıcı* | *soğukkanlı* | ~ *sürelî* | *şaşkın* | *tanrısal* | *tükkenmez* | *uzunca* | *üzgün* | *yorucu* | *zevкли*

bel • *anatomi* İnsan bedeninde göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm. • Bardak, şişe, vazo vb.nin ortasındaki dar bölüm. *incecik* | *yarı* | ~ *bükük* | *ince* || *boğumlu* | ~ *eğik* | *gevşek* | *kıvrak* | ~ *kuşaklı* | *mevzun* **bel ağrısı** • Bel çevresinde oluşan ve duyulan ağrı. müzmin **bel kıvrımı** • Son kaburgayla bel arasında kalan boşluk. *şirimsi*

bela • İçinden çıkılması güç, sakıncalı durum. • Büyük zarar ve sıkıntıya yol açan olay veya kimse. • Hak edilen ceza. *bin türlü* | *binbir* | *yedi* | *hain* | ~ *bin* | ~ *türlü* | *şu* || *bambaşka* | ~ *beter* | *bir sürü* | ~ *çeşit* | *dış* | *inatçı* | *kritik* | *kurnaz* | *muhtemel* | *nasıl* | *olası* | *olmadık* | *sunturlu* | *tekmil* | ~ | *tüm* ~

belagat • *eskimiş* İyi konuşma, sözle inandırma yeteneği. *sihirli*

belde • *eskimiş* İlçeden küçük, belediye ile yönetilen yer. • *eskimiş*, *mecaz* Mekân, yer, çevre. *ahşap* | ~ *çevrili* | *dağlık* | ~ *değer* | *dindar* | *eğlencesiz* | *güleç* | *günlük güneşlik* | *güzide* | *işsiz* | *meçhul* | *mükemmel* | *ormanlık* | *sahici* | *şirin* | *tatlı* | *turistik* | *üçra* | *viran* | *yakın*

belediye • İl, ilçe, kasaba, belde vb. yerleşim merkezlerinde temizlik, aydınlatma, su, toplu taşıma ve esnafın denetimi gibi kamu hizmetlerine bakan, başkanı ve üyeleri halk tarafından seçilen, tüzel kişiliği olan örgüt, şehremaneti. • Bu örgütün bulunduğu bina. *altıncı* | *borçsuz* | *göz alıcı* | *hayvansever* | *muhteris* | ~ *pankartlı* | *vicdansız* **belediye başkanı** • Belediye teşkilatını yöneten kimse, belediye reisi. *cevval* || *ahmak* | *beceriksiz* | *Güneyli* | *koskoca* | *kültürsüz* **belediye otobüsü** • Belediyeye ait halk otobüsü. *körüklü* | *mavili* **belediye reisi** • Belediye başkanı. *beceriksiz* | *müsrif* **belediyecilik** • Belediye hizmetleri. *akıllıca* | ~ *dilli* | *sorumsuz*

belge • Bir gerçeğe tanıklık eden yazı, fotoğraf, resim, film vb., vesika, doküman.

~ onaylı | ~ tasdikli | ~ tarihli | düzmece | mühürlü | sahte | yanıltıcı | sair ~ | somut | tanıtıcı | imzalı | basılı | ~ ciltlik | ~ dair | usulsüz | ~ sayılı | ~ ilgili | gizli | ~ numaralı | sosyolojik | örgütsel | ~ sayfalık || ~ dayalı | ilerici || İngilizce | açık seçik | ~ ait | ~ alakalı | aldatıcı | antetli | astronomik | bazı ~ | binlerce | bir sürü | birer | biyografik | böyle | capcanlı | cesur | çelişkili | ~ çerçeveli | çetrefil | değerli | destansı | diğer | doyurucu | ~ elverişli | etkili | gelişmiş | gerçek dışı | hukuki | ikinci | ilginç | ~ ilişkin | ilmî | kesin | ko-ruyucu | ~ kullanılmış | mahrem | ~ mak-satlı | ~ mukabil | muteber | on binlerce | onlarca | ~ özlü | resmî | sağlam | şifreli | şiirsel | şüpheli | tamamlayıcı | tarihî | uydurma | ürkütücü | ~ yapışık | yaratıcı | yasal | yavuz | yeterli | yüzlerce

belgesel • Belge niteliği taşıyan film veya televizyon programı. ~ *metrajlı* | *müzikli* | *vurucu* || canlı | deneysel | eğitici | ~ ha-sılatlı | kapsamlı | kurmaca | ~ mamur | okkalı | otobiyografik | tanıtıcı | uyduruk

belgeselci • Belgesel film çeken veya bunun üzerinde çalışan kimse. *eksantrik*

belik • *halk ağzında* Saç örgüsü. ~ örgülü | sarı

belirginlik • Belirgin olma durumu. dol-gun

belirim • Belirmek işi. göz kamaştırıcı

beliriş • Belirme işi. sayısız ~

belirleme • Belirlemek işi, tayin, tespit, teşhis. ~ dair | ~ dönük | ~ önemlice | ~ yönelik **belirlenim** • Belirli duruma gel-me işi. • *felsefe* Bir kavramın anlamının, içeriğinin, yapısının veya sınırlarının tam olarak belirlenmesi işi, gerektirim, determinasyon. bazı ~ | ~ bütünleyen | çelişken | değişmez | evrensel | temel

belirlenme • Belirlenmek işi. çoklu

belirleyici • Belirleme işi. *biyolojik* | *çev-resele* || nihai | tek | temel **belirleyicilik** • Belirleme işi. temel

belirsizlik • Belirsiz olma durumu, belgi-sizlik, müphemiyet, vuzuhsuzluk. ~ dü-zeyli | irkiltici | mutlu | politik | puslu | ürkütücü

belirti • Bir olayın veya durumun anlaşıl-masına yardım eden şey, alamet, nişan, nişane. • *tıp* Vücuttaki işlevsel bir bo-zukluğun veya hastalığın belirlenmesine yarayan işaret, araz, semptom. ~ *uyarıcı* | *nörolojik* | *bedensel* | *karakteristik* || ba-riz | başlıca | benzeri | ~ bir numaralı ~ | biricik ~ | birinci | birtakım ~ | çıkma | çocuksu | diğer | dinamik | dış | dolaylı | esrarlı | etkin | güvenilir | hiçbir | ~ ilişkin | inatçı | iyimser | jinekolojik | ~ kırıcı | korkunç | küçük | mevsimsel | müphem | olağan | özgül | sert | sıkıcı | şaşırtıcı | ~ tür | ufak | yaşamsal | yaygın | yüksek

belirtiş • Belirtme işi. bazı

bellek • *ruh bilimi* Yaşananları, öğrenilen konuları, bunların geçmişle ilişkisini bi-linçli olarak zihinde saklama gücü, da-ğarcık, akıl, hafıza, zihin. • *bilişim* Bir bilgisayarda, programı değişmeyen ve-rileri, yapılacak iş için gerekli olan ara sonuçları toplayan bölüm. ~ *sürekli* | *du-yusal* || arızalı | bencil | bireysel | ~ de-ğ-gin | eşsiz | gen | güçsüz | hiçbir | kısıtlı | ~ kopuk | ~ markalı | ~ nitelikli | ~ onaylı | sözel | şaşılmalı | toplumsal | uyanık | ya-bani | ~ zıt

ben (I) • Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı. *dü-zensiz* | ~ *tüylü* | *irice* | *kocaman* | *kosko-caman* || büyücek | büyük | ikiz | kahve-rengi | kapkara | kumral | minicik | pırlıl pırlıl | ~ renkli | sabırsız | ufacak

ben (II) • *ruh bilimi* Kişiyi öbür varlık-lardan ayıran bilinç. • *felsefe* Bir kim-senin kişiliğini oluşturan temel öge, ego. aceleci | aşağılık | bugünkü | ~ görüşlü | haris | kolektif | mest | minicik | mükem-mel | naçiz | ortalama | öteki | sabırsız | usturuplu | uykulu | yitik | yılgın | ~ zıt **benmerkezcilik** • *felsefe* Beniçincilik.

duygusal | *fiziksel* | *zihinsel* **bencil** • Yalnız kendini düşünen, kendi çıkarlarını herkesinkinden üstün tutan, hodbin, hodkâm, egoist kişi. *huysuz* | *sorumsuz* **bencillik** • Bencil olma durumu, hodbinlik, hodkâmlık, egoistlik, egoizm, enaniyet. *bir nebze* | *çocukça* | *görkemli* | ~ *görünümlü* | *ham* | *hastalıklı* | *komik* | ~ *örülü*

benlik • Bir kimsenin öz varlığı, kişiliği, onu kendisi yapan şey, kendilik, şahsiyet. • Kendi kişiliğine önem verme, kişiliğini üstün görme, kibir, gurur. *ideal* | *şuurlu* | *tüm* ~ | *küçücük* || *bilcümle* | *biricik* ~ | *biyolojik* | *cılız* | *dar* | *densiz* | *dinsel* | *dış* | *güncel* | *iç* | *içe dönük* | *ideolojik* | ~ *karışık* | *loş* | *mufassal* | *olası* | *ölümlü* | *ruhsal* | *sansürsüz* | *sosyal* | *taşkın* | *ulusal* | *utangaç*

bende • *eskimiş* Kul, köle. *sadık*

benek • Herhangi bir şey üzerindeki ufak leke, nokta, puan. *ak* | *kahverengi* | *turuncu* | *yeşil* || *açık yeşil* | *akçıl* | *bir çift* | *çamurlu* | *çifte* | *gri* | *iltihaplı* | ~ *kalan* | *kiremit rengi* | *kınalı* | *koyu* | *mavi* | *mor* | *pashı* | *pırlıtlı* | *püskürme* | *sekiz* | *ufacık*

beniz • Yüz. • Yüz rengi. *uçuk* | *solgun* | *sapsarı* || *ak* | *sarı* | *soluk*

bent • *eskimiş*, *hukuk* Kanun maddesi. *mülga*

benzer • Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen veya ona eş olan, benzeri, müşabih, mümasil kişi veya nesne. *alafranga* | *Batılı* ~ | ~ *evvelki* | *nice* ~ | *renksiz* **benzerlik** • Benzer olma durumu. *şaşırtıcı* || *anlamalı* | *biçimsel* | *bir yığın* | *biyokimyasal* | ~ *değer* | *entipüften* | ~ *esaslı* | *evrensel* | ~ *ilişkin* | *iriktici* | *jeolojik* | *kımıltısız* | *korkunç* | *makyajlı* | *matematiksel* | *melodik* | *muhtemel* | *ontolojik* | *özel* | *saklı* | *şaşılası* | *temel* | *yoğun* | *zorlama*

benzeme • Benzemek işi. *bazı* ~

benzeşme • Benzeşmek işi, analoji. • *dil bilgisi* Kelime içinde, yan yana düşen iki sestten birinci sesin ikincisinin etkisiyle değişmesi, dönüşme, asimilasyon: yurt-daş > yurttaş, çarşanba > çarşamba, o + bir > öbür gibi. *gerileyici* | *mahcup* **benzeyiş** • Benzeme işi. *hazin*

benzeten • Benzer duruma getiren herhangi bir şey. *sıradan*

benzetişimci • Benzetme işi yapan kişi. *yetkin*

benzetme • Benzetmek işi. • *edebiyat* Bir şeyin niteliğini anlatmak için o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak gösterme işi, benzeti, teşbih. *hatasız* || *birebir* | *değişik* | *etkili* | *fiyakalı* | *hatalı* | *ilginç* | *isabetsiz* | *küstahça* | *manasız* | *mizahi* | *münasebetsiz* | *müstehcen* | *şaşırtıcı* | *yakıcı*

benzin • *kimya* Petrolün damıtılması ile elde edilen, özgül ağırlığı yaklaşık 0,65 olan, renksiz, uçucu, kendine özgü kokusu bulunan bir sıvı. • Bir organik yağ çözücü türü. ~ *teneke* | ~ *şişe* | ~ *litre* || *kalitesiz* | *kısıtlı* | *kötü* | *kükürtsüz* | *ücretsiz* **benzinli motor** • Benzinle çalışan motor. ~ *silindiri* || ~ *beygirlik* **benzinlik** • Benzin istasyonu. *pompalı*

berabere • Oyun veya yarışma aynı sayının alınmasıyla sonuçlanma durumu. *golsüz* **beraberlik** • Birliktelik. • Berabere kalma durumu. *golsüz* | *seviyeli* | ~ *gollü* | *huzurlu* | *mantıksal* | *karık dökük* | ~ *düzeyle* | *cinsel* | *anlamalı* || *fırtınalı* | *kısacık* | *nikâhsız* | *sıradan* | *tutkulu* | *yepyeni* | ~ *yıllık* | *zoraki* | *zorunlu*

berber • Saç ve sakalın kesilmesi, taranması ve yapılması işiyle uğraşan veya bunu meslek edinen kimse, erkek berberi, perukar. *biyıklı* | *imansız* | *acemi* || *başı açık* | ~ *boylu* | *cici* | *dinsiz* | ~ *hükümlü* | *karşı* | ~ *kesen* | *meşhur* | *o* | ~ *önceki* | *sevimli* | *ucuz* | *uzun boylu* | *yaşlıca* **berber salonu** • Büyük berber dükkânı. ~ *koltuklu* | ~ *mükellef* **berber takımı** •

berberlik

Berberin içinde kullandığı araç ve gereçlerin tümü. **yaldızlı berberlik** • Berberin yaptığı iş. **uzun**

berduş • Başiboş, serseri kimse. **saralı** | üç beş

bere • Yuvarlak, yassı ve sipersiz başlık. **yünlü** || çeşit çeşit | ekose | hangi | lacivert | mavi | örgü | ~ tüylü | ~ yakalı

bereket • Bolluk, gürlük, ongunluk, feyiz, feyezân. • *halk ağzında* Yağmur. ~ *bin* || avuç avuç | mucizeli

beri • Konuşanın önündeki iki uzaklıktan kendisine daha yakın olanı, öte karşıtı. biraz

berjer • Arkası kabarık ve yüksek, oturacak yeri geniş koltuk. ~ *kulaklı*

bermuda • Dizlere kadar inen dar ve kısa pantolon. **diz üstü** | **paçalı**

berraklık • Berrak olma durumu, duruluk. buğulu | dipsiz | ebedî | fikrî | inanılmaz | kavramsal | mucizeli

besin • Yenilebilir, beslenmeye elverişli her tür madde, azık, gıda. • *mecaz* Yaşamak, varlığını sürdürmek için gerekli şey. *posalı* | *hayvansal* | ~ *proteinli* | ~ *vitaminli* | *katkısız* | ~ *katkılı* | *sütlü* | *kepekli* | ~ *yapraklı* | *tuzsuz* | *tanrısal* | *doyurucu* | *sodyumlu* | *kızartma* | *mucizevi* | *leziz* | *magnezyumlu* | ~ *doyuran* | *komple* | *abur cubur* | ~ *tohumlu* | *fonksiyonel* | *küflü* | *konserve* | *rafine* | *azotlu* || aptal | biricik ~ | buruk | cömert | ~ çeşitli | değerli | ~ fiyatlı | idareli | ~ kabuklu | karbonatlı | mikro | nötr | ~ özlü | posasız | sağlıklı | ~ spesifik | tek yönlü | ~ yapılı | ~ zıt **besin maddesi** • Yaşamın devamı için tüketilen enerji kaynaklarının her biri. belli başlı | münasebetsiz

besleme • Evlatlık olarak alınarak ev işlerinde çalıştırılan kız, besleme kız, beslemelik, beslek. **kel** | yetişkin

beslenme • Vücut için gerekli besin maddelerini alma. *tek yönlü* | *sağlıklı* | ~ *proteinli* | *dengeli* | *düzensiz* | *abur cubur* |

bilinçsiz || düzenli | ~ kolesterolü | negatif | optimal | suni | ~ taraflı | tek taraflı | tekdüze | ~ vitaminli **beslenme alışkanlığı** • Doğru beslenme anlayışı. **yöresel**

besmele • “Esirgeyen ve bağışlayan Allah’ın adı ile” anlamına gelen ve bir işe başlarken söylenilen “bismillahirrahmanirrahim” sözü, bismillah. **değme** | **yanık**

beste • Bir müzik eserini oluşturan ezgilerin bütünü. *ölümsüz* | *benzersiz* | *enstrümantal* | *karmakarışık* | *yakın* || atonal | bambaşka | basmakalıp | ~ başlıklı | dinsel | dokunaklı | kırık dökük | kısa | klasik | ~ konulu | lalettayın | meşhur | onca | önemsiz | özgün | özlemlî | puslu | saçma sapan | sanatlı | ~ tür | ufak tefek | ulu | ~ yüklü | yüzlerce **besteci** • *müzik* Beste yapan kimse, bestekâr, kompozitör, maestro. *ölümsüz* | *ünlü* | *klasik* | *tanınmış* || amatör | Azeri | güvencesiz | mübadil | tanrısal | ulusal | üstün **bestekâr** • *müzik* Besteci. **maruf**

beşeriyet • *eskimiş* İnsanlık. **bedbaht** | **mihaniki**

beşibirlik • Kadınların süs için takındıkları, beş tam altının bir arada bulunduğu süs eşyası, beşibiryerde, beşibirarada. dizi dizi **beşibiryerde** • Beşibirlik. **sapsarı**

beşik • Bebekleri yatırmaya ve sallayarak uyutmaya yarayan, tahta veya demirden yapılmış, sallanır bir tür küçük karyola. *iğneli* | *boyalı* || ağaç | aynalı | ~ kakmalı | kılı | mutasavver | muvafık | nakışlı | oynak | şimşir | tahta | ~ uygun | yumuşacık | zarif

beşli • *müzik* Beş müzisyenin çaldığı caz orkestrası. **harika** | **nefesli**

beşlik • Beş birimden oluşan para. **bakır** | **gıcır** | **gıcır gıcır** | ~ **sarılı**

beter • Var olan kötü durumdan daha fazla olumsuzluğa sahip olma. ~ *bin*

betik • Yazılı olan şey, kitap, mektup, tez-kere, pusula. *koca koca* ~ || kutsal | Sür-yanice

betim • Betimleme işi, betimleme. • *ede-biyat* Bir şeyi, bir kimseyi, bir olay veya duyguyu betimleyen söz veya yazı, tasvir. ~ düşkün | imgesel | matematiksel | vurucu

betimleme • Tasarlama, bir şeyi sözle veya yazıyla anlatma, göz önünde canlandırma, tasvir. *bildik* | *ince* | *karika-türize* | *şiişel* | *tarihsel* | *terminolojik* | *zengin*

beton • Çimentonun su yardımıyla kum, çakıl vb. maddelerle karışması sonucu oluşan sert, dayanıklı, bağlayıcı yapı malzemesi. • Bu malzemeden yapılmış. *mukavemetli* || *asfalt* | *dökme* | *dört köşe* | *duygusuz* | *gri* | *kapanık* | *komple* | *sert* | *yuvarlak* **beton yapı** • Betondan yapılmış bina. *asık suratlı* **beton yığını** • Betonarme yapılarla dolu yer. *gri*

bey • Erkek, eş, koca. • Erkek sıfatlarının hemen arkasına eklenir. • *tarih* Küçük bir toplumun veya küçük bir devletin başkanı. • *eskimiş* Zengin, ileri gelen kimse, bay. ~ *giyimli* | *feodal* | *orta yaşlı* | *gözlüklü* | *yaşlıca* | *falanca* | *şişman* | ~ *sakallı* | ~ *elbiseli* | *kıranta* | *zengin* | *şişmanca* | *koskocaman* | *kibar* | *şehirli* | *malum* | *küçük* | *ihhtiyar* | ~ *gözlü* | *zarif* | *namussuz* | *kravatlı* | *soylu* || *ağırbaşlı* | *asabi* | *asil* | *azgın* | *bakımlı* | *bazı* ~ | *belli başlı* | *birtakım* ~ | ~ *boyly* | *büyük* | *civan* | *çapkın* | ~ *çocuklu* | ~ *doyuran* | *fistanlı* | *fiyakalı* | *göbekli* | *hatırlı* | *hisi* | *hımbıl* | *hoppa* | *içkici* | *ikiyüzlü* | *iri kıyım* | *işi tıkrında* | *iyi yürekli* | ~ *kafalı* | ~ *karakterli* | ~ *karılı* | *kerli ferli* | *koca* | *kudretli* | *kültürlü* | ~ *lakaplı* | *laleli* | *mahcup* | *mahpus* | *meşhur* | *miyop* | *mühürlü* | *münevver* | *onurlu* | *öteki* | *prangalı* | *redingotlu* | ~ *ruhlu* | *sırnaşık* | *sıksa* | *soylu sopluy* | *soysuz* | *şık* | *tanıdık* | *tıknaş* | *tıraşlı* | *uğultulu* | *ünlü* | ~ *yaka-*

lıklı | *yakışıklı* | *yaşlı* | *yürük* | *zalim* | *zorba* **beybaba** • Çocukların babaları için kullandığı saygı sözü. • *ünlem*, *teklifsiz konuşmada* Yaşlı erkekler için kullanılan bir seslenme sözü. *kibar* | *nazık* | *uslu* **beyfendi** • Saygı belirtmek için erkek adlarının sonuna getirilen veya bu adların yerine kullanılan san. ~ *şapkalı* || *badem bıyıklı* | *bıyıksız* | ~ *boyly* | *çapkın* | ~ *elbiseli* | *gösterişli* | *gözlüklü* | *hoşsohbet* | *ikiyüzlü* | *insancıl* | ~ *kalpli* | *kerli ferli* | *kravatlı* | *kültürlü* | ~ *malum* | *muhterem* | *nüktedan* | ~ *paltolu* | *rahmetli* | ~ *rumuzlu* | ~ *saçlı* | *sağlıklı* | *şişman* | *uzun boyly* **beylerbeyi** • *tarih* Sancak beylerinin başı. *cümle* | *tolgalı* **beylik** • Bey olma durumu. *feodal* || ~ *gecelik* | ~ *kalma* | *koskocaman* | *küçükçük* **beyzade** • Soylu kimse. • *mecaz* Özenli bir biçimde büyütülmüş, nazlı kimse. *dünya görmüş* | ~ *düşkün* | *kültürlü*

beyan • Bildirme. *ihhtiyatsız* | *usulsüz* | ~ *yollu* || *asılsız* | *ek* | *ferahlatıcı* | ~ *kırıcı* | *marjinal* | *ölçüsüz* | *provokatör* | *resmî* | *seviyesiz* | *sorumsuz* | *tehditkâr* | *tek yanlı* | *tesadüfî* | *yanıltıcı* **beyanat** • Demeç, bildiri. *gerici* | *zehir zemberek* || *antipatik* | *bu* | *densiz* | *hamasi* | *isabetsiz* | *kaçamaklı* | *lüzumsuz* | *muteber* | ~ *mümasil* | *ölçüsüz* | *realist* | *saçma sapan* | *sözsel* | *şiddetli* | *zırva* **beyanname** • Bir kimşenin resmî bir kuruluşa herhangi bir durumu bildirmek için verdiği çizelge, bildirge. • Vergi yükümlülerinin belli zamanlarda, bağli oldukları vergi dairelerine verdikleri gelir bildirme belgesi. *muhtasar* | *evrensel* || *Hintçe* | *imzalı* | *sıhhi* | ~ *tasdikli* | *umumi*

beyaz • Ak, kara, siyah karşıtı. • Beyaz ırktan olan kimse. *kirli* | *mat* | *pembemsi* | *grimsi* | *tiril tiril* || *aromatik* | *binlerce* | *bir avuç* | *çiğ* | *doksan* | *duru* | *ebedî* | *edepli* | *Güneyli* | *hoayat* | *kemik rengi* | *morumsu* | *sarımtırak* | *solgun* | ~ *şapkalı* | *şaşırtıcı* **beyaz adam** • *mecaz* Sömürge ülkelerinde yerlilerin, sömürgeciler için

kullandığı söz. acımasız | sömürgeci | vahşi **beyaz eşya** • Buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi vb. ev aletlerine verilen genel ad. *ankastre* || paslı **beyaz et** • Tavuk, balık vb. etlere verilen genel ad. damarlı | leziz | löp **beyaz peynir** • Koyun, keçi, inek veya manda sütünden mayalanarak yapılan, besleyici gücü fazla bir peynir türü. *tiril tiril* || ~ delikli | ezik | ~ ısırmılık | leziz **beyaz şarap** • Sadece beyaz üzüm şirasından yapılan şarap. ~ *kadeh* || meyveli | tatlımsı **beyaz yakalı** • mecaz Üretim sürecinde bedensel gücüyle çalışmayıp düşünsel etkinlikte bulunan, maaş veya ücret karşılığında çalışan memur, teknik personel. diplomalı **beyaz perde** • Göstericiden çıkan görüntülerin üzerinde yansıdığı, sinema filminin oynatıldığı yüzey. *deva* **beyazlık** • Beyaz olma durumu. • Ağartı. *sonsuz* | *uçsuz bucaksız* | *bucaksız* | *renksiz* | *mat* | *duru* | *gürültüsüz* || alevli | amansız | birtakım ~ | buğulu | çıkma | donuk | fersiz | fildişi | ~ geçen | gölgesiz | ~ görülmemiş | hayal meyal | kapanık | kare kare | lekesiz | muazzam | nakışlı | olağanüstü | puslu | saf | sessiz | şeffaf | şekilsiz | yekpare

beygir • At. • Sadece yük taşımakta veya araba çekmekte kullanılan at. *semerli* | *yedek* | *demir kır* | *semersiz* | *çilli* || arık | binlerce | bir çift | boz | coşkun | çilekeş | elli | eşeksi | iğdiş | ihtiyar | inatçı | kurda | kuyruklu | lagar | nefesli | ölgün | soluğan | tavlı | terli | topuzlu

beyin • *anatomi* Kafatasının içinde beyin zarları ile örtülü, iki yarım küre biçiminde sinir kütlesinden oluşan, duyum ve bilinç merkezlerinin bulunduğu organ, ensefal, dimağ. • mecaz Bir şeyi yönetmede önemli görevi olan kimse. • mecaz Bilgisi, eğitimi, düşüncesi yüksek düzeyde olan kimse. *elektronik* | *gencecik* | *körpe* | *kudretsiz* | *minicik* | *görkemli* || ~ alışıktık | aptal | asil | bazı ~ | besili | binlerce | boş | ~ boyutlu | değme | densiz | des-

pot | dingin | donuk | dümdüz | dünyalı | ~ endeksli | ezilmiş | gelişmiş | genç | gevşek | hastalıklı | karmakarışık | kıt | kof | körpecik | küçücük | mahfazalı | mini | ~ muzdarip | naçiz | nurlu | olağanüstü | paslı | sansürcü | ~ serili | sistematik | sümüksü | süper | taze | teknolojik | tembel | üretken | ~ yoksun | zehirli **beyin atağı** • Beyne giden kan akımının ani bir şekilde kesilmesi veya azalması durumu. *kansız beyin fırtınası* • mecaz Bir araya gelip herhangi bir konuyla ilgili düşüncelerini tartışmaksızın açıklayarak fikir alışverişinde bulunma. *fantastik beyin hastalığı* • Beyinle ilgili hastalık. *karakterize beyin jimnastiği* • mecaz Zihin jimnastiği. *tempolu beyin tomografisi* • Beynin bu iş için geliştirilmiş bir cihazla kesitsel görüntülenmesi. *bilgisayarlı beyin kanaması* • *tıp* Beyni besleyen damarlardan bir veya birkaçının hastalık veya darbe sonucu zedelenip kanaması. *ani beyinsiz* • mecaz Akıl ve düşünce bakımından yeterli seviyede olmama, akıl yoksunluğu. *milliyetsiz* | *vatansız beyinsizlik* • mecaz Beyinsiz olma durumu. *sarsak*

beyit • *edebiyat* Anlam bakımından birbirine bağlı iki dizeden oluşmuş şiir parçası. Arapça | bir | birer | biricik ~ | bozuk | kafiye | mükemmel | nefis | sayısız ~ | seçme | son | tatsız

beyzbolcu • Beyzbol oynayan ve oynatan kimse. *çaylak*

bez • Pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma, çaput. • Pamuktan, düz dokuma. *gazlı* | *nemli* | *sabunlu* | *steril* | *pamuklu* | *ıslak* | *keten* | *mumlu* | *sirkeli* | *kuru* | ~ sarılı | *büyücek* | *temiz* | *örme* | *yaş* | *yağlı* | *yuvarlak* || al | alacalı | alacalı bulacalı | basılı | beyaz | beyazımsı | bir | bir tutam | boklu | boyama | büyükçe | çatallı | çepeçevre | ~ çizgili | dar | delik deşik | dokuma | eski | havadar | havlı | kalın | ~ kareli | ~ kiloluk | kirli | kırpık

| lacivert | ~ liralık | ~ metrelik | ölçülü | partal | pembe | pütürlü | ~ renkli | ~ serili | sterilize | tefeli | vişneçürüğü | yamalı | yırtık | yün | yünlü | zamklı **bez parçası** • Paçavra. büyücek | çürük | koyu lacivert | küçücük | lacivert | ~ metrelik | sabunlu **bez bebek** • Pamuk veya keten ipliğinden yapılan dokuma, çaputtan yapılan bebek. **minicik bez torba** • Çaputtan yapılmış ve bir şeyler taşımaya yarayan tutamaçlı torba. **büyücek**

bezdirme • Bir tür köfte yemeği. *ballı*

beze • Yumurta akı ve pudra şekeri ile yapılan bir çeşit pasta türü. • Vücutta oluşan şişlik, yumru. **birinci | kremalı | yamalı**

bezek • Süs, ziynet. • Bir eseri süslemeye yarayan motiflerin her biri. **birtakım ~ | cümle**

bezelye • *bitki bilimi* Baklagillerden, yurdumuzun her yanında yetiştirilen, fasulyeye benzer, tırmanıcı bir bitki. • Bu bitkinin yuvarlak tanesi. *konserve | etli | ~ kutu || ~ kabuklu | kavurmalı | sebepsiz | taze | yabancı **bezelye çorbası*** • Bezel-yeden yapılan çorba. *kremalı*

bezeme • Süsleme. *kıvrımlı | göz alıcı || geometrik | yüzeysel*

bezginlik • Bezgin olma durumu, usanç, yorgunluk. *dayanılmaz | müthiş | yerleşik*

bezirgân • *eskimiş* Tüccar. *kudurgan*

bıçak • Bir sap ve çelik bölümden oluşan kesici araç. • Çeşitli kesme işlerinde kullanılan keskin ağızlı araç. *sustalı | ~ saplı | keskin | ~ uçlu | kör | sivri | sapsız | paslı | ~ ağızlı | ~ kulaklı | eğri | kocaman | ağılı | oluklu | ışıltılı | ~ sarılı | ~ asılı | büyüğe | ~ kakmalı | nakışlı || acımasız | acısız | ağrısız | ahlaki | Allahsız | belalı | birer | çelik | ~ çivili | ~ dikili | düşsel | ~ esaslı | göz alıcı | gümüş | ince | kaçınıcı | kanlı | kısa | koskocaman | köstekli | kurşun | mahcup | pırıltılı | sedefli | sipsivri | siyasi | sırmalı | talihsiz | ~ tam | ~ tene-*

ke | ~ testereli | tırtıllı | uydurma | uzun | yağsız | yüzlerce

bıçaklanma • Bıçaklanmak işi. *netameli*

bıçkı • Tahta veya ağaç biçmekte kullanılan, karşılıklı iki sapı olan ve iki kişi tarafından kullanılan büyük testere. *keskin*

bıçkın • *argo* Külhanbeyi, kabadayı. *jöleli* **bıçkınlık** • Bıçkın olma durumu. *olanca | örgütlü*

bıkkınlık • Çok bıkmış olma durumu. *alacalı | bütün ~ | dayanılmaz | geçici*

bıldırıcın • *hayvan bilimi* Tavukgillerden, boz renkli, benekli, yurdumuzda en çok sonbaharda eti için avlanan, etinden ve yumurtasından yararlanılan göçebe kuş (*Coturnix*). *ikişer*

bırakılmışlık • Bırakılmış olma durumu. *~ bucaksız | uçsuz bucaksız*

bıyık • Üst dudak üzerinde çıkan kıllar. *pos | burma | düşük | kırpık | sarkık | kırçıl | kumral | kır | gür | dolgun | sivri | sarı | ak | ~ yataklı | yapıştırma | beyaz | kapkara | ince | kara | dörtköşe | matruş | ~ tüylü | kocaman | kıranta | ~ büyük | takma | sapsarı | dört köşe | yağlı || alçak gönüllü | bakımsız | bir parmak | boyama | delice | demode | dikensi | dumanlı | ~ gelen | heybetli | ipince | iptidai | isyankâr | kaba | kalın | kalkık | karmakarışık | kesik | kınalı | kırmızı | kısa | kızıl | koskoca | küt | matrak | ~ metrelik | muzip | pis | pırlı pırlı | ~ ruhlu | saçaklı | savruk | sevimsiz | seyrek | sol | tanrısız | ~ tutulmuş | ~ uçlu | ~ uygun | uzunca | yumuşacık* **bıyıklı** • Bıyığı olan kimse. *sarkık || dört köşe | gür | ~ kafalı | kara | koskocaman | pis | şişman*

biber • *bitki bilimi* Patlıcangillerden, yurdumuzda çok yetişen ve çeşitli türleri bulunan bir bitkinin tazeyken sebze olarak yenilen ürünü. • Bu bitkinin kurutulup baharat olarak yararlanılan ürünü. *dolmalık | salçalık | pul | tombul | sivri | bir tutam | yeşil | kırmızı | sirkeli | acı | bol-*

ca | konserve | ince || bir parça | bol | ~
dipli | limonlu | mantarlı | mor | patlak
biber dolması • Dolma. *zeytinyağı* | *etli*
biber ezmesi • Ekmeğe sürülerek yeni-
len kırmızı biber reçeli. **patlıcanlı biber**
salatası • İçine biber doğranarak yapı-
lan salata. *sirkeli* **biber turşusu** • Biber
kompostosu. *sirkeli*

biberiye • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden, Akdeniz çevresinde çok yetişen, güzel kokulu yapraklarını dökmeyen, çiçekleri soluk mavi renkli, çok yıllık bir bitkinin kuru su. **bir tutam**

biberon • Genellikle süt çocuklarına süt ve sulu yiyecekleri içirmekte kullanılan emzikli şişe. birkaç | ~ delikli | pembe | plastik

bibliyografya • Kaynakça. etraflı

biblio • Çeşitli maddelerden yapılan heykel, vazo vb. zarif, küçük süs eşyası. **fil-dişi** | **kıvrır zıvrır** | ~ **oyma** | **porselen** | ~ **tüylü**

biçare • Çaresizliğe yakalanış. ~ edalı |
seksen

biçem • *edebiyat* Üslup. anonim | apayrı | coşkun | farklı | kendine özgü | kıvrak | kuşkucu | yazınsal | yıkıcı **biçem bilimci**
• *edebiyat* Üslup araştırmacısı. serinkan-
lı

biçerdöver • Ekin biçen, döven, taneleri ayıran, samanı deste veya balya durumuna getiren makine. [koskoca](#) | [koskocaman](#) | [otuz](#)

biçim • Bir nesnenin dış çizgileri bakımından niteliği, dıştan görünüşü, şekil, eşkâl. • Yakışık alan şekil, uygun şekil. • Sanaat ve edebiyat eserlerinde dış görünüş, form. • Tarz. • *bilişim* Yazı ve simgelerin bilgisayarda kullanılmaya elverişli çerçevesi, düzeni, format. ~ *sistemli* | *sistematik* | *ayrıntılı* | *yoğun* | ~ *uygun* | *örtük* | *belirgin* | *geometrik* | *değişik* | *mucizevi* | *sağlıklı* | *bilinçli* | *etkin* | *somut* | *ölçülü* | ~ *koşut* | *yetkin* | ~ *orantılı* | ~

özülü | bariz | şaşırtıcı | süratli | uyumlu
| etkili | soğukkanlı | kasıtlı | sorunsuz |
dolaysız | kesin | net | düzenli | ~ esaslı
| yaygın | anlaşılmalı | oval | bambaşka
| sorunsuz | adaletli | orantısız | farklı
| dolaylı | inandırıcı | doyurucu | kararlı
| görkemli | çelişkili | rutin | ~ görülmemiş
| amansız | örgütlü | yüzeysel | şaşılmalı
sarmal | özenli | dengeli | dönüşsüz | be-
cerikli | gösterişli | engelsiz | derli toplu
| ~ kademeli | zarif | kusursuz | inanılmaz
| ~ bağımlı | alışılmış | etkileyici | esprili
| ~ kırıcı | acıklı | köklü | umursamaz |
ustalık | bağımsız | hızlı | zoraki | ~ çe-
şitli | gülünç | çözümsüz | gergin | eşit
| yuvarlak | ~ elverişli | ülküsel | şiirsel
| uygunsuz | sözel | isteksiz | ateşli | ~ en-
deksli | ritmik | ilginç | ~ saygılı | garip
| düzensiz | sanatsal | trajikomik | abar-
tılı | gerçekçi | karmakarışık | çekingen
| verimli | yazınsal | mükemmel | yalın
| veciz | yapay | eksiksiz | dilsel | uygula-
malı | ezici | fütursuz | çaresiz | olumlu
acayip | değişmez | olgun | sefil | ~ hazırlıksız
| periyodik | katışık | manidar | çok yönlü
| sert | ~ özdeş | ağır | değişken | ısrarlı
| konik | ideal | usturuplu | ~ imalı | köktenci
| feci | ~ belgeli | düşündürücü | üretken
| ~ planlı | keskin | yumuşak | ürktütücü
| ~ takılı | kanunsuz | aktif | edilgin
| ne | çelişik | simetrik | manasız
| eğlenceli | işveli | serinkanlı | alaylı
nostaljik | zorlama | tehlikeli | deminki
| ~ ağırlıklı | estetik | kırk | ~ benzer | özel
| gözü kara | sıkıcı | sessiz sedasız | edilgen
| herhangi bir | dayanılmaz | ~ yönlü | iğrenç
| kinayeli | sevecen | radikal | özgür
| şaşmaz | ~ belirsiz | anakronik | ütöpik
dağınık | seviyeli | yansız | mimari | açık seçik
| güvenilir | rasyonel | güvenli | tutarlı
| hatasız | sağlam | destansı | canlı | kuşkulu
| alafrağa | okunaklı | usulsüz | zararsız
| gizemli | beklenmez | benzersiz
| kapsamlı | aralıksız | disiplinli | klasik
| sembolik | ~ kare | alçakça | interaktif
| istikrarlı | normal | anıtsal | ustaca

abartmalı | abartmasız | acımasız | açgözlü | açık saçık | açıklamalı | açıklayıcı | afilli | agresif | ağdalı | ahenkli | ahlsız | akıllı uslu | akla yakın | alaturka | aldatici | alegorik | alelade | aleni | alımlı | alternatif | analitik | ani | anlamlı | anormal | apriori | ~ aralıklı | arı | aşılayıcı | aşırı | atılgan | ~ aykırı | ayrı | ayrıştırıcı | azametli | babadan kalma | ~ bağlantılı | banal | barbarca | ~ barışık | basit | başarılı | başarısız | baştan savma | Batılı | bayağı | baygın | beceriksiz | belirli | bencil | beşgen | beyzi | biçimsiz | bilimsel | bilinçsiz | bin türlü | binbir | binlerce | bir | birçok | bireysel | birtakım ~ | bitkin | bıçkın | ~ bulandırıcı | cinsel | çağdaş | çakırkeyif | çapraşık | çarpık | çıplak | çocuğu | ~ dayalı | değirmi | dekoratif | delici | deneşimli | derin | derişik | desteksiz | detone | didaktik | diğer | dingin | doğal | doğaüstü | doğru dürüst | doğrusal | dokunaklı | donuk | ~ dönük | dörtgen | dramatik | ~ duyulmamış | düşsel | düzgün | düzmece | efsanevi | ~ eğik | eklektik | eksik | elastiki | epik | erotik | esrarenşiz | esrarlı | etrafı | evrimci | faal | faili meşhul | fanatik | fantastik | folklorik | gecikmeli | geleneksel | gelgeç | genel | geniş | genişçe | gerici | girift | gizli | gizli kapaklı | Gotik | göreceli | görünmez | göstermelik | göz kamaştırıcı | gururlu | güneşli | gürültüsüz | ~ haiz | hantal | harika | hastalıklı | haşin | ~ havalı | hayvansal | hazırlıklı | herhangi | hiyerarşik | hırt | hoş | ~ hoşnut | hukuksal | hummalı | huzurlu | ~ içerikli | içtenlikli | iddialı | idealist | iğneleyici | ihatalı | ihtiyatlı | illegal | isyankâr | iza fi | ışıltılı | kaçak | kaçamaklı | kadını | kalıpsız | kansız | karman çorman | karşılaştırmalı | kasıtsız | kasvetli | kategorik | kati | katıksız | katmerli | kaygılı | kazançlı | kendine özgü | kesintili | kestirme | kırık dökük | kısacık | kıskanç | kıvrak | konforlu | konsantre | ~ kopuk | korunaksız | koruyucu | kökten | köstekli | kötü |

kötümser | kronolojik | kruvaze | kurmaca | laik | mahcup | mahirane | mahrem | ~ maksatlı | mantıklı | mantıksal | masalsı | mekanik | ~ menkul | meşru | mırıltılı | modern | muhtelif ~ | munis | muzip | münasip | münferit | müstehzi | mütecaviz | müthiş | nedensiz | nesnel | nezaketli | nezaketsiz | nonfigüratif | nötr | obez | olağan | olası | olaylı | olumsuz | oransız | orijinal | otantik | oturaklı | oynak | ödünsüz | öğretici | önemli | ~ örgülü | ~ örtülü | özgül | özgün | ~ paralel | pasif | pespaye | pornografik | ~ programlı | psikolojik | pürüzsüz | rafine | rahat | rastgele | rasyonalist | renksiz | resimli | romantik | saçma sapan | sade | saf | sakın | sancılı | savurgan | sebepsiz | sempatik | sevimli | silik | simgesel | sinematografik | sivri | sıkıntısız | sınırlı | sıradan | soluk | sorunlu | sosyal psikolojik | soylu | sönük | söz konusu | spiral | spontane | sugötürmez | suni | sunturlu | süreşen | sürekli | sürüngen | ~ süslü | süssüz | şahane | şairane | şehirli | şenlikli | şeytani | şimdiki | şirin | şu | tabansız | takıntılı | ~ tanımaz | tantanalı | tartışmasız | tatlı | tatminkâr | tedirgin | teferruatlı | tehditkâr | tehlikesiz | tekdüze | telaşsız | temelsiz | ~ teminatlı | tempolu | tepeden inme | tok | toplu | toplumsal | trajik | tutulmaz | ~ türlü | upuzun | utandırıcı | utanmaz | uyduruk | ~ uymaz | uyumsuz | üç boyutlu | üretici | ürkünç | ~ ürpertici | üstün | vahşi | vokal | ~ vurgulu | vurucu | yakıcı | yapıcı | ~ yaraşır | yasal | yatay | ~ yatık | ~ yatkın | ~ yazılı | yekpare | yersiz | yetenekli | yetkili | yetkisiz | yıldız | ~ yüklü | zararlı | zengin | zevkli | zorlamasız **biçimci** • Biçime sıkı sıkıya bağlılık yanlısı olma durumu. **tipik biçimcilik** • Biçimci olma durumu, formalizm. • *felsefe* Özü, içeriği yeterince önemsemeyen yalnız biçim üzerinde duran, biçime ağırlık veren görüş, formalizm. **aşırı** | **klasik** | **özel** **biçimsizlik** • Çirkinlik, yakışsızlık. **uzvi**

bidon • İçine çeşitli maddeler konulan, sac, plastik veya çinkodan yapılmış kap. *plastik* | *musluklu* || *birinci* | *hijyenik* | *kitli* | *kocaman* | *naylon* | *yetmiş*

biftek • Izgara veya tavada pişirilen, genellikle dana eti dilimi. *salçalı* || *ızgara* | *kanlı* | ~ *kemikli* | *yağsız*

bigudi • Kadınların saçlarını kıvrırmak için kullandıkları, metal, sünger veya plastikten, boru biçiminde küçük araç, sarmaç. ~ *delikli* | ~ *teneke*

bikini • Deniz, göl, havuz vb. yerlere girerken veya güneşlenirken giyilen, iki parçadan oluşan kadın giysisi. *üçgen* | ~ *çiçekli* | ~ *çizgili* || ~ *askılı* | ~ *desenli* | *fiyonklu* | *kalıplı* | *minicik* | *minik* | *pullu* | *süper* | ~ *üstlü*

bilanço • *ekonomi* Bir kuruluşun, bir ticarethanenin belirli bir dönem sonundaki veya belirli bir gündeki taşınır ve taşınmaz varlıkları ile bunları sağlamak için kullanılan öz ve yabancı kaynakları dengeli olarak gösteren çizelge, dengelem. • *mecaz* Girişilen herhangi bir işte, belirli bir süre sonunda elde edilen iyi ve kötü sonuçların karşılıklı durumu. *aktüeryal* | *analitik* | *birer* | *kararlı* | *kültürel* | *minik* | *toplumsal*

billboard • İlanların asıldığı reklam panosu. *gezici*

bildiri • Resmî bir makam, kurum veya resmî olmayan bir örgüt, topluluk tarafından herhangi bir durumu ilgililere duyurmak için yazılan yazı, tebliğ, deklarasyon, manifesto. • Bilimsel bir konuyu ele alan ve bilimsel bir toplantıda okunup tartışılan yazı, tebliğ. *dilsel* | *yazınsal* | *mutat* | ~ *uyaran* | ~ *numaralı* | *ortak* | ~ *başlıklı* | *aldatıcı* || *basılı* | *benzeri* | *beşinci* | *canlı* | *düşünsel* | *ekolojik* | *evrensel* | *felsefi* | *günlü* | *herhangi bir* | *ideolojik* | ~ *ilgili* | *insancıl* | *kısacık* | *olağan* | *öteki* | *pratik* | *saçma sapan* | *sah-te* | *sanatsal* | *sert* | *sihirli* | *siyasal* | *sözel* | *sünepe* | *toplumsal* | ~ *tür* | ~ *uyarıcı* |

uydurma | *ünlü* | ~ *yönelik* | *yüz binlerce* | *zehir zemberek* **bildirim** • Yazılı olarak yapılan açıklama, tebligat. • Bu açıklamanın yapıldığı kâğıt, ihbarname. *açık seçik* | *isimsiz* || ~ *esaslı* | *komple*

bildirişim • *teknik* İletişim. *dilsel* | *pedagojik*

bilek • Elle kolun, ayakla bacağın birleştiği bölüm. • *mecaz* Güç, kuvvet. *sol* | *ince* | *sağ* | *incecik* | ~ *kemikli* || *bıçaklı* | ~ *çıkık* | *damarlı* | *dolgun* | *işlek* | *kelepçeli* | *kıllı* | *kıvrak* | *kolsuz* | ~ *kopuk* | *kupkuru* | *kuru* | *narin* | *ön* | *sert* | ~ *sıvalı* | ~ *tüylü* | *yumuk* **bileklik** • Oyunlarda bileğin incinmesini önlemek için bileğe takılan meşin sargı. • Aksesuar amacıyla bileğe takılan ince zincir. *boncuklu* | *demir* | *deri* | *meşin* | ~ *takılı*

bileşen • *fizik* Bir bileşke oluşturan kuvvetlerin her biri. ~ *temelli* || *art* | *değişken* | *doyurucu* | *gazlı* | *ikinci* | ~ *ilişkili* | *kalıtsal* | *karakteristik* | *uçucu*

bileşik • *kimya* Birleşerek oluşmuş şey. *uçucu* | *azotlu* | *bakırlı* | ~ *oksijenli* || *çok yönlü* | ~ *demirli* | *karmaşık* | *kükürtlü* | *organik* | *reçineli* | *renksiz* | *savatlı* | ~ *yapılı* | *yaşamsal*

bileşim • Bileşme işi. • *kimya* İki veya daha çok öge bir araya gelerek yeni bir öge oluşturma, terkip. *benzersiz* | *ulusal* | *uygar* || *Batılı* | *çelişkili* | *estetik* | *iğrenç* | *ilginç* | *karbonatlı* | *kimyevi* | *köklü* | *lanetli* | *magnezyumlu* | *muhteşem* | *özgün* | *öznel* | *renksiz* | *sınıfsal* | *sodyumlu* | *sustalı* | *şaşmaz* | *ustaca* | ~ *uyaran* | *uyumlu*

bileşke • Bir araya gelme, toplasma, birleşme. • *fizik* Bir cisme uygulanan birkaç kuvvetin toplam etkisine eşit olan tek kuvvet, muhassala. *dinamik* | *evrensel* | *sinüzoidal*

bilet • Para ile alınan ve konser, sinema, tiyatro vb. eğlence yerlerine girme, ulaşım araçlarına binme veya bir talih oyununa

katılma imkânını veren belge. *aktarmalı* | ~ *ikramiyeli* | ~ *numaralı* | *çeyrek* | *bar-kodlu* | ~ *kuruşluk* | *çalıntı* | ~ *kullanılmış* | *bedava* || *astronomik* | *basılı* | *beş altı* | ~ *cezalı* | *dönüşsüz* | *geçerli* | *iki* | ~ *kalan* | *kanlı* | *kombine* | *mevsimlik* | ~ *milyarlık* | *mor* | ~ *paralık* | *resimli* | *sezonluk* | *tarafsız* | *tek yönlü* | *ucuz* **bilet geliri** • Seyirden elde edilen hasılat. **sezonluk biletçi** • Bilet satan görevli. *uyku sersemi* || *açıkgöz* | ~ *numaralı*

bilezik • Genellikle altın, gümüş vb. elementlerden yapılan ve bileğe süs için takılan halka. *altın* | *burma* | *pırlanta* | ~ *kakmalı* | *bir çift* | *alüminyum* | *deri* | ~ *sarılı* | *pırlantalı* || *altın sarısı* | *boncuklu* | *cam* | ~ *çeşitli* | ~ *desenli* | *dizi dizi* | ~ *eğreti* | *enli* | *gümüş* | *incecik* | *işlemeli* | *ışıl* | *ışıl ışıl* | *kalın* | ~ *köşeli* | ~ *motifli* | *okkalı* | *pırlıtlı* | *rengârenk* | *statik* | *şıkır şıkır* | ~ *taşlı* | *yaldızlı* | *yeni* | *zümrüt*

bilge • Bilgi, ahlak ve olgunluğa sahip olma. *eski* || ~ *burunlu* | *cömert* | *eşsiz* | ~ *hevesli* | *inançlı* | *inandırıcı* | *kırgın* | ~ *menkul* | *olgun* | *ölçülü* | *susturucu* | *yaşlı* | *yiğit* | *zoraki* **bilgelik** • Bilge olma durumu ve niteliği. *ağırbaşlı* | ~ *çeşit* | *çocuksu* | *destansı* | *doyurucu* | *düzmece* | *kaypak* | *kutsal* | *lepiska* | *mütevazı* | *örtük* | *savaşçı* | ~ *tür*

bilgeleşme • Bilgeleşmek işi. *serinkanlı*

bilgi • İnsan aklının erebileceği olgu, gerçek ve ilkelerin bütünü, bili, malumat. • Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek, malumat, vukuf. • Bilim. • *bilişim* Kurallardan yararlanaarak kişinin veriye yönelttiği anlam. *dolma* | *kulaktan dolma* | *istatistiki* | *ayrıntılı* | *ansiklopedik* | *aydınlatıcı* | *istatistiksel* | *teknik* | *yüzeysel* | *yarım yamalak* | *biyografik* | *doyurucu* | *tamamlayıcı* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *etrafı* | *tanıtıcı* | *yanıltıcı* | *lüzumsuz* | *sair* ~ | *açıklayıcı* | *siyasal* | *engin* | *bilimsel* | *yalan yanlış* | *kuramsal* | *pratik* | ~ *uyarıcı* | *sağlam* | *kıt* | *ge-*

rekli | *sözel* | *deneysel* | *karşılaştırmalı* | *jeolojik* | ~ *özlü* | *detaylı* | *uygulamalı* | *gerçeğe uygun* | *ek* | *önemli* | *temelsiz* | *ilginç* | *evrensel* | *şu* | ~ *esaslı* | *mahrem* | *uydurma* | *kırık dökük* | *tırı vırı* | *gizli kapaklı* | *asimetrik* | ~ *nitelikli* | *fabrikasyon* | *kitabı* | *tüm* ~ | ~ *alakalı* | *can alıcı* | *astrolojik* | *sınırlı* | *gerçeğe aykırı* | *temel* | *teorik* | *asılsız* | *nesnel* | *yeterli* | *yararlı* | ~ *değgin* | *düzmece* | *akademik* | *kadim* | *sistematik* | *derme çatma* | *geniş* | *kesin* | *kalıplaşmış* | *yarayışlı* | ~ *belgeli* | ~ *hazır* | *otantik* | *tarihsel* | *gereksiz* | ~ *dereceli* | *genel* | *şaşırtıcı* | ~ *zıt* | *yöresel* | *demografik* | *bunca* | *duyusal* || *abuk sabuk* | *abur cubur* | *aceleci* | *açık seçik* | *açık yürekli* | *açıklamalı* | *alakasız* | *alelade* | *alfabetik* | *amatör* | *ampirik* | *anlamsız* | *anlık* | *asal* | *astronomik* | ~ *aykırı* | *bambaşka* | *basılı* | *bazı* ~ | *benzeri* | *benzersiz* | *beylik* | *bilindik* | *bir sürü* | *bir yığın* | *birazcık* | *bölük pörçük* | *böyle* | *bütünsel* | ~ *çeşit* | *çevresel* | *çıplak* | *çok yönlü* | ~ *dair* | *demode* | *derece derece* | *derli toplu* | *dinî* | *dipsiz* | ~ *dönük* | *düzensiz* | *düzeysiz* | *edebî* | *eklektik* | ~ *elverişli* | *endokrinolojik* | *epistemolojik* | *esrarengiz* | *etnolojik* | ~ *farksız* | *faidalı* | *faidasız* | *fazla* | *felsefî* | *fitri* | *fonksiyonel* | *geçersiz* | ~ *gelen* | *geleneksel* | *genişçe* | *gizil* | *güncel* | ~ *haiz* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *hukuki* | *iç açıcı* | *içgüdüsel* | *ilişkisiz* | *ilmî* | *ispatlı* | *kalıtsal* | ~ *kalma* | *kapsamlı* | *karanlık* | *katil* | *kavramsal* | *kentli* | *kimi* ~ | *kişiye özel* | *kırpıntı* | *kıvrır zıvrır* | *kozmetik* | *kötüleyici* | *kritik* | *kronolojik* | *kültürel* | *kümülatif* | ~ *layık* | *lojistik* | *mahdut* | *manevî* | *meteorolojik* | *metodolojik* | *mevcut* | *minimal* | *mufassal* | ~ *müstenit* | *nazari* | *nice* ~ | *nostaljik* | *nötr* | *nurlu* | *olumlu* | *optimal* | *örtük* | *öznel* | *patolojik* | *pedagojik* | *politik* | *pornografik* | *rafine* | *rastgele* | *sağlıklı* | *sahici* | *sahih* | *somut* | *sözsüz* | ~ *spesifik* | *statik* | *şüpheli* | ~ *tarafı* | *tartışmalı* | *tek yönlü* | *toplu* | *uygulayım* | *üstün* |

yanlış | ~ yarar | yavan | yeni | yepyeni | yerli | yüce **bilgi ağı** • Bilgiye ulaşmayı sağlayan bağlantıların tümü. ~ örülü **bilgi akışı** • Bilgi aktarımı. **tek yanlı** | yatay **bilgi çağı insanı** • Bilişim ile iletişim teknolojilerini kullanmaya yatkın insan tipi. **üretken bilgi dağırcığı** • Bir kimsenin bildiklerinin tamamı, bilgi envanteri, bilgi varlığı. **engin bilgi kaynağı** • Belirli bir bilginin çıktığı yer. **bütüncül** | devasa | eşsiz | yegâne **bilgi kutusu** • Çok bilgili, çok şey bilen kişi. ~ ayaklı **bilgi notu** • Çeşitli bilgilerin yazılı olduğu küçük kâğıt. **açıklayıcı bilgili** • Bilgi sahibi olan, malumathı, malumattar, malumat sahibi, haberli kişi. **son derece bilgin** • Bilimsel bir konuda çok bilgisi olan kimse, bilimci, âlim kişi. **süper** | **ünlü** | **imansız** || anadan doğma | Avrupalı | Batılı | bir sürü | bulunmaz | çok yanlı | çok yönlü | değerli | dini bütün | inançlı | Kazak | kökenli | meşhur | onurlu | sabırlı | salahiyyetli | saygın | seçkin | sözde | tanınmış | tutarlı | usta | ~ uyaran | ünsüz | yaman | ~ yürekli **bilgisizlik** • Bilgisiz olma veya bilgi yokluğu durumu, bilisizlik, cahillik, cahiliyet, cehalet. **korkunç** | **üzücü**

bilgiçlik • Bilgiç olma durumu. lüzumsuz | ~ mahsus

bilgilendirme • Bilgilendirmek işi. • Alt makamın üst makama bir konuda özet olarak verdiği bilgi veya açıklama, briefing. **periyodik** | **tek yanlı**

bilgisayar • **bilişim** Çok sayıda aritmetiksel veya mantıksal işlemlerden oluşan bir işi, önceden verilmiş bir programa göre yapıp sonuçlandıran elektronik araç, elektronik beyin. **diz üstü** | **markalı** | ~ **temelli** || allahlık | ~ ayaklı | benzersiz | biyolojik | bunca | çalıntı | dev | devasa | ~ dolusu | ~ fiyatlı | ~ kasalı | klavyeli | ~ kumandalı | külüstür | lisanslı | ~ maliyetli | ~ onaylı | ölçülü | portatif | ruhsuz | sorunsuz | ~ tabanlı | ~ tür | uzaktan ku-

mandalı | zirzop **bilgisayar sistemi** • Bir bilgisayarda bulunan sistemlere verilen genel ad. **becerikli** | **ihbarlı bilgisayar ünitesi** • Bilgisayar birimlerinden her biri. **komple bilgisayarıcı** • Bilgisayar programcısı, yapımcısı veya mühendisi. o

bilim • Evrenin veya olayların bir bölümünü konu olarak seçen, deneye dayanan yöntemler ve gerçeklikten yararlanarak sonuç çıkarmaya çalışan düzenli bilgi, ilim. • Genelgeçerlik ve kesinlik nitelikleri gösteren yöntemli ve dizgesel bilgi. • Belli bir konuyu bilme isteğinden yola çıkan, belli bir amaca yönelen bir bilgi edinme ve yöntemli araştırma süreci. **deneyssel** | **manevi** | **sosyal** | **pozitif** | **çağdaş** | **uygulamalı** | **siyasal** | **toplumsal** | **mekanik** | **araşsal** || akademik | akılcı | benzeri | bir sürü | disiplinli | doğal | dosdoğru | düzmece | idari | ~ ilgili | kozmik | köklü | kuramsal | matematiksel | neşeli | objektif | olanca | öteki | özgür | sistematik | skolastik | teorik | tüm ~ | ~ tür | universal | yarınki | zahîrî **bilim adamı** • Bilimsel çalışmalarla uğraşan kimse, bilim kadını, bilim insanı, bilgin, âlim. ~ **ruhlu** | **göz-lüklü** | **Batılı** || Avrupalı | bilinen | bir sürü | değerli | doktoralı | dört dörtlük | evrimci | genç | gösterişli | hoşsohbet | iddialı | kadersiz | karamsar | kelli felli | kravatlı | saygın | tanınmış | uluslararası | yabancı **bilim dalı** • Belirli bir bilim alanının ayrıldığı çeşitli dallardan biri. **değişik** | **evrensel** | **görelî** | **koskoca bilim insanı** • Bilim adamı. **değerli bilim kanunu** • Kesin olarak ispatlanmış bilimsel teori. **geçerli bilim kolu** • Bilim dalı. **olumlu bilim kurgu** • Çağdaş bilim verileriyle düş gücünden oluşan film, roman vb. **fantastik** | saçma sapan **bilimci** • Bilgin. **genç** | **sosyal** | **sivil** | **saygın** || Batılı | değerli | etkin | ~ gönüllü | ~ huyly | kazak | kökenli | onurlu | sahici | tutkulu | yabancı **bilimsel** • Bilimle ilgili, bilime dayanan, ilmî olan konu. **sözde**

bilinç • İnsanın kendisini ve çevresini tanıma yeteneği, şuur. • mecaz Temel bilgi, temel görüş. • ruh bilimi Algı ve bilgilerin zihinde duru ve aydınlık olarak izlenme süreci, şuur. *bireysel | ulusal | sınıfsal | yazınsal | doğüstü | yapay | ortak | politik | aydınlatıcı | evrensel | tarihsel | çağdaş | siyasal || alt | atak | aydınlık | ayrı | bereketli | busbulanık | cılız | çeyrek | ~ dair | demokratik | eksiksiz | felsefi | feminen | gündelik | ~ ilişkin | inanılmaz | insanüstü | kendiliğinden | kendine özgü | keskin | kolektif | ~ kopuk | kozmik | kuramsal | malul | muhalif | özenli | sıradan | ~ tam | uykusuz | üretici | yaratıcı | yorgun | zihinsel bilinçaltı* • *ruh bilimi* Bilinç dışı olmakla birlikte, dilendiğinde kapsamındakilerin bilince çağrılabilirdiği zihin bölgesi, şuuraltı, tah-teşşuur. *engin || anonim | ayıplı | örgütsel | ürkünç bilinçli* • Bilinci olan, şuurlu kişi. görgüsüz | son derece *bilinçlilik* • Bilinçli olma durumu, şuurculuk. *herhan-gi bir | toplumsal | yarı bilinçsizlik* • Bi-linçsiz olma durumu, şuursuzluk. *barbar | ~ aylık | ayını*

bilinçlenme • Bilinçlenmek işi, şuurlanma. *kulaktan dolma || politik | tinsel*

bilinmez • Bilinmeyen herhangi bir şey. gizemli

bilış • *ruh bilimi* Canlının, bir nesne veya olayın varlığına ilişkin bilgili ve bilinçli duruma gelmesi, vukuf. *apayrı | insani*

billur • Kesme cam, kristal. • *halk ağzın-da* Koç yumurtası. *saf | kesme || ışıltılı | kırmızı | parlak | yusuvarlak*

bilmece • Bir şeyin adını anmadan nite-liklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma. • *me-caz* Bilinmeyen şey, muamma. *çapraz | karmakarışık || çocuksu | didaktik | fel-sefi | girift | güç | hoş | kozmik | nakışlı | natamam*

bilmem ne • Nedeni, sebebi bilinmeyen durum veya konu. *muhteşem*

bilmezlik • Bilememe durumu, cehalet. hastalıklı

bilye • Çocukların oynamak için kullandığı taş, maden, toprak, cam vb.nden yapılmış küçük yuvarlak nesne, misket, cıncık, zıpzip. *cam || bir sürü | çelik*

bin • Dokuz yüz doksan dokuzdan sonra gelen sayı. • Bu sayıyı gösteren 1000 ve M rakamları. *altmış | elli | sekiz | ikişer | yirmi | seksen | otuzar | birkaç || ~ ka-lan | net | nice ~ bin lira* • Bin birimden oluşan para. *elli | gıcır bin tane* • Bin parçadan, bin adetten oluşan kimse veya nesne. *kaç*

bina • Yapı. *~ katlı | ~ hasarlı | iki katlı | ahşap | metruk | ~ odalı | devasa | kârgir | atıl | modern | Gotik | büyükçe | beto-narme | aynalı | kasvetli | ~ görünümlü | yüksek | derme çatma | sevimsiz | ruhsat-sız | neoklasik | eski | harikulade | ~ kub-beli | dayanıksız | temelsiz | doğru dürüst | sembolik | asık suratlı | ~ kapasiteli | koyu kırmızı | tapusuz | yıkık | mütevazı | uygunsuz | hantal | koca koca ~ | lüks | harap | ~ mahsus | camlı | asil | heybet-li | ~ asırlık | bakımsız | kunt | bahçeli | konforlu | şimdiki | mendebur | ~ örülü | tarihi | ~ planlı | ~ çevrili | muazzam | resmî | küllüstür | ~ yataklı | boyasız | cumbalı | kerpiç | dört köşe || alımlı | alternatif | altıgen | anıtsal | Avrupalı | badanalı | badanasız | bahis konusu | ba-kımlı | bambaşka | basınçlı | bazı ~ | bem-beyaz | benzer | beş on | beyaz | biçimsiz | ~ bitişik | boktan | bütün ~ | büyücek | büyük | cansız | çarpık | ~ çatılı | çirkin | daracık | darmaduman | dayanaksız | ~ delikli | derli toplu | ~ desenli | dizi dizi ~ | dörtgen | ~ elverişli | emektar | emniyet-li | ~ farksız | fazla | gri | güneşli | ~ haiz | harçsız | hasarsız | herhangi bir | hurda | iddiasız | ıssız | jakuzili | kaçınıcı | ~ kalan | ~ kanatlı | kapılı | kapkara | kendine has*

| kepaze | ~ kesen | kirli | kışlık | koca | kocaman | komşu | kredili | kurşunu | kü-bik | lanetli | lojistik | loş | mahkemelik | makyajsız | manasız | mekruh | moda | muhkem | muhteşem | mülhak | mütevazı | ~ nazır | ~ numaralı | ~ oymalı | özen-siz | ~ penceresiz | prefabrik | ~ ruhsatlı | rutubetli | sağlı sollu | sıcacık | şeddadi | şirin | tanınmış | taş | tekinsiz | tılsımlı | uçuk | uyumsuz | ünlü | üslupsuz | yan | ~ yaramaz | yatay | yepyeni | yerden yapma | yıkık dökük | ~ yıllık | ~ yüzlü **bina kü-mesi** • Belirli bir alanda bulunan birden çok bina grubu. **müstekreh**

binbaşı • *askerlik* Orduda rütbesi yüzbaşı ile yarbay arasında bulunan ve asıl görevi tabur komutanlığı olan subay. *kurmay* | *kidemli* | ~ *gözlü* | *babacan* | *havacı* || atlı | emekli | hakiki | muhterem | müte-kait | olur olmaz | ~ omuzlu | ~ sopalı | uzun boylu | yakışıklı

binek • Binmeye yarayan otomobil, at vb. ~ liralık | sekiz **binek hayvanı** • Binme-ye yarayan at vb. hayvanlara verilen ge-nel ad. **semavi**

binici • Ata binen kimse. **lisanslı** | ~ süslü | yaman | yanlış | zorlu

binıt • *eskimiş* Binilecek taşıt veya hay-van. **dayanaklı**

binlik • Bin birimden oluşan para. • Yak-laşık bir litrelik büyük şişe. **gıcır** | **gıcır gıcır** | **koskoca** | **mor**

binyl • Bin yılı içine alan zaman dilimi, milenyum. **üçüncü**

biodizel • Organik yağların baz ve alkolle karıştırılarak dizel yakıtı dönüşmesiyle elde edilen ürün. ~ **katkılı**

bira • Arpa ile şerbetçi otunun mayalan-dırılmasıyla yapılan bir içki, arpa suyu. ~ *şişe* | ~ *fıçı* | *duble* | ~ *köpüklü* | *buzlu* | *alkolsüz* | ~ *bardak* | *soğuk* | ~ *sarı* | ~ *içimli* | *limitsiz* | ~ *kutu* || ~ *adlı* | bir yudum | birer | bol | buruşuk | ışıltılı | ~ kadeh | küstah | olağanüstü | ~ sonraki

| üçer | ünlü **biracı** • Bira içen kimse. kesin **birahane** • Genellikle bira içilen, aynı zamanda çabuk hazırlanan bazı sı-cak veya soğuk yemeklerin de yenildiği yer. *salaş* || ıslak | **koskoca** | **sefil** | **serin**

birader • Erkek kardeş. *takunyalı* || **çoklak** | **müsrif** | **öz** | **problemlı**

bireşim • Parçaların veya öğelerin bir ara-ya getirilerek oluşturduğu bütün. • *kim-ya*, *felsefe* Sentez. **özgün** | **tutarlı** | **yazın-sal** | **yoğun**

birey • Kendine özgü nitelikleri yitirme-den bölünemeyen tek varlık, fert. • Doğa bilgisinde türü oluşturan tek varlıklardan her biri. • *toplum bilimi* Toplamları oluş-turan ve düşünsel, duygusal, iradeyle il-gili nitelikleri toplum içinde belirlenen insanların her biri, fert. *diyabetik* | *ahlak-lı* | *özgür* | *sorunlu* | *bağımsız* | *yetenekli* | ~ *yetişmiş* | *sabıkalı* | *yaratıcı* | *olgun* | *bi-seksüel* | *sorunsal* | *sorumsuz* | *gelişmiş* || *alınan* | ~ *alışkın* | *amaçsız* | *antrenmanlı* | *apolitik* | *asal* | *atomik* | *başarılı* | *Batılı* | *bencil* | *benzeş* | *çekingin* | *değerli* | *di-ğer* | *duyarsız* | *düşünceli* | *engelsiz* | *eşit* | *fukara* | *gelişkin* | *görme engelli* | *güçsüz* | *güvensiz* | *hesapçı* | *heterojen* | *hırslı* | *homojen* | *hümanist* | *ilintisiz* | *inatçı* | *kabiliyetli* | ~ *kilolu* | *kollektif* | ~ *kopuk* | *kültürlü* | *marjinal* | *mutlu* | *naçiz* | *orta yaşlı* | *ortalama* | *otistik* | *örgütlü* | *özerk* | *özverili* | *rasyonel* | *sağlıklı* | *sigortasız* | *sıcakkanlı* | ~ *sorumlu* | *tatminsiz* | *uyum-suz* | *üretken* | ~ *vasıflı* | *vatanperver* | *ya-rarlı* | *yırtıcı* | *yurtsever* | *âciz* **bireyeci** • Bireyi önceleyen bir dünya görüşüne sa-hip kimse. **bilinçsiz bireycilik** • *toplum bilimi* Bireylerin yararlarını toplumsal yararlardan daha üstün veya daha önem-li sayan öğretisi, tutum veya politikaların genel adı, ferdiyetçilik, individualizm. **cılız** | **liberal** | **yoğun bireysellik** • Bire-yi önceleyen bir dünya görüşü. **gelişkin** | **kendine özgü**

biri • Bir tanesi. • Bilinmeyen bir kimse.

bambaşka | *hırslı* | *tanıdık* | ~ *boylu* | ~ *ruhlu* | *esprili* | *utangaç* | *gözlüklü* | *karizmatik* | *sempatik* | *güvenilir* | ~ *düşkün* | *göbekli* | *rastgele* | *sıradan* | *sorumsuz* | ~ *sakallı* | ~ *giyimli* | *orta boylu* | *sıcak-kanlı* | *çekingan* | *beceriksiz* | *iyi yürekli* | *sıksa* | *gençten* | ~ *gözlü* | *aklı başında* | ~ *yüzlü* | *becerikli* | *asabi* | *şişman* | *kıskanç* | ~ *elbiseli* | *orta yaşlı* | *bizden* | ~ *kalpli* | *sabırsız* | *kumral* | *başka* | ~ *kafalı* | *inançlı* | ~ *şapkalı* | *cimri* | *zengin* | *çalışkan* | *zayıf* | *cömert* | *konuşkan* | *uzun boy-
lu* | ~ *omuzlu* | *varlıklı* | *insancıl* | *gözü kara* | *yaşlıca* | *üniformalı* | *şişmanca* | *disiplinli* | *sessiz* | *kültürlü* | ~ *burunlu* | *bencil* | ~ *görünümlü* | *hastalıklı* | *idealist* | *vatansever* | ~ *gelen* | *yakışıklı* | ~ *kaşlı* | ~ *yapılı* | *huysuz* | *inatçı* | *ölmüş* | *cana yakın* | *hayırsever* | *evhamlı* | *kinci* | ~ *tutulmuş* | ~ *çizmeli* | *kara kuru* | ~ *kiloluk* | *yurtsever* | *alımlı* | *ağırbaşlı* | ~ *karakterli* | *tıknaz* | *tecrübesiz* | *somurtkan* | ~ *saçlı* | *ahlaklı* | *edepsiz* | *küstah* | ~ *kıyafetli* | *huzurlu* | *burnu büyük* | *takıntılı* | *çocuk ruhlu* | *alakasız* | *uyumsuz* | *ayrıcalıklı* | *duygulu* | *güçsüz* | *yepyeni* | *tutkulu* | *anlayışlı* | *iğrenç* | *bıyıklı* | *sarışın* | *sevecen* | *esmer* | *sağır* | *varsıl* | *aptal* | *açıkgöz* | *mesafeli* | *kıllı* | *bilinmedik* | *görgüsüz* | *heybetli* | *yetenekli* | *duygusuz* | *amatör* | *dazlak* | *bilgili* | *kaygılı* | ~ *göMLEKli* | *içkici* | *güvensiz* | *önemli* | *rütbeli* | *yatalak* | ~ *benizli* | *iri yapılı* | *aceleci* | *olgun* | ~ *saygılı* | *cesur* | *azimli* | *korkak* | *halim selim* | ~ *lakaplı* | *soluk benizli* | *ümitsiz* | *serseri* | ~ *kilolu* | *sivil* | *soylu* | *arsız* | *başarılı* | *pos bıyıklı* | *deneyimsiz* | *ciddi-yetsiz* | *suçsuz* | *tabiatlı* | *basit* | ~ *sarılı* | *iri* | *kafasız* | *sorunlu* | *tahammülsüz* | *dirayetli* | *yaşlı başlı* | *yoksul* | *kıranta* | *sevimsiz* | *kravatlı* | *münhasır* | *saygın* | ~ *benzer* | *bodur* | *geveze* | *şerefli* | *özel* | *bastonlu* | ~ *çehreli* | *nüfuzlu* | *karamsar* | *tembel* | *dini bütün* | *mütevazı* | *fevri* | ~ *çocuklu* | *adi* | *çok yönlü* | *kırış kırış* | *atak*

| *zarif* | *yakın* | *önemsiz* | *kentli* | *dangalak* | *şımarık* | *kompleksli* | *bunalımlı* | *tedirgin* | *yabancı* | *yufka yürekli* | *hinoğlu* | *paralı* | ~ *hevesli* | *değersiz* | *geri kalmış* | *şüpheli* | *düzenli* | *ikiyüzlü* | *dürüst* | ~ *evli* | *nasıl* | *canlı* | *deneysiz* | ~ *uygun* | *kibirli* | *oturaklı* | *mazbut* | *ufak tefek* | *isimsiz* | *titiz* | *sakalsız* | *ceketsiz* | *edilgen* | *cübbeli* | *namuslu* | *ülkücü* | *top sakallı* | ~ *bilmiş* | *yanık sesli* | *asosyal* | *tanınmış* | *farklı* | *gösterişsiz* | *bacaklı* | *arabalı* | ~ *ceketli* | ~ *adlı* | *emniyetli* | *mert* | *sapasağlam* | *yüzsüz* | *iyi kalpli* | *kararlı* | *saygısız* | *kelli felli* | *düşünceli* | *görme engelli* | ~ *isimli* | *okumuş* | *yumuşak* | ~ *zekâli* | *hatırlı* || *acımasız* | *açık elli* | *açık fikirli* | *açık sözlü* | *açık yürekli* | *agresif* | *ağlamaklı* | *ağzı kenetli* | *ağzı sıkı* | *ahmak* | ~ *alakalı* | *alelade* | *alımlı* | *çalımlı* | *alınan* | *alkolik* | *Allahsız* | *altmışlık* | *amaçsız* | *arabasız* | *arık* | *arkalı* | *asık suratlı* | ~ *asıllı* | *Avrupalı* | *ayağına çabuk* | ~ *ayaklı* | *aydın* | *ayyaş* | *badem bıyıklı* | *bağımsız* | ~ *bağlantılı* | *bakımsız* | *bastıbacak* | *başarısız* | *başı açık* | *başıboş* | ~ *bayraklı* | *beklenmedik* | *belirli* | ~ *belirsiz* | *bilinçsiz* | ~ *bilinmeyen* | *bisikletli* | *bitkin* | *bıçaklı* | *bıkkın* | *boyu boslu* | *boysuz* | *böyle* | *burnu havada* | *cahil* | *canı sıkın* | *cansız* | *cazibeli* | *cesaretli* | *cesaretsiz* | *civan* | ~ *cüsseli* | ~ *çabuk* | *çağdaş* | *çakal* | *çalımlı* | *çapkın* | ~ *çarıklı* | *çatık kaşlı* | ~ *çerçevesi* | *çirkin* | ~ *çıkışlı* | *çolak* | *çopur* | *dağınık* | *dargın* | ~ *dayanıklı* | *dayanıksız* | *dayanılmaz* | *dedikoducu* | *değişik* | *deli* | *deli dolu* | *delişmen* | *deneyimli* | *dengeli* | *derbeder* | *derin* | *devamlı* | *dikkatli* | *diktatör* | *dilsiz* | ~ *dirençli* | *diri* | ~ *dişli* | *Doğulu* | *doğuştan* | ~ *dolmuş* | ~ *dolu* | *dostça* | *doymuş* | ~ *dönük* | ~ *dudaklı* | *dul* | ~ *duyarlı* | *dümdüz* | *dünya görmüş* | *dünya güzeli* | *düşsel* | *düşüncesiz* | *düzensiz* | *düzeysiz* | *egoist* | ~ *eğilimli* | ~ *eğitilmiş* | ~ *ehliyetli* | *ekmeksiz* | *eksantrik* | *elden düşme* | *eli açık* | *eli ayağı düzgün* | *eli sıkı* | *eli yatkın* | *eli yüzü düzgün* | *enayi* |

eski | esmerce | esrarlı | eşit | etkin | evcil
 | ezik | faal | ~ farksız | faziletsiz | ~ fikirli
 | fodul | gaip | gayretli | ~ geçen | geçim-
 siz | geçmişsiz | gelişigüzel | gelişmiş |
 gencecik | genç | genç irisi | girişken |
 göçebe | ~ göğüslü | ~ görevli | ~ görmüş
 | gösterişli | gözü açık | gururlu | güçlü
 | güçlü kuvvetli | Güneyli | güzel | hafif
 | hain | halim | hayırsız | haylaz | hay-
 vansever | hazin | hazımlı | hazırcevap |
 heteroseksüel | hissiz | hımbıl | hınzır |
 hırpani | hoşgörülü | ~ hoşnut | hoşsohbet
 | içe dönük | iddiasız | imanlı | imansız |
 inanılmaz | ince | insanüstü | ipsiz | ipsiz
 sapsız | ~ iradeli | iri kıyım | ~ işaretili | işe
 uygun | işi tıkırında | işlek | işsiz güçsüz
 | iyi huylu | iyiliksever | iyimser | kaba
 saba | ~ kadrolu | kaknem | ~ kalan | kalın
 kafalı | kalleş | kalpaklı | kambur | kanlı
 canlı | kansız | kararsız | ~ karışık | kart
 | katı yürekli | katmer katmer | kaygısız
 | ~ kemikli | keskin | kibar | kindar | kirli
 | kişiliksiz | kitapsız | kıdemsiz | kılıksız
 | kıpır kıpır | kısacık | kısmetli | ~ koca-
 lı | kof | komik | komple | konuksever |
 korkunç | korunaklı | kökenli | köksüz |
 köktenci | köpekli | kösele suratlı | kötü
 | kravatsız | ~ kulaklı | kumsuz | kurnaz |
 kuşkucu | küfürbaz | külyutmaz | lacivert
 | ~ layık | liberal | liyakat sahibi | lüzum-
 suz | maceracı | maceraperest | madrabaz
 | mağrur | mahcup | malın gözü | mantık-
 lı | marifetli | maruf | maskeli | matruş |
 medyatik | mektepli | meraklı | meşhur |
 meşin | meteliksiz | mevhum | ~ meyilli |
 ~ mizaçlı | mızız | muhteris | ~ muhteva-
 lı | ~ muzdarip | muşambalı | mutaassıp
 | muteber | muzır | münasip | müselleme
 | mütebessim | nahif | namussuz | nüke-
 tedan | ocaklı | okuryazar | olur olmaz |
 onursuz | orta boy | ~ otoriter | oynak |
 öfkesi burnunda | ön yargılı | öngörülü |
 ~ önlüklü | ~ örülü | ~ özentili | ~ paltolu
 | paragöz | parasız | partisiz | patavatsız |
 pis | pırıltılı | pısırsık | ~ planlı | profesyo-
 nel | ~ puanlı | rahmetli | renksiz | ruhani

| ~ rumuzlu | sabırlı | sağduyulu | sağlam
 | sağlıklı | sahici | sakar | sakat | sakın |
 sakıncalı | sakıngan | samimi | sanatsever
 | sapsarı | ~ sarıklı | sefil | serinkanlı | ~
 sesli | sevgisiz | seviyeli | sigarasız | silik
 | sinsiz | sizden | sıcacık | sıkı | ~ sıvalı
 | sofistike | sokulgan | soluk | sorunsuz
 | sportmen | statükocu | sulu | suratsız |
 sümsük | sütü bozuk | şakrak | şanslı | şe-
 hirli | şen şakrak | şişko | şiveli | takkeli
 | tasasız | taş kalpli | tatminsiz | tehlikeli
 | tekdüze | tel | temiz yürekli | tertipli
 | tesettürlü | tiksindirici | tıraşlı | tıraşsız |
 toplum dışı | torpilli | trençkotlu | tutku-
 suz | uçuk | ufacak tefecik | ukala | utan-
 maz | uygar | uyumlu | uyuşuk | uzaylı
 | üniformasız | vatanperver | vefakâr |
 vehimli | vicdansız | vurdumduymaz | ~
 vurgun | yağız | yalancı | yalnız | yanlı
 | yapışkan | yapmacık | ~ yaramaz | ~ yarar
 | yaratıcı | yaşlı | ~ yeminli | yenilikçi
 | yerinde | yeteneksiz | yeterli | yetişkin |
 ~ yetmiş | yetmişlik | yiğit | yırtık pırtık
 | yoz | yusuvarlak | yüzeysel | zararsız |
 ~ zıt | züppe **birisi** • Herhangi bir kimse.
orta yaşlı | *yaşlı* || ağır | bıyıksız | boylu
 boslu | davetsiz | gayretkeş | geri kafalı |
 günahsız | hoşnutsuz | iradesiz | iri | kaba
 saba | keçi sakallı | ~ kıyafetli | kompetan
 | laik | makbul | ~ menkul | meraklı | min-
 yon | paspal | pis | sağcı | samimi | şerefli
 | şımarık | ülkücü | yaşlıca

birikim • Birikme, bir yerde toplanıp yı-
 gılma. • Bilim veya sanat alanında sahip
 olunan bilgi, repertuar. • *ekonomi* Bi-
 riktirilen mal veya para. • *toplum bilimi*
 Toplumların kültürel varlıklarının geli-
 şip genişlemesi ve uygarlık düzeyinin
 yükselmesi süreci. ~ *yıllık* | *tasavvufi* |
yazınsal | *düşünsel* | ~ *ciltlik* | *kültürel*
yaşamsal | ~ *asırlık* | *yoğun* | *entelektüel*
 | *tarihsel* || aristokrat | arkeolojik | belirli
 | bilimsel | bireysel | devasa | epidemik |
 etkileyici | felsefi | folklorik | geleneksel
 | kalıtsal | köklü | mesleksen | mistik |
 muazzam | muhteşem | olumsuz | öfkeli |

örgütsel | ~ örülü | özgül | ~ planlı | sanatsal | şiirsel | uçsuz bucaksız | ~ yüzyıllık

birikinti • Bir yerde kendi kendine birikmiş olan şey. *çamurlu* || açık kahverengi | dolgun | ~ görünümlü | ~ kenarlı | tortulu

birim • Bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, ünite. • Bir niceliği ölçmek için kendi cinsinden örnek seçilen değişmez parça, vahit. • Herhangi bir kuruluştaki alt bölümlerden her biri. *astronomik* | ~ *haiz* | *siyasal* | ~ *ilgili* | *üretken* | *dilsel* | *illegal* | *yerel* | *istatistiki* | *yönetmel* | *gezici* || anlamsal | atıl | bağımsız | bazı ~ | birincil | bürokratik | çağcıl | çekirdek | çok yönlü | dinamik | federe | hantal | ilkel | insani | jeolojik | lojistik | merkezî | önemsiz | örgütsel | öteki | ~ sermayeli | standart | tüm ~ | ulusal | yetkili | yetmiş | ~ yönlü | yurt içi

birinci • Zaman, yer, sıra bakımından başkalarından önce gelen kimse, şey. *beli* | *bükük* | *simgesel*

birleşim • Birleşme işi. • Bir meclisin bir gün içindeki toplanmaları, inikat. • *biyoloji* Döllenmek için erkekle dişi hayvanın bir araya gelmesi. *arzulu* | *devingen* | *günlü* | *yeni*

birleşme • Birleşmek işi. *anal* || bitimsiz | federal | katıksız | ~ kırıcı | mistik | nikâhsız | sağlıklı | sevgisiz | suni | sürükleyici | yapma | zorlama

birleşmişlik • Birleşmiş olma durumu. *fiilî*

birlik • Tek, bir olma durumu, vahdaniyet. • Bağlılık, benzerlik, bağlantı, vahdet. • Belli bir topluluğun yararlarını korumak için kurulmuş dernek. • *askerlik* Bölük, tabur, alay vb. bir bütün sayılan topluluk. • *edebiyat* Konunun bir ana düşünce çevresinde toplanması. • *felsefe* Bölünmezliği içeren yalın bütün. *zırlı* | *millî* | ~ *kişilik* | *motorize* | *yönetmel* | *askerî* | *üniformalı* | *müteakip* | *karacı* | *ulusal* | *sosyolojik* | ~ *gelen* | *bölünmez* | *düzenli*

|| alacaklı | anlamsal | antiemperyalist | atak | atlı | ~ bağlı | ~ belli | biçimsel | ~ bihaber | Bolşevik | döküntü | ~ esaslı | farazi | gözde | imtiyazlı | kocaman | kuvvetli | Laz | mekanize | modüler | müttefik | nizami | örgütsel | psikolojik | ruhsal | samimi | siyasal | siyasi | sıkı | şatafatlı | ~ türlü | yakın | yardımcı | yarınki | yasal | yırtıcı | ~ yollu

birliktelik • Birlikte olma durumu, beraberlik. *seviyeli* | ~ *düzeyle* | ~ *tür* | *nikâhsız* || acıklı | ahenksiz | alışılmış | ~ aykırı | ~ beter | çağdaş | çok sesli | çoklu | dayaksız | eşit | ~ geceki | geçici | geçimsiz | ilkesel | kapsamlı | mutsuz | nikâhlı | onursuz | önemsiz | özgür | platonik | sağlıklı | sancılı | ~ saygılı | serbest | sorunsuz | ~ süreli | tanrısal | ~ temelli | tesadüfi | tutkulu | uyumsuz | yoğun | zoraki

bisiklet • Tekerlekleri pedal aracılığıyla ayakla döndürülen binek aracı, çiftteker, derrace, veleşpit. ~ *tekerlekli* | *kırmızı* | *emektar* | *kiralık* | ~ *kişilik* | ~ *vitesli* || *bataaryalı* | ~ bayraklı | *camekânli* | ~ *dayalı* | *hurda* | *kilitsiz* | ~ *lastikli* | *paslı* | *pilli* | *pırlı pırlı* | *sıradan* | ~ *süslü* | ~ *uygun* | *yamalı* | ~ *yollu* **bisikletçi** • Bisiklet sporu yapan kimse, çifttekerci. *lisanslı*

bisküvi • Un, süt, şeker veya tuzla yapılan ince, gevrek bir tür kuru pasta. *kepekli* | *kremalı* | ~ *hazır* | *sade* || baharatlı | cinli | çikolata | kakaolu | normal | ~ paket | ~ tohumlu

bit • *hayvan bilimi* Yarım kanatlılar alt takımına giren, insan ve memeli hayvanların vücudunda asalak olarak yaşayan böcek, kehle (*Pediculus*). *avuç dolusu* | *bir tane* | ~ *dolusu* | ~ *kabuklu* | ~ *kalma*

bitirimlik • Bitirim olma durumu. *dolambaçlı*

bitiş • Bitme işi. • *müzik* Bir müzik parçasının son bölümü, final. *ani* | *esrarlı* | *hüzünlü* | *klasik* | *korkunç* | ~ *majör* | *nedensiz* | *sıradan* **bitiriş** • Bitirme işi. *güvenli*

bitki • Bulunduğu yere kök vb. organlarıyla tutunan, çoğunlukla fotosentez sonucu yaşam için gerekli bileşenleri oluşturan, birçoğu spor veya tohum aracılığıyla döl vererek çoğalan bir veya çok yıllık, otsu, odunsu canlıların genel adı, nebat. *otsu* | ~ *yapraklı* | ~ *çiçekli* | *çok* ~ *yıllık* | *yabani* | *endemik* | *odunsu* | *tırmanıcı* | ~ *tüylü* | *dikenli* | ~ *saplı* | *mucizevi* | *arsız* | ~ *dallı* | ~ *tohumlu* | *ıtırılı* | *uzun ömürlü* | *vahşi* | ~ *uyarıcı* | *meyveli* | *olağanüstü* | *kırmızımsı* | *şifalı* | *sürünge* | *köksüz* | *aromatik* | *esrarlı* | *lifli* | *büyülü* | *düzensiz* | ~ *temizleyici* || alacalı | baharatlı | bakımlı | ballı | beyaz | beyazımsı | bilinmedik | birtakım ~ | bitkin | bodur | ~ bölmeli | bütün ~ | cümle | çeşit çeşit | dallı budaklı | damarlı | denizaşırı | dev | devasa | direngen | ensiz | etobur | evcil | ~ figürlü | hiçbir | huysuz | kanaatkâr | karmakarışık | ~ kokulu | minicik | mitolojik | müdrir | nadide | nemcil | oralı | ölümsüz | sapsız | sihirli | soğanlı | susuz | taze | tek renkli | tekmi ~ | terletici | uyumsuz | uyuşturucu | üçer | varsıl | yabancıl | yakıcı | yaygın | yemyeşil | yumru | zehirli **bitki türü** • Bitki cinsi. *endemik* || çiçekli **bitki çayı** • Ot, bitki ya da baharatların sıcak suda kaynatılmasıyla yapılan içecek. *doğal* | *faydalı* | *yöresel* **bitki örtüsü** • *bitki bilimi* Bir bölgede yetişen bitkilerin tümü, bitye, flora, vejetasyon. *bereketli* | *yeşil* | *yoğun* **bitki özü** • Bitki dokularından, sıkma, çözücü emdirme veya ıslak öğütme yoluyla elde edilmiş öz. *ballı*

bitkinlik • Bitkin olma durumu, dermansızlık, zafiyet. ~ *belli* || bedensel | ruhi | ~ tüketici

biyografi • Öz geçmiş. ~ *ciltlik* | *ansiklopedik* || çapraz | harika | legal | manzum | ölçülü

biyolog • Biyoloji ile uğraşan kimse, biyoloji uzmanı. *moleküler* | *tecrübesiz*

biyoloji • Bitki ve hayvanların köken, dağılım, yapı, gelişim, büyüme ve üreme-

lerini inceleyen bilim dalı, dirim bilimi. *moleküler*

biyopsi • *tıp* Mikroskopta yapısını incelemek amacıyla canlıdan bir doku parçası alma. *konik* || çoklu

biz • 1. çoğul kişiye ait. *ideolojik* || can alıcı | *dünkü* | *gözü kara* | *meymenetsiz* | *zavallı*

blok • Kocaman ve ağır kitle. • Politik çıkarları sebebiyle birlik kuran devletler topluluğu. • *mimarlık* Yapı adası. *mukabil* | *üçlü* | *yekpare* || devletçi | ~ kabartmalı | kırık dökük | kompleks | mermerimsi | mütecanis | prefabrik | saldırgan | sempatik | statükocu

bloknöt • Yaprakları kolayca çıkartılabilecek bir biçimde yapılmış not defteri. *kalmca*

blöf • Karşısında kişiyi yanıltarak veya yıldırarak bir işten caydırmak için söylenen asılsız söz veya takınılan aldatıcı tavır, kurusıkı. *temelsiz*

blucin • Kot pantolon. *dar* | *daracık* | *imzalı* | *kirli* | *paçalı* | *partial*

bluz • Vücudun üst bölümüne giyilen, genellikle ince kumaştan yapılan veya iplikten örülen kadın giysisi. ~ *kollu* | ~ *yakalı* | *fırfırlı* | *kolsuz* | ~ *çizgili* | *transparan* | *yün* ~ *askılı* | *yavruağzı* | *keten* | *ütülü* | *fistolu* || ak | alacalı | askısız | beyaz | bol | büzgülü | ~ dantelli | dekolte | deniz mavisi | ~ desenli | fanila | fisto | fiyonklu | gece mavisi | ince | ipek | ipekli | işlemeli | ~ işli | mat | mavi | ~ mavili | merserize | mor | orlon | örme | pamuklu | parlıtlı | pembe | poplin | rüküş | saten | triko | ~ uygun

bobin • Makara. • *fizik* İçinden elektrik akımı geçebilen yalıtılmış tel ile bu telin sarılı bulunduğu silindirden oluşan aygıt. *kırmızı* | *patlak*

bocalama • Bocalamak işi. *anlaşılmaz* | *şimdiki*

bodrum • Bir yapının yol düzeyinden aşağıda kalan bölümü. *rutubetli* || *karanlık* | *loş* | *sessiz sedasız* | *~ süslü* | *şaşırtıcı* | *vişneçürüğü* **bodrum katı** • Bir yapının zemin katının altında olan ve oturulabilen en alt katı. *~ basık* | *~ penceresiz*

boğa • Damızlık erkek sığır. *azgın* | *tunç* || *çekimser* | *~ karınlı* | *kocaman* | *kurbanlık* | *sarı*

boğaz • Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlar, imik, kursak. • İki dağ arasında dar geçit. • *mecaz* Yeme içme. • *coğrafya* İki kara arasındaki dar deniz. *~ sarılı* || *akıntılı* | *amansız* | *aşağı* | *daracık* | *gölgesi* | *hasta* | *haşin* | *iğrenç* | *kıvrım kıvrım* | *kuru* | *loş* | *mavi* | *oynak* | *~ örülü* | *yukarı* **boğaz ağrısı** • Boynun ön bölümü ve bu bölümü oluşturan organlarda duyulan şiddetli acı. *bakteriyel*

boğazlama • Boğazlamak işi. *~ tam*

boğma • Bir çeşit alkollü içki. *anasonsuz*

boğum • Boğulmuş, düğümlenmiş, sıkılmış yer. *ikişer*

boğunç • Aşırı sıkıntı, üzüntü, kasvet, bunalım. *birer* | *sağır*

boğuntu • Zor soluk alma. • Sıkıntı. *günlük* | *nice* ~ | *saklı*

boğuşma • Boğuşmak işi. *amansız* | *kanlı* || *acılı* | *araşsız* | *düşmanca* | *ızdıraplı* | *kabil* | *kıyasıya* | *müthiş* | *nafile* | *süngülü* | *zorlu*

boğça • İçine çamaşır, elbise vb. koyup sarılan dört köşe kumaş. *yamalı* | *sırmalı* | *işlemeli* | *kırpıntı* | *mantarlı* || *alacalı* | *büyükçe* | *~ çizgili* | *dağınık* | *~ dokumalı* | *ipek* | *~ işli* | *ıspanaklı* | *karmakarışık* | *lacivert* | *mavi* | *minicik* | *nakışlı* | *sahipsiz* | *şışkın* | *ufacık*

bohém • Yarınını düşünmeden günü gününe tasasız, derbeder bir yaşayış tarzı. *üstsüz* || *aşırı* | *varlıklılık*

bok • Dışkı. • *kaba konuşmada* Güç durum. *mendebur* | *nadide* | *~ teneke*

boks • *spor* Belirli kurallara uyularak yapılan yumruk dövüşü, yumruk oyunu. **amatör boks maçı** • Belirli kurallar çerçevesinde iki takım, iki kişi, iki taraf arasında yapılan yumruk dövüşü, yumruk oyunu. *centilmence* | *hangi* | *nizami* **boksör** • *spor* Boks yapan kimse, yumruk oyuncusu. *hırslı* | *acımasız* || *güçsüz* | *profesyonel*

bolluk • Bol olma durumu. • Parasal bakımdan rahatlık. *böyle* | *kısa ömürlü* | *müthiş*

bomba • Canlı veya cansız hedeflere atılan, içi yakıcı ve yıkıcı maddelerle doldurulmuş, türlü büyüklükte patlayıcı, ateşli silah. • *argo* Çekiciliği olan çok güzel kadın veya kız. • *argo* Uyuşturucu hap. *~ saatli* | *uzaktan kumandalı* | *~ kumandalı* | *zaman ayarlı* | *~ kiloluk* | *~ tesirli* | *nükleer* | *konvansiyonel* | *~ sarılı* | *birer* || *atomik* | *ayarlı* | *beşinci* | *cenabet* | *~ çivili* | *delici* | *~ dizili* | *düzenli* | *erotik* | *ikişer* | *kaç* | *~ kalma* | *kumandanlı* | *mıknatıslı* | *~ okkalık* | *~ saplı* | *sarışın* | *şu* | *~ tonluk* | *zararsız* **bombalama** • Bombalamak işi. *rastgele* | *sabahki* **bombardman** • *askerlik* Topa tutma, bombalama. • *mecaz* Etkili bir biçimde ve sık olarak gündeme getirme, duyurma. *amansız* | *ilk* | *kavramsal* | *muhtemel* | *tahripkâr*

bonbon • Şerbet içinde kaynatılarak üzeri şekerle kaplanmış meyve. *sütlü*

boncuk • Cam, taş, sedef, tahta, plastik vb. maddelerden yapılan, ortası delik, çoğu yuvarlak ve renkli süs tanesi. *mavi* | *uzaktan kumandalı* | *~ dizili* || *adi* | *boyalı* | *çeşit çeşit* | *deliksiz* | *dizi dizi* ~ | *gök* | *kocaman* | *masmavi* | *mor* | *rengârenk* | *tahta* | *~ taşlı* | *~ tutulmuş*

bonfile • Kasaplık hayvanlarda bel kemiğinin iki yanında bulunan ve yumuşaklığı dolayısıyla beğenilen et bölümü. *tom-bul* || *baharatlı* | *biberli* | *mantarlı*

bonkörlük • İyi yüreklilik, eli açıklık, cömertlik. *olanca*

bono • *hukuk* Belirli bir sürenin sonunda, belirli bir paranın, belirli bir kimseye ödeneceğini belirten senet, emre muharrer senet. ~ *iskontolu* | ~ *faizli* | ~ *endeksli* | ~ *ödemeli* || ~ *garantili* | ~ *kalma* | *nominal* | ~ *tarihli* | yurt içi **bono ihalesi** • Devletin veya özel bir kuruluşun yapmış olduğu ticari senet ihalesi. ~ *iskontolu*

bonservis • Bir sporcu oynadığı kulüpten bir başkasına sözleşme süresi bitmeden geçmek istediğinde ödenen bedel. *astro-nomik* | *nasıl*

bonus • Belli bir harcama sonrası verilen prim, ikramiye. *katmerli*

bor • Atom numarası 5, atom ağırlığı 10,8, yoğunluğu 2,45 olan, tabiatla bor asidi veya boratlar durumunda bulunan basit element (simgesi B). *rafine*

bora • Genellikle arkasından yağmur getiren sert rüzgâr. *azgın* | ~ *esen* || ~ *geceki* | *vahşi* **boran** • *coğrafya* Rüzgâr, şimşek ve gök gürültüsü ile ortaya çıkan sağanak yağışlı hava olayı. *belalı* | *deli* | *dondurucu* | ~ *geceki* | *karanlık* | *korkunç*

borazan • Üfleyerek çalınan, perdesiz çalgı, boru. *oynak*

borç • Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para veya başka bir şey. • *mecaz* Birine karşı bir şeyi yerine getirme yükümlülüğü, vecibe. *brüt* | ~ *faizli* | ~ *endeksli* | *milyarlık* | *dış* | *nominal* | *konsolide* | *devasa* | *sonsuz* | *faizsiz* || ağır | *amansız* | ~ *aylık* | *bazı* ~ | *bir sürü* | *bütün* ~ | ~ *dönük* | ~ *garantili* | ~ *gecelik* | ~ *haftalık* | ~ *haiz* | *hiçbir* | ~ *kalan* | ~ *kalma* | *kişisel* | *kısa vadeli* | ~ *kuruşluk* | ~ *liralık* | *milletlerarası* | ~ *milyonluk* | *mukaddes* | *müthiş* | *on para* | *onurlu* | ~ *ödemeli* | ~ *paralık* | *sair* ~ | *senetli* | *senetsiz* | *tarihî* | ~ *tasdikli* | *tekmil* ~ | *ufak tefek* | ~ *vadeli* | *zaruri* **borç faizi** • Verilen borç paraya karşılık olarak belli bir zaman sonra alınan kâr. *astronomik* **borç para** • Geri verilmek üzere alınan veya ödenmesi gerekli para. *faizsiz* **borç sto-**

ku • Bir ülkenin herhangi bir dönemdeki iç ve dış borçlarının toplamı. ~ *endeksli* **borç tahvili** • Bir yatırımcının devletin veya kurumsal işletmelerin ekonomik ihtiyacını karşılamak amacıyla belirli bir müddet değişken ya da sabit bir faiz oranı ile sağladığı destek. ~ *iskontolu* **borç-lu** • Borcu olan, borç almış olan kimse. *muhtemel* | ~ *sayılı* **borçluluk** • Borçlu olma durumu. *müteselsil*

borçlanma • Borçlanmak işi, istikraz. ~ *faizli* | *kısa vadeli* | ~ *vadeli* || *aşırı* | *dış* | *net* | yurt içi **borçlanma faizi** • Para piyasalarında meydana gelebilecek minimum faizi belirleyen, bankaların Merkez Bankasına yatırdığı fazla nakidin getirisi. *kısa vadeli* **borçlanma senedi** • *ticaret* Bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıt. ~ *vadeli*

borda • *denizcilik* Geminin veya kayığın yanı, alabanda karşıtı. *mavi* || *yağız*

bordür • Banyo, tuvalet, mutfak vb. ıslak zeminlerde duvar döşemeleri arasına konan motifli bir fayans türü. *altın* | ~ *motifli*

borsa • *ekonomi* Bazı tüccarların ve özellikle sarraflarla değerli kâğıt ve tahvil alışverişiyle uğraşanların alım satım ve değişim amacıyla devlet denetimi altında iş yaptıkları yer. ~ *ayaklı* || *boynu bükük* | ~ *bükük* | ~ *kumandalı* **borsacı** • Değerli kâğıt, para ve tahvil üzerine borsa oyunu yapan kimse. ~ *ayaklı* || ~ *elbiseli* | *hırslı* | ~ *namlı* | ~ *parmaklı*

boru • Bir yerden başka bir yere sıvı, gaz vb. aktarmaya yarayan, içi boş, uçları açık, uzun ve dar silindir. *kurşun* | *kıvrımlı* | *lastik* | *pashı* | *yatay* | *çinko* || *cıvalı* | *demir* | *dökme* | *helezoni* | *kalın* | *kavisli* | *koskocaman* | *küçük çaplı* | *minik* | *parıltılı* | *pirinç* | *plastik* | *rijit* | ~ *saydam* | ~ *teneke* | *tıkalı* | *ufacık* | *ufak* | *yakıcı* | *yamalı* **boru hattı** • Doğal gaz veya petrolü bir yerden başka bir yere taşımak

için tesis edilen boru şebekesi. *çoklu* || ~ maliyetli

bostan • Sebze bahçesi. *engin* || ~ bitişik | çingiraklı | daracık | kimsesiz | kocaman | nice ~ | sağlı sollu | sisli | şuncacık | yem-yeşil **bostancı** • Bostan işleriyle uğraşan kimse. *sağır* | varlıklı

boşalma • Boşalmak işi. • *mecaz* Derdini birine açarak ferahlama, rahatlama, de-şarj. *anlık* | gecikmeli | iğrenç | samimi

boşanma • Eşlerden birinin boşanma ila-mı almasıyla evlilik birliğinin son bul-ması. *sancılı* || fazla | ferahlatıcı | kavgalı | sessiz sedasız **boşanma davası** • *hukuk* Eşlerden birinin evlilik birliğine son ve-recek kararı elde etmek için açtığı dava. ~ gerekçeli | ~ istemli

boşboğazlık • Boşboğaz olma durumu. şaşırtıcı | ~ yollu

boşluk • Oyuk, çukur, kapanmamış yer. • Boş olan yer. • Kesinti, kopukluk. • Boş geçen süre. • Eksiklik, yoksunluk duy-gusu. • *mecaz* Boş olma durumu. *sonsuz* | *dipsiz* | *dayanılmaz* | *uçsuz bucaksız* | *soğuk* | *bir parmak* | ~ *belirsiz* | *renksiz* | *ahlaki* | *baş döndürücü* | *manevi* | *karanlık* | *sağır* | *esrarlı* | *mutlak* | *geniş* | *sızılı* | *koskocaman* | ~ *kalan* | ~ *havalı* | *büyük* | *engin* || amansız | anlaşılmaz | apayrı | ap-tal | aralıksız | art | aydınlık | aynı | azgın | balıklı | belli belirsiz | berrak | biçimsiz | bilinmez | bir | bir yığın | ~ birleşen | boz | bucaksız | bulutsuz | cömert | daracık | derin | devasa | dinlendirici | dumanlı | dümdüz | garip | gagesiz | ~ gelen | geniş-çe | gereksiz | göksel | havasız | hüznü | ~ kabarık | kapkaranlık | karamsar | kay-gan | kimsesiz | kireçli | kırmızı | korkak | koskoca | ~ köşeli | kuramsal | kurşun rengi | kuytu | kül rengi | makro | masma-vi | mavi | ~ metrelik | müphem | ~ müte-vellit | nizamsız | o | ~ olacak | ölümcül | ~ örülü | ruhsal | rutubetli | saldırgan | sapsarı | ~ saydam | sisli | sorumsuz | şifasız | şiirsel | tatlı | telaşlı | tepeleme ~

| tiz | uçsuz | ufacık | umursamaz | üçgen | ürkütücü | üst | yabansı | yasal | yeşil | yönetsel | yönsüz | yumuşak | yüzeysel

bot • Küçük gemi. • Uzun konçlu, kapalı ayakkabı. *lastik* || ~ burunlu | cilalı | diz üstü | güderi | hantal | kışlık | konçlu | ~ kürekli | ~ markalı | ortopedik | ~ topuklu | yabancı

boy • Bir şeyin tabanı ile en yüksek nokta-sı arasındaki uzaklık. • Bir yüzeyde, en sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, en, genişlik karşıtı. • Uzunluk. • *toplum bilimi* Ortak bir atadan türediklerine ina-nılan toplumsal ve ekonomik ilişkilerin-de anaerkil, ataerkil anlayışı uygulayan geleneksel topluluk, kabile, klan. *kısa* | *uzunca* | *kısacık* | *bir karış* | *kısarık* | *bir parmak* | *kısaca* | *minicik* | *uzun* | *maksi* | *normal* | *büyük* || alçacık | alelade | birkaç | ~ bitişik | böyle | değişik | dev | dik | ~ edalı | eğri bögür | enli | etli butlu | göçe-be | güdük | heybetli | ihtişamlı | iki | iri | ~ kişilik | kocaman | kupkuru | küçücük | levent | ~ mensup | meşe | muhtelif ~ | ~ omuzlu | ~ orantılı | ~ özlü | ~ parmak | sisli | ~ sonraki | ufacık | ufarak | upuzun | ünlü | vasat | zarif **boy aynası** • İnsanı bütünüyle gösteren büyük ayna. bakır | ~ oymalı

boya • Renk vermek, dış etkilere koru-mak için eşyanın üzerine sürülen veya içine katılan renkli madde. • Resim yap-mak için kullanılan kuru, sulu veya yağlı boya. *yüzeysel* | *yağlı* | *pastel* | *kırmızı* | *çiğ* | *beyaz* | *mavi* | ~ *kutu* | *sedefli* | *tahini* | *yaldızlı* | *kahverengi* | *sulu* | *muzır* | *ko-kusuz* | *sentetik* | *tirşe* | *yeşil* | *ucuz* || açık mavi | aydınlatici | badanalı | bir karış | ~ bitişik | bulanık | ebruli | elvan | ~ esaslı | gerekli | ~ görünümlü | gri | gümüş rengi | kalitesiz | kaolinli | kara | kara sarı | kim-yevi | kıpkızıl | komple | koyu kahverengi | koyu yeşil | kurşuni | kuru | ~ kuruşluk | küçük çaplı | mahut | mat | mor | oje | ~ özlü | pembe | püskürtme | rengârenk |

~ renkli | sarı | saten | selülozik | sıvama | suni | turkuaz | turuncu | uçucu | vernikli | yağsız | yapay | yarı saydam | zararsız **boyacı** • Boya işleri yapılan kimse. *dilsiz* | ~ *diplomalı* || arabasız | boyasız | kalifiye | saçsız | sakalsız | seyyar | usta | yaşlı **boyahane** • *eskimiş* Boya işleri yapılan yer. fırınlı **boyama** • Boyamak işi, pentür. uçucu **boyama kitabı** • Küçükleri eğitici nitelikte içinde boyanacak resimler bulunan kitap. *resimli*

boyanma • Boyanmak işi. yatay

boykot • Bir işi, bir davranışı yapmama kararı alma. ~ aylık | bilinçsiz

boynuz • Bazı hayvanların başında bulunan, tırnaklı bir maddeden, uzun, kıvrık veya çatallı korunma organı. ~ *çatal* | *sarmal* | *çatallı* | *güdük* | *kıvrım kıvrım* || beşinci | bir çift | boğumlu | boklu | eğri | kırık | kıvrımlı | muazzam | sivri | tanrisal | upuzun

boyun • *anatomi* Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi. ~ *bükük* | *incecik* | *ince* | *sıska* | *buruşuk* | *kırış kırış* | *narın* | *ipince* | *yuvarlak* | ~ *sarı* || apak | atik | azametli | billur | boğum boğum | bu-ruk | çıplak | dikenli | dolgun | düzgün | eğri | esmer | gergin | güzel | harikulade | iğrenç | ~ işaretli | ılık | ~ kalan | kalın | kapkara | karaca | kaskatı | kavi | kesik | kıllı | muntazam | mütenasip | nazenin | nazik | ~ örtülü | saman rengi | sıcacık | sıcak | solgun | statik | ~ süslü | şişman | tetik | turuncu | tüysüz | upuzun | yaldızlı | ~ yapışık | yapışkan | ~ yeleli | zayıf **boyun bağı** • *halk ağzında* Gömlek yakasının altından geçirilip süs olarak bağlanan uzun, enlice kumaş parçası, kravat. *kelebek* | *tafta* | ~ *beyazlı* || ~ *çözü* | ~ desenli | örme **boyun atkısı** • Soğuğa karşı boyna sarılan örtü, bürge. ipekli **boyun bükme** • Boyun bükme işi. epik **boyun büküş** • Boyun bükme. yumuşak **boyun fitiği** • Boyun omurlarında ortaya çıkan disk fitiği. *müzmin* | *nüktedan*

boyunduruk • *mecaz* Zulüm ve zorbalık baskısı, esaret. *çetin* | *ecnebi* | *öldürücü*

boyut • Bir cismin herhangi bir yöndeki uzantısı. • *mecaz* Genişlik, kapsam. • *mecaz* Durum, nitelik. • *sinema*, *televizyon* Film veya fotoğrafta boyut, format. *devasa* | *düşünsel* | *sosyolojik* | *felsefi* | ~ *ürpertici* | *çevresel* | *tarihsel* | *toplumsal* | *trajik* | *bilişsel* | *astronomik* | *insanüstü* | *evrensel* | *estetik* | *eleştirel* | *tasavvufi* | *tinsel* | *deneyisel* | *inanılmaz* | *yepyeni* | *mitolojik* | *doğüstü* | *mikroskobik* | *şaşırtıcı* | *siyasal* | *ciddi* | *bireysel* | *sosyoekonomik* | *dev* | *fiziksel* | *anlamsal* | *kültürel* | *yüzeysel* | *milimetrik* | *sınıfsal* | *sembolik* | ~ *orantılı* | *geniş* | *uhrevi* | *üç* | *ekonomik* | *psikolojik* | *apayrı* | *bambaşka* | *fantastik* | *saltık* | *insancıl* | *hangisi* | *tanrisal* | *mikro* | ~ *kırıcı* | ~ *dönük* | *mizahi* || İslami | ansiklopedik | antolojik | başka | batıl | battal | beledi | beşinci | ~ bilinmeyen | birçok | biyolojik | bu | bugünkü | cüretkâr | çok taraflı | derin | dilsel | dördüncü | dramatik | durağan | duygusal | duyusal | düşsel | düşündürücü | edimsel | ek | ekolojik | farklı | felaket | fonksiyonel | gerçekçi | gizemli | görsel | ~ görülmemiş | göz kamaştırıcı | hukuki | ideolojik | ilginç | insanca | irkiltici | kanlı | karşıt | kavramsal | ~ kayan | kişisel | konvansiyonel | korkunç | kozmolojik | kuramsal | kurgusal | manasız | mantıksal | metrik | milletlerarası | minicik | minik | mistik | normal | olanca | öğretici | örgütsel | patolojik | politik | rasyonel | ruhani | saçma sapan | sahici | sanatsal | sarsıntılı | sayısız ~ | senfonik | seviyeli | simgesel | siyasi | sonsuz | sosyokültürel | sözel | subjektif | şiirsel | tedirgin | tek | tekdüze | teknik | törensel | tutkusal | tüm ~ | uluslararası | üçüncü | üzücü | vahim | yapıntısal | yaşamsal | yazınsal | yetkin | yönetsel | zihinsel

boz • Açık toprak rengi. • Kül rengi, gri. benekli | daha bir **boz inek** • Açık veya

koyu kül rengi olabilen, oldukça iri yapı-
lı inek. **bir boy**

boza • Arpa, darı, mısır, buğday vb. tahıl-
ların hamurunun ekşitilmesiyle yapılan
koyuca, tatlı veya mayhoş içecek. **küflü**
|| ~ bardak | koyu | pürüzsüz | ~ şişe

bozgun • Bir toplulukta karşılıklı güvenin
bozulması ile beliren karışıklık. • *as-
kerlik* Yenilgi. *beceriksiz* | ~ *beter* | *bin*
türlü | *bütün* ~ | *dupduru* | *geçmiş* | *mane-
vi* | *meşum* | *müthiş* | *yıkıcı* **bozguncu** •
Bozgunluk yaratan kimse, güç vb. ~ *sa-
rıklı* | *süzme* | *tehlikesiz*

bozkır • *coğrafya* Kurakçıl otsu bitkiler-
den oluşan, sıcak ve ılıman iklimlerdeki
ağaçsız doğal alan, step. *uçsuz bucaksız*
| *bucaksız* | *ıssız* | *ağaçsız* | *otsuz* | *son-
suz* | *kıraç* || *allak bullak* | *bir* | *bitimsiz* |
bomboş | *çıplak* | *çorak* | *dikenli* | *engin* |
gölgesiz | *güneşsiz* | *kapkaranlık* | *karan-
lık* | *kavruk* | *kimsesiz* | *kirli sarı* | *kızıl* |
koskocaman | *sarı* | *uçsuz* | *uğultulu* | ~
uyaran | *vahşi*

bozkurt • Birçok Türk destanında yer
alan kutsal hayvan. **heybetli**

bozlak • *müzik* Orta ve Güney
Anadolu'nun birçok bölgesinde bir türkü
ezgisi. **yanık**

bozukluk • Bozuk olma durumu. • Bozuk
para. *nörolojik* | *fonksiyonel* | *sinirsel* | *çil*
| *patolojik* | *kalıtsal* | *ruhsal* | *endokri-
nolojik* || *açısız* | *ağır* | *ailevi* | *akut* | *ana-
tomik* | *bedensel* | *ciddi* | *cinsî* | *çevresel* |
dermatolojik | *dilsel* | ~ *esaslı* | *fiziksel* |
fizyolojik | *hematolojik* | *kalıtsal* | *lenfa-
tik* | *mantıksal* | *minimal* | *optik* | *otistik* |
pis | *ruhi* | *sanırsal* | *statik* | ~ *tür* | *yaman*

bozulma • Bozulmak işi. *zihinsel* | *beden-
sel* || *çevresel* | ~ *endeksli* | *fiziksel*

bozuşturma • Bozuşturmak işi. **biçimsel**

böbrek • *anatomi* Kandaki zararlı madde-
leri süzüp idrar olarak salan, omurganın
sağ ve sol yanında bulunan çift organdan
her biri. *ikinci* | *tek* **böbrek nakli** • Or-

gan donörü tarafından verilen böbreği
alıcının hasarlı veya çalışmayan böbreği
yerine koyma işlemi. **kansız**

böbürlenme • Böbürlenmek işi. **abidik**
gubidik | **hastalıklı** | **sunturlu**

böcek • *hayvan bilimi* Eklem bacaklıların,
altı bacaklı, çoğu kanatlı ve vücutları baş,
göğüs, karın olarak eklemlerden oluş-
muş hayvan sınıfı, haşere. • *halk ağzın-
da* Kelebek, kurt ve tırtılın dışında kalan
küçük hayvancıklar. *kaygan* | ~ *kabuklu* |
~ *kanatlı* | *devasa* | *iğrenç* | *yanardöner* |
minicik | *zararsız* | *milyonlarca* | ~ *ayaklı*
| *parlak* | *vesair* | *dev* | ~ *telli* | *muzır* | ~
tiyü | *uçucu* | *yırtıcı* | *benekli* | *çapkın* |
etobur | *zehirli* || *açık kahverengi* | *altın* |
asalak | *azgın* | *bambaşka* | ~ *başlı* | *bilgili*
| *bin çeşit* | *büyücek* | ~ *çeşit* | *dedikodu-
cu* | *dertli* | *dişi* | *fosforlu* | *görünmez* | ~
gözlü | *gümbürtülü* | *kapkaranlık* | *kara*
kuru | ~ *kemikli* | *kıllı* | *koskocaman* |
mahpus | *mundar* | *naif* | *ölmüş* | *pis* | *se-
vimsiz* | *turuncu* | *yalancı* | *yoksul* | *zarar-
lı* | *zümrüt yeşili* **böcük** • *halk ağzında*
Böcek. ~ *bacaklı*

böğür • İnsan ve hayvan vücudunun ka-
burga ile kalça arasındaki bölümü. • Yan
taraf. **sol** || **sağ**

böğürme • Böğürmek işi. **yanık** **böğürtü**
Böğürme sırasında çıkan ses. **derin**

böğürtlen • *bitki bilimi* Gülgillerden, bah-
çe çitlerinde, yol kenarlarında kendili-
ğinden yetişen dikenli ve çok yıllık bir
çalının önce kırmızı, olgunlaştığında ka-
raran mayhoş yemişi. **buruk** || **avuç** **avuç**
| **avuç dolusu** | **bordo** | **ekşi**

bölge • Sınırları idari, ekonomik birli-
ğe, toprak, iklim ve bitki özelliklerinin
benzerliğine veya üzerinde yaşayan in-
sanların aynı soydan gelmiş olmalarına
göre belirlenen toprak parçası, mıntıka. •
Vücut yüzeyinde sınırları belli herhangi
bir bölüm, nahiye. • Alan, yer. **hastalık-
lı** | **otonom** | **yasak** | **problemli** | **kurak** |
mayınlı | **kuzeybatı** | **münhasır** | **saçsız** |

sulak | *dağlık* | *tarafsız* | *özerk* | ~ *lekeli* | *anal* | *varisli* | *üçra* | *istatistiki* | *istikrar-sız* | *ormanlık* | *kaygan* | *turistik* | *endemik* | *gölgeli* | *federe* | *iltihaplı* | *engebeli* | *sancılı* | *kırsal* | ~ *kemikli* | ~ *dönümlük* | *mücvir* | *mistik* | *kıllı* | *kuytu* | *coğra-fi* | *sapa* | ~ *çeşitli* | *adaletsiz* | *mahdut* | *çalkantılı* | ~ *sarı* | ~ *bitişik* | *güven-siz* | *sedefli* | *belalı* | ~ *elverişli* | *esrarlı* | *erotik* | *sünnetli* | *sınırlı* | *kıvrımlı* | *arktik* | *el değmemiş* | *stratejik* | *arkeolojik* | ~ *görünümlü* | *serbest* | *tehlikeli* || *ağaçlıklı* | *anatomik* | *anlaşılmaz* | *arızalı* | *asal* | *atıl* | *aydınlık* | *ayrı ayrı* | *bakir* | *bakımsız* | *bazı* | ~ | *bedensel* | *bereketli* | ~ *biçimli* | *birçok* | *birtakım* | ~ | *bozgun* | *bu* | *bütün* | ~ | *büyük boy* | *can alıcı* | *çilli* | *damarlı* | *dar* | *daracık* | *değişik* | *demografik* | *devasa* | ~ *dirençli* | *dirimsel* | *doygun* | *dördüncü* | *dramatik* | ~ *duyarlı* | *duyarsız* | *duyusal* | *düzensiz* | *emniyetli* | *ferahla-tıcı* | *fosilli* | ~ *geçen* | *gümrüklü* | *güney* | *gürültülü* | ~ *haiz* | *hayati* | *hemoroitli* | *idari* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkili* | *inanılmaz* | ~ *ka-pasiteli* | ~ *katmanlı* | *kıkırdaksız* | *kıraç* | *kıvrak* | *korkulu* | *korunaklı* | *koskoca* | *kozmetopolit* | *kritik* | *kumluk* | *loş* | *man-yetik* | *marjinal* | ~ *milyonluk* | *mitolojik* | *muayyen* | *mutena* | *nadide* | *nasırlı* | ~ *noktalı* | *orta* | *otantik* | *oval* | *ödemli* | *patolojik* | *pilot* | *problematik* | *riskli* | *ru-tubetli* | *sapkın* | *saygın* | *serince* | *sıkışık* | ~ *sınıflı* | *sıtmalı* | *sorunlu* | *sorunsuz* | ~ *spesifik* | *steril* | *talihsiz* | *tehditkâr* | *tehlikesiz* | *tenha* | *tenhaca* | *tıkalı* | *tüy-süz* | *uyanık* | ~ *uyarıcı* | *verimli* | *virajlı* | *volkanik* | ~ *yataklı* | *yirmi* | *yitik* | *yok-sul* | *yüzeysel* | *zengin* **bölge müfettişi** • Bölge denetmeni. dördüncü

bölme • Bölmek işi, ayırma, parçalama, taksim. • Salon, oda, sofa vb. büyük bir yerden ayrılmış daha küçük yer. • *mate-matik* Dört işleminden biri, taksim. *camlı* | *parmaklıklılı* | ~ *bitişik* | *loş* | *bağdadi* | *kilitli* || *aşşap* | *benzeri* | *cam* | *camekânı* | ~ *çevrili* | *daracık* | *derme çatma* | *geo-*

metrik | *gizli* | *içerlek* | *izbe* | *ıslak* | *koru-naklı* | ~ *müteşekkil* | ~ *örtülü* | *rayıhalı* | *resimli* | *tahta* | *üçgen*

bölücü • *mecaz* Bir topluluğu, birliği par-çalama, bölme amacıyla olan kimse. va-tansever **bölücülük** • Bölücü olma duru-mu, ara bozuculuk. *feodal* || *esas*

bölük • Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım. • *askerlik* Takımlardan oluşan, üçü veya dördü bir tabur oluşturan ve öbür birliklerin temeli sayılan birlik. *be-şinci* | ~ *makinelı* | ~ *odalı* | *atlı* || *aynı* | *beş on* | *bir tabur* | *birinci* | *büyükçe* | *der-mansız* | *eski* | *farklı* | ~ *gönüllü* | *ikinci* | *kimi* | ~ | *kişilik* | *Laz* | *mevcut* | *prangalı* | *sekizinci* | *üçüncü* | *yedinci* | *yetmişlik* | *yorgun*

bölüm • Bir bütünü oluşturan parçaların her biri, kısım. • Bir kuruluşun yönetim birimlerinden her biri, departman, seksi-yon. • *mecaz* Çağ, devir. • *eğitim bilimi* Bir okul veya üniversitenin herhangi bir bilim ve uzmanlık dalında eğitim sağla-yan birimlerinden her biri, departman. • *matematik* Bölme işlemi sonunda elde edilen sayı. • Bir eserin her bir parçası. *sözel* | ~ *başlıklı* | *beşinci* | *onuncu* | *ikinci* | *birinci* | ~ *kademeli* | *can alıcı* | *üçüncü* | ~ *geceki* | ~ *dönümlük* | *yarıncı* | ~ *ön-ceki* | *sabahki* | *altıncı* | *hastalıklı* | *idari* | *dokuzuncu* | *yedinci* | *sekizinci* | *fantas-tik* | *son* | ~ *kafesli* | *büyükçe* | *milyarlık* | ~ *sonraki* | *camlı* | *vurucu* | ~ *puanlı* | ~ *ilgili* | *önemli* | *tematik* | *arka* | *dördüncü* | ~ *çevrili* | *kronolojik* | *sigortasız* | *bü-yük* | *diğer* | *mülki* | *yazınsal* | ~ *çeşitli* | ~ *yapraklı* | ~ *mesul* | *yirminci* | *kurmaca* | ~ *çekirdekli* | *ütüpik* | *saçsız* | *aynı* | *met-relik* | ~ *kalan* | *bağlantısız* | *bağımsız* | ~ *kemikli* | *kemerli* | ~ *yataklı* | *sigarasız* || ~ *ait* | *akıntısız* | *alt* | *amansız* | *ana* | *analitik* | *anatomik* | *anamlı* | *ayrı* | *ayrıcalıklı* | *bakımlı* | ~ *baskılı* | *başlıca* | ~ *biçimli* | *bir sürü* | *bombeli* | *bulanık* | *camekânı* | *civcivli* | *cüzi* | *çamurlu* | *dalgasız* | ~

dantelli | ~ dayalı | desteksiz | dumansız | düşsel | eğlenceli | ehemmiyetsiz | ek | esas | eşit | etkin | fiyakalı | geri kalmış | güç | güdük | hangi | hareketli | heyecanlı | içerlek | iki | iki katlı | ilginç | imzasız | iri kıyım | jakuzili | jinekolojik | ~ kadro-
 rolü | kangrenli | ~ kapaklı | kapalı | kap-samlı | ~ karakterli | karamsar | kavisli | kimi ~ | kısa | kısacık | kıvrımlı | komşu | konforlu | ~ kopuk | kremalı | kusursuz | ~ lekeli | lojistik | lüks | mevsimlik | muhteşem | muzır | müzikli | orta | oval | oylumlu | öbür | öylesi | özel | param-parça | ~ perdeli | problemlı | rengârenk | romantik | sakıncalı | sarkık | ~ sayılı | sempatik | seyirlik | sigortalı | ~ spesifik | steril | süper | şaşırtıcı | şişkin | tartışmalı | tasasız | ~ tastamam | tempolu | تنها | ~ tutulmuş | tümel | ustalık | ~ ürpertici | vokal | yaldızlı | yedi | yetkin | ~ yıllık | zorca

bölümleme • Bölümlemek işi, sınıflama, tasnif. *yapay*

bölünme • Bölünmek işi. • *biyoloji* Hücrelerin, belli bir büyüklüğe ulaştığında eşit bölümlere ayrılıp çoğalması. *yatay* || dilsel | geleneksel | lüzumsuz | sahte | ~ saniyelik | sınıfsal | temel | teolojik

bölüşüm • Bölüşme, paylaşma işi. *adaletli* | *adaletsiz*

bönlük • Bön olma durumu, budalalık, aptallık, sersemlik, saflık. *amansız* | *aşağılayıcı*

börek • Açılmış hamurun veya yufkanın arasına, peynir, kıyma, ıspanak vb. konularak çeşitli biçimlerde pişirilen hamur işi. *patatesli* | *ıspanaklı* | *peynirli* | *kıymalı* | *yoğurtlu* | *patlıcanlı* | *mantarlı* | *yağlı* | *rulo* | *ballı* | *pastırmalı* | *sucuklu* | ~ *beyinli* | *zeytinli* | *katmerli* | *bir parça* | *tavuklu* | *sıcacık* || baharatlı | baharlı | biberli | bulgurlu | burma | çökelekli | ekonomik | gevrek | ~ harçlı | hususi | ~ kalpli | kaymaklı | kıkırdaklı | mayalı |

nefis | sıcak | ~ yapraklı **börekçi** • Börek yapan veya satan kimse. *müşfik*

börk • Genellikle hayvan postundan yapılan başlık. *altın sarısı*

börtü böcek • *halk ağzında* Çeşitli böcekler. *bilumum*

börülce • *bitki bilimi* Fasulyeye benzer bir bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve göbeği koyu benekli tohumu. *etli* | *kart* | *koyu yeşil*

branda • *denizcilik* Ambar kapaklarının veya filikaların üzerine örtülen, muşamba benzeri, su geçirmez, kalın bez, branda bezi. *bakımsız* | ~ *delikli* | *pasaklı* | *yamalı* **branda bezi** • Branda. *desenli*

brans • Kol. ~ *alakalı* | *çoklu* | ~ *spesifik*

brıçka • Üstü kapalı, kışın kızak olarak kullanılan tek atlı, yaylı hafif araba. *atlı*

brifing • Bilgilendirme toplantısı. *küçük çaplı* | *rutin*

brokoli • *bitki bilimi* Hardalgillerden, küçük, yeşil yumrular hâlinde olan, haşlanarak yemeği hazırlanan bir tür sebze (*Brassica oleracea botrytis*). *limonlu* || *kremalı* | *tavuklu*

bronş • *anatomi* Soluk borusunun akciğerlere giden iki kolundan her biri ve bunların dalları. *milimetrik* **bronşit** • *tıp* Bronşun iltihaplanmasıyla oluşan hastalık. *müzmin* || *kronik*

bronzlaşma • Bronzlaşmak işi. *sunî* **bronzluk** • Bronzlaşmış. *pürüzsüz* | *ekspres* || *göz alıcı*

broş • Kadınların takındıkları süs iğnesi. ~ *figürlü* || *antika* | ~ *biçimli* | ~ *desenli* | ~ *görünümlü* | *pırlanta* | *pırlantalı* | *rengârenk* | *zümrüt*

broşür • Tanıtım kitapçığı. *tanıtıcı* || *İngilizce* | ~ *adlı* | ~ *başlıklı* | *imzalı* | ~ *renkli* | *resimli* | *turistik* | *yaldızlı*

brownie • Çikolatalı kek. *kremalı*

brunch • Geç yapılan kahvaltı. ~ *manzaralı* | ~ *ürünlü*

bucak • Kenar, köşe, yer. • *eskimiş* İlçe-lerin, bir müdürle yönetilen bölümlerinden her biri, nahiye. *kaç* || *bakımsız* | *hangi* | *kuytu* | *küçücük*

budak • *bitki bilimi* Ağacın dal olacak sür-
günü. *tozlu*

budala • Zekâsı geri olma durumu. *muhlis* || *bazı* ~ | *bilgisiz* | *birçok* | *dar kafalı* | ~ *özentili* | *sevimli* | *tutkulu* | *zavallı* **bu-
dalalık** • Budala olma durumu. • Akıl-
sızlık. ~ *mahsus* || *benzersiz* | *çocuksu* | *düzenbaz* | *sefil*

budama makası • Ağaç, asma vb. bitkile-
rin dallarını kesmek, kısaltmak için kul-
lanılan alet. ~ *torbalı*

buğday • *bitki bilimi* Buğdaygillerin ör-
nek bitkisi (*Triticum*). • Bu bitkinin ba-
şaktan ayrılıp öğütülmesiyle elde edilen
tanesi. *ekmeklik* | ~ *çuval* | ~ *tohumluk* |
unluk | ~ *teneke* | *altın sarısı* | *kışlık* | ~ *öl-
çek* || *başaklı* | ~ *başlı* | *bir avuç* | *bir tane* |
~ *doyuran* | *gömgök* | *halis* | *ışıl* | *ışıl ışıl* |
~ *kabuklu* | *katışksız* | *nohutlu* | *seçil-
miş* | *som* | ~ *tahsisli* | *topraklı* | *yabani* |
yemlik **buğday tanesi** • Buğdaygillerin
örnek bitkisinin tanesi. *değersiz*

buğu • Su buharı. • Soğuk bir cisim üze-
rinde ince bir tabaka durumunda yoğun-
laşmış sıvı. *hafif* | *mavimtırak* || *ekşi* |
ineden | *ılık* | *kentli* | *kırılgan* | *kırmı-
zımtırak* | *kızıl* | *kopkoyu* | *küflü* | *ma-
vimsi* | *morumsu* | *sıkışık* | *titrek* | *yakıcı*

buğulama • Buğuda pişmiş yemek. *man-
tarlı*

buhar • Isı etkisiyle sıvıların ve bazı ka-
tılarının dönüştükleri gaz durumu. *azgın* |
görünmez | *ılık* | *kaynar* | *sıcacık* | *temiz* |
yağlı | *yakıcı* | *yorgun*

buhran • Bunalım, bunluk, kriz. *milletle-
rarası* | *ekonomik* || *ani* | *asabi* | *beyhude* |
ciddi | *gergin* | *iktisadi* | *müthiş* | *tehlikeli*

buhur • *eskimiş* Dinî törenlerde yakılan
kokulu ağaç vb. maddeler. • *eskimiş*

Tütsü. gül rengi | *gümüş* **buhurdan** • *es-
kimiş* Buhurluk. *iğrenç*

bukağılık • *halk ağzında* Hayvanların
ayağına bukağı takılan yer. *demir*

buket • Çiçek demeti. *büyücek* | *büyükçe*
| ~ *derili* | *kocaman* | *şık*

bukle • Küçük lüle durumunda, kıvrımlı
saç. *dolgun* | *kumral* || *bal rengi* | *göz alı-
cı* | *iri*

bulamaç • Sulu, cıvık hamur. • Bu ko-
yuluktaki yapılan çeşitli hamur yemekleri.
bol | *kıvamlı* || *gri* | ~ *kalan* | ~ *kepçe* |
kıymalı | *koyu* | *renksiz* | *sıcacık*

bulanıklık • Bulanık olma durumu. *tuhaf*
| *kuramsal* || *anlamsal* | *durgun* | *kaygisiz*
| *müthiş* | ~ *oturmuş* | *tozlu*

bulantı • Midede duyulan ve insana ku-
sacak gibi bir duygu veren durum. *ağır*
| *garip* | *müthiş* | *öyle* | *sinsi* | *sistematik*

bulaşık • Yiyecek veya içeceklerle kirle-
tilmiş mutfak eşyası veya kap kakak. •
mecaz İz, etki, kalıntı. *kirli* | *ufak tefek*
| *yeşil* **bulaşık suyu** • Bulaşığın yıkan-
masıyla ortaya çıkan su. *iğrenç* **bulaşık
makinesi** • Bulaşık yıkamaya yarayan
alet. *endüstriyel*

bulaşma • Bulaşmak işi. *çapraz* || *bakte-
riyel* | *mikrobiyolojik* | *yatay* **bulaşma
yolu** • İki canlı arasında enfeksiyon et-
keninin taşınmasına neden olan her tür
olay ya da eylem. ~ *bir numaralı* ~

buldok • *hayvan bilimi* Köpekgillerden,
burnu basık, alt çenesi üsttekenden uzun,
iri ve güçlü bir tür köpek (*Canis familia-
ris molossus hibernicus*). *bitkin* | *sevimli*

buldozer • Önündeki geniş bıçakla topra-
ğı sıyrıp kaldıran, tekerlekli veya paletli
bir yol makinesi. *bir*

bulgu • Var olduğu hâlde bilinmeyişi bu-
lup ortaya çıkarma işi ve bu işin sonunda
elde edilen şey. • Araştırma verilerinin
çözümlemesinden çıkarılan bilimsel
sonuç, netice. • *tip* Vücuttaki işlevsel

bir bozukluğun veya hastalığın belirlenmesine yarayan, hekimin saptadığı işaret. *patolojik | arkeolojik | radyolojik | ~ spesifik | nörolojik | önemli || anatomik | belli başlı | bilimsel | ciddi | ~ dair | deneysel | ilginç | ~ ilişkin | istatistiksel | jeolojik | karakteristik | kardiyak | kardiyolojik | kayda değer | morfolojik | nefes kesici | öldürücü | özgül | pratik | subjektif | ~ taşlı | tesadüfi | tüm ~*

bulgur • Kaynatılıp kurutulduktan ve kabuğu çıkarıldıktan sonra kırılan buğday. *köftelik | ~ taşlı | yağsız | ~ bardak || bir avuç | bir tutam | böyle | ince | koca | kurtlu | sarı | ~ tas | yavan **bulgur pilavı*** • Bulgurla pişirilen pilav. *yağsız | nohutlu | tereyağlı | baklalı || biberli | kavurmalı | kimyonlu | kupkuru | sarımsaklı | taşsız **bulgur aşı*** • Ana malzemesi olan bulgura soğan, domates vb. eklenerek yapılan yemek. *yağsız **bulgur çorbası*** • Domates, bulgur, yeşilbiber, soğan, tereyağı ve salça kullanılarak hazırlanan bir çorba türü. *tereyağlı **bulgur salatası*** • Dereotu, bulgur, maydanoz, taze soğan, limon suyu vb. ile hazırlanan bir salata. *nohutlu*

bulmaca • Çeşitli biçimlerde düzenlenen ve düşündürerek, aratarak buldurmaya amaç edinen oyun. *çapraz || eşsiz | kare | matematiksel | polisiye | sarmal*

buluntu • Kazı veya araştırmalarla ortaya çıkarılmış olan, bazen de rast gelinerek bulunan eski çağlardan kalma eşya. • Herhangi bir yerde bulunup gerçekten veya hükmen sahibi bulunmayan mal. *arkeolojik || ~ alakalı | çıkma*

buluş • Bulma işi. • İlk defa yeni bir şey yaratma, icat. • Bilinen bilgilerden yararlanarak daha önce bilinmeyen yeni bir bulguya ulaşma veya yöntem geliştirme, icat. *parlak | özgün | ilginç | vurucu || analitik | arkeolojik | beylik | biçimsel | bilimsel | bu kabil ~ | duyulu | enfes | etkin | felsefi | fena | fennî | fevkalade |*

~ görülmemiş | gürültülü | ince | kavramsal | kendine özgü | kurnazca | orijinal | ~ önceki | ~ özentili | sorumsuz | süratli | şaşırtıcı | şimşekli | teknolojik | uygar | vurdumduymaz | yaman | yararlı | yaratıcı

buluşma • Buluşmak işi. *kısacık | ~ geceki || akşamki | beklenmez | belirgin | benzersiz | beşinci | ~ çeşit | dünkü | ~ eriten | gözde | ilk | kaçamak | kısa | marjinal | müzikli | nafile | neşesiz | nostaljik | ödünsüz | ~ önceki | öylesi | özel | siyasi | ~ sonraki | tatsız | telepatik | ~ tür | uzun | üçlü | üçüncü | yarınki | yemekli | ~ yüklü | zihinsel*

bulut • Atmosferdeki su damlacıkları ve buz taneciklerinin görülebilir yoğunluk kazanmasıyla oluşan, biçimleri, yükseklikleri ve yol açtıkları hava olaylarıyla birbirinden ayrılan yığın. • Herhangi bir şeyden oluşan yoğun yığın. • *meccaz Keder, endişe. ~ sevdalı | kül rengi | kurşuni | ~ parçalı | ~ yüklü | ak | kara | kapkara | koskocaman | beyaz | boz | mavi | mor | aceleci | karanlık | ışıltılı | kalın | gümüş rengi | ~ top | yoğun | apak | aydınlık | ~ renkli | kurşun rengi | bir tutam | koyu gri | dumanlı | azgın | loş | ufacık | bir parça | yağmursuz | ~ geçen | kaygan | şişkin | telaşlı | simsiyah | küflü | kimultsuz | gri | sisli | pembe | kocaman | ~ kayan | damarlı || ak pak | akçıl | ala | alaca | bakır rengi | barut esmeri | barut rengi | bembeyaz | berduş | ~ biçimli | bir | bir yığın | boğum boğum | böyle | bucaksız | çıkma | dağınık | dalgın | değişken | devasa | ~ dilli | dolaşık | dolgun | donuk | endişeli | esmer | esrarlı | ~ gelen | gezgin | gizemli | görünmez | grimtırak | gümüş | gümüşsü | güneşli | iç içe | incecik | ısrarlı | kaba | ~ kalma | kapanık | ~ kaplı | ~ karalı | karamsar | karman çorman | kaygılı | ~ kenarlı | ~ kesen | kıpırtısız | kıpkızıl | kıvrırcık | ~ kokulu | koyu mavi | ~ köşeli | küçük | küstah | ~ lekeli | lekesiz | manyetik | mastor | mini*

| mosmor | muhteşem | müşevveş | narin
| nazlı | oynak | pas rengi | portakal rengi
| puslu | rengârenk | sahipsiz | sapsarı |
sarı | serseri | seyrek | sırmalı | sünepe
| şarap rengi | şekilsiz | şifalı | şimşekli |
tamtakır | tertemiz | tombalak | toparlak |
tozpembe | tutsak | ufak | ufunetli | uğul-
tulu | üçgen | yağmurlu | yaldızlı | yamalı
| yapayalnız | yapışkan | yaslı | yavuz |
yumuşacık | yusuvarlak **bulut kütlesi**

• Bulutların oluşturduğu kütle. hacimli
bulut kümesi • Bulutların yığılmasıyla
oluşan küme. mavimsi | pembe | ufacık |
yumuşacık **bulut paçası** • Bir parça bu-
lut. küçük **bulut perdesi** • Bulutla kap-
lanmış gökyüzü. sisli **bulut tabakası** •
Bulut katmanı. kilometrelerce **bulutçuk**
• Küçük bulut. gencecik | ufacık

bulvar • Şehir içinde ağaçlı, geniş cadde.
ağaçlı || ~ çiçekli | ıslı | köprülü | tertemiz

bulyon • Et suyunun tablet hâline getiril-
miş ve yemekler içinde kullanılan biçimi.
tavuksu

bunak • Bunamış olma durumu. anadan
doğma | beli bükük | beynelmilel | ihtiyar
| ~ kafalı

bunalım • Doğal bir süreçte birdenbire
oluşan aykırılık, bunluk, buhran, kriz. •
ruh bilimi Uyarılara karşı duyarlığın,
iş yapabilme gücünün, kendine güve-
nin azalarak karamsarlığın, umutsuzlu-
ğun güçlenmesiyle ortaya çıkan ruhsal
bozukluk, ruhsal çöküntü, depresyon. •
ekonomi Çöküntü. *ruhi* | *ruhsal* | *ekono-
mik* | *kültürel* | *psikolojik* | *siyasal* || ah-
laki | akut | bulaşıcı | bütün ~ | cinsel |
duygusal | feci | gaddar | ~ garantili | ik-
tisadi | ılımlı | kadınlı erkekli | karamsar
| kasvetli | kişisel | köklü | kötü | manevi
| normal | önemsiz | parasal | politik | si-
yası | sosyal psikolojik | sosyoekonomik
| tarifsiz | ~ tür | varoluşçu | yapısal | yo-
ğun **bunaltı** • Sıkıntı, iç sıkıntısı. korkak
| süreğen

bunama • *tıp* Yaşlanma veya bazı sinir
hastalıklarına bağlı olarak başta bellekte
olmak üzere zihinsel işlevlerde bozulma,
ateh. olağan

bungunluk • Sıkıntı. anlatımsal

bura • Bu yer. ~ tam

burç • Kale duvarlarından daha yüksek,
yuvarlak, dört köşe veya çok köşeli kale
çıkıntısı. • *gök bilimi* Zodyak üzerinde
yer alan on iki takımyıldız verilen ortak
ad. *uyumsuz* | ~ *zıt* | ~ *karakterli* | *hangi* ||
~ alakalı | bazı ~ | disiplinli | ebedi | ener-
jik | erkeksi | evhamlı | güneşli | heybetli
| kerpiç | koskoca | sayısız ~ | sıcakkanlı
| yüksek

burgaç • *coğrafya* Beklenen hızından
farklı bir biçimde ve beklenmeyen yön-
lerden gelen şiddetli hava akımı, türbü-
lans. *dipsiz* || *delici* | *gizil*

burger • İki parça ekmeğin arasına et,
köfte, sebze vb. konularak hazırlanan bir
yiyecek. *melez* || *balıklı* | *doyuran*

burgu • Delik açmaya yarayan delgiye
takılı sarma, yivli, keskin, çelik alet. •
müzik Telli sazlarda, telleri germeye ya-
rayan mandal. *namussuz* || *ateşli* | *cena-
bet* | *kırık*

burjuva • Şehirde yaşayıp özel imtiyaz-
lardan yararlanma durumu. *ulusal* | *pis* |
görgüsüz || *aşâğılık* | ~ bağımlı | bohem
| hinoğluhin | kültürlü | liberal | nahif |
~ oturmuş **burjuvazi** • Burjuva sınıfı,
kent soyluluk. *ulusal* || aristokratik | ~
bağımlı | köktenci | liberal | müziksever
| tekelci

burkuntu • *mecaz* Üzüntü, sıkıntı, kırıngı-
lık. *garip*

burs • Bir öğrencinin öğrenimini sürdüre-
bilmesi veya bir kimsenin bilgi ve gör-
güsünü artırması için belli bir süre devlet
veya özel kuruluşlarca ödenen aylık para.
yurt içi | ~ *aylık* | ~ *yıllık* || *karşılıksız* | ~
liralık

burukluk • mecaz Küskünlük, gücenmişlik. anlaşılmaz | latif | tarifsiz

burun • anatomi Alınla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı. • Bazı şeylerin ön ve sivri bölümü. • coğrafya Karanın, özellikle yüksek ve dağlık kıyılarda, türlü biçimlerde denize uzanmış bölümü. *kalkık* | *kemerli* | *sivri* | *yassı* | *kambur* | *küt* | *tıkalı* | *sipsivri* | *eğri* | ~ *biçimli* | ~ *basık* | *kocaman* | *çekme* | *ıslak* | *heybetli* | *ufacık* | *takma* | *hürmetli* | *muntazam* | *minicik* | *çirkin* | *benekli* | *küçücük* | *çekik* | ~ *çökük* | *yamuk* | *yayvan* | *sümüklü* | *irice* | ~ *tüylü* | ~ *görünümlü* | *ince* | *nezleli* || akıntılı | ~ alışkan | ameliyatlı | arsız | badik | birkaç | ~ birleşen | boğum boğum | büyükçe | çilli | ~ delikli | ~ demirli | ~ derili | düzenli | düzgün | eşsiz | gagamsı | güdük | hassas | ~ ibaret | iğrenç | iri | karakteristik | ~ karalı | kavisli | ~ kemikli | kişiksiz | kıkırdaklı | kıpkırmızı | kısacık | kızıl | koca | koskoca | köprülü | minik | mosmor | nemli | paslı | pat | plastik | protez | salgılı | sarkık | ~ saydam | şekilsiz | şiş | taşkın | tıkanık | tunç | upuzun | uzunca | yağlı | yaygın | zarif

burun akıntısı • Burundan gelen akıntı. iltihaplı **burun deliği** • anatomi Burnun iki boşluğundan her biri. çekik | iri | kıllı

buruşma • Buruşmak işi. silik **buruşuk** • Gerginliği, düzgünlüğü kalmamış, buruşmuş olan herhangi bir şey. bir sürü **buruşukluk** • Ciltte oluşmuş kırışık. *ylankavi* || kibar

buse • eskimiş Öpücük. *haris* || baygın | çekingen | hoyratça | iki | ılık | kaçamak | küçük | muattar | muhteris | ~ okşayıcı | pembe | yakıcı

but • İnsan vücudunun kalça ile diz arasındaki bölümü. • Hayvanların, arka bacaklarının gövdeye bitişik olan dolgun, etli bölümü. *patatesli* || dolgun | ~ kalan | ~ sarılı | şişman

butik • Giyim ve süs eşyası satılan dükkân. *pahalı* | *faal* || minicik

buton • Bazı aletleri çalıştırmaya yarayan düğme. *fosforlu*

buyruk • Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı söz, buyuru, emir, ferman. • Egemenlik. *yüce* | *tanrısai* | *yüksek* || amansız | biyolojik | ~ dair | haksız | töresel | ~ türlü | ~ yazılı

buz • Donarak katı duruma gelmiş su. *devasa* || arktik | bir parça | bolca | çamurlu | ~ çiçekli | kırık | kocaman | salkım salkım | ~ sarılı | sipsivri | tepeleme ~ | yarı saydam **buz kütlesi** • Büyük buz. bembeyaz | koskocaman **buz parçası** • Bir buz kütlesinden ayrılmış tanelerden her biri. ~ çevrili **buz pateni** • *spor* Buzla kaplı zemin üzerinde yapılan buz sporlarında kullanılan, altı çelik bıçaklı, özel ayakkabı. • Bu ayakkabı ile yapılan kayma sporu, patinaj. **artistik buz pisti** • *spor* Bir buz kütlesinin spor için düzenlenmiş biçimi. oval

buzacağı • *hayvan bilimi* Yeni doğmuş, ana sütüyle beslenen sığır yavrusu. akıtmalı | arık | ~ ayaklı | ~ başlı | ~ doğacak | körpe

buzdolabı • Yiyecek, içecek vb.ni soğuk olarak saklamaya yarayan, motorla çalışan dolap, soğutucu, frijider. ~ *kapılı* | *transparan* || arızalı | bilgisayarlı | camlı | cimri | ~ esaslı | gazlı | hijyenik | ~ kanatlı

buzlu cam • Saydamlığı giderilmiş cam. donuk

buzul • coğrafya Kutup bölgelerinde veya dağ başlarında bulunan büyük kar ve buz kütlesi, cümudiye. *antarktik* | ~ kalma | sert | uçsuz bucaksız

büçür • Ufak tefek ve kısa boylu kimse. ~ bilmiş | bodur

büfe • Evlerde içine yemek takımlarının konduğu dolap. • Yiyecek, içecek, gazete, dergi vb.nin satıldığı küçük dükkân. *faal* | *ruhsatsız* | *soğuk* | *camlı* || bedava | benzer | ceviz | ~ dizili | gezici | ~ kokulu

| rakipsiz | ~ ruhsatlı | ~ süslü | upuzun
büfeci • Büfe işleten kimse. emektar

bühtan • *eskimiş* Kara çalma, iftira. kıs-kanç

bük • Akarsu kıyılarındaki verimli tarlalar, büklük. girintili çıkıntılı

büklüm • Kıvrım. *iki* || bol | kıpırtısız | sıkılgan

bükülüş • Bükülme işi. acıklı | asabi | doymuş | geniş

büküm • Bir şeyin bükülmüş yeri, kat, kıvrım. zarif

büküntü • Bükme sonucu oluşan biçim veya iz. özensiz

bülbül • *hayvan bilimi* Karatavukgillerden, sesinin güzelliği ile tanınmış olan ötücü kuş (*Luscinia megarhynchos*). *ace-mi* | ~ ayaklı | bir çift | ~ çeşit | dışı | garip | gösterişsiz | iki ayaklı | ikiz | kınalı | ~ kulaklı | narin | sıska | yabani | zavallı

bülten • Özel veya resmî kurum, kuruluş veya yetkili kişilerce herhangi bir durumla ilgili olarak süreli veya süresiz yayımlanan duyuru. • Dergi. ~ *düzeyle* || ~ sayfalık

bünye • Vücut yapısı. • Yapılış, kuruluş. • Bir kurum, kuruluş veya iş yerinin iç yapısı. *hastalıklı* || bedenî | bencil | dayanıksız | durmuş oturmuş | ekolojik | etnik | falanca | geçmiş | hassas | içtimai | körpe | ~ meyyal | militarist | muayyen | nahif | sakil | sayrıl | zayıf

büro • Çalışma odası, yazıhane. • Danışma ve yazı işlerinin yürütüldüğü iş yeri. • Bölüm, şube. *yurt içi* || asıl | dayalı | döşeli | görkemli | ~ ilişkili | klavyeli | kozmik | loş | lüks | merkezî | mobilyalı | modern | muhteşem | ~ odalı | siyasi | sıcacık | yurt dışı **büro sandalyesi** • Büroda bulunan sandalye. ~ tekerlekli

bürokrasi • Devlet kurumlarında çalışan üst düzey yöneticiler topluluğu. • *mecaz* Devlet kurumlarında kırtasiye işlerini

öne sürerek işlemleri zorlaştırma, kırtasiyecilik. *hantal* | *sivil* || dar kafalı | disiplinli | hovarda | ~ kalma | nobran | olmadık | statükocu | toleranslı | tüm ~ | verimsiz

bürokrat • Devlet kurumlarında çalışan üst düzey yönetici. *vatansever* | *beceriksiz* | *yüksek* || açık sözlü | akıllı uslu | aklı-evvel | badem bıyıklı | becerikli | dallama | ~ düzeyli | ~ gelirli | güdük | idealist | isimsiz | kalburüstü | kaypak | kıskanç | rütbeli | sivil | sorumsuz | sönük | şehirli | teknokrat | ~ uyaran | uyumsuz | ünsüz | üretken | vizyon sahibi | vurdumduymaz **bürokratiklik** • Bürokrat olma durumu. hımbıl

bürokratik yapı • *mecaz* Bürokrasiyle ilgili yapı. devasa | ~ meyyal | ~ otoriter

bürümcük • Ham ipektan dokunmuş ince kuma. sim

büst • Heykelticilikte başı, göğsü, bazen de omuzları içine alan sanat ürünü. *kaideli* || ~ biçimli | büyük boy | ~ dizili | gümüş | somurtuk

büstiyer • Bayanların ceket vb. kıyafetlerinin içinde kullanılan çarpıcı, göz alıcı, işlemeli kumaştan yapılmış askılı veya askısız üstlük. ~ dantelli | pullu

bütçe • Devletin, bir kuruluşun, bir aile veya bir kimsenin gelecekteki belirli bir süre için tasarladığı gelir ve giderlerinin tümü. *konsolide* | *analitik* | *mütevazı* | *milyarlık* | *devasa* | *milyonluk* | *hususî* | *umumi* | *denk* | *kısıtlı* || astronomik | bereketli | dolgun | ek | ~ endekli | ~ kabarıklık | ~ kopuk | minicik | muazzam | onuncu | ~ planlı | rutin | yeni | ~ yıllık | yüksek **bütçeleme** • Bütçelemek işi. ~ *esashi*

bütün • Birlik, tamlık. *bölünmez* | *anlamalı* | *organik* | *uyumlu* | *tutarlı* || ~ aşamalı | benzer | büyük | dogmatik | dokunulmaz | eksiksiz | eşsiz | farklı | garip | ideolojik | makul | metrik | muhteşem | mükemmel | mürekkep | optimum | örgensel | örgütlü

| özerk | teknik | umumi **bütünlük** • Bütün olma durumu, tamamiyet. *bölünmez* | *anlamsal* | *örgensel* | *tematik* | *tutarlı* | ~ *sistemli* | *ekonomik* | *üniter* | *biçimsel* | *sistematik* || ahenkli | alımlı | anatomik | anlamlı | bireysel | çelişkili | dizgesel | dolgun | doygun | düşünsel | ekolojik | fantastik | fonksiyonel | gizemsel | güncel | hukuksal | ideolojik | ilmi | karmakarışık | kurgusal | matematiksel | organik | öznel | politik | sağlam | senfonik | som | sorunsuz | şiirsel | tamamlayıcı | ulusal | ülkesel

bütünleşme • Bütünleşmek işi, entegrasyon. ciddi | hiyerarşik | kültürel | psikolojik | zoraki

bütünsellik • Bütünsel olma durumu, totalite. ~ doğacak | eşsiz | kuramsal

büyü • Tabiat kanunlarına aykırı sonuçlar elde etmek iddiasında olanların başvurdukları gizli işlem ve davranışlara verilen genel ad, afsun, efsun, sihir, füsün, bağı. • *mecaz* Karşı durulamaz güçlü etki. *lanetli* | *eşsiz* | *kadim* || acayip | asıl | bir | çaresiz | ~ çeşit | deminki | ~ garantili | hiçbir | ısrarlı | kıskanç | lacivert | meşhur | muhteşem | ~ onaylı | romantik | ~ saydam | somut | şiirsel | ~ tastamam | taze | ~ tür | yapışkan **büyücü** • Büyü yapan kimse, bağıcı, afsuncu, efsuncu, afsuncu, sihirbaz. alaycı | alımlı | azılı | ikiz | iyi yürekli | iyiliksever | kumral | töretanımaz | yaman

büyük • *mecaz* Makam, rütbe, derece bakımından daha üst olan kimse. *değerli* | *dini bütün* | *yaşlı* || aziz | başka | bencil | diğer | dırdırcı | ~ düşkün | görece | gürültücü | ileri görüşlü | kremalı | muhterem | nüfuzlu | öbür | ruhani | saygıdeğer | son

derece | sorunsuz | şerefli | ukala | ünlü | üretken | vatansever | vesair **büyükanne** • Nine. ~ *ruhlu* | *yaşlı* || bencil | bunak | dindar | huysuz | ~ seksenlik | sivri dilli | sofı | umursamaz **büyüklik** • Büyük olma durumu. • Ululuk. • *mecaz* Büyüklere yaraşır bağışlayıcı davranış. • Depremde oluşan enerjinin düzeyini belirten ölçü. *devasa* | *optimum* | *orta* | *parasal* | *olağanüstü* | *orantısız* | *ortalama* || asıl | çeşit çeşit | ~ çeşitli | doğal | ezici | göreceli | ~ haftalık | inanılmaz | korkunç | makroekonomik | masif | matematiksel | medeni | mevhum | olanca | oransız | ~ orantılı | orta boy | ölçülü | uçsuz bucaksız | ulvi | ülkütücü | yapmacıksız | zoraki **büyükbaba** • Dede. *zavallı* || ~ asıllı | bastonlu | becerikli | çatık kaşlı | illetli | ~ kalpli | ~ kayan | ~ seksenlik | titiz

büyükelçi • Bir devletin başka bir devletteki en üst düzey temsilcisi, sefirikebir. *emekli* || Afgan | Avrupalı | bir sürü | gözde | haiz | sempatik **büyükelçilik** • Büyükelçinin yaptığı iş. • Büyükelçi ve elçilikte çalışanların içinde bulunduğu bina. ayrıcalıklı | ~ çeşitli

büyüklenmecilik • Büyüklenmeci olma durumu. arkaik | çocuksu

büyüme • Büyüme işi. *agresif* | ~ *oranlı* | *istatistiksel* | *sürekli* | ~ *vadeli* | *enflasyonist* | *bilişsel* || anormal | aşırı | bedensel | biyolojik | çarpık | ~ dayanaklı | devasa | duraksız | ekonomik | fiziksel | kemiksi | nitel | optimum | orta karar | ortalama | örgütsel | ~ planlı | ~ programlı | programsız | rutin | yurt içi

büyüyüş • Büyüme işi. hastalıklı

büzülme • Büzülmek işi. belirli belirsiz

cacık • Yoğurt, ayran içine hıyar veya marul doğranarak yapılan, çoğu kez sarımsaklı, iştah açıcı yiyecek. *sarımsaklı* || *buzlu*

cadaloz • Huysuz ve şirret olma durumu. *ondüleli*

cadde • Ana yol. *işlek* | *ağaçlı* | *asfalt* | *geniş* | *kalabalık* | *ana* | ~ *kesen* | *dara-cık* | *tenha* | ~ *taşlı* | *genişçe* | *çamurlu* | *beşinci* | *ağaçlıklı* | *aydınlık* | *dümdüz* | *umumi* | *ıssız* | *tek yönlü* | *ıslak* | *ışıl* | *ko-caman* | *rengârenk* || *ağaçsız* | *ak* | *alımlı* | *altıncı* | *arka* | *asma* | *bakımsız* | ~ *belirsiz* | *bozuk* | *büyük* | *cıvıl cıvıl* | ~ *çukurlu* | ~ *dolu* | *dünkü* | *eğri büğrü* | *fiyakalı* | *gelişigüzel* | *gizemsel* | *gıcır* | *gölgeli* | *hareketli* | *hendes* | *herhangi bir* | *iki katlı* | *ikinci sınıf* | *ışksız* | *ışıl ışıl* | *kalburüstü* | *kaldırımsız* | *kapalı* | *kargacık burgacık* | *karlı* | *koskoca* | *loş* | *makbul* | *nihayetsiz* | *ölümlü* | *parıltılı* | *rutubetli* | *simetrik* | *şimdiki* | *tali* | *tekinsiz* | *tozlu* | *upuzun* | ~ *yönlü*

cadı • Geceleri dolaşarak insanlara kötülük ettiğine inanılan hortlak. • *mecaz* Kötülük yaparak başkalarına zarar veren kadın. ~ *kalpli* || *asık suratlı* | *bodur* | *bücür* | *deminki* | *habis* | *hırslı* | *ihtiyar* | *küplü* | *suratsız* **cadı avı** • Cadı olduğuna inanılan kimselerin yakalanması, yargılanarak veya yargılanmadan cezalandırılması. ~ *önceki*

cafe • İçecek ve hafif yiyeceklerin satıldığı, bazılarında kapı önlerinde oturacak yerlerin bulunduğu ayaküstü yiyecek yeri. *otantik* || *bohem* | ~ *bozma* | *çinili* | ~ *ruhsatlı* | *sımsıcak* | *şık*

cahil • Belli bir konuda yeterli bilgisi olmama. ~ *kıyafetli* || ~ *beyinli* | *birer* | ~ *diplomalı* | *körkütük* | *zırva* **cahillik** • Bilgisizlik. • Gençlik, toyluk, deneyimsizlik. *gözü kara* | *kasıtlı* | *mükerrer* | *seçilmiş*

cam • Soda veya potas katılmış silisli kumun ateşte eritilmesiyle yapılan sert, saydam ve çabuk kırılır cisim. • Tümü veya bir bölümü bu maddeden yapılmış, sırça. • Pencere. *buğulu* | *kırık* | *isli* | *tozlu* | ~ *renkli* | *kesme* | *aynalı* | ~ *kumandalı* | *ıslak* | *ön* | *optik* | *parlak* | *kalın* | *yağmurlu* | *ışksız* | *kapalı* | ~ *çiçekli* | *konveks* | ~ *beyazlı* | *yuvarlak* | *ışılıtlı* | *geniş* | *sürgülü* | *yekpare* | *gölgeli* | *çatalak* || *arka* | *benekli* | *beyaz* | ~ *biçimli* | *bildik* | *billur* | ~ *bitişik* | *bombeli* | *boyalı* | *cilalı* | *çifte* | *çizik* | *çıralı* | ~ *dayanıklı* | ~ *direkli* | *donuk* | *dört köşe* | *eczalı* | *ezilmiş* | ~ *filtrelili* | *gömülü* | *görünmez* | ~ *görünümlü* | *gösterişsiz* | *gözde* | *hissiz* | *hurda* | *ilaçlı* | *incecik* | ~ *kaplamalı* | *karmakarışık* | *kelebek* | *kırmızı* | *koyu sarı* | *kristal* | *kurşuni* | ~ *kâğıtlı* | ~ *lekeli* | *mülevven* | *nakışlı* | *onca* | ~ *örtülü* | ~ *parçalı* | *parmaklıklılı* | *paslı* | ~ *perdeli* | *perdesiz* | *pırlı pırlı* | *plastik* | *renksiz* | *rüzgârlı* | *sabit* | *sağ* | *sarı* | *simsiyah* | ~ *sistemli* | *soğuk* | *tek yönlü* | *terli* | *tılsımlı* | *toparlak* | *tuzlu* | *uçucu* | *ufacık* | *üç beş* | *ürkek* | *volkanik* | *yaldızlı* | *yan* | *yan-sımasız* | *yeni* | *yeşilimsi* | *zavallı* **cam şakırtısı** • Kırılan cam sesi. ~ *ürpertici* **cam bileye** • Camdan yapılmış bilge. *bir sürü* **cam filmi** • Araçlarda iç ısının düşük kalması, camın kaza anında patlayıp dağılması vb. amaçlarla cama kaplatı-

lan siyah film. **garantili cam kap** • Camdan yapılmış olan kap kakak. ~ **kapaklı** | yayvan **cam kırığı** • Camın kırılması ile ortaya çıkan cam parçası. **etek dolusu cam şingirtisi** • Cam şakırtısı. **dehşetli cam tavan** • Otomobillerde camdan yapılmış açılır kapanır tavan. **panoramik cam tepsi** • Camdan yapılmış tepsi. Etiketli **camlık** • Camlı çerçeve ile bölünmüş yer. **çerçevesi**

cambaz • Yerde ve tel, at, bisiklet, ip vb. üzerinde dengeye dayanan, tehlikeli, heyecan verici gösteriler yapan kimse, akrobat. • **mecaz** Usta, becerikli kimse. • **mecaz** Kurnaz, hileci, hilekâr. **usta** | **aylak** | **meşhur** || **gezginci** | **namussuz** | **sahici cambazlık** • Cambazın işi veya mesleği, akrobatlık, akrobasi. • **mecaz** Kurnazlık, düzenbazlık, hilecilik. ~ **görülmemiş** | **tehlikeli**

camekân • Göstermelik, satılık şeylerin sergilendiği camlı bölme veya yer, sergen, vitrin. • Bir yeri, bir veya daha çok bölüme ayıran cam bölme, camlık. ~ **bezeli** | **camlı** | **diş** | **komple** | **sofu** | **tanıdık** | ~ **tarafı**

camız • **hayvan bilimi** Manda. **yağlı** || **deli** | **sağimlık**

camî • **din bilgisi** Müslümanların ibadet etmek için toplandıkları yer. ~ **kubbeli** | **orta** | **çinili** | **minaresiz** | **ulu** | **aşşap** | ~ **asırlık** | **camlı** | **koskocaman** | **mukaddes** | **büyükçe** | **nakışlı** | **yeşil** | **yıkık** || ~ **ait** | **bakımsız** | **bembeyaz** | **beş on** | **betonarme** | **birkaç** | ~ **bozma** | **böcekli** | **cemaatsiz** | ~ **damlı** | **derme çatma** | **devasa** | **ferah** | **fevkanî** | **gösterişsiz** | **isimsiz** | ~ **kademeli** | **kutsal** | **kuvvetli** | **kuytu** | **metruk** | **minik** | **sair** ~ | **şaheser** | ~ **tahtalı** | **transparan** | **yemyeşil** | **yüz binlerce**

camia • Topluluk, zümre. **ülkücü** | ~ **be-yazlı** | **mavili** | **vatansever** || **dokunulmaz** | **içtimai** | **milletlerarası** | **umum** | **umumi**

can • İnsan ve hayvanlarda yaşamayı sağlayan ve ölümlle vücuttan ayrılan madde

dışı varlık. • Yaşama, hayat. • Güç, dirilik. • Kişi, birey. • İnsanın kendi varlığı, özü. • Gönül. **tatlıca** | **yiğit** | ~ **mahsus** | **kaç** || **biilaç** | ~ **bin** | **binlerce** | **bir tutam** | **bir yığın** | **bireysel** | **biricik** ~ | **değersiz** | **diri** | **eşsiz** | ~ **içimlik** | ~ **kalan** | **kıl** | **körpe** | **nice** ~ | **perişan** | **pis** | **savunmasız** | **sayısız** ~ | **şu** | **taze** | **tek** | ~ **uygun** | **üryan** | **yanık** | **yaralı** | ~ **yaramaz** | **yarı** | **yek** | **yüz binlerce** | **zavallı can sıkıntısı** • **Sıkılma, bunalma. dehşetli** || **buruşuk** | **öldürücü can alıcı** • En önemli, çarpıcı olay veya durum. **son derece can suyu** • Yeni dikilen fide veya fidanlara verilen az miktardaki ilk su. ~ **kova can yoldaşı** • Arkadaş, dost. **biricik** ~ | **kaygisız can eriği** • **bitki bilimi** Genellikle yeşilken yenen sert, sulu bir tür erik. **kütür kütür**

canavar • Masallarda sözü geçen yabani, yırtıcı hayvan. • **mecaz** Haşarı, yaramaz çocuk. • **halk ağzında** Kurt, domuz vb. cana kıyan yaban hayvanı. ~ **başlı** | **azgın** | **vahşi** | **yırtıcı** | ~ **kafalı** | ~ **içici** | **sadist** | **agresif** | ~ **dişli** | **iğrenç** | **korkunç** | **insan kafalı** | ~ **pençeli** | ~ **kollu** || **acımasız** | ~ **alışık** | **aşâğılık** | ~ **ayaklı** | ~ **beslenen** | ~ **beygirlik** | **biçimsiz** | **bir** | **bıçaklı** | **can-sız** | **cellat** | **çevresel** | **değişik** | **dehşetli** | **dişi** | **dizginsiz** | **duygusuz** | **görünmez** | ~ **görünümlü** | **haşin** | **homurtulu** | **iki başlı** | **imansız** | **isimsiz** | **iyi kalpli** | **kadınsı** | ~ **kalma** | **katil** | **kocaman** | **kor** | ~ **kulaklı** | **lacivert** | **lanet** | **mini** | **muharrik** | **müşfik** | **mütehevvir** | **namert** | **nazik** | **parazitli** | ~ **ruhlu** | **sabırsız** | ~ **sesli** | ~ **takılı** | ~ **tırnaklı** | **vicdansız** | **yapışkan** | **yerel**

candarma • **halk ağzında, askerlik** Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli, yasa ve nizamların koyduğu hükümlerin yürütülmesini ve bunlara dayanan hükümet emirlerinin yerine getirilmesini sağlayan silahlı askerî kuvvet. • **askerlik** Bu kuvvette görevli olan kimse. **süngülü** | **atlı** | **yirmi** || **açıkgöz** | **becerikli** | **beş altı** | **bir tabur** | ~ **dolusu** | **tekmi** ~ | **uzatmalı** | ~ **yıllık**

cani • Cinayet işlemiş olan kimse, kıyacı. ~ *testereli* || azılı | bıçaklı | elli | örgütlü | sapık | tüm ~ | uzaylı

canlandırma • *edebiyat* Kişileştirme. • *sinema, televizyon* Tek tek resimleri veya hareketsiz cisimleri gösterim sırasında hareket duygusu verebilecek bir biçimde düzenleme ve filme aktarma işi, animasyon. *üç boyutlu* || aerodinamik | kurgusal

canlanma • Canlanmak işi. *nispi* || bambaşka | yalancı | yazınsal

canlı • Yaşayıp yer değiştirebilen yaratık, hayvan. *tek hücreli* | ~ *kabuklu* | *yetenekli* | *mikroskobik* | ~ *yapılı* | ~ *ayaklı* | ~ *tür* | *tekmil* ~ | *bütün* ~ || amfibi | apayrı | asalak | bağımsız | basit | berbat | bilinmedik | binlerce | bir sürü | çok hücreli | dayanıksız | dev | duygusuz | eklemlili | herhangibir | iki ayaklı | insansı | insanüstü | itaatkâr | ~ kemikli | kemirgen | kocaman | kompleks | minik | mitolojik | mürekkep | narin | olağanüstü | organik | ölümlü | sayısız ~ | sıcacık | son derece | sosyolojik | tüm ~ | ~ tüylü | uzaylı | yapayalnız

canlılık • Canlı olma durumu. • *mecaz* Neşelilik, hareketlilik. *olanca* || atılgan | deminki | doyurucu | düşman | esrarlı | hayvansı | mucizeli | ~ özgü | sabahki | ~ uygun **canlı türü** • Canlı sınıfı. gelişmiş

cappucino • Espresso bazlı sütlü kahve. çikolata

cari açık • *ekonomi* Ülkenin dış satımıyla dış alımı arasında oluşan açık, dış ticaret açığı. *devasa* || düzeyli

cariye • *eskimiş* Yabancı ülkelerden kaçırılıp özgürlükten yoksun bırakılan, alınıp satılabilen, her konuda efendisinin isteklerine bağlı bulunan genç kadın, halayık. *işveli* | *yüzlerce* || Arap | ~ benizli | bir alay | birer | ~ boylu | ~ çeşit | dilber | dördüncü | dünya güzeli | endamlı | ~ gelme | genç | hamile | kırk | körpe | kumral | ~ mahrum | nice ~ | satılık | saz benizli | sıradan | sırma saçlı | uysal | yaşlıca | zarif

casus • Bir devlet veya kuruluşun gizli amaçları için çalışan kimse, çasıt, ajan. *melankolik* || alaycı | alelade | aleni | inatçı | karizmatik | Rum | tehlikeli | yoz

caz • Başlangıçta Kuzey Amerika zencilerine aitken sonraları bütün dünyada benimsenen bir müzik türü. • Bu müziği çalan orkestra. *vokal* | *muhteşem* | *mükellef* || azimli | deneysel | enstrümantal | oynak | uydurma **caz konseri** • Caz müziklerinin seslendirildiği konser. *deneysel* **cazci** • Caz müziği çalan veya besteleyen kimse. *üreten*

cazibe • Çekicilik. • *fizik* Çekim. *muzlim* | *dayanılmaz* | *cinsî* || büyü | cinsel | davetkâr | kadınsı | manyetik | sipsivri | ürkütücü | yalancı

CD • “Compact disk” ifadesinin kısaltılması. *bandrolsüz* | *lisanslı* || interaktif | ~ kumandalı | matrak | nostaljik | pornografik **CD çalar** • CD üzerine kaydedilmiş sayısal verilerini okuyarak bunları ses ve görüntüye çeviren cihaz. ~ *kumandalı* || çoklu **CD sistemi** • CD’ye kayıtlı verilerini okuyarak bunları ses ve görüntüye çeviren cihaz seti. *çoklu*

cebelleşme • Mücadele. *inatçı*

ceberut • *eskimiş* Acımasız, merhametsiz, zorba kimse. *yılmaz*

cebiri • *eskimiş* Zor, zorlayış. *manevi*

cefa • Zulüm. *bunca*

cehalet • Bilgisizlik. *gözü kara* | *kasıtlı* | *mükerrer* | *seçilmiş*

cehennem • *din bilgisi* Dinî inanışlara göre, dünyada günah işleyenlerin öldükten sonra ceza görecekleri yer, tamu. • *mecaz* Çok sıkıntılı yer. *aydınlık* | ~ *beter* | *gebeş* | *hangi* | *korkunç* | *kumral* | *nurlu* | *yarınlık*

cehil • *eskimiş* Bilgisizlik, bilmezlik. *galiz* | *kapkara*

ceht • *eskimiş* Çaba, çabalama. *muavakat*

ceket • Erkeklerin ve kadınların giydiği, genellikle önden düğmeli, kalçayı örten, kollu üst giysisi. *meşin* | *kruvaze* | *deri* | *lacivert* | *keten* | *spor* | ~ *yakalı* | ~ *düğmeli* | *yamalı* | *yün* | *kemerli* | *kot* | ~ *kareli* | *kahverengi* | ~ *çizgili* | *kadife* | *triko* | *orlon* | *yakasız* | ~ *kollu* | *tüvit* | *ütüsüz* | *yazlık* | *incecik* | *astarlı* | *mavi* | *kurşuni* | *kışlık* | *kuyruklu* | *boz* | *kaçak* | *örme* | *ka-lın* | ~ *yırtmaçlı* | *kocaman* || *aba* | ~ *asılı* | ~ *atılı* | *bal rengi* | *benekli* | *beyaz* | ~ *biçimli* | *biyeli* | *boncuklu* | *bordo* | ~ *bozma* | *bu* | *buruş buruş* | *buruşuk* | *çamurlu* | ~ *çiçekli* | ~ *çubuklu* | *dar* | *devetüyü* | ~ *dökük* | *ekose* | *emektar* | *eski püskü* | *fiyakalı* | *gri* | *güllü* | *kaba* | ~ *kalan* | *kara* | *kemersiz* | *kıpkırmızı* | *koca* | *kolu uzun* | ~ *kopuk* | ~ *kullanılmış* | *kumlu* | *külostür* | *kürk* | *kürklü* | *lame* | ~ *lekeli* | *mor* | *morumsu* | *naylon* | *örgü* | *pamuklu* | *rengârenk* | ~ *renkli* | *sarkık* | *sırmalı* | ~ *süslü* | *şu* | *tafta* | ~ *tüylü* | *yağlı* | *yeşil* | *yırtık* | *yünlü* **ceketli** • Ceket giymiş olma. *kırmızı*

Celâli • *özel, tarih* İlk olarak Yavuz Sultan Selim Dönemi'nde ortaya çıkıp devlete isyan eden Bozoklu Derviş Celâl'in adamlarına ve ondan yana olanlara, sonraları da ortaya çıkan bütün eşkıyaya verilen ad. *bıyıklı*

celep • *eskimiş* Koyun, keçi, sığır vb. kesilecek hayvanların ticaretini yapan kimse. *dümkü* | *gocuklu* | *önemsiz* | *şişman* | *taşralı*

cellat • Ölüm cezasına çarptırılanları öldürmekle görevli olan kimse. *muhtemel* || *amansız* | *dilsiz* | *hoşgörüsüz* | *müstakbel* | *müthiş* | *ustalık* **cellat başı** • Can almakla yükümlü kişilerin başı. *maskeli*

celse • Oturum. *gizil* | *gürültülü* | *öteki*

cemaat • *din bilgisi* Bir imama uyup namaz kılan kişiler. • İnsan kalabalığı, topluluk. • Bir dinden veya bir soydan olanların topluluğu. *dilsel* | *kültürel* | *kadın* *erkekli* | *köktenci* | *söz konusu* || *bildik* |

birtakım | ~ | *dinsel* | *ideolojik* | *kem* | *küçük* | *laik* | *milyonlarca* | *mistik* | *ruhani* | *siyasi* | ~ *temelli* | *teşkilatsız* | *zoraki*

cemiyet • Dernek. • *eskimiş* Yüksek sosyete. • *toplum bilimi* Toplum. *gizli* || *bilcümle* | *bozuk düzen* | *bugünkü* | *çirkef* | *disiplinli* | ~ *esaslı* | *hafif* | *kokmuş* | *meşhur* | *muhafif* | *terbiyeli* | *uydurma* | *vatansever* | *yarıncı*

cemre • Şubat ayında birer hafta arayla havada, suda ve toprakta olduğu sanılan sıcaklık yükselişi. *bilinmedik* | *üçüncü*

cenabet • *din bilgisi* Cünüplük. *cinli* | *deli* | *dinsiz*

cenah • *eskimiş* Yan, taraf. *sağ* | *sol*

cenaze • Kefenlenip tabuta konmuş, gömülmeye hazırlanmış insan ölüsü. • Ölü, ölmüş kimse. • Cenaze töreni. ~ *sarılı* || *düşsel* | *hastalıklı* | *hürmetli* | *ihtişamlı* | ~ *kiloluk* | *kimsesiz* | *muhteşem* | *nazenin* | ~ *sonraki* | ~ *süslü* **cenaze alayı** • Cenazeyi izleyen topluluk. *gizemli* | *görülmemiş* **cenaze namazı** • *din bilgisi* Cenaze gömülmeden önce musalla taşının üstüne konulan tabutun önünde kılınan namaz. *gıyabi* **cenaze töreni** • Bir cenaze için mezara kadar yapılan dinî tören, cenaze merasimi. *tantanalı*

cendere • *mecaz* Manevi baskı. ~ *beyazlı* | *genel* | *kavramsal* | *yapışkan*

cengâver • Savaşma yeteneğine sahip kimse. *dişi*

cenin • *anatomi* Dölüt. ~ *aylık* | *doğacak*

cenk • Kahramanca mücadele, çarpışma, savaş. • *mecaz* Büyük çaba, uğraş, kavgaya, çekişme. *kıran kırana* | *kıyasıya* | ~ *senelik*

cennet • *din bilgisi* Dinî inanışlara göre imanlı, dünyada iyi işler yapmış kimselerin öldükten sonra sonsuz bir mutluluğa kavuşacakları yer, uçmak, behişt. • *mecaz* Herhangi bir şeyden fazlasıyla bulunan yer. • *mecaz* Herhangi bir şeyin

kolayca yapıldığı yer. *yitik* || benzersiz | beynelmilel | böyle | deli | dokunulmaz | ~ dolu | gaip | gizli | güneşli | ılık | kapalı | meçhul | mukaddes | pırıltılı | ruhani | sahih | sahte | saklı | yalan | yalancı | yapay | yapma | yapmacık | ~ yaraşır

centilmen • Görgü, saygı ve kibarlığı bünyesinde barındırma. *tüysüz* || cana yakın | sempatik

cep • Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen astardan yapılmış parça. • Trafiği kolaylaştırmak için yol kenarlarında bulunan taşıt yavaşma yeri. *yan* | *arka* | *dış* | *öbür* | *üst* | *öteki* | *sökük* | *iç* | *sol* | *sağ* || art | ayrık | dağınık | delik deşik | derin | iki | kopya | körüklü | küçük | mendilli | yırtılmış **cep harçlığı** • Bir kimseye ufak tefek gündelik harcamalarını karşılaması için verilen para. **yeterli cep kitabı** • Cepte taşınacak, cebe girecek biçimde küçük kitap. **dikişsiz** | **küçük** **cep saati** • Cepte taşınan saat. altın kaplama | desenli **cep telefonu** • Kişinin yanında taşıyabildiği, kablosuz telefon, mobil telefon. *çalıntı* | ~ *tahsisli* || ~ beze | bilgisayarlı | faturalı | faturasız | ~ maliyetli | ~ milyarlık | minicik | portatif | titreşimli

cephane • askerlik Ateşli silahlarla atılmak için hazırlanan her türlü patlayıcı madde, mühimmat. *günlük* | *hafif* | *upuzun* **cephanelik** • Cephanenin saklanmasına yarar kapalı ve korunmuş yer. *güvenli* | *tehlikeli*

cephe • Bir şeyin veya yapının ön tarafta bulunan bölümü. • Belli bir düşünce, istek çevresinde sağlanan beraberlik. • mecaz Yan, yön, taraf. • askerlik Üzerinde savaşın sürdüğü bölge. *ön* | *arka* | *anıt-sal* | *liberal* | ~ *çeşitli* | ~ *orantılı* | *güney* | *birleşik* | *hukuki* | *muhtelif* | *milli* | *devletçi* | *ilerici* | *antiemperyalist* | *müstahkem* || acımasız | açık sarı | altı | asimetrik | birinci | boyasız | dümdüz | ~ endekli

feodal | geniş | gerici | ~ görünümlü | gösterişsiz | hangi | ikinci | kemerli | mağrur | manevi | mendebur | meşrutî | muhalif | murassa | nafile | onlarca | orantisız | öbür | pembe | politik | sabık | son | tek | tekmi~ | teokratik | ~ ürpertici | vakur | vatansever | yan | yapıcı | yaralı | yıkık | ~ zıt | zoraki

cepen • Kolları yırtmaçlı ve uzun, harçla işlenmiş bir tür kısa, yakasız üst giysisi. *sırmalı* | *işlemeli* | *kolsuz* || lacivert | mavi | mor | nakışlı | turuncu

cerahat • eskimiş İrinli yara. cılk

cerâim • Suçlar. *içtimai* || bu kabil ~ | ~ mütevellit | siyasi | şahsi

ceren • halk ağzında Ceylan. ~ *sürmeli* || dilsiz | ~ gözlü | ~ karılı | paramparça | yaralı | yüzlerce

cereyan • Bir yöne doğru akma, akış, akıntı. • mecaz Aynı eğilimde olan, aynı görüşü paylaşan kimselerin oluşturduğu hareket. • fizik Akım. *mesleki* | *süratli* || dinî | fikrî | içtimai | irticai | kudretli | mebzul | menfî | önemli | ruhsal | seri | siyasi | ~ tesirli | ~ zıt

ceride • eskimiş Gazete. • eskimiş Tutanak, kayıt defteri. *moda* | *resmî*

ceriha • eskimiş Yara. ebedî | mühlik

cerrah • Ameliyat yapan uzman hekim, hariciyecî, operatör. *estetik* | *ortopedik* || açık sözlü | diplomasız | ~ fikirli | hırslı | kalifiye | maharetli | meşhur | titiz | ~ uyarıcı | ünlü

cerrahi • Ameliyatı gerektiren hastalıklarla ilgilenen hekimlik kolu, hariciye. *jinekolojik* | *minimal* | *estetik* | *kansız* || aseptik | dermatolojik | komplike **cerrahi girişim** • Cerrahi müdahale. *ortopedik* | *günübirlik* **cerrahi operasyon** • tıp Ameliyat. palyatif

cesaret • Güç veya tehlikeli bir işe girişirken kişinin kendinde bulduğu güven. • Yüreklilik, yiğitlik, yürek ve göz pekliği. • Cüret. • Atılganlık. *birazcık* | *pervasız*

| gözü kara | olanca | medeni || aptalca
| ~ çeşitli | çocuksu | delice | deminki |
fiyakalı | kudretli | kural dışı | kuvvetli |
mantıksız | ölçüsüz | saldırgan | şaşırtıcı |
tarifsiz | tüm ~ **cesaret nişanı** • Cesaretli
olduğuna dair nişan. murassa

ceset • Ölü beden, naaş. *başsız* | *cansız* |
gömülü | *kimsesiz* | ~ *sarı* || ~ asılı | ba-
caksız | ~ başlı | boğuk | ceketsiz | çıplak |
çırılçıplak | delik deşik | dizi dizi ~ | dok-
san | düşsel | ezilmiş | iğrenç | ihtiyar |
kadınli erkekli | kokmuş | minicik | öbür |
paramparça | paslı | ruhsuz | sağcı | sahte
| sayısız ~ | şişkin | tarumar | yanık | yüz
binlerce

cesur • Cesaretli olma. son derece

cet • *eskimiş* Dede, büyükbaba, ata. yedin-
ci

cevvel • Doğru çizgileri çizmeye yarayan,
dereceli veya derecesiz, tahtadan, plas-
tikten, madenden yapılmış araç, çizgilik.
• Liste, çizelge. ~ *onaylı* | *yassı* | *merbut*
| *periyodik* || otuzluk | sürgülü | umumi |
yirmilik

cevap • Bir soruya, bir isteğe, bir söz, bir
davranış veya yazıya verilen karşılık, ya-
nıt. *olumlu* | *menfi* | *kaçamak* | *olumsuz*
| *doyurucu* | *kati* | *kısacık* | *kesin* | *kaçı-*
maklı | *nazik* | ~ *yollu* | *mantıklı* | *kestirme*
| *doğru dürüst* | *ters* | *muvafık* | *baştan*
savma | *okkalı* | *veciz* | *münasip* | *sathi*
| *hayırlı* | *mukni* | *alaycı* | ~ *lastikli* | *ka-*
tegorik | *müstehti* | *etrafli* | *zehir zembe-*
rek | *esprili* || abuk subuk | açık yürekli |
açıklayıcı | ağız dolusu | ahmak | akıllıca
| aksı | askerce | aydınlatici | ayıp | aynı
| ayrıntılı | azametli | ~ belgeli | ~ belir-
siz | beşinci | beylik | bezgin | bilinçsiz |
biricik ~ | bitaraf | bozuk | bölük pörçük
| değişik | değişmez | dehşetli | densiz |
dolambaçlı | ~ dolusu | duyusuz | düm-
düz | esrarlı | fena | gayriciddi | gelecek | ~
gelen | gelişigüzel | gerekli | hakaretimiz
| hangi | hararetli | hazırlap | hiçbir | hoş-
nutsuz | içtenlikli | ikiyüzlü | inandırıcı

| insanca | ılımlı | kısa | klişe | komple |
kuvvetli | mağrur | ~ maksatlı | manasız |
mantıki | muhtemel | muhteşem | mühim
| müphem | müteredit | ne | net | özenli
| öznal | ~ rakamlı | rastgele | rasyonel
| ruhani | saçma sapan | seri | sert | şu
| tamamlayıcı | ~ tarihli | tatminkâr | ti-
pik | toptan | umumi | ustaca | usturuplu |
utangaç | ~ uygun | uyumsuz | Yahudice
| yalan yanlış | yarım yamalak | yeterli |
zeki | zoraki

cevelan • *eskimiş* Dolaşma, dolanma, ge-
zinme, gezinti. ufak

cevher • Bir şeyin özü, maya, gevher. •
Değerli süs taşı, mücevher. • *mecaz* İyi
yetenek. *bambaşka* | *benzersiz* | bulun-
maz | bütün ~ | harikulade | lezzetsiz | ~
sevdalı | ~ zıt

ceviz • *bitki bilimi* Cevizgillerin örnek
bitkisi olan, uzun ömürlü, gövdesi kalın,
kerestesi değerli, yurdumuzda çok yeti-
şen ağacın dışı kabuklu, içi yağlı ve ni-
şastalı yemişi, koz. ~ *kabuklu* | *ulu* | *çetin*
| ~ *sepet* | *kutlu* | *kof* || ~ çuval | çürük |
dolgun | halis | iri | kabuksuz | kuru | ~
külâh | ~ sarılı | süslü püslü | süt beyaz
| taze **cevizci** • Ceviz satan kişi. *fukara*
ceviz ağacı • Nisan-mayıs aylarında çi-
çek açan, ortalama 18-20 m yüksekliğin-
de, tek evcikli bir ağaç. **gölgeli ceviz içi**
• Cevizin kabuğu kırıldıktan sonra kalan,
yenilebilir iç kısmı. *bir tutam*

ceylan • *hayvan bilimi* Çift parmaklılar-
dan, boynuzlugiller familyasından, çöl-
lerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözle-
rinin güzelliği ile tanınan, ince bacaklı,
zarif, memeli hayvan, ahu, gazal (*Gazel-*
la dorcas). *dişi* | *yabani* | *yaralı* || bir sürü
| esmer | ~ gözlü | kuzulu | nazlı | zavallı

ceza • Uygunsuz davranışlarda bulunan-
lara uygulanan üzüntü, sıkıntı, acı verici
işlem veya yaptırım. • *hukuk* Suç işle-
yen bir kimsenin yaşantısına, özgürlü-
ğüne, mallarına, onuruna karşı yasaların
öngördüğü yaptırım. *sembolik* | *ağır* | *se-*

çimlik | ~ *kırıcı* | *miilyarlık* | *astronomik* | ~ *saniyelik* | *kanunsuz* | *göstermelik* | *okkalı* | ~ *tür* | ~ *aylık* | *acımasız* | *sözel* | *inzibati* | *ibretlik* || *adaletli* | *adi* | ~ *asgari* | *asil* | *bahis konusu* | *büyük* | *cüzi* | *diğer* | *eften püften* | *fiziksel* | ~ *franklık* | *gecikmeli* | *gerekçesiz* | *gereksiz* | *günlük* | *haklı* | *haksız* | *hukuki* | ~ *ilişkin* | ~ *kademeli* | *kanuni* | *katmerli* | *kinici* | *kıdemli* | *küçük* | ~ *liralık* | *maktu* | *manevi* | *muhtelif* ~ | *mukaddes* | *mündemiç* | *müthiş* | *müzelik* | ~ *orantılı* | ~ *otoriter* | *parasal* | *sert* | *sıradan* | ~ *spesifik* | ~ *sürelî* | ~ *tesirli* | *ulu* | *yasal* | *yerinde* | ~ *yıllık* | *zamlı* **ceza hukuku** • *hukuk* Suç kapsamı içine giren eylemler ile bunlara uygulanacak cezaları inceleyen hukuk dalı. *çağdaş* || *modern* | *pozitif* | *tüm* ~ **ceza hükmü** • *hukuk* Verilecek cezanın miktarını belirten söz. ~ *çeşitli* **ceza normu** • *hukuk* Her bir düzenlemedeki suç ve cezaya ait kuralların dayanağı. ~ *aykırı* | *diğer* **ceza sistemi** • *hukuk* Hukukun işleyiş düzeni. *tüm* ~ **ceza yasası** • *hukuk* Suça karşı uygulanan yaptırımları içeren metin. *galiz*

cezaevi • Hükümlülerin içinde tutuldukları yapı, hapishane, mahpus, mahpushane, mapus, dam, kodes, mahbes. *kapalı* | *Avrupai* | *sivil* || *askerî* | *asri* | ~ *belgeli* | *dayaksız* | *devasa* | *işkencesiz*

cezve • Kahve pişirmeye yarayan, saplı, küçük kap. *bakır* | ~ *fincanlık* || *alaturka* | *çinko* | *dörtlük* | *enfes* | *ufacık* | *üçlü*

check-up • *tıp* Tam sağlık kontrolü. *rutin* || *ilginç* | *kardiyolojik*

cigara • *halk ağzında* İnce kâğıda kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindir biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne. ~ *paket* || *kallavi* | ~ *karişik* | *koskocaman* | *mağrur* | *mahcup* | *paslı* | *şu* | *yaldızlı*

cılızlık • Cılız olma durumu. *olağanüstü*

cımbız • Kıl vb. ince şeyleri tutmak veya çekmek için kullanılan küçük maşa. *büyük*

cırcır böceği • *hayvan bilimi* Düz kanatlılardan ocaklarda, fırınlarda, kırlarda yaşayan böcek, cırlak (*Grillus domesticus*, *G. campestris*). *yüzlerce*

cırlıltı • “Cır cır” diye çıkan ses. ~ *belirsiz* | *bir yığın* | *onca* | *tatsız*

cıvata • Birbirine bağlanmak istenen ağaç veya demir parçalarının üzerinde hazırlanmış olan deliklerden geçirilerek ucuna somun takılıp sıkıştırılan iri başlı vida. *paslı*

cıvıltı • Kuşların ötüşürken çıkardıkları ses. • *mecaz* Canlılık, ateşlilik. *şakrak* | *şen şakrak* || *arsız* | *ateşli* | *bir yığın* | ~ *görülmemiş* | *munis* | *neşeli*

cızırtı • Cızırdama sırasında çıkan ses, cızıltı. *beklenmedik* | ~ *bulandırıcı* | *telaşlı*

cibilliyet • *eskimiş* Yaradılış. *hazın*

cibinlik • Sivrisinekten ve başka böceklerden korunmak için yatağın üstüne ve yanlarına gerilen çadır biçiminde tül. *tül* || *beyaz* | *şeffaf* | *yaldızlı*

cici bici • Süslü giysi veya süs eşyası. *çeyizlik*

ciddi • Ağırbaşlı kimse ya da davranış. *son derece* || *muazzam* **ciddilik** • Ağırbaşlılık. *dokunaklı* | *eşsiz* | *müşfik* | *olanca*

ciddiyet • Ağırbaşlılık. *olanca* | *aşırı* || *beklenmedik* | *dokunaklı* | ~ *görülmemiş* | *ilmî* | *kasıtlı* | *kesin* | *komik* | ~ *mesafeli* | *müthiş* | *olgun* | *sahte* | *sevimsiz* | *şaşırtıcı* | ~ *tam* | *yanlış*

cigara • *halk ağzında* İnce kâğıda kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindir biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne. ~ *paket* || *fabrikasyon* | *kıpr kıpr* | *kocaman* | *minik* | *yeni* **cigara paketi** • İçerisinde sigara dallarının yer aldığı koruyucu paket. *maroken*

ciğer • Akciğerlerle karaciğerin ortak adı. • *mecaz* Yürek, iç. *çürük çarık* | ~ *dolmuş* | *ezilmiş* | *kanserli* | *körpe* | *körpecik* | *mantarlı* | *sirkeli* | *soğanlı* | *tıkalı* | *zayıf*

ciğerci • Ciğer pişirip satan kimse. *sey-yar*

cihan • *gök bilimi* Evren. • Dünya. ~ *ce-zalı* | *yedi* || bambaşka | ~ evvelki | mevcut | muayyen | müterakki | öbür | ölmüş
cihan harbi • Dünya savaşı. *birinci* || ikinci

cihangir • *eskimiş* Dünyanın büyük bir bölümünü eline geçiren kimse. binlerce | kahhar | koskoca | nice ~ | ünlü

cihat • Din uğruna yapılan savaş. mukaddes **cihatçı** • Din uğruna savaşan kimse. *mukaddes*

cihaz • Aygıt, alet, takım. *optik* | *elektronik* | ~ *belgeli* | *uzaktan kumandalı* | ~ *kumandalı* | ~ *kollu* | *portatif* | ~ *programlı* | *marifetli* | *arızalı* | ~ *kapasiteli* | *band-rolsüz* | ~ *mahsus* || ~ alakalı | becerikli | beher | benzeri | bilgisayarlı | birçok | çalıntı | elektrikli | ~ elverişli | ~ eriten | harikulade | ~ kiloluk | kompleks | lakrimal | ~ lambalı | manyetik | mavi | melez | mucizevi | müstakil | nemlendirici | ortopedik | sıhhi | ~ takılı | ~ temizleyici | ~ uyaran | vakumlu | vidalı | yepyeni

cihet • Yön, yan, taraf. *vahim* || anormal | fena | muhtelif ~ | mühim | nazari | tehlikeli | zevkli

çiklet • Sakız. *naneli* || çiğnemlik | ~ paket

cila • Bir şeyi parlatmak için kullanılan kimyasal bileşik. • *mecaz* Bir şeydeki aldatici, göz boyayıcı durum. berrak | donuk | kavramsal | kaygan | renksiz

cilt • Ten. • Formaları, yaprakları birbirine dikerek veya yapıştırarak kitap, defter, dergi vb.ne geçirilen deri, bez veya kâğıtla kaplı kapak. • Bir eserin ayrı ayrı basılan bölümlerinden her biri. *pürüzsüz* | *birinci* | ~ *görünümlü* | *sivilceli* | *problemli* | *beşinci* | *pürüzlü* | ~ *lekeli* | *meşin* | *üçüncü* | *dördüncü* | *deri* | ~ *gözenekli* | *kalın* | *altıncı* | *öteki* || ak | Almanca | bakımsız | beş | beş on | bez | bordo | büyük boy | cansız | capcanlı | çilli | dolgun |

dört dörtlük | duble | ek | elastik | ~ formalık | hastalıklı | homojen | ikinci | koskoca | lekesiz | makyajsız | mat | mavimsi | ~ meyilli | ~ mucip | ~ noktalı | onuncu | pembemsi | pullu | rengârenk | sarkık | sekiz | sorunsuz | tertemiz | ~ unvanlı | üç | zarif

cilve • Hoşa gitmek için yapılan davranış, kırımta, naz. anlaşılma | banal | bin türlü | düşündürücü | garip | haşin | muvakkat | sahte

cin • *din bilgisi* Dinî inanışa göre duylarla kavranamayan, insanlar gibi irade ve anlama yeteneğine sahip, ilahî emirlere uymakla yükümlü tutulan yaratık. • Masallarda göze görünmeyen, türlü biçimlere girebilen, iyilik de kötülük de yapabilen yaratık. • *mecaz* Akıllı, zeki, uyanık kimse. • Bir tür alkollü içki. *aksi* | *üçüncü* | *öbür* | *buzlu* | ~ *şişe* | *birinci* || atik | ~ bardak | ~ belirsiz | ~ bucaksız | günahkâr | ikinci | keçi sakallı | milyonlarca | sabırsız | sahici | sulu | tekdüze | tekmiş ~ | ~ ürpertici | ~ yıllık

cinas • Çok anlamı olan bir kelimenin iyi anlamını kullanır görünerek kötüsünü öne çıkarma. *dokunaklı*

cinayet • Adam öldürme, kıya. • *mecaz* Adam öldürme derecesinde ağır suç. *faili meçhul* | *meçhul* | ~ *planlı* | *siyasi* | *kasıtlı* | *hunhar* | *esrarengiz* | *menfur* | ~ *geceki* | *korkunç* | ~ *ürpertici* | *kopya* | *feci* | *bece-riksiz* | *çifte* | *siyasal* | *alçakça* | *herhangi bir* | *örgütlü* | *sebepsiz* | *bıçaklı* | *meşhur* | *kusursuz* || adaletsiz | amaçsız | anlaşılma | azılı | ~ bağlantılı | ~ belgeli | ~ bilinmeyen | bir yığın | cezasız | cicili bicili | cinsel | dizi dizi ~ | esrarlı | gizli | hangi | ~ havalı | ~ içerikli | iğrenç | kaçınıcı | kansız | katmerli | kısacık | kurgusal | manidar | melun | okunaksız | önemli | ruhani | saçma | sapık | sekiz | seri | simgesel | sosyetik | tehlikesiz | ~ tür | vahşi | yeni | yersiz yurtsuz | yığınla | yüz kızartıcı **cinayet aleti** • Cinayet işlerken kullanılan

suç aletlerinin genel adı. **esrarengiz** | mucizevi **cinayet haberi** • Adam öldürme ile ilgili haber. **sevimsiz**

cinnet • Delilik. abartılı | ahmakça | ani | katıksız | kudurgan | muvakkat

cins • Tür, çeşit. • Soy, kök, asıl. • Pek çok ortak özellikleri bulunan türler topluluğu. ~ **endekli** | **aynı** | **karşıt** | **adi** | **pa-halı** | **dişi** || **ahmak** | **alelade** | **bambaşka** | ~ **başlı** | **bayağı** | **çelebi** | ~ **dişli** | ~ **doyuran** | **galiz** | **güzel** | **hangi** | **hırslı** | **iki** | **inatçı** | **karşı** | **kerestelik** | **muhtelif** ~ | **okkalı** | **rafine** | **riyakâr** | **sekiz** | ~ **tokalı** | ~ **tüylü** | **ucuz** | **üçüncü** | ~ **yarar**

cinsel birliktelik • Cinsel zevk ya da üreme amaçlı bedensel ilişki, cinsel birleşme. **seviyesiz cinsel davranış** • Cinsel tutum, cinsel davranım. **biseksüel** | **uygunsuz cinsel deneyim** • Cinsel birleşme konusundaki tecrübe. **pornografik cinsel etkileşim** • Cinsel açıdan birbirini karşılıklı olarak etkileme. **doyurucu cinsel hayat** • Cinsel yaşantı. **rutin** || **doyurucu cinsel ilişki** • Cinsel zevk ya da üreme amaçlı bedensel ilişki, cinsel birleşme. **heteroseksüel** || **biseksüel** | **doyumlu** | **doyurucu** | **güvensiz** | **istem-siz** | **nikâhsız** | **tutkulu** | **zorlama cinsel istek** • Karşı cinse duyulan cinsel arzu. **uygunsuz cinsel yaşam** • Cinsel hayat. **doyurucu** | **rutin** || **aktif** | **doyumlu** | **heteroseksüel** | **kaygısız** | **tatminkâr** | **tutkulu cinsellik** • **biyoloji** Cinsel özelliklerin bütünü, eşeysellik. • Sevişme duygusu, seksüellik. **doyurucu** || **bencil** | **bilinçsiz** | **bir nebze** | **doyumlu** | ~ **dönük** | **gelişkin** | **gizemli** | **gizli** | **heteroseksüel** | **içe dönük** | **ihtiraslı** | **ikiyüzlü** | **kudurgan** | **mutsuz** | **mütecaviz** | **pespaye** | **sevgisiz** | **steril** | **tekinsiz** | **tutkulu** | **zarif**

cinsiyet • **biyoloji** Bireye, üreme işinde ayrı bir rol veren ve erkekle dişiye ayırt ettiren yaradılış özelliği, eşey, cinslik, seks. **dövüşken** | ~ **egemen** | **kudretli** | **optimum** | ~ **yetişmiş**

cip • Her türlü arazide kullanılabilen motorlu taşıt. **kara** | **milyarlık** | **zırhlı** || **camlı** | **çalıntı** | **devasa** | **hantal** | ~ **hasarlı** | **hurda** | **lacivert** | ~ **plakalı** | ~ **takılı** | **uzaktan kumandalı** | **üçer**

cips • İnce, yuvarlak kesilerek kızartılmış patates. ~ **aromalı** || **kıvır kıvır**

ciro • **ticaret** Bir ticaret senedinin alacaklı tarafından arkasına gereken yazının yazılıp imza edilerek üçüncü bir kişiye devredilmesi. • İş hacmi. **konsolide** || **brüt** | **yurt içi**

cisim • Doğada element, bileşik veya bunların karışımları hâlinde bulunan, kütlesi ve ağırlığı olan, duyularla algılanabilen şey. • Gövde, beden, vücut. **sair** ~ | **can-sız** | **delici** | ~ **uçlu** || **anlamsız** | **bazı** ~ | **bi-çimsiz** | **buzlu** | **camit** | ~ **çevrili** | ~ **çizgili** | **dilsiz** | ~ **duyarlı** | **elastik** | **göz kamaştırıcı** | **hareketli** | **ipekli** | **kendine mahsus** | ~ **kiloluk** | **kozmetik** | **madenî** | **mevhum** | **oval** | **parlak** | **portakal rengi** | **ruhsuz** | ~ **sarı** | **semavi** | **yekpare** | **yuvarlak**

civan • Yakışıklı genç erkek veya güzel genç kadın. **binbir** | **boyu boslu** | **doksan** | **dünya güzeli** | **hayırlı** | **körpe** | **müstesna** | **nice** ~ | **şahbaz** | **taze** | **tüysüz**

civeiv • Kümes hayvanlarının yumurtadan yeni çıkmış yavrusu. **canlı** | **emsalsiz** | **sakat** | **tüm** ~ | **yumuşak**

ciyıklama • Cıyıklama. **titrek**

coğrafya • Yeryüzünü fiziksel, ekonomik, beşerî, siyasal yönlerden inceleyen bilim. • Bir yeryüzü parçasını, bir bölgeyi, bir ülkeyi belirleyen, niteleyen, fiziksel, ekonomik, beşerî, siyasal gerçekliklerin tümü. **engebeli** | **dağlık** | **uçsuz bucaksız** | **beşerî** | ~ **çevrili** | **kültürel** | **milyarlık** || **adsız** | ~ **alışkın** | **antik** | **bambaşka** | **belalı** | **bigâne** | **boz** | **bunalımlı** | **dilber** | **doğal** | **esrarengiz** | **estetik** | **fantastik** | **ferah** | **fiziksel** | **hangi** | **lanetli** | ~ **milyonluk** | **mis-tik** | **muayyen** | **nasıl** | **problemli** | **sabırsız** | **sıhhi** | **sınıfsal** | **şaşırtıcı** | **talihli** | **tanıdık**

| tarihsel | tekinsiz | tüm ~ | volkanik | ~ zıt **coğrafyacı** • Coğrafya araştırmaları yapan kimse. • Coğrafya öğretmeni. *deli* || ~ kafalı

cop • Kalın, kısa değnek. • Polislerin kulandığı genellikle lastikten yapılan sopa. mütevazı | sembolik

coşku • Genellikle büyük bir istekle ortaya çıkan geçici hayranlık veya heyecan durumu. • Sevinç gösterileriyle beliren güçlü heyecan. • *ruh bilimi* Salgı bezleri ve dinamik etkinliklerle kendine özgü ilişkileri bulunan iç veya dış uyaranların kamçılıdığı güçlü duygu durumu. *çocuksu* | *ölçüsüz* | *olanca* | *zorlama* | *arkeik* || aldatici | amatörce | anlaşılmaz | aşırı | ateşli | aynı | büyük | deli dolu | direngen | duygusal | esprili | ~ görülmemiş | ~ götürücü | göz kamaştırıcı | heyecanlı | hesapsız | içten | ismarlama | ~ kabarcık | katmerli | keskin | kıpır kıpır | manevi | ölçülü | ~ önceki | ~ özgü | saçma sapan | sessiz | Sicilyalı | sıkıntılı | şaşkın | şiirsel | tanrısal | tikel | tükenmez | umarsız | umutlu | ussal | yapay | yıkıcı **coşkunluk** • Coşkun olma durumu. ananevi | ~ evvelki | gereksiz | ~ görülmemiş | militarist | müthiş | olanca | ölçüsüz | ruhani | ruhsal | saldırgan | tanrısal

coşum • Coşma işi. esrik

cömertlik • Cömert olma durumu, eli açıklık, ahilik, semahat, mürüvvet. *olanca* || bulunmaz | gösterişsiz | inanılmaz | karşılıklı | küstah | ~ tam

culuk • *halk ağzında* Hindi. besili

cuma • Perşembe ile cumartesi arasındaki gün. miskin | üçüncü

cumartesi • Cuma ile pazar arasındaki gün. altıncı | kasvetli | ölgün | yağmurlu | yitlik

cumba • Eski evlerde pencere hizasından sokağa doğru çıkıntısı olan kafesli bölüm. çıkıntılı | yaldızlı

cumhurbaşkanı • Cumhuriyetle yönetilen ülkelerde devlet başkanı, reisicumhur, cumhur reisi. *müstakbel* || etkili | gürlütücü | ~ haiz | kaçınıcı | koskoca | ~ küs | müteveffa | onuncu | patavatsız | sembolik | sorumsuz | ~ yeminli

cumhuriyet • Milletin, egemenliği kendi elinde tuttuğu ve bunu belirli süreler için seçtiği milletvekilleri aracılığıyla kullandığı yönetim biçimi. *Türki* | *federe* | *laik* | *bağımsız* | *özerk* | *demokratik* | *körpe* | *dingin* | *biricik* ~ | *otonom* | *aristokratik* | *federal* || adaletli | baki | beşinci | çiçeği burnunda | dünkü | esenlikli | evrensel | gencecik | katıksız | müstakbel | müstakil | ~ otoriter | ötümlü | yepyeni **cumhuriyetçi** • Cumhuriyet yanlısı olan kimse. emektar | özen

cunta • Bir ülkede yönetime el koyan kimselerden oluşan kurul. karşı | rezil | yasadışı **cuntacı** • Cunta üyesi. aklievvel

curcuna • Gürlütülü, karışık durum. aldırışsız | geceki

cübbe • Hukukçuların, üniversite öğretim üyelerinin, din adamlarının, mezuniyet törenlerinde öğrencilerin elbise üstüne giydikleri uzun, yanları geniş, düğmesiz giysi. ~ *yıldızlı* || aba | genişçe | kalın | kara | kısa | ~ kollu | koyu kırmızı | kürklü | latif | ~ yakalı | yamalı | yemyeşil | yırtık | zümrüt yeşili

cüce • Boyu, normalden çok daha kısa olan kimse. *yaşlı* || ~ başlı | çifit | değersiz | dilbaz | dilsiz | esrarengiz | görünmez | hınzır | ~ kanatlı | kart | küstah | meşhur | ~ şapkalı | tutkulu | ukala | yabancı | yedi

cülus • *eskimiş* Hükümdarlık tahtına çıkma, tahta oturma. alafranga | meymenetsiz

cümbüş • Eğlence. • Canlılık, coşku. • *müzik* Maden gövdeli, tambura benzer bir saz. *sefil* | *zalim* || armonik | büyümlü | ~ gelen | karmakarışık | pastel | sabahki | sefih

cümle • *dil bilgisi* Bir yargı bildirmek için tek başına çekimli bir fiil veya çekimli bir fiille kullanılan kelimeler dizisi, tüme, söz, sözce, dizge. *devrik* | *sihirli* | ~ *kırıcı* | *kısacık* | *tumturaklı* | ~ *süslü* | *beylik* | *iç beş* | *kesik kesik* | *dolaşık* | *anamlı* | *bozuk* | ~ *özlü* | *anlaşılmaz* | *mantıksız* | *aynı* | *klişe* | *açıklayıcı* | *şu* | *kinayeli* | *bir* | ~ *temelli* | *bambaşka* | *kırık dökük* | *veciz* | *Latince* | *basit* | *birkaç* | *noktasız* | *mülga* | *kaçıncı* | *eksik* | *saçma sapan* | *iğrenç* | *meşhur* | *sıradan* | *beş on* | *hamasi* | *ikinci* | *parlak* | ~ *kapma* | *şiişel* | *deminki* | *uzun* || *abes* | *abuk sabuk* | *acemi* | *ağdalı* | *akıllı uslu* | *akla zarar* | *alakasız* | *alaycı* | *alışılmamış* | *Almanca* | *Arapça* | *aydınlatıcı* | *basmakalıp* | *bayağı* | *bilinen* | ~ *bilinmeyen* | *birinci* | *bölük pörçük* | *böyle* | *can alıcı* | *çapraşık* | *çetrefil* | ~ *çizgili* | ~ *dair* | *dandik* | *devingen* | *diplomatik* | *doğru dürüst* | *dolambaçlı* | *dolambaçsız* | *duygulu* | *eğlenceli* | *eğri büğrü* | *etkileyici* | *etkili* | ~ *evvelki* | *filozofik* | *gelecek* | *girift* | *gösterişli* | *gündelik* | *gür* | *haince* | *hangi* | *harikulade* | ~ *havalı* | *hayalî* | ~ *heceli* | ~ *içerikli* | *içli* | *içten* | *iddialı* | *ikişer* | *inandırıcı* | *insancıl* | ~ *irtibatlı* | *isteksiz* | *isyankâr* | *kaç* | *kafiyeli* | *karamsar* | *kararlı* | *karmaşık* | *katı* | *kesik* | *keskin* | *kifâyetsiz* | *kıvrak* | ~ *kurallı* | *lüzumsuz* | ~ *malum* | *manasız* | *melodik* | *milyonlarca* | *minik* | *muğlak* | *mutat* | *mücmel* | *müstekreh* | *mütevazı* | *müzeyyen* | *naif* | *namütenahi* | *nice* ~ | *normal* |

okunaksız | *olmadık* | *olur olmaz* | *onca* | *önemli* | *önemsiz* | *öteki* | ~ *özentili* | *politik* | *pratik* | *rabıtasız* | *renksiz* | *saçma* | *saf* | *sahici* | *sıcak* | *son* | *şerefsiz* | *tamtakır* | *tantanalı* | ~ *tesirli* | *tiksine* | *tılsımlı* | ~ *tutulmuş* | ~ *türlü* | *ustalık* | *usturuplu* | ~ *uygun* | *uzunca* | *yanıltıcı* | *yarım yamalak* | *yatıştırıcı* | *yazınsal* | *yegâne* | *yuvarlak* | *zengin* | *âşıkane* **cümlecik** • Kısa cümle. *beş on*

cüret • Yürekli, ataklık, cesaret. • Düşüncesizce, saygıyı aşan davranış, cesaret. *yaman* | *küstahça* || *gafil* | *ne* | *olanca* | *radikal* | *şaşırtıcı* | ~ *tanımaz*

cüruf • *kimya* Madenlerin işlenmesinden sonra ortaya çıkan atık, demir boku, dışık. *muazzam*

cüsse • İnsan gövdesi. *dev* | ~ *kıloluk* || *minik* | *tıknaz*

cüz • Fasikül. • *din bilgisi* *Kur'an*'ın bölünmüş olduğu otuz parçadan her biri. *mütemmim* || *inzibati* | ~ *sayfalık* | *son* | *tamamlayıcı*

cüzdan • Para, kâğıt vb. koymaya yarayan küçük çanta. • Bir kimsenin kimliğini bildirmek için resmî bir yerden kendisine verilen, cep defteri biçimindeki belge. *körüklü* | ~ *kabarık* || *basılı* | ~ *delik* | *dipsiz* | ~ *gözlü* | ~ *liralık* | *meşin* | ~ *milyarlık* | *mütevazı* | *nostaljik* | *resimli* | ~ *süslü* | *tok* | ~ *yapraklı*

cüzîyet • Az olma durumu. *zararsız*

çaba • Herhangi bir işi yapmak için ortaya konan güç, zorlu, sürekli çalışma, gayret, ceht, efor. *beyhude* | *insanüstü* | *nafile* | *özverili* | *sonuçsuz* | *yorucu* | *özel* | *onca* | *ortak* | *tüm* ~ | *bilinçsiz* | *uydurma* | *yararsız* | *büyük* | *gereksiz* | ~ *asırlık* | *ateşli* | *zoraki* | ~ *esaslı* | *bütün* ~ | *umutsuz* | *bu* | *bambaşka* | *bilinçli* | *düşünsel* | ~ *mahsus* | *kişisel* | *sonsuz* | ~ *yönelik* | *yoğun* | ~ *yönlü* | *iyi niyetli* | ~ *dönük* | *bunca* || abartılı | abes | acil | alelade | amansız | anayasal | artistik | ~ asgari | aşırı | barışçı | başarısız | belirli | benzer | benzersiz | biçimsel | bilimsel | binbir | birazcık | bireysel | bugünkü | bürokratik | ciddi | cılız | çırpıntılı | çok taraflı | çok yönlü | ~ dair | değişik | delice | deneysel | destanlık | dilsel | dolaylı | esas | finansal | ~ geceki | güdük | ~ haftalık | hangi | herhangi bir | hummalı | ~ ilişkin | ilk | inanılmaz | insanca | insani | ~ istemli | istemsiz | iyimser | ısrarlı | kahpece | kahrolası | katıksız | keyifli | kuramsal | kurgusal | kurnazca | lüzumsuz | militarist | muhteşem | muzip | nice ~ | ~ niyetli | olağan | olağanüstü | oylumlu | ~ önceki | özenli | öznel | ~ planlı | senfonik | ~ sistemli | sorumsuz | şiirsel | tamamlayıcı | tek yanlı | tek yönlü | tutkulu | uçsuz bucaksız | umarsız | usandırıcı | uzun ömürlü | vatansever | yapıcı | yaratıcı | yarım yamalak | yasal | yersiz | yeterli | yiğitçe | ~ yüzyıllık | zahmetli | zihinsel | zorlama **çabalama** • Çabalamak işi. bir sürü

çabuk • Hızlı bir şekilde gerçekleşen şey. görece **çabukluk** • Çabuk olma durumu, hız, sürat. *şasılası* | *şasırtıcı* || akla ziyan | inanılmaz | ~ özentili | soğuk | şaşmaz

çaça • Ticaret gemilerinde eski ve usta gemici. *bir parmak* || ~ burunlu

çadır • Keçe, deri, kıl dokuma, sık dokunmuş kalın bez veya plastik maddelerden yapılarak direklerle tutturulan, taşınabilir barınak, çerge, oba, otağ. • Gölgelik olarak kullanılan tente veya şemsiye. *kıl* | *beylik* | *derme çatma* | ~ *direkli* | *altmış* | *elli* | *kara* | *keçe* | *eski* | *sırmalı* | *göbekli* | *ala* | *ak* | *kurşuni* | *göçer* | *nylon* || bambu | bez | ~ bin | ~ bitişik | büyücek | büyük | ~ çevrili | ~ çözüklük | dev | ~ dolu | eski püskü | ezilmiş | fasıllı | göçebe | görkemli | iki | ipekli | kapısı açık | koca | kocaman | komşu | ~ kubbeli | kültüstür | küresel | mavi | milyonlarca | müşterek | namussuz | namütenahi | o | on binlerce | pejmürde | plastik | rengârenk | saltanatlı | seksen | serin | süzgün | tantanalı | ufak | uyduruk | üç beş | varsıl | yamalı | yepyeni | yırtık pırtık | yüzlerce

çağ • Zaman dilimi, vakit. • Hayatın çocukluk, gençlik vb. dönemlerinden her biri, yaş. • Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, devir. • *jeoloji* Bir katmanın oluştuğu süre. *neolitik* | *antik* | *verimli* | *okul öncesi* | *altın* | *orta* | *Helenistik* | *kalkolitik* | *modern* | *klasik* | *gelinlik* | *mutsuz* | *coşkun* | *arkaik* | *delikanlı* | *ilkel* | *olgun* | *engin* | ~ *önceki* || amansız | anaerik | ateşli | aynı | ayrı | ayrı | bambaşka | başıboş | bitirim | bunalmı | cüzzamlı | ~ çeşitli | değişik | deli dolu | devingen | durgun | dümdüz | eski | feyizli | geçkin | geçmiş | geleneksel | gelişmiş | global | Gotik | gürbüz | hazine | hovarda | insansız | kapkaranlık | karışıklı | kehribar | kendine özgü | körpe

| mekanik | ~ milyon | mitolojik | muayyen | mutlu | müsait | namussuz | nükleer | obur | olumlu | postmodern | sağır | sivilceli | son | şimdiki | ~ tam | tarihî | teknik | teknolojik | tinsel | uygar | uyumsuz | üçüncü | üretken | yalnız | yaman | ~ yatkın | yaygın | yetişkin | yıpratıcı

çağanoz • *hayvan bilimi* Kabukluların ön ayaklılar alt takımından, eti için avlanan, pavuryaya benzer küçük su hayvanı (*Carcinus*). kılı | sümsük

çağdaş • Aynı çağda yaşayan kimselerin hepsi veya aynı çağ içinde olan şeyler. ilkel | olanca | ~ renkli

çağdaşlaşma • Çağdaşlaşmak işi, çağcıllaşma, modernleşme, asrileşme, muasırlaşma, modernizasyon. totaliter

çağlıtı • Suyun, akarken taşlara, kayalara çarparak çıkardığı ses. ağırbaşlı | baygın | ~ gelen | gür | incecik | inceden | mor | o | sürekli

çağırış • Çağırma işi. dayanılmaz | dişi | kaçıncı | utangaç

çağla • *bitki bilimi* Badem, kayısı, erik vb. tek çekirdekli yemişlerin körpeyken yenilebilen ham şekli. kütür kütür | turfanda | ~ tüylü

çağlayan • Küçük bir akarsuyun çok yüksek olmayan bir yerden dökülüp aktığı yer, küçük şelale, çağlar. azgın | billur | coşkun | devasa | eflatun | görkemli | mermer

çağrı • Birinin bir yere gelmesini isteme. • Davet etme. *cevapsız* | *cinsel* | *açık* || akıllıca | alışılmış | amansız | ateşli | aynı | beklenmedik | bildik | büyüsel | çekingen | dayanılmaz | dümdüz | geçerli | gizemli | güvenli | İlahî | iyimser | ısrarlı | köktenci | kutsal | mukaddes | olur olmaz | ~ otoriter | sahici | sebepsiz | ~ sesli | sınıfsal | sorumsuz | umutsuz | yumuşak

çağrışım • *ruh bilimi* Bir düşünce, görüntü vb.nin bir başkasını hatırlatması. • Davranışlar, düşünceler, kavramlar arasında

yer ve zaman birliğinin etkisiyle kurulan bağlantılar sonucu bilinç alanına bunlardan birisi girdiğinde ötekini de bilince çekmesi olayı, tedai. *yazınsal* | *büyülü* | ~ *dönük* || acılı | başıboş | binlerce | buğulu | büyüsel | cinli | çocuksu | duru | erotik | fiziksel | gülünçlü | kötümser | melan-kolik | menfi | mizahi | nice ~ | olumsuz | özgür | pornografik | rabitasız | semai | sırasız | somut | sosyolojik | şiirsel | ufak | vahim | ~ yıllık | zincirleme | zorlama

çağşak • Genellikle pınarların içinde bulunan ve aşınarak bilye hâline gelen küçük taşlar. ak

çakal • *hayvan bilimi* Etoburlardan, sürü hâlinde yaşayan, kurttan küçük bir yaban hayvanı (*Canis aureus*). • *argo* Kurnaz, yalancı, düzenci, aşağılık kimse. *vahşi* || çilli | deli | korkak | terbiyesiz | yaralı

çakı • Açılıp kapanan bir veya birkaç ağızlı küçük cep bıçağı. *sedefli* | ~ *saplı* | *keskin* | *muhteşem* | *paslı* || ~ kayan | sıradan | tuhaf | ufak **çakı bıçağı** • Açılıp kapanan bir veya birkaç ağızlı küçük cep bıçağı. şuncacık

çakıl • *mineraloji* Çakıl taşı. *yosunlu* | *kaygan* || beyaz | bir avuç | göksel | koca koca ~ | kocaman | kuru | tekml ~ | ufacak | yeşil | yuvarlak **çakıl taşı** • *mineraloji* Deniz kıyılarında veya derelerde suyun aşındırması ile sivrilikleri kaybolmuş, toparlak veya badem biçiminde ufak bir taş türü, çakıl. avuç avuç | avuç dolusu | büyücek | damarlı | küçücük | yassı

çakıntı • Şimşek çakması, parlaması. göz kamaştırıcı | ~ saniyelik

çakır • Açık mavi, ela gözlü olan kimse. esmer

çakırkeyiflik • Çakırkeyif olma durumu. ~ ürpertici

çakışma • Çakışmak işi. riskli

çakmak • Çelik, taş, cam, plastik vb. maddeden yapılmış gaz veya benzinle dolu tutuşturma aleti. *fitilli* | *gazlı* | *bozuk* |

irice || benzinli | fiyakalı | kırık | kırık dö-
kük | koyu sarı | orijinal | sivri

çalar saat • Ayarlanışına göre istenilen
zamanda çalan saat. inatçı | paslı | ~ ya-
ramaz

çalgı • *müzik* Müzik aleti, çalgı aleti, ens-
trüman. • Çalgı çalma, müzik. • Müzik
topluluğu. *yaylı* | ~ *telli* | *üflemeli* | *ne-
fesli* | *eğri büğrü* | *kırık dökük* | *körüklü* ||
bakır | basit | büyüğü | cerbezeli | ~ çeşit
| deminki | ensiz | ~ gelen | kesif | kimi ~
| klavyeli | mızraplı | primitif | ~ ritimli |
~ sesli | tuhaf | vokal | ~ vurgulu **çalgıcı**
• Çalgı çalmayı kendine meslek edinmiş
kimse. *nefesli* | *gözde* || ~ adlı | agresif | ~
asırlık | birkaç | esmer | gözlüklü | küpeli
| menşur | rütbeli | saygıdeğer **çalgıcılık**
• Çalgıcının yaptığı iş. alaturka

çalı • *bitki bilimi* Böğürtlen, ahududu gibi
küçük, dalları dibinden çatallanan ve
sapları odunsu bitki. *dikenli* | *bir tutam*
| ~ *kucak* | ~ *yapraklı* | ~ *çiçekli* | *seyrek* |
kuru || bir yığın | çarpık çurpuk | çiçeksiz
| ~ dallı | dikensiz | kavruk | küçücük |
serin | sivri | ~ top | ulu | yabani | yılgin |
yüksek **çalılık** • Çalışı çok olan yer. çeşit
çeşit | dikenli | sık **çalı çırpı** • Kolayca
ateş yakmaya yarayan ince ve kuru ağaç
dalı, kuru ot vb. şeyler. bir yığın | ~ ku-
cak **çalı horozu** • *hayvan bilimi* Tavuk-
gillerden, eti beğenilen bir yaban kuşu
(*Tetraourogallus*). utanmaz **çalıkuşu** •
hayvan bilimi Serçegillerden, başı koyu
kırmızı, gövdesine doğru rengi açılan,
çalılık yerleri seven ötücü bir kuş (*Trog-
lodytes*). minicik

çalım • Karşıdakini etkilemek amacıyla
sergilenen abartılı davranış, kurum, caka,
afra tavra, afur tafir, zambır. *kıvrak* ||
enfes | görgüsüzce | güvenli | kahrolası
| klas | şairane | yanık **çalımcı** • Çalım
yapan kimse. klas

çalışan • Çalışma işini yapan kimse. • Bir
iş yerinde ücret karşılığında görev ya-
pan kimse, personel, eleman. *mevsimlik*

| *çileli* | ~ *unvanlı* || ayrıcalıklı | bazı ~ |
bezgin | ~ haiz | hemcins | idealist | ka-
dınli erkekli | kalifiye | ~ maaşlı | örgütlü
| sigortalı | süreksiz | takıntılı | torpilli |
~ yakalı

çalışkanlık • Çalışkan olma durumu, faa-
liyet. aşırı | insanüstü

çalışma • Çalışmak işi, emek, say, mesai.
• Bilimsel ve sanatsal amaçlı ürün. *hum-
malı* | *özverili* | *deneysel* | ~ *planlı* | *özenli*
| ~ *sistemli* | *bilimsel* | *kuramsal* | *gayretli*
| *akademik* | *disiplinli* | ~ *ciltlik* | *sistema-
tik* | *istatistiksel* | *kapsamlı* | *arkeolojik* | *çok*
yönlü | *istatistiksel* | *ilmî* | *yorucu* | *titiz* |
ortak | ~ *programlı* | *sendikal* | ~ aylık
alternatifli | *verimli* | *yoğun* | ~ *tür* | *ye-
nilikçi* | *azimli* | *tutkulu* | *beyhude* | *zah-
metli* | *karşılaştırmalı* | *sabahki* | ~ *adli* | ~
başlıklı | *bilinçli* | *uygulamalı* | *interaktif*
| *analitik* | *amatörce* | *yazınsal* | *örgütsel*
| *biyografik* | *sosyolojik* | *rutin* | *müşterek*
| ~ *önceki* | *ayrıntılı* | *eleştirel* | ~ *ilgili* |
~ *yönlü* | ~ *sonraki* | *kurgusal* | ~ *saatlik*
doyurucu | *astrolojik* | *tempolu* | *yurt içi*
| *verimsiz* | ~ *özli* | *zamansız* | *örgütlü* |
teorik | *uyumsuz* | ~ *vadeli* | *yaratıcı* | *oy-
lumlu* | *güvencesiz* | ~ *yönelik* | *büyük boy*
| *değerli* | ~ *geceki* | *bilinçsiz* | *politik* | *üç*
boyutlu | *otobiyografik* | ~ *türlü* | *faal* |
marjinal | *fikrî* | *ampirik* | *illegal* | *itinalı* |
rasyonel || abartısız | abstre | abuk sabuk
| adaletli | ahenkli | akıllıca | amansız |
amatör | anlamlı | antropolojik | aralıksız
| arzulu | ateşli | aydınlatıcı | ayrı | ayrıksı
| başarılı | başarısız | bedensel | benzeri |
berekatli | beylik | bilgisayarlı | bilgisiz | ~
bilinmeyen | bireysel | birincil | birleşik |
bitimsiz | bu | buhranlı | bulgusal | bunca
| bürokratik | candan | cebrî | cesaretli |
çalgısız | çapraşık | ~ çeşitli | çizgisel
| derli toplu | dev | devamlı | dikkatli | dua-
lı | düzenli | düzeysiz | eğitsel | eğlenceli |
ekonomik | elzem | emsalsiz | ~ endeksli
| epidemik | ~ esash | eski | esrarlı | eşsiz |
etkin | eylemli | ezoterik | fedakârca | fiilî
| folklorik | fonetik | geometrik | gerekli

| gizli kapaklı | ~ gönüllü | göstermelik | göz alıcı | günlük | güvenli | ~ haftalık | hırslı | hızlı | hümanist | idealist | iki | ilginç | ~ ilişkin | ilk | ilkel | ~ kadrolu | ~ kalan | kara kalem | karşılıksız | klas | klinik | komplike | makroekonomik | melodik | metotsuz | mevcut | mikro | modernize | muammalı | mukayeseli | müstakbel | müstakil | müteakip | müteferrik | mütevazı | müthiş | müzikli | naçiz | natüralist | niteliksiz | nizamsız | nostaljik | ~ onaylı | onca | ön | önemli | özensiz | özerk | parapsikolojik | periyodik | plansız | profesyonel | radyolojik | rafine | randımanlı | ruhsal | sabırlı | sancılı | ~ sayfalık | sessiz sedasız | sevap | sinematografik | sismolojik | sıkı | sırlı | sofistike | son | sözel | steril | sulu boya | ~ süreli | şiirsel | tarihsel | tasarruflu | teknik | ~ tekrarlı | tertipli | toksikolojik | toplu | tozlu | trajikomik | usta işi | ustaca | usulsüz | uydurma | üretici | üretken | ~ yaramaz | yıpratıcı | ~ yolsuz | yöresel | yurtsever | ~ yüzyıllık | ~ zıt | zorlu **çalışma ortamı** • İş çevresi. deneysel | hava-sız | huzurlu | ışksız **çalışma dönemi** • İş, mesai, çalışma vb. için ayrılmış belirli zaman dilimi. *yorucu* || disiplinli | eziyetli | huzurlu | zevkli • **çalışma hayatı** • İş yaşamı. yıpratıcı **çalışma saati** • Belirlenmiş, planlanmış çalışma zamanı, iş saati. *yorucu* | zorunlu **çalışma salonu** • Öğrencilerin, bir ya da birkaç öğretmenin gözetimi altında ders çalıştığı yer. ışksız **çalışma süresi** • İş yerlerinde yasalara göre belirlenip sınırlandırılan günlük ve haftalık çalışma saatleri. **tempolu** | yoğun **çalışma temposu** • Herhangi biri tarafından belirlenen bir işin yapılma hızı. bunalımlı | optimal **çalışma ücreti** • Çalışana iş, mesai vb. karşılığı olarak verilen para veya mal. *nispi* **çalışma yaşamı** • İş yaşamı. postmodern **çalışma yöntemi** • Bir çalışma veya iş süresinde izlenen bilimsel ve metodik yöntem. ~ programlı **çalışma ziyareti** • Bir kim-

seyi işle ilgili meseleler konuşmak için görmeye gitme, görüşme. *günübirlik* **çalışmacı** • Sağlık, yönetim bilimi gibi konularda çalışma yapan kimse. *sosyal*

çalıştırıcı • *spor* Bir spor dalında, spor-cuyu eğiten, yetiştiren ve çalıştıran kişi, antrenör, koç. *sinirli*

çalıştırma • Çalıştırmak işi. *güvencesiz*

çalkalanış • Çalkalanma işi. *şehvetli*

çalkantı • Deniz ve gölde dalgalanma. • *mecaz* Coşku. • *mecaz* Kargaşa ve bunalımın yol açtığı düzensiz, karışık, sıkıntılı durum. *duygusal* | *hoyrat* | ~ *yüzyıllık* | ~ *mahrum* | *toplumsal* || amaçsız | bü-yükçe | dayanılmaz | ekonomik | geniş | günahkâr | güncel | ideolojik | mavi | ~ nitelikli | politik | siyasal | sonsuz | sosyal

çam • *bitki bilimi* Çamgillerin örnek bitki-si olan, dört mevsim yeşil kalabilen, iğne yapraklı, yurdumuzda birçok türü yeti-şen bir orman ağacı (*Pinus*). *ulu* | *seyrek* | *yüksek* | *bodur* | *yaşlı* | *direklik* || alacalı bulacalı | azametli | beş on | ~ biçimli | ~ bin | buğulu | büyücek | cılız | çatal | da-ğınık | deminki | dev | gür | heybetli | isli | ıssız | karlı | kızıl | koca koca ~ | kocaman | orta yaşlı | piç | ~ süslü | yakın | ~ yap-raklı | yelpaze | yeşil | yetişkin | yüzlerce | ~ yüzyıllık **çam ormanı** • Çam ağaç-larının oluşturduğu orman. uğultulu **çam ağacı** • Çam. *eğri büğrü* **çam kokusu** • Çam ağaçlarından etrafa yayılan koku. ~ sakızlı **çam kütüğü** • Çam ağacının ke-silmiş olan gövdesi. çırallı **çam yaprağı** • Çam ağacına ait dikensi, uzun, ince yaprak. *diken diken*

çamaşır • İç giysisi, kıyafet. *kirli* | *yedek* | *temiz* | ~ *asılı* | *pamuklu* | ~ *kullanılmış* | ~ *sepet* | *naylon* | *çivitli* | *keten* | ~ *sa-rılı* || bir çift | bu | ~ dantelli | dünkü | hijyenik | ~ ibaret | ipek | ipekli | kısacık | ~ kokulu | ~ kollu | ~ kucak | küflü | ~ lekeli | ~ milyarlık | nemli | ~ saydam | sayısız ~ | şişkin | yepyeni | yünlü **ça-maşır suyu** • Çamaşırların beyazlama-

sını ve kolayca temizlenmesini sağlayan kimyasal birleşimli su. **klorlu çamaşır makinesi** • Çamaşır yıkamaya yarayan araç. **ayarlı çamaşır sepeti** • Kirli veya yıkanmış çamaşırların içinde toplandığı sepet. **bembeyaz**

çamur • Su ile karışıp bulaşır ve içine batılır duruma gelmiş toprak, balçık. • *halk ağzında* Yapı işlerinde kullanılan çeşitli malzemeden oluşmuş harç. *vicık vicık | civık | volkanik | sulu | yapışkan | ılık | killi* || aynı | bataklık | binbir | bir dirhem | bir karış | bir parmak | bir tutam | gazlı | kapkara | karlı | katı | ~ kayan | kokmuş | küçümen | kükürtlü | kül rengi | ~ özlü | samanlı | tekmi | ~ ~ uyar | vicık | ~ yapışık | yoğun **çamurluk** • Paçaları çamurdan korumak için giyilen tozluk. • Taşıtlarda tekerleklerin üst bölümünü örten parça. ~ motifli | oval | ön

çan • İçinden sarkan tokmağının kenarlara vurmasıyla ses çıkaran madenden araç, kampana. *pirinç | dilsiz* || bakır | ~ kiloluk | küçük **çan sesi** • İçinden sarkan tokmağının kenarlara vurması sonucu madenden aracın çıkardığı ses. **şaşırtıcı**

çanak • Toprak, metal vb. bir maddeden yapılmış yayvan, çukurca kap. *sırlı | tah-ta* || bulaşık | ~ çevrili | çinko | ~ eriten | geniş | ~ kalan | kiremit rengi | kırık | koca koca ~ | koskoca | maden | mundar | pirinç | toprak

çanta • Kösele, meşin, kumaş vb. hafif malzemeden yapılarak büyüklüğüne göre para, evrak, yiyecek vb. koyup taşımaya yarayan kap. *deri | markalı | ~ saplı | büyük boy | meşin | ~ baskılı | rengârenk | hasır | ufak | ~ askılı | ~ telli | pullu | ~ asılı | bez | maroken | keçe | ~ tekerlekli | şişkin* || armalı | boncuklu | bu | büyücek | büyükçe | ~ çizgili | ~ desenli | ~ dolu | dört köşe | eski püskü | ~ figürlü | ~ görümlü | hakiki | ~ hazır | işlemeli | janjanlı | ~ kabarık | kadınsı | kahverengi | ~ kapaklı | keten | kilitli | koca | koca-

man | krokodil | küçük | kürklü | lacivert | ~ milyarlık | minicik | naylon | partal | pırıltılı | plastik | püsküllü | rugan | ~ sarılı | ~ sepet | tek | ~ tekerli | ~ tüylü | ~ uygun | zımbalı

çap • Cisimlerin genişliği, kutur. • Büyüklük. • Ölçü, ölçek. • *mecaz* Bilgi, deneyim ve yeteneklerin tümü, kalibre. • *matematik* Uç noktaları dairenin çevresi üzerinde bulunan ve çemberin merkezinden geçen doğru parçası. *muhtelif* || bütüncül | endüstriyel | hakiki | kallavi | küçücük | küçük | milimetrik | toplumsal | ufak | ulusal | uluslararası

çapa • Tarlalarda toprağı işlemek için kullanılan ağaç veya demir saplı kazı aracı. *paslı* || ~ ağırlıklı | yaldızlı **çapa makinesi** • Toprağı işlemeye ve hazır hâle getirmeye yarayan makine. *benzinli* | kullanışlı

çapak • Göz pınarında ve kirpiklerde birikerek pıhtılaştıran veya kuruyan akıntı. *sarı* | tek

çapkın • Geçici aşklar ve ilişkiler peşinde koşan kimse. *azılı* || ahlaksız | alelade | bahtiyar | basbayağı | ~ bir numaralı | ~ bıyıklı | hasut | ihtiyar | ~ yakalı | ~ yüz-yıllık **çapkınlık** • Çapkın olma durumu. • Çapkınca davranış. *ufak tefek* || başıboş | geçkin | taşkın | zararsız | züppe

çapulcu • Düzene aykırı davranışlarda bulunan, düzeni bozan, plaçkacı. *gerici* || baldırı çıplak | başıbozuk | düzenbaz | ~ mensup | on binlerce

çaput • *halk ağzında* Eskimiş bez parçası, paçavra. • *halk ağzında* Bez. *beyaz* | bir avuç | bir karış | ~ çuval | olası | rengârenk | ~ renkli | yün

çardak • Tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç dallarından örülmüş barınak. • Asma vb. bitkilerin dallarını sardırma için direklerle yapılmış yer. *yeşil* || alaturka | ~ çiçekli | gümüş | işlemeli | ~ kaplı | ~ kubbeli | ~ kurulu | küçük | muhteşem

| mütevazı | ~ örtülü | sakın | saltanatlı | yalancı | ~ yapraklı

çare • Bir sonuca varmak, ortadaki engelleri kaldırmak için tutulması gereken yol, çıkar yol, çözüm yolu. • Tedavi yolu, deva. *yegâne* | *hiçbir* | *başka* | *biricik* ~ | *tek* | *başlıca* || akıllıca | akla yakın | alelade | aleni | barışçı | basit | bin türlü | ehven | ~ esaslı | etkili | ~ gelen | keskin | kestirme | ~ mukabil | münasip | sevimsiz | yakıcı **çaresizlik** • Çaresiz olma durumu. *olanca* | *sahte* | *evrensel* | *kişisel* || bahaneli | gülünç | istatistiksel | korkunç | mahzun | söz konusu | üzüntülü | yılgın

çarık • İşlenmemiş sığır derisinden yapılan ve deliklerine geçirilen şeritle sıkıca bağlanan ayakkabı. *altın* | *çilekeş* | *çitili* | ~ çivili | *demir* | *ham* | *yedek* | *yırtık*

çark • Bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası. • *mecaz* Sistem, düzen. ~ *dişli* | *fasit* | *amansız* | *makroekonomik* | *paslı* || azılı | düzensiz | geçmiş | ~ gelme | gündelik | hurda | korkunç | ~ kurgulu | müthiş

çarlık • Çarın yönetiminde bulunan devlet müstebit

çarpan • *matematik* Bir çarpma işleminde çarpılan sayının kaç kez tekrarlanacağını gösteren sayı, çoğaltan. *farksız*

çarpıcı • Etkili, dikkat çeken şey. *son derece* **çarpıcılık** • Çarpıcı olma durumu, sansasyonellik. *benzersiz* | *biçimsel* | *inanılmaz*

çarpık • Ters, aksi bir şekilde olan şey. *hafif* **çarpıklık** • *mecaz* Çarpık olma durumu. *ideolojik* | *toplumsal*

çarpılış • Çarpılma işi. *ısrarlı*

çarpıntı • Kalbin hızlı ve sık vurması. *ani* | *asabi* | *deli* | *düzensiz* | *hızlı* | *karmaşık* | *müthiş* | *sinirsel* | *telaşlı* | *yabani*

çarpışma • Çarpışmak işi, müsademe, sadme. • *askerlik* Öncülerin veya küçük birliklerin yaptıkları küçük savaşma. *çetin* | *ufak tefek* || *anarşik* | *azimli* | *bir sürü*

| bir yığın | büyük | herhangi bir | sabahki | somut | son | zihinsel

çarpıtma • Çarpıtmak işi. ~ maksatlı | mesleki

çarpma • Çarpmak işi. *bir* | *okkalı*

çarşaf • Yatağın üstüne serilen veya yorgan kaplanan bez örtü. • *eskimiş* Kadınların kullandığı ve baştan örtülen, pelerinli, eteklikli sokak giysisi. *ak pak* | *keten* | *güllurusu* | *satın* | *patiska* | *bol* | ~ *yollu* | *ipekli* | ~ *desenli* | *kara* | ~ *dantelli* | ~ *çizgili* | *yamalı* | *dümdüz* | *buruşuk* | *serin* || *ak* | *alaturka* | *babayani* | *bayramlık* | *birer* | *çivitli* | *dokuma* | *eflatun* | ~ *gerili* | *işlemeli* | *ıslak* | *kaygan* | *kibar* | *kolalı* | ~ *renkli* | *sabunlu* | ~ *serili* | *simsiyah* | *sırsıklam* | *şık* | *tafta* | *taşralı* | *temiz* | *terli* | *tertemiz* | *ütülü* | *yapış yapış* | *yavruağzı* | *yırtık*

çarşı • Dükkânların bulunduğu alışveriş yeri. *aynalı* | *tekmil* ~ | *mürekkap* || *aşşap* | ~ *bozma* | *büyücek* | *çamurlu* | *dar* | *derme çatma* | ~ *dolu* | *dünkü* | *ferah* | *hünsa* | *ıpıssız* | *ıslak* | *kalabalık* | *kemerli* | ~ *kubeli* | *ölü* | *rutubetli* | *seyyar* | *toplumsal* | *uykulu* | *ünlü* | *üstü kapalı* | ~ *yakalı*

çatal • Yol, ağaç gibi kollara ayrılan şeylerin ayrılma yeri. • *Dallı* olan şeylerin her kolu. • Yemek yerken kullanılan iki, üç veya dört uzun dişli çoğunlukla metal araç. *gümüş* | ~ *çift* | ~ *dişli* | *üçlü* || *birincil* | *ikincil* | ~ *kayan* | *kırık* | *talihsiz* | *ufacık* **çatal kaşık takımı** • Sofra için gerekli olan çatal, kaşık, bıçak ve diğer servis araçlarının tümü. *elmaslı*

çatı • Bir yapının, bir evin damını kuran parçaların bütünü. • Yapının tavanı ile damı arasındaki kullanılan yer. • *mecaz* Barınılan, sığınılan yer. • *mecaz* Belli bir maksada yönelik kimselerin oluşturduğu birlik. *kiremitli* | ~ *basık* | ~ *kaplı* | *devasa* | *sağlam* | *mukaddes* | ~ *eğimli* | *dramatik* || *alçak* | *ayrıntılı* | *bugünkü* | *bütün* ~ | *çapraşık* | *çinko* | ~ *çökük* | *demir* | *derme çatma* | *doğru dürüst* | *dört köşe* | *fede-*

ratif | ferah | ~ hanelik | karşı | komple | koni | konik | ~ kubbeli | kül rengi | mağrur | makroekonomik | ~ meyilli | ~ örtülü | sac | saçaklı | sarı | sivri | soylu | ~ teneke | ~ tutulmuş | yeşil | yosunlu **çatı kati** • Yapılarda çatı ile son kat arasında yapılan küçük kat. güneşli | küçücük | ~ manzaralı

çatırtı • Çatırdama sesi. *korkunç* || dehşetli | incecik | serüvensiz | uğultulu

çatışkı • *felsefe* Çelişiklik, antinomi. biyolojik

çatışma • Çatışmak işi. • Silahlı büyük kavga, arbede. • Karşılıklı mücadele. *etnik* | *küçük çaplı* | *amansız* | *herhangi bir* | *fili* | *bıçaklı* | *bireysel* | *dinsel* | *gerici* | *sınıfsal* | *normal* | *karşılıklı* || asal | binlerce | birçok | bu | çocuksu | çözümsüz | dayanılmaz | devasa | dilsel | duygulu | ekonomik | ~ geceki | gizli | ~ haftalık | iç | isyancı | ~ kaynaklı | kıran kırana | kısacık | kıyasıya | ~ kurulu | melankolik | milletlerarası | muhteşem | ~ önceki | örtük | ~ perdelik | sahici | sefil | siyasal | ~ süreli | temel | ~ temelli | toplumsal | yeni

çatki • Uç uca, birbirine çatılan şeylerin bütünü. çapraz | ebedî

çatlak • Herhangi bir yerde uzunluğuna olan açıklık. • *mecaz* Değişimin başlangıcı. • *jeoloji* Yer altındaki taş kütlelerinin basınç ve gerilim dolayısıyla yer değiştirmeden çatlayıp yarılması, diyaklaz. • *tıp* Deri, mukoza, kemik veya herhangi bir organ üzerinde uzunluğuna olan açıklık, yarık, fissür. daracık | dikey | düşey | incecik | jeolojik | ~ kirpikli | minicik | toplumsal | ufak tefek | ~ ürpertici | volkanik | yayfı **çatlaklık** • *mecaz* Delilik. zararsız

çatma • Ahşap yapılarda ağaç iskeletin temel parçaları. ahşap | ~ telli

çavdar • *bitki bilimi* Buğdaygillerden, unlu tane veren bir bitkinin esmer ve uzun tanesi. cılız | ~ çimdik | doyuran

çavlan • *coğrafya* Şelale. nice ~

çavuş • Bir işin veya işçilerin başında bulunan ve onları yöneten sorumlu kimse. • *askerlik* Onbaşidan sonra gelen ve görevi manga komutanlığı olan erbaş. *uzatmalı* | *şişman* | *şası* || becerikli | dizi dizi ~ | gencecik | ikişer | isyancı | Laz | meşhur | namussuz | sekiz | tecrübeli | ~ telli | ukala

çay • *bitki bilimi* Çaygillerden, nemli iklimlerde yetişen bir ağaççığın özel işlemlerle kurutulan yaprağı. • Bu yaprağın demlenmesiyle elde edilen güzel kokulu ve sarımtırak kırmızı renkli içecek. • Çeşitli bitkilerin yaprak veya çiçeklerinin demlenmesiyle elde edilen bir içecek türü. • Konukların içecek ve bökrek, pasta vb. yiyeceklerle ağırlandığı toplantı. • Dereden büyük, ırmaktan küçük akarsu. *demli* | ~ *bardak* | *limonlu* | *sıcacık* | *sütlü* | *şekersiz* | *sıcak* | *karbonatlı* | *kaçak* | *ballı* | *kremalı* | ~ *paket* | *bir yudum* | ~ *kiloluk* | *bir tutam* | *tavşankanı* | *halis* | ~ *tatlandırıcılı* | *üçüncü* | *ikinci* | ~ *yapraklı* | *meyveli* | *bedava* | *bayat* || ambalajlı | ~ aromalı | azgın | baharatlı | bir avuç | bitkisel | bolca | bulanık | ~ çuval | danslı | dupduru | durgun | ~ fincanlık | güzel | iki | ikişer | ilacli | illegal | ~ isimli | ılık | kalık | kaynar | kocasız | ~ kokulu | ~ köpüklü | leziz | mentollü | mistik | normal | onca | sarıca | soğuk | şefkatli | tatsız | taze | ~ tepsî | torpilli | ~ tüylü | uyduruk | yarınki | yerli **çay bardağı** • Çay içmekte kullanılan cam bardak. altışar | bir | çatlak | ~ zarflı **çay saati** • Çay içmek için belirlenmiş saat. leziz **çay bahçesi** • Çay, kahve ve alkolsüz içkilerin içildiği bahçe. ~ biçimli | demode | faal | ~ manzaralı **çay fincanı** • Genellikle porselenden yapılan, kulplu fincan. benekli | ~ zarflı **çay torbası** • Genellikle plastikten veya kâğıttan yapılmış, içine çay vb. koymaya yarayan, çeşitli büyüklükte olabilen taşıma gereci, poşet. naylon | ~ renkli **çaycı** • Çay demleyip satan kimse.

• Çay demlenip satılan yer. **gezgin** | **kalabalık** | **karizmatik** **çayevi** • Çay, kahve vb. içeceklerin hazırlandığı ve içildiği yer, çay ocağı, çayhane. **bahçeli** | **hoparlörlü** **çayhane** • **eskimiş** Çayevi. **bahçeli** | **küçücük** | **meşhur** | **ünlü** **çaydanlık** • Çay hazırlamak için kullanılan mutfak eşyası. **isli** | **sırlı** | **porcelen** || **alüminyum** | **eğri büğrü** | **ikilik** | **kapaksız**

çayır • Üzerinde gür ot biten düz ve nemli yer. • Böyle yerde biten ot. **güneşli** | **sulak** | **yemyeşil** | **yeşil** | **dümdüz** | **engin** | **geniş** || **azgın** | **batak** | **besili** | **bucaksız** | ~ **çevrili** | **çimenli** | **dikenli** | **diri** | **gevrek** | **gür** | **ıslak** | **mavimsi** | **menekşe rengi** | ~ **taşlı** | ~ **telli** | **uçsuz bucaksız** | **zümrüt yeşili** **çayırılık** • Çayırı bol olan yer. **sulak** || **gür** | **yemyeşil**

çaylak • **mecaz** Acemi, toy. boş kafalı | ihtiraslı

çehre • Yüz. • **mecaz** Görünüş. • **mecaz** Kimlik. **mütebessim** | **çatkin** | **abus** | **munis** | ~ **çatık** | **solgun** | **dargın** | **sırıtkan** | **masum** | **bambaşka** | ~ **aşına** | **yağız** | **süzgün** | **asık** | **asil** | **müstehti** | **bugünkü** | **dilber** | **nahif** | **yuvarlak** | **mariz** | **mağrur** | ~ **evvelki** | **sıhhatli** | **müşfik** | **ablak** | **buruşuk** | **bitkin** || **aksi** | **alıkça** | ~ **alışık** | **asabi** | **aydınlık** | **aynı** | **ayyaş** | **bayağı** | **bed** | **bıyıklı** | **çirkin** | **çürük** | **esrarlı** | **güvenilir** | **hakiki** | **harikulade** | **haysiyetli** | **hurda** | **kibar** | **kibirli** | **kösele** | **mahcup** | **mahfuz** | **mahzun** | **matemli** | **meçhul** | **melun** | **mendebur** | **muhip** | **muhtelif** ~ | **mutaassıp** | **muzlim** | **mühim** | **mülayim** | **müstesna** | **mütehayyir** | **nazik** | **nefis** | **oruçlu** | **oval** | **öbür** | **pitoresk** | **pırıltılı** | **pudralı** | **rakık** | ~ **renkli** | **saf** | **sahte** | **sarışın** | **sarkık** | **seçilmiş** | **sefil** | **sevimsiz** | **silik** | **somurtkan** | **şakrak** | **şatır** | **şişkin** | **tanıdık** | ~ **tarafı** | **tarihî** | **tombalak** | **toparлак** | **tostoparлак** | ~ **ürpertici** | **yakışıklı** | **yaratıcı** | **yıprak** | **zalim** | **zekâsız**

çek • Bir kimsenin, satın aldığı hizmet veya ürün karşılığında para yerine ver-

diği ve karşılığı banka hesabından ödenen yazılı belge. **milyarlık** | **karşılıksız** | ~ **liralık** || **bir çuval dolusu** | **dolgun** | ~ **kabarık** | ~ **numaralı** | ~ **sayılı** | **tamam** | ~ **tarihli** | ~ **vadeli** **çek yaprağı** • Çek defterindeki her bir sayfa. **tarihsiz**

çeki • **mecaz** Üzüntü, sıkıntı. ~ **yıllık**

çekici • Alımlı, albenisi olan kimse ya da şey. **son derece** **çekicilik** • Çekici olma durumu, alım, albeni, alımlılık, cazibe, hava, gelgel. **dayanılmaz** | **esrarlı** | **olağanüstü** | **cinsel** || ~ **benizli** | **bütün** ~ | **daha bir** | **efsanevi** | **egzotik** | **eşit** | **eşsiz** | **evcil** | **fiziksel** | **inanılmaz** | **kadınca** | **kadınsı** | **korunaklı** | **melankolik** | **öldürücü** | **romantik** | **soluk benizli** | **temel** | ~ **ürpertici** | **yüzeysel**

çekik • Çivi çakma, madenleri dövme vb. işlerde kullanılan saplı bir el aleti. **otomatik** || **kocaman** | ~ **makinelî** | **minik**

çekiliş • Çekilme işi. **hummalı**

çekilme • **askerlik** Savaşta, bir ordunun veya bir birliğin düşmandan ayrılmak için yaptığı davranış, ricat. **stratejik**

çekim • Çekme işi. • Çekici olma durumu, alım, albeni, alımlılık, cazibe, hava, gelgel. • **fizik** Herhangi bir cismin, başka bir cismi kendine doğru çekme gücü, cazibe, traksiyon. • **sinema, televizyon** Alıcının sürekli olarak çalıştırılmasıyla elde edilen film parçası, plan. ~ **saniyelik** | **gecikmeli** | **gizli** || ~ **amaçlı** | **bedensel** | ~ **belirsiz** | **benzeri** | **bilinçsiz** | **cinsel** | **dayanılmaz** | **dedikodulu** | **derin** | **fiyakalı** | **flu** | **garip** | **gizemli** | **illegal** | **kısacık** | **panoramik** | **ruhi** | **sarsıntısız** | **sayısız** ~ | **sigaralı** | **toplu** | ~ **yatkın** | **yavaş** | ~ **zıt** **çekim alanı** • Hoşa giden, saran, kendine çeken yer veya şey. **abartısız** **çekim kuvveti** • Bir kütleye sahip olan herhangi bir cismin diğer cisimlere uyguladığı kuvvet. **kütlesel** | **tepkisel**

çekimsellik • Çekimsel davranma durumu. **duygulu**

çekingenlik • Çekingen olma durumu. anlaşılmaz | aşırı | dargın | gereksiz | kuşku-lu | sersemce | tuhaf | zoraki

çekinme • Çekinmek işi. böyle | tuhaf

çekirdek • Etli meyvelerin içinde bir veya birden çok bulunan, çoğu sert bir kabukla kaplı tohum. • Yenmek için satılan ayçiçeği tohumu. • *biyoloji* Bir hücrenin merkezini oluşturan cisimcik. • *fizik* Atom çekirdeği. *atomik* | *beyazımsı* | *bil-lur* | *bir avuç* | *~ çeşitli* | *~ çizgili* | *çoklu* | *kara* | *milyonlarca* | *mucizevi* | *~ nitelikli* | *yıldız*

çekirge • *hayvan bilimi* Düz kanatlılardan, uzun olan art bacaklarına dayanarak uza-ğa sıçrayabilen, birçok türü olan bir böcek (*Acridium*). *ballı* | *binlerce* | *bir sürü* | *boz* | *çevik* | *irili ufaklı* | *~* | *~ renkli* | *sofralık* | *yığınla*

çekiş • Çekme işi. • Bir motorun çekme gücü. *hınçlı* | *~ kademeli* | *ritmik* | *~ zıt*

çekişme • Çekmek işi. *kıyasıya* | *ruhani* | *amansız* | *aşağılık* || *bir sürü* | *çok yönlü* | *düşmanca* | *günlük* | *gürültüsüz* | *~ ilgili* | *kışkırtıcı* | *şehvetli*

çekmece • Masa, dolap vb. şeylerin dışa-rıya çekilen bölümü, göz, çekme. *~ kak-malı* | *~ alt* | *kilitli* | *sedefli* | *sedef kakmalı* || *abanoz* | *alaturka* | *dağınık* | *~ dizili* | *meşhur* | *orta* | *paslı* | *şeffaf* | *usta* | *üçün-cü* | *üst*

çelebi • Bektaşî ve Mevlevî pirlerinin en büyüklerine verilen unvan. • Görgülü, terbiyeli, olgun kimse. *~ görevli* | *liya-katli* | *~ yetişmiş*

çelenk • Çiçek, dal ve yapraklarla yapılmış halka. *gösterişli* | *madenî* | *nadide* | *~ yapraklı*

çelik • Su verilerek çok sert ve esnek bir duruma getirilebilen, birleşiminde az miktarda karbon bulunan demir ve karbon alaşımı, polat. *paslanmaz* | *yassı* | *parıltılı* | *som* || *galvanize* | *halis* | *keskin* | *mıknatıslı* | *mor* | *~ tonluk*

çelişki • Sözlerin veya davranışların bir-birini tutmaması, tenakuz, paradoks. *uz-laşmaz* | *amansız* || *aşağılık* | *belli başlı* | *benekli* | *çalkantılı* | *çözumsuz* | *dilsel* | *düşünsel* | *garip* | *ilkel* | *insanca* | *kavram-sal* | *kültürel* | *ruhsal* | *sınıfsal* | *sosyal* | *sosyolojik* | *şaşırtıcı* | *teslimiyetçi* | *top-lumsal* | *yapısal* | *zararsız* | *~ zıt*

çelişme • Çelişmek durumu, tenakuz. • *mantık* Önerme, yargı, kavram ve terim-lerin birbirini tutmama durumu. *acıklı* | *sınıfsal*

çelme • Birini yere düşürmek için ayağı-nın önüne ayak uzatma. *dişil* | *kalles*

çeltikçi • Çeltik yetiştiricisi. *dinsiz* | *kü-çümen*

çember • *matematik* Merkez denilen sabit bir noktadan aynı uzaklık ve düzlemdeki noktalar kümesinin oluşturduğu kapalı eğri. • Çocukların çevirip arkasından koştukları tekerlek biçiminde oyuncak. • Yazma, yemeni, başörtüsü. • *mecaz* Aşıl-ması, çözümünü güç durum. *geniş* | *çelik* | *yuvarlak* || *açık yeşil* | *alevli* | *aşağılayıcı* | *~ çevrili* | *çingiraklı* | *~ kişilik* | *kırmalı* | *korkunç* | *~ müteşekkil* | *orta boy* | *oyalı* | *paslı* | *sımsıkı* | *şiirsel* | *şu* | *tozpembe* | *zilli*

çene • Canlılarda baş bölümünde yer alan, kemik veya kıkırdak ile desteklenen, alt-lı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın kapanıp açılmasını sağlayan kasları üzerinde barındıran iki parçaya verilen ad. • *mecaz* Çok konuşma huyu, gevezelik. *sivri* | *~ çıkık* | *~ alt* | *dişsiz* | *~ kemikli* | *zayıf* | *enli* | *çifte* | *ön* || *buruş buruş* | *buruşuk* | *çatal* | *çekik* | *~ çift* | *çıkıntısız* | *dört köşe* | *dörtgen* | *gergin* | *göstermelik* | *güçlü* | *ince* | *~ iradeli* | *kahın* | *kişilikli* | *kısık* | *~ köşeli* | *kupkuru* | *kuru* | *küçücük* | *mini* | *motorlu* | *sarkık* | *sıhhatli* | *traşlı* | *toplu* | *üst* | *yassı* | *yayvan* | *yumuk* | *zarif*

çengel • Bir yere takılmaya, geçirilmeye yarayan, eğri ve ucu sivri demir. *~ asılı*

çengelli iğne • Tutturulduğu yerden kurtulmaması için ucu özel yuvaya geçirilen iğne, kancalı iğne, çengel iğnesi, çatallı iğne. *emniyetli*

çengi • Çalgı eşliğinde oynamayı meslek edinmiş kadın. ~ *telli* | *kızıl* || ~ *namlı* | ~ *şalvarlı* | *yapmacıksız*

çentik • Bir şeyin kenarından kesilerek veya kırılarak açılan küçük kertik, tırtık. • Küçük oyuk. *ortak* | *uyumsuz*

çeper • *mecaz* Koruyucu şey. *öznel*

çerçeve • Resim, yazı, ayna vb.ni süslemek veya bir yere asılabilecek duruma getirmek için bunlara geçirilen kenarlık. • Kapı, pencere ile bunların cam veya tablalarının yerleştirilmiş olduğu kenarlık. • *mecaz* Bir konunun, bir düşünce alanının sınırları veya bu sınırlar içindeki alan. *yaldızlı* | *kavramsal* | *kuramsal* | *camlı* | *makroekonomik* | *tahta* | *kurumsal* | *yasal* | *gümüş* | *kalın* | *teorik* | *oval* | *geniş* | *irili ufaklı* ~ | ~ *oymalı* | *içi boş* | *analitik* || *açık mavi* | *ahşap* | *akademik* | *altın* | *antika* | *aydınlık* | *bağa* | *belirli* | ~ *belli* | *betimsel* | ~ *bezeli* | *biyografik* | *cinsel* | ~ *çizgili* | *dalgalı* | *dar* | *devasa* | *didaktik* | *edilgen* | *eleştirel* | ~ *elverişli* | *enli* | ~ *esaslı* | *estetik* | *federatif* | *feodal* | *fikrî* | ~ *geceki* | *gerçekçi* | *hasır* | *hastalıklı* | *hukuki* | *hukuksal* | *ideolojik* | *imgesel* | *incecik* | *kalıplaşmış* | ~ *kare* | *kavisli* | ~ *kenarlı* | *kendine mahsus* | *kişisel* | *kocaman* | *kronolojik* | ~ *kubbeli* | *kültürel* | *laik* | *lüks* | *mahdut* | *manasız* | *mantıklı* | *metalik* | *muhteşem* | ~ *oyma* | *özel* | *özenli* | *rasyonel* | *realist* | *sade* | *sağ* | *sahici* | ~ *saplı* | *sistemati* | *sınırlı* | *sosyolojik* | ~ *süslü* | ~ *taçlı* | *tarihsel* | *tıbbi* | *yazınsal* | *zarif*

çeri • *eskimiş* Asker. *azgın* | *on binlerce*

çerşit • Aynı türden olan şeylerin bazı özelliklerle ayrılan öbeklerinden her biri, tür. • Canlıların bölünmesinde, bireylerden oluşan, türden daha küçük birlik. *binbir* | *mevveli* | *birçok* | ~ *türlü* | *zengin*

| *beş on* | *yöresel* || *alelade* | *aynı* | *baharatlı* | *ballı* | *bin türlü* | *bu* | ~ *çaylı* | *çekirdeksiz* | *deminki* | ~ *desenli* | *ender* | *güllü* | *ıspanaklı* | ~ *kalpli* | *kıt* | *limonlu* | *muhlis* | ~ *tohumlu* | *üç* | *üçer* | ~ *yapılı* | *yemiş* | *yirmi* | *yüzlerce* | *zeytinli* **çeşitleme** • Farklı olma durumu, farklılık. • *müzik* Belli bir temayı değişik armoni, melodi ve ritimle süsleyerek yeniden çalma, varyasyon. *düşsel* | *eğlenceli* | *fantastik* | *güldürücü* | *hazin* | ~ *özentili* | *yeni* **çeşitlilik** • Çeşidi çok olma durumu, izge, yelpaze, tenevvü, spektrum. *benzersiz* | *cıvılcıvı* | *dilsel* | *esrarlı* | *kavramsal* | *kültürel* | *marjinal* | *olanca* | *siyasal* | *siyasi* | *sınırsız*

çeşme • Genellikle yol kenarlarında herkesin yararlanması için yapılan, borularla gelen suyun bir oluktan veya musluktan aktığı, yalaklı su hazinesi veya yapısı, pınar. *mermer* | *kırık* | *anıt* | *umumi* | *musluksuz* | *donuk* | ~ *evvelki* | *saçaklı* | *yıkık* | *oluklu* || *bakır* | *birer* | *boynu bükük* | *bozuk* | ~ *bükük* | *cömert* | *dört yüz* | *göçebe* | *gür* | *kısır* | ~ *kubbeli* | *küskün* | *loş* | *musluklu* | ~ *örtülü* | ~ *süslü* | ~ *telli* | *tenha*

çeşmibülbül • Üzeri beyaz, sarmal süsler ve çiçek motifleri ile bezenmiş cam işi. *koyu lacivert* | *lacivert*

çeşni • Yiyeceğin ve içeceğin tadı, tadımlık. • *mecaz* Özellik. • *mecaz* Farklılık. *ağırbaşlı* | *apayrı* | *aromatik* | ~ *dair* | *kendine mahsus* | *mütehammil* | *otantik* | *pastırmalı*

çete • Yasa dışı işler yapmak veya etrafındakileri korkutmak amacıyla bir araya gelmiş topluluk. • *tarih* Ordu birliklerinden olmayan silahlı küçük birlik. ~ *gönüllü* | *mürekkap* | ~ *kişilik* | *disiplinsiz* | *yasa dışı* | *azılı* | *bıçaklı* | *ülkücü* | *illegal* | *örgütlü* || *azgın* | *babayiğit* | *bir sürü* | *bölücü* | *disiplinli* | *hırslı* | *isyancı* | *ışgalci* | ~ *kadın* | ~ *kese* | *kinici* | *kırkar* | *kravatlı* | *legal* | *millî* | *muhtelif* | ~ *mücehhez* | *sa-*

bikalı | yedi | zorba | zorlu **çeteci** • Çeteden olan kimse. cahil | dolgun | ~ gönüllü | tecrübeli

çeteleşme • Çeteleşmek işi. bürokratik

çetinlik • Çetin olma durumu, sertlik. maddi | manevi

çetrefillik • Çetrefil olma durumu. eşit

çeviklik • Çevikçe davranış. *müthiş* || beklenmedik | beklenmez | inanılmaz | ölçülü | ölçün | yapmacık

çeviri • Bir dilden başka bir dile aktarma, çevirme, tercüme. • Bir dilden başka bir dile çevrilmiş yazı veya kitap, tercüme. *simultane* | *Almanca* | *özgür* | *Yunanca* || ~ aşkın | bin türlü | binlerce | bir sürü | çıkma | dikkatli | dolgun | doyurucu | güvenilir | kıvrak | kusursuz | Latince | özensiz | sağlıklı | senkron | şahane | ~ tasdikli | tasdiksiz | usta işi | ~ uyarlama | yetkin **çevirici** • Çevirmen. titiz

çevirmeli ağ • Bir ağa erişmek amacıyla bir modem ve bir telefon hattı kullanılarak erişim sağlanan bilgisayar internet bağlantısı. *demode*

çevirmen • Konuşmayı bir dilden başka bir dile çeviren kimse, çevirici, dilmaç, tercüman, dragoman. • Herhangi bir metni bir dilden başka bir dile çeviren kimse, çevirici, dilmaç, mütercim. ~ *yeminli* || başlıca | tanınmış **çevirmenlik** • Çevirmenin yaptığı iş, çeviricilik, dilmaçlık, tercümanlık, mütercimlik. *sözlü*

çevre • Bir şeyin yakını, dolayı, etraf, periferi. • Kişinin içinde bulunduğu toplumu oluşturan ortam. • *mecaz* Aynı konu ile ilgisi bulunan kimselerin tümü, muhit. • *mecaz* Bir kimse ile ilişkisi bulunanlar, muhit. • *matematik* Düzlem üzerindeki bir şekli sınırlayan çizgi. • *toplum bilimi* Hayatın gelişmesinde etkili olan doğal, toplumsal, kültürel dış faktörlerin bütünlüğü. *akademik* | *yakın* | *doğal* | *gerici* | *fiziksel* | *art niyetli* | *işlemeli* | *kültürlü* | *fiziki* | *bohem* | *toplumsal* | *entelektü-*

el | *sosyokültürel* | *mutaassıp* | *bağnaz* | *okuryazar* | *bilinçsiz* | *militarist* | *bilişsel* | *sanatsever* | *varlıklı* | *sosyal* | *soylu* | *resmî* | *statükocu* || açgözlü | ailevi | akıllı uslu | aristokrat | aydın | ayrıcalıklı | ~ azade | belirli | besleme | bildik | ~ bilmiş | bunaltıcı | bürokratik | bürümcük | ~ çeşitli | çok yönlü | ~ dallı | dar | daracık | değişik | devletçi | diplomatik | dış | edebî | ~ egemen | egoist | emniyetli | etkin | feodal | genç | geniş | geri | görgülü | görgüsüz | güçsüz | hatırlı | hümanist | iç açıcı | iğrenç | ilerici | ilkel | illegal | kapalı | kara | kaygılı | kısır | kıskanç | ~ kopuk | kozmopolit | laik | mahrem | marjinal | ~ metrelik | muayyen | nakışlı | nasipsiz | ~ niyetli | nüfuzlu | ölçülü | pasaklı | politik | problemlili | rafine | rutubetli | sağcı | sağlıklı | sendikal | sersemce | sevimsiz | sınırlı | sırmalı | sorumsuz | steril | tanıdık | tasasız | temiz | ~ tutulmuş | ulusal | uyanık | yansız | yapay | yepyeni | yüksek | zayıf **çevre kirliliği** • Doğal kaynakların aşırı ve yanlış kullanılması, tahrip edilmesi sonucunda çevrede dengenin olumsuz yönde bozulması. *endüstriyel* | *görüntüsel*

çevrim • Devir, dönüştürüm. • Dönüştürme, başkalaştırma. *atmosferik* | *beklenmedik* | *şiiresel*

çeyrek • Çeyrek altın. • *argo* Alman mar- kısı. • *eskimiş* Gümüş mecdiyenin dörtte biri değerinde olan beş kuruş. *çil* || *beş on* | *gümüş çeyrek altın* • Ata liranın dörtte biri, çeyrek. ~ *kurdeleli* || babadan kalma

çıban • Vücudun herhangi bir yerinde oluşan ve çoğu, deride veya deri altında şişkinlik, kızartı, ağrı ve ateş ile kendini gösteren irin birikimi. *iğrenç* | *korkunç* | *ölümcül* | *zalim*

çıgıltı • Çıgıltıyla karışık ses. anlaşılmasız

çıgır • Patika. • *mecaz* Yeni bir biçim, yöntem veya yol. *bazı* ~ | *incecik*

çığırtma • *eskimiş* Basit, küçük, nefesli bir çalgı. **kalın çığırtmacı** • Çığırtma çalan kimse. **meşhur**

çığlık • Acı, ince ve keskin ses, feryat, fi-gan. *tiz | canhıraş | yırtıcı | boğuk | keskin | ~ ürpertici | ince | kesik | sevinçli | dilsiz | korkunç | vahşi | ~ evvelki | isterik | hafif | telaşlı | neşeli || abartılı | acı | akortsuz | alışılmamış | amansız | arsız | cansız | cılız | çaresiz | ~ duyulmamış | ezilmiş | felsefi | ~ gelen | gülünç | hayvansı | hırs-lı | kara | ~ kesen | kopkoyu | melodik | mosmor | muzip | müthiş | nedensiz | olağanüstü | sahici | seçkin | seksi | sessiz | sinsi | sonsuz | suskun | şımarık | taşkın | tekdüze | trajik | tuhaf | ufacık | umar-sız | ümitsiz | ürkütücü | üzgün | vahim | yaban | yabansı | yakıcı | yalçın | yanık | yapıştırma*

çıkarcı • Dolaylı bir biçimde elde edilen kazanç, menfaat, yarar. *kişisel | ulusal | sınıfsal | bencil | bireysel | bayağı | hayati | gerici | bölgesel | maddi | politik | mad-desel | şahsi | karşılıklı | yüce | marjinal | ekonomik || anlık | art niyetli | bazı ~ | bütünsel | ~ çeşitli | çürük | değişik | do-laylı | dolaysız | dünyevi | gelgeç | gizil | görece | hiçbir | irili ufaklı ~ | kolektif | küçücük | mühim | ortak | realist | somut | ~ zıt* **çıkarcı çevresi** • Yarar, çıkar sağ-lama peşinde olan kimselerden her biri. olur olmaz **çıkarcı ilişkisi** • Karşılıklı olarak menfaat ve yararın amaç edildiği bir ilişki içinde bulunma. **karşılıklı çıkar odağı** • Çıkar sağlamak amacıyla oluş-turulmuş birlik. *nice ~* **çıkarcı** • Yalnız kendi çıkarını düşünen, çıkarını kollayan (kimse), çıkarsever, menfaatçi, menfaat düşkün, menfaatperest, menfaatperver, menfaattar kişi. *bir avuç | haris | iğrenç* **çıkarcılık** • Çıkarcı olma durumu, çı-karseverlik, menfaatçilik, menfaatperest-lilik, menfaatperverlik, menfaat düşkünlü-ğü. *bireysel*

çıkarcım • *mantık* Belli önermelerin kabul edilen veya gerçek olan doğrulukların-dan, yanlışlıklarından, başka önermele-rin kabul edilen veya gerçek olan doğru-luklarını, yanlışlıklarını çıkarma, istidlal. *kestirme | matematiksel*

çıkarma • *askerlik* Düşman kıyılarına gemi, bot vb.nden asker indirme, asker çıkarma. *başarısız*

çıkarsama • *felsefe* Bir önermeden, dü-şünce yoluyla bir başka önermeye geçme işi, istihraç. *felsefi | mantıksız*

çıkın • Bir beze sarılarak düğümlenmiş küçük bohça, çıkı. *asılı | büyücek | delik deşik*

çıkıntı • Bir yüzeyde ileri doğru çıkan bö-lüm. *dikensi || benzer | ~ kabarık | keskin | sivri | sıska* **çıkıntılık** • *mecaz* Her şeye itiraz eden, huzursuzluk çıkaran (kimse). *nostaljik*

çıkış • Çıkma işi. • Bir yerden çıkmak için kullanılan nokta. • Yokuş. • *mecaz* Bek-lenilmeyen bir sırada yapılan sert ko-nuşma. • *spor* Verilen bir işaretle yarışa başlama, depar. *fevri | bireysel | agresif | suni | mucizevi | saçma sapan | sert || afralı tıfırlı | anlamsız | asabi | ~ aykırı | ~ bağlantılı | basiretsiz | başarılı | bek-lenmedik | benzeş | böyle | cesur ~ çağrı-şımlı | dürüst | düşünsel | egoist | erdemli | garip | gereksiz | görkemli | gösterme-lik | haksız | hamasi | hatalı | ~ havalı | haysiyetli | hiddetli | ilk | ~ kademeli | köktenci | krom | kuşkulu | lüzumsuz | o | olur olmaz | orijinal | özgün | pervasız | reçetesiz | reformist | seviyeli | seyrek | sivri | sınırlı | sözel | şiirsel | tehlikeli | te-kinsiz | tiksindirici | tutarsız | uçuk | ümit-siz | yapay | zehir zemberek* **çıkış kapısı** • Yapılarda dışarı çıkmayı sağlayan kapı. *mucizevi* **çıkış yolu** • Çözüm. *aydınlık | bireysel | ufacık*

çıkma • Bir yapının üst katlarından dışarı-ya doğru uzanmış bölüm, balkon. *ahşap | badanalı | başlıklı*

çıkma • *mecaz* Sonu olmayan, hiçbir hedefe ulaşmayan çaba. *bugünkü | insansı | karanlık | söz konusu*

çıkık • İplik bükme, iplik sarma vb. işlerde kullanılan, el veya ayakla çevrilen dolap. *gümüş*

çıktı • *ticaret* Ortaya çıkan ürün, girdi karıştı. • *bilişim* Bilgisayarda yazılan bir metnin kâğıda dökülmüş biçimi. ~ *onaylı | orijinal | yararsız*

çılbur • Kaynamış suyun içine kırılan yumurta piştikten sonra kevgirden geçirilip üzerine sarımsaklı yoğurt ve sos dökülerek hazırlanan bir yemek türü. *alafranga*

çılgin • Aşırı davranışlarda bulunan, deli, mecnun kişi. *birer | sorumsuz çılginlik* • Aşırı davranış. *bakir | bereketli | çaresiz | çocukça | demli | duygusal | gezgin | ham | inatçı | kaçamak | kozmik | manasız | nice ~ | onurlu | soylu | şahane | ~ tam | ~ tür | uydurma*

çınar • *bitki bilimi* İki çeneklilerden, 30 metreye kadar uzayabilen, gövdesi kalın, uzun ömürlü, geniş yapraklı bir ağaç (*Platanus*). ~ *asırlık | ulu | ~ yüzyıllık | yaşlı | ~ yapraklı | heybetli | bodur || anaç | anıtsal | büyük | ~ cüsseli | çürük | ~ dallı | dallı budaklı | ~ dökük | iri kıyım | ~ kalma | kanlı | keleş | koca | kof | muhteşem | öbür | sağlam | şu | yanık | yılgın çınar ağacı* • Çınar. ~ *asırlık | çilli | tekmlil ~*

çingirak • Küçük çan. • İçindeki tanelerin hareketiyle ses çıkaran metal nesne, çingirdak. • Çocuk oynacağı olarak kullanılan saplı bir çingirak türü. *yanık sesli | paslı | ~ sesli || bir sürü | cicili bicili | gamlı | gümüş | içli | köpekli | küçük | lacivert | plastik | şu | yaylı*

çınlama • Çınlamak işi. *berrak | boğuk | muhteşem | ~ perdeli | tiz*

çınlayış • Çınlama işi. *arsız | dalgalı | iğrenç | keskin*

çıplak • Üstünde bulunması gereken giysi, örtü vb. bulunmayan, üryan, nü, cıbil, cıbildak kişi. *anadan doğma || etine dolgun | takıntılı çıplaklık* • Çıplak olma durumu. *olanca | ~ mahsus || acımasız | ayıpsız | içler acısı | muhteşem | perdesiz | soylu | ürkütücü | yarı saydam çırılçıplak* • Tamamen çıplak, çıırçıplak, anadan doğma, anadan üryan kişi. *anadan doğma*

çıra • Çam vb. reçineli ağaçların yağlı ve çabuk yanmaya elverişli bölümü. • Bu bölümden küçük küçük kesilerek hazırlanmış, tutuşturma ve aydınlatma işlerinde kullanılan parça. *alevli | bir parça | bir tutam | isli | ıpsık | tanrısal | yağlı*

çırak • Zanaat öğrenmek için bir ustanın yanında çalışan kimse. • Dükkânda ayak işlerine bakan kimse. *tecrübesiz || arsız | bir avuç | bıçkın | densiz | ebedî | ~ gelen | haşarı | hergele | isli | kıcı kırık | temiz pak | ünsüz | yetişkin*

çırpınış • Çırpınma işi. *acıklı | amansız | asabi | beyhude | bozuk | bunca | çılgin | günlük | hastalıklı | hür | işveli | karma-karışık | kusursuz | sıradan | sıtmal | son | umarsız | umutsuz | utangaç | ümitsiz*

çırpınma • Çırpınmak işi. *heyecanlı | tüm ~ | yararsız*

çırpıntı • *tıp* Ruhsal gerginliğin dışı vurulması, ajitasyon. *asabi*

çita • Düzgün biçilmiş uzun ve ensiz tahta. • *mecaz* Seviye, aşama. ~ *asgari | ~ kaplama | krom | muayyen | üst | yaylı*

çıtırtı • Çıtırdama sırasında çıkan ses. *düşmanca | ufak*

çıyan • *hayvan bilimi* Çok ayaklılardan, sarımtırak renkte, zehirli bir böcek (*Scelopendra*). • *mecaz* Hain. *sinsi || ~ ayaklı*

çiçek • *bitki bilimi* Bir bitkinin, üreme organlarını taşıyan çoğu güzel kokulu, renkli bölümü. • *bitki bilimi* Çiçek açan kır veya bahçe bitkisi. • İrinli kabarcıklar dökerek yüzde izler bırakan ateşli,

ağır ve bulaşıcı bir hastalık. *rengârenk* | ~ *yapraklı* | *nadide* | *plastik* | *sarı* | *mor* | *yabani* | *nazlı* | *yapma* | *bembeyaz* | *azman* | ~ *beyazlı* | *pembe* | *pembemsi* | *çeşit çeşit* | *güzel* | *bir tutam* | *mavi* | ~ *renkli* | ~ *görülmemiş* | *kocaman* | *zehirli* | ~ *çeşit* | ~ *sarı* | *mevsimlik* | *ucuz* | ~ *saplı* | *mineli* | *sahici* | *beyaz* | ~ *kucak* | *koskocaman* | *Çingene pembesi* | *minicik* | *taze* | *apak* | *yüzlerce* | *iri* | *bin türlü* | *ezilmiş* | *baygın* | ~ *yetiştirilmiş* | *solgun* | *cılız* | *yaldızlı* | *por-selen* | *azgın* | *turuncu* | *kristal* | *kırmızı* | *sayısız* ~ | *koyu pembe* | *katmerli* | *rakik* | ~ *çizgili* | *narin* | ~ *sepet* | *al* | *ebruli* | ~ *kokulu* | *nahif* | *buğulu* || *acayip* | *aceleci* | *açık pembe* | *açık sarı* | *açık yeşil* | *adsız* | *ak* | *ala* | *alımlı* | *alınan* | *antika* | *arsız* | *bahçıvanlı* | *bakımlı* | *bakımsız* | *baş dön-dürücü* | *başka* | ~ *başlı* | *başlıca* | *ben-zersiz* | *beyazımtırak* | ~ *bezeli* | *bildik* | *bilinmedik* | *binlerce* | *bir avuç* | *bir sürü* | *bol* | *boynu bükük* | *bulutlu* | *bunca* | *bu-ruk* | *bücür* | ~ *bükük* | *cins cins* | *cümle* | ~ *çözük* | *dağınık* | ~ *dallı* | *değirmi* | *de-koratif* | *dikenli* | *dikensi* | *duman rengi* | *durgun* | *eflatun* | *elvan* | *endemik* | *ender* | *esmer* | *eşsiz* | ~ *fiske* | *garip* | ~ *gelme* | *gömülü* | *göz alıcı* | *göz kamaştırıcı* | *gu-rurlu* | *günlük* | *güzide* | *harikulade* | *he-sapsız* | *hüzünlü* | *iddiasız* | *inançlı* | *inatçı* | *ince yapılı* | *irice* | *irili ufaklı* ~ | *itici* | ~ *kalan* | ~ *kalma* | *kapkara* | *katmer katmer* | *kavruk* | ~ *kiloluk* | ~ *kirpikli* | *kimiltisiz* | *kiymetli* | *kızıl* | *koca koca* ~ | *kokusuz* | *körpe* | ~ *kucak dolusu* | *küçükük* | *kü-meli* | *küskün* | ~ *kâğıtlı* | *lavanta mavis* | ~ *lekeli* | *makbul* | *mavimsi* | *minik* | *mo-rumsu* | *muattar* | *nyaylon* | *nazenin* | *nazik* | *nesnesiz* | *öbür* | *pejmürde* | *püsküllü* | *rayihalı* | *romanesk* | ~ *ruhu* | *sahte* | *sapsarı* | *sıklamen* | *simgesel* | *sıradan* | *som* | *şen* | *şu* | *tatlı* | *tek renkli* | *ten rengi* | *tırtıllı* | *turkuaz* | *uzun ömürlü* | *vişne-çürüğü* | *yabanıl* | *yalancı* | *yasak* | *yaşlı* | *yavruağı* | *yediveren* | *yığınla* | *yıldızsı* | *yumru* | *zalim* **çiçek kokusu** • Etrafa ya-

yılan çiçek kokusu. **ferahlatıcı çiçekçi** • Çiçek yetiştiren, satan veya yapma çiçek işiyle uğraşan kimse. • Çiçek satılan yer. **kör** | *seyyar* | ~ *yüzlü* **çiçeklik** • Çiçek saksılarını koymaya veya çiçek yetiştir-meye ayrılmış yer. **devasa**

çift (I) • Birbirini tamamlayan iki tekten oluşan (nesneler). *kaç* | *beş on* | *bir* | ~ *ciltli* | *dörder* | *sekiz* | *yedi*

çift (II) • Bir erkek ve bir dişiden oluşan iki eş. ~ *evli* | ~ *çocuklu* | *çocuksuz* | *gör-me engelli* | *heteroseksüel* | *uyumsuz* | *dar gelirli* | *kapkaççı* | *nikâhsız* | ~ *görünüm-lü* | *çiçeği burnunda* | *uyumlu* || *arızalı* | ~ *asırlık* | *aydın* | *beher* | *deminki* | *dene-yimsiz* | ~ *doyuran* | ~ *edalı* | ~ *elbiseli* | ~ *farksız* | ~ *gecelik* | *gencecik* | ~ *giyimli* | *hayalci* | *herhangi bir* | *içkili* | *ideal* | *iri* | ~ *karılı* | *karşıt* | *kaygısız* | ~ *kocalı* | *konuk-sever* | *lisanslı* | *maceracı* | *maceraperest* | *medyatik* | *mesut* | *müstekreh* | *normal* | ~ *oturmuş* | ~ *puanlı* | *romantik* | *sıkı fıkı* | *sorunsuz* | *taşralı* | *tutkulu* | ~ *uygun* | *varlıklı* | ~ *yapışık*

çiftçi • Geçimini toprağı ekerek sağlayan kimse. *topraksız* | *Afgan* || *arkasız* | *cahil* | ~ *ceketli* | *çalışkan* | ~ *çocuklu* | *dar gelirli* | *densiz* | *dermansız* | *edepsiz* | ~ *gelirli* | *iyi yürekli* | ~ *maaşlı* | *meşhur* | *münevver* | *teknik* | *temiz yürekli* | *ünlü* | *yoksul*

çifte • İki namlulu av tüfeğı. ~ *asılı* || *gıcır* | *gıcır gıcır* | *ikişer* | ~ *kakmalı* | *kırma* | *ufak tefek* | *yedi*

çifte standart • *mecaz* Kişiyi veya duru-ma göre farklı davranışlarda bulunma, tutarlı olmama. *bariz* | ~ *farksız* | *yaman*

çiftetelli • *müzik* Göğüs ve göbük titrete-rek, gerdan kırarak oynanan bir oyunun müziğı. *oynak*

çiftleşme • Çiftleşmek işi. ~ *kalma*

çiftlik • Tarım yapılan, hayvan yetiştiri-len, çalışanlarının da oturması için evler bulunan geniş toprak parçası. • *mecaz* Kolaylıkla yarar sağlanabilen yer. ~ *dö-*

nümlük | modern | beylik | mirî | bakım-
sız | koskocaman || ağaçlı | altın | baba
yadığârı | babadan kalma | bakımlı | be-
lalı | bereketli | bir | büyücek | dededen
kalma | devasa | doksan | gelişmiş | geniş
| inanılmaz | ıssız | komşu | koskoca | or-
mansız | öteki | öyle | satılık | şu | topraklı
| verimli | verimsiz

çiğ börek • Çiğ kıyma, soğan ve baharat
karışımının açılmış yufkaya konulup
yağda kızartılmasıyla yapılan börek.
peynirli

çiğ köfte • İyice dövülmüş çiğ etle ince
bulgura biber, soğan, baharat, salça,
maydanoz katılıp bulgur yumuşayınca
kadar yoğrulduktan sonra pişirilmeden
biçim verilerek yenen köfte. ~ dizili **çiğ
köfteci** • Çiğköfte yapan ya da satan. ~
namlı

çiğdem • bitki bilimi Zambakgillerden,
türlü renklerde çiçek açan, çok yıllık,
yumrulu bir kır bitkisi, mahmur çiçeği
(*Colchicum*). acı | cılız | eflatun | kusur-
suz

çiğit • halk ağzında Pamuk çekirdeği. ya-
nık || tohumluk

çiğlik • mecaz Kaba, yersiz, yakışıksız
davranış. ağırbaşlı

çikolata • Kakaonun içerisine şeker, süt,
fıstık, fındık vb. katılarak yapılan bir tür
tatlı yiyecek. sütsüz | sütlü | ~ sarılı | ~
formüllü | leziz | ~ kalpli | ellilik | fildişi | ~
kutu || alevli | bademli | baygın | ~ biçimli
| buzlu | büyücek | büyük boy | diyabetik
| ~ dolgulu | dörtlü | ~ gözenekli | halis |
~ kaplamalı | kıtır kıtır | kocaman | komik
| küflü | ~ kağıtlı | ~ paket | ~ sıkı sıkı
| spesiyal | yemeklik **çikolata kâğıdı** •
Çikolatanın sarıldığı kâğıt. ~ renkli

çil • Çoğunlukla yüzde oluşan kahverengi
küçük benekler. bunca | hafif

çile • Zahmet, sıkıntı. binbir || bin çeşit |
günlük | nice ~ | tüm ~ | ~ tür | ~ yıllık

çilek • bitki bilimi Gülgillerden, sapları
sürünge, çiçekleri beyaz bir bitki. • Bu
bitkinin güzel kokulu, pembe, kırmızı
renkli meyvesi. turfanda | yabani || avuç
dolusu | ekolojik | ezilmiş | kıpkırmızı |
kırmızı | kütür kütür | lezzetsiz | ~ saplı |
~ sepet | şimdiki

çilenti • Hafif yağmur, serpinti. ürkek

çilingir • Anahtarcı. kambur | miskin |
zom

çim • bitki bilimi Buğdaygillerden, bah-
çelerin, yol kenarlarının ve parkların ye-
şillendirilmesinde yararlanılan çok yıllık
bitki (*Lolium*). • Yeşilliği bol olan yer.
suni || kavruk | komple | uçsuz bucaksız

çimen • Kendiliğinden yetişmiş çim. yeşil
| bir tutam | zümrüt yeşili | taze | zümrüt
|| cılız | donuk | gölgeli | gümrah | ıslak |
kaygan | pırıltılı | ~ tutam | uçsuz bucak-
sız | yanık | yemyeşil **çimenlik** • Çimeni
olan yer. gölgeli | güre | zümrüt

çimdik • Çimdikleme işi. kaçamak

çimento • Killi kalkerleri özel fırınlarda
pişirip ezmekle elde edilen, çamuru çar-
çabuk katılaşır sertleşen ve yapılarda
harç malzemesi olarak kullanılan kül
renginde veya beyaz toz. dökme | ~ ki-
loluk | markalı || ~ bitişik | ~ kamyon |
~ teneke

Çingene • özel Hindistan'dan çıktıkları
söylenen, dünyanın çeşitli yerlerinde
yaşayan bir topluluk, Çingen, Kıpti, Ro-
man. • Bu topluluktan olan kimse, Çin-
gen, Kıpti, Roman. göçebe | anadan doğ-
ma | yaman | muhlis | halis | cahil | kösele
suratlı || ~ ayaklı | ~ belirsiz | bütün ~ |
~ çeşitli | değme | doymuş | güleç | ha-
lis muhlis | hınzır | ihtiyar | kart | korkak
| kurnaz | öteki | sessiz sedasız | sıska |
sonradan olma | ~ taraflı | uyanık | yep-
yeni | yüzlerce | zayıf

çini • Duvarları kaplayıp süslemek için
kullanılan, bir yüzü sırlı ve genellikle
çiçek resimleriyle bezeli, pişmiş, balçık

levha, fayans. ~ *renkli* || ~ *çiçekli* | ~ *gelme* | *harikulade* | *mavi* | ~ *motifli* | *nakışlı* | *öteki* | *soluk* | *sonsuz* | *turuncu* **çini soba** • Çiniden yapılmış soba. *devasa* | ~ *kabartmalı*

çinko • Çinko elementinden yapılaş. • Tombala oyununda kartın bir veya iki sırasını doldurma. *oluklu* || *birinci* | *kaçıncı* | *kaliteli*

çip • *bilişim* Yonga. *mikro*

çiriş • Çiriş otunun kökünün öğütülmesiyle yapılan ve su ile karılarak tutkal gibi kullanılan esmer, sarı bir toz. ~ *kokulu*

çirkin • Hoş ve güzel görünmeyen kimse ya da şey. *korkunç* **çirkinlik** • Çirkin olma durumu. *olanca* || *biçimsiz* | *bütün* ~ | *fiziksel* | *gözlüklü* | *kaçınılmaz* | *makayajsız* | *muhakkak* | ~ *ürpertici* | *zorunlu*

çiroz • Yumurtasını atarak zayıflamış uskumru balığı. ~ *dizili* | ~ *tutulmuş*

çiseleme • Çiselemek işi. *hüzünlü*

çisenti • Toza benzer biçimde ince ince yağan şey. *puslu*

çit • Bağ, bahçe, bostan vb. yerlerin çevresine çalı, kamyş, ağaç dalı gibi şeylerden çekilen duvar türü, çeper, barı. *dikenli* | *kamyş* | *ahşap* || *alçacık* | *bozuk* | *komşu* | *koyu yeşil* | ~ *örtülü*

çivi • İki şeyi birbirine tutturmak, bir nesneyi bir yere sabitlemek için çakılan, ucu sivri, başlı, metal veya ağaçtan yapılmış ufak çubuk, mih. *paslı* | ~ *çakalı* | *eğri* | ~ *uçlu* | ~ *onluk* || *altın* | *avuç* *avuç* | ~ *başlı* | *bir düzine* | *birkaç* | *burgulu* | *eğri* *büğrü* | *ehemmiyetli* | *elmas* | *fırlak* | *gelişigüzel* | *iri* | *irili ufaklı* ~ | *kalınca* | *kancalı* | *kocaman* | *onar* | *sekizlik* | *sivri* | *yamuk* | *yirmilik* | *zamlı*

çizelge • Kadro, kademe, basamak ve derecelerin yer aldığı liste. *bunaltıcı*

çizer • Karikatürcü. *isyankâr*

çizgi • Çizilerek veya çeşitli yollarla oluşmuş iz, çizi, hat, tahril. • Yüz ve vücut

hatlarının her biri. • *mecaz* Temel. • *mecaz* Bir durumdan başka bir duruma atlanan, geçilen yer, sınır. *yatay* | *dikey* | *genel* | *kalın* | *ana* | *incecik* | ~ *paralel* | *yenilikçi* | *derin* | *kadınsı* | *belirgin* | *eğri* *büğrü* | *silik* | *kesikli* | *yalın* | *bağımsız* | *keskin* | *çapraz* | *turuncu* | *kesin* | *temel* | *erkeksi* | *dümdüz* | *uyduruk* | *çelik* | ~ *koşut* | *uçucu* | *klas* | *yeşil* | *sofistike* | *ideolojik* | *düzgün* | *ilkel* | *çocuksu* | *lacivert* | *realist* | *düzenli* | *bir* | *herhangi bir* | *kuşku* | *pembe* | ~ *eğik* | *yumuşak* | *kronolojik* | *verev* | *yuvarlak* | *seviyeli* | *bir yığın* | *kara* | *boz* | *kesik kesik* | *fosforlu* | *mavi* | *eflatun* | *sert* | *kendine özgü* | *gerçekçi* | *oynak* | *değişmez* | *farklı* | *kıvrımlı* | *gerici* | *sanatsal* || *acılı* | *agresif* | *ak* | *akılcı* | *al* | *alacalı bulacalı* | *alışılmış* | *altın* | *antikapitalist* | *apak* | *apayrı* | *apolitik* | ~ *aralıklı* | *arsız* | *asabi* | *aydınlatıcı* | ~ *aykırı* | *aynı* | *bambaşka* | *bariz* | *basit* | *belli belirsiz* | *bembeyaz* | *beyaz* | ~ *bezeli* | *biçimsel* | *birer* | ~ *birleşen* | *birtakım* ~ | ~ *bitişik* | *bok* | ~ *boyutlu* | *bu* | *bugünkü* | *çağdaş* | *çarpık çurpuk* | *çatkın* | *dağınık* | *damalı* | *damar damar* | *dar* | *dekoratif* | *devletçi* | *dik* | *dinsel* | *doğru dürüst* | *dolaşık* | *dolgun* | ~ *dolusu* | ~ *dönük* | *dörtgen* | *dumanlı* | *dünyevi* | ~ *eğimli* | *eğri* | *eksikli* | *endişeli* | *engelli* | *esrarlı* | *evrik* | *feci* | *feminen* | *feodal* | *fonksiyonel* | *gelişkin* | *genişçe* | *gerçek dışı* | *gereksiz* | *gergin* | *Gotik* | *görünür* | *göz alıcı* | *harikulade* | *helezonlu* | *hendes* | *husus* | *huzurlu* | *hünerli* | *içerlek* | *iğrenç* | *ilerici* | *ilk* | *ince* | *ışılıtlı* | *kaba* | ~ *kabarık* | *kahrolası* | *kahverengi* | *kapalı* | *kargacık burgacık* | *karizmatik* | ~ *karışık* | *karşıt* | *kaslı* | *kati* | *kavisli* | *kaygısız* | ~ *kenarlı* | ~ *kesen* | *kesiksiz* | *kibar* | *kıpkırmızı* | *kıpkızıl* | *kırık* | *kısır* | *kıvrım kıvrım* | *kızarık* | *kızıl* | ~ *kopuk* | *koyu mavi* | *koyu sarı* | *kravatlı* | *kurnaz* | *kuşkusuz* | *lümpen* | *maceralı* | *Makyavelci* | *mantıksal* | *marjinal* | *melodik* | ~ *mesafeli* | ~ *metrelik* | *mikro* | *mor* | *muhayyel* | *muntazam* | *mütenasip*

müzikal | namütenahi | narin | nötr | oku-
naksız | olumlu | oransız | ortak | otantik |
~ oturmuş | oval | öteki | parlak | pürüzlü
| rastgele | rasyonel | reformist | resmî |
rokoko | sağlıklı | sakat | sarı | satanist
| savruk | ~ saydam | saygın | sedefli |
Sicilyalı | sonsuz | soylu | sönük | sürekli
| ~ süslü | şahane | şeytansı | tarihsel | te-
dirgin | tefferruatsız | tehlikeli | tekdüze |
tekelci | tozlu | tutarlı | uçuk kaçık | umu-
mi | uyumlu | üç boyutlu | viran | yaldızlı
| yaman | yanıltıcı | yapay | yekpare | yı-
lankavi | yöresel | yüzlerce | zarif **çizgi**
roman • Konuyu ve olaylar zincirini
kesintisiz olarak resimleme yöntemiyle
okuyucuya sunan roman. epik | hariku-
lade | kitaplık | ölümsüz **çizgi ustası** •
Usta karikatürcü. ünlü

çizgilenme • Çizgilenmek işi. yatay

çizik • Çizgi. • Sıyrık, çizgi biçiminde
yara. çapraz | derince | ufacık

çizim • Çizme işi. • Çizilerek oluşturul-
muş biçim. • matematik Bir şeklin belli
bir kurala göre cetvel ve pergel yardı-
mıyla çizilmesi işi. şematik || ~ asılı |
matrak | pastel

çizme • Koncu diz kapaklarına kadar çı-
kan bir ayakkabı türü. *körüklü* | ~ *topuklu*
| *lastik* | *rugan* | *keçe* | *bir çift* | *konçlu* |
çamurlu | *mahmuzlu* | ~ *ökçeli* | *sarı* | *nal-*
çalı | ~ *burunlu* | ~ *gelen* | *meşin* | *diz üstü*
| *kürkü* || *aba* | *bıçkın* | *boyasız* | *çilekeş*
| ~ *delik* | *demode* | ~ *derili* | ~ *desenli*
| *eski* | *fötr* | *gıcır* | *gıcır gıcır* | *iğrenç* |
ısmarlama | *kaba* | ~ *kabarık* | *kahverengi*
| *kalın* | *karlı* | *kirli* | *kışkık* | *kocaman* |
koyu kahverengi | *sivri* | *sırmalı* | *şarap*
rengi | *yaldızlı* | *yazlık* | *yepyeni* | *yırtık*
| *yumuşacık* | *yumuşak* **çizme** • Çizme
yapan veya satan kimse. fakir | marifetli

çoban • Koyun ve keçi sürülerini otlatan
kimse. *yiğit* | *küçük* | *günahsız* | *yoksul* |
saf | *bilinçsiz* | *hain* | *çatık kaşlı* || İskoç |
abalı | acemi | ~ *başlı* | *becerikli* | *bıçkın* |
cahil | *düşman* | *genç* | *göçer* | ~ *gömlek-*

siz | *halis* | *ihtiyar* | *iştahlı* | ~ *kafalı* | *kalın*
kafalı | *mesut* | *murdar* | *naçiz* | ~ *namlı*
| ~ *saçlı* | *sahici* | ~ *sarılı* | *Sicilyalı* | *sıra-*
dan | ~ *sopalı* | *sümüklü* | *ufacık* | *yaşlı* |
zalim **çoban köpeği** • Sürüyü koruyan
iri cins köpek. ~ *burunlu* | *evcil* | *kalles* |
koskocaman **çoban kavurma** • Genel-
likle pilav ile verilen etli yemek. *mantarlı*
çoban salatası • Domates, salatalık ve
biberlerin küçük küçük doğranmasıyla
yapılan soğanlı salata. *naneli* | *soğanlı*

çocuk • Küçük yaştaki erkek veya kız. •
Soy bakımından oğul veya kız, evlat. •
Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme
döneminde bulunan oğlan veya kız, uşak.
• Genç erkek. • mecaz Büyüklükler arasın-
da daha az yaşlı olan kişi. • mecaz Bü-
yüklere yakışmayacak, daha çok küçük-
lerin yapabileceği gibi davranan kimse.
• mecaz Belli bir işte yeteri kadar dene-
yimi ve yeteneği olmayan kimse. *otistik* |
görme engelli | *haylaz* | ~ *kafalı* | *uslu* |
gencecik | ~ *doğacak* | ~ *yaramaz* | *şıma-*
rık | *astımlı* | *babasız* | *tembel* | *yoksul* |
çalışkan | *kimsesiz* | *utangaç* | *siska* | *sü-*
müklü | *yiğit* | *düinkü* | *çekingen* | ~ *saçlı* |
~ *gözlü* | *hastalıklı* | *akıllı* | *zavalı* | *öksüz*
| *okul öncesi* | *sarışın* | *harika* | *yetişkin* |
kavruk | *huysuz* | *haşarı* | *arsız* | ~ *yüzlü* |
küçük | *bir alay* | *problemlı* | ~ *ruhlu* |
duygulu | *küçükük* | *dördüncü* | *zayıf* |
hasta | *ufacık* | *iyi kalpli* | *sağlıklı* | *nahif*
| ~ *kilolu* | *gülbüz* | ~ *ayaklı* | *gözlüklü* | ~
yetişmiş | *içe kapanık* | *terbiyeli* | *bir ka-*
rış | *felçli* | *yakışıklı* | *körpe* | *çıplak* | *bi-*
sikletli | *obez* | *gürültücü* | ~ *aylık* | *ma-*
sum | *biricik* ~ | *diyabetik* | *cılız* | ~
giyimli | *mızım* | ~ *çehreli* | *öteki* | *irili*
ufaklı | ~ | *mektepli* | *cana yakın* | *Afgan* | ~
elbiseli | *bir parmak* | *ufak* | ~ *parmak* |
sevimli | *becerikli* | *sıkılğan* | *kayıp* | *or-*
tanca | *müstahak* | *üçüz* | *diğer* | *temiz* |
esmer | *kekeme* | *muzip* | *iki* | *emzikli* |
minik | *kabiliyetli* | *tüysüz* | *sünnetli* | *mi-*
nicik | *bıçkın* | *uzun boylu* | *kara kuru* |
üçüncü | *öz* | *güçsüz* | *bacaklı* | *zeki* | *bam-*

başka | *kibar* | ~ *doğumlu* | *sorunsuz* | *fakir* | *tecrübesiz* | *üniformalı* | ~ *dudaklı* | *kabahatli* | *kurnaz* | ~ *burunlu* | *mahcup* | *yüz binlerce* | ~ *boyu* | ~ *sarılı* | ~ *görü-nümlü* | *anlayışlı* | *özürlü* | *bir yığın* | *eli yüzü düzgün* | *bir düzine* | *altı* | *sekiz* | *kentli* | *uykulu* | ~ *yapılı* | *gariban* | ~ *baş-lı* | *ikiz* | *dünya güzeli* | ~ *benizli* | *yüzlerce* | ~ *içici* | *suçsuz* | *boyunu bükük* | *liseli* | *şuncacık* | *sefil* | *kuru* | *orta boyu* | *sakin* | *diri* | *saf* | *kumral* | ~ *önceki* | *hınzır* | *neşeli* | *gayretli* | *varlıklı* | *tombul* | *beş parasız* | *genç* | *güçlü kuvvetli* | *hassas* | *aptal* | *namuslu* | ~ *havalı* | ~ *dişli* | *muh-taç* | *ikinci* | *avare* | *harikulade* | *birkaç* | *düzenli* | *iri yapılı* | *büyücek* | *saz benizli* | *bütün* ~ | *şehirli* | *sakat* | ~ *gelen* | *onca* | *inatçı* | *zengin* | *ukala* | *beşinci* | ~ *par-maklı* | *hareketli* | *çevik* | *deminki* | ~ *say-gılı* | *meraklı* | *terbiyesiz* | *sevgili* | ~ | *bir* | *ağırbaşlı* | *cahil* | *savunmasız* | *çaresiz* | *ikişer* | *renksiz* | *bir sürü* | ~ *zekâlı* | *dü-şünceli* | *körpeçik* | *üstün zekâlı* | *görgü-süz* | *üç* | *düşüncesiz* | *çilli* | *binlerce* | *serseri* | ~ *perçemli* | ~ *paltolu* | *mert* | *tertipli* | *ağlamaklı* | *aklı başında* | *iyi huylu* | *mahzun* | *sapsarı* | *uyuz* | *anlaşıl-maz* | *hoş* | *edepsiz* | *yerli* | *geveze* | *hissiz* | *çamurlu* | *göçmen* | ~ *önlüklü* | *şimdiki* | *dokuz* | ~ *karınlı* | *kısa* | *aillesiz* | *okumuş* | *tıraşlı* | *idealist* | *kuvvetli* | *prematüre* | *tekmil* ~ | *müstait* | *kaçıncı* | ~ *lekeli* | *ayrı* | *nazik* | *başboş* | *münasebetsiz* | ~ *başlık-lı* | ~ *beyinli* | *soylu* | *hırslı* | *tık naz* | *asos-yal* | *geri zekâlı* | *yavuz* | *sabırsız* | *bilgili* | *bencil* | *beş* | *sahipsiz* | *süzgün* | *konuş-kan* | *fukara* | ~ *duyarlı* | *mutusuz* | *hayal-perest* | *dertsiz* | *lanetli* | *acılı* | *sorunlu* | ~ *kiyafetli* | ~ *alışkın* | *anadan doğma* | *beş altı* | *gripli* | *mızıkçı* | *taşralı* | *milyonlar-ca* | *alafranga* | *uçuk* | ~ *benzer* | *raşitlik* | *gafil* | *leyli* | ~ *şalvarlı* | *kırgın* | ~ *lakaplı* | *ezik* | *huzurlu* | *çirkin* | *köylü* | *havai* | *yalın ayak* | *isimsiz* | *sempatik* | ~ *kirpikli* | *âciz* | *dilsiz* | *uysal* | *pırl pırl* | *kılıksız* | *hayırsız* | *derbeder* | *güzel* | *başka* | *atik* |

kabaca | *asi* | *zayıf* | *nahif* | *yatılı* | *saralı* | *marifetli* | *iyi* | *kel* | *görgülü* | ~ *butlu* | *taşkın* | ~ *derili* | *korunaksız* | *dargin* | *il-let* | *bunalımlı* | *basit* | ~ *bilmiş* | *alınan* | *takkeli* | *muzdarip* | *iyi yürekli* | *güvensiz* | *sayısız* ~ | *sessiz sedasız* | *hoyrat* | *sus-kun* | *bakımsız* | *yurtsever* | *kundaklı* | *isyankâr* | *yetenekli* | *komşu* | *hisli* | *sıh-hatli* | *günahsız* | *pırlanta* | *melez* | *hülya-lı* | *yedi* | *cingöz* | ~ *sarıklı* | *yaşlı* | *vahşi* | *kaçak* | *ölümsüz* | *sapık* || *acayip* | *aç* | *açıkgöz* | ~ *adlı* | *adsız* | *ağlamsı* | *ahmak* | *akılsız* | *aksi* | *alaycı* | *albinos* | *alçak gönüllü* | *alık* | ~ *alışık* | *alkolik* | *altıncı* | *amaçsız* | *anacıl* | *anadan üryan* | *anasız* | *anemik* | *anlayışsız* | *antipatik* | *aristokrat* | *arızalı* | *arkadaş canlısı* | *arkasız* | *arlı* | *asil* | *asilzade* | *aydınlık* | *aynı* | *azgın* | *azılı* | *babalı* | *babayiğit* | *badik* | *bağımsız* | *bağrı yanık* | *bakımlı* | *başı açık* | *başör-tülü* | *bazı* ~ | *beceriksiz* | *bembeyaz* | *be-nekli* | ~ *bereli* | *berrak* | *beş on* | *beş pa-ralık* | *beşer* | *beyaz* | ~ *biçimli* | *biçimsiz* | ~ *bihaber* | *bilge* | *bilinçli* | ~ *bin* | *bir tane* | *birçok* | *birer* | *bıçaklı* | *bodur* | *bol* | *bolca* | *boyunsuz* | *bozuk* | *bulamaç* | *bunca* | *burslu* | *bücür* | *büyük* | *büyüğe* | *cadalo* | *cambaz* | *canavar* | *candan* | *can-lı* | *cansız* | *ceketsiz* | *cesaretsiz* | *cevherli* | *cevval* | ~ *cezalı* | *cimri* | *cinli* | *cıvıl cı-vıl* | *cüce* | *çağdaş* | *çapkın* | *çekik gözlü* | ~ *çeşit* | *çiçeği burnunda* | ~ *çıkışlı* | *çılgın* | *çırçıplak* | *çırılçıplak* | *çocuğu* | *dalgın* | *dar kafalı* | ~ *dayalı* | ~ *dayanıkl* | *dayat-macı* | *dehşetli* | *deli* | *dikbaşlı* | *dikkatli* | *dikkatsiz* | *dilber* | ~ *dolusu* | *doymuş* | ~ *dökük* | *dörder* | *dövüşken* | *durgun* | *du-yarlıkl* | *düzenbaz* | ~ *düzeyli* | *eğlence-siz* | *ekose* | *eli çabuk* | *elli* | ~ *elverişli* | *epileptik* | *ergen* | *evcil* | ~ *evli* | *evsiz* | ~ *evvelki* | *faal* | *farklı* | *fena* | *filinta* ~ | *frengili* | *gamsız* | *gamzesiz* | *gayrimeşru* | ~ *geceki* | *gelecek* | *gelen geçen* | *geliş-miş* | *genç irisi* | *geri kalmış* | *gevşek ağızlı* | *gezgin* | *gıcır gıcır* | *gıdasız* | *göçebe* | ~ *göml* | ~ *görülmemiş* |

gözde | gözü kara | güçlü | güleç | güler
 yüzlü | günahkâr | gürültülü patırtılı | ~
 habersiz | hafif | hain | halis muhlis | ha-
 miyetli | haşin | hayalci | hayalî | haysi-
 yetsiz | hayâsız | herhangi bir | ~ hevesli |
 hiçbir | hiddetli | hileci | histerik | hırka-
 sız | hoppa | hovarda | ~ huyly | ~ hüküm-
 lü | hür | hüznü | içi dışı bir | içli | ihti-
 raslı | ikame | ileri | ilk | illegal | illetli |
 ince | incecik | ipince | ishalleri | istekli |
 iştahlı | kabadayı | kabak kafalı | ~ kalan
 | ~ kalçalı | kalın sesli | ~ kalpli | kalpsiz
 | kamalı | kapanık | kara | ~ karakterli |
 kardeşsiz | karizmatik | kasabalı | kasket-
 li | katıksız | kavuniçi | ~ kayan | kaygılı |
 kaygısız | kedersiz | kelepçeli | kendi
 hâlinde | kibirli | kimi ~ | kirli | kıpır kıpır
 | kıpırdak | Kırgız | ~ kırıcı | kırılğan |
 kısacık | kıskanç | kıymettar | kızıl | kızıl
 erkekli | klas | koca | ~ kokulu | kopya |
 korkak | koskoca | ~ kostümlü | kökenli |
 kör | kötümser | kötürüm | kudretli | ku-
 kuletalı | ~ kuşaklı | kutsal | ~ kürekli |
 küskün | küstah | lacivert | ~ lastikli |
 mağmum | mağrur | mahalleli | ~ mahkûm
 | manevi | marazlı | mariz | ~ maruz |
 masmavi | mazbut | memnun | ~ mensup
 | merhametsiz | mesut | meşhur | ~ meyil-
 li | mini | miskin | miyop | modern | mu-
 acciz | mucizeli | muhacir | ~ mukim |
 muti | mutlu | muzır | mübadil | ~ mühey-
 ya | mükemmel | müsrif | müşkülpesent |
 mütecessis | naif | narin | nasipsiz | naze-
 nin | nemrut | ~ nitelikli | normal | o | o
 kadar | olgun | olur olmaz | on binlerce |
 onlarca | oralı | öfkeli | ölü | örnek | özbe-
 öz | özden | özenli | ~ özlü | ~ pabuçlu |
 palavracı | parasız yatılı | parıltılı | parlak
 | pasaklı | pejmürde | pek canlı | pervasız
 | pespembe | pişkin | pısırik | problem |
 problemsiz | psikopat | rabıtalı | rahatsız
 | riskli | riyakâr | saçlı sakallı | salkım sal-
 kım | sarhoş | saygısız | sekizinci | serazat
 | serbest | sersefil | sersem | sersemce | ~
 sesli | ~ sevdalı | sevimsiz | Sicilyalı | si-
 lahsız | silik | sinirli | sivri dilli | sıradan |

sırma saçlı | sırnaşık | sıtmalı | solak | son
 | sosyal | sportmen | sünepe | sünnetsiz |
 süper | ~ süslü | şaheser | şanslı | şanssız |
 şaşı | şen | şen şakrak | şirin | şuursuz |
 şüpheli | talihli | talihsiz | tanınmış | tap-
 taze | ~ taralı | ~ tartılı | taş yürekli | tatlı
 | tek | temiz yürekli | ters | tez canlı | tipik
 | titiz | tılsımlı | top sakallı | topraklı | tu-
 haf | tüm ~ | ufacık tefecik | ufak tefek |
 ulussever | umutsuz | utanmaz | uyanık |
 uyumlu | uyumsuz | uyuzlu | uzaktan ku-
 mandalı | üç beş | üçer | ümitsiz | ürkek |
 ürkünç | üryan | üvey | vakitsiz | varsıl
 | vatanperver | vatansever | vatansız | vefa-
 lı | vicdansız | Vietnamlı | ~ vücutlu | ya-
 bani | yağız | ~ yakalı | yamalı | yaman |
 yanık | yanlış | yapışkan | yaralı | yarım
 akıllı | yarım pabuçlu | yarınki | yasa dışı
 | yaşlıca | yedinci | yegâne | yepyeni | yer-
 leşik | yersiz yurtsuz | yeteneksiz | yetmiş
 | yılışık | yılmaz | yumuşacık | yumuşak
 başlı | yuvarlacık | zelil | züppe **çocuk**
bedeni • Çocuk vücut ölçüsü. **küçücük**
çocuk eli • Çocuğa ait el. minicik **çocuk**
kitabı • Çocukların yaşına hitap eden
 yazın. **küçücük çocukluk** • Çocuk olma
 durumu. • İnsan hayatının bebeklikle er-
 genlik arasındaki dönemi. • *mecaz* Ço-
 cukça davranış. *yitlik* | *mutlu* | ~ *geçen* |
yoksul | *üzüntülü* | *mutsu* || acılı | asude |
 ateşli | babasız | belalı | bütün ~ | dertli | ~
 elbiseli | güvensiz | harikulade | hastalık-
 lı | havai | hoş | kahırlı | kardeşiz | kırıl-
 gan | mahcup | ~ mahrum | mükemmel |
 sıradan | solgun | sorumsuz | steril | şen |
 temiz yürekli | uykulu | uysal | yarınki
çocukluk dönemi • 12-18 yaş aralığı.
 stresli | stressiz **çocuk bayramı** • Ulusal
 Egemenlik ve Çocuk Bayramı. biricik ~
çocuk delege • Çocuk üye. **ikişer çocuk**
oyunu • Yalnızca çocukların oynadığı
 oyun. **üçüncü çocuk parkı** • Çocukların
 oyun oynaması için çeşitli alet ve oyun-
 caklardan derlenmiş alan, park. **yemyeşil**
çocuk ruhu • Çocuk gibi davranma du-
 rumu. **haylaz çocuk sesi** • Çocukların

çikardıkları sesler. güler yüzlü **çoluk çocuk** • Çocuklarla birlikte aile topluluğu. bir alay | bir araba ~ | teknil ~

çoğulcu • *toplum bilimi* Çoğulculuk fikrini taşıyış. **çoğulculuk** • *toplum bilimi* Çeşitli eğilimlerin, düşüncelerin, yönetimde etkisini kabul eden siyasi yöntem, plüralizm. *kültürel* || kozmopolit

çoğulluk • Çoğul olma durumu. üretken

çoğunluk • Sayı üstünlüğü, ekseriyet, azınlık karşıtı. *ezici* | *büyük* | *arimetik* | *salt* | *mutsuz* | *bilinçsiz* | *mutlak* | *yoksul* | *bilgisiz* | *lanetli* || azimli | bereketli | boynu bükük | ~ bükük | büyükçe | cahil | ~ çeşitli | doksan | dünyalı | hantal | itaatkâr | matematiksel | mevsuf | nispi | parlamenter | seviyesiz | solcu | tenkitçi | varlıklı | vasat | yılmış

çokçuluk • *felsefe* Gerçekçiliğin açıklanmasında birden çok ilkenin temelde bulunduğunu kabul eden öğreti, tekçilik karşıtı, plüralizm. *felsefi*

çokgen • *matematik* Açık oluşturacak biçimde üç ve üçten çok kenardan oluşan kapalı şekil, poligon. ~ eğişik | ~ kenarlı

çokluk • Sayı veya ölçü yönünden çok olma durumu, çoğul, kesret, ekseriyet, teklik karşıtı. • Çoğunluk. *ezici* | göz alıcı | inanılmaz | olanca | şaşırtıcı

çolak • Bir insanın el ya da kolundan engele sahip olması. *sümsük*

çomak • Ucu topuzlu değnek. *dikenli* | şimşir

çoraklık • Toprağın verimli olmama durumu. ~ bucaksız | ruhsal | uçsuz bucaksız

çorap • Pamuk, yün vb.nden örülen, ayağa giyilen giyecek. *yün* | *nylon* | *yünlü* | *bir çift* | ~ *desenli* | *nakışlı* | ~ *çizgili* | *kalın* | *işlemeli* | *kaçık* | *sökük* | *incecik* | *ipekli* | *elastik* | *pamuklu* | ~ *dantelli* | *beyaz* | *mavili* | *ipek* | *diz üstü* | *düşük* | *fitilli* | *yırtık* | *kirli* | *resimli* || adi | ajurlu | alacalı | ayaksız | bayramlık | bej | ~ beyazlı | buruşuk | çamurlu | ~ çift | ~ delik | delik

deşik | ~ dikişli | dizi dizi ~ | ~ dokulu | eflatun | güllü | havai | ince | ıslak | kahverengi | ~ kareli | ~ kayan | kılı | kısa | konçlu | korseli | ~ kuruşluk | kül rengi | lacivert | lame | ~ markalı | ~ parmaklı | pembe | rengârenk | ~ renkli | sağlam | sarkık | temiz | ten rengi | tire | topuksuz | triko | turuncu | yedek | ~ yollu

çorba • Sebze, tahıl, et vb. ile hazırlanan sıcak, sulu içecek. ~ *tas* | *sıcacık* | *sütlü* | *kremalı* | *patatesli* | *biberli* | *tavuklu* | *baharatlı* | *naneli* | ~ *kepçe* | *lezzetli* | *süzme* | *tuzsuz* | *patlıcanlı* | ~ *taneli* | *yoğurtlu* | *limonlu* | *soğanlı* | *yağsız* | *enfes* || acılı | azıcık | balıklı | birer | bulanık | bulgurlu | duru | ~ katkılı | kıvamlı | ~ köpüklü | kremasız | ~ kulaklı | kurtlu | leziz | mantarlı | sarımsaklı | sıcak | tatsız | tatsız tuzsuz | terbiyeli | yağlı | yöresel **çorbacı** • Çorba pişirip satan kimse. *birrer* | *eski* | *Rum*

çökelek • Yağı alınmış süt veya yoğurdun kaynatılmasıyla elde edilen bir peynir türü, kesik, ekşimik, torak. *ham* || *baharatlı* | *bir avuç* | *küflü* | *yağlı*

çökelti • *kimya* Çökeltme sonunda bir sıvının dibine çöken katı madde, çökel, tortu, topuk, rüsup. *irinli* | *mavimtırak*

çökme • Çökmek işi. • *jeoloji* Bir kısmın yerin alttan yıkılarak alçalması. *bariz* | bazı ~ | küçük çaplı

çöküntü • Çöken şeylerin kalıntısı, enkaz. • Jeolojik bir olay sonunda oluşan toprak çöküklüğü. • *mecaz* Depresyon, bunalım. *ruhi* | *ruhsal* | *manevi* || acılı | ahlaki | anlamsız | ciddi | dayanılmaz | doygun | ~ kalan

çöküş • Yıkılma. • *mecaz* Depresyon, bunalım. • *mecaz* Devletlerin veya uygarlıkların son bulması, mahvolması, inhitat, dekadans. *bedensel* | *dramatik* | *ekonomik* | *fizyolojik* | *geçici* | *iğrenç* | ~ *kademeli* | *kültürel* | *mali* | *ruhsal* | *siyasi* | *törel* | *zelil*

çöl • Kumluk, susuz ve ıssız geniş arazi, sahra, badiye. • *mecaz* Hiçbir şey yetiştirmeyen, olmayan yer. *uçsuz bucaksız* | *ıssız* | *kurak* | *engin* | *sahipsiz* | *kupkuru* | *bucaksız* | *kimsesiz* | *dümdüz* || ağaçsız | boz | büyük | çizgisiz | çorak | ~ dönüş- lük | gölgesiz | güneşsiz | kısır | koskoca | kumsuz | mübarek | nihayetsiz | sapsarı | soğuk | sonsuz | susuz | تنها | uzak | yekpare

çömez • *eskimiş, mecaz* Birinin kendi işini öğretmek yetiştirmeye başladığı kimse. ~ benizli

çömlek • Toprak tencere. kırık | küçük | toprak **çömlekçi** • Çanak, çömlek, testi yapan veya satan kimse. dilsiz

çöp • Saman inceliğinde herhangi bir sap, dal veya tahta parçası. • Yararsız, pis veya zararlı olduğu için atılan ufak tefek şeylerin hepsi, gübür. *yüzeysel* || bir tutam | çamurlu | ~ çeşit | çikolatalı | kişiliksiz | kokusuz | on binlerce | öte- ki | pamuklu | ~ uçlu **çöpçü** • Evlerden çöpleri toplayan veya sokakları süpüren temizlik işçisi, gübürcü. beş on | iyi ni- yetli | ~ niyetli | suratsız **çöp arabası** • Süprütülerin, atıkların taşındığı araba. damperli **çöp kutusu** • İçine atık madde- lerin atıldığı kap. ~ ayaklı **çöp tenekesi** • Sokaklarda çöplerin içinde toplandığı büyük kap. • *mecaz* Çöplük. ~ kapaklı | kokuşuk **çöplük** • Çöplerin atıldığı veya biriktirildiği yer, çöp tenekesi, küllük, süprütülük, gübürlük, mezbele, mezbe- lelik. • *mecaz* Her türlü yetkinin sınırsız- ca kullanıldığı yer. • *mecaz* Çok kirli yer. bir küme | dayanılmaz | kısmık | murdar **çöpçatan** • Evlenmelerde aracılık eden kimse. hevesli

çörek • Az yağlı, bazen şekerli ve yumur- talı, gevrekçe bir hamur işi. ballı | ıslak | kaşarlı | kıvrımlı | mayalı | nohutlu | pa- tatesli | pekmezli | şekerli | şirin | ~ tepsi | tuzlu

çözelti • *kimya* Çözünme sonucu ortaya çıkan madde. nötr

çözülme • *ruh bilimi* Kişilik, karakter vb. bir bütünde birliğin bozulması durumu. süratli

çözülmezlik • Çözülmez olma durumu. trajik

çözülüş • Çözülme işi. toplumsal

çözüm • Bir sorunun çözülmesinden alı- nan sonuç, hâl. • *matematik* Bir proble- mi çözmek için verilenler üzerinde ya- pılacak işlemlerin gösterilmesi. *kökten* | *barışçı* | *biçimsel* | *mucizevi* | *palyatif* | *sağlıklı* | *kestirme* | *matematiksel* | ~ ga- rantili | ~ özgü | *köklü* | *yenilikçi* | *kesin* | *akılcı* | *pratik* | *kansız* | *kuramsal* | ~ uy- gun | *optimal* || ~ dayalı | *basmakalıp* | *nihai* | ~ temelli | ~ vadeli | *anlık* | *günü- birlik* | *ekspres* | *siyasal* | *yanlı* | *adaletli* | *siyasi* || akıllı uslu | akıllıca | amatörce | arızı | avantajlı | Avrupalı | ~ aykırı | bariz | cüretkâr | ~ çaylı | çözümsüz | dayatma- cı | dehşetli | demokratik | dertsiz | detaylı | doyurucu | dramatik | erdemli | esrarlı | farklı | farmakolojik | federatif | federe | fonksiyonel | gelgeç | genel | günlük | gü- rültüsüz | herhangi bir | hiçbir | ideolojik | ~ ilişkin | insancı | insancıl | ivedi | ka- lıcı | kati | kavgasız | kazançlı | kılçıksız | kısa vadeli | komple | köktenci | liberal | makbul | makul | ~ maliyetli | mantıklı | namazsız | optimum | orijinal | ~ otori- ter | radikal | rakipsiz | rasyonel | realist | riskli | romantik | ~ sistemli | sosyolojik | sözsüz | ~ spesifik | suni | şaşmaz | tali | tamamlayıcı | ~ tasarımlı | toplumsal | tutarlı | yegâne | yerinde | ~ yönlü | za- rarsız | zehirsiz | zorunlu **çözüm yolu** • Bir güçlüğü giderme çaresi, hâl çare- si. acımasız | adaletli | diplomatik | sert | yaygın **çözüm önerisi** • Bir problemi, sorunu ortadan kalmak amacıyla sunulan düşünce, görüş, teklif. insancıl **çözümcü** • Çözüm getiren kimse. kökten

çözümleme • Çözümlemek işi. • *dil bilgisi* Bir cümledeki kelimelerin hangi kelime türünden olduklarını veya özne, tümleç, yüklem görevlerinden hangisinde bulunduklarını belirtme, tahlil. • *dil bilgisi* Kelimenin kökünü bulup eklerini gösterme. • *edebiyat* Bir metni belirli yöntemlere bağlı kalarak gözden geçirme, tahlil. • *felsefe* Herhangi bir konunun, bir nesnenin düşüncede veya gerçeklikte kurucu parçalarına ayrılmak yoluyla yapısının, işleyişinin ve gelişim yasalarının ortaya konması işlemi. • *kimya* Bir maddenin birleşimindeki ya da cisimlerin niteliğini veya niceliğini anlamak için yapılan işlem, tahlil, analiz. • *matematik* Bir sayıyı onluk ve birliklerine ayırıp yazma. *kurumsal* | *analitik* | *kuramsal* | *anlamsal* | *ruhsal* | *antropolojik* | *biçimsel* || *apayrı* | *ayrıntılı* | *düşünsel* | ~ *esaslı* | *etnolojik* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *matematiksel* | *mükemmel* | *olağanüstü* | *öteki* | *özenli* | *psikolojik* | *ruhi* | *sınıfsal* | *soğukkanlı* | *son* | *şii* | ~ *tüketici* | *yazınsal* | *yüzeysel*

çözümle • Çözümleme, dağılma işi. *sınıfsal*

çubuk • Körpe dal. • Değnek biçiminde ince, uzun ve sert olan şey. *pamuklu* | ~ *sarı* | *cam* | *çifte* | *altın* | *demir* || *büyülü* | ~ *delikli* | *dikenli* | ~ *esintili* | *fildişi* | *gömülü* | *inatçı* | *ışıl* | ~ *kaplı* | *kehribar* | *mıncık mıncık* | *o kadar* | ~ *özgü* | *sihirli* | *steril* | *süngerli* | ~ *temizleyici* | *yaldızlı* | *yalıtkan*

çuha • Tüysüz, ince, sık dokunmuş yün kumaş. *yeşil* || *birer* | *cins cins* | *fitilli* | *güvez* | *kızıl* | *koyu yeşil* | *kürklü* | *mor* | *saçaklı*

çukur • Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer. *derin* | *devasa* | *derince* || *bereketli* | *boktan* | *büyücek* | *çimenli* | *damarlı* | *dev* | ~ *dolu* | *esmer* | *genişçe* | *gölgeli* | *habis* | *harikulade* | *hissiz* | *ıslak* | *kapkara* | *karanlık* | *komşu* | *küçük çaplı* | *lanet* | *loş* | *mor* | *muvaakkat* | *zararsız* **çukurluk** • Çukur yer. *çizgisel* **çukurlaşma** • Çukurlaşmak işi. *ufakık*

çul • Genellikle kıldan yapılmış kaba dokuma. • *teklifsiz konuşmada* Giyim, giysi. *kıl* | *pis* || ~ *bezeli* | *birer* | *hasır* | ~ *serili* | *sırılsıklam* | *yamalı* | *yırtık* | *yırtık pırtık* **çul çaput** • Her türlü dokunmuş kumaş. ~ *kullanılmış* **çul parçası** • Dokuma parçası. *pis*

çurçur • *hayvan bilimi* Lapina familyasından, eti pek sevilmeyen, küçük bir deniz balığı (*Crenilabrus*). *boncuk boncuk*

çuval • Pamuk, kenevir veya sentetik ip-likten dokunmuş büyük torba. *kıl* | *nakışlı* | *şu* | *boş* | ~ *dolu* | *yırtık* | *kirli* | *partal* | *çeyizlik* | *kocaman* || *ağırca* | *ak* | *benzer* | *bir* | *bolca* | *buğulu* | *büyükçe* | *dizi dizi* ~ | ~ *dolusu* | *eski* | *eski püskü* | *görünmez* | *hafif* | *hantal* | *ikişer* | *keten* | *koca* | *lojistik* | *meşin* | *naylon* | ~ *örgülü* | *patlak* | *tiftik* | *tıkalı* | *yağlı* | ~ *yüklü* | *yün*

çuvaldız • Çuval vb. dokumalar dikmekte kullanılan, ucu yassı ve eğri, büyük iğne. ~ *gözlü* | *mavi*

çürük • Vurma veya sıkıştırma yüzünden vücutta oluşan mor leke. *gömgök*

çürüme • Çürümek işi. *bakteriyel* | *dehşet* | *iğrenç* | *uçsuz bucaksız*

dadı • Evlerde çocuğa bakan kimse, daye. *yaşlı* || ~ elbiseli | emektar | ihtiyar | komşu | kusursuz | psikopat | sapsarı | şişman | zengin

dağ • Yer kabuğunun çıkıntılı, yüksek, eğimli yamaçlarıyla çevresine hâkim ve oldukça geniş bir alana yayılan bölümü. *karlı* | *yüce* | *dumanlı* | *ıssız* | *ulu* | *heybetli* | *mor* | *sarp* | *volkanik* | *yalçın* | *bulutlu* | *yüksek* | ~ *çiçekli* | *kıraç* | *koskoca* | *uçsuz bucaksız* | *buzlu* | *şu* | *kel* | ~ *yatık* | *gölgeli* | *apak* | *hangi* | *yassı* | *kupkuru* | *metrelik* | Allahsız | *uzak* | *karanlık* | *karşı* | ~ *tahtalı* | *ormanlık* | *falanca* | *morumsu* | *dik* | *büyüklü* | *koskocaman* | *yaşlı* | *koca* | *ormansız* | *çıplak* | *eflatun* | *yedi* | *viran* | *çepeçevre* | *sisli* || Şarklı | açık mavi | adsız | ağaçsız | ak || bakır | bakır rengi | bambaşka | ~ basamaklı | başı dumanlı | başıboş | belalı | binbir | boz | bu | bulutsuz | bunca | buruk | cesim | demir | derin | dev | dimdik | dingin | engebeli | farklı | garplı | görkemli | güneşli | hafızasız | haşin | hoş kokulu | ~ ibaret | imansız | insansız | irili ufaklı ~ | ıpıssız | ~ kalan | kapkaranlık | ~ kaplı | kaypak | keskin | kimsesiz | kırmızı | kocaman | kulaksız | kurak | kuru | küçük | mağrur | mavi | muhtelif ~ | muhteşem | ortanca | otsuz | ~ örtülü | öteki | rengârenk | rüzgârlı | ~ saatlik | sahici | sarı | sihirli | silik | sivri | ~ sıra | soğanlı | sorguçlu | ~ taşlı | ufuksuz | uğultulu | uyumlu | vakur | yaldızlı | yeşilimsi | ~ yetişmiş | yiğit | ~ yolsuz | yorgun | yuvarlak | yüzlerce | zümrüt

dağ adamı • *mecaz* Kaba saba, görgüsüz kimse, dağdan inme. kaba saba **dağ başı** • *mecaz* İssiz yer. *ıssız* || bilinmedik

dağ doruğu • Zirve. ürkünç **dağ elması** • *bitki bilimi* Yabani elma. hoş kokulu **dağ eteği** • *coğrafya* Dağ yamacının alt bölümü. eğimli **dağ yolu** • Dağ geçidi. *çakıllı* | *sağlı sollu* **dağ güneşi** • Dağın tepesinden veya arkasından yükselen güneş. *ışıklı* **dağ keçisi** • *hayvan bilimi* Boynuzlugiller familyasından, ufak sürüler hâlinde yaşayan, çok çevik bir tür antilop, elik, yağmurca (*Rupicapra tragus*). boynuzlu **dağ köyü** • Dağlık yerlerde kurulmuş yerleşim yeri. *hangi* | *ışksız* | *karlı* | *yemyeşil* **dağ şehri** • Dağ eteklerinde bulunan şehir. yağmurlu **dağ tavşanı** • Kır tavşanı ya da yabani tavşan, tavşangiller familyasındaki Lepus cinsi memelilerin ortak adı. maviş **dağ tepesi** • Dağın zirvesi. *karlı* **dağcık** • Küçük yükselti. *yapay* **dağcı** • Dağa tırmanma sporu yapan kimse, alpinist. *Yeni Zelandalı* | *kıdemli* || *lisanslı* **dağlı** • Dağlık bölge halkından olan kimse. *dilsiz*

dağarcık • *ruh bilimi* Bellek. *biçimsel* | ~ *sarılı* || *sonsuz*

dağdağan ağacı • Bir tür çitlembik ağacı. yapayalnız

dağılım • Dağılarak birbirinden ayrılma. • Paylaşım. • *toplum bilimi* Bir toplumda, bir kümede incelenen bir veya birçok özelliğin zamana, yere, seçilen herhangi bir değişkene göre hesaplanan sayısal ve oransal dağılışı. • *ekonomi* Mal üretiminde, katkıda bulunanlara üretilen mallardan herhangi bir ölçüde verilmesi, dağıtılması. *adaletli* | *adaletsiz* | *demografik* | *rasyonel* | *sınıfsal* | *eşit* || bütünsel |

dengeli | düzensiz | morfolojik | orantısız
| parlamenter | sektörel | sistematik

dağılma • Dağılmak işi. ciddi

dağınık • Düzensiz, tertipsiz kimse. özen-
siz **dağınıklık** • Dağınık olma durumu.
alışılmış | çılgın | geçici | hummalı | ~
kalma | mahmur | olanca | özenli | perişan
| ruhi | sevimli | yakışksız | yapayalnız

dağıtıcı • Mektup, gazete vb. şeyleri do-
laşarak dağıtan kimse, müvezzi. • Bir
malın önceden belirlenmiş bölgelere
gönderilmesini sağlayan kişi veya kuru-
luş. **motorize** | **yoksul**

dağıtım • Paylaşım, pay etme. • Bir mer-
kezden çeşitli yerlere gönderme işi. de-
mografik | ekspres | içler acısı | kârsız
| rasyonel **dağıtımci** • Dağıtım işiyle
uğraşan kimse veya kuruluş. ~ *majör* |
ayrıcılık

dâhi • Olağanüstü yeteneği ve yaratıcı
gücü olan kimse, deha, öke. aslan yürekli
| düzenbaz | hakim | sabırsız | uçuk | yerel

daire • Konut olarak kullanılan bir yapı-
nın bölümlerinden her biri, kat. • Be-
lirli devlet işlerini çevirmekle görevli
kuruluşlardan her biri. • *mecez* Soyut
kavramlarda belli sınır, ölçü. • *mate-
matik* Bir çemberin içinde kalan düzlem
parçası. *fasit* | ~ *odalı* | *kombili* | *kiralık* |
lüks | *mütevazı* | *yarım* | *tapulu* | *hususî* |
onuncu | *altıncı* | *cepheli* | *havuzlu* | *jaku-
zili* | *manzaralı* | *mobilyalı* | *kredili* | *loş*
| *fananca* | *büyükçe* | ~ *numaralı* | *muhte-
şem* | *kapılı* | *kışlık* | ~ *mahsus* | *parlak* |
ayrı || alt | alternatifli | altın | aydınlık |
aynı | banyolu | başka | beylik | ~ bitişik
| ~ bloklu | boyalı | buruşuk | büyücek
| büyüklü | çürük | dayalı döşeli | denetimli
| depozitosuz | derme çatma | diğer | dör-
der | ~ döşeli | eski | görkemli | ~ havalı |
hayalî | iki | ikişer | izbe | ~ kalma | karşı
| karşılıklı | kasvetli | koca | kocaman |
komple | komşu | kozmik | küçücük | kü-
çük | ~ liralık | lojistik | mahdut | ~ mil-
yarlık | ~ mükellef | münferit | natamam

| nezaretli | öbür | örümcekli | rastgele |
resmî | sapsarı | sevimli | sevinçli | sıca-
cık | şahane | şirin | tripleks | ~ tutulmuş |
ufak | üç beş | ~ üstlü | ~ yalıtımlı | yarı |
yazlık | yuvarlak | zarif | ~ zeminli **daire**
başkanı • Devlet kurumu ya da askerî
kuruluşlarda bir dairenin başındaki kim-
se. ~ giyimli **daire müdürü** • Daireden
sorumlu kişi. şişko

dakika • Bir saatlik zamanın altmışta biri.

• An, zaman. *beş on* | *doksan* | *beş* | *yirmi*
| *üç beş* | *onar* | *beşer* | *beşinci* | *birkaç*
| *yirminci* | *üç buçuk* | *kaçıncı* | *yarım* |
sekiz | *müşkül* | *heyecanlı* | *doksanıncı* |
buhranlı | *karamsar* | *elim* | *son* | *aynı* |
ikişer | *ızdıraplı* | *beş altı* | *mühim* | *üçer*
| *tehlikeli* | *onuncu* || anlamsız | aydınlık
| bahtsız | bunalımlı | can alıcı | dramatik
| dumanlı | ebedî | ehemmiyetli | elemli
| ellinci | endişeli | gazaplı | gerilimli |
görkemli | hain | hararetili | hareketsiz |
harikulade | iki | ikinci | kaygılı | kırk |
kıymetkar | kocaman | korkulu | korkunç
| lezzetli | mahrem | mesut | mutlu | mü-
rûvetsiz | nefes kesici | nurlu | piç | sa-
adetli | sevinçli | ~ sonraki | şu | ~ tam |
uzun | üç | yedi | yetmiş | ~ yüklü

daktilo • Yazı makinesi. *emektar* | *kekeme*
|| elektronik | eski | gelişmiş | külüstür |
pasaklı | şen şakrak | uydurma | ~ yıllık

dal • Ağacın gövdesinden ayrılan kollar-
dan her biri. • Branş. • Bir bilim ala-
nının içinde yer alan ana bilim dalında
alt alanı. ~ *yapraklı* | ~ *çiçekli* | *kuru* |
incecik | *eğri büğrü* | *körpe* | *vokal* | *ye-
şil* | *kırık* | *olimpik* | *karlı* | *narin* | ~ *yük-
lü* | *taze* | *diğer* | *ulu* | *yemyeşil* | *ıslak* |
aynı | *kupkuru* | *çıplak* | *engin* | ~ *çatal*
| *yufka* | *yakın* | *yüksek* | *mercan* | ~ *esen*
| *mor* | *dikenli* | *ezik* | ~ *yatık* || ~ alakalı
| alçak | alçakça | alt | ana | apayrı | asi |
aşılı | aydınlık | belalı | beş on | bir yığın
| boğumlu | boncuklu | budaklı | bulutlu
| cılız | çıkma | deneysel | diri | dünkü | ~
eğimli | eğri | el değmemiş | fantastik |

farklı | gencecik | geniş | gevrek | gölgeli | gömögök | gümrah | güneşli | hafif | iri | ~ kalan | kalın | kalınca | karmakarışık | kırık dökük | kırılğan | kısır | kıvrımlı | ~ kokulu | komşu | korunaklı | kuvvetsiz | ~ meyilli | namussuz | nazik | nazlı | ~ noktalı | orta boy | pespembe | rüzgârlı | sağlam | sarkık | sayısız ~ | seyrek | spiral | suni | ~ süslü | tek anlamlı | teknik | teorik | titretek | ~ tutulmuş | uluslararası | üç | üçer | yaldızlı | yanlı | yapraksız | yassı | yatay | yayvan | yazınsal | yepyeni | yumru | ~ zıt **dal parçası** • Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri. ~ çiçekli | damarsız **dal budak** • Ağacın gövdesinden ayrılan kollar ve ağacın dal olacak sürgünleri. **yepyeni dalcık** • *bitki bilimi* Ana dalın kollarından her biri, küçük dal. **nadide**

dalaşma • Dalaşmak işi, dalaş. kanlı | kardeşçe

dalavere • *teklifsiz konuşmada* Yalan dolanla gizlice görülen kötü iş, gizli oyun. bin türlü | binbir | ~ bulandırıcı | ~ türlü | yarınki

dalba • Deniz veya göl gibi geniş su yüzeylerinde genellikle rüzgâr, deprem vb.nin etkisiyle oluşan kıvrımlı hareket. • Sıcak, soğuk, moda için belli bir süre etkili olan dönem. • Bir yüzeydeki kıvrım. • Saçların kıvrım genişliği. • *argo* Gizli iş, dalavere. • *argo* Geçici aşk ilişkisi. • *mecaz* Arka arkaya gelen kriz vb. olayların her biri. • *fizik* Titreşimin bir ortam içinde yayılma hareketi. *azgın* | ~ *köpüklü* | *manyetik* | *yayvan* | *miilyonlarca* | *coşkun* | *piriltılı* | *kızıl* | *mavi* | *mikro* | *sinirsel* | *nihayetsiz* | *iri* | *ateşli* | *kocaman* | *sarı* || acımasız | ahenkli | ahlaklı | ~ ait | anlaşılmasız | artçı | bakır rengi | bereketli | bu | büyük | cıvıl cıvıl | çamurlu | çılgın | çırpıntılı | çöplü | dayanılmaz | değişmez | dev | devasa | dönüşümlü | duygusuz | düzenli | düzensiz | eflatun | elektronik | erkenci | esrarlı | fos | göksel | göz alıcı

| güneşli | ~ hareli | iki | incecik | ıssız | ~ kayan | ~ kesen | keskin | kıpkırmızı | kısa | küçükük | limonküfü | mahzun | masum | mor | muazzam | muhteris | orta | pembemsi | rüzgârsız | ~ saçlı | salıntılı | sapık | sevgili ~ | sevimsiz | sırmalı | suni | şu | taşkın | uçsuz bucaksız | ufacık | vatansever | yakıcı | ~ yeleli | yemyeşil | yıkıcı | yönsüz | yumuşacık | yumuşak başlı | yüzeysel | yüzlerce **dalgacık** • Küçük dalga. minik

dalgalanış • Dalgalanma işi. bulanık | kararsız | sabırsız

dalgalanma • Dalgalanmak işi. • *ekonomi* Mal fiyatlarının türlü sebeplerle inişi veya çıkışı. • *mecaz* Pek çok kimsede bir anda yaratılan güçlü heyecan, sansasyon. anlık | arızı | büyük | dolambaçlı | gizemli | hülyalı | melodik | mevsimlik | mevsimsel | mırıltılı | ~ oranlı | sosyolojik | titretek | trajikomik

dalgıç • Deniz dibine inilebilecek özel donanımla su altında çalışmayı meslek edinen kimse, balık adam, kurbağa adam. *acemi* | *çıplak* || kara kuru | kara yağız | ~ namı | profesyonel | tecrübeli | usta | yağız

dalgın • Kendinden geçmiş durumda olan kimse. aşırı **dalgınlık** • Dalgın olma durumu. • Dalgınca davranış. *alelade* | *ateşli* | *baygın* | *baylan* | ~ *çatık* | *endişeli* | ~ *evvelki* | *garip* | *kötümser* | *manasız* | *masum* | *münasebetsiz* | *müşkül* | *olanca* | ~ *önceki* | *puslu* | *sinirli* | *uykulu*

dalış • Dalma işi. *tüplü* || aletli | çapraz | mükerrer | pike | sembolik **dalış turu** • Dalış yapmak için düzenlenen turistik gezi. *tüplü*

dalkavuk • Kendisine çıkar sağlayacak olanlara aşırı bir saygı ve hayranlık göstererek yaranmak isteyen kimse, huluskâr, yağcı, yalaka, yağdanlık, yalpak, yaltak, yaltakçı, kemik yalayıcı, çanak yalayıcı, kılbaz. *müsavî* || bir sürü | hesaplı | kavi | kişiliksiz | ~ kopuk | maskara **dalka-**

vukluk • Dalkavukça davranış, kemik yalayıcılık, çanak yalayıcılık, yağcılık, yalakalık, yalpaklık, yaltakçılık, yaltaklanma, yaltaklık, tabasbus, huluskârlik. art niyetli | cübbeli | iğrenç | lüzumsuz

dalma • Dalmak işi. aletli

dam • Yapıları dış etkilere korumak amacıyla üzerlerine yapılan çoğu kiremit kaplı bölüm. • Üzeri toprak kaplı ev, küçük ev, köy evi. *kiremitli* | *çinko* | *kerpiç* | *toprak* | ~ *teneke* | ~ *basık* | *sivri* | ~ *sıvalı* | ~ *bitişik* | ~ *kaplama* | *alçak* | *güneşli* | *kırmızı* || alçacık | altın kaplama | bisikletli | bıyıklı | ~ çevrili | ~ çiçekli | dağınık | dededen kalma | derme çatma | dumanlı | düz | fakir | gömülü | ~ gözlü | içerlek | isli | kapalı | ~ katlı | kilitli | kızgın | kömürlü | narçiçeği | ~ odalı | ~ örtülü | sarı | yeni | yıkık **dam arası** • İki damın ortası. eğri büğrü

dama • Karelere ayrılmış zemin üzerinde on altı taşla iki kişi arasında oynanan oyun takımı. ~ *teneke* **dama tahtası** • Üzerinde dama oynanan tahta. ~ kareli

damacana • Su vb. sıvıları taşımaya yarayan, dar ağızlı, şişkin karınlı, genellikle hasır veya plastik sepet içinde korunan büyük şişe. büyük boy | koca

damak • *anatomi* Ağız boşluğunun tavanı. acılı | ince yapılı | pembe | plastik | sarkık | yanık **damak tadı** • Yiyeceklerden alınan lezzet. seçkin

damar • *anatomi* Canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal. • Mermerde, bazı taşlarda ve tahta kesitlerinde renk ayrılığı gösteren dalgalı çizgi. • Başka türden katmanların arasında bulunan sıvı, maden veya mineral katmanı. • *mecaz* Soy, yaradılış. • *mecaz* Huy. *kılcal* | *tıkalı* | *yüzeysel* | *pembe* | *mor* | *mavimsi* | *varisli* | *incecik* | *şişkin* | *iltihaplı* | *turuncu* | *küçük çaplı* | *hastalıklı* | *yeşil* || altın | ana | bağımsız | bir tane | ~ çeşitli | ~ çıkık | eleştirel | feodal | ~ gelen | gözde | hafif | hangi | hisli | kalın | ~ kaplı | kesik

| kırmızı | mavi | mavimtırak | mermer | ortak | örtük | ~ örtülü | parıltılı | sadist | sarkık | suni | süreğen | şuncacık | tek yönlü | uyuşuk | yanık | yaprak yaprak | yaratıcı | ~ yönlü | yumuşacık | zayıf **damarcık** • *anatomi* Küçük damar. mavi

damat • Evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad, güveyi. • Bir kızın ailesinden olan büyüklere göre kızın kocası, güveyi. *müstakbel* || açığöz | başka | bay | beceriksiz | bir | boylu boslu | densiz | ~ elbiseli | ellilik | genç | ~ görevli | hinoğlu | koruyucu | köstekli | ~ layık | mistik | muhterem | olimpik | öteki | sevgili ~ | şu | yaşlı | yeni | zoraki **damatlık** • Damat için yapılan giysi. gıcır | gıcır gıcır

damga • Bir şeyin üzerine bir nişan, bir işaret basmaya yarayan araç. • Bu araçla basılan nişan, işaret. *hususî* || altyapısal | anıtsal | basmakalıp | marjinal | sahih

damla • Yuvarlak biçimde, çok küçük miktarda sıvı, katre. • Damlalıkla kullanılan ilaç. • *mecaz* Çok az miktar. *iri* | *billur* | *iki* | *birkaç* || antiseptik | bağımsız | berrak | birer | büyücek | büyük | ~ hazır | ılık | kırk | kızıl | ~ köpüklü | mavi | mavimsi | onlarca | sakar | sapsarı | ~ sesli | seyrek | sıcak | son | sulu | turuncu | ufacık | yetmiş | yüzer | yüzlerce | zavallı **damlacık** • Küçük damla. eğri | ılık | tuzlu | ufak **damla sakızı** • İri taneli, parlak ve çok sevilen bir sakız türü. ezilmiş

dana • *hayvan bilimi* İneğin, süttan kesildikten sonra bir yaşına kadar olan yavrusu. *kopya* || alacalı | ~ başlı | deli | ~ gözlü | *iki başlı* | *ishalli* | ~ kiloluk | uyuz | veremli **dana bonfile** • Sığır etinin belinden kesilen tarafı. kremalı **dana eti** • Dananın kasaplık eti. ballı | isli | ~ kemikli | yağsız **dana kıyma** • Dana etinden yapılmış kıyma. köftelik **dana pırzola** • Dananın kaburga kemiğinden

elde edilen kemikli eti. **garnitürlü** | **ispanaklı**

dangalak • *teklifsiz konuşmada* Akılsız, düşüncesiz kimse. **sağcı dangalaklık** • Dangalakça davranış. **bin türlü**

danışma • Danışmak işi, müşavere, istişare, müzakere, meşveret. **bu** | **psikolojik**

danışman • Bilgi ve düşüncesi alınmak için kendisine danışılan görevli kimse, müşavir. ~ **kadro**lu || **çapsız** | **kabiliyetli** | **mali** | ~ **münhasır** | **ulusal** | **yetkisiz** **danışmanlık** • Danışmanın yaptığı görev, müşavirlik. **astrolojik** | ~ **yeminli** | ~ **belgeli** || **ailevi** | **arızı** | **lojistik** | **mali** | **sezgisel** | ~ **uyarıcı**

dans • Müzik temposuna uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan düzenli vücut hareketleri, raks. **oryantal** | **kıvrak** | **akrobatik** | **tutkulu** | **hareketli** | **folklorik** | **beşinci** || **abartılı** | **agresif** | **atletik** | **baharatlı** | **benzersiz** | **cızırtılı** | **çıplak** | **düğümlü** | **egzotik** | **esprili** | **eşsiz** | **gürültülü** | **hızlı** | **ilk** | **kışkırtıcı** | **kozmik** | ~ **mamur** | **moda** | **modern** | **nefes kesici** | **neşeli** | **ritmik** | **sert** | ~ **sonraki** | **tehlikeli** | **umumi** | **uyumlu** | **uzun ömürlü** | **yeknesak** | **yöresel** **dans havası** • Dans müziği. **anlaşılmaz** | **neşeli** **dans dersi** • Dans eğitimi. **oryantal** **dans salonu** • Dansın yapıldığı mekân. **çalgılı** **dansçı** • Dans eden kişi. **askılı** **dansöz** • Dans etmeyi meslek edinmiş kadın. **göbekli** | **iri** | **kıvrak** | **mazbut** | ~ **memeli** | **oryantal** | ~ **sevdalı** | **tesettürlü**

dantel • Her türlü iplikle örülen veya bir kumaşın kenarına işlenen türlü biçimde ince ve ağ görünümünde örgü, tentene. **çeyizlik** | **fisto** | **incecik** | ~ **işli** | **kor** | **oyalı** | ~ **oymalı** | **transparan** **dantela** • Dantel. **büklüm büklüm** | **fırfırlı** | **işlemeli** | ~ **köpekli** | ~ **süslü**

darboğaz • **ekonomi** Sıkıntılı, krizli süreç. **parasal** | **yapısal** **dar görüşlülük** • Dar görüşlü olma durumu, kısa görüşlülük.

aptalca dar sokak • Genişliği az sokak. ~ **döşeli** | **kavisli**

darağacı • İdam cezası alanları asmak için kurulan sehpa, yağlı ip. **antik**

daralma • **mecaz** Sıkışma, bunalma. **görece**

darbe • Vuruş, çarpış. • Bir ülkede baskı kurarak, zor kullanarak veya demokratik yollardan yararlanarak hükûmeti istifa ettirme veya rejimi değiştirecek biçimde yönetimi devirme işi. • **mecaz** Birini kötü duruma düşüren, sarsan olay. **post-modern** | **askerî** | **öldürücü** | **ağır** | **vurucu** | **kesin** | **kansız** | **son** | **manevi** | **muttarit** | **ani** | ~ **amaçlı** | **kabil** || **asıl** | ~ **bağlantılı** | **başarılı** | **başarısız** | **başka** | **can alıcı** | **ciddi** | **çevik** | **delice** | **demode** | **dünyevi** | **düzensiz** | ~ **esaslı** | **feminen** | **fiziksel** | ~ **gelen** | **hafif** | **haricî** | **hunhar** | **ikinci** | **ilerici** | **kaçamak** | **kahhar** | **kararlı** | **kati** | **kılıçlı** | **kısacık** | **korkusuz** | ~ **kurgulu** | **maddi** | **merhametsiz** | **meşru** | **muntazam** | **mutasavver** | **mütevali** | **müthiş** | **okkalı** | **ölümcül** | **öteki** | **özenli** | **radikal** | **ritmik** | **sağcı** | **sivil** | **solcu** | **süratli** | **şedit** | ~ **tam** | **tepeden inme** | **tok** | **usta** | **üç buçuk** | **üçüncü** | **ümitsiz** | **vahşi** | **yıkıcı** | **zalim** **darbeci** • Darbe yaparak yönetime el koyan kimse. ~ **bereli** | **militarist** | **post-modern** **darbecik** • Hafifçe vuruş, mahir **darbimesel** • Atasözü, atalar sözü. **şu**

darbuka • **müzik** Toprak veya madenden yapılan, bir yanı açık, vurmali çalgı. **oynak** **darbukacı** • Darbuka çalan kimse. **dazlak** || **dışız**

dargınlık • Dargın olma durumu, küslük. ~ **barışık** | **köksüz** | **nedensiz** | **siyasi** | **ufak tefek**

darı • **bitki bilimi** Buğdaygillerden, kuraklığa dayanıklı bir bitkinin buğday yerine besin olarak kullanılan tohumu. • **halk ağzında** Mısır. ~ **dolusu** | **ekşi**

darlık • *mecaz* Geçim zorluğu. • *mecaz* İç sıkıntısı. *anatomik* | dört köşe | geçici | isabetsiz

darp • *eskimiş* Vurma, dövme. *bıçaklı* || müstehcen

darphane • Madenî para basılan yer. ~ ayaklı

data • Veri. *yüzeysel*

dava • *hukuk* Korunmanın bir hüküm ile sağlanması için yargı organlarına başvurma. • Sav. • *mecaz* Sorun. • *mecaz* Ülkü. *milyarlık* | ~ *istemli* | *yitik* | *haklı* | ~ *liralık* | *çetrefil* | *esas* | *mükerrer* | *bir düzine* | *mukabil* | ~ *belli* | *meşru* | *şahsi* | ~ *asırlık* | *mukaddes* || ~ *dayalı* || alakasız | asıl | basit | benzeri | beşerî | beynelmilel | bilinçsiz | bilinmez | bu | ~ *cezalı* | ~ çeşitli | ~ dişli | dolaşık | ehemmiyetsiz | ~ *esintili* | *fuzuli* | *günlü* | *hassas* | *idari* | ~ *ilişkin* | *kaçıncı* | *kasıtlı* | *lüzumsuz* | *mevzuubahis* | *millî* | *müfrit* | *müşterek* | ~ *mütevellit* | *onlarca* | *ölçüsüz* | *örnek* | *paralı* | *parasal* | *saçma* | *saçma sapan* | *söz konusu* | ~ *spesifik* | *tekmil* ~ | *toplumsal* | ~ *tür* | *usulsüz* | *uydurma* | *uyduruk* | ~ *ücretli* | *ülkücü* | *ünlü* | *yarıncı* | *yüce*
dava adamı • Bir ülkü uğrunda sürekli çalışan kimse. *dinsel* | *idealist* **dava dosyası** • Suçlamaların bulunduğu dosya. *mevcut* **davacı** • *hukuk* Dava eden kimse, savlayıcı, müddei. *dünkü* | ~ *unvanlı*

davar • Koyun veya keçi sürüsü. ~ *alışık* | bir avuç | *bitek* | *sağmal* | *tüm* ~

davet • Çağrı, çağırma. • *Yemekli* toplandı. *yemekli* | ~ *geceki* | *zorunlu* | *akşamki* || ~ *ait* | *azgın* | *ballı* | *bitimsiz* | *bu* | *burslu* | *cazip* | *çapkın* | ~ *çaylı* | ~ *çeşit* | *danslı* | *ezeli* | *garip* | ~ *havalı* | *içkili* | *içtenlikli* | *ısrarlı* | *masmavi* | *masum* | *nazik* | *özenli* | *rötarlı* | *sıcacık* | *şuh* | *tuhaf* | *uğultulu* | *üçüncü* | *yarıncı* | *yurt içi* **davetçi** • Çağrıda bulunan kimse, çağrıcı. *günahkâr* **davetli** • Çağrılı. *akşamki* | *alaturka* | *fukara* | *gedikli* | *güzide* | *hatırlı* | *mecalsiz* | *resmî* | *yavan*

davetiye • Bir toplantıya, bir yere çağırma üzere düzenlenen davet yazısı, çağrılık. *yaldızlı* || ~ *çiçekli* | ~ *dilli* | ~ *mumlu* | *mühürlü* | *sekizgen* | ~ *varaklı*

davranış • Davranma işi, tutum, davranım, muamele, hareket. • *felsefe* Dıştan gözlemlenebilecek tepkilerin toplamı. • *ruh bilimi* Organizmanın uyarılar karşısındaki tepkilerinin bütünü. *olumsuz* | *sorumsuz* | *disiplinsiz* | *içgüdüsel* | *agresif* | *uygunsuz* | *olumlu* | *ahlaklı* | *erdemli* | ~ *kırıcı* | *çocuksu* | *insancıl* | *uyumsuz* | *çekingen* | *varsayımsal* | *umursamaz* | *ölçüsüz* | *akıllıca* | *mantıksız* | *adaletsiz* | *ikiyüzlü* | *tutarlı* | *fevri* | *rasyonel* | *akılcı* | ~ *uygun* | *çevik* | *bilinçsiz* | *küstahça* | *tutarsız* | *usulsüz* | ~ *otoriter* | *sempatik* | *mesafeli* | *bencil* | *yanlış* | ~ *aykırı* | *saygısız* | *alaycı* | ~ *tür* | *fantezi* | *onurlu* | *belirli* | *hangi* | *hatalı* | *centilmence* | *aceleci* | *ani* | *uyumlu* | *şaşırtıcı* | *disiplinli* | *histerik* | *zorba* | *kasıtlı* | *sağlıklı* | *çelişkili* | *zorlayıcı* | *kadını* | *beceriksiz* | *bilinçli* | *ilkel* | *anlaşılmaz* | *edilgen* | *hesapsız* | *kabadayı* | *yakışksız* | *olgun* | *yüz kızartıcı* | *uçucu* | *pasif* | *esnek* | *hoşgörülü* | *rutin* | ~ *saygılı* | *duygusal* | *isteksiz* | *siyasal* | *kahramanca* | *kibirli* | *bilimsel* | ~ *fikirli* | *sapkın* | *alçakça* | *zarif* | ~ *çeşit* | *gündelik* | *kanunsuz* | *erkeksi* | *tüm* ~ | *şaşkın* | *nedensiz* | *örgütsel* | *inatçı* | ~ *sonraki* | *ayrık* | *esrarengiz* | *antidemokratik* | *ihtiyatlı* | ~ *alışkın* | *kibar* | *beşerî* | *hayşiyetli* | *hastalıklı* | *geri zekâlı* | *iki yüzlü* | *ağırbaşlı* | *yerleşik* | *babacan* | *zararsız* | *politik* | *yoz* | ~ *benzer* | *anlayışlı* | *törensiz* | ~ *yönelik* | *değişik* | *herhangi bir* | *soylu* | *öfkeli* | *hayalî* | *çocukça* | *itici* | *takıntılı* | *düşmanca* | *adaletli* | *vatansever* | *onuncu* | *kusurlu* | *eşit* | *olası* || *abuk sabuk* | *acımasız* | *açgözlü* | *ahlaki* | *akıl dışı* | *akıllara seza* | *akıllı* | *akla yatkın* | *alafranga* | *amatörce* | *anakronik* | *anarşik* | *anlamalı* | *anlamsız* | *anlık* | *anormal* | *aptalca* | *arızalı* | *arkadaş canlısı* | *aşırı* | *atılgan* | *Avrupalı* | *ayıplı* | *ayrıcalıklı* | ~

bağımlı | ~ bağlantılı | bambaşka | barışçı | basmakalıp | başına buyruk | bazı ~ | benzeri | bilgece | bireysel | biyolojik | böyle | budalaca | büyüğü | cazibeli | centilmen | cesaretli | cesur | cesurca | cilveli | cinsel | cömert | çapkın | çelebi | ~ değer | delice | deminki | dengeli | dengesiz | destursuz | dikkafalı | ~ dolu | ~ dönük | duygulu | duygusuz | duyusal | düşünceli | düzenli | düzensiz | edilgin | egoist | ehemmiyetli | emniyetli | entrikacı | etik | etkileyici | evcil | eylemsiz | faullü | fedakârca | feylesofça | fiilî | fikrî | ~ geceki | geleneksel | gerçek dışı | gerçekçi | güvensiz | hantal | ~ havalı | hayırsız | hesaplı | heyecanlı | hiçbir | hunhar | içe kapanık | içten | içtenlikli | iffetli | ihmalci | ihtiyatsız | ilerici | ~ imalı | insanca | insani | iyi niyetli | kaba saba | kaçamak | kadınca | karakteristik | kardeşçe | karizmatik | kasıntı | kasti | kaygılı | kendine özgü | keskin | kıvrak | kognitif | korkusuz | köklü | kuralızsız | kurumsal | kuşkulu | kültürel | küstah | laubali | lüzumsuz | mahir | makbul | ~ maksatlı | maksatsız | mantıklı | melankolik | muayyen | müdebbir | münasebetsiz | müstağni | müstehcen | müstekreh | müşfik | ~ niyetli | nükteci | olağan | olmadık | ~ önceki | özenli | özensiz | ~ özentili | ~ özgü | özgür | özverili | patetik | patolojik | pespaye | pişkin | poligam | pratik | primitif | problemlili | realist | riskli | sabahki | sabit fikirli | sabırlı | sabırsız | saçma sapan | sadakatsiz | safça | sahte | sahteci | saldırgan | sapık | senli benli | serbest | sersemce | sevimli | seviyesiz | ~ sorumlu | soysuz | söz konusu | suni | şaşmaz | şerefli | şimdiki | tecavüzkar | teklifsiz | telaşlı | terbiyeli | terbiyesiz | tertipli | toplu | toplumsal | tutumlu | uçuk kaçık | umarsız | uysal | üretken | ürkek | vakur | yabani | yaklaşık ~ | yapıcı | yapmacık | yapmacıklı | yararlı | ~ yaraşır | yeğni | yersiz | yetersiz | yiğitçe | yıkıcı | yıpratıcı | yumuşak | yurtsever | zoraki | âşıkane

davranış biçimi • Bir sosyal hadisenin karşısında, kişinin takındığı tavır ve tutumlar. bireysel | çağdaş | demode | nörotik | sabırsız | tutkulu | utangaç | yenilikçi

davranma • Davranmak işi. azametli | hisli | ihtiyatlı | insancıl | legal | müteyak-kız | rasyonel

davul • *müzik* Büyük ve enlice bir kasnağın iki yanına deri geçirilerek yapılan, tokmak ve değneklerle çalınan çalgı. • Bateri. azametli | beylik | çifte | davudi | kuru | yırtık | yüzlerce

dayak • Bir insanı veya bir hayvanı dövmeye işi, sopa, patak, kötek. *onca* || ananevi | binbir | bir araba ~ | derece derece | haşmetli | iyi | kaba | kanlı | korkunç | ~ mamur | o kadar | olur olmaz | usturuplu

dayanak • Dayanılacak şey, istinatgâh, mesnet. • *mecaz* Bir iddiayı güçlendirmeye yarayan tanıt. • *mecaz* Destek, dayanak noktası. biricik ~ | *sağlam* | *meşru* | *başlıca* | *yasal* | *büyük* || bireysel | değişmez | düşünsel | entelektüel | ~ gerekçeli | güçlü | hukuki | hukuksal | ideolojik | kuramsal | mühim | önemli | sosyolojik | tek | tutarlı | yaşamsal | zaman bilimsel

dayangaç • *mecaz* Dayanak, destek. biricik

dayanıklılık • Dayanıklı olma durumu, dayanıklılık, metanet. apayrı | fiziksel | psikolojik

dayanıksız • Dayanıksız olma durumu, metanetsizlik. görece

dayanışma • Dayanışmak işi, tesanüt. • *toplum bilimi* Bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanması, tesanüt. *uluslararası* | *sıkı* | *organik* | *millî* || belirli | garip | güç | iğrenç | kadınsal | karşılıklı | marjinal | mekanik | örgütlü | sarsıntısız | sınıfsal | tarihsel | ümmetçi | yarınki

dayanma gücü • Bir kimseye veya bir şeye katlanabilme sınırı, takat sınırı. fiziksel

dayatma • Zorlama, zorla kabul ettirme. lüzumsuz | melankolik | millî | zorlama

dayı • Annenin erkek kardeşi. • *halk ağzında* Yaşlı erkeklere söylenen bir seslenme sözü. *üvey* | *öz* || büyük | eski kafalı | güllü | haylaz | kahraman | kel | ~ kıyafteli | müşfik | olgun | ölümcül | özbeöz | rahmetli | utanmaz | uydurma | yaşlıca | yatalak | yıprak | zavallı

dazlaklık • Dazlak olma durumu. yuvarlak

debdebe • *eskimiş* Görkem. nahoş | olanca | şaşırtıcı

debeleşme • Debelenme işi. deminki

dedantör • Ocak, fırın, soba vb. araçlarda kullanılan likit gazın akışını düzenleyen aygıt. arızalı

dede • Torunu olan erkek, büyükbaba, büyükpeder. • Büyükbabadan başlayarak geriye doğru atalardan her biri. *rahmetli* | *sarı* | *yetmişlik* | *ayyaş* | *hıysuz* || ~ atkılı | başka | bilge | bunak | buruşuk | cansız | ~ çubuklu | dişsiz | dördüncü | ~ elbiseli | ~ evvelki | ihtiyar | ~ iradeli | iyi yürekli | ~ kadrolu | koca | ~ köpüklü | maceraperest | ~ muzdarip | nur yüzlü | sağır | sahici | sapık | savaşçı | sempatik | tatlı | yırtık pırtık

dedektif • Suç sayılan bir işi veya bu işi yapanı ortaya çıkarmakla görevli kimse, hafiye, polis hafiyesi. *amatör* | *çocuksu* | *deli dolu* | ~ dudaklı | *inatçı* | ~ kalpli | *kentli* | *kıdemli* | *korkusuz* | *külyutmaz* | *serinkanlı* | ~ *zekâlı* | *zoraki*

dedektör • Gaz, mayın, radyoaktif mineral, manyetik dalga vb.ni bulmaya, tanımaya yarayan cihaz, algılayıcı. *hisli* || *gezici* | *manyetik*

dedikodu • Başkalarını çekiştirmek ve kınamak üzere yapılan konuşma, kov, giybet, kılûkal. ~ *ilgili* | *iğrenç* | *akade-*

mik || abuk subuk | alelade | asıl | asılsız | ballı | bin türlü | bir yığın | bu kabîl ~ | ~ çeşit | çirkin | çocukça | ~ dair | eğlence- li | gereksiz | gülünç | hummalı | ikinci | kalitesiz | ~ mamur | münasebetsiz | nice ~ | ölçülü | saçma sapan | seviyeli | sinsi | ~ türlü | ufak tefek | uyduruk | uygunsuz | yalan | yalan yanlış | zorlama **dediko- ducu** • Kovculuk, giybetçilik, dilleklik. gereksiz | küçük | sıradan | tutkusuz

defa • Kez, kere, sefer, yol. *kaçınca* | *kaç* | *müteaddit* | *birkaç* | *son* | *yüzüncü* | *onun- cu* | *binlerce* | *üçüncü* | *beşinci* | *birinci* | *müteakip* | *kırk* | *yüzlerce* | *iki* | *sekseninci* | *dördüncü* | *beş on* | *elli* | *üç* | *ellinci* | *ikinci* | *birçok* | ~ *çeşitli* | *nice* ~ | *yirminci* || *altıncı* | *altmış* | ~ *bin* | *ikişer* | ~ *milyon* | *milyonlarca* | *muhtelif* ~ | *mükerrer* | *se- kiz* | *sekizinci* | *seksen* | *yedi*

defans • *spor* Savunma. aksak | rakip | son

defile • Giyecekleri tanıtmak amacıyla mankenlerin yaptıkları gösteri, giyim gösterisi. *fantastik* || *amatörce* | *nostaljik* | ~ *tüylü* | *yöresel*

define • Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler, gömü. ~ *yüklü*

defisit • Eksik olma durumu. *nörolojik*

deflasyon • *ekonomi* Para kısıtlaması. *müzmin*

deflektör • Bir akımın doğrultusunu de- ğiştirme işinde kullanılan aygıt. *aerodi- namik*

defne • *bitki bilimi* Defnegillerden, yaprakları güzel kokulu ve yaz kış yeşil olan bir ağaç, develik (*Laurus nobilis*). *kaç* | *sık*

deformasyon • Biçimi bozulma, biçimsizleşme. *mesleki* | *optimal*

deformite • Şekil bozukluğu. *açısız*

defter • Genellikle hafif bir kapak içeri- sinde, yazı yazmak için bir araya tuttu- rulmuş kâğıt yaprakları. ~ *yapraklı* | ~

kaplı | ~ *ortalı* | ~ *kareli* | ~ *evvelki* | ~ *çizgili* | ~ *ciltli* | ~ *kâğıtlı* | ~ *çizgisiz* | *yal-dızlı* | ~ *tasdikli* | *yırtılmış* | ~ *işli* | *özel* | *resimli* | *büyük boy* | ~ *tutulmuş* | *saman sarısı* | *kalık* | *irili ufaklı* | ~ *gizli* | *goblen* || *astarlı* | *aynı* | *ayrı* | *birinci* | *birtakım* ~ | *bordo* | *bütün* ~ | *büyükçe* | *cicili bicili* | *çirkin* | *dizi dizi* ~ | ~ *dolmuş* | ~ *geçen* | *hakir* | ~ *kabarık* | *kalmı* | ~ *kapasiteli* | *kapsız* | *kilitli* | ~ *kopuk* | ~ *kucak* | ~ *kullanılmış* | *küçücük* | *küçük* | *lüzumsuz* | *mahrem* | *maroken* | *masmavi* | *meşin* | *mor* | *muammalı* | *musaddak* | *mutasav-ver* | *nice* ~ | ~ *onaylı* | *onlarca* | ~ *puanlı* | ~ *sayfalık* | *sayısız* ~ | ~ *süslü* | *süslü püslü* | ~ *tarihli* | *ufacık* | *uydurma* | *yassı* | *yep-yeni* | *yitik* | *âşıkane* **deftercik** • **Küçük defter**. ~ *tutulmuş*

defterdar • Bir ilin para işlerini yöneten en üst düzeydeki görevli. *masum*

değer • Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet. • Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör. • Üstün nitelik, meziyet, kıymet. • Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse. • *matematik* Bir değişkenin veya bilinmeyenin sayı ile anlatımı. • Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü. *nominal* | *sembolik* | *kof* | *yazınsal* | *ahlaki* | *manevi* | *mukaddes* | *estetik* | *katma* | *insani* | *in-sancıl* | *muhammen* | *geleneksel* | *yerleşik* | *mutlak* | *etik* | *artı* | *kentli* | *sanatsal* | ~ *paralık* | *şiiysel* | *arkeolojik* | *kültürel* | *hukuki* | *kutsal* | *üstün* | *simgesel* | *maddi* | *çevresel* | *ortak* | *toplumsal* | *mitolojik* | *ilmî* | *tarihsel* | *ortalama* | *demokratik* | *edebî* | *nötr* | ~ *belli* | *tinsel* | *artistik* | *göreceli* | *miilyarlık* | *göstermelik* | *dinsel* | *ulusal* | *eşit* | *kırsal* | *birer* | *tarihi* | *mad-desel* | *mimari* | *matematiksel* | *otantik* | *kuramsal* | *fonksiyonel* | *yerel* | *ananevi* | *eşsiz* | *bireysel* | *beş paralık* | *biricik* ~ | *parasal* | *soylu* | *nostaljik* | *yöresel* | *çağ-*

daş || *ailevi* | *akılcı* | *alışılmış* | *anlamli* | *anlamsal* | *antik* | *apayrı* | *araçsal* | *astro-nomik* | *Avrupai* | ~ *bağlantılı* | *bambaşka* | ~ *basamaklı* | *basit* | *basmakalıp* | *Ba-tılı* | *bazı* ~ | *bedii* | *belgesel* | *bilimsel* | *bir alay* | *birincil* | *birtakım* ~ | *bugünkü* | *bulunmaz* | *bunca* | *burjuva* | *bütün* ~ | *bütünsel* | *büyücek* | *büyük* | ~ *dayalı* | *de-ğişik* | *değişken* | *değişmez* | *dilsel* | *dışsal* | *duygusal* | *ekonomik* | *ekstrem* | *esas* | ~ *esası* | *eski* | *evrensel* | *feodal* | *ferdî* | *folklorik* | *geçerli* | *gerçek* | *gerekli* | *gö-rece* | *güncel* | *günübirlik* | *hakiki* | *hiçbir* | *hukuksal* | *hümanist* | *içkin* | *ideolojik* | *iki paralık* | *ikinci sınıf* | *ileri* | *ilerici* | *istatistiki* | *jeolojik* | *kalburüstü* | *kalıcı* | *kendine özgü* | *kentsel* | *kimi* ~ | *kişisel* | *kolektif* | *kontrast* | *lojistik* | *medyatik* | *mikro* | *millî* | ~ *milyonluk* | *mukayyet* | *müstesna* | *müşterek* | *normatif* | *olumlu* | *optimum* | ~ *otoriter* | *ölçsüz* | ~ *önceki* | ~ *özgü* | *özgün* | *özel* | *pırlı pırlı* | *plas-tik* | *pozitif* | *pratik* | *psikolojik* | *ruhani* | *saf* | ~ *safi* | *sağlam* | *sair* ~ | *saygın* | *saymaca* | *seçkin* | *sol* | *sonsuz* | *şeklî* | *tecimsel* | *temel* | *törel* | *töresel* | *tüm* ~ | *uluslararası* | ~ *uygun* | *üretken* | *vatani* | *yakıcı* | *yegâne* | ~ *yetişmiş* | *yoz* | *yukarı* | *yüce* | *yüzeysel* | ~ *zıt* **değer kaybı** • Bir şeyin öneminin, kıymetinin azalması, kaybolması. **esası değer yargısı** • Bir değerlendirme ortaya koyan yargı. **çarpık** | **erkeksi** | ~ **türlü değerli** • Değeri olan veya değeri yüksek olan, kıymetli, kıymetli kimse veya nesne. **son derece değerlilik** • Değeri olma durumu, kıymetlilik, kıymetlilik. **estetik**

değerlendirilme Değerlendirilmek işi, kıymetlendirilme. *karamsar* | *olumsuz* | *yanlış*

değerlendiriş • Değerlendirme işi. *top-lumsal*

değerlendirme • Değerlendirmek işi, kıymetlendirme. *öznel* | *imgesel* | *istatistiki* | *subjektif* | *nörolojik* | *eleştirel* | *gerçekçi*

| *adaletsiz* | *analitik* | *toplu* | *istatistiksel* | *serinkanlı* | *jinekolojik* | *yüzeysel* | *kararsar* || *acımasız* | *açıklayıcı* | *akıllara* | *ziyan* | *akla ziyan* | *alaycı* | *amorf* | ~ *aralıklı* | *basmakalıp* | ~ *başlıklı* | *benzeri* | *centilmence* | *eleştirici* | *esprili* | *gele-
neksel* | *genel* | *gerici* | ~ *ilgili* | *ilginç* | *kapsamlı* | ~ *katmanlı* | *kişisel* | *kısa* | *kli-
nik* | *mantıksal* | *mutlak* | *nitel* | *normatif* | *objektif* | *olumlu* | *olumsuz* | *optimum* | ~ *özlü* | *siyasi* | *sınıfsal* | *soğukkanlı* | *sosyolojik* | *stratejik* | *uydurma* | *yanıltıcı* | *yanlış* | *yapay* | *yazınsal* | *yeni* | ~ *yollu* | ~ *yönelik* | *yöresel*

değınme • Değınmek işi, temas. ~ *başlıklı*

değırmen • İçinde öğütme işi yapılan yer. • Kahve, buğday, nohut vb. taneleri öğüten araç veya alet. *uçsuz bucaksız* | *bucaksız* | *yıkık* | ~ *taşlı* || *bağımsız* | *ba-
yağı* | *birer* | *eski* | *eşit* | *gamsız* | *kadim* | *kasavetsiz* | *motorlu* | *rüzgârsız* | *sahici* | *susuz* **değırmenci** • Değırmen işleten kimse. *doksanlık*

değırmi • *halk ağzında* Yemeni, yazma, başörtüsü. *ortak*

değış tokuş • *halk ağzında* Değışim. *adil* | *isteksiz*

değışiklik • Değışik olma durumu. • Farklılık. • Bir bütünün bir bölümünün değışmesiyle ortaya çıkan yeni durum. • Amaca uygun biçime getirmek için yapılan değıştirme, tadil. *köklü* | ~ *esaslı* | *mevsimsel* | *kökten* | *ufak tefek* | ~ *özlü* | *bazı* ~ | *aşırı* | *demografik* | *nitel* | *şaşırtıcı* | *küçük çaplı* | *radikal* | *ufak* | *kavramsal* | *mühim* | *patolojik* | ~ *tasdikli* | *fonk-siyonel* | *göstermelik* | *yapısal* | *minimal* | *minicik* | *önemli* | *tuhaf* | *ruhsal* | *habis* | *yüzeysel* | *bir yığın* || *acayip* | *anatomik* | *ani* | *bariz* | *başlıca* | *bedensel* | *belirgin* | *benzer* | *beşinci* | *biçimsel* | *bilinçsiz* | *biyokimyasal* | *bugünkü* | *bürokratik* | *bütün* ~ | *büyük* | *can alıcı* | *derin* | *diğer* | *dokuzuncu* | *dördüncü* | *duyusal* | *ehemmiyetli* | *ekolojik* | *esas* | *ferahlatıcı*

| *fiziksel* | ~ *gelen* | *gerekli* | *gergin* | *hızlı* | *immünolojik* | *inanılmaz* | *kanuncu* | *karakteristik* | *kimi* ~ | *köksel* | *köktenci* | *kritik* | *küçücük* | *küçük çapta* | *marjinal* | *meteorolojik* | *metodolojik* | *mutat* | *nicel* | *nörolojik* | *olumlu* | *onuncu* | *örgütsel* | ~ *özentili* | *palyatif* | *rasyonel* | *ruhi* | *rutin* | *sancılı* | *semantik* | ~ *senelik* | *sonsuz* | *söz konusu* | *strüktürel* | *sürekli* | *talihsiz* | *teknik* | *teknolojik* | *tertipli* | *uçuk* | *zararsız* | *zihinsel*

değışim • Bir zaman dilimi içindeki değışikliklerin bütünü, değışme. • Para aracılığı olmaksızın, bir nesnenin dolaysız olarak bir başka nesne ile değıştirilmesi, değış, değışme, değış tokuş, takas, mübadele, trampa, trok. • *biyoloji* Yeni döllerin atalarına tıpatıp benzememesini sağlayan özelliklerin tümü, varyasyon. *köklü* | *kökten* | *fiziksel* | *teknik* | *sosyo-ekonomik* | *demografik* | *mevsimsel* | *biyolojik* | *bilişsel* | *sosyolojik* | *toplumsal* | *radikal* | *düşünsel* | *ani* | *zihinsel* | ~ *sistemli* | *zararsız* | *uçuk* | *şaşırtıcı* | *teknolojik* | *kasıtsız* | *çevresel* | *baş döndürücü* | ~ *esaslı* | *atmosferik* | *morfolojik* | ~ *bağlı* | ~ *temelli* | *somut* | *ekonomik* | ~ *aşamalı* | *nesnel* || *ampirik* | *anamlı* | *bariz* | *bedensel* | *beklenmedik* | *belirgin* | *biçimsel* | *binbir* | *bireysel* | *bugünkü* | *cinsel* | *dramatik* | *esrarlı* | *felaketli* | *felsefi* | *fizyolojik* | *gerçekçi* | *gizemli* | *gizli* | *görünmez* | *göstermelik* | *hızlı* | *hukuki* | *idari* | *iltihabi* | *inatçı* | *irili ufaklı* ~ | *jeolojik* | *kaçınılmaz* | *kadınsı* | *kimyasal* | *korkunç* | *köktenci* | *kronolojik* | *kültürel* | *makroekonomik* | *maliyetsiz* | *meteorolojik* | *moleküler* | *muhteşem* | *nafile* | *nörolojik* | *olumsuz* | *periyodik* | *psikolojik* | *ruhani* | *sağlam* | *sağlıklı* | *sancılı* | *sancısız* | *sinirsel* | *siyasal* | ~ *sonraki* | *sürekli* | *tarihi* | *ustalık* | ~ *vadeli* | *yapısal*

değışiş • Değışme işi. *bitimsiz*

değışken • Değışik sayı değerleri alabilen nicelik. • Bir istatistik bütünün belli baş-

lı niteliklerini daha basit ve kısa olarak gösterme olanağı veren ölçülebilir büyüklük, parametre. *açıklayıcı* | ~ *bağımlı* | *bağımsız* | *biyolojik* | *demografik* | *sosyolojik* | *üçlü* | *yönetmel* **değişkenlik** • Değişken olma durumu. *bütün* ~ | *çevik* | *duygusal* | *mevsimsel* | *olağan*

değişme • Değişmek işi. • Değişim. *teknolojik* | *köklü* | *nispi* | *bu* | *temel* | *sosyal* | *sınıfsal* | *mühim* | *ani* | *kültürel* | ~ *temelli* || *bazı* ~ | *beklenmedik* | *bilinçli* | ~ *dipli* | ~ *esaslı* | *herhangi bir* | *inanılmaz* | *kaçınılmaz* | *kapsamlı* | *kökten* | *kurumsal* | *muazzam* | *mukadder* | *önemli* | *öteki* | *sağlıksal* | *şaşılı* | *tılsımlı* | *yasal*

değişmezlik • Değişmez olma durumu. *bunaltıcı* | *köklü* | *şaşılası*

değnek • Elde taşınacak incelikte düzgün ağaç, sopa, çomak. • Değnekle atılan dayak. *sihirli* | *büyülü* | *seksen* | *sağlamca* | *tılsımlı* || *batık* | ~ *çivili* | *çıplak* | *dallı budaklı* | *ince* | *incerek* | *kınalı* | *kutsal* | *seksener* | *şimşir* | *ufarak* **değnekçi** • Motorlu taşıtların çalıştığı yerlerde yolcuların binışı ve taşıtların sıra düzenini sağlayan kimse, kâhya. *düdüklü*

deha • İnsan zekâsının, insan kişiliğinin erişebileceği en yüksek düzey, dâhilik. • Dâhi. *evrensel* || *aritmetik* | ~ *beslenen* | *beşerî* | *hastalıklı* | *hünerli* | *kaprisli* | *matematiks* | *millî* | *özgün* | *ünlü* | *yaratıcı*

dehliz • Üstü kapalı, dar ve uzun geçit. *loş* | *acayip* || ~ *basık* | *bir yığın* | *bürokratik* | *çıplak* | *dimdik* | *esrarengiz* | *genişçe* | *ıssız* | ~ *kalma* | *karmakarışık* | *kemerli* | *mermer* | *münevver* | *nefti* | *örümcekli* | *sıkışık* | *somaki* | *şaşırtıcı* | *taş*

dehşet • Bir tehlike veya korkunç bir şey karşısında duyulan ürküntü, yığı. *bıçaklı* || *anlaşılmaz* | *bütün* ~ | *diplomatik* | ~ *mamur* | *müzikli* | *olanca* | *pompalı* | *pür* | *sistematik* | ~ *ürpertici*

dejenerasyon • Bozulma. *kalıtsal*

dekan • Bir üniversite bünyesinde yer alan fakültelerde görev yapan en üst düzeydeki yönetici öğretim üyesi. *koskocaman*

dekar • *matematik* 1000 m² değerinde yüzey ölçü birimi. *beşer*

deklarasyon • Bildirme, duyurma, ilan etme. • Bildiri. *tek yanlı* || *dörtlü* | *sembolik* | *tek yönlü* | ~ *zıt*

dekolte • Açık giyim. *cömert* || ~ *markalı*

dekor • Tiyatro, sinema ve televizyonda sahneye konulan eserin yazıldığı yerin ve geçtiği çağın özelliklerini belirleyen perde, aksesuar vb. öğelerin bütünü. • Bir yere süsleme amacıyla verilen düzen. • *mecaz* Görünüş, manzara. *şairane* | *marke* | *muazzam* | *metruk* | *yapay* | *görmeli* | *göz alıcı* || *ağır* | *artistik* | *bambaşka* | *bambu* | *basit* | *bildik* | *cafcacılı* | *cansız* | *düzmece* | *ekonomik* | *ezilmiş* | *fonksiyonel* | *gerçekçi* | *gölgeli* | ~ *görünümlü* | *hangi* | *itici* | *komplike* | *meşru* | *munis* | *muşamba* | *mütevazı* | *nefti* | *nostaljik* | *oportünist* | *şii* | *şii* | *tanrısal* | *uyumsuz* | *yapmacık* **dekorasyon** • Dekor yapma işi. • Bir yeri süsleme. *otantik* || *abartısız* | *Gotik* | *harikulade* | ~ *karakterli* | *minimal* | *nostaljik* | *özenli* **dekoratör** • Tiyatro, opera vb. dekorlarını tasarlayan sanatçı. • İç mimar. *uçuk kaçık*

delege • Kendisine yetki verilerek bir yere veya birinin katına gönderilen kimse, elçi, murahhas. • Devlet, parti, sendika vb. kuruluşları toplantılarda temsil eden kimse. *imtiyazlı* | *muzip* | *seçilmiş* | *yabancı*

deli • Akli dengesini kaybetmiş kimsele-re verilen isim. • Davranışları aşırı ve coşkun nitelik taşıyan kimse. *zararsız* | *hınzır* | *şen* || *alkolik* | *cazırtılı* | *dertli* | ~ *dolusu* | *gizli* | *görmeli* | *halis* | *hırpani* | *ilginç* | *kuduruk* | *mantıklı* | *manyak* | *meşhur* | ~ *namlı* | *potansiyel* | *raporlu* | *tımarhanelik* | *tüm* ~ | *ulu* | *üstün* | *yaratıcı* **delilik** • Deli olma durumu, cinnet.

açık | dingin | geçici | gizli | katıksız | me-
sut | sükûnetli | ~ tür

delik • Dar, küçük açıklık veya çukur. •
argo Cezaevi. *dört köşe* | *karanlık* | *ufak*
| *tıkali* | *minicik* || akıntısız | ~ alt | ~ ara-
lıklı | binlerce | bir sürü | birer | birtakım
~ | buruk | ~ çaplı | çifte | dağınık | dokuz
| dumanlı | gelecek | genişçe | iğrenç |
ikişer | iri | kaçınıcı | kapkaranlık | kare
| kaygan | kerpiç | kıllı | kılsız | koca |
kocaman | ~ köşeli | küçücük | küçük |
müselles | o | oval | pembe | sonsuz | ufa-
cık | yıkık | yırtık | yuvarlak

delikanlı • Çocukluk çağından çıkmış
genç erkek. *yakışıklı* | *biçkin* | *yağız* |
yiğit | *tiysüz* | *afili* | *esmer* | *gencecik* |
bıyıklı | ~ *benizli* | *uzun boylu* | *mahcup* |
kara yağız | ~ *yapılı* | *babayiğit* | *kumral*
| ~ *omuzlu* | ~ *yüzlü* | ~ *saçlı* | ~ *gözlü*
| *gürbüz* | *utangaç* | *sıksa* | *orta boylu* |
civan | ~ *kemikli* | ~ *kuşaklı* | ~ *giyimli* |
güçlü kuvvetli | ~ *kaşlı* | ~ *boylu* | *çapkın* |
delişmen | *sarışın* | *kaytan bıyıklı* | *kostak*
| *genç irisi* | *iri kıyım* | ~ *ruhlu* | ~ *pençeli*
| *kurnaz* | *okumuş* | *sevimli* | *boylu boslu* |
körpe | *bacaklı* | ~ *kafalı* | *bakir* | *kuvvetli*
| *şahbaz* | *asabi* | *şımarık* | *azılı* | ~ *dişli* |
pervasız | *sapasağlam* | *görgüsüz* | *akıllı*
| *cömert* | *iyimser* | *uslu* | *soluk benizli* |
şişmanca | *işsiz* | *pazılı* | *torlak* | ~ *sakallı*
| *romantik* | *kasabalı* | *zayıf* | *birkaç* | *yılı-*
şık | ~ *kiyafetli* | *budala* | *eli yüzü düzgün* |
~ *gömlekli* | *mert* | *kara kuru* || *acar* | ~ *adlı*
| ağır yaralı | ağzı bozuk | aklı başında |
alımlı çalımlı | amaçsız | anadan doğma |
anarşist | anlı şanlı | arabalı | asık suratlı
| ateşli | atletik | atlı | azimkâr | babayani
| baliketi | başına buyruk | ~ başlıklı | beş
altı | beş on | ~ biçimli | bilgili | bir alay
| bir düzine | birçok | biseksüel | bitirim
| bodur | boylu boslu | boynu bükük | buğ-
day benizli | ~ burunlu | ~ bükük | canlı
| ~ ceketli | ceketsiz | çalımlı | çekingen |
çevik | çiçek bozuğu | çıplak | darmada-
ğın | darmadağınık | değme | dinç | dişlek
| ~ donlu | ~ duyarlı | dümensiz | dünya

güzeli | ~ elbiseli | endamlı | enine bo-
yuna | eşsiz | fena | ~ fikirli | fişeklikli
| fukara | fukara babası | genç | geveze
| ~ görünümlü | gösterişli | gözlüklü |
gücenik | güleç | güler yüzlü | günahsız |
güzel | hamiyetli | harbi | haşarı | havai |
hayalperest | haylaz | heyecanlı | hırpani
| hovarda | hoyrat | hümanist | idealist |
imanlı | istidatlı | işsiz güçsüz | iyi kalpli
| ışıl | kalbi kırık | kanı sıcak | karaca |
karaca kuruca | kararsız | kasıntı | kavruk
| keyifli | ~ kirpikli | kişizade | kırmızı |
kivrak | kızgın | kızıl | ~ kollu | komple |
~ kopuk | korkak | koskoca | kör | köylü
| küstah | ~ lekeli | liseli | mağlup | masum
| meraklı | mosmor | ~ muzdarip | mu-
zır | müteredit | neşeli | oralı | ~ orantılı
| ~ önceki | ~ önlüklü | öteki | paralıca |
parasız pulsuz | parlak | ~ perçemli | po-
şulu | renksiz | sabırsız | sağlıklı | sakat |
sakin | savaşçı | servi boylu | ~ sevdalı
| sevecen | sivilceli | sırtkan | ~ sıvalı |
soluk | suçsuz | şapşal | şaşkın | şişman |
talihli | talihsiz | ~ taralı | taşralı | teknil ~
| tembel | temiz yürekli | terbiyeli | tıknaz
| tıraşlı | ~ tırnaklı | top sakallı | tutkulu |
tüvana | ufacak | ufak tefek | umursamaz
| üç beş | ütüsüz | varlıksız | veremli | ~
vücutlu | yaralı | yegâne | yetişkin | ~ ye-
tişmiş | yetmiş | yorgun | yufka yürekli |
yumuşak yüzlü | yüreği temiz | yüz bin-
lerce | zengin

delil • İnsanı aradığı gerçeğe ulaştırabi-
lecek iz, emare. • *hukuk*, *mantık* Kanıt.
kuvvetli | *bariz* | *maddi* || bazı ~ | bin türlü
| birer | dinî | düzmece | ehemmiyetli |
fiilî | güvenilir | ~ ilgili | inandırıcı | kati |
~ münhasır | sağlam | somut

delta • *coğrafya* Bir ırmağın çatallanarak
denize veya göle kavuştuğu yerde oluşan
üçgen biçimli ova, çatal ağız. bereketli |
karmakarışık

dem • An, zaman. *son* || coşkun | hoş |
mahrem | müşkül | yanık | ~ yıldızlı

demagoji • Laf cambazlığı. münasebetsiz

demeç • Yetkili bir kimsenin bir konuda yayın organlarına yaptığı açıklama, beyanat. *saçma sapan* || asık suratlı | biçimsel | buyurgan | çekingen | kallavi | mantıksız | mucizevi | olur olmaz | ortak | ~ önceki | pervasız | saygısız | sorumsuz | terbiyesiz | ~ üsluplu | yanlı | zehir zemberek

demet • Bağlanarak oluşturulmuş دسته, bağlam. • Bitki veya çiçek destesi. ~ sarılı | kocaman | birer || birtakım ~ | ~ kokulu | koskocaman | ~ kurusluk | ~ müteşekkil | narin | solgun | üçlü | ~ yapraklı | yarım | yeşil

demir • kimya Atom numarası 26, atom ağırlığı 55,847, yoğunluğu 7,8 olan, 1510 °C'de eriyen, mavimsi esmer renkte, özellikle çelik, döküm ve alaşımlar durumunda sanayide kullanılmaya en elverişli element (simgesi Fe). • Bu elementten yapılmış parça. • *denizcilik* Çıpa. *hurda* | *paslı* | *kızgın* | *dövme* | *dökme* | *parlak* | *çapraz* | ~ *delikli* | *sivri* | *paslanmaz* | *nervürlü* | *bir çift* || ağır | ajurlu | ~ atılı | betonarme | ~ biçimli | bol | boyasız | cilalı | çırılçıplak | ~ *delik* | ~ dişli | dört köşe | eğri | eğri büğrü | eğrice | gerekli | ince | kahpe | kancık | keskin | kıllı | kurşun rengi | ~ *motifli* | muhteşem | ~ oymalı | ~ paralel | passız | tırtıllı | tostoparlak | ~ uçlu | ~ uyaran | yağlı | yatay | yekpare **demir çubuk** • Demir- den yapılmış çubuk. dört köşe | dümdüz **demir kapı** • Demirden yapılmış kapı. heybetli | kilitsiz | körüklü | parmaklıklı **demir para** • Madenî para. beş altı **demirci** • Demir satan, demir eşya yapan veya onaran kimse. *yaşlı* || *cahil* | *kökten sürme* **demir yolu** • Lokomotif, vagon vb. demir tekerlekli taşıtların üzerinde hareket ettiği, paralel iki ray döşenerek yapılan bir yol türü, tren yolu, demir hat. ~ asırlık | dar | daracık | kırık dökük | ~ standartlı **demir yolu ağı** • Bir ülkenin demir yolu sisteminin tümü. *engebeli*

demleniş • Demlenme işi. *kaçıncı*

demlik • İçerisinde çay demlenen emzikli kap. ~ filtreli | porselen | sekizlik

demo • Tanıtım gösterisi. uyutucu

demografi • Nüfus yapısı. *kadim*

demokrasi • *toplum bilimi* Halkın egemenliği temeline dayanan yönetim biçimi, el erki, demokratlık. *sosyal* | *parlamentar* | *çoğulcu* | *çok partili* | *liberal* | *göstermelik* | *ayıplı* | *kırılğan* | *hiçbir* | *Batılı* | ~ *taçlı* | *uyuşuk* | *devletçi* | *sivil* | *biçimsel* | *uydurma* | *çağdaş* | *sahici* | *siyasal* | *paralı* | *prematüre* || amorf | anarşik | ~ bulandırıcı | bürokrat | cici | çarpık | çifte standartlı | dayatmacı | despotik | doğru dürüst | dolaylı | doyurucu | ekonomik | esnek | evrensel | federatif | gelişmiş | gölgeli | güdümlü | hazırlop | istikrarlı | ısmarlama | kesintili | klasik | konserve | kozmopolit | kökten | mahcur | militarist | ~ *motifli* | ~ muhtevalı | orta karar | ~ örtüsüz | özgürlüksüz | sağlam | sağlıklı | sahte | sendikal | ~ standartlı | statükocu | tepeden inme | titrek | ~ tutulmuş | yarım yamalak **demokrasi anlayışı** • Bir ülkede var olan demokrasi felsefesi. *oryantal*

demokrat • Demokrasi yanlısı. *ilerici* | *zoraki* || amorf | ateşli | bencil | diktatör | gencecik | Güneyli | hür | idealist | inançlı | ~ kafalı | ~ kayıtlı | lüzumsuz | sonradan olma | sosyal **demokratik** • Demokrasiye uygun. *görece* **demokratik düzen** • Demokrasiye uygun yaşam tarzı. *çok partili* || *çoğulcu* | hür **demokratik hak** • Demokrasiye uygun olarak her bireyin hakkı olan talepler ve yaşam tarzı. *kahrolası*

demokratikleşme • Demokratikleşmek işi. ~ *kademeli* || ~ *temelli*

demokratlık • *toplum bilimi* Demokrat olma durumu. *sosyal*

denek • Üzerinde deney yapılan canlı veya şey. ~ çocuklu | obez | yatay

deneme • Denemek işi, sınama. • **edebiyat** Herhangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan düzyazı türü. ~ **başlıklı** | **biçimsel** | **nükleer** | **başarısız** | **ilk** | ~ **sayfalık** | **kuramsal** | ~ **adlı** | **yazınsal** | **kapsamlı** | **eleştirel** | **rutin** | **mistik** || **ağırbaşlı** | ~ **ağırlıklı** | **altmış** | **ayrıntılı** | **bağımsız** | **bahtsız** | **basit** | **benzersiz** | **beşinci** | **bir sürü** | **birtakım** ~ | **çeşit çeşit** | ~ **duyarlı** | **düşünsel** | **ikişer** | **kansız** | **kimi** ~ | **kimyasal** | **kırık dökük** | **kısa** | **korkulu** | **küçümen** | **olumlu** | ~ **önceki** | **sahici** | **sayısız** ~ | **sekizinci** | **talihsiz** | **tek kişilik** | ~ **tür** | **umutsuz** | **usta işi** | **ustaca** | **üç** | **ünlü** | **vokal** | **yatay** | **yorucu** | ~ **zeminli**
deneme yazarı • Herhangi bir konuda yeni ve kişisel görüşlerle bezenmiş bir anlatım içinde sunulan düzyazı türünü icra eden kimse. **sahici**

denemeci • Deneme yazarı. **kakavan denemecilik** • Denemecinin yaptığı iş. **gerçekçi**

denetçi • Denetlemeyle görevli kimse, murakıp, kontrolör. ~ **bilmiş** | **kıdemli**

denetim • Denetleme. **yargısal** | **konsolide** | **rutin** | **periyodik** | **fiili** | ~ **haberli** || **bağımsız** | **belirli** | **biçimsel** | **bin türlü** | **bunaltıcı** | **çevik** | **disiplinli** | **edilgin** | **etkin** | ~ **geceki** | **hatasız** | **mimari** | **mutat** | ~ **münhasır** | **müthiş** | ~ **sistemli** | **sıkı** | **titiz** | **ulusal** | **uluslararası** | **yasal** **denetim yetkisi** • Denetleme görevi. **yargısal**

denetleme • Bir görevin yolunda yürütülüp yürütülmediğini anlamak için yapılan araştırma, denetim, bakı, teftiş, murakabe, kontrol. **fiili** | ~ **ilişkin** | **sistematik** **denetlenme** • Denetlenmek işi. **periyodik**

denetleyici • Denetleme görevini icra eden kimse. **bağımsız**

denetmen • Bir kuruluştaki işlerin kanun ve tüzüklere uygun olarak yürütülüp yürütülmediğini denetleyen kimse, müfettiş. ~ **gelen** | ~ **haiz** | **tüm** ~

deney • Bilimsel bir gerçeği göstermek, bir yasayı doğrulamak, bir varsayımı kanıtlamak amacıyla yapılan işlem, tecrübe. **nükleer** | **biçimsel** | **özgöl** || **acı** | **aerodinamik** | **başarılı** | **başarısız** | **çetin** | **değişik** | **eğlenceli** | **farmakolojik** | **fizyolojik** | **gizli kapaklı** | **iriktici** | **kimyasal** | **kişisel** | **klasik** | **masum** | **psikolojik** | **riskli** | **sinsi** | **sorumsuz** | **şaşırtıcı** | **tehlikeli** | **tıbbi** | **toplumsal** | ~ **tür** | **yenilikçi** | **zor**

deneyim • Bir kimsenin belli bir sürede veya hayat boyu edindiği bilgilerin tamamı, tecrübe, eksperyans. **mistik** | **özel** | **engin** | **klirik** | **benzersiz** | **insani** | **apayrı** | **bireysel** | **özgöl** | **cinsel** | **duygusal** | **eşsiz** || **acılı** | **ampirik** | ~ **aşkın** | **ateist** | **bilinçli** | **biricik** ~ | **bunca** | **bürokratik** | **bütünsel** | **büyülü** | **demokratik** | **dışsal** | **doyurucu** | **duble** | **duygusal** | **ekstrem** | **estetik** | **fiili** | **geleneksel** | **görsel** | **gündelik** | **günlük** | **harikulade** | **interaktif** | **kişisel** | **kırılgan** | **kısacık** | **kompleks** | **köktenci** | **küçük** | **kültürel** | **mucizevi** | **mümkün** | **normatif** | **olimpik** | **ortak** | **otobiyografik** | ~ **önceki** | **özel** | **özenli** | **plansız** | **sendikal** | ~ **sene** | **lik** | ~ **sonraki** | **taze** | **toplumsal** | **utandırıcı** | ~ **uyarıcı** | ~ **yıllık** | **yoğun** | **yurt içi**

deneysellik • Deneyle ilgili olma durumu. **çılgin** | **nefes kesici** | **zorlaması**

denge • Bir nesnenin veya bir insanın devrilmeden durma hâli, muvazene, balans. • **Zihinsel** ve duygusal uyum, istikrar. • **Ekonomik** hayatın uyumlu düzeni. • **fizik** Birbirini ortadan kaldıran güçlerin sonucu olan durma hâli. **akli** | **ekolojik** | **makroekonomik** | **demografik** | **ruhsal** | **matematiksel** | **aktüeryal** | **ruhi** | **statik** | **ustaca** | **doğal** | ~ **zıt** | **kırılgan** | **konsolide** | **inatçı** || **ahlaki** | **aritmetik** | ~ **ayaklı** | **bedensel** | **birincil** | **bürokratik** | **devletler arası** | **dingin** | **dış** | **ekonomik** | **elastik** | **eşit** | **etnik** | **fizyolojik** | **gelişmiş** | **genel** | **gergin** | **görece** | **ince** | ~ **kişilik** | **kişisel** | **kozmetik** | **makro** | **mecazi** | **mikro** | **milletlerarası** | **muhteşem** | **mutlak** | **naif** | **nicel**

| nitel | olağanüstü | parasempatik | sağ-
lam | sempatik | siyasal | siyasi | sınıfsal |
stratejik | suni | şartırtıcı | tanrısal | tuhaf |
tüm ~ | yaratıcı | yaşamsal | zihinsel **den-
geleme** • Dengelemek işi. dikey | ölçülü
| ustaca | yatay **dengesizlik** • Bir şeyde
denge bulunmaması durumu. • *mecaz*
Bir kimsenin tutum ve davranışlarında
beklenmedik değişimler olması, istik-
rarsızlık. *makroekonomik* | *demografik* |
ruhi || aklı | ~ temelli | yıpratıcı

deniz • Yer kabuğunun çukur bölümlerini
kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su
kütlesi. *uçsuz bucaksız* | *engin* | *dalgalı*
| *fırtınalı* | *bucaksız* | *azgın* | *çalkantılı* |
durgun | *masmavi* | ~ *köpüklü* | *sonsuz*
| *karanlık* | *dümdüz* | *dalgasız* | *göçebe*
| *berrak* | *çarpıntılı* | *tuzlu* | *oynak* | *mavi*
| *dingin* | *ulu* | *lacivert* | *koskocaman* |
zümürüt | *bulanık* | *uçsuz* | *tenha* | *yağ-
murlu* | *muzlim* | *bilinmedik* | *şarap ren-
gi* | *sütlüman* | *ışılmalı* | *sisli* | *bildik* | *yeşil*
| *bilinmez* | *menevişli* | *tehlikeli* | *ışıl* | ~
bayraklı | *kurşuni* | *ölü* | *kahpe* | *dipsiz* |
cömert | *pırıl pırıl* | ~ *dolmuş* | ~ *saydam*
| *mehtaplı* | *göstermelik* | *canlı* | *hudutsuz*
| *lodoslu* | *bozumsu* | *ezeli* | *uzak* | *idealist*
| *uysal* | *ışıl ışıl* | *kapkara* | *çivit mavis* ||
açık | açık mavi | açık yeşil | alacalı bula-
calı | apaçık | asabi | aydınlık | ayrı ayrı |
bakir | balıklı | basbayağı | batık | baygın
| bembeyaz | benekli | beş | ~ bilinmeyen
| bir avuç | bol | boz | bugünkü | bütün ~
| cansız | coşkun | çağla yeşili | çamurlu
| çarpıntılı | ~ çiçekli | çirkin | ~ çizgili
| çılgın | damarlı | daracık | değişmez |
deli | deli dolu | dış | donuk | dumansız |
dupduru | düşsel | düz | eksiksiz | esraren-
giz | esrarlı | eşsiz | evcimen | ~ fenerli |
ferah | gazaplı | geniş | gök gözlü | gölgeli
| gri | gümbürtülü | güneşli | hareketsiz |
heybetli | hisli | hudutlu | hünsa | inatçı |
insancıl | ılık | ıssız | kaygısız | kenarsız
| kıpırtısız | kıpkızıl | kırılğan | kırmızı
| kıvrım kıvrım | kıyasıya | koca | koca-
man | konuksever | kopkoyu | koskoca |

koyu mavi | kötürüm | kusursuz | kuzey
| kuzguni | kül rengi | limanlık | mağrur
| meçhul | metruk | muhteşem | nazlı |
neşeli | nihayetsiz | o | öfkeli | ölçüsüz
| ~ örtülü | öteki | parlak | parmaklıklılı
| puslu | rüzgârlı | sabahki | sağır | sahici |
sakin | saklı | salıntılı | sapsarı | savruk |
sevgili ~ | simsiyah | sıcak | sırmalı | sır-
sıklam | soğuk | sorumsuz | sönük | şen |
şu | ~ taşlı | tatsız tuzsuz | tekdüze | temiz
| turkuaz | ~ tutulmuş | ufuksuz | uğultulu
| uygunsuz | ümitsiz | ürkünç | ürkütücü
| verimli | yakamozlu | yalansız | yaldızlı
| yedi | yemyeşil | yıkık | ~ yıldızlı | yo-
sunlu **deniz kabuğu** • Dalgaların kıyıya
vururken sahile bıraktığı kabuklar. *de-
vasa* | kırık | kocaman | muazzam **deniz**
kenarı • Denizin bulunduğu alan, sahil.
tenha || güneşli | ıssız **deniz keşanesi** •
hayvan bilimi Echinoidea sınıfına bağlı
dikenli deniz yaratıklarının ismi. *diken-
li* | kremalı **deniz kurdu** • Deneyimli,
eski denizci, usta denizci. anlı şanlı |
ihtiyar | yaman **deniz motoru** • *deniz-
cilik* Deniz yollarında yolcu taşımaya
yarayan pervaneli ve patenli motorlu
gemî. bembeyaz | ~ silindri **deniz taşı**
• Denizde bulunan taş. rengârenk **deniz**
ürünü • Denizden ya da tatlı sulardan
elde edilen her çeşit gıda maddesi. ~ *ka-
buklu* || nefis **denizaltı** • *askerlik* Deniz
yüzeyinin altında ve üstünde yol alabilen
savaş veya araştırma gemisi, tahtelbahir.
meçhul || demode | ~ görünümlü | nükleer
denizci • Denizle ilgili işlerde çalış-
an kimse. • Deniz sporlarıyla uğraşan
kimse. • *askerlik* Deniz kuvvetlerine
bağlı subay, astsubay veya er. *yığıt* | *ya-
talak* || adalı | alkolik | altmışlık | bilgili
| bilinen | binlerce | cesur | dokuz | genç
| gözde | gururlu | idealist | ihtiyar | iki
| iri kıyım | kart | kıymetli | küfürbaz |
kültürlü | maceraperest | ~ mahkûm | öte-
ki | rütbeli | sarhoş | seçme | tecrübeli |
üniformalı | varlıklı **deniz altı** • Deniz
altında bulunan. yosunlu **deniz feneri** •

Kıyıların tehlikeli yerlerinde, bazı kaya ve adacıkların üzerinde geceleri deniz taşkıtlarına yol gösteren, tepesinde güçlü bir ışık kaynağı olan fener. **badanalı | metruk deniz güneşi** • Denize vuran güneş. ılık **deniz hayvanı** • Denizde yaşayan canlı. ~ **kabuklu** || bilinmeyen **deniz kabuklusu** • Farklı renk, şekil ve büyüklüklerde kabuklu deniz canlısı. ~ **tüylü deniz kayası** • Denizler içerisinde bulunan taş yapı. **yüz binlerce deniz kızı** • Denize yakın kayalıklar üzerinde şarkı söyleyen, başı ve göğsü kadın biçiminde, belden aşağısı balık kuyruklu olduğu varsayılan doğaüstü yaratık. ~ **burunlu | pullu | sırma saçlı | tesettürlü deniz lastiği** • Can-kurtaran simidi. şişirme **deniz mağarası** • Denizlerin olduğu bölgelerde bulunan mağara tarzı yapılar. **rutubetli deniz sefası** • Deniz kenarında yapılan eğlence. nice ~ **deniz subayı** • askerlik Deniz kuvvetlerinde görevli asker. **emekli | yakışıklı deniz suyu** • Bileşiminde değişik tuzlar ve gazlar bulunan su. **bir damla | ~ dolusu | koyu mavi | steril deniz yıldızı** • *hayvan bilimi* Deniz yıldızlarından, yıldız biçiminde beş kolu olan, kayalıklar üzerinde yaşayan, derisi dikenli bir hayvan (*Aster*). **binlerce | milyonlarca deniz yüzeyi** • Karalar üzerindeki yüksekliklerle, deniz diplerinin derinliğini saptamada “sıfır” metre olarak benimsenen taban düzeyi. **dalgasız | güneşli denizati** • *hayvan bilimi* Başı at başına benzeyen, suda dik duran, kuyruk yüzgeci olmayan, 10-15 santimetre boyunda bir deniz hayvanı (*Hippocampus hippocampus*). **iyi huylu**

denk • Yük hayvanlarının sağ ve soluna konulan iki yük parçasından her biri. • Yatak, yorgan, kumaş vb. eşyanın sarılıp bağlanmış biçimi, balya. **büyücek | ipekli | karmakarışık**

denklem • *matematik* İçinde yer alan bazı niceliklere ancak uygun bir değer verildiği zaman sağlanabilen eşitlik, muadele.

• *kimya* Bir yanında olaya giren çeşitli maddelerin formülleri, öteki yanında da tepkime sonucu oluşan yeni maddelerin formülleri bulunan eşitlik. • *mecaz* Çözülmesi güç durum. *matematikselsel* | *doğrusal* || acıklı | cebirsel | çoklu | düzayak | kompleks | kübik | nominal | sarmal | yalın

denklik • Denk olma durumu, eşitlik, müsavat, akreditasyon. **simgesel**

densizlik • Densiz olma durumu, densizce davranış. **bin türlü | nasıl**

deodorant • Vücudun belli bölgelerinden hoş olmayan kokuların çıkmaması için sıkılarak kullanılan güzel kokulu madde. *puğralı*

depo • Korunmak, saklanmak veya gerektiğinde kullanılmak için bir şeyin konulduğu yer, ardiye. • Bir malın toptan satıldığı ve çokça bulunduğu yer. • askerlik Ordu mallarının saklandığı, bakımlarının yapıldığı yer, debboy. ~ **kapasiteli | izbe | kimyevi | kilitli | loş** || ~ bağlı | beşinci | dağınık | düzayak | havasız | ~ kiloluk | koskoca | kuramsal | küçük çaplı | metruk | nemli | örümcekli | rutubetli | ~ sarılı | ~ tonluk | yedek **depoculuk** • Depocunun yaptığı iş. *lisanslı*

depolama • *bilişim* Bellek cihazına verinin yerleştirilmesi veya saklanması. **manyetik depolanma** • Depolanmak işi. mantıksal

deprem • *coğrafya* Yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi veya yanardağların püskürme durumuna geçmesi yüzünden oluşan sarsıntı, yer sarsıntısı, hareket, zelzele. • *mecaz* Sarsıcı olay ya da durum. *artçı* | *sosyal* | *manyetik* | *olası* || amansız | duygusal | ~ geceki | hangi | kaçınılmaz | kendine özgü | ölümlü | sabahki | siyasi | suni | süregelen | şiddetli | tarihsel | toplumsal | uğultulu | yıkıcı | yüz binlerce | zorlu **depremzede** • Depremde zarar görmüş kimse. **onca**

depresif • Sürekli bunalım hâlinde olan kimse. müzmin | otomatik

depresyon • *ruh bilimi* Bunalım, çöküntü. ~ *majör* | *mevsimsel* | ~ *çeşit* | *maskeli* || ~ *dereceli* | *yakın*

derbederlik • Derbeder olma durumu. akla ziyan | fantastik | zarif | zorlama

derbent • *eskimiş* Geçit. • *eskimiş* Sınırdaki bulunan küçük kale. *güvenli* | *sarp*

derbi • Büyük takımlar arasında oynanan oyun. *yarınki* | ~ *geceki* | *centilmence* || *azgın* | ~ *gollü* | *kalitesiz* | *kavgasız* | *olaysız* | *seyirlik* | *vasat*

dere • *coğrafya* Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu. ~ *bin* | *berrak* | *sazlı* | *çamurlu* | *incecik* | ~ *çatal* | *ıssız* | ~ *taşlı* | *kumlu* || ağaçlıklı | amansız | belli belirsiz | beş altı | binbir | boklu | boz bulanık | böcekli | coşkun | ~ çevrili | çirkef | daracık | deli | densiz | ~ dolmuş | durgun | hoş | iki | karanlık | kırk | kırmızı | ~ kokulu | kurtlu | kuru | küçük | küçük çapta | mor | muhataralı | rutubetli | sarp | sayısız ~ | söğütlü | sulu | sükûnetli | taşkın | tıkalı

derecik • Küçük dere. çağılıtlı | küçük | ~ örtülü **dere boyu** • Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu vadisi. gölgeli **dere yatağı** • *coğrafya* Genellikle yazın kuruyan küçük akarsu yatağı. **çakıllı dereotu** • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, ince yapraklı, bazı yemeklere konulan güzel kokulu bir bitki (*Anethum*). *bir tutam* || büyük boy

derece • Bir süreç içindeki durumlardan her biri, basamak, aşama, rütbe, mertebe. • *fizik* Ölçü aletlerinin ölçeğinde belirtilmiş bulunan başlıca bölümlerden her biri. • *fizik* Sıcaklıkölçer. • *matematik* Bir çemberin üç yüz altmışta birine eşit olan açısı birimi. • *spor* Başarı gösterme. ~ *sanıyelik* | *aşırı* | *birincil* | *inanılmaz* | ~ *kiloluk* | *doksan* | *birinci* | *müktesep* | *şasırtıcı* | *kırk* | *aynı* | *üçüncü* | *değişik* | *ileri* | *onuncu* | *sonsuz* | *azami* | *dokuzuncu* | *takıntılı* | *beşinci* | *üst* | ~ *görülmemiş* |

ikincil | *ikinci* | *yeter* | *sekizinci* | *dördüncü* | *korkunç* || *afaki* | *altıncı* | *anormal* | *aşağı* | *birer* | *bunaltıcı* | ~ *çeşitli* | *dayanılmaz* | *dondurucu* | *ellişer* | *harikulade* | *iyi* | *kaçıncı* | *müfrit* | *mühim* | *müsavi* | *müthiş* | *nihayetsiz* | *nötr* | *optimum* | ~ *orantılı* | *orantisız* | *orta* | *otuz* | *ölçülü* | *patolojik* | *sekiz* | *seksen* | *sorumsuz* | *tehlilikeli* | *vasat* | *yedinci* | *yetmiş* | *yüksek* | *yüzüncü*

dergi • Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayım, bülten, mecmua. ~ *haftalık* | *hakemli* | *resimli* | ~ *aylık* | *basılı* | ~ *tarihli* | *solcu* | *amatör* | *pornografik* | *belli başlı* | *sağcı* | ~ *adlı* | *onca* | ~ *çeşitli* | *ilerici* | *yabancı* | ~ *yıllık* | ~ *bir numaralı* ~ | *cicili bicili* | ~ *kâğıtlı* | *birçok* | *hangi* | *yasal* | *yurt içi* | *başlıca* | *ansiklopedik* | *zehir zıkkım* || İspanyolca | açık saçık | ~ ağırlıklı | akli başında | alelade | Almanca | aşağılık | aynı | bağışsız | başka | bazı ~ | belirgin | belirli | bilimsel | bin çeşit | bir düzine | bir sürü | bu | bugünkü | ciddi | ~ ciltli | değişik | ~ doyuran | doyurucu | ecnebi | ~ eğilimli | eski | etkin | gözde | güçlü | günlük | ~ havalı | hoppa | ilmî | interaktif | ~ kadınlı | kaliteli | kazançlı | koskoca | kurtlu | lisanslı | mahut | mizahi | muhtelif ~ | muhtasavver | mütevazı | ~ onaylı | orta boylu | popüler | rakipsiz | Rusça | sağlam | ~ sayfalık | saygın | seçkin | ~ sokulu | sol | somut | ~ sonraki | şüpheli | tanıdık | titiz | ufak | uluslararası | ~ uyaran | ünlü | vurucu | yararlı | yazınsal | yenilikçi | yerel | ~ yönelik

deri • İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka, cilt, ten. • İşlenerek kullanılır duruma getirilmiş hayvan postu. *buruşuk* | *ham* | *sunî* | ~ *tüylü* | *esmer* | *pembe* | ~ *lekeli* | *kırıksıkırıksık* | *dayanaksız* | *parlak* | ~ *desenli* | *kaygan* | *tılsımlı* | *buruş buruş* | *saçsız* | *ışıl* | *gergin* | *kara* | *dikenli* | ~ *saydam* | *çürük* | *sarkık* || ak | aynı | bakır çalığı | ~ baskılı

| beyazımsı | binlerce | bir tutam | buğulu
| dümdüz | ful | glase | hastalıklı | istekli |
ışıl ışıl | ışıltılı | kirli sarı | kılı | kıpırtısız
| kırkar | kızıl | kof | ~ kopuk | koyu gri |
körpe | kösele | krokodil | kurtlu | meşin
| murdar | ~ parçalı | pörsük | pürtüklü |
pütürlü | renksiz | rугan | sapsarı | sarı |
sathi | simetrik | sivilceli | solgun | süssüz
| taptaze | tunç | tuzlu | ufak | üst üste | ya-
nık | yarı saydam | yumuşacık | yumuşak

derin • Dip. çamurlu | kilometrelerce **de-
rin dondurucu** • Bozulabilecek yiye-
cekleri niteliklerini bozmadan çok düşük
ısılarda dondurarak uzun süre saklamak
için kullanılan buzdolabı, donduraç,
dipfriz. *devasa*

derinleşme • Derinleşmek durumu. finan-
sal | ideolojik

derinlik • Bir şeyin dip tarafının yüzeye,
ağza olan uzaklığı. • *fizik* Bir cismin en
ve boy dışındaki üçüncü boyutu. • *me-
caz* Bir konunun veya durumun özü. •
mecaz En duyarlı nokta. *sonsuz* | *felsefi*
| *psikolojik* | *uçsuz* | *değişmez* | *düşünsel* |
nihayetsiz | *baş döndürücü* | *meçhul* | *uç-
suz bucaksız* || anlamlı | anlaşılmaz | ateş-
li | bucaksız | bütünsel | çamurlu | dikenli
| duygusal | engin | esrarengiz | esrarlı |
fıkrî | gizemli | hudutsuz | inanılmaz | ka-
ranlık | ~ kokulu | loş | muhteşem | muz-
lim | nedensiz | olanca | ruhani | ruhsal |
sistematik | suskun | ~ süreli | yapışkan |
~ yüklü | yüzeysel

derişme • *mecaz* Yoğunlaşma. anlamsal

derleme • Derlemek işi, tedvin. ~ adlı |
Almanca | ~ başlıklı | Gürcüce | ~ isimli |
kapsamlı | nefes kesici | oylumlu | özenli
| yetkin

derman • Güç, takat, mecal. • *mecaz*
Çıkar yol, çare. *manevi* || ~ dolusu **der-
mansızlık** • Bitkinlik, hazine

dernek • Belirli ve ortak bir amacı gerçek-
leştirmek için kurulan yasal topluluk, ce-
miyet. ~ adlı | alakasız | aşırı | barışsever

| bilinmedik | demokratik | faal | insancı
| legal | münfesiş | ~ odalı | örgütlü | pa-
ravan | saçma sapan | solcu | vatansever
| yöresel

ders • Öğretmenin öğrenciye belirli bir
sürede verdiği bilgi. • Bu bilgi aktarımı
için ayrılan süre. • Öğrencinin öğren-
mek zorunda olduğu bilgi. • *mecaz* Bir
olayın bellekte bıraktığı öğretici iz, öğüt,
ibret. *seçmeli* | *uygulamalı* | *yarınki* | *ilk*
| *özel* | *teorik* | *kredili* | *uyduruk* | *bazı* ~ |
bütün ~ || İngilizce | İspanyolca | ağır |
ahlaki | ahlaklı | ayrı | belığ | bugünkü
| centilmence | ~ çeşitli | diğer | dinî | doğ-
ru dürüst | doyurucu | ~ düzeyli | farklı |
Farsça | gayriciddi | gerekli | hayati | hu-
susi | ~ ilgili | ilmî | kahrolası | ~ konulu |
Korece | kuramsal | Latince | ~ milyonluk
| muadil | muhtemel | mühim | müzikli
| ~ onaylı | onuncu | oryantal | önemli |
~ özlü | pahalı | realist | Rusça | sabahki |
sevgisiz | silahsız | ~ sonraki | sosyolojik
| sözel | sözlü | tüm ~ | umumi | uzunca |
~ yönelik | Yunanca | zorunlu **ders kita-
bı** • Bir dersin öğretimiyle ilişkili olarak
hazırlanan ya da seçilen herhangi bir ki-
tap. dualı **ders notu** • Eğitim amacıyla
derslerde kullanılmak üzere hazırlanmış
görsel veya yazılı malzeme. **açıklamalı**
dershane • Öğrencilere okul dışında
para ile ders veren özel kuruluş. ~ kişilik
| özel

dert • Üzüntü. • Hastalık. • *mecaz* Sorun,
kaygı. *devasız* | *bunca* | *bütün* ~ | *der-
mansız* | *bir alay* | ~ *esası* | *dayanılmaz* |
dünyevi | *mahrem* | *gizli* || akşamki | an-
laşılmaz | apayrı | asıl | aynı | ayrı | başka
| belli başlı | bilinmez | ~ bin | bin türlü
| bir | bir sürü | biricik ~ | birincil | birta-
kım ~ | bu | çaresiz | etnik | feci | fena |
hangi | hiçbir | hususi | iğrenç | irili ufaklı
~ | kardeşçe | kronik | lüzumsuz | maddi
| ~ mahsus | manevi | milletlerarası | mu-
azzam | müzmin | nice ~ | olağan | öteki
| şahsi | tehlikeli | ~ temelli | toplumsal
| tükenmez | ~ türlü | ufacak | yüzeysel

dert ortağı • *mecaz* Aynı derdin sıkıntısı içinde bulunanlardan her biri. **sabahki**

dertleşme • Dertleşmek işi. **kısacık**

derviş • Bir tarikata girmiş, onun kural-larına ve törelerine bağlı kimse, alperen. • *mecaz* Yoksulluğu, çilekeşliği benimsemiş kimse. • *mecaz* Alçak gönüllü ve her şeyi hoş gören kimse. *gezgin* | *deli* | *postsuz* || *abasız* | *akılsız* | *alçak* | *bohem* | *cezbeli* | *çağdaş* | ~ *çehreli* | ~ *çubuklu* | *garip* | *gezginci* | ~ *içici* | ~ *içli dışlı* | *kurnaz* | *kürklü* | *modern* | *senli benli* | *sönük* | *şöhretsiz* | ~ *takılı* | ~ *tutulmuş* | *yalancı* | *yaşlıca* | ~ *yürekli*

derya • *eskimiş* Deniz. *uçsuz bucaksız* || *bucaksız* | *cihanşümül* | *nihayetsiz* | *yedi*

desen • Tahta, çini, kumaş, kâğıt vb. yüzeylerin üzerine yapılan çizim. *geometrik* | ~ *çiçekli* | *yaldızlı* | *rengârenk* | *batık* || *açıklayıcı* | *asimetrik* | ~ *çeşitli* | ~ *çubuklu* | *emprime* | *göz alıcı* | *güllü* | ~ *karışık* | ~ *kayan* | *manyetik* | *muntazam* | *orijinal* | *oval* | *özenli* | *pastel* | *sarmal* | *simgesel* | *şarap rengi* | *üzümlü* | *verev*

desibel • *fizik* Ses şiddetini gösteren birimin onda biri. **doksan**

despot • Bir ülkeyi zora ve baskıya dayanarak yöneten kimse. *feodal* | *yamyam* **despotizm** • Despotluk, istibdat. *bütün* ~ | *hiyerarşik* **despotluk** • Despot olma durumu, istibdat, despotizm. *aşırı* | *iğrenç*

destan • *edebiyat* Tarih öncesi tanrı, tanrıça, yarı tanrı ve kahramanlarla ilgili olağanüstü olayları konu alan şiir, epope. *epik* | *ölümsüz* || *acıklı* | *alaylı* | *ayrıntılı* | *belalı* | *benzer* | *büyük* | *dolgun* | *haması* | *manzum* | *mitolojik* | *nice* ~ | *ölüm dirim* | ~ *programlı* | ~ *sayfalık* | *sinematografik* | *sürükleyici* | *şanlı* | *şerefli* | *ulusal* | *umutlu* | *ünlü* | *yaldızlı* | *yanık* | *yersiz* | ~ *yollu*

deste • Cinsleri aynı veya birbirine yakın olan şeylerin bir arada bağlanmış, de-

met, bağlam. • *matematik* Aynı cinsten onluk bir küme. ~ *dolu* | ~ *liralık* | *öfkeli*

destek • Bir şeyin yıkılmaması için konulan eğik veya düz dayak, payanda. • *askerlik* Bir birlik için sağlanan yardım veya koruma. • *mecaz* Maddi ve manevi yardımcı, dayanak. • *mecaz* Yardım. *lojistik* | *psikolojik* | *sembolik* | *parasal* | *manevi* | *özverili* | *örgütsel* | *sistematik* | *koşulsuz* | *maddi* | *duygusal* | ~ *ödeme-li* | *büyük* | *siyasal* | *toplumsal* || *azami* | *azimli* | *biçimsel* | *cevabi* | *çevresel* | *çok yönlü* | *deneysel* | *dış* | *dolaylı* | *dolaysız* | ~ *dönük* | *dramatik* | *edilgin* | *ekonomik* | *ezici* | *faal* | *gayriresmî* | *gerekli* | *görece* | *göreceli* | *göstermelik* | *hararetli* | *ikiyüzlü* | *ilkesel* | *illegal* | *inançlı* | *isteksiz* | *kallavi* | *kararlı* | *kavramsal* | *keyifli* | *komple* | *kurumsal* | *legal* | *mali* | *meşru* | ~ *milyarlık* | *mutedil* | *optimum* | *ön* | *örgütlü* | ~ *planlı* | *romansı* | ~ *sistemli* | *sivil* | *sınıfsal* | *somut* | *sosyal* | *sosyal psikolojik* | *stratejik* | ~ *şartlı* | *tamamlayıcı* | *yasal* | *yatay* | *yeterli* | *yönetimsel* | *yurt içi* | *zaman bilimsel* | *zımni* **destek**

hizmeti • Müşteri hizmetleri. *lojistik*

destekçi • Destek veren, destek olan kimse. *dolaylı* | *gözü kara* | ~ *hevesli* | *kaygılı* | *sivil*

destekleyici • Destek veren, destek olan kimse ya da kurum, sponsor. *ideolojik* | *son derece*

destroyer • *askerlik* Muhrip. *zırhlı*

deşarj • *mecaz* Rahatlama. *parasempatik*

detay • Ayrıntı. *fonksiyonel* | *minicik* || *anatomik* | *asimetrik* | *erkeksi* | *feminen* | ~ *ilgili* | *kadınsı* | *krom* | *kürk* | *nostaljik* | *özenli* | *saçma sapan* | *ufacık tefecik* | *üç boyutlu*

detektif • Suçları soruşturmak ve suçluları yakalamakla görevli polis. *değme* | ~ *ne-denli* | ~ *yeminli*

deterjan • Petrol türevlerinden elde edilen, temizleme özelliği bulunan, toz, sıvı

veya krem durumunda olabilen kimyasal madde, arıtıcı. ~ *kiloluk* | *orta boy* || bük-
yük boy | ~ *özlü*

determinant • *matematik* Birkaç bilinmeyenli birinci dereceden eşitlik sistemlerini çözmede kullanılan yardımcı cebirsel anlatım. *minör* **determinizm** • *felsefe* Belirlenimcilik. *ilmî*

dev • Korkunç, çok iri ve olağanüstü güçlü masal yaratığı. ~ *başlı* | *acımasız* | *başına buyruk* | ~ *ayaklı* || açgözlü | azgın | bir çift | birer | ~ *derili* | ~ *dilli* | *hisli* | *homurtulu* | *iki yüzlü* | ~ *kalpli* | *karanlık* | ~ *kiloluk* | *koca* | *korkunç* | *koskocaman* | ~ *saçlı* | *saçlı sakallı* | *simsiyah* | *sonsuz* | *ulu* | *ürkütücü* | *yaman*

deva • İlaç, çare. *birebir* || dededen kalma

devalüasyon • *ekonomi* Değer düşürümü. ~ *oranlı* | *maksi*

devam • Sürme, sürüp gitme, kesilmeme, bitmeme. *mantıksal* || *siyasi* | ~ *türlü* **devamlılık** • Devamlı olma durumu, süreklilik. *çizgisel* | *mantıksal* **devamsızlık** • Devam etmeme durumu, süreksizlik. *mazeretsiz* | *özürsüz*

deve • *hayvan bilimi* Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan (*Camelus*). *dişi* | *hörgüçlü* | ~ *namlı* || ~ *ayaklı* | *bir yığın* | *bodur* | *büyük* | *çifte* | *çobansız* | *emektar* | ~ *ge-len* | ~ *gömlekli* | *kahverengi* | *kambur* | *kurbanlık* | *olgun* | *perakende* | *realist* | *sağmal* | *salma* | *tekmil* ~ | ~ *tüylü* | *uzun* | ~ *yüklü* **deve hamuru** • Yenilmesi ve sindirilmesi güç yiyecek. *lezzetli* **deveci** • Deve sahibi, deve kiralayan kimse. *silik* **deve kuşu** • *hayvan bilimi* Kısa kanatları uçmaya elverişli olmayan fakat uzun bacaklarıyla çok hızlı koşabilen iri bir kuş (*Struthio camelus*). *küçük* *çapta*

devingenlik • Hareketlilik. *rüzgârlı* | *sancılı*

devini • Hareket. *kesintisiz*

devinim • Devinme işi, hareket. • Bir toplumdaki olayların ana özelliğini, varlık biçimini belirleyen toplumsal süreçlerin bütünü. • *felsefe* Bir ruh durumundan başka bir ruh durumuna geçiş. • *felsefe* Bir düşünce sürecinin başlaması, hareket. *toplumsal* | *içgüdüsel* || *adaletsiz* | *beceriksiz* | *bilinçsiz* | *çalıntı* | *çarpıntılı* | ~ *çeşitli* | *dehşet* | ~ *dönük* | *evcil* | *garip* | *mekanik* | ~ *örülü* | *politik* | *ritmik* | *sair* ~ | *sert* | *sonsuz* | *şiişel* | *tutuk* | *ustalıklı* | *uyumlu*

deviniş • Devinme işi. *ani* | *sıkıntılı*

devir • Kendine özgü bir özellik taşıyan zaman parçası, dönem, çağ. • Dönme, dönüş hızı. *düşük* | *muayyen* | *buhranlı* | ~ *asırlık* | *romantik* | *o* | *anlı şanlı* | *haşmetli* | ~ *evvelki* | *jeolojik* | *disiplinli* || *aktif* | *analog* | *ateşli* | *azametli* | *bedbaht* | *bütün* ~ | *çetin* | *çok partili* | ~ *dolu* | *fena* | *geçici* | *güç* | *hangî* | *Helenistik* | *heybetli* | *hiçbir* | *hummalı* | *istikrarlı* | *kalkolitik* | *kanlı bıçaklı* | ~ *karışık* | *kızıl* | *kudretli* | *muahhar* | *muhayyel* | *muhteşem* | *müstebit* | *neolitik* | *optimum* | ~ *önceki* | ~ *senelik* | *son* | *statik* | *tarihi* | *tekmil* ~ | *trajik* | *uzunca* | *yakın* | *yapıcı* | *yaratıcı* | *yüksek* | ~ *zıt*

devlet • *hukuk*, *toplum bilimi* Toprak bütünlüğüne bağlı olarak siyasal bakımdan örgütlenmiş millet veya milletler topluluğunun oluşturduğu tüzel varlık. • Bu tüzel varlığın yönetim organları. • *meccaz* *Büyükölük*, *mevki*. *bağımsız* | *üniter* | *süper* | *teokratik* | *Batılı* | *federatif* | *demokratik* | *laik* | *federe* | *hantal* | *Avrupalı* | *diğer* | *ulusal* | *bürokratik* | *totaliter* | *uydurma* | *galip* | *birinci sınıf* | *liberal* | *garantör* | *yepyeni* | *yeni* | *güçsüz* | *ecnebi* | *saldırgan* | *elektronik* | *müstakil* | *sosyal* | *çağdaş* | *Türki* | *hükümran* | *tarafsız* | *müstakbel* | *merkezî* | *komşu* | *büyük* | *güçlü* | *yabancı* | *revizyonist* | *tecrübesiz* | *konfedere* | *eşit* | ~ *ilgili* | *federal* | *koskoca* | *meşru* | *güvensiz* | *konfederatif* |

zorba | fonksiyonel | sıkıntısız | ~ temelli | müttefik | buyurgan | ~ asırlık | medeni | normal | ~ yolsuz | hür | işgalci | yüce | modern | ~ otoriter | ~ alakadar | birleşik | göçebe | yenik | ~ yapılı | küçük | hangi | bağlantısız | sahildar | ikinci sınıf || ahlak dışı | arkaik | asri | Asyalı | aydınlık | ayamaz | ayrı | ~ bağlantılı | bahtiyar | barbar | barışsever | basiretsiz | başlıca | beş | bir düzine | ~ bir numaralı | ~ birçok | birer | bıçaklı | cihangir | çağcıl | ~ dayalı | derin | ~ dilli | ~ dinli | dinsiz | disiplinli | dost | ~ doyuran | dördüncü | düşman | emniyetli | ~ eriten | feodal | fiilî | ~ haiz | herhangi bir | hilekâr | huzurlu | hümanist | ihtiyatlı | iki | iktisadi | insancı | insancıl | isyancı | itibarlı | ~ kalan | kibirli | ~ kırıcı | koca | ~ kopuk | kozmopolit | köktenci | kudretli | kutsal | kuvvetli | ~ layık | liyakatli | mağlup | mantiki | minimal | muasır | muazzam | muhalif | mukaddes | mürekkep | müstebit | ~ müstenit | müterakki | ~ müteşekkil | nüfuzlu | onlarca | otokrat | otonom | özerk | palavracı | paranoyak | parasız | pastörize | pejmürde | peyk | sefil | serseri | sevgili | ~ soysuz | söz konusu | suni | şanlı | ~ tam | tecavüzkâr | tekçi | tekelci | teknolojik | toplu | uygar | üçlü | ümmetçi | ütöpik | varlıklı | vasıtalı | yansız | yapay | yarı resmî | yekpare | ~ yıllık | yoksul | ~ yüzyıllık | zayıf | âciz **devlet adamı** • Devlet yönetiminde söz sahibi kişi. ilerici | vakur | basiretsiz | kültürlü | haysiyetli || ahlaklı | akıllı | Asyalı | Avrupalı | Batılı | ~ bilmiş | bitaraf | bıyıklı | cevval | deneyimli | gerçekçi | idealist | ~ karakterli | kelli felli | ~ mamur | sanatsever | saygıdeğer | tanınmış | ünlü | varlıklı | vizyon sahibi | yabancı | yapıcı **devlet düzeni** • Devletin yönetim şeklinin ürünü olan kurallı durumlar. teokratik || liberal **devlet adamlığı** • Devlet yönetimine direkt olarak katılan ve devlet ile ilgili konularda karar verme, fikir beyan etme ve oylamalara katılma yetkisine sahip olan kişilik. sorumsuz **devlet anlayışı** •

Devletin yönetim anlayışı. üniter || içe kapanık | militarist **devlet bakanı** • Bazı resmî kuruluşların yönetimini başbakan adına üstlenen hükûmet üyesi. ~ mesul || görevli **devlet başkanı** • Yönetim şekline göre devletin en üst yöneticisi. Afgan | demir yumruk | diktatör | dirayetli **devlet biçimi** • Devletlerin idare şekli. teokratik **devlet büyüğü** • Devletin önde gelen kimselerinden biri. falanca | ileri görüşlü | yetkisiz **devlet geleneği** • Türk milleti gibi ulusların devlet kurma ve yönetebilme kabiliyeti. buyurgan | üniter **devlet görevlisi** • Memur. asık suratlı **devlet harcaması** • Kamu harcamaları, bütçe. verimsiz **devlet işletmesi** • Devletin tekelinde olan ticari amaçlı kurum ve kuruluşlar. verimsiz **devlet kurumu** • Devlet dairesi. biricik ~ **devlet memuru** • Devlet görevlisi. ~ gelirli || bıkın | ~ kadrolu **devlet modeli** • Devlet sistemi. üniter || federe **devlet okulu** • Millî Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumu. bakımlı | ~ farksız **devlet sanatçısı** • Sanata olan katkıları ve yaptıkları hizmetler sonucunda bazı sanatçılara Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından verilen unvan. çiçeği burnunda **devlet siyaseti** • Devletlerin iç ve dış politikada uyguladıkları yöntem. üniter **devlet tahvili** • Bir yıl ve daha uzun vadeli piyasaya sürülen devlet iç borçlanma senedi. ~ faizli | ~ iskontolu || ~ endeksli **devlet tecrübesi** • Devlet adamlarının isabetli kararlara imza atmasını sağlayan düşünüş biçimi. engin **devlet yapısı** • Devletin yönetim esaslarının tamamı. üniter || federe | korporatif | mevcut **devletçik** • Küçük devlet. ~ dönük | mikro | ufak tefek **devletçi** • Devletçilik anlayışını benimsemiş kimse ya da kurum. kökten | mutedil || ~ kafalı **devletçilik** • Bir milletin yönetimle ve ekonomiyle ilgili işlevlerinin devletçe birleşik bir yönetim altında bütünleştirilmesi siyaseti ve öğretisi, erkincilik karşıtı. kökten | mutedil

|| ceberut | ~ dönük | ekonomik | iktisadi
| ~ kalan | siyasi **devletli** • *tarih* Osmanlı
Devleti'nde paşa, vezir vb. devlet adam-
larına verilen unvan. *sefih*

devran • *eskimiş* Dünya. • *eskimiş* Zaman,
çağ. azametli | ebedî

devre • Belirlenmiş zaman dilimi. • Elek-
trik düzeneği. *ateşli* | *muayyen* | *birinci*
|| ~ asırlık | azgın | bağımsız | bahtiyar |
başarılı | belirli | beşinci | buhranlı | ~ ev-
velki | hassas | kemirici | kritik | ~ lambalı
| madenî | müsavi | müstesna | öyle | ~
özlü | ~ paralel | parlak | pozitif | ~ sene-
lik | tatlı | usandırıcı | üzüntülü | verimli
| ~ yıllık

devrilme • *mecaz* Kötü duruma düşme. ki-
şisel | toplu

devrim • Belli bir alanda hızlı, köklü ve
nitelikli değişiklik. • İhtilal. • *eskimiş*
İnkılap. *sınıfsal* | *demokratik* | *liberal* |
ulusal | ~ *esaslı* || ~ *dayalı* | *fikrî* | *so-*
yal | *kansız* | *neolitik* | *entelektüel* | *tek-*
nolojik | *bilimsel* | ~ *bilinmeyen* | *gerici*
| *kültürel* | *endüstriyel* | *cinsel* | *köklü* |
atonal || ~ amaçlı | antiemperyalist | ba-
şarılı | başlıca | başta | benzeri | biçimsel
| bilinçsiz | bunca | düzenli | efsanevi |
erkenci | etkileyici | genç | gıcır | gıcır
gıcır | gürültüsüz | harikulade | huzurlu
| ideolojik | ~ nitelikli | ~ önceki | öteki
| piç | politik | pozitif | radikal | sağcı |
siyasi | sözde | şanlı | teknik | ~ temelli
| tepeden inme | tutarlı | ~ tür | yaratıcı
| yitlik | ~ yönelik | yönetsel **devrimci** •
Belli bir alanda hızlı, köklü ve nitelikli
değişiklik yapan kimse. • Devrim yapan
veya devrime bağlı olan kimse, ihtilalci.
profesyonel | *demokratik* | ~ *esaslı* | *yaş-*
lı || ateşli | gerçekçi | gözü kara | kara |
karşı | namuslu | ödünsüz | politik | sa-
mimi | savaşı | sekte | sözde | ~ tam |
tepeden inme | ünlü | yakışıklı | ~ yasalı |
yetersiz | yetkili **devrim kuramı** • Dev-
rimlerin teorik, kuramsal yönü. *sınıfsal*
devrim modeli • Model olarak ele ali-

nan devrim yapısı. *sınıfsal devrimcilik*
• Belli bir alanda hızlı, köklü ve nitelikli
değişiklik yapma. • *eskimiş* İnkılapçılık.
profesyonel || ateşli | ideolojik | sosyal |
tepeden inme

devriye • Gezici güvenlik birimi, ekibi.
motorize | ~ *kışılık* || bisikletli | değişmez
| gezici | muntazam | normal **devriye**
туру • Temelde önleyicilik ve caydırı-
cılık esas alınarak polisin cadde ve so-
kaklarda, halka açık yerlerde üniformalı
olarak devriye hizmeti sunması. *rutin*

devşirme • Devşirmek işi. • *tarih* Yeniçe-
ri Ocağına bu yolla alınan çocuk. alçak |
azgın | hain | seyirlik

deyim • Genellikle gerçek anlamından az
çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşı-
yan kalıplaşmış söz öbeği, tabir. *yaygın*
| *bugünkü* | *beylik* | *yöresel* | *diğer* | *na-*
dide | *amiyane* | *klasik* | *gülünç* | *Latince*
|| ağdalı | alfabetik | alışılmış | bilinen |
bir sürü | birtakım ~ | büyüü | çelişik |
edepli | eski | ~ ilgili | ılımlı | kalıplaşmış
| ~ kalma | Kazakça | kısa | kıskırtıcı | kli-
şe | kopkoyu | kullanışlı | moda | ruhsuz
| siyasal | ~ spesifik | teknik | yabancı |
yakası açılmadık | ~ yaraşır | yerli | zehir
zemberek | zorlama

deyiş • Deme, söyleme işi. • Söyleme bi-
çimi, anlatım biçimi, üslup. • *edebiyat*
Halk şiiri, halk türküsü. *yaygın* | *başka*
| *diğer* | *eşsiz* | *Latince* || akıcı | amiyane
| arı | bayağı | bilimsel | bugünkü | çe-
lişkili | dengeli | ~ dopdolu | edebiyatça
| etkileyici | Farsça | ~ formüllü | geniş
| gösterişli | gözü kapalı | güzel | iyim-
ser | kapsamlı | oturaklı | ozanca | ölçülü
| ~ özlü | sade | seyirlik | süratli | şiirsel
| tumturaklı | uydurma | ünlü | veciz | ~
yatkın

deyyus • *hakaret yollu* Karısının veya ken-
disine çok yakın bir kadının iffetsizliğine
göz yuman kimse. ~ *yapılı* || aşağılık | bir
paralık | delibozuk | ~ dişli | hinoğluhin

| kırçıl | korkak | ~ paralık | pis | sapık | yüreksiz

dezenformasyon • Bilgi çarpıtma. **kesif**

dırdır • Bezginlik verecek biçimde söylenen söz. **gündelik dırdırcı** • Bezdirici söz etme alışkanlığı olan, geveze, yerli yersiz konuşan kimse. **sabahki**

dış • Herhangi bir cisim veya alanın sınırları içinde bulunmayan yer, hariç, iç karşıtı. ~ **kapanık** | kilometrelerce **dış politika** • Bir devletin sınırları ötesindeki devletlere uyguladığı siyaset. **haysiyetli** | çok yönlü | aktif | haysiyetli | basiresiz || alternatifli | dirayetli | egoist | ~ endeksli | koordine | macerasız | ~ programlı | ritmik | tanınmış | teslimiyetçi **dış siyaset** • Bir devletin sınırları ötesindeki devletlere uyguladığı siyaset. **hayalî** | **usturuplu dış borç** • ekonomi Devletin veya çeşitli kuruluşların dış ülkelerden kredi yoluyla sağladığı borç. ~ **garantili** || kısa vadeli **dış dünya** • felsefe Bilinçten bağımsız olan, bilincin dışında var olanların hepsi. **gümrah dış etmen** • Fiziksel ve sosyal çevrede bulunan ve insanları etkileyen uyarıcıların tümü. **dokunsal dış görünüm** • Fiziksel görünüm. **karizmatik** || mavimsi **dış görünüş** • Fiziksel görünüş. biçimsel | ~ kabuklu | karakteristik | kurumsal | mütebessim **dış güç** • Bir şeye dışarıdan etki eden güç. **mitolojik dışa vurum** • Ruhsal olayların belirgin göstergelerle aktarımı. ~ elverişli | statü-kocu

dışkı • biyoloji Sindirim sonunda anüs yoluyla dışarıya atılan besin artığı, kaka, bok, büyük abdest, kazurat. **açık sarı** | beyazımsı | kahverengimsi | mikroplu | sümüklü **dışkılama** • Dışkılamak işi. il-tihaplı

dışlama • Dışlamak işi. **kategorik**

dışlanmışlık • Dışarıda tutulmak, bir yere veya topluluğa alınmamak. **yakıcı**

diaspora • Herhangi bir ulusun veya inanç mensuplarının ana yurtları dışında azınlık olarak yaşadıkları yer. ~ **bihaber**

dibek • Taştan veya ağaçtan yapılmış büyük yük havan. **nakışlı** || büyük | işlemeli | mermer | mirî

didaktizm • Bilgi ve akıl vermek kastı taşıyan edebî eserlerin tamamı için söylenen bir içerik özelliği. **kati**

didiniş • Didinme işi. **aralıksız**

didinme • Didinmek işi. **ebedî** | heyecanlı | ~ senelik | usandırıcı | yoğun

didişme • Didişmek işi. **anlaşılmaz** | **çetin** | devamlı | **ayaklı**

diferansiyel • Dönemeçlerde otomobilin iki arka tekerleğinin ayrı hızla dönmesini sağlayan bir dişli aygıt. **kilitli**

dikbaşlılık • Dikbaşlı olma durumu, dik-kafalılık. **yaban**

dikdörtgen • matematik Açıları dik olan paralel kenar, mustatıl. **yatay** || içi boş | kurşun rengi | ~ oranlı | ~ yatık

diken • Bazı bitkilerin dal, yaprak, meyve kabuğu vb. bölümlerinde ve bazı hayvanların derisinde bulunan sert, ucu sivri ve batıcı çıkıntılardan her biri. **kuru** | **mavi** | **pembe** || arsız | asimetrik | binbir | ıslak | ~ kalma | körpe | küstah | paslı | pür | ~ renkli | sarı | sert | sivri | şu | titrek

dikili taş • Önemli bir olayın durumu veya bir zaferin anısı için dikilmiş tek parça yüksek taş, obelisk. **tek**

dikiş • Dikme işi. • Giysi üzerinde gözle görülen dikilmiş iplik yolu. • Giysi dikme işi, terzilik. **bol** | **gevşek** | **metamorfik dikiş kutusu** • Dikiş malzemelerinin bulunduğu kutu. **sedefli dikiş makinesi** • Dikiş dikme işlerinde kullanılan, kol veya elektrik gücüyle çalıştırılan alet. ~ ayaklı

dikit • mineraloji Mağaralarda tavandan damlayan kireçli suların katılaşmasıyla

tabandan yukarıya doğru oluşan kalker birikintisi, stalagmit. **kül rengi**

dikkat • Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama, uyanıklık. • *mecaz* İlgi, özen. *pür* | *olanca* | *aşırı* | *gergin* | *tüm* ~ | *müthiş* | *samimi* || acayip | ~ ait | alelade | anaç | apayrı | atılgan | ayık | ayrı | ayrıcalıklı | bedensel | büyük | çekingen | çocuksu | daha bir | ehemmiyetsiz | estetik | ~ evvelki | fevkalade | huzursuz | hürmetli | ilerici | kesif | kesin | keskin | kıskanç | mihaniki | müşterek | nekes | olağanüstü | olgun | özenli | sabırlı | ~ saniyelik | sebatkâr | soğukkanlı | şaşırtıcı | şefkatli | teknik | titiz | ürkek | yapay | yerinde | zalim | zebun | ziyade

diklenme • Diklenmek işi. radikal

dikleşme • Dikleşmek işi veya durumu. maksimum

diklik • Dik olma durumu. acayip | küstah

dikme • Ahşap yapılarda pencere ve kapı yanlarına dikilen direklerden her biri. çapraz

dikta • Hiçbir şart olmaksızın körü körüne uyulması gereken buyruk. ~ dayalı | utanmaz

diktatör • Bütün siyasi yetkileri kendinde toplamış bulunan kimse. *gaddar* || ahmak | aptal | Asyalı | basiretsiz | entrikacı | kanlı canlı | kızıl | ~ markalı | sapık | süzme | ~ tam | yoz **diktatörlük** • Diktatör olma durumu. • Egemen ve mutlak siyasi bir gücün, bir veya birçok kişinin oluşturduğu bir yürütme organınca denetimsiz olarak yürütüldüğü siyasi düzen. • Bir diktatör tarafından yönetilen ülke. *monarşik* | *ilerici* || acımasız | amansız | askerî | azgın | benzersiz | kallesçe | katıksız | kişisel | mikro | şahsi | tek partili | totaliter | ~ yüzyıllık

dil • Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı. • İnsanların düşündüklerini ve duydukları-

nı bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban. • Çıkıntı. • İfade biçimi, tarzı. *yabancı* | *esprili* | *alaylı* | *mizahi* | ~ *çatal* | *şiiresel* | *yazınsal* | *gündelik* | *ortak* | *arı* | *alaycı* | *kıvrak* | *resmî* | *kendine özgü* | *yerel* | *tatlı* | *yalın* | *imgesel* | *doğal* | *eril* | *başka* | *yöresel* | *ayrı* | *günlük* | *füme* | *zehirli* | *destansı* | *sembolik* | *ulusal* | *akıcı* | *paslı* | *seyyal* | *pürüzsüz* | *kaygan* | *bilimsel* | *anlaşılmaz* | *uluslararası* | *özenli* | *yapay* | *sivri* | *kitapsız* | *çeşit çeşit* | *sade* | *üçüncü* | *uydurur* | *şirin* | *apayrı* | ~ *mahsus* | ~ *karışık* | *yeni* | ~ *özli* | *bambaşka* | *pembe* | ~ *uygun* | *mayonezli* | *ecnebi* | *aynı* | *ilkel* | *buğulu* | *zengin* | *sıcacık* | *ataerkil* | *açık seçik* | *tutuk* | *Türki* | ~ *duyulmamış* | ~ *arınmış* | *masalsı* | ~ *renkli* | *kökenli* | *süssüz* | *yaşamsal* | *münasip* | *geveze* | ~ *saygılı* | *dingin* | *kadınca* | *yerleşik* | *belagatli* | *sosyolojik* | *yapıcı* | *edebî* | *uydurma* | *ahenkli* | *küçücük* | *karma* | *nükteli* | *ihtiyatlı* | *bağımsız* | *kibar* | *kesin* | *bugünkü* | ~ *elverişli* | *sipsivri* | *seviyeli* | *üretken* | *kuşkulu* | *keyfi* | *basit* | *köklü* | *küstahça* | *alışılmış* | *mistik* | *savruk* | *karmakarışık* | *melez* | *ham* | *yapma* | *gizli* | *dizgesel* | *düzme* | *farklı* | *özel* | *sürükleyici* | *hangi* | *sarkık* | *tehditkâr* | *standart* | *fantastik* | *dokunaklı* | *hiçbir* | *keskin* | *felsefî* || aceleci | acıklı | acımasız | açıklayıcı | ağılı | ağlamaklı | ahenktar | aktüel | alçak gönüllü | alelade | anakronik | asil | aşağılayıcı | ~ aykırı | ayrı ayrı | ballı | başlıca | batık | Batılı | beceriksiz | belli başlı | ~ bezeli | biçimsel | ~ bilmiş | binbir | biricik | ~ bitişken | bunaltıcı | cesur | coşkun | ~ çağrışımlı | çapraşık | çatalı | çekingen | ~ çeşitli | çıtı pıtı | çocuksu | ~ dayalı | dev | devşirme | didaktik | dikenli | dikkatli | dilsiz | dinamik | diplomatik | dolambaçlı | dost | doyurucu | duru | ~ duyarlı | duyarlıklılı | duygusal | düşünsel | düzensiz | ~ düzeyli | efendice | eflatun | ~ egemen | eksiltili | eliptik | elmas | emektar | entel | Erme-

nice | esintisiz | eski | esrarlı | estetik | etkileyici | etkili | etkin | evrensel | ezik | fasih | gelişkin | ~ gelme | geri kalmış | gerilimli | göçebe | gösterişsiz | gururlu | güncel | hakaretamiz | haması | ~ heceli | herhangi bir | hikmetli | hususi | iç içe | iğneleyici | iğneli | ihtiyar | iki ~ katlı | ikiyüzlü | ileri | inandırıcı | işlevsiz | ırkı | ıslak | kadim | kadınsı | kahrolası | kalaylı | kalleş | kamçılı | karanlık | karmaşık | kaslı | katışksız | ~ kayan | kaygılı | kesik | kesik kesik | kimyasal | kinci | kişisel | kıpkızıl | kırmızısı | kışkırtıcı | kıyıcı | kızgın | kızıl | klasik | konuşkan | kop-koyu | ~ kopuk | korkunç | koskocaman | koyu koyu | ~ köpüklü | ~ kullanılmış | kutsal | küçük | lal | lanetli | mantıksal | matematiksel | matrak | meçhul | mekanik | militarist | millî | minik | mıymıntı | modern | mosmor | mutaassıp | muteber | mutedil | mücerret | müşterek | mütevazı | naif | nekes | normatif | olağan | ~ olanaklı | olgun | onca | otantik | ölçülü | ölçünlü | ölçüsüz | ~ önceki | örtük | ~ özentili | özerk | ~ özgü | özgün | özel | paranoyak | peltek | pervasız | pırıl pırıl | popüler | pürtüklü | rezilce | ritmik | sabahki | sağcı | sansürsüz | saygısız | ~ sayılı | seçmeli | senli benli | serinkanlı | sevimli | sihirli | simsiyah | sıcak | Sırpça | somut | soylu | sözel | sözlü | spiral | Süryanice | ~ süslü | şehvetli | şiirli | şımarık | ~ tanımaz | tanrısallık | tatlı sert | tatlıca | tatsız | tek | teknik | telepatik | temiz | temkinli | ~ tesirli | tıkalı | trajikomik | tutarlı | tüm ~ | uçucu | ufacık | umutlu | uyaklı | uyumlu | ücra | ülküsel | üstü kapalı | yanık | yapmacıksız | yaşlı | yavan | yaygın | ~ yazılı | yepyeni | yeric | yetenekli | yoksul | ~ yüklü | ~ zamanlı | zavallı | zehir zemberek **dil evreni** • Simgeler düzeneği. etkileyici **dil mantığı** • Dille ilgili tutarlı düşünceler, dil anlayışı. **gelişkin** | **titiz dil anlayışı** • Sosyal, dinî, siyasi hayatındaki gelişme ve gelişmeler doğrultusunda dilde görülen yansımalar, özellikler. **densiz dil**

bilgisi • Bir dilin ses, biçim ve cümle yapısını inceleyip kurallarını tespit eden bilim, gramer. *kendine özgü* || İngilizce | yabancı **dil eğitimi** • Bir kimsenin ikinci bir dili veya yabancı bir dili edinme ve uygulama süreci. **garantili dil kuramı** • Dille ilgili uygulamalardan bağımsız olarak ele alınan soyut bilgi. **çağdaş dil ortamı** • Bir kimsenin veya bir insan topluluğunun yaşayışını etkileyen dilsel etkilerin bütünü. **ayrı ayrı dil balığı** • *hayvan bilimi* Kemikli balıklar takımından, pullu, santimetre büyüklüğünde, yassı bir balık (*Solea vulgaris*). **kremalı | sütlü dilci** • Dil bilimci. • Dille ilgili araştırmalar yapan kimse. **amatör | arı dilcilik** • Dilcinin yaptığı iş. **arı dile gelişi** • Bir şeyin aktarılışı. **düşünsel dile getirişi** • Söylemek işi. ~ örtüsüz **dilsel dinamik** • Dinsel canlılık. **çetrefil dilsiz** • Ahraz. *ağızsız*

dilber • Alımlı, güzel kadın. ~ *ruhlu* | ~ *saçlı* || benli | boylu boslu | çekik gözlü | çıtı pıtı | değme | feraceli | ~ gözlü | kanı sıcak | kaşlı gözlü | ~ kirpikli | kızıl | nazlı | son derece **dilber böreği** • Bir çeşit hamur işi. *peynirli*

dilek • Bir kimsenin dilediği şey, istek, talep, temenni, rica, murat. *temiz yürekli* | *içten* || aynı | beyhude | ~ dönük | güçsüz | haksız | ~ ilişkin | kimi ~ | özenli | parıltılı | saf | ~ spesifik | üzgün | yegâne

dilekçe • Bir dileği bildirmek için resmî makamlara sunulan, imzalı ve adresli, pullu veya pulsuz yazı, istida, arzuhal. *günlü* | *pullu* | *pulsuz* | *imzalı* | *taahhütlü* || dehşetli | ferdî | gerekli | ~ havi | iadeli taahhütlü | ilk | imzasız | ~ istemli | mufassal | mukni | okunaklı | ~ sayfalık | ~ tarihli | ~ tasdikli

dilenci • Geçimini dilenerek sağlayan kimse. • *mecaz* Israrlı bir biçimde ve arsızca bir şeyi isteyen kimse. ~ *azade* | *ayaksız* || akrobatik | alil | aşağılayıcı | bakar kör | ~ bükük | cins cins | çeşit çeşit

| çolak | çoluklu çocuklu | ~ geceki | gerizekâlî | ~ giyimli | harikulade | kadınlı erkekli | ~ kafalı | kambur | kesik | kibar | kırmızı | ~ kıyafetli | kötürüm | mantolu | miskin | obur | pis | profesyonel | sahte | sapasağlam | sıradan | süfli | şımarık | teberli | tipik | topal | yapışkan | yeteneksiz **dilencilik** • Dilencinin yaptığı iş. ~ çeşit | günübirlik

dilim • Bir bütünden kesilmiş veya ayrılmış ince, yassı parça. • Belli ölçülere göre oluşmuş bölüm. • Kısım, bölüm, oran. *verev | sekiz | ~ yıllık ||* avantajlı | beş on | birer | düzgün | halka | ikişer | ince | iri | ışıltılı | kalın | kavunsu | ~ milyarlık | muntazam | ~ otuzluk | ~ saniyelik | seçilmiş | sosyoekonomik | yassı

dimaç • *eskimiş* Zihin. *körpe ||* bakir | cinai | genç

din • *din bilgisi* Tanrı'ya, doğaüstü güçlere, çeşitli kutsal varlıklara inanmayı ve tapınmayı sistemleştiren toplumsal bir kurum, diyanet. • *din bilgisi* Bu nitelikteki inançları kurallar, kurumlar, töreler ve semboller biçiminde toplayan, sağlayan düzen. • *mecaz* İnanılıp çok bağlanılan düşünce, inanç veya ülkü, kült. *sema- vi | eğri | laik | üç | resmî | gerici | hangi | ~ belli ||* akılcı | ateist | ayrı | belli başlı | beşerî | biraz | cihanşümül | çağdaş | dominant | dünyevi | düzme | edebî | eksiksiz | evrensel | farklı | ferdî | garip | herhangi bir | ~ ibaret | ilerici | ilkel | kadim | kendine mahsus | köktenci | kutsi | meçhul | mukaddes | müesses | mürtet | nasıl | ~ önceki | pagan | somurtkan | son | ~ sonraki | tanırsız | uydurma | yepyeni **din adamı** • *din bilgisi* Mesleği dinle ilgili işler olan görevli. açık fikirli | atanmış | besili | ~ fikirli | ~ kafalı | Ortodoks | ünlü **din bilgini** • *din bilgisi* Mesleği dinle ilgili işler olan görevli. fikirli **din dersi** • Din eğitimi. **seçmeli din devleti** • Dinî kurallara göre yönetilen devlet. **yoz din eğitimi** • Din içerikli eğitim. **seçmeli ||**

yeterli **din tüccarı** • Dini siyasi çıkarlarına göre kullanan kimse ya da kuruluş. **hinoğluhin din uzmanı** • Dinle ilgili her şeyi bilen kimse. ~ otoriter **dinci** • Dinî görüşleri her alana yaymak isteyen kimse. *kökten | aşırı ||* fanatik | göstermelik | mütedeyyin | sağcı | sahte | sekter **dincilik** • Dinci olma durumu. *kökten ||* aşırı | bağınaz | barbar **dindar** • Din inancı güçlü olan kimse. ateist | derin | doğal | ılımlı | makbul **dindarlık** • Dindar olma durumu, mütedeyyinlik. *budalaca | ~ çeşit | hoşgörüsüz* **dinsel inanç** • Bir dinî düşünceye gönülden bağlı olma. **nörotik dinselilik** • Dine ait olma durumu. *din- siz* **dinsiz** • Dinî inancı olmayan kimse. ~ ayaklı | bir alay | ~ çarıklı | erdemli | kuzeyli | ~ saçlı | solcu | şu

dinamik • *mecaz* Etki eden güç, kuvvet. *dış | makroekonomik | gerici | yatay ||* apayrı | ~ aşkın | dilsel | endüstriyel | mucizevi | somut | son derece | sosyal psikolojik | sosyoekonomik | sosyolojik | yurt içi

dinamizm • *mecaz* Canlılık ve hareketlilik. • *felsefe* Devimselcilik. *benzersiz | demografik | eşsiz | ideolojik | ihtiraslı | nefes kesici | ~ temelli | yeterli*

dinçlik • Dinç olma durumu, zindelik, mecal. ağırbaşlı

dingil • Tekerleklerin merkezinden geçen ve taşıtın altına enlemesine yerleştirilmiş mil, eksen, aks. *diğer*

dinginlik • Dingin olma durumu, durgunluk, sükûnet. *böyle | doyumsuz | ilençli | ıssız | şaşılası | tatlı | tekdüze*

dinleme • Dinlemek işi. *aktif ||* analitik | bilinmedik | isimsiz | itinalı | kanunsuz | ~ müteşekkil | ~ saatlik | ~ tür

dinlence • Tatil. yemekli

dinlenme Dinlenmek işi, istirahat. *beden- sel | derin | periyodik | pürüzsüz | ~ sa- atlık | ~ saniyelik* **dinlenme tesisi** • Şehirler arası yolculukta mola verilen yer.

günübirlik | irili ufaklı ~ **dinlenme yeri**
• Mola yeri. bulunmaz | sakin

dinleti • Sanat eserlerini bir topluluğa çalma veya söyleme, konser. **dörtlü** | ikili

dinleyici • Söylenen veya çalınan bir şeyi dinleyen kimse. *sevgili* ~ || aydınlık | azimli | bazı ~ | bir avuç | çekirdek | çok sesli | gencecik | kentli | kimi ~ | nice ~ | sıradan | ~ yüzlü

dinleyiş • Dinleme işi. acayip

dinozor • *hayvan bilimi* Dinozorlar takımından, boyu 20 metre kadar olabilen, ilk çağlarda yaşamış, günümüze fosilleri kalmış bir sürüngen. • *mecaz* Gelişmelere ayak uyduramamış, çağın gerisinde kalmış veya mevcut durumu korumak isteyen kimse. *etobur* | *ibikli* | *cüce* | ~ *parmaklı* | *otçul* | *üç parmaklı* || ~ ayaklı | ~ bacaklı | büyükçe | etçil | ~ gagalı | gencecik | huysuz | statükocu

dip • Oyuk veya çukur bir şeyin en alt bölümü. • Taban. • Kapalı bir yerin kapıya göre en uzak bölümü. *çamurlu* || *kerpiç* | sağ | şu | yaldızlı | yosunlu

diploma • Bir kimseye herhangi bir okulu veya öğrenim programını başarıyla tamamladığını, bir derece veya unvanı kullanmaya hak kazandığını, bir iş, sanat veya meslek dalında çalışabilme yetkisi elde ettiğini belirtmek için bir öğretim kurumu tarafından düzenlenip verilen resmî belge, icazetname, şehadetname. ~ *onaylı* || *afili* | *mühürlü* | ~ *nazır* | *resimli*

diplomasi • Uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü. • Yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı. *çok taraflı* | *ritmik* || amaçsız | ~ asırlık | becerikli | ~ katkı | klasik | mıncık mıncık | tecrübeli

diplomat • Dış politikayla uğraşan ve ülkesini temsil etmekle görevlendirilen kimse. *acemi* | ağırbaşlı | aristokrat | Avrupalı | biricik ~ | duygulu | göçebe | gör-güsüz | gözlüklü | ~ kafalı | kart | kıdemli

| kurnaz | maharetli | mıhlı | müstesna | mütevazı | Slovak | tehlikeli | ~ yıllık | zoraki **diplomatlık** • Diplomat olma durumu. *müthiş*

dipnot Metin içinde geçen herhangi bir bilgi ile ilgili olarak sayfa altına, çalışmanın sonuna konulan açıklama veya kaynak bilgisi, haşiyeye. *açıklayıcı* | *değişmez* | *kısacık* | ~ numaralı

dipsizlik • Dipsiz olma durumu. *bakir*

direk • Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek. • Sütun. *mermer* | *ahşap* || *bilcümle* | birkaç | ~ bükük | cansız | çakılı | çelik | çentikli | damalı | ~ dayalı | demir | dev | eğri | eğri büğrü | gürge | ilginç | incecik | ipince | kalın | ~ kaplı | orta | öfkeli | paslı | savatlı | sayısız ~ | somaki | tahta | taş | teleskobik | tılsımlı | tuhaf | upuzun | yakın | yiğit | yıkık

direksiyon • Taşıta istenilen yönü vermeye ve taşıtı belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan düzenek, yöneltç. ~ *kollu* | *fonksiyonel* | ~ *kademeli* | *ayarlı* | *parametrik* | ~ *kaplama* | ~ *havalı* || ~ hoparlörlü | maun | ~ sistemli **direksiyon simidi** • Sürücünün uyguladığı hareketle direksiyon milinin dönmesini ve sürüş yönünün değişmesini sağlayan alet. *ayarlı*

direktif • Yönerge. ~ alakalı

direktör • Yönetmen. *artistik* | *teknik* **direktörlük** • Yönetmenlik, müdürlük. faal

direnc • Dayanma, karşı koyma gücü, mukavemet. • *fizik* Bir nesnenin elektrik akımına karşı dayanma özelliği, mukavemet, rezistans. *örtük* || başarılı | hiçbir | içgüdüsel | matematiksel | olağanüstü | özgül | siyasal | statik | uykusuz | yatay

direniş • Direnme işi. *inatçı* | *asimetrik* | *kahramanca* || acımasız | aktif | amansız | bağınaz | barışçı | bilgece | edilgin | ey-

lemli | güçlü | korkunç | kupkuru | mahallî
| mantıksız | mistik | örgütlü | tutkulu

direnme • Direnmek işi. belirli | buğulu |
düşünsel | garip | kansız | kasıtlı

diretme • Diretmek işi, inat. basmakalıp

dirgen • *halk ağzında* Genellikle harman-
da sapları yaymaya yarayan demirden,
çatalı bir tarım aracı, diren. *çatal*

dirhem • *eskimiş* Okkanın dört yüzde biri-
ne eşit olan, 3,207 gramlık eski bir ağır-
lık ölçüsü. • *eskimiş* Bir tür gümüş para.
doksan | üç buçuk | yüz

diri • Yaşamakta olan, yaşayan, canlı, ölü
olmayan canlı. **ihtiyatlı** **dirilik** • Diri
olma durumu. atılgan | dolgun | dünkü |
kışkırtıcı | taşkın | yanıltıcı

dirlik • Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, ge-
çim. • Huzur, erinç. böyle | dokunulmaz
| duru

dirsek • Kol ile ön kol arasındaki eklem
arka yanı. • Giysi kolunda bu organa
denk gelen bölüm. çıplak | eldivenli | ke-
sik | kolsuz | pürüzsüz | sağ | sahipsiz

disfonksiyon • Bir organın ya da vücut
sisteminin işlevselliğindeki anormallik
ya da bozukluk. *jinekolojik*

disiplin • Bir topluluğun, yasalarına ve
düzenle ilgili yazılı veya yazısız kural-
larına titizlik ve özenle uyması durumu,
sıkı düzen, düzence, düzen bağı, zaptu-
rapt. • Öğretim konusu olan veya olabi-
lecek bilgilerin bütünü, bilim dalı. *mali* |
katı | *fiziksel* | *sert* | *sıkı* | *akademik* | *Batı-
lı* | *makroekonomik* | *adaletli* || bağımsız
| bazı ~ | bilimsel | ~ çeşitli | dayanılmaz
| dinsel | dış | estetik | felsefî | filozofik
| fiskal | gerekli | inanılmaz | korkunç |
kuramsal | ~ nitelikli | örgütsel | özel |
özenli | sözel | şaşmaz | ünsüz | ~ yaraşır

disk • *anatomi* İçinde jelatin benzeri mad-
de içeren omurlar arasındaki kapsüllü
yuvarlak yapı. • *fizik* İnce ve çapı olduk-
ça büyük teker şeklinde parça. • *bilişim*
Yoğun disk. ~ *kapasiteli* | *sabit* | *optik* ||

hastalıklı | kaliteli | ~ katmanlı | mikro |
minicik | tabakalı

disko • Diskotek. yazlık

dismenore • Günlük aktiviteleri engelle-
yecek kadar ağırlı âdet görme. *birincil* |
ikincil

distribütör • *teknik* Dağıtıcı. ~ *münhasır*
distribütörlük • Distribütörün yaptığı
iş, dağıtıcılık. ~ *münhasır*

diş • Çene kemiklerinin üstüne dizili, ısı-
rıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan
sert, beyaz organlardan her biri. • Çark,
testere, tarak vb. çentikli şeylerdeki çı-
kıntıların her biri. • Sarımsak dilimi, ka-
ranfil vb.nde dişe benzetilen tane. *çürük*
| *takma* | *sivri* | ~ *dolgulu* | *bembeyaz* |
seyrek | *ayrık* | *kazma* | *altın* | *beyaz* |
mantazam | *ak* | *iltihaplı* | *yırtıcı* | *ön* |
sağlam | *apseli* | *apak* | *yirmilik* | *eksik* |
paslı | *sapsarı* | *çürüksüz* | *zehirli* | *parlak*
| *fırlak* | *gömük* | *sipsivri* | ~ *çıkık* | *sarı* |
~ *çatal* | *dizi dizi* ~ | *sekiz* || alışılmış | alt
| ~ aralıklı | azgın | berrak | beş on | be-
şinci | bozuk | büyükçe | çarpık | çentik |
~ çerçevesi | ~ dökük | eksiksiz | ~ farksız
| fildişi | görünmez | harikulade | ikişer |
iri | ıslak | ~ kaplamalı | ~ kesen | kilitli
| kinli | kırık | kokmuş | köprülü | kusur-
suz | kutsal | kuvvetli | küçücük | küstah
| küt | ~ lekeli | limon sarısı | mübarek
| ~ noksan | prehistorik | protez | sancılı
| sarıca | simsiyah | sık | sım sıkı | son |
sorunsuz | şüpheli | tek | ufacık | üçüncü |
~ yansımali | yepyeni | yeşilimsi | yosunlu

diş ağrısı • Diş bölgesinde oluşan ağrı.

asabi | müziç **diş fırçası** • Dişleri temiz-
lemede kullanılan fırça. *pilli diş hekimi*

• *tıp* Diş, ağız bakımıyla ve hastalıklarıyla
uğraşan hekim, dişçi, diş doktoru, diş
tabibi. *kadrosuz* **diş kontrolü** • Diş sağ-
lığı için diş hekimine yaptırılan kontrol.

rutin diş macunu • Dişleri temizlemede
kullanılan macun. ~ *katkılı* | *naneli* | ~

sakızlı diş plağı • Diş taşının oluşumu-
na sebep olan tabaka. *bakteriyel diş eti*

• *anatomi* Diş köklerini kaplayan kalın kırmızımtırak et. *iltihaplı dişçi* • *halk ağzında* Diş hekimi. *bedava | konuşkan | seyyar diş eti bakımı* • Diş köklerini kaplayan kalın kırmızımtırak etin bakımı, kontrolü. *periyodik*

dişbudak • *bitki bilimi* Zeytingillerden, kerestesi sert ve değerli bir ağaç, demircik (*Fraxinus excelsior*). *çiçekli*

dişi • Kadın. *alımlı || afet | benekli | böyle | candan | canına düşkün | cesur | deminki | ~ düşkün | günahsız | kahpe | ~ kalan | merhametli | nazlı | saygın | ~ vücutlu | yapmacıklı | yüzlerce dişilik* • Cinselliğin özelliklerini ön plana çıkarma ve bundan yararlanma durumu. *arsız | bir tutam | dolgun | edilgin | hoyrat | sofistike*

dişli • Dişleri olan çark. *arızalı | irice | keskin | mahruti | sayısız ~*

diva • Sinema, tiyatro, müzik, dans, bale vb. sanatlara emek vermiş, alanında uzmanlaşmış ve tanınmış olan kadın sanatçı. *biricik ~ | inatçı | kaprisli divalık* • Diva gibi davranma. *ukala*

divan • *tarih* Yüksek düzeydeki devlet adamlarının kurduğu büyük meclis. • *edebiyat* Divan edebiyatı şairlerinin şiirlerini topladıkları eser. • *Sedir*. • *mecaz* Meclis. *yüce | uluslararası || ağır | ~ alakadar | basılı | genişçe | kadife | ~ kalan | kallavi | ~ kaplı | muazzam | ~ oymalı | rahat | uydurma | yastıklı divanhane* • Geniş sofa. *~ adımlık*

divit • *eskimiş* Hakkadaki mürekkebe batırılarak yazı yazmaya yarayan ve değişik uçları olan bir kalem türü. *pirinç | ~ sokulu*

diyalektik • Gerçekliği ve onun çelişmelerini incelemeye yarayan ve bu çelişmeleri aşmayı sağlayan yolları aramayı öngören akıl yürütme yöntemi, eytişim. *tarihsel || bireysel | değişmez | toplumsal*

diyalog • Karşılıklı konuşma. • Oyun, roman, hikâye vb. eserlerde iki veya daha çok kimsenin konuşması. • *mecaz* Anlaşma, uyum sağlama veya bu yolda çalışma. *dostça | saçma sapan | vurucu | esprili | gerilimli | ~ esaslı || açık saçık | açık yürekli | akıllara zarar | akşamki | basmakalıp | birebir | çarpık | didaktik | dingin | fantastik | hararetli | hazin | huzurlu | kafiye | kültürel | mahrem | masum | milletlerarası | orijinal | ~ özlü | ~ saniyelik | sempatik | sessiz | ~ sistemli | sıcak | sıradan | sözel | standart | sürükleyici | uyduruk | yaratıcı | ~ yazılı | ~ yoksun | zorlama*

diyar • Ülke. • *mecaz* Dünya. • *mecaz* Bazı nitelik veya değerleri taşıyanların çok bulunduğu yer, yurt. *meçhul | bamb başka | bilinmedik | mukaddes | uçsuz bucaksız || ayrı ayrı | bedbaht | ~ bilinmeyen | bilinmez | falan | gamlı | güneşli | harika | ihtişamlı | ıssız | karşıt | kelimesiz | mahcup | mistik | mübarek | ölümsüz | sisli | tekmiil ~ | yapayalnız | yazlık | yepyeni*

diyet • Sağlığı korumak veya düzeltmek amacıyla uygulanan beslenme düzeni, perhiz, rejim. *~ proteinli | mucizevi | posalı | bilinçsiz | yakıcı | ~ temelli | tuzsuz | süper | ~ eriten | tek yönlü | ~ kolesterolü || dolma | düzensiz | ~ gıdalı | kulaktan dolma | leziz | meyveli | ölümcül | saçma sapan | şok | uçuk diyet uzmanı* • Kişinin sağlığını korumak ve düzeltmek amacıyla beslenmesini düzene koymasını sağlayan kişi, diyetisyen. *ehliyetli diyet programı* • Diyet için hazırlanmış hangi öğünde, hangi yiyeceklerin tüketileceğinin yazdığı ve olumlu sonuç için takip edilmesi gereken program. *sıkı diyetisyen* • Diyet uzmanı. *mucit*

diz • *anatomi* Kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer. • Oturulduğunda uyluğun üst yanı. *sağ | ağırlı | yaralı || ameliyatlı | bitkin | ~ bükük | ~ dallı | dermansız | ~ kemikli | küçük | muntazam |*

ön | öteki | sabırsız | sakat | sargılı | sarkık | siska | sıyrık | sızılı | sol | ~ şalvarlı | yuvarlacık **diz kapağı** • *anatomi* Dizin diz kapağı kemiği ile kaplı bölümü. fır-lak | sızılı | yuvarlacık **dizlik** • Korumak amacıyla dize geçirilen şey. lastik **dizüs-tü** • Bilgisayarın her türlü donanımı ile küçültülerek taşınabilir duruma getirilmiş biçimi. ~ kaplama | ~ kumandalı | uzaktan kumandalı **dizüstü bilgisayar** • Dizüstü. ~ maliyetli | portatif

dizanteri • *tıp* Ağrılı ve kanlı ishalle be-liren, bağırsakta yaralara yol açan bula-şıcı, salgın hastalık, kanlı ishal. *amipli* || bakteriyel

dizayn • Tasarım. *tanrısal* || ~ çizgili | ye-nilikçi

dize • Şiirin satırlarından her biri, mısra. *yetkin* | *özgün* | *nefis* | *iki* || ~ ait | ba-ğimsız | bazı ~ | çarşaf çarşaf | doksan | dördüncü | elmas | etkileyici | falanca | geleneksel | gizemli | gizemsel | ~ heceli | ikişer | ilk | ışıltılı | kaba | karmakarışık | kimi ~ | öznel | romantik | ~ sayılı | sayı-sız ~ | sürüngen | tepeleme ~ | tumturaklı | uyaklı | uyumlu | vurucu | yanık | ~ yol-lu | ~ yüklü | zümrüt

dizel • Sıkıştırılmış hava içine püskürtülen yakıtla çalışan motor. *cimri* || ~ beygirlik **dizel motor** • Ateşleme işi buji yerine havanın sıkıştırılması sonucu elde edilen ısıdan yararlanılarak yapılan bir motor türü. ~ *silindirli* | ~ *beygirlik*

dizge • Bir bütün oluşturacak biçimde birbirine bağlı öğelerin bütünü, sistem. dilsel | eklemli | ikincil | matematiksel | yapay | yardımcı | yazınsal

dizgin • Gemin uçlarına bağlanarak hay-vanı yöneltmeye yarayan kayış. *sırmalı*

dizi • Herhangi bir bakımdan bir bütün oluşturan şeylerin tümü, seri. • Yan yana, art arda veya zaman sırasına göre sıralanmış birbiriyle ilişkili nesne veya olayların oluşturduğu bütün sıra. • *ma-*

tematik Değerleri artarak veya eksilerek art arda gelen terimler takımı. • *sinema, televizyon* Dizi film. *fantastik* | *cinli* | *ki-taplık* | *saçma sapan* | *yerli* | *abuk sabuk* | *yabancı* | *metrelik* | *aptal* | ~ *isimli* | ~ *ciltlik* || ~ adlı | agresif | alfabetik | an-siklopedik | ~ aralıklı | atonal | barışse-ver | basit | ~ bezeli | bilinen | ~ çekici | dandik | değişik | dizi dizi ~ | güncel | hareketsiz | ikinci sınıf | kaçınıcı | kapanık | kıpır kıpır | komik | ~ konulu | kurmaca | kurtlu | kuru | küçük çaplı | madensel | mantıksız | matrak | moleküler | mühürlü | mütevazı | nahif | naif | o | ölgün | pes-paye | polisiye | rakipsiz | sahte | salakça | sürükleyici | şiirsel | tematik | uyduruk | üçüncü | vezinli | vurdulu kırdılı | yoz | yöresel **dizi film** • *sinema, televizyon* Bölümler hâlinde yayımlanan ve çokluk-la aralarında konu bütünlüğü olan film, dizi, televizyon dizisi. *boktan* | *düzeysiz* | *vatansever*

diziliş • Dizilme işi. *aptalca* | *sistematik* | sözel

dizim • *dil bilgisi* Söz zincirinde birbirini izleyen ve belli bir birim oluşturan öğe-ler birleşimi, sentagma. *anlaşılma*

dizin • Bir kitabın veya derginin kişi, konu, yer adı vb. bakımından içindekileri yer numarasıyla belirten ve eserin arkasında yer alan alfabetik liste, endeks, indeks, fihrist. *sistematik* || *alfabetik*

DJ • (Disk Jockey) Müzik akışını kontrol eden, parça seçiminden ve parçalar ara-sı geçişlerden uyum sağlamakla görevli kimse. ~ *bir numaralı* ~

DNA • Bütün organizmaların ve bazı vi-rüslerin canlılık işlevleri ve biyolojik gelişmeleri için gerekli olan genetik ta-limatları taşıyan bir nükleik asit. *bakte-riyel*

doçent • Üniversitelerde profesörden ön-ceki basamakta bulunan öğretim üyesi. *yardımcı* | ~ *şapkalı* | *ukala* || *çiçeği bur-*

nunda | ~ dökük | eylemsiz | genç | güzide | klasik | uzatmalı

dogma • Belli bir konuda ileri sürülen bir görüşün sorgulanamaz, tartışılmaz gerçek olarak kabul edilmesi. *dinsel* || *demode* | *diğer* | *mukadder* | *psikolojik*

doğa • Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat, natür. • İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış, doğal yapısını koruyan çevre, tabiat. • *mecaz* Bir kimsenin eğilimlerinin, içgüdülerinin hepsi, huy. *yabanıl* | *bakir* | *uçsuz bucaksız* | *düşünsel* | *eşsiz* | *ıssız* | *canlı* | *benzersiz* | *vahşi* || *acımasız* | ~ alt | arı | *artistik* | *asimetrik* | *bencil* | *bilcümle* | *cıvıl cıvıl* | *coşkun* | *çıplak* | *devingen* | *dingin* | *do-yumsuz* | ~ *do-yuran* | *el değmemiş* | *etkin* | *ferah* | *güneşli* | *harikulade* | ~ *hevesli* | *ihtirashlı* | *ilkel* | *inançlı* | *inanılmaz* | *inatçı* | *insansız* | *karamsar* | *katkısız* | *mucizevi* | *muhteşem* | *nefes kesici* | *otantik* | *ölüm-süz* | *tekmil* ~ | *yakıcı* | *yemyeşil* | *yıpratıcı* | *yontuk* **doğa güzelliği** • Doğanın sahip olduğu güzellik. *eşsiz* | *tarifsiz* **doğa olayı** • Doğada oluşan deprem, tsunami vb. olaylara verilen genel ad. *kaprisli* **doğa parçası** • Doğaya ait olan yerler. *eşsiz* **doğasever** • Doğanın kirlenmesine ve tahrip edilmesine karşı çıkan kişi. *dürbünlü*

doğaçlama • *tiyatro* Yazılı metni olmayan, kararlaştırılmış taslağı, yerine, zamanına göre oyuncular tarafından, sahnede yakıştırılan sözlerle tamamlanan oyun, tuluat. *hüzünlü* **doğaçlamacı** • Doğaçlama yapan kimse. *tutkulu*

doğal • Olağan, alışılmış, her zamanki gibi olan, beklenildiği gibi olan sonuç, durum veya olay. *son derece* **doğallık** • Doğal olma durumu, tabiiilik, natürelilik. *olanca* || *hayvansı* | *lirik*

doğalgaz • Yer kabuğunun içinde bulunan, yakıt olarak önem sıralamasında ham petrolden sonra ikinci sırayı alan ve pet-

rolün bir cinsi olan yanıcı gaz. *kalitesiz* || *vergisiz* | *zamlı*

doğrama • *mimarlık* Bir yapının kapı, pencere, dolap, raf vb. ağaç, metal veya plastik bölmeleri. *kare*

doğru • Gerçek, hakikat. *değişmez* | *birici* ~ | *genelgeçer* | *herhangi bir* | *apaçık* || ~ alt | asıl | *bambaşka* | *biyolojik* | bu | bu kabil ~ | *bulanık* | *değersiz* | *evrensel* | *içbükey* | *keyfi* | *kozmetik* | *mutlak* | *nice* ~ | *olağan* | *ölümlü* | *önemli* | *sapasağlam* | *şaşmaz* | *üzücü*

doğrulama • *felsefe* Bir varsayımın doğruluğunu denetlemek için deney ve mantıksal tanıtlama yoluyla yapılan işlemlerin bütünü. *deneysel* | *dolaşık*

doğrultu • Yön, istikamet. • Tutulan, izlenen yol. ~ *çeşitli* | *estetik* | *gerçekçi* | *olumlu* | *özlemlı* | *tarihsel*

doğruluk • Doğru ve dürüst olma durumu, doğru olana yakışır davranış, dürüstlük, adalet. • *felsefe* Düşüncenin gerçeğe uyuşması, yargı ve önermelerin gerçeğe uygun olması. *acımasız* | *bilimsel* | *görelı* | *müstehzi* | *şaşmaz*

Doğu • *özel* Güneşin doğduğu yöndeki ülkeler bölgesi, Şark, Batı karşıtı. • Avrupa'ya göre Asya ve Kuzeydoğu Afrika'nın bir bölümü. *orta* || *bütün* ~ | *gezgin* **Doğulu** • Türkiye'nin doğusunda bulunan illerden olan kimse. • Doğu uygarlığını benimsemiş kimse. *düzenbaz* | *ortalama* | *tipik* | *varlıklı* **Doğu masalı** • Doğu ile ilgili masallar, anlatılar. *gizemli* **Doğu topluluğu** • Doğu toplumu. ~ *otomiter* **Doğuculuk** • Doğucu olma durumu, Şarkçılık. *duygusal*

doğum • Doğma işi, tevellüt, veladet. • Bir kimsenin doğduğu yıl. *prematüre* | *sancılı* | *sancısız* | *erkesiz* | *hastalıklı* | *çoklu* || ~ *aralıklı* | *biyolojik* | *dupduru* | *huzurlu* | *ikinci* | *mucizevi* | *muhteşem* | *müteakip* | *normal* | *ölümlü* | ~ *planlı* | *sezaryenli* | *simgesel* | *sorunsuz* | ~ *tartılı*

| üçüz | yararsız | yeni | zahmetli **doğum günü** • Bir kimsenin doğduğu gün. altmışıncı | beşinci | ellinci | hicri | pastalı **doğum yıldönümü** • Doğum günü se-neidevriyesi. altmışıncı **doğum yılı** • Bir kimsenin doğduğu tarih. *yüzüncü* || ellinci

doğurganlık • Çok doğurma durumu, doğurgan olma durumu. ~ milyon | sıcacık

doğuş • Doğma işi. sancılı | yavaşı

doktor • Hekim. • Bir fakülteyi veya bir yüksekokulu bitirdikten sonra belli bir bilim dalında en yükseköğrenim basamağına vardığını, geçirdiği özel sınavla ve başarılı bir eserle gösterenlere verilen akademik unvan. *gözlüklü* | ~ *gömlekli* | *naçiz* | *özel* | *genç* | *ihtiyar* | *suratsız* | *şişman* | *bunak* | *babacan* | *medyatik* | *huysuz* | *akıllı* | *ihtiyatsız* | *tanıdık* | *Afgan* | *sahte* | *deminki* | *pratisyen* | *seçkin* | ~ *görevli* | *beceriksiz* | *ilerici* | *sarışın* || ace-mi | aylıklı | azgın | aziz | becerikli | bir sürü | bücür | canı | cefakâr | ~ *cüsseli* | *çapkın* | *çiçeği burnunda* | *çilekeş* | ~ *çiz-meli* | *çılgın* | *deneyimli* | *dost* | ~ *dudaklı* | *dünyalı* | *emekli* | *Ermeni* | *farmason* | *gelecek* | *güler yüzlü* | ~ *hevesli* | *hiçbir* | *hırslı* | *iki* | *inatçı* | *ince* | *insafı* | *iyi* | *kalitesiz* | *kaçıcı* | *kanunsuz* | ~ *kesen* | *kibirli* | *kızıl* | *kulaksız* | *maruf* | *meş-hur* | *muayyen* | *muhterem* | *mütehassıs* | ~ *namlı* | *namussuz* | ~ *omuzlu* | ~ *önlüklü* | *psikopat* | ~ *ruhlu* | *ruhsatsız* | *Rum* | *rutin* | *rütbeli* | *serinkanlı* | *süper* | *şifalı* | *şöhretli* | *şu* | *tecrübeli* | *tek* | *tekaüt* | *tüm* | ~ *ünlü* | *vefalı* | *yakışıklı* | *yaralı* | *Yeni Zelandalı* | ~ *yıllık* | ~ *yüzlü*

doktora • Bir fakülte veya yüksekokulu bitirdikten sonra o bilim dalında sınav ve bilimsel bir eserle erişilen derece, basamak. **onursal doktora çalışması** • Doktora öğrencisinin doktor olarak me-zun olması için yaptığı çalışma. **onlarca doktora öğrencisi** • Yüksek lisans öğ-

retiminden sonra üst düzeyde öğretim yapan öğrenci. ~ *benizli* | *soluk benizli*

doktrin • Öğreti. ~ *tarihli* || çağdaş | esas | felsefi | geçerli | içtimai | mistik | mute-ber | siyasal | tutarlı | ~ tür **doktrincilik** • Öğretiye uyma. katı

doku • *anatomi* Bir vücudun veya bir or-ganın yapı öğelerinden birini oluşturan hücreler bütünü, nesiç. • *mecaz* Bir büt-ünün yapısı ve özelliği. *hastalıklı* | *deri altı* | *seyrek* | *zarsı* | ~ *gözenekli* | *tarihi* | *pürüzsüz* | *yöresel* || ağsı | ahşap | ak | arkeolojik | bürümcük | büyü | çekirdek | çizgisel | damarsız | demografik | doğal | dramatik | dünyevi | düşünsel | esrarlı | felsefi | fiziksel | gergin | gevşek | gümüş rengi | haleli | iltihaplı | iyi huylu | ılık | ~ kaplı | karmakarışık | karmaşık | kişisel | kıllı | kıvrak | kozmopolit | kurgusal | ~ meyilli | pastel | plastik | sıkı | sosyal | tembel | törel | ~ tüylü | ulusal | unutkan | vokal | yapmacık | yaratıcı | yarı geçirgen | yüzeysel | zahmetsiz

dokuma • Minder örtüsü, yatak kılıfı vb. için kullanılan ve boyalı pamuk ipli-ğinden dokunan bez. *satrançlı* | *yünlü* || ipekli | kaba | sentetik **dokumacı** • Ku-maşı dokuyan veya dokuma ticareti ya-pan kimse, dokuyucu. bir sürü | hovarda | kupkuru | ~ senelik | şişman **dokuma tezgâhı** • *teknik* Dokuma işinin yapıldığı makine veya araç. **doyuran dokumacılık** • Dokumacının yaptığı iş, dokuyuculuk, tekstil. **ipekli**

dokunaç • *hayvan bilimi* Birçok omurga-sız hayvanın başında bulunan, dokun-maya, tutmaya yarayan hareketli uzantı. *ağılı*

dokunaklık • Dokunaklı olma durumu. *hazin* | *yanık*

dokundurma • Alay yollu ve imalı söz ya-da davranış. *müstehcen*

dokunma • Dokunmak işi, temas. ~ *bazı* | *bedensel* | *kesiksiz*

dokunulmazlık • *hukuk* Dokunulmaz, ilişilmez, karışılmaz olma durumu, masuniyet. • Anayasa veya uluslararası gelenekler gereğince kişilere tanınan ilişilmez olma durumu. *bürokratik* || *diplo-matik* | *dramatik* | *kanunsuz* | *teşrii* | *tuhaf*

dokunuş • Dokunma işi, temas. *mizahi* | *kadınsı* | *uçucu* || *acımsı* | *ayrıcalıklı* | *benzersiz* | *can alıcı* | *çekingen* | *değişik* | *deminki* | *düşmanca* | *fantastik* | *hafif* | *ılık* | *kaçamak* | *karşılıklı* | *kısacık* | *küçük* | *pırlıtlı* | *sihirli* | *simgesel* | *şefkatli* | *yumuşak*

doküman • Belge. *örgütsel* | *~ formatlı* | *basılı* || *normatif* | *tanıtıcı*

dolama • Dolamak işi. • Giysilerin üstüne giyilen, önü açık bir tür üstlük. • Poşu. • *mimarlık* Çeşitli eserlerdeki barok ve rokoko üslubunda iç içe süsleme motifi. • *tip* Tırnak etrafındaki yumuşak bölümlerin, bazen de kemiğin iltihaplanmasından ileri gelen ağrılı şiş. *bakteriyel*

dolambaç • Dolanarak giden, dönerek uzanan yolun kıvrıntısı. *katmerli*

dolandırıcı • Birini aldatarak mal veya parasını alan kimse, ayyar, tokatçı. *açık-göz* | *~ giyimli* | *gözü kara* | *iki* | *vicdan-sız* | *yeteneksiz* | *zoraki* **dolandırıcılık** • Dolandırıcı olma durumu, ayyarlık. • Dolandırıcının yaptığı iş. *interaktif* | *pes-paye* | *~ sistemli* | *ustalık*

dolap • Genellikle tahtadan yapılmış, bölme veya çekmelerine eşya konulan kapaklı mobilya. • *mecaz* Düzen. *aynalı* | *camlı* | *dönme* | *kilitli* | *~ oymalı* | *çelik* | *tel* | *gömülü* || *ayrı ayrı* | *boyalı* | *boyasız* | *büyükçe* | *camekânlı* | *ceviz* | *deminki* | *dertli* | *doksan* | *gizli* | *~ kapaklı* | *kapaksız* | *~ kapasiteli* | *~ kaplama* | *kırık dökük* | *küçükçe* | *muhteşem* | *~ oyma* | *özenli* | *şahane* | *tahta* | *~ türlü* **dolap beygiri** • Kuyudan su çekip bahçe ve bostanları sulamaya yarayan çarklı düzeni döndüren at, eşek veya katır. *gözü bağı*

dolar • Amerika Birleşik Devletleri, Kanada vb. devletlerin para birimi. *mil-yarlarca* | *milyonlarca* | *yüz binlerce* | *~ milyon* | *bin* | *sahte* | *~ faizli* | *~ ödemeli* | *yüzer* | *çil çil* || *bir avuç* | *~ endeksli* | *yirmi*

dolaşım • *ekonomi* Dolanım. • *anatomi* Kan dolaşımı. *lenfatik* || *hatasız* | *kılcal* | *mikro*

dolaşma • Dolaşmak işi. *amaçsız* | *derber* | *~ haftalık* | *yorucu*

dolayım • Diyalektik bir süreç içinde ya da bir akıl yürütmede, iki öge arasında bir bağ kurulmasını sağlayan süreç. *sim-gesel*

dolaylılık • Dolaylı olma durumu. *anlam-sal*

dolgu • Bir oyuğun, bir kovuğun içine doldurulan madde. *kalıcı* | **kerpiç dolgu topuk** • Topuk kısmı ile burun kısmı arasında boşluk olmayan bir ayakkabı türü. *bambu*

dolgun • Şişkin olan bölge. *fazla* **dolgunluk** • Dolgun olma durumu. *~ kalma* | *kof* | *uğultulu*

dolma • Tavuk, kuzu gibi hayvanların veya biber, domates vb. sebzelerin içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek. *zeytinyağlı* | *yalancı* | *mantarlı* | *etli* | *baharatlı* | *biberli* || *ağır* | *~ dizili* | *esmer* | *~ evvelki* | *~ kalan* | *kon-serve* | *lezzetli* | *tahinli* | *ufacık* **dolma içi** • Dolmanın içine konulan pirinç, baharat, soğan, kıyma vb. malzemelerinden oluşan harç. *zeytinyağlı* **dolma kalem** • İçine mürekkep doldurularak kullanılan yazı kalemi. *mürekkepli* || *~ kuruşluk* | *mineli* | *pırlı pırlı* | *şişman* | *~ uçlu*

dolmuş • Yolcu taşımaya yarayan kayak, motor, otomobil, minibüs vb. küçük taşıt. *kapısı açık* || *başka* | *külüstür*

dolu (I) • Havada su buğusunun birden yoğunlaşıp katılaşmasından oluşan, türlü irilikte, yuvarlak veya düzensiz biçimli

buz parçaları durumunda yere hızla düşen bir yağış türü. *şiddetli*

dolu (II) • İçi boş olmayan, dolmuş, meşbu, pür, boş karşıtı olan yer. *tıklım tıklım* ~ || ful | ~ sıkı sıkı

dolunay • Ay'ın tam bir daire olarak dolgun, parlak görüldüğü evre, ayın on dördü, bedir. *akkor* | ~ asılı | ~ geceki | geçmiş | gümüş rengi | koca | muhteşem | nefis | parlak | pırl pırl | puslu | yusuvarlak

domates • *bitki bilimi* Patlıcangillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri salkım durumunda, vitamince zengin bir bitki (*Lycopersion esculentum*). • Bu bitkinin yenilen kırmızı veya yeşil ürünü. *ekili* | *kırmızı* | *büyük boy* | *sert* | *yabani* || acı | bir parça | bol | çürük | ezilmiş | gergin | iri | ~ kafalı | kokmuş | kütür kütür | ~ sepet | şekerli | ~ tepsi | ~ top | yemeklik | yeşil **domates çorbası** • Ana maddesi domates suyu olan çorba. *kremalı* || kaşarlı | kekikli **domates dolması** • Dolma. balıklı | bulgurlu | etli | peynirli **domates salatası** • Ana malzemesi domates olan salata. soğanlı | zeytinyağlı **domates salçası** • Yemeklere tat ve lezzet vermek için domatesten yapılan salça. *ezilmiş* **domates sosu** • Ana malzemesi domates olan ve bir yemeğe lezzet katmak için ilave edilen sos. *kremalı* | *sarımsaklı* **domates suyu** • Domatesin sıkılmasıyla elde edilen içecek. *ezilmiş* | ~ ilaveli **domatesçi** • Domates yetiştiren veya satan kimse. *sabırsız*

domino taşı • Domino oyununda kullanılan taşların her biri. ~ *dizili*

domuz • *hayvan bilimi* Çift parmaklılardan, eti, yağı, derisi veya kılı için beslenen, evcil hayvan (*Susacrofa domestica*). • *mecaz* Hain, aksi, ters, inatçı, hınzır kimse. *dişi* | *yalabık* | *yabani* || aşağılık | besili | boz | cinli | deli | ~ dinli | evcil | gri | iğrenç | inatçı | kara | kokmuş | körpe | kurnaz | muzır | nekes | ~ niyetli | otuz |

ödlek | ~ renkli | savsak | tombul | uydu-rukçu | vahşi **domuz yavrusu** • Motuk. pembe

don (I) • *halk ağzında* Vücudun belden aşağısına giyilen uzun veya kısa iç giysisi, külot. *paçalı* | *yamalı* | ~ *puanlı* | *yırtık* | *yedek* | ~ *çiçekli* | *konçlu* | *kırmızı* | *beyaz* || aba | abes | ak | alaca | bambaşka | bez | birer | böcekli | ~ çizgili | ~ dantelli | ~ desenli | ~ düğmeli | ferah | geniş | ipek | işlemeli | ıslak | kadife | ~ karalı | karmakarışık | küçük | merserize | mutaassıp | naylon | ~ noktalı | pembe | sırlıslıkam | uçkurlu | uzunca | yeşil | yumuşacık | yün

don (II) • Hava sıcaklığının sıfırdan aşağı düşmesiyle suların buz tutması. *zirai*

donanım • *mecaz* Edinilmiş bilgi birikimi. • Tesiat. • Bir bilgisayarda bulunan fiziksel birimler. *anlamsal* || biyolojik | felsefi | konforlu | kuramsal | manevi | modüler | sportmen | teknik | teknolojik **donanımsızlık** • Donanımsız olma durumu. *düşünsel* | *estetik*

donanma • Belli bir amaçla kullanılan gemilerin bütünü. • *denizcilik* Bir devletin deniz kuvvetleri, armada. *azametli* | *düzenli* | *heybetli* | *irili ufaklı* ~ | *kuvvetli* | *muazzam* | *muhteşem* | *şahbaz* | *şanlı* | *yepyeni* | *yiğit*

donatım • Donatma, teçhiz. • Bir fabrikayı, bir havaalanını, bir spor kuruluşunu veya bir askerî birliği etkinlik göstermesi için gerekli araç ve gereçlerle donatma. *zirai* || *dinsel*

dondurma • Şekerli sütün veya meyve sularının dondurulmasıyla hazırlanan soğuk yiyecek. *kaymaklı* | ~ *sakızlı* | *meyveli* | *limonlu* | *çikolatalı* | ~ *külâh* | *dövme* | *tahinli* | *bademli* | *yoğurtlu* | *sütlü* | *kremalı* || ballı | bedava | benzersiz | dondurulmuş | duygusal | güllü | hardallı | kakaolu | ~ köpüklü | lezzetli | ~ markalı | ~ mavili | müşterek | naneli | ~ sarılı | zehirli **dondurmacı** • Dondurma yapan veya satan kimse. *gezin*

donma • Donmak işi. öylesi

donmuşluk • Donmuş olma durumu. donuk

donukluk • Donuk olma durumu, matlık. *fildişi* || eski | kımılıtsız | sakın

doruk • Dağ, ağaç vb. yüksek şeylerin tepesi, en yüksek yeri, zirve, şahika. • mecaz Heyecan, sevinç, coşku vb. duygularda ulaşılan en üst nokta. *karlı* | *ya-pay* | *düzmece* || ~ biçimli | büyü | dik | esas | gümüşümsü | ~ metrelik | öbür | sarp | üstün

dost • Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi anlaşılan kimse, düşman karşıtı. • Erkek veya kadının evlilik dışı ilişki kurduğu kimse, zamazingo. • Bir şeye aşırı ilgi duyan, koruyan kimse. *kadim* | *sevgili* ~ | *vefali* | *yakın* | ~ *ayaklı* | *biricik* ~ | *aziz* | *müşterek* | *ortak* | ~ *yıllık* | *candan* | *değerli* | *uzaylı* | *güvenilir* | *hatırlı* | *samimi* | *cancığer* | *sıkı fıkı* | *vefakâr* | *eski* | *yaşlı* | *sahici* | *vefasız* | *anlayışlı* | *beş on* | ~ *ruhlu* | *özverili* | *iyi kalpli* | *üç beş* | *şirin* | ~ *gelen* | *hakiki* | *kültürlü* | *Batılı* | *rahmetli* | *soylu* | ~ *kalpli* | *yegâne* | *sanatsever* | *insancıl* | *sadık* | *yabancı* | *cana yakın* | *geveze* | *dünkü* || Şarklı | ağırbaşlı | akıllı | alışılmış | alkolik | ananevi | ~ aşına | aydın | ayıpsız | ayrı ayrı | ayrıcalıklı | başarısız | bazı ~ | belalı | belli başlı | bilge | binlerce | bir sürü | birkaç | bu | ~ burunlu | civanmert | cümle | çileli | daim | ~ denk | devamlı | dikkatli | duygulu | edebiyatsever | emektar | esprili | eşsiz | ezeli | gafil | gaip | gamlı | gizemli | ~ görünümlü | güleç | ~ haberli | harikulade | hasta | hatırşinas | havai | hayvansever | herhangi bir | hiçbir | huysuz | iyi | iyi niyetli | iyi yürekli | kadın | kahpe | kalıplı | kıyafetli | ~ kalma | kasabalı | kasketli | kati | kişisel | kırkıllık | koruyucu | köylü | kudretli | kusursuz | küstah | lütfkâr | mahdut | ~ mensup | mesut | meteliksiz | minik | mihşıcı | moskof | mucizevi | muhacir | mümin | nadir | nafiz | namert

| namuslu | namussuz | nice ~ | nikâhsız | ~ niyetli | nüfuzlu | özel | paralı | parasız | partisiz | patavatsız | rastgele | resmî | sabırlı | sabırsız | safdil | sahih | sanatkâr | saraylı | saygın | ~ sayılı | sıkı | sınırsız | sözde | suni | ~ şapkalı | şen | tek | tek yanlı | teklifsiz | tüm ~ | ~ uyaran | ülkücü | ünsüz | vahşi | varsayımsal | vatansever | Vietnamlı | yamyam | yanşak | ~ yaramaz | yekta | yeni | yepyeni | ~ yetişmiş | yitik | ~ yürekli | zararsız | zavallı **dost grubu** • Arkadaş birlikteliği. kadınlı erkekli **dostluk** • Dost olma durumu. • Dostça davranış. *sıcacık* | *candan* | *yakın* | *sahici* | *sıkı* | *mesafeli* | *köklü* | *devletler arası* || amaçsız | asıl | beklenmedik | benzersiz | coşkun | derin | dingin | ~ dinli | ebedî | eski | gizli | hesaplı | insanca | iyi niyetli | kardeşçe | katkısız | kaypak | kişisel | mutsuz | ~ niyetli | paramparça | samimi | sıcak | sınırsız | sözde | ~ süreli | şahsi | şuurlu | ~ taraflı | ~ tarihli | tek taraflı | tutkulu | uyumlu | uzun | zoraki **dost sofrası** • Dostlarla beraber yiyip içmek için kurulmuş olan sofrası. *ıçkılı dostum* • “Yakın arkadaşım” anlamında kullanılan söz. *değerli* | *kibirli*

dosya • Aynı konu, aynı kimse, aynı işle ilgili belgeler bütünü. • Bu gibi belgelerin toplandığı kartondan kap. *faili meçhul* | ~ *telli* | *niteliksiz* | *kalın* | *pornografik* | *basılı* | *eflatun* | *tekmil* ~ | *sıhhi* | *şişkin* | *bir sürü* | ~ *formatlı* | ~ *sayılı* | ~ *adlı* || abuk sabuk | aynı | ~ belgeli | böyle | bu | ~ dair | damalı | devasa | düzenli | düzmece | fişli | ~ gelen | gizli | ibretlik | ~ ilgili | ~ kabanık | ~ kapaklı | ~ kaplı | ~ kırıcı | komple | koskoca | küskün | lüzumsuz | meçhul | muntazam | olumsuz | ölmüş | önemli | pembe | ~ tarihli | tırı vırı | yağlı | yansız | yüz binlerce **dosya kâğıdı** • Tek tek veya top hâlinde satılan, çizgili, çizgisiz vb. çeşitleri bulunan ve standart boyutta üretilen kâğıt. ~ *çizgili*

doygunluk • Doygun olma durumu, gönül tokluğu, istigna, tatmin. • *ruh bilimi*

Bir isteğin yerine gelmesi, bir şeyin elde edilmesi, varılmak istenen bir hedefe ulaşılmasından doğan duygu, tatmin. *aldatacı | ılık | kibar*

doymamış yağ • Vücudun ihtiyacı olan maddelerden olan, çoklu ve tekli yağ olmak üzere iki gruba ayrılan bitkisel kaynaklı yağ. *çoklu doymamış yağ asidi* • *kimya* Gliserol bir alkolle 3 yağ asidi arasında gerçekleşen bir reaksiyon sonucu oluşan ürünler. *çoklu*

doymazlık • Açgözlülük. *dipsiz | obur*

doyum • Eldekinden hoşnut olma durumu, doyma işi, yetinme, kanma, kanaat. • Bazı istekleri giderme, tatmin, orgazm. *entelektüel | cinsel || bedensel | belirli | duygusal | düşünsel | görsel | kof | manevi | mutlak | ~ süreli | yüce doyum noktası* • İstek ve gereksinimlerin en üst sınırı. *şaşırtıcı*

doyumsuzluk • Doymama durumu. • Tatmin olamama, cinsel birleşmede orgazma ulaşamama. *cinsel || duygusal | gerçekçi*

doz • Bir ilacın bir defada veya bir günde alınması gereken miktarı, dozaj. • *mecaz* Genellikle bir davranış, bir konuşma vb.nde yeterli görülen ölçü, dozaj. *aşırı || banal | erkin | ~ fıncanlık | karamsar | komple | kuvvetli | minimal | optimum | öldürücü*

dozer • Tırtıllı veya lastik tekerlekli yol yapım makinesi, yoldüzler. *kepçeli | vahşi | vicdanlı*

dökülme • Dökülmek işi. *kalıtsal | kırmızımtırak*

döküm • Kalıba dökme işi ve bunun yapılması yöntemi. • Bir şeyi ayrıntılı olarak ortaya koyma. *analitik | ayrıntılı | etraflı | istatistiksel | kapsamlı | ~ tüketici*

döküntü • Dökülmüş, saçılmış şeyler. • *mecaz* Değersiz, bayağı, ayaktakımından olan kimse. • *tıp* Bazı hastalıklarda görülen çıban, leke, uçuk, kızarıklık

vb. *belirti. kanamalı | sakat || bir yığın | karakteristik | kırmızımtırak | kızarıklık | ~ lekeli | pullu | zararsız*

döl • *mecaz* Yavru, çocuk. *kahpe dölleme*

• Döllemek işi, ilkah. *sunî döllenme* • *biyoloji* Erkek gametle dişi gametin kaynaşmasıyla yumurtacığın oğulcuk durumuna gelmesi, aşılama, ilkah. *sunî*

döndürülüş • Döndürülme işi. *göstermelik*

döneklik • Dönek olma durumu. *sayrıl*

dönem • Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot. • Bir çağ içinde belli özellikleri olan sınırlı süre. • Yasama meclisinin iki seçilişi arasındaki süre, devre. • *eğitim bilimi* Yarıyıl. *Helenistik | sancılı | bunalımlı | çok partili | çalkantılı | arkaik | ideolojik | ~ önceki | prehistorik | okul öncesi | mayınlı | neolitik | gerilimli | ~ aylık | dinsel | sarsıntılı | sigarasız | fırtınalı | ~ yıllık | üretken | ~ çeşitli | ~ belli | verimsiz | ~ planlı | parlak | mütekip | problemlili | tek partili | belirli | kolonyal | ~ yüzyıllık | beşinci | çileli | ~ sonraki | kritik | ~ duyarlı | istikrarsız | kurak | ~ evvelki | ~ baskalı | Gotik | son | stresli | enflasyonist | azgın | hararetli | postmodern | ~ otoriter | sıkıntılı | antik | fonksiyonel | acılı | talihsiz | zor | görkemli | aldatacı | kalkolitik | talihli | kısacık | sönük | söz konusu | ışıksız | kübist | oral | karamsar | hiçbir | varlıklı | sorunsuz | bağımsız | huzurlu | kaygılı | edebî | tutkulu | tehlikeli | puslu | sorumsuz | kasvetli | mutlu | verimli | tarihsel | olağanüstü | olağan | pozitif | feodal | olaysız | güçsüz | fizyolojik | kırılmalı | bereketli | ~ haftalık | çekinceli | gezgin | sekiz || acayip | acımasız | adaletsiz | ağdalı | akılcı | alçak | alevli | ~ alt | altı | anaerkil | antidemokratik | arızalı | arkeolojik | arsız | asi | ~ asırlık | atılımcı | aynı | ayrı | bambaşka | barbar | başarısız | belalı | belirgin | berbat | berrak | bilgece | bilinçsiz | bilinen | bilinmedik | birinci*

| biyolojik | bıçkın | ~ bloklu | bloksuz
| borçsuz | buharlı | buhranlı | bunaltıcı
| centilmen | civcivli | coşkulu | çağdaş
| çetin | çetrefil | çetrefilli | çok yönlü
| çoklu | dağdağalı | debdebeli | değişik
| deneysel | ~ devirli | disiplinli | doyumlu
| döküntülü | dördüncü | düşsel | ebedî
| egosantrik | erkenci | erotik | etkin | faal
| felaketli | felsefi | garip | geçmiş | gıcık
| göçebe | gri | güçlü | hangi | hareketli
| harika | hastalıklı | hazin | herhangi bir
| hisli | hızlı | hummalı | huzursuz | ideal
| iki | ikinci | ilk | inişli çıkışlı | jeolojik
| kadim | kahırlı | ~ kalan | kanamalı | ka-
palı | kargaşalı | ~ karışık | kazançlı | kö-
tümser | kudretli | kusursuz | ~ küs | legal
| ~ lekeli | liberal | manyak | melankolik
| ~ mesafeli | miladi | mitolojik | modern
| münasebetsiz | mütevazı | nazik | normal
| o | ~ onaylı | ~ örtülü | özgür | özverili
| pagan | parıltılı | perişan | periyodik | ~
puanlı | rahat | ~ renkli | saf | sağlıklı
| sefil | ~ senelik | serbest | sessiz sedasız
| sinirli | sinirsel | ~ sistemli | sorunlu | sta-
bil | statükocu | sulak | sürüngen | şaibeli
| şanlı | şanslı | tantanalı | tartışmalı | te-
kelci | ~ tetikleyici | tipik | ucuz | uçucu
| umutlu | uzun | üç | ülkücü | vahşi | varsıl
| yakın | yaratıcı | yegâne | yeni | yepyeni
| yılgın | yoğun | yorucu | zevkli

dönemeç • Bir yolun yön değiştirdiği yer, viraj. • *mecaz* Bir durum, tutum, davranış ve düşüncedeki aşama. *keskin* || ağaçlı | bambaşka | belirli | belli başlı | dikenli | hangi | haşin | hummalı | kıvrak | kritik | kültürel | mevsimsel | siyasal | sorunsuz | tarihsel | uzun | yüzlerce | zorlu

dönence • *gök bilimi, coğrafya* Yerküre üzerinde Ekvator'un 23° 27' kuzey ve güneyinden geçtiği varsayılan iki çemberden her biri, tropika. *hangi*

döner • Bir eksene geçirilmiş etlerin döndürülerek pişirilmesiyle yapılan kebab, döner kebab. ~ markalı

döngü • Herhangi bir olayın birden fazla tekrarlanması. • *mantık* Kısır döngü. *yıpratıcı* || astronomik | gündelik | hastalıklı | kargışlı | kesiksiz | sarmal | sıkıcı

dönme • Dönmek işi. • Biçimi değişmeyen bir şeklin eksenî çevresindeki hareketi. *müthiş* | *sıcacık* **dönme dolap** • Eğlence alanlarında, bir eksen çevresinde yukarıdan aşağı dönen ve oturma yerleri olan eğlence aracı. *dev* | *koca* | *rengârenk*

dönüm • 1.000 m²'lik bir alan ölçüsü. • Tekrarlanan belli bir olayın tamamlanması ve yenisinin başlaması. *elli* | *beş on* | *otuz* | *otuzar* | *yetmiş* | ~ *bin* || altı | altmış | binlerce | ikişer | kaç | mevsimsel | sekiz | seksen | yeni | yirmişer **dönüm-lük** • Dönüm ölçüsünde oluş. *elli* || birkaç **dönüm noktası** • Bir olayın yeni bir duruma geçme zamanı. *önemli* | *mühim* | *normal*

dönüş • Geri gelme. • *spor* Oyuncunun bir ayağını yerden kesmeden yaptığı dönme hareketi. *kesin* | ~ *temelli* | *anı* | *bengi* | *kıvrak* | *yarım* || akşamki | anlı | şanlı | ~ arınmış | canlı | çileli | duble | ebedî | elemsiz | içbükey | ikinci | istemsiz | kati | keskin | mucizevi | muhtemel | mükemmel | nostaljik | oryantal | özlemli | puslu | rötarlı | sert | şakırtılı | ustalıklı | ütöpik | yıllankavi | yılgın

dönüşüm • Olduğundan başka bir biçime girme, başka bir durum alma, şekil değiştirme, tahavvül, inkılap, transformasyon. *toplumsal* | *sancılı* | *şiiirsel* | *sözel* || anlık | beklenmedik | bilinmedik | bunca | bütünsel | ciddi | demografik | denetimsiz | ekolojik | ekonomik | endüstriyel | ~ esaslı | hızlı | ideolojik | ilerici | imgesel | irili ufaklı | ~ | kalıcı | komik | ~ koşullu | köklü | kökten | köktenci | kurumsal | nüfus bilimsel | rafine | ruhsal | sembolik | siyasal | sosyoekonomik | sosyokültürel | ~ temelli | trajikomik

döpiyes • Etek ceketten oluşan iki parçalı kadın giysisi. açık gri | açık yeşil | biyeli | daracık | gri | keten | kürk

dört yol ağzı • Dört yönden gelen yolların birleştiği kavşak. ~ birleşen **dörtlü** • Dört parçadan oluşan, kendinde herhangi bir şeyden dört tane bulunuş. *maceraperest* | *tecrübesiz* **dörtlük** • *edebiyat* Dört dizelik bölümlerden oluşmuş şiir veya şiir parçası, kıta. *beşinci* || bilgece | dördüncü | Farsça | imzalı | kafiye | katı | muhteşem | ölümsüz | tılsımlı | uyaklı **dörtgen** • *geometri* Dört kenarlı çokgen, dörtkenar. dik | dikey | eşkenar | sınırlı | yuvarlak

döş • *halk ağzında* Göğüs, bağır. zümrüt

döşek • Yatak. *rahat* | *temiz* || kaba | kalın | kuş tüyü | ot | pamuklu | puf | terli | yamalı | yaylı | yırtık | yumuşacık | yünlü

döşeme • Yapılarda taban üzerine döşenen tahta vb. kaplama. • Bir yapının döşenmesine yarayan her türlü eşya, mefruşat. • Koltuk, kanep, divan vb.nin kumaş, yay, pamuk vb. bölümleri. • Taşıtların koltuk, taban, tavan vb. yerleri. *açık gri* | *mermer* || ahşap | çini | çürük çarık | delik deşik | derme çatma | ~ desenli | ~ dokumalı | ~ kabarık | kadife | kapitone | küflü | sair ~ | sakat | ~ serili | taş **döşeme tahtası** • Özellikle eski evlerde, parke yerine zemine döşenen kalaslar. *aralıklı*

döviz • *ekonomi* Yabancı ülke parası. *konvertibl* || avuç dolusu | birazcık | ~ liralık | ~ milyonluk **döviz kuru** • *ekonomi* Yabancı paranın millî paraya karşı değeri. reel

dövme • Vücut derisi üzerine iğne vb. sivri bir araçla çizilmek ve içine renk veren maddeler konulmak yoluyla yapılan yazı veya resim. afili | artistik | ilkel | koca | ~ lekeli | mürekkepli | simgesel

dövüş • Tokat, yumruk, tekme gibi saldırılarla yapılan kavga. amansız | disiplinli | karmakarışık | kıyasıya | klasik |

yaman | yarıncı **dövüşçü** • Dövüşmeyi seven kimse. *ümitsiz* || atlı | baygın | ~ kuşaklı | maharetli | yabancı

draje • Genellikle çikolata ile kaplanmış kuru yemiş. *bordo* | *dolgulu*

dram • *tiyatro* Sahnede oynanmak için yazılmış oyun, drama. • Acıklı, üzüntülü olayları, bazen güldürücü yönlerini de katarak konu alan sahne oyunu veya televizyon filmi, drama. • *mecaz* Acıklı olay. ~ *perdelik* | *bireysel* | *kişisel* | *yakıcı* | *müthiş* || büyük | dışsal | dokunaklı | epik | ~ geçen | gülünçlü | ~ isimli | ~ kişilik | küflü | modern | müzikli | özel | psikolojik | romantik | sonsuz | sosyal | sürükleyici | vasat | yıkıcı **drama** • Dram. *epik* | *yarı belgesel* || belgesel | karşılıklı | ~ kostümlü | sembolist | zorlayıcı **dramatiklik** • Dramatik olma durumu. *zorlama*

dramaturg • *tiyatro* Tiyatro için oyun seçmek, oyunları irdelemek, sahnellenmesi işine yardım etmek, oyuncu seçmede, malzemelerin hazırlanmasında danışmanlık yapmak gibi görevleri bulunan kimse. *iyi* **dramaturji** • Oyun yazma ve yönetme bilgisi. *ustalık*

drenaj • *tıp* Yarada biriken sıvıyı akaçla boşaltma. *lenfatik*

dresuar • Evlerin özellikle giriş adı verilen antre kısımlarında çoğunlukla çok işlevli bir sehpa benzeyen mobilya. çekmeceli

dua • *din bilgisi* Yakarış. • Tanrı'ya yalvarma, yakarış için söylenen dinî metin. *Arapça* || acıklı | anlaşılma | birtakım ~ | dinsel | esrarengiz | etkili | Farsça | ~ gececi | geveze | hangi | hazin | içtenlikli | kalbî | kısacık | lanetli | makbul | mırıltılı | olur olmaz | onca | Rumca | samimi | standart | tesadüfî | ~ tesirli | törensel | tüm ~ | ümitsiz

duayen • Bir iş ya da meslekte yaşça ve kıdemce ileride olan kimse. ~ asırlık | ölümsüz

dublajcı • *sinema, televizyon* Seslendirici. acıklı

duble • Belirli miktarın veya büyüklüğün iki katı. ~ *kulplu* | *son* | *üçüncü* | *yedişer*

dudak • Ağzın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri. • *mecaz* Ağz. *dolgun* | ~ *alt* | *renksiz* | *etli* | *kalin* | *kızıl* | *buruşuk* | *üst* | *mosmor* | *rujlu* | *şehvetli* | *kırmızı* | ~ *biçimli* | *kötümser* | *ateşli* | *ıslak* | *kıpır kıpır* | *çatlak* | *sarkık* | *mor* | *titrek* | *ince* | *kısıp* | *kan kırmızı* | *incecik* | *sıcacık* | *kıpkırmızı* | *yumuk* | *ensiz* | ~ *ibaret* | *biçimsiz* | *gergin* | *kilitli* | *iri* | *narçeğeği* | *solgun* | *kuru* | *sımsıcak* | *acemi* || *alaycı* | *beceriksiz* | *bencil* | ~ *birleşen* | *biyıklı* | *boyalı* | *boyasız* | *buğulu* | ~ *bükük* | *bükülü* | *büyücek* | *büzük* | *çarpık* | *çocuksu* | *daracık* | *dargın* | *dev* | *diri* | *dişsiz* | *duygulu* | *düşük* | *düzgün* | ~ *farksız* | *fettan* | *fırlak* | ~ *görünümlü* | *göz alıcı* | *hareketli* | *haris* | *hırslı* | *hummalı* | *hüzünlü* | *iğrenç* | *iki* | *ipince* | *istekli* | ~ *ka-barık* | *kaçamak* | *kalinca* | *kansız* | *kapalı* | *kavî* | *kaygan* | *ketum* | *kırıksık* | *körpe* | *küçücük* | *mağrur* | *mahrem* | *mahzun* | *mat* | *morumsu* | *morumtirak* | *mübarek* | *mütebessim* | *nemli* | *obur* | *ön* | *perişan* | *pürüzlü* | *pürüzsüz* | *rutubetli* | *sabırsız* | *sağ* | *saklı* | *sapsarı* | *sıklamen* | *sıcak* | *sımsıkı* | *somurtkan* | *susuz* | *şahane* | *şişkin* | *taş* | *tatlı* | *taze* | *tehlikeli* | *terli* | *tuzlu* | ~ *tüylü* | ~ *uçlu* | *uyumlu* | *vişneçürüğü* | *yarık* | *yumuşak* **dudak boyası** • Genellikle sıvı veya jel şeklinde dudakları renklendirmek için kullanılan kozmetik bir ürün. **fosforlu dudak izi** • Dudağın bıraktığı leke. *rujlu*

dudu • *eskimiş* Kadınlara verilen bir unvan, hanım. *fosforlu* | ~ *şalvarlı*

dul • Eşi ölmüş veya eşinden boşanmış kadın veya erkek. *yaslı* | *yeldirmeli* | *geçkin* | ~ *çocuklu* || ~ *başlı* | ~ *bilmiş* | *bunalımlı* | *çifte* | *fettan* | *körpe* | *matemli* | *mazbut* | ~ *muzdarip* | *müzmin* | *olgun* | *oynak* |

saldırgan | ~ *şalvarlı* | *şen* | *şişman* | *taze* | *varlıklı* | *yaşlı* | *yirmi beşlik* | *zengin* **dul-luk** • Dul olma durumu. *kısıp*

dulda • *halk ağzında* Yağmur, güneş ve rüzgârın etkileyemediği gizli, kuytu yer, siper. **korunaklı**

duman • Bir maddenin yanması ile çıkan ve içinde katı zerreciklerle buğu bulunan değişik renklerde gaz. • Havalanan tozların veya sisin oluşturduğu bulanıklık. *boz* | *yoğun* | *kesif* | *isli* | *zehirli* | *kalin* | *mavimsi* | *kapkara* | ~ *kokulu* | *mavi* | *bol* | *renksiz* | *kükürtlü* | *ağz dolusu* | *sarı* | *bir tutam* | *koyu koyu* | *yapışkan* | *tembel* | *belli belirsiz* | *kirli sarı* | *bayıltıcı* | *masmavi* | *sıcak* | *inatçı* | *aheste* | *yağlı* || *ağır* | *alaca* | *azılı* | *bakır rengi* | *barut rengi* | *basınçlı* | *başıboş* | ~ *beter* | *bir yığın* | *bunaltıcı* | *çevresel* | ~ *dolusu* | *dümdüz* | *efkârlı* | *endüstriyel* | *gece mavisî* | *görkemli* | *görünmez* | *hisli* | *incecik* | *ipince* | *iri* | *kara* | *kavuniçi* | *kenef* | *kesik kesik* | *kıvılcımlı* | *kopkoyu* | *koyu gri* | *koyu mavi* | *küçücük* | *kül rengi* | *mor* | *öfke-li* | *pas rengi* | *pis* | ~ *saydam* | *simsiyah* | *yakıcı* | *yanık* | *yararsız* | ~ *yüklü* **duman tabakası** • Havalanan dumanların, tozların veya sisin oluşturduğu katman. *cılız* | *hafif* **dumanlık** • Dumanlı olma durumu. *badanalı* **duman perdesi** • Duman kaplı hava tabakası. ~ *renkli*

durağanlık • Durağan olma durumu. *nominal*

durak • Tren, tramvay, otobüs, minibüs vb. genel taşıtların durmak zorunda olduğu veya durabileceği yer. • Çok sayıda taksinin bir arada çalıştığı ve bağlı olduğu işletme. • Kısa bir süre konaklanacak, durulacak yer. *başka* | *bazı* ~ | *beşinci* | ~ *bin* | *cıvıl cıvıl* | ~ *çiçekli* | *faal* | *ferah* | *gizli* | ~ *görünümlü* | *kapalı* | *karanlık* | *keyifli* | *son* | ~ *sonraki* | ~ *uygun* | *yakın*

duraklama • Duraklamak işi. ~ *saatlik*

durdurma • Durdurmak işi. *gerekçeli*

durgun • Canlı ve hareketli olmayış. görece **durgunluk** • Durgun olma durumu. • *ekonomi* Alışverişin azlığı vb. nedenlerle piyasanın durgun olması, resesyon. ~ *mahsus* | ~ *evvelki* | *anlaşılma* || *aman-sız* | *anormal* | *bağımsız* | *bitkin* | *bunal-tıcı* | *büyülü* | *gamlı* | ~ *geceki* | *leylaki* | *mevsimsel* | *paslı* | *periyodik* | ~ *sonraki* | *tatlı* | *uzunca*

durma • Durmak işi. kıpırtısız | kısacık

duru • Bulanık ve temiz olmayış. görece **duruluk** • Duru olma durumu. *arı* | *me-nekşe rengi*

durukluk • Durma, tutulma hâli. *geçici*

durum • Bir şeyin içinde bulunduğu ko-şulların hepsi, vaziyet, hâl, keyfiyet, mevki, pozisyon. • *Duruş biçimi*, ko-num, tavır. • *Bireyin toplum içindeki ilişkileriyle belirlenen yeri*. • *dil bilgisi* Ad soyundan kelimelerin birbirleriyle edatlarla ve fiillerle ilişkilerini belirle-yen biçim, hâl. *atıl* | ~ *cezalı* | *avantajlı* | *içler acısı* | *faal* | *sefil* | *sakıncalı* | *güçsüz* | *stresli* | *fiilî* | *ekonomik* | *sosyoekonomik* | *bugünkü* | ~ *kırıcı* | *ruhsal* | *güç* | *bitkin* | *zor* | *acıklı* | *yürekler acısı* | *patolojik* | *gülünç* | *ayrıcalıklı* | *olağan* | ~ *beter* | *olağanüstü* | *perişan* | *müşkül* | *hasta-lıklı* | *çelişik* | *komik* | *ruhi* | *melankolik* | *trajikomik* | *baygın* | *bazı* | ~ *psikolojik* | *üstün* | ~ *içici* | *duygusal* | ~ *elverişli* | *muhtaç* | *emniyetsiz* | *mahcup* | *kötü* | *vahim* | *şimdiki* | *fonksiyonel* | ~ *bağımlı* | *kanunsuz* | *ümitsiz* | *yüz kızartıcı* | *istik-rarsız* | *sevimsiz* | *kritik* | *boktan* | *çaresiz* | *sıhhi* | *etkisiz* | *sıkışık* | *mali* | *ailevi* | *edilgen* | *feci* | *özel* | *ikircikli* | *sosyal* | *iltihabi* | *garip* | *üzücü* | *mantıksız* | *maddi* | *imtiyazlı* | *acil* | *güncel* | *özel* | *somut* | *problemli* | *genel* | *sosyolojik* | *zorun-lu* | *adaletsiz* | *uygunsuz* | *yıkık* | *trajik* | *üzüntülü* | *nörolojik* | *mevcut* | *parasal* | *zorlayıcı* | *sabıkalı* | *kırılgan* | *toplumsal* | *çapraz* | *dağınık* | *beklenmedik* | *belirgin* | *umumi* | *olmadık* | *bu* | *tatsız* | *berbat* |

karakterize | *şaşırtıcı* | *üretken* | *yatay* | *karmakarışık* | *kaygılı* | *anormal* | ~ *ben-zeri* | *farklı* | *gergin* | *değişik* | *uykulu* | *arızı* | *çelişkili* | *özgü* | *hususî* | *anarşik* | ~ *karışık* | *mistik* | *ilginç* | *bireysel* | *apayrı* | *siyasal* | *iç açıcı* | *şüpheli* | *iltihaplı* | *za-rarsız* | *böyle* | ~ *uygun* | *düinkü* | ~ *farksız* | *anlaşılma* | *hazin* | *kozmetik* | *akli* | *kar-maşı* | *geçici* | ~ *özgü* | *bilinçsiz* | *ayrık* | *elverişsiz* | *alacaklı* | *çekingen* | *beklemeli* | *jeolojik* | *çapraşık* | *hangi* | *sınıfsal* | *geri* | ~ *düşkün* | *kişisel* | *bakımsız* | *yenik* | *gi-rift* | *benzersiz* | *fantastik* | *kazançlı* | *eski* | *çalkantılı* | *aşağılayıcı* | ~ *hasarlı* | *ideal* | *doğal* | *bunalımlı* | *belirli* | *mucizevi* | *kimi* | ~ *olgun* | *olumlu* | *alakasız* | *dış* | *çevresel* | *deneysel* | *düzensiz* | *mahkeme-lik* | *nahoş* | ~ *ürpertici* | *ayrıcalı* | ~ *tabi* | *akla ziyan* | *eşit* | *tikel* | *eylemli* | *sarmal* | *yararsız* | *düşünceli* | *karamsar* | *hijyenik* | *yakışksız* | *komplike* | ~ *ilgili* | *esrarlı* | ~ *sarı* | ~ *önceki* | *reel* | *saçma sapan* | *enteresan* | *mahrem* | *tedirgin* | *şasılası* | *anlık* | *banal* | *ekolojik* | *postmodern* | *biçimsiz* | ~ *baskılı* | *mevsimsel* | ~ *yatkın* | *arızalı* | *sıkıntılı* | *herhangi bir* | *uyur* | *nüfuzlu* | *cazibeli* | *adaletli* | *kötümser* | *tipik* | *beceriksiz* | *verimsiz* | ~ *yatık* | *gerilimli* | *ciddi* | *kaçınılma* | *çetrefilli* | *yorgun* | *uyumsuz* | *statik* | *tuhaf* | *değiş-mez* | *ender* | *karşıt* | *sağlıklı* | *nostaljik* | *ayrıksı* | *etkin* | *umutsuz* | *tembel* | *ezilmiş* | *mağdur* | *yerleşik* | *rastgele* | *tehlikeli* | *sempatik* || *abartmalı* | *abes* | *acele* | *acı tatlı* | *acı* | *ahenkli* | *ahlaksız* | *akıl dışı* | *akıllara seza* | *akşamki* | *alerjik* | *aleyhtar* | *alışılmış* | *antidemokratik* | *antipatik* | ~ *arınmış* | *asabi* | *asosyal* | *astrolojik* | *aşa-ğı* | *aşağılık* | *aşırı* | *ayıplı* | ~ *aykırı* | *aynı* | *ayrı* | *azgın* | *bağımsız* | ~ *bağlantılı* | *bakir* | *bambaşka* | ~ *barışık* | *baskın* | *ba-şarısız* | *bayağı* | *belalı* | *benzer* | *besbeter* | *biçimsel* | *bilinçli* | *bilindik* | *bilinmedik* | ~ *bilinmeyen* | *birinci* | *birincil* | *bitik* | *bok* | *bombok* | *borçsuz* | *bozgun* | *bozuk* | *bucaksız* | *büyük* | *büyülü* | *cana yakın*

| cansız | capcanlı | cıvıl cıvıl | çarpık | çatallı | çetrefil | çileli | çizik | çıplak | çökkün | davalı | davalık | deforme | ~ değgin | deminki | demografik | dengeli | derişik | detone | devinimli | dinç | dingin | dışsal | dolaylı | ~ dolmuş | dominant | dostça | doyumsuz | dönüşsüz | ~ duyarlı | düşmanca | düşsel | düzenbaz | düzenli | düzmece | dâhili | edilgin | ~ egemen | ~ eğik | ~ eğilimli | eğlenceli | ekili | elektik | elim | elzem | enayi | esnek | etkili | ~ evvelki | ezik | faili meçhul | faullü | fiziksel | fizyolojik | gafil | ~ geceki | ge- çişli | geçkin | geçmiş | gelişmiş | gerçek dışı | gizemli | gizli kapaklı | ~ gollü | gö- çebe | göreceli | ~ görevli | ~ görülmemiş | görünür | gösterişli | güçlü | gülümser | güvenceli | güvensiz | ~ haberli | hafifle- tici | ~ haiz | hasarsız | hassas | havadar | hayalî | haysiyetli | ~ hazır | hazırlıklı | ~ hazırlıksız | ~ hoşnut | hukuki | ~ hâkim | içtenlikli | içtimai | idealist | iki | iki yüzlü | ikili | ikincil | iktisadi | iletken | ilintisiz | ilk | ilkel | insancıl | insani | insanüstü | isteksiz | isyancı | isyankâr | işlek | işlev- siz | işsiz güçsüz | itinalı | iyi huylu | izafi | ızdıraplı | ~ kabuklu | kalıcı | kanuni | ~ kaplama | kasvetli | katkısız | kavgalı | kavisli | kaygısız | kelek | kendine özgü | kıvrak | klasik | klinik | klostrofobik | kompleks | konforlu | korkunç | kullanış- sız | kurmaca | kuru | kuşkulu | kültürel | maddesel | mağlup | makroekonomik | malul | ~ mamur | manidar | mantıksal | marazlı | marjinal | mat | mazur | mefluç | menfi | meteorolojik | muaccel | muam- malı | muntazam | ~ muzdarip | muzır | müesses | mülayim | müsait | müteakip | mütevekkil | nadir | nazik | ~ nazır | ni- zamsız | nötr | ~ olanaklı | ~ olanaksız | olumsuz | onaysız | onursuz | ~ orantılı | orantısız | orta malı | ölçülü | ölümcul | özerk | palyatif | ~ paralık | parampar- ça | paranoyak | pasif | patetik | pütürlü | rakipsiz | rasyonel | ~ razı | rezil | ruhani | rutin | rüzgârlı | sabahki | sağlam | sağ-

lamca | saldırgan | sanal | sapık | sarkık | sarsak | savunmasız | seçkin | sevinçli | sigortalı | silik | siyasi | ~ sıkı sıkı | sıkıcı | sınırlı | soğuk | solda sıfır | ~ sorumlu | sorunlu | sosyal psikolojik | sosyokül- türel | ~ süreli | şahane | şaşkın | şeref- siz | şiirsel | şu | tahammülsüz | talihsiz | tamtakır | ~ tarifli | tehlikesiz | tekdüze | tekerci | telaşlı | teleolojik | tepkisel | ters | tesadüfi | ticari | tiksindirici | toplu | to- poğrafik | totaliter | ukala | umursamaz | usulsüz | utandırıcı | ~ uyarıcı | uzlaşmaz | ütöpik | ~ vadeli | varlıklı | varsayımsal | vuzuhsuz | yabancı | yabansı | yapmacık | ~ yaramaz | yarı resmî | yaşlı | yatalak | yıkık dökük | yıpratıcı | yoksul | yönsüz | yumuşak | zahmetli | zaruri | zayıf | zihin- sel | zikzaklı | zirai | ~ zıt | zoraki | zorlu

duruş • Durma işi. • *mecaz* Tavır, tutum.

esas | *mesafeli* | *heybetli* | *vakur* | *ahlaklı* | ~ *kemikli* | *seviyeli* | *ağırbaşlı* | *bilgece* | *serinkanlı* | *bitkin* | ~ *düzeyle* | *güvenli* | *dik* | *düşünceli* | *sakin* | *asık suratlı* | *ka- rizmatik* || abartılı | abartmalı | alelade | anakronik | apayrı | apolitik | ataerkil | ayrıksı | barbar | bembeyaz | benzer | beş on | ~ biçimli | bigâne | bohem | ~ bükük | bürokratik | cana yakın | cansız | çapkın | dertli | dingin | dirayetli | doksan | duy- gulu | dümdüz | ~ eğik | eğlenceli | eğri | emniyetli | entelektüel | erkeksi | ezik | fiyakalı | gerilimli | gösterişsiz | gururlu | güçsüz | hangi | hantal | ~ havalı | hay- siyetli | heyecansız | hissiz | hüznünlü | ih- tiyatlı | inançlı | kabadayıcı | ~ kabarık | ~ karakterli | kasvetli | kayıtsız | kendine özgü | kibar | kibirli | kıpırtısız | kısacık | klasik | korunaksız | kültürel | küstah | mağrur | mahcup | makyajsız | mutena | mutlak | mülayim | nazlı | nefis | ölgün | ~ özlü | pürüzsüz | rahat | rüzgârlı | sar- sıntılı | seçilmiş | seçme | siyasi | sıradan | soğuk | soylu | suskun | süzgün | şiirsel | tanrısal | tecrübesiz | telaşsız | terbiyeli | teslimiyetçi | umursamaz | uygunsuz |

vakarlı | vurdulu kırdılı | yakın | yüce | ~ zıt | zoraki

duruşma • *hukuk* Davacı ile davalının yargıç karşısında hazır bulundukları yargılama evresi, murafla. *yarınki* || aleni | düzmece | ~ evvelki | sabahki

duş • Temizlik veya tedavi amacıyla suyu yüksekten üzerine doğru püskürtme yoluyla yıkanma. • Bu biçimde yıkanmaya yarayan alet. *basınçlı* || serin | soğuk | tazyikli | tıkalı | yepyeni

dut • *bitki bilimi* Dutgillerden, kuzey yarım kürenin genellikle ılıman bölgelerinde yetişen, yapraklarıyla ipek böceği beslenen ağaç ve bu ağacın, ak, kara, pembe renkte ekşi veya tatlı, sulu meyvesi. *kurtlu* || bolca | ekşi | ezilmiş | kara | kısa ömürlü | koca | nihayetsiz | ~ tepsi | ulu **dut ağacı** • Dut. ~ dallı | gölgeli | içdiş | koskocaman

duvak • Gelinin başını, bazen de yüzünü örten dantel veya tülден örtü. ~ *telli* | *tül* || ipek | kuyruklu | ~ parçalı | tel

duvar • Bir yapının yanlarını dışa karşı koruyan, iç bölümlerini birbirinden ayıran, taş, tuğla vb. gereçlerden yapılan veya örülen dikey düzlem, örek. • Bir toprak parçasını sınırlayan taş, tuğla, kerpiçten yapılan engel, örek. • *mecaz* Engel. *yıkık* | *badanalı* | *kerpiç* | *alçak* | *kalın* | *taş* | *yüksek* | *isli* | ~ *örülü* | ~ *sıvalı* | *loş* | *güneşli* | *görünmez* | ~ *kaplı* | *dümdüz* | *küflü* | ~ *süslü* | *ıslak* | *dış* | *yan* | *harap* | *sağır* | *karşılıklı* | *eflatun* | *sağ* | *yıkık* | *dökük* | *beyaz* | *viran* | *çıplak* | *mermer* | *boş* | ~ *ağırlıklı* | ~ *lekeli* | *sağlam* | ~ *kalan* | ~ *penceresiz* | *gölgeli* | *parmaklıklı* | ~ *aşına* | *kashı* | *karanlık* | *yamalı* | *resimli* | *uçsuz bucaksız* | *badanasız* | *eğri büğrü* | *korunaklı* | *cam* | *metrelik* | *ahşap* | *ak* | *çinili* | *delik deşik* | *kirli* | *çelik* | *çırılçıplak* || ağaç | alçacık | altıgen | anlamsız | arka | aynalı | aynasız | aynı | bakımlı | ~ basık | beşinci | bir karış | ~ bitişik | bomboş | boyasız | buruşuk | cenabet |

çepçevre | ~ çevrili | çinko | çivitli | çocuksu | çürük | damsız | dar | dayanıksız | değirmi | ~ desenli | dikey | dilsiz | dizi dizi ~ | ~ dökük | dördüncü | ~ eğimli | eski | fildişi | Gotik | ~ görünümlü | gri | hain | ~ harçlı | heybetli | huzurlu | iç | iç-neli | iki | ~ kabartmalı | kaç | ~ kaplama | kara | karışıt | ~ katranlı | kaygan | kayıtsız | kehribar | kemerli | kenetli | ~ kesen | kirli sarı | kırık | kırmalı | kısa | kıskanç | kocaman | koruyucu | koyu yeşil | kurşun rengi | kül rengi | ~ kâğıtlı | lake | ~ lambalı | legal | mağrur | metalik | nostaljik | ~ oymalı | ölgün | ön | örme | ~ örtülü | öteki | paramparça | pas rengi | pütürlü | renksiz | ruhsuz | rutubetli | sağlı sollu | ~ sarılı | ~ saydam | sefil | sert | som | somut | suskun | şimdiki | şu | tarihî | tekmiş | ~ teneke | toprak | toprak rengi | turkuaz | tümel | ulu | vurdumduymaz | yağlı boya | yağmurlu | yaldızlı | yalın | ~ yalıtımlı | yamru yumru | yanlış | yarım | yavan | yekpare | yeşil | yoğun | yosunlu | yoz | zavallı | zırlı **duvar saati** • Duvara asılan saat. *sarkaçlı* || gösterişli | ~ köşeli | ~ oymalı | üçgen **duvar kağıdı** • Duvar kaplanan kâğıt. *püsküllü* **duvar ustası** • Duvarların sıva ve kalıp işlerini yapan kimse. *anlı şanlı* **duvar yazısı** • Duvarlara yazılan her türlü yazı. *anonim* **duvarcı** • Duvar ustası. *namuslu*

duyarga • Önceden belirlenmiş ışığı veya nesneyi algılayıp gerekli hareketi başlatan aygıt, sensör. • *hayvan bilimi* Eklem bacaklılarda, başın ön bölümünde bulunan, eklemelerden oluşmuş hareketli duyu alma organı, lamise, anten. *büyülü* | *dikenli* || ılsıdak | ~ sarılı

duyarlı • Dış etkenlere karşı duyarlılığı olan hassas kimse. *aşırı* || sağın | son derece **duyarlık** • Duyarlı olma durumu, duygunluk, duyarlık, hassaslık. *aşırı* | *bireysel* || abartılı | bir | çağdaş | düzmece | el değmemiş | eşsiz | genelgeçer | gereksiz | güçlü | hastalıklı | hülyalı | içtenliksiz | insani | kadınca | kısacık | klasik |

korkulu | ortak | ortalama | ölçülü | ~ özdeş | sınıfsal | şişirme | taptaze | taşkın | yapay | ~ yatkin **duyarlılık** • Duyarlık. *vatansever* | *benzersiz* | *aşırı* | *insancıl* || ailevi | bireysel | bunak | cinsel | çevresel | evrensel | geleneksel | hastalıklı | idealist | ~ ilişkin | ince | kentli | otobiyografik | örfi | sınıfsal | soylu | tarifsiz | taşkın | yurtsever | zarif

duyarsızlık • Duyarsız olma durumu. ~ planlı | yoğun

duyarsızlaştırma • Duyarsızlaştırmak işi. sistematik

duygu • Duyularla algılama, his. • Belirli nesne, olay veya bireylerin insanın iç dünyasında uyandırdığı izlenim. • Önsesi. • Nesneleri veya olayları ahlaki ve estetik yönden değerlendirme yeteneği. • Kendine özgü bir ruhsal hareket ve hareketlilik. *çocuksu* | *insancıl* | *yoğun* | *olumsuz* | ~ *zıt* | *nostaljik* | *bencil* | *karmaşık* | *karmakarışık* | *kadınsı* | *çelişik* | *bambaşka* | *belli belirsiz* | *soylu* | *insanca* | ~ *belirsiz* | *insani* | *düşmanca* | *buruk* | *aynı* | ~ *benzer* | *karşıt* | *öznel* | *içgüdüsel* | *yüce* | *habis* | *temiz* | *tuhaf* | *olumlu* | *doğal* | *kardeşçe* | ~ *karışık* | *bütün* ~ | ~ *ilişkin* | *garip* | *ezik* | *ortak* | *güçlü* | *kutsal* | *sıcacık* | *kişisel* | ~ *tür* | *ulvi* | *trajik* | *amansız* | *kadınca* | *hamasi* | *yıkıcı* | *vatansever* | *sağlıklı* | *hastalıklı* | *birtakım* ~ | *mistik* | *mahrem* | *değişmez* | *dostça* | ~ *kırıcı* | *fırtınalı* | *karamsar* | *tarifsiz* | *benzersiz* | *tinsel* | *yırtıcı* | *aşırı* | *ezici* | *sonsuz* | *aydınlık* | ~ *benzeri* | *müşterek* | *yakıcı* | *anlık* | *içli* | *ikircikli* | ~ *çeşitli* | *kötü* | *sinsice* | *özel* | *evrensel* | *nedensiz* | *apayrı* | *çirkin* | *platonik* | ~ *yönelik* | *aşağılayıcı* | *ilkel* | *saldırgan* | *tatlı* | *taptaze* | *isimsiz* | *günübirlik* | *yanlı* | *çapraşık* | *herhangi bir* | *fantastik* | *saçma* | *köklü* | *kuvvetli* | *vatani* | *hümanist* | *kuşkulu* | *kötücül* | *hangi* | *tutkulu* | *yabansı* | ~ *ait* | *çocukça* | *derin* | *estetik* | *gerilimli* | *arkaik* | *içten* | *hisli* | *peşin* | *bu* | *inançlı* | *naif* | *farklı* ||

acayip | acılı | adamcıl | agresif | ahlaki | aldatıcı | alelade | altıncı | ani | anlamsız | anlaşılmaz | antipatik | aptal | aptalca | ari | ari | ~ arınmış | aşağılık | atılğan | avuç dolusu | azami | bağımsız | bayağı | bazı ~ | belirgin | belirli | berbat | beşerî | ~ beter | bilinmedik | bin türlü | binbir | bitimsiz | boğuk | bulanık | canavarca | candan | coşkun | cömert | çelişkili | çılgın | çok yönlü | dağınık | delici | demokratik | diğer | dışa dönük | dokunulmaz | ~ dolmuş | ~ doyuran | dört dörtlük | duygusuz | ~ duyulmamış | eksik | enstantane | erdemli | ~ eriten | eşit | eşsiz | fazla | feminen | ferah | ferdî | fevri | ~ geceki | geçici | gelgeç | gelişmiş | gerekli | gevşek | girift | gizli | güç | gündelik | haince | ham | hasis | hayırhah | hayvansal | huzurlu | idealist | ihtirash | ikilemli | ikircimli | ilgisiz | inanılmaz | ince | incecik | isyankâr | iyi | iyicil | iyimser | ılık | ızdıraplı | kaçınıcı | kadıncıl | kahramanca | ~ kalan | kamusal | kapanık | kara | ~ katmanlı | ~ kayan | kendine özgü | keskin | kinci | kıpır kıpır | kıpkırmızı | kısır | kıvamlı | kıyıcı | klostrofobik | kocaman | kof | komik | korkulu | korkunç | koşulsuz | kozmik | körpe | kötümser | kutlu | lanetli | lezzetli | mahcup | manevi | marazlı | modern | muazzam | muhteşem | mukaddes | müphem | ~ müstahak | müstakbel | müstakil | müthiş | narin | negatif | nice ~ | olağanüstü | ödünsüz | öylesi | ~ özgü | özlemli | özverili | paranoyak | pastoral | pastörize | realist | romantik | sabırsız | sadist | sahte | sakil | sakınlı | samimi | sancılı | sarsak | saygın | seçme | sempatik | sepetik | sevinçli | sınısıcak | sıtmal | sönük | sürekli | şahsi | şaşkın | şaşmaz | şefkatli | şeytansı | şimdiki | tanıdık | tasavvufi | taşkın | tatsız | tek yönlü | tekinsiz | ~ temelli | temelsiz | tertemiz | ~ tesirli | teslimiyetçi | titrek | totaliter | tutuk | uçucu | ufak | ulu | ulusal | umutlu | üzücü | üzüntülü | vahşi | vıcık vıcık | yaban | yabancı | yabani | yanık | yapmacıksız | yaşamsal

| ~ yatkın | yepyeni | yomsuz | yorucu | yumuşak | yurtsever | ~ yüklü | yüksek | zehirli | zoraki | zorlama | âşıkane **duygu dünyası** • Duygu, düşünce ve hayal âlemi. bireysel | yüzeysel

duygucu • Duygunun aşırı etkilediği, duygulara önem veren kimse. **aşırı duyguculuk** • Duygucu olma durumu. **çocuksu**

duygudaş • Bir konuda duyguları diğer bir kişiyle aynı olan kimse. **yakın**

duygulanım • Etkilenme, duygulanma. benzersiz | bireysel | çok yönlü | öznel | patetik | söz konusu **duygulanım bozukluğu** • Kişinin duygu durumunun işlevselliğini bozan ruhsal bozukluk. *mevsimsel*

duygulanış • Duygulanma durumu. **yersiz**

duygulu • Kolay duygulanan kimse. **aşırı** || ince | ~ karışık **duygululuk** • Tepkilerin duygulara dayanması durumu. • Çabuk, kolay heyecanlanma eğilimi. **aşırı** | çocuksu | ~ dönük | kadınsal | nekes | nostaljik | öylesi | şaşırtıcı | yabansı | yarsız | yepyeni

duygusal • Duygunun aşırı etkilediği eser veya insan. **aşırı duygusalılık** • Duygusal olma durumu. **aşırı** || acıklı | ağdalı | anlık | bireysel | coşkun | çocuksu | deminki | fanatik | kadınsı | kibar | mariz | olanca | şapşal | ufacık | zorlama

duygusuzluk • Duygusuz olma durumu, hissizlik. **taşımış**

duyu • İnsanların ve hayvanların, dış dünyanın uyarılarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği, duyum. **anı** | beş | bilinen | bulaşıcı | müşterek | öznel | sevimsiz | sezgisel | unutkan | yakıcı

duyuluş • Duyulma işi. **ilk**

duyum • Duyu. • Doğruluğu kesin olarak bilinmeyen haber, istihbarat. **atılğan** | bin türlü | birçok | fiziksel | ~ gelen | ~ karışık | muayyen | sayısız ~ | temelsiz

duyuru • Herhangi bir olguyu, bir işi, bir durumu duyurmak için yayımlanan yazılı veya sözlü haber, ilan. ~ **asılı**

duyuş • mecaz Seziş. *mistik* || genelgeçer

düdük • İçinden hava veya buhar geçirdiğinde keskin ses çıkaran ve işaret vermek için kullanılan araç. • Taşıtlarda karşı tarafı uyaran korna. *tiz* || ~ delikli | dilsiz | dokunaklı | fırfırsız | ince | kaba | keskin | kırık | kırk paralık | kuvvetli | mübarek | ~ paralık | paslı | tehditkâr | titrek | üç **düdüklü tencere** • Buhar basıncından yararlanarak yemeği çabuk ve sağlıklı olarak pişiren bir tür metal tencere, düdüklü. *marifetli*

düet • İki kişi tarafından karşılıklı söylenen şarkı. *dinlendirici*

düğme • Giyecek, yorgan vb.nin bazı yerlerine ilikleyici veya süs olarak dikilen kemik, metal, sedef gibi sert maddelerden yapılmış küçük tutturma aracı. • Çevrilmek veya üzerine basılmak yoluyla bir elektrik akımını açan, kapayan, herhangi bir makineyi işleten veya durduran parça. *dairese* | *parlak* | ~ *kopuk* | *sedef* | *otomatik* | *yaldızlı* | *parıltılı* | *minik* | *sekiz* | ~ *noksan* | *sürgülü* | *sarı* | *mor* || ~ aralıklı | ayarlı | bambaşka | basılı | billur | bir parmak | büyük boy | ~ çapalı | çeşit çeşit | ~ çift | çifte | düzenli | ilikli | madenî | meçhul | minicik | narçiçeği | ~ numaralı | o | onlarca | yeşil

düğüm • İplik, ip, halat vb. bükülebilir şeyleri kıvrıp kendi üzerine veya birbirine dolayarak yapılan boğum. • mecaz Anlaşılamayan, çözilemeyen karışık durum. *doksan* | *kaynaşık* || acı | beylik | bir sürü | çapraz | çetin | çetrefil | düzmece | enfes | eslek | geleneksel | gelgeç | gelişigüzel | geniş | göreneksel | kancık | karmaşık | kaygısız | kaypak | küçümen | minicik | minik | nazlı | ~ olanaksız | oynak | parabolik | parasal | parıltılı | perişan | ruhsal | sakar | saygısız | sert | sırnaşık | son | şiirsel | yılankavi | zorlu

düğümlenme • Düğümlenmek, bağlanmak, tutulmak durumu. *fiziksel* | *psşik*

düğün • Evlenme veya sünnet dolayısıyla yapılan tören, eğlence, cemiyet. • *mecaz* Bir olayı kutlamak için yapılan büyük eğlence veya tören. *tantanalı* | *yemekli* | *muhteşem* | *çifte* | *şatafatlı* | *görkemli* | *sazlı sözlü* | *mükellef* | *anlı şanlı* || asıl | binlerce | büyükçe | cazlı | derme çatma | duvaklı | feodal | ~ gecelik | göçebe | görgüsüzce | gösterişli | ~ havalı | ihtişamlı | ikinci | kavgasız | kulaksız | meşhur | mutantan | mükemmel | müstakbel | mütevazı | müzikli | nihayetsiz | olaylı | rötarlı | sessiz sedasız | sıradan | sofistike | şenlikli | tarihî | varsıl | zengin **düğün salonu** • Kiralanarak içinde eğlence ve toplantı yapılan salon. *moda* | *prefabrik*

dükkan • Esnafın perakende satış yaptığı, küçük zanaat sahiplerinin çalıştıkları yer. • *mecaz* Görevli olarak çalışılan yer, iş yeri. *faal* | *derme çatma* | *gösterişsiz* | *babadan kalma* | *sağlı sollu* | *badanalı* | *yıkık* | *şu* | ~ *mahsus* | *ahşap* | *herhangi bir* || açık | ~ ağılı | akşamki | alacaklı | bakımsız | beşinci | ~ bezeli | binlerce | boyalı | buğulu | ~ cephele | ~ dayalı | dev | ~ dizili | döküntü | esrarengiz | gelecek | hangi | irili ufaklı | ~ izbe | kokusuz | kredili | ~ kubbeli | küçümencik | mütevazı | otantik | öteki | saçma sapan | sempatik | siktirici | sıcacık | tanıdık | tapulu | upuzun | ünlü | yurt içi **dükkan sahibi** • Herhangi bir iş yeri üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde idlediği gibi kullanabilen kimse. *meraklı* **dükkançı** • Dükkan işleten kimse. *pinti*

düklük • Bir dükün yönetimindeki ülke. *özerk*

düldül • At. • *şaka yollu* Modası geçmiş araç. *hurda* | *iyi huylu*

dülger • Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse. *kıçı kırık*

dümbelek • Ağzına deri gerilmiş, çanak biçiminde, darbukaya benzer bir tür çalgı, dümbüldek. *büyük boy*

dümen • Hava ve deniz taşıtlarında, taşıta istenilen yönü vermeye ve belirli bir doğrultuda götürmeye yarayan hareketli parça. • *argo* Dalavere, hile. *iğrenç* | *kırık* **dümen suyu** • Gemi giderken arkasında bıraktığı köpüklü iz. *uzun* **dümen-ci** • Gemilerde dümeni kullanan kimse. *usta*

dün • Geçmiş. *değişmez* | ~ *renkli*

dünür • *halk ağzında* Eşlerin baba ve analarının birbirlerine göre durumu. *müstakbel* || ~ *zıt*

dünya • Üzerinde yaşadığımız toprak ve denizler, yeryüzü. • Dış, çevre, ortam. • İnançları bir olan ülke veya insanlar topluluğu. • Meslek veya iş birliği içinde bulunan kimseler, camia. • *mecaz* Duygu, düşünce ve hayal âlemi. • *özel*, *gök bilimi* Güneş'e yakınlık bakımından üçüncü gezegen, acun. *dış* | *ölümlü* | *bambaşka* | *fenomenal* | *kahpe* | *uygar* | *fantastik* | *adaletsiz* | *kurmaca* | *dara-cık* | *apayrı* | *düşsel* | *şu* | *ayrı* | *yalancı* | *çağdaş* | *uçsuz bucaksız* | *mistik* | *yepyeni* | *üçüncü* | *mahrem* | *bütün* ~ | ~ *örülü* | *nesnel* | *yapay* | ~ *öte* | *postmodern* | *bu* | *antik* | *karanlık* | *sanal* | *pırıltılı* | ~ *renkli* | *büyülü* | *huzurlu* | *Türki* | *kendine özgü* | *bilinmedik* | *modern* | ~ *dipli* | *yitik* | *lanetli* | *öteki* | *rezil* | ~ *çevrili* | *vahşi* | *küresel* | *ıpıssız* | *üç boyutlu* | *bucaksız* | *gizemli* | *insani* | *tanıdık* | *rengârenk* | *düttürü* | *masalsı* | *karşıt* | *koskocaman* | *öbür* | *farklı* | *iğrenç* | *yeni* | ~ *evvelki* | *sınıfsız* | *gerçek dışı* | *mesut* | *gelişmiş* | *steril* | *kurgusal* | *fiziksel* | *pis* | ~ *karışık* | *somut* | *koca* | *kavgasız* | *düzenli* | *toz-pembe* | ~ *arınmış* | *belalı* | *özgün* | *çocuk-su* | *insancıl* | *ortak* | *akılcı* | *savunmasız* | *bildik* | *yalansız* | *Ortodoks* | *karmakarışık* | *ruhsal* | *özgür* | *sınırlı* | *yalan* | *tüm* ~ | *ruhani* | *sağlıklı* | *entelektüel* | *kanunsuz*

| saklı | öznel | aydınlık | dağınık | ~ biçimli | onca | kadim | ilkel | kapkaranlık | iç | başka | ~ direkli | egoist | boktan | sonsuz | hür | mikro | yağmurlu | aldattıcı | sıcacık | özel | deli | tekmi | ~ şaşırtıcı | kişiliksiz | haksız | tinsel | sigarasız | dar | adaletli | pırıl pırıl | zihinsel | ~ kopuk | güzel | tembel | psikolojik | bunaltıcı | düzensiz | sahici | sihirli | flu | ~ kurulu | varlıklı | masmavi | ~ temelli | cömert | kalpsiz | çılgın | garip | acımasız | estetik | esrarlı | hain | tutarlı | kahrolası | uzak | namussuz | bugünkü | sefil | gencecik | yuvarlak | ölçülü | ~ zıt | bok | ölümsüz | vurdumduymaz | kansız | vicdansız | loş | kirli | umarsız || acayip | acılı | adil | ağaçlı | ahlaksız | akordu bozuk | alacalı bulacalı | amaçsız | amansız | anlamsal | anonim | apaydın | ataerkil | ateş pahası | babasız | bağnaz | bahtsız | bakir | bakımsız | barışçı | başıboş | baygın | belli başlı | bencil | bengi | ~ bezeli | bilinçli | ~ bilinmeyen | bir | bireysel | boklu | bol | bomboş | boynu eğri | bozuk düzen | ~ bulandırıcı | bulaşık | bulutsuz | canlı | cansız | cennet | ~ | coğrafi | çalışkan | çalkantılı | çamurlu | çaresiz | çelişkili | çeşit çeşit | çiçeksiz | çifte | çirkef | çocuksuz | çok yönlü | dalgalı | dapdaracak | ~ dayalı | dedikodusuz | değişik | demokratik | deneysel | dengeli | dengesiz | derin | dinsel | ~ dopdolu | ~ doyuran | durağan | duygulu | duygusal | düalist | düzmece | ebedî | ~ edalı | edilgin | elektronik | emniyetli | emsalsiz | eril | erkeksiz | erotik | evcil | evrensel | ferah | fırtınalı | galiz | gamsız | geçici | gelgeç | geniş | geometrik | gerici | gerilimli | girift | gizemsel | gizli | Gotik | göreceli | görgülü | görünür | gülünç | günahsız | günlük güneşlik | gürültülü | güvensiz | ham | hangi | harap | hastalıklı | hayal meyal | hayalî | haysiyetli | hazin | hırssız | hoş | hoşça | ~ ibaret | içe kapalı | ideal | iffetli | ihtısalı | iki yüzlü | ikircikli | ilginç | illegal | imgesel | inanılmaz | inorganik | irkiltici | işsiz güçsüz |

issiz | ışiksiz | ışıll ışıll | ışıltılı | kahpece | ~ kalan | kalımlı | kapalı | kapkara | karamsar | karmaşık | kasvetli | kavgalı | kavranılmaz | kaygan | kaygısız | kekre | kentli | kinsiz | kişisel | kıpır kıpır | kırılğan | kısacık | kıskanç | klostrofobik | kocaman | kof | kokmuş | kokusuz | korkusuz | korunaklı | koskoca | körpe | kötücül | kuralsız | ~ kurgulu | kusurlu | küçücük | küçük | kültürel | lal | latif | maddesel | maddi | makbul | mali | mantıklı | masalımsı | medeni | mega | merhametsiz | mikropsuz | minicik | monoton | muasır | muhalif | musibet | münferit | nafile | naif | nasıl | nesnesiz | nikbin | nostaljik | nursuz | olağan | optimist | örtük | öyle | ~ özdeş | özerk | özverili | pagan | paspal | pastel | pastoral | plastik | pürüzlü | rahat | rakipsiz | rasyonel | reel | renksiz | riyasız | romanesk | ruhi | ruhsuz | rutubetli | rüzgârsız | saçma | saçma sapan | sağcı | sağır | samimiyetsiz | sarışın | ~ senelik | sevecen | sevgili | ~ | sevgisiz | sidikli | sisli | sıkıcı | sıkıntılı | sırlı | soğuk | sonlu | sorunsuz | sosyal | şerefli | şeytansı | şimşeksiz | şom | tanrısız | tatsız tuzsuz | tedirgin | tehlikeli | tek örnek | tekdüze | tekinsiz | teknik | temiz | tempolu | tılsımlı | topraksız | tuhaf | ucuzcu | uçucu | ufacak | ufuksuz | uhrevi | umutlu | umutsuz | ~ uyarıcı | ülküsel | ümitli | ürkünç | vefalı | vefasız | vıcık vıcık | yabancı | yaldızlı | yalın | ~ yapılı | yaratıcı | yarı | yarım | yarınki | yıkık | yoksul | ~ yoksun | ~ yönelik | yönsüz | yüce | zalim | zehirli | zengin | zevkli **dünya düzeni**

• Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan sistem. ~ biçimli || çok taraflı **dünya görüşü** • Evrenin ve hayatın anlamını, amacını, değerini, insan varlığını ve davranışlarını bütünüyle kavramaya çalışan genel düşünce. *farklı* | *bambaşka* | *benci* || aristokrat | ateist | bencil | ~ birleşen | çarpık | durağan | dural | kinsiz | ~ mahsus | ~ özgü | sağcı | sinsî | tasavvufî | temelsiz | ~ uygun | üni-

ter | varoluşçu | yalancı **dünya müzesi** • Dünyadaki çeşitli müzelerde bulunan antik uygarlıklara ait eserlerin sergilendiği yer. **birinci sınıf dünya tarihi** • Dünyanın farklı yerlerindeki halkların, ırkların veya kabilelerin asırlar boyunca geliştirdikleri uygarlıklar tarihi. **kısa** | ~ yıllık **dünya turu** • Bir yerden başlayıp, belirli bir doğrultuda devam edilip, çeşitli şehirleri gezip, oralarda kalarak yapılan ve sonunda başlangıç noktasına dönülen uzun seyahat. **müzikli** || **küçük çaplı dünya edebiyatı** • Genellikle eserlerin kaynağı ülkelerin ötesinde daha yaygın bir dünyaya yayılmasını ifade eden edebiyat. **modern dünya klasiği** • Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, dünyanın her yerinde türünde örnek olarak görülen eser. **akıllara ziyan dünya savaşı** • Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadelenin dünyanın her yerine yayılması. **ikinci** | **üçüncü dünya sistemi** • Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan dünya düzeni. **mevcut** | **paragöz dünya ülkesi** • Dünya üzerinde bulunan ülkelerden her biri. **üçüncü dünyalı** • Dünyaya ait olan herhangi bir kimse veya nesne. **milyarlarca** || herhangi bir | **realist**

dürbün • **fizik** Uzaktaki cisimlerin görüntülerini büyültmeye veya yaklaştırmaya yarayan, objektif ve oküler adlı iki mercekten oluşan optik alet, bakaç. • Gözetleme deliği. **antika** | ~ ayaklı | bir çift | ~ gözlü | ~ kakmalı | ~ kalma

dürtü • **ruh bilimi** Bedensel veya ruhsal dengenin değişmesi sonucu ortaya çıkan ve canlıyı türlü tepkilere sürükleyebilen içten gelen gerilim. **saldırgan** | **duyumsal** | **cinsel** | **hayvansal** | **anlaşılmaz** | **dayanılmaz** || **agresif** | **doğal** | **gizemli** | **hayvansı** | **ilkel** | **ırksal** | **kadınca** | **kadıncıl** | **nostaljik** | **sınıfsal** | **sınırsız**

dürüm • **halk ağzında** İçine türlü katıklar konularak sarılmış yufka ekmeği veya ince pide. **tavuklu** | **mantarlı** || **peynirli**

dürüst • Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru olan kişi. **aşırı** | **birazcık dürüstlük** • Doğruluk. **cascavlak** | **hoyratça**

dürzü • Ağır hakaret ve küfür sözü. **varsıl** | **dürüm dürüm** || ~ dinli | eli açık | görgüsüz | kara | kılı | paralı | şu | ukala | ~ yapılı

düstur • **eskimiş** Genel kural. akılcı | birer | biricik | ~ | değişmez | ~ evvelki | ~ katmanlı | **yegâne**

düş • Uyurken zihinde beliren olayların, düşüncelerin bütünü, rüya. • **mecaz** Gerçek olmayan şey, imge. • **mecaz** Gerçekleşmesi istenen şey, umut. **korkulu** | **karmakarışık** | **bulanık** | **tatlı** | **puslu** | **eski** | **optik** | **garip** | **şaşılası** | **kötü** | ~ **asırlık** | **gerçekçi** || **abartılı** | **alımli** | **anlaşılmaz** | **asal** | **ateşli** | **ayrıntılı** | **başıboş** | **belalı** | ~ **belirsiz** | **bengi** | **binlerce** | **birer** | **bitkin** | **bıçkın** | **böyle** | **buğulu** | ~ **burunlu** | **çiçeksi** | **çizgisiz** | **çocukça** | **dağınık** | **değişik** | **derin** | **devletçi** | ~ **dolu** | ~ **dönük** | **eflatun** | **egzotik** | **erotik** | ~ **esen** | **esrarengiz** | ~ **geceki** | **Gotik** | ~ **göğüslü** | **görkemli** | **gösterişli** | **harika** | **haylaz** | **iki** | ~ **ilgili** | **ilginç** | ~ **ilişkin** | **ılık** | **kapalı** | **karmakarışık** | **kekre** | **kımıltısız** | **kısacık** | ~ **kopuk** | **kötücül** | ~ **kurulu** | ~ **malum** | ~ **mavili** | **melankolik** | **menevişli** | **mıknatıslı** | **münasebetsiz** | **olmadık** | **olumlu** | **ölümlü** | ~ **planlı** | ~ **sarı** | **silik** | **sıcacık** | **sıkıntılı** | **sınırsız** | **sırmalı** | **sonsuz** | **sorguçlu** | **şaşmaz** | **şıkır şıkır** | **tek** | **tuhaf** | **tutkulu** | **uykulu** | **üçüncü** | **ürkütücü** | **varlıklı** | **yakıcı** | **yasak** | **yekpare** | **yeni** | **yenilikçi** | **yitik** | **yumuşacık** **düş gücü** • Hayal gücü. olağanüstü | sınırlı | sınırsız **düş kırıklığı** • **mecaz** Çok istenilen veya çok umulan bir şey gerçekleşmediğinde duyulan üzüntü, burukluk. **amansız** | **ani** | **birazcık** | **buruk** | **büyük** | ~ **çeşit** **düş**

dünyası • İmge dünyası. ~ çiçekli | ıslıl | ıslıl ıslıl **düşler evreni** • İmge dünyası. gizemli

düşlem • Düş yoluyla ortaya çıkan şey. cömert | yazınsal

düşleme • Düşlemek işi. bilim kurgu

düşleyiş • Düşleme işi. özlemli

düşkü • Uğraşı. albenisiz

düşkünlük • Düşkün olma durumu, iptila.

• Çoğu kez bünyeye bağlı sürekli ve aşırı güçsüzlük. *aşırı* || *anormal* | *evhamlı* | *ezeli* | *kıyasıya* | *korkunç* | *sınırsız* | *şifasız* | *tutkulu* | *ulvi*

düşman • Birinin kötülüğünü isteyen, ondan nefret eden, ona zarar vermeye çalışan kimse, yağı, hasım, antagonist, dost karşıtı. • Birbirleriyle savaşan devletler ve bu devletlerin asker, sivil bütün uyrukları. • Aralarında birbirleriyle çatışmaya varacak ölçüde anlaşmazlık olan taraflar. *amansız* | *azılı* | ~ *bir numaralı* | ~ | ~ *yeminli* | *bıçaklı* | *dış* | *görünmez* | *başlıca* | *mert* | *inatçı* | ~ *esaslı* | *iki* | *acımasız* | *ebedi* | *namussuz* | *hakiki* | *işgalci* | *sinsi* | *kanlı bıçaklı* | *uzlaşmaz* | *menhus* | *müşterek* | *azgın* | *alçak* | ~ *asırlık* | *hayın* || *ahmak* | *azimli* | ~ *başlı* | ~ *beter* | ~ *bloklu* | *bolca* | *böyle* | *bütün* | ~ *can alıcı* | *çılgin* | *değişmez* | *dehşetli* | *doğal* | *ezeli* | *fukara* | ~ *giyimli* | *güçlü* | *hunhar* | *iğrenç* | *ilkel* | *kahpe* | ~ *kesen* | *korkak* | *korkunç* | ~ *kürekli* | ~ *malum* | *meçhul* | *medeni* | *merhametsiz* | *mezkûr* | *mürekkep* | *müttefik* | *nice* | ~ | *onurlu* | *ortak* | *öldürücü* | ~ *ruhlu* | *rütbeli* | *saldırgan* | *sanal* | *saygıdeğer* | *sevimsiz* | *somut* | *şahsi* | *şüpheli* | ~ *tanımaz* | *tehlikeli* | *ticari* | *toplu* | *uzaylı* | *üç başlı* | *yarınki* | *yiğit* | ~ *yıllık* | ~ *yüzyıllık* | *zalim* | *zeibun* **düşman ordusu** • Kendisiyle savaşılan devletin silahlı kuvvetlerinin tümü. müstevli | şekilsiz **düşmanlık** • Düşmanca duygu veya davranış, yağılık, hasımlık, adavet, muhasamat, husumet, antagonizm. *köklü* | *amansız* | *devletler arası* | *ırksal* || *aleni*

| *bıçaklı* | *coşkun* | ~ *çeşit* | *geleneksel* | *gömülü* | *histerik* | *kanlı bıçaklı* | *kasıtlı* | *manasız* | *milletlerarası* | *minicik* | ~ *tam* | *tek yanlı* **düşman askeri** • Karşıt olan ordudaki kişi. *uyku sersemi*

düşme • Düşmek işi. *maktul* | *yenik*

düşsellik • Düşsel olma durumu. *kesintili*

düşük • Engin, aşağı seviyede olan şey. *görece* || *birkaç* | *fazla*

düşün • Duyularla değil, zihinsel olarak tasarlanan, biçim verilen, canlandırılan nesne veya olay. *apayrı* | *değişmez* | *ikili* | *pozitif*

düşünce • Uzay ve zamanın ötesinde, öznenin dışında, kendiliğinden var olan, duyularla değil, yalnızca ruhen algılanabilen asıl gerçeklik, mütalaa, fikir, ide, idea. • Dış dünyanın insan zihnine yansımaları. • Niyet, tasarı. • *mecaz* Tasa, kaygı, sıkıntı. • *felsefe* İlke, yönetici sav. *takıntılı* | *rasyonel* | *analitik* | *dogmatik* | *gerici* | *birtakım* | ~ | *eleştirel* | *basamaklıp* | *felsefi* | *sapık* | ~ *zıt* | *derin* | *olumsuz* | *insancıl* | *özgün* | *karmakarışık* | *dinsel* | ~ *aykırı* | *özgür* | *karamsar* | *karşıt* | *ilerici* | ~ *ilişkin* | *başlıca* | *yanlış* | *çelişkili* | *siyasi* | *mistik* | *olumlu* | *bencil* | *bilimsel* | *liberal* | ~ *dair* | *bağımsız* | *art* | ~ *kopuk* | *alçakça* | ~ *ilgili* | *ütopik* | *hastalıklı* | *yenilikçi* | *mantıksal* | *ulvi* | *saçma* | *hümanist* | *matematiksel* | *serinkanlı* | *marjinal* | *bir sürü* | *müşterek* | *saçma sapan* | *mantıksız* | *engin* | *uçuk* | *farklı* | *deminki* | *zararlı* | *irticai* | *biricik* | ~ | *üzüntülü* | *köktenci* | *şairane* | *cömert* | *hür* | *böyle* | *sakat* | *pozitif* | *dehşet* | *ümitsiz* | *melez* | *siyasal* | *manasız* | *olgun* | *çılgin* | *çarpık* | ~ *tür* | *somut* | *kendine özgü* | *bin çeşit* | *yurtsever* | *kötümser* | *samimi* | *karma* | *dünkü* | *parlak* | *ilkel* | *mahrem* | *mitolojik* | *insani* | *acı* | ~ *önceki* | *dağınık* | ~ *ilişkili* | ~ *çeşit* | *aptalca* | *bin türlü* | *tutarlı* | *hangi* | *sistemati* | *postmodern* | *parano* | *noyak* | ~ *türlü* | *eleştirici* | *kırık dökük* | *sağlıklı* | *Batılı* | *sağca* | *sağcı* || *abartılı* |

abuk sabuk | açık kalpli | ~ ait | akılcı | akla yakın | akla yatkın | akşamki | alternatifli | ana | antidemokratik | antik | antikapitalist | araştırmacı | arkaik | asılsız | askerî | ataerkil | ateist | atıl | Avrupalı | aynı | ayrı | barbar | basit | batıl | bazı ~ | belirgin | belirli | belli belirsiz | beşinci | bilgece | bilinçli | bireysel | bu | bucaksız | budala | bugünkü | büyük | ciddi | çağdaş | çalıntı | çapraz | çaresiz | çelişik | çocukça | çoğulcu | dallı budaklı | deforme | ~ değgin | değişmez | dehşetli | dejenere | demode | derleme | dinî | ~ dizgeli | dizgesel | dolambaçsız | dolma | dostça | dönüşlü | düzensiz | ebedî | elemli | endişeli | enstantane | erdemli | esas | ~ esaslı | eski | estetik | eşsiz | etraflı | ~ evvelki | eylemli | faal | fantastik | fesat | filozofça | gaddar | ~ geçen | gelişigüzel | genelgeçer | gerçekçi | güldürücü | günübirlik | habis | hain | hayal meyal | hayırlı | hazırlap | herhangi bir | hiçbir | hipotetik | hoyrat | hülyalı | içgüdüsel | ideolojik | ihtiyatlı | ikircikli | ileri | ilgisiz | inançlı | inatçı | insanca | iyimser | ırki | kadınsı | kahramanca | ~ kalan | kalıplaşmış | ~ karışık | karmakarışık | karmaşık | karşı | kavramsal | kayıtsız | keskin | kibirli | kişisel | kof | komplike | koyu gri | köklü | kötü | kulaktan dolma | kuramsal | kurnaz | kuşkulu | lanet | mahzun | mahzurlu | matrak | melankolik | menfi | militarist | modern | muayyen | muzır | mücerret | naçiz | nahoş | naif | negatif | nesebi gayrisahih | nikbin | nizamsız | onlarca | optimal | optimist | ortalama | ön | ön yargılı | öylesi | öznel | patolojik | pervasız | pis | platonik | politik | ~ programlı | radikal | rahmani | reformist | saf | saftirik | sakıncalı | salim | sapkın | sefiş | sefil | sembolik | serseri | sevimli | sevinçli | silik | sistemsiz | sıkıntılı | skolastik | soğukkanlı | solcu | som | sosyal | stresli | sunturlu | şahsi | şiirsel | şu | takınaklı | tasavvufi | tehlikeli | tekinsiz | telepatik | temel | tereddütlü | tereddütsüz | totaliter

| tuhaf | tüm ~ | ucubik | uçsuz bucaksız | ufak | ~ ufuklu | uhrevî | ussal | uydurma | ~ uygun | uygunsuz | uyumlu | uyuşuk | ülkücü | ümitli | üretken | ürkek | ~ ürperici | üslupsuz | varoluşçu | vazih | yaban | yağmurlu | yalan yanlış | yamru yumru | yanıltıcı | ~ yaramaz | yararsız | yarınki | ~ yatkın | yaygın | yegâne | yeni | yenik | yepyeni | yıkıcı | yobaz | ~ yollu | ~ yönelik | yufka | yüce | yüzeysel | ~ yüzyıllık | zalim | zamansız | zehirli | zevksiz | zırva | zorlayıcı **düşünce sistemi** • Bir konuyu veya sorunu ele alış yöntemi. çoklu **düşünce yapısı** • Düşünce tarzı. banal | ikircikli | ~ kopuk | seviyesiz **düşünce akımı** • Temellendirilmiş düşünce tarzı. karşıt | temel **düşünce biçimi** • Düşünce şekli. güncel **düşünce tarzı** • Düşünce biçimi. çelişkili | farklı **düşünce zenginliği** • Düşünce çeşitliliği. muhteşem

düşünme • Düşünmek işi, tefekkür. • *felsefe* Karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisi. *analitik* | *özgür* | *eleştirel* | *negatif* | *deneysel* | *yoğun* | *bağımsız* || bağısız | çağdaş | deminki | etkisiz | gününbirlik | kavramsal | melankolik | metodolojik | nesnel | pozitif | rasyonel | ~ sansız | sistematik | ~ sistemli | ~ ufuklu | yaratıcı | yetersiz

düşünsel yaklaşım • Bir düşünceyi ele alış, ona bakış şekli. apolitik

düşünüm • Düşün, fikir, ide. kuramsal

düşünür • Genel sorunlar üzerine yeni ve kendine özgü düşünceleri olan kimse, düşünücü, mütefekkir. *ateist* | *Batılı* || çağdaş | hümanist | ilerici | laik | ~ önceki | postmodern | sinik | sofist | ~ yetmişmiş | ~ yürekli **düşünürlük** • Düşünür olma durumu. sıkıcı

düşünüş • Düşünme işi, tefekkür. *benzetmeli* || Avrupalı | çağdaş | ~ demokrat | doğuluca | gericî | köksüz | kurgusal | ~ sistemli | temelsiz

düşüş • Düşme işi. • Bozulma, kötüye gitme. ~ *kademeli* | *bariz* | *nitel* | *ani* | *görece* | *bilişsel* | *küçük çapta* || ~ *aşamalı* | ~ *bağlı* | *beklenmedik* | *belirgin* | *finansal* | *reel* | *sabahki* | *sürekli* | *zihinsel*

düve • *hayvan bilimi* Boğaya gelmemiş 1-2 yaşında dişi sığır. ~ *ayaklı* | *azgın*

düvel • *eskimiş, çokluk* Devletler. *yedi* | *azılı*

düz • Engebesiz olan yer, düzlük, ova. çamurlu | görece **düzlük** • Geniş, düz yer. *uçsuz bucaksız* | ~ *çevrili* | *bucaksız* | *küçükçük* | *geniş* | *büyücek* | *meylli* | ~ *kaplı* || *ağaçsız* | *alçacık* | *bahçeli* | *çakıllı* | *çayırli* | ~ *demirli* | ~ *döşeli* | *genişçe* | *hantal* | *ıpıssız* | *ışıltili* | *karanlık* | *kasvetli* | *kel* | *kıraç* | *kıyasıya* | *masmavi* | *sert* | *sınırsız* | *sonsuz* | *sulu* | *uçsuz* | *verimli* | *yağmurlu* | *yavan* | *yemyeşil* | *zümrüt*

düzelme • Düzelmek durumu. • İyileşme, iyiye gitme. *göreceli* | *nispi* | ~ *kademeli* || *cüzi* | *mevsimsel* | *nitel* | *sağlıklı*

düzeltili • Düzeltme işi, tashih. *suni*

düzeltilme • Daha iyi duruma getirmek için yapılan değişiklik, islahat, reform. • Düzelti. *beş on* | *bilimsel* | *bölük pörçük* | *faturasız* | *gerekli* | *nice* ~ | *son* | *ufak tefek* | *umumi*

düzen • Belli yöntem, ilke veya yasalara göre kurulmuş olan durum, uyum, nizam, sistem. • Soyut ve somut nesnelerin bir sıraya, bir hedefe, bir amaca göre sıralanması, konsept. • Yerleştirme, tertip. • Bir devletin belli başlı ilkeleri bakımından yönetimde tuttuğu yol, yönetim biçimi, rejim. • *mecaz* Dolap, hile. • *müzik* Müzik aletlerinde ses ayarı, akort. • *toplum bilimi* Toplumsal bir yapı içinde öğelerin bütüne, bütünün öğelere ve öğelerin birbirlerine göre ilişkileri. ~ *kurulu* | *çok partili* | *yerleşik* | *demokratik* | *feodal* | *anayasal* | *alışılmış* | *şaşmaz* | *ekonomik* | *dağınık* | *mevcut* | *laik* | *çarpık* | *toplumsal* | *normatif* | *adaletli* | ~ *belli* | *ataerkil*

| *hukuki* | *siyasal* | *siyasi* | *anaerkil* | *parlamentar* | ~ *otoriter* | ~ *bitişik* | *totaliter* | *liberal* | *ahlaklı* | *yepyeni* | *yanaşık* | *sonsuz* | *kozmetik* | *sıkı* | *normal* | *kronolojik* | ~ *uygun* | *tanrısal* | *gündelik* | *kurumsal* | *adaletsiz* | *titiz* | *şekli* | *değişmez* | *yalın* | *makul* | *yoz* | *şimdiki* | *simetrik* | *anlamalı* | *yapmacık* | *antidemokratik* | *rahat* | *aşağılık* | *sağlıklı* | *yeni* | *kusursuz* | *istikrarlı* | *sarmal* | *teokratik* | *bu* | *hastalıklı* | *dilsel* | ~ *zıt* || *İslami* | *adil* | *ahenkli* | *ailevi* | *akla yatkın* | *alçakça* | *aldatıcı* | *alfabetik* | *alınan* | *anıtısal* | *anlaşılmaz* | *askerî* | *atak* | *ayrı* | *ayrık* | *bağımsız* | *bağlantısız* | ~ *bağlı* | *belirli* | ~ *beter* | *bir* | *bombok* | *bürokratik* | *çağdaş* | *çapraşık* | *dakik* | *değişken* | *dingin* | *doymaz* | *doyurucu* | *durağan* | *durmuş oturmuş* | *düşsel* | *düzensiz* | ~ *düzeyle* | *eğlenceli* | *eril* | *eski* | *esnek* | *federatif* | *geçici* | *gerici* | *görgüsüz* | *güdümlü* | *güncel* | *hantal* | *hiyerarşik* | *hudutsuz* | *hukuksal* | *ideale* | ~ *ilişkili* | *istikrarsız* | *iyi* | *kapkaççı* | *karmakarışık* | *karşıt* | *kaskatı* | *katégorik* | *kıptırsız* | *kırsal* | *kuramsal* | *kurnazca* | *kutsal* | *mantıki* | *mantıklı* | *mantıksal* | *matematiksel* | *militarist* | *mimari* | *namert* | *namussuz* | *olumlu* | *periyodik* | *pırlı pırlı* | *popüler* | *ritmik* | *rutin* | *sade* | *sağcı* | *sağır* | *sembolik* | *silik* | *soğutucu* | *şematik* | *şiişel* | *tek sesli* | *ticari* | *tılsımlı* | *toplu* | *tutarlı* | *tüm* ~ | ~ *türlü* | *uluslararası* | *umutsuz* | *ustaca* | *uygar* | *uygulamalı* | *uyumlu* | *uyuşuk* | *ülkesel* | *varlıklı* | *yapay* | ~ *yaraşır* | *yüzeysel* | ~ *yüzyıllık*

düzenbaz • Hile yoluyla aldatan, hile yapan. *dünyalı* | ~ *namlı* | *yaman*

düzenek • Mekanizma. *aynalı* | ~ *baskılı* | *değişken* | *düzensiz* | *ikincil* | *imgesel* | *karmakarışık* | ~ *kumandalı* | ~ *noktalı* | *öznel* | ~ *sarılı* | *uzaktan kumandalı* | *yaylı* | *zaman ayarlı*

düzenleme • Düzenlemek işi, tertip, organizasyon. • Belirli bir düzene göre bir araya getirilmiş olan nesne, aranjman.

• Düzene koyma, kodifikasyon, regülasyon. • *hukuk* Yayımlanan mevzuatın derlenip toplanması ve mevzuatta yapılan değişikliklerin ilgili ana mevzuata işlenmesi, kodifikasyon. • *müzik* Belirli sesler, çalgılar veya topluluklar için yazılmış bir eserin, başka sesler, çalgılar veya topluluklar tarafından söylenip çalınabilmesi için o eserde yapılan değişiklik, aranjman. *ikincil* | *antidemokratik* | *yasal* | *aerodinamik* | *yönetmelik* | *çevresel* | *yeni* | *ölçüstüz* | *kronolojik* | ~ *esaslı* | ~ *ilişkin* | *anıt* | *piramidal* | *enstrümantal* | *bürokratik* || *adaletsiz* | *ahlaki* | *akılcı* | *alfabetik* | *anayasal* | *arkaik* | *ayrıcalıklı* | *ayrık* | *belirli* | *benzeri* | *biyokimyasal* | ~ *çeşitli* | *dekoratif* | *dikey* | *düzensiz* | *ekonomik* | ~ *endeksli* | *ezgisel* | *folklorik* | *geometrik* | *gerekli* | ~ *götürücü* | *hukuksal* | ~ *ilgili* | *illegal* | *kurumsal* | *kültürel* | *mantıksız* | *matematiksel* | ~ *matuf* | *mevcut* | ~ *orantılı* | *orantısız* | *özenli* | *periyodik* | ~ *planlı* | *ritmik* | *simetrik* | *sistematik* | *siyasal* | *son* | ~ *spesifik* | *şematik* | *vokal* | ~ *zıt* | *zorlama*

düzenli • Düzen olma durumu. görece **düzensizlik** • Düzensiz olma durumu, tertipsizlik, intizamsızlık, nizamsızlık. kerklikli | mevsimsel | sonsuz | tek | toplumsal **düzenlilik** • Düzenli olma durumu, sistemlilik. budalaca | değişmez

düzey • *mecaz* Sınır, seviye. • Bir kursun basamaklarından her biri, kur. • *mecaz* Bir nesnenin, bir kimsenin başka nesnelere veya kimselere göre olan değer ve yücelik derecesi, seviye. *üst* | *sosyoekonomik* | *düşük* | *optimum* | *kültürel* | *kavramsal* | ~ *belli* | *yazınsal* | *yüksek* | *sembolik* | *optimal* | *düşünsel* | *makro* | *felsefi* | *belirli* | *sanatsal* | *moleküler* | *ilkesel* | *mikroskobik* | *ideolojik* | *astronomik* | *birincil* | *uluslararası* | *minimal* | *kuramsal* | *azami* | *politik* | *bireysel* | *ekonomik* | *dilsel* | *mikro* | *duygusal* | *düşlemsel* | *vasat* | *patolojik* | *teknik* | *ilkel* | *değişik* | *eşit* | *somut* | *ikincil* | *törel* | *yönetmelik* | ~ *çeşitli*

| *simgesel* | *bilişsel* | *psikolojik* | *uçuk kaçık* | *teknolojik* | *ortalama* | *yeterli* | ~ *eğik* | *deneyisel* | *yaşamsal* | *sosyal* || ~ *ait* | *alt* | *ampirik* | ~ *asgari* | ~ *aşamalı* | *ayrı* | ~ *bağımlı* | *beğenilir* | *bilinçsiz* | *birinci sınıf* | *çağdaş* | *dört dörtlük* | *edimsel* | *entelektüel* | *erişkin* | *estetik* | *evrensel* | *eytişimsel* | *feodal* | *fikrî* | *fiziksel* | *fonksiyonel* | *gelişkin* | *hastanelik* | *idari* | *imgesel* | *inanılmaz* | *ılımlı* | *korkunç* | *kronolojik* | *kurumsal* | *olimpik* | *ontik* | *ontolojik* | *onurlu* | *ortak* | *ölçülü* | *öldürücü* | *periyodik* | *platonik* | *profesyonel* | *pütürlü* | ~ *rakamlı* | *sahici* | *semantik* | *sezgisel* | *siyasal* | *siyasi* | ~ *sonraki* | *sosyokültürel* | *sönük* | *subjektif* | *şiiresel* | *tematik* | *teolojik* | *tipik* | *toplumlar arası* | *tüm* | ~ *ulusal* | ~ *uygun* | ~ *yaraşır* | *yatay* | ~ *yatkın* | *yerel* | *yetkin* | ~ *yüklü* | *yüzeysel*

düzine • Aynı cinsten on iki parçanın oluşturduğu takım. beş on | yarım

düzlem • *mecaz* Ortam. *yatay* | *yazınsal* | *kuramsal* | *sembolik* | *sanatsal* | *felsefi* | *farklı* || *anlatısal* | *bambaşka* | *bireysel* | *birincil* | *birkaç* | *dikey* | *dilsel* | *düşünsel* | ~ *görünümlü* | *ideolojik* | *iktisadi* | *karşıt* | *kavramsal* | ~ *koşut* | *kurmaca* | *politik* | *pratik* | *rasyonel* | *romanesk* | *rutin* | *simgesel* | *sosyolojik* | *şiiresel* | *teorik* | *ülküs* | *yaratıcı*

düzmece • Gerçek olmama durumu. akıllıca

düzyazı • *edebiyat* Şiir olmayan söz ve yazı, nesir, mensur, inşa. *şiiresel* || ~ *anlatımlı* | *bambaşka* | *Fransızca* | *nükteli* | *sanatsal* | *yazınsal* | *yetkin*

DVD • (Digital Versatile Disc) Elektronik kayıt ortamı. ~ *katmanlı* | *kopya* || *bandrolsüz* | *portatif* | ~ *saatli* **DVD oynatıcı** • DVD disklerini oynatan alet. *portatif*

e-eğitim • İnternet üzerinden yapılan eğitim. *interaktif*

e-mail • İnternet üzerinden gönderilen dijital mektup. *pornografik* || ayrıntılı | kaçıncı | kaygılı | saçma sapan | tombul

e-posta • İnternet üzerinden gönderilen dijital mektup. *esrarlı* | isimsiz | ~ tabanlı

ebabil • *hayvan bilimi* Sağanlardan, kentler ve açık alanlarda yaşayan, kırlangıca göre kanatları daha uzun ve kavisli bir tür kuş, dağ kırlangıcı (*Apus apus*). *ebleh*

ebe • *halk ağzında* Büyükanne, nine. *cinli* | *hain* | ~ *kafalı*

ebediyyet • *eskimiş* Sonsuzluk. *değişmez* | ~ *temelli* | *tılsımlı*

ebeveyn • *eskimiş* Anne ve baba. *anlayışlı* | *birçok* | *çok yönlü* | *disiplinli* | *esprili* | *heteroseksüel* | *ihmalci* | *kaprisli* | *kentli* | *pimpirikli*

ebru • Kâğıt süslemeciliğinde kitle, kola vb. yapıştırıcılarla yoğunlaştırılmış su üzerine, yağ ile sulandırılmış yağlı boya damlatılarak yapılan ve kâğıda geçirilen süs. ~ *çiçekli*

ecdat • *çokluk* Geçmişteki büyükler, atalar. *yığit*

ece • Kraliçe. *ölümsüz* || büyük | yüce

ecel • Hayatın sonu, ölüm zamanı. *mevut*

ecinni • Cin. *derbeder*

ecnebi • Yabancı olma durumu. *dalgın* | *gözlüklü* | *kibar* | *muasır* | *namert* | *tekml* | ~ | *tıknaç* | ~ *uymaz*

eczacı • Eczacılık fakültesinden mezun olarak eczacılık mesleğini yapmaya hak

kazanmış kimse. *kekeç* || askerî | beriki | ~ *diplomalı* | *hususî* | ~ *kafalı* | *sessiz*

eczane • İlaçların hazırlandığı veya hazır ilaçların satıldığı yer. *satılık* || ~ *ayaklı* | *aydınlık* | ~ *basık* | *çingiraklı* | *hususî* | *ikinci* | *irili ufaklı* | ~ | *ruhsatsız* | ~ *süslü* | *tanıdık*

eda • Davranış, tavır. • Anlatış biçimi, anlatma tarzı. *mağrur* | *vakur* | *alaycı* | ~ *mahsus* | *küstah* | *çekingen* | *dargin* | *hazın* | *şuh* | *kati* | *utangaç* | *çapkın* | *kaygısız* | ~ *hoşnut* | *fütursuz* | *müstehzi* | *doğal* | *gösterişli* | *mahcup* | *bıçkın* | *samimi* | *ciddi* | *azametli* | *mahzun* | *duygulu* | *gevşek* | *bitkin* || *ağırbaşlı* | *alaylı* | *alınan* | ~ *alışkan* | *aristokrat* | *bilge* | *bilinmez* | ~ *bilmiş* | *bitirim* | *burnu büyük* | *buyurgan* | *cana yakın* | *cüretkâr* | *çaresiz* | ~ *çekici* | *çocukça* | *dinamik* | ~ *dönük* | *ehemmiyetsiz* | *erotik* | *fettan* | *fiyakalı* | *geçkin* | ~ *giyimli* | *günahkâr* | *güvenli* | *hakir* | *halim* | *hasretli* | *heybetli* | ~ *hâkim* | *iltifatkâr* | *isteksiz* | *isyankâr* | *kabadayı* | *kadınca* | *kahraman* | *kalender meşrep* | *kahpe* | *kapalı* | *karamsar* | *kendine özgü* | *kesin* | *kibirli* | *kırgın* | *kırılğan* | *kırıtkan* | *kıvrak* | *korkulu* | *külyutmaz* | *limoni* | *mahrem* | *marjinal* | *masum* | *muhteşem* | *muzaffer* | *mütehakkim* | *mütekebbir* | *mütevazı* | *narın* | *nazık* | *ontolojik* | *orospu* | *özgün* | ~ *patırtılı* | *pervasız* | *pişkin* | *rakık* | ~ *razı* | *sade* | *sakin* | *sempatik* | *sistemli* | *somurtkan* | *şahane* | *şirret* | *şişkin* | *şımarık* | *talimli* | *tarafsız* | *tatlı* | ~ *tesirli* | *trajik* | *tumturaklı* | *umursamaz* | *vahşi* | *vakarlı* | *yapmacık* | *zelil*

edat • *dil bilgisi* Tek başına anlamı olmayan, sonuna geldiği sözle cümledeki

diğer kelimeler arasında ilişki kuran kelime türü, ilgeç. **birçok**

edebiyat • Olay, düşünce, duygu ve hayallerin dil aracılığıyla sözlü veya yazılı olarak biçimlendirilmesi sanatı, yazın, gökçe yazın. • Bir bilim kolunun türlü konuları üzerine yazılmış yazı ve eserlerin hepsi, literatür. • *mecaz* İçten olmayan, gereksiz, yapmacık, boş sözler.

fantastik | *modern* | *gerçekçi* | *bugünkü* | *hamasi* | *millî* | *çağdaş* | *gerici* | *popüler* | *mistik* | *alafranga* | *romantik* | ~ *belli* | *yeni* | *klasik* | *karşılaştırmalı* | *asıl* | ~ *asırlık* | *sözlü* || *abstre* | *acıklı* | *analitik* | ~ *angaje* | *basmakalıp* | *beceriksiz* | *berbat* | *bir* | *bir sürü* | *bireysel* | ~ *dair* | ~ *dayalı* | *değersiz* | *demode* | *deneyse* | *derleme* | *dolma* | *dumanlı* | *enteresan* | *eşsiz* | ~ *evvelki* | *ferdî* | *gelişkin* | *güdümlü* | *hınzır* | *kadim* | *kanlı* | *karamsar* | *karşıt* | *kentli* | *kof* | *kulaktan dolma* | *lumpen* | *manzum* | *mayasız* | *milletlerarası* | *mucizevi* | *müptezel* | ~ *müteşekkil* | *natüralist* | *neoklasik* | *o* | *organik* | ~ *önceki* | *realist* | *saf* | *saygısız* | *süssüz* | *şehirli* | *tezli* | *tuzsuz* | *ulusal* | ~ *uygun* | *ülkücü* | *üretici* | *yapıcı* | *yavan* | *yerleşik* | *yöresel*

edebiyat adamı • Edebiyatla uğraşan kimse. **bütüncül** | **marjinal** **edebiyatçı** • Edebiyatla uğraşan kimse, yazıncı, yazın eri. • Edebiyat dersi okutan öğretmen. ~ *majör* | *seçkin* || *bozuk* | *değerli* | *diğer* | *edepli* | *genç* | *gözde* | ~ *kalan* | *modern* | *okkalı* | *popüler* | *romantik* | *şöhretli* | *tanınmış* | *yenilikçi* **edebiyat dizisi** • Seri hâlde yazılan ve beyaz perdeye aktarılan edebî eser. **fantastik** **edebiyat ortamı** • Edebiyat çevresi. **dinamik** | **geveze**

edepsiz • Utanılacak işleri sıkılmadan yapan, utanmaz, sıkılmaz, terbiyesiz olan kişi. **meçhul** | **sempatik** **edepsizlik** • Utanmazlık, sıkılmazlık, terbiyesizlik, şirretlik. **bir nebze** | **gizli**

edevat • *eskimiş*, *çokluk* Bir iş için gerekli olan malzemelerin, parçaların tümü. *müze* *zeyyen*

edilgin • Pasif olma durumu. **görece**

edim • Yapılmış, gerçekleşmiş iş, amel, fiil. • *felsefe* İnsan davranışı. *yazınsal* || *aşağılayıcı* | ~ *aykırı* | *bağnaz* | ~ *bulan-dırıcı* | *kösnül* | *onurlu* | *ortak* | *özel* | *sanatsal* | *şaşırtıcı*

edinim • Kazanma, iktisap. **rasyonel**

edip • *eskimiş* Edebiyatla uğraşan, edebî eser veren kimse, yazar. *tanınmış* | *büyük* || ~ *dönük* | *meşhur* | ~ *senelik*

editör • Yayımcı. • Yazıları yeniden düzenleyerek yayıma hazırlayan kimse. *diktatör* | *disiplinli* | *doksan* | *huysuz* | *takıntılı* | *zırcahal*

efe • Yiğit, özellikle Batı Anadolu köy yiğidi, zeybek. • Ağabey. • Kabadayı. *yenik* || *açık sözlü* | *baldırı çıplak* | *çapraz* | *çolak* | *değme* | *fişekli* | *fraklı* | *kalburüstü* | *koca* | ~ *namlı* | *ünlü* | *yiğit*

efekt • *sinema*, *televizyon* Radyo ve televizyon yayınlarında, tiyatro oyunlarında veya film seslendirmelerinde, hareketleri izlemesi gereken seslerin doğal kaynakların dışında optik, mekanik, kimyasal yöntemlerle gerçekleştirilmesi. *ana* | ~ *bilumum* | *gürültülü* | *komik* | *kulak tırmalayıcı* | *üç boyutlu* | *vokal*

efendi • Günümüzde bey unvanından farklı olarak özel adlardan sonra kullanılan ikinci derecede bir unvan. • Buyruğu yürüten, sözü geçen kimse. *muhterem* | *tıknaç* | ~ *sarıklı* | *muhlis* | *şevketli* | *orta yaşlı* | *devletli* | *kravatlı* | *şişmanca* | *yüce* | *zalim* || *İngiliz* | *ağırbaşlı* | *alafranga* | *aziz* | *bastonlu* | *beş* | *beş on* | *bezgin* | *biricik* | ~ *büçür* | *büyük* | *cömert* | *çıkma* | ~ *dair* | *diğer* | *dinsiz* | ~ *dökük* | ~ *du-daklı* | *dünkü* | ~ *elbiseli* | *eski* | *esmer* | *gençten* | *göbekli* | *gözlüklü* | *güler yüzlü* | *ihtiyar* | *lütufkâr* | *mektepli* | *melankolik* | ~ *memur* | *mesut* | *nazik* | ~ *ruhlı* | ~

sakallı | son derece | şişman | tartışmasız
| üniformalı | ~ yakalı | yaşlıca | ~ yıllık |
~ yoksun | yüreği temiz

efkâr • *eskimiş* Düşünceler, fikirler. • *es-
kimiş, teklifsiz konuşmada* Tasa, kaygı.
umumi || bütün ~ | münevver

eflatun • Açık mor renk. *duman* rengi |
sarımtırak

efor • Çaba, güç. akıllara zarar | inanılmaz

efrat • *eskimiş* Bireyler, fertler. seçilmiş

efsane • *edebiyat* Eski çağlardan beri söy-
lenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları
konu edinen hayalî hikâye, söylence. •
mecaz Gerçeğe dayanmayan, asılsız söz,
hikâye vb. • *mecaz* Olağanüstü bir ba-
şarı elde etmiş kimse, kurum vb. *mitolo-
jik* | ~ *ait* || abartılı | ~ ayaklı | bir sürü |
çağdaş | ~ çeşitli | ~ dair | ezeli | ilginç |
kahraman | ~ mamur | ölümsüz | ~ örtülü
| puslu | sahte | şaşırtıcı | ~ tam | ~ uygun
| üretken | yerel

egemenlik • Egemen olma durumu. •
Milletin ve onun tüzel kişiliği olan dev-
letin yetkilerinin hepsi, hükümlanlık,
hâkimiyet. *ulusal* | *mutlak* | *parasal* | *fe-
odal* | *etkin* | *edilgin* | *rakipsiz* || bağım-
sız | fiilî | ideolojik | ~ kalma | katıksız
| olanca | sistematik | sınırsız | şartsız |
tartışmasız | tekeli | totaliter

ego • *felsefe* Ben. bencil | edepsiz | kof |
narsist **egoizm** • Bencillik. mesuliyetsiz
| müthiş

egzama • *tıp* Mayasıl. inatçı

egzersiz • *spor* Alıştırma. *tempolu* | *zor-
layıcı* | *yatay* | *yakıcı* | ~ *uyaran* || aletli |
bilinçsiz | birazcık | ~ eriten | orta karar |
rutin | seri | seviyeli | uygulamalı **egzer-
siz programı** • Alıştırma için belirlenen
program. gayretli

eğe • Maden, tahta vb.nin pürüzlerini dü-
zeltmek için kullanılan, üzeri pürüklü,
sert, ensiz, çelik araç. ~ sokulu

eğer • Binek hayvanlarının sırtına konu-
lan, oturmaya yarayan nesne. işlemeli |
sırmalı

eğilim • Bir şeyi sevmeye, istemeye veya
yapmaya içten yönelme, meyil, temayül.
• Belirli bir siyasi görüşe veya düşünce-
ye yakın olma durumu, tandans. • Para
piyasalarında zamanla oluşan değişim,
alım satım işlemleriyle ilgili iniş çıkış
seyri. *enflasyonist* | *merkezkaç* | *gerici* |
yatay | *mistik* | *karşıt* | *saldırgan* | ~ *oto-
riter* | *sadist* | ~ *bağımlı* | *gizli* | *genel* |
sosyolojik | *baskın* | *ilerici* || ailevi | arka-
ik | asal | aşırı | ayıp | bambaşka | bencil
| bireysel | cinsel | çoğulcu | dayanılmaz
| değişmez | demografik | ~ demokrat |
devletçi | diktatörce | egoist | farklı | fera-
setli | güçlü | hangi | hastalıklı | herhangi
bir | iç açıcı | içten | kalıtsal | ~ karışık
| kuşkucu | kuvvetli | laik | liberal | ~ me-
safeli | münasebetsiz | nostaljik | otokrat
| ~ örtülü | psikopat | radikal | soysuz |
şaşmaz | ~ temelli | totaliter | ~ tür | ufku
geniş | yenilikçi | yitik | yüce | zayıf | ~
zıt | zorlayıcı

eğiliş • Eğilme işi. alaylı | aşırı | hafif | yu-
muşacık

eğilmezlik • Eğilmeme durumu. tanrısal

eğim • Bir yüzeyin yatay düzleme doğru
eğilmesi, eğiklik, meyil. doğal | dumanlı
| düzensiz | hafif | şaşmaz | yumuşak

eğitici • Genellikle çocuk eğitimi ile uğra-
şan kimse. ~ *kadro* || bilinçli | kadrosuz
| yetenekli | ~ yoksun

eğitim • Çocukların ve gençlerin toplum
yaşayışında yerlerini almaları için ge-
rekli bilgi, beceri ve anlayışları elde et-
melerine, kişiliklerini geliştirmelerine
okul içinde veya dışında, doğrudan veya
dolaylı yardım etme, terbiye. • *eğitim
bilimi* Eğitim bilimi. *uygulamalı* | *okul
öncesi* | *örgün* | *laik* | *Rusça* | *bilgisayarlı*
| *niteliksiz* | *disiplinli* | *İngilizce* | *akade-
mik* | *hümanist* | *burslu* | *fikri* | *tamam-
layıcı* | *üretici* | *temel* | *paralı* | *yüksek* |

~ *spesifik* | *çağdaş* | ~ *baskılı* | *komple* | *kuramsal* | *cinsel* | *Almanca* | *kaliteli* | *ulusal* | *çok yönlü* | *engelsiz* | *verimli* | *gerici* | *halka dönük* | *lüzumsuz* | *dinsel* | *yorucu* | *demokratik* | *evrensel* | ~ *yıllık* | *çoklu* | *tek kişilik* | ~ *dilli* | ~ *endekli* || *aceleci* | *ahlaklı* | *akılcı* | ~ *alakalı* | *Arapça* | *Arnavutça* | *askerce* | *bağımsız* | *Batılı* | *bilimsel* | *bıçaklı* | *cezasız* | *çevresel* | ~ *dayalı* | *değişik* | *demagojik* | *demode* | *dinsiz* | *doğru dürüst* | *doyurucu* | *duygusal* | *düşündürücü* | *düşünsel* | *düzenli* | ~ *düzeyleyici* | *eğlenceli* | ~ *esaslı* | *eşit* | ~ *farksız* | *Farsça* | *fiziki* | ~ *gelen* | *görsel* | *harika* | *iki dilli* | *iki yüzölçümü* | *ileri* | *insancı* | *insancıl* | ~ *kafalı* | *kesintisiz* | ~ *kişilik* | *köklü* | *mesleki* | *metotsuz* | *milletlerarası* | *modern* | *mukaddes* | *mütekip* | *okkalı* | *olumlu* | *otodidaktik* | ~ *otoriter* | *ön* | ~ *önceki* | *özel* | ~ *perdeli* | *periyodik* | ~ *planlı* | *politik* | *rasyonel* | *reel* | *ruhani* | *sağlıklı* | *sahte* | *sanatsal* | *sendikal* | *seviyeli* | *sıkı* | *sosyal* | *tek yanlı* | *tek yönlü* | *teknolojik* | ~ *temelli* | *teorik* | *tepeden inme* | *tutarlı* | *usulsüz* | *Uygurca* | *uyuşuk* | *uyutucu* | *vatani* | *yaratıcı* | *yasaklayıcı* | *yetersiz* | *yoz* | ~ *yönlü* | *yurt içi* | *zilsiz* **eğitim kurumu** • Öğrencilerin eğitim ve öğretimlerinin yapıldığı yer. *okul öncesi* | *çağdaş* || *akademik* | *ikinci sınıf* | *ilerici* | *onlarca* | *örgün eğitim sistemi* • Eğitim düzeni. *mevcut* | *adaletsiz* || *dan-dik* | *Fin* | *laik* | *niteliksiz* | *okul öncesi* | *problemlili* | *ucuz eğitimci* • Eğitim işiyle uğraşan kimse, terbiyecisi. *sendikacı* || *anlayışlı* | *değerli* | *deneyimli* | *fedakâr* | *idealist* | *kadrosuz* | *vurdumduymaz* | ~ *yetiştirilmiş* **eğitim camiası** • Eğitimle ilgilenenler zümresi, topluluğu. *kadrosuz eğitim dönemi* • Herhangi bir konuda bilgi ve becerileri geliştirmek için ayrılan süre. *kitapsız* | *yorucu eğitim düzeni* • Eğitim yöntemi, sistemi. *niteliksiz* || *çağcıl eğitim elemanı* • Eğitim alanında çalışanlardan her biri. ~ *kadrolu eğitim felsefesi* • Eğitim alanının temelini oluş-

turan ilkeler bütünü. *okul öncesi* | *sistematiik eğitim kadrosu* • Eğitimde görev alan kişi veya kişiler. *mevcut eğitim konseri* • Eğitime dikkat çekmek veya başka açılardan eğitime yardım amacıyla verilen konser. *engelsiz eğitim maratonu* • Uzun süren eğitim etkinliği. *yorucu eğitim merkezi* • Eğitimin verildiği yer. ~ *garantili* | *özel eğitim ordusu* • Eğitimle ilgilenen eğitimcilerden oluşan çalışanların genel adı. *gayretli eğitim öğretim* • Eğitim öğretim faaliyeti. *maliyetsiz eğitim programı* • Eğitimi düzenleyen ve yönlendiren sistem. *okul öncesi eğitim projesi* • Eğitim ile ilgili planlanmış çalışma. *engelsiz*

eğitmen • Eğitim işiyle uğraşan kimse. ~ *belgeli* | *kurmay* | ~ *sınıflı*

eğitsel çalışma • Eğitsel uğraş. *ders dışı*

eğlence • Eğlenme işi, sefahat. • Neşeli ve hoşça vakit geçiren şey veya kimse. ~ *geceki* | *müzikli* | *masum* | *akşamki* | *popüler* | *zararsız* | *turistik* | *yöresel* | *mühim* | *törensiz* || *amatörce* | *asri* | ~ *aylık* | *başlıca* | *bedava* | *birazcık* | *biricik* | ~ *birincil* | ~ *çeşitli* | *çocukça* | *fantastik* | ~ *garantili* | *garip* | *hummalı* | *kaliteli* | *katıksız* | *kentli* | *mahdut* | *makbul* | *muazzam* | *müşterek* | *narkotik* | *neşeli* | *okkalı* | *sazlı sözlü* | *seyirlik* | *sınırsız* | *sıradan* | *sürükleyici* | *tatlı* | *tehlikeli* | *toplu* | *tüm* | ~ *uygun* | *yaldızlı* | *yaygın* | *yegâne* | *yorucu* | *zengin eğlence aracı* • Neşeli ve hoşça vakit geçirmeye yarayan şeylerin tümü. *görsel eğlence hayatı* • Neşeli, hoşça vakit geçirme. *yorucu eğlence sektörü* • Eğlence ile uğraşan kuruluşların tümü. ~ *gelme eğlence yeri* • Eğlenilen mekân. *yegâne eğlencelik* • Şekerleme, badem, fıstık, kabak çekirdeği vb. şeyler. *devasa*

eğlendiricilik • Eğlendirme işi. *bütün*

eğlenti • Neşeli ve hoşça vakit geçirilen toplantı. *açık saçık* | *akşamki* | *erkeksiz* |

~ haftalık | içkili | iğrenç | ~ kadınlı | usta işi | üzgün

eğretileme • Eğretilemek işi. • *edebiyat* İstiare. ~ *tür* || başına buyruk | simgesel

eğri • Bir olayın şiddetindeki azalış ve çoğalışları gösteren çizgi. • *matematik* Doğru veya düz olmayan çizgi, yüzey. *matematiksel* | *biyolojik* || anlamsız | asimetrik | düzensiz | epidemik | garip | geniş | narin

ehemmiyet • Önem. *stratejik* | *hususî* | *hayatî* || garip | müstesna

ehil • Bir işte yetkili olan, bir işi yapan, er-bap. muvafık

ehliyet • Sürücü belgesi. • Uсталık, yeterlilik. *akli* || cezai | sahte

ehram • *tarih* Piramit. billur | ~ dallı | ~ renkli | saçaklı | ~ tüylü

ejder • *eskimiş* Ejderha. • *eskimiş* Büyük yılan. ~ *başlı* | *azgın* || alevli | dinsel | ~ taçlı | teknolojik | yırtıcı

ejderha • Türlü biçimlerde tasarlanan korkunç bir masal canavarı, ejder, dragon. ~ *başlı* | *koca* | *azgın* | *sinik* | ~ *taçlı* || ~ ciltli | devingen | ~ dilli | koskocaman | kudurtucu | öfkeli | şehvetli | tılsımlı | uyuşuk

ek • Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça. • Bir gazete veya derginin günlük yayımından ayrı ve ücretsiz olarak verdiği parça, ilave. • *dil bilgisi* Kelime türetmek veya kelimenin görevini belirtmek için kullanılan, başa, sona veya kelimenin içine eklenebilen, bağımlı dil bilgisi öğeleri, lahika. ~ *haftalık* || antik | basılı | birçok | ~ formalık | ~ kiloluk | küçük | lümpen | özel | ~ sayfalık | üç | Yunanca **ek ödeme** • Belirlenen ödemeye ek olarak yapılan ödeme. ~ kademeli

ekici • Herhangi bir tarım ürününü üreten, tarımla uğraşan çiftçi. *kuşku*

ekin • Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı durum. ~ *beslenen* | *bir tutam* || başaklı | bodur | güzlük | kıpır kıpır | kırçıl | sarı | şinik | yanık **ekin tarlası** • Ekin bulunan arazi. çiçekli

ekip • Takım. *mavili* | ~ *beyazlı* | *motorize* | *gezici* | *güçsüz* | *çekirdek* | *olimpik* | ~ *kişilik* || arabalı | avantajlı | benzersiz | bıçaklı | bütün ~ | çok uluslu | dünyalı | fedakâr | ~ gönüllü | güzide | hırslı | hırsız | iddiasız | ~ kıyafetli | küstah | mobilize | mürekkep | ~ planlı | ~ programlı | ~ puanlı | sivil | Slovak | tecrübesiz | uçucu | uluslararası | uyumlu | vasat | vizyon sahibi | zehir zemberek **ekip çalışması** • Farklı beceri ve bilgilere sahip insanların ortak bir amaca ulaşmak için birlikte yürüttükleri çalışma. *huzurlu*

ekipman • Bir iş için gerekli araç gerek. ful | ~ haiz | tıbbi

eklem • *anatomi* Vücut kemiklerinin uca uca veya kenar kenara gelip birleştiği yer, mafsal. *iltihaplı* || hastalıklı | titrek | zedeli **eklem hastalığı** • Eklemlerde birtakım değişikliklerin ortaya çıkması sonucu sağlığın bozulması durumu. *iltihabi* **eklem romatizması** • Eklemlerde olan ağrı. *iltihaplı*

ekleme • Ekleme işi. *akıllıca* | kompleksli

eklemeleniş • Eklemlenme işi. *mantıksal*

eklenti • Bir şeye eklenmiş olan, ek durumunda bulunan parça. *küçücük*

ekmek • Tahıl unundan yapılmış hamurun fırında, sacda veya tandırda pişirilmesiyle yapılan yiyecek, nan, naniyaz. • *mecaz* İnsanı geçindirecek iş, kazanç. *kepekli* | *zeytinli* | *bayat* | *kuru* | *taze* | *mayalı* | *biberli* | *yek* | *sarımsaklı* | *nohutlu* | *sıcacık* | *bir parça* | *yavan* | *çeyrek* | *yassı* | *günlük* | *mayasız* | *pekmezli* | *lezzetli* | *tuzsuz* | ~ *tohumlu* | *şekerli* | *pişkin* | *yarım* | *kabuksuz* | *sütlü* | ~ *paralık* | ~ *sarılı*

| ~ katmanlı | gündelik | baharatlı | sıcak | çavdarlı | tereyağlı || anasonlu | ~ aylık | balıklı | ~ bedel | beş paralık | beyaz | birazcık | biricik ~ | bunca | büyük boy | büyükçe | çikolata | ~ dolusu | doygun | etiketsiz | etli | fırınlık | gelecek | gele-
neksel | hardallı | ~ hazır | hijyenik | hür-
riyetsiz | ıslak | kapkara | kara | katıksız |
~ katkılı | ~ kiloluk | kimyonlu | kıymalı |
kocaman | ~ kokulu | konserve | kremalı |
kumlu | on paralık | patatesli | patlıcanlı |
~ ruhsatlı | saklı | ~ sepet | sucuklu |
şu | takır takır | tapon | tıkız | üzümlü |
~ vitaminli | yağlı | yapayalnız | yekpare |
yöresel | yumuşacık | yuvarlak **ekmek**
bıçağı • Ekmek kesmede kullanılan ağız
dişli olan bıçak. çatalı **ekmek kavgası**
• Geçim sağlamak için çalışıp uğraşma.
kıran kırana || güvencesiz **ekmek sepeti**
• İçine ekmek koyulan sepet. hasır **ek-
mek içi** • Ekmeğin iç kısmı. *bayat ek-
mek kadayıfı* • Yuvarlak küçük pide
biçiminde yapıp kurutulduktan sonra
yumurtaya bulanıp yağda kızartılan bir
tür kadayıf, ateş üzerinde koyu şeker
şerbeti çektilirerek hazırlanan tatlı. *kay-
maklı ekmek turtası* • Genellikle bayat
ekmek kullanılarak yapılan turta çeşidi.
ballı **ekmekçi** • Ekmek yapan veya sa-
tan kimse. *alacaklı*

ekol • Bir bilim ve sanat kolunda ayrı ni-
telik ve özellikleri bulunan yöntem veya
akım, okul. *ayrıcalıklı* | bütün ~ | küçük
çapta | romantik

ekonomi • İnsanların yaşayabilmek için
üretme, ürettiklerini bölüşme biçimlerin-
nin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin
bütünü, iktisat. • Bu ilişkileri incele-
yen bilim dalı, iktisat. *devletçi* | *karma*
| ~ *planlı* | *liberal* || ~ *dayalı* | *serbest* |
uluslararası | *tarımsal* || ~ *bir numaralı* ~
| *özgür* | *ulusal* | *istikrarsız* | ~ *temelli* ||
~ *ağırlıklı* | ~ *bağımlı* | Batılı | beşinci | ~
beter | cılız | dingin | dışa dönük | düzen-
siz | gelişmiş | gerekli | hususi | illegal |
kapalı | ~ *kaynaklı* | *kollayıcı* | ~ *kurallı* |

küresel | makro | marjinal | millî | parasal
| rasyonel | reel | saçma sapan | umursa-
maz | üretken | yerel | yeterli | yirminci |
~ zıt **ekonomi modeli** • Ekonomi şekli. ~
endeksli || içe dönük **ekonomi politika-
sı** • Mal ve hizmetlerin üretim, dağıtım
ve değişim koşullarını etkileyen yasaları
belirleyen politika. ~ *endeksli*

ekonomik • Ekonomi ile ilgili olan, ikti-
sadi olan durum. • Az masraflı, hesaplı,
iktisadi olan durum. *makro* || son derece
| ~ zıt **ekonomik yapı** • Ekonomik teş-
kilatlanması. *feodal* | *güvensiz* | *sıhhatli*
ekonomik tablo • Ekonomik olayları
gösteren çizelge. *istikrarsız*

ekonomist • Ekonomi uzmanı, iktisatçı.
kıdemli || *felçli* | *yetenekli*

ekosistem • Belirli bir alanda bulunan
canlılar ile bunları saran çevrenin kar-
şılıklı ilişkileri ile meydana gelen ve sü-
reklilik gösteren ekolojik sistem. *devasa*

ekran • Üzerine bir cismin ışık yoluyla
görüntüsü düşürülen, saydam olmayan
düz yüzey, görüntülük. • *sinema*, *televiz-
yon* Televizyon camı, görüntülük. *yassı* |
dev | *tüplü* | *devasa* | *dokunsal* || ~ *boyut-
lu* | *büyükçe* | *camlı* | *fosforlu* | *hissiz* | ~
kapasiteli | *kare kare* | ~ *markalı* | *optik* |
~ *oranlı* | *parlak* | *üç* | *üç boyutlu* | *yarım*
yamalak

eksen • Bir cismi iki eşit parçaya bölen
çizgi, mihver. • *matematik* Üzerinde bir
pozitif yön varsayılan sonsuz doğru. •
mecaz Çizgi, anlayış. tutum. *yatay* | *ana*
| *temel* || *cinsel* | *çok taraflı* | *dikey* | ~ *kı-
rıcı* | *tematik*

ekseriyet • Çoğunluk, çokluk. *kahir* ||
riyakâr | *ufak*

eksik • İhtiyaç duyulan şey. *biricik* ~ ||
ayıplı | *başlıca* | *brüt* | *cümle* | *hiçbir* | *sa-
yısız* ~ | *tüm* ~ | *ufak* | *ulusal* | *üzücü* **ek-
siklik** • Eksik olma durumu, eksik olan
miktar, noksan, nakisa, fıkdan. *bedensel*
|| *başlıca* | *belirli* | *dengeli* | *derin* | *evren-*

sel | ideolojik | ~ ilgili | isimsiz | istatistiksel | kalıtsal | kasıtlı | olası | ötsel | sakıncalı | sınıfsal | teknolojik | temel | teorik | tüm ~ | yakıcı

ekskavatör • Kazaratar. ağır | dev

eksotoksin • Bakteriler tarafından salgılanan bir toksin. bakteriyel

ekspert • Bilirkişi. ünlü

ekspertiz • Bilirkişi tarafından yapılan inceleme. duysal

ekstre • ticaret Hesap özeti. deve yükü | dolaysız

ekşili çorba • Tadı ekşi olan çorba. patlıcanlı

ekşime • Ekşimek işi. beter

ekşimsi • Tadı ekşiyi andıran şey. hafif

el • anatomi Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü. • Sahiplik, mülkiyet. • Kez, defa. • İskambil oyunlarında her bir tur. sağ | ~ parmaklı | nasırlı | sol | ~ kemikli | titrek | hünerli | ~ tırnaklı | damarlı | eldivenli | minicik | kullı | ~ alışkın | öbür | kınalı | sıcacık | yaban | buruşuk | becerikli | yumuşacık | iki | mübarek | çalışkan | ~ tüylü | marifetli | kuru | kocaman | yumuk | manikürlü | narin | beceriksiz | esmer | yumuşak | maharetli | kutlu | öteki | sinirli | biyonik | kudretli | ojeli | solgun | ~ sokulu | tanrısal | ~ biçimli | terli | sihirli | buruş buruş | çıplak | cilalı | ~ pençeli | zarif | ~ derili | çamurlu | ıslak | kansız | gizli | bakımlı | hoyrat | şişman | kanlı | hamarat | acemi | diğer | güçlü | kelepçeli | ufacık | etli | beyaz | görünmez | ehliyetsiz | müşfik | kirli | bıçaklı | hangi | ~ çıkık | katı | sıkı | hareketli | koskocaman | deneyimsiz | ~ tespihli | sevgisiz | bereketli | küçücük | kaba | şefkatli | kesik | çilli | binlerce | birinci | asabi | iri | çatlak | soğuk | serin | nasırsız | kupkuru | kuvvetli | yad | zayıf | ~ fenerli | tombul | pis | ~ bağlı | ~ kopuk | kaygan | kıvrak | ikinci | yumru | ~

taşlı | morumsu | namert | nahif | sapsarı | ~ emin | yabancı | uğurlu | vatansever | lanetli | damar damar | biçimsiz | yoksul | ~ kaplı | sert | aceleci | peynirli | meçhul | istekli | uzun | haşın | ~ dolmuş | bilin-medik | dağlı | güçsüz | bomboş | sağlam | beş on | güneşli | mürekkepli | üçüncü | ~ yaramaz | kırış kırış | hamiyetli | muhteriz | ~ kalan | ak | çapraz | mukaddes | ~ kokulu | yaralı | bir çift | o | onuncu | ~ lekeli | ~ sayılı | ırice | sağıcı | usta | tedirgin | boş | baylan | çaresiz | ıtırılı | ~ tutulmuş | muhteşem | ~ ehliyetli | ~ çift || abdestli | acımasız | akim | ~ alışık | ameliyatlı | arsız | ateşli | aynı | azgın | belalı | belirgin | ~ belirsiz | bembeyaz | benekli | beşinci | bilge | bilinçsiz | bir sürü | birer | birincil | ~ birleşen | boğumlu | boyalı | boyasız | boynu bükük | bulaşık | büyüdü | cılız | çalak | ~ çekici | çekingen | çevik | çirkin | çizgisiz | çocuksu | çöpür | dermansız | dev | devasa | dilsiz | ~ dolu | doymuş | dördüncü | dördütlü | duygusuz | dünkü | dünya güzeli | ~ eğimli | emektar | emniyetli | engebeli | erdemli | esrarlı | esrik | ezik | ~ farksız | fersiz | fırlak | gaddar | gelişigüzel | gizemli | gölgeli | gözlüklü | günahsız | güvenilir | güvenli | harikulade | hiçbir | hoşgörülü | huzursuz | ~ hâkim | illetli | imansız | inançlı | ince | incecik | iskelet | iyi yürekli | ılık | kaba saba | kadirşinas | kalın | kalkık | kallavi | kancalı | ~ karakterli | kararlı | ~ katranlı | kavi | ~ kayan | kemiksiz | ~ kesen | kireçli | kılsız | kıpırtısız | kıpkızıl | kırık dökük | kışkanç | kıymettar | koca | koca koca ~ | konuşkan | korkak | koruyucu | kötürüm | kuvvetsiz | latif | mat | mendilsiz | menhus | meret | merhametsiz | ~ mesul | mini | minik | mosmor | muhakak | ~ muzdarip | mülayim | mütecaviz | mütereddit | nazik | olası | onca | ölü | ~ önceki | özlemlili | paramparça | parlak | parmaksız | patavatsız | pişman | plastik | profesyonel | pudralı | rahîm | rakik | rutubetli | sabırsız | sabunlu | sağlıklı | sakar

| saklı | sargılı | ~ sarılı | sarkık | saygın | sekiz | sekizinci | semiz | serbest | ser-seri | sevecen | sıcak | sıkıntılı | sınırsız | soylu | sulu | ~ süslü | sütlü | şaheser | şehvetli | şekilsiz | şişko | takır tukur | takma | tanıdık | taraklı | tecrübesiz | tek | telaşlı | terbiyeli | tertemiz | tılsımlı | ufak | umarsız | umutlu | uzunca | ürkek | üz-gün | yakıcı | yamuk | yapıcı | yapışkan | yarı | yaşlı | ~ yatkın | yetenekli | yir-minci | yıkıcı | yırtıcı | yomsuz | yüzlerce | âciz **el aynası** • Elde tutulabilecek ya da taşınabilecek şekilde tasarlanmış olan ayna. alüminyum | arkalıklılı **el hareketi** • El ile bir şey anlatma. ~ alışkın | ~ havalı | törensel | umursamaz **el işareti** • El ile yapılan işaret. baştan savma | hareketli **el yazısı** • Kalemle yazılan yazı. • Harflerin bitleştirilerek yazılmasıyla oluşan bir yazı türü. *okunaklı* | *nadide* | *düzgün* || dikkatli | kadınca | kargacık burgacık **el yazması** • Basım tekniğinin gelişmediği dönemlerde elle yazılmış kitap. İbrani-ce | adsız | ~ başlıklı | kopya **el aleti** • Elde iş yapmayı kolaylaştıran araç ge-reç. geleneksel **el bombası** • *askerlik* Elde taşınabilen ve pimi çekilerek ateş-lenen küçük tip bomba. ~ görülmemiş | ikişer | ~ tesirli **el çabukluğu** • Hilesini kimseye sezdirmeden bir işi yapabilme. zahmetsiz **el çantası** • İçine özel eşya konulan, günlük işlerde veya kısa ge-zilerde kullanılan çanta. *rugan* **el çırpış** • Alkışlamak, tempo tutmak. bilinçsiz **el dokuması** • Elle yapılmış dokuma. yöresel **el dürbünü** • Uzakta bulunan cisimleri yakındaymış gibi gösteren alet. emektar **el emeği** • Elde yapılan iş. • Bu çalışmanın karşılığı. saygın **el feneri** • Elektrik feneri. gezginci | pilli **el işi** • Makine kullanmadan yapılan örgü, dikiş vb. el ürünü. • İşleme. *komple* **el sanatı** • El tezgâhlarında bir yardımcı araç kul-lanılarak yapılan işlerin hepsi. yöresel **el süzgeci** • Elle kullanılan süzgeç. ~ *de-likli* **elle oynama** • Futbolda kaleci di-

şındaki oyuncuların topa elle dokunarak müdahale etmeleri. *bariz*

ela • Gözde sarıya çalan kestane rengi. koyu **ela göz** • Sarıya çalan kestane reni göz. hınçlı | kurşuni

elbise • Giysi, kıyafet. *lacivert* | *keten* | *bayramlık* | ~ *kollu* | *ipekli* | ~ *çiçekli* | *tiril tiril* | *jarse* | ~ *yakalı* | ~ *desenli* | *kahverengi* | ~ *askalı* | *kruvaze* | *emprime* | *kolsuz* | *tafta* | *ucuz* | *sırmalı* | *transparan* | ~ *dantelli* | *beyaz* | ~ *kabarık* | *basma* | *saten* | *kürk* | *pullu* | *yazlık* | *temiz* | *is-marlama* | *yamalı* | *kadife* | *pembe* | *çeşit çeşit* | *sivil* | *ten rengi* | *bol* | ~ *düğmeli* | *koyu kırmızı* | *ıslak* | *buruşuk* | *işlemeli* | *güzel* | *yeni* | *resmî* | *fistolu* | *parıltılı* | *açık saçık* | *feminen* | *mavi* | *maksi* | *göz alıcı* | ~ *kiloluk* | *bürümcük* | *siklamen* | ~ *süslü* | *dökümlü* | *tül* | *yırtık pırtık* | *ipek* | *ekose* | *gelinlik* | *muhteşem* | ~ *dallı* | *diz üstü* | *kışlık* | ~ *baskılı* | *meşin* | *eflatun* | *yünlü* | *yırtık* | ~ *sarılı* | *gri* | *açık mavi* | *eğreti* | ~ *çizgili* | *organze* | *kemerli* || Çingene pembesi | Şile bezi | açık gri | açık sarı | adamsız | ağır | alacalı bulacalı | alafranga | alelade | allı | allı pullu | ~ asılı | askerî | askısız | aşağılık | balina-lı | bambaşka | bembeyaz | benzer | bin türlü | bolca | bumburuşuk | cicili bicili | çapraz | çeyizlik | çürük | ~ dair | damalı | dandik | dekolte | diplomatik | dış | ~ do-kulu | dokuma | ~ dökük | düşündürücü | elmaslı | eskice | filigranlı | fitilli | fırfırlı | fonksiyonel | gabardin | geleneksel | gı-cır | gıcır gıcır | ~ görünümlü | gösterişsiz | gözlüklü | gülünç | gündelik | ~ haftalık | harika | ~ hazır | hotozlu | ıslı | ıslı ıslı | iğrenç | iki katlı | ilikli | ~ işli | kapkara | kara | ~ kareli | kavuniçi | kiremit rengi | kırmalı | kısacık | kıvrım kıvrım | klasik | koton | koyu kahverengi | koyu mavi | koyu yeşil | ~ kullanılmış | kumral | ku-pon | kurşuni | kuşaksız | kuyruklu | kü-çük | kürklü | lame | ~ lastikli | limon sa-rısı | matematik | menevişli | ~ milyarlık | mini | moda | moher | muare | muntazam |

muslin | ~ mükellef | müstamel | müteva-
zı | nikâhlık | onlarca | önemsiz | ~ örtülü
| pamuklu | paramparça | pop | ~ puanlı
| püsküllü | rabitalı | rahat | rengârenk |
robalı | sade | sarı | sıcacık | sırsıklam |
şeffaf | şık | şuh | temiz pak | tertemiz |
triko | turkuaz | tüvit | ~ tüylü | upuzun |
uzunca | verev | yağlı | yaldızlı | ~ yapılı |
yarı saydam | yavruağzı | yepyeni | yerli
~ yırtmaçlı | yün **elbise fırçası** • Elbisele-
rinin tüyünü alan alet. ~ renkli

elçi • Bir devleti başka bir devlet katında
temsil eden kimse, sefir. • Bir uzlaşma
sağlamak veya iş bitirmek için birinin
yanına gönderilen kimse. • *din bilgisi*
Peygamber. İngiliz | çolak | ecnebi | hey-
betli | olağanüstü | öteki | silahsız | ~ uya-
ran | yabancı **elçilik** • Elçinin yaptığı iş,
sefirlik, sefaret. • Elçinin görevini yap-
tığı yapı, sefaret, sefarethane. *yabancı* ||
ecnebi | kimi ~ | orta | zevalsiz

eldiven • Dış etkilerden korumak için ele
giyilen kumaş, deri veya kauçuktan yapı-
lan el giysisi. *güderi* | *lastik* | ~ *parmaklı*
| *saten* | *steril* | *bir çift* | *pamuklu* | *deri* |
kaba | *yün* || astarlı | beyaz | ~ dantelli | ~
derili | glase | hijyenik | kadife | kül rengi
| kürklü | lasteks | podösüet | ~ takılı |
tiftik | yarım | yitik

elek • Taneli veya un gibi toz durumunda
olan şeyleri yabancı maddelerden ayık-
lamak veya incisini kabasından ayırmak
için kullanılan, tahta bir kasnak ve tek
tarafa gerilmiş, gözenekli tel, kıl, bez
vb.nden oluşan araç. *seyrek* || ~ delikli |
~ telli

elektrik • *fizik* Maddenin elektron, pozit-
ron, proton vb. parçacıklarının hareketle-
riyle ortaya çıkan enerji türü. • Bu ener-
jinin gündelik hayatta kullanılan biçimi.
• Bu enerjiden elde edilen aydınlanma.
statik || bugünkü | çalıntı | ~ fiyatlı | ~
garantili | havai | kesik | kırmızımsı | ~
mumluk | ~ paralık | seyrek | şüpheli |
termik | ~ voltajlı **elektrik anahtarı** •

Elektrik gücünden ışık, ısı, hareket ola-
rak yararlanırken akımın kesilmesi veya
açılması için kullanılan araç. **simsiyah**
elektrik dalgası • Elektrik alan vek-
törlerinin titreşim yönü. **gergin elektrik**
süpürgesi • Elektrikli süpürge. **vakumlu**

elektronik • Elektriksel devrelerle çalışan
cihaz. marifetli

elektrot • *fizik* Bir elektrolitin içine daldı-
rılan, artısına anot, eksisine katot denilen
iki iletken çubuktan her biri. ~ uygun

elem • Acı, üzüntü, dert, keder. **çocukça**
| meçhul | menhus | nazlı | sarsıntısız |
sonsuz | tortulu | ümitsiz

eleman • Öge. • Bir toplulukta çalışan
insanların her biri. • *matematik* Küme-
ye ait varlıklardan her biri. ~ *ehliyetli* |
~ *vasıflı* | *kalifiye* | ~ *unvanlı* | ~ *kadro*
| ~ *yetişmiş* | *tecrübesiz* | *teknik* | ~ *kırıcı*
| ~ *haiz* | *deneyimsiz* | *yeterli* | *becerikli*
|| aklievvel | aktif | benzer | biricik ~ |
birinci sınıf | bordrolu | çapraz | çekirdek
| ~ değgin | ~ esaslı | folklorik | göçebe |
~ görüşlü | gündüzlü | güvenilir | ~ ibaret
| illegal | joker | kıymetli | kontra | krom
| manevi | ~ mensup | mevcut | muhte-
lif ~ | prezantabl | profesyonel | radikal |
ruhi | rütbeli | sarkık | seçilmiş | seçmece
| sezonluk | sinsi | ~ sorumlu | sosyolojik
| tertipli | tombalak | torpilli | törensel |
yepyeni | yetenekli | zinde

eleme • *spor* Çeyrek sona katılacak spor-
cu ve takımları ayırmak için düzenlenen
seçme yarışı. ~ ayaklı | yarınki

element • *kimya* Kimyasal yöntemlerle
ayrıştırılamayan veya bileşim yoluyla
elde edilemeyen madde. **bambaşka** | ~
bilinmeyen | **doksan** | ~ **geçirgen** | **ikincil**
| **mikro** | **saf**

eleştirelilik • Eleştirel olma durumu, eleş-
tirisellik. alaycı

eleştiri • Bir insanı, bir eseri, bir konuyu
doğru ve yanlış yanlarını bulup göster-
mek amacıyla inceleme işi, tenkit. •

edebiyat Bir edebiyat veya sanat eserini her yönüyle değerlendirerek anlaşılması- nı sağlamak amacıyla yazılan yazı türü, tenkit, kritik. • **felsefe** Özellikle bilginin temellerini ve doğruluk durumunu inceleme, sinama, yargılama. **öznel** | **nesnel** | **izlenimci** | **olumsuz** | **olumlu** | ~ **dönük** | **acımasız** | **yapıcı** | **yıkıcı** | **amansız** | **kök-ten** | **yazınsal** | **kadıncıl** | **çağdaş** | **sağlık- lı** | **alaycı** | **kapsamlı** | **kıyasıya** | **haksız** | **sosyolojik** | **detaylı** | ~ **örtülü** | **bilimsel** || **acayip** | **aksi** | **aleni** | ~ **arınmış** | **ateşli** | **bağımsız** | ~ **başlıklı** | **bir** | **bir nebze** | **birçok** | **ciddi** | **cüretkâr** | **çekincesiz** | ~ **dayalı** | ~ **değgin** | **demode** | **duble** | **epis-temolojik** | **erkeksi** | ~ **esaslı** | **eski** | **fel-sefi** | ~ **gelen** | **hiçbir** | **hiddetli** | **hümanist** | ~ **ilgili** | **kargacık burgacık** | ~ **kırıcı** | **kırpıntı** | **kıskanç** | **kıyııcı** | ~ **majör** | ~ **ne-denli** | **negatif** | **nüktedan** | **ölçülü** | **öngö-rülü** | **özgül** | **özgür** | **paranoyak** | **radikal** | **saçma sapan** | ~ **sayfalık** | **saygısız** | **sivri dilli** | **sınıfsal** | **somut** | **sosyal** | **söz konu-su** | **subjektif** | **tatlı sert** | **temel** | **temelsiz** | **teorik** | **toplumsal** | **tutarlı** | ~ **tür** | ~ **türlü** | ~ **uyarıcı** | **üstü kapalı** | ~ **vurgulu** | **ya-rarlı** | **yıpratıcı** | **zehirli** **eleştiri kuramı** • Eleştirinin dayandığı düşünsel yaklaşım. **izlenimci** **eleştirisizlik** • Üzerinde her-hangi bir eleştiri yapılmayan. **geleneksel** **eleştirisellik** • Eleştirelilik. ~ **uyarıcı**

eleştirme • Bir insanı, bir eseri, bir ko-nuyu doğru ve yanlış yanlarını bulup göstermek amacıyla inceleme işi, tenkit. **abartılı** | **bu** | **dolaylı** | **nesnel**

eleştirmen • Eleştiri yapan kimse, eleş-tirmeci, eleştirimci, tenkitçi, münekkitt. **izlenimci** | **tanınmış** | **ünlü** | **acımasız** | **akademik** | ~ **ruhlu** | **Batılı** || ~ **angaje** | **bağnaz** | ~ **bilumum** | **çokbilmiş** | **dedi-ği dedik** | **faydalı** | **geniş mezhepli** | **ger-çekçi** | **güçlü** | **ikinci sınıf** | **iyi yürekli** | **ısmarlama** | **mektepli** | **modern** | **nesnel** | **sağlıklı** | **sahici** | **saygın** | **tembel** | **ters** | ~ **ücretli** | **üşengeç** | **yazınsal** | **yegâne** | **zom**

elips • **matematik** Bütün noktalarının ber-lirli iki ayrı noktaya olan uzaklıklarının toplamı birbirine denk olan kapalı eğri. **yatay**

elit • Seçkin ve ayrıcalıklı olma durumu. **bürokratik** || **ayrıcalıklı** | **bağımsız** | **cebe-rut** | **devletçi** | **siyasal** | **sınıfsal** | **statükocu**

ellilik • Elli kuruş veya elli lira değerinde para. **buruşuk**

elma • **bitki bilimi** Gülgillerden, çiçekleri pembe veya beyaz bir ağaç (*Pirus ma-lus*). • Bu ağacın kabuğu parlak, sert, kırmızı, sarı ve yeşil renkte, kokusu hoş, tadı ekşi veya tatlı, dokusu gevrek, ufak çekirdekli meyvesi. **mayhoş** | **ekşi** | ~ **ka-buklu** | **çürük** | ~ **sepet** | **yanal** | **ham** | **altın** | **kütür kütür** | **beşinci** | **sarı** | **üçer** || **art** | **baharatlı** | **beşer** | **birer** | **biricik** ~ | **bodur** | **buruşuk** | **çiğ** | **çürüksüz** | **ekşili** | **gazlı** | **gizli** | **görünmez** | **güzel** | **iri** | **irili ufaklı** | ~ | **ışıl** | **ışıl ışıl** | **kirli** | **kıpkızıl** | **kışkık** | ~ **kokulu** | **kremalı** | **kusursuz** | **küçükçe** | **meşhur** | **pespembe** | **pırlı pırlı** | **sekizinci** | **sihirli** | **sımsıkı** | **şekerli** | **yabani** | **yedi** | **yeşil** | **yüzlerce** **elma ağacı** • **bitki bilimi** Elma. **koskocaman** | ~ **yayılı** **elma şeke-ri** • Boya katılmış şeker pekmeze ba-tırılarak şekerlenen ve çubuğa takılarak satılan elma. **kan kırmızı** | **yusuvarlak** **elma dolması** • Elma ile yapılan bir ye-mek. **kremalı**

elmacık kemiği • **anatomi** Yüzün yanak-la göz arasında bulunan, az çok çıkıntılı bölümü. **çıkık**

elmas • Yerin derinliklerinde bulunan, bil-lurlaşmış arı karbon. • Mücevher olarak kullanılan, saydam, değerli taş. **roza** || ~ **bedel** | **büyücek** | **büyük** | **çakılı** | **çizik** | **ham** | **hasarsız** | **kahverengi** | ~ **kiloluk** | **kırpıntı** | **lacivert** | ~ **liralık** | **mahcup** | **mahpus** | **meşhur** | **nadide** | **nefis** | **sahici** | ~ **sayılı** | **yalancı**

elverişi • Uygun olma durumu. **görece** | **son derece**

elverişsizlik • Elverişsiz olma durumu. başlıca

elyaf • *çokluk* Genellikle iplik durumuna getirilebilir lifli madde. kürk | mikro | soğuk | suni

emanet • Birine geçici olarak bırakılan ve teslim alınan kişiye korunması gereken eşya, kimse vb., inam, vedia. • Bir kimse ile birine gönderilen şey. • *mecaz* Silah ya da tabanca. *mukaddes* | *kutsal* || beylik | hangi | ~ kalan | ~ kalma | püs-küllü | şu | ~ tür **emanetçi** • *mecaz* Bir görevi geçici olarak üstlenen. güzel

emare • *eskimiş* Belirti, iz, ipucu. birer | ~ ilişkin | kılçıksız | manasız | sapkın

embriyo • *anatomi* Oğulcuk. hastalıklı | ısmarlama | uzaylı

emek • Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü, mesai, zahmet. • Uzun ve yorucu, özenli çalışma. • *toplum bilimi* İnsanın bilinçli olarak belli bir amaca ulaşmak için giriştiği hem doğal ve toplumsal çerçevesini hem de kendisini değiştiren çalışma süreci. *onca* | *hummalı* | ~ ücretli | *yıpratıcı* | *o kadar* | ~ senelik | *bunca* | ~ yıllık || artı | asıl | atıl | cömert | görünmez | karşılıksız | ~ nite-likli | sevgisiz | sonsuz | şefkatli | şunca | taptaze | ucuz | ~ vasıflı | yaratıcı | yıkıcı | yoğun **emekçi** • Geçimini yaptığı işlerle sağlayan kimse, proleter. *çalışkan* | *güler yüzlü* | *yüz binlerce* || Batılı | bilinçsiz | cefakâr | kentsel | kökten | meteliksiz | örgütsüz

emekli • Belirli bir süre çalıştıktan sonra kanunlar gereği işi ile ilgisi kesilerek kendisine aylık bağlanmış olan kimse, tekaüt. bezgin | dar gelirli | lalettayın | meraklı | öteki | sefil **emeklilik** • Emekli olma durumu, tekaütlük. ~ *kademeli* || adaletsiz | doyumlu **emekli maaşı** • Emekli aylığı. görkemli **emeklilik yaşı** • Emekli olma zamanı. asgari **emektar** • Bir işe uzun yıllarını vermiş kimse. eski

emel • Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek. *menfur* | *şahsi* | *biricik* ~ || antide-mokratik | basit | başlıca | belirli | birta-kım ~ | çirkin | geleneksel | gerici | hain | haris | hayalî | kirli | kudurtucu | maddi | menhus | mukaddes | müzehhep | sönük | taze | ümitsiz | yakıcı | yegâne | yek | ~ yüzyıllık

emice • Amca. *kasketli*

emir • Buyruk, komut, talimat, ferman. • İstek. ~ yazılı | ~ sayılı | ~ şartlı | *kati* | *kategorik* | *gerekli* | *kesin* | *olumsuz* | *bu* | *çatık kaşlı* || ~ ait | ayrıntılı | ~ bağıntılı | böyle | büyükçe | çeşit çeşit | çifte | ~ dair | delice | dünkü | gizli | ~ heceli | hususi | idari | ilahi | imzalı | kısa | mahrem | mü-him | olumlu | olur olmaz | özel | rasyonel | sapsarı | şifahi | ~ tarihli | tepeden inme | tüm ~ | ~ tür | yargısal | ~ zıt | zorunlu

emlak • *çokluk* Ev, arsa, bahçe vb. taşın-mayan mal ve mülklerin ortak adı, taşın-mazlar, gayrimenkul. ~ oranlı **emlakçı** • Emlak alıp satma işiyle geçinen kimse. *dilbaz*

emmi • *halk ağzı* Amca. *topal* || göçmen | marazlı | ~ yıllık

emniyet • Güvenlik. • Güven, inanma, iti-mat. • Polis işleri. çevresel | fütursuz | haleldar | hüznü | karşılıklı | marifetli | millî | müphem | ~ mütevellit | şahsi **em-niyet mensubu** • Emniyete çalışan kim-se. deneyimli | görevli **emniyet görevlisi** • Emniyet işleriyle uğraşan kimse. ~ gi-yimli | rütbeli **emniyet kemeri** • Uçak, otomobil vb.nde güvenlik için bele ta-kılan kemer. ~ *noktalı* | *gergili* **emniyet müdürü** • Emniyet amiri. *birinci sınıf*

emperyalist • Emperyalizm yanlısı olan, yayılmacı, yayılımcı topluluk, ülke veya kişi. aşırı | Batılı | işgalci | vicdansız **em-peryalizm** • Bir milletin sömürü temeli-ne dayanarak başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alıp yayıl-ması veya yayılmayı istemesi, yayılma-

cılık, yayılımcılık, emperyalistlik. *karşı | kahrolası | kültürel || azgın | sosyal*

empoze • Dayatma. müspet

empresyonist • İzlenimci. ~ namlı

emprime • Değişik renkte boya kullanılarak kumaş üzerine desen ve zemin basma işlemi. ~ *çiçekli || ~ desenli | ipekli*

emrivaki • Oldubitti şey. *günahkâr*

emsal • Benzer, eş, denk, örnek. *bir yığın | yurt içi*

emval • *eskimiş, çokluk* Mallar, para ile alınan şeyler. ~ *menkul*

emzik • Süt çocuklarını oyalamak için ağızlarına verilen kauçuk meme. *kauçuk | damaklı || damaksız*

en • Bir yüzeyde boy sayılan iki kenar arasındaki uzaklık, genişlik, boy, uzunluk karşıtı. *bir parmak*

enayi • Fazla bön, avanak, et kafalı, budala kimse. *açıkgöz enayi pilakisi* • Fazla bön, avanak, et kafalı, budala kimse. anadan doğma **enayilik** • Enayi olma durumu. *okkalı | olanca*

endam • Vücut, beden, boy bos. *narin | ince || ağır | ahenkli | ~ biçimli | dolgun | eşsiz | heybetli | incecik | kıvrak | muhteşem | sağlıklı | şuh | yassı | zarif*

endeks • Dizin. • *ekonomi* Gösterge. *çekirdek || bileşik | ~ ciltlik | kronolojik*

endişe • Tasa, kaygı. • Kuşku, korku. • Düşünce. *başlıca | biçimsel | nedensiz | ~ vaki || ~ alakalı | asılsız | bakir | bir | biricik ~ | derin | doğal | enflasyonist | eşit | genel | gizli | ~ ilişkin | ~ kalma | müphem | örtük | sabırsız | sakat | sevinçli | sıhhi | sosyal | tarifsiz | vahşi | yasal | zalim endişe kaynağı* • Endişeye sebep olan şey. *başlıca*

endokardit • Kalp kapaklarının, kalp ve damarların içte yer alan tabakası olan endotel tabakasının mikrobik enfeksiyonu. bakteriyel

endoskopi • *tıp* İnsan vücudunda, organ veya kovuk içlerinin endoskopi muayenesi, iç görüm. *polimer*

endüstri • Sanayi. *gelişmiş || azgın | ~ bağımlı | büyümlü | ~ gözlü | hayvansal | ileri | yapay endüstri toplumu* • Tarımsal olmayan üretim tüketim mallarının üretilmesi, ham maddelerin yarı mamul ve mamul madde hâline getirilmesi için gerçekleştirilen ekonomik etkinliklerin hâkim olduğu toplum. *çağdaş | kentsel*

enerji • *fizik* Maddede var olan ve ısı, ışık biçiminde ortaya çıkan güç, erke. • Organların çalışabilmesi ve vücut ısısının sürdürülebilmesini sağlayan besin öğelerinin oluşturduğu güç. • *mecaz* Manevi güç. *gizil | jeotermal | kinetik | nükleer | ~ megavatlık | termik | kozmik | içgüdüsel | ~ tür | birincil | melez | tükenmez | radyoaktif | bitimsiz | hastalıklı | gizemli | dışı | zorlayıcı || artistik | ~ asgari | atomik | bedensel | bilinmedik | bol | coşkun | duygusal | erkeksi | fiziksel | fonksiyonel | gürtlüsüz | ilerici | inorganik | insanüstü | kokusuz | kullanışlı | minimal | muasır | nefes kesici | olağanüstü | olumlu | ~ orantılı | organik | ~ önceki | ~ özgü | parapsikolojik | saklı | ~ senelik | statik | ~ uyaran | ~ vatlık | ~ voltajlı | yaşamsal | zararsız | zihinsel | ~ zıt enerji birimi* • Enerji ölçüm birimi. *biricik ~ enerji deposu* • Enerjinin bolca bulunduğu yer. *garantili enerji kaynağı* • Enerji elde edilebilen kaynak. *jeotermal | önemli enerji merkezi* • Enerjinin ana yeri. *minör enerji santrali* • Elektrik üretebilen tesislerin tümü. *nükleer enerji üretimi* • Enerji elde edilen endüstriyel faaliyetlerin tamamı. *anaerobik | ~ maliyetli.*

enerjiklik • Enerjik olma durumu. *olanca*

enfeksiyon • *tıp* Organizmada hastalığa yol açan mikrop, virüs, parazit vb. etkenlerin genel veya yerel gelişmesi, yayılması. *bakteriyel | komplike | yüzeysel |*

belirtisiz | deneyisel || ~ dirençli | iltihaplı | ızdıraplı | sair ~ | ~ spesifik | tanışız

enfiye • *eskimiş* Kurutulmuş tütünden yapılan ve buruna çekilen keyif verici, ak-sırtıcı toz, burun otu. *bir tutam || yöresel | zalim enfiye kutusu* • Enfiye taşımaya yarayan kutu. *fildişi | murassa | ~ oymalı | pırlantalı*

enflasyon • *ekonomi* Para şişkinliği. • *mecaz* Gereğinden fazla fiyat artışı, şişkinlik. *çekirdek | örtük | ~ oranlı | kronik | ~ yüzyıllık || denetimli | düşük | kalıcı | ortalama | yarınki enflasyon sepeti* • Enflasyon hesaplaması içerisinde yer alan harcama kalemleri. *yeni*

enformasyon • Bilgi alma. *~ baskılı || ~ programlı | yüzeysel*

engebe • *coğrafya* Deprem, rüzgâr, sel vb. iç ve dış etmenlerin etkisiyle oluşan yay-la, ova, koyak, çukur, dağ vb. biçimlerin bütünü. *doğal*

engel • Bir şeyin gerçekleşmesini önle-yen sebep, mâni, mahzur, müşkül, pü-rüz, mânia, handicap, ket. • Herhangi bir yolu kapamak için konulan nesne, bariyer. • Kara yollarının kenarlarına yapılan korkuluk, bariyer. • *spor* Engelli koşullarda, her yarışçının üzerinden atlaması gereken tahta düzenek, bariyer. *bürokratik | dış | ortopedik | bin türlü || anatomik | beklenmedik | bir sürü | bir yığın | bunca | ~ çeşitli | çevresel | esas | ~ esaslı | fiziksel | ~ gerekçeli | gizil | güçsüz | hiçbir | hukuki | kara | kavi | ~ kırıcı | koruyucu | lüzumsuz | maddi | ~ muzdarip | nahif | özdeksel | politik | psikolojik | saçma sapan | süreğen | tek-nolojik | ticari | tinsel | tüm ~ | ~ türlü | ufak çapta | üzüntülü | yegâne | yığınla | ~ yıllık | zihinsel | zor | zorlayıcı*

engelleme • *ruh bilimi* İstek, gereksinim veya bir davranışın belli bir sonuca ulaş-masının önlenmesi. • Siyasi kuruluşlar vb.nde tartışma yöntemlerinin bütün imkânlarından yararlanılarak kanunların

tartışılmasını ve oylanmasını düzenli bir biçimde önlemek, geciktirmek amacıyla yapılan girişimler, obstrüksiyon. *bürokratik | idari | mikro | tüm ~*

engelli • Vücudunda eksik veya kusura sa-hip olma. *~ vasıflı || engelsiz | ortopedik | ~ sandalyeli | ~ sandalyesiz*

engerek • *hayvan bilimi* Engerekgillerden, başı üç köşeli, rengi siyah veya siyaha yakın, taşlık ve güneşli yerlerde yaşayan zehirli bir yılan (*Vipera aspis*). *binlerce*

engin • Açık deniz. *uçsuz bucaksız | bu-caksız || ~ köpüklü | onca | sisli | tozlu*

enginar • *bitki bilimi* Birleşikgillerden çok yıllık, dikenli bitkinin sebze olarak tüketilen, iri, yuvarlak, yeşil çiçeği. *zeytinyağlı | konserve | baklalı | patatesli | mantarlı | yabani | körpe | dolgun || ba-lıklı | ballı | içli | ıspanaklı | kılçıksız | ~ sakızlı | sapsız | turfanda enginar dol-ması* • Enginardan yapılan dolma yeme-ği. *zeytinyağlı*

enginlik • Engin olma durumu. • Alabil-diğine genişlik. *yalçın || çıkma | sonsuz*

enik • Kedi, köpek vb. çok memeli hay-vanların yavrusu. *~ dolusu | sevimli*

enişte • Bir kimsenin kız kardeşinin veya kadın hısımlarından birinin kocası. *ha-yırsız | yatalak || ahlaksız | ~ düşün | eski | ~ kollu | mevhum | nur yüzlü | ser-keş | ~ yıllık*

enjeksiyon • *tıp* Vücutta damar, doku, ka-nal veya boşluk içine enjektör aracılığıyla sıvı veya ilaç verme, zerk etme. • İç-ten yanmalı motorlarda yakıt püskürtme sistemi. *ful || mikro | ~ noktalı | steril | tek | ten rengi*

enjektör • *tıp* Silindir ve pistondan oluşan ve ucuna iğne takılabilen, sıvı maddeleri vermek veya çekmek için kullanılan tıbbi araç, şırınga. *steril || vakumlu enjek-tör kutusu* • İçerisinde enjektör yer alan kutu. *~ dizili*

enkaz • Yıkıntı, döküntü, çöküntü. peri-
şan | yıkık

ense • *anatomi* Boynun arkası. ~ *tüylü* |
tıraşlı | *sıksa* || açık | bembeyaz | besili
| beyaz | dümdüz | kalın | minik | şiş |
şişman | yağlı

enstalasyon • Yerleştirme sanatı. devasa
| esprili

enstantane • Işıklama süresi saniyenin
1/25'i veya daha kısa olan hızlı bir hare-
keti çekme yöntemi. • *mecaz* An, zaman.
kurmaca | mümkün | nafile | trajikomik

enstitü • Bir üniversiteye bağlı veya ba-
ğımsız bir kuruluş olarak genellikle araş-
tırma yapan ve bazı durumlarda öğreti-
me de yer veren eğitim kurumu. *öbür* ||
bütün ~ | ciddi | ulusal | yaman | ~ yataklı
enstitülü • Enstitüye mensup olma. ka-
dınlı erkekli | nice ~

enstrüman • *müzik* Çalgı. • Araç gereçler.
otantik || artistik | ayrıcalıklı | benzeri |
bilindik | birinci sınıf | değişken | elekt-
rikli | kaprisli | kullanışlı | mekanik | üf-
lemeli | vurmali | yaylı

entari • Genellikle tek parçalı kadın gi-
yeceği. ~ *gecelik* | ~ *çiçekli* | *basma* | ~
sarılı | *peşli* | *keten* | *daracık* | *kolsuz* |
dokuma | *mavi* | ~ *kuşaklı* | *poplin* | *yazlık*
| *yırtık* | *çeşit çeşit* | *satrançlı* | *patiska* |
ipekli | ~ *tüylü* | ~ *desenli* || aba | açık sa-
çık | al | alaca | alaturka | allı pullu | ~ asılı
| canfes | ~ çubuklu | dekolte | düğmesiz
| ebedî | entipüften | ~ esintili | ~ geceki
| ~ harçlı | işlemeli | kaskatı | kıpkırmızı |
kırmızı | kısacık | ~ kollu | mat | naylon |
pamuklu | pembe | pırıl pırıl | saten | tafta
| ucuz | ütüsüz | yakasız | yamalı | yanar-
döner | ~ yırtmaçlı | ~ yollu

entegrasyon • Uyum. ayırık | finansal |
yatay

entel • *mecaz* Aydın, entelektüel. ~ beyin-
li | gözlüklü **entel dantel** • Entelektüel
özentisi. vatansever

entelektüel • Aydın kimse. *inançsız* || ben-
cil | beş on | sahih | serinkanlı **entelektü-
ellik** • Entelektüel olma. ikinci sınıf

entrika • Bir işi sağlamak veya bozmak
için girilen gizli çalışma, oyun, dolap,
düzen, dalavere, desise, hile, dek. *tehli-
keli* | *bin türlü* || ~ bin | çeşit çeşit | çe-
trefilli | kanlı | olmadık | saçma sapan |
şerefsiz | ticari **entrikacı** • Hile hurda
peşinde koşarak insanlara zarar verme-
ye kendini adanmış kimse. *birtakım* ~ | ~
mizaçlı

envanter • Mal ve değerlere ait döküm.
arkeolojik

enzim • *biyoloji* Bir kimyasal tepkimeyi
gerçekleştiren ve onu hızlandıran, ço-
ğunlukla protein yapısında olan organik
madde. *delici* || bakteriyel | kardiyak

epidemi • *tıp* Salgın. mevsimsel

epigram • *edebiyat* Her türlü konuda ya-
pılmış kısa manzume. *satirik*

epik • *edebiyat* Destansı nitelikte olma.
fantastik

epilasyon • Vücutta istenmeyen tüyleri
alma. *lazerli* | *iğneli* | *acısız*

epilepsi • *tıp* Sara. ~ *dirençli*

epileptik • Sara hastalığı ile ilgili olma.
sonradan olma

epitel • Tek veya çok hücreden oluşan,
vücudun bütün dış ve iç yüzeylerini kap-
layan doku, epitelyum. *pullu* | ~ *tüylü*
epitel doku • *tıp* Vücudun iç ve dış yü-
zeyini örten, araları çok sıkı olan epitel
hücrelerinden oluşmuş, altlarında bazal
lamina denilen bir tabaka bulunduran,
özelleşmiş bir doku. ~ *tüylü* **epitel hü-
cre** • *tıp* Gelişmekte olan embriyonun üç
germinatif tabakası olan ektoderm, endo-
derm ve mezodermden köken alan hücre
tipi. ~ *tüylü*

er • *askerlik* Rütbesiz asker, nefer. • *halk*
ağzında Koca, erkek. *fırarı* | *süngülü* |
acemi | *doksan* | *bir avuç* | *sarışın* | *savaş-*

çı | *izinsiz* | ~ *görevli* | *silahsız* | *yaşlı* | *atlı* || *altı* | *bilgili* | *bir sürü* | *birer* | ~ *boyly* | *cesur* | *değme* | *diri* | *Doğulu* | ~ *dolusu* | *döküntü* | *gabi* | *gencecik* | *geri kalmış* | ~ *giyimli* | *hamhalat* | *hoşgörülü* | *iki* | *itaatli* | *kalpaklı* | *mert* | ~ *oturmuş* | *öteki* | *sakıncalı* | *sanık* | *sekiz* | ~ *sesli* | *şahane* | *talimli* | *tecrübeli* | *titiz* | *uzatmalı* | *yağız* | *yanık sesli* | *yaralı* | *yegâne* | *yiğit*

erdem • Ahlakın övdüğü iyi olma, alçak gönüllülük, yiğitlik, doğruluk vb. niteliklerin genel adı, fazilet. • *felsefe* İnsanın ruhsal olgunluğu. *yüce* || *belli başlı* | *bi-reysel* | *edilgin* | *herhangi bir* | *koruyucu* | ~ *özgü* | *şiiirsel* **erdemlik** • Erdemli olma durumu. *insancıl*

erek • Gerçekleştirmek için tasarlanan ve erişmek istenilen şey, amaç, gaye, maksat, hedef. *tanrısal* | *temel*

ereksiyon • *tıp* Sertleşme. *ikincil* | *kaprisli*

ergen • Yeni yetme, olgunlaşmamış genç kimse. ~ *kilolu* | ~ *örgülü* | *sivilceli* | *tüy-süz* | *utangaç*

erguvan • *bitki bilimi* Baklagillerden, eflatunla kırmızı arası renkte çiçek açan, güzel bir süs ağacı, deliboynuz (*Cercis siliquastrum*). *ezilmiş* || *eflatun* | *erkenci* | *inanılmaz* | *peşpeşe* | *üzgün* **erguvan ağacı** • Erguvan. *sahici*

erik • *bitki bilimi* Güllgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç (*Prunus domestica*). • Bu ağacın kabuğu ince, çeşitli renklerde, mayhoş veya tatlı, eti sulu, tek ve sert çekirdekli yemişi. *ekşi* | *sarı* | *yeşil* || *aşılı* | *bir avuç* | *biraz* | *buğulu* | *buruk* | *cömert* | *kompostoluk* | *kurtlu* | *mor* | *semiz* | *tek* | *tuzlu* | ~ *tüylü* | *yabani* **erik ağacı** • *bitki bilimi* Erik. *bodur* | *eğri büğrü* | *sözde*

erillik • Eril olma durumu, müzekkerlik. *yerleşik*

erim • Bir şeyin erebileceği uzaklık, menzil. *anlatımsal* | *uzun*

erinç • Hiçbir eksiği, üzüntüsü ve acısı olmama durumu, dirlik, rahat, huzur. *bit-kisel*

erişim • Erişme işi. • Belli iki yer arasında gidip gelebilme, ulaşım, muvasala. *yetkisiz* | *çoklu* || *ayrıcalıklı* | *gecikmesiz* | *pornografik* | *sansürlü*

erişkin • *biyoloji* Beden gelişimi tamamlanmış olma. ~ *derili* | *geçimsiz* | *Güneyli* | *heteroseksüel* | *menekşe gözlü*

erişte • İnce ince kesilip kurutulan hamur. *peynirli* || *balıklı* | *kışık* | *yassı* | *yoğurtlu*

eritme peyniri • Eritilmek için dilim dilim kesilen peynir. *tuzsuz*

erişik • *kimya* İçindeki katı madde erimiş bulunan sıvı, mahlul, solüsyon. *koyu*

erk • Bir işi yapabilme gücü, kudret, ıktidar. • *mecaz* Sözü geçerlik, istediğini yaptırabilme gücü, nüfuz. *kamusal* | *si-yasal* || *bürokratik* | ~ *çeşit* | *dinsel* | *ge-leneksel* | ~ *görünömlü* | *seçme* | *solgun*

erkân • Bir topluluğun ileri gelenleri, bü-yükler, üstler. *mülki* || *imtiyazlı*

erke *fizik* Enerji. *ışıl*

erkek • Yetişkin adam, bay, er kişi. • İnsan, hayvan ve bitkilerin dişiyi döller-yecek cinsten olanı. • Koca. • *biyoloji* Sperma oluşturan organizma. ~ *evli* | *çapkın* | *yakışıklı* | *sünnetli* | *yaşlı* | *gö-bekli* | *kıskanç* | *heteroseksüel* | *orta yaşlı* | *sünnetsiz* | *yabancı* | *varlıklı* | ~ *giyimli* | *yaşlıca* | ~ *yapılı* | *ıktidarsız* | *dinç* | *nor-mal* | *hovarda* | *damızlık* | *olgun* | *kıllı* | *yetişkin* | ~ *yetişmiş* | *seksi* | *genç* | *şerefli* | *cesaretsiz* | *karizmatik* | *küpeli* | *işsiz* | *atletik* | *biyiksiz* | *bencil* | *değme* | ~ *yüz-lü* | *sahici* | *hırslı* | *tekmil* ~ | *biricik* ~ | *centilmen* | *deneyimli* | *takkeli* | *sigortalı* | *yiğit* | *asosyal* | *ölümlü* | *güçlü* | *duygulu* | ~ *kilolu* | ~ *kiyafetli* | *dul* | ~ *görünömlü* | ~ *karakterli* | ~ *saçlı* | *diyabetik* | *uzun boy-lu* | ~ *sakallı* | *kalın sesli* | *onlarca* | *komik* | *eli yüzü düzgün* | *heybetli* | ~ *şalvarlı* | *uykulu* | ~ *gelirli* | *esprili* | *şişman* | *sadist*

| *iştahlı* | *sefil* | *kadınısı* | *bonkör* | *benzer-siz* | *tüysüz* | *şımarık* | *yaşlı başlı* | *sport-men* | ~ *sarıklı* | *sağlıklı* | *yüzlerce* | *yenik* | *tipik* | *diğer* | *iki* | *tecrübesiz* | *kravatlı* | *erkeksi* | *minyon* | *orta boylu* | *bir düzine* | *güçlü kuvvetli* | *cimri* | *gelecek* | *onurlu* | *cılız* | *dırdırcı* | *kaba* | *sorumsuz* | *iri kıyım* | *hiçbir* | ~ *ruhlu* | ~ *dişli* | *iyi yürekli* | *an-layışlı* | ~ *çocuklu* | *sarışın* | *soylu* | *esmer* | ~ *alışkın* | *çıplak* | ~ *sevdalı* | *zengin* | *bin türlü* | *kentli* | *koskocaman* | *solgun* || *aç* | *adaleli* | *ağırbaşlı* | *ağzı kalabalık* | *ahlak-sız* | *akıllı* | *alafranga* | *alçakça* | ~ *alışık* | *aptal* | *arızalı* | *arızasız* | *artistik* | *arzulu* | *asabi* | *asık suratlı* | *Asyalı* | *ataerkil* | *Av-rupalı* | ~ *ayaklı* | *azgın* | *azılı* | *babayiğit* | ~ *bacaklı* | *bahtiyar* | *bakır rengi* | *başa-rısız* | *başka* | ~ *başlı* | *başsız* | *becerikli* | ~ *bereli* | *beriki* | *beş on* | *bezgin* | *bilgili* | *bilgisiz* | *bilinçsiz* | *binde bir* | *bir* | *birçok* | *birkaç* | *biseksüel* | *bıçkın* | *bıyıklı* | ~ *boylu* | *budala* | *bütün* ~ | *cazibeli* | *cazip* | ~ *ceketti* | *cömert* | *çaresiz* | *çatık kaşlı* | *çatık yüzlü* | ~ *çekici* | *çekik gözlü* | *çeşit çeşit* | *çirkin* | *çizgisel* | ~ *çizmeli* | *çocuk ruhlu* | *dayanılmaz* | *dazlak* | *dedikoducu* | *deneyimsiz* | *dengeli* | ~ *denk* | *dikkatli* | *dilbaz* | *dini bütün* | *dizi dizi* ~ | *Doğulu* | *doksan* | ~ *dolu* | *dominant* | *doyumsuz* | *doyurucu* | *dövüşken* | ~ *duyarlı* | *duygusuz* | *dünyalı* | *dürüst* | *ecnebi* | ~ *eğilimli* | *eksantrik* | ~ *elbiseli* | *endamlı* | *entel* | *entelektüel* | *erişkin* | *eski kafalı* | *eşsiz* | ~ *evvelki* | *gayretli* | *geçkin* | ~ *gelen* | *gençten* | *giyimli kuşamlı* | *gıllığışsız* | ~ *gömleklili* | *görgülü* | *görgüsüz* | *gözlüklü* | *gururlu* | *günahkâr* | *günahsız* | *günübirlik* | *gürültücü* | *güvenilir* | *hain* | *hakiki* | *hangi* | *hareketli* | *havai* | *haza* | *herhangi bir* | *histerik* | *hodkâm* | ~ *hoşnut* | ~ *huy-lu* | *huzurlu* | *huzursuz* | *hüzünlü* | *içkili* | *ideal* | *idealist* | *iğdiş* | *ihtiyar* | *inançlı* | *inatçı* | *iskelet* | *istekli* | *isteksiz* | *istik-rarsız* | *kaba saba* | ~ *kabarık* | *kadıncıl* | ~ *kafalı* | *kaliteli* | *kalpaklı* | ~ *kalpli* | *kalp-siz* | *kambur* | *kanlı canlı* | *kasketli* | *kaşlı*

| *kavi* | ~ *kemikli* | *kibar* | *kişilikli* | *kılık-sız* | *kırgın* | *kırık* | *kollayıcı* | *konusuz* | *koruyucu* | *kökenli* | *kudretsiz* | *kurnaz* | *kültürlü* | *lalettayın* | *mağlup* | *mağrur* | *mahcup* | *makbul* | *marifetli* | ~ *mavili* | *mazbut* | *medyatik* | *mühürlü* | *naif* | *ne-şeli* | ~ *omuzlu* | *ortalama* | *paralı* | *pısırsık* | *problemlili* | *riyakâr* | ~ *rumuzlu* | *rütbeli* | *sabık* | *saçlı sakallı* | *saf* | *sağlam* | *sakar* | *sakat* | *sapık* | *saygısız* | *sefiş* | ~ *sesli* | *sevgili* ~ | *sevimli* | *seviyeli* | *silahsız* | *silik* | ~ *silindirli* | *sıcakkanlı* | *sıkılğan* | *sıradan* | *soğukkanlı* | *sorunlu* | *stresli* | *suspuz* | ~ *şapkalı* | *şişmanca* | *şunca* | *tabiatlı* | *tatlı dilli* | *tatminsiz* | *tebessümlü* | *tecrübeli* | *tembel* | *terbiyeli* | *tıknaş* | *tombul* | *trençkotlu* | *tutkulu* | *tüm* ~ | ~ *türlü* | *ufak tefek* | *ukala* | *umutsuz* | *utan-gaç* | *üç* | *üçüncü* | *ürkünç* | ~ *ürpertici* | *üryan* | *üstün* | *üzüntülü* | *vefalı* | *verimsiz* | *Vietnamlı* | *vurdumduymaz* | ~ *vücutlu* | *yabansı* | *yalın* | *yaman* | *yegâne* | *yerleşik* | *yorgun* | *yüreksiz* | *zarif* | *zayıf* | *zelil* | *zinde* **erkek sesi** • Erkeksi ve tok ses. *babacan* || *ciddi* | *cılız* | *çatlak* | *davudi* | *kaygılı* | *tehditkâr* **erkek bebek** • Oğlan bebek. *sünnetsiz* **erkek çocuk** • Oğlan evlat. *obez* || *biricik* ~ | *mektepli* **erkek güzeli** • Yakışıklı erkek. ~ *çekici* | *içli* | *ideal* **erkek milleti** • Kadınların erkekler için kullandığı ifade. *boyunu bükük* | ~ *bükük* **erkek oyuncu** • Aktör. *orta yaşlı* **erkek tipi** • Erkek türü. *dedikoducu* | *kentli* **erkeklik** • Yiğitlik. • Bir erkeğin fizyolojik görevini yerine getirme gücü. *azgın* | *beceriksiz* | *içkin* | *kaskatı* | *olanca* | *rezil* | *saygıdeğer*

erkenci • Erken davranan kimse ya da şey. *zavallı*

ermiş • *din bilgisi* Dinî inançlara göre kendisinde olağanüstü manevî güç bulunan kişi, eren, evliya, veli. *ulu* || ~ *başlı* | *biraz* | ~ *çeşit* | *dilsiz* | *dünya güzeli* | ~ *elbiseli* | *güleç* | *koskocaman* | *kutsal* | *mendebur* | ~ *sarıklı* | *tecrübeli* **ermişlik**

- Ermiş olma durumu, evliyalık, velilik. kıvançlı
- eroin** ● Morfinden kimyasal yolla elde edilen uyuşturucu bir madde. ~ *sarılı* || gömülü | kaliteli | ~ kiloluk
- erotizm** ● Cinsel duygu ve isteklerine çok düşkün olma durumu, kösnüllük, eros-çuluk, şehvaniyet. *artistik* | *hayvansı* | ölçülü
- erozyon** ● *jeoloji* Yer kabuğunu oluşturan kayaçların, başta akarsular olmak üzere türlü dış etmenlerle yıpratılıp yerinden koparılarak eritilmeleri veya bir yerden başka bir yere taşınması olayı, aşınma, aşınım, itikâl. ● *mecaz* Değer veya saygınlık kaybetme. *doğal* | *kültürel* | *tarihsel* | *yazınsal*
- erteleme** ● Ertelemek işi, tehir, tecil, talik. aşığalayıcı
- ervah** ● *eskimiş*, *çokluk* Ruhlar. *ham*
- erzak** ● Uzun süre saklanabilen yiyeceklerin genel adı. ~ aylık | ~ çuval | ~ dolusu | kışlık | ~ küfe | külliyetli | ~ liralık | milyonlarca | ~ sepet | toplu
- esans** ● *kimya* Bitkilerden türlü yollarla çıkarılan veya kimyasal yöntemlerle yapılan, kokulu ve uçucu sıvı. ~ *tesirli* || baharatlı | bedava | ~ liralık | ~ şişe | yakıcı
- esansçı** ● Esans yapan veya satan kimse. *gezgin* || uyanık
- esaret** ● Kölelik, tutsaklık, esirlik. ● Boryunduruk. ● *mecaz* Hâkimiyet altında bulunma. *ekonomik* | *eziyetli* | *geçici* | kati | *kültürel* | *mekanik* | *politik* | ~ yüz-yıllık
- esas** ● Bir şeyin özünü oluşturan ana öge, temel. ● Bir iş veya sözde doğru biçim. *rasyonel* | *umumi* | *teorik* | *muhtelif* || İslami | aktüeryal | bağlayıcı | belli başlı | coğrafi | gerekli | içtimai | ~ ilişkin | *ilmî* | konsolide | millî | objektif | pedagojik | politik | pratik | pürüzsüz | sağlam | sosyolojik | şaşmaz
- esef** ● *eskimiş* Üzüntü, kaygı, tasa. nihayetsiz | yüz binlerce
- esenlik** ● Esen olma durumu, sağlık, afiyet, sıhhat, selamet, hastalık karşıtı. ~ ilişkin | kişisel
- eser** ● Emek sonucu ortaya konan ürün, yapıt. ● Yayın, kitap, yapıt. ● İz, işaret, im. ● Soyut kavramlarda belirti. *ölümsüz* | ~ *ciltlik* | *arkeolojik* | *basılı* | *manzum* | ~ *isimli* | ~ *adlı* | *nadide* | *edebî* | *fantastik* | *ölmez* | *muazzam* | ~ *perdelik* | *filî* | *soy* | *ansiklopedik* | *orijinal* | ~ *haiz* | *enstrümantal* | *değerli* | *fikrî* | *birçok* | *müşterek* | *çalıntı* | *sürükleyici* | *anısal* | *şaşırtıcı* | *soylu* | ~ *dair* | *benzersiz* | *bütün* ~ | *otobiyografik* | *Almanca* | *eşsiz* | *başlıca* | *klasik* | ~ *bezeli* | *özgün* | *yüksek* | *kalıcı* | *mucizevi* | ~ *sayfalık* | *tek* | *ünlü* | *büyücek* | *iddialı* | *senfonik* | *epik* | *toplu* | *dev* | ~ *başlıklı* | *önemli* | *akademik* | *uydurma* | *ilmî* | *destansı* | *bir yığın* || açıklayıcı | ~ alakalı | ana | antik | antika | avuç avuç | azametli | bağımsız | bambaska | barışçı | Batılı | bayat | bazı ~ | belli başlı | bilimsel | birer | birinci sınıf | bulunmaz | bunca | büyük | büyük boy | ciddi | ~ ciltli | çağdaş | çalgısal | ~ çerçeveli | çini | dededen kalma | defolu | didaktik | diğer | dinî | dışarıklık | doğru dürüst | dört dörtlük | duygulu | düşük | eciş bücüş | ~ esaslı | esrarlı | ~ evvelki | ezgisel | ~ görünümlü | gururlu | güçlü | gülünç | güzel | hafif | harap | ~ havalı | herhangi bir | heybetli | heyecanlı | hiçbir | ilginç | ilk | kabadayı | ~ kalan | ~ kalma | ~ kiloluk | kısa | kıymetsiz | köklü | ~ kubbeli | kusurlu | kuvvetli | layemut | ~ layık | mahut | ~ majör | ~ mamul | millî | ~ motifli | mozaik | muasır | muhtelif ~ | muhteşem | muvafık | muzip | muzır | mühim | mülhak | mürekkep | müstesna | müzelik | müzikal | nefis | neticesiz | olağanüstü | olgun | on binlerce | ~ onaylı | onuncu | periyodik | pırıltılı | popüler | pornografik | rast | Sanskrit | sayısız ~ | seçkin | sempatik | seri | sonsuz | sönük |

söz konusu | tanınmış | tekml ~ | temel | ~ temelli | tesadüfî | tozlu | tüm ~ | ~ tür | uyduruk | ~ uygun | ünîk | üstün | vakur | yaratıcı | ~ yazılı | yegâne | yenilikçi | yerel | yetkin | yetmiş | ~ yüklü | yüz binlerce | zor

esin kaynağı • İlham, esin veren şey. biricik ~ | eşsiz | kuramsal

esinleme • Esinlemek işi. nostaljik

esinti • Belli belirsiz hissedilen hafif yel, nefha. • *mecaz* Belirli izler taşıyan. *ılık* | *hafif* | *folklorik* | *serin* | *gelgeç* | *ufak* | *tatlı* || beklenmedik | ~ belirsiz | dokunaklı | düşsel | ferahlatıcı | güncel | huzurlu | ıslak | ~ kokulu | kösnül | masmavi | nostaljik | ~ özgü | sabahki | ters | ürkek | ~ yönelik | ~ yüklü

esir • Tutsak, köle. • *mecaz* Bir düşünceye veya bir kimseye körü körüne bağlı olan kimse. *Afgan* || belli başlı | ~ gönüllü | masum | miskin | munis | perakende | prangalı | toptan | ~ tutulmuş | yaralı **esir ticareti** • Esir alım satımı. beynelmilel

esire • *eskimiş* Cariye, dişi köle. *üryan* || çıplak

eski • Çok kullanmaktan yıpranmış, harap olmuş şey. *inanılmaz*

eskici • Her türlü eski eşya alım satımıyla uğraşan kimse. *topal eskici dükkânı* • Hurdacı dükkânı. *ışksız*

eskime • Eskimek işi. sosyokültürel | tek-nolojik

eskimişlik • Eskimiş olma durumu. yararsız

eskiltme • Eskiltmek işi. savurganca

eskort • Koruma aracı. *fiyakalı* | *karizmatik*

esmer • Siyaha çalan buğday rengi. • Kurşuni renk. *koyu* || ~ ağırlıklı | ~ örtülü | ~ topuklu | *vahim* | ~ vücutlu | *yanık esmerlik* • Esmer olma durumu. *ışiltılı* | *kızıl* | *mineli* | *pembe* | *yakın*

esnaf • Küçük sermaye ve zanaat sahibi. *gezici* | *küçük* | *muhtekir* | *gezginci* || alacaklı | beklenmedik | bisikletli | cemi | cibilliyetsiz | çileli | dargın | ~ dilli | düşüncesiz | gariban | görgülü | ~ havalı | hayırsever | hilekâr | kıdemli | merhametli | mütevazı | sorumsuz | tedbirli | yaygaracı | ~ yolsuz

esneklik • Esnek olma durumu, elastikiyet. benzersiz | bireysel | çapraz | fazla | inanılmaz

esneme • Esnemek işi. asabi

espresso • Kaynatılarak koyu kıvamlı duruma getirilen sert İtalyan kahvesi. *duble* | ~ içimlik | sıcakık | sütlü

espri • İnce söz. • *edebiyat* Nükte. *sevilyeli* | *kabîl* || adi | aptal | arsız | banal | benzersiz | beylik | biraz | bu kabîl ~ | do-yumsuz | düzeysiz | ~ evvelki | ~ gelen | güzel | ~ ilgili | kalpsiz | kaypak | kırılğan | kıvrak | küçük | ~ mamur | ~ mesafeli | müstehcen | nefis | nükteli | pekâlâ | pespaye | politik | saçma sapan | sevimsiz | seviyesiz | soğuk | şahane | şiirsel | tatsız | veciz | yalak | ~ yaraşır | yersiz | zorlama **espri anlayışı** • Nükte kabiliyeti. kıvrak | mesafeli | seviyesiz **esprili** • Espri içeren şey. son derece

esrar • Gizler, sırlar. • Hint kenevirinden çıkarılan ve kullanılacak miktara göre uyarıcı, sarhoş edici veya uyuşturucu etkileri olan bir madde. ~ *sarılı* | *anlaşılmaz* | ~ *içimlik* || avuç avuç | bin türlü | bir parça | bir tutam | devasa | kayıp | komik | leziz | saklı | sorumsuz | tozlu **esrar satıcısı** • Esrar satan kimse. sevimsiz

esriklik • Sarhoş olma durumu. *kaygılı*

estet • Sanatsal ürünler arasında güzeli en üstün, en yüce değer sayan kişi. akli başında | *munis*

estetik • Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat. albenili | *apayrı* | benzersiz | biçimsel |

çapaçul | ~ dizgeli | edebî | jinekolojik | kalıcı | müthiş | pastoral | patolojik | pürüzsüz | sanatsal | tiksindirici | uygunsuz | ütöpik

esvap • eskimiş Giysi, kıyafet. *keten* | *beleş* | *bayramlık* | *eflatun* || açık pembe | biçimsiz | boz | dökümlü | düşük | eskice | ~ gecelik | gelinlik | gıcır | gıcır gıcır | iğrenç | ipek | ipekli | moda | muslin | sabahki | sivil | sırmalı | ~ süslü | yırtık

eş • Birbirinin aynı olan veya birbirine çok benzeyen iki şeyden her biri, benzeri. • Karı kocadan her biri, hayat arkadaşı, refik, refika. • Birlikte yaşayan dişi ve erkek hayvandan her biri. • *halk ağzında* Arkadaş. *müstakbel* | *kıskanç* | *nikâhlı* | *kıdemsiz* | *sadık* | *sigortalı* | *sadakatsiz* | *sevgili* ~ | *nikâhsız* | *imam nikâhlı* | *alkolik* | *felçli* | *kıdemli* | *hırslı* | *günahsız* | ~ *görünümlü* | *çapkın* | ~ *çocuklu* || anlayışlı | anlık | ~ asıllı | ay parçası | ayrıcalıklı | belalı | bilgili | bir yığın | birer | biricik ~ | bohem | bunalımlı | cefakâr | cehennemlik | ~ çeşitli | doyumsuz | dördüncü | dört dörtlük | dul | dünya güzeli | eksantrik | erdemli | eski | esprili | esrarengiz | eşsiz | ~ evvelki | gencecik | gerekli | görgüsüz | görme engelli | hakiki | huysuz | ideal | ikinci | ikiz | itaatkâr | iyi | iyi kalpli | kara sevdalı | kökenli | ~ lakaplı | legal | maceraperest | masum | mazbut | merhume | mutantan | münasip | müteveffa | nazik | olası | ölmüş | sabık | sarışın | ~ sevdalı | sevecen | sorumsuz | soylu | suçsuz | şair | şimdiki | tesettürlü | uygar | ~ uygun | varlıklı | vefakâr | ~ yüzyıllık | zarif

eşantiyon • Bir malın niteliğini belirtmek, özelliklerini göstermek amacıyla parasız verilen veya gönderilen mal. *birkaç*

eşarp • Başörtüsü. ~ *desenli* | *ipek* | *kahverengi* | *gri* || alacalı | buruşuk | ~ çiçekli | ipekli | ~ kayan | koyu gri | ~ milyarlık | oyalı | pahalı | ~ renkli | sade | şahane | transparan | tül | yenice

eş cinsel • Duygusal veya cinsel olarak kendi cinsine ilgi duyan kimse, homoseksüel. *bonkör* | *görgülü*

eş değer • Değer yönünden birbirine eşit olan, muadil herhangi bir yer. *nesnel*

eşek • *hayvan bilimi* Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karakaçan, uzun kulaklı (*Equus asinus*). • *mecaz* Boş, işe yaramaz, aptal kimse. *boz* | *uyuz* | *kancık* | *dişi* | ~ *yüklü* | *sıska* | *huysuz* | *kart* | *topal* | *ufacık* | ~ *ayaklı* | *inatçı* | *aptal* || ~ *ait* | *azgın* | *basbayağı* | *başıboş* | *boyalı* | *bütün* ~ | *cılız* | *çirkin* | *düşünceli* | *fedakâr* | *gafil* | *gariban* | *geleksenel* | *geveze* | *iki ayaklı* | ~ *işleme* | ~ *kadrolu* | ~ *kanatlı* | ~ *kulaklı* | *marifetli* | ~ *milyarlık* | *pırlıl pırlıl* | *semerli* | *semersiz* | *sırmalı* | *sorumsuz* | *sümsük* | *tecrübeli* | ~ *ufuklu* | *yabani* | *yetişkin* | *yitik* | *zavallı* **eşek arabası** • Eşek gücüyle giden araç. ~ *tekerlekli* **eşek kulağı** • Eşeğin uzun kulakları. *bir çift* **eşek yükü** • Bir eşeğin taşıyabileceği kadar yük. *beş altı* **eşek arısı** • *hayvan bilimi* Zar kanatlılar takımından, zehirli iğnesi olan bir tür iri yaban arısı (*Vespa crabro*). *azgın*

eş güdüm • Belli bir amaca ulaşmak için türlü işler arasında bağlantı, ilişki, düzen ve uyum sağlama, koordinasyon. *üniversiteler arası*

eşik • Sınır durumu. • Bina ve kapıların girişi. *anaerobik* || *acayip* | *alaca* | ~ *basa-* *maklı* | *büyülü* | *ceviz* | *çamurlu* | *dilsel* | *işlemeli* | *mermer* | *tahta* | *uydurma*

eşitlik • İki veya daha çok şeyin eşit olması durumu, denklik, müsavilik, müsavat, muadelet. • Kanunlar yönünden insanlar arasında ayırım bulunmaması durumu. • *toplum bilimi* Bedensel, ruhsal başkalıkları ne olursa olsun, insanlar arasında toplumsal ve siyasi haklar yönünden ayırım bulunmaması durumu. *golsüz* | *görece* | *mutlak* || *anayasal* | *biçimsel* | *evrensel* | *göreceli* | *hisli* | *hukuki* | *ırksal* | *kalitatif* | *kantitatif* | *katıksız* | *kinetik* | *küresel* |

matematiksel | potansiyel | siyasal | sınıfsal **eşitlikçi** • Eşitlikten yana olan kimse ya da durum. **görece eşitsizlik** • İki veya daha çok şeyin eşit, denk olmaması durumu, müsavatsızlık. *sınıfsal* || acıklı | kadim | mega | toplumsal | trajik

eşkâl • *eskimiş* Dıştan görünüş. sabit

eşkiya • *çokluk* Dağda, kırdan yol kesen hırsızlar, haydutlar. ~ *namlı* | *azılı* | *babayiğit* | *acımasız* | *öteki* | *baldırı çıplak* || ahmak | alaturka | alay alay | anlı şanlı | azgın | bilinçli | bir sürü | bıyıklı | ~ *burunlu* | *doksan* | *eski* | *işitilmemiş* | *küçük* | *maskeli* | *meşhur* | ~ *sıvalı* | ~ *şapkalı* | *tecrübeli* | *tehlikeli* | *ünlü* | *zorba* | *yiğit*

eşleme • Eşlemek işi, bağlaşım. *nicel* | *rastgele*

eşleşme • Eşleşmek işi. *çapraz* || ~ *ayaklı* | *uyumsuz*

eşofman • Genellikle spor çalışmalarında giyilen, pamuklu veya sentetik kumaştan, iki parçalı giysi. ~ *çizgili* | *yırtık pırtık* || *cicili bicili* | *kurşun rengi* | ~ *senelik*

eşraf • Bir yerin zenginleri, sözü geçenler, ileri gelenler. *belli başlı* | *ünsüz* | *zengin*

eşref saati • *mecaz* Bir işin olumlu yola girmesi için en uygun zaman. • *mecaz* İş görece kimsenin ters davranmayarak, güçlük çıkarmayarak uysallık gösterdiği zaman. *esrarengiz* | *kutlu*

eşya • *çokluk* Türlü amaçlarla kullanılan, insan yapısı, taşınabilir cansız nesneler. *hediye* | *antika* | *mamul* | *çalıntı* | *kıymetli* | *değerli* | *ufak tefek* | *turistik* | *lüzumsuz* | *zevsiz* | *kırık dökük* | *çeyizlik* | *ticari* | ~ *dolusu* | *bir sürü* | *şahsi* | ~ *ait* | *seçilmiş* | *herhangi bir* | *bir yığın* | *tanıdık* | *pahalı* | *günlük* | *bildik* | *eski* | *onca* | *cicili bicili* | *dağınmış* | *sair* ~ | *kullanışlı* | *gereksiz* | *aşşap* | *nadide* | *ıvır zıvır* | *yalın* | *üç beş* | ~ *sarı* | *hantal* | *kaçak* | *büyülü* | *yaldızlı* | *bin türlü* | *özel* | *dekoratif* | *vesair* | *eski püskü* | *cansız* | *cam* | *döküntü* | *deri* | *kişli* || *adi* | *ağır* | *alafranga* | *ala-*

turka | *alelade* | *ankastre* | *artistik* | *azman* | *bakır* | *başka* | *benzer* | ~ *bilumum* | *bir alay* | *birtakım* ~ | *bunca* | *camit* | *çalımlı* | ~ *çuval* | ~ *dair* | *dallı budaklı* | *dayanaksız* | ~ *değer* | *demirbaş* | *dürülü* | *egzotik* | *ehemmiyetsiz* | *elektronik* | *emektar* | *esas* | *estetik* | ~ *evvelki* | *fakir* | *giranbaha* | *göz kamaştırıcı* | ~ *haiz* | *hangi* | *harikulade* | *hayvansal* | *hurda* | *ışılıtlı* | ~ *kakmalı* | ~ *kalma* | *karmakarışık* | *kayıp* | ~ *kiloluk* | *kırılgan* | *kıymetsiz* | *komple* | *kozmetopolit* | *kutsal* | *lüks* | *mahrem* | *mahzun* | *meçhul* | ~ *menkul* | *modern* | ~ *muhtaç* | *mutantan* | *münasebetsiz* | *mürekkap* | ~ *örtülü* | *öteki* | *pamuklu* | *paslanmaz* | *paslı* | *pırlı pırlı* | *rengârenk* | ~ *renkli* | *saçma sapan* | *sade* | *sahte* | *satılık* | *simgesel* | *solgun* | *şık* | *tahta* | *temiz* | *tıklım tıklım* ~ | *toprak* | *tüm* ~ | ~ *türlü* | ~ *tüylü* | *üç boyutlu* | ~ *yaramaz* | *yepyeni* | *yığınla* | *yırtık pırtık* | ~ *yönelik* | *yüzlerce* | *zarif* | *zafî* **eşya yığını** • Birçok eşyanın bir araya gelmesi ile oluşmuş küme. *kırık dökük* | *yırtık pırtık*

et • İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka. • Kasaplık hayvanlardan sağlanan kaslardan oluşmuş besin maddesi. • Ten. • Meyvelerde çekirdekle deri arasındaki bölüm. *kuşbaşı* | ~ *kemikli* | *kaba* | *çiğ* | *bir dirhem* | *şişlik* | *baharatlı* | *kavurma* | *konserve* | *leziz* | *bir parça* | *yuvarlak* | *sıcacık* | *kokmuş* | *bonfilelik* | *lop* | *çip-lak* | *yağlı* | *mantarlı* | *ızgara* | *kuşkulu* | *markalı* | *böcekli* | *pembemsi* | *kremalı* | *yassı* | *kebaplık* || *ağır* | *ambalajlı* | *apak* | *apayrı* | *aromatik* | *baharatsız* | *biberli* | *bol* | *çürük* | *damgasız* | *denetimli* | *dondurulmuş* | *dökme* | *el değmemiş* | *ezilmiş* | *hastalıklı* | *ilaçlı* | *ipince* | *jöleli* | ~ *kabarık* | *kansız* | ~ *karakterli* | ~ *karişık* | *kasaplık* | *katı* | *kavurmalık* | *kemiksiz* | *kırpıntı* | *kızartma* | *kızıl* | *koskoca* | *köftelik* | *kurtlu* | *lezzetsiz* | *mundar* | *muntazam* | *ölmüş* | *patatesli* | *pirzola* | *halk* | *porsuk* | *rostoluk* | *rulo* | *sarkık* | *sert* |

sızılı | şehvetli | temiz | tombul | tuzsuz | ~ tüylü | vebalı | vıcık vıcık | yağsız | yanık | ~ yapışık | yumuşacık | yumuşak **et parçası** • Etin küçük parçası. *küçükük* | *mosmor* || ~ biçimli | buruşuk | büyücek | büyükçe | dünya güzeli | gereksiz | iri | kan kırmızı | kokmuş | ~ kopuk | şekilsiz **et peltesi** • Et ile yapılan yemek türü. ezilmiş **et yığını** • *mecaz* İnsan topluluğu. adalesiz **et beni** • Deride beliren ben. kahverengi **et dilimi** • Bir etten kesilmiş herhangi bir parça. **beher et sarması** • Etlî sarma yemeği. ~ beyinli **et sote** Sote. leziz **et suyu** • Etin haşlanarak çıkarılmış ve yemeklerde kullanılmak üzere muhafaza edilen suyu. ~ *litre* | yağsız | ~ *bardak* **et ürünü** • Et, tavuk, balık gibi besinler. ambalajlı **et yemeği** • Et kullanılarak yapılan herhangi bir yemek. leziz | salçalı | yöresel

etajer • Rafli, taşınabilir, küçük dolap. mermer

etamin • Pamuk, keten veya ipekten, seyrekle dokunmuş delikli bir kumaş türü. nakışlı

etap • *spor* Aşama. *onuncu* || ~ karakterli | muayyen | sabahki | virajlı

etek • Bedenin belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde, genellikle kadın giysisi, eteklik. • Giysinin belden aşağıda kalan bölümü. • Giysinin alt kenarı. *mini* | ~ *kabarık* | *pilili* | *fırfırlı* | ~ *yırtmaçlı* | *ekose* | *kloş* | *daracık* | ~ *çiçekli* | *tiril tiril* | *kısacık* | *beyaz* | ~ *çizgili* | *kısa* | *keten* | *minicik* | *asimetrik* | *gri* | ~ *kareli* | *sarı* | *güllü* | ~ *bezeli* | *emprime* | *lacivert* | *büzgülü* | *tafta* | *buruşuk* | *tül* | *maksi* | *diz üstü* | *dantelli* || açık yeşil | alacalı | bej | bir kalem | bol | çapkın | çarliston | dar | demode | ~ desenli | duman rengi | ~ esintili | evaze | fisto | fistolu | fitilli | garnitürlü | geniş | hotozlu | ipek | jarse | ~ kenarlı | kırçıl | kıvrım kıvrım | kot | kuyruklu | kuzeybatı | ~ lekeli | mahfi | mermer | muzlim | organze | ~ parçalı

| pembe | rengârenk | ~ renkli | rüküş | rüzgârlı | sağlam | spor | tergal | upuzun | verev | yakın | yamalı | yelloz | yemyeşil | yeşil **eteklik** • Etek dikmek için uygun kumaş. • Bir şeyin aşağıya doğru uzanan yüzü. ~ *çiçekli* | *lacivert* || açık saçık | bol | buruşuk | damalı | daracık | gece mavisi | gri | ipek | ~ kabarık | keten | kloş | poplin | süslü püslü | tül

etik • Çeşitli meslek kolları arasında tarafların uyması veya kaçınması gereken davranışlar bütünü. • Ahlaki, ahlakla ilgili. *dinsel* | *siyasi* | *uygulanmalı* **etik anlayış** • Etik felsefesi. *sahici*

etiket • Bir malın tür, miktar, fiyat vb. nitelikleri veya kitap, defter vb. şeylerin kime ait olduğunu belirtmek için üzerlerine konulan küçük kâğıt. *törenselsel* | ~ *çizgili* || açıklamalı | ~ bayraklı | çirkef | ~ hazır | ~ liralık | minik | ucuz | ~ yazılı

etken • Etki eden şey, faktör. • *kimya* Bir madde üzerinde belli bir değişiklik yapan şey, müessir. *çevresel* | *başlıca* | ~ *tetikleyici* | *dış* | *bilişsel* | *birincil* | *kalıtsal* | *biyolojik* | ~ *uyarıcı* | *kültürel* | *önemli* | *psikolojik* | *kalıtsalsal* | *toplumsal* | *fiziksel* | *bireysel* | ~ *bir numaralı* | ~ *yaratıcı* | *mesleksel* | *mevsimsel* | *tamamlayıcı* | *jeolojik* | *tarihsel* | *belli başlı* || ailevi | asal | asıl | ~ çeşitli | diğer | duygusal | esas | evrensel | fizyolojik | folklorik | güncel | ideolojik | ikincil | ~ ilişkili | olumlu | özel | öznel | patolojik | siyasi | temel | ~ temelli | ~ tür | ~ uyaran | yanıltıcı | yipraticı | zorlayıcı

etki • Bir kimse veya nesnenin başka bir kişi veya şey üzerindeki gücü, tesir. • *mecaz* Bir kimse üzerinde bırakılan izlenim. ~ *uyarıcı* | *çevresel* | *mevsimsel* | *yıpratıcı* | *ikincil* | ~ *zıt* | *olumsuz* | *yakıcı* | *mucizevi* | *olumlu* | *mevsimlik* | *ferahlatıcı* | *yıkıcı* | *gecikmeli* | *analjezik* | *antibakteriyel* | *psikolojik* | ~ *temizleyici* | *sinerjik* | *kalıtsal* | ~ *tetikleyici* | *doyurucu* | *uyutucu* | *farmakolojik* | *mistik* | *arızı* |

merkezkaç | benzersiz | dolaylı | hafifletici | hastalıklı | tamamlayıcı | asimetrik | biyolojik | düşünsel | ~ kırıcı | termik | fiziksel | yaygın | ezici | çok yönlü | olası | kışkırtıcı | sosyolojik | ekolojik | nemiendirici | kalıcı | yatıştırıcı | dolaysız | manyetik | bunaltıcı | tanrısal | birincil | altyapısal | kümülatif || Şarklı | anlık | antiseptik | artçı | atmosferik | aydınlatıcı | aynı | bağlayıcı | bakterisit | bambaşka | bariz | başka | belli belirsiz | beynelmilel | bilinmedik | bir | birazcık | bürokratik | dayanılmaz | dekoratif | derin | dinlendirici | dış | dominant | dramatik | düzensiz | eğitsel | ekspres | enflasyonist | ferah | frenleyici | gaddar | gerici | gerilimli | Gotik | görkemli | güçlü | ideolojik | iğrenç | irkiltici | istemsiz | iyicil | jeolojik | ~ kademeli | kalbî | kayda değer | kötü | kötücül | kurgusal | lahuti | maddi | manevi | marjinal | masalımsı | melankolik | menfi | mitolojik | müsekkim | mütevazı | müthiş | nasıl | nörolojik | o | orantısız | oryantal | öbür | önemli | patolojik | politik | realist | ruhsal | rutin | sanatsal | sapkın | sayısız ~ | sembolik | sınırlı | sosyal psikolojik | subjektif | tatsız | ters | toplumsal | ufak | ustaca | ~ ürpertici | varsayımsal | vurucu | yanardöner | yanıltıcı | yetiştirici | yıldırım | zamansız | zararlı

etkileme • Etkilemek işi, tesir. ~ *programlı* || tek yönlü | vurucu

etkilenme • Etkilenmek işi. edilgin | karşılıklı | yüzeysel

etkileşim • Birbirini karşılıklı olarak etkileme işi. *sinerjik | toplumsal | nostaljik | karşılıklı | kompleks* || çevresel | çok yönlü | dinamik | dolaylı | gerilimsiz | immünolojik | karmaşık | kişisel | kütleli | mucizevi | sağlıklı | sayısız ~ | sözel | yaygın | yoğun | ~ zıt

etkililik • Etkili olma durumu, tesirlilik, müessiriyet. *rölatif*

etkinlik • Etkin olma durumu, müessiriyet. • Bir işletmenin, bir kurumun belli

bir alandaki eylemi, faaliyet, aktivite. • *ruh bilimi* Bir canlının iç veya dış uyarıların etkisiyle giriştiği çalışma durumu. • *toplum bilimi* İnsanın çevresiyle arasındaki ilişkileri düzenleyen her türlü eylemi. *cinsel | düşünsel | sanatsal | kültürel | tarihsel | zihinsel | illegal | sonsuz | dinsel | yurt içi | ~ bağlantılı | politik | rutin | ~ tür | yazınsal || aynı | belli başlı | ~ beslenen | ~ çeşitli | çok yönlü | dağınık | denetimli | diplomatik | durağan | erdemli | feodal | fiziksel | geçişsiz | ~ gelen | göz alıcı | güzide | idari | kolektif | ~ koşullu | köklü | marjinal | mesleksi | militarist | nesnel | periyodik | profesyonel | sendikal | siyasi | sosyal | tamamlayıcı | tanıtıcı | tek yönlü | ticari | tinsel | toplumsal | üretici | yargısal | yaşamsal | yemekli | yenilikçi | yetkin | yorucu | ~ yönelik | yönetsel | yöresel | zorlayıcı*

etkisiz • Etkisi olmama. son derece

etmen • Birlikte veya ayrı ayrı etkisini gösteren ve belli bir sonuca götüren güçlerden, şartlardan, öğelerden her biri, amil, faktör. *çevresel | bireysel | ~ çeşitli || biricik ~ | birincil | demografik | ideolojik | kalıtsal | sosyoekonomik | sürükleyici | tamamlayıcı*

etnik grup • Kavim anlayışı temelinde biçimlenmiş topluluk. *hırslı etnik köken* • Aynı kavim ya da topluluğa ait kimseler. ortak **etnik temizlik** • Kendi kavminden olmayanları ayırıştırma. **sistematiik etnik yapı** • Kavimlere dayalı yapı ya da dağılım. *çoklu*

etnoloji • *toplum bilimi, antropoloji* Irk bilimi. *akademik*

etüt • Herhangi bir konuda yapılan inceleme, araştırma. *jeolojik || teknik etüt saati* • Öğrencilerin, bir belletmenin gözetimi, denetimi altında ders çalışmaları, mütalaa, müzakere. *normal*

ev • Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı. • Bir kimsenin veya ailenin içinde yaşadığı yer, konut, hane.

• **mecaz Aile.** *aşşap* | ~ *odali* | ~ *katlı* | *iki katlı* | *kerpiç* | *bahçeli* | *badanalı* | ~ *damlı* | *kiralık* | *cumbalı* | *yazlık* | *yıkık* | *metruk* | ~ *bitişik* | *derme çatma* | ~ *çevrili* | *sıcacık* | *babadan kalma* | *komşu* | *tah-ta* | *boyalı* | *eski* | *dayalı döşeli* | *kasvetli* | *mütevazı* | *kapılı* | ~ *basık* | *kiremitli* | ~ *sıvalı* | *harap* | *şirin* | *büyükçe* | *bakımsız* | ~ *çatılı* | ~ *kafesli* | *beyaz* | ~ *perdeli* | *peri-li* | *umumi* | *ışıksız* | ~ *yataklı* | *yıkık dökük* | *konforlu* | *daracık* | *kârgir* | *tapulu* | *boş* | *müstakil* | *aynı* | *yoksul* | *güvenli* | *öteki* | *manzaralı* | ~ *ibaret* | ~ *nazır* | *huzurlu* | ~ *numaralı* | *ferah* | *kırık dökük* | ~ *kalma* | *dededen kalma* | ~ *kubbeli* | ~ *pencere-siz* | ~ *sayılı* | *taş* | ~ *çocuklu* | *asude* | ~ *sarıllı* | *sağlam* | *mütevazı* | *viran* | *zengin* | *münasip* | *hangi* | *betonarme* | *havuzlu* | *büyücek* | *çarpık çurpuk* | *yeni* | *koca* | *kışlık* | *küçük* | *hususı* | *bu* | *küçücük* | *lanetli* | ~ *dayanıklı* | *doksan* | *pembe* | *konik* | *tanıdık* | *çürük çarık* | *düzayak* | *karşı* | ~ *yapışık* | ~ *örtülü* | *bakımlı* | *ru-tubetli* | *milyarlık* | *bir* | *lüks* | *loş* | *beş on* | ~ *çiçekli* | *tamtakır* | ~ *çardaklı* | ~ *tahtalı* | *aşı boyalı* | *mazgallı* | *ot* | ~ *alt* | *babalı* | *baba yadigârı* | ~ *kalan* | *doğru dürüst* | *geniş* | *koskocaman* | *varlıklı* | *bazı* | ~ | *şimdiki* | *gösterişli* | ~ *süslü* | *kutsal* | *bin-lerce* | *kırmızı* | ~ *dizili* | *soğuk* | *perdesiz* | *eğri büğrü* | *tipik* | *eğri* | *örtük* | *yabancı* | *fakir* | *saçaklı* | *genişçe* | *havasız* | *kuytu* | *tripleks* | *bir sürü* | *ikişer* | *döküntü* | *bi-ricik* | ~ | *boyasız* | *iğrenç* | *mini* | ~ *hasarlı* | *sefil* | ~ *görünümlü* | *şu* | *büyük* | *tenha* | *bedava* | *loşça* | *birçok* | *bacasız* | ~ *bi-çimli* | *satılık* | *sevimli* | *babasız* | ~ *havalı* | *ağaçlı* | *cepheli* | *rengârenk* | *merdivenli* | *tanış* | *politik* | ~ *evvelki* | *kocaman* | *di-ğer* | *darmadağınık* | *eşyalı* | *darmadağın* | *kimsesiz* | *gömülü* | *mermer* | *konak yav-rusu* | *kapısız* | *sorunsuz* | *prefabrik* | *öbür* | *varsıl* | *bağımsız* | *koskoca* | *parmaklıklı* | *kirli* | ~ *üstlü* | *toprak* | *temiz* | *kapısı açık* | ~ *teneke* | *dört köşe* | *saz* || *ağaç* | *ağlamaklı* | *alacalı bulacalı* | *alçacık* | *al-*

çak | *alelade* | *alışılmış* | *altmış* | ~ *aralıklı* | *asıl* | ~ *asırlık* | *ayrı* | *badanasız* | *bambu* | *basbayağı* | *basit* | *başka* | *bedelsiz* | *belalı* | *bembeyaz* | *benekli* | *benzer* | *berbat* | *beş altı* | *beşinci* | *biçimsiz* | *birkaç* | *bo-dur* | *boktan* | *bomboş* | ~ *bozma* | *bozuk* | *düzen* | *böyle* | *bunca* | *bütün* | ~ | *cümle* | *çalkantılı* | *çamur* | *çardaksız* | *çatısız* | *çatkılı* | ~ *çemberli* | *çiçeksiz* | *çirkin* | *çivit rengi* | *çıkmalı* | *çıplak* | *çürük* | *da-ğınık* | ~ *dantelli* | *dar gelirli* | *dayanıksız* | *dayanılmaz* | *depozitosuz* | *dertli* | *dilsiz* | *dingin* | *dipsiz* | *dizi dizi* | ~ | *dolma* | ~ *dolu* | *döşemesiz* | *düzgün* | *eciş bücüş* | *eğlenceli* | *elden düşme* | *elektrijsiz* | *eli açık* | *eli yüzü düzgün* | *elli* | *engebeli* | *erkeksiz* | *esmer* | *eşsiz* | ~ *fenekli* | *fikara* | *fukara* | *gariban* | *geçmiş* | *gelişigüzel* | *gizemli* | *gizemsel* | *gizli* | *gıcır* | *gıcır gi-cir* | *göçmen* | *gömük* | *gösterişsiz* | *güllü* | *güneşli* | *güzel* | *hacizli* | ~ *haiz* | *hakir* | *hantal* | *havadar* | ~ *havi* | *havuzsuz* | *hazin* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *hoş* | *iç açıcı* | *içkili* | *iğdiş* | *iki* | *iki yüzlü* | *ikinci* | *ilk* | *irili ufaklı* | ~ | *izbe* | *ıslak* | *kaç* | *kahraman* | *kalabalık* | *kansız* | *kapalı* | *karanlık* | ~ *kardeşli* | *kare* | *karşılıklı* | *kavgasız* | ~ *kayan* | *kayık* | *kemerli* | *kendine mahsus* | ~ *kesen* | *keyifli* | *kibar* | *kimi* | ~ | ~ *kiralı* | *kireçli* | ~ *kirişli* | *kişiliksiz* | *kıptırsız* | *kırk* | *kızamıklı* | *koca koca* | ~ | *kokmuş* | ~ *kokulu* | *komple* | *konuksever* | *korunak-lı* | *köpekli* | *kötücül* | ~ *kurulu* | *kübik* | *küçümencik* | *mahfuz* | ~ *mahsus* | *mahut* | *manzarasız* | *marke* | *masif* | *matemli* | *mavi* | *meçhul* | *mesut* | *meşhur* | ~ *metre-lik* | *meymenetsiz* | *mez-kûr* | *milyonlarca* | *minicik* | *modern* | *mosmor* | *muhkem* | *muhteşem* | ~ *mükellef* | *müşterek* | *nahif* | *naylon* | *nostaljik* | *o* | *ocaklı* | *ocaksız* | *odsuz ocaksız* | ~ *onaylı* | *onca* | *orta boy* | *ortancalı* | ~ *oymalı* | *ölçülü* | *ölü* | ~ *örgülü* | *örümcekli* | ~ *öte* | *özel* | *pa-yandalı* | *resimli* | ~ *ruhsatlı* | *ruhsatsız* | *rüzgârsız* | *saadetli* | ~ *saatli* | *sabırsız* | *sade* | *sakıncalı* | *sarı* | *sarnıçlı* | *sarsak*

| ~ serili | sevgisiz | seyrek | silik | sıcak | standart | steril | stresli | susuz | şahane | şanslı | şen | şerefli | şipşirin | şüpheli | tapusuz | ~ taraflı | tertemiz | tertipli | tıknaz | töresiz | tüm ~ | ~ tür | ucuz | ufak | umarsız | uydurma | ~ uygun | uykulu | üçra | üç | ürkütücü | üstü kapalı | vernikli | yamru yumru | yaşlı | ~ yayılı | yemekli | yepyeni | yerden yapma | yerli | yirmi | yüksek | yüz binlerce | ~ yüzyıllık **ev erkeği** • Evine bağlı erkek. akıllı uslu | cimri | mazbut **ev hanımı** • Ev kadını. anlayışlı | çalışkan | çiçeği burnunda | hamarat | Senegalli | tedbirli | temiz **ev kadını** • Evle ilgilenen kadın. *mazbut* | *becerikli* || başörtülü | boynu bükük | ~ bükük | ~ çocuklu | dar gelirli | Güneyli | ~ iradeli | ~ mamur | ~ öğrenimli | temiz | tertipli | titiz | tutumlu | ümitsiz **ev kedisi** • Evcil kedi. *mevta* | şımarık **ev sahibesi** • Kadın ev sahibi. genç | meraklı | sıcak-kanlı **ev sahibi** • Evi veya konutu yasalara göre tasarrufu altında bulunduran, evin sahibi olan kimse. • Konuk ağırlayan kimse, kurum, şehir vb. *Laz* || anaç | anlayışsız | ~ evvelki | gösterişsiz | güler yüzlü | kibar | kibirli | kokartlı | kötü | küpeli | mütevazı | üniformalı | yufka yürekli **evceğiz** • Şirin ve güzel ev. ~ *odali* || harap | şirin **evcik** • Küçük ev. ~ *odali* || ~ gözlü | kapısız | ~ katlı | ~ penceresiz | sarı | tahta **ev aleti** • Evde çeşitli işlerde çeşitli amaçlarla kullanılan nesnelerin genel adı. *elektrikli* || elektronik **ev düzeni** • Ev kuralları. ağılmalı | gürültülü | paptırlı **ev eşyası** • Evde çeşitli amaçlarla kullanılan nesnelerden her biri. **çalıntı ev hapsi** • Birine verilen ev cezası. *prangalı* | süresiz **ev işi** • Kadınların yemek ve temizlik işleri. *rutin* **ev kızı** • Okulda okumayan, bir işte çalışmayan, evinde oturan kız. edilgin | mahdut **ev köpeği** • Evcil köpek. *kabahatli* **ev ortamı** • Ev yaşamı. ~ çaylı | disiplinli | klostrofobik | stressiz **ev ödevi** • Öğretmenin öğrencilere okul dışında yapmaları için verdiği

çalışma. *yararsız* **ev robotu** • Ev işlerine yardımcı olan robot. *marifetli* **ev yemeği** • Anne elinden çıkmış yemek türü. *yöresel* **ev yoğurdu** • Evde yapılmış yoğurt. sarımsaklı

evanjelist • Amerika'daki Hristiyan toplumunun en tutucu ve radikal dinci kanadına mensup kimse. *hevesli*

evcenlik • Acelecilik. *garip*

evet • Olumlu cümlelerde kullanılan "aynen öyle" anlamındaki sözcük. *ihtiyatlı* | ilkesel | inandırıcı | kaçamak | minicik | sessiz

evirme • *mantık* Bir önermenin konusunu yüklem, yüklemine de konu durumuna getirerek vargısı doğru olan yeni bir önerme çıkarma, akis. *mantıksal*

evkaf nazırı • Vakıf kurumlarından sorumlu nazır. *sabık*

evlat • Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk. • Soy, döl. *hayırsız* | *üvey* | *öz* | *yigıt* | *gencecik* | *güzide* | *yetişkin* | *hayırlı* | *civanmert* | *hain* | *biricik* ~ | ~ *yetişmiş* | *asil* || ahlaklı | akil | âlim | asi | babasız | başka | çalışkan | dosdoğru | ~ düşkün | ~ eğitilmiş | erdemli | erinçli | güçsüz | güzel | katıksız | körpe | kravatlı | ~ layık | manevi | milyonlarca | munis | münevver | normal | özbeöz | özverili | sahih | talihli | tembel | uysal | üretken | üstün | vatansever | vefasız | yavuz | yeteneksiz | züğürt **evlatlık** • Evlat olma durumu. • *hukuk* Birinin yasayla evlat olma hakkı tanıdığı kimse. *başörtülü* || bu | yoksul

evlek • *halk ağzında* Tarlanın, tohum ekmek için saban iziyle bölünen bölümlerinden her biri. *bereketli*

evlenme • Evlenmek işi, izdivaç. *yanlış* **evlenme kredisi** • Evlenmek için bankadan alınan para. *faizsiz*

evli • Evlenmiş olan kadın veya erkek. *mutsuz* | *utangaç* **evlilik** • Evli olma durumu. *zoraki* | *ikinci* | *mutlu* | *sorunsuz* | ~ *yıllık* | *uyumsuz* | *uyumlu* | *problemli*

| mutsuz | fırtınalı | doyumlu | rastgele |
 nikâhlı | huzurlu | ~ senelik | çocuksuz |
 kısa ömürlü || akıllı uslu | alaturka | başa-
 rılı | başarısız | biçimsel | bilinen | birinci
 | bu | bunaltıcı | çok uluslu | dördüncü |
 duygusuz | eksantrik | ~ endekli | ~ eşli
 | geçici | güvensiz | heteroseksüel | ihti-
 raslı | iki yüzlü | ikiyüzlü | imam nikâhlı
 | isteksiz | iyi | ~ karılı | manasız | mistik
 | mutedil | nikâhsız | ölçülü | sarsıntılı |
 sevgisiz | sıradan | stressiz | ~ süreli | tek
 eşli | tekdüze | uyduruk | yamalı | yavan |
 yedinci | zengin | zorunlu

evliya • *din bilgisi* Ermiş. ~ *sarıklı* || adsız
 | birer | bok | boklu | günahsız | menşur
 | yarım

evrak • Resmî kurumlarda işlem gören
 belgeler. • *eskimiş* Kâğıt yaprakları, ki-
 tap sayfaları. *sair* ~ | *basılı* | *gelen giden* |
diğer | *sahte* || ~ alakalı | basit | bir yığın |
 ~ çeşitli | ~ dair | değerli | gerekli | hususi
 | ilgisiz | kıymetli | perişan | resmî | ~ sa-
 yılı | ~ tasdikli | uydurma | vesair

evre • Bir olayda birbiri ardınca görülen,
 bir işte birbiri ardınca beliren, gelişen
 değişik durumların her biri, aşama, mer-
 hale, merteye, safha. *bilişsel* | *ikinci* | *cin-
 sel* | *yerleşik* | *toplumsal* | *beşinci* | *jeolo-
 jik* | ~ *sonraki* || anal | belirli | belli başlı
 | biyolojik | buhranlı | çalkantılı | değişik
 | duygusal | duyusal | ~ geçen | gelişkin
 | gizemli | hangi | ilk | istikrarsız | kalık |
 kararsız | okul öncesi | oral | sekiz | sıkın-
 tılı | ~ sorumlu | şaşırtıcı | tanrısal | yapıcı
 | zihinsel

evren • *gök bilimi* Gök varlıklarının bütü-
 nü, kâinat, cihan, âlem, kozmos. • Dü-
 zenli ve uyumlu bir bütün olarak düşü-
 nülen bütün varlıklar. • *mecaz* Kişinin
 içinde yaşadığı, ilişkide bulunduğu or-
 tam. *büyümlü* | *masalsı* | *uçsuz bucaksız* |
muhteşem | *tinsel* | *kozmik* | *dondurucu* |
düşsel || alacalı | amaçsız | ayrı | benzer-
 siz | bildik | bilinen | ~ bilinmeyen | bir |
 bucaksız | bütün ~ | ~ çevrili | devasa |

dilsel | ~ dolu | donuk | duyarlılık | engel-
 siz | eşit | evcil | fantastik | gizemli | ideal
 | karmaşık | ~ kişilik | kırmızı | koskoca
 | kurmaca | muazzam | ~ olanaksız | pa-
 ramparça | pırlıl pırlıl | ~ renkli | sağlam |
 sınırsız | sözel | tanrısal | tekdüze | teorik
 | tutkulu | tümel | ~ yüklü | zengin **evren**
teorisi • Evrenin varoluşuyla ilgili ku-
 ram. çoklu **evrenkent** • Üniversite. ilk
evrenselcilik • *toplum bilimi* Evrenselli-
 ğe ya da tümellemeye eğilimli öğretilerin
 genel adı. *dogmatik* || deneysel | seçkin

evrim • Zaman içinde birdenbire olmayan,
 kesintisiz, niteliksel ve niceliksel geli-
 şme süreci. • *biyoloji* Bir canlıyı öteki-
 lerden ayırt eden biçimsel ve yapısal ka-
 rakterlerin gelişmesi yolunda geçirilen
 bir dizi değişme olayı, tekâmül. *tesadüfi*
 || bitkisel | biyolojik | doğal | düşünsel |
 göz kamaştırıcı | kültürel | önemli | san-
 cılı | sosyolojik | toplumsal | yaratıcı | ya-
 zınsal | ~ yıllık

eyalet • Çoğunlukla valilerce yönetilen ve
 yönetim bakımından bir tür bağımsızlığı
 olan yönetim bölgesi. ~ *bağımlı* | *diğer* |
ferah | *güney* | *kuzey* | *uzak*

eyer • Binek hayvanlarının sırtına konu-
 lan, oturmaya yarayan nesne. *elmaslı* || ~
 işleme | ~ mükellef | sırmalı

Eyfel • Paris'teki ünlü demir kule. *kurum-
 lu* || ~ korseli

eylem • Eyleme işi, fiil, hareket, aksiyon.
 • Bir durumu değiştirme veya daha ile-
 riye götürme yönünde etkide bulunma
 çabası. • *dil bilgisi* Fiil. *tanrısal* | *kanun-
 suz* | *gerici* | *yazınsal* | ~ *planlı* | *sendikal*
 | *uzaktan kumandalı* | *örgütsel* | *siyasal*
 | *geçişsiz* | ~ *tür* | *şiişsel* | *yaratıcı* | *tek*
yanlı | ~ *önceki* | *gülünç* | ~ *atılı* | *ortak*
 | ~ *kumandalı* | *sembolik* | *kötücül* | *al-
 çakça* | *yasal* | *illegal* | *ilerici* | *bilinçli* |
 ~ *aykırı* | *irticai* | *barbarca* || açıklayıcı |
 ahlaki | akıllıca | alaycı | amaçsız | aman-
 sız | anarşik | anlatımsal | antiemperyalist
 | aşılayıcı | ateist | başarısız | bayağı | ~

bayraklı | benzer | ~ beslenen | bilinçsiz | bireysel | canavarca | cesurca | cinai | ~ çeşitli | dayanaksız | demokratik | doğal | ~ dönük | entelektüel | eril | faili meçhul | gaddarca | ~ geceki | geçişli | geniş | görece | ~ habersiz | haksız | harikulade | herhangi bir | hunhar | içtenlikli | ideolojik | ilkel | imzalı | ~ iradeli | iradesiz | itici | jiletli | karanlık | karmaşık | kendiliğinden | kişisel | ~ kırıcı | kopya | kravatlı | külfetli | kültürel | legal | manasız | mantıksız | menfur | motorize | mukaddes | müstehcen | nasyonalist | o | olumsuz | onca | onursuz | örgütlü | ~ özdeş | özsel | ~ pankartlı | paranoyak | politik | pratik | ~ programlı | provokatör | radikal | ruhsal | rutin | saçma sapan | sadist | sanatsal | saptayıcı | saygısız | sayısız ~ | silahsız | simgesel | siyasi | sıkıcı | sonuçsuz | sosyal | sönük | söz konusu | şaşırtıcı | tek taraflı | ~ temelli | tiksindirici | toplumsal | ülkücü | vicdansız | yanıltıcı | yapıcı | yardımcı | yarınki | yıkıcı | ~ yönelik | yurtsever | zararsız | zilli | ~ zıt | zoraki | zorlayıcı **eylemci** • Düşüncesini eylemleri ile gerçekleştirmeye çalışan kimse. dürüst | kıdemli | kırıtkan | ~ kostümlü | profesyonel | yığit

eylül • Yılın dokuzuncu ayı. başka | fırtınalı | ~ tam **eylül güneşi** • Eylül ayında beliren güneş. ılık | ~ okşayıcı

eytişim • Diyalektik. dolaysız | sözsel

eyvan • Teras, sundurma, ayvan. • Bir taraflı dışarıya açık olan oda, ayvan. genişçe | kemerli

eyyam • Günler. tekceli

eza • Üzme, sıkıntı verme, üzgü. *mütevelli* || derin | garip | isimsiz | katmerli | manevi | sinsî

ezan • *din bilgisi* Müslümanlıkta namaz vaktini bildirmek için müezzinin yüksek sesle yaptığı çağrı. *Arapça*

ezber • Bir metni veya bir sözü eksiksiz tekrarlayabilecek biçimde akılda tutma. basmakalıp | demagojik

ezgi • *müzik* Belli bir kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, haz, nağme, melodi. *ölümsüz* | *melankolik* | *şen* | *tekdüze* | *kıvrak* | *saf* || alaturka | alışılmamış | alışılmış | anlaşılmaz | aygın baygın | başıboş | belli belirsiz | bildik | buruk | cilveli | çarpıntılı | çözümsüz | duygulu | ~ esintili | folklorik | garip | güçlü | incecik | isyankâr | kutsal | mutlu | nahif | nefis | oryantal | özlemlî | Rusça | sapsarı | sıcacık | tanrısal | tek sesli | tempolu | ulu | yapışkan | yorgun

eziklik • Ezik olma durumu. korkunç | üzücü

ezinç • Büyük ruhsal sıkıntı, azap. nice ~

ezinti • Korku veya heyecan sebebiyle duyulan eziklik, sıkıntı. garip | kaygılı | müthiş | tuhaf

eziyet • Zulüm. • Sıkıntı veya güçlük. *sistematik* || belirli | bunca | ~ çeşit | insanüstü | makyajlı | olmadık | onca

ezme • Ezilerek yapılan atıştırma yiyecek. *yoğurtlu* || acılı | çikolatalı

faaliyet • Canlılık, hareket. • Çalışma. • İşler durumunda olma, etkinlik. *irticai* | *sendikal* | *hummalı* | *örgütsel* | *illegal* | ~ *planlı* | *zihinsel* | *zirai* | *yıkıcı* | *sınai* | *rutin* | *ticari* | *volkanik* | *özel* | *umumi* | *legal* | *üretken* | *ekonomik* | ~ *sistemli* | *lojistik* | *teorik* | ~ *temelli* | *diplomatik* | *ders dışı* | *yurt içi* | ~ *bağlantılı* | *gizli* | *kollayıcı* | *bilinçsiz* | *sosyal* | *kamusal* | *karmaşık* || aktif | alengirli | aleni | aristokrat | asalak | asıl | askerî | azimli | bağımsız | baskısız | belgesiz | belirli | bilimsel | bıçaklı | bölücü | bu | ~ *çaplı* | daimî | dallı | budaklı | devasa | diğer | dinsel | duyusal | edebî | esas | fevkalade | fikrî | finansal | geniş | heyecanlı | hukuki | idari | iki yüzlü | ~ ilgili | insani | kasıtlı | kesif | kesintisiz | kuramsal | kurumsal | kültürel | mali | mekanik | mesleki | meşkûr | mevzii | normal | organik | otonom | oynak | örgütlü | parlamenter | periyodik | rafine | rasyonel | sair ~ | sanatsal | sansürcü | sistematik | siyasal | siyasi | sürekli | tannıtıcı | tüm ~ | ~ türlü | uluslararası | ussal | uygulamalı | uygunsuz | vergisiz | yararsız | yargısal | yatıştırıcı | yetkisiz | yoğun | yorucu | yöresel | zararlı | zararsız | zorlayıcı

fabrika • İşlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin makine, araç vb. ile işlenerek tüketime hazır duruma getirildiği sanayi kuruluşu, üretimevi. ~ *kapasiteli* | *koskoca* | ~ *kalma* | *konserve* | *kösele* | *koca* | *kocaman* || belli başlı | beş paralık | cıvıl cıvıl | devasa | ~ dizili | ~ dönük | ~ dönümlük | eski | gümüş rengi | harikulade | haris | katil | kazançlı | komple | kosko-

caman | ~ maliyetli | muazzam | neşeli | nice ~ | plastik | tekmi | ~ verimli

fabrikatör • Fabrikacı. *tıkız* || açgözlü | cömert | ~ kalpli | koskoca

facia • Çok üzüntü veren, acıklı olay, afet. bürokratik | ekolojik | eşsiz | feci | ~ gelecek | ~ geçen | ~ görülmemiş | görünmez | katıksız | kitaplık | millî | trajik

fahişe • Hayat kadını. adi | arlanmaz | ~ bacaklı | ~ dişli | ~ dizili | fakir | geçkin | ~ göğüslü | iğrenç | iki paralık | iyi kalpli | kan kırmızı | lüks | ~ paralık | pis | ~ tam | torpilli | ucuz | usta | utangaç | ünlü | yaman

fail • *eskimiş* Eden, yapan, işleyen kişi. • *hukuk* Hukuki sonuç doğuracak bir suç işleyen kimse. ~ *bir numaralı* ~ || manevi | müşterek | pervasız | sabıkalı

faiz • *ekonomi* İşletmek için bir yere ödünç verilen paraya karşılık alınan kâr, getiri, ürem, nema. • Kapitalist ekonomide, artık değerın değişikliğe uğramış biçimi olarak paranın fiyatı, kiralanan paranın kira bedeli. *nominal* | ~ *kademeli* | *kısa vadeli* | *düşük* | *net* | *astronomik* || avantajlı | azami | bileşik | ~ cezalı | fahiş | ~ gecelik | haram | pozitif | reel | resmî | sekiz | ~ uyaran | yatay | yurt içi | yüksek **faiz hesabı** • Faiz hesaplaması. astronomik **faiz indirimi** • Faiz oranındaki yapılan indirim. ~ *kademeli* **faizci** • Tefeci. tamahkâr **faiz artımı** • Faiz oranının yükselmesi. agresif **faiz düzeyi** • Faiz seviyesi. nötr **faiz oranı** • *ekonomi* Kredi veya parasal işlemlerde uygulanan faiz tutarı. *gecelik*

fakir • Geçimini güçlkle sağlayan, yoksul, fakara, zengin olmayan kişi. **asilzade** | cümle ~ | **dehşetli** | **evsiz** | **topraksız fakir fakara** • **çokluk** Yoksullar, geçimini sağlamakta güçlük çekenler. **topraksız fakirlik** • Yoksulluk. **değişmez**

faks • Belgegeçer. **zehir zemberek faks makinesi** • Telefon hatları aracılığıyla görsel ve yazınsal verilerin ses sinyalleri hâlinde aktaran makine. **üç boyutlu**

faktör • Etmen. • Etken. **çevresel** | **kalıtsal** | ~ **tetikleyici** | **kalıtsal** | **mevsimsel** | **ırksal** | **sosyolojik** | **temel** | **mühim** | **anatomi** | **başlıca** | **kompleks** | **meteorolojik** | **kirpiksi** | **önemli** | ~ **uyarıcı** | **dış** | **biyolojik** | ~ **uyaran** || **agresif** | algılanabilir | **astrolojik** | **başka** | **biyokimyasal** | **demografik** | **deneyisel** | **diğer** | **dışsal** | **ekonomik** | **endokrinolojik** | **esas** | **faal** | **frenleyici** | **ikinci** | **kimyevi** | **mesleksen** | **mevsimlik** | **mikro** | **nedensen** | **nörolojik** | **objektif** | **örgütsel** | **pasif** | **politik** | **sosyal** | **sosyoeconomik** | ~ **spesifik** | **sunı** | **tamamlayıcı** | **uyutucu** | **üçüncü** | **yıpratıcı**

fakülte • Bir üniversitenin, öğrenim alanı veya uzmanlık konusu bakımından ayrılmış kollarından her biri. **bir** | ~ **çeşitli** | **doğru dürüst** | **insancıl** | **muayyen** | ~ **puanlı fakülte dekani** • Üniversitelerde bir fakültenin yönetiminden sorumlu profesör. **falanca**

fal • Geleceği öğrenmek, şans ve kısmeti anlamak amacıyla oyun kâğıdı, kahve telvesi, el ayası vb.ne bakarak anlam çıkarma, bakı. **astrolojik**

falaka • Ceza olarak ayak tabanlarına vurmakta kullanılan, ayakları uygun bir durumda sıkıştırıp tutan, kalınca bir sopa ile bunun iki ucuna bağlı bir ipi olan cezalandırma aracı. **birer** | **modern**

falanjist • İspanya'da ulusal falanja üye bulunan kimse. **sağcı**

falcı • Fala bakmayı kendine geçim yolu yapan kimse. **yaşlı** || **açıkgöz** | **bütün** ~ |

cahil | **değme** | **kurnaz** | **nice** ~ **falcılık** • **Falcının yaptığı iş, bakıcılık. aşırı**

falez • **coğrafya** Yalı yar. **girintili çıkıntılı**

fallus • **anatomi** Erkeklik organı. **rengârenk**

familya • Aile. **esas**

fanatik • Bir öğretiyeye, bir dine, bir kimseye, bir şeye çok aşırı ölçüde, coşku ve tutkuyla bağlı olan, bağınaz kimse. ~ **asillı** | ~ **mavili** | **sorumsuz** | **vicdansız fanatiklik** • Fanatik kimse ya da tutum. **mesleki fanatizm** • Fanatikçe tutum ya da davranış. **dinsel**

fâni • İnsanoğlu. **günahsız** || **aklı başında** | **alelade** | **küçücük**

fanila • Genellikle ince pamuk ipliğinden dokunmuş, ten üzerine giyilen iç çamaşırı. **yün** | ~ **kollu** | ~ **çizgili** | **yırtılmış** || **kolsuz** | **pembe** | **terli** | ~ **yakalı** | ~ **yollu**

fantazy • Fantezi. **olumsuz**

fantezi • Sonsuz, sınırsız hayal, fantazy. • Değişik heves, değişik beğeni, değişik düşünüş. **çocuksu** | **hülyalı** | **zararsız** | **oryant** || **cinsel** | **çocukça** | **epik** | **hınzır** | **kalburüstü** | **katıksız** | **kurgusal** | **manyakça** | ~ **tutulmuş** | ~ **yüklü** | **zorlama**

fanus • Kapaklı cam bölme. • Genellikle silindirik biçiminde olan mum, gaz lambası vb. aydınlatma araçlarının çevresini kapatarak rüzgârdan koruyan cam. **billur** | **cam** || **alevli** | **altın** | **çifte** | **devasa** | **gümüş** | **havasız** | **kuytu** | **maskesiz** | ~ **mumlu** | ~ **mumluk** | **rengârenk** | ~ **renkli** | **sarı**

far (I) • Taşıtların ön bölümünde bulunan, kısa ve uzun mesafeyi aydınlatmaya yarayan ışık düzeneği. **çekik** | **oval** || **camlı** | ~ **çerçevesi** | **çifte** | ~ **hüzmeli** | **optik** | **statik** | **üç boyutlu** | **yekpare far ayarı** • Taşıtların ön bölümünde bulunan, kısa ve uzun mesafeyi aydınlatmaya yarayan ışık düzeneğinin seviyesinin ayarı. ~ **kademeli**

far (II) • Kadınların süs için göz kapaklarına sürdükleri çeşitli renkte boya, düzgün. *mat* | *sedefli* | *yaldızlı* | *kestane rengi* || bakır rengi | cılız | gölgeli | grimsi | maskeli | mavi | parıltılı | pudralı | ten rengi | toprak rengi | turkuaz | uçuk

fareş • Toplanan süprüntüleri alıp atmak için kullanılan teneke veya plastikten yapılmış kısa saplı bir kürek türü. ~ teneke

faraziye • *eskimiş* Varsayım. bin türlü | temelsiz

fare • *hayvan bilimi* Sıçangillerden, küçük vücutlu, kemirgen, memeli hayvan (*Mus*). • *bilişim* Düz bir yüzey üzerinde yuvarlanan bir top aracılığıyla imlecin hareketini sağlayan elektronik araç. *felçli* | *dişi* || besili | beşer | beşli | boz | güçlü | iğrenç | ilginç | iri | kahraman | ~ kalan | kurnaz | kuyruklu | sarı | sevimli | uyuz | ürkek | yetenekli **fare ölüsü** • Fare leşi. kokmuş

farecik • Fare kelimesinin küçültme veya sevgiyle söylenen biçimi. ~ yaramaz

farenjit • *tıp* Yutak iltihabı. müzmin

fark • Bir kimse veya nesnenin bir başkasıyla karıştırılmamasını sağlayan ayrılık, benzer şeyleri birbirinden ayıran özellik, başkalık, ayırım, nüans. • *mantık* Ayırım. • *matematik* Çıkarma işleminin sonucu. ~ *saniyelik* | *ezici* | *sınıfsal* | *önemli* | *bariz* | *bireysel* | ~ *esaslı* | *menfi* | *temel* | *psikolojik* | *biricik* ~ | *belirgin* | *milyarlık* | ~ *yıllık* | *kültürel* | *tıbbi* || başlıca | büyük | ehemmiyetli | ~ gollü | herhangi bir | hiçbir | iktisadi | istatistiksel | keskin | korkunç | küçücük | mantıksız | minimal | morfolojik | müthiş | nitel | o | ~ önemli | toplumlar arası | ufacık | ufak tefek | vahim | yegâne | yüzeysel **farklı** • Farklı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı herhangi bir nesne veya canlı. *değişik* || görece **farklılık** • Farklı olma durumu, ayrımlılık, başkalık. • *felsefe* Doğal, toplumsal ve bilince dayanan her olay ve olguyu bütün ötekilerden ayıran

özellik. *bireysel* | *dilsel* | *sınıfsal* | *bariz* | *ideolojik* | *küçük* | *düşünsel* | *marjinal* | *dinsel* | *kalıtsal* || bağlayıcı | bahis konusu | bedensel | biyolojik | bölgesel | çevresel | esas | ~ *esaslı* | etnik | fonksiyonel | gerçek | ikincil | izotop | kentler arası | köklü | kronolojik | mevsimsel | olağanüstü | örgütsel | ~ özgü | psikolojik | radikal | sair ~ | ~ sonraki | sosyoekonomik | ufak tefek | yönetsel | yöresel

farkındalık • Farkında olma durumu. *basiretli* | *duyumsal* | *duyusal* | *huzurlu* | *içe dönük*

farklılaşma • Farklılaşmak işi, ayrımlaşma. *sosyolojik* || asal | aşırı

fasıl • Bölüm, kısım, devre. • *müzik* Peşrev, nakış, şarkı, saz semaisi vb. parçaların belli bir sıraya göre çalınıp söylenmesi. *hususî* || ~ başlıklı | billur | birinci | hareketli | mağrur | meşkûr | muhtelif ~ | müstesna | okkalı | tantanalı | uydurma | uykulu

fasıla • Aralık, ara, kesinti. *muntazam* | *muayyen* | *münasip* | *seyrek* || intizamsız | muhtelif ~ | ~ *saniyelik* | *sırasız* | *ufak*

fasulye • *bitki bilimi* Fasulyegillerden, barbunya, çalı, ayşekadın, horoz vb. türleri bulunan bitki (*Phaseolus vulgaris*). • Bu bitkinin sebze olarak yararlanılan yeşil ürünü ve kuru tohumları. *kuru* | *taze* | *konserve* | *bir avuç* | *yeşil* | *etli* | *bodur* || benekli | bulgurlu | ~ *çuval* | *gariban* | ~ *gelen* | *patatesli* | *sarımsaklı* | *tekmi* ~ | *zeytinyağlı* **fasulye çorbası** • Ana madesi fasulye olan çorba türü. *kremalı* || etli

faşist • Faşizm yanlısı olan kimse, görüş vb. *aşağılık* | ~ *bağlı* | *diktatör* | *gözü kara* | ~ *kafalı* | *kinci* | *kıllı* | *mümin* | *yerli* | *yobaz* **faşist lider** • Faşizm yanlısı olan lider. *biricik*

faşizanzlık • Faşizan olma durumu. *aleni*

faşizm • İtalya'da 1922-1943 yılları arasında etkinliğini sürdüren, meslek ku-

ruluşlarına dayanan, devlet sınırlarını genişletmeyi amaçlayan, yetkinin, tek partinin elinde toplandığı düzen. • Demokratik düzenin yerine aşırı bir ulusçuluk ve baskı düzeni kurmayı amaçlayan öğreti. devletçi | ~ geçen | ~ görünümlü | mikro | tanrısal | utangaç

fatih • Zafer kazanan, fetheden kimse. aslan yürekli | ~ ayaklı | ~ burunlu | gencecik

fatura • *ticaret* Satılan bir malın cinsini, miktarını ve fiyatını bildirmek için satıcının alıcıya verdiği hesap pusulası. ~ *kabarık* | *milyarlık* | *zamlı* | *ek* || *astro-nomik* | ~ liralık | maksı | okkalı | şu | ~ tasdikli | usulsüz | yığınla | ~ yüklü

faul • *spor* Karşılaşmalarda rakip oyuncuya yapılan kural dışı hareket. *bariz* | *kasti* || *beceriksiz* | kasıtlı | lüzumsuz | mantıksız

fauna • *hayvan bilimi* Direy. *bakir*

fava • Bakla tanelerinin kabuğu soyulduktan sonra yapılan zeytinyağlı yemek. kimyonlu

favori • Gözde olan herhangi bir şey. • Yüzün iki yanında, saçın devamı olarak bırakılan sakal demeti, duluk. ~ bir numaralı ~ | ~ *kabarık* | *naçiz* | ~ spesifik

fay • *jeoloji* Kayaç kütlelerinin bir kırılma düzlemi boyunca yerlerinden kayması, kırık. ~ *çevrili* | faal **fay kırığı** • Kayaç kütlelerinin bir kırılma düzlemi boyunca yerlerinden kayması ile oluşan kırık. elektronik **fay zonu** • Fay bölgesi, fay hattı. ikincil

fayans • Duvarları kaplayıp süslemek için kullanılan, bir yüzü sırlı ve türlü desenlerle bezenmiş, pişmiş balçıktan levha. antibakteriyel | kırık | komple | sahici | yepyeni

fayda • Yarar. *marjinal* | *birtakım* ~ || *azami* | başka | çoklu | fonksiyonel | hiçbir | içtimai | küçük | mucizevi | pratik | sonsuz

fayton • Tek körüklü, dört tekerlekli, genellikle çift atlı binek arabası, payton. *atlı* || *anlı şanlı* | ~ *döşemeli* | *gizemsel* | *gıcır* | *gösterişli* | *hasır* | ~ *karalı* | *körüklü* | ~ *örgülü* | *pırlı pırlı* | *rengârenk* | *soğuk* | ~ *tekerlekli* | *tenteli* **faytoncu** • Fayton süren kimse. adalı

fazilet • Erdem. *asil* | *başlıca* | *deminki* | *emsalsiz* | *esaslı* **fazilet abidesi** • *mecaz* Erdemlilik örneği, erdemliliğiyle ön plana çıkan kimse. *seyyar*

fazla • Gereğinden, alışılmıştan çok, aşırı olan, ziyade olan herhangi bir şey. *görece* || *konsolide*

fecaat • *eskimiş* Çok acıklı, yürekler acısı durum. *müstesna*

fecir • Tan kızılığı. *mahmur*

fedai • Bir ülkü uğruna tehlikeli işlere girişerek canını esirgemeyen kimse, serdengeçti. • Bir kimseyi veya bir yeri koruyan kimse. *adaleli* | ~ *belirsiz* | ~ *hazır* | *maskeli* | *sanık*

fedakârlık • Özveri. • Özverililik. *hiçbir* | *mühim* | *nihayetsiz* | *soylu* | *tek yanlı*

federalizm • Birçok devletin özel yasalara ve bağımsızlığa sahip olarak tek bir devlet durumunda birleşmeleri yöntemi. *idari*

federasyon • Savunma ve dış politika alanında dayanışma amacıyla birden fazla devletin bir birlik devleti içinde birleşmesi. • Aynı alandaki çeşitli kuruluşları bir arada toplayan dayanışma birliği. *gevşek* | ~ *temelli* | *bağımsız* | *fonksiyonel* || *desteksiz* | ~ *esaslı* | *illet* | *olimpik* | *otonom* | ~ *tabanlı* | *ulusal* | *utanmaz* | *yanlı*

felaket • Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, bela. *çevresel* | *ekolojik* | ~ *odalı* || *adsız sansız* | *anlık* | *atmosferik* | *başlıca* | *bazı* ~ | *benzersiz* | ~ *beter* | *bir sürü* | *bu* | *bugünkü* | *bunca* | *büyük* | *demografik* | ~ *esaslı* | *farazi* | *hazin* | *inanılmaz* | *irili ufaklı* ~ | *kaçınıcı* | *kaçınılmaz* | *kılıçlı* | *kozmetik*

| küresel | maruf | meçhul | mukadder | mutlak | muzlim | müşterek | ~ nedenli | nice ~ | ~ sansız | semavi | tahammülsüz | ~ tam | ~ türlü | umumi | üçüzlü | yığınla | zincirleme

felç • *tıp* İnme. • *mecaz* İşlemez durumda olma. geçici | muvakkat | ruhsal | tek yanlı

felek • *eskimiş* Talih, baht, şans. *kahpe*

felsefe • Bir bilimin veya bilgi alanının temelini oluşturan ilkeler bütünü. • Dünya görüşü. • Bir konuda soyut düşünüş. *mistik* | *yenilikçi* | *müstehzi* | *hümanist* | *sinik* | *sistematik* | *manasız* || *amansız* | antik | bambaşka | beylik | çoğulcu | devletçi | ezoterik | ilmî | insancıl | kendine özgü | kişisel | minör | muasır | optimist | postmodern | siyasi | skolastik | şiirli | totaliter | tutkulu | tüm ~ | ucuz | uyuşuk | varoluşçu | yaman | ~ yıllık **felsefe anlayışı** • Felsefî görüş. aydınlık **felsefe öğretmeni** • Felsefe alanında ders veren kimse. *çiçeği burnunda felsefeci* • Felsefe incelemeleri yapan kimse. • Felsefe öğretmeni. *değerli* | *geçmiş*

feminist • Feminizm yanlısı kimse veya görüş. *kahraman*

fen • Fizik, kimya, matematik ve biyolojiden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama, teknik. *modern*

fenalık • Kötülük, şer. bin türlü | gelecek

fener • Saydam bir maddeden yapılmış veya böyle bir madde ile donatılmış, içinde ışık kaynağı bulunan aydınlatma aracı. • Gemilere yol gösteren ışık kulesi. *kör* | *camlı* | *isli* | *ölgün* | ~ *mahsus* | *keskin* | *sönük* | *büyüklü* || *alacalı* | *ballı* | *büyücek* | *cam* | *çifte* | *hınzır* | *iri* | *ışıl* | *ışıl ışıl* | *kırmızı* | *kocaman* | *koyu yeşil* | *küçük* | *maskeli* | *puslu* | ~ *renkli* | ~ *saplı* | *toparlacık* | *ufacık* | *üç* | *ziyalı*

fenomen • Olay. • *felsefe* Görüngü. *zi-hinsel* || *benzersiz* | *duyusal* | *manyetik* | *müstesna* | *periyodik* | *toplumsal*

feodal yapı • Derebeylik tipi yapı. *iptidai*

fer • Parlaklık, aydınlık. bir damla | lanetli

ferace • *eskimiş* Kadınların sokakta giydikleri, mantoya benzer, arkası bol, yakasız, çoğu kez eteklere kadar uzayan üst giysisi. *geçmiş* | ~ *harçlı* | ~ *kalma* | *kürklü* | *samani* | *sapsarı*

ferahlık • Ferah olma durumu, genişlik, gönül açıklığı. *ezeli* || *belli belirsiz* | *hafif* | *inanılmaz* | *ruhi*

feribot • Arabalı vapur. ~ *bandıralı* || *buharlı* | ~ *kapasiteli*

ferman • Buyruk, emir. • *tarih* Osmanlı Devleti'nde padişahın verdiği, uyulması gerekli hükümleri taşıyan yazılı buyruk, yarlık. *sahte* | ~ *tarihli* | *yedi* || ~ *dair* | *kahpe* | *mühürlü* | *şasmaz* | *tepeden inme* | *terli* | *tuğralı*

fermantasyon • *kimya* Mayalanma. *asetik*

fermuar • Giysi, çanta vb. yerlerde kullanılan, karşılıklı dişler ve bunların üzerinde yürüyen kapaticıdan oluşan düzeneç, cırcır, carcur. *paslı*

fersah • *mecaz* Çok uzun mesafe, uzaklık. beş altı | milyarlarca | yüzlerce

fert • Birey. *hususî* || *alçak gönüllü* | *diğer* | *esas* | *güçsüz* | *güdümlü* | *hakir* | ~ *içici* | *inançlı* | *naçiz* | *sipsivri* | *vatansever* | *âciz* **fertçilik** • Bireycilik. *anarşist* | *aşırı*

feryat • Haykırış, çığlık. *canhıraş* | *boğuk* | *gerici* | *yırtıcı* || *acı* | *arsız* | *âşıkane* | ~ *beter* | *bu* | *çatalı* | *çılgin* | ~ *evvelki* | *hasretli* | *keskin* | *meşum* | *nafile* | *olanca* | *tiz* | *tutuk* | *uğultulu* | *vahşi*

fes • *eskimiş* Şapka yerine kullanılan, kirmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindirik biçiminde başlık. *püsküllü* | *kalıpsız* | *püskülsüz* | *kırmızı* | *kalıplı* | *yağlı* | *buruşuk* | ~ *yemenili* || *ağır* | *başörtülü* | *bayramlık* | ~ *bezeli* | *binlerce* | *boyama* | *eflatun* | *eğri* | *eski* | *hasırlı* | *işlemeli* | *kolalı* | ~ *lekeli* | *mor* | *morumsu* | *nakışlı* | *pullu* | ~ *sarıklı* | *sivri*

| sırmalı | uzunca | yampiri | yumuşak | yuvarlak

fesat • Karışıklık, kargaşalık, ara bozuculuk. bin türlü

fesleğen • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları güzel kokulu, beyaz veya pembe çiçekli, bir yıllık ve otsu bir süs bitkisi, reyhan (*Ocimum basilicum*). **avuç dolusu**

festival • *sinema, tiyatro* Belli bir sanat dalında oyun ve filmlerin sunulması ve gösterilmesi sonunda ödül, derece verilmesi biçiminde düzenlenen ulusal veya uluslararası gösteri dizisi, şenlik. • Bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik. *gezici* | *uluslararası* | *yurt içi* | ~ *dilli* || ~ *bilumum* | ~ *esaslı* | ~ *havalı* | *koskoca* | *köklü* | *muazzam* | *ruhsatsız*

fetih • Bir şehir veya ülkeyi savaşarak alma. *ikinci* || *bireysel* | *kılıklı* | *medeni*

fetiş • *mecaz* Saplantılı bir biçimde cinsel coşku uyandıran karşı cinse ait elbise, ayakkabı vb. eşya. *kadını*

fettanlık • Fettan olma durumu. *muzip*

fetüs • *biyoloji* Dölüt. tıkalı | üçüz

fetva • *din bilgisi* İslam hukuku ile ilgili bir sorunun dinî hukuk kurallarına göre çözümünü açıklayan, şeyhülislam veya müftü tarafından verilebilen belge. ~ *dair* | *ortak* | *temelsiz*

feveran • *eskimiş, mecaz* Birdenbire öfkelenme, köpürme, parlaması. *taptaze* | *ümitsiz*

fevkaladelik • Olağanüstülük. *anlaşılmaz*

feylesof • *eskimiş* Filozof. *hükümrân* | *meşhur* | *yegâne*

feza • *eskimiş, gök bilimi* Gök. *dipsiz* | *lüzumsuz*

fezleke • *eskimiş* Bir kararın kısa yazılmış hâli. *imzalı* | ~ *sayfalık*

fiçi • Bir araya getirilerek çemberlerle tutturulmuş ensiz tahtalardan yapılan, yuvarlak, karnı şişkin ve altı üstü düz kap.

külüştür | *boyalı* || boş | ~ *delikli* | *devrik* | *hantal* | *irili ufaklı* ~ | *koca* | *kocaman* | *mahut* | *murdar* | *musluklu* | *yeşil* | ~ *yıllık*

fıkra • *edebiyat* Kısa ve özlü anlatımı olan, nükteli, güldürücü hikâyecik. • *edebiyat* Köşe yazısı. • *hukuk* Kanun maddelerinin kendi içlerinde satır başlarıyla ayrıldıkları ufak bölümlerden her biri. *alaylı* | *açık saçık* | *müstehecen* | *onuncu* | *gülmünçlü* | *müteakip* | *güldürücü* | *dokuzuncu* | *eğlenceli* | *ikinci* | *mülga* | *günlük* || *aydınlatıcı* | *ayıp* | ~ *başlıklı* | *bayat* | *beylik* | *bir* | *bir yığın* | *birinci* | *değişik* | *delibozuk* | *düzme* | *gülmünç* | *gündelik* | *harika* | *harikulade* | *iğneleyici* | ~ *ilgili* | *kesik* | *kısacık* | *meşhur* | *nefis* | *sempatik* | *siyasi* | *tarihsel* | ~ *uyarlama* | *yakası açılmadık* | *yanlış* | *yıkıcı*

fılsıltı • Fısıldarken çıkan, güçlkle duyulan ses. *gizemli* | ~ *belirsiz* | *hafif* | *yakıcı* | *yumuşak* || ~ *aralıklı* | *ayrı* | *bir* | *erotik* | *esrarlı* | *esrik* | *ezgili* | *geçici* | *hain* | *hararetli* | *ikili* | *kesik kesik* | *keskin* | *kurşuni* | *mahrem* | *münasebetsiz* | *mütevekkil* | *nazık* | *sarışın* | ~ *saygılı* | *tatlı* | *ufacık* | *ulu* | *üçlü* | *ürkek* | *ürpertili*

fındık • *bitki bilimi* Kayıngillerden, kuzey yarım kürenin ılık yerlerinde ve yurdumuzun genellikle Doğu Karadeniz bölgesinde yetişen, boyu 6-7 metre, yaygın tepeli bir ağaççığın sert bir kabuk içinde bulunan yağlı, nişastalı ürünü. ~ *kabuklu* | *tombul* | *avuç avuç* || *çürük* | ~ *maliyetli* | ~ *markalı* **fındık ezmesi** • Fındıkların ezilmesiyle elde edilen yiyecek. *kakaolu*

fırça • Bir şeyin tozunu, kirini gidermekte veya bir şeye boya, cila sürmekte kullanılan, bir araya getirilerek bağlanmış kıl vb.nden yapılan araç. • *mecaz* Resim yapma sanatı ve biçimi. ~ *saplı* | ~ *uçlu* | *aynalı* | *yassı* | *kalin* | *kıllı* | *bambu* | *samur* || ~ *aralıklı* | ~ *atıklı* | ~ *ayaklı* | *bir sürü* | *döner* | *fildişi* | *kallavi* | *kıl* | *tel* | ~ *tüylü* | *ulu*

fırın • İçinde genellikle odun yanan, her yanda aynı derecede ısı oluşturarak ek-mek, pasta vb. pişirmeye yarayan, tava-nı tonoz biçiminde, önünde tek açıklık bulunan ocak. • Ekmek, pasta vb.nin pişirildiği ve satıldığı dükkân. • Elekt-rik, tüp gaz ve doğal gazla çalışan, yi-yecekleri pişirmeye veya ısıtmaya yara-yan alet. • Bir maddenin fiziksel veya kimyasal değişime uğratılması amacıyla içinde ısıtıldığı araç. *hararetlî | ayarlı | ~ dereceli | kızgın | ~ ruhsatlı | ~ döküm | çinili | buharlı | ~ kenarlı | sıcak | harlı | beylik* || babadan kalma | biricik ~ | demir | derince | faal | gazlı | hususî | kırk | kos-koca | ~ kubbeli | ~ kurusluk | küçümen-cik | madenî | normal | sedefli | sırmalı | şaşırtıcı | tanrısâl | yüz **fırın sütlaç** • Fırınlanmış sütlaç. ~ *sakızlı fırın tepsisi* • Genellikle ekmek ruloları, hamur işle-ri ve kurabiyeler, tabaka kekler, İsviçre ruloları ve pizzalar gibi yassı ürünlerin pişirilmesinde kullanılan tava. *balıklı | ~ serili*

fırka • *eskimiş* İnsan topluluğu. • *eskimiş* Parti. *kabîl | onuncu | demokrat* || altıncı | bağımsız | başlıca | bu kabîl ~ | bugünkü | ikinci | ~ mensup | muhalif | muhtelif ~ | muntazam | mürettep | mütecanis | sapık | terakkiperver | yedinci

fırkata • *eskimiş* 10-15 çift kürekli, hızlı, eski bir savaş gemisi. ~ *haçlı | ~ kürekli*

fırlak • Dışarı doğru fırlamış, çıkmış, çı-kık olan herhangi bir şey. *aşırı | son de-rece*

fırlama • *halk ağzında* Arsız, terbiyesiz çocuk. *büyük*

fırlayış • Fırlama işi. *keskin*

fırsat • Herhangi bir şey için en uygun zaman, uygun durum veya şart, vesile, okazyon. *bulunmaz | gollük | benzersiz | son | ilk | böyle | devasa | şahane | eşsiz | müsait* || alternatifsiz | avantajlı | biraz-cık | biricik ~ | büyük | derli toplu | dikey | enfes | eşit | ~ geçen | geniş | göz alı-

cı | günahkâr | güzel | hiçbir | ~ ibaret | kozmik | münasip | müstesna | olmadık | olur olmaz | önemli | ~ saniyelik | seçme | sonsuz | şerefli | tapulu | ~ uygun **fırsatçı** • Duruma göre davranan, içinde bulun-duğu şartları değerlendirmeyi bilen kim-se, oportünist. *aşağılık | lafazan*

fırtına • *meteoroloji* Rüzgâr çizelgesinde hızı 34-40 deniz mili olan ve kuvveti 8 ile gösterilen, yağmur ve kasırga getiren çok güçlü rüzgâr. • *mecaz* Güç atlatılan kötü durum. *azgın | manyetik | müthiş | ~ geceki | korkulu | belalı | mosmor | korkunç | beklenmedik* || amansız | ani | dehşetli | dev | dondurucu | dünkü | düş-sel | edebî | eliptik | ~ evvelki | gazaplı | ~ geçen | geçici | güçlü | içkin | kızgın | koca | kozmik | ~ mamur | mevsimsiz | rastgele | saklı | tarifsiz | tembel | tiksindirici | yağmurlu | yekta

fısıldaşma • Fısıldaşmak işi. *heyecanlı*

fısıltı • Fısıldarken çıkan, güçlkle duyulan ses. *yakıcı | gizemli | ~ belirsiz | yu-muşak | hafif* || ~ aralıklı | ayrı | bir | erotik | esrarlı | esrik | ezgili | geçici | hain | ha-raretlî | ikili | kesik kesik | keskin | kurşu-nî | mahrem | münasebetsiz | mütevekkil | nazik | sarışın | ~ saygılı | tatlı | ufacak | ulu | üçlü | ürkek | ürpertili

fıskiye • *eskimiş* Suyu yukarıya doğru, türlü biçimlerde fıskırtan ağızlık, fışkırık. ~ *delikli | döner | elemsiz | ~ kubbeli | yemyeşil*

fıstık • *bitki bilimi* Antep fıstığı, çam fıstığı veya yer fıstığı denilen yemişlerin genel adı. • *argo* Güzel, gösterişli kadın. *dolmalık | yeşil | tuzlu | ~ kabuklu | avuç dolusu* || açık sarı | bayat | çekik gözlü | ~ paket | tuzsuz | yabani **fıstıkçı** • Fıstık yetiştiren veya satan kimse. *seyyar*

fıskı • Atgillerin taze dışkısı. *taze*

fıskın • Bir ağacın dibinden süren ince dal. *elverişi*

fıskırış • Fıskırma işi. *boğum boğum*

fıtrat • *eskimiş* Yaradılış, hilkat. **nadir** | sevgisiz

fidan • Yeni yetişen ağaç veya ağaççık. • Başka bir yere dikilmek için bulunduğu yerden çıkarılan taze ağaç, dikme. *körpe* | *gencecik* | ~ *bin* | *körpecik* | ~ *sarılı* | *anaç* || bakımsız | cılız | ~ *çiçekli* | ~ *dalyalı* | değerli | ~ *dikili* | ~ *evvelki* | *güdük* | *günahsız* | *hastalıklı* | *incecik* | *nadide* | *narın* | ~ *özgü* | *seksen* | *şu* | *taze* | *vahşi* | ~ *yapraklı* | *yeşil* **fidanlık** • Fidan yetiştirilen yer, dikmelik. *boş* | *seyrek*

fide • *bitki bilimi* Tohumdan yetiştirilip başka yerlere dikilmek için hazırlanan sebze veya körpe *çiçek*. ~ *çiçekli* | *gencecik* | *mevsimlik*

figan • *eskimiş* Bağırarak ağlama, inleme. *beyhude* | *boğuk* | *ızdırıplı* | *tiz*

figür • Resim ve heykel sanatlarında varlıkların biçimi. • Bir dansı veya oyunu oluşturan ölçülü adımlarla beliren zıncırlama hareketlerden her biri. • *müzik* Birbirini izleyerek melodik ve ritmik bakımdan bir bütün oluşturan notalar grubu. *kıvrak* | *anıtısal* | *sahici* | *sembolik* | *mitolojik* || *akrobatik* | *aldatıcı* | *antipatik* | *ataerkil* | ~ *ayaklı* | *belirli* | *benzersiz* | *biricik* | ~ | ~ *burunlu* | *devasa* | *didaktik* | *dövme* | *duygusuz* | *fantastik* | *feminen* | *gezgin* | *hayvansı* | *idealist* | *ikili* | *iyi yürekli* | ~ *kabartmalı* | *kadın* | *erkekli* | *karizmatik* | *kentli* | *merkezî* | *mermer* | *modern* | *müstehcen* | *nostaljik* | *olmadık* | *oryantal* | *özgün* | *popüler* | *sakalsız* | *sakin* | *sempatik* | *silik* | *temel* | *tipik* | *top sakallı* | ~ *uygun* | *ünlü* | ~ *vurgulu* | *yanık* | *yegâne* | *zalim*

figüran • Genellikle tiyatro ve sinemada, konuşması olmayan veya konuşması çok az olan rollere çıkan kimse. • *mecaz* Bir toplumda, bir toplulukta sönük, etkisiz olan kimse. *birer* | *isimsiz* **figüranlık** • Figüranın yaptığı iş. *bedava* | *feodal*

fiil • İş, davranış. • *dil bilgisi* Olumlu veya olumsuz olarak çekimli durumda zaman

kavramı taşıyan veya zaman kavramı ile birlikte kişi kavramı veren kelime, eylem. *kusurlu* | *vahşi* | *beşerî* | *ettirgen* || *barbarca* | *bireysel* | *bütün* | ~ | *cinai* | ~ *çekkimsiz* | *doğal* | *geçişsiz* | ~ *haiz* | *kasıtlı* | *müstelzim* | *öbür* | *ölümsüz* | ~ *vaki* | *yazgısal* | ~ *yönelik* | *yüz kızartıcı*

fikir • Düşünce. • *Düşün*. *sabit* | ~ *zıt* | *musallat* | *bu* | *muayyen* | *parlak* | ~ *dair* | *fena* | *saçma sapan* | *basmakalıp* | *orijinal* | *deneyisel* | *hür* | *bayağı* | ~ *esaslı* | *karşıt* | *mücerret* | *acayip* | *yenilikçi* | *ana* | *sapık* | *müstesna* | *ilerici* | *demode* | *aydınlık* | *olur olmaz* | *vazih* | *akıllıca* | ~ *aykırı* | *aynı* | *totaliter* | *hesaplı* | *batıl* | ~ *mahsus* | *özgün* | *uçuk kaçık* | *benzersiz* | *bin türlü* | *yıkıcı* | *esas* | *kabil* | ~ *hazır* | *iyi* | *muzır* | *şahsi* | *birtakım* | ~ | *doğru dürüst* | *kalıplaşmış* | *süper* || *abes* | *abuk subuk* | *acıklı* | *ahmakça* | *akıllara seza* | *aksi* | *ani* | *antidemokratik* | *antika* | *aptalca* | *asil* | *asılsız* | *avare* | *ayrı ayrı* | *bambaşka* | *basit* | *başlıca* | *belirli* | *berrak* | ~ *bin* | *bir sürü* | *bu kabil* | ~ | *bulanık* | *büyük* | *can alıcı* | *canlı* | *çağdaş* | *çıplak* | *çocukça* | *dağınık* | *dayatmacı* | *değişik* | *değişmez* | *dehşet* | *dehşetli* | *deminki* | ~ *demokrat* | *devletçi* | *didaktik* | *edebî* | *ehemmiyetli* | *empoze* | *endişeli* | *enteresan* | *esrarlı* | *farklı* | ~ *geçen* | *gerici* | *gizli* | *güzel* | *habis* | *hangi* | *hastalıklı* | *hayırlı* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *hususı* | ~ *hâkim* | *iddialı* | *ileri* | *ilginç* | *ince* | *insicamlı* | *isabetsiz* | *isyancı* | *isyankâr* | *iyimser* | *ırksal* | *kendine mahsus* | *kesin* | *kişisel* | *kırık dökük* | *kolektif* | *konsantre* | ~ *kopuk* | *korkulu* | *kötü* | *kullanışlı* | *kuramsal* | *mantıksız* | *meçhul* | *menhus* | *mevhum* | *millî* | *modern* | *muğlak* | *muhtelif* | ~ | ~ *mukabil* | *mukaddes* | *mutlak* | *muvafık* | *müthiş* | *müzelik* | *naif* | *özgöl* | ~ *paralel* | *pratik* | *saçma* | *saklı* | *samimi* | *sapkın* | *serbest* | *silik* | *sisli* | ~ *sistemli* | *siyasal* | *siyasi* | *şahane* | *şairane* | *şirin* | *tahminî* | *takıntılı* | *tapon* | *tehlikeli* | *teolojik* | *tiksindirici* | *tok* | *tutarsız* | *Türki* | ~ *türlü* | *ufak* | *uy-*

duruk | ~ uymaz | üstün | vahim | yabancı | yanlış | zararlı | zehirli | âciz **fikir işçisi** • Düşünür. mütecessis **fikir kısrılığı** • Fikir azlığı. genel **fikir silsilesi** • Bir konu hakkında belirtilen çeşitli görüşler. mantıksal | muntazam **fikir adamı** • Herhangi bir düşünce alanındaki görüşlerine değer verilen kimse. akli başında | başlıca **fikir cereyanı** • Düşünce akımı. yaygın **fikir erbabı** • Fikir sahibi. ülkücü **fikir hayatı** • Fikir yaşamı. ~ yüzyıllık **fikir hırsızlığı** • Başkasının düşünce-sini çalma. pervasız

fil • *hayvan bilimi* Filgillerin hortumlular takımından, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok iri, kalın derili hayvan (*Elephas*). *yabani* || anaç | cafcacılı | devasa | ~ dişli | dokuz | hortumlu | ~ kanatlı | obur | problemlili | tombik | zeki

file • Yün, pamuk vb. ipliklerden düğüm-lerle oluşmuş ağ. ~ mavili | naylon | örgü

fileto • Kasaplık hayvanların sırtında, di-kensi çıkıntı boyunca iki yandaki et. ke-miksiz | mantarlı

filika • *denizcilik* Cankurtaran sandalı. ikinci | minik | motorlu

filinta • Namlusu kısa, kurşun atan bir tür küçük tüfek. gümüş

filiz • Tohumdan veya tomurcuktan çıkan körpe ve küçük dal, sürgün, ışkın, eşkin, cımbaz, çıvgın, şıvgın. • *mecaz* Genç in-san. *körpe* || altın | apak | diri | gencecik | insancıl | renksiz | ufacak | yağlı

film • *sinema* Bir oyunun bütünü taşıyan şerit veya şeritlerin bütünü. • *sine-ma* Sinemalarda gösterilen eser. • İnce, yassı şerit. *kurmaca* | *metrajlı* | *fantastik* | *sürükleyici* | *vasat* | *epik* | *biyografik* | *deneyisel* | *tempolu* | *pornografik* | *saçma sapan* | *vurdulu kırdılı* | *sıcacık* | *doku-naklı* | *komik* | *gerilimli* | *eli yüzü düzgün* | ~ renkli | *belgesel* | ~ saniyelik | ~ kadrolu | *uyduruk* | ~ uyarlama | *orta karar* | ~ adlı | *yarı belgesel* | *kurgusal* | *esprili* |

sessiz | *ikinci* | *müzikli* | *polisliye* | ~ bezeli | *dandik* | *yerli* | *açık saçık* | *alakasız* | *seyirlik* | *hümanist* | *streç* | *yavan* | ~ ka-rakterli | *bazı* ~ | ~ kostümlü | *onca* | *muhteşem* | *tanıtıcı* | *akşamki* | *abuk subuk* | ~ havalı | *mizahi* | *başarılı* | *dokümanter* | *doğru dürüst* | *ayırksı* | *kıpır kıpır* | *el-zem* | *iyi* | ~ anlatımlı | *önemli* | ~ kopuk | *sempatik* | *heyecanlı* | *gürültülü* | *müte-vazı* | *destansı* | *duygusal* | *naif* | *matrak* | *kalburüstü* | *gıcır* | *dramatik* | ~ konulu | ~ alt yazılı | ~ ürpertici | *bozuk* | *nefes kesici* | *çocuksu* | ~ örülü | *minimal* | *sa-natsal* | *sevimsiz* | *silik* | *nükteli* | *bir avuç* | ~ geçen | *sinematografik* | *marjinal* | *ka-çıncı* | *maliyetli* | *militarist* | *klostrofobik* | *şaşırtıcı* | *otobiyografik* | *gıcır gıcır* | *kır-pıntı* | *iddialı* | *negatif* | *harika* | ~ geceki | *ucuz* | *romantik* | *olası* || abartısız | absürt | *abuk sabuk* | *acıklı* | *akılcı* | *akıllara za-rar* | *akıllıca* | *alacalı bulacalı* | ~ alakalı | *alelade* | *amaçsız* | *antropolojik* | *apayrı* | *apokaliptik* | *aptal* | *aptalca* | *arızalı* | *asık suratlı* | ~ asırlık | *Asyalı* | *asağılık* | *ay-dınlatıcı* | *ayrıntısız* | *bağımsız* | *başarısız* | *baygın* | *bayramlık* | *bedii* | *belli başlı* | *berbat* | *berrak* | *bilim kurgu* | ~ bilumum | *bir düzine* | *bir sürü* | *bir yığın* | *birinci sınıf* | *bıçaklı* | *boktan* | *burnu havada* | *capcanlı* | *cazlı* | *cinsel* | *danslı* | ~ değgin | *değişmez* | *derme çatma* | *didaktik* | *din-sel* | *Doğulu* | *dördüncü* | *duygulu* | *düm-düz* | *dünkü* | *ecnebi* | *eğitici* | *eğlenceli* | *eksantrik* | *emniyetli* | ~ endeksli | *entel* | *Ermenice* | *erotik* | ~ esaslı | *etkileyici* | ~ evvelki | *falanca* | *farfara* | *feminen* | *fesat* | ~ garantili | *gelecek* | ~ gelen | *geveze* | *gizemli* | ~ görünümlü | *göz alıcı* | *gözde* | *güdü* | *güzel* | *ham* | *haması* | *hangi* | *ha-rikulade* | *hatasız* | *hatırlı* | *herhangi bir* | *hisli* | *husus* | *huzurlu* | *idealist* | *ilerici* | ~ ilgili | *ilk* | *insancıl* | *interaktif* | *irili ufaklı* | ~ | *iriktici* | ~ isimli | *itinalı* | *iyimser* | *ıs-marlama* | *kaç* | *kaçık* | ~ kadınlı | *kaliteli* | *kansız* | *karamsar* | ~ kare | ~ kareli | *karma* | *kasvetli* | ~ katmanlı | *kekeme* |

kelek | kilometrelerce | klasik | koca koca
 ~ | konuşuz | kopya | korkunç | koskoca |
 kozalı | köpekli | kötü | kurtlu | ~ külahlı |
 ~ kâğıtlı | lanetli | leziz | lüle lüle | mace-
 ralı | mahkemeli | makro | manyak | man-
 yetik | masalsı | melankolik | ~ mesafeli |
 mikro | mitolojik | mıymıntı | ~ mülhem
 | müstehcen | müziksiz | neşeli | ~ noktalı
 | normal | nostaljik | öğretici | ~ önceki |
 özensiz | özgün | pahalı | pırıltılı | rafine
 | Rusça | ~ saatlik | sahici | sakıncalı | sa-
 lakça | sapık | sıkıcı | sımsıcak | sıradan
 | sofistike | sonsuz | sönük | sümüklü |
 süper | süssüz | şu | ~ tarihli | tasasız | tek
 anlamlı | tozlu | tutkusal | ~ tür | ucubik |
 ulusal | ~ uyarıcı | vatanperver | yabancı |
 yahşi | yalın | yapmacık | yoz | yüzeysel
 | yüzlerce | yüzşüz | zayıf | zihinsel | zırlak
 | ~ zıt | zorlama | zorlayıcı **film yıldızı** •
 Sinema dünyasında çok ünlü olan oyun-
 cu, star. Arap | ~ asıllı | snop | tanınmış
 | yerli **film artisti** • Film yıldızı. yerli
film kahramanı • Bir filmde rol alanla-
 rın her birine verilen genel ad. aptal **film**
yönetmeni • Film çekimlerini yöneten
 kişi. maceraperest

filmografi • Herhangi bir oyuncu veya yö-
 netmenin oynadığı, yönettiği, yazdığı vb.
 tüm filmlerin listesi. **eklektik**

filo • *askerlik* Bir arada ve bir komuta
 altında bulunan savaş gemilerinin veya
 uçaklarının bütünü. • Toplu olarak aynı
 hizmeti yapan ve bir merkezden yöneti-
 len kara, deniz ve hava taşıtlarına veri-
 len ad. ~ *gönüllü* || altıncı | beylik | bu |
 büyücek | çeşit çeşit | ~ haçlı | kuvvetli |
 mürekkep | müstakil

filoloji • Dili ve yazılı belgeleri dil ve tarih
 açısından inceleyen bilim. **antik**

filozof • Felsefe ile uğraşan ve felsefenin
 gelişmesine katkıda bulunan kimse, fel-
 sefecî, feylesof. *isimsiz* | ~ ayaklı | *ka-*
ramsar || çılgın | düşünceli | hümanist |
 kötümser | meşhur | muhtelif | ~ | ~ namlı

| namlı şanlı | nikbin | oportünist | sofist |
 şanlı | şüpheli | ünlü | üstün

filtre • Süzgeç, süzek. analitik | kömürlü |
 mavimsi | portatif | ~ uyarıcı

final • Bir işin sonu. • *müzik* Bitiş. • *spor*
 Elemeli yarışmalarda sonucu belirten
 karşılaşma. *yarınki* | *muhteşem* | ~ *gollü*
 | ~ *geceki* || ~ ayaklı | destansı | dramatik
 | golsüz | kıyasıya | sahici | uçuk | yorucu

finalist • Şampiyonu belirleyecek son ya-
 rışmaya kalan sporcu veya takım. ~ kalp-
 li | ~ kilolu

finans • Mali işler. *faizsiz finans sistemi* •
 Mali işler düzeni. *faizsiz* || mikro **finans-**
man • *ekonomi* Bir girişime işleyebil-
 mesi, gelişebilmesi için gereken para ve
 krediyi sağlama işi. gerekli | mali | şiirsel

fincan • Çay, kahve vb. sıcak şeyler iç-
 mekte kullanılan, genellikle kulplu, por-
 selen veya camdan yapılmış küçük kap.
porcelen | *kulpsuz* | *yaldızlı* | *okkalı* | ~
çizgili || altın | boş | büyük boy | cam | ~
 çiçekli | değişmez | incecik | karşılıklı |
 kırık | koca | ~ kuşaklı | külüstür | narin |
 oturaklı | plastik | sapsız | sıcacık | taba-
 kasız | ~ zarflı

fino • *hayvan bilimi* Bir tür çok tüylü kü-
 çük köpek. kıvrırcık | ~ kurdeleli

fırar • Kaçma, kurtulma. • *hukuk* Bir sa-
 nık, tutuklu veya hükümlünün gözcüle-
 rin elinden kurtulması. ~ habersiz | mari-
 fetli | sayısız | ~ | şüpheli

fırari • Kaçmış olan kimse. sabıkalı | ül-
 kücü

fıravun • *tarih* Eski Mısır hükümdarlarına
 verilen unvan. • *mecaz* Kibirli, suratsız
 ve kötü yürekli kimse. amansız | zalim

firez • *halk ağzında* Biçilmiş tarlada kalan
 tahıl kökleri, anız. **piriltılı**

firkateyn • *eskimiş* Üç direkli, bir tür yel-
 kenli savaş gemisi. **direkli**

fırma • *ticaret* Tüzel kişiliği olsun olma-
 sını bir ekonomik etkinlik birimi. ~ *ser-*

mayeli | *lojistik* | *lisanslı* | *uyduruk* || alacaklı | aptal | ayrıcalıklı | başka | ~ belgeli | ~ borçlu | cömert | çok uluslu | ~ düzeyli | faal | falanca | ~ haiz | hangi | iletken | ~ isimli | konserve | ~ markalı | mikro | mu-teber | özel | söz konusu | tali | ~ unvanlı | ünlü | üretici | yabancı | yurt içi **firma ahlakı** • Çalışma ahlakı. güvenilir

fiske • Parmak uçlarıyla yapılan hafif vuruş. hafif | kibar | minicik

fissür • *tıp* Anüs çıkışıındaki mukozaanın genellikle arka kenardan çatlaması veya yırtılması. *anal* || **komplike**

fistan • Tek parça kadın giysisi. *allı* || basma | bayramlık | bez | cicili bicili | ~ çiçekli | dekolte | işlemeli | kirli | ~ sarılı | saten | ~ telli | yıldızlı | yepyeni | yeşil | ~ yıldızlı

fiş • Prizden elektrik akımı almaya yarayan araç. • Alışverişlerde ödenen paranın miktarını, vergilerini, alışverişin yapıldığı tarihi gösteren belge. • Bir eserin hazırlanmasında kolaylık sağlamak veya bir işe kılavuzluk etmek için yazılıp sınıflandırılan küçük kâğıt yapraklarından her biri. • Okuma yazma öğretiminde kullanılan, üzerine hece, kelime, cümle yazılı karton parçası. ~ *hafiflik* | *okunaksız* | *silik* || *dükkü* | fazla | ~ liralık | ~ rakamlı | ~ takılı | yanıltıcı

fişek • Tüfek, tabanca vb. hafif ateşli silahlara, atılmak için sürülen ve içinde barut bulunan bir kovan ile bu kovanın ucuna yerleştirilmiş mermiden oluşan cepthane. • Şenliklerde kullanılan çeşitli yanıcı veya patlayıcı maddeler. *havai* | ~ *sarılı* || *çapraz* | ~ *kollu* | *rengârenk* | ~ *yeminli* **fişeklik** • Üzerine tüfek, tabanca fişekleri geçirilip bele asılan veya omuzdan bele doğru çapraz geçirilen kemer, kargılık. *çapraz* | ~ *işleme* || ~ *asılı* | ~ *gelen* | *gümüş* | *işlemeli*

fişleme • Fişlemek işi. irticai

fitil • Lambada, kandilde ve mumda yağın, çakmakta benzinin yanmasını sağlayan, türlü biçimlerde bükülmüş veya dokunmuş pamuktan yapılan genellikle yağ çekici madde. • Derin yaraların tedavisinde, yara içine salınan steril gazlı bez şeridi. *düğümlü* | *gizli* | *kısık* | ~ *renkli*

fitne • Karışıklık, kargaşa. **ırksal fitne ve fesat işleri** • Karışıklık. *bu kabîl* ~ | *kabil*

fiyasko • Bir girişimde başarısız sonuç. *fantastik* | *ticari* | ~ *ürpertici*

fiyat • Alım veya satımda bir şeyin para karşılığındaki değeri, eder, paha. • *ekonomi* Bir mal veya iş gücü için uygun görülen para karşılığı. • *ekonomi* Bir değer ile para birimi arasındaki ilişki. *vergili* | *astronomik* | *zamlı* | *ehven* | *düşük* | ~ *kademeli* | *vergisiz* | *yurt içi* | *sembolik* | *ucuz* | *nispi* | *avantajlı* | *fahiş* | *indirimli* | *toptan* | *peşin* | *yüksek* | ~ *uygun* | *pahalı* || *agresif* | *bir* | *brüt* | *bugünkü* | *cüzi* | *gölünç* | *hakiki* | *herhangi bir* | ~ *milyarlık* | *münasebetsiz* | *nominal* | ~ *oranlı* | *perakende* | *yarı fiyat politikası* • İşletmenin, ürettiği malın fiyatını belli bir düzeyde tutmak için izlediği politika. *agresif fiyat artışı* • Zam. *astronomik fiyat uygulaması* • Satış tarifesı. ~ *kademeli* || *agresif*

fiyatlandırma • Fiyatlandırmak işi. *çapraz*

fiyonk • Kurdele, şerit, kumaş vb.nin ke-lebek şeklinde bağlanmış biçimi. *irice* | *küçücük*

fizik • Maddenin kimyasal yapısındaki değişiklikler dışında genel veya geçici yasalara bağlı, deneysel olarak araştırılabilen, ölçülebilen, matematiksel olarak tanımlanabilen madde ve enerji olgularıyla uğraşan bilim dalı. • Kişinin dış görünüşü. *teorik* | *matematiksel* | *deneysel* || *atomal* | *biçimsiz* | ~ *garantili* | ~ *kiloluk* | *konvansiyonel* | *kuramsal* | *modern* | *nükleer* | *tanrısal* | *uygulamalı* **fizikçi** •

Fizik bilgini veya fizikle uğraşan kimse.
 • Fizik öğretmeni. *teorik* || akıllı | büyü-
 yük | kuramsal | medeni | uygulamalı |
 ~ uygun **fiziksel** • Genel olarak doğaya,
 maddeye, nesnelere ilişkin olan şey. gö-
 rece **fizyonomi** • Yüz çizgilerinin genel
 durumundan çıkan anlam. **muhteşem**

Flamenko • Endülüs halk müziği. **oryan-
 tal**

flamingo • *hayvan bilimi* Leyleksiler-
 den, tüyleri beyaz, pembe, kanatlarının
 ucu kara, eti yenir bir kuş, Flaman kuşu
 (*Phoenicopterus ruber*). **yorgun**

flaş • Fotoğraf çekiminde ışık yeterli ol-
 madığında bir görüntüyü net almak için
 kullanılan çok kısa süreli ve güçlü ışık.
 göz kamaştırıcı

flok • *denizcilik* Geminin cıvadrasına çe-
 kilen üçgen yelken. ~ **kabartmalı**

florin • Hollanda para birimi, gulden. ~
kese || bin

flört • Kadınla erkek arasındaki duygusal
 ilişki. **eğlenceli** | kaçamak | naif | suni |
 tehlikesiz

flüt • *müzik* Yan tutularak çalınan, orkest-
 rada yer alan bir üflemlî çalgı, flavta. *si-
 hirli* || ~ delikli | enstrümantal | hüznü-
 lü | ödelek | yatay

fobi • *ruh bilimi* Belirli nesneler veya du-
 rumlar karşısında duyulan olağan dışı
 güçlü korku, yılgı. **özgül**

fok • *hayvan bilimi* Etçiller takımının fok-
 giller familyasından, 1-2 metre boyunda,
 postu değerli, memeli deniz hayvanı, ayı
 balığı (*Phoca*). **hür** | **sevimli**

fokurtu • Sıvıların fokurdama sırasında
 çıkardığı ses. **garip**

folik asit • *kimya* Folik asit B grubundan
 bir vitamin. ~ **uyaran**

folikül • Tek bir yumurta hücreğini sar-
 malayan ve onu besleyip koruyan yapı.
 tıklalı

folklor ekibi • Halk oyunları takımı. yö-
 resel

folyo • Folyo kâğıdı. *streç* | ~ **görünümlü** ||
 ~ baskılı | desenli

fon • *ekonomi* Belirli bir iş için gerektik-
 çe harcanmak üzere ayrılıp işletilen para,
 kaynak. • Sinemada, tiyatrodan oyuncu-
 ların arkasındaki resim, fotoğraf veya
 çeşitli plastik öğelerden oluşan dekor,
 görüntü. *milyarlık* | *silik* | ~ **faizli** || arka |
 arka planda | atıl | ~ biçimli | camgöbeği
 | devasa | elmaslı | ~ endeksli | finansal
 | ikincil | korunaklı | koyu mavi | koyu
 yeşil | ~ maksatlı | ~ maliyetli | mozaik |
 paravan | pastel | ~ renkli | sihirli | ulus-
 lararası | yabancı | ~ yaramaz | yavruağzı
 | yeterli | zeytinli **fon müziği** • Dizi ya
 da filmlerde arka planda çalan sözsüz
 müzik. **afili**

fondöten • Cildi pürüzsüz göstermesi,
 renk vermesi için yüze sürülen yarı sıvı
 veya boyalı krem, düzgün. **ferahlatıcı** |
 katmer katmer | koyu koyu

fonksiyon • *toplum bilimi* İşlev. • *mate-
 matik* Bir veya birçok değeri değişebilen
 niceliklere bağlı olarak değişen nicelik.
nörolojik | *birincil* | ~ **temizleyici** || ana-
 litik | asıl | başat | beyinsel | ~ esaslı | ge-
 çirici | ikincil | immünolojik | kognitif |
 kritik | matematiksel | örgütsel | sosyal |
 şematik | tarihsel | temel | üretken

form • Biçim, şekil. • Bir şeyin istenilen
 ve olması gereken durumu. • İstenilen
 şeylerin yazılması, doldurulması için ha-
 zırlanmış basılı belge. *geometrik* | *oval* |
basılı | *dairese* | *iltihaplı* | *atletik* || ailevi
 | alacalı | arkaik | asimetrik | basit | be-
 lirtisiz | ~ bezemeli | çapraz | ~ çizgili |
 çok yönlü | ~ dilli | ~ dinli | ~ egemen |
 eliptik | enerjik | ~ **görünümlü** | içbükey
 | istatistiki | ~ kabarık | kadınsı | kıvrımlı
 | ~ kopuk | kültürel | kültürlü | mazbut |
 minör | müstakil | ~ onaylı | sekizgen |
 tarihsel | ~ tasdikli | tipik | üçgen | yatay

form çayı • İnsanların kilo vermesine yardımcı olan bitki çayı. **limonlu**

forma • Öğrencilerin, sporcuların, bazı mesleklerde çalışanların giydikleri, bağlı bulundukları okul, spor kulübü veya meslekleri belirten tek tip giysi. *mavili* | ~ *beyazlı* | ~ *çubuklu* | ~ *numaralı* | ~ *kollu* | *tiril tiril* | *nostaljik* | ~ *sarıllı* || açık sarı | ~ baskılı | beyaz | ~ çizgili | dandini | dördüncü | fiyakalı | ~ haçlı | iğrenç | koyu gri | lisanslı | ~ milyarlık | rengârenk | sembolik | sökülük | ~ tür | ~ yollu

formalite • *mecaz* Önem verilmediği hâlde bir zorunluluğa bağlı olarak yapılan biçimsel davranış. *bürokratik*

formalizm • *felsefe* Biçimcilik. *hukuki* || farklı

formasyon • Biçimlenme. • *eğitim bilimi* Yetişim. *jeolojik* || entelektüel | sosyolojik

format • *bilişim* Biçim. • *sinema, televizyon* Boyut. *aptalca* | ~ *ciltli* | *lisanslı* | ~ *mesafeli*

formül • Genel bir olguyu, bir kuralı veya ilkeyi açıklayan simgeler takımı. • *mecaz* Çıkar yol, tutulan yol, yöntem. • *matematik* Bir veya birçok niceliğe bağlı bulunan bir niceliğin hesaplanmasına yarayan matematiksel anlatım. • *kimya* Birleşik bir cismin birleşimine giren maddeleri ve bunların o birleşik maddedeki oranlarını gösteren kısaltma takımı. *matematiksel* | *mucizevi* | *optimal* | ~ *garantili* | *ismarlama* | *ehven* | *riyazi* | *cebirsal* || basit | baş döndürücü | benzersiz | beylik | bu | büyüsel | çapraşık | dayatmacı | dolma | ~ elverişli | esas | esrarlı | ~ filtreli | harika | ~ heceli | istatistikî | ~ kademeli | muayyen | mücerret | ~ özlü | öznel | rasyonel | sabit | sihirli | sosyolojik | şu | tılsımlı | uydurma | ünlü | ~ vitaminli | yaldızlı | zorlama

forum • Bazı sorunların görüşülerek karara bağlandığı genel toplantı. • *mecaz* Tartışma alanı. *kuramsal* | *müşterek*

forvet • *spor* İleri uç oyuncusu. *üretken* || ~ bir numaralı | ~ | deli dolu | gezgin | kıdemli | ~ yapılı | yırtıcı

fosil • Geçmiş yer bilimi zamanlarına ilişkin hayvanların ve bitkilerin, yer kabuğu kayaları içindeki kalıntıları veya izleri, müstehase, taşıl. • *mecaz* Düşünce, yaşayış biçimi vb. bakımlardan çağın gerisinde kalmış kimse. ~ *ayaklı* || *madenî* | *mikrobiyolojik* | *sürüngen* | *umarsız* | *uydurma*

fotin • *eskimiş* Ayakkabı çeşidi. *boyasız* | ~ *dikişli* | *yırtık*

fotodiyot • Tıkama yönündeki akımı ışıkla kontrol edilen bir yarı iletken elemanı. *mikroskobik*

fotoğraf • Çeşitli araç ve malzeme kullanarak görüntüyü özel bir yüzey üzerinde sabitleme. • Bu yöntemle aktarılacak çoğaltılan resim, foto. • *mecaz* Görüntü. *vesikalık* | *büyük boy* | *üstsüz* | *üniformalı* | ~ *çerçevesiz* | *pornografik* | *peçeli* | *silik* | ~ *renkli* | *artistik* | *maskesiz* | *fiyakalı* | *deneyisel* | *alaminüt* | *rengârenk* | *soluk* | *imzalı* | *kravatlı* | *enstantane* | ~ *asılı* | *hoş* | ~ *elbiseli* | *panoramik* | *sepya* | *resimli* | *bu* | ~ *asırlık* | ~ *kare* | *mikroskobik* | *açık saçık* | *eski* | *büyükçe* | *uygunsuz* | *solgun* | ~ *sarıklı* | *renksiz* || acayip | ~ ait | anlamlı | ayrıntılı | ~ baskılı | ~ belgeli | belgelik | binbir | birkaç | birtakım | ~ bol | boyalı | boyama | budalaca | capcanlı | cömert | çerçevesiz | ~ çevrili | ~ desenli | devasa | dikey | ~ dizili | edepsiz | faili meçhul | flu | ~ formatlı | ~ gömlekli | gözlüklü | güzel | ~ halkalı | harika | hatasız | herhangi bir | iki | iri | kahverengi | ~ kalma | kalpaklı | kanlı | kansız | kare kare | kefenli | kirli sarı | kımıldısız | ~ kıyafetli | kocaman | ~ kostümlü | körüklü | kukuletalı | makyajlı | mayınsız | muzır | müstehcen | mütebessim | mütevazı |

fotoğraf makinesi

müzikli | nadide | negatif | o | olmadık | onlarca | özel | parlak | pastoral | perili | pırıldılı | ~ puanlı | sakalsız | ~ sandalyeli | sarsıntısız | şiirsi | tutarsız | ~ ürpertici | üzgün | yatay | yitik | yöresel | yüz binlerce | yüzlerce | zıtlak **fotoğraf makinesi**

• Fotoğraf çekerken görüntüyü duyarlıklı yüzey üzerinde tespit etmeye yarayan cihaz. *körüklü* || ~ ayaklı | emektar | kocaman **fotoğrafçı** • Fotoğraf çeken veya basan kimse. • Fotoğrafhane. *seyyar* || ~ bacaklı | gezgin | ~ kadrolu | öznel | pespaye | profesyonel | sarhoş | usta | unsüz **fotoğraf karesi** • Bir karelik resim. anlık **fotoğraf sanatçısı** • Fotoğraf çeken veya basan kimse. değerli | mahrem **fotoğrafçılık** • Fotoğrafçının yaptığı iş. deneysel | gezici | kavramsal **fotomontaj** • Bir konu üzerindeki eksik bölümleri tamamlamak veya daha çok konuyu bir araya toplamak için birkaç fotoğrafı birleştirme işi. *esprili* **fotoroman** • Bir metinle bir dizi fotoğraftan oluşan hikâye veya roman. *felaket* || düzeyli

fotokopi • Tıpkıçekim. ~ *tasdikli* | ~ *onaylı* **fotokopi makinesi** • Çeşitli belgeleri ve diğer görsel materyalleri hızlı ve ucuz bir şekilde çoğaltmak için kullanılan bir cihaz. *elektrostatik*

fötr • İnce ve yumuşak keçeden yapılmış şapka. *harap* | ~ kenarlı | ~ lekeli | ~ tüylü **fötr şapka** • Keçeden yapılmış şapka. eğreti

frank • *eskimiş* Fransa, İsviçre, Belçika vb. ülkelerin para birimi. ~ bin | yüz binlerce

frekans • *fizik* Sıklık ölçümü. *kardiyak* || ~ mesafeli

fren • *teknik* Bir makinenin, herhangi bir taşıtın hızını kesmeye veya onu durdurmaya yarayan mekanizma. ~ *havalı* | *ani* | *pistonlu* || ayarsız | bazı ~ | okkalı

Frenk • *tarih, özel* Osmanlıların Avrupalılara, özellikle Fransızlara verdikleri ad. asalak | bilgisiz | çeşit çeşit | zibidi

frozen • Meyve ve çeşitli aromaların öğütülmüş buzla karıştırılmasıyla yapılan bir çeşit içecek. *alkolsüz* | *meyveli*

fuar • Belli zamanlarda, belli yerlerde ticari mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergi. *havadar* || uluslararası | yurt içi

fueloil • Yağ yakıt. *kükürtlü*

fuhuş • İçinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan bir biçimde bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma. *emniyetli*

fukara • Yoksul, fakir kimse. *bir yığın* | *kibirli* | *on parasız* **fukaralık** • Yoksulluk, fakirlik. *içler acısı*

fular • Genellikle boyna bağlanan, bir tür ince ipek kumaş. *afili* | *mor* | *tül* | *yanardöner*

funda • *bitki bilimi* Süpürge otu. *bodur* || minicik **fundalık** • Funda ile kaplı yer. *azman* | *bakir* | *benekli* | *çepeçevre*

furya • *mecaz* Akım, moda. *dayanılmaz* | ~ *özgü*

futbol • *spor* Topu, kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye sokma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan top oyunu, ayak topu. ~ *baskılı* | *arzulu* | *tempolu* | *vasat* | *centilmen* | ~ *zıt* | *temposuz* | *silik* | *süratli* | *tatlı sert* | *artistik* | *hırslı* | *kavgasız* | *bir nebze* || *adaletli* | *adaletsiz* | *agresif* | *ahlaklı* | *aldatıcı* | *amaçsız* | *arsız* | *basiretsiz* | *bayramlık* | ~ *dirençsiz* | *disiplinli* | *doyumsuz* | *eklektik* | ~ *endeksli* | *endüstriyel* | ~ *geceki* | *golsüz* | *içi boş* | *ihtiyatlı* | *isteksiz* | *ısıncı* | *kalitesiz* | *karactersiz* | *kıvrak* | *meret* | *mızımız* | *niteliksiz* | *nostaljik* | *postmodern* | *rafine* | *renksiz* | *sarsak* | *sevimsiz* | *sımsıcak* | *sonuçsuz* | *sorumsuz* | *tamamlayıcı* | *tatsız tuzsuz* | *tutuk* | *umursamaz* | *zevksiz* **futbol maçı** • Futbol karşılaşması. *huzurlu* **futbolcu** • Futbol oynayan kimse. *mavili* | *lisanslı* | ~ *beyazlı* | ~ *cezalı* | *hırslı* | ~ *lakaplı* | *emektar* | *prob-*

lemli | Yugoslav | ~ ayaklı | profesyonel
 | isimsiz | karizmatik | ~ kilolu | ~ kafalı
 | haysiyetli | ~ karakterli | inançlı | mil-
 yarlık | kalburüstü | centilmen || ahlaklı
 | alelade | arızalı | ~ bacaklı | becerikli |
 beceriksiz | bencil | bütün ~ | doygun | ~
 evvelki | fantastik | gayretli | gencecik |
 güçsüz | güzide | hilebaz | ~ kapasiteli |
 kazma | kıdemli | klas | makbul | med-
 yatık | meşhur | ölmüş | sahtekâr | sapık
 | ~ sarılı | sorumsuz | sportmen | süratli |
 tekdüze | uzaylı | ünlü | vurdumduymaz
 | yakışıklı | yaman | yegâne | yurtsever
futbol anlayışı • Bir kimsenin futbol
 ile alakalı bilgi, beceri ve taktik anlayışı.

demode **futbol yazarı** • Futbol ile ilgili
 yazı yazan yazar. gürültücü **futbolculuk**
 • Futbolcunun yaptığı iş. faal **futbolse-
 ver** • Futbol izleyicisi. centilmen | Se-
 negalli

fütursuzluk • Fütursuz olma durumu. dip-
 siz

füze • Bir yanıcı ve bir yakıcı maddenin
 sürekli olarak yanmasından doğan itiş
 gücü ile hareket eden düzenek. *saldırgan*
 | *stratejik* | *maliyetli* | *delici* || burgulu |
 hızlı | ~ kapasiteli | ~ kiloluk | süratli |
 vurucu

füzyon • fizik Birleşme, kaynaşma. *çekir-
 dek* || ~ katmanlı | soğuk | uygulamalı

g-string • Kadınların kullandığı bir çeşit iç çamaşırı türü. *dantelli* | *minicik*

gacı • *argo* Kadın dost, sevgili, metres. *sarışın*

gaco • *bk. gacı. aynalı*

gaddar • Acıma duygusundan yoksun kimse. *vahşi gaddarlık* • Gaddar olma durumu, kıyıcılık. *çeşit çeşit*

gaf • Yersiz, beceriksiz, zamansız söz veya davranış, patavatsızlık, pot. *olmadık*

gaflet • Aymazlık. *ikiyüzlü* | *mutlak*

gaga • Genellikle kuşlarda ağzın bir uzantısı durumunda olan, biçim ve büyüklüğü değişik, boynuz yapısında, katı ve çıkıntılı organ. *kan kırmızı* | *kançalı* | *sivri* | *kırmızı* | *sarı* | *yırtıcı* || *açık sarı* | *babadan kalma* | ~ *biçimli* | *delici* | ~ *dişli* | *kalın* | *kavuniçi* | *kınalı* | ~ *saydam* | *tahta* | *turuncu* | *ufacık* | *yassı*

gala • Ön gösterim. *dandik* | *içkisiz* | *matrak*

galaksi • *gök bilimi* Gök ada. *spiral* | *devasa* || *eliptik* | *irili ufaklı* ~

galeri • Sanat eserlerinin veya herhangi bir malın sergilendiği salon. • Otomobil alınıp satılan yer. *kemerli* || *aklı başında* | *arkaik* | *gezici* | *ucuzcu* | *ünlü*

galeta • Fırında pişirilerek kurutulmuş yuvarlak ve uzun peksimet. *kepekli* || *ana-sonlu*

galeyan • *eskimiş* Coşma, coşku. *pür* || *akşamki* | *galiz* | *hissî* | *ölçüsüz* | *tatlı*

galibiyet • Yengi. ~ *gollü* | *sancılı* | *üçer* || *eziçi* | *golsüz* | *kesin* | *mucizevi* | *mutlak* | *mükerrer* | *tesadüfî*

galip • Zafer kazanma. *başlıca* | *müstakbel* | ~ *önceki*

galon • Yaklaşık dört buçuk litrelik bir tür ölçü birimi. *yüz*

galoş • Sağlık kurumları, müzeler vb. yerlerde özel bölümlere girerken ayakkabıya geçirilen ince ve şeffaf kılıf. *çamurlu*

galyot • *eskimiş* Başı ve kıcı çok yuvarlak, gulet tipinde, altı düz bir gemi. *dokuz*

gam • Tasa, kaygı, üzüntü. *alevli* | *bin türlü* | ~ *dolusu* | ~ *türlü*

gammaz • İspiyoncu kimse. *adi*

gamze • Bazı insanların çenelerinde, yanaklarında doğal olarak bulunan, özellikle güldüklerinde daha iyi görülen küçük çukur. *şipşirin*

gangster • Yasa dışı işler yapan çete üyesi. *acımasız* | *iktidarsız* | ~ *namlı* | *ünlü*

ganimet • Savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal. • Yağma sonrasında elde kalan mal, çalıntı. *şanlı* || *esashi*

gar • Demir yolu ile yolculuk edenlerin gereksinimlerinin geniş ölçüde karşılandığı büyük tren istasyonu. *falán* | *hangî*

garabet • *eskimiş* Yadırganacak yönü olma, gariplik, tuhafılık. *bin türlü* | *kavramsal*

garaj • Otomobil vb. taşıtların konulduğu üstü örtülü yer, arabalık. • Otomobillerin bakım ve onarımının yapıldığı yer. ~ *kapasiteli* || *çamurlu* | *düzensiz* | *havalandırılmalı* | *kalabalık*

garanti • Güvence. *tek taraflı* | ~ *taraflı* || *etkin* | *ful* | *karşılıklı* | *milletlerarası* | *nispi* | ~ *yıllık*

Garbi • Batı ile ilgili. *Cenubi*

gardırop • Giysi dolabı. • Bir kişinin sahip olduğu bütün giysileri, giysi takımları. *albenili | aynalı | kapılı | ~ kaplama | ~ kaplamalı | komple | ~ oymalı*

gardiyan • Cezaevlerinde düzeni, tutukluların kurallara uygun biçimde davranmalarını sağlamakla görevli kimse. *Allahsız | yaşlı | ~ sopalı | eli sopalı || bir düzine | dinç | duygulu | emektar | gaddar | ~ gecek | ~ gelen | iki | incecik | iyi niyetli | iyiliksever | kıdemli | mütevekkil | ~ niyetli | ~ önceki | uyuz | yüz binlerce | zebun*

garez • Birine karşı güdülen kapalı düşmanlık, kötülük etme isteği. *dişlek | katmerli*

gargara • Ağızda çalkalanan ilaçlı sıvı. *antiseptik*

gariban • Kimsesiz, zavallı, garip oluş. *başarısız | karnı aç | yüz binlerce*

garip • Zavallı olma durumu. *miskin | ~ sevdalı | şu **gariplik** • Garip olma durumu, garabet. acayip | ~ bilumum | ~ esaslı | kara yüzlü | kekre | olanca | öyle*

garnitür • Et veya balık gibi asıl yemeğin yanına eklenen sebze, patates vb. yiyecekler. • Giyecekleri süslemek için eklenen şey. *patatesli | konserve || ~ çeşitli | leziz | makbul*

garnizon • *askerlik* Bir şehri savunan veya yalnız orada bulunan askerî birlikler. *cesur | faal*

garson • Lokanta, pastane, kahvehane vb. yerlerde müşterilere hizmet eden kimse. *şef | ~ ceketli | eldivenli | ~ önlüklü | ~ kafalı | fraklı | yakışıklı | dağlı || acar | açgözü | asık suratlı | avanak | bir | bitap | bıyıklı | buruşuk | cevval | ~ çizgili | deminki | deneyimsiz | genç irisi | geveze | hışır | işgüzar | kıranta | küstah | matruş | mütehakkim | oralı | öbür | pasaklı | poturlu | Rum | sabık | ~ sarıklı | sevimli | sivilceli | sıska | sulu | sünepe | şimdiki | şişko |*

şişman | temiz yürekli | ~ tespihli | tıknaz | tutkulu | ufacı | yılışık | ~ yıllık

garsoniyer • Bazı erkeklerin, evlilik dışı ilişkiler için kendi konutlarından ayrı olarak tuttukları özel konut. *sıradan*

gasp • Bir malı sahibinin izni ve haberi olmadan zorla alma. *bıçaklı | milyarlık*
gasp olayı • Gasp edilme. *ölümlü **gasp-çı** • Gasp yapan kimse. bıçaklı | sapık | azılı || ~ bereli | giyimli*

gassal • *eskimiş, din bilgisi* Ölü yıkayıcı. *tecrübeli*

gastroenteritis • İshale ve bazen kusmaya neden olan bir bağırsak enfeksiyonu. *bakteriyel*

gâvur • Müslüman olmayan kimse, özellikle Hristiyan, Avrupalı, Batılı. *çil || bir tabur | ~ çantalı | ~ dinli | iki paralık | imansız | izbandut | ~ kabuklu | o*

gaye • Elde edilmesi gereken, ulaşılmak istenen şey, amaç, maksat. *esas | mukaddes | yüksek | mugayir | müşterek | yegâne || barışçı | bazı ~ | belirli | beyhude | bilinen | ehemmiyetli | ~ evvelki | insafı | muazzaz | naçiz | pedagojik | pespaye | pratik | revizyonist | ~ zıt*

gayret • Çalışma, çaba, çalışma isteği. *insanüstü | beyhude | nafile | ~ sistemli | özverili | olanca | fevkalbeşer | hummalı || abes | ~ asırlık | belirgin | belli belirsiz | bin türlü | birazcık | bütün ~ | cafcaflı | coşkun | dev | ekstra | ~ esaslı | fedakârca | geçici | gülünç | kahramanca | kati | kursuz | ~ matuf | müthiş | onca | özel | suni | şahsi | şiddetli | şuurlu | tüm ~ | umutsuz | ümitsiz | üstün | zoraki **gayretkeş** • Aşırı çaba harcayan kimse. *dar kafalı **gayretkeşlik** • Aşırı çaba harcama durumu. lüzumsuz || art niyetli | fuzuli | istekli | müfrit | müptezel | suni**

gayrimenkul • *hukuk* Taşınmaz. *diğer | ~ milyarlık | tapusuz | taşınmaz | tüm ~*

gaz • Maddenin akışkan uçucu hâli. • Gaz yağı. • Sindirim borusunda, ağızdan yu-

tulan hava ile mayalanma sonucu oluşan uçucu madde. • Doğal gaz. *zehirli* | *renksiz* | *kokusuz* | *uyutucu* | *doğal* || afyonlu | basınçlı | bayıltıcı | bedensel | bir parmak | karmaşık | kimyasal | likit | pis | ~ şişe | ~ tam | ~ teneke | uçucu | yakıcı **gaz kütle-si** • Gaz yığını. niteliksiz **gaz lambası** • İçine konan gaz yağını bir fitil yardımıyla yakan, şişeli, türlü biçimlerde lamba. büyükçe | ışiksiz | ~ karınlı | nakışlı **gaz ocağı** • Gaz yağıyla yanan ocak. harlı | kapkara | kırık dökük | minik | pompalı **gaz tenekesi** • Gazın yer aldığı kutu. *musluklu* || ~ delik | küflü **gaz sobası** • İçine konan gaz yağının yanmasıyla ısınan soba. *borusuz* **gaz yağı** • Ham petrolün 150-250 °C'ler arasında işlenmesiyle elde edilen renksiz veya sarı renkte akaryakıt. *birazcık* **gazlı bez** • İnce ve seyrek olarak dokunmuş, çeşitli boyut ve biçimlerde hazırlanmış tıbbi malzeme. büyükçe | mikropsuz

gaza • *eskimiş* İslam dinini korumak veya yaymak amacıyla Müslüman olmayanlara karşı yapılan kutsal savaş. *mübarek* | *nice* ~

gazap • Öfke, kızgınlık, hiddet. *amansız* | *namertçe* | ~ *saniyelik*

gazel • *edebiyat* Divan edebiyatında 5-10 beyit arasında değişen nazım biçimi. • *müzik* Klasik Türk müziğinde belli bir kurala bağlı olmadan bir kişi tarafından sazlardan birinin eşliğinde söylenen müzik eseri. *âşıkâne* | ~ *beyitli* | *serbest* | *usta işi* | *yanık* | *yavan* | *âşıkane*

gazete • Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayın. • Bu yayının yönetildiği, hazırlandığı, basıldığı yer. ~ *tarihli* | *resmî* | *yarınki* | *günlü* | *günlük* | ~ *haftalık* | *resimli* | *dünkü* | *sabahki* | *gündelik* | ~ *renkli* | *yerel* | *sağcı* | ~ *uyaran* | *basılı* | ~ *ağır-lıklı* | ~ *mahsus* | *bazı* | ~ | *modern* | *Rumca*

| *ciddi* | *bağımsız* | *Ermenice* | *falanca* | ~ *baskılı* | *günü geçmiş* | ~ *sayfalık* | *bir yığın* | *bugünkü* | *pırıl pırıl* | *makyajlı* | *çeşit çeşit* | *yeni* | ~ *yapraklı* | ~ *serili* | *basit* | *cicili bicili* | *ilerici* | *bir sürü* | *kimi* ~ | *İngilizce* | *belli başlı* | *doyurucu* | *ayrık-sı* | *binlerce* || açık saçık | ~ *adlı* | *ağırbaşlı* | *alelade* | *Almanca* | *altmış* | *anlı şanlı* | *Arapça* | ~ *asırlık* | ~ *ayaklı* | *başka* | ~ *başlıklı* | *Batılı* | *beşer* | ~ *bilumum* | *böl-gesel* | *büyük* | *çalkantılı* | *dallama* | *deği-şik* | *densiz* | *derli toplu* | *devasa* | *diğer* | *disiplinsiz* | *düzmece* | *ekli* | *eski* | *esprili* | ~ *evvelki* | *fantastik* | *Fransızca* | *geri zekâlı* | *gerici* | *gizli* | ~ *görüşlü* | *gözde* | *güvenilir* | ~ *habersiz* | *hangi* | ~ *harçlı* | *hassas* | *herhangi bir* | *hurda* | ~ *ibaret* | *içtimai* | *imzasız* | *izanlı* | ~ *kapasiteli* | *katışık* | *koca* | ~ *kokulu* | *komik* | *kon-vansiyonel* | *koskocaman* | ~ *kuruşluk* | *liberal* | *lümpen* | *mahallî* | ~ *masraflı* | *masrafsız* | *mevcut* | *millî* | *mizahi* | *moda* | *muhalef* | *muhtelif* ~ | *mübarek* | *onlarca* | *oyuncaklı* | *öbür* | *öteki* | *özel* | *periyodik* | *rakip* | *rengârenk* | *rutin* | *saçma sapan* | *sağ* | *sansürlü* | *saygın* | *sayısız* ~ | ~ *sene-lik* | ~ *sokulu* | *sonlu* | *şatafatsız* | *tekmil* ~ | *temiz* | ~ *tesirli* | *titiz* | *tutarlı* | *tüm* ~ | *ünlü* | *vicdanlı* | *yabancı* | *yağlı* | *yakın* | *yalaka* | *yalama* | *yalan yanlış* | *yaman* | *yarı resmî* | *yasak* | *yaygaracı* | *yerli* | *yev-mi* | *yığınla* | *yırtık* | *yırtık pırtık* | ~ *yüklü* **gazete parçası** • Gazete kâğıdı. *buruşuk* **gazeteci** • Gazete yayımlayan kimse. • Gazeteye yazı yazmayı, haber toplayıp vermeyi veya gazetenin yazı işlerinde çalışmayı iş edinen kimse. • Gazete satan kimse. *kıdemli* | *yalaka* | *tanınmış* | *ünlü* | *ihtiyar* | *vatansever* | *emektar* | *şişman* | *idealist* | *gayretli* | *yurtsever* | ~ *yetişmiş* | *Avrupalı* | *etkili* | *ukala* | *İngiliz* | *faal* | ~ *kopuk* | *mütevazı* | *alaylı* | *kor-kusuz* || *acar* | *adi* | *agresif* | *anlı şanlı* | ~ *asırlık* | *azimli* | *başarılı* | *başka* | *Batılı* | *beyinsiz* | *bilgili* | *birkaç* | *bugünkü* | *cev-val* | *çalışkan* | *çapkın* | *çekingen* | *çiçeği*

burnunda | çok yönlü | dalgacı | değerli | deneyimli | deneyli | doksan | ~ düşkün | emekli | erdemli | Ermeni | eski | ~ gelen | gencecik | genç | girgin | güzide | ~ haiz | hatasız | herhangi bir | hırpani | hırslı | isimsiz | işgüzar | ~ kabarık | komple | küçük | lüzumsuz | makbul | manipülatör | melun | ~ mensup | meşhur | militarist | muhalif | müeddep | mühim | mütecaviz | müzahir | müziksever | onurlu | ~ özlü | sabıkasız | sakıncalı | saygın | sempatik | sigortasız | sivri dilli | sonradan olma | sözde | tecrübesiz | tipik | vefalı | yabancı | yapışkan | yerli | yoksul | yüzlerce | ~ zekâlı **gazetecik** • Küçük gazete. mütevazı **gazetecilik** • Gazetecinin yaptığı iş. *fonksiyonel* | ~ yazılı | *faal* || ağırbaşlı | Avrupai | başarılı | bugünkü | dört dörtlük | dürüst | fabrikasyon | feminen | günlük | haysiyetli | ktipiyoz | mütevazı | namuslu | profesyonel | promosyonsuz | seviyeli | ~ sistemli | sorumsuz | şu | teknik | tempolu

gazi • Olağanüstü yararlıklar göstererek düşmanı yenen komutanlara devlet tarafından verilen onur unvanı. • Savaştan sağ olarak dönen kimse. *malul* || kahraman | ~ kalan | koca | savaştan

gazino • Yemek yenilen, gösteri izlenen, müzik dinlenen, bazen oyun sergilenen eğlence yeri • Büyük kahvehane ve birahane. *çalgılı* | *içkili* | *salaş* | ~ *zeminli* || aşağı | başka | belli başlı | ~ bitişik | büyük | camlı | ~ çardaklı | ~ çiçekli | döküntü | havuzlu | iddiasız | kalabalık | ~ katlı | koskocaman | lokantalı | lüks | meşhur | sazlı | seçkin | yazlık

gazoz • Meyve esansı, şeker ve karbon asidi ile yapılan, basınçlı hava ile şişelere doldurularak hazırlanan içecek. ~ *şişe* | *meyveli* | *buzlu* || ~ çeşit | iddiasız | kekremsi | kolalı | tuhaf **gazoz açacağı** • Şişe açacağı. mıknaatışlı **gazozcu** • Gazoz yapıp satan kimse. çolak

gebe • Hamile. diyabetik | yediz **gebelik** • Gebe olma durumu, hamilelik. • Döllenme ile doğum arasında geçen süre. *yediz* || biyokimyasal | çoklu | diyabetik | mutlu | ~ planlı | problemli | stressiz

gece • Genellikle saat 22.00'den itibaren gün ağarıncaaya kadar geçen süre, tün, şeb. • Bu süre içindeki karanlık. • Eğlence, anma vb. amaçlarla geceleyin düzenlenen toplantı. *uykusuz* | *mehtaplı* | *yağmurlu* | *fırtınalı* | ~ *yıldızlı* | ~ *aylı* | ~ *evvelki* | *aysız* | *karlı* | *rüzgârlı* | *o* | *karanlık* | ~ *önceki* | *sisli* | *bazı* ~ | *ıssız* | *bütün* ~ | *durgun* | *alevli* | *aydınlık* | *müzikli* | *kap-karanlık* | *yıldızsız* | *serin* | *sıcak* | *ışıksız* | *lacivert* | *tılsımlı* | *huzurlu* | *mesut* | *uğultulu* | ~ *geçen* | *bu* | *tipili* | *engin* | *sıkıntılı* | *ılık* | *soğuk* | *nemli* | *nice* ~ | *namussuz* | *binbir* | *altıncı* | *dalgalı* | *puslu* | *yorgun* | *umutsuz* | *hayırlı* | *kaç* | *beşinci* | *evvelsi* | *bulutsuz* | *dördüncü* | *eğlenceli* | ~ *kokulu* | *ender* | *ertesi* | *güzel* | *korkulu* | *muzlim* | *rutubetli* | *yaman* | *şahane* | *azgın* | *bildik* | *çılgin* | *dilsiz* | *acayip* | *yekpare* | *dingin* | *şirin* | *kasvetli* | *müstesna* | *karmakarışık* | *yarınki* | *tüm* ~ | *yemekli* | *nazlı* | *kaçıncı* | *münasebetsiz* | *yarı* | *ilk* | *üçüncü* | *uzun* | *bunaltıcı* | *yılgin* | *rüzgârsız* | *görkemli* | *uykulu* | *kıpır kıpır* | *sevinçli* | *keyifli* | *doyumsuz* | *iyi* | *onuncu* | *buhranlı* | *muazzam* | *imansız* | *harikulade* | *yapışkan* | *acımasız* | ~ *gelen* | *verimli* | *korkunç* | *sarsıntılı* | *böyle* | *harika* | *boz* | *alkollü* | *cazlı* | *tatsız* | *çarpıntılı* | *mübarek* | *hummalı* | *tatlı* || acılı | acımsı | ağır | ~ *ağır-lıklı* | amansız | anlamlı | ~ arınmış | asri | ateşli | ayık | ~ aykırı | aynı | ayrıcalıklı | bahtiyar | bambaşka | baskın | başarısız | başka | bereketsiz | berrak | ~ *beter* | ~ *bin* | *binlerce* | *bir* | *bir parça* | *birçok* | *birkaç* | *bitimsiz* | *bitkin* | *bıkkın* | *bungun* | *büyülü* | *cansız* | *cıvık* | *cıvıl cıvıl* | *çaresiz* | ~ *çaylı* | *çetin* | *çeyizsiz* | *çeyrek* | *çileli* | *çıplak* | *çırasız* | *çözumsuz* | *dağdağalı* | *dedikodulu* | *derin* | *devasa* | *dinç* | *dipsiz* | ~ *dolu* | *dondurucu* | *dumanlı* | *dünkü*

| düşsüz | düzmece | ebedî | emsalsiz | ~
esintili | esintisiz | esarlı | eşsiz | falan |
falanca | fısıltı | ~ | gamlı | gamsız | garip |
~ gebe | geçmiş | gerilimli | gizli kapaklı |
~ gollü | hangi | haşin | hiçbir | hızlı | hür |
hüzünlü | içli | içten | iğrenç | ikişer | ipsiz |
ıslak | ıslıl | ıslıl ıslıl | ıslıtlı | kabahatli |
kaçamak | kalabalık | kancık | kapısız |
kara | kaskatı | kaşıntılı | kazalı | kimi ~
| kırk | korunaklı | kritik | kupkuru | kur-
şun rengi | kutsal | ~ kâbuslu | lambasız |
lanet | latif | masum | melun | menhus |
meteliksiz | milyonlarca | munis | mutlu |
mutsuz | mülevven | mürekkep | müsait |
mütevazı | müthiş | ~ nazır | nihayetsiz |
nostaljik | olaylı | olumlu | otuz | ölmüş |
paranoyak | parıltılı | parlak | pis | pırıl
pırıl | pırıltılı | platonik | ~ renkli | renksiz |
ritmik | romantik | sağlam | sakın | san-
cılı | ~ sayılı | sazlı | sefali | sekiz | seksi
| serince | sıkıcı | sırlı | son | ~ sonraki
| sonsuz | sopsoğuk | sorunsuz | sönük |
suskun | şeffaf | şerefli | şerefsiz | şevksiz
| şimşekli | şıkır şıkır | şu | tarihî | tekinsiz
| تنها | terli | tutkun | ~ tutulmuş | ulu |
umarsız | upuzun | ~ uygun | uysal | uyu-
şuk | üç | ürkek | vahşi | veremli | yabanıl |
yağız | yağlı | yakamozlu | yaldızlı | yapış
yapış | yavan | yegâne | yepyeni | yitik |
yıldırımli | yorucu | yumuşak | ~ yüklü |
zifîrî | zorlu **gece elbisesi** • Gece giyilen
elbise. dökümlü | ~ işli | ~ yırtmaçlı **gece
kıyafeti** • Gece giyilen kıyafet. pullu |
tesettürlü **gece kulübü** • Gece eğlen-
celeri yapılan mekân. *klas* || bembeyaz |
marjinal **gece yarısı** • Gecenin ilerlemiş
saatleri. tipili | yağmurlu **gecelik** • Ya-
takta giyilen giysi, gömlek. *fistolu* | *pa-
tiska* | ~ *dantelli* | ~ *saydam* | *işlemeli* |
saten || ~ askılı | ~ bezeli | bumburuşuk
| buruşuk | ince | incecik | ipek | ipekli
| jorjet | kanlı | kaşmir | kırmalı | kısa |
kısacık | ~ kollu | kolsuz | komik | nefis |
rüküş | sadakor | seksi | şahane | şık | te-
miz pak | tül | ütüsüz | yırtık | ~ yırtmaçlı
| yumuşacık **gece adamı** • Gece uyuma-

yan insan. biricik ~ **gece hayatı** • Gece
eğlencesi. *gaddar* | *günahkâr* | *marjinal* |
sorumsuz **gece saati** • 00.00'dan sonra-
ki zaman. *sisli gece sefası* • İki çenekli-
lerden, gece açan küçük kokulu çiçekleri
olan, otsu bir bitki, gecesevası (*Mirabilis
jalapa*). *arsız gece vakti* • Güneşin ta-
mamen battığı ayın ve yıldızların gökyü-
zünde belirttiği vakit. *tenha*

gecekondulu • İmar ve yapı kanunlarına
aykırı olarak başkalarına veya kamuya
ait arazi veya arsalar üzerinde toprak sa-
hibinin bilgisi ve rızası olmaksızın acele
yapılmış konut, kondu. *boyasız* | ~ *odali*
| *harap* || *badanalı* | ~ *basık* | ~ *belgeli*
| *çatısız* | *dağınık* | ~ *dayanaklı* | *derme*
çatma | ~ *görünümlü* | ~ *gözlü* | ~ *kaplı* |
muazzam | *sağlı sollu* | ~ *tabanlı* | *tapu-
suz* | *uçsuz bucaksız* | *yıkık* | *yıkık dökük*
| *zevksiz* **gecekondulu** • Gecekonduda
yaşayan kimse, gecekondu sakini. *mil-
yonlarca*

gecikme • Gecikmek işi, tehhür, rötar. ~
yıllık || *bürokratik* | ~ *saniyelik* | *zararlı*

geç • Kararlaştırılan, beklenen veya alış-
ılan zamandan sonra olan şey. *görece*

geçenek • Koridor. *kemerli*

geçerlilik • Geçerli olma durumu, geçer-
lik. • *felsefe* Bir kavramın, bir yargının,
mantıksal olarak onaylanabilir olması.
akla yatkın | *geleneksel*

geçici • Belirli bir süre için geçerliliği olan
şey. *görece* || bir yığın **geçici madde** •
hukuk Yasa, tüzük ve yönetmeliklerde
belirli bir süre için geçerli olan madde.
numarasız

geçim • Geçinme işi, geçinme araçları, ge-
çinme, maişet. • Anlaşma, uyum. *resesif*
|| *alçak gönüllü* | ~ *asgari* | *tutarlı* **geçim
kaynağı** • Halkın yaşamını devam et-
tirmesini sağlayan ekonomik uğraşı-
lar. *eşsiz geçimsizlik* • Geçimsiz olma
durumu. *aşıkâr* | *gizli geçim sıkıntısı* •

Geçinmede çekilen güçlük, geçim derdi, geçim zorluğu. **kronik**

geçiş • Geçme işi. • Herhangi bir durumdaki değişme, intikal. • İki ayrı rengi birbirine bağlayan ara ton. • *müzik* Bir parça süresince bir tondan başka bir tona atlama. *yatay* | ~ *kademeli* | *ailevi* | *serbest* | *mevsimsel* | *sorunsuz* | *pürüzsüz* | *baş döndürücü* | *günübirlik* | *kalıtsal* | *resesif* || *arabalı* | *araçlı* | ~ *aralıklı* | *atomik* | *birtakım* ~ | ~ *çılgın* | *gizemli* | *gürültüsüz* | *ılımlı* | *kalıtsal* | *kansız* | *karthı* | *kavramsal* | *kısacık* | *kurumsal* | *leziz* | *mitolojik* | *mukadder* | *müzikli* | *oval* | *öncelikli* | *paralı* | *periyodik* | *sancısız* | *sarsak* | *sarsıntılı* | *sarsıntısız* | *tek yönlü* | *torpilli* | *töresel* | *zorlu* **geçiş dönemi** • Eski ile yeni arasındaki dönem. *sarsıntılı* **geçiş sistemi** • Geçişlerin sağlanmasını gerçekleştiren sistem. *karthı* || *biletli*

geçit • Geçmeye yarayan yer, geçecek yer. • *coğrafya* İki dağ arasında dar ve uzun yol, derbent. *hemzemin* | *kemerli* | *dara-cık* | *dar* | *sarp* || *büyülü* | *çetin* | *darca* | *delme* | *deminki* | *eşsiz* | *gizli* | *hayal meyal* | *heybetli* | ~ *merdivenli* | *o* | ~ *saatlik* | *sisli* | *üst* | *üstü kapalı* | *yokuşlu* | *zaruri*

geçmiş • Mazi. ~ *asırlık* | ~ *yıllık* | *yakın* | *şanlı* | ~ *yüzyıllık* | *sisli* | *kolonyal* | *acılı* | *yitik* | *aristokrat* | *heybetli* | *ahlaklı* | *ya-zınsal* | ~ *örülü* | *ortak* | *kültürlü* || *acıklı* | *acımasız* | *arkeolojik* | *bomboş* | *bulanık* | *dehşetli* | *derin* | *dingin* | *dünkü* | *huzurlu* | *jinekolojik* | *kasvetli* | *kesik kesik* | *kişisel* | ~ *kopuk* | *kozmopolit* | ~ *lekeli* | *mutlu* | ~ *orantılı* | *ölmüş* | *politik* | *psikolojik* | *sorunlu* | *sorunsuz* | *sosyoekonomik* | *soylu* | *sönük* | *sözel* | *tekinsiz* | *trajik* | *uzun* | *üzünçlü* | *vefasız* | *yanık* | *yanlış* | *yüce* | ~ *yüklü* | *zarif*

gedik • Bir düzey üstündeki yıkık, çatlak veya aralık, rahne. *onca* | *ufacık*

gelecek • Daha gelmemiş, yaşanacak zaman, istikbal, ati. ~ *belirsiz* | *yakın* | *kan-sız* | *mutlu* | *huzurlu* | *kültürel* || *Avrupalı*

| *aydınlık* | *bilinmedik* | ~ *bilinmeyen* | *çoşkun* | *değerbilir* | *düşsel* | *ekonomik* | *emniyetli* | *farazi* | *güvenceli* | *güzide* | *herhangi bir* | *ilençli* | *karamsar* | *kilitli* | *kişiliksiz* | *mesleki* | *mülki* | ~ *olanaksız* | *olimpik* | *pespembe* | *problemsiz* | *puslu* | *renksiz* | *sıkıcı* | ~ *sonraki* | *sonsuz* | *şahane* | *totaliter* | *varlıklı*

gelenek • *toplum bilimi* Bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dola-yısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel ka-lıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve dav-ranışlar, anane, tradisyon. *sözlü* | *köklü* | *yöresel* | ~ *asırlık* | ~ *yüzyıllık* | ~ *kal-ma* | *ülkücü* | *kadim* | *şerefli* | *ataerkil* | ~ *yazılı* | *soylu* | *belirli* | *devletçi* | *pitoresk* | ~ *yıllık* | *değişmez* | *o* | *göçebe* || *aklı* | *alaturka* | *alışılmış* | *aristokrat* | *arkaik* | *Asyalı* | *Avrupalı* | *barışçı* | *benzeri* | *bi-çimsiz* | *bir yığın* | *bürokratik* | *çağcıl* | *demokratik* | *Doğulu* | *eski* | *folklorik* | *güler yüzlü* | *gündelik* | *haksız* | *idari* | *ilginç* | *insanca* | *insancıl* | *kaçınılmaz* | *kalıtsal* | ~ *karakterli* | *karanlık* | *katı* | ~ *kişilik* | *kırsal* | *koskoca* | *kutsal* | *laik* | *mistik* | *modern* | *mütedeyyin* | *normatif* | ~ *önceki* | *özbeöz* | ~ *özgü* | ~ *özlü* | *parlamente* | *polisye* | *popüler* | *ruhsal* | *sağlam* | *sendikal* | *sosyal* | *sözel* | *spritiuel* | *sürekli* | *şaşmaz* | *şii* | *trajik* | *tüm* | ~ | *yazınsal* | *yegâne* | *yenilikçi* | *yerel* | *yüce* **gelenekçi** • Geleneklere bağlanma durumu. ~ *gönüllü* | *görece* **gelenekçi-lik** • Toplumsal kurumları ve inançları daha çok geçmişten süregeldikleri için benimseyen, saygın tutan, destekleme. ~ **hayran geleneksellik** • Geleneksel olma durumu. *içgüdüsel*

gelgit • Boşuna gidip gelme. • *coğrafya* Ay ve Güneş'in yer yuvarlağı üzerindeki çekim güçleri sebebiyle deniz yüzünde, özellikle ana denizlerde su düzeyinin al-çalması, kabarması olayı, metcezir. *bit-kin* | *gergin* | *sonuçsuz* | ~ *sürelili* | *yakıcı*

gelin • Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın. • Aileye evlenme yoluyla girmiş olan kadın. *gökçe* | *müstakbel* | ~ *telli duvaklı* | *duvaklı* | *körpe* | ~ *kepçe* | *allı* | *gencecik* | ~ *telli pullu* | *nazlı* | *ortanca* | ~ *sürmeli* | *yeni* | *duvaksız* | ~ *telli* || *acemi* | *akça pakça* | *akılsız* | *allı pullu* | *altın yürekli* | *anlı şanlı* | *arsız* | ~ *aylık* | *aynalı* | *azgın* | ~ *bacaklı* | *bağrı yanık* | *başına buyruk* | *benli* | ~ *bilmiş* | *bir* | *biricik* ~ | *çiçeği burnunda* | *çifte* | *çilli* | *çırçıplak* | ~ *çocuklu* | *dargın* | ~ *dizili* | *Doğulu* | *düşsel* | *edepsiz* | ~ *elbiseli* | *eşsiz* | *Güneyli* | *gürbüz* | *hamile* | *hiddetli* | *hürmetli* | *itaatkâr* | *ışıl* | ~ *kayan* | ~ *kiloluk* | *kımalı* | ~ *kuşaklı* | *kâküllü* | *lanetleme* | *münasip* | *pasaklı* | *püskürme benli* | *savruk* | ~ *sevdalı* | *somurtkan* | *süssüz* | *şehirli* | *şimdiki* | *tabiatlı* | ~ *taçlı* | *taraklı* | *yosma* | *zülüflü* | *züppe* **gelin arabası** • Düğünlerde gelin ve damadın bindiği araba. *göksel* | ~ *kakmalı* | *pembe* | *sedef kakmalı* **gelin tacı** • Gelinlerin başına taktığı toka. *ışılmalı* || *elmas* **gelincik çiçeği** • *bitki bilimi* Yazın kırlarda, özellikle ekim tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki, gün gülü (*Papaver rhoeas*). nadi-de **gelinlik** • Gelinin giysisi. ~ *kabarık* | *korseli* | *kemerli* | *duvaklı* | ~ *telli duvaklı* | ~ *kollu* || *allı pullu* | *bembeyaz* | *büzgülü* | *duvaksız* | *fırfırlı* | *ipek* | *kemik rengi* | *kopya* | *kuyruksuz* | *mahcup* | *otantik* | ~ *puanlı* | *pullu* | *tafta* | *transparan* | ~ *yakalı*

gelincik (I) • Gelincik çiçeği. ~ *bükük* | *kıpkızıl* || *bal rengi* | *boynu bükük* | ~ *hareli* | *kızıl* | *nakışlı* | *üç beş*

gelincik (II) • *hayvan bilimi* Sansargillerden, ince uzun yapılı, sivri çeneli, küçük bir hayvan (*Mustela nivalis*). *akılsız* | ~ *çizgili* | *kuyruklu* | *yabani* | *yakıcı*

gelincik (III) • Küçük gelin. *el değmemiş* | *fukara* | ~ *şapkalı*

gelir • Bir kimseye veya topluluğa belli zamanlarda, belli yerlerden gelen para,

varidat. • Bir ekonomik birimin belli bir süre içinde kazandırdığı aylık, kira vb. getiri, varidat, irat. *brüt* | *ulusal* | *konso-lide* | *sair* ~ | *reel* | *milyarlık* | ~ *aylık* | *dolgunca* | *dar* | *yurt içi* | ~ *saflı* | *düşük* | *nominal* || *amatörce* | *astronomik* | *ekonomik* | ~ *endeksli* | *fahiş* | *günlük* | *kıt* | *maddi* | ~ *milyonluk* | *net* | *sınırlı* | *umumi* | ~ *yıllık* **gelir dağılımı** • Millî gelirin ülke nüfusuna oranı. *adaletsiz* || *adaletli* | *çarpık* **gelir kaynağı** • Para sağlama yeri veya faaliyeti. *başlıca* || ~ *bir numaralı* ~ | *önemli* **gelir artışı** • Kazanç artışı. **göreceli gelir ortaklığı** • Köprü, baraj vb. kamu yapılarının gelirlerine gerçek ve tüzel kişilerin belirli şartları yerine getirerek ortak olması. ~ *endeksli*

geliş • Gelme işi. *ikinci* | *kaçınıcı* | *son* | *heybetli* || ~ *aykırı* | *erselik* | ~ *geçen* | ~ *habersiz* | *ilk* | *izinli* | *telaşsız* | *zorlu*

gelişim • Gelişme işi. • Serpilip büyüme. • İlerleme, inkişaf, tekâmül. *bilişsel* | *psikolojik* | *zihinsel* | *bireysel* | *genel* | *duygusal* | *tarihsel* | *kişisel* | *sistematik* | *duygusal* | *fiziksel* | *bütünsel* | *fikrî* | *normatif* | *nörolojik* | *düşünsel* || *adaletsiz* | *azimli* | *böyle* | *çarpık* | *değişik* | *dengeli* | *dilsel* | *doyumlu* | *düzensiz* | *edilgin* | *eşitsiz* | *felsefi* | ~ *geçen* | *ikili* | *ikinci* | *insancıl* | *ılımlı* | ~ *kademeli* | *kapsamlı* | *karşıt* | ~ *koşut* | *kronolojik* | *kühist* | ~ *nedenli* | *olağan* | *ruhsal* | *sağlıklı* | *sınai* | *sosyolojik* | *teknolojik* | *toplumsal* | *yazınsal* | *zincirleme* **gelişim bozukluğu** • Bireyin olması gerektiğinden daha az gelişim göstermesi. **embriyolojik gelişim psikolojisi** • Bireyin kronolojik yaşıyla onun davranışının türü arasındaki ilişkiyi inceleyen psikoloji bilim dalı. **modern gelişimci** • Bireysel gelişim süreçlerini inceleyen araştırmacı. *kimi* ~ | *kişisel*

gelişme • Gelişmek işi, inkişaf, neşvü-nema, tekâmül, evölüsyon. • Olan biten şey. *teknolojik* | *teknik* | *makroekonomik* | *ekonomik* | *sınıfsal* | ~ *planlı* | *bilimsel* |

olumlu | edebî | çevresel | olumsuz | sosyoekonomik | fikrî | sağlıklı | sosyolojik | beklenmedik | yüzeysel | ~ orantılı | olağanüstü | antidemokratik | siyasal | ~ zıt | sevimsiz | tarihsel | ~ koşut | tesadüfî | diplomatik | kuramsal | mühim | obez | buhranlı | beyinsel | duygusal | menfi | güncel | toplumsal || agresif | ~ ait | ~ alakalı | anormal | asimetrik | asıl | aşırı | ayrı | bağımsız | bambaşka | bazı ~ | bedensel | bedenî | biçimsel | bilinçli | biyolojik | bölgesel | bütün ~ | çarpık | ~ dayalı | değişimsiz | demografik | demokratik | dinamik | dış | doğaüstü | düşünsel | ekolojik | ~ endeksli | endüstriyel | estetik | eşitsiz | ferahlatıcı | garip | ~ gelen | gizli kapaklı | görece | göreceli | güldürücü | harikulade | hızlı | iç açıcı | ilginç | illegal | insancıl | insanüstü | ıvrır zıvrır | kayda değer | ~ kopuk | kötümser | kültürel | küresel | legal | makro | mali | manevi | mantık dışı | medeniyetsiz | mesleki | metodolojik | mikro | milletlerarası | mucizevi | muhtar | müsait | nefes kesici | organik | ortak | ortalama | önemli | örgütlü | ~ paralel | plansız | politik | renksiz | saçma sapan | sakat | sakıncalı | sanatsal | sancılı | ~ saniyelik | sendikal | ~ sistemli | siyasi | ~ sonraki | sonsuz | suni | süratli | şiirsel | tarımsal | terminolojik | tinsel | tıbbi | trajikomik | tuhaf | ürkünç | ~ ürpertici | ~ yıllık | yüz kızartıcı | zihinsel | zorlama | zorlayıcı

gelişmişlik • Gelişmiş olma durumu. *kültürel || bugünkü | iktisadi | kişisel*

gemi • *denizcilik* Su üstünde yüzen, insan ve yük taşımaya yarayan büyük taşıt, sefine. ~ *bandıralı | buharlı | ~ bayraklı | batık | ~ yüklü | ~ grostonluk | ~ tutulmuş | zırhlı | ~ tonluk | ~ kapasiteli | isimsiz | pusulasız | teknil ~ | ~ çarklı | hurda | ~ direkli | ~ geçen | beyaz | paslı | ~ adlı | yüzlerce | ecnebi | dev | ~ gelen | ak | ~ yollu | mensup | beş | eski | küçük | narin | emektar | yaralı | kapkara | ~ kürekli | çapraz | yorgun | ~ karınlı | rüzgârlı | bü-*

*yücek | dümensiz | esrik | arızalı | demirli || ~ ait | allı pullu | apak | Avrupalı | aynalı | aynı | ayrı ayrı | bacasız | bandrollü | başıbozuk | bembeyaz | berbat | beş altı | ~ bezeli | ~ bilinmeyen | ~ bilumum | bir parça | bu | bulaşıcı | cesur | çalgılı | çelik | çürük | dalgın | ~ dayanıklı | delik deşik | densiz | derme çatma | ~ dolu | dumanlı | efsanevi | eskice | esrarengiz | gelen geçen | göksel | ~ görülmemiş | ~ gözlü | gümüş | güneşli | hain | hayal meyal | hazin | hususi | ikinci | ~ işaretli | ıslı | ıslıl ıslıl | ~ kakmalı | ~ kalan | kallavi | ~ kalma | ~ kayıtlı | kehribar | ~ kişilik | kırık dökük | kırık | koca koca ~ | kocaman | küçük çaplı | küçükçe | külüstür | lanetli | lekesiz | lüks | mağrur | mavi | ~ milyon | mirî | nursuz | olimpiik | onca | onlarca | orta boylu | otuz | ölmüş | rengârenk | rutubetli | sair ~ | sekiz | seksen | sembolik | ~ serili | serseri | sihirli | sinsi | sivil | sıradan | sönük | süt beyaz | şirin | şu | tahta | tarihî | ~ tastamam | ticari | tonilatluk | tutsak | uskurlu | üç | ünlü | viran | yabancısı | yakın | yaldızlı | yetmiş | yosunlu | zebun **gemici** • Gemide çalışan veya gemi işleten kimse. ~ *huyul | muhlis || ~ ayaklı | fedakâr | gaddar | ~ geçen | halis muhlis | hür | mahzun | meşhur | şanlı | şişman | tecrübesiz | usta | ~ yürekli**

gen • *biyoloji* İçinde bulunduğu hücre veya organizmaya özel bir etkisi olan, kuşaktan kuşağa ve hücreden hücreye geçen kalıtsal öge. *benzersiz | biyolojik | arızalı | hastalıklı || ailevi | çekirdek | defolu | dominant | endemik | göçebe | ~ uyarıcı*

gen mutasyonu • Gen bozulması. *özgül*

genç • Yaşı ilerlememiş olan kimse. *ülküçü | yakışıklı | milyonlarca | utangaç | uzun boylu | ~ saçlı | ~ boylu | idealist | ~ hevesli | ateşli | bıyıklı | ~ giyimli | sportmen | görme engelli | esmer | liseli | gözlüklü | yüzlerce | vatansever | jöleli | yüz binlerce | görece | ~ elbiseli | cevval |*

satanist | ~ gelen | hırslı | yetenekli | ~ du-
yarlı | değerli | zayıf | kültürlü | ~ ceketli
| çekingen | sıkı | tüysüz | değme | bilgili
| ~ benizli | kılıksız | onlarca | fakir | kas-
ketli | çalışkan | anarşist | şişman | deli |
~ bereli | ~ sakallı | deneyimsiz | sabıkalı
| yurtsever | solcu | ~ yüzlü | duygulu |
on binlerce | zavallı | ~ havalı | orta boy-
lu | imanlı | çıplak | kızıl erkekli | havai
| ~ yapılı | okumuş | kentli | karizmatik
| ~ burunlu | azgın | ~ kafalı | kumral |
~ adlı | ~ sevdalı | bazı ~ | görgülü | mü-
zikli | sanık | iri kıyım | ~ çehreli | vakur |
dalgın | dikkatli | kravatlı | soluk benizli
| otistik | çevik | talihli | ilerici | mahcup
| münevver | ~ kalan | ümitsiz | ~ gönüllü
| ~ kıyafetli | ~ ruhlu | kökenli | pırlanta |
masum | darmadağın | yürekli | yağız |
ahlaklı | Doğulu | meraklı | akli başında
| ufak tefek | sivilceli | varlıklı | deminki
| asık suratlı | samimi | açık fikirli | kibar
| ~ belgeli | ~ gözlü | sağlıklı | zeki | dil-
siz | güler yüzlü | konuşkan | güvenilir |
bedbaht | ~ fikirli | tıraşlı | ~ karakterli |
Ermeni | ~ yaradılışlı | ihtiraslı | bunak |
umutsuz | geçkin | ıpsız | radikal | coşkun
| tembel | sağıcı | uslu | isimsiz | ~ eğilimli
| ~ çıkışlı | şımarık | işsiz | nice ~ | Asya-
lı | birçok | tecrübesiz || İskoç | abazan |
aceleci | Afgan | agresif | ağırbaşlı | akıllı
| alafranga | amatör | anlayışlı | anlı şan-
lı | antikomünist | apolitik | asabi | asi |
asilzade | aslan yürekli | asri | atak | atik
| atılgan | ~ atkılı | avare | aydın | baba-
sız | ~ bağımlı | bahtsız | başarısız | başı
açık | ~ bayraklı | beceriksiz | bencil | beş
on | bilgisiz | bir alay | bir yığın | birkaç
| bisikletli | budala | bugünkü | buğday
benizli | bunalımlı | burslu | cahil | cana
yakın | ceketsiz | cesaretli | ~ çizmeli |
çılgin | dandik | danslı | dar gelirli | dar
kafalı | değerbilir | deli dolu | diğer | dil-
ber | dirayetli | disiplinli | dişi | ~ dişli |
divane | ~ doğumlu | ~ dolmuş | durgun |
duygusuz | dürüst | ~ düşkün | ehliyesiz
| emsalsiz | endamsız | evcimen | ~ evli |

faziletkâr | faziletli | fazla | fedakâr | fet-
tan | fevri | fırtınalı | gariban | gayretli |
gerici | gevşek | gezgin | gönlü zengin |
~ görünümlü | güçlü kuvvetli | günahkâr
| günahsız | Güneyli | gürbüz | güvensiz
| güzel | güzide | ~ habersiz | haksever |
halim selim | harikulade | hassas | haşarı
| hayalperest | haysiyetli | herhangi bir |
hiddetli | hisli | hınçlı | hodbin | hoppa |
huzurlu | hülyalı | içli | iddiasız | idealsiz
| ıpsız sapsız | ~ iradeli | iradesiz | iri |
isyancı | iyi huylu | iyi kalpli | iyi niyetli
| iyi yürekli | iyimser | kabiliyetli | kadınlı
erkekli | kalpaklı | kapkaççı | kara yağız
| kaygılı | kazançlı | ~ kiloluk | kimsesiz
| kıranta | kıskanç | kızgın | korkak | köylü
| kravatsız | kuvvetli | kuzeyle | ~ lakaplı
| ~ layık | levanten | lümpen | maceracı
| mağrur | makyajlı | malumatlı | mana-
sız | matrak | meçhul | ~ mensup | mer-
hametsiz | mert | ~ meyilli | ~ meyyal |
meziyetli | mezun | ~ milyon | mistik | ~
muzdarip | mutlu | mutsuz | muzip | müs-
tait | müşterek | mütebessim | namuslu |
nazik | nazlı | o | okuryazar | ~ omuzlu |
onca | ölmüş | öteki | ~ özentili | parasız
pulsuz | pejmürde | ~ pençeli | pırıl pı-
rıl | pırpır | pısırik | pratik | problemlı
| renksiz | sabırsız | saçlı sakallı | sağlam
| sahipsiz | sair ~ | sakalsız | sakat | sanat-
sever | sancılı | saralı | sarışın | savaşı
| sebatsız | seciyeli | sefih | serkeş | serseri
| serüvenci | sevimsiz | sıcakkanlı | sıhhatli
| sıradan | sofistike | sorumsuz | sorunlu
| sporsever | şehvetli | şişmanca | şöhrətli
| şu | şuh | talihsiz | temiz | tıknaz | top sa-
kallı | toparlak | torpilli | tutkulu | ukala |
~ uygun | uygunsuz | uyumlu | üniformalı
| ~ vasıflı | Vietnamlı | vurdumduymaz |
yapayalnız | yaprak yaprak | ~ yaramaz
| yararlı | yaratıcı | yarım akıllı | yedi
| yetişkin | ~ yetişmiş | yiğit | yirmi | yılgin
| yoksul | yoz | zibidi | ~ zıt **genç kadın**
• Yaşı ilerlememiş kadın. mantolu || açık
sözlü | çekik gözlü | deli dolu | ~ dudaklı
| inatçı | ~ kıyafetli | kültürlü | yalın ayak

| yapayalnız | yeldirmeli **genç kız** • Yaşı ilerlememiş kız. *eli yüzü düzgün* | *kültürlü* | *makyajlı* | *başörtülü* | *bir* | *görgülü* | *günahsız* | *tecrübesiz* || bilgili | ~ bilinmeyen | bir alay | bisikletli | boylu boslu | budala | ~ ceketli | cilveli | çilli | çirkince | ~ çıkışlı | damarlı | deli dolu | deminki | ~ elbiseli | etkileyici | göz alıcı | ~ hevesli | iyi kalpli | ~ kıyafetli | mantolu | ~ memeli | obez | ölümlü | ~ önlüklü | peçeli | savunmasız | sıhhatli | şımarık | şuh | üryan | üstün zekâlı | yalın ayak | yeldirmeli **genç kuşak** • Yaşı ilerlememiş nesil. **kompleksli** | **onurlu genç tipi** • Gençlerin görünüş biçimi. **bencil gençlik** • Genç olma durumu. • İnsan hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi. • Genç insanların bütünü. • *mecaz* Genç bir kimsenin tutumu, toyluk, deneyimsizlik. *ülkücü* | *yurtsever* | *ebedi* | *bunalımlı* | *masum* | *ateşli* | *olanca* | *sağlıklı* | *doyumsuz* | *kentli* | *ölümsüz* || ahlaklı | akşamki | alakasız | amaçsız | apolitik | avare | aziz | beceriksiz | bedelsiz | bir | ~ birleşen | bugünkü | bütün ~ | dirayetli | ~ dolu | doymuş | duygusuz | ~ evvelki | ezici | idealist | ipsiz sapsız | isyankâr | kayıp | körpe | manasız | marjinal | mesleksiz | mesuliyetsiz | münevver | psikopat | renksiz | romantik | ~ saatlik | saf | sahte | sakar | sancılı | sevgisiz | sigarasız | solcu | sorumsuz | sportmen | şimdiki | tehlikeli | utandırıcı | utangaç | uyanık | uyumsuz | yavan | yepyeni | ~ yıllık **gençlik romanı** • Genç kitle için yazılmış roman. *fantastik gençlik yaşantısı* • Gençlerin hayatı. dışa dönük | güvensiz | ~ örülü

genel • Herkesçe bilinen ve kabul edilen şey. değişmez **genel başkan** • Bir kurum veya kuruluşun idaresinden bütünüyle sorumlu olan kimse. **karizmatik genel grev** • Grevin bütün işçi kesiminde uygulanması. **süresiz genel müdür** • Bir kurum veya kuruluştaki yönetimin en üst düzeydeki sorumlusu. *ahlaklı* ||

biricik ~ | çember sakallı | liyakatsiz **genel müdürlük** • Genel müdür makamı. *davalı* || ~ sorumlu **genel seçim** • Herkesin oy kullandığı seçim. geçen **genel sekreter** • Bazı kamu kuruluşlarında, siyasi partilerde veya büyük özel kuruluşlarda yönetim işlerini yürüten görevli, genel yazman, umumi kâtip. **dinamik | yetenekli genel yayın yönetmeni** • Yayınevinin ilkeleri doğrultusunda yayın programının oluşturulmasından ve proje üretiminden birinci derecede sorumlu kimse. ~ sorumlu

genelev • Genel kadınların erkek kabul ettikleri yer, aşağı mahalle, kırmızıfener, koltuk, kerhane, umumhane. ~ çıkma | iğrenç | izbe | ~ liralık | lisanslı | lüks

genelge • Yasa ve yönetmeliklerin uygulanmasında yol göstermek, herhangi bir konuda aydınlatmak, dikkat çekmek üzere ilgililere gönderilen yazı, tamim, sirküler. *açıklayıcı* | *kanunsuz* | *saçma sapan*

genelleme • *mantık* Zihnin genel düşünceler yapması işlemi veya özelden genele geçiş, tamim. • *toplum bilimi* Bir işlemin sonucu olan genel kavram, yargı, bilim yasası veya kuram. *sosyolojik* || fiyakalı | gereksiz | herhangi bir | ~ tür | yüzeysel

general • *askerlik* Kara ve hava kuvvetlerinde albaylıktan sonra gelen ve mareşalliğe kadar olan yüksek rütbeli subaylara verilen genel ad. *emekli* | *rütbeli* | *diktatör* | *mütekait* | *mert* | *asi* | *vatanperver* || bambaşka | beceriksiz | birçok | geveze | havacı | huysuz | hür | iki | inatçı | iri kıyım | isyancı | karacı | kıdemli | kudretli | kurmay | melun | meşhur | nadide | ~ otoriter | tecrübeli | yeteneksiz | yiğit

genetik • Kalıtım bilimi. çevresel | *komple* | *uygulamalı* **genetik geçiş** • Genlerin birbirine aktarımı. çoklu

geniş • Eni çok olma durumu. aşırı | onca **genişlik** • Geniş olma durumu. *olanca* | *bir parmak* | *sonsuz* || baş döndürücü |

başiboş | evrensel | ~ evvelki | hudutsuz | muhtelif ~ | müsterih | nominal | ~ oran-
tılı | sınırsız | ulu | yayvan

genişleme • Genişlemek işi. bariz | ekono-
mik | mikro | ölçülü | ölçüsüz | tehlikeli

genleşme • Genleşmek işi. geçici

geometri • Nokta, çizgi, açı, yüzey ve ci-
simlerin birbirleriyle ilişkilerini, ölçüm-
lerini, özelliklerini inceleyen matematik
dalı, hendese. *gizli* || anlaşılmaz | ~ arın-
mış | inatçı | sınırlı

gerçek • Yalan olmayan, doğru olan şey,
hakikat. • Gerçeklik. • Doğruluk. *bili-
nen* | *toplumsal* | *nesnel* | *tarihsel* | *acı*
| *yalın* | *katı* | *tarihî* | *siyasal* | *bilimsel* |
sosyolojik | ~ *ürpertici* | *değişmez* | *ilmî* |
somut | *basit* | *güncel* | *dış* | *asıl* | *bunca* |
birtakım ~ | *aşikâr* | *kaskatı* | *kaçınılmaz* |
gündelik | *günlük* | *matematikselsel* | ~ *ilgili*
| *çirkin* | *rutin* | *tartışmasız* | *ortak* | *sos-
yoekonomik* | *bazı* ~ | *kültürel* | *ekonomik*
| *bambaşka* || acılı | akşamki | alışılmış
| amansız | ampirik | anatomik | anlaşılmaz
| ansiklopedik | apaçık | apayrı | asal
| bariz | bayağı | belli belirsiz | bir | bir
nebze | biricik ~ | biyolojik | bölgesel |
bu | bunaltıcı | bütün ~ | ~ çeşitli | çıplak
| ~ değgin | demografik | devasa | diğer
| dokunaklı | ~ dönük | dumanlı | düşsel
| evrensel | felsefî | fennî | ferahlatıcı |
fikrî | günûbirlik | hangi | hayati | hoş | ib-
retlik | inanılmaz | insani | ızdıraplı | ıvır
zıvır | katıksız | katkısız | ~ kırıcı | kontra
| korkunç | korkusuz | kötü | kötüleyici |
kuramsal | küçümencik | maskeli | mev-
cut | muazzam | mütevazı | negatif | nurlu
| objektif | olanca | orta malı | ölümsüz |
öncesiz | ~ özlü | öznelsel | rasyonel | sade
| sahici | sakıncalı | sanal | ~ sistemli | son
derece | sosyal | sözelsel | sürükleyici | şa-
şırtıcı | şiirsel | tatlı | tatsız | tek | tekdüze
| ~ temelli | trajik | trajikomik | tutkusuz
| üzücü | vurucu | yakıcı | yalınç | yarınki
| yasal | yavan | yegâne | yürekler acısı |
zaman bilimsel **gerçekçi** • Gerçekçi tu-

tum ve davranış, realizm. *eleştirel* || aktif
| aşırı | büyütlü **gerçekçilik** • Gerçekçi
tutum ve davranış, realizm, realistik. •
Gerçekleri olduğu gibi yansıtmaya çalı-
şan sanat çıkırı, realizm, realistik. • *fel-
sefe* Bilinçten bağımsız bir gerçekliğin
var olduğunu benimseyen görüş, realizm,
realistik. *büyütlü* | *bulanık* | *eleştirel* |
buğulu || aydınlık | ~ duyarlı | fantastik
| gaddarca | hangi | ıvır zıvır | katı | kin-
li | masalsı | mekanik | nesnel | şiirsel |
ülkücü

gerçeklik • Gerçek olan, var olan şeylerin
tümü, hakikat, hakikilik, şeniyet, realite,
reellik. *nesnel* | *somut* | *kurmaca* | *olanca*
| *yalın* | *bağımsız* | *sosyolojik* | *toplumsal*
| *matematikselsel* | *yakıcı* | *ikincil* | *öznelsel*
| *acımasız* | *çiğ* | *yaşamsal* | *dilsel* | *yazın-
sal* | *doğal* | ~ *ürpertici* | *organik* | *tarih-
sel* | *sanal* || abuk sabuk | ~ ait | alegorik |
apayrı | asal | ~ aşkın | bilinmeyen | bi-
yografik | biyolojik | boğuk | ~ boyutlu
| büyük | daha bir | dışsal | dünyevi | düşsel
| esas | etkileyici | etkin | fantastik | fiziki
| gizli | göreceli | gündelik | ham | irkilti-
ci | katı | ~ katmanlı | kesin | kuramsal |
kurgusal | kültürel | manevi | mantıksal
| negatif | ontolojik | ~ parçalı | psikolojik
| sanatsal | sezgisel | şaşmaz | şiirsel | tek
yanlı | temel | tüm ~ | üç boyutlu | ütöpik
| ~ yüklü | zorlayıcı

gerçeklilik • Bilinçten bağımsız var olma
durumu. mantıksal

gerçellik • Gerçeklik. somut

gerdan • Vücudun omuzlarla baş arasında
kalan ön bölümü. • Şişmanlarda çenenin
altındaki tombulluk, boyun altı. *sarkık* ||
ak | ak pak | besili | ihtişamlı | katmer kat-
mer | katmerli | kırış kırış | körpe | mavi |
şiş | ~ tüylü **gerdanlık** • Çoğu değerli taş
ve madenlerden veya altın paradan yapılmış,
boyna takılan takı. *pırlanta* | *zümürüt*
| *gümüş* || babadan kalma | dizi dizi ~ |
elmas | görkemli | ~ taşlı | tılsımlı

258

gerilim • Gerginlik, tansiyon. • *fizik* İki ucundan ters yanlara çekilen bir telin her noktasında, o iki güce karşı koyan güç, tevettür. • *fizik* Bir iletkenin uçları arasındaki gizil güç farkı, potansiyel farkı, voltaj. *şüursel* | *dramatik* | *ruhsal* | *fantastik* | *tempolu* | ~ *temelli* || anlatısal | aşırı | belirli | benzer | ırksal | korkunç | ~ örtüsüz | sınırsız | suni | şaşırtıcı | toplumlar arası | trajik **gerilim filmi** • Korku filmi. sofistike **gerilim romanı** • Korku romanı. *fantastik*

geriliş • Gerilme işi. kudretli

gerilla savaşı • Düşman kuvvetlerinin eylemlerini engellemek, baltalamak veya geciktirmek amacıyla gerillaların yaptığı savaş. *amansız*

gerilme • *spor* Kasların son uzama gücü ile vücudun bütün bölümlerinde oluşan gergin durum, gevşeme karşıtı. *hafif*

geriniş • Gerinme işi. *taptaze*

gerinme • Gerinmek işi. *uyuşuk* || görünmez

gestapo • Almanya'da Hitler Dönemi'nde kurulan gizli, siyasi polis örgütü. *dilsiz*

getiri • Faiz. • *ticaret* Kazanç. *göreceli* | *brüt* | *nominal* | *reel* || marjinal

geveze • Çok konuşan kimse. *çapkın* | *patavatsız* **gevezelik** • Geveze olma durumu, zevzeklik, lafazanlık. *ahmakça* | *anlamli* | *anlamsız* | *anormal* | *budalaca* | *bürokratik* | *isteksiz* | *karmakarışık* | *masalsı* | *peltek* | *pespaye* | *saçma* | *uçucu*

gevrek • Ağzın içinde kolayca parçalanıp dağılacak biçimde hazırlanmış bir çörek türü. *kahvaltılık* || *duble* | ~ *paket* | *posalı* | *şekerli* **gevreklik** • Gevrek olma durumu. *yakıcı*

gevşek • Sıkı veya gergin olmayan şey. *görece* **gevşeklik** • *mecaz* İlgisiz, kayıtsız davranış. • *mecaz* Uyuşukluk, kesiklik, rehavet. *Allahsız* || *müthiş* | *uyanık* | ~ *yatkın* | ~ *yüzyıllık*

gevşeme • Gevşemek işi, relaks. • *mecaz* İsteğin, çabanın, ciddiyetin azalması. • *ruh bilimi* Öfke, kaygı, korku vb. koşullarla artan ruhsal gerilimin ve gerilen kasların normal duruma gelmesi. *anlık* | *başıboş* | *doygun* | *doyumsuz* | *mütecaviz* | *tatlı*

geyik • *hayvan bilimi* Geyikgillerden, erkeklerinin başında uzun ve çatallı boynuzları olan memeli hayvan (*Cervus elaphus*). *boynuzlu* | *dişi* | *yaralı* | *körpe* || *beylik* | *çevik* | ~ *gözlü* | *ışıl* | *ışıl ışıl* | *koskoca* | *muazzam* | *onlarca* | *seçmece* | *sefil* | *senli benli* | *ürkek* | *vahşi* **geyik muhabbeti** • *mecaz* Yararsız, uzun uzadıya konuşma. *harlı* | *saçma sapan*

geyşâ • Özel olarak konuk ağırlamak için yetiştirilmiş Japon kadını. *kıdemli*

gezegen • *gök bilimi* Güneş çevresinde dolanan, ondan aldıkları ışığı yansıtan gök cisimlerinin ortak adı, seyyare, planet. *onuncu* | *sönük* | *fantastik* | *bambaşka* || *ayrı* | *biçimsiz* | *bilinmedik* | *bilinmez* | *devasa* | ~ *elverişli* | *gümüşsü* | *ileri* | *kasvetli* | *kayıp* | *koskoca* | *koskocaman* | *meçhul* | *sanal* | *sulak* | *yanlış*

gezgin • Gezmek, tanımak, görmek, dinlenmek amacıyla geziye çıkan kimse. *göçebe* || *açgözlü* | *amaçsız* | *Avrupalı* | *Batılı* | *bedbaht* | *bilge* | *büyük* | *cebi delik* | *durağan* | *evrensel* | *kentli* | *kimsesiz* | *paralı* | *tekinsiz* | *yerli* | *yiğit* | *yitik* **gezginci** • Gezerek iş gören kimse. *böyle*

gezi • Ülkeler veya şehirler arasında yapılan uzun yolculuk, seyahat. • Gezmek, görmek, eğlenmek amacıyla yapılan yolculuk. *günübirlik* | *nostalgik* | *yurt içi* | *turistik* | *mavi* | *mehtaplı* | *yöresel* | *dış* | *uzunca* | *günlük* | *sanal* || ~ *alakalı* | *başıboş* | *bomboş* | *bugünkü* | *cazlı* | *görkemli* | *güvenli* | ~ *haftalık* | *harikulade* | *ilk* | *kısacık* | *maceracı* | ~ *mesafeli* | ~ *önceki* | *periyodik* | *rutin* | *sımsıcak* | *sorunsuz* | ~ *sürelî* | *tasasız* | *tekinsiz* | *umutlu* | *uygulamalı* | *yarınki* | *yemekli* | *zamansız*

gezinme • Gezinmek işi, seyrân. amaçsız

gezinti • Uzak olmayan bir yere yapılan gezi, tenezzüh. akşamki | amaçsız | araştırmacı | başıboş | düşsel | eğlenceli | emsalsiz | fantastik | garip | günübürlük | hayalî | muammalı | necip | rastgele | ~ saatlik | samimi | telaşlı | teorik | uğultulu | uzunca

gezme • Gezmek işi, seyrân. alelade | izinsiz | kaygan | münasebetsiz

gıcırta • Sert nesnelerin birbirine sürtünmesi sonucu çıkan ses, gıcır gıcır. ağlamaklı | bildik | feci | yağsız

gıda • Besin. *hayvansal* | ~ *proteinli* | *fonksiyonel* | *baharatlı* | *posalı* | *kepekli* | *rafine* | *posasız* | *konserve* | *pütürlü* | ~ *katkılı* | *hurda* | *ambalajlı* | *başlıca* | *konvansiyonel* | *mayalı* || abur cubur | bitkisel | buzlu | diyabetik | doğal | ~ *doyuran* | ekolojik | fikrî | fosforlu | gündelik | ~ *kabuklu* | kahvaltılık | katıksız | katkısız | kızartma | küflü | markasız | ~ *onaylı* | ~ *özlü* | sağlam | sodyumlu | sütlü | şekerli | tanecikli | ~ *uyaran* **gıda maddesi** • İnsanlar tarafından yenilen ve içilen ham, yarı veya tam işlenmiş her türlü madde. *proteinli* || *fonksiyonel* | *hayvansal* | *değerli* | *kaola* **gıdasızlık** • Besinsizlik. *müzmin*

gıdı • Çenenin altındaki etli bölüm, gerdan. apak | sarkık

gırnatacı • Klarnetçi. meşhur

gırtlak • *anatomi* Soluk borusunun üst bölümü, ümük, imik, hançere. • *mecaz* Ses rengi, yapısı. ~ *çıkık* || ~ *bin* | fırlak | iri | suni

gider • Bir iş için harcanan paranın bütünü, masraf. • *ekonomi* Gelecekte sağlanacak değerler karşılığı yapılan harcamalar. *sair* ~ | *yurt içi* || ~ aylık | mali | ~ ödenekli | zorunlu

gidi • *halk ağzında* Ahlaksız kimse. bu | ~ yaramaz

gidiş • Gitme işi. • *mecaz* Tutum, durum, davranış. *ani* | *müteakip* | *zamansız* || ~

bağlı | dehşetli | dümensiz | ~ *habersiz* | hayırlı | hızlı | huzurlu | ikinci | ilk | kaçınıcı | kıvrak | korkunç | ~ *maksatlı* | nedensiz | o | ölçülü | önemli | ~ *planlı* | ~ programlı | sarsak | sinsice | son | sonrası | sorumsuz | şatafatlı | şuursuz | tehlikeli | tek yönlü | umumi | ~ *yönlü* **gidiş geliş** • Trafik. alışılmış | güvenli | telaşlı **gidişat** • Olayların durumu, işlerin gelişme biçimi. • Tutum, durum, davranış. başıbozuk | bozuk | dingin

gidon • Yönelteç. *eğri*

girdap • *coğrafya* Bir engelle karşılaşan su veya hava akıntısının dönerek ve çukurlaşarak yaptığı çevrinti, ters akıntıların oluşturduğu dönme, eğrim, çevri, anafor. • *mecaz* Tehlikeli yer veya durum. arkasız | beklenmedik | ~ *köpüklü* | kötümser | mutlu | spiral

girdi • *ticaret* Bir üretimde yararlanılan para, gereç ve iş gücü, çıktı karşıtı. epik | parasal | teknolojik

girinti • Düz bir yüzeyde bulunan içeri girmiş bölüm. ~ *bitişik* | hafif | karanlık | kemerli

giriş • Bir yapıda içeri geçilen yer, methal, antre. • Bir anlatımda gelişme bölümüne hazırlık yapmayı sağlayan bölüm. • *müzik* Bir müzik parçasında baştaki bölüm, methal. *camlı* | *onursuz* || *anısal* | ansiklopedik | arka | artçı | bakımsız | basmakalıp | ~ *biçimli* | bisikletli | camekânlı | ~ çekici | çıkıntılı | döküntü | enstrümantal | ~ *geceki* | ~ *görünümlü* | gürültülü | haysiyetli | heybetli | hünerli | içerlek | illegal | kaçınıcı | kapılı | kapısız | ~ *kare* | kemerli | keskin | konsantre | ~ *kubbeli* | mermer | mikro | nafile | saltanatlı | şahane | tedirgin | ters **giriş çıkış** • Girme ve çıkma işi. günlük **giriş kapısı** • Yapılarda içeri girmek için kullanılan kapı. *içerlek* **giriş sistemi** • Bir yapıda içeri geçilen yere kurulan düzen, düzenek. *biletli*

girişim • Bir işe girişme, teşebbüs. *çok yönlü* | *gerici* | *örgütlü* | *alçakça* | *baş-*

risiz | ~ *planlı* | ~ *yönelik* | *olumlu* | *dev* | *özel* | *tek yanlı* | *sonuçsuz* | *zamansız* | *cesaretli* | *kasıtlı* | *şiiresel* | *bireysel* || *alda-tıcı* | *alelade* | *ameliyatlı* | *anlamalı* | *ateşli* | *bilinçsiz* | *birçok* | *bölgesel* | *cerrahi* | *cüretli* | *estetik* | *filî* | *gollük* | *hayırlı* | *hesapsız* | *iddialı* | *idealist* | *ilginç* | *insan-cıl* | *kaçamak* | *kanamalı* | ~ *koşut* | *köklü* | *lüzumsuz* | *naif* | *ortopedik* | ~ *önceki* | *özensiz* | *saçma sapan* | *sakıncalı* | *sa-natsal* | *sendikal* | *serserice* | ~ *sistemli* | *sivil* | *siyasal* | *sunî* | *tehlikeli* | *tek yönlü* | ~ *tür* | *uygunsuz* | *uyumsuz* | *ümitsiz* | *verimsiz* | *yararlı* | *yaşamsal* | ~ *yönlü* | *zahmetli* **girişimci** • Ticaret, endüstri vb. alanlarda sermaye koyarak girişimde bulunan kimse, müteşebbis. *azimli* || *Asyalı* | *atılgan* | *başarısız* | *diplomasız* | *elbiseli* **girişimcilik** • Girişimci olma durumu. *klasik*

girişkenlik • Girişken olma durumu, girişkinlik. *acelecî* | *baskın*

girişme • Girişmek işi, teşebbüs. *destur-suz*

girisgâh • *eskimiş* Bir başka söze yol açmak için söylenen söz, girişlik. *deli dolu* | *fuzulî*

gişe • İstasyon, sinema, banka, mağaza ve bazı giriş kapılarında bilet veya para alıp verilen, çoğu küçük pencere biçiminde olan yer, şalter. *biletli* | ~ *ödemeli*

gitar • *müzik* Genellikle ahşap gövdeli, perdeli, altı teli olan, telleri parmakla çekilerek veya pena ile vurularak çalınan bir telli çalgı. *perdesiz* | ~ *telli* || *çapraz* | *elektronik* | *melodik* | ~ *perdeli* **gitarist** • Gitarıcı. *gezgin* || *küfurbaz* | *Slovak*

giydirme • Giydirmek işi. *aşırı*

giyecek • Giysi. *çeşit çeşit* | ~ *esaslî* | *kışlık* | ~ *kollu* | ~ *lekeli*

giyim • Giyinme işi. • Giyinme biçimi. • Giysi. *özenli* | *basma* | ~ *kollu* | *sivil* | *lacivert* | ~ *kayan* | ~ *hazır* | *düzgün* | *zarif* | *modern* || *bilindik* | ~ *çiçekli* | *da-*

ğınık | *dış* | *erkeksi* | *feminen* | *geleneksel* | *iddialı* | *ipekli* | *kapalı* | *kara* | ~ *karışık* | *kibar* | *kirli* | ~ *özentili* | *paramparça* | *pastel* | *pembe* | *pornografik* | *sade* | *savruk* | *şarap rengi* | *şehirli* | *tafta* | *tesettürlü* | *uydurma* | *yalın* | *yazlık* | *yöresel* **giyim eşyası** • Giyim kuşamın yer aldığı ürünler. *örme* || *açık kahverengi* | *merserize* **giyim tarzı** • Kişinin tarz hâline getirdiği giyim kuşam stili. *Avrupalı* | *konforlu* | *paspal* **giyim kuşam** • Vücudun bir kısmını veya tamamını kapsayan her türlü kıyafet ve aksesuar. ~ *ağırlıklı* **giyimli** • Giyinmiş ve giyinik olma. *transparan* | *temiz* || *sade*

giyiniş • Giyinme tarzı. *kadınsı*

giyinme • Giyinmek işi. *korunaklı* | *pes-paye*

giyit • Giysi. *yırtık pırtık* || *buruş buruş* | *çamurlu* | ~ *çizgili* | ~ *dolusu* | *ipekli* | *ıslak* | *lacivert* | *mavi* | ~ *önceki* | *sayısız* ~ | *sırmalı* | ~ *şapkaklı* | *ütülü* | *ütüsüz* | *yepyeni* | *yırtık*

giysi • Her türlü giyim eşyası, giyecek, elbise, kıyafet, esvap, libas, urba. ~ *kollu* | *pamuklu* | *yünlü* | *transparan* | ~ *uygun* | *tiril tiril* | *kışlık* | *partial* | *yırtık pırtık* | *yamalı* | ~ *renkli* | ~ *çiçekli* | *cicili bicili* | *yemel* | *otantik* | *keten* | *narçiçeği* | ~ *yakalı* | *bayramlık* | *yepyeni* | ~ *askılı* | *yırtık* | *sivil* | *rengârenk* | ~ *dallı* | ~ *çizgili* | *markalı* | *gündelik* | *kolsuz* | *fırfırlı* | *kara* | *dekolte* | ~ *süslü* | *değişik* | *işlemeli* | *uzun* | *çeşit çeşit* | ~ *noktalı* | *sırmalı* | *lacivert* | *yöresel* | *yazlık* | ~ *dantelli* | *kavuniçi* | *kıvrımlı* | *ulusal* | *astarlı* | *günlük* | *göz alıcı* | *streç* | *ütülü* | *bir sürü* || *açık pembe* | *açık saçık* | *alacalı* | *alımlı* | *alışılmış* | *allı pullu* | ~ *amaçlı* | *bakımsız* | *balinalı* | ~ *bayraklı* | *bembeyaz* | *benekli* | *bir örnek* | *bol* | *boz* | *buruşuk* | *büzgülü* | *cıvıl cıvıl* | *çürük çarık* | *damatlık* | *daracık* | *darma-dağın* | *deri* | ~ *desenli* | *dokuma* | *düğüm-lü* | *düz* | *eski püskü* | *fistolü* | *folklorik* | *frapan* | *garip* | *gece mavisi* | ~ *gelen* | ~

gözenekli | gülkurusu | hanım hanımcık | havadar | ~ ibaret | iletken | ilginç | ince | ipek | ipekli | ıslak | ıslıl | jarse | kabarı | kalın | kanlı | karanlık | kavruk | kemerli | kentli | ~ kiloluk | kırmalı | kırmızı | ko-runaklı | ~ kullanılmış | mercan | minicik | moda | muslin | muşamba | mübarek | namussuz | normal | ~ omuzlu | oryantal | örnek | özensiz | ~ özentili | ~ özgü | özgün | paçalı | pahalı | parıltılı | parlak | pembe | pötikare | ~ puanlı | pullu | pürüzlü | renksiz | saraylı | saten | sembolik | sentetik | serin | silik | solgun | soluk | sönük | spor | sürüngen | süslü püslü | şa-tafatsız | şık | termik | tozlu | tuhaf | tunç | uçucu | ufak tefek | uygar | uyumsuz | yayvan | yeni | yeşil

giz • Sır. bütün ~ || bambaşka | ~ çeşitli | dipsiz | dobra | giyinik | iğrenç | ~ ilgili | ~ kalan | kaypak | kimyasal | kutsal | masalsı | nasıl | optik | özsel | şiirsel | tatlı **giz-lilik** • Gizli olma durumu, mahremiyet. azami | istatistiki | mutlak | olağanüstü

gizem • Sır. dünya güzeli | feminen | karşılıklı | masalsı | muazzam | şiirsel **gizem-lilik** • Gizemli olma durumu, esrarengizlik. aptalca

gizleyici • Saklayıcı olma. bilinçli | bilin-siz

gizli servis • İstihbarat servisi. beceriksiz

gladyatör • Eski Roma'da arenada birbirleriyle veya yırtıcı hayvanlarla dövüşen kimse. *yenik* || centilmen | gözü kara | paragöz | sıksa | tanınmış | ünlü | zırlı

glase • Yumuşak deri. *maron*

glikozi • Birçok bitkide bulunan glikoz birleşiklerinin genel adı. *kükürtlü*

glokom • *tip* Karasu. *ikincil* | *iltihaplı*

glutamat • Özellikle peynir, süt, domates, mantar, et, balık ve çoğu sebze de doğal olarak bulunan madde. ~ *uyarıcı*

gocuk • İçi kürk, pelüş vb.nden yapılan kalın ceket. *kürklü* || ~ *burunlu* | *deri* |

~ düğmeli | emektar | kışlık | muşamba | tiftik

gofret • Üzeri petek biçiminde, arasında krema bulunan, bisküviye benzer tatlı, hafif bir yiyecek. *çikolatalı*

gol • *spor* Futbol, hentbol, hokey ve buz hokeyi maçlarında topun kaleye sokulmasıyla kazanılan sayı. *bariz* | *üçer* | *klas* | *mucizevi* | *faullü* || abuk subuk | akıllara seza | beleş | dokuzar | dördüncü | duble | eşsiz | ~ franklık | harikulade | hesapsız | ~ mesafeli | sakar | sorunsuz | tesadüfi | uyduruk **golcü** • Çok gol atan oyuncu. artistik | bereketli | faal | Slovak | süratli **gol pozisyonu** • Gol olacak pozisyon. *bariz*

golf sahası • Çimenlerle kaplı, açık, geniş bir alanda, ufak bir topu özel sopalarla ilerleterek belli bir deliğe sokma amaçlı oynanan oyun alanı. ~ *delikli* || *çukurlu* **golf topu** • *spor* Çimenlerle kaplı, açık, geniş bir alanda, ufak bir topu özel sopalarla ilerleterek belli bir deliğe sokma amaçlı oynanan oyunda kullanılan küçük beyaz top. *altın kaplama* | ~ *kaplama*

gonca • *bitki bilimi* Henüz açılmamış veya açılmak üzere olan çiçek, tomurcuk. *es-rarlı* | ~ *gözlü* | *kan kırmızı* | *kavruk*

gondol • Genellikle Venedik'te kullanılan, ayakta, kış tarafta tek kürekle yürütülen, 10 metre uzunluğunda, yassı ve iki başı yukarıya kıvrık kayık. • Genellikle söz ve nişanlarda kız tarafına içine şeker, çikolata vb. konularak armağan olarak verilen, kesme cam veya gümüşten, yayvan, kayık biçiminde tabak. ~ *burunlu* | *çentikli* | *zarif*

gonk • *müzik* Keçe veya bez kaplı bir tokmakla vurularak uzun süreli ses veren, tepsi biçiminde, madenî bir çalgıdan çıkan ses. *neşeli* | *üçüncü* | *aynı*

goril • *hayvan bilimi* Afrika'nın Ekvator bölgesinde ormanlarda yaşayan, iri ve güçlü bir tür maymun (*Gorilla gorilla*).

iri | ~ tüylü || devasa **goril sürüsü** • Goril topluluğu. **galiz**

göbek • İnsan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karının ortasında bulunan çukurluk. • Yağ bağlamış şişman karın. • Bazı sebze ve meyvelerin orta kısmı. • *toplum bilimi* Kuşak, nesil, batın. *şiş* | *yedi* | *koca* | *sarkık* | ~ *çiçekli* || ~ *çıkık* | ~ *esası* | etkileyici | hafif | kılı | kocaman | mermer | minik | şişkin | tombalak | tombik | tumturaklı | yağlı | yedinci | yuvarlak **göbek taşı** • Hamamlarda, terlemek için üzerine uzanılan ve alttan ısıtılan geniş mermer seki. **mermer**

göç • Ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin veya toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret. *zorunlu* | *toplu* | *ani* || *amansız* | belirli | çevresel | dış | illegal | kaçak | kaçınıcı | mevsimsel | onca | plansız | ~ sistemli | zoraki **göç yolu** • Göç güzergâhı. **asırılık**

göçebe • Değişik şartlara bağlı olarak belli bir yöre içinde çadır, hayvan ve öteki araçlarla yer değiştiren, yerleşik olmayış. Batılı | bıçaklı | felçli | ~ mahrum | savaşçı | suskun | uyanık | zoraki

göçmen • Kendi ülkesinden ayrılarak yerleşmek için başka ülkeye giden kimse. *politik* | *mahzun* | *müstakbel* | ~ *diplomalı* | *Afgan* || ~ *asıllı* | baldırı çıplak | başıbozuk | bu | cahil | ~ gelme | gözü açık | isyancı | kadınlı erkekli | milyonlarca | pis | tüm ~ | vahşi | yerleşik | yurtsuz | yüz binlerce **göçmen kadın** • Mülteci kadın. veremli **göçmen kızı** • Mülteci kızı. ~ benizli | saz benizli

göğüs • Vücudun boyunla karın arasında bulunan ve kalp, akciğer vb. organları içine alan bölümü, sine. • Bu vücut bölümünün ön tarafı, sırt karşıtı. • Bu bölümünün içindeki organlar. • *mecaz* Meme. *kıllı* | *dolgun* | *geniş* | *sarkık* | ~ *kabarık*

| *çil* | *şişkin* | ~ *biçimli* | *diri* | ~ *çökük* | *sıska* | *asimetrik* | *daracık* | *kocaman* | *çıplak* | *dümdüz* | *mübarek* | *ak* | *minicik* | *terli* | *bereketli* | *sert* | *gencecik* | *dik* || açık | baylan | benekli | beyaz | büyüü | ~ çizgili | ~ çözükle | çürük | dalgalı | delik deşik | dikenli | ~ duyarlı | endamlı | gergin | ~ gömlekleli | hotozlu | içli | ıpsıslak | kanlı | karmakarışık | katı | kavi | ~ kemikli | kırmızı | kızgın | ~ kokulu | körpe | kupkuru | kuru | kusursuz | kütür kütür | ~ lakaplı | mağlup | mağrur | maun | olanca | orantısız | pürüzsüz | sağ | serin | sol | sönük | şerefli | şişman | tahta | takma | ~ teneke | tıknefes | tortop | transparan | ~ uçlu | yorgun | ~ yüklü | zarif

gök • İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, sema, asuman, feza. • Yeryüzü üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk, gök kubbe, sema. • Gökyüzünün, denizin rengi, mavi veya yeşile çalan mavi. *mavi* | *bulutsuz* | *masmavi* | ~ *yıldızlı* | *bulutlu* | *uçsuz bucaksız* | *güneşli* | *engin* | *berrak* | *duru* | *kül rengi* | *aysız* | *kıvılcımlı* | *bucaksız* | *apak* | *kapanalı* | *yıldızsız* | *kumral* | *renksiz* | *dumanlı* | *grimsi* | *ışıl* | *boz* | *puslu* | *kapanık* | *aydınlık* || açık gri | ahenktar | ak | alçacık | ~ aylı | bakır çalığı | basınçlı | bir örnek | bitimsiz | boyutsuz | buruşuk | büyüü | coşkun | çirkef | çivit mavis | dağınık | dingin | ~ dolu | ~ dolusu | dümdüz | esmer | ezeli | gepgenç | gömülü | göz kamaştırıcı | gri | güneşlik | güneşsiz | iri | ışıksız | ışıllı ışıllı | kalabalık | ~ kaplı | karanlık | kasvetli | kırmızı | kızıl | koyu | kristal | kurnaz | kurşun grisi | kurşun rengi | kurşuni | küllü | lekesiz | mahzun | mavimsi | menevişli | mosmor | onurlu | ölü | örnek | partial | pembe | sisli | sınırsız | soğuk | solgun | süt mavis | şu | takma | tanıdık | tozlu | turuncu | tüysüz | umursamaz | uzak | yaşlı | yekpare **gök cismi** • *gök bilimi* Gökyüzünde bulunan güneş, ay, gezegenler, kuyruklu yıldızlar, bulutsular vb. cisimlere verilen ortak ad.

varsayımsal | yüz binlerce **gök gürültüsü** • Gök gürlemesi. şimşekli **gökdelen** • Yirmi, otuz veya daha çok katlı yapı. *devasa* || çepeçevre | göçebe | ışıltılı | ~ katlı | kıvrak | ölümsüz | plansız | zengin **gökkuşağı** • *meteoroloji* Yağmur sonrası kemer biçiminde renkli ışık kırılması, alkım, ebekkuşağı, ebemkuşağı, eleğimsagma, hacılarkuşağı, meryemanakuşağı, alaimisema. ~ *sarılı* | *göz alıcı* || damalı | eflatun | ~ görülmemiş | kırmızı | simetrik **gök taşı** • *gök bilimi* Gezegenlerin arasında devinen ve zaman zaman, tümüyle gaz durumuna geçmeden yeryüzüne ulaşan, düşen her türlü katı cisim. *devasa* || inatçı **gökyüzü** • Atmosferin gözle görünen bölümü. *bulutsuz* | *bir avuç* | *uçsuz bucaksız* | *masmavi* | *puslu* | *bucaksız* | ~ *yıldızlı* | *mavi* | *lacivert* | *bulutlu* | *kapkaranlık* | *güneşli* | *karanlık* | *kül rengi* | *yağmursuz* | *ferah* | *sisli* | *uyumlu* | *dümdüz* | *yıldızsız* || alaca | aldatıcı | ~ arınmış | arzulu | aşağılık | bengi | bir parça | boncuk mavis | boz | ~ çatılı | çerçevesiz | çilli | çivit mavis | derin | dilsiz | dipsiz | dupduru | ebedî | geniş | göçebe | gömülü | gri | hırpani | ıslak | ışıl | ~ kakmalı | kansız | kapalı | ~ kaplı | kavuniçi | kilitli | korkulu | koyu lacivert | kurşuni | kuru | mosmor | nemli | pırıltılı | rahat | rengârenk | renksiz | rüzgârlı | ~ saydam | simsiyah | sınırsız | sümbüli | tekinsiz | teknil ~ | ulu | ütüsüz | yabancı | yağmurlu | yaldızlı | ~ yansımali **gök katı** • Göğün katları. *tanrısal* **gök kubbe** • Gökyüzü. engin | ~ yıldızlı

göl • *coğrafya* Oluşması genellikle tektonik, volkanik vb. olaylara bağlı olan, top- rakla çevrili, derin ve geniş, tuzlu veya tuzsuz durgun su örtüsü. • Yapay su birikintisi. *durgun* | *sunî* | *mavi* | *yemyeşil* | *dipsiz* | *duru* | *uçsuz bucaksız* | *çamursuz* | *arktik* | *sulu* | *yapay* | *bucaksız* | *derin* | *bi- rer* | *irili ufaklı* ~ || ağaçlı | ayrı | balıklı | balıklı | bataklık | berrak | ~ birleşen | buzlu | büyük | çalkantısız | ~ çevrili | çinili |

dalgasız | dümdüz | gazlı | gizemli | gıcır | gıcır gıcır | güneşli | hangi | ıpsız | ketum | kırışksız | korunaklı | koyu yeşil | kuşku | menevişli | meşhur | renksiz | rüzgârsız | sabırsız | soğuk | susuz | şa- şırtıcı | تنها | tuzlu | ufakık | yapma | yusuvarlak | yüzlerce **gölceğiz** • Küçük göl. sulu

gölek • *halk ağzında* Gölet. çamurlu | mavi

gölet • *halk ağzında* Birikinti suların sula- mak amacıyla genellikle bir set ardında toplandığı küçük göl, gölcük, gölek, bü- vet, bütet. büyükçe | doğal | küçücük | lanetli | sunî

gölge • Saydam olmayan bir cisim tarafın- dan ışığın engellenmesiyle ışıklı yerde oluşan karanlık. • Güneş ışınlarından korunacak yer. • Ne olduğu anlaşılamayan karaltı, silüet. • Resimde bir şekli cisimlendirmek için, onun ışık almaması gereken yerlerine vurulan az çok koyu renk. • Yetkisi olmadığı hâlde etkili olan. • *mecaz* Birinin yanından hiç ayrılmayan kimse. • *mecaz* Koruma, kayırma, hima- ye. *koyu* | *titrek* | *silik* | *ürkütücü* | *buru- şuk* | ~ *belirsiz* | *seyrek* | *alaca* | *ürkek* | *şişman* | *kavisli* | ~ *renkli* | *ılık* | *serin* | *kopkoyu* | *mahmur* | *hafif* | ~ *biçimli* | ~ *eğik* | *koyu yeşil* | *kuytu* | ~ *başlı* | *dev* | *yayvan* | *kocaman* | *korkak* | *çatalı* | ~ *okşayıcı* | *koygun* | *hüzünlü* | *koyu mavi* | *bulanık* | *kemik rengi* | ~ *kıyafetli* | *binkat* || aceleci | açık mavi | açık yeşil | alacalı | alay alay | altın | asil | ~ asılı | ~ ayaklı | aydınlık | başına buyruk | belli belirsiz | benzer | ~ beslenen | beyaz | beyhude | biçimsiz | binlerce | bir avuç | bir karış | biraz | birer | bitkin | böcekli | buğulu | buruş buruş | cazibeli | çapkın | çeşit çe- şit | çevik | ~ çiçekli | dar | delimsirek | ~ desenli | ebedî | eflatun | efsanevi | enli | erkeksi | esmer | ezici | gariban | garip | ~ gelen | Gotik | göçmen | günahkâr | gürültülü | ~ havalı | hayalî | hoş kokulu | ~ ibaret | iki ayaklı | ikinci sınıf | irili

ufaklı ~ | ışıltılı | kalın | kambur | kap-kara | karanlık | karmakarışık | kemerli | kerpiç | kızıl | ~ kollu | koyu lacivert | kötücül | kurgusal | kurşuni | kuşkulu | lacivert | loş | mahrem | ~ mahsus | mas-mavi | mavimsi | mavimtırak | meçhul | meraklı | mesut | meşum | mini | mor | müphem | mürekkep | mütekâsif | ~ ni-yetli | on binlerce | ölgün | ölümlü | ~ pal-tolu | ~ parçalı | pırıltılı | renksiz | rikkatlı | rutubetli | rüzgârlı | saltanatlı | ~ saplı | sedefli | sefil | sessiz | simsiyah | sinsi | sisli | sırnaşık | sönük | şaşırtıcı | şenlikli | şeytani | şiirli | şüpheli | tanrısal | tembel | tirşe | tortop | tüm ~ | ~ tür | uçuk | upu-zun | utangaç | ütülü | yakıcı | yemyeşil | yeşil | yitik | yoksul | yorgun | ~ zamanlı
gölge oyunu • *isim, tiyatro* Geriden ışıkla aydınlatılmış bir perde arkasında hareket ettirilen resimlerin gölgelerinden yararlanılarak oynatılan oyun. **bambaşka gölgelik** • Gölge altında bulunan yer. **loş**

gömlek • Vücudun üst kısmına giyilen kollu veya yarım kollu, yakalı giysi. • Vücudun üst kısmına giyilen iç çamaşırı. • Beyaz ışık sağlamak için lambanın üzerine geçirilen amyanattan kılıf. • *mecaz* Basamak, kat, derece. ~ *kollu* | *kolalı* | *tiril tiril* | ~ *yakalı* | ~ *çizgili* | *keten* | *beyaz* | *yamalı* | *ipekli* | ~ *kareli* | ~ *çiçekli* | ~ *desenli* | *kemerli* | *ipek* | *yakasız* | *ütülü* | *pembezar* | ~ *gecelik* | *kanlı* | *yırtılmış* | *açık mavi* | *damalı* | *kolsuz* | *zırlı* | *bu-ruşuk* | *ekose* | *temiz* | *sümüksel* | *kolasız* | *pamuklu* | *yırtık* | *sadakor* | *ak* | *fırfırlı* | *mavi* | ~ *yırtmaçlı* | *yakalıksız* | *pilili* | *bez* | ~ *lekeli* | *saten* | *bayramlık* | *nylon* | *bej* | *fanila* | *poplin* | ~ *dantelli* | *terli* | *kravat-sız* | *yazlık* | *dokuma* | *yeşil* | *tılsımlı* || *açık sarı* | *alacalı* | *apak* | *bambaşka* | ~ *baskılı* | *basma* | ~ *belirsiz* | ~ *beyazlı* | *bir* | *bir örnek* | *bürümcük* | *ceketsiz* | *cıvıl cıvıl* | *çatıklı* | *çıplak* | ~ *çözük* | *dikenli* | *dikiş-siz* | ~ *dokulu* | ~ *düğmeli* | *ellinci* | *güllü* | *harbi* | *ilikli* | *işlemeli* | *ısmarlama* | *ısrarlı* | *jarse* | *kahverengi* | *kalınca* | *kara* | *kati*

| *kemik rengi* | *kirli* | *kişiliksiz* | *kırmızı* | *koyu yeşil* | *kravatlı* | *kurşuni* | *lacivert* | ~ *markalı* | *o* | *örnek* | *paramparça* | *pike* | *püsküllü* | *saçaklı* | *sahte* | *sarı* | *sarımsı* | ~ *sıvalı* | *sökük* | *şu* | *tertemiz* | *transpa-ran* | *turkuaz* | *turuncu* | *ütüsüz* | *yensiz* | *yepyeni* | *yırtık pırtık* | ~ *yollu* | *yün* | ~ *zeminli* | *zevkli*

gömü • Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler, define. **dolu**

gömüt • Mezar. **anıtsal** | **bilisiz** | **inatçı** | ~ **süslü** **gömütlük** • Ölülerin gömüldüğü, gömütlerin bulunduğu alan. **güneşli** | ~ **kişilik** | **tek kişilik** | ~ **ürpertici**

gönderim • Birtakım bilgileri içeren, kişiden kişiye veya kurumlar arası bilginin geçişini sağlayan belge. **esas**

gönderme • Göndermek işi, irsal. • Bir kavramı ilişkili olduğu başka bir kavramla ilişkilendirme. • Kapalı bir biçimde, dolaylı olarak söz söyleme. **dolaysız** | **sosyolojik** | **felsefi** | **kinayeli** || **aşıkâr** | **biçimsel** | **bireysel** | **can alıcı** | **çapraz** | **dolaylı** | **egzotik** | ~ **imalı** | **ırksal** | **marjinal** | **melodik** | **örtük** | ~ **pankartlı** | **sitemli** | **sözel** | **üstü kapalı** | **yeterli** | ~ **yönelik**

gönül • Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatır vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı. • *mecaz* İstek, arzu. *deli* | *avare* | *coşkun* | *kırık* | *yaralı* | *garip* | *cömert* | *çılgın* | ~ *sevda* | *yüce* | *kırgın* || **akıllı** | **alın-gan** | **aptal** | **arsız** | **ayyaş** | **bakir** | **başka** | **bezgin** | **cam** | **cimri** | **çileli** | **dar** | **dertli** | **dindar** | ~ **dolmuş** | **dost** | **durgun** | **ferah** | **gamlı** | **günahkâr** | ~ **habersiz** | **hercai** | **hisli** | **hovarda** | **karamsar** | **karlı** | **kasvetli** | **katı** | ~ **kayan** | **kıskanç** | **konuksever** | **küflü** | **mümkün** | **nazlı** | **sabırlı** | **sağır** | **sıradan** | **şahane** | **şen** | **tabiatlı** | **tembel** | **yanık** | **yaşlı** | **yavuz** | **yepyeni** | **yitik** | ~ **yoksun** | **yüksek** **gönül bağı** • *mecaz* Sevgi bağı, duygusal ilişki. **ciddi gönül macerası** • Sevmek, birine âşık olmak. ~ **masraflı gönül yakınlığı** • Yakın dostluk. **umutsuz gönüldeş** • Duyguları aynı

olanlardan her biri, candan dost. *dünkü* | *üç beş*

gönüllü • Bir işi yapmayı hiçbir yükümlülüğü yokken isteyerek üstleniş. *ateşli* | *Batılı* | *bütün* ~ | ~ *gani* | *kırgın* | ~ *külahlı* | *yabancı* **gönüllülük** • Gönüllü olma durumu. ~ *gani* || *hırssız* | *yüce*

görenek • *toplum bilimi* Bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı, âdet. *kendine mahsus* || *alışılmış* | *beylik* | ~ *kalma* | *kötü* | *mutat* | *rezil* | *vahşi*

görev • İşlev. • Resmî iş, vazife. • Bir kimseye veya bir kurula verilen özel amaçlı iş, misyon. • *fizyoloji* Bir organ veya hücrenin yaptığı iş. *vatani* | *birincil* | *asli* | *muvazzaf* | ~ *unvanlı* | *kutsal* | *yurt içi* | *ulvi* | *idari* | *başlıca* | *faal* | *pasif* | *müteakip* | *resmî* | *rutin* | *yönetmelik* | *asal* | *önemli* | *tanrısal* | *filî* | *ek* | ~ *kadro-lu* | *yargısal* | *sembolik* | *aktif* | *politik* | *mantıksız* | *yasal* | *yeni* | *sosyal* | ~ *çeşitli* | *mesuliyetli* | ~ *sistemli* | *ayıklık* | *sendikal* | *normal* | *tarihi* | *şimdiki* | *zahmetli* | *mülki* | *yarınki* | *üstün* | *tarihsel* | *yazınsal* | *şerefli* | *tamamlayıcı* || ~ *ait* | ~ *alakalı* | *anayasal* | *art niyetli* | ~ *asırlık* | *askerî* | *atıl* | ~ *aylık* | *aynı* | *ayrı* | *azami* | *barışçı* | *bazı* ~ | ~ *bilumum* | *bir* | *biricik* ~ | *çetrefilli* | *demokratik* | *destansı* | *devamlı* | *diğer* | *dolaysız* | *dünyevi* | *ekonomik* | *esas* | *etkin* | *etkisiz* | *evcil* | ~ *evvelki* | *faziletli* | *geçici* | *gerekli* | *gezici* | *gün-cel* | *ikili* | ~ *ilgili* | *insani* | *kahramanca* | *kanuni* | *kıdemli* | *kompleks* | *kurumsal* | *kusursuz* | *küçük* | *lojistik* | *lüzumsuz* | *makro* | *mukaddes* | *mühim* | ~ *mümasil* | *münhal* | ~ *müstahak* | *nurlu* | *nüfuzlu* | ~ *önemlice* | ~ *planlı* | *sabahki* | *sair* ~ | *sanatsal* | *seçilmiş* | *sevimsiz* | *silahsız* | *sivil* | *siyasal* | *sınıfsal* | ~ *sonraki* | *stratejik* | ~ *tekrarlı* | *toplumsal* | *ufacık* | *yakıcı* | *yansız* | *yorucu* | *yurt dışı* | ~ *yüklü* | *zor* | *zoraki* | *zorlu* **görev paylaşımı** • İş paylaşımı. *zımni* **görev aşkı** • Vazifeye duyulan bağlılık. **yüksek görevli** •

Bir vazife ile yükümlendirilme. *lisanslı* | *resmî* | *üniformalı* | *silahsız* || ~ *adlı* | ~ *alt* | *basiretsiz* | *birincil* | *bıyıklı* | *çatık kaşlı* | *diğer* | *diplomatik* | ~ *elbiseli* | ~ *giyimli* | *görevsiz* | ~ *haiz* | *irili ufaklı* ~ | *iyi niyetli* | *kavruk* | *kaytan bıyıklı* | *kıdemli* | ~ *kıyafetli* | *mütevazı* | ~ *niyetli* | *orta boylu* | *ruhani* | *rütbeli* | *sakıt* | *sivil* | ~ *sorumlu* | *suratsız* | *şüpheci* | *tıknaş* | ~ *unvanlı* | ~ *uyaran* | ~ *yapışık* | ~ *yeminli*

görevlendirme • Görevlendirmek işi. *yurt içi* || *mükerrer*

görgü • Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik davranışları, terbiye. • Bir kimsenin, yaşayarak ve deneyerek elde ettiği birikim, deneyim. *gizil* | *yerleşik* | *zengin* **görgü tanığı** • *hukuk* Bulunduğu yerde gerçekleşen olayı yakından gören kimse. *biricik*

görgüsüzlük • Görgüsüzce davranma. *aç-gözlü* | *dayanılmaz*

görkem • Göz alıcı ve gösterişli olma durumu, gösteriş, debdebe, ihtişam, tantana, haşmet, şatafat, şaşaa. • Büyüklük. *olanca* || *etkileyici* | *göz kamaştırıcı* | *gürültücü* | *mağrur* | *muhteşem* | *şaşırtıcı* | *tüm* ~ | *ürkütücü* | *yaldızlı*

görme • Görmek işi, rüyet. *ortopedik* || *çevresel* | *gecikmeli* | *sisli* **görme alanı testi** • Göz tansiyonu hastalığını erken teşhis etmek için yapılan bir tetkik. *bilgisayarlı*

görsel • Görme duyusuyla ilgili oluş. ~ *elbiseli* || *püskürtme* **görsellik** • Görsel olma durumu. *vurucu* || *akıllara ziyan* | *çarpık* | *kıpırtısız* | *masalsı* | *üç boyutlu*

görümce • Kadına göre kocasının kız kardeşi. ~ *çocuklu* | *dul* | *yatalak* | *zülüflü*

görünebilirlik • Görünür oluş. *makbul*

görünge • Eşya ve nesnelerin uzaktan görünüşü, perspektif. *bambaşka* || *belirli* | *düşünsel*

görüntü • Gerçekte var olmadığı hâlde varmış gibi görünen şey, hayalet. • Man-

zara. • *fizik* Herhangi bir nesnenin mercek, ayna vb. araçlarla oluşturulan biçimi, hayal. • *sinema, televizyon* Bir film üzerinde sıralanmış resimlerin gösterici yardımıyla ekrana art arda düşürülmesi sonunda hareketin yeniden kurulmasıyla ortaya çıkan görünüş, görüntülük üzerindeki hareketli resimler bütünü. *pornografik* | *üç boyutlu* | *müstehten* | ~ *saniiyelik* | *pürüzsüz* | *feminen* | *puslu* | *açık saçık* | *uygunsuz* | *ürkünç* | *istikrarsız* | ~ *ürpertici* | *mistik* | *bakımsız* | *fantastik* | *mat* | *tanıdık* | *agresif* | *dağınık* | *pütürlü* | *pütür pütür* | *sempatik* | *bambaşka* | *bilidik* | *pürüzlü* | *net* | *silik* | *isteksiz* | *kaslı* | *karıncalı* | *eşsiz* | *alışılmış* | *soylu* | *tutuk* | *mesafeli* | *naif* | *çarpık* | *nostaljik* | *muh-teşem* | *devasa* | *çocuksu* | *göz alıcı* | *göz kamaştırıcı* | *sevimsiz* | *şaşırtıcı* | *gerici* | *memeli* | *farklı* | ~ *zıt* | *statik* | *vahşi* | ~ *geceki* | *aldatıcı* | *fiziksel* | *uçucu* || abartısız | abuk sabuk | ağlamaklı | ahenkli | akıcı | akıllara zarar | aksi | aleni | alımlı | amaçsız | anakronik | anlık | aristokrat | asimetrik | astronomik | aydınlatıcı | ayrıcalıklı | ayrıntılı | basmakalıp | bayağı | beceriksiz | belli belirsiz | biçimsiz | bilinmedik | billur | birleşik | ~ bitişik | bıkkın | boz | bölük pörçük | ~ bulandırıcı | bunalımlı | buruk | bütün ~ | canlı | cansız | centilmen | cismani ~ çağrışımlı | ~ çekici | çıkıntılı | çıplak | çiti piti | ~ dair | değişmez | dekoratif | ~ denk | derli toplu | devletçi | dirayetli | disiplinli | disiplin-siz | dış | dokümanter | dolgun | doyum-suz | durağan | düşsel | düzmece | engebeli | erkeksi | eski püskü | etsiz | fiilî | fiziki | flu | gezgin | girintili çıkıntılı | ~ giyimli | gizemli | gölgeli | görkemli | gösterişli | grimsi | güvenilir | hareketli | harikulade | hastalıklı | heybetli | hidrosefal | hırssız | hukuki | hüznünlü | ibretlik | iç açıcı | içi boş | içsiz | iğrenç | ihtisamlı | ~ ilişkin | iltihabi | inançlı | irkiltici | irticai | isli | ısıltılı | ~ kabarık | ~ kafalı | kalabalık | karakteristik | kararlı | karizmatik | kar-

makarışık | karmaşık | katkısız | kemiksiz | ~ kesen | kesif | kesik kesik | keyifsiz | kirlî | kıpır kıpır | kıskırtıcı | kıvrak | kla-sik | komik | ~ kopuk | korkunç | kravatlı | kurmaca | makyajlı | mantıklı | marjinal | masalsı | meşum | metruk | milyarlarca | minimal | mütedeyyin | müzikli | nefes kesici | nefis | negatif | nice ~ | olağan | oluklu | optik | orantısız | oval | ödemli | öğretici | ~ örülü | panoramik | parlak | pasaklı | pastoral | perişan | pis | pırıl pırıl | prezantabl | radyolojik | ~ renkli | renk-siz | sadist | sahici | sakil | sanal | sancılı | sapık | sapsarı | savruk | sayısız ~ | sefil | sepya | sihirli | silindirik | simgesel | sisli | soluk | steril | şeytani | şiirsel | taptaze | tarafsız | tecrübesiz | tek renkli | tekdüze | temiz | tiksindirici | tılsımlı | ulusal | ~ uyarıcı | ürkütücü | üstsüz | vasat | ve-rimsiz | yakışıklı | yalın | yamalı | yansız | yasak | yaşlı | yatay | yerel | yeşilimsi | yoz | yurtsever | yüzeysel | zamansız | zincirleme **görüntü kirliliği** • Göze hoş gelmeyen herhangi bir şey. *sevimsiz*

görüntüleme • Görüntülemek işi. anatomi | radyolojik

görünüm • Bir şeyin dıştan bakıldığında görünen biçimi, görünme durumu, görünüş, manzara, zevahir, vizyon. *pürüzsüz* | *mat* | *dolgun* | *agresif* | *atletik* | *cansız* | *heybetli* | *kaslı* | *dingin* | *ilkel* | *parıltılı* | *çetrefil* | *sempatik* | *dış* | *aldatıcı* | *düzen-siz* | *karizmatik* | *sefil* | *anıtısal* | *çocuksu* | *somut* | *üç boyutlu* | *derli toplu* | *melan-kolik* | *alımlı* | *engebeli* | ~ *kollu* | *kadınsı* | *makroekonomik* | *puslu* | *bitkin* | *dağınık* | *asimetrik* | *dikenli* | *hüzünlü* | ~ *otori-ter* | *tekdüze* | *katkısız* | *şaşırtıcı* | *nahif* | *feminen* | *oval* || abuk sabuk | acımasız | afet | ağırbaşlı | ak | alçak gönüllü | anlık | apayrı | arı | arızalı | Avrupalı | babacan | bambaşka | basit | belirgin | benekli | ~ bezemeli | ~ biçimli | bireysel | bohem | bugünkü | capcanlı | centilmen | çelişik | çelişkili | ~ çiçekli | çok yönlü | dalga-lı | değışken | dekoratif | derme çatma |

dinamik | dişlek | dokunaklı | domestik | doyumsuz | döküntü | dumanlı | durmuş | oturmuş | duygulu | düşünceli | edilgen | elastik | eşsiz | fiyakalı | fiziki | fiziksel | garip | genel | gerçekçi | gezgin | girintili | çıkıntılı | görklü | göz alıcı | gözlüklü | güçsüz | gülümser | gülünç | hassas | hayalci | homojen | hoş | içten | iğrenç | iki | ikili | iletken | iltihabi | iltihaplı | imgesel | inişli çıkışlı | izbe | ıssız | kaba | kapanık | karlı | karmakarışık | kaskatı | kasvetli | katı | kesik | kibirli | kılsız | kırılğan | kırsal | klas | ~ köpüklü | krom | küstah | laubali | maceracı | mavimsi | medyatik | melez | ~ mesafeli | militarist | mimari | mistik | natürel | nefes kesici | net | nostaljik | okunaklı | olağanüstü | olumsuz | ~ orantılı | orantısız | özenli | panoramik | parazitli | pastel | pastoral | patolojik | pembemsi | pervasız | peynirimsi | pitoresk | postmodern | pullu | pürüzlü | pütür pütür | rugan | sade | sağlıklı | sembolik | sevimli | sıcak | sıradan | sırtkan | sıska | sıyrık | sofistike | soylu | sönük | suni | süreğen | şiirli | şiirsel | tarihsel | tepkisiz | titiz | toplumsal | trajikomik | tüysüz | ucuz | uçucu | umursamaz | umutsuz | uysal | ürkünç | ürkütücü | üst üste | vahşi | yaban | yarı saydam | yatay | yıkık | yıkık dökük | ~ yönlü | yürekler acısı | yüzey-sel | ~ zıt

görünüş • Görünme işi. • Gerçeğe uymayan dış görüntü, zevahir. • Bulunulan bir yerden görülebilen alan, görünüm, manzara. *dış* | *ağırbaşlı* | *sisli* | *heybetli* | *mütevazı* | *masum* | *karizmatik* | ~ *yapraklı* | *görkemli* | *soğukkanlı* | *kadınsı* | *hantal* | *aldatıcı* | *dingin* | *erkeksi* | *bambaşka* | *sefil* | *babacan* | *romantik* || *abus* | *aceleci* | *agresif* | *aldırışsız* | *alışılmış* | *anlayışlı* | *aptalca* | *barbar* | *başıboş* | *bayağı* | *benzersiz* | *beylik* | ~ *bezemeli* | *bezgin* | *biçimsel* | *boş* | *bütün* ~ | *cansız* | *çalımlı* | *çekingen* | ~ *çeşitli* | *çirkin* | *çocuksu* | *dalgalı* | *damarlı* | *duygusuz* | *esrarlı* | *etkili* | ~ *evvelki* | *genç* | *geri kalmış* |

güçsüz | *günahsız* | *hasta* | *hukuki* | *hüzünlü* | *iğrenç* | *ilkel* | *inatçı* | *kaba* | *kadınca* | *kararlı* | *kararsız* | *karmakarışık* | *kasvetli* | *kavruk* | *kaygılı* | *kırılğan* | *kısır* | *konforlu* | *kültürlü* | *lalettayin* | ~ *mahsur* | *mahzun* | *medeni* | *mert* | ~ *mesafeli* | *metalik* | *mutlu* | *mütevekkil* | *olgun* | *otantik* | *oturaklı* | *özenli* | *öznel* | *pırlı* | *pırlı* | *pısırik* | *püriten* | *pütürlü* | *resmî* | *sağlam* | *sakin* | *sarı* | ~ *saydam* | *saygın* | *simetrik* | *siyasal* | *sıska* | *soluk* | *soylu* | *sportmen* | *steril* | *suratsız* | *şaşırtıcı* | *şirin* | *tarihî* | ~ *tastamam* | *tatsız* | *tımarhanelik* | *tuhaf* | *uysal* | *ürkek* | *ürkütücü* | *üzgün* | *vakur* | *yakın* | *yapmacık* | ~ *yaramaz* | *yarı saydam* | *yitik* | *yılgın* | *yoksul* | ~ *yüzlü* | *zahirî*

görüş • Görme işi. • Gözle bir şeyi algılama yetisi. • Cezaevi veya hastanedeki birine yapılan ziyaret. • *mecaz* Bir olay, varlık veya düşünce üzerinde varılan yargı, fikir • *mecaz* Benzerlerinden ayrılan özellik, konsept. ~ *zıt* | *karşıt* | *felsefî* | *kişisel* | *siyasal* | *yaygın* | *irticai* | *değişik* | *totaliter* | *yoz* | *politik* | *saçma sapan* | *siyasi* | *militarist* | ~ *gereğçeli* | ~ *ilişkin* | *sosyolojik* | *kötümser* | *naçiz* | *temel* | *menfi* | ~ *belli* | *tek yanlı* | *statükocu* | *ülküçü* | *resmî* | *olumlu* | *ayrık* | *çelişik* | ~ *değgin* | *dar* | *bilimsel* | *yanlış* || *abartılı* | *açık* | *açık yürekli* | *akla yatkın* | *aleni* | *alternatif* | *askerî* | *aşırı* | *ateist* | *aydınlatıcı* | *aynı* | *bağımsız* | *bahis konusu* | *başka* | *Batılı* | *bazı* ~ | *belirli* | *bencil* | *benzer* | *beylik* | *birinci* | *birtakım* ~ | *bugünkü* | *cömert* | *çağcıl* | *çarpık* | *çekimser* | ~ *çerçeve* | ~ *çeşitli* | *çevresel* | *daracık* | ~ *dayalı* | *değişmez* | *demokratik* | *destansı* | *devletçi* | *dizgesel* | *doğüstü* | *dosdoğru* | *düşsel* | *ekonomik* | *eleştirel* | *farklı* | *filozofça* | *geleneksel* | *genel* | *genelgeçer* | *gerçekçi* | *geri kafalı* | *hakir* | *herhangi bir* | *hukuki* | *hümanist* | *idealist* | *ideolojik* | *ihatalı* | *ihtiyari* | *ilerici* | *ilginç* | *ilkel* | *ilmî* | *insancıl* | *insanüstü* | *iyimser* | *kapsamlı* | *karamsar* | ~ *karışık* | *kendine*

mahsus | kendine özgü | keskin | kimi ~ | ~ kırıcı | kısır | kuramsal | kültürsüz | laik | manyetik | masalsı | mekanik | muasır | muhalif | mühim | natüralist | nevi şahsına ~ münhasır | olgun | olumsuz | orijinal | ortak | ~ otoriter | paravan | primitif | radikal | rasyonalist | romantik | sağlıklı | sakat | sapkın | sıcakkanlı | sol | ~ sonraki | sosyal | subjektif | şahsi | şiirsel | şu | tamamlayıcı | tarafsız | tasavvufi | ~ temelli | teorik | ters | toplumsal | ~ tür | ~ türlü | ~ uyarıcı | uygunsuz | üçüncü | yasa dışı | yepyeni | yetersiz | ~ yollu | ~ yönelik | yuvarlak | zararlı | zararsız | zeki **görüş alanı** • Belirli bir anda görülebilen gözlemlenebilir alan. **engelsiz | sınırlı görüş ayrılığı** • Bir görüş veya düşüncede farklı değerlendirmede bulunma, farklı düşünme. **temel görüş farklılığı** • Görüş ayrılığı. ~ esaslı

görüşme • Görüşmek işi, mülakat, müzaker. ~ özlü | çok taraflı | yarınki | ilk | ikili | birebir | mutlak | muhtelif | ~ geceki | çok uluslu | olağan | sabahki | mesafeli | ~ esaslı || ateşli | aydınlatıcı | ayrıntılı | benzersiz | birtakım ~ | cesaretli | ~ çeşitli | diplomatik | dolaylı | dostça | ~ düzeyli | ender | gizli | günlük | hayali | hayati | ~ ilgili | kalitatif | kantitatif | limitsiz | mad-desel | mahrem | mesleki | milletlerarası | ~ milyarlık | ~ münhasır | ön | önemli | özel | ~ planlı | politik | rutin | ~ saatlik | sair ~ | ~ saniyelik | ~ sonraki | tatsız | ~ telli | toplu | toplumlar arası | uzunca | üçlü **görüşmeci** • Görüşme yapan kimse. şehirli

gösterge • Bir şeyi belirtmeye yarayan şey, belirti, im, işaret. • Bir durumla ilgili çeşitli aşamaları gösteren liste, icmal. • **ekonomi** Bir gelişimi gösteren nicelikler veya değerler arasındaki ilişki, endeks, indeks. • **dil bilimi** Anlamla biçimin, gösterenle gösterilenin kaynaşmasından oluşan dil birimi, belirtke. • **fizik** Bir aracın işlemleriyle ilgili bazı ölçümlerin sonucunu kendiliğinden gösteren araç,

müşir, indikatör. **makroekonomik | bariz | sembolik | vurucu | ~ çerçeveli | analog** || açık seçik | belirgin | birer | birincil | çakılı | dairesel | dilsel | doğal | ekonomik | eleştirel | ~ kademeli | karmaşık | konvansiyonel | objektif | parlak | sağlıklı | simgesel | şiirsel | teknolojik

gösteri • İlgi, dikkat çekmek için bir topluluk önünde gösterilen beceri veya oyun. • Bir istek veya karşı görüşün, halkın ilgisini çekecek biçimde topluca ve açıkça yapılması, nümayiş. • Sine-ma veya tiyatrodaki film, oyun gösterme işi. • Genellikle şarkı, dans vb. eğlence türlerinin yer aldığı eğlence, şov. • Bir şeyi tanıtmak amacıyla yapılan sunum, demonstrasyon, demo. • Birinin, bir topluluğun kendi duygusunu gösteren sözü veya davranışı, tezahürat. **kanunsuz | devasa | coşkun | toplu | yarınki | tek kişilik | akrobatik | nefes kesici | ikinci | müzikli | illegal | oryantal** || Şarklı | abartılı | abartmalı | aldatıcı | alelade | büyük | cezbeli | ~ çekici | ~ çeşit | ~ çeşitli | çiğ | ~ dayalı | deminki | doyurucu | dualı | duygulu | düzmece | eksiksiz | fiilî | ~ geceki | göstermelik | hararetli | ~ havalı | ilginç | interaktif | isterik | itici | ~ kişilik | kısacık | koruyucu | kozmik | ~ layık | legal | meşru | minik | mitolojik | muhteşem | ~ mumlu | müthiş | nefis | ölümcül | özenli | özgün | pırıl pırıl | samimi | sembolik | sümüklü | şaşaalı | şaşırtıcı | taşkın | taze | tempolu | ~ uyaran | ~ ürpertici | üzücü | vefasız | yapmacık | yurt içi | zarif **gösterici** • Gösteri yapan kimse, gösteri adamı, nümayişçi. **Afgan | lümpen | öğretici**

gösterim • Sinema salonlarında filmin gösterilmeye başlaması, vizyon. • Sine-ma, tiyatro, konser vb. sanat dallarında verilen gösterilerden her biri, seans. **ağır | biçimsel | üçer**

gösteriş • Başkalarını aldatmak, şaşırtmak, korkutmak veya kendini beğendirmek için birinin yaptığı yapay davranış, ça-

lım, alım çalım, kurum. • Göze çarpıcı nitelik, göz alıcılık. • Görkem. **azametli** | **beyhude** | **çılgın** | ~ **geceki** | **karşıt** | **yapmacık**

göt • *kaba konuşmada* Anüs. **boklu**

gövde • Bir şeyin asıl bölümü. • Kesilmiş hayvanın, sakatatı alındıktan sonraki durumu. • *bitki bilimi* Ağaç ve bitkilerin dallarının dışında kalan ana bölümü. • *anatomi* Canlı bedeninde baş, kol ve bacaklar dışında kalan bölüm. • *dil bilgisi* Ad ve fiil köklerinden yapım ekleriyle türetilmiş kelime. *şişman* | *başsız* | *dolgun* | *hantal* | *koca* | *tırmanıcı* | *incecik* | *battal* | ~ *görünümlü* | *koskoca* | *çıplak* | ~ *kiloluk* | *tknaz* | *cılız* | *kalın* | *iri* | ~ *kabuklu* | *dekoratif* | ~ *kemikli* | ~ *tonluk* | *bitkin* | *cansız* | *sıska* | *tüm* ~ | *sürüngen* | *tombul* | *zırhlı* | *pörsük* | *terli* | *minicik* | *sağlıklı* | *nasırlı* | *zayıf* | *anaç* | ~ *tüylü* | *devinimsiz* | *diri* | *kullı* | *irice* | *şiirsel* || *aerodinamik* | *ağır* | *ağşap* | *ak* | ~ *alışık* | *apak* | *azametli* | *bacaksız* | ~ *belirsiz* | ~ *biçimli* | *biçimsiz* | *bitimsiz* | *bölük* | *pörçük* | *bütün* ~ | *çakılı* | *çapkın* | *çaresiz* | *çelik* | ~ *çizgili* | *çırçıplak* | *darmadağın* | ~ *dayanıklı* | *delik deşik* | *dikenli* | *dilber* | *dipdiri* | *dolgunca* | ~ *elverişli* | *enli* | *esmer* | *fildişi* | *gelişmiş* | *genç* | *gergin* | *gevşek* | *güçük* | *gümüş rengi* | *heybetli* | *huzursuz* | ~ *ibaret* | *içtimai* | *ikiz* | *iri* | *yapılı* | *ılık* | *kadınsı* | ~ *kalan* | *kanlı canlı* | *kaslı* | *katmer katmer* | *kavruk* | *kilitli* | *kımıldısız* | *kırgın* | *kısacık* | *kızgın* | *kocaman* | ~ *kokulu* | *kolsuz* | *koskocaman* | ~ *kubbeli* | *kupkuru* | *küçücük* | *kül rengi* | *muhteşem* | *narın* | *nazik* | ~ *orantılı* | *oval* | *ölümlü* | *öteki* | *rijit* | *salı* | *siyahımsı* | *sıkıcı* | *soğuk* | *talimli* | *taptaze* | ~ *tasarımlı* | *taze* | *tombulca* | *tonilatoluk* | *tüysüz* | *ufacık* | *ufak tefek* | *yağsız* | *yaldızlı* | *yanık* | *yapışıcı* | ~ *yapışık* | *yanık* | *yayvan* | *yitik* | *yuvrak*

göz • *anatomi* Görme organı, basar. • Oda. • Bakış, görüş. • Suyun topraktan

kaynadığı yer, kaynak. • Delik, boşluk. • Çekmece. • Terazi kefesı. • Nazar. • Sevgi, ilgi, gönül bağlantısı. • Bölüm, hane. *uykulu* | *kem* | *çekik* | *mavi* | ~ *sürmeli* | *iri* | *yeşil* | ~ *kirpikli* | *çakır* | *bir çift* | *ışılıtlı* | *kahverengi* | *fersiz* | *buğulu* | *süzgün* | *parlak* | *şası* | *mahmur* | *ışıl* | *korkulu* | *miyop* | *nemli* | *donuk* | *şiş* | *bal rengi* | *dalgın* | *kara* | *kocaman* | *bulanık* | *çipil* | *baygın* | *düşünceli* | *açık mavi* | *çapaklı* | *eleştirel* | *kaygılı* | *meraklı* | *kapkara* | *dumanlı* | *kuşku* | *alaycı* | *masum* | *yuvarlak* | *tembel* | *kurnaz* | *ufacık* | *boş* | *şehla* | *yumuk* | *şaşkın* | *ürkek* | *küçücük* | *müstehzi* | *ışıl ışıl* | *koyu kahverengi* | *koyu mavi* | *sabit* | *bambaşka* | *yorgun* | *hülyalı* | *ateşli* | *gök* | *berrak* | *zeki* | *fosforlu* | *pörtlek* | *yakut* | ~ *alışkın* | *süzük* | *durgun* | *uykusuz* | *alaylı* | *ayrık* | *derin* | *sönük* | *dikkatli* | *ala* | *yaşlı* | *mahzun* | *maviş* | *lacivert* | ~ *hareli* | *astigmat* | *çıplak* | *cam* | *çapkın* | ~ *dolu* | *koyu yeşil* | *korkak* | ~ *renkli* | *sarı* | *duru* | *sitemli* | *bomboş* | *anlamsız* | *binlerce* | *delici* | *masmavi* | *kıpkırmızı* | *hain* | *eğri* | *hüzünlü* | *inatçı* | *kibirli* | *mağrur* | *yumulu* | *kupkuru* | *kestane rengi* | *kapalı* | ~ *dikili* | *güzel* | *mercan* | ~ *çevrili* | *çocuksu* | *kömmür* | *kaçamak* | *hilekâr* | ~ *alt* | ~ *çakalı* | *ıslak* | *hırslı* | *öbür* | *boncuk mavisi* | *tanıdık* | *sağ* | ~ *çift* | *patlakça* | *çekingem* | *kör* | *şişkin* | *araştırmacı* | *açık yeşil* | *pırlı pırlı* | *garip* | *kapalı* | *kehribar* | *buruşuk* | *ezeli* | *müşfik* | *iki* | *koskocaman* | *munis* | *tecrübeli* | *kinli* | *gri* | *umutlu* | *biyonik* | *sevecen* | *keskin* | *yırtıcı* | *gölgeli* | *kızarıklık* | *tuhaflı* | *düşmanca* | *pırlıtlı* | *üzüntülü* | *tek* | *mütecessis* | *yaslı* | *şüpheli* | *aptal* | *kıpkızıl* | *sisli* | *ak* | *müthiş* | *sol* | *kuru* | *benekli* | ~ *perdeli* | *taptaze* | ~ *kemikli* | *utangaç* | *harikulade* | *yağlı* | *temiz* | *bakır çalığı* | *düşük* | *duygulu* | *neşeli* | *yüzlerce* | *ölgün* | *perişan* | *şaşmaz* | *soğuk* | *dolgun* | *yakıcı* | *heyecanlı* | *hazin* | *içli* | *olası* | *yumuşacık* | *değirmi* | *serinkanlı* | *kanlı* | *dişi* | *plastik* | *yabancı* | *tecrübesiz* | *muz-*

lim | ağlamaklı | menekşe rengi | yoksul | ~ takılı | mağmum | tanrısal | basit | kösnül | yılan | Doğulu | ~ çizgili | alımlı | yanık | büyüü | yenik | ihtiraslı | dört köşe | ta-katsiz | kıvılcımlı | gidici | muzdarip | ~ kapaklı | ~ dudaklı | gizli | umutsuz | koyu lacivert | yaralı | nesnel | deli | sinsî | tatlı | aydınlık | mosmor | hasta | uyuz | çelik | ışksız | tasalı | acayip | bir yığın | çakal | fırtınalı | rastıklı | simsiyah | başka | boncuk boncuk | yansız | yusuvarlak | yitik | ~ alışık | üçüncü | ~ eğik | sapsarı | zümrüt | sabırsız | üzgün | zengin | büyük | mütebessim | tarafsız | acılı | yılgın | ~ dolmuş | şahane || acıklı | acımasız | açık kahverengi | açık kestane | açık pembe | akçıl | akdeniz mavisi | akıntılı | alaca | alacalı | alakasız | alil | alımsız | Allahsız | altın | altın sarısı | ameliyatlı | anarşist | anlaşılmaz | anlayışlı | anut | apaçık | apak | apayrı | arızalı | arka | arsız | arzulu | ~ asgari | Asyalı | ~ aşına | ateş kırmızısı | ayık | azametli | aziz | ~ bağlı | bahtiyar | bahtı kara | bakir | balıklı | ballı | barbar | başsız | batık | Batılı | bedbin | ~ belirsiz | benli | benzer | bilimsel | bilinçsiz | ~ bilmiş | bitaraf | bitkin | bıçaklı | bıkkın | ~ borçlu | boyalı | bön | bu | bucaksız | bulutlu | canlı | cefakâr | celalli | cenabet | cesaretli | cesur | ciddi | cilveli | cüretkâr | çamurlu | çaresiz | çileli | çivit mavisi | ~ çökük | damar damar | dargın | değişik | değişken | deminki | ~ demirli | deneyimli | deneyimsiz | deneysel | densiz | dindar | dingin | dışa dönük | doygün | dördüncü | ~ düzeyli | elektrikli | eleştirici | elmas | emsalsiz | endişeli | engin | ~ eriten | erotik | esprili | esrarlı | eşit | etli | felsefi | ferah | fettan | gaddar | gamlı | gazaplı | gece mavisi | ~ geçen | geçimli | ~ gelen | gömülü | gözlüksüz | gülümser | güven-siz | harap | hareketli | hastalıklı | havai mavi | hayal meyal | heybetli | hiddetli | hınzır | hummalı | huzurlu | iç | iğneleyici | iğneli | iğrenç | ihtiyatsız | ikişer | ilgisiz | imansız | inik | iradesiz | işsiz | iştahlı |

iyimser | ıssız | ızdıraplı | ışıldak | ~ kalan | kan kırmızı | kanlı bıçaklı | kapkaranlık | karamsar | karanlık | kararsız | ~ kaşlı | kati | katıksız | kavi | ~ kayan | kayıtsız | kibirsiz | kilitli | kinci | kindar | kıpır kıpır | kıpırtısız | kırçıl | kırgın | kırış kırış | kırmızı | kırmızımtırak | kırpık | kıskanç | kıymıksız | kızgın | kızıl | kor | korkusuz | koyu | kötü | kötümser | küçük | küf yeşili | kül rengi | mağlup | mahcup | ~ mahkûm | makbul | manasız | manidar | mavimsi | mecnun | memnun | menevişli | meraksız | merhametsiz | mert | ~ meyilli | meyus | mini | minicik | minik | miskin | muhteşem | muntazam | mutlu | mübarek | mühlik | mühürlü | mülevven | münevver | müşterek | müteessir | mütehayyir | mütevekkil | nadir | nazlı | neşesiz | nice ~ | nüfuzlu | objektif | ~ oturmuş | oval | oyalı | oynak | öfkeli | öksüz | ölü | ~ örülü | öteki | parıltılı | parıltısız | pashı | pişman | puslu | rakit | realist | renksiz | riyakâr | riyasız | saf | sağlam | sahici | sahipsiz | sakat | sakınlı | saman rengi | sarımsı | sarkık | seksen | ~ sevdalı | sevgili ~ | sevimsiz | sidikli | sihirli | sinematografik | sinirsiz | sıcak | sıvışık | soğukkanlı | solgun | somurtuk | sosyolojik | ~ süslü | şefkatli | şehvetli | şen | şeytansı | şıkır şıkır | şuh | şüpheci | takma | ~ tanımaz | taze | tedirgin | tehditkâr | tehditli | tekin-siz | teklifsiz | tekmi ~ | tenkitçi | terbi-yeli | tirşe | tılsımlı | toparlak | ~ torbalı | tortulu | tutkulu | ~ tutulmuş | ufuksuz | usta | utkulu | uyku sersemi | üç | ümit-siz | ürkülü | ürkünç | ürküttücü | ~ üstlü | vahşi | vakur | vurdumduymaz | ~ vurgu-lu | yakın | yaldızlı | yaman | ~ yansımali | yapışkan | yarım | yavan | yelpaze | yem-yeşil | yeşilimsi | yetkili | ~ yıldızlı | yılı-şık | yoğun | yüz binlerce | zalim | zebun | zehirli | zümrüt yeşili **göz farı** • Kadın-ların süs için göz kapaklarına sürdükleri çeşitli renkte boya, düzgün. sedefli **göz kalemi** • Rimel. pırıltılı | ~ uçlu **göz ka-pağı** • anatomi Göz yuvarlarının önünde

bulunan, birbirine yaklaşılarak gözü örten, kenarlarında kirpikler bulunan koruyucu organ. **bunca** | **damarlı** | **damarlı** | **eğik göz muayenesi** • Tıbbi göz kontrolü. **rutin göz açıklığı** • *mecaz* Gözü açık olma durumu. **şaşırtıcı göz ağrısı** • Gözün içinde ortaya çıkan ağrı. **müstakbel göz hapsi** • *hukuk* Bir kimseye bulunduğu, yaşadığı yerden ayrılmaması biçiminde verilen ceza. **sıkı göz hareketi** • Göz kapağının bir iki dakika boyunca istemsiz olarak hareket etmesi. **istemsiz göz hastalığı** • Gözde görülen hastalıklar. **diyabetik göz kırpması** • Genellikle paylaşılan gizli bilgileri veya niyetleri işaret eden gayriresmî bir sözsüz iletişim şekli. **istihzalı göz süzme** • Baygın ve anlamlı bakma. **anlamlı gözaltı** • *hukuk* Birinin, güvenlik kuvvetleri tarafından belli bir yerde belli bir süre alıkonulması, gözetim, nezaret. **balık istifi** | **günlük göz bebeği** • *anatomi* Gözde irisin ortasında bulunan, ışığın azlığına veya çokluğuna göre büyüyüp küçülen yuvarlak delik, bebek. • *mecaz* Çok sevilen, önem verilen kimse vb. **biricik** ~ | **pırlıtlı gözcü** • Gözlemlene veya gözetleme işini yapan kimse. • *halk ağzında* Göz doktoru. **dürbünü** | ~ **emin** | **ikişer gözdağı** • *mecaz* Sonradan verilecek bir ceza ile korkutma, yıldırma, tehdit. **onca gözyaşı** • Gözyaşı bezlerinin salgıladığı, bazı etkilerle akan duru sıvı damlacıklarından her biri, yaş. **bir damla** | **sunı** | **bol** | **onca** | **sıcak** | **kaçak** || **bir avuç** | **birer** | **boncuk boncuk** | **çaresiz** | **dizi dizi** ~ | **dizim dizim** | ~ **dolu** | **elemli** | **ışıl ışıl** | ~ **geceki** | **gülümser** | ~ **kalan** | ~ **köptüklü** | **münasebetsiz** | **müşterek** | **pırl pırl** | **pırlıtlı** | **rimelli** | **sahte** | ~ **saydam** | **sıcacık** | **sunı** | **tuzlu** | **umarsız** | **umutsuz** | **ümitsiz** | **yalancı gözyaşı damlası** • Gözü nemli tutabilmek için, suni gözyaşı damlası. **steril gözyaşı kesesi** • Gözlerde gözyaşı bezi tarafından salgılanan sıvıyı barındıran kesecik. **sarkık**

gözde • Benzerleri arasında nitelikleri sebebiyle üstün tutulan, beğenilen, önem verilmiş. **bir düzine** | **dünkü** | **mağdur** | **öbür**

gözenek • Delikli bir nesnenin deliklerinden her biri. ~ **belli** || **altıgen** | **tıklı**

gözlem • Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerinin bilinmesi amacıyla dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi, müşahade. • **gök bilimi** Bir gök cismini, bir gök olayını çıplak gözle veya bir araç yardımıyla izleyerek görülen değerleri tespit etme işlemi, rasat. • **felsefe** Çeşitli araç ve gereçlerin yardımıyla olayların sebeplerini bilmek için uygulanan bilimsel yöntem. **ilginç** | **başarılı** || **acı** | **alaycı** | **ampirik** | **astronomik** | **bakışumlu** | **basit** | **can alıcı** | ~ **dair** | **dikkatli** | **durmuş oturmuş** | **eleştirel** | **etkin** | **fenolojik** | **güçlü** | ~ **ilgili** | ~ **ilişkin** | **izlenimci** | **jeolojik** | **kaba** | **kaypak** | **keskin** | **kestirme** | **kısacık** | **klinik** | **kuru** | **meteorolojik** | **müteakip** | **nesnel** | **ön** | ~ **özgü** | **rutin** | **safça** | **sağlıklı** | **silik** | **tıbbi** | **yüzeysel** | **zorlama gözlem evi** • **gök bilimi** Gök gözlemleri yapan, gök cisimlerini ve olaylarını inceleyen yer, rasathane, observatuvar. **astronomik gözlemci** • Dikkatle, eleştirici bir gözle gözlem yapan kimse, müşahit. • Bir konferans, kongre vb.ne katılan, genellikle söz alma ve önerge verme hakkı olmayan, toplanmaları kendi veya başkası adına izleyen kimse, müşahit. • **gök bilimi** Gözleminde gözlem yapan kimse, rasat. **tarafsız** | **dikkatli** || **alaycı** | **beceriksiz** | **gezgini** | **külyutmaz** | **siyasi** | **usta gözlemcilik** • Gözlem yapma işi. **alaycı gözölü** • Herhangi bir biçimde gözü olan kimse. **kem** | **çekik** || **bozuk** | **çakır** | ~ **çerçevesi** | ~ **çökük** | **ışıl ışıtlı** | **kömür** | **şiş** | **yusuvarlak gözölü peklik** • Gözü pek olma durumu. **yılmaz**

gözleme • İçine peynir, kıyma, patates vb. konularak yufkadan hazırlanan, sacda

veya yağda kızartılan bir hamur işi, dürme. **çökelekli** | **patatesli** | **patlıcanlı**

gözlük • Görme bozukluğu olan gözlerin daha iyi görmesine veya gözleri korumaya yarayan, bir çerçeveye yerleştirilmiş çift camdan oluşan araç, lünet. • Atların çevreden ürkmemeleri için gözlerinin iki yanına takılan siper. ~ **çerçevesiz** | **camlı** | **tel** | **bağa** | **oval** | **aynalı** | **kelebek** | ~ **saplı** | **yuvarkak** | **üç boyutlu** | **miyop** | **mercekli** | **kara** | **çatlak** | **pembe** | **kalin** | ~ **telli** | ~ **lekeli** | **simsiyah** | **abidevi** | ~ **filtreli** || aldatıcı | altın | altın kaplama | arızalı | bedava | ~ **belgeli** | **beyzi** | **buğulu** | **bulanık** | **çekik** | **çerçevesiz** | **çifte** | **dev** | **devletçi** | ~ **dipli** | **dumanlı** | **esmer** | **gerekli** | **görünmez** | ~ **gözlü** | ~ **havalı** | **hipermetrop** | **imzalı** | **kahrolası** | **kalitesiz** | ~ **kaplama** | ~ **kenarlı** | **kirli** | ~ **kollu** | **kulplu** | **lehimli** | **modern** | **nazik** | ~ **numaralı** | **parlak** | **pırlıtlı** | **sihirli** | **sıradan**

grafik • **mecaz** Eğilim, gösterge. • Biçim, desen veya çizgilerle gösterme. **istikrar-sız** || albenili | ayrıntılı | interaktif | istatistiksel | ~ **meyilli** | **oynak** | **sezonluk** | **şiişsel** | **uçuk** | **üç boyutlu**

grafiti • Duvar yazısı. **legal**

gram • Kilogramın binde biri değerindeki ağırlık ölçüsü birimi. **yüzer** | **beş on** || elli | yüz

gramer • Dil bilgisi. **görmekli** **gramer yapısı** • Bir dilin gramer özellikleri. **sistematiik** **gramerci** • Dil bilgisi uzmanı olan kimse. **hakiki**

gramofon • Önceden özel bir madde üzerine kaydedilmiş sesleri, istenildiğinde dinleten alet, sesyazar, fonograf. **borulu** | **portatif**

granit • **jeoloji** Kuvars, feldspat, ortoklaz ve mika minerallerinden birleşmiş türlü renkte, billursu, çok sert bir kayaç türü. **masif** | **pembemsi**

gravür • Ağaç, taş veya metal bir levhanın oyularak işlenmesi ve bunun bir

yüzeye basılması tekniği. • Bu teknikle yapılmış resim. **gölgeli** | **izahlı**

grev • İş bırakımı. **yarınlı** | **süresiz** | **genel** || dönüşümlü | ~ **esaslı** | **herhangi bir** | **kanunsuz** | ~ **sürelı** | **şenlikli** | **ufak tefek** | **umumi**

gri • Kül rengi, boz renk, demir rengi, demirî. **beyazımsı** | **metalik** || isli | kirli | koyu | kurşuni | mat | nemli | pürüzsüz | süzgün **grilik** • Gri oluş. **bürokratik** | **kirli** | **morumsu** | **soğuk**

grip • **tıp** Yorgunluk, kırıklık, kas ağrıları, ateş vb. belirtileri olan, bulaşıcı, salgın hastalık, paçavra hastalığı, enflüanza. **mevsimsel** || **hakiki** | **inatçı** | **mevsimlik** | **mutedil**

grisini • Uzun ince kıtır ekmek çubukları. **kepekli**

grup • Küme. • Ortak özellikleri olan varlıklar, nesneler bütünü. • **mecaz** Görüşle-ri, çıkarları bir olan kimseler bütünü, ekip. **marjinal** | **vokal** | **etnik** | **kadınlı erkekli** | **ülküci** | ~ **kişilik** | **irticai** | **sosyoekonomik** | **diğer** | **üçüncü** | **erkekli** | **birinci** | **karşıt** | **ikinci** | **bıçaklı** | **mürekkap** | **isyancı** | **çer-kişirdek** | **kızıl erkekli** | **kalabalık** | **ırksal** | **dilsel** | ~ **gelirli** | **dinsel** | **azgın** | **sekizli** | **sportmen** | **birincil** | **sosyolojik** | **ayrıca-lıklı** | **idealist** | **illegal** | **gerici** | ~ **gönüllü** | **örgütlü** | **sivil** | **asalak** | **faal** | **sekiz** | **aynı** | **müteşekkil** | **disiplinli** | **solcu** | **tartışmalı** | **ikili** | **sataniş** | **kuzeybatı** | **radikal** | **alfa-betik** | **avantajlı** | **karma** | **Afgan** | **ihtiraslı** | **sağcı** | **sapık** | ~ **sandalyeli** | **bilinçsiz** | **kalburüstü** | **asimetrik** | **ırkı** | **astrolojik** | ~ **belli** | ~ **çeşitli** | **demografik** | **bisikletli** | **kadınsı** || ~ **adlı** | **antiemperyalist** | **antika-pitalist** | **art niyetli** | **asosyal** | **aşırı** | **ayrı** | **azimli** | **azılı** | **azotlu** | ~ **bağlı** | **barbar** | **bazı** | ~ | **benzeri** | **beşli** | **bir alay** | **biricik** | ~ | **birkaç** | **can alıcı** | **dağınık** | **dar gelirli** | **dar görüşlü** | **değişik** | **dejenere** | **devletçi** | **dikey** | **dogmatik** | **dolgun** | **dumanlı** | **duyusal** | **düzenli** | **düzensiz** | **efsanevi** | **eğlenceli** | ~ **elbiseli** | **Fin** | **fitne** | **geçici** |

gencecik | gezginci | ~ giyimli | gizli | göbekli | göçmen | ~ görevli | ~ görünümlü | güçsüz | güzide | hangi | hastalıklı | hayırsever | iki | ikincil | ilerici | irili ufaklı | ~ | ~ kabarık | kaçak | kalıcı | karizmatik | kasvetli | kimi ~ | kişisel | ~ kıyafetli | korkusuz | koskoca | kulaksız | ~ kurallı | küçük | küskün | Laz | lümpen | maceracı | mahzun | ~ maksatlı | ~ maliyetli | ~ meyilli | mimli | muayyen | müfrit | müteakip | ~ numaralı | olur olmaz | otonom | öteki | parıltısız | partili | popüler | problemlili | realist | romantik | sabıkalı | sadist | ~ sarıklı | ~ sarılı | silahsız | silik | siyasal | siyasi | slav | sofistike | sol | sorumsuz | sorunsuz | sözel | takkeli | tasavvufi | ~ telli | tematik | teşkilatlı | tüm ~ | ufak | uydurma | uyumsuz | uzaktan kumandalı | uzaylı | üçer | üniformalı | üretken | vasat | yatay | yenilikçi | ~ zıt | zorba

gruplaşma • Gruplaşmak işi. bölgesel | fantastik | tek sesli | yapma

guatr • *tıp* Boyundaki troit bezinin aşırı büyümesiyle beliren hastalık, guşa, cedere. *endemik*

gulaş • Etlili, salçalı bir Macar yemeği. ~ bakraç | biberli | mantarlı

gulyabani • *eskimiş* Karanlık ve ıssız yerlerde, insanın gördüğünü sandığı korkunç hayalet. *asık suratlı*

gurbet • Doğup yaşanılmış olan yerden uzak yer, gurbetlik. *zalim* || ~ aylık | *eb-ruli* | sonsuz | şifasız | zorlu **gurbetçi** • Gurbete çıkan, geçimini gurbette kazanan kimse. *saftirik*

gurme • Tatbiliş. ~ namılı

guru • Brahmacı eğitimde, yüksek kasttan gençleri ve öğrencileri yetiştiren, manevi gücünün en yüksek noktada olduğuna inanılan kimse. *saçma sapan*

gurultu • Sindirim yollarından bir sıvı geçerken çıkan sese verilen ad. *sürekli*

gurup • *eskimiş* Ay, güneş, yıldız vb. gök cisimlerinin ufkun altına inmesi. *ihtişamlı* | *karamsar*

gurur • Kendini beğenme, büyülenme, benlik, kibir. • Övünme. • Kurum, çalım. *budalaca* || abartılı | ağırbaşlı | ahmak | ahmakça | alışılmamış | anlamsız | aptal | aptalca | bambaşka | benzersiz | beyhude | birazcık | budala | çocuksu | ~ dişli | eşekçe | ezici | garip | haklı | içi boş | inatçı | ~ karışık | kof | kutsal | küstah | lüzumsuz | manasız | mesleki | muazzam | muvafık | müsait | özsever | parlak | pür | sahici | sahte | saklı | sınırsız | soylu | şefkatli | şiirsel | tuhaf | utangaç | yersiz | yüksek

gusülhane • *eskimiş* Eski evlerde, içinde yıkanılabilir biçimde yapılmış küçük bölme. *hakiki* | *sahici*

gübre • Verimini artırmak için toprağa döken her türlü hayvan dışkısı, kimyasal veya bitkisel madde, kemre. *sunî* | *fosfatlı* | *fosforlu* || avuç avuç | birazcık | fennî | kimyevi | ~ kokulu | kompoze | ~ liralık | makbul | yapay | ~ yıllık

güç • Fizik, düşünce ve ahlak yönünden bir etki yapabilme veya bir etkiye direnebilme yeteneği, kuvvet, efor. • Bir olaya yol açan her türlü hareket, kuvvet, takat. • Sınırsız, mutlak nitelik. • Büyük etkinliği ve önemi olan nitelik. • Bir cihazın, bir mekanizmanın iş yapabilme niteliği. • Siyasi, ekonomik, askerî vb. bakımlardan etki ve önemi büyük olan devlet, devletler topluluğu. • Bir ulus, bir ordu vb. nin ekonomik, endüstriyel ve askerî potansiyeli. *olanca* | *itici* | *orantısız* | *gizli* | *vurucu* | çok uluslu | örgütlü | üretici | nükleer | süper | yaratıcı | mistik | tanrısal | insanüstü | siyasal | ilerici | ~ beygirlik | doğaüstü | gizemli | isyancı | manyetik | gerici | ~ egemen | ezici | işgalci | siyasi | tüm ~ | ekonomik | fiziksel | üstün | karşıt | ~ silindirli | büyüü | kozmik | teknolojik | olağanüstü | merkezkaç | ~ orantılı | im-

gesel | maddi | zinde | inanılmaz | parasal
 | ~ gelen | kişisel | dış | bireysel | rakipsiz
 | telepatik | bağımsız | eşsiz | sürükleyici |
 yıkıcı | zihinsel | mucizevi | esrarlı | mali
 | ~ tetikleyici | feodal | statükocu | kaba
 | eleştirel | yerel | hukuksal | gizli | yeni-
 likçi | yegâne | menfur | yepyeni | meşru |
 tükenmez | adaletsiz | ~ megavatlık | ille-
 gal | anlaşılabilir | ölçüsüz | eşit | ulusal |
 yeni | yaman | Asyalı | sihirli | geleneksel
 | militarist | sonsuz | yanıltıcı | şiirsel | lo-
 jistik | dinsel | cinsel | içgüdüsel | bütün ~
 | vatansever | devasa | demokratik | kötü-
 cül | tekeli | potansiyel | konvansiyonel
 | bürokratik | değişmez | son | garantör
 | hükümler | zorlayıcı | legal | ikincil |
 üretken | artistik | görünmez | kanunsuz
 | tinsel | benzersiz | ruhani | örgütsel |
 uluslararası | alternatif || acayip | acil |
 acımasız | aerodinamik | analitik | anane-
 vi | anlamsız | asal | asıl | aşırı | atılımcı |
 atomik | aydınlatıcı | azgın | bambaşka |
 barışsever | başıboş | başlıca | Batılı | be-
 densel | beklenmedik | belgesel | biçimsel
 | bilgisiz | bilici | bilimsel | ~ bilinmeyen
 | bir | bir sürü | biricik ~ | birincil | bir-
 takım ~ | biyolojik | bölgesel | büyüsel
 | capcanlı | cılız | çatık kaşlı | ~ çekici |
 çevresel | daim | ~ dayalı | ~ dayanıklı |
 dayanılmaz | değme | dehşet | dehşetli
 | denetimsiz | despot | ~ destekli | dikta-
 tör | dilsel | dinî | disiplinli | dominant | ~
 doyuran | ~ dönük | dramatik | duygusal
 | dünyevi | düzensiz | efsanevi | erdemli
 | eril | ~ eşaslı | etkili | etkin | ezeli | fe-
 minen | fiili | fikri | fiziki | fonksiyonel |
 garip | geçerli | gergin | gezici | gizemsel
 | ~ görevli | ~ görülmemiş | göz kamaştır-
 ıcı | haklı | haksız | hangi | herhangi bir
 | hınzır | hırslı | ~ hâkim | idealist | ilahi |
 ilkel | insancı | irticai | kadınsı | kararsız
 | karizmatik | katıksız | kaypak | kazançlı
 | keskin | kimyasal | kinetik | korkunç |
 koruyucu | kozmolojik | köksüz | kutsal
 | küresel | mağrur | mahallî | manevi | mik-
 ro | milletlerarası | mitolojik | muazzam

| muhayyel | muhteşem | mutlak | muzır
 | ~ niyetli | nizami | objektif | olağan |
 olmadık | olumlu | ~ otoriter | öldürücü |
 politik | radikal | rastgele | ruhsal | sağcı
 | sağlıklı | saldırgan | sanatsal | saygısız
 | sembolik | seri | sınırsız | sırlı | somut
 | son derece | sosyal | sosyoekonomik |
 sosyolojik | sözel | ~ spesifik | şaşırtıcı
 | şefkatli | şer | şeytani | şeytansı | tarif-
 siz | taşkın | tatlandırıcı | taze | tek yanlı
 | teknik | tılsımlı | ~ tür | ulu | ~ uygun
 | ~ ürpertici | vokal | yabancı | yakıcı |
 yalın | yapıcı | yasaklayıcı | yasal | yeter-
 li | yetkisiz | yılankavi | yöresel | zorba
güç gösterisi • Birçoklarının zekâsıyla,
 karakteriyle, onuruyla kendini kanıtla-
 mak yerine sözleriyle, ukalalıklarıyla ve
 çok bilmişlikleriyle ortaya koydukları-
 nı sandıkları eylem. **erkeksi** | tehditkâr
güç birliği • Mevcut maddi ve mane-
 vi imkânları bir araya toplama, güçleri
 birleştirme. **vatansever güç dengesi** •
 Tehdit unsuru devletlere karşı denge
 kurabilmek için ittifak kurmayı öneren
 teori. **mevcut güç kaynağı** • Elektrik
 enerjisini depolayan ve akımın kesilmesi
 sırasında kullanılmasını sağlayan aygıt. ~
 beygirlik | meşru | ~ silindirli **güç kul-
 lanımı** • Gücün orantılı ya da orantısız
 şeklinde kullanım yöntemlerini anlatan
 söz. **oransız güç ünitesi** • Bir sistem
 ya da düzeneğin gereksinimi olan ener-
 jiyi sağlamak için kullanılan birimlerin
 genel adı. ~ silindirli **güçlü** • Güce ve
 kudrete sahip oluş. **son derece** || gizil |
 görece | olanca **güçlülük** • Güçlü olma
 durumu. **görelî** | kaba **güçsüzlük** • Güç-
 süz olma durumu, güçsüze yakışacak
 davranış, kuvvetsizlik, aciz, iktidarsızlık.
 bunca | derin | fiziksel | görelî | insancıl |
 kalıtsal | uydurma **güçlük** • Zorluk. •
 Ağır ve yorucu emek, zahmet, meşakkat.
 • Engel, pürüz. **binbir** | nice ~ | birçok |
ekonomik || apayrı | belli başlı | ~ bin | bin
 türlü | birtakım ~ | duygusal | epistemo-
 lojik | ~ ilişkin | mühim | nesnel | önemli

| önemsiz | parasal | sayısız ~ | sonsuz | ~
türülü | ufak tefek

güdü • Bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı doğuran, sürekliliğini sağlayan ve ona yön veren herhangi bir güç, saik. • *toplum bilimi* Bireyleri bilinçli ve amaçlı işlerde bulunmaya yöneltten dürtü veya dürtüler bileşkesi, saik. *yönetmelik* || bilinçli | ~ çeşitli | diktatörce | doğal | hissî | vahşi | yapıcı | yıkıcı

güdücü • Gütmeye işini yapan kimse. *akıllı*

güdü • Eksik ve yetersiz oluş. *görece*

güdüleme • Güdülemek işi, motivasyon. *ideolojik*

güdülenme • *ruh bilimi* Güdülenmek işi. *ilkel* || ~ aşkın | gelişigüzel | saldırgan

güfte • Müzik eserlerinin yazılı metni, söz. *felsefi*

güğüm • Yandan kulplu, boynu uzun, genellikle bakırdan su kabı. *kalaylı* || ağızsız | alüminyum | bakır | kocaman | kulp-suz | pirinç | sarı | ~ yıllık

gül • *bitki bilimi* Gülgillerin örnek bitkisi (*Rosa*). • Bu bitkinin katmerli, genellikle kokulu olan çiçeği. *dikensiz* | *yediveren* | *yabani* | *pembe* | *solgun* | ~ *yapraklı* | *sarı* | *nadide* | *katmerli* | *kırmızı* | *kızıl* | *beyaz* | *dikenli* | *taze* | *ak* | *kocaman* | ~ *saplı* | *rengârenk* | *hangi* | *ezik* | *iri* | *kan kırmızı* | *kıpkızıl* | ~ *kucak* || acılı | açık pembe | ağdalı | Arapça | aşılı | bakımlı | ~ beyazlı | bitkin | buruşuk | ~ bükük | ci-van | çepçevre | çeşit çeşit | dişi | doksan | el değmemiş | eski | eşsiz | fes rengi | fosforlu | görünmez | hain | kanlı | kapalı | kinsiz | kıpkırmızı | kısık | ~ kokulu | kokusuz | koskocaman | mühürlü | müstesna | nasırlı | onca | ~ oyma | reçellik | renksiz | sahici | sakın | sivri | soluk | som | tılsımlı | ~ top | turuncu | üstün | vakitsiz | yabanıl | yağlı boya | yakut | yanık | yapma | yavruağzı | yıkık **gül fidanı** • Başka bir yere dikilmek için bulunduğu yerden çıkarılan taze gül ağacı. birkaç |

nadide **gül ağacı** • Çiçeğinden gül suyu ve gül yağı elde edilen, dikenli, çok yıllık çalı ve yarı odunsu bir bitki. **bodur gül suyu** • Gül yağı yapılırken yan ürün olarak elde edilen kokulu ve renksiz sıvı. ~ *şişe* || ~ *benzer* | *pembe*

güldürü • Güldürme özelliği olan şey. • *tiyatro* İlkel, yalın güldürme öğelerinden yararlanan, bazen inanırlığın sınırını aşan, güldürmeyi amaç edinen sahne eseri, komedi, fars. *acıklı* || *buruk* | *cehennemlik* | *karanlık* | *müzikli* | *sinsi* | *tempolu* **güldürücülük** • Güldürücü olma durumu. *ağırbaşlı* | *doğal*

güleçlik • Güleç olma durumu. *zoraki*

güllabici • Güllabi yapan veya satan kimse. *mevsimlik*

güllaç • Nişastadan yapılan, çok ince kuru yufkadan hazırlanan tatlı. *ballı*

gülle • Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi. • *spor* Atletizm yarışmalarında atılan, pirinç veya pirinçten daha sert bir madde-den yapılan, erkekler için 7,257, kadınlar için 4 kilogram olan madenî küre. *merhametsiz* || ~ *bin* | *demir* | *iç içe* | *ikinci* | ~ *tonluk*

gülme • Gülmek işi. • *Kahkaha*. *budalaca* | *çoşkun* | *çocuksu* | *nedensiz* | *sebepsiz* | *tanrısız* | *yersiz* | *yitik*

gülücük • Gülümseme, tebessüm. *yapay* | *alaylı* | *kırık* || *alaycı* | *beklenmedik* | *belli belirsiz* | *hınzır* | *iğrenç* | *ısmarlama* | *muzip* | *sahte* | ~ *sevdalı* | *sevecen* | *tuhaf* | *yapıştırma* | *yapmacık* | *yumuşak* | *zoraki*

gülümseme • Gülümsemek işi, tebessüm. *alaycı* | *müstehzi* | *alaylı* | *utangaç* | *çocuksu* | *mahcup* | *sıcacık* | *belli belirsiz* | *hınzır* | *hüzünlü* | *acı* | *yapay* | *kurnaz* | *donuk* | *muzip* | *zoraki* | *yapmacık* | *anlamlı* | *silik* | *olgun* | *tuhaf* | *anlayışlı* | *buruk* | *hazin* | *bilgece* | *hafif* | *dostça* | *mutlu* | *ap-*

talca | ~ *belirsiz* | *gaddar* | *çapkın* | *kırık* | ~ *çevrik* | *ruhani* | *acımtırak* | *tembel* | ~ *bilmiş* | *tatlı* | *arsız* | *solgun* | *çocukça* | *sıkılğan* | *hınçlı* | *nazik* | *yapıştırma* | *alaysı* | *kinli* || *alçak gönüllü* | *aldırışsız* | ~ *alışkın* | *anaç* | *anlaşılmaz* | *asabi* | *aydınlık* | *babaca* | *babacan* | ~ *barışık* | *bilge* | *bitkin* | *bön* | *buğulu* | *cana yakın* | *candan* | *canlı* | *cesur* | *cıvıl cıvıl* | ~ *çekici* | *çekingen* | *çeyrek* | *dalgacı* | *dalgın* | *davetkâr* | *dingin* | *dost* | *eğreti* | *eğri* | *eksikli* | *eşsiz* | *gamzeli* | *garip* | *gizemli* | *gölgeli* | *gururlu* | *hain* | *hesaplı* | *iki yüzlü* | *ikircikli* | *ince* | *irkiltici* | *kanatsız* | *kendine özgü* | *kibirli* | *kırgın* | *kırık dökük* | *kışkırtıcı* | *kıvançlı* | *kocaman* | *koskocaman* | *kötü* | *masum* | *mesut* | *muammalı* | *naif* | *nazlı* | *nedensiz* | *neşeli* | *ölümcül* | ~ *önceki* | *profesyonel* | *renksiz* | ~ *saygılı* | *semavi* | *sevecen* | *sevimli* | *sinsi* | *soluk* | *son* | *sunî* | *şaşkın* | *şefkatli* | *şehvetli* | *şeytani* | *şipşirin* | *tanıdık* | ~ *tartılı* | *tepkili* | *uçucu* | *uçuk* | *ürkek* | *üzüntülü* | *yamuk* | *yapma* | ~ *yaramaz* | *yarım yırtık* | *yılışık* | *yırtıcı* | *yorgun* | *yumuşacık* | *zehirli* | *zehirsiz* | *zorlama*

gülümserlik • Gülümser olma durumu. *battal* | *çilekeş* | *muzip*

gülümseyiş • Gülümseme işi. *utangaç* | *çocuksu* | *mahzun* | *sevimli* | *gizemli* | *belli belirsiz* | *çekingen* | *ezik* | *alaycı* || *ağırbaşlı* | *aynî* | *babayani* | *bambaşka* | *bilgece* | *buğulu* | *buruk* | *cana yakın* | *candan* | *çarpık* | *dalgın* | *dingin* | *donuk* | *eğri büğrü* | *ekşi* | *filozofça* | *hain* | *hazin* | *hevessiz* | *hoşgörülü* | *hüzünlü* | *iltifatlı* | *inançlı* | *inandırıcı* | *kahırlı* | *karmaşık* | *kaygan* | *kaygısız* | *kibar* | *kurnaz* | *mahcup* | *memnun* | *mutlu* | *müstehzi* | *öfkeli* | *ölçülü* | ~ *örülü* | *pak* | *profesyonel* | *saklı* | *sevinçli* | *sinirli* | *sıcacık* | *solgun* | *şefkatli* | *tatlı* | *tekinsiz* | *tuhaf* | *uçucu* | *yapmacık* | *yayvan* | *zoraki*

gülünçlük • Gülünç olma durumu, komiklik. *gereksiz*

gülüş • Gülme işi. *alaylı* | *çocuksu* | *alaycı* | *çapkın* | *sinsi* | *utangaç* | *yapmacık* | *dostça* | *hınzır* | *arsız* | *sıcacık* | *sinirli* | *kaba* | *şımarık* | *yayvan* | *zoraki* | *acayip* | *müstehzi* | *iğrenç* | *buruk* | *sevecen* | *nazik* | *kurnaz* | *histerik* | *yapışkan* | *kaygan* | *cana yakın* | *mahcup* | *sinik* | *anlayışlı* || *abartısız* | *acı* | *ağız dolusu* | *aptal* | *aptalca* | *arzulu* | *babacan* | *bahtiyar* | *basba-yağı* | *belli belirsiz* | *bembeyaz* | *boğuk* | *bomboş* | *bükümlü* | *büyülü* | *can alıcı* | *canavarca* | *candan* | *cilveli* | *civelek* | *cıvıl cıvıl* | *çirkin* | *değişik* | *deminki* | *dingin* | *dişi* | *duru* | *duygusuz* | ~ *edalı* | *eğlenceli* | *esrarlı* | *eşit* | *fıkır fıkır* | *gamsız* | *garip* | *gevrek* | *gezzin* | *gizemli* | *hafif* | *haince* | *iblisçe* | *içten* | *inceden* | *isteksiz* | *işveli* | *iyimser* | *ışılıtlı* | ~ *karışık* | *kaygısız* | *kesik kesik* | *kırgın* | *kırık* | *kısacık* | *kışkırtıcı* | *kocaman* | *korkakça* | *mahmur* | *mahzun* | *manasız* | *manidar* | *muammalı* | *nihayetsiz* | *nostaljik* | *öksürüklü* | *ölçülü* | *peçeli* | *pespembe* | *pişkin* | *rastgele* | *sade* | *saf* | *safça* | *sahte* | *sebepsiz* | *sempatik* | ~ *sevdalı* | *sevinçsiz* | *sırıttık* | *sırıttan* | *soluk* | *şakrak* | *şapşal* | *şaşkın* | *şefkatli* | *şehvetli* | *şuh* | *taptaze* | *tasasız* | *tatlı* | *tecrübeli* | *tehditkâr* | *tek sesli* | *terbiyeli* | *utkulu* | ~ *ürpertici* | *vahşi* | *yakışksız* | *yitik* | *yılışık* | ~ *yürekli* | *zehirli* | *zevki* | *zincirleme* | *zorlama*

gülüşme • Gülüşmek işi. *arsız* || *asabi* | *dağınık* | *hafif* | *isterik* | *sevinçli*

gümbürtü • Birdenbire yankılı ve derinden gelen patlama, yıkılma, çarpma sesi. ~ *aralıklı* | *bütün* ~ | *düzenli* | *muazzam* | *ölçülü*

gümrük • Bir ülkeye giren veya bir ülkeden çıkan mal ve eşya üzerinden alınan vergi. **tarifesiz gümrükçü** • Gümrük görevlisi. *faal*

gümüş • *kimya* Atom numarası 47, atom ağırlığı 107,88, yoğunluğu 10,5 olan, 960 °C'ye doğru sıvı durumuna geçen, parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel

durumuna gelebilen element (simgesi Ag). *som* || açık mavi | antika | armalı | donuk | eflatunumsu | mat | mavi | nadide | yılgin **gümüş kutu** • Gümüş madeninden yapılmış kutu. ~ noksan **gümüş sikke** • Gümüş madeninden yapılmış para. nadide **gümüş balığı** • *hayvan bilimi* Gümüş balığıgillerden, gümüş renginde bir deniz balığı, aterina (*Atherina presbyter*). *yemlik*

gün • Güneş. • Güneş ışığı. • Gündüz. • Yer yuvarlağının kendi eksenini etrafında bir kez dönmesiyle geçen 24 saatlik süre. • İçinde bulunulan zaman. • Zaman, sıra. • Çağ, devir. • İyi yaşanmış zaman. • Bayram niteliğinde özel gün. • Belirli günlerde ev hanımlarının konuk ağırlamak için yaptıkları toplantı. • Tarih. *ertesi* | *güneşli* | ~ *evvelki* | *beş on* | *yağmurlu* | ~ *geçen* | *beşinci* | *birkaç* | *evvelsi* | ~ *önceki* | *onuncu* | *üç* | *doksan* | *öbür* | *ilk* | *kırk* | *o* | *dördüncü* | *son* | *kaç* | *sigarasız* | ~ *sonraki* | *huzurlu* | *yirmi* | *geçmiş* | *altıncı* | *yorucu* | *sıcak* | *üçüncü* | *üzüntülü* | *buhranlı* | *mutlu* | *ikinci* | *sıkıntılı* | *karlı* | *üç beş* | *gerilimli* | *fırtınalı* | *müteakip* | *bütün* | ~ | *aydınlık* | *bunalımlı* | *puslu* | *iki* | *tez* | *yedi* | *yirminci* | *şu* | *beş* | *kasvetli* | *stresli* | *muayyen* | *evveli* | *devrî* | *derli* | *şerefli* | *eski* | *güzel* | *rüzgârlı* | ~ *sayılı* | *sıcacık* | *çalkantılı* | *eğlenceli* | *sekiz* | *aynı* | *bugünkü* | *otuzuncu* | *gelecek* | *mübarek* | *yedinci* | *altmış* | *dokuz* | *kaçıncı* | *beş altı* | *karanlık* | *sevinçli* | *kritik* | ~ *tam* | *kara* | *muhataralı* | *yetmiş* | *dingin* | *ümitsiz* | *sıkıcı* | *neşeli* | *yitik* | *belirli* | *bir* | *birinci* | *sair* | ~ | *üçer* | *sancılı* | *yarım* | *olağanüstü* | *müstesna* | *soğuk* | *altı* | *serin* | *işsiz* | *mesut* | *acılı* | *ikişer* | *keyifli* | *harareti* | *çılgin* | *tenha* | *yağışlı* | *özel* | *tarihi* | *güneşsiz* | *sarsıntılı* | *tekdüze* | *lodoslu* | *tek* | *bunaltıcı* | *rüzgârsız* | *öyle* | *sorumsuz* | *ılık* | *zorlu* | *rutin* | *kötü* | *coşkun* | *kaygısız* | *sisli* | *kimi* | ~ | *huysuz* | *sağlıklı* | *sorumsuz* | *renksiz* | *üzgün* | *kutlu* | *rastgele* | *yağmursuz* | *korkulu* | *hüzünlü*

| *dondurucu* | *korkunç* | *görkemli* | *öylesi* | *ızdıraplı* | *tatsız* | *güdü* | *nefis* | *dumansız* | *tozlu* | *kavgalı* | *başka* | *elli* | *yaslı* | *sekin* | *zinci* | *dağdağalı* | *ateşli* | *şanslı* | *hareketli* | *mutsuz* | *günlük güneşlik* | *uzun* | *tipili* | *bazı* | ~ | ~ *dopdolu* | *harikulade* | *bulutlu* | *müsaî* | ~ *sevdalı* | *kızıl* | *dumanlı* | *olağan* | *berbat* | *belalı* | *güneşlik* | *uykusuz* | *falanca* | *muhteşem* | *heyecanlı* | *felaketli* | *kazançlı* | *sıkışık* | *bahtiyar* | *yarınki* | *huzursuz* | *sıradan* | *nihayetsiz* | *dinî* | *kurak* | *üzücü* | *kimsesiz* | ~ *belli* | *telaşlı* | *otuz* | *herhangi bir* | *coşkusuz* | *kapkaranlık* | *gergin* | *çetin* | *bunca* | *ürkünç* | *hür* | *pırl pırl* | *alışılmış* | *nostaljik* | *böyle* | *diğer* | *rahat* | *binlerce* | *kedersiz* | *sakin* | *sevgisiz* | *yöresel* | *tarihsel* | *sönük* | *üç buçuk* | *umutsuz* | *hangi* | ~ *çiçekli* | *şahane* | *elemli* | *acımasız* | *tembel* | *dehşet* | *tasasız* | *şanlı* | *ıslak* | *adi* | *nazik* | *raporlu* | *ayrı* | *buçuk* | *bulanık* | *yumuşak* | *yeni* | *lanetli* | ~ *aceleci* | *acı* | *acıklı* | *ak* | *akılsız* | *aksi* | *alelade* | *alevli* | *alışılmamış* | *amaçsız* | *anlamalı* | *anlı* | *şanlı* | ~ *aralıklı* | *asabi* | *avare* | *ayaksız* | *ayarsız* | *aydın* | *ayrı* | *ayrı* | *azgın* | *babalı* | *badireli* | *bahçesiz* | *ballı* | ~ *baskılı* | *bayağı* | *baygın* | *bayındır* | *bayramlık* | *bedbaht* | *bembeyaz* | *bereketli* | *berrak* | ~ *beter* | *beyhude* | *biçimsiz* | *bilinçsiz* | *birçok* | *biçkin* | *bohem* | *bomboş* | *boralı* | *boz bulanık* | *bozuk* | *bulutsuz* | *bunak* | *büyülü* | *can alıcı* | *civcivli* | *çalıntı* | *çamurlu* | *çarpıntılı* | *çekingen* | *çevik* | *çil çil* | *çileli* | *çimenli* | ~ *çizgili* | *dağınık* | *dayanışmalı* | *debdebeli* | *değişimsiz* | *değişmez* | *derli toplu* | *dertsiz* | *dinsel* | *dokuzuncu* | *dosdoğru* | *doyumsuz* | *döküntü* | *dramatik* | *durdur* | *durgun* | *dünkü* | ~ *düzeyle* | *ebruli* | *efkârlı* | *eğlencesiz* | *ek* | *elim* | *ellinci* | ~ *elverişli* | *endişeli* | *enerjik* | *erden* | ~ *esen* | ~ *esintili* | *esintisiz* | *ezici* | *falan* | *feci* | *fevkalade* | *gaili* | *gamlı* | *garip* | *gazaplı* | ~ *gelen* | *gerekli* | *gönençli* | *görevsiz* | ~ *görülmemiş* | *gri* | *gururlu* | *güç* | *güçlü* | *güvenli* | *güvensiz* | ~ *habersiz*

hakikatli | halis | ~ havalı | hayırsız | hayli | hazari | hazin | hevesiz | heybetli | hisli | hırslı | hoş | hummalı | hülyalı | içkili | içkisiz | içli | ihtişamlı | ikircikli | ilkel | insafli | ipekli | işkenceli | iyi | ışıltılı | kaçınılmaz | kadim | kahırlı | ~ kalan | ~ kalma | kansız | kapanık | kaprisli | karamsar | kavgasız | kavruk | kaygılı | kehribar | kekre | keyifsiz | kırpık | kısacık | kısmetsiz | kıymetli | kızgın | ~ kopuk | kozasız | kötümser | kulaksız | kumral | kupkuru | kutsal | kül rengi | ~ kâbuslu | lezzetli | maceralı | mahmur | makaslı | masmavi | mat | matemli | mehtaplı | melankolik | meşakkatsiz | meşum | miskin | mistik | muazzez | mucize | mucizeli | mukaddes | musibet | mühim | mühlik | müzikli | namazsız | netameli | nice ~ | normal | nurlu | nüfuzlu | olaylı | olaysız | onca | ordusuz | ortak | ölümlü | ölümsüz | önemli | öteki | özgür | özgürlüksüz | parıltılı | parlak | ~ patırtılı | pembe | perişan | problemlı | problemsiz | ~ rakamlı | refahlı | romantik | ~ rumuzlu | rutubetli | ~ saatlik | sabırsız | saf | sağır | saldırısız | sapsarı | savruk | sefil | seksen | senetsiz | serazat | sigaralı | silik | sıkı | sımsıcak | soğukça | soluk | somurtkan | sonuçsuz | sümbüli | şanssız | şaşaalı | şatafatlı | şen | şevkli | şiirli | şimşekli | talihsiz | tantanalı | ~ tastamam | taze | tehlikeli | telli | duvaklı | ~ temelli | tempolu | tepkisel | ~ tesirli | tuhaf | turkuaz | uçuk | uğurlu | umutlu | upuzun | ~ uymaz | uyuşuk | üzüntüsüz | vahşi | vefasız | yakıcı | yaldızlı | ~ yataklı | yavan | yaygın | yegâne | yelli | yemekli | yetmişinci | yirmişer | yılgin | yorgun | ~ yüklü | yürekler acısı | yüzlerce | ~ yüzlü | yüzüncü | zor **gün ışı-ğ** • Aydınlık. ağılamaklı | çepçevre **gün batımı** • Güneşin battığı an. benzersiz | parlak **günler** • Zamanlar, dönemler. *si-garasız* | *kötü* | *mesut* | *heyecanlı* | ~ *dolu* | ~ *evvelki* | *yitik* | *mutlu* || acı | ağırbaşlı | alışılmış | bazı ~ | çalkantılı | çileli | de-ğişmez | dehşetli | dondurucu | durgun |

~ geçen | gergin | göz kamaştırıcı | hangi | huzursuz | kargaşalı | keyifli | kuşkululu | motorize | müstesna | neşeli | ölümsüz | ~ önceki | problemlı | raporlu | sair ~ | saltanatlı | sanatlı | sancılı | sası | savsak | sorunsuz | stresli | şen | tok | yağmurlu | yorucu | zahmetli | zalim | zorlu

günah • Dinî bakımdan suç sayılan iş veya davranış, vebal. • Kabahat, hafif suç. *mahrem* || bir çift | bunca | dünyevi | düzmece | gizli | hükümsüz | meşum | müşterek | öldürücü | pis | sekizinci **günahkâr** • Günahlı kişi. düşkün

günaydın • “İyi sabahlar” anlamında sabahları söylenen bir selamlama sözü. ~ baskılı | neşeli

günce • *edebiyat* Günlük. ~ *ciltlik* || fırtınalı | günlü | itikatlı

güncelleme • Yenileme, yenisiyle değiştirme. *aerodinamik* || periyodik

güncellik • Güncel olma durumu, aktüalite. tesadüfi

gündelik • Gün hesabıyla veya her gün ödenen para, yevmiye. *yurt içi* **gündelikçi** • Gündelikle çalışan kimse, yevmiyeci. açgözlü

gündem • Toplantılarda görüşülecek konuların bütünü, ruzname. • Yaşanan günlük olaylar. *sunı* | ~ *bir numaralı* ~ | *lüzumsuz* | *özgür* | *çalkantılı* | *yakıcı* | ~ *özlü* || akıllara ziyan | ana | belalı | birincil | can alıcı | doyurucu | düşünsel | gizli kapaklı | hararetli | manasız | ~ önceki | saçma sapan | uyduruk | yarınki | yazınsal | yüzeysel **gündem maddesi** • Gündem konusu, gündemde üzerinde durulan konu. ~ *bir numaralı* ~

gündüz • Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü. *morumsu* | ölümsüz | sonsuz | yağmurlu

güneş • Güneş ışınlarının ve ısısının etilediği ortam. • özel, *gök bilimi* Gezegenlere ve yer yuvarlığına ışık ve ısı veren büyük gök cismi. *yakıcı* | *kızgın* | *parlak*

| gölgesiz | pırıl pırıl | puslu | sıcacık | kızıl | muhteşem | ~ doğacak | sapsarı | kıpkızıl | buğulu | donuk | bol | mebzul | insancıl | çapkın | kuvvetli | çapraz | doyumsuz | berrak | tanrısallık | ablak | açık sarı | ağır | ak pak | alacalı | altın | amansız | apayrı | bakır rengi | bambaşka | ~ basık | ~ bin | bir | bir parça | bir tutam | bolca | bulutsuz | cılız | cırlak | ~ çevrili | çifte | çiğ | çılgın | dayanılmaz | değişmez | dev | devamlı | devletli | dingin | el değmemiş | elektrikli | ~ eriten | eşsiz | fersiz | görgüsüz | göz alıcı | göz kamaştırıcı | gümüşü | hain | hangi | harika | harlı | intizamsız | iyicil | ılık | ıslak | ışıl | ışıltılı | kapanık | karanlık | kararsız | ~ kayan | kaynar | kıpırtısız | kıpkırmızı | kırgın | kızılımsı | koskocaman | kumral | ~ lekeli | morumsu | mülevven | müşfik | nice | ~ onlarca | öldürücü | ölgün | parıltılı | ~ renkli | rüzgârlı | ~ saatlik | saman sarısı | sarı | serin | sihirli | silik | sıcak | suni | şen | tok | tostoparlak | tuğralı | uçsuz bucaksız | utangaç | ~ uyaran | yalansız | yaldızlı | yanıltıcı | yapayalnız | yepyeni | yitlik **güneş lekesi** • Güneşlenme sırasında fazla yanmadan dolayı ten üzerinde oluşan siyah lekeler. **koyu güneş enerjisi** • Güneş'in çekirdeğinde yer alan füzyon süreci ile açığa çıkan ısıma enerjisi. konvansiyonel **güneş ışığı** • Güneşin yaydığı ışık. cılız | coşkun | ~ yıldızlı

güneşlenme • Güneşlenmek işi. *bilinçsiz*

Güneyli • Güney bölgelerinden olan kimse veya topluluk. *mazbut*

günlük • Belirli bir gün için olan. • Günü gününe tutulan anı yazısı veya bu yazıları içine alan eser, günce. ~ *ciltlik* | *altı* | *üçer* || abuk sabuk | açık seçik | ~ başlıklı | beş on | bir avuç | birkaç | buçuk | ~ ciltli | ~ dair | ~ geçen | ~ kalma | kişisel | kırk | klasik | mahrem | resimli | ~ sayfalık | sefil | sözel | ~ tarihli | ~ tutulmuş **günlük iş** • Gündelik uğraş. yorucu **günlükçü** •

Günlük yazarı, günlük tutmuş ve yayımlamış olan kimse. *ünlü*

gürlük • Verimlilik, feyiz. *tanrısallık*

güreş • *spor* Belli kuralları içinde, güç kullanarak iki kişinin türlü oyunlarla birbirinin sırtını yere getirmeye çalıştığı spor. *yağlı* | *babadan kalma* || beş altı | ~ denk | mecalsiz | muvaffakiyetli | üçüncü **güreşçi** • *spor* Güreş yapan, güreşen kimse, pehlivan. *sakat*

gürgen • *bitki bilimi* Gürgengillerden, Karadeniz kıyılarındaki ormanlarda çok yetişen, kerestesi değerli bir ağaç, kara-gürgen (*Carpinus betulus*). cılız | sobalık **gürgen ağacı** • Görgen. *bodur*

gürleme • Gürlemek işi. uğultulu **gürleyiş** • Gürleme işi. boğuk | haşmetli | masma-
vi

güruh • *eskimiş* Değersiz, aşağı görülen, küçümşenen topluluk, derinti, sürü. amaçsız | baldırı çıplak | barbar | dazlak | gürlütücü | inatçı | kan kırmızı | kindar | marjinal | nasipsiz | neşeli | ~ ruhlu | ~ yiyici

gürültü • Aralarında uyum bulunmayan düzensiz seslerin bütünü, patırtı, şamata. • *mecaz* Birçok kişinin karıştığı kavga, karışıklık veya tartışma. *kuru* | *boğuk* | *dehşetli* | *müthiş* | *psikolojik* | *dehşet* | *korkunç* | *sağır* | *tekdüze* | *karmakarışık* | *muazzam* | *muntazam* | ~ tür | *acayip* | *anlamsız* | *ürkütücü* | ~ gelen | *müphem* | *beklenmedik* | *iğrenç* | *kof* || alışılmış | anlaşılmaz | ~ belirsiz | bilinmez | binbir | bir | bir yığın | bu | buğulu | bunaltıcı | bunca | bütün ~ | büyük | camsı | coşkun | çalkantılı | çamurlu | dayanılmaz | deminki | derin | devamlı | dipsiz | ~ evvelki | fazla | fiziksel | garip | güvenli | gürlütülü | ~ halkalı | hoyrat | ilk | ıslıklı | kadınsı | ~ karışık | kesik kesik | kısa | kocaman | lüzumsuz | madensel | muhteşem | muttarit | münasebetsiz | onca | orantısız | sabahki | ~ sesli | sürekli | şen şakrak | şımarık | ~ tekerlekli | telaşlı | tiz | tıkışık

| ~ türlü | uğultulu | umumi | uyumsuz |
üzünçlü | yapma | yassı | yırtıcı | yoğun |
~ yönlü **gürültü patırtı** • Kavga, gürültü.
onca

gürz • *eskimiş* Silah olarak kullanılan ağır
topuz. kitli | nakışlı | ~ saplı | şimşir | to-
puzlu

güve • *hayvan bilimi* Kurtçuğu yapağı,
yünlü kumaş ve dokuma yiye pul ka-
natlılardan bir böcek (*Tine pellionella*).
görünmez

güveç • Toprak kapta pişirilen yemek.
mantarlı || genişçe | ~ kapaklı | ~ kişilik
| patlıcanlı **güveç tabağı** • İçinde yemek
pişirilen toprak kap. yayvan

güven • Korku, çekinme ve kuşku duyma-
dan inanma ve bağlanma duygusu, itimat.
• Yüreklilik, cesaret. *karşılıklı* | *erkekse*
| *sonsuz* | *aşırı* | ~ *beslenen* | *sınırsız* ||
basit | ~ belirsiz | benzersiz | bön | fiilî |
geçici | göreceli | gözü kapalı | iddiasız |
katıksız | katışıksız | kesin | köklü | kuş-
kulu | mağrur | muhteşem | noksansız |
olanca | psikolojik | senetsiz | şaşırtıcı | ~
temelli | ufak | ~ uyarıcı | yersiz **güvenli**
• Güven verici, emniyetli, emin kimse,
yer, olay, durum vb. *görece* || çok yönlü
güvenoyu • Göreve yeni başlamış veya
görevini sürdüren hükümetin tutumunu
değerlendirmek için milletvekillerinin
verdiği oy. *kuvvetli*

güvence • Bir antlaşmada taraflardan biri-
nin sorumluluğu üzerine alması, inanca,
teminat, garanti. • Alınan sorumluluğa
karşı olarak ortaya konulan şey. • *mecaz*
Birinin şüphelerini dağıtmak için söy-
lenen inandırıcı söz, teminat. *biricik* ~ |
yasal || *birincil* | *dünyevi* | *kurumsal* | ~
maaşlı | *maddi* | *sağlam* | *sosyal* | ~ *tür*
| *yarıncı*

güvenilir • Güven duygusu veren, güve-
nilen, itimatlı durum, canlı olay vb. *fazla*

güvenlik • Toplum yaşamında yasal dü-
zenin aksamadan yürütülmesi, kişile-

rin korkusuzca yaşayabilmesi durumu,
emniyet. *sosyal* | *dış* || *aşırı* | *duygusal* |
ekolojik | *ekonomik* | *genel* | *merkezî* | ~
vadeli **güvenlik şeridi** • Otoyollarda ke-
siksiz çizgiyle belirlenen ve en sağ şerit-
te bulunan, acil durumlarda cankurtaran,
itfaiye, polis vb. araçların gidebilmesi
için ayrılmış yol bölümü, emniyet şeridi.
fosforlu **güvenlik duvarı** • Ağ güvenliği
sistemi. *hatasız* **güvenlik elemanı** • Gü-
venliği sağlamakla görevli kimse. *ünifor-
malı* **güvenlik görevlisi** • Güvenliği
sağlamakla görevli kimse. *üniformalı* ||
Afgan **güvenlik gücü** • Polis, asker, jan-
darma gibi güvenliği sağlamakla görevli
meslek grupları. *Afgan* **güvenlik odası**
• Güvenlik ihlali yaşandığında sığınılan
oda. *sevimsiz* **güvenlik politikası** • Gü-
venliğin amaç, yöntem ve içerik olarak
düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının
bütünü. *çok taraflı* **güvenlikçi** • Toplum
yaşamında yasal düzenin aksamadan
yürütülmesi, kişilerin korkusuzca yaşa-
yabilmesi ile uğraşan kimse, emniyetçi.
silahsız

güvensizlik • Güvensiz olma durumu,
itimatsızlık. *asıl* | *aşırı* | ~ *beslenen* | *de-
vamlı* | *maddesel* | *tuhaf* **güvensizlik ağı**
• Bir kimseye diğerlerinin güvenmeme
durumu. *belli* *belirsiz*

güvercin • *hayvan bilimi* Güvercingiller-
den, hızlı ve uzun zaman uçabilen, kısa
vücutlu, sık tüylü, evcilleşmiş birçok
türü bulunan, yemle beslenen bir tür
kuş (*Columba*). *paçalı* | *yabani* | *bir çift*
| *kırçıl* | *beş on* | *dişi* || *ak* | *akça* *pakça* |
akçıl | *benekli* | *beş altı* | *beyaz* | *bir sürü*
| ~ *boyu* | *boz* | *dalgın* | *diğer* | ~ *donlu*
| *esmer* | *evcil* | ~ *göğüslü* | ~ *gömlekli*
| *gripli* | *kır* | *kızıl* | ~ *lekeli* | *masalsı* |
mecruh | *melez* | *ölü* | ~ *paltolu* | ~ *safi* |
şişman | *uyal* | *ürkek* | *yaşmaklı* | *yüzgeç*
| *yüzlerce* | *zeytuni*

güverte • *denizcilik* Gemide ambar ve ka-
maraların üstü. *kıç* | *üst* | ~ *mahsus* || *alt* |

güveyi

arka | batık | güneşli | ön | rüzgârlı | tenha | yaldızlı

güveyi • Belirli birinin damadı. ~ perçemli

güz • Sonbahar. bomboş | ~ gelen | ılık | kaskatı | sakıncalı | sarp | soğuk | soluğan | vakitsiz | yalçın | zamsız **güz güneşi** • Güzün çıkan güneş. *ılık* || *güçsüz*

güzel • Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin olmayan kimse, nesne veya durum. • Güzel kız veya kadın. *melez* | *Afgan* | *eşsiz* | *harikulade* | *çifte* | *fotojenik* | ~ *namlı* | ~ *gözlü* | *fazla* | ~ *vücutlu* | *fettan* || ~ *ağırlıklı* | *bakir* | *benzer* | *boylu boslu* | *can alıcı* | *civan* | *çekik gözlü* | *çeşit çeşit* | ~ *çiçekli* | *çıkma* | *daha bir* | *dehşetli* | *diğer* | *Doğulu* | ~ *duvaklı* | *düşsel* | *esmer* | *fidan boylu* | *fosforlu* | *günahkâr* | *herhangi bir* | *idealist* | *kaprisli* | ~ *kiloluk* | ~ *kiyafetli* | *körpe* | *kusursuz* | ~ *layık* | *maskeli* | *maskesiz* | *mistik* | *mitolojik* | *müstesna* | *nazenin* | *nazik* | *nazlı* | *olağanüstü* | *onca* | *oynak* | *ölümlü* | ~ *saçlı* | *sadakatsiz* | *sarışın* | *sedefli* | *son derece* | *şişman* | *şuh* | *tüy-süz* | *yaldızlı* | *yaman* | *yaşmaklı* | *zehir zemberek* | *zekâsız* **güzellik** • Estetik bir zevk, coşku, hoşlanma duygusu uyandıran nitelik, hüsün. • Okşayıcı söz veya davranış, iyilik, yumuşaklık. • Ahlak ve fikrî nitelikleriyle hayranlık uyandıran şey. • Güzel olan bir kimsenin niteliği. *eşsiz* | *inanılmaz* | *olağanüstü* | *muhteşem* | *olanca* | *doyumsuz* | *göz kamaştırıcı* | *emsalsiz* | *şaşırtıcı* | *kusursuz* | *bambaşka* | *benzersiz* | ~ *görölmemiş* | *doğal* | *esrarlı* | *nice* ~ | *el değmemiş* | *masalsı* | *harikulade* | *masum* | *melankolik* | *nefes kesici* | *alışılmamış* | *göz alıcı* | *soylu* | *düşünceli* | *apayrı* | *pastoral* | *tanrısal* |

baş döndürücü | ~ *doyuran* | *müstesna* | *şiiirsel* | *basit* | *turistik* | *nebati* | *çıkma* | *narin* | *boyasız* | ~ *kalan* | *hususî* | *dokunaklı* | *çeşit çeşit* | *dingin* | *ulvi* | *ölümsüz* | *haşmetli* | *katıksız* | *gizemli* | *körpe* | *saf* || *abartısız* | *ak* | *akademik* | *akıllı* | *altın sarısı* | *anıtsal* | *barbarca* | *başka* | *beceriksiz* | *bedenî* | *beşerî* | *beşinci* | *beynelmilel* | *bin türlü* | *binbir* | *bucaksız* | *büyülü* | *can-sız* | *cazibeli* | *cılız* | *çekingen* | ~ *çeşit* | *çiçeksi* | *çılgin* | *çıplak* | *çocukça* | *çocuk-su* | *daha bir* | ~ *değer* | *değişik* | *dehşetli* | *dekoratif* | *dengeli* | *destanlık* | *destansı* | *dişi* | *dış* | ~ *duyarlı* | *duyumsal* | *ebedî* | *enfes* | *entelektüel* | *esas* | *eski* | *esraren-giz* | *estetik* | *etkileyici* | *etkili* | *evrensel* | *ezelî* | *fevkalade* | *firari* | *fiziki* | *fiziksel* | ~ *geceki* | *gizli* | *görmekli* | *günlük* | *halis* | *haris* | *hayvansal* | *ilahî* | *ilkel* | *inatçı* | *ince* | *incecik* | *insancıl* | *iptidai* | *kalıcı* | *kalpsiz* | ~ *kaplı* | *karakteristik* | ~ *kayan* | *kendine özgü* | *kıvrak* | *kızıl* | *klasik* | *kof* | *korkunç* | ~ *köpüklü* | *kumral* | *kusurlu* | *kutsi* | *küçücük* | *loş* | *makyajsız* | *manasız* | *manevi* | ~ *masraflı* | *mazlum* | *mimari* | *minimal* | *muayyen* | *mücerret* | *mütehakkim* | *natürel* | *nazlı* | *nostaljik* | *olgun* | *onca* | *ortak* | *öldürücü* | *ölmez* | *ön* | ~ *örtülü* | ~ *özgü* | *özgül* | *pahalı* | *parıltılı* | *perişan* | *pudralı* | *pürüzsüz* | *rafine* | *rayihalı* | *ruhi* | *sade* | *sakin* | *sarışın* | ~ *saydam* | *seçkin* | *seyirlik* | *sihirli* | *sınırsız* | *solgun* | *sonsuz* | *sözel* | *şahsî* | *şiiirli* | *şişirme* | *tarifsiz* | *taşkın* | *tekmil* ~ | *temel* | *teorik* | ~ *tesirli* | *törenselle* | *trajik* | *tükenmez* | *tüm* ~ | *uçsuz bucaksız* | *uçucu* | *uluslararası* | *uyumlu* | *ürkek* | *yakıcı* | ~ *yapılı* | *yaslı* | *yüce*

haber • Bir olay, bir olgu üzerine edinilen bilgi, salık. • İletişim veya yayın organlarıyla verilen bilgi. • Bilgi. *müjdeli* | *asılsız* | *uydurma* | *hayırlı* | *düzmece* | *yanlı* | *kötü* | *rutin* | ~ *ilgili* | *tekmil* ~ | ~ *başlıklı* | *mühim* | *fena* | *cıvık* | *hayırsız* | *maksatlı* | ~ *ürpertici* | *sabahki* | *trajikomik* | *ekonomik* | *bayat* | *resimli* | *kara* | *üzücü* | *acı* | ~ *dair* | *sakıncalı* | *kısacık* | ~ *saniyelik* | *inandırıcı* | *alaylı* | *ferahlatıcı* | *yalan* | *şu* | *lütfkâr* | *çalıntı* | *harika* | ~ *örülü* | ~ *zıt* | *ürkütücü* | *olmadık* | *siyasi* | *ibretilik* | *sancılı* | *dumansız* | *yalan yanlış* | *dandik* | *olumlu* | *nostaljik* | *gelecek* | *vurucu* | *sevinçli* | *çeşit çeşit* || *abartmalı* | *abstürt* | *acil* | *acı tatlı* | *adaletsiz* | *alakasız* | *anlamsız* | *asıl* | *ayrıcılık* | ~ *ayrım* | *ayrıntılı* | *bambaşka* | *başıbozuk* | *bayağı* | ~ *belgeli* | *belgesiz* | *benzeri* | *bir sürü* | *bölük pörçük* | *bu* | ~ *bulandırıcı* | *can alıcı* | *capcanlı* | *ciddi* | *ciddiyetsiz* | *çarpık* | *dağınık* | ~ *dayalı* | *defolu* | *derleme* | *derme çatma* | *düşündürücü* | ~ *düzeyle* | *eften püften* | *elim* | *esprili* | *fabrikasyon* | *faydasız* | *fiyakalı* | *flaş* | *fonksiyonel* | *formalitesiz* | *gamlı* | ~ *gelen* | *gizil* | *gizli* | *gıcır* | *gıcır gıcır* | *göstermelik* | *güç* | *göldürücü* | *günlü* | *günlük* | *gürültülü* | *güzel* | *güzelle* | *hardallı* | *harikulade* | *hatasız* | *hiçbir* | *hoş* | *iç açıcı* | *iç içe* | ~ *ilişkin* | *imzalı* | *imzasız* | *inanılmaz* | *irili ufaklı* | ~ | *istatistiki* | *istikrarsız* | *kansız* | *karamsar* | *kasti* | ~ *kaynaklı* | *kof* | *kopya* | *korkunç* | *koskocaman* | *kutlu* | *küçük* | *Latince* | *manasız* | *matrak* | *menhus* | *meşum* | *mini* | *minicik* | *mukayeseli* | *mutlu* | *müessif* | *mükerrer* | *ne* | *objektif* | *olur olmaz* | *önemli* | *özel* | *özenli* | ~ *özlü* | *pespaye* | *polisiye* | *politik* | ~ *puntolu* |

~ *rakamlı* | *saçma sapan* | *sansüstsüz* | *seçilmiş* | *sıkıcı* | *sızma* | ~ *sonraki* | *sudan* | *şaşırtıcı* | *şefkatli* | *şifreli* | *şok* | *tamamlayıcı* | *tanıtıcı* | ~ *tarihli* | *tarihi* | *taze* | *teknolojik* | *terbiyesizce* | ~ *tür* | *uçuk kaçık* | *ufak* | *uyduruk* | *üç beş* | *üzüntülü* | *yalaka* | *yanıltıcı* | *yanlış* | *yansız* | *yarım yamalak* | *yeni* | ~ *yollu* | *yöresel* | *yurt içi* | *zararsız* | *zehir zemberek* | *zırtapoz* **haber metni** • Radyo ve televizyonlardaki haber bültenlerinde ya da dergi, gazete vb.nde halka duyurulmak üzere yayımlanan bilgi yazısı. **derli toplu haber programı** • Güncel olaylarla ilgili bilgi veren bir radyo veya televizyon programı. **düzeyle haberci** • Haber getiren kimse, ulak. • Bir haberi usulünce hazırlayan ve yayın organlarında yayımlayan kimse. *ikincil* || *atlı* | *beceriksiz* | *dakik* | *gizil* | *kılıksız* | ~ *ruhlu* | *tekinsiz* **haber ağı** • Habercilik yapan kurum ya da kuruluş. **rakipsiz haber başlığı** • Bir habere verilmiş olan başlık. **çarpıcı haber dergisi** • İçerigini haberlerin oluşturduğu dergi. **ılımlı haber kanalı** • Haberlerin yayımlandığı kanal. **biricik ~ haber merkezi** • Bir yayın organının haberleri derleyip toplamak ve değerlendirmekle sorumlu ve yükümlü haber birimi. **disiplinsiz** | ~ *kopuk* **haber turu** • Haberleri art arda ve hızlı bir şekilde sunma. **dopdolu habercilik** • Habercinin yaptığı iş. ~ *düzeyle* || *iftiracı* | *kontra* | *ölçülü* | *rutin* | *seviyeli* | *sorumsuz* | *yalansız* | *yansız*

haberleşim • *teknik* İletişim. ~ *tesirli*

haberleşme • *teknik* İletişim. • Yazışma. ~ *ilişkin* | *modern* | *şifreli* | *yurt içi* **haberleşme sistemi** • Gönderilecek bilginin

üretildiği kaynak, gönderici, iletişim ortamı ve alıcı devrelerinden oluşan düzen. **bilgisayarlı**

habis • *eskimiş* Kötülük, alçaklık. **ruhi**

hac • *din bilgisi* Genellikle tek tanrılı dinlerde kutsal olarak tanınan yerlerin, o dinden olanlarca yılın belli aylarında ziyaret etmesi. **kaçıncı**

hacamat • *eskimiş* Vücudun herhangi bir yerini hafifçe çizip üzerine boynuz, bardak veya şişe oturtarak kan alma. **sıkı**

hacı • *din bilgisi* Din buyruklarını yerine getirmek için hacca gitmiş Müslüman. • Kudüs, Efes vb. kutsal bir yeri ziyaret etmiş olan Hristiyan. **deli** | **sümüklü** | **kel** | **takkeli** || **cinci** | **çember sakallı** | **gamalı** | **küçük** | **mübarek** | **müstakbel** | **perdahlı** | **sersem** | **şeytan** | **şu** | **varlıklı** | **~ yemenili** **haciağa** • *alay yollu* Gereksiz, yersiz para harcayan taşralı zengin. **çapraz** | **çeşit çeşit** | **kerli ferli** | **köstekli**

hacim • Bir cismin büyüklüğü kapladığı yer, boşluk, oylum, cirim, sıygı. **dar** | **dev** | **ferah** | **~ kubbeli** | **oryantal** | **~ sayfalık** | **sınırlı** | **ticari** | **zarif**

haciz • *hukuk* Bir alacağın ödenmesi için borçlunun parasına, aylığına veya malına icra dairesi tarafından el konulması. **ihiyati** || **idari**

hacker • *bilişim* Bilgisayar ve haberleşme teknolojileri konusundaki bilgisini gizli verilere ulaşmak, ağlar üzerinde yasal olmayan zarar verici işler yapmak için kullanan kimse. **~ fikirli** | **~ lakaplı** | **va-tanseven**

haç • *din bilgisi* Hristiyanlığın sembolü sayılan ve birbirini dikey olarak kesen iki çizgiden oluşan biçim, istavroz, put, salıp. **gamalı** | **devasa** || **altın sarısı** | **bakır** | **boynu bükük** | **~ bükük** | **çapraz** | **gümüş** | **incecik** | **kansız** | **kırık dökük** | **kulplu** | **pırlantalı** | **~ sarılı** | **yapışkan** | **yedinci** **haçlı seferi** • Avrupalı Katolik Hristiyanların, genellikle Müslümanların elin-

deki Orta Doğu topraklarını ele geçirmek için düzenledikleri akınlar. **birinci**

had • *eskimiş* Sınır, uç. • *eskimiş* Derece. **muayyen** || **~ asgari** | **dayanılmaz** | **maktu** | **öbür** | **son**

hademe • Odacı. **ayıklı** | **dişsiz** | **gedikli** | **~ gömleklili** | **pireli** | **~ sakallı**

hadis • *din bilgisi* Hz. Muhammed'in söz ve davranışları. **uydurma** | **sahih** || **benzer** | **kutsi**

hadise • Olay. **günübirlik** | **sosyolojik** | **mühim** | **müessif** | **~ evvelki** | **nahoş** | **entere-san** | **olağan** | **tarihi** | **elim** | **ehemmiyetsiz** | **yüz kızartıcı** | **büyük** | **buhranlı** | **feci** | **dünkü** | **korkunç** | **aşamki** | **münferit** || **acıklı** | **anarşik** | **ani** | **başlıca** | **bazı** ~ | **beklenmedik** | **bin çeşit** | **bin türlü** | **bir yığın** | **birkaç** | **~ bulandırıcı** | **bunca** | **~ çaplı** | **dramatik** | **esrarlı** | **fevkalade** | **gelgeç** | **gündelik** | **gündüzki** | **harikulade** | **havai** | **heyecanlı** | **iğrenç** | **interaktif** | **kayda değer** | **küçük çapta** | **maddi** | **mantıksız** | **medyatik** | **meşum** | **müstakbel** | **müşkül** | **mütevekkil** | **müthiş** | **nörolojik** | **~ önceki** | **polisiye** | **psikolojik** | **sakim** | **siyasi** | **~ sonraki** | **~ şayan** | **teferruatlı** | **trajik** | **trajikomik** | **uydurma** | **üzücü** | **vahim** | **~ vaki** | **yakıcı** | **yaman** | **yegâne**

hafız • *din bilgisi* Kur'an'ı bütünüyle ezbere bilen kimse. **kabak** | **çolak** | **~ sesli** || **cezbeli** | **eski** | **kör** | **kulaksız** | **sıska** | **tombul** | **yaşlı**

hafıza • *ruh bilimi* Bellek. **olağanüstü** | **şaşırtıcı** | **kuvvetli** || **bütün** ~ | **eşsiz** | **güçsüz** | **ikincil** | **iyi niyetli** | **iyi yürekli** | **kinsiz** | **körpe** | **maşerî** | **~ meyilli** | **~ niyetli** | **unutkan** | **üçüncül** | **üstün** **hafıza kartı** • Çeşitli verileri depolamaya yarayan bellek. **~ kaplama**

hafif • Güç veya yorucu olmayan şey. **görece** || **uzun boylu** **hafiflik** • *mecaz* Rahatlık. • *mecaz* Davranışları içinde bulunduğu toplumun ahlak anlayışına uymama durumu. **kadınsı** | **kuş tüyü**

hafiye • eskimiş Dedektif. *külyutmaz* || amatör | becerikli | dikkatli | kahrolası | kitledemli | yaman

hafta • Birbiri ardınca gelen yedi günlük dönem. ~ *geçen* | *üç* | *birkaç* | *iki* | *ertesi* | ~ *evvelki* | ~ *sonraki* | *çalkantılı* | *kaç* | ~ *tam* | *onuncu* | *son* | *şu* | *üç buçuk* | ~ *gollü* | *kaçıncı* | *otuzuncu* || altı | asabi | belirli | beş | beşinci | birer | birinci | bu | çılgın | dördüncü | dumansız | ~ endeksli | evvelsi | fasılasız | gelecek | gergin | huzurlu | ikinci | ilk | kavgalı | kazançlı | kocaman | konforlu | o | ~ önceki | rengârenk | sarsıntılı | sorunsuz | ~ tamamam | üçer | verimsiz | yirminci **hafta sonu** • Haftanın son günleri, genellikle cumartesi ve pazar. aydınlatici | huzurlu | keyifli | huzurlu | yararlı | zevkli **hafta tatili** • Kanuna göre haftanın tatil olması gereken günü. ~ ücretli **haftalık** • Haftada bir ödenen para. *üçer*

hain • Zarar vermektan, üzmetkten veya kötülük yapmaktan hoşlanan kimse. ~ *kumandalı* | *gerici* || alafanga | arsız | ~ beslenen | cehennemlik | düzmece | on binlerce | örgütlü | paragöz | soysuz | sürüngen | üniformalı | vicdansız **hainlik** • Haince davranış. olmadık

hak • Adalet. • Adaletin, hukukun gerektirdiği veya birine ayırdığı şey, kazanç. • Dava veya iddiada gerçeğe uygunluk, doğruluk. • Verilmiş emekten doğan manevi yetki. • Pay. *sendikal* | *müktesep* | *eşit* | *doğal* | *meşru* | *yasal* | *seçimlik* | *demokratik* | *sair* ~ | *etnik* | *sınai* | *sosyal* | *ekonomik* | *siyasi* | *anayasal* | *siyasal* | *müsavı* | *şerefli* | *sınıfsal* | *özel* | *kanuni* | *ayrıcılık* | *dokunulmaz* | *birçok* | ~ *mahsus* | *yönetimsel* | *kutsal* || alışılmış | baki | basit | başlıca | bazı ~ | bir | bir dirhem | çevresel | çifte standartlı | çok taraflı | densiz | eksik | esas | feodal | hangi | ~ ilgili | imtiyazlı | iptidai | irksal | kentli | klasik | kültürel | lanetleme | maddi | manevi | muharrer | mutlak | mükerrer | ne

| olağan | ~ orantılı | ölümsüz | örgütsel | sınırsız | tabii | tanınmış | tanrısal | tarihî | tek kişilik | temel | usandırıcı | vesair | ya-lın **hak biçimi** • Adalet biçimi, hak payı. *sofistike* **hak ve özgürlük** • Bireysel ya da kurumsal hürriyet. *sendikal* || doğuş-tan | temel **hakbilirlik** • Hakbilir olma durumu. *derin* **haklılık** • Haklı olma durumu. *görelî* | kendine özgü | kuramsal | mahcup | sabırsız **haksız** • Hak ve adalete uygun olmayış. *son derece* **haksızlık** • Haksız olma durumu. *bariz* || alçakça | aleni | benzeri | bir yığın | budalaca | büyük | ekonomik | gülünç | sosyal | toplumsal | ~ tür | ufakık | ufak

hakan • *tarih* Türk, Moğol ve Tatar han-ları için “hükümdarlar hükümdarı” anlamında kullanılan bir unvan. • Osmanlı padişahlarına verilen unvan *ulu* || gayretli | ünlü | yiğit

hakaret • Onur kırma, onura dokunma. • Küçültücü söz veya davranış. *olmadık* | *mücerret* || ağız dolusu | bin türlü | binbir | budalaca | ~ esaslı | galiz | karşılıklı | örtük | somut | tekmiil ~ | terbiyesizce | üstü kapalı

hakem • Tarafların aralarındaki anlaşmaz-lığı çözmek için yetkili olarak seçtikleri ve üzerinde anlaştıkları kişi, yargıcı. • *spor* Karşılaşmaları, yarışmaları kurallara uygun ve yansız olarak yöneten kimse. *kokartlı* | *faal* | *Slovak* | *hatasız* || İskoç | adaletsiz | cellat | değişmez | ~ geceki | gencecik | müsamahalı | nadide | psikopat | terbiyesiz | uyduruk **hakem kurulu** • Uyuşmazlığın çözülmesini sağlayan heyet. *adaletli* **hakemlik** • Hakemin görevi, yargıcılık. • Hakem olma durumu. *faal* || lisanslı | ~ tür

hakikat • Gerçek. • Gerçeklik. *müthiş* | *evrensel* | *olanca* | *ebedî* | *mücerret* | *mühim* | *sefil* || acı | acıklı | ~ alakalı | anlaşılmaz | apaçık | basit | benzer | birer | çığ | ezeli | ~ geçen | geçici | harikulade | haşin | herhangi bir | içrek | içtimai | ilmi

| karanlık | korkunç | mutlak | müstehcen
| ölümsüz | öncesiz | romantik | sapasağ-
lam | semavi | şaşırtıcı | tamamlayıcı |
tanırsal | tarihî | temiz | uzvi | vahşi | yalın

hâkim • *eskimiş* Bilge oluş. • *hukuk* Yar-
gıç. *cübbeli* || alakasız | askerî | bağımsız
| bir | görevsiz | ikinci sınıf | ~ ilgili | ka-
vuklu | mutlak | namuslu | o | ~ sakallı
| ~ sarıklı | ~ sesli | sıradan | takkeli | ~
tanımaz | teminatsız | ~ yoksun **hâkimlik**
• Yargıçlık. • Baskınlık. o | yedek | yerel

hâkimiyet • Egemenlik. *fiskal* || bunalıcı |
ezici | mutlak | ortak | şahsi | zorba

hâl • Bir şeyin içinde bulunduğu şartların
veya taşıdığı niteliklerin bütünü, durum,
vaziyet. • Tutum, tavır. • *mecaz* Kötü
durum, sıkıntı, dert. *bitkin* | *baygın* | *içler*
acı | *zararsız* | *düşünceli* | *bulamaç* | *pe-*
rişan | *toplu* | *orta* | *gömülü* | *çözumsuz* |
rutin | *etkisiz* | *şaşkın* | *tesirsiz* | *pürüzsüz*
| *şimdiki* | *olağanüstü* | *telaşlı* | *şu* | *faal* |
üzüntülü | *dayanılmaz* | *bugünkü* | *güçsüz*
| *kırılgan* | *bakımsız* | *güvensiz* | *anlaşılmaz*
| *üç boyutlu* | *fonksiyonel* | *üretken* |
sefil | *rafine* | *bin türlü* | *ümitsiz* | *rasyo-*
nel | *avantajlı* | *mahcup* | *acıklı* | *imgesel*
| *yorgun* | *yakıcı* | *steril* | *o* | *ılık* | *eski* |
sıkıntılı | *sistematik* | *vahim* | *bezgin* | *me-*
lankolik | *legal* | *akkor* | *bitik* | *dingin* | ~
bağımlı | *hastalıklı* | ~ *önceki* | *uykulu* |
çılgin | *mevilli* | *meyus* | *harap* | *çekingen*
| ~ *evvelki* | *mahzun* | ~ *hazır* | *zaruri* |
komplike | *laubali* | *hantal* | *bitap* | *ezik* |
dağınık | *sinirli* | *iğrenç* | *ezilmiş* | ~ *du-*
yarlı | *kuşkulu* | ~ *benzer* | *durgun* | *dargın*
| *çocuksu* | *aceleci* | *isteksiz* | *cazip* |
mütebessim | *elzem* | *kaygan* | *kompleks* |
küstah | *yüreklere acısı* | *manasız* | *karma-*
karışık | *tembel* | *heybetli* | *korunaklı* |
umursamaz | *ağlamaklı* | *paramparça* |
patolojik | *konforlu* | *meşfluç* | ~ *çekemez* |
sembolik | *aktif* | *trajikomik* | *kefenli* | *çet-*
refil | *çetrefilli* | *oynak* | *deli dolu* | *girift* |
sersem | ~ *bükük* | *çaresiz* | ~ *sarıtlı* | *bu* |
kaygılı | *uyumlu* | *makyajsız* | ~ *farksız* |

mütevazı | *tehlikeli* | *sabahki* | *yatay* | *acı-*
lı | *verimsiz* | *yırtıcı* | *kadınsı* | *kararlı* |
gerilimli | *sair* ~ | *cansız* | *bıçaklı* | *boynu*
bükük | *muhtaç* | *kararsız* | *gösterişsiz* |
yıkık | *uyurgezer* | *dikenli* | *güvenli* | *sem-*
patik | *tatsız* | *metruk* | *kazançlı* | *saygısız*
| *munis* | *sevimsiz* | ~ *yaramaz* | *müşkül* |
ağırbaşlı | *kırgın* | *olgun* | *sürünge* | *ha-*
zin | *sakin* | *fırtınalı* | *görünür* | *vurdum-*
duymaz | *kıvrımlı* | *konsantre* | *görünmez*
| ~ *uygun* | *mütereddit* | *akşamki* | *kötüm-*
ser | *asabi* | *şuh* | *sakalsız* | *minicik* | *aca-*
yip | *üzgün* | *dozurucu* | *pejmürde* | *müz-*
min | ~ *kopuk* | *müsait* | *korkak* | *sancılı* |
yaygın | ~ *sistemli* | *problemlili* | *karamsar*
| *renksiz* | *sönük* | *sakat* | ~ *olanaksız* |
yoksul | *pitrak* | *mamur* | *dehşetli* | *açık*
saçık | *donuk* | *arzulu* | ~ *havalı* | *takıntılı*
| ~ *hoşnut* | *kravatsız* | *yılgın* | *kıpır kıpır*
| *esrarlı* | *güç* | *gürültülü* | *sıradan* | *se-*
vimli | *optimum* | *motorize* | *aldırmaz* | ~
bilmiş | *mesafeli* | *çapkın* | *seferber* | *arızı*
| *uygar* | *neşeli* | *katmerli* | *bazı* ~ | *yapış-*
kan | *yıkkın* | *estetik* | *mevcut* | *maskesiz* |
bunalıcı | *bıkkın* | *mütevekkil* | *çok sesli* |
şüpheli | *mat* | *dalgın* | *alacaklı* | *umarsız*
| *ruhi* | *mahrem* | ~ *endekslili* | *zayıf* | *daimî*
| *yaman* | *uyku* | *sersemi* | *savunmasız* |
adaletli | *feci* | *gizemli* | *ibretlik* | *munta-*
zam | *tekdüze* | ~ *basamaklı* | *muzdarip* |
kabil | *babayani* | *beklenmedik* | *mülayim*
| *dünyalı* | *gereksiz* | *ağlamsı* | ~ *karışık* |
darmadağın | *vahşi* | *umumi* | *dermansız*
| ~ *planlı* | *kayıtsız* | *mağrur* | *dolgun* |
delik deşik | *azametli* | *mistik* | *sınırsız* | ~
beter | *meftun* | *alternatifli* | *atıl* | *göbekli*
| *verimli* | *neşesiz* | *soğuk* | *adaletsiz* | *de-*
mode | *yaralı* | *kötürüm* | *sarsak* | *belirgin*
| *normal* | *dokunulmaz* | *maliyetli* | *yumu-*
şak | *tartışmalı* | *afili* | *cana yakın* | *gev-*
şek | *boylu boslu* | *çekirdek* | *sokulgan* |
süfli | *cesur* | *hangi* | *insancıl* | *gözlüklü* |
bencil | *küskün* | *şaşırtıcı* | *isyankâr* | *ga-*
rip | *sabırsız* | *emniyetli* | *ağlamalı* |
uyumsuz | *korkunç* | *alkalik* | *kibirli* | ~
geceki | *kaskatı* | *zevкли* | *kepaze* | *zararlı* |

cazibeli | babacan | silik | dokunaklı |
 otantik | lisanslı | ~ ait | müstehzi | vurucu
 | nötr | adsız | ~ kiloluk | alaycı | kelli
 felli | öfkeli | manzum | medeni | ölümsüz
 | ~ kabarık | ikircikli | şüpheli | değerli |
 stabil | boyasız | saçma sapan | yatalak |
 akıcı | zevksiz | gamlı | birleşik | gelişmiş
 | bulaşıcı | doğal | sıkılğan | telaşsız | ba-
 ğımsız | serseri | derli | dayanıksız | ~ ta-
 kılı || acil | açık seçik | agresif | ağzı açık
 | ahlaklı | akılcı | akışkan | alafranga |
 alaylı | aletli | alingan | ~ alışık | ~ alışkın
 | anaç | antidemokratik | antipatik | arıza-
 lı | asri | aşâğılık | ateşli | Avrupalı | ayran
 budalası | ayrıcalıklı | azgın | ~ bağlantılı
 | bakımlı | balık istifi | bambaşka | bariz |
 ~ barışık | barut rengi | basiretsiz | ~ basık
 | basılı | ~ baskılı | basmakalıp | baş dön-
 dürücü | başına buyruk | bedbaht | ~ be-
 lirsiz | belirtik | belli belirsiz | berbat |
 besleme | beynelmilel | ~ bihaber | biilaç
 | bildik | billur | binlerce | bir yığın | birin-
 ci | bitirim | bıçkın | bıyıksız | bombok |
 boşvermiş | boz bulanık | bozgun | bölü-
 cü | buhranlı | ~ bulandırıcı | bulgursu |
 bunak | bunalımlı | bükümlü | bütün ~ |
 büzük | celalli | cemile | ~ cezalı | ciddi |
 ciddiyetsiz | ~ ciltli | cilveli | cıvık | coş-
 kun | cüzzamlı | çakırkeyif | çalkantılı |
 çamurlu | çapaklı | çapraşık | ~ çekici |
 çekimser | çekingence | çevik | ~ çevrili |
 çirkin | çıplak | çıtkırıldım | çocukça | çok
 anlamlı | dar | darımaduman | davetkâr | ~
 dayanaklı | dayanaksız | defolu | deĝiş-
 mez | ~ delikli | ~ demirli | dengeli | den-
 gesiz | destansı | didaktik | dijital | dik-
 başlı | ~ dikili | dinamik | dinç | ~ doğacak
 | doğaüstü | doğru dürüst | dolma | ~ dol-
 muş | ~ dopdolu | doyumlu | doyumsuz |
 ~ dökük | döküntü | döneke | ~ dönük | dra-
 matik | duble | durağan | durmuş oturmuş
 | duvaklı | dümdüz | dünkü | dünyevi | ~
 düşkün | düşmanca | düzenli | düzensiz |
 ~ düzeyli | düzeysiz | düzgün | edepsiz |
 efendice | efkârlı | efsanevi | eğlenceli |
 ehliyetsiz | eksikli | ~ elbiseli | elektronik

| elim | ~ elverişli | endişeli | engebeli |
 enstrümantal | epik | esrik | eşit | eşsiz |
 etkileyici | eylemli | ezik büzük | fasılalı |
 faydasız | felaket | felçli | fevkalade | fin-
 gir fingir | fıkır fıkır | fosforlu | gamzeli |
 ~ garantili | gayretli | geçersiz | ~ geçirgen
 | geçkin | geçmiş | gelecek | girintili çı-
 kıntılı | giyinik | ~ gollü | göçebe | gölge-
 li | ~ gönüllü | göstermelik | gözü açık |
 güçbeğenir | güler yüzlü | güllü | günahkâr
 | gündüzki | güneşli | gürültücü | gürültü-
 süz | güvencesiz | güvenilir | ~ habersiz |
 hafifmeşrep | hakiki | ham | hareketsiz |
 hasis | hasta | haşin | haşmetli | havai |
 haylaz | haysiyetsiz | hesapsız | heterojen
 | ~ hevesli | heyecanlı | hipnotize | hırssız
 | homojen | hoş | hususi | huzursuz | içki-
 siz | iki büküm | ikiyüzlü | ikizli | ~ iliş-
 kili | illet | iltihaplı | imtiyazlı | inançlı |
 inanılmaz | insansız | ~ iradeli | isterik |
 isyancı | işlevsiz | işsiz | iştahlı | iştahsız
 | işveli | itibarsız | iyi kalpli | ısmarlama |
 jölesiz | kabarcıklı | ~ kademeli | kadit |
 kadınca | ~ kafalı | kahpe | kahraman |
 kahverengimsi | kalabalık | kalaylı | kali-
 tesiz | kanaatsiz | kanamalı | kanlı | kanlı
 canlı | kanunsuz | kapkara | karanlık | ka-
 rikatürize | karmaşık | kasıtlı | katıksız |
 kavramsal | kavruk | kaygısız | kaypak |
 kendiliğinden | kilitli | kişiliksiz | kişisel
 | kılıksız | kımıltısız | kıpırtılı | ~ kırıcı |
 kırık dökük | kıskanç | kıvrıcık | kıvrım
 kıvrım | kızarık | komple | kompleksli |
 kompleksiz | korkulu | korunaksız | ko-
 ruyucu | köktenci | körkütük | kötü | kris-
 tal | kronik | ~ kubbeli | kudurgan | ~ ku-
 mandalı | kupkuru | kusursuz | kuşkusuz
 | loş | lüks | lüzuci | mağlup | mağmum |
 mahmur | maliyetsiz | mantıksız | marji-
 nal | matematiksel | mazlum | mecalsiz |
 mecburi | mecnun | melodik | menfur | ~
 mesul | mesut | meşru | militarist | miskin
 | modernize | monden | mosmor | ~ mu-
 cip | mucize | muhkem | muhtelif ~ |
 muhteşem | ~ muktedir | mutaassıp | mut-
 lu | muvafık | muzip | muzır | mücbir |

mücessem | müdavam | münebbih | münferit | münfesi | münhezim | mürekkep | müseccel | müstehcen | müstelzim | müstesna | müşahhas | mütecaviz | müteessir | mütehakkim | mütemayil | müteyakkız | nahif | nahoş | naif | namahrem | narkotik | ne | netameli | niyetsiz | nobran | ~ noktalı | olağan | olmadık | orijinal | ortak | otistik | ~ oturmuş | ölçünlü | ölgün | ölü | ölümlü | örgütlü | örgütsüz | ~ örtülü | ~ örtüsüz | ~ örülü | özensiz | ~ özentili | ~ özgü | ~ paralel | paranoyak | parıltılı | pasaklı | periyodik | pervasız | pişkin | postmodern | puslu | pütürlü | pütürsüz | rabıtalı | rakipsiz | romantik | ruhani | ~ ruhsatlı | ruhsuz | sabıkalı | sabunlu | saçsız | sade | saf | ~ safi | sağır | sağlıklı | sahici | sahih | ~ sakallı | sakıncalı | sakınlı | saldırgan | sarkık | sarmal | sarsıntılı | savruk | saygıdeğer | ~ saygılı | seme | serin | serinkanlı | sert | ~ sever | sevgisiz | sevinçli | seviyesiz | seyirlik | seyrek | sigarasız | sihirli | silahsız | sinematografik | sıcakkanlı | sıhhi | sıkıcı | sofistike | soluk | sonradan olma | sorunlu | sorunsuz | sosyolojik | ~ spesifik | stressiz | sulp | suni | suspus | sümüksü | sünepe | sünnetli | sürükleyici | şakrak | şefkatli | şen | şen şakrak | şuurlu | şuursuz | tabakalı | tabansız | tabii | tahammülfersa | takatsiz | takır tukur | tamtakır | ~ tanımaz | tapulu | tarıfsız | taşkın | taşralı | tatlı | tecimsel | tedbirli | tehlikesiz | tek yönlü | teklifsiz | telli duvaklı | temkinli | tepkisel | tepkisiz | terbiyeli | tesettürlü | ~ tesirli | tiksindirici | titrek | tıkalı | tombalak | tombul | toparlak | toprakası | transparan | tuhaf | ~ tür | uçucu | uçuk | uçuk kaçık | ufacak | uhrevi | umutlu | usturuplu | utangaç | uykusuz | uysal | uyur | uyuşuk | uzaktan kumandalı | üniformalı | ürkek | ~ ürpertici | üstsüz | üstü kapalı | ütöpik | vakur | vasat | ~ vasıflı | vefalı | vefasız | vesveseli | yabani | yalın ayak | yankılı | yanlı | yapay | yapayalnız | ~ yapılı | yapmacıklı | yarayışlı | yaşlı | ~ yat-

kın | yeknesak | yekpare | yeldirmeli | yerleşik | yeterli | yetkisiz | yıkıcı | yıkık dökük | yıpratıcı | yüz kızartıcı | yüzü asık | zavallı | zelif | zırtlak | zor | zorunlu

hala • Babanın kız kardeşi, bibi. baba yadigârı | ~ bitişik | ihtiyar | ~ kepece | kötürüm | musibet | öz | romantik | saraylı | sevgili ~

halat • Pamuk, kenevir, Hindistan cevizi gibi bitkisel liflerin veya çelik tellerin sarılmasıyla oluşan kolların bir arada bükülmesiyle elde edilen kalın ip. *çelik* | *kalın* || ~ gerili | görünmez | kancalı | ~ katranlı | nemli | tekmi | ~ uçsuz

halay • Anadolu'nun çeşitli bölgelerinde genellikle davul ve zurna eşliğinde toplu olarak oynanan bir halk oyunu. çeşit çeşit | ~ çevrili

halayık • Kadın köle, cariye. *dizi dizi* ~ | *körpe* | *Arap* || azatlı | bakir | çolak | fersude | genç | ikişer | mahpus | nadide | pervasız | sahici | şişman | telaşlı | yığınla | zavallı

hale • Bazı yıldızların, özellikle ayın çevresinde görülen geniş ve aydınlık teker, ayla, ağıl. • Hristiyanlıkta aziz sayılanların resimlerinde başları çevresinde çizilen daire. *yaldızlı* | *eliptik* || dalı budaklı | gümüş | ilahi | kibirli | ~ örülü | zümrüt

halef • Birinin ardından gelip onun makamına geçen kimse, ardıl, selef karşıtı. müstakbel | uzatmalı

hâlet • *eskimiş* Durum. ~ evvelki | tehlikeli **hâletiruhiye** • İçinde bulunulan ruh hâli. bulanık

halhal • Kadınların ayak bileklerine tak-tıkları bilezik. gümüş

halı • Yere veya mobilya üstüne serilmek, duvara gerilmek için, genellikle yünden dokunan, kısa ve sık tüylü, nakışlı, kalın yaygı. ~ *desenli* | ~ *tüylü* | *yırtılmış* | *goblen* | *dokuma* | ~ *serili* | ~ *çiçekli* | *komple* | *güllü* | ~ *asılı* | *kırmızı* | *kirli* || allı | antika | bal rengi | bej | bordo | çeyizlik

| değersiz | ~ dökük | ebedî | eskice | göbekli | güzel | ince | ipek | ipekli | işlemeli | kahverengi | ~ kalma | keçe | kıymetli | lacivert | ~ liralık | müteaddit | nakışlı | otantik | samur | sapsarı | solgun | taptaze | transparan | uğultulu | yemyeşil | yeşil | yoz | yumuşacık | yumuşak | yünlü **halı dükkânı** • İçinde halı satılan veya halı dokunan iş yeri. şatafatlı

halîç • Koy, körfez. altın | mütevekkil

halife • *din bilgisi* Hz. Muhammed'in vekili olarak Müslümanların imamlığını ve din koruyuculuğunu yapmakla görevli kimse. cömert | koskoca | milyonlarca | mukaddes

halk • Aynı ülkede yaşayan, aynı kültür özelliklerine sahip olan, aynı uyruktaki insan topluluğu, folk. • Aynı soydan gelen, ayrı ülkelerin uyruğu olarak yaşayan insan topluluğu. • Bir ülke içerisinde yaşayan değişik soylardan insan topluluklarının her biri. • Belli bir bölgede veya çevrede yaşayanların bütünü, ahali. • Bir ülkedeki yurttaşların bütünü, kamu. *yoksul* | *yerli* | *cahil* | *mazlum* | *çalışkan* | *va-tansever* | ~ *ruhlu* | ~ *haiz* | *fukara* | *silah-sız* | *bütün* ~ | *yiğit* | *sivil* | *fakir* | *topraksız* | *cümle* | *özverili* | *gariban* | *milyonluk* | *muhterem* | *tüm* ~ | *yok yoksul* | *bitkin* | *bilinçsiz* | *ezik* | *ezilmiş* | *savunmasız* | *konuksever* | *çileli* | *fedakâr* | *karamsar* | *otantik* | *Rum* | *gururlu* | *çaresiz* | *solgun* | ~ *asıllı* | *bedbaht* | *tembel* | ~ *gelirli* | *göçebe* | *kentli* | *kalabalık* || acelecî | açık elli | akıllı | ~ alışıktır | ~ alışkın | amaçsız | anlayışsız | aptal | avantajlı | bahtsız | baldırı çıplak | baltalı | barışçı | barışsever | basit | ~ başlı | bencil | bigünah | bilici | bilinçli | bir | bir avuç | bıçaklı | bozkırlı | cefakâr | cevval | çeşit çeşit | dağınık | dejenere | ~ derili | dilsel | dilsiz | dinamik | dindar | Doğulu | ~ doyuran | eğitimsiz | emekli | enerjik | ~ eriten | Ermeni | evcimen | faziletli | garip | gayretli | ~ gelen | geri kalmış | gölgeli | ~ görmüş | gösterişsiz |

güçsüz | gürültücü | hasis | hassas | hisli | iki | iki başlı | inançlı | iş gücü sahibi | işgüzar | iyi yürekli | kabadayı | kadınlı erkekli | ~ kalpli | kansız | kasabalı | katıksız | kılıksız | kıpırtısız | kıyafetsiz | ~ kollu | komşu | ~ kopuk | ~ kuşaklı | masum | meraksız | muhacir | muhayyel | ~ mukim | muteber | münevver | müsa-it | mütediyyin | mütevekkil | namuslu | onurlu | oruçlu | otonom | örgütlü | pagan | romanımsı | sabırsız | sabunsuz | saf | sağır | sahipsiz | ~ saygılı | sefil | ~ sever | silik | sınırsız | somut | sorunlu | soylu | suni | şanlı | şehirli | şişman | taşkın | taşralı | telaşlı | tembihli | tepkisiz | tıklım tıklım ~ | unutkan | uyuşuk | üçüncül | üniformasız | vatanperver | vefasız | yaralı | yarınki | yurtsuz | ~ yürekli | yüz binlerce **halk kitleşi** • Halk yığını. bilgisiz | meraklı **halk şairi** • Halk ozanı. çağdaş **halk türküsü** • Halkın ortak bir değeri olan, yazılı hiçbir kuralı bulunmayan, sadece iletme yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılabilen geleneksel manzume. anonim | doksan **halk cephesi** • Bir halk cephesi çoğunlukla sol kanat ve merkezden değişik siyasi grupların oluşturduğu çok geniş bir koalisyon. solcu **halk edebiyatı** • *edebiyat* Adı belli olan veya olmayan kimselerin, halk ozanlarının yarattıkları şiir, destan, hikâye vb. türleri içine alan edebiyat. karşılaştırmalı **halk egemenliği** • Halkın kendini demokrasi ile yönetme biçimi. ~ nitelikli **halk müziği** • *müzik* Yazılı hiçbir kurala dayanmadan yalnızca iletme yoluyla kuşaktan kuşağa aktarılan, halkın ortak malı olan geleneksel müzik türü, folk müziği. otantik **halk oyunu** • Halkın kültürel bir üretimi olan, kendine özgü devinimlerle ve genellikle müzik eşliğinde oynanan oyun, dans. otantik **halk pazarı** • Semt pazarı. ucuz **halk şiiri** • Toplum arasından çıkan ve geleneksel yöntemlere ve ilkelere bağlı olarak halk ozanları tarafından yazılıp söylenen veya anonimleşmiş edebî tür.

tasavvufi **halk yığını** • Toplumu oluşturan halk sınıfı. geniş | karıştırıcı | ~ gelirli **halkçı** • Halkın yararı için uğraşan kimse, popülist. **sahtekâr halkçılık** • Bireyler arasında hiçbir hak ayrılığı görmeme, topluluk içinde hiçbir ayrıcalık kabul etmeme görüş ve tutumu, popülizm. romantik | tehlikesiz **halka arz** • ekonomi Şirketlerin kaynak ihtiyacını karşılamak amacıyla öz kaynak yoluyla senet ihraç ederek kaynak sağlaması. **garantili**

halka • Çeşitli metallerden veya tahtadan yapılmış çember. • Çember biçiminde çeşitli nesnelerden yapılmış tutturma aracı. • Değerli metallerden yapılan çember biçimindeki süs eşyası. • Çember biçiminde dizilmiş topluluk. • Uykusuzluk, yorgunluk, üzüntü vb. sebeplerle göz altında beliren koyuluk. *mor* | *yarım* | *gümüş* | *çekirdek* | *incecik* || alaca | altın | anlaşılmaz | bakır | basit | beş on | ~ birleşen | büyük | çakılı | demir | düşünsel | eğri büğrü | genişçe | görünmez | iç içe | ikinci | ılıdak | kalın | kaypak | ~ kopuk | krom | lojistik | madensel | meşin | minicik | mıhlı | müktesep | nostaljik | onlarca | ormansız | parlak | pırlanta | pürtüklü | rezil | sarımtırak | savaşçı | ~ saydam | sayısız ~ | silik | simsiyah | sinüzoidal | sıkı | sınırlı | ~ takılı | taze | üç beş | üçüncü | yağlı | yassı | yoğun | yuvarlak | zayıf **halka şekeri** • Türk ve Osmanlı mutfağının en eski şekerleme türlerinden biri. bir parça

hâlsiz • Bitkin ve dermansız oluş. dehşetli

halt • eskimiş, teklifsiz konuşmada Uygun olmayan, beğenilmeyen şey. *namünasip*

halterci • Halter sporu yapan kimse. *Ve-nezuelalı*

halvet • eskimiş Issız yerde yalnız kalma. • eskimiş Issız ve kapalı yer. ~ müteşekkil | son

ham petrol • İşlenmemiş petrol. kükürtlü

hamak • İki ağaç veya direk arasına asılarak kurulan, içine yatılarak sallanılabilen, ağ, bez vb.nden yapılmış yatak, ağ yatak. ~ bitişik

hamal • Taşıyıcı. *terli* || ~ benizli | bir sürü | bisikletli | cahil | doksan | dünkü | ~ eğik | gürbüz | hangi | karnı tok | ~ markalı | meyus | namuslu | ~ sarklı | sekiz | vıcık vıcık | yaralı | yorgun **hamal kahvesi** • Hamalların toplanıp iş bekledikleri kahvehane. *pis hamallık* • mecaz Kaba ve ağır iş. *basit*

hamam • Yıkılacak yer, yunak, ısıdam. • Para karşılığında yıkanma işinin yapıldığı yer. ~ *kubbeli* | *havuzlu* | *çifte* | *kurnalı* | *daracık* | *çinili* || alaturka | balıklı | ~ çevrili | ~ direkli | hantal | ihtişamlı | kapalı | mermer | meşhur | muhteşem | ~ namlı | rutubetli | sıcacık | tarihî | umumi | yamalı | yıkık | zengin **hamam böceği** • *hayvan bilimi* Hamam böceğigillerden, kirli yerlerde üreyen zararlı bir böcek (*Blatta orientalis*). ezilmiş **hamam tası** • Banyo ve hamamlarda çeşmeden veya kurnadan su alıp dökünmeye yarayan yayvan kap. bakır | tombak

hamaset • eskimiş Dinleyenleri etkilemek veya heyecanlandırmak amacıyla yapılan abartılı anlatım. *desteksiz*

hamayıl • Boylama. gümüşlü | ~ işleme

hamburger • İki parça yuvarlak ekmeğin arasına yerleştirilen köfte ile yapılan bir sandviç türü. *melez* || büyük boy | lezzetsiz | sıcacık

hamilelik • Gebelik. *sorunsuz* | ~ *planlı* || spontane | stresli | stressiz

hamlacı • Büyük sandal ve kayıklarda kıçtan birinci oturakta kürek çeken kimse. ~ *gömlekleli* | ~ *şalvarlı* || genç

hamle • İleri atılma, atılım, saldırış, savlet. • Satrançta ve damada taş sürme işi. • *spor* Atak. ~ *karakterli* | *alaturka* | *ustaca* | *akıllıca* || akhevvel | ani | artistik | ateşli | başarısız | bilinçsiz | bir | bütün ~

| can alıcı | cesur | çapraz | çevik | demagogik | deneysel | ilerici | ilk | insanüstü | ~ maksatlı | manasız | mini | müthiş | nadir | nafil | ruhani | samimi | sefil | sekiz | sırtkan | tecrübesiz | toptan | ~ ufuklu | ümitsiz | ~ yaramaz | yepyeni | yırtıcı

hamlık • *mecaz* Ham olma durumu. sa-
bahki

ham madde • Bir ürün elde edilmesinde kullanılan temel bileşenlerin işlenip elde edilmesinden önceki durumu. *endüstriyel* | ikincil | kauçuk | plastik | uluslararası

hamsi • *hayvan bilim* Hamsigillerden, Akdeniz, Karadeniz ve Batı Avrupa kıyılarında avlanan, 10-12 santimetre boyunda, ince uzun bir balık (*Engraulis encrasicolus*). *kulçuksuz* || patatesli **hamsi tava** • Hamsi kızartması. *leziz*

hamster • *hayvan bilimi* Cricetidae familyasına dâhil kemirgen bir hayvan. *cüce* || kemirgen

hamur • Unun su veya başka sıvılarla yoğrulmuş durumu. • Kâğıtta tür, nitelik. • *mecaz* Öz, asıl, maya. *mayalı* | *pürüzsüz* | *katmerli* | *mayasız* | *kıvamlı* | *cıvık* | *rulo* | *oval* | *patatesli* || baklavalık | bulgurlu | ekmeklik | ekşi | etli | gevrek | iğrenç | ~ kabuklu | kakaolu | ~ kalan | kepekli | küflü | lezzetli | nohutlu | orta boy | sert | son | sulu | şekilsiz | tekmi~ | üçgen | yağlı | yepyeni | yoğurtlu | yumuşak **hamur işi** • Hamurdan yapılan yiyeceklerin genel adı. *mayalı* | *meyveli*

han • *eskimiş* Yol üzerinde veya kasabalarda yolcuların konaklamalarına yarayan yapı. ~ *kapılı* | *viran* | ~ *odalı* | *izbe* | *yıkık* | *yüce* | *kerpiç* | *çinili* | *çınarlı* || ~ bayraklı | ~ bitişik | boklu | boş | ~ dipli | ~ giyimli | gizemli | harap | kemerli | koskoca | mezkûr | minik | öbür | pireli | sağır | ~ sıvalı | sulu | şöretli | ücra | ~ yapıklı **han kapısı** • Hanın içeriye açılan ya da dışarıya kapanan bölümü. *demirli*

hancı • Han işleten kimse. asık suratlı | babacan

hançer • Ucu eğri ve sivri, kamaya benzer, silah olarak kullanılan bir bıçak türü. *paslı* | *fildişi* | *sedefli* | *gümüş* | *elmas* | ~ *kakmalı* || ağılı | altın kaplama | ~ çevrili | güllü | gümüşlü | işlemeli | ışıltılı | kanlı | ~ kaplama | kara | keskin | küskün | oluklu | ~ saplı | sayısız ~ | sedef kakmalı | silik | sim | sivri | ~ süslü | ~ taşlı | zehirli

hande • *eskimiş* Gülme, gülüş. *geniş* || gizli | hafif | münevver

hane • Ev, konut. • Ev halkı. • Bir bütünü oluşturan bölümlerden her biri, bölük, göz. • *matematik* Basamak. *olası* | *mezkûr* | ~ *rakamlı* | *beş on* | *ikinci* | *meşhur* || birinci | dar gelirli | elli | ikişer | kırkar | konak yavrusu | maruf | mütevazı | ~ numaralı | ~ odalı | rastgele | satılık | seçkin | ~ senelik | tapulu | tekmi~

hanedan • *tarih* Hükümdar, devlet büyüğü vb. bir kişiye dayanan soy, büyük aile. soylu **hanedanlık** • Hanedandan olma durumu. *feodal*

hanende • *eskimiş* Şarkıcı. ~ *sesli* || Arap | ~ bilmiş | esmer | ~ namlı | namlı şanlı

hangar • Uçak, araba, tarım aracı vb. nesneleri barındırmaya yarar kapalı yer, sundurma. *büyükçe* | ~ *haiz* | ~ *tutulmuş*

hanım • Kız ve kadınlara verilen unvan, bayan. • Kadın, eş. • Toplumsal durumu, varlığı iyi olan, hizmetinde bulunulan kadın. *saraylı* | *şişman* | *yaşlı* | ~ *yetişmiş* | ~ *giyimli* | ~ *çarşafslı* | *başörtülü* | *astımlı* | *tesettürlü* | *iyiliksever* | *küçük* | *orta yaşlı* | *kürklü* | *münevver* | ~ *süslü* | *iffetli* | ~ *sürmeli* | ~ *elbiseli* | *dolgun* | *tanınmış* | ~ *ağızlı* | *nazlı* | *alafranga* | *genç* | ~ *evli* | *marifetli* | *yaşlıca* | *makyajlı* | *maharetli* | *rahmetli* | *ihtiyar* | *muhterem* | *evli barklı* | *feraceli* | *ağırbaşlı* || ak pak | akıllı | alımlı | alı pullu | anlayışlı | asabi | asık suratlı | ~ asıllı | Avrupalı | ~ bacaklı | bakımlı | başarılı | başı açık | ~ benizli |

bilgili | bol | boyalı | ~ boylu | bu | ~ bu-
runlu | buruşuk | cicili bicili | ~ çizmeli
| çıtı pıtı | çıtkırıldım | dolgunca | dul |
düşünceli | ~ edalı | eksantrik | elmaslı |
ender | entelektüel | esmer | etine dolgun
| gayretli | geçkin | gelişmiş | gencecik |
~ gözlü | gözlüklü | güçbeğenir | güleç |
güpgüzel | güzel | güzide | halim selim |
hamarat | hangi | ~ havalı | ~ hevesli | ho-
tozlu | huysuz | ihtiyatlı | inançlı | incecik
| ~ kaşlı | kavi | kentli | ~ kiloluk | kıdemli
| ~ kıyafetli | komşu | konuşkan | koskoca
| köpekli | kültürlü | ~ layık | mahcup |
manikürlü | ~ memur | meraklı | meşhur |
mukavim | ~ mükellef | müstakbel | mü-
tecessis | namuslu | nur yüzlü | okuryazar
| oyalı | ölçülü | ~ önlüklü | ~ örtülü | öte-
ki | pasaklı | popüler | rastıklı | renksiz
| ~ ruhlu | ~ rumuzlu | rüküş | saf | saz
benizli | ~ seksenlik | sevimli | seviyeli |
sigortalı | sofistike | süslü püslü | şefkatli
| şehirli | şişmanca | taş kalpli | tatlı dilli |
taze | tıknefes | tombul | topluca | topuzlu
| tutsak | tutumlu | ukala | usta | uyanık |
üryan | üstsüz | yaşmaklı | ~ yıllık | za-
rif | zayıf **hanım evladı** • mecaz Nazlı
büyütölmüş, çıtkırıldım kimse. sulu göz
hanımefendi • Saygı bildirmek için
kadın adlarının sonuna getirilen veya
adların yerine kullanılan bir söz. *hotozlu*
| *saygın* | *mesafeli* | *muhterem* || akılsız
| asil | ~ bacaklı | bunak | cicili bicili |
disiplinli | ellilik | gezgin | gösterişli | ~
haiz | ~ huylu | ikinci sınıf | inatçı | kelli
felli | kökenli | kültürlü | kürklü | münev-
ver | müstesna | orta yaşlı | saygıdeğer |
sempatik | şeker | şişman | ~ tam | uzun
boylu | yaşlı **hanımefendilik** • Hanıme-
fendi olma durumu ve özelliği. ağırbaşlı
| eksiksiz **hanım kız** • Bir bayanın zarif
ve nahif oluşunu anlatan söz. başörtülü |
~ önlüklü | peçeli | sırma saçlı **hanım tey-
ze** • Yaşça büyük kadınlar için kullanı-
lan söz. *saraylı* || falanca **hanım böceği**
• *hayvan bilimi* Uğur böceği. **benekli ha-
nimeli** • *bitki bilimi* Hanımeliğillerden,

tırmanıcı, korularda, çalılıklarda yetişen
bir bitki (*Lonicera caprifolium*). kılcal | ~
kokulu | baygın

hantal • Davranışları kaba ve yavaş oluş.
birazcık **hantallık** • Hantal olma duru-
mu. bürokratik | olanca

hanzade • Hükümdar oğlu. **hangi**

hanzo • *argo* Kaba saba, görgüsüz kimse.
kınalı || bunak | ~ donlu | ~ habersiz | tec-
rübesiz

hap • Kolayca yutulabilmesi için toparlak
duruma getirilmiş ilaç. ~ *uyarıcı* | ~ *gö-
rünümlü* | *mucizevi* || avuç avuç | baharat-
lı | ballı | bazı | ~ | eczalı | ~ kesen | ~ kutu |
mayhoş | minik | ~ şişe | tuhaf | ~ uyaran
| uyuşturucu | yatıştırıcı | yeşil | yuvarlak

hapis • Yasalara göre suçu belirlenen bir
kimseyi cezaevine koyma cezası. • Ce-
zaya çarptırılmış suçluların kapatıldıkla-
rı yer, cezaevi, hapishane. *müebbet* || ağır
| dolambaçlı | ebedî | ışksız | ~ süreli **ha-
pis cezası** • Yasalara göre suçu belirle-
nen bir kimseyi cezaevine koyma cezası.
gıyabi hapisane • Cezaevi. askerî | bu-
yurgan | daracık | derme çatma | devasa |
korunaklı | ~ kuralı | mukaddes | sıkıcı |
yıkık | ~ yıllık

hapşırık • Aksırık. **zelil**

harabe • Yıkılmış veya yıkılmaya yüz
tutmuş yapı, yıkı. • Kalıntı. *muhteşem* |
tarihi | ~ *odalı* || ~ asırlık | berbat | birer
| çarpık | el değmemiş | içli | kapkara |
metruk

haraç • Bir yerden, bir kimseden zorba-
lıkla alınan para. başıbozuk | ~ milyarlık

haraplık • Harap olma durumu, yıkınlık,
harabilik, harabiyet. **bugünkü** | içler acısı

hararet • Sıcaklık. • mecaz Coşkunluk,
ateşlilik. *orta* | *hafif* || hummalı | kesif |
mahcup | pak | taze

harcama • Harcamak işi, sarf. • Bir şey
almak için elden çıkarılan para, gider.
hesapsız | *usulsüz* | *akıllıca* | *tasarruflu* |

gereksiz | *milyarlık* | *kredili* | *sorumsuz* ||
ailevi | aşırı | bilinçsiz | bürokratik | bü-
yük | cari | devletçi | ivedi | kayda değer
| mecburi | militarist | ~ önceki | plansız
| plansız programsız | programsız | ~ ra-
kamlı | rutin | sair ~ | tutumsuz | yasal |
yurt içi

harcanış • Harcanma işi. sayısız ~

harç (I) • Harcanan para, masraf. • *eko-
nomi* Resmî işlerde devlet veznesine
ödenen para. *maktu* | *nispi* || asgari | ~
yönelik

harç (II) • *meceza* Birleştirici karışım. kül-
türel • Bir yemeğin yapılmasında kul-
lanılan ve tat veren maddelerin bütünü.
kıymalı | *patatesli* | *tavuklu* | *ıspanaklı* |
peynirli | *sucuklu* | *bulgurlu* | *baharatlı*
|| balıklı | bol | ~ dayanıklı | dolmalık |
meyveli | pastırmalı | pütürsüz | samanlı
| sütlü | yağlı |

harçlık • Ufak tefek gereksinimler için
harcanacak para. ~ *yüklü* || avuç avuç | ~
aylık | dolgun | günlük | ~ kuruşluk | on
para | yarınkı

hardal • Bu tohumun toz durumuna geti-
rilmiş veya sirke ile karıştırılarak yapılmış
macunu. *acısız* | *baharatlı* | *sapsarı* |
~ tohumlu | *yabani hardal sarısı* • Kirli
sarı renk. *kıvılcımlı*

hare • *eskimiş* Bazı nesne, canlı, göz
vb.nde dalgalanır gibi görünen parlak
çizgiler, meneviş, dalgır. *cicili bicili* |
pırlıl pırlıl

harekât • *eskimiş*, *askerlik* Belli bir amaç
gözetilerek bir askerî birliğe yaptırılan
manevra, çarpışma, çevirme, kovalama
vb. işler. *ahmakça* | *askerî* | *birinci* | kü-
çük çaplı | ~ planlı | reformist | tek yanlı

hareket • *fizik* Bir cismin durumunun ve
yerinin değişmesi, devinim, aksiyon. •
Vücudu oynatma, kıpırdatma veya kımıl-
danma. • Davranış, tutum. • Yola çıkma.
• Belirli bir amaca varmak için birbiri
ardınca yapılan ilerlemeler, akım. • *fel-*

sefe Devinim. • *spor* Kas ve eklemlerin,
belli doğal şartlar içerisinde işlemeleri
sonucu vücut bölümlerinde düzenli ve
olumlu etkilerle oluşturdukları yer deği-
şimi. *dairesel* | *çevik* | *demokrat* | *sendi-
kal* | *ritmik* | *akrobatik* | *ani* | *ülküçü* | *sert*
| *kıvrak* | *sinirli* | *zarif* | *gerici* | *siyasi* |
irticai | *kasıtlı* | *millî* | *zorlayıcı* | *klas* |
agresif | *köktenci* | *fevri* | *yatay* | *istemsiz*
| *ölçülü* | *sempatik* | *yenilikçi* | *alçakça*
| ~ *alışkın* | *otomatik* | *artistik* | *sembolik*
| *insancıl* | *akıllıca* | *mantıksız* | *İslami* |
mekanik | *fantastik* | *uygunsuz* | *bütün* ~
| *manasız* | *ağır* | ~ *kırıcı* | ~ *planlı* | *so-
rumsuz* | *fiilî* | *volkanik* | *örgütlü* | *ustaca* |
taşkın | *saygısız* | *sol* | *ilerici* | *vatansever*
| *yaygın* | *kanunsuz* | *laubali* | *sabırsız* |
mihaniki | *sınıfsal* | *düşmanca* | *çocukça*
| *mutat* | *abuk sabuk* | *usta* | *amaçsız* | *be-
cerikli* | *ideolojik* | *ihtiyarsız* | *devletçi* |
yüz kızartıcı | *gayesiz* | *marjinal* | *ahenkli*
| *kararlı* | *sıçrayıcı* | *ulusal* | *muhalif* | ~
zıt | *küçük* | *periyodik* | ~ *alışık* | *anarşik*
| *lüzumsuz* | *barbarca* | *olumsuz* | *karşıt*
| *legal* | *ağırbaşlı* | *ufak* | *programsız* | ~
aykırı | *etnik* | *fiyakalı* | *antidemokratik* |
sakin | *yapmacıklı* | *nasyonalist* | *yumu-
şak* | *gösterişli* | *tembel* | *telaşlı* | *radikal* |
~ *köşeli* | *spiral* | *bir yığın* | *siyasal* | *aynı*
| *kahramanca* | *ters* | *müstehten* | *bıkkın*
| *asabi* | *günlük* | *terbiyesizce* | *konsolide*
| *insiyaki* | *garip* | *tuhaf* | *şaşırtıcı* | ~ *te-
melli* | *ahmakça* | *idealist* | *delice* | *alda-
tıcı* | *kaygısız* | *haşin* | *dikkatli* | *liberal* | ~
istemli | *şüpheli* | *coşkun* | *tutuk* | *mutedil*
| *takıntılı* | *emniyetsiz* | *aleni* | *mukaddes*
| ~ *kopuk* | *bilinçsiz* | *maksatlı* | *başarısız*
| *zorlama* | *centilmence* | *yurtsever* | *va-
kur* | *solcu* | *insansı* | *anayasal* | *seçimlik*
| *küstahça* | *meşru* | *basmakalıp* || *abartılı*
| *abuk subuk* | *aceleci* | ~ *ağırlıklı* | ~ *ait* |
akıllara zarar | *aldırmaz* | *alelacayıp* | *ale-
lade* | *alımlı* | *alışılmış* | *amatörce* | *anif* |
anlamsız | *anlaşılmaz* | *antiemperyalist* |
arızı | *arsız* | *art niyetli* | *asimetrik* | *asıl* |
~ *aşına* | *aşırı* | *atak* | *azimli* | *bağımsız* | ~

bağlı | bağısız | barışçı | basit | baş döndürücü | başboş | beceriksiz | beklenmedik | belli belirsiz | bencil | benzer | bereketli | beylik | biçimsel | bilgili | bilinmedik | bin türlü | bir | biseksüel | bitkin | ~ boylu | bu | budalaca | bugünkü | canavarca | canlı | cilveli | cömert | ~ çabuk | çekimser | çekingen | çelişmeli | çirkin | çok yönlü | dağınık | dairevi | darmadağın | dejenere | dengeli | devrî | diğer | dingin | dinî | disiplinsiz | doğal | ~ dolu | dürüst | düzensiz | düzmece | edilgin | ehemmiyetli | eksik | elektrikli | emniyetli | eril | ~ eriten | esnek | esrarlı | faal | fanatik | feci | fedakârca | fena | fikrî | fuzuli | galiz | ~ geceki | gelişmiş | geniş | gizli kapaklı | görünür | gözü kapalı | gülünç | güvensiz | hatalı | haysiyetli | hesapsız | hiçbir | hızlı | hoppaca | hummalı | hünerli | hür | içe dönük | içgüdüsel | içi boş | içtimai | ileri | ~ imalı | imgesel | inanılmaz | inik | isteksiz | isyancı | isyankâr | iştahlı | iyi | kaçamak | kadınsı | kafiyeli | kallavi | karakteristik | karmaşık | karşılıklı | kasti | kati | kavmî | kendiliğinden | kentli | kesik kesik | kesin | keskin | keyfi | kibar | kızgın | koordine | korkak | köklü | kural-sız | kurnaz | kusurlu | kuşku | kültürel | laik | lakayt | laubalice | mahcup | makul | manidar | masalsı | maskeli | maskesiz | melez | menfi | merkezî | mevsimlik | mevsimsel | meysus | milimetrik | militarist | minik | moleküler | muazzam | muhayir | muhil | munis | muttarit | muvafık | muzip | mübalağalı | mücerret | mücrim | münasip | ~ münhasır | müptezel | müte-reddit | mütevazı | nafiye | namert | nazlı | nizamlı | okkalı | ~ okşayıcı | olimpik | olumlu | olur olmaz | ontolojik | optimal | orijinal | orta malı | ortak | oval | oynak | öfkeli | ölçüsüz | örgün | özenli | partizan-ca | pervasız | pespaye | ~ programlı | rasyonalist | rasyonel | realist | rutin | sabit | sabırlı | saçma sapan | saf | sağ | sakıncalı | saldırgan | sanatsal | sarsak | ~ saygılı | ~ sayılı | seri | sevimli | sevimsiz | sihirli

| silahsız | ~ sistemli | sıkıntılı | sıradan | snop | sosyal | sportif | suni | sümüklü | süratli | şahsi | şuurlu | şuursuz | şüphesiz | ~ tanımaz | tecrübeli | tecrübesiz | tedbirli | tehditkâr | tek yanlı | teklifsiz | ~ tekrarlı | temelsiz | teokratik | tepkisel | terbiyesiz | tertipli | tesadüfi | ~ tesirli | ~ tetikleyici | tiksindirici | toplumsal | tutulmaz | ~ tutulmuş | ~ türlü | uçsuz bucaksız | umarsız | usulsüz | utangaç | ~ uygun | uyumlu | üzüntülü | vahim | vahşi | vakarlı | yakışksız | yalıtkan | yanıltıcı | yanlış | yapmacık | yararlı | ~ yaraşır | yepyeni | yersiz | yıkıcı | yoğun | ~ yolsuz | yorucu | ~ yönelik | ~ yönlü | yumuşak | zalim | zebun | zorunlu **hareketlilik**

• Hareketli olma durumu, devingenlik. *coğrafi* || amaçsız | beyinsel | ~ biçimli | büyü | devamlı | düşey | ekonomik | gö-reli | hummalı | sabahki **hareketsizlik** • Hareketsiz olma durumu. büyü | ~ dolu | kesin | kokmuş

hareketlenme • Hareketlenmek işi. jeolo-jik | magmatik

harem ağası • *tarih* Osmanlı saraylarında ve büyük konaklarda haremle selamlık arasında hizmet gören zenci köle, hadım ağası. ~ adlı | ~ ayaklı | bir alay | dudaklı | ~ ikinci | ince | iri kıyım | ~ kostüm-lü | redingotlu | sadık | son uzun | yarım **harem kızı** • Harem bölümünde oturan kadınlardan her biri. **peçeli**

harf • Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod. *yeni* | yaldızlı | kargacık burgacık | okunaklı | tek sesli | iri | koca koca ~ | birleşik | tek | ~ noktalı | kalın sesli | kocaman | ~ eğik | İbranice | fosforlu | eğri büğrü || altın | altın sarısı | anlamsız | asi | ayrışık | ~ bacaklı | bazı ~ | bucaksız | bugün-kü | büyücek | büyük | ~ çeşit | ~ çizgili | ~ dizili | dolgun | dökme | eciş bücüş | eski | ezilmiş | Gotik | gölgeli | görün-mez | göz alıcı | hangi | işlemeli | itinalı | ~ kabanık | ~ kabartmalı | kaçınıcı | kan

kırmızı | kararlı | koskoca | koskocaman | koyu kahverengi | koyu mavi | kuyruklu | küçücük | küçükçe | lastik | Latince | mağrur | majüskül | manasız | minicik | munfasıl | muntazam | müteaddit | müteharrik | onuncu | ~ özdeş | Rumca | titrek | ~ tırnaklı | tüm ~ | ~ ürpertici | ~ yatık | yedinci | yumuşak

hariciye kâtibi • Osmanlı Dönemi'nde dış işlerinde bir makam. **güler yüzlü hariciye nazırı** • eskimiş Dış işleri bakanı. mükemmel **hariciyeci** • Dış siyaset ile uğraşan meslek adamı. bıyıklı | ~ gözlü | ~ saçlı | snop

harika • Hayranlık uyandırış, mükemmel oluş. anlaşılma | arkeolojik | nefis | se-kizinci | usta | yedi | yitik

harita • *coğrafya* Coğrafya, tarih, dil, nüfus vb. konularla ilgili yeryüzünün veya bir parçasının, belli bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı. *astrolojik* | *manyetik* | *jeolojik* | *boyalı* | *astarlı* | *orta boy* | *üç boyutlu* || akla ziyan | ayrıntılı | belirgin | belli başlı | ~ bezeli | bilinmedik | ~ çekici | çekirdek | demografik | dilsiz | ~ duyarlı | dürürlü | esraren-giz | eşsiz | garip | geniş | gizli | ideolojik | ~ ilişkin | ~ kareli | karmakarışık | kasvetli | koca | kopya | kültürel | mikyaslı | mufassal | mülki | ~ serili | siyasal | süt mavis | şahsi | tarihsel | turistik | yaldızlı | yepyeni | yığınla | zihinsel

harman • Biçildikten sonra tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması işi. **kerpiç** | tozlu | yarım | yemyeşil **harmanacı** • Harman işi ile uğraşı içinde oluş. **göçebe harmanlama** • Harmanlamak işi. huzurlu

harmaniye • Bütün vücudu örten, kolsuz ve kimileri kukuletalı bir çeşit üst giysisi. kalın

harp • askerlik Savaş. *umumi* | *birinci* | *büyük* | ~ *geçen* || ~ beter | bugünkü | ~ dişli | felaketli | hakiki | harikulade | he-

sapsız | ilk | isimsiz | korkunç | mugayir | muhtemel | muntazam | musavver | müstakbel | ~ örtülü | sahici | ~ sarılı | ~ son-raki | süratli | şanlı | yıldırım | zincirleme | zorlu **harp akademisi** • askerlik Türk Silahlı Kuvvetlerine komutan ve kurmay subay yetiştiren okul. **faal harp gemisi** • askerlik Savaş gemisi. ~ müheyya **harp okulu** • askerlik Türk Silahlı Kuvvetlerine subay yetiştiren yüksekokul, harbiye. *süngülü*

hars • eskimiş Kültür. millî

hasar • Herhangi bir olayın yol açtığı kırılma, dökülme, yıkılma gibi zarar. *küçük çapta* | *nörolojik* | *küçük çaplı* | *rad-yolo-jik* | *ikincil* || birincil | çevresel | maddi | manevi | ~ milyarlık | sinirsel | tali

hasat • Ürün kaldırma, ekin biçme işi. • Bu yolla elde edilen ürün. *cömert* | *verimsiz* || bereketli | ebedî | hakiki

hasbihâl • eskimiş Sohbet. esraren-giz

haseki • tarih Osmanlı Devleti'nde bir görevde eskimiş olanlara verilen unvan. mazlum | ~ telli

hasıla • eskimiş Bir işten elde edilen sonuç. *yurt içi*

hasılat • Ürün. • Gelir, kazanç. *brüt* || marjinal | ~ safi | vasat

hasım • Düşman. • Bir oyun, dava veya yarışta karşı taraf. başlıca | ~ bir numara-lı ~ | ebedî | inatçı | mevhum | minicik | muadil | uluslararası

hasır • Saz, kabuk, yaprak vb. bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü. *yırtık* | ~ *serili* || kuru | pis | pırıltılı

hasislik • Hasis davranış. manasız

hasret • Özlem. alelade | amansız | ~ asırlık | bambaşka | bilinmedik | bucaksız | dayanılmaz | ezeli | ikiz | keskin | kocaman | mahzun | müşterek | sabırsız | sezonluk | sonsuz | ten rengi | ürkek

hassa • eskimiş Özellik. kıymetli | manevi | organik

hassas • Bir olaydan duygusal olarak kolayca etkileniş. *aşırı* | *dehşetli* | *ehemmiyetli* **hassasiyet** • Duyarlık. *aşırı* | *iki yüzlü* | *olanca* | *birazcık* | *yapmacık* || *azami* | *benzer* | *çevresel* | *çocukça* | *çocuksu* | *gerekli* | *histerik* | *mariz* | *millî* | *müzmin* | *sağcı* | *yüksek*

hasta • Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kişiler için kullanılan söz. *astımlı* | *felçli* | *yatalak* | *sigortalı* | *diyabetik* | *kanamalı* | *nezleli* | *ameliyathı* | *obez* | *raporlu* | *~ dirençli* | *ölümcül* | *ishalli* | *~ kilolu* | *~ kolesterolü* | *muhtaç* | *sirozlu* | *otistik* | *hastalıklı* | *~ gelen* | *~ numaralı* | *öksürüklü* | *varisli* | *paranoyak* | *frengili* | *tıkalı* | *kalpli* | *~ mahkûm* | *yüz binlerce* | *ateşli* | *sedefli* | *ağır* || *acil* | *ağırca* | *asil* | *azgın* | *belalı* | *beşinci* | *~ beter* | *bezgin* | *bir sürü* | *bir yıl* | *birer* | *bitik* | *bitkin* | *~ burunlu* | *dar gelirli* | *deli dolu* | *deneyimli* | *dermansız* | *~ dişli* | *~ donlu* | *dünkü* | *düztaban* | *~ eğilimli* | *~ evvelki* | *fitıklı* | *geçmiş* | *gedikli* | *homojen* | *hummalı* | *ikişer* | *inatçı* | *iyimser* | *kansız* | *kibar* | *~ kiloluk* | *kızamıklı* | *klostrofobik* | *milyonlarca* | *mızımız* | *musap* | *~ muzdarip* | *~ müptela* | *müşkül* | *müşterek* | *~ olanaklı* | *on binlerce* | *~ onaylı* | *onlarca* | *ölümsek* | *paralı* | *~ renkli* | *sahipsiz* | *sancılı* | *~ sandalyeli* | *~ sarılı* | *sefil* | *sıtmalı* | *solgun* | *şanslı* | *şifasız* | *şişko* | *şımarık* | *tecrübesiz* | *tek-mil* | *~ tutulmuş* | *umarsız* | *üçer* | *ümitsiz* | *veremli* | *~ yataklık* | *yayan* | *~ yıllık* | *~ yüzlü* | *zararsız* | *zavallı* | *zayıf* | *zengin* | *zoraki* **hasta arabası** • Hastaların veya sakatların bir yere gidebilmek için kullandıkları tekerlekleri olan oturma aracı. *~ tekerlekli* **hasta bakıcı** • Hekimin tedavi ile ilgili buyruklarını yerine getirip hastaya bakan, hemşirelere yardım eden kimse. *~ saçlı* | *orta boylu* | *~ gönüllü* || *~ beyazlı* | *emektar* | *~ gözlü* | *üç*

hastalık • Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla sağlığın bozul-

ması durumu, rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, illet, maraz, maraza, esenlik karşıtı. • Ruh sağlığının bozulması durumu. • Bitkilerin yapılarında görülen bozukluk. • *mecaz* *Aşırı düşkünlük*, tutku. *amansız* | *nörolojik* | *bulaşıcı* | *kalıtsal* | *salgın* | *ateşli* | *iltihabi* | *karakterize* | *iltihaplı* | *müzmin* | *kalıtsal* | *sinirsel* | *ölümcül* | *bakteriyel* | *~ spesifik* | *kompleks* | *iyi huylu* | *öldürücü* | *ruhi* | *döküntülü* | *zührevi* | *ağır* | *ailevi* | *ikincil* | *ümitsiz* | *çeşit çeşit* | *kanamalı* | *sistematik* | *mikroplu* | *~ karakterli* | *habis* | *mevsimsel* | *dermatolojik* | *kronik* | *uzun* | *~ bilinmeyen* | *astımlı* | *fiziksel* | *menhus* | *Allahsız* | *olmadık* | *~ mahsus* | *ölümlü* | *uydurma* | *sinsi* | *ürolojik* | *akıntılı* | *sair* | *~ inatçı* | *tehlikeli* | *nice* | *~ şifasız* | *immünolojik* | *endokrinolojik* | *paranoyak* | *sosyal psikolojik* | *fonksiyonel* | *soylu* | *dermansız* | *maliyetli* | *minimal* | *iğrenç* | *korkunç* | *kentli* | *melun* | *bulaşık* | *akut* | *umarsız* | *ortopedik* | *sağcı* | *ishalli* || *abuk sabuk* | *acayip* | *acımasız* | *acısız* | *akşamki* | *alerjik* | *altıncı* | *ani* | *anlaşılmaz* | *asıl* | *ayrı* | *belalı* | *belirli* | *bilinmedik* | *bilinmez* | *bin türlü* | *birçok* | *birincil* | *büyücek* | *cinsel* | *cümle* | *çaresiz* | *~ çeşit* | *çirkin* | *~ dereceli* | *devasız* | *~ dipli* | *~ dirençli* | *duygusal* | *dâhilî* | *ehemmiyetli* | *ehemmiyetsiz* | *epidemik* | *epileptik* | *esas* | *falanca* | *~ geçen* | *hangi* | *hematolojik* | *içtimai* | *illet* | *intani* | *jinekolojik* | *kahpe* | *kardiyak* | *kimi* | *~ kısa* | *kıvançlı* | *kökenli* | *köklü* | *kutsal* | *kuvvetli* | *liberal* | *~ masraflı* | *meçhul* | *mesleki* | *~ meyilli* | *mikrobik* | *monden* | *musibet* | *müstevli* | *mütevakkıf* | *~ nedenli* | *netameli* | *nörotik* | *olağan* | *olası* | *optik* | *patolojik* | *problemlı* | *sahte* | *sebepsiz* | *sekte* | *silik* | *sıradan* | *sosyal* | *~ süreli* | *~ temelli* | *~ tetikleyici* | *tipik* | *toplumsal* | *~ tür* | *üzücü* | *yalancı* | *yan-gılı* | *yapısal* | *yepyeni* | *yemel* | *yıpratıcı* | *zalim* | *zararsız*

hastane • Hastalara yatarak veya ayakta tanı, tedavi ve bakım hizmetlerinin he-

kim, hemşire ve diğer sağlık çalışanları tarafından verildiği sağlık kuruluşu. ~ *yataklı* | *hususî* | *kıyruksuz* | ~ *kapasiteli* | *özel* | *seyyar* || ~ ağırlıklı | araçsız | askerî | ~ belgeli | beriki | devasa | doğru dürüst | fiyakalı | gezici | ~ gömlekli | güzide | hangi | hareketli | iki katlı | ~ katlı | konforlu | küçük çaplı | ~ maliyetli | muvakkat | mutena | ~ namlı | nörolojik | ~ odalı | örnek | paralı | ruhsatsız | ~ sermayeli | steril | tekinsiz | uçsuz bucaksız | upuzun | ~ uygun | ~ ürpertici | yakın | yanlış | yüzer **hastane köşesi** • Hastane civarı. izbe **hastane personeli** • Hastanelerde görev yapan idari ve sağlık ekibi. sadist

haşere • *hayvan bilimi* Böcek. bin türlü | uçucu

haşerat • Böcekler. beş on | bir alay | bol | sair ~ | sayısız ~

haşarılık • Haşarıca davranış. ufak tefek

haşlama • Haşlanarak pişirilen şey. tatsız tuzsuz

haşmet • *eskimiş* Görkem. *olanca* || ~ geceki | tekinsiz

haşyet • *eskimiş* Korku, korkma. muzlim | ~ mütevellit | saklı

hat • Çizgi. • Yazı. • Ulaşım sağlayan bir taşıtın uğradığı yerlerin bütünü, yol, geçek. • Elektrik akımı taşıyan tel veya kablo sistemi. • Kanal. • Savunma veya saldırma amacıyla bir araya getirilmiş asker dizisi • Sınır. • Yüzü biçimlendirilen çizgi veya kırışıklık. • Biçim. *ortay* | *havaî* | *faturalı* | *faturasız* | *kontörlü* | *kadınsı* | *ön ödemeli* | *müstahkem* | *ana* | ~ *paralel* | *kıvrımlı* | *dolgun* | *çocuksu* | *yatay* | *muntazam* | *asimetrik* | *talik* | *dümdüz* || aerodinamik | atletik | benzersiz | ~ biçimli | bu | ~ çevrili | çıkıntılı | daracak | derme çatma | dikey | direkt | ebedî | ~ elverişli | erkeksi | esas | ~ esaslı | esmer | estetik | feminen | geri | girintili | çıkıntılı | harikulade | hemzemin | hülyalı | ileri | incecik | inişli yokuşlu | iradesiz

| ~ kapasiteli | kaygılı | ~ kenarlı | keskin | kör | kuzeyli | ~ maliyetli | manyetik | minyon | muayyen | muhtelif ~ | muvazi | müphem | müstakim | müstehzi | mütenasip | ~ mütevellit | öbür | ~ puanlı | ~ rakamlı | rasyonel | sert | simgesel | stratejik | şeytani | ~ tarifeli | tıkalı | umumi | üçgen | ~ vurgulu | vurucu | yassı | yavvan | yepyeni | yivli | yokuşlu | yuvarlak | zalim | zarif

hata • Yanlış. • İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, kusur, yanlışlık, yanlış. • Suç, günah, kusur. *bariz* | *istatistikî* | *ufak tefek* | *vahim* | ~ *esaslı* | *stratejik* | *temel* | *kavramsal* | *kaçıncı* | *fahiş* | *saçma sapan* | *aptalca* || aleni | ~ asırlık | astronomik | bin türlü | bir sürü | bürokratik | can alıcı | çocuksu | deminki | irili ufaklı ~ | kalıtsal | kasıtsız | kategorik | kıvrak | maddi | mantıksal | matematiksel | mühim | optik | ~ özgü | plansız | polisiye | salakça | söz konusu | ufak | ~ vareste | yakıcı | yönetsel | yönetsel

hatur • Düşünme, akılda tutma, hafıza, zihin, akıl, yâd. • Birine karşı duyulan saygı, sevgi. saygıdeğer | soylu | yüce

hatura • *edebiyat Anı*. • Andaç, anmalık, yadigar. ~ *ait* | *tatlı* | *mahrem* | *gömlü* | *cansız* | *ağlamaklı* | *kırık dökük* | ~ *evvelki* | *müşterek* | *yegâne* | *mukaddes* | *şanlı* | *ayrıntılı* | *sönük* || acı | acı tatlı | adaletsiz | alelade | ananevi | aydınlık | aziz | başlıca | berrak | binbir | bir sürü | birer | birtakım ~ | bütün ~ | canlı | çocukça | çocuksu | dağınık | dededen kalma | eğlenceli | gölgeli | gülünç | hangi | hoş | huzurlu | ikinci | ikişer | insicamsız | ılık | ~ kalan | ~ kalma | kıymetli | meşum | mufassal | müphem | müstehzi | nağmeli | olası | pejmürde | sahipsiz | sihirli | sürükleyici | şerefli | şirin | tarihî | tekmi~ | ufak | üzücü | vefalı | yiğit | yitlik | yorucu | zengin | zevkli **hatura defteri** • Anılık. kısacık | upuzun **hatırat** • Anılar. ~ bin | ~ geçen | ~ konulu

hatırlama

hatırlama • Anımsama. hüzünlü | kesik kesik

hatırlatma • Anımsatma. tarihsel

hatime • eskimiş, edebiyat Son deyiş. nazik

hatip • Konuşmacı. • *din bilgisi* Cuma ve bayram namazından önce camilerde hutbe okuyan kimse. ateşli | becerikli | billur | değme | esprili | ~ görmüş | kof | kültürlü | nekre | savaşçı

hatmi • *bitki bilimi* Ebegümecegillerden, bazı cinslerinin kök ve çiçekleri hekimlikte kullanılan, çok yıllık otsu bir süs bitkisi, ağaçküpesi (*Althaea officinalis*). mavi

hattat • Çok güzel el yazısı yazan sanatçı. *kolsuz* || büyük | felçli | meraklı | solak
hattatlık • Hattatın yaptığı iş. ~ tür

hatun • Kadın. • Bayan, hanım. • Eş, zevce. • *tarih* Yüksek makamdaki kadınlara ve hakan eşlerine verilen unvan. *tombalak* | *nur yüzlü* || akli başında | hakikatli | hastalıklı | hatırlı | ~ huylu | hünerli | ihtiyar | iyiliksever | izanlı | ~ kafalı | orta boylu | püsküllü | ~ şalvarlı | şirin | şişman | şişmanca | tatlı dilli | tombulca | transparan | ~ üsluplu | vicdanlı | yaşlı başlı | zavallı **hatun kişi** • Kadın. halim | tostoparlak **hatuncağız** • Hanımcık. akil | garip | iyi kalpli | ~ kalpli | zavallı **hatuncuk** • Hanım kişi. *nur yüzlü*

hava • Hava yuvarını oluşturan, bütün canlıların solunumuna yarayan, renksiz, kokusuz, akışkan gaz karışımı. • Meteoroloji ile ilgili olayların bütünü. • Canlılar üzerindeki etkisine göre hava yuvarının durumu. • Gökyüzü. • Çevreyi kuşatan boşluk. • Esinti. • Müzik parçalarında tür. • *mecaz* Görünüş, davranış, söz vb. için bir kimsenin durumu belirten özellik. • *mecaz* Tarz, üslup • *mecaz* Durum, ortam, çevre, muhit, atmosfer, ambiyans. • *mecaz* Çekicilik. • *mecaz* Keyif, âlem. *pusul* | *fırtınalı* | *sisli*

| yağmurlu | bunaltıcı | mistik | rüzgârlı | kasvetli | güneşli | temiz | soğuk | basınçlı | durgun | dumanlı | rutubetli | ılık | oynak | sıcak | açık | sıkıntılı | karamsar | nostaljik | gergin | yağışlı | karlı | kapanık | nemli | alafranga | melankolik | serin | rüzgârsız | bulutlu | bunalımlı | hüzünlü | büyümlü | bambaşka | pis | dingin | zehirli | gerilimli | ~ kokulu | tozlu | lodoslu | ağır | alaturka | kapalı | sinik | ıslak | sempatik | masalsı | ezici | çamurlu | uyukulu | ağırbaşlı | şenlikli | şiirsel | neşeli | kıvrak | bohem | ukala | umursamaz | oryantal | içten | babacan | baygın | günlük güneşlik | fantastik | alaycı | yakıcı | bulanık | ~ önceki | muattar | biraz | nefis | çocuksu | kurşun rengi | ~ basık | otantik | esrarlı | ferah | duygulu | çalkantılı | meşbu | küllüstür | insancıl | hususi | çapkın | uydurma | gizemli | kötümser | tatlı | mahzun | güvenli | bulutsuz | telaşlı | dertli | ~ esen | feminen | ~ bilmiş | aynı | mesut | mutsuz | heyecanlı | esrarengiz | hasbi | sevinçli | gösterişli | alaylı | barışçıl | coşkun | dondurucu | yumuşak | kupkuru | çekingen | anarşik | küflü | şen | dupduru | samimi | ~ elverişli | loş | sevimsiz | ~ geceki | ~ yüklü | düşünceli | huzurlu | yapış yapış | sakin | ~ esintili | kötü | ~ mahsus | ~ saydam | yanık | kozmopolit | yorgun | isli | uyusuk | ürkütücü | düşmanca | tertemiz | rahat | Avrupalı | acayip | özgür | destansı | esintisiz | bozuk | kararsız | taze | ferahlatıcı | sabahki | duygusal | ayrı | azgın | üzüntülü | kirli | yapışkan || acele | açık seçik | ağılsız | akşamki | alaca | albenili | aldırma | alelade | alışılmış | alkollü | anarşist | anasonsuz | anlaşılmaz | anlayışlı | antipatik | antiseptik | aristokrat | arı | ~ arınmış | arsız | asabi | asimetrik | asık suratlı | aşağılık | ateşli | Avrupalı | aydınlık | ~ aykırı | baş döndürücü | Batılı | bayat | belalı | berbat | berrak | beşli | bir parça | bireysel | boktan | boz | boz bulanık | böyle | bugünkü | buğulu | burnu büyük | ~ bükük | büyümsü | can

alıcı | cana yakın | candan | canlı | cazip
 | cenabet | cengâver | ciddi | cilveli | cur-
 cunalı | cümbüşlü ~ çağrışmalı | ~ çekici
 | ~ çiçekli | dalgalı | dayanılmaz | değişik
 | dehşet | dekoratif | delişmen | dertsiz |
 didaktik | disiplinli | dokunaklı | donuk
 | dostça | dumansız | duruk | ~ duyarlı
 | dünkü | düşsel | düzenli | ~ düzeyli | ~
 edalı | egzotik | ekşi | elektrikli | entelek-
 tüel | erkeksi | etkileyici | fena | fıkırdak
 | frapan | garip | gazlı | geçmiş | genel |
 gerçeğe aykırı | göçebe | gölgeli | gri |
 güler yüzlü | gülümser | günahsız | güzel
 | harikulade | heybetli | hoş | hür | içli |
 ihtiyatlı | ilerici | inançsız | intizamlı | is-
 pirtolu | istikrarlı | istikrarsız | isyankâr |
 ışksız | ıtırılı | kadınsı | karizmatik | kar-
 ma | karmakarışık | kart | kasıntı | kendi-
 ne özgü | ~ kesen | kesif | keyifli | kibar
 | kibirli | kindar | kımıltısız | kıpırtısız |
 kıpkızıl | kırgın | ~ kırıcı | kırık | kırık
 dökük | klasik | kokusuz | kolonyal | koy-
 gun | koyu mavi | kurak | kuru | kurumlu
 | kükrütlü | küstah | kütür kütür | laubali
 | levanten | limanlık | lümpen | mağrur
 | mahrem | manevi | matemli | matrak |
 mavi | mayhoş | mazbut | medyatik |
 melez | mikroplu | modern | mucizeli |
 muhtelif ~ | mübarek | müferrih | müfsit
 | mühlik | ~ münhasır | müsait | müşterek
 | müziç | müzikal | müzikli | nahoş | na-
 mussuz | nazil | netameli | normal | olgun
 | olumlu | Ortodoks | ~ otoriter | ~ örülü
 | özgün | pestenkerani | pırıltılı | pozitif
 | psikolojik | rayihalı | resmî | riyakâr |
 ruhani | rutubetsiz | sağlıklı | saygıdeğer
 | ~ saygılı | sedefli | sefil | serince | sert
 | sevecen | sevimli | sigarasız | siyasal
 | siyasi | sıkıcı | sınımsız | sofistike | sönük
 | steril | sümbülü | ~ sürelî | şairane | şakır-
 tılı | şamatalı | şatafatlı | şefkatli | şehevi
 | şevkli | şimdiki | şimşekli | şimşeksiz
 | şımarık | tamamlayıcı | taptaze | tatsız
 | tehditkâr | tekmi | ~ tereddütlü | ters |
 tiksindirici | titrek | tıklım tıklım ~ | tö-
 rensel | ufunetli | uhrevi | umutlu | ustaca

| utkulu | uyuşturucu | uyutucu | uzun | üç
 boyutlu | üzgün | vakur | vurdumduymaz
 | yağışsız | yağmursuz | yalaka | yapma
 | yapmacık | yaratıcı | ~ yatkın | yaygın
 | yeni | yepyeni | yetkili | yıkıcı | yılışık |
 yorucu | zengin | zorlayıcı **hava kabar-**
cığı • İçi hava dolu ufak kabartı. **minicik**
 | ölü **havaalanı** • İçerisindeki bina, tesis
 ve donatılar dâhil uçakların iniş, kalkış
 ve yer hareketlerini yaparken kullanabil-
 meleri amacıyla belirlenmiş, ülke içinde-
 ki uçuşların yapıldığı saha. **atıl** | **sivil** |
yedek hava akımı • **meteoroloji** Değişik
 sebeplerle atmosferde havanın yer deği-
 şirmesi. **periyodik hava parası** • **ticaret**
 Bir yeri kira ile tutabilmek için sahibi-
 ne veya çoğunlukla içindeki kiracıya
 açıktan verilen para, peştamallık. **akla**
ziyan hava saldırısı • **askerlik** Hava
 kuvvetleri veya diğer askerî havacılık
 araçları kullanılarak düşman tarafından
 kullanıldığından şüphelenilen veya emin
 olunan bir hedefe havadan yapılan sal-
 dırı. ~ **geceki hava tüpü** • Tesisatlarda
 oluşan havanın rahatça toplanıp atılma-
 sını sağlayan araç. **basınçlı hava yolu** •
 Hava taşıtlarının uçuş sırasında izlemeye
 zorunlu oldukları yol. **malîyetli** || **olim-**
pik havasızlık • Havasız olma durumu.
 vıcık vıcık

havadis • İlgi ile karşılanabilecek haber.
taze | **mühim** || **alelade** | **asılsız** | ~ baş-
 lıklı | bir | bol | bu | ~ dair | **fevkalade** |
 ~ gelme | **harikulade** | **hayırlı** | **korkunç** |
mahut | **resmî** | **sahih** | **yeni**

havai fişek • Gece yapılan törenlerde ya-
 kılarak havaya uçurulan, renkli ışıklar
 saçan fişek. • **askerlik** Geceleyin düş-
 man bölgelerini aydınlatmak amacıyla
 kullanılan fişek. ~ **sarılı** || **birer** | **dev** |
rengârenk

havalandırma • Kapalı bir yerin havası-
 nı değiştirmek amacıyla dışarıdan temiz
 hava girişini veya çeşitli araçlarla hava
 akımını sağlama işlemi. **bozuk** | ~ **örülü**

havale • Postane, banka vb. aracılığıyla para gönderildiğinde gönderenle alacak olanın adları ve para miktarı yazılı kâğıt, havale kâğıdı, havalename. **sahte** | **tahta**

havan • İçinde bir şey dövüp ufalamaya yarayan, tahta, taş, maden veya plastikten yapılan kap. **madenî** | **mermer** | ~ oyma | **tunç havan topu** • **askerlik** Üstün atış gücüne sahip bir tür kısa namlulu top, havan. **fitilli** | **kundaklı**

havari • *eskimiş, din bilgisi* Hz. İsa'nın öğüt ve inançlarını yayma işiyle görevlendirdiği on iki yardımcısından her biri. • *eskimiş, mecaz Bağlı olduğu önderinin düşünce ve inançlarını yayan kimse.* **mu-kaddes** || **ukala**

havlama • Havlamak işi. **acılı** || boğuk | bulanık | **hiddetli** | **inatçı** | **korkunç** | **manasız** | **neşeli** | **uğultulu** | **ürkünç**

havlayış • Havlama işi. ~ **sürelî**

havlu • Vücudun çeşitli yerlerinin kurlanmasına yarayan dokuma bez. **işlemeli** | ~ **çizgili** | **ıslak** | ~ **sarı** | **keten** | **büyükçe** || ~ **asılı** | **bembeyaz** | ~ **çiçekli** | ~ **dökük** | **emektar** | **gelinlik** | **kaba** | ~ **karalı** | **koyu mavi** | ~ **kullanılmış** | **nemli** | **pembe** | **sarı** | **sıcak** | **sırmalı** | **tertemiz** | ~ **tutulmuş** | ~ **tüylü** | **utangaç** | **yumuşak**

havra • *din bilgisi* Sinagog. ~ **mamur**

havuç • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, koni biçimindeki etli kökü için sebze olarak yetiştirilen, iki yıllık otsu bir kütür bitkisi, yeregeçen (*Daucus carota*). **büyük boy** | **patatesli** | **zeytinyağlı** | ~ **sarı** || **kızıl** | **körpe** | **kütür kütür** | **masum** | **yabani havuç borani** • Rendelenmiş havuçların yağda karıştırılması ile elde edilen yiyecek. **sarımsaklı havuç çorbasi** • Sebze çorbalarından en lezzetlisi olarak bilinen havuç çorbasi. **nohutlu havuç kızartma** • Havuçların kızartılması ile elde edilen yiyecek. **sarımsaklı havuç salatası** • Rendelenen havuçlar üzerine sarımsak ve yoğurdun eklendiği yiyecek.

~ **ilaveli** | **yoğurtlu havuç yemeği** • Havuçtan yapılan yemek. **balıklı**

havuz • Su biriktirme, yüzme, çevreyi güzelleştirme vb. amaçlarla altı ve yanları mermer, beton benzeri şeylerden yapılarak içine su doldurulan, genellikle üstü açık yer. • Kum, asit vb. konulan çukur yer. • Bir amaç güdülerken farklı kaynaklardan gelen paranın ilgililere daha sonra paylaştırılmak üzere toplandığı belirli bir yer. **olimpik** | **mermer** | **jakuzili** | **büyükçe** | **dört köşe** | ~ **döşeli** | **klorlu** | **duru** | **oval** | ~ **görünümlü** | **tuzsuz** | **devasa** | **büyükçe** | **hijyenik** || **ağırbaşlı** | **arslanlı** | **balıklı** | ~ **biçimli** | ~ **çevrili** | **eğri** | **genişçe** | **ışıklı** | **kapank** | ~ **kaplı** | **kimsesiz** | ~ **köşeli** | ~ **kubbeli** | **küçücük** | ~ **manzaralı** | **mavi** | **minicik** | **muhteşem** | ~ **örtülü** | ~ **planlı** | **prefabrik** | **rokoko** | **sekizgen** | ~ **sistemli** | **sıcacık** | **sulu** | **süslü püslü** | **şahnişinli** | **tehlikesiz** | **umumi** | **uyduruk** | **yosunlu** | ~ **zeminli havuz kartı** • Havuza girmeyi sağlayan turnikeden geçişi sağlayan kart. **kontrollü**

havyar • Genellikle mersin balığının salamura edilmiş yumurtası. **ateş pahası** | ~ **fiçî** | **kremalı** | **nefis** | **tereyağlı**

havza • Bölge, mıntıka. • *coğrafya* Dağ veya tepelerle sınırlanmış, suları aynı denize, göle veya ırmağa akan bölge. **hidrolojik** | **ılık** | **müteferrik**

hayâ • Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma. **buruk**

hayal • Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülâya. • Belli belirsiz görülen şey, gölge. • *fizik* Görüntü. • *ruh bilimi* İmge. **ütopik** | **ham** | **lüzumsuz** | **çocukça** | **çocuksu** | **silik** | **fantastik** | **bir yığın** | **parlak** | **latif** | **ümitsiz** | **kırık** | ~ **sarı** | ~ **dönük** | **karma-karışık** | **aldatıcı** | **vakitsiz** | **uçuk** | **bulanık** | **saçma sapan** | **girift** | **cazip** | **tatlı** | **korkunç** | ~ **karişik** | **lanetli** | **dağınık** | **can-sız** || **abuk sabuk** | **abuk subuk** | **acayip** | **acıklı** | **açık saçık** | ~ **ait** | ~ **asırlık** | **askerî**

| aşırı | ~ aylık | bambaşka | bayıltıcı | belli başlı | bin türlü | bir nice ~ | bir sürü | biraz | birer | biricik ~ | bıçaklı | bol | bozuk | bucaksız | budalaca | büyük | canlı | cazibeli | cengâver | çekik gözlü | çılgın | edebî | eldivenli | eski | esrarengiz | etkili | geçmiş | gelecek | gölgesiz | görünmez | gösterişli | ~ gözlü | hastalıklı | hazin | heyecanlı | hisiltılı | hoyrat | iblisçe | iç içe | ikizli | ~ ilgili | iradesiz | irili ufaklı ~ | ~ kalan | kanlı bıçaklı | karamsar | karanlık | kasketli | kıpırtısız | kısacık | ~ kopuk | korkulu | lanetleme | maceralı | mahcup | ~ mahkûm | mahrem | masalsı | ~ mavili | meçhul | mistik | muazzam | muhteşem | muzır | müphem | müşahhas | müşevveş | müthiş | nafile | nazenin | olmadık | olur olmaz | perişan | pırıltılı | romantik | saadetli | saf | sert | sıkıcı | sınıfsız | sonuçsuz | şehvetli | şerefli | şuh | talihsiz | teknik | titrek | uçsuz bucaksız | uçucu | uçuk kaçık | umarsız | umutsuz | ürkütücü | vuzuhsuz | yakıcı | yaman | yararsız | yaraticı | yumuşak | ~ yüzyıllık | zor **hayal dünyası** • Zihinde tasarladığımız özel dünya. *engin* || ~ arınmış | cömert | esrarlı | fantastik | hangi | ölümsüz **hayal gücü** • Zihinde oluşturulan hayal kabiliyeti. *eşşiz* || coşkulu | çocuksu | limitsiz | müt-hiş | ~ tanımaz | uçuk | zorlayıcı **hayal kırıklığı** • Çok istenilen veya umulan bir şeyin gerçekleşmeyişinden duyulan üzüntü. *tarifsiz* | ümitsiz **hayal perdesi** • Karagöz oyunlarında kullanılan perde. sedalı **hayal oyunu** • Düş oyunu. *engin* **hayalat** • *eskimiş* Hayaller. birtakım **hayalhanecane** • *eskimiş* Hayal dünyası. *millî*

hayalet • Gerçekte var olmadığı hâlde bazen görüldüğü sanılan peri, hortlak vb. görüntüler. • Belli belirsiz görülen şey, gölge. ~ *beyazlı* | *binlerce* || beyaz | boş | buğulu | coşkulu | çalışkan | ~ düğmeli | gezginci | Gotik | gözlüklü | günahkâr | hantal | iç içe | kahraman | karanlık | kindar | ~ kokulu | koyu lacivert | kunt | kurnaz | lacivert | nostaljik | silik | sıska |

soğuk | solgun | süzgün | utangaç | ~ yıllık | yorgun

hayat • Canlı, sağ olma durumu. • Yaşam. • Hayat biçimi, içinde yaşanılan şartların bütünü, yaşantı. • Geçim şartlarının bütünü. • Canlılığı gösteren hareket, kaynaşma. • Yaşamayı sağlayan şartların bütünü. • Bir kimsenin tarihsel biyografisi, hayat öyküsü, hayat hikâyesi. *gündelik* | *huzurlu* | *fırtınalı* | *günlük* | *sefil* | *mütevazı* | *çok partili* | *kısacık* | *hususî* | *tekdüze* | *özel* | *umumî* | *rutin* | *siyasî* | *müşterek* | *bohem* | ~ *yıllık* | *bambaşka* | *modern* | ~ *senelik* | *göçebe* | *cinsel* | *ebedî* | *sigarasız* | *dumansız* | *renksiz* | *çalkantılı* | *güvenli* | *mahrem* | *düzensiz* | *acıklı* | *kırık dökük* | *parıltılı* | ~ *evvelki* | *millî* | *içtimai* | *bağımsız* | *sosyal* | *yepyeni* | *eğlenceli* | *stressiz* | *dingin* | *bütün* ~ | *steril* | *debdebeli* | *müstakbel* | *şehirli* | *gencecik* | *normal* | *emniyetli* | *ferdî* | *varlıklı* | *ailevi* | *kırılğan* | *basit* | *bitkisel* | *mutlu* | *serseri* | *muntazam* | *ekonomik* | *ortak* | *taze* | *çileli* | *sıkıntılı* | *stresli* | ~ *karişik* | *mazbut* | *karmakarışık* | *puslu* | *sefil* | *pastoral* | ~ *mahsus* | *uçsuz bucaksız* | *iğrenç* | *sorunsuz* | *bugünkü* | *muhteşem* | *lüks* | *kaygısız* | *tüm* ~ | ~ *sonraki* | *şimdiki* | *onurlu* | *tasasız* | *yavan* | *kasvetli* | *geçmiş* | *fikrî* | *tutkulu* | *apayrı* | *sıradan* | *manasız* | *silik* | *düzenli* | *neşesiz* | *parlak* | *dolgun* | ~ *çevrili* | *dünyevi* | *miskin* | *saf* | *boktan* | ~ *önceki* | *zamansız* | *siyasal* | *resmî* | *sevgisiz* | *sahte* | *müfrit* | *tembel* | *anlamlı* | *sıkıcı* | *dümdüz* | *doğal* | *kendine mahsus* | *sıkı* | *işkenceli* | ~ *ibaret* | *ruhi* | *muasır* | *gevşek* | *içli* | *marjinal* | *kıpır kıpır* | *dinî* | *sivil* | *dramatik* | ~ *renkli* | *yapay* | *cıvıl cıvıl* | *ezelî* | *akademik* | *verimli* | *üreten* | *yaşlı* | *sonsuz* | *sakin* | *engelsiz* | *kırık* | *maddî* | *rahat* | *ilkel* | *nefis* | *vahşî* | *gürültüsüz* | *yüzeysel* | *dejenere* | *kibar* | *erdemli* | *erotik* | *paramparça* | *yerleşik* | *haysiyetli* | *kapalı* | *sönük* | *dağınık* | *toplumsal* | *fizyolojik* | *elden düşme* | *doyurucu* | *alafranga* | *hakiki* | *mevcut* |

kamusal | adaletsiz | arsız | şahsi | mükellef | kepaze | pırılmalı | sahih | ~ asırlık | duygusal | kişisel | ~ endeksli | sade | sendikal | kuvvetli | budala | ~ bezeli | uyumlu | oynak || İslami | acayip | acul | aç | ağırbaşlı | akışkan | alengirli | ~ alışıktır | alışılmış | amaçsız | amansız | analitik | anlaşılabilir | aristokrat | asalak | asilzade | askerî | asri | aşağı | aşağılık | âşıkane | atonal | avantajlı | avare | Avrupalı | aydınlık | aynasız | ayrı | ~ bağımlı | barışçı | ~ baskılı | baskısız | başarılı | başına buyruk | bedbaht | benzer | bereketli | beşon | beyhude | biçimsiz | ~ bilinmeyen | bir nice ~ | bir yığın | bitirim | bomboş | ~ boyutlu | bucaksız | bunca | büyük | canlı | cezasız | coşkun | çağdaş | çalışkan | çapkın | çetin | çılgın | ~ çocuklu | çocuksu | daracık | ~ dayalı | dayanılmaz | dayatmacı | değişmez | delice | delişmen | demokratik | dengeli | dertsiz | din dışı | dinsiz | disiplinli | disiplinsiz | Doğulu | dokunaklı | dokuz canlı | donuk | dostsuz | ~ döşeli | dumanlı | durgun | çünkü | düşsel | düşünsel | edebî | egoist | eğreti | eksikli | eksiksiz | emsalsiz | enerjik | enteresan | erkeksiz | eşit | ezici | faal | fakirane | frapan | gaip | gamsız | garip | ~ geçen | geçici | gelmiş geçmiş ~ | gezgin | gezici | girift | gizli | gömülü | görklü | güdük | günahsız | günübürlük | gürültülü | güzide | ~ haftalık | harikulade | ~ havalı | haysiyetsiz | herhangi bir | heybetli | heyecanlı | heyecansız | hipnotize | himbıl | hırslı | hırssız | hızlı | hoppa | hovarda | huzursuz | hülyalı | içgüdüsel | iddialı | ~ ihtimali | ikili | ikinci | iktisadi | illegal | inanılmaz | insan müsveddesi | irili ufaklı | ~ | isimsiz | istikrarlı | izinsiz | ızdıraplı | kahırlı | kahraman | kahramanca | kahrolası | kalabalık | kalburüstü | kaliteli | kapkara | kara | kesif | kesişen | kimse-siz | kirli | kımıltısız | ~ kocalı | kocasız | kolesterolsüz | konforlu | konforsuz | konserve | ~ kopuk | korkulu | korunaklı | koskoca | koskocaman | kozmopolit |

köklü | körpe | kremalı | kupkuru | kur-gusal | kurmaca | kurtuluşsuz | ~ kurulu | küçücük | lanet | laubali | legal | maceralı | makul | ~ malum | mantıksız | matemli | memesiz | merhametsiz | mesleki | mesut | meşakkatli | meşru | milletlerarası | mobilize | muhal | munis | ~ muzdarip | muvazeneli | münasip | münevver | müstakil | müstesna | müşkül | mütebessim | ~ müteşekkil | mütevekkil | nazlı | nezleli | olağan | olanca | olaysız | olimpik | onlarca | onursuz | Ortodoks | oryantal | ölçülü | örnek | ~ örülü | öyle | özgür | özverili | parasız yatılı | pasif | pırl pırl | ~ planlı | politik | pratik | pürüzsüz | rahatça | rakip | riyakâr | romansı | ruhani | ruhsuz | sağlam | sağlıklı | sempatik | serserice | sessiz sedasız | sevimsiz | sihirli | sıhhi | sinai | sınırlı | soğuk | somut | son derece | sorumsuz | sorunlu | sosyolojik | suni | süflü | sürükleyici | şatafatlı | şeref-siz | şımarık | şu | şuurlu | tabiatüstü | tali | taşkın | taşralı | tatlı | tatsız | tehlikesiz | tek partili | tekmi ~ | temiz | ticari | tin-sel | törensel | tuhaf | tutkusuz | uhrevi | ulvi | ustaca | uygulamalı | üzüntülü | viran | yabancı | yabani | yabanıl | yama-lı | yarınki | yeknesak | yeni | yerli | yoksul | ~ yoksun | yorucu | ~ yürekli | zamsız | zayı | zengin | zevkli | zevksiz | zikzaklı | zorlu **hayat arkadaşı** • Eş. bulunmaz **hayat görüşü** • Hayata dair izlenen felsefe. ilkel | optimist | riyasız **hayat hikâyesi** • Birinin başından geçen olaylar. bambaşka | kısacık **hayat ortamı** • Bir kimsenin veya bir insan topluluğunun yaşayışını etkileyen ortam. üretken **hayat bilgisi** • Hayat tecrübesi. ~ dolma | kulaktan dolma **hayat düzeni** • Hayatın tarzı, yaşam biçimi. geri kalmış **hayat kadını** • mecaz Para karşılığında erkeklerin cinsel zevklerine hizmet eden ve bu işi meslek edinen kadın, orta malı, kaldırım çiçeği, kaldırım süpürgesi, kaldırım yosması, kötü kadın, sürtük, paço-z. beceriksiz | vesikasız **hayat tarzı** • Ya-

şam şekli. Avrupai | korunaklı | laubalice
| marjinal

hayatiyet • *eskimiş* Yaşama gücü, canlılık.
eşsiz | millî | şuursuz

haydut • Silahlı soygun yapan, yol kesen
kimse. bıçaklı | ~ burunlu | kapkaranlık |
kravatlı | mendilli | ~ namlı | orta boylu |
öteki | pala bıyıklı | pervasız | pis | sağlı
sollu | ~ sakallı | saygıdeğer | sevimli |
silahsız | ~ şalvarlı | terli | uykusuz | üni-
formalı | yaralı

haydutluk • Haydut olma durumu, şakilik,
şekavet. milletlerarası

hayıf • *eskimiş* Acınma, üzülmeye. bin

hayıflanma • Hayıflanmak işi. ağlamaklı
| içli

hayır • İyi, hayırlı, yararlı ve faydalı oluş.
eşsiz | kesin | koskocaman | on paralık |
~ paralık | şuncacık **hayır işi** • Karşılık
beklenmeden yapılan yardım. hayırsız
hayırsever • Yoksullara, düşkünlere,
yardıma muhtaç olanlara iyilik ve yar-
dım etmesini seven, iyiliksever, yardım-
sever, hayırperver oluş. baldırı çıplak |
cömert

haykırış • Haykırma işi. • Haykırma sesi.
gerici || alaylı | ani | bed | dayanılmaz |
düşüncesiz | efece | kırgın | mütecaviz |
özgür | ürkünç

haykırışma • Haykırışmak durumu. bed

haykırmak • Haykırmak işi. boğuk

haylaz • Hoşa gitmeyen davranışlarda bu-
lunan çocuk, hayta. şu

hayran • Hayranlık duygusuna sahip kim-
se. vefalı | tutkulu || azgın | başka | inatçı
| sapık | sıkı | takıntılı | yaşlı | yeni **hay-
ranlık** • Hayran olma durumu. • *mecaz*
Tutku, aşırı istek. aşırı | derin | samimi |
mistik || ~ alakalı | alaycı | apayrı | ateş-
li | belirgin | birazcık | bozuk | bulaşık |
çakırkeyif | çocuksu | daha bir | dalgın | ~
geceki | geçici | ~ görülmemiş | ölçüsüz |
~ saygılı | sınırsız | tek taraflı | teknolojik

| toptan | tükenmez | ~ tür | ulvi | utangaç
| yüzeysel

hayrat • Halkın yararlanması için yapılan
okul, çeşme, hastane vb. yapı. mukataalı

hayret • Beklenmedik, garip bir şeyin se-
bep olduğu şaşkınlık, şaşırma. *masum* |
endişeli || ~ ait | alaylı | bir yığın | biraz
| bıkkın | çocukça | derin | hülyalı | ızdı-
raplı | kibirli | komik | mahcup | mucizeli
| müthiş | sahici | sahte | umumi | yalancı
| yapııştırma | yapmacık | yegâne

haysiyet • Değer, saygınlık, itibar. • Öz
saygı. ~ paralık || beş paralık | divani | iki
paralık | mesleki | şahane

hayta • Haylaz, yazamaz. birkaç

hayvan • Duygu ve hareket yeteneği olan,
içgüdüleriyle hareket eden canlı yaratık.
• *hakaret yollu* Kızılan bir kimseye söy-
lenen bir söz. vahşi | yabani | hastalıklı |
memeli | yabanıl | kasaplık | kurbanlık |
yaralı | evcil | sahipli | mübarek | ~ ayaklı
| dilsiz | ~ tüylü | ~ kabuklu | kopya | dişi
| sütü | damızlık | azgın | murdar | otçul
| zavallı | zeki | amfibi | tek hücreli | zarar-
sız | binek | sevimli | ~ tırnaklı | kurnaz |
becerikli | sakat | kemirici | muzır | kılı
| ~ cins | ikişer | ~ beslenen | verimsiz |
koruyucu | kuyruklu | acayip | ~ bacaklı
| büyük boy | pis | milyarlarca | çaresiz
| etobur | meret | gürbüz | beylik | cana
yakın | etçil | ~ çeşit | kutlu | iri kıyım |
şirin | munis | cefakâr | zebun | faydalı |
ehli | ~ biçimli | sair ~ | evsiz | uyuz | ba-
şıboş | iki ayaklı | yırtıcı | aptal | yakışıklı
| güçsüz | harikulade | simgesel || adsız |
ağırbaşlı | ahlaksız | akıllı | alelade | alık |
~ alışık | anlayışlı | arsız | asil | bağımsız
| bahtsız | bakımsız | bedbaht | belalı | ~
belgeli | belgesiz | besili | binlerce | bir
sürü | biricik ~ | bitkin | boynuzlu | bu
| bucaksız | bütün ~ | büyükçe | canlı |
cins cins | ~ cüsseli | çeşit çeşit | çevik |
dağınık | dejenere | demir kırı | diğer | ~
dişli | ~ dönük | ebedî | ehemmiyetsiz |
emniyetli | fantastik | ~ farksız | felçli |

garip | ~ göğüslü | gösterişsiz | ~ gözlü | güçlü | güzel | ~ habersiz | hantal | hassas | hasta | herhangi bir | heyecanlı | hınzır | içtimai | iğrenç | ilkel | inatçı | insancıl | iri | irice | isteksiz | iyiliksever | ızdıraplı | ~ kalan | kalın kafalı | kanatsız | kaygısız | kemirgen | keseli | ~ kesen | kesimlik | kısa ömürlü | kıskanç | ~ kollu | kudretli | kuduz | ~ kulaklı | kuvvetli | küçücük | kül rengi | mağrur | ~ mahkûm | maraz | mendebur | mert | mikroskobik | miskin | mitolojik | muazzam | mundar | ~ muzdarip | mühürlü | mütereddi | nadide | ~ namı | otantik | öbür | ölü | ~ örtülü | ~ pençeli | ~ perdeli | rasyonel | sadık | sağlamlık | sağmal | sancılı | seçme | sempatik | sokulgan | soylu | soysuz | sulhperver | sürüngen | şapşal | şuncacık | tembel | tok | topçeker | ~ türlü | tüysüz | uçucu | ufacık | üstün | yağız | yalaka | yedek | yeteneksiz | yezit | yiğit | yitik | yoz | yumuşak başlı | ~ yüklü | yünlü | yüz binlerce | yüzşüz | zararlı | zeli **hayvancık** • Ancak mikroskopla görülebilen çok küçük hayvan. • Hayvancağız. **cana yakın** | gözsüz | irili ufaklı ~ | kel | kutsal | sıska **hayvan ırkı** • Hayvan nesli. **verimsiz hayvan sevgisi** • Hayvanlara duyulan sevgi. **bencil hayvanat** • *eskimiş* Hayvanlar. **avcı** | ~ cins | iri | vahşi | yırtıcı **hayvancağız** • Kendisine şefkat ve acıma duyulan hayvan, hayvancık. **zavallı hayvancılık** • Evcil hayvanlara bakma ve yetiştirme işi. **çoklu** | sağmal **hayvanlık** • *mecaz* Hayvanca davranma. **alelade** | mesuliyetsiz

haz • Hoşa giden duygulanma, hoşlanma, zevk. • *felsefe* Bir şeyden duygusal veya manevi sevinç duyma. • *ruh bilimi* Sürdürülmesi istenen ılımlı ve doyunluk veren coşku. *estetik* | baş döndürücü || agresif | bambaşka | bedensel | bedii | benzersiz | bilinmedik | ~ bin | büyük | cinsel | cismani | çocuksu | derin | dinî | doyumсуuz | dünyevi | ebedî | ~ evvelki | garip | gündelik | hayvansı | ilençli

| isyankâr | ~ karışık | katıksız | kösnük | latif | maddi | manevi | müstakbel | nihayetsiz | öldürücü | payansız | saf | serin | sınırsız | şehevi | tanrısal | tarifsiz | tembel | tuhaf | tutam tutam | tükenmez | uzvi | vahşi | yakıcı

hazan • Sonbahar. gamsız | kedersiz | mevsimsiz | şanslı

hazımsızlık • Sindirim sisteminin iyi çalışmaması durumu. **sınırsal**

hazırlanma • Hazırlanmak işi. **sinsi**

hazırlık • Hazırlanmak için gereken şey veya durumların bütünü. *hummalı* | ~ *esash* || akşamki | bilinçli | ciddi | dağdağalı | dehşetli | düşünsel | elzem | fiilî | gerekli | kışık | koyu | lojistik | özenli | sinsi | siyasal | titiz | törensel | tüm ~ | ~ tür | uydurma | yeterli **hazırlık maçı** • Rekabet, puan vb. olmadan yapılan spor karşılaşması. **dostça**

hazine • Altın, gümüş, mücevher vb. değerli eşya yığını, büyük servet. • Değerli şeylerin saklandığı yer. • Değerli bir şeyin çok bulunduğu yer. • Gömülü veya saklıyken bulunan değerli şeylerin bütünü. • Kaynak. • *ekonomi* Devlet malı veya parası. • *ekonomi* Devlet malının veya parasının saklandığı yer. • *ekonomi* Devletin altın, döviz, bono ve nakit işlemlerini maliye ile birlikte düzenleme görevini üstlenen makam. • *mecaz* Büyük bağlılık duyulan, değer verilen şey veya kimse. *tamtakır* | *lanetli* | *eşsiz* | ~ *kaplı* | *bulunmaz* | *gizli* || anadan doğma | armonik | bakir | başlıca | beyhude | biricik ~ | borçsuz | bütün ~ | değerli | değme | ~ dolu | ~ dopdolu | geniş | insancıl | kayıp | kişisel | kıymetli | ~ liralık | muazzam | nemli | sahici | saklı | tükenmez | uluslararası **hazine avcısı** • Hazine arama işi. **takıntılı hazine bonusu** • *ekonomi* Maliyenin her yıl bütçe kanunu ile aldığı yetkiye dayanarak aynı kanunla belirlenen sınırı aşmamak üzere çıkardığı ve bankalara iskonto ettirdiği, en çok

bir yıl vadeli borç senedi. ~ *iskontolu* || ~ faizli **hazine ihalesi** • *ekonomi* Devlet hazinesinin borçlanmak amaçlı yaptığı tahvil, bono ya da döviz satış ihalesi. ~ *iskontolu* **hazine tahvili** • *ekonomi* Devletin uzun vadeli borçlanma ihtiyaçlarını karşılamak için geçerli para birimi üzerinden satışa çıkardığı borçlanma senedi. ~ faizli

haziran • Yılın altıncı ayı. kaç **haziran günü** • Haziran ayı içerisinde olan gün. ılık

hazne • Bir şeyin toplandığı, biriktirildiği yer, depo. ~ *kalma*

haznedar • Saray hazinesini bekleyen, yöneten kimse. dördüncü | ~ gönüllü | üçüncü

hazret • *mecaz* Kullanıldığında bir kişinin küçümsendiğini anlatan bir söz. *ilerici*

HDL • *tıp* İyi kolesterol. iyi huylu

heccav • *eskimiş* Yergici. nice ~

hece • *dil bilgisi* Bir solukta çıkarılan ses veya ses birliği, seslem. • *edebiyat* Hece ölçüsü. alışılmamış | altıncı | bambaşka | bazı ~ | birinci | boğuk | gereksiz | ~ kopuk | kunt | tek sesli | üç | zorlayıcı

hedef • Nişan alınacak yer, nişangâh. • *mecaz* Yapılması tasarlanan iş, amaç. • *mecaz* Varılacak yer, ulaşılabilecek son nokta. nihai | ~ vadeli | birincil | makroekonomik | ~ esaslı | ulusal | mütevazı | ~ bir numaralı ~ | muayyen | başlıca | biricik ~ | mikro | sembolik | agresif || alçak gönüllü | asıl | ayrıntılı | azametli | bağımsız | bambaşka | ~ belli | ~ bilinmeyen | böyle | ~ dayalı | duble | dünyevi | düşünsel | edilgen | esas | ~ garantili | ~ geceki | ~ gelen | geleneksel | gömülü | ~ görünüm-lü | günahsız | habis | herhangi bir | ideal | ikinci | ikincil | ilk | insancıl | kaygan | kendine has | ~ kiloluk | kısa vadeli | korunaklı | köktenci | ~ maksatlı | muazzam | muhtemel | mukaddes | nurlu | olgun | pratik | savunmasız | seri | siyasal

| ~ spesifik | şeytani | tali | tek | temel | ~ uygun | üçüncü | vergisiz | yarınki | yeni | ~ yüzüylük

hediye • Armağan. ~ sarılı | münasip | makbul || ~ ayaklı | basit | benzersiz | birer | cömert | çeşit çeşit | çeyizlik | ~ dolusu | ~ esaslı | eşit | eşsiz | ~ garantili | ~ gelen | ~ gollü | harika | harikulade | kallavi | ~ kalpli | kıymetli | klas | ~ kucak dolusu | küçük | külliyetli | leziz | lüzumsuz | manidar | muhteşem | muzır | mükemmel | münasebetsiz | ~ müteallik | mütevazı | naçiz | nadide | naif | nefis | onca | pahalı | sade | sahici | sembolik | sevimli | sihirli | şahane | şairane | tek | tesadüfi | ufacık | ufak tefek | ~ uygun | zehirli **hediye paketi** • Alınan hediyeyi daha güzel ve gösterişli göstermek için kullanılan kap. cici | bicili **hediyelik** • Armağan olarak verilmek için hazırlanmış şey. dumanlı | kehribar | süslü püslü

hedonist • *felsefe, ekonomi* Hazcı. bencil

hegemonya • Bir devletin başka bir devlet üzerindeki siyasal üstünlüğü ve baskısı. • Bir kişinin başka bir kişi üzerindeki üstünlüğü ve baskısı. bürokratik || dilsel | kültürel

hekim • İnsanlardaki hastalıkları teşhis ve onları ilaçlarla veya bazı araçlarla tedavi eden kimse, doktor, tabip. güzide | matruş | ünlü | müdavi | ~ kadrolu | pratisyen || askerî | ~ aşına | bilgili | bugünkü | bücür | densiz | ecnebi | hazık | ~ huylu | müdavim | mükemmel | pratik | Rum | sigortasız | ~ spesifik | şu | tanınmış | tedbirli | tesettürlü | ucuz | yüce | zeki **hekimlik** • Hekim olma durumu. koruyucu

hela • Tuvalet. *umumi* | *alafranga* || alaturka | çinisiz | derme çatma | kapılı | kapısı açık | kapısız

helecan • *eskimiş* Kalp çarpıntısı, çirpinti. ufak || ~ evvelki | pür

helezon • Kıvrımlı, yılankavi biçim. kaypak | sonsuz | yapışkan

helikopter

helikopter • Dik iniş ve çıkış yapabildiği için dar yerlerde de kullanılabilen, tepeden pervaneli, uçan taşıt. *kıvrak* | ~ *ma-mul*

helva • Şeker, yağ, un veya irmikle yapılan tatlı. *diyabetik* || ~ *teneke* | *tuzsuz*

hemcins • Aynı cinsten olan canlı. ~ ayaklı | ~ donlu | *gencecik* | *kıskanç* | *öteki*

hemşehri • Memleketli. bir yığın | birkaç | cömert | çalışkan | eski | fakir | fukara | görece | kahraman | muhterem | müstahsil | namuslu | vefakâr | yaşlı

hemşire • Doktor tarafından acil durumlar dışında yazılı olarak verilen tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli ve yetkili sağlık çalışanı, şvester. *geçkin* | *dul* | ~ *gömlekli* | ~ *lambalı* || ~ beyinli | çekingen | deneyimsiz | emektar | ~ gönüllü | herhangi bir | ikiz | ~ isimli | kıdemli | obez | ~ otoriter | ~ örtülü | sadist | solgun | şefkatli | şişman | ~ tanımaz | uykulu | yılışık | zavallı **hemşirelik** • Hemşirenin yaptığı iş. gönüllü

hemzemin geçit • Kara yoluyla aynı düzeyde olan tren yolu geçidi. *bariyerli* | *bariyersiz*

hendek • Geçmeye engel olacak biçimde uzunlamasına kazılmış derin çukur. *tepeleme* ~ || *daracık* | ~ *dolu* | ~ *kalma* | ~ örtülü | ufak

hengâm • *eskimiş* Zaman, vakit. *vakitsiz*

hepsi • Bir insan grubunun bütünü, tamamı, tümü, cümlesi. *gelmiş geçmiş* ~ | *ilerici*

her şey • Ne varsa, bütün varlığını. *ıslıl* || alışıldık | başka | beylik | ciddiyetsiz | demokratik | ~ katkılı | kıpır kıpır | şahsi | tamtakır

hercai menekşe • Bu bitkinin çiçeği. *solgun*

hergele • *mecaz* Gereksiz, yaramaz insan. *namussuz* || *meteliksiz* | *serüvenci* | *so-rumsuz* | *utanmaz*

herif • *mecaz* Güven vermeyen, aşağı görülen, bayağı kimse. • *mecaz*, *teklifsiz konuşmada* Adam. • *mecaz*, *teklifsiz konuşmada* Evin erkeği. *namussuz* | *sersem* | *bok* | *şişman* | *terbiyesiz* | *edepsiz* | *pis* | *utanmaz* | *beceriksiz* | *miskin* | *aptal* | *yalancı* | *kaçık* | *suratsız* | *ödlek* | *zalim* | *yalak* | *ahmak* | *ukala* | *adi* | *vicdansız* | *hınzır* | *korkak* | *küstah* | *ahlaksız* | *cahil* | *sütü bozuk* | *sefil* | *yüzsüz* | *görgüsüz* | *sapık* | *tembel* | ~ *burunlu* | *kalleş* | *berbat* | ~ *kafalı* | ~ *sakallı* | *uygunsuz* | *iğrenç* | *hain* | *lanet* | *gıcık* | *inatçı* | *geçimsiz* | *aksi* | *mahut* | ~ *belirsiz* | *zındık* | ~ *yapılı* | *şerefsiz* | *ikiyüzlü* | *bilge* | *sıksa* | *bencil* | *yıkıcı* | *kart* | *fukara* | *boktan* | *mıymıntı* | *kü-lüstür* | *canavar* | *pısırsık* | *yüreksiz* | *köylü* | *sinik* | *musibet* | *ters* | *bücür* | ~ *paralık* | *meymenetsiz* | *mendebur* | *göbekli* | *kaba* | *melun* | *azgın* | *düşüncesiz* | *cani* | *koskoca* | *dinsiz* | ~ *ruhlu* | *akılsız* | *avanak* | *serseri* | ~ *şapkalı* | *katil* | ~ *kopuk* | *uyuz* | *yassı* | *zıpır* | *züppe* | *kof* | *şom ağızlı* | *kösele suratlı* | *geveze* | *matrak* | *madra-baz* | *cenabet* | *manyak* || *acul* | ~ *ağırlıklı* | *ağzı kalabalık* | *aksak* | *alçak* | *alil* | *alık* | *Allahsız* | *allame* | *anarşist* | *anasız* | *anor-mal* | *antika* | *arkalı* | *arsız* | *asık suratlı* | *aşağılık* | *Avrupalı* | *aylak* | *ayyaş* | *azılı* | ~ *bacaklı* | *basiretsiz* | *baş belası* | *beyinsiz* | *biçimsiz* | *bilgisiz* | *binlerce* | *bir sürü* | *bir yığın* | *birtakım* ~ | *bitik* | *bıyıklı* | *bodur* | *boynu eğri* | *boynuzlu* | *budala* | *bulaşık* | *bunak* | *burnu büyük* | *cebin* | *cehennemlik* | *cimri* | *çakal* | *çakır pençe* | *çalışkan* | *çam yarması* | *çarpık çurpuk* | *çilli* | *çirkin* | *çıplak* | *çolak* | *çoluklu çocuklu* | *çöplü* | *dar kafalı* | *delibo-zuk* | *deyyus* | ~ *düşkün* | *düşük* | *enayi* | *esrarlı* | *fikirsiz* | *fırlak* | ~ *geceki* | *geçkin* | *geri kafalı* | *gözsüz* | *gudubet* | *günahkâr* | *hangi* | *hasis* | *hayırsız* | *hayvansı* | *hırpani* | *hırslı* | *hoşsohbet* | ~ *huylu* | *içli* | *iki paralık* |

imansız | ipsiz | ipsiz sapsız | ~ isimli | işsiz güçsüz | izbandut | ıslak | kaba saba | kafasız | kaknem | kancık | kanı bozuk | kansız | kapkara | kara cahil | ~ karışık | kazulet | kelek | kerih | ~ kiloluk | kimse-siz | ~ kılık | kılıksız | kıllı | kocaman | kokmuş | kötü | ~ kulaklı | kupkuru | kur-naz | kusursuz | leş | liseli | maceraperest | makyajlı | medyatik | mendilli | meraklı | meteliksiz | mülevves | münasebetsiz | namuslu | nasipsiz | nekes | netameli | nursuz | ~ olacak | olası | öksürüklü | ~ önceki | öteki | partial | patavatsız | pe-rişan | pinti | poturlu | püskürme benli | saçma | sakil | sarhoş | sarı | ~ sarıklı | satılık | ~ sesli | sinsi | sırtık | sırnaşık | soğuk | sümsük | sünepe | şapşal | şüp-heli | tabiatsız | taşaklı | telaşlı | tıknaz | top sakallı | uyumsuz | uyuşuk | ülkücü | vıcık vıcık | yabani | yağız | yaman | yay-van | yeteneksiz | yılgın | yılışık | yoksul | yufka yürekli | yüzeysel | zampara | zayıf | zevzek | zibidi | züğürt | zülüflü

herkes • İnsanların bütünü, cümle âlem. *olur olmaz* | *aklı başında* | *liyakat sahi-bi* || alakasız | değersiz | ~ diplomalı | ~ geçen | ~ gelen | gelen geçen | gelmiş geçmiş ~ | kravatlı | nikâhlı | üniformasız

hesap • Aritmetik. • Matematiksel işlem. • Alacaklı veya borçlu olma durumu. • Ödenecek ücretin dökümünü ve tutarını gösteren kâğıt, hesap pusulası, adisyon. • Oranlama, tahmin. • Bir girişimin, bir işin başarıya ulaşması için alınan önlem-lerin bütünü. • Tutum, durum, anlayış. • *ekonomi* Bankadaki işlemlerin yapı-labilmesi için kişi, kurum ve kuruluşlar adına düzenlenen çizelge. *cari* | *matema-tiksel* | *kredili* | ~ *liralık* | *ince* | ~ *vadeli* | ~ *kabarık* | *aritmetik* | *şahsi* | *betonar-me* | *ayrıntılı* | *basit* | *çetrefil* | *aktüeryal* | *vadesiz* | *milimetrik* | *ortalama* | *statik* || alçakça | apayrı | astronomik | aynı | bambaşka | başka | bencil | binbir | bir yı-ğın | bölgesel | çetin | çirkin | demografik | düşük | düzmece | ~ endeksli | genişçe

| ~ gerekçeli | gizli | götürü | hesapsız | içgüdüsel | ihbarlı | ikircikli | interaktif | irice | ~ karışık | kebir | kısa vadeli | ~ konulu | lojistik | mantıksız | manyetik | matematik | mekanik | merhametsiz | muvakkat | mücerret | müşterek | müthiş | nazari | ortak | özel | pinti | saçma sapan | sansürsüz | sinsi | sosyolojik | stratejik | şaşmaz | şerefli | tahminî | tamtakır | tica-ri | ~ tutulmuş | ~ tür | ucuz | ufacık | ufak | utandırıcı | yanlış | yaşamsal | ~ yüz-yıllık **hesap makinesi** • Birçok sayısal işlemi yapmaya yarayan araç. **elektrikli** | **pilli hesap uzmanı** • Vergi yükümlü-lerinin dosyalarını incelemekle görevli Maliye Bakanlığına bağlı yetkili. **tecrü-beli hesapçılık** • Hesapçı olma durumu, hesabilik. **biraz**

hesaplama • Hesaplamak işi. *matematik-sel* || ~ alakalı | demografik | ~ endeksli | soğukkanlı

hesaplaşma • Hesaplaşmak işi. ~ *tür* | *bı-çaklı* || ahlaki | bireysel | bunca | dramatik | dünyevi | gereksiz | ideolojik | kadınsı | kavramsal | kozmik | köklü | köktenci | kuramsal | lüzumsuz | postmodern | sıkı | tepkisel | yıpratıcı

heteroseksüel • Karşı cinsi arzulayan kimse. **alelade**

hevâ • İstek, arzu. **nefsani**

heves • İstek, eğilim, arzu, şevk. • Gelip geçici istek. *aceleci* | *ani* | *anormal* | *azgın* | *başlıca* | *budalaca* | *çoşkun* | *çocukça* | *çocuksu* | *deli* | *delice* | ~ *esen* | *gelgeç* | *günübirlik* | *ısmarlama* | *mevsimlik* | *mülevves* | *tehlikeli* | *ufak* **heveskâr** • *eskimiş* Hevesli kimse. *çoşkun* **hevesli** • Bir şeye, bir işe istek duyan veya merak sarmış olan, istekli, heveskâr kimse. *çi-çeği burnunda* | *yeteneksiz*

heybe • At, eşek vb. binek hayvanlarının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda ta-şınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba. • Omza geçirilebilen tek gözlü bir

heybet

çanta türü. *kıl* || ağırca | ala | allı | birer | büyükçe | ~ dolusu | ~ kabarık | kılı | meşin | nakışlı | ~ örtülü | püsküllü | taşkın | vakur

heybet • *eskimiş* Biçim, kılık, dış görünüş. *olanca* || iri | ~ mamur | nobran | suratsız | ürkütücü

heyecan • Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi vb. sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu. • *felsefe* Coşku. *çocuksu* | *aşırı* | *amatör* | *belirgin* | *deminki* | *tatlı* | *coşkun* | ~ *geceki* | ~ *evvelki* | ~ *görülmemiş* | *güçlü* | *sabırsız* | *ızdıraplı* | *doyumsuz* | *baş dönürücü* | *kuvvetli* | *belli belirsiz* | *taşkın* | *dinî* | *pür* | *ölçüsüz* | *müşterek* | *kabîl* | ~ *mahsus* || akşamki | alelade | ani | anlaşıl-maz | apayrı | ateşli | başka | bayağı | bir | büyüü | cinsel | cinsî | ~ çeşit | çocukça | dalga dalga | değişik | derin | ~ dolu | duyumsal | eski | esrarlı | estetik | eşsiz | fevri | garip | geçici | ~ gelen | gelgeç | gereksiz | gergin | gösterişli | ~ hâkim | ideolojik | inançlı | inanılmaz | ~ kalan | ~ karışık | katıksız | korkunç | kusursuz | le-ziz | lüzumsuz | manasız | masum | mesut | müstesna | müşkül | mütecessis | müthiş | nedensiz | nefes kesici | nihayetsiz | ~ olanaksız | olanca | ortak | ölçülü | öldü-rücü | ölmez | ~ özgü | sabahki | sevinçli | sınırsız | somut | şu | ~ taraflı | telaşsız | titiz | tuhaf | uçsuz bucaksız | umumi | uydurma | ~ ürpertici | vurucu | yakıcı | yapay | yapmacık | yüksek **heyecan veri-ci** • Kişide heyecan yaratacak herhangi bir şey. *son derece*

heyelan • *jeoloji* Toprak kayması. *esraren-giz* | muhteşem

heyet • Kurul. *mürekkep* | ~ *kişilik* | *resmî* | *umumi* | *diplomatik* | *içtimai* || anaerkil | askerî | bambaşka | bir | bir sürü | dirayetli | edebî | fedakâr | geçici | ~ gelen | gelen giden | güzide | karmakarışık | kıy-metli | kuralsız | kurucu | kuvvetli | mah-dut | muhalif | muhterem | ~ müstenit |

~ müteşekkil | pürüzsüz | rakip | sabit | sabık | saygıdeğer | seyyar | soysuz | tek-nik | üçlü | yabancı | yüzlerce | zarif | âciz

heykel • Taş, tunç, bakır, kil, alçı vb. mad-delerden yontularak, kalıba dökülerek veya yoğrulup pişirilerek biçimlendirilen eser, yontu, statü. *bronz* | *mermer* | *kırık dökük* | *devasa* | *tunç* | *bakır* | *dev* | ~ *figürlü* | *büyük boy* | *kırık* | ~ *kollu* | ~ *sarıllı* || ahşap | altın kaplama | antik | ~ ayaklı | ~ bereli | ~ burunlu | cüce | ~ çift | çirkin | çıplak | dekoratif | düşsel | ebedî | etkileyici | ~ görünümlü | interaktif | ka-fasız | ~ kiloluk | koca koca ~ | koskoca | kürklü | lüzumsuz | mikro | mitolojik | ~ muzdarip | nadide | parıltılı | postmodern | saklı | ~ sarıklı | ~ saydam | ~ takılı | üç boyutlu | ünlü | ürkünç | ~ yatık | yıkık | yontma **heykelcik** • Küçük heykel. an-lamlı | bronz | ~ kalma | mermer | pırıltılı | ufacık | yoksul **heykeltıraş** • Heykelci. falanca | görme engelli | hırslı | hünerli | ~ şapkalı | yetenekli | yetişkin | ~ yetişmiş **heykel müzesi** • Heykellerin bulunduğu ve sergilendiği müze. **çağdaş heykelci** • Heykel yapan sanatçı, heykeltıraş, yon-tucu. *değme*

heyula • Korkunç hayal. iri yapılı | muz-lim | müstehzi | nazenin

hezeyan • Saçmalama. • Sayıklama. • *ruh bilimi* Sabuklanma. *mistik* || bir sürü | feci | kasıtlı | nice ~

hezimet • Yenilgi. ~ asırlık | zincirleme

hıçkırık • Çok yemek yeme veya sinirsel bir nedenle ve istemsiz olarak diyafram kasının kasılmasıyla hava akciğerlere geçerken boğazdan çıkan ve düzgün ara-lıklarla tekrarlanan ses. • Çok ağlandı-ğında çıkan ses. *inatçı* | *taşkın* | *boğuk* | *müziç* || acıklı | asabi | ateşli | çocuksu | dokunaklı | isterik | kopkoyu | küçücük | mahut | ~ muzdarip | müselsel | sert | sessiz | şedit | şiddetli | tesellisiz | ümitsiz | ürkek

hıfzıssıhha • *eskimiş* Sağlıklı yaşamak için alınması gerekli önlemlerin bütünü. *umumi*

hınç • Öç alma duygusu ile dolu öfke, kin, gayz. gizli | ~ görülmemiş | hoşgörüsüz | nice ~ | olanca

hınzır • *mecaz* Muzip, haylaz kimse. imansız | malın gözü | zalim **hınzırlık** • Hınzır olma durumu. • *mecaz* Muziplik. ~ bilumum | zoraki

hıram • Nazlı, edalı, salına salına gidiş. nazenin

hırçınlık • Hırçın olma durumu. • Hırçınca davranış. ~ benzer | çaresiz | ~ evvelki | gereksiz | gizli | haksız | meteorolojik | münasebetsiz | nedensiz | yırtıcı

hırdavat • Kilit, tel, çivi vb. metal eşya. • Önemsiz, ufak tefek eşya, gereksiz eşya. bir alay | bir sürü

hırıldı • Boğazdan herhangi bir nedenle boğuk çıkan ses. • Gürültüyle çıkan ses. *boğuk* || acılı | ağır | anlaşılmaz | ~ dolu | haşın | kesik kesik | ölgün | şevksiz | temkinli | ~ tür | zararsız

Hristiyan • *özel, din bilgisi* Hz. İsa'nın dininden olan kimse, İsevi, Nasrani. *inançlı* | *Ortodoks* || Avrupalı | aydın | bilinen | güler yüzlü | hayırsever | ılımlı | kökenli | köktenci | milyonlarca | miskin | şişman | uyuşuk

hırka • Genellikle soğuktan korunmak için giyilen, kumaştan, bazen içi pamukla beslenmiş, ceket biçiminde, önden açık, kollu üst giysisi. *yün* | *örme* | *yırtılmış* | *kravaz* | *alacalı* | *kırmızı* | *pamuklu* | ~ *kollu* || al | astarlı | bal rengi | bir yığın | çivit rengi | eski | eski püskü | gri | iri | ~ kareli | kıpkırmızı | kısa | kışkık | koyu mavi | limon sarısı | mavi | mor | örgü | pembe | ~ renkli | triko | uzun | ~ yakalı | yamalı | yırtık

hırlama • Hırlamak işi. mırıltılı **hırlaşma** • Hırlaşmak işi. *gündüzki* | *mütekabil* **hırlayış** • Hırlama işi. vahşi

hırpani • *eskimiş* Perişan, derbeder kimse. boynu bükük | ~ bükük

hırs • Sonu gelmeyen istek, aşırı tutku. • Öfke, kızgınlık. *dünyevi* | *dayanılmaz* | *ilkel* | *olanca* || acımasız | açgözlü | adi | amansız | anif | aşağılık | aşırı | bilinçsiz | canavarca | çılgin | dizginsiz | erkeksi | ~ farksız | garip | gündelik | ~ huylu | iğrenç | kadımsal | murdar | ölçsüz | şursuz | tüm ~

hırsız • Başkasının malını çalan kimse, uğru. *sabıkalı* | *azılı* | *kravatlı* | *emzikli* | *acemi* || açık göz | adi | aksak | aptal | arabalı | ~ asılı | anak | azgın | bahtsız | baltalı | beceriksiz | bir alay | bir düzine | bıçaklı | ~ diplomalı | gözü kara | güzide | iki | karizmatik | kibar | kurnaz | küçük çaplı | meşhur | naif | öyle | pis | şu | tecrübeli | tövbe kâr | tüm ~ | ukala | unutkan | usta | uykusuz | üniformalı | zarif | zavalı **hırsızlık** • Çalma, arakçılık. *faili meçhul* || bürokratik | herhangi bir | kaçınıcı | keyifli | legal | örgütlü | ufak tefek | üstü kapalı | vasat

hısım • *hukuk* Evlilik yoluyla birbirine bağlı olan kimseler. *bildik* | *birincil* | mahrem | sair ~ **hısımlık** • Hısım olma durumu, karabet. ~ gelme | soylu **hısım akraba** • Bütün akrabalar. bilumum

hışıl • Sert ve sürekli çıkan ses. hafif | muntazam | muttarit | sevimli

hışım • Öfke, kızgınlık. *olanca* || aynı

hışır • İnce cisimler hışırdarken çıkan ses. aynı | ~ belirsiz | boğuk | esrarlı | hafif | ilk | ince | kuvvetli | tuhaf | tumturaklı | ~ ürpertici

hiyaban • *eskimiş* İki tarafı düzgün ağaçlı yol veya bulvar. dallı

hiyanet • Kutsal sayılan şeylere el uzatma, kötülük etme veya karşı davranma, hainlik, ihanet. • Güveni kötüye kullanma, aldatma, vefasızlık. insafsız | hafı | mülevves

hiyar • *bitki bilimi* Kabakgillerden, uzun, iri meyveli, sürüngen, bir yıllık otsu bir bitki (*Cucumis sativus*). • *bitki bilimi* Bu bitkinin iri, yeşil ürünü, salatalık. • *argo* Kaba saba, görgüsüz, budala. *körpe* | *turfanda* || ~ kılıklı | sorumsuz | şu | taze

hız • Çabukluk, sürat. • Bir hareketten doğan güç, şiddet. • Çaba, güç, gayret, takat. • *fizik* Alınan yolun harcanan zamana oranı, sürat. *olanca* | *baş döndürücü* | *inanılmaz* | *şaşırtıcı* | ~ *saniyelik* | *göz alıcı* | *anlaşılmaz* | *olağanüstü* | *tempolu* | *aynı* | *eşit* || açısız | akıl dışı | asıl | aşırı | azami | belirli | ~ beslenen | ~ bulandırıcı | bunca | değişmez | dehşet | dünkü | ekspres | ~ elverişli | enstantane | güçsüz | harikulade | kademesiz | karmakarışık | ~ koşut | lüzumsuz | mekanik | milyonlarca | müthiş | olağan | ~ özgü | sarsak | sonsuz | tükenmez | uyumlu | yarı | yeni | yitik | yıldırım **hız tarifi** • Hız limiti. *ekspres* **hızlı** • Çabuk, seri, süratli olan herhangi bir şey. *görece* | *son derece* **hızlılık** • Hızlı olma durumu, sürat. *yorucu*

hızır • Tahta ve kereste biçmeye yarayan, elektrik ve su gücüyle çalışan büyük bıçkı. işlek

hibe • Bağış. siyasi

hiciv • *edebiyat* Yergi. basılı | ~ çimdik | nüktedan | usta işi | zehirli

hicran • Bir yerden veya bir kimseden ayrılma, ayrılık. • Ayrılığın neden olduğu onulmaz acı. *bir nice* ~ | galiz | incecik | sonsuz | uzun

hicret • Göç. • *tarih, din bilgisi* İslam takviminde tarih başı sayılan Hz. Muhammed'in Mekke'den Medine'ye göç etmesi. *zoraki*

hiç • Boş, değersiz, önemsiz olan şey veya kimse. *kahir* | *koskocaman* | ~ paralık **hiçlik** • Hiç olma durumu. *anlaşılmaz* | bütünsel

hiçleşme • Hiçleşmek işi. *tanrısal*

hidayet • *eskimiş, din bilgisi* Doğru yol, hak olan Müslümanlık yolu. *bilinmeyen*

hiddet • Öfke, kızgınlık. *deminki* | *müthiş* || aşığılayıcı | aşırı | çılgın | kinci | kinli | korkunç | kudretli | muazzam | mukaddes | pür | uğultulu | yalancı | yapmacık | âciz

hidrojen • *kimya* Oksijenle birleşerek suyu oluşturan, atom numarası 1, rengi, kokusu ve tadı olmayan bir gaz, müvelidülma (simgesi H). *karbonlu* | *kükürtlü* | ~ oranlı

hidrokarbon • *kimya* Karbon ve hidrojen birleşigi, hidrokarbür. *aromatik* | *klorlu* || asetik

hiyjen • Sağlığa zarar verecek ortamlardan korunmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemlerinin tümü. *bedenî*

hikâye • Bir olayın sözlü veya yazılı olarak anlatılması. • *argo* Aslı olmayan söz, olay. • *edebiyat* Gerçek veya tasarlanmış olayları anlatan düzyazı türü, öykü. • *tıp* Hastanın rahatsızlığı ile ilgili geçmişi. *mitolojik* | *sürükleyici* | *trajikomik* | *uydurma* | ~ *ait* | *manzum* | *hazın* | *saçma sapan* | *epik* | *kırık dökük* | *destansı* | *iç açıcı* | ~ *başlıklı* | *eğlenceli* | *mistik* | ~ *ilgili* | ~ *türlü* | *müstakil* | *mizahi* | *dilbaz* | *alengirli* | *geleneksel* | *sancılı* | *dokunaklı* | *abuk sabuk* | *tatlı sert* | ~ *ürpertici* | *esprili* | *sıcacık* | *otobiyografik* | *matrak* || akıllara ziyan | ~ asırlık | bakir | basit | ~ belirsiz | benzeri | bildik | bilim kurgu | birçok | biyografik | boş | bugünkü | cınaslı | cinli | çapkın | ~ çeşit | çoklu | ~ dair | didaktik | dingin | dolgun | duygulu | dünkü | düzmece | eften püften | esas | eski | esrarengiz | fantastik | gerilimli | harikulade | hikmetli | ~ içerikli | karmakarışık | katıksız | ~ katmanlı | ~ kiloluk | ~ kollu | ~ kopuk | kötü | küçük | maceralı | mahrem | ~ malum | melankolik | mikro | minik | mufassal | müptezel | müstehcen | olağan | olmadık | ~ onluk | ölüm-süz | ~ örülü | ~ özgü | pastoral | rafine

| sahici | sırmalı | sudan | şu | tempolu | tipik | ~ uygun | vasat | yenik | yepyeni | zırva **hikâyecî** • Hikâye yazar, öykücü. *bugünkü* || başarılı | ~ bilmiş | değerli | dilsiz | ergin | ~ gelen | gerçekçi | kabak kafalı | ~ memur | müstesna | önemli | sıradan | yeteneksiz **hikâye kitabı** • Bir veya birden fazla öykü içeren kitap. **formalık hikâyecilik** • Hikâyecinin yaptığı iş, öykücülük. *bugünkü* | sözlü

hikmet • Bilgelik. • Gizli sebep. • *eskimiş* Öğüt verici söz. *temkinli* || anlaşılmaz | asıl | belalı | benzersiz | beşerî | büyük | hiçbir | şaşmaz | ulu

hılal • Ayın ilk günlerinde aldığı yay biçimi, ayça, yeni ay. • *eskimiş* Çocukların okuma öğrenmeye başladıklarında satır ve sözleri şaşırmamak için söz üzerinde gezdirdikleri ucu sivri, uzunca bir gösterme aracı. **bereketli** | **çifte** | **dolgun** | **ince** | **narın** | **yeşil**

hile • Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, ayak oyunu, alavere dalavere, desise, entrika. *beylik* | *bin türlü* | ~ *türlü* || basit | bilinen | gülünç | kurgusal | kurnazca | küçücük | olmadık | sefil | umutsuz

hilkat • *eskimiş*, Yaradılış, fitrat. ~ **evvelki** | yıkıcı **hilkat garibesi** • Bedeninde doğuştan normal olmayan gariplikler bulunan kimse. ~ **kiloluk**

himaye • Koruma, gözetme, esirgeme, koruyuculuk, gözetim. ~ *yüzyıllık* || belli belirsiz | kavi | olanca | rakik | vefakâr

himmet • Yardım, kayırma. **müteselsil** | **yanık**

hin • *teklifsiz konuşmada* Kurnaz, cin fikirli kimse. *hinoğlu*

hindi • *hayvan bilimi* Tavukgillerden, XV. yüzyılda evcilleştirilerek Amerika'dan bütün dünyaya yayılan, boyun ve başı çıplak, parlak, yeşil ve esmer tüylü, kümes hayvanlarının en büyüğü, mısırtavuşu (*Meleagris gallopavo*). *yağlı* || **besili** |

deminki | kefenli | kremalı | mantarlı | semiz | tembel | tüysüz | yabani **hindi şnitzel** • Hindiden yapılmış köfte. kremalı

hindiba • *bitki bilimi* Birleşikgillerden, yaprakları haşlanarak salata gibi yenilen, birkaç yıllık otsu bir bitki, güneğik, karakavuk (*Cichorium endivia*). **bir tutam** | **çamurlu** | **zeytinli**

Hindistan cevizi • Palmiyegillerden, tropikal bölgelerde yetişen bir ağaç ve bu ağacın portakaldan büyük, çok sert kabuklu yemişinden elde edilen toz. ~ **fiske**

Hint bülbülü • Estrildidae familyasından Avustralya'daki çalılık ve ağaçlarda doğan olarak bulunan ve son yüzyıl içerisinde tüm dünyada sevilen bir ev hayvanı olarak yayılmış olan kuş türü. ~ **gagalı**

Hint fakiri • Hindistan'da yaşayan sadu ve yogilere verilen isim. **müptezel Hint keneviri** • *bitki bilimi* Yapraklarından esrar elde edilen bir tür kenevir, esrar otu (*Cannabis sativa*). **ekili** | **gömülü Hint kumaşı** • Hindistan'da dokunan ve Batı ülkelerinde ender bulunan ipekli bir kumaş türü. **bulunmaz**

hip-hop • Rap eşliğinde ritmik bir müzik ve kafiyeli ifadelerle oluşturulan bir müzik tarzı. *ödünsüz*

hipermarket • Çok çeşitli malın satıldığı, büyük alışveriş merkezi. **çok uluslu**

hipertansif • Uzun süre belirti vermeden böbrek, beyin, kalp ve damar sistemine verebileceği hasar veren hastalık. **diabetik**

hipertansiyon • *tıp* Normalden yüksek olan atardamar basıncı, yüksek kan basıncı. *müzmin* || **sebepsiz**

his • Duygu. • Duyu. • Sezgi, sezme. *canavarca* | ~ *zıt* | ~ *karişık* | *garip* | *mistik* | *beşerî* | *müphem* | *tuhaf* | *ferah* | *derin* | ~ *sevdalı* | ~ *evvelki* | *hakiki* | *kötü* | *karma-karişık* | ~ *aşına* | *dostça* | *mahrem* | *romantik* | *yakıcı* | *bütün* ~ | *kıskanç* || **acayip** | **akşamki** | **alçakça** | **altıncı** | **anlaşılmaz** |

anormal | asil | asimetrik | bambaşka | bel-
lirgin | bencil | benzer | benzeri | bilinmez
| bir | bucaksız | cıvık | coşkun | çekimser
| çocukça | dargın | dayanılmaz | deminki
| dinî | ~ dolu | doyurucu | duyusal | düş-
manca | ezik | faziletli | gamlı | gömülü |
gösterişsiz | güçlü | günahkâr | günahsız
| güzide | hafi | hakir | harikulade | haşin
| hiçbir | ince | ısrarlı | kadınca | kadın-
sı | kapanık | kirli | klostrofobik | kutsi
| kuvvetli | lezzetli | manasız | masum |
meçhul | melun | menfi | metruk | muarız
| muhtelif ~ | mukavemetsiz | mürekkep
| müstakil | ~ mütevellit | nasıl | nostaljik
| olanca | öldürücü | ~ önceki | ~ özentili
| puslu | ritmik | samimi | sapık | şahsi |
şefkatli | takıntılı | tanrısal | taptaze | tu-
tulmaz | umumi | uyuşturucu | ümitsiz | ~
ürpertici | vazıh | vefalı | yalancı | yegâne
| yıkıcı | yüksek | zararsız | zehirli | zelim
| âciz **hissiyat** • *eskimiş, çokluk* Duygu-
lar, seziler çocuksu | lüzumsuz | uhrevi
hissizlik • Duygusuzluk. **tarifsiz his-**
steri • *tıp* Duyu bozuklukları, çırpınma,
kasılmalar ve bazen inmelerle kendini
gösteren bir ruhsal bozukluk, isteri. an-
tikomünist

hisar • Bir şehrin veya önemli bir yerin
korunması için taştan yapılmış, yüksek
duvarlı ve kuleli, çevresinde hendekler
bulunan küçük kale, kermen, germen. *yl-*
kık || anlı şanlı

hisse • Pay. • *mecaz* Bir olaydan çıka-
rılan ders. *imtiyazlı* | *beher* | *nominal* ||
büyücek | düşük | eşit | mahfuz | mühim
| ziyade **hisse senedi** • Anonim veya
komandit ortaklıklarda, ortaklık serma-
yesinin birbirine eşit bölümlere ayrılmış
parçasından her birinin karşılığı olmak
üzere, yasada gösterilen özelliklere uy-
gun olarak düzenlenmiş değerli belge,
belgit, aksiyon. *bedelsiz* || değerli | falan-
ca | vergisiz **hissedar** • Bir ortaklık veya
mal üzerinde payı olan kimse, paydaş.
maskesiz

hitap • Sözü birine veya birilerine yönelt-
me, seslenme. ~ okşayıcı | tatlı | umumi
| veciz

hiyerarşi • Aşama sırası. devletler arası |
rasyonel

hiza • Doğru bir çizgi üzerinde bulunma
durumu. aynı | eşit | ~ tam

hizip • *eskimiş, toplum bilimi* Bir siyasi
partinin içinde partinin çoğunlukla aldı-
ğı kararlara karşı savaştan parti içi grup,
fraksiyon, klik. *muarız*

hizmet • Birinin işini görme veya birine
yarayan bir işi yapma. • Görev, iş. • Ba-
kım, özen, ihtimam. *muavazaf* | *vatani* |
fiilî | *sigortalı* | *mecburi* | *lojistik* | *faal*
| *ayrıcılık* | *ayıplı* | *umumi* | *yararlı* |
ruhani | *avantajlı* | *kadrosuz* | *birincil* |
tıbbi | *sair* ~ | ~ *temelli* | *hayırlı* | *böyle*
| *sıhhi* | *hijyenik* | *içtimai* | *bürokratik* ||
alafranga | aşâğılık | bazı ~ | belli başlı
| benzeri | benzersiz | biyomedikal | büyü-
cek | büyük | çekirdek | çeşit çeşit | çev-
resel | çoklu | ~ değer | değersiz | derece
derece | doyurucu | fedakârca | ~ fiyatlı |
~ gelen | gezici | hatasız | herhangi | hu-
susî | insancıl | itinalı | kaliteli | kalitesiz
| kestirme | komple | konforlu | küçük |
mahrem | ~ mesafeli | mevsimlik | mirî |
muvakkat | müddetli | mühim | munasip
| naçiz | nice ~ | özel | özenli | özverili |
paralı | politik | rasyonel | rutin | sağlık-
sal | seçkin | ~ sistemli | siyasi | sorunsuz
| ~ standartlı | süratli | şirin | tasarruflu |
tekmil ~ | ufak tefek | ~ unvanlı | üstün
| verimsiz | yemekli | yenilikçi | ~ yıllık
| yönetsel | yurt içi | yurtsever | yüksek |
zorunlu **hizmetçi** • Hizmet gören kimse.
• Belli bir ücretle ev işlerini yapmak için
tutulan kadın. *emektar* | *sağır* | ~ *şalvarlı*
| *memeli* | *zavallı* | ~ *gelen* | ~ *önlüklü*
|| akşamki | alık | aşâğılık | aylıklı | ayrı
ayrı | basit | bunak | çalışkan | dedikodu-
cu | derli toplu | dilsiz | ~ düşün | ~ fark-
sız | ~ geceki | hantal | ihtiyar | ihtiyatlı
| kavraysız | ~ kıyafetli | meşgul | orta

yaşlı | pejmürde | Rum | sadık | şaşkaloz
| şaşkın | şipşirin | topuzlu **hizmetkâr**
• Ücretle iş gören genellikle erkek işçi,
uşak. vefakâr | talihsiz | heveskâr | tek
| sadık | emektar **hizmet birimi** • Hiz-
met idaresi. ~ yataklı **hizmetli** • Odacı.
~ kadrolu

hobi • Uğraşı. amatörce | gereksiz | ~ tür

hoca • *din bilgisi* Müslümanlıkta din gö-
revlisi. • Öğretmen. • *mecaz* Akıl öğre-
ten, öğüt veren kimse. *cinci* | ~ *sarıklı* |
muhterem | *yamalı* | *değerli* | *sevgili* ~ |
cübbeli | ~ *uyaran* | ~ *fermanlı* | *nefesi*
kuvvetli | *disiplinli* | ~ *eğilimli* || aceleci |
alelade | âlim | antika | Arap | asabi | ateş-
li | aylıklı | badem bıyıklı | başta | ~ bereli
| beribenzer | bir alay | birçok | ~ boylu
| bunak | cahil | cazibeli | celalli | cin fi-
kirli | çalışkan | çatık kaşlı | diplomasız |
doğru dürüst | eski kafalı | ~ evvelki | fa-
lanca | ~ fikirli | gencecik | gerici | gezici
| göbekli | görme engelli | ~ görünümlü |
gözlüklü | güler yüzlü | hamiyetli | hassas
| ~ hevesli | hırslı | hususi | idealist | inatçı
| insancıl | itibarlı | kaknem | kaliteli | ~
kalma | kompleksli | koskocaman | kutlu
| liyakatli | mahcup | makbul | matrak |
mazlum | muhteşem | ~ muktedir | mu-
vaffakiyetli | muzip | müstakbel | müstes-
na | mütekaît | nur yüzlü | nurlu | ödleki
| özel | rahmetli | ~ ruhlu | rütbeli | sağcı
| sahte | ~ sakallı | semavi | sempatik |
sert | sol eğilimli | soluk | sümüklü | şaşı |
şimdiki | şişman | tekmi | ~ ülkücü | ünlü
| vahşi | vatanperver | yalaka | yaşlıca |
yeni | yeteneksiz | yordamlı | yurtsever | ~
yüzlü | zavallı **hocalık** • Hocanın yaptığı
iş. *eşsiz* **hocam** • Hocaya seslenme ün-
lemi. *değerli* || aziz

hodbin Bencil olma durumu. fazla

hokka • Metal, cam veya topraktan yapılmış,
içine mürekkep vb. şeyler konulan
küçük kap. billur | cam | çifte | kırmızı |
külüstür | tombak | yalaka | yuvarlak

hokkabaz • El çabukluğu ile birtakım
şaşırtıcı olaylar yapmayı meslek edinen
kimse. *alaturka* | *gedikli* **hokkabazlık** •
mecaz Yalan dolanla görülen iş. *aşağılık*
| ~ esaslı | uyduruk

hol • Sofa. akşamki | havuzlu | ~ kaplı

holding • *ticaret* Ana ortaklık. *fananca* ||
çok uluslu | ~ sermayeli

holigan • *spor* Özellikle futbolda fanatiz-
mi besleyen, aşırı davranışlarda bulunan
ve çevreye zarar vermeye eğilimli taraf-
tar. Avrupalı

homo sapiens • Primatlar grubunun büyük
insansı maymunlar familyasının Homo
cinsinde bulunan tek canlı türü. *arkaik*

homojen • Bağdaşık herhangi bir nesne,
olay veya durum vb. *görece*

homurtu • Homurdanma sesi. *anlaşılmaz*
| *alaylı* | *süreklili* || anlamsız | aynı | azgın
| ~ bilinmeyen | büyük | dehşetli | delice
| hain | kalın | kesif | kinli | kızgın | ~ ko-
kulu | manasız | nobran | öfkeli | ~ önceki
| sebepsiz | tehlikeli | uğultulu | ~ yüklü

hoparlör • Radyo, pikap, teyp vb. araçlar-
da sesi iletilebilecek duruma getiren alet.
cızırtılı | *çevresel* | ~ *yollu* || arsız | hangi
| ~ kumandalı | merkezî | oval | ~ takılı
| ~ vatlık

hoplayış • Hoplama işi. *çağılı*

horgörü • Bir kimseye değersiz gözle
bakma. alaylı | belirgin | bir | bir tutam
| haksız

horhor kebabi • Enginar, arpacık soğan,
patates, et, bezelye kullanılarak yapılan
bir yemek türü. *patlıcanlı*

horlama • Horlamak işi. *gürültülü*

hormon • *biyoloji* İç salgı bezlerinden
kana geçen ve organların işlemlerini dü-
zenleyen adrenalin, insülin, tiroksin vb.
fizyolojik etkisi olan maddelerin genel
adı. ~ *uyaran* | ~ *uyarıcı* || anaç | ~ *eriten*
| ~ *tetikleyici* **hormon salınımı** • İç sal-
gı bezlerinden kana geçen ve organların

işlemesini düzenleyen adrenalin, insülin, tiroksin vb. fizyolojik etkisi olan maddelerin hareketleri. **uygunsuz**

horoz • *hayvan bilimi* Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı. • Ateşli silahlarda çakmak taşıma veya merminin kapsülüne vurmaya yarayan metal parça. • *mecaz* Kabadayı erkek. *çil* | ~ *sarılı* | *çilli* | *ibikli* | ~ *karalı* | *kart* | *yarım* | ~ *sesli* || *al* | *azgın* | ~ *bacaklı* | *basbayağı* | *besili* | *beş altı* | *beyaz* | ~ *burunlu* | ~ *cins* | *dövüşken* | *elvan* | ~ *geçen* | ~ *gözlü* | *iyi yürekli* | ~ *kalan* | *kancık* | *kıpkırmızı* | *kırmızı* | *koca* | *minicik* | *münasebetsiz* | *olası* | *öteki* | ~ *tüylü* | *ufarak* | *uyanık* | *yaldızlı* | ~ *yapraklı* **horozcuk** • Küçük horoz. ~ *tüylü*

hortlak • Mezardan çıkarak insanları korkuttuğuna inanılan yaratık. *birer* || *biçaklı* | *hakiki* | *kansız* | *kansız cansız* | *kefenli*

hortum • Genellikle plastikten, uzun ve esnek boru. • *meteoroloji* Hava veya suyun kendi etrafında hızla dönüp buluttan yeryüzüne uzanan sütun biçiminde oluşun, alanı dar bir fırtına türü. *astarlı* | ~ *delik* | *devasa* | *kocaman* | *küçük çaplı* | *o* | *pis* | ~ *takılı* | *tazyikli* **hortumcu** • *mecaz* Yasa dışı yollarla zimmetine para veya mal geçiren kimse. *asalak* | *liberal*

horultu • Horlama sırasında çıkan ses. *düzensiz* || *canhıraş* | *dehşet* | *gür* | *mun-tazam*

hostes • Taşıtlarda, özellikle uçaklarda yolcu ağırlayan bayan. *uçucu* || *Afgan* | *birinci sınıf* | *güler yüzlü* | *mahcup*

hoş • Göze hoş gelen, beğenilen şey. *nahif* **hoşgörü** • Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, müsamaha, tolerans. *engin* | *postmodern* || *abartmalı* | *anlamsız* | *aşırı* | ~ *belirsiz* | *bilgece* | *bucaksız* | *daha bir* | *geçici* | *hayırhah* | *olgun* | *ölçülü* | *sınırsız* | *uçsuz bucaksız* **hoşgörü iklimi** • Hoşgörünün çokça bulunduğu yer veya zaman. *gürül-*

tüsüz **hoşluk** • Hoş olma durumu, letafet. *coşkun* | *geçerli* | *haris*

hoşaf • Bütün veya dilimler hâlindeki kuru meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü. ~ *kokulu* | *meyveli*

hoşnutluk • Hoşnut olma durumu. *bedensel* | *büyük hoşnutsuzluk* • Hoşnut olmama durumu. ~ *alışık* | ~ *bilumum* | *isyancı*

hot-dog • Sosisli fast food yemek. *hardallı*

hotel • Otel. ~ *yıldızlı*

hotoz • Kadınların süs için saçlarının üstüne taktıkları, çeşitli renk ve biçimde yapılmış küçük başlık. ~ *sarıltı* || ~ *çiçekli* | ~ *yemenili*

hovarda • Zevki için para harcamaktan kaçınmayan kimse. • Çapkın kimse. *ayık* | *biçkin* | *ihtiyar* | *kibar* | ~ *şalvarlı* | *yaşlıca* | *yılışık* **hovardalık** • Hovardaca davranış. *ruhsal* | *ufak*

hoyrat • Hoyratça davranan kimse. ~ *bucaksız* | *uçsuz bucaksız* **hoyratlık** • Hoyratça davranış. *erkeksi*

höpürtü • Höpürdetme sırasında çıkan ses. *görgüsüz*

höyük • Tarih boyunca türlü nedenlerle yıkılan yerleşme bölgelerinde, yıkıntıların üst üste birikmesiyle oluşan ve çoğu kez içinde yapı kalıntılarının gömülü bulunduğu yayvan tepe. • Toprak yığını, küçük tepe. *altın* | *kıraç* | *oylum* | *yassı*

hububat • Tahıl. *bilumum*

hudut • Sınır. • *mecaz* Uç, son. *muayyen* || *çapraz* | *deminki* | *esrarlı* | *gelişmiş* | *mahzun* | *müphem* | *ücre* **hudutsuzluk** • Sınırsızlık. *engin*

huğ • *halk ağzında* Çubuk veya kamıştan yapılmış bağ ve bahçe kulübesi. *kerpiç* || ~ *odalı*

hukuk • Toplumu düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü, tüze. • Bu yasaları konu alan bilim. • Yasaların ceza ile ilgili olmayıp alacak

verecek vb. davaları ilgilendiren bölümü.

• Haklar. • *mecaz* Ahbaplık, dostluk. *birincil* | *pozitif* | *örfî* | *biçimsel* | *milletlerarası* | *ulusal* | *maddi* | *demokratik* | *medenî* | *insancıl* | *uluslararası* | *uydurma* | *şeri* | *mukayeseli* | *modern* | *klasik* | *devletler arası* | *hususî* || bambaşka | Batılı | bilcümle | dogmatik | ~ elverişli | ~ esaslı | evrensel | ferdî | geçerli | genel | karşılaştırmalı | kategorik | muteber | mutlak | müdevver | müteselsil | özel | öznel | saygın | ~ senelik | umumi | uyumlu | yüzeysel | zorlayıcı **hukuk devleti** • Sınırları içinde kamu iktidarının değişmezlik ve süreklilik temeline dayalı olarak değer ve hukuk düzenine bağlı olduğu devlet şekli. *laik* || bir | çağdaş | güvenceli | ~ saygılı | sosyal **hukuk düzeni** • Hukukun işleyiş süreci. *adaletli* || ayrı | farklı | geçerli | kamusal | laik | parlamenter | pozitif **hukuk lisansı** • Hukuk dili. usturuplu **hukuk normu** • Hukuk kuralları. burjuva | diğer **hukuk savaşı** • Haksızlığa karşı mücadele ediş. *amansız* || belgesiz | kıyasıya **hukuk sistemi** • Hukuk düzeni. *laik* || farklı | ikili | rasyonel | tek partili **hukuk anlayışı** • Bir ülkenin hak ve adalet felsefesi. ikiye bölünmüş **hukuk kuralları** • Hukuk ilkesi. biçimsel **hukukçu** • Hukuku meslek edinen, hukukla uğraşan kimse. *değerli* | *idealist* || ~ bağlı | Batılı | bazı ~ | bilge | ~ kadrolu | meşhur | popüler | ünlü

humar • *eskimiş* İçki veya uyku sersemliği. akşamki

humbara • *tarih* Demir veya tunçtan dövülmüş, yuvarlak ve boş olan içine patlayıcı maddeler doldurulup havan topu veya el ile atılan, yuvarlak bir bomba türü, kumbara. *koyu mavi*

humma • *tıp* Ateşli hastalık. • Sıtma nöbeti. ~ *lekeli* || ateşli | ~ belirsiz | devasız | heyecanlı | ızdıraplı | kanamalı | kazıklı | ~ süreli | şedit

humor • Gülmece. • Alay, dalga geçme, hafife alma, boş verme. *hüzünlü* | *kayıtsız* | *sakin*

humus • İyice ezilmiş nohut, tahin ve baharatla hazırlanan bir yemek. *pastırmalı* || kavurmalı | patatesli | sucuklu

hunharlık • Kan dökücülük, zalimlik. *sayısız* ~

huni • Bir sıvıyı ağız dar bir kaba aktarmak için kullanılan koni biçimindeki araç. ~ *uçlu*

hurafe • *din bilgisi* Dine sonradan girmiş yanlış inanç. *saçma sapan*

hurda • Eski maden parçası. ~ *liralık* | *paslı* | *tatsız tuzsuz*

huri • *din bilgisi* Cennette yaşadığına inanılan dişi varlık. *dul* | *güçlü kuvvetli* | *kırk* | *zavallı*

hurma • Hurma ağacı. • Bu ağacın tatlı meyvesi. ~ *dallı* || ~ *çeşit* | *lanetli* **hurma tatlısı** • Hurma biçimi verilerek yapılan bir tür hamur tatlısı. *bademli*

hurufat • *eskimiş* Harfler. doğru dürüst | *iri*

husumet • Hasım olma durumu. • Düşmanlık. *kuvvetli* | *zoraki*

husus • Konu, madde. • Özellik, yön. *sair* ~ | *şüpheli* | *sıhhi* || ahlaki | benzer | bilinen | bilinmedik | ~ bir numaralı ~ | bu | elim | ~ esaslı | fikrî | iki | ilginç | mali | ~ maliyetli | müşkül | sakıncalı | siyasi | şu | tıbbi | üçüncü | vahim **hususat** • *eskimiş* Hususlar. bilcümle | diğer | sıhhi **hususiyet** • *eskimiş* Özellik. *bariz* | *tekmil* ~ | ~ *mahsus* || ahlaki | bir yığın | diğer | ~ esaslı | etnik | ırkı | muayyen | müşterek | yegâne

huşunet • *eskimiş* Sertlik, kabalık, kırıcılık. ~ *görülmemiş* | *perdesiz*

hutbe • *din bilgisi* Cuma ve bayram namazlarında minberde okunan dua ve verilen öğüt. *Korece* || ateşli | ~ evvelki | *tarihî*

huy • İnsanın yaradılış ve ruh özelliklerinin bütünü, mizaç, tabiat. • Alışkanlık. *irsi* | *değişmez* | *acayip* | *bu kabil* ~ | *divane* | *kabil* || asil | başlıca | bayağı | boktan | cömert | çekingen | ~ çeşitli | çirkin | değişken | ezeli | fena | garip | kadim | kahrolası | kötü | kuruyasica | muayyen | olumsuz | savurgan | sefih | sersemce | sözlü | ~ tanımaz | tuhaf | yumuşak **huy-suzluk** • Huysuzca davranış. bütün ~ | ~ kalma | ~ saatli | suni

huzur • Dirlik, baş dinçliği, gönül rahatlığı, rahatlık, erinç. • Ön, yan, kat, makam, yamaç. *yapay* | *sonsuz* || alaylı | aldatıcı | bitkisel | ciddi | ebedî | eski | ılık | ~ karışık | katıksız | kekremesi | kutsal | maddi | manevi | muhterem | nihaysiz | nurlu | olası | ~ önceki | sahici | soylu | ~ tam | tarıfsız | tatlı | toplumsal | ~ yıllık **huzursuzluk** • Huzursuz olma durumu. • Huzursuzca davranış. *vahşi* | *toplumsal* || azgın | belli belirsiz | bir | büyük | dayanılmaz | derin | ekonomik | içten | isimsiz | kadınsı | siyasal | vıdı vıdı | yaygın | yönetsel

hüccet • *eskimiş* Tanıt. birer

hücre • *anatomi*, *biyoloji* İnce bir zar içindeki protoplazma ve çekirdekten oluşmuş, bir organizmanın yapı ve görev bakımlarından en küçük birimi, göze. • Küçük oda. • Tutukluların veya hükümlülerin yalnız olarak kapatıldıkları küçük oda. *habis* | *yassı* | *kanaserli* | *tek kişilik* | *hastalıklı* | *iltihabi* | ~ *kişilik* | *karanlık* | ~ *bitişik* | *statik* | *ıslak* | *camekân* | *dara-cık* | *çekirdek* | ~ *penceresiz* || anormal | ~ ayaklı | ayrı ayrı | bakımsız | ~ basık | beyinsel | büyücek | canlı | ~ çevrili | çınlı | çıplak | çok uluslu | doğurgan | ~ elverişli | ~ farksız | gövdesel | hasarsız | havasız | ıssız | kapalı | ~ kaplama | karakteristik | lenfatik | loş | mahrem | ~ memeli | mutantan | nemli | numarasız | olanca | ~ oymalı | ~ programlı | saçaklı | sakın

| sefil | soğuk | ~ tüylü | üçer | yaldızlı | yedili | yüzeysel | ~ zeminli

hücum • Saldırı. • Üşüşme, bir yere toplanma. • *mecaz* Sert eleştiri. • *spor* Gol atmak veya sayı kazanmak amacıyla yapılan akın, hamle. *agresif* | *sinsi* || ani | barbar | beyhude | esas | haksız | inatçı | ~ kırıcı | merdane | ~ mukabil | müşterek | ~ müteveccih | müthiş | neticesiz | olanca | örgütlü | rastgele | son | şeytani | şiddetli | ~ taraflı | tek taraflı | tembel | yeni | zorlu **hücum planı** • Saldırı planı. becerikli

hüküm • Yargı. • Egemenlik, hâkimiyet. • Değer, aynı veya benzer nitelik. • Önem, geçerlilik. • Karar. *umumi* | *yasaklayıcı* | *kesin* | *kati* | ~ *şartlı* | *husussi* | *muvaakat* | *görelî* | *genel* | ~ *ilişkin* | *şartsız* | *müteallik* | *açıklayıcı* | *münferit* || ~ ait | akla ziyan | ~ alakalı | amansız | avantajlı | ~ aykırı | ayırksı | bağlayıcı | bahis konusu | benzer | beylik | bin türlü | ~ çeşitli | çirkin | ender | esas | esrarlı | ~ evvelki | ~ görülmemiş | hafifletici | idamlık | ~ ilgili | kasıtlı | kestirme | kor-kunç | koruyucu | kuru | maddi | manasız | mutlak | mübalağalı | mücmel | mülga | müteferrik | ruhani | sair ~ | ~ spesifik | temel | ~ tür | yakın | yanlı | ~ zıt

hükümdar • Padişah, kral, hakan gibi taht sahibi devlet başkanı. *zorba* | *mutlak* | *genç* | *cengâver* | *müstebit* | *melankolik* || Arap | asık suratlı | birer | cömert | despot | diğer | Doğulu | erdemli | faziletli | gad-dar | güçlü | hatasız | hiddetli | ihtiraslı | inatçı | iyiliksever | kudretli | mecnun | Ortodoks | ~ ruhlu | saçsız | saltık | sefih | Slav | talihsiz | yerli | yetkisz

hükûmet • Bir ülkede devletin görevlerini yerine getirmesini yürütme organı. • Bir ülkenin yönetim kuruluşları. *merkezî* | *geçici* | *tek partili* | *beceriksiz* | *sivil* | *meşru* | *millî* | *bağımsız* | *federal* | *reformist* | *ahlaklı* | *güçsüz* | *mevcut* | *kudretli* | *temsili* | *zorba* | *muvaakat* | *basiretsiz* | *meşrutî* | *sorumsuz* | *kaçıncı* | *kuvvetli* |

yemel | *müstakbel* | *sağcı* | *liberal* | *unutkan* | ~ *evvelki* | *demokrat* | *müteakip* || adaletsiz | akılsız | alçakça | anlı şanlı | antikomünist | asi | Batılı | bugünkü | burjuva | deneyimsiz | derme çatma | devletçi | dirayetli | doğuştan | dost | el-linci | haysiyetli | hususi | iki | iktidarsız | inandırıcı | istikrarsız | iyi niyetli | kin-dar | koskocaman | kutsal | laik | mahallî | monarşik | müflis | müstebit | müttefik | namussuz | nazik | ~ niyetli | ~ otoriter | ölçüsüz | parlamenter | sabıkalı | seçil-miş | sekte | siyasi | şimdiki | ~ tabanlı | takıntılı | tanınmış | tecrübesiz | teokra-tik | tutarsız | ulu | uyumsuz | üç buçuk | üniter | vizyon sahibi | vurdumduymaz | yarınki | yasal | yeni | ~ yolsuz | zoraki
hükûmetçik • Küçük hükûmet. komşu

hükümlü • Hüküm giymiş durumunda olmak. imtiyazlı | pos bıyıklı | siyasi
hükümlülük • Hükümlü olma durumu, mahkûmluk, mahkûmiyet. cezai

hülasa • Özet, fezleke. • Öz. sefil

hülya • Tatlı düş, hayal. • *eskimiş* Kurun-tu. *mahrem* | *zengin* | *mütebessim* | *bütün* ~ | *avare* || ~ asırlık | bakir | baş döndü-rücü | ~ belirsiz | biricik ~ | birtakım ~ | çapkın | delice | ehemmiyetsiz | elmaslı | gündüzki | hür | makyajsız | manasız | mesut | miskin | müzeyyen | nafiye | nik-bin | ~ renkli | serin | sonsuz | tatlı | uyku-lu | yarı | zavallı

hümanizm • *felsefe* İnsancılık. sözde **hü-manizma** • *felsefe* İnsancılık. Batılı | bayat | renksiz

hüner • Beceri isteyen ustalık, becerikli-lük. *ferdî* || basit | bayağı | benzersiz | ~ bilumum | daha bir | hiçbir | iğrenç | kah-rolası | mahcup | olanca | olmadık | soylu | teknik | tüm ~

hünkâr • *tarih* Osmanlılarda yalnız padi-şahlar için kullanılan bir unvan. sütlü | şevketli | ünlü

hürmet Saygı. *sonsuz* || ~ beslenen | ezici | mutut | mutlak | nihayetsiz

hürmetkâr • Saygılılık. basiretsiz

hürriyet • Özgürlük. *engin* | *disiplinli* | *bazı* ~ | *sınırsız* | *klasik* || ~ aylık | basit | başıboş | bucaksız | bugünkü | çocukça | ekmeksiz | ferdî | görece | içtimai | katık-sız | mutlak | ~ paralel | sahici | sefil | si-yasi | sonsuz | tehlikeli | tekml ~ | temel

hüsünüyet • İyi niyet. gafil

hüsran • Beklenen şeyin elde edileme-mesi yüzünden duyulan acı, batkı. bazı ~

hüsün • *eskimiş* Güzellik. ezeli

hüviyet • Kimlik. *bambaşka* || asil | ayrı | azgın | babacan | beynelmilel | binbir | birer | bütün ~ | çifte | dev | dostça | edebî | hakiki | hususi | küçücük | mahrem | ~ mavili | militarist | müstesna | sevimsiz | sinematografik | şiirli | vakur | zarif

hüzme • Işık demeti. gizli | keskin

hüzün • Gönül üzgünlüğü, gam, keder, sıkıntı. *tarifsiz* | *yumuşacık* | *müzmin* | *sebeptsiz* | *sonsuz* | *heybetli* | *romantik* | *ebedî* | *nostalgik* | *dayanılmaz* | ~ *elbiseli* | ~ *tesirli* | *devasız* | *katı* || adsız | alışılmış | anlaşılmaz | asılsız | aşikâr | bambaşka | baygın | belalı | belirgin | bir avuç | bu-ğulu | buruk | çocukça | daha bir | dehşet | derin | dingin | ~ duyarlı | eksiksiz | esrar-lı | eşsiz | ezeli | faili meçhul | fazla | garip | gelişmiş | gri | hafif | ~ ilişkin | inatçı | ince | ince yapılı | incecik | kaç | kadife | kahırlı | katışıksız | keyifli | kibirli | kırıl-gan | kolonyalı | korkunç | ~ kucak dolu-su | kül rengi | mayhoş | melankolik | mor | müstehzi | nihayetsiz | olanca | ölçülü biçili | ~ özgü | özlemlili | parasız yatılı | paslı | sahte | saklı | sancılı | sınırsız | suni | şifasız | şamarık | şuurulu | tanış | tatlı | tekdüze | tekml ~ | tortulu | ~ tür | ucuz | ufacık | umutsuz | utangaç | yalın | yaşlı | ~ zamanlı

ıhlamur • Bu ağacın güzel kokulu çiçeği.
• Bu çiçeğin kurutulup kaynatılmasıyla elde edilen içecek. ~ bardak | bir tutam | limonlu | sıcacık

ılıca • Sıcak su çıkan yer, kaplıca. **kükürtlü**
ılıklık • Ilık olma durumu. **baş döndürücü**
| durağan | gündüzki | kadınsı | olanca | payansız | saklı | yatıştırıcı

ırgat • Tarım işçisi, reңçper. *yedmiş* || bütün ~ | ~ dolusu | fukara | tekmiil ~ | terli

ırk • Kalıtsal olarak ortak fiziksel ve fizyolojik özelliklere sahip insanlar topluluğu. • Soy. • *biyoloji* Bir canlı türünde aynı karakteri taşıyan canlıların oluşturduğu alt bölüm. *ari* | *verimsiz* | *çeşit çeşit* || bazı ~ | becerikli | bilge | dağınık | endemik | iptidai | ~ kulaklı | mağrur | melez | nurlu | özel | sarı | sıska | uzaylı | üstün | yüksek **ırkçı** • *toplum bilimi* Irkçılık yanlısı kimse. katıksız | özörlü | yerli **ırkçılık** • *toplum bilimi* İnsanların toplumsal özelliklerini biyolojik, irksal özelliklerine indirgeyerek bir ırkın başka ırklara üstün olduğunu öne süren öğretisi, rasizm. *milletlerarası*

irmek • Çoğunlukla denize dökülen, özellikle genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir. *çamurlu* | *uçsuz bucaksız* | *coşkun* | *yüce* | *sulu* | *bulanık* | *ışılmalı* | *kıvrım kıvrım* | *anlaşılmaz* | *bereketli* | *engin* || asi | bilinmedik | bol | boz bulanık | bütün ~ | büyük | büyölü | çağılıtlı | deli | düzenli | eşit | eytişimsel | ~ geçen | gizemli | gümüş rengi | hummalı | karanlık | nazlı | neşeli | sağlı sollu | ~ sesli | sessiz | sihirli | şöhretli |

taşkın | uğultulu | ulu | unutkan | yeşil **irmek boyu** • Irmağın uzunluğu. *bakımlı*

ısı • *fizik* Bir cismin uzamasına, genleşmesine, buharlaşmasına, erimesine, sıcaklığının artmasına yol açan fiziksel enerji. • Fiziksel bir olaya dayalı, belirli bir ölçü üzerine kurulmuş olan sıcaklık ve soğukluk derecesi. *hararetli* | *yüzeysel* || çok | garip | insancıl | jeotermal | kaçamak | konforlu | optimum | orta | orta karar | sönük | termik | ~ zıt

ısınma • Isınmak işi. *deminki* | küresel | yalancı

ısırgan • *bitki bilimi* Isırgangillerden, her tarafı sert tüylerle kaplı, tüyleri kırdığında karınca asidi denilen çok kaşıntııcı bir madde çıkartan bir ot (*Urtica*). *azgın* | bir tutam | bodur | karanlık **ısırgan kökü** • Isırgan bitkisinin toprakta olan kısmı. *avuç dolusu ısırgan otu* • Isırgan. *bir tutam* | *avuç dolusu* || dikenli

ıskala • Bir bestede kullanılabilecek eş türden sesler kümesi. *şıkır şıkır* | *zengin*

ıslahatçı • Aksayan yönleri düzeltmekle görevli oluş. *azimli*

ıslak • Islak olma durumu. *fazla* | *kıvrak ıslaklık* • Islak olma durumu. *yapışkan* || alışılmış | belli belirsiz | benzer | bereketli | cıvık | dayanılmaz | inceden | ~ kalan | keskin | küflü | onca | öldürücü | serin | üretken | ~ ürpertici | vıcık | yapış yapış

ıslık • Dudakların büzölerek veya parmağın dil üzerine getirilmesiyle çıkarılan ince ve tiz ses. • Bir şeyin çıkardığı ince ve tiz ses. *tiz* || ahenkli | anlamlı | azgın | billur | dehşetli | deli | devrik | düzgün | esrarlı | ikinci | kesik kesik | keskin |

ispanak

keyifli | kırıgı | kırık dökük | kuvvetli | muzip | müthiş | nemli | neşeli | oynak | pırlı pırlı | sert | sevinçli | sinirli | sinsi | sıkıntılı | şüpheli | tek | usturuplu | yırtıcı

ispanak • *bitki bilimi* Ispanakgillerden, yapraklarından sebze olarak yararlanılan bir bitki (*Spinacia oleracea*). *kıymalı* | *çemenli* | *~ yapraklı* || bulgurlu | körpe | patatesli | terbiyeli | yabancı | yoğurtlu | zeytinyağlı **ispanak çorbası** • Ispanaktan yapılmış çorba. benzersiz | bulgurlu | kremalı | leziz

israr • Direnme, ayak direme, üsteleme, üstünde durma. *hain* | *lüzumsuz* | *bilinçsiz* | *manasız* || akşamki | esrarlı | garip | gayretli | gürültücü | heyecanlı | ~ ilgili | kısacık | muannit | mucizeli | muttarit | mühim | mükerrer | sebepsiz | ümitsiz | yumuşak | zalim

issizlik • Issız olma durumu, yalnızlık, tenhalık. *uçsuz bucaksız* || ~ çevrili | gri | mahzun | melul | ~ önceki | yakut

istakoz • *hayvan bilimi* Istakozlardan, suda yaşayan, birinci ayak çifti güçlü iki kısaç durumunda gelişmiş bulunan, beyaz eti için avlanan iri bir böcek (*Homarus vulgaris*). ~ kiloluk | kırmızı | kremalı | mayonezli

istilah • *eskimiş* Terim. • *eskimiş*, *mecaz* Herkesin anlayamayacağı anlamda kulanılan söz. *kendine mahsus* || hususi

istrap • Ildırap. *manevi* | *millî* || bambaşka | beşerî | binbir | çeşit çeşit | derin | ezeli | gayritabii | gelecek | içten | kendine mahsus | keskin | köklü | kuvvetli | meşakkatli | namütenahi | nice ~ | ruhsal | sebepsiz | sefil | sevinçli | şifasız

ışık • Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerji, erke, ziya, nur, şavk. • Bir yeri aydınlatmaya yarayan araç. • *mecaz* Mutluluk, sevinç veya zekâdan doğan, özellikle yüzde ve gözlerde beliren parlılık. • *mecaz* Yol gösteren, aydınlatan kimse, düşünce,

eser vb. • *fizik* Yüksek derecede ısıtılan cisimlerin veya çeşitli enerji biçimleriyle uyarılan cisimlerin gaz ışı yaydığı gözle görülen ışıma. *loş* | *çiğ* | *titrek* | *ölgün* | *solgun* | *sönük* | *kırmızı* | *donuk* | *lokal* | *parlak* | ~ *top* | *mavi* | *soluk* | *turuncu* | *yeşil* | *keskin* | *sarı* | *dumanlı* | *rengârenk* | *kızıl* | *belli belirsiz* | *cılız* | *fersiz* | *altın* | *sarımtırak* | *gölgeli* | *göz kamaştırıcı* | *yakıcı* | *mor* | *morumsu* | *fosforlu* | ~ *ge-len* | *bulanık* | *ful* | *yoğun* | *zayıf* | *puslu* | ~ *okşayıcı* | *oynak* | ~ *belirsiz* | *büyümlü* | *buğulu* | *harikulade* | *mukaddes* | *tuhaflı* | *çapkın* | *mavimtırak* | *alaca* | *damar damar* | *kurşuni* | *düşsel* | *yaldızlı* | *eflatun* | *kül rengi* | *kısıık* | *bir tutam* | *bol* | *altın sarısı* | *arı* | *tılsımlı* | *bir damla* | *şıkır şıkır* | *sunî* | *müphem* | *taze* | *hafif* | *çifte* | *alacalı* | *tozlu* | *mahmur* | *cömert* | *güçlü* | *ak* | *mumluk* | *yapma* | *koyu mavi* | *güçsüz* | *ufacık* | *bal rengi* | *son* | *benzersiz* | *yeşilimtırak* | *pırıltılı* | *muzip* | *benekli* | *ışıl* | *hüzünlü* | *eşsiz* | *yerel* | *kirli sarı* | *hazin* | *sarmal* | *dingin* | *sinsi* | *sarımsı* | *berrak* | *kan kırmızı* | *yumuşacık* | *huzurlu* | *eşit* | *tutam tutam* | *kaygan* | *tatlı* | *kristal* | *sapsarı* | *ölü* | *beyaz* | *süt beyaz* | *küçükçük* | *kasvetli* | *kıfayetsiz* | *değişik* | ~ *renkli* | *som* | *tüm ~* | *pembe* | *göz alıcı* | *incecik* || aceleci | akkor | al | aldatici | altınımı | anlaşılmaz | ~ asırlık | aynalı | ayrı | bambaşka | ~ başlı | beklenmedik | bembeyaz | bengi | bin türlü | binlerce | bir avuç | bir parça | boz | bucaksız | bulutlu | bütün ~ | büyük | camgöbeği | cansız | çağdaş | çekingen | ~ çerçeveli | ~ çevrili | çırpıntılı | dağınık | dar | değişken | dijital | dış | dolgun | dört köşe | dörtgen | dümdüz | düzenli | eğri | elektrikli | elmaslı | elvan | esmer | esrarengiz | esrarlı | etkisiz | fakir | fiyakalı | garip | gece mavis | geçmiş | gelişigüzel | gevrek | gri | gül rengi | gümüş | gümüşsü | gündüzki | güvenli | hain | hareketli | hınzır | hokkabaz | iğrenç | ilahî | inanılmaz | inatçı | insanca | iplik iplik | iptidai | isimsiz | isli | istekli | ışı

ışıl | kaçamak | kalıcı | kanatsız | kararsız | karmakarışık | katı | kavuniçi | kaypak | ~ kesen | kesintisiz | ketum | kişisel | kıpırtılı | kıpkırmızı | kıpkızıl | kırmızım-sı | kırmızımtrak | kızılımsı | ~ kopuk | koygun | koyu kırmızı | ~ köşeli | kötüm-ser | krem | kurnaz | kuvvetli | lacivert | mahrem | masalsı | masmavi | mat | ~ mavili | mavimsi | milyonlarca | minicik | minik | mıymıntı | muhayyel | muhte-şem | ~ mumlu | muntazam | muvakkat | muzlim | nafile | natürel | nemli | nurlu | olağan | olağanüstü | olanca | öyle | özgür | parıltılı | pembemsi | pis | portakal rengi | pürüzsüz | renksiz | sahipsiz | sahte | ~ sarılı | sarışın | serin | serüvenci | seyrek | sihirli | sımsıcak | sorguçlu | süreksiz | şaşırtıcı | şefkatli | şu | şuursuz | tanrı-sal | tehlikeli | teknil ~ | tepeden inme | turuncumsu | tutamlık | tükenik | ufak tefek | ~ uygun | üç | üçgen | ~ ürperti-ci | yakamozlu | yanardöner | yanıltıcı | yapay | yapısal | ~ yaramaz | yeşilimsi | yetersiz | yiğit | yorgun | yorucu | yüce | zavallı **ışık parçası** • mecaz Güzel, göz alıcı şey. sarışın **ışık patlaması** • Kuvvetli bir ışık kaynağı. benzersiz **ışık de-meti** • Işık topluluğu. yaldızlı **ışık hızı** • *gök bilimi* Işığın bir saniyede aldığı yol. milyonlarca **ışık oyunu** • Bir ışık kayna-ğından yararlanarak iki ya da üç boyutlu herhangi bir nesnenin gölgesinin ya da izdüşümünün herhangi yere düşürülmesi. mucizeli **ışık yılı** • Işığın “bir yılda” al-dığı yol. *milyarlarca* || kaç | milyonlarca **ışıksızlık** • Işıksız olma durumu, ziya-sızlık. puslu | somut

ışıklandırma • Aydınlatma. kompleks | yapay

ışıldak • Işık kaynağı, projektör. büyüü

ışılta • Hafif ışık, ışıntı, parıltı. • Bir şe-yin ışıldarken saçtığı ışık. *kurnaz* | *altın* | *garip* | *muzip* || alaycı | altuni | anlık | bal rengi | baygın | binbir | bol | çapkın | donuk | fosforlu | göz alıcı | göz kamaştırıcı | gümüşsü | güneşli | hoyrat | iğrenç | ipince | kadınca | kaskatı | kıvançlı | kris-tal | minicik | olanca | oynak | ~ özgü | pespembe | pırlı pırlı | sevinçli | simgesel | titrek | tılsımlı | vahşi | yanıksı | yankılı

ışıma • Işımak işi, ışıklanma, aydınlanma. • *fizik* Işımım. ~ belirsiz | esrarlı | kırılgan | ümitsiz

ışın • *fizik* Bir ışık kaynağından çıkarak her yöne yayılıp giden ışık demeti, şua. • Işın etkin özdeklerin saçtukları alfa, beta, gama ışınlarından her biri. *kozmik* | *ya-kıcı* | *delici* | *termik* | *yanardöner* || cılız | gümüş | manyetik | mucizevi | olumsuz | sırlı | titrek **ışın demeti** • Işın topluluğu. ~ geçen | yassı

ıtır • *eskimiş* Güzel koku. • *eskimiş, bitki bilimi* İtır çiçeği. alevli | ~ dizili | şehvetli | yeşil

ıvır zıvır • Önemsiz nesne ya da durum. *bir yığın* || bir sürü | cafacılı | ~ dolu | hurda | onca | saçma

ızgara • Metal çubukların, ağaç dallarının aralıklı sıralanmasıyla yapılan parmaklık veya kafes biçiminde araç. • Et, balık, köfte vb. yiyecekleri pişirmekte kullanı-lan araç, gril. • Izgara kullanılarak pişi-rilmiş yemek. *elektrikli* | *krom* || biberli | ~ biçimli | ~ çerçeveli | ~ çubuklu | dertsiz | ~ dokulu | dumansız | ~ ilaveli | kömürlü | leziz | mantarlı | mayonezsiz | ~ saplı | sirkeli | sıcacık | tel | ~ teneke | ~ yapılı | yekpare

iane • *eskimiş* Yardım. beş on

ibadet • *din bilgisi* Bir dinin buyruklarını yerine getirme. *asıl* | *göstermelik* | *hakiki* | *Kazakça* | *mutat* | *müşterek* | *toplular*

ibare • Bir düşünceyi anlatan bir veya birkaç cümlelik söz. *anlaşılmaz* | *aynı* | ~ *baskılı* | *çapkın* | *kaypak*

ibibik • *hayvan bilimi* Çavuş kuşu. döner

ibik • Horoz, hindi vb.nin tepesinde bulunan kırmızı deri uzantısı. • *anatomi* Bazı kemiklerde bulunan ve kasların tutunmasına yarayan, çizgi durumunda pürüklü çıkıntı. *cakalı* | *çatallı* | *gelişmiş*

iblis • *din bilgisi* Şeytan. • *mecaz* Kötü, düzensiz kimse. *baş dördüncü* | *iğrenç* | ~ *yüzlü*

ibne • *kaba konuşmada* Edilgin eş cinsel erkek, homoseksüel. *dandik* | *şu* | *zavallı* | *züppe*

ibre • Ölçü aletleri, saat ve göstergelerde sayı veya işaret göstermeye yarayan hareketli iğne. *oynak*

ibrik • Su koymaya yarayan kulplu, emzikli kap. *bakır* | ~ *teneke* | *altın* || *çinko* | *emzikli* | *gömülü* | *gümüş* | *kalaylı* | *kulpsuz*

ibrişim • Kalınca bükülmüş ipek iplik. 15-lak

icap • Gerek, gereklik, ister, lüzum. *hakiki* | *kaçınılmaz* | *medenî*

icat • Buluş. *mükemmel* || bir yığın | *boktan* | *gelişigüzel* | *mühim* | *saçma sapan* | *yararsız* | *yepyeni*

icra • *müzik* Bir müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme. • *hukuk* Borçlunun alacaklıya karşı yapmak veya öde-

mekle yükümlü bulunduğu bir şeyi adli bir kuruluş aracılığıyla yerine getirme. *hisli* | *kaliteli* | *külli* | *melankolik* | ~ *miyarlık* | *muvakkat* | *otantik* | *yeknesak*
icra tekniği • İcra yöntemi. yöresel

icraat • Yapılan işler, çalışmalar, uygulamalar. *beceriksiz* || *göstermelik* | *hastalıklı* | *kasıtlı* | *keyfi* | *muhayyel* | *plansız* | *sürekli* | ~ *vaki* | ~ *yolsuz*

iç • Herhangi bir durumun, cismin veya alanın sınırları arasında bulunan bir yer, dâhil, dış karşıtı. • Kabuğu olan veya dışı kabuk durumunda bulunan yiyeceklerde kabuğun sardığı bölüm. • Değişik yemeklerde kullanılmak üzere et ile sebzelerin ince kıyımının karıştırılması ve yoğrulmasıyla meydana getirilen karışım. *peynirli* | *kıymalı* | ~ *kepçe* | *patesli* | *tavuklu* || *baharatlı* | *bulgurlu* | *bütün* ~ | *değişik* | *duygulu* | *mosmor* | *pembe* | *tıklım tıklım* ~ | *zeytinli* **iç bakış**

• İç gözlem. kısıpıtsız **iç çamaşır** • Fanila, külot, sütyen gibi tene, içe giyilen giysi. *pamuklu* | *transparan* || *saten* | *yün*
iç çamaşırı • İç çamaşır. ~ *dantelli* || ~ *bezeli* | *fantastik* | *mühürlü* | *paçalı* | *ten rengi* **iç çatışma** • Ülkedeki iç karışıklık. *gerilimli* | *sessiz sedasız* **iç çekiş** • Bir seferde akciğerlere hava çekme, derin nefes alma. • Üzüntüyle derinden soluk alma. *anlamsız* | *çaresiz* | *mutat* | *nezleli* | *ümitsiz* **iç dünya** • *felsefe* Bireyin ruhsal yaşamının bütünü. *dipdiri* | *duygusal* | *gerilimli* | *kaygılı* | *nitel* | *sevecen* **iç hacim** • İç genişlik. *fonksiyonel* || *konforlu*
iç içelik • İç içe olma durumu. *gizemli*
iç savaş • *askerlik* Bir ülke içinde çıkan savaş, iç harp, dâhilî harp. *beşinci* | *bölük*

pörçük **İç sıkıntısı** • Kalp çarpıntısı, solunum hızlanması veya solunum yavaşlaması. **kuvvetli** | ~ **mahsus İç yolculuk** • Kendine dönme, kendini anlama çabası. **masalsı** || **benzersiz** | ~ **tür İç donu** • Pantolon içine giyilen uzun don, dizlik. **apak İç atmosfer** • Atmosferin iç kısmında kalan katman. **konforlu İç avlu** • Camilerde genellikle ortasında şadırvan bulunan avlu. **havuzlu İç borçlanma** • **ekonomi** Devletin veya çeşitli kuruluşların yurt içinde piyasaya tahvil, bono vb. sürerek borç alma işi. ~ **faizli İç çekme** • Üzüntüyle derinden soluk alma. **birtakım ~ İç denetçi** • İç denetim görevlisi. **dürüst İç dökme** • Derdini sıkıntısını birine anlatma. **naif İç dudak** • Dudağın ağza bakan kısmı. **sarkık İç geçiriş** • Derin bir nefes alma. **sessiz İç giyim** • İç çamaşır. ~ **dantelli İç giysi** • İç çamaşırı. **kalın İç mekân** • İç genişliği. **konforlu İç rahatlığı** • Huzur, iç dinginliği, iç huzuru. **daha bir | gölgesiz İç yaşantı** • Özel, ruhsal yaşam. **ruhsal İç dönüş** • Bireyin yalnızlığına sarılması. **dokunaklı İç kapanıklılık** • **ruh bilimi** İç kapanık olma durumu, içine kapanıklık. **kasvetli İçlik** • **halk ağzında** İç giyilen çamaşır, iç gömleği. **kapitone | yamalı**

İçecek • İçilen her şey, meşrubat. **gazlı | kolalı | alkolsüz | karbonatlı | buzlu | ~ aromalı | meyveli | sütü | anasonlu | mayalı | ~ vitaminli** || baharatlı | baharlı | büyük boy | çikolatalı | doyurucu | ferahlatıcı | kabarcıklı | ~ katkılı | konsantre | konserve | ~ köpüklü | kremalı | kutulu | limitsiz | limonlu | mucizevi | ~ özlü | posasız | yöresel

İçeri • İç yan, iç bölüm, dışarı karşıtı. **kilometrelerce**

İçerik • Bir şeyin içinde bulunanların bütünü, muhteva, mazruf. • Sözlü veya yazılı anlatımda verilmek istenen öz, düşünce, duygu ve imgelerin bütünü. • Bir kelimenin veya kavramın anlamı. •

ruh bilimi Herhangi bir ruhsal süreç veya düşünsel işlevi oluşturan öğelerin bütünü. **pornografik | toplumsal | ~ dopdolu | şiirsel | çağdaş | düşünsel | seviyeli | sakıncalı | anlamsal | ütöpik | doyurucu** || analitik | ateist | ayrı ayrı | bambaşka | benzeri | demokratik | derleme | dinsel | dolgun | duygusal | duyusal | ekonomik | etkin | evrensel | felsefi | folklorik | ~ görünümlü | hümanist | illegal | insancıl | interaktif | karamsar | kaskatı | katıksız | kavramsal | ~ koşut | kurgusal | mantıksal | mazoşist | müstehcen | naif | narsist | nemlendirici | olumsuz | orta malı | sanatsal | seçilmiş | sedefli | siyasal | sınıfsal | sınırlı | sırlı | sorumsuz | sosyal | soy | tarihsel | uygunsuz | ürkütücü | yapıntısal | yazınsal | yenilikçi **İçerikçi** • İçerik oluşturan kimse ya da şey. **sosyal İçerikli** • Herhangi bir niteliği olan şey. **dinsel** || sosyal

İçerim • İçerik. özel

İçgüdü • **ruh bilimi** Bir canlı türünün bütün bireylerinde akıl ve düşünceden bağımsız olarak doğuştan gelen bilinçsiz her türlü hareket ve davranış, insiyak, sevkitebii. • **hayvan bilimi** Organizmayı o türe özgü olan bir amaca ulaşmaya sürükleyen davranış eğilimi. **koruyucu | hayvansal | cinsel** || açgözlü | anaç | antikomünist | atavik | azgın | benzersiz | birincil | ~ çeşit | eşsiz | fiziksel | gizemli | güvenli | hayvansı | ihtiraslı | ilkel | kaddınsı | sağlıklı | şaşırtıcı | şaşmaz | temelsiz | vahşi | zorba

İç güveyisi • Eşinin ailesinin evinde oturan damat, iç güveyi. **sümsük**

İçici • İçki içme alışkanlığı olan kimse. ~ alışkan | ~ mamur

İçki • İçinde alkol bulunan içecek. **alkolsüz** | ~ **kadeh | damıtık | mayalı | alkollü | ispirotolu | kaçınıcı | buzlu | bir damla | hafif | limitsiz | bir yudum | nadide | anasonlu** | ~ **kokulu | buruk** | ~ **şişe | bol | duble** || ~ aromalı | aromatik | ~ bardak |

bayılıcı | bedava | beleş | bir parmak | bir-
razcık | bolca | çeşit çeşit | delirtici | fazla
| ~ fiyatlı | ~ görünümlü | hoş | ~ karışık
| kıskanç | kolalı | ~ köpüklü | kupkuru |
lezzetli | moda | muhtelif ~ | mükemmel |
~ mümasil | nefis | ~ okşayıcı | ~ parmak |
pırlıl pırlıl | ~ sakızlı | sihirli | sulu | yakıcı
| yerel | zararsız | zehirli | züppe **içki kabı**
• İçkinin konulduğu kap. yassı **içki şişesi**
• İçki kabı. **bandrollü**

işsel dünya • Bireyin iç dünyası. tutarlı
işsellik • İşsel olma durumu. dünyevi |
yitik

içtenlik • İçten olma durumu, içten dav-
ranış, samimilik, samimiyet. *olanca* |
edebiyatça || aptalca | ateşli | benzersiz |
garip | iddiasız | katıksız | ölçüsüz | sınır-
sız | tüm ~ | vahşi | zorlama

içtepi • *ruh bilimi* Tepi, içgüdü. bilinçsiz

içtihat • *hukuk* Yasada veya örf ve âdet
hukukunda uygulanacak kuralın açıkça
ve tereddütsüz olarak bulunmadığı konu-
larda, yargıcın veya hukukçunun düşün-
celerinden doğan sonuç. • *eskimiş* Görüş,
özel görüş, anlayış, kavrayış. *yargısal* ||
hususî | ilmi

içtima • *eskimiş*, Toplanma. akşamki | gö-
rülmemiş

idam • *hukuk* İnsan öldürme vb. bir suç
karşılık verilen ve suçlunun ölümüyle
sonuçlanan ceza, idam cezası, ölüm ce-
zası. *onuncu* || amansız | ~ nitelikli **idam**
sandalyesi • İdam mahkûmunun üzeri-
ne çıktığı tabure. **elektrikli**

idare • Yönetme, yönetim, çekip çevirme.
• Ülke işlerinin yürütülmesi, kamuya
ilişkin hizmetlerin bütünü. • Bir kurum
veya kuruluşun yönetildiği yer veya ma-
kam. • Hoş görme, göz yumma. *davalı*
| *mahallî* | *mülki* | *merkezî* | *örfî* | *hususî*
| *müstebit* | *ahlaklı* | *meşrutî* | *keyfî* | *si-*
vil | *otonom* | *düzenli* | *sair* ~ | *totaliter* |
kuvvetli || akıllıca | aristokratik | aşağılık
| bilinçsiz | bölgesel | buyurgan | bürokra-

tik | disiplinli | ~ eğilimli | geçici | hantal
| haşin | kapkaççı | mecnun | militarist
| millî | muhtar | mundar | muntazam |
mücehhez | müstakil | normal | ~ otori-
ter | örgütlü | ~ senelik | sert | umumi |
vatansever | yerel **idare amiri** • Kurum
veya kuruluşlarda yönetim birimlerinden
sorumlu kimse. çalışkan | görmez **idare-**
ci • Yönetici. *mülki* | *mavili* | *becerikli*
|| Çek | alaylı | başarılı | beceriksiz | ce-
sur | dinç | disiplinli | eşsiz | falanca | ~
kalpli | ~ karakterli | karakersiz | kutsal
| mahallî | mesuliyetsiz | ~ numaralı | si-
vil | sorumsuz | tecrübeli | vatansever | ~
yapılı **idarehane** • *eskimiş* Bir işi veya
kuruluşu yönetenlerin bulundukları yer,
büro. ~ mükellef **idari yapı** • Devlete
ait yapı. hantal

iddia • *hukuk* Sav. • Kendinde olmayan
bir yeteneği, bir durumu varmış gibi gös-
terme. *asılsız* | *saçma sapan* | *temelsiz* |
uydurma | *gerçek dışı* || abes | aptalca |
~ atılı | belgesiz | beşerî | bilimsel | bok
| dayanaksız | diğer | dünyevi | fantastik
| fazla | gülünç | herhangi bir | hiçbir | ~
ilgili | ispatlı | ısrarlı | kahrolası | kanıtsız
| kasıtlı | ~ kayan | kendine mahsus | ~
maksatlı | maksî | manasız | menhus | mi-
tolojik | muhteşem | ~ mukabil | nikbin
| olanca | olmadık | olur olmaz | sahte |
şaşırtıcı | ~ taraflı | tek taraflı | tuzu kuru |
~ uygun | ~ ürpertici | üzücü | yıpratıcı **id-**
dianame • *hukuk* Savcılığın soruşturma
sonunda elde ettiği kanıtları ve iddiaları-
nı içinde topladığı, mahkemede okunan
yazı, savca. *düzmece* | *esprili* | ~ sayılı |
zorlama

iddialaşma • İddialaşmak işi. idealist

ideal • *felsefe* Ülkü. *çirkef* || ahlaki | diğer
| evrensel | felsefî | kutsal | mistik | saf |
soylu | ütöpik | yepyeni | yüce | yüksek
idealist • İdealizm öğretisine bağlı kim-
se. benzersiz | ilerici | pür **idealizm** • *fel-*
sefe Bilgide temel olarak düşüncüyü alan
ve varlığı insan düşüncesinin kurduğunu

ideolog

kabul eden öğretilerin genel adı. epistemolojik | ~ kopuk | rafine | tecrübesiz

ideolog • Bir felsefi veya toplumsal öğretiye sistemli biçimde bağlanan kimse. antikomünist

ideoloji • Siyasal veya toplumsal bir öğreti oluşturan, bir hükûmetin, bir partinin, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dinî, moral, estetik düşünceler bütünü. *gerici* | *sapık* | *totaliter* | ~ *egemen* | *resmî* | ~ *belli* | *bencil* | *devletçi* | *yazınsal* | *sağlam* || antikapitalist | bağımsız | bildik | bilinçli | bürokratik | dogmatik | doğru dürüst | ~ dönük | dünyevi | eklektik | eril | estetik | feodal | garplı | güdük | ~ hâkim | iğrenç | ilerici | kalpsiz | kapkara | karışıt | küflü | laik | mevcut | militarist | müzelik | popüler | radikal | rakip | saçma sapan | sapkın | sert | sistematik | siyasal | sınıfsal | süfli | tarihsel | ~ temelli | teokratik | ucuz | yoz | zararlı | ~ zıt **ideolojik yapı** • İdeoloji ile ilgili temel. **sınıfsal**

ideolojikleşme • İdeolojik bir hâl alma. sert

idman • *spor* Alıştırma, çalışma. *sabahki* || başlıca | gecikmeli | rutin

idrak • Anlama yeteneği, anlayış, akıl erdirmeye. birazcık | ortalama | reşit | sarımsı

idrar • Böbreklerde kandan süzülerek idrar yolları aracılığıyla dışarıya atılan sıvı, sidik, küçük abdest, hacet. *istem-siz* | *konsantre* | *sancılı* **idrar kaçırma** • İdrarını yapma. *istemsiz* **idrar tahlili** • İdrar izlem ve tanısı. *aralıklı*

ifade • Anlatım. • Deyiş, söyleyiş. • Bir duyguyu yüz aracılığıyla anlatan be-lirtilerin, mimiklerin bütünü. • *hukuk* Tanık ve sanıkların olay hakkında yargı organlarına yaptıkları sözlü açıklama. • *felsefe* Dışa vurum. ~ *yeminli* | *alaycı* | *veciz* | *çocuksu* | *alaylı* | *bezgin* | *sözel* | *müstehzi* | *muzip* | *mahcup* | *küstah* | *hü-*

zünlû | *sözsüz* | *dokunaklı* | *banal* | ~ *yol-lu* | *korkunç* | *zorlama* | *kırgın* | *ahlaklı* | *anlayışlı* | *düşünceli* | *sembolik* | *alıkl* | *muzır* | *hoşnutsuz* | *aptal* | *naçiz* | *deği-şik* | *mütevazı* | *basmakalıp* | ~ *sayfalık* | *sızılı* | *saygısız* | ~ *tarihli* | *saçma sapan* | *endişeli* | *masum* | *birinci* | ~ *küs* | *vakur* | *ciddi* | *asılsız* | *ikinci* | *rasyonel* | *kestir-me* | *sıkıntılı* | *memnuniyetsiz* | *yanıltıcı* | *örtük* | *anımsatıcı* | *garip* | *anlaşılmaz* | *üzgün* | *hınzır* | *manasız* | *kaygılı* | *benzer-siz* | *bıkkın* | *mütebessim* | ~ *özlü* | *şaşkın* | *başka* | *melankolik* | *hiddetli* | *ağlamaklı* | ~ *evvelki* | *sevecen* | *ihtiyatlı* | *duygu-suz* || abuk sabuk | acılı | acımasız | açık saçık | açık sözlü | adı belirsiz | agresif | alçakça | alelade | altmış | amiyane | anıt-sal | anlamsız | antiemperyalist | aptalca | aşağılayıcı | ayrıntılı | ayrıntısız | bayağı | belığ | berrak | biçimsel | bilinen | birçok | birer | bitkin | bomboş | boynu bükük | buruk | ~ bükük | can alıcı | çapkın | çekimser | çelişik | çelişkili | çocukça | çökkün | dayanılmaz | ~ denk | doğal | dolambaçlı | dolaylı | dolaysız | duru | dümdüz | edepsiz | esrarengiz | esrarlı | ezgin | ezik | felsefi | genelleyici | gergin | gücenik | gülümser | güvensiz | hakare-tamiz | hınçlı | hukuki | hususi | hümanist | ~ ibaret | ideolojik | iğrenç | ~ ilgili | ilginç | ilgisiz | inatçı | kaba | kaçamaklı | kahramanca | kanıtlı | kapalı | kapsamlı | karakteristik | kararlı | ~ karışık | kar-makarışık | kategorik | katıksız | kibirli | kişisel | kıpırtısız | ~ kırıcı | kırılğan | kıs-kanç | kızarık | klasik | korkulu | köktenci | kuramsal | kurnaz | kuşkulu | kuvvetli | kültürsüz | küskün | mahmur | mahzun | ~ maksatlı | matematiksel | merhametli | merhametsiz | ~ mesafeli | muğlak | muh-teris | mutlu | mükerrer | münasebetsiz | müphem | müşahhas | nemrut | net | nik-bin | normatif | nurlu | olumlu | olumsuz | otantik | ~ otoriter | öfkeli | örgütsel | parlak | perişan | puslu | sahte | selis | ser-best | sersem | sert | simgesel | siyasal |

sıkılğan | sımsıcak | sırtık | soğukkanlı | somurtuk | sorumsuz | şaşırtıcı | şeytani | şuurlu | tedirgin | terbiyesiz | teslimiyetçi | tipik | tuhaf | tumturaklı | umursamaz | umutsuz | utangaç | ~ uyarıcı | uydurma | üstü kapalı | vahşi | vakarlı | vicdanlı | ~ vurgulu | yalın | yapıcı | ~ yaraşır | ~ yazılı | yazınsal | yılışık | yoğun | yorgun | yöresel | zorlayıcı **ifade gücü** • Anlatım yeteneği. limitsiz **ifade biçimi** • İfade şekli. melankolik | seviyesiz | sinematografik **ifadeci** • İfadesi olan. **şuursuz**

iflas • *ticaret* Borçlarını ödeyemediği mahkeme kararı ile tespit ve ilan olunan iş adamının durumu, batkı, batkılık, müflislik. • *mecaz* İşlevini veya görevini yapamama. ekonomik | iktisadi | ~ milliyarlık | siyasi

ifrazat • *eskimiş, biyoloji, çokluk* Vücuttan çıkan kan, irin, ter vb. şeyler, salgılar. beyinsel | vesair

ifrit • *eskimiş, mecaz* İçini kemiren, meşgul eden şey. ~ başlı | gül rengi | munis

ifşa • Gizli bir şeyi açığa çıkarma, yayma. egoist **ifşaat** • *çokluk* Bir şeyi ortaya çıkarmak için yapılan açıklamalar. mu-fassal

iftar • Ramazan'da akşam yemeği. bedava **iftar sofrası** • Ramazan'da oruç açmak için hazırlanmış sofrası. ~ mükellef

iftihar • Övünme. pür

iftira • Bir kimseye kasıtlı ve asılsız suç yükleme, kara çalma, bühtan. *kasıtlı* | *ığrenç* | *alçakça* | *kuru* | *asılsız* || bayağı | bin türlü | bugünkü | ~ çeşit | ~ esaslı | fütursuz | haksız | ilgisiz | karma | külli | melun | müthiş | olmadık | onursuz | pervasız | pis | tek | temelsiz | uydurma

igde • *bitki bilimi* İğdegillerden, kokulu, sarı çiçekleri olan, çalı biçiminde bir ağaç (*Elaeagnus*). • Bu ağacın zeytin biçiminde, kabuğu kırmızıya çalan sarı renkte, beyaz unlu, tadı mayhoş yemişi. aşısız | ~ çiçekli | dikenli | yabani

igne • Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç. • İki şeyi birbirine tutturmaya yarar ince, uzun, ucu sivri, metal araç. • Genellikle kadınların süs olarak elbiselerinin göğüs, yaka vb. yerlerine taktıkları süs eşyası. • Bazı böceklerin kendilerini savunmak için kullandıkları organ. • Oltanın ucundaki küçük çengel. • *bitki bilimi* Bitkilerde yumurtacıkla tepecik arasındaki sapçık. • *tıp* Kas veya damar yoluyla vücuda sıvı bir ilacı basınçla vermek amacıyla enjektör ucu-na takılan, boru biçiminde, ucu keskin metal araç. *kilitli* | *steril* | *toplu* | ~ *uçlu* | *küçücük* | *elmas* | ~ *taşlı* | *ağılı* || akşamki | ateşli | bağa | bambu | ~ başlı | bayağı | ~ bayraklı | billur | binlerce | cam | ekleme | fildişi | görünmez | kancalı | keskin | kılcal | kırık | koskocaman | kristal | kutsal | ~ kutu | ~ mavili | mineli | minicik | mık-natıslı | moda | paslı | passız | pırlantalı | sahte | ~ sarılı | sersem | sivri | uyuşturu-cu | yalancı | yatıştırıcı | zehirli | zümrüt **ignelenme** • İğneler batma. yakıcı **igne-lik** • Üzerine iğne saplanan küçük yastık, iğnedenlik, iğne yastığı. **nakışlı**

ıgrençlik • İğrenç olma durumu. olanca

ıgrenme • İğrenmek işi. ~ çeşit | ~ karışık

ıgrenti • İğrenme. solgun

ıgretilik • İğreti olma durumu. çağdaş | ~ özdeş

ihale • *ticaret* İş, mal vb.ni birçok istekli arasından en uygun şartlarla kabul edene verme, eksiltme veya artırma. *usulsüz* | *milyarlık* | ~ *ödemeli* || bu kabil ~ | ~ iskontolu | kredili | okkalı | şaibeli | ulusla-rarası | ~ yolsuz | yurt içi

ihanet • Hıyanet, hainlik. • Evlilikte, sevgide aldatma, sadakatsizlik. *alçakça* || apaçık | aynı | bahanesiz | bu | kesin | melunca | psikolojik | sayısız ~ | sendikal

ihbar • Bildirme, bildirim, haber verme. • Suçlu saydığı birini veya suç saydığı

ihbar mektubu

bir olayı yetkili makama gizlice bildirme, ele verme. *asılsız* | *isimsiz* || abuk sabuk | *imzasız* | kalleş | mevsuk | temelsiz | yerinde **ihbar mektubu** • Haber verme mektubu. *tarihsiz* | *imzasız* **ihbar telefonu** • Haber verme telefonu. *isimsiz* **ihbarcı** • Haber veren, bildiren kimse. • Muhbir. ~ *kalpli* || işgüzar **ihbarname** • Haber verme kâğıdı, bildirim, ihbariye. ~ *havi*

ihlal • Yasa ve düzene uymama. *bariz* | mutat | rezilce | ~ sistemli **ihlalcı** • Bozan kişi. *fütursuz*

ihmal • Gereken ilgiyi göstermeme, boşlama, savsaklama, savsama, önem vermeme. *kasıtlı* || bazı ~ | hoyrat | idari | ısrarlı | sabahki | ufak | ufak tefek

ihraç • Çıkarma, dışarıya atma. *illegal* | sembolik **ihraç ürünü** • İhraç edilen mal. *başlıca* **ihracat** • *ekonomi* Bir ülkenin ürettiği malları başka bir ülkeye veya ülkelere satması, dış satım. *hayalî* || ~ faizli | kârsız | ~ milyarlık | ortalama | sahici | sembolik **ihracat kredisi** • İhracat için alınan borç para. ~ faizli | ~ milyarlık

ihram • Hacıların örtündükleri dikişsiz bürğü. *saçaklı* | *sırmalı*

ihсан • İyilik etme, iyi davranma. • Bağışlama, bağışta bulunma. *Batılı* | *sonsuz* | *şahane*

ihsas • *eskimiş* Üstü kapalı anlatma, sezdirme, ima. • *eskimiş*, *fizyoloji* Duyum. *alelade* | bazı ~ | *ferdî* | herhangi bir | hiçbir

ihhtar • Uyarma, dikkat çekme, uyarı. • Bir şeyi birine hatırlatma. *gizli* | *sert* **ihhtarname** • Resmî ihhtar yazısı, protesto. *taahhütlü* || ~ onaylı

ihtilaf • *eskimiş* Çırpınma. *sinirli*

ihtilaf • Ayrılık, anlaşmazlık, aykırılık, uyuşmazlık. *ikinci* || çetrefilli | çok taraflı | devletler arası | ezeli | fuzuli | ~ müte-

allik **ihtilaf kaynağı** • Uyuşmazlığın sebebi. ~ bir numaralı ~

ihtilal • Bir ülkenin siyasal, sosyal ve ekonomik yapısını veya yönetim düzenini değiştirmek amacıyla kanunlara uymasızın cebir ve kuvvet kullanarak yapılan geniş halk hareketi, devrim. • Köklü değişim. *başsız* | *başarısız* || antiemperyalist | barışçı | başarılı | deminki | inanılmaz | kansız | muvakkat | postmodern | ~ tam | ~ temelli | toplumsal **ihtilalci** • İhtilal yanlısı ve ihtilal yapan kimse, devrimci. *ateşli* | ~ ayaklı | *başlıca* | ~ bilinmeyen | emekli | ~ sarıklı | ~ yakalı

ihtimal • Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, olasılık. *zayıf* | *büyük* | *menfi* | *bin türlü* | *kuvvetli* | *vahim* || birçok | birer | böyle | ~ esaslı | fena | ~ gerekçeli | habis | irkiltici | küçük | olmadık | ölümcül | sayısız ~ | şuh | ~ türlü | ufacık | uzak | üçüz

ihitimam • Özen. *azami* || hudutsuz | olanca | ~ senelik | âşikane

ihতির • Aşırı, güçlü istek. • Tutku. *do-yumsuz* | *aşırı* | *şahsi* | *uçsuz* | *bucaksız* | *bucaksız* || alçakça | alelade | bin türlü | çocuksu | günahkâr | harici | hesapsız | masum | millî | müthiş | ölçüsüz | politik | saf | sefil | sınırsız | şehevî | temel | umumi | zalim | ~ zıt

ihtişam • Görkem. *mistik* | *akıcı* || büyü | çalgılı | eski | ~ geceki | gizemli | kozmik | loş | mimari | pırıltılı | pür | şaşıaali | uysal | ~ ürpertici

ihtiyaç • Gereksinim. • Güçlü istek. • Yoksulluk, yokluk. *zaruri* | *lojistik* | *bir-rincil* | *acil* | *zorunlu* | *mübrem* | *gündelik* | *maddi* | *müşterek* | *dayanılmaz* | *ruhani* | *lüks* | *günlük* | *kışlık* | *çocuksu* | *ilkesel* || anlamsal | anlık | arkaik | asli | aynı | bedenî | ~ bir numaralı ~ | bireysel | biricik ~ | biyolojik | bütün ~ | cinsel | çevresel | çılgın | deruni | ekonomik | elzem | ~ esaslı | fevkalade | fonksiyonel | ~ haftalık | hayati | hissî | içgüdüsel | insani | ive-

di | kahrolası | kritik | lüzumsuz | mahallî
| manevî | mukaddes | müphem | normal
| ontolojik | pratik | ruhi | rutin | saçma
sapan | temel | ufak tefek | uzvi | yakıcı |
yoğun | ~ yönelik | ziyade | zoraki | zorlu

ihtiyar • *teklifsiz konuşmada* Yaşlı kadın
ya da erkek. *huysuz* | *yetmişlik* | *sıksa* | ~
sarıklı | *bunak* | *nur yüzlü* | *hain* | ~ *sarılı*
| ~ *asırlık* | *metruk* | ~ *sakallı* | *zengin* |
bitkin | *gözlüklü* | *zavallı* | *pinpon* | *nurlu*
| ~ *seksenlik* | *dinç* | ~ *bükük* | *kupkuru*
| ~ *vücutlu* | *iki büküm* | *sinik* | *kürklü* |
hastalıklı | *suratsız* | *bembeyaz* | *sevimli*
| *çember sakallı* | *kıskanç* | *buruş buruş* |
kılıksız | ~ *yüzlü* | *eski kafalı* | *beli bükük*
| *ufak tefek* | *çekingen* | *yatalak* | *dişsiz* |
riyâkâr | *ellilik* | *bitik* | *çirkin* | *altmışlık* ||
abalı | acıklı | ~ ağırlıklı | ahlaksız | alçak
| alıngan | arsız | asık suratlı | ~ ayaklı |
bağnaz | bastonlu | baygın | ~ benizli | ~
beslenen | bigünah | boğuk | boylu boslu
| boynu bükük | bozuk | ~ burunlu | bü-
külü | bütün ~ | ~ ceketli | cesur | çakşırılı
| çapkın | çaresiz | çatık kaşlı | ~ çehreli
| çuvalı | dalgın | dermansız | dertli | di-
dona sakallı | dimdik | dingin | ~ dişli |
doksanlık | ~ dolmuş | durgun | ~ düşkün
| düşünceli | emekli | felçli | fukara | gam-
lı | geçkin | göbekli | ~ gömlekli | ~ gözlü
| güçlü | güler yüzlü | gürbüz | harikula-
de | haris | hasta | haysiyetli | hiddetli |
hilekâr | hırpani | hırslı | hodkâm | hödük
| idmanlı | ihtiyatlı | inatçı | iri yapılı |
irice | kabak kafalı | kadit | ~ kalan | kam-
bur | kansız | katil | keçi sakallı | kırçıl |
kiyafetsiz | ~ kokulu | korkak | kötürüm
| kudretli | kurnaz | manasız | matrak |
matruş | merdümگیرiz | meys | mosmor
| ~ muhtaç | müstehzi | ocaklı | olası | ~
omuzlu | orta boylu | oruçlu | öfkeli | ök-
sürüklü | ~ önlüklü | parasız | partial | pos
bıyıklı | ~ saçlı | sahih | sakat | saygıdeğer
| saz benizli | sempatik | sinsi | ~ sıvalı | ~
şapkalı | şirin | şişman | takatsiz | takkeli
| ters | tertemiz | tok sözlü | top sakallı |
tuhaf | unutkan | vakitsiz | vakur | yapyal-

nız | yobaz | yufka yürekli | yumuk gözlü
| zararsız | zevzek | âciz **ihtiyar kadın** •
Yaşlı kadın. buruşuk | dişsiz | dışarlıklı |
nursuz **ihtiyarcık** • İhtiyarlara sevgiyle
yaklaşıldığını belirten bir söz. *kavruk* |
terbiyeli **ihtiyarlık** • İhtiyar olma duru-
mu, yaşlılık. • Her bakımdan güçsüzlük,
yetersizlik, zayıflık. *fizyolojik* | ~ *müte-
vellit* | *patolojik* | *yıpratıcı*

ihiyat • Herhangi bir konuda ileriye düşü-
nerek ölçülü davranma, sakınma. aşırı | ~
bin | binbir | esrarengiz

ihtizaz • *eskimiş* Titreşme, titreşim. boğuk
| esrarengiz | keskin | münevver | ufak

ihvan • *eskimiş* Yakın dostlar, arkadaşlar.
cümle

ikame • *eskimiş* Yerine koyma, yerine kul-
lanma. *bilinçli*

ikamet • Bir yerde oturma, eğleşme. ~ *asır-
lık* | tatsız **ikamet tezkeresi** • İkametgâh.
muvakkat **ikametgâh** • Konut. *sabit* || ~
sayılı | umumi

ikaz • Uyarma, uyarı, dikkat çekme, ihtar,
tembih. ihtiyatlı | sürekli | ~ yollu

ikbal • Baht açıklığı veya yüksek bir ma-
kama, duruma erişmiş olma durumu. •
tarih Odalık. dördüncü | eşsiz | olmadık
| üçüncü

iki • Birden sonra gelen sayı. *orta* || *çalış-
kan* | *müennes* **iki çenekli** • *bitki bilimi*
Tohumlarında iki çenek bulunan kapalı
tohumlu bitkiler sınıfı. *bitki ikili* • *müzik*
İki çalgı veya iki ses için düzenlenmiş
müzik parçası, düet. • İki kişiden oluş-
muş topluluk. *bitirim* | *politik* || ahenksiz
| canı | ~ elbiseli | evrensel | ~ havalı |
müthiş | sabıkalı | sorunsuz | verimsiz
ikileme • İkilemek işi. somut **ikilik** •
İki parçadan oluşan. • *mecaz* Sürekli an-
laşmazlık, tefrika. *çil* || ~ *adlı* | *dertli* | *şe-
hirli* | *yürekler acısı* **ikiyüzlülük** • İki ta-
raflı olma durumu. *hesaplı* | *yılışık* **ikiz** •
İkisi bir arada ve aynı zamanda doğmuş
çocuk. ~ *yapışık* | ~ *kiloluk* || simetrik |

takkeli **ikilem** • İnsanı istenmeyen seçeneklerden birini, çoğunlukla iki seçnekten birini izlemeye zorlayan tartışma, sorun veya usa vurma durumu. ~ benzer | çelişkili | çevresel | çözümsüz | devasız | idealist | insancıl | klasik | kronik | var-sayımlı | zorlu

ikindi • Öğle ile akşam arasındaki zaman dilimi. *güneşli* | *puslu* || baygın | fırtınalı | güler yüzlü | karlı | loş | şimşekli | yağmurlu **ikindi vakti** • İkinci zamanı. güneşli

iklim • *coğrafya* Yeryüzünün herhangi bir yerinde hava olaylarına bağlı olarak gerçekleşen etkilerin uzun yılların ortalamasına dayanan durumu, abuhava. • *eskimiş* Ülke, diyar. *kurak* | *bambaşka* | *rutubetli* | *yedi* | *Ekvatorial* | *dondurucu* | *hangi* || astrolojik | ateşli | ~ bilinmeyen | buhranlı | bulutsuz | çamursuz | çeşit çeşit | çıplak | doğal | ~ doyuran | dupduru | düşünsel | esrarengiz | eşsiz | felsefi | Güneyli | hususi | huzurlu | intizamlı | irticai | ılık | ılımlı | kavgasız | kültürel | manevi | muhtelif ~ | mutedil | mutlak | müptezel | müsait | müstesna | namüsaıt | nefis | ~ örülü | özgül | ruhi | rüzgârlı | sağlıklı | sıcak | şaşırtıcı | tehlikeli | tek-düze | teminatsız | ~ tepeli | yıpratıcı | ~ zıt | zorlu **iklim uzmanı** • Klimatolog. ~ bir numaralı ~

ikna • Bir konuda birinin inanmasını sağlama, inandırma, kandırma. **sözel ikna turu** • İkna çabaları. *seviyeli*

ikon • Bir kişi, düşünce, akım veya herhangi bir şeyi tek başına simgeleyen ve anlatan şekil veya resim. *çoklu* || dev | kahraman | rafine | yasak | zararsız **ikona** • İkon. *silik*

ikram • Konuğu ağırlama. • Bir şeyi armağan olarak verme, sunma. *cömert* || bayramlık | leziz | tadımlık

ikramiye • Bir yerde çalışan kimselere genellikle kazançtan dağıtılan veya iyi çalıştıkları için verilen aylık dışı para. •

Piyangoda bir kimseye çıkan para. ~ *devirli* || *azami* | *küçük* | ~ *liralık*

iksir • *eskimiş* Hayatı ölümsüzleştirme, madenleri altına çevirme vb. olağanüstü etkileri olduğuna inanılan sıvı. • *eskimiş* İç ferahlatıcı ilaç veya içki. *buzlu* || baş döndürücü | gizemli | koruyucu | manevi | mucizevi | sihirli | tılsımlı | ~ tür | uyuşturucu

iktidar • Bir işi yapabilme gücü, erk, kudret. • Devlet yönetimini elinde bulundurma ve devlet gücünü kullanma yetkisi. • Bu yetkiyi elinde bulunduran kişi ve kuruluşlar. *siyasal* | *tek partili* | *gerici* | ~ *yolsuz* | *kurucu* | *siyasi* | *beceriksiz* | *müstakbel* | *bürokratik* | *mevcut* | *iktidarsız* | *zorba* | *sivil* | *basiretsiz* | ~ *sandalyeli* || ~ asırlık | azgın | azimli | bastonsuz | becerikli | bugünkü | cibilliyetsiz | cismani | çakılı | değişik | dehşetli | ~ demokrat | despot | despotik | devletçi | dilsel | düşünsel | edebî | eril | erkeksiz | fiilî | fıkirsiz | gelecek | hoşgörüsüz | ~ kadrolu | kavgasız | kısacık | ~ kopuk | kudretli | kurumsal | maceracı | ~ malum | mutlak | ~ otoriter | örgütlü | politik | postmodern | sağ | sağcı | satılık | seçilmiş | sefih | silik | ~ sistemli | sınırsız | ~ sorumlu | ~ standartlı | tahammülsüz | tartışmasız | tavizkâr | teslimiyetçi | tüm ~ | uyuşuk | vahşi | vurdumduymaz | ~ yıllık | ~ yüz-yıllık **iktidar mücadelesi** • İktidar uğruna kişilerin verdiği resmî-gayriresmî mücadele. **hırslı** | **ümitsiz iktidar savaşı** • Yetki savaşı. *bireysel*

iktidarsızlık • İktidarsız olma durumu. *vakitsiz* | *zamansız*

iktisat • Ekonomi. • Tutum. *kapalı* | *matematiksiz* || karşılaştırmalı **iktisatçı** • Ekonomi alanında uzman olan kimse, ekonomist. *matematiksiz* | *makbul* || değme | hırslı | seçkin | sözel | üretken **iktisadi düzen** • Ekonomik sistem. *güvencesiz*

il • Şehrin niteliklerini taşıyan büyük yerleşim yeri. bereketli | birçok | büyük | büyükçe | ~ çeşitli | güneşli | güzide | karlı | koskocaman | makbul | mukaddes | şanslı | tüm ~ **il başkanı** • Bir kurum ya da kuruluşun il yönetiminin başında bulunan kimse. mahut **il merkezi** • İlin önemli yeri. bir

ilaç • Bir hastalığı iyi etmek veya önlemek için türlü yollarla kullanılan madde, em, deva. • mecaz Çare, önlem. *çoklu* | *reçetesiz* | *reçeteli* | ~ *esaslı* | *zirai* | ~ *uyarıcı* | ~ *uyaran* | *muadil* | *mucizevi* | *yatıştırıcı* | *antiseptik* | *rastgele* | ~ *spesifik* | *etkili* | *antiasit* | ~ *şişe* | *zararsız* | ~ *onaylı* | *avuç avuç* | ~ *eriten* | *hayvansal* | *milyarlık* | *kopya* | *deneyisel* | *analjezik* || amaçsız | avuç dolusu | baharatlı | bayıltıcı | benzeri | benzersiz | biricik ~ | çok yönlü | emniyetli | ~ endeksli | etkin | farmakolojik | ferahlatıcı | hafif | hafifletici | ~ haiz | hususi | iğrenç | iki | kakuleli | kalsiyumlu | karma | karmakarışık | ~ kokulu | kolay | komplike | konvansiyonel | ~ kuruşluk | ~ kutu | kükürtlü | markasız | meşhur | mucize | nafiz | nitratlı | onca | özgül | ~ özlü | pahalı | rutin | saçma sapan | sakıncalı | sentetik | söz konusu | şifalı | tek | tekmi ~ | ~ temizleyici | terletici | uçucu | uyuşturucu | ücretsiz | ~ vitaminli | yararlı | zararlı | zehirli **ilaç firması** • İlaç üreten ya da satan kuruluş. çok uluslu **ilaç kutusu** • İlaça ait kutu. büyükçe **ilaç kapsülü** • İlacın kabı. ~ renkli **ilaç şişesi** • İlacın şişesi. ~ karınlı | koyu kahverengi **ilaç tedavisi** • İlaçla yapılan tıbbi müdahale. ~ spesifik

ilaçlama • İlaçlamak işi. *zirai* || *zararsız*

ilah • Bir alanda yaratıcılığı ile hayranlık uyandıran, çok beğenilen, çok tutulan kimse. • *din bilgisi* Çok tanrıcılıkta tanrı. baltalı | ehlî | ölümsüz | şefkatli | yegâne

ilahi • *müzik*, *edebiyat* Tanrı'yı övmek, ona dua etmek için yazılıp makamla

okunan nazım. İbranice | eski | matemli | müzikli | ~ sesli | ~ ürpertici | yanık

ilahiyatçı • *felsefe* Tanrı bilimci. ~ düzeyli | ~ unvanlı

ilan • Duyuru. • Açıkça bildirme, açıkça duyurma. *milyarlık* | ~ *başlıklı* || alelade | ~ asılı | aşıkâr | büyücek | büyük boy | büyükçe | cıfcaflı | çarşaf çarşaf | elektirikli | interaktif | kocaman | kupkuru | ~ liralık | ~ münhasır | resimli | romantik | sahte | ~ sayfalık | üstü kapalı | yüzlerce **ilan servisi** • Bildirme servisi. becerikli

ilave • Ekleme, ulama. *mülevven*

ilçe • Yönetim bakımından ilden sonra gelen yerleşim yeri, kaymakamlık, kaza. *ikinci sınıf* || ayrı ayrı | bahtsız | büyükçe | ~ çevrili | efkârli | güzide | komşu | ~ mesafeli | müstesna | sağcı | sekiz | sevimli | şirin | turistik | uzak

ileniş • Beddua, kargış. yönsüz

ilenme • İlenmek işi. bir yığın

ileri • Herhangi bir şeye göre daha ötede olan yer, geri karşıtı. • Bir şeyin ulaşılacak yönü. *biraz* || birazcık | kilometrelerce **ilerici** • İlerici olma durumu, terakkiperverlik. ~ kafalı | meşhur **ilericilik** • İlerici olma durumu, terakkiperverlik. *düzmece* **ilerilik** • Bir şeyin ulaşılacak yönü. teknolojik

ilerleme • İlerlemek işi. *teknolojik* | *yatay* || bilimsel | bir nebze | demokratik | fikrî | göreceli | herhangi bir | ilkel | ~ kademeli | ~ koşut | mesleki | muhteşem | mühim | olağanüstü | ritmik | tek yönlü | ~ yönlü

ilerleyiş • İlerleme işi. ~ habersiz | hırslı | ihtiyatlı | itinalı

ileti • Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi, mesaj. *adaletsiz* | *doğüstü* | ~ *dönük* | sözsüz **iletici** • İleten kişi. kimyasal

iletim • İletme işi. • *fizik* İletken şeylerden ısı veya elektriğin geçmesi. ~ *yönlü* || avantajlı | sinirsel | sözel | tek yönlü

iletişim • Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişimasyon. • *teknik* Telefon, telgraf, televizyon, radyo vb. araçlardan yararlanarak yürütülen bilgi alışverişi, bildirişim, haberleşme, muhabere, iletişimasyon. *sözsüz* | *bedensel* | *kişiler arası* | *sözlü* | *zihinsel* | *sözel* | *sinerjik* | *yazınsal* | ~ *yönlü* | *telepatik* | *dolaysız* | *tek yönlü* | *interaktif* | *sağlıklı* || anlamlı | ayrıcalıklı | başarılı | benzersiz | bilinçli | dilsel | doğrudan | dostça | eşit | gelişmiş | geniş | görsel | ~ imalı | insansı | karşılıklı | maskeli | mutlu | müthiş | normal | nörolojik | olumlu | örgütlü | seviyeli | simgesel | sistematik | sıcacık | süratli | şiirsel | ~ türlü | yatay | yaygın | ~ yazılı **iletişim aracı** • İletişim için kullanılan araç. basılı | biricik ~ | etkisiz | yaygın **iletişim faaliyeti** • İletişim uğraşı. **sistematik iletişim organı** • Toplumda sözlü veya yazılı haber alma imkânını sağlayan teknik araçlar, yayın organı, medya. *marjinal*

ilgi • İki şey arasında bulunan herhangi bir bağlılık, ilişki, alaka, taalluk, aidiyet. • *ruh bilimi* Dikkati öncelikle belirli bir şey üzerinde toplama eğilimi. • *ruh bilimi* Belirli bir olay veya etkinliğe yakınlık duyma, ondan hoşlanma ve ona öncelik tanıma. *candan* | *yoğun* | *dostça* | *aşırı* | *birazcık* | *nazik* | *içtenlikli* | *ufak* | *ateşli* | *kişisel* | *içten* | *naif* | *bambaşka* | *büyük* | *hiçbir* | *anaç* | *özel* | *çok yönlü* || abartılı | abartmalı | antik | ayrımsız | beklenmedik | bölük pörçük | canavarca | ciddi | cinsel | coşkun | çekingen | çocuksu | devamlı | dolaysız | duyumsal | eski | etkin | garip | geçici | geçmiş | gerekli | göreceli | güncel | hayli | herhangi bir | iğrenç | inanılmaz | kapsamlı | kırılğan | koruyucu | lüzumsuz | mahrem | masum | menfi | natüralist | olumlu | olumsuz | paranoyak | pasif | profesyonel | sevimli | sıcak | sıkı | sosyolojik | şaşırtıcı | taşkın | tek yanlı | tembel | titiz | turistik |

tükenmez | ~ tür | yakın | yanıtsız | yeterli | yüzeysel **ilgi alanı** • Bir kişi veya kuruluşun ilgilendiği konuların bütünü. ~ *bir numaralı* ~ || asıl | özgül **ilgi odağı** • İlgi çeken kimse ya da şey. **başlıca ilgili** • İlgilenmiş olan, ilgisi bulunan, alakalı, alakadar, müteallik kimse, olay, durum vb. **zoraki ilgisizlik** • İlgisiz olma durumu, aldırmazlık, alakasızlık, kayıtsızlık, lakaytlık, bigânelik, soğukluk. ~ *dayalı* | *zalim*

ilginç • İlgi uyandıran, ilgi ve dikkat çekiçi olan, enteresan kimse, olay, durum vb. *son derece*

ilham • Esin. • *din bilgisi* Tanrı'nın, peygamberlerin yüreğine doldurduğu tanrısal âleme özgü duygu ve düşünceler. *ani* || *avare* | ~ *beslenen* | ~ *dair* | *ebedî* | *ferdî* | *mistik* | *ruhani* | *tanrısal* **ilham kaynağı** • Esinlenmeyi ve içe doğmayı sağlayan şey. **başlıca** | **bereketli**

ilikli • İliklenmiş herhangi bir nesne. ~ *sıkı sıkı*

ilim • Bilim. • *mecaz* Ayrıntı, özellik, nitelik. *aklı* | *aydınlatıcı* | *birazcık* | *cömert* | *gizli* | *hayırlı* | *kıfayetsiz* | *küçük çapta* | *mağrur* | *matematik* | *muasır* | *muteber* | ~ *müstenit* | *namert* | *nihayetsiz* | *uygulamalı* | *yarım yamalak* **ilim adamı** • Bilim adamı. *insaflı* | *münevver* **ilim anlayışı** • İlim hakkında düşüncü biçimi, ilmin nasıl algılandığı. **pozitif ilim irfan yuvası** • Eğitim, öğretim veren kurum. *onlarca*

ilinti • İki şey arasında ilgi, ilişki. **belirgin** | **bir** | **hiçbir** | **sağlıklı** | **ufak**

ilişik • İlgi, bağlılık, ilişki, münasebet. **hiçbir**

ilişki • İki şey arasında karşılıklı ilgi, bağ, münasebet, temas. • **Bağlantı**, **temas**. *cinsel* | ~ *düzeyle* | *tutkulu* | *seviyeli* | *yüzeysel* | *ikili* | *eşit* | *devletler arası* | *bi-rebir* | *mesafeli* | *kişiler arası* | *feodal* | *duygusal* | *doyurucu* | *hastalıklı* | *ulusla-*

rarası | yakın | diplomatik | heteroseksüel | sıkı | anal | toplumsal | dostça | anlamlı | asimetrik | ~ örülü | kişisel | güñübirlik | rastgele | sıkı fıkı | matematiksel | milletlerarası | çarpık | düzensiz | sosyal | girift | sağlıklı | gerilimli | dolaysız | ailevi | ayrıcalıklı | platonik | benzersiz | rutin | ~ tür | insani | interaktif | samimi | düzenli | romantik | çalkantılı | ~ bağımlı | mükerrer | çok taraflı | normal | sancılı | ~ süreli | dış | çoklu | hiçbir | insancıl | örgütsel | fırtınalı | yoz | çok yönlü | birincil | köklü | bireysel | profesyonel | özel | imtiyazlı | sapık | nedensel | mahrem | abuk sabuk | hesaplı | siyasi | illegal | gizli kapaklı | tek yönlü | çapraz | kaçamak | çelişik | uygunsuz | legal | yarı resmî | ~ taraflı | sınırlı | sınıfsal | gergin | huzurlu | zorlama | zincirleme | tekdüze | tesadüfî | ~ kopuk | şaşmaz | istikrarsız | karşılıklı | biseksüel | gerici | temiz | tipik | ticari | takıntılı | sembolik | organik | ~ dayalı | olağan | evrensel | emeksiz | kozmik | herhangi bir | mistik | yarınki | aktif | abartısız | acıklı | aksak | aldatıcı | aleni | alışılmış | altyapısal | amansız | anlamsız | anlık | ~ asırlık | ayıplı | ayrıksı | bakımsız | bakışimli | basmakalıp | bazı ~ | bedensel | ~ belgeli | belirli | benzeri | besleme | beşerî | biçimsel | ~ bihaber | bir | calip | ciddi | çetrefil | çetrefilli | çevresel | değerli | denetimli | dengesiz | derin | ders dışı | despot | dilsel | dinsel | dışsal | doğaüstü | dolaşıksız | duygulu | duyusal | düzmece | ekonomik | endüstriyel | eski | esprili | estetik | eytişimsel | gaddar | ~ garantili | ~ gecelik | geçerli | geçici | geçimsiz | gelgeç | genel | gerçekçi | gizil | gölgeli | güvensiz | güzel | ~ havalı | hoşgörölü | hoyratça | içgüdüsel | ~ içli dışlı | iğrenç | ikircikli | ikiyüzlü | ilmî | istikrarlı | iyi | kaçınılmaz | kalıcı | karanlık | kardeşçe | karmakarışık | karmaşık | karışıt | kavramsal | kaygan | kaypak | kazançlı | kesin | komik | kompleks | kompleksli | komplekssiz | korkulu

| kurmaca | kurumsal | kuvvetli | küçücük | küçük | lanetli | laubali | lineer | maddi | mali | mantıklı | mantıksal | mantıksız | mekanik | mesleksen | miknatıslı | muteber | mutlu | olumlu | ontolojik | ortak | ölümcül | ~ önceki | ~ özgü | patolojik | pespaye | poligam | politik | problemlı | problemsiz | pürüzsüz | rasyonel | rezilce | ruhani | sahici | sair ~ | saldırgan | sarsıntılı | sevecen | sezgisel | simetrik | sistematik | siyasal | sıcacık | sıcak | sıhhi | sinai | sıradan | sorunsuz | soylu | stabil | strüktürel | şeffaf | tanıdık | tartışmalı | tehlikeli | tehlikesiz | tek yanlı | temel | ~ temelli | temelsiz | tersinir | teslimiyetçi | tılsımlı | tutarlı | tüm ~ | ufacık | ulvi | usulsüz | uyumlu | üçüncül | üretici | ~ vadeli | verimli | vıcık vıcık | yakıcı | yalama | yalansız | yanlış | yapay | ~ yarar | yasal | ~ yazılı | yekpare | yıpratıcı | yoğun | ~ yoksun | yorucu | yüz binlerce | yüzlerce | zengin | ~ zıt | zor | zoraki | zorunlu

ilk bakış • Herhangi bir şeyi ilk defa görüş. yüzeysel

ilk yarı • *spor* Karşılaşmalarda iki devreden ilki, ilk devre. rahvan | zevksiz

ilkbahar • *gök bilimi* Kuzey yarım kürede mart, nisan ve mayıs aylarını içine alan, 21 Mart-22 Haziran arası zaman aralığı, bahar, erken bahar, evvel bahar, ilkyaz. aceleci | çılgın | nazlı | sahici | ~ sonraki | süregelen | vakitsiz | yalancı | yaprak yaprak **ilkbahar güneşi** • İlkbaharda açan güneş. ılık

ilke • Temel düşünce, temel inanç, umde, prensip. • Temel bilgi. • Öge, unsur. • Davranış kuralı. • *mantık* Her türlü tartışmanın dışında sayılan öncül, mebbe, umde, prensip. *temel* | *demokratik* | ~ *esaslı* | *matematiksel* | *genel* | *şaşmaz* | *değişmez* | *ölmez* || ~ ağırlıklı | aktüeryal | altı | altıncı | anayasal | apriori | başlıca | beşinci | ~ bir numaralı ~ | birinci | ~ bütünleyen | büyük | çağdaş | dinsel |

doyurucu | ekolojik | esas | etik | evrensel | farklı | geçerli | genelgeçer | geometrik | gerekli | ikincil | ileri | laik | mağdur | meşhur | nesnel | özenli | öznel | rasyo-
nel | saçma | sendikal | sosyal psikolojik | stratejik | ünlü

ilkokul • *eskimiş* Zorunlu öğrenim çağındaki kız ve erkek çocuklarının temel eğitim ve öğretimini sağlamak için devletçe açılan veya açılmasına izin verilen dört yıllık okul, ilk mektep, iptidai, iptidai mektep. ~ *sınıflı* || ayrıcalıklı | ~ çevrili | sempatik | yatılı

ilköğretim okulu • Birkaç öğretim basamağından oluşan örgün eğitim sisteminin temel bilgi ve becerileri kazandıran sekiz yıllık ilk basamağı, ilköğrenim, zorunlu öğrenim okulu. ~ *sınıflı*

ilk yardım • Kaza, hastalık, yangın, deprem vb. tehlikeli ve ani durumlarda hastaya kesin tedavi öncesi, olay yerinde uygulanan ilk ve ivedi işlem, sıhhi imdat. bilinçsiz

ilkyaz • *gök bilimi* İlkbahar. **çalılı ilkyaz gecesi** • İlkbahar gecesi. **ılık ilkyaz günü** • İlkbahar günü. *kaygısız*

illet • Hastalık. • *mecaz* Hastalık derecesine varan alışkanlık. *amansız* | *asabi* | ~ bilinmeyen | *hakiki* | *maruf* | *meçhul* | ~ orantılı | *yıkıcı* **illetli** • Hasta olma durumu. *sair* ~

illüzyon • *ruh bilimi* Yanılsama. **optik illüzyonist** • Göz bağcı. *modern*

ilmek • Çözülmesi kolay düğüm, eğreti düğüm, ilmik. *boğum boğum* | *çapraz* | *kaçıncı*

ilmik • İlmek. *görünmez* | *ipek* | *seksen* | ~ tam

ilmühaber • Birinin yer, hâl, medeni durum vb.ni gösteren resmî belge. *silik*

iltica • Sığınma. *politik*

iltifat • Birine güler yüz gösterme, hatırını sorma, tatlı davranma. • *edebiyat* Söz

söylerken daha çok etki sağlamak için beklenmedik bir anda sözü, konu ile çok yakından ilgili birine veya bir şeye yöneltme. *aşırı* || *babaca* | *babadan kalma* | *deminki* | ~ *gelen* | *hesaplı* | *lüzumsuz* | *ölçüsüz* | *parıltılı* | *sonsuz* | *yanlış*

iltihap • *tıp* Yangı. *bakteriyel* | ~ *nedenli* | *mikropsuz* || *alevli* | *balgamlı* | *bariz* | *jinekolojik* | *kangrenli* | *müzmin* | *yüzeysel*

iltihaplanma • Yangılanma. *akıntılı* | *mikropsuz*

iltizam • *eskimiş* Kayırma, bir tarafı tutma. *garip*

im • İşaret. *organik*

ima • Açıkça belirtilmeyen, dolaylı olarak anlatılan şey. ~ *dair* | *esrarengiz* | *kibar* | *müstehcen* | *ufacık* | *vahşi* | *yapışkan*

imaj • İmge, görünüş, tarz. *duygulu* || *adaletli* | *ailevi* | *belalı* | ~ *ceketli* | *çapkın* | *duyusal* | *fiyakalı* | *göbekli* | *içi boş* | *kendine mahsus* | *klişe* | *mitolojik* | *olumsuz* | *optimist* | *sevimsiz* | *sinematografik* | *siyasal* | *totaliter* | *yenilikçi*

imalat • *ticaret* Ham madde işlenerek yapılan her türlü mal. • İşlenerek yapılan üretim. ~ *endeksli* | *rasyonel* **imalathane** • Ham maddeleri işleyerek piyasaya çıkacak duruma getiren iş yeri, yapımevi. ~ *adlı* | ~ *ehliyetli* | *faal* | ~ *ruhsatlı* | *ruhsatsız*

imam • Cemaate namaz kıldırان kimse. ~ *kadrolu* || *ablak* | *azametli* | *çember sakallı* | *diktatör* | *eli sopalı* | *enine boyuna* | *fakir* | *gerici* | ~ *gözlü* | *güçlü kuvvetli* | *Kırgız* | *kurucu* | *küfürbaz* | ~ *lakaplı* | *minik* | *onuncu* | *sakalsız* | *sataniist* | *sırıtkan* | ~ *sopalı* | ~ *şapkalı* | *takkesiz* | *yeni*

iman • *din bilgisi* İnanç, inan. *mütevekkil* || *budalaca* | *muhkem* | *mübarek* | ~ *safi* | *şuurlu* | *vahşi* | *yarım*

imar • Bayındırlık. *çarpık* | herhangi bir | *mevzii* **imar planı** • Bayındırlık uygulaması yapılan yerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları

ve uygulamaya esas olacak diğer bilgileri ayrıntılarıyla gösteren plan. *mevzii* || ~ *ölçek*

imaret • İmarethane. *dayanıklı*

imbik • Damıtmaya yarayan, damıtma işinde kullanılan araç, damıtıcı. *amansız* | ~ *dolusu* | *tılsımlı*

imece • Birçok kimsenin toplanıp el birliğiyle bir kişinin veya bir topluluğun işini görmesi ve böylece işlerin sıra ile bitirilmesi. *çoşkun* | *yaman*

imge • Genel görünüş, izlenim, imaj. • *ruh bilimi* Duyularla algılanan, bir uyaran söz konusu olmaksızın bilinçte beliren nesne ve olaylar, hayal, imaj. *yazınsal* | *görsel* | *süsleyici* | *koruyucu* | *düşünsel* | *şiişsel* | *somut* | *yaygın* || *anlaşılmaz* | *anlayışsız* | *arakaik* | *bağlantısız* | *batık* | *bozuk* | *büyülü* | *çirkin* | *çocuksu* | *dağınık* | *dilsel* | ~ *duyarlı* | *eksik* | *eşit* | *gamlı* | ~ *ilişkin* | *kalıcı* | *kanıtsız* | *karmaşık* | *karşıt* | *kıt* | *kopkoyu* | ~ *kopuk* | *kösnül* | *masalsı* | *mistik* | *naif* | *ortak* | *ölçüsüz* | *ölümlü* | ~ *renkli* | *rüzgârlı* | *soluk* | *tuhaf* | *tumturaklı* | *uyumlu* | *yabanıl* | *yepyeni* | *yeşil* | *yıkıcı* **imge gücü** • İmge yeteneği. *çılgın imgelem* • *ruh bilimi* Hayal dünyası, imajinasyon. ~ *beslenen* | *boş* | ~ *ilişkin imgeleme* • İmgelemek işi, tahayyül. *manyetik*

imha • Ortadan kaldırma, yok etme. ~ *planlı*

imkân • Yararlanılan uygun şart veya durum, olanak. *maddi* | *kıt* | *lojistik* | *bir yılın* | *uçsuz bucaksız* | *mahdut* || *belli başlı* | ~ *bilumum* | *birer* | *büyük* | *ehemmiyetli* | *geniş* | *görsel* | *hurda* | *interaktif* | *konforlu* | *maddesel* | *mahallî* | *mütevazı* | *olağan* | ~ *onaylı* | *örgütlü* | *teknik* | *vahşi* | *yasal imkânsızlık* • İmkânsız olma durumu, olanaksızlık. *olanca*

imla • Yazım. *fonetik* | *ilkel*

imparator • Bir imparatorluğu yöneten kimse, ilhan. *boynuzlu* | *cengâver* | *has-*

talıklı | *ıssız* | ~ *namlı* | *tartışmasız* | *terbiyesiz* | *yeni imparatorluk* • İmparator olma durumu, ilhanlık. • Kendi topraklarında oturan çeşitli milletleri egemenliği altında toplayan devlet biçimi. *uçsuz bucaksız* | ~ *dinli* | *dinsel* | *geleneksel* | *çok uluslu* || *bembeyaz* | *bitkin* | *bucaksız* | ~ *dilli* | *düzenli* | *feodal* | *görkemli* | *insancıl* | *kırılgan* | *kudretli* | *kültürlü* | *liberal* | ~ *milyonluk* | *müstakbel* | *saçma sapan* | *sapkın* | *tekmil* | ~ *totaliter* | *tüm* | ~ *ulu* | *yıkık* | *yorgun imparatoriçe* • İmparatorluğu yöneten kadın. *rakipsiz*

imtihan • Sınav. • *mecaz* Güç, direnme, dayanışma gerektiren, sonucunda deneyim kazandıran zor bir durum. ~ *yazılı* | *meccani* | *sözlü* || *ağırbaşlı* | ~ *basamaklı* | *çetin* | *şifahi* | *yegâne*

imtiyaz • Başkalarına tanınmayan özel, kişisel hak veya şart, ayrıcalık. • *hukuk* Fabrika kurmak, maden işletmek vb. için bir kişi veya kuruluşa devlet tarafından verilen özel izin. ~ *mahsus* || *benzer* | *ekonomik* | *haksız* | *hususî* | *onurlu* | *ticari* | *yargısal imtiyazlı* • Ayrıcalıklı olan herhangi bir şey. *bir avuç*

imza • Bir kimsenin herhangi bir belgeyi yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde kullandığı işaret. • İmzalama işi. *muteber* | *sahte* | *tanınmış* | *fiyakalı* || *alternatifsiz* | *belli belirsiz* | *bok* | *bol* | *çeşit çeşit* | ~ *çift* | *çoklu* | ~ *dair* | *değerli* | *eflatun* | ~ *geçen* | *karakteristik* | *kargacık burgacık* | *kesin* | *korsan* | *kuyruklu* | *nice* | ~ *okkalı* | *ölüm-süz* | *pırıl pırıl* | *saklı* | *şanlı* | *yeni* | *yetkin* | *yirminci*

in • Yaban hayvanlarının kendilerine yuva edindikleri kovuk. *sulu*

inanan • Herhangi bir şey veya kimseye inancı olan. *kuvvetlice*

inanç • Bir düşünceye gönülden bağlı bulunma. • Birine duyulan güven, inanma duygusu. • İnanılan şey, görüş, öğreti. • *din bilgisi* Tanrı'ya, bir dine inanma,

akide, iman, itikat. *batıl* | *dinsel* | *felsefi* | *mistik* | *siyasi* | *ideolojik* | *asılsız* | ~ *temelli* | *samimi* | *köklü* | *politik* | *mukaddes* | *kavi* | *temelsiz* | *basmakalıp* | *tereddütsüz* | *yaygın* | *temel* || akıl dışı | aksi | amansız | arkaik | aynı | bazı ~ | bilimsel | bilinçsiz | bilinen | birtakım ~ | biyolojik | budalaca | bütün ~ | coşkulu | çağ dışı | değişik | derin | dinî | dogmatik | ~ esaslı | fikrî | ~ gelme | genelgeçer | hırslı | ~ ilişkin | ilkesel | karşıt | kesin | kokmuş | köksüz | kör | kötü | kutsi | muayyen | ortodoks | öznel | pagan | ruhani | sanatsal | sapkın | sayısız ~ | semavi | siyasal | tanrısal | taptaze | tartışmasız | tinsel | toplumsal | tutarlı | tutkulu | tüm ~ | yalan yanlış | yeni | yepyeni **inançsızlık** • İnançsız olma durumu, imansızlık, itikatsızlık. vahim **inanç sistemi** • İnanç düzeni. melez **inançlı** • İnanıcı olan, imanlı, itikatlî, mutekit kimse. kör | son derece

inandırıcı • İnanıran, inandırma özelliği olan kimse olay veya durum vb. son derece **inandırıcılık** • İnandırıcı olma durumu. edebî | olanca

inanış • İnanma işi. • İnanılan şey. *batıl* | *mistik* | *karşıt* | *yaygın* || acayip | aptal | asılsız | bağnaz | basmakalıp | büyüsel | çürük | dinsel | dolma | filozofik | tanrısal | zararsız

inanma • İnanmak işi. büyüsel

inat • Bir konuda direnme, ayak direme, diretme, direnim. • Birine karşı çıkma, karşı düşünce ileri sürme. *vahşi* | ~ *mahsus* | *arsız* || ahmakça | anlaşılmaz | beyhude | dargın | garip | ham | haris | inanılmaz | kahramanca | keskin | kibar | kutsal | mantık dışı | naif | onursuz | ~ orantılı | soğuk | şaşmaz **inatçı** • Ayak direyen, inat eden, anut, muannit, direngen kimse. ~ kafalı | kalın kafalı | pis **inatçılık** • İnatçı olma durumu, direngenlik, inatlık, anutluk, muannitlik. *babadan kalma* | ilkel | ~ kalma | saçma sapan

inatlaşma • İnatlaşmak işi. anlamsız | bilgisiz | gereksiz | içgüdüsel | sözsüz

inayet • *eskimiş* İyilik, kayra, atıfet, ihsan, lütuf. nihai

ince • Kendi cinsinden olanlara göre dar ve kalınlığı az olan, kalın olmayan yer, nesne vb. son derece

inceleme • İncelemek işi, tetkik. • *edebiyat* Bir bilim veya sanat konusunu her yönüyle geniş biçimde açıklayan eser veya yazılı araştırma. *patolojik* | ~ *başlıklı* | *mikroskopik* | *radyolojik* | *bilimsel* | *analitik* | *rutin* | *sosyolojik* | *kapsamlı* | *etrafı* | *sitolojik* | ~ *haiz* | *histolojik* | ~ *ciltlik* | *ayrıntılı* | *bakteriyolojik* | ~ *adlı* | *yazınsal* | *uzunca* | *mikrobiyolojik* || alegorik | antropolojik | benzersiz | ~ bezeli | biçimsel | binbir | biyografik | ~ boyutlu | çapraz | dikkatli | düzlemsel | eleştirel | ~ esaslı | etimolojik | geniş | gerekli | görsel | irkiltici | istatistiki | karşılaştırmalı | kısa | kısacık | klinik | ~ maliyetli | mesleki | nefis | nesnel | nörolojik | ortopedik | psikolojik | saklı | ~ sistemli | sıkı | tarihî | tatlı dilli | teknik | ~ tür | ustaca | yarım yamalak | yatay | yüzeysel | zorlama **inceleme yazısı** • Makale. etrafı

incelenme • İncelenmek işi. *sitolojik* || akıllıca | mantıksal | mükerrer

incelik • İnce olma durumu. • İnce davranış gösterme, kibarlık, zarafet, nezaket. • Bir işin herkesçe görülemeyen nitelikleri. • Ayrıntı. *inanılmaz* | *hüzünlü* || anlaşılmaz | aşırı | ayrı | bakımlı | binbir | bir parmak | büyük | cazip | çocuksu | çok sesli | diplomatik | düşsel | eğitsel | garip | göz alıcı | hülyalı | kendine özgü | kusursuz | kültürlü | mahrem | metin | mimari | mütereddît | nefis | psikolojik | sahte | samimiyetsiz | şairane | ~ türlü | yabansı | zalim

ince saz • *müzik* Türk müziğinde keman, ney, tambur, kemençe, ut, kanun, daire vb. çalgılardan ve okuyuculardan oluşan,

fasıl yapan topluluk. ~ geceki | mükemmel

inci • İstiridyeye gibi bazı kavkılı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi. • *teklifsiz konuşmada* Yanlışıyla sebebiyle gülünç olan söz veya cümle. *eşsiz | dizi dizi* ~ || ballı | beş on | bir avuç | bir yığın | ~ dizili | dökme | emsalsiz | kıymetli | küçücük | mini | pırlanta | sahici | tek mil ~ | ~ tür | uyduruk | yalancı **inci tanesi** • İnci. ~ kayan

incik boncuk • Değersiz ufak tefek süs eşyası. cümle

incir • *bitki bilimi* Dutgillerden, asıl yurdu Akdeniz kıyıları olan, yaprakları geniş dilimli bir ağaç (*Ficus carica*). • Bu ağacın yaş veya kuru olarak yenilen etli, tatlı meyvesi, ballıdır, yemiştir. *yabani* | ~ *çuval* | *ballı* | ~ *yapraklı* | *kurutmalık* || altın sarısı | aşısız | bodur | çürük | dikenli | elleme | ezilmiş | ham | iri | koca | kuru | ~ kuruşluk | lop | mor | ~ sepet | ~ tabak | taze | tıklım tıklım ~ | yabanıl | yararlı **incir ağacı** • İncir. *bodur* || ~ dallı | küçücük **incir yaprağı** • İncirin yaprağı. azman | etli

incitcilik • Birine karşı incitici olma durumu. herhangi bir

indirim • *ticaret* Fiyatta yapılan değer düşürümü, tenzilat, iskonto. ~ *kademeli* | *dengeli* | *sezonluk* || avantajlı | koskocaman | mevsimlik | mevsimsel | ~ milyarlık | ~ oranlı | şok | ~ yıllık **indirim kartı** • İndirimden yararlanmak için kullanılan kartların genel adı. ön ödemeli

inek • Dişi sığır. • *argo* Çok çalışan öğrenci. *sağmal* | *cılız* | *semiz* | *kurbanlık* || bal rengi | başıboş | benekli | benli | boz | buzağılı | ~ cins | dolgun | fazla | gelişmiş | hastalıklı | ~ kiloluk | kısır | kutsal | ~ lekeli | mitolojik | mukaddes | sapasağlam | sarı | sekiz | tembel | uyuşuk | üçüncü | verimli | zelim

infaz • *hukuk* Bir kararı, bir yargıyı yerine getirme, uygulama, yürütüm. *rastgele* || kanunsuz | ~ planlı | töresel

infertilite • Kısırlık. *immünolojik*

infial • *eskimiş* Birine içlerleme, gücenme, kızgınlık duyma. • *eskimiş* Herhangi bir şeyden etkilenme. göstermelik | küçük çaplı

infilak • Güçlü bir biçimde patlama. ani | duygusal | muazzam | zincirleme

inhiraf • *eskimiş* Sapma, başka bir tarafa meyletme. sağcı

inildeyiş • İnildeme işi. *tekdüze*

inilti • İnleme sırasında çıkan ses. *boğuk* || acılı | baygın | bitkin | dokunaklı | gamlı | garip | ~ geceki | ~ gelen | hazine | ızdıraplı | milyonlarca | puslu | uğultulu

inisiyatif • Öncecilik, üstünlük. • Karar verme yetkisi. farklı | yerel

iniş • İnme işi. • Yukarıdan aşağıya git-tikçe alçalan eğimli yer, yokuş karşıtı. *mezburi* || acil | biyolojik | dik | dimdik | ~ eğimli | keskin | mucizevi | sağlıklı | sorunsuz **iniş çıkış** • Engebe. çocuksu | tüm ~

inkâr • Yaptığını, söylediğini, tanık olduğunu saklama, gizleme, yadsıma. • Kabul etmeme, tanımama. bu | muhteşem | sistematik | üst üste

inkıbaz • *eskimiş* Sıkıntı, keder. • *eskimiş* Kabız. muannit

inkılâp • Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme, devrim, reform. • *eskimiş* Bir durumdan başka bir duruma geçiş, dönüşüm. herhangi bir | içtimai | idari | kansız **inkılâpçılık** • İnkılâpçı olma durumu. gözü kara | katıksız

inkıyat • *eskimiş* Boyun eğme, uyma. nihayetsiz

inkışaf • *eskimiş* Gelişme, gelişim. • *eskimiş* Meydana çıkma, aşikâr olma. bazı ~

inleme

| karakersiz | meşru | mevsimsiz | millî |
muhteşem | muvazi | müstakbel | ufuksuz

inleme • İnlemek işi. *ritmik* || kesiksiz | lanetli

inleyiş • İnleme işi. boğuk | mahmur | nice ~

insaf • Acımaya, vicdana veya mantığa dayanan adalet. *birazcık* || bir nebze

insan • Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı. • Âdemoğlu, âdem evladı. *inançlı* | ~ *ruhlı* | *yüz binlerce* | *milyonlarca* | *kültürlü* | *ahlaklı* | *çalışkan* | *sıradan* | *yüzlerce* | *bir sürü* | *gencecik* | *ikinci sınıf* | *duygulu* | *günahsız* | *namuslu* | *kentli* | *vatansever* | *binlerce* | *iyi yürekli* | *on binlerce* | *iyi kalpli* | *bilgili* | ~ *kafalı* | *olgun* | *yetişkin* | *varlıklı* | *bir avuç* | *erdemli* | *aklı başında* | *uygar* | *bilgisiz* | *masum* | *suçsuz* | *sağlıklı* | *çeşit çeşit* | *yoksul* | *bencil* | *bambaşka* | *sıcakkanlı* | *kibar* | *yiğit* | *ölümlü* | *idealist* | *ezik* | *silahsız* | *tembel* | ~ *kopuk* | ~ *kilolu* | *becerikli* | ~ *derili* | ~ *düşkün* | *marjinal* | *normal* | ~ *fikirli* | *mütevazı* | *yurtsever* | *sefil* | *akıllı* | *hırslı* | ~ *karakterli* | *kopya* | ~ *yetişmiş* | *mütedeyyin* | *diğer* | *bunca* | *ayrıcalıklı* | *ölümsüz* | *cömert* | *temiz yürekli* | *vicdanlı* | ~ *iradeli* | *gelişmiş* | *vefalı* | *anlayışlı* | *yaşlı* | *birçok* | *başarısız* | *sahici* | ~ *duyarlı* | *üretken* | *okumuş* | ~ *giyimli* | *namussuz* | *savunmasız* | *evsiz* | *birtakım* | ~ *cahil* | *tutkulu* | *alçak gönüllü* | *nice* | ~ *yüzlü* | *utangaç* | *mert* | *güçsüz* | *mutlu* | *onurlu* | ~ *huylu* | *dar gelirli* | *bir yığın* | *saf* | *kadınli erkekli* | *eşsiz* | *esprili* | *sorumsuz* | ~ *gelirli* | *yaşlı başlı* | *zeki* | *haysiyetli* | *sevecen* | *bazı* | ~ *kötü* | *inançsız* | *beceriksiz* | *çağdaş* | *nazik* | *tüm* | ~ *biyonik* | *ölmüş* | *saygısız* | ~ *paralık* | *canlı* | *basit* | *dürüst* | *zarif* | *onca* | *sempatik* | *bir alay* | *candan* | *kanlı canlı* | *özgür* | *ilerici* | *kıskanç* | *terbiyesiz*

| *milyarlarca* | *iyi niyetli* | *gerici* | *azimli* | *çekingen* | *zalim* | *değerli* | *yetenekli* | ~ *burunlu* | *sevimli* | *iyi* | *sevgisiz* | *alınan* | *sıcacık* | *hastalıklı* | *başarılı* | *ateist* | *seçkin* | *mesleksiz* | *dilsiz* | *bir düzine* | *ahmak* | ~ *elbiseli* | *şişman* | ~ *vasıflı* | *karamsar* | *faziletli* | *bilinçli* | *ezilmiş* | *obez* | *fakir* | *ağırbaşlı* | *görgülü* | *yitik* | *isimsiz* | *modern* | *güzide* | *alelade* | *cesur* | *merhametli* | *munis* | *çaresiz* | ~ *kalpli* | *saygın* | *güvenilir* | *sapık* | *mükemmel* | ~ *bükük* | *inatçı* | ~ *görünümlü* | *gafil* | ~ *yapılı* | *ikiyüzlü* | *asık suratlı* | *açık sözlü* | *güvensiz* | *dertli* | *zavallı* | *iyimser* | *makbul* | ~ *çeşit* | *avare* | *açık fikirli* | *kaçak* | *şehirli* | *zengin* | *onlarca* | *evhamlı* | *kuvvetli* | *huzurlu* | *yapayalnız* | *ender* | *uyumsuz* | *bedbaht* | ~ *barışık* | *vasat* | *günahkâr* | *düşünceli* | *gariban* | *bir küme* | *yumuşak* | *tatlı dilli* | *çok yönlü* | *naif* | *cana yakın* | *geçimsiz* | *üstün* | *başka* | *felçli* | *umutsuz* | *eşit* | *sabırsız* | *deli dolu* | *dertsiz* | *iyi huylu* | *yenik* | *genç* | *silik* | *cıvılcıvılcı* | *tanıdık* | *uyuşuk* | *ilginç* | *ince* | *kudretli* | ~ *mahrum* | *tutumlu* | *neşeli* | *basiretsiz* | *kültürsüz* | *akıl* | *disiplinli* | *muteber* | *ölçülü* | *onursuz* | *tanınmış* | *açık yürekli* | ~ *dolu* | ~ *benizli* | *vakur* | *şanslı* | *hür* | *seviyeli* | ~ *milyon* | *mutusuz* | *duygusuz* | *yakın* | *müstesna* | *gözü kara* | *tekmil* | ~ *bilinçsiz* | *kompleksli* | *şanssız* | *melankolik* | *yılgın* | *medyatik* | *aptal* | *apayrı* | *dini bütün* | *kalburüstü* | *eli açık* | *birinci sınıf* | *dünkü* | *laik* | ~ *sarı* | *görgüsüz* | ~ *hevesli* | *ümitsiz* | *konuksever* | *uyumlu* | *bakımlı* | *yaratıcı* | ~ *kulaklı* | *muzdarip* | *budala* | *demokrat* | *umutlu* | *yüzeysel* | *kırılgan* | *adsız* | *güleç* | *suskun* | *dar kafalı* | *dindar* | *tecrübeli* | *ahlaksız* | ~ *kalan* | *vatanperver* | *babasız* | *körpe* | *ünsüz* | *dedikoducu* | *yakışıklı* | *güzel* | *orta yaşlı* | *mağrur* | *değişik* | *kaygılı* | *öteki* | *müthiş* | *seciyeli* | *mizaçlı* | ~ *nitelikli* | *iğrenç* | *orta boy* | *düzenli* | *şerefli* | *bir* | *tatminsiz* | *ukala* | *bahtiyar* | *dünyalı* | *evcimen* | *bayağı* | *münevver* | ~ *geçen*

| emekli | güler yüzlü | çelebi | duyarsız |
 yufka yürekli | hüztünlü | korkak | cüce | ~
 doyuran | serüvenci | tasalı | işsiz | sorun-
 suz | tedirgin | ~ tür | muhteşem | dinsiz |
 vizyon sahibi | vicdansız | çapkın | sinirli
 | sağduyulu | unutkan | sade | ilkel | ~
 ayaklı | ~ bin | takıntılı | mütevekkil | ha-
 rikulade | ~ kiloluk | yepyeni | tek | evli
 barklı | ~ beyinli | barbar | stresli | gay-
 retli | üniformalı | bağımsız | yalansız | ~
 dolusu | örnek | gaddar | hassas | entere-
 san | hoşgörülü | dengeli | ~ saygılı | bı-
 yıklı | zayıf | ~ kıyafetli | gerçek | herhan-
 gi bir | salkım salkım | boynu bükük |
 aceleci | anlayışsız | eğitimsiz | ~ ciltli |
 soğukkanlı | temiz | neolitik | kravatlı |
 pırl pırl | evsiz barksız | yaralı | toprak-
 sız | merhametsiz | Allahsız | hissiz | ~ la-
 yık | binde bir | hoşsohbet | mütekâmil | ~
 yeminli | kötücül | birer | sahipsiz | sevi-
 yesiz | mazlum | insancıl | o | babacan |
 seciyesiz | kanı sıcak | ~ külahlı | histerik
 | kurnaz | vurdumduymaz | olur olmaz |
 mensup | aydın | medeni | telaşlı | haris |
 ~ çevrili | mesafeli | doymuş | ~ otoriter | ~
 vücutlu | içe kapanık | düşüncesiz | mesut
 | ~ çehreli | ilk | ideal | uysal | zinde | çok
 yanlı | böyle | ~ hoşnut | ~ alışık | üzüntü-
 lü | büyük | çileli | ~ kemikli | ~ kayan |
 çoluklu çocuklu | bahtsız | dağınık | ~ kı-
 rıcı | fazla | beş paralık | çıplak | acılı | ~
 niyetli | canı | muzip | ~ ait | ~ mahsus |
 güdültücü | uzun boylu | yapıyınız | gönlü
 zengin | anonim | sayısız | ~ fena | art ni-
 yetli | ~ gelen | garip | dört dörtlük | bay-
 gın | şüpheli | ~ aşına | aylak | kabiliyetli
 | ~ eğilimli | özerk | ~ sarıklı | heybetli | ya-
 saygıdeğer | ıslak | ~ şalvarlı | ödle | ya-
 rınki | diplomasız | yobaz | içe dönük |
 hasta | ~ karışık | sapasağlam | hesapsız
 | keramet sahibi | dengesiz | duygusal |
 zevksiz | ruhsuz | yüce | çılgın | musibet
 | yabancı | ezik büyük | umursamaz | gi-
 zemli | uygunsuz | ~ yönlü | talihli | farklı
 | karizmatik | ~ sakallı | miskin | faal | ~
 dopdolu | ~ fenerli | kindar | vefasız |

yüzü asık | kayıtsız | dirayetli | bir tutam |
 muayyen | topal | cefakâr | egoist | beş on
 | ünlü | kusurlu | tecrübesiz | fevkalade |
 ayrık | liberal | tasasız | lekesiz | gamsız
 | yapıcı | lüzumsuz | şahsiyetli | alafranga
 | ~ bağlı | ilgisiz | ~ boylu | ~ gelme | kirli
 | klas | ~ yürekli | ~ yakalı | uykulu | mü-
 min | iştahlı | olağan | çirkef | kurumlu |
 kayıp | uyanık | geçmiş | meziyetli | biri-
 cik | ~ nadide | imansız | tuzu kuru | ku-
 sursuz | işsiz güçsüz | ketum | ciddi | uslu
 | koca koca | ~ dingin | giyinik | mantıklı
 | makul | geri kalmış | meys | önemsiz |
 rastgele | ~ çeşitli | deneyimli | açık göz
 | somut | sıkılgan | ~ bilmiş | ehliyetsiz | ~
 görüşlü | küçücük | sessiz sedasız | imanlı
 | kararsız | pis | ~ paltolu | sorunlu | düz-
 gün | başıboş | kılıksız | geri kafalı | rafı-
 ne | geveze | ~ arınmış | kaba | vefakâr |
 gerçekçi | üç beş | rasyonel | nasipsiz |
 son | yoz | tıklım tıklım | ~ terbiyeli | gelen
 geçen | mazbut | dobra | soylu | acemi |
 terli | liyakat sahibi | seçme | sakat | ~ ba-
 caklı | ülkücü | desteksiz | dişi | küçük
 | akılsız | gılgıgıssız | mesuliyetsiz | parasız
 | yurtsuz | iri yapılı | sivri dilli | Doğulu |
 sıhhatli | tabiatlı | ~ dayanıklı | mahcup ||
 abuk subuk | abullabut | acar | acayip |
 adaletli | adaletsiz | agresif | ağır yaralı | ~
 ağırlıklı | akıl dışı | akıllı uslu | aksak |
 aksi | ~ alakalı | alakasız | alay alay | alay-
 cı | albenili | alçak | alçakça | alerjili |
 âlim | ~ alışkın | altın yürekli | amaçsız |
 antiemperyalist | apaydın | arabasız |
 araçlı | arif | arsız | asabi | asalak | ~ asır-
 lık | Asyalı | aşırı | ateşli | atik | atıl | atle-
 tik | atlı | avanak | Avrupalı | avuç avuç |
 aydınlık | ~ aykırı | aynı | az gelişmiş |
 azgın | aziz | babayani | babayığit | ~ ba-
 gımlı | bağılantısız | bağıryanık | bağırsız |
 bahtlı | bakar kör | bakımsız | basmakalıp
 | bastonlu | ~ başlıklı | başörtülü | bedbin
 | belirli | ~ belirsiz | belli başlı | benzersiz
 | besili | ~ beslenen | ~ beyazlı | beyinsiz
 | bezgin | bilge | bilici | bilinen | ~ bilu-
 mum | bin çeşit | ~ biner | bir damla | bir

örnek | bir tane | bisikletli | bitik | bitirim
 | bitkin | bıçaklı | bomboş | boyalı | boy-
 luca | ~ boyutlu | boz | bozuk | bön | bu |
 bu kabîl ~ | bucaksız | bugünkü | bulaşık
 | bulunmaz | bunalımlı | bürokratik | bü-
 tün ~ | bütünsel | büyük | cakalı | canavar
 | cazibeli | cesaretli | cicili bicili | cimri |
 civanmert | cılız | coşkulu | coşkun | cüb-
 beli | çapaçul | çatık yüzlü | çekik gözlü |
 ~ çemrek | çerden çöpten | ~ çevrik | çiğ |
 çilekeş | çizili | ~ çizmeli | çocuk ruhlu | ~
 çocuklu | çocuksu | çocuksuz | çürük ça-
 rık | daha bir | dakik | dalgın | damarlı |
 darmadağınık | dayanıksız | dediği dedik
 | değersiz | değişmez | dejenere | ~ delik |
 delikanlı | dengeci | densiz | derin | des-
 pot | devletçi | dikkatli | dikkatsiz | ~ di-
 rençli | disiplinsiz | dışsız | dizi dizi ~ |
 dışa dönük | dokunulmaz | ~ donlu | dost
 | doymaz | doyumsuz | döküntü | dönek |
 dupduru | düğümlü | ~ dünya görüşlü |
 dünya güzeli | düzenbaz | düzensiz | ~
 düzeyli | ~ edalı | ehemmiyetli | ehemmi-
 yetsiz | eli çabuk | eli yüzü düzgün | elli |
 enayi | enerjik | engelsiz | entelektüel |
 erişkin | erkeksiz | eski | eski kafalı | es-
 mer | etkili | etli canlı | evlatsız | ~ evli |
 evrensel | ~ evvelki | fanatik | faydalı |
 faydasız | fedakâr | fena kalpli | ferasetli |
 fesat | fettan | fevri | fikirsiz | fistanlı | fi-
 şekli | fıkır fıkır | fonksiyonel | fukara |
 fuzuli | galiz | ~ galoşlu | geçimli | gelen
 giden | geleneksel | gelirsiz | geniş görüş-
 lü | gepgenç | gerilimsiz | girişken | go-
 cuklu | göbekli | ~ gömlekli | gönlü tok |
 görme engelli | görmez | ~ görmüş | gös-
 terişsiz | ~ gözlü | gözlüklü | gözü aç |
 gururlu | gülünçlü | gürbüz | gürültülü |
 güvencesiz | habîs | hain | ~ haiz | hakiki
 | hakperest | haksız | hararetli | hareketsiz
 | harika | hasbi | hasis | havai | hayalpe-
 rest | hayırsever | haylaz | hayvansever |
 hazımlı | hesapçı | hesaplı | heteroseksüel
 | hevesiz | heyecanlı | hiçbir | hisli | hır-
 kasız | hırt | hoşgörücü | hülyalı | ~ ibaret
 | iç açıcı | içten | içten pazarlıklı | içten-

likli | iddiasız | ihtiraslı | ihtirassız | ihti-
 yatlı | iki ayaklı | iki paralık | iki yüzlü |
 ileri görüşlü | ~ ilgili | illetli | inmeli | in-
 saflı | intizamlı | ipsis sapsız | iradesiz |
 iri | irili ufaklı ~ | isteksiz | istikrarlı |
 isyankâr | işe uygun | işgalci | itibarlı |
 iyilikçi | iyiliksever | ılımlı | ismarlama |
 ışıl | kaba saba | kabadayı | kabahatsiz | ~
 kabarık | kabîl | kaç | kadim | ~ kadrolu |
 kafasız | kalbi temiz | kaliteli | kalles |
 kalpsiz | kambur | kanaatli | kanaatsiz |
 kanserli | kanunsuz | kapalı | ~ kapasiteli
 | kapasitesiz | ~ kaplı | kara cahil | karak-
 tersiz | kararlı | karnı aç | kasıntı | katil |
 katı yürekli | katıksız | kaygısız | ~ kayıtlı
 | kazançlı | kazançsız | kedersiz | keke-
 me | kemerli | kendi hâlinde | kendine
 özgü | kerem sahibi | keyifli | kibirli | ki-
 birsiz | kimi ~ | kimsesiz | kişiliksiz | ki-
 şizade | kıraç | kırgın | kırık dökük | kırsal
 | kısacık | kısmetli | kıymetli | kof | kok-
 muş | kolsuz | komik | kompleksiz | ko-
 nuşkan | korkunç | korkusuz | korunaklı |
 koskoca | kozmopolit | kökenli | köklü |
 kör | kötümser | köylü | kulaksız | ~ kul-
 lanılmış | kumral | kupkuru | kuruntulu |
 kuşkucu | kuşkusuz | kutsal | kuvvetsiz |
 küfürbaz | ~ kürekli | kürklü | ~ küs | küs-
 kün | kütür kütür | lafazan | lalettayın |
 laubali | lezzetli | lisanslı | liyakatli | liya-
 katsiz | maceracı | mağlup | mağmum |
 maharetli | ~ mahkûm | mahpus | mahzun
 | malumatlı | manasız | manevi | mangal
 yürekli | marazlı | marifetli | masalsı |
 maskeli | mayalı | maymun | maymun iş-
 tahlı | ~ mecbur | medeniyetsiz | mefluç |
 mekanik | meşhur | mevta | mevzun | ~
 meyilli | meymenetsiz | militarist | mıy-
 mıntı | monogam | muazzam | mucit | ~
 muhtaç | muhterem | mukaddes | muka-
 vim | mutedil | mübalağasız | mübarek |
 müdrik | mülayim | müstakil | mütekait |
 mütevazı | nadir | namert | ~ namlı | nam-
 lı şanlı | nazlı | nefis | neşesiz | nevi şah-
 sına ~ münhasır | nezaketli | niteliksiz |
 nur yüzlü | o kadar | obur | olağanüstü |

olası | olmadık | olumsuz | ~ omuzlu | optimist | orta hâlli | ortalama | oruçlu | oturaklı | ~ oturmuş | öbür | öfkesi burnunda | ölgün | ölmez | ön yargılı | örgütsüz | ~ örülü | örümcek kafalı | özel | özenli | özensiz | özverili | paranoyak | parıltılı | partili | pasaklı | patolojik | pekâlâ | ~ pençeli | perişan | pırlanta | pısırik | prangalı | pratik | problemlili | profesyonel | rahîm | raşitik | realist | ~ renkli | renksiz | riyakâr | riyasız | sabahki | sabıkali | saçsız | sadakatli | sadist | sağ eğilimli | sağır | sağlam | sağlı sollu | sahtekâr | sakar | sakil | sakin | sakıncalı | saltık | samimi | samimiyetsiz | sanatsever | ~ sansız | sarı | sarışın | sarsak | savaşçı | ~ sayılı | sebatlı | seçilmiş | sefih | serazat | serinkanlı | sersefil | sersem | ~ sesli | sessiz | ~ sevdalı | ~ sever | sevimsiz | sevinçli | sevinçsiz | sezgili | sigortalı | sigortasız | sinirleri zayıf | sinsi | sivilize | ~ sıkı sıkı | sıkıcı | sıra dışı | sırlı | sıska | sofistike | soluk | soluk benizli | somurtuk | ~ sopalı | ~ sorumlu | sözde | standart | statükocu | stressiz | suratsız | susuz | şahane | şansız | ~ şapkalı | şaşırtıcı | şef | şefkatli | şehvetperest | şeker | şekilci | şen | şen şatır | şerefsiz | şevksiz | şipşirin | şiveli | şık | şımarık | tabansız | takkeli | takunya | ~ talihsiz | tapulu | tatsız tuzsuz | tehlikeli | teklifsiz | temiz pak | tepegöz | tepkisel | tepkisiz | tesettürlü | teslimiyetçi | tevekkel | tiksineç | tipik | titiz | tok | tok sözlü | tombul | toplama | toplum dışı | ~ torbalı | tostoparlak | tuhaf | tutsak | tutuk | ~ tutulmuş | ~ tüylü | ufku dar | ~ ufuklu | ulu | umarsız | umumi | ~ uygun | ~ uymaz | uzun ömürlü | üç buçuk | üçüncü | ümitli | üniformasız | üretici | üstün zekâli | üzgün | vahşi | varyetli | vasıfsız | vatansız | vehimli | verimli | vesveseli | yabani | yabansı | yakışksız | yalancı | yalın | yalın ayak | yalnız | yamru yumru | yamyam | yapay | yapmacık | yapmacıksız | ~ yaraşır | ~ yatkın | yegâne | yerli | yeteneksiz | yığınla | yıkıcı | yılışık | yıl-

maz | yok yoksul | ~ yoksun | yontma | yorgun | yumuşak başlı | yüksek | yüreği temiz | yüreği yaralı | yüreği yufka | yüreksiz | yüzü yumuşak | zararlı | zehir zemberek | ~ zekâli | zevkli | zırcahil **insan evladı** • mecaz İyi insan, iyi kimse. tuzu kuru **insan topluluğu** • İnsanlardan oluşan grup. *ırksal* || çalışkan | savunmasız | umursamaz **insan yavrusu** • İnsanoğlu. deneyimsiz **insancık** • Zavallı ve savunmasız insan. ~ çantalı | silahsız **insanoğlu** • İnsan, âdemoğlu, fâni. arsız | ~ ayaklı | bencil | ~ benizli | benzer | çalışkan | ~ dolmuş | gelişmiş | iki ayaklı | kaypak | koskocaman | muhteşem | ölümlü | tatminsiz **insan denizi** • İnsan kalabalığı. alakasız **insan gücü** • Herhangi bir işi yapabilecek toplam kişi sayısı veya bu işi yaparken harcanan emek zaman miktarı. ~ yetişmiş | *kalifiye* **insan kalabalığı** • Çok sayıda insanın bir araya gelmesiyle oluşan insan topluluğu. *kadınli erkekli* || cıvıl cıvıl | darma-dağın | hınçlı | kıyafetsiz **insan kaynağı** • İnsan gücü. kalifiye **insan ömrü** • İnsanın yaşam süresi. maksimum **insan ruhu** • İnsan tını. dizi dizi ~ **insan seli** • İnsan kalabalığı. bozgun **insan soyu** • İnsan türü, insan cinsi. calip **insan yüzü** • İnsan sureti. çiçek bozuğu **insancılık** • İnsan severlik. duygulu **insaniyet** • İnsanlık. cihanşümul **insanlık** • İnsan olma durumu, insaniyet. • İnsanca davranma, insaniyet. • İnsanların tümü, beşeriyet. • Doğru dürüst insana yakışır durum, adamlık, âdemiye. • İnsanı sevmek, insan sevgisi, insancıl olma, insaniyet. *birazcık* | *tüm* ~ || acıklı | bugünkü | bütün ~ | çağdaş | ergin | ezilmiş | feci | hakiki | haşin | hür | ileri | iyi kalpli | ıssız | katıksız | kıskanç | müflis | onursuz | sıcacık | tembel | ~ tür | umum **insanlık dramı** • Trajik insan hayatı. hazin **insanlık bilinci** • İnsanlık şuuru. *yitik*

insiyak • eskimiş, ruh bilimi İçgüdü. çeşit çeşit | kadınca

inşa • *edebiyat* Düzyazı veya şiir kaleme alma, yazıya dökme. **mantıksal inşa malzemesi** • İnşada kullanılan araç ve gereçlerin genel adı. **vesair**

inşaat • Yapma işi, yapım. • Yapımı süren bina. *plansız | iki katlı || ~ bilinmeyen | ~ çevrili | çimentosuz | derme çatma | devasa | ek | heybetli | kanunsuz | ~ katlı | mirî | ruhsatsız inşa* **mühendisi** • Plan, proje, yapımı ile uğraşan temel mühendislik alanı. **varlıklı inşaatçı** • Yapı ustası. **hakiki**

internet • *bilişim* Genel ağ. ~ asırlık | sansürlü **internet cafe** • Ücretli olarak internet erişimi sağlanabilen, bu erişimin ücretlendirilmesinin genellikle dakika ve saat baz alınarak yapıldığı yer. ~ *ruh-satlı || ~ gelirli internet sitesi* • *bilişim* Kişi veya kuruluşların genel ağda oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici veya eğlendirici sayfalar. **yasaklı**

intiba • *eskimiş, ruh bilimi* İzlenim. **bilgece | sathi | uçucu | umumi**

intihar • Bir kimsenin toplumsal ve ruhsal nedenlerin etkisi ile kendi hayatına son vermesi. • *mecaz* Hayatını tehlikeye düşürecek aşırı davranış veya iş. **kaliteli | matrak | onlarca | onuncu | sekizinci | tedricî | toplu intihar bombacısı** • Canlı bomba. **bisikletli intihar saldırısı** • Kendini öldürmeye dayanan bireysel saldırı. **bisikletli intihar vakası** • İntihar olayı, hadisesi. **nedensiz**

intikal • Bir yerden başka bir yere geçme, geçiş. • *ruh bilimi* Geçişim. **ivazsız || sosyal**

intikam • Öç. **alelade | anlaşılma | harikulade | simgesel | utandırıcı | ~ yüz-yıllık | zalim intikam sillesi** • İntikam hareketleri. **dehşetli intikamsever** • Öç almaktan hoşlanan, bundan zevk duyan kimse. **hazımsız**

intizam • Düzen, çekidüzen. **askerî | mucizeli | muvakkat | şaşırtıcı**

intizar • Birinin gelmesini, bir şeyin olmasını bekleme, gözleme. • *halk ağzında* İlenme, beddua, inkisar. **gazaplı | tehditkâr**

inziva • Toplum hayatından kaçıp tek başına yaşama. **acayip | bambaşka | muhteşem | ~ örülü inziva odası** • İnzivaya çekilen oda. **loş**

ip • İplik. *yağlı | ~ gerili | ~ sarılı | gerigin | gevşek | görünmez | örme | çürük | ~ bağı | kalın | ~ kopuk || artık | bakır rengi | ~ beyazlı | bir sürü | bir tutam | birer | birtakım ~ | bütün ~ | çileli | dağınık | derin | ~ dizili | düğümsüz | düşsel | güzel | hangi | hasır | ince | kalınca | ~ kayan | kıl | kısacık | ~ kucak dolusu | kullanışlı | ~ kuruşluk | merserize | ~ metrelik | ~ milyon | milyonlarca | nakışlı | ~ onaylı | ~ renkli | sabunlu | ~ takılı | tekinsiz | tel | tükenmez | ~ tüylü | uzun | uzunca*

ipek • İpek böceği kozaları çözülerek çıkarılan ve dokumacılıkta kullanılan çok ince, esnek ve parlak tel. *som | suni | halis | beyaz | ince | saf || ~ baskılı | dünya güzeli | güvez | hakiki | ~ hareli | ipince | kızıl | mor | ölmez | ~ safı | siklamen | sırmalı | yeşil | yumuşacık ipekli* • İpekten yapılmış veya içinde ipek bulunan kumaş. ~ *çiçekli || allı pullu | dekolte | kaygan*

ipilti • *halk ağzında* Hafif esinti. bu | bu-caksız | dumanlı | ~ kayan | milyonlarca | pembe | taptaze | uçsuz bucaksız

ipincelik • Çok ince, incecik olma durumu. **mevzun**

iplik • Pamuk, keten, yün, ipek, naylon vb. dokuma maddelerinin uzun, ince liflerinden her biri. • Bu liflerin birlikte bükülmüş ve çekilmiş durumu. *görünmez | ebruli | yün | incecik | ~ kopuk | naylon | milyonlarca || ak | binlerce | canlı | dolaşık | elvan | elvan elvan | ~ esaslı | ilaçlı | ipek | kalın | karmakarışık | kırmızı | kor | kuka | metalik | mor | pamuklu | pembe | sarımsı | sihirli | sırmalı | ~ yumak*

ipotek • *ticaret* Tutu. ideolojik | ~ milyarlık

iptal • Yararlıktan, kullanıştan kaldırma, silme, bozma. • Herhangi bir hükmün geçersiz olduğunu gerekçeleri ile göstererek çürütme. *mevzii* | *mükerrer* | *umumi* | *yargısal*

iptidai • İlkel oluş. *hakir* | ~ sınıflı

iptila • *eskimiş* Düşkünlük, tiryakilik. *has-talık* | *müşkül*

ipucu • İnsanı aradığı gerçeğe ulaştırabilecek iz, emare. *hiçbir* | *can alıcı* || açık seçik | ~ alakalı | algılanabilir | asılsız | aydınlatıcı | *bariz* | *belirgin* | ~ dair | geçerli | olumlu | önemli | *sayısız* ~ | *tek*

IQ • Zekâyı ölçme amaçlı birkaç farklı standartlaştırılmış testlerden çıkarılan değer. *okkalı*

irade • Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, istenç. • *ruh bilimi*, *felsefe* İstenç. • *eskimiş* İstek, dilek. *milli* | *ulusal* | *keyfi* | *özgür* | *çelik* | *hür* | *serbest* | *tek taraflı* | *hususî* | *tanrısal* || *bencil* | *beşerî* | *bireysel* | *cüzi* | *demir* | *gevşek* | *hangi* | ~ ilgili | ~ kopuk | *kuvvetli* | *küllü* | *küstah* | *mağrur* | *mutlak* | *nizamlı* | *ruhani* | *sarsak* | *siyasi* | *tek yönlü* | *tepeden inme* | *toplumsal* | *yılmaz* **iradesizlik** • *ruh bilimi*, *felsefe* İstençsizlik. *kalıtsal* **irade gücü** • Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, istenç. *iyimser*

irdeleme • İrdelemek işi. *felsefi* || *kapsamlı* | *psikolojik* | *sosyolojik*

irfan • Bilme, anlama, sezme. • *mecaz* Kültür. ~ *esaslı* | *kahraman* | ~ *ruhlu*

irilik • İri olma durumu. *olanca* | ~ *görülmemiş* || *korkunç* | *olağanüstü* | ~ *orantılı*

irkilme • İrkilmek işi. *atik*

irmik • Sert buğdaydan elde edilen, taneleri iri, glutence zengin un. *limonlu* **irmik helvası** • İrmik, çam fıstığı, yağ ve şeker karışımıyla hazırlanan bir tatlı türü. *tepeleme* ~

ironi • *edebiyat* Gülmecce. • Söylenen sözün tersini kastederek kişiyle veya olayla alay etme. *enfes* | *hastalıklı* | *ince* | *kıvamlı* | *kronik* | *romantik* | *sürükleyici* | *zeki*

irsiyet • *eskimiş*, *biyoloji* Kalıtım. *ezilmiş*

irtibat • Bağlantı. ~ *telli* || *ailevi* | *örgütsel* | *ruhi* | *samimi* | *zoraki*

irtica • Gericilik. *haçlı*

irtifa • Yükseklik. *optimum*

irtikap • *eskimiş* Yalan söyleme, hile yapma. *örgütlü*

is • Dumanın değdiği yerde bıraktığı kara leke. • Yakıtın tam yanmamasından oluşan, dumanla yükselen kömürleşmiş taneler. *bir karış* | *fena* | *kesif* | *salkım salkım*

İshak kuşu • Uzun kulak püskülleri olan küçük bir baykuş türü. *çizgili*

ishal • Olağandan daha çok, daha sık ve sulu dışkı çıkarma, sürgün, ötürük, iç sürme, cır cır, amel, linet, kabız karşıtı. *bakteriyel* | *balgamlı* | *cerahatli* | *kanamalı* | *mücerret* | *müzmin*

isim • Ad. • *dil bilgisi* Ad. *müstear* | *Latince* | *uydurma* | *takma* | *medyatik* | ~ *bir numaralı* ~ | *tanınmış* | *üretken* | *mitolojik* | *ölümsüz* | *ünlü* | *kıdemli* | *özel* | *ünsüz* | *bazı* ~ | ~ *yazılı* | *alengirli* | *sembolik* | *muhteşem* | *fiyakalı* | *Farsça* | *sahte* | *soylu* | *saygın* | *tuhaf* | *Ermenice* | *doksan* | *güzel* | *kalburüstü* | *münasip* | *şöhretli* | *emektar* | *joker* | *müstesna* | ~ *havalı* | *değişik* | *yeni* || *acayip* | *ahım şahım* | *alakasız* | ~ *angaje* | *anlaşılmaz* | *apayrı* | *arızalı* | *asıl* | *asri* | *avantajlı* | *Avrupalı* | *ayrı ayrı* | ~ *bağlantılı* | *belirli* | *beş altı* | *bilindik* | *bir düzine* | *bir sürü* | *bir yığın* | *birer* | *biricik* ~ | ~ *bozma* | *bütün* ~ | *cafcıflı* | *çeşit çeşit* | ~ *çeşitli* | *çok yönlü* | *devasa* | *doğru dürüst* | *edebî* | *eksantrik* | *esprili* | *esrarlı* | *eşsiz* | *feminen* | *garip* | ~ *geçen* | ~ *gelen* | *gelen giden* | ~ *görünümlü* | *gülünç* | *günahkâr* | *hatırlı* | *hayal*

meyal | ~ heceli | hırslı | isimsiz | iştiril-
memiş | kabiliyetli | ~ kadrolu | ~ kalma
| kitapsız | kurmay | Lazca | ~ mahsus |
manasız | maruf | masalsı | ~ mesafeli |
mini | mübarek | ~ münezzeh | ~ niyetli
| nostaljik | nötr | okkalı | olmadık | olur
olmaz | onar | onlarca | önemli | paravan
| pırıltılı | popüler | ~ rakamlı | rastgele |
saçma sapan | sancılı | sefil | sempatik |
sevimsiz | ~ sistemli | sulu gözlü | şairane
| şaşaalı | şerefli | şu | tarihî | ~ tesirli
| tipik | tılsımlı | uyduruk | ~ uygun | üçer
| üçüncü | ülkücü | üstün zekâlı | vasat |
vatanperver | vatansever | vefalı | yabancı
| yarım yamalak | yirmi | yöresel | Yunan-
ca | yuvarlak | ~ zıt

iskân • Yurtlandırma. • Yurtlanma. mec-
buri **iskân politikası** • Yurtlandırma uy-
gulamaları. sistematik

iskarpın • Ökçeli, konçsuz ayakkabı. *ru-
gan* | ~ *topuklu* | ~ *ökçeli* | *yazlık* | ~ *bu-
runlu* | *keten* | ~ *tokalı* | *podösüet* || ~ altlı
| ~ atkılı | bayağı | bir çift | canfes | cici |
çapraz | ~ derili | ~ düğmeli | güllü | hasır
| kahverengi | kışkık | koyu mavi | lame |
mini | onca | pembe | pırlı pırlı | püsküllü
| sade | sarı | sipsivri | sıkı | şeffaf | şık |
topuksuz | tozlu | ~ tüylü | ütülü | yepyeni

iskele • Deniz taşıtlarının yanaştığı, çoğu
tahta ve betondan yapılmış, denize doğru
uzanan yer. • Kıyıya yanaşan deniz ara-
cına doğru uzatılan eğreti küçük köprü
veya gemiye çıkmayı sağlayan merdiven.
• Yapıların dışında sıvama, boyama veya
onarım için keresteden kat kat kurulan,
çalışma sırasında üstüne çıkılan çatki.
• Geminin sol yanı. *sağ* | *salaş* | *yosun-
lu* | *tenha* | *taş* || birçok | bitkin | çakılı |
derme çatma | ~ katranlı | koskoca | sağlı
sollu | sayrı | sol | tahta | uydurma | yıkık

iskelet • İnsan ve hayvan bedeninin kemik
çatısı, teşrih. • Yumuşak bölümleri
dökülmüş, ölü bir vücudun kemiklerinin
bütünü. • *mecaz* Bir şeyi oluşturan temel
çatı. • *mecaz* Bir eserin genel planı. *kup-*

kuru || apak | bir sürü | cansız | çelik |
çırılçıplak | ~ dolusu | iğrenç | kapkara |
katı | minik | takkeli | upuzun

iskemle • Arkalıksız sandalye. *hasır* | *ar-
kalıksız* | ~ *tekerlekli* | *salıncaklı* | ~ *ayak-
lı* | *alçak* | *portatif* | *yaldızlı* | *alçacık* | ~
dizili | *ufak* | ~ *bacaklı* || ~ ait | aralıksız |
arkalıklı | armalı | beş altı | beş on | birer |
boyalı | boyasız | ceviz | dağınık | düzenli
| elektrikli | fiyonklu | gıcirtılı | imtiyazlı
| kaskatı | kırık | kuru | masif | menhus |
müsait | nakışlı | tahta | tozlu | ufacık |
uyduruk | yegâne

iskender • Pide üzerine yoğurt, ince di-
limlenmiş et, salça ve tereyağı dökülme-
si ile hazırlanan bir yemek. *leziz*

isnat • Bir düşüncüyü, bir konuyu bir kişi
veya sebebe dayandırma, yükleme, atfet-
me. • *mecaz* Karacılık, iftira. *saçma sa-
pan* | ~ *tesirli* | *trajikomik* | *uyduruk*

ispat • Tanıt ve kanıt göstererek bir şeyin
gerçek yönünü ortaya çıkarma, kanıtla-
ma, tanıtlama, tanıt. ~ ayaklı | matema-
tiksel

ispirto • *halk ağzında* Alkol. akşamki | bir
yudum | boyalı | *dereceli ispirto şişesi* •
İspirtonun yer aldığı şişe. ~ renkli

israf • Gereksiz yere para, zaman, emek
vb.ni harcama, savurganlık. *gereksiz* |
kötü | *sonsuz*

istasyon • Tren, metro durağı. • Satış, ba-
kım, aşı vb. işler yapılan kuruluş veya
yer. *tenha* | *oval* | *issiz* | *üçra* | *bakımsız*
|| bilinmedik | bu | cızırtılı | ~ çeşitli | ~
evli | ~ görünümlü | gürültülü | huzurlu |
hüzünlü | interaktif | kasvetli | katma | ~
kokulu | ~ markalı | muhtelif ~ | murdar |
mütevazı | özel | ruhsatsız | ~ takılı | tek |
~ tonluk | ~ yataklı | yedinci

istatistik • Bir sonuç çıkarmak için verileri
yöntemli bir biçimde toplayıp sayı olarak
belirtme işi, sayımlama. • İlkelerini ola-
sılık kuramlarından alarak eldeki verileri
grafik ve sayı biçiminde değerlendirme-

ye dayandıran matematiğin uygulamalı dalı, sayım bilimi. *resmî* | *demografik* || birazcık | biyomedikal | mesleki | sezonluk | sıhhi | umumi | ~ ürpertici

istavrit • *hayvan bilimi* Uskumrugillerden, pulsuz ve az kılçıklı bir balık (*Trachurus trachurus*). *mevhum* | *minicik*

istek • Bir şeye duyulan eğilim, arzu, şevk. • Yerine getirilmesi başkasından istenilen şey, meram, talep. *dayanılmaz* | *cinsel* | *inanılmaz* | *büyük* | *bu* | *yakıcı* | ~ *belirsiz* | *delice* | ~ *tür* | *kadını* | *alçak gönüllü* | *gelgeç* | *içgüdüsel* | *sabırsız* | *anlaşılmaz* | *azgın* | ~ *zıt* | *zoraki* || açık seçik | akla yatkın | alternatifli | amaçsız | ani | anormal | antidemokratik | aptalca | asıl | aslı | aşırı | ateşli | aynı | basit | ~ baskılı | bilinen | bin türlü | birincil | bugünkü | can alıcı | coşkun | çamurlu | çapkın | çılgın | çocuksu | deminki | derin | diğer | dişi | doğal | dolgun | doyumsuz | durgun | duygusuz | emeksiz | entelektüel | esprili | gaddarca | ~ *gerekçeli* | güçlü | haklı | hesaplı | hesapsız | içtenlikli | iğrenç | ihtiraslı | iki | ilgisiz | inatçı | itici | kaçamak | kısa vadeli | kıvrımlı | korkunç | körpe | kudurgan | kutlu | küçücük | mantıksız | masum | miknatıslı | mütevazı | müthiş | nedensiz | nice ~ | olağan | olmadık | olur olmaz | ~ otoriter | ~ önceki | öncelikli | öteki | ~ özentili | ~ planlı | reformist | revizyonist | ruhsal | sabahki | saçma sapan | sağlıklı | sahte | samimiyetsiz | sapkın | şahane | şaşırtıcı | şehvetli | şuurlu | tek yanlı | tinsel | toplumsal | ~ türlü | uçuk | ulusal | umumi | ~ uygun | ürkünç | ~ vadeli | yabancı | yalansız | yırtıcı | yoğun | ~ yollu | zamansız | zavallı | zorlayıcı **isteksizlik** • İsteksiz olma durumu. acıklı **isteklilik** • İstekli olma durumu, talepkârlık. *tedirgin isteklilik* • İstekli olma durumu, talepkârlık. korkulu

istem • Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, talep, arzu. •

ruh bilimi İrade veya isteğin eylem durumunda belirmesi. *ayrıkçı* | *biricik* ~ | kültürel | özgür | politik

istidat • *eskimiş* Yetenek. birinci sınıf | cömert | şaşırtıcı | yaratıcı | yeni

istif • Eşya veya başka nesnelerin düzgün bir biçimde üst üste konulmasıyla oluşan yığın. *alt*

istifa • Kendi isteğiyle işten veya bir hizmetten ayrılma. ~ *gerekçeli* || sebepsiz | tarihsiz **istifa dilekçesi** • İstifa isteğinin belirtilip yazıldığı dilekçe. *tarihsiz istifa mektubu* • İstifa isteğinin belirtilip yazıldığı dilekçe. *tarihsiz*

istifade • Yararlanma. çeşit çeşit | matlup | süfli

istifham • *eskimiş* Soru. karıştıracı | kuvvetli | müteaddit | tehlikeli | terletici

istiğna • *eskimiş* Önerilen bir işe karşı nazlanma, nazlı davranma. • *eskimiş* Doygunluk, gönül tokluğu. *latif* | *müfrit*

istiğrak • *eskimiş*, *ruh bilimi* Dalınç. *ma-sum* | ~ saatlik

istihale • *eskimiş* Biçim değiştirme. • *eskimiş*, *biyoloji* Başkalaşma. *debdebeli*

istihbarat • Yeni öğrenilen bilgiler, haberler, duyumlar. • Bilgi toplama, haber alma. *dış* | ~ *vaki* **istihbarat ağı** • İstihbarat sistemi. örgütsüz **istihbaratçı** • İstihbaratla görevli kimse. *aklı başında* | *deneyimli* | *dürüst* | *kıdemli* | ~ *sorumlu* **istihbarat memuru** • İstihbarat görevlisi. *gayretli*

istihdam • *eskimiş* Bir görevde, bir işte kullanma. *atıl* | ~ *vasıflı* || ~ *kadrolu* | ~ *tasdikli* | *üreten* **istihdam sistemi** • Bir görevde, bir işte kullanma düzeni. *güvenceli*

istihfaf • *eskimiş* Küçümseme, hor görme, hafifseme. *mağrur* || *derin* | *numunelik*

istihkak • Hak ediş. ~ aylık | *sair* ~

istihraç *eskimiş*, *felsefe* Çıkarsama. *mantık*

istihsal • *eskimiş* Üretim. *modern*

istihza • *eskimiş* Gizli veya kinayeli bir biçimde alay. *merhametsiz* || gizli | hain | hissiz | müşahhas | soğuk | yırtıcı

istikamet • Doğrultu. *aksi* | *mecburi* | *menfi* | *muhtelif* || apayrı | ayrı | bambaşka | belirli | hakiki | rastgele | şimalî | tabii | ~ zıt

istikbal • Gelecek. • *eskimiş* Karşılama. bambaşka | edebî | kibar | korkunç | nurlu | parlak | siyasi

istiklal • Bağımsızlık. *siyasi*

istikrar • Aynı kararda, biçimde sürme, kararlılık, stabilizasyon. • *mecaz* Denge, stabilizasyon. • *ekonomi* Ödemeler dengesinde, istihdamda düzen, stabilizasyon. *makroekonomik* | *görelî* | *göreceli* | *yönetsel* || ekonomik | göstermelik | kalıcı | kırılğan **istikrar ortamı** • İstikrarlılık gösteren ortam. *görelî* **istikrarsızlık** • İstikrarsız olma durumu, dengesizlik, kararsızlık. *makroekonomik* || *siyasi*

istikraz • *eskimiş*, *ekonomi* Borçlanma. diğer

istila • Bir ülkeyi silah gücüyle ele geçirme. • Yayılma, kaplama, sarma, bürüme. *barbar* || amansız **istilacı** • İstila eden kimse veya devlet. *azgın* | *hırslı* | *uzaylı*

istinkaf • *eskimiş* Çekinme, geri durma, sakınma. *bir yığın*

istintak • *eskimiş*, *hukuk* Sorgu. • *eskimiş*, *mecaz* Sorguya çekme. *mahir* | *müşevveş*

istirahat • Dinlenme, rahat etme. *ebedî* || günlük

istirahatgâh • Dinlenme, rahat etme yeri. muvakkat

istiridye • *hayvan bilimi* Yassı solungaçlılar sınıfından, ılıman ve sıcak denizlerde yaşayan, güçlü kaslarla birbiri üzerine kapanan iki çenedi olan, eti beğenilen bir deniz yumuşakçası (*Ostrea edulis*). *mantarlı* | *salçalı* || ikişer | yassı | yitik

istisna • Bir kimse veya bir şeyi benzerlerinden ayrı tutma. • Kural dışılık. *ender* | *fiilî* | *kısıtlı* | *şaşırtıcı*

istişare • *eskimiş* Danışma. *periyodik* | *uzun*

isyan • Başkaldırı. *küçük çaplı* | *umumi* | *kutsal* | *gerici* | *vahşi* | ~ *görünümlü* | *ümitsiz* | *ani* || anlamsız | başlıca | belli belirsiz | bir tutam | boğuk | çaresiz | çılgın | çocukça | ~ *endeksli* | ~ *evvelki* | *ezgisel* | *gayesiz* | ~ *gelirli* | *güdümlü* | *günübirlik* | *hakiki* | herhangi bir | *iptidai* | *istemsiz* | *kızıl* | *köksüz* | ~ *köpüklü* | *meyus* | ~ *müheyya* | *müşekkel* | *mütehevvir* | *nice* ~ | *tatlı* | *tuhaf* | ~ *ürpertici* | *yakıcı* | *yırtık pırtık* | *yüzeysel* **isyancı** • Başkaldırıcı. *yenik* || başlıca **isyancılık** • Başkaldırıcılık. *bıçaklı* **isyankâr** • Başkaldırıcı. *mütedeyyin*

iş • Bir sonuç elde etmek, herhangi bir şey ortaya koymak için güç harcayarak yapılan etkinlik, çalışma. • Bir değer yaratan emek. • Birinden istenen hizmet veya birine verilen görev. • Sanayi, ticaret, tarım, maliye vb. alanlara ilişkin ekonomik etkinliklerin bütünü. • Herhangi bir yere düzen verici, günlük yaşayışı sağlayıcı her türlü çalışma. • Geçim sağlamak için herhangi bir alanda yapılan çalışma, meslek. • Herhangi bir maksatla kurulan düzen. • Yapılan şey, davranış. • Nakış, örgü, makrome gibi elde yapılan şey. • Emek, işçilik, ustalık. • İşlem. • *mecaz* Sorun, konu, mesele, maslahat. • *fizik* Bir kuvvetin uygulanma noktasını hareket ettiren harcandığı güç. *rutin* | *zahmetli* | *akıllıca* | *gizli kapaklı* | *hayırlı* | *kanunsuz* | *günlük* | *yorucu* | *mühim* | *belalı* | *olmadık* | *bu* | *acele* | *stresli* | *zor* | *güç* | *önemli* | *saçma sapan* | *maliyetli* | *kazançlı* | *pis* | *ciddi* | *sigortalı* | *hiçbir* | *dünyevi* | *yarınlı* | *masraflı* | ~ *yaramaz* | *yararlı* | *olağan* | *hususî* | *çapraşık* | *olur olmaz* | *ilk* | *sıhhi* | *ehemmiyetli* | *bir sürü* | *kötü* | *asıl* | ~ *saatlik* | *abuk subuk* | *lü-*

zumsuz | ~ garantili | ~ karışık | önemsiz
 | ~ ilgili | tuhaf | müşkül | illegal | başka |
 başlıca | nafîle | yamuk | fiyakalı | bütün ~
 | bin türlü | bazı ~ | alelade | düzenli | çi-
 leli | haksız | alakasız | ufak tefek | prob-
 lemlî | vesair | teknik | biricik ~ | resmî | ~
 uygun | mevsimlik | üretken | olumlu |
 idari | ~ tür | gündelik | müstakil | ahlaklı
 | manuel | basit | sevimsiz | mantıksız |
 temiz | harika | netameli | dertli | yasal |
 füzuli | yeni | münasip | külfetli | tehlikeli
 | güvenceli | doğru dürüst | zevkli | ıvır
 zıvır | manasız | milyarlık | günübürlük | ~
 olacak | kabil ~ | yolsuz | boktan | muha-
 taralı | çirkin | herhangi bir | legal | ~ çe-
 şitli | süfli | muayyen | kolay | zorlu | eğ-
 lenceli | saygın | ticari | vasat | ~ havalı |
 bulaşık | bunaltıcı | deneysel | abuk sa-
 buk | biçimsiz | mali | bir | belirli | öteki |
 tatsız | ~ vasıflı | cefalı | alengirli | böyle
 | ne | hafif | fantastik | ~ beter | mesuliyet-
 li | şu | kirli | ~ olanaksız | faydalı | yanlış
 | birtakım ~ | anlamsız | ayrı | keyifli |
 saygıdeğer | cüretli | sözeli | kasvetli |
 ikinci | sıkıcı | özel | tanrısal | bambaşka
 | göstermelik | ~ maaşlı | olağanüstü |
 amaçsız | ortak | verimsiz | gelgeç | anla-
 şılmaz | küçük | korkulu | şanlı | adaletli |
 yaratıcı | seyirlik | bok | söz konusu | bek-
 lenmedik | ~ belli | kanun dışı | marjinal |
 mugayir | dedikodulu | uygunsuz | sigor-
 tasız | hangi | sakat | aptalca | ahmakça |
 riskli | nice ~ | süreksiz | şerefli | kompli-
 ke | ~ saniyelik | fena | müteallik | bürok-
 ratik | faydasız | onursuz | ~ türlü | ~ ge-
 çen | münasebetsiz | hayırsız | ~ ait |
 fizyolojik | baştan savma | ek | sıkıntılı |
 bilinen | karmaşık | ~ elverişli | gerekli |
 askerî | yaman | ballı | ivedi | beyhude |
 akla zarar | toptan | nasıl | acil | meşak-
 katlı | ~ kadrolu | esrarlı | akşamki | müs-
 tesna | aktif | gizli | manyakça | ~ mahsus
 | ruhani | umumi | amansız | vadesiz | adi
 | yüzeysel | uyduruk | ~ liralık | zevksiz |
 onca | yararsız | ~ spesifik | acayip | acık-
 lı | acılı | acul | adaletsiz | ağır | akıl dışı |
 akıllara ziyan | akla yakın | akla ziyan |

aklı başında | aksak | ~ alakadar | alçakça
 | ~ amaçlı | anlamlı | anonim | antikomü-
 nist | antipatik | apayrı | artistik | asal | ~
 asırlık | asli | asosyal | aşağılayıcı | aşağı-
 lık | ayıp | ayıplı | ~ aykırı | ~ aylık | ay-
 nasız | aynı | ayrıntılı | bağımsız | banal |
 baş döndürücü | bayağı | becerikli | belli
 başlı | benzer | bereketli | bilgece | bilinç-
 li | bilinmedik | bir yığın | biraz | birer |
 biyografik | bombok | bölük pörçük | bu
 kabil ~ | budalaca | bugünkü | bunca | ~
 butlu | büyük | cenabet | cesaretli | cesur-
 ca | ~ cezalı | cinsel | çabasız | çeşit çeşit
 | çetin | çıtır pıtır | çocukça | ~ dayalı |
 dayanıksız | değersiz | ~ değgin | dev |
 diğer | dış | doğal | dolambaçlı | dolaşık |
 domestik | dosdoğru | ~ doyuran | doyu-
 rucu | dünkü | düşük | ~ düzeyli | düzey-
 siz | egoist | eğitici | ehemmiyetsiz | eh-
 ven | ~ elbiseli | eli yüzü düzgün | ellinci
 | ~ endeksli | entelektüel | entipüften |
 erdemli | ~ eriten | ~ esaslı | ~ esintili |
 esprili | eşekçe | etkin | etkisiz | etli butlu
 | evsel | ~ evvelki | eziyetli | ~ faizli | fa-
 razı | faturasız | fazla | fesat | fevkalade |
 fikrî | gamlı | gayriinsani | gayrimeşru | ~
 geceki | göreceli | ~ görülmemiş | göz alı-
 cı | güvenli | güzel | ~ haiz | haricî | hari-
 kulade | hatasız | havai | herhangi | heye-
 canlı | hummalı | huzurlu | ~ ibaret |
 içtimai | iğrenç | ihtiyari | ikinci sınıf |
 ikincil | ~ ilişkili | ince | insancıl | insa-
 nüstü | istatistiksel | ivedili | iyi | ızdırap-
 lı | kaba | kaçak | kaçamak | kalitesiz |
 kalıcı | kamusal | ~ kapaklı | kapkaranlık
 | ~ karakterli | karaktersiz | karmakarışık
 | karşılıksız | kasıtlı | kazalı | keyifsiz |
 kinli | kişilsiz | kişisel | ~ kırıcı | kısa |
 kısa vadeli | kısır | kıymetli | kolektif |
 komple | korkunç | koruyucu | kredili |
 kusursuz | kuşku | kutsal | küçük çapta
 | küflü | kârgir | lanet | laubali | lojistik |
 maceralı | mahkemelik | mahrem | mak-
 bul | marifetli | mecburi | mekanik |
 meşkûk | meşum | ~ mevzulu | mihaniki |
 mikro | muazzam | mukaddes | muzır |
 mübarek | mücbir | ~ münhasır | müşte-

rek | namussuz | nazik | neşeli | ~ nitelikli | normal | nostaljik | onurlu | otistik | ~ oyma | oyuncaklı | öbür | ~ önceki | öncelikli | ~ önemlice | örgütlü | örnek | ~ öte | özgür | paralı | parlak | ~ planlı | politik | pratik | profesyonel | pürüzlü | rastgele | rezil | rezilce | saçma | sağlam | sağlıklı | sakıncalı | sansürsüz | sapık | ~ senelik | sersemce | sessiz sedasız | sezonluk | siyasi | sıradan | sırasız | somut | son | ~ sonraki | sonuçsuz | ~ sorumlu | sorunlu | soysuz | stressiz | sulu | ~ süreli | şahane | şöhretli | şüpheli | tahripkâr | tedbirli | tedbirsiz | teferruatlı | tek | tekdüze | telaşlı | tempolu | tenzilatlı | ters | tez | töreli | trajikomik | tutkusuz | uçuk kaçık | ufak | ufak çapta | uluslararası | ulvi | usulsüz | ~ ücretli | ücretsiz | üretici | verimli | yamalı | yapıcı | yarayışlı | yarım | yegâne | yerinde | yersiz | yevmi | yevmiyeli | yiğitçe | yığınla | yıpratıcı | yordamsız | ~ yönlü | yöresel | yüce | ~ yüzyıllık | zahmetsiz | zalim | ~ zamanlı | zamansız | zararsız | zırtlak | ~ zıt | zoraki | zorunlu

iş adamı • Kazanç sağlamak amacıyla ticaret veya sanayiye yatırım yapan kişi. *hayırsever* | *çapkın* | *müflis* | *başarılı* | *koskocaman* | *nüfuzlu* | *varlıklı* | *besleme* | *meşgul* | *normal* | *yakışıklı* || acımasız | aptal | bir | açgözlü | atılımcı | becerikli | çekingen | ~ çocuklu | gerçekçi | hırbo | iyi kalpli | entrikacı | gencecik | genç | hırslı | itibarlı | iyi huylu | kıpır kıpır | kökenli | kurnaz | küçük çaplı | macera-perest | medyatik | meraklı | muteber | mütevazı | pala bıyıklı | pısrık | sanatsever | sempatik | sert | şerefli | uyumsuz | varlıklı | vizyon sahibi | yabancı | ~ zıt

iş akdi • *hukuk* İş sözleşmesi. güvencesiz

iş arkadaşı • Aynı iş yerinde çalışan kimseler. *kıskanç* **işbaşı** • İş yerlerinde işe başlama. *rötarlı* || kadınlı erkekli

iş birliği • Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı, teşriki-mesai. • Bir işin çeşitli kişilerce yapılması. *çok taraflı* | *milletlerarası* | *ekono-*

mik || aktif | avantajlı | ayıplı | çok yönlü | dostça | ~ düzeyli | ~ esaslı | fonksiyonel | genel | kurumsal | okullar arası | ~ sistimli | siyasal | teknik | tuhaf | üretken | üstü kapalı | verimli | yargısal | zımni

iş birlikçi • Herhangi bir alanda çıkar sağlama amacını güden veya kuruluşlarla ilişki kuran kimse, kuruluş vb. *yerli* || ~ düzeyli | ~ ilişkili | *miskin* | ~ yeminli

iş bölümü • Bir toplumsal üretim düzeni içindeki değişik görev ve hizmetlerin, toplumun üyeleri, kümeleri arasında karşılıklı bağımlılık ilişkileri içinde bölünmesi. *haksız* | *hazin* **iş dünyası** • İş camiası. *yalaka* **iş gücü** • Bir ülkede ya da işletmede, üretime ya da herhangi bir işe katılan ve bunun gerçekleşmesini sağlayan insan emeğinin tümü. ~ *vasıflı* | *kali-fye* | *atıl* | niteliksiz | ~ *yetişmiş* || becerikli | güvencesiz | faal | fazla | göçmen | ~ maliyetli | potansiyel | taze | ucuz | ~ ücretli

iş günü • Tatil günleri dışında kalan, çalışılmak üzere yasayla belirlenmiş gün, çalışma günü. *rutin* || ~ saatlik | yirminci | yorucu

iş hayatı • Belli bir iş veya mesleği yürüten kimselerin uğraşmakta oldukları alan. ~ programlı | *sınai* | *zirai*

iş kadını • Kazanç sağlamak amacıyla ticaret veya sanayiye yatırım yapan kadın. *bakımlı* | *başarılı* | *becerikli* | ~ *binilmeyen* | *disiplinli* | *iyi kalpli* | *şık*

iş kazası • *hukuk* İş yerinde meydana gelen ve işçiyi bedensel veya ruhsal yönden etkileyen olay. *ölümlü*

iş kolu • Meslek dalı. *stratejik*

iş kültürü • Bir işle ilgili tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü. *yenilikçi*

iş makinesi • Herhangi bir işte kullanılan makine. *paletli*

iş önlüğü • Herhangi bir iş yapılırken kıyafetlerin kirlenmesi vb. durumlardan korunmak amacıyla giyilen önlük. *tek örnek*

iş yeri

• Bir görevin yapıldığı yer. • *hukuk* İşçinin iş sözleşmesine göre çalıştığı yer. *faal* | *sendikali* || dumanlı | kredili | ~ odalı | parmaklıklılı | ~ sayılı | ~ unvanlı

işçi • Başkasının yararına bedenini, kafa gücünü veya el becerisini kullanarak ücretle çalışan kimse. • *hayvan bilimi* Toplu olarak yaşayan böceklerde üreme yeteneği olmayan, topluluğun işlerini gören dişi veya erkek. *mevsimlik* | *sigortasız* | *sendikali* | *sigortalı* | ~ *yakalı* | ~ *vasıflı* | ~ *kemikli* | *sendikasız* | ~ *kadro*lu | *yaşlı* | *niteliksiz* | ~ *ücretli* | *yerli* | *kadın*lı *erkek*li | *yüz binlerce* | *kaçak* | *Batılı* | *gözlüklü* | *yorgun* | *topraksız* | *örgütlü* | *milyonlarca* | *gariban* | ~ *nitelikli* | *ih-tiyar* || *acemi* | *ağır* | *ağırbaşlı* | *aklı* *ba*-*şında* | *Asyalı* | ~ *benizli* | *beş altı* | *bilgili* | *bilinçli* | *bıkkın* | *bordro*lu | *ceketsiz* | *çilekeş* | *dar gelirli* | *demirbaş* | *eldivenli* | *erkenci* | *fakir* | *geçici* | ~ *giyimli* | *göçer* | *göçmen* | *göstermelik* | *Güneyli* | *hünerli* | *illegal* | *irili ufaklı* | ~ | *işgalci* | *işsiz* | *kaba* | *kadrosuz* | *kalifiye* | *kıdemli* | *kolsuz* | *korunaksız* | *kubat* | *mağdur* | ~ *mensup* | *oralı* | *orta yaşlı* | *öteki* | *sabahçı* | *sabırlı* | *saz benizli* | *sekiz* | *Slav* | *tanıdık* | *tekmil* | ~ | *titiz* | *toptan* | *ucuz* | *usta* | *vardakosta* | *verimsiz* | ~ *vücutlu* | *yabancı* | *yamuk yumuk* | *yeni* | *yersiz yurtsuz* | *yevmiyeli* | *yırtık pırtık* | *yoksul* | *yurtsever* | ~ *yüzlü*
işçilik • İşçinin yaptığı iş. • Yaptığı iş karşılığı işçiye verilen ücret. • İşçi emeği, yapılış, işleme niteliği. *özenli* || *ağır* | *biçimsel* | *defolu* | *ince* | *mevsimlik* | *zahmetli* **işçi sınıfı** • İşçilik yapan kim-selerin oluşturduğu büyük grup. *Doğulu* | *emektar* | *gelişmiş* | *müstakbel* **işkolik** • İşine düşkün kimse. *adsız* **işsiz** • Belli bir meslek grubu içerisinde düzenli geliri olmayış. ~ *diplomalı* | *sigortalı* | *milyon-larca* | *yüz binlerce* || *bir alay* | *bir sürü* | *müzmin* | *on binlerce* | *paralı* | ~ *şalvarlı* | ~ *yakalı* | *yalın ayak* **işsiz güçsüz** • Ya-pacak hiçbir işi olmayış. *birkaç* **işsiz or-dusu** • Belli bir meslek grubu içerisinde

düzenli grubu olmayan grup. ~ *diplomalı* **işsizler ordusu** • Belli bir meslek grubu içerisinde düzenli grubu olmayan grup. *diplomalı* **işsizlik** • İşsiz kalma, iş bula-mama durumu. • Bir iş yeri için durgun-luk dönemi. ~ *diplomalı* | *herhangi bir* | *marjinal* | *mevsimsel* **işveren** • İşçileri ücretle çalıştıran gerçek veya tüzel kişi, çalıştıran, patron. *dini bütün* | *sabırsız*

işaret • Anlam yükletilen şey, anlamlı iz, im. • Belirti, gösterge, alamet. • El, yüz hareketleriyle gösterme. ~ *uyarıcı* | *an-lamlı* | ~ *belirsiz* | ~ *dair* | *tuhaf* | *karan-lık* | *şüpheli* | *kendine mahsus* | *müphem* | *basmakalıp* | *gizemli* || *acıklı* | *açık saçık* | *alçak gönüllü* | *alelade* | *ani* | *ayrıcalık-lı* | *bariz* | *basit* | *belirgin* | *bildik* | ~ *bi-linmeyen* | *bin türlü* | *binlerce* | *çoşkun* | *çapkın* | *çeşit çeşit* | *çolpa* | *dalgın* | *dinî* | *eğlenceli* | *esrarlı* | *fiziksel* | *gizli* | *göksel* | *görkemli* | *görsel* | *görüntüsel* | *iç açı-cı* | *ilk* | *işitsel* | *kalabalık* | *kayıp* | *kesik kesik* | *keskin* | *kırmızı* | *kor* | *koruyucu* | *kutsal* | *küçücük* | ~ *mahsus* | *mahzun* | *mesut* | *mucizeli* | *mühmel* | *münhani* | *nazik* | *olumlu* | *ortak* | *örtük* | ~ *renkli* | *sayısız* | ~ | *sert* | *sessiz* | *sihirli* | *silik* | *somut* | *sonsuz* | *sözlü* | *sözsüz* | *şahane* | *tanıdık* | *tanıtıcı* | *tanırsal* | *tehlikeli* | ~ *temelli* | *tılsımlı* | *uhrevi* | ~ *yollu* **işaret dili** • İşitme engellilerin kendi aralarında iletişim kurarken el ve yüz hareketle-rini kullanarak oluşturdukları görsel dil. *matematiksel* **işaretleme** • İşaretlemek işi. ~ *uyaran*

işgal • Bir yeri ele geçirme. • Bir yeri ge-çici bir süre için ele geçirme. *ecnebi* | *filî* | *irticai* | *kahpe* | *nedensiz* | *ortak* | *şeh-vetli* **işgal subayı** • Bir yeri ele geçiren, hükmü altına alan asker. *rütbeli* **işgalci** • İşgal eden, ele geçiren kimse. *arsız*

işkembe • Geviş getirenler hayvanların mide bölümünden yapılan çorba. *muhte-rem* | *terbiyeli*

işkence • Bir kimseye maddi veya manevi olarak yapılan aşırı eziyet. • Aşırı gerginlik, sıkıntılı durum, azap. *sistematik* | *manevi* | *bedensel* | *dayanılmaz* | *maddi* | *köpekli* || akla ziyan | bilinçli | bürokratik | büyük | cazip | cinsel | çeşit çeşit | çetin | dilsel | feci | ~ görülmemiş | gündelik | kadınsal | korkunç | latif | o | ölçüsüz | öldürücü | satanist | ~ sistemli | toplu | ~ türlü **işkenceci** • İşkence yapan kimse. acımasız | çalışkan | köpekli | meşhur | ~ namı | sapık | serinkanlı

işkilleniş • İşkillenmek işi. *sonsuz*

işlem • Bir işi sonuçlandırmak için yapılan iş veya uygulamaların hepsi, muamele, muamelat. • Bir amaca ulaşmak için tutulan yol, prosedür. • *ekonomi* Nakit veya menkul değerleri kullanarak alım satım, takas, borçlanma vb. piyasa hareketi. • *matematik* Sayıları karşı karşıya getirip belirli birtakım kurallara uygun olarak birbiri üzerine etkilendirme yöntemi. *bürokratik* | *usulsüz* | *yönetmelik* | *cari* | *arimetik* | *kanunsuz* | *günlü* | *yargısal* | *basit* | *muavazaalı* | *matematiksel* | *zahmetli* | *yasal* | *zihinsel* | *ıslı* | *gerekli* | *yurt içi* | ~ *vaki* | *kredili* | *yorucu* | *sair* ~ | ~ *kırıncı* | *hukuki* | *sağlıklı* | *rutin* | *hatasız* | *mükerrer* | *tek yönlü* | *yetkisiz* || acısız | ~ alakalı | apayrı | barbarca | ~ basamaklı | bazı ~ | bilinçsiz | bir düzine | cerrahi | ~ cezalı | duygusal | düzenli | endüstriyel | fikri | finansal | geçerli | hacimsiz | idari | ısmarlama | kansız | ~ karışık | karma | keyfi | kurumsal | mantıksal | ~ masraflı | masrafsız | münferit | müteakip | nemeleştirici | ~ numaralı | örfi | patolojik | psikolojik | sıhhi | somut | ~ sonraki | söz konusu | ~ tam | tamamlayıcı | tatsız | teknik | ~ tür | yarınki | ~ yolsuz | zararsız | zımni **işlemci** • Bilgisayarlar da verilen komutları yorumlayan ve yürüten birim. *mikro* | ~ *kapasiteli* || bellekli | çoklu | ~ markalı | tasarruflu | verimsiz

işleme • İşlemek işi. • Şiş, tığ, iğne vb. araçlarla elde yapılan, örgü, nakış, oya gibi işlerin genel adı, el işi. • *mecaz* Herhangi bir konuyu ele alarak inceleme. *piranta* | *kalaptan* | *yakut* || ~ beyazlı | boncuklu | ~ dolmuş | ~ kaplama | kusursuz | ~ mavili | ~ motifli | pırıltılı | yerli

işlenme • İşlenmek işi. *sistematik*

işlerlik • Gereken sonucu verecek nitelikte çalışma durumu. *demokratik* | *otomatik*

işletim sistemi • Bilgisayardaki tüm donanımların, yazılımların ve dosyaların yönetimini sağlayan en temel yazılım. *çoklu* | *lisanslı*

işletme • Tarım, sanayi, ticaret, bankacılık vb. iş alanlarında, kâr amacıyla bir sermaye yatırılarak kurulan kurum. • Bir kuruluşu verimli bir duruma getirip kazanç sağlama yöntemi. • İş yeri. ~ *sermayeli* | *zirai* | *modern* | *sınai* | ~ *kapasiteli* || anormal | birer | cana yakın | çok yönlü | davalı | endüstriyel | ~ gelirli | ~ görünümlü | güzide | hantal | illegal | lüks | mikro | ~ onaylı | özel | pompalı | portatif | rakipsiz | rasyonel | sendikali | sigortalı | verimli **işletme kredisi** • Ticaretle uğraşan kişilere özel olarak düzenlenen kredi. ~ *faizli* **işletmeci** • Bir fabrikayı veya gelir getiren bir kuruluşu yöneten kimse, operatör. *efemine* || basiretli | faal **işletmecilik** • İşletmecinin yaptığı iş. • Bağımsız bir bütçe ile yönetilen devlet işletmesi. *çok ortaklı* || ehliyetsiz | lojistik | rasyonel | süratli

işlev • Bir nesne veya bir kimsenin gördüğü iş, iş görme yetisi, görev, fonksiyon. • *toplum bilimi* Bir yapının gerçekleştirelebileceği ve onu başka yapılardan ayırt etme imkânı veren eylem türü, fonksiyon. *bilişsel* | *yazınsal* | *sanatsal* | *şiiirsel* | *estetik* | *dilsel* | *toplumsal* | *birincil* | *anlamsal* | *zihinsel* | *tarihsel* | *duyusal* | *simgesel* | *ikili* | *yönetmelik* | *özgöl* | *öğretici* | *yardımcı* | *yenilikçi* | *değişik* | *eğitici* | *bi-*

ricik ~ | *ilerici* | *fonksiyonel* | *ideolojik* ||
akli | altıncı | amaçsız | araçsal | asıl | ast-
ronomik | avare | ayrı | bağlayıcı | başlıca
| bilinçsiz | birçok | biyolojik | bugünkü
| büyüsel | deforme | dinsel | duygusal
| düşlemsel | erotik | ezoterik | fiziksel
| fuzuli | gerekli | gerici | güç | hayati | id-
dialı | ikincil | ~ ilgili | ~ ilişkin | kurucu
| kurumsal | kültürel | nostaljik | olağan
| olumlu | ~ otoriter | özel | ~ özgü | öznel
| politik | resmî | sefil | sendikal | siyasal
| söz konusu | süzücü | tamamlayıcı | te-
mel | ~ tetikleyici | utandırıcı | ~ uygun
| uyumsuz | ~ vadeli | yarınki | yaşamsal
| zorunlu **işlev bozukluğu** • Bir organ
ya da aletin istenilen faydayı vermemesi.
ailevi **işlevsel** • İşe yarar. **son derece iş-
levselcilik** • Sosyal bilimlerde, özellikle
Sosyoloji ve Sosyokültürel Antropoloji
disiplinlerinde esas olarak en derinde
bireysel biyolojik gereksinimleri yerine
getirme temelinde ortak çareler arayarak
tesis edilmiş olan toplumsal kurumları
ya da kurumlaşmayı açıklamaya çalışan
bir paradigma. **ikiyüzlü işlevsellik** • İş-
levsel olma durumu, fonksiyonellik. be-
yinsel | şiirsel

işleyiş • İşleme işi. *bilişsel* | *zihinsel* | *yar-
gisal* || aralıksız | bedensel | biyolojik |
dizgesel | farklı | geleneksel | hantal | he-
saplı | kimyasal | kısıtlı | kusursuz | küre-
sel | muntazam | olgun | öfkeli | özgül | ~
programlı | ters | yasal

işlik • Atölye. ~ sayılı

işportacı • İşporta ile mal satan satıcı.
çaylak

iştah • Yemek yeme isteği. • *mecaz* Cin-
sel istek veya arzu. *azgın* | *müthiş* | *obur*
| *cinsel* || açgözlü | bencil | büyük | cinsî |
doymaz | garip | görgüsüz | hain | inanıl-
maz | koca | olanca | pür | sinsi | sonsuz
| şaşırtıcı | ünlü | ürkütücü | vahşi | zalim
iştahsızlık • İştahsız olma durumu. cin-
sel | kibar | ~ layık | ~ özgü

iştigal • *eskimiş* Uğraşma, ilgilenme, meş-
gul olma. fuzuli

iştihâ • *eskimiş* İştah. bilinmedik | muhte-
şem | sefil | sonsuz

iştirak • Ortaklık, ortak olma, paydaşlık.
çapraz | yekpare

iştîyak • *eskimiş* Göreceği gelme, özleme.
~ *mahsus* || ~ beslenen | ümitsiz | zebun
| ~ zıt

it • Köpek. • *hakaret yollu* Değersiz, ter-
biyesiz kimse. *uyuz* | *soysuz* || boz | çul-
suz | deli | dişi | ~ gebe | gücük | heybetli |
ıslak | kalles | kanlı | keçi sakallı | kuduz |
~ kulaklı | kuyruklu | mıymıntı | öylesi | ~
pençeli | sarı | sürüngen | şu | yağız

itaat • Söz dinleme, boyun eğme, buyruğa
uyma. ağır | aşırı | benzersiz | kibirsiz |
~ mahkûm | soğuk **itaatsizlik** • İtaatsiz
olma durumu. tepkisel

itfaiye aracı • Yangın söndürmek üzere
özel olarak donatılmış motorlu araç, itfa-
iye. ~ merdivenli

ithal • *ticaret* Bir ülkeye başka ülkelerden
mal getirme veya satın alma. • *ticaret*
Başka ülkelerden alınan mal. **komple** |
muvaakkat ithalat • *ticaret* Başka bir ül-
keden mal getirme veya satın alma, dış
alım. ~ *oranlı* || global | ~ haiz | usulsüz

itham • Suçlama. *adi* | *abuk sabuk* || aynı
| delice | haksız | iğrenç | ~ tür | yanlı | ~
yönelik

iti • İtici güç, ilham verici. bilinçsiz

itibar • Saygınlık. ~ *paralık* || beş paralık |
içtimai | on paralık

itici • Bir işi yapıp etkisi olan kamçılayıcı
faktör. **bireysel itici güç** • Bir eylemi,
kimyasal tepkimeyi vb. başlatan veya
ilerleten güç. ilk

iticilik • İtici olma durumu, antipati. sırt-
kan

itikâ • *din bilgisi* İnanma, inan, inanç. *ba-
tıl* || ~ dair | millî | üslupsuz | yüzeysel

itimat • Güven, güvenç, emniyet. derin | fevkalade

itina • Özen. lüzumsuz | safdil | ~ saygılı | telaşsız

itiraf • Başkaları tarafından bilinmesi - kıncağı görülen bir gerçeğı saklamaktan vazgeçip açıklama, söyleme, bildirme. *samimi* | ~ *ürpertici* | *esprili* || ahmakça | anlamlı | bu kabîl ~ | cesur | ~ çeşit | fazla | gecikmeli | gerçekçi | içten | kabîl | kadınsal | ~ lekeli | mahrem | saf | us - turuplu | yarım yırtık | zehir zemberek | zelil **itirafçı** • Var olan bir suçu açıklama. iftiracı

itiraz • Bir düşünce veya kararı benimse - mayerek karşı çıkma. • Söylenecek söz, karşı söyleme. ~ *vaki* || canhıraş | ~ çi - çekli | düzensiz | güçlü | haksız | ~ ilişkin | ilkesel | ıvır zıvır | mühim | ~ müteallik | naçiz | tek | titrek | umumi

itiş • İtme işi. güçsüz | içten | kaçınılmaz | sert | yaratıcı **itiş kakış** • İtme kakma, arbede. sevimsiz | vahşi **itişme** • İtişmek işi. hafif

itiyat • *eskimiş* Alışkanlık. Şarklı | ~ gece - ki | iyi | kötü | sevgili ~ | temiz

itki • *ruh bilimi* Tepi. içgüdüsel | temel

itlaf • Öldürme, yok etme, telef etme. ezi - yetsiz | gazlı

itme • İtmek işi. içgüdüsel

ittifak • Anlaşma, uyuşma, bağlaşma. • Oy birliği. *üçlü* | *zoraki* | *uçuk* | *genel* | *ikili* | *zımni* | ~ *tarihli* | *sınıfsal* || aleni | bağımsız | Batılı | benzer | binlerce | cid - di | derme çatma | dörtlü | ~ endekli | hastalıklı | kuvvetli | milyonlarca | mu - kaddes | muvakkat | nadir | sakil | siyasal | siyasi | statükocu | stratejik | uluslararası | yüzlerce

ittihat • *eskimiş* Birleşme, birlik kurma, bir olma. **ahlaki İttihatçı** • özel Meş - rutiyet Dönemi'nde İttihat ve Terakki Cemiyeti üyesi veya yanlısı olan kimse. herhangi bir

ivme • Hızlandırma, çabuklaştırma. baş - döndürücü | yeni **ivmelenme** • Hızlan - ma işi. optimum

iyi • İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan kimse ya da şey. *son derece* || daha bir | fazla | görece | harikulade | katıksız | muazzam **iyi niyet** • Herhangi bir kimse veya konuda hiç - bir kötü düşünce beslememe, hüsnüniyet. beyhude | pürüzsüz | tüm ~

iyileşme • İyileşmek işi. *mucizevi* | *nispi* | *makroekonomik* || arızı | bariz | bütünsel | farmakolojik | görece | göreceli | görelî | ızdıraplı | minicik | süratli

iyileştirme • *ekonomi* İflas hâlindeki işlet -meyi iyi yönetimle kâra geçirme, rehabi - litasyon, rehabilite. • *tıp* Bir kimsenin iş yapmaya engel olan sakatlığını, yetersiz -liğini gidermek veya bozuk olan ruhsal durumunu düzeltmek amacıyla uygula -nan tedavi, rehabilitasyon, rehabilite. bi - çimsel | palyatif | ruhani

iyilik • İyi olma durumu, salah. • Karşı -lık beklenilmeden yapılan yardım, kay -ra, lütuf, kerem, ihsan, inayet. *katıksız* || aceleci | arızı | büyük | cümle | geçici | görece | iki paralık | mevcut | ölçsüz | ~ paralık | sıhhi | sonsuz | yedi | yüksek

iyimser • Her durumda iyi düşünen kim -se. suratsız **iyimserlik** • Genellikle her düşünce ve işi iyi olarak değerlendiren bir tutum veya kişilik özelliğı, nikbinlik, optimizm. *ihtiyatlı* | *itidalli* || aptalca | aşırı | bilinmedik | çocuksu | dinsiz | ke -sif | muhteşem | sınıfsız | ussal | ümitli | zorlama

iz • Bir şeyin geçtiğı veya önce bulundu -ğı yerde bıraktığı belirti, nişan, alamet, emare. • Bir şeyin dokunmasıyla geride kalan belirti. • Bir olay veya bir durum -dan geride kalan belirti, ipucu, emare. • Bir olay, bir durum veya yaşayıştan geri -de kalan belirti, eser. *parlak* | *derin* | *belli belirsiz* | *kasvetli* | ~ *ait* | *belirgin* | ~ *dair* | *fosforlu* | *yıkıcı* | *morumsu* | *yıpratıcı*

| küçük | akademik | dargın | ~ kalma | yapışkan || acıklı | ~ alakalı | anlık | arkeolojik | ~ belirsiz | benzer | ~ bilumum | bütün ~ | büyükçe | çamurlu | çifte | çok yönlü | derince | dogmatik | eğri büğrü | ~ esaslı | etkileyici | etkin | feodal | ~ geceki | hiçbir | ~ ilişkin | incecik | irice | ıssız | kahverengi | kalıcı | kanlı | karanlık | karmakarışık | ~ köpüklü | mavi | minicik | mor | mukaddes | muzlim | müşevveş | nice ~ | olumsuz | otobiyografik | ~ önceki | pasif | pırıltılı | pürtüklü | sahici | sahte | savruk | seyrek | silik | somut | son | sümüksü | şaşırtıcı | şerefli | tahripkâr | tekmi ~ | turuncu | ufacık | ufak | ümmetçi | yabancı | yağlı | yalan yanlış | yaşamsal | yeşil | ~ yönlü | yumuşak | yuvarlak

izah • Açıklama. *hissî* | *psikolojik* | *beşerî* || akla yakın | ilmî | melhuz | tafsilatlı **izahat** • *çokluk* Açıklamalar. ansiklopedik | ayrıntılı | birtakım ~ | ~ dair | şu | uydurma

izbe • Nemli, loş ve karanlık mekân. rutubetli

izeci • Dayanışma ve yardımlaşma duygularını geliştirmek, ruhça ve bedence güçlendirilmek için kamplarda ve okullarda eğitilen genç. çevik

izdiham • Aşırı kalabalık, yığılma. ~ görülmemiş | mesleki | ölümlü

izdivaç • *eskimiş* Evlenme. *bedbaht* | *mutasavver* || adi | bu | güzide | medyatik | mesut | meşru | münasip | müstakbel | ~ müstenit | rabıtalı | zengin

izdüşüm • *fizik* Bir ışık kaynağından çıkan ışınlarla bir ekran üzerinde görüntü oluşturma. • Bu yolla oluşturulmuş olan görüntü. düzensiz | günübürlük | trajikomik | yatay

izin • Bir şey yapmak için verilen veya alınan özgürlük, müsaade, ruhsat, icazet, mezuniyet. • Bir kimseye çalıştığı yerde verilen tatil. *aylıklı* | *sıhhi* | ~ *yıllık* | ~ *ücretli* | ~ *senelik* | ~ *haftalık* | ~ *aylık*

| *gerekli* | *ücretsiz* | *süresiz* || ayrıcalıklı | ~ gani | gecikmeli | mükerrer | sendikal | ~ şartlı | şu | yasal | ~ yazılı | yurt içi | zorunlu **izin günü** • İzin yapılan gün. ilk

izlek • *edebiyat* Bir edebî eserde işlenen konunun anlamca ortaya koyduğu ana yönelim. *gözde* | *yaşamsal* || bazı ~ | belirgin | belirli | kendine özgü | özel | zengin

izleme • İzlemek işi, takip. interaktif **izleme sistemi** • Güvenlik amaçlı yapılan takip. çok taraflı

izlence • Belirli şartlara ve düzene göre yapılması öngörülen işlemlerin bütünü, program. ~ ağırlıklı | *estetik* | ~ *kırıcı*

izlenim • Bir durum veya olayın duyular yolu ile insan üzerinde bıraktığı etki, intiba, imaj. • *ruh bilimi* Uyarıların, duyu organları ve ilişkili sınırlar üzerindeki etkileri veya belirli bir durumun kişi üzerindeki çözümlememiş bütün etkisi, intiba. ~ *ilgili* | *yanlış* || barışçı | belli başlı | bütünsel | ~ çeşit | dağınık | delik deşik | diğer | ~ dönük | duygulu | felsefî | gerçekçi | kadınsı | kendine özgü | kesin | kısacık | melankolik | mutsuz | mütebesim | olumsuz | rastgele | sanatsal | silik | soğuk | somut | yaşamsal | yüzeysel

izleniş • İzlenme işi. kaçınıcı

izleyici • Seyirci. *biletli* || amaçsız | bir düzine | birer | çekirdek | davetsiz | dik-katsiz | ~ dolusu | ~ duyarlı | ~ düzeyli | edilgen | gözü kapalı | kafası dumanlı | karmakarışık | kimi ~ | kurtlu | kültürlü | ~ müptela | ortalama | sabırsız | sağlıklı | seçilmiş | yüzüncü

izmarit • İçilmiş sigara artığı. *ezilmiş* || bir avuç | değme | ezik | ince | soğuk | tıklım tıklım ~

izotop • *fizik* Atom numarası aynı, kütle numarası farklı olan atomlar. radyoaktif

jakoben • Tepeden inmece kimse. **biricik**

jakuzi • Sağlık havuzu. **altın kaplama**

jaluzi • Şerit perde. **yatay**

jandarma • **askerlik** Yurt içinde genel güvenliği ve kamu düzenini korumakla görevli silahlı askerî kuvvet. • **askerlik** Bu kuvvette görevli olan kimse. **süngülü** | **iri kıyım** | **seyyar** || atlı | **babacan** | ~ bin | **birinci** | **çifte** | ~ **gelen** | **güçlü** kuvvetli | **iki** | **kiralık** | ~ **kıyafetli** | ~ **mesul** | **öbür** | **uzaktan kumandalı** | **uzatmalı** | **üç jandarma binbaşısı** • Jandarmada yetkili kişi. **emekli**

jarse • Esnek dokunmuş ipekli veya yünlü bir kumaş. **koton** | **tül** | **yünlü**

jartiyer • Çorapları dizin altında veya üstünde tutmaya yarayan lastikli bağ. **düşük**

jazz cafe • Canlı caz müziği performansı-
nın olduğu bir mekân. **seyirlik**

jean • Kot. **paslı**

jeep • **marka adından** Arazi aracı. **faal** | **koca koca** ~

jel • Tıbbi amaçlı kullanılan jöle kıvamında krem. **beyazlatıcı** | **ferahlatıcı** | ~ **özlü** | ~ **temizleyici** | **vazelinli** | ~ **vitaminli**

jelatin • Hayvanların kemik, kıkırdak vb. dokularından veya bitkisel yosunlardan elde edilen saydam, renksiz, kokusuz bir madde. • Ambalaj için kullanılan ince, parlak kap. **pırlıl pırlıl** | **sütlü**

jeneratör • **fizik** Elektrik üretici. **ayarsız** | **bozuk** | **emektar** | **turbo**

jeoloji • Yer bilimi. **dinamik**

jest • Herhangi bir şeyi açıklamak için genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket. • Beklenmedik iyi davranış. **kurumlu** | **sembolik** | **manasız** || **anlamalı** | **anlaşılmaz** | **âşıkane** | **basit** | **candan** | **çapraz** | **gecikmeli** | **geniş** | **gösterişli** | **göstermelik** | **maharetli** | **mahir** | **manidar** | **minik** | **mübalağalı** | **ölçülü** | **özverili**

jet • Tepkili motorlarla çalışan, özel cihazların çıkardığı gazla basınç sağlanan, hızı çok olan uçak, tepkili uçak. **devasa** | **hususî**

jeton • Gişelerde, telefon ve türlü oyunlarda para yerine kullanılan küçük, metal veya plastik nesne. ~ **köşeli**

jigolo • Geçimi yaşlı ve zengin bir kadın tarafından sağlanan genç, erkek sevgili, tokmakçı. **ezik**

jilet • İnce çelikten yapılmış, iki yanı keskin tıraş bıçağı. ~ **kullanılmış** || ~ **belirsiz** | **elden düşme** | **kırık** | **paranoyak**

jimnastik • **spor** Vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için yapılan alıştırma-
ların tümü, idman, kültürfizik. **artistik** | **ritmik** || ~ **sistemli** | ~ **saatlik** | **tempolu** **jimnastikçi** • Jimnastik yapan kimse. **modern**

jimnastik • **spor** Vücudu çevikleştirmek ve güçlendirmek için yapılan alıştırma-
ların tümü, idman, kültürfizik. • Erkeklerde, yer alıştırmaları, barparalel, barfiks, halkalar ve kulplu beygir; kadınlarda yer alıştırmaları, eşit olmayan çubuklar, barfiks, denge kalası alıştırma-
larını içeren yarışma disiplini. ~ **kollu** || ~ **garantili** |

göz alıcı | ~ kademeli | ~ kaplama | krom
| paslanmaz | ~ tasarımlı

jinekolog • Kadın hastalıkları hekimi, ni-
saiyecisi. *tanınmış*

jöle • Meyve suyunun şekerle kaynatılma-
sıyla istenilen yoğunlukta elde edilmiş
şekerleme. • Et suyunun soğuduktan
sonra gevşek ve esnek bir kıvam almış
durumu. • Saçın düzgün bir biçimde
uzun süre kalmasını sağlayan yağlı, par-
lak ve yapışkan madde. ~ *paket* | *meyveli*
|| ~ *çaylı* | *gevşek* | ~ *hazır* | *kıvamlı* | *po-*
limer | *renksiz* | *yoğurtlu*

jön • Genç. • *sinema, televizyon* Önem-
li rollerde oynayan genç erkek oyuncu,
jönprömiye. *karizmatik* || *kayıp* | *mace-*
raperest | *yakışıklı*

jurnal • Biriyle ilgili olarak yetkililere ve-
rilen kötüleme, ihbar yazısı. • Günlük. ~
çeşitli jurnalci • Jurnal ederek yetkilile-
re, yöneticilere yaranmaya çalışan kimse.
gözlüklü

jüpon • İç etek. ~ *kabarık* | ~ *dantelli* ||
dantelsiz

jüri • Seçiciler kurulu. • *hukuk* Hakem
heyeti. ~ *havalı* | ~ *kurulu* | *torpilli*

kabadayı • Kendine özgü namus kurallarını esas alıp toplum kurallarının dışına çıkarak zorbalık yapan kimse. ~ *namlı* || ağırbaşlı | babacan | ~ beyinli | bıçkın | ~ çizmeli | efsanevi | ~ elbiseli | gıcır | hakiki | haylaz | haysiyetli | koruyucu | kulağı kesik | sahte | şöhretli | üç | ülkücü | yerel | yetenekli **kabadayılık** • Kabadayı olma durumu. • Kabadayıca davranış. çocukça | göstermelik | naif | siyasi

kabahat • Uygunsuz hareket, çirkin, ya-kışıksız davranış, suç, kusur, töhmet. • *hukuk* Hafif hapis, para cezası veya meslek ve sanattan alıkonulma ile cezalandırılan suç. akşamki | ayıp | bütün ~ | diğer | ehemmiyetsiz | ~ geceki | sevimli | şuncacık

kabak • *bitki bilimi* Kabakgillerden, sü-rüngen gövdeli, sarı çiçekli, birçok türü olan bir bitki (*Cucurbita*). • *bitki bilimi* Bu bitkinin türlerine göre yemeği ve tatlısı yapılan ürünü. *dolmalık* | ~ *tüylü* | *orta boy* | *kocaman* | *zeytinyağlı* | *yo-ğurtlu* | *körpe* | *sütlü* || akılsız | ~ bezeli | büyük boy | ~ çizgili | ekşili | peynirli | taze | tereyağlı | üç | ~ yapraklı | yeşil **kabak çekirdeği** • Genellikle vakit ge-çirmek için yenilen bir kuru yemiş türü. tohumluk **kabak dolması** • Sakız ka-bağının içi oyularak kıyma veya çeşitli sebzelerle doldurulmasıyla yapılan bir yemek türü. *etli kabak tatlısı* • Soyulmuş, çekirdekleri çıkarılmış ve parmak kalınlığında kesilmiş bal kabağıyla ha-zırlanan bir tatlı türü. *leziz*

kabalık • Kaba davranış, nezaketsizlik, huşunet. *sabahki* || akşamki | anlaşılmaz | insanca | ~ kalpli | yakışıksız

kaban • Çeşitli kumaşlardan yapılmış, kalçaya kadar inen ve paltoya benzeyen üst giysisi. *kürklü* || *deri* | kahverengi | yünlü

kabarık • Vücutta oluşan sivilce gibi kü-çük şişkinlik. • Kabartı. akıntılı | ~ ka-buklu

kabare • Çeşitli gösterilerin yapıldığı eğ-lence yeri. *interaktif*

kabarık • Kabarmış olan şey. hafif | yü-zeysel **kabarıklık** • Kabarık olma duru-mu, şişkinlik. beyazımsı | dolgun | gergin

kabîl • Tür, cins durumundaki şey. bozuk | lanet | mucize

kabarma • *mecaz* Kendini üstün görme, büyüklük taslama. *hisli*

kabartı • Vücutta oluşan sivilce gibi kü-çük şişkinlik. *kızarık*

kabartma • Kabartmak işi. • Bir biçimin veya bir süslemenin düz yüzey üzerin-deki çıkıntısı. • Kil, alçı, taş vb. işlene-bilir gereçleri girintili çıkıntılı yüzeyler durumunda biçimlendirerek yapılan eser, rölyef. *mermer* || anıtsal | ~ biçimli | de-koratif | dört köşe | ~ külahlı | pembe | taş | yaprak yaprak | yüzlü **kabartma tozu** • Pasta, çörek vb. hamur işlerinde kabarmayı sağlayan toz, sodyum bikarbonat. ~ ölçek

kabızlık • Kabız olma durumu. *müzmin* | *inatçı*

kabile • *toplum bilimi* Boy. *falanca* | göçe-be | komşu || altı | feodal | göçer | hangi | ilkel | kalabalık | muhtelif ~ | o | sayısız ~ | vahşi | yamyam | âciz **kabile reisi** • Kabilenin lideri. muhteşem

kabiliyet • Yetenek. *müstesna* | *uydurma* | *yüksek* || artistik | atletik | ~ elverişli | emsalsiz | fevkalade | gizli | maddi | olanca | rakipsiz | tutamlık | üstün

kabin • Küçük, özel bölme. • Gemilerde, uçaklarda, uzay gemilerinde küçük bölme. • Plajda soyunma yeri. bilgisayarlı | çelik | ~ çevrili | daracık | derme çatma | dizi dizi ~ | ~ dizili | ferah | fonksiyonel | ~ kapaklı | kapısı açık | konforlu | korunaklı | sac | ~ tabanlı | ~ uygun **ka-bin amiri** • Uçuş sırasında kabinin uçuş güvenliği ve yönetiminden kaptana karşı sorumlu olan hostes. *vurdumduymaz*

kabine • Bakanlar Kurulu, hükümet. *yeni* | *mürekkap* || bakir | eski | feminen | ~ mahkûm | muhtelif ~ | muvakkat | müstakbel | müstakil | normal | vatansever

kabir • Mezar. büyü | ~ çevrili | ~ metrelilik | muazzam | müzeyyen | sembolik

kablo • Elektrik akımı iletiminde kullanılan ve yalıtkan bir madde ile sarıllı bulunan metal tel. *elyaf* | *kara* | *karmakarışık* | ~ uçlu

kabuk • Bir şeyin üstünü kaplayan ve onu dış etkilere karşı koruyan, kendiliğinden oluşmuş sertçe bölüm, kıvrık. • Ekmeğin pişme sırasında içinden daha çok sertleşen dış bölümü. • *gök bilimi* Bir sıvı veya gazı dıştan saran, sert katman. • *tıp* Deri üzerinde bir yaranın veya sivilcenin kurumasıyla oluşan sertçe bölüm. • *hayvan bilimi* Bir hayvanı dıştan örten kitinli, kalkerli, silisli, kemiksi veya boynuzsü örtü, kavki. ~ *saydam* | *çamurlu* | *benekli* | *yüzeysel* | *yaldızlı* | ~ *tüylü* || alacalı | beyazımsı | bir alay | bir damla | çeşit çeşit | çirkin | ~ çizgili | dış | eflatun | güneşli | içe dönük | içi boş | iri | kahverengimsi | ~ kalan | kalın | kalsiyumlu | katı | kavi | kirli | koyu yeşil | kuru | mermer | minicik | parlak | pütürlü | sert | taze | tirşe | tozpembe | ufacak | utangaç | yarı saydam | yusuvarlak | zırlı **kabuklu** • Kabuğu olan canlı. *leziz* | ~ *tüylü*

kabul • Bir şeye isteyerek veya istemeyerek razı olma. • Konukları veya işi olanları yanına, katına alma. • Sunulan bir şeyi, armağanı alma. • Bir öneriyi uygun bulma, onaylama. *örtük* || anti-demokratik | doğru dürüst | genel | hoşgörülü | kaçamaklı | ontolojik | sembolik | tartışmasız | zoraki **kabul günü** • Ev hanımlarının konuk ağırladıkları belirli gün. *pastalı* **kabullenici** • Bir şeyi kabullen kimse. *aşırı*

kaburga • *anatomi* Ege kemiklerinin oluşturduğu kafes. • Ege. *birkaç* | *incecik* | ~ *kiloluk* | *kokmuş* | *lanetleme* | *sağ*

kâbus • Karabasan. • Acı, sıkıntı, korku veren olay. ~ aylık | ~ çubuklu | enteresan | muannit | olimpik

kabza • Silah, kılıç vb. şeylerde tutulacak yer, tutak, sap. *fildişi* || altın | kahir | ~ kaplı | murassa | sedef

kaçak • Yasadışı yollarla başka bir ülkeye kaçmış ya da izini kaybettirmiş kimse. • Gizlice kaçırılmış olan mal veya madde. *Afgan* | *esas* | *kurnaz* | *maceraperest* | *pısrık* | *rütbeli* | *sabahki* | *siyasi* | *şüpheli* | *yiğit* **kaçak yaşamı** • Bağlı bulunduğu yerden veya yasadışı kaçan kimsenin hayatı. *acılı* **kaçakçı** • Yasalara karşı gelerek bir yere mal sokan, bir yerden mal kaçıran veya bir yerde satan kimse. ~ *namlı* | *atlı* | *zarif* || *acemi* | *bıçkın* | *büyücek* | *çiçeği burnunda* | ~ *giyimli* | *kıranta* | *kökenli* | *müptezel* | *uluslararası* | ~ *uyruklu* | *üç beş* | *ünlü* | *yiğit* | ~ *yıllık* **kaçakçılık** • Bir devletin yasalarına karşı gelerek yapılan ticaret. • Kaçakçının yaptığı iş. *aleni* | *güvenli* | *müşterek* | *örgütlü*

kaçamak • *mecaz* Çapkınlık, hovardalık yapma. • Bir şeyi belli etmeden, gizlice yapmaya çalışma. ~ *gecelik* | *huzurlu* | *masum* | *muzır* | ~ *saatlik* | ~ *seferlik* | *seyrek* | *son* | *ufak tefek*

kaçık • Davranışları dengesizlik içerisinde oluş. *arkaik* | *eski*

kaçış • Uzaklaşma. alaylı | anlık | kaçınıcı | maceralı | ruhsal | sinsi | tarifsiz | telaşlı | ~ türlü | yılgin | zamansız | zaruri

kadana • İri yapılı bir cins at. iri kıyım | ~ yeledi

kadavra • Tıp öğretiminde, üzerinde çalışma yapılan ölü insan veya hayvan vücudu. akademik | akçıl | kokmuş

kadayıf • Undan yapılan, tatlı olarak tüketilen türlü biçimlerde yiyecek. yassı | sütlü | tel | burma || ~ kalan | kaymaklı | peynirli | ~ tepsi

kadeh • İçki içmeye yarayan ayaklı bardak. kristal | beşinci | billur | ikişer | ~ ayaklı | ~ dolu | duble | üçüncü | buğulu | narin | emektar | tılsımlı | yayvan || altıncı | benzer | ~ bezeli | bir | birer | birkaç | bodur | çatlak | dev | dördüncü | gösterişli | harikulade | iki | ikinci | kesme | küçücük | mercan | minik | okkalı | şimşekli | üç | üçer | yarım | ~ yıldızlı | ~ yıllık

kademe • Aşama, basamak, derece. • askerlik Motorlu araçların bakım ve onarım işlerinin yapıldığı birim, bakımevi. üst | muhtelif | ~ çeşitli | bürokratik || alt | altmış | ikinci | lüzumsuz | yatay | yönetimsel

kader • Yazgı. • mecaz Genellikle kaçınılmaz kötü talih. değişmez | kozmik | makûs | kahpe | meccani | kötü | kaçınılmaz | acıklı || acımasız | aksi | amansız | anlaşılmaz | ~ asırlık | aynı | bildik | ~ bilinmeyen | bu | cömert | dokunaklı | gaddar | hain | hangi | hazin | kahrolası | lanetli | sonsuz | tanrısal | toplumsal | ~ yüzyıllık | zalim

kadı • tarih Tanzimat'a kadar her türlü davaya, Tanzimat ile Medeni Kanun arasındaki dönemde ise yalnız evlenme, boşanma, nafaka, miras davalarına bakan mahkemelerin başkanları. kara || dilsiz | ~ gelen | ~ kaşlı | mezun | sağır | ~ senelik | ~ yiyici

kadın • Erişkin dişi insan, hatun, hatun kişi, zen. • eskimiş Bayan. yaşlı | şişman | ~ çocuklu | dul | başörtülü | orta yaşlı | ~ evli | alımlı | genç | sarışın | kentli | yaşlıca | ihtiyar | ~ çarşafı | gencecik | ~ ruhlı | ~ yüzlü | tesettürlü | geçkin | ~ vücutlu | ~ saçlı | ~ giyimli | ~ gebe | zavallı | hırslı | esrarengiz | fettan | ~ şalvarlı | emzikli | histerik | akıllı | uzun boylu | ~ elbiseli | komşu | ~ yapılı | olgun | çıplak | kültürlü | boyalı | güzel | ~ gözlü | ~ sesseli | mantolu | obez | anlayışlı | şaşı | namuslu | kumral | ~ dişli | becerikli | esmer | ~ burunlu | ~ çekici | ~ düşkün | ~ kilolu | ~ bacaklı | kürklü | hoppa | çapkın | hırsız | dolgun | hamile | köylü | ~ beyazlı | orta boylu | sıradan | çalışkan | ~ kalçalı | titiz | ~ görünümlü | ~ dudaklı | konuşkan | tutkulu | varlıklı | ~ şapkalı | kıskaç | akli başında | şuh | dünya güzeli | dilsiz | utangaç | baygın | başka | felçli | ~ boylu | davalı | oynak | karnı burnunda | memeli | görgüsüz | bakımsız | yatalak | gözlüklü | münevver | bakımlı | ~ havalı | Asyalı | Afgan | ateşli | kimsesiz | ~ sarılı | anaç | hastalıklı | ~ süslü | bitkin | çirkin | cazibeli | aptal | geçimsiz | öbür | talih-siz | güler yüzlü | süslü püslü | çocuksuz | Avrupalı | levanten | bedbaht | asık suratlı | şişmanca | sigortalı | kara kuru | ~ kocalı | bilici | ufak tefek | namussuz | öteki | bilezikli | zayıf | kibar | kanlı canlı | saraylı | yabancı | kişilikli | ~ kiloluk | bir | ~ yetişmiş | okumuş | ~ göğüslü | kırklık | yaşlı | hiçbir | kalın sesli | silik | ~ ayaklı | ~ önlüklü | yerli | güzelce | kalpsiz | iffetli | ~ dönük | kaprisli | ~ kirpikli | yoksul | inatçı | faal | değme | bezgin | ~ kemikli | zeki | cilveli | nikâhlı | esprili | azgın | bağımsız | geveze | günahkâr | şehvetli | çileli | rüküş | ağırbaşlı | yiğit | kaç | diya-betik | birinci | açık saçık | iki | cahil | sağlıklı | umumi | kibirli | çağdaş | milyonlarca | akça pakça | ~ kıyafetli | düşük | kasabalı | dertli | ince | heteroseksüel | makyajlı | güçlü | sıkıca | manasız | hassas

| mutsuz | şişko | zengin | yeldirmeli | gö-
 çebe | tıknaz | dedikoducu | fingirdek |
 özgür | kötü | ~ isimli | boylu boslu | ~
 huylu | erkeksi | kart | nefis | iri | mesafeli
 | gösterişli | ~ ağızlı | ~ topuklu | melez |
 minicik | mahalleli | alelade | şahane |
 zarif | sempatik | meçhul | şirret | bilgili |
 üniformalı | ~ kaşlı | soylu | muktedir |
 çekingen | iri yapılı | ~ omuzlu | marifetli
 | haris | duygulu | sinirli | peçesiz | ~ de-
 rili | küpeli | ~ benizli | yetişkin | Batılı |
 irice | mesut | mavili | çilli | kılıksız | olası
 | deminki | boyasız | sapık | uslu | arzulu |
 ~ gelen | beyinsiz | beş on | cevval | birkaç
 | şimdiki | küfürbaz | hotozlu | mahpus |
 ihtiraslı | çaresiz | doğru dürüst | yedi
 yaşmaklı | tertipli | pasaklı | korkusuz |
 sıcacık | günahsız | yüz binlerce | biricik ~
 | ~ sürmeli | ~ başlı | bambaşka | taşaklı |
 durgun | şehirli | gürbüz | mümin | cömert
 | ~ orantılı | idealist | özverili | hayvanse-
 ver | boylu boslu | saf | klas | talihli | ~
 görmüş | muzdarip | cadaloz | göbekli |
 çenebaz | ~ duyarlı | ahlaklı | ~ beyinli
 | körpe | röfleli | büyümlü | bütün ~ | ~ kalpli
 | bunak | mahcup | altmışlık | buruşuk |
 isterik | canlı | tembel | ~ çiçekli | tombul
 | ünsüz | muhteris | zalim | hangi | yaralı |
 ~ karakterli | koskoca | etli | vefakâr | şe-
 reflî | temiz | erkeksiz | bazı ~ | cana yakın
 | meşum | maceracı | ~ zıt | yumuşacık |
 mübarek | şımarık | solgun | çocuksu | di-
 ğer | içli | sahici | ~ önceki | eli yüzü düz-
 gün | tombulca | balıketinde | itici | beş
 altı | ~ seksenlik | uykusuz | narin |
 fedakâr | ~ alışkın | yırtık | kaygan | kö-
 kenli | hantal | edepli | kör | verem | he-
 saplı | arızalı | makbul | sadık | edilgen |
 ilahî | yumuşak | tiril tiril | anlaşılmaz |
 yüzüstü | muhteşem | hüzünlü | güleç | naif
 | açgözlü | kekeme | sakat | dindar | başı
 açık | topuzlu | normal | ayrıcalıklı | ve-
 remli | şüpheli | mukaddes | minyon | fazi-
 letli | bu | eşsiz | iffetsiz | edepsiz | tüm ~ |
 çalımı | müşfik | adalı | benzersiz | fuka-
 ra | idamlık | steril | ~ geçen | allı pullu |

gürültücü | harika | güçlü kuvvetli | bem-
 beyaz | şanslı | bisikletli | kompleksli |
 rastıklı | tıraşlı | evli barklı | zevkli | akıl-
 lı uslu | acıklı | ~ lakaplı | ~ karalı | ~
 geceki | vardakosta | iyi kalpli | gayretli |
 aksi | yağız | kırış kırış | ufacak | görgülü
 | dört köşe | sakın | incecik | sarhoş | dobra
 | sersem | ~ çizmeli | huzurlu | sevecen |
 yosma | mamur | mazlum | oralı | tatsız
 | bereketli | üç | yardımcı | lanet | kocasız
 | komik | güçsüz | bahtsız | ~ paltolu | çırıl-
 çıplak | nazlı | kuzeyli | ~ kalan | kalitesiz
 | mitolojik | dilber | sapsarı | ~ çehreli
 | uygar | yarım akıllı | azimli | ölçülü
 | uzaylı | sinirsiz | enine boyuna | adsız
 | kurnaz | istikrarsız | tanınmış | şöhretli
 | fıkır fıkır | yetenekli | ürkek | tatlı dilli
 | nice ~ | ideal | ~ asıllı | herhangi bir
 | inançlı | mükemmel | bastonlu | öfkeli
 | dini bütün | ~ fikirli | hasta | albenili
 | melankolik | iyi yürekli | terbiyesiz | yüz-
 lerce | tekmi ~ | isimsiz | koca koca ~ |
 telaşlı | riyakâr | ezik | savunmasız | ka-
 dınsı | gelen geçen | açık sözlü | gözü
 kara | ~ gömlekleli | nasıl | çılgın | eldiven-
 li | buruş buruş | akılsız | ağlamaklı | ha-
 marat | medyatik | masum | ~ örtülü | ol-
 madık | neşeli | üryan | kambur | iradesiz
 | mahzun | arsız | Doğulu | hoş | ~ edalı
 | tiryaki | fistanlı | ince yapılı | meraklı
 | haşin | bir sürü | maruf | bayağı | budala
 | dırdırcı | şişirme | düzgünlü | dizi dizi ~
 || İskoç | abartısız | abuk sabuk | acımasız
 | açık fikirli | açık kahverengi | açık yü-
 rekli | adi | ~ adlı | agresif | ağırlı | ağzı
 sıkı | ahım şahım | ahıksız | ahmak | ah-
 raz | ak | akılcı | akıllara ziyan | akışkan
 | alafranga | alaturka | alaycı | alçak | alık
 | alımlı çalımı | alingan | alışılmış | alko-
 lik | allahlık | anadan doğma | aristokrat
 | arlanmaz | arlı | asil | aslan yürekli | asri
 | astımlı | aşağılık | ateist | atletik | avare |
 Avrupalı | ay parçası | ayaksız | aydın | ay-
 dınlık | aynı | ayrık | Azeri | babasız | ~
 bağlı | bahtiyar | balıketi | barışsever | baş
 döndürücü | başarılı | başarısız | başı ~

bağlı | ~ başlıklı | battaniyeli | bavullu | belalı | belirli | ~ belirsiz | bencil | benli | berbat | besili | beşinci | ~ biçimli | bilge | bilgisiz | bilinçli | ~ bilmiş | bir alay | bir avuç | bir düzine | bir küme | bir yığın | birçok | birer | ~ birleşen | birtakım ~ | bitirim | bingıl bingıl | bohem | boncuklu | boyluca | boynu bükük | bronz | buldumcuk | bulunmaz | bunalımlı | ~ bükük | canı | capcanlı | ~ ceketli | centilmen | cerbezeli | cesaretli | cesur | ~ cezalı | cinli | cılız | cıvıl cıvıl | coşkulu | cüce | cümle | ~ cüsseli | çamurlu | çapraz | çarşafsız | çatık kaşlı | çatık suratlı | çatkılı | çatlak | çekik gözlü | ~ çemrek | çeşit çeşit | çilekeş | ~ çıkık | ~ çökük | çürük | dağınık | dakik | ~ dallı | ~ dantelli | daracık | dazlak | değişik | değişken | dekolte | deli dolu | delişmen | deneyimli | dengesiz | densiz | dev | dili zifir | dimdik | dipdiri | ~ dirençli | direngen | direşken | dişi | dişsiz | dışarılıklı | donuk | dönek | dörder | durmuş oturmuş | duygusuz | dümdüz | dünyalı | dürtüst | düşünceli | düzenli | düzme | ebedî | eciş bücüş | ecnebi | efsanevi | eğlenceli | ehemmiyetli | eksantrik | eksiksiz | eli açık | eli ayağı düzgün | eli çabuk | ellilik | emektar | emsalsiz | endamlı | ender | enfes | ensiz | entelektüel | entrikacı | erdemli | erkek | erotik | ~ esaslı | esmerce | esrik | etine dolgun | etli butlu | etli canlı | evlatsız | evsiz | ezici | ezilmiş | fakir | faydalı | felaket | fena | feraceli | feragatli | ferli | feyizli | fişeklikli | fiyakalı | fıkırdak | fıstık ~ | frapan | fukara | fütursuz | ~ gani | garip | ~ gecelik | geçmiş | geleneksel | gelgelli | ~ gelme | genç irisi | gençten | gereksiz | gevşek | gezgin | girgin | giyinik | gizemli | gıcık | göçmen | gölgesiz | görenekli | ~ görevli | ~ görülmemiş | gösterişsiz | güdük | gülünç | gümüşlü | Güneyli | günübürlük | güvensiz | güzide | hain | halim selim | hanım | hanım hanımcık | hareketli | harikulade | haşarı | haşmetli | havai | haylaz | hazırlıklı | heyecanlı | hilekâr |

hisli | hissiz | hırpani | hoşgörülü | hoşsohbet | hovarda | ~ hükümlü | hülyalı | iğrenç | ikbal düşkünü | ilginç | imanlı | insafli | ipince | iptidai | ~ iradeli | iri kıyım | iskelet | ismetli | istekli | ~ istemli | işsiz | işveli | iyiliksever | izansız | kaba | kaba saba | kabadayı | kaçık | kaçınıcı | kafasız | kahırlı | kahpe | kahraman | kalbi kırık | kalpaklı | kamçılı | ~ kanatlı | kanı sıcak | kapalı | kara yüzlü | karaca | karaca kuruca | karık | ~ karınlı | karmaşık | katil | ~ katmanlı | kehribar | kimi ~ | kinci | kindar | kınalı | kıpır kıpır | kıpırdak | kıpırtısız | kırgın | kırılğan | kısacık | kısır | kısmetli | kıvrıcık | kıvrak | kıyııcı | kızgın | kızıl | ~ kollu | konuksever | korkak | ~ kostümlü | kozmopolit | körpecik | kupkuru | kuruntulu | kuş beyinli | kuvvetli | kübist | küçücük | küçümen | küstah | lacivert | ~ lambalı | lanetli | ~ liralık | maceraperest | maddi | mağlup | mahkemelik | mahmur | makul | makyajsız | marjinal | maskeli | matemli | matrak | mazbut | mecnun | memesiz | mendebur | menekşe gözlü | merhametli | meşgul | milliyetperver | mini | miskin | mistik | ~ mizaçlı | monden | muazzam | muhacir | muhayyel | muhterem | mukavemetli | mutaassıp | mutlu | muzır | mücerret | mülevves | münasebetsiz | ~ münhasır | müptezel | müstesna | mütebessim | mütecaviz | mütedeyyin | mütehakkim | mütenasip | mütevekkil | müthiş | müzeyyen | nadide | nahif | nalınlı | namahrem | ~ namlı | namlı şanlı | nazik | nekre | nikâhsız | ~ nitelikli | niteliksiz | o | obur | ~ olacak | olağan | olağanüstü | on binlerce | onlarca | onurlu | ortalama | otistik | ~ otoriter | oturak | ~ ökçeli | öksüz | ölmüş | öngörülü | ~ örgülü | ~ örtüsüz | ~ pabuçlu | pahalı | paralı | ~ paralık | ~ parmaklı | pejmürde | peltek | perişan | pervasız | pırıltılı | ~ planlı | politik | porsele | poturlu | pörsük | pratik | psikopat | rastgele | realist | ~ renkli | renksiz | ruhsuz | rujlü | ~ rumuzlu | rutin | rüzgârlı |

sabahki | sabit fikirli | sabırlı | saçaklı | sadakatli | sadakatsiz | safça | sahte | ~ sakallı | sakar | saldırgan | sancılı | sanık | sapasağlam | sargılı | sarı | saygıdeğer | ~ saygılı | sayısız ~ | seçme | sefil | sekizinci | sepetli | serbest | sert | sessiz | sessiz sedasız | ~ sevdalı | sevgisiz | sevimli | sevimsiz | Sicilyalı | silahsız | simetrik | sinsi | sıcak | sıhhatli | sıkıcı | sıkıntılı | sırnaşık | sofistike | soğuk | sokulgan | ~ sonraki | ~ sorumlu | sorumsuz | soysuz | sönük | söz konusu | stresli | stressiz | suçsuz | sulu gözlü | suratsız | suskun | süssüz | süzgün | süzme | şakrak | şanjanlı | şanlı | şapşal | şaşkın | şatafatlı | şefkatli | şehla | şeytani | şişkin | şu | takıntılı | takıntısız | ~ tam | ~ taralı | tasasız | taşralı | tatminsiz | taze | tecrübesiz | tehditkâr | tek | temiz pak | temiz yürekli | terbiyeli | teslimiyetçi | tipik | tıkız | tıknafes | tılsımlı | tok sözlü | tokgözlü | toleranssız | tombalak | tombik | toparlak | toplu | tövbekâr | transparan | tuhaf | tutkun | tutuk | ~ tutulmuş | ~ tüketici | uçuk | ufacak tefecik | ufarak | ukala | umarsız | unutkan | ~ unvanlı | usandırıcı | usta | usturuplu | uyanık | uygunsuz | uykulu | uyumsuz | uyurgezer | üç beş | ümitli | ünlü | üretken | üstsüz | üstün | üstün zekâlı | üşütük | vahşi | vakur | vebalı | vefalı | vefasız | vesikasız | vicdanlı | vicdansız | Vietnamlı | yabani | yağlı | yalan yanlış | yalnız | yaman | yapayalnız | ~ yaradılışlı | yarım | yasak | yassı | yaşlı başlı | ~ yemenili | Yeni Zelandalı | yersiz yurtsuz | yeteneksiz | yetmişlik | yirmilik | yitik | yıkıcı | ~ yırtmaçlı | ~ yoksun | yufka yürekli | yumuşak başlı | yuvarlak | ~ yüklü | yüreği yufka | ~ yürekli | yüreksiz | zabıt | zararsız | zebun | zorlu | âciz **kadın başı** • Kadınların baş kısımlarının görünümü. sarışın **kadın doğumcu** • Jinekolog. tanınmış **kadın eli** • Kadına ait el. *şiş* || arsız | ılık | kızarık | şehvetli | zevkli **kadın resmi** • Kadını tasvir eden resim. anadan üryan | bir alay

| utanmaz **kadın sesi** • Kadına ait ses. çekingen | dertli | erkeksi | gazaplı | hoş | kalınca | karık | kibirli | kıvamlı | kızgın | muhteris | şuh **kadıncağz** • Kendisine şefkat ve acıma duyulan kadın. *yaşlı* | ~ *yapılı* || altmışlık | battal | ~ boylu | esmer | gözlüklü | ihtiyar | iyi kalpli | makyajsız | orta yaşlı | pespaye | terbiyeli | yamru yumru **kadıncık** • Kadınlara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz. *geveze* | masum | ~ omuzlu | yaşlıca | zavallı **kadın heykel** • Kadın yer aldığı sanatsal heykel. ~ *figürlü* **kadın bağı** • Ped. hijyenik **kadın çamaşırı** • Kadınlara giydiği iç çamaşır. naylon **kadın çorabı** • Pamuk, yün vb.nden örülen veya yapılan, ayağa giyilen kadın giyeceği. *bej* **kadın dergisi** • Kadınlarla ilgili dergisi. *eğitici* **kadın gülüşü** • Kadına ait gülümseme. *gevrek* | pırlıl pırlıl **kadın hastalığı** • *tıp* Kadınlara özgü hastalık. iltihabi **kadın imgesi** • Kadına ait benzetme. *ülküs* **kadın kolu** • Kadına ait kol. *çeşit çeşit* **kadın portresi** • Kadın resmi. *güçsüz* | ~ *mavili* **kadın profili** • Kadına ait özellikler. *kentli* **kadın ruhu** • Kadın duygusu. *facialı* **kadın sürücü** • Kadın şoför. *tesettürlü* **kadın topluluğu** • Kadınlardan oluşmuş grup. *geveze* **kadın yüzü** • Kadına ait yüz. *aydınlık* | *iptidai* | *yaşlıca* **kadınlar koğuşu** • Suç işlemiş olan kadınlar için cezaevinde ayrılmış yer. *pejmürde* **kadınlık** • Kadının gerekli erdem ve nitelikleri taşıması durumu. • Dişiliğin özelliklerini kullanma durumu. *bir* | *münevver* | *olanca* | *olgun*

kadırga • *eskimiş* Hem yelken hem kürekle yol alan, özellikle Akdeniz’de kullanılmış bir savaş gemisi. *altmış* || *alelade* | *beylik* | *doksan* | *kahraman* | *küçük* | ~ *kürekli* | ~ *mensup* | *oturaklı* | *öteki* | *üç* | *yedek* | *yetmiş* | ~ *yüklü*

kadife • Yüzeyi belirli uzunlukta bırakılmış ham madde lifleriyle kaplı, parlak, yumuşak kumaş, velur. *fitilli* | *işlemeli* | *yırtık* | *mor* | *kızıl* | *bordo* | ~ *çiçekli* || *ak*

pak | bembeyaz | ~ biçimli | ~ desenli |
ipek | kırmızı | lacivert | parlak | pembe
| ~ puanlı | sırmalı | şarap rengi | ~ top |
turuncu | yaldızlı | yeşil | yumuşak

kadirbilirlik • Değerbilirlik. insanca

kadraj • Sinema ve fotoğrafçılıkta görün-
tüyü çerçeve içine alma. ~ ürpertici

kadran • Saat, pusula vb. araçlarda, üze-
rinde yazı, rakam veya başka işaretler
bulunan düzlem. işlemeli

kadro • Bir kamu kuruluşunun, bir işlet-
menin, denetim veya yönlendirme işleri-
ni gerçekleştirenler ve bunların taşıdığı
ödev, yetki ve sorumlulukların hepsi. •
Bu kişi ve sorumlulukları sayı, nitelik
ve aşamalarıyla gösteren çizelge. • Bir
işte görev alan kişi veya kişiler, ekip. ~
unvanlı | *çekirdek* | *münhal* | *iskelet* |
emektar | *alternatifli* | *mevcut* | ~ *nitelikli*
| *mütevazı* | *deneyimsiz* | ~ *kişilik* | *ülkü-
cü* | *yedek* | *ideal* | *ayarsız* | *vatansever*
| *tutulu* | *kurucu* | *bürokratik* | *siyasal* |
sivil | *öğretici* | ~ *karakterli* | ~ *ehliyet-
li* || *akademik* | *aktif* | *atıl* | *ayıklı* | *aza-
metli* | *azimli* | *ballı* | *battal* | *beceriksiz*
| ~ *bezeli* | *bilinçli* | *birinci sınıf* | *boş* |
bugünkü | *çapaklı* | *dalkavuk* | *deneyimli*
| *derli toplu* | *devletçi* | *dolgun* | *dürüst* |
esas | *geçkin* | *güçlü* | *hantal* | *içtenlikli* |
idealist | *ilerici* | *irticai* | *kalabalık* | *kali-
teli* | *kalitesiz* | *kıdemli* | *klasik* | *kökenli*
| *kurmay* | *marjinal* | *mektepli* | *meşruti* |
müstakbel | ~ *müteşekkil* | *naif* | *örgütlü* |
~ *planlı* | *problemli* | *profesyonel* | ~ *ruhlu*
| *sadık* | *sağlıklı* | ~ *sarıklı* | *seferli* | *siyasi*
| *sınırlı* | *sosyolojik* | *sönük* | *şerefli* | ~
tahsisli | *tecrübesiz* | *teknokrat* | *tutarlı* |
tüm ~ | *vokal* | *yalan* | *yaldızlı* | *yerleşik*
| *yetenekli* | *yeterli* | *yetişkin* | ~ *yetişmiş*
| *yönetimsel* | *zayıf* **kadro derecesi** •
Kadronun niteliği. ~ *unvanlı*

kadrolaşma • Kadrolaşmak işi. *irticai* |
partizanca || *amansız* | *dinsel* | *gerici* | ~
kılıflı | *kıyasıya*

kafa • İnsan başı, ser. • Hayvanlarda
genellikle ağız, göz, burun, kulak vb.
organların bulunduğu vücudun en ön
bölümü. • Mekanik bir bütünün parça-
sı. • *mecaz* Kavrama ve anlama yeteneği,
zekâ, zihin, bellek. • *mecaz* Görüş ve
inançların etkisi altında beliren düşünme
ve yargılama yolu, zihniyet. *dazlak* | *kel*
| *ayık* | *akılsız* | *dumanlı* | *kabak* | *jöleli* |
statükocu | *gerici* | *cavlak* | *sarı* | *sersem*
| *serin* | *sağlıklı* | *yassı* | *tıraşlı* | *çıplak* |
kalın | *cascavlak* | *karmakarışık* | ~ *saçlı*
| *nato* | *küt* | *saçsız* | *yamru yumru* | *yu-
varlak* | *beyinsiz* | *koca* | *kıvrıkcık* | *salim*
| ~ *yatkın* | *bugünkü* | ~ *kirişli* | *dingin*
| *yaratıcı* | *kül rengi* | *basit* | *mantıksız* |
kanlı | ~ *tiyü* | *çürük* | *aptal* | ~ *kopuk* |
yağmurlu | *devletçi* || *afyonlu* | *ağrısız* |
ahmak | *akademik* | *alafranga* | *alkollü* |
araştırmacı | *arızalı* | *asil* | *ataerkil* | *Avru-
palı* | *aymaz* | *bağımsız* | *Batılı* | *beş on*
| ~ *biçimli* | *bilgisiz* | *bir sürü* | *bıyıklı* |
bol | *bunak* | *bütün* ~ | *büzük* | *cahil* | *ça-
kal* | *çatal* | *dangalak* | *dayatmacı* | *deli* |
densiz | *diktatör* | *dinç* | *divane* | *Doğulu*
| *dumansız* | *eğri* | *eğri büğrü* | *eleştirel* |
eleştirici | *endişesiz* | *erdemli* | *ezik* | *ezik*
büzük | *faziletli* | *gafil* | *gözlüklü* | *gurur-
lu* | *ham* | *hasta* | *içkili* | *ilaçlı* | *ilerici* | ~
ilgili | *iri* | *irili ufaklı* ~ | *istikrarsız* | *ıslak*
| *kaç* | *kara cahil* | ~ *kemikli* | *keş* | ~ *ki-
lölük* | *kocaman* | *koskocaman* | *körpe* |
kumral | *küflü* | *kültürlü* | *laik* | *marjinal* |
matiz | *mesuliyetsiz* | *militarist* | *münev-
ver* | *müstesna* | *naçiz* | *namussuz* | *odun*
| *paslı* | *pırlı pırlı* | *postmodern* | *pratik* |
rahat | *saçma* | *saf* | *sancılı* | ~ *sarıklı* |
soylu | ~ *şapkalı* | *şımarık* | *şu* | *takinaklı*
| *takkeli* | *tamtakır* | *taptaze* | *tekerci* | *te-
orik* | *tereddütlü* | *topuzlu* | *tozlu* | *tutuk* |
ufacık | *yamuk* | *yarık* | *yegâne* | ~ *yoluk*
| *yumru* | *zeki* **kafa vuruşu** • Kafa ile
yapılan vuruş. *klas* **kafa yapısı** • Düşün-
ce biçimi. **tek partili kafadar** • Görüş ve
anlayışları birbirine uyan kimselerden
her biri, kafadaş, kafa dengi, büzüktaş.

gamsız **kafalı** • Belirli bir düşünce yapısında olma durumu. *dik* || diktatör | katı | pespaye | pratik **kafatası** • *anatomi* İnsanda ve omurgalılarda içinde beyin bulunan, başın kemik bölümü. ~ ait | boş | gözlüklü | sarı | talihsiz **kafatasçı** • Kafatasçılıktan yana olan kimse veya görüş. ~ özentili

kafe • İçecek ve hafif yiyeceklerin satıldığı, bazılarında kapı önlerinde oturacak yerlerin bulunduğu ayaküstü yiyecek yerleri. *faal* | *manzaralı* | *bakımsız* | *dumansız* | ~ *dizili* | *otantik* || büyükçe | cıvıl cıvıl | göstermelik | kasvetli | mütevazı | müzikli | ~ nazır | pahalı | parmaklıklılı | tıklım tıklım ~ | yan

kafes • Hayvanlar için aralıklı tel, metal veya ağaç çubuklardan yapılmış taşınabilir bölme. • Vahşi hayvanlar için demir çubuklarla yapılmış taşınabilir bölme. *tel* | *tahta* | *parmaklıklılı* || altın | ~ asılı | aynalı | benzer | binbir | boncuklu | büyükçe | büyümlü | çekmeli | çelik | ~ çevrili | çıtkırdım | dar | daracık | ~ delikli | deminki | demir | ~ demirli | elmaslı | gömülü | gümüş | güzel | inik | kamış | kozmik | mundar | on binlerce | ~ oyma | ~ örgülü | ~ süslü | ~ tahtalı | yaldızlı | yaylı

kafile • Birlikte hareket eden topluluk. • Aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu, konvoy. • *eskimiş* Sıra ile gönderilen şeylerin her bir bölümü. *navili* | ~ *fenekli* | *fanca* | *çıplak* | *parıltılı* || amatör | arka | bahtsız | ~ beyazlı | doksan | erkekli kadınlı | ~ geçen | geniş | göçmen | ~ gönüllü | hasta | ilk | kaçınıcı | kalabalık | karmakarışık | karşılayıcı | ~ kişilik | masum | ~ muzdarip | mürekkep | nice ~ | sihirli | sık | sırsıklam | ufak | yuvarlak

kâfir • *din bilgisi* Tanrı'nın varlığını ve birliğini inkâr eden kimse. • *mecaz* Acımasız, zalim kimse. • *halk ağzında* Genellikle Müslüman olmayanlara verilen ad. bıyıklı | ~ kıyafetli | lanetli | şehirli | şu

kafiye • *edebiyat* Uyak. dolgun | ~ kullanılmış | mukayyet | ~ uygun | yarım

kaftan • *tarih* Çoğu ipekten yapılan, bir tür uzun, süslü üst giysisi. *sırmalı* | *yırtılmış* | *işlemeli* | ~ *kollu* || astarlı | bordo | ~ işleme | kürklü | mor | uzun | ~ yakalı | ~ yırtmaçlı

kâğıt • Hamur durumuna getirilmiş türlü bitkisel maddelerden yapılan, yazı yazmaya, baskı yapmaya, bir şey sarmaya yarayan kuru, ince yaprak. • Belge ve doküman. • Menkul kıymetler borsasında işlem gören tahvil, hisse senedi gibi mali değeri olan senet. *yaldızlı* | *antetli* | *mühürlü* | *yırtılmış* | *basılı* | *yağlı* | ~ *yazılı* | ~ *kareli* | *imzalı* | *kalaylı* | ~ *çizgili* | *sarı* | *parlak* | ~ *başlıklı* | *resimli* | *çizgisiz* | *cicili bicili* | *filigranlı* | ~ *endeksli* | *jelatinli* | ~ *tüylü* | *matbu* || antetsiz | aris-tokrat | ~ asılı | ayrı | ~ baskılı | başlıca | beş | beşinci | beyaz | ~ bezeli | bir sürü | bir tutam | bir yığın | büyük boy | büyükle | camlı | ~ cins | ~ çiçekli | çizikli | dağınık | darmadağınık | ~ dolu | ehem-miyetli | gıcır | gıcır gıcır | ~ görünümlü | ~ gözenekli | hurda | iğneli | ilgisiz | ince | irili ufaklı ~ | isimsiz | itibarlı | ıslak | kahverengimsi | karbonlu | ~ kare | ki-lometrelerce | kirli | kırıksıkırıksık | kötü | ~ kullanılmış | ~ kurdeleli | küçük | ~ lekeli | mat | ~ milyarlık | mor | ~ mumlu | namussuz | nefis | ~ nitelikli | nizamsız | on para | ~ onluk | ~ paket | pullu | renksiz | sair ~ | ~ saydam | şehvetli | şu | ~ takılı | ~ tasdikli | tırtıllı | ~ top | tozpembe | ufak | üç | ~ vasıflı | zamklı **kâğıt destesi** • İskambil destesi. kırıksıkırıksık **kâğıt mendil** • Tek kullanımlık mendil. buruşuk **kâğıt para** • Devlet bankası tarafından piyasaya çıkarılan değeri kâğıt üzerinde belirtilen para, banknot. buruşuk | kirli **kâğıt parçası** • Kâğıdın bir bölümü. basılı | bezgin | ~ ilgili | tostoparlak **kâğıt bıçağı** • Kâğıdı kesen bıçak. işlemeli

kağnı • İki veya dört tekerlekli, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası. *elli* | ~ *yüklü* || emekli | gıcır | ikişer | kırık | ~ tekerlekli | yedinci **kağnı arabası** • Kağnı. ~ tekerlekli

kahr • Yok etme, ezme, perişan etme, mahvetme. • Derin üzüntü veya acı, sıkıntı. ~ bilinmeyen | bin türlü | ~ ibaret | ~ maruz

kâhin • Doğaüstü yollardan gizli, bilinmeyen şeyleri, geleceği bilme iddiasında bulunan kimse. *birinci* | *hikmetli* | *vatanperver*

kahkaha • Yüksek sesle gülme. *gevrek* | *şuh* | *tiz* | *alaylı* | *çingıraklı* | *şen* | *billur* | *deminki* | *muhteriz* | *gürültülü* | *pervasız* | *boğuk* | *çirkin* | *taşkın* | *vahşi* | *zoraki* | *şakrak* | *dolgun* | *taze* | *kırık* | *orantısız* | *yapay* | *nezleli* | *berrak* | ~ *mahsus* | *nedensiz* | *çılgin* | *içten* || abartılı | abartmalı | acı | acılı | ağız dolusu | ahenkli | alafranga | aleni | arsız | birkaç | çapkın | çocukça | çocuksu | değişik | deli dolu | denetimsiz | ~ dişli | ~ dolusu | edepsiz | ~ eriten | ~ farksız | gamsız | gerzek | gevşek | gizli | güçsüz | gümrak | gümbüz | hakiki | heyecanlı | histerik | homurtulu | içtenlikli | içtenliksiz | isterik | kabarcıklı | kalın | kaygısız | kesik | keyifli | kof | konserve | kulak tırmalayıcı | küçücük | küçük | küstah | lanetli | lüzumsuz | makaralı | memnun | meşhur | neşeli | ortak | öksürüklü | öldürücü | ~ önceki | öyle | pis | sahici | sarhoş | sert | sevimli | sinirli | sipsivri | sonsuz | sorumsuz | sürekli | şaşırtıcı | şatır | şüpheli | tatlı | telaşlı | trajik | ufak | umumi | utanmaz | üç | ürkütücü | ~ ürpertici | yaban | yağlı | yapışkan | yapmacıklı | zorlu

kahpe • *kaba konuşmada* Orosu, ahlaksız kadın. Allahsız | edalı | karaşın | ~ kılıklı | ~ namı | ~ senelik **kahpelik** • Kahpece davranış. iğrenç | kan kırmızı

kahraman • Savaşta veya tehlikeli bir durumda yararlık gösteren kimse. • Bir

olayda önemli yeri olan kimse. • *edebiyat* Roman, hikâye, tiyatro vb. edebiyat türlerinde en önemli kişi. *isimsiz* | *mitolojik* | *adsız* | *millî* | *yegâne* | *iyi yürekli* | *ulusal* | *benzersiz* | *kılıçlı* | *melankolik* | *ölümsüz* | *fantastik* | *eşsiz* | *karizmatik* | *meçhul* | ~ *ruhlı* | *düzme* | *muzdarip* | *sevimli* | *takıntılı* | *nice* ~ | *hakiki* | *çapkın* | *dağlı* | ~ *burunlu* | *mutusuz* | ~ *görünümlü* | *düşsel* | *hayalci* | *hain* | *sahte* | *trajik* || ~ *adlı* | *akıllı* | *antiemperyalist* | *asil* | *ayrık* | *aziz* | *bahtsız* | *bambaşka* | *başarılı* | *başlıca* | *becerikli* | *benzer* | ~ *bihaber* | *binlerce* | *bir* | *birer* | *candan* | *cesur* | *çevik* | *çilekeş* | ~ *çocuklu* | *dandik* | *deli* | ~ *demokrat* | *destansı* | *dilsiz* | *dinç* | *dişi* | ~ *düşkün* | *düzenbaz* | *erdemli* | ~ *evli* | *feodal* | *gelgeç* | *gerçek dışı* | *gerici* | *gölgeli* | *güler yüzlü* | *hantal* | ~ *havalı* | *hayalperest* | *haysiyetli* | *hazırcevap* | ~ *içerikli* | *içi boş* | *ideal* | *ikiz* | *inançsız* | *inatçı* | ~ *iradeli* | *isteksiz* | *kalles* | ~ *kilolu* | *kızıl* | ~ *kollu* | *kolsuz* | *komik* | *korkak* | *kusursuz* | *kuvvetli* | *külyutmaz* | *lanetli* | *mağrur* | *mahfuz* | *melun* | *meşhur* | *mucizevi* | *muhayyel* | *muzip* | *nostaljik* | *olumsuz* | *önemsiz* | *saf* | *sahici* | *sahih* | *sapkın* | ~ *sarı* | *savaşçı* | *seçilmiş* | *sembolik* | *sempatik* | *sevgili* ~ | *silik* | *sofistike* | *sorunsal* | *şanlı* | *şeytansı* | *tabiatlı* | *tatlı sözlü* | *tembel* | *toptan* | *trajikomik* | *tüm* ~ | *uydurma* | *uzaylı* | *üç boyutlu* | *ülkücü* | *vatansever* | *verimsiz* | *yakışıklı* | ~ *yapışık* | *yarım akıllı* | *Yeni Zelandalı* | *yüce* | *zoraki* **kahramanlık** • Kahramanca davranış, yiğitlik. açık | basit | çocuksu | dramatik | düzmece | eşsiz | ~ *geceki* | *gözü kara* | *harikulade* | *kansız* | ~ *kopuk* | *olağanüstü* | *olanca* | *ölmez* | *sayısız* ~ | *şahane* | *tasasız* | *yalancı* | *yapmacık*

kahvaltı • Genellikle sabahları yenilen hafif yemek. • Bu biçimde düzenlenmiş yemek. *ballı* | *okkalı* | *mükellef* | *sucuklu* | *nice* ~ | *kekikli* | *değişmez* | ~ *çaylı* | *meyveli* || *balıklı* | *cazlı* | *cılız* | *doğru dürüst* | *doyurucu* | *düzensiz* | *eksiksiz* | *görmemli*

| güzel | hafif | iştahlı | kremalı | limitsiz
| ~ mamur | muhteşem | ~ nazır | nefis |
sabahki | serpmeye | tarifsiz | tereyağlı | tö-
rensel | umarsız | yarım yamalak | yarınki
| yavan **kahvaltı salonu** • Kahvaltı ya-
pılan yer. havasız | loş **kahvaltı sofrası**
• Masa, sini vb. şeylerin, kahvaltı etmek
üzere hazırlanmış durumu. ~ mükellef

kahve • *bitki bilimi* Kök boyasığıllardan,
sıcak iklimlerde yetişen bir ağaç (*Coffea*
arabica). • Bu çekirdeklerin kavrulup
çekilmesiyle elde edilen toz. • Bu tozla
hazırlanan içecek. • Kahve, çay, ihlamur,
bira, nargile içilen, hafif yiyecekler bu-
lunduran, tavla, domino, bilardo, kâğıt
vb. oynanan yer, kahvehane, kıraathane.
~ köpüklü | sütlü | şekerli | çınarlı | okkalı
| salaş | bahçeli | orta şekerli | ~ çardaklı
| sade | çalgılı | havuzlu | muhalif | bir yu-
dum | çekirdek | acı | loş | tenha | sıcacık |
kremalı | ~ kokulu | dumanlı | ufacak | saf
| asmalı | şekersiz | büyücek | geniş | birer
| sapa | sıcak | çağdaş | şirin | ~ süslü |
buğulu | ünlü | küçük | camlı || akşam-
ki | aydınlık | balıklı | bayat | bir tutam
| bohem | boş | boyalı | çağcıl | çamurlu
| danslı | dar gelirli | daracık | demli | ~
demokrat | dünkü | elit | erkenci | fakir |
falanca | gölgeli | göz alıcı | güngörmüş
| halis | ham | herhangi bir | hoş kokulu
| ikiye | irili ufaklı ~ | isli | ılık | kaçak |
kaçıncı | kalabalık | kalabalıkça | kibar |
kiralık | kırmızımsı | kızıl | koyu | köpük-
süz | kuytu | külüstür | lezzetsiz | mahlut |
makbul | ~ manzaralı | meşhur | münasip
| mürekkepli | müzikli | ~ önceki | öteki
| öylesi | pahalı | ~ paket | pis | rahat | renk-
siz | sayısız ~ | sefil | serin | sevimsiz | sö-
ğütlü | özel | süzme | şerefli | şöhretli |
tanınmış | taze | tıklım tıklım ~ | ~ tüylü |
yabani | yazlık | yoksul **kahveci** • Kahve
üreten veya satan kimse. • Kahve işleyen
veya kahve pişirip satan kimse. *çopur*
| *dazlak* || ~ ceketli | ~ kaşlı | kıranta |
komşu | ~ senelik | şişmanca | ~ yüzü |
zebun **kahvehane** • Kahve. çalgılı | lüks

| mahut | muazzam | ~ nazır | ~ sandalyeli
| yırtık **kahve fincanı** • Kahve içmeye
yarayan kulplu veya kulpsuz küçük kap.
çiçekli **kahve telvesi** • Kahvenin dibin-
de kalan tortu. okkalı

kahverengi • Kavrulmuş kahvenin rengi.
koyu | *açık* || grimsi | kızıl | sarımsı
kahverengilik • Kahverengi olma duru-
mu. kızılımsı

kâhya • Konak, çiftlik vb. yerlerde türlü
işleri yapmakla görevli kimse. bıyıklı |
cerbezeli | dilbaz | ~ önceki | sırtı pek |
tecrübeli

kaide • Kural. • Bir şeyin yere dayanan
bölümü veya bir şeyin üzerine oturtuldu-
ğu nesne, ayaklık, duraç, taban, ayaklık.
umumi | *muayyen* | *genel* || birer | değiş-
mez | ~ delikli | ~ esaslı | geniş | ikiyüzlü
| istatistiki | mülki | nükteli | sistematik |
subjektif | şaşmaz

kaime • eskimiş Kâğıt para, kâğıt lira,
kayme. ~ binlik | ellilik | ~ liralık | yedi

kâinat • *gök bilimi* Evren. • Dünya. bakır
| koskoca | muzlim

kaka • Çocuk dilinde dışkı. cıvık | eflatun
| kuru | pürtüklü

kakao • *bitki bilimi* İki çeneklilerden,
Amerika'nın sıcak bölgelerinde yetişen
bir ağaç, Hint bademi (*Theobroma ca-*
cao). • Bu tozdan su veya sütle hazırla-
nan içecek. *sütlü*

kakma • Ağaç üzerinde veya diğer ahşap
malzemede, mobilyada, belirlenmiş de-
sen ve çizimlere göre oyulmuş yuvalara
gümüş, sedef vb. süs maddelerinin kakı-
lıp oturtularak yapılan iş. *gümüş* | *fildişi*
| *yakut* || kemik

kaktüs • *bitki bilimi* Kaktüsgillerden, yap-
rakları yayvan ve dikenli, güzel, parlak
renkte çiçekler açan bir bitki, atlas çiçeği
(*Cactus*). ~ *kollu* | *azman* || ~ çiçekli | di-
kenli | irili ufaklı ~ | minicik | tozlu **kak-**
tüs çiçeği • *bitki bilimi* Kaktüs bitkisinin
açan çiçekleri. yaşlı

kâkül • Alına düşen kısa kesilmiş saç, perçem. ak | ~ vurgulu

kalabalık • Çok sayıda insanın bir araya gelmesiyle oluşan insan topluluğu. • Gereksiz, karışık şeyler topluluğu. *kadın* | *erkek* | *gürültücü* | *civil civil* | *telaşlı* | *uğultulu* | *neşeli* | *maşherî* | ~ *görülmemiş* | *çılgin* | ~ *sarıklı* | *azgın* | *perişan* | *onca* | *cahil* | *meraklı* | *taşkın* | *şu* | *dünkü* | ~ *kişilik* | *hırslı* | *kuşkulu* | *aceleci* | *iğrenç* | *koskoca* | *masum* | *bilgisiz* | *şaşkın* | *gazaplı* | *karmakarışık* | *korkunç* | *umutsuz* | *kesif* | *müthiş* | *seçkin* | *alaca bulaca* | *acımasız* | *inanılmaz* | *öfkeli* | *sonsuz* | *kof* | *uyumlu* | *rengârenk* | *kaygılı* | *deminki* | *sabahki* | *bilinçsiz* | *bakımsız* | *kararlı* | *koskocaman* || abuk sabuk | ahşap | allı pullu | ~ alt | anlamsız | anlaşılmaz | anlayışsız | arsız | ateşli | barbar | başı dumanlı | başıboş | ~ başlıklı | başsız | battaniyeli | ~ belirsiz | ~ beyazlı | bezgin | bilinçli | bilinmez | bir sürü | bir yığın | bitik | bıkkın | bıyıklı | boylu boslu | buruşuk | bütün ~ | büyücek | büyükçe | cafcacılı | canavar | civcivli | coşkulu | çeşit çeşit | çoluklu çocuklu | dağınık | değişmez | derme çatma | ~ dilli | dilsiz | dırdırcı | doğru dürüst | düğümlü | düşünceli | düzenbaz | ecnebi | ~ elbiseli | ~ fenerli | ~ gelen | ~ giyimli | gösterişsiz | gürültüsüz | ~ habersiz | hareketli | haşın | heybetli | homurtulu | isli | işgüzar | işsiz | işsiz güçsüz | ivecen | ıssız | ışıltılı | kafasız | ~ karalı | karalı beyazlı | kararsız | ~ karışık | karşıt | kaygısız | kentli | kibar | kinli | kıpır kıpır | kızgın | kızlı erkekli | ~ kokulu | kokusuz | kopya | kültürlü | ~ layık | mahzun | muğlak | muhteşem | mutlak | mükedder | mürekkep | mütevazı | namussuz | nevmi | nizamsız | o | ölümcül | ~ renkli | renksiz | ruhsuz | sabırsız | sefi | sivil | sivilceli | sizden | sırlıslıkam | sıska | ~ sopalı | sorumsuz | sosyetik | suskun | ~ şapkalı | şehirli | şen | şımarık | takkeli | tanıdık | taşralı | tekmi | ~ tıklım tıklım ~ | turfa | ~ tür |

uçsuz | ucsuz bucaksız | ülkücü | vahşi | vicik vicik | yapayalnız | yılgin | yobaz | yoğun | yoksul | yorgun | yorucu | zavallı | zehir zemberek

kalamar • *hayvan bilimi* Bir tür mürekkep balığı (*Loligo vulgaris*). *tuzlu* || ~ kiloluk | leziz

kalas • Kalın biçilmiş uzun tahta. genişçe | gevşek | isli | kalınca | kırmızı | lacivert | onca | pembe | tahta | yeşil | yontma

kalbur • Tahıl ve başka iri taneli maddeleri elemek için kullanılan büyük delikli veya seyrek telli elek. ~ delikli | kırık | ~ örtülü

kalça • *anatomi* Gövdenin arka bölümünde, bacakların birleştiği yerle bel arasındaki şişkin bölge. *dolgun* | ~ *biçimli* | *oynak* | *yassı* | *daracık* | *geniş* | *diri* | *iri* | *yuvarlak* || adaleli | ahenkli | canlı | ~ çıkık | davetkâr | deforme | demir kırık | etli | gelişmiş | gergin | kalkık | kıvrık kıvrık | kıvrımlı | koca koca ~ | kocaman | ölçülü | pürüzsüz | sımsıkı | şehvetli | şişman | taşkın | terli | tombul | tumturaklı

kaldıraç • Az bir kuvvet ile büyük bir yükü kaldırmaya yarayan, bir dayanma noktası üzerinde hareket edebilen, inip kalkabilen sert çubuk, manivela. ~ tür

kaldırım • Yaya kaldırımı. • *eskimiş* Yollarda taşlarla yapılan döşeme. *çamurlu* | *bozuk* | *ıslak* | *eğri büğrü* | ~ *basamaklı* | *daracık* | *gölgeli* | *ağaçlıklı* | *kırık dökük* | ~ *taşlı* | *yüksek* | *geniş* | *karlı* || aşağı | biçimsiz | boş | buzlu | cilalı | çamursuz | dar | ~ dolmuş | ~ eğik | epik | ~ kaplı | karmakarışık | karşı | kaygan | kemerli | ~ merdivenli | muhkem | plastik | ser-seri | yabancı **kaldırım taşı** • Kaldırım döşemeye elverişli olan sert bir taş türü. toparlak | kare

kale • *tarih* Düşmanın gelmesi beklenen yollar üzerinde, askerî önem taşıyan şehirlerde, geçit ve dar boğazlarda güvenliği sağlamak için yapılan kalın duvarlı,

burçlu, mazgallı yapı, kermen. • Takım-
la oynanan bazı top oyunlarında topun
sokulmasına çalışılan yer. *yıkık* | *heybetli*
| ~ *çevrili* | *yanık* | *tarihi* | *metin* | *bembe-*
yaz | *sağlam* || anıtsal | antik | arka | beş
on | ~ beyazlı | ~ çift | derli toplu | feodal
| gelişigüzel | görkemli | ~ görünümlü |
harap | kapılı | katıksız | kerpiç | kıpkızıl
| mağrur | mazgallı | meşhur | ~ metrelik
| muhkem | mundar | muzaffer | portatif |
~ saatli | sapasağlam | ~ sarılı | sarp | ~ ta-
kılı | ~ tastamam | tek | tek kişilik | toplu
| uğultulu | yalçın | yavuz | yekpare **kale**
duvarı • Kaleye ait duvar. *çepçevre* | ~
penceresiz **kale muhafızı** • Kaleyi koru-
makla görevli asker. *zırhlı kaleci* • *spor*
Bazı top oyunlarda kalenin önünde du-
rarak topun kaleye girmesini önlemekle
görevli oyuncu, file bekçisi. *demode* | ~
kollu | *parmaksız* | *Slovak*

kalem • Yazma, çizme vb. işlerde kulla-
nılan çeşitli biçimlerde araç. • Resmî
kuruluşlarda yazı işlerinin görüldüğü yer.
• Yontma işlerinde kullanılan ucu sivri
veya keskin araç. • Çeşit, tür. • *mecaz*
Yazar. *kurşun* | *dolma* | *kamış* | *tükenmez*
| ~ *uçlu* | *özel* | *kırmızı* | *mürekkep* | *fos-*
forlu | *ispirotolu* | ~ *renkli* | ~ *sarı* | *keçeli*
| *hususî* | *namuslu* | *yeşil* | ~ *lastikli* | *kızıl*
| *keçe* | *mavi* | *boyalı* | *akılsız* | *üretken* |
yurtsever | *seçkin* | *vatansever* | *becerikli*
|| altmışıncı | atak | biricik ~ | bozuk | bu
| çelik | çeşit çeşit | çileli | demir | düzen-
baz | eşsiz | genç | gri | güçlü | güdük |
güzide | hayalperest | hediyeelik | ideolo-
jik | işlek | ~ işli | kemik rengi | kıl | kırık
| kıvrak | ~ kuruşluk | kuvvetli | lekesiz
| masum | mineli | mor | münasebetsiz |
müşterek | öfkeli | pırıl pırıl | ~ saplı | sa-
tılık | sivri dilli | sıcacık | ~ tam | tarafsız
| ~ tesirli | titiz | yamru yumru | yapayal-
nız | yaylı | yumuşacık | zeki | zırtapoz
kalem adamı • Fikir adamı, yazar, şair.
dinç **kalem efendisi** • eskimiş Kalemde
çalışan görevli yazman. *çıtıkrıldım* | ~
yakalı **kalem müdürü** • Kalemde çalı-

şan yetkili. *hususî kalem seti* • Birçok
kalemin olduğu birliktelik. ~ *kaplama* ||
altın kaplama **kalem vekili** • Kalemde
çalışan görevli. *hususî kalemler* • *alay*
yollu Kalem savaşı. meşhur

kalfa • Aşaması çırakla usta arasında bu-
lunan zanaatçı. • *eskimiş* Çocukları ev-
lerinden alarak okula, okuldan evlerine
götüren kimse. ~ *görünümlü* | *ihtiyar* |
şası || geçkin | genç | hotozlu | ~ kalma
| ~ kaşlı | saraylı | satılık | yaşlı | yaşlıca
| zavallı

kalıcılık • Kalıcı olma durumu. • *felse-*
fe Tözün kendi bağımsızlığı içinde var
olma biçimi, tözün var oluşunu sürdür-
mesi ilkesi, ayrılmazlık karşıtı. *görece* |
sonrasız

kalınbağırsak • *anatomi* Sindirim boru-
sunun ince bağırsaktan anüse kadar or-
talama 1,5 metre uzunluğundaki bölümü.
yatay

kalınlık • Kalın olma durumu. • Cisim-
lerde uzunluk ve genişlik dışında üçüncü
boyut. *bir parmak* | *sonsuz* | *olanca* || bi-
rer | ruhsal | ~ tür

kalıntı • Artıp kalan şey, bakiye. • Eski
çağlardan kalmış şehir veya yapı, ören,
harabe. • İz, işaret. • *mecaz* Bir toplum,
kültür, uygarlık vb.nden artakalan şey.
arkeolojik | *feodal* | *antik* | *eşsiz* | *pre-*
historik || anlamsız | arkaik | bütün ~ | ~
dolu | ekolojik | fenomenolojik | gömülü
| irticai | kaygan | mikroskobik | mimari |
mutsuz | önemli | örnek | şaşırtıcı | teok-
ratik | tortul

kalıp • Bir şeye biçim vermeye veya eski
biçimini korumaya yarayan araç. • Biç-
ki modeli, patron. • *mecaz* Gösterişli gö-
rünü. • *mecaz* Biçim, durum. • *mecaz*
Yenilikten uzak, özgün olmayan. *alışıl-*
mış | *belirli* | *orta boy* | *kelepçeli* | *dış* | ~
kenarlı | *alüminyum* | *birtakım* ~ | *yerle-*
şik | *bilinen* | *sembolik* | *düzgün* | *beylik*
| ~ *şekilli* | *yuvarlak* || anonim | biçimsel
| bildik | bir yığın | cansız | cevhersiz |

çetrefil | çıkma | dar | daracık | değişmez
| ~ delik | demir | dev | dogmatik | estetik
| evhamlı | ~ hazır | ~ ilişkin | ısmarlama
| kalp | kapalı | karmakarışık | kaskatı | ~
kesen | ~ kiloluk | klasik | küçük | mu-
ayyen | muhtelif | ~ | nostalgik | pürüzsüz
| ruhsuz | ~ sarılı | ~ serili | sorunsuz |
ticari | totaliter | tunç | ~ türlü | ~ uçlu |
uydurma | yamru yumru

kalıtım • *biyoloji* Çevre etkileriyle köklü olarak değiştirilemeyen özelliklerin, döl-
lenme sırasında, dişi ve erkeğin kromo-
zomları aracılığıyla bir kuşaktan ötekine
geçmesi, soya çekim, irs, irsiyet, veraset.
kültürel || ailevi | biyolojik | melez

kaliper • Janta dışarıdan bakıldığında
diski bir el gibi kavramış gibi görünen
kısım. pistonlu

kalite • Nitelik. *kaçıncı* | *duyusal* || belir-
li | düşük | mikrobiyolojik | mitolojik |
özenli | özsel | yetersiz **kaliteli** • Nitelik-
li olma durumu. son derece

kalkan • Ok, kılıç vb.nden korunmak için
savaşçıların kullandığı korunmalık. •
mecaz Koruyucu. büyücek | elmaslı | gü-
venli | ~ kılıflı | kırmızı | siyasi | yufka

kalkınış • Kalkınma işi. heybetli

kalkınma • Kalkınmak işi. • İyileşme,
şifa bulma. *ekonomik* | ~ *planlı* | *sınai* |
bölgesel | *sosyoekonomik* | *millî* || adalet-
li | ani | baş döndürücü | ~ dayalı | endüst-
riyel | ~ görülmemiş | hızlı | iktisadi | na-
sıl | plansız | ~ sistemli | sosyal | ~ uygun

kalkış • Kalkma işi. afili | dermansız | ~
metrelik | uyku sersemi

kalkışma • İsyan, ayaklanma, kıyam. *ey-
lemli* | *gerici* || irticai

kalori cetveli • Besin değerlerini gösteren
çizelge. ~ ayaklı **kalori ihtiyacı** • Besin
ihtiyacı. günlük **kalori tablosu** • Besin
ya da yiyeceklerin ne ölçüde kalori içer-
diğini gösteren tablo. ~ ayaklı

kalorifer • Merkez ve depo durumunda
olan bir kazandan çıkan sıcak havayı, su

veya buharı, borularla dolaştırmak yo-
luyla bir yapının her yanını ısıtan araç
veya tesisat. eski | ıslı | kömürlü | ~ sis-
temli | tozlu

kalp • *anatomi* Göğüs orta boşluğunda, iki
akciğer arasında, vücudun her yanından
gelen kirli kanı akciğerlere ve oradan ge-
len temiz kanı da vücuda dağıtan organ,
yürek. • *mecaz* Sevgi, gönül. • *mecaz*
Duygu, his. *sunî* | *kırık* | *saf* | *rikkatli* |
kırgın | *titrek* | *bakir* | *metruk* | *kıskanç*
| *pırlanta* | *yumuşak* | *yaralı* | *duygulu* |
mahzun | *altın* | *biyonik* | *vefalı* | *mağrur* |
iyi | *hassas* | *kahraman* || adil | ayrı | basit
| başıboş | bazı ~ | bir | cansız | çalıntı |
çekingeng | çelik | dağınık | dakik | derin
| ~ dolu | donuk | duygusuz | düşünceli
| ebedî | elemsiz | ergen | ~ eriten | ezil-
miş | gözde | günahsız | güzel | güzelce |
hercai | hevesiz | hissiz | iltihaplı | ince
| kızıl | mecruh | merhametsiz | mermer |
mücrim | müşfik | ~ niyetli | o | olağan |
öksüz | ölümsüz | özlentili | pak | param-
parça | perişan | rakik | sebatsız | serseri |
soylu | suçsuz | şefkatli | ~ takılı | temiz
| tutuk | ufacak | üryan | vakur | vatanper-
ver | vefakâr | vicdansız | yalnız | ~ yetiş-
miş | yüce | zengin **kalp krizi** • *tıp* Kalbi
besleyen damarlardan birinin tıkanması
ile ortaya çıkan, önlem alınmazsa ölüme
yol açan rahatsızlık, kalp aksesi. ani |
ikinci | normal **kalp atışı** • Kalbin çalış-
ması. aritmik **kalp cerrahı** • Kalp ame-
liyatı yapan uzman hekim. ~ bir numaralı
~ **kalp çarpıntısı** • *tıp* Kalbin düzensiz
veya hızlı çalışması. sinirsel **kalp has-
talığı** • Sürekli kalp rahatsızlığı çeken
kimse. şifasız

kalpak • Kesik koni biçiminde deri, kürk
veya kumaştan yapılmış başlık. *astragan*
| *kahverengi* | *kürkklü* || barbar | boz | ~ çu-
halı | deri | dik | ıslak | kırmızı | kıvrıkcık |
kürk | ~ tüylü | ~ yatık | ~ yıldızlı | zarif

kalpazan • Sahte para basan veya piyasa-
ya süren kimse. • *mecaz* Yalan ve hile ile

kalpazanlık

iş gören kimse. ~ *kollu* || birkaç | gelmiş geçmiş ~ **kalpazanlık** • Kalpazanca iş. küçük çapta | ufak tefek

kaltak • *kaba konuşmada* İffetsiz, namussuz kadın. ahlaksız | edalı | iki yüzlü | kaçık | kokmuş | namussuz | şu | taş | taş kalpli

kalyon • *tarih* Yelkenle ve kürekle yol alan savaş gemilerinin en büyüğü. batık | ~ kürekli | mutantan | ulu

kama • Silah olarak kullanılan, ucu sivri, iki ağzı da keskin uzun bıçak. • Kütüğü yarmak için kullanılan ucu sivri, yassı, enli çivi, takoz, kısıklı. *iki yüzlü* | *sivri* || ~ ağırlıklı | eğri | gümüş | kınlı | küçük çapta | murassa

kamara • *denizcilik* Gemilerde oda. *dara-cık* | ~ *alt* || çelik | kış | konforlu | özel | teknil ~ | üç | ~ yataklı

kamaşma • Kamaşmak işi. göz alıcı | na-hoş

kambur • Bel veya göğüs kemiğinin eğrilmesi, raşitizm sonucu sırtta ve göğüste oluşan tümsek, kambur zambur. • Bazı hayvanların sırtındaki çıkıntı. *hafif* || be-lirgin | büyük | kekeme | mende-bur **kamburluk** • Kambur olma durumu. iğrenç

kamçı • Bir ucuna ip, deri vb. bağlı olan vurma, dövme aracı. *örme* || afilli | beriki | gümüşlü | kurşunlu | meşin | topuzlu | yirminci

kamera • *sinema, televizyon* Görüntüle-rin filme alınmasını sağlayan alet, alıcı. *optik* | ~ *kiloluk* | ~ *kapasiteli* | *mercekli* | *elektronik* || çok yönlü | dijital | dökün-tü | dürbünlülük | göstermelik | ~ havalı | isyankâr | kapalı | kılcal | minicik | oynak | öznel | ~ parmak | portatif | ~ takılı | tel-siz | tüm ~ | uyduruk | uzaktan kumandalı **kameraman** • *sinema, televizyon* Alı-cıyı doğrudan doğruya çalıştıran ve yö-neten, alıcı hareketlerini gerçekleştiren, görüntülerin filme alınmasını sağlayan kimse, çekimci, kamera. *acemi*

kameriye • Bahçelerde yazın oturulmak için yapılan, kafes biçiminde, kubbeli, üstü yeşilliklerle sarılan süslü çardak. *güllü* || ~ kalma | loş

kamış • *bitki bilimi* Buğdaygillerden, su-lak, nemli yerlerde yetişen, boğumlu, sert gövdesi olan bitkiler (*Phragmites australis*). *bambu* || ayıp | dertli | örme | şu | ulu | ~ yatkın **kamışlık** • Kamışı çok olan yer. ~ *bucaksız* || uşşuz bucaksız

kamp • Çadır, baraka vb. eğreti araçlar-dan oluşturulan konak yeri. • Kurum ve kuruluşlarda çalışanların dinlenmek, eğ-lenmek için gittikleri konaklama yeri. • Tutsakların veya siyasal sürgünlerin toplanıldığı yer. • Belli bir düşünce çevre-sinde birleşen topluluk. ~ *çadır* | *illegal* | ~ *dönümlük* | *yurt içi* || birinci | bütün ~ | derme çatma | devasa | idealist | ideolojik | ~ kapasiteli | realist | ~ yataklı **kamp çadırı** • Kampta barınılan yer. *tenteli* **kamp alanı** • Açık alanda kalmak veya geceleme için kullanılan yer. ~ *çadır* | **kamp yeri** • Kamp yapılan alan. *yazlık* || turistik | ucuz

kampana • Çan. *emektar* || ~ asılı

kampanya • Politika, ekonomi, kültür vb. alanlarda belirli bir süredeki etkinlik dönemi. • *ticaret* Tüketiciyi özendirmek için belli sürelerde düzenlenen indirim-li veya taksitli satış. ~ *sistemli* | *agresif* | *avantajlı* | *hakaretamiz* | *faal* | *köpekli* | *hummalı* | *asılsız* | *geniş* | *kredili* || ada-letsiz | albenili | amansız | apolitik | arsız | azgın | beyhude | bilinçlendirici | ~ bir numaralı ~ | ~ dayalı | ~ endeksli | faili meçhul | ~ faizli | ~ görülmemiş | hamasi | heybetli | ideolojik | interaktif | kapsa-malı | kazançlı | köktenci | kötüyeyici | med-yatik | mesuliyetli | onursuz | özensiz | ~ planlı | sistematik | yoğun

kampüs • Yerleşke. devasa

kamu • Halk hizmeti gören devlet organ-larının tümü. • Bir ülkedeki halkın bütü-nü, halk, amme. *bütün* ~ **kamu hukuku**

• **hukuk** Devlet ile kişi arasında karşılıklı olarak hak ve ödevleri düzenleyen hukuk kolu, amme hukuku. **katıksız kamu görevlisi** • Devlet hizmetinde çalışan kişi, kamu personeli. **sendikalı** | **sendikasız** | **tutuksuz** | **yüz binlerce kamu işletmeciliği** • Devletin denetiminde üretim yapan işletme. **verimsiz kamu konutu** • Devlet lojmanı. ~ **tahsisli**

kamulaştırma • Kamulaştırmak işi, dev-
letleştirme, istimlak. **birtakım**

kamuoyu • Bir konuyla ilgili halkın ge-
nel düşüncesi, halkoyu, amme efkârı,
efkârumumiye. **adaletsiz** | ~ **nitelikli** |
sağlıklı | **tedirgin** | **tüm** ~ | **ümitsiz**

kamyon • Motorlu büyük yük taşıtı. **dam-
perli** | ~ **yüklü** | **hurda** | **çalıntı** | **gıcır** | ~
hoparlörlü | **hantal** | **emektar** | **gıcır gıcır**
| **koca koca** ~ | **lisanslı** | **homurtulu** || ~
başlı | **beş** | **beş altı** | **birer** | **biçaklı** | **bozuk**
| ~ **burunlu** | **büyükçe** | **civcivli** | **dingilli** |
~ **dolu** | ~ **gelen** | **gezici** | **harap** | ~ **kiloluk**
| **kırmızı** | **koca** | **kocaman** | **komple** | **kos-
kocaman** | ~ **kullanılmış** | ~ **kumandalı** |
~ **lastikli** | ~ **markalı** | ~ **omuzlu** | **otuz** |
~ **örtülü** | ~ **plakalı** | ~ **tonluk** | **uzaktan**
kumandalı | **yorgun** | **zırlı** **kamyoncu** •
Kamyonla taşıyıcılık yapan kimse. ~ **la-
kaplı**

kamyonet • Yük taşıyan küçük kamyon,
pikap. **tenteli** || **damperli** | **külüstür** | ~
milyarlık | ~ **renkli**

kan • Atardamar ve toplardamarların
içinde dolaşarak hücrelerde özümleme,
yadımlama görevlerini sağlayan plazma
ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli
sıvı. • **mecaz** Soy. **bir damla** | **asil** | **sı-
cacık** | **kıpkızıl** | **tuzlu** | **kızıl** | **hesapsız** |
sulu | **soylu** | **pis** | ~ **tanımaz** | **vicık vicık**
| **kıpkırmızı** | **pembe** | **mübarek** | **mundar**
| **ılık** | **yüzer** | **kokmuş** | ~ **oksijenli** | **ala**
| **melez** | **masum** | **sıcak** | **deli** | **iğrenç** |
taze || **akıcı** | **akıllı** | **altın** | **avuç dolusu** |
aydınlık | **babayiğit** | **bereketli** | **beyhude**
| **bir avuç** | **bir parça** | **bir tutam** | **biraz** |

bütün ~ | **cıvık** | **çoşkun** | **çamurlu** | **çilli** |
çocuksu | **dupduru** | **güçsüz** | **gülkurusu** |
günahsız | **hasta** | **ilaçlı** | **ilk** | **ıslak** | **ışıl-
tılı** | **kalıtsal** | **kapkara** | **kaygan** | **keke-
me** | **kenef** | **kırmızı** | **kızılca** | ~ **kocalı** |
kokoz | **köpüksüz** | **kötü** | **meymenetsiz**
| **mikroplu** | **muhteris** | **murdar** | **olanca** |
sapsarı | **sarıllıklı** | **sası** | ~ **şişe** | **şuncacık**
| **taşkın** | **üstün** | **vazih** | ~ **yapışık** | **yapış-
kan** | **yarım** | **yeşil** | **yıvışık** | ~ **yürekli** **kan**
davası • **toplum bilimi** Geçmişte iki aile
arasında cinayetten, kan akmış olmaktan
veya başka bir nedenden oluşmuş düş-
manlık. ~ **asırlık** | **destansı** | **dipsiz** **kan**
testi • Kan üzerinde yapılan laboratuvar
analizi. **rutin kan akımı** • Kanın dolaşı-
mı. **basınçlı kan damarı** • Kan akan da-
mar. **çevresel** | **kılcal kan damlası** • Bir
damla kan. **azıcık kan dolaşımı** • **ana-
tomi** Kalbin sürekli olarak kasılıp gevşe-
mesiyle kanın damarlar içinde yer değişt-
irmesi, dolaşım, deveran, deveranidem.
deri altı | **yüzeysel kan emici** • **mecaz**
Emek sömürücüsü. **arsız kan gölü** • **me-
caz** Çokça kan akıtılan olay ya da durum.
kıpkızıl kan kardeşi • Sıkı dostluk ve
arkadaşlık bağı. **sevgili** ~ **kan torbası** •
İçinde kan depolanan torba. **plastik**

kanaat • Elindekenden hoşnut olma duru-
mu, kanıklık, yeter bulma, yetinme, faz-
lasını istememe, doyum. • **Kanış, kanı,**
inanç, düşünce. **kati** | **umumi** | **müşterek**
| **kuvvetli** | **felsefî** || **ahmakça** | **asılsız** |
bambaşka | **barbarca** | **genel** | ~ **hâkim**
| **içtimai** | **ilmî** | **keyfî** | **kişisel** | **menfî** |
müphem | **naçiz** | **sakat** | **samimi** | **sathi**
| **siyasi** | **sol** | **şahsi** | **terbiyevi** | **vicdani**
| **yansız**

kanal • Bazı bölgeleri sulamak, kurutmak
amacıyla veya gemilerin işlemesine el-
verişli, insan eliyle açılmış su yolu. • **Te-
lefon, telgraf, radyo, televizyon vb. araç-
larla iletişimi sağlayan yol, hat.** • **mecaz**
• **anatomi** İçinden damar, sinir veya bir
sıvı geçen yol. • **coğrafya** İki kıyı ara-
sındaki dar ve derin deniz. **çoklu** | **anal**

| meşru | tıkalı | işitsel | dar | yurtsever
| görsel | mütevazı | tematik | dümdüz ||
analog | aynı | bildik | biyokimyasal | büt-
tün ~ | çamurlu | dini bütün | geleneksel |
gerekli | ikinci | ızgaralı | küçük | muhte-
lif ~ | müstakbel | olumlu | onuncu | öbür
| özel | paralı | parazitsiz | suni | şifreli |
taahhütlü | toprak | ufak | yanlı | yasal |
yatay | yerel | yüzlerce

kanama • Kanamak işi, nezif. *düzensiz* ||
anal | ~ eriten | içten | masif | mikro | mik-
roskobik | minör | pembemsi | periyodik
| sancılı | tesadüfi | vakitsiz | zamansız

kanarya • *hayvan bilimi* İspinozgillerden,
yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde
küçük gagalı, ötücü kuş (*Serinus cana-
ria*). *dişi* || birer | ~ cins | dul | geveze | ~
kanatlı | sabırsız | tombul | yırtıcı

kanat • Kuşlarda ve böceklerde uçmayı
sağlayan organ. • Balıklarda yüzgeç. •
Bir uçağın havada durmasını sağlayan
taşıyıcı aerodinamik güçlerin etkilediği
yatay yüzey. • Kapı, pencere, dolap gibi
dikine açılıp kapanan şeylerin kapağı. •
Yan, taraf. • Meclis, parti vb. topluluk-
larda düşünce yönünden özellik gösteren
tarafardan her biri. • Fırıldak biçiminde
olan şeylerde kol. • *askerlik* Savaş dü-
zenindeki ordunun iki yanından her biri,
cenah. • *spor* Futbol, hentbol vb. takım
oyunlarında hücum hattının sağ ve sol
bölümü. *sağ* | *sol* | ~ *çift* | *bir çift* | *koru-
yucu* | *çil* | *görünmez* | *ışıldatılı* | *çifte* | *mavi*
| *pırıl pırıl* | *dev* | *radikal* | *kırık* | *binbir* |
engin | *devletçi* | *gerici* | *geniş* | *süt beyaz*
| *gergin* | *gümüş* | *güçsüz* | *ağır* | *ajurlu*
|| ak | al | alaca | altın | ~ asılı | becerik-
siz | benekli | beş | ~ bezeli | ~ bölmeli
| bucaksız | çamurlu | çevik | damarlı |
devasa | dokuz | ~ döküm | ~ eğilimli |
enli | esmer | eşit | gerçekçi | görkemli |
güneşli | hareketsiz | içbükey | ikişer | in-
cecik | iri | ıslak | ıssız | ızgaralık | kadife
| kalkık | kara | ~ kesen | kesik | kınalı |
kıpırmızı | kıvrımlı | kızıl | kocaman | ~

kollu | ~ kopuk | koskoca | kuşkulu | mor
| muhteşem | müfrit | münevver | naif |
narin | öbür | önemli | reformist | sakat | ~
saydam | sivil | siyasi | sıcacık | statükocu
| şefkatli | takma | telaşlı | toprak rengi |
tunç | ~ tüylü | uçsuz bucaksız | ülkücü
| yalın | yanık | yeşil | yitik | yüzlerce | ~
zıt **kanatlı** • Kanadı olan canlı ya da şey.
salma || iki | yabani | yabanıl

kanaviçe • El işleri için kullanılan seyrekle-
dokunmuş keten bez üzerine yapılan iş-
leme. *narçiçeği*

kanca • Bir şey çekmeye yarar, ucu çen-
gelli demir çubuk. *demir* | *paslı*

kaneik • *halk ağzında* Güvenilmez kadın
veya kız. *ateşli* | *edalı* | *cilveli* | *deli* | *şiş-
ko*

kandırma • Kandırmak işi. ~ *kılıflı*

kandırmaca • Kandırmak amacıyla yapı-
lan düzen. *muzip* | *yaldızlı* | *zincirleme*

kandil • İçinde sıvı bir yağ ve fitil bulunan
kaptan oluşmuş aydınlatma aracı. *ben-
zersiz* | *binlerce* | *birer* | *donuk* | *kör* | *mi-
nik* | *ölgün* | *sönük* | ~ *teneke* | *titrek* | *tunç*

kanepe • Birkaç kişinin oturabileceği ge-
nişlikte koltuk, çekyat. • Genellikle çay
ve kokteyller için hazırlanan, peynir, su-
cuk, salam vb. şeylerle süslenen çok kü-
çük ekmek. ~ *bitişik* | *mantarlı* | ~ *mah-
sus* | *yastıklı* | *hasır* | *maroken* | ~ *beyinli*
| *mayonezli* | *kırık* | *peynirli* || arkalıklı |
boyalı | bozuk | çepeçevre | ~ çiçekli |
daracık | ~ dolusu | ~ döşeli | ikili | kadife
| kahvaltılık | kamış | kırık | ~ kişilik |
lezzetli | madenî | muşamba | mütevazı | ~
nazır | sucuklu | şu | tahta | tavuklu | üçlü
| yaldızlı | zeytinli

kangal • Halka biçiminde bükülmüş şey-
lerin her bir halkası. • Kangal cinsi kö-
pek. *iri* | *sempatik*

kangren • *tıp* Vücudun herhangi bir ye-
rindeki dokunun oraya kan gelmemesi
sonucu ölmesi. *gazlı*

kanguru • *hayvan bilimi* Kangurugillerden, Avustralya'da yaşayan, iri, otçul, memeli, ön ayakları kısa, art ayakları ile kuyruğu uzun ve güçlü, başı küçük, dişisinin karnında yavrularını taşıyacak bir kesesi bulunan keseli hayvan (*Macropus giganteus*). **dişi**

kanı • İnanc, düşünce, kanaat. *yaygın* | ~ *yollu* | *genel* || aynı | ~ *dair* | *evrensel* | içten | ~ *nitelikli* | *niteliksiz* | *ortak* | *sakıncalı* | *tutarlı* | *yanıltıcı*

kanıt • Bir şeyin doğruluğu, gerçekliği konusunda kanaat verici belge, delil, iz, argüman. • *hukuk* Anlaşmazlık konusu olan şeyde, yargıcın kanılarını oluşturan şey, delil. • *mantık* Sonurguya ulaşan bir usamlamanın dayandığı gerçek, delil. *somut* | *jeolojik* | *belirgin* | *bariz* | *inandırıcı* | *bilimsel* | *yegâne* | *yeterli* || *arkeolojik* | *aydın* | *belgesel* | *biricik* ~ | *büyük* | *çürük* | ~ *dair* | *ek* | *geçerli* | *hazin* | *kestirme* | *nesnesel* | *önemli* | *peşin* | *psikolojik* | *şaşmaz* | *titrek*

kanıtlama • Kanıtlamak işi, ispatlama. *analitik*

kanış • *hayvan bilimi* Uzun, kıvrıkcık tüylü bir cins köpek. ~ *tüylü*

kanka • *teklifsiz konuşmada* Kardeş kadar yakın olan kimse. ~ *yüzyıllık*

kanser • *tıp* Bir organ veya dokudaki hücrelerin kontrolsüz olarak bölünüp çoğalmasına bağlı olarak yakın dokulara yayılmasıyla veya uzak dokulara sıçramasıyla beliren hastalık, amansız hastalık, incitmebeni, dokunmabana. *jinekolojik* | *ailevi* | *yüzeysel* || *aşagılık* | *azılı* | *kalıtsal* | *kalıtsal* | *melun* | *psikolojik* | *ruhsal* **kanser hastası** • Kansere yakalanmış kimse. *yüz binlerce* **kanser hücresi** • Kontrol dışı bölünüp çoğalarak tümörleri oluşturabilen ve tümörlerin gitgide ilerlemesiyle kanser hastalığına sebep olabilen yapı taşı. **agresif kanser öyküsü** • Ailevi kanser geçmişi. **çoklu**

kanserojen • *tıp* Kanser yapıcı olma şey. *çevresel*

kantar • Ağırılık sıfırken yatay duran bir kaldıraç koluna dik olarak tutturulmuş bir ibrenin sapmasıyla kütleleri tartan araç. *bilgisayarlı* || ~ *kapasiteli* | *toplu* **kantarcı** • Kantarla ölçüm yapan kimse. *yeteneksiz*

kanto • *tiyatro* Tuluat tiyatrolarında oyundan önce, genellikle kadın sanatçıların şarkı söyleyip dans ederek yaptığı gösteri. • Bu gösteri sırasında söylenen şarkı. *akşamki* | *anlaşılmaz* | *atonal* **kantocu** • Kanto söyleyen kadın. *geçkin*

kanun • *hukuk* Yasa. • Geçerli olan kural. ~ *sayılı* | *medeni* | ~ *tarihli* | *mülga* | ~ *tesirli* | *hususî* | ~ *dair* | *adaletsiz* | *abuk subuk* | *antidemokratik* | *tesirsiz* | *günlü* | *iyi niyetli* | *buruşuk* | *sıhhi* | *geçici* | *acımasız* | *ekspres* | *değişmez* | *muvakkat* || *abuk sabuk* | *anlaşılmaz* | *apayrı* | *bazı* ~ | *bereketli* | *biricik* ~ | *biyolojik* | *cümle* | *çarpık* | *demokratik* | *ehemmiyetli* | ~ *esaslı* | *esrarlı* | ~ *evvelki* | *genel* | *gerekli* | *hangi* | *ilahî* | ~ *ilgili* | *kaçıncı* | *kanunsuz* | *kati* | *konserve* | *liberal* | *matrak* | *mezku* | *muayyen* | *muzlim* | ~ *niyetli* | ~ *numaralı* | *o* | ~ *önceki* | *pejmurde* | *ruhani* | ~ *ruhlu* | *saçma sapan* | *sağır* | *sair* ~ | *sistemsiz* | ~ *sonraki* | *sosyolojik* | *tahrirî* | *tamamlayıcı* | *temel* | *tüm* ~ | ~ *türlü* | *umumi* | *zorlu* **kanun adamı** • Yöneticiliği sırasında kanunlara uymaktan vazgeçmeyen, kanunları uygulayan kimse. *iyi yürekli* **kanun maddesi** • *hukuk* Kanun, tüzük ve yönetmeliklerinin ayrı ayrı hükümlerini gösteren bölüm, bent, fıkra. *aptal* **kanun tasarısı** • *hukuk* Yasa taslağı. *ekli* | ~ *ilişkin*

kanyak • Konyak. ~ *şişe* | *duble* || bir *yudum* | *fiçı* **kanyak şişesi** • Konyak şişesi. *yassı*

kanyon • *coğrafya* Bir akarsuyun kalıncı bir alanda oyararak oluşturduğu, bir kıvrımı keserek iki yandaki çukurlukla-

rı birleştiren, dar ve boğaz biçimindeki vadi, dar boğaz, kapuz, kısık, klüz. derin | devasa

kaos • Evrenin düzene girmeden önceki biçimden yoksun, uyumsuz ve karışık durumu. • *mecaz* Kargaşa. bilindik | devasa | karmakarışık | kozmik | siyasi | sıhhi | ~ tam | usturuplu

kap • İçi gaz, sıvı veya katı herhangi bir maddeyi alabilen oyuk nesne. • Kap kacak. • Türlü şeylerin taşınması veya saklanması için kullanılan torba, kılıf, çanta, sepet, sandık vb. • Kapak, cilt. *yayvan* | *derince* | *çinko* | *bileşik* | *porselen* | *büyükçe* | *emaye* | *bakır* | *cam* | ~ *teneke* | *plastik* | *kalaylı* | *oval* | *kadife* | *deri* | *gümüş* | *geniş* | *alüminyum* | *orta boy* | ~ *dayanıklı* | *kristal* | *ateşe* ~ *dayanıklı* | *mavi* | *bulaşık* | *süzgeçli* | *pırlanta* | *ayrı ayrı* | *madenî* | *ayrı* || altın | ~ ayaklı | aynı | başka | bereketli | ~ biçimli | birer | birleşik | boncuklu | boş | cakalı | ~ delik | ~ delikli | derin | ~ desenli | diğer | dipsiz | ~ dolmuş | ~ dolu | dökme | genişçe | ~ havi | iki | ikişer | isli | işlemeli | ~ kabartmalı | kahverengi | ~ kalma | ~ kapaklı | ~ kare | kenarsız | koca | koskocaman | kulplu | minicik | öbür | özel | portakal rengi | sedef | sıcak | sırmalı | ~ tabanlı | tahta | teflon | tunç | zaman ayarlı **kap kacak** • Tencere, tava, sahan vb. mutfak eşyası. bakır | bir sürü | kirli | üç beş

kapak • Her türlü kabın üstünü örtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne. • Dolap, sandık vb.ni örtmeye yarayan parça. • Kitap, defter vb.nin en üstüne geçirilen kılıf. *şış* | *mitral* | *sürgülü* | *biyeli* | *arka* | *kapalı* | *vidalı* | *kiremit rengi* | ~ *ciltli* | *camlı* || ~ alt | arızalı | bembeyaz | benzersiz | ~ biçimli | cicili bicili | ~ çekici | ~ çift | dairevi | demir | emniyetli | ezilmiş | geniş | gizemli | gömülü | gri | gümüş | imzalı | ~ kakmalı | kilitli | kırımızı | koca | ~ kâğıtlı | mantarlı | maun | mermer | minicik | ~ oymalı | özenli |

parlak | pirinç | ~ renkli | sedefli | ~ süslü | turkuaz | ~ yapılı | zevksiz **kapak yazısı** • Kitabın üzerinde bulunan tanıtıcı yazı. açıklayıcı **kapakçık** • Küçük kapak. suni

kapalı • Kapanmış olma durumu. *sımsıkı* | ~ *sıkı sıkı* || görece

kapama • Kapamak işi. nefti

kapan • Bazı hayvanları yakalamak için kullanılan, hayvanın ayağının değmesiyle işleyen tuzak. • *mecaz* Düzen, hile. kasvetli | ~ sepet | zorlu

kapaniçe • Padişah ve yüksek rütbeli din ve devlet görevlilerinin giydiği kolsuz, geniş yakalı kürk. *kürklü*

kapanış • Kapanma işi. ~ geceki | ~ gollü | utangaç

kapanma • Kapanmak işi. asimetrik

kapasite • Bir şeyi içine alma, sığdırma sınırı, kapsama gücü, sığa. • Belli bir alana sığabilecek kişi veya nesne sayısı. • *ekonomi* Bir işletmenin üretim miktarı. • *mecaz* Anlama, kavrama yeteneği. *atıl* | *fonksiyonel* | *lojistik* | *teknik* | *entelektüel* | ~ *yataklık* | *üretken* || analitik | atletik | benzersiz | biyolojik | cinsel | duyusal | fiziki | kardiyolojik | ~ megavatlık | ~ oranlı | sınırlı | teknolojik | vasat | yargısal

kapatma • Metres. nikâhsız

kapı • Bir yere girip çıkarken geçilen ve açılıp kapanma düzeni olan duvar veya bölme açıklığı. • Bu açıklıktaki açılıp kapanan kanat. • Devlet dairesi. • *mecaz* Gelir, geçim, kısmet sağlayan yer, kaynak veya imkân. *camlı* | *demir* | *sürgülü* | ~ *kanatlı* | *kilitli* | *dış* | *parmaklıklılı* | *arka* | *camekânlı* | *kemerli* | *tahta* | *anıtısal* | *ağşap* | *ön* | *tunç* | *boyalı* | *örtük* | *aralık* | *işlemeli* | ~ *kafesli* | *açık* | *daracık* | *pash* | *kapalı* | ~ *oymalı* | ~ *numaralı* | *beşinci* | ~ *havalı* | *döner* | *muhteşem* | ~ *bitişik* | *körüklü* | *yıkık* | *cam* | *sağ* | *sihirli* | ~ *sarılı* | *yedi* | *sağır* | *büyük* | *küflü* | *böyle* |

oval | öbür | yaldızlı | geniş | kitli | devasa
 | ~ alt | yağlı | ~ süslü | eğri büğrü | tüm
 ~ | öteki | tel | gösterişli | aydınlık | başka
 | çürük | zırlı | tılsımlı | alçak | uzaktan
 kumandalı | ~ basık | küçücük | zincirli
 | arslanlı | engin | yan | aşığı || acayip |
 ağır | alçacık | allı pullu | altın | ana | asıl
 | asma | aynalı | ayrı | ~ başlı | battal |
 bazı ~ | bej | beş altı | bilinen | ~ bin | bir
 boyda | bıçkın | bodur | boyasız | bronz |
 buğulu | bulutlu | bütün ~ | büyücek | bü-
 yülü | cıfcaflı | cilalı | çapraz | ~ çekici |
 çengelli | ~ çevrili | ~ çiçekli | ~ çift | çin-
 giraklı | ~ dair | dar | ~ dayalı | ~ demirli |
 ~ destekli | dizi dizi ~ | ~ dolusu | dökme |
 eğri | eski | fonksiyonel | genişçe | gizli |
 gıcirtısız | görkemli | görünmez | ~ görü-
 nümlü | güneşli | ~ halkalı | hangi | harap
 | heyecanlı | huzurlu | içerlek | ikişer | isli
 | işlek | ışksız | kaçamak | ~ kakmalı | ka-
 lın | kanatsız | ~ kapaklı | kapılı | ~ kaplı
 | karanlık | karşı | karşılıklı | kazançlı |
 kilitsiz | kınalı | kırk | koca | kocaman |
 ~ kokulu | komşu | koskoca | ~ kuman-
 dalı | ~ kurdeleli | kuzeybatı | kuzulu |
 kübik | lake | loş | madensel | mağrur |
 ~ malum | manyetik | maroken | masalsı
 | maun | mercan | mermer | ~ meyilli |
 minicik | muhkem | muşambalı | müstah-
 kem | müzeyyen | nakışlı | namussuz | na-
 zenin | orta | otomatik | öksüz | önemsiz
 | ~ örtülü | paslanmaz | ~ perdeli | puslu |
 rastgele | resmî | sökülük | sürgüsüz | şifreli
 | tehlikeli | ~ telli | ~ teneke | تنها | ufak
 | umumi | üçüncü | ünlü | vakumlu | viran
 | yeni | yeşil | yüksek | yüzlerce | zarif |
 zilli | zilsiz **kapı görevlisi** • Kapıda bek-
 leyen çalışan. üniformalı **kapı kanadı** •
 Kapının bir kısmı. genişçe | kırk **kapı**
komşusu • Evleri, dükkânları vb. biti-
 şik olan kimselerden her biri. çokbilmiş
 | geveze **kapıcık** • Küçük kapı. daracık
kapıcı • Otel, apartman vb. büyük ya-
 pılarda bekçilik, temizlik, alışveriş gibi
 işlerle görevli kimse. üniformalı | yaşlı ||

bıyıklı | gariban | ~ gelirli | inatçı | kavruk
 | sadık | yarma

kapışma • Kapışmak işi. kıyasıya | yarınki

kapital • ticaret Sermaye. ulusal

kapitalist • ticaret Anamalcı. Avrupalı |
 kahraman | kıdemli | pis | ~ sayılı | vahşi
 | vatansever

kapitalizm • ekonomi Anamalcılık. vahşi |
 tekerci | ~ bağımlı || beynelmilel | çağdaş
 | destursuz | liberal | postmodern | totali-
 ter | ~ yıllık

kapitülasyon • hukuk Bir ülkede yurttaş-
 ların zararına olarak yabancılara verilen
 ayrıcalık hakları. mali

kapkaç • Kapıp kaçmak yoluyla yapılan
 bir hırsızlık türü. ~ bilumum | idmanlı

kapkaççı • Kapıp kaçmak yoluyla hır-
 sızlık yapan kimse. bıçaklı || azılı | ~ ruh-
 lu | sabıkalı | soysuz

kaplama • Kaplamak işi. • Bir şeyin dışı-
 na süsleme veya koruma amacıyla geçi-
 rilen başka maddeden kat. • Kalınlığı 5
 milimetreden az, ince ağaç levha. *maun*
 | *krom* | ~ köpüklü || ahşap | ceviz | çini |
 çoklu | gümüş | harap | hasır | ~ katmanlı |
 kirli | kurşun | lake | mat | mika | vakumlu

kaplan • hayvan bilimi Kedigillerden,
 enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan,
 Asya'da yaşayan çevik ve yırtıcı hayvan
 (*Felis tigris*). yırtıcı | dişi | çevik | ~ tüylü
 || açığöz | anaç | benekli | besili | ~ çiz-
 gili | gölgesiz | iki canlı | kızgın | ödünsüz
 | sinsî

kaplıca • Ilıca. kükürtlü || balıklı | çamurlu
 | havuzlu | ünlü | ~ yataklı

kaplumbağa • hayvan bilimi Kaplumba-
 ğalardan, çok sert ve kemiksi bir kabuk
 içinde yaşayan, ağır ağır yürüyen, dört
 ayaklı, sürüngen hayvan (*Testudo*). aca-
 yip | aslan yürekli | çamurlu | deneysiz |
 devasa | dişi | gencecik | genç | ~ kafalı |
 kart | korkak | talihli | ~ yüzyıllık | zavallı

kaporta

kaporta • Motorlu taşıtları örten, genellikle sacdan yapılmış dış bölüm. **komple** | **paslanmaz** | **paslı**

kapris • Geçici, düşüncesizce, değişken istek. • Huysuzluk. **anlaşılmaz** || ~ **asırlık** | **kadınca** | **tehlikeli**

kapsam • Sınırları içine başka konuları veya anlamları alma durumu, şümul. • **mantık** **Kaplam.** **geniş** || **dar**

kapsayıcılık • Kapsayıcı olma durumu. **olanca**

kapsül • **tıp** Bazı ilaçların, kolay yutulmak üzere içine konulduğu, ilacın yapısını etkilemeyen jelatinden kap. • Yarım küre biçimindeki kap. ~ **tohumlu** | ~ **kiloluk** || ~ **basık** | **tek kişilik**

kaptan • **denizcilik** Gemi yönetimiyle ilgili en yüksek görevli. • **spor** Takım oyunlarında takımı temsil eden kimse. • Kaptan pilot. • Yolcu otobüsü sürücüsü. **emektar** | **ikinci** | **Laz** || **adalı** | **asilzade** | **babayığit** | **beşinci** | **biricik** ~ | **deneyli** | **genel** | **görgülü** | **hovarda** | **karizmatik** | **korkusuz** | **koskocaman** | **kökenli** | ~ **namlı** | **özgecil** | **rezil** | **sahici** | **şişman** | **şöhretli** | **tecrübeli** | **usta** | **üçüncü** | ~ **yıllık** | **yüzsüz** | **zavallı** **kaptanlık** • Kaptanın mesleği ve rütbesi. **umumi**

kaptıkaçtı • Yolcu taşımakta kullanılan motorlu küçük taşıt. • Kapıp kaçarak yapılan hırsızlık. **acayip** | **külüstür**

kapuska • Etle pişirilmiş lahana yemeği. **nohutlu** || **kıymalı**

kaput • **askerlik** Asker paltosu. **kürklü** || **boz** | **kalın** | **kanlı** | **koyu mavi** | **nefti** | **solgun** | **uzun** **kaput bezi** • Amerikan bezi. **sarımsı**

kâr • Alışveriş işlerinin sağladığı para kazancı. • **mecaz** Yarar, fayda. • **ekonomi** Üretim faktörlerinden biri olan girişiminin üretimden aldığı pay. • **ticaret** Maliyet fiyatıyla satış fiyatı arasındaki fark. **brüt** | **konsolide** | **müthiş** | **ala** || **kesif** |

~ **milyarlık** | **onca** **kârlılık** • Kârlı olma durumu. **brüt**

kar • Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne beyaz ve hafif billurlar biçiminde donarak düşen su buharı. **sulu** | **uçsuz bucaksız** | **bucaksız** | **buzlu** | **sulu sepken** | **dondurucu** | **ak** | **kuşbaşı vahim** || **ağırbaşlı** | **apak** | ~ **avuç** | **avuç avuç** | **azgın** | **bembeyaz** | **beyaz** | **bir avuç** | **bir karış** | **bir küme** | **bunca** | **çamurlu** | **dayanaksız** | **derin** | **dilsiz** | **di-rengen** | **ebedi** | **el değmemiş** | **gölgeli** | **halim** | **hantal** | **irili ufaklı** ~ | **isteksiz** | **katı** | **kilometrelerce** | **kül rengi** | **manasız** | **mavimsi** | ~ **metrelik** | ~ **meyyal** | **mübarek** | **parmak parmak** | **serseri** | **sisli** | **suni** | **telaşsız** | **tepeleme** ~ | **yaman** **kar bulutu** • Kar yağışı meydana getiren bulut. **mebzul** **kar gözlüğü** • Karlı havada takılan gözlük. **kısıp** **kar manzarası** • Kar yağışının ardından seyirlik görünüm. **bembeyaz** **kar serinliği** • Kar yağışı sonrası görülen serinlik. **bembeyaz** | **nefesli** **kar aracı** • Karda hareket edebilen taşıt. **paletli** **kar başlığı** • Kar için başa geçirilen bir şapka. ~ **renkli** **kar fırtınası** • Şiddetli rüzgârın yağın karı sağa sola savurmasıyla oluşan fırtına, tipi. **azgın** | **sulu sepken** **kar suyu** • Kar eridikten sonra oluşan su. **billur** **kar yağışı** • Karın yağması. ~ **aralıklı** || **hazırlıksız**

kara • Koyu renk, siyah, ak, beyaz karıştı. • **mecaz** Yüz kızartıcı durum, leke. • **mecaz** İftira. **kızılımsı** | **ışıl** || **ağarık** | **donuk** | **ışıl ışıl** | **kopkoyu** | **koyu** | **kuzguni** | **radikal** | ~ **ürpertici** | **yasaklayıcı** **kara mizah** • Yalnız güldürmeyi değil, düşündürmeyi ve yergiyi de amaçlayan mizah. **kendine özgü** **kara parçası** • Yeryüzünün denizle örtülü olmayan bölümü. ~ **çevrili** || **dümdüz** | **düz** | ~ **kopak** **kara tahta** • Okullarda üzerine tebeşirle yazı yazılan, tahtadan yapılmış, siyah veya yeşil renkli, geniş levha, yazboz tahtası, tahta. **tebeşirli** **kara keçi** • Türkiye’de en yaygın evcil keçi

ırkı. **çingiraklı kara tren** • Kömürle işleyen tren. **düdüklü kara zeytin** • Siyah zeytin. **limonlu karabiber** • *bitki bilimi* Aynı adlı bitkinin baharat olarak kullanılan kuru ve siyah tanelerinin kurutulup öğütülmesiyle yapılan toz. ~ **çimdik** || **bir tutam** | **bolca** | **demode kara kış** • Çok zorlu kış koşulları. **amansız karabasan** • Sıkıntılı ve korkulu düş, kâbus. • *ruh bilimi* Bir kimsenin içinde bulunduğu karmakarışık, sıkıntılı ruh durumu. **bi-reysel** | **kapkara** | **kronik** | ~ **milyarlık** | **sisli** | ~ **ürpertici karabatak** • *hayvan bilimi* Karabatakgillerden, balıkla beslenen, gagası uzun ve sivri, kara tüylü bir deniz kuşu (*Phalacrocorax*). **cengâver karacan** • Kabuğu parlak esmer renkte bir ağaç. **bodur karacığer** • *anatomi* Karın boşluğunun sağ üst bölgesinde bulunan, öd salgılayan, şeker depolayan, iri, açık kahverengi organ. **körpecik** | **sirozlu karacığer sirozu** • Karacığerin geri dönüşümsüz rahatsızlığı. **gürültüsüz karaçalılık** • Kara çalışı çok olan yer. **çepeçevre karadut** • *bitki bilimi* Siyah renkte olan dut ağacı. **yabani karakol** • Güvenliği sağlamakla görevli kimselerin bulunduğu yapı. • *tarih* Güvenliği sağlamak amacıyla dolaşan polis, jandarma veya asker topluluğu, kol, kulluk, devriye. **gezici** || **geri** | **küçücük kara sevdâ** • Umutsuz ve güçlü aşk. ~ **beter karayel** • *meteoroloji* Kuzeybatıdan esen, genellikle soğuk, bazen fırtına niteliğinde yel, keşişleme karşıtı. • Kuzeybatı yönü. **dehşetli** | **azgın** || **batı** | **bunaltıcı** | ~ **esen** | ~ **görülmemiş** | **ısırcı** | **uğultulu karayılan** • *hayvan bilimi* Boyu uzun, başı iri pullarla örtülü, zararlı hayvanları yediği için tarıma yararlı, tehlikesiz bir yılan (*Coluber*). **azgın**

karakter • Ayırt edici nitelik. • Bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen, üstün ana özellik, öz yapı, ıra, seciye. • Bir

kimsenin veya bir insan grubunun tutumu, duygulanma ve davranış biçimi. • Basımda harf türü. • *edebiyat* Bir eserde duygu, tutku ve düşünce yönlerinden ele alınan kimse. • *felsefe* Bireyin kendi kendine egemen olmasını, kendi kendisiyle uyum içinde bulunmasını, düşünüş ve hareketlerinde tutarlı, sağlam kalabilmesini sağlayan özellikler bütünü. ~ **zıt** | **karizmatik** | **sempatik** | **kurgusal** | **sınıfsal** | **gerici** | **karikatürize** | **fantastik** | **sürükleyici** | **tutkulu** | **insancıl** | **heteroseksüel** | **silik** | **ataerkil** | ~ **otoriter** | **ahlaklı** | **sinik** | **bunalımlı** | **yenilikçi** | **meteorolojik** | **marjinal** | **tarımsal** | **otantik** | **alaycı** | **erkeksi** | **çapkın** | **deli dolu** | **dengeli** | **melez** | **tembel** | **cana yakın** | **kindar** | **gezici** | **oturaklı** | **savaşçı** | **ölümsüz** | **asabi** | ~ **ruhlu** | **pastoral** | **üç boyutlu** | **hırslı** | **civil** | **civil** | **sosyal** || **agresif** | **ağırbaşlı** | **ahlaki** | **akrobatik** | **aksak** | **anaerkil** | **anut** | **apayrı** | **asil** | **bağımsız** | **bambaşka** | **basmakalıp** | **başat** | **başka** | **Batılı** | **bencil** | **benzersiz** | **bireysel** | **bohem** | **bonkör** | ~ **burunlu** | **can alıcı** | **capcanlı** | **cengâver** | **çapraz** | **çekingen** | **çocuksu** | **çoğulcu** | **çoklu** | **çözumsuz** | **değişik** | **değişmez** | **demokratik** | **destansı** | **dinamik** | **dini bütün** | **dinî** | **dominant** | **donuk** | **duygulu** | **düşük** | **ekolojik** | **eksantrik** | **entrikacı** | **epik** | ~ **esintili** | **esprili** | **ezik** | **farklı** | **fevri** | ~ **fikirli** | **gezgin** | **göçebe** | **gururlu** | **güçlü** | **gürültücü** | **güvensiz** | **havaî** | **hileci** | **hınzır** | ~ **huylu** | **huysuz** | **hümanist** | **idealist** | **ideolojik** | **iğrenç** | **ihtirassız** | ~ **iradeli** | **istatistiksel** | **iyi huylu** | **iyi yürekli** | **iyimser** | **izlenimci** | **kibirli** | **kıpır kıpır** | **kötümser** | **kurmaca** | **kültürlü** | **maceracı** | **maceraperest** | **madrabaz** | **masalsı** | **mega** | **memnuniyetsiz** | **menfî** | **mitolojik** | **muayyen** | **muhteşem** | ~ **muzdarip** | **mutedil** | **mütecaviz** | **naif** | **narsist** | **olmadık** | **ontolojik** | **onurlu** | **ortak** | **otokrat** | **özgün** | ~ **özlü** | **plüralist** | **pompalı** | **renksiz** | **ruhsal** | **sabit fikirli** | **sadist** | **sapık** | **saplantısız** | **sarsak** | **sembolik** | **sert** | **seviyesiz** | **si-**

karakteristik

metrik | sinematografik | sistematik | somut | ~ spesifik | takıntılı | tarihî | tekinsiz | temel | teokratik | teorik | tepkisel | teslimiyetçi | ulusal | umarsız | ~ uyarıcı | vasat | vefakâr | vicdansız | yapma | yobaz | yüksek | zevksiz | zorlama | zorlayıcı **karakteristik** • *matematik* Genel görünüm, başlıca özellik. başlıca | çocuksu | dilsel

karalama • Üstünde düzeltmeler yapılan, temize çekilmemiş yazı taslağı, müsvedde. • *mecaz* Leke sürme, kötülük yükleme. çarşaf çarşaf | dogmatik | düşmanca | ~ eğilimli | gelişigüzel | ~ maksatlı | ~ sayfalık | tutarsız

karaltı • Uzaklık ve karanlık sebebiyle kim veya ne olduğu seçilemeyen, belli belirsiz, koyu renkli biçim, silüet. • *Hafif* karanlık. • *Leke*. *sinsi* | *heybetli* || belli belirsiz | bölük pörçük | bulanık | düşsel | ~ geçen | güvenli | inatçı | kılı | muhayyel | müteharrik | ~ tespihli | ufacak

karamel • Eritilmiş ve birazı yakılmış şekerle yapılan şekerleme, karamela. ~ kalan

karamela • Karamel. bir avuç

karamsarlık • *felsefe* Kötümserlik. azılı | beceriksiz | bir | deminki | derin | edilgin | kopkoyu | ölçüsüz

karanfil • *bitki bilimi* Karanfilgillerden, güzel renkli çiçekler açan bir süs bitkisi (*Dianthus caryophyllus*). • Bu ağacın karanfil yağı elde edilen ve baharat olarak kullanılan, ağız kokusunu gideren, acımsı, koyu renkli, küçük çivi biçimindeki tomurcuğu. *kanlı* | *kırmızı* | *körpe* | *masmavi* || afili | al | benekli | beyaz | bir dirhem | bir tutam | birkaç | çulsuz | diri | hoş kokulu | ihtirash | iri | ıtrılı | kıpkırmızı | kıpkızıl | kızıl | ~ kokulu | kokusuz | nadide | ölü | solgun | üç beş | yaban | yapma | ~ yapraklı | yepyeni | yosma | yüzlerce

karanlık • Işık olmama durumu. • *mecaz* Üzüntü, sıkıntı, perişanlık. *alaca* | *koyu* |

zifirî | *kör* | *yarı* | *dipsiz* | *kesif* | *puslu* | ~ *geceki* | *ıslak* | *loş* | *mistik* | *rüzgârlı* | *isli* | *kopkoyu* | *yapışkan* | *nemli* | *korkunç* | *sonsuz* | *sisli* | *soğuk* | *dumanlı* | *ılık* | *dönüşsüz* | *müthiş* | *mutlak* | *seyyal* | *uçsuz* | *bucaksız* | *örümcekleli* | *bembeyaz* | *apacı* | *bucaksız* | *ufunetli* | *eflatun* | *koskocaman* | *insansız* | *ulu* | *dilsiz* | *başıboş* | *tehlikeli* | *esrarlı* | *engin* || *akıcı* | *anlaşılmaz* | *azgın* | *beceriksiz* | *belalı* | *benekli* | *benzer* | *bereketli* | *beyazımsı* | *bildik* | *bilinmez* | *bulanık* | *bulaşıcı* | *cömert* | *çamurlu* | *çaresiz* | *çepeçevre* | *çıplak* | *değişmez* | *deliksiz* | *derin* | *dolgun* | *duygusuz* | *ebedî* | *efsanevi* | ~ *evvelki* | *feodal* | *ferah* | ~ *geçen* | *gerici* | *gri* | *hudutsuz* | *huysuz* | *huzurlu* | *ihtişamlı* | *ışılıtlı* | *kanunsuz* | *kapank* | *karlı* | *kaskatı* | *katı* | *katıksız* | *kayıtsız* | *kehribar* | *kenef* | *kırgın* | *kızılca* | *kızılımsı* | *kof* | ~ *kokulu* | *koygun* | *köklü* | *kumral* | *lacivert* | *latif* | *leş* | *mahrem* | *murdar* | *mutat* | *münafık* | *müphem* | *olmadık* | *örtük* | *parıltılı* | *pörsük* | *sahici* | *saklı* | *sarı* | *serin* | *som* | *son* | *şehvetli* | *şerefli* | *şüpheli* | *telaşlı* | *tozlu* | *tutamlık* | *tuzsuz* | *umarsız* | *ürkütücü* | ~ *ürpertici* | *vahim* | *yağmurlu* | *yaldızlı* | *yankılı* | *yitik* | ~ *yıldızlı* | *yosunlu* | *yoz* | *yumuşacık* | ~ *yüklü* | *zehirli*

karar • Bir iş veya sorun hakkında düşünüülerek verilen kesin yargı. • *hukuk* Herhangi bir durum için tartışılarak verilen kesin yargı, hüküm. • Değişmeyen, düzenli durum, düzenlilik, yöntemlilik. • Tam ölçüsünde, ne az ne çok. • *müzik* Türk müziğinde, taksim yaparken ana makama dönüş. ~ *gerekçeli* | ~ *sayılı* | *günlü* | *ani* | *kati* | *tek yanlı* | *ortak* | ~ *tarihli* | *yanlı* | *kesin* | *anlık* | *yargısal* | *nihai* | *menfi* | *sembolik* | *adaletsiz* | *mühim* | ~ *onaylı* | ~ *ilgili* | ~ *zıt* | *ilkesel* | *önemli* | *sert* | *mantıksız* | *takipsiz* | *siyasi* | *rasyonel* | *adaletli* | *sağlıklı* | ~ *ilişkin* | ~ *kabîl* | *saçma sapan* | *bir düzine* | ~ *standartlı* | *günübirlik* | *son* | *cesur* | *bencil* | *bütün* | ~ *değişmez* | *gerekli* | *akıllıca* | *açık yürekli*

| kasıtlı | yanlış | azimli | zehir zemberek ||
 abuk sabuk | acele | acımasız | adil | aile-
 vi | akılcı | akıllara ziyan | akla zarar | ak-
 şamki | antidemokratik | ayıplı | ~ aykırı
 | bağlayıcı | bazı ~ | belli başlı | benzeri
 | bilinçli | birçok | bireysel | birtakım ~ |
 böyle | bu | can alıcı | cesurca | ~ çabuk
 | çetin | dayanaksız | değişik | dengeci | ~
 dönük | düşünceli | düşündürücü | ekono-
 mik | ~ esaslı | esrarlı | etkin | etkisiz | ~
 evvelki | fevri | ~ geceki | ~ görünümlü
 | güç | ~ haiz | haklı | herhangi bir | he-
 saplı | homojen | hükümlan | ikircimli |
 insiyaki | kanunsuz | kategorik | kazanç-
 lı | kişisel | kısa | ~ kopuk | korkakça |
 meşru | mevcut | milletlerarası | mugayir
 | mukaddes | münasebetsiz | müstakbel |
 müşterek | mütehasis | nazari | nispi | ~
 numaralı | orantısız | ölçüsüz | öldürücü
 | ön yargılı | öznel | partizanca | peşin |
 pratik | radikal | saklı | seri | soğukkanlı
 | sorumsuz | spontane | suni | şanlı | şu |
 taptaze | tehditkâr | ~ temelli | tepeden
 inme | tesadüfi | titiz | tuhaf | uçucu |
 usulsüz | ~ uyaran | ~ uyarıcı | ~ uygun
 | ümitli | ünlü | yanıltıcı | yarınki | yüzey-
 sel | ~ yüzyıllık | zaruri | zırva | zorlama
kararname • Cumhurbaşkanı'nın onay-
 ladığı hükümet kararı. • Bakanlar Kuru-
 luna verilen yetkilere dayanarak alınan
 karar. • Bu kararı bildiren resmî yazı.
mülga || alternatifli | gecikmeli | günlü | ~
 haiz | muvakkat | müşterek | olur olmaz
 | sair ~ | ~ sayılı | yargısal **kararsızlık** •
 Kararsız olma durumu, tereddüt. • Dü-
 zensizlik, istikrarsızlık. araştırıcı | basit |
 belirgin | cinsel | ~ çeşit | ~ ilişkin | kor-
 kunç | şaşırtıcı | yapıcı

karargâh • askerlik Ordunun uzun bir
 süre veya geçici olarak konakladığı yer.
 devasa

kararlı • Kararlı olma durumu, istikrar.
 görece **kararlılık** • Kararlı olma du-
 rumu, istikrar. acımasız | aldattıcı | ~ arın-
 mış | aynı | ~ değer | değişmez | hasbi |
 hesapçı | hüznü | ilkesel | kahramanca

| olgun | onca | ödünsüz | ölçülü | sinsi |
 yeterli

kararma • Kararmak işi. onca

karartı • Karaltı. • Kararmış yer, siyahlık.
deminki || benzer | ~ delikli | dev | hey-
 betli | incecik | ıslı | ıslı ıslı | kıpırtısız |
 kocaman | şuncacık | yusuvarlak

karavan • Bir otomobilin arkasına takılan,
 hem taşıt hem konut olarak kullanılan
 üstü kapalı araç. kırık dökük

karavana • Genellikle orduda yemek da-
 ğıtımında kullanılan büyük metal kap. •
 Bu kaptan dağıtılan yemek. *bakır* || bom-
 bok

karbonhidrat • kimya Karbon, hidrojen
 ve oksijen atomlarından oluşan organik
 bileşiklerin genel adı. *kompleks* | *rafine* |
mayalı | *kepekli* || çavdarlı | faydasız

kardan adam • Eğlenmek amacıyla in-
 sana benzetilerek yapılan kardan heykel.
 büyücek | nonfigüratif | sevimsiz

kardeş • Aynı anne babadan doğmuş veya
 anne babalarından biri aynı olan çocuk-
 ların birbirine göre adı. • Yaşca küçük
 olan çocuk. • mecaz Aralarında değer
 verilen ortak bir bağ bulunanlardan her
 biri. *ikiz* | *ortanca* | *öz* | *sevgili* ~ | ~ *zıt*
 | *küçük* | *üvey* | *mümin* | *üç* | *muhterem* |
gencecik | *beşinci* | *vefalı* | *iki* | *biricik* ~ |
üçüz | *problemli* | ~ *kalpli* | *sevimli* | *çekik*
gözlü | *dünya güzeli* | *sekiz* | *diğer* | ~ *ya-*
pışık | ~ *ayaklı* | *dargın* | *yaralı* | *meraklı*
 | *acılı* | *neşeli* | *varlıklı* | *yiğit* | *haylaz* |
namussuz | *masum* || açgözlü | akıllı | ap-
 tal | asıl | Avrupalı | aziz | ~ barışık | bay
 | bencil | beş | beyaz | ~ bilinmeyen | ~
 bilmiş | birer | birinci | bu | büyük | çalak
 | çekingen | değerli | dengeli | dengesiz |
 devletli | dini bütün | ~ dolu | düşman |
 düzenbaz | ebedî | fukara | geçkin | ~ gel-
 me | ~ giyimli | ~ gözlü | güler yüzlü |
 hain | ~ hevesli | huzursuz | ikişer | inanç-
 lı | insaniyetli | irili ufaklı ~ | iyi kalpli |
 ~ karakterli | karizmatik | ~ karılı | katil

kardeşlik

| ~ kayan | kimsesiz | ~ lakaplı | Laz | mahpus | manevi | mangal yürekli | melez | minicik | muhal | muhteşem | munis | muzaffer | nadide | nakışlı | ~ oturmuş | ölmüş | psikopat | sabıkalı | ~ saçlı | sadık | sağcı | sağır | sefil | sekizinci | ~ sesli | sıska | soylu | soysuz | sümüklü | sütsüz | şaşlı | şeker | şen | talihsiz | tehlikeli | tutkun | umumi | utanmaz | uzaylı | ülkücü | üstsüz | üstün | vatansever | ~ yetmişmiş | ~ yoksun | ~ yüzlü | yüzüz | zavallı | zorba
kardeşlik • Kardeş olma durumu, karındaşlık, uhuvvet. • Birlik, beraberlik. ~ benzer | derin | mutlak | üstün **kardeşlik bağı** • Kardeş olarak bağlılık duygusu. somut

kardiyolog • *tıp* Kalp hastalıklarında uzmanlaşmış hekim. yetenekli

kare • *matematik* Kenarları ve açıları birbirine eşit olan dörtgen, dördül, murabba. • *mecaz* Fotoğraf. *dokuzar* || ~ adımlık | ak | benzersiz | binlerce | birkaç | can alıcı | ~ çerçeveli | ~ delikli | donuk | eğri büğürü | eşit | ~ gelen | ~ ilişkin | muntazam | ~ renkli | uçuk | uzaylı | üçra

karga • *hayvan bilimi* Kargagillerden, kanatları geniş, tüyleri kara renkte, tarla ve bahçelere çok zarar veren kuş (*Corvus*). ahmak | alaca | aptal | bağırtkan | beş on | beyaz | bir tane | bir yığın | deminki | ~ gagalı | göçmen | gökçe | iftiracı | iri | kara | kart | kıvılcımlı | kuyruklu | nezleli | ~ sesli | tüysüz

kargaşa • Kışkırtma ve karışıklık yoluyla toplumda ortaya çıkan düzen bozukluğu, anarşi. • Kalabalık, düzensizlik vb.nin yol açtığı karışıklık, kaos. diplomatik | düşünsel | ~ görülmemiş | gürültülü patırtılı | iğrenç | korkunç | muhteşem | olası | saçma | sosyal | tarifsiz **kargaşalık** • Kargaşa durumu, alavere. kıvrak | kızılca | muhtemel | nurlu | şakrak

kargı • *bitki bilimi* Gövdesi 5-6 metre yüksekliğe erişebilen çok yıllık bir bitki, karnı, saz (*Arundo donax*). • eskimiş Si-

lah olarak kullanılan, ucu sivri ve demirli uzun mızrak. ~ beslenen | demir | gölgeli | sarı

kargo • Uçak, gemi vb. bir taşıtla taşınan eşya, yük. • Bir yerden bir yere yük veya posta taşıyan şirket. • Bu şirketin taşıdığı yük veya posta. ~ garantili | tarifesiz | yurt içi **kargo hizmeti** • Bir yerden bir yere yük veya posta taşımacılığı işi. hızlı | sigortalı

karı • Bir erkeğin evlenmiş olduğu kadın, eş, refika, zevce. • *kaba konuşmada* Kadın. • *halk ağzında* Yaşlı, ihtiyar. *nikâhlı* | *kart* | *kekeme* | *sıska* | *şişman* | *kıskanç* | *kaçık* | *dul* | *yiğit* | *sevgili* ~ | *gencecik* | *kırsır* | *müstakbel* | ~ *senelik* | *kurnaz* | *imam nikâhlı* | *namussuz* | ~ *yıllık* | ~ *bacaklı* | *azgın* | *genç* | *pasaklı* | *hastalıklı* | *hınzır* | *sabık* | ~ *gözlü* | *inatçı* | *eski* | *şimdiki* | *cadaloz* | *fedakâr* | *suratsız* | *çatlak* | *şişko* | *cinli* | *rezil* | *kötürüm* | *fukara* | *taze* | *sersem* | *dördüncü* | *yetmişlik* | ~ *boyly* | *huysuz* | *ikinci* | *nikâhsız* | *oynak* | *şişmanca* | ~ *şalvarlı* | *bilici* | *tekmil* ~ | *kahpe* | ~ *yüzlü* | *cenabet* | *utanmaz* | ~ *kirpikli* | *çılğın* | *akça pakça* | *esrarlı* | ~ *ağızlı* | *karnı burnunda* | *görgüsüz* | *dilbaz* | *şaşı* | *edepsiz* | *budala* || İngiliz | İskoç | acar | ağırbaşlı | ağzı kara | ahmak | ahu gözlü | ak pak | aksi | alingan | alkolik | altmışlık | anlayışlı | arsız | Asyalı | ~ ayaklı | azman | babayiğit | başı açık | başına buyruk | başörtülü | becerikli | bedbaht | besleme | beyinsiz | bilezikli | bir küme | biricik ~ | birinci | birkaç | bitik | bıkkın | bok | canı sıkkın | ~ çarşafı | ~ çiçeği burnunda | çirkin | çıplak | ~ çocuklu | çocuksu | çopur | dağınık | deli | delice | densiz | dessas | ~ dişli | dırdırcı | dörder | duygusal | dünya güzeli | düşünceli | eksantrik | enayi | enfes | erkeksiz | eşsiz | ~ evli | evli barklı | ~ farksız | fettan | fıkır fıkır | gayrimeşru | ~ gebe | geçkin | gelen geçen | ~ gelme | gevşek | gösterişsiz | güllü | Güneyli | güzel | hamarat | hamhalat | hamile | hantal | harbi | haris | hayvan | ~ hevesli | hoşur

| ihtiraslı | ihtiyar | iki | ilerici | iradesiz | iri yapılı | irili ufaklı ~ | iyi huylu | iyi yürekli | kaçınıcı ~ kafalı | kafasız ~ kalan | kalleş | kara | kara kuru ~ kaşlı | kimse-siz | kızgın | kokmuş ~ kokulu ~ kolları | koskoca | kör | kuduruk | kuduz | kuvvetli | küfürbaz | külistür | küpeli | lanet | le-vanten | manyak | marifetli ~ memeli ~ memur | mendebur | mert | miskin | mız-mız | muhteris | murdar | müstekreh | mü-tehammil | müteveffa | namuslu | obur | olası | olmadık | onursuz | ortodoks | öbür | ölü | özür-lü | pis | rahmetli | ruhsatsız | rükküş | sabırlı | sade | sadık | saltanatlı ~ sesli | sevecen | sidikli | sulu | sütü bozuk | şirin | şom ağızlı | şuh | talihli | tapon | taş kalpli | tek ~ telli | tembel | terbiyeli | terbiyesiz | tertipli | tombalak | tombul ~ topuklu | ufak tefek | uygunsuz | uzun boylu | üç otuzunda | üçüncü | vefakâr | yalancı | yaman ~ yapılı | yarınki | yaş-lı | yavuz | yerli | yetişkin ~ yetmişmiş | yirmilik | yirminci ~ yiyci | yumuk | yumuşak başlı ~ yürekli | yüzlerce | zavallı | zeki | zengin | züppe **karı koca**

• Birbirleriyle evlenmiş kadın ve erkek. *yaşlı* || bedbaht | cimri ~ evli | iki | keyif-li | medeni | nalinli | nikâhli | orta yaşlı | yaralı | yavan ~ yıllık **karı kız** • Toplu-mun dışı cinsinden olanlar. bir sürü

karın • İnsan ve hayvanlarda gövdenin ka-burga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi. • Mide. *şiş* | *şişkin* | *dümdüz* | *çekik* | *şişman* | *kocaman* | *yumuşacak* | *yanardöner* | *buruş buruş* | *sarkık* || aç | adaleli | ak ~ çıkık | doygun | gergin | gevşek | gümüş | kaslı | kıllı | pürüzsüz | sevimsiz | silik | tok ~ tüylü | yassı **karın şişliği** • Karın rahatsızlığı. biraz **karınlı** • Karnı olma durumu. *şiş* || bok

karınca • hayvan bilimi Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayan, yuvaları toprağın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı (*Formica*). *sarıca* | *iğneli* | *yüz binlerce* || anaç | atlı | basit | çevik | denek | dev ~ dolusu | eklemli

| kahverengi | ~ kanatlı | kemirgen | me-nevişli | mutsuz | nice ~ | ~ sakallı | sarı ~ sevdalı | sırtı pek | şişman | şu | telaşlı | yarım

karıncalanma • Karıncalanmak işi. bildik | inceden | telaşlı | yakıcı

karış • Parmaklar birbirinden uzak dura-cak biçimde gergin duran elde, başpar-mak ile serçe parmağın uçları arasındaki açıklık. birer | ikişer | oryantal | üç buçuk | yarım

karışıklık • Karışık olma durumu, keş-mekeş, keşmekeşlik, teşevvüş. anlamsal | birçok | bökten | eğlenceli ~ evvelki | fikrî | o | şakırtılı | talihsiz ~ tam ~ türlü | ufak tefek | uğultulu

karışım • Birden çok şeyin karıştırılma-sıyla elde edilen veya ortaya çıkan şey, kokteyl. • kimya İki veya daha çok mad-denin kimyasal tepkimeye girmeden bir araya gelmesi, mahlut. *sütlü* | *pürüzsüz* | *çikolatalı* | *mantarlı* | *ispanaklı* | *kıvam-lı* | *patatesli* | *biberli* | *ustaca* | *kremalı* | *ballı* | *kıymalı* | *sirkeli* | *esrarlı* | *meyveli* || açık sarı | ahenkli | baharatlı | balıklı | benzersiz | bitkisel | buğulu | bulgurlu | cıvık | ebruli | eklektik | etkileyici | ger-çeğe uygun | gözeneksiz | ikili | jelatinli | limonlu | mayalı | mayonezli | naneli | ölçülü ~ özlü | patlıcanlı | peynirli | sımsıcak | sofistike | tavuklu | uyumlu | yakıcı | yoğurtlu

karıştırma • Karıştırmak işi. elektronik

karides • Denizlerde veya tatlı sularda ya-şayan, yüzücü, orta büyüklükte kabuklu, eti yenir bir deniz hayvanı. *cimcime* ~ *sarı* | ~ *kabuklu* | *baharatlı* | *mantarlı* | *salçalı* || avuç dolusu | azman | cansız | çift | çiğ | kabuksuz | lezzetli | mayonez-li | sarımsaklı | terbiyeli | ufacık tefecik | yemlik **karidesçi** • Karides satan veya yakalayan kimse. seyyar

karikatür • İnsan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde ve-

ren, düşündürücü ve güldürücü resim. • *mecaz* Beceriksizce yapılmış şey, taslak. *büyük boy* || alaycı | bir düzine | bıyıklı | ~ dişli | ~ haiz | ~ içerikli | kahpece | ~ kareli | kimi ~ | küstah | küstahça | mahut | meşum | müstehcen | pornografik | resimli | salakça | saygısız | seviyeli | siyasal | terbiyesiz **karikatürist** • Karikatürücü. amatör | müdavim

karine • *eskimiş* Karışık bir iş veya sorunun anlaşılmasına, çözümlenmesine yaran durum, ipucu. *eylemli*

kariyer • Bir meslekte zaman ve çalışmayla elde edilen aşama, başarı ve uzmanlık. *akademik* | ~ *yüzyıllık* | *siyasal* || ayrıcalıklı | kısacık | mesleki | parlak | pırıltılı | politik | sahici | ~ yıllık

karizma • Etkileyicilik. ~ asırlık | Gotik | ~ görünümlü | muhteşem | sert | ~ tas-tamam

karma • Birbirine karışarak bütünleşmiş şey. acayip

karmaşa • Karmaşık olma durumu. • *ruh bilimi* Kişiliğin oluşma ve gelişme evrelerinde ortaya çıkan ve ömür boyu davranışları etkileyebilen bilinç dışı dürtü ve güdüler bütünü, kompleks. *bilinçsiz* | bin türlü | bir yığın | bürokratik | bütünsel | çok yönlü | çözümsüz | dağdağalı | demografik | garip | illegal | maksimum | muammalı | nedensel | ~ renkli | ruhsal | ~ tam | yapay **karmaşalık** • Karmaşa olma durumu. entelektüel | mitolojik

karmaşık • *mecaz* Anlaşılması güç olan şey veya durum. *son derece* || görece **karmaşıklık** • Karmaşık olma durumu. olağanüstü | titiz

karnabahar • *bitki bilimi* Turpgillerden, çiçekleri etli ve tanecikli bir görünüşte olan, yaprakları lahanaya yaprağına benzeyen, sebze olarak kullanılan bir bitki (*Brassica oleracea botrytis*). limonlu | orta boy | salçalı | tahinli | yoğurtlu **kar-**

nabahar çorbası • Karnabahardan yapılan çorba. kremalı

karnaval • Şenlik. ~ namılı | tantanalı

karne • *eğitim bilimi* Öğrencilere dönem sonlarında okul yönetimleri tarafından verilen ve her dersin başarı durumu ile devam, sağlık, yetenek ve genel gidiş durumlarını gösteren belge. *sembolik*

karniyarık • Uzunlamasına yarılan kızarmış patlıcanların ortasına kıymalı iç konularak hazırlanmış yemek. acılı | mantarlı | nefis

karo • *mimarlık* Betondan yapılmış dört köşe döşeme taşı. ~ mavili

karpuz • *bitki bilimi* Kabakgillerden, sü-rüngen gövdeli parçalı sert yapraklı, sarı çiçekler açan bir bitki (*Citrullus vulgaris*). • *bitki bilimi* Bu bitkinin dışı yeşil kabuklu, içi kırmızı ve sulu, iri meyvesi. *kesmece* | *kan kırmızı* | ~ *kiloluk* | *tatsız* | *turfanda* | *çürük* || akşamki | ballı | bas-bayağı | ~ çekirdekli | çekirdeksiz | ~ çi-çekli | ~ çuval | hurda | ırice | kütür kütür | mavi | örme | pembe | sarı | seçmece | tatsız tuzsuz | tepeleme ~ **karpuzcu** • Karpuz yetiştiren veya satan kimse. ~ omuzlu | uzun boylu

karşı • Bir şeyin, bir yerin, bir kimsenin, esas tutulan yüzünün ileri. ~ tam **karşı cins** • Zıt cins. bencil | umarsız **karşı çıkış** • Karşı çıkmak işi. entelektüel | kökten | ~ tür **karşı hareket** • Misilleme. ilerici **karşı tez** • Zıt tez. sosyolojik

karşılama • Karşılamak işi, istikbal. ~ *pankartlı* || balıklı | benzer | kurnazca | lojistik | müzikli | olağanüstü | ülkücü

karşılanış • Karşılanma işi. iltifatlı

karşılaşma • Karşılaşmak işi. • *spor* İki sporcu veya iki takım arasında, karşılıklı olarak kazanmak amacıyla yapılan yarışma, maç. ~ *geceki* | *yarınki* | ~ *gollü* | *kulüpler arası* | ~ *oranlı* | *sahici* | *sabahki* | *tesadüfi* | *centilmence* || bambaşka | bas-kısız | beklenmedik | deli dolu | diğer |

erotik | fiyakalı | golsüz | hareketli | heyecansız | ikinci | karizmatik | milletlerarası | patavatsız | pırlı pırlı | puansız | son | tempolu | yepyeni | zevksiz

karşılaştırma • Kişi ve nesnelerin benzer veya aynı yanlarını incelemek için kıyaslama, mukayese. *istatistiksel* || *çapraz* | dolaysız | içgüdüsel | mantıklı | şaşmaz

karşılaiş • Karşılama işi. bambaşka

karşılık • Bir davranışın karşı tarafta uyandırdığı, gerektirdiğı başka davranış, mukabele. • Bir dildeki bir sözü başka bir dilde aynı anlamda karşılayan söz. • Cevap, yanıt. • Bir şey alınırken karşı tarafa verilen başka şey, bedel. • Bir iş için ayrılmış para, ödenek, tahsisat. *nesnel* | *sosyolojik* | *hiçbir* | *esprili* | *olumlu* | *olumsuz* | *Yunanca* | *birebir* | *olası* | *sembolik* | *nominal* || aksak | alaylı | anlamlı | anlamsal | belli belirsiz | birer | cafcacılı | değersiz | dersiz topsuz | doyurucu | filozofça | görsel | Grekçe | hareketsiz | hazırcevap | hukuksal | kavramsal | kesik kesik | komik | köktenci | melodik | miladi | nakdî | romantik | soğukça | sözsöl | şu | şüpheli | tarafsız | tarihsel | toplumsal | ussal | ~ uygun | yazınsal | ~ yollu | yusuvarlak | yüzeyse

karşıit • Bir şeyin karşısında olan düşünce ya da tavır. ~ demokrat | inatçı | şehirli | ~ tasdikli

karşıtlık • Karşıt olma durumu, ziddiyet, mübâyenet, tezat, zıtlık, kontrast. • *ruh bilimi* Başkalarının istek, dilek veya buyruklarının tersine davranma eğilimi. *akılcı* | *babacıl* | *belirgin* | *bugünkü* | *bunca* | *dingin* | *garip* | *görece* | *ideolojik* | *inanılmaz* | *kişilikli* | *mantıksal* | *meşru* | *silik* | *şaşırtıcı* | ~ tam | *tamamlayıcı* | *tinsel* | *toplumsal* | *uhrevi* | *ustaca* | *uzlaşmaz*

kart • Bir kimsenin kimliğini gösteren, kutlamalarda veya kendini tanıtmada kullanılan, çoğunlukla beyaz, küçük, ince karton parçası, kartvizit. • Bazı yerlere girmek veya bazı şeylerden yarar-

lanmak için verilen, kimliği belirten belge. • Oyun kâğıdı. • Telefonlara takılan, iletişimi sağlamak için gerekli bilgilerin yüklendiğı parçacık. • Genellikle parasal işlemlerde çok amaçlı olarak kullanılan manyetik özelliğı olan plastik nesne. *manyetik* | *ön ödemeli* | *çalıntı* | *kontörlü* | *kopya* | *resimli* | *tanıtıcı* | ~ yazılı | ~ numaralı | ~ tarihli | *problemli* | ~ çiçekli || ~ ait | ayrı | basılı | ~ baskılı | ~ başlıklı | *bellekli* | ~ binlik | *boyama* | *davalık* | *değişmez* | ~ delikli | ~ desenli | *eksik* | ~ faizli | *geçici* | ~ gelen | *ikişer* | ~ kapasiteli | *kazançlı* | ~ markalı | *milyarlarca* | *mühürlü* | ~ onaylı | *püsküllü* | *rengârenk* | *turkuaz* | *üçer* | *yaldızlı* | *yeşil*

kartal • *hayvan bilimi* Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş (*Aquila*). *ulu* | ~ *kanatlı* | ~ *başlı* | *tekmil* ~ | *iri* | *heybetli* || *bakır rengi* | *bayağı* | *beş on* | ~ *beyazlı* | *boz* | *cömert* | ~ *gagalı* | ~ *gerili* | *gürültüsüz* | *kapkara* | *kara* | ~ *pençeli* | *şanlı* | ~ *taçlı* | *uzun* | *üstün* | *yaldızlı* | *yaralı* | *yüce* | *yüz* **kartal yuvası** • Kartalın evi. yüzlerce

karton • Kâğıt hamuruyla yapılan, ayrıca içinde bir veya birkaç lif tabakası bulunan kalın ve sert kâğıt. ~ *delikli* | *ince* | *irice* | *kare* | *oyuncaklı* | *yaldızlı* **karton kutu** • Kartondan yapılmış dikkörtgen kap. *şirin*

kartpostal • Genellikle dikkörtgen biçiminde ince kartondan yapılmış, bir yüzü resimli, zarflı veya zarfsız gönderilen posta kartı, kart. ~ *renkli* || *ağlamaklı* | *artistik* | *birkaç* | *iç açıcı* | *iğrenç* | *imzalı* | ~ *kalma*

kartuş • Dolma kalem içine yerleştirilen mürekkep dolu tüp. • *bilişim* Yazıcıya yerleştirilen mürekkep dolu tüp. ~ *bezel* | ~ *kapasiteli* | ~ *motifli*

kartvizit • Kart. *benekli* | *gösterişli* | *zavallı*

karyola • Üzerine yatak konulup yatılan tahta veya metal ev eşyası. *portatif | pirinç* | ~ *kişilik* | *demir* | *yaldızlı* | *seyyar* | *topuzlu* | *tahta* | ~ *bitişik* | ~ *teneke* | ~ *oymalı* | *küllüstür* | *tek kişilik* || antika | ~ ayaklı | aynalı | ~ bezeli | boyalı | çepeçevre | ~ dayalı | derme çatma | ikili | ikinci | kaba | lüks | ~ örtülü | parmaklıklı | saçaklı | ~ takılı | ucuz | yaylı | ~ yıllık

kas • *anatomi* Tellerden oluşan ve kasılarak vücut hareketlerini sağlayan organ ve bu organın telsi dokusu, adale. ~ *çizgili* | *gergin* | *pektoral* | *tembel* || ~ *dirençsiz* | *dolgun* | *erkeksi* | ~ *kiloluk* | *kırçıl* | *sağlam* | *simsiyah* **kas ağrısı** • Kas hastalığı. **kronik kas grubu** • Tellerden oluşan ve kasılarak vücut hareketlerini sağlayan organ grubu. **çevresel kas kasılması** • Kas gerilmesi. **istemsiz**

kasa • Para veya değerli eşya saklamaya yarayan çelik dolap. • Ticarethanelerde para alınıp verilen yer. • Tahta veya sentetik maddelerden yapılmış, dört köşe, sağlam ambalaj parçası, sandık. • Motorlu taşıtlarda dış donanım. *sac* | *kozmetik* | *çelik* | ~ *kiloluk* | *ilaveli* | *ekspres* || ~ *belgeli* | *boş* | *büyücek* | ~ *dökük* | *gömülü* | ~ *görünümlü* | *gösterişli* | *hatasız* | *kapalı* | ~ *kaplama* | *kullanışlı* | ~ *kuşaklı* | *makyajlı* | *mavi* | ~ *milyarlık* | ~ *oymalı* | ~ *örgülü* | *şahsi* | *şifreli* | *tamtakır* | ~ *teneke* | *yeni*

kasaba • Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi, belde. *şirin* | *ücra* | *büyükçe* | *kasvetli* | *tenha* | *küçük* | *turistik* | ~ *çevrili* | ~ *evli* | *ufak* | *tipik* || *apayrı* | *aşağı* | *badanalı* | *bağnaz* | *bahçeli* | *bakımsız* | *başka* | *bezgin* | *bitkin* | *boktan* | *bu* | *bunaltıcı* | *büyücek* | *çirkin* | ~ *çökük* | *dağlık* | *daracak* | *dilsiz* | *dingin* | ~ *dolu* | *döküntü* | ~ *dönümlük* | *enfes* | *erden* | *Fin* | *geri kalmış* | *gömülü* | *herhangi* | *huzurlu* | *iç açıcı* | *irili ufaklı* | ~ *isimsiz* | *izbe* | *issiz* | *kayıp* | *kerpiç* | *ketum* | *kimi* | ~ *koca* | *kocaman* | ~ *kokulu* | *koskoca*

| *küçücük* | *lanetli* | *mahdut* | *mendilli* | *minicik* | *miskin* | *muhterem* | *musibet* | *namussuz* | *ormanlık* | *öfkeli* | *peçeli* | *sekiz* | *silik* | *şu* | *şunca* | *talihli* | *tekmil* | ~ *uçsuz bucaksız* | *uydurma* | *yabancı* | *yazlık* **kasabacık** • Küçük kasaba. *şirin* | *ufak* **kasabalı** • Kasabada yaşayan kimse. *kahraman* | *mutlu* | *tüm* | ~ *yufka yürekli* | *zengin*

kasap • Sığır, koyun gibi eti yenecek hayvanları kesen veya dükkânında perakende olarak satan kimse. • Et satılan dükkân. *akılsız* | *çaylak* | *huzursuz* | *öteki* | *sersem* | *usta*

kasara • *denizcilik* Geminin baş ve kış tarafında, asıl güverteden yüksek olan kısa güverte. *kıç*

kâse • Cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak. *derince* | *porselen* | *kalaylı* | *minik* | *orta boy* | *yayvan* || *buğulu* | *büyükçe* | *cam* | ~ *dayanaklı* | ~ *dayanıklı* | ~ *desenli* | *kocaman* | *kristal* | *son* | *tılsımlı*

kaset • İçinde, görüntü ve seslerin kaydedildiği, gerektiğinde yeniden kullanılmasını sağlayan bir manyetik şeridin bulunduğu küçük kutu. ~ *takılı* || ~ *evvelki* | *favori* | ~ *ilgili* | *isimsiz* | *manyetik* | *mezkr* | *pornografik* | ~ *saniyelik* | *söz konusu* **kasetçi** • Kaset satan kimse. *kopya* | *seyyar*

kasık • *anatomi* Vücudun karın ile uyluk arasındaki bölümü. **tüysüz kasık fıtığı** • *tıp* Kasık bölgesinde oluşan fıtık, kasık çatlağı, yarımlik. **endirekt**

kasılma • Kasılmak işi, takallüs. *istemsiz* | *sancılı* | *ritmik* || *fizyolojik* | *korkunç*

kasım • Yılın on birinci ayı, son teşrin, teşrinisani. *sisli*

kasımpatı • *bitki bilimi* Birleşikgillerden, çiçekleri iri, katmerli ve türlü renkte, sonbahardan kışa değin açan bir süs bitkisi, krizantem (*Chrysanthemum*). *beyaz* | *boynu bükük* | ~ *bükük* | *eflatun*

kasıntı • mecaz Büyükleme, kurum, gurur. kabadayı **kasıntılık** • Kasıntı olma durumu. gerekçesiz

kasır • eskimiş Köşk. gıcır gıcır | şahane

kasırğa • meteoroloji Rüzgâr çizelgesinde hızı 64 veya daha fazla deniz mili olan ve kuvveti 12 ile gösterilen rüzgâr. • mecaz Duyguların patlak verişi, büyük heyecan, coşku. acayip | beşerî | dünkü | faal | ~ geceki | kutsal | üzüntülü | yıkıcı

kasıt • Amaç, istek, maksat. • Öldürmeyi, yaralamayı veya zarar vermeyi isteme, kötü niyet. ustaca | yüzeysel | zehirli

kaside • edebiyat Çoğu kez büyükleri övmek için yazılan divan edebiyatı şiir türü. koskocaman | muhteşem

kasis • Kara yolunda yapılan çukur veya tümsek. kanunsuz

kasket • Genellikle erkeklerin giydiği, önü siperli başlık. yırtılmış | meşin | si-perli | yırtık || beyaz | birer | buruşuk | eski | ~ kabartmalı | kadife | kiremit rengi | kırık | koskocaman | kürklü | küstah | lacivert | mor | partial | sırmalı | yağlı | yamalı | yamru yumru | ~ yatık | yıkık

kasko • hukuk Taşıtların uğrayacakları kazadan doğacak zararların tamamının karşılanması için yapılan sigorta türü. ful

kast • toplum bilimi Ayrıcalıklar bakımından yukarıdan aşağıya doğru kesin ölçülerle sınırlanmış toplumsal sınıfların her biri. ayrıcalıklı | derin

kasvet • eskimiş Sıkıntı, iç sıkıntısı. kesif || derin | ekonomik | ~ karışık | koyu kahverengi | puslu | tekmi | ~ | zehir zemberek

kaş • anatomi Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar. ~ çatık | gür | kalın | kumral | kırçıl | kalkık | rastıklı | kara | kavisli | seyrek | samur | parmak parmak | ~ bitişik | düşük | sağ | ~ biçimli | gümrak | dağınık | sol || ak | ayrık | ~ birleşen | boyalı | civan | cömert | çarpık çurpuk | çatkın | çekik | çivit mavisi | deminki | dümdüz | gümüş rengi | ince |

isyankâr | kalınca | kapkara | kıllı | kılsız | kınalı | kıvrımlı | kuşkulu | kuyruklu | rimelli | sarı | sivri | ~ tüylü | yaldızlı | ~ yoluk **kaş kalemi** • Kaşı boyayan ya da çizen makyaj kalemi. koyu kahverengi

kaşar • Koyun sütünden yapılan, genellikle tekerlek biçiminde, sarımtırak, yağlı bir peynir. tuzsuz || ~ çift | küflü

kaşık • Sulu veya bazı ufak taneli yiyecekleri ağıza götürmeye yarayan saplı sofracı. tahta | ~ saplı | ak | yarım | kaba | şimşir | gümüş | ikişer | teflon || azametli | beş on | birer | boynuz | ~ bükük | büyük boy | ~ çiçekli | ~ dayanaklı | ~ dayanıklı | ~ delikli | ~ dizili | güdük | hediyeelik | iki | kalaylı | ~ kaplama | kırık | nakışlı | parlak | pembe | pırl pırl | sarı | ~ teneke | ucuz | ~ uçlu | üç | yağlı | yassı | zehirli

kaşınma • Kaşınmak işi. anal || elektrikli | geceki

kaşıntı • Vücutta kaşınma isteği uyandıran duygu. inatçı || amansız | anal

kâşif • eskimiş Var olan ancak bilinmeyen bir şeyi bulan, ortaya çıkaran kimse, bulucu. İskoç | Avrupalı | Yeni Zelandalı

kaşkol • Boyun atkısı, atkı. kaşmir | kıp-kırmızı | narçiçeği | vişneçürüğü

kaşkorse • Ten üzerine giyilen ince kadın fanilas. ~ dantelli || ipekli

kaşmir • İnce, sık bir tür yün. keçeli

kat • Bir yapıda iki döşeme arasında yer alan daire veya odaların bütünü. • Bir yüzey üzerine az veya çok kalın bir biçimde, düzgün olarak yayılmış bulunan şey. • Üst üste konulmuş şeylerden her biri, tabaka. • Apartman daire. • Bükülen veya kıvrılan bir şeyin her kıvrımı. • Kez, defa, misil. • jeoloji Katman. • matematik Tekrarlanan bir sayının toplamı. ~ alt | üst | yukarı | kaçınıcı | beşinci | dördüncü | ikinci | asma | ikişer | üçüncü | yedi | altıncı | onuncu | aşağı | üç buçuk | yedinci | sekiz | birinci | iki | ~ bin | orta | sekizinci | üç | beş on | ~ çift | ferah | ~

odalı | manzaralı | daracık | ~ basık | kaçak | muhteşem | yarım | tek || altı | beşer | ~ bükük | ~ çevrili | çifte | değişik | derin | doksan | dokuzuncu | ~ eğik | hangi | havadar | ilk | jakuzili | kaç | kapılı | karanlık | kiralık | kırk | marjinal | otuzar | ~ planlı | seksen | sıcacık | şahane | teknil | ~ | ufacak | üçer | yirmişer | yüce | yüksek | yüz | yüzer

katalog • Kitaplıktaki kitapları veya belli bir daldaki gereçleri, nitelikleri bakımından tanıtmak, arandıklarında bulunmalarını sağlamak amacıyla yer numaraları belirtilerek hazırlanmış kitap, defter veya fişten oluşan bütün, fihrist. • Kitabevi, yayınevi, kurum vb. kuruluşların yayınlarını, ürettikleri malları, eşyaları tanıtan, gösteren liste veya kitap, fihrist. *kronolojik || uluslararası | ünlü | ~ yıllık*

katana • *hayvan bilimi* Bir cins iri at. ~ cins | maskeli

katar • Tren. • Taşıt dizisi. • Bir arada giden veya uçan hayvan dizisi. *ekspres || canlı | garip | gelecek | sırlısklam | upuzun | yavuz*

katarakt • *tıp* Göz merceğinin saydamlığını yitirerek ağarmasından ileri gelen ve görmeyi engelleyen rahatsızlık, perde, akbasma, aksu. *mesleksel*

katedral • *din bilgisi* Başkilise. *Gotik || ~ asırlık | çılgın | görkemli | ~ kalma | kocaman*

kategori • Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi veya benzerlik bulunan şeylerin tamamı, grup, ulam. • *felsefe, mantık* Ulam. *ikinci | apayrı | felsefi || beher | bilindik | birinci | ~ bütünleyen | düşman | evrensel | farklı | kaç | karma | mübah | mürekkep | özgül | sosyolojik | törel | zırlılı*

katı • Sert olan kimse veya şey. *çok | görecek katı atık* • Üretimden tüketime kadar olan tüm aşamalarda ortaya çıkan ve

kullanıcının artık işine yaramayan katı maddelerin tamamı. *evsel*

katılık • Katı olma durumu. • *mecaz* Acımasız, duygusuz olma durumu. *bilimsel | gözü kara | inanılmaz | parıltılı | zihinsel*

katılım • Katılma işi, iştirak. aktif | bireysel | dolaysız | düşük | ~ esaslı | etkin | eylemli | interaktif | isteksiz | kültürel | pasif | toplumsal | yaygın | yoğun **katı-**

limci • Herhangi bir toplantıda yöneticiden söz alıp konuşmaya katılan kişi. *Yeni Zelandalı*

katılma • *toplum bilimi* İletişim veya ortak davranışta bulunma yoluyla belirli bir toplumsal duruma girme süreci, iştirak. *kültürel | problemsiz*

katır • *hayvan bilimi* Atgillerden, kısarak ile erkek eşiğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan. ~ *yüklü | semiz | kırk | topal || ~ asılı | azgın | ~ gebe | harın | huy-suz | inatçı | ~ kanatlı | kuvvetli*

katil • İnsan öldüren kimse, cani. *azılı | kiralık | sapık | ~ testereli | psikopat | sadist | müstakbel | kanlı | ~ tutulmuş | amansız | seri | telaşlı | bıçaklı | ~ paralık | cazibeli || acemi | aklı başında | alkolik | barbar | başına buyruk | beş paralık | ~ beter | ~ bilumum | birinci | cani | ~ geceki | gözü kara | gururlu | hunhar | idamlık | iki paralık | kalpsiz | karizmatik | korkunç | kurbanlık | ~ lakaplı | meçhul | moleküler | münferit | potansiyel | profesyonel | ~ ruhlu | sadakatsiz | sefil | soğukkanlı | suçsuz | şişman | üniformalı | yakın | zorba*

kâtip • Yazman. *umumi | zebun || ~ bacaklı | genç | kaçınıcı | ~ kıyafetli | kravatlı | ~ kuşaklı | sabırlı | üç kâtiplik* • Sekreterlik, yazmanlık, kitabet. *umumi || beşinci*

katkı • Bir işin yapılmasına, gerçekleşmesine emek, bilgi, para vb. ile katılma, yardım. • Bir şeye katılan başka bir madde. • Metal ve alaşımların hazırlanması sırasında içlerine katılan değişik nitelikteki

maddeler. *mütevazı* | *nedensel* | *özümlü* | *suni* | *benzersiz* | *olumlu* | ~ *esaslı* | *aktif* | *görelî* | *çok yönlü* || ayrı ayrı | belirli | belli başlı | bir nebze | büyük | cömert | cüzi | değerli | devasa | ekonomik | etkin | faal | fiyakalı | ~ haiz | hayati | insancıl | kişisel | leziz | makroekonomik | marjinal | mistik | müstahzar | mütevazı | müzikli | nakdî | olağanüstü | özel | özverili | parasal | ruhi | zararsız **katkı maddesi** • Herhangi bir karışıma ilave edilen madde. beyazlatıcı **katkıcı** • Katkı yapan kimse veya şey. *müstakbel*

katlanış • Katlanma işi. *inanılmaz*

katlediliş • Katledilme işi. *alçakça*

kath • Katı veya katları olan şey. *altı* | *iki*

katlık • *mecaz* İnce, narin, cılız kimse. *yalın*

katliam • *toplum bilimi* Kırım. *sistematik* | ~ *sistemli* | *faili meçhul* || acımasız | alçakça | bazı ~ | bilinçsiz | endemik | etnik | herhangi bir | hiçbir | korkunç | küçük çaplı | masum | ~ planlı | toplu | ~ ürper-tici | vahşi | yağma

katma değer • Belirli bir üretim sürecinde belli bir mal için üretim faktörlerine ya-pılan ödemelerin toplamı. *brüt* | *yüksek*

katman • Birbiri üzerinde bulunan yassıca maddelerin her biri, tabaka. • *jeoloji* Altında veya üstünde olan kayaçlardan gözle veya fiziksel olarak az çok ayrılabilen, kalınlığı 1 santimetreden az olma-yan tortul kayaç birimi, tabaka. • *toplum bilimi* Bir toplum içinde makam, şöhret, meslek vb. bakımdan ayrılan topluluk-lardan her biri, tabaka. ~ *alt* | *jeolojik* | *değişik* | *devasa* || akılcı | anlamsal | arkaik | arkeolojik | düzensiz | gevşek | gizemli | güncel | hangi | ilkel | kaygan | pürüzsüz | sayısız ~ | sosyal | tortul | volkanik | yüzeysel

katmanlaşma • Katmanlaşmak işi. *sınıf-sal*

katran • *kimya* Organik maddelerden kuru damıtma yoluyla elde edilen, sıvı yağ kıvamında, kara renkte, ağır, is ko-kulu, suda erimeyen bir madde. *alevli* | *sıvışık* | ~ *teneke*

katre • *eskimiş* Damla. *mütevali*

katsayı • *fizik* Bir yasayı anlatan formü-lün yazılışında yer alan, değişmeyen sayı. *düşük*

kauçuk • Amerika, Asya ve Afrika'nın çeşitli ağaçlarından, özellikle lastik ağa-cından veya bazı petrol artıklarının birle-şiminden elde edilen, dayanıklı ve esnek madde. *hakiki*

kavak • *bitki bilimi* Söğütgillerden, sulak bölgelerde yetişen, boyu bazı türlerinde 30-40 metreye değin çıkan, kerestesin-den yararlanılan uzun boylu bir ağaç (*Populus*). ~ *telli* | *titrek* | *kavruk* || cılız | çıplak | ~ dizili | hazin | ikiz | ince | kıpkı-zıl | kısmetli | levent | mağrur | o | oynak | ~ sevdalı | solgun | tozlu | ulu | uzun | üç | ~ yapraklı | yapraksız | yemyeşil **kavak ağacı** • Kavak. cılız | yüz binlerce

kaval • *müzik* Genellikle kamıştan yapılan, daha çok çobanların çaldığı, yumuşak sesli, üflemlî bir çalgı. *kamışlı*

kavalye • Kadına, dansta eş olan veya bir yerde, toplantıda arkadaşlık eden erkek. • *mecaz* Kibar erkek. *centilmen* | ~ *uy-gun*

kavanoz • Plastik, cam vb. maddelerden yapılmış ağız geniş, çeşitli boylarda kap. *cam* | ~ *kiloluk* | *büyükçe* | ~ *kapaklı* || ~ ağırlıklı | boş | çeşit çeşit | ~ delikli | ~ dolu | eğri büğrü | işlevsiz | koskoca | ~ litrelik | paramparça | sırlı | steril | tertemiz | tumbul | tozlu | yeşil | yuvarlak

kavat • *hakaret yollu* Pezevenk. gök gözlü | kancık | ünlü

kavga • Düşmanca davranış ve sözlerle or-taya çıkan çekişme veya dövüş, münazaa. • *mecaz* Herhangi bir amaca erişmek, bir şeyi elde etmek veya bir şeye karşı koya-

bilmek için harcanan çaba, verilen mücadele. • *eskimiş Savaş*. *bıçaklı* | *amansız* | *sunturlu* | *kıyasıya* | *ölümcül* | *baltalı* | *ölümlü* | *çetin* | ~ *bilinmeyen* | ~ *evvelki* | ~ *geceki* | *feci* | *onurlu* || *acıklı* | *açıklamalı* | *ahenkli* | *ahmakça* | *alakasız* | *anlamsız* | *anlaşılmaz* | *artçı* | *basit* | *bireysel* | *böyle* | *büyücek* | *çalgılı* | *çocuksu* | *deminki* | *destansı* | ~ *dinli* | ~ *doğma* | ~ *dönük* | *dünkü* | *enfes* | ~ *esaslı* | *etnik* | *gürültülü* | *gürültüsüz* | *içe dönük* | *ilkel* | *kahrolası* | *kanlı* | *kimi* ~ | *kıran kırana* | *kısır* | ~ *kürekli* | *lüzumsuz* | ~ *mamur* | *merasimli* | *meşhur* | *minicik* | *münasebetsiz* | *nafile* | *onca* | ~ *önceki* | *özgecil* | *sahte* | *sayısız* | ~ | *sert* | *sevimsiz* | *siyasal* | *siyasi* | *sıkı* | ~ *sopalı* | *soylu* | *sunı* | *şatafatlı* | ~ *tarafı* | *tatsız* | *tek tarafı* | *temelsiz* | *tinsel* | ~ *tür* | *ufak* | *ufak tefek* | *ufarak* | *umutlu* | *umutsuz* | *yapmacık* | *yararsız* | *yaşamsal* | *yazınsal* | *yiğitçe* | ~ *yıllık* | *yıpratıcı* | *zarif* | *zihinsel* | *zorlu*

kavim • *toplum bilimi* Aralarında töre, dil ve kültür ortaklığı bulunan, boy ve soy bakımından da birbirine bağlı insan topluluğu, budun. *göçebe* | *barbar* || *akıllı* | ~ *asıllı* | *Asyalı* | *ayrı ayrı* | *başsız* | *bozkırlı* | *günahkâr* | *ilkel* | *muhtelif* ~ | ~ *önceki*

kavis • Bir eğrinin sınırlı bir kısmı, eğmeç. *çapkın* | *çılgın* | *dairesel* | *dar* | *durağan* | *geniş* | *görmekli* | *iç içe* | *içbükey* | *kurnaz* | *muntazam* | *neşeli* | *ürkek* | *yuvarlak*

kavram • Bir nesnenin veya düşüncenin zihindeki soyut ve genel tasarımı, mefhum, fehva, konsept, nosyon. • *felsefe* Nesnelerin veya olayların ortak özelliklerini kapsayan ve bir ortak ad altında toplayan genel tasarım, mefhum, konsept, nosyon. *göreceli* | *felsefi* | *temel* | *görece* | *izafi* | ~ *zıt* | *kronolojik* | *içi boş* | ~ *çeşitli* | *öznel* | *yeni* | ~ *belirsiz* | *ırksal* | *görelî* | *matematik* | *teorik* | *yönetimsel* | *makbul* | *matematiksel* | *elastik* | *müphem* | *demode* || *akıllara ziyan* | *antropolojik* | *apayrı* | *aynı* | ~ *bağlantılı* | ~ *bağlı* | *ba-*

nal | *benzeri* | *birçok* | *biyolojik* | *böyle* | *bu* | *çağdaş* | *çetrefil* | *değersiz* | *değişik* | *derin* | *diğer* | ~ *dönük* | *dördüncü* | *düşünsel* | *düzmece* | *entelektüel* | *enteresan* | *estetik* | *filozofik* | *folklorik* | *geçerli* | *genel* | *geometrik* | *gerici* | *herhangi bir* | *idealist* | *iki* | *iki yüzlü* | ~ *ilişkili* | *ilkel* | *insani* | *insanüstü* | *ırkı* | *kapsamlı* | *karşıt* | ~ *katmanlı* | *kaypak* | *kimi* ~ | ~ *kırıcı* | *kof* | *kökenli* | *kuramsal* | *Latince* | *makroekonomik* | *manevi* | *mecazi* | *mekanik* | *mitolojik* | *modern* | *muğlak* | *mukaddes* | ~ *mülhem* | *net* | *önemsiz* | *psikolojik* | *rasyonel* | *saçma sapan* | *sanatsal* | *so-*
mut | *sosyolojik* | *söz konusu* | *süzme* | *talihsiz* | *tehlikeli* | *tek yönlü* | ~ *temelli* | *tepeden inme* | ~ *tür* | *ulvi* | ~ *uygun* | *üzüntülü* | *varsayımsal* | *yazınsal* | *yerleşik* | *yıpratıcı* | *yüzeysel*

kavramlaştırma • Kavramlaştırmak işi. matematiksel

kavrayış • Kavrama, anlama, algılama yetisi. • *felsefe* Bir algının doğrudan doğruya kavranması. *koruyucu* | *kusursuz* | *öznel* | *rasyonel* | *sezgisel* | *sıradan* | *yüzeysel*

kavşak • Yol vb. uzayıp giden şeylerin kesiştikleri veya birleştikleri yer. • *mecaz* Birleşim noktası. *köprülü* || *ciddi* | *çipil* | *hemzemin* | *sancılı*

kavuk • Pamuktan yapılmış, üzerine sarık sarılan erkek başlığı. *burma* | ~ *süslü* | *sorguçlu* || ~ *dikişli* | *dolambaçlı* | ~ *gecelik* | *girintili çıkıntılı* | *keçe* | *sembolik* | *sivri*

kavukluk • Kavuk koymaya yarayan küçük raf. ~ *kakmalı* | *sedefli*

kavun • *bitki bilimi* Kabakgillerden, süs-
rungen gövdeli, iri meyveli bir bitki (*Cucum*). • Bu bitkinin genellikle güzel kokulu, sulu ve etli meyvesi. *kokmuş* || *ballı* | *birer* | *çentikli* | *çitili* | ~ *dolusu* | *ekili* | *geçkin* | ~ *kiloluk* | *kışlık* | *kocaman* | ~ *kokulu* | *olgun*

kavurma • Kendi yağıyla pişirilip kavrulduktan sonra yenene veya dondurulup saklanan et. *sucuklu* | *yoğurtlu* | ~ *teneke* || biberli | ~ hazır | ~ kepece | mantarlı

kavuşma • Kavuşmak işi, buluşma, telaki. bahtiyar | düşsel

kaya • Büyük ve sert taş kütlesi. • Kayaç. *yalçın* | *sarp* | *volkanik* | *yassı* | *kocaman* | *vahşi* | *kırmızı* | *sivri* | *yüksek* | *keskin* | *mor* | ~ *tonluk* | *yekpare* | *damarlı* | *kuru* | *dev* | ~ *delikli* | *bembeyaz* | *masif* | *dimdik* | *sipsivri* | *sert* | *biçimsiz* | *benekli* || aklı karalı | apak | bakır rengi | ~ başlı | buzlu | çapkın | ~ çevrili | çıkıntılı | dallı budaklı | deliksiz | dertli | devasa | dik | dümdüz | ~ fenerli | fosforlu | geniş | gevrek | gizemli | ~ gözenekli | harika | heybetli | insan kafalı | iri | irice | ıssız | kapkara | ~ kaplı | kara | ~ karalı | kasaklı | kaypak | kertikli | ~ kesen | kesme | kireçli | kınalı | kırak | kıvrımlı | koca | korkunç | koskocaman | ~ külahlı | parıltılı | pembe | pembemsi | pürüklü | sabit | sağlam | ~ sesli | şiirsel | tekinsiz | tortul | ~ tüylü | uçsuz bucaksız | ~ uyaran | vurdumduymaz | ~ vücutlu | yalın | yamru yumru | ~ yaramaz | ~ yatık | ~ yazılı | yosunlu | yusuvarlak | yuvarlacık | yüce | zümrüt **kaya parçası** • Büyük ve sert taş kütlesinden kopma, kırılma vb. yoluyla ayrılmış bölüm. *benekli* | *biçimsiz* | *büyücek* | *değersiz* | *girintili* | *çıkıntılı* | *kapkara* | ~ *köşeli* | *sarp* | *yeşilimsi* **kayalık** • Kayası çok olan yer. *sarp* | *yalçın* | *benekli* | *vahşi* | *mor* | *devasa* | *sivri* | *kızıl* | *yüksek* | *kül rengi* | ~ *çizgili* | *keskin* | *damarlı* || ağaçsız | asi | ~ *biçimli* | bodur | boz | çetin | dipsiz | dümdüz | ıslak | kara | kaypak | kımıltısız | kırmızımsı | korkunç | kurşuni | kuru | otsuz | pas rengi | tekinsiz | uçsuz bucaksız | yassı | yosunlu **kaya bloğu** • Aşınma, kırılma vb. çeşitli olaylar sonucu herhangi bir kayaç veya mineralden kopan parça. *devasa* | *yüksek* **kaya mezarı** • Genellikle yüksek makamdaki kimseler için, oyulmaya ve iş-

lenmeye uygun kayalarda yapılan mezar. *tozkoparan*

kayaç • *mineraloji* Yer kabuğunun yapı gereci olan bir veya birkaç mineralden oluşan kütle, külte, porfir. *magmatik*

kayak • Kar, su veya çim üzerinde kaymak için ayağa takılan araç, ski. *mıknatıslı* **kayakçı** • Kayak yapan sporcu. *beceriksiz* | *deneyimsiz* | ~ *süslü*

kayboluş • Kaybolma işi. *sayısız* ~

kaydırma • Kaydırmak işi. *yatay*

kayganlık • Kaygan olma durumu. *yaldızlı*

kaygı • Üzüntü, endişe duyulan düşünce, gam, tasa. • *tıp* Genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu. *estetik* | *biçimsel* | *ticari* | *ekolojik* | *yazınsal* | *etik* | *sanatsal* | *belirgin* | *mesleki* | *ekonomik* | *kişisel* || acılı | ahlaki | ailevi | akademik | ~ alakalı | anlatımsal | anlatısal | asal | aynı | başlıca | bencil | beşinci | beyhude | binbir | birincil | büyük | cıvık | ~ dair | dilsel | dünyevi | düşünsel | eğlenceli | eski | felsefi | folklorik | gelecek | görsel | güçlü | güncel | herhangi bir | hiçbir | hümanist | isimsiz | itici | maddeci | menfi | nedensiz | nice ~ | parasal | politik | pratik | sahici | siyasal | ~ süreli | şekilci | taşkın | teokratik | teorik | törel | ulusal | ürpertili | yalın | ~ yaraşır | yeni | yerinde **kaygılı** • Kaygısı olan, endişeli kimse. *dehşetli*

kayık • *denizcilik* Kürek veya yelkenle yürütülen ufak tekne. *motorlu* | ~ *kürekli* | *yaldızlı* | ~ *süslü* | *büyücek* | *armalı* | *çifte* | *hantal* | ~ *yüklü* | *çifteli* | *insansız* || babayani | ~ bayraklı | beyaz | bin türlü | binek | bir sürü | biricik ~ | boyalı | büyükçe | ~ cüsseli | çeşit çeşit | ~ çiçekli | ~ çizgili | çürük çarık | dev | ~ dolu | eski püskü | faik | gedikli | ~ gelen | gösterişli | ~ havalı | ikişer | ince yapılı | incecik | irili ufaklı ~ | işlemeli | kalın | küçük | kürek-

kayıkçı

siz | ~ mahsus | narin | ~ oymalı | oynak | pejmürde | resimli | saçaklı | ~ sevdalı | son | sölpük | şahane | tahin rengi | tanıdık | üç | vernikli | yüzlerce **kayıkçı**

• Kayıkla insan veya yük taşıyan kimse. *altmışlık* || aylıklı | diğer | ihtiyar | işsiz | Laz | levanten | tabiatlı | yaşlı **kayıkthane** • *eskimiş* Kayıkların çekildiği, korunduğu üstü örtülü yer. loş | parmaklıklı

kayın • *bitki bilimi* Kayıngillerin örnek bitkisi olan, 30-40 metre boyunda, 2 metre çapında, kışın yapraklarını döken, kerestesi beyaz ve değerli olan bir orman ağacı (*Fagus orientalis*). • Kadın veya kocaya göre birbirlerinin erkek kardeşi, kayınbirader, ini. büyük | gölgeli | müstakbel | serseri | ~ yapraklı **kayınvalide** • Kaynana. *müstakbel* || anlayışlı | azılı | ~ çerçeve | felçli | ~ lakaplı | müziç | müzmin | ~ otoriter | ölmüş **kayınbirader** • Kayın. bastonlu **kayınpeder** • Kaynata. *müstakbel* || dar kafalı | kavruk | rahmetli

kayıp • Kaybolma, yitme, yitim. • Kaybedilen şey. *fonksiyonel* || ağır | bazı ~ | benzeri | bireysel | bunca | bütün ~ | büyük | ~ çeşitli | ebedî | ~ kiloluk | kişisel | minimal | önemli | ~ saatlik | ticari | yazınsal

kayırcılık • Kayırcı olma durumu, iltimasçılık. bürokratik

kayısı • *bitki bilimi* Gülgillerden, sıcak veya ılık iklimlerde yetişen, çiçekleri pembemsi beyaz bir ağaç (*Prunus armeniaca*). • *bitki bilimi* Bu ağacın açık turuncu renkte, eti sulu, güzel kokulu, tek ve sert çekirdekli tatlı meyvesi. *kuru* | *kurutmalık* | *taze* || altın | aşılı | bir avuç | çikolatalı | güzel | kremalı | kupkuru | ~ sepet | ~ serili **kayısı çekirdeği** • Açık turuncu renkte, eti sulu, güzel kokulu, tatlı meyvenin çekirdeği. *avuç dolusu*

kayış • Bağlamak, tutmak veya sıkmak amacıyla kullanılan, dar ve uzun kösele dilimi. • Kol saatinin bileğe bağlanmasını sağlayan, deriden yapılmış gereç. • Kayma işi. *arzulu* | ~ asılı | *coşkun* | *deri*

| görkemli | içgüdüsel | meşin | parlak | sırmalı | verev | yağlı

kayış dili • Kaba ve çirkin sözler kullanılarak konuşulan dil. *halis*

kayıt • Bir yere mal ederek deftere geçirme. • Sesi veya görüntüyü manyetik bant üzerine geçirme işlemi. • *mecaz* Şart. • *mecaz* Sınırlama, davranışlarını çerçeveleme. *duyusal* | *vokal* | *mükerrer* | *birçok* | *sabıkasız* | *bütünsel* || analog | bazı ~ | benzersiz | bin türlü | cızırtılı | ~ dair | dinsel | duble | ekolojik | elektronik | ~ faizli | ~ gelen | illegal | ~ iskontolu | ~ kabarık | kimi ~ | kronolojik | mahrem | manyetik | ~ ödemeli | ~ önceki | resimli | resmî | rutin | sansürlü | ~ tutulmuş | umumi | yaylı | ~ yazılı | ~ yolsuz **kayıtsızlık** • İlgisizlik. *öldürücü* | ~ *mahsus* | *kozmetik* || arsız | bigâne | dalgın | ~ görülmemiş | nedensiz | rastgele **kayıtçılık** • Kaydetme işi. titiz **kayıtlılık** • Kayıtlı olma durumu. kesin

kaykay • Türlü maddelerden yapılmış, altında tekerlekler bulunan, üzerinde kayılan alet. *motorlu*

kayma • Kaymak işi. • Çok az bir ölçüde yer değiştirme. *anlaşılmaz* | ~ çeşit | *metrik* | *pürüzsüz* | *sistematik*

kaymak • Sütün veya yoğurdun yüzünde zar durumunda toplanan, açık sarı renkli, koyu yağlı katman, krema. *ballı* || lüle lüle | ~ parmak | rulo | sütlü

kaymakam • Bir ilçede devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi, ilçebay. *genç* | *kel* | *maktul* || Arap | azimli | eski | firari | idealist | kahpe | kahrolası | kansız | koskoca | ~ lakaplı | nemrut | rahmetli | sabık | yalgın | yurtsever

kayme • *halk ağzında* Kâğıt para, kaime. *doksan* || altmış | ~ *tastamam* | *yedi*

kaynak • Bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba, göz. • Bir şeyin çıktığı yer, menşe. • Gelir, kazanç, sağlık vb.ni sağlayıcı öge. • Araştırma ve in-

celemede yararlanılan belge, referans. • Herhangi bir bilim dalında yazılmış olan yazı veya eserlerin bütünü, literatür. • İki metal veya yapay parçayı ısı yolla birleştirme yöntemi, kaynaştırıp yapıştırma işi. • *mecaz* Sırayı beklemeden başkalarının hakkını alarak mevcut sıranın ön taraflarına girme işi. • *fizik* Herhangi bir enerjinin oluşup çevreye yayıldığı yer. *kit* | *birincil* | *jeotermal* | ~ *yazılı* | *güvenilir* | *başlıca* | *yurt içi* | *dış* | *etkileyici* | *maddi* | *ideolojik* | *cömert* | *şiişel* | *ekonomik* | *tanrısal* | *mali* | *düşünsel* | ~ *tahsisli* | *hayvansal* | *bereketli* | ~ *çeşitli* | *sınırlı* | *ikinci* | *apayrı* | *tek* | *kükürtlü* | *maliyetsiz* | *maliyetli* | *yaşamsal* | *bazı* ~ *şekli* | ~ *belli* | *kısa vadeli* | *termik* | *ulusal* | *lojistik* | *meşru* || ~ *ait* | *akli* | *alternatif* | *siz* | *ana* | *ansiklopedik* | *antik* | *asal* | *asıl* | *aydınlatici* | *ayrı* | *basılı* | *beşerî* | ~ *bir numaralı* | ~ *birer* | *birtakım* | ~ *bulunmaz* | *cansız* | *çelişkili* | *çevresel* | ~ *değer* | *değerli* | *doğrudan* | *dolaylı* | *ecnebi* | *ek* | *ekolojik* | *esas* | *ezelî* | *Farsça* | *felsefî* | *feyizli* | *finansal* | *fiziksel* | ~ *gelen* | *gele* | *neksel* | *gerekli* | *gizil* | *gizli* | *gür* | ~ *haiz* | *hangi* | *hayati* | *hukuksal* | *ikincil* | ~ *ilgili* | *ilmî* | *imtiyazlı* | *kalevi* | *kalsiyumlu* | *kimyasal* | *kitabî* | *kolonyal* | *kredili* | *mad* | *densel* | *manevi* | *mevsuk* | ~ *milyarlık* | *modern* | *muazzam* | *mukaddes* | *musluk* | *suz* | *mümbit* | *nörolojik* | *olanca* | *ortak* | *önemli* | *öteki* | *özel* | *parasal* | *psikolojik* | *reel* | *ruhani* | *sair* ~ | *saldırgan* | *semavi* | *sezgisel* | *sinematografik* | ~ *sistemli* | *somut* | *sonsuz* | *sözel* | *sözlü* | *tafsilatlı* | *tekmil* ~ | *tinsel* | *toptan* | *tüm* ~ | *uçsuz* | *bucaksız* | ~ *vadeli* | *verimli* | *volkanik* | *yabancı* | *yakıcı* | *yaratıcı* | *yasal* | *yegâne* | *yeni* | *yerel* | *yeterli* | *yetersiz* | ~ *yüklü* | *zayıf* | *zengin* | *zihinsel* **kaynak suyu** • Kaynağın veya gözenin başından alınan su. **pırl pırl kaynakça** • Belli bir konu, yer ve dönemle ilgili yayınları kapsayan veya en iyilerini seçen eser, bibliyografya, bibliyografî. **doyurucu** | **seçilmiş**

kaynama • Kaynamak işi. ~ **beslenen**

kaynana • Kocaya veya kadına göre bir birlerinin annesi, kayınvalide, hanımınne. *müstakbel* || *asabi* | *azametli* | *cadaloz* | *düşünceli* | *gezici* | *olası* | *sivri dilli* | *tatlı dilli* | *yatalak*

kaynar su • Sıcaklığı belli bir dereceyi bulduğunda buhar durumuna geçerek fokurdayan su. **soğanlı**

kaynaşma • Bir araya gelme, bütünleşme. • Kalabalığın çok olduğu bir yerde kıpırdanma, hareketlilik. • Huzursuzluk. *uğultulu* | *çılgın* || *alevli* | *bunaltıcı* | *büyülü* | *canlı* | ~ *çeşit* | *karmakarış* | *kendine özgü* | *olağanüstü* | *sonsuz* | *trajik*

kaynaşmışlık • Birlikte hareket etme, uyuşma durumu. **sosyolojik**

kaynata • Kocaya veya kadına göre bir birlerinin babası, kayınbaba, kayınpeder, babalık. *cinci* || *müstakbel*

kaypaklık • *mecaz* Sözünde durmama. **yakıcı**

kayyum • *eskimiş* Cami hademesi. **çolak**

kaz • *hayvan bilimi* Perde ayaklılardan, uzun, beyaz veya gri boyunlu, suda ve karada yaşayan, uçan, yabani veya evcil kuş (*Anser*). *yabani* | *yabanıl* | *tombul* || *besili* | *boz* | *diplomatik* | *milyonlarca* | *sersem* | *şişkin* | *yedi* | *yedinci*

kaza • İstem dışı veya umulmayan bir olay dolayısıyla bir kimsenin, bir nesnenin veya bir aracın zarara uğraması. • İlçe, kaymakamlık. *ölümlü* | ~ *hasarlı* | *ekspres* | *bir* | *küçük çaplı* | *münasebet* | *siz* | *korkunç* || *artistik* | *asi* | *benzer* | *bin türlü* | *büyük* | ~ *çarpmalı* | *deminki* | *ehemmiyetsiz* | *ekonomik* | *elim* | *feci* | *fena* | *görünmez* | ~ *görünümlü* | *görünür* | *hükmi* | *idari* | *küçücük* | *mali* | *manasız* | *merbut* | *mutlu* | *olağan* | *ölümcül* | *talih* | *siz* | *tanıdık* | *trajikomik* | *ufak tefek* | *yedi* | *zamansız* | *zincirleme* **kazazede** • Kazaya uğramış, kaza geçirmiş olan kimse. **bir avuç** | ~ **yoksun**

kazak • Baştan geçirilerek giyilen, genellikle kollu, örme üst giysisi. ~ *yakalı* | *yün* | *açık yeşil* | ~ *kollu* | *kahverengi* | *moher* | *triko* | *yeşil* | *gri* | *yünlü* | ~ *çizgili* || *açık mavi* | *ajurlu* | *basit* | *biçimsel* | *boğazlı* | *eflatun* | ~ *görünümlü* | *güzel* | ~ *havalı* | *ince* | *inceden* | *kaşmir* | *keten* | *merserize* | *orlon* | ~ *örgülü* | ~ *tüylü* | *zevksiz*

kazan • Çok miktarda yemek pişirmeye veya bir şey kaynatmaya yarayan büyük, derin kap. • Buhar makinelerinde, kalorifer tesisatında, suyun kaynatıldığı büyük derin kap. *kaynar* | *koca* | *yağlı* | *inatçı* | ~ *asılı* | *isli* | *kapkara* || *arızalı* | *bakır* | *büyükçe* | *dizi dizi* ~ | *kalaylı* | *koca koca* ~ | *kocaman* | *kulplu* | *lehimli* | *mahut* | *o kadar* | *orta* | *paranoyak* **kazandibi** • Dibi tutturularak hafif yanık kokusu verilmiş muhallebi. ~ *sakızlı*

kazanç • *ticaret* Satılan bir mal, yapılan bir iş veya harcanan bir emek karşılığında elde edilen para, getiri, temettü. • *meceaz* Yarar, çıkar, kâr. *brüt* | *zirai* | *ikincil* | ~ *haftalık* | *gündelik* | ~ *aylık* | ~ *safî* | ~ *yıllık* | *ticari* | *vergisiz* | *emeksiz* || *astro-nomik* | *aşırı* | *azami* | *bereketli* | *beş paralık* | *birincil* | *deminki* | *devasa* | *düşük* | *ehemmiyetli* | ~ *elverişli* | ~ *evvelki* | *faizsiz* | ~ *garantili* | *haram* | *kanunsuz* | *kişisel* | ~ *milyarlık* | *net* | *on para* | *parasal* | *tekmil* ~ | *tesadüfi* | *tüm* ~ | ~ *türlü* | *yasa dışı* | *yüksek* | *zahmetli*

kazanım • Bir iş yerinde çalışanlara sağ-lanan hukuksal, sosyal ve mali her türlü hak, avantaj. *sembolik* | *önemli* || *doğru dürüst* | *marjinal*

kazasker • Osmanlı Dönemi'nde mahkeme yetkilisi. *bilgili* | *sırmalı*

kazı • Bir yeri kazma işi, hafriyat. • Yer altındaki tarihsel değeri olan şeyleri, yapıları ortaya çıkarmak amacıyla arkeologlarca toprağın belli kurallara ve yöntemlere göre kazılması, araştırılması.

arkeolojik | *kaçak* || *derme çatma* | *esas* | *jeolojik*

kazık • Toprağa çakılmak için hazırlanmış, ucu sivri demir veya ağaç. • Direk, sopa. • Yapıların temelinde kullanılan, toprağa çakılan veya toprak içine giren tahta, maden veya betonarmeden silindir, prizma vb. biçimindeki uzun parça. • *teklifsiz konuşmada* Aldatma. *sağlam* | ~ *çakılı* | *demir* | *milyonlarca* | *sivri* | *tahta* || *ağaç* | *birer* | ~ *burunlu* | *haince* | *iki başlı* | ~ *kafalı* | *teorik* | *yaman*

kazma • Toprağı kazıp kaldırma, düzeltme vb. işlerde kullanılan ağaç saplı demir araç. *güçük* | *kör*

kazulet • *halk ağzında* Kocaman. *çiçek bozuğu*

kebab • Doğrudan doğruya ateşte veya kap içinde susuz olarak pişirilmiş et. • Kızartma, çevirme veya kavurma yoluyla hazırlanan her türlü yiyecek. *yoğurtlu* | *patlıcanlı* | *okkalı* | *soğanlı* | *zeytinli* | *salçalı* || *acılı* | *biberli* | *bulgurlu* | *hardallı* | *iptidai* | *kefenli* | ~ *kepçe* | *kuşbaşı* | *leziz* | *pişkin* | *uyduruk* **kebab salonu** • Kebab yenilen yer. *biricik* ~ | *faal* | *sey-yar* **kebabçı** • Kebab yapıp satan kimse. • Kebab yenilen veya satılan yer. *badem bıyıklı* | ~ *belgeli* | *çeşit çeşit* | *göbekli* | *isimsiz* | ~ *kiloluk*

keçe • Yapağı veya keçi kılının dokunmadan yalnızca dövülmesiyle elde edilen kaba kumaş. *nakışlı* | *yırtılmış* | *işlemeli* | *turuncu* || *dar* | ~ *desenli* | *kızıl* | *partal* | *tepme* | *yırtık*

keçi • *hayvan bilimi* Geviş getiren memelilerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen hayvan (*Capra hircus*). *yitık* | *inatçı* | *sütlü* | ~ *tüylü* | *dişi* | *pis* | ~ *dişli* | *uyuz* | *sağlıklı* | *yoz* | *zebun* || *ala* | *azgın* | ~ *bağlı* | *beş on* | *bir düzine* | *bir sürü* | *biricik* ~ | *çil* | *duygusuz* | ~ *geçen* | ~ *gözlü* | *güzel* | *hınzır* | ~ *kalçalı* | *kara* | *kılsız* | *kınalı* | *kopya* | *kötürüm* | *marifetli* | *miskin* | *mukaddes* | *ruhsuz* | *sevimli* |

sıska | sütsüz | tatsız tuzsuz | teknil ~ | vahşi | verimsiz **keçi derisi** • Keçi postu. kılı **keçi yolu** • Patika. *daracık* || bir çift | dikenli | yokuşlu

keder • Acı, üzüntü, dert, sıkıntı, ızdırıp, tasa. *tarifsiz* | *sahici* | ~ *yüzyıllık* | *vehimli* | *derin* || acı | ani | bayıltıcı | belalı | çıkma | dayanılmaz | ~ esaslı | ~ evvelki | geçici | gösterişsiz | inanılmaz | isimsiz | kadim | ~ kalan | kapkara | kurşuni | loş | mahfi | mahrem | mahzun | müşterek | ölümcül | sebepsiz | ~ sesli | sonsuz | şerefli | tanındık | tanrısal | ümitsiz | vahim | yekpare | yumuşacık **kederli** • Üzüntülü olma hâli. fazla

kedi • *hayvan bilimi* Kedigillerden, memeli, köpek dişleri iyi gelişmiş, çevik ve kuvvetli, evcil, küçük hayvan, pisik (*Felis domesticus*). *tekir* | *uyuz* | *dişi* | *benekli* | ~ *tüylü* | *tembel* | *sıska* | *sarman* | ~ *sarı* | *azgın* | ~ *çizmeli* | *miskin* | *vahşi* | *obur* | *yabani* | *suratsız* | *minik* | *munis* | *boz* | *avcı* | *kara* | *küçük* | *görünmez* | *sahipsiz* | ~ *kiloluk* | ~ *karalı* | *samur* | *kirli* | *huysuz* | *şişman* | *iyi huylu* | *kopya* | *kurnaz* || açgözlü | adsız | ağır hasta | akıllı uslu | akı karalı | ala | alık | aptal | arsız | atılğan | ~ aylık | azman | ~ bacaklı | bakımlı | balıkçıl | başına buyruk | ~ başlı | bazı ~ | belalı | benzer | benzersiz | besili | ~ beyazlı | bilge | binlerce | bir sürü | biricik ~ | bıyıklı | boğum boğum | bütün ~ | cingöz | ~ çekici | çelişik | ~ çiçekli | çirkin | denetimli | dırdırcı | dostsuz | ~ dökük | du-man rengi | ensesi kalın | etli | evcil | fosforlu | gölgeli | ~ gözlü | hain | hastalıklı | ~ hazır | hınzır | iki dilli | ilgisiz | kambur | kapkara | karnı burnunda | kart | ~ kilolu | kişilikli | kırıtkan | kızgın | koskocaman | kömürlü | kumral | kuşkulu | kuyruklu | küçücük | maceraperest | mağrur | mini | minicik | mızımız | modern | murdar | mutsuz | muzır | müptezel | mütehayyir | naylon | obez | oynak | oyunbaz | öbür | pamuk | ~ parmaklı | pırıl pırıl | pırpır | pısırsık | rengârenk | ~ renkli | sabahki |

sabırsız | sakat | sarı | sevgili ~ | sevimli | sinsi | soğuk | soğukkanlı | sokulgan | sümsük | şirin | şişko | şu | şuncacık | tekinsiz | tipik | tombik | tombul | total | turuncu | tüysüz | ufacak | uslu | uyduruk | uysal | uyuşuk | uzun ömürlü | üzgün | yabancı | yapayalnız | yemyeşil | yeni | yırtıcı | zebun **kedigözü** • Taşıtların arkasında kırmızı renkli işaret lambası. bir çift | fosforlu **kedi yavrusu** • Enik. cılız | çeşit çeşit | oyunbaz | ürkek **kedicik** • Küçük kedi. sarman

kefal • *hayvan bilimi* Kefalgillerden, orta büyüklükte, çok pullu, küt başlı, gümüş renginde, beyaz etli bir balık, topbaş balık (*Mugil cephalus*). **halis kefal balığı** • Kefal. **salçalı**

kefalet • *hukuk* Birinin borcunu ödemesi veya verdiği sözü yerine getirmemesi durumunda bütün sorumluluğu üzerine alma durumu, kefillik. *müteselsil* || ~ milyarlık | umumi | zincirleme

kefe • Terazi gözlerinden her biri. boş | durgun | karşı

kefen • Ölünün gömülmeden önce sarıldığı beyaz bez, kefen bezi, yakasız gömlek, yakasız mintan. *ak* || bembeyaz | beyaz | işlemeli | kapkara

kefil • Borcunu ödemeyenin veya verdiği sözü yerine getirmeyenin bütün sorumluluğunu üzerine alan kimse. *müteselsil* | *hatırlı* || ~ düzeyli | teklifsiz **kefillik** • *hukuk* Kefalet. *müteselsil*

kefir • Özel bir maya mantarıyla keçi veya inek sütünün mayalanmasıyla hazırlanan ekşi içecek. *meyveli*

kehanet • Bir olayın gerçekleşeceğini önceden bilme, kâhinlik, ön deyi, prediksyon. *lanetli* | *sonsuz* | *tutkulu*

kek • Ana maddeleri yumurta, un ve şeker olan, içerisine kuru üzüm, kakao, fındık vb. konularak fırında pişirilen tatlı çörek. *çikolata* | *meyveli* | *limonlu* | *üzümlü* | *peynirli* | *kremalı* | ~ *sakızlı* | *bademli*

kek kalıbı

| sade | büyük boy | mayalı | yoğurtlu | bir parça | rulo | zeytinli | ~ çaylı | nefis || ballı | buzlu | çeşit çeşit | kakaolu | ~ kalan | kepekli | koskocaman | normal | patatesli | pratik | sütlü | tahinli | tuzlu | üçgen | yumuşak | yuvarlak **kek kalıbı** • Kekin yapıldığı kap. orta boy

kekeme • Damak sesleriyle başlayan kelimeleri ve heceleri tekrarlayarak birdenbire söyleyen ve keserek konuşma durumu. **sevimli** | zavallı **kekemelik** • Kekeme olma durumu, kekelik, rekâket. sonradan olma

kekik • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden, karşılıklı küçük yapraklı, beyaz, pembe, kırmızı başak durumunda çiçekleri olan ve çiçeği baharat gibi kullanılan, odunsu saplı, kokulu bir bitki (*Thymus vulgaris*). *bir tutam* | *yabani* || bolca | ~ fiske | taze | ters

keklik • *hayvan bilimi* Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş (*Perdrix*). *kınalı* | *civan* || alay alay | bir düzine | çil | ~ çizgili | kiremit rengi | kremalı | ~ tutulmuş | üç

kel • Saçı dökülmüş olma durumu. basbayağı | komple | suni

kelam • *eskimiş* Söz. sistematik | tanrısar

kelebek • *hayvan bilimi* Pul kanatlılardan, vücudu, kanatları ince pullarla ve türlü renklerle örtülü, dört kanatlı, çok sayıda türleri olan böceklere verilen genel ad. *dişi* | ~ *kanatlı* | *irice* || alacalı | benekli | bir küme | eflatun | gizemli | iri | irili ufaklı | ~ | ıslak | kadife | koskocaman | mecalsiz | minik | oynak | ölgün | parlak | ~ renkli | serseri | turuncu | yaralı

kelepeç • Tutukluların kaçmasını önlemek için bileklerine takılan, bir zincirle tutturulmuş demir halka. • *teknik* Kablo, boru vb. şeyleri bir yere bağlı tutmak için kullanılan halka veya kelepçe. *bir çift* | *çifte*

| dövme | hakiki | kemirgen | psikolojik | sahici | sembolik | şıkır şıkır | ~ takılı | tel

kelime • Anamlı ses veya ses birliği, söz, sözcük, lügat. *Farsça* | *doksan* | üç beş | *tek* | *Arapça* | ~ *heceli* | *sihirli* | *kırık dökük* | *anlaşılmaz* | ~ *uygun* | *iki* | *eski* | *Latince* | *seçilmiş* | *manasız* | ~ *dair* | *iğrenç* | ~ *zıt* | ~ *kopuk* | *yöresel* | *ateşli* | *beş on* | *yeni* | ~ *gelen* | *yek* | *bazı* | ~ | *çiğ* | *muhteşem* | *buğulu* | *göstermelik* | *ışıl* | *coşkun* | *birer* | *binlerce* || İsveççe | absürt | adi | akıllı uslu | alakasız | alelade | alı şılmamış | Almanca | alternatif | anamlı | anlamsız | Arabi | ~ *aykırı* | aynı | bam-başka | basit | bayat | bayıltıcı | ~ *belirsiz* | *bileşik* | *bin türlü* | *bir yığın* | *biricik* | ~ | *birleşik* | *birtakım* | ~ | *boğuk* | ~ *çağrışım* | *lı* | *çapraz* | ~ *çizgili* | *çırılçıplak* | *deli* | *dolgun* | *döküntü* | ~ *dönük* | *düşman* | *Ermenice* | *etkili* | *felsefi* | *garip* | *gönül okşayıcı* | *gösterişli* | *gündelik* | *günlük* | *gür* | *hangi* | *harika* | *herhangi bir* | *ihtiyat* | *lı* | *ihtiyatsız* | *ikişer* | *ilerici* | *ışıl ışıl* | *ka-fiye* | *kapalı* | ~ *karakterli* | *kesik* | *kesik kesik* | *kinici* | *kırık* | *kof* | *kökenli* | *köklü* | *kullanışlı* | *kutsal* | *kuvvetli* | ~ *lastikli* | *lenduha* | *masum* | *matrak* | *meçhul* | *melez* | *melun* | *mezkr* | *milyonlarca* | *moda* | *mugayir* | *mutedil* | *mücerret* | *mühim* | *mükerrer* | *münasebetsiz* | *münasip* | *mürekkep* | *müstakil* | *müstehti* | *nadide* | *nadir* | *nemli* | *normal* | *nötr* | ~ *okşayıcı* | *onar* | *onlarca* | *orta malı* | *oturaklı* | *öbür* | *özbeöz* | *özentisiz* | *paranoyak* | *peltek* | *postmodern* | *rabatasız* | *rastgele* | *riyakâr* | *ruhani* | ~ *ruhu* | *Rumca* | *Rusça* | *saçma* | *sakıncalı* | *sempatik* | *sinir* | *siyasi* | *sırlı* | *soğuk* | *soylu* | ~ *spesifik* | ~ *süslü* | *şeddeli* | *şii* | *şii* | *tılsımlı* | *tok* | *üç buçuk* | *ürpertili* | *yanıtsız* | *yanlış* | *yaslı* | *yavan* | *yayvan* | ~ *yazılı* | *yerli* | *yığınla* | *yuvarlak* | *yüzeysel* | *yüzlerce* **kelime dağarcığı** • Söz varlığı. kendine özgü **kelime oyunu** • Sözlerin çok anamlı olmasından veya benzerliklerinden yararlanarak yapılan nükte veya aykırı

anlamlandırma. **basbayağı kelimecik** • Küçük kelime. **alelade**

kelle • Koyun, kuzu ve keçinin pişirilmiş başı. • *teklifsiz konuşmada* Baş, kafa. *sirkeli* || dal | kanlı | kesik | ~ sakallı | şimşir | yassı

Keloğlan • *özel* Saf görüldüğü hâlde zekâsı ve yiğitliğiyle amacına eren, saçsız bir masal kahramanı. *fakir* | *fukara* | *saf* | ~ *sevdalı* | *tembel*

keman • *müzik* Dört teli olan, çenenin altına dayayarak çalınan yaylı saz. *birinci* | ~ *telli* | ~ *sarıllı* || akortlu | bozuk | cızırtılı | çifte | değme | enfes | gür | kırık | klasik | mahut | ~ milyarlık | ~ özgü **keman konçertosu** • Keman için bestelenmiş müzik eseri. *içli keman yayı* • *müzik* Kemana takılıp ses vermeyi sağlayan tel, arşe. *gıcırtılı kemancı* • Keman yapan veya çalan kimse. *amatör* | *tanınmış* || ahım şahım | birinci sınıf | büyük | emekli | kökenli | maskara | serseri | usta | ünlü | yanık sesli | yetenekli | zavallı

kemençe • *müzik* Yayla diz üzerinde çalınan, kemana benzer, üç teli olan küçük bir çalgı, kemance. ~ *kayan*

kement • Hayvanları yakalamak için kullanılan, ucu ilmekli, kaygan uzun ip. • *eskimiş* İdam için kullanılan yağlı kayış. *yağlı* || görünmez | ilmikli

kemer • Bele dolayarak toka ile tutturulan, kumaş, deri veya metalden yapılan bel bağı. • *anatomi* Kemiklerden oluşan yay biçimindeki yapı • *mimarlık* İki sütun veya ayağı birbirine üstten yarım çember vb. biçimlerde bağlayan bağlantı. ~ *tokalı* | *püsküllü* | *gümüş* | *örgü* | *işlemeli* | ~ *sarıllı* || Çingene pembesi | ~ asırlık | aynalı | aynasız | ~ basık | benzer | çekirdeksiz | deri | devasa | endamlı | enli | geniş | hoyrat | ~ kakmalı | kalın | kıvrım kıvrım | kızıl | kösele | ~ lastikli | loş | meşin | narin | ~ noktalı | ~ örgülü | rutubetli | triko | viran | ~ yakalı | yosunlu | zarif

kemik • *anatomi* İnsanın ve omurgalı hayvanların çatısını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı. ~ *çıkık* | *apak* | *kıllı* | *körpe* | *kalın* | *iri* | *tüm* ~ | *kırık* | ~ *gözenekli* || ~ asılı | bembeyaz | benzeri | bir yığın | birincil | çelik | çıplak | ~ çökük | dev | doymuş | fırlak | gömülü | kadit | ~ kalma | kanlı | karanlık | kuru | küflü | mor | olanca | ~ örtülü | pembe | sert | terli | ürkünç | üzgün | yamuk | yanık | yorgun

kemirgen • Kesici dişleri çok iyi gelişmiş hayvan. ~ *memeli*

kemirici • Kemirgen. *kuyruklu*

kemoterapi • *tıp* Kimyasal kanser tedavisi. *çoklu* | ~ *temelli*

kenar • Bir şeyin, bir yerin bitiş kısmı veya yakını, kıyı, yaka. • Bir şeyi çevreleyen çizgi. • Pervaz, çizgi, antika, baskı vb. çevre süsleri • Merkezden uzak olan, kuytu, ıssız, sapa, تنها yer • Yan. • *matematik* Bir biçimi sınırlayan çizgilerden her biri. *geniş* | *eşit* | *üst* | *gümüş* || asude | bambaşka | başıboş | bomboş | buharlı | dış | ~ kalan | kırık | ~ köpüklü | mazgallı | ~ paralel | pürüzlü | saçaklı | şu | tırtıllı | yaldızlı **kenar mahalle** • Şehrin merkezinden uzak ve çoğu eğitim düzeyi düşük yoksul halkın oturduğu semt, kenar semt. **viran kenar süslemesi** • Bir şeyin kenarlarına yapılan süs. ~ *motifli kenar süsü* • Bir şeyin kenarlarına yapılan işleme. **işlek kenarlı** • Herhangi biçimde kenarı olan şey. *eşit*

kendilik • *felsefe* Bir nesnenin varlığını veya tözünü oluşturan şey. *arkaik* | *çocuksu* || alternatif | ~ bağımlı | istikrarlı | sahte

kendine güven • Öz güven. *büyüsel* | ~ *oturmuş*

kendini beğenmişlik • Öz güveni yüksek olma, kibirlilik. *çekingen* | *göstermelik*

kendini bırakış • Teslim olma, oluruna bırakma. *güvenli*

kendini bilmez

kendini bilmez • Ağırbaşlı olmayan kimse. hangi

kendir • *bitki bilimi* Kenevir. hoş kokulu | ~ kokulu | ~ ölçek | yağlı

kene • *mecaz* Yapışkan şey. öbür

kenetli • *mecaz* Birleşmiş, sıkışmış şey. sınıksı

kenevir helvası • Kenevir ve şeker karışımıyla yapılan bir helva türü. pekmezli

kenger kökü • Türkiye'nin çeşitli yörelerinde ilkbaharda doğal olarak yetişen, dikeni, tohumu ve kökleri farklı şekillerde tüketilebilen şifa kaynağı kenger bitkisinin kökü. dikenli

kent • Şehir. *antik* | ~ *çevrili* | *batık* | *kozmopolit* | *isyançı* | *huzurlu* | ~ *tepeli* | *büyüklü* | *kadim* | *lanetli* | *gizemli* | *uygar* | *mega* | ~ *planlı* | *Gotik* | *milyonluk* | *yabancı* | *anıtısal* | *Avrupalı* | *dünya güzeli* | *kültürlü* | *şirin* | *devasa* | *yorucu* | *badanalı* | *bambaşka* | *yıkık* | *kocaman* | *puslu* | *tılsımlı* | *güvensiz* | *tüm* ~ | ~ *tesirli* | *ebedi* | *koca* | *yiitlik* | *toprak rengi* | *ücre* | *renksiz* | *uçsuz bucaksız* | ~ *uygun* | *o* | *eşsiz* | *görkemli* | *varlıklı* || *ağırbaşlı* | *alaca* | *altı* | *aristokrat* | *arkeolojik* | *Avrupalı* | *aynı* | *bakımlı* | *bakımsız* | *başıbozuk* | *bazı* ~ | *benzeri* | *bereketli* | *beş* | *bilinmedik* | *binlerce* | ~ *bir numaralı* ~ | *birçok* | *biriçik* ~ | *bitimsiz* | *bu* | *bulanık* | *bunaltıcı* | *buruşuk* | *büyücek* | *büyükçe* | *canlı* | *cıvılcıvıl* | *çağdaş* | ~ *çeşitli* | *çileli* | *çok* | *dağlık* | *darmadağın* | *darmadağınık* | *değişik* | *derli toplu* | *destansı* | *dev* | *devinimli* | ~ *dilli* | *disiplinsiz* | *dişi* | ~ *duyulmamış* | *düşsel* | *düzayak* | *düzenli* | *düzensiz* | *engelsiz* | *eski* | *farklı* | *ferah* | *fettan* | *fukara* | *gergin* | *gri* | *hain* | *hangi* | *hantal* | ~ *hazırlıksız* | *ideal* | *ıssız* | *kahverengi* | ~ *kalan* | *kanunsuz* | ~ *kaplı* | *karanlık* | *karmaşık* | *kilitli* | *kıpır kıpır* | *koskoca* | *köprülü* | *kurak* | *kurmaca* | *küçük* | *lanet* | ~ *mamur* | *masalsı* | *meraklı* | *minicik* | *modern* | *muhteşem* | *mütevazı* | *müzikli* | ~ *namlı* | *nice* ~ | *on binlerce* | *optimal*

| *oturaklı* | *öbür* | *ölü* | *özerk* | ~ *perdeli* | *rakipsiz* | *sahipsiz* | *sakin* | *sisli* | *somut* | *sonrasız* | *sorunsuz* | *sönük* | *statik* | ~ *süslü* | *şaşkın* | *şiişsel* | *talihsiz* | *tarihsel* | *taşyürekli* | *temiz* | *tenha* | *tipik* | *tozlu* | *uçuk* | *kaçık* | *uğultulu* | *uzak* | *üçer* | *ülkisel* | *ünlü* | *ürkütücü* | *varsıl* | *vefasız* | *yeni* | *yoğun* | *zalim* | *zengin* **kent yaşamı** • Şehir yaşamı. *bugünkü* | *stresli* **kentli** • Şehirli olan kimse. *bezgin* | *tahammülsüz* | *tipik* **kent soylu** • Burjuva. orta malı

kentleşme • Kentleşmek işi. *çarpık* | ~ *planlı* | *plansız* | *düzensiz* || *hastalıklı* | *sağlıklı* | *yoz*

kep • Başlık, sipersiz şapka. *çıkıntılı*

kepazelik • Kepaze olma durumu. • Kepazece davranış. *çeşit çeşit* | *olmadık* | *teknik* | *umumi* | ~ *ürpertici*

kepçe • Sulu yiyecekleri karıştırmaya ve dağıtmaya yarayan, uzun saplı, yuvarlak ve derince kaşık. ~ *delikli* | *ters* || ~ *çift* | *delik deşik* | ~ *dişli* | *ışılıtlı* | *koca* | ~ *lastikli* | *paletli* | *paslı* | *tahta*

kepek • Başın derisinde oluşan küçük, beyaz pulcuklar. *bir avuç*

kepenek • Çobanların omuzlarına aldıkları dikişsiz, kolsuz, keçeden üstlük, abanakişli || *işlemeli* | ~ *uygun*

kepenk • İş yeri, pencere, kapı vb. yerleri kapamak için kullanılan, türlü biçimlerde sac levha, demir veya tahta kanat. *inik* | *tahta* || *çivit mavis* | *demir* | *kırık* | *kırık dökük* | *oluklu* | *pis* | *tozlu*

kepez • *halk ağzında* Gelin başlığı. ~ *telli*

keramet • Ermiş kimselerin gösterdiklerine inanılan, doğaüstü, şaşkınlık uyandırıcı davranış veya durum. *bütün*

kerata • *halk ağzında* Küçüklere sevgi ile söylenen bir sitem sözü. *cimri* | *dönek* | *hain* | *utanmaz*

kere • Kez, yol, defa, sefer. *birkaç* | *kaç* | ~ *bin* | *üç* | *kırk* | *üçer* | *elli* | *kaçıncı* | *müteaddit* | *beş on* | *yüzlerce* | *ikişer* | *binlerce*

| *iki* | *beş* | *sekiz* || altmış | bazı ~ | beş altı | birinci | ~ çeşitli | dördüncü | ~ milyon | seksen | sekseninci | üçüncü | yetmiş | yüzüncü

kereste • Tomrukların boyuna biçilmesiyle elde edilen ve marangozlukla inşaatta kullanılan nitelikli ağaç. *charlison* marka | *nadide* | ~ onluk

kerevet • Üzerine şilte serilerek yatmaya veya oturmaya yarayan, duvara bitişik, ayakları olan, tahtadan sedir. *bildik* | çepeçevre | ~ kaplı | kuru | parmaklıklı | serin

kereviz • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, kökleri ve yaprakları sebze olarak kullanılan kokulu bir bitki (*Apium graveolens*). ~ *yapraklı* | *terbiyeli* | *zeytinyağlı* || büyük boy | çiğ | koni | mantarlı | sirkeli | verimsiz | yabancı **kereviz dolması** • Kerevizin içine çeşitli şeyler doldurularak yapılan yemek. *zeytinyağlı kereviz salatası* • Kerevizle elde edilen salata. sarımsaklı

kerhane • *eskimiş* Genelev. sefil

kerime • *eskimiş* Kız evlat. biricik ~ | muhterem | ~ önlüklü

keriz • *argo* Kolayca kandırılabilen kimse, aptal. *nice* ~ | *zavallı*

kerkenez • *mecaz* Yaramaz, haylaz şey. ipi kırık

kerpeten • Çivi sökmeye veya diş çekmeye yarayan, hareketli bir eksen çevresinde çapraz iki parçadan oluşmuş, kısıkaç biçimindeki araç. *kırık* | *küçücük* | *paslı*

kerpiç • Duvar örmekte kullanılmak için kalıplara dökülüp güneşte kurutulmuş saman ve balçık karışımı ilkel tuğla. *isli* | *onca* | ~ özlü | *sağlam*

kerrat cetveli • *eskimiş* Çarpım tablosu. evrensel

kerte • *mecaz* Derece, radde. *son* || aşağılık | dayanılmaz

kertenkele • *hayvan bilimi* Kertenkelelerden, uzun vücutlu, sivri kuyruklu, çevik, böcekçil, küçük sürüngen hayvan (*Lacertus*). ~ *ayaklı* || acayip | bahtiyar | ~ dilli | koca koca ~ | *küçücük* | *susak* | *yaşlı* | *yeşil*

kervan • *eskimiş* Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı katarı. *yitik* || *hesapsız* | *ulu* | ~ yüklü **kervan-saray** • *eskimiş* Ana yollarda kervanların konaklaması için yapılan büyük han. *devasa* | *gelişmiş* | *iki katlı* | ~ *kubbeli* | *müşfik* | *yıkık*

kesafet • *eskimiş* Çokluk, sıklık. • *eskimiş* Yoğunluk. *heybetli* || *zirai*

kese • Cepte taşınan, içine para, tütün vb. konulan, kumaştan veya örgüden küçük torba. • Bazı şeylerin üzerine geçirilen, kumaştan çanta biçiminde kap. • Yıkarken kir çıkartmak için ele geçirilen, vücudu ovmaya yarayan, bürümçükten, cep biçiminde bez. *kadife* | *işlemeli* | *nylon* | *meşin* | *bol* | *büyükçe* | *mantarlı* || ~ *bağlı* | *beş on* | *bez* | *boncuklu* | *bütün* ~ | ~ *çift* | *dolgun* | ~ *dolu* | *ipek* | ~ *işleme* | *kıl* | *mini* | *nakışlı* | *pullu* | *sırmalı* | *tıklalı* | *turuncu* | *yelpaze*

kesecek • Bir şeyi kesmeye yarayan alet. *tırtıllı*

kesek • Bel, çapa veya sabanın topraktan kaldırdığı iri parça. • Tezek. *gül rengi* | *sert*

kesi • *tıp* Kesilmiş yer. *yatay*

kesici • Kesme işinde kullanılan araç. *tırtıllı*

kesik • Çökelek. • Kesilmiş olan yer. *derince* || *basılı* | ~ *dolmuş* | *küçücük kesiklik* • Kesik olma durumu. *biçimsel* | *bilinçli*

kesilme • Kesilmek işi. *anlık* | *düzensiz* | *ilerici*

kesim • Kesme işi. • Bölge. • Terzinin belli bir ölçü ve örneğe göre kumaşa biçim verme işi, fason. *kuzeybatı* | *kırsal*

| varlıklı | dar gelirli | ~ gelirli | marjinal | usulsüz | gerici | asimetrik | ilerici | müteyyin | tapulu | statükocu | inançlı | kentli | ülkücü | lümpen | irticai | kentsel | örgütlü | yoksul | kültürlü | entelektüel | geniş | güçsüz | sınırlı | ~ onluk | değişik | ~ belli | aydın | rafine | erkeksi | aristokrat | dinsiz | hijyenik || İslami | alafranga | alışılmış | ateist | avantajsız | ayrıcalıklı | bağımsız | bakımlı | bazı ~ | belirli | belli başlı | bilgisiz | bilinçsiz | cahil | dağlık | dairesel | dapdar | dinamik | dindar | disiplinli | ~ ehliyetli | falanca | feodal | geleneksel | gelişmiş | göçmen | hatırlı | homojen | huzursuz | ikinci | imansız | kadınsı | kalburüstü | karamsar | kazançlı | ~ kopuk | küt | laik | merkezî | militarist | muhalif | mutaassıp | muteber | müziksever | naif | ~ otoriter | oval | ön | özel | paragöz | partisiz | radikal | reformist | sağ | sağcı | sağlam | seçilmiş | sigortalı | sivil | sorunlu | soylu | ~ standartlı | toplumsal | totaliter | ~ ücretli | üçgen | üretken | üst | vakarlı | varsıl | vatansever | verev | ~ yırtmaçlı | yurtsever | ~ zıt **kesimci** • Kesim işi yapan kimse. belgesiz

kesinleme • Kesinlemek işi. kategorik

kesinlik • Kesin olma durumu, katiyet. • *felsefe* Bir bilginin, bir kanaatin şüpheye düşmeden onaylanması durumu. *matematikselsel* | *bilimsel* || değişmez | güvenli | ~ ilişkin | inandırıcı | muğlak | olanca | şaşılmalı | yeterli

kesinti • Bir işin bir süre için durması, inkıta. • *ekonomi* Ödenen bir paradan herhangi bir sebeple kesilen bölüm. ~ çeşitli | ~ esaslı | ~ haftalık | kısa | ~ mahsus | ~ programlı | sıradan | şaşırtıcı

kesir • *matematik* Bir birimin bölündüğü eşit parçalardan birini veya birkaçını anlatan sayı. *muhtemel* | *muntazır*

keşişme • Keşişmek işi. ~ olanaksız | tesadüfi

kesit • Bir şey enlemesine veya boylamasına kesildiğinde ortaya çıkan yüzey. •

Bir toplumun bölümü, kesim. • Ayırıcı özellikleriyle belirlenen süreç. • *matematik* Bir cisim düz olarak kesildiğinde ortaya çıkan düzlemin biçimi, makta. *tarihsel* || anlamlı | ayrıcalıklı | ~ çeşitli | daracık | değişik | gömülü | görünmez | herhangi bir | inandırıcı | patolojik | realist | söz konusu | şanlı | toplu | yalın | yatay

keskinlik • Keskin olma durumu. bildik | dakik | insanüstü

kesme • Yamaç kenarı. sarp **kesme şeker** • Küp şeker. *tepeleme* ~

kestane • *bitki bilimi* Kayıngillerden, ılıman iklimlerde yetişen, 25-30 metre kadar boylanabilen, kerestesi doğramacılıkta kullanılan bir orman ağacı (*Castanea sativa*). • *bitki bilimi* Bu ağacın yenebilen kabuklu meyvesi. *kebab* | ~ kabuklu | bir avuç | koyu | kremalı | sıcacık | çiğ || çürük | gümrak | ~ kalan | kebablık | kömür | masif | meyveli | sıcak | yabani **kestaneci** • Kestane kebabı yapan veya satan kimse. ~ ceketli | ~ maşalı | meşin | pejmürde

kestirmecilik • Tahminsellik. eklektik

keşif • Ortaya çıkarma, meydana çıkarma. • Var olduğu bilinmeyen bir şeyin ortaya çıkarılması. • Gizli olan bir şey hakkında geniş bilgi edinme. • *mecaz* Bir şeyin olacağını önceden anlama, sezme, tahmin. analitik | arkeolojik | bir yığın | ~ cins | ehemmiyetli | endüstriyel | görkemli | ~ ilgili | olağanüstü | önemli | özgün | sağlıklı | sıradan | sürükleyici | usulsüz | vasat | yararlı | yazınsal | yüzeysel

keşiş • Rahip. *yetmişlik* | *yaşlı* || ateşli | gencecik | isimsiz | kahrolası | öbür | ~ saydam | ~ yeminli

keşkek • *halk ağzında* İyice dövülmüş buğdayın etle birlikte uzun süre kaynatılmasıyla yapılan bir yemek. *baharatlı*

keşmekeş • Karışık olma durumu, karışıklık. *yıpratıcı*

keten • *bitki bilimi* Ketengillerden, çiçekleri mavi renkte ve beş taç yapraklı, lifleri dokumacılıkta kullanılan bir bitki (*Linum usitatissimum*). *tiril tiril* || ak | be-nekli | beyaz | dandik | defolu | gabardin | gözde | güzel | halis | mavi | ~ renkli

kethüda • *tarih* Zengin kimselerin ve devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, onların birtakım işlerini gören kimse, kâhya. *gelen*

kevaşe • Maddi gelir karşılığında cinsel ilişkiye giren ve bu işi meslek edinen kadın. *hünerli | kaknem*

keven • *bitki bilimi* Geven. *dikenli*

kevgir • Haşlanmış yiyeceklerin sıvılarını veya bazı sıvıları süzmek için kullanılan, delikli, genellikle yuvarlak biçimli mutfak kabı, süzgeç. ~ *delikli* || *derince* | *plastik*

keyfilik • Keyfi olma durumu. ~ *bağlı* || *antidemokratik keyfiyet* • *eskimiş* Nite-lik. *olağan*

keyif • Vücut esenliği, sağlık. • Canlılık, tasasızlık, iç rahatlığı. • Rahat, huzur, afiyet. • İstek, heves, zevk. *apayrı* | *doyumsuz* | *çocuksu* | *muhteşem* | *anlık* | *ayrıcılık* | *inanılmaz* || *alışılmış* | *aynı* | *beklenmedik* | *benzeri* | *benzersiz* | *buruk* | *cinsel* | ~ *geceki* | *güç* | *güvenli* | *huzurlu* | *medeni* | *müthiş* | ~ *nazır* | ~ *paralık* | *sonsuz* | *tarifsiz* | *uyuşuk* | *yalancı* | *zalim*

kez • Bazı sayı sıfatlarıyla birlikte kullanılarak bir olayın ve olgunun her bir tekrarlanışını bildiren söz, defa, kere, sefer, yol. *kaçıncı* | *birkaç* | *kaç* | *üç* | *ikinci* | *onuncu* | *üçüncü* | *yüzlerce* | *kimi* ~ | *beşinci* | *iki* | *son* | *binlerce* | *üçer* | *yüzüncü* | *altıncı* | *dördüncü* | *bu* | *ikişer* | *milyonlarca* | *beş on* | ~ *bin* | *kırk* | *birçok* || *beş* | *beş altı* | *birer* | *kırkar* | ~ *milyon* | *sayısız* | ~ *sekiz* | *yüzer*

kible • Bazı ibadetler yerine getirilirken dönülen Kâbe'nin bulunduğu yön. *aynı*

kıç • *teklifsiz konuşmada* Kuyruk sokumu bölgesi, kaba et, kaba but, popo, makat. *armut* | *besili* | *çeyrek* | *oransız* | *pembe* | *yuvarlak*

kıdem • Bir görevde rütbece eskilik. *ehemmiyetli* | *mesleki* | ~ *senelik kıdemli* • Bir görevde rütbesi daha eski olan kimse. *görece*

kıkırdak • *anatomi* Kemik kadar sert olmayan, dayanıklı, esnek, bükülgen, damarsız bağ dokusu. *dipdiri*

kıl • Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı. • Keçi tüyü. *kıvrıcık* | *seyrek* | *kumral* | *bir tutam* | *kırçıl* | *ak* | *beyaz* || *ağarık* | *beş on* | *beyazımsı* | *birkaç* | *boyalı* | *çamurlu* | *diken diken* | *gür* | *incecik* | *kirli* | *kısa* | *renksiz* | *terli* | ~ *top* | *tutam tutam* | *ufacık* | *yumuşak*

kılavuz • Yol gösteren, tarihî ve turistik yerleri gezerken bilgi aktaran kimse, rehber. • Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol yöntem gösteren kitap vb. • *mecaz* Ruhsal ve zihinsel bakımdan yol gösteren, ışık tutan kimse. *basılı* || *aydınlatıcı* | *değerli* | *faydalı* | *güler yüzlü* | *Latince* | *pratik* | ~ *ruhlu* | ~ *sayfalık* | *suskun* | *şaşmaz* | *turistik* | *ürkütücü* | *yumuşak yüzlü* | ~ *yüklü kılavuzluk* • Kılavuz olma durumu, rehberlik, delalet. *aydınlatıcı*

kılcal damar • *anatomi* Dokulardaki atardamarların son dallarını, toplardamarların ilk dallarına birleştiren ince damar. *yüzeysel* || *kızılımsı*

kılçık • *hayvan bilimi* Balıkların eti arasında bulunan diken gibi ince ve küçük kemik. *zarif*

kılıç • Uzun, düz veya eğri, ucu sivri, bir veya her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah. *eğri* | *amansız* | *keskin* | ~ *işleme* | ~ *kakmalı* | ~ *haçlı* | *murassa* | *kutsal* | *nakışlı* | ~ *kesen* || *ağılı* | *asma* | ~ *biçimli* | *çeşit çeşit* | *değerli* |

fildişi | gümüş | güzel | hareketli | heybetli | ilkel | ışıltılı | minicik | mukavves | paslı | saf | ~ saplı | sekiz | sivri | süssüz | şu | tahta | ~ takılı | tekmi | ~ tılsımlı | ~ uygun | yakıcı | yaldızlı | yamalı | yanardöner | yassı | zağlı | züppe

kılıf • Bir şeyi korumak için kendi biçimine göre, çoğunlukla yumuşak bir nesneden yapılmış özel kap. • *mecaz* Yolsuz bir işe bulunan sudan gerekçe. ~ *saydam* | *keten* | *meşin* | ~ *görünümlü* || demokratik | elastik | fantastik | görünmez | hukuki | insancıl | mıknaşlı | sapık | tahta | yaldızlı | yapışkan | yumuşak

kılık • Bir kimsenin giyinişi, dış görünüşü, üst baş. • *halk ağzında* Bir kimsenin resmi, fotoğraf. *şehirli* | *değişik* | *tuhaf* | *binbir* | *bambaşka* || acayip | ağırbaşlı | Avrupalı | bildik | bıçkın | centilmence | çapaçul | çirkin | değişken | derli toplu | divane | döküntü | düzgün | fukara | gösterişsiz | göz alıcı | hangi | hırpani | hususi | iğrenç | meşru | moda | münasebetsiz | olmadık | öyle | pahalı | paramparça | perişan | resmî | rüküş | sahte | saygısız | sefil | serseri | tanıdık | utangaç | ~ uygun | yarınki | yeni | yepyeni | yırtık **kılık kıyafet** • Üst baş ve dış görünüş, kiske. bakımsız | külfetsiz

kilkuyruk • *mecaz* Sevimsiz. soysuz

kımıldama • Kımıldamak işi. esrarlı

kımıldanış • Kımıldanma işi. hafif | hantal | kuşku | uçsuz bucaksız

kımıldı • Hafif ve sürekli kımıldama. belli belirsiz | hızlı

kımız • Kısırak sütünün mayalanmasıyla yapılan, az alkollü, ekşi bir Türk içkisi. alkollü

kın • Bıçak, kılıç vb. kesici araçların kabı. dipsiz | ~ kaplı

kına • Kına ağacının kurutulmuş yapraklarından elde edilen, saç ve elleri boyamakta kullanılan toz. bir tutam | ~ çevrili | ~ motifli | nötr | turuncu **kına çiçeği** •

bitki bilimi Kına çiçeğigillerden, çiçekleri tüylü renkte olan, bir veya çok yıllık otsu bitki (*Balsamina hortensis*). **umar-sız kına gecesi** • Genellikle düğünden önceki gece, kızın evinde, gelinin parmaklarına kına yakılırken yapılan eğlence. **eğlenceli**

kınama • Kınamak işi, ayıplama, takbih. hoşgörülü

kıpırdama • Kıpırdamak işi. bir | hoşça | ufacık

kıpırdanış • Kıpırdanma işi. anlamsal | benzer | dokunaklı | duysal | huzursuz | kendiliğinden | sinirli

kıpırdanma • Kıpırdanmak işi. olası

kıpırdayış • Kıpırdama işi. cilveli

kıpırtı • Hafif ve sürekli kımıldanma, kımıldı. *nice* ~ | *yitik* || ~ aralıklı | bilinçli | çocuksu | hafif | huzursuz | kaypak | küçücük | minicik | minik | rengârenk | solgun | yabansı **kıpırtısızlık** • Kıpırtısız olma durumu. utanmaz | yılışık

kır • Şehir ve kasabaların dışında kalan, çoğu boş ve geniş yer, dağ bayır. • Beyaz renkte olan. *güneşli* | ~ *çiçekli* | *uçsuz bucaksız* | *ıssız* | *bucaksız* | *engin* || beklenmedik | beyaz | boş | böcekli | ~ çevrili | gösterişsiz | hafif | insansız | ipsiz | kıraç | ~ örtülü | sonsuz | uzak | yakıcı | yepyeni | yeşil | yitik **kır adanı** • Doğayı seven adam. kaba saba **kır çiçeği** • *bitki bilimi* Kırlarda kendiliğinden yetişen çiçek. boynu bükük | ~ bükük | ~ kucak **kır havası** • Doğa hayatının yansımaları. otantik **kır kahvesi** • Kırdan bulunan, çoğunlukla küçük kahve. *salâş* || ağaçlıklı | süfli **kır manzarası** • Dağ bayıra ait görünüm. günlük güneşlik **kır yolu** • Dağ ve bayır yolu. gölgeli **kır at** • Beyaz, alacalı at. huysuz | ~ kanatlı | olmaz **kırlık** • Kır olan yer, şehir dışında açıklık yer. *uçsuz* || güneşli | vahşi

kırat • Elmas, zümrüt vb. değerli taşların tartısında kullanılan, 0,20043 gramlık ağırlık ölçü birimi. **beynelmilel | kırk**

kıraathane • Kahve, kahvehane. ~ **asırlık**

kırağı • Su buğusunun soğuk havalarda, yerde, bitkiler, ağaçlar ve öteki nesneler üzerinde donmasıyla oluşan ince tabaka. **katı**

kırbaç • Tek parça deri veya uzun esnek bir değneğin ucuna sıırım bağlanarak yapılmış vurma aracı. **gümüşlü | lastik | meşin || acımasız | binlerce | haşın | işlemeli | püsküllü | yağlı**

kırgınlık • Kırgın olma durumu. • Vücutta duyulan ağrı, yorgunluk, rahatsızlık, kırıklık. **alışılmış | gizli | hissi | tarifsiz**

kırık • Kemiğin bir etki ile kırılması. • Bir şeyin kırılan yeri. **patolojik || ciddi | ikişer kırıklık** • Kırgınlık. • **mecaz** İsteksizlik, güceniklik, kırgınlık. ~ **karişik** || yıkıcı

kırılğanlık • **mecaz** Kırılğan olma durumu. **kadını**

kırılma • **mecaz** Kırılğanlık. • **fizik** Başkalaşım, dönüşüm. **ani | anlaşılmaz | başlıca | epistemolojik | nedensiz | şahsi | yatay**

kırım • **toplum bilimi** Savunmasız insanlının veya tutsakların toplu olarak öldürülmesi, katliam. **acımasız | düzenli**

kırıntı • Bir şeyden ayrılan küçük parça, parçacık. • **mecaz** Küçük kalıntı. • **mecaz** Eser, iz, belirti. **ufak || bazı ~ | beylik | görünmez | inandırıcı | ~ kalan | kristal | o | otobiyografik**

kırısklık • Kırışmış olan yer, kırışık. **yüzeysel | derin || acılı | dikey | ~ iradeli | ufak**

kırışma • Kırışmış olan yer, kırışık. **kaygılı**

kırıtış • Kırıtma işi. **aşırı | kaba**

kırk yıl • Kırk sene. **aralıksız**

kırlangıç • **hayvan bilimi** Kırlangıçgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş (**Hirundo**). göçebe | ~ **kalan** | ~ **kiloluk** | **kırık** | **küçük** | **mayonezli** | **telli pullu** | **tez canlı** | **yüzlerce** | **zararsız kırlangıç yuvası** • Kırlangıç evi. **birkaç**

kırlent • Çiçek veya yaprak işlemeli süs. • İşlemeli veya işlemsiz bir tür küçük yastık. **akçıl | başlı**

kırmızı • Al, kızıl renkte olan şey. **koyu || ağdalı | ~ bin | can alıcı | ışıltılı | katmerli | kirli | ~ köpüklü | mat | sarımtırak | sedefli | soluk | som | tatlı sert | yakut kırmızı**

et • Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların yağı ve proteini yüksek eti. **lezzetli kırmızı şarap** • Koyu renkli üzümlerden elde edilen bir şarap çeşidi. ~ **fincan | tescilli**

kırmızıbiber • **bitki bilimi** Patlıcangillerden bir tür biberin kurutulup dövülerek yemeklerde baharat olarak kullanılan tozu, Türk biberi. **acı | dolmalık kırmızı zıllık** • Kırmızı olma durumu, kızılık. ~ **asılı | bezgin | delirtici | dört köşe | hafif | iğrenç | ~ kabarık | morumsu | ~ önceki | puslu | suçsuz | utangaç**

kırpık • Kırılmış olan şey. **çuval**

kırtasiye • Defter, kâğıt, kalem, mürekkep vb. yazı araç ve gereçlerinin bütünü. • Kâğıtla yapılan işlemler. **faal | yavan**

kırtasiyecilik • **mecaz** Bürokrasi. **lüzumsuz**

kısa • Kısa olan şey. **görece || son derece kısa devre** • **fizik** Aralarında potansiyel farkı bulunan iki nokta, direnci çok küçük olan bir iletkenle birleştirildiğinde oluşan elektrik olayı. **anlık kısa etek** • Bedenin belden aşağısına giyilen, değişik biçimlerde kısa eteklik. **ekose kısa film** • **sinema** Çok kısa ile orta uzunlukta film arasında yer alan film. **deneysel kısalık** • Kısa olma durumu. **ailevi | patolojik kısalma** • Kısalma işi. ~ **kademeli**

kısaltma

kısaltma • Kısaltmak işi, taksir. • Kısaltılmış ad veya söz. *seviyesiz*

kısılmı • Kısılmak işi. *aşırı*

kısım • Parçalara ayrılmış bir şeyin her bölümü, bölük, kesim. • Bir cinsten veya meslekten olanların tümü. • Kol. ~ *lekeli* | *can alıcı* | *mühim* | ~ *kalan* | ~ *alt* | *büyük* | *vurucu* | *beşinci* | *üst* | *birinci* | *analitik* | *dördüncü* | *altıncı* | *kancık* | ~ *dönümlük* | ~ *tiyü* | ~ *derili* | *münevver* | *diğer* | ~ *kabuklu* | ~ *çekirdekli* | *hastalıklı* | ~ *sonraki* | *çıkıntılı* | *önemli* | *onuncu* | *öteki* | *ufak* | *tıkanık* | *yanık* | *orta* | *çevresel* | ~ *evvelki* | *müteveccih* || ~ *ait* | *aydınlık* | *ayrıcalıklı* | *baharatlı* | *bakımsız* | *bazı* ~ | *belirli* | *beyaz* | *beyazımsı* | *biletli* | *binlinçsiz* | *budaksız* | *bunaltıcı* | *camekânı* | *cismani* | *cüzi* | *çapaklı* | *çelişik* | ~ *çeşitli* | *çikolatalı* | ~ *çizgili* | *çizgisiz* | *delici* | *dikenli* | *doksanlık* | *doymuş* | *duyusal* | *düz* | ~ *esaslı* | *etli* | *felçli* | *hususı* | *ikinci* | ~ *ilgili* | *iltihaplı* | *imtiyazlı* | *kahraman* | *kahverengimsi* | ~ *kaplama* | *keyifli* | *ki-bar* | *kilitli* | ~ *kilolu* | ~ *köpüklü* | *körpe* | *kurak* | *kurgusal* | *lüks* | *mali* | ~ *mamur* | *manzum* | *mekanik* | *menfi* | ~ *milyarlık* | *mutena* | *mücavir* | *mütekabil* | ~ *nazır* | *oval* | *ön* | ~ *önemlice* | *paslı* | *pirinç* | *pullu* | *pürüzlü* | *sefil* | *sekizinci* | *sigortalı* | *soysuz* | *sözel* | *sözlü* | *sözsüz* | *subjektif* | *sütlü* | *şasaalı* | *şu* | ~ *takılı* | *tali* | *tanesiz* | *teknik* | *tombul* | *trajik* | *uzunca* | *yakın* | ~ *yapraklı* | *yenilikçi* | *yoksul* | *zararlı*

kısır • *mecaz* Verimsiz, yararsız, sonuçsuz olan şey. *görece* **kısırlık** • *mecaz* Verimsizlik, akamet. *yoğun*

kısırlaştırma • Kısırlaştırmak işi, vasketomi. ~ *sistemli*

kısıt • *hukuk* Kişinin yurttaşlık haklarını kullanma yetkisinin yargı kuruluşları tarafından kaldırılması. *finansal* | *metodolojik*

kısıtlama • Kısıtlamak işi. • *hukuk* Kısıt. mevsimsel | *saçma sapan* | *sistematik* | *sorumsuz*

kısıtlı • Sınırlı olan şey. *görece*

kıskaç • Bir şeyi tutup sıkıştırmaya yarayan kerpeten, pense vb. araç. *demir* | ~ *kollu* | *korkunç* | *yaman*

kıskaç • Kıskanma huyunda olan kimse. *paranoyak* **kıskaçlık** • Bir kimse bir üstünlük gösterdiğinde veya sevilen birisinin, başkası ile ilgilendiği kanısına varıldığında takınılan olumsuz tutum, güncülük, hasetçilik, hasetlik, hasutluk. *lüzumsuz* | *mesleki* || *amansız* | *anlamsız* | *bayağı* | *çocuksu* | *dehşetli* | ~ *görülmemiş* | *ısrarlı* | *kadınca* | *kesif* | *manasız* | *meşru* | *müphem* | *müthiş* | *nedensiz* | *olmadık* | *saçma sapan* | *tüm* ~ | *yalan yanlış* | *zekâsız*

kıskandırma • Kıskandırmak işi. *anlamsız*

kısmet • Tanrı'nın her kişiye uygun gördüğü yaşama durumu, nasip. • Evlenme talihi. • Tali, kader, şans. *hayırlı* | *ağırbaşlı* || *bulunmaz* | *münasip* | *mütevekkil* | *nice* ~ | *paralı*

kısrak • *hayvan bilimi* Dişi at. *soylu* | *besili* || *delişmen* | *dolgun* | *haşarı* | *huysuz* | *iştahlı* | *kadersiz* | *kızgın* | ~ *köpüklü* | *o* | *tıkız* | *yanık* | *yeşil*

kıssa • *eskimiş* Ders çıkarılması gereken anlatı, olay. *mufassal*

kısta • Ölçüt. *akli* | *göstermelik* | *şaşmaz*

kış • Kuzey yarım kürede 22 Aralık-21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, sonbaharla ilkbahar arasındaki soğuk mevsim. • *mecaz* Çok soğuk hava. *fırtınalı* | *dondurucu* | ~ *geçen* | *soğuk* | ~ *görülmemiş* | *bütün* ~ | *eşsiz* | *karlı* | *amansız* | *ılık* || *başarısız* | *boktan* | *boralı* | *çamurlu* | *çıplak* | *dehşetli* | *ertesi* | *evvelsi* | *geçkin* | *hain* | *kara* | *karma* | *kasvetli* | ~ *kesen* | *keskin* | *kızıl* | *koca* | *kötü* | *kurak* | *kurşun rengi* | *modern* | *mosmor* | *nice* ~ | ~ *önceki* | *puslu* | *serin* | *sisli* | *solgun* | *sorunsuz* | *tatsız* | *tekmil* ~ | *uyuşuk* | *uzun* | *ümitsiz* | *yağmurlu* | *yirmi* |

zehirli | zorlu **kış akşamı** • Kış mevsimin akşam zamanı. *yağmurlu* || çamurlu | ılık | karlı **kış gecesi** • Kış mevsimin akşam gecesi. *karlı* | *yağmurlu* | *tipili* || dehşetli | kasvetli | yağışlı **kış güneşi** • Kış aylarında ortaya çıkan ve ısı veren güneş. *donuk* || aldatıcı **kış günü** • Kış mevsimi günü. *yağmurlu* | *karlı* || günlük güneşlik | işsiz **kış sebzesi** • Kışın yetiştirilen sebze. *turfanda* **kış uykusu** • *mecaz* Durgunluk, hareketsizlik dönemi. *ruhi* **kışlak** • *halk ağzında* Kışın barınılan yer. *gür*

kışkırtıcılık • Kışkırtıcı olma durumu, muharriklik. *sistematik*

kışkırtma • Kışkırtmak işi, tahrik. • Herhangi bir kişiye, gruba, kuruluşa veya devlete karşı girişilen ve onları sonradan ağır sonuçlar verecek bir karşı eylemde bulunmaya zorlayan, önceden tasarlanmış girişim, kışkırtı, provokasyon. ~ *yolu* || alçakça | bin türlü | istekli | örgütlü

kışla • *askerlik* Askerlerin toplu olarak barındıkları yapılar bütünü. ~ *çevrili* || büyük | harap | iki | kaba | kasvetli

kıta • *coğrafya* Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara. • *askerlik* Askerlerin bir komutanın emrinde bir araya gelmesinden oluşan birlik. • *edebiyat* Dörtlülük. • *eskimiş* Parça, tane. *altıncı* | *muntazam* | *kayıp* | *falanca* || ace mi | asi | diğer | dokuzuncu | faal | ~ gelen | herhangi bir | ilginç | isteksiz | koca | küçük | mağlup | ~ müteşekkil | üçlü | yanlış | yedi | yekpare | yeni | yeşil | ~ yollu

kıtlık • Kuraklık, savaş vb. nedenlerle ürünün yetişmemesi ve bundan doğan açlık. • Yiyecek maddelerinde görülen darlık. • *mecaz* Duygu, söz vb.nde azlık. *bunca* | büyücek | ~ kaynaklı | ~ sarıklı

kıvam • Sıvılarda koyuluk, yoğunluk. • Sıvıların koyuluk derecesi. • *mecaz* Bir şeyin en uygun zaman veya durumu. *pürüzsüz* | *koyu* | ~ belli | *pütürsüz* || anlatım-sal | cıvık | çorbalık | elastiki | homojen

| kardeşçe | meşru | pastel | renksiz | sert | sosyolojik | şefkatli | şiirsel | yumuşak

kıvanç • Övünme. • Sevinç. *saltık* || erotik | görece | katkısız | sonsuz | tarifsiz | ürkünç | yakıcı

kıvılcım • Yanmakta olan bir maddeden sıçrayan küçük ateş parçası, alev, çakım, çakın, çingı, şerare. • Demir, taş vb. maddelerin güçlü çarpışmasından sıçrayan ateş durumundaki parçacıkları. • *mecaz* Harekete geçiren etken. *salkım* *salkım* | *ufacık* | *yeşil* | *birkaç* || bir tutam | bireysel | çağcıl | çakılı | eflatun | incecik | ~ kalan | keskin | kızıl | küçük | küllü | mavi | minicik | mor | parlak | pembe | saçaklı | tanrısal

kıvırcık • *bitki bilimi* Kıvırcık marul. *tap-taze*

kıvrırma • *mecaz* Sözüden dönme, sözünü tutmama. *tehlikeli* | *ufak tefek*

kıvraklık • Kıvrak olma durumu. • Kıvrakça davranış. *olağanüstü* | şaşılmalı | şaşırtıcı

kıvrınma • Kıvrınmak işi. *ateşli*

kıvrılış • Kıvrılma işi. *alaycı* | *kıvrım* *kıvrım*

kıvrım • Bükülmüş, kıvrılmış şeylerin oluşturduğu kat, büküm. • Ayrım, dönemeç. • *jeoloji* Kıvrılma sonunda oluşan toprak dalgası. *alaycı* | *binbir* || aldatıcı | bildik | billur | çocuksu | girift | heybetli | kadınsı | ~ katlı | keskin | kışkırtıcı | küçük | mahrem | minicik | oval | ritmik | ~ ruhlu | sayısız ~ | son | suçsuz | tatlı | tekmi ~ | uçucu

kıvrıntı • Kıvrım. • Kıvrılan yer, dönemeç. ~ kesen | ~ kopuk | *latif*

kiyafet • Giysi. • Resmî giysi. *yöresel* | *transparan* | *sivil* | *dekolte* | ~ *mahsus* | *tesettürlü* | *otantik* | *ulusal* | *müstehcen* | ~ *çizgili* | ~ *desenli* | *acayip* | *pamuklu* | *dağınık* | *zarif* | *sefil* | *pejmürde* | *tiril tiril* | *kibar* | *demode* | *özenli* | *akademik* | *bayramlık* | *parıltılı* | ~ *gecelik* | *ilmî* | *seksi*

| ~ *görünümlü* || açık saçık | ağırbaşlı | alelade | alışılmış | Avrupai | başörtülü | bej | beynelmilel | ~ bezeli | cevherli | cicili bicili | çapaçul | çırpıplak | daracık | dinî | dünkü | ~ düşkün | düşük | düzgün | ~ edalı | efemine | ~ elbiseli | fantastik | ~ farksız | ~ fiyatlı | folklorik | gösterişli | göz alıcı | günlük | güzide | harap | ~ havalı | kadınsı | kalıplı | keten | ~ kollu | kolsuz | koyu kahverengi | lame | ~ markalı | mazbut | milletlerarası | ~ milyarlık | muhtelif ~ | mukaddes | ~ örtüsüz | özensiz | ~ özlü | pahalı | pasaklı | peçeli | portakal rengi | pullu | püsküllü | renksiz | resmî | ruhani | saçma sapan | sade | saten | sevimli | simsiyah | spor | ~ süslü | süslü püslü | şapşal | şirin | ten rengi | tertemiz | tipik | tuhaf | turkuaz | tül | uygunsuz | verev | yağlı | yakasız | yazlık | yeldirmeli | yüzlerce | zevksiz

kıyak • *teklifsiz konuşmada* Hoşgörü, ayırcılık tanıma. *mucizevi*

kıyam • *din bilgisi* Namazda ayakta durma. • *eskimiş* Ayaklanma, başkaldırma, karşı gelme. *sabahki* | *vahşi*

kıyamet • *mecaz* Gürültülü karışıklık, gürültü patırtı. • *mecaz* Büyük felaket, afet. ateşli | ölümlü

kıyaslama • Kıyaslamak işi, mukayese. kendine özgü

kıyı • Kara ile suyun birleştiği yer. • Kenar, periferi. • *denizcilik* Sahil. • *mecaz* Issız, تنها yer. *kuzeybatı* | *karşı* | *çakıllı* | *uçsuz bucaksız* | ~ öte | ~ sarılı | mavi | ~ taşlı | *el değmemiş* | ~ biçimli | ıssız | öbür | *rüzgârlı* | *tekmil* ~ | *bucaksız* | *güney* || ağaçsız | alışılmış | ~ aşkın | bakir | bakımsız | ~ basık | bütün ~ | cömert | çağılıtlı | çaresiz | dolambaçlı | girintili çıkıntılı | girintisiz çıkıntısız | gölgeli | güneşli | güzide | hüznünlü | içbükey | kimsesiz | korunaklı | kumluk | kumsal | kuzeydoğu | oyalı | ~ oymalı | ~ örtülü | pırlıl pırlıl | pıtrak | sahipsiz | sakın | sarp | sersefil | sisli | ~ süslü | تنها |

tuzlu | ufak | usta | uysal | uzak | üzgün | vahşi | yakın **kıyı şeridi** • Kıyının kenarı. kumsal | ~ metrelik | sevimsiz | uçsuz bucaksız | üslupsuz **kıyıcık** • Küçük kıyı. dalgalı | durgun | topraklı

kıyıçılık • Kıyııcı olma durumu. gizli | ~ ürpertici

kıyım • Kıyma işi. • Görev yönünden kötü bir duruma sokma, haksızlığa uğratma. amaçsız | canavarca | düşmanca | lacivert | ölçsüz | ~ sistemli

kıyma • Çekilmiş et. *köftelik* | *yağsız* | *kavurma* | *ambalajsız* || çiğ | dökme | ~ karışık | ~ kemikli | soğanlı | ~ teneke | tuzlu | zehirli

kıymet • Değer. *menkul* | *harikulade* | ~ *paralık* | *müstesna* | *manevi* | *tarihî* | *sah-te* || asıl | büyük | ~ değer | edebî | estetik | gayrimenkul | hakiki | hiçbir | hukuki | iki paralık | izafi | muhterem | nafi | yerli | yüksek

kıymık • Çok küçük ve sivri tahta, demir veya kemik parçası. *büyücek* | zehirli

kız • Dişi çocuk. • Üzerinde kadın resmi bulunan iskambil kâğıdı. *genç* | *gencecik* | *biricik* ~ | ~ *saçlı* | *gelinlik* | *ortanca* | *tirşe gözlü* | *küpelî* | *besleme* | *sarı* | ~ *gözlü* | *sarışın* | *yetişkin* | *başörtülü* | *körpe* | *liseli* | *şaşı* | *dünya güzeli* | *küçük* | *hınzır* | *taşralı* | *şımarık* | *alımlı* | ~ *yetişmiş* | ~ *örgülü* | *kumral* | ~ *bacaklı* | *utan-gaç* | ~ *ruhlu* | *gözlüklü* | *küçücük* | *zeki* | *güzel* | *akıllı* | *aptal* | *üvey* | *öksüz* | *kınalı* | *çalışkan* | *zavallı* | *çilli* | *inatçı* | *kasabalı* | *takunyalı* | *esmer* | ~ *yüzlü* | *namuslu* | *narin* | *şişman* | ~ *giyimli* | *geçkin* | ~ *boy-lu* | *öz* | *köylü* | *becerikli* | ~ *elbiseli* | *man-tolu* | *sıska* | *yiğit* | *pasaklı* | ~ *vücutlu* | *uslu* | *terbiyesiz* | *ufak tefek* | *çıplak* | ~ *şapkalı* | *şehirli* | *sırma saçlı* | *çirkin* | *çıtı pıtı* | *zengin* | *uzun boylu* | *hoppa* | *öbür* | *oynak* | *minicik* | *züppe* | *arsız* | *öteki* | *felçli* | *şirin* | *çapkın* | *içli* | *duygulu* | ~ *dudaklı* | ~ *dişli* | *neşeli* | ~ *kepçe* | *güzel-ce* | *haşarı* | ~ *edalı* | *tesettürlü* | *esprili* |

civan | güçlü kuvvetli | terbiyeli | ikinci | konuşkan | iyi kalpli | ~ kaşlı | ~ havalı | ~ benizli | şen | akça pakça | paralı | kimse-siz | taze | ~ ağızlı | sivilceli | ince yapılı | ~ adlı | boylu boslu | ~ başlıklı | birinci | ağırbaşlı | zarif | kara kuru | kavruk | bir sürü | hasta | manevi | babasız | ~ yara-maz | solgun | asilzade | tombalak | yok-sul | deli dolu | ~ sevdalı | ~ geceki | fakir | mektepli | cahil | talihsiz | deli | kötürüm | ~ kemikli | mütevazı | başı açık | eli aya-ğlı düzgün | iffetli | sekiz | ~ sarılı | cilveli | silik | saraylı | dilber | eli yüzü düzgün | hastalıklı | asi | modern | kıpır kıpır | bo-yasız | talihli | fukara | çekingen | iki | endamlı | akılsız | haylaz | bir | düşünceli | Afgan | yirmilik | ~ kafalı | aklı başında | körpecik | hayırsız | koskoca | harika | ihtiyar | kibar | ürkek | şeker | mahcup | ince | avare | uyukulu | ~ sesli | cana yakın | etine dolgun | dedikoducu | tombul | fet-tan | ~ burunlu | tombulca | ~ görünümlü | süssüz | ~ göğüslü | mayalı | ~ kalpli | masum | azimli | minik | münasip | cıvıl cıvıl | beyaz | incecik | dizi dizi ~ | ~ çar-şafı | ~ evvelki | ekose | özürlü | bakir | baygın | savruk | üç | sümüklü | memeli | sönük | dipdiri | yumuşacık | uçuk | ~ la-yık | satılık | kart | çiçek bozuğu | müla-yim | ölümsüz | içe kapanık | sapık | servi boylu | basit | hassas | kara | kafasız | te-rütaze | ~ dolu | fidan boylu | dördüncü | soğuk | cılız | şişko | ~ gelen | kültürlü | otistik | mavili | yaşlı | yüz-süz | beceriksiz | tertipli | döşlü | temiz yürekli | sevgili ~ | şanslı | namussuz | elli | günahkâr | ~ bü-kük | ergen | güllü | ~ ceketli | saçma sa-pan | şık | tatlı | kaçak | basbayağı | soy-suz | başka | hanım | ~ paltolu | bıçkın | fındırdek | üçüz | pembe | iri | ~ kilolu | iyi huylu | gösterişli | gök gözlü | kurnaz | koskocaman | sempatik | bahtiyar | ~ omuzlu | nazik | yosma | kıvrak | hülyalı | capcanlı | saf | hoş | bodur | o | komşu | ~ şalvarlı | kentli | albenili | harikulade | gürbüz | zevksiz | deminki | uçuk kaçık |

şu | azametli | sadık | sersem | budala | boyalı | başıboş | sevimli | kaprisli | ~ çantalı | kayıp | hırslı | bukleli | mahpus | hamarat | mağrur | şeytan | nazlı | büyük | dertli | durgun | düzenbaz | ~ fikirli | görgüsüz | hayalci | özbeöz | ~ renkli | kaba | onurlu | mutsuz | mükemmel | dün-yalı | ~ şehreli | yatalak | ~ başlı | nice ~ | ateşli | ahmak | asil | yapışkan | ahu | ar-zulu | ~ yansımali | canlı | pis | sakın | ~ evli | ölmüş | dul | kısacık | alelade | ~ ön-lüklü | monden | ~ bilmiş | idealist | olgun | el değmemiş | takıntılı | iyi yürekli | ~ huylu | alık | suçsuz | tabiatlı | inançlı | döllü döşlü | Sicilyalı | ölçülü | bedbaht | küfürbaz | görgülü | ~ görevli | şefkatli | gelişmiş | duygusuz | mümin | kayıtsız | anlayışsız | ~ kirpikli | ~ düşkün || acayip | acemi | açık sözlü | açık yürekli | açık-göz | afet | ahlaklı | ak pak | akıllı uslu | akşamki | alacalı bulacalı | alafranga | alaturka | alıngan | Allahsız | altı | altın yürekli | anaç | anlaşılmaz | Arap | aris-tokrat | asabi | asık suratlı | atılgan | ay parçası | ~ ayaklı | aydın | aynalı | azgın | badem gözlü | badik | ~ bağlı | bağnaz | bahtı kara | bahtlı | bahtsız | bakımlı | ba-lıketi | ballı | baylan | beğenilir | belalı | bembeyaz | benzer | berrak | beş altı | beş parasız | beşinci | ~ beyazlı | ~ biçimli | biçimsiz | bigâne | ~ bihaber | bilgili | bil-gisiz | bilinçli | ~ bilinmeyen | bir alay | bir tane | birçok | birkaç | birtakım ~ | bisikletli | biyolojik | biyoniik | bohem | boylu boslu | boynu bükük | boysuz | bo-zuk | bu | bugünkü | buğday benizli | bul-dumcuk | burnu havada | ~ butsuz | bücür | büyücek | cadaloz | canı tatlı | cazip | cesur | cimri | cin fikirli | cingöz | cıvık | çarpık çurpuk | çarşafsız | çaylak | çekik | çekik gözlü | çekinik | çeşit çeşit | çevik | ~ çiçekli | çirkince | ~ çizgili | ~ çizmeli | ~ çıkık | çılgın | çıtkırıldım | çürük | dalga-cı | dazlak | değme | delişmen | densiz | diğer | ~ dilli | dilsiz | dişi | ~ doğacak | ~ doğma | Doğulu | dokunulmaz | doku-

zuncu | ~ donlu | dönme | ~ duyarlı | duygusal | dünkü | dürüst | düşmanca | düzenli | ebedî | eksantrik | eli şakağında | emsalsiz | entel | enteresan | entrikacı | erdemli | erden | erkeksiz | eski | esrarlı | etli | etsiz | evli barklı | fakülteli | farfara | fesat | fikirsiz | fıkır fıkır | fukara | gadar | garplı | gayretli | ~ gebe | genç irisi | gepgenç | geri kafalı | geveze | gevşek | gizemli | göbekli | göçmen | ~ gömlekli | ~ görülmemiş | gözü açık | gözü kapalı | gözü kara | gözü yüksekte | güçlü | güler yüzlü | günahsız | Güneyli | güpgüzel | güvenli | hain | halis | hanım hanımcık | hareketli | haşin | haysiyetli | hesabi | ~ hevesli | hiddetli | hisli | hodbin | huysuz | hünerli | içerek | ikiz | ~ imgeli | inanılmaz | ipince | irice | ~ isimli | istidatlı | isyankâr | işsiz | iştahlı | işveli | itaatkâr | itaatli | iyi niyetli | ıslı | ısıltılı | kabaca | kabiliyetli | kalbi kırık | ~ kalçalı | kalçasız | ~ kanatlı | kanlı canlı | kara bahtlı | karamsar | ~ karışık | katı yürekli | kavi | kavrayışlı | kehribar | kendi hâlinde | kibirli | kılıksız | kırgın | kırılğan | kıskanç | kısmetli | kıvrık | ~ kıyafetli | kızıl | koca | ~ kocalı | komik | ~ kostümlü | ~ köşeli | ~ kuşaklı | kuvvetli | kürklü | küstah | kütür kütür | ~ lakaplı | latif | Laz | mahalleli | makyajsız | mariz | ~ maşalı | matemli | matrak | mayhoş | maymun iştahtlı | mazbut | mazlum | meçhul | melez | melun | memesiz | mendebur | mendilli | menekşe gözlü | ~ mensup | merhametli | mest | mezun | milyonlarca | mini | minyon | mızımız | ~ muhtaç | mukadder | munis | muşambalı | münevver | müstehzi | müstesna | ~ müteşekkil | mütevazı | müteverrim | müthiş | nadide | nahif | naif | nallınlı | nefis | oveli | okumuş | on binlerce | onca | ölümlü | ~ önceki | ~ örtülü | ~ özlü | parasız | parlak | peçesiz | pepeme | perili | peştamallı | pireli | pırl pırl | pısırik | plastik | problemli | rengârenk | renksiz | rujlu | sabahki | sabırlı | sabırsız | sade | sahipsiz | saman sarısı | sapasağ-

lam | sapsarı | sarıca | sayrı | saz benizli | serbest | sevecen | sevimsiz | sihirli | sıca-cık | sıcak | sıkılğan | sıradan | Slovak | soluk | somurtkan | sorunlu | sözde | su-ratsız | ~ sürmeli | süzgün | şair | şakrak | ~ şartlı | şaşkın | şef | şimalî | şimdiki | şipşirin | şuncacık | ~ taçlı | tahammülsüz | tanınmış | tasalı | tecrübesiz | ~ telli | tembel | temiz | tertemiz | tipik | tıknaz | tıraşlı | ~ tırnaklı | tombik | toplu | ~ to-puklu | tostoparlak | tutkulu | tutsak | tüm ~ | ufacak tefecik | ufuksuz | umursamaz | uyanık | ~ uygun | uyumlu | uyumsuz | uyuşuk | üçüncü | üniformalı | üryan | va-him | vahşi | varsıl | vatanperver | vatan-sever | vefalı | vefasız | verem | veremli | vicdanlı | vicdansız | Vietnamlı | vizyon sahibi | yalancı | yalın ayak | yaman | ya-muk yumuk | yanık | yapay | ~ yapılı | yapmacıksız | ~ yaradılışlı | yaralı | yarım akıllı | yaşlıca | yaşmaklı | yavuz | yeldir-meli | ~ yemenili | yepyeni | yitik | yılan | yırtık | yordamsız | yön-süz | yumuşak başlı | ~ yürekli | zalim | zararsız | zayıf | zayıf nahif | zıpır | ~ zıt **kız çocuğu** • Kız çocuk. başörtülü **kız çocuk** • Kız çocu-ğu. uslu **kız kardeş** • Bacı, abla. biricik ~ || altı | ~ doğumlu | ortanca | sofistike **kız oğlan kız** • El değmemiş, bakire. anadan doğma | körpecik **kızcağız** • “Zavallı kız” anlamında kullanılan acıma ve şefkat sözü. *sempatik* || bakir | bedbaht | ~ ceketli | çirkin | erden | fakir | fukara | gencecik | ~ giyimli | ilgisiz | kötürüm | meçhul | muhacir | münasip | narin | pak | sarışın | ~ sesli | sevimli | şımarık | uslu | ~ yaramaz | ~ yürekli | zavallı **kızlık zari** • *anatomi* Cinsel ilişkide bulunma-mış kızların döl yolunu kısmen kapayan zar, himen. delikli

kızak • Kar veya buz üzerinde kayarak yol alan tekerleksiz taşıt. ~ *dolmuş* | *atlı* || ilkel | ~ kiloluk | köpekli | motorlu | yaldızlı

kızamık • *tıp* Genellikle küçük yaşlarda görülen, kuluçka dönemi bir iki hafta

süren, bulaşıcı, ateşli, ufak kızıl lekeler döküren hastalık. **sivilceli**

kızan • *halk ağzında* Erkek çocuk. • *halk ağzında* Çoluk çocuk. *cahil* | ~ *donlu* | *zülüflü*

kızarıklık • Kızartı. *bir tutam* | *hafif kızarıklık* • Kızarıklık olma durumu. ~ *kabuklu* || *kabartılı* | *kaşıntılı*

kızartı • Kızarıklık. *belli belirsiz*

kızartma • Kızartılarak hazırlanmış yemek. *mantarlı* || *salçalı* | *yoğurtlu*

kızgın • Kızmış, sinirlenmiş kimse. *dehşetli* | *müthiş kızgınlık* • Kızgın, ısınmış olma durumu. • *mecaz* Öfkeli olma durumu. *nedensiz* || *asıl* | *aşağılayıcı* | *belli belirsiz* | *bütün* ~ | *esrarlı* | *güçsüz* | *hiçbir* | *hoşgörülü* | *kindar* | *korkunç* | *medeni-yetsiz* | *şehvetli* | *taşkın* | *yapıcı* | *yıkıcı*

kızıl • Parlak kırmızı renkte olan şey. *isli* | *kürk kızılılık* • Kızıl renkte yer. • *Vücutta* kızarmış yer, kızartı. • *Güneş doğarken veya batarken oluşan hafif kızıl renk.* ~ *lekeli* || *ani* | *belalı* | ~ *belirsiz* | *çürük* | *dumanlı* | *görmekli* | *görünmez* | *hummalı* | *hülyalı* | *karman çorman* | *kırık* | *morumsu* | *muhteşem* | *nim* | *oynak* | *pastel* | *sihirli* | *utangaç*

kızılcaık • *bitki bilimi* Kızılcaıkgillerden, yaprak açmadan çiçeklenen iri gövdeli bir ağaç (*Cornus mas*). • Bu ağacın güzün olgunlaşan, kırmızı, tek çekirdekli, reçeli ve şerbeti yapılan, buruk bir tadı olan yemişi. ~ *çiçekli* | *masmavi*

kiler • Evlerde yiyecek, içecek ve erzakın saklandığı oda, ambar veya dolap, oda. *dipsiz* || *loş*

kibar • Davranış ve düşünce bakımından incelik içerisinde oluş. *eski* | *züğürt kibarlık* • Kibar olma durumu, incelik. • Kibar bir insana yakışacak biçimdeki söz veya davranış. ~ *mahsus* | *yapmacık* | *olanca* || *abartılı* | ~ *eğitilmiş* | *eşsiz* | *ezici* | *geçici* | *mütebessim* | *zoraki*

kibir • Kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyülenme, benlik, gurur. *aceleci* | *ahmak* | *aldırmaz* | *alışılmış* | *mücerret* | *müthiş* | *pagan* | *tuhaf* | *tumturaklı* | *yabansı kibirlilik* • Kibirli olma durumu, mütekebbirlik. *kadınsal*

kibrit • Bir ucu sürtünme sonucu yanabilecek birleşimde olan küçük tahta veya karton parçası. ~ *kutu* | ~ *başlı* || *beş on* | *fosforlu* | ~ *kullanılmış* | *kükürtlü* | *yanık*

kifayetsiz • Yetersiz olma durumu. *yüz binlerce*

kil • Islandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak. *bir avuç* | *polimer*

kilim • Döşeme, divan gibi yerlere serilen, genellikle desenli, havsız, kalın, kıl veya yün dokuma. *nakışlı* | *yırtılmış* | *kıl* | ~ *renkli* | *yırtık* || *alaca* | *alacalı* | *antika* | ~ *asılı* | *bucaksız* | *bulunmaz* | ~ *çiçekli* | *eski* | *hasır* | *heybetli* | *incecik* | *ıslak* | *kapanık* | *keçe* | *kirli* | *kızıl* | *koyu yeşil* | *mor* | *partal* | ~ *serili* | *şaheser* | *tertemiz* | *uçsuz bucaksız* | *uçuk* | *ürkek* | *yamalı* | *yerli kilim deseni* • Kilim üzerinde yer alan desen. *otantik*

kilise • *din bilgisi* Hristiyanların ibadet etmek için toplandıkları yer. • Hristiyanlıkla ilgili dinî kuruluş. • Hristiyanlığın öğretilmesi, dinî işlerin yönetimi vb. ile ilgilenen papa ve piskoposlar topluluğu. ~ *kubbeli* | *Gotik* | *yıkık* | ~ *planlı* | *loş* | *otonom* | *gerici* | ~ *kalma* || *ahşap* | ~ *asırlık* | *aynalı* | *başka* | *bir sürü* | *bir yığın* | *bütün* ~ | ~ *çarıklı* | *devasa* | *Doğulu* | *emektar* | *esas* | ~ *esaslı* | *faal* | *falanca* | *faydasız* | *gezgin* | *görünmez* | *hangi* | *hiyerarşik* | *iri* | *irili ufaklı* ~ | ~ *işli* | ~ *kaplı* | *kemerli* | *kubbesiz* | *kârgir* | *minicik* | *onlarca* | *presbiteryen* | *resimli* | *romanesk* | *sessiz* | *şu* | ~ *tokalı* | *ufacak* | *ünlü* | *yarı* | *yobaz* | *yüzlerce*

kilit • Anahtar, düğme gibi takılıp çıkarılabilen bir parça yardımıyla çalışan kapatma aleti. *asma* | *paslı* | *uzaktan ku-*

mandalı | sürgülü | ~ takılı || ~ alt | ~ asırlık | ~ ayaklı | ~ başlı | cenabet | ~ çivili | ~ demirli | elmaslı | emniyetli | faal | geçmiş | heybetli | karmaşık | ~ kumandalı | küflü | manyetik | ~ numaralı | sarkaçlı | şıkır şıkır | ufak | ~ uygun | üst | yapışkan

kilo • *matematik* Kilogram. *yarım | doksan | beş on | yetmiş | elli | ikişer | seksen | yüz | kırk | otuz | yirmi || aşırı | ~ bin | binlerce | birkaç | buçuk | bunca | çeyrek | ellişer | ~ haneli | otuzar | üç beş | yedi | yüzer | yüzlerce kilo artışı* • Kişide kilo düzeyinde görülen artış. ~ oranlı **kilo kaybı** • Zayıflama. sebepsiz **kilogram** • *matematik* Bin gramlık bir ağırlık ölçü birimi, kilo (kg). *beher kilometre* • *matematik* 1.000 metrelik uzunluk ölçü birimi. *altmış | yetmiş | beş on | kaç | elli | kırk | binlerce | otuz | yirmi | onuncu | birkaç | milyonlarca || ~ bin | buçuk | bunca | çeyrek | kaçınıcı | kaygan | milyarlarca | on binlerce | onar | onlarca | sekiz | seksen | yüz | yüz binlerce | yüzlerce | zahmetli kilometrekare* • Kenarları birer kilometre uzunluğunda olan bir karenin alanına eşit yüzey ölçü birimi. *birkaç | külliyetli km* • Kilometrenin kısaltılması. *doksan*

kilovat • *fizik* Bin vatlık bir güç birimi. *milyonlarca*

kimlik • Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü. • Kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, kimlik kartı, tanıta kartı, hüviyet. • Herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü. *etnik | cinsel | muhalif | sınıfsal | sahte | kültürel | çalıntı | ~ katmanlı | bireysel | Asyalı | kültürlü | kentli | yepyeni | ferdi | dinsel | yazınsal | siyasi | hukuki | totaliter | ulus | sosyolojik | gerici | siyasal || İslami | acımasız | agresif | aristokrat | Avrupalı | bağımsız | bahtiyar | Batılı | belgesel | biseksüel | bölgesel | bölücü | çağcıl | çağ-*

*daş | çatışık | çetrefil | ~ çift | çok yönlü | ~ dair | ~ demokrat | devingen | ~ dokulu | dural | dünyevi | düzmece | edebî | entelektüel | entrikacı | erkeksi | etkileyici | evrensel | felsefi | feminen | fiyakalı | gelişmiş | gezgin | göçebe | güvenli | huysuz | hükümrân | hümanist | ikincil | ikircikli | ilerici | insanüstü | ılık | ılımlı | ırkı | kadınsı | kalabalık | kamusal | karizmatik | karmakarışık | kendine özgü | kimsesiz | klişe | kopya | kozmik | laik | maceracı | mağrur | mahallî | mahrem | melankolik | melodik | mesleki | ~ meyilli | mukaddes | müstakil | müşterek | naçiz | nüktedan | öldürücü | örgütlü | örgütsel | paramparça | politik | rasyonel | ruhani | ruhsuz | sağcı | sahici | silik | sinsi | solcu | sosyal | sportmen | statükocu | şiirsel | tanrısal | tarihsel | tarihî | tehlikeli | ~ temelli | tikel | toplumsal | türedi | utanmaz | uygunsuz | ülkücü | varoluşçu | vurdumduymaz | yalın | yaratıcı | yek | yekpare | yenik | yenilikçi | yerel | yitik | yurtsever **kimlik belgesi** • Kimlik. fotoğrafı **kimlik kartı** • Kimlik. resimli*

kimono • Japonların önden çapraz olarak kavuşan, uzun ve geniş kollu ulusal giysisi. • Geniş kollu sabahlık. *ipekli || bol | ~ işli | ~ kollu*

kimse • Kişi. ~ yetişmiş | *başka | akli başında | bazı | ~ | tanınmış | ~ beyinli | varlıklı | ~ ruhlu | sorumsuz | vatansever | olur olmaz | ~ niyetli | değersiz | hatırlı | sağduyulu | ~ vurgun | kıt | kurnaz | ~ iradeli | deneyimli | ~ eğitilmiş | diğer | tanıdık | nüfuzlu | gafil | soylu | ~ kıyafetli | ağırbaşlı | namuslu | bön | dilsiz | inançlı | ~ yatkın | ~ giyimli | muktedir | iyi niyetli | meçhul | uyanık | bağıran | herhangibir | vicdanlı | alelade | faydalı || adi | ahlaksız | ahmak | alçak gönüllü | ~ asıllı | aşağılık | ~ bağlantılı | ~ bağlı | bahtiyar | beceriksiz | bedbaht | ~ belirsiz | ~ bihaber | bilgili | bilgisiz | birçok | birtakım | ~ | cahil | candan | canlı | cehennemlik | cevval | çakırkeyf | çalışan | ~ çıkışlı |*

çolak | dar kafalı | denaysız | ~ dönük | ~ düşkün | ~ düzeyli | ~ ehliyetli | ehliyet-siz | endişeli | engin gönüllü | erden | er-kekli kadınlı | farklı | garazkâr | gelişmiş | geveze | görgülü | ~ görünümlü | güçsüz | günahsız | güngörmüş | ~ haiz | hami-yetli | hastalıklı | hayvanımsı | ~ hevesli | hiçbir | Hırvat | içsiz | ihtiyatlı | iki yüzlü | ikinci sınıf | imtiyazlı | inatçı | izbandut | kabahatli | ~ kalpli | kanı bozuk | kanlı canlı | kansız | kırılgan | konuşkan | kula-ğı delik | kuş beyinli | kültürlü | laubali | madrabaz | mahdut | makbul | ~ malum | marjinal | mecalsiz | ~ mensup | mezun | ~ muhtaç | musap | muteber | münafık | münasebetsiz | münasip | ~ müptela | nadir | nasıl | objektif | okuryazar | olgun | onurlu | paralı | pek yürekli | rütbeli | saf | sakat | salahiyetli | saldırgan | sapık | ~ sarıklı | saygıdeğer | sayrı | seçilmiş | ~ seksenlik | sessiz | ~ sever | sevimsiz | silik | sıkıcı | soysuz | ~ süslü | şen şakrak | şirret | şüpheli | tabiatlı | tecrübesiz | ter-biyeli | ~ tutulmuş | ~ tür | uğurlu | ukala | ulu | uygunsuz | üniformalı | üzüntülü | vatanperver | ~ vazifeli | vicdansız | ya-kın | yaratıcı | yegâne | yenilikçi | yersiz | yetkisiz | yetmişlik | yıpratıcı | yoksul | yurtsever | yüzüstü | zayıf | zeki | âciz
kimsecik • Kimse olmama durumu.
başka kimsesizlik • Kimsesiz olma du-rumu, yalnızlık, bokeslik. **dinlendirici**

kimya • Maddelerin temel yapılarını, bir-leşimlerini, dönüşümlerini, çözümleme, birleşim ve üretim yöntemlerini incele-yen bilim. **kuramsal** | **deneyisel** || **beyinsel** | oynak | sihirli **kimyager** • Kimyacı. iyi **kimyasal** • Kimyaya ait oluş. analitik | delici | kokusuz | polimer | renksiz | saptayıcı **kimyasal fabrika** • Kimyasal üreten veya kullanan fabrika. **kompleks kimyasal madde** • Kimyaya ait madde. agresif | endüstriyel | fosfatlı

kin • Birine karşı duyulan öç alma isteği, garaz. acımasız | belli belirsiz | derin | devamlı | ~ evvelki | hudutsuz | hususi |

köklü | mahcup | ~ mütevellit | müthiş | nihayetsiz | sağlıklı | sınırsız | şedit | ta-rifsiz | taşkın | taze | uzlaşmaz | vahşi

kinaye • Üstü kapalı, sitemli, dokunaklı söz. **doyuran**

kir • Herhangi bir şeyin veya vücudun üzerinde oluşan, biriken pislik, pasak. • **mecaz** Utanılacak durum, leke, şaibe. **bir parmak** || bir karış | çamurlu | ~ dolu | gündelik | manevi | olanca | simsiyah | ~ yıllık | ~ yüzyıllık **kirlilik** • Kirli olma durumu, pislik. **çevresel** || atmosferik | ciddi | madenî | manyetik | mikrobiyolo-jik | olanca

kira • Bir konutun, bir mülkün veya taşıt gibi herhangi bir şeyin belli bir bedel karşılığında, bir süre için sahibi tarafın-dan başkasına verilmesi, icar. • Bu bi-çimde tutulan bir şey için karşılık olarak ödenen para. **aylık** | **brüt** | **düşük** | **astro-nomik** || avuç dolusu | bol | nispi | peşin | ~ senelik **kiracı** • Bir şeyi, bir yeri kira ile tutan kimse, müstecir. **Doğulu** | **esra-rengiz** | hakiki | öbür **kiralık ev** • Kiraya verilecek ev. yıkık dökük

kiraz • **bitki bilimi** Güllillerden, ılıman iklimlerde yetişen bir meyve ağacının kırmızı veya beyaz renkte, etli, sulu, tek çekirdekli meyvesi. **kurtlu** | ~ **sepet** || be-şinci | bir avuç | diri | olgun | sulu | tur-fanda | ~ yetişmiş **kiraz sapı** • Kirazın ağaca bağlanmasını sağlayan kısım. **bir tutam**

kireç • Mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın özünü oluşturan beyaz çimento. beyaz | çivitli | doğal | güçlü | ~ kalan **kireç badana** • Kireç ile boyama. çivitli **kireç ocağı** • Kireç yapmak için kireç taşlarının yakıldığı fırın. **battal**

kireçlenme • **anatomi** Organik dokuların içinde kireç birikmesi durumu. **düzensiz**

kiremit • Çatuları örtmekte kullanılan, yan yana dizilerek suyu aşağıya geçirmeden dışarı akıtacak biçimde yapılmış, kızıl

toprağın renginde, pişmiş balçık levha. *kırmızı* | *oluklu* || büyük | cıvalı | düzgün | ıslak | karlı | kirli | kıpkırmızı | kırık | mavimsi | yosunlu

kiriş • *mimarlık* Yapılarda dört köşe kalın keresteden, demirden veya betonarmeden yapılmış yatay destek parçası. ahşap | betonarme | çalıntı | çelik | dev | yatay

kirlenme • Kirlenmek işi. *çevresel* | *endüstriyel* | *manyetik* || bakteriyolojik | ekolojik | irki | kavramsal

kirlenmişlik • Kirlenmiş olma durumu. müşkül

kirletici • Kirleten kişi. *çevresel*

kirmen • *halk ağzında* Elde yün eğirmeye yarayan tahtadan yapılmış araç. nakışlı | ~ oymalı

kirpi • *hayvan bilimi* Kirpigillerden, uzunluğu 25-30 santimetre olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan (*Erinaceus europaeus*). *dikenli* | *zeki* || ~ burunlu | dişi | ıslak

kirpik • Göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri. *kıvrık* | *takma* | *ıslak* | *kumral* | ~ *sürmeli* | *gür* | *rimelli* | *seyrek* | *uzun* || altın | beyaz | boyalı | boyasız | çapar | dolgun | düzgünlü | gölgeli | kalın | kıvrık kıvrık | örtük | ~ örülü | ~ özü | ~ perdeli | renksiz | saman sarısı | sarı | simsiyah | sık | sırmalı | sürme | tozlu | uykulu | uykusuz

kist • *tıp* İçi koloit, yağ vb. sıvı veya yarı sıvı bir madde ile dolu 20 mm'den küçük patolojik torba, kitle. ~ *çekirdekli* | *iyi huylu* || zararsız

kisve • Kılık kıyafet. • Hacıların Kâbe'de giydikleri beyaz üstlük. *ruhani* || cazip | deli dolu | dinsel | munis

kiş • Yumurta, süt veya krema ile doldurulmuş hamur kabuğunun ve peynir, et, deniz ürünleri veya sebzelerin bulunduğu tuzlu yemek. *mantarlı* || falanca

kişi • Kadın veya erkeğe verilen genel ad, şahıs, zat, nefer. • *dil bilgisi* Çekimli fiillerde ve zamirlerde konuşan, dinleyen, sözü edilen varlık, şahıs. • *edebiyat* Oyun, roman, hikâye vb.nde yer alan kimse. • *eskimiş* Erkek. *beş on* | *yüz binlerce* | *yetkisiz* | *kaç* | *birkaç* | *ikişer* | ~ *kilolu* | *sabıkalı* | *sekiz* | ~ *görünümlü* | *yaşlı* | *yiğit* | *elli* | *varlıklı* | *üç* | *art niyetli* | *tüzel* | *bilgili* | *üç beş* | *beş altı* | *yüzlerce* | *ünlü* | *bıçaklı* | *bilgisiz* | *vatansever* | *hastalıklı* | *bilge* | *hırslı* | *hatırlı* | *aydın* | *soyly* | *ehliyetsiz* | *ulu* | ~ *çerçevesi* | *üniformalı* | *üçer* | ~ *bin* | *birçok* | *inançlı* | ~ *giyimli* | *kültürlü* | *kırk* | *melankolik* | *sağlıklı* | *altı* | ~ *haiz* | *tek* | *önemli* | *er* | *sorumsuz* | *yerleşik* | *onlarca* | *saygın* | ~ *ruhlu* | *obez* | *orta yaşlı* | *kurmaca* | *beşer* | *yetkili* | *üçüncü* | *yetenekli* | *ilginç* | *otuz* | *yurtsever* | *aklı başında* | *takıntılı* | *binlerce* | ~ *puanlı* | ~ *yoksun* | *onca* | *yirmi* | *yedi* | *olgun* | ~ *kopuk* | *dokuz* | *beş* | *bambaşka* | *iyi yürekli* | ~ *uyaran* | *seçkin* | ~ *milyon* | ~ *elbiseli* | *nüfuzlu* | *önemsiz* | ~ *yatkın* | *falanca* | *altmış* | *güvenilir* | ~ *ehliyetli* | *namuslu* | *kurnaz* | *lanetli* | ~ *yetişmiş* | *değişik* | *doksan* | *saygıdeğer* | *diğer* | *meyilli* | *iki* | *başlıca* | *alakasız* | *çekingen* | *yetişkin* | *karizmatik* | *sakıncalı* | *eleştirici* | *kültürsüz* | ~ *lakaplı* | *marjinal* | *orta boylu* | *ayrık* | *agresif* | *olmadık* | *güçsüz* | *utangaç* | *on binlerce* | *milyonlarca* | *deneyimsiz* | ~ *yapılı* | *olur olmaz* | *talihli* | *mensup* | *mazbut* | *bıyıklı* | *saygısız* | *iyiliksever* | *akıllı* | *esrarengiz* | *dar gelirli* | *düşsel* | *yüce* | ~ *gelen* | *mizaçlı* | *astımlı* | *bencil* | *dörder* | *gözlüklü* | *bilinmedik* | ~ *kafalı* | ~ *uyruklu* | *beceriksiz* | *uyanık* | *dindar* | *basiretsiz* | *ahlaklı* | *ümitsiz* | ~ *kiloluk* | *dokunulmaz* | *deneyimli* | *söz konusu* | *duygusuz* | *seçilmiş* | *insancıl* | *çalışkan* | *hayırsever* | *seksen* | *sıradan* | *rütbeli* | *saf* | *görme engelli* | *şüpheli* | *uyumsuz* | *erdemli* | *ayrı* | *sabırsız* | *ilgisiz* | *maskeli* | *yetmiş* | ~ *duyarlı* | ~ *dişli* | *yurt içi* | *narsist* | *ender* | *büyük* | *ayrıca*

lıklı | silahsız | keramet sahibi | karşılıklı | muzdarip | yaratıcı | alelade | kaçak | doyumlu | tanınmış | ~ dönük | tehlikeli | üretken | minyon | dar görüşlü | cömert | kötü | ana | evhamlı | belli başlı | lisanslı | ~ geçen | eli açık | diyabetik | hanedan | gelişmiş | yansız | ~ burunlu | ince yapılı | ünsüz | düşünceli | ~ tutulmuş | vicdansız | evsiz | ergin | bisikletli | kasketli | güçlü | ~ bağımlı | ~ ilgili | başka | nice ~ | kayıp | bazı ~ | çok yönlü | o | ~ uygun | uslu | tembel | nemrut | zevkli | güçlü kuvvetli | sakat | ~ kalan | ~ hoşnut | memur | dokuzar | ~ yüzü | onurlu | değişmez | açık sözlü | olumsuz | alçak | kiskanç | kalburüstü | yılgın | dağınık | torpilli | yenik | çelebi | uykusuz | ~ sarıklı | birer | saldırgan | kutlu | ~ karakterli | miyop | ~ belirsiz | redingotlu | sekizer | rastgele | onar | uzun ömürlü | hünerli | mahdut | kanunsuz | azimli | güvensiz | tecrübesiz | öfkeli | ~ düşkün | ~ başlıklı | ~ belli | ilerici | gerici | değerli | güler yüzlü | kabiliyetli | bön | bağnaz | hayli | umutlu | seviyesiz | ~ isimli | ~ ayaklı | tanıdık | ~ tüylü | âciz | vefalı | ~ namlı | ~ adlı | ~ yaramaz | alçak gönüllü || abartısız | ağırbaşlı | ahlak-sız | akıllı uslu | alicenap | âlim | ~ alışık | ~ alışkın | altışar | ~ amaçlı | anlayışlı | anormal | antrenmansız | apaydın | apayrı | arsız | asalak | asaletli | asık suratlı | ~ asıllı | aşağı | aşağılık | atılgan | aylıklı | aynı | babacan | bağım-sız | ~ bağlı | bahis konusu | bahtiyar | balığ | basit | başarılı | ~ başlı | bataak | becerikli | ~ belgeli | belirli | benzersiz | beşinci | ~ beyinli | bilekli | biletsiz | bilinçli | bilinen | bilinmez | ~ bilmiş | bir | bir avuç | bir sürü | birincil | boğazına düşkün | bu kabil ~ | bunca | cana yakın | canlı | centilmen | cerbezeli | cesaretli | cesur | ~ ciltli | cübbeli | cüretli | çaresiz | ~ çekici | çember sakallı | çileli | çilli | ~ çocuklu | çolak | çürüksüz | dangalak | ~ değer | değersiz | dengeli | dengesiz | densiz | ~ derili | derme çatma | dertli | devingen | devletçi | devletli |

dikkatli | dikkatsiz | dilsiz | dini bütün | diplomasız | disiplinli | dışı | dışa dönük | dobra | doktoralı | ~ dolmuş | ~ dolu | donuk | dural | duygulu | duygusal | dürüst | düzenli | düzensiz | ebleh | edebiyatsever | edilgin | egzamalı | ~ eğilimli | eli çabuk | eli sıkı | ellışer | enerjik | ensesi kalın | entipüften | epileptik | esrarlı | esrik | eşit | eşsiz | etine dolgun | etkin | evcimen | evli barklı | faal | faili meçhul | faziletli | fazla | felçli | feodal | ~ fikirli | firari | gafil | gariban | garip | gayretli | geçkin | gelen giden | ~ gelirli | ~ gelme | gerçek | gerekli | gereksiz | göçmen | gömülü | ~ görevli | görgülü | görgüsüz | ~ görüşlü | gripli | güdümlü | günahkâr | güncel | güngörmüş | gürültücü | ~ haberli | ~ habersiz | haksever | haleldar | ham | hamiyetli | hassas | hatalı | hayırsız | haysiyetli | hesaplı | hınzır | hoşsohbet | hummalı | huysuz | huzursuz | hüznü | içe dönük | içkici | iddiasız | iğrenç | ikinci sınıf | imgesel | imtiyazsız | inatçı | ince | ~ iradeli | iradesiz | iri yapılı | ~ irtibatlı | ishali | isimsiz | iyi | iyi huylu | iyi kalpli | ılımlı | jöleli | kabadayı | kabahatli | ~ kabanık | kaçık | kadınlı erkekli | kalıplaşmış | ~ kalpli | kanamalı | kanı bozuk | kansız | kaprisli | karamsar | kararsız | karşıt | kasıntılı | katı yürekli | kavruk | kaygan | kaygılı | kefenli | kekeme | kem | kendine özgü | kerem sahibi | ~ kesen | kibar | kimi ~ | kindar | kişiliksiz | kıdemli | kıpır kıpır | kıpırtılı | kırgın | kırılğan | kırkar | kıt | ~ kıyafetli | kızgın | klas | konuksever | köklü | kötümser | kravatlı | kudretli | ~ kullanılmış | kumral | kural dışı | kuru | kuruntulu | kuşkulu | kutsal | ~ kürekli | lacivert | ~ layık | levant | mağrur | makbul | mantıksız | marifetli | masum | mazlum | medyatik | ~ memeli | mendilli | merhametsiz | mert | meşhur | mevcut | milletsever | mitolojik | ~ muhtaç | muhteris | ~ mukim | ~ muktedir | muteber | muzır | münasip | ~ münhasır | müstesna | müzahir | namert | netameli |

kişi sayısı

nezleli | ~ nitelikli | niteliksiz | ~ niyetli | nörotik | nur yüzlü | nursuz | nüktedan | obur | okumuş | olağan | olağanüstü | olası | onuncu | onursuz | optimist | oruçlu | ~ otoriter | otuzar | ozansı | öbür | ödevli | ölmez | ölmüş | ölümlü | ölümsüz | ~ önlüklü | öteki | özenli | özgün | özverili | ~ paltolu | pullu | rasyonel | ruhsuz | ~ saçlı | sağlamca | sahici | samimi | sanatsal | ~ sayılı | sayısız | ~ sempatik | sersem | sevimsiz | Sicilyalı | silik | simgesel | sıcak | sıcakkanlı | sıkıcı | sıkılğan | sıkıntısız | sımıcak | sınıfsız | sıtmalı | soğukkanlı | solcu | somurtkan | ~ sopalı | ~ sorumlu | sorunsal | soysuz | stresli | ~ sürmeli | ~ şapkalı | şerefli | şımarık | şu | tabiatlı | ~ tabiiyetli | ~ tam | tanrısal | ~ tastamam | taşralı | tedirgin | temiz yürekli | terbiyeli | tesettürlü | toleranslı | tombul | toprak-sız | tuhaf | tutuk | tutumlu | tüm ~ | ufacık tefecik | uğurlu | ukala | ulussever | unutkan | uydurma | uysal | uyurgezer | ülkücü | ümmi | üstün | üstün zekâlı | vahşi | varıl | ~ vasıflı | vasıfsız | vatanperver | vatansız | ~ vazifeli | velut | vicdanlı | vizyon sahibi | ~ vurgun | yahşi | ~ yakalı | yakışıklı | yalansız | yalın | yaman | yan | yangılı | yaşlıca | yavuz | ~ yazılı | yeni | yerel | yeteneksiz | yitik | yırtıcı | yırtık | yırtık pırtık | ~ yolsuz | ~ yönlü | ~ yüklü | yüksek | zahit | zalim | zararsız | zarif | zayıf | zengin | zevksiz | zorba **kişi sayısı**

● Toplam kişi sayısı. garantili

kişilik ● Bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet. ● İnsanlara yakışacak durum ve davranış. ● *toplum bilimi* Bireyin toplumsal hayatı içinde edindiği alışkanlıkların ve davranışların bütünü. *karizmatik* | *üçer* | *hırslı* | *çok yönlü* | *mistik* | *esprili* | *utangaç* | *agresif* | *tüzel* | ~ *otoriter* | *his-terik* | *mütevazı* | *birer* | *tutkulu* | *silik* | *psikopat* | *ölçülü* | *olağanüstü* | *insancıl* | ~ *biner* | *azimli* | *özgün* | *özgür* | *çoklu* | *ayrık* | *neşeli* | *kaygılı* | *takıntılı* | *tutarlı* | *özel* | *inançlı* | *ilerici* | *inatçı* | *edebî* |

anlaşılmaz | *onurlu* | *başarılı* | *üretken* | ~ *zıt* | *değişik* | *sevinli* | *duygulu* | *bohem* | *sıcakkanlı* | *bambaşka* | *bencil* | *bağımsız* | *tek* | ~ *duyarlı* | *bireysel* | *kurmaca* | *ta-rihsel* | *uygar* | ~ *haiz* | *sapkın* | *nüktedan* | *müstesna* | *sağlıklı* | *dengeli* | *ilginç* | *sabırsız* | *ağırbaşlı* | *onar* | *üstün* | *güven-li* | *sempatik* | *kendine özgü* | *olgun* | *ek-santrik* | *zayıf* | *saygın* || *aceleci* | *acıma-sız* | *akılcı* | *alçak gönüllü* | *altı* | *anıt* | *anonim* | *aristokrat* | *aristokratik* | *arızalı* | *asalak* | *asosyal* | *ateist* | *ateşli* | *ayrı* | *bas-makalıp* | *belirgin* | *bilgece* | *binlerce* | *bir düzine* | *boyun bükük* | ~ *boyutlu* | *buruk* | ~ *bükük* | *can alıcı* | *cana yakın* | *capcan-lı* | *cömert* | *çağdaş* | ~ *çekici* | *çekingen* | *celebi* | *çocuksu* | *çok sesli* | *çok yanlı* | *çözumsuz* | ~ *dayanıklı* | *değişmez* | *de-vinimli* | *devinimsiz* | *dipdiri* | *dışa dönük* | *doğüstü* | *doksan* | *dönek* | ~ *dönük* | *duygusuz* | *dürüst* | *düşsel* | *düşünsel* | *düzenli* | *düzmece* | *edilgin* | *egosantrik* | *egzotik* | *elli* | *entelektüel* | *enteresan* | *etkileyici* | *evrimci* | *ezici* | *ezilmiş* | *farklı* | *felsefi* | *fevri* | *filozofça* | *garip* | *gelişmiş* | *geveze* | *görgülü* | *gururlu* | *güvensiz* | *haris* | *hastalıklı* | *hesaplı* | *huzurlu* | *iki* | *ikili* | *insani* | *insanüstü* | ~ *iradeli* | *iyi kalpli* | *ışksız* | *kahraman* | *kalıplaşmış* | *kapanık* | ~ *karakterli* | *karşıt* | *kentli* | *ke-tum* | *kinik* | *kişili* | *kırılgan* | *kıskanç* | *klasik* | *komplike* | *konuskan* | *kopya* | *koyu mavi* | *kudretli* | *kuralsız* | *kuvvetli* | *kültürlü* | *maceracı* | *mağdur* | *mahcup* | *mazlum* | *medyatik* | *melankolik* | ~ *me-safeli* | *mitolojik* | *mutusuz* | *naif* | ~ *nite-likli* | *nötr* | *optimist* | ~ *orantılı* | *otantik* | *otuzar* | *oyumlu* | *ozansı* | *ölümcül* | *ön yargılı* | *örnek* | *paranoyak* | *pasif* | *pito-resk* | *pırlı pırlı* | *popüler* | *pornografik* | *pürüzlü* | *rahat* | *rasyonel* | ~ *ruhlu* | *sağ-lam* | *sakin* | *saklı* | *sembolik* | *sevecen* | *sevimsiz* | *sıkılğan* | *sımıcak* | *sırlı* | ~ *sorumlu* | *sorumsuz* | *sorunsuz* | *şaşırtıcı* | *şimdiki* | *şişirme* | *şımarık* | *toplumsal* | *tutuk* | *uçuk* | *uyumlu* | *uyumsuz* | *üç* |

vakur | vicedansız | ~ yapılı | yararlı | yaratıcı | ~ yatkın | yazınsal | yedi | yenilikçi | yepyeni | yirmi | ~ yönelik | ~ yönlü | yüzeysel | zorlayıcı **kişilik bozukluğu** • Kişinin çevreye uyumunu, günlük işlevselliğini bozan gerilim ve kaygı hâli. **çoklu** || temel **kişilik özelliği** • Anne babadan geçen davranış özellikleri. **paranoyak** | şaşırtıcı | yaratıcı | yenilikçi **kişilik yapısı** • İnsanın tutarlı, çelişkili ve değişken görünen bütün davranışlarının altında yatan bütünlük. ~ otoriter | tepkisel **kişioğlu** • İnsanoğlu, insan. **değişmez kişisel yaşam alanı** • Özel alan. **engelsiz kişizade** • eskimiş Soylu kimse. bastonlu | mağrur

kişiselleşme • Kişiselleşmek işi. şaşmaz

kişiselleştirme • Kişiselleştirmek işi. şaşmaz

kişneme • Kişnemek işi. ağlamaklı | birer | büyücek | çılgın | dişi | hırslı | huysuz | karmakarışık | ~ süreli

kitabe • eskimiş Yazıt. *yaldızlı* || eski | Grekçe | Latince | mermer | mevzun | Süryanice

kitap • Ciltli veya ciltlessiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yaprakların bütünü. • Herhangi bir konuda yazılmış eser. • Kutsal kitap. ~ *adlı* | ~ *ciltlik* | ~ *ciltli* | ~ *başlıklı* | *kutsal* | *resimli* | ~ *isimli* | *yırtılmış* | ~ *sayfalık* | ~ *önceki* | *fantastik* | ~ *kaplı* | *mukaddes* | *basılı* | *yasak* | *beşinci* | *otobiyografik* | *Almanca* | *kalın* | *kuramsal* | ~ *ilgili* | ~ *baskılı* | *onca* | *ders dışı* | *son* | *büyük boy* | *beş on* | *yaldızlı* | *herhangi bir* | *üçüncü* | *zararlı* | *bestseller* | ~ *anlatımlı* | *Latince* | *değersiz* | *ikinci* | *derleme* | *birkaç* | *koca koca* ~ | *bir sürü* | *falanca* | *mahrem* | ~ *formalık* | ~ *geçen* | *sürükleyici* | *pahalı* | *ucuz* | *dördüncü* | ~ *esash* | *hiçbir* | *aydınlatıcı* | *dizi dizi* ~ | *düşsel* | *imzalı* | *bandrolsüz* | *meşhur* | *başlıca* | *tüm* ~ | *orta boy* | *tozlu* | *yedinci* | *bilimsel* | ~ *kapaklı* | ~ *liralık* | *bedava* | *küflü* | *bandrollü* | ~ *dair* | *kalla-*

vi | *gerilimli* | *dandik* | *oylumlu* | *tanıtıcı* | ~ *bezeli* | ~ *sonraki* | *yararlı* | *deve yükü* | *kalınca* | *İngilizce* | *eşsiz* | *değerli* | *ilk* | *ölü* | *yüzlerce* | *sakıncalı* | *belli başlı* | *diğer* | *hangi* | *eski püskü* | *nadide* | *matbu* | *birer* | *yerli* | *açık saçık* | *onuncu* | *iki* | ~ *onaylı* | *temel* | *destansı* | *kadim* | ~ *yapraklı* | *bunca* | *bambaşka* | *özenli* | *doğru dürüst* | *söz konusu* | *pratik* | *usta işi* | *benzersiz* | *sosyolojik* | *bu* | *meşin* | ~ *hacimli* | *büyükçe* | *normal* | ~ *alakalı* | *saçma sapan* | *pornografik* | *biricik* ~ | *küçümen* | *birinci* | ~ *uygun* | *eski* | *do-yurucu* | *Rusça* | ~ *görünümlü* | ~ *özlü* | *üç beş* | *yirminci* | ~ *boyu* | *İslami* | *bağışmsız* | *enfes* | *yöresel* | *popüler* | *ikişer* | ~ *konulu* | *ansiklopedik* | *sıkıcı* | *Lazca* || *İspanyolca* | *abuk sabuk* | *acıklı* | ~ *ağır-lıklı* | *ahlaklı* | ~ *ait* | *akademik* | *alegorik* | *alengirli* | *alışılmış* | *altı* | *altmış* | *anıt-sal* | *anlaşılmaz* | *antika* | *antisemitist* | *aptalca* | *asılsız* | *astrolojik* | ~ *aşkın* | *atak* | *aynı* | *bahtsız* | *başka* | *batık* | *bayağı* | *belgesel* | *benzer* | *beş* | *bilim kurgu* | *bilindik* | *bilinen* | ~ *bin* | *binlerce* | *bir* | *bir çuval* | *dolusu* | *birçok* | *bitimsiz* | *biyografik* | *bol* | *böyle* | *büyücek* | *canhıraş* | *ciltlessiz* | *çalıntı* | *çapraşık* | *çeşit çeşit* | ~ *çeşitli* | *çiğ* | *çıkma* | *dağınık* | *darmadağınık* | ~ *değer* | ~ *dereceli* | *destani* | *dikişsiz* | ~ *dilli* | *dizim dizim* | *dogmatik* | *do-kümanter* | ~ *dolu* | ~ *dolusu* | *döküntü* | *dörder* | *dualı* | *düşündürücü* | *düzeysiz* | ~ *eğilimli* | *eğitici* | *eksantrik* | *elektronik* | *eleştirel* | *eli yüzü düzgün* | *ellişer* | *ente-resan* | *esprili* | ~ *evvelki* | *Farsça* | *favori* | *fazla* | ~ *fiyatlı* | ~ *franklık* | *geçerli* | *gelecek* | *geleneksel* | *gizli* | *gösterişli* | *göstermelik* | *güçlü* | *güncel* | *güzel* | *ha-rikulade* | ~ *havalı* | *hesaplı* | *heyecanlı* | *hınzır* | ~ *içerikli* | *iki anlamlı* | *ilginç* | ~ *ilişkin* | *imzasız* | *incecik* | *irili ufaklı* ~ | *irkiltici* | *isimsiz* | *iyi* | ~ *kabartmalı* | *kaç* | ~ *kalan* | *kapsız* | *kargacık burgacık* | *karmakarışık* | ~ *katmanlı* | ~ *kayan* | *ke-netli* | *kimi* ~ | *kırtıpıl* | *kısacık* | *kıymetli*

| klasik | koca | kof | korsan | kozmopolit
| kötümser | ~ kucak | kurgusal | kurmaca
| kübik | küçük | ~ kâğıtlı | lain | mahut |
makbul | maroken | ~ milyarlık | minicik
| mistik | mitolojik | mufassal | muhtelif ~
| muzır | mübarek | mühim | mükemmel
| münasip | müstehcen | müthiş | müzikli
| nafil | nice ~ | niteliksiz | nostaljik |
okkalı | okunaklı | onlarca | orijinal | öbür
| önemli | öteki | özgün | palavracı | pes-
paye | piç | ~ puntolu | pürüzsüz | rastgele
| ~ renkli | sahici | saklı | salakça | sayısız
~ | seçilmiş | sekizinci | selis | sempatik |
sevgili ~ | sevimli | sinematografik | siv-
ri dilli | sıradan | sırmalı | sol | spiritüel
| ~ süslü | şahane | şaheser | şaşırtıcı | ta-
dimlik | talihli | ~ tam | tarafsız | ~ tarihli
| tarihî | tartışmalı | tasavvufi | tatsız | ~
tavsiyeli | tavsiyesiz | teorik | toplu | ~ tür
| uçucu | uçuk | ~ uyaran | ünlü | üstün |
yabancı | yağlı | yakın | yalaka | yansız
| yarayışlı | yardımcı | yarım yamalak |
yavan | yavuz | yetkili | yirmi | yığınla
| yırtık pırtık | yoksul | ~ yollu | yüz bin-
lerce | ~ yüzlü | zehirli **kitabevi** • Kitap
satılan yer. insancıl | deneyimli | sessiz
sedasız | sevimli **kitapçı** • Kitap satan
kimse. • Kitap bastırıp satan kimse. *göz-
lükli* || Afgan | dev | geveze | ~ havalı |
idealist | mütevazı | sağlı sollu | seyyar |
sümsük | tüm ~ | ukala **kitapçı dükkânı**
• Kitap satılan yer. sevimsiz **kitapçık** •
Küçük kitap. • Genellikle bir şeyi tanı-
mayı amaçlayan, sayfa sayısı az, küçük
kitap, risale, broşür. *antetli* | *basılı* | *bi-
linçlendirici* | *okkalı* | *rengârenk* | *resimli*
| ~ sayfalık | *tanıtıcı* | *ufacık* | ~ *yaprak-
lı kitaplık* • Kitapların yerleştirildiği
raflardan oluşan mobilya, kütüphane. •
Kuruluş amaç ve görevine uygun kitap,
film, plak gibi her türlü düşünce ve sanat
ürününü toplayan, düzenleyen ve genel
olarak ilgilenen okurlara sunan kuruluş,
kütüphane, bibliyotek. *camlı* | *zengin* || ~
ait | ~ ayaklı | ~ bilinmeyen | büyükçe | ~

dayalı | değerli | illegal | kilitli | kimi ~ |
özel | seçkin | sıcacık | şimdiki

kitle • Bir yerde toplanmış, bir araya gel-
miş insan topluluğu, kütle. • Belirli işle-
viyle özellik gösteren büyük insan kala-
balığı, kütle. • *tıp* Kist. *sınıfsız* | *geniş* |
mütedeyyin | *çekirdek* | *müdevim* | *müte-
caviz* | ~ *sınıflı* | *lumpen* | *imtiyazsız* | *iyi*
huylu | *ezici* | *inançlı* || ahşap | alakasız |
alelade | amansız | amorf | antipatik | apo-
litik | aptal | asabi | ayrıcalıklı | ayrıcalık-
sız | başıboş | bilgisiz | bilinçsiz | birincil
| bitkin | boynu bükük | ~ bükük | büyük
| çevresel | dangalak | devasa | duygusuz
| dünyalı | ~ düzeyli | enayi | ~ eriten |
eşit | etnik | ~ gelirli | genel | göçmen |
imtiyazlı | işsiz | kentli | kesif | kökenli
| köylü | masum | ~ mensup | ~ milyonluk
| ~ müstahak | mütecanis | ~ müteşekkil
| mütevazı | ~ nazır | örgütlü | örgütsüz |
özel | partisiz | reformist | ~ ruhlu | sahip-
siz | sapık | sigortalı | tuhaf | uyurgezer |
vatansever | yapışkan | yaygın | yekpare
| zararsız

klakson • Korna. ~ havalı | naçız

klan • toplum bilimi Boy. feodal | ilkel |
yamyam

klarnet • *müzik* Tahtadan, metal perdeli,
orkestrada önemli yeri olan bir üflemeli
çalgı. ~ *perdeli*

klasik • Üzerinden çok zaman geçtiği
hâlde değerini yitirmeyen, türünde ör-
nek olarak görülen eser. • Üzerinden çok
zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen,
türünde örnek olarak görülen eser. • Alı-
şılmış. • Sanatta kuralcı. • Eski Yunan
ve Roma Çağı dili ve sanatı ile ilgili olan.
eşsiz || *emsalsiz* | ~ *esaslı* | *ölümsüz* | ~
ruhlu | *ünlü*

klasör • Yazılı kâğıtları düzenli ve sıralı
bir biçimde korumak için kullanılan mu-
kavva veya plastikten telli kap, cilbent,
sıralaç. ~ *delikli* | ~ *kaplı* | *yepyeni*

klavye • Parmaklarla hareket ettirilen piyano, org vb. çalgılarda veya yazı ve hesap makinelerinde değişmez bir eksen çevresinde inip kalkabilen, istenilen işe göre düzenlenmiş bazı mekanizmaları çalıştıran kaldırıcı kollarının, tuş sıralarının bütünü. *telepatik | midi | konforlu || elektronik | fonksiyonel | komple | ~ kumandalı | numerik | uzaktan kumandalı*

klima • Soğuk veya sıcak hava vererek kapalı bir yerin havasını değiştiren elektrikli araç, iklimleme cihazı. *~ filtrelili || ayarlı | mikro | yarı otomatik*

klinik • *tıp* Hastanın bakıldığı, muayene edildiği yer. *korunaklı | muhteşem | özel*

klip • Genellikle televizyonda gösterilmek üzere hazırlanan, bir müzik parçasını görüntü eşliğinde veren film. *absürt | ~ onaylı | ~ saniyelik | üç boyutlu | ~ yapraklı*

klişe • Baskıda kullanılmak amacıyla üzerine kabartma resim, şekil, yazı çıkarılmış metal levha. • *mecaz* Basmakalıp söz ya da davranış. *bilindik | bir sürü | dandik | hazırlop | hurda | suni*

klor • *kimya* Atom numarası 17, atom ağırlığı 35,5 olan, normal sıcaklıkta gaz durumunda bulunan, halojenlerden bir element (simgesi Cl). *şekersiz*

klozet • Alafranga tuvalet. *portatif*

koalisyon • Çeşitli güçlerin bir araya gelmesiyle oluşturulan birlik, ortak yönetim. • Koalisyon hükûmeti. *çok uluslu | devletler arası | hastalıklı | heterojen | kırılğan | müflis | örtük | ~ tabanlı | tek partili | vicdanlı | yamalı | zoraki*

kobay • *hayvan bilimi* Kobaygillerden, bilimsel araştırmalarda kullanılan bir deney hayvanı. *felçli*

kobra • *hayvan bilimi* Kobragillerden, Afrika ve Asya'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, çok zehirli, kıvrıl, esmer ve sarı renklerde bir tür yılan, gözlüklü yılan, Hint kobrası (*Naja*). *ahlaksız | devasa*

koca • Bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş, zevç. *kıskanç | müstakbel | sersem | zengin | rahmetli | gencecik | münasip | sarhoş | eski | içkici | birinci | hayırlı | çapkın | kültürlü | yaşlı | biricik ~ | enayi | kılıbık | ikinci | hayırsız | sümsük | genç | akıllı | canı | akli başında || İskoç | ağızdan dolma | ağız bozuk | akılsız | alkolik | altıncı | altmışlık | aristokrat | arsız | ayaksız | ayyaş | beceriksiz | ben-benci | bezgin | bıkkın | bıyıklı | ~ boylu | boynuzlu | bozuk | böyle | centilmen | cimri | dalgın | davalı | dertli | diktatör | durmuş oturmuş | duyarsız | ~ elbiseli | ~ evli | ~ evvelki | fakir | felçli | fukara | gaddar | ~ gecelik | gelecek | gelişmiş | geveze | gözlüklü | günlük | hain | hastalıklı | heybetli | hilekâr | huysuz | iddiasız | ilk | imanlı | iyi huylu | kaba saba | kabiliyetsiz | kalbi kırık | kanserli | kaskatı | ~ kesen | kıdemli | korkak | kravatlı | mefluç | ~ memur | muhayyel | mübalağalı | onuncu | ölü | ~ önceki | palavracı | paralı | parasız | pırıl pırıl | psikopat | sadakatsiz | sakat | samimi | sapasağlam | ~ seksenlik | ~ senelik | sevgili ~ | sidikli | sıradan | suratsız | süper | tahammülfersa | tatlı dilli | uslu | utangaç | uyanık | ~ uyaran | ~ uygun | ~ uymaz | üçüncü | varlıklı | vefasız | yakışıklı | ~ yapılı | yaşlıca | yatalak | ~ yatkın | ~ yeminli | yiğit | ~ yıllık | yüzlerce | ~ yüzlü | zavallı **koca aday** • Evlenilecek erkek. *müstakbel **koca-karı** • Yaşlı kadın. *buruşuk | suratsız || bastonlu | çenesi düşük | dedikoducu | didaktik | dırdırcı | kupkuru | mecalsiz | mızmız | muşmula suratlı | ~ oturmuş | sahici | sevimsiz | şu | üç otuzunda | yapayalnız | yusuvarlak | zorlu **kocalık** • Yaşı ilerlemiş kimse. olanca***

koç • Damızlık erkek koyun. • *özel, gök bilimi* Zodyak üzerinde Balık ile Boğa arasında bulunan takımyıldızı, Hamel. *kurbanlık | kınalı || alacalı | bembeyaz | çaylak | damızlık | iri | kara | kasaplık |*

koskocaman | ~ kurdeleli | ~ postlu | ~ tekerlekli | yiğit

koçan • Defter biçimindeki makbuz ve biletlerin zımbalı bölümü koparıldıktan sonra cilde bağlı kalan parçası. **beş on** | üçüncü

kod • Harf. • Şifre, simge. *modüler* || fonksiyonel | ~ haneli | içgüdüsel | mantıksal | matematiksel | mesut | patolojik | potansiyel

kodaman • *alay yollu* İleri gelen, para veya makam sahibi kimse. *arkalı* | ~ *esaslı* | ~ *kafalı* | ~ *paltolu* | *sahte* | *Vietnamlı*

kodlama • Kod verme, işaretleme. *kültürel* | *rasyonel* **kodlama sistemi** • Kod verme, işaretleme sistemi. *sistematik*

kodlaştırma • Koda dönüştürme. ~ *sistemli*

koğuş • Kışla, okul, tutukevi, hastane vb. kalabalık yerlerde, içinde birçok kişinin yattığı veya barındığı büyük oda. *yedinci* | *beşinci* | *onuncu* | *camlı* | *dokuzuncu* | *altıncı* | ~ *numaralı* | *sekizinci* | *badanalı* | *tekmil* ~ | *pis* || ~ *alt* | *bakımsız* | *berbat* | *boş* | ~ *bozma* | ~ *çeşitli* | *darcık* | ~ *demirli* | *diğer* | *disiplinli* | *dumanlı* | *eski* | *fağan* | ~ *farksız* | *havasız* | *ışksız* | *kilitli* | ~ *kişilik* | *konforlu* | *küçük* | *o* | ~ *odalı* | *parasız* | *yatılı* | *parmaklıklı* | *peşpeşe* | *seferli* | ~ *seferlik* | *sessiz* | *tek kişilik* | *tenha* | *tozlu* | *yakın* | *yan* | *yapayalnız*

kokarca • *hayvan bilimi* Etoburlardan, orta boyda, kendini korumak için düşmanına kötü kokulu sıvı fişkırtan, ince, uzun bir kürk hayvanı (*Mustela putorius*). *utangaç*

kokona • *eskimiş*, *mecaz* Süsüne düşkün yaşlı kadın. *adi* | *levanten* | *tuhaf*

kokteyl • Türlü içkiler karıştırılarak yapılan içki. • Yeri ve zamanı önceden belirlenen, ayaküstü sohbetlerin yapıldığı içkili toplantı. • Karışım. *buzlu* | *ferahlatıcı* | *neoklasik*

koku • Nesnelerden yayılan küçücük zerelerin burun zarı üzerindeki özel sinirlerde uyandırdığı duygu. • *mecaz* Belirti, işaret. *baygın* | *ekşi* | *yanık* | *bayıltıcı* | *keskin* | *iğrenç* | *kesif* | *uçucu* | *baş döndürücü* | *yoğun* | *baharlı* | *baharatlı* | *pis* | *ağır* | *buğulu* | *kendine özgü* | *çiçeksi* | *hafif* | *yapışkan* | *nemli* | ~ *karışık* | *uçuk* | *tanıdık* | *tuzlu* | *kendine mahsus* | *tiksindirici* | *sası* | *iç açıcı* | *günlük* | *dayanılmaz* | *tozlu* | *oryantal* | *yakıcı* | *bildik* | *bayat* | ~ *şişe* | *ballı* | *kekremsi* | *ferah* | *aromatik* | *tarıfsız* | *uykulu* | ~ *duyulmamış* | *mistik* | *dişi* | *tatlı* | *eşsiz* | *ferahlatıcı* | *karakteristik* | *çeşit çeşit* | *hoş* | *bütün* ~ | *anlaşılmaz* | *leziz* | *mevveli* | *kekre* | *gevrek* | *taze* | *engin* | *ekşimsi* | ~ *uyarıcı* | *nazik* | *zehirli* | *belli belirsiz* | ~ *çekici* | *korkunç* | *kadını* | *bir tutam* | *antiseptik* | *bilinmedik* || *acayip* | *acı* | *acımsı* | *acımtırak* | *ağdalı* | *ağırbaşlı* | *alışılmamış* | ~ *belirsiz* | *bembeyaz* | *bencil* | *benzersiz* | *bereketli* | ~ *beter* | ~ *bilumum* | *bin çeşit* | *binlerce* | *bir nebzecek* | *bolca* | ~ *bulandırıcı* | *bunca* | *büyülü* | *cinsel* | ~ *çeşitli* | ~ *çiçekli* | *çirkef* | *çocuksu* | *dalga dalga* | *dehşet* | *dilsiz* | *dumanlı* | *duru* | *ehemmiyetsiz* | *ekşimtirak* | *emsalsiz* | *ender* | *erkeksi* | ~ *esintili* | *esrik* | *ezici* | *feci* | *felaket* | *gerekli* | *gizli* | *gıcır* | *güzel* | *havai* | *herhangibir* | ~ *hâkim* | *idraksiz* | *ikincil* | *inatçı* | *ineden* | *ılık* | *kadınca* | *kahrolası* | *kalın* | ~ *karakterli* | *katı* | *kerih* | *kıraç* | *kışkırtıcı* | *kıyıcı* | *kompleks* | *koygun* | *kösele* | *kötü* | *kötümser* | *kurşuni* | *kuvvetli* | *lanet* | *latif* | *leş* | *lüzuci* | *mahrem* | *mayhoş* | *medeni* | *meşkül* | ~ *muzdarip* | *mübarek* | *nadide* | *naneli* | *narın* | *nasıl* | *onca* | *otantik* | *öğürtücü* | *öldürücü* | *öyle* | ~ *özgü* | *pahalı* | *rafine* | *rutubetli* | *sabahki* | *saf* | *sarışın* | *sentetik* | *serin* | *sevimsiz* | *sıcacık* | *sıcak* | *sımsıcak* | ~ *sonraki* | *soylu* | ~ *spesifik* | *şairane* | *şefkatli* | *tanrısal* | *tatlımsı* | *tatsız* | *temiz* | *topraksı* | *tuhaf* | *ucuz* | *ufak tefek* | *ustalık* | *uyuşturucu* | *üçüncül* | *yabani* | *yabanıl* | *yosunlu* |

yumuşacık **kokucu** • Koku yapan veya satan kimse. **gezgin kokulu** • Kokusu olan şey. **pis**

kokuşma • Kokuşmak işi. **yüzeysel**

kol • *anatomi* İnsan vücudunda omuz başından parmak uçlarına kadar uzanan bölüm. • Makinelerde tutup çevirmeye, çekmeye yarayan ağaç veya metal parça. • *bitki bilimi* Ağaçlarda gövdeden ayrılan kalın dal. • Koltuk, divan vb.nin yan tarafında bulunan dayanmaya yarayan parça. • Bir şeyin ayrıldığı bölümlerden her biri, dal, kısım, şube, branş. • İş takımı, ekip, grup. • *askerlik* Kanat. • Dizi, düzen. **sağ | beşinci | sol | çıplak | ~ sıvalı | öbür | ~ sarılı | kullı | kısa | şişman | kuvvetli | dolgun | ~ tüylü | yedinci | çolak | iki | zayıf | kavi | gevşek | sıska | şefkatli | sargılı | öteki | reglan | dörtlü | ~ kabarık | kalın | fonksiyonel | güdük | sarkık | ~ kemikli | esmer | ~ bağlı | küçücük | incecik | alçılı | serin | uzun | japone | nazik | sağlam | güçsüz || adaleli | ağır | ahşap | ak | ak pak | akademik | artçı | arzulu | atlı | aynı | ayrı | baskın | başka | başlıca | Batılı | ~ belirsiz | bembeyaz | beyaz | ~ bezeli | bilcümle | bilezikli | binbir | bir sürü | birer | bitkin | biyonik | buruşuk | büzük | canlı | cansız | cılız | çelik | çilli | ~ çıkık | çırılçıplak | damarlı | ~ dayalı | dev | diğer | dinlendirici | dördüncü | emsalsiz | ~ farksız | felçli | fildişi | güçlü | güney | gürbüz | ~ habersiz | hummalı | huzurlu | ikişer | ipekli | iri | ıtırılı | kadir | ~ kalan | kalkık | kanlı | karmakarışık | kaslı | kesik | kısacık | ~ kopuk | korunaklı | koruyucu | körpe | krom | manyetik | mevzun | mini | minicik | minik | mosmor | muhterem | muntazam | narin | ~ örtülü | ~ örülü | özürlü | pembe | protez | sabırsız | sarmal | ~ sevdalı | simsiyah | siyasi | sıcacık | tanıdık | tek | titrek | tombik | tombul | ~ tutulmuş | yağlı | yamalı | yapıcı | yapışkan | yavaş | yedi | yenli | yetmiş | yırtık | yorgun | yuvarlak | yüzlerce | zırlı **kol böreği** • Bütün yufkanın içine kıyma,**

peynir, patates, ıspanak vb. konulup kol biçiminde sarılarak tepsiye döşenen ve fırında pişirilen bir börek türü. **kıymalı | peynirli | ~ tepsi kol düğmesi** • Kola takılan düğme. **değerli | ~ motifli kol düzeni** • Kol esas alarak oluşturulan sıra. **üçerli kol saati** • Bileğe takılan saat, bilek saati. **pırlantalı kolağası** • *tarih* Osmanlı ordusunda yüzbaşı ile binbaşı arasında yer alan rütbe. **şişman | kurmay || yaşlı kolcu** • Bir şeyi korumak için bekleyen veya kol gezen görevli, muhafız. • *eskimiş* Hizmetçilere çalışacak ev bulan kimse. **iki paralık | ~ paralık kolcuk** • Küçük kol. **zayıf kolluk** • Gömlek kollarının ucundaki iliklenen bölüm, manşet. • Kol dayama yeri. • Kollara takılan ve dikkati çekmesi istenen görevlilerin kimliklerini gösteren şerit. **ahşap | cilalı | kolalı | konforlu | ~ takılı kollukçu** • Güvenlik görevlisi. **acemi**

kola • Bu bitkinin yaprağından çıkarılan kokulu bir maddeyle kokulandırılan ve içine şeker, karbonat katılarak yapılan içecek. **~ şişe | buzlu || beş altı | beyaz | depozitosuz | ilaçlı**

kolay • Kolaylık. **görece kolaycılık** • Kolaycı olma durumu. **alaturka | çocukça kolaylık** • Kolay olma durumu. **alışılmış | aritmetiksel | bürokratik | kuramsal | lojistik | pratik | şaşırtıcı | şematik | tanrısallık | ~ türlü | yapışkan**

kolej • *eğitim bilimi* Öğretim programında yabancı bir dil öğretimine ağırlık veren okul. **~ mahsus || kentli | ~ kurulu | sayısız ~ kolejli** • Kolej öğrencisi. **huzurlu**

koleksiyon • Öğrenme, yarar sağlama veya zevk amacıyla bir araya getirilmiş ve özelliklerine göre sınıflara ayrılmış nesnelerin bütünü. • Modaevlerinin giyimdeki yenilikleri tanıtmak için düzenlediği defilelerde gösterilen modellerin bütünü. **zengin | sofistike | kitaplık || baş döndürücü | cıvıl cıvıl | çok sesli | damatlık | ~ dantelli | eklektik | eşsiz | feminen**

koleksiyoncu

| kadınsı | kendine mahsus | kıpır kıpır | kültürlü | nostaljik | otantik | resimli | seçkin | yoğun **koleksiyoncu** • Koleksiyon yapmaya meraklı kimse. *ketum* || tutkulu

kolerah • Kolera hastalıklı. *kıskaç*

kolesterol • *tıp* Kanda ve büyük ölçüde ödde bulunan, besinlerle alınan sterol, kolesterolin. *iyi huylu* || lanetli

koli • Posta paketi. • İçinde türlü eşya bulunan çeşitli büyüklükte paket. *ışıl ışıl* | ~ kiloluk

kolon • *mimarlık* Sütun. • Katlardaki döşemeleri birbirlerine bağlayan düşey boru. • *anatomi* Kalın bağırsağın göden den önceki bölümü. *dörtgen* | *gevşek* | *görünmez* | *iyonik* | *oval* | *yivli*

koloni • Sömürge. • *hayvan bilimi* Birlik durumunda yaşayan aynı türden organizmaların oluşturduğu topluluk. *etobur* | *insanlı*

kolonoskopi • Kalın bağırsağın makattan girilerek sakinleştirici ilaç veya anestezi altında bir fiberoptik kamera ile monitör altında incelenmesi. *rutin*

kolonya • İçinde limon, lavanta, tütün vb. bitkilerin yağı bulunan, hafif kokulu alkollü bir madde. ~ *şişe* | *ucuz* | ~ *kokulu* || baygın | ~ *dolusu* **kolonya şişesi** • Kolonyanın bulunduğu kap. *naylon*

kolordu • *askerlik* Değişik sayıda tümen ve savaş destek birliklerinden kurulu büyük askerî birlik. *yirminci* | *birinci* | *yedinci* | *dokuzuncu* || beşinci | koca | koskoca | sekizinci | üçüncü **kolordu karargâhı** • Kolordu birliği. beşinci | üçüncü

koltuk • Omuz başının altında, kolun gövde ile birleştiği yer. • Kol dayayacak yerleri olan geniş ve rahat sandalye. • *mecaz* Kayırma, destek. • *mecaz* Yüksek mevki, makam. *maroken* | *hasır* | *salıncaklı* | *yaldızlı* | *ön* | *kadife* | *meşin* | *arka* | *arkalıklı* | *yayvan* | *ortopedik* | *rahat* |

~ *tekerlekli* | ~ *saplı* | ~ *kaplı* | *karşılıklı* | *lacivert* | *konforlu* | *döner* | ~ *çiçekli* | ~ *derili* | ~ *kaplama* | *bambu* | ~ *numaralı* | *deri* | ~ *kollu* | *şerefli* | *genişçe* | ~ *örtülü* | ~ *çizgili* | *yurtlanmış* | *sırmalı* | ~ *oymalı* | *antika* | *arkalı* | *kırık* | *muşamba* | *tek kişilik* | *oturaklı* | *üçlü* || açık kırmızı | ağırbaşlı | ahşap | akşamki | ayarlı | başka | ~ bayraklı | ~ biçimli | bir | birer | biricik | ~ | ~ bitişik | bordo | boş | boyalı | büyükçe | camlı | cilalı | daracak | deminki | derin | döküntü | ~ döşemeli | düzenli | eski | eski püskü | ferah | fonksiyonel | görkemli | gösterişsiz | göstermelik | güderi | hantal | hurda | iki | iri | iyi | ~ kakmalı | kapitone | keten | ~ kişilik | kişiliksiz | kıvrımlı | klasik | koca | koyu yeşil | ~ kumandalı | kübik | ~ merdivenli | ~ milyarlık | mor | muayyen | muşambalı | mutat | naylon | partal | portatif | püsküllü | rokokò | ruhani | saçaklı | sedef kakmalı | sıcacık | sol | tanrısal | turuncu | tutkallı | uydurma | uzun | uzunca | vişneçürüğü | yaylı | yepyeni | ~ yıldızlı | yumuşacık | yumuşak | yüksek **koltuk değneği** • Ayak ve bacakları sakat olanların yürürken koltuklarıyla dayandıkları uzun değnek. **abanoz koltuk takımı** • Üçlü, ikili ve tekli oturma birimleri olan mobilya takımı. **pahalı** | **üçlü** | **ikili** **koltukçu** • *mecaz* Yüze karşı övmeyi huy edinmiş kimse. *arsız*

kolye • Ucuna süs eşyaları konularak boyuna takılan takı. *boncuklu* | *gümüş* | *elmas* | ~ *bezeli* || altın | elmaslı | ~ haçlı | iri | ~ kakmalı | kalın | ~ kopuk | koskocaman | koyu yeşil | mercan | pembe | pırlanta | rengârenk | tapon | ~ taşlı | turkuaz | yakut | zarif **kolye ucu** • Zincirde bulunan kısım. *kalp*

koma • *tıp* Bazı hastalıklar, yaralanmalar, zehirlenmeler sırasında görülen anlama, duyma ve hareketin büsbütün veya az çok kaybolmasıyla beliren bilinç kaybı durumu. *sunî* || ~ *beter* | *derin* | ~ *önceki*

komando • *askerlik* Özel yetiştirilmiş askerlerden oluşan birlik. • Bu birlikte görevli asker. *baygın* | *kanunsuz* | *sivil* | *uydurma* | *yalancı* **komando eri** • *askerlik* Askerliğini komando olarak yapan er, komando. *onlarca*

kombi • Isıtmada kullanılan yakıtı düzenli ve ayarlı biçimde yakan araç. *müstakil*

kombinasyon • Birleştirme. ~ *zıt* | *zorlayıcı*

kombinezon • Kadınların giydikleri kısa ve kolsuz iç çamaşırı. *ipekli* | ~ *çeşitli* || ~ *dantelli* | ~ *delikli* | *jarse* | ~ *karışık* | ~ *kurdeleli* | *saten* | *siyasal* | *üçlü*

komedi • *tiyatro* Güldürü. • Gülmeye neden olan olay veya olaylar. • *mecaz* Yalan ve yapmacık söz veya davranış. *fantastik* | *ölümsüz* | ~ *perdelik* | *müzikli* | *nostaljik* | *gülünçlü* | *zırtlak* || *abartısız* | *aptal* | ~ *bezeli* | *iddiasız* | *imzalı* | ~ *kadrolu* | ~ *kostümlü* | *olimpik* | *sabahki* | *sımsıcak* | *tempolu* | *tutkulu* | *uçuk kaçık* | *vasat* | *yüzeysel* **komedi filmi** • Güldürü. *birinci sınıf* | *fantastik*

komedy • Komedi. ~ *bazı* | *çirkin* | *filozofik* | *insancıl* | *müzikli* | ~ *perdelik* | *satirik* | *zırtlak*

komedyen • Güldürü oyuncusu. *gezici* | *hazırcı* | *ünlü* | *yetenekli* | *yılışık*

komi • Otel, pansiyon vb. yerlerde çalışan hizmetli. • Lokantalarda garson yardımcısı. ~ *giyimli*

komiklik • Komik olma durumu. • Güldürücü davranış. *bayağı* | *ucuz*

komiser • Güvenlik teşkilatının meslek aşamaları içinde yer alan, il, ilçe veya bucaklarda bulundukları yerin emniyet ve asayişine ait işleri yöneten, üniformalı veya sivil memur. *şişman* || ~ *adlı* | *bıyıklı* | *geveze* | ~ *hevesli* | *heybetli* | *işgüzar* | *izbandut* | *tecrübeli* | *yüksek* **komiserlik** • Komiserin makamı. *yüksek*

komisyon • Alt kurul. • *ticaret* Bir işte aracılık yapan kimseye bırakılan yüzde,

simsariye. *karma* | *tali* | *yasal* | *cerbezeli* | *ortak* | ~ *kişilik* || *dualı* | *falanca* | ~ *görevli* | ~ *kurulu* | *mürekkep* | *müttefik* | *uluslararası* **komisyon raporu** • Bir komisyonca hazırlanan rapor. *ayrıntılı* **komisyoncu** • *ticaret* Bir iş karşılığında yüzde alan kimse, *simsar*. *açıkgöz* | *göbekli* | *meyus* | *sefil*

komitacılık • Komitacı olma durumu. *özverili* | ~ *yıllık*

komite • Alt kurul. *otonom* || *askerî* | *hantal* | ~ *kişilik* | *nostaljik* | *olimpik* | *yarınki* **komiteci** • Alt kurulcu. *güzide*

komodin • Karyolanın yanı başına konulan üstü masa biçimindeki küçük dolap, komot. *alçacık* | *alçak* | ~ *bitişik* | *çekmeci* | *gösterişli* | *ufak*

kompartıman • Yolcu trenlerinde vagonların bölmelerle ayrılmış bölümlerinden her biri. ~ *yataklı* || *ayrı ayrı* | ~ *bitişik* | *deminki* | *kasvetli* | *loş* | ~ *mahsus* | *rahatsız*

kompleks • Aynı ekonomik etkinliği gerçekleştiren sanayinin tesisler bütünü, kuruluşlar bütünü. • *ruh bilimi* Karmaşa. *olimpik* || *dayanaksız* | *dinamik* | *entegre* | *muhteşem* | *olanca* | ~ *özgü* | ~ *özlü* | *sınai* | ~ *vitaminli*

komplikasyon • *tıp* Karmaşıklık. *nörolojik* | *kardiyak* || *anatomik* | *bin türlü* | *endokrinolojik* | *jinekolojik*

komplıman • Gönül okşayıcı, hoşça giden söz. *abartılı* | *abartmalı* | ~ *çiçekli* | *riyakâr*

komplo • Düzen. *alçakça* | *çekirdek* | *çirkef* | ~ *dönük* | ~ *muktedir* | *olmadık* | *paranoyak*

komposto • Bütün veya dilimler hâlindeki yaş meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü. *kıvamlı*

kompozisyon • Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma biçimi ve işi. • Öğrencilere duygu ve düşüncelerini etkili ve düzgün bir biçimde anlat-

kompozitör

maları için yaptırılan yazılı veya sözlü çalışma, tahrir, kitabet. ~ *figürlü* | *piramitli* || alışılmış | demografik | düzensiz | ~ görünümlü | ~ konulu | natüralist | olağanüstü | seviyeli | simetrik | ~ taraflı | uyumlu | yıpratıcı

kompozitör • *müzik* Besteci. gencecik

komprador • *mecaz* Çok zengin kimse. yerli

kompresör • Sert cisimleri kırmak ve delmek için kullanılan makine. kullanışlı | vidalı

kompresyon • Baskı, sıkışma, sıkıştırma. anatomik

komşu • Konutları yakın olan kimselerin birbirine göre aldıkları ad. ~ *bitişik* | *kuzeybatı* | *güvenilir* | *kadim* | *gözlüklü* | *iyi kalpli* | *birkaç* | *hamarat* | *beş on* | *vefalı* | *becerikli* | ~ *ruhlu* || ağırbaşlı | ~ alakalı | alkolik | ~ asırlık | belalı | bütün ~ | canciğer | cömert | çalışkan | çapkın | ~ çocuklu | dedikoducu | değerli | denizaşırı | dost | dürbünlülük | ~ evli | fukara | güler yüzlü | Güneyli | hasta | hastalıklı | ihtiyar | iki | kapısı açık | karşı | kaygılı | kırkılık | kıskanç | ~ kıyafetli | ~ küs | meraklı | muhterem | nazik | olur olmaz | ~ oturmuş | öteki | özbeöz | özverili | Rum | ~ saygılı | saygın | saygısız | sessiz sedasız | sportmen | şirin | talihli | telaşlı | upuzun | yakın | yaşlıca | yerli | yüzüstü | zengin

komşu duvarı • Komşuyla yan yana duvar. ~ *bitişik* **komşuluk** • Komşu olma durumu. • Komşularla olan ilişki. anatomik | asimetrik | sıkı fıkı | ~ yıllık

komut • Bir durumdan başka bir duruma geçilmesi için verilen buyruk, emir. ~ basamaklı | ~ ilişkin | sıkı | yeni

komuta • *askerlik* Askerî birliği ve onunla ilgili işleri yönetme görevi, kumanda. ~ *planlı* || büyücek | vukuflu

komutan • *askerlik* Bir asker topluluğunun başı, kumandan, bey. *rütbeli* | *genel* | *kıdemli* | *uzaylı* | *iki* | *güzide* | *yurtsever* |

vatansever | *İngiliz* | *babacan* | *bağımsız* | *yiğit* | *bilgili* || Şarklı | acemi | Afgan | akıllı | anlı şanlı | asi | atanmış | azimli | baba yadigârı | başarılı | becerikli | beşinci | büyük | değerli | ender | ~ görevli | güvenilir | ihtiyar | ikinci | inatçı | isimsiz | kafasız | kahraman | ~ kalan | kararlı | kıcı kırık | koskoca | koskocaman | muhalif | muzaffer | müstakbel | mütevazı | onlarca | onurlu | önemli | rütbesiz | sakat | sümüklü | şanlı | tekmi ~ | ulu | ulusal | Vietnamlı | zalim **komutanlık** • Komutanın görevi veya makamı, kumandanlık. *lojistik* || genel | stratejik

komünist • Komünizm yanlısı olan kimse. *azılı* | *Allahsız* | *dinsiz* | *devletçi* || ~ adlı | bağınaz | entelektüel | eski | faal | ~ görünümlü | imansız | ılımlı | kıpkızıl | müseccel | sabıkalı | sıkı | tehlikeli | tipik | yamyam | zararlı

komünizm • Bütün malların ortaklaşa kullanıldığı ve özel mülkiyetin olmadığı toplum düzeni, komünistlik. • Böyle bir düzenin kurulmasını amaçlayan siyasi, ekonomik ve toplumsal öğretisi, komünistlik. *insancıl* | *milletlerarası* || Allahsız | bağımsız | ideal | koskoca | milletlerarası

konak • Büyük ve gösterişli ev. • *eskimiş* Yolculukta geceyi geçirmek için inilen, konaklanan yer. *aşşap* | ~ *odalı* | ~ *kathı* | *kiralık* | *yıkık* | *muhteşem* | *bahçeli* | *görekemli* | *iki katlı* | *cumbalı* | *büyük* | *kârgir* | ~ *belgeli* | *asmalı* | *zarif* | *gösterişli* | *kokaman* | ~ *bitişik* | *dayalı döşeli* | *sessiz* || aş boyalı | Avrupalı | Avrupalı | badanalı | bakımsız | benzersiz | biçimsiz | boyalı | ~ çevrili | dertli | devasa | ~ dolu | dördüncü | dünyalı | düşsel | ebedî | ~ geçen | göksel | harap | ihtişamlı | ıssız | ışksız | ~ kafesli | kapılı | karaktersiz | karşı | kasvetli | koca | komşu | levanten | masalsı | metruk | ~ milyonluk | mimarisiz | mirî | muayyen | muazzam | ~ mükellef | mütevazı | müzehhep | nadide | ~ nazır | nice

~ | ~ örülü | payandalı | saygıdeğer | sırlı
| ~ sıvalı | ~ süslü | tahta | taş | teknil ~ |
temkinli | تنها | ufarak | ulu | yapayalnız
| yayvan | yıkık dökük | yüce

konaklama • Konaklamak işi. ~ fiyatlı |
günübirlik | ~ süreli | ~ vasıflı **konakla-**
ma tesisi • İnsanların yolculuk sırasında
geçici bir süre kalmaları için kurulmuş
kuruluş. üçra | ~ yataklık

konç • Ayağa giyilen şeylerde ayak bile-
ğinden baldıra doğru olan bölüm. *kısa*

konçerto • *müzik* Bir çalgının teknik özel-
liklerini ön plana çıkarmak amacıyla ya-
zılmış, orkestra eşliğinde seslendirilen,
sonat formundaki müzik eseri. *nefesli*

kondü • Gecekondu. birer | elli | hatasız
| ufacak

kondüktör • Yolcu trenlerinde biletleri
denetleyen ve vagon işlerine bakan gö-
revli. *üniformalı*

konfederasyon • Birden fazla ülkenin ge-
nellikle dış işleri ve savunma alanlarında
federasyona göre biraz daha ılımlı bir ba-
ğlımlılık içinde ortak politika ve yönetim
izleyip diğer alanlarda ise bölgesel yöne-
timlerinde serbest bulundukları devletler
topluluğu. • Çeşitli ortaklıkların, daha
çok sendikaların kümeleşmesi. ~ haiz |
kozmopolit | kültürlü | şehirli

konferans • Topluluğa bir konuda bilgi
vermek amacıyla yapılan konuşma. •
Uluslararası bir sorunun çözülmesi için
yapılan toplantı. ~ *konulu* | ~ *başlıklı* |
milletlerarası | *tek yanlı* | ~ *dair* || İngi-
lizce | anlayışlı | bir | böcekli | ~ çiçekli
| dizi dizi ~ | eğitsel | ~ geceki | ~ gelen
| hususi | ilmi | kaçınıcı | kopuk | Korece
| mistik | mufassal | mutat | Norveççe |
tartışmalı | tek sesli | yarınki **konferans**
salonu • Konferansların düzenlendiği
içinde konuşmacıyı görece seyircilerin
oturması için koltuklar bulunan büyük
oda. aydınlık | ferah **konferansçı** • Ko-
nuşmacı. *beceriksiz*

konfeti • Düğün, balo vb. eğlencelerde,
spor karşılaşmalarında serpilten, küçük
yuvarlak pul biçiminde kesilmiş renkli
kâğıt parçaları. *milyonlarca*

konfor • Günlük hayatı kolaylaştıran
maddi rahatlık. *benzersiz* | göz kamaştı-
rıcı | ~ kalma

kongre • Çeşitli ülkelerden yöneticilerin,
elçilerin, delegelerin katılmasıyla yapı-
lan toplantı. • Kurultay. *yirminci* | *millî*
| *milletlerarası* | *müteakip* | *yarınki* || be-
şinci | beynelmilel | bilimsel | gürültülü |
iddiasız | izinsiz | kavgasız | olağanüstü
| onuncu | renksiz | sekizinci | seviyeli
| steril | tatsız tuzsuz | ulusal | umumi |
üçüncü | ~ yıllık

koni • Çembersel bölge üzerindeki her
noktanın çember düzlemi dışındaki bir
nokta ile birleşiminden oluşan geometrik
cisim. *kabaca* | *kül rengi*

konjonktür • Geçerli durum. • Her türlü
durum ve şartın ortaya çıkardığı sonuç.
milletlerarası | *nesnel* | *sözel* | *şiişel* |
tarihî | *uluslararası*

konsantrasyon • *kimya* Derişim. • *ruh bi-*
limi Dikkat toplasımı. *krom* | *mesleksel*

konsensüs • Uzlaşma. *müşterek*

konsept • Anlayış, görüş. • Tarz. • Düzen.
geometrik | göz alıcı | kapılı | kompleks |
~ kubbeli | lisanslı | sisli

konser • *müzik* Sanatçıların müzik eser-
lerini bir topluluk önünde çalması veya
söylemesi. ~ *geceki* | *milyarlık* | *paralı* |
yarınki || açıklamalı | alakasız | alaturka
| başarılı | bazı ~ | bu | cehennemlik | de-
vasa | din dışı | doyumluk | doyumsuz | ~
esaslı | faal | ~ geçen | harikulade | her-
hangi bir | idealist | jiletli | kaygılı | nefis
| nostaljik | olası | ~ ödemeli | özel | pahalı
| parlak | periyodik | senfonik | spontane
| ~ tastamam | ~ teminatlı | vasat | vokal |
yurt içi | zincirleme **konser alanı** • Kon-
ser verilecek olan yer. *sevimsiz konser*

salonu • Konser verilen büyük geniş oda. *devasa | loş*

konserve • Isı ile sterilize edilerek uzun zaman saklanabilecek biçimde kutulanmış yiyecek. *~ katkılı || büyük boy | çentikli* **konserve kutusu** • İçine konserve yiyeceklerin konulduğu teneke kutu. *irili ufaklı*

konsey • Kurul. • Bazı sorunları görüşüp tartışmak için toplanan meclis. *~ kişilik || mevcut | yarınki*

konsol • Duvar kenarına yerleştirilen, üstüne ayna ve başka süs eşyası konulan, çekmeceli, dolaplı mobilya. *~ görünüm-lü | aynalı || hangi | ~ kaplama | ~ tasarımlı*

konsolos • Yabancı ülkelerde, orada bulunan yurttaşlarının haklarını koruyan, bağlı bulunduğu hükûmete siyasal ve ticari bilgileri veren dış işleri görevlisi, şehbender. *emekli || birer | eski | sempatik | yabancı* **konsolosluk** • Konsolos olma durumu. • Konsolosun makamı veya görevi, şehbenderlik. *fahri*

konsomasyon • Gazino, bar vb. eğlence yerlerinde yenilip içilen şey. *umumi*

konsorsiyum • *ekonomi* Şirketler birliği. *uluslararası*

konstrüksiyon • Yapı, yapım. *akla yakın | itinasız | riyazi*

konsül • *tarih* Roma'da her yıl seçilen iki devlet başkanından her biri. *saygıdeğer*

konsültasyon • *tıp* Bir hastalığa tanı koymak veya hastalığı tedavi etmek amacıyla birden fazla hekimin görüş alışverişinde bulunması, konsulto. *neticesiz*

kont • Derebeyi. • Batı toplumunda erkekler için kullanılan bir soyluluk unvanı. *~ kalplı | kıskanç | rezil*

kontak • Motorlu araçları çalıştırmaya yarayan düzeneç. • *mecaz* Bağlantı, ilgi. *artı | eksi | kilitli | müthiş*

kontör • Telefon, gaz, su vb.nde tüketim birimi. *~ milyarlık*

kontraktilite • Kasılabilirlik, büzülebilirlik. *kardiyak*

kontrast • Karşıtlık. *basit | tamamlayıcı*

kontrat • *hukuk* Sözleşme. *çapraşık | kal-lavi | ~ opsiyonlu*

kontratak • *spor* Karşı akın. *ani*

kontrol • Denetleme. • Bir şeyin gerçeğe ve aslına uygunluğuna bakma. • Yoklama, arama. *rutin | periyodik | jinekolojik | kardiyolojik | olağan | ~ tam | mükerrer | nafiz | ~ istemli || analog | bakteriyolojik | bunaltıcı | çapraz | çevresel | disiplinli | fiilî | hiyerarşik | mali | mikroskopik | muntazam | müşterek | nörolojik | parasal | ~ sistemli | siyasi | sıkı | tartışmasız | tıbbi | yeterli | yoğun* **kontrol kulesi** • Hava trafik kontrolü işlerinin yönetilmesi için yapılmış, çevrenin iyice görüldüğü oldukça yüksek kule. *bodur | hangi* **kontrol sistemi** • Diğer cihaz veya sistemleri doğrudan ya da dolaylı olarak yöneten, kontrol eden cihaz veya cihaz grubu. *bilgisayarlı | dijital* **kontrolcülük** • Kontrolcünün yaptığı iş. *aşırı* **kontrol-lü** • Kontrol dâhilinde. *görece* **kontrolör** • Denetçi. *~ haiz || lisanslı*

kontrplak • Genellikle mobilya işlerinde kullanılan, en az üç kaplamanın üst üste tutkallanmasından oluşan, ince, esnek tahta. *alelade*

konu • Konuşmada, yazıda, eserde ele alınan düşünce, olay veya durum, mevzu, süje. • Üzerinde konuşulan şey, bahis. *can alıcı | başlıca | apayrı | güncel | çetrefilli | ~ alakalı | mahrem | mitolojik | ~ ilgili | tabu | tartışmalı | netameli | insan-cıl | hukuki | alakasız | hassas | önemli | saçma sapan | çetrefil | problemlili | beylik | cinsel | ikincil | ~ spesifik | olur olmaz | sair ~ | bambaşka | ~ belli | hayati | sos-yolojik | çevresel | sürükleyici | esas | evrensel | ayrı | ~ özlü | biricik ~ | önemsiz |*

yakıcı | hararetli | tali | eğlenceli | belirli | zararsız | teknik | ~ esaslı | ~ beter | diğer | fantastik | dikenli | kompleks | ruhani | ciddi | herhangi bir | çözümsüz | ~ çeşitli | ~ benzeri | marjinal | mistik | ~ bir numaralı ~ | olmadık | asıl | değişmez | düzensiz | yalın | gündelik | birçok | mikro | siyasal | abuk sabuk | birincil | lojistik | ~ haiz | özgül | yaşamsal | sancılı | çok taraflı | ikinci | politik | bu | yönetsel | aktüel | iğrenç | muammalı | ~ ağırlıklı | müşterek | ilginç | elzem | lüzumsuz | sudan | ender | sıkıcı | eften püften | suni | ~ değer | sosyoekonomik || adi | ahlak dışı | ahlaki | alengirli | alevli | anlamsız | antipatik | aptalca | artistik | ayıp | banal | basmakalıp | başat | başka | bazı ~ | belirgin | belli başlı | benzer | bilimsel | bilindik | bir | bir sürü | birinci | böyle | bütün ~ | ciddiyetsiz | cinai | cüretkâr | çapraşık | ~ çerçeveli | deminki | deney- sel | dertli | dilsel | dinsel | ~ dişli | dolam- baçlı | durağan | duygusal | dünyevi | dü- şünsel | eğitsel | ehemmiyetli | ekonomik | ~ elverişli | endirekt | enteresan | farklı | felsefi | folklorik | ~ geceki | gedikli | gelişigüzel | genel | gereksiz | gerilimli | girift | gizemli | gıcık | göreceli | günlük | günübirlik | hafif | haması | hangi | harlı | hayırlı | iç açıcı | içkin | içtimai | iddialı | ideolojik | ilerici | irili ufaklı ~ | irkiltici | kadim | karamsar | karmakarışık | kas- vetli | kaypak | kıskırtıcı | kritik | kuram- sal | kuru | kültürel | mahkemelik | mali | mantıklı | matematik | ~ meylli | moda | muayyen | muhtelif ~ | mutat | mühim | münasebetsiz | müteakip | natüralist | na- zık | nice ~ | ~ okşayıcı | ortak | oylumlu | ~ özgü | parasal | patolojik | popüler | pürüzlü | riskli | rutin | sahici | sakıncalı | saklı | sembolik | sendikal | siyasi | sınırlı | somut | sonsuz | sosyal | steril | subjek- tif | süper | ~ tabanlı | tarihsel | tatsız | tehlikeli | tekinsiz | teknolojik | temel | ~ temelli | terbiyesiz | tinsel | tutarsız | ~ tür | ~ türlü | uçuk | ulvi | uydurma | uyduruk

| üç boyutlu | üçüncü | vahim | yarınki | yayınlık | yegâne | yerel | yorucu | ~ yöne- lik | yüzeysel | zirai | ~ zıt | zorlama **konu komşu** • Bütün komşular, birbirine ya- kın yerde oturan kimseler. iyiliksever

konuk • Bir yere veya birinin evine kısa bir süre kalmak için gelen kimse, misafir, mihman. ~ geceki | ~ gelen | seçkin | da- vetsiz | yabancı | zoraki | ~ saygılı | müs- tesna | hatırlı | çağrısız | değerli || adsız | alaycı | ayrı ayrı | bazı ~ | beklenmedik | beklenmez | belli başlı | ~ bir numaralı ~ | bir yığın | bugünkü | bütün ~ | diğer | dilsiz | dünyalı | elden düşme | faydasız | göçebe | kalburüstü | ~ kiloluk | kıymetli | kültürlü | mümtaz | önemli | özel | rakip- siz | ruhani | saklı | saygıdeğer | seçme | son | tekinsiz | yarınki | yaşlı | yatılı | Yeni Zelandalı | yerleşik | yerli | yüz binlerce **konukevi** • Resmî veya özel kuruluşla- rın kendi görevlilerinin yararlanması için yaptırdığı konut, misafirhane. **badanalı konuk odası** • Konuk ağırlanan oda. **loş konukluk** • Konuk olma durumu, mi- safirlik. **bedava konukseverlik** • Ko- nuksever olma durumu, misafirperverlik. aşırı | olağanüstü

konum • Bir kimsenin veya bir şeyin bir yerdeki durumu veya duruş biçimi, po- zisyon. • **coğrafya** Yeryüzünde bir nok- tanın, enlem ve boylamların yardımıyla bulunan yeri, konu. • **coğrafya** Bir şehrin uzak ve yakın çevresiyle her tür- lü ilişkisini sağlayan ve şehrin gelişme- sini etkileyen coğrafi şartlarının bütünü. **avantajlı** | **ayrıcılık** | **sınıfsal** | **yatay** | **coğrafi** | **güçsüz** | **davalı** | **marjinal** | ~ **zıt** | **makroekonomik** | **edilgen** | **farklı** | **bi- reysel** | **ikincil** | **yetkisiz** | ~ **egemen** | **mü- tekabil** | **tabu** | **tekerci** | **apayrı** | **çelişik** | **imtiyazlı** | **ideal** | **saygın** | **mahrem** | **dike** | **ikinci sınıf** | **nispi** || **altıncı** | **anakronik** | **anatomik** | **astronomik** | **atıl** | **avantajsız** | **bambaşka** | **başat** | **benzersiz** | **birincil** | **çapraz** | **çok yanlı** | **dağınık** | **değişik** | **diktatör** | **eşit** | **etkileyici** | **etkin** | **felse-**

konumlama

fi | fiziksel | ~ garantili | garip | gelişkin | gizil | gönençli | hamarat | heyecansız | huzurlu | ~ içici | ideolojik | ikilemli | ikiyeüzümlü | ilerici | izbe | jeolojik | karşıt | kilitli | kişiye özel | kuramsal | kültürel | kültürlü | lojistik | mantıksal | manyetik | muteber | müstesna | nötr | olumsuz | öncelikli | örgütsel | özgün | ~ paralel | pasif | politik | rakipsiz | ruhsatsız | sahih | sembolik | simetrik | sorumsuz | sosyal | sosyokültürel | statik | stratejik | şaibeli | talihli | tembel | tıbbi | toplumsal | torpilli | üretken | varlıklı | vasat | yazınsal | yetkili | yıpratıcı | yönsüz | zararsız

konumlama • mecaz Yer edindirme. özel

konuskanlık • Konuşkan olma durumu. çocukça

konusma • Konuşmak işi. • Görüşme, danışma, müzakere. • Dinleyicilere bilim, sanat, edebiyat vb. konularda bilgi vermek için yapılan söyleşi, konferans. *saçma sapan | ateşli | hararetili | kısacık | heyecanlı | günlük | duygulu | gündelik | etkili | deminki | hamasi | sıkıcı | olumsuz | ~ tür | alaylı | senli benli | mırıltılı | gündem dışı | ~ yollu | rutin | Almanca | anlamlı | etkileyici | dokunaklı | sözlü | esprili | sert | kısa | veciz | içli | mahrem | dünkü | ~ tarihli | hiddetli | anlaşılmasız | ayrıntılı | ~ içerikli | parlak | kırık dökük | nüktedan | sabahki | cevabi | ikili | tek yanlı | abuk sabuk | çekingen | ~ konulu | bir | anlamsız | inanılmaz | başıboş | akşamki | sözsüz | alaycı | bu | kesik kesik | kişiler arası | çetrefil | telaşlı | kendine özgü | teklifsiz | ~ başlıklı || acele | aceleci | açık saçık | afaki | agresif | ağdalı | alakasız | alengirli | aleni | antipatik | aptalca | aşağılık | ayrı | belli belirsiz | bereketli | beşinci | ~ beter | bezgin | biçimsiz | bil-meceli | bir yığın | birebir | boğuk | boş | bozgun | bölük pörçük | budalaca | cesur | cilveli | coşkulu | çeşit çeşit | çifte standartlı | dağınık | değme | densiz | ders dışı | dili zifir | dış | doyurucu | dörtlü | duru*

| duygusal | düzeysiz | ehemmiyetli | eli yüzü düzgün | enfes | enteresan | Ermenice | ~ esaslı | eski | eşsiz | ~ farksız | felsefi | galeyanlı | garip | ~ gececi | ~ geçen | geçmiş | gelgeç | genel | gereksiz | gevşek | gizemli | gizli | gizli kapaklı | görünmez | gururlu | güncel | günlü | gürültülü | gürültülü patırtılı | güvenli | güzel | hareketli | hayırlı | ~ hazırlıksız | hırslı | hızlı | hoşnutsuz | hummalı | iç | içten | ideolojik | iğrenç | ~ ilgili | ilginç | ilk | ilmî | inandırıcı | insancıl | ipsiz | ipsiz sapsız | kalıplaşmış | karmakarış | ~ katkılı | kekeme | kelimesiz | kırık | kıvrak | ~ kopuk | kozmik | kötümser | ~ liralık | lüzumsuz | mahdut | mahut | manasız | manidar | masum | matrak | ~ mesafeli | muhtelif | ~ muhteşem | ~ muhtevalı | mutat | münasebetsiz | müstehcen | müteakip | müthiş | nedensiz | nefis | olur olmaz | onursal | ~ orantılı | ölçülü | ~ önceki | özel | ~ özentili | ~ özlü | peltek | rumca | sağlam | sağlı sollu | sakalı | sancılı | ~ sayılı | sekte | sempatik | ~ sesli | ~ sevdalı | seviyeli | sinirli | siteimli | soğukkanlı | ~ standartlı | sürükleyici | şahane | şakrak | şaşırtıcı | ~ şekilli | şen | şen şakrak | şiddetli | şirin | şüpheli | tanıtıcı | tanrısal | tatlı | tatsız | tekdüze | tempolu | tepkisel | tükenmez | uluslararası | ustaca | usturuplu | ~ uyarıcı | ~ uygun | uzun | uzunca | üçlü | vakur | vasat | vasıtasız | verimli | yalancı | yaman | yanlı | yapmacık | yarıncı | yavan | ~ yazılı | yemekli | yeni | yırtıcı | yüzlerce | zehir zemberek **konusma biçimi** • Konuşma şekli. edepli | haşin | hünerli **konusma dili** • dil bilimi Günlük yaşayışta kullanılan ve yazı dilinden az çok farklarla ayrılmış bulunan dil, günlük konuşma, günlük dil. **akıcı** | **gündelik** | **klşe** **konusma tarzı** • Konuşma şekli, konuşma biçimi. **çekingen** | **karizmatik** **konusmacı** • Bir topluluk karşısında etkili, açık, düzgün konuşarak düşüncesini anlatmada, duygusunu aşılama yetenekli kimse, hatip, konferansçı.

~ giyimli | hiçbir | karizmatik | seçkin | tatsız tuzsuz | usta **konuşucu** • Kusursuz, düzgün, güzel, tatlı söz söylemesini bilen kimse. **usta konuşuş** • Konuşma işi. ~ edalı | kabadayı

konut • İnsanların içinde yaşadıkları ev, apartman vb. yer, mesken, ikametgâh. ~ tahsisli | ~ hasarlı | prefabrik | niteliksiz | ~ faizli | toplu | kerpiç | konforlu | ruhsatsız || bedelsiz | betonarme | derme çatma | görkemli | hasarsız | ikincil | ~ kaplı | kredili | ~ markalı | ~ odalı | resmî | seyirlik | sıradan | tapulu | tasarruflu | ~ yalıtımlı | yazlık | yıkık | yoksul **konut kredisi** • Konut almak için banka vb. kurumlardan belli bir vadeye yayılmış olarak ödünç alınan para, emlak kredisi. ~ faizli

konvertör • Dönüştürücü alet. *katalitik* || ~ tonluk

konyak • Alkol derecesi yüksek, özel kokulu, kiremit rengine bir içki türü, kan- yak. ~ şişe | ~ kadeh | bir yudum | duble || ~ asırlık | bir damla | bir sürü | birer | bolca | kininli | ~ kokulu | nadide | nefis | yedek | yerli

kooperatif • Üreticilerin, aracıyı ortadan çıkararak ürünlerini daha iyi şartlarda pazarlamak için kurdukları ortaklık. devasa | ~ tahsisli

koordinasyon • Eş güdüm. gerekli | ras-yonel | sistematik

koordinat • mecaz İçinde bulunulan dü-şünsel durum, anlayış. *şiiirsel* | *ülküsel*

koordinatör • Eş güdümcü. *genel* || teknik

kopil • argo Arsız sokak çocuğu. beş on

kopma • Kopmak işi. *şiiirsel* || anlamsal | kökten

kopuk • mecaz Toplum kurallarına uyma-yan işsiz güçsüz, serseri. bilcümle | sicilli | ~ yatık | zorlu **kopukluk** • mecaz Bağ-lantısızlık, erişimsizlik. ciddi | kültürel

kopuş • mecaz Ayrılma, bağlantısızlaşma. *sancılı* || ani | dehşetli | epistemolojik | kaçınılmaz | radikal | sarsıntılı

kopya • Bir sanat eserinin veya yazılı bir metnin taklidi, asıl karıştı. • Yazılı sınavda gizlice bakmak için hazırlanmış kâğıt. ~ onaylı | silik | basılı || ~ baskılı | birer | ellinci | göz alıcı | kurgusal | li-sanslı | minik | onlarca | pullu | sansürsüz | sıradan | ~ yazılı | yedi **kopya kâğıdı** • Birkaç kopya çıkarmak için kâğıtların arasına konulan karbonlu kâğıt. *iğneli*

kor • İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası. • mecaz Büyü- yük acı, üzüntü, sıkıntı, dert. bitimsiz | ~ çuval | kıpkızıl | kızıl | öyle | parlak | ~ tepsi **kor parçası** • Kor hâline gelmiş parça. *harlı*

koramiral • askerlik Deniz kuvvetlerinde, rütbesi tümamiral ile oramiral arasında bulunan, kara ve hava kuvvetlerindeki korgeneralin dengi olan subay. *emekli*

kordon • Genellikle ipekten yapılmış ka- lın ip. • Kıyı şeridi. • tıp Göbek bağı. *püsküllü* | *gümüş* | *yeşil* || birinci | elekt-riksiz | kalınca | koyu mavi | optik | par-lak | sırmalı | ~ uçlu **kordon kanı** • Gö-bek bağı kanı. uygunsuz

korelasyon • Bağıntı, ilişki. *anamlı*

koreografi • Defile, müzikli gösteri vb. gösterilerdeki programın genel hatları. yenilikçi

korgeneral • askerlik Kara ve hava kuv- vetlerinde rütbesi tümgeneralle orgene- ral arasında olan general, ferik. ~ lakaplı

koridor • Bir yapıya girmeyi sağlayan veya odaları birleştiren genellikle dar ge- çit, geçenek. • İki devlet arasındaki dar toprak parçası. *loş* | *daracık* | *dar* | *ka- ranlık* | *işiksiz* | *kasvetli* | *sessiz* | *rutubetli* | *nemli* | *uçsuz bucaksız* | *ıssız* | *uzun* || ~ adımlık | aynı | bambaşka | ~ basık | bazı ~ | bucaksız | camlı | çapraşık | ~ çeşitli | ~ direkli | dolambaçlı | esrarengiz | ~ geçen

korkaklık

| genişçe | gollük | güneşli | içerlek | ıslak
| ~ kaplı | ~ metrelik | ~ numaralı | ~ pen-
ceresiz | serin | şiirsel | taş | upuzun | yan

korkaklık • Korkak olma durumu. • Korkakça davranış. amansız | kahrolası | lüzumsuz

korku • Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü. • Kötülük gelme ihtimali, tehlike, muhatara. *paranoyak* | ~ *karışık* | *birincil* | *sebepsiz* | *ani* | *müphem* | *tarıfsız* | *dayanılmaz* | *tuhaf* | *hastalıklı* | *belalı* | ~ *kalma* | *çocuksu* | *asıl* | *dehşet* | ~ *geceki* | *müthiş* | *isimsiz* | *sinsi* | *çocukça* | *gülünç* | *başlıca* | *insiyaki* | *amansız* | *bütün* | ~ *ölümcül* | *mantıksız* || acayip | alçakça | alelade | anlamsız | anlaşılmasız | anlık | arkaik | asılsız | ~ asırlık | aşağılık | aynı | ~ azade | azgın | babadan kalma | basit | bayağı | bedenî | ~ belirsiz | belli belirsiz | benzer | ~ beslenen | ~ beter | ~ bilinmeyen | bilinmez | bin türlü | bir | biricik | ~ bu | burjuvaca | büyük | çağ dışı | çifte | çılgın | dehşetli | deminki | derin | devamlı | devasız | dinsel | disiplinsiz | enfasyonist | eski | esrarengiz | ezeli | ezik | fantastik | fiziksel | garip | hafi | herhangi bir | hınzır | içgüdüsel | iğrenç | kahrolası | kapkaranlık | karanlık | keskin | kıskırtıcı | kıyıcı | kolektif | kuruntulu | marazlı | masum | mayasız | meşhur | ~ meyilli | muhteşem | müşterek | ~ mütevellit | nedensiz | negatif | nihayetsiz | o | olası | otantik | öfkeli | öldürücü | ~ önceki | önemli | sahipsiz | sahte | sancılı | sapsarı | ~ saydam | ~ sebepli | simsiyah | sınırlı | sonsuz | şaşkın | şimdiki | şuurlu | şuursuz | tarihsel | teknolojik | temel | ~ türlü | uçucu | ufak | umumi | vahşi | vazih | yamyam | yapay | yarım | yaygın | yersiz | ~ yıllık | yoğun | zararsız | zebun **korku dizisi** • İzleyeni korkutma amacıyla yapılan televizyon serisi. **fantastik korku filmi** • İzleyicide korku uyandırmak amacıyla çekilmiş film. **Gotik** | **leziz korku nöbeti** • Yersiz ve birdenbire ortaya çıkıp uzun süre de-

vam edebilen korkma hâli. **beklenmedik** | **ani korkusuz** • Korkusu olmayan, yürekli, gözü pek, pervasız kimse. **aşırı**

korkuluk • Tarla, bağ ve bahçelerde kuşların zarar vermesini önlemek için konulan, insana benzer kukla. • Düşme tehlikesi olan yerlere çekilen duvar veya parmaklık. ~ *oymalı* || ağaç | ahşap | demir | derme çatma | ~ dikili | ~ elbiseli | incecik | ~ kabartmalı | küçücük | tahta

korkutma • Korkutmak işi. **esassız**

korna • Motorlu taşıtlarda, bisikletlerde sesle işaret vermek için kullanılan ve içinden hava geçirilerek çalınan boru, klakson. ~ *havalı* || ~ *karışık* | oyuncaklı

kornea • *anatomi* Gözdeki saydam tabaka. **düzensiz**

korniş • Perde asmaya yarayan, metal veya plastikten yapılmış araç. **paslı**

koro • *müzik* Tek veya çok sesli olarak yazılmış bir müzik eserini seslendirmek için bir araya gelen topluluk. *üçlü* | *çok sesli* | *folklorik* || beklenmedik | beşli | çatalı | detone | inançlı | karamsar | muazzam | muhteşem | profesyonel | sefil | tek sesli | uğultulu | ürpertili | yarım

korsan • Gemilere saldıran deniz haydudu, deniz hırsızı. • *mecaz* Başkalarının hakkını zor kullanarak alan kimse. *ihitaryar* | *çapkın* | ~ *dişli* | *düzenbaz* | ~ *kollu* || adalı | aleni | ~ asırlık | Avrupalı | beş on | bir avuç | diri | eksantrik | eski | ~ kalma | kart | ~ ruhlu | vicdanlı | yabancı | yılmaz **korsan gemisi** • Deniz haydutlarının gemisi. **gönüllü**

korse • İnce görünmek için kullanılan esnek iç giysisi. • Herhangi bir darbeden zarar görmemesi için boyna takılan, bel fitiği gibi durumlarda bedeni düzgün tutmaya yarayan nesne, sargaç. **çelik** | **elastik** | **görünümlü**

kort • *spor* Tenis oynanan alan, tenis sahası, tenis kortu. **derme çatma** | **vokal** | ~ **zeminli**

kortej • Bir devlet büyüğünün yanında bulunan kimseler, maiyet. • Alay. mütevazı | rengârenk

koru • Bakımlı küçük orman. ~ dönümlük | gizemli | ~ yapraklı | ağaçlı || ~ bilinmeyen | ~ çevrili | genişçe | mübarek | تنها | tirşe | ufacık | ufak | ~ ürpertici | yemyeşil **koruluk** • Koru durumunda olan sık ağaçlı yer. ağaçlı || ağaçlıklı | ~ bezeli | ~ kaplı | latif | ~ örülü

korucu • Orman veya kır bekçisi. göbekli

korugan • Ağaç gövdeleriyle yapılmış ve çevresinde kazılı çukuru bulunan, korunmaya elverişli, kare biçimindeki ev. askerî | ideolojik | âciz

koruk • bitki bilimi Henüz olgunlaşmamış ekşi üzüm. buğulu | kel

koruma • Koruma işi. • Can güvenliğinin tehlikede olduğu düşünülen bir kimseyi saldırılardan korumak üzere görevlendirilmiş kişi, koruma görevlisi. çevresel | kardiyak | ikincil | artçı | minimal || Afgan | ~ arabalık | birincil | ~ çatılı | ~ elbiseli | enine boyuna | fiilî | hijyenik | ihtiraslı | izbandut | komple | Laz | ~ örgülü | tıraşlı | üniformalı | yargısal | yiğitçe **koruma kalkanı** • Herhangi bir tehlikeden korunmak amacıyla alınan önlemler bütünü. yasal

korumacılık • Koruma duygusu. içgüdüsel

korunak • Sığınılan, saklanılan yapı, mağara gibi yer. kavi

korunma • Korunmak işi. millî || anatomik | özgül **korunma yöntemi** • Korunmak için kullanılan yöntem. ~ spesifik

koruyucu • Koruyan kimse, muhafız. • Himaye eden, kollayıcı, hamî. biricik ~ | ~ destekli | içtenlikli | ~ karakterli | kızıl | nihai | ölümsüz | özel | ~ pazubentli **koruyuculuk** • Korumacı olma durumu, kollayıcılık, himaye. şefkatli

korvet • askerlik Denizaltılara karşı özel olarak silahlandırılan bir tür savaş gemisi. zirhlî

kostüm • Ceket, pantolon ve bazen de yelekten oluşan erkek takım giysisi. • Çoğunlukla sokakta giyilmek için dikilmiş kadın giysisi. • Sinema ve tiyatrodaki rol gereği giyilen kıyafetlerin genel adı. daracık | transparan | ~ çizgili | kahverengi | rengârenk | oryantal | lacivert | pırıltılı || alımlı | alı pullu | arkaik | bej | cıvıl cıvıl | dar | dokuma | dümdüz | eski | gösterişli | göz alıcı | güzel | ~ havalı | ipek | keten | koket | laleli | mevsimlik | muhteşem | orijinal | satılık | sevimsiz | sırmalı | şatafatlı | ten rengi

koşma • Koşmak işi. • edebiyat Sazla okunmak için hece ölçüsü ile yazılmış, uyaklı, konuları sevgi ve doğa olayları olan bir halk şiiri. eşsiz | ölümsüz | sonsuz

koşturma • Koşturmak işi. telaşlı **koşturmaca** • Sürekli çalışma, koşturma durumunda olma. gerilimli

koşu • Koşma. • spor Koşarak yapılan yarış. • At yarışı. mesafeli | çapraz | tempo | amansız | ~ asırlık | azimli | çılgın | engelli | kaçınılmaz | olur olmaz | sağlıklı | sihirli | şevksiz | uğultulu | vahşi

koşuk • edebiyat Şiir. • halk ağzında Koşma, türk. özgür | ölçülü || acımsı | uyaklı

koşul • Şart. • Bir antlaşmada belirlenen hükümlerden her biri. hijyenik | nesnel | öznel | çevresel | birincil | ekonomik | eşit | somut | toplumsal | olumsuz | politik | siyasal | ilkel | doğal | steril | makroekonomik | tarihsel | avantajlı | özel | ön | zor | mütevazı | kötü | kendine özgü | mevsimsel | zorlayıcı | ~ elverişli | bambaşka | özgül | beşinci | bugünkü | atmosferik | yegâne | sosyal | özdeksel | fabrikasyon | kültürel | objektif | maddi | belirli | güncel | olağanüstü | ani | fizyolojik | başlıca | ayrıcalıklı | ~ belli | sert | uygunsuz | dış | ~ uygun | olağan | ekolojik | gerekli |

koşullandırma

normal || acar | adaletli | akut | amansız | ampirik | anakronik | antidemokratik | ~ asgari | askerî | astronomik | ~ bağımlı | başat | ~ belirsiz | bireysel | biricik ~ | boktan | böyle | coğrafi | çelişik | çetin | değişken | deneysel | dördüncü | elverişsiz | endüstriyel | estetik | fakir | fiziksel | ~ gelme | ~ görünümlü | güç | güvensiz | hangi | ideal | ideolojik | ikinci | iyi | jeolojik | kadim | kalitesiz | karamsar | karşıt | ~ kırıcı | kırılğan | kısıtlı | kıt | kronik | manevi | meteorolojik | mevsimlik | mihli | müzmin | olmadık | olumlu | organik | ölümcül | ~ özgü | özgür | parlak | profesyonel | sağlıklı | sefil | serbest | sıkıntılı | sosyoekonomik | sosyokültürel | sosyolojik | teknik | temel | yazınsal | yeni | yerli | yersel | yorucu | yöresel | zorunlu

koşullandırma • Şartlandırma. yanlış

koşullanma • Şartlanma. bambaşka | monarşik

koşulsallık • Koşullara bağlı olma durumu. çevresel

koşum • Araba hayvanının kayış takımı, koşum takımı. deri | ipek | pıriltılı

koşuş • Koşma işi. esintili **koşuşma** • Koşuşmak işi. dünkü | ivedi | olur olmaz **koşuşturma** • Koşuşturmak işi. bilinen | divane | ~ haftalık | hummalı | müthiş | onca | rutin | telaşlı | tempolu **koşuşturmaca** • Koşuşturmak işi. hummalı

koşut • mecaz Benzerlik, aynılık. kültürel | yapısal **koşutluk** • mecaz Olay, düşünce vb. arasında benzerlik bulunması durumu. bariz | düzayak | onurlu

kot • Giysi yapılan mavi bir tür kumaş, blucin. streç | yırtık || zımbalı

kota • Bir ülkede ithal edilecek mallar için getirilen sınırlama. ~ maksatlı

kotra • denizcilik Çoğunlukla bir direkli, randası olan, ince gövdeli yelkenli. *kehribar* || dizi dizi

kova • Genellikle su ve sulu şeyler taşımaya, kuyudan veya denizden su çekme-

ye yarayan üstünden kulplu kap. • özel Zodyak üzerinde Oğlak ile Balık arasında bulunan takım yıldızına ait burç. *çinko* | *dipsiz* || birer | ~ dipli | gümüş | insancıl | kulpsuz | musluklu | o | plastik | rengârenk | tahta | tel | yetmiş **kova kaddimi** • Kova burcundan olan kadın. *becerikli* || açık sözlü | sivri dilli

kovalamaca • mecaz Arkasından koşma, peşinden gitme. *amansız* || gürültülü | müthiş | tempolu

kovan • Fişğin kapsül, barut ve kurşun taşıyan yuva bölümü, kapçık. • Çoğunlukla toprak veya tahtadan yapılan arı barınağı. beş on | ~ dolusu | göksel | işlek | kırk | uğultulu

kovboy • Amerika'da sığır çobanı. • mecaz Gangsterliğe özenen kimse. *agresif* || cesur | döküntü | dünkü | filinta ~ | kızgın | silahsız | sıska | ~ şapkalı **kovboyluk** • Kovboy olma durumu. beceriksiz

kovuk • Bir şeyin oyuk durumunda bulunan iç bölümü. *dinsel* | *daracık* | *kültüstür* | *berbat* | *harap* | *koskocaman* || camlı | çimentolu | gölgeli | gömülü | kuytu | on binlerce | parmaklıklılık

kovulma • Kovulmak işi. gerekçesiz

kovuluş • Kovulma işi. rezilce

kovuşturma • *hukuk* Kovuşturmak işi, takibat, takip. *amansız*

koy • coğrafya Denizin, gölün küçük girintiler biçiminde karaya doğru sokulduğu bölümü. *bakir* | *korunaklı* | *tenha* | ~ çevrili | yüzlerce | yeşil | çakıllı || çepeçevre | daracık | darca | durgun | dümdüz | dünya güzeli | enfes | engin | girintili | çıkıntılı | harikulade | irili ufaklı ~ | ıssız | ~ kaplı | kıraç | kuytu | küçük | lacivert | lokantalı | ~ manzaralı | minik | sazlı | sıkışık | sonsuz | topraklı | vazih | yassı | yusuvarlak

koyak • coğrafya Vadi. • halk ağzında Dağlar ve kayalıklarda oluşmuş doğal çukur. *zeytinli* | *ağaçsız* || bereketli | boz |

büyücek | derin | dikenli | gizli | gölgeli | ormanlık | puslu

koyu • Yoğunluğundan dolayı güç akan, sulu olmayan yiyecek, içecek vb. • Rengi açık olmayan, daha belirgin olan, açık olmayan herhangi bir şey. görece | hafif

koyu pembe • Pembenin bir veya birkaç ton koyusu. turuncumsu **koyuluk** • Koyu olma durumu. boyutsuz | dumanlı | esmer | falanca | güneşsiz | katı | lacivert | normal | renksiz | serin | sitemli

koyun • *hayvan bilimi* Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan (*Ovis aries*). *kurbanlık* | *kopya* | *besili* | *bir sürü* | *benekli* | *kınalı* | *ak* | *mor* | *anaç* | *loş* | *insancıl* | *semiz* || babasız | ~ barışık | beş | beş altı | beşer | budala | bütün ~ | ~ cins | çingiraklı | elli | engin | etçil | ~ gebe | günahkâr | hayırsız | ~ kalan | kasaplık | ~ kiloluk | kırk | marazlı | mübarek | pembe | postsuz | sahipsiz | susuz | tehlikeli | uykulu | yaralı | Yeni Zelandalı | yünlü | yüzlerce **koyun eti** • Koyundan elde edilen ve yenilen et. ~ kemikli || kuşbaşı

koz • *mecaz* Başarı fırsatı olan elverişli durum, saldırış ve savunma fırsatı. • *mecaz* Karşısındakini alt edecek etkili şey. bambaşka | ikili | taze

koza • *bitki bilimi* İçinde tohum veya krizalit bulunan koronak, kozalak. • İpek böceğinin ördüğü ve içine kapandığı koronak. ~ parçalı || iri | ılık

kozalak • *bitki bilimi* Koza. • *bitki bilimi* Kozalaklıların, genellikle dibi yuvarlak, tepesi koni biçiminde ve odunsu dokulu meyvesi, kozak. ~ kalan | mevsimsiz

kozmetik • Cildi ve saçları güzelleştirmeye, canlı tutmaya yarayan her türlü madde. becerikli | ~ vitaminli

kozmopolitlik • Kozmopolit olma durumu. gelişkin | kendine özgü

kozmos • *gök bilimi* Evren. uyumlu | vahşi

köçek • *mecaz* Ağırbaşlı olmayan kimse. erkekli dişili

köfte • Genellikle çekilmiş etten, bazen de tavuk, balık veya patatesten yapılan, türlü biçimlerde pişirilen yemek. *cızbız* | *patatesli* | *rulo* | *içli* | *bulgur* | *salçalı* | *sulu* | *peynirli* | *ekşili* | *terbiyeli* | *zeytinli* | *patlıcanlı* | *yuvarlak* | *ızgara* | *sıcak* | ~ sarılı | soğanlı | şiş || baharatsız | doyurucu | etsiz | ~ geceki | halis | ikişer | ispanaklı | kızartma | kuru | leziz | mantarlı | oval | saçaklı | tepeleme ~ | üçer | yassı | yoğurtlu **köfte salonu** • Köfte yapıp satılan yemek salonu. doyuran **köfteci** • Köfte yapıp satan kimse. gezici || gezgin | seyyar

kök • *bitki bilimi* Kök sap, kök. • *mecaz* Dip, temel, esas. • *mecaz* Kaynak, köken. • *dil bilgisi* Kelimenin her türlü ek çıkarıldıktan sonra kalan anlamlı bölümü. *tarihsel* | *yumru* || acılı | asıl | Asyalı | besili | birçok | boğum boğum | budaklı | capcanlı | cılız | çamurlu | damar damar | dirimsel | düşünsel | etimolojik | görünmez | hangi | inatçı | koni | mitolojik | sarımtırak | ~ tam | tarihî | tombul | tozlu | ulusal | yabancı | yanık | Yunanca **kök boya** • *kimya* Kökboyasının köklerinden elde edilen kırmızısı sarı bir boya, kök kırmızısı, alizarin. tutkallı

köken • Bir şeyin çıktığı, dayandığı temel, biçim, neden veya yer, menşe. • Soy, asıl. *etnik* | *sınıfsal* | *ırki* | *ırksal* | *Arapça* | *nörolojik* || ailevi | dinsel | Doğulu | entelektüel | mitolojik | popüler | psikolojik | ruhsal | sosyoekonomik | ulusal | ülkücü | yapısal | yoksul

köktencilik • Bilimde, dinde, siyasette kökten yenilikler yapma eğilimi, radikalizm. naif || gerçekçi

köle • *toplum bilimi* Kurulu düzenin temellerine yönelik toplumsal ve ekonomik değiştirmelerden yana olan tutum veya öğretisi, radikalizm. • Birinin emri altında bulunan, özgür olmayan kimse.

• *mecaz* Herhangi bir şeye aşırı derecede bağlı olan kimse. *azatlı* | *Doğulu* | *motorize* | *iki yüzlü* || Afgan | aşağılık | beyinsiz | boynu bükük | ~ bükük | çıkıntılı | değersiz | deminki | dizi dizi ~ | ~ gönüllü | haşmetli | ~ hazır | içkici | içli | kara | korkusuz | melez | sadık | saraylı | seçkin | silahsız | solcu | uysal | ~ ücretli | yarı | zavallı **kölelik** • Köle olma durumu, esirlik, kulluk, esaret. • *mecaz* Bir şeye bağlılık, bağımlılık. fizyolojik | ~ gönüllü | güçsüz | pasif | ~ ürpertici **kölelik düzeni** • *toplum bilimi* Eski çağlarda kölelerin en önemli üretim gücü olarak kullanıldığı rejim. küresel **kölemen** • Birinin sahip olduğu köle veya karavaş. akılsız

kömür • *madencilik* Karbonlu maddelerin kapalı ve havasız yerlerde için için yanmasından veya çok uzun süre derin toprak katmanları altında kalıp birtakım kimyasal değişmelere uğramasından oluşan, siyah renkli, bitkisel kaynaklı, içinde yüksek oranda karbon bulunan katı yakıt. *hayvansal* | *bir avuç* | *kalitesiz* | *kapkara* | *kışık* || ambalajsız | bedelsiz | elleme | harlı | ~ kova | âlâ **kömür made-ni** • Kömür ocağı. kükürtlü **kömür parçası** • Kömürün bir kısmı. ısıtılı **kömür sobası** • İçinde kömür yakılan ısınma aracı. borusuz **kömürcü** • Kömür alıp satan veya odun kömürü yapan kimse. *çolak* || açık göz | ~ burunlu | ~ sakallı **kömürlük** • Kömür saklanan veya konulan yer. ışıksız

köpek • *hayvan bilimi* Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan (*Canis familiaris*). • *hakaret yolu* Aşağılık niyetlerle yaltaklanan veya davranışları kötü olan kimse için kullanılan bir sövgü sözü. *azgın* | ~ *tüylü* | *iri* | *sıksa* | *kuduz* | *dişi* | *uyuz* | *boz* | ~ *kafalı* | ~ *kulaklı* | *yılgın* | *minicik* | *şımarık* | *başıboş* | *sadık* | *kancık* | *bezgin* | *kahverengi*

| *sahipli* | *sahipsiz* | *dağınık* | *çingiraklı* | *bitirim* | *zararsız* | *kart* | *beşli* | *namussuz* | ~ *gözlü* | *bitkin* | *uysal* | *munis* | ~ *beyazlı* | ~ *burunlu* | *alacalı* | *benekli* | *şanslı* | *kurnaz* | ~ *dişli* | *kirli* | ~ *ağızlı* | *arsız* | ~ *dilli* | *korkunç* | ~ *dinli* | *ezilmiş* | *tembel* | *huysuz* | *neşeli* | ~ *yapılı* | ~ *başlı* || açık ağızlı | ağırbaşlı | ahlaksız | akıllı | ala | altı | aşağılık | atik | atılgan | avcı | azılı | ~ *bacaklı* | *bağımsız* | ~ *bağlı* | *bahtiyar* | *bahtsız* | *bakımlı* | *basbayağı* | *besili* | *beş paralık* | *binlerce* | *bir* | *bir sürü* | *biricik* ~ | *birkaç* | *bodur* | *canı* | ~ *cins* | *cins cins* | *çirkin* | *dalkavuk* | *dev* | *diğer* | *doksan* | *dokunulmaz* | *doymaz* | *doymuş* | *düşün-celi* | *evsiz* | *felçli* | *gafil* | ~ *gelen* | *gözü açık* | *güçük* | *halis* | *hantal* | *hastalıklı* | *heybetli* | *hilekâr* | *hınzır* | *iddialı* | *iki başlı* | *iki yüzlü* | *ikiyüzlü* | *iyi huylu* | *kadit* | ~ *kadro* | *kafasız* | ~ *kalpli* | *kambur* | *kara kuru* | ~ *karakterli* | *kimsesiz* | *kırma* | *kıskanç* | *koca* | *koca koca* ~ | *kokmuş* | *kopya* | *korkak* | *koskoca* | *koskocaman* | *kuşkulu* | *küçük* | *küpeli* | *mağrur* | *melun* | *mendebur* | *menhus* | *milliyetsiz* | *minik* | *miskin* | *obez* | *obur* | *ölü* | *öteki* | *öylesi* | ~ *paralık* | *pasaklı* | *piç* | *pireli* | *rezil* | ~ *sarı* | *sefil* | *sempatik* | *sevecen* | *sivilceli* | *sokulgan* | *şapşal* | *şeker* | *şıpşırın* | *topal* | *utanmaz* | *uyuşuk* | *üç başlı* | *üç beş* | *üniformalı* | *vahşi* | *vicdansız* | *yabani* | *yalancı* | *yapay* | *yaralı* | *yiğit* | *yoksul* | ~ *yoluk* | *yoz* | *yumuk* | ~ *zekâlı* **köpecik** • Küçük köpek. ~ *tüylü* **köpek yavrusu** • Enik. *uyuz* || müşfik **köpek balığı** • *hayvan bilimi* Köpek balıklarından, gövdesi mekik biçiminde, burun kısmı sivri, solungaç yarıkları boynun iki yanında bulunan, kıkırdaklı, yırtıcı balıkların genel adı (*Mustelus mustelus*). *hınzır* | *yırtıcı* **köpekçik** • Küçük köpek. *şirin*

köprü • Herhangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstten geçmesini sağlayan ahşap, kâgir, beton veya demir yapı. • *mecaz*

İki şey arasında bağ veya ilişkiyi sağlayan şey. *asma* | *yıkık* | *kemerli* | *tahta* | *aşşap* | *yüzer* | *zarif* | *taş* | *yoz* | *muvaqqat* || *ağaç* | *alçacık* | ~ *asılı* | ~ *basık* | *benzersiz* | *betonarme* | ~ *bezeli* | ~ *biçimli* | *bir* | *cesur* | *daracık* | *demir* | *dev* | *dokuz canlı* | *eğri* | *fiyakalı* | *görkemli* | *hukuki* | *iptidai* | *ıssız* | ~ *kalma* | ~ *kaplamalı* | *kırık dökük* | *korkulu* | *kötü* | *küçücük* | *küçük* | *kârgir* | *minicik* | *mutantan* | *parmaklıklılı* | *sarsak* | *sembolik* | *sinsi* | *söz konusu* | ~ *süslü* | *şu* | *tıkalı* | *tılsımlı* | *viran* | *yanık* | *yüzlerce köprücük* • Küçük köprü. *ilkel* | *tahta köprülü kavşak* • Trafik akışını kolaylaştırmak için, üzerine köprü kurulmuş yol kavşağı. *türedi*

köpük • Sabun, deterjan vb.nin suda erimesinden oluşan beyaz kabarcık. • Çalkanan, kaynatılan, mayalanan, yukarıdan dökülen sıvıların üzerinde oluşan hava kabarcıkları yığını. *ak* | *bir avuç* | *altın* | *apak* | *bol* || *altın sarısı* | *bembeyaz* | *bez yazımsı* | *camsı* | *fildişi* | *hamarat* | *hangi* | *hoyrat* | *incecik* | *ipince* | *kaygan* | *kırmızı* | *nazlı* | *rakik* | *taze* | ~ *temizleyici* | *yorgun*

kör • Görme engelli kimse. *anadan doğma* | *unutkan* || *doğuştan* | *gözü açık* | *kıpkızıl kör dövüşü* • *mecaz* Aynı şeyi gerçekleştirecek kimselerin birbirinden habersiz ve birbirini engelleyecek biçimdeki düzensiz çabaları. *aptalca kör kuyu* • *mecaz* Suyu kurumuş, su çıkmayan, susuz kuyu. *dipsiz kördüğüm* • *mecaz* Çözülmesi hemen hemen imkânsız olan sorun. *dehşet körebe oyunu* • Gözleri bağlı olan ebenin, oyuna katılan öteki çocukları yakalamaya çalıştığı çocuk oyunu. *amansız körlük* • Görme engellilik. • *mecaz* Gerçeği görememe durumu. *geçici* || *ahmakça* | *inatçı* | *mecazi* | *olanca* | *saf* | *uyuşuk*

körfez • *coğrafya* Karanın içine sokulmuş deniz parçası. *geçkin* | *gizemli* | *yeşil*

köri • Başlıca Hindistan olmak üzere Güneydoğu Asya mutfağında yer alan baharat karışımı. *bir tutam*

körpe • Taze, yeni durumda oluş. *dolgun*

körük • Ateşi canlandırmak için kullanılan ve açılıp kapandıkça içindeki havayı üfleyen araç. *çifte* | *hızlı* | *kocaman* | *koskocaman* | *yamalı*

kös • *eskimiş* Savaşlarda, alaylarda at, deve veya araba üzerinde taşınan ve işaret vermek için kullanılan büyük davul. *heybetli*

kösele • Ayakkabı tabanı, bavul, çanta yapımında kullanılan, büyükbaş hayvanların işlenmiş derisi. ~ *derili* | *kalın* | *koyu kahverengi* | *meşin*

kösemem • *halk ağzında* Yol gösteren kılavuz. ~ *çantalı* | *yaşlıca*

kösnü • *halk ağzında* Şehvet. *doymuş*

kösnüllük • Erotizm. *dinsel*

köstebek • *hayvan bilimi* Köstebekgillerden, toprak altında oyduğu yuvalarda yaşayan, gözleri hemen hiç görmeyen, derisinden kürk yapılan küçük bir hayvan, sokur, yer sıçanı, kör sıçan (*Talpa*). • *mecaz* Bir iş yerinden, kurumdan özellikle gizli servisten bilgi sızdıran kimse. *davetsiz* | *kılıksız* | *kör* | ~ *lakaplı* | *yaşlı köstebek yuvası* • Köstebeklerin yaşadıkları yer altı mekânı. *ırice*

köstek • Saat, kılıç, anahtar vb.nin ucuna takılan zincir. • *mecaz* Engel. *gümüş* || *altın* | *baba yadigârı* | *göz alıcı* | *iğneli* | *kalınca* | ~ *okkalık* | *yüzlerce*

köşe • Birbirini kesen iki çizginin, iki düzlemin oluşturduğu açı, zaviye. • İki soğanın veya caddenin kesiştiği yer, büküç. • Bölüm, yer veya yan. • *mecaz* Kuytu, تنها veya üçra yer. *kuytu* | *üçra* | *tenha* | *loş* | *karanlık* | *bakir* | *sağ* | *gizli* | *gölgeli* | *müstesna* | *asude* | *ıssız* | *sol* | *mutena* | *bilinmedik* | *üst* | ~ *alt* | *mahrem* | *huzurlu* | *öbür* | *içerlek* | *kaç* | ~ *topuklu* | *izbe* | *birer* | ~ *uygun* | *yatay* | *nadide* | ~ *başlıklı*

| *hangi* | ~ *örülü* | ~ *elverişli* | *kasvetli* | *münasip* || *akşamki* | *alımlı* | *anlaşılmaz* | *apayrı* | ~ *aralıklı* | *arka* | *asil* | *aynı* | *bakımsız* | *bambaşka* | *bazı* ~ | *beyaz* | ~ *bin* | *birtakım* ~ | *böyle* | *buruşuk* | *cömert* | *çaresiz* | ~ *çerçeveli* | ~ *çevrili* | *çirkin* | *dağınık* | *değersiz* | *didaktik* | *dipsiz* | *dördüncü* | *eşsiz* | *farklı* | *fırtınalı* | ~ *garantili* | *geniş* | ~ *görülmemiş* | *görünmez* | *güneşli* | *gürültüsüz* | *güzel* | *güzide* | *hafı* | *hasır* | *havuzlu* | *hoş* | *hurda* | *hususî* | *iç içe* | *ileri* | ~ *ilgili* | *imtiyazlı* | *interaktif* | *itibarlı* | *ışksız* | *kimsesiz* | *kırık* | ~ *kokulu* | *korunaklı* | *kör* | *kötürüm* | *küçücük* | *küçük* | *lezzetli* | *mahdut* | *mavi* | *melankolik* | *meskûn* | *metruk* | *meyus* | *minicik* | *muhtelif* ~ | ~ *mukabil* | *mukaddes* | *münafık* | *mütevazı* | *mütevazı* | *nefis* | *nice* ~ | *olmadık* | *otantik* | *ön* | *önemsiz* | *rahat* | *rastgele* | *sapa* | *sekiz* | *serin* | *serince* | *sihirli* | *silik* | *siper* | *sıcacık* | *sınırlı* | *sürüngen* | *tenhaca* | *tozlu* | *turuncu* | *üç* | *verimli* | ~ *yolsuz* | *zararsız* **köşe başı** • *meccaz* Önemli makam. birer **köşe dönme** • Kısa yoldan zengin oluşu gerçekleştiren. masalsi **köşe yazarı** • Köşe yazısı yazan kimse, fıkraçı. akli başında | *badem bıyıklı* | ~ *bilumum* | *çiçeği burnunda* | *gafil* | *gariban* | ~ *huylu* | *mazbut* | *zirzop* **köşe yazısı** • Gazete veya dergilerde gündelik konuları bir görüş ve düşünceye bağlayarak yorumlayan ciddi veya eğlendirici yazı türü, fıkra. acımasız | *aydınlatıcı* | *bir alay* | *şifreli* **köşebent** • Birleşen iki kereste vb.ni tutturmaya yarayan, dik açı biçiminde bükülmüş demir, L demiri. enli **köşecik** • Küçük köşe. ağaçlı | ~ *esintili* | *kıpkırmızı* **köşeli** • Köşesi olan şey. altı

köşk • Bahçe içinde yapılmış süslü ev, kasisr. *çinili* | *ahşap* | *camlı* | ~ *odalı* | *billur* | ~ *kubbeli* | *eski* | ~ *katlı* | *büyükçe* | *komşu* | *şirin* | *muazzam* || *asil* | *aşı boyalı* | *badanalı* | *bahçeli* | *bilinen* | *bir* | ~ *bitişik* | *boyalı* | *bu* | *büyücek* | *cam* | ~ *çevrili* | *çınarlı* | *duygusal* | *güzel* | *harap* | *havuzlu*

| *iki katlı* | *ikiz* | *incecik* | *ışksız* | ~ *kalma* | ~ *kanatlı* | *kiralık* | *kiremitli* | *kıç* | *kışlık* | ~ *kopuk* | *kübik* | *mercan* | *minicik* | *mükemmel* | *oturaklı* | *parmaklıklı* | *pembe* | ~ *perdeli* | *saçaklı* | *sapasağlam* | *sipsivri* | *şahane* | *şu* | *tahta* | *tarihî* | *üç* | *yan* | *yazlık* | *yeşil* | *yitik* | *yıkık* | *zarif* | *zümrüt*

kötek • Sopayla atılan dayak, patak. bir araba ~

kötü • Zararlı kimse ya da şey. *biricik* ~ | *erdemsiz* | *rafine* | *sevimsiz* | *tehlikeli* | *umarsız* **kötü adam** • *sinema*, *televizyon* Filmlerde izleyiciye sevimsiz gelen, filmin kahramanıyla çekişme durumunda olan ve sonunda çoğu kez yenilen kimse. *iyi kalpli* **kötü muamele** • Birine ya da bir şeye karşı zarar verici davranışta bulunma. *sistematik* || *cezalî* **kötülük** • Kötü olma durumu, kemlik, şer. • Zarar verecek davranış veya söz. *bunca* | *olmadık* | *bin türlü* || *amansız* | *bilcümle* | ~ *bin* | *bir* | *büyük* | *çıkma* | *emsalsiz* | ~ *ilişkin* | *kurgusal* | *naif* | *ortak* | *ödünsüz* | ~ *planlı* | *sair* ~ | *simsiyah* | *şuncacık* | *tekmil* ~ | ~ *türlü* | ~ *uygun* | *zararsız* | *zorunlu* **kötümser** • İyimser olmama durumu. *müzmin* | *öylesi* **kötümserlik** • Kötümser olma durumu, karamsarlık, bedbinlik. *alışılmış* | *edilgin* | *eylemsiz* | *ihtiyatlı* | *kurşuni* | *kütür kütür* | *lüzumsuz* | *yıpratıcı* | *yoğun*

kötürüm koltuğu • Tekerlekli sandalye. ~ *tekerlekli*

köy • Yönetim durumu, toplumsal ve ekonomik özellikleri veya nüfus yoğunluğu yönünden şehirden ayırt edilen, genellikle tarımsal alanda çalışılan, konutları ve öteki yapıları bu hayata uygun yerleşim birimi, köylük yer, köy yeri. • Köy halkı. *onuncu* | ~ *haneli* | ~ *evlik* | ~ *yolsuz* | ~ *hanelik* | *komşu* | *üçra* | ~ *taşlı* | *yoksul* | *tekmil* ~ | *koskocaman* | *altmış* | *ıssız* | *koca* | *köpeksiz* | *mütevazı* | ~ *evli* | *yakın* | *falanca* | *yüzlerce* | *dokuz* | *ıpıssız* | ~ *çevrili* | *tenha* | *büyükçe* | *minicik* |

devasa | yan | asi | şu | bahçeli | umum
 | beş on | ~ çadırılı | erkeksiz | ufacak |
 yıkık | dağlık | ağaçsız | hangi | koskoca |
 muhtelit | şirin | bu | güzel | tüm ~ | otuz
 | bazı ~ | başka | metruk | viran | aşığı |
 yedi | lanetli | turistik | ~ damlı | ağaçlıklı
 | ideal | sinik || ~ adlı | adsız | ağaçlı | ağzı
 bozuk | alil | anlayışlı | asri | asude | bakir
 | barışsever | bayındır | bilcümle | bilin-
 mez | ~ bilumum | bir | bir sürü | boklu
 | bol | ~ borçlu | bütün ~ | cansız | cılız |
 çalışkan | çamurlu | çarşısız | çepçevre | ~
 çiçekli | çimenli | dedikodusuz | deniza-
 şırı | ~ dizili | doğal | dolaysız | dumanlı
 | düşman | elektrikli | elektriksiz | fukara
 | gelişigüzel | göçebe | göçer | gösterişsiz
 | hamisiz | harap | huzurlu | hülyalı | iç
 açıcı | ikişer | irice | iyiliksever | ~ kaldı-
 rımlı | ~ kalma | karşı | kavlak | kaygısız
 | kerpiç | kimsesiz | kılıksız | kocaman |
 konuksever | kozmopolit | ~ kurulu | ku-
 zey | küçücük | küçük | lafçı | mahfuz
 | mayınlı | meskûn | meşhur | ~ milyonluk
 | miskin | münasip | namussuz | nazari |
 ~ nazır | olaysız | olimpik | on binlerce |
 ormanlık | ~ ortalı | örnek | ~ öte | öteki
 | pejmürde | perişan | pilot | ~ renkli | ~
 saatlik | sapa | savunmasız | sefil | ~ serili
 | serkeş | ~ sevdalı | sevimli | sevimsiz | ~
 sınıflı | sulu | susuz | tipik | tılsımlı | tozlu
 | ~ uygun | uzak | üç | ümitsiz | ürkek |
 yaman | yapay | yedişer | yegâne | yem-
 yeşil | yirmi | yukarı | âlâ **köy çardağı** •
 Köylerde tarla, bahçe vb. yerlerde ağaç
 dallarından örülmüş barınak. eğri büğrü
köy çocuğu • Köyde yaşayan çocuk. ~
 ayaklı **köy evi** • Köyde bulunan ev. ~
 bozma | kiremitli | loş **köy kızı** • Köyde
 yaşayan ya da köyden çıkmış kız. bodur |
 hödük **köy meydanı** • Genellikle köyün
 ortasında bulunan geniş alan. **küçücük**
köy muhtarı • Köyün muhtarı. top sa-
 kallı **köy okulu** • Köyde bulunan okul. ~
 sınıflı **köylü** • Köy kültürüne sahip kim-
 se ya da davranış. • Köy halkından olan.
 topraksız | namussuz | fukara | tekml ~ |

kadınli erkekli | ihtiyar | akılsız | yaşlıca
 | cahil | yoksul | ahmak | orta yaşlı | po-
 turlu | bilgisiz | sümsük | bilinçsiz | geri
 kalmış | hayın | ~ şalvarlı | çatık kaşlı |
 sümüklü | meraklı | ~ bağlı | yüzlerce |
 yaşlı başlı | tıkHz | imansız | hayırsever | ~
 donlu | öbür | dilber | öteki || aceleci | ace-
 mi | açgözlü | ahlaksız | alelade | ~ alışık
 asil | aval | avanak | avare | ~ ayaklı | az-
 gın | azman | ~ bacaklı | basit | ~ belirsiz
 | ~ benizli | beş on | beş paralık | binlerce
 | bir düzine | bir sürü | birçok | birinci |
 bitkin | bitli | bütün ~ | ~ çapalı | ~ çarıklı
 | ~ çizmeli | ~ çocuklu | deminki | dene-
 yimli | devlet düşkünü | dinsiz | dünkü | ~
 eğilimli | ekmeksiz | eli sopalı | emeksiz |
 emektar | ezilmiş | fakir | fraklı | fukara | ~
 gani | gariban | ~ gelen | gencecik | genç-
 ten | ~ göğüslü | hangi | hiçbir | hırpani |
 homurtulu | ilkel | inançlı | ipince | kaba
 saba | kadersiz | ~ kalan | kanı bozuk |
 kara cahil | kavruk | ~ kesen | kindar | kı-
 ranta | kısmetsiz | kör | kurnaz | kuvvetli
 | maskesiz | masum | meşin | milyonlarca
 | miskin | moskof | muhterem | ~ muzdarip
 | münferit | mütevazı | mütevekkil | nice ~
 | özbeöz | ~ paralık | perişan | pos bıyıklı
 | sahici | sahteci | ~ sakallı | sarhoş | saz
 benizli | sefil | sersem | silahsız | sipsivri |
 soluk | ~ sopalı | soylu | sürüngen | talihli
 | telaşlı | tembel | terbiyeli | tipik | tıraşlı
 | topal | tüm ~ | umum | upuzun | uyanık
 | uyuşuk | vatansever | ~ yemenili | yırtık
 pırtık | ~ yolsuz | yukarı | ~ yürekli | ~
 yüzlü | zavallı | zayıf | zengin | zevksiz
köylü karısı • Köyde yaşayan kadın. ~
 kemikli | uzun boylu **köylü kızı** • Köy-
 de yaşayan kız. başörtülü | dilber | ezik
 | ~ şalvarlı | ~ yemenili **köylük** • Köy
 bulunan yer. yakın

köz • Küçük kor parçası. *tepeleme* ~ | *ko-
 caman* || apak | kırmızı | kızgın

kraker • Bir tür gevrek ve tuzlu bisküvi.
kepekli || ~ paket | tatsız tuzsuz

kral • En yüksek devlet otoritesini, bütün devlet başkanlığı yetkilerini kalıtım veya soylularca seçilme yoluyla elinde bulunduran kimse. • *mecaz* Herhangi bir alanda başkalarından üstün, başarılı olan kimse. • *mecaz* Çok başarılı ve zengin iş adamı. *taçsız* | *gururlu* | *yiğit* | *kolsuz* | *acımasız* | ~ *gollü* | *zalim* | *feodal* || ~ *başlı* | *becerikli* | *beceriksiz* | *bencil* | ~ *bilumum* | *birleşik* | *biyonik* | ~ *burunlu* | *devrik* | *düşük* | *eksantrik* | *eski* | *Helenistik* | *heveskâr* | ~ *hevesli* | *kambur* | *katil* | *kaygısız* | ~ *kiloluk* | *korkusuz* | *küçücük* | *kürklü* | *mağrur* | *müstakbel* | *müstebit* | *sabık* | *sanatsever* | ~ *sarıklı* | *son* | *şanlı* | ~ *taçlı* | *tembel* | *yeni* | *yüce* | ~ *yürekli* **kraliyet** • Krallık. *küresel kraliyetçi* • Kraliyeti savunan kişi. *küresel krallık* • Kral olma durumu, kraliyet. • Kralın görevi, kraliyet. • Kral tarafından yönetilen devlet ve bu devletin toprağı. *meşruti* | *bağımsız* || *barbar* | *despot* | *fantastik* | *feodal* | *Helenistik* | *tekinsiz* | *uydurma*

kraliçe • Kral karısı veya krallığı yöneten kadın, ece. • *mecaz* Kendi cinsleri arasında herhangi bir bakımdan üstünlüğü olan kadın. *taçsız* | *zarif* | *Gotik* || *İskoç* | *bir sürü* | *bisikletli* | *gururlu* | *hangi* | *kadim* | *kalpsiz* | *mükemmel* | *müstakbel* | *rakipsiz* | *sempatik* | ~ *taçlı* | *tozlu*

krampon • *spor* Futbol ayakkabılarının altındaki, çimende rahat hareket etmeyi sağlayan, deri veya sentetik kabara, tutmalık. ~ *kaplama* || *altın kaplama* | *beceriksiz* | *çamurlu* | ~ *çivili* | *tembel*

krater • *jeoloji* Yanardağ ağzı. *devasa* || büyük

kravat • Bir ucu ince, diğer ucu daha geniş, gömlek yakasının altından geçirilerek önde üçgen biçiminde bağlanan, özel kumaştan yapılan giysi aksesuarı, boyun bağı. *kelebek* | ~ *çizgili* | *dokuma* | *benekli* | *bordo* | *kumlu* | *örme* | *yağlı* || *al* | ~ *çiçekli* | ~ *dallı* | *deliksiz* | ~ *desenli* | *düğümlü* | *edepsiz* | *güllü* | *ikişer* | *ipek* |

ipekli | *ipince* | *itinalı* | ~ *kabarık* | *kırmızı* | *koyu* | ~ *markalı* | *minik* | *pembe* | ~ *renkli* | ~ *süslü* **kravat iğnesi** • Kravatın sağa sola hareketini engellemek amacıyla kravatla gömleği birbirine tutturan aksesuar. *elmas*

kredi • *ekonomi* Borç ödemede güvenilir olma durumu. • *ekonomi* Ödünç alınan veya verilen mal, para. • *mecaz* Güven, saygınlık, itibar. ~ *faizli* | *usulsüz* | *faizsiz* | ~ *endeksli* | *teminatsız* | *milyarlık* | ~ *vadeli* | *mikro* | ~ *ödemeli* | *kısa vadeli* | *imtiyazlı* | ~ *garantili* | ~ *yolsuz* | *zirai* || *avantajlı* | *ballı* | *beş paralık* | *cömert* | *ekstra* | *hatırlı* | *hesapsız* | *iltimaslı* | ~ *kaynaklı* | *korunaklı* | ~ *liralık* | ~ *maliyetli* | *muaccel* | ~ *müjdeli* | *nakdî* | ~ *paralık* | *problemlî* | ~ *teminatlı* | *ucuz* | *vadesiz* | *yurt içi* **kredi ilişkisi** • Kredi bağı. *sorunsuz kredi kampanyası* • Kredi indirimi. ~ *faizli kredi kartı* • *ekonomi* Bankamatikten nakit çekmede, günlük satın almalarda nakit para veya çek yerine kullanılan manyetik plastik kart. ~ *faizli* | *çalıntı* | *kopya* || *faizsiz* | *limitsiz* | *üçer* **kredi sözleşmesi** • *ekonomi* Banka veya mali kuruluşların kredi açarken müşterileriyle yaptıkları sözleşme. ~ *faizli* | *sigortalı*

krem • Tene yumuşaklık vermek veya güneş, yağmur vb. dış etkilere korunmak için sürülen koyu kıvamlı madde. *nemlendirici* | ~ *özlü* | *antibakteriyel* | *kokusuz* | ~ *uyaran* | ~ *kalan* || *antiseptik* | *bin türlü* | *dermatolojik* | *ekşi* | *konsantre* | *limonlu* | ~ *markalı* | *mucizevi* | *özel* | *pırlıtlı* | *renksiz* | ~ *sakızlı* | *uydurma* | *yağsız* **krem şanti** • Şekerli krema. *çikolatalı* || ~ *hazır* | ~ *kutu*

krema • Bir tür yumurtalı süt tatlısı. • Yağlı ve yoğun sütlü karışım. *şekersiz* | *limonlu* | *çikolatalı* | *kıvamlı* | *pürüzsüz* || *ballı* | *biberli* | *ikinci* | *kakuleli* | *lezzetli* | *meyveli* | ~ *paket* | *sarımsaklı*

krep • Yumurta, süt, un ile tavada kızartılarak yapılan, küçük yuvarlak tatlı veya tuzlu yiyecek. **çikolatalı** | **plastik** | **tavuklu** | ~ **ürünlü**

kreş • Çocuk yuvası. **gündüzlü** | ~ **yataklı**

kreton • Bir tür keten, patiska veya basma. **dallı**

kripto anahtarı • Kriptoyu açan şifre. **simetrik**

kriptolama • Kripto belirleme, şifreleme. **asimetrik**

kristal • Billur. **antika** | **ferahlatıcı** | **ince** | ~ **kiloluk** | **kırık dökük** **kristal ayna** • Billur ayna. ~ **varaklı**

kriter • Ölçüt. **rasyonel** | **subjektif** || **abuk sabuk** | **akli** | **Avrupalı** | **hatasız** | **hukuki** | **konsolide** | **külüstür** | **makroekonomik** | **nesnel** | **objektif** | **puslu** | **şaşmaz**

kritik • Eleştiri. **içe dönük**

kriz • Bir kimsenin yaşamında görülen ruhsal bunalım. • Bir şeye duyulan ani ve aşırı istek. • **ekonomi** Çöküntü. • **mecaz** Bir ülkede veya ülkeler arasında, toplumun veya bir kuruluşun yaşamında görülen güç dönem, bunalım, buhran. **ekonomik** | **finansal** | **küçük çaplı** | **sunî** | **mali** | **önemli** | **zorlu** | **ağır** | **millîterarası** || **amansız** | **asabi** | ~ **çaplı** | **çalgın** | **devasa** | **diplomatik** | **ekolojik** | ~ **farksız** | ~ **gelen** | **güçlü** | **irice** | **irili ufaklı** ~ | **kapsamlı** | **mahallî** | **makroekonomik** | **muhtelif** ~ | **müstakbel** | **patolojik** | ~ **planlı** | **sabahki** | **saçma sapan** | ~ **sebepli** | **siyasal** | ~ **spesifik** | ~ **temelli** | **yekpare** | **yıpratıcı**

kröki • Bir konu veya nesnenin başlıca özelliklerini yansıttak biçimde hazırlanmış taslağı. ~ **çaplı** | **düzmece**

krom • **kimya** Isıya dayanıklı, havada oksitlenmeyen bir element (simgesi Cr). **paslanmaz** || **mat**

kromozom • **biyoloji** Karyokinez bölünme sırasında hücre çekirdeğinin içinde beliren ve kromatinin parçalara ayrılma-

sıyla oluşan, canlılarda bazı özelliklerin bireyden bireye aktarılmasında görevli olan, DNA içeren, kıvrık çubuk biçimindeki kalıtsal yapı. **eril** | **her bir**

kronoloji • Zaman bilimi. • Zaman dizini. ~ **ciltlik** || **ayrıntılı** | **faydalı** **kronolojik sıra** • Zaman bilimsel sıra. **dümdüz**

kruvazör • **askerlik** Deniz yollarını gözetmek, deniz ve hava filolarına kılavuzluk etmek amacıyla topla silahlandırılmış hızlı savaş gemisi. **eskice** | **yardımcı**

kuaför • Kadın berberi. • Erkek berberi. • Güzellik salonu. **faal** || ~ **belgeli** | ~ **havalı** | ~ **ruhsatlı**

kubbe • **mimarlık** Yarım küre biçiminde olan ve yapıyı örten dam, kümbet. **kurşun** | **küf yeşili** | **azametli** | **muhteşem** | ~ **kalan** | **rengârenk** | **devasa** | **tozlu** | **yaldızlı** | **camlı** | **dolgun** | **minaresiz** | **altın** | **mavi** || **acayip** | **alelade** | ~ **asırlık** | ~ **basık** | **binbir** | **boş** | **bu** | **büyük** | **çalımlı** | **çamur** | **çil çil** | ~ **delik** | **direksiz** | ~ **dolmuş** | **dumanlı** | **gri** | **heybetli** | **hür** | **iri** | ~ **kaplamalı** | ~ **kaplı** | **kemerli** | **kurşunsuz** | **kursuz** | **küçük** | **mermer** | **mor** | **muazzam** | **nakışlı** | **oylumlu** | **sade** | **sık** | **şerefli** | **tükenmez** | **viran** | **yekpare** | **yeşil** | **zarif**

kubur • **eskimiş** Bir tür dolma tabanca. **ağızdan dolma** | ~ **dolma**

kucak • Açık kollarla göğüs arasındaki bölüm, ağuş. **sıcacık** | **yumuşak** | **şefkatli** || **bucaksız** | **cömert** | **ıtırılı** | **nefis** | **sıcak** | **uçsuz bucaksız**

kucaklama • Kucaklamak işi. **candan** | ~ **saniyelik** | **sımsıcak**

kucaklayış • Kucaklama işi. **çalgın** | **fevkalade** | **vahşi**

kuçu • Çocuk dilinde köpek. **kırma kuçu** **kuçu** • Çocuk dilinde köpek. **sırnaşık**

kudret • Güç, erk, erke, iktidar. • Yetenek. • Maddî güç, zenginlik. • **din bilgisi** Tanrı yapısı. **yaratıcı** | **ezelî** | **zalim** | **emsalsiz** | **üstün** | **olanca** | **millî** | **ezici** || **akli** | ~ **asırlık** | **bir** | **bir yığın** | **biricik** ~ |

büyük | cömert | dayanılmaz | değişmez | deruni | devamlı | efsanevi | esrarlı | ~ evvelki | fennî | geçiştirici | gizemli | haşin | hudutsuz | ilahî | kaba | kavi | muazzam | mukaddes | nihayetsiz | nurlu | öncesiz | resimsi | ruhani | sağır | seçme | ~ şayan | tükenmez | uzvi | yapıcı

kuğu • *hayvan bilimi* Perde ayaklılardan, yaban ve evcil türleri bulunan, çok uzun ve kıvrık boyunlu, geniş gagalı, geniş kanatlı bir su kuşu (*Cygnus olor*). *yabani* | *narin* || akça pakça | biricik ~ | gümüş | kırık | yaralı

kukla • Ayakları olmayan, alttan içine el sokularak oynatılan çeşitli nesnelerden yapılmış bebek. • Bu bebeklerle oynatılan oyun. • *mecaz* Başkasının etkisinde olan, onun isteklerine göre davranan (kimse). *cansız* || ala-franga | birer | boyalı | ~ elbiseli | engin | geveze | gözlüklü | hazin | önemsiz | sefil | ~ şapkalı | şişman | zavallı

kuklalaştırma • *mecaz* Kukla durumuna sokma. ~ planlı | sistematik

kul • Tanrı'ya göre insan. • *tarih* Köle. *hatasız* | *günahkâr* | *sevgili* ~ | *dalkavuk* | *âciz* | *talihli* | *mümin* | *şanslı* | *güçsüz* || aptal | aşağılık | bahtsız | binlerce | çalışkan | çaresiz | değme | dertli | edna | eksikli | ~ esintili | günahsız | hiçbir | iyi yürekli | kelli felli | kimsesiz | kötü | makbul | milyonlarca | muhlis | mütevazı | naçiz | oruçlu | riyasız | sefil | talihsiz | tedbirli

kulaç • Gerilerek açılmış iki kolun parmak uçları arasındaki uzaklık. *beş altı* | *mitolojik* | *otuz* | *elli* || acıklı | altı | baş döndürücü | beş | beş on | düzenli | hidetli | hüznü | ikişer | simetrik | uyumlu | yalın

kulak • *anatomi* Başın her iki yanında bulunan işitme organı. • *anatomi* Bu organın, sesleri toplayıp içeriye almaya yarayan dış bölümü. ~ *kepçe* | *sağır* | *sağ* | *biyonik* | *kullı* | *sol* | *eğreti* | *tıkalı* | *kesik* || açık | dik | doksan | ~ dolmuş | ~ du-

yarlı | duygusuz | düşük | göstermelik | hassas | kahverengi | kocaman | küçücük | küpeli | mahrem | meraklı | mutsuz | nadede | öbür | sapasağlam | seksen | sivri | süreksiz | tecrübesiz | tozlu | uyanık | uydurma | ~ uygun | ~ yapışık | yarık | yumuşacık | zarif **kulak çubuğu** • Kulak temizleyicisi. pamuklu **kulak iltihabı** • Kulak hastalığı. *cerahatli* | *salgılı* **kulak memesi** • *anatomi* Kulağın yumuşak ve kıkırdaksız olan alt ucu. *kaygan* | *yumuşacık* **kulaklık** • Kulakları soğuk, rüzgâr vb. dış etkilere korumak için kulak kepçesini örtecek biçimde yapılmış kılıf. *portakal rengi*

kule • Çoğunlukla kare veya silindirik biçimindeki yüksek yapı. *fildişi* | *sivri* | *ikiz* | *yüksek* | *konik* | *zırlı* | *irili ufaklı* ~ | *yosunlu* | ~ *kaplama* | ~ *başlı* | *cam* | *metrelik* | *aşşap* | *Gotik* | *burgulu* | *acayip* || apak | bağdaşık | ~ basamaklı | beyaz | ~ biçimli | çelik | ~ direkli | dost | ıssız | katil | ~ kubbeli | ~ külahlı | mevhum | pas rengi | paslı | ~ ruhlu | sekiz | sipsivri | spiral | ~ süslü | yağmurlu | yuvarlak | ~ yüzü | zarif

kulis • *tiyatro* Sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüm. • Bir amaca ulaşabilmek için ilgili kişiler arasında özel çalışma yapılan yer. *öteki* | *siyasi*

kullanıcı • Kullanan kişi. *çoklu* | ~ *parmaklı* | *vatansever* | *deneyimsiz* || bilgisiz | gaddar | iddiasız | kentli | sofistike | tecrübesiz

kullanılış • Kullanılmak işi. *farklı*

kullanım • Kullanma, yararlanma, tasarruf. *bilinçsiz* | *usulsüz* | *rutin* | *hoyratça* | *tasarruflu* | *optimum* | *rasyonel* | *agresif* | *yaygın* | *özenli* | *konforlu* | *sorunsuz* | *ortak* | *duygusal* || amaç dışı | amaçsız | asal | benzeri | ~ çeşitli | çok yönlü | çoklu | düzensiz | evsel | figüratif | hususi | kasıtlı | kopya | kurala aykırı | ~ maliyetli | manyetik | olağan | olumsuz | özgün | plansız | rastgele | reçetesiz | sorumsuz

| tamamlayıcı | titiz | ustaca | uygunsuz |
vokal | yanlış | yataş

kullanış • Kullanma işi. ~ çeşitli | hoyratça | idareli | salakça

kullanışlı • Rahatça kullanılabilme durumu. son derece

kullanma • Kullanmak işi, istimal. hoyratça

kulluk • Kul olma durumu, kölelik, ubu-diyet. ezik

kulp • Kazan, tencere, fincan, dolap, altın vb.nin tutulacak yeri. • *mecaz* Uydurma sebep, bahane. bin türlü | koyu sarı | minik

kulübe • Kerpiç, saman veya ağaçtan yapılmış küçük, basit, ilkel ev. • Bir yeri beklemekle görevli kimsenin içinde bulunduğu küçük barınak. • Hayvanlar için yapılmış barınak. *derme çatma* | *sefil* | ~ *penceresiz* | ~ *örtülü* | ~ *bitişik* | ~ *tekerlekli* | *harap* | *kerpiç* || ağaç | ~ ağılı | alçak | ~ basık | ~ beyazlı | camekânlı | camlı | çerden çöpten | ~ çevrili | ~ damlı | daracık | dört köşe | fakir | izbe | küçücük | küçük | ~ manzaralı | meşin | metruk | minik | naylon | ~ odalı | özensiz | sağlam | tahta | tek kişilik | ~ teneke | yıkık dö-kük **kulübecik** • Küçük kulübe. kübik | ~ odalı | ~ örtülü

kulüp • Görüşme, konuşma, okuma, spor yapma vb. amaçlarla yalnız üye olanların toplandıkları yer. • Spor kulübü. • Kişilerin, toplulukların oluşturduğu grup. • Herkese açık müzikli, içkili eğlence yeri. *mavili* | ~ *beyazlı* | *güzide* | *ayrıcalıklı* | *faal* | ~ *çevrili* | *okul sonrası* || açgözlü | ~ asırlık | bencil | ~ bir numaralı | ~ biricik | ~ boktan | borçsuz | çalkantılı | ~ düzeyli | enayi | falanca | hacizli | ~ havalı | ~ kopuk | meşhur | modern | muhteşem | mütevazı | problemlı | ~ puanlı | şimdiki | ~ şişe | tecrübesiz

kulvar • *spor* Yüzme ve atletizm yarışmalarında her yarışçıya ayrılan şerit. •

mecaz İçinde bulunduğu veya ilgili olduğu alan. *gerici* || arkaik | edebî | kendine özgü | marjinal | nurlu | yorucu

kum • *madencilik* Silisli kütlelerin, kayaların, doğal etkenlerle parçalanarak uflanmasından oluşan, deniz kıyısı, dere yatağı vb. yerlerde çok bulunan, ufak, sert tanecikler. *bir avuç* | *altın sarısı* | *nemli* | *çakıllı* | *uçsuz bucaksız* | ~ *dolusu* | ~ *kamyon* | *sıcacık* | *incecik* || altın | apak | bembeyaz | benekli | bolca | bucaksız | cıvık | dalgalı | dümdüz | ~ fiske | ince | ıslak | ışıltılı | kara | kısır | kızgın | kızıl | nadide | parıltılı | rengârenk | rüzgârlı | sapsarı | serin | sımsıcak | taşınmaz | tekmiş | ~ volkanik | yosunlu | yumuşak | yusuvarlak **kumluk** • Kumsal. ıslak | *issiz kum saati* • Dar bir boğazla birbirine bağlanmış iki cam kaptan oluşan ve üstteki kapta bulunan kumun aşağıya akmasından yararlanılarak zamanı anlamaya, ölçmeye yarayan araç. *lanetli* || muzır **kum tepesi** • Kumların yığılmasıyla oluşan tepelik. *birkaç kumul* • *jeoloji* Çöllerde veya deniz kıyılarında rüzgârların yığıldığı kum tepesi, eksibe. devasa

kumanda • Komuta. • Elektronik aygıtları belli bir uzaklıktan yönetmeye yarayan kablolu alet. *üniversal* | *fonksiyonel* || ana | dairesel | ~ kucak dolusu | meret | normal

kumandan • *askerlik* Komutan. ~ *havalı* | ~ *vazifeli* | *genç* | *büyük* | *babayiğit* | *galip* | *kumral* | *şanlı* | *ehliyesiz* | ~ *başlıklı* | *gencelik* || ateşli | Avrupalı | bazı | ~ becerikli | ~ benizli | bilcümle | cesur | darmadağınık | değme | erdemli | gayretli | gevşek | görüşsüz | ~ gözlü | günahsız | iyi yürekli | kaba | kanlı | ~ kaşlı | kavi | kıdemli | kocaman | kültürsüz | madun | milliyetperver | muhterem | ~ muktedir | muvakkat | müfrit | ~ namlı | rütbeli | sair | ~ seçkin | sıradan | şerefli | tanınmış | tecrübeli | uzatmalı | vatansever |

kumandanlık

yetenekli | yufka yürekli **kumandanlık**
• Komutanlık. altıncı | umum

kumar • Ortaya para koyarak oynanan talih oyunu. *batak* | ~ esaslı | *patolojik* | *tatsız* **kumar oyunu** • Ortaya para koyarak oynanan talih oyunu. *pornografik* **kumarbaz** • Kumara düşkün kimse. *hayalperest* | *hilekâr* | *muntazam* | *namuslu* | *yetenekli* | *yırtık* **kumarcı** • Kumarbaz olan kimse. *batak* **kumarhane** • Kumar oynanan yer, bitirim yeri, bitirimhane. *yüzer*

kumaş • Pamuk, yün, ipek vb.nden makinele dokunmuş her türlü dokuma. • *mecaz* Varlığı ve kişiliği oluşturan nitelik veya malzeme. *ipekli* | *yünlü* | *pamuklu* | *keten* | ~ çizgili | *dökümlü* | ~ geçirgen | *elbiselik* | *satın* | *dokuma* | ~ baskılı | ~ desenli | *sırmalı* | ~ dokulu | ~ perdelik | ~ top | *koton* | *ipek* | *motifli* | *sentetik* | *kaba* | *gömlük* | *erguvani* | *lacivert* | *çeşit çeşit* | *tül* | ~ kareli | ~ lekeli | *mantoluk* | *kaygan* | *sedefli* | *kalin* | *uçucu* | ~ lastikli | *lastikotin* | *streç* | *otantik* | *kahverengi* | *zorjet* | ~ çiçekli | ~ saydam | ~ dokumalı | *koyu mavi* | ~ renkli | ~ tüylü | *ucuz* | *mavi* | *kupon* | *boz* | *tüvit* | *kırçıl* | *elastik* | *organze* | *ince* | *pembe* || alacalı bulacalı | ~ asılı | *astarlık* | *baskısız* | *batık* | *bej* | *benekli* | *bilinmedik* | ~ bitişik | *bol* | *buruşuk* | ~ çeşit | ~ dallı | *damalı* | *değişik* | *delik deşik* | *dümdüz* | *ekolojik* | *ekose* | *el değmemiş* | *emprime* | *erkeksi* | *ezilmiş* | *farklı* | *fonksiyonel* | *gabardin* | *gölgeli* | *görünmez* | ~ görünömlü | ~ hareli | *havlı* | *hijyenik* | *hışiltılı* | *incecik* | *iri* | *işlemeli* | ~ ışınlı | *janjanlı* | *jarse* | *kalitesiz* | ~ kalma | *karmaşık* | *kirli* | *kıl* | *kıllı* | *kışık* | *kıymetli* | *konforlu* | *koyu kahverengi* | *koyu lacivert* | *koyu yeşil* | *lame* | ~ mahsus | ~ markalı | ~ metrelik | *muhteşem* | *örgü* | *örme* | ~ özlü | *pahalı* | *papatyalı* | *parıltılı* | *parlak* | *peşli* | *pırıltılı* | *pütlürlü* | *rengârenk* | *sapsarı* | *seyyal* | *sudan ucuz* | *şanjanlı* | *şeffaf* | ~ telli | *terli* | *tiftik* | *tiril tiril* | *tok* | *transparan* |

uzun ömürlü | *vizon* | *yazlık* | ~ yıldızlı | ~ yollu | *yün* **kumaş parçası** • Kumaşın bir kısmı. *küçük*

kumpanya • Tiyatro topluluğu. *gezgin* | *gezgin* | *gezici* || yüzlerce

kumpas • *argo* Hile, düzen. *sıradan* | *uluslararası* | ~ yıllık

kumpir • Özel fırında pişirilen iri patatesin içine peynir, mısır, bezelye vb. malzeme konularak yapılan yiyecek. *otantik*

kumral • Koyu sarı veya açık kestane rengi. *koyu* | *dumanlı*

kumru • *hayvan bilimi* Güvercinler takımından, güvercinden küçük, boz, gri renkli bir kuş (*Streptopelia*). ~ *sevda* || binlerce | *bitli* | ~ çift | *kalabalık* | *kayıp* | *zarif*

kumsal • Kumu olan yer. • Denize, göle vb. yerlere girilebilen genellikle kumluk alan, deniz hamamı, kumbaşı, plaj. *uçsuz bucaksız* | *bembeyaz* | *bakir* | *altın* | *bucaksız* | *engin* | *çakıllı* | ~ *elverişli* || altın sarısı | ~ bayraklı | ~ bitişik | ~ çevrili | *dandik* | *dar* | *daracık* | ~ dolmuş | *el değmemiş* | ~ esintili | *esmer* | *genişçe* | *güneşli* | *harika* | *ıslak* | ~ kaplı | *kızgın* | *nefes kesici* | *sımsıcak* | *tenha* | *uçsuz* | *upuzun* | *yaygın*

kundak • Yeni doğmuş çocuğu ilk aylarda sıkıca sarıp sarmalamaya yarayan geniş bez. • *mecaz* Ara bozma, fitne, fesat. *ipekli* | *kanlı* | *meşin*

kundura • Kaba işlenmiş, bağırsız, konçsuz ayakkabı. *nalçalı* | ~ *çivili* | *kaba* | ~ *burunlu* | *yırtık* | ~ *pençeli* | *rugan* || bir çift | ~ birleşen | *boyasız* | *buruşuk* | *cılalı* | *çeşit çeşit* | ~ çift | *daracık* | *ezilmiş* | *iptidai* | *ıslak* | *ışıl* | *ışıl ışıl* | *kahverengi* | *meşin* | *muhkem* | ~ *ökçeli* | *partal* | *sağlam* | *sarı* | *sipsivri* | *sıkı*

kunduru • *halk ağzında* Başağı dört sıradan oluşan, bir tür sert, sarı, iyi buğday. *kalm*

kunduz • *hayvan bilimi* Kemirgenlerden, kuyruğu geniş ve yassı, art ayak parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayan, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan, kastor (*Castor fiber*). **doksan** | kuyruklu | kürklü

kupa • Cam veya seramikten yapılmış, kulplu, büyük bardak. • Altın, gümüş, bronz veya kristalden yapılmış, yarışma ödülü olarak verilen ayaklı kap. • Yarışma ödülü olarak verilen herhangi bir sanat eseri. **ipekli** | **gümüşlü** | **gümüş** || aşurelik | ~ ayaklı | ~ bezeli | ~ bir numaralı ~ | birer | ~ gollü | görkemli | göstermelik | iki ayaklı | ikinci sınıf | ıslıl | ~ kaplama | ~ kulaklı | kulplu | ~ orantılı | süper | zeytuni

kupes • *hayvan bilimi* İzmaritgillerden, ılıman denizlerde yaşayan bir balık (*Boops boops*). **kırıtkan** | **yemlik**

kupon • Piyango biçiminde düzenlenmiş çekilişlerde kesilerek kullanılan basılı parça. **talihli**

kupür • Kesilmiş kâğıt ya da kumaş parçası. ~ ilişkin | yüzlerce

kur (I) • *ekonomi* Yabancı paraların ulusal para cinsinden değeri. • Düzey. **sabit** | **nominal** | **çapraz** | **uydurma** || ~ endeksli | faizsiz | geçerli | günlük

kur (II) • Karşı cinse ilgi göstererek onun hoşuna gitme, gönlünü kazanmaya çalışma. **örtük**

kura • Kime veya neye isabet edeceği önceden belli olmayan bir çekimle sonucu belirleme. **avantajlı** | **torpilli**

kurabiye • Un, yağ, badem, fıstık vb. ile yapılan, şekerli küçük çörek. **üzümlü** | ~ **sakızlı** || bademli | çikolatalı | ~ delikli | ~ dolgulu | güllü | kakaolu | kaymaklı | leziz | limonlu | meyveli | rulo | şekerli | ~ tabak | tahinli | taptaze **kurabiyeci** • Kurabiye yapan veya satan kimse. **şişman**

kurak • Yağış olmama durumu. ~ **beter**

kural • Bir sanata, bir bilime, bir düşünce ve davranış sistemine temel olan, yön veren ilke, nizam. • Davranışlarımıza yön veren, uyulması gereken ilke. **hijyenik** | **etik** | **değişmez** | **şaşmaz** | **katı** | ~ **belli** | **biçimsel** | **birtakım** ~ | **amansız** | **saçma sapan** | **demokratik** | **altın** | ~ **özgü** | ~ **asgari** | **geçerli** | **kalıplaşmış** | **ayrıcılık** | **kendine özgü** | **evrensel** | **belirli** || İslami | abuk sabuk | acımasız | aerodinamik | alaycı | altıncı | anatomik | anayasal | anlamlı | apayrı | ataerkil | ~ bağımlı | bağımsız | bağlayıcı | basit | başka | bazı ~ | belli başlı | beşinci | ~ bin | ~ bir numaralı ~ | bir sürü | biricik ~ | bürokratik | can alıcı | çağdaş | ~ çeşitli | diğer | dinsel | dogmatik | ~ esaslı | etraflı | fiziksel | gaddar | garip | geleneksel | genel | geometrik | ideal | ~ ilişkili | insancıl | kalitatif | kalıcı | ~ kalma | kati | kesin | kıyıcı | matematik | mesleki | meşru | on binlerce | öbür | ~ planlı | sağlam | sekizinci | sıkıcı | şerefli | tamamlayıcı | temel | temelsiz | uluslararası | ~ uygun | ünlü | yasaklayıcı | zorunlu **kural düşkünlüğü** • Kurallara uyma durumu. **aşırı**

kuram • Uygulamalardan bağımsız olarak ele alınan soyut bilgi. • Belirli bir konudaki düşüncelerin, görüşlerin bütünü. • Sistemli bir biçimde düzenlenmiş birçok olayı açıklayan ve bir bilime temel olan kurallar, yasalar bütünü, nazariye, teori. **büyük boy** | **psikolojik** | **evrensel** | **bağlamsal** | **bilişsel** || belalı | belli başlı | biyolojik | ~ çeşitli | çoğulcu | ekolojik | eksiksiz | eleştirel | epistemolojik | estetik | etolojik | geçersiz | geleneksel | genel | insancıl | kendine özgü | kültürel | naif | normatif | özgün | sanatsal | sistematik | ~ sistemli | siyasal | şaşırtıcı | tarihsel | tek | tüm ~ | usulsüz | ~ yönelik **kuramcı** • Kuram ortaya koyan kimse. **bilişsel** || acar | estetik | ünlü

Kur'an • *özel* İslam dininin temel ilkelelerini, Hz. Muhammed'e gönderilen Tanrı buyruklarını içeren, Müslümanlığın

kurbağa

temel kitabı, *Kur'an-ı Kerim, Kelam-ı Kadim, Mushaf, Mushaf-ı Şerif. İbranice | büyük boy | ~ kaplı | küçük | ~ motifli | yaldızlı*

kurbağa • *hayvan bilimi* Kurbağalardan, yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan. *benekli | yabani | kaygan || balaban | ~ beslenen | binlerce | buruşuk | diri | kuyruksuz | pörtlek | sayısız ~ | telaşlı | yorgun kurbağa yavrusu* • Yeni doğmuş kurbağa. *kuyruklu | sevimli*

kurban • *din bilgisi* Dinin buyruğunu veya bir adağı yerine getirmek için kesilen hayvan. • *mecaz* Bir ülkü uğrunda feda edilen veya kendini feda eden kimse. • *mecaz* Bir kazada veya felakette ölen kimse. • *mecaz* Maddi ve manevi bakımdan felakete sürüklenmiş, insanı değerlerini yitirmek zorunda kalmış veya bırakılmış kimse. *faili meçhul | çileli | makbul | yüz binlerce || bahtsız | bedbaht | binlerce | ~ çeşit | değersiz | günlük | ~ hisseli | isimsiz | kaçınıcı | körpe | mazlum | meçhul | miskin | ~ muzdarip | mutsuz | müstakbel | seçilmiş | ~ telli | uyuşuk | yaygın | yüzlerce | zavallı kurbanlık* • Kurban edilmeye uygun olma durumu. *beslenen*

kurdele • Geniş ipekli şerit. • Belli bir biçim verilmiş saça veya giysinin yakasına takılan ince kumaş. *saten | mavi | kadife | kırmızı || bal rengi | benekli | ~ beyazlı | bir çift | eflatun | lame | plastik | rengârenk | ~ renkli | sarı | ~ serili | tuncu | ütülü | yepyeni | yırtık*

kurgu • Bir bütün oluşturmak için parçaları takip birleştirme işi, montaj. • *edebiyat* Çatı. • *felsefe* Uygulamaya geçmeyen, sadece bilmek ve açıklamak amacını güden düşünce, kuramsal araştırma, spekülasyon. • *sinema, televizyon*

Bir filmin değişik süre ve yerlerde çekilen bölümlerini, bir uyum ve anlam bütünlüğü sağlayarak birleştirme, montaj. • *sinema, televizyon* Gerçek olmayan olay ve kahramanlardan oluşan eser. *fantastik | ustaca | biçimsel | polisiye | dramatik | hayalî | mitolojik | sürükleyici || ahım şahım | analitik | ayrıntılı | dilsel | düalist | düşünsel | düzenli | histerik | interaktif | karmaşık | ~ katmanlı | makroekonomik | masalsı | mükemmel | organik | otobi-yografik | suni | tutarlı | uhrevî | ustalık | utangaç*

kurgulama • Kurgulamak işi, montajlama. *interaktif | ustaca*

kurmay • *askerlik* Harp akademilerine girerek eğitimlerini başarıyla bitirmiş subay, erkâniharp. ~ *çarıklı || ~ çizmeli | kibirli | kıymetli | şerefli | ünlü kurmay albay* • Türk Silahlı Kuvvetlerinde yüksek lisans yapmış, karmaşık harekât planları kurma konusunda uzman olan subay. *şerefli | ünlü kurmaylık* • Kurmay olma durumu. *çarıklı*

kurna • Hamam ve banyolarda musluk altında bulunan, içinde su biriktirilen, yuvarlak, mermer, taş veya plastik tekne. *mermer || karşılıklı | somaki | ~ yapışık kurna başı* • Kurna lideri. *gölgeli*

kurnazlık • Kurnaz olma durumu. • Kurnazca iş. *kadınca || aymaz | basit | Doğulu | kahpece | olanca | sinsi | şımarık*

kurs • Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen derslere dayanan ve belli bir süresi olan eğitim etkinliği. ~ *onaylı | uygulamalı | ~ kapasiteli | ~ aylık || ek | ~ garantili | gezici | ~ haftalık | illegal | kapsamlı | mütevazı | onca | oryantal | sair ~ | uydurma | yazlık | yoğun | yurt içi*

kurşun • *kimya* Eriyen, yumuşak ve bükülgen, mavimtırak esmer renkte bir element (simgesi Pb). • Tüfek, tabanca vb. hafif ateşli silahlarda kullanılan mermi.

serseri | *yağlı* | *zalim* | *beş* | *kör* | ~ *kuruş-luk* || *alçakça* | *azgın* | *beşinci* | *binlerce* | *bolca* | *çapkın* | *çifte* | *delici* | *dinsiz* | *dökme* | *dördüncü* | *edepsiz* | *faili meçhul* | ~ *geçen* | *gelecek* | *ham* | *ikinci* | *imansız* | *kahpe* | *kocaman* | ~ *paralık* | *rastgele* | *sakar* | ~ *telli* | *vurucu* **kurşun kalem** • İçî grafitli, yazısı kolayca silinebilen, de-ğişik biçimleri olan bir kalem türü. *sip-sivri kurşuni* • Kurşun rengi. *koyu*

kurt • *hayvan bilimi* Köpekgillerden, Av-rupa, Asya ve Kuzey Amerika'da yaşı-yan, postu gri sarı renkli, yırtıcı, etçil me-meli hayvan (*Canis lupus*). • *mecaz* Bir yeri, bir şeyi iyi bilen. • *hayvan bilimi* Yumuşak vücutlu, uzun gövdeli, omur-gasız, bacaksız, ayaksız veya çok ilkel ayaklı küçük hayvan. • Bazı böcekler veya bazı böcek kurtçuklarına verilen ad. *kancalı* | *dişi* | ~ *başlı* | ~ *kalpli* | *yaralı* | *azgın* | *yırtıcı* | ~ *yeleli* | *vahşi* | *hain* || *aç* | *açgözlü* | *asalak* | *avcı* | *azılı* | *bir alay* | *bir çift* | *boz* | *büyücek* | *çengelli* | *çivit rengi* | *dehşet* | ~ *dişli* | *ensesi kalın* | *fırası* | *giz-li* | *hınzır* | *hızlı* | *ihtiyar* | *ısrarlı* | ~ *kalan* | *kehribar* | *kelepçeli* | *kopya* | *korkusuz* | *kurnaz* | *minicik* | ~ *renkli* | *sarışın* | *sıska* | *soğuk* | ~ *tüylü* | *uyuz* | *ürkek* | *yoz* | *zilli* **kurt köpeği** • *hayvan bilimi* Kurt ve kö-pek kırması bir tür köpek. *azman* | *kuduz* **kurt sürüsü** • Kurt topluluğu. *başsız*

kurtarıcı • Kendi hayatını tehlikeye ata-rak bir kimseyi, bir topluluğu güç bir durumdan veya yok olmaktan kurtaran kimse, halaskâr. *büyük* | *büyülü* | *dünye-vi* | *efsanevi* | *mucizevi* | *muhteşem* | *sev-gili* | ~ | *tek kurtarıcılık* • Kurtarıcı olma durumu, halaskârlık. *koruyucu* | ~ *uygun*

kurtarış • Kurtarma işi. *kahramanca* | *mu-cizevi*

kurtçuk • *hayvan bilimi* Bazı hayvanların, özellikle böceklerin yumurtadan çıktık-tan sonra, krizalit veya ergin karakter-lerini kazanmadan önceki evresi, sürfe, larva. *azgın* | *eğri büğrü*

kurtulmalık • Fidyeye. ~ *uygun*

kurtuluş • Bir şeyden, bir yerden kurtul-ma, felah, halas, necat, selamet. • Ba-ğımsızlık kazanma. *mucizevi* | ~ *çeşit* | *millî* | *ulusal* || *anlık* | *bireysel* | *biricik* | ~ | *hakiki* | *kalıcı* | *nihai* | *sıcacık* | *sınıfsal* | *tek*

kuru fasulye • Fasulye bitkisinin beyaz tohumu. • Fasulye tohumundan yapılan etli veya etsiz salçalı, sulu yemek. • Ye-şil kabuklarından ayıklanıp kurutulmuş fasulye. *zeytinyağlı* | *pastırmalı* | *sucuklu* | *etli* || *birazcık* | *konserve* | *naneli* | *sa-rımsaklı* **kuru kayısı** • Kayısının kuru-tulmuşu. *altın sarısı* | *lezzetli* **kuru üzüm** • Yaş üzümün kurutulmuşu, üzüm ku-rusu. *çekirdeksiz* | *lezzetli* **kuru yemiş** • Fındık, fıstık, leblebi gibi yemek dışında yenilen yiyecekler, meyvehoş. ~ *kabuklu* || *çeşit çeşit* | *hoşafıklı* **kuru kalabalık** • Hiçbir işe yaramayan kırık dökük eşya. *darmadağın*

kurucu • Bir kuruluşu oluşturan kim-se. *başlıca* || *doksan* | *imtiyazlı* **kurucu meclis** • Yol gösteren meclis. *korporatif*

kurul • Bir işi yapmak, yönetmek veya bir kurum ve kuruluşu temsil etmek için görevlendirilmiş kişilerden oluşmuş topluluk, heyet, konsey, asamble. *genel* | *yüksek* | *yarınki* | ~ *haiz* | *akademik* || *antidemokratik* | *cafcıflı* | *faal* | *falanca* | *geçici* | *gezici* | ~ *görevli* | *kelli felli* | ~ *kişilik* | *lüzumsuz* | *mahallî* | *milletlerara-sı* | *olağan* | *olağanüstü* | *özverili* | *ruha-ni* | *seçkin* | *seçme* | *siyasi* | *teknik* | *yarı resmî* | *yetkili* | *yetkisziz*

kurultay • Ulusal veya uluslararası bilim-sel toplantı. • Bir kuruluşun, gündemin-deki sorunları, temel konuları konuşmak ve yeni kurullar seçmek üzere belli süre-lerle veya gerektiğinde yaptığı genel top-lantı, kongre. *cafcıflı* | *dördüncü* | *ortak*

kuruluk • *mecaz* Cansızlık, donukluk. *de-netimli* | *tekdüze* | *tıknefes*

kuruluş • Kurulma işi. • Topluma hizmet, üretim, tüketim vb. amaç ve görevlerle kurulan her şey, tesis. • *mecaz* Yapı, yapılış, bünye. ~ *sermayeli* | ~ *haiz* | *milletlerarası* | *uluslararası* | *güzide* | *hayırsever* | ~ *belgeli* | *muadil* | *sınai* | *atıl* | *devasa* | *müstesna* | *yönetimsel* | *obez* | ~ *çeşitli* | *anayasal* | *ihtiyatlı* | *akademik* | *ticari* | *illegal* | *sivil* | *postmodern* || ~ adlı | aktif | alacaklı | ~ alakalı | Amerikan | ana | avare | bağımsız | başına buyruk | bir | bürokratik | büyük | cılız | çekirdek | çok taraflı | dağınık | danişıklı | ~ dayalı | denetimli | dev | dilsel | dramatik | ebedî | etimolojik | ezoterik | fanatik | finansal | gerici | gizli | ~ gönüllü | ikiyüzlü | ilgisiz | ilmî | kamusal | katışık | koskoca | kültürel | legal | lisanslı | mahallî | menevişli | mübah | mütevazı | otonom | özel | özerk | sabıkalı | salim | ~ sayılı | sendikal | somut | sosyoekonomik | tekelci | teokratik | toplumsal | üst | yan | yanlı | yardımcı | yasa dışı | ~ yataklı | yazlık | yetkisiz | yurt içi | yurtsever

kurum • *hukuk* Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik, müessese. • Kendini büyük ve önemli gösterme davranışı, yüklenme, gösteriş, azamet, tekebbür. ~ *yataklı* | ~ *haiz* | *güzide* | *bağımsız* | *özerk* | *sair* ~ | *yurt içi* | *devasa* | ~ *ödenekli* | *önemli* | *anayasal* | *bürokratik* | *lisanslı* | *hantal* | *demokratik* | ~ *sermayeli* | *resmî* | *budalaca* | *gerici* | *muadil* | *sivil* | *okul öncesi* | *Batılı* | *milletlerarası* | *güvenilir* | *ticari* | *finansal* | *mükellef* | *stratejik* | *dokunulmaz* | *münfesi* || ~ alakalı | alaylı | aristokrat | ~ aşkın | ayrımsız | başlıca | bazı ~ | bilim dışı | biricik ~ | bozuk | böyle | bu | büyükçe | ciddiyetsiz | ~ çevrik | deneyli | derme çatma | despot | devletler arası | diğer | dinsel | dinsiz | egzotik | ekonomik | ~ esaslı | falanca | feodal | gelişmiş | gereksiz | gururlu | güçsüz | güvenli | hastalıklı | hayırsever | idealist | ilginç | ilmî

| inançsız | iyi | kentsel | köklü | küflü | marjinal | masum | merkezî | muhteşem | muteber | örgütlü | özel | parlak | sağlıklı | sanatsever | simgesel | sorumsuz | ~ spesifik | tabu | temel | turistik | tüm ~ | ulusal | ~ uyaran | ünlü | verimsiz | vesair | yasaklayıcı | yegâne | yekpare | yetkili | ~ yönelik | yöresel | yüzüstü **kurum kültürü** • Bir kurumda yaratılan bütün maddi ve manevi değerlerin bütünü. **pozitif**

kuruntu • Bir konuyla ilgili yanlış ve yersiz düşünce, evham. • Olmayacak bir şeyin olacağını sanma, vehim. *asılsız* || aldatici | amansız | aptal | aptalca | ~ belirsiz | beyhude | birtakım ~ | garip | insani | kimi ~ | manasız | nahoş | yersiz

kuruş • Liranın yüzde biri değerinde Türk parası. *beş on* | *elli* | *üç beş* | *altmış* | *çil* | *beş* | *seksen* | *yetmiş* | *beşer* | *onar* | *üç buçuk* | *yirmi* | *kertikli* | *doksan* | *altmışar* | *tırtıllı* | *kaç* | *kırk* | *birkaç* || bronz | bu | ~ delikli | ellışer | gümüş | kırkar | marjinal | otuz | sekiz | ~ tastamam | üç | üçer | yirmişer **kuruşluk** • Herhangi bir kuruşa karşılık olma durumu. *altmış* | ~ *delik* | *elli*

kuruşlandırma • Kuruşlandırmak işi. ortalama

kurutucu • Nemi, ısı veya hava akımıyla uzaklaştırıp içine konulan maddeleri kurutan alet. **pompalı**

kuruyemiş • Fındık, fıstık, leblebi gibi yemek dışında yenilen yiyecekler, meyvehoş. ~ *kabuklu* | *ambalajlı* || dökme | ~ külah

kurye • Posta, kargo, mektup vb. gönderileri alıcıya ulaştıran kimse. *bisikletli* || ~ ehliyetli | *kopya*

kuskus • Un, süt, yumurta, bulgur ile yapılan ufak ve yuvarlak taneler biçiminde kurutulmuş hamur yemeği. *baharlı* | *etli*

kusma • *mecaz* Dışa vurma, içini dökme. asabi

kusur • Eksiklik, noksan, nakisa. • Elverişsiz durum. *nörolojik* | *ufacık* | *başlıca* || anatomik | astigmat | benzersiz | bir yığın | birçok | biricik ~ | bu kabîl ~ | çirkin | ehemmiyetsiz | fiziksel | herhangi bir | kavramsal | küçük | ortak | sempatik | tanrısal | tüm ~ | ~ türlü | ufak tefek | yapısal | yegâne | yığınla **kusursuzluk** • Kusursuz olma durumu. matematiksel

kuş • *hayvan bilimi* Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı. ~ *kulaklı* | *yabani* | *göçmen* | *kanatsız* | ~ *kanatlı* | *kutsal* | *ötücü* | ~ *tüylü* | *dişi* | ~ *gagalı* | *ak* | *gizemli* | *hastalıklı* | *yabanıl* | *vahşi* | *geveze* | *ürkek* | *bir küme* | *garip* | ~ *sesli* | *minicik* | *uğurlu* | *mavi* | *efsanevi* | *konuşkan* | *yanardöner* | *muhacir* | *dalgın* | *yüce* | *minik* | *küçük* | *kuyruklu* | *etobur* | ~ *bacaklı* | *dev* | *evcil* | *göçebe* | *yüzlerce* | *kırık* | *kınalı* | *erkenci* | ~ *taçlı* | ~ *beslenen* | ~ *renkli* | *acayip* | *büyükçe* | *gümüş* | *sevimli* | *yüz binlerce* | *balıkçıl* | *yaralı* | *turuncu* | *yorgun* | *gamlı* | ~ *bi-linmeyen* | *süt beyaz* | *sapsarı* | *esmer* | ~ *belirsiz* | *lacivert* | *tembel* | ~ *bükük* | *ulu* | *avare* | *fakir* | *öteki* | ~ *göğüslü* | *sahici* | ~ *tepeli* | *yaldızlı* | *nazlı* | *tekmil* ~ | *uzaylı* | *küçükçük* | *muzlim* | ~ *tutulmuş* | *civil civil* | *kırmızı* | *binlerce* || *acemi* | *acımasız* | ~ *ağırıklı* | *akdeniz mavisi* | *akıllı* | *aklı* | *karalı* | *alacalı* | *alay alay* | *alımlı* | ~ *alışık* | ~ *alışkın* | *altın* | *altın sarısı* | *anaç* | *apak* | *aptal* | ~ *asılı* | *ayaksız* | *bahtiyar* | *bakır rengi* | *basbayağı* | *başıboş* | *bazı* ~ | *belalı* | *bembeyaz* | *benekli* | ~ *bihaber* | *bildik* | *bilinçli* | *bilinmez* | ~ *bin* | *bin çeşit* | *bir* | *bir alay* | *bir sürü* | *boynu bükük* | *böyle* | *bu* | *büyücek* | *büyük* | *cimcime* | *cins cins* | *cümle* | ~ *cüsseli* | *çapkın* | *çarpıntılı* | *çeşit çeşit* | *çirkin* | *değişmez* | *denek* | *devasa* | *diri* | *diyez* | *dizi dizi* ~ | ~ *dolusu* | ~ *duyarlı* | *düşman* | *düşsel* | *elemli* | *ender* | *esrarlı* | *fukara* | *gariban* | ~ *gelen* | *gezici* | ~ *görevli* | *gövdesiz* |

~ *gözlü* | *gripli* | *gümüşlü* | *güzel* | *hangi* | *harikulade* | *hayırlı* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *hoş* | *hotozlu* | *hür* | *ibikli* | *iki* | *inatçı* | *ince yapılı* | *insancıl* | *iri* | *ışılıtlı* | *kaba* | ~ *kalan* | *kan kırmızı* | ~ *karalı* | *karmakarışık* | *kiymetli* | *kocaman* | *koyu lacivert* | *körpe* | *küçümencik* | *makbul* | *masmavi* | *mavimsi* | *menevişli* | *miskin* | *mitolojik* | *mor* | *muhayyel* | *muhteşem* | *münasebet-siz* | *nadir* | *obur* | *olağanüstü* | *onca* | *ölü* | *önemli* | *özgür* | *paçalı* | *pahalı* | *parlak* | ~ *perdeli* | *pırıltılı* | ~ *ruhlu* | *sarhoş* | *sarı* | *serazat* | *sihirli* | *sıradan* | *son* | *suskun* | *sümsük* | *şu* | *tanıdık* | *taraklı* | *tarihsel* | *telaşlı* | ~ *telli* | *turkuaz* | ~ *tür* | *ufacık tefecik* | *ufuksuz* | *ukala* | *uyumsuz* | *üç* | *ümitsiz* | *vatansız* | *vefasız* | *vurucu* | *vu-ruk* | *yaban* | *yabansı* | ~ *yapışık* | *yapma* | *yaprak yaprak* | *yeşil* | *yığınla* | *yoz* | *zarif* | *zavallı* | *zehirli* **kuş sesi** • Kuşun çıkardığı ses. *kesik kesik* **kuş türü** • Kuş çeşidi. *gizemli* **kuş yuvası** • Kuşun içinde barındığı yer. *rüzgârlı* **kuşbaşı** • Küçük bir kuşun başı büyüklüğünde doğranmış et. *baharatlı* **kuşkonmaz** • *bitki bilimi* Zambakgillerden, uç dalları yapraksı görünüşte, toprak altı kök saplarından çıkan taze sürgünleri yenen bir bitki (*Asparagus officinalis*). • Aynı familyadan, saksılarda yetiştirilen, uzun saplı, ince ve küçük yapraklı bir süs bitkisi (*Asparagus plumosus*). *konserve* | *yabani* **kuşluk** • Günün sabahla öğle arasındaki bölümü, kuşluk vakti. *ılık* **kuş tüyü** • Yatak, yorgan, yastık doldurmayaya yarayan bazı kuşların tüyü. *som*

kuşak • Bir şeyin etrafına sarılan uzun ve enli kumaş. • *teknoloji* Bir ürünün, bir aygıtın teknolojiadaki ve bilimdeki gelişmeye göre üretilen yeni biçimleri. • *gök bilimi* Yeryüzünde veya herhangi bir gök cisminde belli şartları sağlayan bölge. • *coğrafya* Yeryüzünün kutuplar, kutup daireleri ve dönencelerle belirlenen beş bölümünden her biri, küre kuşağı. • *felsefe* Yaklaşık olarak aynı yıllarda doğmuş,

aynı çağın şartlarını, dolayısıyla birbirine benzer sıkıntıları, kaderleri paylaşmış, benzer ödevlerle yükümlü olmuş kişilerin topluluğu. • *toplum bilimi* Yaklaşık yirmi beş otuz yıllık yaş kümelerini oluşturan bireyler öbeği, göbek, nesil, batın, jenerasyon. ~ *sonraki* | ~ *önceki* | *yaşlı* | *yün* | *gelecek* | *yitik* | *ipekli* | *kırmızı* | *yarınki* | *bugünkü* | *olgun* | *mor* | *üç* | *arızalı* | *sırmalı* | *acılı* | *genç* | *sancılı* | *işlemeli* | *nakışlı* | *altıncı* | *örme* | ~ *beslenen* | *ikinci* || *apolitik* | *ateşli* | *aydın* | *aynı* | ~ *barışık* | *bedbaht* | *benekli* | *beş* | *beşli* | *bilge* | *bilgisiz* | *bilinmedik* | *çalışkan* | *çıplak* | ~ *demokrat* | *dünkü* | *eflatun* | ~ *egemen* | *elastik* | *elmaslı* | *enli* | *erdemli* | *fiyonklu* | ~ *gelen* | *gelen geçen* | *gerçekçi* | *ibrişim* | *ihmalci* | *ipek* | *isyancı* | *jeotermal* | *kaç* | *kaçıncı* | ~ *kalma* | *karamsar* | *karşıt* | *kayıp* | *keçe* | *kentli* | *kıdemli* | ~ *mecbur* | *mistik* | *murassa* | ~ *örülü* | *pamuk* | *pir-lantalı* | *püsküllü* | *sağcı* | *silik* | *tılsımlı* | *umursamaz* | *upuzun* | *uslu* | *uyumsuz* | *üçüncü* | *ülkücü* | *ütülü* | *yaldızlı* | ~ *yatık* | *yedi* | *yepyeni* | *yetenekli* | ~ *yetişmiş* | *yorgun* | ~ *yönlü* | ~ *yüzlü*

kuşam • Üst baş, giysi. *ipekli*

kuşatma • Kuşatmak işi. • *askerlik* Bir ülkenin veya bir yerin dış dünya ile olan her türlü bağlantısını kuvvet kullanarak kesme, abluka, ihata, muhasara. *haksız* | *önemli* | ~ *sistemli* | ~ *yüzyıllık* | *zaman-sız*

kuşe kâğıt • Kaliteli matbaa kâğıdı. *pırlı pırlı*

kuşku • Bir olguyla ilgili gerçeğin ne olduğunu kestirememekten doğan kararsızlık, kuruntu, işkil, şüphe, acaba, şek. • *ruh bilimi* Başkalarının iyi niyet ve amaçlarını kötüye yorarak işkillenme duygusu. *küçücük* || *bezekli* | *binbir* | *cid-di* | ~ *dair* | *derin* | *düşmanca* | *geçmiş* | *haksız* | *herhangi bir* | ~ *ilişkin* | *ısrarlı* | *ışılıtlı* | *melun* | ~ *mesafeli* | *minicik* | *olanca* | *olur olmaz* | *sonsuz* | *sürekli* | *tit-*

rek | *tüm* ~ | ~ *tür* | *ufak* | *yepyeni* | *yersiz* **kuşkuculuk** • *felsefe* Özellikle doğaötesi konularda olumlu veya olumsuz yargıda bulunmaktan çekinme temeline dayanan öğretisi, şüphecilik, septisizm. *felsefi* | *yersiz*

kutlama • Kutlamak işi, tebrik. • Kutlama töreni. *mütevazı* | *kadınla erkekli* || ~ *bayraklı* | *bölük pörçük* | ~ *çeşitli* | *görekemli* | *gürültüsüz* | *karşılıklı* | *kavgasız* | *müzikli* | *ödünsüz* | *törensel* | *yemekli*

kutlayış • Kutlama işi. sessiz sedasız

kutsal • *din bilgisi* Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, kutsi, mukaddes öğeler. *dokunulmaz* **kutsal yapı** • Mukaddes kabul edilen yapı. *biricik* ~ **kutsallık** • Kutsal olma durumu, kutsiyet, mukaddeslik. ~ *aşkın* | *devingen* | *sahte* **kutsanış** • Kutsanma işi. ayrı **kutsanmışlık** • Kutsanmış olma durumu. *onca*

kutu • İnce tahta, mukavva, teneke, plastik vb.nden yapılmış, genellikle kapaklı kap. ~ *teneke* | ~ *sarılı* | *kadife* | *camlı* | *kilitli* | *yaldızlı* | *büyükçe* | *plastik* | *ufacık* | ~ *kaplı* | *gümüüş* | ~ *bezeli* | *tahta* | ~ *süslü* | *antika* | *sihirli* | *mavi* | *yuvarlak* | *kırmızı* | *işlemeli* | ~ *delikli* | *dev* | *rengârenk* | ~ *kurdeleli* | ~ *dolu* || *alacalı* | *altın* | ~ *asılı* | ~ *atılı* | *aynalı* | *bağa* | ~ *bağlı* | *bandrollü* | ~ *beygirlik* | *bir çift* | *bir sürü* | *bir yığın* | *bombeli* | *boş* | *buharlı* | *camekânlı* | *cömert* | *çeşit çeşit* | *dejenere* | *delik deşik* | *dört köşe* | *esrarlı* | *fildişi* | *gösterişli* | *hasır* | *irili ufaklı* ~ | *ışıldak* | *kaçak* | ~ *kakmalı* | ~ *kalma* | *kapitone* | ~ *kiloluk* | *kiremitli* | ~ *kılıflı* | *koca* | *koruyucu* | *kö-mürlü* | *körüklü* | *küçük* | *mat* | *menevişli* | *meşum* | *muzlim* | ~ *mükellef* | *müzikli* | *naylon* | *nice* ~ | *okkalı* | ~ *oymalı* | *özürlü* | ~ *perdeli* | *perişan* | *rayihalı* | ~ *renkli* | *saçma sapan* | *sedef* | *sedefli* | ~ *silindirli* | *şamalı* | *şu* | ~ *takılı* | ~ *tastamam* | *tepeleme* ~ | *tuhaf* | *ufak* | *yakın* | *yamru yumru*

| ~ yüklü | zarif **kutucuk** • Küçük kutu. kutsal | ufakık

kutup • *mecaz* Birbiriyle karşıt olan şeylerden her biri. • *gök bilimi* Gök küresinin, dolayında döndüğü varsayılan eksenin iki ucundan her biri. • *fizik* Bir mıknatıs demirinin iki ucundan her biri. ~ *zıt* | *manyetik* | *karşıt* **kutuplaşma** • Kutuplaşmak işi. *hamasi* | *ideolojik* | *ırksal* | *problematik* | ~ *temelli*

kuvvars • *jeoloji* Billurlaşmış silisin doğada çok yaygın bir türü. *dumanlı*

kuvvet • Fiziksel güç, takat. • Şiddet, zor, cebir. • Yetke, erk, nüfuz. • Bir ülkenin silahlı gücü. • *mecaz* Güç. • *fizik* Durgunluğu harekete veya hareketi durgun bir duruma çeviren etken, direnci kıran veya direnç doğuran özellik. *çevik* | *olanca* | ~ *kişilik* | *merkezkaç* | *müttefik* | *manevi* | *üstün* | *maddi* | *düzensiz* | *ezici* | *çok uluslu* | *işgalci* | *millî* | *eşsiz* | *taze* | *gerici* | ~ *zıt* | *dağınık* | *dış* | *esrarengiz* | *vatansever* | *konvansiyonel* | *anlaşılmaz* | *zırhlı* | *müteferrik* | *amansız* | *korkunç* | *azametli* | *esrarlı* | *düzenli* | *artçı* | *hâşin* | *muntazam* | *dayanılmaz* | *dördüncü* | *fikrî* | *başlıca* | *bedenî* | *şer* | *teşkilatlı* | *ekonomik* | *müşterek* || acil | amfibi | asabi | asıl | askerî | başıboş | bencil | ~ bilinmeyen | bilinmez | bir yığın | Bolşevik | büyük | ciddi | coşkun | çapraz | daha bir | dehşetli | duygusuz | eski | etkili | faik | gaddar | gafil | gayrinizami | gizli | ~ görülmemiş | görünmez | hangi | hari-kulade | herhangi bir | hışlıtlı | hudutsuz | hususi | inandırıcı | inanılmaz | insani | kahhar | kanunsuz | ~ kiloluk | koruyucu | ~ kurulu | lojistik | manyetik | meçhul | melun | merkezci | ~ mesul | mihaniki | miskin | mucizevi | muharrik | muvazzaf | münferit | mürekkep | müstesna | müteharrik | ~ müteşekkil | ~ müteveccih | müthiş | nizami | ortak | özel | potansiyel | rakip | sağlam | sağlıklı | sembolik | seyyar | sihirli | silahsız | siyasal | siyasi

| sorumsuz | stratejik | sürükleyici | şahsi | şeytani | tabiatüstü | tahlilî | tehlikeli | umum | yabancı | yedek | yeni | yetersiz | yiğit | zorba | zorlayıcı **kuvvetli** • Gücü yerinde kimse. fazla

kuyruk • Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ. • Bu organa benzeyen uzantı. • Başın arkasına toplanmış saç demeti. • *mecaz* İnsanın sıra beklemek için art arda durarak oluşturduğu dizi. • *alay yollu* Birisinin arkasına takılıp ondan ayrılmayan kimse. ~ *tıylı* | *kilometrelerce* | *yağlı* | *upuzun* | *kalkak* | *muhteşem* | *koskocaman* || bal rengi | cıvıl | cümbüşlü | devasa | dikey | fosforlu | görkemli | göz alıcı | ışıltili | ~ kabarık | kaslı | kıvrımlı | kürk | nakışlı | ~ sarılı | spiral | şahane | ~ telli | tembel | uçsuz bucaksız | uzun | uzunca | ünlü | yılankavi | yumuşak **kuyruklu piyano** • Duvar piyanosu gibi dik olmayan, gövdesi üç ayak üstünde yatık bir durumda bulunan piyano. gıcır | gıcır gıcır

kuytu • Issız olma durumu. ağaçlı | ~ ağılı | dilsiz | görkemli | tiksinc **kuytuluk** • Kuytu olma durumu. • Kuytu, sessiz yer. gölgeli | karanlık | nemli | yapışkan

kuyu • Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindirik biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur. • *mecaz* İçinden çıkılamayan durum veya yer. *dipsiz* | *kör* | *derin* | *daracık* | *çıkırcıklı* | *sulu* | ~ *dopdolu* | *serin* | *jeotermal* | *karanlık* || alacalı | aysız | bambaşka | binlerce | büyükçe | cinli | çiçeksiz | dar | delirtici | dolma | esrarlı | gölgeli | hususi | kabarcıklı | kara ağızlı | ketum | kuytu | mazbut | mehtaplı | ~ metrelik | muzlim | olmadık | ~ önceki | örümcekli | pasaklı | rutubetli | taşkın | tılsımlı | uçsuz bucaksız | umumi | üçüncü | viran | yankısız | yıldızsız | ~ yüz-yıllık **kuyu suyu** • Kuyudan çıkarılan, genellikle sulamada kullanılan su. ılık

kuyumcu

kuyumcu • Değerli metal ve taşlardan bilezik, küpe vb. süs eşyası yapan veya satan kimse, sarraf, mücevherci, cevahir-ci. *kirçıl* | *hususî* || bilgisiz | denizaşırı | emsalsiz | Ermeni | hamarat | kart | ~ önlüklü | usta | yaşlıca **kuyumcu dükkânı** • Altın satılan yer. ~ ayaklı

kuzen • Erkek yeğen. budala | ~ görevli | ikiz | iri yapılı | muzır | nazenin | sarışın | uzun boylu

kuzey denizi • Kuzeyde bulunan deniz. sevimsiz **kuzey rüzgârı** • Kuzeyden esen rüzgâr. rutubetli | uğultulu

kuzgun • *hayvan bilimi* Ötücü kuşlar takımının kargagiller familyasından, Kuzey Amerika'nın dağlık, fundalık yerlerinde bulunan, tüyleri siyah renkte olup mavi renkte parlayan bir tür kuş, karakarga (*Corvus corax*). *unutkan* || ~ burunlu | kara | ~ saçlı

kuzu • Koyun yavrusu. • *argo* Deneyimsiz, toy kimse. *kınalı* | *muhlis* | *körpe* | ~ ayaklı | *patatesli* | ~ bacaklı | *kurbanlık* | *yünlü* || ak | ~ analı | anasız | ~ aylık | bembeyaz | benekli | besili | ~ beyazlı | biricik ~ | boynuzlu | bön | cansız | ~ doğacak | ~ gözlü | ikişer | inatçı | ıspanaklı | ~ karalı | karalı beyazlı | kayıp | ~ kemikli | minicik | narin | sahici | sarımsaklı | sevimli | taze | ufacak | yağlı | yavan | yitik | zayıf **kuzu ciğeri** • Kuzunun ciğeri. yumuşacık **kuzu eti** • Kuzudan elde edilen et. ~ kemikli | *kuşbaşı* || kemiksiz | naneli **kuzu incik** • Kuzunun diz, ayak bileği, baldır veya kaval kemikleri. *patlıcanlı* **kuzu postu** • Kuzunun derisi. yünlü **kuzu şiş** • Kuzu etinin küp küp kesilerek çöp şişlere geçirilip pişirilmesi ile hazırlanan yemek. *terbiyeli*

kübizm • Nesneleri geometrik biçimlerde gösteren bir sanat akımı. *hermetik* | kübik

küçük • Ufak, minik şey. • *mecaz* Makam, rütbe, derece bakımından daha aşağı olan kimse. *görece* || bu | ~ mavili | ~

önlüklü | ~ saçlı | temel **küçük hanım** • Evin kızı veya genç gelini. *nazik* | *boyalı* || asabi | ~ görmemiş | soğukkanlı | süslü püslü | şık **küçük kız** • Yaşça büyük olmayan kız çocuğu. ipince | şımarık | toparlak | upuzun | vakarlı **küçüklük** • Küçük olma durumu. fiziksel

küçülme • Küçülmek işi. *bariz* | sancılı

küçümseme • Küçümsemek işi. aristokratik | belirgin | duygusuz | ilkel | ~ kalma | yoğun | ~ yönelik

küçümseyiş • Küçümseme işi. ızdıraplı | umursamaz

küf • Ekmek, peynir vb. organik maddelerin üzerinde, nem ve ısıнын etkisiyle oluşan, çoğu yeşil renkli mantar. *duru* | kaygan **küf kokusu** • Ağır, pis ve bunalıcı koku. belli belirsiz | rutubetli

küfe • Genellikle söğüt veya başka ağaç dallarından örülen, yük taşımaya yarayan, kaba ve dayanıklı sepet. • *mecaz* Kaba et, kıç. genişçe | kocaman | örme | ~ sıvalı

küffar • Müslüman olmayanlar, kâfirler. bir nice ~

küfür • Sövgü. • *din bilgisi* Tanrı'nın varlığı ve birliği gibi dinin temellerinden sayılan inançları inkâr etme. *okkalı* | *galiz* | *sunturlu* | *yakasız açılmadık* | *ağız dolusu* | *ağır* | *tumturaklı* | *iğrenç* | *kaba* || açık saçık | aleni | aşağılayıcı | beynelmilel | cinsel | dehşetli | ~ dolusu | ~ duyulmamış | herhangi bir | hoş | ihtiyatsız | ilginç | manyakça | meşhur | müstehcen | müthiş | nefesli | olur olmaz | Rumca | seviyeli | tek | utanmaz | utanmazca | Yahudice | zürriyetli **küfürbazlık** • Küfürbaz olma durumu. küstah

küheylan • Soylu Arap atı. *tor* | yağız | ~ yeleli

kükreme • Kükremek işi. acıklı

kükreyiş • Kükreme işi. *heybetli* || vahşi

kül • Yanan şeylerden artakalan toz madde. *kıvılcımlı* | *bir avuç* | *volkanik* | *avuç avuç* | *kızgın* || *bir tutam* | *biraz* | *ölümsüz* | *şa-şaalı* | *~ teneke* | *termik* | *trajik* | *uçuk kül tablası* • Küllük. *büyük boy* | *büyükçe* | *metalik külbastı* • Közde veya ızgarada pişirilen kemiksiz et. *biberli küllük* • Sigara külü silkelenen ve sigara söndürülen kap, tabla, kül tablası, sigara tablası. *bakır* | *~ dolu* || *ağşap* | *kalaysız* | *kauçuk* | *kirli* | *portatif* | *tepeleme* ~

külâh • İçine bazı şeyler koymak için huni biçiminde bükülmüş kâğıt kap. • *eskimiş* Erkeklerin giydiği genellikle keçeden, ucu sivri veya yüksek başlık. *keçe* | *sivri* | *~ kaplama* | *kül rengi* || *alacalı* | *bal rengi* | *beyaz* | *birer* | *çelik* | *çingiraklı* | *dizi dizi* ~ | *ellilik* | *~ gecelik* | *irili ufaklı* ~ | *kara* | *keten* | *kırmızı* | *örme* | *sekizgen* | *sorguçlu* | *yirmi beşlik* | *yün*

külçe • *madencilik* Eritilerek kalıba dökülmüş maden veya alaşım, külte. • *Yığın* durumundaki nesnelerin oluşturduğu küme. *gıcırıklı* | *hurda* | *kaypak* | *~ kiloluk* | *sihirli* | *tunç* | *yekpare* | *yumuşacık*

külek • Bal, yağ, yoğurt vb. şeyler koymaya yarar tahta kova. *yirmi*

külfet • Sıkıntı, zorluk. • *Büyük masraf.* *mali* | *müthiş*

külhanbeyi • Kendilerine özgü giyinişi olan, argo kullanan, başıboş, haylaz delikanlı, serseri, hayta, külhani. ~ *adlı* | *aşağılık* | *başka* | *çilli* | *müstakil* | *yaman*

külhanilik • Külhanbeyi, kabadayı, serse-ri, hayta. *sınırsız*

külliyat • *eskimiş* Bir yazarın bütün eserlerini içeren dizi. ~ *ciltlik*

küllüye • Bir caminin çevresinde cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastane vb. yapıların bütünü. ~ *çeşit* | *yitık*

külot • Kısa, beli lastikli iç çamaşırı, don. ~ *dantelli* | *ten rengi* | *~ desenli* || *açık mavi* | *alacalı* | *astarlı* | *büyükçe* | *~ çiz-*

gili | *dolaksız* | *fırfırlı* | *~ figürlü* | *incecik* | *~ kalma* | *kısacık* | *~ lastikli* | *paçalı* | *pamuklu* | *pembe* | *yamalı külotlu çorap* • Kalçaları da içine alabilecek biçimde üretilmiş çorap. *ten rengi* || *desenli*

kült film • Belli bir dönemde aşırı ilgi gören film. *fantastik*

kültür • Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin. • Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü. • Bireyin kazandığı bilgi. *geleneksel* | *evrensel* | *popüler* | *~ otoriter* | *ulusal* | *sözlü* | *şifahi* | *yöresel* | *yerel* | *kozmopolit* | *birazcık* | *hümanist* | *çağdaş* | *koruyucu* | *levanten* | *yasaklayıcı* | *apayrı* | *kentli* | *~ yıllık* | *postmodern* | *kadim* | *yoz* | *etnik* | *~ asırlık* | *sapık* | *medyatik* | *geniş* | *ilerici* | *manevi* | *köklü* | *sofistike* | *engin* | *kendine özgü* | *Batılı* | *küresel* | *göçebe* | *yarıncı* | *~ alt* | *yaygın* | *oryantal* | *klasik* | *laik* | *lumpen* | *sözel* | *~ belli* | *mistik* | *temelsiz* | *feodal* || *açık sözlü* | *adaklı* | *alaca bulaca* | *anonim* | *aristokrat* | *arkaik* | *Asyalı* | *ataerkil* | *ateist* | *bambaşka* | *başka* | *~ beslenen* | *bilimsel* | *bilinçsiz* | *bilinen* | *bir yığın* | *burjuva* | *~ dayalı* | *deneyimli* | *derin* | *dinî* | *doygun* | *~ egemen* | *eğitimsiz* | *~ endeksli* | *eril* | *eşsiz* | *etkileyici* | *folklorik* | *geçmiş* | *görsel* | *günahkâr* | *günübirlik* | *~ havalı* | *Helenistik* | *heybetli* | *iki* | *ikincil* | *ilkel* | *insancı* | *karşıt* | *kendine mahsus* | *kitabî* | *kıt* | *koskoca* | *kültürsüz* | *maddi* | *medeni* | *merhametli* | *militarist* | *millî* | *modern* | *muhtelif* ~ | *muhteşem* | *mutlak* | *neolitik* | *nesnel* | *nice* ~ | *~ orantılı* | *otodidakt* | *öteki* | *özgün* | *pagan* | *pespaye* | *pop* | *rafine* | *rasyonel* | *rengârenk* | *sağcı* | *sapkın* | *sendikal* | *siyasal* | *teslimiyetçi* | *toleranslı* | *üstün* | *yabancı* | *yapay* | *yaşamsal* | *~ yazılı* | *yazınsal* | *yenilikçi* | *yerleşik*

| yıkıcı | zengin | ~ zıt **kültür adamı** • Kültürlü olan kimse. **değerli** | **şifahi kültür alanı** • İçinde, az ya da çok birbirine benzeyen kültürlerin yer aldığı coğrafi bölge. ~ **benzer kültür bahçesi** • Ender bulunan bitkilerle kurulu bahçe. **çiçekli kültür harmanı** • Farklı uygarlıkların el sanatları, müzik vb. alanlardaki katkılarıyla oluşan kültür birleşimi. **benzersiz kültür hazinesi** • Bir şehrin, ülkenin vb. kültürel değerlerinin bütünü. **sahici kültür mirası** • Daha önceki kuşaklar tarafından oluşturulmuş ve evrensel değerlere sahip olduğuna inanılan eserlere verilen genel ad. **eşsiz** | **ortak kültür turu** • Kültürel yerler gezisi. **günübirlik kültür ürünü** • Kültüre ait yaratılar. **görsel** | **işitsel** | **eşsiz kültür varlığı** • Bir bölgede bulunan maddi kültür ürünleri veya eserleri. ~ **asırlık** | **ölümsüz**

kültürel • Kültüre ilişkin, kültürle ilgili olan öğeler. **sosyal kültürel ilişki** • Kültürel bağ. **çok taraflı kültürel tabaka** • Kültürel bakımdan az ya da çok farklılıkları olan toplumsal yapı katmanı. **hangi kültürel yapı** • Kültüre ait temel nitelikler. **kozmopolit kültürlülük** • Kültürsüz olma durumu. **fütursuz** | **kronik**

kümbet • Damı koni veya piramit biçiminde olan, yuvarlak veya köşeli yapı. **güneşli** | ~ **taşlı**

küme • Birbirine benzer veya aynı cinsten olan şeylerin oluşturduğu bütün, takım, öbek, grup. • Tümsek biçimindeki yığın. • **spor** Durum ve nitelikleri göz önünde bulundurularak belli sayıdaki takımdan oluşturulan alt grup. ~ **kişilik** | **amatör** || ~ **birleşen** | **eşit** | **ikişer** | **kalabalık** | **karşıt** | **kıvrıkcık** | **kumral** | ~ **renkli** | **toplu** | **üçlü** | **yapıcı** | ~ **yaramaz**

kümes • Tavuk, hindi vb. evcil hayvanların barınmasına yarayan kapalı yer. bir yığın | **bitli** | **büyücek** | **büyükçe** | ~ **çevrili** | ~ **kafesli** | **mermer** | ~ **örtülü** | **şu** | **tel** | ~ **yüzyıllık**

künefe • Sıcak yenilen bir tür peynirli tel kadayıf. **burma** || **kaymaklı**

künk • Pişmiş toprak veya betondan yapılmış kalın su borusu, büz. **sırlı**

künye • Bir kimsenin adı, soyadı, ülkesi, doğumu, mesleği vb. bilgilerini gösteren kayıt. • Bu bilgilerden bazısının yazılı olduğu bilezik, kolye vb. metalden eşya. **Arapça** | **bibliyografik** | **pırlanta** | **tafsilatlı**

küp • Topraktan yapılmış büyük kap. • **matematik** Birbirine eşit karelerden oluşan altı yüzlü dikdörtgen, mikâp. **minik** | **sırlı** | **dipsiz** | **gömülü** || **binlerce** | **büyükçe** | **kabuksuz** | **kapaksız** | **koskocaman** | **mühürlü** | **yeşil**

küpe • Kulak memelerine takılan süs eşyası. • Bazı hayvanların boyunlarının iki yanından sarkan deri uzantıları. **pırlanta** | ~ **taşlı** | **zümrüt** | **elmas** | **bir çift** | **altın** | **oyalı** | ~ **teneke** || **âlâ** | **ayan** | **boğumlu** | ~ **çiçekli** | **damla** | **elmaslı** | ~ **görünümlü** | **gümüş** | ~ **ibaret** | **irice** | **küçücük** | ~ **liralık** | **mavi** | **mor** | **özel** | **pagan** | **pırlıtlı** | **rengârenk** | **sarı** | ~ **takılı** | ~ **tüylü** | **ucuz** | **ufacak** | **yakut** | **yalancı**

küpeşte • **denizcilik** Gemide güverte hizasında ya da güverteden yukarı kalan bölüm, korkuluk, parapet. • **mimarlık** Duvarların üzerine, balkon veya pencerelelerin içine çimento ve mozaik karışımı ile yapılan dolgu set, parapet. **ahşap** | **altın kaplama** | ~ **kaplama**

kür • Özel tedavi yöntemi. **kompoze**

kürdan • Dişleri temizlemek için kullanılan küçük, ince çöp. **upuzun**

küre • **matematik** Bütün noktaları merkezden aynı uzaklıkta bulunan bir yüzeyle sınırlı cisim. **aynalı** | **bakır** | **baş döndürücü** | ~ **benizli** | **billur** | **büyükçe** | **çingiraklı** | **düzlem** | ~ **geçen** | **koskocaman** | **küçücük** | **mavimsi** | **mücessem** | **sihirli** | ~ **sistemli** | **yuvarlak**

kürek • Toprak, kömür vb.ni bir yerden bir yere alıp atmaya, taşımaya yarayan

ve yayvan bir bölümü, buna bağlı uzun bir sapı bulunan araç. *paslı* || beşinci | birer | duraksız | ~ kakmalı | kulpsuz | ön | portatif | sac **kürek kemiği** • *anatomi* Omzun art bölümünde bulunan, üçgen biçiminde geniş ve ince kemik. **büyükçe kürek mahkûmu** • Gemileri ilerletmek için kürek çekme cezası verilmiş kimse. **ebedî kürekeçi** • Sandal vb.nde kürek çeken kimse. *beş on* | *cezal*

küresel güç • Dünya üzerinde yaşayan, ekonomik ve askerî olarak diğer devlet ve toplumlar üzerinde yaptırım gücü olan devlet. ~ *bir numaralı* ~

küreselleşme • Küreselleşmek durumu, globalleşme. *ekonomik* | ~ *muktedir* | *sahte küreselleşmeci* • Küreselleşme yanlısı kimse. *kahpe*

kürk • Bazı hayvanların, giyecek yapmak için işlenmiş postu. • Hayvan postundan yapılan giysi. *samur* | *vizon* | *pahalı* | ~ *kaplı* | *muhteşem* | ~ *tüylü* || birer | ~ *desenli* | *elden düşme* | *göz alıcı* | *işlemeli* | ~ *kabarık* | *kadife* | ~ *kayan* | ~ *kollu* | *laci-vert* | ~ *lekeli* | *nadide* | ~ *puanlı* | *sırmalı* | *soğuk* | *yazlık* | *yumuşak*

kürsü • Kalabalığa karşı konuşma yapanların önünde bulunan yüksekçe yer. • *halk ağzında* Sandalye. • *eskimiş* Bir fakültede araştırma ve öğretim birimi, bölüm. *gelişmiş* | ~ *kaplı* | ~ *konulu* | ~ *merdivenli* | *muvakkat* | *örme* | ~ *sarı*

kürtaj • *tıp* Döl yatağının içini kazıyıp cenini alma işi. *meçburi* || altıncı | *illegal* | *spontane*

küskün • Darılan, gücenen kimse. *somurtuk küskünlük* • Küskün olma durumu, küsü. *bireysel* | *derin* | *kindar* | ~ *türlü* | *yapmacık*

küstahlık • Küstah olma durumu. • Küstahça davranış. ~ *görülmemiş* | *hoppa* | *kibirli* | *pervasız* | *ufak*

küsür • Artan bölüm, geriye kalan bölüm. *elli* | *yirmi*

küşleme • Kuzunun bonfilesi. *leziz*

kütle • Katı maddelerin büyük parçası. • Kitle, büyüklük, irilik. • *fizik* Bir nesneye uygulanan kuvvetle oluşan ivme arasındaki orantıyı veren katsayı veya nesne niceliği. *sinıfsız* || birincil | *birleşik* | *boz* | *hararetli* | *irice* | ~ *kokulu* | *kokusuz* | *kübik* | *meraklı* | *münevver* | *mütecanis* | *mütesanit* | *mütevazı* | *mütevekkil* | *müthiş* | *oval* | ~ *sarı* | *volkanik* | ~ *yaramaz* | *yekpare*

kütük • Kesilmiş ağaç gövdesi. • Resmî kayıt defteri. • Nüfus kütüğü. • *mecaz* Görgüsüz, kaba kimse. *büyücek* | *kuru* | *koca koca* ~ | *mumlu* || *alelade* | *bakımsız* | *büklüm büklüm* | *haza* | *karizmatik* | ~ *katranlı* | *kızıl* | *koca* | *kocaman* | *kof* | ~ *kokulu* | *lüzumsuz* | *reçineli* | *sağlıklı* | *tılsımlı* | *yosunlu* | ~ *yüklü*

kütüphane • Kitaplık. *kitaplık* | ~ *ayaklı* | ~ *ciltlik* | *portatif* | *maun* || *antika* | *babadan kalma* | *bilgisayarlı* | ~ *bozma* | *büyükçe* | *göstermelik* | *kocaman* | *küçük* | *maksatsız* | *minicik* | *muhteşem* | *mütevazı* | *pas-pal* | *ulusal* | *uluslararası* | *yegâne* | *zengin* **kütüphaneci** • Kitaplıkta görevli kimse, bibliyotekçi. *iyi kütüphanecilik* • Kitaplık işletme işi, bibliyotekçilik. *arabalı*

küvet • İçinde bazı şeyler veya el yıkanan kap. • Banyoda içinde yıkanılan tekne. *jakuzili* | ~ *kumandalı* || *altıgen* | *dökme* | ~ *döküm* | ~ *kiloluk* | *pis* | *porcelen* | *uzaktan kumandalı*

labirent • Çıkış yeri kolay bulunamayacak kadar karışık koridorları olan yapı. • *mecaz* İçinden çıkılması güç veya imkânsız durum, sorun. *alaturka* | *aynalı* | *beyaz* | *bucaksız* | *devasa* | *dilsel* | *düzayak* | *fantastik* | *karanlık* | *koskoca* | *kurgusal* | *psikolojik* | *sazlı sözlü* | *soğuk* | *uçsuz bucaksız* | *yeşil*

laborant • Araştırmalarda, laboratuvar deneylerinde yardımcı olarak çalıştırılan kimse. *erkenci*

laboratuvar • Ayırıştırma, birleştirme yoluyla bir sonuca ulaşmak veya teşhis koymak için çeşitli araçlar kullanılarak tıp, eczacılık, fizik, kimya gibi bilim dallarıyla ilgili araştırmaların, deneylerin yapıldığı özel donanımlı yer. ~ *onaylı* || bilgisayarlı | ~ *çaplı* | *deneysel* | *gezici* | *hijyenik* | *küçük çaplı* | ~ *onaylı* | *paravan* | *portatif*

lacivert • Koyu mavi renk. *koyu* || *dümdüz* | *kopkoyu*

ladin • *bitki bilimi* Çamgillerden, 50-60 metre yüksekliğinde, düz gövdeli, koza-lağı aşağıya doğru sarkık, kerestesi ve reçnesi değerli, çam türüne çok yakın bir orman ağacı (*Picea*). *kapkara*

laf • Söz, lakırtı. • Sonuçsuz, yararı olmayan söz. • Konuşma. • Konu, mevzu, bahis • *mecaz* Dedikodu. *beylik* | *saçma sapan* | *bir araba* ~ | *bir çift* | *olmadık* | *terbiyesiz* | *tumturaklı* | *iğneli* | *ayıp* | *bir sürü* | ~ *havalı* | *veciz* | *hamasi* | *ok-kalı* | *umumi* | *şu* | *münasebetsiz* | *öyle* | *yuvarlak* | *kinayeli* | *densiz* | *akşamki* | *aptalca* | *dipsiz* | *samimi-yetsiz* | *alaylı* | *boktan* | *uydurma* | *ilgisiz* | *basmakalıp* |

kitaplık || *abartılı* | *abidik gubidik* | *abuk sabuk* | *abuk subuk* | *açık* | *akla yakın* | *anlamalı* | *anlamsız* | *bambaşka* | *başibozuk* | *başka* | *batıl* | *benzer* | ~ *bilinmeyen* | *bir alay* | *bir yığın* | *bunca* | *büyük* | *büyülü* | *cafcacılı* | *cicili bicili* | *cinaslı* | *çetrefil* | ~ *çift* | ~ *dair* | *dededen kalma* | *densizce* | *dolambaçlı* | *dolma* | ~ *dolu* | ~ *dolusu* | *dumanlı* | ~ *duyulmamış* | *düzme* | *efendice* | *eğlenceli* | *eğri* | ~ *evvelki* | *fazla* | *felsefi* | *filozofça* | *gelecek* | *gerici* | *gözde* | *gündelik* | *haksız* | *ham* | *harika* | *harikulade* | *hesaplı* | *hiçbir* | *hikmetli* | *içi boş* | *iddialı* | *ilginç* | *iltifatlı* | ~ *imalı* | *iri* | *irkiltici* | *ıspanaklı* | *kadim* | ~ *kalma* | ~ *kapaklı* | ~ *karışık* | *kel* | *kem* | *kestirme* | *kıyıcı* | *komik* | *kötü* | *kulaktan dolma* | *küstahça* | *lüzumsuz* | *mahcup* | *manasız* | *manidar* | *milyonlarca* | *nasıl* | *neticesiz* | *nice* ~ | ~ *olacak* | *olur olmaz* | ~ *özlü* | *saçma* | *sağca* | *sivri* | *soğukça* | *son* | *sorumsuz* | *süzme* | *şairane* | *terbiyesizce* | *ters* | *teslimiyetçi* | *tılsımlı* | *ucuz* | *ufak* | *ulvi* | *utangaç* | *utanmaz* | *uyduruk* | ~ *uygun* | *ünlü* | *yalan yanlış* | *yaldızlı* | ~ *yaramaz* | *yaraşksız* | *yarım yamalak* | *yaşamsal* | *zehir zemberek* **laf salatası** • *mecaz* Çeşitli konularla ilgili anlamsız, boş sözler. *birazcık*

lağım • Bir yerleşim merkezinde pis suların akıp gitmesi için yer altında açılmış kanal, geriz. *mukabil* || *birtakım* ~ | *iğrenç* | *kıllı* | *zehirli*

lahana • *bitki bilimi* Turpgillerden, geniş ve kalınca kat kat yaprakları olan, güz ve kış sebzesi olarak yetiştirilen ve birçok türü olan bitki, kelem (*Brassica oleracea*). *mor* | ~ *yapraklı* | *dolmalık* || *ak* |

lahana dolması

~ başlı | biberli | kıymalı | orta boy | turfanda | yabancı **lahana dolması** • Lahana yemeği. *zeytinyağlı* | *etli*

lahit • Duvarları taş veya tuğladan, üstü taş bir kapakla örtülü mezar. • Taş veya mermerden oyma mezar. *camekânli* | ~ *kabartmalı* || çinili | korunaklı | mermer | simsiyah | yeckpare | yüzlerce

lahmacun • Üstüne kıyma, kıyılmış soğan, maydanoz ve baharat konularak fırında pişirilen pide türü bir yiyecek. *kıymalı* | oval | patlıcanlı | peynirli | yirmi

lahza • *eskimiş* Zamanın bölünemeyecek kadar kısa bir parçası, an. ~ *bedel*

laiklik • *hukuk* Devlet ile din işlerinin ayrılığı, devletin, din ve vicdan özgürlüğünün gerçekleşmesi bakımından yansız olması, laisizm. *devletçi* || ~ temelli | totaliter

lakap • Bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad. *dalkavukça*

lakaytlık • İlgisizlik. *sebepsiz*

lakerda • Palamut, torik vb. balıklardan dilim dilim kesilerek yapılan salamura. soğanlı

lakırtı • Söz, laf. • *mecaz* Boş söz, dedi-kodu, laf. *basmakalıp* | *manasız* | *bir çift* || abuk sabuk | basbayağı | bir alay | birkaç | bomboş | boş | bunca | iki | ~ imalı | ipsiz | ipsiz sapsız | kesik kesik | kötü | lüzumsuz | manzum | münasebetsiz | mühem | sık | tuhaf | tutarsız | utanmazca | üstü kapalı | ~ yollu | ~ yolsuz | zavallı

lala • *eskimiş*, *tarih* Şehzadelerin özel eğitmenleri. *birer*

lale • *bitki bilimi* Zambakgillerden, yaprakları uzun ve sivri, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte bir süs bitkisi (*Tulipa gesneriana*). allı | ~ bacaklı | bodur | ebruli | esmer | rengârenk | sarı | sıradan | ters | turuncu | yaban | yabancı | zarif

lamba • Petrol gibi yanıcı bir madde yakarak veya elektrik akımıyla içindeki teller akkor durumuna geçerek ışık veren alet. *isli* | ~ *ayaklı* | *abajurlu* | *mumluk* | *sihirli* | *fanuslu* | *sönük* | *buharlı* | *büyükçe* | *billur* | *kalpaklı* | ~ *numaralı* | ~ *uyarıcı* | *mavi* | *sunî* | ~ *vatlık* | *kırık* || abuk sabuk | asimetrik | asık | ~ asılı | asma | aynalı | aynı | bambu | ~ başlı | ~ başlıklı | bozuk | bütün ~ | büyük | dekoratif | dev | fitilli | gazlı | irice | işlemeli | kırmızı | ~ kopuk | kör | kötü | ~ markalı | mor | öteki | pirinç | püsküllü | rengârenk | ruhsuz | sağlı solu | ~ saplı | solgun | ~ süslü | şişman | ~ tahtalı | tehditkâr | titrete | tozlu | turuncu | ~ tutulmuş | uyduruk | uyuşuk | yabancı | yeşil | yüzlerce | ~ yüzyıllık | ziyalı

lanet • Tanrı'nın merhametinden yoksun olma. ~ bin | binlerce | esrarlı | kolektif | ~ türlü | yüzlerce **lanetleniş** • Lanetlenme işi. *tarifsiz*

lapa • Nişastalı tanelerin, su ile kaynatılarak bulamaç kıvamına getirilmiş durumu. sütü

laptop • Dizüstü bilgisayar. *çalmı*

lastik • Kauçuktan yapılmış nesne. • Taşıtların jantlarına yerleştirilen elastiki tekerlek bandajı. *vakumlu* | ~ *çivili* | *dökme* | *dolma* | *inik* || basınçlı | beyaz | bir karış | bu | ~ çift | delik deşik | dış | düdüklü | ~ havalı | ince | ~ kademeli | keten | ~ kullanımlı | lastiksiz | oluklu | paramparça | patlak | problemsiz | ~ sistemli | sorunsuz | tubeless | uzaktan kumandalı | uzun ömürlü **lastik parçası** • Kauçuk kort bezi ve çelik teller ile çeşitli kimyasal maddelerin birleşiminden oluşan dayanıklı ve esnek malzeme. **şekilsiz lastik izi** • Tekerleğin bıraktığı leke. *pembemsi*

lata • *eskimiş* Osmanlılarda ilmiyenin giydiği bir üstlük türü. *mavi* | ~ *şalvarlı*

lateks • *bitki bilimi* Bazı bitkilerin genellikle süt görünüşünde olan öz suyu. *ka- uçuk*

laterna • *müzik* Kolu çevrilerek çalınan, sandık biçiminde bir org türü. **bunak** | eski

latife • Şaka. bir yığın | ~ dair | kaba

lav • *jeoloji* Yanardağların püskürme sırasında yeryüzüne çıkardıkları, dünyanın derinliklerinden gelen kızgın, erimiş maddeler, püskürtü. **erguvani** | kızgın

lavabo • Tuvalet. • *mecaz* Lokanta, gar vb. yerlerde bu düzenin bulunduğu yer. kirli | kırık | tıkalı **lavabo bataryası** • Lavabolarda kullanılan birkaç aygıtın bir araya getirilerek belirli biçimde eklenmesinden oluşan takım. **ankastre**

lavanta • Lavanta çiçeğinden yapılan şırınga esansı. **ekşi** | kokusuz | ~ kullanılmış | ucuz

lavaş • Yufka inceliğinde açılmış uzun sade pide. **kepekli**

lavman • Anüs yoluyla boşaltım sistemini düzenlemek için sıvı verme. **hijyenik**

lavuk • *argo* Gereksiz konuşan kimse. **keş** || pinti

lazanya • Bir tür İtalyan makarnası. **patlıcanlı** | **ispanaklı** || balıklı | mantarlı | rulo

lazer • *fizik* Çok güçlü pırıltılar oluşturan, değişik alanlarda kullanılan ışık kaynağı. ~ *onaylı* || yakıcı **lazer epilasyon** • Lazerle vücutta istenmeyen tüyleri alma. ~ spesifik

LCD ekran • Sıvılaştırılmış kristalden yapılmış ekran. **devasa** || hoparlörlü

leblebi • Dış kabuğu çıkarıldıktan sonra fırında kavrulup çerez olarak yenen nohut. **bir avuç** | ~ *kuruşluk* || bayat | ~ belgeli | şekerli | tuzsuz **leblebici** • Leblebi yapan veya satan kimse. **seyyar**

leğen • Genellikle içinde bir şey yıkamak için kullanılan metal veya plastikten yayvan kap. **bakır** | **çinko** | **naylon** | **plastik** || altın | beş altı | büyücek | emaye | geniş

lehçe • *dil bilimi* Bir dilin tarihsel, bölgesel ve siyasal sebeplerden dolayı ses,

yapı ve söz dizimi özellikleriyle ayrılan kolu, diyalekt. **cambaz** | yakıcı | yerel

lejyoner • *askerlik* Lejyon asker. üçer

leke • Kirliliği gösteren iz. • Bir yüzeyde türlü sebepler dolayısıyla oluşan farklı renk. • *biyoloji* Vücudun herhangi bir yerinde oluşan değişik renk. • *mecaz* Yüz kızartacak durum, namussuzluk, kara, şaibe. **inatçı** | **kahverengi** | **kırmızımsı** | **kahverengimsi** | **mor** | **morumsu** | **sevimsiz** | **pas rengi** | **düzensiz** | **yağlı** | **küçücük** | **açık pembe** | ~ **renkli** || açık kahverengi | açık kırmızı | ağır | ~ ait | alacalı | arsız | belli belirsiz | benekli | beyazımsı | birazcık | birtakım ~ | boz | bulaşık | bütüncül | büyücek | cenabet | ~ çeşitli | çiçek bozuğu | çırpıplak | derince | dondurucu | ebedî | esmer | esmerimsi | ~ *görünümlü* | grimsi | habis | harlı | incecik | irili ufaklı ~ | irinli | ıslak | ~ kabuklu | kahraman | ~ kalma | kapkara | kapkaranlık | kara | karamsı | kireçli | kızıl | kocaman | koyu | koyu kahverengi | koyu sarı | kuru | kül rengi | mavi | mavimsi | melun | münasebetsiz | ~ *nedenli* | oval | pullu | pürüzlü | sair ~ | sarhoş | sarı | sarımsı | sedefsi | solgun | soluk | turuncu | uygunsuz | yampiri | zararsız **lekecik** • Küçük leke. birer | esmer | karmakarış

lemur • *hayvan bilimi* Madagaskar'a özgü sivri burunlu, iri gözlü uzun kuyruklu memeli bir hayvan. **cüce**

lenf • *anatomi* Damarlarda dolaşan kanla doku ögeleri arasında aracı görevi yapan, kan plazması ve lenfositlerden oluşan sıvı, sarı renkte bir sıvı, ak kan, lenfa. **iyi huylu lenf düğümü** • Lenf sisteminin bir parçası olarak birçok hücre çeşidini içeren, vücudun hemen her yerinde bulunan ve beyaz kan hücresi görevi gören bölüm. **deri altı**

lenger • *eskimiş* Yayvan ve kenarları geniş, büyük bakır kap. • *eskimiş, denizcilik* Gemi demiri. ~ *delikli* | ~ *mamul*

lens • Gözün saydam tabakasının üzerine doğrudan uygulanan, görmeyi düzeltici mercek, kontak lens. • *fizik* Mercek. ~ *geçirgen* || aynalı | kopya | kromatik

leopar • *hayvan bilimi* Pars. amansız | lila rengi | sahici | vahşi

leş • Kokmuş hayvan ölüsü. bir sürü

leşker • *eskimiş* Asker. • *eskimiş* Ordu. gözü kara | pervasız

letafet • Güzel olma durumu, hoşluk. sarışın

levazım • Değişik iş kollarında gerekli olan şeyler, araç ve gereçler. mündemiç

levent • *tarih* Osmanlı donanmasında ve kıyılarında görev yapan asker sınıfı. ad-sız | bıyıklı | kuvvetli | mert

levha • Bir yere asılmak için yazılmış yazı, safiha. • Tabela. ~ *uyarıcı* | *sac* | ~ *yazılı* | *mermer* | *pirinç* | *altın* | *muayyen* | *tunç* || İngilizce | ~ *asılı* | bakır | binlerce | büyücek | çakılı | çeşit çeşit | çini | değişmez | derme çatma | donuk | feci | ~ *gelen* | gölgeli | ~ *havi* | hususi | ~ *kaplama* | kıpkırmızı | kübik | küçükçe | minicik | muhteşem | müşevveş | oluklu | ~ *oymalı* | paslı | ~ *rakamlı* | ~ *renkli* | sihirli | ~ *teneke* | yaldızlı | yasak

levrek • *hayvan bilimi* Levrekgillerden, eti beyaz, üzeri pullu iri bir balık (*Labrax labrax*). *mayonezli* | *benekli* | *tereyağlı* | ~ *kiloluk* | *baharatlı* || büyücek | ~ *çizgili* | ~ *sarılı* | *sası* | telli duvaklı | *zeytinli* **levrek haşlaması** • Levrek yemeği. *pekmezli*

leydi • Hanım, hanımefendi. *sabık*

leylak • *bitki bilimi* Zeytingillerden, yaprakları karşılıklı bir ağaççık (*Syringa vulgaris*). • Bu ağacın koni durumunda toplanmış, beyaz, eflatun veya pembe renkte, güzel kokulu çiçekleri. *baygın* | beyaz | çılgın | ezilmiş | salkım salkım | yağmurlu

leylek • *hayvan bilimi* Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayan, siyah te-

lekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş (*Ciconia ciconia*). *kırık* | *yaralı* || ~ *bacaklı* | *bulutlu* | deminki | deneyimli | ~ *dökük* | ~ *gagalı* | *hışır* | huysuz | ~ *kanatlı* | on binlerce | onurlu | ~ *sevdalı* | *topal* | vefasız

lezbiyen • Seveci. radikal

lezyon • *tıp* Doku bozukluğu. ~ *kabarık* | *iyi huylu* | ~ *görünümlü* || düzensiz | pullu

lezzet • Ağız yoluyla alınan tat. • *mecaz* Herhangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz. *yöresel* | *doyumsuz* | *benzersiz* | *buruk* | *ezeli* | *esrarlı* | *sofistike* | *buğulu* | *bambaşka* | *harap* | *tatlımsı* | *rakipsiz* | *folklorik* || acı | acımsı | ~ *ait* | *alaturka* | *aldatıcı* | *apayrı* | *aromatik* | ~ *aykırı* | *ayrıcalıklı* | *baharatlı* | *baygın* | *biberli* | dünya güzeli | *elemsiz* | *ferahlatıcı* | *gizil* | *hususî* | *inanılmaz* | *insani* | ılık | *kontrast* | *maddi* | *müstesna* | *onurlu* | *otantik* | *ölümsüz* | *pür* | *rafine* | *sayısız* | ~ *soğanlı* | *spesiyal* | *tamamlayıcı* | *tarifsiz* | *tuzlu* | *yakıcı* | *yegâne* | *yepyeni*

liberal • Hürriyet ve serbestlik olma durumu. *görece* || *devletçi* | *ilerici* | *naif* **liberalizm** • Serbestlik. • *felsefe*, *ekonomi* Erkinlik. *vahşi* | *arsız* || *aksak* | *ekonomik* | *klasik* | *pür* | *siyasal* | *siyasi* | *totaliter* **liberalleşme** • Liberalleşmek işi. *finansal* || *ekonomik* | *siyasi*

libero • *spor* Takım oyununda son adam. *sarkak*

libido • *ruh bilimi* İnsanın davranışlarının temelini oluşturan cinsel içgüdü. *devasa*

libre • *eskimiş* Yarım kilogramlık bir ağırlık ölçü birimi. *altmış*

lider • Önder, şef. • Bir partinin veya bir kuruluşun en üst düzeyde yönetimiyle görevli kimse. • *spor* Bir yarışmada başta bulunan takım veya yarışmacı. *ruhani* | *karizmatik* | *isyançı* | ~ *otoriter* | *vizyon sahibi* | *ateist* | ~ *lakaplı* | *müstakbel* | *diğer* | *marjinal* | *rakipsiz* | ~ *puanlı* | *biricik* | ~ *inatçı* | *ünsüz* | *keramet sahibi* || Afgan

| atılğan | ~ aykırı | azametli | babacan | basiretsiz | başarılı | beş | ~ bir numaralı ~ | bitirim | Bolşevik | boş kafalı | ~ bükük | çakılı | despot | despotik | diktatör | dinsel | dürüst | efsanevi | etkin | eylemli | falanca | fikirsiz | firari | fotojenik | görünür | güçlü | herhangi bir | idealist | inandırıcı | kaba saba | kabiliyetli | ~ kafalı | kararlı | kısa ömürlü | kudretli | ~ kumandalı | küflü | kültürlü | liberal | mahallî | man-yak | mazbut | meşru | mevcut | mistik | muhalif | muhteris | mütevazı | müzmin | nasıl | nüfuzlu | olağan | psikopat | rahmetli | rakip | resmî | ~ ruhlu | sade | sağcı | seçilmiş | sivil | siyasi | siyasi | sorumsuz | süper | sürükleyici | tabansız | tanınmış | tartışmasız | tatlı sert | totaliter | tufeyli | Türki | ~ uyaran | uzaktan kumandalı | ünlü | vatansever | vefalı | yasal | yerel | yetenekli | yeteneksiz | ~ yolsuz | Yugoslav | zorba **liderlik** • Liderin görevi. • Önderlik. *ruhani* | *duygusal* | *karizmatik* | *simgesel* | *kişisel* | *toplumsal* | *demokratik* || *dünyevi* | geleneksel | ihtirash | inançlı | rakipsiz | ~ sağlayıcı | sürükleyici | ~ tür | ulusal **lidersizlik** • Lidersiz olma durumu. demir yumruk

lif • Her türlü maddeyi oluşturan çok ince ve uzun parça. *elastik* || *doyurucu* | *elastiki* | *kılcal* | ~ köpüklü | *mikro* | ~ oranlı

lig • *spor* Takımların belli kurallar çerçevesinde karşılıklı olarak iç ve dış sahalarda karşılaştıkları yarışma grubu. *zevksiz* || *adaletsiz* | *evrensel* | *güzide* | *kaçıncı* | *maruf* | *muvaazalı* | *şu* | *vasat* **lig takvimi** • Ligin türlü evrelerini zamana bağlı olarak gösteren program. ~ saatli

likit • Akışkan madde. *görece* **likit yumurta** • Yumurtaların uygun şartlarda kırılıp özel bir pastörizasyon işlemiyle tüm zararlı mikroorganizmalar yok edildikten sonra amaca uygun bir şekilde paketlenip kullanıma sunulmuş hâli. *kabuksuz*

likör • Meyve veya bazı bitkiler ile alkol, esans karışımından yapılan şekerli içki. ~ *şişe* | ~ *kadeh* || *ballı* | herhangi bir | sert

liman • *denizcilik* Gemilerin barınmaları-na, yük alıp boşaltmalarına, yolcu indirip bindirmelerine yarayan doğal veya yapay sığınak. ~ *kubbeli* | *ecnebi* | *korunaklı* | *çınarlı* | *mavi* | *güvenli* | *bomboş* | *sisli* | *serbest* || İskoç | bambaşka | ~ bilinmeyen | bilinmez | birer | birincil | büyük | ~ direkli | dumanlı | duru | egzotik | ~ elverişli | estetik | ~ garantili | gömülü | hangi | huzurlu | irili ufaklı ~ | işlek | ıssız | karmakarışık | kompleks | ~ manzaralı | muazzam | olası | ~ onaylı | öbür | sabahki | sakın | şirin | tek | tekmi ~ | tüm ~ | uçsuz bucaksız | uzak **liman şehri** • Deniz kenarındaki şehir. hareketli | sisli **liman çavuşu** • Limanda görevli kimse. sabık

limit • Sınır. ~ onaylı

limon • *bitki bilimi* Turuncgillerden, 3-5 metre yüksekliğinde, kışın yapraklarını dökmeyen, beyaz çiçekli bir ağaç (*Citrus limonum*). • Bu ağacın sarı renkli, kabuğu kokulu, suyu ekşi meyvesi, sulu zırtlak. *yarım* | ~ *kabuklu* | ~ *yataklık* | *bol* | *posasız* || acı | bir damla | bolca | çeşit çeşit | devasa | esrarlı | hoş kokulu | kükürtlü | yusuvarlak | zeytinyağlı **limon suyu** • Limondan elde edilen meyve suyu. karbonatlı **limon tuzu** • *kimya* Sitrük asit. ezilmiş **limonluk** • Limon sıkacağı. *çatlak*

limonata • Su, şeker ve limon suyundan yapılan şerbet. *buzlu* | *naneli* | *şekersiz* || bardak

linç • Birden çok kimsenin kendilerine göre suç olan bir davranışından ötürü birini, yasa dışı ve yargılamasız olarak öldürmesi. *dolaylı*

linguistik • Dil bilimi. *matematiksel*

lipit • Hayvan ve bitki dokularının eter, benzen, kloroform vb. yağ çözücülerinde eriyen bölümü. *kompleks*

lir • *müzik* Kaynağı mitolojik çağlara dayanan kırılgan bir çalgı. *fildişi* | ~ *kesen*

lira • Yüz kuruş değerinde Türk para birimi, teklik. • Bazı ülkelerin para birimi. • *eskimiş* Yedi gram ağırlığında altın sikke, liralık, sarı lira. *elli* | ~ *bin* | *altmış* | *buçuk* | *beş on* | *doksan* | *yüzer* | *ikişer* | *otuz* | *kaç* | *beşer* | ~ *sarı* | ~ *milyon* | *onar* | *seksen* | *üç buçuk* | *yirmi* | *üç* | *yetmiş* | *milyarlarca* | *gümüş* | *milyonlarca* | *binlerce* | *üç beş* | *kırk* | *ellişer* | *çil* | *altın* | ~ *tam* | *sarı* | *on binlerce* | *yüz binlerce* | *beş* || *altı* | *altışar* | ~ *biner* | *birkaç* | *buruşuk* | *çil çil* | ~ *dizili* | *gıcır gıcır* | ~ *kalan* | *kıvrak* | *net* | *sekizer* | ~ *tastamam* | *usulsüz* | *yarım* | *yeni* | *yüz* | *yüzlerce* **liralık** • Lira değerinde, lira kadar. *binlerce* || *beş on* | *çil çil* | *elli* | *sahte*

lirik • *edebiyat* Çok etkili, coşkun, genellikle kişisel duyguları dile getiren edebiyat. *görece* | *müthiş* **lirizm** • *edebiyat* Kişisel duyguların ilham yolu ile coşkulu ve etkili anlatımı. *çağdaş* | *enfes* | *evrensel* | *korkusuz* | *kuvvetli* | *müzikal* | *ölçülü* | ~ *özgü* | *söz konusu* | *şinanay*

lisans • Dil. ~ *mahsus* | *vazıh* || *ahenkli* | *ahenkter* | *anlaşılmaz* | *asil* | *ayrı* | *çetrefil* | *doğru dürüst* | *esprili* | *esrarlı* | *gevrek* | *kaba* | ~ *karişik* | *karmakarişik* | *kötü* | *külfetsiz* | *mahdut* | *meyilsiz* | *moda* | *muhtelif* | ~ | *mücessem* | *mülayim* | *müphem* | *müşfik* | *müşterek* | *müteaddit* | *mütevazı* | ~ *örtülü* | *şiddetli* | *temiz* | *tereddütlü* | ~ *tesirli* | ~ *uygun* | *yabancı* | *zehirli*

lisans • Genellikle dört yıl süren üniversite veya yüksekokul öğrenimi. • *hukuk* Bir malı yabancı firma adına üretme izni. • *spor* Bir sporcunun resmî yarışmalara katılabilmesi için spor federasyonunun kendisine verdiği kayıt fişi veya kimlik kartı. ~ *onaylı* | *usulsüz* | *yüksek*

lisansüstü eğitim • *eğitim bilimi* Lisans eğitimi bittikten sonra yapılan yükseköğretim. *tezli*

lise • Sekiz yıllık ilköğretimden sonra en az dört yıllık bir eğitimle hayata veya

yükseköğretime hazırlayan ortaöğretim kurumu. *yatılı* || *avantajlı* | *bilinen* | ~ *geçirli* | *haylaz* | *normal* | ~ *puanlı* | *teknik* **lise öğrencisi** • Liseye giden, lise seviyesinde olan öğrenci. *bıçaklı* | *çalışkan* **liseli** • Lisede okuyan öğrenci. *utangaç*

liste • Alt alta yazılmış şeylerin bütünü, dizelge. ~ *onaylı* | *kitaplık* | *basılı* | ~ *kabarık* | *mütevazı* | *alternatifli* | *zamlı* || *ahlaklı* | *alternatif* | *ana* | *aptalca* | ~ *bağlantılı* | *deminki* | *dengeci* | *ekli* | ~ *esaslı* | *ful* | *iç açıcı* | *mahut* | *meşum* | *muntazam* | *müteakip* | *sakıncalı* | *süslü püslü* | *uzunca* | *yağlı* | ~ *yüklü*

literatür • Edebiyat. • Kaynak. *beynelmilel* | *bilimsel* | *postmodern* | *sembolik* | *yasal* | *yazınsal*

litre • *matematik* Sıvıları ölçmede kullanılan, bir desimetreküp hacminde ölçü birimi. *yarım*

liva • *eskimiş*, *askerlik* Tugay. *müstakil*

lobi • *mimarlık* Otel, tiyatro vb. yerlerde girişe yakın geniş yer. • *mecaz* Bazı ortak çıkarları olan grupların temsilcilerinden oluşan topluluk. *alacalı* | *uyduruk*

loca • Tiyatro, sinema vb. eğlence yerlerinde veya parlamento salonlarında özel bölme. ~ *perdeli* || *aşağı* | *beyaz* | *daracık* | ~ *delikli* | *konforlu* | *rutubetli* | *sekizer* | *yan*

lodos • Güneyden veya güneybatıdan esen ve bazen de yağış getiren yerel rüzgâr, kaba yel, boz yel. • Bu rüzgârın estiği gün veya zaman. ~ *geceki* || *bağrı yanık* | *batı* | *bunaltıcı* | *dehşet* | *güçlü* | *ılık* | *nemli* | *serseri*

logo • İmlek. ~ *tasarımlı* || *dörtgen* | *güllü* | ~ *motifli* | *tanıdık*

lohusa • Yeni doğum yapmış kadın. *sarışın*

lojistik • *askerlik* Geri hizmet. *kaypak*

lojman • Bir kuruluş veya iş yerindeki çalışanlara parasız veya az bir kira karşılı-

ğında verilen konut. *jakuzili* | ~ *tahsisli* | *mütevazı* | ~ *odalı* || ~ çevrili | gamlı | konforlu | ufakık

lokal • Müzikli eğlencelerin yapıldığı yer. alkolsüz | belirgin | özel

lokanta • Yemek pişirilip satılan yer, aşevi, restoran. *ıçkili* | *lüks* | *derme çatma* | *çalgılı* | *faal* | *mütevazı* | *pahalı* | *koskocaman* | ~ *nazır* | *yüzer* | *sakin* | *salaş* | *büyükçe* | *bahçeli* | *manzaralı* | *ünlü* || ~ adlı | afilli | alkolsüz | asık suratlı | aydınlık | aynalı | belli belirsiz | devasa | ferah | fiyakalı | gözde | güzel | hasır | ~ havalı | içerlek | içkisiz | ikinci sınıf | ~ isimli | ~ kalan | kasvetli | ~ kokulu | küçük | mermer | meşhur | münasip | müzikli | on binlerce | otantik | pahalıca | rafine | sağlıklı | sigarasız | şatafatlı | şık | tanınmış | temiz | تنها | tenhaca | tenteli | turistik
lokantacı • Lokanta işleten kimse. iyi yürekli

lokma • Ağza bir defada alınıp götürülen yiyecek parçası, sokum. • Lokma tatlısı. • Yemek. *iri* | *yağlı* | *zeytinli* || akşamki | altın sarısı | bir | birer | büyücek | büyüdü | doksan | haram | ikişer | ilk | katı | kırk | meyveli | mızımız | sekiz | sert | sıcak | sulu | şekerli | tahinli | ~ taşlı | tatlı | zehirli

lokomotif • Tren vagonlarını çeken, tekerlekli, buharlı, elektrikli, termik motorlu veya sıkıştırılmış havalı makine. *buharlı* || arızalı | dumanlı | kapkara | kara | ~ kalyan | kırmızı | yağlı | yaşlı

lokum • Şekerli nişasta eriyiğini pişirip hafif ağdalaştırarak yapılan, küçük küp veya dikdörtgen biçiminde kesilen şekerleme, kesme, latilokum. *güllü* | *çikolatalı* || ~ dizili | kaymaklı | kolalı | ~ kutu | ~ markalı | ~ sakızlı | şekersiz | ~ tepsi
lokum şekeri • Lokum. *güllü*

lonca • *eskimiş* Belli bir iş kolunda usta, kalfa ve çırakları içine alan dernek, korporasyon. *muhtelif* ~

lor çorbası • Lor peyniri, un ve baharatlarla yapılan bir çorba. *kremalı lor peyniri* • Bir tür taze, yumuşak ve tuzsuz beyaz peynir. *tuzsuz*

lostracı • Lostra salonunda çalışan ayak-kabı boyacısı. *bedbaht*

losyon • Deri ve saç bakımında kullanılan alkollü veya alkolsüz, kokulu sıvı. *nemlendirici* | *antiseptik* || kaliteli | limonlu

loş • Yeterince aydınlık olmayan, yarı karanlık, az ışık alan yer. *rutubetli loş oda* • Yeterince aydınlık olmayan, yarı karanlık, az ışık alan oda. *rutubetli loşluk* • Loş olma durumu. *esrarlı* | *gizemli* | *hüzünlü* | *mağmum* | *masalsı* | *müphem* | *nemli* | *özenli* | *sırmalı* | *şahane* | *tatlı* | *tekinsiz* | *ümitli*

lunapark • İçinde türlü eğlence ve oyun yerleri bulunan alan. *rengârenk* | *şahane*

lüfer • *hayvan bilimi* Eti ve karnı beyaz, sırtı koyu, hafif pullu, kemikli bir balık (*Pomatomus saltatrix*). *şiş* || büyük boy
lüfer akını • Lüfer balıklarının kalabalık ve arkası kesilmeyen bir şekilde gelmesi. *görülmemiş*

lügat • *eskimiş* Kelime. • *eskimiş* Sözlük. büyük

lüks • Giyimde, eşyada, harcamada aşırı gitme, gösteriş, şatafat. ~ *mahsus* || büyük | ~ elverişli | görkemli | mavi | muhteşem | süper | şıkır şıkır

lüle • *eskimiş* Bükülmüş, dürlülmüş şey. ~ çıkma | kumral | sarı

lütuf • Önem verilen, sayılan birinden gelen iyilik ve yardım, ihsan, inayet, atıfet. *aleni* | *deminki* | ~ *evvelki* | *felaket* | *fevkalade* | *harikulade* | *muhtemel* | *muhteşem* | *şimdiki*

lüzum • Gerek, gereklik, gereklilik, icap. *kati* | *tarihî*

maarif • *eskimiş* Bilgi ve kültür. • *eski-miş* Öğretim ve eğitim sistemi. **alafranga** | başta **maarif müfettişi** • *eskimiş* Millî Eğitim Bakanlığı denetçisi. **becerikli** **maarifçi** • *eskimiş* Öğretim ve eğitim kurum veya kuruluşlarında çalışan kimse. **babacan** **maarif takvimi** • *eskimiş* Ansiklopedi niteliğinde hazırlanmış bir duvar takvimi, halk takvimi. ~ *saatli*

maaş • Aylık. *brüt* | *dolgun* | *zamlı* | *mil-yarlık* | *astronomik* | ~ *aylık* | *dolgunca* | *ballı* | *duble* || bugünkü | ehemmiyetsiz | esas | ~ *garantili* | *görece* | *gülünç* | *haciz-li* | ~ *kalma* | ~ *kese* | ~ *kuruşluk* | ~ *liralık* | *mütekait* | *mütevazı* | ~ *orantılı* | *öteki* | ~ *paralık* | *reel* | *resmî* | *vergisiz* | yurt içi | yüksek **maaş çeki** • Maaş karşılığı-nın yazılı olduğu ödeme kâğıdı. *dolgun* | *mütevazı*

mabet • *din bilgisi* Tapınak. • *mecaz* Özel bir konuda, sevgi ve saygı ile bağlanma-nın ortaya konulduğu yer. *hülyalı* | *kim-sesiz* | *mukaddes* | *tanırsız* | *tekmil* ~ | *ulu*

mabude • *eskimiş*, *mecaz* Tapınırçasına sevilen kadın, sevgili. *haşin*

mabut • *din bilgisi* Kendisine tapılan varlık. *lütufkâr* || *ayrı*

macera • Baştan geçen ilginç olay veya olaylar zinciri, serüven, sergüzeşt, avan-tür. • *mecaz* Olmayacakmış gibi görünen iş. *fantastik* | *sürükleyici* | *tempolu* | *nefes kesici* | *harikulade* | *korkunç* | ~ *asırlık* | *kısacık* | ~ *türlü* | *üç boyutlu* | *destansı* | *kitaplık* | *epik* | *alelade* || ~ *ait* | ~ *aylık* | *banal* | *bilinmez* | *bin türlü* | *biricik* ~ | *bıçaklı* | *boktan* | *bu kabil* ~ | *canhıraş* | *çocuksu* | *delik deşik* | *dokunaklı* | ~ *dop-*

dolu | *düzensiz* | *ellilik* | ~ *esaslı* | *esrarlı* | *eşsiz* | *etnik* | *ezelî* | *garip* | *gerilimli* | *gözü kara* | *hazin* | *hissî* | *hoppaca* | *hoş* | *kırık dökük* | *komik* | *melankolik* | *mistik* | *mukaddes* | *nice* ~ | *olmadık* | *sancılı* | *sosyal* | ~ *sürelî* | *şanlı* | *şaşırtıcı* | *şerefli* | *tembel* | *tuzlu* | *tükenmez* | *uygunsuz* | *uzun boylu* | ~ *ürpertici* | *yanlış* | *yeni* | *yorucu* | *yüz binlerce* | ~ *yüzyıllık* | *zah-metsiz* **macera düşkünlüğü** • Macera sevme, maceraya düşkün olma. *cıvıl cıvıl* | *neşeli* **maceraperest** • Maceracı. *görme engelli*

macun • Hamur kıvamına getirilmiş mad-de. • Baharlı, tarçınlı, yumuşak ve ya-pışkan şekerleme. *afyonlu* | *altın sarısı* | *elvan elvan* | *fosforlu* | *iyi* | *naneli* | ~ *özlü* | ~ *sakızlı* | *yaldızlı*

maç • Karşılaşma. *yarınki* | ~ *gollü* | ~ *ge-ceki* | *tempolu* | *zevksiz* | ~ *ayaklı* | *tatsız tuzsuz* | *iki ayaklı* | ~ *cezalı* | ~ *ihtimal-li* | *golsüz* | *stresli* | *onuncu* | *olmadık* | *tek yönlü* | *iddiasız* | *isteksiz* | *gerilimli* || *akşamki* | *amatör* | ~ *baskılı* | *baskısız* | *bereketli* | *beynelmilel* | *birinci* | *centil-mence* | *çok yönlü* | *domestik* | ~ *düzeyleyici* | *eğlenceli* | *güvensiz* | *ikinci* | *ıvır zıvır* | *kalitesiz* | *kavgasız* | *keyifsiz* | *kıyasıya* | *mucizevi* | *nefes kesici* | *olaysız* | *olur ol-maz* | ~ *puanlı* | *renksiz* | *sabahki* | *sair* ~ | *savruk* | *sessiz sedasız* | *sevimsiz* | *sezon-luk* | *silik* | *stressiz* | *temposuz* | *tutkulu* | *uzatmalı* | *yorucu* | *zamansız*

madalya • Savaşta yararlık gösterenlere, yarışlarda derece alanlara ödül, bazen de önemli bir olay dolayısıyla ilgililere hatıra olarak verilen metal nişan. ~ *kurdeleli*

madalyon

| *altın* || altın kaplama | irili ufaklı ~ | ~ kabartmalı | ~ kaplama | mütevazı

madalyon • Boyna zincirle takılan, genellikle değerli metalden yapılmış, içine küçük resim gibi şeyler konulan, türlü biçimde süs eşyası. *altın* || isli | işlemeli | oval | ~ oymalı | paslı | ~ takılı | ufakık | zevksiz

madam • Fransa'da evli kadınlara verilen san, madama. • Türkiye'de Müslüman olmayan evli kadın, madama. *Ermeni* | *şişman* || altmışlık | Fransızca | gözlüklü | ~ haçlı | kaçık | orta yaşlı | pasaklı | Rum | zavallı

madde • Duyularla algılanabilen nesne. • Bir cismi oluşturan öge, öz. • Yasa, sözleşme, antlaşma vb. metinlerde, her biri başlı başına bir yargı getiren ve çoğu kez rakamla belirtilen bölüm. • Sözlük ve ansiklopedilerde tanımlanan, anlatılan kelime, ad veya konulardan her biri. • Para, mal vb. ile ilgili şey. • *fizik* Boşlukta yer kaplayan, bir kütlesi olan her türlü varlık, özdek. • *kimya* Molekül. ~ *uyarıcı* | *uçucu* | *kimyevi* | *mükerrer* | *kontrast* | *madensel* | *ham* | *cansız* | *yakıcı* | *zararsız* | *müteakip* | *mamul* | ~ *uyaran* | *kimyasal* | *azotlu* | *antidemokratik* | *beşinci* | ~ *temizleyici* | *dezenfektan* | *narkotik* | *patlayıcı* | *onuncu* | *antiseptik* | *mülga* | *geçici* | *reçineli* | *kaçıncı* | *süümüksü* | ~ *ilgili* | *inorganik* | *kükürtlü* | *sunî* | ~ *esaslî* | *birincil* | *sair* ~ | ~ *benzeri* | *kokusuz* | *üçüncü* | *muvakkat* | *hayvansal* | ~ *spesifik* | ~ *tesirli* | *mineral* | *aromatik* | ~ *görünümlü* | *altıncı* | ~ *haiz* | *farmakolojik* | *anorganik* | *vesair* | ~ *önceki* | *abuk sabuk* || alternatifli | alternatifsiz | ana | analjezik | antibakteriyel | asil | ayıplı | bakteriyel | bambaşka | besinli | bir sürü | birtakım ~ | biyokimyasal | bozuk | can alıcı | cinai | çevresel | ~ dayanıklı | ~ değer | değişik | delici | devasa | diğer | dokuzuncu | dördüncü | ~ elverişli | esas | eski | ~ etiketli | ~ evvelki | federal | fiziksel | fizyolojik

| ~ hacimli | hangi | hijyenik | hususi | ikame | ikinci | ikincil | iletken | ~ ilişkin | iptidai | ~ kalan | ~ kaplamalı | katı | ~ kayan | kaygan | ~ kırıcı | kurşun rengi | meşhur | mikroplu | miknatıslı | muayyen | muazzam | mucizevi | mukavemetsiz | münferit | ~ müteallik | nükleer | organik | öbür | öncelikli | parlak | patolojik | peynirsi | pirinç | pis | radyoaktif | rafine | sağlam | sarı | sarımtırak | ~ sayfalık | sedefli | sempatik | sentetik | standart | statik | stratejik | şüpheli | taahhütlü | tamamlayıcı | tatlandırıcı | ~ tetikleyici | usulsüz | uyutucu | yağlı | yalıtkan | yapay | ~ yapılı | yapışkan | yetersiz | yetmişinci | yüzlerce | zararlı | zelil | ~ zıt | zıypak **maddecilik** • *mecaz*, *felsefe* Dünyada yalnızca maddenin varlığını kabul eden, Tanrı, ruh vb. manevi kavramları ret ve inkâr eden felsefi görüş, özdekçilik, materyalizm, materyalistlik. ılımlı | tarihsel

maddi hasar • Para zararı. *küçük çaplı* | *küçük çapta*

maden • *jeoloji* Yer kabuğunun bazı bölgelerinde çeşitli iç ve dış doğal etkenlerle oluşan, ekonomik yönden değer taşıyan mineral. • Maden ocağı veya maden işletmesi. • *mecaz* Çok değerli şeyleri kapsayan kaynak. • *kimya* Metal. *değerli* || adi | asıl | ~ bezeli | dayanıksız | dökme | esrarlı | herhangi bir | kıvrım kıvrım | kıymetli | kızgın | soysuz | üçüncü | yaldızlı | yumuşak | yurt içi **maden ocağı** • Kazılarak maden cevheri çıkarılan yer, maden kuyusu. bakımsız | eski | **kükürtlü maden suyu** • İçinde erimiş mineraller bulunan ve bazı hastalıkların tedavisinde kullanılan kaynak suyu. ~ *şişe* || **kükürtlü** | limonlu | meyveli **madenci** • Maden ocaklarında çalışan işçi. **çıplak** | yorgun **madenci kasabası** • Maden bulunan kasaba. yıkık dökük

mader • *eskimiş* Ana, anne. *bahtı kara*

madımak • *halk ağzında*, *bitki bilimi* İlk baharda kırlarda yetişen, ufak yeşil yap-

raklı, ıspanak gibi pişirilip yenilen bir bitki. **bulgurlu**

mafya • Yasa dışı işlerle uğraşan, zor kullanarak birtakım gizli çıkarlar sağlayan örgüt. • Bu örgüte mensup olan kimse. **ülküçü** || ~ bilumum | kültürlü | matrak | silahsız **mafya babası** • Mafyanın lideri. azılı | ~ bağlantılı | duygulu | ülkücü | ünlü **mafya lideri** • Mafya babası. ülkücü

maganda • *argo* Görgüsüz, kaba, anlayışsız, terbiyesiz ve uyumsuz kimse. **bıçaklı** | yerli

magazin • Halkın çoğunluğunu ilgilendirecek, çeşitli konulardan söz eden, bol resimli yayın. • Genellikle sanat, eğlence ve spor dünyasında tanınmış kişilerle ilgili haber ve yorum. **büyük** | çapsız | hınzır | olimpik

magma • *jeoloji* Yerin içinde, sıvı veya hamur kıvamında uçucu gazlarla doymuş olarak bulunan eriyik. **ışılmalı** | volkanik

mağara • Bir yamaca veya kaya içine doğru uzanan, barınak olarak kullanılabilen yer kovuğu, in. • *coğrafya, jeoloji* Karst bölgelerinde kireç taşlarının erimesiyle oluşan, büyük, birbirine koridorlarla bağlı yer altı kovukları. **gizli** | **sulu** | ~ **dolu** | **esrarlı** | **devasa** || bucaksız | büyük | cümle | çamurlu | daracık | derin | geniş | irili ufaklı ~ | kapkaranlık | karanlık | kıpkızıl | korkunç | koskoca | kör | ~ kubbeli | kuru | kükürtlü | lanet | pis | prehistorik | rutubetli | suni | şerefli | tılsımlı | uçsuz bucaksız | uğultulu | uyuklu | üvey | yassı | yatay | yıkık | zifirî

mağaza • Büyük dükkân. • Eşya ve azık deposu. **lüks** | ~ **numaralı** | **umumi** || anlaşmalı | ~ asırlık | batık | birçok | ~ bitişik | büyük | camlı | deminki | dördüncü | eksantrik | gösterişli | ~ havalı | ipekli | ~ katlı | kocaman | muhtelif ~ | örümcekli | rengârenk | tanınmış | teknil ~ | ünlü | yeni | yerli

mağdur • Haksızlığa uğrama durumu. **İskoç** | katmerli | kıdemli | ~ mahsus | **sahici** | siyasi | teknil ~

mağlubiyet • Yenilgi. ~ **gollü** || görülmemiş

mahal • Yöre. **umumi** | **münasip** | **sair** ~ || bazı ~ | görgüsüz | ~ haiz | ~ lekeli | **lüks** | sisli

mahalle • Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri. • Bu parçalarda oturan insanların tamamı. **dış** | **üçra** | **arka** | **dumanlı** | **varlıklı** | **yabancı** | **tenha** | **yedi** | **teknil** ~ | **yukarı** | **küçük** | **eski** | **asağı** | **kıpır kıpır** | **yoksul** | **ışksız** | ~ **evlik** | **lanetli** | **hangi** | **sapa** | **düzenli** | **çamurlu** | **izbe** || ağaçsız | bakımsız | baygın | belalı | ~ bilinmeyen | bu | cana yakın | ~ çardaklı | ~ çevrili | çileli | çirkef | ~ çocuklu | değişik | dingin | fakir | ~ fenerli | fukara | ~ giyimli | gıcık | Gotik | gömülü | ~ görünümlü | harap | işgüzar | kapalı | kapanık | kibar | kırılgan | kırık | koca | kuru | kuzeybatı | küçümcik | loş | maruf | muhayyel | muhtelif ~ | murdar | müstesna | o | perişan | pis | sefil | sessiz | şirin | şu | uzak | yakın | yeni **mahalle bakkalı** • Mahallede bulunan bakkal. **küçücük mahalle halkı** • Mahallede yaşayan insanlar. **musibet** | **tüm** ~ **mahalle kahvesi** • Mahallede oturanların devam ettiği kahve. **havuzlu mahalle kızı** • Mahallede yaşayan kız. ~ sakızlı | şımarık **mahalleli** • Aynı mahallede oturan kimselerin bütünü. **beceriksiz** | **eski** | ~ **kalan**

maharet • Beceri. **şaşırtıcı** || askerî | hari-kulade | inanılmaz | seri | sinsi | yüksek

mahbup • *eskimiş* Sevilen erkek. **bedbaht**

mahcubiyet • Utangaçlık. **yersiz**

mahfaza • İçinde küpe, yüzük, bilezik vb. değerli süs eşyalarının saklandığı kutu, koruncak. **billur** || koyu kırmızı | **meşin** | **murassa** | üç buçuk

mahfil

mahfil • *eskimiş* Toplantı yeri. • *eskimiş*, *din bilgisi* Camilerde parmaklıkla ayrılmış yüksek yer. *edebî* | *resmî*

mahir • Becerikli olma durumu. *sümüklü* || bitkin | dehşetli | soylu

mahiye • *eskimiş* Aylık. bambaşka

mahiyet • Nitelik, vasıf, öz, özlük, asıl, esas. • İçyüz. *hususî* | *hukukî* | *sembolik* || aldatıcı | anlaşılma | bambaşka | beşerî | ehemmiyetsiz | ekonomik | ~ elverişli | hakiki | hodbin | kesin | ~ kopuk | milletlerarası | namüsait | nasyonalist | öldürücü | politik | statik | şahsî | tamamlayıcı | tekelci | terbiyevî | umumi | vahim

mahkeme • *hukuk* Bir yargıçtan veya bazen savcı ve yargıçlardan oluşan bir kurulun, yargı görevini yerine getirdikleri yer, yargı yeri, yargievi, mahkeme kapısı. • *halk ağzında* Yargılama. ~ *numaralı* | *askerî* | *tarafsız* | *yüksek* | *yetkisiz* | *bağmsız* | *uydurma* | *düzmece* | *göstermelik* || aptal | ~ belgeli | federal | gezici | ~ görevli | görevsiz | hangi | idarî | ilahî | ismarlama | mahallî | mevcut | muhtelif ~ | muhtelit | muhterem | olağan | olağanüstü | siyasi | ~ sonraki | تنها | uluslararası | umumi | üst **mahkemeci** • Mahkemede bulunan kişi. yarınki

mahkûm • Hükümlü olma durumu. *Afgan* | *idamlık* | *yaşlıca* || adi | azgın | bakımsız | ~ bilinmeyen | ~ dolusu | eşit | hatırlı | isyancı | kelepçeli | mütevazı | olanca | perişan | ~ ruhlu | sıska | şişman | uyumlu | veremli | yaşlı **mahkûmiyet** • *hukuk* Hükümlülük. • Hüküm giyilen süre. aylık **mahkûmiyet kararı** • Mahkeme kararı. gıyabî

mahluk • *eskimiş* Yaratık. *canlı* | *iğrenç* | *anlaşılma* | *harikulade* | *acayip* | *şımırık* | *muhteşem* | ~ *gözlü* | *dişi* | *çantasız* | *yırtıcı* | *sathi* || adi | akılsız | ~ bacaklı | bahtiyar | bembeyaz | ~ beyazlı | bilgisiz | bozuk | çapkın | ~ çatık | çirkef | değersiz | düşünceli | eciş bücüş | efsanevi | ehemmiyetsiz | ~ ehliyetli | esmer | esrareniz |

esrarlı | fena | fettan | gayretli | geri kafalı | göbekli | hantal | haşın | haysiyetsiz | hissiz | inatçı | iptidai | ~ isimli | isyankâr | kabiliyetli | kafasız | kapalı | kocaman | küstah | lalettayın | ~ mamul | mantosuz | murdar | müstekreh | müstesna | nazik | nefis | oynak | ölçsüz | para canlısı | pörtlek | romantik | ~ saçlı | sersem | simsiyah | sinirli | sırlı | sıska | somurtkan | şekilsiz | şişman | şüpheli | tatlı | tembel | tıknaz | utanmaz | uzun boylu | ürkütücü | yabani | yaman | yapışkan | yegâne | yüzeysel | zevksiz **mahlukat** • *eskimiş*, *çokluk* Yaratıklar. *canlı* | *cümle* | *Allahsız* || aşâğılık | bilcümle | birtakım ~ | psikopat | ~ türlü | vicdansız

mahmurluk • İçki içmiş bir kimsenin duyduğu baş ağrısı ve sersemlik, ayıltı. • Uykudan sonra duyulan ağırlık ve sersemlik. *ebedî* | *süzgün*

mahmuz • Çizmenin, potinin arkasına takılan ve binek hayvanlarını dürtüp hızlandırmaya yarayan demir veya çelik parça. *sivri* || *çifte*

mahpus • *halk ağzında* Cezaevinde yatan hükümlü. *üçüncü* | *birinci* || azılı | dördüncü | isimsiz | kimsesiz | nüfuzlu | ~ saçlı | sefil **mahpusluk** • Mahpus olma durumu. son

mahrem • Sırdaşlık, giz. aleni | üç beş **mahremiyet** • Gizlilik. ılık | kendine mahsus

mahrumiyet • Yoksunluk. bütün ~ | feci

mahsul • Ürün. • Verim. • *mecaz* Ortaya çıkan, elde edilen şey. *vatani* | *şerefli* || ~ değer | doğru dürüst | *edebî* | feyizli | gayrimeşru | ~ liralık | ~ yıllık

mahşer • *mecaz* Büyük kalabalık. • *mecaz* Kargaşa. *deminki* | *ecnebi* | ~ sanıyelik

mahviyet • *eskimiş* Alçak gönüllülük. fazla | kibar

mahya • Ramazan gecelerinde, camilerde iki minare arasına gerilen ipler üzerine

kandil veya elektrik ampulleriyle yazılan yazı veya yapılan resim. ~ **sarılı**

mahzen • Yapılarda yer altı deposu. *küflü* | *rutubetli* || bomboş | dumanlı | eşsiz | havasız | ışıksız | ~ kalma | kapalı | ~ kaplı | ~ kokulu | ~ kâbuslu | nemli | sayısız ~ | vehimli

mahzunluk • Mahzun olma durumu. çocuksu | hayvansal | manasız | mutantan

mahzur • Sakınca. • Engel. *sihhi*

mail • İnternet üzerinden gönderilen dijital mektup, e-posta. acil | ~ alakalı | alakasız | aptalca | esprili | okkalı | ~ takılı | ~ yollu

maiyet • Üst görevlinin yanında bulunan kimseler, alt kademedekiler. *mürekkep* || mutlak

makale • Bilim, fen konularıyla siyasal, ekonomik ve toplumsal konuları açıklayıcı veya yorumlayıcı niteliği olan gazete veya dergi yazısı. ~ *başlıklı* | *imzalı* | *yüzlerce* | ~ *konulu* | *bilimsel* | *imzasız* || ~ adlı | ~ bezeli | ~ dair | düzme | estetik | hararetili | iç açıcı | içtimai | kritik | kurgusal | mütenevvi | nefis | resimli | sabahki | ~ sayfalık | sayısız ~ | seçkin | siyasi | üç | ünlü | yarı belgesel

makam • Mevki, kat, yer. • *müzik* Klasik Türk müziğinde bir müzik parçası veya şarkının işleniş biçimi. *yetkili* | *mülki* | *resmî* | ~ *alakadar* | *sembolik* | *üst* | *ağır ezgi* | ~ *mesul* | *sivil* | *yüce* | *mukaddes* | *salahiyetli* || ~ alakalı | alaturka | bambaşka | bütün ~ | çocukça | diğer | dinî | dünyevi | ebedî | güçsüz | hangi | herhangi bir | hürmetli | hüzünlü | idari | ~ ilgili | kıvrak | mali | muayyen | muazzez | muhterem | muvazzaf | onurlu | rast | simgesel | sorumsuz | şefkatli | tatlı | tekdüze | ulvi | uyuşturucu | vefalı | yakıcı | yüksek **makam arabası** • Yüksek makamdaki bir kimse için ayrılan araba, makam otomobili. ~ tahsisli **makam odası** • Yüksek makamdaki bir kimse için ayrılan oda.

metruk | saltanatlı **makamat** • Makamlar. • Meclisler, topluluklar, kalabalıklar. *muhtelif* || hususi

makara • Üzerine iplik, tel, şerit vb. sarılan, kenarları çıkıntılı, eksenini boyunca delik silindirik, bobin. • Alay yollu sesleniş. *konik* || komik | pürüzsüz | zincirli

makarna • İrmik veya una yumurta karıştırılarak hazırlanmış türlü biçimlerdeki kuru hamur. • Bu hamurdan yapılan yemek. *kepekli* | *peynirli* | *mantarlı* | *salçalı* | *sucuklu* | *yassı* | *kremalı* | *kıymalı* | *patlıcanlı* | *yoğurtlu* | *ıspanaklı* | *baharatlı* | ~ *paket* | *tavuklu* | *dolma* || balıklı | biberli | bir tutam | çeşit çeşit | ~ dolusu | kalın | patatesli | ~ rendeli | sütlü | ~ tabak | tepeleme ~ | zeytinli

makas • Birbirine çapraz eklemelenmiş, birbirine bakan yüzleri keskin iki çelik lamadan oluşmuş, arasına yerleştirilen herhangi bir şeyi kesmeye yarayan araç, sındı. *paslı* | *gümüş* | *çelik* | ~ *uçlu* | *çapraz* || ~ ayaklı | aynalı | binlerce | büyük boy | ~ görülmemiş | hoyrat | ~ kesen | kırık | ~ kollu | kör | minicik | ~ teneke **makasçı** • Demir yollarında makasları açıp kapayarak trenlere yol veren görevli. kaygılı

makbuz • Alındı kağıdı. ~ kullanılmış | ~ tasdikli | ~ yazılı

maket • Mimarlıkta, sanayide ve bazı sanat dallarında yer alan eserlerin taslak durumundaki küçük örneği. *devrik* || mütevazı

makine • *teknik* Herhangi bir enerji türünü başka bir enerjiye dönüştürmek, belli bir güçten yararlanarak bir işi yapmak veya etki oluşturmak için çarklar, dişliler ve çeşitli parçalardan oluşan düzenekler bütünü. • Bir alet veya taşıtın hareket etmesini sağlayan mekanizması. *dev* | *buharlı* | *otomatik* | ~ *ayaklı* | ~ *kollu* | ~ *hafızalı* | *eski* | *analog* | *dijital* | *acayip* | *paslı* | *basit* | *devasa* | *birer* | *elektrikli* | *uzaktan kumandalı* | *arızalı* | *gıcır* | *kö-*

*rüklü | küüstür | motorlu | zirai | ~ sarılı | duygulu | hünerli | ~ kullanılmış || ağır | akıllı | azman | basınçlı | bayağı | benzeri | ~ beygirlik | ~ bezeli | birtakım ~ | biyolojik | bıçaklı | boz | bozuk | çelik | çetrefil | demode | ~ duyarlı | elektronik | ~ eriten | gelişmiş | girift | gıcır gıcır | ~ havalı | hisli | hummalı | hurda | ilkel | ~ kaplama | karmaşık | kızıl | koca | korkunç | koskoca | kurutmalı | küçük | ~ mahsus | miknatıslı | modern | ~ muktedir | namussuz | ~ numaralı | öteki | ~ patlamalı | portatif | ~ silindiri | sorunsuz | süratli | ~ tekerlekli | terli | tırtıllı | turuncu | ~ uyarıcı | vızıltılı | yepyeni | yufka yürekli **makineci** • Makine satan veya onaran kimse. düzenbaz **makineci tüfek** • askerlik Tetiğine basıldığında sürekli kurşun atan bir tür tüfek, makineci. hafif **makineci** • Lokomotif, vapur, fabrika vb.nin makinesini işleten kimse. • Sinemalarda film makinesini çalıştıran kişi. babacan | ~ eğitilmiş | güvenilir | tıknaz | yağız | yiğit | ~ yıllık*

maksat • İstenilen şey, amaç, gaye, erek. hususi | barışçı || alçakça | asıl | esas | fena | gizli | kötü | ~ matuf | muayyen | muhil | siyasi

maktul • Öldürülmüş, öldürülen canlı. binlerce

makuliyet • Akla uygunluk, mantıki oluş. sinik

makyaj • Yüzü güzelleştirmek için boyama, yüz boyama, yüz bakımı. abartılı | özenli || aşırı | beyazlatıcı | bilinçsiz | bir damla | birazcık | frapan | ful | göz alıcı | kıvrımlı | makyajsız | marjinal | ölçülü | özensiz | pür | usta işi **makyaj malzemesi** • Yüz boyama malzemeleri. katkısız

mal • Bir kimsenin, bir tüzel kişinin mülkiyeti altında bulunan, taşınır veya taşınmaz varlıkların bütünü. • ticaret Alınıp satılabilen her türlü ticaret eşyası, emtia. • mecaz Bayağı, aşağılık, kötü kimse. • kaba konuşmada Orosu. tapulu | çalın-

tı | ayıplı | kaçak | taşınmaz | ~ liralık | ucuz | hacizli | kalitesiz | mamul | defolu | ~ paralık | çürük | markalı | milyarlık | faturasız | ortak | lüks | taşınır | iki paralık | satılık | ~ yatık | tapon | gümrüklü | ayıpsız | ~ kalan | yağma | birinci sınıf | çürük çarık | ~ kiloluk | yerli | bayağı || ağızsız | alelade | alkollü | ~ amaçlı | antika | bazı ~ | bereketli | beş paralık | beylik | ~ bilimum | bozuk | bulunmaz | çeşit çeşit | ~ çeşitli | dandik | değersiz | diğer | dilsiz | ~ dolusu | etiketsiz | görkemli | göz alıcı | gümrüksüz | ~ haiz | halis | ham | hangi | haram | hayırlı | ~ hazır | hudutsuz | hususi | ikame | illegal | inanılmaz | ipekli | ıvır zıvır | karmakarışık | ~ katkılı | kıymetli | körpe | ~ kullanılmış | ~ kullanımlı | ~ kuruluşluk | külliyetli | mahrem | ~ maliyetli | ~ menkul | mirî | müzelik | nadir | ~ onluk | orta malı | ~ önceki | pahalı | peşin | sağlam | sair ~ | ~ sepetlik | sinai | şahsi | şatafatlı | tamamlayıcı | tanınmış | tatsız | tehlikeli | toptan | tutarlı | ufak tefek | vergisiz | ~ yazılı | yoğun | yoz | yurt içi | zahmetsiz **mal müdürü** • İlçe Maliye teşkilatının yöneticisi. ~ çocuklu | mütekaat **mal mülk** • Her türlü taşınır ve taşınmaz maddi varlık. öteki | tekmiil ~ **mal varlığı** • hukuk Bir kişiye ait para ile ölçülebilen hakların bütünü, mamelek. şaibeli

mali politika • Maliye ile ilgili politika. sorumsuz **mali tablo** • Parasal çizelge. ~ maliyetli

malik • Sahip, iye. ihtiyar || paylı

malikâne • Geniş bir alana kurulmuş, büyük ve gösterişli ev. ~ odalı | ~ çevrili || asıl | bahçeli | ferah | ~ görünümlü | mütevazı | ~ nazır

maliye nazırı • Osmanlı Devleti Dönemi'nde mali işlerden sorumlu kimse. maruf **maliye politikası** • Mali politika. sorumsuz

maliyet • ekonomi Üretimde bir mal elde edilinceye değin harcanan değerlerin

toplama. *insani* | *marjinal* || avantajlı | brüt | çevresel | düşük | ~ karakterli | komple | kopya | ~ milyarlık | nominal | optimum | ufak çapta | yegâne

maluliyet • *eskimiş* Sakatlık. akli

malumat • Bilgi. *mütemmim* | *sahici* | *hususi* | *kulaktan dolma* || açıklayıcı | ahlaki | ~ alakalı | bir yığın | coğrafi | ~ dair | ~ esaslı | etraflı | mufassal | nazari | otobi-yografik | *sahih* | *tatminkâr*

malzeme • Gereç. • Bir eserin hazırlan-masında yararlanılan bilgi ve kaynakla-rın tamamı. *sıhhi* | *basılı* | *kalitesiz* | *por-nografik* | *şiişsel* | *kahvaltılık* | *görsel* | *antibakteriyel* | *gerekli* | *mantarlı* | *vesair* | *hurda* | *lojistik* | *sair* ~ | ~ *benzeri* | *krom* | *folklorik* | *ekolojik* | ~ *temizleyici* | *deko-ratif* | *ham* | *zengin* | *kaliteli* | *dayanıksız* | *bereketli* || ~ *ağırlıklı* | *aromatik* | *asal* | *aydınlatıcı* | ~ *baskılı* | *benzer* | *bir yığın* | *bol* | *çalıntı* | ~ *çeşitli* | *diğer* | ~ *dolusu* | *durağan* | ~ *duyarlı* | *düşünsel* | *elbise-lik* | ~ *elverişli* | *elzem* | *hakiki* | *hasır* | *hidrofil* | *hijyenik* | *içkin* | *kauçuk* | *kay-pak* | *konserve* | ~ *kullanımlı* | *manasız* | *masif* | *mizahi* | *ortopedik* | *otantik* | *oto-biyografik* | *örgütsel* | ~ *paket* | *patatesli* | *peynirimsi* | *pırlıtlı* | *plastik* | *polimer* | *pürüzsüz* | *sayısız* ~ | *simgesel* | *spor* | *steril* | *stratejik* | *tamamlayıcı* | *tarihsel* | *teknik* | *tıbbi* | *transparan* | *turistik* | *tuzlu* | *uydurma* | *uygunsuz* | *yakıcı* | ~ *yapılı* | ~ *yatkın* | *yoğun* | *yumuşak* | *yünlü* **mal-zeme yığını** • Birçok nesnenin bir araya gelmesiyle oluşan kalabalık, küme, kitle, kütle. *bereketli*

mama • Bebek için hazırlanan yiyecekle-rin genel adı. *konserve* || ~ *formüllü* | ~ *taneli*

mamografi • *tıp* Memenin filmi. *rutin*

mamul • Yapılmış, işlenmiş, imal edilmiş eşya, yiyecek vb. *konserve* | *sıhhi* | *sınai* | *sütlü* | *teknik*

mamut • *hayvan bilimi* Filgillerden, dör-düncü zamanda Avrupa ve Asya'da yaşa-mış olan, şimdi ancak fosili bulunan iri, kıllı bir hayvan (*Elephas primigenius*). ~ *tüylü* || *somurtkan*

mana • *dil bilimi* Anlam. ~ *tam* | *mecazi* | *harikulade* | *derin* | *kati* | *mücerret* | *haki-ki* | *asıl* | *bin türlü* || *aktüel* | *amiyane* | *asil* | *astrolojik* | *ayrı* | *bir düzine* | *budalaca* | *celi* | *çapkın* | ~ *çift* | *çilekeş* | ~ *dair* | *dehşetli* | *dolaylı* | *esrarengiz* | *esrarlı* | *felsefi* | *hiddetli* | *kategorik* | *kindar* | *kıy-metli* | *klasik* | *lakayıt* | *maddi* | *mahzun* | *mistik* | *müphem* | *müstakbel* | *müşterek* | *mütecaviz* | *ruhani* | *sahici* | *sembolik* | *sert* | *sosyolojik* | *tatsız* | *tehditkâr* | ~ *tür-lü* | *uluslararası* | *umursamaz* | *üniversal* | *vahşi* | *zahiri* | *zengin* | *zımnı* **manasız-lık** • Manasız olma durumu, anlamsızlık. kendine mahsus

manastır • *din bilgisi* Bazı kesin kuralla-ra bağlı rahip veya rahibelerin dünya ile ilgilerini keserek yaşadıkları yapı, keşiş-hane. *yıkık* | *kuytu* || *balıklı* | *döküntü* | *Gotik* | *gözde* | ~ *kalma* | *müstahkem*

manav • Meyve ve sebze satan yer. • Meyve ve sebze satan kimse. *sağlı sollu* || *erkenci* | *seyyar* | *uykulu* | *varsıl*

manda (I) • *hayvan bilimi* Geviş getiren-lerden, derisinin rengi siyaha yakın, uzun seyrek kıllı bir hayvan, su sığırı, camız, kömüş (*Buffelus*). *kırk* | *sekizer* | *sıska* | *uyuz* | *yabani* | *yedi* | *zavallı* **manda ara-bası** • Genellikle mandalar tarafından çekilen, eskiden insanların yük taşımak için kullandıkları araç. ~ *tekerlekli*

manda (II) • *hukuk* Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bazı az gelişmiş ülke-leri, kendi kendilerini yönetecek düzeye erıştırıp bağımsızlığa kavuşturuncaya kadar Birleşmiş Milletler Cemiyeti adı-na yönetmek için bazı büyük devletlere verilen vekillik. *geçici* | *muhteşem*

mandal • İpe serilen çamaşırı tutturmak için kullanılan yaylı kısıkaç. *plastik*

mandıra • Koyun, keçi vb. süt veren hayvanların barındırıldığı, süt ve süt ürünlerinin elde edildiği yer. *çadır*

mandolin • *müzik* İkişer ikişer aynı değerde dört çift teli olan, kısa saplı bir çalgı. ~ dayalı | kıvrak

maneviyat • *çokluk* Maddi olmayan, manevi şeyler. • *mecaz* Yürek gücü, moral. açık saçık | olanca

manevra • Bir aletin işleyişini düzenleme, yönetme işi veya biçimi. • *mecaz* İstenilen amaca ulaşmak için tutulması gereken yol. • *askerlik* Tatbikat. *ustaca* || çevik | çok yönlü | dar kafalı | hantal | kıvrak | marifetli | mükemmel | mürettep | politik | seri | siyasi | süratli | ters

mangal • Isınmaya, bir şey pişirmeye yarayan, sac, bakır veya pirinçten, türlü biçimlerde üstü açık ayaklı ocak, korluk. *pirinç* | *sac* | ~ *teneke* | *bakır* || alevli | altın | ateşli | eski püskü | gümüş | hurda | ~ kalma | karmakarışık | kıvılcımlı | kocaman | ~ kokulu | küçük | külüstür | paslı | sıcak | şirin **mangal maşası** • Mangal üzerindeki yiyecekleri tutmaya, korları karıştırmaya yarayan iki kollu metal araç. *basbayağı* **mangal partisi** • Mangal yakılarak eğlenme. *balıklı*

mangır • *eskimiş, argo* Para. *bakır* || birazcık

mâni • Bir şeyin yapılmasını önleyen şey, engel. • *edebiyat* Genellikle birinci, ikinci ve dördüncü dizeleri uyaklı olan, daha çok hecenin yedili ölçüsüyle söylenen halk şiiri. ~ asırlık | aygın baygın | bir alay | cinaslı | münasip | olur olmaz | uyaklı

mânia • *eskimiş* Engel. *kaygısız*

manifaturacı • Manifatura eşyası satan kimse, bezzaz. *taşralı*

manifesto • Bildiri. • Toplumsal bir hareketin siyasal inanç ve amaçlarının açık ifadesi. *okkalı* || açıklayıcı | birinci | yüzeysel

manikür • Elin ve özellikle el tırnaklarının bakımı. *hafif*

manipülasyon • Yönlendirme. *birtakım* ~

manivela • Bir ucunun bağlı bulunduğu bir nokta çevresinde dönen kol. *yağlı*

mankafa • Anlayışı kıt kimse. *şu*

manken • Genellikle modaevlerinde giysileri alıcılara gösterme işiyle görevli kimse, model. • Terzilerin, giysi denemek, sergilemek için kullandıkları insan vücudu biçimindeki tahta, mukavva vb. kalıp. *cansız* | ~ *bacaklı* | *ıffetli* | *ünlü* | *seksi* | *emektar* || alımlı | ~ *burunlu* | *cafacalı* | *çıplak* | *davalı* | *değme* | *eski* | ~ *giyimli* | *gözde* | ~ *gözlü* | *gözü kara* | *içi boş* | *ideal* | *kadın* | *erkekli* | *kel* | ~ *kilo* | *luk* | ~ *kıyafetli* | *kumaşsız* | *medyatik* | *melez* | *meşhur* | ~ *münhasır* | ~ *paltolu* | *pis* | *plastik* | *sarışın* | *Slovak* | *şişman* | *şu* | *tahta* | *ünsüz* | *varlıklı*

manolya • *bitki bilimi* Manolyagillerden, yaprakları alması, iri ve parlak yeşil renkte bir süs ağacı (*Magnolia grandiflora*). • Bu ağacın çok iri, beyaz ve limon kokusunda güzel çiçeği. *pembe* | *son* | ~ *yapraklı*

manometre • *fizik* Basıölçer. *cıvalı*

mansiyon • Bir yarışmada konulan ödüle uygun görülmemekle birlikte, anılmaya değer bulunan kimseye veya esere verilen derece. *bilimsel*

manşet • Gazetelerin ilk sayfasına iri puntolarla konulan başlık. *zırva* || elastik | gecikmeli | harikulade | *iri* | ~ *önceki* | *sabahki* | *seviyeli* | *somurtuk* | *şu* | ~ *ta* | *rihli* | *yaldızlı* | *yarınlı* | ~ *yollu* | *zorlama*

mantar • *bitki bilimi* Mantarlardan, içinde zehirli de bulunan, silindirik bir gövde ve üst tarafı şapka biçiminde olan ilkel canlıların genel adı (*Fungi*). *yabani* | *konserve* | ~ *paket* | *salçalı* | *zehirli* | *ye* | *meklik* | *ambalajlı* || *ağılı* | *büyük boy* | ~ *hacimli* | *kan kırmızı* | *kremalı* | ~ *kutu* | *kültürlü* | ~ *noktalı* | *patatesli* | *taze* | ~ *te*

peli | uyduruk | yuvarlak **mantar çorbası** • Mantarın sulu yemeği. *kremalı* | *salçalı* **mantar enfeksiyonu** • Mantar hastalığı. yüzeysel

manti • İçine kıyma konularak küçük bohçalar biçiminde dürülen hamur parçaları. • Bu hamur parçalarıyla hazırlanan yemek. *nohutlu* | *sarımsaklı* | *patatesli* || ~ kepece | kıymalı | kıymasız | rulo | sucuklu

mantık • Doğru düşünme sanatı ve bilimi. • Doğru düşünmenin yolu ve yöntemi. • *felsefe* Düşüncenin ve düşüncenin varlık biçimlerinin, öğelerinin, türlerinin, olanaklarının, yasalarının ve düşünce bağlamlarının bilimi, lojik. *kendine özgü* | *mantıksız* | *ortalama* | *dinamik* | *kuvvetli* | *çağrışımsal* | *şaşmaz* || askerî | ~ aykırı | biçimsel | bir nebze | bitkin | çocuksu | dar | dehşet | duru | erkeksi | ~ esash | evrensel | feodal | ferahlatıcı | garip | gerici | göçebe | gündelik | hastalıklı | ilerici | ilkel | kategorik | kavranılmaz | kesintisiz | keskin | matematiksel | metin | militarist | mübah | müphem | pür | rasyonel | sağlam | sansürcü | sınıfsal | soğuk | soğukkanlı | somut | söz konusu | temel | teslimiyetçi | tipik | ~ uygun | yalın | yanlış | yepyeni | yerleşik **mantık silsilesi** • Birbirine bağlı, birbiriyle ilgili düşüncelerin oluşturduğu dizi. akılcı | tutarlı **mantık yapısı** • Düşünce yapısı. mükemmel **mantıksızlık** • Mantıksız davranma durumu. bir tür

manto • Kadın paltosu. *kürk* | *astragan* | *kahverengi* | *kürklü* | *kadife* | *tunç* | *vizon* | ~ *yakalı* || ~ asılı | ~ belli | beyaz | bol | bordo | buklet | buruşuk | çamurlu | ~ çizgili | eski | eski püskü | filizî | frapan | gri | hantal | ipek | ismarlama | ~ kabarık | kalın | kendine mahsus | kişilikli | kolsuz | kurşuni | kül rengi | ~ lekeli | mahut | mavi | moda | ~ paralık | sıcacık | şarabi | turkuaz | uçuk | ~ uygun | yeni | yeşil | yünlü | zırlı

manyak • Aptal. ~ belirsiz | bir alay | hastalıklı | motorize | mutedil | sünepe | yılmış

manyetik alan • *fizik* Bir mıknatısın N ucundan dışarı çıkıp dağıldıktan sonra yine toplanıp S ucundan içine giren kuvvet çizgilerinin yayılmış bulunduğu alan. ~ bükük

manyetizma • Mıknatıs özelliklerinin bütünü. kolektif

manzara • Bakışı, dikkati çeken her şey. • Görünüş. • Konusu bir doğa veya şehir parçası olan resim, gravür veya desen, tablo. • *mecaz* Durum. *hazin* | ~ *ürpertici* | *eşsiz* | *muhteşem* | *doyumsuz* | *harikulade* | *güneşli* | *iğrenç* | *panoramik* | *garip* | *nefes kesici* | *iç açıcı* | *mahrem* | *gösterişli* | *göz alıcı* | *umumi* | *içler acısı* | *korkunç* | *güzel* | *karlı* | *trajikomik* | *kurumlu* | *yürekler acısı* || acayip | acıklı | ahım şahım | ~ ait | akıllara ziyan | akşamki | alacalı | aldatıcı | ayıplı | bambaşka | basbayağı | başlıca | benzer | benzersiz | bugünkü | bulanık | bütün ~ | büyük boy | cılız | cömert | çeşit çeşit | dağlık | değişmez | dehşetli | deminki | derli toplu | dingin | dinlendirici | doyurucu | dumanlı | dünkü | ~ egemen | eğlenceli | elim | enfes | ~ esaslı | esrarlı | ~ farksız | feci | ~ fenerli | ~ geceki | geometrik | gerçek dışı | gömgök | gülünç | güneşsiz | harap | harici | hayalî | heybetli | huzurlu | ibretlik | idealize | insansız | iptidai | kanlı canlı | kapkara | karanlık | kıpkızıl | kül rengi | muazzam | mutabık | müphem | müstehcen | müstesna | ~ nazır | neşesiz | oynak | pitoresk | pırlı pırlı | renksiz | sabahki | sakil | seçkin | sefil | sembolist | siyasi | solgun | standart | şahane | şairane | şaşırtıcı | şen | şirin | ~ tepeli | tunç | uçsuz bucaksız | vahim | vahşi | yağmurlu | yaman | yapışkan | yeknesak | yekpare | yoz | yüce

manzume • *edebiyat* Şiir. *mizahi* || ~ başlıklı | bir yığın | ~ çözüc | dört dörtlük

marangoz

| güç | hisli | mürekkep | mütecaviz | orijinal | pastoral | sakat | tatsız | üçlü | zevksiz

marangoz • Ağaç işleriyle uğraşan ve ağaçtan çeşitli eşya yapan usta. *sağlı solu | yoksul*

maraton • *spor* 42,195 metrelik en uzun yol koşusu. • *mecaz* Sabır gerektiren uzun iş. *yorucu || engelli | sancılı | tıknefes | upuzun*

maraz • *eskimiş* Hastalık. • *eskimiş, mecaz* Dayanılması güç durum. *amansız | mühlik*

mareşal • Mareşal rütbesinde bulunan general, müşir. *hücumcu | muzip | rahmetli*

margarin • *kimya* İçyağlarında bulunan, margarik asidin gliserinle birleştirilmesiyle de yapay olarak elde edilen, 47 °C'de eriyen ve besin değeri olan bitki yağı. ~ *paket | yemeklik || birazcık | kahvaltılık | limonlu | plastik | yumuşak*

marifet • Uсталık, hüner, uzmanlık. • Uygun olmayan, hoşla gitmeyen, can sıkıcı iş veya davranış. *aynı | bedensel | belli başlı | bu kabîl ~ | ~ geceki | mutat | tek | tezatlı | ~ türlü | zorunlu*

marina *denizcilik* Yat limanı. ~ *havalı | ~ kapasiteli*

marjinal • Sıra dışı. *son derece*

mark • *eskimiş* Alman para birimi. *altmış | beş*

marka • Resim veya harfle yapılan işaretle. • Bilet, para yerine kullanılan metal veya başka şeyden parça. • Bir ticari malı, herhangi bir nesneyi tanıtmaya, benzerinden ayırmaya yarayan özel ad veya işaret. *dandik | yenilikçi | Asyalı || ~ asırlık | ayrıcalıklı | bilindik | devasa | hususi | ~ katranlı | leziz | lisanslı | meşhur | nostaljik | on binlerce | yaldızlı | yüzlerce*

market • Özellikle yiyecek maddesi, ev, büro, mağaza vb. gereçlerin satıldığı

dükkan. *faal | irili ufaklı ~ | mega || bar-kodlu | ecnebi | küçük çaplı | ucuzcu*

marmelat • Şeker karıştırılarak pişirilmiş meyve ezmesi. *herhangi bir*

maroken • Üzerine benekler basılarak marokene benzetilen koyun derisi. *parlak*

marpuç • Nargileye takılan ve kolayca içmeyi sağlayan, hortum biçiminde uzun ve bükülgen boru. *kehribar | püsküllü*

Marş • Mars gezegeninden olan kimse. *uzaylı*

marş • Ritmi, yürüyen bir kimsenin veya topluluğun adımlarını hatırlatan müzik parçası. • Bir topluluğu simgelemek için düzenlenmiş müzik parçası. *güzide | hazine | hüznü | ısmarlama | kuru | ~ nakaratlı | şen | tumturaklı | ~ zıt*

marti • *hayvan bilimi* Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, yüzücü, perde ayaklı deniz kuşlarının ortak adı (*Larus*). *beyaz | topal | süt beyaz || ak | bembeyaz | bir | bisikletli | evcil | ~ kanatlı | ~ maruz | narin | ölü | sarhoş | serseri | sevimli | suskun | yaralı | yığınla | yüzlerce*

martini • Portakal kabuğu, cin ve vermutla yapılan içki. *bir yudum*

marul • *bitki bilimi* Birleşikgillerden, geniş ve uzun olan yeşil yaprakları taze olarak yenilen bir bitki (*Lactuca sativa*). *kocaman || göbekli | taze marul salatası* • Maruldan yapılan salata. *patlıcanlı*

maruzat • Mevki, makam veya yaş bakımından büyük birine sunulan, bildirilen dilek veya bilgi, sunuş. *mühim || bazı ~ | tamamlayıcı*

masa • Ayaklar veya bir destek üzerine oturtulmuş tabladan oluşan mobilya. • Dairelerde, kurumlarda belli konularla ilgili işlerin görüldüğü bölüm. *dumansız | yuvarlak | mermer | ~ örtülü | portatif | tahta | ~ bacaklı | maun | yan | ~ kaplı | ceviz | ~ kişilik | sigarasız | aynalı | ~ ayaklı | küçük | büyükçe | ~ bitişik | yal-*

dızlı | ~ örtüsüz | derme çatma | ~ kakmalı | masif | camlı | dört köşe | uzun | orta | komşu | arka | ~ serili | ~ süslü | ~ çubuklu | tek | ufak | taş | karmakarışık | ~ kaplama | gelişigüzel | yemekli | sekizli | upuzun | salaş | bir sürü | ayrı ayrı | dağınık | ~ tekerlekli | başka | ~ oymalı | ~ lekeli | sedef~ kakmalı | ön | cilasız | lake | kuytu | ayaksız | uyduruk | öbür | ~ dolu | hantal | hususi | oval || ağır | ahşap | alaca | alçak | antika | ayrı | babadan kalma | ~ basamaklı | basit | beş altı | bir | bir yığın | bitkin | bomboş | ~ bozma | bulutsuz | büyük | cam | camekânı | cansız | cilalı | çapraz | çatlak | çekmeceli | çekmecesiz | ~ çerçevesi | ~ çiçekli | çizik | damarlı | daracık | ~ dayalı | ~ desenli | dingildek | dörtgen | dürtlük | dumanlı | durağan | dümdüz | ~ elverişli | engin | eski | ~ gelen | genişçe | gıcır | gıcır gıcır | görkemli | güneşli | hafif | harikulade | hasır | incecik | irice | irili ufaklı | ~ kadife | kadınlı erkekli | kahverengi | kalabalık | ~ kalma | ~ kare | kırık | kırık dökük | kocaman | kolalı | koyu gri | kristal | mahcup | ~ manzaralı | mavi | ~ mermerli | meşe | minicik | mozaik | muhtelif~ | muhteşem | ~ mumlu | mürekkep | orta boy | ~ öte | özenli | peçeteli | ~ sandalyeli | seçilmiş | sekiz | şu | tepeleme | ~ tüm | ~ uyarıcı | ~ uygun | uzunca | ünlü | yakın | ~ yayılı | yepyeni | yirmi | zengin **masa örtüsü** • Masa üzerine serilen kumaş vb. maddeden yapılan örtü. **damalı** || bordo | ~ çiçekli | ~ mavili **masa telefonu** • Sabit telefon. bataryalı

masaj • Vücut yüzeyinde el, elektrik, su aracılığıyla çeşitli işlemler yapma biçiminde, iyileştirme ve bakım yöntemi. • Ovma, ovuşturma. **aromatik** || aletli | nemlendirici | ritmik | sıkı **masaj aleti** • Vücut yüzeyinde pil veya elektrik aracılığıyla çeşitli işlemler yapan iyileştirme ve bakım aleti. **elektrikli**

masal • Genellikle halkın yarattığı, hayale dayanan, sözlü gelenekte yaşayan, ço-

ğunlukla insanlar, hayvanlar ile cadı, cin, dev, peri vb. varlıkların başından geçen olağanüstü olayları anlatan edebî tür. • **mecaz** Boşuna söylenmiş söz. **uydurma** | **fantastik** | **mitolojik** | **şahsi** | **uyduruk** | **yapay** | **orijinal** | **lanetli** | **sıcacık** | **kurgusal** | **gelişmiş** | **pop** | **buğulu** | **meşhur** || acıklı | apayrı | asılsız | babadan kalma | ~ bezeli | bezgin | bildik | bilindik | bin türlü | birer | bozuk | bütün | ~ çıtkırıldım | ~ dayanıklı | dinî | dördüncü | ~ duyulmamış | düzmece | elden düşme | eşsiz | ~ evvelki | ezgin | ~ geceki | ~ görünümlü | güldürücü | harikulade | hayli | hazin | hiçbir | iğrenç | insani | kadim | katıksız | kırık dökük | komik | korkulu | korkunç | ~ kullanılmış | ~ malum | manasız | muhtelif | ~ mutad | ~ namı | nostaljik | ~ numaralı | olağan | ~ önceki | pepe | politik | saçma sapan | sağlıklı | sahici | sentetik | sevgisiz | sıradan | şaşırtıcı | tatlı | tatsız | ~ tür | tütsülü | yarı | yavan | yepyeni | zincirleme **masal âlemi** • Doğaüstü, gerçek dışı ancak masallarda rastlanabilecek yerler. **fantastik masal incelemesi** • Masal tetkiki. **karşılaştırmalı masal kahramanı** • Masaldaki kişi. iyi kalpli **masal kitabı** • İçinde masal veya masallar bulunan kitap. **fantastik** || eşsiz | postmodern **masalci** • Masal anlatan, yazar veya okuyan kimse. • **mecaz** Yalan uyduran, hayalî şeyler anlatan kimse. **kara** || ağzı kalabalık | profesyonel

mask • Genellikle ölünün yüzüne uygulanarak elde edilen yüz kalıbı. **boynuzlu**

maskara • **mecaz** Soyтары. • Rimel. **koyu kahverengi** || ~ dişli | hantal | ~ kadrolu

maskaralık • Soytarılık. • Şerefsizce, haysiyetsizce davranış, rezalet. ~ evvelki | ~ geceki | şahane

maske • Boyalı karton, kumaş veya plastikten yapılan ve başkalarının tanınmaması için yüze geçirilerek kullanılan yapma yüz. • Korunmak için özel olarak yapıp yüz geçirilen şey. • Yüz ve

boyun güzelliği için cilde sürülen krem, macun vb. şeyler. • *mecaz* Gerçek duyguları veya bir şeyin gerçek görünüşünü gizleyen aldatıcı görünüş, davranış. • *ruh bilimi* Kişinin oynadığı rol veya hem kendisine hem de çevresine karşı takındığı davranış. *ballı* | *kadife* | *killi* | *sosyal* | *nemlendirici* | *steril* || binlerce | bu | çikolatalı | davetkâr | değişik | dev | eğreti | ferahlatıcı | gündelik | ideolojik | iğrenç | karbonatlı | kızıl | makyajlı | melun | ~ muzdarip | natürel | nötr | sahte | takma | ~ temizleyici | yalancı | yapışkan

maskot • Uğur getireceğine inanılan şey. üç boyutlu

mason • Masonluk üyesi, farmason. uyduruk

masöz • Bayan masajcı. sertifikasız

masraf • Harcanan para, gider. • *eskimiş* Bir şeyin yapımında kullanılan gereç, harç. *zaruri* | *miylarlık* | ~ aylık | *lüzumsuz* | *füzuli* | *bir sürü* || akşamki | ~ alakalı | ~ asgari | asıl | bilcümle | ~ bilumum | bunca | ~ esaslı | günlük | hayli | inanılmaz | muazzam | o kadar | on para | onca

master • Lisans diplomasıyla doktora arasındaki akademik derece. burslu

mastürbasyon • Cinsel bölgelere dokunarak orgazm sağlama, istimna, onanizm. zevksiz

masum • Saf, temiz günahsız. *son derece* || dünkü | ~ ruhlu | tecrübesiz **masumiyet** • Masumluk. berrak | erden | olanca | yoğun

maşa • Ateş veya kızgın bir şey tutmaya, korları karıştırmaya yarayan iki kollu metal araç. • Saçları kıvırmak, düzeltmek için elektrik veya ateşle ısıtılan maşa biçiminde alet. *zilli* || arka | büyücek | ondüle | tahta | talihsiz

maşallah • Nazar değmemesi için çocukların üzerine takılan veya çeşitli araç, bina vb. yerlere asılan, üstünde “maşal-

lah” yazılı nazarlık. *buçuk* || boncuklu | yaldızlı

maşlah • *eskimiş* Tek parçalı ve kol yerine yarıkları olan bir tür kadın üstlüğü. • *eskimiş* Bazı varlıklı Arapların giydiği ipekten pelerin. *sırmalı* | *ipekli* || işlemeli | mutantan

maşrapa • *eskimiş* Metal, toprak, plastik vb.nden yapılmış, ağzı açık, kulplu, bardağa benzeyen, küçük kap. *kalaylı* | *bakır* || büyük | büyükçe | çinko | emaye | pırlı pırlı | ~ teneke

maşuka • *eskimiş* Sevilen, âşık olunan kadın. altın sarısı | mahmur

matador • Boğa güreşçisi. ünlü

matara • Yolculukta ve askerlikte kullanılan, boyna veya bele asılı olarak taşınan, genellikle aba, deri veya metalden yapılmış su kabı. *alüminyum* | ~ teneke | yarım

matbaa • Basımevi. *ilkel* | *ulusal* || büyükçe | elden düşme | ~ mahsus | mülevves | mütevazı

matbuat • Basın. bilcümle

matem • Yas. küçük | millî | mukadder | necip **matem havası** • Bir yerde herhangi bir sebeple ortaya çıkan üzüntülü durum. vakur

matematik • Aritmetik, cebir, geometri gibi sayı ve ölçü temeline dayanarak niceliklerin özelliklerini inceleyen bilimlerin ortak adı, riyaziye. *uygulamalı* || belirgin | biraz | doğal | modern | özel | teorik **matematikçi** • Matematikle uğraşan kimse, riyaziyeci, matematisyen. tüm ~ | ünlü

materyal • Gereç. • Yazılı, sözlü, görüntü, kaydedilmiş her türlü belge. *basılı* || çevresel | ~ delikli | ~ görünümlü | kürklü | portatif | uygunsuz **materyalizm** • *fel-sefe* Maddecilik. felsefî | ilkel | ilmi

matine • Gündüz gösterimi. ~ mahsus

matkap • *teknik* Tahta, maden, beton vb. sert maddeler üzerinde delik açmaya yarayan alet, delik açma aleti, delgi. ~ halı | işe uygun | ~ uygun

matla • *eskimiş, edebiyat* Divan edebiyatında kaside veya gazelin ilk beyti. *arsız*

matmazel • Evlenmemiş Hristiyan kızlar için “bayan” sözü yerine kullanılan bir unvan. • *eskimiş* Konaklarda yabancı dil eğitimi veren kadın. *İngiliz* | *asil* | *civelek* | *mevzun* | *veremli* | *yabancı*

matrah • *ekonomi* Bir verginin miktarını belirtmek için temel olarak alınan değer. ~ *milyarlık* | *nispi* **matraklık** • Gülünç durumunda olma. *inanılmaz*

matris • Dikey hareketlilik. • *eskimiş, matematik, fizik* Dizey. *matematiksel* || *toplumsal*

maun • *bitki bilimi* Tespih ağacıgillerden, Hindistan ve Honduras’ta yetişen büyük bir orman ağacının parlak kırmızımtırak renkte, sert ve iyi cilalanan kerestesi. *çifte*

mavi • Yeşil ile menekşe rengi arasında bir renk, bulutsuz gökyüzünün rengi, mai. *som* | *koyu* | *gök* | *soluk* | *dumanlı* | *tozlu* | *kurşuni* | *sonsuz* | *yanardöner* | *kurnaz* | *morumsu* | *açık* | *pastel* | *dümdüz* || *ağarık* | ~ *arınmış* | *bakımsız* | *beyazımsı* | *buğulu* | *cırtlak* | *çepçevre* | *çiğ* | ~ *dönük* | *ebedî* | *esmerimsi* | *eşsiz* | *gizemli* | *göz kamaştırıcı* | *hür* | *ıslak* | *ışılıtlı* | *kahrolası* | *kalıcı* | *kardeşçe* | *katkısız* | *kirli* | *kül rengi* | *olanca* | *pirıltılı* | *rüzgârlı* | *saklı* | ~ *saydam* | *sedefli* | *silik* | *solgun* | *şen* | *tatsız* | *tuzsuz* | *terütaze* | *tılsımlı* | *yaldızlı* | *yeşilimsi* | *yoğun* **mavilik** • Mavi renkte olma durumu. *duru* | *berrak* | *dümdüz* | *eşsiz* | *serin* | *uçsuz* | *bucaksız* | *nazlı* | *dupduru* | *sonsuz* | *uçsuz* | *süt beyaz* | *buğulu* || *akıllı* | *alacalı* | *bir tutam* | *boz* | *bu* | *bucaksız* | *bulutsuz* | *cömert* | *çamurlu* | *dipsiz* | *dolgun* | *donuk* | *durgun* | *ezelî* | *geniş* | ~ *görülmemiş* | *gümüşsü* | *hudsuz* | *huysuz* | *hür* | *ihtirassız* | *koyu*

| *meşhur* | *parlak* | *sisli* | *soluk* | *şeffaf* | *tırşe* | *yekpare*

mavna • *denizcilik* Gemilere ve yakın kıyılara yük taşıyan, güvertesiz büyük tekne. *derme çatma* | *gelen geçen* | ~ *tonluk* | ~ *yüklü*

mavra • *halk ağzında* Palavra. *çekici*

mavzer • *eskimiş, askerlik* Atış hızı dakikada ortalama altı mermi olan ve orduda kullanılan bir tüfek tipi. ~ *görülmemiş* || *babadan kalma* | ~ *dayalı* | *dededen kalma* | *kılıfsız* | *paslı* | *saklı* | ~ *sokulu*

maya • *kimya* Bazı besinlerin yapımında mayalanmayı sağlamak için kullanılan madde, ferment. • *mecaz* Yaradılış, öz nitelik. • *argo* Arsız, utanmaz kimse. ~ *paket* | *kuru* || *aynı* | *bir tutam* | *insancıl* | *kıvamlı* | *ortak* | *ölçülü* | *tılsımlı*

maydanoz • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, yenmek için yetiştirilen, 50-80 santimetre uzunluğunda, ufak yeşil ve parçalı yapraklı, hoş kokulu iki yıllık otsu bir bitki (*Petroselinum crispum*). *bir tutam* || *kokusuz* | *limonlu* | *taze* | ~ *yapraklı*

mayın • *askerlik* Toprak altına, üstüne veya suyun içine yerleştirilen, doğrudan doğruya çarpma veya basınç etkisiyle patlayarak zarara yol açan patlayıcı madde. *uzaktan kumandalı* | ~ *kumandalı* | *serseri* | *gömülü* || *kahpe* | *seki*

mayıs rüzgârı • Ilık bahar rüzgârı. *ılık*

mayi • Sıvı. *kesif* | *sirkeli* | *turuncu* | *yakıcı*

maymun • *hayvan bilimi* Dört ayaklı, iki ayağı üzerinde de yürüeyebilen, ormanda toplu olarak yaşayan, kuyruklu hayvan, primat. • *mecaz* Taklitçi. *kuyruksuz* | ~ *burunlu* | *talimli* | *sustalı* | ~ *dişli* | *kallı* || *akılsız* | *azılı* | *büyükçe* | *çevik* | *dalkavuk* | *dehşetli* | *geveze* | *hastalıklı* | *ilkel* | *ipsiz* | *ıslak* | *karaktersiz* | ~ *kiloluk* | *kuyruklu* | *sefil* | *seksi* | *terbiyeli* | *teslimiyetçi* | ~ *yaramaz* | *zeki*

mayo • Deniz, göl, havuz vb. yerlere girerken veya güneşlenirken giyilen, tek par-

çadan oluşan giysi. ~ *parçalı* | *tesettürlü* | *boncuklu* | *yün* | ~ *çiçekli* | *ıslak* | *kıralık* | ~ *desenli* | ~ *askılı* || asimetrik | astarlı | bal rengi | battal | birer | birtakım ~ | ~ çizgili | dapdar | dar | hidrodinamik | içi boş | kruvaze | lasteks | mavi | minicik | rengârenk | turuncu | ucuz | uzun ömürlü

mayonez • Yumurta sarısı, zeytinyağı ve limonla yapılan bir tür koyu, soğuk yiyecek. *bozuk* | ~ *kalan* | *limonlu* | ~ *renkli* | *sirkeli*

maytap • Yandığında renkli ve parlak ışıklar saçan, şenlik gecelerinde yakılan havai fişek. ~ *renkli* | *üçer*

mazbata • *eskimiş* Tutanak. *muhtevi* | *müşterek*

mazbut • Unutulmamış, hatırdaki kalmış şey veya kimse. *çılgin* | *sonsuz*

mazeret • Özür. • Bahane. *filî* || *akla yakın* | *dayanaksız* | *meşru* | *nafile* | *olmadık* | *uyduruk* | *yalancı* | *yarım yamalak* | ~ *yüzyıllık*

mazgal • Yağmur sularını kanalizasyon şebekesine çekmek için kullanılan üzeri parmaklıklı demirle kapatılmış delik. ~ *demirli* | *tıkali*

mazi • Geçmiş, geçmiş gün. ~ *senelik* | ~ *asırlık* || *bir araba* ~ | *el değmemiş* | ~ *evvelki* | *gaip* | *hazin* | *koskoca* | *millî* | *mühim* | *şanlı* | *tekmil* ~ | *yakın* | *yapıcı* | *zararlı* **maziperestlik** • Geçmişle bağlı kalmak ve özlem duymak. *şifasız*

mazlum • Haksızlığa uğramış olan kimse. dizi dizi **mazlumluk** • Haksızlığa ve zulme uğramış olma durumu, ezilmişlik. *sinsi*

mazmun • *eskimiş* Anlam, kavram. • *eskimiş*, *edebiyat* Divan edebiyatında bazı kavramları dolaylı anlatmak için kullanılan nükteli ve sanatlı söz. *kalıplaşmış* | ~ *kalma*

meal • *eskimiş* Anlam, kavram, mefhum. *derin*

meblağ • Para miktarı, tutar. *aktüeryal* | *astronomik* | *büyükçe* | *devasa* | *komik* | *makul* | *mukarrer* | *mühim*

mebus • Milletvekili. *muhalif* || ~ *boyly* | ~ *çarıklı* | ~ *dişli* | *genç* | *gözlüklü* | ~ *haiz* | *hatırlı* | *ihtiyar* | ~ *kafalı* | *kırca* | *orta yaşlı* | *poturlu* | ~ *sarıklı* | ~ *seksenlik* | *şişman* | *zengin*

mecaz • Bir kelimeyi veya kavramı kabul edilenin dışında başka anlamlara gelecek biçimde kullanma, metafor. *ünlü*

mecburi hizmet • Bir kurum ya da kuruluşun hizmetinde zorunlu olarak belli bir süre çalışma. *tepeden inme*

mecburiyet • Zorunluluk. • Yükümlülük. *alternatifsiz* | *hazin* | *resmî* | *tekmil* ~

mecelle • Kitap. • *hukuk* Fıkıh hükümleriyle bu konudaki türlü içtihadı bir araya getiren, Tanzimat'tan sonra hazırlanmış olan, yasa yerine kullanılan eser. *aynı* | *dayalı*

mecidiye • Osmanlı Devleti'nde 1840 yılında basılmış, 20 kuruş değerinde olan gümüş sikke. *gümüş* | *çil* || *beş on* | *beşer* | *beyaz* | *ikişer* | *silik* | ~ *tastamam*

meclis • Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için yapılan toplantı. • Bu toplantının yapıldığı yer, şûra. • Bir konuyu konuşmak veya görüşmek için bir araya gelmiş kimseler topluluğu. • Dostlar toplantısı. ~ *sandalyeli* | *kurucu* | *altıncı* | *onuncu* | *millî* | *yedinci* | *umumi* | *yüce* | *büyük* | ~ *haiz* | *çok partili* | *dördüncü* || *atak* | ~ *bilumum* | *cesur* | *çok uluslu* | *demokratik* | *devasa* | ~ *dinli* | *dokuzuncu* | *eğlenceli* | *federal* | *fevkalade* | *gerilimli* | ~ *görülmemiş* | *göstermelik* | *gümbürtülü* | *hemfikir* | *hususî* | *mühim* | *mürekkap* | *neşeli* | *nurlu* | *partisiz* | *ruhani* | *sekizinci* | *şen* | *şimdiki* | *tek partili* | *ulusal* | *vesair* | *yirminci* | *yurtsever*

mecmua • Dergi. ~ *haftalık* | *ecnebi* | *bir sürü* || *ağırbaşlı* | *atılğan* | *birtakım* ~ | *değerli* | *edebî* | *iğrenç* | *kıymetli* | *kızıl* |

millî | mizahi | musavver | nefis | resimli
| yegâne | yüzlerce

mecnun • Sevdadan kendini kaybetme durumu. *dağlı* || alelade | meçhul

mecra • *mecaz* Bir işin gidişi, bir olayın doğrultusu. *basılı* || avantajlı | bilinmedik | çakıllı | çirkef | girift | münferit | suni | yaygın

meczup • *eskimiş* Tanrı aşkıyla aklını yitirmiş kimse. • *eskimiş* Aklını yitirmiş kimse, deli. bıçaklı | ~ isimli | ~ kafalı | ülkücü

meç • Saçın küçük tutamlar biçiminde değişik renklerde boyanmış durumu. parmak parmak

meddah • *eskimiş* Taklitler yaparak, hoş hikâyeler anlatarak halkı eğlendiren sanatçı. • *eskimiş*, *mecaz* Öven, aşırı övgüde bulunan kimse. ~ *namlı* || değme

medeniyet • *toplum bilimi* Uygarlık. *muasır* | *kadim* | *göçebe* | ~ *yüzyıllık* | *münhasır* | *engin* || apayrı | asıl | ~ asırlık | benzersiz | beş on | bugünkü | büyük | çağdaş | ~ esaslı | hakiki | ince | ~ kaplama | köksüz | muayyen | olgun | ölmüş | ~ özlü | tek | yegâne | yekpare | yıkık **medeniyet yuları** • Kravat. on paralık | ~ paralık

medlul • *eskimiş* Anlam. alelade | şümüllü

medrese • *din bilgisi* İslam ülkelerinde, genellikle İslam dini kurallarına uygun bilimlerin okutulduğu yer. bakımsız | bilmecümle | çepçevre | sızma | ücra | üretken | yıkık

medya • İletişim ortamı. • İletişim araçları. *tekelci* | *yalaka* | *basılı* | *yoz* | *yerel* | *yatay* || adaletli | amansız | aptal | art niyetli | asalak | ~ bağımlı | bilinçsiz | bu | cengâver | çakal | ~ çeşitli | çoklu | dejenere | dünyalı | evrimci | görsel | güzide | ~ hevesli | interaktif | karamsar | konvansiyonel | ölçülü | paranoyak | ~ ruhlu | sansürlü | ~ sarıklı | sorumsuz | tek sesli | vahşi | yazınsal **medya mensubu**

• İletişim üyesi. sporsever **medyacılık** • Medyacı olma durumu. sorumsuz

meffhum • *eskimiş* Kavram. *mücerret* || kırık dökük | mecazi

mefkûre • *eskimiş* Ülkü, ideal. mevhum

Mehmetçik • *özel* Türk askerine sevgi duygusu ile verilen ad. güler yüzlü | mukaddes | on binlerce | yaralı

mehtap • Ay ışığı. bir | durgun | ezeli | hül-yalı | koskocaman | kösnül | mehabetli | parlak | portakal rengi | saf | sessiz | sihirli | soğuk

mekân • Yer, bulunulan yer. • Ev, yurt. • *eskimiş*, *gök bilimi* Uzak. *ferah* | *ayrıcalıklı* | *kişisel* | *konforlu* | *sıcacık* | *otantik* | ~ *havalı* | *civil civil* | *mahrem* | ~ *kubbeli* | *daracık* | *sigarasız* | *düşsel* | ~ *boyulu* || ~ ait | anonim | avantajlı | bambaşka | bildik | birçok | biricik ~ | bohem | ~ bozma | cafcacılı | coğrafi | ~ çevrili | çoklu | derli toplu | fantastik | gedikli | ~ görünümlü | gürültülü | havadar | hemzemin | iç açıcı | ~ ilişkili | izbe | kaçınıcı | klas | kolektif | ~ kopuk | kurmaca | lüks | ~ manzaralı | ~ milyarlık | muteber | mütevazı | ~ nazır | nostaljik | ~ onaylı | ~ örtüsüz | özel | özenli | rafine | sazlı sözlü | simgesel | tanıdık | uyduruk | üç boyutlu | üstü kapalı | ütöpik | yıkık dökük | ~ yüklü

mekanik • *fizik* Kuvvetlerin maddeler ve hareketler üzerine etkisini inceleyen fizik dalı. *uygulanmalı* | *istatistiksel* | *statik* || moleküler | sorumsuz | tatbikî | teorik **mekanikçi** • Mekanikçiliğe ilişkin veya mekanikçilikten yana olan görüş, kimse vb. ünlü

mekanizma • Belli bir sonuca ulaşmak için karmaşık bir biçimde düzenlenmiş organ veya parçalar birleşimi, sistem, düzenek. • Organların işleyiş biçimi. • Ateşli silahların işlemlerini sağlayan mekanik bölüm. • *mecaz* Oluş, ortaya çıkış, işleyiş. *hantal* | *bürokratik* | *psikolojik* | *parlamentar* | *kompleks* | *birincil* |

yönetsel | immünolojik || aktif | ~ amaçlı | ~ basamaklı | başıboş | beyinsel | biyokimyasal | buharlı | çok taraflı | dayatmacı | devasa | düzenli | ezici | geleneksel | güçlü | harika | ikincil | kilitli | kıyıcı | ~ kurulu | madenî | meşru | moleküler | mucizevi | organik | patolojik | siyasal | siyasi | süratli | tek yönlü | temel | ~ temizleyici | ticari | ~ uyaran | yaylı

mektep • *eskimiş* Okul. *orta | hususi | eşsiz | edebî | yatılı | leyli | sivil || askerî | bahtiyar | bazı ~ | bir | bugünkü | büyük | güzelle | hakiki | hantal | kitapsız | muayyen | muhtelit | mütevazı | ~ ortalı | sıhhi | ~ sınıflı | üstün | yüksek | yüzlerce*
mektepli • Okula giden kimse, öğrenci. *obur | ~ perçemli | züppe*

mektip • Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name. *imzasız | ~ tarihli | taahhütlü | cevabi | ~ gelen | günlü | ~ sayfalık | zehir zemberek | isimsiz | imzalı | âşikane | mufassal | kısacık | son | ikinci | uzun | melfuf | eğlenceli | zırva | ~ tasdikli | mahrem | üç | bu | ~ evvelki | şifreli | basılı | onuncu | ilk | özel | manzum | ateşli | ~ sarılı | ~ uyarıcı | bir | ~ bezeli | tafsilatlı | bir sürü | iadeli taahhütlü | duygulu | beşinci | ~ dolu | kısa | antetli | şirin || İspanyolca | acele | açık | adi | ~ ait | akılcı | akşamki | altıncı | ayrıntılı | başlıksız | beş altı | ~ bilinmeyen | bir düzine | bir yığın | birinci | böyle | buruşuk | centilmen | cevapsız | çelişkili | çocuksu | dehşetli | dertli | dokunaklı | durmuş oturmuş | ~ duyarlı | dünkü | ~ düzeyli | ek | elektronik | enteresan | erdemli | esrarlı | ~ geçen | gelecek | görgülü | ~ habersiz | ~ havi | ~ içerikli | iki | ~ ilişkin | iltifatlı | ızdıraplı | ışıl | kalbi kırık | kapalı | kara yüzlü | karşılıklı | kimi ~ | kırgın | kırmızı | kıskanç | korkunç | ~ kurdeleli | kurgusal | kültürlü | küstah | ~ kâğıtlı | lanetli | ~ lekeli | lüzumsuz | mahut | mikroplu | mini | ~*

mumlu | mutlu | mühürlü | münasebetsiz | müteaddit | naif | nazik | netameli | nezaketsiz | onca | ortak | öfkeli | ~ önceki | ~ örülü | ~ özlü | patavatsız | pis | pullu | pulsuz | rezil | sabahki | sahipsiz | saklı | sansürlü | sayısız ~ | ~ senelik | sersemce | sert | sevimsiz | silik | sitemkâr | sitemli | ~ sonraki | suni | süreğen | şen şakrak | şiirli | teferruatlı | tekdüze | terbiyesiz | trajik | ~ uçlu | uydurma | ~ uymaz | uzunca | ünlü | yakıcı | yalnız | yanıtsız | yedinci | yepyeni | ~ yıllık | ~ yollu | ~ zarflı | zehirli | zorunlu
mektipçu • *tarih* Osmanlılarda, bir resmî dairenin yazı işlerini yönetmekle yükümlü yüksek görevli kişi. *bunca | günahsız*

mektiplaşma • Mektuplaşmak işi. *saçma sapan*

melaïke • *halk ağzında* Melek gibi güzel kadın. *şişmanca | yaşlıca*

mela • *eskimiş* Can sıkıntısı, usanç. • *eskimiş* Üzüntü, hüznün, dert. *mihaniki | müzmin*

melankoli • *ruh bilimi* Kara sevdâ. • *mecaz* Hüznün. *ezik | garip | huzurlu | parano yak | tarifsiz | ~ ürpertici*

melanom • Cilt kanseri. *habis*

melek • *din bilgisi* Tanrı ile insan arasında aracılık yaptığına ve nurdan olduğuna inanılan manevi varlık, ferîşte. • *mecaz* Terbiyeli, uysal kimse. *koruyucu | kanatsız | ~ kanatlı | ikinci sınıf | gamlı | günahsız || arsız | bembeyaz | birer | bronz | ~ dilli | ~ dudaklı | ~ görevli | görünmez | güçlü kuvvetli | hisli | içli | kırgın | kutlu | menşur | mucizevi | muzır | ~ ruhlu | ~ saçlı | saf | sağlı sollu | şu | tek mil ~ | tıraşlı | utangaç | yardımcı | yedi | zararsız*
meleke • Tekrarlama sonucu kazanılan yatkınlık, alışkanlık. • *ruh bilimi, felsefe* Yeti. *akli || apayrı | kuvvetli | sağlam*
meleklik • Koruma, kollama durumu. *koruyucu*

meleme • Melemek işi. • Koyun, keçi sesi. aygın baygın | ince **meleyiş** • Melemek işi. titreş

melezlik • Melez olma durumu, kırmalık. kültürel

melike • Kadın hükümdar. • Padişah karısı. barbar | eski

melodi • müzik Ezgi. *oryantal* || ahenksiz | can alıcı | duygulu | ~ heceli | hoş | içli | inanılmaz | kıvrak | melankolik | muhteşem | nostaljik | otantik | ölümsüz | pırıltılı | ritimsiz | ritmik | sade | tatlı | ~ uygun | ~ ürpertici

melodram • *tiyatro* Yunan trajedilerinde koro başı ile bir oyuncu arasında geçen şarkılı diyalog. • *tiyatro* Oyuncuların müzik eşliğinde sahneye girip çıktıkları bir oyun türü. • *tiyatro* Çağdaş tiyatrodaki, duygusal ve acıklı olaylara dayalı bir oyun türü. bayağı | ~ bezeli | erkeksi | ~ kopuk | ~ mamur | onca | sulu

meltem • Yazın karadan denize doğru esen mevsim rüzgârı. ~ esen | mantolu | serin

melun • Lanetlenmiş kimse. edepsiz | farmason

memalik • *eskimiş, çokluk* Memleketler. *sair* ~

memba • *mecaz* Bir şeyin ilk olarak ortaya çıktığı yer. *payidar*

meme • *anatomi* Yavrularını emzirmek için, memelilerin göğsünde türlü biçim ve sayıda bulunan, meme başı denilen çıkıntılı olan organ, bicik, emcek, emcik. • Vücudun herhangi bir yerinde oluşmuş küçük çıkıntı. *diri* | *sarkık* | *kauçuk* | *körpe* | *pörsük* | *bereketli* | ~ *görünümlü* | *kupkuru* | *damarlı* | *sütlü* | *asimetrik* || ak | apseli | armut | ~ başlı | ~ biçimli | bir çift | buruşuk | büyük | cömert | çirkin | çılgin | dik | dipdiri | dolgun | ~ dopdolu | etli | fırlak | kadınsı | kahverengi | kapkara | kılsız | kıraç | koca | kocaman | körpecik | kronik | lop | minicik | mübarek | sert |

sivri | sıcacık | sıkı | sol | takma | tombul | ~ uçlu | yalancı | yaralı **meme başı** • *anatomi* Memenin ucundaki çıkıntı, bicik. içe dönük **meme kanseri** • Meme dokusundaki hücrelerde gelişen kanser. agresif | iltihabi | kalıtsal **memecik** • *anatomi* Deri ve sümük doku üzerinde görülen küçük ve sivri çıkıntı. *mantarsı* **memeli** • Memesi olan kimse veya şey. *sarkık* || devasa | ~ gagalı | kürklü | nadir | takma | yabani

memleket • Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke. • Bir kimsenin doğup büyüdüğü yer, şehir, yurt. • İklim ve üretim bakımından ele alınan bölge. *ecnebi* | *geri kalmış* | *bütün* ~ | *herhangi bir* | *başka* | *kısmetsiz* | *hür* | *uzak* | ~ *çevrili* | *sevgili* ~ | *varlıklı* | *gelişmiş* | *az gelişmiş* | *tekmil* ~ | *bunca* | *uygar* || bağımsız | bağısız | bambaşka | Batılı | benzer | bereketli | ~ bihaber | ~ bilinmeyen | bucaksız | büyümlü | çalışkan | denizası | dertli | diğer | ~ dopdolu | dumanlı | egzotik | endüstriyel | fakir | falan | gazlı | güçsüz | güneşsiz | güvensiz | güzide | hain | harap | harikulade | iki | iptidai | kirli | koca | köpeksiz | kurak | lüks | ~ mahsur | medeni | medeniyetsiz | mevcut | mevsimsiz | muhayyel | muhtelif ~ | mutsuz | mükemmel | müterakki | ~ nazır | nice ~ | nurlu | öteki | rezil | saçma sapan | sahipsiz | sefil | sessiz | sıcak | sıcaakkanlı | sıkıcı | sınıfsız | susuz | şimali | şirin | şu | ~ tabi | tanınmış | tatsız tuzsuz | tek | uçsuz bucaksız | ufacık | ulvi | vahşi | yabancı | yaralı | yeşil | yıkık | ~ yolsuz | yüksek | zavallı | zevksiz **memleketçi** • Memleketin her bakımdan yükselmesini, gelişmesini isteyen, bu yolda çaba harca-yan kimse. mütevazı **memleketli** • Aynı memlekettten olan kimse, toprak, yerdeş, hemşehri. ~ *karalı*

memnun • Herhangi bir olaydan veya durumdan ötürü sevinç duyan kimse. dehşetli | son derece **memnuniyet** • Memnun olma, sevinç duyma, sevin-

memnuniyetsizlik

me. abartılı | aldırılmaz | bariz | orta karar
memnuniyetsizlik • Memnun olmama durumu. gizil **memnunluk** • Kıvanma, kıvanç. büyük | deminki

memur • Devlet hizmetinde aylıkla çalışan kimse, görevli. ~ *görevli* | *kadrosuz* | ~ *unvanlı* | *sivil* | ~ *haiz* | ~ *gelirli* | *kıdemli* | *çalışkan* | ~ *kadro*lu | ~ *yıllık* | *dar gelirli* | *gözlüklü* | *sendikalı* | *emekli* | *aylıklı* | *sıhhi* | *gariban* | *yüksek* | ~ *alakadar* | *silik* | *üç beş* | *gezici* | *basit* | ~ *dudaklı* | *rütbeli* | *seçkin* | *beş on* | ~ *maaşlı* | *küçük* | ~ *senelik* | *büyücek* | *sıradan* | ~ *sakallı* | *gözde* || *ağız açık* | *ahlaksız* | *aşağılık* | *atlı* | *babacan* | *bastonlu* | *başarısız* | *bazı* | ~ | *becerikli* | *bilgili* | *bilinçli* | *binlerce* | *bir* | *bir tutam* | *büyükçe* | *cansız* | ~ *cezalı* | *çakır pençe* | *çamur* | ~ *çantalı* | ~ *çehreli* | *çiçeği burnunda* | *çiçek bozuğu* | ~ *çocuklu* | *çocuksuz* | *devamsız* | *diğer* | *dikkatsiz* | ~ *dolusu* | *duble* | *duvar yüzü* | ~ *düşkün* | ~ *düzeyle* | ~ *elbiseli* | *emniyetli* | *enayi* | *esprili* | *falanca* | ~ *farksız* | *fukara* | *gayretli* | *genç* | *geveze* | *gevşek* | *göbekli* | *güler yüzü* | *güvenilir* | *haysiyetli* | *hınzır* | *hırslı* | *hödük* | ~ *huy*lu | *idari* | *ihtiyar* | ~ *ilgili* | *inançlı* | *iri kıyım* | *irili ufaklı* | ~ | *iyi yürekli* | ~ *kafalı* | ~ *karakterli* | *kasabalı* | *kılıksız* | *kırçıl* | *kırklık* | ~ *kiyafetli* | ~ *kopuk* | *kravatlı* | *küstah* | *mağdur* | *mahcup* | *mektepli* | *melun* | *muhacir* | ~ *muktedir* | ~ *muzdarip* | *mütekait* | *namuslu* | *niteliksiz* | *onca* | *onurlu* | *orta yaşlı* | ~ *otoriter* | *öteki* | *Rum* | *rütbesiz* | *salahiyetli* | *salahiyettar* | *sathi* | *saygın* | *sefil* | *sendikasız* | *sersem* | *seviyeli* | ~ *sınıflı* | *suratsız* | *sümsük* | ~ *şapkalı* | *takkeli* | *taşralı* | *tecrübeli* | *tekaüt* | *tembel* | *teminatsız* | *ters* | *tipik* | *tıraşlı* | *torpilli* | *torpilsiz* | *tüm* | ~ | *ukala* | *umursamaz* | *uykulu* | ~ *ücretli* | *ünlü* | *vakur* | *vatansever* | *yetkili* | *yoksul* | *yüz binlerce* | *zavallı* **memur evi** • Devlet hizmetinde aylıkla çalışan kimselerin oturdukları ev. *vakur* | *tutumlu* **memur maaşı** • Devlet hizmetinde çalışan kimselere verilen

aylık. vasat **memure** • *eskimiş* Bayan memur. boyalı | *gözlüklü* **memuriyet** • Memurluk. *vazifesiz* || *bunca* | *hangi* | ~ *liralık* | *muhtelif* | ~ | *muvakkat* | *pistonlu* **memurluk** • Memur olma durumu, memuriyet. *günlük* | *güvenceli* | *önemsiz* | *sivil*

menajer • Bir sporcunun veya sanatçının mesleki işlerini düzenleyen ve yöneten kimse. • *spor* Bir spor takımının teknik yöneticisi. *lisanslı* | *İskoç*

menakıp • *eskimiş*, *çokluk* Menkıbeler. *askerî*

mendebur • Sünepe kimse. *rezil*

mendil • Burun ve ter silmekte, el ve yüz kurulamakta kullanılan küçük, kare biçiminde kumaş veya yumuşak, ince kâğıt. • İçine bazı şeyler konulan kumaş, yağlılık. *ipekli* | *keten* | *buruşuk* | *oyalı* | *ıslak* | *ipek* | *kolonyalı* | *kirli* | ~ *sarı*lı | *sümüksü* | *damalı* | *ütülü* | *kırmızı* | *alaca* | *kavuniçi* | *temiz* | *kanlı* | ~ *serili* | *işlemeli* | *pembe* | *ünlü* | *beyaz* | *pamuklu* | *bir damla* || *al* | *bembeyaz* | *benekli* | *bir düzine* | *buruş* | *buruş* | ~ *çizgili* | ~ *dallı* | ~ *dantelli* | ~ *desenli* | *düğümlü* | *dürülü* | *fiyakalı* | ~ *işli* | ~ *kareli* | ~ *katlı* | ~ *kenarlı* | *koca* | ~ *kokulu* | *kolalı* | *küçük* | *mürekepli* | *nakışlı* | *pasaklı* | *patiska* | *rayıhalı* | *sarı* | *sırsıklam* | ~ *sokulu* | *soluk* | *süzgün* | ~ *temizleyici* | *tertemiz* | *tozlu* | *uçuk* | *ütü*süz | *üzgün* | *yapış yapış* | *yazma* | *yumuşacık* | *yumuşak*

mendirek • *denizcilik* Kıyılarda dalgakıranla yapılmış liman. *antik*

menekşe • *bitki bilimi* Menekşegillerden, bir veya çok yıllık otsu bir bitki (*Viola tricolor*). • Bu bitkinin mor renkli, güzel kokulu çiçeği. *mor* | *boynu eğri* | ~ *bükük* | ~ *sevda*lı | *boynu bükük* || *alaca* | *bir parça* | *ebruli* | *eflatun* | *inansız* | *koyu* | ~ *köpüklü* | *mahmur* | *masmavi* | ~ *mavili* | *seçkin* | *utangaç*

menenjit • *tıp* Ateş, şiddetli baş ağrısı, kusma, sayıklama vb. belirtilerle ortaya çıkan, beyin zarlarının iltihaplanmasıyla oluşan bir hastalık. *bakteriyel* || *aseptik*

meneviş • Hare. • *bitki bilimi* Terementi ağacının tohumu. *mor* | *sarımtırak*

menfaat • Çıkar. *şahsi* | *hususî* | *maddî* | *umumî* | *beynelmilel* || *ailevî* | *bir paralık* | *ekonomik* | *hasis* | *hayatî* | *hiçbir* | ~ *ilişkin* | ~ *liralık* | *meşru* | *millî* | *müşterek* | *nakdî* | *nice* ~ | ~ *paralık* | *sair* ~ | *siyasi* | ~ *temelli* | *ticarî* | ~ *türlü*

mengene • *teknik* Onarma, işleme, düzeltme vb. işlemlerin uygulanacağı nesneyi sıkıştırıp istenildiği gibi tutturmaya yarayan bir tür alet. *demir* || *artık*

menkul kıymet • *ekonomi* Senet, bono, tahvil, hisse senedi vb. taşınır değer. ~ *endeksli* | ~ *teminatlı*

menopoz • *tıp* Kadınlarda gebe kalma ve doğurma yeteneğinin sona ermesi, âdetten kesilme, yaş dönümü, âdet görmezlik. *ayrıkası* | *yıkıcı*

mensubiyet • *eskimiş* Aitlik, ait olma. *ırkî*

mensucat • Dokumalar. *ipekli*

mensup • Bir yere ait olan kimse. *lisanslı* | *kıdemli* | ~ *yeminli* || *bilcümle* | *dünya güzeli* | *güzide* | *kibirli* | ~ *kopuk* | *muvazzaf* | *önemli* | *örgütlü* | *üretken* | *yüz binlerce*

menşe • *eskimiş* Başlangıç, bir şeyin çıktığı yer, köken, kaynak, sebep. *kutsî*

menteşe • Kapı, pencere, mobilya kapakları vb. açılır kapanır şeylerde kullanılan, bir mülle birbirine tutturulmuş, biri sabit, öbürü hareketli iki parçadan oluşmuş metal parça, reze. *dilsiz* | *yağsız*

menü • Yemek listesi. • *bilişim* Komut veya seçenek listesi. ~ *kullanımlı* || *alfabetik* | ~ *ciltli* | ~ *fiyatlı* | *kuzulu* | *leziz* | *özensiz* | *seçmeli*

menüsküs • *bk. menisküs. problemlî*

menzil • *eskimiş* Yolculukta dinlenmek amacıyla durulan veya konaklanan yer. *eğlenceli*

mera • *coğrafya* Otlak. *kocaman* | *mahdut* | *yeşil*

merak • Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek. • Bir şeyi edinme, yapma, bir şeyle uğraşma isteği. • Düşkünlük, heves. • Kaygı, tasa. *başlıca* | *birazcık* | *aşırı* | *müthiş* | ~ *mahsus* | *kişisel* | *naif* | *natüralist* | *belli belirsiz* || *açgözlü* | ~ *ait* | *alaycı* | *anaç* | ~ *aşkın* | *ayrı* | *bambaşka* | *bilimsel* | *böyle* | *bu* | *büyük* | *ciddi* | *cinsel* | *çocukça* | *çocuksu* | *dayanılmaz* | *dehşetli* | *deneysel* | *derin* | *duygusuz* | ~ *geceki* | *hayli* | *heyecanlı* | *içgüdüsel* | *ilgisiz* | *ilkel* | *kahrolası* | ~ *kalma* | ~ *karışık* | *kaygılı* | *kudurgan* | ~ *maliyetli* | *manasız* | *mistik* | *neşeli* | *olağan* | *ölçsüz* | *öldürücü* | *profesyonel* | *sabırsız* | *sahte* | ~ *saygılı* | ~ *sayılı* | *sırmalı* | *soğukkanlı* | *sonsuz* | *şeytansı* | *tuhaf* | *uyasal* | ~ *yıllık* | *yıpratıcı* | *zaman-sız* | *zoraki meraklı* • Her şeyi anlamak ve bilmek isteyen, araştırmacı kimse. • Bir şeye çok düşkün olan, sürekli onunla uğraşan kimse. *amatör* | *bir avuç* | *bir yığın* | *dehşetli* | *deneyimsiz* | *gelen*

merasim • Tören. • *mecaz* Resmî işlerde yol yöntem, yol yordam. *ananevî* | *dinî* | *hususî* || *fuzulî* | ~ *haiz* | *muhteşem* | ~ *müteallik* | *tantanalı* | *temsili* | *yarıncı*

mercan • *hayvan bilimi* Tropik ve ılık denizlerde yaşayan, geniş resifler oluşturan, mercanlar sınıfının örneği olan, kırmızı kalker iskeletli hayvan, mercan balığı (*Corallium rubrum*). • Bu hayvanın iskeletinden elde edilen ve süs eşyaları yapımında kullanılan madde. ~ *görünümlü* | *irili ufaklı* ~ | *kaçamak* | *kanlı* | *kırık* | *kırmızı* | *kırtıpil* | *kocaman* | *şiirsel*

mercek • *fizik* İçinden geçen paralel ışınları düzenli bir biçimde birbirine yaklaştıran veya birbirinden uzaklaştıran, camdan veya ışık kırıcı herhangi bir

merci

maddeden yapılmış, genellikle küresel yüzeylerle sınırlanmış saydam cisim, adese, lens. *suni* | ~ *kirpikli* | *sosyolojik* | *yakınsak* | *kalin* || ~ arınmış | büyü | çiziksiz | kişisel | özel | tekdüze | yakın

merci • Başvurulacak yer veya makam. *salahiyetli* | ~ *alakalı* | *gerekli* || ~ alaka-dar | başka | muadil | olağanüstü | sıhhi

mercimek • *bitki bilimi* Baklagillerden, beyaz çiçekli bir tarım bitkisi (*Lens culinaris*). • Bu bitkinin, besin değeri yüksek, ufak, kırmızı, sarı veya yeşil, yuvarlak ve yassıca tohumu, yasmık. *süzme* | *kırmızı* || baharatlı | etli | kepekli | patatesli | yeşil

merdiven • Bir yere çıkmaya veya bir yerden inmeye yarayan basamaklar dizisi, badal, basak. ~ *basamaklı* | *daracık* | *mermer* | *aşşap* | *tahta* | *dar* | *loş* | *dolambaçlı* | *taş* | *geniş* | *gıcırıklı* | ~ *döşeli* | *dimdik* | *çifte* | *çürük* | ~ *ayaklı* | *spiral* | *döner* | *büyük* | ~ *tarafalı* | *asma* || acayip | ~ adımlık | ağaç | ak | anıtsal | bambu | basamaksız | ~ biçimli | bildik | billur | ~ bitişik | bu | buzlu | büyükçe | ~ dayalı | dayanıksız | demir | dik | dümdüz | eğilimsiz | eğreti | ensiz | esnek | iğrenç | ikili | kaba saba | ~ karışık | kaypak | kırık dökük | makyajlı | metruk | muhteşem | orta | ~ örülü | ~ parçalı | parmaklıklı | pis | portatif | sekili | sessiz sedasız | seyyar | ~ süslü | şiş | tanıdık | toprak | upuzun | yayvan | yerleşik | yosunlu | yüksek | yüzlerce

meret • Sıkıntı veren, hoşlanılmayan şeyler veya kimseler için kullanılan sövgü sözü. bereketli

merhaba • Selam. *dostça* | *titrek* || cıvıl cıvıl | ~ gollü | içtenliksiz | insanca | sıcacık | taptaze

merhale • Derece, basamak, aşama, evre. • *eskimiş* Varılması istenen noktaya kadar aşılması gereken yerlerin her biri, konak, menzil. *başarılı* | *belli başlı* | *do-*

kunulmaz | *hararetli* | *mukadder* | *mühim* | *öyle* | *son* | *yakın*

merhamet • Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma. *derin* | *dayanılmaz* | ~ *karışık* | *sonsuz* || acı | bir parça | birinci | geniş | ölçülü | sahici | üzüntüsüz | yıkıcı | ziyade **merhametsizlik** • Acımama durumu, katı yüreklilik, katı kalplilik, taş yüreklilik, taş kalplilik, kalpsizlik. *yakıcı*

merhem • Deriye sürülerek kullanılan, içinde birçok etkili madde bulunan, yumuşak ve koyu kıvamda, yağlı veya yağsız ilaç. • *mecaz* Çare. *şifalı* || antiseptik | şefkatli

merkep • *hayvan bilimi* Eşek. *boynuzlu* | *boz* | *dinç* | *dişi* | ~ *dizili* | *sıska* | *tembel* | ~ *yüklü*

merkez • Bir bölgenin veya kuruluşun yönetim yeri. • Bir işin öğretildiği yer. • Bir işin yoğun olarak yapıldığı yer. • Belirli bir yerin ortası. • Polis karakolu. • *mecaz* Biçim, tarz. • *matematik* Bir dairenin veya bir küre yüzeyinin her noktasından aynı uzaklıkta bulunan iç nokta. *lojistik* | ~ *yataklı* | *olimpik* | *genel* | *umumi* | *gezici* | *duyusal* | *uluslararası* | *bürokratik* | *turistik* | ~ *belgeli* | *komple* | *yegâne* | *önemli* | *havadar* | *sosyolojik* || ~ *alakalı* | *anlamsal* | *arkeolojik* | ~ *aşkın* | *bakir* | *başlıca* | *bayağı* | *bazı* | ~ *bela-lı* | *belirli* | *bilinmedik* | *birçok* | *canlı* | *dinsel* | *endüstriyel* | ~ *esaslı* | *faal* | *filî* | *fikrî* | *gerici* | ~ *havalı* | *iki katlı* | *işlek* | *jeotermal* | ~ *kalan* | *kapsamlı* | *kozmo-polit* | *metropolitan* | *muhteşem* | *mühim* | *müthiş* | *nörolojik* | *sakıncalı* | ~ *sayılı* | *siyasal* | *tanınmış* | *tarihî* | *ulusal* | *zengin* **merkezi hükümet** • Yönetme, denetleme ve işletme bakımından yetkinin bir yerde toplandığı yönetim tarzı, merkezî idare. *vurdumduymaz* **merkezi kilit** • Araç kapılarının ve bagajın kilitlenip açılmasını sağlayan sistem. *uzaktan ku-*

mandalı | ~ *kumandalı* **merkeziyetçi** • Merkeziyetçilik yanlısı olma. *aşırı merkeziyetçilik* • Otoritenin ve işin tek bir merkezde toplanmasını amaçlayan görüş, merkeziyet, merkezilik. ~ *otoriter*

mermer • *jeoloji* Bileşiminde %75'ten çok kalsiyum karbonat bulunan, genellikle beyaz, renkli ve damarlısı da olan, cilalanabilen, billurlaşmış kireç taşı. *somaki* | *beyaz* | *damarsız* | *bembeyaz* | *yekpare* | *nefis* || *apak* | *arı* | *bir parça* | *cilalı* | ~ *çizgili* | *damar damar* | *damarlı* | *donuk* | *duygulu* | *fırlak* | ~ *gelen* | *gösterişli* | ~ *kabartmalı* | *kalitesiz* | *kalın* | *kara* | ~ *ki-loluk* | ~ *köşeli* | *laciverdimsi* | *muhteşem* | *münasip* | ~ *oyma* | *peşpeşe* | *solgun* | *temiz* | *uysal* | *yeşil* **mermer masa** • Mermerden yapılmış masa. *koyu yeşil* | *yekpare* **mermer sütun** • Kimi zaman bir binanın kimi zamanda bir şadırvan çatısını taşıyan nesne. ~ *oymalı*

mermi • Ateşli silahlarla atılan patlayıcı ve delici madde, kurşun. ~ *kiloluk* | *binlerce* | *birer* | *bir yığın* | ~ *dolusu* | *mil-yonlarca* || *avuç avuç* | *beşinci* | *boş* | *çeşit çeşit* | *geçmiş* | *kauçuk* | *merhametsiz* | *on binlerce* | *pırlı pırlı* | *sağlam* | *uranyumlu* | *üçer* | *yerinde* **mermi parçası** • Ateşli silahlarla atılan patlayıcı ve delici madde, kurşun parçası. *serseri*

mersin • *bitki bilimi* Mersingillerden, Güney ve Batı Anadolu dağlarında yetişen, yaprakları yaz kış yeşil kalan, gıda ve parfüm sanayisinde ham madde olarak kullanılan, meyvesi murt adıyla bilinen, esansı çıkarılan, beyaz çiçekli, güzel kokulu bir ağaç, mersin ağacı, sazak (*Myrtus communis*). *bodur* | *yabani*

mertebe • Aşama, derece, rütbe. • Evre, safha. *mümkün* | *yüksek* || *tanrısal*

mertek • Yapıda kullanılan dört köşe veya yuvarlak, kalınca ağaç. *isli*

mesafe • Ara, aralık, uzaklık. • *mecaz* İlişkilerde çok içten olmama durumu, resmiyet. • *matematik* Uzaklık. *mahrem*

| *eşit* | *belirli* | *uçsuz bucaksız* | *saçma sapan* | ~ *adımlık* | *bir parmak* | ~ *belli* | *kilometrelerce* | ~ *parmak* | ~ *senelik* | *metrelik* || *acayip* | *analitik* | ~ *asırlık* | *aydınlık* | ~ *aylık* | *azami* | *coğrafi* | *düz* | ~ *düzeltilir* | *evveli* | *kısa* | *kısacık* | *lüzumsuz* | *maddi* | *minimal* | *muayyen* | *mütecaviz* | *nihayetsiz* | *özenli* | *sisli* | *somut* | *sosyal* | *tatsız tuzsuz* | *teknik* | *uğultulu* | *uzak* | *yakın* **mesafelilik** • Mesafeli olma durumu. *irkiltici*

mesai • Çalışma, çalışma zamanı. *hususî* || ~ *ait* | *azametli* | *fazla* | *hayırlı* | *sıkıcı* | *şuurlu* | *yorucu*

mesaj • Bir devlet büyüğünün, bir toplumun belirli bir olay veya durum dolayısıyla ilgililere gönderdiği bildiri. • İleti. • *mecaz* Yazı veya sözle anlatılması amaçlanan duygu, düşünce. *sözsüz* | *sözlü* | *üstü kapalı* | ~ *yollu* | *evrensel* | *olumlu* | *dilsel* | *yüzlerce* | *isimsiz* | *insancıl* | *güçlü* | *menfi* | *steril* | ~ *uyarıcı* | *acil* | *imzasız* | *esprili* || *abuk subuk* | *aldatıcı* | *alelade* | *anlık* | *arızalı* | ~ *asırlık* | *aynı* | ~ *başlıklı* | *benzersiz* | *diğer* | *dokunsal* | *dolgun* | *duygusal* | *düşünsel* | *esas* | *esrarengiz* | *etkili* | ~ *evvelki* | *eziyetsiz* | *felsefî* | ~ *formatlı* | ~ *gelen* | *görsel* | *herhangi bir* | *iç açıcı* | *içe dönük* | *iddiasız* | *ilahî* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkili* | ~ *ilişkin* | ~ *imalı* | *isabetsiz* | *karamsar* | *kasıtlı* | *kaygısız* | *kinayeli* | *kısa* | *koordine* | *manasız* | ~ *mesafeli* | ~ *münezzeh* | *öğretici* | ~ *özlü* | ~ *pankardı* | *ritmik* | *ruhsuz* | *sazlı sözlü* | *sofistike* | *şiişel* | *şirin* | *tanrısal* | *tehditli* | *tozpembe* | *tüm* | ~ *ustaca* | *ürkütücü* | ~ *ürpertici* | *vurucu* | *yanıltıcı* | ~ *yaraşır* | *yöresel* | *yüz binlerce* | *yüzeysel* | *zoraki*

mesajlaşma • Mesajlaşmak işi. *anlık*

mesane • İdrar torbası. *sunî* **mesane kanseri** • İdrar kesesi kanseri. *yüzeysel*

mescit • *din bilgisi* Genellikle minaresiz, küçük cami. *ahşap* || *çinili* | *eski* | *küçük* | *yıkık* | *yüzlerce*

mesel • eskimiş Örnek alınacak söz. • eskimiş Atasözü. • eskimiş Eğitici hikâye veya masal. *meşhur* || hangi

mesele • Sorun. • Güç iş. • eskimiş, matematik Problem. *mühim* | *ehemmiyetli* | *hayati* | *esas* | ~ *esaslı* | *asıl* | *bu* | *felsefi* | *basit* | *bir yığın* | *büyük* | *çetrefil* | *başlıca* | ~ *dair* | ~ *ilgili* | *herhangi bir* | *dikenli* | *ayrı* | *ahlaki* | *muayyen* | *ciddi* | *ehemmiyetsiz* | *önemli* | *temel* | *günlük* | ~ *evvelki* | *çetrefilli* || *acıklı* | *adi* | *ağırbaşlı* | *ailevi* | *akşamki* | *aktüel* | ~ *alakalı* | *ana* | *anlaşılmaz* | ~ *asırlık* | ~ *bağlantılı* | *bayağı* | *bazı* ~ | *beynelmilel* | ~ *bilumum* | *binbir* | *biricik* ~ | *böyle* | *bu kabîl* ~ | *bugünkü* | *bütün* ~ | *canlı* | *çapraşık* | ~ *çeşitli* | *çetin* | *deminki* | *deontolojik* | *devasız* | *diğer* | *diplomatik* | *dış* | *dünyevi* | *ekonomik* | *epistemolojik* | *esasi* | *etnik* | ~ *geceki* | ~ *gelen* | *gülünç* | ~ *haiz* | *harici* | *hiçbir* | *hissî* | *hukuki* | *hususî* | ~ *içerikli* | *içtimai* | *ince* | ~ *karışık* | *karmaşık* | *kişisel* | *kutsal* | *küçük* | *mahrem* | *manasız* | *mil-yonlarca* | *muazzam* | *mufassal* | *muhtelif* ~ | *müphem* | *müşahhas* | ~ *müteallik* | ~ *mütevellit* | *müzmin* | *nazik* | *ortak* | *öncelikli* | ~ *özgü* | *pekâlâ* | *pespaye* | *pürüzlü* | *rasyonel* | *sahte* | *sair* ~ | *sembolik* | *siyasi* | *sıhhi* | *sosyolojik* | *söz konusu* | ~ *spesifik* | *şahsî* | *şümüllü* | *tali* | *teknik* | ~ *temelli* | *uydurma* | *uzvi* | *yabancı* | *yakıcı* | *zaruri* | *zor* | *zorlayıcı*

mesire • Gezilecek, piknik yapılacak yer. *başlıca* | *meşhur* **mesire alanı** • Piknik alanı. *nadide* **mesire yeri** • Gezmeye elverişli yer. ~ *dönümlük* | *havuzlu* | *işlek*

mesken • Konut. *hususî* || *kapısız* | *kredili* | *temelsiz*

meslek • Belli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, kuralları belirlenmiş iş. • Uğraş. *kazançlı* | *yorucu* | *düzensiz* | *yıpratıcı* | *soylu* | *müzelik* | *muteber* | *muhtelif* | *ikinci* | *ba-*

badan kalma | *lisanslı* | *alaylı* | *kıskanç* | *naif* | *stresli* | *serbest* || *apayrı* | *asil* | *aşağılık* | *aynı* | ~ *bağımlı* | *bambaşka* | *başka* | *bazı* ~ | *belli başlı* | *beylik* | ~ *bilumum* | *ciddi* | *çetin* | ~ *eriten* | *esas* | ~ *esaslı* | *felsefi* | *fırtınalı* | ~ *garantili* | *gerilimli* | *gülünç* | *güvenceli* | *güvenli* | *hain* | *hangi* | *haysiyetli* | *içtimai* | *ideal* | *idealist* | *istikrarsız* | *ıvır zıvır* | *kadim* | *kahırlı* | *kaprisli* | *kutsal* | *külfetli* | *muayyen* | *mutat* | *netameli* | ~ *özgü* | *profesyonel* | *sağlam* | *sapık* | *seçkin* | ~ *senelik* | *sıkıntısız* | *şanlı* | *tehlikeli* | ~ *tesirli* | *uygulamalı* | *vefasız* | *yüce* | *zararsız* | *zevкли* | *zeytinyağlı*

meslek adamı • İş adamı. *kaliteli* **meslek grubu** • Aynı tür etkinlikte bulunan insanlardan oluşan topluluk. ~ *çeşitli* | *dokunulmaz* **meslek kursu** • Henüz bir mesleğe girmemiş olanlar ile girdikleri hâlde mesleklerindeki yeterliklerini arttırmak isteyenleri eğitmek amacıyla düzenlenen kısa ya da uzun süreli kurs. *garantili* **meslek mensubu** • Belli bir meslek grubuna aidiyet içerisinde oluş. ~ *ruhsatlı* **meslektaş** • Aynı meslekten olanlardan her biri. *Avrupalı* || ~ *asırlık* | *Asyalı* | *aziz* | *Batılı* | *birçok* | *deneyimsiz* | *ecnebi* | *ikiyüzlü* | *kıdemli* | *komedyen* | *muzır* | *olağanüstü* | *onca* | *ölümlü* | *sabıkahı* | *şanslı* | *tanınmış* | *tecrübesiz* | *tüm* ~ | ~ *uygun* | *Vietnamlı*

mest • Üzerine mesh edilebilen, kısa konçlu, hafif ve yumuşak bir ayakkabı türü. *deri* | *konçlu* | *koyu sarı* | *yumuşacık*

mesuliyet • Sorumluluk. *hakiki* | *irili ufaklı* ~ | *manevi* | *mühim* | *müsebbip* | *politik* | *şerefli*

meşakkat • Güçlük. *nihayetsiz*

meşale • Ucunda alev çıkarabilen yanıcı bir madde bulunan, aydınlatmaya yarayan değnek. • *mecaz* Bir düşüncenin öncüsü. *yedi* || *binlerce* | *küçük* | *muazzam* | *trajik*

meşe • *bitki bilimi* Kayıngillerden, üç yüz kadar türü arasında, yaz kış yapraklarını

dökmeyenleri de bulunan, kerestesi dayanıklı bir orman ağacı (*Quercus*). *boldur* | *ulu* | ~ *yüzyıllık* || ağır | büyücek | ~ çemberli | çepçevre | ~ gözenekli | inatçı | ~ kabuklu | kambur | kavi | sağlam | yapraksız | yekpare **meşe ağacı** • Meşe. ~ kabuklu **meşe ormanı** • Meşe ağacı topluluğu. engin | muazzam | muzlim **meşe palamudu** • *bitki bilimi* Türkiye’de yetişen meşe ağacının sap kısmı kapalı ve oval, diğer kısmı açık olan ve içinde pehit denilen kestane türünden yemişi olan sert ve tırnaklı bir meyve. *yabani*

meşgale • Uğraşı. *cazip* | *dünyevi* | *lüzumsuz* | *menhus* | *zalim*

meşguliyet • Uğraş. *heyecanlı* | *mühim* | *şamatalı*

meşin • İşlenmiş koyun derisi. *ince* || ıslak | kırmızı

meşrep • *eskimiş* Davranış biçimi. *alafranga*

meşru müdafaa • Bir saldırı karşısında kişinin kendisini koruması. *mevhum*

meşrubat • İçecek. *kolalı* | *gazlı* || *gazsız* | *ispirtolu* | *karbonatlı* | ~ *özlü*

meşruiyet • *eskimiş* Meşruluk. *uluslararası* | *hukuki* || *demokratik* | *dinsel* | *siyasal*

meşrutiyet • Hükümdarlıkla yönetilen bir ülkede hükümdarın başkanlığı altında parlamento yönetimine dayanan hükümet etme biçimi. *birinci* || *ikinci* | *kutsal* | ~ *numaralı* | *parlamentar* | *şuurlu* | *yüce*

meta • Mal, ticaret malı. *bulunmaz* | *palı* | *ticari*

metabolizma • *biyoloji*, *Fransızca* *métabolisme* Canlı organizmada veya canlı hücrelerde hareketi, enerjiyi sağlamak için oluşan, biyolojik ve kimyasal değişimlerin bütünü, özümlemenin ve yadımlamanın toplamı. *anaerobik*

metafizik • *felsefe* Doğaötesi. *deneysel*

metafor • *edebiyat* Mecaz. *antropolojik* | *mistik*

metal • *kimya* Çok yüksek elektrik ve ısı iletkenliği, kendine özgü parlaklığı olan, oksijenli birleşimiyle çoğunlukla bazik oksitler veren madde. *konik* | ~ *uçlu* || *dökme* | ~ *gerili* | *iletken* | *kırmızımsı* | *mistik* | *paslanmaz* | *yassı* | *yekpare*

metamorföz • *biyoloji* Başkalaşma. ~ *görülmemiş* | *habis*

metapsikoloji • Zihin ve zihnin kaynağı, görevi, yapısı vb. ile deneyle doğruluğu tanımlanamayan konular üzerinde kuramsal açıklama ve yorumlar yapan ruhsal bilim. *klasik*

metelik • *eskimiş* Çeyrek kuruş, on para değerinde demir para. • *eskimiş*, *mecaz* Çok az para. *çil* || ~ *onluk* | *tek* | *yarım*

meteoroloji • Hava koşullarında meydana gelen değişimleri, iklim türlerini araştırıp hava durumu tahminlerinde bulunan bilim dalı, hava bilgisi. *zirai*

methiye • *eskimiş* Övgü. • *eskimiş*, *edebiyat* Bir kimseyi veya bir şeyi övmek için yazılmış şiir. *bir sürü*

metin • Bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelelerin bütünü, tekst. • Basılı veya el yazması parça, tekst. *yazınsal* | ~ *yazılı* | *şiiirsel* | *basılı* | ~ *başlıklı* | *kurmaca* | *özgün* | *edebî* | ~ *sayfalık* | *Latince* | *felsefî* | *kuramsal* | *söz konusu* | *orijinal* | *vurucu* | *tutarlı* | *ayıplı* | *epik* | ~ *belli* | *tatsız tuzsuz* | *dinsel* | *herhangi bir* | *mizahi* | ~ *haiz* | *doğru dürüst* | *esas* | *bilimsel* | *kutsal* || *abuk sabuk* | *anayasal* | *anlamsız* | *antik* | *Arapça* | *arkeolojik* | *bağdaşık* | *bağlayıcı* | *basma* | ~ *biçimli* | ~ *bihaber* | *biyografik* | *böyle* | ~ *ciltli* | *çağdaş* | *çetrefilli* | *değişik* | *deneysel* | *destansı* | *devingen* | *diplomatik* | *dolaylı* | ~ *dolu* | *doyurucu* | *duygulu* | *duygusal* | *duygusuz* | *ebedî* | *etkileyici* | *Farsça* | *geçişli* | *güçsüz* | *harikulade* | *Hittite* | *iki* | *ipekli* | *kafiyeli* |

metin parçası

kasvetli | ~ katmanlı | kısa | kışkırtıcı | klasik | kolektif | manasız | matbu | müstehzen | müşevveş | ~ numaralı | olağan | olgun | orantısız | oylumlu | ölçüsüz | örnek | ~ örülü | paslı | puansız | rakamsız | renksiz | seçilmiş | sempatik | sistemsiz | sözel | Süryanice | tarihsel | teknik | tematik | temel | teorik | tortul | ~ tutulmuş | uçucu | ~ uyarıcı | yabancı | yakıcı | ~ yoksun | yüzeysel | zavallı **metin parçası**

• İlgili metinden bir bölüm. anlamsız

metodoloji • Yöntem bilimi. bilimsel | modern | özgül

metot • Yöntem. *matematiksel* | *hususî* || aktif | alafranga | barbarca | başlıca | Batılı | bu kabil ~ | demokratik | derli toplu | dermatolojik | düşünceli | ~ evvelki | ilaçsız | iptidai | ilmî | iyi | kendine has | ~ kullanılmış | pişkin | pratik | tamamlayıcı | yıkıcı

metre • Genellikle desimetre, santimetre, milimetrelerle bölünmüş ölçü aracı. *elli* | *beş on* | *buçuk* | *beş altı* | *üç buçuk* | *yarım* | *kaç* | *ikişer* | *onar* | *yüzer* | *beş* | *üç* | *çelik* | *sekiz* | *yetmiş* | ~ *bin* | *altmış* | *yüz* | *iki* | *yüz binlerce* || altı | binlerce | birkaç | kırk | otuz | seksen | yedi | yirmi **metrekare** • *matematik* Kenarı 1 metre olan bir karenin alanına eşit yüzey ölçüsü birimi. altmış | doksan | kaç | optimum | yirmi | yüz binlerce **metrekarelik** • *matematik* Belirli bir metrekaraya sahip yer. *elli* **metreküp** • *matematik* Kenarı 1 metre olan bir küpün hacmine eşit hacim ölçüsü birimi. ~ *bin* | *milyonlarca* | *yarım*

metres • Evli bir erkekle nikâhsız yaşayan kadın, kapama, kapatma, zamazingo. *uzatmalı* | *pahalı* || anlayışlı | cazibeli | güzelce | mantolu | monden | mütekait | ~ uyruklu | zengin

metro • Büyükşehirlerde semtler arasında işleyen, ulaşımı yerin altında sağlayan tren, yer altı treni. *yüzeysel* || ıslak | kısıcık | modern **metro istasyonu** • Büyükşehirlerde semtler arasında işleyen,

ulaşımı yerin altında sağlayan tren durağı. *oval*

metropol • Ana kent. devasa | heybetli | kadirbilmez | kozmopolit | küçük çaplı | kültürlü | sinsi | ~ tepeli

mevcudiyet • *eskimiş* Varlık. • *eskimiş*, *felsefe* Varoluş. dünyevi | kendine mahsus | ~ layık | millî | mucizeli | mutlak | mürekkep | müstesna | nazlı | takma | tarihsel | yegâne

mevcut • Bir topluluğu oluşturan bireyle rin tümü. binlerce | cevval | dolgun | eksik | erkekli dişili | esrarengiz | esrarlı | milyarlarca | müstesna | şuursuz

mevduat • *ekonomi* Belli bir süre sonunda veya istenildiğinde çekilmek üzere bankalara faizle yatırılan para, tevdiat. • *eskimiş* Yatırım. *vadesiz* | *ballı* | *sigortalı* || iddialı

mevki • Yer, mahal. • Makam. • Bazı ulaşım araçlarında yolculara veya tiyatro, sinema vb. yerlerde seyircilere sağlanan konfora ve bilet ücretlerine göre düzenlenmiş yer. • Durum. *müstahkem* | *müşkül* | ~ *mesul* | *sosyal* | *lüks* | ~ *sorumlu* | *üçüncü* | *birinci* || asil | bugünkü | güç | gülünç | hususî | hürmetli | içtimai | imtiyazlı | güzide | kepaze | komik | mezkûr | mualla | muharrik | nazik | nüfuzlu | sağlam | stratejik | şerefli | şerefsiz | ~ teminatlı | tepelik | yanlış | yetkili | yetkisiz | yüce | yüksek | zelif

Mevla • *özel*, *din bilgisi* Tanrı. *kadir*

mevliî • Mevliî okuyan kimse. ~ sesli | yanık sesli

mevsim • Yılın, güneşten ısı, ışık alma süresi ve dolayısıyla iklim şartları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri, sezon. • Bazı atmosfer olaylarının en çok belirledikleri zaman. • Herhangi bir ekimin yapıldığı veya bir ürünün yetiştiği dönem. • Herhangi bir şeyin etkinlik dönemi, sezon. • Zaman, dönem, çağ. • *mecaz* Yaşamın bir bölümü. *kurak*

| *feyizli* | *beşinci* | *kaç* || benzersiz | biri-
cık ~ | değişken | duruk | ertesi | fena |
gelecek | hisli | ideal | kancık | kasvetli |
kekre | kırılğan | kısacık | nasipsiz | onca
| rengârenk | sorunsuz | şairane | şaşırtı-
cı | tuzlu | uydurukçu | uyumlu | uzun |
ümitli | yağmurlu | yekpare **mevsim çi-
çeği** • Herhangi bir mevsimin başında
açıp sonunda solan kır veya bahçe bitkisi.
umarsız

mevta • *eskimiş* Ölü, ölmüş kimse. muaz-
zez

mevzi • Yer, mahal. • *askerlik* Bir askeri
birliğin yeri veya bu birlik tarafından ele
geçirilen bölge. *muvakkat* | *müstahkem* |
~ örtülü | son

mevzu • Konu. *apayrı* | *umumi* | *muayyen* |
mühim || asıl | akla ziyan | ayrı | belli baş-
lı | ~ bilumum | cazip | dağınık | dikenli |
epik | fuzuli | hangi | hararetili | hareketli |
havai | hayati | heyecanlı | ıvrı zıvrı | ma-
nasız | muhataralı | ~ muhtevalı | mundar
| saçma sapan | seyyal | siyasi | teknik |
tıbbi | uçuk kaçık | ~ uygun | vesair **mev-
zusuzluk** • Konusuz olma durumu. kısır

mevzuat • Bir ülkede yürürlükte olan
yasa, tüzük, yönetmelik vb.nin bütünü.
ikincil | *meri* || hantal | mevcut | muvazi |
mütekabil | ~ orantılı | sair ~ | sendikal |
seyyal | yatay

meydan • Alan. • Yarışma, eğlence veya
karşılaşma yeri • Bulunulan yer ve çev-
resi, ortalık. • Fırsat, imkân veya vakit.
~ çevrili | *genişçe* | *büyücek* | *dümdüz* |
umumi | *kanlı* | *havuzlu* | *küçücük* | *ağaçlı*
| *geniş* || ağaçlıklı | asfalt | boş | bucak-
sız | cömert | çamurlu | çınarlı | dev | ~
elverişli | ezeli | görkemli | göz alıcı | ~
kaplama | kızıl | koskocaman | küçük |
melez | merkezî | ~ muhat | müstakil |
müzeyyen | nihayetsiz | olası | ~ örtülü |
revnaklı | sayısız ~ | serin | şu | taş | تنها
| tozlu | uçsuz bucaksız | yegâne | ziyadar
meydan okuma • Korkmadığını, çekin-
mediğini açıkça bildirme. anlamsız | ~

yönelik **meydan okuyuş** • Meydan oku-
ma. gülünç **meydancı** • Avlu, bahçe vb.
yerleri süpürüp temizleyen hizmetli. har-
bi **meydancı** • Küçük meydan. güneşli
| ~ meyyal **meydanlık** • Açıklık yer. bu
| kocaman | kurak | ~ örtülü

meyhane • İçki satılan ve içilen yer, içki
yeri. • Kabare. *salaş* | ~ *basık* | *izbe* | *loş* |
ucuz | *çalgılı* | *esrarengiz* | *rastgele* | *kos-
koca* | *tenha* | *dumanlı* || adi | alaturka | ~
ayaklı | balıklı | batık | buğulu | bütün ~ |
camlı | civcivli | ~ çardaklı | çilli | dara-
cık | eski | gamlı | gürültülü | ~ havalı | ~
hazır | hususi | ırak | kapısı açık | ~ kaplı
| karanlık | ~ kişilik | ~ kokulu | kuytu |
mahrem | muhteşem | mütevazı | özel |
rezil | sefil | sıcacık | şimdiki | tanıdık |
tür | zilli **meyhaneci** • Meyhane işleten
kimse. abuk sabuk | ~ kafalı | kibar

mevil • Eğiklik, eğim, akıntı. • Eğilim. •
mecaz İlgi, gönül verme. çirkin | dik |
ehemmiyetli | inişli | sabahki | tehlikeli

meyve • *bitki bilimi* Bitkilerde çiçeğin
döllenenmesinden sonra yumurtalığın ge-
lişmesiyle oluşan tohumları taşıyan, ge-
nellikle yenebilen organ, yemiş. • *mecaz*
Ürün, sonuç, kâr. ~ *kabuklu* | *lezzetli* |
ham | *sulu* | *eksi* | ~ *çekirdekli* | ~ *dolusu* |
kuru | *olgun* | ~ *tüylü* | *yabani* | *rengârenk*
| *konserve* | *kurtlu* | *taze* | *yaş* | *marifetli*
| *nadide* || alımlı | asil | ~ aşına | ~ aykı-
rı | ~ biçimli | bilindik | ~ bilumum | bir
sürü | buzlu | bütün ~ | çeşit çeşit | ~ çi-
çekli | defolu | diğer | dolgun | ferahlatıcı
| gümüş | hakiki | haram | hazin | hiçbir
| kısa ömürlü | ~ kokulu | konik | koyu
sarı | kutulu | küflü | masum | mevsimlik
| müzikli | nazlı | olmuş | ~ oranlı | posalı
| sapsarı | sarımsı | seçilmiş | sempatik
| ~ sepet | sihirli | ~ taneli | tek | tesadüfî
| ~ tohumlu | turfa | turfanda | ~ uygun
| üzümüşü | yassı | zeytinsi | zoraki **mey-
ve ağacı** • Meyve veren ağaç. meyvessiz
meyve salatası • Çeşitli meyve türleri
ile yapılan salata. jöleli | meyveli **meyve**

suyu • Meyveden elde edilen su. *sıkma* || gazlı | herhangi bir | konsantre **meyve-lik** • Meyve ağacı dikili, belirli büyüklükte yer, yemişlik. *toplu*

meyyal • *eskimiş* Belli bir eğilim içerisinde olan kimse. *şımarık*

mezalim • *eskimiş* Zulümler, haksızlıklar, kıyımlar. *feci* | *katmerli*

mezar • Ölünün gömülü olduğu yer, gömüt, kabir, sin, makber, metfen. *taze* | *anıtısal* | *bakımsız* | *muhteşem* | *bakımlı* | *toplu* | *isimsiz* | *mermerli* || asri | berbat | çakılı | ~ çevrili | daracık | dümdüz | düzmece | ferah | gömülü | harap | iç açıcı | ılık | ıssız | ~ kabartmalı | kalabalık | kameryeli | kapılı | kapkara | kavuklu | kefenli | kemerli | kutsal | minicik | nişansız | ~ oyma | ~ örgülü | parmaklıklılı | ~ sarılı | sembolik | şanlı | şirin | ~ taşlı | tekmi | ~ ufacak | üç | yepyeni **mezar taşı** • Gömülen kişiye ait kimlik bilgileri, dua vb. yazıları kazanmış olarak üzerinde bulunduran ve mezarın baş ucuna dikilen taş, hece taşı. ~ *sarıklı* | *kırık dökük* | *yıkık* || ~ adlı | dümdüz | minik | ~ renkli **mezarlık** • Mezarların bulunduğu yer, kabristan, gömütlük, sinle, sinlik, tahtalıköy, mezaristan, bamyatarlası. *asri* | *uçsuz bucaksız* | *yıkık* | *bucaksız* | *kutsal* | *devasa* || ağaçsız | anıtısal | bakımsız | ~ çevrili | değme | eli yüzü düzgün | gösterişsiz | hususi | irili ufaklı | ~ kadim | kilitli | kocaman | Laz | mahzun | muayyen | neolitik | parmaklıklılı | ~ sayılı | تنها | uzak | ünlü | viran | yüce

mezbaha • Kesimevi. birinci sınıf | simgesel

meze • İçki içilirken yenilen yiyecek. • *mecaz* Eğlence, alay. *lezzetli* | *tahinli* | *çeşit çeşit* || abur cubur | acılı | akşamki | çatal | ~ çeşit | gevrek | kusursuz | makbul | mayhoş | müstehcen | nefis | patlıcanlı | sarımsaklı | sıcak | taptaze | taze | tuzlu | uydurma | yoğurtlu | yöresel

mezgit • *hayvan bilimi* Mezgitgillerden, Avrupa ve Türkiye denizlerinde yaşayan, uzun vücutlu, büyük ağızlı, eti lezzetli bir balık, tavuk balığı (*Gadus merlangus*). *sütlü*

mezhep • *din bilgisi* Bir dinin görüş, yorum ve anlayış ayrılıkları sebebiyle ortaya çıkan kollarından her biri. *gizli* || aşagılık | esrarlı | ilginç | itici | müteaddit | presbiteryen | sahte | sapık

meziyet • Bir kişiyi veya nesneyi benzerinden üstün gösteren nitelik. ~ *esaslı* || başka | birtakım ~ | bulunmaz | ~ çeşit | edebî | harikulade | kahramanca | müsterek | parlak | sayısız ~ | yegâne

mezra • *eskimiş* Ekime elverişli, ekilecek tarla veya yer, ekenek. • *eskimiş* Kırsalda birkaç evden oluşan en küçük yerleşim birimi. ~ *haneli* || ~ evlik | uçsuz | yitik

mezun • Bir okulu bitirerek diploma almış kimse. *vefakâr* || alıyyülâlâ | ~ diplomalı | diplomasız | ~ haiz | ~ havalı | niteliksiz

mıknatıs • Demiri çekme özelliği taşıyan veya sonradan bu özelliği kazanan her türlü madde. *acayip*

mıntaka • Bölge. *mahdut* || aynı | korkulu | mezkûr | muayyen | verimli | zengin

mırıldanış • Mırıldanma işi. *kindar*

mırılta • Alçak ve anlaşılabilir bir ses çıkararak konuşma. *anlaşılabilir* | *tekdüze* || baygın | boğuk | çekingen | duyusuz | düzenli | ezgin | hafif | hırslı | hüznünlü | inanılmaz | mahrem | muhteriz | öfkeli | peltek

mırnav • Miyavlama sesi. *boğuk*

mısır • *bitki bilimi* Buğdaygillerden, gövdesi boğumlu ve kalın, yaprakları şerit biçiminde, boyu yaklaşık 2 metre olabilen, erkek çiçekleri tepede salkım durumunda, dişi çiçekleri yaprakla gövde arasında koçan biçiminde olan bir kültür bitkisi (*Zea mays*). • Bu bitkinin koçan üzerindeki taneli ürünü. *konserve* | *sütlü* |

eski | *tuzsuz* | *taze* || *çiğ* | ~ *dizili* | *ekmeklik* | *püsküllü* | *sapsarı* | *yeşil* **mısır çorbası** • Mısırdan yapılan çorba. **kremalı mısır ekmeği** • Mısır unundan hazırlanarak yapılan ekmek. **zeytinli mısır gevreği** • Hamur kıvamına getirilmiş mısırdan kızartılarak yapılan gevrek. **sütlü mısır koçanı** • Mısır taneleri ayrıldıktan sonra geriye kalan kısım. **püsküllü mısır tanesi** • Mısır tanecikleri. **üç beş mısır tarlası** • Mısırın ekip biçildiği tarla. **açık yeşil mısırcı** • Mısır yetiştiren veya satan kimse. **kavruk** | **şişman**

mısra • *edebiyat* Dize. *tatsız* | *beş on* | *meşhur* | *birinci* | *nefis* | *beşer* | *ikinci* | *güzel* | *kabîl* | ~ *gelen* | *eciş bücüş* | *lüzumsuz* | *biçimsiz* | *harikulade* || *açık saçık* | *ahenkli* | *altı* | *altışar* | *ateşli* | ~ *aylı* | *bazı* ~ | *berceste* | *beşerî* | *beylik* | *binlerce* | *birçok* | *birkaç* | *bozuk* | *böcekli* | *bölüntülü* | *bu kabîl* ~ | *çapkın* | *çıkma* | ~ *dair* | *değişik* | *dengeşiz* | *dipdiri* | *dipsiz* | ~ *dolu* | *doymuş* | *doyumsuz* | *düzgünlü* | *ebedî* | *ekşi* | ~ *evvelki* | *gösterişli* | *halis* | *içli* | *iddiasız* | *inilti* | *inişli çıkışlı* | ~ *ışaretli* | *işlek* | *kaffiyeli* | *kişilikli* | *kırık dö-kük* | *kısacık* | *kışkırtıcı* | *kızıl* | *kolayca* | ~ *kopuk* | *manyakça* | *melankolik* | *mezkûr* | *müstakil* | *müstesna* | ~ *nakaratlı* | *onar* | *orijinal* | ~ *önceki* | *patetik* | *saçma sapan* | *salkım salkım* | *sıcacık* | ~ *sonraki* | *şen* | *şöhretli* | ~ *tekrarlı* | *üç* | *üç beş* | *üçüncü* | *yapayalnız* | *yitik* | *âşıkane*

mızıka • *müzik* Bando. *askerî* | *yaslı mızı-kacı* • Bandocu. *seyyar*

mızıklama • Mızıklamak işi. *çaresiz*

mızımız • Her şeyde kusur buluş. *hastalıklı mızımızlık* • Mızımız olma durumu. *mıymıntı*

mızrak • Uzun saplı, sivri demir uçlu silah. *ateşli* | *çatalı* | *gümüş* | *ince* | *nice* ~ | *sivri* | *uzun mızraklı* • Mızrak taşıyan kimse. *atlı*

mızrap • *müzik* Telli çalgıları çalmaya yarayan, kemik, maden, plastik veya özel-

likle kiraz ağacından yapılan alet, çalgıç, tezene, pena. *can alıcı*

miço • *denizcilik* Gemilerde çalışan küçük yaştaki tayfa yamağı, muço. *kaçak*

mide • *anatomi* Omurgalılarda, sindirim sisteminin, yemek borusu ile onikiparmak bağırsağı arasında besinlerin sindirime hazır duruma getirildiği; omurgasız hayvanlarda ise sindirim kanalının bu bölgeye karşılık olan parçası. • *mecaz* Karın, karın bölgesi. • *mecaz* Yemek yeme isteği. ~ *beslenen* | *bozuk* | ~ *dolu* | *doymuş* | *hazımsız mide içeriği* • Midenin salgıladığı hidrojen iyonu nedeniyle belirgin derecede asit. *safralı mide rahatsızlığı* • Mideden kaynaklanan şikâyet. ~ *gecelik* | *sinirsel*

midye • *hayvan bilimi* Yassı solungaçlı, yumuşakçalardan, kabukları birbirine eşit, denizlerin kayalık yerlerinde kümeler durumunda yaşayan eti yenir bir hayvan (*Mytilus*). ~ *kabuklu* || *alaca bulaca* | ~ *bilumum* | *büyük boy* | *dolmalık* | *ışıl* | *ışıl ışıl midye kabuğu* • Midyenin dışındaki kabuk. *kokmuş*

migren • *tıp* Kronik baş ağrısı. ~ *belirtili* | *oftalmolojik*

miğfer • Savaşçıların veya itfaiyecilerin başlarına giydikleri demir başlık, tolga. *cam* || *çelik* | *zırhlı*

mihman • *eskimiş* Konuk. *edebî*

mihnet • Sıkıntı. *belirli belirsiz* | *binbir* | *haksız* | *vakitsiz*

mihrap • *din bilgisi* Cami, mescit vb. yerlerde Kâbe yönünü gösteren, duvarda bulunan ve imama ayrılmış olan oyuk veya girintili yer. ~ *kapılı*

mihver • *eskimiş* Eksen. *esas*

mika • *mineraloji* Püskürtük ve başkalaşmış kayalar içinde bulunan, alüminyum silikat ile potasyumdan oluşmuş, yapraklar durumunda ayrılabilen, ateşe dayanıklı parlak bir mineral, evren pulu. *kırmızı* | *mor*

mikro işlemci

mikro işlemci • Yapısında merkezî işlem birimi, ön bellek ve giriş-çıkış birimleri bulunan devre. ~ bir numaralı ~

mikro mimari • İşlemci üzerinde kullanıcı tarafından verilmiş bir komut kümesi mimarisinin gerçekleşmesi. çekirdek

mikrodalg • *fizik* Boyları 1 milimetre ile 1 metre arasında değişen elektromanyetik dalga. kozmik

mikrofon • Elektrik akımı etkisiyle sesi uzakta bulunan alıcıya ulaştıran araç. ayarlı | görünmez | onlarca | parabolik | paslı | pirinç | sahte | tek yönlü

mikrokristal • Sadece mikroskopik incelemeyle görülebilen küçük kristaller içeren kristalize bir madde. basınçlı

mikrop • *biyoloji* Mikroskopla görülebilen, çürümeye, mayalanmaya ve hastalıklara yol açan bir hücreli canlı. • *mecaz* Kendisinden kötülük ve zarar gelen kimse. baygın || amansız | belalı | ~ spesifik

miktar • Bir şeyin ölçülebilen, sayılabilen veya azalıp çoğalabilen durumu, nicelik. • Ölçü. cüzi | ölçülü | ~ orantılı | münasip | eşit | muayyen | bol | astronomik | nominal | optimal || aynı | balığ | bariz | brüt | bugünkü | ~ cezalı | dengeli | devasa | ~ esash | içten | ~ kademeli | kifayetli | minimal | mütebaki | önemli | saçma sapan | ~ safi | sembolik | ~ tutulmuş | ~ yazılı | yemeklik | ~ yüklü | zamlı

mil (I) • *matematik* Karada 1609, denizde 1852 metre olarak kabul edilen bir uzaklık ölçü birimi. altmış | doksan | dokuz | yetmiş | beş altı || beş on | ~ bin | binlerce | bolca | iki | ikişer | otuz | yedi | yirmi

mil (II) • Türlü işlerde kullanılmak için yapılan ince uzun metal şiş. ~ saplı

mil (III) • Selin sürükleyip getirdiği çok küçük taneli çamurlaşmış kum ve toprak karışımı. kumlu

milat • *mecaz* Herhangi bir olayın başlangıcı. yepyeni

milföy • Milföy hamuru. kremalı | meyveli | ~ yapraklı **milföy pastası** • Milföy hamurunun aralara kat kat ve çeşitli yiyecekler konularak hazırlanması ile oluşan pasta. gevrek

milis • Savaş sırasında orduya yardımcı olarak toplanan silahlı halk gücü. • Bazı ülkelerde yardımcı güvenlik gücü. gad-dar | Hırvat | itaatlı | mürekkep | talimli **milis grup** • Savaş sırasında orduya yardımcı olarak toplanan silahlı halk gücü. isyancı **milis gücü** • Bazı ülkelerde yardımcı güvenlik gücü. *motorize* **milis kuvveti** • Bazı ülkelerde yardımcı güvenlik gücü. görevli

militan • Bir düşüncenin, bir görüşün başarı kazanması için savaştan, mücadele eden kimse. • Bir siyasal örgütün etkin üyesi. • Mücadelesini zor kullanarak ve yasa dışı yollarla yapan taraftar. *bir düzine* | ülkücü || aktif | ateşli | dışı | firari | ~ giyimli | ~ kadrolu | mezkûr | solcu | sonuçsuz | üniformalı | ~ yeminli

militarist • Militarizm yanlısı olan kimse. disiplinli | müfrit

millet • Çoğunlukla aynı topraklar üzerinde yaşayan, aralarında dil, tarih, duygu, ülkü, gelenek ve görenek birliği olan insan topluluğu, ulus. • Herkes, bir yerde bulunan kimselerin bütünü. • *halk ağzında* Benzer özellikleri olan topluluk. mazlum | dinsiz | haysiyetli | çalışkan | fakir | ~ çeşitli | müstakil | kültürlü | kan-sız | disiplinsiz | kahraman | tek mil ~ | zavallı | hür | cömert | bonkör | umum | geri kalmış | şerefli | tüm ~ | kıyafetsiz | talihsiz | buçuk | geleneksiz | tembel | imansız | gerici | ileri | aziz | barbar | ~ ruhlu | asil | civanmert | vefalı | yiğit | disiplinli | yekpare | ~ düşkün | mazhar || akıllı | âlim | alingan | aptal | avanak | Avrupalı | aynı | ayrı | azimli | bağıri yanık | bani | basiretli | Batılı | belli başlı | ~ bilumum | borçsuz | budalaca | bütün ~ | cahil | centilmen | cesur | cevabi | çağdaş

| değerbilir | deli | dertsiz | diri | düşman | ehemmiyetli | erdemli | fedakâr | fıkara | fukara | gafil | gariban | garplı | gelişmiş | geri zekâlı | göçmen | görgüsüz | gürültücü | güvensiz | haklı | hangi | hasis | herhangî bir | hiçbir | hileci | hilekâr | hırslı | hoşgörülü | hunhar | hürmetkâr | ikiyüzlü | iktidarsız | işsiz | iyi kalpli | kabiliyetli | kaç | kadınlı erkekli | ~ kalpli | karakter-siz | kaypak | kibirli | kimsesiz | kıdemli | koca | kompleksli | koskoca | kötümser | kurnaz | kurtlu | kuvvetli | küstah | lanetli | masun | medeniyetsiz | merhametli | mert | ~ meşbu | ~ milyonluk | muasır | muhalif | muhtelif ~ | ~ muzdarip | mucavir | mücrim | münevver | müşterek | nazik | necip | neşeli | ~ niyetli | onlarca | onursuz | ordusuz | özverili | pısırik | ~ planlı | rezil | sağduyulu | sakar | savaşçı | seyyar | sıkıntısız | son | soysuz | suskun | şanlı | şaşırtıcı | şuurlu | ~ tabi | tepkisiz | terbiyesiz | ters | tez canlı | unutkan | utangaç | uygar | uzun ömürlü | vakur | vasıtasız | vatanperver | vatansız | vefasız | yaman | yapıcı | yaratıcı | yegâne | yenilikçi | yetenekli | ~ yetişmiş | yetmiş | ~ yıllık | yüce | yüzlerce | ~ yüzyıllık | zebun | zeki | zengin | zevkli

milletvekili • Anayasaya göre millet meclisine seçimle giren millet temsilcisi, say-lav, mebus, parlamenter, vekil. *kıdemli* | *bağımsız* || asık suratlı | babacan | bece-riksiz | bir düzine | bölücü | devamsız | Ermeni | ~ fikirli | ~ görünümlü | güzide | hangi | isyancı | kabiliyetli | ~ karılı | ~ kiloluk | ~ mesul | öfkeli | partili | taban-sız | üçer | üretken

millî hasıla • Bir ülke vatandaşlarının ve-rilen bir yıl için ürettikleri toplam mal ve hizmetlerin, belli bir para birimi kar-şılığındaki değerinin toplamı. *gayrisafi millî kimlik* • Bir milletin kendine özgü düşünüş ve yaşayış biçimi, dil, töre ve gelenekleri, toplumsal değer yargıları ve kuralları ile oluşan özellikler bütünü. vahit **millî kültür** • Bir millete kimlik

kazandıran, diğer milletlerle arasındaki farkı belirlemeye yarayan, tarih boyun-ca meydana getirilen o millete ait maddi ve manevi değerlerin uyumlu bir bütünü. *homojen* | *yekpare millî maç* • Ulusal karşılaşma. *tatsız tuzsuz millî mücadele* • I. Dünya Savaşı sonunda düşman işgaline karşı Atatürk'ün Samsun'a çık-masıyla tam bağımsızlık amacına yöne-lik olarak başlatılan, işgalcilerin ve iş birlikçilerinin yenilgisi ile sonuçlanan askerî ve siyasi dönemde etkin rol almış kimse. *dünkü*

milliyet • Bağlı bulunulan millet, tabiiyet. ~ çeşitli | *dünkü* | *muhtelif* ~ **milliyetçi** • Milliyetini önemseyen kimse. *aşırı* || anlı şanlı | bozuk | demode | gözü kara | naif | sivil | şuurlu **milliyetçilik** • Mad-di ve manevi açılardan millet ve ülkesi-nin çıkarlarını her şeyin üstünde tutma anlayışı, ulusçuluk, ulusalcılık, nasyo-nalizm. *ilerici* | *bencil* || İslami | aşırı | ateşli | azgın | azılı | bürokratik | çeliş-meli | demode | gerçek | gururlu | hamasi | insancıl | köktenci | lümpen | mikro | ~ otoriter | sersemce | sorumsuz | söz konu-su | tepkisel **milliyetperver** • Ulussever olma durumu. *azgın milliyetperverlik* • Milliyetperver olma durumu, ulusseverlik. *müfrit milliyetseverlik* • Milliyetçi olma durumu, milliyetini benimseme du-rumu. *bencil* | *kibirli*

milyar • Milyon kere bin, bin milyon, 1.000.000.000. *buçuk* || *elli* | *mankafa* | ~ tam | üç buçuk | yarım | yirmi **milyarder** • *mecaz* Maddi varlığı bakımından zen-gin sayılan kimse. *eksantrik* | *hayırsever* | *küstah* | *maceracı* | *maceraperest*

milyon • Bu sayı. *yetmiş* | *elli* | *altmış* | *üç buçuk* | *yarım* | *yirmi* | *sekiz* | *beş on* | *birkaç* || ~ asgari | bunca | dokuzar | *elli-şer* | *sefil* | *tepkisiz* | *zevksiz* **milyon yıl** • 1.000.000 sene. *kaç milyoner* • Mad-di varlığı bakımından zengince sayılan kimse. *cimri* | *deli divane* | *şişman*

mim • Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi. kuyruklu

mimar • Yapıların planını hazırlayıp bunların gerçekleşmesini sağlayan kimse. *çiçeği burnunda* | *yüksek* || İskoç | bir avuç | bitirim | bıyıklı | ~ diplomalı | ebedî | ecnebi | ~ havalı | iki | kadın | kuramsal | ~ namı | orta yaşlı | şerefli | usta | yetkili **mimari** • Mimarlık. • Yapı. *Gotik* | *anıtsal* | *postmodern* | *özgün* | *plansız* | *apayrı* | *sakil* | *kendine mahsus* || alengirli | artistik | belirli | bilinmedik | figürsüz | geleneksel | ilerici | ~ kubbeli | kübik | mukadder | olgun | özenli | primitif | ro-koko | sağlam | sembolik | tekdüze | tekinsiz | uyumlu

mimik • Yüz, el, kol hareketleriyle düşüncüyü anlatma sanatı. • Duyguları, düşünceleri belirtecek biçimde yüzde beliren kımıldanışlar, hareketler. *olumlu* | *olumsuz* | *ritmik*

minare • *mimarlık* Camilerde müezzinin ezan okuduğu, sela verdiği, şerefesi olan, çoğunlukla taştan, yüksek ve ince yapı. *çifte* | *narin* | *sekişgen* | *bodur* | *yıkık* || ak | alçak | ~ ayaklı | ~ basamaklı | beyaz | beyazımtırak | ~ bezeli | ~ bezemeli | binlerce | burma | çürük | diğer | dümdüz | ezansız | ~ farksız | görünmez | güdük | incecik | ıssız | kırık | kısacık | lacivert | ~ oranlı | ~ örgülü | simsiyah | sönük | upuzun | yapayalnız | yivli

minber • *mimarlık* Camilerde hutbe okunan merdivenli, yüksekçe yer. *mukaddes*

minder • İçi yumuşak bir malzeme ile doldurularak dikilen, oturmaya, yaslanmaya yarar şilte. • *spor* Yer alıştırılmalarında ve atlamalarda, düşmelerin sertliğini gidermek için kullanılan, deri veya kauçuktan yapılmış şilte. ~ *örtülü* | *yastıklı* | *ot* | ~ *elverişli* | *işlemeli* || alçak | ~ desenli | ~ dizili | ~ döşeli | emektar | jarse | kalın | ~ kaplı | ~ kareli | karşılıklı | kiralık | kırışksız | küçücük | meşin | nakışlı | sa-

çaklı | saten | ~ serili | sırmalı | ~ süslü | ~ taraflı | ufacak | ~ uygun | yün

mine • Metal eşya üzerine vurulan renkli cam katmanı. *capcanlı* | *mavi*

mini • Çok küçük veya kısa olan şey. *fır-fırlı* | ~ *görünümlü* | ~ *yakalı*

minibüs • 10-12 kişilik oturma kapasitesi olan küçük otobüs. ~ *sarı* | ~ *plakalı* || alçak gönüllü | camlı | çalıntı | ~ çizgili | ~ geçen | hurda | kırmızı | külüstür | lüks | vefakâr

minik • Küçük çocuk. *talihli* | *yurtsever*

minnet • Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu. *çocuksu* | *hafif* | *mesut* | *mutlak* | *nihayetsiz* **minnet-tarlık** • Minnettar olma durumu, şükran. *sonsuz*

mintan • Yakasız, uzun kollu erkek gömleği. • Gömlek üzerine giyilen kollu yelek. ~ *çizgili* | *yakasız* | *yırtık* | ~ *çiçekli* | *kirli* | *alacalı* | *patiska* | *tiril tiril* || alaca | beyaz | ~ *çözü* | ~ dalı | ipekli | ~ kopuk | nakışlı | pamuklu | paramparça | pembe | rengârenk | sadakor | ~ yakalı | yamalı | yenli

minyatür • Çoğunlukla eski yazma kitaplarda görülen, ışıık, gölge ve hacim duygusu yansıtılmayan küçük, renkli resim sanatı. • Bu biçimde yapılmış küçük resim. *eski* | ~ *figürlü* | *lake* | *metalik* | *postmodern* | ~ *programlı* | *solgun*

miraç • *eskimiş* Göğe çıkma. ~ *basamaklı*

miralay • *eskimiş* Albay. *altmışlık* | *emekli* | *iskelet*

miras • *hukuk* Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet, kalıt, bırakıt, tereke. • *mecaz* Kalıtım yoluyla gelen herhangi bir özellik. • *mecaz* Bir neslin kendinden sonra gelen nesle bıraktığı şey. *kültürel* | ~ *kalan* | *manevi* || ~ *asırlık* | *babadan kalma* | *birkaç* | *büyük* | *dededen kalma* | *değerli* | *döküntü* | ~ *esaslı* | *esrareniz* | *eşsiz* | *kalıcı* | *karizmatik* | *kıymetli* | *kültürlü* | ~ *liralık*

| mimari | muazzam | muhteşem | müşteri-
rek | okkalı | olumsuz | ~ otoriter | politik
| siyasi | tarihsel | tarihî | vâriissiz **mirasçı**
• Kalıtçı. • *mecaz* Başkasının iyi veya
kötü yönlerini aynı biçimde ortaya ko-
yan. bir alay | manevi | örgütsel | resmî |
yasal **mirasyedi** • Kendisine önemli bir
miras kalan, mirasa konan kimse. ~ *düş-
kün* || adlı sanlı | azılı | bencil | dejenere |
körpe | ~ ruhlu | züğürt

misafir • Konuk. *davetsiz* | *kalpaklı* | *hatır-
lı* | *münasebetsiz* | *teklifsiz* | *ecnebi* | *olur
olmaz* | *gelen giden* | *acemi* | ~ *haftalık* |
hayırlı | *yatılı* || *akşamki* | *altıncı* | *arsız* |
Avrupalı | ~ aylık | beklenmedik | beriki |
beşinci | bir alay | cılız | ~ çocuklu | daimî
| değerli | ~ evvelki | ~ gecelik | gedikli | ~
gelen | gelgeç | geveze | günlük | güzide |
halis | heybetli | hususi | ihtiyar | inatçı | ~
irtibatlı | kadınlı erkekli | ~ kalan | kibar |
kırgın | kuzeyle | lanetli | mariz | marjinal
| meraklı | minik | modern | muazzaz |
muhterem | mukaddes | muzır | müphem
| müşkülpesent | orta yaşlı | öbür | resmî
| seçkin | sevimsiz | şımarık | şu | şüpheli
| uğurlu | üç | üçüncü | ~ ürpertici | vefalı
| yedinci | yiğit | yüksek | yüz binlerce |
zamansız | zavallı | zoraki **misafirhane**
• Konukevi. küçük | mütevazı | sair ~ | ~
yataklı **misafirlik** • Konukluk. ebedî | ~
saatlik **misafirperverlik** • Konuksever-
lik. ~ *geceki* | görülmemiş **misarfirse-
verlik** • Konuksever. heyecanlı

misal • Örnek olarak alınabilen, gösterilen
şey, örnek. • Benzer. *çeşit çeşit* | karak-
teristik | muvaffakiyetli | müşahhas | âlâ

misil • *eskimiş* Defa, kez, kat. *beş on* || ~
bin | yarım

misilleme • Kısasa kısas. *benzersiz* | or-
yantal

misk • Asya'nın yüksek dağlarında yaşa-
yan bir tür erkek ceylanın karın derisi al-
tındaki bir bezden çıkarılan güzel kokulu
madde. *büyülü*

misket • Bilye. olanca | rengârenk | yanar-
döner

misikin • Uyuşuk kimse. göbekli | uyuşuk

mistik • Gizemsel herhangi bir şey ya da
kimse. Allahsız | kel

mistisizm • *felsefe* Gizemcilik. oryantal

misyon • Görev. • Amaç. • Dinsel, bi-
limsel veya diplomatik bir görev yük-
lenmiş kimselerden oluşan kurul. *tarihî*
| *tamamlayıcı* || belirli | çetin | çifte |
diplomatik | erdemli | hususi | ~ kopuk |
öğretici | ~ sağlayıcı | sınıfsal | tarihsel | ~
tetikleyici | ulvi

misyoner • Bir dini, özellikle Hristiyan-
lığı yaymakla görevli kimse. • *mecaz*
Kendini herhangi bir düşünceyi, bir ül-
küyü yaymaya adanmış kimse. *İskoç* ||
azılı | bütün ~ | mezkûr | presbiteryen |
yerli | zengin **misyonerlik** • Misyonerin
görevi. ~ sistemli

mit • Geleneksel olarak yayılan veya top-
lumun hayal gücü etkisiyle biçim de-
ğiştiren alegorik bir anlatımı olan halk
hikâyesi, mitos. antik **mitoloji** • Bir ulu-
sa, bir dine, özellikle Yunan, Latin uy-
garlığına ait mitlerin, efsanelerin bütünü.
geleneksel | kişisel **mitos** • Mit. belli
başlı | ilkel | yazınsal

miting • Gösteri amacıyla veya bir olaya
dikkati çekmek için genellikle açık yer-
lerde yapılan toplantı. ~ *geceki* | *yarıncı* |
devasa || ateşli | debdebeli | korsan | kos-
kocaman | müthiş | olaysız | ~ pankartlı |
sancılı | sönük

miyavlama • Miyavlamak işi. arsız

miyom • *tıp* Kadınlarda döl yatağı kas do-
kusundaki ur. ~ *saplı*

miyopluk • *mecaz* Geleceği görememe.
sosyal

mizaç • Huy, yaratılış, tabiat, karakter.
melankolik | *coşkun* | *utangaç* || ağırbaşlı
| alıngan | asabi | bıçkın | çapkın | ~ çeşitli
| durgun | duygusal | hassas | huzurlu | ka-

rarsız | kompleks | melodik | örtük | per-
vasız | sade | sıkılgan | tutkulu | uzlaşmaz

mizah • *edebiyat* Gülmece. *kara* | *alaycı* | *raffine* | *acı* || bir tutam | çağdaş | gerçekçi | kaliteli | kıvrak | ~ konulu | korkusuz | kurmaca | likit | müthiş | nefis | nükteli | ölçülü | sözel | yoz **mizah anlayışı** • Gülmece anlayışı. kaba saba **mizah der-
gisi** • Gülmece dergisi. geleneksel | hü-
cumcu | statik **mizah örgüsü** • Mizah-
tan oluşan akış. yetkin **mizah sanatçısı** •
Gülmece sanatçısı. yetenekli

mizanpaj • Sayfalama. sabahki

mizansen • *mecaz* Düzeni. medyatik |
minimal

mobilet • Küçük motorlu bir çeşit bisiklet.
hurda

mobilya • Oturulan, yemek yenilen, ça-
lışılan, yatılan yerlerin döşenmesine ya-
rayan taşınabilir eşyaya verilen genel ad,
möble. ahşap | bambu | başlıca | cilalı |
fantastik | fonksiyonel | görgüsüz | göste-
rişli | güngörmüş | hafif | ~ ibaret | İtalyan
| kırık dökük | masif | modern | modüler
| ~ oymalı | seçkin | şatafatlı | sık | ~ uçlu
| uyumsuz | ~ varaklı | vernikli | yaldızlı

mod • Tarz, biçim, şekil. epik | tiz | yarı
otomatik

moda • Değişiklik gereksinimi veya süs-
lenme özentiisiyle toplum yaşamına
giren geçici yenilik. • Belirli bir süre
etkin olan toplumsal beğeni, bir şeye
karşı gösterilen aşırı düşkünlük. agresif
| alışılmış | ~ çeşitli | dekolte | devamlı
| emektar | epidemik | felaket | gelgeç |
genç | gözde | günlük | modern | nostal-
jik | özgün | püriten | saçma sapan | son
| tek yönlü | uydurma | yapmacık | yeni
| yepyeni **moda dergisi** • Moda içerikli
dergi. ~ *bir numaralı* ~ **moda ressamı** •
Moda ile ilgili resim çizen kişi. değme
modacı • Moda işleriyle uğraşan kimse.
marjinal || ayarsız | evli barklı | otantik |
ölümsüz | ünlü

model • Resim, heykel vb. yapılırken baka
baka benzetilmeye çalışılan nesne veya
kimse, örnek. • Bir özelliği olan nesne
veya kişi. • Biçim. • Giysi örneklerini
içinde toplayan dergi. • Örnek olmaya
değer kimse veya şey, örnek, paradigma.
• Manken. • Tasarlanan ürünün tanıtım
veya deneme amacıyla üretilen ilk örne-
ği, prototip. ~ *çizgili* | *benzinli* | *kemerli*
| ~ *desenli* | ~ *kollu* | ~ *çerçevesi* | ~ *si-
lindirli* | *matematiksel* | *kapılı* | *kravaze*
| ~ *burunlu* | *istatistiksel* | *üç boyutlu* |
uzaktan kumandalı | *melez* | ~ *topuklu* |
devletçi | *camlı* | ~ *görünümlü* | ~ *kabarık*
| *yenilikçi* | *büzgülü* | *güneşsiz* | ~ *spesifik*
| ~ *belli* | ~ *lastikli* | ~ *dayalı* | *lüks* | ~
vitesli | ~ *dolgu* | *kuramsal* | *son* | ~ *çu-
buklu* | *hidrodinamik* | *bellekli* | *deneysel*
| *kadını* | ~ *yapılı* | *çoğulcu* | ~ *kapaklı*
| *markalı* | *ideolojik* || ajurlu | albenili |
aleni | alternatifli | antidemokratik | asi-
metrik | ~ askılı | atılımcı | atletik | aynalı
| aynı | bambaşka | beş altı | ~ beygirlik |
boncuklu | bozuk | bütün ~ | büyük boy |
can alıcı | canlı | çapraz | ~ çiçekli | çıplak
| dayatmacı | dejenere | dingilli | dişi | dö-
kümlü | ekonomik | embriyolojik | farklı
| feminen | ~ fiyatlı | geçmeli | gelişmiş |
genel | geniş | ~ hafızalı | kabadayı | kabi-
liyetli | ~ kafesli | kalıplı | ~ kapasiteli | ~
kasalı | klavyeli | kolsuz | konvansiyonel
| kozmolojik | krokodil | ~ kumandalı |
kurgusal | küçük çapta | lame | makroe-
konomik | makyajlı | militarist | mineli
| münferit | namütenahi | net | nostaljik
| otantik | ~ otoriter | oval | öğretici | ön
ödemeli | ~ örgülü | parıltılı | pilli | porta-
tif | püsküllü | rasyonel | sabık | sebatlı
| siperli | sosyolojik | süngerli | sürüngen
| ~ tasarımlı | tesettürlü | ~ tokalı | toplum-
sal | turbo | uçuk kaçık | ~ uygun | ülkesel
| üretken | üstsüz | ~ yakalı | yanıltıcı | zi-
hinsel | âlâ **model uçak** • Belirli ölçekte
küçültülerek meydana getirilmiş uçak

olarak tanımlanan cisimlerin kopyaları. ~ kumandalı | üç boyutlu

modelleme • *bk. model oluşturma.* duyu- sal | ~ maliyetli | öngörülü

modem • *bilişim* Çevirge. arızalı

modern • Çağdaş olan kimse veya şey. ekstra **modernist** • Modernizm yanlısı kimse. yüzeysel **modernizasyon** • Çağ- daşlaşma. *devasa* | *sistematik* **moder- nizm** • Çağdaşlaşma akımı. *şimdiki* | *tepeden inme*

modernleşme • Çağdaşlaşma. *siyasal* | ~ yüzyıllık

modül • Bir uzay taşıtının yapısı içinde yer alan ve kendi başına hareket edebi- len bağımsız bölüm. • Parça. *lojistik* || *basınçlı* | *komple*

mokasen • Kuzey Amerika yerlilerince kullanılan, hayvan derisinden yapılma, üzerleri inci boncukla süslü, ökçesiz, ya- rım ayakkabı. *bir çift* | ~ *renkli*

mola • Yorgunluğu gidermek için durak- lama. • Ara verme. • *spor* Voleybol ve basketbolda takımların oyun içinde taktik alışverişleri yapmak için aldıkları dinlenme. ~ *çaylık* | *geçici* | *kısa* | *mec- buri* | ~ *saatlik* | ~ *saniyelik* | *sıcacık* | ~ *sonraki*

molekül • *kimya* Element veya bileşikleri oluşturan ve onların özgül niteliklerini gösteren en küçük birim, madde. • *fizik* Fiziksel kimyada bir veya birkaç atomun birleşmesinden oluşan, birkaç çekirdek veya elektronlu yapı. *kompleks* | *maden- sel* | *nötr* | ~ *spesifik*

molla • *eskimiş* Medrese öğrencisi. • *me- caz* Dinî yönü ağır basan kimse. ~ *sarıklı* | *çember sakallı* || *azılı* | *cübbeli* | *çeşit çeşit* | *marazlı* | *mevcut* | *miskin* | *onca* | *pejmürde* | *saçaklı* | ~ *yüzlü*

moloz • Toprak ve kireçle karışık taş kırın- tıları, yapı döküntüsü, inşaat atığı. *birta- kım* ~ | *tepeleme* ~

monarşi • *toplum bilimi* Siyasi otorite- nin genellikle miras yolu ile bir kişinin üzerinde toplandığı devlet düzeni veya rejim, tek erklik. *teokratik* | *meşruti* || *anayasal* | *katıksız*

monitör • *fizik, teknik* Göstergeç. ~ *fiyatlı* | ~ *markalı* | *tüplü*

monografi • Bilimsel alanlarda özel bir konu veya sorun üzerine yazılan incele- me. ~ *adlı* | ~ *başlıklı* | *güvenilir* | ~ *ha- cimli* | ~ *sayfalık*

monolog • *tiyatro* Bir oyunda, kişilerden birinin kendi kendine yaptığı konuşma. • *mecaz* Çevresindekilere fırsat vermeden bir kimsenin yaptığı konuşma. *tekdüze* || *aldatıcı* | *aralıksız* | ~ *asırlık* | *çok sesli* | *dramatik* | ~ *gelen* | *sıkıcı* | *ürpertili*

mont • Kumaştan veya deriden yapılan, genellikle belden kemerli, üstünde cep- leri bulunan, gömlek, hırka vb. üzerine giyilen kısa, hafif giysi. *deri* || *hımbıl* | *ipek* | *kavuniçi* | *kot* | *kürklü* | *mavi*

montaj • Bir makine, cihaz veya mobilya- nın parçalarını yerli yerine takma, monte. *uyduruk* **montajcı** • Kurgucu. ~ *ehliyetli*

mor • Kırmızı ile mavinin karışmasından oluşan renk, menekşe renginin kırmızıya çalanı. *acı* | *beyazımsı* | *çılgin* | *Gotik* | *göz alıcı* | *koyu* | *siyahımsı* | *som* **mor- menekşe** • Menekşegillerden, bir veya çok yıllık otsu bir bitkinin mor renkli, güzel kokulu çiçeği. *hercai* **morluk** • Mor olma durumu. • Vurma ve çarpma sonucu vücutta oluşan çürük, morartı. *koyu* | *buğulu* || *cerahatlı* | *lanetli* | *solgun* | *yanardöner*

moral • Bir insanın ruhsal gücü, manevi güç, maneviyat. *birazcık* | *gerekli*

morfin • *kimya* Afyonda %10 oranında bulunan, uyuşturucu özelliği olan önem- li bir alkaloid. *baz* **morfinman** • Morfin kullanma alışkanlığı olan kimse, morfin tiryakisi. *gözü kara*

moruk • *argo* Yaşlı erkek. *rahmetli* || ihtiyar | kılıksız | kıyafetsiz | meşhur | şu

motel • Motorlu taşıtlarla yolculuk edenlerin barınmalarını, arabalarını park etmelerini ve başka gereksinimlerini karşılamak için işlek kara yolları üzerinde yapılmış otel. ~ *odalı* || derme çatma | küçük | lüks | şirin

motif • Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan öğelerden her biri. • *edebiyat* Kendi başlarına konuya özellik kazandıran öğelerin her biri, öрге. • *müzik* Bestenin bir parçasına çeşitli yönlerden birlik sağlayan belirleyici küçük birim, öрге. *kıvrımlı* | *bağlayıcı* | *rokoko* | *geometrik* | *natüralist* || anlamlı | beş on | bildik | cinsel | dinî | dominant | felsefî | geleneksel | maddesel | mimari | oryantal | ritmik | sarmal | sözöl | temel

motivasyon • İsteklendirme. • Güdüleme. birincil | ölçülü

motokurye • Yalnızca motosikletle çalışan ve gün içerisinde çeşitli adreslere kargo paketi, zarf vb.ni ulaştıran kimse. tecrübesiz

motor • Herhangi bir enerjiyi mekanik enerjiye dönüştüren düzene. • Akaryakıtla işleyen deniz aracı. • *halk ağzında* Motosiklet. ~ *silindirli* | *benzinli* | *turbo* | ~ *beygirlik* | *sorunsuz* | *atmosferik* | ~ *patlamalı* | *basınçlı* | *manyetik* | ~ *sistemli* | ~ *yüklü* | *kozmik* || altı | ~ bayraklı | büyük | çizik | dayalı | döşeli | devasa | ~ devirli | duyusal | eski | ~ filtreli | ~ geçen | güçlü | hatasız | iktisatlı | ilkel | konforlu | ~ liralık | ~ markalı | minicik | önemli | pembe | pervaneli | şamatalı | ufacık | ~ vatlık | yerli | ~ yıllık **motor dairesi** • Herhangi bir enerjiyi mekanik enerjiye dönüştüren düzeneklerin bulunduğu sıcak ve gürültülü ortam. *havasız* **motor kilidi** • Araçlarda hırsızlığa karşı bir güvenlik önlemi olarak kullanılan ve herhangi bir yönle motorun çalıştırılmasını önleyen

sistem. uzaktan kumandalı **motor sesi** • Motorlardan çıkan ses. ~ patırtılı **motor turu** • Motorla yapılan gezi. *günübirlik* **motor yağı** • Motorlarda sürtünmeyi azaltarak aşınmayı önlemeye yarayan bir yağ türü. *madenî* **motorcu** • Motosiklet kullanan kimse. ~ *ehliyetli* **motosiklet** • Motor silindirin hacmi 125 santimetreküpten büyük olan, iki tekerlekli motorlu taşıt, motor. *sepetli* | *plakasız* | *kırmızı* || çalıntı | çifte | evladiyelik | ~ hasarlı | hurda | kapkara | ~ kayan | kocaman | küçücük | ~ lambalı | ~ markalı | o | ruhsatsız | ~ silindirli | ~ tekerlekli | ufacık | uyduruk

motorin • kimya Mazot. *kükürtlü* || kü-kürtsüz

motto • Özdeyiş, slogan. şaşmaz

mozaik • Türlü renklerde, küçük küp biçiminde mermer, taş veya pişmiş toprak parçalarının yan yana getirilmesiyle yapılan resim ve bezeme işi. • İnce kum, çimento ve küçük mermer parçalarından oluşan karışımla döşeme sıvası. • *mecaz* Değişik dillere ve kültürlerle sahip insan topluluğu. *eski* | *rengârenk* | *etnik* | ~ *çiçekli* | ~ *renkli* || altın sarısı | balıklı | ~ desenli | ~ dinli | görkemli | koyu | kozmopolit | kurşunlu | kültürlü | yeşil

möble • Mobilya. mutena

mönü • *bk.* **menü**. *muzır* | *leziz* || ~ alt yazılı | destansı | etli butlu | fantastik | içkisiz | ~ vitaminli | yemekli

Mp3 çalar • Dijital ses dosyalarını çalabilen bir taşınabilir medya oynatıcı. *uzaktan kumandalı* || ~ hafızalı | ~ hoparlörlü | ~ kumandalı

muadele • *eskimiş* Eşitlik, beraberlik, denklik. *tezatlı*

muahede • *eskimiş* Antlaşma. ~ tarihli

muallim • *eskimiş* Öğretmen. ~ dudaklı | ~ düşkün | genç | hususi | inzibatsız | kavi | kıdemli | ~ sarılı **muallim mektebi** • *eskimiş* Öğretmen okulu. *sabık* **muallime** •

eskimiş Kadın öğretmen. genç | isimsiz | kitledemli | öteki | ~ yüzölçü

muamele • Davranma, davranış. • Yol, yöntem. • İşlem. *sıhhi* | *ayrıcalıklı* | *ikinci sınıf* | ~ kırıcı | *katıksız* | *imtiyazlı* | *insancıl* || adil | alelade | barbarca | bed | benzeri | ~ beter | canavarca | dürüst | eşit | ~ farksız | fevkalade | geçiştirici | haşin | hor | insani | kanun dışı | kanuni | kanunsuz | keyfi | kötü | müşfik | nezaketli | rutin | saçma sapan | sert | siyasi | sınıfsal | şehirli | taahhütlü | üzücü | vicdansız | yüz kızartıcı

muamma • Bilmece. • *mecaz* Anlaşılmayan, bilinmeyen şey. *anlaşılmaz* | *ontolojik* || acayip | ~ başlı | çapraşık | çetin | diğer | dipsiz | müheyyiç | sinematografik | tatlı | ~ ürpertici

muarız • Karşı koyma durumu. yegâne

muşaka • *eskimiş* Âşıқтаşlık. alelade | gürültüsüz | mahrem | sakın

muşeret • *eskimiş* Birbiriyle toplumsal ilişkiler içinde bulunma. alafranga | bugünkü

muavenet • *eskimiş* Yardım. *içtimai*

muavin • Şehirlerarası otobüslerde yardımcı personel. ~ dudaklı | kabadayı | sigortasız | tıraşsız | usta

muayene • *tıp* Bir kimsenin hasta olup olmadığını veya hastalığın ne olduğunu araştırma, sağlık muayenesi. • Gözden geçirme, araştırma, yoklama, kontrol. *jinekolojik* | *rutin* | *nörolojik* | *periyodik* | *müteakip* | *komple* | *sıhhi* | *endokrinolojik* | *ürolojik* | *dermatolojik* | *oftalmolojik* || çok yönlü | ~ geceki | normal | optik | ortopedik | ~ önceki | patolojik | rijit | ~ saniyelik | yarınki **muayenehane** • Hekimlerin hastalarını muayene ettikleri yer. ~ havalı | hususi | izbe

mucit • Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden kimse. kaçık | Yeni Zelandalı

mucize • *din bilgisi* Peygamberlerin kendilerine inanmayan insanlara pey-

gamberliklerini ispat etmek amacıyla Allah'ın iznine bağlı olarak gösterdikleri olağanüstü olaylar, hâller, tansık. • İnsanları hayran bırakan, tabiatüstü sayılan olay. • İnsan aklının alamayacağı olay. *inanılmaz* || anlaşılmaz | beşerî | birçok | esas | günahkâr | hakiki | hangi | küçük çapta | meşhur | olağan | siyasal | şaşırtıcı | temelsiz | ufak çapta | üçüncü

mudi • Bankaya para yatıran kimse. unutkan

mufassal • Ayrıntılı olan şey. kısa

muffin • Kek. patatesli | zeytinli

muhabbet • Sevgi. • Dostça konuşma, yârenlik. *ateşli* || abuk sabuk | arızasız | arsız | aşırı | bambaşka | bayılıcı | bir | ciddi | çocuksu | esrarlı | eşsiz | filozofça | ~ gelme | gururlu | halis | harikulade | hissî | hususi | hürmetli | ılık | kadınca | koyu | lekesiz | lüzumsuz | müstesna | nihayetsiz | nükteli | olanca | özel | rutin | sazlı sözlü | sessiz | sıkı | sonsuz | sulu | şefkatli | tabii | tatlı | tatlıca | tempolu | ulvi **muhabbet kuşu** • *hayvan bilimi* Papağangillerden, asıl yurdu Avustralya olan, yurdumuzda da kafeslerde beslenen, basit bazı sesleri ve kelimeleri taklit edebilen, eşine çok düşkün, sarı, yeşil ve kül renginde tüyü olan, uzun ve sivri kuyruklu bir kuş (*Melopsittacus undulatus*). **benekli** | ~ burunlu **muhabbet tellahı** • *argo* Pezevenk. ~ elbiseli | köstekli | ~ saatli

muhabere • Yazışma. anlı şanlı

muhabir • Basın ve yayın organlarına haber toplayan, bildiren veya yazan kimse. *kıdemli* | *hırslı* | *yurt içi* | *sivri dilli* || İngiliz | cevval | donatısız | emektar | gariban | gedikli | gencecik | hususi | iki | mühim | özel | patavatsız | rakipsiz | sahici | serbest | serinkanlı | sigortasız | sorunsuz | şimdiki | yerel | yoksul **muhabirlik** • Muhabirin görevi. masa başı

muhacir akını • Göçmen akını. dehşetli

muhafaza • Koruma, saklama, korunum. *hasır* || askerî | ~ kakmalı | ~ kaplı | sedef kakmalı

muhafazakâr • Tutucu olma durumu. *müfrit* || inançlı | yeni | zavallı
muhafazakârlık • Tutuculuk. gerici

muhafız • Birini veya bir şeyi koruyan, kollayan, gözetken kimse, koruyucu. • *eskimiş* Bir kalenin veya bir şehrin önemli yerlerini korumak, düzeni ve güvenliği sağlamakla görevli komutan. *askerî* | *süngülü* || aylıklı | ~ elbiseli | ~ gönüllü | ~ görünümlü | imtiyazlı | kırk | kuvvetli | Laz | orta yaşlı | sadık | semavi

muhakeme • *hukuk* Yargılama. • *felsefe* Usa vurma. • *mecaz* Bir sorunu çözmek için çıkar yol arama. *adaletli* | *birazcık* | hatalı | kuvvetli | makbul | mini | ~ müteallik | uçsuz bucaksız

muhalefet • Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olma durumu, aykırılık. • Karşı görüşte, tutumda olan kimseler topluluğu. • Demokraside iktidarın dışında olan parti veya partiler. *siyasi* | *sivil* | *legal* | *sorumsuz* | *örgütlü* | ~ *kopuk* | *ana* || alaturka | basiretsiz | beceriksiz | bereketsiz | birleşik | ciddi | çözümsüz | herhangi bir | huysuz | konvansiyonel | layt | ölçüsüz | örgütsüz | seviyeli | silik | sol | somut | şiddetli | ~ tesirli | ~ uygun | üçlü | vatansever | verimsiz | yıkıcı | ~ yüzyıllık **muhalefet partisi** • Hükûmet kurmaya katılmamış parti. *ilerici* | *mütecannis*

muhelif • Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olan, aykırı olan kimse. *müzmin* | *amansız* || Afgan | fiyakalı | kabadaayı | ~ kadrolu | Kırgız | kökten | nüfuzlu | sivri dilli | ~ tam | ~ yönelik | yüzeysel

muhallebi • Süt, şeker ve pirinç ununun kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı. ~ *sakızlı* | *meyveli* || kaygan **muhallebici** • Muhallebi yapan veya satan kimse. • Muhallebi satılan yer. *izbandut* | *kayıp* | *komşu* | *lüks*

muharebe • *askerlik* Savaşta yapılan çarpışmalardan her biri. • *mecaz* Güçlü tartışma. *asıl* | *bedbaht* | *dehşet* | *dehşetli* | *iktisadi* | *mühim* | ~ önceki | önemli | *sahici* | *umumi* **muharebe aracı** • Askerî saldırı aracı. *zırhlı*

muharrir • *eskimiş* Yazar. *meşhur* || ateşli | bu kabil ~ | dalgın | dejenere | ~ hâkim | ~ isimli | kahraman | kuvvetli | nurlu | o kadar | ~ özlü | pervasız | ~ zıt **muharrire** • Kadın yazar. *naçiz*

muhasara • *eskimiş* Kuşatma. *çetin* | *son*

muhasebe • *eskimiş* Hesaplaşma, karşılıklı hesap görme. • *eskimiş* Hesap işleriyle uğraşma. • *eskimiş* Hesapların bütünü. • *eskimiş* Hesap işlerinin yürütüldüğü yer. *bilgisayarlı* | *çevresel* || ciddi | çok yönlü | dramatik | gelen giden | hususi | muhteris | mutat | nefis | öznel | ~ programlı | uluslararası | üzüntülü **muhasebeci** • Sayman. ~ belgeli | kelli felli | ~ ruhsatlı

muhassala • *eskimiş* Elde edilen sonuç. herhangi bir

muhatap • Kendisine söz söylenen kimse, kendisiyle konuşulan kimse. *arzulu* | *dolaysız* | iyi huylu | kaygan | meşru | ~ mukim | Venezuelalı | yetkili

muhatarı • *eskimiş* Korku verici durum, tehlike. *mühlik*

muhavere • *eskimiş* İki kişi arasında karşılıklı olarak yapılan konuşma. *müşkül* || elim | feci | ~ geceki | hararetli | kesik kesik | mahrem | şen | şuh

muhayyel • *eskimiş* Hayal gücüyle yaratılan, hayal edilen şey. *biraz*

muhayyile • *eskimiş* Hayal gücüyle yaratılan, hayal edilen şey. *aşırı* | *mundar* | *nizamsız* | *özgün* | *zevksiz*

muhbir • *eskimiş* Haber ulaştırıcı, haber veren kimse. • *eskimiş* Yasa dışı olan bir durumu yetkili makamlara bildiren kimse, ihbarcı. *amatör* || profesyonel

muhit • Çevre, yöre, etraf. • *mecaz* Bir kimsenin sürekli ilişkide bulunduğu insanlar topluluğu, çevre. *sabıkalı* | *millî* | apayrı | çirkef | dar | dar kafalı | dedikodulu | ~ düşün | farklı | güzel | güzide | ~ içli dışlı | kalabalık | kıymetli | mağuş | mestur | milliyetperver | muayyen | mutaassıp | muteber | müfsit | müfteri | mülayim | müsait | nice ~ | normal | sefil | sessiz | şedit | yabani

muhrip • *askerlik* Torpido, top ve denizaltılara karşı silahlarla donatılmış, küçük, hızlı giden savaş gemisi, destroyer. *zırhlı*

muhtar • Köy ve mahallenin yasalarla belirtilmiş işlerini yürütmek için o köy veya mahallede oturanların seçtikleri kimse, köy muhtarı, mahalle muhtarı. *koskoca* | ~ *yapılı* | *imansız* | *eski* | *özbe-öz* | İngiliz | adaletli | ağırbaşlı | altmış | deyyus | dinsiz | dirayetli | ~ dişli | gaddar | hangi | iki paralık | isli | ~ karılı | kırık | namussuz | ~ paralık | uyanık | uyuz | ~ yıllık **muhtar adayı** • Muhtarlık seçimlerine aday olan kimse. *sabıkasız*

muhterem • *eskimiş* Saygıdeğer kimse. canı tatlı | ~ taçlı

muhteva • *eskimiş* İçerik. *geniş* | ideolojik | iktisadi | şuurlu

muhtıra • Herhangi bir şeyi hatırlatmak, uyarmak amacıyla yazılan yazı. • Bir devletin başka bir devlete politik sorunlarla ilgili olarak yolladığı uyarı yazısı, memorandum, nota. *postmodern* | matbu | ~ tarihli | üstü kapalı

mukabele • *eskimiş* Karşılık verme, karşılama, karşılık. *şiddetli* | ~ belirsiz | eşekçe | isteksiz

mukaddeme • *eskimiş* Başlangıç, giriş. müşkül | ustaca

mukadderat • *eskimiş* Yazgı. *edebî*

mukaddesat • *eskimiş* Mukaddes olanlar. bilcümle

mukaddime • *eskimiş* Ön söz. gizli | kapsamlı

mukavele • *hukuk* Sözleşme. ~ *senelik* | beynelmilel | değişmez | hesaplı | içtimai | musaddak | ~ tasdikli | ~ yazılı **mukavename** • *eskimiş* Sözleşme. ~ dair | muaddel

mukavemet • *eskimiş* Dayanma, karşı durma, karşı koyma, dayanırlık. • *fizik* Direnç. *pasif* | aklı | beyhude | ~ esaslı | etkili | güçlü | inatçı | müthiş | ruhi | son | şiddetli

mukavva • Kalın karton. *oluklu* | koyu sarı | sarı

mukayese • Benzeterek veya karşılaştırarak değerlendirme, karşılaştırma, kıyaslama. *basit*

mukoza • *anatomi* Sümük doku. *girintili* | çikintili | nazal

mukus • Solunum yolları ve sindirim organlarının hücreleri tarafından salgılanan madde. *kıvamlı*

mum • Bir fitilin etrafına erimiş bal mumu, içyağı, stearik asit veya parafin dökülerek genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun aydınlatma aracı. • Bal mumu. • *fizik* Işık şiddeti birimi, kandela. *dizi dizi* ~ | *kınalı* | ~ *renkli* | *minicik* | *yüz* | altı | aromatik | ~ belgeli | beş altı | ~ biçimli | büyücek | çeşit çeşit | ~ dipli | elli | imgesel | kısa ömürlü | koskocaman | puslu | sahipsiz | titrek | uzun | üç | yıvışık | yüzlerce **mum ışığı** • Bir yeri aydınlatmaya yarayan mumdan yayılan ışık. *cılız* | dört köşe | *minicik* **mumluk** • Herhangi bir ışık şiddetinde olan lamba. altmış | elli

mumya • Birtakım özel ilaçlar kullanılarak bozulmayacak duruma getirilmiş ceset. ~ bin | evcil | müteharrık

murabaha • *eskimiş* Bir malı üzerine kâr koyarak satma. *gelen*

murahas • *eskimiş* Delege. altıncı | ~ haiz | kompetan

murakabe

murakabe • *eskimiş* Denetleme. • *eskimiş* Tasavvufta Tanrı'ya bağlanarak çile dolurma. *sihihi* | *mistik* || *derin* | *ruhsal*

murakıp • *eskimiş* Denetçi. ~ *yeminli murakıplık* • Denetçilik. ~ *yeminli*

musahabe • *eskimiş* Konuşma, görüşme, söyleşi. *başlıklı*

musibet • Ansızın gelen felaket, sıkıntı veren şey. *geveze* | *kaçıncı* | *müthiş* | *nice* ~ | *yüzlerce*

musiki • Müzik. • *mecaz* Kulağa hoş gelen sesler dizisi. *alaturka* | *alafranga* | *klasik* || *açıklamalı* | *alelade* | *baş dön-dürücü* | *bu* | *çoşkun* | *cılgın* | *çok sesli* | *demli* | *engin* | *eski* | *gamlı* | *gelgeç* | *hafif* | *hazin* | *küçük* | *mahrem* | *millî* | *mistik* | *mızımız* | *mülevves* | *mürekkep* | *nefis* | *son derece* | *tanrısal* | *tarihî* | *tek sesli* | *tutkulu* | *yüce* | *zilli* **musikişinas** • *eskimiş* Müzikle uğraşan kimse. *meşhur*

muska • İçinde dinsel veya büyüleyici bir gücün saklı olduğu sanılan, taşıyanı, takanı veya sahip olanı zararlı etkilerden koruyup iyilik getirdiğine inanılan bir nesne, yazılı kâğıt vb., hamaylı. ~ *dikili* | *güneşli* | *mavi* | *sihirli* | *yeşil*

muskat • Portakal ağacına benzeyen, ana vatani Banda Adaları olan tropik bir ağaç ve bu ağaçtan elde edilen baharat. *bir tu-tam*

musluk • Takıldığı boru veya kabın içindeki akışkanı, istenildiğinde akıtabilecek bir düzende yapılmış açılır kapanır alet. • El yıkamaya yarayan yer, lavabo. *bo-zuk* | *pirinç* || *aşağı* | *bir düzine* | *çatlak* | *şaşkın*

muşamba • Bir tarafına kauçuk veya yağlı boya sürülerek su geçirmeyecek duruma getirilen kalın bez. ~ *çiçekli* | *damalı* || ~ *belirsiz* | *cılalı* | ~ *desenli* | *dürülü* | *emek-tar* | *eski* | *kocaman* | ~ *kullanılmış* | *küflü* | *mavi* | *pırlı pırlı* | *sarı* | *temiz* | *yırtık*

mutaassip • Bağnaz. *son derece*

mutabakat • Uzlaşma. • Uygunluk. *ilke-sel* | *milletlerarası* | *pürüzlü* | *zımni*

mutant • Değişime, mutasyona uğramış canlı. *hayvansı* | *marjinal*

mutasarrıf • *tarih* Sancak beyi. *çapkın* | *müstakil* **mutasarrıflık** • Mutasarrıfın görev ve makamı. *müstakil* || *bağlı*

mutasavvıf • *din bilgisi* Tasavvuf inançla-rını benimseyerek kendini Tanrı'ya ada-mış kimse, İslam gizemcisi, sufi. *öbür*

mutasyon • *biyoloji* Değişim. *kalıtsal* | *köklü* | *nörolojik*

mutfak • Yemek pişirilen yer, aş damı. • Yiyecek kültürünün tamamı. *yöresel* | *ba-haratlı* | *ankastre* | *levanten* | *gezici* | *rafi-ne* | *minicik* | *kültürlü* || *Avrupalı* | *aydınlık* | *ayrıcalıklı* | *daracık* | *deneysel* | *dumanlı* | *endüstriyel* | *faal* | *geniş* | *genişçe* | *gös-terişsiz* | *güzel* | *hususî* | *isli* | *kaçıncı* | *ka-pısız* | ~ *kaplı* | *klasik* | *kocaman* | *kom-plike* | *loş* | *lüks* | *metruk* | *moda* | *modern* | ~ *odalı* | *ortak* | *otantik* | *sevimli* | *sıcacık* | *şirin* | *tek kişilik* | *uzaylı* | *zengin* **mutfak cihazı** • Mutfakta çeşitli amaçlarla kul-lanılan elektronik aygıt. **ankastre mutfak eşyası** • Mutfakta kullanılan nesnelerin genel adı. *ankastre* || *satılık* **mutfak ürü-nü** • Mutfakta kullanılan nesnelerin ge-nel adı. *ankastre*

mutlakiyet • *eskimiş* Saltçılık. *merkezî*

mutlu • Mutluluğa erişmiş olan, ongun, saadetli, bahtiyar, berhudar, mesut kimse. *görece* **mutlu azınlık** • Sayıca az olan mutlu kimseler. *tuzu kuru* **mutluluk** • Bütün özlemlere eksiksiz ve sürekli ola-rak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu, mut, ongunluk, kut, saadet, bahtiyarlık, saadetlilik. *tarifsiz* | *sonsuz* | *çocuksu* | *sunî* | *dingin* | *ölümsüz* | ~ *geceki* | *ufak te-fek* | *büyük* | *engin* | *kısa* | *bireysel* | *eşsiz* | ~ *benzer* | *anlık* | *sınırsız* | *kişisel* | *yapay* | *olanca* || *akla ziyan* | *akşamki* | *aldatıcı* | *ani* | *anlamsız* | *aşırı* | *ayıp* | *azıcık* | ~ *bağ-lı* | *bambaşka* | *başlıca* | *beyinsel* | *bilinçli*

| bir | bir damla | bir tutam | buruk | çılgın
| derin | donuk | ~ doyuran | dupduru | du-
rağan | dünyevi | ebedî | ~ egemen | elden
düşme | fazla | ~ gecelik | geçici | gevşek
| ~ gollü | hastalıklı | ~ hazır | huzurlu
| ikinci | ilaçsız | inanılmaz | ~ karışık |
karmakarışık | kendine özgü | kısacık |
kolektif | muazzam | nedensiz | nice ~ |
nostaljik | olağan | olmadık | ozanca | öl-
çüsüz | önemsiz | ~ öte | pekâlâ | pespaye
| pırıltılı | renksiz | saf | sahici | ~ sayılı
| sinerjik | sınıfsal | som | sugötürmez |
sürekli | şiirsel | tanrısal | tek | tekdüze |
~ tür | uçsuz bucaksız | uhrevî | üçüz | ya-
kın | yalan yanlış | yalın | yasak | yepyeni
| yok yoksul | yüzüz **mutusuz** • Mutlu
olmayan, bedbaht, saadetsiz kimse. ana-
dan doğma | müzmin | örgütsüz **mutusuz-
luk** • Mutsuz olma durumu, bedbahtlık,
saadetsizlik. ağır | boylu boslu | gündelik
| karamsar | kusursuz | ~ önemlice | reel |
sahici | tuhaf | uzun | yatay

muvicehe • *eskimiş* Yüzleşme, yüz yüze
gelme. korkulu

muvaafakat • Uygun görme, onama, kabul
etme. mütevekkil

muvaaffakiyet • *eskimiş* Başarı. ~ ait | millî
| muazzam | müstakbel | siyasi

muvaakkithane • *eskimiş* Muvakkitin gö-
rev yaptığı yer. izbe | loş

muvazene • *eskimiş* Denge. • *eskimiş*
Dengeleme. asabi | mücerret | şüpheli |
umumi

muz • *bitki bilimi* Muzgillerden, sıcak böl-
gelerde yetişen, bir çenekli, çok yıllık bir
bitki (*Musa sapientum*). • Bu bitkinin
kendine özgü hoş kokulu, tatlı, besleyici,
kalın kabuklu, uzun meyvesi. *ballı* | *bir
sürü* || bir tutam | çürük | ham | olgun |
sapsarı

muzafferiyet • *eskimiş* Üstün gelme, üs-
tünlük, zafer kazanma. ~ duyulmamış |
eşsiz | hiçbir | parlak

muzip • Takılğan kimse. biraz **muziplik** •
Takılğanlık, yaramazlık. çeşit çeşit | ço-
cuksu | fıkır fıkır | tatsız

mübadele • *eskimiş* Değişim. eşitsiz | gizli

mübahase • *eskimiş* Bir konu hakkında
iki veya daha çok kişinin karşılıklı ko-
nuşması. bu kabîl ~ | galeyanlı | müşkül

mücadele • Birbirlerine isteklerini kabul
ettirmek için iki taraf arasında yapılan
zorlu çaba, savaş. • Herhangi bir amaca
erişmek, bir kuvvete karşı koyabilmek
için bir kişi veya topluluğun güçlü, sü-
rekli çabası, savaşım. *kıyasıya* | *amansız*
| *zirai* | *örgütlü* | *sendikal* | *kahramanca* |
çetin | *destansı* | *antiemperyalist* | *politik*
| *yarınki* | *beyhude* | *insanüstü* | *sosyal* |
tempolu | *milletlerarası* | *radikal* | *yorucu*
| *centilmence* | ~ *gollü* | *sinsi* | ~ *sistemli*
| *ferdî* | *fikrî* | *müthiş* | *legal* | *sınıfsal* |
inançlı || akıllıca | antikomünist | basit |
beklenmedik | bilinçli | ~ bilinmeyen |
bölünmez | bugünkü | çileli | demokra-
tik | devamlı | dinsel | dörtlü | ekolojik |
ekonomik | ~ endeksli | epik | ~ esaslı |
eşsiz | etkin | fırtınalı | ~ geceki | ~ geçen
| göz alıcı | heyecansız | hukuksal | hunriz
| ideolojik | iki ayaklı | ilerici | inanılmaz
| inatçı | insanca | ısrarlı | ızdıraplı | kalıcı
| kanlı | kesif | kıran kırana | kıvrak | kü-
çük çaplı | manasız | mukaddes | olaysız
| olmadık | örtük | özverili | ~ planlı | sert
| silahsız | siyasal | siyasi | şiddetli | tek
kişilik | temposuz | trajik | tüm ~ | ~ tür |
ulvî | uzun | ütöpik | vasat | yasal | ~ yıllık
| yıpratıcı | yoğun | yurtsever | ~ yüzyıllık
| zahmetli | zoraki | zorlu

mücahit • Kutsal ülküler uğruna savaşan
kimse, alperen. ~ *sarıklı* | *bazı* ~

mücevher • Değerli süs eşyası. *pırlanta*
| *nadide* | *pahalı* | *pırlantalı* || çalıntı |
değerli | ~ dolusu | emsalsiz | ~ görül-
memiş | harikulade | kehribar | ~ kese |
kıymetli | ~ mamul | ~ milyarlık | muh-
teşem | pırıltılı | sahte | som | tılsımlı |
yalancı **mücevherat** • *çokluk* Mücev-

mücevherci

herler. **nadide mücevherci** • Kuyumcu. seçkin

mücvet • Rendelenmiş kabağa un, yumurta, peynir, dereotu, tuz, karabiber, taze soğan katılmasıyla yapılan bir köfte türü. *soğanlı* || baharatlı

müdafa • Savunma, koruma. *meşru* | *şahsi* | *pasif* | *sıhhi* || *çetin* | hafif | hareketli | hayati | ihtiyatlı | kıvamsız | müşkül | yaman

müdafi • *eskimiş* Savunucu. • *eskimiş*, *hukuk* Bir davada, davacı veya davalının haklarını savunan kimse. *kıskanç* | mert

müdahale • Karışma, araya girme. • *hukuk* Bir dava sonucu verilecek olan kararın, dolaylı olarak etkileyeceği üçüncü kişilerin davaya katılmaları. *antidemokratik* | *gazlı* | *gerileyici* | *art niyetli* | ~ *sistemli* | *kansız* | *acil* | *ortopedik* || *arsız* | askerî | aşırı | bariz | demografik | doğrudan | ~ *esaslı* | fiilî | fiziki | günübürlük | hiçbir | hukuki | hususi | ihtiyatlı | insancıl | insani | ivedi | kasıtlı | kollayıcı | ~ *milyarlık* | mucizevi | mütevazı | olmadık | otonom | ~ *planlı* | sabahki | sıhhi | somut | sözel | suni | tatlı sert | tehlikeli | tek yanlı | ~ *tesirli* | totaliter | ~ *vaki* | vesair | yersiz | yüz kızcırtıcı | zamansız **müdahalecilik** • Müdahaleci olma durumu. ~ *planlı*

müdahil • *eskimiş* Karışan kimse. bilim

müdavim • Bir yere sürekli olarak giden kimse, gedikli kişi. *boynu bükük* | ~ *bükük* | *müzmin* | *sadık* | *sapık* | ~ *yıllık*

müddet • Süre. *muayyen* | *uzunca* | *kısa* | *uzun* || ~ *asgari* | *günlük* | ~ *haftalık* | *kısacık* | *muhtelif* ~ | *muvakkat* | *özgür* | ~ *senelik*

müderris • *eskimiş* Ders veren profesör. • *eskimiş* Medresede veya camide öğretmen. *gaga burun* || *şişman*

müdire • *eskimiş* Kadın müdür, kadın yönetici. ~ *çarşafı* | *sempatik*

müdür • İdare eden, yöneten. • Yönetmen. *genel* | ~ *mesul* | *şimdiki* | *ikinci sınıf* | ~ *sorumlu* | *eski* | *teknik* | ~ *burunlu* | *umumi* | ~ *mahsus* | ~ *gelen* | *alaylı* || *adi* | *ahmak* | *aklı başında* | *alakasız* | *asabi* | ~ *aylık* | *babacan* | ~ *bağlı* | *becerikli* | *birinci* | *çalışkan* | ~ *çocuklu* | *despot* | ~ *eğilimli* | *etkili* | ~ *evli* | ~ *gani* | *gayretli* | *gencecik* | *genç* | *gerici* | *gözlüklü* | ~ *haiz* | *idealist* | ~ *ilgili* | *kaprisli* | *karşı* | *kegeme* | *kıdemli* | *korkak* | *koskoca* | *kurnaz* | *kurucu* | ~ *lakaplı* | *meşhur* | *muhterem* | ~ *otoriter* | ~ *önceki* | ~ *sarıklı* | *şişmanca* | *tahammülsüz* | ~ *unvanlı* | *utanmaz* | *yeni* | *yüreksiz* **müdür yardımcısı** • Müdürün işlerine yardım eden, yokluğunda yetkileri üzerine alıp işleri yöneten kimse, müdür muavini. ~ *benizli* || ~ *kadro*lu **müdürlük** • Yönetmenlik, direktörlük, müdüriyet. • Yönetmenin, müdürün görevi veya yeri, müdüriyet. *genel* | ~ *mesul* | ~ *haiz* | ~ *mahsus* || *ikinci sınıf* | ~ *sorumlu* | ~ *unvanlı* | ~ *uyan*

müellif • Yazar. *meşhur*

müessesat • Kurumlar, kuruluşlar, müesseseler. *hususî*

müessese • *hukuk* Kurum. • *mecaz* Bir toplumda bazı sorunların çözümlenebilmesi için uygulanan yöntem. *sıhhi* | *ikinci sınıf* | *gayrisıhhi* | *umumi* | *demokratik* | *hususî* | *mukaddes* || *alacaklı* | *anayasal* | *derme çatma* | *dinî* | *dokunulmaz* | *eski* | *faydalı* | *geçici* | *güzide* | *harikulade* | *ilmî* | *intizamsız* | ~ *kopuk* | *millî* | *muhtelif* ~ | *münasip* | *münevver* | *müşterek* | *resmî* | *sair* ~ | *seçkin* | ~ *sermayeli* | *sınai* | *tek yanlı* | *vakur*

müessis • *eskimiş* Kurucu kimse. *hakiki*

müeyyide • *hukuk* Yaptırım. *cezai* | ~ *çeşitli* | *kanuni*

müezzin • Namaz vakitlerini bildirmek için ezan okuyan din görevlisi, ezancı. *hissiz* | ~ *isimli* | *uyan*

müfettiş • Denetmen. aynı | birinci | eli sopalı | genel | iki | ikinci sınıf | işgüzar | koca | mali | muvazzaf | ~ sopalı | şimdiki | talihli | umumi | üç | yabancı **müfettişlik** • Denetmenlik. *umumi* || dördüncü | ikinci sınıf | ~ kadrolu

müfredat • *çokluk, eskimiş* Bir bütünü oluşturan bireyler, ayrıntılar. • *eskimiş, eğitim bilimi* Öğretim programı. ~ muhtevalı | normal

müfreze • *eskimiş, askerlik* Türlü askerî görev ve hizmetlerin yapılması amacıyla küçük birliklerden, belli bir kuruluşa bağlı kalmadan geçici olarak oluşturulan grup. ~ gönüllü || başıbozuk | küçücük | mürekkep | seçme | sivil

müfsit • *eskimiş* Arabozan kimse. zehirli

müftü • İl ve ilçelerde Müslümanların din işlerine bakan görevli. başta | hain | tannmış | topal | yaşlı

mühendis • İnsanların her türlü ihtiyacını karşılamaya dayalı yol, köprü, bina gibi bayındırlık; tarım, beslenme gibi gıda; fizik, kimya, biyoloji, elektrik, elektronik gibi fen; uçak, otomobil, motor, iş makineleri gibi teknik ve sosyal alanlarda uzmanlaşmış, belli bir eğitim görmüş kimse. *yetenekli* | ~ sayılı | *kıdemli* || Avrupalı | ~ belgeli | ~ diplomalı | doktoralı | ebleh | gencecik | genç | göbekli | gömülü | gözlüklü | inatçı | körpe | Madagaskarlı | okumuş | orta yaşlı | ortalama | ~ ruhlu | sapık | sudan | ünlü | yarınki | ~ yıllık | yüksek

mühim • Önemli olan şey. dehşetli

mühimmat • *çokluk* Savaş gereçleri. • Cephane. bilumum

mühlet • Vade. herhangi bir | muayyen | son

mühür • Bir kimsenin, bir kuruluşun adının veya unvanının tersine kazılı bulunduğu, metal, lastik vb.nden yapılmış araç, damga, kaşe. • Bu araçla basılan ve imza yerine geçen ad. ~ *üşuplu* | *yedinci*

|| hususi | kızgın | ~ mumlu **mühürcü** • Mühür kazıyan kimse. ~ kafalı

müjde • Muştı. • Muştuluk. aydınlık | deminki | gizemli | ~ görünümlü | ilahi | ilk | yaman

mükâfat • Ödül. nakdî

mükâleme • *eskimiş* Karşılıklı konuşma. ~ dair | sonsuz

mükellef • *ekonomi* Vergi vermekle yükümlü olan kimse veya kuruluş. *faal mükellefiyet* • Yükümlülük. ~ esaslı | ~ ilgili | münasebetsiz

mükemmeliyet • *eskimiş* Mükemmellik. anonim | matematiksel | parnasyen | ruhsuz **mükemmeliyetçilik** • Mükemmeliyetçi olma durumu. *amansız*

mülahaza • *eskimiş* Düşünce. ateist | hukuki **mülahazat** • *eskimiş, çokluk* Düşünceler. ~ müteallik

mülakat • Buluşma, görüşme. • Röportaj. • Bir işe alınacak kişiler arasından seçim yapabilmek amacıyla kendileriyle karşılıklı konuşma, görüşme. birer | bugünkü | dört dörtlük | hangi | hayalî | uygulamalı **mülakatçı** • Görüşme, röportaj vb. yapan kimse. *becerikli*

mülazım • *askerlik* Teğmen. çapkın | çevik | ikiyeşer

mülk • Ev, dükkân, arazi vb. taşınmaz mal. • *eskimiş* Devletin egemenliği altında bulunan toprakların bütünü, ülke. *tapulu* || ~ ait | atıl | babadan kalma | münferit | ufak tefek

mülkiyeli • Siyasal Bilgiler Okulu öğrencisi veya bu okulu bitirmiş kişi. haşarı

mülkiyet • Sahiplik. *özel* | *paylı* | *sınai* | *ferdî* || feodal | katıksız | kutsal | mukaddes | müşterek **mülkiyet hakkı** • Kişilerin, sahip oldukları taşınır ya da taşınmaz tüm malları, hukuki düzen içerisinde kendi iradesine göre kullanma, o mallardan yararlanma ve tasarruf etme yetkisi. *geçmiş*

mülteci • Sığınmacı. *Afgan* | *politik* | *mil-yonlarca* || *Asyalı* | *diğer* | *siyasi*

mümessil • Temsilci. *salahiyetli* || *bariz* | ~ demokrat | *hakiki* | *hususî* | *iğrenç* | *parlak* | *şahsî* | *umumî* | *yegâne* **mümessillik** • Temsilcilik. *umumî*

mümeyyiz • *eğitim bilimi* Ayırtman. • *eskimiş* Yazıları beyaz kâğıda temize çeken kimse. *kıdemli* || *orta yaşlı*

mümin • Müslüman. ~ *doyuran* | *günahkâr* | *inançlı* | ~ *kalma* | *kavi* | *tıraşlı*

mümkünat • İmkân, olasılık. *hiçbir*

münafık • Dinî kurallara inanmadığı hâlde inanmış gibi görünen kimse. *dinsiz* || *fitneci* | *münkir*

münakaşa • *eskimiş* Tartışma. *hararetli*

münakaşa • *eskimiş* Tartışma. *hararetli* | ~ *geceki* | *manasız* | *akademik* || *aleni* | *askerî* | *ateşli* | *beyhude* | *dipsiz* | *edebî* | *fennî* | *hususî* | *ilmî* | *kurnazca* | *lüzumsuz* | *sahte* | *salahiyetli* | *sarp* | *siyasi* | *şedit* | *şehvetli* | *ufak tefek* | *yersiz*

münasebat • *eskimiş*, *çokluk* İlgiler, ilişkiler. *beynelmilel* | *hususî* | *kalbî*

münasebet • İlişik, ilişki, ilinti. • İki şey arasındaki uygunluk. • Sebep, vesile, gerekçe, neden. *diplomatik* | *milletlerarası* | *ticarî* | *ekonomik* | *normal* | *yakın* | *ikili* | *siyasal* | *siyasî* || *bereketli* | *cinsî* | *derin* | ~ *dolu* | *endişesiz* | ~ *eriten* | ~ *evvelki* | *ferdî* | *gizli* | *güvenilir* | *haricî* | *hususî* | *iktisadî* | *karanlık* | *karşılıklı* | *kavi* | *kırık* | *kültürel* | *medenî* | *menfî* | *münasebetsiz* | *özel* | *ruhi* | *samimî* | *sefil* | *sıkı* | *şaşırtıcı* | ~ *türlü* | *uydurma* **münasebetsizlik** • Münasebetsiz olma durumu. • Münasebetsizce davranış. *anlaşılmaz* | *beklenmedik* | ~ *bilumum* | *çocukça* | ~ *geceki* | *ufak* | *ufak tefek*

müneccim • Yıldız falcısı. *görünmez*

münekkit • *eskimiş* Eleştirmen. *biricik* ~ | *meşhur*

münevver • *eskimiş* Aydın kimse. *avare* | *kültürlü* | *orta boylu* | *ruhi* | *tanınmış* | *titiz* | *vesair* | *zeki*

münzevî • Topluluktan kaçan, yalnız başına kalmayı seven kimse. *metruk*

müptelalık • Müptela olma durumu. *amansız*

müracaat • Başvuru. • Danışma. • Herhangi bir eserden yararlanma. ~ *vaki* || *beşinci* | *dehşetli* | *mükerrer* | *sayısız* ~ | *tek yanlı* **müracaat yeri** • Başvuru veya danışma yeri. *biricik*

mürebbiye • Bir çocuğun eğitim ve bakımıyla görevlendirilmiş kadın. *ihtiyar* || *bahtiyar* | *düzeysiz* | *gözlüklü*

müreffeh • *eskimiş* Gönençli, geçim sıkıntısı olmayan kimse. *görece*

mürekkap • Yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı madde. ~ *renkli* | *bir damla* || *çini* | *iletken* | *islî* | *kalitesiz* | *mor* | ~ *şişe*

mürettebat • *çokluk* Gemi, uçak vb. taşıtlardaki görevlilerin tümü. • *askerlik* Bir iş için görevlendirilmiş özel birlik. *atıl-gan* | *bütün* ~ | ~ *kişilik* | *vefali*

mürettip • *eskimiş* Dizgici. *işsiz* **mürettip-hane** • *eskimiş* Bir basımevinde dizgicilerin çalıştığı bölüm. *izbe*

mürîr • Bir tarikat şeyhine bağlanarak ondan tasavvufun yollarını öğrenen, onun doğrultusunda ilerleyen kimse. *aptal* | *inançsız* | ~ *mensup* | *örgütlü* | *yüz binlerce*

mürşit • Doğru yolu gösteren kimse, kılavuz. • *eskimiş* Müritlerine tasavvufu öğreten, sırları ve gerçekleri gösteren tarikat şeyhi. *hakiki* || *ufuksuz*

mürteci • *eskimiş* Yeni düzene karşı direnen kimse. *baldırı çıplak* | *başbozruk*

mürtet • *eskimiş* Müslümanlığı bırakıp başka bir dine geçmiş olan kimse. *bir nice* ~

mürüvvet • Bir ailede çocukların doğumu, sünneti, evliliği, iyi bir göreve geçmeleri vb. olaylardan duyulan mutluluk, sevinç. yegâne

müsaade • İzin, icazet, ruhsat. hususi | muvakkat | özel | resmî

müsabaka • *spor* Yarışma. *yarınki* | *beynelmilel* | *yurt içi* || arkaik | artistik | arzu- lu | ikinci | silik | üçüncü

müsademe • *eskimiş* Silahlı iki grup arasındaki kısa çatışma, çarpışma. • *eski- miş*, *mecaz* Uğraşma. *ehemmiyetsiz* | kuvvetsiz

müsamaha • Hoşgörü. • Görmezlikten gelme, göz yumma. *azami* | *kurnazca*

müsamere • Okullarda öğrencilerin sun- duğu, programında koşuk, oyun vb. gös- terilerin yer aldığı eğlence. • *eskimiş* Çoğunlukla akşam toplantısı, akşam eğlencesi. *yarınki* | *edebî* || folklorik | ~ geceki | ~ saniyelik | temposuz

müsavat • *eskimiş* Eşitlik, denklik. *kusur- suz*

müsebbip • *eskimiş* Bir şeyin olmasına, yapılmasına sebep olan, yol açan kimse veya şey. ~ bir numaralı ~

müselles • *eskimiş* Kokteyl türünden karı- şık bir içki. *esrarlı*

müşhil • Bağırsakları çalıştırıp temizle- yen, dışkının kolaylıkla dışarı atılmasını sağlayan ilaç. *herhangi bir*

müşli • Genellikle kahvaltıda tüketilen yulaf, kuru yemiş, meyve ve buğday gevreğinden elde edilen ve kuru bir tahıl. *meyveli* | ~ *tohumlu* || çaylı

Müslüman • *özel*, *din bilgisi* İslam dinin- den olan kimse, Muhammedî, Müslim, Müselman, mümin. • *halk ağzında*, *özel* İslam dininin kurallarını yerine getiren kimse. • *mecaz*, *özel* Doğru, haktan ay- rılmaz kimse. *dini bütün* | *inançlı* | *zaval- lı* | *egoist* || ateist | azılı | Bolşevik | bulun- maz | cahil | civan | diğer | dinsiz | esmer

| gayretli | gerçek | herhangi bir | hırslı | ilerici | imanlı | kabahatsiz | ~ kalan | köktenci | makbul | mutaassıp | mutedil | münevver | müteceviz | nice ~ | oruçlu | ~ sarıklı | sempatik | sıradan | sofı | solcu | sosyolojik | taşralı | terbiyeli | terbiyesiz | ~ uyruklu | yetmiş | yüz binlerce

müşrif • Tutumsuz oluş. dehşetli

müstahsil • *eskimiş* Üretici durumda oluş. küçük

müstahzar • *tıp* Önceden hazırlanarak ec- zanede bulundurulmuş ticari ilaç, preparat. hafifletici

müstebit • *eskimiş* Zorba durumunda olma. *amansız* | *gaddar*

müstesna'lık • Müstesna olma durumu. ta- rifsiz

müsteşar • Kendisinden bilgi alınan, ken- disine danışılan kimse. • Bakanlıklarda, elçiliklerde bakan veya büyükelçiden sonra gelen en büyük yönetici. *emekli* | *falanca* | ~ *muktedir* | ~ *tanımaz* | *uyku- suz*

müstevli • Bir yeri istila ediş durumu. küs- tah

müşvedde • Yazı taslağı, karalama. • Bir şeyin kötü benzeri. *amatör* | *başarısız*

müşahede • Gözlem. *basit* | bir yığın | sa- hih | şuurlu

müşavir • Danışman. ~ *yeminli* || adil | asilzade | haksever | mahrem | mali | sıhhi

müşavirlik • Danışmanlık. ~ *yeminli*

müşfik • Sevecen oluş. son derece

müşir • Mareşal. bilgili | koca | namuslu

müşkülât • Güçlük, güçlükler, zorluklar. binbir | çetin | mündemiç | nihayetsiz | olanca

müştekilik • Yakınan, sızlanan, şikâyetçi olma. *müzmin*

müştemilat • Eklentiler. derme çatma | sair ~

müşterek • Ortaklık ediş. ~ *asgari*

müşteri

müşteri • Hizmet, mal vb. alan ve karşılığında ücret ödeyen kimse. • Alıcı. *hacı* | *gedikli* | ~ *geceki* | *devamlı* | *kibar* | *paralı* | *yağlı* | *ikinci sınıf* | *yirmi* | ~ *görünümlü* | *varlıklı* | *zengin* | *titiz* | ~ *gelen* | *akşamki* | *sapkın* || aceleci | açgözlü | agresif | ~ alışı | anlayışlı | arsız | asıl | ayyaş | başka | başlıca | bayağı | bazı ~ | bir alay | bireysel | bonkör | budala | debil | dedikoducu | değişken | densiz | ~ elbiseli | evhamlı | ~ evli | gamlı | geçici | gelen giden | geveze | göbekli | ~ haftalık | hiçbir | hinoğlunun | ~ hırkalı | hürmetli | içkili | kafasız | kerli ferli | kesintili | ~ kilolu | ~ kiloluk | kravatlı | ~ memur | meraklı | meşhur | mini | muhtemel | olağan | pekâlâ | sadık | saf | seçkin | serseri | sessiz | sıradan | ~ şapkalı | telaşlı | torpilli | ucuzcu | vefasız | ~ yapı | yerli | yılgın | ~ yıllık **müşteri servisi** • Müşterilere bir satın alma işlemi öncesinde, sırasında ve sonrasında hizmet sağlama. ücretsiz **müşteri temsilcisi** • Müşterilere bir satın alma işlemi öncesinde, sırasında ve sonrasında hizmet sağlayan görevli. *prezantabl*

mütalaa • *eskimiş* Herhangi bir konu üzerinde ayrıntılı düşünme ile oluşan görüş ve yorum. *kendine mahsus*

mütareke • *askerlik* Ateşkes. ayrı | günlük | ~ saatlik | ~ süreli

müteahhit • Yüklenici. *Laz* || alacaklı | belli başlı | ~ çocuklu | fedakâr | girgin | işgüzar | ~ kalpli | kerli ferli | ~ namı | nur yüzlü | onlarca | partili | tıknaz

mütefekkir • *eskimiş* Düşünür. ~ bucaksız | uçsuz bucaksız

mütehasıs • Uzman. *ecnebi* || değerli | hakiki

mütekait • *eskimiş* Emekli. dostsuz | kıranta

müttefik • Aynı grup içerisinde yer alışı. ~ *bir numaralı* ~ | *Avrupalı* || birincil | de-

ğerli | *dünkü* | kimi ~ | sadık | tekmil ~ | yedinci | ~ yüzyıllık

müverrih • *eskimiş* Tarih yazar kimse, tarihçi. çağdaş | ~ namı

müzakere • Bir konuyla ilgili fikir alışverişinde bulunma, olaşma. • Sözlü sınav. *filî* | *diplomatik* | ~ *özlü* | *ikili* || adaletsiz | barışçı | ~ boylu | çetrefilli | ~ dair | etraflı | ~ geceki | muhtelif ~ | ~ muktedir | onaysız | ~ sanıyelik | sonuçsuz | sorunsuz | ~ tarihli | tarihî | uzun boylu **müzakereci** • Müzakere yapan kimse. biricik ~ | muteber | müzmin

müze • Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği yer veya yapı. *gezici* || askerî | etnolojik | hususi | maceraperest | ~ maliyetli | nadede | sanal | ulusal | üniformalı | yerel | ~ yüzyıllık | zengin

müzik • Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı, musiki. • Bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması. *klasik* | *çok sesli* | *alafranga* | *vokal* | *atonal* | *pop* | *yöresel* | *evrensel* | *gürültülü* | *tek sesli* | *alaturka* | *enstrümantal* | *melankolik* | *dinlendirici* | *deneysel* | *oynak* | *folklorik* | *senfonik* | *tempolu* | *oryantal* | *dingin* | *vurucu* | *harikulade* | *masalsı* | *sıcacık* | *dinsel* | *duygulu* | *endüstriyel* | *polifonik* | *nostaljik* | *belli belirsiz* | *hafif* | *hüzünlü* | *millî* || abuk sabuk | acıklı | acılı | ~ adlı | agresif | akortsuz | asabi | Avrupalı | bildik | bir | cazırtılı | cibilliyetsiz | coşkun | çağcıl | çingiraklı | dayanılmaz | değişik | dertli | detone | dokunaklı | doyumsuz | ecnebi | elektronik | emekli | Ermenice | eski | esrarlı | ~ formatlı | gariban | gelişigüzel | gezgin | görkemli | hareketli | havai | herhangi bir | ~ ibaret | isimsiz | izahlı | izlenimci | kabil | ~ kalan | kaliteli | karmakarışık | karman çorman | kısa | kıvrak | konsantre | kopya | kozmopolit

| Lazca | ~ mamur | manasız | melodik
 | meşum | mistik | modern | normal |
 otantik | ölümsüz | özgün | piç | ~ ruh-
 lu | ~ saniyelik | satanist | sert | ~ sesli |
 sihirli | simetrik | sofistike | şiirsel | tatlı
 | tembel | tepkisel | tuhaf | tutkulu | uğul-
 tulu | ulvi | uysal | yalansız | yenilikçi |
 yırtıcı | yumuşak | zararsız **müzik aleti**
 • Çalgı. akordu bozuk | biricik ~ | çingiraklı **müzik dinletisi** • Müzik programı.
 açıklamalı **müzik grubu** • Müzişyen
 topluluğu. görme engelli **müzik ödülü**
 • Müzik dalında verilen ödöl. düzmece
müzik parçası • Müzik eseri. ~ arınmış
 | dipdiri **müzik seti** • Müzik çalar. faal
 | mikro **müzik sistemi** • Birden fazla
 ses vericisinin aynı anda aynı ses için
 çalıştığı düzeneklere verilen genel ad. ~
 hoparlörlü | ~ kumandalı **müzik şöleni**
 • Müzik eğlencesi. doyumsuz **müzik**

türü • Müzik dalının alt dalları. sakın-
 calı **müzik yazarı** • Besteci veya şarkı
 söz yazarı. burnu büyük **müzik ziyafeti**
 • Çeşitli eserleri okuyarak veya çalarak
 karşısındakileri doyurma, eğlendirme.
doyumsuz || benzersiz **müzikacı** • Ban-
 docu. görünmez **müzikal** • Müzik eşli-
 ğinde sergilenen film veya tiyatro oyunu.
bilinmedik | *muzır* || parıltılı **müzikçi** •
 Müzişyen. alafranga **müzikolog** Müzik
 bilimci. kimi ~ **müziksever** • Müzik tut-
 kusu olma durumu. amatör | hayran **mü-
 zisyen** • Müzik eserleri yaratan, beste-
 len veya besteleri çalan kimse, müzikçi.
ölümsüz | *yenilikçi* | *yetenekli* | *alaylı* ||
 amatör | beş parasız | bir nebze | çekirdek
 | çok yönlü | deneysel | emektar | genç |
 hakiki | kıdemli | Laz | rafine | ~ ruhlu |
 sofistike | tanınmış | tanrısal | yegâne

nabız • *tıp* Kalp atışının sağladığı kan basıncından dolayı atardamarlara parmakla basıldığında duyulan vuru. *düzensiz* | *hummalı*

nacak • Sapı kısa, küçük odun baltası. ~ saplı

nadas • Tarlayı sürüp herhangi bir şey ekmeden dinlenmeye bırakma. *derin*

nafaka • Geçinmek için gerekli olan şeylerin bütünü, geçimlik. • *hukuk* Birinin geçindirmekle yükümlü bulunduğu kimselere, mahkeme kararıyla bağlanan aylık. *gelecek* | *günlük* | *kışlık*

nağme • Güzel, uyumlu ses, ezgi, melodi. • *müzik* Ezgi. • *mecaz* Birinin yalandan ve nazlanarak söylediği söz. *mistik* | *kıvrak* | *oynak* || baygın | beylik | bir parça | boğumlu | cana yakın | coşkun | ezgin | girift | hisli | içli | kesik | mahut | muhteşem | müphem | müşterek | neşeli | ölüm-süz | perişan | pestenkerani | rakik | sahte | tatlı | ~ tesirli | titrete | uzun | yanık | yayık

nahiye • Bucak, bölge. arabasız | yeşil

naiflik • Naif olma durumu. *çocuksu* | *epistemolojik*

nakarat • *müzik* Bir şarkıda her kıtadan sonra tekrarlanan ve bestesi değişmeyen parça, kavuştak. • *mecaz* Çok sık tekrarlanan, bundan dolayı bıkkınlık vererek önemini yitiren söz. • *edebiyat* Bir şiirin içinde iki veya daha çok kez tekrarlanan bölüm. ~ benzer | kuvvetli | öldürücü | sade | tiz

nakış • Genellikle kumaş üzerine renkli iplikler veya sırma ve sim kullanarak elle, makineyle yapılan işleme, el işi,

ince iş. • Özellikle duvar ve tavanları süslemek için yapılan resim. *beyaz* | *rengârenk* || acayip | akışkan | ~ çeşitli | ~ dallı | densiz | ~ direkli | elvan elvan | gümüş | kımıltısız | nadide | pullu | ters

nakil • Bir yerden alıp başka bir yere iletme, aktarma, taşıma, geçirme, aktarım. • Anlatma, söyleme, hikâye etme. • Bir görevden başka bir göreve atanma, tayin. *umumi* || çapraz | ~ uygun | uyumsuz **nakil vasıtası** • Nakil aracı. başlıca

nakkaş • *eskimiş* Yapıların duvar ve tavanlarına süslemeler yapan usta, bezekçi. *yaman*

nakliyat • *çokluk* Taşıma işleri, taşımacılık. *tekmil* ~

nal • At, eşek, öküz vb. yük hayvanlarının tırnaklarına çakılan, ayağın şekline uygun demir parçası. *edepsiz* || binlerce | bitkin | çelik | şen | yedek | yüz binlerce

nalbantçı • Nalbantcılık yapan kimse. ~ süslü

nalbur • *eskimiş* Çivi, kilit, menteşe gibi yapı işlerinde kullanılan şeyleri satan kimse, hırdavatçı. *faal*

nalın • Takunya. ~ *kakmalı* | *sedefli* || altın | bir çift | elmaslı | ~ kaplı | pırlantalı | sedef kakmalı

nam • Ad. • Ün. *ezeli* || cenabet | itibarlı | kızıl | muhtelif ~ | muzaffer | öteki

namaz • *din bilgisi* İslam'ın beş şartından biri olan ve Müslümanların günde beş vakit, dinî kurallara göre yapmak zorunda oldukları ibadet, salat. ~ *örtüsüz* | *sembolik* | *yarınki* | *kadınli erkekli* | *makbul* || erkekli kadınli | ezansız | müzikli

namazgâh • *eskimiş, din bilgisi* Açıkta namaz kılmak için hazırlanmış olan ve kible yönüne doğru dikili bir taşı bulunan yer, musalla. **hemzemin**

name • *eskimiş* Mektup. **hisli** || firaklı

namlu • *askerlik* Tüfek, tabanca, top vb. ateşli silahların ucunda bulunan boru biçimindeki parça. **soğuk** || bir çift | birer | boğum boğum | ~ dayalı | ~ dönük | kör | merhametsiz | namussuz | paslı

namus • Bir toplum içinde ahlak kurallarına ve toplumsal değerlere bağlılık, iffet. • Dürüstlük, doğruluk. **bireysel** | pür | sabahki | tek | ulu **namuslu** • Ahlak kurallarına uygun olarak davranış. **son derece** || dehşetli | namussuz | ~ paralık **namussuz** • Ahlak ve namus kavramlarına uygun düşme. **deli** | münevver | ~ sakallı | sütü bozuk

namusuz • Ahlak kurallarına uygun davranmayan, ahlak kurallarını çiğneyen kimse. **sümsük**

nane • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden, yaprakları sapsız, çiçekleri beyaz veya menekşe renginde, güzel kokulu, yaprakları baharat olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (*Mentha piperita*). • Bu bitkinin kurutulmuş yapraklarından elde edilen baharat. **yabani** | bir tutam | taze || avuç dolusu | kuru | kuvvetli | ~ külah | mor

nankör • İyilikbilmez kimse. **açgözlü** | soysuz

nanotüp • Çok sayıda karbon atomundan oluşan boru şeklindeki bir molekül. **mikroskobik**

nar • *bitki bilimi* Nargillerden, yaprakları karşılıklı, çiçekleri büyük, koyu kırmızı renkte, küçük bir ağaç (*Punica granatum*). • Bu ağacın kırmızımtrak sarı sert bir kabukla örtülü, içinde çok sayıda kırmızımtrak, sulu taneler bulunduran yuvarlak yemişi. **sihirli** | **dondurulmuş** | **çatlak** || büyük boy | ~ cins | ~ dişli |

ekşi | ilk | kan kırmızı | kıpkızıl | yakut **nar ağacı** • Nar. ~ **çiçekli** || eğri büğrü | ~ kabuklu | **sahipsiz nar suyu** • Narın sıkılmasıyla elde edilen su. **baharatlı** | **katkısız** | **mucizevi**

nara • Haykıрма, bağırma. • Sarhoş veya külhanbeyi bağırması. **çifte** || baygın | çılgın | Ermenice | gazaplı | ~ kalma | keyifli | korkunç | neşeli | rumca | şen | yapmacık

nardin • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, çayırlarda yetişen ve hayvanlara yem olarak verilen, başakçıkları tek çiçekli küçük bir bitki (*Eryngium campestre*). **yabani**

nargile • Tömbeki denilen bir cins tütünün dumanının sudan geçirilerek içilmesini sağlayan araç. ~ **kalma** | **kristal**

narkoz • *tıp* Ameliyat yapmak için duyu, hareket ve bilincin ekseriya solunum yoluyla anestezi madde verilerek uyutulması. **fazla**

narsist • *ruh bilimi* Özsever kimse. **pato-lojik** | sapık **narsisizm** • *ruh bilimi* Özseverlik. **arkaik** || iptidai **narsizm** • *ruh bilimi* Özseverlik. **pato-lojik**

nasır • En çok el ve ayağın sürekli sürtünmelere uğrayan noktalarında üst derinin kalınlaşması ve sertleşmesiyle oluşmuş deri. **müzmin** | **onlarca** | **sağlı** | **sollu**

nasihat • Öğüt. **bilgece** | **iyi niyetli** | **kısır** | **muğlak** | ~ **noksan** | ~ **süslü** | ~ **yollu** | **zayıf**

nasip • Bir kimsenin elde edebildiği, sahip olabildiği şey. **birazcık** | **kışık**

nasyonalizm • Milliyetçilik. **aşırı**

naşir • *eskimiş* Yayımcı. **belli başlı** | **büyük** | **gelen**

natürmort • Ölüdoğa. **balıklı**

naylon • Dayanıklı ve esnek döküm mad-desi. **kireçli** | **pembe** | **şeffaf naylon torba** • Dayanıklı ve esnek döküm madde-sinden yapılmış olan torba. **şişkin**

naz • Kendini beğendirmek amacıyla yapılan davranış, cilve, eda. • İsteksiz gibi görünerek yalvarmak amacıyla yapılan davranış. • Şımarıkça davranış. **akşamki** | **bedii** | **behimi** | **emsalsiz** | **kırgın** | **mahdud** | **sathi** | **sıradan** | **şehvani**

nazar • Belli kimselerde bulunduğu inanılan, kıskançlık veya hayranlıkla bakıldığında insanlara, eve, mala mülke hatta cansız nesnelere kötülük verdiği inanılan uğursuzluk, göz. • **eskimiş** Bakış, bakma, göz atma. **sabit** | **yek** | **mütebessim** | **tuhaf** | **kem** | **delici** | **itaatli** | **endişeli** || **akşamki** | ~ alakalı | alevli | ~ alışı | çok yönlü | dalgın | değişmez | donuk | emniyetsiz | fersiz | görklü | hazin | hırslı | hoyratça | ~ hâkim | kaçamak | kendine mahsus | kudurtucu | meyus | muammalı | muhteriz | mutmain | muzlim | müsait | mütehakkim | mütehayyir | mütereddit | ~ mütevellit | müziç | salim | sönük | süzgün | şuh | şüpheli | umumi | yırtıcı **nazar boncuğu** • Nazar değmesin diye takılan mavi boncuk veya bunun yerini tutan başka şey, göz boncuğu. **mavi**

nazariye • **eskimiş** Kuram. bir sürü | estetik | kuru | ~ uygun | yepyeni **nazariyeci** • Kuramcı. deryadil

nazenin • Cilveli, nazlı kimse. ~ çekici | eski | şuh

nazım • **edebiyat** Şiir. **serbest** || kafiyesiz

nazır • **eskimiş** Bakan. **sivil** || bazı | ~ diğer | eski | ~ mensup | ~ muktedir | nice ~ | ~ sakallı | sofı | son | şerefli **nazırlık** • Nazır olma durumu. • Bakanlık. beşinci | diğer

nazik • Başkalarına karşı saygılı davranan kimse. aşırı | fazla

nazlanma • Nazlanmak işi, mırın kırım. geceki

nebat • **eskimiş**, **bitki bilimi** Bitki. arsız | baharatlı | egzotik | göz alıcı | harikulade | kemirici | muattar | mucizeli | nazik | otsu | sınai | tufeyli

nebula • Bulutsu adıyla da anılan uzayda bulunan ve geniş alanlara yayılmış olan gazlar, toz, hidrojen, helyum ve diğer iyonize gazlardan oluşan bulutsu yapı. ~ bükük

nedamet • Pişmanlık. dindar | riyakâr | şifasız

neden • Bir olayı ve durumu gerektiren, doğuran başka olay veya durum, sebep. **hafifletici** | **başlıca** | **ailevi** | **birincil** | **sosyolojik** | ~ çeşitli | **mantıklı** | **hiçbir** | **bambaşka** | **birçok** | **yüzeysel** | **mevsimsel** | **zorlayıcı** | **temel** | **geçerli** | **demografik** | **belirli** | **çevresel** | **asil** | **ikincil** | **sair** ~ | **nörolojik** | **mücbir** | **saçma sapan** | **olur olmaz** | ~ esaslı | **sınıfsal** | **bir sürü** | **ikinci** | **belli başlı** | **kalıtsal** | **bin türlü** | **rasyonel** | **psikolojik** | **patolojik** | **olası** | **somut** | **politik** | **güllünç** | **duygusal** | **hijyenik** | **ana** | **sosyoekonomik** | **parasal** | **insancıl** | **uyduruk** | **önemli** | **birinci** | **yeterli** | **arızı** | **endokrinolojik** | **dışsal** | **olmadık** | **fonksiyonel** | **asli** | **özel** | **siyasal** | **trajikomik** | **biyolojik** | **ontolojik** | **bilinmez** | **kültürel** | **uydurma** | **belirgin** | **mantıksız** | **bilinen** | **sosyal** | **yapısal** | **ruhsal** | **sendikal** | **gerçekçi** | ~ **tetikleyici** || abuk sabuk | açık seçik | akılcı | akla yakın | akla yatkın | altyapısal | anatomik | anlaşılabilir | ~ asıllı | aynı | ayrı ayrı | bedensel | bencil | benzeri | beşinci | ~ bilinmeyen | bir düzine | ~ bir numaralı ~ | birer | bireysel | biricik ~ | bohem | boktan | bu | bürokratik | coğrafi | ~ çeşit | çok yanlı | dağınık | değişik | değişmez | diğer | doğal | dördüncü | düşünsel | eften püften | eğitimsel | ekolojik | esas | estetik | etnik | farklı | ~ farksız | farmakolojik | felsefi | fiziksel | garip | gizil | görelî | güçlü | güncel | haklı | hamasi | hangi | hukuksal | ideolojik | iltihabi | inandırıcı | ırksal | kadim | ~ kalın | kişisel | kılgın | kuramsal | kurgusal | maddi | mantıksal | mevsimlik | nedensiz | nesnel | ~ numaralı | olumsuz | örtük | öznel | profesyonel | sağlıklı | saygıdeğer | siyasi | sosyokültürel | ~ spesifik | şaşı-

nedensellik

lası | şu | tali | tarihsel | tecimsel | teknik | toplumsal | tutarlı | tutarsız | ~ türlü | ulvi | ~ uygun | üçüncü | üçüncül | ürolojik | varsayımsal | vesair | yasal | ~ yatkın | yazınsal | zihinsel **nedensellik** • *felsefe* Nedensel olma durumu, illiyet. *fiziksel* | sosyolojik

nedim • *eskimiş* Arkadaş, yakın dost. • *eskimiş* Yüksek makamdaki kişileri hoş sözlerle, güzel fıkra ve hikâyelerle eğlendiren kimse. *başka* | *dalkavuk* | *düzenbaz* | *geveze* | *kurnaz* | *sadık*

nefaset • *eskimiş* Nefis olma durumu. *olgun*

nefer • *eskimiş*, *askerlik* Er. • *eskimiş* Kişi. *acemi* | *kıdemli* | *otuzar* | *hantal* | *mücehhez* | *bezgin* | *adsız* | *kıdemsiz* | *isimsiz* || alımlı | Arap | arsız | basit | bitik | ~ dönük | dünkü | genç | güçlü kuvvetli | ikişer | izinli | kaba | ~ kafalı | ~ kalan | kalpaklı | kırkar | ~ kuşaklı | mızıkalı | ~ numaralı | onar | sekiz | serkeş | süngülü | tanınmış | tüysüz | uzatmalı | yağız | yaralı | yirmi | yüzlerce | zabıt

nefes • Soluk. • Sigara, pipo içilirken içe çekilen duman. • *mecaz* Canlılık, hayat belirtisi. • *edebiyat* Bektaşî ve Alevîlerin görüş ve düşüncelerini belirtmek için yazılmış şiir. *derin* | *rahat* | *geniş* | *son* | *tutuk* | *sıcak* | *muntazam* | *ratıp* | *ılık* | *ateşli* | *gürültülü* | *ferah* | *birer* | *müsterih* || arı | astımlı | bayat | baygın | belli belirsiz | beşinci | bir avuç | birkaç | boğuk | bulanık | derince | ~ dolu | dondurucu | donuk | ebedî | ~ eriten | frengili | genişçe | hafi | hain | hızlı | hummalı | hüznü | ıslak | kesik | keskin | kısık | kuvvetli | mucizeli | mübarek | öldürücü | pis | serince | sıcacık | sıkıntılı | tiryaki | ~ uyaran | yakıcı | ~ yüklü

nefret • Bir kimsenin kötülüğünü, mutsuzluğunu istemeye yönelik duygu. • Tiksinme, tiksinti. *ırksal* | *sebepsiz* | *öldürücü* | *zehirli* | *kindar* | *kahramanca* || anlaşılmaz | azgın | bunca | dipsiz | hay-

vansı | inatçı | kibar | korkakça | korkunç | körkütük | meşru | müşterek | nedensiz | okkalı | sonsuz | toptan | umumi | ~ yönelik

nefropati • Herhangi bir böbrek hastalığı veya rahatsızlığı. *diyabetik*

nefs • Öz varlık, kişilik. *camit*

neffî • Siyaha yakın koyu yeşil renk. *koyu*

nehir • Irmak. *azgın* | *coşkun* || altuni | avare | bahis konusu | başlıca | bulanık | cömert | devasa | diğer | güçlü | gür | incecik | karanlık | kilometrelerce | kıvrımlı | ~ kollu | kunt | muazzam | rengârenk | taşkın | uğultusuz | usandırıcı | yapay **nehir yatağı** • Nehirlerin aktığı vadi. eğri büğrü

nekrofilî • Ölü sevicilik. *bariz*

nekroz • Canlı maddelerin fiziksel ve kimyasal değişimi. *aseptik*

nelik • Nitelik. *kozmik*

nem • Havada bulunan su buharı. • Hafif ıslaklık, rutubet. *nispi* | *rölatif* || jeolojik | kurgusal | küflü | tuzlu

nema • *eskimiş*, *ekonomi* Faiz, ürem. ~ milyarlık

nemlendirici • Nemlendirmeye yarayan öge. ~ *özlü* || hidratlı | ~ katkılı | zararsız

nemlenme • Nemlenmek işi. buğulu | uçucu

neon • Neon lambası. *donuk* | *kıpkızıl*

neon ampul • Neon tüpü kullanılarak yapılan aydınlatma aracı, neon. *capcanlı*

neon lamba • Neon. *soluk*

nergis • *bitki bilimi* Nergisgillerden, bazı türlerinde beyaz, bazılarında sarı renkte olan çiçekleri ayrı veya bir kök sap üzerinde şemsiye durumunda, açılmadan önce bir yenle örtülü bulunan, 20-80 santimetre yüksekliğinde, soğanlı bir süs bitkisi (*Narcissus*). *yabani*

nesep • *eskimiş* Soy, baba soyu. *sahih*

nesiç • *eskimiş, anatomi* Doku. • *eskimiş, mecaz* Yapı, özellik. ~ kokulu | muvaf-fakiyetli

nesil • *toplum bilimi* Kuşak. • Hayvanlar-da döl. *müstakbel* | ~ *evvelki* | *yarınki* | *kaçıncı* | *edebî* | *beşinci* | *kaç* || adi | ateist | Avrupalı | aylak | ~ bağımlı | bambaşka | bedbaht | bugünkü | cani | çalışkan | de-mode | gayesiz | gelecek | genç | idealsiz | ikinci | ilgisiz | inançlı | kabiliyetli | kap-kaççı | kayıp | körpe | kurucu | ~ mahrum | ~ memur | ~ muktedir | o | obez | ~ önce-ki | özensiz | redingotlu | riyakâr | ~ ruhlu | sağlıklı | sıska | son | sorumsuz | şimdiki | taptaze | tembel | ~ uyarar | üçüncü | yeni | yepyeni | yitik

nesir • *edebiyat* Düzyazı. acemi | ahenkli | ~ bezeli | ~ evvelki | hikâyemsi

neskafe • Nescafe tescilli ürün adından granül hâline getirilen kahveye sıcak su veya süt eklenerek hazırlanan içecek. *sütsüz* | *sütlü*

nesne • Belli bir ağırlığı ve hacmi, rengi olan her türlü cansız varlık, şey, obje. • *dil bilgisi* Geçişli fiili bütünleyen yalın veya belirtme durumunda bulunan tüm-leç. • *felsefe* Öznenin dışında kalan her konu, obje. *cansız* | *üç boyutlu* | *muteber* | *somut* | *acayip* | *gömülü* | ~ *saplı* || ağır | aksi | alelade | alüminyum | anlaşılmaz | ~ ayaklı | basılı | bayıltıcı | belirtili | bi-çimsel | bilinmedik | birer | birincil | bu | bütün ~ | ~ bütünleyen | büyü | cam | capcanlı | cici | cicili bicili | çağrışımsal | çekingen | dış | dosdoğru | durgun | edil-gin | elastik | eski püskü | esrarlı | evcil | fantastik | fiziksel | ikame | ~ ilişkili | iri | ~ isimli | ışiksiz | ışıltılı | ~ kaplı | kauçuk | kıvrım kıvrım | koskocaman | kullanışsız | lezzetli | lüzumsuz | mahrem | masif | müstahzar | müşterek | olur olmaz | onur-lu | ölümsüz | önemsiz | özerk | pahalı | pervaneli | pırıltılı | porselen | püsküllü | ruhsuz | ~ saydam | sefil | simgesel | sıra-dan | sönük | tamamlayıcı | tanıdık | teh-

likeli | tiksindirici | tırtıllı | tuhaf | ~ türlü | ~ uçlu | ~ uyarar | uyumsuz | ürkünç | yabancı | yaldızlı | ~ yaramaz | yararsız | ~ yoksun | zahmetsiz

nesnel • Nesne ile ilgili, nesneye ilişkin, öznel olmayan öge. basbayağı **nesnellik** • *felsefe* Nesnel olma veya nesnelerin gerçeğine dayanma durumu, afakilik, objektiflik, objektivite. dışa dönük

neşe • Mutlu olmaktan doğan ve dışa vu-rulan sevinç, şetaret. • Hafif sarhoşluk, çakırkeyif olma. *pür* | *taşkın* | *çocuksu* | ~ *evvelki* | *gürültücü* | *deminki* | *çocukça* | *coşkun* | *çılgin* | *ani* | *zoraki* | *olanca* | *yapay* | *şamatalı* || acayip | aydınlık | ba-ğimsiz | beceriksiz | ~ beslenen | bir neb-ze | budalaca | cıvık | çekinik | çeşit çeşit | dalga dalga | dünkü | eski | ezeli | gamlı | ~ gelen | ~ görülmemiş | gürültüsüz | hayvansı | inanılmaz | kadınsı | katıksız | kaygısız | kendine özgü | keskin | kibirli | kıpır kıpır | lüzumsuz | mazlum | mürek-kep | mütevekkil | nostaljik | nurlu | ölçü-lü | ~ renkli | saf | sahte | sakın | savruk | seviyesiz | sonsuz | sönük | şen şakrak | şüpheli | tarifsiz | tepeleme ~ | tertemiz | tuhaf | tükenmez | umutsuz | uydurma | ürkütücü | yersiz | yıkıcı | zevksiz **neşeli** • Sevinçli, keyifli, şen, pürneşe kimse. son derece **neşesizlik** • Neşesiz olma durumu, üzgünlük. tuhaf

neşide • *eskimiş* Atasözü gibi kullanılan beyit veya dize. birtakım

neşir • *eskimiş* Yayım. ilmi

neşriyat • Yayın. *muzır* | ~ *haftalık* | *müs-tehcen* || aleyhtar | basılı | bu kabil ~ | düzenbaz | hınzır | hurda | o | tarafsız | zararlı | ~ zıt

neşter • *tıp* Cerrahide kesme işlemlerinde kullanılan bıçak. paslı | sivri

neşve • Sevinç, keyif. aldatici | çocukça | ~ müheyya | mütevekkil | nice ~ | zoraki

net • Bilgiyi ölçen sınav türlerinde doğru ve yanlışların hesaplanması neticesinde

geriye kalan veriler. sözel **netlik** • Net olma durumu. *olanca* || coğrafi | pürüzsüz | sosyolojik | şaşırtıcı

netice • Sonuç. *mühim* | *vahim* | *makûs* | *feyizli* | *kati* | *hazin* | *hukuki* | *faydalı* | *menfi* || ağır | aşikâr | beklenmedik | doyurucu | ~ emin | ~ esaslı | feci | fena | fiili | kaçınılmaz | meşum | muazzez | muhtemel | müfit | müphem | müreccah | müşkül | natamam | ne | sakıncalı | şaşırtıcı | şimdiki | şuursuz | tatminkâr | tehlikeli | ~ tesirli | tuhaf | üçüncü | yarınki | zaruri | zincirleme

nevi • Bir şeyin türü, çeşidi. *edebî* || kronik

nevresim • Torba biçiminde dikilmiş, yorgana geçirilen kılıf. ~ desenli | patiska
nevresim takımı • Yastık kılıfı, çarşaf ve nevresimden oluşan yatak odası ürünü. ~ dokulu

nevrus otu • *bitki bilimi* İki çeneklilerden, çiçekleri aslanağzına benzeyen, türlü renkte, taşıdığı glikozit sebebiyle iç sök-türücü olarak kullanılan bir kır bitkisi, nevrus (*Linaria vulgaris*). **çiçekli**

ney • *müzik* Klasik Türk müziğinde ve özellikle tekke müziğinde yer alan, kaval biçiminde, yanık sesli, kamıştan yapılmış, üflelemeli bir çalgı. **rahmani ney tak-simi** • Ney ile yapılan müzik sunumu. eşsiz | harikulade **neyzen** • *müzik* Ney çalan kimse. **gencecik** | **müteselli**

nezaket • Başkalarına karşı saygılı ve in-celikle davranma, incelik, nazıklık. *soğuk* | *alaycı* | *aşırı* | *diplomatik* || ağırbaşlı | beyhude | ~ evvelki | füzuli | geleneksel | gereksiz | gösterişsiz | hazin | inanılmaz | kentli | köklü | mahcup | ~ mesafeli | müstesna | müziç | olanca | ölçülü | sivil | soğukkanlı | şaşırtıcı | taşkın | yapmacık | zoraki

nezaret • Bakma, gözetme, gözetim. • *hu-kuk* Gözaltı. ~ kapılı | mahdut | sıhhi **ne-zarethane** • Gözaltına alınan kimselerin

karakolda konulduğu yer, nezaret. loş | ~ odalı | rutubetli

nezle • *tıp* Soğuk almaktan ileri gelen, burun akması, aksırma ile beliren has-talık, ingin, tumağı, dumağı, çaputlama, zükâm, nevazil. *müzmin* || mevsimsel | sırlısıkla

nicelik • Bir şeyin sayılabilen, ölçülebilen veya azalıp çoğalabilen durumu, kemi-yet, miktar, kantite. **kul yapısı**

nida • *eskimiş* Çağırma, bağırma, seslen-me. *dinî* | *hamasi* | *saçma sapan* | *şaşırtıcı* | *tiz* | *uzun* | *yapmacık* | *zararsız*

nihale • Sofrada kullanılan, tencere, çay-danlık veya tava altlığı. **bambu**

nihilist • *felsefe* Nihilizm yanlısı olan, hiç-çi, yokçu kimse. **inançsız nihilizm** • *fel-sefe* Var olan bütün varlıkları, değerleri ve gerçekleri reddeden öğretisi. **edilgin** | **estetik** | **etkin** | **köktenci**

nikâh • *hukuk* Bir erkekle bir kadının ev-lilik birliği kurmasını sağlayacak yasal işlem, evlilik akdi. *zoraki* || *alaturka* | *dinsel* | *medeni* | *rötarlı* | *yıldırım*

nikap • *eskimiş* Yüz örtüsü, peçe. **alıkça** | **zarif**

nikel • *kimya* Atom numarası 28, atom ağırlığı 58,71, yoğunluğu 8,9 olan, gü-müş parlaklığında, demir sertliğinde, ko-lay işlenebilen ve kolayca tel durumuna getirilebilen bir element (simgesi Ni). **cilalı**

nilüfer • *bitki bilimi* Nilüfergillerden, yaprakları yuvarlak ve geniş, çiçekleri beyaz, sarı, mavi, pembe renkte, durgun sular-da veya havuzlarda yetişen bir su bitkisi (*Nymphaea*). *sakin* || *çivit mavisi* | *dünya güzeli* | *kocaman* | *zehirli*

nimet • İyilik, lütuf, ihsan. • Yaşamak için gerekli her şey. • Yiyecek içecek, özellikle ekmek. • *mecaz* Yararlanılan imkân. *bulunmaz* | *bin türlü* || *beklenme-dik* | *bir sürü* | *cömert* | *dünyevi* | *hiçbir* | ~ *kuruşluk* | *masrafsız* | *tüm* ~

nine • Torunu olan kadın, büyükanne, nene. • Yaşlı kadın. *yaşlı* || ~ başlı | başörtülü | çevik | doksan | doksanlık | güler yüzlü | ihtiyar | kara yağız | kavruk | koca | nur yüzlü | pürçekli | tatlı dilli | yağız | yatalak | yeldirmeli | yüzlerce

ninni • Bebeklerin uyumasına yardımcı olmak için söylenen türk. *otantik* | *yanık* | *pastoral* || ağırlı | baygın | dertli | ~ duyulmamış | mahut | meşhur | nağmeli

nisan • Yılın dördüncü ayı, april. hoş

nispet • Oran. • Bağıntı, ilgi, ilinti. *muayyen* || dengeli

niş • *mimarlık* Duvar içinde bırakılan oyuk. *kemerli*

nişan • İşaret, iz, belirti, alamet. • Nişanlanma sırasında yapılan tören. • Evlenmek üzere birbirine söz verme, nişanlanma. • Kurşun, taş vb. ile vurulmak istenen hedef. • Hedefi vurmak için silah, ok vb.ne gerekli doğrultuyu verme. • Devlet nişanı. *Osmani* | ~ *teneke* | *medyatik* | ~ *kaplama* | *çeşit çeşit* || çinko | dizi dizi ~ | ~ işaretli | işlemeli | kalaylı | koskoca | murassa | ~ önceki | parlak | yaldızlı | yurt dışı | yurt içi | yüz kızartıcı | zoraki **nişan halkası** • Nişan yüzüğü. pırlantalı **nişan yüzüğü** • Nişan merasimini simgeleyen yüzük. bir çift **nişancı** • Attığı kurşun, taş vb. ile hedefi vurmakta ustalık kazanmış olan kimse. dünya görmüş | kör | ~ namlı **nişancılık** • Nişancı olma durumu, tuğrakeşlik. şaşmaz **nişanlı** • Evlenmek için söz verip yüzük takmış olan kimse, adaklı. • Belirleyici bir işareti, alameti, nişanı olan kimse. *uzatmalı* | *mesut* | *müstakbel* | *hırslı* || bahtsız | dünya güzeli | eski | kaçınıcı | kaprisli | kronik | meşgul | muhtemel | onca | ölü | serkeş **nişanlılık** • Nişanlı olma durumu, yavukluluk. kısacık

nişasta • Tahıl tanelerinden, mercimek, bezelye vb. bakla türleri veya patates gibi birtakım yumrularından özel yöntemlerle çıkarılan una benzer bir madde. *te-*

peleme ~ || bolca | ~ dirençli | ezilmiş | rafine

niteleme • Nitelemek işi. alışılmamış | ~ bacaklı | çelişkili | ilerici | ~ kaynaklı

nitelik • Bir şeyin nasıl olduğunu belirten, onu başka şeylerden ayıran özellik, vasıf, keyfiyet. • Bir şeyin iyi veya kötü olma özelliği, kalite. • *felsefe* Bireyi, nesne veya yaşantının bir yönünü ötekilerden ayırt etmeye yarayan ve ölçülebilen özellik, keyfiyet. *tamamlayıcı* | *insaniüstü* | *doğüstü* | *sembolik* | *temel* | ~ *uyarıcı* | *özgün* | *kendine özgü* | *ilerici* | *belirgin* | *gerici* | *kişisel* | *karakteristik* | *üstün* | *ulusal* | ~ *bağımlı* | *öznel* | *psikolojik* | *mahallî* | *bireysel* | *evsel* | *biyografik* | *cevabi* | *ypraticı* | *ideolojik* | *yazınsal* | *belgesel* | *bazı* ~ | ~ *ilişkin* | *entelektüel* | *simgesel* | *uluslararası* | *şiişsel* | *olağüstü* | *dinsel* | *kurgusal* | *açıklayıcı* | *nesnel* | *sosyolojik* | *karizmatik* | *aydınlatici* | *aşağılayıcı* | *benzersiz* | *Avrupalı* | ~ *kırıcı* | *teokratik* | *kuramsal* | *başat* | *yansız* | *zorlayıcı* | *değişmez* | *özgöl* | *toplumsal* | *doğal* | *deneyisel* | *bambaşka* | *sakıncalı* | ~ *özgü* | ~ *tetikleyici* | ~ *ürpertici* | *biçimsel* | *anıtısal* || ahlaki | alçakça | antikomünist | apayrı | asıl | ~ aşamalı | basit | beklenmedik | belirli | benzer | benzeri | bilinmedik | bir | birincil | bölünmez | böyle | capcanlı | çapsız | çizgisel | çocuksu | dağınık | dayanılmaz | ~ değer | ~ değgin | dekoratif | delici | diğer | dizgesel | dogmatik | doyurucu | durağan | duyusal | dünyevi | düşündürücü | düzmece | ef-sanevi | el değmemiş | eleştirici | estetik | etkileyici | etkin | evrensel | farklı | fenomenal | folklorik | frenleyici | garip | geçirici | geleneksel | gerçek dışı | gizil | görece | görünür | güçlü | güdük | güvenilir | harici | heterojen | hukuki | ikincil | ilginç | ilkel | insansı | işe uygun | izafi | ırksal | kaba saba | karşılaştırmalı | kavramsal | kesin | kesintisiz | keskin | klişe | kurumsal | kuşkulu | laik | mantıksal | mesleksel | mevsimlik | mikrobiyolojik |

milletlerarası | mızımız | mucizevi | mukaddes | ~ münhasır | nedensel | olumlu | olumsuz | oral | ortak | otobiyografik | ölçülü | öldürücü | ölümsüz | önemli | politik | pornografik | profesyonel | ruhani | sanatsal | seçkin | semantik | sert | sinematografik | siyasal | siyasi | sıradan | somut | süsleyici | şaşırtıcı | ~ tanımaz | tanrısal | tehlikeli | tek yanlı | tepkisel | tesadüfî | tüm ~ | ~ uygun | ümitsiz | ür-kütücü | varsayımsal | yapısal | ~ yaraşır | yaratıcı | yaygın | yericî | yıkıcı | yoz | yönetimsel | yönetsel | zehirli **nitelikli** • Diğerlerine göre üstün özellikli olma. *feodal* || otobiyografik

nitem • Sıfat. çelişik

niyaz • Yalvarma, yakarma. deminki

niyet • Bir şeyi yapmayı önceden isteyip düşünme, maksat. *art* | *kötü* | *saf* | *gizli* | *iyi* | *alçakça* || biricik ~ | ~ evvelki | gafil | herhangi bir | iğrenç | kahpe | kati | menhus | olmadık | önsel | samimi | terbiyesizce | tumturaklı | uydurma | vahşi | ~ yönelik

nizam • Düzen. • Kural. *müesses* | ~ *bitişik* | *hukuki* | *içtimai* || anayasal | ayrı ayrı | bir sürü | bitaraf | dar | ~ elverişli | haşin | kendine mahsus | kulaksız | kusursuz | makul | meşru | mevcut | muvakkat | parlamenter | siyasi | sıkı | umumi | üstün | yanaşık

nodül • *tıp* Dügümcük. *iyi huylu* | *vokal* || deri altı

Noel balosu • Noel bayramı için düzenlenen etkinlik. *danslı*

nohut • *bitki bilimi* Baklagillerden, ana yurdu Akdeniz kıyıları olan, birleşik telek yapraklı, çiçekleri sarımtırak renkte, tanesi baklamsı bir bitki (*Cicer arietinum*). • Bu bitkinin bol nişastalı, yuvarlak tanesi. *etli* | ~ *bardak* || avuç dolusu | çığ | kimyonlu | konserve | sulu | taze **nohut çorbası** • Leblebi yemeği. sucuklu **nohut ezmesi** • Nohutun ezilmesiyle

elde edilen yemek. tahinli **nohut köftesi** • Nohutla yapılmış köfte yemeği. *kimyonlu nohut salatası* • Nohut ile yapılan salata. *kimyonlu* || *zeytinli*

noksan • Eksiklik ve kusur içerisinde oluş. fizyolojik

nokta • Çok küçük boyutlarda işaret, benek. • Bazı harflerin üzerine konulan ufak işaret. • Yer. • Konu, konu ile ilgili önemli bölüm. • Nöbetçi bulunan yer. • *mecaz* Sınır, derece, radde. *can alıcı* | ~ *esaslı* | *ortak* | *hassas* | *önemli* | *ilginç* | *stratejik* | ~ *belirsiz* | *zayıf* | *müşterek* | *kritik* | *vurucu* | *kırılğan* | *başka* | ~ *elverişli* | *diğer* | *sabit* | *bazı* ~ | *ehemmiyetli* | *esas* | *sırlı* | *muayyen* | *değişmez* | *optimum* | *yüksek* | *gölgeli* | *ufacık* | *küçük* | *marjinal* | *uzak* | *çözumsuz* | *gerilimli* | *muhtelif* | *kuramsal* | ~ *duyarlı* | *temel* | *muknatislı* | *son* | *direngen* | *asal* | *kahverengi* | *birkaç* | *silik* | *meçhul* | ~ *spesifik* | *mahrem* | *birleşik* | *sevimsiz* | *nazik* | *üç* | *dayanılmaz* | *minicik* | *bürokratik* | *hangi* || akla zarar | anlaşılmaz | apayrı | ~ arınmış | arkaik | asılsız | ateşli | Avrupalı | aydınlık | ~ aykırı | aynı | ballı | bambaşka | bariz | belirli | belli başlı | belli belirsiz | beşinci | bildik | bilinmedik | birçok | biricik ~ | bu | cazip | cesur | çetin | çetrefil | ~ çevrili | değişik | delici | doksan | dördüncü | duyarsız | düşsel | düzensiz | düzeysiz | enteresan | erkeksi | felsefi | fizyolojik | gelişigüzel | gerekli | görünmez | gri | güneşli | hararetili | ~ hazırlıksız | hendesi | hiçbir | hisli | hoyrat | huzurlu | hülyalı | ~ hâkim | ikinci | ileri | iyi | ~ kabuklu | kaçamak | ~ kalan | kantitatif | kapkara | kara | karanlık | kılsız | ~ kırıcı | kızarık | korkulu | küçücük | mahfuz | maksimum | makul | ~ mesafeli | mühim | münasebetsiz | münhat | müşkül | nihai | olası | onursuz | optimal | orta | ~ önceki | patlak | problemlî | rafine | rastgele | sağlıklı | sollu | sancılı | sapa | sayısız ~ | simetrik | sonsuz | sönük | şiirsel | şu | şüpheli | takıntılı | ~ tam | tarihî | tehlikeli | ~ temelli

| teorik | termik | uçsuz | ücra | ~ ürpertici
| üst | verimsiz | yavan | yitik | ~ yönelik
| yüce | zararsız | ~ zıt **noktack** • Nokta
sözcüğünün küçültme eki ile kullanılan
biçimi. **ak** | **sönük**

norm • *felsefe, toplum bilimi* Yargılama
ve değerlendirmenin kendisine göre
yapıldığı ölçüt, uyulması gereken ku-
ral, düzgü. • Önceden belirlenmiş kalıp,
düzgü. *yasaklayıcı* | ~ *bağımlı* | *olumlu* |
olumsuz | *eksik* | *bağımsız* | *temel* || *açık-*
layıcı | *amaçsız* | *araçsal* | *cinsel* | *demok-*
ratik | ~ *ilişkin* | *münferit* | *öteki* | *sosyal* |
söz konusu | ~ *tam* | *tamamlayıcı* | *teknik*
| *tipik* | *toplumsal* | ~ *uygun*

normal • Aşırılığı, eksikliği ve taşkınlığı
olmama, ortalama durum. *mevsimlik* ||
son derece | **süper**

nostaljik • Nostalji ile ilgili, nostalji özel-
liği taşıyan unsur. **bir avuç**

nosyon • *felsefe* Kavram. **yönetsel**

not • Bir şeyi hatırlamak için yazılan kısa
yazı. • Okullarda öğrencinin dersle ilgili
bilgi ve beceri düzeyini göstermek üze-
re öğretmenlerce verilen sayı, derece. •
mecaz Bir şeyin niteliği üzerine edini-
len kanı. ~ *sayılı* | *düşük* | *kısa* | *kısacık* |
geçer | *dağınık* | *başarısız* | ~ *tutulmuş* |
olumsuz | *kargacık* | *burgacık* | *ufak* | *kırık*
|| *açıklayıcı* | *alakasız* | *anlık* | ~ *aylık* |
bibliyografik | *bir yığın* | *birçok* | *biyog-*
rafik | *cömert* | *dolgun* | *ender* | *esrarlı* |
fos | ~ *geceki* | *geçerli* | *gelişigüzel* | *gün-*
delik | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *isimsiz* | *iyi* | ~
karışık | *kesirli* | *kişisel* | *küçük* | *mesut* |
ortalama | *otobiyografik* | *öznel* | ~ *say-*
falık | *sitemli* | *sıkıcı* | *tafsilatlı* | *titrek* |
ürkek | *vasat* | *yanlı* | ~ *yazılı* | *yeni* | *yı-*
ğınla | *Yunanca* **not defteri** • İçine notlar
yazılan defter. **zimbali**

nota • *müzik* Bir müzik sesini belirtmeye
yarayan işaret. • Muhtıra. *tiz* | *duygulu* |
~ *tarihli* | *komalık* || *alafranga* | *aromatik* |
ayrıntılı | *basılı* | *bazı* | ~ | *bir sürü* | *cevabi*
| *cızırtılı* | *davudi* | ~ *esintili* | *falsolu* |

gamlı | *kocaman* | ~ *lekeli* | ~ *meyyal* |
mufassal | *mühürlü* | *parlak* | *postmodern*
| ~ *sayılı* | *sekizlik* | *tekdüze* | *yedinci*

noter • *hukuk* Çeşitli belge ve işlemlere
geçerlik kazandırmak ve yasanın öngör-
düğü diğer görevleri yerine getirmekle
yükümlü, belli nitelikleri ve kendine
özgü bir hukuk statüsü olan kamu görev-
lisi, kâtibiadil. • Bu görevlinin çalıştığı
yer, noterlik. **beşinci** | **eski**

notlama • Bir şeyi hatırlamak için yazılan
kısa yazı. **aykırı**

nöbet • Sıra ile belirli süre bir yeri bekle-
me işi. • Sıra ile yapılan görev, iş. • Has-
talık sebebiyle titreme, yüksek ateş. •
Vakit vakit ortaya çıkan aynı türden fiz-
yolojik bozuklukların bütünü. *epileptik* ||
acayip | *alelade* | *amansız* | *ateşli* | *çalgın*
| *gizli* | ~ *haftalık* | *kompleks* | *melun* |
sayısız | ~ | *sunî* **nöbetçi** • Nöbet bekle-
yen, nöbet sırası kendisinde olan kimse.
süngülü | *kalpaklı* | ~ *pazubentli* || *İngiliz*
| *avanak* | *başka* | *çatık kaşlı* | ~ *çift* | *çifte*
| ~ *elbiseli* | ~ *geceki* | ~ *gönüllü* | *ikişer* |
şahane | *üniformalı* | ~ *yüzlü*

nörolog • *tıp* Sinir hastalıkları uzmanı.
ünlü

nöropati • Sinir sistemi ile ilgili problem.
diyabetik

nötron • Yaklaşık olarak proton ağırlığın-
da ve elektrik yüklü olmayan bir atom
cisimciği. **çoklu**

numara • Bir şeyin bir dizi içindeki yerini
gösteren sayı, rakam. • Benzer şeyleri
ayırt etmek için her birinin üzerine işaret
olarak yazılan sayı. • *mecaz* Eğlendirici
oyunlardan her biri. • *argo* Hile, düzen,
dalavere, yalan. *sıfır* | ~ *haneli* | *sıradan* |
ucuz | *akrobatik* | *beylik* | *bu* | *yanlış* | *aynı*
|| *adi* | *akşamki* | *aşağılık* | ~ *basamaklı* |
başka | *başlıca* | *beş* | *beşinci* | ~ *bilin-*
meyen | *birtakım* | ~ | *bütün* | ~ | *çeşit çeşit*
| *delikanlıca* | *elektronik* | *gaddar* | *güç* |
hangi | *harika* | *herhangi bir* | *ideal* | *iki* |

ikişer | inanılmaz | kaçınıcı | ~ karakterli | lalettayın | mayınlı | meşhur | ~ milyarlık | muhteşem | namuslu | olağanüstü | olmadık | özel | salakça | ~ sayılı | sekiz | şaşırtıcı | ~ yazılı | yedi | yüzüncü | zalim

numune • Örnek. • *sıfat* Göstermelik. en-fes | mükemmel

nur • İlahi bir güç tarafından gönderildiğine inanılan parlaklık. *masmavi* | *pür* | *nihayetsiz* || *ebedî* | hülyalı | ilahi | kırmızımsı | mavi | ~ meyyal | müphem | tılsımlı

nutuk • Söz, konuşma. • Söylev. *hamasi* | ~ *tarihli* || aksi | ateşin | ateşli | bol | dolaşık | Ermenice | eşsiz | Farsça | ~ gelen | karşı | kof | kötümser | kuru | mühim | ontolojik | sıkı | tarihî | tumturaklı | ustalık | uydurma | üç | yarı resmî | yüz binlerce

nü • Çıplak resim. yağlı boya

nüans • Ayırtı. • İnce ayırım. *değişik* | *dogmatik*

nüfus • Kişi. • Bir ülkede, bir bölgede, bir evde belirli bir anda yaşayanların oluşturduğu toplam sayı, popülasyon. • Ortak bir özellik gösteren kimselerin bütünü. *milyarlık* | *kentli* | *Slav* | *faal* | *kozmpolit* || ~ ağırlıklı | bugünkü | ~ çift | eşit | etnik | ezici | fazla | gariban | ~ içici | kaygan | kırsal | kışık | ~ mensup | ~ milyon | milyonlarca | ~ muzdarip | mütevazı | obez | okuryazar | onca | ~ orantılı | unutkan | uyumsuz | Vietnamlı **nüfus artışı** • Nüfusun yıl içinde gösterdiği değişim. *plansız nüfus cüzdanı* • Bir ülkenin vatandaşlarına devletçe

verilen, kimlikleriyle kişisel durumlarını gösteren resmî belge, kafa kâğıdı, kafa koçanı, nüfus kâğıdı, nüfus tezkeresi. **ka-yıp nüfus memuru** • Nüfus idaresinde çalışan görevli. **koskoca nüfus müdürü** • Nüfus dairesinde en yüksek makamda oturan kimse. **emekli**

nüfuz • İçine geçme. • *mecaz* Söz geçirme, güçlü olma, erk. *ekonomik* | *mistik* | *ecnebi* || *hudutsuz* | *sonsuz* | *şahsi* | *yüksek*

nükleer bomba • Atom çekirdeği bombası. **küçük çapta nükleer tesis** • Bir veya daha fazla sayıda nükleer reaktörün yakıt olarak radyoaktif maddeleri kullanarak elektrik enerjisinin üretildiği tesis. **demode**

nükte • İnce anlamlı, düşündürücü ve şakalı söz, espri. • *eskimiş* Yazıda, resimde, sözde ve davranışta ince, derin anlam, espri. *acayip* | *alaycı* | *galiz* | *kendine mahsus* | ~ *yollu* | *zarif*

nümayiş • *eskimiş* Gösteri. *alevli* | *basba-yağı* | *şahsi*

nüşa • Birbirinin tıpkısı olan yazılı şeylerin her biri. • Gazete, dergi vb.nde sayı. ~ *tarihli* | ~ *numaralı* | *basılı* || *bandrollü* | *günlü* | *ikinci* | *ikişer* | *mefsu* | *münferit* | *sansürsüz* | ~ *tasdikli* | *üç* | *yarıncı*

nüve • Bir şeyin özü. *millî* || *totaliter*

oba • Göçebelerin konak yeri. • Bu yerde konaklayan göçebe halk veya aile. • Genellikle bölmeli göçebe çadırı. ~ *çadırılı* | *tekmil* ~ || beş on | bol | cıvıl cıvıl | derme çatma | göçebe | rakip | soylu | yağız

obje • *felsefe* Nesne. *lanetli* | *dekoratif* | *üç boyutlu* || ~ belirsiz | cansız | gezgin | işlevsiz | ~ kaplama | konforlu | mantıksal | paslı | seyirlik | silindirik

objektif • *mecaz* Bakış açısı. • *fizik* Fotoğraf makinesi, mikroskop, dürbün vb. optik aletlerde cisimlerden gelen ışınları alıp ekran üzerine aktaran mercek veya mercek sistemi. *ayarlı* | *Batılı* | *gelişmiş* | *irili ufaklı* ~ | ~ markalı | mekanik

obsesif • *ruh bilimi* Takıntılı davranışlar sergileyiş. *felaket*

obur • Gereğinden çok yemek yiyiş. *dehşetli* **oburluk** • Obur olma durumu. *çirkin* | *doymaz* | *kuşku* | *sıkıntı*

ocak • Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma vb. amaçlarla kullanılan yer. • Şömine. • Isı vererek üzerine veya içine konulan maddeleri ısıtan, pişiren, kaynatan, eriten araç veya alet. • Kahvelerde, kuruluşlarda çay, kahve vb.nin yapıldığı yer. • Yer üstünde veya yer altında cevher çıkarılan yer. • Aynı amaç ve düşünceyi paylaşanların kurdukları kuruluş veya toplandıkları, görev yaptıkları yer. • Yılın birinci ayı, kânunusani. • *mecaz* Ev, aile, soy. *harlı* | *portatif* | *gazlı* | *kutsal* | *alevli* | *sekiz* | *çini* | *sair* ~ | *elektirikli* | *derme çatma* || antik | asfalt | ateşli | başlıca | ~ beslenen | ~ eriten | feyizli | fırınlı | isli | ızgaralı | kerpiç | kıpkızıl | mukaddes | nice ~ | sönük | şerefli | şu ~

teneke | tufeyli | ufacak | uydurma **ocakçı**

• Kahvelerde ocak başında kahve, çay vb. şeyleri hazırlayan kimse. ~ *ceketli* | *eli sopalı*

oda • Evin veya herhangi bir yapının oturma, çalışma, yatma gibi işlere yarayan, banyo, salon, giriş vb. dışında kalan, bir veya birden fazla çıkışı olan bölümü, göz. • Serbest meslek adamlarını içinde toplayan resmî birlik. *loş* | ~ *bitişik* | *daracık* | ~ *yataklı* | ~ *numaralı* | ~ *basık* | *karanlık* | *cumbalı* | *genişçe* | *arka* | *sıcacık* | ~ *penceresiz* | *ferah* | *havasız* | *dumanlı* | *aynalı* | *kapalı* | *tek kişilik* | *geniş* | *konforlu* | *izbe* | *rutubetli* | *kiralık* | *yan* | *dağınık* | *kapılı* | ~ *dolu* | *öteki* | *büyükçe* | ~ *perdeli* | ~ *kişilik* | *küçük* | *tenha* | *manzaralı* | ~ *nazır* | *iki* | *badanalı* | *boş* | *güneşli* | *küçücük* | *mütevazı* | ~ *kokulu* | *ayrı* | *ışksız* | *taş* | *bomboş* | *kapısı açık* | *dar* | *sefil* | *tozlu* | *büyücek* | *aşşap* | *başka* | *ufak* | *ılık* | *kırk* | *iç içe* | *kilitli* | *camekânlı* | ~ *kaplı* | *camlı* | *kerpiç* | *yoksul* | *kesif* | *bağımsız* | ~ *döşeli* | *ucuz* | *soğuk* | *sıcak* | *büyük* | ~ *alt* | *ayrı ayrı* | *öbür* | *sayısız* ~ | ~ *zeminli* | ~ *çevrili* | *yaldızlı* | *sekiz* | *ocaklı* | *tamtakır* | *hangi* | *nakışlı* | ~ *köşeli* | ~ *belli* | *ufacak* | *kışık* | ~ *serili* | *bunaltıcı* | *ışıl* | *rahat* | *sarı* | *görmekli* | *eflatun* | *ikinci* | *ücre* | *pis* | *yirmi* | *aydınlık* | *pembe* | ~ *boyu* | *mobilyalı* | *koskocaman* | ~ *süslü* | *bir* | *bütün* ~ | *binbir* | *harap* | *perdesiz* | ~ *odalı* | *güzel* | *kimsesiz* | *kasvetli* | *nemli* | *ikişer* | *kapkaranlık* | *dört köşe* | *mini* | *özel* | *lüks* | *birinci* | *banyolu* | ~ *yalıtımlı* | *bu* | *beşgen* | *yakın* | *sakil* | *dördüncü* | ~ *lambalı* | *dayalı* | *döşeli* | *zarif* | *ön* || açık pembe | ~ *adımlık* | *afyonlu* | ~ *ait* | *ale-*

lade | altıncı | aralık | aşağı | atıl | aynasız | aynı | bakımsız | basit | bedava | benzer | beş on | beşinci | ~ bezeli | boyalı | bozuk | ~ bölmeli | böyle | buçuk | bulanık | çamurlu | ~ çeşitli | ~ çiçekli | ~ çift | ~ çıkık | çıplak | çırpıplak | darmadağınık | ~ demirli | derli toplu | diğer | dilber | dizi dizi ~ | dokuz | ~ dolmuş | dörder | ~ döşemeli | döşemesiz | duman rengi | dumansız | ~ düşün | düzensiz | eğri büğrü | esrarengiz | eşyalı | fantastik | garip | ~ gecelik | gelinlik | gelişigüzel | gerçek dışı | Gotik | gölgeli | gösterişsiz | göstermelik | gri | gürültülü | gürültüsüz | hantal | harlı | hatırlı | havalandırmalı | hususi | huzurlu | iç açıcı | iddiasız | insanca | ıslıl ıslıl | jakuzili | kaçınıcı | ~ kafesli | kapanık | kapısız | karşı | karşılıklı | kemerli | koca koca ~ | ~ koltuklu | korunaklı | koskoca | kozmik | kör | kötü | ~ kubbeli | kupkuru | lambasız | loşça | mahrem | manzarasız | meçhul | mehtaplı | mekanik | mektep çocuğu | menhus | ~ merdivenli | mermer | metruk | mezkûr | milyonlarca | minicik | minik | muhafazalı | muhtelif ~ | muhteşem | muntazam | murdar | muşambalı | mutantan | mutena | ~ mükellef | mürekkep | müstakil | mütevazı | o | ocaksız | olağan | onlarca | orta boy | ölçülü | örtük | ~ örtülü | özenli | pak | parmaklıksız | patiska | perişan | pırıl pırıl | ~ planlı | rastgele | renksiz | ruhsuz | rutubetsiz | ~ saatli | sade | sağlı sollu | sakın | sarsak | savruk | serin | sevimsiz | sihirli | sıkıcı | sıkıntılı | sırlı | steril | süsleyici | şahane | şipşirin | şirin | şu | ~ tabanlı | tek | tertemiz | tertipli | toprak | turuncu | uçsuz bucaksız | üç | üç beş | üçer | üçüncü | ürkünç | üryan | yağmurlu | yalçın | yamuk | yapayalnız | yazlık | yegâne | yeni | yıkık | ~ yüklü | yüz | yüzlerce | zavallı **oda arkadaşı** • Aynı odayı paylaşan kimse. maceraperest **oda takımı** • Oturma grubu, yemek masası gibi eşyalardan oluşan genel grup. **fantezi odacı** • Resmî kuruluşlarda, iş yerlerinde temizlik ve getir

götür işlerine bakan görevli, hizmetli, hademe, müstahdem. **genç** || çatık yüzlü | emektar | genç irisi **odacık** • Küçük oda. dar | ~ perdeli

odak • *fizik* Bir ışık veya ısı kaynağından yayılan ışınların toplandığı yer, mihrak, fokus. • *mecaz* Herhangi bir düşüncede, nitelikte olan kimselerin kaynağı veya bir şeyin toplandığı, yoğunlaştığı yer, mihrak. **başlıca** || ana | bölücü | eleştirel | farklı | göçebe | hastalıklı | ikincil | illegal | kültürel | satanist | seçilmiş | siyasal | tazyikli | yerleşik **odak noktası** • Hareket noktası. ideolojik

odaklama • Odaklamak işi, fokuslama. panoramik

odun Yakılmak için kesilmiş, parçalanmış ağaç. **kışlık** | ~ **kucak** | **kuru** || bir araba ~ | bir dirhem | birkaç | bolca | budaklı | ~ dolusu | ~ esaslı | ~ kabuklu | kalınca | satılık | sonsuz | tepeleme ~ | yamyas | yanık | yaş | yüksek **odun ateşi** • Yanan odun parçaları. kıpkızıl **odun kütüğü** • İri ve yuvarlak kesilmiş ağaç gövdesi. eğri büğrü **odun parçası** • Kesilmiş ağaç parçası. biraz | birkaç **oduncu** • Odun kesen veya satan kimse. çulsuz | dışarılıklı | kaçak

ofis • İş yeri, daire, büro. **oval** || derme çatma | faal | portatif | prefabrik | şahane | ~ tasarımlı **ofis alanı** • Ofis olarak kullanılacak yer. ikincil **ofis paketi** • Microsoft Office'nin ürünlerini içeren yazılım kümesi. **komple ofis boy** • Ofis elemanı. ~ **ehliyetli** || çocuklu

ofsayt • *spor* Futbolda hücumla geçen takımın en az bir oyuncusunun topla oynadığı anda rakip takımın kale çizgisine, o takımın en yakın oyuncusundan daha yakın bulunması durumu. **bariz**

oğlak • Keçi yavrusu. boynuzsuz | oynak | yağlı

oğlan • Erkek çocuk. • Yetişkin erkek. **tüysüz** | **sümlüklü** | **ortanca** | **deli** | **küçük**

| yiğit | çilli | sarışın | hınzır | tembel | şımarık | aptal | sıska | benli | haşarı | sivilceli | yitik | akıllı | zıpır | körpe | esmer | bıyıklı | ~ kafalı | fukara | haylaz | torlak | Laz | cılız | güzel | irice | ~ gözlü | sersem | bodur | çapkın | gençten | sarı | sakalsız | dünya güzeli | kekeme | inatçı | gürbüz | sıkılgan | zülüflü | kabaca | öksüz | ~ saçlı | sünnetli | babayiğit | pasaklı | ~ boylu | gözlüklü | ~ burunlu | delişmen | ~ kulaklı | yakışıklı || acayip | aceleci | acemi | ağzı kulaklarında | ahlaksız | albinos | alık | alıngan | ~ arınmış | aşıklık | ~ ayaklı | azgın | azılı | ~ bacaklı | ~ başlı | ~ bayraklı | beceriksiz | beyinsiz | bir | bir sürü | bingil bingil | bıyıksız | boylu boslu | boz | büyük | cesur | çipil | dalkavuk | deli dolu | delikanlı | diğer | dişlek | ~ dolu | dört köşe | ~ dudaklı | dünkü | ergen | fakir | fistanlı | ~ gelen | gencecik | genç | girgin | harika | hastalıklı | ~ havalı | hayvan | iffetsiz | incecik | işsiz güçsüz | iyi kalpli | iyi niyetli | ılıldak | kabadayı | kaç | kambur | kanı sıcak | kapkaççı | kara | karınca belli | ~ karışık | karmakarışık | kart | kasketli | kavuklu | keleş | kirli | ~ kirpikli | kıdemli | kıvılcımlı | koca | korkusuz | kuru | küçücük | küpeli | küstah | liseli | mağrur | mahcup | minik | mütehir | mütebessim | namuslu | ~ niyetli | ~ okkalık | orta boylu | öbür | öteki | parasız | parlak | patavatsız | pis | potur | pörtlek | psikopat | sağlam | ~ sakallı | saz benizli | sefih | sempatik | sessiz | sevimli | sivri | sıkkin | sırtkan | sırma saçlı | sulu | sünepe | ~ süslü | şeker | şişman | şu | taşralı | taze | terbiyeli | terbiyesiz | tiril tiril | tıknaz | tumbul | topal | toparlak | uslu | utangaç | uykulu | uysal | uzun boylu | üçüncü | ülkücü | üryan | Vietnamlı | yağız | yamalı | ~ yapılı | ~ yaramaz | yarım akıllı | yedi | yekpare | yoksul | yontucu | ~ yürekli | ~ yüzlü | zayıf | zeki | zibidi

oğlancık • Oğullara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz. fakir | öyle | sivilceli | şu

oğul • Erkek evlat, mahdum. biricik ~ | öz | ortanca | devletli | yiğit | üvey | ~ yetmişmiş | yetişkin | akılsız | sevgili | ~ büyük | ci-van | haylaz | ~ kopuk | çalışkan | çapkın | akıllı | babayiğit | gencecik | ~ aylık | sadist | hayırsız | şişman | sünnetli | öksüz | sersem | sıska | kel | ~ gözlü | ~ doğacak | ~ saçlı | küçücük | hayırlı | şımarık | sümükli | ~ sarıklı | üç | ~ kafalı | talihsiz | yakışıklı | beşinci | asi | şaş | akıllı uslu | uslu || ağırbaşlı | ahmak | aptal | asil | asıl | ateist | avanak | ~ ayaklı | azgın | babalı | ~ bacaklı | ~ başlı | becerikli | benli | bir karış | biseksüel | böyle | çirkin | çitak | dalgın | deli | dinç | dinsiz | dokuz | dördüncü | düşüncesiz | et kafalı | genç | genç irisi | gerzek | gözü açık | günahkâr | güzel | hastalıklı | hoyrat | iki | ikiz | ilk | inançsız | işlek | itaatli | ~ kalan | kansız | kavruk | kekeme | ~ kiloluk | kıpır kıpır | kıymetli | küçük | küpeli | manevi | mazlum | mendebur | ~ milyarlık | minik | muntazır | mükemmel | müsrif | müstakbel | mütedeyyin | mütevazı | öteki | özbeöz | pırpır | pısırik | problemlı | rahmetli | sabırsız | sakat | savsak | sefih | sevimli | sirkeli | son | sorumsuz | suskun | sünnetlik | şaşkın | tek | tembel | terbiyeli | tutsak | utangaç | ~ vazifeli | ~ yakalı | ~ yaradılışlı | yaralı | yedi | yegâne | yitik | yoksul | yufka yürekli | zabıt | zavallı | zorba

oğlum • Ebeveynlerin erkek evlatlarına kullandıkları bir hitap sözü. kabiliyetli | onar | terbiyeli | yüzü yumuşak

Oğuz • özel XI. yüzyılda Harezm bölgesinde toplu olarak yaşayan ve daha sonra batıya doğru göç ederek bugünkü Türkmen, Azeri, Gagavuz ve Türkiye Türklerinin aslını oluşturan büyük bir Türk boyu. koskocaman | soylu | şanlı

oh • Sevinç, beğenme, hayranlık, rahatlama vb. duyguları belirten bir söz. derin | geçici

oje • Türlü renklerde tırnak cilası. renksiz || bordo | mat | pembe | sedefli

ok • Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk. • Yön göstermek amacıyla belli yerlere konulabilen, oka benzer işaret. *zehirli* | *alevli* | *kulaksız* | *altı* || altın | bilinmez | bir yığın | kara | karşılıklı | kırçıl | kızgın | laleli | ~ renkli | sivri | ~ uçlu | yakıcı | yaylı | zalim **ok yılı** • *hayvan bilimi* Başı pullu, boyu 2 metre kadar olan zehirli ve tehlikeli bir yılan. *altın sarısı* || çingiraklı

okaliptüs • *bitki bilimi* Mersingillerden, asıl yurdu Avustralya olan, boyu 100 m'yi aşabilen, toprağın suyunu çekerek yerin bataklık duruma gelmesini önleyen; yaprakları, kabuğu ve tohumu ilaç sanayisinde kullanılan bir ağaç (*Eucalyptus globulus*), sıtma ağacı. *yanık* | ~ yapraklı

okka • *eskimiş* 1,282 kilogram veya 400 dirhemlik ağırlık ölçüsü birimi, kıyye. *seksen* | *otuzar* | *beş on* | *kaç* || altı | ~ bin | kırk | tamam

oksijen • Atom numarası 8, atom ağırlığı 16 olan, hidrojenle birleşerek suyu oluşturan, rengi, kokusu ve tadı olmayan, havada beşte bir oranında bulunan bir gaz (simgesi O). *aşırı* | *basınçlı* | *beceriksiz* | *fazla* | *naneli* | *vakumlu*

okşayış • Okşama işi. *güvensiz* | *hayın* | *sevecen* | *sıcacık* | *yumuşacık*

okul • Her türlü eğitim ve öğretimin toplu olarak yapıldığı yer, mektep. • Bir okuldaki öğrenci ve görevlilerin bütünü. • Ekol. *yatılı* | *yüksek* | ~ *puanlı* | *parasız yatılı* | *teknik* | *özel* | *askeri* | *hangi* | *disiplinli* | ~ *sınıflı* | ~ *dereceli* | *klasik* | *ayrıcılık* | *insancıl* | *besleme* | *yabancı* | *üretici* | ~ *kapasiteli* | *parasız* | *bakımsız* | *laik* | *yerli* | *paralı* | *yurt içi* || ~ *adımlık* | ~ *aylık* | *aynı* | *badanalı* | *ballı* | ~ *bezeli* | *bir sürü* | ~ *bozma* | *böyle* | *burslu* | *bütün* | ~ *capcanlı* | ~ *çevrili* | *çürük* | *dayaklı* | *derme çatma* | *dumansız* | ~ *eğitimi* | ~ *garantili* | ~ *gelirli* | *gerçekçi* | ~ *görünlümlü* | *göstermelik* | *güzel* | ~ *haiz* | ~

hasarlı | *idealist* | ~ *kadro*lu | *kalabalık* | *kaliteli* | *kanunsuz* | *kapalı* | *kara yüzlü* | *kerpiç* | *kitapsız* | *korunaklı* | *kozmopolit* | *mesleki* | *meşhur* | *mistik* | *modern* | *mülki* | *normal* | ~ *odalı* | ~ *onaylı* | *onca* | *orta* | *Osmani* | *pilot* | *renksiz* | ~ *ruhsatlı* | *sahipsiz* | *sakıncalı* | *seçkin* | *sembolist* | *sert* | *sevimsiz* | *seviyeli* | *sivil* | *sıradan* | ~ *sonraki* | *sorunsuz* | *sözel* | *şahane* | *şasılası* | *uyduruk* | ~ *uygun* | *üniformalı* | ~ *yapılı* | *yatısız* | *yıkık* | *yukarı* | *zındık* **okul çantası** • Okula götürülen içine kitap, defter, kalemler vb. okul gereçleri koyulan çanta. *babadan kalma* | *yırtık* **okul müdürü** • Okulda müdürlük görevini yürüten kimse. *basiretsiz* **okullu** • Bir okula devam eden kimse, öğrenci. *sıkılğan*

okuma • Okumak işi, kıraat. *özgür* | *yüzeysel* | *karşılaştırmalı* | ~ *sesli* | ~ *çerçeve*li || *analitik* | *başarılı* | *başka* | ~ *başlıklı* | *dikkatli* | *dolma* | *doyurucu* | *eleştirel* | ~ *elverişli* | *fazla* | *felsefi* | *kronolojik* | *kulaktan dolma* | *mesleki* | *özenli* | ~ *saatlik* | ~ *sayfalık* | ~ *tekrarlı* | ~ *tür* | *üç* | *yarım yamalak* | *zahmetli* **okuma listesi** • Okunması gerekenler listesi. *nefis* **okuma yolculuğu** • *mecaz* Kitap okuma süreci. *şenlikli* **okuma alışkanlığı** • Okumak işini alışkanlık hâline getirme. *sistematik* **okuma edimi** • Bir kimse- nin çeşitli amaçlar doğrultusunda okuma eyleminde bulunması. *edilgin* **okuma odası** • Okuma etkinliği yapılan oda. *bilgisayarlı* **okuma saati** • Zamanın okumaya ayrılan belli bir bölümü, okuma vakti. *akşamki* **okumacı** • Okuyan kimse. *becerikli*

okumuş • Okuyarak bilgisini genişletmiş, öğrenim görmüş kimse. *alafranga* | *değme* | ~ *tür* **okumuşluk** • Okuryazar, öğrenim görmüş olma durumu. *parlak*

okunuş • Okunma işi. *tekdüze*

okur • Okuyan kimse, okuyucu, kari. *sev-gili* | ~ | *meraklı* | *sadık* | *varsayımsal* | *bu-*

günkü | *muzır* | *hakiki* | *müdavim* | *kentli* | ~ *uyaran* | *ortalama* || *aceleci* | *acıklı* | *anlayışlı* | *anlayışsız* | ~ *asıllı* | ~ *bağlı* | *Batılı* | *bilgili* | *binçli* | ~ *bin* | *bir yığın* | *dikkatli* | ~ *duyarlı* | *edepli* | *edepsiz* | ~ *eğitilmiş* | *etkin* | *fanatik* | ~ *fikirli* | *gelişmiş* | *gencecik* | *hararetli* | *hasbi* | *hayırsever* | *ideal* | *iyi niyetli* | *kadim* | *kaprisli* | *kimi* ~ | *kıdemli* | *kompleksli* | *kökenli* | *kör* | *kuramsal* | *külyutmaz* | *küskün* | *leş kargası* | *memnuniyetsiz* | *milyonlarca* | *muzip* | *niteliksiz* | ~ *niyetli* | *olağan dışı* | *paragöz* | *rafine* | ~ *ruhlu* | *sabırsız* | *seçkin* | *sefil* | *sıradan* | *şüpheli* | *tutkulu* | ~ *tür* | *uçuk kaçık* | *ülküsel* | *üretici* | *yaygın* | ~ *yetişmiş* | *yığınla* | *zeyrek*
okur kesimi • Okuyan kimse, okuyucu. hangi **okur yazar** • Okuması yazması olan, öğrenim görmüş kimse. **ağırbaşlı okurluk** • Okur olma durumu. **alelade** | **tutkulu**

okuyucu • Sürekli olarak gazete, dergi vb. okuyan, okur, kari. • **Şarkıcı**. • **Türkücü**. *optik* | *sevgili* ~ | *dikkatli* | *meraklı* || *aktif* | *aziz* | *basiretli* | *belirli* | *cahil* | *dindar* | ~ *duyarlı* | *fesat* | *gafil* | *gelmiş geçmiş* ~ | *geri zekâlı* | *heyecanlı* | *hırslı* | *iki yüzlü* | ~ *isimli* | *kompleksli* | *kötümser* | *mahdut* | *milyonlarca* | *minik* | *müstakbel* | *mütebessim* | *on binlerce* | *öteki* | *sabırsız* | *sanatsever* | ~ *sesli* | *seviyeli* | *sigaralı* | *sürekli* | *şaşkın* | *teslimiyetçi* | *tiryaki* | ~ *uyaran* | *vefalı* | ~ *yüzlü* **okuyucu kitlesi**
 • Sürekli olarak gazete, dergi vb. okuyan topluluk. **çekirdek**

okuyuş • Okuma işi. **rutin**

okyanus • *coğrafya* Kıtaları birbirinden ayıran deniz, ana deniz, umman. *uçsuz bucaksız* || *bucaksız* | *devingen* | *fırtınalı* | *uçsuz* | *yemyeşil*

olağanlık • Olağan olma durumu. **şaşırtıcı**

olan • Meydana gelen olaylar, ortaya çıkan durum veya oluşan her şey. ~ *bihaber* | *nail* | ~ *katkılı* || *insancıl* | *kısıtlı* |

müktesep | *nasipsiz* | *problemlı* | *ruhi* | *şanssız* | *unutkan* | *yazınsal* | *zelil*

olanak • *İmkân*. *maddi* | *teknik* | *bilişsel* | *yasal* | *parasal* | *ritmik* | *kısıtlı* || *anlamsal* | *anlatımsal* | *apayrı* | *aynı* | *bazı* ~ | *benzeri* | *benzersiz* | *bütün* ~ | *büyük* | *çoşkun* | *daracık* | *derme çatma* | *doğal* | *ekonomik* | ~ *elverişli* | *elverişsiz* | *eşit* | *geniş* | *göstermelik* | *harikulade* | *kıt* | *mahsup* | *mali* | *mütevazı* | *örgütsel* | *rakipsiz* | *şiişel* | ~ *tür* | *yazınsal* | *yegâne* | *yeter* | *zengin* **olanaksızlık** • Olanaksız olma durumu, imkânsızlık. **ekonomik**

olasılık • Bir şeyin olabilmesi durumu, olabilirlik, ihtimal. *akla yakın* | *büyük* || *büyükçe* | *dümdüz* | *fantastik* | *ikinci* | ~ *ürpertici* | *varsayım*

olay • Ortaya çıkan, oluşan durum, ilgi çeken veya çekebilecek nitelikte olan her türlü iş, hadise, vaka. • **Önemli tarihsel olgu, fenomen**. *faili meçhul* | *tatsız* | *üzücü* | *basit* | *ilginç* | ~ *ürpertici* | *olağanüstü* | *müessif* | *trajikomik* | *tarihsel* | *mucizevi* | *sosyolojik* | *meteorolojik* | *acıklı* | *toplumsal* | *menfur* | *güncel* | *somut* | *şaşırtıcı* | ~ *geceki* | *matrak* | ~ *gelen* | *komik* | *beklenmedik* | *sabahki* | *ölümlü* | *önemsiz* | *talihsiz* | *yazınsal* | *elim* | *astronomik* | ~ *benzer* | *ibretlik* | *korkunç* | *trajik* | ~ *kırıcı* | ~ *geçen* | *bambaşka* | *mitolojik* | *jeolojik* | *siyasal* | *doğüstü* | *yüz kızartıcı* | *anlık* | *politik* | ~ *sonraki* | *saçma sapan* | *günlük* | *doğal* | *fizyolojik* | *muhteşem* | ~ *tür* | *kozmetik* | *önemli* | *bazı* ~ | *sıradan* | *bireysel* | ~ *alakalı* | *bu* | ~ *özgü* | *apayrı* | *eğlenceli* | ~ *ilgili* | *polisye* | *zorlayıcı* | *fiziki* | *bıçaklı* | *zor* | *söz konusu* | *sahte* | *hayırlı* | *gerici* | *düzmece* | *birkaç* | *çirkin* | *atomik* | *psikolojik* | *mizahi* | *binlerce* | *menfi* | *değişmez* | *mahkemelik* | *mate-matiksel* | *tiksindirici* | *olumlu* | *gizemli* | *sevinçli* | *insanüstü* | ~ *spesifik* | *sosyal* | *mutlu* | *küçük çaplı* | *gerilimli* | *tipik* | *fiziksel* | *gelmiş geçmiş* ~ | *vahim* | *bir* | *olumsuz* | *can alıcı* | *düşsel* | ~ *önceki* |

gülinçlü | *kayda değer* | ~ *zıt* | *inanılmaz* | *kardiyak* | *olmadık* | ~ *bağlı* | ~ *saniyelik* | *garip* | *böyle* | *çalkantılı* | *sürükleyici* | *dış* | ~ *görülmemiş* | ~ *majör* | *iltihabi* | *onca* | *münasebetsiz* | *alışılmış* | *münferit* | ~ *renkli* | *yüzlerce* | *alakasız* || *acı* | *adi* | *ahlaki* | *akıl dışı* | ~ *amaçlı* | *ani* | *anti-demokratik* | *atmosferik* | ~ *aykırı* | *aynı* | *ayrı* | *baltalı* | *başlıca* | *bayat* | ~ *belgeli* | *belli başlı* | ~ *beter* | *bildik* | *bilinçli* | *bilinen* | *bilinmedik* | *bir alay* | *birçok* | *birer* | *bu kabil* ~ | *bugünkü* | ~ *bulandırıcı* | *bulaşık* | *bunca* | ~ *bükük* | *canlı* | *ciddi* | *ciddiyetsiz* | *çağdaş* | *çelişkili* | ~ *çeşitli* | *dandik* | ~ *dayalı* | *dedikodulu* | *dehşet* | *deminki* | *densiz* | *destansı* | *devasa* | *diğer* | *dolambaçlı* | ~ *dolu* | *duygulu* | *dünkü* | *dünyevi* | *düşündürücü* | *düzensiz* | *edilgin* | *efsanevi* | *ekonomik* | *eksantrik* | *enteresan* | *esrarengiz* | *eşsiz* | *etkisiz* | ~ *evvelki* | *ezelî* | *fantastik* | *farklı* | *ferdî* | *fuzuli* | *geçmiş* | *gelecek* | *gelgeç* | *genel* | *gerçek* | *gerçekçi* | *gizil* | *gizli kapaklı* | *görkemli* | *gülünç* | *gürültülü* | *hareketli* | *hazin* | *herhangi bir* | *heyecanlı* | *hijyenik* | *hüzünlü* | *içgüdüsel* | *iğrenç* | *ikinci* | ~ *ilişkili* | ~ *ilişkin* | *insancıl* | *kaçınılmaz* | *kalıplaşmış* | *kanamalı* | *kanlı canlı* | *kapsamlı* | *kasıtlı* | *kendine özgü* | *kenetli* | *kesin* | *kimyasal* | *kısa vadeli* | *kompleks* | *korkak* | ~ *koşut* | *kritik* | *kronik* | *kültürel* | *lanetli* | *maceralı* | *mahrem* | *maksatsız* | ~ *maliyetli* | *mantıksız* | *marjinal* | *masalsı* | *menhus* | *milletlerarası* | *mistik* | *mugayir* | *mükerrer* | *nedensel* | *neşeli* | *nice* ~ | *normal* | *olağan* | *olur olmaz* | ~ *onluk* | *örnek* | *pahalı* | *parapsikolojik* | ~ *programlı* | *puslu* | *rezil* | *rutin* | ~ *sağlayıcı* | *satanist* | *seçme* | ~ *sistemli* | *siyasi* | *sıkıcı* | *sınıfsal* | *son* | *spontane* | *stratejik* | *stresli* | *süper* | *süreduran* | *şanlı* | *tanıdık* | *tanış* | *tanrısal* | ~ *tarihli* | *tarihî* | *tartışmalı* | *tartışmasız* | *tasasız* | *tekdüze* | *tekinsiz* | *tepkisel* | *ters* | *tersinir* | *tesadüfi* | *tüm* ~ | *ufacık* | *ufak tefek* | *uğurlu* | *umutsuz* | *utandırıcı* | *uygulamalı* | *üçüz-*

lû | *ürkütücü* | *üzüntülü* | *vahşi* | ~ *vaki* | *yakın* | *yalın* | *yasa dışı* | *yaygın* | *yeni* | *yepyeni* | *yığınla* | *yıpratıcı* | ~ *yönelik* | ~ *yönlü* | *yürekler acısı* | *yüzeysel* | *ze-hir zemberek* | *zincirleme* **olay örgüsü** • Konuyu oluşturan olaylar dizisinin birbiriyle bağıntısından oluşan bütün. *giriş* | ~ *karakterli* | *yenilikçi* | *zorlama*

olgu • Birtakım olayların dayandığı sebep veya bu sebeplerin yol açtığı sonuç, vakıa. • Varlığı deneyle kanıtlanmış şey. • *edebiyat* Edebî eserlerde olayı geliştiren davranış, iş. *sosyolojik* | *toplumsal* | *yazınsal* | *astrolojik* | *içgüdüsel* | *doğüstü* | *önemsiz* | *iyi huylu* | *bireysel* | *siyasi* || *amaçsız* | *ampirik* | *antidemokratik* | ~ *aykırı* | *ayrıkı* | *başlıca* | *bilinen* | ~ *bilimum* | ~ *bütünleyen* | *çalgısal* | *dayanaksız* | *dilsel* | *dış* | *doğal* | *doyurucu* | *düşündürücü* | *ekonomik* | *elzem* | *evrensel* | ~ *gelen* | *geleneksel* | *görelî* | *güncel* | *gündelik* | *hastalıklı* | *hukuki* | *ilginç* | ~ *ilişkin* | *imgesel* | *istatistiksel* | *kapsamlı* | *klinik* | *maddi* | *mutlu* | ~ *nedenli* | *objektif* | *olağan* | *olumsuz* | *özgün* | *sakıncalı* | *sıradan* | *somut* | *sosyoekonomik* | *tanrısal* | *tarihsel* | *tehlikeli* | *tipik* | *trajik* | ~ *ürpertici* | *üzücü* | *yaygın* | *yumru* | *zahmetli*

olgunlaşma • Olgunlaşmak işi. *ahlaki* || *cinsel* | *fiziksel* | *psikolojik* | *üretici*

olgunluk • Meyvelerin olgun, yenilebilir olma durumu. • *mecaz* İnsanların bilgi, görgü ve hoşgörü bakımından gereği kadar gelişmiş olma durumu, yetkinlik, kemal. *aşırı* | *ayrı* | *bambaşka* | *belirli* | *biçimsel* | *bilge* | *biraz* | *dingin* | *duygusal* | *düşünsel* | *felsefî* | *hoşgörülü* | *inanılmaz* | *manevi* | *melankolik* | *muayyen* | *müthiş* | *plastik* | *profesyonel* | *psikolojik* | *ruhani* | *sosyolojik* | *tasavvufî* | *teknik* | ~ *yetişmiş* | *yumuşak*

oligarşi • *toplum bilimi* Siyasal gücün birkaç kişilik bir grubun elinde toplandığı yönetim, aristokrasinin daralmış biçimi,

takım erki. *bürokratik* || despotik | totaliter

olimpiyat • Her dört yılda bir başka ülkede yapılan, amatörlerin ve ülkelerinde profesyonel olarak futbol, basketbol, voleybol vb. takım sporlarıyla uğraşanların katıldığı uluslararası spor yarışmaları, olimpiyat oyunları. *kaçıncı*

olta • Balık avlamada kullanılan, ucuna çengelli iğne takılı, çoğunlukla naylon tellerden veya at kuyruğu kılından yapılmış iplik. *mercan* | naylon | ~ paralık | pırıltili | soğukkanlı **oltacı** • Oltla ile balık avlamada usta kimse. *hevesli*

oluk • Bir şeyin akmasına yarayan üst yanı açık boru. • Yağmur sularını damların kenarlarına toplayıp akıtan yatay konumlu, genellikle çinko boru. *çinko* | ~ dolmuş | hangi | isli | kılı | mermer | oynak | paslı | ~ sıvalı | susuz | yosunlu

olumlu • Onaylayan, kabul eden, lehte olan şey. *görece*

olumsuzluk • Olumsuz olma niteliği veya durumu, menfilik, nefiy. *muhtemel* | olanca | sosyoekonomik | tüm ~

olup bitti • Olmuş ve bitmiş olan şey. herhangi bir

oluş • Olma işi, vuku. • Oluşma, teşekkül, tekevvün. *kararlı* | *duygulu* || ani | cihanşümül | çocuksu | fizyolojik | politik | talihsiz | tarihsel | üzgün | yetersiz

oluşum • Oluşma işi, teşekkül, teşkil. *habis* | *mistik* | *jeolojik* | *illegal* | *patolojik* | *federatif* | *irticai* || adaletli | anatomik | antidemokratik | antikapitalist | asimetrik | bal rengi | beyazımsı | bitimsiz | bordo | bu | cinai | doğal | düşünsel | ~ düzeyli | fiilî | fonksiyonel | geleneksel | genel | interaktif | ~ kabarık | karma | karmaşık | karstik | kesintisiz | kokusuz | ~ kopuk | legal | makro | ~ mesafeli | örgütlü | örgütsel | ruhsal | sapsız | ~ sistemli | sınıfsal | suni | tarihsel | tehlikeli | ~ temelli | volkanik | yeni | yepyeni | zararsız

omlet • Çırpılmış yumurtayla sade olarak yapılabilen veya içine peynir, kıyma vb. katılarak tavada pişirilen bir yemek. *mantarlı* | *patatesli* | *peynirli* | *sucuklu* | *ıspanaklı* || baharatlı | diğer | kekikli | muhteşem | patlıcanlı | sarımsaklı | zeytinli | zeytinyağlı

omur • *anatomi* Omurgayı oluşturan kemiklerden her biri, fıkra. *ayrık* | ~ dizili | uyuşuk

omurga • *mecaz* Bir şeyin varlığı ile ilgili en önemli bölümü, temel, belkemiği, esas. *kurmaca* | *makroekonomik*

omuz • *anatomi* Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm. *düşük* | ~ çökük | *daracık* | sağ | sıkı | çıplak | narin | ~ kemikli | sol | geniş | yuvarlak | zayıf | üryan | yuvarlacık | kalkık | ince | dolgun | terli || atletik | bal rengi | beyaz | ~ biçimli | bir parça | civanmert | cılız | çapraz | ~ çıkık | çocuksu | çürük | dertli | diri | ~ eğik | ~ farksız | görünmez | hangi | kırılğan | kuvvetsiz | minicik | nahif | o | ~ orantılı | ölümsek | ~ sarılı | sarkık | titrek | toparlacık | tutuk | yağlı | yamalı | ~ yapılı | yıkık | yorgun **omuzluk** • *askerlik* Apolet. • *denizcilik* Gemilerde baş ve kık bölümlerinin her bir yanı. *kıç* || arka | sağ | ~ süslü

onarım • Onarma işi, tamirat, tamir. • Bir yapının, bir heykelin, bir resmin bozulmuş yerlerini yeniden yapma, ilk duruma getirme, restore etme. ~ *kademeli* || köklü

onay Uygun bulma, tasdik, icazet, izin. ~ ilişkin | mücerret | sembolik | zımni **onaylayıcı** • Bir şeyi kabul eden, tasdik eden kimse. *sinik*

onbaşı • *askerlik* On ere kumanda eden asker, erin üstündeki ilk rütbe. *uzatmalı* || ~ fikirli | iri | maktul | silik | tıklı

onkolog • *tıp* Kanseri bilimi uzmanı doktor. *jinekolojik*

onkoloji

onkoloji • *tıp* Uurları inceleyen tıp dalı. *ji-nekolojik* || *ortopedik*

onluk • *eskimiş* On para, on kuruş, on lira veya on bin lira değerinde olan para. *ba-kır* | *çil* || *ikişer*

onur • İnsanın kendine karşı duyduğu saygı, şeref, öz saygı, haysiyet, izzetinefis. • Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı kişisel değer, şeref, itibar. *ulusal* | *şiişsel* || *mesleki* | *olası* | *on paralık* | ~ *paralık* | *paramparça* | *serseri* | *şahsi* | *şunca-cık* | *yüce* **onur kırıcı** • Gurur kırıcı söz veya davranış. *son derece*

opera • Sözlerinin bütünü veya çoğu şarkılı olarak söylenen müzikli tiyatro eseri. • Bu eseri oynayan sanatçı topluluğu. • Böyle eserlerin oynandığı yapı. ~ *per-delik* | *komik* | *ciddi* || *başarısız* | *başlı-ca* | *belli başlı* | *çağdaş* | *dünkü* | *epik* | *gerçekçi* | *görmekli* | *karmakarışık* | ~ *sayfalık* | *üçüncü* **opera dürbünü** • Az derinliği bulunan, saplı ve düşük yakınlaştırmalı bir dürbün. ~ *kakmalı* | *sedef kakmalı* **opera eseri** • Müzikli tiyatro eseri. **parıltılı opera parçası** • Müzikli tiyatro bölümü. **indi operacı** • Opera sanatçısı. ~ *asılı* | *sabık*

operasyon • Dizi eylem. • Güvenlik güçlerince suçluların yakalanması için düzenlenen dizi eylem. • *tıp* Ameliyat. ~ *planlı* | ~ *geceki* | ~ *çaplı* | *göstermelik* | *küçük çaplı* | *tek yanlı* | *mucizevi* | *nefes kesici* || *acısız* | *anamlı* | *çevresel* | *deva-sa* | ~ *esaslı* | *estetik* | *etkili* | ~ *evvelki* | *geniş çaplı* | ~ *ilgili* | *kapsamlı* | *karmaşık* | *mali* | *marjinal* | *mekanize* | *müşterek* | *özenli* | *seri* | *sürekli* | *tepeden inme* | *usul-süz* | *ülküçü* | *yurt içi*

operatör • Cerrah. • İşletilmesi belli bir yetkinlik gerektiren teknik araç, alet ve makineleri kullanabilen kimse. *gaddar* | *mühassıs* | *prezantabl* | *yenilikçi*

operet • Eğlenceli, hafif konulu, içinde bestesiz konuşmalar bulunan sahne eseri. ~ *adlı* | *bu* | *bugünkü* | ~ *çeşit* | *imzalı* |

tatsız | *tek sesli* **operetçi** • Operet metni yazan, besteleyen veya operette rol alan sanatçı. **emektar**

optik • *fizik* Fizik biliminin ışık olaylarını inceleyen kolu. • Gözlükçü. *özgün* | *ruh-sal* | *yegâne*

orak • Yarım çember biçiminde yassı, ensiz ve keskin metal bir bıçakla buna bağlı bir saptan oluşan ekin, ot vb. biçme aracı. ~ *mahsus* || *keskin*

oramiral • Deniz kuvvetlerinde, kara kuvvetlerindeki orgeneralin dengi olan en yüksek rütbeli amiral. **emekli**

oran • Büyüklük, nicelik, derece bakımından iki şey arasında veya parça ile bütün arasında bulunan bağıntı, nispet, rasyo. • *matematik* İki büyüklük, iki nicelik arasındaki bağıntı. ~ *belli* | *azami* | *düşük* | ~ *haneli* | *nispi* | *yüksek* | *ezici* | *astronomik* | *yüzlük* | *menfi* | *optimum* | *eşit* | *sembolik* || ~ *ağırlıklı* | *akla yatkın* | ~ *basamaklı* | *cazibeli* | *değişik* | *doksan* | *gerekli* | *hesapsız* | *ihtiyatlı* | *insafli* | ~ *kiloluk* | *kötümser* | *oynak* | *önemli* | ~ *rakamlı* | ~ *ürpertici*

orangutan • *hayvan bilimi* Maymunlar takımının Sumatra ve Borneo'da yaşayan, kahverengi kıllı, sivri başlı, küçük kulaklı, kalın dudaklı bir memeli türü. *yabani*

orantı • Bir şeyi oluşturan parçaların kendi aralarında ve parçalarla bütün arasında bulunan uygunluk, oran, orantı, tenasüp. • *matematik* Birincinin ikinciye oranı, üçüncünün dördüncüye oranına eşit olan dört terim arasındaki bağıntı, orta. *ters* || *biçimsiz* **orantısızlık** • Orantısız olma durumu. *bariz*

oratoryo • *müzik* Solo sesler, koro ve orkestra için yazılmış, oyun ögesi bulunmayan, kutsal nitelikte müzik eseri. *iki*

ordövr • Yemekalti. *sıcak*

ordu • *askerlik* Bir devletin silahlı kuvvetlerinin tümü. • Bu topluluğun başlıca bölümlerinden her biri. • Amaç, nitelik

vb. yönlerden benzeyen insanların bütünü. *nizamlı* | *beşinci* | *yedinci* | *muntazam* | *dördüncü* | *üçüncü* | ~ *kişilik* | *mağlup* | *derme çatma* | *ikinci* | *seferber* | *yenik* | *disiplinli* | *düzenli* | *dokuzuncu* | *koskoca* | *birinci* | *örgütülü* | *milyonluk* | ~ *orantılı* | *koca* | *güçlü* | *şerefli* | ~ *gelen* | *müttefik* | *tek kişilik* | *altıncı* | *şanlı* | *kahraman* | *onuncu* | *muzaffer* | *kuvvetli* || *altın* | *anti-empyralist* | *antikomünist* | *araçsız* | *asi* | *atlı* | *barbar* | *bilinçsiz* | *bütün* ~ | *büyücek* | *canı* | *cesur* | *çekirdek* | *çevik* | *dalgın* | *diğer* | *disiplinsiz* | *doğru dürüst* | *düşman* | *federal* | *gerici* | *göçebe* | *gururlu* | *hantal* | *iki* | *imanlı* | *isyancı* | *itaatli* | *kalıcı* | *karmakarışık* | *karnı tok* | *kefenli* | *kesif* | *koskocaman* | *küpelî* | *lagar* | *laik* | *mehabetli* | *millî* | *mızraklı* | *modern* | *muhayyel* | *muhtelif* ~ | *muhteşem* | *mükemmel* | *mürekkap* | *müstakbel* | *onurlu* | *ödlek* | ~ *önceki* | *postmodern* | *sayısız* ~ | *seçkin* | *sekizinci* | *talimli* | *tekmil* ~ | *tüm* ~ | *ulusal* | ~ *unvanlı* | *ülkücü* | *vatansever* | *yakıcı* | ~ *yarar* | *yıkıcı* | *yılgın* | *yoksul* | *yorgun* | *zırlı* | *zorlu* **ordu kumandanı** • *askerlik* Bir orduya komuta eden ve genellikle orgeneral rütbesinde olan asker. *dördüncü* || varlıklı **ordu karargâhı** • Askerî unsurlardan oluşan yerleşke. *dördüncü* **ordu müfettişi** • Askerî birlikleri denetleyen kişi. üniformalı **ordugâh** • eskimiş, *askerlik* Ordunun konakladığı yer. ~ *çadır* | *sabit*

orfoz • *hayvan bilimi* Hanigillerden, Ege ve Akdeniz’de bulunan, eti beyaz ve lezzetli, 10 kilogramdan 50 kilograama kadar ağırlığı olan bir tür balık (*Epinephelus gigas*). *babacan*

organ • *anatomi* Vücudun, belirli bir görev yapan ve sınırları kesin olarak belirlenmiş bölümü, örgen, uzuv. • *mecaz* Bir görevi, bir işi yerine getirmekle yükümlü kuruluş. *cinsel* | *yetkili* | *kompleks* | *jinekolojik* | *fonksiyonel* | *çoklu* | *yönetmelik* || başına buyruk | belli başlı | ~ *bilumum* | *birincil* | *bürokratik* | *çekinik* | *demokra-*

tik | *dişi* | *dış* | ~ *görevli* | ~ *görünümlü* | *güzide* | *hastalıklı* | *iki* | *kıvrımlı* | ~ *kopak* | ~ *masraflı* | *mutena* | *otonom* | *parlamentar* | *sağlıklı* | *savunmasız* | *seçilmiş* | *tüm* ~ | *umutsuz* | *yabancı* | *yarı resmî* | *yassı* | *yerel* **organ kaybı** • Organın yitirilmesi. *çoklu* **organ yetmezliği** • Organın sağlıklı bir şekilde işlevini yerine getirememesi. *çoklu*

organik madde • Doğal olarak bulunmayıp organizmada metabolizma sırasında meydana gelen maddeler. *vesair*

organizasyon • *Düzenleme*. • Devlet, idare, toplum vb.nin düzenleniş biçimi. • Düzenli bir grubun üyelerinin tamamı. • Kuruluş, kurum, teşkilat. *yatay* | *yemekli* | *kompleks* || *akıl dışı* | *belirli* | *benzeri* | *bin türlü* | *bir* | *çevik* | *çok ortaklı* | *devletler arası* | *edilgen* | *faydalı* | ~ *görünümlü* | *hantal* | *irili ufaklı* ~ | ~ *kapasiteli* | *militarist* | *müstesna* | *mütevazı* | *süratli* | *tanıtıcı* | *yemeksiz*

organizatör • *Düzenleyici*. *açıkgöz* | *yaman*

organizma • *anatomi* Canlı bir varlığı oluşturan organların bütünü, uzviyet. • Herhangi bir canlı varlık. *tek hücreli* || ~ *amaçlı* | ~ *ayaklı* | *büyülü* | *canlı* | *çok hücreli* | *dakik* | *dinamik* | ~ *dolusu* | *etkin* | *fonksiyonel* | *iki ayaklı* | *mikro*

orgazm • *Cinsel uyarım ve zevkin en yüksek noktası, doyum*. *doyurucu* | *doyumlu* || ~ *dereceli* | *ellinci*

orgeneral • *askerlik* Asıl görevi ordu komutanlığı olan rütbesi en yüksek general. *karacı* | *havacı*

orijin • *Soy sop*. *etnik*

orijinal • *Özgün olma durumu*. *ful* || *müazzam* **orijinallik** • *Orijinal olma durumu, özgünlük*. *aynı* | *olanca*

orkestra • *müzik* Yaylı, üflemlî ve vurmalı çalgılar topluluğu. *İskoç* | *amatör* | *azimli* | *bugünkü* | *çalgılı* | *çok sesli* | *değişik* | *derme çatma* | *doğru dürüst* |

orkestra şefi

geniş | ilkel | klasik | kurgusal | meşhur | mükemmel | mürekkep | onlarca | ritmik | sürükleyici | vurmali **orkestra şefi** • Yaylı, üflemleri ve vurmali çalgılar topluluğunu yöneten kişi. seçkin | zevksiz **orkestrasyon** • Orkestraya uyarlama, orkestrada çalınacak biçimde işleme, orkestralama. abartısız | başarılı

orkide • *bitki bilimi* Salepgillerden, doğada, çiçeklerinin güzelliği dolayısıyla camedânlarda da yetiştirilen, birtakım bitki türlerinin ortak adı. *yabani* || büküm büküm | ~ çeşit | koskocaman | lanetli | marjinal | nadide

orkinos • *hayvan bilimi* Ton balığı. *yüzgeçli* || benekli

orman • Ağaçlarla örtülü geniş alan. • Bu ağaçların bütünü. *uçsuz bucaksız* | *bakir* | *vahşi* | ~ *yapraklı* | *gür* | ~ *dönümlük* | *kuytu* | ~ *çiçekli* | *ağaçlı* | *koygun* | *kapkara* | *karanlık* | *karlı* | *bucaksız* | *loş* | *sisli* | *yanık* | *koskocaman* | *uğultulu* | *dünya güzeli* | *yeşil* | *ulu* | *kapkaranlık* | *kadim* || ağaçlıklı | ağaçsız | altın | ~ asırlık | aydınlık | bakımlı | bir | çepeçevre | ~ değer | dipsiz | ~ doyuran | dümdüz | el değmemiş | engin | eşsiz | ~ evvelki | geniş | gölgeli | gümüş | güzel | hali | insansız | ıpsız | ıssız | ıslı ıslı | ~ kaplı | kara | kekikli | keleş | kocaman | komşu | koyu yeşil | masum | mistik | mor | münevver | müstesna | naneli | nemli | nitelsiz | o | ~ örtülü | renksiz | sadık | ~ sakızlı | saldırgan | sessiz | sık | ~ süslü | tanıdık | ~ taraflı | تنها | verimsiz | virajlı | yapayalnız | yapraksız | yemyeşil | ~ yolsuz | zümrüt yeşili **orman ağacı** • Ormanda bulunan ağaç. uzun ömürlü **orman köyü** • Orman arazisi içinde veya yakınında kurulmuş köy. harikulade **orman korucusu** • Orman veya kır bekçisi. kültürlü | üniformalı **orman gülü** • *bitki bilimi* Avrupa, Asya dağlarında yetişen açelyaya benzer bitki. ~ *çiçekli* **ormanlık** • Ormanı çok olan, ormanla kaplı veya

orman gibi olan yer. ağaçlı | çepeçevre | koyu yeşil

orospu • *kaba konuşmada* Hayat kadını. • *kaba konuşmada*, mecaz Kolay elde edilen, düşük ahlaklı kadın. *adi* | ~ *du-daklı* || Batılı | besili | birinci | budala | buruşuk | buyurgan | cilveli | çakılı | hasatalıklı | haymatlos | iştahsız | karizmatik | kibar | müptezel | namussuz | okumuş | ~ omuzlu | ötürüklü | öyle | pasaklı | pörsük | sahici | sayısız | ~ tanınmış | tecrübesiz | tehlikeli | topal | tutkulu | veremli | ~ vesikalı | yurtsuz | ~ zekâli **orospuluk** • mecaz Kalleşlik. bir tür **orostopolluk** • *argo* Kurnazca iş, dalavere, dolap. zikzaklı

orta • Bir şeyin eşit olarak ayrılabilceği bölüm. • *spor* Futbolda oyuncuların birinin, topu, kale ağzında duran arkadaşlarına havadan yollamak için yaptığı vuruş. *gollük* | ~ *tam* | *rastgele* | *kavisi* | *herhangi bir* || çapraz | klostrofobik | ön **orta masa** • Değişik sayıdaki kısa ayaklar üzerine yatay olarak yerleştirilmiş tablası olan, genellikle oturma grubu ile kullanılan mobilya. ~ **lekeli** | ~ **oymalı orta nokta** • *spor* Futbolda başlama vuruşunun yapıldığı yer, nokta. **tuhaf orta alan** • Futbol, hentbol vb. oyunlarda topun oynandığı sahanın orta bölümü. **verimsiz orta direk** • Çadırdaki veya çeşitli yapılarda merkezî ağırlığı yüklenen ve dengeli dağılımı sağlayan direk. **kocaman** | ~ **oymalı orta oyunu** • Sahne, perde, dekor, suflör kullanmadan halkın ortasında oynanan Türk halk tiyatrosu. acıklı | seyirlik **orta sınıf** • Değeri düşük, sıradan olan sınıf. *demode* || ~ **eğitilmiş** | kentli | sınıai | varlıklı **orta yaşlı** • Ne genç ne de yaşlı olan kimse. başörtülü

ortak • Birlikte iş yapan, ortaklaşa yararlarla birbirlerine bağlı kimselerden her biri, şerik, hissedar, partner. *imtiyazlı* | *iadeli taahhütlü* | *stratejik* | *ayrıcıklı* ||

bereketli | birinci | birinci sınıf | çaylak | deneyimsiz | ~ devirli | ~ emin | etkili | geçimsiz | gölgeli | ~ gönüllü | göstermelik | Güneyli | huysuz | ikinci | kıdemli | kıyıcı | korkak | ~ layık | müflis | orta boylu | ortanca | otonom | ~ otoriter | öteki | sağlıklı | ~ sermayeli | sermayesiz | şımarık | talihsiz | tembel | uyumsuz | uzaktan kumandalı | üçüncü | yabancı | yargısal | yarınki | yerli | zoraki **ortak kanı** • Bir grubun düşünce, yargı ve değerlendirmelerinin toplu ürünü. tartışmasız **ortak payda** • Asgari müşterek. biricik ~ | büyüsel

ortaklık • Ortak olma durumu, iştirak, müşareket, şeriklik. • *ticaret* İki veya daha çok kimsenin iş yaparak kazanç elde etmek için birleşmeleri, şirket. *imtiyazlı* | *ayrıcalıklı* | *anonim* || akla yakın | böyle | ~ düzeyli | esrarlı | eşit | ~ haiz | iğrenç | ~ maliyetli | paylı | semantik | tekmiil ~ | ~ temelli | yurt içi

ortalama • Bir şeyin orta değeri. *aritmetik* || endüstriyel | gerekli | istatistiksel | iyimser | ~ kareli

ortalık • Bulunulan yer, çevre. ışı ışı

ortam • Canlı bir varlığın içinde bulunduğu doğal veya maddi şartların bütünü. • Bir topluluğun veya toplulukların hareket alanı, platform. • *mecaz* Bir kimsenin veya bir insan topluluğunun yaşayışını etkileyen ruhsal, toplumsal ve kültürel etkilerin bütünü. • *ruh bilimi* Nesnel ve toplumsal yönlerle bazen kişinin iç dünyasını da kapsayan yakın çevre, vasat. *huzurlu* | *hiyjenik* | *steril* | *güvensiz* | *ferah* | *manyetik* | *gürültülü* | *gerilimli* | *stresli* | *sanal* | *dinğin* | *sevgisiz* | *kültürel* | *dumanlı* | ~ *uygun* | *makroekonomik* | *analitik* | *enflasyonist* | *ılık* | *konforlu* | *elektronik* | *basılı* | *rutubetli* | ~ *otoriter* | ~ *elverişli* | *buharlı* | ~ *çevrili* | *seviyeli* | *nostaljik* | ~ *oksijenli* | *doğal* | *sağlıklı* | *stresiz* | *küflü* | *amansız* | *disiplinli* | *politik* | *bugünkü* | *deneyisel*

| *canlı* | *kurak* | *yabanıl* | *bilgisayarlı* | *bambaşka* | ~ *yoksun* | *havadar* | *kaygan* | *mistik* | *tekdüze* | *çok sesli* | *sigarasız* | *büyülü* | *klostrofobik* | *uçsuz bucaksız* | *sevimsiz* | *istikrarsız* | *astrolojik* | ~ *havalı* | *sosyal* | *kasvetli* | ~ *tür* | *karamsar* | *siyasal* | *sinerjik* | *korunaklı* | *tatsız tuzsuz* | *ekolojik* | *cıvıl cıvıl* | *düşünsel* | *özgür* | *hırslı* | *bunalımlı* | *sosyolojik* | *illegal* | *interaktif* | *sorunsuz* | *sisli* | *yazınsal* | *emniyetli* | *mahrem* | *çevresel* | *çalkantılı* | *antidemokratik* | *dumansız* | *ekonomik* | *toplumsal* | *yabani* | *demokratik* || abartısız | acılı | ahenkli | ailevi | alevli | alıngan | anaerobik | anarşik | antisemitist | apayrı | Avrupalı | ayrıcalıklı | bakteriyel | ~ baskılı | baskısız | başka | başlıca | belirli | benzersiz | ~ bezeli | biçimsel | bilinçli | bıçaklı | bohem | buzlu | capcanlı | çamurlu | ~ çekimsiz | ~ çiçekli | ~ çocuklu | dağınık | dalgasız | dar görüşlü | dinamik | dinlendirici | dural | duygulu | düşsel | ~ düzeyli | entelektüel | eski | eşsiz | fantastik | farklı | fiziksel | gayritabii | gazlı | ~ geceki | gelişkin | genel | girift | gölgeli | ~ gözenekli | güvencesiz | güvenli | hararefli | heterojen | heyecansız | iç açıcı | içler acısı | insancıl | insani | irkiltici | isli | kapsamlı | karışık | ~ kayan | kaypak | kıran kırana | ~ kırıcı | kırılğan | kıskırtıcı | kıvrak | kollayıcı | konforsuz | konuksever | korkusuz | kuramsal | kültürlü | legal | loş | ~ manzaralı | marjinal | masalsı | medyatik | merkezkaç | mikropolu | muayyen | muhteşem | mükemmel | müsait | mütedeyyin | mütevazı | olağanüstü | olası | olaysız | olur olmaz | optik | oynak | öldürücü | özgün | pasif | pastoral | pırıltılı | puslu | riskli | samimi | sanatsal | sanatsever | sefil | sigaralı | siyasi | sıcacık | sıkıcı | sosyoekonomik | statik | sulak | suni | şiirsel | tahammülsüz | tarihsel | tekinsiz | tıkanık | toplu | ~ uyaran | uygunsuz | uyumlu | üç boyutlu | vahim | vasat | vergisiz | vıcık | vıcık vıcık | yan-

sız | ~ yapılı | yıkıcı | yıpratıcı | yoğun | yoksul | yosunlu | zevksiz

ortanca • *bitki bilimi* Taşkırangillerden, kırmızı, pembe veya mor renkli çiçeklerini yaz başında açan, gölgelik yerlerde yetiştirilen bir süs bitkisi (*Hydrangea hortensia*). *mavili*

ortaokul • *eskimiş* Öğrencileri genel eğitim yoluyla bir yandan hayata, bir yandan da liseye hazırlayan, genellikle üç yıllık ortaöğretim okulu. ~ *sınıflı*

oryantalist • Doğu bilimci. Batılı | *kıdemli*

Osmanlı • *özel* XIII. yüzyılda Osman Gazi tarafından Anadolu'da kurulan ve Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra dağılan büyük Türk imparatorluğunun uyrukları. *değme* | *feodal* | *güçsüz* | *hayli* | *haza* | *kahpe* | *muhteşem* | *son* | *şair* | ~ *tam* | *tüm* ~ | *vatansever* | *yüce*

ot • *bitki bilimi* Toprak üstündeki bölümleri odunlaşmayıp yumuşak kalan, ilkbaharda bitip bir iki mevsim sonra kuruyan küçük bitkiler. *yabani* | *bir tutam* | *kuru* | *arsız* | *yabanıl* | *şifalı* | *yeşil* | *dikenli* | *yabansı* | *ıslak* | *taze* | *azgın* | *yapışkan* | *cılız* | *ezik* | *elvan elvan* | ~ *aromalı* | *kavruk* | *ezilmiş* | *zehirli* | ~ *çiçekli* | ~ *kucak* | *tap-taze* | *aromatik* | *zararlı* | *vahşi* | *yöresel* | *belalı* | *ipince* | ~ *yaramaz* | *yaban* | ~ *yapraklı* || *acayip* | *adsız* | *alelade* | *aman-sız* | *asalak* | *baharatlı* | *besinli* | *bilinmez* | *bin türlü* | *bir damla* | *bir sürü* | *cenabet* | ~ *cins* | ~ *çeşitli* | *çürük* | *dağınık* | *deli* | ~ *dolusu* | *fena* | *gevrek* | *gizli* | ~ *görmüş* | *güneşli* | *helal* | *inatçı* | *ince* | *isimsiz* | *kaba* | ~ *karışık* | *kıpırtılı* | *kışık* | *köklü* | *kötü* | ~ *kucak dolusu* | *mübarek* | *namus-suz* | *pis* | *rengârenk* | *rüzgârlı* | *sapsarı* | *satılık* | *sık* | *soğuk* | *solgun* | *şu* | *tatlan-dırıcı* | *tekmil* ~ | *tüm* ~ | *uyuşuk* | *uzun* | *yağlı* | *yanık* | *yararlı* | *yemlik* | *yemyeşil* | *yılışık* | *âlâ* **ot çayı** • Çeşitli kurutulmuş güzel kokulu çiçek veya otlarla yapılan çayların genel adı. *yatıştırıcı*

otağ • *tarih* Büyük ve süslü çadır, çerge. *muhteşem* || *keçeli* | *şanlı* | *ulu*

otel • Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlen-ce vb. hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletme. ~ *odalı* | ~ *yataklı* | *lüks* | ~ *yıldızlı* | ~ *belgeli* | *konforlu* | *turistik* | *ucuz* | *modern* | ~ *katlı* | *manzaralı* | *pa-halı* | *otantik* | ~ *adlı* | *şahane* | ~ *havalı* | ~ *bitişik* | *ahşap* | ~ *kapasiteli* | *falanca* | *tematik* | *dünya güzeli* | ~ *dizili* | *temiz* | *yıldızsız* | *yeni* | *alkolsüz* | *kocaman* | *izbe* | *asri* | *uygulamalı* || *afili* | *alımlı* | *çalımlı* | *badanalı* | *berbat* | *binlerce* | *bir* | *birinci sınıf* | *bitkin* | *boktan* | ~ *bozma* | *büyük* | *büyükçe* | *cafcaflı* | *çalımlı* | *çeşit çeşit* | *döküntü* | *engelsiz* | *engin* | *eski* | *fiyakalı* | ~ *görünümlü* | *güneşli* | *güzel* | *hangi* | *harika* | *havadar* | *havuzlu* | *hesaplı* | *huzurlu* | *iddiasız* | *ikinci sınıf* | *ışıl* | ~ *kalma* | *kasvetli* | *kentli* | *kibar* | *kırık dökük* | *kuytu* | *mahzun* | *muhteşem* | *mütevazı* | ~ *nitelikli* | *oturalı* | *sempatik* | ~ *sıvalı* | ~ *süslü* | *şimdiki* | *tek* | *tenha* | *tertemiz* | *uçsuz bucaksız* | *ücre* | *vakur* | *vasat* | *yakın* | *yamuk* | *yazlık* | *yemeksiz* | *yorgun* | *yüksek* **otelci** • Otel işleten kimse. *düzenbaz* | *suratsız* **otel lobisi** • Otellerde girişe yakın geniş yer. ~ *sandalyeli* **otel odası** • Yolcu ve turistlere geceleme imkânı sağlamak, bunun yanında yemek, eğlen-ce vb. hizmetleri sunmak amacıyla kurulmuş işletmenin odalarından her biri. *depozitosuz* | *eğri büğrü* | *gösterişli* | *han-gi* | *izbe*

otlak • *coğrafya* Hayvan otlatılan yer, sal-malık, yaylak, mera, örü. *çayır* | *lezzetli* | *olmadık* | *uçsuz bucaksız*

oto • Patlamalı, içten yanmalı, elektrikli bir motor veya gaz türbiniyle hareket eden taşıt, araba. *çalıntı* | *hususî* | ~ *plakalı* | *milyarlık* || *ayrı* | *füme* | *hurda* | *iki* | *kapısı açık* | *kilitli* | *konforlu* | *şu*

otoban • Otoyol. herhangi bir

otobiyografi • *edebiyat* Öz yaşam öyküsü.
~ *ciltlik* || mesleki

otobüs • Yolcu taşıyan, motorlu büyük taşıt. *körüklü* | *hurda* | *ekspres* | ~ *burunlu* | *külüstür* | *iki katlı* | *hantal* | ~ *numaralı* | ~ *katlı* | *tıklım tıklım* ~ | *gezici* | ~ *sarı* | *döküntü* || açık kırmızı | aynı | bahtsız | bakımsız | beş on | beygirli | bunalıcı | büyücek | cesur | çalıntı | çeşit çeşit | dandik | daracak | ferah | gıcır | gıcır gıcır | gürültücü | gürültülü | güzel | iğrenç | kalabalık | karşılıklı | kasvetli | ~ kayan | koca | konforlu | koskoca | ~ kuruşluk | lüks | mağdur | ~ odalı | pırl pırl | rengârenk | ~ ruhlu | sabahki | sevgisiz | süratli | şehirler arası | şu | takır tukur | talihsiz | ~ telli | tembel | tozlu | yeni | yenice | yorgun | ~ yüklü **otobüs garajı** • Şehirler arası çalışan motorlu taşıtların yolcularını aldıkları ve indirdikleri yer. pejmürde **otobüs seferi** • Otobüs yolculuğu. ~ *tarifeli* | *muntazam*

otogar • Şehirler arası çalışan motorlu taşıtların yolcularını aldıkları ve indirdikleri yer. *görkemli*

otohemoterapi • Kendi kendine tedavi. ~ *majör* | *minör*

otokrasi • Hükümdarın, bütün siyasal kudreti elinde bulundurduğu yönetim biçimi. *zorba*

otomasyon • Özişler. endüstriyel

otomat • Canlı bir varlığın yapabileceği bazı işleri yapan mekanik veya elektrikli araç. *hazır*

otomatik • Mekanik olma durumu. *ful* **otomatik tüfek** • Mekanik yollarla hareket ettirilen veya kendi kendini yöneten tüfek. *dipçikli*

otomobil • Motorlu, dört tekerlekli kara taşıtı. *çalıntı* | *hususî* | *zırhlı* | *lüks* | *kapılı* | *konforlu* | *camlı* | *hurda* | *hantal* | *emektar* | *uzaktan kumandalı* | ~ *plakalı* | *milyarlık* | *markalı* | ~ *çiçekli* | *külüstür* | *turkuaz* | ~ *kiloluk* | *tasarruflu* | ~ *tonluk*

| *sapsarı* | ~ *fiyatlı* | *sorunsuz* | ~ *kasalı* | *döküntü* | ~ *silindirli* | ~ *vitesli* | *kocaman* || aerodinamik | afili | alımlı | bataryalı | benzinli | bir | bir sürü | bölük pörçük | büyücek | büyük | cimri | dayanıksız | derli toplu | eflatun | ~ *farksız* | gıcır | gıcır gıcır | görkemli | ~ *görünümlü* | ~ *havalı* | hızlı | iki | ışıllı | ışıllı ışıllı | kahverengi | kaliteli | kalıplı | kapkara | ~ *kayan* | ~ *kesen* | kiralık | kıpkırmızı | kırık dökük | ~ *kokulu* | ~ *kumandalı* | *kuyruklu* | *lanet* | ~ *mamul* | *mavi* | *melez* | ~ *merdivenli* | *mikro* | *minicik* | ~ *mükellef* | *mütevazı* | ~ *perdeli* | *pırl pırl* | *plakasız* | *satılık* | *şahane* | *şımarık* | *talihsiz* | ~ *tekerlekli* | ~ *tekerli* | *upuzun* | ~ *uyaran* | ~ *yapılı* | *yepyeni* | *yerli* **otomobil lastiği** • Otomobil tekerleği. *delik deşik* **otomobil yarışı** • Araba yarışı. *hesaplı* | *üç boyutlu*

otonomi • Özerklik. *siyasi*

otopark • Taşıtların trafik bakımından uygun olan ve belli bir süre bırakıldıkları açık veya kapalı yer, park yeri, park. ~ *arabalık* | ~ *kapasiteli* || bilgisayarlı | genişçe | *mega* | ~ *zeminli*

otorite • Yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta, velayet. • Siyasi veya idari güç. • *mecaz* Çalışmalarıyla kendini kabul ettirmiş, başarılı kimse. *merkezî* | *meşru* | *rasyonel* | *geleneksel* | *dinsel* | *sınırsız* | *mutlak* | *siyasi* || bağımsız | başlıca | *belirli* | *belli başlı* | ~ *dayalı* | *devasa* | *dinî* | *hantal* | *kati* | *keyfi* | *muhteris* | *okkalı* | *sahte* | *seçilmiş* | *sıfır* | *sorunsuz* | *şahsî* | ~ *tam* | *uhrevî* | *uluslararası* | *üstün*

otoyol • Hızlı bir trafik akımı sağlamak amacıyla yapılan, çok şeritli, çift yönlü, geniş yol, otoban. *duble* | ~ *kullanılmış* || *alışılmış* | *ıssız* | *kentler arası* | ~ *numaralı*

otsu bitki • Ot gibi olan, gövdesi odunlaşmayan, kısa ömürlü bitki. çok ~ *yıllık* | *erselik* | *uzun ömürlü*

oturak • Oturulacak yer veya şey. • Alçak iskemle. *kutulu* || *çinko* | *delik*

oturma • Oturmak işi. **kıptırsız** | **yakın**
oturma düzeni • Kimin nereye, nasıl
oturacağını belirlemek için yapılan plan,
düzen. ~ **sandalyeli oturma odası** • Ev
halkının oturması için ayrılmış oda. ~
bölmeli | **cumbalı** | **huzurlu** | ~ **koltuklu**
| **loşça**

oturum • Bir meclis veya kurulun çö-
zümlenmesi gereken sorunları görüşüp
tartışmak için yaptığı birleşimlerden her
biri, celse. • Bilimsel toplantıların aynı
anda veya art arda gerçekleştirilen bö-
lümlelerinden her biri, sekiyon. • Seans.
sabahki | *gizli* | *günlü* | *yarınki* | *köşesiz*
| ~ *aralıklı* | *ferah* | ~ *geceki* | *geleneksel*
| *kapalı* | *sembolik* | *törenli*

oturuş • Oturma işi. *kurumlu* | *kıptırsız* ||
belirgin | *dairesel* | *eğreti* | *kararlı* | *mutat*
| *sessiz* | *sedasız* | *umarsız*

ova • Çevrelerine göre çukurda kalmış,
çoğunlukla alüvyonla örtülü, eğimi az,
akarsuların derine gömülmediği, geniş
veya dar düzlük, yazı. *uçsuz bucaksız*
| *dümdüz* | *bucaksız* | *engin* | *bereketli* |
tekmil ~ | *güneşli* | *ıssız* | *asfalt* | *kosko-*
ca | *yemyeşil* | *verimli* | *sulak* | *riüzgârlı*
| *kurak* | *koskocaman* | *yeşil* | ~ *sarı* |
rutubetli | *upuzun* | *sapsarı* | *karlı* | ~ *çi-*
çekli || *ağaçsız* | *akçıl* | *altın sarısı* | *arık* |
~ *arınmış* | *belalı* | *bembeyaz* | *bir* | *bütün*
~ | *çıplak* | *çırçıplak* | ~ *döşeli* | *düz* | *ekili*
| *geniş* | *gölgesiz* | *güzel* | *ıpıssız* | *kapka-*
ranlık | *kayıtsız* | *kesiksiz* | *kıraç* | *kırmızı*
| *koca* | *kocaman* | *koyu yeşil* | *mosmor*
| *nihayetsiz* | *özgür* | *puslu* | *sıcak* | *sım-*
sıcak | *sıtmalı* | *suçsuz* | *şirin* | *tepesiz* |
ufacık | *yeknesak* | *yenik*

oval • Yumurta biçiminde olma durumu.
yarım

ovmaç • *halk ağzında* Hamuru ovalayarak
yapılan kırıntılarla pişirilmiş çorba. **sütlü**

oy • Bir toplantıya katılanların, bir sorun-
la ilgili birkaç seçenektan birini tercih
etmesi, rey. • Bu tercihi belirten işaret,
söz veya yazı. • Seçimlerde kişinin her-

hangi bir aday veya partiye ait yaptığı
tercih. *çekimser* | *mükerrer* | *muteber* |
geçerli | *olumsuz* || ~ *aşamalı* | ~ *birleşen*
| *büyülü* | *doksan* | *fazla* | *genel* | *gerici* |
görece | *kırmızı* | *kutsal* | *nispi* | ~ *oranlı*
| *samimi* | *tek* | *tepkisel* | *yüz binlerce* **oy**
orani • Seçimlerde kişinin herhangi bir
adayın aldığı oran. **yöresel oy pusulası**
• Seçimlerde adaylara veya partilere ait
özel şekilleri içeren, üzerine oya ait işa-
ret konulan resmî belge, oy kâğıdı. **hileli**
| **sahte** | **mühürsüz oylama sistemi** • Oy
kullanma düzeni. **bilgisayarlı**

oya • Genellikle ipek ibrişim kullanarak
iğne, mekik, tığ veya firkete ile yapılan
ince dantel. *esrarlı* | *incecik* | *salkım sal-*
kım | *tekdüze* | *yıprak*

oyalanma • Oyalanmak işi. yumuşacık |
zevksiz

oylama • Oyalamak işi. *yarınki* || *adil* |
dördüncü | *göstermelik* | *interaktif* | *mün-*
ferit | *üçüncü*

oylum • Hacim. • Resimde derinlik, üç
boyutluk etkisi, mimarlıkta mekân kar-
şılığı. *dört köşe* | *engin* | *farklı* | *geniş* |
öylesi | *pütürlü*

oyma • Oyularak yapılan süsleme. *ince* | ~
kabarık | ~ *tür* | *yakut* **oymacılık** • Oyma
yapma sanatı, hakkâklık. **millî**

oynaklık • Oynak olma durumu. • Oy-
nakça davranış. **klasik** | **solgun** | **zararsız**

oynama • *mecaz* Değişiklik. **günlük** |
mevsimsel

oynayış • Oynama işi. *civelek* | *kalıplaş-*
mış | *ölçülü*

oyuk • Oyulmuş, içi boş ve çukur olan yer.
derin || ~ *adımlık* | *binbir* | *dar* | *gözde* |
koyu mavi | *küçücük* | *yüzlerce*

oyun • Yetenek ve zekâ geliştirici, belli
kuralları olan, iyi vakit geçirmeye ya-
rayan eğlence. • Tiyatro veya sinemada
sanatçının rolünü yorumlama biçimi. •
Şaşkınlık uyandırıcı hüner. • Kumar. •
mecaz **Hile**, **düzen**, **desise**, **entrika**. ~

baskılı | ~ *perdelik* | *müzikli* | ~ *adlı* | *rad-yofonik* | *eğlenceli* | *tempolu* | *kültürel* | *interaktif* | *agresif* | *çoklu* | *tek kişilik* | ~ *tür* | *seyirlik* | *manzum* | *çocuksu* | *hırslı* | *dramatik* | *disiplinli* | *savruk* | *yöresel* | ~ *planlı* | *vasat* | *silik* | *illegal* | *sözsüz* | *kısa* | *kıvrak* | *gerçekçi* | *nefis* | *etkili* | *fantastik* | *çocukça* | ~ *çeşit* | *olimpik* | *devasa* | *epik* | *iğrenç* | *zararsız* | *dilsel* | *tutuk* | *gayretli* | *inatçı* | *toplumsal* | *tehlikeli* | *trajikomik* | *tatlı sert* | *üç boyutlu* | *süratli* | *korkunç* | *çeşit çeşit* | *etkileyici* | *sefil* | *saçma sapan* | *ortalama* | *şahane* | *gülünçlü* | *ciddiyet-siz* | *ölümçül* | *verimsiz* | *aynı* | *ön* | ~ *kişi-lik* | *klasik* | *bayağı* | *matematiksel* | *girift* | *geçici* | *köklü* | *acıklı* | *belgesel* | *zevкли* | *olmadık* | *biçimsel* | *danslı* | *alçakça* | ~ *sistemli* | ~ *ciltlik* | *düzmece* | *kadim* | *dişil* | *akademik* | *ustaca* | *belalı* | *sihirli* | *orta* | *arzulu* | *cinsel* | *yerli* | ~ *perdeli* | *şaheser* | *ilerici* | ~ *abartılı* | *abartısız* | *acayip* | *ağır* | *ağlamaklı* | *akıllıca* | *akşamki* | *alacalı* | *alafranga* | *aldatıcı* | *alışılmış* | *amaçsız* | *anlamsız* | *anlaşılmaz* | *asabi* | *aşâğılık* | *atletik* | *ayrı* | *azgın* | *basit* | *baskısız* | *baş-ka* | *başlıca* | *bazı* | ~ *benzeri* | *benzersiz* | *bilinen* | ~ *bilinmeyen* | *bilmeceli* | *bin türlü* | *binbir* | *bir sürü* | *biricik* | ~ *boktan* | *bucaksız* | *budalaca* | *cansız* | *cılız* | *cıvıl cıvıl* | *çağdaş* | *çalgılı* | *çalgısız* | ~ *çapalı* | *çapraşık* | ~ *çekici* | *çekimser* | *çekişmeli* | ~ *çeşitli* | *çılgin* | *çıplak* | *çok yönlü* | *dağınık* | *danişıklı* | ~ *dantelli* | ~ *dayalı* | *deli dolu* | ~ *delikli* | *deminki* | *deneyisel* | *derli toplu* | *dertsiz* | *didaktik* | *diğer* | *dingin* | *dipsiz* | *dolgun* | *dozurucu* | *duygulu* | *düşmanca* | *düşündürücü* | *düşün-sel* | *düzensiz* | ~ *endeksli* | ~ *esaslı* | *eski* | *ezici* | *falanca* | *fıkır fıkır* | ~ *geceki* | *geleneksel* | *geometrik* | *gerici* | *gerilimli* | *gerzek* | *gölgeli* | *gösterişli* | *göz alıcı* | *göldürücü* | *gürültülü* | ~ *haftalık* | *hain* | *haince* | *hareketli* | *harikulade* | *herhangi bir* | *hissersiz* | *hünerli* | ~ *içerikli* | *içkili* | *içten* | *ideolojik* | ~ *ihimalli* | *iki* | *iki yüz-lü* | *ikili* | *ikizli* | *ilginç* | ~ *ilişkili* | *insani* |

iptidai | *irili ufaklı* | ~ | ~ *isimli* | *isteksiz* | *istikrarsız* | *ısmarlama* | *kaçamak* | ~ *kad-rolu* | *kahraman* | ~ *kalan* | *kalleş* | *kansız* | *karaktersiz* | *karanlık* | *kasvetli* | *kavgasız* | *kaygan* | *kaygılı* | *kaypak* | *kazalı* | *ke-mirgen* | *kepaze* | *kısır* | *komik* | *komplike* | *kulpsuz* | *kuralsız* | *kurgusal* | *kurnazca* | *kurumsal* | *kusursuz* | *kutulu* | *küçük çaplı* | *lanet* | *lanetli* | *lisanslı* | *maceralı* | *mahcup* | ~ *mahsus* | *manasız* | *masa başı* | *mecazi* | *meret* | *millî* | *mistik* | *mizahi* | *mucizeli* | *muhtekir* | ~ *muzdarip* | *mu-zır* | *mükerrer* | *münasebetsiz* | *mürettep* | *müstehcen* | *müstesna* | *müşkül* | *müzikal* | *neşeli* | *neticesiz* | ~ *nitelikli* | *nitelihsiz* | *nostaljik* | *olgun* | ~ *onaylı* | *otobiyo-grafik* | *öbür* | *ölçülü* | ~ *önceki* | ~ *örülü* | *özverili* | *parasız* | *pespaye* | *plansız* | *politik* | *profesyonel* | *pürüzsüz* | *rakipsiz* | *renksiz* | *rezilce* | *riskli* | *riyakâr* | *rutin* | *sabahki* | *saf* | *sağlam* | *satirik* | ~ *saygılı* | *sayısız* | ~ | *seçilmiş* | *sevimli* | *sevimsiz* | *seviyeli* | *sinematografik* | *sistemsiz* | *sivri dilli* | *sıkıntılı* | *sıradan* | *sonlu* | *so-rumsuz* | *sözel* | *sulu* | *süper* | *sürükleyici* | *şiiirli* | *şişirme* | *şu* | *talihsiz* | *tanrısal* | *tan-tanalı* | *tarihsel* | *tatsız tuzsuz* | *tehlikesiz* | *teknolojik* | *temposuz* | *teorik* | ~ *tesirli* | *tipik* | *tılsımlı* | *tuhaf* | *ufak* | *umarsız* | *umutlu* | *usta işi* | ~ *uyarıcı* | *uydurma* | *uzun* | *üçüzlü* | *üretken* | ~ *ürpertici* | *üzüntülü* | *vurdulu kırdılı* | *vurdumduy-maz* | *yabanıl* | *yalansız* | *yaman* | ~ *yapılı* | *yapmacık* | *yaparak yaprak* | *yaratıcı* | *ya-sak* | *yeni* | *yepyeni* | *yerel* | *yerici* | *yıpratıcı* | ~ *yoksun* | *yorucu* | *zahmetli* | *zararlı* | *zarif* | *zihinsel* | *zorlayıcı* **oyun havası** • **müzik** Kıvrak ritimli ezgi. kıvrak **oyun meraklısı** • Çok oyun seven kimse. yaş-lı **oyun yazarı** • *tiyatro* Tiyatro, radyo ve televizyonda sahnelenmek veya oy-nanmak üzere piyes, skeç türü eserler kaleme alan sanatçı. başarısız | *yerli* | *ye-tenekli* **oyun yönetimi** • Oyun idaresi. • karamsar **oyun anlayışı** • Oyun görüşü. çok yönlü | *disiplinli* | *hırslı* | *inatçı* **oyun**

kâğıdı • İskambil. ~ renkli | hileli **oyun kurucu** • *spor* Karşılaşmada oyuna yön veren oyuncu, eksen oyuncu. ~ *ayaklı*

oyuncak • Oyun aracı. • *mecaz* Önemssiz ve kolay iş. • *mecaz* Başkaları tarafından bir araç gibi kullanılan, hiçe sayılan güçsüz kimse. ~ *tüylü* | *markalı* | *muhteşem* | *çeşit çeşit* | *pilli* | *zarif* | *pahalı* | *bilgisayarlı* | *plastik* | *düdüklü* | ~ *biçimli* | *cicili bicili* | ~ *tekerlekli* || albenili | bambaşka | başka | bazı ~ | benzeri | bir çift | bir yığın | birçok | bulunmaz | canlı | cana yakın | canlı | çalgılı | defolu | değersiz | ~ desenli | duygusuz | eğlenceli | ~ evvelki | fantastik | geçmeli | hiçbir | ~ kalan | kırık dökük | kıymetli | kravatlı | ~ kurdeleli | ~ kuruşluk | küçük | lüzumsuz | mert | müzikli | nafile | nice ~ | ruhsuz | saf | sair ~ | sayısız ~ | sihirli | tahta | ~ uyarıcı | ve-sair | vidalı | yanardöner | yaylı | yepyeni | yığınla | yüreksiz | âlâ **oyuncak araba** • Oyuncak olarak yapılmış taşıt. damperli | ~ kumandalı **oyuncak kutusu** • Oyuncakların toplandığı kutu. ~ sakızlı | yaylı

oyuncu • Herhangi bir oyunda oynayan kimse. • Sinema, perde veya bir gösteride rol alan sanatçı, aktör, aktris. ~ *cezalı* | *mavili* | *karizmatik* | *çaylak* | ~ *beyazlı* | *klas* | *problemlili* | *hırslı* | *lisanslı* | *çok yönlü* | ~ *karakterli* | ~ *ayaklı* | *emektar* | *Slovak* | *deneyimsiz* | *vasat* | *kıvrak* | *faal* | *gözde* | *tecrübesiz* | *kıdemli* | *ahlaklı* | *disiplinli* | *kabiliyetli* | *gencecik* | *ünlü* | *isimsiz* | *profesyonel* | *tanınmış* | *usta* | *popüler* | *çoklu* | *süratli* | *Yugoslav* | *yaşlı* | *nadide* | *üçer* | *kalitesiz* | *Senegalli* | *başarılı* | ~ *vasıflı* | *ikinci sınıf* | *sorumsuz* | ~ *lakaplı* | *paragöz* | *kalburüstü* | *atletik* | *biseksüel* | ~ *esaslı* || İskoç | acemi | agresif | aktif | alaylı | amatör | arsız | arzulu | asabi | Asyalı | ayrıcalıklı | azimli | beceriksiz | bencil | bilindik | bilinen | bilisiz | bir düzine | bir sürü | biricik ~ | birinci sınıf | bonkör | briyantınli | burnu büyük | cahil | centilmen | cömert | çakılı | ~ çocuklu | dikenli | diplomatik | dünkü

| ender | garip | gayretli | gedikli | genç | gezgin | gezici | göbekli | ~ görünümlü | gözü kara | harikulade | hiçbir | huysuz | hünerli | iki yüzlü | inatçı | istidatlı | istikrarsız | joker | kadın | ~ kadrolu | ~ kafalı | kaprisli | kaslı | kavruk | kırılğan | komple | kudretli | küçük çapta | küçümen | marjinal | maskeli | mega | melankolik | meziyetli | mütecaviz | mütekâmil | niteliksiz | önemssiz | öteki | periyodik | politik | rakip | ~ ruhlu | sabırlı | sakil | savaşçı | sayısız ~ | sebatlı | seçkin | sezgili | silik | sivri dilli | sönük | sportmen | şaşkın | şevkli | şımarık | uluslararası | uykusuz | üniformalı | üretken | vurdumduymaz | yabancı | yahşi | yakışıklı | yardımcı | yeteneksiz | yetersiz | ~ yetmişmiş | zarif **oyuncu kadrosu** • Televizyon ve sinema dizi ve filmlerinde oynayan oyuncuların tümü. • *spor* Bir takımı oluşturan oyuncuların tümü. **eklektik** | **medyatik** **oyunculuk** • Sahne sanatçılığı. • *mecaz* Düzensizlik, hilecilik. *çok yönlü* | *ölçülü* || abartısız | abuk subuk | alelade | birinci sınıf | deli dolu | dingin | düşünsel | epik | kalburüstü | maharetli | marjinal | postmodern | pozsuz | pürüzsüz | rafine | sarsak | sempatik | sorumsuz | süssüz | tutuk | yalansız | zorunlu **oyuncu desteği** • Herhangi bir oyunda oyuna destek veren kimse. *çoklu*

oyuntu • Oyulmuş bölüm. • Oyuk, çukur. büyücek | ufacak

ozan • Şair. *çağcıl* | *geveze* | *gözde* | *yenici* | *yiğit* | *çağdaş* | *kör* | *genç* || amatör | anlayışsız | asi | Batılı | belli başlı | bilge | bin türlü | bir | büyük | değme | dikbaşlı | ~ duyulmamış | dünya güzeli | ~ gelen | gencecik | gerçekçi | ~ görevli | güzel | ilgisiz | klasik | koçak | külüstür | lirik | modern | nice ~ | ölümsüz | romantik | saf | şom ağızlı | şu | tutsak | ünlü | ünsüz | yenilikçi | yetenekli | yetmişlik | yüce

öbek • Küme, grup, topluluk. büyük | ~ kabarık | kimsesiz | ~ kişilik | kocaman | küçük

öç • Kötü bir davranış veya sözü cezalandırmak için kötülükle karşılık verme işi ve işi, intikam. **doyumsuz** | **patolojik**

ödem • *tıp* Dokularda, hücreler arası boşluklarda aşırı miktarda sıvı birikmesi. **çerkeç** | **iltihapsiz**

ödeme • Ödemek işi, tediye. **brüt** | **mükerrer** | ~ **faizli** | **usulsüz** | **yurt içi** || adaletsiz | benzeri | ~ cezalı | dış | hiçbir | intizam- lı | kanunsuz | kontörlü | kredili | maktu | müstakbel | otomatik | resmî | sair ~ | sembolik | uygunsuz **ödeme planı** • Ödeme takvimi. ~ **faizli** || ~ **vadeli**

ödenek • Bir iş için ayrılan belli para, tahsisat. • **hukuk** Devlet harcamalarının yapılabilmesi için her yılın bütçesiyle yürütme organına verilen harcama izni. **brüt** | ~ **örtülü** | ~ **gelirli** || ~ aylık | biraz- cık | kesintili | mesleki | ~ milyarlık

ödentî • Aidat. sembolik

ödeşme • Ödeşmek işi, fit. yoğun

ödev • Yapılması, yerine getirilmesi, insanlık duygusu, töre ve yasa bakımın- dan gerekli olan iş veya davranış, vazife, vecibe. • Öğretmenin öğrencilere okul dışında yapmaları için verdiği çalışma. ~ **başlıklı** | **vatani** | **kutsal** | ~ **yazılı** | **üzücü** || açıklamalı | ana | apaçık | berbat | ~ bi- lumum | çalıntı | ~ çeşit | ezici | gerekli | içtimai | iyi | kaçınılmaz | ~ konulu | kopya | nice ~ | okunaklı | serbest | sıkıcı | tüm ~ | ~ tür | yarınki

ödül • Bir başarı karşılığında verilen armağan, mükâfat. • Bir iyiliğe karşılık

olarak verilen armağan, mükâfat. **üçer** | **dandik** | ~ **kaynaklı** | **dış** | **uluslararası** | **milyarlık** || ~ alakalı | anlamlı | asıl | çifte | değişik | ~ dizili | ~ haberli | hangi | hari- kulade | nakdî | olimpik | ~ orantılı | özel | sahici | saygın | sembolik | ~ sistemli | tantanalı | uyduruk | üç | vokal | yönetsel **ödül töreni** • Bir başarı karşılığında armağan vermek üzere düzenlenen tören. ~ **geceki**

ödüllendirme • Ödüllendirmek işi. sözel

ödün • Uzlaşmaya varabilmek için hak, istek veya savlarının bir bölümünden, karşı taraf yararına vazgeçme, ödünleme, ivaz, taviz. **gerekli** | **tek yanlı**

öfke • Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi, kızgınlık, hışım, hiddet, gazap. **olanca** | **korkunç** | **deminki** | **sebebsiz** | **yersiz** | **amansız** | **azgın** | **haklı** | **dargın** | **kıskanç** | **yabani** | **yırtıcı** | **ölçsüz** | **kül rengi** | **tanrısal** | **alaycı** | **delice** | **belalı** | **taşkın** || abartılı | agresif | ağlamaklı | akşamki | ani | anlaşılmaz | bariz | benzer | ~ bes- lenen | biraz | bitimsiz | bunca | ~ çeşit | çocuksu | dalgalı | dayanılmaz | dehşet | demagojik | derin | dikenli | dolma | düş- manca | gereksiz | ~ görülmemiş | gürül- tücü | hayvansı | hırslı | inançlı | istenç dışı | kaba | karakteristik | kindar | kıpkı- zıl | körpe | kulaktan dolma | kunt | laik | mosmor | muazzam | muhtemel | müthiş | nedensiz | salim | serinkanlı | sıradan | som | sonsuz | suskun | şahane | ~ taraflı | ümitsiz | üstü kapalı | yakıcı | yapma | yapmacık | ~ yönelik **öfke krizi** • Aşırı kızgınlık. **delice öfke nöbeti** • Kişinin öfkesinin artması ve bu öfkeyi kontrol

edememesi ile ağlama, saldırma, bağırma vb. davranışlarla öfkeyi boşaltmaya çalışması durumu. **korkunç öfkeli** • Öfkelenmiş, kızgın kimse. **dehşetli** | olağan

öge • Bir bütünü oluşturan, bütünden ayırıştırıldığında da kendi başına anlam taşıyan parça, unsur. • Başka şeylerin kendisinden türediği ilk madde, ilke, unsur. • Gerekke, araç. • *kimya* Birleşik bir şeyi oluşturan basit şeylerden her biri, unsur, eleman. • *dil bilgisi* Bir cümleyi oluşturan özne, yüklem, tümlec vb. birimlerden her biri. • *toplum bilimi, mantık* Bir sınıf veya bir topluluğun bireylerinden her biri. *fantastik* | *başat* | *ideolojik* | *mistik* | *folklorik* | *psikolojik* | *simgesel* | *epik* | *sosyal psikolojik* | *ırksal* | *masalsı* | *temel* | *dilsel* | *dinamik* | *kurucu* | *mitolojik* | *nesnel* | *otobiyografik* | *yardımcı* | *öznel* | *akılcı* | *artistik* | *ayrık* | *bilişsel* | *biyografik* | *dekoratif* | *diğer* | *düşünsel* | *gerekli* | *insancıl* | *kaçınılmaz* | *komik* | *kültürel* | *mizahi* | *olumsuz* | *örgütsel* | *siyasal* | *tamamlayıcı* | *teknolojik* | *trajik* | *üç* || alışılmış | altyapısal | anlamlı | anti-demokratik | asıl | bambaşka | bariz | baskın | başat | başlatıcı | başlıca | belirgin | ~ biçimli | biçimsel | bilinçsiz | binlerce | bir yığın | bireysel | birinci | birincil | biyolojik | bütün ~ | can alıcı | çağdaş | çelişik | çevresel | dış | dinsel | dirimsel | dramatik | düşsel | düşüncesiz | edilgen | egzotik | ekonomik | eleştirel | estetik | etkili | evrensel | ezgisel | geleneksel | gerçek dışı | gizli | görsel | güvenilir | hamasi | hangi | hastalıklı | hiçbir | ikincil | ilerici | insani | isterik | kalıtsal | karizmatik | kişisel | konuşkan | köklü | küçük | maddi | manevi | mazoşist | merkezî | mikro | müstesna | nitel | normatif | otantik | otomatik | öbür | önemli | örtük | paralel | pırıltılı | politik | radikal | rakip | romansı | sakıncalı | saldırgan | sanatsal | senfonik | sınıfsal | somut | sosyal | sürükleyici | şaşmaz | şiirsel | tarihsel | tasavvufi | temelli | toplumsal | trajikomik | turistik |

uluslararası | uzlaşmaz | vurucu | yabancı | yapıcı | yapısal | yaşamsal | yerel | zıt | zorlayıcı | zorunlu

ögle • Gün ortası, öğlen, öğle vakti. *yağmurlu* | *durgun* | *sıcak* || *ölgün* | *serin* | *uykulu* **ögle güneşi** • Gün ortasındaki güneş. *rüzgârsız* **ögle sonu** • Öğle saati bitişi. *olağan* | *yağmurlu* **ögle üzeri** • Öğle saati. *yağmurlu* **ögle yemeği** • Öğle saatlerinde yenilen yemek. *eğreti* | *tatlılı* **ögleüstü** • Öğleye yakın zamanda, öğlüzeri. *güneşli* | *yağışlı*

öğrenci • Öğrenim görmek amacıyla ders alan kimse, okul çocuğu, talebe, şakirt. • Bir bilim veya sanat yetkilisinin gözetimi ve yol göstericiliği altında belli bir konuda çalışan kimse. *çalışkan* | *tembel* | *gencecik* | *başarısız* | *görme engelli* | *başarılı* | *binlerce* | *gündüzlü* | *ülküçü* | *yetenekli* | *yatılı* | *haylaz* | *parasız yatılı* | *burslu* | *yüz binlerce* | ~ *yakalı* | ~ *uyaran* | *parlak* | *sıksa* | *sivilceli* | *yoksul* | *liseli* | ~ *kalan* | *yüzlerce* | *akıllı* | *uyumsuz* | *züppe* | *çantasız* | *süngülü* | *yurt içi* | *gözde* | *normal* | *kaçak* | ~ *saçlı* | *vasat* | *beş on* | *niteliksiz* | ~ *aşkın* | *küpelili* | *mucit* | ~ *çantalı* | *öbür* | *kumral* | *vefalı* | *problemli* | ~ *yaramaz* | *aylak* | *haşarı* | ~ *puanlı* | *silik* | *sözel* | *milyonlarca* || aceleci | ~ *adlı* | *aklı başında* | *alımlı* | *amaçsız* | *aptal* | *asabi* | *askerî* | *asosyal* | *avanak* | *azimli* | ~ *başlı* | *becerikli* | *beceriksiz* | *beklemeli* | *bilgisiz* | *bilinçli* | *bir alay* | *bir avuç* | *birinci sınıf* | *bıçaklı* | *boyunu bükük* | ~ *bükük* | *bütün* | ~ | *büyücek* | *çanak yalayıcı* | *çilli* | *çok yönlü* | *çolak* | *dar gelirli* | *defolu* | ~ *demokrat* | *devamsız* | *diğer* | *dipdiri* | ~ *diplomalı* | *disiplinsiz* | *Doğulu* | ~ *dolu* | *düzenli* | *engelsiz* | ~ *esaslı* | *eski* | *etkin* | ~ *evli* | ~ *evvelki* | *faal* | *falçatalı* | *gariban* | *geçkin* | ~ *gelen* | ~ *giyimli* | ~ *görevli* | *gözlüklü* | *güleç* | *hangi* | *havacı* | *hazırlıklı* | *heyecanlı* | *hımbıl* | *hırslı* | *idealist* | *iki* | *ikişer* | *iyimser* | *kabiliyetli* | *kasketli* | *kitapsız* | *kırk* | ~ *kıyafetli* | *kökenli* | *kötü* | *kurmay* | *kuşukulu* | *kültürsüz*

| ~ lakaplı | meçhul | ~ mensup | minik | müstakbel | müzmin | nadide | olağanüstü | onca | otistik | ~ önceki | parasız | parıltılı | pasaklı | rafine | sağcı | sahici | sakıncalı | ~ sarılı | seçkin | seçme | ~ senelik | ~ sesli | sorunlu | suçsuz | ~ şapkalı | şimdiki | şişman | top sakallı | topal | utangaç | uyumlu | üçüncü | üniformalı | vatansever | yabancı | yanık sesli | ~ yapı-
lı | ~ yeminli | yeni | yeteneksiz | yetişkin | ~ yetişmiş | ~ yoksun | ~ yönlü | zeki **öğrenci evi** • Öğrenciler tarafından tutulan ev. şirin **öğrenci yurdu** • Öğrencilerin kaldığı yurt. ~ bağlı **öğrencilik** • Öğrenci olma durumu, talebelik. gündüzlü | parasız yatılı | ~ yıllık

öğrenim • Herhangi bir meslek, sanat veya iş için gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıkların elde edilmesi amacıyla yapılan çalışma, tahsil. *yüksek* | *yurt içi* | *burslu* || akademik | düzensiz | güçlü | kuvvetli | orta | örgün | sağlam | ~ yıllık | ~ yönlü

öğrenimsiz • Öğrenmeme durumu. eğitimli

öğrenme • Öğrenmek işi. ~ *temelli* || bilişsel | çoklu | gizil | güdümlü | ~ kaynaklı | stressiz

öğreti • *felsefe* Bilimde, felsefede bir görüşü bir sistem içinde belli bir anlayışa, düşünceye dayalı olarak oluşturan ilke ve dogmalar bütünü, doktrin. • Belli bir görüşe dayalı çalışma anlayışının bütünü. bütün ~ | dinsel | felsefi | mistik | tasavvufi | ~ temelli | üçüncü | yanlış

öğretici • Öğretme işini yapan, belletici. *kadrosuz* | *usta* || eksiksiz | garplı | ~ kadrolu

öğretim • Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim. • Öğrenmeyi kolaylaştıracak etkinlikleri düzenleme, gereçleri sağlama ve kılavuzluk etme işi. *örgün* | *yüksek* | *mesleki* | *klasik* || çifte | ~ dereceli | falakalı | ~ haiz | halka dönük | ~ kademeli | kanunsuz | mücerret | ~ programlı | rusça | ~ sopalı

| teknik | uygulamalı **öğretim elemanı** • Yükseköğretimde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi. aylıklı **öğretim programı** • *eğitim bilimi* Bir okulu bitirmek veya bir alanda uzmanlaşmak için okunması gereken ders ve konuları kapsayan plan, ders programı, müfredat, müfredat programı. çağdaş | geri kalmış **öğretim üyesi** • Yükseköğretimde görevli profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi, akademisyen. aylıklı | davalı | ~ görevli | insancıl | kadim | ~ kadrolu | nice ~ | ~ unvanlı | ülkücü **öğretim yardımcısı** • Yükseköğretimde eğitim öğretim faaliyetlerini yürüten öğretim üyesi, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi. aylıklı **öğretim yöntemi** • Belli bir amaca göre gereken bilgileri verme işi, tedris, tedrisat, talim yönetimi. düşündürücü | şaşırtıcı

öğretiş • Öğretme işi. estetik

öğretmen • Mesleği bilgi öğretmek olan kimse, hoca, muallim, muallime. ~ *kadrolu* | *idealist* | ~ *çıkışlı* | *gezici* | *emekli* | ~ *puanlı* | *karizmatik* | *doktoralı* | *gencecik* | *ülkücü* | ~ *uyaran* | *değerli* | *emektar* | *kıdemli* | *yaşlı* | *vatansever* | *özverili* | ~ *önceki* | *iyi yürekli* | *çalışkan* | *orta yaşlı* | *anlayışlı* | *taşralı* | *doksan* | ~ *yetişmiş* | *kadrosuz* | *gözlüklü* | ~ *diplomalı* | *saygın* | *saygısız* | *sapık* | *gariban* | ~ *yıllık* | *dinsiz* | *bilgili* | *gayretli* || İngiliz | Afgan | ağzı bozuk | alımlı | anarşist | Arapça | asık suratlı | ~ asırlık | aynı | babacan | bacaksız | bambaşka | becerikli | bilgisiz | ~ bilumum | birçok | biricik ~ | ~ boylu | bölücü | bütün ~ | cefakâr | ciddi | çatık kaşlı | çiçeği burnunda | çil çil | ~ çocuklu | dayaklı | derme çatma | erdemli | eski | eşsiz | ~ evli | ezik | favori | gaddar | geçkin | ~ gelen | genç | ~ giyimli | ~ görevli | görgüsüz | görme engelli | güçlü kuvvetli | güler yüzlü | hünerli | ileri görüşlü | ilerici | imansız | ipekli | iyi niyetli | kara yağız | kişilikli | kravatsız | laik |

malul | ~ mizaçlı | muvazzaf | namussuz
| ~ niyetli | örtük | pespembe | problemlili
rate | sabırlı | sağlam | sakıncalı | sayısız
~ | seçme | ~ senelik | sert | sessiz | sevgili
~ | sivri dilli | ~ şapkalı | şaşkın | şimdiki
| şişman | takır tukur | tanrısal | tecrübeli
| terbiyesiz | titiz | topal | torpilli | tutarlı
| uzun boylu | üçüncü | ünlü | ~ vasıflı |
yabancı | yağız | yaman | yaralı | ~ yatkın
| yenilikçi | yepyeni | yetenekli | yıkkın |
yurtsever | yusuvarlak | ~ yürekli | yüz
binlerce | ~ yüzü | zorba **öğretmen evi**
• Öğretmenlerin barınma, yemek, eğlen-
ce vb. gereksinimlerini karşılamak üzere
yapılmış bina. küçücük | ~ odalı **öğret-
menlik** • Öğretmenin görevi. dar gelirli
| ek | gezici | önemsiz | ~ puanlı | sözlü

öğün • Yemek vakti. *komple* || birer | do-
yurucu | salçalı | sekizinci

öğüt • Bir kimseye yapması veya yapma-
ması gereken şeyler için söylenen söz,
nasihat. *bilinen* || alçak gönüllü | aydınla-
tıcı | babaca | cıfcaflı | can alıcı | ~ çeşitli
| çocuksu | eşsiz | ~ ilgili | kimi ~ | kıy-
metli | kuru | manasız | nafile | sabahki |
sekiz | ~ türlü | ~ uyaran | vasıtalı

ökçe • Ayakkabı altının topuğa rastlayan
yüksek bölümü, topuk. • Topuğun arka
bölümü. ~ *basık* | *yüksek* || hasır | ince |
spor | uzun | yassı | zalim

öksürme • Öksürmek işi. *kesik kesik*

öksürük • Ciğerlerdeki havanın, solunum
organlarının kasılması ve zorlanmasıyla
ağızdan gürültü ile çıkması. • *tıp* Üşüt-
me gibi bir sebeple ortaya çıkan göğüs
hastalığı. *boğuk* | *inatçı* | *balgamlı* | *müz-
min* | *yalancı* | *hafif* || asabi | balgamsız |
dehşetli | güçsüz | ~ istemli | ısrarlı | ke-
sik | kesik kesik | korkulu | küstah | mu-
annit | mülayim | sahici | sinirsel | sinsi |
şiddetli | titrek | veremli | yakıcı | yersiz
| yırtıcı | zorlama **öksürük ilacı** • Öksü-
rük tedavisi için kullanılan ilaç. reçetesiz

öksüz • Anası veya hem anası hem baba-
sı ölmüş olan çocuk. ~ *bükük* || babasız

| bedbaht | ~ benizli | biricik ~ | boynu
bükük | mağrur | meymenetsiz | ötürüklü
| saz benizli | sümüklü **öksüzlük** • Kim-
sesizlik. hazine | hudutsuz

öküz • Çift sürmekte, kağı çekmekte kul-
lanılan, etinden yararlanılan, iğdiş edil-
miş erkek sığır. • *mecaz* Bön, görgüsüz,
kaba, anlayışsız, yetenezsiz kimse. •
argo Cıvalı zar. *bir çift* | *sıska* | *koca* |
acar | ~ *yüklü* | *kuvvetli* || azametli | baba-
yigit | besili | beş on | bezgin | boynuzlu |
büyükçe | cahil | cevherli | deli | göçmen
| hileci | hınzır | hörgüçlü | hurda | içli |
iri | kahverengi | kararlı | kart | konur |
mukaddes | ölümcül | öteki | ~ tekerlekli
| telli pullu | yabani | yaşmaklı

ölçek • Birim kabul edilen herhangi bir
şeyin alabildiği kadar ölçü. • *fizik* Bir
ölçü aletinin üzerinde çizgilerle ayrılmış
bölüm, kadrane. • Sosyal araştırmalarda
kullanılan anket. *optimum* | *sözel* || ada-
letli | anıtsal | ikişer | jeolojik | optimal |
ülkesel

ölçü • Bir niceliği, o nicelik için kabul
edilmiş birimlerden birine göre oranla-
yarak değerlendirme, mizan. • Bu de-
ğerlendirmede kullanılan birim, ölçme
birimi. • Ölçme sonucu bulunan rakam.
• Belirlenmiş boyut. • Ölçüt. • *mecaz*
Değer, itibar. • *mecaz* Aşırı olmama,
ılımlı, uygun olma durumu. • *edebiyat*
Bir şiirdeki dizelerin hece ve durak baki-
mından denk oluşu, vezin. *geniş* | ~ *oran-
tılı* | *belirli* | *önemli* | *büyük* | *dayanılmaz*
| *eşit* | ~ *belli* | *yarım* | *yeterli* | *genişçe*
| *astronomik* | *aynı* | *sınırsız* | *şaşırtıcı* |
olimpik | *muayyen* | ~ *mahsus* | *değişmez*
| *evrensel* | *aşırı* || abartılı | abuk sabuk |
akılcı | alışılmış | altın | anlamlı | azami |
Batılı | bilinen | biricik ~ | birkaç | ~ çift
| değişken | dogmatik | düşünsel | edebî
| ehemmiyetli | geleneksel | genel | ge-
nelgeçer | gerekli | inanılmaz | insancıl |
itinalı | kapsamlı | kendine mahsus | ken-
dine özgü | korkunç | kusursuz | maddi |

makul | mevcut | milimetrik | minicik | mühim | müsavi | mütevazı | normal | ~ özgü | ritmik | sınırlı | şaşmaz | şimdiki | titiz | ~ tutulmuş | tüm ~ | ussal | utanmaz | ~ uygun | vakarlı | yalın | yerleşik | yeter | yetersiz **ölçü aleti** • Niceliği ölçen alet. ayarı bozuk **ölçülülük** • Ölçülü, dengeli olma durumu, ılım, itidal. **olağanüstü**

ölçüm • Ölçme işi. • Ölçülerek elde edilen sonuç. • Ölçümleme sonucu, takdir. *statik | astronomik || istatistiki | meteorolojik | nicel | periyodik | sancısız | yapay*

ölçüt • Bir yargıya varmak veya değer vermek için başvurulmuş ilke, kıtas, mısda, kriter. *yazınsal | evrensel | değişik | nesnel || biçimsel | değişmez | dış | ~ elverişli | elverişsiz | geçerli | gerici | hiçbir | ilerici | ~ ilişkin | ırksal | klasik | köktenci | olası | özel | sağlam | sınıfsal | sosyolojik | söz konusu | şiirsel | tinsel | ulusal | varlıklı | yapıntısal | yasal | yönetsel | zorunlu*

öldürme • Öldürmek işi. *yargısal || acımasız öldürme olayı* • Sonu ölüm ile sonuçlanan olay. *çoklu*

öldürülüş • Öldürülme işi. *kaçınılmaz*

öldürüm • Öldürme işi. *bitimsiz*

ölgünlük • Ölgün olma durumu. *~ yüzyıllık*

ölme • Ölmek durumu, fevt, kabız, uful. *sağlıklı*

ölmezlik • Ölmez olma durumu, ölümsüzlük. *olanca*

ölmü • Ölmüş insan, mevta, meyyit, müteveffa. • Hayvan leşi. *~ sarılı | sahipsiz | kimsesiz | ~ yıllık | adsız | kefenli | sevgili* ~ || akıllı | battaniyeli | ~ bin | binlerce | bir | bıçaklı | ~ boylu | çamurlu | ~ çerçeveli | çerçevesiz | dalgın | dünkü | düşsel | ezilmiş | gömülü | günahkâr | ikişer | isimsiz | işsiz | iyi yürekli | kaçınıcı | kaskatı | kıskaç | kokmuş | mert | mosmor | muhakak | mukaddes | müstakbel | o kadar | ~ örtülü | pörtlek | sapsarı | sözde | suspus |

taze | tel | umarsız | upuzun | vıcık vıcık | yabancı | yapma | yitlik | zırlılı

ölüm • Bir insan, bir hayvan veya bitkide hayatın tam ve kesin olarak sona ermesi, ahiret yolculuğu, ebedî uyku, emrihak, irtihal, memat, mevt, vefat. • Ölme biçimi. • İdam cezası. • *mecaz* Sona erme, yok olma, ortadan kalkma. *zamansız | nedensiz | kaçınıcı | vakitsiz | sefil | arsız | mistik | doğal | kardiyak | biyolojik | kaçınılmaz | ~ içici | sessiz sedasız | klinik | soylu | şüpheli | mutlak | zalim | ani | şerefli | feci | esrarengiz | onurlu | acısız | elim | ~ bin || acı | acılı | ağır | amansız | arka planda | aşağılık | bazı ~ | becerikli | beklenmedik | bencil | bir düzine | bir yığın | bu | canı | cascavlak | ~ çeşit | denizaşırı | ~ dilli | dingin | dışsal | doğru dürüst | dönüşsüz | duble | ebedî | eflatun | esrarlı | faili meçhul | gencecik | güçsüz | hakiki | harikulade | hissiz | huzurlu | ideal | ikiz | inilti | işkenceli | ızdıraplı | kahramanca | kansız | kendine mahsus | kiralık | kişisel | klas | ~ kokulu | kopya | korkunç | koskocaman | kumral | kupkuru | küçücük | ~ lekeli | manevi | masrafsız | meçhul | merhametsiz | mesut | mevsimsiz | milyonlarca | muazzam | muhal | mücerret | müheyyiç | mükemmel | ~ nedenli | nefis | ~ olanaksız | ölümsüz | pekâlâ | potansiyel | psikopat | romantik | ruhsal | sahici | sancılı | ~ saniyelik | sapık | ~ sarılı | ~ saydam | sebpsiz | seçilmiş | sembolik | sıkılgan | sırlı | sonsuz | sürükleyici | şanssız | tahripkâr | tarihsel | tedricî | tinsel | toplu | toptan | uzun | ~ ürpertici | vadesiz | vakur | yalancı | yapay | yararsız | yarı | yavaş | zelil **ölüm ilanı** • Genellikle gazetelere verilen ve birinin ölümü üzerine duyulan üzüntüyü ifade eden, başsağlığı mesajlarını içeren ilan çeşidi. *devasa ölüm orucu* • Herhangi bir amaca ulaşmak için sonunda ölümü bile göze alarak tutulan oruç. *uzun ölüm sebebi* • Bir kimsenin ölümüne yol açan sebep. *kati ölüm yatağı* • Son nefes*

sin verileceği yatak veya yer. *çarşafsız*
ölümlü • mecaz İnsan. diğer | sıradan
ölümsüzlük • Kalıcılık, ebedilik. güçlü

ölüş • Ölme işi. kaçınıcı

ömür • Yaşam. *kısacık* | *ahir* | *kısa* | *gün-
lük* | ~ *senelik* | ~ *yıllık* | ~ *kalan* | ~ *aylık*
| *uzun* | *ortalama* | *gelgeç* | *sağlıklı* | *upu-
zun* | ~ *yüzyıllık* | *yarı* | *huzurlu* | *bütün*
~ || *akim* | *alil* | ~ *aşkın* | *aynı* | *babadan*
kalma | *başıboş* | *benzer* | *bereketli* | *bey-
hude* | *bomboş* | *boş* | *bunca* | *çoşkun* |
çalışkan | *çileli* | *çırıptılı* | *dilsiz* | *dolgun*
| ~ *dopdolu* | *eğlenceli* | *ezilmiş* | *eziyetli*
| *gamsız* | ~ *gebe* | ~ *gecelik* | ~ *geçen* |
gencecik | *gösterişsiz* | *hareketsiz* | *haş-
metli* | *heyecansız* | *iddiasız* | *ikiz* | *isim-
siz* | *ılık* | *ızdıraplı* | *karanlık* | *kekeme* |
koca | *korkunç* | *macerasız* | *mahrem* | ~
mahsur | *matemli* | *muazzam* | *muhteşem*
| *mutsuz* | *muvakkat* | *mütevazı* | *nasipsiz*
| *nazlı* | *nebatı* | *neşeli* | *nice* | ~ | *onca* | ~
orantılı | *ölümlü* | *ölümsüz* | *sabırsız* | ~
saniyelik | *sefil* | *sınırlı* | ~ *sonraki* | *şu* |
tek | *tek kişilik* | *teknil* | ~ | *ukala* | *uyuşuk*
| *yapayalnız* | *yavan* | *yorucu* | *zengin* |
zevkli

ön • Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka
karşıtı. ~ *tam* || sağ **ön çalışma** • Bir
çalışmaya başlayabilmek için yapılma-
sı gereken hazırlık. **deneysel ön kabul**
• mecaz Bir düşünceyi derinlemesine
incelemeden, fazla üzerinde durmadan
benimseme. **karamsar ön koltuk** • Ta-
şıtlarda önde bulunan koltuk. **konforlu** |
~ **kumandalı ön koşul** • Ön şart. **gerekli**
|| **elzem** | **ideolojik** | **temel öngörü** • Bir
işin ilerisini kestirme veya bir işin nasıl
bir yol alacağını önceden anlayabilme
ve ona göre davranma. **karamsar** || böy-
le | **eğreti** | **içgüdüsel** | ~ **ilişkin** | **siyasal**
| **telepatik** | **uçuk kaçık önsezi** • Hiçbir
belirti yokken bir şeyin olacağını sezme,
içe doğma, hissikablelvuku, altıncı duyu,
altıncı his. ~ **dair** || **anlaşılmaz** | **kötümser**
| **olumsuz** | **sağlam** | **şaşmaz ön söz** • Ki-

tapların giriş kısmına konulan, o eserin
konusunu, amacını, işleniş biçimini an-
latan yazı, sunuş, söz başı, ön deyi, mu-
kaddime. *kısacık* | ~ *başlıklı* | *etrafli* || *o*
| ~ *sayfalık* | *uzunca ön yargı* • Bir kim-
se veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart,
olay ve görüntülere dayanarak önceden
edinilmiş olumlu veya olumsuz yargı,
peşin yargı, peşin hüküm, peşin fikir.
kültürel | *ırksal* || **anakronik** | **antikomü-
nist** | **aptalca** | **arkaç** | **hastalıklı** | **ırksal**
| **katı** | **katıksız** | **mevsimsel** | **olumsuz** |
temelsiz | **toplumsal** | ~ **tür** | **uygunsuz** |
yanlış | **yaygın** | **mevsimsel**

öncelik • Bir şeyin öbüründen önce olma-
sı durumu, takaddüm. *birincil* || **günlük**
| **katıksız** | **stratejik** | **ulusal** | **uydurma** |
yüksek

öncü • Bir sanat ve düşünce akımını, ça-
ğına göre yeni bir görüşü başlatan kimse
veya eser, müjdecî, avangart. • *halk ağ-
zında* Önder, kılavuz. **adsız** | **aristokrat** |
atlı | **belli başlı** | **bilgili** | **cömert** | **emektar**
| ~ **uyarıcı öncülük** • Öncü olma duru-
mu. • Önderlik. *teknik* || **kadirbilir** | **tar-
tışmasız** | **yiğit**

öncül • Bir bilimsel çalışmada işe koyu-
lurken araştırmaya konu edilmeksizin
doğru sayılan önerme. **felsefi öncül rol**
• Öncü görev. **ataerlik**

önder • Gücü, ünü ve toplumsal yeri do-
layısıyla belli zaman ve durumlar içinde,
ilişkili bulunduğu küme veya toplumun
tutum, davranış ve etkinliklerini değişt-
tirip yönetme yeteneğini gösteren kim-
se, lider, şef, alemdar. *ruhani* | *yetkin* ||
başlıca | **gaddar** | ~ **karakterli** | **kuvvetli**
| **ölümsüz** | **öteki** | **politik** | **samimiyetsiz**
| **ulu** | **yasa dışı** | **yiğit önderlik** • Önder
olma durumu, öncülük, liderlik. • Ön-
dere yakışır davranış, öncülük, liderlik.
dirayetli | **karizmatik** | **rakipsiz** | **tanrısal**

önem • Bir şeyin nitelik veya nicelik bakı-
mından değeri olma durumu, ehemmiyet.
sembolik | *yaşamsal* | *birincil* | *hayati*

| stratejik | ikincil | apayrı | bağlayıcı | hiçbir | can alıcı | ayrıcalıklı | görevli | güncel | ~ spesifik || ~ ağırlıklı | aldatıcı | arkaik | aşırı | azami | bambaşka | başka | büyük | dehşetli | diğer | dokunulmaz | düşünsel | eşit | eşsiz | fonksiyonel | görece | herhangi bir | hukuki | ikili | kahir | kuramsal | lanetli | lüzumsuz | merkezî | olağanüstü | ontolojik | optimum | ornitolojik | ~ paralık | pratik | tanrısallık | tarihsel | turistik | yazınsal **önemli** • Önemli olma durumu, ehemmiyetlilik, mühimlik. *son derece | görece*

önerge • Meclis, kongre vb. resmî bir toplantıda, herhangi bir konu veya sorunla ilgili olarak bir öneride bulunmak için üyelerden biri veya birkaçı tarafından başkanlığa verilen, oya sunulmak üzere verilmesi istenen yazılı kâğıt, tasarı. *aceleci | adaletsiz | ~ gerekçeli | gerekçesiz*

öneri • Bir sorunu çözmek üzere öne sürülen görüş, düşünce, teklif. • İncelenmek için ileri sürülen şey, teklif. *dostça | bayramlık || abuk subuk | acil | akla yatkın | alternatifli | asıl | bambaşka | basit | başlıca | bazı ~ | bir paralık | cesaretle | ciddi | cimri | cömert | ~ çeşit | dağınık | değerli | dinsiz | ~ esaslı | ~ gerekçeli | global | harika | ~ ihtimalli | ilginç | inançlı | kati | kestirme | mütevazı | müzikal | naif | olması | olmadık | ~ önceki | ~ paralık | resmî | saçma sapan | sağlıklı | saklı | sistematik | ~ sistemli | somut | terbiyesizce | tutarlı | ~ tür | yararlı | ~ yönelik | zahmetsiz*

önerme • Kabul edilmesi için öne sürülen düşünce, teklif. *normatif | sentetik | kapsamlı || analitik | betimsel | birtakım ~ | ~ elverişli | fantastik | genelgeçer | kategorik | münferit | nesnel | tasvirî | ~ tür | yanlış*

önlem • Kötü veya yanlış bir şeyi önleyecek yol, tedbir. *gerekli | yönetsel | hijyenik | olağanüstü | hafifletici | ~ esaslı | zorlayıcı || abartısız | akla zarar | alçakça | aptal | asıl | basit | belirli | beylik | birçok*

| bürokratik | çocuksu | çok taraflı | ekonomik | enflasyonist | etkili | göstermelik | ideolojik | ~ kesen | koruyucu | kökten-ci | kritik | kültürel | makroekonomik | ~ maliyetli | mikro | olağan | ~ orantılı | orantısız | ~ özlü | palyatif | rutin | sevimsiz | siyasal | ~ spesifik | süratli | şu | tepkisel | tıbbi | uygulamalı | yarım yamalak | yeterli | zorunlu

önlük • Herhangi bir iş genellikle de yemek yaparken giysi kirlenmesin diye giyilen, boyundan askılı ve bele bağlanan örtü, iş önlüğü. • *eskimiş* İlköğretim öğrencilerinin giydiği bir örnek giysi. • Küçük çocuklara yemek yedirirken üstlerini korumak için boyunlarına bağlanan örtü. *saten | yeşil | ~ askılı | naylon | keten || ak | beyaz | bordo | ~ çiçekli | ~ çizgili | ~ kalma | kirli | kopçalı | koyu gri | kurşun rengi | mavi | meşin | muşamba | patiska | plastik | resimli | tozlu | ütülü | ~ yakalı*

öpücük • Sevgi göstermek için dudaklarıyla başka birisinin elini yüzünü öpmek, öpüş, buse. *tutkulu | sıcacık | ateşli || ağırbaşlı | binbir | böyle | centilmen | görünmez | ıslak | masalsı | okkalı | ~ saniyelik | sevecen | sıcak | sulu | ufakık*

öpüş • Öpme işi. • Öpücük. *ateşli | eski | ılık | kapanık | kıskırtıcı | ~ kokulu | ölümsüz | sonsuz | tanrısallık | telaşlı | umutsuz | yumuşacık*

öpüşme • Öpüşmek işi. *kaygan || acemi | acımsı | ağdalı | bambaşka | biçimsel | hummalı | kıvamlı | ~ kokulu | korkulu | müşfik | ruhsuz | şehvetli | tutkulu | tutkusal | yumuşacık*

ördek • *hayvan bilimi* Perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu, badi, badik (*Anas*). *yabani | ~ başlı | paytak | besili | çirkin | ~ tüylü | evcil || anaç | bembeyaz | dişi | ~ gagalı | gövel | plastik | saf | ~ sarılı | sekiz | sevimli | şaşkın | yeşil*

ören • Kalıntı. *yıkık* || çürük | ~ egemen | kırık dökük | tarihî

örf • Yasalarla belirlenmeyen, halkın ken-diliğinden uyduğu gelenek. *haşın*

örgenlik • *mecaz* Canlılık. *şiişsel*

örgü • Örme işi veya biçimi. • Tığ, şiş veya özel makineyle ilmeklerin yan yana getirilmesiyle örülerek yapılmış şey. • Örölmüş saç bölüğü, belik. • Her türlü eylem ve olaydan oluşın akış. *tel* | *ha-sır* | *anlamsal* || akışkın | bol | çetrefilli | ~ çift | dağınık | dokuma | dramatik | fantastik | gevşek | hesaplı | iki | kemik rengi | kerpiç | kınalı | klasik | kompleks | ~ müteşekkil | sağlam | sanatsal | simgesel | sık | tarihî | yapısal | yün

örgüt • Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek için bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, teşek-kül, teşkilat. • Bir kuruluşa bağlı alt bölümlerin bütünü. *illegal* | *silahsız* | *legal* | *gizli* | *irticai* | *radikal* | *uluslararası* | *paravan* | *sivil* | *siyasi* | *sendikal* | *ezote-rik* | *köktenci* | *satanist* | *dehşet* | ~ çeşitli | *devasa* | *on binlerce* | *otonom* || Afgan | aptal | ~ bağıntılı | bağınaz | başıbozuk | başka | benzeri | birer | birleşik | bölücü | bürokratik | cazibeli | dazlak | demok-ratik | dinsel | disiplinli | esrarlı | fesat | fonksiyonel | geniş | gizil | hayvansever | isyancı | ~ kafalı | komplike | kuşkulu | küçük | marjinal | mistik | ~ motifli | nice ~ | özel | politik | resmî | sağcı | sair ~ | sapık | siyasal | tehlikeli | ufak tefek | ulusal | ~ uyaran | uydurma | ülkücü | ümitsiz | vahşi | yasa dışı | yasak **örgüt-çü** • Örgütleme işleriyle uğraşın kimse, teşkilatçı. yüzlerce **örgütlölük** • Örgüt-lenmiş olma durumu. *sendikal*

örgütleme • Örgütlenmek işi, teşkilatlanma. ~ sistemli

örgütleniş • Örgütlenme işi, teşkilatlanış. *klasik*

örgütlenme • Örgütlenmek işi, teşkilatlanma. *sendikal* | *yönetmel* | *irticai* | *yatay* | *ruhsal* | *gerici* | *laik* || antikapitalist | ayrı ayrı | demokratik | dikey | erişkin | genel | ~ gönüllü | illegal | marjinal | mürekkep | rasyonel | sivil | siyasi | tarihsel | toplumsal | totaliter | ülkücü | vatansever | yaygın

örme • Örölerek yapılmış şey. *boklu* | *kıl*

örnek • Benzeri yapılacak olan, benze-tilmek istenen şey, model. • İncelemek veya denemek üzere insan ve hayvan vücudunun, bitkinin veya nesnenin her-hangi bir yerinden alınan doku parça-sı, numune. • Bir şeyin benzeri, tıpkısı, kopyası, misil. • Bir düşünceyi, kuralı, gözlemi veya savı desteklemek ve açık-lamak amacıyla ileri sürülen söz, yapılan davranış, misal. • Durum ve niteliği be-nimsenmeye değer kimse veya şey, model, paradigma. ~ *onaylı* | *tipik* | ~ *tasdik-li* | *somut* | *kötü* | *bariz* | *klasik* | *başarılı* | *nadide* | *basit* | *ilginç* | *yetkin* | *seçkin* | *trajik* | *belirgin* | *özgün* | *seçilmiş* | *eşsiz* | *sakil* | *bir sürü* | *birkaç* | ~ uygun | *gü-zel* | *sayısız* ~ | *ilk* | *güzide* | *benzersiz* | *hayvansal* | *ayrık* | *tanınmış* | *iyi* | ~ *zıt* | ~ *evvelki* | *patolojik* | *parlak* | *başka* | ~ *düzeyle* | *canlı* | ~ *benzer* | *ekstrem* | *şahse-ser* | *yüzlerce* | *sembolik* | *şahane* | *muh-teşem* | *acımasız* | *karakteristik* | *veciz* | *anısal* | *sosyolojik* | *olumlu* | *uygulamalı* | *onlarca* | *can alıcı* || abuk sabuk | acık-lı | acılı | açık | açıklamalı | açıklayıcı | ahmakça | aksi | alakasız | alengirli | al-tın | apaçık | aptal | aptalca | arı | asil | aşırı | aydınlatıcı | ~ aykırı | ayrıcalıklı | basılı | basmakalıp | başarısız | bayağı | bazı ~ | bencil | ~ beter | beynelmilel | bir avuç | ~ bir numaralı ~ | birer | birinci sınıf | böyle | capcanlı | cumbalı | çarpık | çekirdek | çelişik | ~ çeşitli | çevresel | çığ | ~ dair | dekoratif | diğer | doyurucu | ~ duyarlı | duygulu | düzensiz | eğitici | eğlenceli | emsalsiz | ender | enfes | ~ esaslı | evrensel | farklı | gelişkin | gülünç

| güvenilir | harikulade | hastalıklı | hazin
| iç açıcı | içli | içtimai | ideal | iğrenç | iki
| ikinci sınıf | ikişer | ~ ilgili | inandırıcı
| interaktif | istatistiksel | ~ kafesli | kah-
ramanca | karmakarışık | karışit | kendine
özgü | kılgın | kuvvetli | kültürlü | mahdut
| mahut | mantıksız | medyatik | minicik |
minik | muayyen | mucizeli | mükemmel
| müthiş | nadir | naif | nefis | o kadar
| orijinal | otantik | otistik | ölümsüz | öz-
gül | primitif | rastgele | resimli | saçma
sapan | sağlam | saklı | sevimli | sınırlı |
soğuk | soylu | ~ spesifik | suni | şaşırtıcı
| ~ tanımaz | temel | tesadüfi | tiksindirici
| ufacık | ulusal | ustaca | ~ uyarıcı | ünlü
| üstün | vurucu | yaşamsal | yavan | yeterli
| yüce | yüz kızartıcı | zorunlu

örneklem • *toplum bilimi* Bir araştırmada
bütünü anlamak için bütünden seçilen
araştırma tekniklerinin uygulanacağı
grup. seçilmiş | sistematik

örnekleme • Örnekleme işi. istatistiki |
maddesel | olumlu | rastgele | tesadüfi

örtme • Örtmek işi. • *halk ağzında* Üstü
kapalı, önü açık yer. *çinko* || basık

örtü • Örtmek için kullanılan şey, kuver-
tür. • Yapılarda çatı, dam. *keten* | *işlemeli*
| *beyaz* | *damalı* | *kolalı* | ~ *dantelli* | *ak*
| *muşamba* | ~ *desenli* | ~ *kareli* | ~ *çi-
çekli* | *pike* | ~ *işli* | *steril* | *ipek* | *basma*
| *patiska* | *çinko* | *pamuklu* | *hasır* | *saten*
| ~ *serili* | *bürümcük* | *yeşil* | *kadife* | *ter-
temiz* | *yamalı* | *kirli* || Çingene pembesi
| Şarklı | ak pak | alevli | apak | aynalı |
bakteriyel | benekli | ~ beyazlı | bez | bir
| bitkisel | bordo | boyama | çelik | dalgalı
| dokuma | düşsel | eski | ferah | fisto |
~ geçirgen | grimsi | gül rengi | iğrenç |
ipekli | kaburgalı | kalınca | kapkaranlık
| kara | kıl | kıvrım kıvrım | kızıl | kof |
koyu kahverengi | kullanışlı | kurşuni |
lacivert | lila rengi | ~ liralık | mahrem |
mavi | muhteşem | münevver | nakışlı |
naylon | neşeli | ~ noktalı | oyalı | plastik
| pürüklü | rutubetli | saçaklı | sahîh | sap-

sarı | satrançlı | sevimsiz | sırmalı | soğuk
| ~ süslü | süt beyaz | şeffaf | şu | tahta |
talihsiz | tembel | temiz | tozlu | turuncu
| tül | uçucu | ustaca | ütülü | ~ yapraklı |
yazma | yemyeşil | yumuşacık | yün

örtük • *mecaz* Gizli, anlaşılmaz şey. gö-
rece

örtülü • Gizli olma durumu. *sımsıkı*

örtünme • Örtünmek işi. havalı

örümcek • *hayvan bilimi* Örümcekler ta-
kımından, ince bir ağ örerek küçük bö-
cekleri avlayan eklemli bir hayvan (*Ara-
nea*), örümce. *dişi* | *zehirli* || ~ ayaklı |
bazı ~ | ~ çizgili | dev | hırslı | kahpe | ~
karınlı | kirli sarı | titiz | yapışkan **örüm-
cek ağı** • Örümceğin ördüğü ağ. yapış-
kan | yoğun | yüz binlerce

örüntü • Olay veya nesnelerin düzenli bir
biçimde birbirini takip ederek gelişmesi.
bilişsel | *tutarlı* || ~ biçimli | değişmez |
dişil | düzensiz | geleneksel | kalıcı | kla-
sik | tipik

östaki borusu • *anatomi* Burun boşluğu
ile orta kulağı birleştiren boru biçimin-
deki yol, östaki tüpü, östaki. *iltihaplı*

öte • Konuşanın temel olarak aldığı bir
şeyden daha uzak olan yer veya şey, ma-
vera, beri karşıtı. *kilometrelerce* | *biraz* ||
bir karış | şuncacık **öteberi** • Önemsiz,
ufak tefek şeyler. bir yığın | biraz | değ-
erli | değersiz | gündelik | nişanlılık | onca |
paslı | tek kişilik | yedek **öteki** • Diğer,
öbür insanlar, kimseler. bağımsız

ötümlülük • *mecaz* Güzel sesli olma du-
rumu. davudi

ötüş • Ötme işi. heyecanlı | kesik kesik |
mecalsiz | tekdüze

övgü • Birini, bir şeyi övmek için söyle-
nen söz veya yazılan yazı, methiye. *tatsız*
| *cömert* || anlamlı | aşırı | basit | coşkun
| kısacık | mübalağalı | nafil | olumlu |
parlak | samimi | temelsiz | tombul

övmе • Övmek işi, sena, sitayiş. yapmacıksız

öväünç • Övünme. biricik ~ | görkemli | ki-birli | yegâne

öväünme • Övünmek işi, kıvanç, kıvanma, öväünç, iftihar. çocukça | fos

öväünüş • Övünme işi. tipik

öykü • Ayrıntılarıyla anlatılan olay. • *edebiyat* Hikâye. *mitolojik* | *uyduruk* | *fantastik* | *dokunaklı* | ~ *adlı* | *acıklı* | *sürükleyici* | ~ *başlıklı* | *benzersiz* | ~ *sayfalık* | ~ *ürpertici* | *inanılmaz* | ~ *ilgili* | *mizahi* | *trajik* | *müzikli* | *ölçülü* | *kısacık* | *kısa* | *resimli* | *biyografik* | *ilginç* | ~ *örülü* | *minimal* | *trajikomik* | *yepyeni* | *psikolojik* | *şiiysel* | *onlarca* | *ikinci* | *bir* | *kitaplık* | *özgün* | *başarısız* | *sıcacık* | *bambaşka* | *karamsar* | *toplu* | ~ *bezeli* | *saçma sapan* | *acı* | *dokuz* | *hüzünlü* | *gizemli* | ~ *dopdolu* | ~ *katmanlı* | *can alıcı* | *otobiyografik* | *anonim* | *minik* | *ayrı* | *olağanüstü* | ~ *asırlık* | *yedi* || *acemi* | *acı tatlı* | *akıllara ziyan* | *akla yakın* | *Almanca* | *anamlı* | *apayrı* | *aptalca* | *arkeolojik* | ~ *bağlantılı* | *baş döndürücü* | *bayağı* | *belli başlı* | *benzer* | *beylik* | ~ *biçimli* | *bilim kurgu* | *bilindik* | *bomboş* | *büyülü* | *çalkantılı* | *değerli* | ~ *değgin* | *değişik* | *demode* | *dertli* | *destansı* | *diğer* | *dinsel* | *dört dörtlük* | *dramatik* | *düşsel* | *düzensiz* | *egzotik* | *eğlenceli* | *enfes* | *epik* | ~ *esaslı* | *eşsiz* | ~ *gecelik* | *geçmiş* | *gerilimli* | *girift* | *hamasi* | *hangı* | *harika* | *hazin* | *ibretlik* | *ilk* | *imzalı* | *imzasız* | *inandırıcı* | *insani* | ~ *isimli* | *jinekolojik* | *kaçamak* | *kahramanca* | ~ *kalan* | ~ *karışık* | *karmaşık* | *kendine özgü* | *kişisel* | *kurgusal* | *kurmaca* | *küçük* | *küçümen* | *maceralı* | *manzum* | *masalsı* | *matrak* | *melankolik* | *mistik* | *modern* | *mucizevi* | *mütevazı* | *müthiş* | *natüralist* | *netameli* | *nostaljik* | ~ *onluk* | *ortalama* | *otantik* | *oylumlu* | *öbür* | *puslu* | *rengârenk* | *sade* | *sahipsiz* | *sayısız* ~ | *seçme* | *sekiz* | *sıkıcı* | *sımsıcak* | *sınıfsal* | *sıradan* | *sonlu* | *taptaze* | *tuhaf* | *tutkulu*

| *tüm* ~ | *umutsuz* | *usta işi* | *uydurma* | *uykulu* | *uzun* | *üç* | *üçüncü* | *ünlü* | *yakıcı* | *yaralı* | ~ *yaraşır* | *yaratıcı* | *yazınsal* | ~ *yıllık* | *yüzlerce* | *zalim* | *zararsız* | *zincirleme* **öykü evreni** • Öykü dünyası. içli **öykü kitabı** • Bir veya daha fazla öyküden oluşan kitap, hikâye kitabı. üçüncü **öykücü** • Hikâyeci. *klasik* || bazı ~ | *genç* | *verimli* | ~ *yaraşır* | *yaratıcı* **öykücük** • Küçük, kısa öykü. ~ *karakterli* | ~ *tür* | *uçuk kaçık* | *zorlayıcı* **öykücülük** • Hikâyecilik. *fantastik* | *modern* **öykülem** • Öyküleme. *zincirleme*

öz • *felsefe* Bir kimsenin benliği, kendi manevi varlığı, iç, nefis, derun, varoluş karşıtı. • Bir şeyin en kuvvetli veya kıvamlı bölümü, hülasa, zübde, ekstre. • *mecaz* Bir şeyin temel ögesi, künh, zübde. *şiiysel* || ~ *belirsiz* | *çelişkili* | *değişmez* | *demokratik* | *derin* | *dilsel* | *dogmatik* | *dokunulmaz* | *evrensel* | *felsefî* | *fikrî* | *gerçekçi* | *gizli* | ~ *götürücü* | *insani* | *ırki* | *ışılıtlı* | *konsantre* | *kurucu* | *maddesel* | *olağan* | *olumsuz* | *ölümsüz* | *sade* | *so-mut* | *sosyal* | *tanrısal* | *tinsel* | *toplumsal* | *trajik* | *yabanıl* | *yenilikçi* | *yurtsever* **öz eleştiri** • Bir kişinin kendi davranışları üzerine yönelttiği yargı, otokritik. *enfes* | *inançlı* **özdeyiş** • Bir düşünceyi, bir duyguyu, bir ilkeyi kısa ve kesin bir biçimde anlatan, genellikle kim tarafından söylendiği bilinen özlü söz, vecize, ülger, kelimakibar, aforizm, aforizma, motto. *Latince* || *sayısız* ~ | ~ *uygun* **öz geçmiş** • Bir kimsenin doğumundan yaşadığı güne kadar geçirdiği belli başlı evreleri içeren yazı, hayat hikâyesi, hayat öyküsü, yaşam öyküsü, hâl tercümesi, tercümeihâl, biyografi. *ayrıntılı* || içtenlikli | *müzikli* | *resimli* | *tıbbi* **öz güven** • İnsanın kendine güvenme duygusu. aşırı | *kof* | *köksüz* | *ölçsüz* | *salakça* | *temelsiz* **özlük** • Bir şeyin durumu, mahiyeti. *değişmez* | *edebî* **öz su** • *biyoloji* Bitki ve hayvan dokularında bulunan sıvı, usare. • Salgı ile oluşan ve içinde

enzimler bulunan organik sıvı. **bereketli** | kırmızımtırak **özveri** • Bir amaç uğruna veya gerçekleştirilmesi istenen herhangi bir şey için kendi çıkarlarından vazgeçme, fedakârlık. *birazcık* || ateşli | birçok | böyle | görülmemiş **öz yapı** • Karakter. bireysel **öz yaşam** • Özel hayat. ~ *ciltlik* **öz yaşam öyküsü** • *edebiyat* Bir kişinin kendi yaşam öyküsü üzerine yazdığı yazı veya eser, otobiyografi. ~ *ciltlik*

özdekçilik • *felsefe* Maddecilik. *eytişimsel*

özdenlik • *felsefe* Varlığı kendinden olma, kendi özünü var olma durumu. *katıksız*

özdeşleşme • Özdeşleşmek işi. çarpık | psikolojik | sınıfsal

özdeşlik • *felsefe* Değişen durumlarda aynı kalma, aynı olma. içten

özel sigorta • Ani bir kaza, hastalık vb. sağlık sorunlarından dolayı gerçekleşen tedavi masraflarınızı sizin yerinize hastaneye ödeyen sigorta. *tamamlayıcı*

özelleştirme • Devlete ait taşınır, taşınmaz malların teklif alma veya ihale yoluyla satışını yapma. *rasyonel*

özellik • Bir şeyin benzerlerinden veya başka şeylerden ayrılmasını sağlayan nitelik, hususiyet, hasiyet, hassa, mahsusluk, spesiyalite. *karakteristik* | *belirgin* | *kalıtsal* | *biçimsel* | *kalıtsal* | *başlıca* | ~ *uyarıcı* | *nemlendirici* | *benzersiz* | *temel* | *mevsimsel* | *yapısal* | *demografik* | *tamamlayıcı* | *fiziksel* | *antibakteriyel* | *yenilikçi* | *trajikomik* | *folklorik* | *kişisel* | *ırksal* | *başat* | *otobiyografik* | *yakıcı* | *vurucu* | *kendine özgü* | *karizmatik* | *bariz* | *insancıl* | *yöresel* | *optik* | *fonksiyonel* | *kadınsı* | *eril* | ~ *zıt* | *aerodinamik* | *değişmez* | *bambaşka* | *jeolojik* | *ortak* | *belli başlı* | *biyografik* | *ulusal* | *manyetik* | *fizyolojik* | *insanüstü* | *birincil* | *dışıl* | ~ *temizleyici* | *simgesel* | *önemli* | *mucizevi* | *mimari* | *duyusal* | *ailevi* | *erkeksi* | *evrensel* | *etolojik* | *bulaşıcı* | *silik* | *ikincil* | *bireysel* | *isterik* | *itici* | *hijyenik* | *orijinal*

| *sürükleyici* | *ekolojik* | *patolojik* | *tanrısal* | *alegorik* | *fosforlu* | *nesnel* | *doyurucu* | ~ *kırıcı* | *nitel* | *ırki* | ~ *egemen* | *akli* | *olumsuz* | *tutkulu* | *edilgen* | *etnik* | *morfolojik* | *fantastik* | *sınıfsal* | *yaşamsal* | *esas* | *nostaljik* | *dezenfektan* || ~ *ait* | *aldatıcı* | *ampirik* | *analitik* | *anatomik* | *anlamsal* | *antiseptik* | *antropolojik* | *apayrı* | *aptalca* | *arkaik* | *artistik* | *astrolojik* | *Asyalı* | *aşırı* | *aynı* | *ayrıcalıklı* | *ayrıntılı* | *azgın* | *bağımsız* | ~ *bağlantılı* | ~ *bağlı* | *baskın* | *Batılı* | *bazı* | ~ | *bedenî* | *belirli* | *belirli belirsiz* | *benzer* | *bildik* | *bilinçli* | *bilindik* | *bilinen* | *birçok* | *biyokimyasal* | *bölgesel* | *bu* | *bütüncül* | *can alıcı* | *cinsel* | ~ *çekici* | ~ *çeşitli* | *çevresel* | *dekoratif* | ~ *demokrat* | *diğer* | *dilsel* | *dirimsel* | *dırdırcı* | *dışsal* | *doğüstü* | *dokunaklı* | *dramatik* | *dünyevi* | ~ *elverişli* | *erdemli* | ~ *esaslı* | *farmakolojik* | *feminen* | *feodal* | *fiziki* | *fonetik* | *geçici* | ~ *geçirgen* | *geçirici* | ~ *gelme* | *genelgeçer* | *gerici* | *göreceli* | *görsel* | *habis* | *hasis* | *hesapçı* | *hiçbir* | *histerik* | *hırslı* | *hukuksal* | ~ *ilgili* | *ilginç* | *ilkesel* | *insansı* | *interaktif* | *iyi huylu* | ~ *karakterli* | *keskin* | *konsantre* | *kozmetik* | *kötü* | *kurumsal* | *kuvvetli* | *kültürel* | *manevi* | *matrak* | *merkezkaç* | *medevi* | *mikrobiyolojik* | *mistik* | *muteber* | *muzip* | *müstesna* | *mütevazı* | *neoklasik* | *normatif* | *olumlu* | *onca* | *oportünist* | *ortopedik* | *otantik* | *oynak* | ~ *özgü* | *öznel* | *parlak* | *pitoresk* | *psikolojik* | *psişik* | ~ *renkli* | *ruhsal* | ~ *sağlayıcı* | *saptayıcı* | *sinematografik* | *sismolojik* | *somut* | *sosyoekonomik* | *sosyolojik* | *soysal* | *söz konusu* | *sözel* | ~ *spesifik* | *şahane* | *şaşılası* | *şaşırtıcı* | *şiişsel* | *tanıtıcı* | *tartışmalı* | *teknik* | ~ *temelli* | *termik* | ~ *tetikleyici* | ~ *tür* | *türetici* | *ufak tefek* | *uluslararası* | *üstün* | *vokal* | *volkanik* | *yabani* | *yanıltıcı* | ~ *yapışık* | *yapmacık* | *yaratıcı* | *yardımcı* | *yazınsal* | *yegâne* | *yerel* | *yıkıcı* | *yoz* | ~ *yönelik* | *zihinsel* | *zoolojik* | *zorunlu*

özen • Bir işin elden geldiğince iyi olması için gösterilen çaba, itina, ihtimam. *aza-*

mi | binbir | aşırı || ayrıcalıklı | bunca | gereksiz | ~ görülmemiş | ödünsüz | özel | saf | titiz **özensizlik** • Özensiz olma durumu, itinasızlık. *pervasız*

özenti • Beğendiği bir durumda olma, beğendiği şeye benzeme çabası. *geceki*

özerk • Bir üst organa bağlı olmakla beraber ayrı bir yasayla kendini yönetme yetkisi olan kuruluş, devlet vb., muhtar, otonom yer. *görece* **özerklik** • Bir topluluğun, bir kuruluşun ayrı bir yasaya bağlı olarak kendi kendini yönetme hakkı, muhtariyet, otonomi, otonomluk. *yönet-sel | ~ haiz || federatif | göreceli | görelî | sınırsız*

özet • Bir yazı veya sözün anlamını daha kısa ve özlü biçimde veren yazı veya söz, hülâsa, fezleke, ekspozé. *analitik | kısa | kısacık | masalsı | mebzul | ~ ürpertici*

özgün • Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal, ibdai unsur. *son derece* **özgünlük** • Özgün olma durumu, orijinalite, orijinallik. *kişisel*

özgür • Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya, şarta bağlı olmayan, hür herhangi bir şey. *görece*

özgürleşme • Özgürleşmek durumu. *görece*

özgürlük • Herhangi bir kısıtlamaya, zorlamaya bağlı olmaksızın düşünme veya davranma, herhangi bir şarta bağlı olmama durumu, serbestî. • Her türlü dış etkiden bağımsız olarak insanın kendi iradesine, kendi düşüncesine dayanarak karar vermesi durumu, hürriyet. *bireysel | sınırsız | sendikal | görece | muhteşem | sonsuz | ekonomik | cinsel | kişisel | kaçınıcı || aksak | bir tutam | buruk | coşkun*

| dilsel | dokunulmaz | duygulu | fazla | felsefî | fikrî | gizil | insani | ~ kaynaklı | liberal | mukaddes | nispi | savunmasız | silik | siyasi | somut | ~ tam | tatlı | ~ temelli | uydurma **özgürlük ortamı** • Özgürlüğün hâkim olduğu ortam. *görelî | izafî*

özlem • Bir kimseyi, bir yeri veya bir şeyi görme, ona kavuşma isteği, hasret, tahassür. *derin | dayanılmaz | sıcacık | yakıcı || acı | acılı | anlık | belli belirsiz | benzer | bir | bunalımlı | burjuva | buruk | çağcıl | çocuksu | dinamik | donuk | erden | ~ geçen | güçsüz | hırslı | içten | insancıl | iyi niyetli | ~ karışık | kimsesiz | mahmur | nice ~ | ~ niyetli | olanca | onca | öldürücü | ~ özgü | sonsuz | soylu | tarifsiz | tarihsel | temel | tutkulu | umarsız | ütöpik | ~ vurgulu | yalşı | yumuşak*

özleyiş • Özleme işi. *yakıcı || edebî | samimi*

özne • *dil bilgisi* Bir cümlede bildirilen işi yapan, yüklem bildirdiği durumu üzerine alan kimse veya şey, fail, süje. • *felsefe* Bilinci, sezgisi, düş gücü olan, bazı filozoflara göre de dış dünyaya karşıt olan birey. *başlıca | gizli | kinik | ruhsuz* **öznellik** • *felsefe* Öznel olma durumu, subjektivite. *katışıksız*

özümleme • Özümleme işi. *ustaca*

özür • Bir kusurun hoş görülmesini gerektiren sebep, mazeret. • Sakatlık, bozukluk, eksiklik veya elverişsizlik. • Kusur, defo. *ortopedik || aklı başında | bir yığın | etraflı | gerekli | kronolojik | okkalı | saçma sapan | ~ tür | zihinsel* **özürlü** • Engelli kimse. *ortopedik || bedensel | ~ sandalyeli*

pabuç • Ayakkabı. ~ *topuklu* | *rugan* | *lastik* | ~ *delik* | *ökçesiz* | *gıcır* | *bir çift* | *lame* | ~ *ökçeli* | *gıcır gıcır* | *yarım* | *spor* | ~ *atkılı* | ~ *uçlu* | ~ *çivili* | *yepyeni* | *adi* | *kauçuk* | *yamalı* | *kocaman* | ~ *burunlu* | ~ *basık* | *boyasız* || *bayramlık* | *beyaz* | ~ *biçimli* | *bir alay* | *delik deşik* | *dümdüz* | *eski* | *kaba* | *kahverengi* | *kancalı* | *keten* | *kirli* | *kırmızı* | ~ *markalı* | *örme* | *parlak* | *patlak* | *sağ* | *saman rengi* | *sarı* | *sihirli* | *sivri* | *şık* | *şıpıdık* | *tahta* | ~ *tekerlekli* | ~ *telli* | *topuksuz* | *yırtık* **pabuçu** • Ayakkabıcı. komşu **pabuçluk** • Ayakkabılık. büyücek

paça • Pantolon, don, şalvar vb. giyeceklerde bacakların çıktığı aşağı bölüm. • Kasaplık hayvanların ayağından yapılan çorba. *bol* | *yoğurtlu* | *terbiyeli* | *çamurlu* || *dar* | *geniş* | *ıslak* | *nohutlu* | ~ *tas* **paça çorbasi** • Kasaplık hayvanların ayağından yapılan çorba. *sarımsaklı*

paçavra • Eskimiş bez veya kumaş parçası, çaput. • *mecaz* Değersiz ve iğrenç şey veya kimse. *yağlı* || *boyalı* | *gazlı* | *isli* | *ıslak* | *kirli* | *kokmuş* | *yakalık*

padişah • *tarih* Osmanlı Devleti'nde devlet başkanına verilen unvan, hükümdar, sultan. *müstebit* | *düşük* | *devrik* | *şevketli* | *bahtiyar* | *gölgeli* | *gafil* | *yarınki* | *büyük* | *kudretli* | *adaletli* | *deli* || *bedbaht* | *bir sürü* | *böyle* | *celalli* | *cesaretli* | *çalışkan* | ~ *dayanıklı* | *devletli* | *dipdiri* | *dört dörtlük* | *eski* | *evhamlı* | *güngörmez* | *haksever* | *hangi* | *hastalıklı* | *heybetli* | ~ *huylu* | *insaflı* | *iradesiz* | *iyi huylu* | *koca* | *kurucu* | *kuşkulu* | *küpeli* | *lapacı* | *mahpus* | *mecnun* | *merhametli* | *muhterem* | *mut-suz* | *müstakbel* | *namuslu* | *o* | ~ *okkalık*

| *orta boylu* | *ölümsüz* | *saadetli* | *sabık* | *saltanatlı* | *sapık* | *savaşçı* | *sekiz* | *silik* | *sönük* | *sözde* | *şefkatli* | *vesveseli* | *yemişlik* | *yurtsever* | *zayıf* | *zoraki* **padişah buyruğu** • *tarih* Osmanlı Devleti'nde padişahın verdiği, uyulması gerekli hükümleri taşıyan yazılı buyruk, yarluk. *da-vudi* **padişahlık** • Padişah olma durumu, hükümdarlık, sultanlık. • Padişah tarafından yönetilen ülke. *kokmuş* | ~ *saatlik*

pagan • *din bilgisi* Çok tanrıcı, payen. *çaresiz*

pahalı • Fiyatı yüksek olan şey. *dehşetli* | *görece* **pahalılık** • Bir şeyin fiyatının yüksek olması durumu veya pahalı olma durumu. *dayanılmaz* | *gaddar* | *görece* | *sunî*

paket • İçinde bir veya birçok şey bulunan, kâğıda sarılarak veya kutuya konularak bağlanmış, elde taşınacak büyüklükte nesne. ~ *sarılı* | ~ *kiloluk* | *yarım* | *kocaman* | ~ *kâğıtlı* | *vakumlu* | *avantajlı* | *irili ufaklı* | ~ *yassı* | *büyükçe* | *büyücek* | *rengârenk* | ~ *süslü* | *koca* || *aerodinamik* | *altılı* | *ayrı* | *ayrıcalıklı* | *bazı* | ~ | *beşer* | *boş* | *büyük* | *büyük boy* | *cicili bicili* | *cıvıl cıvıl* | *doyurucu* | *dört köşe* | *düzgün* | *eski püskü* | *fiyakalı* | ~ *gelen* | ~ *içimlik* | *iğrenç* | *ikişer* | *irice* | *janjanlı* | *kaçıncı* | *kalin* | *kırlıklı* | *kutulu* | *küçücük* | ~ *lira-lık* | *mahut* | ~ *milyarlık* | *okkalı* | *onar* | ~ *onaylı* | ~ *onluk* | *otuz* | *pahalı* | *resimli* | *suratsız* | *şekerli* | *ticari* | *ufacık* | *ufak tefek* | *yaldızlı* | *yedek* | *yirmilik* | *yoksul* | *zıvanalı* **paketleme makinesi** • Ürünün ambalajlanarak rahatça korunmasını sağlayan makine. *vakumlu*

pakt • Antlaşma. *üçlü* | ~ *tarihli*

pala • Kavisli, kısa, uç bölümü geniş, kabzasına doğru daralan bir tür kılıç. *aman-sız* | *zağlı* || haşın | ~ saplı **pala bıyık** • Gür, uzun, yanaklara doğru kıvrık bıyık. *kumral*

palamut • *hayvan bilimi* Uskumrugillerden, ortalama 1-2 kilogram gelen, eti esmer, büyüklüğüne göre “Çingene palamudu, torik, sivri, altıparmak, piçuta” adlarını alan, pulsuz bir balık, sivri (*Pelamys sarda*). büyük boy | büyükçe | dipdiri **palamut çorbası** • Ana malzemesi palamut olan çorba. *terbiyeli*

palan • Genellikle eşeklere, bazen de atlara vurulan, kaşsız, enli, yayvan ve yumuşak bir tür eyer. *püsküllü* | *saçaklı*

palavra • *argo* Herhangi bir konuda gerçeğe aykırı, uydurma söz veya haber, balon, martaval. *bir yığın* || eski | *saftirik*

palet • Sanayide çeşitli amaçlarla kullanılan yayvan ve geniş levha. • Tankın veya bazı iş makinelerinin her türlü arazide yol almasını sağlayan, iki yanındaki tekerleklerini içine alan metal şerit, tırtıl. çelik | ~ kaplama | kınalı | zırhlı

palikarya • Rum kabadayısı. ~ ökçeli

palmiye • *bitki bilimi* Palmiyegillerden olan ağaçların genel adı. *bodur* || ~ asırlık | boynu bükük | ~ bükük | dev | ~ dizili | naylon | uyumsuz

palto • Soğuk havalarda öbür giyeceklerin üstüne giyilen kalın kumaştan giysi. *kürklü* | ~ yakalı | *devetüyü* | *kırçıl* | *kah-verengi* | *kürk* | *muşamba* | *ikinci el* | *reglan* | *diz üstü* | *yırtık* | ~ *dökük* | ~ *kareli* | *lacivert* | *kemerli* | *kışlık* || aba | açık kah-verengi | ağır | ~ asılı | astragan | benekli | biricik | ~ | ~ çizgili | damalı | ekose | eski | ~ etiketli | fersude | fitilli | gocuklu | gri | hardal rengi | kalın | kalınca | karyagdı-lı | kaşmir | koca | koyu lacivert | mor | neftimsi | nefti | okkalı | ~ omuzlu | öbür | partial | rastgele | sakil | samur | sökük | şık | yamalı | yırtık pırtık

paluze • Nişasta ve şeker katılarak yapılan, üzerine dövülmüş ceviz serpilene ve soğuk yenen bir tür pelte. *bademli* | *mev-veli*

palyaço • Kendisini seyredenleri güldüren ve eğlendiren, acayip kılıklı, yüzü aşırı ve komik biçimde boyalı oyuncu. *yitik* || acımasız | ~ ağırlıklı | ağızsız | ~ dolu | ~ dudaklı | makyajsız | ~ pabuçlu | sevimli | üzgün | yarım

pampa • Güney Amerika'daki bozkırlar. uçsuz bucaksız

pamuk • *bitki bilimi* Ebegümecigillerden, koza biçimindeki meyvesi üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisinin tohumlarının çevresinde oluşmuş ince, yumuşak teller. • Bu tellerin işlenmiş biçimi. ~ *tohumlu* | *steril* | *kolonyalı* | *ak* | *bir tutam* | ~ *çuval* | *nemli* | *topraklı* | *apak* | *hidrofil* | ~ *paket* | *hırsızlama* | ~ *tür* || alkollü | bembeyaz | bir avuç | bir damla | bir parça | bol | ~ çaylı | güçlü kuvvetli | ilaçlı | ispirotolu | ıslak | ~ kullanılmış | kurşun rengi | kuvvetli | ~ markalı | mor | sirkeli | sulu | teknil | ~

zalim **pamuk ipliği** • Pamuktan yapılan mat veya parlak dikiş nakış ipliği. *bir tutam* **pamuk tarlası** • Pamuk ekilmiş, sınırlı ve belirli toprak parçası. *apak* | *kıraç*

panayır • Belli zamanlarda ve genellikle küçük yerleşim birimlerinde kurulan, sergi niteliğini de taşıyan büyük pazar. *bildik* | *bilinçli* | *şenlikli*

pancar çorbası • Ana malzemesi pancar olan çorba. *kremalı* **pancar salatası** • Pancar, zeytinyağı ve limonla hazırlanan bir salata türü. ~ *ilaveli* | *tahinli*

panço • Kolsuz, boyundan geçirme ile vücudu saran bir kıyafet türü. ~ çiçekli | ~ çizgili | desenli

pandispanya • Yumurta katılarak yapılan şekerli, kabarık, yumuşak bir pasta türü. basit | pratik

panel • Açık oturum. • Yerleştirileceği yüzeyin bir bölümüne uyan, çoğunlukla dikdörtgen biçiminde düzgün parça. ~ *konulu* || *camlı* | ~ *çerçevesi* | devletler arası | ~ *ilgili* | *olaylı* | yüzlerce | ~ *ze-minli*

panik • Ani dehşet duygusu, büyük korku, ürkü. *nedensiz* | *korkulu* | *hafif* || *dayanılmaz* | *içe dönük* | *müthiş* | *ruhsal* | ~ *tam panik bozukluk* • *ruh bilimi* Aşırı korku, heyecan dolayısıyla saldırgan, telaşlı davranışta bulunma veya içine kapanma. ikincil **panik havası** • Ani dehşet duygusu, büyük korku, ürkü ortamı. *dehşetli*

panjur • Güneşi ve rüzgârı önlemeye, ışı-ğı azaltmaya yarayan, açılır kapanır dar ve yatay tahtadan, plastikten veya metal gereçlerden yapılmış, pencereye takılan kapatma düzeneği. *ahşap* | *kahverengi* | *tahta* | *yeşil*

pankart • Toplantı ve gösterilerde taşınan, üzerinde benimsenen amacın birkaç sözle gösterildiği karton veya bezden levha. İbranice | *açıklayıcı* | *alaycı* | *batık* | *centilmence* | *çirkin* | *hakaretamiz* | ~ *maliyetli* | *mavi* | *seviyesiz* | *terbiyesizce* | ~ *uyarıcı* | ~ *yazılı*

pankek • İçine bir şeyler konularak veya sürülerek de tüketilebilen küçük tatlı hamur işi. *çiçekli*

pano • Üzerine bildiri, açıklama veya tanıtma kâğıtları tutturmak için hazırlanmış levha. • Elektrikle çalışan araçların kontrol ve komuta düğmeleri, ekran, sinyal lambası vb. parçalarının bir arada toplandığı bölüm. • Üzerine bir tablo yapmak için hazırlanmış meşe, ıhlamur veya çam ağacından levha. *oval* | *çini* | *sac* || *anlamsız* | ~ *asılı* | *camlı* | *çizik* | *dekoratif* | *dev* | *dikey* | *kapitone* | *kıvrımlı* | *koskocaman* | ~ *manzaralı* | ~ *motifli* | *mozaik* | *simgesel* | ~ *uyarıcı* | *üçgen* | *yaldızlı* | *yatay*

panorama • Yüksek bir yerden bakıldığında göz önüne serilen geniş görünüş. •

Genel görünüm. *eşsiz* || *dingin* | *doyum-suz* | *ehemmiyetli* | *farklı* | *günlük* | *iğrenç* | *muhteşem* | *nefes kesici* | *paramparça* | *sosyolojik* | ~ *yüzyıllık*

pansiyon • Bütünü veya bir bölümü sürekli veya belli bir zaman için kiraya verilen, isteğe göre yemek de veren ev. • Ücretli öğrenci yurdu. ~ *odali* | *ucuz* || *eğlenceli* | *iddiasız* | ~ *kapasiteli* | ~ *kokulu* | *kurnasız* | *mütevazı* | *mütevazı* | ~ *numaralı* | *yeni* **pansiyoner** • Pansiyonda kalan kimse. ~ *temelli*

pansuman • *tıp* Yara temizliği ve bakımı. *ehemmiyetsiz* | *steril* | *ufak tefek*

panter • *hayvan bilimi* Pars. *birer* | *delici* | *dişi* | *yırtıcı*

pantolon • Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek. *kot* | *paçalı* | *keten* | ~ *çizgili* | *ütülü* | *yamalı* | *kadife* | *lacivert* | *ütüsüz* | *dar* | *yırtılmış* | *yırtık* | *tiril tiril* | *daracık* | *kısa* | *yünlü* | *bez* | *pilili* | *koton* | ~ *askılı* | *aba* | *reye* | *mavi* | *harikulade* | *kahveren-gi* | *buruşuk* | *fitilli* | *bol paça* | *dökümlü* | ~ *desenli* || *ak* | *askısız* | ~ *baskılı* | *bej* | *belirgin* | *benzer* | *beyaz* | *biçimsiz* | *bir düzine* | *bir yığın* | *bol* | *boyasız* | *büzgülü* | *büzgüsüz* | *çamurlu* | *çarliston* | ~ *çeşit* | ~ *çözü* | *damatlık* | *deri* | *eski püskü* | *fonksiyonel* | ~ *görünümlü* | *gri* | *işlemeli* | *kalıplı* | *kara* | *kemerli* | *kemik rengi* | *kırıksız* | *kısacık* | *kül rengi* | ~ *lastikli* | *muhtekir* | *münasebetsiz* | *münasip* | *nakışlı* | *pamuklu* | *pembemsi* | *pırlıtlı* | *sıradan* | *sökük* | *tergal* | *uçuk* | ~ *uygun* | *uzun* | *yeşilimsi* | *yün* | *zibidi* | *zırlı*

panzehir • Zehrin etkisini ortadan kaldı-rabilme özelliği olan madde, antidot. *bi-ricik* ~ | *tinsel*

papağan • *hayvan bilimi* Papağangiller-den, tırmanıcı, eğri gagalı, pek çok türü bulunan, insan sesini taklit edebilen kuş-ların genel adı, dudu. • *mecaz* Duyduk-larını düşünmeden olduğu gibi tekrarla-

papatya

yan kimse. *geveze* || bir | ~ cins | cırlak | ihtiyar | iri | küfurbaz | ~ renkli | yeşil

papatya • *bitki bilimi* Birleşikgillerden, 20-50 santimetre yüksekliğinde, baharda çiçek açan, taç yaprakları beyaz, ortası sarı kömeçli, bir yıllık otsu bir bitki, yoğurt çiçeği (*Matricaria chamomilla*). avuç dolusu | ~ başlı | ~ beyazlı | binlerce | bir tutam | dev | ezik | geçkin | milyonlarca | plastik | ~ saplı | sapsarı | sarı | ~ sepet

papaya • *bitki bilimi* Amerika'nın sıcak bölgelerine özgü, sarı, kavuna benzer bir tür meyve. *sarı*

papaz • *Hristiyan din adamı, peder. iki-yüzlü* || asıl | biricik | ~ | cübbeli | dönek | esmer | gözlüklü | güngörmüş | iki | ilerici | insafılı | ~ kadrolu | ~ karışık | ~ mamur | namussuz | ortodoks | savaşı | ~ şapkalı | topluca | ürkek

papel • *argo, eskimiş* Bir liralık kâğıt para. • *eskimiş* Para. *seksen* | *yarım* | *yüzer*

papyon • Kelebek biçiminde, bir çengelle veya lastik bağla yakaya tutturulan kravat, papyon kravat. *cırtlak*

para • *ekonomi* Devletçe bastırılan, üzerinde değeri yazılı kâğıt veya metalden ödeme aracı, nakit. • *Kazanç.* • *eskimiş* Kuruşun kırkta biri. *hoppa* | *avuç dolusu* | *beş on* | *peşin* | ~ *dolusu* | *kaç* | *beş* | ~ *kucak dolusu* | ~ *sarı* | *avuç avuç* | ~ *faizli* | *bol* | ~ *liralık* | *yetmiş* | *altmış* | *doksan* | ~ *yüklü* | ~ *geçen* | *bolca* | *fazla* | *hayli* | *madenî* | *astronomik* | *birazcık* | *biraz* | ~ *kalan* | *sembolik* | *cüzi* | *bir avuç* | *etek dolusu* | *gerekli* | *çil çil* | *milyarlık* | *yeterli* | *altın* | *külliyetli* | *illegal* | *çalıntı* | *haram* | *kırk* | *bunca* | *tekmil* | ~ | *silik* | *havadan* | *helal* | *kefenlik* | ~ *rakamlı* | *ufak* | *onca* | *maliyetli* | *düşük* | *maden* | *o kadar* | ~ *belli* | *ehemmiyetsiz* | *dolgun* | *sahte* | *günlük* | *toptan* || *acayip* | *akla ziyan* | *akşamki* | *altmışar* | *ayan* | ~ *aylık* | *ayrı* | *bakır* | *ballı* | *bedava* | *beklenmedik* | ~ *bilumum* | *bir alay* | *bir çuval dolusu* | *bir*

parça | *bir sürü* | *bir tutam* | *birçok* | *bölük* | *pörçük* | *bu* | *büyücek* | *büyük* | *büyükçe* | *çeşit çeşit* | *dandik* | *değersiz* | *delice* | *ecnebi* | *ek* | *ekstra* | *emeksiz* | ~ *endeksli* | *fahiş* | *fuzuli* | *gayrimeşru* | ~ *gelen* | *gizli* | *gölünç* | ~ *haftalık* | *hangi* | *havaleli* | ~ *hazır* | *hesaplı* | *hesapsız* | *ikişer* | ~ *imgeli* | *iyi* | *kaçıncı* | ~ *kalma* | *kırılgan* | *kırpıntı* | *komik* | *kösele* | *kümeli* | *lanetli* | *legal* | ~ *lekeli* | *mahdut* | *makul* | *marjinal* | *mezkûr* | *munzam* | *mühim* | ~ *müstenit* | *ölçüsüz* | *önemli* | ~ *önemlice* | *partial* | *pornografik* | *pul* | *rengârenk* | *saklı* | *sayısız* | ~ | *sefil* | *senetsiz* | *söz konusu* | *şakırtılı* | *şunca* | ~ *tam* | *toplu* | *tüm* | ~ | *ucuz* | *uçuk* | *ufak tefek* | *umum* | *usulsüz* | *vadesiz* | *yabancı* | *yakın* | ~ *yazılı* | *yedek* | *yemel* | *yirmi* | *yığınla* | *yırtık pırtık* | *yüksek* | *yüzer* | *ziyade* **para birimi** •

Bir devletin para için kabul ettiği değer ve eder ölçüsü. *resmî* **para cezası** • İşlenen bir suçun para karşılığının devlete ödenmesini öngören ceza. **yüksek para cüzdanı** • İçine para ve kimlik vs. konulan fermuarlı ya da kilitli küçük çanta. **nylon para çantası** • Para taşımaya yarayan özel çanta. **deri para kesesi** • İçine para konulan ağız büzgülü bez parçası. **kadife para piyasası** • Kısa vadeli ödünç verilebilir fon sunum ve isteminin karşılaştığı piyasa. **ikincil** | **serbest para transferi** • Bir yere veya bir kimseye para aktarma işi. **usulsüz paracık** • Küçük para. **kıymetli**

paradigma • Değerler dizisi. • Örnek. köktenci | rasyonel

paradoks • Aykırı düşünce. • Çelişki. • *felsefe* Düşünceler arasında tartışmaya açık, kesin bir yargı içermeyen karşıtlık. *amansız* | *evrensel* | *kurgusal* | *şaşırtıcı* | *teorik*

paragraf • Düzyazıların kendi içinde satır başlarıyla ayrıldıkları bölümler. ~ *önceki* | *can alıcı* | *kısacık* || *birer* | *karamsar* | *uydurma*

paralel • *gök bilimi* Yerküresi üzerinde çizildiği varsayılan, Ekvator'a paralel çemberlerden her biri. **üçüncü paralel-lik** • *mecaz* Benzerlik, yakınlık. **bariz** | ilginç | morfolojik | nispetli | yararlı

parametre • *matematik* Değişken. *nörolojik* | *uydurma* | *biyokimyasal* || makroekonomik | sosyolojik

paranişya • *tıp* Tırnak etrafındaki yumuşak bölümlerin, bazen de kemiğin iltihaplanmasından ileri gelen ağrılı şiş. bakteriyel

parantez • Ayraç. alakasız | gereksiz | tumbul | yatay

paraşol • Dört yanı açık, üstü örtülü, tek atlı araba. ucuz

paravan • Menteşelerle birbirine bağlı birkaç parçadan oluşan ve yapılarda bazı bölümleri ayırmakta kullanılan, katlanır, taşınır çerçeveli perde, paravana. • *mecaz* Adından, yetkisinden, gücünden kendisine belli etmeden yararlanılan. cam | lake | muhteşem | ~ oymalı | yakın **paravana** • Paravan. ~ çiçekli | ~ gerili | ~ kafesli | kalın | yırtık

parazit • *biyoloji* Asalak. • *mecaz* Herhangi bir işte, olayda sorun çıkaran kimse. alçak | asalak | bir sürü | irkiltici

parça • Bir bütünden ayrılan, ayrı sayılan veya artakalan şey. • Bir bütünden kopma, kırılma, yırtılma vb. yoluyla ayrılmış bölüm, lime. • Birkaçı bir araya geldiğinde bir bütünü oluşturan şeylerin her biri, modül. • Tane. • Pasaj. • Müzik eseri. • Nesne. • *mecaz* Küçümseme ve değersiz sayma bildiren bir söz. • *argo* Güzel, alımlı kız veya kadın. eşit | yedek | *enstrümantal* | *nadide* | *tamamlayıcı* | birer | iri | verev | minik | ~ kopuk | ~ kalan | küçük | beş on | kösele | ~ bin | büyücek | melankolik | ufak | *nostaljik* | birkaç | bölünmez | dağınık | binlerce | irili ufaklı ~ | bizden | ana | koni | bağımsız | altı | çıkma | ~ isimli | ~ yazılı | bütün

~ | mühim | üçgen | ~ kiloluk | ~ saniyelik | dinsel | özgül | seçme | doğal | bakır | meşhur | kırık dökük | keskin | arızalı | naif | ~ sarılı | çizik | ufacak | milyonlarca | parlak | billuri | yassı | asıl | canlı || acıklı | ~ adlı | aerodinamik | ahenkli | ~ ait | alaturka | alelade | analitik | anlamlı | apayrı | arkeolojik | asal | asli | atomik | bağdaşık | basit | başlıca | bazı ~ | belirgin | belirli | belli başlı | bilindik | bir sürü | bir yığın | birçok | biricik ~ | bitaraf | ~ bitişik | bıkkın | büyük | büyükçe | can alıcı | cansız | çapraşık | çelik | ~ çeşit | çizgisiz | ~ çubuklu | ~ dantelli | daracak | değişik | değişken | dekoratif | deminki | demirbaş | devasa | diğer | dingin | dokunaklı | doyurucu | dördüncü | dramatik | duygulu | düğümlü | ebedî | edebî | ehemmiyetsiz | enfes | ~ esaslı | eski | esmer | farklı | felaket | fevkalade | fonksiyonel | genelgeçer | geniş | gevşek | gizli | gömülü | göreceli | göz alıcı | gözde | gümüş | gürcüce | güzide | hareketli | ~ ibaret | iğrenç | iki | ikinci | ikişer | ipekli | ızdıraplı | kaçınıcı | kaçınılmaz | kahverengi | kalitesiz | ~ kalma | ~ kaplı | kasıtlı | katmerli | kayıp | kesik | ~ kişilik | ~ kılıklı | kırıksız | kırmızı | kıvrak | kıymetli | kocaman | körpe | kristal | küçücük | küçükçe | madensel | mahzun | ~ mamur | manzum | ~ metrelik | mevcut | mika | mikroskopik | mimari | minicik | mosmor | muhayyer | muhteşem | mutsuz | müstesna | mütevazı | normal | on binlerce | ormansız | oval | oynak | öbür | önemli | önemsiz | özel | özerk | pesimist | pürüzlü | rastgele | renksiz | romanesk | saçma sapan | sağır | sarkık | sayısız ~ | seçilmiş | sembolik | sivri | sizden | sönük | şaşırtıcı | ~ takılı | tek | temiz | ~ teneke | tırtıllı | tozlu | transparan | tüysüz | uçsuz bucaksız | uydurma | ~ uygun | uyumlu | uzunca | üç beş | üçer | ünlü | ~ ürpertiçi | vokal | yağlı | yaman | yetmiş | yitlik | yüz | zaruri | ~ zıt | zorunlu **parçacık** • Küçük parça, kırıntı. • *fizik* Elektron,

parçalılık

proton, nötron gibi atomu oluşturan parçaların her biri, partikül. *kozmetik* || bazı ~ | kahverengimsi | kırmızı | kısa ömürlü | mikroskobik | plastik | pütürlü | ~ yaramaz | yeşilimsi **parçalılık** • Parçalı olma durumu. tek yanlı

parçalanma • Parçalanmak işi. atomik | ~ çeşitli | hoyratça

pardösü • Serin havalarda öbür giysilerin üzerine giyilen, paltodan ince üstlük. *bej* | *buruşuk* | *gabardin* | *şeffaf* | *kemerli* | *kirli* | lacivert | saten || açık gri | diz üstü | hisiltılı | ~ imgeli | kavuniçi | kahverengi | kürklü | lacivert | muflonlu | naylon | ~ tüylü | yazlık

pare • *eskimiş* Tane, adet. *seksen*

pareo • Genellikle bikini üzerine giyilen şeffaf, tülden iç gösteren bir kıyafet. *çalgın*

parfüm • Güzel koku. • Şişelenmiş güzel koku. *çiçeksi* || ayrı | baharatlı | baygın | bildik | büyük boy | hafif | harikulade | ~ markalı | pahalı | pompalı | ucuz | ~ uyarıcı | yüzlerce **parfüm şişesi** • İçinde parfüm barındıran şişe. *bodur* | ~ oymalı

parıldayış • Parıldama işi. fosforlu

parıltı • Parıldama, göze çarpan parlaklık. *donuk* | *kurnaz* | *esrarengiz* | ~ *mahsus* | *madeni* | *kül rengi* | ~ *sarı* | *müphem* | *belli belirsiz* | *ani* | *kristal* || acımasız | acı | alacalı | altın | anlaşılmaz | ateşli | ~ belirsiz | binlerce | bulanık | buruk | çapkın | çiğ | delici | deminki | ~ dolmuş | esmer | ~ geceki | göz alıcı | ~ hazır | hummalı | içten | incecik | kalaylı | kapkara | kinli | kıpırtısız | kıpkızıl | kızıl | kuşku | lacivert | loş | madensi | manyakça | ~ mavili | mavimsi | mütecessis | müthiş | nemli | o | sarı | sevimsiz | seyyal | soğuk | süzük | şeytani | şeytansı | tehlikeli | ürkek | yakamozlu | yakıcı | yekpare | yeşil | yılankavi

park • Bir yerleşme merkezinde halkın gezip hava alması için düzenlenmiş

ağaçlı ve çiçekli bahçe. • Otopark. • Trafik zorunlulukları dışında durma biçimi. *isimsiz* | *havuzlu* | *maksatlı* | *issiz* | ~ *dönümlük* | *ulusal* | *ağaçlıklı* | *ağaçsız* | *olimpik* | *arkeolojik* | *devasa* | *güneşli* | *manzaralı* || ağaçlı | bakımlı | bodur | büyücek | cıvılcıvılcı | çamurlu | ~ çevrili | doğal | dünya güzeli | gölgeli | heykelli | hudutsuz | karlı | küçücük | küçük | onuncu | ~ örülü | saltanatlı | تنها | yağmurlu **park yeri** • Otopark. boş | temiz

parka • *askerlik* Genellikle askerin açık hava eğitimi ve manevra sırasında giydiği soğuğa karşı koruyucu, başlıklı bir tür üstlük. • Genellikle gençlerin giydiği başlıklı bir tür üstlük. *kürklü* | *yeşil* || rengârenk

parke • Konut, iş yeri vb. yerlerin tabanını döşemek için çeşitli boyutlarda, ince, uzunca tahta parçalarının veya yapay malzemenin belirli bir düzene göre yerleştirilmesiyle yapılan döşeme. *kilitli* || altın sarısı | bozuk | esmer | ıslak | nefis

parkur • Binicilik, bisiklet, atletizm, yürüyüş vb. sporların yapıldığı özel yol. • Gezi ve yürüyüş yapılan özel yol. ~ *delikli* || ~ *çukurlu* | kaygan | olimpiik | virajlı

parlak • Parlama durumu. **anormal parlaklık** • Parlak olma durumu, revnak. • *mecaz* İlgi ve dikkat çekici olma durumu. *mat* | *mavimsi* | *olanca* || aldatıcı | altınsı | çocuksu | eşsiz | fildişi | fosforlu | göz alıcı | ıslak | mucizevi | renksiz | tozlu | yorucu

parlamentar • Milletvekili. *Avrupalı* || sancılı | saygıdeğer

parlamento • Başlıca görevi yasama, devlet bütçesini çıkarma, hükûmeti denetleme olan ve üyeleri halkoyu ile belirli bir süre için seçilen meclis veya meclisler, yasama kurulu, yasama meclisi, yasama organı. ~ *sandalyeli* | *çok partili* || demokratik | nizami | yerel **parlamentoculuk** • Başlıca görevi yasama, devlet büt-

çesini çıkarma, hükûmeti denetleme olan ve üyeleri halkoyu ile belirli bir süre için seçilen meclis veya meclisleri destekleme durumu. **gerici**

parlatıcı • Parlatma özelliği olan şey. *transparan* || **renksiz** | **sedefli**

parmak • *anatomi* İnsanda ve bazı hayvanlarda ellerin ve ayakların son bölümünü oluşturan, boğumlu, oynak, uzunca organların her biri. • *mecaz* Bir işe karışmış olma ilgisi. *küt* | ~ *turnaklı* | ~ *kemikli* | *nasırlı* | *ince* | *ojeli* | *kınalı* | *dolma* | *becerikli* | *titrek* | *şiş* | *hünerli* | *tetik* | *zarif* | ~ *lekeli* | *yaralı* | *tombul* | *tüçer* | *eldivenli* | *kıpır kıpır* | ~ *kopuk* | ~ *biçimli* | *uzun* | *güçlü* | *sert* | *sihirli* | *orta* | ~ *sarı* | *kalın* | *boğum boğum* | *manikürlü* | *beyaz* | *minik* | *şu* | *sivri* | *kıllı* | *kapkara* | *altıncı* | *terli* | *birer* || *ağır* | *aşşap* | ~ *alışık* | ~ *alışkın* | *battal* | ~ *bilmiş* | *bir* | *birinci* | *boğumlu* | *boyalı* | *buruşuk* | *cılalı* | *çamurlu* | ~ *çarpmalı* | *çolak* | *dev* | *doksan* | *eğri* | *eğri büğrü* | *eksik* | *etli* | *ezik* | ~ *habersiz* | *iğrenç* | *ikişer* | *ipince* | *iri* | *iskelet* | *istekli* | *kaba* | *kalkık* | *kan kırmızı* | *kararlı* | *kargacık burgacık* | ~ *kayan* | *kemiksiz* | *kesik* | *kirli* | *kırık* | *kızarı* | *koca koca* | ~ *kupkuru* | *kusursuz* | *küçücük* | *küçük* | *lüzumsuz* | *maharetli* | *marifetli* | *masum* | *meraklı* | *mini* | *minicik* | *mübarek* | *mürekkekli* | *narin* | *onursuz* | *pürüzlü* | *sağ* | *sipsivri* | *sıkılğan* | *sızılı* | *şehla* | *şehvetli* | *tedirgin* | *tehditkâr* | *tıknaz* | ~ *tüylü* | *ufacık* | *uyuşuk* | *üç* | *yağlı* | *yalçın* | *yamuk* | *yirmi* | *yuvarlak* | *zayıf* **parmak izi** • Genellikle kimlik belirlemede yararlanılan, parmak uçlarının iç tarafındaki derinin her kişide değişik olan izi. *sağlı sollu* **parmak kebabı** • Patates, patlıcan, soğan, biber ve et ile yapılan malzemelerin uzunlmasına kesilerek pişirildiği bir yemek. *patlıcanlı* **parmaklık** • Dik ve biraz aralıklı olarak yan yana dizilmiş tahta, demir vb. çubuklarla yapılmış bölme veya korkuluk. *demir* | *tahta* | *yaldızlı* | *paslı* | ~ *süslü* | *mermer* | *boyalı* | *aşşap*

| ~ *kalma* | *yeşil* || *çelik* | *çerden çöpten* | ~ *çubuklu* | ~ *fenekli* | *gümüş* | *hayâli* | *ince* | ~ *köşeli* | *kristal* | *pirinç* | ~ *uçlu*

parola • Gizlilik ortamında, insanların birbirini tanımalarını ve anlaşmalarını sağlayan işaret. *değişmez* | **özel**

pars • *hayvan bilimi* Kedigillerden, genellikle Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, postu benekli, bazen de düz siyah, çevik, yırtıcı, etçil, memeli hayvan, leopar, panter, pelenk (*Panthera pardus*). *dişi* || *benekli* | ~ *bilinmeyen* | ~ *pençeli*

parsel • İmar yasalarına göre ayrılıp sınırlanmış arazi parçası. ~ *cepheli* | ~ *dönümlük* | ~ *tonluk*

parşömen • Yazı yazmak, resim yapmak için özel olarak hazırlanan deri ya da kâğıt. *gıcır* | *gıcır gıcır*

partal • Abartılmış söz, yalan. *eski*

parti (I) • Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukları siyasal topluluk, fırka. *siyasi* | *demokrat* | *sağcı* | *marjinal* | *ilerici* | *legal* | *liberal* | *siyasal* | *gerici* | *muhalif* | *falanca* | *demokratik* | *öteki* | *devletçi* | *tek* | *birinci* | *dinsel* | *sistematik* | *ikinci* | *disiplinli* | ~ *programlı* | *öbür* | *kuvvetli* | *sol* | *bağımsız* | *köksüz* | *hangi* | *büyük* | *radikal* | *solcu* || *adaletsiz* | ~ *ağırlıklı* | *ahlaklı* | *antiemperyalist* | *Avrupalı* | *basiretsiz* | *başarısız* | *beceriksiz* | *belirli* | *benzer* | *beş on* | *bölük pörçük* | *bütün* | ~ *davalı* | ~ *dayalı* | *güçlü* | *güdü* | *güvensiz* | *halka dönük* | *hazırlıklı* | *herhangi bir* | ~ *ibaret* | *iç açıcı* | *inançlı* | *insancı* | *karizmatik* | *karma* | *makbul* | ~ *malum* | *mevcut* | ~ *milyarlık* | ~ *milyonluk* | ~ *motifli* | ~ *mukabil* | *muvaazalı* | *mücrim* | *nasyonalist* | *oportünist* | *örgütlü* | *özenli* | *palavracı* | *periyodik* | *plüralist* | *rakipsiz* | *reformist* | *sağ* | *sekizinci* | *seviyeli* | ~ *standartlı* | *statükocu* | *şimdiki* | *ufak* | *yasal* | *yenilikçi* | ~ *zıt* **parti örgütü** • Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukları siyasal topluluk. *ustaca*

partici • Parti üyesi, fırkacı. • Siyasi gücünü yalnız kendi yandaşlarına çıkar sağlamak için kullanan kimse, fırkacı, partizan. ~ *pazubentli* || dehşetli | gerici | sıkı **partili** • Bir partiden olan kimse. falanca | inançlı | yabancı

parti (II) • Bir kişi, bir kuruluş veya bir topluluğun, çoğu belli bir şeyi kutlamak amacıyla düzenledikleri eğlence. • Bir araya gelinerek oynanan tavla, konken, okey vb. oyunlardan her biri. ~ *geceki* | *renksiz* | *oryantal* | *tek kişilik* || akla ziyan | akşamki | azgın | bezeli | ~ çeşitli | danslı | deli dolu | dondurulmuş | dünkü | esas | gazlı | gizli | gıcır gıcır | kalabalık | ~ kişilik | ~ saatlik | uyduruk | yemekli | yivşik

partikül • *fizik* Parçacık. *komple*

partisyon • *müzik* Bir orkestra eserinde bölümlerin bütününe içine alan nota defteri. yaylı

partizanlık • Particilik. *gerekçesiz*

partner • Eş. • Ortak. • Takım arkadaşı. • Cinsellikte tarafların her biri. *becerikli* | *beceriksiz* | *güvensiz* | *kıskanç* | *tutkulu* | ~ yollu

pas • Bazı top oyunlarında oyuncuların birinin topu takım arkadaşına geçirmesi. *isabetsiz* | *gollük* | *milimetrik* || amaçsız | bombeli | çapraz | ~ geceki | kanlı | kontıra | ~ uygun | yersiz

pasaj • İçinde dükkânlar bulunan, üzeri kapalı veya açık çarşı. • Yazının veya eserin bir bölümü, parça: *aynalı* || çalkantılı | çapraşık | çetrefil | dingin | erotik | karakteristik | psikolojik | sevecen | sisli

pasaklı • Giyimine veya eşyanın temizliğine, düzenine önem vermeme. *topal*

pasaport • Yabancı ülkelere gidecek olanlara yetkili kuruluşça verilen, yabancı ülke yetkililerinin kimlik incelemesinde geçerli olan belge. *hususî* | *vatansız* | *sah-te* | ~ aylık | *ayrıcaklı* | *dâhilî* || eski |

gıcır gıcır | ~ görünümlü | harçsız | illegal | kırmızı | ~ tasarımlı | yasal | yeşil

pasifist • Barışçı, barış yanlısı. Avrupalı | inatçı

paskalya çöreği • Paskalyada yapılan bir tür tatlı çörek. *buruş buruş* | ~ sakızlı

paslaşma • Paslaşmak işi. *trajikomik* || ~ angaje | ustaca

paspas • Ayakkabıların altını temizlemek için kapı önlerine konulan kıl, plastik vb.nden yapılmış yüzü tırtıklı silecek. • Yer silmekte kullanılan, özel olarak yapılmış bir sopa ve onun ucuna geçirilmiş bezden oluşan temizlik aracı. *dezenfektan* | *kauçuk* | ~ saplı | tozlu

pasta • İçine katılmış türlü maddelerle özel bir tat verilmiş, fırında veya başka bir yolla pişirilerek hazırlanmış bir tür hamur tatlısı. *çikolatalı* | *kremalı* | *meyveli* | *rulo* | *yuvarlak* | ~ bezeli | ~ kalpli | *munlu* | *kakaolu* | ~ aromalı | *jöleli* | ~ renkli || afyonlu | ballı | bayat | ~ bayraklı | birkaç | büyük boy | çeşit çeşit | devasa | ~ dolmuş | ekonomik | gösterişli | iki katlı | ~ kalan | kalp | ~ kubbeli | ~ kutu | limonlu | ~ markalı | nefis | pembe | porsük | sade | sahici | ~ sakızlı | süslü püslü | şerbetli | ~ tabak | ~ takılı | uyduruk | üzümlü **pasta çemberi** • Pastayı şekillendirmek için kullanılan metal, silindirik, alt ve üstü açık kalıp. orta boy **pasta kremi** • Koyu kıvamda hazırlanmış pasta kreması. *jöleli* | *limonlu* | *sütlü* **pastacı** • Pastane. *bahçeli* **pastane** • Pasta vb. yapılan, yenilen ve satılan yer, pastacı. *aynalı* || açık | afili | faal | kişiliksiz | mütevazı | müzikli | ünlü

pastırma • Tuz, çemen, kırmızıbiber karışımının et üzerine sürülerek güneşte veya iste kurutulması yoluyla yapılan yiyecek. ~ *sarılı* | *çemensiz* || çiğ

pastil • Genellikle boğaz enfeksiyonlarına karşı ağızda emilerek kullanılan ilaç. *mentollü* || ~ aromalı | naneli

paşa • *askerlik* Osmanlı Devleti zamanında yüksek sivil memurlara ve albaydan üstün rütbede bulunan askerlere verilen unvan. • *askerlik* Cumhuriyet Dönemi'nde general. *kıvırcık* | ~ *sakallı* | *emekli* | *sivil* | *yiğit* | *şanlı* | *başıbozuk* | *koskoca* | *kahraman* | *sevgili* ~ || anlı şanlı | asi | asri | biricik ~ | ~ boylu | çattık kaşlı | dangalak | diktatör | düzenbaz | falan | ferasetli | gözde | gözlüklü | hamiyetli | heybetli | ihtiyar | imtiyazlı | inançlı | kabak | ~ kafalı | kelli felli | koca koca ~ | ~ kuşaklı | muğlak | muhterem | mukaddes | namdar | nişansız | nüfuzlu | püsküllü | sadık | sahte | sakat | şüpheci | ~ tuğlu | ~ urbalı | üniformalı | ünlü | ~ yarar | zavallı **paşa kızı** • Babası paşa olan kadın. asil | şımarık **paşazade** • Paşanın çocuğu. • *mecaz* Rahatına düşkün, gösterişi seven kimse. asil | ~ bacaklı | küstah | zorba | züppe

patates • *bitki bilimi* Patlıcangillerden, yaprakları ve sürgünleri acı bir bitki (*Solanum tuberosum*). • Bu bitkinin toprak altında oluşan, nişastası çok, yenebilen yumruları. *orta boy* | *soğanlı* | *büyük boy* | *kıymalı* | *süzme* | ~ *kabuklu* | ~ *sarı* | *çiğ* | *taze* | *sütlü* | *yuvarlak* | *yemeklik* || açık kahverengi | baharatlı | çamurlu | çürük | düzgün | etli | ezilmiş | ~ görünümlü | kabak | ~ külah | mantarlı | mantolu | nitratlı | saçaklı | sarımsaklı | tohumluk | turfanda | uzunca | yamru yumru **patates çuvalı** • İçine patates koyulan büyük torba. *koskoca* | *yırtık* **patates dolması** • Patatesten yapılan bir yemek. etli **patates ezmesi** • Haşlanmış patatesin püre hâline getirilip, içine kavrulmuş soğan veya sarımsak da eklenerek yapılan bir yemek. *sarımsaklı* **patates kızartması** • Çeşitli şekillerde kesilen patates parçalarının kızgın yağda kızartılması ile yapılan pratik bir yemek. ~ külah | *sarımsaklı* **patates köftesi** • Patatesten yapılan bir yemek. ~ *iskontolu* **patates oturtması** • Patatesten yapılan bir yemek. etli **pa-**

tates püresi • Haşlanmış ve ezilmiş patatesi süt, yağ ve et suyu ile karıştırarak elde edilen yiyecek. *kimyonlu* **patates salatası** • Haşlanmış ve doğranmış patateslere, soğan, nane, reyhan karışımının eklenmesinden sonra yağ, limon suyu, tuz ve baharatla hazırlanan bir salata türü. *balıklı* | *biberli* | *mayonezli* | *tahinli* | *zeytinli* **patates unu** • Patatesten öğütülmüş un. *ezilmiş* **patates yemeği** • Patates, soğan, biber, salça, yağ ve baharatlar ile hazırlanan sulu bir yemek. *etli*

patavatsızlık • Patavatsızca davranış. şımarık

paten • Buz üstünde kaymak için kullanılan, çoğunlukla tabanına, dar, uzun bir çelik takılı ayakkabı. • Bu ayakkabının düz yerlerde kaymakta kullanılan tekerlekli türü. *artistik* | *bir çift* | *gümüş* | ~ *tekerlekli* **patenci** • Buz pateni yapan veya patenle kayan kimse. *ünlü*

patern • Şekil, desen, örnek. *mevsimsel*

patırtı • Gürültülü çatışma, arbede. *neşeli*

patik • Altı yumuşak veya ince deriden, genellikle üstten bağlı küçük çocuk ayakkabısı. • Genellikle ipe örülerek yapılan ayakkabı biçimindeki çorap. *bir çift* | *rugan* | ~ *takılı*

patika • Engebeli yerlerden gelip geçenlerin ayak izlerinden oluşan, tekerlekli araç işlemeyen dar yol, çığır, keçi yolu, yolak. *engebeli* | *daracık* | *dikenli* | *kıvrımlı* || arızalı | çamurlu | dar | dolambaçlı | dolaşık | ~ dolu | ~ eğimli | gerçekçi | güvenli | hususi | ince | inişli | inişli yokuşlu | isli | işlek | kaçamak | kendine özgü | kırgın | kumsal | ~ taşlı | vahşi | yokuşlu | yoz | yüzlerce

patinaj • *spor* Buz pateni. *artistik*

patiska • Çoğu pamuktan dokunmuş sık ve düzgün bez, hasse, hasa. *apak* || ak | ~ işli | tenteneli | ucuz

patlama • Patlamak işi. • *mecaz* Birdenbire gelişme, çoğalma. *volkanik* | ~ *ge-*

*ceki | sabahki | sosyal | muazzam | kü-
çük çaplı || amaçsız | ~ aralıklı | büyük
| deminki | devasa | duygusal | dünkü |
ekonomik | ~ görülmemiş | histerik | içe
dönük | kendiliğinden | kentsel | kızgın
| korkunç | müthiş | ~ saniyelik | siyasal*

patlayıcı • Patlama özelliği olan madde.
*uzaktan kumandalı | ~ kumandalı | za-
man ayarlı || gömülü | ~ kiloluk | plastik*

patlıcan • *bitki bilimi* Patlıcangillerden, kalın saplı, uzunca yapraklı otsu bitki (*Solanum melongena*). • Bu bitkinin sebze olarak kullanılan, mor renkli, uzunca veya toparlak ürünü. *kemer | ekşili | ballı | büyük boy | turfanda | tahinli | yoğurtlu | etli | çekirdeksiz | peynirli || acı tatlı | biberli | bir parça | bücür | çığ | dolmalık | ~ donlu | kaç | lezzetli | orta boy | patatesli | salçalı | sarımsaklı | turşuluk | tüm ~ | yaldızlı | zeytinyağlı* **patlıcan dolması** • Patlıcanın içinin oyulup pirinç veya ince bulgur ile hazırlanan bir harç ile doldurulup pişirilmesi ile yapılan bir yemek. *zeytinyağlı || bulgurlu | ~ dolgulu | etli* **patlıcan ezmesi** • Közlenmiş patlıcanın ezilerek genellikle sarımsakla karıştırılmasıyla hazırlanan bir meze türü. *hardallı | zeytinyağlı* **patlıcan güveci** • Patlıcandan yapılan bir yemek. **etli patlıcan kebabı** • Küçük küçük doğranmış kemiksiz koyun etinin domates, patlıcan, soğan karışımıyla birlikte kısık ateşte pişirilmesinden sonra karabiber, yenibahar ve tuz eklenip orta sıcaklıktaki fırında pişirilmesiyle yapılan bir yemek türü. *salçalı* **patlıcan kızartması** • Kabuğu soyulduktan sonra ince dilimlenmiş patlıcanın sıvı yağda yapılan kızartması. *yoğurtlu || konserve* **patlıcan salatası** • Közlenip soyulmuş ve ince kıyılmış patlıcanlara soğan, sarımsak, domates, yeşilbiber, maydanoz karışımının eklenmesiyle hazırlanan bir salata türü. *mayonezli || tahinli | yoğurtlu | zeytinli* **patlıcan tava** • Patlıcandan yapılan bir yemek. *yoğurtlu*

patojen • Hastalık oluşturan mikrop vb. *bakteriyel || dirençsiz* **patojen laboratuvarı** • Hastalık oluşturan maddelerin, varlıkların vb. incelendiği laboratuvar. *bakteriyel*

patoloji • *tıp* Hastalıkla ilgili hücrelerdeki, dokulardaki ve organlardaki yapısal ve işlevsel değişikliklerin tanınması, araştırılması ve incelenmesiyle ilgilenen bilim dalı. *jinekolojik*

patrik • *din bilgisi* Ortodoks ve bazı Doğu kiliselerinin başkanı. *~ cüsseli | uysal*

patron • Bir ticaret veya sanayi kurumunun sahibi, başı, işvereni. • *mecaz* Bir kuruluştaki, bir iş yerinde makam bakımından yetkili kimse. • *mecaz* Sözü geçen paralı kimse. *~ yapılı | mesafeli | çalışan | müstakbel | ~ numaralı | sevgili ~ || açığöz | aymaz | beleş | bencil | beş paralık | cahil | cimri | çapkın | esas | göbekli | gözlüklü | güzide | ~ habersiz | iyi | kaz kafalı | kentli | ketum | ~ kıyafetli | medyatik | müflis | onlarca | öfkeli | ~ paralık | sadist | sorumsuz | ukala | yamyam*

pavyon • Geceleri geç vakte kadar açık, içkili eğlence yeri. *izbe | salaş*

pay • Birden fazla kişi arasında bölüşülmüş bir bütünden, bu kişilerin her birine düşen bölüm, hisse. • Eşit bölüm. • Kalıpta pişen meyveli pasta, tart. *belirli || adil | baharatlı | ballı | beş on | birer | büyük | dolaysız | geniş | imtiyazlı | kocaman | limonlu | mantarlı | ~ milyarlık | mukaddes | mütevazı | o | ~ otuzluk | önemli | şaşılmalı | tavuklu | ufak | yakıcı*

payanda • Destek, dayanak. *kültürel*

paydaş • Hissedar. *ayrıcılık*

paye • *eskimiş* Rütbe. *kayıp*

payitaht • *eskimiş* Başşehir, başkent. *ebedi | ~ emin | levanten*

paylama • Paylamak işi, azar, azarlama, tekdir, tevbih, papara, saparta. *hoayatça*

paylaşım • Paylaşma işi. *sınıfsal* | *adalet-siz* || cana yakın | duyumsal | global | ihtirash | insancıl

paylaşımıcılık • Paylaşımıcı olma durumu. demokratik

paylaşma • Paylaşmak işi. *gölünç*

pazar • Satıcıların belirli günlerde mallarını satmak için sergiledikleri belirli geçici yer. • Belli bir şeyin satıldığı yer. • Alışveriş. • Cumartesi ile pazartesi arasındaki gün. *yurt içi* | *otantik* | *devasa* | *cazibeli* | *yarıncı* | ~ *geçen* | *ortak* | *güneşli* | *illegal* || ballı | beş | bölgesel | cıvıl cıvıl | derme çatma | dış | endüstriyel | ertesi | fantastik | geçmiş | ~ *gelen* | harikulade | hüznü | keyifli | kimsesiz | nazlı | ölgün | sarsak | serbest | seyyar | sofistike | ucuzcu | ücra | yaygın | yevmi | yıkık **pazar sabahı** • Pazar günü. aydınlık **pazar yeri** • Pazar kurulan yer. • Yabancı bir ülkenin mallarını satma olanağını sağladığı ülke. *canlı* | *gürültülü* | *kalabalık* **pazarıcı** • Değişik günlerde kurulan pazarlarda mal satan kimse. ~ *gömekli* | *tecrübesiz*

pazarlama • Pazarlamak işi. • *ticaret* Bir ürünün, bir malın, bir hizmetin satışını geliştirmek amacıyla tanıtmayı, paketlemeyi, satış elemanlarının yetişmesini, piyasa gereksinimlerini belirlemeyi ve karşılamayı içeren etkinliklerin bütünü. *agresif* | ~ *markalı* | *süratli* | ~ *tür* **pazarlamacı** • *ticaret* Pazarlama işi ile uğraşan görevli, pazarlama uzmanı. *devletler arası* | *edilgen* | *ısrarlı*

pazarlık • Bir alışverişte tarafların kendileri için en elverişli fiyatı karşısında kine kabul ettirmek amacıyla yaptıkları görüşme. • *mecaz* Bazı kolaylıklar elde etmek veya daha iyi bir çözüme varmak amacıyla yapılan görüşme. *yorucu* || *aleni* | ~ *ayaklı* | *çok uluslu* | *günlük* | *kıyasıya* | *mühim* | *nasıl* | *neşeli* | *olmadık* | *pespaye* | *toplu* | *uzun*

pazartesi • Pazar ile salı arasındaki gün. *döküntü* | *kırmızı* | *mahut* | *ruhsuz*

pazen • Dokuması kalın, sık ve yumuşak, bir tür pamuklu bez. ~ *çubuklu* | ~ *çiçekli* || *basma* | *benekli* | ~ *katlı* | *klişe* | *mineli* | ~ *top* | ~ *tüylü*

pazı • *bitki bilimi* Ispanakgillerden, yaprakları sebze olarak kullanılan bir bitki, yaban pancarı, yabani ıspanak (*Beta vulgaris varicula*). *sarımsaklı* || ~ *saplı*

pazu • Kolun omuz ile dirsek arasındaki bölümünde bulunan, şişkince kas kitlesi. *şişkin* || *kocaman* | ~ *orantılı* | *üstün*

PC • Bilgisayar. *emniyetli* | *uzaylı*

peçe • *eskimiş* Kadınların sokakta yüzlerine örttükleri ince siyah örtü, nikap. *iki katlı* | *ince* | ~ *katlı* | ~ *taşlı* | *yazma*

peçete • Yemekte giysiyi korumak, ağız silmek için kullanılan ince, yumuşak kâğıt veya kumaş parçası. *avuç dolusu* | *bembeyaz* | *büyük boy* | ~ *çiçekli* | ~ *desenli* | *işlemeli* | *kalın* | *kansız* | ~ *katlı* | ~ *lekeli* | *mor* | *rengârenk* | *satın*

ped • Kadınların özel günlerinde kullandıkları kişisel bakım ürünü. *hijyenik* | *steril* || *doğulu*

pedagog • Eğitim bilimci. *okumuş*

pedal • Bir makinede, bir araçta ayak yardımıyla dönmeyi veya hareketi sağlayan düzen, ayaklık. • *mecaz* Bisiklet sürücüsü. ~ *bir numaralı* | ~ *küçücük*

peder • Baba. • Papaz. *muhterem* | *rahmetli* || *mahcup* | *şevketli* | *zalim*

pehlivan • *spor* Güreşçi. • *mecaz* Boylu boslu ve güçlü kimse. *aptal* | ~ *bilmiş* | *bıyıklı* | *cihangir* | ~ *değer* | ~ *emin* | *fukara babası* | *gaddar* | ~ *kalan* | *kötürüm* | ~ *namlı* | *rakip* | *seçme* | *ünlü* | ~ *vücutlu* | *yalancı* | *yiğit* | *zorlu*

pekiştirme • Pekiştirmek işi. *tesadüfi* || *aralıklı*

pekmez • Genellikle üzüm, dut vb. meyvelerin kaynatılarak koyulaştırılmış biçimi

peksimet

mi. bulamaç | ~ fıçı | halis | kaynar | sulu
| ~ testi

peksimet • Pişirildikten sonra dilimler hâlinde kesilerek ısı ile kurutulmuş, uzun süre dayanabilen ekmek. *kuru* || acı

pelerin • Omuzlardan aşağı dökülen, geniş, kolsuz bir tür üstlük. *benekli* | bol ~ | çağırışımı | kahverengi | kısacık | kurşuni | küçük | kürklü | simsiyah | som | tuhaf | tül | ~ yakalı

pelikan • *hayvan bilimi* Pelikangillerden, pembeye çalan beyaz tüylü, kanatları gri renkli, alt gagasında deriden bir kesesi olan iri kuş, kaşıkçı kuşu (*Pelecanus onocrotalus*). ~ gagalı | ~ tepeli

pelte • Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tatlı türü. • Bu kıvamda olan madde. *duru* | iğrenç | ~ saydam **pelte tatlısı** • Nişasta, şeker ve su karışımının pişirilerek soğutulmasıyla yapılan bir tatlı türü. *ballı*

pelteklik • Peltek olma durumu, peltek konuşma. *hafif*

pembe • Beyaza biraz kırmızı karıştırılmasıyla oluşan açık renk. *hafif* | *mat* | *cırtlak* | *morumsu* || beyazımsı | cırtlak | ebruli | fosforlu | güllü | koyu | parlak | sedefli | solgun | yakın | yaldızlı **pembelik** • Pembe renginde olma. *uçuk* || belli belirsiz | hafif | inceden | koygun | portakalımsı | solgun | uçucu | utangaç

penaltı • *spor* Ceza atışı. • Elemeli futbol maçlarının sonrasındaki eşitlik durumlarında takımların birbirlerine üstünlük sağlamaları için rakip kaleye en az beşer kez yaptığı vuruş. *uydurma* | *uyduruk* | *bariz* || dandik | derslik | haksız | kasıtlı | tutulmaz **penaltı vuruşu** • Futbolda ceza alanı içinde penaltının kullanılması. *ustaca*

pencere • Yapıları veya tren, vapur vb. ulaşım araçlarını aydınlatmak, havalandırmak amacıyla yapılan, çerçeve, cam, panjur, perde gibi eklentilerle daha kul-

lanışlı bir duruma getirilen açıklık. *parmaklıklıklı* | *kemerli* | ~ *kafesli* | *demirli* | *perdesiz* | ~ *perdeli* | *camlı* | *camsız* | *açık* | *aydınlık* | *biricik* ~ | *daracık* | ~ *nazır* | *geniş* | *oval* | *cumbalı* | *kırık* | *sürgülü* | *ışksız* | ~ *örtülü* | *arka* | *zümrüt* | *dört köşe* | *yuvarlak* | ~ *dizili* | ~ *basık* | ~ *sürmeli* | *küçücük* | *ışılıtlı* | ~ *çerçevesiz* | *altıncı* | ~ *dönük* | ~ *kaplı* | *sayısız* ~ | *karanlık* | *orta* | ~ *kanatlı* | *öbür* | *kül rengi* | *buğulu* || alçacık | alevli | altın | aralık | asri | aşağı | ~ aylı | aynalı | beşinci | billur | bir çift | bitimli | boş | boyasız | boysuz | ~ bölmeli | buzlu | bütün ~ | büyükçe | çepeçevre | çift camlı | dar | delik deşik | demir | demirsiz | dimdik | dörtgen | düşsel | eğri | Gotik | görünmez | güneşli | hangi | içerelek | ikişer | ızgaralı | kapalı | karşı | karşılıklı | kireçli | koca koca ~ | kocaman | küçük | ~ küs | lacivert | loş | mavi | mazgallı | metalik | minicik | mizahi | mor | muhteşem | münevver | mütecessis | nakışlı | nice ~ | on binlerce | ön | ~ örgülü | ~ örülü | parmaklıksız | puslu | rüzgârlı | ~ spesifik | storlu | sürme | şaşı | şu | ~ taşlı | tozlu | transparan | turuncu | ufacık | ufak | ulu | üst | yaman | yan | yayvan | yedinci | yegâne | yeni | yepyeni | yeşilimsi | yukarı | ~ yüklü | yüksek **pencere pervazı** • Pencerenin kenarındaki ensiz parça. ~ oymalı

pençe • Yırtıcı hayvanların ön ayaklarının parmaklarıyla tırnakları. • Ayakkabının tabanındaki kösele. • *mecaz* Etkisinden kurtulmak olanaksız, etkisi çok olan güç. *öldürücü* | *kasvetli* || adaletli | camlı | ~ çevrili | derin | dev | dikenli | dokuncasız | ezici | heybetli | iğrenç | kapkara | kavi | keyifli | kıllı | koskocaman | küçücük | muhteriz | ~ muktedir | nasırlı | ~ perdeli | sert | sivri | tahripkâr | ~ tırnaklı | yırtıcı | yumuk **pençecik** • Küçük, minik pençe. *ipince*

penguen • *hayvan bilimi* Penguengillerden, Güney Kutbu'nda yaşayan, sırtı kara, göğsü ak, iyi yüzen, deniz hayvan-

larıyla beslenen, uçamayan, kısa kanatlı deniz kuşu (*Aptenodytes patagonica*).
evcimen

penis • *anatomi* Erkeklik organı. *sünnetsiz* || çatalı | süslü püslü

pens • Giysilerde bazı yerlerden içeriye doğru daraltılarak dikilmiş bölüm. • Kısaç biçiminde iğne. ~ uçlu | uydurma

penye • Dokumacılıkta özel araçla apresi yapılmış bir tür ince kumaş. • Bu kumaştan yapılmış üst giysisi. ~ askılı | dökümlü | ucuz

perçem • *eskimiş* Başlarını tıraş edenlerin tepede bıraktıkları saç tutamı. • *eskimiş* Kâkül. *bir tutam* || ak | gümüş | günahkâr | kara | ~ kareli | kırçıl | kumral | kuzguni siyah | lepiska | püsküllü | serkeş | ufak | yumuşacık

perçin • İki veya daha çok levhayı birbirine bağlamak için geçirilen çivi. *oynak*

perdah • Parlatma, parlaklık verme. *cılalı*

perde • Görüşü, ışığı engellemek, bir şeyi gizlemek için pencereye veya bir açıklığın önüne gerilen örtü. • Üzerine bir cismin görüntüsü yansıtılan saydam olmayan yüzey. • İki yeri birbirinden ayıran bölme. • *mecaz* Doğruyu görme-ye engel olan şey. • *hayvan bilimi* Kaz, ördek, martı gibi hayvanların parmaklarını birbirine biştiren zar. • *müzik* Bir müzik parçasını oluşturan seslerden her birinin kalınlık veya incelik derecesi. • *tiyatro* Bir sahne eserinin büyük bölümlerinin her biri. *tül* | *muşamba* | *birinci* | *tiz* | *tahta* | *basma* | *kadife* | *püsküllü* | *inik* | ~ *çiçekli* | *patiska* | *buruşuk* | *keten* | ~ *saydam* | *kapalı* | *üçüncü* | *işlemeli* | *meşin* | *yırtılmış* | *kül rengi* | *kalın* | *kolalı* | *kapkara* | ~ *elverişli* | *yırtık* | *kurşuni* | *sisli* | *ön* | *saçaklı* | ~ *işli* | *aralık* | ~ *lekeli* | *oynak* | *vişneçürüğü* | *büzgülü* | ~ *renkli* | *gri* | *akli* | ~ *dantelli* || *aba* | *ağır* | *al* | *alacalı* | *alafranga* | *alçak* | *aydınlık* | *bambu* | *benzer* | *beşinci* | *beyaz* | ~ *biçimli* | *bir*

yığın | *boğuk* | *bordo* | *boyalı* | *bulanık* | *bulaşık* | *cıvıl cıvıl* | *çapraz* | *çeyizlik* | ~ *çizgili* | *delik deşik* | *dokuma* | *dökümlü* | *dördüncü* | ~ *esintili* | *fırfırlı* | *güllurusu* | *güllü* | *güneşli* | *hantal* | *ikinci* | *ipekli* | *isli* | *kahverengi* | *kamış* | *kanlı* | *karşı* | *kırmızı* | *kocaman* | *koskoca* | *koyu* | *koyu mavi* | *krem* | *lacivert* | *lüzumsuz* | *mahrem* | *mavimsi* | ~ *motifli* | *mütevazı* | *nakışlı* | *namussuz* | *naylon* | *o* | ~ *örgülü* | *örme* | *örtük* | ~ *örülü* | *pamuklu* | *panoramik* | *parıltılı* | *pest* | *portatif* | *renksiz* | *soluk* | *şarap rengi* | *şeffaf* | ~ *takılı* | *tozlu* | ~ *tüylü* | *uydurma* | *üst* | *yabancı* | *yalan* | *yamalı* | *yan* | *yanlış* | *yelpaze* | *yeşil* | ~ *yıldızlı* | *yıprak* | *ziyadar* **perdecik** • Küçük, kısa perde. *şirin* **perdelik** • Perde yapımında kullanılan kumaş. *kıymetli*

performans • Başarım. • Gösteri. *vokal* | ~ *geceki* | *istikrarsız* | *doyurucu* | *mucizevi* | *vasat* | *makroekonomik* | *maksimum* | *harikulade* | *hatasız* || *aerodinamik* | *anlık* | *apayrı* | *artistik* | *atletik* | *cansız* | *dingin* | *düşük* | *enstrümantal* | *göz alıcı* | *hırslı* | *insanüstü* | *interaktif* | *kalburüstü* | *kine- tik* | *kısacık* | *konforlu* | *konsantre* | *mi- nimal* | *muazzam* | *olağanüstü* | *ölçülü* | *postmodern* | *sası* | *tutkulu* | *tutuk* | *ustaca* | *üretici* | *yavan* | ~ *yollu* | *yorucu*

perfüzyon • İğne, intranül ya da sonda yardımıyla bir çözeltiyi damar yoluyla kana akıtma işi. *sinüzoidal*

pergel • *matematik* Yay veya çember çiz- mekte ve ölçmekte kullanılan araç, yay- çizer. *esrarengiz*

peri • Doğaüstü güçleri olduğuna inanılan, hayal ürünü varlık. • *mecaz* Çok güzel, alımlı, becerikli kadın. ~ *şapkalı* | ~ *saçlı* | *iyi kalpli* || ~ *ayaklı* | ~ *donlu* | ~ *dudaklı* | *emektar* | *endamlı* | ~ *gözlü* | *harikulade* | *isimsiz* | *kürkü* | *mermer* | *narin* | *nazlı* | *sokulgan* **peri bacası** • *jeoloji* Kolay- ca aşınabilen taş ve kayalardan oluşmuş, sivri kule veya piramit görünüşlü, kimi- nin tepesinde külah veya tepsiyi andıran

bir kaya parçası bulunan yeryüzü biçimi. *açık yeşil* || binlerce | dev | devasa | yüzlerce **peri kıızı** • mecaz Çok güzel, alımlı, becerikli kız. ~ ağırlıklı | dünya güzeli

perimetri • Görme alanının taranması ve incelenmesi. kinetik

perişanlık • Perişan olma durumu. ~ mahsus || deminki | haşin | hazin | latif | olanca | ruhsal

periyot • Dönem. ayık | haftalık

peron • Otobüs terminallerinde aracın yanaştığı, yolcuların inip binmesine yarayan bölüm. • Tren, tramvay, metro istasyonlarında yol boyunca uzanan, inilip binilen özel bölüm. *birinci* | loş

personel • Bir hizmet veya kuruluşun görevlileri, bir iş yerinde çalışanların tümü. • Devlet ve diğer kamu kuruluşlarında çalışan, etkinliğe çeşitli görevleriyle katılan gerçek kişiler. ~ haiz | ~ kadrolu | ~ unvanlı | ~ kıdemli | ~ muvazzaf | ~ rütbeli | ~ uçucu | ~ özverili | ~ kadrosuz | ~ sendikali | ~ görevli | ~ yakalı | ~ deneyimsiz | ~ faal | ~ yevmiyeli || asık suratlı | ayrıcalıklı | ~ bağlantılı | beceriksiz | bölücü | bu kabîl ~ | çakılı | farklı | gayretli | ~ ilgili | kalifiye | ~ nitelikli | niteliksiz | profesyonel | raporlu | seçkin | sigortasız | siyasi | sözleşmeli | tecrübesiz | ~ vasıflı | ~ yaramaz | yüzlerce **personel aracı** • Personelleri taşıyan taşıt. zırlı **personel taşıyıcı** • Personelleri taşıyan araç. zırlı

perspektif • Görünge. • Bakış açısı. • Nesneleri bir yüzey üzerine görüldükleri gibi çizme sanatı. *tarihsel* | ~ belli || benzersiz | çizgisel | delici | global | kavramsal | kronolojik | kuramsal | muhip | naif | özel | panoramik | pejoratif | politik | postmodern | simetrik | sınıfsal | sosyolojik | ~ süreli | taptaze | yazınsal | yepyeni | yerleşik

perşembe • Çarşamba ile cuma arasındaki gün. beşinci | kasvetli | puslu

peruk • Takma saç. göz kamaştırıcı | ~ perçemli | sapsarı

pervane • Geceleri ışık çevresinde dönen küçük kelebek, kepenek. • Döndüğünde bir mekanizmayı işleten bir eksene dikey olarak bağlanmış, iki veya ikiden çok kanattan yapılmış alet, uskur. *devasa* | palavracı | sırnaşık | yorgun

pervasızlık • Sakınmama, korkusuzluk. küstah

pervaz • Kapı, pencere vb. yerlerin kenarlarına geçirilen ensiz parça. *düşük* | *eğri* | ~ kopuk | *münkesir* | *tahta*

pestil • İnce yufka biçiminde kurutulmuş meyve ezmesi, bastık. *bir parça* | *ekşi* | *kekrek* | *tozlu*

peş • Elbisenin etek kısmı. *uzun*

peşkir • Genellikle pamuk ipliğinden dokunmuş ince havlu. *işlemeli* | *sırmalı* || *kolalı*

peştamal • Hamamda örtünmek için kullanılan ince dokuma. • Başa ve omuzlara örtülen dokuma. ~ çiçekli | otantik | rengârenk

petek • Isıtma tesisatında, ısı dağıtımını içinden sıcak su geçerek sağlayan dilim, radyatör. • *halk ağzında* Arı kovanı. *azgın* | *birer* | *dolgun* | *içi boş* | *kocaman* | *yakın* | *yalancı*

petrol • Yoğunluğu 0,8-0,95 arasında olabilen, hidrokarbürlerden oluşmuş, kendisine özgü kokusu olan, koyu renkli, arıtılmamış, doğal yanıcı mineral yağ, yer yağı. *ham* || ~ kapasiteli | kıymetli | tabiatlı | ~ tonluk | ~ vasıflı **petrol lambası** • İçinde petrol ürünleri yakılarak aydınlatmayı sağlayan araç. *fersiz* | *sönük* **petrol tarlası** • Petrol bulunan, petrol çıkarılan alan. bereketli

peygamber • *din bilgisi* İnsanlara Tanrı'nın buyruklarını bildiren, onları Tanrı yoluna, dine çağıran kimse, yalvaç, yalavaç, elçi. *yalancı* || ~ geçen | kitapsız

| mesuliyetsiz | ölümsüz | sahte | sevgili ~
| ~ tuğlu | ~ yazılı | yoksul

peyk • *gök bilimi* Uydu. *suni* || münevver

peyke • Genellikle eski iş yerlerinde bulunan, duvara bitişik, alçak, tahta sedir. çepeçevre | meşin | mihli

peynir • Maya ile katılaştırılarak süttten yapılan ve birçok türü olan besin. *tuzsuz* | *küflü* | *beyaz* | *yöresel* | *krem* | *ezilmiş* | *bir parça* | *süzme* | *tuzlu* | *leziz* | ~ *paket* | *taze* | *yağlı* | ~ *telli* | *kurtlu* | ~ *delikli* | *konserve* | ~ *harçlı* | ~ *sarıltı* | ~ *teneke* | *eritme* | *yağsız* | ~ *çimdik* || ambalajlı | bayat | benzer | bir tutam | bozuk | çeşit çeşit | ~ çeşitli | doğru dürüst | eksik | ekşi | enfes | halis | iğrenç | isli | ~ kabuklu | ~ kalan | kekikli | kılsız | kokmuş | kremalı | lezzetli | lezzetsiz | ~ milyonluk | mübarek | sarımsaklı | şu | ~ testi **peynir tabağı** • İçine çeşit çeşit peynirler, kuru yemişler, taze meyveler vb. konularak hazırlanan tabak. *doyurucu* **peynircilik** • Peynir üretme ya da satma işi. *yöresel*

peyzaj • Bir yerin doğal görünüşü. ~ *ait* | *basmakalıp* | *etkileyici* | *karlı* | ~ *numaralı*

pezevenk • *kaba konuşmada* Gizli ve yasal olmayan cinsel ilişki öncesinde aracılık eden kimse, dümbük, godoş, muhabbet tellalı, kavat, astik, dasnik. ~ *yapılı* | *talihli* || aç | adi | alelade | cimri | deli | gaga burun | iktidarsız | inatçı | kefenci | kılıbık | koca | korkak | namussuz | seyyar | ukala

pezo • Pezevenk. kurnaz

pihti • Koyulaşarak yarı katı duruma gelmiş sıvı. • *kaba konuşmada* Askıntı, sümsük. *enayi* || *koyu kahverengi*

pılı pırtı • Eski eşya. bir sürü

pinar • Yerden kaynayarak çıkan su, kaynak. • Bu suyun çıktığı yer, kaynak, memba. • Çeşme. *sulu* | ~ *bin* | *sihirli* | *serin* || aydınlık | berrak | biricik ~ | bütün ~ | coşkun | dertli | durgun | eski | gizli | güneşli | oluklu | puslu | susuz | ~ taşlı

pirasa • *bitki bilimi* Zambakgillerden, sapından ve yapraklarından yararlanılan, çok yıllık bir kış sebzesi (*Allium porrum*). *zeytinyağlı* | *nohutlu* | *ekşili* || dizi dizi ~ | kıymalı | püsküllü | ~ yapraklı **pirasa dolması** • Pırasanın içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek. *etli*

pırlıltı • Pırlıdayan şeyin yansıttığı ışık. *kurnaz* | *çocuksu* | *incecik* | *bildik* || acayip | alaycı | alaylı | amansız | anlaşılmaz | aydınlık | aynı | ~ bilmiş | binbir | binlerce | bir sürü | birer | değişken | dumanlı | dümdüz | eğlenceli | göz alıcı | göz kamaştırıcı | gümüşsü | iki | inatçı | iplik iplik | irili ufaklı ~ | kızıl | kutsal | me-nevişli | minik | muzip | neşeli | olanca | saldırgan | sarı | sinsi | şen | titrek

pırlanta • Birçok facetası olacak biçimde yontulmuş foyasız parlak elmas. *yakut* || iri | ~ kalan | tekmiil ~

piç • Anası ile babası arasında evlilik bağı olmadan dünyaya gelen çocuk, haramzade, veledizina. • *kaba konuşmada* Kalles, kurnaz, kötü niyetli kimse. *ahlaksız* | *aşâğılık* | *müseccel* | *şımarık* | *züppe*

pide • Mayalı hamurdan yapılan, isteğe göre üzerine yumurta, kıyma, peynir, pastırma vb. konarak pişirilen, ince, yayvan yiyecek. *peynirli* | *kıymalı* | *sütlü* | *sıcacık* | *bir parça* | *ispanaklı* | *kavurmalı* | *zeytinli* || baharatlı | balıklı | ince | kaşarlı | mantarlı | minik | patlıcanlı | soğanlı | tahinli | yağlı | yoğurtlu | yöresel

pigment • *biyoloji* Boyar madde. kırmızımsı

pigmentasyon • Pigment artışı nedeniyle deri veya dokuda meydana gelen renk koyuluğu veya renk değişikliği. *düzensiz*

pijama • İki parçadan oluşan yatak giysisi. ~ *çubuklu* | ~ *çizgili* | ~ *yollu* | ~ *sarıltı* || damatlık | gri | ipek | ipekli | poplin | yamalı | yazlık

pikap • Küçük kamyon, kamyonet. • *eskimiş* Elektrikle veya pille çalışan, plak dinlemekte kullanılan araç. *pilli* | *portatif* || ~ bilumum | çizik | devasa | eski püskü | ~ markalı

pike • Kabartmalı pamuklu kumaştan yapılan yatak örtüsü. *aynı* | *beyaz*

piknik • Yemek yemek, eğlenmek için açık alanda yapılan günübirlik gezinti. *günübirlik* || bugünkü | karıncasız | ~ kiloluk | ~ nazır **piknik alanı** • Piknik yapmaya elverişli geniş ve yeşil alan, piknik yeri. *şenliksiz* **piknik sepeti** • Çeşitli yiyecekleri, içecekleri ve sofratakimlerini koymak için tasarlanmış bir sepet. *hasır*

pil • Kimyasal enerjiyi elektrik enerjisine çeviren araç, batarya. *polimer* || *bozuk* | çinko | endüstriyel

plaster • Yara üzerine yapıştırılan, genellikle ilaçlı özel bant. *yivli*

pilav • Pirinçten, bulgurdan veya kuskutan yapılan bir yemek. *tavuklu* | *nohutlu* | *mantarlı* | *patlıcanlı* | *baklalı* | *etli* | ~ örgülü | *biberli* | ~ taşlı | *baharatlı* | *bademli* | *yağsız* | *kepekli* || balıklı | beleş | çatal | dumanlı | ~ kabuklu | kaymaklı | ~ kokulu | kuzulu | meyveli | müstesna | patatesli | ~ sarılı | tatsız tuzsuz | ~ tepsili | tereyağlı

piliç • Tavuğun küçüğü, erginleşmemiş tavuk veya horoz. *mantarlı* | *baharatlı* || ambalajlı | ~ bacaklı | irice | kremalı | nohutlu | patatesli **piliç dolması** • Tavuğun içine pirinç ve başka şeyler doldurularak pişirilen yemek. *ıspanaklı* **piliç güveci** • Tavuk veya horoz etine çeşitli malzemelerin eklenmesiyle yapılan ve toprak kapta pişirilen yemek. *patlıcanlı*

pilot • Bir hava taşıtını kullanmak ve yönetmekle görevli kimse. • Otomobil yarışlarında aracı kullanan kimse. *Fin* | *İskoç* | *çaylak* | ~ ruhlu | *amatör* | *agresif* | ~ *unvanlı* || azimli | ~ bereli | deneyim-

siz | havacı | hırslı | korkusuz | lisanslı | rakipsiz | serinkanlı | tecrübesiz

pilotaj • Bir hava taşıtını yönetme. *hatasız*

pintilik • Cimrilik. *obur*

pipi • Çocuk dilinde erkeklik organı. *sünnetli*

pipo • Ucundaki lüle içine tütün konulan ve yakılarak dumanı çekilen kısa, çubuk biçimindeki tütün içme aracı. *cenabet* | dumanlı | ~ içimli | ~ kokulu | sönük | yassı

pir • Bir tarikat veya sanatın kurucusu. • *mecaz* Herhangi bir konuda, bir meslekte deneyim kazanmış, eskimiş kimse, guru. *mağfur* || soylu | ulu

piramit • *matematik* Tepeleri ortak bir noktada birleşen, tabanları da herhangi bir çokgenin birer kenarı olan birtakım üçgenlerden oluşmuş cisim, eham. • *ta-rih* Mısır firavunlarının mezarı, eham. ~ *basamaklı* || devasa | doğal | geometrik | görkemli | ~ merdivenli | sembolik

pirana • *hayvan bilimi* Genellikle Güney Amerika'da rastlanan, grup hâlinde avlanan ve avını kısa sürede iskeleti kalıncaya kadar yiyen yırtıcı balık. *dişi* | *sarı*

pirifâni • *eskimiş* İhtiyar kimse. *mübarek*

pirinç • *bitki bilimi* Buğdaygillerden, kökleri bol su içinde yetişen bir bitki (*Oryza sativa*). • Bu bitkinin besin olarak kullanılan taneleri. • Bakıra çinko katılarak elde edilen sarı renkte bir alaşım. ~ *kabuklu* | *kepekli* | *bir avuç* | ~ *bardak* | *sarı* | *dolmalık* || baharatlı | bir tutam | dökme | nohutlu | ~ ölçek | sütlü **pirinç patlağı** • Kahvaltılık gevreklerde veya atıştırmalık yiyeceklerde yaygın olarak kullanılan bir tahıl türü. *kakaolu*

pirzola • Kasaplık hayvanda omurganın iki yanındaki bölge. • Bu bölgeden dilimler hâlinde çıkarılan kemikli et parçası, kotlet. *zeytinli* || bir kalem | çiğ | mantarlı | salçalı | yağlı **pirzola parçası** • Kasaplık hayvanda omurganın iki ya-

nındaki bölgeden dilimler hâlinde çıkarılan kemikli et parçası. **cızırtılı**

pisi balığı • *hayvan bilimi* Kemikli balıklardan, uzunluğu 40 santimetre kadar olan, sırtı pürüklü, esmer renkli, yassı bir tür balık, pisi (*Limanda limanda*). salçalı

pisipisi • Çocuk dilinde kedi. **şımarık**

pislik • Kir. • Dışkı, necaset. • Pis olma durumu, kirlilik. • *mecaz* Kötü, zararlı davranış veya iş. **çeşit çeşit** | **dayanılmaz** | **kaçınılmaz** | ~ **küfe** | **olanca** | **onca** | **ruhi** | ~ **türlü** | **yağlı kara**

pist • Gösteri yapmak, dans etmek vb. için düzenlenmiş, genellikle yuvarlak yer. • Bir havaalanında uçakların kalkıp inmesine, park yerlerine gidip gelmesine yarayan özel olarak hazırlanmış şerit. • *spor* Motorlu araçların yarışları ve koşular için özel olarak düzenlenmiş yer, yarışlık. **virajlı** | **sabıkalı** | **süratli** || **buzlu** | **cilalı** | ~ **çevrili** | **emektar** | **fantastik** | ~ **kapasiteli** | **karizmatik** | **kaygan** | **muhtelif** | ~ | **oval** | **pürüzsüz** | **ucuz** | **uçsuz bucaksız** | ~ **zeminli**

piston • *mecaz* Kayırcı. **aptal**

pişik • Apiş arası, koltuk altı gibi tenin birbirine sürtünen yerlerinde ter, idrar veya dışkının yakmasıyla oluşan kızartı. ~ **lekeli** | **pürüzlü**

pişkinlik • Pişkince davranış. ~ **görülme** miş | **iğrenç** | **sakil**

pişmanlık • Pişman olma durumu, nedamet. **faal** | **umarsız** || **belli belirsiz** | **çoşkun** | **garip** | **hafif** | **hırslı** | **içten** | **sonsuz** | **ufak**

pişpirik • Bir tür iskambil oyunu. **ikinci**

piştov • Osmanlı ordusunda bir süre kullanılan, paçavrayla sıkıştırılmış barutu horozunda bulunan çakmak taşı ile ateşleyip kurşun bilyeyi atan, kısa namlulu, tek atış yapılabilen bir tabanca türü. **savathı** || **ikişer** | **külüstür** | **olanca**

piyade • *askerlik* Yaya olarak savaşan askerlerin oluşturduğu sınıf. • *askerlik* Bu sınıftan olan asker. **zırhlı** | **sakıncalı** || **atlı** | **bir tabur** | **disiplinli** | **korkunç** | **meşhur** | **müthiş** | **yumuşak** **piyade birliği** • Yaya olarak savaşan askerlerin oluşturduğu birlik. **motorize** **piyade komutanlığı** • Piyade birliklerinin komuta edildiği yer. **mekanize** **piyade neferi** • Piyade eri. **zırhlı** **piyade taburu** • Dört bölükten kurulan ve bir binbaşının komutasında yaya olarak savaşan askerlerin oluşturduğu birlik. **mekanize** **piyade tümeni** • On bin piyadeden oluşan asker kuvveti. **motorize** | **motorlu**

piyanist • Piyano sanatçısı. **başarısız** | ~ **dönük** | **iyi** | **kör** | **maceracı**

piyano • *müzik* Klavyeli, telli, değişik tuşlara basılarak çalınan ağır ve büyük çalgı. **kuyruklu** | **akortsuz** | **akordu bozuk** || **akortlu** | **berbat** | **kahverengi** | **kırık dökük** | **konuskan** | **kuru** | **mükemmel** | **olası** | ~ **örtülü** | **örümcekli** | ~ **renkli** | **ürkek**

piyasa • Satıcıların mal satmak için bir araya geldiği yer, pazar. • Alışveriş fiyatı, geçerli fiyat. • *ekonomi* Arz ve talebin karşılaştığı alan. • Ortalık. **ikincil** | **finansal** | **serbest** | **birincil** | **arızalı** | **sunî** | ~ **paralel** || **adaletli** | ~ **asırlık** | **bereketli** | **devasa** | **faal** | **global** | **ikinci el** | **kuralsız** | **mali** | **mütevazı** | ~ **planlı** | **ticari** | ~ **tür** | **uçsuz bucaksız** | **uluslararası** | **yatay** | **yurt içi**

piyaz • Haşlanmış kuru fasulyenin üzerine ince doğranmış, tuzla ovulmuş soğan ve maydanoz katıldıktan sonra zeytinyağı, sirke dökülerek yapılan salata. **tahinli**

piyes • Kısa tiyatro oyunu. ~ **perdelik** | **manzum** | **radyofonik** | **kızıl** | ~ **adlı** || **acıklı** | **adapte** | ~ **esaslı** | **fantastik** | **pespaye** | **romantik** | **sekiz** | **sekizinci** | **tarihî** | **vasat**

piyon • *mecaz* Bir çıkar sağlamak için yararlanılan, istenildiği gibi kolayca kullanılabilen kimse. **birer**

pizze • Genellikle domates, zeytin, peynir, mantar, çeşitli et ve sebze türlerinin üzerine konulmasıyla hazırlanıp fırında pişirilen pide. *mantarlı* | *sucuklu* | *kepekli* | *zeytinli* | *baharatlı* || *balıklı* | ~ *kabarık* | *lezzetli* | *minik* | *otantik* | *patlıcanlı* | *soğanlı*

plaj • Kumsal. ~ *bayraklı* | *uçsuz bucaksız* | *kumlu* | *kumluk* || *bakir* | *bakımsız* | *beleş* | *bol* | ~ *çevrili* | ~ *elverişli* | *eşsiz* | *frapan* | ~ *kapasiteli* | ~ *manzaralı* | *maruf* | *nostalgik* | ~ *örtülü* | *sımsıcak* | *sunî* | *tertemiz* | *upuzun* | ~ *uyaran* | *uydurma* **plaj çantası** • Plajda gerekli olan malzemelerin konulduğu çanta. *hasır*

plak • Sesleri kaydetmek ve kaydedilen sesleri yeniden pikap veya gramofonda dinlemek amacıyla hazırlanan plastik daire biçiminde yaprak. *cızırtılı* | ~ *devirli* | *bozuk* | *çizik* | *alaturka* | ~ *belli* | *taş* || *acayip* | *bakteriyel* | *bir yığın* | *büyük boy* | *dördüncü* | *elden düşme* | ~ *geceki* | ~ *kabarık* | ~ *kılıflı* | *kızarık* | *mizahi* | *onuncu* | *oryantal* | *oval* | *rastgele* | *sekiz* | ~ *yarar* | *zamansız*

plaka • Kamyon, otomobil vb. kara taşıtlarına takılan numara levhası. • Metal yaprak. *çalıntı* | *yassı* | *sahte* | *çoklu* || ~ *aşkın* | *beyazımsı* | ~ *biçimli* | *bronz* | *bunca* | *manyetik* | ~ *sayılı* | *sert* | *sivil* | ~ *takılı* | ~ *yapışık* | *zarif*

plaket • Onurluk. • Metal, ağaç, cam vb.nden türlü biçimlerde yapılan, duvara veya herhangi bir yere çakılan, küçük, alçak kabartma levha. *altın* | *büyükçe* | *gömülü* | *görmekli* | *gümüş*

plan • Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen. • Bir şehrin, bir yapının, bir makinenin çeşitli bölümlerini gösteren çizim. • *mecaz* Düşünce, niyet, maksat, tasavvur. *ön* | *şiişsel* | *birinci* | *acil* | *ikinci* | *düşünsel* | *ideolojik* | ~ *onaylı* | *yakın* | ~ *esaslı* | ~ *ayaklı* | *agresif* | *arka* | *kapsamlı* | *entelektüel* | *tek yanlı* | *eksiksiz* | ~ *yıllık* | *sinsi* | *ikincil* || *açık seçik* | ~ *ait* | *akıllıca* | *alçakça* | *alter-*

natifli | *amansız* | *antidemokratik* | *aptalca* | *askerî* | *Avrupalı* | *ayrıntılı* | *benzersiz* | *beşinci* | ~ *beter* | *beynelmilel* | *biçimsel* | *bilinçli* | ~ *binlik* | *birer* | *bütün* | ~ *ciddi* | *cüretli* | ~ *çerçeveli* | ~ *çeşitli* | ~ *çift* | *derli toplu* | ~ *dönük* | ~ *düzeyle* | *evrensel* | ~ *evvelki* | *fennî* | ~ *gelen* | *genel* | *geniş* | *gerekli* | *harikulade* | *herhangi bir* | *hiçbir* | *hususî* | *idealist* | *ikili* | *inandırıcı* | *ince* | *insancıl* | *ismarlama* | *kaçıncı* | ~ *kademe* | *li* | *kendine özgü* | *kentsel* | *kısa* | *kozmetik* | *kuramsal* | *kübik* | *makro* | *mantıklı* | ~ *mensup* | *mikro* | *milletlerarası* | *mülki* | *müstakbel* | *optimum* | ~ *önceki* | ~ *örülü* | *rasyonel* | *rutin* | *sade* | *simetrik* | *siyasi* | ~ *sürelî* | *şaşırtıcı* | *şeytani* | ~ *tabanlı* | *tartışmalı* | ~ *tasdikli* | *trajik* | *tutkulu* | *ustaca* | ~ *uygun* | *uzun* | *üçüncü* | *vabeste* | ~ *vadeli* | *yetersiz* | *yurt içi* **planlı** • Plan hazırlayan veya yapan kimse. *amatör*

plankton • *bitki bilimi* Sularda bulunan ancak mikroskopla görülebilen yaratıklar topluluğu. *hayvansal* | ~ *kabuklu*

planlama • Planlamak işi. • Ulaşılabacak amaçları belirleyen ekonomik ve sosyal program. *rasyonel* || *bilinçli* | *disiplinli* | *eklektik* | *güdümlü* | *jeolojik* | *kentsel* | *merkezî* | *metropolitan* | *olağan* | *ortak* | *rutin* | *sistemati* | *yönetsel* **planlamacılık** • Planlamacının işi veya mesleği. *mutlak*

plastik • Isı ve basınç etkisiyle biçim verilebilir, organik veya sentetik olarak yapılan madde. *hurda* || *beyaz* | ~ *görünümlü* | *kauçuk* | *oluklu* **plastik cerrahi** • Vücut ve yüz bozukluklarını gidermek amacıyla yapılan cerrahi müdahale, plastik ameliyat. *oftalmolojik* **plastik torba** • Plastikten yapılmış, bir şeyler taşımak amacıyla kullanılan, tutamaçlı nesne. *koskoca* | *sihhi*

platform • Yüksekçe yer. • *mecaz* Bir siyaset programında, dayanılan düşünce veya düşüncelerin tümü. *çoklu* | *liberal* | *tutarlı* | *uluslararası* | *seviyeli* || *anali-*

tik | ~ askılı | balkonumsu | ~ bayraklı | benzersiz | cömert | değişik | ~ demokrat | insancıl | kasıtlı | legal | milletlerarası | sonsuz | uçsuz bucaksız

plato • *coğrafya* Yayla. uçsuz bucaksız

playboy • *mecaz* Hayatın zevklerini tatmak için bol zamanı olan, iyi yaşamayı seven, çapkın erkek. çapkın | gözde | varlıklı

plaza • İş merkezi. devasa | zevksiz

pnomoni hastalığı • Zatürre. bakteriyel

podyum • Genellikle atletizm yarışmalarında derece alan atletlerin veya giysileri sergilemek için mankenlerin çıktıkları merdivenli, yüksekçe yer. dikey

poetika • Şiirle ilgili düşüncelerin ve teorilerin hepsi. apayrı | biricik ~ | hesaplı | kendine özgü

poğaça • İçine peynir, kıyma vb. konarak hazırlanan bir tür tuzlu çörek. *patatesli* | *peynirli* | *rulo* | *kaşarlı* || kremalı | sıcak | sucuklu | zeytinli

poker • Genellikle dört kişiyle ve otuz iki kâğıtla oynanan bir tür iskambil oyunu. bol | ufak

polarizasyon • *fizik* Kutuplanma. yatay

polemik • Söz dalası. • *edebiyat* Kalem kavgası. abuk subuk | amansız | düzeysiz | gereksiz | hiddetli | lüzumsuz | ~ mamur | menfi | sert | uçsuz bucaksız

polen • *bitki bilimi* Çiçek tozu. *yabani*

poliartrit • Dörtten fazla eklemdede artrit olması. *birincil*

poliçe • Belirli bir sürenin sonunda belirli bir parayı kendi adına veya bir başkasının emrine ödemesi için alacaklının borçluya yazdığı bildiri. • Sigorta senedi. isimsiz | tarihsiz

poliklinik • Hastalıkların ön tanılarının ve hastaların ayakta tedavilerinin yapıldığı özel klinik. *gezici*

polip • *tıp* Mukoza ile kaplı boşluklar içinde gelişen, yumuşak, telisel, genellikle saplı bir armut biçiminde ur. *nazal* | *iyi huylu* || zararsız

polis • Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluş, kolluk, zabıta. • Bu kuruluştaki yer alan görevli, kollukçu. *sivil* | *üniformalı* | *siyasi* | *şişman* | ~ *giyimli* | *zayıf* | *resmî* | *bıyıklı* | *hususî* | *üniformasız* | ~ *gelen* | *mali* | ~ *uyaran* | *suratsız* || ~ *adlı* | *Afgan* | *arabalı* | *asık suratlı* | *atlı* | ~ *bağlı* | *beceriksiz* | *beş on* | *bir alay* | *bir tane* | *birkaç* | *bisikletli* | *bütün* ~ | *cahil* | *cani* | *cevval* | *çaylak* | ~ *çocuklu* | *çolak* | *deminki* | ~ *diplomalı* | ~ *dişli* | *doktoralı* | ~ *dolusu* | *doymuş* | *edepsiz* | *emekli* | *falanca* | *gariban* | *genç* | *gizli* | ~ *görevli* | ~ *gözlü* | *gözlüklü* | *güvenilir* | ~ *haiz* | *idealist* | *işgüzar* | ~ *kademeli* | ~ *kafalı* | *kel* | *kiralık* | *kırgın* | ~ *kıyafetli* | *kuşuklu* | *kürklü* | ~ *lekeli* | *maskesiz* | ~ *mensup* | *namussuz* | *normal* | *o* | *olanca* | *onlarca* | *orta yaşlı* | ~ *paltolu* | *pos bıyıklı* | *provokatör* | *rütbeli* | *sabahki* | *sadist* | *sakar* | *seçme* | *sevimli* | *şaşkın* | *şişko* | *şık* | *takıntılı* | *talimli* | *tatlı sert* | *tecrübeli* | *tüm* ~ | ~ *tüylü* | *uyumsuz* | *yaralı* | *yeteneksiz* | ~ *yetişmiş* | *yetkili* | *yığınla* | ~ *yüzlü* | *yüzü asık* | *zalim* | *zırhlı* **polis ekibi** • Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluştaki yer alan görevliler ekibi. **motorize polis köpeği** • Polis ve diğer asayiş sağlayıcı personele yardım etmesi için eğitilmiş köpek. **dünya güzeli polis memuru** • Şehirde kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlayan kuruluştaki görev alan memur. *civan* | *kaba* | *orta yaşlı* | *temkinli* | *üniformalı* **polis muhabiri** • Haber kaynağı polis olan muhabir. **sevimsiz polis müfettişi** • Polis denetmeni. **beceriksiz** | **deneyimsiz** | **savsak polis şefi** • Emniyet müdürü. **emekli polisye** • Konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan olay, roman, film vb. *sürükleyici* | *tempolu* || *eli yüzü düzgün* | *kalburüstü* | **psikolojik polisye**

romani • Konusunu polisin görev alanına giren olaylardan seçen roman. modern

politik • Siyasal durum, olay, konu. *reel* || aşırı **politik bağlantı** • Siyasal ilişkisi. uygunsuz **politik tavır** • Politik duruş, politik davranış biçimi. üstü kapalı

politika • Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü, siyaset, siyasa. • Davranış biçimi, düşünce yapısı. • *mecaz* Bir hedefe varmak için karşısındakilerin duygularını okşama, zayıf noktalarından veya aralarındaki uyumsuzlıklardan yararlanma vb. yollarla işini yürütme. *dış* | *milletlerarası* | *makroekonomik* | *aktif* | *teslimiyetçi* | *rasyonel* | *devletçi* | ~ *endeksli* | *yeni* | *bağimsız* | *realist* | *agresif* | ~ *standartlı* | *tek yanlı* | *günübirlik* | *çok yönlü* | ~ *yönelik* | *günlük* | *maceracı* | *ihtiyatlı* | *ikiyüzlü* | *çifte standartlı* | *tek yönlü* | *revizyonist* | *gerçekçi* | *edilgen* | *yanlı* | *akıllıca* | *dayatmacı* | *mesafeli* | ~ *planlı* | *gerici* | *statükocu* | *global* || ~ *dayalı* | *sendikal* | *aksi* | *barışçı* | *diğer* | *ustaca* | *ritmik* | *somut* | *ekonomik* | ~ *amaçlı* | *sistematik* | *bilinçli* | *sosyoekonomik* | *günlü* | *beceriksiz* | *yenilikçi* | *ortak* | *liberal* | *legal* | *militarist* | *tahripkâr* | *bütüncül* | *yumuşak* | *gündelik* | *çekingeng* | *eylemli* | *basiretsiz* || *aceleci* | *acımasız* | ~ *ait* | *aktüel* | *aldatıcı* | *anakeronik* | *aptalca* | *aşırı* | ~ *ayaklı* | ~ *aykırı* | *bencil* | *bir tutam* | *biraz* | *bölücü* | *çelişkili* | ~ *çerçeve* | *çetrefilli* | *çevresel* | *çok taraflı* | *dengeli* | *dikkatli* | *diktatör* | *dirayetli* | *disiplinli* | *dışa dönük* | ~ *dönük* | *düşmanca* | *düzayak* | ~ *eğilimli* | *eli sopalı* | *enflasyonist* | ~ *esaslı* | *etkin* | *etrafı* | *felsefi* | *gevşek* | *güdü* | *güncel* | *güvensiz* | *hassas* | *hastalıklı* | *hatalı* | *herhangi bir* | *hesaplı* | *heterodoks* | *hoşgörülü* | *hödük* | *hünerli* | *içe kapanık* | *içten pazarlıklı* | *idealist* | *iki yüzlü* | *ince* | *insancıl* | *isabetsiz* | *istikrarsız* | *kaçık* | *kişilikli* | *kişisel* | *koruyucu* | ~ *kurulu* |

küstah | ~ *maliyetli* | *marjinal* | *masalsı* | *mikro* | *mütecaviz* | ~ *otoriter* | *ödlek* | *öngörülü* | *özgür* | *pervasız* | *pozitif* | *reel* | *resmî* | *sağ* | *samimiyetsiz* | *sancılı* | *sansürcü* | *savruk* | *seçilmiş* | ~ *sene* | *lik* | *silik* | *sinsi* | ~ *sistemli* | *sistemsiz* | *sonuçsuz* | *sosyal* | ~ *takılı* | *tarafsız* | *tasarruflu* | *taşkın* | *toplumsal* | ~ *ufuklu* | *ustalık* | *uzak görüşlü* | *ünlü* | *vakur* | *verimsiz* | *yekpare* | ~ *yıllık* | ~ *yüzyıllık* | ~ *zıt* | *zoraki* | *zorba* | *zorlama* | *zorlayıcı* **politikacı** • Politika ile uğraşan kimse, siyasetçi. • *mecaz* Karşısındakinin duygularını okşayarak çıkar sağlayan kimse, siyasetçi. *hırslı* | *çapsız* | *ünlü* | *beceriksiz* | *bencil* | *kıdemli* | *ahlaklı* | *sağcı* | *Avrupalı* | ~ *yolsuz* | ~ *görünümlü* | *sivil* | *kent soylu* | *sorumsuz* || *ahlaksız* | *alaturka* | *anlı şanlı* | *aşağılık* | ~ *bağlantılı* | *Batılı* | *becerikli* | *bilgisiz* | *bürokratik* | *cambaz* | *cins cins* | *çapkın* | ~ *çarıklı* | *çekingeng* | *çiçeği burnunda* | *çiğ* | *dinsiz* | *dirayetli* | ~ *duyarlı* | *duyarsız* | *düşünceli* | ~ *elbiseli* | *etkin* | *etnik* | *faal* | *gözlüklü* | *güncel* | *hınzır* | *hışır* | *iki yüzlü* | *kaypak* | *mosmor* | *muhteris* | *müstakbel* | ~ *namlı* | *namusuz* | *oportünist* | *oralı* | *öteki* | *özverili* | *parlak* | *pişkin* | *reformist* | *seviyesiz* | *soysuz* | *şeytan* | *tembel* | *uçuk* | *ukala* | *varsıl* | *vizyon sahibi* | *yalancı* | *yaman* | ~ *yaradılışlı* | *yerel* | ~ *yetişmiş* | *yıkıcı* | ~ *yıllık* | *yurtsever* **politikacılık** • Politika ile uğraşma işi veya tutkusu. *alelade* | *uzak görüşlü* **politikçi** • *mecaz* Belli bir hedefe ulaşabilmek için uzlaşmayı, iyi geçinmeyi amaçlayan kimse. *reel* **politizasyon** • Siyasallaşma. *aşırı*

poliüretan • Yoğunluğu çok düşük cam, vernik, kauçuk veya köpük görünüşündeki lastiğe benzeyen madde. ~ *kaplama*

polka • Geleneksel Polonya halk dansı. *inanılmaz*

polyester • Tahta üzerine sürüldüğünde koruyucu, parlak bir katman oluşturan poliasidin doymamış alkollere veya gli-

kollere etkimesiyle elde edilen kimyasal madde. **parlak**

pomat • Yağlı ve kokulu merhem. **antiseptik**

pompa • Hava veya herhangi bir akışkanı bir yerden başka bir yere aktarmaya yarayan makine. • Bir kapta boşluk oluşturmak için o kaptaki havayı emmeye yarayan alet. **kauçuk** | **vakumlu**

pompaj • Pompalama. ~ **kademeli**

ponpon • Yuvarlak püskül. • Pudra sürmek için kullanılan yumuşak tüylü tuvalet gereci. **kocaman** | **kürk** | **pembe**

pop • Pop müzik. **enstrümantal** | **melankolik** | **melodik** **pop sanatçısı** • Pop müzik yapan sanatçı. **ünlü** **pop star** • Pop müzik alanında çok ünlü sanatçı, pop müzik yıldızı. **çapkın**

poplin • Pamuk, keten veya ipekten sık dokunmuş ince bir kumaş türü. ~ **çiçekli** | **değersiz** | ~ **paralık**

popo • **teklifsiz konuşmada** Kık. ~ **biçimli** | ~ **çıkık** | **değerli** | **devasa** | **sarkık** | ~ **tepsi** | **yayvan** | **yuvarlacık**

popülasyon • Varlık. • Nüfus. **ateist** | **kozmpolit**

popüler • Herkesçe tanınan, bilinen öge. **karizmatik** **popülerlik** • Popüler olma durumu. **ucuz**

porselen • Kaolinden yapılma, beyaz, sert ve yarı saydam çömlek hamuru. ~ **delikli** || **beyaz** | ~ **bezemeli** | ~ **dayanaklı** | **defolu** | **değerli** | **esrarlı** | **kalitesiz** | **nadide**

porsiyon • Herhangi bir yemekten bir kimseye verilen belirli miktar. **minicik** || ~ **doyuran** | **duble** | ~ **içimlik** | **üçer** | **yarım**

portakal • **bitki bilimi** Turuncgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen, yaprakları sert ağacın turuncu renkli, yuvarlak ve kabuğu güzel kokulu meyvesi. ~ **kabuklu** | **sıkma** || **ayrı** | **bir çuval dolusu** | **büyükçe** | ~ **cins** | ~ **dolusu** | **ekşi** | ~ **kayan** | **kıpkızıl** | ~ **küfe** | **masmavi** | ~ **mavili** | **sapsarı**

| ~ **sepet** | **sıkmalık** | **sulu** | **turfanda** | ~ **vitaminli** | **yaban** **portakal suyu** • Portakal sıkılarak elde edilen su. **buzlu** || ~ **bardak** | **sıkma** | ~ **şişe**

portre • Bir kimsenin yağlı boya, sulu boya, kara kalem vb. bir yolla yapılmış resmi. • **edebiyat** Bir kimsenin, bir şeyin sözlü veya yazılı tasviri. **büyük boy** | **akışkan** | **naif** | ~ **bezeli** || **abartısız** | **alıtılmış** | **anlamsız** | **badem gözlü** | ~ **başlı** | **bilinmedik** | **çekingen** | **çerçevesiz** | ~ **çivili** | **devasa** | **dikkafalı** | **dokunaklı** | **dönük** | **doyurucu** | ~ **dudaklı** | **edebî** | **görkemli** | ~ **görünümlü** | **hanım hanımıcık** | **karizmatik** | **mali** | **mizahi** | **mütevazı** | **nefis** | **sadık** | **silik** | **tutarlı** | **ustalık** | **yersel**

pos bıyık • Uzun ve gür bıyık. **kırçıl** || **sarkık**

post • Tüylü hayvan derisi. • **mecaz** Kılık. **abanoz** | **bir** | ~ **çizgili** | **diplomatik** | **kirli** | **kokusuz** | **uzun**

posta • Bir yere gelen veya bir yerden gönderilen mektup ve emanetlerin tümü. • Takım, kol. • Kez, defa, sefer. **taahhütlü** | **elektronik** | **sürüngen** | **ekspres** || **atlı** | **basılı** | **bu** | **göbekli** | **normal** | **sahici** | **son** | **yarınki** **posta kartı** • Sert ve dayanıklı kâğıttan yapılan, bir tarafı haberleşme için ve diğer tarafının yarısı alıcının adresi, pul veya postalama işaretleri için ayrılmış bulunan, zarfsız postalanarak da kullanılan bir haberleşme malzemesi. ~ **baskılı** **posta memurluğu** • Posta memurunun yaptığı iş. **seyyar** **posta memuru** • Bir yere gelen veya bir yerden gönderilen mektup ve emanetleri ulaştıran memur. **seyyar** **posta pulu** • Posta ile gönderilen şeylere yapıştırılan ve para karşılığında alınan pul. **beş paralık** **postacı** • Mektup, gazete, havale, paket vb.ni gönderilen yere ulaştıran posta idaresi görevlisi. **alelade** | ~ **çizmeli** | **emekli** | **emektar** | **hazırcevap** | **seyyar** | **şu** | **yamçılı**

postal • Genellikle askerlerin giydiği konçlu ve kaba potin. *çamurlu* | *kabaralı* | *nalçalı* || bağısız | boyasız | ~ çözüklü | deri | kaba | kalın | kırmızı | sökük | şık | yenli | yıgınla | ~ yüklü

poster • Duvara asılan büyük boy resim. • Bilimsel toplantılarda panolara asılan kısa bildiri. *pornografik* || ~ asılı | basılı | ~ burunlu | büyük boy | ~ gömleklili | neşeli | ~ renkli

poşet • Torba. *nylon* | *kilitli* || alelade | armalı | dev | devasa | ~ saydam

poşu • *halk ağzında* Kenarları saçaklı ipek, pamuk, yün vb.nden yapılmış bir başörtüsü türü, dolama. ~ *sarı* || basma | incecik | rüzgârlı | saçaklı | ~ telli | ufacık

pota • Basketbolda düşey bir levhaya monte edilmiş yatay çember ile ağdan meydana gelen düzenek. ~ ayaklı | ~ beyazlı | ~ onaylı

potansiyel • *fizik* Gizil güç. *benzersiz* | *cinsel* | *demografik* | *iktisadi* | *müstesna* | *örgütsel* | *sınai* | *sosyoekonomik* | ~ uyarıcı | zorlayıcı

potin • Koncu ayak bileğini örtecek kadar uzun olan, bağcıklı veya yan tarafı lastikli ayakkabı. ~ *düğmeli* | *yamalı* || bağcıklı | ~ demirli | düğmesiz | gümüş | ~ lastikli | ~ ökçeli | sarı | topuksuz | tozlu

potpori • *müzik* Karmaca. uzunca

potur • Arka tarafında kırmaları çok, bacıkları dar bir pantolon türü. *yamalı* || kıl

poiraz • Kuzeydoğudan esen soğuk rüzgâr. • Kuzeydoğu 45°'lik yön. ~ *esen* || altın yürekli | çatal yürekli | dehşet | dondurucu | düşünceli | muhalif | serin | sert | ulu | yağız | yaman

poz • Resim ve fotoğrafta duruş. • Fotoğraf makinesinde kullanılan filmde her bir kare. • *mecaz* Kurum, çalım. *üstsüz* | *abuk sabuk* | *pornografik* | *dekolte* || açık saçık | akrobatik | artistik | Avrupalı | birkaç | ciddi | çapkın | ~ çekici | enfes | erden | esrarlı | gösterişli | herzevekil | ~

hâkim | *kahramanca* | *kasıntılı* | *mahrem* | *mistik* | *nefes kesici* | *olmadık* | *sempatik* | *sıkı fıkı* | *sıkıntılı* | *şuh* | *üryan* | *üzgün*

pozisyon • Konum. • Durum. *gollük* | *edilgen* | *çapraz* | ~ *unvanlı* | *yatay* | *alakasız* | ~ *bükük* || akrobatik | alışılmış | anatomik | asimetrik | bariz | can alıcı | çakılı | dayatmacı | demarke | dominant | eleştirel | ~ esaslı | fiyakalı | hantal | ikiyüzlü | ~ kadrolu | kaypak | kontra | münhal | ~ oranlı | salakça | stratejik | uygunsuz | verev | ~ yatık | yüzer | ~ zıt | zorlayıcı

pozitivizm • *felsefe* Olguculuk. akademik | dogmatik

pösteki • Koyun veya keçi postu. ~ tüylü | vizon

pötibör • Çifte fırınlanmış, tereyağlı, dikdörtgen biçiminde, kenarları tırtıklı bir bisküvi türü. *ufak*

pragmatizm • *felsefe* Yararcılık. *fikirsiz* | *günlük* | *zoraki*

pranga • *eskimiş* Ağır cezalıların ayaklarına takılan kalın zincir. *kıl* || *bukağılı*

pratik • Uygulama. • Bir şeyi yapma yöntemi veya biçimi, teamül. *gündelik* | *estetik* | *mesleki* | *totaliter* || bütüncül | entelektüel | günlük | kanunsuz | kurumsal | naif | sosyal | teorik

pratisyen hekim • Herhangi bir dalda uzmanlaşmamış olmakla birlikte hekim olarak mesleğini uygulayan kimse. *dip-lomalı*

prens • Hükümdar ailesinden olan erkeklere verilen unvan. • Bir prensliğin başında bulunan kimse. • Bazı ülkelerde en yüksek soyluluk unvanı. *melez* | *yakışıklı* | *atlı* || beygirli | dost | gerici | göbekli | ~ kalan | karizmatik | ~ kaşlı | küçük | mağrur | ~ mizaçlı | rakipsiz | redingotlu | sakıncalı | taşsız **prenslik** • Prens olma durumu. • Bir prensin yönetiminde olan ülke. *berk* | *özerk*

prenses • Hükümdar ailesinden olan kadın veya kızlara verilen unvan. • Hükümdar karısı. *pamuk || anormal | ~ atkılı | ~ bacaklı | benli | cadaloz | çapkın | Doğulu | göçebe | hakiki | hamarat | hoppa | mağrur | ~ mahkûm | mahzun | mültefit | müstakbel | müteveffa | nikâhlı | püs-kürme benli | sabırsız | sempatik | uzaylı | ~ yüzlü*

prensip • *mantık İlke. ahlaki || alafranga | analog | anatomik | babadan kalma | devletçi | dogmatik | ekolojik | ~ esaslı | feminen | idealist | iktisadi | insancıl | temel | uydurma*

preparat • *tıp Tedavi araç gereci. uyduruk*

prestij • Saygınlık. milletlerarası | mutlak | sosyal | üstün

prezervatif • Cinsel ilişkiyle geçebilecek hastalıklardan korunmak veya kadının hamile kalmasını önlemek için erkeklerin kullandığı ince, saydam bir tür kılıf, kondom, kaput. ~ *kutu | çikolatalı || ~ aromalı | ~ markalı*

prim • İşveren tarafından iş yaparı isteklendirip verimini artırmak veya sonuca daha kolay ve çabuk ulaşmasını sağlamak amacıyla verilen para. • Sigorta kuruluşlarına bağlı olanların ödemek zorunda oldukları ücret. ~ *esaslı | astro-nomik || ek | eki*

priz • Elektrik akımı almak için fişin sokulduğu yuva. *çoklu*

prizma • *fizik Işınları saptıran ve ayırtıran, saydam maddeden yapılmış üçgen cisim. • matematik Alt ve üst tabanları birbirine paralel ve eşit iki çokgenden, yanal yüzeyleri de eşit ve paralel doğrulardan oluşan çok düzlemli cisim, menşur, biçme. üçgen | altıgen || bodur | romanesk | sisli*

problem • *matematik Teoremler veya kurallar yardımıyla çözülmesi istenen soru, mesele. • Sorun. ailevi | nörolojik | çözümsüz | ekonomik | jinekolojik | kognitif*

| sosyal | sosyolojik | kardiyak || ~ alakalı | anatomik | arızı | asıl | basit | ~ bir numaralı ~ | bir sürü | bir yığın | birçok | bireysel | birincil | birtakım ~ | bütün ~ | can alıcı | cinsel | çekingen | ~ çeşitli | çetrefil | çevresel | devasa | devletler arası | diyabetik | duyusal | ekolojik | hematolojik | herhangi bir | hukuksal | ~ ilgili | iyi huylu | kadim | kompleks | komplike | ~ majör | marjinal | millî | optik | önemsiz | ufak çapta | zor

problematik • Sorunsal konu, durum, olay vb. biçimsel | düşünsel | yüzeysel

prodüksiyon • *sinema, televizyon Yapım. devasa | epik | özenli*

prodüktör • *sinema, televizyon Yapımcı. kıdemli*

Prof. • Profesör. *bk. profesör. anlı şanlı | koskocaman*

profesör • Yükseköğretim kuruluşlarında en üst aşamada olan öğretim üyesi. • Yükseköğretim kuruluşlarında en üst aşamada olan unvan. • *mecaz Bir işi en iyi bilen veya yapan kimse. orta yaşlı | ünlü | karizmatik | yaşlı başlı | tanınmış | bunak | bay | eksantrik || İngiliz anadan doğma | ~ asıllı | aylıklı | ~ başlı | çalışkan | dalgın | değerli | değme | doksan | falanca | geri kafalı | gözlüklü | Güneyli | idealist | ihtirassız | ~ kadrolu | ~ kafalı | kel | kitapsız | ~ kollu | mazbut | medyatik | meşhur | onursal | sapık | saygıdeğer | seçkin | solcu | şu | tanıdık | ~ tanımaz | toplu | tuzu kuru | utangaç | yabancı | yarıdımçı | yaşlı | yerli | ~ yıllık profesörlük* • Profesör olma durumu. *kitapsız*

profesyonel • Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan kimse, amatör olmayan kimse. *inanılmaz || aşırı | gerçek | mücehhez | stresli | yetenekli profesyonel-lik* • Profesyonel olma durumu. *ustalıklı*

profil • İnsanın yüzünün yandan görünüşü. • Bir kişi veya eşya için ayırt edici özelliklerin bütünü. • Tutum veya eği-

profiterol

lim • Kare biçiminde içi boş demir boru. *demografik* || arsız | bön | çoklu | dargın | hareketsiz | inanılmaz | inatçı | ipince | keskin | krom | ~ sakallı | sarı | sınıfsal | sosyoekonomik | yarım

profiterol • Arasında krema bulunan özel yuvarlak toplar üzerine sıcak çikolata dökülerek yapılan bir tatlı türü. *kremalı* | *tahinli*

program • İzlenec. • Okullarda, haftanın belli günlerinde, belli saatlerde verilecek dersleri gösteren çizelge. • Tören, gösteri, gezi vb.nin öngörülen ayrıntılarını gösteren basılı kâğıt. • Siyasi partinin, toplumsal örgütün veya hükümetin açıkladığı ana ilkelerin tümü. • Radyo ve televizyonda sunulan, haber, müzik, eğlence gibi kendi başına bir bütün oluşturan yayınlardan her biri. • Bilgisayara bir işlemi yaptırmak için yazılan komutlar dizisi. • *eğitim bilimi* Yapılacak bir işin bölümlerini, bölümlerin sırasını ve zamanını gösteren tasarı, yetişek. ~ *dopdolu* | *yarınki* | *ekonomik* | *tanıtıcı* | ~ *düzeyle* | *akşamki* | ~ *geceki* | *seviyeli* | *müzikli* | *yurt içi* | ~ *ciltlik* | *makroekonomik* | ~ *formatlı* | ~ *kullanımlı* | *günlük* | *benzersiz* | *kaygısız* | ~ *adımlık* | *tezli* | ~ *yüklü* | *tutarlı* | *kapsamlı* | *resmî* | *yenilikçi* | ~ *orantılı* | *siyasi* | ~ *onaylı* | *kalitesiz* | *astrolojik* | *rezil* | *rutin* || abuk subuk | açık kalpli | açık saçık | ~ *adlı* | *akıllıca* | *akla ziyan* | *aleni* | *aletli* | *alternatifli* | *antiemperyalist* | *arkaik* | *avantajlı* | *aydınlatici* | *basılı* | *başka* | *belgesel* | *bilimsel* | *bilinçsiz* | *bir yığın* | *birtakım* ~ | *can alıcı* | *ciddi* | *cinli* | *çevresel* | *devasa* | *diğer* | *dinsel* | *disiplinli* | *dört dörtlük* | *düzeysiz* | *eklektik* | ~ *endeksli* | *ender* | ~ *eriten* | *esas* | ~ *esaslı* | *eşsiz* | *etli butlu* | *etrafı* | ~ *evvelki* | ~ *garantili* | *gürültülü* | *herhangi bir* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *illegal* | *interaktif* | *izahlı* | *kaliteli* | *kısa* | ~ *kollu* | *küçük çaplı* | *külfetli* | *liberal* | *lisanslı* | *maksimum* | *moda* | ~ *muhtevalı* | *muntazam* | *müflis* | *nazari* | *olimpik* | *optimum* | *öngörülü*

| *öylesi* | ~ *özgü* | ~ *paket* | ~ *paralel* | *pespaye* | ~ *planlı* | *problemli* | *rakipsiz* | *realist* | *saçma sapan* | *sapık* | *seviyesiz* | *sihirli* | *sistematik* | ~ *sistemli* | ~ *sonraki* | *sözel* | *süfli* | ~ *sürelili* | *süresiz* | *şahsi* | ~ *tarihli* | ~ *tasdikli* | *tatminkâr* | *teferruatlı* | ~ *tekrarlı* | *umumi* | *uydurma* | *uyduruk* | *uyutucu* | *uzun* | ~ *üsluplu* | ~ *vadeli* | *yeni* | ~ *yıllık* | *yorucu* | *zahmetsiz* **programcı** • *televizyon* Yapımcı. • *bilişim* Program yapan kimse. *başarılı* | *Fin* **programcık** • Küçük izlenec, program. *pespaye*

programlama • Programlamak veya programlaştırmak işi. *modüler* | *sarmal*

proje • Değişik alanlarda önceden plan ve programa alınmış, maliyeti hesaplanmış, kurum ve kuruluşların yönetim organları tarafından onaylanmış, kısa ve uzun vadeye bağlanarak özel kurum veya devlet adına gerçekleştirilmesi kabul edilmiş bilimsel çalışma tasarısı. • Gerçekleştirilmesi istenen tasarı. • *mimarlık* Mal sahibinin isteğine göre yapılacak bir yapıyı, belli bir programa göre inşa edilecek bir yapı bütünü, bir makine veya bir kuruluşu plan durumunda gösteren çizim. *pilot* | *mega* | *statik* | *maliyetli* | ~ *onaylı* | *demokrat* | *milyarlık* | ~ *kapasiteli* | *yenilikçi* | ~ *ayaklı* | *çevresel* | *uçuk* | *ütöpik* | *anıtsal* | *felsefi* | *evrensel* | *devasa* | *çok ortaklı* || *acil* | *akıllıca* | *akla yatkın* | *ayrı* | *ayrıntılı* | *başarısız* | *bilinçli* | *bilindik* | *birçok* | *büyük* | *cüretli* | ~ *çaplı* | ~ *dair* | *deneysel* | *dev* | ~ *dönümlük* | *düdüklü* | ~ *esaslı* | ~ *evlik* | *fantastik* | ~ *garantili* | *garip* | ~ *gelen* | *geniş* | *haysiyetli* | *hummalı* | *ilerici* | ~ *ilgili* | *insancıl* | *interaktif* | *kati* | *komple* | *küçük çaplı* | *kültürlü* | *liberal* | *masalsı* | ~ *megavatlık* | *metodik* | *mistik* | *muhayyel* | *müsrif* | *müstakbel* | ~ *odali* | *olası* | *otantik* | *ödeneksiz* | *plansız* | *saçma sapan* | *sancılı* | *sayısız* ~ | *sergilik* | ~ *sermayeli* | *sofistike* | *tamamlayıcı* | *uçuk kaçık* | *yazınsal* | ~ *yönelik* | ~ *yönlü* | *yurt içi* | *zavallı* | *zirai*

projeksiyon • *fizik* Bir film veya belgenin ışık kaynağından çıkan ışınlarla ekran veya perde üzerinde görüntüsünün oluşturulma işi, iz düşümü. *süper | üç boyutlu*

projektör • Işıldak. • Yansıtım aygıtı. *bil-lur | heybetli | koskoca | otomatik*

projelendirme • Projelendirmek işi. *ha-tasız*

proletarya • Emekçi sınıfı. *bilinçli | lüm-pen*

proleter • Emekçi. *eksiksiz*

promosyon • Özendirme. *~ çerçevesi*

propaganda • Bir öğreti, düşünce veya inancı başkalarına tanıtmak, benimsetmek ve yaymak amacıyla söz, yazı vb. yollarla gerçekleştirilen çalışma, yayma-ca. *menfi | tek yanlı | ~ yollu | sistematik || alaturka | basit | dinî | ~ eriten | fennî | Gürcüce | haysiyetli | içe dönük | ideolojik | kasıtlı | mantıksız | mizanpajlı | muzır | örgütsel | vakur | yıpratıcı | yoğun | zorlayıcı **propagandacı** • Propaganda yapan kimse. ~ fikirli | şuursuz*

prosedür • İşlem. • Yöntem. *rutin || bü-rokratik | yasal*

proses • Süreç, aşama. *endüstriyel*

prostat • *anatomi* Erkeklerde idrar torbasının altında bulunan, siyeğin başlangıç bölümünü çevreleyen ve meni yapımında görev alan, iç salgı da salgılayan bez, kestanecik. *iyi huylu **prostat enfeksiyonu** • Prostat bezinin iltihaplanması so-nucu oluşan enfeksiyon. bakteriyel*

prostatit • Prostat bezinin yangısı. *bakte-riyel || müzmin*

protein • *kimya* Canlı hücrelerin ana mad-desini oluşturan, genellikle sülfür, oksijen ve karbon öğeleri bulunan amino asit birleşiminden oluşmuş, yumurta akı, et, süt vb. yiyeceklerde bulunan, karmaşık yapı-lı doğal madde. *hayvansal | özgül || ~ çeşitli | tamamlayıcı | ~ uyarıcı | zararsız*

protein kaynağı • Protein içeren yu-murta akı, et, süt vb. yiyecekler. *kaliteli*

protesto • Bir davranışı, bir düşünceyi, bir uygulamayı haksız, yersiz, gereksiz bularak karşı çıkma, kabul etmeme. • *hukuk* Değerli evrak niteliğindeki borç senedinin ödenmemesi durumunda, özel bir biçime bağlı ve belli hukuki sonuçlar doğuran bildirim. *ışıklı || abuk subuk | alevli | art niyetli | benzeri | edepli | ~ ge-ceki | hınzır | içten | ısmarlama | kefenli | muhteşem | örgütlü | şedit | ~ tür | ülkücü | ultimatomu | yankılı **protestocu** • Pro-testo yapan kimse. ~ kadrolu || ~ kostüm-lü | ülkücü*

protez • *tıp* Takma organ. *kancalı | kom-ple | ~ onaylı **protez diş** • Takma diş. altın kaplama | ~ kaplama*

protokol • Bir toplantı, oturum, soruşturma sonunda imzalanan belge. • Diplo-matlar arasında yapılan anlaşma tutana-ğı. • Diplomatlıkta, devletler arasındaki ilişkilerde geçen yazışmalarda, resmî tö-renlerde, devlet başkanları ile onların temsilcileri arasındaki görüşmelerde uygulanan kurallar. *ayrıcıklı || belediye-lık | ek | ekli | resmî | tamamlayıcı **protokol defteri** • Hasta kayıt defteri. musaddak*

prova • Bir şeyin amacına uygun, isteni-len düzeyde olup olmadığını anlamak için yapılan deneme. • Bir giysiye son biçimini vermeden önce giysiyi giyecek kişinin üzerinde yapılan düzeltme. *~ kos-tümlü | kaçınıcı | bir düzine | ~ gollü || ~ aylık | umumi*

provokasyon • Kışkırtma. *~ planlı || etnik | iğrenç **provokatör** • Kışkırtmacı. bord-rolu | müstehzi*

pruva • *denizcilik* Geminin veya sandalın ön tarafı, baş bölümü. *mahmuzlu*

psikanaliz • *ruh bilimi* Ruhsal çözümleme. *klasik*

psikiyatr • Psikiyatri ile uğraşan uzman. *gözde | maharetli | snop | ütöpik*

psikiyatri • *ruh bilimi* Ruh ve sinir hastalıklarıyla, kişide görülen önemli uyumsuzlukları önleme, teşhis ve tedavi etmeyle uğraşan uzmanlık dalı. **biyolojik**

psikiyatrist • Psikiyatri ile uğraşan uzman. aptal | karizmatik

psikolog • Ruh bilimci. ~ asıllı | cahil | çağdaş | kompleksli | sosyal | yaratıcı

psikoloji • Ruh bilimi, ruhiyat. • Bir grubu, bir bireyi belirleyen hareket etme, düşünme, duygulanma biçimlerinin bütünü. *sosyal | kırılğan | bireysel | bilişsel* || anlık | ~ dayalı | edilgen | hümanist | insancıl | kompleks | kötümser | kuramsal | paranoyak | ~ saatlik | silik | sınıfsal | ~ zıt

psikolojik durum • Ruhsal hâl, vaziyet. özgün **psikolojik hava** • Ruhsal ortam. kompleks

psikopat • Topluma karşıt davranışlar serileyen kişi. *gariban* | ~ hazır | sefil

psikoterapist • Psikolojik destek ihtiyacında olan kimselere profesyonel bir şekilde destek veren uzman kişi. **analitik**

psikoz • *ruh bilimi* Türlü sebeplerle kişiliğin bütünlük ve uyum gücünü geniş ölçüde yıkan ruhsal bozukluk. **devamlı** | **entelektüel** | **etkin** | **tek**

puan • *spor* Çeşitli sporlarda kullanılan ölçüsü ve değeri değişken birim. • Genellikle test biçimindeki sınavlarda cevaplandırılacak soruların sayı olarak değeri veya cevaplayanın başarı değeri. • Kumaşlardaki benek, nokta. *sözel* | *üçer* | *artistik* | *düşük* | *bayramlık* || artı | baz | beyaz | çalıntı | doksan | kesirli | nakıs | ortalama | pembe | tüm ~ | üstün | yeni

puanlama • Puanlamak işi. **artistik**

pub • İçki içilen eğlence yeri. **aristokrat**

puding • Meyve, bisküvi vb. ile yapılan bir tür sütlü tatlı. *çikolatalı* | *mevveli* || ballı | hazır

pudra • Bazı mineral ürünlerin karışımı ile elde edilen, cildi korumak, düzgün ve güzel göstermek veya kırıksıklıkları, pürüzleri gizlemek amacıyla yüze ve tene sürülen, kokulu ince toz. *transparan* | *mat* || açık pembe | dalga dalga | esmer | ~ kokulu | ~ kucak | pırıltılı | taş | yarı saydam **pudra şekeri** • Dövülerek ince un durumuna getirilmiş şeker. *tepeleme* ~ | *bol* || bolca | kakaolu

pul • Posta parası karşılığı mektup zarfı, karpotallara ve damga resmine karşılık kâğıtlara yapıştırılan, basılı küçük kâğıt parçası. • Bazı giysilerde süs olarak kullanılan parlak, incecik, genellikle metal levhacık. • Tavla oyununda kullanılan, plastik, tahta vb.nden yapılmış yassı yuvarlak levhacık. • Küçük ve ince tabakacıklar. *yassı* | *gümüş* || albenili | avuç avuç | gümüşlü | ~ ilgili | kapkara | kara | kristal | ~ kuruşluk | ~ liralık | minicik | münevver | pırıltılı | rengârenk | sarı | şaşırtıcı | ~ varaklı | yanardöner **pulluk** • Toprağı sürmek için kullanılan tarım aracı. **mütecaviz**

puma • *hayvan bilimi* Kedigillerden, uzunluğu yaklaşık 120, kuyruğu 70 santimetre, sırtı kahverengi, karnı beyaz, Amerika'da yaşayan bir tür memeli, Yeni Dünya aslanı, dağ aslanı (*Feis concolor*). **dev** | **kutsal** | ~ **ruhlu**

punto • Matbaacılıkta, bilgisayarda harflerin büyüklük ve küçüklüklerine göre aldığı ad. **sekiz**

puro • Yaprak sigarası. **kalın** | **kocaman** | **şekerli** | **zıvanalı**

pus • Görüş uzaklığını çok azaltmayan bir tür hafif sis. **hafif** | **kesif** | **zehirli**

pusu • Birine saldırmak için saklanarak beklenen yer. *mayınlı* || esrarlı | hain | ikinci | kahpe | kalles | kallesçe

pusula • Üzerinde kuzey güney doğrultusunu gösteren bir mıknaş iğnesi bulunan ve yön tespit etmek için kullanılan

kadranlı araç, yön belirteci. gelişmiş | küçük | loş | mini | sağır | ünlü

puşt • *kaba konuşmada* Eş cinsel erkeklerin cinsel zevklerine hizmet eden erkek. kibar

put • Bazı ilkel toplumlarda doğaüstü güç ve etkisi olduğuna inanılan canlı veya cansız nesne, tapıncak, sanem, fetiş. • *din bilgisi* Haç. *çamur* | *cansız* || *dökme* | *düzmece* | *iğrenç* | *mukaddes* | ~ *takılı* | *zalim* **putperest** • Puta tapan kimse veya topluluk. *güçsüz*

putrel • Yapılarda, demir yollarında kullanılan demir kiriş, bağlama. *çelik*

püre • Sebzeyi, eti ezerek veya süzgeçten geçirerek elde edilen ezme. *ıspanaklı* | *sütlü*

püren • *halk ağzında* Süpürge otu. *bir tutam*

pürüz • Bir şeyin düzgünlüğünü bozacak çıkıntı, gedik veya kusur. • *mecaz* Engel, güçlük. ~ *alakalı* | *tek* **pürüzsüz** • Düzgün şey. *harikulade* **pürüzsüzlük** • Pürüzsüz olma durumu. *aerodinamik*

püskül • Bir ucundan bazı şeylere süs olarak takılan, diğer ucu serbest saçak biçimindeki iplik demeti. *gülkurusu* | *sırmalı* || *ipek* | ~ *kopuk* | *mor* | *ölgün* | *pembe* | *seyyar* | *yeşil* | *zarif*

püskürme • *jeoloji* Yanardağın, duman, kül ve lav çıkarması, indifa. *volkanik*

rabıta • Bağlayan şey, bağ. • Tarikatlarda müridin şeyhi aracılığıyla kalbini Allah'a bağlaması. *ananevi* | *derin* | *hususı* | *meşru* | *mukaddes* | *terbiye*vi

racon • *argo* Yol, yöntem, usul. • *argo* Gösteriş, fiyaka. ~ *belli* || *birçok* | *kendine mahsus*

radar • Radyo dalgalarının yankısını alarak cisimlerin yerini ve uzaklığını bulabilen, genellikle uçak ve gemilerde kullanılan cihaz. ~ *ilgili*

radikal • Kökten olan herhangi bir şey. • Köktenci kimse. *görece* | *sol* | *solcu*

radasyon • *fizik* Işınım. *kozmetik* || *çevresel*

radyatör • Hava, su veya buharı ısıtmak veya soğutmak suretiyle meydana gelen sıcaklığı veya soğukluğu yayan, böylece ısıtma ve soğutmada kullanılan cihaz. *elektrikli*

radio • Elektrik dalgalarıyla düzenli olarak yayın yapan istasyon ve bu istasyonun programlarını düzenlemekle görevli kuruluş. • Bu istasyonun yayınlarını alan araç. *pilli* | ~ *kumandalı* | ~ *çantalı* | *portatif* | *emektar* | ~ *hafızalı* | ~ *asırılık* | *irticai* || *alelade* | *bağımsız* | *bataryalı* | *boncuklu* | *bölgesel* | *cızırtılı* | *çileli* | ~ *dayanaklı* | ~ *gözlü* | ~ *hoparlörlü* | ~ *kullanılmış* | *küçük* | *lisanslı* | *mobilyalı* | *ruhsatsız* | ~ *saatli* | *sarı* | *uyduruk* **radio teyp** • Hem radyo hem de teyp olarak kullanılabilen aygıt. *uzaktan kumandalı* **radio-CD** • Hem radyo hem de CD çalar olarak kullanılabilen aygıt. ~ *hoparlörlü* **radio-CD çalar** • Radyo-CD. *hoparlörlü*

radyografi • *fizik, tıp* Bir organ veya cismin biçimini X ışınlarından yararlanarak görüntüleme. *mesleksel*

radyoterapi • *fizik, tıp* Işın tedavisi. *pal-yatif*

raf • Üstüne öteberi koymak için duvara veya bir dolabın içine birbirine paralel olarak tutturulmuş, genellikle geniş, uzun tahta veya metal levha. *tozlu* | *üst* | *derme çatma* | *boş* | *aşşap* | *camlı* || *biricik* ~ | *camekânsız* | *cıralı* | *dizi dizi* ~ | *düzenli* | *kahverengi* | ~ *karişik* | *orta* | ~ *oymalı* | ~ *örtülü* | *öteki* | ~ *paralel* | *sakıncalı* | ~ *serili* | *sıcacık* | *üst üste* | *yaldızlı*

rafineri • Arıtma tesisi, arıtmaevi. ~ *kapasiteli* **rafineri çıkış fiyatı** • Şeker, petrol vb. maddelerin arıtıldığı yerden çıkış fiyatı. *vergili* **rafineri çıkışı** • Arıtımevi çıkışı. *vergili* **rafineri fiyatı** • Arıtımevi fiyatı. *vergisiz* || *vergili*

rafya • *bitki bilimi* Afrika ve Amerika'da yetişen, iri gövdeli, uzun yapraklı palmiyenin dokuma işlerinde kullanılan lifleri. *kaba*

rahat • İnsanda üzüntü, sıkıntı, tedirginlik olmama durumu, huzur. *ebedî* | *görece* | *göreceli* | *kaygılı* | *müstakbel* | *tanrısız* **rahatlık** • Üzüntüsü, sıkıntısı, tedirginliği olmama durumu, rahat. • Yorgunluk veya sıkıntı vermeme durumu. ~ *mahsus* || *aynı* | *bencil* | *benzersiz* | *bildik* | *bir nebze* | *bitik* | *borçsuz* | ~ *çekici* | *çocuksu* | *dinlendirici* | *doyumsuz* | *görece* | *hoş* | *kadınısı* | *kaygısız* | *keyifli* | *küçük* | *medeni* | *onurlu* | *oryantal* | *renksiz* | *ruhi* | *sayısız* ~ | *sorumsuz* | *şaşırtıcı* | *şimdiki* | ~

rahatsızlık

tür **rahatsızlık** • Rahatsız olma durumu, tedirginlik. • *mecaz* Hastalık. *ortopedik* | *sinirsel* | *ruhsal* | *nörolojik* | *kardiyolojik* || *anatomik* | *bedensel* | *benzer* | *biraz* | *birçok* | *bölüntülü* | *büyük* | *dermatolojik* | *endokrinolojik* | *fiziksel* | *fizyolojik* | *gastroenterolojik* | *günlük* | *histerik* | *iltihaplı* | *jinekolojik* | *kalıtsal* | *manasız* | *midevi* | *mühim* | ~ *nedenli* | *psikolojik* | *ruhi* | *rutin* | *sancılı* | *sosyal* | ~ *temelli* | *zamansız*

rahatlama • Rahatlamak işi, relaks. *bedensel* | *görece* | *göreceli* | ~ *metrajlı* | *mutlu* | *ruhi* | *tuhaf*

rahibe • Kadın rahip. ~ *asıllı* | *başörtülü* | *dilsiz* | *dini bütün* | *gencecik* | *katı* | *kızıl* | *milyonlarca* | ~ *sakallı* | *uzun boylu* | *üniformalı* | ~ *yüzlü*

rahim • *anatomi* Döl yatağı. *bereketli* | *istekli* | *yanlış*

rahip • Hristiyanlarda genellikle manastırda yaşayan evlenmemiş papaz, keşiş, karabaş. *bilici* | ~ *burunlu* | *idealist* | *komşu* | *kuzguni* | *muavazzaf* | *müteveffa* | *naçiz* | *naif* | *sabık* | *uzun boylu* | *yarı*

rahle • Üzerinde kitap okunan, yazı yazılan, bazıları açılıp kapanabilen alçak, küçük masa. *sedef* || *çapraz* | *işlemeli* | ~ *kakmalı* | *sedef kakmalı* | *sedefli*

rahmet • Birinin suçunu bağışlama, yarlıgama, merhamet etme. • *halk ağzında* Yağmur. *ezeli* || *muzip* | *mübarek* | *nihayetsiz*

rakam • *matematik* Sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri. • Bu işaretlerle yazılmış sayı. • *Nicelik*, miktar. ~ *haneli* | *astronomik* | *çekirdek* | *uçuk* | *istatistiksel* | *sembolik* | *istatistik* | *beynelmilel* | ~ *belli* | *cüzi* | *iyimser* | *devasa* | ~ *yazılı* | ~ *basamaklı* | *konso-lide* | *gülünç* | *uğurlu* | *mütevazı* || *afaki* | *aldatıcı* | *Arapça* | *aritmetik* | *avantajlı* | *bambaşka* | *belgesel* | *brüt* | *buçuklu* | *dağınık* | ~ *dönük* | ~ *düzeyle* | *düzmece*

| *esrarlı* | *güvenilir* | *hangi* | *herhangi bir* | *inanılmaz* | *kesirli* | *kocaman* | *kusurlu* | *kusursuz* | *makroekonomik* | *makul* | ~ *milyarlık* | *mübarek* | *objektif* | *oynak* | *resmî* | *sekizli* | *ütopik* | *yüz kızartıcı*

raket • *spor* Masa tenisi, tenis vb. oyunlarda topa vurmak için kullanılan, oval tahta bir kasnağa gerilmiş bir ağla veya lastikle kaplanmış saplı araç, vuraç. • Masa tenisi ya da tenis oyuncusu. *Slovak* || *İskoç* | ~ *yapılı*

rakı • Üzüm, incir, erik vb. meyvelerin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki, aslansütlü, imamsuyu. ~ *şişe* | *duble* | ~ *kadeh* | *buzlu* | *susuz* | ~ *sakızlı* | ~ *binlik* | *bir yudum* | *sek* | *bir parmak* | ~ *içimli* | *anasonsuz* | ~ *parmak* | *kaçak* | *akşamki* | ~ *kapaklı* | *anasonlu* | *ufak* | ~ *dolusu* || *avuç dolusu* | ~ *bardak* | *bedava* | *bir dirhem* | *çeyrek* | ~ *içimlik* | *kaçamak* | *kalitesiz* | *kallavi* | ~ *kamyon* | ~ *kiloluk* | *kıvamlı* | *küçük* | *nemrut* | ~ *ölçek* | *rezilce* | *sade* | *saf* | ~ *sepet* | *sert* | *sözde* | *sulu* **rakı kadehi** • Rakı içmek için özel olarak üretilen, dar ve uzunca bardak. *sahici* **rakı şişesi** • İçinde rakı bulunan cam şişe. ~ *litrelik*

rakibe • *eskimiş* Kadın rakip. *meçhul*

rakip • Herhangi bir işte, bir yarışta, birbirini geçmeye çalışan, aynı şeyi elde etmeye uğraşan kimse. *Asyalı* | *güzide* | *güçsüz* | *mükemmel* | *yarınki* | *Fin* | ~ *geceki* | *iddiasız* | *belalı* || *amansız* | ~ *asırlık* | *azılı* | *başlıca* | *becerikli* | *davalı* | *devasa* | *düşünsel* | *herhangi bir* | ~ *kiloluk* | *kuvvetli* | *küstah* | *maharetli* | *meçhul* | *mızıkçı* | *netameli* | ~ *puanlı* | *siyasi* | *Slovak* | *tehlikeli* | ~ *unvanlı* | *Venezuelalı* | *yaman* | ~ *yeminli* | *zengin*

rakkase • *eskimiş* Raksı meslek edinmiş kadın. *ateşli* | *değme*

raks • *eskimiş* Bir tür dans. • *eskimiş*, *fizik* Salınım. *baş döndürücü* | *dinî* | *kıvrak* | *muzlim* | *müstehcen* | *mütebeddil* | *nazenin* | *perişan* | *telaşlı*

rakun • *hayvan bilimi* Kuzey Amerika’da, ağaçlarda yaşayan, kafası tilkiye benzeyen, uzun kuyruğu alaca halkalı, boyu yaklaşık 90, kuyruğu 30 santimetre olan kürklü hayvan (*Procyon lotor*). *gezgin*

Ramazana • Ay takviminin dokuzuncu ayı, üç ayların sonuncusu, oruç tutulan ay. *mübarek* || kaçınıcı | nostaljik | yezit

randevu • Belli bir saatte, belli bir yerde iki veya daha çok kişi arasında kararlaştırılan buluşma. *yarınki* || esrarlı | ulu

rant • *ekonomi* Haksız ve fırsatçı getiri. belirli | dolaysız | şiirsel

ranza • Gemi, tren, kışla, yatılı okul vb. yerlerde üst üste yapılan yatak yeri. ~ üstlü | ~ kişilik || alt | iki katlı | ~ katlı | üst

rapçi • Rap müzikle uğraşan kimse. ~ la-kaplı

rapor • Herhangi bir işte, bir konuda yapılan inceleme, araştırma sonucunu, düşünceleri veya tespit edilenleri bildiren yazı, yazanak. • Anlatım, ifade. • *tıp* Hastalığın tanısı, hastanın dinlenme durumu vb.ni gösteren, doktor veya doktorlar kurulu tarafından verilen yazı. ~ say-falık | ~ gerekçeli | müteakip | ~ tarihli | zehir zemberek | ayrıntılı | ~ dair | basılı | uydurma | düzmece | önemli | istatistiksel | günlük | imzalı | istatistiki | periyodik | gizli | sahte | konsolide || acele | akıllı | aldatıcı | alelade | arkeolojik | ~ asılı | aynı | ayrı ayrı | ~ başlıklı | ~ belgeli | ~ ciltlik | ekolojik | ~ elverişli | etraflı | finansal | ~ geçen | genişçe | ~ haftalık | ~ haiz | ~ ilgili | ~ ilişkin | illegal | ısmarlama | kati | ~ konulu | kozmik | mufassal | muvafık | olumlu | ~ onaylı | onlarca | öbür | özverili | rutin | saçma sapan | sahici | ~ sayılı | sıhhi | sözlü | ~ tasdikli | teknil ~ | ~ tutulmuş | usulsüz | uydurmaca | ~ uygun | yanlı | ~ yazılı | yeni | yıkıcı | yüz kızartıcı

raporlama • Raporlamak durumu. *çapraz* | periyodik

raptiye • Düz, geniş başlı, kısa bir çivi görünüşünde, kâğıt veya karton vb. şeyleri bir yere tutturmak için kullanılan araç, pünez. *mavi*

rastık • Kadınların kaşlarını veya saçlarını boyamak için sürdükleri siyah boya. • Sürme. *bol* | kulplu

rastlantı • Bilgiye, isteğe, kurala veya belli bir sebebe dayanmaksızın oluveren karşılaşma, tesadüf. *ilginç* | *şaşırtıcı* || acıklı | anlaşılmaz | anlık | asimetrik | ~ esaslı | harika | kötü | masum | mutlu | müthiş | nedensiz | ~ özgü | saçma | salt | sıradan | talihsiz | tarihsel | ufak tefek

rastlayış • Rastlama işi. *beşinci*

rasyonalizm • *felsefe, toplum bilimi* Akılcılık. *felsefi* | *sofistike*

rasyonellik • Rasyonel olma durumu. *araçsal*

raunt • *spor* Boks vb. spor karşılaşmalarında devrelerden her biri. *dördüncü* | kaçınıcı

ray • Tren, tramvay vb. taşıtlarda tekerleklerin üzerinde hareket ettiği demirden yol. *arızalı* | *ıslak* || çelik | ~ dişli | düz | görünmez | ~ kaplı | kaygan | parıltılı | parlak | paslı | sağlıklı

rayiha • *eskimiş* Güzel koku. *bayıltıcı* || bakir | baygın | ~ karışık | keskin | körpe | olanca | sarışın | sıcak

reaksiyon • Tepki. • *kimya* Tepkime. • *kimya* Yanıt. *çapraz* | *iltihabi* || aceleci | akla zarar | bazik | biyokimyasal | içgüdüsel | iltihaplı | immünolojik | kimyasal | kimyevi | menfi | muayyen | muhtemel | sembolik

reaktivite • Tepkililik. *çapraz*

reaktör • *fizik* Yakıt olarak çevre havayı kullanan ve pervanelerin yardımı olmaksızın doğrudan doğruya tepki ile çalışan, iki ucu açık boru biçiminde itici. ~ *me-gavatlık*

realist

realist • Gerçekçi tavırları bünyesinde barındırma. aktif

realite • Gerçeklik. basit | fantastik | federatif | fiziksel | müşterek | yakıcı

realizm • Gerçekçilik. *sosyal* || aktif | edilgen

reçel • Meyvelerin şekerle kaynatılmasıyla hazırlanan tatlı. *çeşit çeşit* || bayıltıcı | ~ çeşit | ~ dolusu | ~ kutu | nadide

reçete • Üzerinde doktorun hastası için gerekli gördüğü ilaçlarla bunların kullanılış biçimlerinin yazılı olduğu kâğıt. *basma-kalip* || birtakım ~ | düzmece | ~ liralık | ~ mamur | mucizevi | pratik | somut | şifalı | yegâne

reçine • *bitki bilimi* Bazı bitkilerde, özellikle çamlarda oluşan, katı veya yarı akışkan organik salgı maddesi, ağaç sakızı. • *kimya* Sonsuz polimerleşme ile elde edilen, büyük moleküllü yapay madde. *aromatik* || elastik | elastiki | mürekkep

reddediş • Reddetme işi. böyle

reddiye • *eskimiş* Bir düşünceyi, bir öğretiyi yadsıma. *köktenci*

reddiyeci • Bir düşünceyi, bir öğretiyi yadsıyan kimse. *gözü kapalı*

redingot • Arkası yırtmaçlı, etekleri uzun, çift sıra düğmeli, resmî erkek ceketi. ~ biçimli | ~ çiçekli | ~ düğmeli | ilikli | kahverengi | neftî

refah • Gönenc. *muayyen* || ~ asırlık | birazcık | ~ esaslı | görece | göreceli | hesapsız | maddi | nispi | pürüzsüz | yakın

refah seviyesi • Gönenc seviyesi. asgari

refakatçi • Hastanelerde hastanın yanında kalan, hastaya yardımcı olan kimse. *prezantabl*

referandum • *hukuk* Halk oylaması. *yarı-ırmı* || sembolik | tepkisel

referans • Tavsiye mektubu. • Kaynak. • Tavsiye. devletçi | ~ esaslı | ilmî | ~ onaylı | sözel | teolojik

refik • *eskimiş* Eş, koca. çalgın | dışlı

refika • *eskimiş* Eş, karı. sabık

refleks • *ruh bilimi, biyoloji* Tepke. ~ şartlı | ~ istemli | *göçebe* | *fiziki* || alışılmış | beyinsel | devletçi | ~ koşullu | örgütsel | patolojik | sınıfsal

reform • Düzeltme. *köklü* | ~ esaslı | *mikro* | *kurumsal* | *sosyal* | *finansal* | *yasal* | *siyasal* | *ekonomik* | *radikal* || cesaretli | demokratik | gevşek | hayati | idari | iktisadi | kaliteli | kamusal | küçük çaplı | meşhur | siyasi | sosyoekonomik | süratli | tamamlayıcı | ~ temelli | tepeden inme | toplumsal | yapısal

refüj • Orta kaldırım. havuzlu

regl • *tıp* Sağlıklı bir kadında, gebelik gibi kimi hâller dışında, erginlikten yaşdönümüne değin olan zaman içinde ayda bir kez dölyatağından kan gelmesi durumu. sancılı

rehabilitasyon • *ekonomi, tıp* İyileştirme. *kardiyak* | *nörolojik* | *ortopedik*

rehavet • Vücutta görülen gevşeklik, ağırlık, tembellik. bayıltıcı | enflasyonist | miskin | müthiş | nemli | sonsuz | tatlı | tehlikeli

rehber • Kılavuz. • *mecaz* Birinin doğru bulmasına yardımcı olan, yol gösteren kimse veya şey, delil. *kokarthi* || açıklamalı | arabalı | astrolojik | basılı | ~ belgeli | deneyimli | doyurucu | güler yüzlü | güvenilir | iyi huylu | kapsamlı | kurmaca | mizahi | nurlu | ~ onaylı | resimli | ~ spesifik | ~ tarihli | turistik | ~ uyarıcı | ~ uyarıcı | yurt içi **rehberlik** • Kılavuzluk. • Öğrencilerinin sorunlarını öğrenerek onlara yardımda bulunma. bilimsel | bütün ~ | kokartlı | muvazeneli | rabbitalı | sevecen

reis • Başkan. • Lider. • *denizcilik* Küçük tekne kaptanı. *umumi* | *koca* | ~ *boyulu* | *sabık* | *uzun boyulu* || azgın | azimkâr | besleme | bitkin | çalışkan | deryadil | eski | fedakâr | inatçı | ipsiz | kadir | korkunç |

~ lakaplı | meşhur | öteki | ruhani | ~ sakallı | ~ sorumlu | şaşkın | ülkücü | zorba
reislik • Başkanlık. • *denizcilik* Küçük tekne kaptanlığı. *fahri* | *umumi*

reisicumhur • Cumhurbaşkanı. *rahmetli*

reji • *sinema, tiyatro* Sinema, tiyatro, radyo ve televizyon oyunlarında oyunu yönetme. *dengeli* | *ölçülü*

rejim • Yönetme, düzenleme biçimi, düzen. • Diyet. • Bir devletin yönetim biçimi. • *coğrafya* Akarsu debisinin yıl boyunca gösterdiği değişikliklerin tümü. ~ *otoriter* | *totaliter* | *parlamentar* | *diktatör* | *çok partili* | *demokratik* | *laik* | *teokratik* | *monarşik* | *entrikacı* | *despotik* | *antidemokratik* | *bürokratik* | *militarist* | *insancıl* | *bilinçsiz* | *tuzsuz* | *tek partili* | *amansız* | ~ *yolsuz* || anayasal | avantajlı | ~ baskılı | bedbaht | ~ beyinli | biricik ~ | ~ dayalı | dayanıksız | despot | dokunulmaz | ~ endekli | fantastik | feodal | geçici | gelişmiş | gülünç | hazırlıklı | istikrarsız | karmaşık | karışık | kıcı kırık | komple | ~ kurallı | meşrutî | mevcut | muhtelif ~ | mütecaviz | otokrat | özgürlüksüz | pahalı | popüler | sistematik | sivil | siyasal | siyasi | tanrıtanıma | ~ temelli | yeni | zorba | zorlama

rejisör • *sinema, tiyatro* Yönetmen. *güvenilir* | *sanatkâr*

rekabet • Aynı amacı güden kimseler arasındaki çekişme, yarışma, yarış. *kıyasıya* | *amansız* | *yıpratıcı* | *haksız* || ~ asırlık | ekonomik | esprili | ezici | ferdî | global | göreceli | gözü kara | hayvansı | hırslı | iktisadi | inceden | kalpsiz | meyveli | nostaljik | serbest | seviyeli | tekeli | ~ temelli | uluslararası | yararsız

reklam • Bir şeyi halka tanıtmak, beğendirmek ve böylelikle sürümünü sağlamak için denenen her türlü yol. • Bu amaç için kullanılan yazı, resim, film vb. ~ *saniiyelik* | *aldatıcı* | *milyarlık* | *saçma sapan* || abuk sabuk | akla ziyan | alakasız | aleni | allı pullu | ~ asılı | ~ bezeli |

limonlu | marjinal | miladi | müthiş | pespaye | sazlı sözlü | uçuk kaçık | yanıltıcı
reklam filmi • Herhangi bir ürünü tanıtmak amacıyla çevrilen kısa metrajlı film. *ilginç reklam ışığı* • Bir ürüne ait tanıtların ışıklı tabelalar yardımıyla yapılması. *çiğ reklam panosu* • Daha çok kalabalık yerlere asılan üzerinde görsel ve yazılı mesajların olduğu pano. *devasa reklam serisi* • Reklam dizisi. *fantastik reklam spotu* • Program veya dizi aralarında yayınlanan, jenerikten hemen sonra başlayan tam ekran olarak gösterilen bir televizyon reklam çeşidi. *sırttan reklamcı* • Reklam işi ile uğraşan kimse. *akhevvel* | *gerzek* | *küpeli reklamcılık* • Reklamcının işi. *interaktif*

rekonstrüksiyon • Yeniden kurma. *anatomik*

rekor • Bir spor dalında erişilmiş derecelerin en üstünü. • *mecaz* Daha önce elde edilmemiş olan sonucu aşan yeni sonuç. ~ *saniiyelik* | ~ *kiloluk* || *beyhude* | çoklu | nostaljik

rekortmen • Rekor kıran kimse. *mahcup*

rektör • Üniversitenin tüzel kişiliğini temsil eden, yönetimden, eğitim ve öğretimin düzenli yürütülmesinden sorumlu profesör. *falanca* | güçlü kuvvetli | umursamaz | vatansever | yenilikçi

remiz • *eskimiş* Simge. *kendine mahsus*

rençber • Tarla, bağ, bahçe, yapı ve toprak işlerinde ağır işleri gören gündelikçi, ır-gat. ~ donlu | esmer | sefil | yaşlı

rende • Üzerinde küçük delik ve kesici çıkıntıları bulunan, peynir, soğan, havuç vb.ni ufak parçalara ayırmak için kullanılan mutfak aleti. ~ *delikli* || *fildişi* | ~ *fiske*

renk • Cisimler tarafından yansılan ışığın gözde oluşturduğu duyum. • *mecaz* Nitelik. • *mecaz* Çeşitlilik. *pastel* | *altın sarısı* | *pembe* | *koyu* | *uçuk* | *göz alıcı* | *koyu sarı* | *kurşuni* | *cıvılcıvılcı* | *gümüş* |

mor | mat | sarımtırak | mavili | kontrast | kırmızımı | ~ zıt | binbir | koyu kırmızı | çiğ | değişik | mavimsi | yedi | grimsi | alacalı | fildişi | yeşil | tamamlayıcı | kavuniçi | turkuaz | turuncu | gülkurusu | muhtelif | soluk | yerli | nötr | açık pembe | sarı | yakut | bulanık | donuk | kırmızımtırak | mavi | koyu mavi | bin tür-lü | boz | ayrı ayrı | gri | canlı | solgun | lame | parlak | morumsu | koyu lacivert | ~ çeşit | puslu | apayrı | cırtlak | fosforlu | bambaşka | yanık | kopkoyu | yakıcı | tuhaf | müphem | filizî | kurşun | alaca-lı bulacalı | bencil | can alıcı | pırıltılı | simsiyah | limon sarısı | kendine özgü | ~ sarılı | koyu gri | al | ferahlatıcı | natürel | kara sarı | siyahımsı | harikulade | deniz mavisi | sarımsı | pırl pırl | muhteşem | açık kırmızı | kızıl | tirşe | sapsarı | pem-bemsi | yanardöner | açık gri | yegâne | turuncumsu | esmer | sedefli | ~ beyazlı | ~ mahsus | koyu pembe | ~ çeşitli | ge-leneksel | dingin | kirli | sincabi | farklı | kara | yerel | olanca | metalik | ürktücü || Çingene pembesi | abartılı | abartsız | açık | akşamki | alaca | allı pullu | antiseptik | aptal | asıl | asorti | aynı | ayrı | bakır | ballı | baskın | basmakalıp | başat | başka | başlıca | belalı | belirgin | belirli | ~ belli | benzersiz | beş on | beyaz | beyazımsı | bezgin | ~ bin | bir örnek | bordo | boynu bükük | bozuk | budalaca | buğulu | bulut-lu | bunca | ~ bükük | capcanlı | cazibeli | cırlak | çeşit çeşit | çirkin | çivit mavisi | çocuksu | çürük | dalga dalga | davetkâr | dekoratif | demir pası | devinimsiz | di-ğer | dişi | ~ dönük | dumanlı | duygusal | dümdüz | düşlemli | düşsel | ebruli | edebî | elvan | elvan elvan | enfes | esrarlı | fan-tezi | fil dişi | firfiri | gelgeç | gizemsel | ~ görülmemiş | gösterişli | göz kamaştırıcı | hafif | hain | hakiki | heyecansız | hisli | hususi | huzurlu | ~ hâkim | iç açıcı | ideolojik | ikiz | ipekli | ıslak | ıslı | ısıltılı | kaç | kan kırmızı | kanun dışı | kapanık | karamsar | karma | karmakarışık | katık-

*sız | kaygan | kendine mahsus | killi | kirli sarı | kıpır kıpır | kırmızı | kızılca | kızıl-lımsı | korkak | koyu kahverengi | kozmik | kozmopolit | kurşunsu | küllü | kültürel | lacivert | ~ lekeli | loş | mahrem | ~ mah-rum | manasız | masum | melun | mistik | mosmor | mürekkep | müsait | müşterek | mütebessim | mütevazı | narçiçeği | neftî | net | netameli | okyanus mavisi | olgun | oynak | ~ önceki | öteki | özel | psiko-lojik | renksiz | ruhani | rustik | sarışın | ~ saydam | seçilmiş | sekiz | sekizinci | seyyal | siklamen | silik | sisli | sıhhatli | sonsuz | ~ spesifik | sürükleyici | şarabi | şaşırtıcı | şefkatli | tabii | tahinî | tarifsiz | tarihî | tatlı | taze | tehlikeli | tekdüze | tekinsiz | teklifsiz | transparan | tunç | tutkulu | ulusal | ~ uyarıcı | uyumsuz | üç | vahim | veremli | vernikli | yalancı | yaldızlı | ~ yansımali | yek | yersel | yeşilimsi | yeşilimtrak | yorgun | yumurta sa-rısı | zengin | zeytuni | zümrüt yeşili **renk cümbüşü** • Türlü renklerin oluşturduğu karışım. eflatun | pembe | ~ sarılı **renk uyumu** • Renklerin birbirine uyması. bariz **renklilik** • Renkli olma durumu. folklorik | gürlütücü | sisli **renksizlik** • Renksiz olma durumu. • *mecaz* Kendini belirtecek, göze çarpıcı niteliği olmama durumu. acıklı | katı | yitik*

repertuar • Bir tiyatro kurulunun oynamak için seçip hazırlamış olduğu oyun-ların listesi. • Bir oyuncunun ezberlediği ve oynadığı rollerin listesi. • *müzik* Da-ğarcık. *Yunanca* || ~ çeşit | geniş | izle-nimci | nadide | tekdüze | yepyeni

replik • *tiyatro* Oyuncunun sözü karşısın-dakine bırakırken söyleyeceği son söz. • Diğer oyuncunun sözüne göre verilmesi gereken karşılık. *vurucu* || belîğ | beylik | kısa | ~ kopuk | net | nostaljik | nükteli | ~ özlü | şirin

repo • *ekonomi* Bankalar arası işlemlerde bir gecelik faiz uygulaması. ~ *gecelik*

reprodüksiyon • Çoğaltma. sulu | ucuz

resepsiyon • Kabul, kabul etme. • Kabul töreni. erkeksiz | sönük

resim • Varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri. • Fotoğraf. ~ çerçeveli | ~ asılı | ~ üniformalı | ~ renkli | ~ açık saçık | ~ büyük boy | ~ pornografik | ~ kalpaklı | ~ şapkalı | ~ izlenimci | ~ bulanık | ~ bir yığın | ~ çıplak | ~ pastel | ~ gözlüklü | ~ vesikalık | ~ soluk | ~ donuk | ~ capcanlı | ~ mozaik | ~ çatık kaşlı | ~ hangi | ~ nadide | ~ basılı | ~ büyümlü | ~ tozlu | ~ modern | ~ önceki | ~ kübist | ~ sulu boya | ~ nefis | ~ göz kamaştırıcı | ~ basma | ~ harikulade | ~ yaldızlı | ~ abstre | ~ anıtsal | ~ figürlü | ~ cicili bicili | ~ olağanüstü | ~ boyalı | ~ bayramlık | ~ silik | ~ komik | ~ fantastik | ~ sakallı | ~ kalma | ~ rengârenk | ~ oyma | ~ panoramik | ~ sarılı | ~ üç boyutlu || abuk sabuk | ~ adlı | ~ ağırlıklı | ~ alaycı | ~ alaylı | ~ anadan doğma | ~ aşağılayıcı | ~ Avrupalı | ~ ayıp | ~ ayıplı | ~ aynı | ~ ayrıntılı | ~ basit | ~ baskılı | ~ başka | ~ başlı | ~ başörtülü | ~ bayraklı | ~ beceriksiz | ~ belli başlı | ~ benekli | ~ beş on | ~ bin türlü | ~ bir | ~ bir avuç | ~ bir sürü | ~ bir tane | ~ bir tutam | ~ birer | ~ birkaç | ~ boyama | ~ boyutlu | ~ bölük pörçük | ~ bu | ~ bu kabil ~ | ~ bugünkü | ~ bulandırıcı | ~ bü-tünsel | ~ büyücek | ~ canlı | ~ cübbeli | ~ cümle | ~ çağcıl | ~ çağiltılı | ~ çalıntı | ~ çarpık | ~ çeşit | ~ çeşitli | ~ çiçekli | ~ çirkin | ~ çizgisiz | ~ çırılçıplak | ~ çocuksu | ~ değişik | ~ dekoratif | ~ destanlı | ~ dinsel | ~ dış | ~ dolusu | ~ dökük | ~ duruk | ~ eciş bücüş | ~ eğitici | ~ ~ elbiseli | ~ esprili | ~ esrarlı | ~ etkileyici | ~ farklı | ~ ga-rip | ~ geçici | ~ gelişkin | ~ gelme | ~ gizli | ~ görkemli | ~ gözlü | ~ güler yüzlü | ~ güzel | ~ harika | ~ hatasız | ~ havalı | ~ hünerli | ~ ikili | ~ ikişer | ~ ilgili | ~ ilişkili | ~ ilkel | ~ iri | ~ irili ufaklı | ~ ~ ışksız | ~ kaliteli | ~ ~ kalpli | ~ kara | ~ kara kalem | ~ karmakarışık | ~ karnı burnunda | ~ kasvetli | ~ kefenli | ~ kesik kesik | ~ kirpikli | ~ kılın | ~ kılıçlı | ~ kıranta | ~ kocaman | ~ konulu | ~ korkulu | ~ kullanılmış | ~ kurşun rengi | ~ kutsal | ~ kübik | ~ ~ lekeli | ~ mat | ~ milyarlarca | ~ ~ milyarlık | ~ minik | ~ mistik | ~ mızraklı | ~ mukayeseli | ~ mücerret

| mühürlü | müstehcen | mütevazı | net | nostaljik | ~ numaralı | ~ onca | ~ orta boy | ~ oryantal | ~ oval | ~ öğretici | ~ ölümsüz | ~ öteki | ~ primitif | ~ rastgele | ~ redingotlu | ~ renksiz | ~ rötuşlu | ~ sakalsız | ~ sarıklı | ~ satılık | ~ sayısız | ~ ~ sekiz | ~ sıvama | ~ sonraki | ~ statik | ~ sudan | ~ şapkasız | ~ takkeli | ~ tarihli | ~ tek renkli | ~ toplu | ~ trajik | ~ tuhaf | ~ uçuk | ~ uydurma | ~ uyduruk | ~ üçlü | ~ ünlü | ~ üstsüz | ~ veremli | ~ yağlı boya | ~ yalın | ~ yapışık | ~ yarım | ~ yarım yamalak | ~ ~ yazılı | ~ yırtık | ~ ~ yüklü | ~ yüzlerce | ~ zihinsel **resim öğretmeni** • Resim öğretmenliği alanında görev yapan öğretmen. saygısız **resimci** • Resim öğretmeni. inatçı **resimlik** • Resim takmaya yarayan çerçeve. ~ kalpli

resital • müzik Tek bir sanatçının tek bir çalgı ile verdiği konser. küçük çaplı

resmî daire • Devlet kurumu. elektronik **Resmî Gazete** • Amacı, meclis ve cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yasa, kararname, yönetmelik, genelge gibi kararları yayınlama olan gazete. **mükerrer resmî yazı** • Üst makamlara giden ya da gelen yazı. imzalı | mühürlü

resmiyet • Resmîlik. aşırı | sıkıcı | ~ tasdikli

ressam • Resim yapan sanatçı. *izlenimci* | *ecnebi* | *sembolist* | ~ ünsüz | *naif* | *primitif* || acemi | akli başında | alelade | amatör | Batılı | büyük | çapkın | ~ çizgili | ~ çılgın | ~ değme | ~ diğer | ~ Doğulu | ~ dünkü | ~ fakir | ~ felçli | ~ gömlekli | ~ harika | ~ hiçbir | ~ iç açıcı | ~ ilahî | ~ ilerici | ~ illegal | ~ kafasız | ~ kolsuz | ~ kurgusal | ~ kübik | ~ kübist | ~ lanetli | ~ mükemmel | ~ oryantal | ~ ölümsüz | ~ önemli | ~ ~ ruhlu | ~ sahtekâr | ~ sıradan | ~ soylu | ~ şimdiki | ~ terbiyesiz | ~ tipik | ~ yabancı | ~ yetenekli | ~ yeteneksiz | ~ yoksul

restoran • Lokanta. *manzaralı* | *lüks* | *mütevazı* | *içkisiz* | *ferah* || alakasız | alkolsüz | alternatifli | apayrı | ~ bozma | ~ çevrili | ~ eğreti | ~ havalı | ~ kapasiteli | ~ klas | ~ mukim | ~ müzikli | ~ müziksiz | ~ nostaljik |

rafine | romantik | rustik | sempatik | şatafatlı | turistik | yuduruk | yüzer

restorasyon • *mimarlık* Yenileme. komple

Reşat altını • Sultan Reşat zamanında çıkarılmış olan altın para. *beşli*

ret • Uygun bulmama, geri çevirme, kabul etmeme. • Aile bireylerinden birinin sorumluluğunu üstünden atma, varlığını tanımama, aileden saymama. *zımnî* || *mutlak* | *toptan* **ret kararı** • Bir olay karşısında olumsuz görüş bildirme. *ge-rekçeli*

retentif • *tıp* Dişleri hareketsiz kılmak amacıyla yapılan herhangi bir düzenleme veya aparey, şine. *anal*

retina dekolmanı • *tıp* Retina tabakasında meydana gelen hasar. *ikincil* **retina hastalığı** • Retinada oluşan hastalıklar. diyabetik

retinopati • Diyabetli kişilerde görme kaybı. *diyabetik* || *prematüre*

retorik • *edebiyat* Güzel söz söyleme, hitabet sanatı. • Söz sanatlarını inceleyen bilim dalı, belagat. *kasıtlı* | *sonsuz*

revak • *eskimiş* Üstü örtülü, önü açık yer, sundurma. ~ *kubbeli*

revalüasyon • *ekonomi* Değer katma. *sembolik*

revani • Yumurta ve irmikle yapılan, fırında kabarıp piştikten sonra üzerine şerbet dökülen bir tatlı türü, revani tatlısı. *yağ-sız* | *yağlı* || *süzme*

reverans • Selam veya teşekkür için eğilerek veya dizleri kırarak yapılan hareket. *Avrupalı* | *mihaniki* | *muhteşem*

revizyon • Yeniden gözden geçirip düzeltme. *kaçıncı* | *köklü* | *küçük çaplı* | *modern*

revü • Çeşitli dans ve oyunlardan oluşmuş, zengin görünümlü sahne gösterisi. *çalgılı*

rey • *eskimiş* Oy. *çekimser* | *muhalif*

reyon • Bir mağazanın yalnız bir tür eşya satılan bölümü. *kaliteli*

reyting • Herhangi bir televizyon programının izlenme oranı. *akıllara zarar* | *anlık*

rezalet • Toplumun duygularını inciten olay veya durum, kepaçelik, maskaralık, rezillik. ~ *görülmemiş* || *azami* | *beyhude* | ~ *çeşit* | *idari* | *kaçıncı* | *katmerli* | *muaz-zam* | *olanca* | *sefi* | *tarihî*

rezene • *bitki bilimi* Maydanozgillerden, 1-1,5 metre yüksekliğinde, sarı çiçekli, yaprakları iplik biçiminde parçalı, hoş kokulu, baharatlı meyveleri anason gibi yemeklerde ve bazı içkilerde tat verici olarak kullanılan, hekimlikte gaz söktürücü olarak yararlanılan çok yıllık otsu bir bitki (*Foeniculum vulgare*). *yabani* **rezene tohumu** • Bu bitkinin tohumu. bir tutam

rezerv • Saklanmış, biriktirilmiş şey. • Yatağında veya havzasında bulunduğu hesaplanan, henüz işletilmemiş kömür, demir, petrol vb. *fonksiyonel* || *atıl* | *bazı* ~ | *optimum*

rezervasyon • Yer ayırma. *yemekli* | *yurt içi*

rezidans • Saray konut. ~ *nazır*

rezil • Alçak, aşağılık kimse ya da şey. ~ *kılıklı* | *meşhur* | *namussuz* | *süflî* **rezillik** • Rezil olma durumu, rezalet. *gündelik* | *kefenli* | *olmadık* | *onca* | *şimdiki*

rezonans • Titreşim. *manyetik*

rihtim • Bir akarsu veya deniz kıyısında doldurularak yapılmış, gemilerin indirme bindirme veya yükleme boşaltma yapabileceği yer. *bakımlı* | ~ *çiçekli* || *aşşap* | *daracık* | *doğru dürüst* | ~ *döşeli* | *geniş* | *harap* | *ıssız* | *karlı* | *lüks* | ~ *süslü* | *yıkık* | ~ *yüklü*

rıza • *eskimiş* Rız olma, isteme, istek. *ezilmiş* | *kalbî* | ~ *örtülü*

rica • Dileyiş, dileme, dilek. *kati* || bazı ~ | binbir | çocuksu | sonuçsuz | şahsi | ufak | üçüncü | ~ vadeli

rical • *çokluk*, *eskimiş* Erkekler. • *eskimiş* Yüksek makamlardaki devlet adamları. ~ bazı | eski | nüfuzlu

ricat • *eskimiş* Vazgeçme. • *eskimiş*, *askerlik* Gerileme, geri çekilme, geri kaçma. ~ sistemli | stratejik | zelil

rikkat • *eskimiş* İncelik, naziklik. *derin* | dokunaklı | harikulade | müstehzi | niha-yetsiz

rimel • Kadınların kirpiklerini kıvırmak ve daha uzun göstermek için fırça ile sürdükleri yağlı sürme, maskara. *koyu kahverengi* || pütür pütür

ringa balığı • Kemikli balıklardan, sardalya balıkları (*Clupeidae*) familyasından, 30 cm kadar uzunlukta olabilen, eti yenen, Kuzey Atlantik Okyanusu'nda sürüler hâlinde yaşayan bir tür. *kremalı*

ritit • Nezle. *mevsimsel* || ~ dirençli | iltihabi

risale • *eskimiş* Kitapçık. *edebî* || kozmolojik | mekanik | musavver

risk • Zarara uğrama tehlikesi, riziko. *aili* | *levi* | *çevresel* | *sınai* | *örtük* | *kardiyak* || farazi | ~ fiyatlı | görece | hesaplı | hesapsız | jinekolojik | kalıtsal | ~ majör | makroekonomik | manyakça | marjinal | mevsimsel | minör | muhtemel | ~ muktedir | olur olmaz | potansiyel | sahici | seviyeli | sıfır

risotto • Et, tavuk veya sebze suyunda pişirilmiş ve krema hâline getirilmiş pirinç pilavı. *mantarlı* || ıspanaklı

ritim • *müzik* Dizem. *aksak* | *düzensiz* | *hızlı* | *zorlayıcı* || benzersiz | bitimsiz | biyolojik | dinlendirici | doğal | düzenbaz | fantastik | gürültülü | gürültülü patırtılı | iğrenç | kuvvetli | oynak | ~ patırtılı | sert | ~ tekrarlı | ulvi | volkanik | yeknesak

ritüel • Ayin. ~ alakalı | ~ ruhlu | tasavvufi

rivayet • Söylenti. • Bir olay, bir haber veya sözü nakletme. *uydurma* | ~ *dair* || bir sürü | esassız | münasebetsiz | pis | şifahi | ~ türlü | yaygın | yığınla

riyakârlık • İkiyüzlülük. *utanmaz*

riyal • Pesetanın dörtte biri değerinde İspanyol parası. • İran, Katar, Suudi Arabistan, Umman ve Yemen'de kullanılan para birimi. *beşer*

robot • Belirli bir işi yerine getirmek için manyetizma ile kendisine çeşitli işler yaptırılabilen otomatik araç. • *mecaz* Başkasının buyruğu ile iş yapan, kendi akıl ve iradesini kullanmayan kimse. *uzaktan kumandalı* | ~ *kumandalı* | *insansı* | *birer* | ~ *görünümlü* || ~ bacaklı | bir sürü | birkaç | cüce | duygulu | gelişkin | ~ görevli | güdümlü | kanlı canlı | külüstür | maskeli | ~ programlı | rengârenk | ~ taraflı | tek taraflı | uzaylı

rock • *müzik* XX. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkmış genellikle elektrogitar, basgitar ve bateri gibi enstrümanlarla yapılan popüler bir müzik türü. *Gotik* | *Lazca rock grubu* • Rock müzik yapan grup. *emektar* | *isyankâr* **rockçı** • Rock müzik yapan ya da rock müzikle ilgilenen kimse. *bunalımlı*

roka • *bitki bilimi* Turpgillerden, yaprakları salata gibi yenen, 20-40 santimetre yüksekliğinde, sebze olarak bahçelerde yetiştirilen, kokulu, bir iki yıllık bir bitki (*Eruca sativa*). *minicik roka salatası* • Roka, taze soğan, domates, çeşitli soslar vb. katılarak hazırlanan salata. ~ *ilaveli*

roket • Atış sırasında mekanik olarak yön verilen, yörüngesinin başlangıcında öz itmeli olarak yol alan, balistik kanunlara bağlı kalarak üretilen bir çeşit füze. *ma-liyetli* | *çok yönlü* || ~ metrelik | vurucu **roketatar** • *askerlik* Bazuka. *portatif*

rol • *sinema*, *tiyatro* Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı. • *me-*

caz Bir işte bir kimse veya şeyin üstüne düşen görev. • *mecaz* Gerçek olmayan davranış, gösteriş. ~ *tetikleyici* | *aktif* | *tamamlayıcı* | *başlıca* | *önemli* | *irili ufaklı* ~ | *ikincil* | *kısacık* | *ilerici* | *psikolojik* | *toplumsal* | *başat* | *alışılmış* | *can alıcı* | ~ *uygun* | *etkin* | *birincil* | *faal* | *yarınki* | *marjinal* | *mühim* | *betimleyici* | *büyük* | *değişik* | *azimli* | *yatıştırıcı* | *ikinci sınıf* | *mesleki* | ~ *uyarıcı* | ~ *esaslı* | ~ *belli* | *etkili* | *sosyolojik*] | açıklayıcı | ~ ağır-lıklı | *alıcınap* | *aşırı* | *babadan kalma* | *basmakalıp* | *belirgin* | *benzersiz* | *binbir* | *bireysel* | *cinsel* | *çıplak* | ~ *dayalı* | ~ *demokrat* | *dinamik* | *dolaylı* | *dolaysız* | ~ *doyuran* | *dramatik* | *duygusal* | ~ *egemen* | *egzotik* | *eğitici* | *ehemmiyetli* | *elzem* | *enstrümantal* | *fonksiyonel* | *geleneksel* | *gerici* | *global* | *görelî* | *görüntüsel* | ~ *görünömlü* | ~ *götürücü* | *güç* | *güvenilir* | *halef selef* | *hırslı* | *hususî* | *ideolojik* | *iki-yüzlü* | *inandırıcı* | *kanunsuz* | *karizmatik* | *kıllı* | *korkunç* | *minicik* | *mistik* | *mü-sekkin* | *müstesna* | *müşfik* | *mütekabil* | *mütevazı* | *onursuz* | ~ *otoriter* | ~ *önceki* | *pasif* | *pratik* | *sahte* | *sair* ~ | *sembolik* | *sosyal* | *şefkatli* | *tarihsel* | *tatlı sert* | ~ *tesirli* | *teslimiyetçi* | *tipik* | *tutkulu* | ~ *tür* | *yanıltıcı* | *yapıcı* | *yardımcı* | *yenilikçi* | *yorucu*

roman • İnsanın veya çevrenin karakterlerini, göreneklerini inceleyen, serüvenlerini anlatan, duygu ve tutkularını çözümleyen, kurmaca veya gerçek olaylara dayanan uzun edebî tür. • Bu türde yazılmış eser. *polisîye* | *resimli* | ~ *adlı* | *tefrika* | *tarihsel* | *otobiyografik* | ~ *ciltlik* | *fantastik* | *klasik* | *sürükleyici* | *tezli* | *bi-yografik* | *popüler* | *gerçekçi* | ~ *sayfalık* | *seçme* | *postmodern* | ~ *isimli* | *ünlü* | *felsefî* | ~ *sonraki* | *yirminci* | *Gotik* | ~ *katmanlı* | *masalsı* | *benzersiz* | *ölümsüz* | *aydınlatıcı* | ~ *içerikli* | *binlerce* | *birer* | *ilkel* | *belgesel* | *acıklı* | *geçmiş* | *destansı* | *egzotik* | *tüm* ~ | *hissî* | *içli* | *epik* | *mo-dern* | *çağcıl* | *çağdaş* | *sıkı* | *son* | *hangi* |

natüralist | *cinai* | *sinematografik* | *ucuz* | ~ *bütünleyen* | *psikolojik* | *ikinci* | *Fran-sızca* | *kurgusal* | *sıradan* | *tek* | *heyecanlı* || *alafranga* | *alaycı* | *aşağılayıcı* | *basit* | ~ *başlıklı* | *bayağı* | *berbat* | *bestseller* | *beş on* | *beşinci* | ~ *bezeli* | *bilinçli* | *bir* | *bir yığın* | *birkaç* | *bu* | *bulamaç* | *büyük* | ~ *ciltli* | *çok sesli* | *dağınık* | *değersiz* | *değişik* | *değme* | *deneysel* | *diğer* | *dinî* | *doğru dürüst* | *dokunaklı* | ~ *dopdolu* | *duygulu* | *düşünsel* | *eğitici* | *eksik* | *eşsiz* | *etkileyici* | ~ *formalık* | ~ *geçen* | ~ *haiz* | *harika* | *harikulade* | *ideolojik* | *ilginç* | *ilk* | *insancıl* | *iyi* | *kalın* | *kapsamlı* | ~ *karakterli* | *karamsar* | *kimi* ~ | *kısa* | *kı-sacık* | *koca* | *kocaman* | *kolay* | *koskoca* | *koskocaman* | *kötü* | ~ *kurgulu* | ~ *kurulu* | ~ *mamur* | *meşhur* | *mitolojik* | *muvası* | *müteakip* | *naif* | *nefis* | *nostaljik* | *o* | *okkalı* | *oportünist* | *oylumlu* | ~ *önceki* | *önemli* | ~ *örülü* | *öyle* | *realist* | *sağlıklı* | *sahici* | *sapkın* | *satirik* | *sayısız* ~ | *se-çilmiş* | *sevimli* | *siyasal* | *siyasi* | *sıkıcı* | *sümöklü* | *şaşırtıcı* | *şu* | *tanınmış* | *tatlı* | *tekdüze* | *trajikomik* | *tutkulu* | *uyduruk* | *ütopik* | *yabancı* | *yapay* | *yavan* | *yegâne* | *yenilikçi* | *yırtık* | *yırtılmış* | ~ *yönelik* | *zamansız* | *zorlu* **roman kahramanı** • Romanın ana kişisi. solgun **roman yaza-rı** • Roman eserini yazan kişi. tecrübeli **romancı** • Roman yazarı. *tanınmış* | *po-püler* | *ağırbaşlı* | *yaşlı* | *değerli* | *dene-yimli* || *belli başlı* | *beş* | *bilge* | *biseksüel* | ~ *boyly* | *bunak* | *çalışkan* | *emektar* | *entelektüel* | *falan* | *gerçekçi* | *gezgin* | *gözlöklü* | *iddialı* | *idealist* | *ideolojik* | ~ *kalan* | *kökenli* | *modern* | *natüralist* | *nice* ~ | *önemli* | *saygıdeğer* | ~ *sayılı* | *şuh* | ~ *tutulmuş* | *tüm* ~ | *umarsız* | *usta* | *ünlü* | *yersiz yurtsuz* | ~ *yetişmiş* **romancı** • Küçük roman. silik **romancılık** • Ro-man yazma sanatı. *tefrika* || *modern*

romans • *müzik* Şarkı türünde ve piyano için hazırlanmış, genellikle kıtalar biçiminde beste. *benzersiz* | *büyölü* | *küçü-cük* | *olağanüstü*

romantik • Romantizm akımından olan kimse. *taşkın* || atılğan | birazcık | çılgın | eşsiz | lüzumsuz | manyak | sürükleyici
romantik komedi • Eğlenceli bir aşk hikâyesine dayanan, sonu mutlu bir şekilde biten film, oyun ya da televizyon programı. *orta karar*

romantizm • XVIII. yüzyıl sonunda başlayan, duygu, coşku ve sembole aşırı yer veren sanat akımı. • Romantik ortam veya durum. • *mecaz* Duygusal eğilim. *naif* || Gotik | ilençli | kokmuş | masalsı | popüler | sınırsız | sümüklü | tecrübeli

romatizma • tıp Kaslarda ve özellikle eklemlerde kendini gösteren ağrılı hastalıkların genel adı. *iltihaplı* || müzmin | ~ nedenli | ~ senelik **romatizmal hastalık**
 • Romatizma. *iltihaplı*

rop • Çoğu tek parça kadın giysisi. *kahverengi* | *keten* | *tafta* | *yünlü*

ropdöşambır • Erkeklerin evin içinde kıyafetlerinin üzerine giydikleri üstlük. ~ *tüylü* || *kadife* | *satrançlı* | *yepyeni*

rosto • Haşlandıktan sonra veya doğrudan doğruya kızartılarak pişirilen, dilim dilim kesilen et. *baharatlı* | *sütlü*

rota • Bir gemi veya uçağın gidiş yönü, izleyeceği yol. • *mecaz* Görüş veya tutuma göre gidilen, izlenen yol. *benzersiz* || bağımsız | dağınık | dümdüz | kıvrır kıvrır | maceralı | mutedil | özenli | üçgen

rozet • Yakaya takılmak için çeşitli biçimlerde yapılan, bir kuruluşun sembolü sayılacak genellikle küçük metal nesne. *karmakarışık* | *küçücük* | *rengârenk*

röfle • Saçı yer yer değişik tonlarda boyama işlemi. *eflatun*

rögar • Kanalizasyona inmek, bakım ve onarım yapmak üzere yol düzeyinde kapığı bulunan özel baca. *kapaksız*

rölyef • Kabartma. ~ *biçimli* | ~ *elbiseli* | *konkav* | *konveks*

röntgen cihazı • *tıp* Herhangi bir organın durumunu tespit etmek için çekilen film. üç boyutlu **röntgen çekimi** • Herhangi bir organın durumunu tespit amacıyla film çekme. üç boyutlu | ~ *renkli* **röntgenci** • *argo* Kadınları gizlice gözetleme alışkanlığı olan erkek, dikizci. *müzmin* | *pis*

röportaj • Konusu bir soruşturma, araştırma olan gazete veya dergi yazısı. • Radyo ve televizyon habercisinin araştırma ve soruşturma sonucunda hazırlamış olduğu program, mülakat. *resimli* | ~ *başlıklı* | ~ *sayfalık* || aydınlatıcı | belgesel | ~ bezeli | derli toplu | doyurucu | duygusal | eğlenceli | ilk | kısacık | ~ mamur | matematiksel | nefis | politik | şahane | tanıtıcı | torpilli | uzun **röportajcı** • Röportaj yapan ve yapan kimse. *görmemiş*

rötuş • Düzeltmek amacıyla yapılan değiştirme. *ufak tefek*

rövanş • Sporda veya oyunda yenilmiş olanın aynı rakiple oynadığı ikinci oyun. *yarınki* || *duble* | *onursal* **rövanş maçı** • Rövanş karşılaşması. *geceki*

ruba • *eskimiş* Giysi, giyecek, urba. *bayramlık* | *kızıl*

rubai • *edebiyat* Divan edebiyatında dört dizeden oluşan ve belirli aruz kalıpları ile yazılan şiir, dördül. ~ *kalan* | *meşhur* | *zincirleme*

ruble • Beyaz Rusya ve Rusya Federasyonu'nda kullanılan para birimi. *bin*

rugan • Parlak deriden yapılmış ayakkabı ya da çanta. ~ *ökçeli*

ruh • Dinlerin ve dinci felsefelerin insanda vücuttan ayrı bir varlık olarak kabul ettiği öz, tin, can kuşu. • En önemli nokta, öz. • *mecaz* Duygu. • *felsefe* Bedeni etkin kılan canlılık ilkesi, bedeninin hayat gücü. *maceracı* | *hastalıklı* | *ölümsüz* | *habis* | *serseri* | *saf* | *maceraperest* | *din-gin* | *coşkun* | *mariz* | *asil* | *ince* | *militarist*

| göçebe | berrak | sapık | beynelmilel | ümitsiz | lanetli | kırılğan | amatör | olim-pik | duygulu | bencil | yorgun | muzdarip | kötü | isyankâr | taze | bambaşka | idealist | huzursuz | ~ dolmuş | sportmen | tertemiz | millî | canî | birinci | dördüncü | yaratıcı | olgun | hassas | kışkanç | bakır | ~ beslenen | faziletli | karmakarışık | koket | rakik | temiz | basit | naif | yitik | sefil || adi | anaç | anarşik | anlaşılmaz | apayrı | asi | aşâğılık | atak | ateşin | ateşli | atılımcı | ayan | ~ azade | ~ başlı | bedbin | benzersiz | bezgin | ~ bilinmeyen | ~ birleşen | bitap | bitirim | bozgun | bozuk | bu | canavar | capcanlı | cevval | coşkulu | cömert | ~ çarıklı | çekingen | çelişkili | çılgin | çocukça | çocuksu | çok sesli | çok yönlü | ~ çökük | dangalak | değişmez | dengeli | dertli | diktatör | doymuş | doyumsuz | durgun | duyarlıklı | edilgen | egoist | elemli | eleştirel | entrikacı | esrarlı | eşsiz | etkileyici | ezik | fesat | fırtınalı | flu | galiz | gelişmiş | gerici | gezgin | gezginci | giranbaha | gizemli | ~ görünümlü | güdük | günahkâr | güvenli | hakiki | ham | hamarat | hamleci | hasetli | herhangi bir | heyecanlı | hodbin | huzurlu | hüznünlü | ihtiraslı | inançlı | iptidai | ızdıraplı | kapalı | karamsar | kasvetli | katıksız | kibirli | klasik | konforlu | körpe | kuvvetli | küskün | lekesiz | melankolik | ~ mesafeli | muarız | muazzep | muazzez | muğlak | mübarek | müsamahalı | müstakil | müstesna | müşevveş | mütevazı | mütevekkil | nahif | nobran | oryantal | ölmez | ~ önceki | pak | postmodern | rakit | sağlıklı | sakın | sakıt | salt | sanayici | sarmal | satanist | sayrıl | serazat | serüvenci | sırtıkan | sönük | suskun | şair | şairane | şişkin | taşkın | tek kişilik | tekmil ~ | tembel | terütaze | teslimiyetçi | ulu | ulvî | üçüncü | ürkek | vefalı | yamyam | yenilikçi | yiğit | yıkık | yüz binlerce | zarif | zavallı | ~ zıt **ruh âlemi** • İnani-şa göre öldükten sonraki hayat. **dingin** | huzurlu **ruh fakirliği** • Bir kimsenin

ruhsal açıdan birtakım değerlerden yoksun olması durumu. şifasız **ruh hâleti** • Ruh durumu. asabi | kışkanç | muvakkat | ~ mütevellit | pis **ruh hâli** • Ruh hâleti. kaygılı | stresli | karamsar | karmakarışık | gelgeç | **dingin** | ezik || alışılmış | arızalı | asabi | bambaşka | bencil | bir yığın | çalkantılı | çalkantisız | çekingen | den-gesiz | doğal | dumanlı | duyarsız | efkârlı | esrarlı | huysuz | kararlı | ~ kopuk | me-lankolik | ~ saydam | takıntılı | tehlikeli | tepkisel | ümitsiz | yılgin | yorucu **ruh sağlığı** • Ruhsal bakımdan sağlıklı olma. koruyucu **ruh bilimci** • Ruh bilim ala-nında araştırmalar yapan ve ruh bilim yöntemlerini uygulayan kimse. **yaman ruhlu** • Görünüşü veya ruhsal durumu herhangi bir nitelikte olan kimse. **tembel** || çapkın | hasis | hassas | ipince | özgür | ~ ruhlu | sapasağlam | temiz | uyanık **ruhsuz** • Cansız, güçsüz, etkisiz, miskin kimse. **asık suratlı ruhsuzluk** • Ruhsuz olma durumu. nice ~ | olanca

ruhsat • İzin, müsaade. • İzin belgesi, ruhsatname. çifte | kanunsuz | söz konu-su

ruj • Türlü renklerde dudak boyası. **mat** | **sedefli** || bal rengi | belli belirsiz | bordo | ~ filtreli | gül rengi | hijyenik | pembe | siklamen | vicık | yağlı | ~ yansımali

rulo • Dürülerek boru biçimi verilmiş şey. • Boya işlerinde kullanılan emici özelli-ğe sahip silindir. **zeytinli** || hasır | koyu kahverengi | peynirli

Rus salatası • Patates, bezelye, pancar, havuç, hıyar turşusu, kapari, mayonez ile yapılan salata, Amerikan salatası. **ma-yonezli**

rutin • Yapılması alışkanlık hâline gelmiş iş. yavan

rutubet • Nem. mayhoş | yapışkan | yoğun

rükün • **eskimiş** Bir şeyin en güçlü ve sağ-lam yönü. kıymetli | mühim

rüsum • **eskimiş**, **çokluk** Vergiler. beher

rüştiye • *eskimiş* Ortaokul derecesinde olan eğitim kurumu. *askeri*

rüşvet • Yaptırılmak istenen bir işte, yasa dışı kolaylık ve çabukluk sağlanması için bir kimseye mal veya para olarak sağlanan çıkar. ~ belgeli | günlük | külli-yetli | ~ liralık | ~ maksatlı | on paralık | ~ paralık | yarınki **rüşvetçi** • Rüşvet alarak iş gören kimse. arlanmaz

rütbe • Mertebe, derece, paye. • Subay, astsubay ve polislerin sahip olduğu derece, mevki. *mütemayiz* | *yüksek* || *değişik* | dinsiz | ~ kademeli | küçük | üçüncü

rüya • Düş. • *mecaz* Gerçekleşmesi imkânsız durum, hayal. • *mecaz* Gerçekleşmesi beklenen ve istenen şey, umut. *korkulu* | *alelade* | *korkunç* | ~ *geceki* | *tatlı* | *fantastik* | *ilginç* | *sıkıntılı* | *kapkaranlık* | *konforlu* | *üzüntülü* | *saçma* | *ateşli* | *karmakarışık* || abuk sabuk | acayip | ~ ait | akıcı | akşamki | altın | anlaşılmaz | ~ asırlık | baş döndürücü | başıboş | berbat | biçimsiz | ~ bilinmeyen | böyle | buğulu | cafcıflı | cesur | cinsel | çeşit çeşit | dağınık | darmadağınık | ~ değer | deminki | devamsız | dipdiri | eğlenceli | elektronik | erotik | eski | evhamlı | ~ evvelki | eziyetli | fena | garip | gökçek | gözü açık | güzel | hafif | hangi | hayırlı | hoş |

~ ibaret | iyimser | izafi | kısa | korkusuz | kozmik | ~ köpüklü | kötü | ~ kâbuslu | ~ layık | lezzetli | ~ mahmul | mahzun | muhteşem | mükemmel | mülevven | münevver | müthiş | neticesiz | önemli | ~ örülü | öznel | pastoral | puslu | rahmani | rengârenk | ~ renkli | sabahki | saf | sapsarı | sarışın | serin | serseri | sıkıcı | sonrasız | şairane | şanlı | şaşırtıcı | şeffaf | şehvetli | tanıdık | tatsız | teslimiyetçi | tuhaf | uçucu | uygunsuz | ürkütücü | yararlı | yarı | ~ yıldızlı | ~ yollu | zalim **rüya tabiri** • Rüya yorumu. açıklamalı **rüya ülkesi** • Eşi benzeri olmayan, yaşam olanaklarının çok yüksek olduğu yer. takıntılı

rüyet • *eskimiş* Görme. atmosferik

rüzgâr • Havanın yer değiştirmesiyle oluşan esinti, yel, bad. • *mecaz* Akım, anlayış. *serin* | *ılık* | *serince* | *karlı* | ~ *esen* | *azgın* | *deli* | *soğuk* | *serseri* | *kuzeyli* | ~ *gelen* | *çılgin* | *değişken* | *zehirli* | *dağlı* | ~ *yüklü* || apazlama | belalı | bol | canlı | cı-lız | delice | densiz | ~ elverişli | Güneyli | ~ habersiz | haşın | hiddetli | hoş kokulu | hoyrat | ince | iniltili | kuzeybatı | mecnun | mevsimsel | ~ mizaçlı | ölgün | rutubetli | saygısız | tanrısal | tuzlu | umarsız | ~ uygun | yakıcı | yılgın | yosunlu

saadet • Mutluluk. *kalıcı* | *perakende* | *engin* | *ferdî* || arızasız | beklenmedik | bin türlü | bir nebze | bir parça | çılgın | doyurucu | dönüşsüz | ebedî | emsalsiz | esassız | ezeli | gayritabii | güzide | hangi | harikulade | hazin | hudutsuz | hususi | kavi | kısır | kıskanç | köksüz | kutlu | meçhul | mevsimlik | mukadder | mutlak | müşterek | noksansız | paragöz | rezilce | sahici | sıhhatli | tanrısal | tatminkâr | tehlikeli | tuhaf | umumi | ~ ürpertici | üstün | yegâne | yeknesak | zavallı

saat • Bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit, altmış dakikalık zaman dilimi, zaman parçası. • Vakit, zaman. • Bir işin yapıldığı belli bir zaman. • Günün hangi anı olduğunu gösteren alet. • Sa-
yaç. *yarım* | *üç buçuk* | *çeyrek* | *köstekli* | *geç* | *buçuk* | *sekiz* | *muayyen* | *tenha* | *iki* | *ikişer* | *altın* | *belirli* | *birkaç* | *münasebet-siz* | *fosforlu* | *altı* | ~ *ayaklı* | ~ *tam* | *mi-neli* | *alaturka* | *alakasız* | *pırlantalı* | *beş altı* | *olur olmaz* | *yedi* | ~ *bezeli* | *kırk* | *alafranga* | *durgun* | *münasip* | *kritik* | *dü-zenli* | *sarkaçlı* | *kaç* | *olmadık* | *yuvarlak* | *zevkli* | *atomik* | ~ *sarı* | *altmış* | *üçer* | *eğlenceli* | ~ *geçen* | *hararetli* | *alelade* | *beş* | *asma* | *değişik* | *neşeli* | *armalı* | *tatsız* | *yirmi* | ~ *tastamam* | *bazı* | ~ | *buh-ranlı* | *alışılmış* | *altın sarısı* | *kalabalık* | *bozuk* | *biyolojik* | *ortalama* | *beş on* | *si-hirli* | *tatlı* | *normal* | *miilyarlık* | *herhangi bir* | *antika* | *altın kaplama* | *korkunç* | ~ *rakamlı* | ~ *kaplama* | *mürekkap* | *yerel* | *zamansız* | *çılgın* | *bir* | *tembel* | *ayarlı* | ~ *kalan* | ~ *belli* | *yaldızlı* || *ahenkli* | *ah-şap* | ~ *asırlık* | *aynı* | *ayrıcalıklı* | *azami* | *aziz* | *baba yadigarı* | *bahtiyar* | *bambaşka*

| *bedbin* | ~ *belirsiz* | *beşinci* | *birer* | *bık-kın* | *boş* | *bunalımlı* | *büyükçe* | *büyülü* | *candan* | *cıvalı* | *çakılı* | *çalgılı* | *çalışkan* | *çalkantılı* | *çeşit çeşit* | ~ *çeşitli* | *çingirak-lı* | *dakik* | *dingin* | *dinlendirici* | *disiplinli* | *doksan* | ~ *dolu* | *elektronik* | *elmaslı* | ~ *elverişi* | *emsalsiz* | *erselik* | ~ *esintili* | *esrarengiz* | *esrik* | ~ *evvelki* | *ezani* | *fa-lanca* | *fasılasız* | *gömgök* | *gümüş* | *hangi* | *heyecanlı* | *huzurlu* | *hüzünlü* | *ilk* | *irinli* | *işlemeli* | *işsiz* | *itaatkâr* | *ılık* | *kaba* | *kaçıncı* | *kanlı* | ~ *kapaklı* | *kapatma* | *ka-ranlık* | ~ *kare* | ~ *karişik* | *kati* | *kaygan* | *kayıp* | *kemerli* | *kimi* | ~ *kötürüm* | ~ *kubbeli* | ~ *kurgulu* | *kuyruklu* | *külüs-tür* | *lanetli* | *leziz* | ~ *liralık* | *mahrem* | ~ *malum* | *mantıksız* | ~ *markalı* | *masum* | *mehtaplı* | *mekanik* | *melankolik* | *mo-leküler* | *muhteşem* | *mukadder* | *mutat* | *muttarit* | *müsait* | *müşkül* | *mütenasip* | *müzikli* | *neşesiz* | ~ *oksijenli* | *olağan* | *onca* | *optimum* | *otuz* | ~ *oymalı* | *öbür* | ~ *önceki* | *rakkaslı* | *renksiz* | *rüzgârlı* | *saçma sapan* | *samimi* | *satılık* | *sekizer* | *sembolik* | ~ *senelik* | *serbest* | ~ *sesli* | *sevinçli* | *sıkıcı* | *son* | ~ *sonraki* | *stres-li* | *suskun* | *şaşmaz* | *şimşir* | *tartışmalı* | ~ *taşlı* | *tehlikesiz* | *tekinsiz* | *telaşsız* | *toplumsal* | *trajik* | *tuzlu* | *uğultulu* | *upu-zun* | *üç* | *üç beş* | *ümitsiz* | *vefalı* | *velut* | *verimli* | *yabancı* | *yağmurlu* | *yasak* | *yitik* | ~ *yıldızlı* | *yorucu* | *yüz binlerce* | *zahmetli* | *zayıf* | *zorlu* **saat cebi** • Saat konulmak üzere pantolonlara, özellikle yeleklere yapılan cep. perçinli **saat kor-donu** • Bileği saran plastik ya da deri şerit. sünnetlik **saat kulesi** • Bir kule ya da bir yapının üzerinde yükselen kulevari çıkıntı üzerine saat kadrani eklenmesi-y-

le oluşan yapı. belalı | ~ havalı | ~ katlı
saatçi • Saat yapan, onaran veya satan kimse ya da yer. **namussuz** | **parmaklıklı saatlik** • Belli bir saat süresince yapılan veya olan herhangi bir etkinlik vb. **üçer** || altı | beş | kaç

sabah • Sabah vakti, günün erken saatleri. **ertesi** | **güneşli** | **sisli** | **puslu** | **dingin** | **serin** | **yağmurlu** | **kül rengi** | **evvelsi** | **bulutlu** | **soğuk** | **güzel** | **uykulu** | **bazı** ~ || akçıl | aydınlık | bembeyaz | beşinci | ~ beter | bildik | bilmeceli | bir | bu | buğulu | bulutsuz | çizik | devrisi | dilsiz | doku-zuncu | dost | dupduru | durgun | dünkü | ebedî | gamlı | ~ gelen | göçebe | günlük güneşlik | ~ havalı | hayırlı | hazine | he-saplı | ilk | incecik | işsiz güçsüz | kırgın | kısacık | korkunç | mahmur | mavi | meş-hur | münevver | müthiş | nefis | neşeli | netameli | olası | ~ önceki | pis | pırlı pırlı | savsak | ~ saydam | sayısız ~ | sincabi | sıkıcı | ~ sonraki | soylu | şamatalı | şehla | taptaze | tatlı | tuzlu | uğultulu | uğurlu | uykusuz | uzun | ümitli | ~ ürpertici | yağmursuz | yağsız | yaldızlı | yepyeni | yeşil **sabah güneşi** • Sabah vakti güneşi. ılık **sabah ışığı** • Sabah güneşi. donuk | inanılmaz | sisli **sabah kahvaltısı** • Sa-bah vakti yenilen yemek. bol | böyle | ~ çeşitli **sabah vakti** • Sabah zamanı. sisli **sabah yıldızı** • Güneş doğmadan önce doğu gözerimi üstünde görülen parlak yıldız. taze **sabahlık** • Sabahları yatak-tan kalkınca geçici olarak giyilen üstlük. **pembe** | ~ **çiçekli** || alaca bulaca | alacalı bulacalı | benekli | biçimsiz | güllü | ince | incecik | ipek | kadife | mavi | yeşil

saban • Çift süren hayvanların koşulduğu demir uçlu tarım aracı. kara **saban de-miri** • Sabanın toprağı yarmaya yarayan taban kısmına takılan demir. **paslı**

sabıka • **hukuk** Geçmişte işlenmiş, mah-kemece ispatlanıp cezalandırılmış olan suç. bir **düzine** | ~ **evvelki** | **mükerrer sa-bıkah** • Sabıkası olan kimse. **azılı** | **fişli**

|| beceriksiz | belalı | hapishane kaçkını | psikopat

sabır • Acı, yoksulluk, haksızlık vb. üzücü durumlar karşısında ses çıkarmadan on-ların geçmesini bekleme erdemi, dayanç. • Olacak veya gelecek bir şeyi telaş gös-termeden bekleme. **birazcık** || akıllıca | alçak gönüllü | bereketli | çılgın | ~ gece-ki | hayvansal | ~ hazır | inanılmaz | inat-çı | kırgın | kutsal | müthiş | nihaysiz | olmadık | şefkatli | zoraki **sabırsızlık** • Sabır göstermeme, sabırlı davranmama, sabırsız olma durumu. ~ **mahsus** || ~ ge-len | isterik | öfkeli | ~ sevdalı | sevinçli | şehvetli | ürkütücü | yarı

sabit • Yerinden oynamayan, yerini deği-ş-tirmeyen, durağan nesne, durum vb. **gö-rece** [2] **sabit disk** • **bilişim** Sabit disk sürücüsü veri depolanması amacı ile kul-lanılan manyetik kayıt ortam. **emektar** | ~ tabanlı **sabitlik** • Sabit olma durumu. şehvetli

sabotaj • Baltalama. **mayınlı** || etkili | ~ sistemli

sabun • Kirli ve yağlı şeyleri temizle-mekte kullanılan, türlü yağlarla alkaliler birleştirilerek yapılan madde. • Bu mad-denin kalıp durumunda olan biçimi. ~ **kokulu** | **kokusuz** | ~ **kalıp** | **antibakteriyel** | **alkalik** | **pembe** | **nötr** | **killi** | ~ **özlü** || bol | boyasız | güllü | ~ katranlı | ~ köpüklü | ~ liralık | meyveli | naneli | onuncu | ~ paket | renksiz | şom | tostoparlak | yeşil | yumuşacık **sabunluk** • İçine sabun ko-nulan küçük kap. **müzikli**

sac • Yassı demir çelik ürünü. • Bu nes-neden yapılmış, üzerinde yufka yapılan dışbükey pişirme aracı. **zırlı** || demir | ~ fiyatlı | galvanizli | ince **sacayağı** • Üze-rine tencere, tava vb. koymaya yarayan, ateş üzerine oturtulan, üç ayaklı çember veya üçgen biçiminde demir destek, sa-cayak. **islî**

saç • Baş derisini kaplayan kıllar. **kıvrıkcık** | **kumral** | bir **tutam** | **dağınık** | **gür** | ~ **örgü-**

lû | kır | ~ kabarık | lepiska | sarı | dalgalı | kıvrır kıvrır | seyrek | kızıl | altın sarısı | kısacık | kınalı | ~ telli | ak | sapsarı | bryantinli | gümrah | kestane rengi | bukleli | ıslak | uzun | kesik | ~ örülü | dümdüz | bal rengi | beyaz | dolgun | yağlı | dalga dalga | açık sarı | kepekli | yumuşak | ~ taralı | parlak | kapkara | jöleli | ışıltılı | darmadağınık | kırçıl | lüle lüle | ~ görünümlü | ıslıl | boyalı | ipek | altın | kısa | mutedil | örgü | samur | buğday rengi | karmakarışık | kızgın | alabros | perişan | karmakarış | ~ yapışık | abanoz | bir yığın | upuzun | kara | bembeyaz | ~ sarılı | pırıltılı | ondüleli | kıvrım kıvrım | ıslıl ıslıl | ~ oksijenli | cansız | mat | ~ çökük | bakımsız | koyu sarı | ~ kokulu | tutam tutam | sarışın | turuncu | terli | kirli | kızılımsı | uçuk | canlı | kirli sarı | ondüle | ~ dökük | ~ renkli | apak | açık kestane | nemli | yaş | kurşuni | kahverengi | kepeksiz | saman rengi | ihmalkâr | boyama | kuzguni | ~ yatık | suni | yumuşacık | koyu yeşil | bol | ~ kalan | kırmızı || ak pak | akçıl | akıcı | akıllı | antipatik | ayrık | azıcık | bakımlı | bambaşka | ~ beyazlı | ~ bezeli | böyle | büküm büküm | cam | civelek | cılız | çileli | ~ çimdik | çıplak | darmadağın | delişmen | dik | dimdik | ~ dipli | dizi dizi | ~ ~ dudaklı | eczalı | ekleme | elektrikli | ~ geceki | gergin | gevşek | ~ görülmemiş | güçsüz | gümüş rengi | gümüşsü | güneşli | hareketli | huzurlu | ince | ipince | itinalı | ışksız | ~ kabuklu | kadınsı | ~ kaplama | ~ karışık | karmaşık | kaskatı | ~ kayan | kertikli | ~ kirpikli | kırpık | kıvılcımlı | kuzguni siyah | kül rengi | laubali | meşhur | muattar | muhterem | munis | örme | özensiz | parıltılı | pembe | ~ perçemli | püsküllü | salkım salkım | saman sarısı | saygın | sevimsiz | simsiyah | sıfır | sıhhatli | sık | ~ sıkı sıkı | sım sıkı | sorunsuz | şahane | şimdiki | takma | talihsiz | tıraşsız | ~ tokalı | tozlu | yapışkan | yosunlu | ~ yumak | ~ yüzü **saç bakımı** • Saçın daha güzel, sağlıklı, canlı görünmesi

için yapılan türlü işlemler. **uygunsuz saç bandı** • Saç veya alın çevresine giyilen ve genellikle saçları yüz ya da gözlerden uzak tutmak için kullanılan bir giyim aksesuarı. ~ baskılı **saç demeti** • Perçem. **gür saç dökülmesi** • Saç tellerinin çeşitli hastalık, rahatsızlık veya başka nedenlerle koparak düşmesi. **ailevi | ~ nedenli saç ekimi** • Saç nakli, vücudun çeşitli bölgelerinden alınan kılların saçların döküldüğü bölgeye taşınması. **garantili saç kökü** • Kafatasımızın derisindeki yağ tabakasına gömülü, saç üreten hücrelerle çevrili olan saçın dip kısmı. **güçlü saç modeli** • Saça verilen şekillerinin genel adı. ~ meyilli **saç tokası** • Saçı toplama veya saç güzel gösterme amacıyla kullanılan nesne. **elmaslı saçlı** • Saçı olan kimse. **kıvırcık | kumral | dağınık | kızıl | sapsarı || hasır | kısacık**

saçak • Havlu, halı vb.nin kenarı boyunca sarkan püskül. • Bir yapının herhangi bir bölümünü güneş ve yağmurdan korumak için, o bölümden dışarı taşan ve altı boşta olarak yapılan bölüm. **kılaptan || geniş | kerpiç | ~ oymalı | örme | sırmalı | üstü kapalı | yağmurlu saçaklık** • Saçak tuturmaya yarayan mobilya. **dekoratif**

saçma • Avda kullanılan fişeklerin içine konulan, türlü boylardaki küçük ve yuvarlak kurşun tanesi. • **mecaz** Yersiz, akla aykırı, tutarsız söz. **aşırı | bir avuç | koskoca | olmadık saçmalık** • Yeri ve değeri olmayan söz, davranış. **akşamki | ~ başlı | büyük | inanılmaz | kavramsal | öğretici | zorlayıcı**

sada • Seda. **titrek || gür | müşevvik | müteessir | ölgün | tok**

sadaka • Dilenciye verilen para. • Yardım amacıyla karşılıksız verilen şey. **avuç avuç | ~ haftalık | ~ kese | on para**

sadakat • İçten bağlılık. • Sağlam, güçlü dostluk. **katıksız || anlaşılmaz | saf | sınıfal**

sade • Basit, gösterişten uzak oluş. son derece **sadelik** • Yalın olma durumu. • *edebiyat* Yalınlık. *kusursuz* || aşırı | bırak | minimal | özenli | radikal | soylu

sadeleştirme • Sadeleştirmek işi. elzem | tek anlamlı

sadme • *eskimiş* Çarpışma, tokuşma, vurma. anif

sadrazam • *tarih* Osmanlı Devleti'nde başbakan, veziriazam, sadır. *mühürsüz* | *sabık* || başta | bedbaht | çalışkan | diktatör | fukara | ~ gelen | hakiki | hayalî | kavuklu | koca | liyakatsiz | mühürlü | mürtekip | ~ namı | rahmetli | sözde | yakışıklı **sadrazamlık** • Sadrazamın makamı veya görevi, sadaret. *dördüncü*

saf • Dizi, sıra. • Grup. *ön* | *aynı* || antikomünist | dizi dizi

safa • Eğlence, zevk, neşe. biraz | evvelki

safahat • *eskimiş* Evreler, safhalar. müheyyiç | pespaye

safderunluk • Safderun olma durumu. ezeli

safha • Evre. • *fizik* Faz. *üçüncü* | *yakıcı* | *gergin* | *kritik* || buhranlı | bunalımlı | bütün ~ | deneysel | dramatik | eğlenceli | ~ evvelki | hararetili | hülyalı | iki | ikinci | kavramsal | kesin | muayyen | mühim | müteakip | ön | silik | ~ sonraki | üzüntülü

safiyet • *eskimiş* Saflık. katıksız | lekesiz | olanca | taşralı | yakın

saflık • Saf olma durumu, temizlik, arılık, safiyet. • *mecaz* Kolayca aldatılabilme durumu. *çocuksu* | *olanca* || bön | çocukça | ~ gecek | ~ görülmemiş | masum | mektep çocuğu | samimi

safra • Karaciğerin hazmı kolaylaştırmak için onikiparmak bağırsağına salgıladığı yeşilimsi sarı renkli acı sıvı, öd. **sarı saf-ra kesesi** • *anatomi* Karaciğere yapışık, armut biçiminde, safra salgılayan küçük organ, öd kesesi. *şişkin*

safran • *bitki bilimi* Süsengillerden, baharda çiçek açan, 20-30 santimetre boyunda, soğanlı bir kültür bitkisinin tepciklerinin kurutulmasıyla elde edilen, bazı yiyecek ve içeceklerle tat, koku ve sarı renk vermekte kullanılan toz, zafran. *bir tutam* || ~ çimdik | haiz

safsata • Boş, temelsiz, asılsız söz. *man-tıksız* || hazin | interaktif | manasız

sağ • Sol tarafın karşısındaki yön. • Sağ görüşlülük. *antikomünist* | *aşırı* | *radikal* | ~ *kalan* || dinsiz | ilerici | kasıtsız | kökten **sağcı** • Sağ görüşlü partilerin yandaşı olan kimse. *aşırı* || azılı | idealist | kıdemli | radikal **sağçılık** • Sağcı olma durumu. bilinçli

sağanak • Birdenbire başlayan, genellikle kısa süren şiddetli yağmur. *ani* || aceleci | çılgın | dağınık | ~ gecek | kırçıl | kuvvetlice | müşterek | yoğun

sağdıç • Düğünde gelin veya damada kılavuzluk eden kimse. *hokkabaz*

sağduyu • Doğru, akla uygun yargılar verme yeteneği, akılsel, hissisel. • *felsefe* Doğru ile yanlış birbirinden ayırma ve doğru yargılama gücü. *bir nebze* | ~ çevrik | düzayak | gürbüz | ilkel | muaz-zam | şaşmaz | tembel | titiz

sağlam • Sağlıklı, sıhhatli oluş. *görece* **sağlamlık** • Sağlam olma durumu, metanet. *bir* | kayıtsız | teknik **sağlamlılık** • Sağlam olma durumu. *sinematografik*

sağlık • Bireyin fiziksel, sosyal ve ruhsal yönden tam bir iyilik durumunda olması, vücut esenliği, esenlik, sıhhat, afiyet. • Sağ, canlı, diri olma durumu. *ruhsal* | *bedenî* | *genel* | *fiziksel* | *kırılğan* || bah-tiyar | biyolojik | bulaşıcı | düşünsel | gövdesel | hayvansı | optimal | sinirsel | tanrısal **sağlık düzeni** • Sağlık sistemi. *adaletsiz* **sağlık hizmeti** • Sağlık konularını içeren çalışma alanı. *gezici* || ~ basamaklı | bedelsiz | nitelsiz **sağlık kabini** • Her türlü pansuman ve küçük

cerrahi müdahale gerektiren hizmetlerin verildiği sağlık kuruluşu. **faal sağlık kaynağı** • Sağlıklı oluşu sağlayan temel gereksinimler. **eşsiz sağlık kontrolü** • Muayeneden sonra hastalığın seyrinin kontrolü. **rutin sağlık merkezi** • Sağlık işlerinin topluca görüldüğü yer. **antik sağlık ocağı** • Mahalle, köy, kasaba vb. idari birimlerde vatandaşın sağlık sorunlarının giderildiği, tedavilerinin yapıldığı devlet kuruluşu, sağlıkevi, dispanser. **programsız sağlık personeli** • Hemşire/ sağlık memuru, ambulans ve acil bakım teknikerleri, acil tıp teknisyeni, çevre sağlık teknisyeni ve iş yeri hemşiresi gibi görev tanımlarına sahip sağlık çalışanları. **sigortasız sağlık problemi** • Hastalık. **kronik sağlık raporu** • İş göremezlik raporu. **dandik sağlık sigortası** • Hastalık veya ölüm durumunda sigorta şirketinin yardımını sağlayan sigorta anlaşması. **tamamlayıcı sağlık sorunu** • Hastalık. **önemli sağlık taraması** • Halk sağlığının düzenli bir biçimde gözden geçirilmesi. **rutin sağlıklı** • Esenlik ve sağlık içerisinde olan kimse. **olağanüstü | sağlıklı | son derece**

sağrı • Memeli hayvanlarda bel ile kuyruk arasındaki dolgun ve yuvarlakça bölüm. **semiz || besili**

saha • *spor* Alan. • Takım oyunlarında karşılaşmaların yapıldığı yer. **gümrüklü | ~ dönümlük | mayınlı | mücavir | çamurlu | meskûn | sosyal | ilmî | ~ zeminli | ~ delikli | içtimai || ağaçsız | atıl | bakir | ~ bilinmeyen | dar | daracık | ekonomik | emniyetli | ferdî | fiilî | fikrî | hazin | hukuki | iktisadi | inişli yokuşlu | karlı | kaygan | kilometrelerce | kumlu | kuzey | kültürel | ~ liralık | meçhul | muayyen | münhat | neşeli | platonik | politik | rakip | siyasi | tatbikî | tekmil ~ | teknik | تنها | tıkanık | toprak | ufak tefek | üç | yanık | yılankavi | yokuşlu | yurt içi**

sahabet • *eskimiş* Koruma, kayırma. **edebî**

sahaf • Genellikle kullanılmış ve eski kitap alıp satan kitapçı. **ihtiyar**

sahan • Derinliği az olan kap. **bakır | ~ sarılı | çinko | kalaylı | üstü kapalı || akşamki | altın | boş | büyücek | büyükçe | ~ kapaklı | tombak sahanlık** • Yapılarda ve bazı taşıtlarda kapı önünde, merdiven başlarında veya dönülen bölümünde bulunan geniş yer. **arka | beşinci | üst**

sahibe • *eskimiş* Herhangi bir şey üzerinde mülkiyeti olan kadın. **yapıyınız | âciz**

sahicilik • Sahici olma durumu. **itici**

sahife • *eskimiş* Sayfa. **beşinci || altıncı | bembeyaz | beş on | birinci | ~ dolmuş | ~ evvelki | ilk | ~ kalan | münevver | orta boy | öbür | paslı | rastgele | sekiz | üçüncü**

sahil • Karanın deniz, göl, ırmak boyunca uzanan bölümü, kıyı, yaka, yalı. **gölgeli | uyusuk | ~ çevrili | kumlu | uçsuz bucaksız | kilometrelerce || altın sarısı | bakir | bambaşka | ~ bayraklı | benzersiz | bilinmedik | cıvıl cıvıl | çakıllı | çepçevre | çıkıntılı | dalgasız | ebedî | girintili çıkıntılı | göz alıcı | günahlı | güneşli | iki | ıssız | karlı | kıpır kıpır | kuytu | kuzeybatı | müşfik | sarp | sıcacık | تنها | tuzlu | yalçın sahil kasabası** • Bünyesinde sahil bulunan denizle konumlu yerleşim birimi. **söz konusu | turistik sahil şeridi** • *coğrafya* Deniz kıyısı boyunca uzanan düzenli alan. **devasa | kumlu**

sahip • Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik. • *mecaz* Koruyan, arka çıkan, gözeten kimse. **hakiki | asıl | yarınki || açığöz | asil | birebir | biricik ~ | çaresiz | değişmez | dinsiz | dişlek | esas | eski | göstermelik | gözlüklü | hırslı | iyi niyetli | ~ kafalı | kıskanç | maceracı | medyatik | ~ niyetli | paylı | tanıtıcı | tapulu | ~ yeminli | yerel sahipsizlik** • Sahipsiz olma durumu. **asırlık**

sahne • İzleyicilerin kolayca görebilmeleri için genellikle yerden belli bir ölçüde yüksek yapılan, oyun, müzik vb. gösteri yapmaya uygun yer, oyunluk. • Görüntü. • *mecaz* Tanık olunan, gözlenen olay. • *mecaz* Bir konu veya çalışma çevresi, çalışma dalı. • *tiyatro* Bir oyun veya filmin başlıca bölümlerinden her biri. *can alıcı* | *ön* | *dokunaklı* | *dramatik* | *açık saçık* | *gerilimli* | *kanlı canlı* | *arka* | *tempolu* | *~ perdeli* | *~ ürpertici* | *iğrenç* | *~ önceki* | *eğlenceli* | *salaş* | *abartılı* | *korkunç* | *ateşli* | *uydurma* | *çirkin* | *dördüncü* | *~ saniyelik* | *loş* | *pornografik* | *minicik* | *mitolojik* | *uçsuz bucaksız* | *bazı ~* | *sigaralı* | *duygulu* || *acıklı* | *ağlamaklı* | *akla yakın* | *allı pullu* | *arabalı* | *ayrıntılı* | *bambaşka* | *beşinci* | *böcekli* | *curcunalı* | *cümbüşlü* | *~ çiçekli* | *çıkma* | *çocuksu* | *dağınık* | *derme çatma* | *dingin* | *dış* | *enteresan* | *etkileyici* | *evcil* | *evrensel* | *falán* | *fantastik* | *feci* | *fıracıklı* | *fiyakalı* | *gamlı* | *~ geceki* | *~ geçen* | *gezginci* | *hangi* | *hareketli* | *hay-siyetli* | *hazırlıklı* | *heybetli* | *heyecanlı* | *hüzünlü* | *insancıl* | *ipsiz* | *ipsiz sapsız* | *irkiltici* | *ışksız* | *kalabalık* | *~ kapasiteli* | *karizmatik* | *kasvetli* | *kesik kesik* | *~ kırıcı* | *kısacık* | *komik* | *~ köşeli* | *kurmaca* | *mağşerî* | *matrak* | *milletlerarası* | *mizahi* | *muhtemel* | *muhteşem* | *murdar* | *mu-zır* | *mücessem* | *müstehcen* | *müstekreh* | *nefes kesici* | *nihayetsiz* | *olur olmaz* | *onca* | *özenli* | *~ renkli* | *resmî* | *sahici* | *sakil* | *sanal* | *sayısız* | *~* | *sekiz* | *sekizinci* | *sembolik* | *sıradan* | *~ sonraki* | *soylu* | *sürükleyici* | *şamatalı* | *şaşırtıcı* | *şatafatlı* | *şok* | *uçuk* | *üçüncü* | *vahşi* | *~ yataklı* | *yüzeysel* | *zevksiz* | *zihinsel* | *zorlama* **sahne performansı** • Canlı gerçekleşen temsil. *kıpır kıpır* | *ruhsuz* **sahnecek** • Küçük sahne. *aşşap*

sahneleme • Sahnelemek işi. *dengeli*

sahra • Çöl. *uçsuz bucaksız*

sahte cennet • İnsan zihni içerisinde tasar-lanan mekân. *beynelmilel*

sahtecilik • Sahtekârlık. *aleni*

sahtekâr • Sahte işlerle meşgul olup düzmece davranışlara girişme. *küfür-baz* | *muhteşem* | *nörotik* | *vidansız* **sahtekârlık** • Sahte işler yapma, düz-mecilik, sahtecilik. *dümdüz* | *iğrenç* | *örgütlü*

sahtelik • Sahte olma durumu. *düzeysiz* | *~ kaplama*

sahtiyan • *eskimiş* Tabaklanarak boyan-mış ve cilalanmış genellikle keçi derisi. *parlak*

saik • *eskimiş* Sebep. • *eskimiş, felsefe, toplum bilimi* Güdü. *ırki* || *mihaniki* | *~ temelli*

saika • *eskimiş* Sebep. *meçhul*

saka • *hayvan bilimi* Saka kuşu. *elli* || *arsız*

sakal • Yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü. *kırçıl* | *ak* | *seyrek* | *kıvrırcık* | *kumral* | *sivri* | *gür* | *bir kariş* | *günlük* | *beyaz* | *kızıl* | *~ top* | *aba-noz* | *alafranga* | *kara* | *kınalı* | *~ kucak* | *hafif* | *ışılmalı* | *bir tutam* | *takma* | *yağlı* | *çifte* | *bembeyaz* | *sarı* | *bol* | *kıvrır kıvrır* | *kapkara* | *yumuşak* | *kısa* || *ağarık* | *ak pak* | *akçıl* | *asi* | *asma* | *bir parmak* | *boklu* | *boyalı* | *bugünkü* | *cansız* | *çamurlu* | *çatal* | *çopur* | *değirmi* | *diken diken* | *dikensi* | *dizi dizi* | *~* | *dörtgen* | *düzensiz* | *~ evvel-ki* | *~ haftalık* | *heybetli* | *ıpslak* | *ıslak* | *kirli* | *kır* | *kırpık* | *koca* | *~ kokulu* | *koyu mavi* | *matruş* | *mübarek* | *münasebetsiz* | *özenli* | *pis* | *ruhani* | *sapsarı* | *sarımsı* | *~ senelik* | *sevimli* | *sık* | *süt beyaz* | *şirin* | *tahta* | *tıraşsız* | *toparlık* | *uzun* **sakallı** • Sakalı olan kimse. *altmışlık*

sakarlık • Sakar olma durumu. • Sık sık küçük kazalar yapma, çarpıp kırıp dök-me işi. *birtakım* | *~* | *deminki* | *olmadık* | *zincirleme*

sakat • Vücudunda hasta veya eksik bir yanı olan kimse. *aptal* | *müzmin* **sakatlık** • Sakat olma durumu, malullük, maluli-yet. • Kaza, terslik. *zamansız* | *müzmin*

|| ehemmiyetsiz | garip | görünür | içler acısı | muhakkak

sakatat • *çokluk* Kesilmiş hayvanın yürek, karaciğer, böbrek, işkembe, beyin, vb. iç organlarıyla baş ve ayakları. *bir yığın*

sakinca • Çekinilmesi, dikkatli olunması gereken sakınmayı gerektiren durum, mahzur. *biricik ~ | ~ çeşitli | ~ doğacak | gelecek | hesapsız | sayısız ~ | sıhhi*

sakız • Şekerli ve kokulu ağızda çiğnenen eğlence yiyeceği, ciklet. • Sakız ağacı. *markalı | yapışkan || bir tutam | kıvılcımlı | ~ kokulu | ~ tatlandırıcılı | yabani*

sakin • Durgun, dingin olan şey. *görece || garip | ~ gelen | iri kıyım | kaçık | mevsimlik | ~ mukim | ~ muzdarip | müstesna | olağanüstü | sair ~ | takıntılı | ünsüz*
sakinlik • Sakin olma durumu, durgunluk, sessizlik, dinginlik, sükûnet. *gergin | huzurlu | katışıksız | şaşırtıcı | yıpratıcı | zoraki*

saklama kabı • Kısa sürede bozulma ihtimali olan veya saklanması gereken yiyeceklerin konulduğu bir araç. *emaye*

saklambaç • Oyunculardan birinin ebe olması ve saklanan arkadaşlarını bulması temeline dayanan bir çocuk oyunu. *abes | zorlu*

saksağan • *hayvan bilimi* Kargagillerden, karnı beyaz, kanatları ve kuyruğu kül rengi diğer yerleri parlak, kara, uzun kuyruklu kuş, alacakarga, alakarga (*Pica pica*). *canı tatlı | geveze | yabanıl*

saksı • Pişmiş toprak, plastik vb.nden yapılan, çiçek yetiştirmekte kullanılan kap. • *argo* Baş, kafa. *~ teneke | boğumlu | kırık | kırık dökük || bodur | büyücek | büyüklük | cam | çiçeksiz | dekoratif | ~ desenli | ~ dizili | paslı | ~ sıralı | ~ yapraklı | yeşil*
saksılık • Saksı koymaya yarar raf. *aşap*

saksıfoncu • Saksafon çalan ya da satan kimse. *yenilikçi*

sal • Birçok kalın direğin yan yana bağlanarak yapılan, düz ve korkuluksuz deniz veya ırmak taşıtı. *altın sarısı | çifte | kocaman | yekpare*

salabet • *eskimiş* Katılık, sağlamlık. *ölçülü*

salak • Giyinişinden, konuşma ve davranışlarından seviyesiz, dengesiz ve saf olduğu anlaşılan kimse. *aşağılık | beyinsiz | diğer | ihtiraslı | kahrolası | klasik | süzme*
salaklık • Salakça davranış. *abuk sabuk | dijital | duble | kadınca | muazam | süzme*

salata • Genellikle bazı çiğ ot ve sebzelerle yapılan, yağ, limon vb. maddeler konulan, yemeklerle birlikte yenen yiyecek. *limonlu | sirkeli | yoğurtlu | mantarlı | yeşil | biberli | patatesli | tavuklu | baharatlı | çeşit çeşit | ~ beyinli | yağsız | leziz | sarımsaklı || alacalı | balıklı | bolca | bulgurlu | körpe | lezzetli | naneli | nefis | patlıcanlı | pideli | sade | spesiyal | sulu | ~ süslü | ~ tohumlu | zeytinli*
salata kabı • İçine salata konulan cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak, kap. *yayvan*
salata kâsesi • İçine salata konulan cam, çini, toprak vb.nden yapılmış derince çanak. *yayvan*
salata sosu • Salatanın üzerine dökülen, nar ekşisi, baharat vb. şeylerle yapılan karışım. *mayonezli*
salata tabağı • Salata koymaya yarar, az derin ve yayvan kap. *yayvan || zeytinyağlı*
salatalık • Hıyar. *körpe | kütür kütür || ballı | çeyrek | eğri | orta boy | turşuluk | ucuz | ~ yapraklı*

salça • Yemeklere lezzet ve renk katmak için konulan domates veya biber ezmesi. • Domates, baharat vb. şeylerle yapılan, çoğunlukla et yemeklerine katılan sos. *ezilmiş || acılı | azıcık | beyaz | bir avuç | birçok | bolca | nefis | patlıcanlı | sirkeli | yağlı*

saldırgan • Başkasına saldıran, yapısında saldırma özelliği olma durumu. *bıçaklı || amansız | bisikletli | eli sopalı | maceracı*

| olağanüstü | serüvenci | son derece | üni-
formalı **saldırğanlık** • Saldırğan olma
durumu. • Saldırğan bir biçimde davran-
ma. • *ruh bilimi* Bireyin kendi düşünce
ve davranışlarını dıştaki direnmelere
karşı, zorla karşısındakine benimsetme
çabası. *dışa dönük* | *hastalıklı* | *içgüdüsel*
| *insani* | *konvansiyonel* | *küstahça* | *sözel*
| *vahşi* | *yapay* | ~ *yönelik*

saldırı • Kötülük yapmak, yıpratmak
amacıyla doğrudan doğruya silahlı veya
silahsız bir eylemde bulunma, hücum,
taarruz, tecavüz. *bıçaklı* | *menfur* | *alçak-
ça* | *mayınlı* | ~ *planlı* | ~ *geceki* | *faili*
meçhul | *barbarca* | *seviyesiz* | *muhtemel*
| ~ *sistemli* | *saygısız* | *gazlı* | ~ *testereli* |
fiili | *sözel* | *ölümlü* | *pompalı* | *amansız*
| *uzaktan kumandalı* | ~ *yönelik* | *herhan-
gi bir* | *hunhar* | ~ *taşlı* | *hakaretamiz* |
maksatlı | *sofistike* | *örgütlü* | ~ *sopalı* |
eylemli | *elim* | *gerici* | *illegal* | *azgın* |
sistematik | *sabahki* | *ülkücü* || *ani* | *ato-
mik* | *bakteriyolojik* | *bilgisiz* | *bisikletli* |
bunca | *can alıcı* | *canı* | ~ *cepheli* | *cinsel*
| *çirkef* | *çok yönlü* | ~ *dayalı* | *doğrudan*
| *dolaylı* | *düzeysiz* | ~ *eriten* | *haksız* |
hayâsız | *iğrenç* | *imzasız* | *isterik* | *jiletli* |
kahpe | *kimyasal* | *korkunç* | *küçük çaplı* |
küresel | *küstah* | *küstahça* | *lanetli* | *legal*
| *melun* | *nafile* | *nedensiz* | *nihai* | *nükleer*
| *olumsuz* | *ölçüsüz* | *perakende* | *rastgele*
| *sağlı sollu* | *sevinçli* | *silahsız* | *sinsi* |
sözsel | *şımarık* | *tek yanlı* | *temelsiz* | *ter-
biyesiz* | *terbiyesizce* | *uygunsuz* | *üçüz* |
vahşi | ~ *vaki* | *vefasız* | *vurdulu kırdılı* |
yarınlı | *yemel* | *yobaz* | *yoğun* | ~ *yönlü*
| *zamansız*

saldırış • Saldırma işi. *değme* || *beklenme-
dik* | *çevik* | *fantastik* | *kurnaz* | *öfkeli*

salep • *bitki bilimi* Salepgillerin tek kök-
lü, yumrulu, salkımlı veya başak çiçekli
olan bitkinin yumru durumundaki kök-
lerinden dövülerek hazırlanan beyaz toz.
çekirdek salepçi • Salep yapıp satan
kimse. *geveze*

salgı • *biyoloji* Hücrelerin, vücuttaki bez-
lerin kandan ayırıp oluşturdıkları ve ye-
niden kana, başka organa veya dışarıya
saldıkları sıvı madde, ifraz. *sümüksü* |
iltihaplı || *balgamsı* | *bütüncül* | *cinsel* |
saman rengi

salgın • *tıp* Bir hastalığın veya başka bir
durumun yaygınlaşması ve birçok kim-
seye birden bulaşması, epidemi. • *mecaz*
Belli bir hareketin, davranışın, sözün
toplumda yaygınlaşması. ~ *beter* | ~ *ne-
denli* | *sair* ~ | *ufak çapta*

salhane • *eskimiş* Kesimevi. *mirî*

salıncak • Küçük çocukları uyutmak için
beşik yerine kullanılan ve karşılıklı iki
yere iple bağlı bulunan asılı, kolayca
sallanan yatak. • İki ucundan iki iple
yüksek bir yere asılan ve üzerine oturu-
lup sallanılan eğlence aracı. *kayık* || *arı* |
böyle | *emekli* | *ipsiz* | ~ *kişilik* | *kırık* |
küçükçük | *külüstür* | *pashı* | ~ *renkli* | *yaylı*

salınım • Salınma işi. *düşey*

salınış • Salınma işi. *eflatun* | *hüzünlü* | *ke-
yifli* | *müstehcen* | *narın*

salınma • Salınmak işi. *şuh*

salıntı • Salınma işi. *kadınsı* | *mevzun* |
umursamaz

salıverme • Salıvermek işi. ~ *koşullu*

salkım • Üzüm gibi, birçoğu bir sap üye-
rinde bir arada bulunan meyve. • *bitki*
bilimi Ana saptan çıkan yan çiçekleri,
saplari hep aynı uzunlukta olan çiçek du-
rumu. *mor* | *buğulu* || *dolgun* | ~ *karalı* |
kısacık | ~ *kokulu* | *minik* | *olgun*

sallanış • Sallanma işi. *çaresiz* | *güvenli*

sallantı • Sallanma işi. *ritmik*

sallayış • Sallama işi. *ritmik* | *tartışmasız*
| *ümitsiz*

salname • *eskimiş* Yıllık. *resmî*

salon • Bir evde konukları ağırlamakta
kullanılan en geniş oda. • Toplantıların,
kutlamaların, gösterilerin yapıldığı geniş
yer. *loş* | *olimpik* | *genişçe* | ~ *kubbeli* |

faal | ~ *kapasiteli* | *geniş* | *Gotik* | *aynalı* | *ferah* | *konforlu* | *manzaralı* | *mütevazı* | *yaldızlı* | *koca* | *camlı* | ~ *perdeli* | *uçsuz* | *bucaksız* | *rutubetli* | ~ *kişilik* | *büyükçe* | ~ *bezeli* | *mavi* | *babadan kalma* | *tenha* | ~ *bitişik* | *havuzlu* | ~ *yataklı* | *dayalı döşeli* | *büyük* | *boş* | *görkemli* | *pembe* | *mükellef* | ~ *basık* | ~ *kaplı* | ~ *alt* | *yan* | *zarif* || *aydınlık* | *aynı* | *azametli* | *başka* | *bir yığın* | *bodur* | *bucaksız* | *büyücek* | ~ *çevrili* | *çinili* | ~ *dolu* | ~ *dopdolu* | ~ *dökük* | *dört köşe* | *dumanlı* | ~ *elverişli* | *ensiz* | *eşyalı* | *gariban* | *girintili çıkıntılı* | *gölge* | *li* | *gömülü* | *güzide* | *havasız* | *ihtişamlı* | *izbe* | *ışıl* | *ışıl ışıl* | *kadife* | *kapısı açık* | *karanlık* | *kemerli* | *kibar* | *kocaman* | *küllü* | ~ *lambalı* | *lüks* | *mahrem* | ~ *mak-satlı* | *metruk* | *muntazam* | *müzeppen* | ~ *nazır* | *orta* | *oturaklı* | *öbür* | *ölgün* | *ön* | *profesyonel* | *romantik* | *seyyar* | *simetrik* | *soğuk* | ~ *süslü* | *şu* | *taş* | *tıklım tıklım* | ~ *uyduruk* | *üç boyutlu* | *yakın* | *yankılı* **salon kadını** • Nasıl davranılacağını iyi bilen ve durumuyla dikkati çeken kadın. boyalı

saloz • *argo* Salak kimse. *beceriksiz*

salta • İçinde yabancı bir öge bulunmayan, mutlak herhangi bir şey. *kısa*

saltanat • Hükümdarın, padişahın, sultanın egemen olduğu yönetim. • *mecaz* Bolluk ve zenginlik, gösterişli yaşayış. ~ *senelik* || ~ *asırlık* | ~ *aylık* | *beylik* | *kahrolası* | *mahcup* | *namazlık* | *nüfuzlu* | ~ *önceki* | *uçsuz bucaksız* | ~ *yıllık*

saltıklık • Mutlak olma durumu. *dokunulmaz*

salıya • Ağızdan sızan tükürük. *iğrenç*

salıyangoz • *hayvan bilimi* Yumuşakçalardan, bahçelerin nemli yerlerinde yaşayan, sarmal kabuklu küçük hayvan (*Helix*). ~ *görünümlü* | *kıllı* | *minicik*

sam • Sam yeli. *şiirsel*

saman • Ekinlerin harmanda dövülüp taneleri ayrıldıktan sonra kalan, hayvanla-

ra yedirilen ufalanmış sapları. *ıslak* || *bir tutam* | ~ *çuval* | ~ *kalma* | *sapsarı* | ~ *sepet* | ~ *tutam* **saman kâğıdı** • Genellikle kurşun kalemle yazı yazmaya elverişli olan veya ambalaj için kullanılan kaba kâğıt, teksir kâğıdı. *kalınca* **samanlık** • Saman konulan yer. ~ *bitişik* | *yıkık* **Sa-manyolu** • *özel, gök bilimi* Açık gecelerde gökyüzünde boydan boya görülen, uzun, bol yıldızlı, ışıkl şerit, Gökyolu, Hacılaryolu, Hacıyolu, Kehkeşan, Samanugrusu. *muhteşem*

samba • Bir çeşit Brezilya dansı. • Bu dansın müziği. *oynak* || *sımsıcak* | *tatsız tuzsuz* **sambacı** • Samba yapan kimse. *kınalı*

samimi • İçten duygu, kimse vb. *bir nebecik* | *daha bir* **samimilik** • İçtenlik. bilinçsiz | *vahşi* **samimiyet** • İçtenlik. • Senli benli olma durumu, samimilik. *ani* | *ateşli* | *dinç* | *dolaysız* | *ebedî* | *eğreti* | ~ *mesafeli* | *mütecaviz* | *nihayetsiz*

samur • *hayvan bilimi* Sansargillerden, Kuzey Avrupa'da yaşayan, çok yumuşak ve ince tüyleri olan, postu için avlanan küçük hayvanın (*Martes zibellina*) kürkü. *işlemeli* | ~ *gelme*

sanat • Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık. • Belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım. • Bir şey yapmada gösterilen ustalık. • Zanaat. *kavramsal* | *görsel* | *plastik* | *postmodern* | *mistik* | *edebî* | *öbür* | *seyirlik* | *modern* | *geleneksel* | *yerli* | *ecnebi* | *anlamsal* | *çağdaş* | *güzel* | *bütün* ~ | *primitif* | *uygulamalı* | *diğer* | *klasik* | *eğitici* | *teknik* | *dekoratif* || *abstre* | *ahlaksız* | *anarşik* | *anarşist* | *apayrı* | *arkaik* | *asi* | *asıl* | *Avrupalı* | ~ *ayaklı* | *aydınlatici* | *Batılı* | ~ *belirsiz* | *birleşik* | ~ *çeşitli* | *çevresel* | ~ *dayalı* | *dilsel* | *dünkü* | *figürsüz* | *fonetik* | *geçkin* | *gerçekçi* | *gevşek* | *gizemli* | ~

görünümlü | hakir | harika | herhangi bir | hususi | hür | iki ayaklı | insanüstü | işitsel | ısmarlama | kaçınıcı | kadim | katıksız | katkısız | kendine ~ mahsus | kompoze | ~ kopuk | kopya | kuramsal | kusursuz | lezzetli | millî | ~ milyarlık | minimal | muhteşem | mücerret | münasebetsiz | müstakil | müşkül | natüralist | nefis | ön | öteki | özgün | ~ paralel | popüler | pre-historik | realist | sahici | sazlı sözlü | seviyeli | soysuz | taşkın | tecrübeli | tezatlı | ~ tür | ucuz | ulusal | uyduruk | uyuşturucu | ülkücü | vokal | yanlı | yaygın | ~ yazılı | yedinci | yıkıcı | ~ yıllık | yöresel | zalim | zengin **sanat adamı** • Sanatçı. asil | eşsiz | katıksız **sanat akımı** • Sanatta duyuş, görüş, düşünce açısından yenilikler yaratan, farklılık gösteren hareket. post-modern **sanat anlayışı** • Sanat düşüncesi. *bambaşka* | *tatsız tuzsuz* || deneysel | heybetli **sanat biçimi** • Sanat şekli. kendine özgü **sanat eseri** • Yaratıcılık ve ustalık sonucu ortaya çıkan üstün ve değerli eser. güçlü | hakiki | muhteşem | nadide | sahici | yegâne **sanat gücü** • Sanatın yeteneği. olağanüstü **sanat okulu** • *eskimiş* Çeşitli iş kollarında veya sanat dallarında eğitim veren okul. tek **sanat tarihçisi** • Sanatların tarihsel evrimini inceleyen bilim adamı. bilgili | deneyli **sanat ürünü** • Sanat eseri. eşsiz **sanat yapıtı** • Yaratıcılık ve ustalık sonucu ortaya çıkan üstün ve değerli yapıt. güçlü | temiz **sanat yaşamı** • Sanat hayatı. kısacık **sanat yılı** • Belirli yılların sanat yılı olarak adlandırılıp çeşitli etkinliklerle kutlanması. *ellinci* || *altmışıncı* | otuzuncu **sanat yönetmeni** • *sinema* Bir filmin bezemlerinin hazırlanmasıyla ilgili tüm işleri yöneten kimse. başarılı **sanatçı** • Güzel sanatların herhangi bir dalında yaratıcılığı olan, eser veren kimse, sanat adamı, sanat eri, sanatkâr, artist. • Sine-ma, tiyatro, müzik vb. sanat eserlerini oynayan, yorumlayan, uygulayan kimse. *çok yönlü* | ~ *kadrolu* | *emektar* | *yitik* |

üretken | *İskoç* | *komple* | *sürükleyici* | ~ *yetişmiş* | *kuzeyli* | *Batılı* | *doğru dürüst* | *bohem* | *kavramsal* | *sorunsal* | *sembolist* | *marjinal* | ~ *ruhlu* | *ünlü* | *yenilikçi* | *tanınmış* | *kültürlü* | *vurucu* | ~ *uyaran* | *maharetli* | *uçuk* | *yenik* | *tecrübesiz* | *devasa* | *kalburüstü* | ~ *lakaplı* | *karamsar* | *biseksüel* | *halis* | *yöresel* | *sözleşmeli* | *nice* ~ || *acılı* | *alaylı* | *alınan* | *anti-empyralist* | *apolitik* | *arızalı* | *aşağılık* | *aydın* | *bahtiyar* | *bahtsız* | *bambaşka* | *başarılı* | *bazı* ~ | *benzersiz* | *bilcümle* | *bilgisiz* | *bilinçli* | *bir düzine* | *bir yığın* | *birçok* | *bütün* | ~ | *cömert* | *çağdaş* | ~ *çeşit* | *çocuksu* | *çok yanlı* | *değerli* | *de-lişmen* | ~ *doğumlu* | *doyumsuz* | ~ *doyu-ran* | *dört dördlük* | ~ *duyarlı* | *duygusal* | *dünkü* | *dürüst* | ~ *düşkün* | ~ *eğilimli* | *Ermeni* | *evsiz* | *barksız* | *gamlı* | *gence-cik* | *genç* | *güdümlü* | *güzide* | *hangi* | ~ *hazır* | *iddiasız* | *idealist* | *ikincil* | *ileri görüşlü* | *iyi kalpli* | *kabadayı* | *kabiliyetli* | *kafasız* | *katıksız* | *kusursuz* | *makbul* | *meşhur* | *naif* | *neşesiz* | *onlarca* | *orijinal* | *orkestrasız* | *ölçülü* | *ölümsüz* | *örnek* | *öteki* | *özenli* | *partili* | *resmî* | *saygıdeğer* | *saygın* | *sempatik* | *sivri dilli* | *sıradan* | *sıram sıram* | *sol eğilimli* | *sözde* | *şöhret-li* | *tapon* | *ukala* | *usta* | ~ *uygun* | *üstün* | *vasat* | *vesikasız* | *yabancı* | *yaratıcı* | *Yeni Zelandalı* | *yetenekli* | *yeteneksiz* | *yıkıcı* | ~ *yoksun* | ~ *yönlü* | *yüzlerce* | *zavallı* **sanatçı takımı** • Sanatla uğraşan kim-selerden oluşan grup. *bohem* | *yenilikçi* **sahtekâr** • Sanatçı. • El ile yaptığı işi kendisine meslek edinen işçi veya usta. *asıl* | *hassas* | *hastalıklı* | *meşhur* | *müstes-na* | ~ *ruhlu* | *üstün* | *zavallı* **sanatsever** • Sanatı tutan, sanatı koruyan ve yaşatan kimse. *kentli*

sanatoryum koğuşu • Özellikle veremli hastaların iyileştirilmesi için kurulmuş koğuş. *sevimsiz*

sanayi • *çokluk* Ham maddeleri işlemek, enerji kaynaklarını yaratmak için kul-lanılan yöntemlerin ve araçların bütünü,

işleyim, uran, endüstri. *bacasız* | *ağır* | *elektronik* | *hantal* | *~ planlı* | *konvansiyonel* || belirli | gelişmiş | hiçbir | ileri | kentli | küçük çapta | yerli **sanayi devi** • Sanayi alanında hatırı sayılır değeri olan kurum, ülke vb. **müflis sanayi toplumu** • Sanayicilik ile ön plana çıkmış toplum. **gelişmiş sanayici** • Herhangi bir sanayi dalına yatırım yapmış olan ve o alanda iş gören kimse. *varlıklı* | *açgözlü* || bilinçsiz | müstakil | paragöz | zoraki

sanayileşme • Sanayileşmek işi, endüstrileşme. *devletçi* | *plansız* || başarısız | çarpık | devasa | *~ planlı* | verimli | *~ yönelik*

sancak • Bayrak, liva. • *askerlik* Çoğunlukla askerî birliklere verilen yazı işlemeli, kenarları saçaklı ve gönderli bayrak. • *denizcilik* Gemilerin sağ yanı. *müstakil* || gece mavisini | kış | kırmızı | mühürlü | müzehhep | müzeyyen | sırmalı | tinsel | ücra | yeşil | *~ yıldızlı* | yırtık | yüce

sancı • İç organlarda batır veya saplanır gibi duyulan, nöbetlerle azalır çoğalan ağrı. • *mecaz* Sıkıntı. *sunî* | *iğrenç* | *isimsiz* || ana | anı | *~ belirsiz* | bireysel | dayanılmaz | dev | gezgin | günlük | hain | insani | kahrolası | karikatürize | keskin | köklü | sabırsız | şiddetli | tehditkâr | ulvi | umutlu

sandal • *bitki bilimi* Sandalgillerden, ke-restesi sert ve kokulu bir ağaç (*Santalum album*). • İnsan taşıyacak biçimde yapılmış, kürekle yürütülen deniz teknesi. *maun* | *motorlu* | *~ tonluk* | *kırık dökük* | *külüstür* | *~ kayan* | *öteki* | *kiralık* | *~ yük-lü* || alelade | bakımsız | beşinci | bir çift | dümensiz | *~ fenerli* | *~ geçen* | gezginci | küçük | *~ kürekli* | minicik | ortopedik | sihirli | şirin | tenteli | titrete | *~ tokalı* | *~ tutulmuş* | *yıldızlı* | yüzlerce **sandalcı** • Sandal işleten ya da yapan kimse. *ma-haretili*

sandalet • Yalnız tabanı bulunan, ayağa kordon ve kayışla bağlanan açık ayakka-

bı, sandal. *~ topuklu* || beyaz | *~ burunlu* | *~ delikli* | *~ derili* | *~ dolgulu* | dümdüz | hasır | modern | şipirdik | yeni

sandalye • Arkalıklı, kol koyacak yerleri olmayan, bir kişilik oturma eşyası. • *mecaz* Makam, koltuk, mevki. *~ tekerlekli* | *hasır* | *elektrikli* | *kırık* | *kırık dökük* | *boş* | *salıncaklı* | *~ ayaklı* | *yaldızlı* | *~ tekerli* | *~ biçimli* | *paslı* | *~ kaplı* | *alçak* || alçarak | arkalıklı | arkalıksız | arkasız | bambu | beş altı | birer | büyük | ceviz | çeyizlik | demir | *~ dizili* | *~ dönük* | *~ geçen* | gevşek | goblen | kadife | *~ kalan* | karşılıklı | kirli | *~ kollu* | konforlu | *~ markalı* | masif | mecalsiz | meşin | *~ oymalı* | plastik | portatif | sembolik | *~ senelik* | tahta | tozlu | *~ uygun* | uzun ömürlü | üçer | vişneçürüğü | yakın | yazlık | yegâne | yüzlerce

sandık • İçine çeşitli şeyler konulan, tah-tadan yapılmış, kapaklı ev eşyası. • Kamu kesiminde çalışan personelin sosyal güvenlik işlerini yürüten kuruluş. • Seçimlerde oy pusulalarının atıldığı kutu. *~ oymalı* | *aynalı* | *tahta* | *kilitli* | *demir* | *işlemeli* | *~ çemberli* | *büyükçe* || beş | boş | boyalı | bütün | *~ cilalı* | çeyizlik | çingiraklı | *~ dallı* | derme çatma | *~ dişli* | elmas | gezici | gizli | gömülü | güllü | hasır | içi boş | irili ufaklı | *~ ~ kalma* | kapaksız | *~ kaplı* | kırık | *~ kokulu* | konik | kulplu | mirî | mühürlü | nakışlı | orta boy | *~ oyma* | samur | şu | tortulu | *~ uygun* | yerli | yeşil | yüzlerce **sandık odası** • İçinde sandıkların bulunduğu oda. *~ bi-tişik* | çatılı

sanduka • Mezarın üzerine yerleştirilmiş, tabut büyüklüğünde tahta veya mermer sandık. çinili | *~ dayalı* | *~ örtülü* | *~ örtü-süz* | *~ sarıklı*

sandviç • İki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir, sucuk vb. konularak hazırlanan yiyecek. *kepekli* | *tavuklu* | *mayonezli* | *patatesli* | *tereyağlı* || balıklı | biberli | birkaç | kaşarlı | leziz | lezzetli

sandviç ekmeği

| patlıcanlı | peynirli **sandviç ekmeği** • Arasına peynir, sucuk, marul vb. konulabilecek büyüklükte olan ekmek. **tuzsuz**

sani • Sanma durumu veya sonucu, zan, zehap. **çocuksu** | **geçer akçe** | **yanlış**

sanık • *hukuk* Suçlu olduğu sanılarak mahkemeye sevk edilmiş kimse, maznun. **tu-tuksuz** | **maktul** | **firari** | **diğer** | **satanist** || bazı ~ | **esas** | **gıyabi** | **ideal** | **mücrim** | ~ numaralı | **suçsuz** | **zoraki**

saniye • Bir dakikanın altmışta biri olan zaman birimi. **beş on** | **üç beş** | **birkaç** | **kısacık** | **onar** || altmış | **belalı** | **bir** | **birer** | **çeyrek** | **doksan** | ~ **gelen** | **ilk** | **kırk** | **onuncu** | **otuz** | **sihirli** | **sıkıntılı**

sanrı • *ruh bilimi* Uyanık bir kişinin, kendi dışında var sandığı ancak gerçekte olmayan olguları algılaması, yaşaması, varsanı, birsam, halüsinasyon. **ortak** | **sıradan** | **şimşekli**

sansasyonelcilik • Çarpıcı olma durumu. **seviyesiz**

sansür • Her türlü yayının, sinema ve tiyatro eserinin hükûmetçe önceden denetlenmesi işi, sıkı denetim. • Her türlü yayının, sinema ve tiyatro eserinin yayınının ve gösterilmesinin izne bağlı olması, sıkı denetim. **mantıksız** | **menhus** | **postmodern** **sansürcü** • Sanat eserlerini denetlemekle görevlendirilmiş kimse, sıkı denetimci. **sofistike**

santim • *matematik* Santimetre. **yarım** | **elli** | **seksen** | **yetmiş** | **yirmi** | **kırkar** || altmış | altmışar | **beş on** | **birer** | **ikişer** | **kırk** | **onar** | **otuz** | **otuzar** | **sekiz** | **seksener** | **yetmişer** **santimetre** • *matematik* Santim (cm). **doksan** | **yetmiş** **santimlik** • Uzunluğu herhangi bir santim olan nesne, kimse vb. **üçer**

santral • Doğadaki başka enerji türlerini elektrik enerjisine çeviren fabrika. • Telefonların bağlı olduğu merkez. **termik** | **nükleer** | ~ **megavatlık** || **atıl** | **demode** |

faal | ~ **garantili** | **jeotermal** | **müzelik** | ~ **sermayeli**

santrfor • *spor* Orta uç oyuncusu. **agresif** | **iki**

santrifüj • Merkezkaç kuvvetten yararlanarak bir karışımın taşıdığı çökebilir öğeleri ayırıp çöktürmekte kullanılan laboratuvar aleti, santrifüjör. **komple**

sap • Bitkinin dal, yaprak, çiçek vb. bölümlerini taşıyan, ağaçlarda odunlaşarak gövde durumunu alan bölüm. • Çiçek veya meyveyi dala bağlayan ince bölüm, sak. • Bir aracı tutmaya yarayan bölüm. • **Kabza**. **turuncu** | **gümüş** | **körpe** || **abanoz** | **başaklı** | **bir** | **bir yığın** | **bronz** | **di-kenli** | **dipdiri** | **fil dişi** | **ince** | **incecik** | **kanlı** | **kehribar** | **kemik** | **kertikli** | **kısa** | **kuru** | **mevzun** | **odunsu** | ~ **örtülü** | **paslı** | **pirinç** | **plastik** | **sarkık** | ~ **tasarım** | ~ **tüylü** | **uzun** | **yaldızlı** | **yanık** | ~ **yapraklı** | **yumuşak**

sapan • Kuş lastiği. **işgüzar**

sapık • Tavrı ve davranışları normal olmayan veya geleneklerden, törelerden ayrılan, anormal kimse. **azılı** | **bastonlu** | **bisikletli** | **defolu** | **jöleli** | ~ **ruhlı** | ~ **tes-tereli** **sapıklık** • Sapık olma durumu. • Sapıkça davranış. **cinsel** || ~ **çeşitli** | **ığ-renc** | **nedensiz** | ~ **tür**

sapkın • Doğru yoldan ayrılmış olan kimse. **o sapkınlık** • Sapkın olma durumu. **bilinçli** | **zararsız**

saplantı • *ruh bilimi* Kişinin, etkisinden kendini kurtaramadığı yersiz saçma düşünce, sabit fikir, fikrisabit, idefiks. **hastalıklı** | **cinsel** || **anlamsız** | **bedensel** | **bilim dışı** | **bir yığın** | **bu** | **ciddi** | **hasta** | **ideolojik** | **kişisel** | **sıkıcı** | **ümitsiz**

sapma • Sapmak işi. • *fizik* Bir ışının saydam bir biçmeden geçtikten sonra giriş doğrultusu arasında oluşturduğu açı. • *dil bilgisi* Bazı kelimelerin kural-lara göre almaları gereken biçimlerden uzaklaşması durumu. **anlamsal** || **bunca**

| cinsel | geometrik | ideolojik | ~ ilişkin
| istatistikî | kromatik | romantik | ~ sis-
temli | ufak | zihinsel | zoraki | zorunlu

saptama • Saptamak işi, tespit. *yüzeysel*
|| acılı | arkeolojik | ayrıntılı | ~ boyutlu
| ~ dönük | ilginç | ~ ilişkin | kuramsal |
neolitik | somut | sosyolojik | tek yanlı
saptayım • Saptama işi. ~ içerikli

saptırma • Saptırmak işi, spekülasyon.
kasıtlı || ideolojik

sara • *tıp* Zaman zaman kendini kaybede-
rek olduğu yere düşme, vücutta şiddetli
çirpınmalar ve ağız köpürmesi ile ortaya
çıkan bir sinir hastalığı, tutarık, tutarak,
tutarga, yilbik, epilepsi. *gündüzki* | me-
lun **sara nöbeti** • Epilepsi nöbeti. ilk

sararış • Sararma işi. *tesadüfî*

sarartı • Sarı olma durumu. *uçuk*

saray • Hükümdarların veya devlet baş-
kanlarının oturduğu büyük yapı. • Kamu
işlerinin yürütüldüğü büyük yapı. • *me-
caz* Görkemli ve gösterişli yapı. • *eski-
miş* Devlet başkanı ve çevresi. *kışlık* |
mirî | *mermer* | *yazlık* | *görkemli* | *aşşap*
| *muhteşem* | *beyaz* | ~ *odalı* | *eski* | *uç-
suz* *bucaksız* | *muazzam* | *üçra* | *yanık* |
~ *nazır* | *bucaksız* | *billur* | *altın* | *fildişi*
|| azametli | bakımsız | çok yönlü | deb-
debeli | değme | dokunulmaz | eşsiz | ~
gelen | gizemli | heybetli | ilençli | kalleş
| kapılı | kilitli | korkulu | korunaksız |
koskoca | ~ merdivenli | metruk | minik |
~ muktedir | nice ~ | programsız | puansız
| saltanatsız | seyyar | ~ tanımaz | teknil
~ | titiz | yaldızlı | yalın kat | yıkık | yıkık
dökük | ~ yönlü | zümrüt **saray hayatı**
• Saray yaşamı. *mazbut* **saray yastığı**
• Sarayda bulunan ve kullanılan yastık.
saçaklı **saraylı** • Osmanlı Devleti'nde
padişah sarayında bulunmuş olan kimse.
deli || modern

sardalya • *hayvan bilimi* Hamsigillerden,
konservesi ve tuzlaması yapılan, gümüş
renginde, pullu ve 10-15 santimetre bo-

yunda, küçük bir balık, ateş balığı (*Clu-
pea pilchardus*). *konserve* | ~ *sarıllı* || bü-
yücek | çiğ | ~ kutu

sardunya • *bitki bilimi* Sardunyagillerden,
çoğunlukla pembe çiçekler açan bir süs
bitkisi (*Geranium*). *pembe* || Çingene
pembesi | cılız | çeşit çeşit | çiçeksiz | ha-
lis | kıpkırmızı | kırmızı | kızıl | mavi |
turuncu | umutsuz | yoksul

sargı • Esnek bir maddeden yapılmış uzun,
dar ve ince şerit. • *tıp* Vücudun bir bölü-
münü yerinde veya baskı altında tutmak
amacıyla uygun biçimde sarılmış şerit.
cenabet || bir yığın | elastik | elzem | ka-
lın | pamuklu | ~ uygun | yün **sargı bezi** •
Keten veya pamuk ipliğinden üretilen ve
mikroplardan arındırılmış şerit biçimin-
de kesilmiş, vücudun belli bir bölgesini
sarmak için yapılmış bağ. *mikropsuz* ||
ilaçsız

sarhoş • Alkol almış kimse. *körkütük* |
üçüncü | *pis* || asabi | aşırı | azılı | buçuk
| ~ burunlu | diğer | gedikli | göbekli | ~
habersiz | hafif | iki paralık | ilgisiz | iyice
| kaprisli | kişiliksiz | kıranta | lanetleme
| ~ paralık | ~ saçlı | tiksindirici | yap-
macık | yarı | yivşik | ~ yüzyıllık | zi-
yade **sarhoşluk** • Sarhoş olma durumu,
esrliklik, mestlik, sermestlik, sermesti. •
mecaz Dalgınlık, şaşkınlık. *harikulade* |
mütecaviz | ~ *geceki* || akşamki | arızı |
bahtiyar | buruksu | cıvık | geçmiş | göz
kamaştırıcı | ihtişamlı | ~ ilgili | inanıl-
maz | ~ kalan | muvakkat | müşterek | tö-
rensel | uğultulu

sarı • Yeşil ile turuncu arasında bir renk,
limon kabuğu rengi. *kirli* | *çiğ* | *som* | *do-
nuk* | *kınalı* | *beyazımsı* | ~ *karişik* || bir |
bitkin | cırtlak | ~ çiçekli | çiftte | çürük |
düşlemli | fosforlu | ~ kafalı | koyu | mah-
cup | mütevazı | olanca | ölgün | sönük |
toparлак | tımtırlak

sarık • Sarılarak meydana getirilen başlık.
• Kavuk, fes gibi bazı başlıkların üzeri-
ne sarılan tülbent, şal vb. *yeşil* | *işlemeli*

| *abani* | ~ *sarılı* || ak | beyaz | cerrar | gösterişli | hafif | ipekli | karmakarışık | kirli | muhteşem | mübarek | ~ tuğlu | tunç **sarıklı** • *mecaz* Müslüman din adamı, hoca. ~ bazı | çeşit çeşit | gençten | ~ pabuçlu

sarılı • Sarılmış olan herhangi bir şey veya yer. *sımsıkı*

sarılık • Sarı olma durumu. • *tıp* Derinin, dokuların ve organizmadaki sıvıların sarı bir renk almasıyla beliren hastalık, karaciğer yangısı, hepatit. *alevli* | *amansız* | *bulaşıcı* | *donuk* | ıslak | ~ *nedenli* | *sıtmalı* | *zararsız*

sarılış • Sarılma işi. *çapkın* | *dostça*

sarıлма Sarılmak işi. *lekesiz*

sarımsak • *bitki bilimi* Zambakgillerden, 25-100 santimetre yüksekliğinde, yapraklarında, saplarında ve toprak altındaki soğanında kokulu yağ bulunan bir kültür bitkisi (*Allium sativum*). • Bu bitkinin baharat olarak kullanılan dişli bölümü. *ezilmiş* | *yabani* | *sirkeli* || *zeytinli* **sarımsak otu** • *bitki bilimi* Turpgillerden, beyaz, küçük çiçekli, ovulduğunda sarımsak kokusu veren bir bitki, sarımsak hardalı (*Alliaria petiolata*). *yabani* **sarımsak tozu** • Sarımsaktan elde edilen ve çeşitli yemeklerde kullanılan toz. *bir tutam*

sarış • Sarma işi. *buruk*

sarışın • Sarı saçlı ve ak tenli olma durumu. *aptal* | ~ *önlüklü* | *uzun boylu* | *ilahî* || ~ *bacaklı* | *boyama* | *çıplak* | *çıtı pıtı* | *dünya güzeli* | ~ *elbiseli* | *fettan* | *hülyalı* | *körpe* | *küllü* | ~ *örtülü* | *sıska* | *tombulca* | *vahim* **sarışınlık** • Sarışın olma durumu. *esrarlı*

sarkaç • *fizik* Durağan bir nokta çevresinde ağırlığının etkisiyle salınım yapan hareketli katı cisim, rakkas, pandül. *keskin*

sarkma • Sarkmak işi. ~ *nedenli*

sarma • Sarmak işi. • Lahana, pazı ve üzüm yaprağının hazırlanan içle sarılma-

sıyla yapılan etli veya zeytinyağlı yemek. *zeytinyağlı* | *patatesli* || *ters*

sarmal • *fizik* Dolana dolana oluşmuş, birbirini izleyen, helisel, helezonlu, helezoni. *gümüş rengi* || *albenili* | *değerli*

sarman • Azman, iri kedi. *çapkın* | *görekemli* | ~ *kafalı* | *sıska* | ~ *tüylü* | *uyuz*

sarmaşık • *bitki bilimi* Sarmaşık-gillerden, koyu yeşil renkli, değişik biçimli yaprakları olan, sap ve dallarından çıkan küçük ek köklerle dik, düz yerlere yapışarak tırmanan bitki (*Hedera helix*). *girift* | *arsız* | *yabani* | *zehirli* || *acayip* | *asalak* | ~ *aylı* | *bencil* | *cılız* | *dikenli* | *taze* | *yabanıl* | *yemyeşil* | ~ *yüzyıllık*

sarnıç • Yağmur sularının biriktirildiği üstü kapalı yapı. *bomboş* | ~ *kalma* | ~ *kokulu* | *küçücük* | *rutubetli*

sarraı • Kuyumcu. • *eskimiş* Mesleği, değerli kâğıt ve metal paraları birbiriy-le değiştirmek, tahvil alışverişi yapmak olan kimse. *hasis* | *herhangi bir* | ~ *isimli* | *kurnaz* | *muhtekir* **sarraılık** • Sarrafin işi. *seyyar*

sarsılma • Sarsılmak işi. *düşünsel* | *ufak*

sarsıntı • Sarsılma işi, birden sallanma. • Titreme, titreyiş. • Deprem. • Deprem sırasındaki yer hareketlerinin her biri. • *mecaz* Bir kişi, toplum, kurum veya kuruluşun dengesini etkileyen, beklenmedik olumsuz değişiklik. • *ruh bilimi* Canlı üzerinde beden ve ruh açısından önemli ve etkili yaralanma belirtileri bırakan durum, sadme, travma. *artçı* | *garip* | *onca* || *ağır* | *bir yığın* | *ciddi* | *çatırtılı* | ~ *çeşitli* | *dayanılmaz* | ~ *doğacak* | *fazla* | *fiziksel* | *geçici* | *gümbürtülü* | *kozmetik* | *önemli* | *önemsiz* | *periyodik* | *ruhsal* | ~ *saniyelik* | *siyasal* | *şüphesiz* | *ufak* | *ürkütücü* | *üvey* | *yapısal* | *yoğun* | *zorunlu*

satanist • Şeytana tapan kimse. *ruhani* || *spritüel*

sataşma • Sataşmak işi. *terbiyesiz* | *ufak* | *üstü kapalı*

saten • Parlak, pamuklu kumaş. buruşuk | ~ çiçekli | ~ dokumalı | kırmızı | organze | parlak

satıcı • Alıcıya bir şey satan kimse. *seyyar* | *gezgin* | *gezici* | ~ *burunlu* | *gezginci* || abazan | arabalı | art niyetli | belgesiz | ~ boylu | cahil | falan | fukara | gedikli | gençten | gözlüklü | güler yüzlü | ısrarlı | kasketli | ~ kıyafetli | lisanslı | sahteci | taşralı | yakışıklı | ~ yüklü **satıcılık** • Satıcı olma durumu. • Satıcının işi. *seyyar* || belgesiz | gezici

satılı • Yüzey. *dümdüz* || katı | ~ meyilli

satılık • Kendisini başkalarını çıkarlarına adayan kimse. *utanmaz*

satım • Satış. *denetimsiz*

satınalım • Satın alma. *reel*

satır • Bir sayfa üzerinde yan yana gelen kelimelerden oluşan ve alt alta sıralanmış her bir dizi. • Et kesmeye, kemik kırmaya yarayan ağır ve enli bir bıçak türü. *vurucu* | *üç beş* | *dağınık* | *sık* | *ikişer* | *birkaç* | *yirmi* | *beş on* || ~ ait | alelade | alt | ateşli | basılı | basmakalıp | beceriksiz | berceste | beş altı | beşinci | bozuk | bu | cansız | dostça | duygulu | eğri büğrü | ehemmiyetli | girift | içtenliksiz | iğrenç | iki | iki anlamlı | ikinci | ~ ilgili | ilk | ince | kaçınıcı | kesik kesik | kıpkızıl | kırılğan | kırk | kızıl | ~ koşut | milyonlarca | musavver | naçiz | otuz | ~ önceki | öyle | rahvan | sekiz | ~ sonraki | soylu | şaşırtıcı | şiirsel | şu | tatsız tuzsuz | ustaca | üç | ~ ürpertici | yalan yanlış | yirminci | zehir zemberek **satır arası** • Yazı satırlarının arasında kalan mesafe. bir tutam **satırcı** • Satır alıp satan kimse. *nazik*

satış • Satma işi. • *ticaret* Satıcı ile alıcı arasında yapılan ve bir malın alıcıya verilmesi ve bunun karşılığında bir fiyat, bir değer alınması yoluyla yapılan işlem, satım. *nominal* | *kredili* | *yurt içi* | *tutulu* | *indirimli* | *brüt* | *usulsüz* | *zamlı* | *net* | ~ *faizli* | *vergisiz* | *faturasız* | *perakende*

|| *astronomik* | *bandrolsüz* | ~ *belgeli* | *borçsuz* | *çapraz* | *çoklu* | *dış* | ~ *garantili* | *günlük* | ~ *iskontolu* | *kati* | *kazançlı* | *markasız* | ~ *milyarlık* | *milyonlarca* | ~ *oranlı* | *ön ödemeli* | *plansız* | *raporlu* | *senetli* | *sorunsuz* | *toptan* | *yarıncı* | ~ *yıllık* **satış fiyatı** • Bir malın piyasaya çıkarılan satış ücreti. **vergili satış yeri** • Pazar, dükkân. ~ *sermayeli*

satranç • İki kişi arasında altmış dört kareli bir tahta üzerinde değerleri ve adları değişik siyah ve beyaz on altışar taşla oynanan bir oyun. *alaturka* || **plastik satranç takımı** • Satranç alet edevatları. **kutulu satranççı** • Satranç oynayan kimse. *lisanslı*

sauna • Kuru buhar banyosu. ~ *nazır*

sav • *hukuk* İleri sürülerek savunulan düşünce, iddia, dava. • *mantık* Tanıtlanması gereken önerme, tez. • *eskimiş* Atasözü. *aykırı* || ~ *dair* | ~ *dayalı* | ~ *ilgili* | ~ *ilişkin* | *kanıtsız* | *karşıt* | *saçma* | *söz konusu* | *şamatalı* | *şaşılası* | ~ *temelli* | *uyduruk* | *zorlama*

savan • *halk ağzında* Tropikal iklim bölgesinin tipik bitki örtüsü. *kurak* | *kuru*

savaş • *askerlik* Devletlerin diplomatik ilişkilerini keserek giriştikleri silahlı mücadele, harp, cenk, cidal. • Uğraşma, kavg, mücadele. • Bir şeyi ortadan kaldırmak, yok etmek amacıyla girişilen mücadele. *birinci* | *ulusal* | *amansız* | *kiyasıya* | *soğuk* | *nükleer* | *cepheli* | *asimetrik* | *destansı* | *mitolojik* | *kutsal* | *acımasız* | *vahşi* | *çetin* | ~ *yıllık* | *kahramanca* | *büyük* | *antiemperyalist* | *genel* | *yurtsever* | *yıpratıcı* | *konvansiyonel* | *kalleş* | *sınıfsal* | *sebeepsiz* | *kozmik* | *ahlaklı* | *sahici* | *haksız* | *kutlu* | *kültürel* | *bölgesel* | ~ *yüzyıllık* | *olası* | *zorlu* | ~ *temelli* | *silahsız* || *acil* | *adaletsiz* | *amaçsız* | *anlamsız* | *artçı* | ~ *aylık* | *bahis konusu* | *bahtsız* | *banal* | *basit* | *başarısız* | *benzersiz* | *beyhude* | *bir* | *birçok* | *bıçaklı* | *bu* | *bugünkü* | *bunca* | *büyücek* | *cinsel* | ~ *çeşitli* |

dandik | ~ dayalı | dayanaksız | değişik | dengesiz | ekonomik | ~ esaslı | feodal | fiilî | gaddar | gayrinizami | gerekçesiz | gereksiz | ~ görülmemiş | göz kamaştırıcı | günübürlük | hayati | hesapsız | içgüdüsel | ideolojik | ikili | ilk | inanılmaz | irksal | ~ kalan | kanlı | kinci | kısa | korkunç | kuşku | küçük çaplı | lanet | ~ maliyetli | manasız | mert | mevzii | millî | mistik | müstakbel | nedensiz | neticesiz | nice ~ | ~ nitelikli | nizami | onlarca | ölümlü | ~ önceki | örgütlü | özverili | pasif | politik | popüler | rasyonalist | saldırgan | sanatsal | ~ senelik | sinsi | ~ sistemli | siyasal | somut | ~ sonraki | sürükleyici | tarihsel | tarihî | toptan | trajik | umutsuz | utkulu | uykusuz | yakıcı | yalçın | yaman | yasal | yeni | yerel | yıkıcı | yorucu | yüzlerce | zorba **savaş botu** • Savaşta kullanılan küçük gemi. ~ biçimli **savaş gemisi** • askerlik Özel ve büyük ateş gücüne sahip, korunmak için zırhla kaplanmış gemi, harp gemisi. doksan | ~ kürekli | zırhlı **savaş muhabiri** • Savaş bölgesinde haber toplayan kimse. emektar **savaş ortamı** • Savaş meydanı. acımasız | asırlık **savaş oyunu** • Sanal savaş. çocukça **savaş planı** • Savaşı uygulama stratejisi. ~ asırlık | mosmor **savaş taktiği** • Savaşı uygulama stratejisi. postmodern **savaş uçağı** • Savaş amaçlı uçak. bir düzine | ~ kumandalı **savaşçı** • Savaşta katılan kimse. *yiğit* | *yerli* | *cesur* || ~ adlı | alaycı | amansız | azgın | ~ bilmiş | ~ bin | birkaç | coşkun | ~ çarıklı | ~ dirençli | ~ dolusu | düşman | eski | göçebe | güçlü | gürbüz | güvenilir | ilkel | kahraman | kaslı | kudretli | mağrur | muhteris | ölümsüz | saçlı sakallı | usta | üniformalı | ütöpik | varlıklı | yaman | yalgın | yorgun | zırhsız **savaşım** • Herhangi bir amaca erişmek, bir güce karşı koyabilmek amacıyla bir kişi veya grubun sürekli çabası, mücade. *örgütlü* || biyolojik | çetin | feci | kimyasal | kıyasıya | komple | onurlu | sendikal | sinsi

savcı • *hukuk* Devlet adına ve yararına davalar açan, kamu haklarını ve huku-ku yerine getirmek üzere yargıç katında sanıkları kovuşturan görevli, müddeiumumi. *bay* | *aksak* | *idealist* || acımasız | anlayışlı | asık suratlı | askerî | becerikli | ~ elbiseli | genç | ~ görevli | güvenceli | inançlı | katı | koskoca | kudretli | ~ mesul | sabıkalı | satılık | sıska | ~ teminatlı | ünlü | vatansever | ~ vazifeli

savlet • *eskimiş* Şiddetli saldırı. dişlek

savruluş • Savrulma işi. bilinçsiz | sonsuz

savunma • Saldırıya karşı koyma, müdafa. • Bir kişiyi, bir düşünceyi doğru, haklı göstermeyi amaçlayan yazı veya konuşma, savunu, müdafaaname. • *spor* Bir takımın, kalesini korumak için gösterdiği çaba, defans. *ortak* | ~ *kademeli* | ~ *çakılı* | ~ *baskılı* | *stratejik* | *meşru* | *psikolojik* || amansız | ayrıntılı | ~ çeşitli | etkileyici | ~ gelen | gömülü | güçlü | hırslı | içgüdüsel | ~ ilgili | ilkel | inatçı | kaba saba | katı | korkusuz | köklü | meşhur | müşterek | örtük | ~ temelli | toplu | uyumsuz | vasat | yiğitçe | ~ yollu | zırhlı | zorlu **savunma grubu** • Savunma ekibi. ~ *düzeyle* **savunma mekanizması** • Savunma sistemi. biyolojik **savunma sistemi** • Savunma gücü. güçsüz **savunmacı** Savunucu, defans. atik | hırslı | Yugoslav | zoraki **savunmacılık** • Savunma yapma işi. yıpratıcı **savunucu** • Bir şeyi savunun kimse, müdafî. *hararetli* | *ödünsüz* || belli başlı | bilimsel | ~ bir numaralı | ~ inançlı | kıskanç | yüzlerce

savurgan • Tutumsuz kimse. dehşetli

savuşma • Savuşmak işi. ümitsiz

saydamlık • Saydam olma durumu, şeffaflık. *narin* | ölümcül | soğuk | titrek | yönetsel

sayfa • Üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağın iki yüzünden her biri, sahife. • Gazete, dergi vb. yayınlarda özel bir alan için ayrılmış bölüm. • *me-*

caz Konu. *birinci* | *beşinci* | *kaçınıcı* | *boş* | *orta* | *üçüncü* | *beş on* | ~ *önceki* | *ellinci* | *arka* | ~ *bin* | *statik* | *onuncu* | *binlerce* | *altmış* | *eşsiz* | *basılı* | *lanetli* | *hangi* | *dağınık* | *yüzlerce* | *parlak* | *tozlu* | *şanlı* | *doksan* || *acı* | *acıklı* | *açık saçık* | ~ *ağırlıklı* | *altın* | ~ *atılı* | *bahtiyar* | *belirli* | *benekli* | *beşer* | *bir düzine* | *bomboş* | *bunca* | *buruşuk* | *büyük boy* | *cicili bicili* | ~ *ciltli* | ~ *desenli* | *dördüncü* | ~ *duyarlı* | *ferah* | *günlük* | *hülyalı* | *ilginç* | *ilk* | *imzalı* | *izdiraplı* | ~ *kalan* | *kapkara* | ~ *kaplı* | *karanlık* | *kepaze* | *kişisel* | *kısıtlı* | ~ *kopuk* | *küflü* | *mevut* | *mutsuz* | *nadide* | *onar* | *onca* | *onlarca* | *otuzuncu* | *öbür* | *ölümsüz* | *ön* | *özenli* | *pırıltılı* | ~ *renkli* | *renksiz* | *sakıncalı* | ~ *sayılı* | *sevimsiz* | *şenlikli* | ~ *tam* | *taptaze* | ~ *tastamam* | *tek* | *tertemiz* | *utandırıcı* | ~ *varaklı* | *yanık* | ~ *yapışık* | *yedinci* | *yepyeni* | *yetmiş* | *yirmişi* | *yırtık* | *yüzer* **sayfalık** • Herhangi bir sayıda sayfası olan şey. *altı* | *beş on*

sayfiye • Yazlık, yazlık ev. • Şehre yakın kır kesimi. *manidar* | *modern* | ~ *yollu* | *zengin*

saygı • Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram. *karşılıklı* | *korkulu* | *aşırı* | *derin* | *sonsuz* | *birazcık* | ~ *beslenen* || *abartılı* | *azami* | *bilinçli* | *büyük* | *candan* | *dingin* | *dinsel* | ~ *duyarlı* | *düşünsel* | *ebedî* | ~ *gelen* | *geleneksel* | *göstermelik* | ~ *karışık* | *katıksız* | *katıksız* | *mutlak* | *müşahhasız* | *mütekabil* | *olanca* | *sahte* | *samimi* | *şaşmaz* | *yalancı* | *yapmacık* | *yersiz* **saygı duruşu** • Önemli biri adına genellikle 1 dakika yapılan saygı gösterisi. ~ *saniyelik* **saygı gösterisi** • Birini anma amaçlı sessizce yapılan saygı gösterisi. *belirgin* | *iki yüzlü* **saygisizlik** • Saygisiz olma durumu, hürmetsizlik. • Saygisizce davranış, hürmetsizlik. *akşamki* | *beklenmedik* | *bilimsel* | *garip* | *kıskırtıcı*

saygınlık • Saygı görme, değerli, güvenilir olma durumu, itibar, prestij. *toplumsal* || *işitilmemiş* | *muazzam* | *olanca* | ~ *temelli*

sayı • *matematik* Sayma, ölçme, tartma vb. işlerin sonunda bulunan birimlerin kaç olduğunu bildiren söz, adet. • *Gazete*, *dergi* vb. sürekli yayınların bir bütün oluşturan, değişik tarih, numara taşıyan baskılarından her biri, nüsha. • *spor* Bir spor karşılaşmasında taraflardan her birinin başarı derecesini gösteren nicelik, skor. ~ *haneli* | *asal* | ~ *tarihli* | *mükerrer* | *sınırlı* | ~ *rakamlı* | *günlü* | *yarınki* | ~ *basamaklı* | *eşit* | *yeterli* | *sonsuz* | *rasyonel* | *gelecek* | *beşinci* | ~ *kabarık* | *sembolik* | *ortalama* | *fazla* | *kesirli* | *özel* | ~ *başlıklı* | ~ *konulu* | ~ *orantılı* | *yedinci* | ~ *önceki* | *belirli* || *altıncı* | *astronomik* | *bazı* | ~ *biletli* | *bol* | *buçuklu* | *bugünkü* | *bütün* | ~ *ciltsiz* | ~ *çift* | *dokuzuncu* | *düncü* | *ekonomik* | *ellinci* | ~ *geçen* | *gerekli* | ~ *hanelik* | *iddiasız* | *ikinci* | *inanılmaz* | *istatistiki* | *istatistiksel* | *kısıtlı* | *korkunç* | *küçük* | *lüzumsuz* | *mecmu* | *muazzam* | *mütenasip* | *nitel* | ~ *numaralı* | *onlu* | *onuncu* | *sağlıklı* | *sınırsız* | *son* | ~ *spesifik* | ~ *tahsisli* | *üst* | *yirminci* | *yüksek* | *yürekler acısı* **sayı sistemi** • Bir dilin sayı sözcüklerinin yer aldığı kategori. ~ *onluk*

sayıklama • Sayıklamak işi. *ateşli* | *bölük pörçük* | *esrik* | *gözü açık* | *ikili* | *korunaklı*

sayılı • *eğitim bilimi* Bir araştırmada, mevcut araştırma sürecini ve sonucunu önemli ölçüde etkileyeceği düşünülen, araştırmacının gerekçeli kabulleri. *tartışmalı*

sayım • Sayma işi, tatad. *eksiksiz* | *usulsüz* | *yarınki*

sayıştay üyesi • Sayıştay görevlisi. *emekli*

sayma • Saymak işi, ad, tatad, addetme. *ritmik*

sayrılık • Hastalık. • *mecaz* Aşırı düşkünlük, tutku. *bulaşık* || ateşli | bulaşıcı

saz • *müzik* Her tür müzik aracı, çalgı. • Türk halk müziğinde bağlama, cura, tar vb. mızraplı çalgıların genel adı. • Türk halk müziğinde kullanılan, gövdesi ağaçtan oyularak yapılmış, telli, uzun saplı çalgı, bağlama. • Birden çok çalgının bulunduğu takım. *nefesli* | ~ *telli* | *yaylı* | *alaturka* | *yeşil* | *tembel* || akordu bozuk | alafanga | altın | bakır | basit | ~ biçimli | dertli | eş ~ biçimli | evrensel | ~ geçen | ~ kırıli | kırık | mızraplı | otantik | ~ perdeli | sanatl | ~ saplı | serin | sihirli | üfleml | ~ vurgulu | yanık **saz takımı** • Yandaşlar. *mürekkap* **sazcı** • Saz çalan kimse. *alaturka* **sazende** • *eskimiş* Sazcı. *meşhur* || ~ kadrolu **sazlık** • Sazları çok olan yer. bataklık | çamurlu | kapkara | sulak | yeşil

seans • Bir işin yapılmasına ayrılan çalışma süresi, oturum. • *tıp* Bazı tedav yöntemlerinin uygulanması için ayrılan süre. • *sinema, tiyatro* Gösterim. *interaktif* || ~ cevaplı | çocuksuz | kaçınıcı | ünlü | yarıncı

sebec • Bir şeyin olmasına veya belli bir hâlde bulunmasına yol açan şey. *mücbir* | *hafifletici* | *başlıca* | *zorlayıcı* | *zaruri* | *asıl* | *mühim* | *olur olmaz* | *herhangi bir* | *hakiki* | *makul* | *esas* | *yegâne* | *sudan* | *bu* | ~ *esasl* | *saçma sapan* | *sıhhi* | *bambaşka* | *ailevi* | *akla yatkın* | *uydurma* | *basit* | ~ *bilinmeyen* | *bir sürü* | *tek* | *ciddi* | *sair* ~ | *sosyolojik* | *kavi* | *içtimai* | *arzi* | *vesair* | ~ *bir numaralı* ~ | *mantıksız* | *mantıklı* | *köklü* || acayip | acıklı | alaylı | ana | asal | aynı | başka | belli başlı | benzer | bilinmez | binbir | birçok | bireysel | biricik ~ | birinci | bölgesel | böyle | çevresel | çocukça | çocuksu | diplomatik | dış | dramatik | ehemmiyetli | ekonomik | etkin | gayritabii | geçici | gelişigüzel | gündüzki | haklı | hangi | herhangi | hiçbir | içli | iktisadi | ~ ilişkin | insanca | istatistiksel

| ~ kalan | kanuni | karakterize | kuvvetli | ~ malum | mantıksal | mesleki | mevsimsel | muhtelif ~ | nostaljik | önemsiz | öyle | özel | politik | psikolojik | stratejik | şaşırtıcı | şumullü | temel | ~ temelli | tesadüf | ~ türlü | ustaca | uyduruk | vahim | ~ yollu

sebze • Genellikle pişirilerek yenen bitkiler veya bunların taneleri, göveri, göverti, sebzemat, zerzevat. ~ *yapraklı* | *turfanda* | *çiğ* | *mevsimlik* | *konserve* | *koyu sarı* | ~ *kokulu* | ~ *sepet* || aromatik | baharatlı | bazı ~ | ~ cins | çamurlu | ~ çeşitli | çorbalık | çürük | dipdiri | ~ elverişli | ezik | ılık | ~ kabuklu | ~ kalan | koyu kırmızı | körpe | leziz | limonlu | mevsimsel | mucizevi | müstesna | ~ proteinli | taze | tereyağlı | yabani | yaş | yegâne | yöresel | zahmetsiz | zeytinyağlı **sebze çorbası** • Sebzelerden yapılan çorba. terbiyeli **sebze meyve** • Meyve sebze. çürük | kurtlu | limitsiz **sebze sote** • Sebzedden yapılan sote yemeği. *sarımsaklı* [14] **sebze suyu** • Sebzedden elde edilen su. balıklı **sebzececi** • Sebze satan kimse, zerzevatçı. arabalı | atlı | seyyar **sebzeçilik** • Sebze yetiştiriciliği, zerzevatçılık. *turfanda*

seccade • Bir kişinin üzerinde namaz kılabilceği büyüklükte, halı, kilim, post veya kumaştan yaygı, namazlık. ~ *serili* | *sırmalı* || beyaz | hasır | ibrişim | ipek | işlemeli | ~ kalma | pusulalı | rengârenk | sihirli | ters

seciye • Yaradılış, huy, karakter. hususi | müptezel

seçenek • Bir şeyin yerine seçilebilecek bir başka yol, yöntem, tutum, alternatif, opsiyon. *benzersiz* | *avantajlı* | *çoklu* | *olası* || akıllıca | albenili | alkolsüz | başka | benzeri | ~ beygirlik | birincil | çok yönlü | değişik | diğer | edimsel | faydasız | ~ görünümlü | güçsüz | herhangi bir | hiçbir | istikrarsız | meyveli | modüler | sevimsiz | sınırlı | tek | yarasız

seçicilik • Seçici durumunda olma. kıvrak | özenli

seçim • Seçme işi. • *hukuk* Kanunlar, yönetmelikler uyarınca bir veya daha çok aday arasından belli birini veya birkaçını seçme, intihap. *yarınki* | *çok partili* | *yerel* | *genel* | *göstermelik* | *serbest* | *özgür* | *müteakip* | *adaletsiz* | *demokratik* | *akıllıca* | ~ *düzeyle* | *rasyonel* | ~ *sopalı* | *adaletli* | *merkezî* | *postmodern* | *kurgusal* | *mahallî* | *sancılı* || *adil* | anlatımsal | ~ *aykırı* | *bağlayıcı* | ~ *baskılı* | *bazı* ~ | *berbat* | *bilinçli* | *bilinçsiz* | *bıçaklı* | *çalakantılı* | ~ *evvelki* | *federal* | *gizli* | *hür* | *isabetsiz* | *isteksiz* | *kurak* | *mantıksal* | *mistik* | *olaysız* | *öteki* | *renksiz* | *riskli* | *sabıkalı* | *sağlıklı* | *sevimsiz* | *siyasal* | *sıhhatli* | *sınıfsal* | *sofistike* | *son* | *sorunsuz* | *stressiz* | *şu* | *şuurlu* | *tanrısal* | *temel* | *tesadüfî* | *umumi* | *usturuplu* | *uydurma* | *vasat* | *yazınsal* | ~ *yönelik* | *zamansız* | *zorlu* **seçim sistemi** • Bir ülkede seçim kurallarından oluşan mekanizma. *adaletsiz* **seçim yarışı** • Partiler arasında görülen iktidar mücadelesi. *kıyasıya* **seçim yöntemi** • Seçim yolu. *nispi*

seçki • Şairlerin, yazarların, bestecilerin eserlerinden alınmış, seçme parçalardan oluşan eser, güldeste, antoloji. *nadide* || ~ *asırlık* | *genelgeçer*

seçkin • Bir toplumda saygın ve etkin mevkilerde bulunan ve toplumun eğitim, ekonomi, siyaset, askeriye, din, sanat vb. alanlarıyla ilgili etkinliklerin denetimini elinde tutuş. *bürokratik* | *kentsel* || toplumsal **seçkincilik** • Seçkin olma durumu. *bürokratik* **seçkinlik** • Seçkin olma durumu, mümtazlık. *devletçi* | *ender*

seçme • Seçmek işi, intihap, seleksiyon. *sabahki* || *bilinçli* | *özel* | *temsili*

seçmen • Seçimde oy verme hakkı olan kimse, müntehip. *muhterem* | *çekirdek* || *bereketli* | *besleme* | *bilinçsiz* | ~ *garantili* | *inançlı* | ~ *kalan* | *karamsar* | ~ *kayıtlı* |

mesuliyetsiz | *mükerrer* | *partisiz* | *radikal* | *sabahki* | *sağcı* | *yenilikçi* | *yüz binlerce*

seda • Sada, ses. *hazin* | *hoş* | *pürüzsüz* | *şu* | *vahşi*

sedef • Midye, istiridye vb. deniz hayvanlarının kabuğunda bulunan sedefçilikte kullanılan, pırıltılı, beyaz, sert bir madde. *som* || *ak* | *beyaz*

sedir • Arkalıksız, üstü minderli ve yastıklı olabilen, oturmaya veya yatmaya yarayan ev eşyası, divan. *tahta* | *koskocaman* | ~ *örtülü* || ~ *dayalı* | ~ *kaplı* | *geniş* || *alçacık* | *alçak* | *alelade* | *çepeçevre* | ~ *çevrili* | *derme çatma* | ~ *döşeli* | *ensiz* | *ferah* | *gacırtılı* | *hasır* | *ipekli* | *işlemeli* | *ılık* | ~ *kakmalı* | *rahat* | *sedef kakmalı* | ~ *serili* | ~ *süslü* | *uydurma* | *yaldızlı* | *yumuşak* | *yüksek*

sedye • Hasta veya yaralı taşımaya yarayan katlanabilir hasta yatağı, teskere. ~ *ayaklı* | ~ *belirsiz* | *etkili* | *portatif* | ~ *tekerlekli* | *yırtılmış*

sefahat • Zevk ve eğlenceye düşkünlük, uçarılık. *iğrenç*

sefalet • Yoksulluk, yoksulluk sıkıntısı. *inanılmaz* || *alışılmış* | *beşerî* | *ezici* | *içler acısı* | *korkunç* | *ruhsal*

sefaret • Elçilik. *ecnebi*

sefer • Yolculuk. • Kez, defa, kere. • *askerlik* Genellikle ülke dışına yapılan askerî harekât, savaşa gitme, savaş. ~ *tarifeli* | *bu* | *başka* | *gelecek* | ~ *geçen* | *kaçıncı* | *aktarmasız* | *yüzüncü* || *askerî* | *bazı* ~ | *beş* | *beşinci* | *beyhude* | *bir sürü* | *biricik* ~ | *birinci* | *çetin* | *dinsiz* | *dördüncü* | *ekspres* | *göstermelik* | *güvenli* | *ikinci* | *ilaçlı* | *insanlı* | *kaç* | *kimi* ~ | ~ *mesafeli* | *meşum* | *muhayyel* | *muzlim* | *müstakbel* | *öbür* | *rötarlı* | *sabahki* | *sevizinci* | *silahsız* | *tehlikeli* | *ucuz* | *uluslararası* | *üçüncü* | *zahmetli* | *zincirleme* **sefer taşı** • Yemek taşımakta kullanılan ve birbiri üzerine konulup bir sapa geçirilen kaplar veya bunlardan her biri.

alüminyum || çinko | iki katlı | mavi | yepyeni **seferberlik** • Bir ülkenin silahlı kuvvetlerini savaşa hazır duruma getiren, ülkenin ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan hazırlık ve önlemlerin tümü. *umumi* || geniş | ulusal

sefi • Zevk ve eğlenceye düşkün olma durumu. *adi* | *gaddar* | *hunhar* | *on parasız* | *sinsi*

sefil • Yoksul, zavallı olma. *yurtsuz sefil* **lik** • Yoksulluk. *içler acısı*

sefine • *eskimiş, denizcilik* Gemi. *sair* ~

sefir • *eskimiş* Elçi. *mütekait* | *müttefik* | *sabık*

seğirme • Seğirmek işi. *korkulu* | *öfkeli*

seğreme • Seğirmek işi. *belli belirsiz*

seher • Sabahın güneş doğmadan önceki zamanı, seher vakti. *engin* || *berrak* | *nurlu* | ~ *yürekli*

sehpa • Üstüne bir şey koymaya yarayan ayaklı destek, çatki. • Küçük masa. • Ressamın üzerinde çalıştığı tablosunu yerleştirdiği genellikle tahtadan yapılmış destek. ~ *ayaklı* | *alçak* | ~ *kakmalı* | *işlemeli* | *alçacak* || ~ *bacaklı* | ~ *bitişik* | ~ *dönük* | *geniş* | *kırık* | *küçük* | *masif* | ~ *oymalı* | *portatif* | *sedef kakmalı* | *uzun* | *üç*

sek rakı • Su katılmamış rakı. *bir yudum*

sekans • Belirli bir süre içinde arka arkaya giden şeyler, dizi. • *sinema* Bir bütün meydana getiren planlar dizisi. ~ *saniye* **lik** || *aynı* | *beşinci* | *dördüncü* | *herhangi bir* | *üçüncü* | *yedinci*

sekban • *tarih* Osmanlılarda, sınır boylarında görev yapan bir asker sınıfı. *otuzar*

sekel • *tıp* Bir hastalıktan sonra yerleşip kalan işlev veya doku bozukluğu. ~ *çıkık*

seki • *halk ağzında* Toprak üstündeki yükseklik, doğal set, taraça. *alçak*

sekreter • Özel veya kamu kuruluşlarında belli bir makama, kişiye yardımcı olmak

amacıyla haberleşmeyi sağlayan, yazışma yapabilen görevli. • Özel kuruluşlarda veya kamu kuruluşlarında yönetim ve yazışmalardan sorumlu kimse, yazman. *genel* | *prezantabl* | *dilber* | ~ *burunlu* | *özel* | *etine dolgun* || *birinci* | *etli butlu* | *genç* | ~ *maaşlı* | ~ *memur* | ~ *saçlı* | *sayısız* ~ | *sözleşmeli* **sekreterlik** • Sekreterin görevi, yazmanlık, kâtiplik. • Bir veya daha çok sekreterin çalıştığı yer, büro. *genel* || *muvaakkat*

seks • Cinsel ilişkide bulunma. *anal* | *fantastik* | *oral* | *güvensiz* || *doyumsuz* | *duyusal* | *heteroseksüel* | *sanal* | *sevgisiz* **seks filmi** • Erotik film. ~ *renkli* **seksi** • *teklifsiz konuşmada* Cinsel çekiciliği olan. *son derece* **seksüel bozukluk** • Cinsel yönden probleme sahip olma. *müzmin*

seksiyon • Bölüm. *insancıl*

sektör • Bölüm, kol, dal, kesim. • Aynı işi yapan topluluk. *özel* | *üretken* | *finansal* | *lojistik* | *devasa* | *verimsiz* || *apayrı* | *bakir* | *belli başlı* | *büyük* | *çekirdek* | *diğer* | *dikey* | *hayati* | *kaygan* | ~ *mamul* | ~ *muzdarip* | *öncelikli* | *örgütlü* | *reel* | *sancılı* | *sofistike* | *sosyal* | ~ *temelli* | *tüm* ~ | *yenilikçi* | ~ *zeminli*

sel • Sürekli yağın yağmurdan veya eriyen kardan oluşan, geçtiği yerlere zarar veren taşkın su, su taşkını. • *mecaz* Hareket hâlindeki büyük kalabalık, yığın. *azgın* | *coşkun* | *amansız* || *ağlamaklı* | *akıcı* | *aralıksız* | ~ *geceki* | ~ *gelen* | *gürültülü* | *kocaman* | *taşkın* | *tuzlu* | ~ *yıllık*

selam • Bir kimseyle karşılaşıldığında, birinin yanına gidildiğinde kendisine söz ya da işaretle nezaket gösterisi yapma, eslenme, merhaba. *askerce* | ~ *kucak dolusu* | ~ *mahsus* | *candan* | *kandilli* | *baki* || *afili* | *alaylı* | *belli belirsiz* | *gizli* | *gösterişli* | *gururlu* | *hangi* | ~ *heceli* | *içgüdüsel* | *incecik* | *kibirsiz* | *kuru* | *küçük* | *sapak* | *sert* | *taptaze* | *tok* **selamlık** • *eskimiş* Saray, köşk veya konaklarda

erkeklerle ayrılan bölüm, harem karşıtı. **bakımsız**

selamet • Esen olma durumu, esenlik. **ha-kiki** | **siyasi**

selamlaşma • Selamlaşmak işi, esenleşme. **belli belirsiz** | **sözlü** | **tanıdık**

sele • Bisikletin oturulacak yeri. **plastik**

selef • *eskimiş* Bir görevde, meslekte kendinden önce bulunan ve yerine geçilen kimse, öncel, halef karşıtı. **muhterem**

selülit • Bağ dokusu iltihabı. **inatçı**

selvi • *bitki bilimi* Servi. **yüzlerce** | ~ **yüz-yıllık**

sema • Gök. *münevver* | *bulutsuz* | ~ *yıldızlı* || **berrak** | **bir tutam** | ~ **mahmul** | **mas-mavi** | **mavi** | ~ **sonraki**

semah • Alevi ve Bektaşî topluluklarında yaygın olan ve müzik eşliğinde uygulanan tören nitelikli oyun. **çoşkun** **sema-hane** • Mevlevî tekkelerinde dervişlerin sema yaptıkları özel bölüm. **aşşap**

semai • *eskimiş, müzik* Klasik Türk müziğinde iki basit usulden biri. • *eskimiş, edebiyat* Sekizer hece ölçüsüyle yazılmış olan halk şiiri türü. **aksak** || **klasik**

semaver • Özellikle çay demlemekte kullanılan, içinde kömür yakacak ocağı bulunan, elektrikle de çalışabilen, bakır, pirinç vb. metallerden yapılmış musluklu kap. **buharlı** | **güzel** | **ızdırıplı** | ~ **kokulu** | ~ **mahsus** | **parlak** | **sapsarı** | **şiş**

sembol • Simge. **İbranice** | **arkaik** | **benzersiz** | **biricik** ~ | **birtakım** ~ | **değişmez** | **demagogik** | **gaddar** | **haşin** | **kanlı canlı** | **karikatürize** | **müşterek** | **sekizgen** | **şirin** | **zalim**

semender • *hayvan bilimi* Semendergillerden, uzun gövdeli, dört bacaklı, kuyruklu, kertenkeleye benzeyen, birçok türü bulunan bir hayvan, salamandra (*Salamandra*). **benekli**

semer • At, eşek, katır vb. hayvanların sırtına yerleştirilen, üzerine yük bağlanan

veya binilen, iskeleti ağaçtan araç. *na-kışlı* **semerci** • Semer yapan veya satan kimse. **yaşlı**

semere • *eskimiş* Yemiş, meyve, ürün. • *eskimiş, mecaz* İstenilen sonuç, verim. **başka** | ~ **çeşit**

seminer • Bir konu ile ilgili bilgi vermek ve bu bilgiler üzerinde tartışmak amacıyla birkaç yetkilinin yönetimi altında düzenlenen toplantı. ~ **konulu** || **eğitici** | **kapsamlı** | **lojistik** | **uluslararası** | **yüzlerce**

semizlik • Semiz olma durumu, tav, semen. **kof**

semizotu • *bitki bilimi*, Semizotugillerden, etli ve mayhoş yaprakları sebze olarak yenilen otsu bir bitki, semizot (*Portulaca oleracea*). **yabani** | **yaban** || **kıymalı** | **kütür kütür** **semizotu salatası** • Etli ve mayhoş yaprakları sebze olarak yenilen otsu bir bitkiden yapılmış salata. **sarım-saklı**

sempati • Sıcakkanlılık. **abartılı** | **dolma** | **insanca** | **insancıl** | **müthiş** | **özel** | **şah-si** **sempatiklik** • Sıcakkanlılık. **olanca** **sempatizan** • Duygudaş. **gözü kapalı**

sempozyum • Bilgi şöleni. *uluslararası* || ~ **konulu**

sempptom • *tıp* Belirti. *nörolojik* || **belirli** | **bir sürü** | **histerik**

semt • Şehirde yerleşim bölgesi, yaka. • Yan, taraf, cihet, yön. *mutena* | *güzide* | *gözde* | *varlıklı* | *mütevazı* | *minaresiz* | ~ *çeşitli* | *bildik* | *alafranga* | *ezansız* | *bilin-medik* | *uzak* | *belalı* | *belli başlı* | *değişik* | *lüks* | *seçkin* | *büyükçe* | *yoksul* | ~ *belli* | *meçhul* || **acayip** | ~ **adlı** | **birçok** | **dünyalı** | ~ **düşkün** | **efsanevi** | **eli yüzü düzgün** | **fakir** | **görkemli** | ~ **havalı** | **izbe** | **kadim** | **kalabalık** | **kibar** | **kısıtlı** | **kuşuklu** | **kuytu** | **küçük** | **meşhur** | **muhtelif** ~ | **mutat** | **müstesna** | **ortalama** | **öbür** | **sanatsever** | **sapa** | **somut** | **tarihsel** | **tenha** | ~ **tepeli** | **varsıl** | **yasak** | **yazlık** | **yıkık** | **yukarı**

senarist • Senaryocu. alkolik

senaryo • Tiyatro oyunu, piyes, film, dizi film vb. eserlerin sahnelerini ve akışını gösteren yazılı metin. • *mecaz* Bir olayı başka bir yöne, bir amaca ulaştırmak için uydurulan yalan. ~ *uyarlama* | *kötümser* | *karamsar* | *düzmece* | *hastalıklı* | *akla yakın* | *vasat* | *agresif* | *özgün* || *akıllıca* | *akla zarar* | *alışılmış* | *basit* | *benzersiz* | *dokunaklı* | *fantastik* | *gerilimli* | ~ *ihitmali* | *ihtirash* | *ikinci* | *inandırıcı* | *kaçıncı* | *kurmaca* | *kusursuz* | *küllü* | *muhtelif* ~ | *mutena* | *özenli* | *paranoyak* | *paslı* | *saçma sapan* | *sadık* | *salakça* | *sunı* | *şu* | *tipik* | ~ *tür* | *ustalık* | *uyduruk* | *üretken* | ~ *ürpertici* | *yapay* | *zoraki*

senatör • Senato üyesi. açık sözlü | birçok | ~ *temelli* | *yoz*

sendika • İşçilerin veya işverenlerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak ve daha da geliştirmek için aralarında kurdukları birlik. *davalı* | *örgütlü* || *bir sürü* | *güçlü* | *güçsüz* | *söz konusu* | ~ *unvanlı* | *vatansever* | *yüzlerce* **sendikacı** • Sendikacılık yapan kimse. *arsız* | *yalaka* **sendikacılık** • Aynı meslekte çalışan kimselerin iş, kazanç, toplumsal ve kültürel konular bakımından çıkarlarını korumak için birlik olmalarını amaçlayan akım, sendikalizm. *güçsüz* | *hür*

sendrom • *tıp* Belirge. • *mecaz* Sıkıntı. *kalıtsal* | *klinik* | *nörolojik* | *üremik*

sene • Yıl. *elli* | *üç buçuk* | *altmış* | *beş on* | *yetmiş* | *sekiz* | *doksan* | ~ *geçen* | ~ *evvelki* | *buçuk* | *kırk* | *otuz* | *kaç* | *yirmi* | *yedi* | *birkaç* | *seksen* | *altı* | *bunca* | *iki* | *binlerce* | *kaçıncı* | *milyonlarca* | *beş* | *miladi* | *beş altı* | *onuncu* | *yirminci* | *üç* | *son* | ~ *milyon* | *yüzlerce* | *hayırlı* | *dokuz* | *yüz* | *yirmişer* | *uzun* | *onar* | ~ *bin* || *ahir* | *altıncı* | *benzer* | *bir düzine* | *bu* | *dördüncü* | *fersude* | *güzel* | *hayli* | *hazin* | *hicri* | *huzurlu* | *kumral* | *mesut* | *müteakip* | *nice* ~ | *o* | *on binlerce* | ~ *önceki*

| ~ *tastamam* | *taze* | *üçer* | *üretken* | *yüz binlerce* | *yüzüncü*

senet • *ticaret* Bir kimsenin yapmaya veya ödemeye borçlu olduğu şeyi göstermek için imzaladığı resmî kâğıt, belgit. *muharrer* | ~ *liralık* | *nihai* | ~ *tasdikli* | ~ *endeksli* | *vadesiz* || *alelade* | *beliğ* | *imzalı* | ~ *iskontolu* | *kuru* | ~ *ödemeli* | ~ *senelik* | ~ *sürelî* | ~ *vadeli* | *yüzlerce*

senfoni • Orkestra için bestelenmiş, birkaç bölümden oluşan uzun müzik eseri. *pastoral* | *dokuzuncu* | *beşinci* || *belli başlı* | *dokuz* | *harikulade* | *patetik* | *yedinci*

senkronizasyon • *sinema*, *televizyon* Eşleme, uyum. *çevresel*

sensör • Duyarga. *çoklu* || ~ *görünümlü* | ~ *uyaran*

sent • Doların yüzde biri değerinde para birimi. *yetmiş*

sentez • *kimya* Element veya başka maddeleri bir araya getirerek yapay olarak bileşik cisimler oluşturma, bireşim. • *felsefe* Yalından karmaşık olana, külliden cüziye, zorunludan olasıya, ilkeden onun uygulanmasına, genel yasadan bireysel duruma, nedenden etkiye, öncülde varılan sonuca giden düşünme biçimi, bireşim. *akıllara zarar* | *bilimsel* | *bilinçli* | *bireysel* | *değişik* | *doğru dürüst* | *estetik* | *iç içe* | *ikili* | ~ *ilgili* | *ilginç* | *mükemmel* | *mürekkap* | *orijinal* | *özgün* | *özel* | *sağlıklı* | *sihirli* | *zaruri*

sepet • Saz, kamış, ince dal veya tellerden hasır biçiminde örülerek yapılan, genellikle sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak için kullanılan kap. • *denizcilik* Sazdan örülmüş balık kapanı. • Motosikletin yan tarafında bulunan, tek yolcu taşımak üzere hazırlanmış ayrı bölüm. *hasır* | *ka-mış* | *yassı* || *bambu* | *büyükçe* | ~ *dolu* | *ezik* | *hasırlı* | *ikinci* | *ikişer* | ~ *kapaklı* | *kocaman* | *kulplu* | ~ *kurdeleli* | *meyveli* | *naylon* | ~ *örgülü* | *örme* | *öteki* | *özenli* | *sağlı sollu* | ~ *takılı* | ~ *taşlı* | ~ *telli* |

toparлак | vefalı **sepetçi** • Sepet yapan veya satan kimse. **beriki**

sera • Sebze ve meyvelerin yetiştirildiği ve hava şartlarına karşı korunduğu cam ve naylonla kaplı yer, limonluk, ser. **cam** | evrensel | müstesna | naylon | tripleks | yerel

seramik • Yüksek ısıda pişirilmiş topraktan yapılan vazo, çanak, çömlek vb. nesne. ~ biçimli | mozaik | sırlı

serap • Atmosferde ışık ışınlarının kırılmasından doğan ve çöllerde kolaylıkla gözlemi yapılabilen göz yanılsaması, uzaktaki bir cisme bakarken sanki bir su yüzeyinden yansıyor gibi cisimle birlikte ters görüntünün oluşumu, ılgım, yalgın, pusarık. **aldatıcı** | kristal | olağan

serbestçi • Serbestlikten yana olma. **tek-mil** ~

serbestlik • Serbest olma durumu. • *ekonomi* İthalatı serbest bırakma, ithalata konulmuş miktar sınırlamalarını kaldırma, liberalizm, liberasyon. *denetimli* | *görece* || *akla ziyan* | geniş | inanılmaz | politik | sınırsız

serçe • *hayvan bilimi* Serçegillerden, insanlara yakın yerlerde yaşayan, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş (*Passer domesticus*). *minik* | *bir çift* || *ayyaş* | bir yığın | cıvıl cıvıl | dişi | ezilmiş | incecik | ıslak | kısacık | mini | miskin | nişansız | pervasız | ~ takılı | ~ tutulmuş

serdengeçti • *eskimiş* Fedai. **bir avuç**

sergi • Alıcının görmesi, seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü ve bu nesnelerin serildiği yer. • Halkın gezip görmesi, tanınması için uygun biçimde yerleştirilmiş ürünlerin, sanat eserlerinin tümü. *gezici* | ~ *imgeli* | *tematik* | *kişisel* | ~ *başlıklı* | *antolojik* | *seyyar* || ~ *adlı* | *dağınık* | derli toplu | etkileyici | hangi | kapsamlı | küçük | ~ *motifli* | mütevazı | sözsüz | uluslararası | yurt içi

sergileme • Sergilemek işi, teşhir, ekspozisyon. *kronolojik* || *özel*

sergüzeşt • *eskimiş* Macera. ~ *ciltlik* | *hazin* || *cazip* | *çılgın* | ~ *geceki* | heyecanlı | kabadayıcı | korkulu | meçhul | sade | şımarık

serhat • *eskimiş* Sınır boyu. **ebedi**

seri • Herhangi bakımdan bir bütün oluşturan şeylerin tümü, dizi. *kitaplık* | ~ *ciltlik* | *fantastik* || birkaç | çapraz | ~ *hacimli* | klasik | maceralı | ~ *maliyetli* | *mürekkap* | ~ *süslü* | *uzun ömürlü* | üstel **seri katil**

• Aynı tarzda ve çok sayıda cinayet işleyen kimse. *azılı* | *karizmatik* | *sadist* **seri**

numarası • Benzersiz şekilde tanımlamak için bir öğeye artımlı veya ardışık olarak atanan benzersiz bir tanımlayıcı.

basılı seri başı • Eleme usulü ya da lig usulü organize edilen yarışmalarda, güçlü oyuncu ya da takımların birbirleriyle ilk turlarda karşılaşmamasını sağlamaya yönelik, yakın geçmişte alınan sonuçlara göre değerlendirme yapılarak belirlenen üst düzey oyuncu ya da takımlar. ~ *bir numaralı* ~

serim • Gösterim, gösterge. • *edebiyat* Oyun, roman, hikâye, masal vb. anlatı türlerinde kişilerin ve çevrenin tanıtıldığı, konunun, olayın anlatılmaya başlandığı bölüm. *ekonomik* | *tempolu*

serin • Ilık ile soğuk arası sıcaklık derecesi. ~ *belirsiz* | *hafif* | *serin* **serinlik** • Serin olma durumu. • Serin hava. ~ *ürper-tici* | *rutubetli* | *nemli* | *hafif* | *yumuşacık* | *deminki* || *asil* | *bayılıcı* | *beyazımtırak* | *bilge* | *bir avuç* | *camgöbeği* | *dupduru* | *durgun* | ~ *gelen* | *gülkurusu* | *iç açıcı* | *incecik* | *ipince* | *ıslak* | *ışılıtlı* | *kararlı* | *kaygan* | ~ *kokulu* | *küstah* | *loş* | *mayhoş* | *muattar* | *muakkat* | *olağan dışı* | *sakin* | *sinsi* | *steril* | *tuhaf* | *yumuşak*

serkeşlik • Kafa tutma, başkaldırma, dikbaşlılık. *aşırı*

serlevha • *eskimiş* Yazılarda başlık. mücehhez

sermaye • *ekonomi* Bir ticaret işinin kurulması, yürütülmesi için gereken anapara ve paraya çevrilebilir malların tamamı, anamal, başmal, kapital, meta, resülmal.

• Varlık, servet. *kısa vadeli* | *tekerci* | *ecnebi* | ~ *vadeli* | *marjinal* | *net* | *nominal* | *acımasız* | *gerici* || Batılı | biraz | birazcık | büyük | cılız | dondurulmuş | döner | gelişmiş | hususi | ~ ibaret | kökenli | küçücük | küresel | mali | ~ menkul | mütedavil | niteliksiz | özel | sabit | serbest | sonsuz | tabansız | uluslararası | yabancı | yerli **sermaye birikimi** • Bir ekonomide zaman içerisinde sermaye stokunda meydana gelen artış, yatırım. *devasa sermayeci* • *ticaret* Anamalcı. *genç sermayedar* • Sermayesi olma. ~ bağımlı | bir avuç | özel | sermayesiz

serpuş • *eskimiş* Başlık. ~ çeşit | ~ renkli | siperli

sersem • Düşünmeden hareket eden kimse. baldırı çıplak | hangi **sersemlik** • Sersem olma durumu. • Sersemce iş. basbayağı | bürokratik | garip | katmerli | tarifsiz

serseri • Belli bir işi ve yeri olmama durumu. ~ *paralık* | *bir alay* | *beş paralık* | *işsiz güçsüz* || acayip | ~ adlı | ahlaksız | alkolik | amaçsız | aşağılık | ~ ayaklı | ~ bacaklı | baldırı çıplak | başıboş | bir avuç | birtakım ~ | bıçaklı | ~ boylu | bunak | ~ donlu | esrarengiz | görgüsüz | herhangi bir | iki paralık | ipsiz | isimsiz | iyi huylu | ışıksız | karizmatik | kılıksız | kompleksli | küçük | maceracı | maceraperest | pervasız | pis | şahane | üç beş | vicdansız | yalancı | yaman | yegâne | yerli | yersiz | yersiz yurtsuz | yirmi | yurtsuz | zararsız **serserilik** • Serseri olma durumu. • Serserice davranış. ~ beslenen | estetik | ısmarlama | süfli

sert • Çizilmesi, kırılması, buruşması, keşilmesi veya çignenmesi güç olan, pek,

katı herhangi bir şey. • Güçlü kuvvetli herhangi bir şey. aşırı | görece **sertlik** • Sert, katı olma durumu. • *mecaz* Sert, kırıcı, katı davranış, şiddet, husumet. *atletik* | *bambaşka* | *deminki* | *haşin* | *kasıtlı* | *kasti* | *kural dışı* | *olanca* | *ödünsüz* | *ölçüsüz* | *patolojik* | *sabahki* | ~ tanımaz | yakıcı | yakın | yıkıcı

sertifika • Kişinin bilgi gerektiren herhangi bir konuda niteliğini gösteren belge. ~ *onaylı*

sertleşme • *tıp* İçindeki damarlara kan dolması ile birlikte erkeklik organının sert ve dik duruma gelmesi, ereksiyon. *yapay*

serum • *tıp* Mikroplu bir hastalığa veya zehirli bir maddeye karşı aşılanmış bir hayvanın -özellikle atın- kanından elde edilen sıvı madde. • Hücre yenilenmesini hızlandıran, deriyi besleyen, su kaybını, cildin solunumunu ve doğal savunmasını kuvvetlendiren sıvı. *konsantre* | *steril* | ~ şişe

serüven • Macera. *yazınsal* | ~ *yıllık* | *fantastik* | ~ *yüzyıllık* | *çileli* | ~ *belirsiz* | *günlük* | *sayısız* ~ | *destansı* | *gülünçlü* | *anlamalı* | *imgesel* | *kitaplık* | *değişik* | *sevecen* | *düşsel* | *kişisel* || acıklı | acılı | akşamki | aydınlık | ~ aylık | bağımsız | bayağı | belalı | benzersiz | bilinen | bilinmedik | bireysel | böyle | bunca | büyük | cinsel | ~ çeşit | çeşit çeşit | çılgın | damatlık | dilsel | düşünsel | engebeli | epik | esprili | eşsiz | fırtınalı | gelgeç | gerilimli | gizemli | gündelik | harika | ilginç | insancıl | ızdıraplı | kaçamaklı | kararsız | kavramsal | kendine özgü | ~ kiloluk | kültürel | masalımsı | matrak | melankolik | minicik | muhteşem | nice ~ | olağanüstü | olmadık | onca | ölmez | önemsiz | ~ örütlü | politik | resimli | romanesk | saklı | ~ sayfalık | silik | soylu | sustalı | sürükleyici | şaşırtıcı | şiirsel | tarihsel | tehlikeli | ufak tefek | yaratıcı | yepyeni

| yüzeysel | zihinsel | zorlu **serüvenci** • Maceracı kimse. son

server • *bilişim* Bir ağda diğer kullanıcılar tarafından erişilen kaynakları barındıran bilgisayar. *birincil*

servet • Varlık, zenginlik, mal mülk. ~ *kalan* | *millî* | *milyarlık* | *geçmiş* | *şahsi* | *devasa* | *biricik* ~ | *menkul* || arkeolojik | azametli | ~ belirsiz | beş paralık | bilinmedik | bir damla | brüt | ~ dolusu | ~ görülmemiş | hesapsız | kıskanç | küçük çaplı | muazzam | mühim | ~ paralık | ulusal | yegâne | ~ yollu | yüksek | zatî **servet akını** • Malın, mülkün vb.nin çok olması, zenginliğin ardı arkası kesilme durumu. *görülmemiş*

servi • *bitki bilimi* Servigillerden, Akdeniz bölgesinde çok yetişen, kışın yapraklarını dökmeyen, 25 metre boyunda, ince, uzun, piramit biçiminde, çok koyu yeşil yapraklı bir ağaç, andız, selvi, servi ağacı (*Cupressus sempervirens*). ~ *asırlık* | *gümüüş* || *bodur* | *buğulu* | *donuk* | *iğrenç* | *incecik* | *limoni* | *muntazam* | *neftî* | *titrek* | *yapayalnız* | *yığışık* **servilik** • Servisi çok olan yer. *kapkara*

servis • Sofrada hizmet etmekle görevli kimsenin yaptığı iş ve bu işin yapılma biçimi, sofrta hizmeti. • Yemekte gerekli olan tabak, çatal, bıçak, kaşık, peçete vb. şeylerin tümü. • Herhangi bir kuruluşun ulaşım işlerinde kullanılan taşıma aracı. • Otomobil, beyaz eşya vb. ürünlerin bakım ve onarımlarının yapıldığı yer. • *spor* Voleybol, masa tenisi, tenis vb. oyunlarda oyuna başlama vuruşu. *Yunanca* | *çoklu* | *gizli* | *interaktif* | *teknik* | ~ *yataklı* | *ekspres* | *mesafeli* || *acil* | *Batılı* | *cömert* | ~ *fiyatlı* | *gezici* | *hangi* | *ısmarlama* | *klasik* | *kuralsız* | *lüks* | *muhteşem* | *mütevazı* | *özel* | *periyodik* | *soğuk* | ~ *uyaran* **servis aracı** • Servis arabası. çizgili **servis tabağı** • Şekli yuvarlak, kare vb. olabilen, metal, plastik, seramik veya camdan imal edilmiş ve yiyeceklerin ser-

gilenip insanlara servis edildiği bir tabak. *yayvan* | ~ *dayanıklı* || büyükçe **servisçi** • Servis arabasını kullanan kimse. *umumi*

serzeniş • Yakınma. *alakasız* | ~ *yollu*

ses • Kulağın duyabildiği titreşim, seda, ün. • *dil bilimi* Akciğerlerden gelen havanın ses yolunda oluşturduğu titreşim. • *mecaz* Duygu ve düşünce. • *müzik* Aralarında uyum bulunan titreşimler. *boğuk* | *titrek* | *yüksek* | *ağlamaklı* | *gür* | *tiz* | *tok* | *davudi* | *yumuşak* | *yavaş* | *alaylı* | *kalın* | *ölgün* | *hafif* | *telaşlı* | *cırlak* | *olanca* | *yanık* | *anlaşılmaz* | *pürüzsüz* | *bitkin* | *alaycı* | *tekdüze* | *dokunaklı* | *cılız* | *uykulu* | *yumuşacak* | *çatlak* | *heyecanlı* | *içli* | *şefkatli* | *duygulu* | *pürüzlü* | *karmakarışık* | *cızırtılı* | *bezgin* | *acıklı* | *incecik* | *sakin* | *donuk* | *ince* | *kararlı* | *çekingen* | *dolgun* | *ahenkli* | *zayıf* | *çevresel* | *sert* | *yırtıcı* | *güvenli* | *tatlı* | *kupkuru* | *utangaç* | *kesik kesik* | *kırgın* | ~ *gelen* | *korkulu* | *öfkeli* | *şen* | *olağan* | *kırık* | *nezleli* | *hüzünlü* | *dümdüz* | *mülayim* | *sevecen* | *berrak* | *cırtlak* | *üzgün* | *öksürüklü* | *acılı* | ~ *basık* | *nazlı* | *yorgun* | *çocuksu* | *dargın* | *keskin* | ~ *sevdalı* | *sinirli* | *bıkkın* | *heyecansız* | *paslı* | *ıslıklı* | *uğultulu* | *sıcacık* | *kayıtsız* | *coşkun* | *sağır* | *müşfik* | *ağır* | *dik* | ~ *otoriter* | *mahcup* | *çirkin* | *gevrek* | ~ *dolu* | *birinci* | *heybetli* | ~ *karışık* | *üzüntülü* | *munis* | *buğulu* | *deminki* | *tanıdık* | *sevinçli* | *esrarlı* | *vakur* | *kof* | *kaba* | *duygusuz* | *müstehzi* | *harikulade* | *etkileyici* | ~ *benzer* | *güçlü* | *muzip* | *ezik* | *neşeli* | *yılgın* | *gıcırtilı* | *mırıltılı* | *kaygılı* | ~ *ürper-tici* | ~ *mahsus* | *hınçlı* | *özgün* | *yakıcı* | *soğukkanlı* | *kuşkulu* | *durgun* | *buyurgan* | *terbiyeli* | *korkunç* | *civil civil* | *soğuk* | *kuru* | *madenî* | *aydınlık* | *duru* | *büyülü* | *iç* | *homurtulu* | *cansız* | ~ *saygılı* | *ahenk-siz* | *kırık dökük* | *yırtık* | ~ *aşına* | *umut-suz* | *candan* | *dağınık* | *hırslı* | ~ *hâkim* | *ritmik* | *akortsuz* | ~ *perdeli* | *ölçülü* | *yan-kılı* | *benzersiz* | *kızgın* | ~ *kopuk* | *ağlam-sı* | *renksiz* | ~ *belirsiz* | *umursamaz* | *bil-dik* | *işveli* | *erkeksi* | *içten* | *iğneleyici* |

değişik | ipince | çatal | aynı | sayısız ~ | kadınsı | uyumsuz | inilti | yayvan | can-hıraş | detone | mesafeli | telaşsız | tutku-lu | ~ duyarlı | haşin | melankolik | koy-gun | korkak | derin | muhteriz | cilveli | mahmur | billur | gazaplı | vahim | düş-manca | bin türlü | resmî | tuhaf | ~ geceki | kışkırtıcı | yiğit | gencecik | mütevazı | babaca | hiçbir | oynak | hiddetli | mah-rem | dost | yabanıl | kırpık | ~ uyarıcı | alışılmamış | kendine özgü | isteksiz | inançlı | dertli | yabansı | yapışkan | ıslak | çingiraklı | ürkek | belli belirsiz | mızımız | tanrısal | kavruk | müsavi | nobran | yek-nesak | ~ özlü | garip | trajik | bozuk | dingin | rakik | tırtıllı | ipek | birtakım ~ | sıcak | ~ uyarıcı | iddialı | çeyrek | yokuş-lu | silik | küstah | katı | inandırıcı | sitem-li | ekşi | ~ aralıklı | yılışık | vahşi | apayrı | halim | iştahlı | yoğun | işitilmemiş | ya-bani | elemli | acı | diri | küskün | ulvi | çılgın | başka | özlemli | nazik | ürktütücü | bu | azametli | şu | oturaklı | ~ duyulma-mış | sevimsiz | şakırtılı | yapmacıklık | bir | küçük | şıkır şıkır | insancıl | aceleci | mekanik | çatırtılı | ciddi | ~ kesen | eşsiz | manasız | metalik | karmakarışık | ~ çatal | bir yığın | abartmalı | hain | asabi | gi-zemli | karizmatik | ufak | kaygan | engin | ayrık | ateşli | herhangi bir | dijital | metin | aygın baygın | kesiksiz | sabırsız | güvensiz | feci | ~ yüklü | düğümlü | edep-siz | tannan | kati | ölümsüz | bağımsız | anlamlı | buruk | matemli | aksi | düşün-celi | doğal | serinkanlı | kahırlı | ağdalı | bed | tereddütlü | muttarit | şiirli | şuh | taze | ~ evvelki | tutuk | genç | gündelik | şakrak | müzikal | sönük | eğri | Rusça | ~ uygun | hazin | ~ okşayıcı | temkinli | ki-bar | şımarık | ruhsuz | uysal | tantanalı | yatıştırıcı | müthiş | tatsız | pırıltılı | sami-mi | sarhoş | dupduru | sağlam | lanet | tıkanık | körpecik || abartılı | acayip | ace-le | acil | açık yürekli | adi | ağılı | ağırbaş-lı | ağlamalı | ağırlı | ahenktar | akrobatik | aksınlı | alacalı | alafranga | alçacık |

aldırmaz | alingan | ~ alışkın | almanca | anaç | anlamsız | aptal | Arapça | arı | ~ arınmış | armonik | asi | asık | askerce | asude | Asyalı | ateş parçası | avare | ayık | ~ aykırı | ayrı ayrı | ~ azade | azgın | azimli | babayani | bahtiyar | barbar | bas-makalıp | belalı | benzeş | besteli | beşerî | beyhude | binbir | binlerce | bir sürü | biraz | birazcık | biricik ~ | birkaç | bitaraf | bitik | bitirim | boğumlu | bölük pörçük | böyle | bulanık | bütün ~ | büyük | caka-lı | cana yakın | canlı | cazip | cinli | coş-kulu | cüretli | çağcıl ~ çağrışım | ça-murlu | çapaklı | çapkın | çaresiz | ~ çeşitli | çürük çarık | dalga dalga | dalgalı | dalkavuk | darmadağın | delici | delik deşik | demli | densiz | devamlı | devi-nimsiz | dipdiri | dişi | dişil | dış | Doğulu | dolambaçsız | ~ dopdolu | dostça | doyu-rucu | ~ dökük | dramatik | duygusal | dü-şündürücü | düzensiz | ebedî | eğlenceli | eklemli | eksiksiz | ekşimsi | elektrikli | erden | erotik | etkili | falsolu | falsosuz | fasılasız | fazla | gaddar | ~ geçen | gele-cek | geleneksel | geniş | gergin | gevşek | gıcık | gıcır | gırtlaksız | ~ göğüslü | gölge-li | görkemli | gümbürtülü | gümrah | gür-büz | güzel | hakiki | hangi | harika | haş-metli | hayvansal | hayvansı | ~ heceli | hisli | hissiz | hoşça | ~ hoşnut | hödük | hummalı | hususi | huysuz | huzursuz | hülyalı | içerlek | ~ içli dışlı | idealist | iğrenç | ikinci | ilahî | ilençli | ilgisiz | ilk | ilkel | iltihaplı | ~ imalı | imansız | inatçı | inceden | incerek | inişli yokuşlu | insan-ca | insansız | iptidai | iri | istemsiz | iste-rik | isyankâr | itici | itidalli | ızdıraplı | ışıl | ışıl ışıl | ışıltılı | kabadayı | kabahatli | kabaralı | kaçık | kadim | kadımsı | ka-dınlı erkekli | ~ kalan | kaliteli | ~ kalma | kancık | kapanık | kapkaranlık | karakte-ristik | kararsız | ~ kareli | karık | kavi | kaypak | kelimesiz | kemirici | kesik | ke-sin | keyifli | kinayeli | kinli | kılıksız | ~ kırıcı | kırılğan | kısıkça | kıvamlı | kı-vamsız | komalık | koruyucu | ~ köpüklü

| köpüksüz | kötü | kudurgan | kulak tır-
malayıcı | kurnaz | kutsal | kuvvetli | kü-
çümen | lahuti | laubali | loş | madensel |
madensi | mağrur | mahzun | marjinal |
masmavi | mazlum | meçhul | melodik |
memnun | menhus | meşum | meyus | mi-
nimal | mistik | mosmor | muazzam | mu-
cizevi | muhalif | muhtelif ~ | muhteris | ~
muktedir | muntazam | musibet | müba-
rek | ~ müjdeli | mürekkep | müstahkem |
müşteki | mütecessis | müteessir | müte-
hakkim | nazenin | nefis | net | nice ~ |
nihayetsiz | normal | okkalı | olgun | ol-
madık | onurlu | öbür | öğretici | ölçsüz |
özgür | partial | ~ patırtılı | pervasız | pis |
problemlı | rakipsiz | revnaklı | ~ ritimli |
romantik | rumca | saçma | saçma sapan |
sade | sağlıklı | sahici | sahih | sahte | sa-
pık | sapsarı | sevimli | seyrek | sihirli |
sinsi | sipsivri | sisli | sivri | sıkıcı | sıkın-
tılı | sikkın | sıradan | sıtmalı | sızılı | so-
kulgan | solgun | somut | soylu | subjektif
| suçsuz | suskun | süngüsü düşük | şaşkın
| şehla | şenlikli | şiirsel | şirret | şüpheli
| takır takır | tarafsız | tatlımsı | tatminkâr |
tecrübesiz | tedirgin | teknil ~ | tembel |
tempolu | titiz | tonsuz | törensel | tumtu-
raklı | tüm ~ | uçucu | uhrevi | uluslararası
| usandırıcı | utanmazca | utkulu | uy-
kusuz | ümitli | ümitsiz | üzüntüsüz |
varsayımsal | vasat | vazıh | veciz | ~ vur-
gulu | vurgusuz | vurucu | yabancı | yakın
| yangılı | yankısız | yapay | yaralı | yarı
| yaslı | ~ yatkın | yavan | yayık | yegâne |
yepyeni | yerel | yirmi | yitik | yılankavi |
~ yollu | ~ yürekli | yüzeysel | ~ yüzyıllık
| zararsız | zoraki | zorlama **ses bombası**
• Öldürücü olmayan, patladığı anda orta-
ma bir patlama sesi vererek geçici hasar-
lar meydana getiren el bombası. göster-
melik | zararsız **ses dalgası** • *fizik*
Titreşim etkisiyle cisimlerde oluşan dal-
ga. kozmik **ses sistemi** • Ses vericisi için
hazırlanmış düzenek. *çevresel* | ~ *hopar-
lör*lü **ses tonu** • Seslenme biçimi ya da
tarzı. *alaycı* | *ruhsuz* | *umursamaz* || an-

lamlı | bezgin | ciddi | çocuksu | davudi |
dingin | endişeli | görkemli | heyecanlı |
heyecansız | hiddetli | huysuz | kaygılı |
kendine özgü | manidar | mükemmel | na-
zik | ~ önceki | öyle | pürüzlü | sabırsız
| şiirli | titrek | umarsız | üzüntülü | ~ yüklü
ses yapısı • Ses niteliği, tınısı, şiddeti.
detone **ses yarışması** • Müzik yarışması.
dandik **sesli** • Herhangi bir nitelikte sesi
olan. billur | bozuk **sessizlik** • Ortalıkta
gürültü olmama durumu, sükût. *gergin* |
derin | ~ *saygılı* | *sıkıntılı* | *sıkıcı* | *huzurlu*
| *korkunç* | ~ *ürpertici* | *kısa* | *ağır* | *ürkü-
tücü* | *dingin* | *uçsuz bucaksız* | *uzun* | *ani*
| *dümdüz* | *sağır* | *uzunca* | *yapışkan* |
renksiz | *bucaksız* | *büyülü* | *ölümcül* | *ezi-
ci* | *yoğun* | *mahcup* | *kayıtsız* | *huzursuz* |
kocaman | *sonsuz* | *som* || acımasız |
acımtırak | ağdalı | ~ ait | alacalı bulacalı
| alaycı | anlamlı | anlamsız | anlık | apak
| ~ asırlık | bakir | bambaşka | baş döndü-
rücü | bayıltıcı | belalı | bilge | bir | biraz
| ~ boyutlu | budalaca | buruk | can alıcı |
canlı | capcanlı | çaresiz | delici | delik
deşik | ~ denk | derli toplu | dertli | donuk
| dupduru | ~ duyarlı | düşünceli | ~ eriten
| esrarlı | evrensel | gazaplı | geçici | geri-
limli | gizli | gölgeli | gözü kapalı | gri |
harikulade | hazin | hoyrat | hülyalı | hü-
zünlü | ~ ilişkin | insancıl | isimsiz | ~ kal-
ma | kapkara | katı | kendine mahsus |
kesif | kesik kesik | kesin | kesintisiz |
kimsesiz | kıpırtısız | kıracık | ~ kırıcı | kı-
rık dökük | kızıl | kopkoyu | kösnül | kuş-
kulu | kutsal | küflü | lezzetli | loş | mah-
rem | matemli | mutlak | mutlu | müthiş |
müzikal | o | olağan | ~ orantılı | öfkeli |
öldürücü | ölü | rüzgârlı | ~ saatlik | sabır-
lı | sabırsız | saf | sahici | saltık | sapsarı |
saygın | sihirli | sinirli | soğuk | suskun |
tarifsiz | tatlı | ufak | uyuklu | üç boyutlu
| ürkek | ürkünç | vahşi | yapmacıklı |
yaprak yaprak | yekpare | yoksul

sesleniş • Seslenme işi. *insansı* || alışılmış
| dostça | ~ saygılı | soylu | utangaç

set • Toprağın kaymasını veya suyun akmasını önlemek için yapılan kalın duvar. • Bulunulan yerden daha yüksekte kalan düzlük. • Seki. *mekanik* | *komple* | *benzersiz* | *yıkık* | *steril* | *mermer* | ~ *ciltlik* || alçakça | aynı | eski | göz alıcı | iki | ~ kafesli | kitaplık | kutulu | küçük | nefes kesici | sağır | ~ saniyelik | tempolu | uyduruk | uzaktan kumandalı | üçüncü | yüksek **set işçisi** • Sette çalışan görevli. gariban

setre • *eskimiş* Düz yakalı, önü ilikli bir ceket türü. *sırmalı*

sevap • Hayırlı bir davranış karşısında Tanrı tarafından verileceğine inanılan ödül. • Tanrı tarafından ödüllendirileceğine inanılan davranış. *beriki* | ~ *bin* | *bunca* | *değersiz* | *düzmece* | *yüce*

seveda • Güçlü sevgi, aşk. • Aşırı ve güçlü tutku, istek. *kara* | *melankolik* | *saklı* | *yitik* | *umutsuz* | *solgun* || *adi* | baygın | bembeyaz | bir tutam | biricik | ~ | *çılgin* | çocukça | delice | delişmen | dili tutuk | dumanlı | entel | esrarlı | firari | günahkâr | güzide | hangi | hiçbir | hudutsuz | kan-cık | kapkara | korkunç | körkütük | leziz | mahrem | manasız | nasipsiz | nemli | saf | soylu | şanlı | tutkulu | tutuk | yakıcı | yaman | yasak

sevecenlik • Acıyarak ve koruyarak sevmeye, şefkat, müşfiklik. *olanca* | ~ *mahsus* || abartılı | çapaklı | gizli | hoyrat | müthiş | ~ okşayıcı | ~ önceki | telaşlı | tutkulu

sevgi • İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu. *koşulsuz* | ~ *kucak dolu-su* | *sağlıklı* | *karşılıksız* | *sonsuz* | *taşkın* | *coşkun* | *bencil* | ~ *koşullu* | *tutkulu* | *olanca* | *sıcacık* | *alışılmış* | *içten* | *beyhude* | *candan* | *katıksız* | *çaresiz* | *kardeşçe* | *masum* | ~ *çeşit* | ~ *görülmemiş* | ~ *karışık* | *güçlü* | *uçsuz bucaksız* | *tarıfsız* | *anaç* | *yakıcı* | *bitimsiz* | *muhteşem* | *bu* | *umarsız* || abartısız | asıl | aşırı | avuç avuç | babaca | başka | bereketli | bilgi-

siz | ~ *bin* | *bir* | *bir damla* | *bir tutam* | *birazcık* | *bireysel* | *buruk* | *büyücek* | *büyük* | *cömert* | *cümle* | *çekingen* | *daya-nılmaz* | *deli dolu* | *delice* | *derin* | *dingin* | ~ *doğacak* | *dondurulmuş* | *doyumsuz* | *doyurucu* | *durgun* | *edilgin* | *eksiksiz* | *el değmemiş* | *emeksiz* | *ender* | *erotik* | *eşit* | *eşsiz* | *etkin* | *evrensel* | *genel* | *girift* | *gururlu* | *güçük* | *günahtsız* | *gündelik* | *güvenli* | *ham* | *haris* | *hastalıklı* | *hayalî* | *hesapsız* | *histerik* | *hudutsuz* | *huzursuz* | *içli* | *ihtiyatlı* | *ilahî* | *inandırıcı* | *insancıl* | *ışılıtlı* | *kadinsı* | ~ *kalan* | *kalıcı* | *katı-şksız* | *kıskanç* | *kof* | *konuskan* | *köklü* | *kuşkulu* | *kuvvetli* | *mağlup* | *manasız* | *mert* | *mevsimlik* | *milyonlarca* | *mücer-ret* | *müthiş* | *nice* | ~ | *niyetsiz* | *normal* | *o kadar* | *onurlu* | *öbür* | *ölümcül* | *öyle* | *özgecil* | *özgür* | *özverili* | *pastoral* | *pla-tonik* | *sade* | *sahih* | *sahte* | *samimi* | *sapık* | *sımsıcak* | *sıradan* | *sorumsuz* | *suçsuz* | *suskun* | *süssüz* | *şuncacık* | *talihsiz* | *tan-rısal* | *tantanalı* | *tehlikesiz* | *telaşlı* | *tüm* | ~ | *tümel* | *ulvi* | *umutsuz* | *ürkek* | *üstün* | *yabancı* | *yalansız* | *yalın* | *yapmacıksız* | *yeni* | *yepyeni* | *yerleşik* | *yersiz* | *yıpratıcı* | *yoğun* **sevgi gösterisi** • Çiftlerin garip şekilde birbirlerine sarılmaları. *ikiyüzlü*

sevgili • Sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan. *uzatmalı* | *biricik* | ~ | *vefasız* | *kıskanç* | *cazibeli* | *melez* | *çap-kın* | *yakışıklı* | *tutkulu* | *kaprisli* | *vefalı* | ~ *bilinmeyen* | *muhtemel* | ~ *gözlü* | *cömert* | *ihtiraslı* | *meçhul* | ~ *görünümlü* | *yoksul* | *iki* | *müşterek* | *bir sürü* | *gencecik* | *bela-lı* | *deli* || ~ *alışkın* | *alkolik* | *aptal* | *asabi* | *asil* | *avare* | ~ *ayaklı* | *aziz* | *badem gözlü* | *bahtiyar* | ~ *barışık* | *birkaç* | *bulunmaz* | *candan* | *değişmez* | *diğer* | *dokuzuncu* | *dünkü* | *dünya güzeli* | *düşsel* | *düzen-baz* | *ebedî* | *eski* | *esmer* | *gafil* | *genç* | ~ *giyimli* | *gizli* | *görünmez* | *gözde* | *günahkâr* | *güzel* | *haşarı* | *hayırsız* | *her dem taze* | *huysuz* | *inatçı* | *istidath* | *kaçık* | *kalleş* | *kanlı canlı* | ~ *karakterli* | *kilitli* | ~ *kokulu* | *korunaklı* | *kurnaz* | *madrabaz*

| mahcup | mektepli | meşru | meteliksiz
| muazzez | muhayyel | müstakbel | naif
| obez | olur olmaz | onca | ~ önlüklü |
pasaklı | peçeli | platonik | problemlî | ro-
mantik | sabık | sahici | sarışın | sayısız ~
| sempatik | ~ sevdalı | sevgili ~ | şaşmaz
| şımarık | talihsiz | tekmi ~ | tumbul
| utangaç | uykusuz | uyumsuz | uyurgezer
| üçüncü | üzgün | varlıklı | Vietnamlı
| yabancı | ~ yapılı | yegâne | ~ yetişmiş
| yufka yürekli | yüksek | zalim | zavallı |
züppe

sevi • Aşk. ak | coşkun | gizli | ham | ~ mü-
tevellit | sonsuz | tanrısal

sevimli • Hoşa gitme özelliği olma. muaz-
zam **sevimlilik** • Sevimli olma durumu.
çocuksu | *olanca* || hayvancıl | inanılmaz
| ince | kendine özgü | zoraki | zorlama
sevimsizlik • Sevimsiz olma durumu,
antipati, antipatiklik. fiziksel | yaşamsal

sevinç • İstenen veya hoş giden bir şeyin
olmasıyla duyulan coşku, meserret. *ço-
cuksu* | *taşkın* | *tarıfsız* | *coşkun* | *sonsuz*
| *anlaşılmaz* | *çocukça* | *çılgin* | *katıksız* |
ürpertili | *sebepsiz* | *müşterek* | *heyecanlı*
| *aşırı* | *telaşlı* | *hakiki* | *kaygılı* | *katkısız*
| *eski* | ~ *kalma* | *doyumsuz* | *delice* | *bü-
yük* | *baş döndürücü* | *nedensiz* | *kurnaz*
| *olanca* | *kibirli* | *sınırsız* | *gizli* | *engin* ||
abartılı | acayip | acı | ağlamaklı | anlam-
sız | anlık | apaydın | aptalca | arı | asıl
| bambaşka | bayağı | beklenmedik | belli
belirsiz | benzer | beşerî | ~ bilinmeyen
| bir avuç | bıçkın | bönce | bu | buruk |
cıvık | ~ dair | dehşetli | delimsirek | de-
recesiz | dönek | duble | duru | entelektüel
| esrarlı | garip | ~ geceki | gururlu | gü-
dük | hafif | haklı | hastalıklı | hoş | hu-
dutsuz | hüznünlü | içten | iddialı | imanlı
| inanılmaz | incecik | inceden | insancıl
| ~ kalan | katmerli | kaygısız | kedersiz
| kırmızı | koca | korkulu | köksüz | kuş
tüyü | küstah | liberal | manasız | mecburi
| mukaddes | muvazenesiz | mütereddît |
~ mütevellit | müthiş | naif | nice ~ | o |

olağanüstü | ölçülü | ~ önceki | öylesi |
peşin | saçma sapan | saf | sahici | sahte
| samimi | ~ saygılı | sinirli | sıkıntılı |
soylu | şüpheli | taze | tutuk | uçucu | uçuk
| utandırıcı | utkulu | ürkek | yalansız |
yalın | yapay | yapmacık **sevinç dalgası** •
Bir kimseyi etkisi altına alan coşku hâli.
~ evvelki | ılık **sevinç gösterisi** • İstenen
veya hoş giden bir şeyin olmasıyla du-
yulan coşku şöleni. akıllara ziyan

sevinme • Sevinmek işi. buruk

sevişme • Sevişmek işi. *ateşli* | *tutkulu* |
duygusuz | *şehvetli* || akla ziyan | başarı-
sız | bininci | bıkkın | bol | çılgın | erotik
| günahsız | hissiz | kaygan | kimi ~ | ~
kokulu | mahrem | muhteşem | tekdüze
| telaşlı | tuhaf | tutkusal | yarı | yasak |
yüzeysel | zoraki

seviye • Düzey. *sosyoekonomik* | *düşük* |
yüksek | *eşit* | *sembolik* | *muayyen* | *üstün*
| *fikrî* | *marjinal* | *milletlerarası* | *optimal*
| ~ *belli* | *ortalama* | *belirli* || alt | ~ as-
gari | astronomik | avantajlı | bir parmak
| *çocuksu* | değersiz | dünkü | fonksiyon-
el | içtimai | ilkel | insancıl | ~ mahsus
| mikro | moleküler | müsavi | nominal |
optimum | orta karar | patolojik | platonik
| pozitif | ~ puanlı | rasyonel | sezgisel |
silik | tiz | zararsız **seviyesizlik** • Düzey-
sizlik. müteceviz

sevk sistemi • Bir şeyi bir yerden başka
bir yere gönderme işlemi. ~ basamaklı

sevkiyat • Bir şeyi bir yerden başka bir
yere gönderilme. ~ garantili | torpilli |
yoğun

sevme biçimi • Sevmek işi türü. bencil

seyahat • Yolculuk. • Gezi. *yurt içi* | *kon-
forlu* | *günübirlik* | *zahmetli* | *kozmik* |
uzunca | *mesafeli* | *esrarlı* || aktarmalı | ~
asırlık | ~ aylık | biletsiz | bir | ~ ciltlik | ~
çeşitli | denetimsiz | esrarengiz | ~ evvel-
ki | gamlı | gizli | gündüzlük | ~ haftalık |
herhangi bir | maceralı | manasız | meşru
| mikro | muhtelif ~ | parlak | ~ senelik |

şu | ufak | yemekli | yorucu **seyahatname** • *edebiyat* Bir yazarın gezip gördüğü yerlerden edindiği bilgi ve izlenimlerini anlattığı eser. *mevcut*

seyir • Gidiş, yürüyüş, ilerleyiş. • *denizcilik* Özellikle gemilerin belli bir rotayı takip ederek yolculuk etmesi. • Bir yerden başka bir yere gitmek için yola çıkma. • Bakıp eğlenecek şey, eğlendirici durum. *yatay* | *olağan* | *yılankavi* | *şaşmaz* || ahenkli | alelade | ~ baskılı | bayramlık | ~ boyutlu | dişi | doğal | durağan | düşsel | ~ endeksli | gürültülü | gürültüsüz | habis | kahrolası | kronik | kronolojik | muhtemel | mukadder | ~ oranlı | ~ orantılı | paramparça | sosyolojik | şirin | tarihî | tekdüze | yarınki **seyir yeri** • İzleme yeri. *doyumsuz* **seyirlik** • Seyir için uygun yer. *doyumsuz* || becerikli | benzersiz | fantastik | göz alıcı | orta karar | rengârenk | sürükleyici | ~ tetikleyici | zahmetli

seyirci • Bir olayı gören, izleyen kimse, izleyici. • İzlemek, eğlenmek için bakan kimse, izleyici. *biletli* | *biletsiz* | ~ *düzeyli* | *milyonlarca* | *kayıtsız* | *uyanık* || İngiliz | abazan | bir avuç | cömert | ~ çantalı | değerli | edilgin | güzide | ~ hevesli | hovarda | kadınlı erkekli | kozmopolit | küfürbaz | muhteşem | mutaassıp | mûmin | münasebetsiz | ortalama | özverili | pasif | rafine | sadık | saftirik | sanatsever | sevgili | ~ seviyeli | sıkıcı | tarafsız | tutkulu | uykulu | vefalı **seyircilik** • Seyirci olma durumu. *sulu* göz

seyirme • Seğirmek işi. belli belirsiz

seyis • At bakıcısı. *kaba saba* | *uyku sersemi* | *yabancı*

seyran • Gezme, gezinme. *eğlenceli*

seyyah • Gezin, turist. *İspanyol* | *Avrupalı* | *baldırı çıplak* | *ecnebi* | *hazin* | ~ *ruhlu*

seyyar satıcı • Belli bir satış yerinde çalışmayan, tüketicinin bulunduğu yere

giderek malını satışa sunan kimse. ~ *sandalyeli*

sezaryen • *tıp* Karın ve döl yatağının kesilerek bebeğin alınmasına dayanan doğum yöntemi. ~ *planlı*

sezdiri • Sezdirmek işi. *budalaca* | *kaba* | *kavrayışsız*

sezgi • Sezme yeteneği, feraset. • *felsefe* Gerçeğin deneye veya akla vurmadan doğrudan doğruya kavranması. *kadınca* | *şaşmaz* || benzersiz | bilge | ~ çeşit | ~ dair | filozofça | gelişmiş | güçlü | kadınsı | muayyen | muhteşem | müthiş | nefes kesici | olağanüstü | pür | ürktücü | yazınsal

sezi • Sezgi. *geometrik*

seziş • Sezme işi. belli belirsiz | beşerî | buruk | gizli | kadınca | müşterek | ön

sezon • Mevsim. • Belirli bir süre. • Genellikle sporda belli bir etkinlik süresi. *kurak* | *bereketli* | *onuncu* | *lanetli* | *yorucu* || avantajlı | çileli | ~ gollü | golsüz | keyifsiz | sorunsuz | üç buçuk | vasat

sfenks • *eskimiş* Mısır'da eski Mısırlılar çağından kalma kadın başlı, aslan vücutlu heykel. *kanatsız* || anıtsal | arkaik | esrarengiz | ~ vücutlu

sıcak • Havadaki yüksek ısı. • Sıcak yer. *bunalıcı* | *yakıcı* | *aşırı* | *nemli* | *öldürücü* | *rutubetli* | *ezici* | *dış* | *kızgın* | *yapışkan* | *aldatıcı* | *felaket* | *keskin* | *terletici* | *vıcık vıcık* || ~ basık | baskın | başıboş | bayıltıcı | beklenmedik | dayanılmaz | dehşet | dehşetli | delice | görece | ~ görülmemiş | kıpkırmızı | konforlu | kupkuru | muhteşem | müthiş | onca | pis | puslu | rüzgârlı | rüzgârsız | ~ sonraki | umursamaz | uyuşturucu | uyuşuk | yalancı | yapış yapış | yoğun **sıcak su** • Kaplıca. *kükürtlü* | *limonlu* **sıcaklık** • Sıcak olan şeyin durumu, etkisi veya sıcak olan şeyin niteliği, hararet. • Bir araçla veya cihazla ölçülebilen ısı derecesi, suhnet. • *mecaz* Sevgi, içtenlik ve sevimlilik. *olanca* | *nemli* |

düşsel | *ılık* | *insancıl* | *terli* || ağdalı | aşırı | ayrı | bedensel | bengi | bir | bir parça | ~ birleşen | bunaltıcı | cesur | dalga dalga | dolgun | dostça | ekstrem | eşit | eşsiz | fazla | gizemli | harlı | hoş | içgüdüsel | inanılmaz | incecik | insani | ~ kokulu | konforlu | kuşkusuz | mahrem | ölgün | rikkatli | ruhsal | sabahki | sapkın | seven | sinsi | tadımlık | turuncu | umutlu | ~ ürpertici | yapışkan | yarım yamalak | yerleşik | yorucu | yumuşacık | yumuşak

sıçan • *hayvan bilimi* Sıçangillerden, fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan (*Rattus*). *keseli* | *güçük* || ıslak | sarı | umum | uydurukçu

sıçrama • *mecaz* İlerleme, gelişme. *teknik* | *nitel* | *teknolojik* || araştırmacı | eytişimsel | fiziksel | ontolojik | ~ paralel | ruhsal

sıçrayış • Sıçrama işi. *keyifli* | *çevik* || birer | fantastik | huysuz | küçük

sıfat • Bir kimsenin görev, ödev, toplumsal veya hukuki bakımdan yeri ve özelliği. • *dil bilgisi* Bir adı, nitelik, nicelik, yer, sıra vb. bakımından niteleyen, belirten kelime, ön ad. • *halk ağzında* Yüz, kılık ve dış görünüş. *ruhani* | *ilerici* | *resmî* || asılsız | banal | başlıca | bin türlü | ~ çeşit | eril | gamlı | iltifatkâr | kompleksli | kötüleyici | ~ layık | manasız | mesleki | muvafık | nadan | oportünist | problemlî | sair ~ | silik | sıkıcı | sınırsız | soylu | uyumsuz | üstün | yaldızlı | yanıltıcı

sıfır • *matematik* Kendi başına değeri olmayan, ondalık sayı sisteminde sağına geldiği rakamı on kere büyüten işaret (0). *koskocaman* || beş | büyücek | ~ çift | dizi dizi ~ | ~ tam

sığınak • Yağmur, güneş veya çeşitli tehlikelerden korunmak için sığınılacak yer, melce. • *mecaz* Kötülüklerden koruyan, sığınılan kimse veya şey. *güvenli* | *güvenilir* || değersiz | düşsel | ~ hazır | koruyucu | küflü | minicik | sefil | sımsıcak | ütöpik

sığınmacı • Başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kişi, sığınık, mülteci. *Afgan* | çevresel

sığıntı • Bulunduğu yerde kalması istenmeyen, varlığı gereksiz görülen kimse. şımarık

sığır • *hayvan bilimi* Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı. • *hakaret yollu* Anlayışsız, kaba saba kimse. *yerli* || ayağı bağlı | başıboş | beş on | damızlık | hastalıklı | kart | kopya | kurbanlık | veremli | yabani **sığır eti** • Sığırın kesilip parçalanmış eti. *muhlis* || halis muhlis **sığır köftesi** • Sığır etinden yapılmış yemek. *kimyonlu* **sığircık** • *hayvan bilimi* Serçegillerden, siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu (*Sturnus vulgaris*). *yaralı* **sığırkuyruğu otu** • *bitki bilimi* Sıracagillerden, ülkemizde yabancı olarak birçok türü yetişen, tüylü yapraklı, sarı çiçekli bir kır bitkisi (*Verbascum*). ~ çiçekli | ~ kucak

sığırtaç • Büyükbaş hayvan güden kimse, sığır çobanı, nahır. *çarıklı*

sıgık • *mecaz* Yüzeyde kalma, derine inmemeye durumu. *kasıtlı* | *yanık*

sıhhat • Sağlık, esenlik. *umumi* || pür | zoraki

sıkı • Disiplinli, zorlayıcı durum. *görece*

sıkılğanlık • Sıkılğan olma durumu. *olunca*

sıkılık • Sıkı olma durumu. *acayip* | *eşit*

sıkıntı • İşsizlik, tekdüzelik, bezginlik vb. sebeplerden doğan ruhsal yorgunluk, cefa, eziyet. • Yokluk ve parasızlığın yol açtığı geçim darlığı. • *mecaz* Sorun, mesele, sendrom, problem. *tarıfsız* | *ekonomik* | *maddi* | *nedensiz* | *deminki* | *bin türlü* | *anlaşılmaz* | *sınırsız* | *mali* | *dayanılmaz* | *ruhi* | *müthiş* | *korkunç* | *binbir* || ağırlı | ailevi | ~ ait | amansız | basit | benzer | benzeri | ~ beter | bütün ~ | deşetli | derin | dolgun | dünkü | eşit | ezici |

farklı | geçici | gündelik | günlük | hiçbir | iktisadi | kısacık | koyu kahverengi | ~ mahsus | mesut | mutat | mühim | mütevekkil | ~ mütevellit | nihayetsiz | o kadar | olağan | olanca | olmadık | onca | ~ özgü | parasal | ~ planlı | psikolojik | renksiz | sağır | ~ saniyelik | sebepsiz | sonsuz | şaşmaz | ~ tutulmuş | ~ tür | yersiz

sıkışıklık • Sıkışık olma durumu. görece | sancılı | tuhaf

sıklık • Sıkça geçme, kullanımı sık olma. genel

sıla • Bir süre ayrı kaldığı bir yere veya yakınlarına kavuşma. • Gurbetteki bir kimse için doğup büyüdüğü ve özlediği yer. *engin* || *beşerî* | *sahipsiz*

sınav • Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama, imtihan, test. • *mecaz* Direnme, dayanışma, güç gerektiren, sonuçta bir deneyim kazandıran zor durum. *müteakip* | *uygulamalı* | *merkezî* | *sözlü* | ~ *yazılı* | ~ *unvanlı* | *çetin* | ~ *geceki* | *makroekonomik* | *zorlu* | *göstermelik* | ~ *katkılı* | *adaletsiz* || asıl | formalitesiz | güç | ikincil | illegal | ~ kademeli | kazık | mantıksız | ~ onaylı | sabahki | sancılı | seviyesiz | sıra dışı | ~ süreli | yarınki **sınav sistemi** • Öğrencilerin veya bir işe girmek isteyenlerin bilgi derecesini anlamak için yapılan yoklama düzeni. ~ *basamaklı* || *adaletsiz*

sınıf • Öğrencilerin yıllık öğrenime göre ayrıldıkları bölümlerden her biri. • Çeşitli amaçlarla oluşmuş kümeler. • Derslik. • Önemlerine, niteliklerine göre kişi veya nesnelerin yerleştirildiği kategorilerden her biri. • *biyoloji* Takımlardan oluşan birlik, dalların alt bölümü. • *mantık* Belli ortak belirtileri olan tek tek nesneler öbeği. • *toplum bilimi* Bir toplumda, aynı görevi yapan, aynı yararı sağlayan, aynı şartlarda yaşayan büyük insan grubu, klas. *beşinci* | *birinci* | *dördüncü* | *üçüncü* | *kaçınıcı* | *ikinci* | *onuncu*

| *son* | *orta* | *sosyoekonomik* | ~ *egemen* | ~ *hâkim* | *varlıklı* | *yedinci* | *imtiyazlı* | *münevver* | *sosyal* | *kentli* | *dokuzuncu* | *üst* | *altıncı* | *aristokrat* | *örgütlü* | ~ *çeşitli* | *muayyen* | ~ *sonraki* | *gerici* | *ayrıcılık* | *ilerici* | *aşağı* | *çağdaş* | *muhtelif* | *oryantal* | *aynı* | *öteki* | *ezilmiş* | *bürokratik* | *tüm* ~ | *farklı* || alt | amaçsız | aydın | aydınlık | bağımlı | bağlayıcı | bakımlı | basit | bilgisayarlı | bilinçli | burjuva | bütün ~ | büyük | çelişik | dar gelirli | entelektüel | feodal | fikirsiz | ~ gelirli | genişçe | gürültülü | havasız | idealsiz | iğrenç | itibarlı | kapılı | ~ kişilik | ~ kopuk | kuramsal | küçük | maksi | mekruh | ~ numaralı | ortalama | ~ sandalyeli | seçkin | sekizinci | serseri | siyasi | sofistike | sorumsuz | sosyolojik | soylu | sürgülü | ~ süslü | tamamlayıcı | tembel | تنها | toplumsal | tufeyli | uluslararası | uzlaşmaz | vatansever | vatansız | yalaka | yılışik | yukarı | zengin | zevzek **sınıf arkadaşı** • Aynı sınıfı paylaşan kişiler. ~ *çerçevesi* || başarısız **sınıf öğretmeni** • İlköğretimin ilk beş yılında görev alan öğretmen. ~ kadrolu

sınıflama • Bölümleme. çağdaş | kabataslak | sekizli | ~ yarar

sınıflandırma • Sınıflandırmak işi. *fonksiyonel* || *duyusal* | *ırkı* | *mesleki*

sınır • İki komşu devletin topraklarını birbirinden ayıran çizgi, hudut. • Komşu il, ilçe, köy veya kişilerin topraklarını birbirinden ayıran çizgi. • Bir şeyin yayılabileceği veya genişleyebileceği son çizgi, uç. • Bir şeyin nicelik bakımından inebileceği veya çıkabileceği en alt ve en üst yer, limit. • *mecaz* Uç, son. *mülki* | *tanınmış* | *belirli* | *mantıksal* | *doğal* | *biçimsel* | *mütevazı* | *dar* | *ideal* | *düşünsel* | *daracak* | *üst* || ahlaki | belirgin | ~ belirsiz | ~ belli | bunaltıcı | ~ çizgili | çöllük | duygusal | dünyevi | emniyetli | ~ evvelki | geleneksel | gizil | jeolojik | katı | kesin | keskin | kritik | küfelik | mikroskobik |

milletlerarası | muayyen | ~ onaylı | ortak | ölçülü | ~ önceki | ~ örülü | ruhani | son | şekilsiz | tapulu | tartışmalı | tüm ~ | ulusal | yapısal | yasaklayıcı | yasal | ~ yazılı | ~ yoksun | yüksek | zorlayıcı

sınırlama • Sınırlamak işi. ~ bazı | bin türlü | herhangi bir | kalitatif | kantitatif | nicel | ~ orantılı | ~ otoriter | ölçüsüz | yapay

sınırlandırma • Sınırlandırmak işi. ~ vasi

sıpa • *hayvan bilimi* Eşek yavrusu. *boz* | *kuyruksuz*

sır • Bazı nesnelere parlaklık verme, dış etkilerden koruma, sızmalarını önleme vb. amaçlarla sürülen, saydam veya donuk vernik. • Aynaların arkasına ve kaplama metal eşyanın yüzüne sürülen ince tabaka. • Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey. • Aklın erişemediği, açıklanamayan veya çözilemeyen şey, giz, gizem. • Bir işin, bir şeyin dikkat, yetenek, deneyim ve sezgi yardımıyla kavranabilen en zor, en ince yanı. • Bir amaca ulaşmak için kullanılan, başvuru olan özel ve gizli yöntem. *astrolojik* | *gizli* | *koz-mik* | *büyülü* | *sınai* | *ehemmiyetli* | *kadim* | *mahrem* | *bilinmedik* || ~ ait | akşamki | anlaşılmaz | asıl | aşikâr | ateşli | bir | biricik ~ | büyük | cevapsız | çocuksu | çözümsüz | değişmez | esrarlı | ~ evvelki | hafi | iğrenç | ~ kalan | küçük | latif | muazzam | mucizevi | mühim | müşterek | nice ~ | ~ numaralı | olmadık | saklı | semavi | tabiatüstü | taze | trençkotlu | turistik | üçüncü | ~ ürpertici | yakıcı | yakın | yapıcı | yaratıcı | yıkıcı **sır perdesi** • Gerçekliği gizlenmiş bilgi. asırlık **sır taciri** • Sık saklayan kişi. ısrarlı

sıra • Yan yana, art arda olan şey veya kimselerin tümü, dizi. • Bu biçimdeki topluluğun durumu. • Belirli bir düzene ve niteliğe göre dizilme durumu. • Bir şeye ayrılan, uygun görülen veya

rastlayan zaman. • Tahtadan oturak. • Dershane, meclis vb. yerlerde kullanılan ve oturup yazı yazacak biçimde yapılan mobilya. • Düzen. *alfabetik* | *kronolojik* | *ön* | *kaçıncı* | *onuncu* | *arka* | *o* | *yirmin-ci* | ~ *tam* | *beşinci* | *müteakip* | *bu* | *şu* | ~ *dizili* | *periyodik* | *değişmez* | *onar* | *iki* | *dördüncü* | *tahta* | *ikişer* | *üçüncü* | *hiyerarşik* | *üçer* || alt | amansız | arkalıklı | arkalıksız | ayrı ayrı | birinci | böyle | budaklı | cilasız | ~ çift | daracık | derme çatma | düzenli | düzgün | gecikmeli | gölgeli | ikincil | karşı | karşılıklı | kırık | mantıksal | melodik | ~ metrelik | muhteşem | nazik | öteki | pürtüklü | rasyonel | sekizlik | son | şaşmaz | tek kişilik | törensel | turkuaz | ufacık | ~ uygun | üç | üçerli | üst | yakın | yastıklı | zorunlu **sıra dağ** • *coğrafya* Ortak özellikler gösteren, aralarında uzunlamasına vadilerin bulunduğu dağlar dizisi. *bakır rengi* | *kaçıncı* | *sarımtırak karlı*

sıradanlık • Bayağılık. inatçı

sıralama • Sıralamak işi. *kronolojik* | *alfabetik* | *hiyerarşik* || uyumlu | üniversiteler arası

sırat köprüsü • *din bilgisi* İslam inancına göre mahşer günü üstünden geçilecek olan köprü. upuzun

sırdaş • Birinin sırrını bilecek kadar ona yakın olan kimse, mahrem. *cana yakın* | *dilsiz* | *iyi* | *yegâne* **sırdaşlık** • Sırdaş olma durumu. öylesi

sırık • Değnekten uzun ve kalınca ağaç. boyalı | çakılı | çıplak | upuzun

sırtış • Sırtma işi. *yayık* | *zoraki* | *muzip* || acımasız | alçakça | aptalca | arsız | değişmez | gıcık | iğrenç | iştahlı | kısa | küstah | sinsi | sulu | yağlı | yırtık

sırtma • Sırtmak işi. *müstehzi* | ~ *dişli* || anlayışlı | aptalca | ~ dair | neşesiz | sinsi | yılışık | zoraki

sırma • Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel. • Rütbe gösteren şerit. *som* || altın | dipdiri | gümüşlü

sırnaşıklık • Sırnaşıkça davranış. olanca

sırt • *anatomi* Omurgalı veya omurgasız hayvanlarda boyundan kuyruk sokumuna kadar uzanan üst bölüm. • Kesici araçların kesmeyen kenarı. • Dağların veya tepelerin üst bölümü. • İnsanın üstü. • Bir şeyin üstü, üst bölümü. *rüzgârlı* | *karşı* | ~ *eğik* | *geniş* | ~ *kemikli* | *yassı* | *meyilli* || açık | benekli | boz | ~ *bükük* | ~ *çizgili* | denizaşırı | dik | ~ *elverişli* | *fildişi* | *güzel* | ıslak | kanlı | kavisli | *kaypak* | *kıpkırmızı* | *kırmızı* | *komple* | *koyu gri* | *lacivert* | *nazik* | *ormanlık* | ~ *örtülü* | *paltosuz* | *pürüzsüz* | *sıska* | *şu* | *terli* | ~ *tüylü* | *yuvarlak*

sırtlan • *hayvan bilimi* Sırtlangillerden, genellikle leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan, yeleli kurt (*Hyaena*). *benekli* | ~ *çizgili* || ~ *beslenen* | *cesur* | *dişi* | ~ *dişli* | *hilekâr* | *seyirlik*

sıtma • *tıp* Anofel türü sivrisineğin sokmasıyla insandan insana bulaşan, titreme, ateş ve ter nöbetleriyle kendini gösteren bir hastalık, ısıtma, malarya. *zehirli* | *habis* || ılık | *karmakarışık* | *olası* | *sapsarı* | *süreksiz* | *yerleşik*

sıva • Herhangi bir yapıdaki yüzeyleri düzgünleştirmek için kullanılan, yarı akışkan, kum, kireç, çimento karışımı veya toprak harç. • Bir yapının duvarlarına sürülen ince harç tabakası. *ak* || *ak pak* | *beyaz* | *çamur* | *dış* | *kerpiç* | *mor*

sıvı • *fizik* Bulunduğu kabın biçimini alabilen ve üstü yatay bir düzlem durumuna gelebilen akışkan cisim, mayi, likit. *kaygan* | *renksiz* | *kıvamlı* | *şekerli* | *kokusuz* | *cıvık* | *steril* | *eflatun* | *kızıl* | *yapışkan* | *sümüksü* | *sarımsı* | ~ *renkli* | *iltihaplı* || *adi* | *akkor* | *anaç* | *basınçlı* | *bembeyaz* | *beyazımsı* | *bir damla* | *bordo* | *dezenfektan* | *dondurucu* | *eczalı* | *gizemli* | ~ *görünümlü* | *helmeli* | *iltihabi* | *kadımsı* |

karanlık | *kimyevi* | *kof* | ~ *kokulu* | *koyu* | *koyu kırmızı* | *koyu lacivert* | *pürtüklü* | ~ *saydam* | *sihirli* | *simsiyah* | *tatlandırıcı* | *yakıcı* | *yavan* | *yıvışık* | *zararlı*

sıyrık • Çarpma veya vurma sonucunda vücutta hafifçe kazınmış, zedelenmiş, soyulmuş, kanamış yer. • Sıyrılmış yer. *ufak* | *hafif* || *önemsiz* | *ufak tefek* | *yüzeysel*

sızı • Hafif ve ince ağrı. • *mecaz* Ruhsal acı, ızdırap. *ince* | ~ *belirsiz* || *ahlaki* | *alaycı* | *anlaşılmaz* | *ayrı* | *belli belirsiz* | *böyle* | *derin* | *devasız* | *garip* | *gizli* | *incecik* | *katı* | *mühim* | *nemli* | *sağır* | *tatlı* | *vicdani* | *yakıcı* | *zarif*

sızıntı • Sızan şey. • *tıp* Deri veya mukozada beliren sıvı, akıntı. *berrak* | *ineden* | *müstehcen*

sızış • Sızma işi. *iğrenç*

sızlanma • Sızlanmak işi, yakınmak, şikâyet, şekva, tazallüm. *şiişirsel* | *yersiz*

sızma zeytinyağı • Sızdırma yöntemiyle damıtılmış zeytinyağı. ~ *litrelik*

sicil • Resmî belgelerin kaydedildiği kütük. • Görevlilerin meslek yaşamlarındaki çalışma durumları. • Görevlilerin meslek yaşamlarındaki çalışma durumlarının işlendiği dosya. ~ *dopdolü* | ~ *kabarık* | ~ *lekeli* | *olumlu* | *olumsuz* | ~ *önceki* | ~ *yolsuz*

sicim • Keten, kenevir vb. bitkilerin liflerinden yapılan ince ip, kınnap. ~ *sarılı* || *gevşek* | *masmavi* | *piriltılı* | ~ *top* | *uzun* | *yaldızlı*

sidik • İdrar. bir damla | ~ *karışık* | *tuzlu*

sigara • İnce kâğıda, kıyılmış tütün sarılarak hazırlanan, silindirik biçiminde, ağızdan dumanı çekilen nesne. ~ *paket* | *esrarlı* | ~ *filtreli* | *dumansız* | *zararsız* | *birer* | ~ *kâğıtlı* | *yaldızlı* | *kutulu* | *süzgeçli* | *sarma* | *mentollü* | *markalı* | *pahalı* | *kaçıncı* | ~ *kokulu* | *kaçak* | ~ *katranlı* | *çalıntı* || *altmış* | ~ *cins* | *çikolatalı* | ~ *dipli* | *ezik* | *fiyakalı* | *güdük* | *hafif* |

halis | ikiz | kalın | kristal | ~ mamul | naneli | okkalı | pis | sönük | tek | ucuz | ~ uçlu | üçüncü | yabancı | ~ yapışık | yarım | yassı | yeni | zincirleme **sigara ağızlığı** • Zararını azaltmak amacıyla içilirken sigaranın takıldığı ahşap, plastik vb. maddelerden yapılmış araç, sigaralık. **altın kaplama sigara dumanı** • Sigara yandığında çıkan duman. buharlı | dehşet **sigara kağıdı** • Sigara sarma-ya yarar çok ince kâğıt. **buruşuk sigara kutusu** • Sigara bulunan kutu. gümüş | murassa **sigara paketi** • Sigara bulunan paket. **buruşuk** || kırış kırış **sigara satışı** • Sigara satılması. vergisiz **sigaracı** • Sigara satan kimse. kaçak **sigaralık** • Sigara konulan kap. işlemeli

sigorta • Bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşabileceği zararı gidermek için önceden ödenen prim karşılığında bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı bağlantı sözleşmesi. ayrı | buçuk | genel | manevi | mükerrer | otomatik | sosyal **sigortacı** • Belirli bir prim karşılığında, sigortalıya veya bir tazminattan yararlanacağı belirtilmiş olan kimseye, zarara uğraması durumunda belli bir para veya gelir ödemeyi üstlenen kimse. sabırlı

siğil • Deride, özellikle ellerde oluşan zarsız, pürtüklü küçük ur. **alelade** | ~ görünümlü | zarsız

sihir • Büyü. acayip | çıkma | tanrısal **sihirbaz** • Büyücü. eski | müstehzi | zalim

sikke • *eskimiş* Madenî para. • *eskimiş* Madenî paralara vurulan damga. altın | birçok | destarlı | mağşuş

siklus • Döngü. vokal

silah • Savunmak veya saldırmak amacıyla kullanılan araç. • *mecaz* Savunmak veya saldırmak için kullanılan nesne, etken araç. • *mecaz* Bir konuda etkili her şey. *pür* | *ruhsatsız* | *nükleer* | *kimyasal* | *otomatik* | *konvansiyonel* | *delici* | *yarı otomatik* | *stratejik* | *etkili* | ~ *ruhsatlı* | ~

tesirli | ~ *sarılı* | *kaçak* | *modern* | *saldırgan* | *demir* | *değerli* | *biricik* | ~ *yüzlerce* | *bazı* | ~ *biyolojik* | *güçlü* | *çeşit çeşit* | ~ *havalı* | *ağır* | *can alıcı* | *bakteriyolojik* || ~ *adlı* | *basınçlı* | *başlıca* | *bilgisayarlı* | ~ *bilumum* | *cins cins* | *çalıntı* | ~ *çevrili* | *çok yönlü* | *değişik* | *demode* | *devasa* | *diğer* | *dişi* | ~ *dolu* | *dürbünlü* | *eksik* | ~ *esaslı* | *fabrikasyon* | *falanca* | *gelişkin* | *gelişmiş* | *gizil* | *gizli* | ~ *görülmemiş* | *gözde* | *hakiki* | *içtimai* | *ideolojik* | *kahrolası* | ~ *kakmalı* | ~ *kalma* | *kancık* | *kayıp* | *keskin* | *korkunç* | *kötü* | *kuvvetli* | ~ *makine- li* | *öfkeli* | ~ *parmaklı* | *pompalı* | *rafine* | *sembolik* | *siyasal* | *sofistike* | *standart* | *şu* | *tesirsiz* | *toplu* | ~ *tür* | *vesair* | *yakıcı* | *yaldızlı* | *yanardöner* | *yıkıcı* **silah arkadaşı** • Asker arkadaşı. *berri* | *bahri* **silah deposu** • Birçok silahın saklandığı yer. *devasa* **silah sesi** • Silahtan çıkan ses. *tek* **silahlı** • Silahı olan kimse. *bir sürü* **silahlık** • *eskimiş* Tabanca, bıçak vb. silahları yerleştirmek için kullanılmış olan, kat kat, enli, meşin kemer. **meşin silahşor** • Silah kullanmada usta olan kimse. • *mecaz* Bir ideolojiyi bağnaz bir biçimde savunan kimse. *atik* || *cesur* | *kalabalık* | *kiralık* | *muzaffer* **silahhtar** • *tarih* Osmanlılar Dönemi'nde padişah, sadrazam, vezir vb. devlet büyüklerinin silahlarına bakan ve koruyan kimse. *gözde* | ~ *ilikli*

silahsızlanma • Genel barış ve güvenlik için silah gücünü, silah kuvvetlerini azaltma veya büsbütün ortadan kaldırma. *ayrımsız* | *genel* | *kalitatif* | *konvansiyonel*

silecek • Motorlu taşıtlarda ön camı silmeye, temizlemeye yarayan alet, silgeç. *fasıhalı* | *zaman ayarlı* || ~ *havalı* | ~ *kademeli*

silgi • Kalem veya daktiloyla yazılmış, çizilmiş şeyleri silmeye yarayan, birleşiminde kauçuk olan nesne. • Tebeşirle yazılmış şeyleri silmeye yarayan keçe,

sünger veya kumaş parçaları. ilkel | ka-
uçuk

silik • Üstündeki yazı veya çizgiler silin-
miş şey. aşırı

silikon • *kimya* Kapı, pencere vb.ndeki
aralıkları örterek hava ve su geçmesini
önlemek amacıyla kullanılan şeffaf ve
yapışkan bir madde. yarı iletken

silindir • *matematik* Alt ve üst tabanları
birbirine eşit dairelerden oluşan bir nes-
nenin eksenini dikey olarak kesen, birbi-
rine paralel iki yüzeyin sınırladığı cisim,
üstüvane. bir sürü | demir | dinamik | ~
kalçalı | kesik | ~ kâğıtlı | süngersi

silkiniş • Silkinme işi. canlı | isterik

silkme • İri doğranmış kabak, patlıcan vb.
sebzipelerle yapılan et yemeği. patlıcanlı

sille • Elin iç yüzüyle vurulan tokat. aci-
masız | katmerli | yaman

silme • *mimarlık* Duvar, tavan vb. yerler-
de yapılan kabartma kenar. ~ *bezemeli* ||
yatay

silsile • Birbirine bağlı, birbiriyle ilgili
şeylerin oluşturduğu dizi, sıra. • Bili-
nen en eski atalardan yaşayan torunlara
kadar aile sırası. çalkantılı | değişmez | ~
örtülü | sistematik | şiirli

siluet • Bir nesnenin yalnızca kenar çiz-
gileriyle ve tek renk olarak beliren gö-
rüntüsü. *kara* || aceleci | belli belirsiz |
~ biçimli | demli | efsanevi | görkemli | ~
görünümlü | gri | hayal meyal | mistik |
muhteşem | ölümsüz | piramidal | puslu
| sarı | ~ sıralı | titrek | upuzun | yayvan

sim • *eskimiş* Genellikle işlemlerde kul-
lanılan, gümüş görünüşünde ve parlaklı-
ğında olan iplik vb. altın | turuncu

sim • Yüz. • Kimse, insan, tip. *çocuk-
su* | *sapsarı* | *süzgün* | *seçkin* | *tanınmış* |
tarihi | *meşhur* | *entelektüel* || afif | azimli
| bahtsız | ~ bir numaralı ~ | çok yönlü |
ehemmiyetli | ~ evvelki | hunhar | ince |
karizmatik | kendine özgü | marif

| meyas | muhteşem | muzlim | müstehzi |
müstesna | müşevveş | popüler | sempatik
| seyyal | silik | tarihsel | trajik | ünlü

simetri • *matematik* Bakışım. esrarlı

simge • Duyularla ifade edilemeyen bir
şeyi belirten somut nesne veya işaret,
alem, remiz, rumuz, timsal, sembol. ~
ilişkin | *politik* || başarılı | belirgin | ~ bir
numaralı ~ | birer | fiziki | genel | ide-
olojik | isimsiz | ~ kalma | karikatürize
| koruyucu | matematiksel | mütevazı |
ölümcül | ölümsüz | önemli | örtük | re-
simli | şıkır şıkır | tinsel | tipik | tılsımlı

simgesellik • Simgesel olma durumu,
semboliklik. ortak | terminolojik | tinsel

simit • Halka biçiminde, genellikle üzeri-
ne susam serpilmiş çörek. • Denizde ko-
layca yüzmeyi sağlayan halka biçiminde
alet. • *halk ağzında* İnce bulgur, düğür-
cük. *gevrek* | *köftelik* | ~ *paralık* | ~ *onluk*
|| akşamki | beş paralık | birer | ~ dizili |
ikişer | kıtır kıtır | sahici | sıcacık | sütlü
| taze | tek | üçer | yüz **simitçi** • Simit
yapan veya satan kimse. abullabut | dar
gelirli | ~ gözlü | poturlu | ~ yüzlü

simsar • *ticaret* Komisyoncu. ~ evvelki |
~ ruhsatlı | yaşlı **simsarlık** • Komisyon-
culuk. ~ tür

simya • Alşimi. gizemli **simyacı** • Alşı-
mist. *gedikli* | kusursuz **simyager** • Sim-
ya işi ile uğraşan kimse. beceriksiz

sincap • *hayvan bilimi* Sincapgillerden,
ağaçlarda yaşayan, genellikle meyveyle
beslenen, çok tüylü, uzun kuyruklu, ince
gövdeli bir hayvan, değin, çekelez (*Sci-
urus vulgaris*). ~ *kalan* | *evcil* || tozlu |
ufacık | ürkek

sine • Göğüs. • *mecaz* Gönül, yürek • *me-
caz* Bağır, iç. *üryan* || bakır | ~ dolu | gü-
nahsız **sineye çekiş** • Kötü bir davranış
karşısında susmak. *kalenderce*

sinek • *hayvan bilimi* Çift kanatlılardan,
birtakım uçucu böceklerin genel adı. *ye-
şil* | *arsız* | *inatçı* | *iri* | *dişi* | *bir sürü* |

zehirli || ~ bacaklı | ~ beter | bıçkın | ~ cins | ~ çeşit | ~ dişli | dolgun | ezik | ~ habersiz | kara | küçücük | mendebur | milyonlarca | murdar | müziç | parıltılı | sarsak | ~ saydam | şişman | şu | telaşsız | yanardöner **sineklik** • Sinekleri kovmaya yarayan ucu püsküllü değnek. *kamış* | ~ kucak dolusu

sinema • Herhangi bir hareketi düzenli aralıklarla parçalara bölerek bunların resimlerini belirleme ve sonra bunları gösterici yardımıyla karanlık bir yerde, bir ekran veya perde üzerinde yansıtarak hareketi yeniden oluşturma işi. • Film göstermeye yarayan özel bir makineyle görüntülerin beyaz perdeye yansıtıldığı salon veya yapı • Güzel sanatların dalı olarak yansıtılmaya uygun olan filmleri gerçekleştirme ve yaratma sanatı, beyaz perde, yedinci sanat. *yazlık* | *fantastik* | ~ *sesli* | *şiişsel* | *kışık* | *deneyisel* | *klasik* | *sessiz* | *arabalı* | *ulusal* | *üç boyutlu* | *çağdaş* | *konvansiyonel* | *politik* || *aldatıcı* | ~ *alışkın* | ~ *anlatımlı* | *anonim* | *asri* | *belgesel* | *biyografik* | ~ *bozma* | *bugünkü* | *çoşkun* | *deminki* | *demokratik* | *epik* | *gerçekçi* | *gezici* | ~ *giyimli* | *görmekli* | *heyecanlı* | *hüzünlü* | *iki* | ~ *ilişkili* | *issiz* | *ışılıtlı* | *kabil* | *kirli* | ~ *koşut* | *kökenli* | *masalsı* | *mevsimlik* | *mistik* | *mızımız* | *multipleks* | *özgür* | *özürlü* | *popüler* | *postmodern* | *sahici* | ~ *sistemli* | *siyasal* | *sol* | *tek* | *teknolojik* | *ticari* | *ucuz* | *üretken* | *ürkütücü* | *vasat* | *yeni* **sinema biçimi** • Sinema şekli. *vurucu* **sinema dili** • Sinema üslubu. **sembolik sinema eleştirisi** • Film analizi ve değerlendirmesi. bazı ~ **sinema meraklısı** • Sinemayı çok seven kimse. *azılı* **sinema salonu** • *sinema* Film gösterimi için seyircilere ayrılan geniş salon. *üç boyutlu* **sinema tarihi** • *sinema* Sinemanın bulunuş, doğuş, gelişme evrelerini konu alan tarih dalı. **deneyisel sinemacı** • Sinemanın çeşitli kollarından birinde çalışan kimse, filmci. • Film yapımcısı veya yönetmeni,

filmci. • Sinema işleten kimse. *çağdaş* || *abidik gubidik* | *Asyalı* | *Azeri* | *deneyisel* | *doğuştan* | *genç* | ~ *hevesli* | *öteki* | ~ *tanımaz* | *Yeni Zelandalı* | *yenilikçi*

sinerji • Görevdaşlık. • Bir işi yapmak ve sonuçlandırmak için varılan ortak istek, güç. *otonom* || *muhteşem*

sini • Üzerinde yemek de yenilebilen, yuvarlak, bakır veya pirinçten büyük tepsisi. *bakır* | *kalaylı* || *bir sürü* | *büyükçe* | *gümüş* | *küçükük*

sinir • *anatomi* Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demet. • Rahatsız edici, hastalık derecesine varan aşırı duyarlılık. *optik* | *çevresel* | *duyusal* || *aşırı* | *babadan kalma* | *biraz* | *bozuk* | *bütün* ~ | *elastik* | *gergin* | *güçsüz* | *hain* | *mariz* | *olanca* | *özgün* | *sahici* | *sakin* | ~ *uyaran* | *vesveseli* **sinir ağı** • Hücre uzantılarıyla ağ gibi birbirine bağlanmış olan sinir hücreleri sistemi. **komplike sinir bozukluğu** • Birinin yaşadığı olumsuzluklardan dolayı durumlara uygun olmayan şekilde davranması ya da abartılı bir şekilde tepki vermesi durumu. **geceki sinir krizi** • Beklenmedik veya ani gelişen durumlarda olanlara aşırı tepki verme ya da tepkisiz kalma durumu. **şiddetli sinir sistemi** • *anatomi* Yüksek yapılı organizmalarda, organizmanın yaşadığı ortama uymasını, çeşitli organların iş birliği durumunda çalışmasını sağlayan, sinir hücreleri, sinirler ve sinir merkezinden oluşan sistem. *otonom* | *sempatik* | *çevresel* || *dişital* | *parasempatik* **sinir ucu** • Duyu ve hareket uyarılarını beyinden organlara, organlardan beyne ileten beyazımsı teller ve bu tellerin oluşturduğu demetin uç kısmı. ~ **uyaran sinirlilik** • Sinirli olma durumu, asabilik, asabiyet. **aceleci** | **ağırbaşlı** | **bilinçsiz** | **büyük**

sinirlenme • Sinirlenmek işi. *bir anlık*

sinsilik • Sinsi olma durumu. *aptal*

sinüs • *anatomi* Organların veya dokuların arasında bulunan boşluklar. *iltihaplı*

sinüzit • *tıp* Ateş, baş ağrısı, burun tıkanıklığı ve akıntısı ile beliren yüz sinüslerinin iltihaplanması. *müzmin* || *akıntılı* | *cerahatlı*

sinyal • Bir şey bildirmek için verilen işaret. • Çevir sesi. ~ *uyarıcı* | *yanıltıcı* || *boğuk* | *çapkın* | *elektronik* | *kasıtlı* | *kimyasal* | *manyetik* | *moleküler* | *optik* | *sönük*

sipahi • *tarih* Osmanlılarda tımar sahibi bir sınıf atlı asker. *azgın* | *cesur* | *tolgalı* | *zorba*

sipariş • Bir şeyin yapılmasını, gönderilmesini, getirilmesini isteme, ısmarlama. • Yapılması ısmarlanan şey. *bilcümle* | *bir sürü*

siper • Korunulacak, arkasına, altına veya içine girerek saklanılacak yer. • Güneş ve yağmurdan etkisinden korunmak amacıyla şapka, kasket vb.nin önüne yapılan çıkıntı, siperlik. • *askerlik* Askerlerin savaşta vurulmamaları ve rahat ateş edebilmeleri için kazılmış, üstü açık hendek. *ön* || *büzük* | *canlı* | *çepçevre* | *ezik büzük* | *öbür* | *rutubetli* | *serince* | ~ *tepsi* | *tunç* | *yırtık* | *zırhlı*

siren • İtfaiye, cankurtaran ve polis araçlarında bulunan, tiz ses çıkaran uyarıcı alet. • Üst tarafı kız, alt tarafı balık olduğuna inanılan deniz kızı. *canhıraş* | *şuh* | ~ *ürpertici* | *yitik* **siren sesi** • Bu uyarıcı aletin sesi. *aralıksız*

sirk • Eğitilmiş hayvanların ve cambazların gösteri yaptıkları genellikle kapalı yer. *bugünkü* | ~ *demirli* | *keyifli* | *komik* | ~ *kurulu*

sirke • Salatalara, yemeklere ekşilik vermek için kullanılan ekşimiş üzüm, elma, limon vb. suyu. *balsamik* | ~ *litre* || ~ *bardak* | *bol* | *kininli* | ~ *paralık* | *sarımsaklı* | ~ *şişe* **sirke sosu** • Ekşimiş üzüm, elma,

limon vb.nin sulu sosu. *sarımsaklı* **sirke şişesi** • Sirkenin bulunduğu kap. ~ *dizili*

sirkülasyon • Dolaşım. *mikro*

siroz • *tıp* Karaciğerin büyümesi veya işlevlerinin körelmesi ile ortaya çıkan bir hastalık. *alkolik* | *ikincil*

sirto • *müzik* Türk müziğinde genellikle neşeli ve hareketli nağmeler içeren bir tür oyun havası. *pireli*

sis • *coğrafya* Atmosferin alt tabakalarındaki küçük su taneleri veya buhardan oluşan bulutların çok alçalarak yeryüzüne kadar inmesiyle oluşan duman. *yoğun* | *süt mavis* | *kalın* | *yapışkan* | ~ *benzer* | *kopkoyu* | *incecik* || *aydınlık* | *beyaz* | *beyazımsı* | *dalga dalga* | *elvan elvan* | *gümüşümsü* | *ipince* | *isli* | *karanlık* | *kendine özgü* | *kıvamlı* | *kurşuni* | *mavi* | *mavimsi* | ~ *paralık* | *pembemsi* | *puslu* | *renksiz* | *silik* | *soluk* | *uğultulu* **sis bulutu** • Yatay görüş mesafesini 1 km'nin altına düşüren meteorolojik bir olay. *beyazımsı* **sis farı** • Otomobillerde sisli havalarda görüş mesafesini çoğaltan far. ~ *biçimli* | *mercekli* **sis perdesi** • *mecaz* Herhangi bir olayın gizli ve karanlık olduğunu belirtmek için kullanılan bir söz. *esaslı* **sis tabakası** • Sis bulutu. *neşesiz*

sistem • Düzen. • Bir sonuç elde etmeye yarayan yöntemler düzeni. • Yol, yöntem. • Bir aracı oluşturan düzen, düzenek, tertibat. • Model, tip. • *felsefe* Dize. *parlamentar* | *çok partili* | *bilgisayarlı* | *federal* | *totaliter* | ~ *kademeli* | ~ *puanlı* | *federatif* | *optik* | *merkezî* | *adaletsiz* | *ekolojik* | *finansal* | *elektronik* || ~ *dayalı* | *lenfatik* | *feodal* | *hantal* | *demokratik* | *fonksiyonel* | ~ *uyaran* | *kapalı* | ~ *otoriter* | *konfederatif* | *mevcut* | *sosyoekonomik* | ~ *onaylı* | *iktisadi* | *ikili* | *devletçi* | *randevulu* | *karth* | *kredili* | *analog* | ~ *basamaklı* | *uzaktan kumandalı* | *ekonomik* | *tek partili* | *asimetrik* | *modüler* | *oynak* | ~ *ayaklı* | ~ *benzer* | *rasyonel* | *çoklu* | *yenilikçi* | ~ *temelli* | ~ *esaslı* | *çarpık* | *tu-*

tarlı | melez | verimsiz | pahalı | ezoterik | siyasi | yönetsel | derme çatma | normatif | uluslararası | sempatik | meteorolojik | komple | ~ uyarıcı | rutin | felsefi | kozmolojik | belirli || abuk sabuk | adaletli | adil | alevsiz | antropolojik | araçlı | ~ askılı | ataerkil | avantajlı | aymaz | bağımlı | bağlayıcı | barkodlu | basınçlı | Batılı | bedensel | ~ belgeli | benzersiz | ~ beslenen | betonarme | beynelmilel | biçimsel | bilimsel | birçok | buharlı | bütünsel | ~ çapalı | ~ çubuklu | değişik | demode | dertsiz | despot | dinamik | disiplinli | dörtlülük | duble | ~ duyarlı | duysal | eklemli | ~ elverişli | ~ endeksli | evrensel | faal | faizsiz | faturalı | fizyolojik | gaddar | galvanizli | geleneksel | gerici | gezgin | girift | görsel-işitsel | hidrolik | hijyenik | ~ hoparlörlü | içkin | idari | ideal | ileri | illegal | immünolojik | inanılmaz | işitsel | ~ kapasiteli | kardiyak | karma | kavramsal | kaypak | kestirme | ~ kiloluk | klasik | komplike | kontörlü | ~ kopuk | ~ kurallı | kültürel | laik | makaralı | makroekonomik | mali | manyetik | marjinal | mercekli | metrik | ~ milyarlık | modern | moleküler | muayyen | muntazam | mucerret | mükemmel | mütevazı | nemlendirici | ~ nitelikli | nörolojik | onlu | ~ onluk | optimum | otonom | ~ örtülü | parasız | periyodik | ~ planlı | plüralist | politik | prangalı | ~ rakamlı | rakip | realist | ruhsal | saçma sapan | sansürcü | siyasal | sıhhatli | standart | ~ tabanlı | tarımsal | tasarruflu | tekerci | ~ telli | temelsiz | toplumsal | tüm ~ | uyduruk | ünlü | yabancı | yaylı | ~ yıllık | ~ yollu | yoz | yüzlük | zahmetsiz

sistem gereksinimi • Bir yazılım veya programın sistem üzerinde sorunsuz çalışabilmesi için gereken yazılım ve donanım ihtiyacı. *minumum* ~

sistematikleştirme • Sistemli hâle getirme. felsefi

sistit • *tıp* Genellikle bakterilerin sebep olduğu sidik torbası yangısı. *mikrobik*

sit • Tarih öncesinden günümüze kadar değişik çağların ve uygarlıkların kültür değerlerini temsil eden eser veya kalıntı. *arkeolojik*

site • Genellikle belli meslek adamları için yapılmış veya belli amaçlarla kurulmuş konutlar topluluğu, iş merkezi. • Kentlerde, belirli bir merkezden yönetilen, genellikle güvenliği sağlanmış toplu yerleşim merkezi. • *bilişim* Kişi veya kuruluşların genel ağda oluşturduğu değişik konulardaki bilgilendirici veya eğlendirici sayfalar. *pornografik* | *sakıncalı* | *yazlık* | *havuzlu* | ~ *çevrili* | *devasa* | ~ *lakaplı* || ~ *adlı* | ~ *ailelik* | *alakasız* | ~ *amaçlı* | *apayrı* | *benzersiz* | *beşinci* | *ciddiyetsiz* | *dağınık* | *düzeysiz* | *erotik* | ~ *görünümlü* | *güzide* | *interaktif* | *kombili* | *kopya* | *modern* | *müstesna* | *mütevazı* | *nadide* | *popüler* | *rasyonel* | *saçma sapan* | *satanist* | *seçmece* | *seviyeli* | *sivil* | *steril* | *titiz* | *uçuk* | *uydurma* | ~ *yıldızlı* | *yurtsever* | *yüz binlerce*

sitem • Bir kimseye, yaptığı bir hareketin veya söylediği sözün üzüntü, alınganlık, kırınglık vb. duygular uyandırdığını öfkelenmeden belirtme. *aşıkâr* | *belli belirsiz* | *bol* | ~ *bükük* | *felsefi* | *mahzun* | *muzip* | *öfkesiz* | *yarı*

sivil • Resmî olmayan giysi. • Sivil polis. *silahsız* | *Afgan* || bazı ~ | *beş on* | ~ *demokrat* | *gözlüklü* | *ilerici* | ~ *kafalı* | *korakça* | *on binlerce* | ~ *paltolu* | ~ *ruhlu* | *savunmasız* | *Yeni Zelandalı* | *yüz binlerce* **sivil komutan** • Üniforma veya özel giysi giymemiş asker. *rütbeli* **sivil polis** • Emniyet teşkilatında görevi gereği üniformasız çalışan polis, sivil. ~ *oturmış* | *yaşlıca* **sivil toplum girişi** • Sivil toplum hareketi. ~ *gönüllü* | *nadir* **sivil toplum örgütü** • Sivil toplum kuruluşu. ~ *gönüllü* | *yurtsever*

sivilce • *tıp* İçinde irin bulunan küçük deri kabarcığı, en küçük çiban. *iltihaplı* || *ce rahatlı* | *dolgun* | *kıllı*

sivri • Tepecik. yalçın **sivri biber** • *bitki bilimi* Uzunca ve ince yeşilbiber. *yeşil sivrilik* • Sivri olma durumu. *simsiyah* | ters

sivrisinek • *hayvan bilimi* Çift kanatlılardan, insan ve memeli hayvanların kanıyla beslenen, birçok türü bulunan ve bir türü sıtma mikrobu aşıl原因, sulak, bataklik yerlerde çok üreyen ve bulaşıcı hastalıkları yayan uçucu böcek (*Culex pipiens*). *milyonlarca* || ~ burunlu | dehşet | ~ kemikli | pervasız | ~ sesli | zehirli | zevksiz

siyah • Kara, ak, beyaz karşıtı. *kuzguni* | *mat* | *grimsi* || benekli | çepeçevre | ~ elbiseli | koyu | kozmik | saten | sinsi | umutsuz **siyahi** • Karaşın. iri yarı **siyahlık** • Siyah olma durumu, kara renk. • Karanlık veya koyuluk. ıslak | kirli | pırlıl pırlıl | uzvi | yekpare

siyasa • Politika. gerici

siyasal çizgi • Politika ile ilgili sınır. tutarlı **siyasal düzen** • Bir ülkedeki veya toplumdaki politika ile alakalı ilke ve yasalara göre kurulmuş olan durum. çoğulcu **siyasal güç** • Politika ile ilgili kuvvet. ~ muktedir **siyasal ortam** • Siyaset ortamı. emniyetsiz **siyasal yapı** • Politik temel. üniter **siyasal yönetim** • Bir devlette yöneten ile yönetilenler arasındaki ilişki biçimi. *mevcut*

siyaset • Politika. • Devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş veya anlayış. *ahlaklı* | *legal* | *dış* | ~ *temelli* | *hastalıklı* | *güncel* | *sağcı* | *statükocu* | *günübirlik* | *gündelik* | *muayyen* | *sorumsuz* | *çarpık* | *yoz* | ~ *azade* | *sabit* | *ikiyüzlü* | *marjinal* | *maskesiz* | *faal* | ~ *sistemli* | *çok partili* | *erdemli* || akıllıca | aktif | alaturka | alçakça | aldatici | analitik | bağımsız | beceriksiz | buyurgan | cıvık | çevresel | dayatmacı | demokratik | derli toplu | doğru dürüst | düşmanca | ~ düzeyli | edepi | ~ endeksli | evhamlı | faziletsiz | fettan | girift | haricî | hasiyetli

| haysiyetli | içe dönük | iki yüzlü | ilkesel | iyicil | kapalı | karmakarışık | kavgasız | kirli | klasik | koyu koyu | kurnazca | küflü | liberal | medeni | mesleki | mikro | netameli | ~ ödenekli | örgütlü | paramparça | paravan | pastörize | sakim | seviyesiz | sinsi | sıkıntısız | tabansız | tavizkâr | tek yanlı | tesirsiz | tıkalı | ~ tür | ümmetçi | ~ vurgulu | yenilikçi | yufka yürekli **siyaset adamı** • Siyasetçi. ahlaklı | basiretsiz | ~ kumandalı **siyaset dünyası** • Toplumda politika konularında yer edinmiş kişi veya gruplar. oportünist **siyasetçi** • Politikacı. *kıdemli* | *karizmatik* | *kimi* ~ | *basiretsiz* | *deneyimsiz* | *ünlü* | *hırslı* || açık sözlü | açığöz | ahmak | aklı başında | anlayışsız | Avrupalı | ayıplı | baldırı çıplak | beceriksiz | ~ burunlu | cesaretli | çakal | değme | despot | dirayetli | dünyalı | egoist | esprili | gidici | haris | hayalci | hödük | idealist | iki yüzlü | ilerici | ~ kafalı | kasap | müdebbir | mütedeyyin | oynak | postmodern | ~ ruhlu | seviyesiz | sorumsuz | statükocu | şışko | ~ tanımaz | utanmaz | vatansever | yamuk | ~ yeminli | yeteneksiz

siyasi • Siyasetçi, politikacı. basiretsiz | bitap | devasa | emektar | eski kurt | gayriciddi | kaçak | kafasız | katil | kimi ~ | ~ lakaplı | sabıkalı | slav | ~ tesirli | torpilli | tüm ~ **siyasi açılım** • İnsan haklarına saygı, demokrasi, özgürlük ve standartları ilerletmeyi amaçlayan tasarı. ~ *kademeli* **siyasi birlik** • Sözü edilen bölge veya topluluk arasında yönetim bakımından birlik hâli. teşkilatlı **siyasi çizgi** • Siyasal tavır ya da tutum. ~ *endeksli* **siyasi değer** • Seçmenlerin yaşamları boyu elde ettikleri tecrübeler ışığında gelişen ve geleceklere ilişkin değerlendirmelerinde göz önünde bulundukları önemli bir olgu. ataerkil **siyasi hareket** • Siyasal girişim. karşıt | meşru | reformist **siyasi hava** • Siyasal durum. ~ oksijenli **siyasi hayat** • Siyasi yaşam. çok partili **siyasi hesap** • Siyasi hedef-

ler. kısa vadeli **siyasi iktidar** • Hükûmet. müzeli **siyasi irade** • Sorumluluk alma basireti. güçsüz **siyasi kadro** • Parti teşkilatı. gözü kara **siyasi karakter** • Siyasetle ilgili olmaya uygun kişi. **bariz siyasi kültür** • Bir ülkenin siyaset görüşü. ~ **otoriter siyasi oluşum** • Siyasal yapı. **vizyon sahibi siyasi ortam** • Siyasi gündem. **problemlı siyasi parti** • Politik hayatın en önemli ögesi olan ve belli bir siyasi görüşü temsil eden parti, siyasal parti. ~ **otoriter** | **örgütsüz siyasi rejim** • İktidar ya da muhalefete dayalı sistem. ~ **otoriter siyasi sorun** • Siyasal aksaklık. **heybetli** | **onlarca siyasi yapı** • Kamu politikasının oluşturulmasına ve yürütülmesine katılan ya da bunu etkileyen somut ve analitik yapıların meydana getirdiği bütün. ~ **otoriter** || **istikrarlı** | **marjinal** | **teokratik siyasi yelpaze** • Bağmsız siyasi boyutları sembolize eden bir veya daha fazla geometrik eksen üzerine farklı siyasi konumları sınıflandıran bir sistem. **çarpık siyasilik** • Siyasi olma durumu. **görece**

siyatik • *halk ağzında* Kalça sinirlerinde oluşan ağrılı hastalık. **şiddetli**

skala • Çeşitlilik. **rakipsiz**

skandal • Büyük yankı uyandıran, utanç verici veya küçük düşürücü olay. *trajikomik* | *küçük çaplı* || *apayrı* | *beynelmilel* | *kaçıncı* | ~ *ölçek* | *ölümlü*

skeç • Güldürü niteliğinde kısa oyun. **dramatize** | **şişman**

skleroz • *tıp* İçindeki katılgan dokunun artmasından dolayı bir organ veya dokunun patolojik sertleşmesi. **sistematik**

skor • *spor* Sonuç. • Sayı. *avantajlı* | ~ *haneli* | ~ *gollü* | ~ *rakamlı* || *azgın* | ~ *havalı* | *istikrarsız* | *lüzumsuz* | *optimal* | *vasat skorer* • Herhangi bir spor dalında sayı yapma yeteneği çok iyi olan oyuncu. **garantili**

slayt • Saydam. ~ **renkli**

slip • Paçasız ve sıkıca saracak biçimde dikilmiş erkek donu. ~ **kenarlı** | **transparan**

slogan • Bir düşüncüyü kolay hatırlanıp tekrarlanabilir bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı söz, motto. • Kimlik, topluluk, örgüt, kurum veya kuruluşun amaç ve araçlarını özlü bir biçimde tanımlayan deyiş veya söz. *basmakalıp* | *yaldızlı* | *hamasi* || *İbranice* | *anlamsız* | *antikomünist* | *bakir* | *basit* | ~ *belirsiz* | *büyülü* | ~ *dolusu* | *hususı* | *ideal* | *iğrenç* | *kulaktan dolma* | *melodik* | *mizahi* | *ölmez* | *politik* | *saldırgan* | *siyasal* | *siyasi* | *ucuz* | *uçuk* | *yakıcı* | *yıpratıcı*

smaç • *spor* Voleybol ve teniste topu yukarıdan aşağıya doğru sertçe yere vurma, küt. • Basketbolda yakın mesafeden topu sertçe sepete geçirme. **akrobatik** | **nefis** | **üçer**

smear • *tıp* Kadınlarda rahim ağzı ya da genel kanser belirtilerinin taranmasında kullanılan bir test. **rutin**

smokin • Özel günlerde erkeklerin giydiği önü açık, ceketi genellikle ipek yakalı takım giysisi. **damatlık** | **klasik** | **yepyeni**

SMS • Cep telefonu aracılığı ile yazılan mesajın bir cep telefonundan diğer bir cep telefonuna gönderilmesi, mesajlaşması hizmeti. **interaktif** | ~ **milyarlık**

soba • İçinde kömür, odun veya gaz yakılan, elektrikle de çalıştırılabilen ısınma aracı. *çini* | *sac* | *katalitik* | *borusuz* | ~ *teneke* | *dökme* | *sıcak* | *sıcacık* | *kömürlü* | ~ *belgeli* | ~ *döküm* || *bacasız* | *cılız* | ~ *çiçekli* | *demir* | *elektrikli* | *harlı* | *kocaman* | *koni* | *pashı* | *sessiz sedasız* | *sönük* | *tüplü* | *üçüncü* | *yalancı* | *yuvarlak* **soba borusu** • Düz ya da “t” şeklindeki borulardan oluşup bacaya ulaşan sistem. **uzunca sobacı** • Soba yapan, satan, onaran veya kuran kimse. ~ **sakallı**

soda • Sindirimi kolaylaştırmak, susuzluğu gidermek, içkileri sulandırmak için kullanılan, içinde sodyum karbonat bu-

lunan, köpüren su. • Temizlik işlerinde kullanılan bir çeşit tuz. *limonlu* | ~ *şişe* || boncuk boncuk | gazlı | kostik | meyveli

sofa • Evlerde oda kapılarının açıldığı genişçe yer, hol. *loş* | *izbe* | ~ *döşeli* | *genişçe* || alaturka | aydınlık | ~ basık | ~ bitişik | ~ çiçekli | çinili | çıkıntılı | daracık | darca | girintili çıkıntılı | göksel | kalabalık | ~ kaplı | koskocaman | ~ merdivenli | ~ mermerli | ~ nazır | parmaklıklı | tamtakır | ufak

s sofistike • *mecaz* Karmaşık olma. son derece

s ofizm • *felsefe* Bilgicilik. postmodern

s ofra • Masa, sini vb. şeylerin, yemek yemek üzere hazırlanmış durumu. • Birlikte yemek yiyenlerin tümü. • Genellikle tekerlek biçiminde, üzerinde yemek de yenebilen ayaklı hamur tahtası. *mükellef* | *mütevazı* | *yemekli* | *mütevazı* | ~ *serili* | ~ *kişilik* | *bereketli* | *alafranga* || akşamki | alaturka | aynı | ayrıcalıklı | baharatlı | balıklı | bildik | boş | cömert | değme | ~ dizili | ~ dopdolu | dost | düşsel | eksiksiz | fevkalade | ~ görülmemiş | gösterişli | gürültücü | ilaçlı | kadınlı erkekli | kibar | kocaman | ~ kurulu | leziz | loş | mahzun | midevi | muhteşem | mutena | mükemmel | nakışlı | nükleer | ~ örtülü | özgür | patatesli | saçma sapan | saklı | sefil | son | temiz | titiz | tumturaklı | varlıklı | viran | yoksul | yuvarlak | zengin | âlâ **s ofra bezi** • Sofranın altına serilen örtü. ~ *serili* **s ofra örtüsü** • Sofra kurulurken masanın üzerine serilen örtü. *özenli* **s ofra takımı** • Yemek yerken kullanılan sofa örtüsü, tabak, kaşık, çatal, bıçak, peçete gibi şeylerin tümü. *murassa*

s ofta • *eskimiş* Medrese öğrencisi. • *eski-miş*, *mecaz* Bir görüşe, bir inanişâ körü körüne bağlanan kimse. • *eskimiş*, *mecaz* Yaşadığı çağın gerisinde kalmış, geri kafalı kimse. *muhlis* || bilgisiz | *dedikoducu* | *halis muhlis* | ~ sakallı | ~ şalvarlı | zirdeli

s ofu • Dinin buyruk ve yasaklarına bütünüyle uymuş kimse. *kaba* | *sahte* | ~ sakallı **s ofuluk** • Sofu olma durumu. • Sofuca davranma. *ham* || *kaba*

s oğan • *bitki bilimi* Zambakgillerden, yemeklere tat vermek için yumrusu ve yeşil yaprakları kullanılan güzel kokulu bitki (*Allium cepa*). • Çiğdem, lale, zambak, sarımsak vb. bitkilerin toprak altındaki yumru kökü. *kuru* | *taze* | *büyük boy* | *orta boy* | *yeşil* | *bol* | *kırmızı* | *cücükli* || ballı | bayat | bir parça | büyükçe | ~ çuval | devasa | ekşi | kışık | kremalı | mor | ~ senelik | ~ serili | tahinli | tohumluk | üzer **s oğan dolması** • Soğandan yapılan dolma. *etli*

s oğuk • Isının düşük olma durumu. *dondurucu* | *yakıcı* | *nemli* | *rutubetli* | *s oğuk* | *puslu* || aldatici | amansız | anlaşılmaz | ~ bezeli | bir araba ~ | bütün ~ | deşetli | dingin | ~ esaslı | incecik | ısıricı | kavi | kırılğan | kıyıcı | *kuru* | mevsimsiz | müthiş | ~ namlı | parıltılı | rüzgârlı | sinsi | tekmi | ~ uyuşturucu | ~ ürpertici | yapışkan **s oğuk algınlığı** • *tıp* Sıklıkla virüslerin yol açtığı, beden ısısında yükselme, burun akıntısı ile ortaya çıkan solunum yolu hastalığı. aşırı | ateşli | *birazcık* | *ehemmiyetsiz* **s oğuk savaşı** • İki kişi arasında fazla belli edilmeden yaşanan çekişme. *küçük çapta* **s oğuk şaka** • Hoş karşılanmayan, yersiz nükte veya sözle yapılan şaka. *apayrı* **s oğukkanlılık** • Soğukkanlı olma durumu, serinkanlılık. *inandırıcı* | *kuzeyli* | *matematik* | *şahane* | *şaşırtıcı* | *utanmaz* | *yapay* | *zalim* **s oğukluk** • *mecaz* Soğuk, sevimsiz ve ilgisiz davranış, ilgisizlik. • *mecaz* Sevimsiz olma durumu, antipati. • *mecaz* Kırgınlığa, dargınlığa yol açabilen sevgi azalması. *duygulu* || alaycı | amansız | *belirgin* | *beyhude* | *bürokratik* | *dupduru* | *itici* | *ırksal* | *kesin* | *lüzumsuz* | *madenî* | *muayyen* | *nemli* | *olanca* | *törensiz*

s oğutucu • Buzdolabı. *deminki*

sohbet • Dostça, arkadaşça konuşarak hoş bir vakit geçirme, söyleşi, yârenlik, hasbihâl. • **edebiyat** Söyleşi. *doyumsuz* | ~ *çaylı* | *huzurlu* | *hoş* | *akşamki* | *mahrem* | *olağan* || *aptalca* | *ayrı ayrı* | *aysız* | *baş döndürücü* | ~ *bedel* | *çiğ* | *çok yönlü* | *çoklu* | *dağınık* | ~ *dair* | *derin* | *endişeli* | *esprili* | ~ *evvelki* | ~ *gecelik* | *günlük* | *gürültülü* | *harareti* | *hususî* | *içten* | *kendine özgü* | *keyifli* | *kırık dökük* | *kiymetli* | *klasik* | ~ *konulu* | *koyu* | *külfetli* | *laubali* | *manasız* | *muntazam* | *mutat* | *mute-na* | *neşeli* | *nostaljik* | *nükteli* | *orijinal* | *ölümsüz* | ~ *saatlik* | *sabahki* | *sazlı sözlü* | *senli benli* | *seviyeli* | *tartışmalı* | *tatlı* | *yemekli* | *yoğun*

sokak • İl, ilçe vb. yerleşim bölgelerinde, iki yanında evler olan, caddeye oranla daha dar veya kısa olabilen yol. *daracık* | *tenha* | *dar* | *çamurlu* | *arka* | ~ *kaldırımlı* | *eğri büğrü* | *karanlık* | *ıssız* | *tozlu* | *ağaçlı* | *güneşli* | *yan* | *yokuşlu* | *eğri* | *bomboş* | ~ *kesen* | ~ *kaplı* | ~ *döşeli* | *gölgeli* | *izbe* | *loş* | ~ *taşlı* | *pis* | *merdivenli* | *rutubetli* | *ışksız* | *bakımsız* | *rüzgârlı* | *bildik* | *kasvetli* | *karmakarışık* | *dumanlı* | *ıslak* | ~ *perçemli* | ~ *kalma* | *büklüm büklüm* | *kuytu* | ~ *bezeli* | ~ *paralel* | *yamru yumru* | ~ *adlı* | *dolambaçlı* | *insansız* | ~ *koşut* | *ücre* | *sapa* | *dolaşık* | *kıvrımlı* | ~ *çevrili* | *boş* | *yağmurlu* | *temiz* | *yakın* | *mevilli* | *ışıl* | ~ *noktalı* | *eski* | *esrarlı* | *vicık vicık* | *kimsesiz* | *serseri* | *başboş* | *kemerli* | *cıvıl cıvıl* | *genişçe* | *irili ufaklı* | ~ *yoksul* | ~ *kokulu* | *sefil* | *büyülü* | *bunca* | *geniş* | *havasız* | *kısacık* | *harap* | ~ *adımlık* | *korukulu* | *serin* | *ışıl ışıl* | ~ *karişık* | *bütün* | ~ | ~ *kalan* | *inişli yokuşlu* | ~ *evli* | *kestirme* | *ağaçsız* | *karlı* | *sessiz* || *adi* | *alelade* | *alt* | *anlaşılmaz* | ~ *arınmış* | *arızalı* | ~ *arşinlik* | *aşağılık* | *aydınlık* | ~ *basık* | *batak* | *belalı* | *bembeyaz* | *beyaz* | *biçimsiz* | *birkaç* | *bitimsiz* | *bozuk* | *cafcıflı* | *canlı* | *cazip* | *cumbalı* | *çamur deryası* | *çapraşık* | *çarpık çurpuk* | *çiçeği burnunda* | *çöplü* | *damarlı* | *darca* | *darmadağınık* | *deli di-*

vane | ~ *desenli* | *diğer* | *dikbaşlı* | *dikey* | *dizginsiz* | *dolgun* | *dördüncü* | *dupduru* | *düzensiz* | *düzgün* | *emniyetsiz* | *esintisiz* | *falanca* | ~ *fenerli* | *ferah* | *fukara* | ~ *geceki* | ~ *geçen* | *girintili çıkıntılı* | ~ *görünümlü* | *görünür* | *gübreli* | *güneşsiz* | *gürültücü* | *güvensiz* | *hareketli* | *hatırlı* | *havadar* | *hayın* | *herhangi bir* | *hüzünlü* | *içerlek* | *iğrenç* | *inişli* | *ispirtolu* | *işlek* | *ıpıssız* | *ışılmalı* | *kalabalık* | *kanunsuz* | *kapalı* | *kapkaranlık* | ~ *kaplama* | *kargacık burgacık* | *kayıp* | *kesif* | *kırık dökük* | *korunaklı* | *külüstür* | *lanetli* | *mermer* | *minicik* | *mitsuz* | *nemli* | *nursuz* | *onlarca* | *öteki* | *öyle* | *parıltılı* | *perişan* | *pırlı pırlı* | *problemlı* | *sağlı sollu* | *sakin* | *sekiz* | *simsiyah* | *sıkıntılı* | *suskun* | *şiirli* | *tahinî* | *tanıdık* | *taş* | *taşralı* | *tehlikeli* | *tek yönlü* | *tekinsiz* | *tertemiz* | *tıknaz* | ~ *tutulmuş* | *ufak tefek* | *uykulu* | *üç* | *ünlü* | *vatansız* | *yakut* | *yampiri* | *yamuk yumuk* | *yapyalnız* | *yitik* | *ylankavi* | ~ *yollu* | *yukarı* | ~ *yüzlü* **sokak ağzı** • Sokak girişi. **genişçe sokak çocuğu** • Vaktini genellikle sokaklarda geçirip eğitimden yoksun kalmış çocuk. ~ *bilmiş* | *kurnaz* **sokak kapısı** • Sokağa açılan kapı. **örtük sokak kavgası** • Sokakta gerçekleşen kavga. **bıçaklı sokak köpeği** • Sokakta yaşayan köpek. *evsiz barksız* | ~ *kesen* | *pis* **sokak kültürü** • Sokağa ait yaşantıların genel adı. **yüzeysel sokak lambası** • Gece vakti sokakları aydınlatan lamba. ~ *vatlık* **sokak satıcısı** • İşportacı. **gürültücü sokağa çıkma yasağı** • Olağanüstü hâl durumunda kişilerin adreslerinden ayrılmasa. *süresiz*

soket • Kısa çorap. *yün*

sokulganlık • Sokulgan olma durumu. *nazlı* | *yapma*

sokuluş • Sokulma işi. *dostça* | *kadınca* | *şehvetsiz*

sokum • *halk ağzında* Lokma. *ikişer*

sol • Bu taraftaki yön. • Sosyalizme yakın görüşte olan grup. • *müzik* Gam dizisinin

de fa ile la arasındaki ses. *aşırı* | *gerici* || demokratik | geleneksel | mahcup | modernize | ~ otoriter | ulusal | ülkücü | ~ yetişmiş **solcu** • Sol görüşlü partilerin yandaşı olan kimse ya da düşünce. *azınlı* | *aşırı* || antiemperyalist | demokratik | devletçi | entel | ikinci sınıf | kökten | köktenci | maceracı | Ortodoks | ödünsüz | radikal | sipsivri | sıradan | statükocu | tesettürlü | ütöpik | ~ yıllık

solgunluk • Solgun olma durumu. *çekingem* | *dokunaklı* | *kumral* | *mavimsi* | *özensiz* | *yapışkan*

solist • *müzik* Bir müzik eserini tek başına çalan, söyleyen sanatçı, solocu. *sempatik* || ~ *alışkın* | *değişmez* | *gencecik* | *hayırsever* | *karizmatik*

sollama • Sollamak işi. *gaddarca* | *hatalı* | *inatçı*

solo • *müzik* Bir müzik parçasının bir kişi tarafından söylenmesi veya çalınması. *acıklı*

solucan • *hayvan bilimi* Yuvarlak veya yassı, uzun kurtlara verilen genel ad. *kalleş* | *kaygan* | *kocaman* | ~ *kopuk* | *kötürüm* | *pornografik* | *sakıncalı* | ~ *saydam* | ~ *saygılı* | *uyuşuk* | *yassı* | *zehirli*

soluk • Akciğerlere çekilen, akciğerlerden atılan hava, nefes. • Ciğerlere hava alıp verme. • *mecaz* Tarz. *derin* | *ılık* | *yakıcı* | *düzensiz* | *sıcacık* | *kesik kesik* | *buğulu* | *rahat* | *mendebur* | *kaygısız* | ~ *kokulu* | ~ *uyarıcı* | *sası* || *apayrı* | *belli belirsiz* | *boğuk* | *bunaltıcı* | *canlı* | *cansız* | *capcanlı* | *dipdiri* | *dumanlı* | ~ *esintili* | *ferah* | *genç* | *genişçe* | *güçsüz* | *harlı* | *havasız* | *heyecanlı* | *hırslı* | *hızlı* | *huzurlu* | *iğrenç* | *ince* | *iniltili* | *insani* | *kanlı* | *kesik* | *kısa* | *kısacık* | *kokmuş* | *nemli* | *nezleli* | *olanca* | ~ *önlüklü* | *serin* | *sıcak* | *sıpsıcak* | *son* | *tılsımlı* | *tuzlu* | *uğultulu* | *yabanıl* | *yabansı* | *yalçın* | *yepyeni* | *yorgun* **solukluk** • Soluk olma durumu. • *denizcilik* Başı su altında tutarak yüzmeyi sağlayan soluk alma borusu, şnorkel. *dört köşe*

soluklama • Soluklamak durumu. *suni*

soluklanma • Soluklanmak işi. ~ *sürelî*

soluma • Solumak işi. *gürültülü* | *hızlı* | *inatçı* | *muhteris*

solunum • *biyoloji* Bütün canlılarda, oksijen alıp karbondioksit verme biçiminde görülen hareket, teneffüs. • *bitki bilimi* Bitkilerde geceleri oksijen alıp karbondioksit verme, gündüzleri ise karbondioksit alıp oksijen verme biçiminde görülen hareket. *suni* || *anaerobik* | *düzensiz* | *fonksiyonel* | *gürültülü* | *periyodik* | ~ *sistemli* | *yapay* | *yüzeysel* **solunum infeksiyonu** • Genellikle hafif ateş, öksürük, yorgunluk, hapşırma ve burun tıkanıklığı gibi karakteristik bazı özelliklere sahip rahatsızlıklar. *bakteriyel* **solunum yolu iltihabı** • Soğuk algınlığı. *müzmin*

solüsyon • Eriyik. *antiseptik* || *konsantre* | ~ *temizleyici*

som balığı • *hayvan bilimi* Salmoniformes sınıfının Salmonidae familyasına ait olsalar da aslında bu familyanın farklı cinsleri. *konserve*

somon • *hayvan bilimi* Somon balığı. *ıspanaklı* | ~ *kiloluk*

somon • Yuvarlak ve şişkin ekmek. • *tek-nik* Cıvatanın ucuna geçirilen, içi yivli demir başlık. *pişkin* || *bir parça* | *çeyrek* | ~ *dolusu* | *genç irisi* | ~ *kiloluk* | *peşpeşe* | *sekizgen* | *taze* | *yarım*

somurtkanlık • Somurtkan olma durumu. *şımarık* | *yalancı*

somut • Varlığı duyularla algılanabilen, müşahhas, konkrete, soyut karşıtı şey. *son derece* **somutluk** • Somut olma durumu, müşahhaslık. *olanca*

somya • Şilteyi taşımaya ve ona esneklik vermeye yarayan yaylı kerevet. *gıcırtilı* | *portatif*

son • Bir şeyin en arkadan gelen bölümü, bitimi, nihayet, akıbet. • *mecaz* Ölüm. *acıklı* | *mutlu* | *kaçınılmaz* | *korkunç* |

trajik || çirkin | ~ dönük | dramatik | görkemli | harikulade | karamsar | kesik kesik | lanetli | ~ layık | mantıklı | marjinal | muayyen | mucizevi | sonuçsuz | şerefli | ~ türlü | usandırıcı | ustaca | vurucu | zorlama

sonat • *müzik* Bir veya iki çalgı için yazılmış, üç veya dört bölümden oluşan müzik eseri. *patetik* | *ikili* || basit | üçlü

sonbahar • Kuzey yarım kürede eylül, ekim ve kasım aylarını içine alan süre, güz, hazan, bağ bozumu. • *mecaz* Yaşlılık dönemi. *soğuk* || arsız | beyhude | ~ geçen | güzel | içli | kaçınıcı | kasvetli | merhametli | muhteşem | müşfik | neşesiz | puslu | rüzgârlı | upuzun | uzun | vakitsiz | yaprak yaprak | yoğun **sonbahar akşamı** • Güneşin batışıyla beliren serin sonbahar akşamı. *görmeli* | *harikulade* | *ışıksız*

sonlandırma • Sonlandırmak işi. *feminen*

sonluk • Sona erme. *ortak*

sonra • Arkadan gelen bölüm veya zaman. *biraz*

sonsuz • Sonu ve sınırı olmayan şey. ~ bucaksız | uçsuz bucaksız **sonsuzluk** • Sonsuz olma durumu. • Sonu olmayan gelecek zaman, ebediyet. *sonlu* || ~ bilinmeyen | gaddarca | ~ gecelik | giyinik | huzurlu | ilkelce | mahzun | mavi | ölümsüz | şaşırtıcı | tanrısal | ~ tür | uçsuz bucaksız | yeşil

sonuç • Bir olayın doğurduğu başka bir olay veya durum, netice. • Bir gelişim veya girişimden elde edilen şey. • Öz, özet. • *spor* Sürmekte olan veya biten bir yarışmanın veya spor karşılaşmasının sayı bakımından durumu, skor. • *edebiyat* Yazının veya sözün bitim bölümü. *olumlu* | *mantıksal* | *zorunlu* | *doğal* | *yanıltıcı* | *fiili* | *vahim* | ~ uygun | *olumsuz* | *başarısız* | *istatistiki* | *kaçınılmaz* | *natürel* | ~ zıt | *çevresel* | *olağan* | *sosyolojik* | *fonksiyonel* | *şaşırtıcı* | *muhtemel* | *güldü-*

rücü | *nedensel* | *sakıncalı* | *istatistiksel* | *tatminkâr* | *normal* | *felaketli* | *çarpık* | *iyi* | *sağlıklı* | *hayırlı* | ~ evvelki | *mutlu* | *pratik* | ~ ihtimalli | *anlamalı* | *başarılı* | *mucizevi* | *sevimsiz* | *menfi* | *adaletli* | *hazin* | ~ belli | *basit* | *hukuki* | *trajikomik* | *hiçbir* | *kuramsal* | *aydınlatıcı* | *mantıklı* || abuk sabuk | *adaletsiz* | ~ ağırlıklı | *akla yakın* | *aksi* | ~ alakalı | *aldatıcı* | *apayrık* | *aritmetik* | ~ aykırı | *bakteriyolojik* | *bambaşka* | *başlıca* | ~ belirsiz | ~ beter | *bireysel* | *bitek* | ~ boylu | *çarpık* | *çarpuk* | *çelişik* | *dayatmacı* | *değişik* | *deneysel* | *direkt* | ~ dolu | *dramatik* | *düzayak* | *eğlenceli* | *ekonomik* | *elemli* | *emniyetli* | *faydalı* | *feci* | *ferahlatıcı* | *feyizli* | *filozofik* | *gizli* | *güvenilir* | *hangi* | *hareketli* | *hayalî* | *herhangi bir* | *iç açıcı* | *ideolojik* | *ikinci* | *ikircikli* | *ilginç* | ~ ilişkin | *inanılmaz* | *istikrarsız* | *ivedi* | *iyimser* | *kanlı* | *kanlı canlı* | *karamsar* | *kazançlı* | *kesin* | *kestirme* | ~ kırıcı | *konsolide* | *koordine* | *lanetli* | *leziz* | *mantığı* | *mantıksız* | *matematiksel* | *mecazi* | *mekanik* | *mevcut* | *mukadder* | *mutsuz* | ~ müjdeli | *mükemmel* | *nörolojik* | *optimal* | *önemli* | ~ özlü | *patolojik* | *rasyonel* | ~ sağlayıcı | *simetrik* | *sinerjik* | *siyasi* | *sınıfsal* | *somut* | *stratejik* | *şaşılası* | *şu* | *tanrısal* | *tatsız* | *tatsız tuzsuz* | ~ temelli | *toplumsal* | *trajik* | ~ uyarıcı | ~ ürpertici | *verimli* | *yarıncı* | *yıkıcı* | *yıpratıcı* | ~ yönelik | *yüz kızartıcı* | *zaman bilimsel* | *zorlayıcı*

sonuçlama • Sonuçlanmak işi, neticelenme. *varsayımsal*

sopa • Kalın değnek. ~ *çivili* | *kalın* | *püsküllü* | *çatallı* | *bir araba* ~ || bambu | büyülü | çengelli | dikenli | eğri | epidemik | kalmca | keçeli | ~ lastikli | muteber | pürüklü | sekiz | seksen | sihirli | teleskobik | ~ uçlu | uzunca | yamru yumru | yüzer

soprano • Sesi ince olan ses sanatçısı. *yetenekli* || göz alıcı | şımarık

sorgu • Sorma işi. • *hukuk* Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu'na göre, sanığın

sorgu sual

araştırma konusu olayla ilgili olarak yargıç karşısındaki beyanı, istintak. *çapraz* | *işkenceli* || bunaltıcı | düşsel | ~ geceki | köpekli | mevcut | normal | rutin | sancılı | ürkütücü | yoğun **sorgu sual** • Hesaba çekme. *yığınla*

sorguç • Bazı kuşların tepelerinde bulunan uzunca tüy, tuğ, tepelik. *değerli* | *elmaslı* | *sırmalı*

sorgulam • Sorgulamak işi, isticvap. *yaman*

sorgulama • Sorgulamak işi, isticvap. *işkenceli* || amansız | basit | bu | *çapraz* | gizli | ~ ilgili | keyifsiz | kısa | manasız | saçma sapan | usulsüz | yamuk | yansız

sormaca • Herhangi bir konuyla ilgili durum ve tutumu belirlemek için düzenlenmiş ayrıntılı ve kapsamlı soru dizisi, anket. *mütevazı*

soru • Bir şey öğrenmek için birine yöneltilen ve karşılık gerektiren söz veya yazı, sual. *can alıcı* | *saçma sapan* | *yanıtsız* | ~ ilgili | *cevapsız* | *sözel* | *deminki* | *aptalca* | *manasız* | *yakıcı* | *çanak* | *şu* | *beklenmedik* | *naif* | ~ *yollu* | *ikincil* | *şaşırtıcı* | *gereksiz* | *beylik* | *felsefi* | *farazi* | ~ *ilişkin* | *saçma* | *yersiz* | *alakasız* | *meraklı* | *bir yığın* | *önemli* | *abes* | *anlamsız* | *üçüncü* | *karşılıksız* | *asıl* | *akademik* | *abuk sabuk* | *olmadık* | *gerçekçi* | *birçok* | ~ *imalı* | ~ *önceki* | *natüralist* | *kontra* | *karmakarışık* | *olur olmaz* | *kadim* | *kesin* | *alaylı* | *temel* | *lüzumsuz* | *çekirdek* | *esprili* | *öyle* | ~ *amaçlı* | *masum* | *çetretil* | *çocukça* | *kazık* | *ısrarlı* | *münasebetsiz* | *bilinen* | *Danca* | ~ *cevaplı* | *ilk* | ~ *belli* | *yüzlerce* | ~ *gelen* | *bilişsel* | *anlamlı* | *kasıtlı* | *tuhaf* | *böyle* | *bin türlü* | *gerekli* | *meşru* | *maksatlı* || İslami | *açıklayıcı* | ~ *ait* | *akla ziyan* | ~ *alakalı* | *alaycı* | *alışılmış* | *amansız* | *ani* | *apayrı* | *aralıksız* | *art niyetli* | *aydınlatıcı* | *aynı* | *azametli* | ~ *bağlantılı* | *basit* | *baştan savma* | *bayat* | *bazı* | ~ *belirli* | ~ *belirsiz* | ~ *bihaber* | *binlerce* | *bir* | *bir sürü* | *birinci* | *birtakım* | ~ *bu* | *çakal* | *çapraz* |

çapsız | *çaresiz* | ~ *çeşitli* | *çetin* | *dalgacı* | *dandik* | *değişik* | *densiz* | *diğer* | *dobra* | *dolambaçlı* | *dolaylı* | *dolaysız* | ~ *dönük* | ~ *duyarlı* | *düşündürücü* | *ekstra* | *eli ayağı düzgün* | *ellişer* | *Ermenice* | *esas* | ~ *esaslı* | *esrarlı* | ~ *evvelki* | *filozofik* | *fiziksel* | *gayriciddi* | ~ *geceki* | *geçerli* | *genel* | *geri kalmış* | *güncel* | ~ *habersiz* | *haklı* | *hangi* | *herhangi bir* | *hipotetik* | *hınzır* | ~ *içerikli* | *ikinci* | *ilginç* | *ilgisiz* | *irili ufaklı* | ~ *istenç dışı* | *iyi yürekli* | *kaç* | ~ *kalan* | *kalıcı* | ~ *katkılı* | *kendine özgü* | *kestirme* | *kimi* | ~ *kinayeli* | *kıllı* | *kıvrak* | *koskoca* | *kozmetik* | ~ *köşeli* | *lanet* | ~ *liralık* | *lüks* | ~ *malum* | *manidar* | *mantıklı* | *mantıksız* | *melankolik* | *meşum* | ~ *milyarlık* | *muammalı* | ~ *mukabil* | *mütereddit* | ~ *nedenli* | *net* | *nice* | ~ | ~ *nitelikli* | *niteliksiz* | ~ *niyetli* | *olası* | *ödünsüz* | *ölümcül* | *önemsiz* | *örnek* | *örtük* | *özel* | *özgür* | *sağca* | ~ *saygılı* | *sekizer* | *simultane* | *sınırlı* | *sıradan* | *sokulgan* | *sosyolojik* | *sözlü* | *sözsüz* | *sunturlu* | *tabii* | *tehlikesiz* | *tekdüze* | ~ *temelli* | *terletici* | *tiksindirici* | *tipik* | *törensiz* | *tutarlı* | *tüm* | ~ | *usandırıcı* | *ustaca* | *üç* | *üretici* | *üstü kapalı* | ~ *vadeli* | *varsayımsal* | *yanıtlı* | *yapay* | *yaratıcı* | ~ *yazılı* | *yeni* | *yirmi* | *yığınla* | *yıkıcı* | *yıpratıcı* | *yüzeysel* | *zincirleme* | *zırva* | *zor* **soru işareti** • *dil bilgisi* Soru cümlelerinin sonuna konulan noktalama işareti (?). *hınzır* | ~ *ilgili* | *kıpkızıl* | *koskocaman* | *müphem* **soru önergesi** • Hükûmetin görev alanıyla ilgili açık ve belli bir konuda bir milletvekilinin başbakan veya ilgili bakandan bir önerge ile bilgi istemesi. *göstermelik* | ~ *istemli*

sorumlu • Üstüne aldığı veya yaptığı işlerden dolayı hesap vermek zorunda olan, sorumluluk taşıyan kimse. *sorumsuz* || *biricik* | ~ | *birincil* | *fazla* | *genel* | *yegâne* **sorumluluk** • Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet. *müteselsil* | *rutin* | *aşı-*

rı | *sosyal* | *ailevi* | *ezici* || ağır | ahlaki | asıl | aydınlatıcı | başlıca | bireysel | birincil | ~ çeşitli | çok yönlü | etkin | içgüdüsel | idari | inzibati | katmerli | mantıksal | ~ milyarlık | ortak | örgütsel | sanatsal | siyasal | siyasi | yakıcı | yasal | yazınsal | ~ yönlü **sorumsuz** • Sorumlu olmama durumu. **muazzam sorumsuzluk** • Sorumsuz olma durumu, mesuliyetsizlik. • Sorumsuzca davranış, mesuliyetsizlik. ~ çekici | yoz

sorun • Araştırılıp öğrenilmesi, düşünülüp çözümlenmesi, bir sonuca bağlanması gereken durum, mesele, problem. • *mecaz* Sıkıntı veren durum, dert. *ailevi* | *yakıcı* | *jinekolojik* | *güncel* | ~ bir *numaralı* ~ | ~ *çözumsuz* | *sosyoekonomik* | *kişisel* | *kuramsal* | *ekolojik* | *birincil* | *siyasal* | *çevresel* | *çetrefilli* | *sosyolojik* | *toplumsal* | *yapısal* | *felsefi* | *ekonomik* | *önemli* | *cinsel* | *kültürel* | *yaşamsal* | *ortopedik* | *tek* | *başlıca* | *dünyevi* | *devasa* | *hayati* | *çetrefil* | *esas* | *ruhsal* | *ikincil* | *ciddi* | ~ *ilgili* | *nörolojik* | *bir yığın* | *parasal* | *bambaşka* | *iktisadi* | *yönetmelik* | *etnik* | *hiçbir* | *temel* | *bariz* | *can alıcı* | *sistematik* | *akli* | *ırksal* | *dilsel* | *reel* | *öncelikli* | *büyük* | ~ *ilişkin* | *maddi* | *karmaşık* | *düzme* | *sanatsal* | *bürokratik* | *ulusal* | ~ *alakalı* | *günlük* | *acil* | *bireysel* | *yerel* | *hukuksal* | ~ *tür* | *ruhi* | *çapraşık* | ~ *önceki* | *komplike* | *birçok* | *ufak* | *gündelik* | *uluslararası* | *başka* | *mikro* | *tartışmalı* | *politik* | *bazı* ~ | ~ *belli* | *karakterize* | *düşünsel* | *diğer* | *fonksiyonel* | *evrensel* | *müzmin* | *zorlama* | ~ *çeşitli* | *özel* | *biçimsel* | *siyasi* | *asıl* || abuk subuk | alaturka | altyapısal | anatomik | anlamsal | anlık | aritmetik | ~ asırlık | atomik | aynı | ~ bağlantılı | bakteriyel | baskın | başat | belli başlı | benzeri | beşinci | ~ beter | beyinsel | bilinçli | bin türlü | binlerce | bir | bir sürü | biricik ~ | birinci | birtakım ~ | budalaca | bütünsel | coğrafi | çetin | çok yönlü | ~ değer | değişik | demografik | dermatolojik | dikenli | dış | dolaysız | duygusal

| eften püften | elzem | epistemolojik | ~ esaslı | eskice | etik | fiziksel | ~ gececi | geçici | gedikli | genel | güç | gündeş | haksız | hijyenik | hukuki | hurda | hususi | ~ ilişkili | iltihabi | insancıl | ivedi | kadim | kadınca | kahrolası | kalıtsal | kardiyolojik | ~ karışık | keyifsiz | kimi ~ | kişiler arası | lojistik | mali | manevi | mesleksel | metodolojik | milletlerarası | mimari | minicik | modern | nafile | nice ~ | olanca | olası | onca | ontolojik | optik | ~ özgü | özgül | patavatsız | sahte | sair ~ | sayısız ~ | sefil | somut | ~ sonraki | statik | teknik | tematik | ~ temelli | teorik | tipik | toplumlar arası | törel | töresel | tükenmez | tüm ~ | ufacık tefecik | uydurma | ülkesel | ürolojik | yargısal | yepyeni | yerleşik | yıpratıcı | yoğun | ~ yönelik | yönetsel | ~ yönlü | yüce | yüzeysel | yüzlerce | ~ yüzyıllık | zor **sorun yumağı** • Sorunlar silsilesi. başı başına

sorunsal • Çözümü belli olmama durumu. asıl | ~ aşkın | baskın | kozmik | kültürel | laik | merkezî | ontolojik | özel | şiirsel | toplumsal | yaşamsal

soruş • Sorma işi. dördüncü

soruşturma • Soruşturmak işi. • Bir sorunu açıklığa kavuşturmak amacıyla bir idari veya adli makamın yönettiği, ilgililerden ve tanıklardan bilgi toplama, konuyu inceleme işi, tahkik, tahkikat. *çok yönlü* | *idari* | *sıkı* | *uydurma* | ~ *alakalı* | ~ *ilgili* || ~ başlıklı | biçimsel | ~ esaslı | felsefi | geniş çaplı | herhangi bir | hesapsız | inzibati | ~ konulu | ~ numaralı | ön | rutin | ~ sayılı | tek yönlü | telepatik | uyduruk | ünlü | ~ yönlü | yüzeysel

sos • Bazı yemeklerin üzerine dökülen baharatlı karışım. *baharatlı* | *limonlu* | *sirkeli* | *kıvamlı* | *mantarlı* | *salçalı* | *kremalı* | *sarımsaklı* | *balsamik* | *mevveli* | *tahinli* | *sütlü* | *ballı* | *çikolatalı* | *mayonezli* | *tatlımsı* | *pütürsüz* | *kıymalı* | *kavurmalı* | *biberli* || alengirli | bin türlü | ~ çeşitli | homojen | kakaolu | konsantre | leziz |

neli | pürüzsüz | rengârenk | spesiyal | tamamlayıcı | terbiyeli | yağlı | ~ yapraklı | yoğurtlu

sosis • Kırılmış etin baharatla yoğurulduktan sonra ya tam ya da yarı pişirilerek hayvan bağırsağı içine doldurulmasıyla hazırlanan bir yiyecek türü. *hardallı* | *salçalı* || büyük boy | ~ kutu | ~ takılı

sosyal çevre • Toplumsal çevre. **kültürel sosyal demokrat** • Reformist ve tedrici metotlarıyla birlikte demokratik toplumsuluğu kurmayı hedefleyen politik bir ideoloji. **dinamik** | **göstermelik** | **klasik** | **ufku dar** | **vatansever** **sosyal dinamik** • İlerlemeyi ve değişkenliği inceleyen fikir. **ilerici** **sosyal konut** • Dar gelirli için özel olarak yapılmış, sağlığa uygun, ucuz, küçük konut. **bir örnek** | **sevimsiz sosyal tesis** • Yeşil alanlar, parklar, çocuk bahçeleri, oyun alanları, piknik ve eğlence alanları, spor alanları, stadyum ve ibadet alanları. **devasa sosyal yapı** • Toplumsal yapı. **ataerkil sosyal yaşam** • İnsanın toplum içindeki yaşama biçimi, sosyal yaşam. **eğlenceli** | **kendine özgü sosyal yaşam projesi** • Sosyal yaşamı düzenleyen planlar. **engelsiz sosyal yön** • Toplumsal yön. **ruhi**

sosyalist • *toplum bilimi* Toplumcu. **Alahsız** | **anarşist** | **bilimsel** | **dini bütün** | **dinsiz** | **dünkü** | **inançlı** | **inatçı** | **ılımlı** | **kitapsız** | **müfrit** | **örgütlü** **sosyalist parti** • Sosyalizme dayanan siyasal parti. **radikal** || **birleşik** | **ilerici** | **öbür** **sosyalizm** • *toplum bilimi* Toplumculuk. **güler yüzlü** | **reel** | **bilimsel** | **bağımsız** || **demokratik** | **derli toplu** | **devletçi** | **içtimai** | **ideal** | **insancıl** | ~ **karakterli** | **örgütlü** | ~ **tür** | **uyumlu**

sosyete • Bir topluluktaki gelir düzeyi yüksek ve kendilerine özgü yaşama biçimleri olan topluluk. **yüksek** || **eski** | **inançlı** | **tesettürlü** **sosyete takımı** • Sosyete grubu. **dini bütün** **sosyetik** • Sosyete üyesi kimse. **bohem**

sosyolog • Toplum bilimci. **bilmiş**

sosyoloji • Toplum bilimi. **eril** | **fenomenolojik** | ~ **tür**

sote • Küçük küçük doğranmış et, ciğer, böbrek vb. şeyler yağda hafifçe kavrulduktan sonra su, domates, biber vb. katılarak yapılan yemek. *mantarlı* || ~ **çeşitli**

sound • Ses. ~ *spesifik* | *benzersiz* || **minimal**

soy • Bir atadan gelen kimselerin topluluğu, köken, sülale • **Cins**, **tür**, **çeşit**. *asil* | *ulu* | *yüce* | *iğrenç* | *savaşçı* || **asaletli** | **aşağılık** | **bok** | **böyle** | **cengâver** | **dikenli** | **güllü** | **inatçı** | **kadim** | **karşıt** | **pak** | **palavracı** | **rastgele** | **şanlı** | **utangaç** **soy ağacı** • *mecaz* Bir kişinin veya bir ailenin en uzak atasından başlayarak bütün kollarını belirten çizelge, hayatağacı, soy kütüğü, şecere. **sofistike**

soya • *bitki bilimi* Kökeni Çin ve Japonya'ya uzanan, protein değeri bakımından zengin bir tür fasulye, soya fasulyesi (*Soia hispida*). ~ **sertifikalı** | **yemeklik** **soya fasulyesi** • *bitki bilimi* Soya. **yemeklik**

soyad • Herkesin ailece anılmasına yarayan öz adından sonraki adı, aile adı, aile ismi, soy ismi. **babadan kalma** | **değişik** | **müstear**

soygun • Genellikle çete durumunda bir araya gelmiş haydutlar tarafından yapılan silahlı hırsızlık. • Hiçbir emek harcamadan ve yolsuz olarak elde edilen büyük kazanç, vurgun. **aptal** | **aralıksız** | **beceriksiz** | **duygusuz** | **faili meçhul** | **ilginç** | **maskesiz** | **pervasız** | **sistematik** **soyguncu** • Soygun yapan kimse. *müstakbel* || ~ **bereli** | **bıçaklı** | **gözü kara** | **iyiliksever** | ~ **kostümlü** | **sabıkalı** | **zoraki** **soygunculuk** • Soygun yapma, çapul. **adi**

soykırım • *toplum bilimi* Bir insan topluluğunu ulusal, dinsel vb. sebeplerle yok etme, jenosit, genosit, pogrom. **kültürel** ||

asılsız | garip | kaçınıcı | kasıtlı | ~ planlı | sistematik | sözde | uydurma

soyly • Doğuştan veya hükümdar buyruğuyla bazı ayrıcalıklara sahip olan ve özel unvanlar taşıyan kimse. ~ bacaklı | çapkın | ~ derili | ~ donlu | evvel | kaçık | şımarık | varlıklı | yabancı | yerli **soyluluk** • Soyly olma durumu, asillik, asilzadelik, zadeğânlık, asalet, asaletlilik, necabet. **düzmece** | **gösterişsiz** | **kendine özgü** **soysuz** • Kötü tanınmış, ahlaksız kimse. onursuz | yüreksiz

soysuzlaşma • Soysuzlaşmak işi, dejenerasyon. **katışık**

soytarı • Söz ve davranışlarıyla halkı güldürüp eğlendiren kimse, maskara. • *meccaz* Hileci, yaltak kimse, kaşmer. *muhtem* | *çileli* || cesur | galiz | ~ görünümlü | gülünç | kanlı | mutlu | ünsüz | yapma | yetenekli | zararsız **soytarılık** • Soytarıya yakışır davranış, kaşmerlik, maskaralık. *ticari*

soyutlama • *felsefe* Bir nesnenin özelliklerinden veya özellikleri arasındaki ilişkilerden herhangi birini tek başına ele alan zihinsel işlem, gerçeklikte ayıramaz olanı düşüncede ayırma, tecrit, abstraksiyon. *geometrik* || basit | bilimsel | kolay | kuramsal

soyutluk • Soyut olma durumu. **pürüzsüz**

söğüş • Üzerine yağ ve limon konulmadan ve birbirine karıştırılmadan yenen dilimlenmiş domates, salatalık vb. **terbiyeli**

söğüt • *bitki bilimi* Söğütgillerden, sulak yerlerde yetişen, yaprakları alması ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç (*Salix*). *yaşlı* | *bodur* || cılız | gümüş | iki | münasebetsiz | mütevazı | narin | salkım salkım | sivri | solgun | ulu | ~ yapraklı | yeşil **söğüt dalı** • Söğütün dalı. endamlı | ışıllı | ışıllı ışıllı | yemyeşil

sömostir • Ara tatil. **beşinci**

sömürge • Bir devletin kendi ülkesinin sınırları dışında egemenlik kurarak yönet-

tiği ekonomik veya siyasal çıkarlar sağladığı ülke, sömürülen ülke, müstemleke, koloni. *bariz* | ~ *beter* | *Doğulu* | *dünkü* | gelişmiş | ~ *milyarlık* | ~ *önceki* | *önemli* | *siyasi* | *tüm* ~ | *yarış* **sömürgecilik** • Genellikle bir devletin başka ulusları, devletleri, toplulukları, siyasal ve ekonomik egemenliği altına alarak yayılması veya yayılmayı istemesi, müstemlekecilik, kolonyalizm. *barbar* | *ekonomik* | *şimdiki*

sömürü • Sömürme işi. *dış* | *ekonomik* | *amansız* | *feodal* || anlamsız | dinsel | siyasal | sınıfsal **sömürücü** • Sömürüyü gerçekleştiren kimse. *bir avuç*

sörfçü • Sörf sporu yapan kimse. *acemi* | *açgözlü* | *bencil*

sövgü • Sövmek için söylenen söz, sövme, küfür. *ağız dolusu* | *içler acısı*

söylem • Söyleyiş, söyleniş, sesletim, telaffuz. • Kalıplaşmış, klişeleşmiş söz, ifade. • Bir veya birçok cümleden oluşan, başı ve sonu olan bildiri, tez. *şiiirsel* | *devletçi* | *hümanist* | *didaktik* | *kasıtlı* | *yazınsal* | *karşıt* | *köktenci* | *geleneksel* | *ataerkil* | *mecazi* | *ayrıcalıklı* | *radikal* | *gerici* | *idealist* | *hamasi* | *kuramsal* | *bilimsel* | *militarist* | *felsefi* || abuk sabuk | anarşist | anonim | antisemit | apayrı | bağımsız | benzeri | beylik | bilinçli | büttüncül | çağdaş | çeşnili | ~ *dayalı* | demagogik | dingin | dinsel | dominant | dünyevi | eleştirel | epik | erkeksi | eylemsiz | feodal | güncel | hukuksal | içtenlikli | ikiyüzlü | ilerici | inatçı | kati | ketum | kıvrak | ~ *koşut* | kötümser | mağrur | makbul | marjinal | medyatik | ~ *mesafeli* | mikro | olumsuz | ~ *önceki* | öznel | partizanca | politik | rasyonel | romantik | saygısız | sembolik | solcu | sorumsuz | ~ *süslü* | tehditkâr | temelsiz | tepkisel | toplumsal | tutarlı | uçuk | uşu | uyduruk | ~ *uygun* | uzlaşmaz | ütöpic | ~ *vurgulu* | yapay | yavan | yerel | yerleşik | ~ *yollu* | ~ *yönelik* | zamansız | ~ *zit*

söylence

söylence • Efsane. bilinen | birer | çocuksu | eşsiz | etkin | haksız | ilginç | ~ köpüklü | olumsuz | simgesel

söyleniş • Söylenme işi. • Söyleyiş, telaffuz. basit | doğal | rabitasız

söylenti • Ağızdan ağıza dolaşan, kesinlik kazanmayan haber, rivayet. *asılsız* | *saçma sapan* || aynı | belli belirsiz | bir sürü | çeşit çeşit | ~ çeşitli | ~ dair | iğrenç | inanılmaz | kanlı | karışt | ~ kaynaklı | meşum | muazzam | şüpheli | yakışksız | yaygın | yıkıcı | ~ yollu

söyleşi • Arkadaşça, dostça karşılıklı konuşma, hasbihâl, sohbet. • Belli bir konuda alanla ilgili kişilerin katıldığı bilgilendirme toplantısı. • *edebiyat* Bir bilim veya sanat konusunu, konuşmayı andıran biçimde inceleyerek anlatan edebiyat türü, sohbet. *müzikli* || aleni | alışılmış | aynı | ciddi | değişmez | detaylı | direkt | içler acısı | ikili | kısa | ~ konulu | kopko-yu | nice ~ | ~ önceki | serbest | ufak tefek | yanıtı | yatıştırıcı | yazınsal | yumuşak | zengin

söylev • Bir topluluğa düşünceler, duygular aşılacak amacıyla söylenen, uzunca, coşkulu ve güzel söz, nutuk, hitabe. *ateşli* || aydınlatıcı | cevabi | dokunaklı | eleştirel | etkili | felsefi | hamasi | kuramsal | şiirsel | yaldızlı | yorucu | yurtsever | zehir zemberek

söyleyiş • Söyleme işi. • *dil bilimi* Bir kelimenin ses, hece, ton ve vurgu bakımından söylenme biçimi, söyleniş, sesletim, telaffuz. *sanatlı* | *şiirsel* || Gürcüce | heyecanlı | içten | kaçınıcı | kapsamlı | küskün | Latince | Lazca | ~ özlü | pürüzsüz | soylu | ~ süslü | ustaca | yakası açılmadık | yalın | yılışık

söz • Bir düşüncüyü eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf, kavil. • Bir veya birkaç heceden oluşan ve anlamı olan ses birliği, kelime, sözcük. • Bir konuyu yazılı veya sözlü olarak açıklamaya yarayan kelime dizisi. • Kesinlik

kazanmayan haber, söylenti. • Bir işi yapacağını kesin olarak vadetme. • Müzik parçalarının yazılı metni, güfte. ~ özlü | *bir çift* | ~ kırıcı | *veciz* | *beylik* | *kem* | ~ *yollu* | *şu* | *son* | *basmakalıp* | *Farsça* | ~ *evvelki* | *tatlı* | *anlaşılmaz* | *manasız* | *ba-yağı* | *Latince* | *bilgece* | *deminki* | *saçma sapan* | *meşhur* | *nükteli* | *Arapça* | *gerek-siz* | *alaycı* | *cinash* | *kinayeli* | *yatıştırıcı* | *açık saçık* | *boş* | *şiirsel* | *münasebetsiz* | *iğneli* | *bu* | *can alıcı* | *anlamsız* | *eleştirel* | *zehirli* | *lüzumsuz* | *kafiyeli* | *aşağılayıcı* | *terbiyesizce* | *kötü* | *felsefi* | *anlamli* | *büyülü* | *aldatıcı* | *budalaca* | *dokunaklı* | *abuk sabuk* | *klasik* | *alaylı* | *onca* | ~ *kanatlı* | *yalın* | *ağır* | *parlak* | *edebiyatça* | *ufak* | *şirin* | *ayıp* | *yavan* | *neşeli* | *haka-retamiz* | *şatafatlı* | *kırık dökük* | *fiyakalı* | *mütevazı* | *yuvarlak* | *çetrefil* | *uygun-suz* | *komik* | ~ *okşayıcı* | *duygulu* | *zehir zemberek* | ~ *önceki* | *tumturaklı* | *ünlü* | *saçma* | *üstü kapalı* | *bir sürü* | *önemli* | *apayrı* | *kırılğan* | *uyumlu* | *hamasi* | *akıl-lıca* | *sihirli* | *soylu* | *agresif* | *sorumsuz* | *esprili* | *yalansız* | *zarif* | *geçerli* | *iğne-leyici* | *şişkin* | *manzum* | ~ *çeşit* | *olum-suz* | ~ *ilişkin* | *sitemli* | *karmakarışık* | *tehditkâr* | *tehlikeli* | *kaygılı* | *usturuplu* | *terbiyesiz* | ~ *kopuk* | *hiçbir* | *sevimsiz* | *basbayağı* | *oturaklı* | *masum* | *değerli* | *birkaç* | *yitik* | ~ *dair* | *manidar* | *o* | *sevi-yesiz* | *acı* | *aptalca* | *kötüleyici* | *çalımlı* | *bildik* | *yaldızlı* | *iki anlamlı* | *düinkü* | ~ *ilgili* | *makbul* | *açık* | ~ *çift* | *mukaddes* | *alışılmış* | *tek* | *tatsız* | *kof* | *hikmetli* | *milyonlarca* | *altın* | ~ *uyarıcı* | *ölmez* | *aydınlatıcı* | *ölçülü* | *karamsar* | ~ *alakalı* | *yararlı* | *uydurma* | *hoş* || İbranice | abartılı | abidik gubidik | absürt | abuk subuk | acayip | acemi | acıklı | adi | afaki | ağ-dalı | ağılı | ağırbaşlı | ahenkli | ahenktar | akıl dışı | akla zarar | akli başında | aksi | alelade | Almanca | aptal | asıl | asılsız | aşağılık | âşıkâne | aşırı | aşırma | ateşli | aynı | basit | başıboş | başka | bayat | bazı ~ | benzeri | biçimsiz | bilge | bilimsel |

bilinçsiz | bilinen | bin türlü | bir nice ~ | birtakım ~ | boğuk | boynu bükük | bölgesel | bölük pörçük | böyle | bu kabîl ~ | ~ bükük | büyük | cana yakın | candan | canlı | cemiyetli | centilmence | cüretkâr | çalkantılı | dalkavukça | ~ değgin | derin | derişik | dersiz topsuz | dikenli | dikta-törce | dipsiz | dirice | doğaüstü | dolaysız | dolma | dostça | ~ dönük | dümdüz | düzeysiz | efendice | ek | ekşi | essah | eşsiz | etkileyici | ezici | ~ farksız | filozofça | fütursuz | gamlı | garip | ~ geceki | ~ gelen | genel | gerçek dışı | gerekli | gizli kapaklı | güldürücü | güvenli | güzel | hakikatli | haksız | hangi | harikulade | hazin | herhangi bir | Hintçe | hünsa | hürmetsiz | hüznünlü | içli | içtenlikli | iddialı | iğrenç | ihtiyatlı | iki yüzlü | ilginç | ilgisiz | ilişik | ~ ilişkili | ilk | ilkel | iltifatlı | ~ imalı | inandırıcı | inilti | insanüstü | istihzalı | isyankâr | iyi | iyi yürekli | ılık | kaçınıcı | ~ kalma | ~ kapma | kararlı | ~ karışık | karmaşık | karşılıksız | kasvetli | kati | kinci | kinli | kitabı | kızgın | korkulu | kötümser | kulaktan dolma | kutlu | küçük | küstahça | lanetli | ~ lastikli | mahmur | malayani | mantıksız | marjinal | mebzul | mecalsiz | memnun | menfi | menşur | mevzun | muayyen | muhalif | muhip | müphem | mürekkep | mürettep | ~ mütevellit | namussuz | nice ~ | ~ niyetli | okkalı | olgun | olmadık | olumlu | orta malı | öbür | ölçüsüz | ölümcül | ön | önemsiz | ~ paralel | parıltılı | pürüzlü | rayihalı | romantik | Rusça | saçaklı | sade | saf | sakıncalı | salakça | samimi | samimiyetsiz | saygısız | seçme | sempatik | serse- rice | sert | ~ sevdalı | sevecen | sevinçli | silik | simgesel | sisli | sıradan | sırasız | sırmalı | soğukça | sosyolojik | sudan | süfli | süssüz | şiddetli | şifreli | şüpheli | tasalı | tatarca | tedbirsiz | teklifsiz | te- laşlı | temelsiz | tepeden inme | tepkisel | ters | tozlu | tutarlı | ~ tür | ~ türlü | ucuz | uçuk | ufacık | ufak tefek | ulvi | umutlu | ustaca | ustalıklı | uyduruk | ~ uygun |

üç | üç beş | üçüncü | ümitli | üzüntülü | vatanperver | vefalı | vurucu | Yahudice | yakası açılmadık | yakıcı | yalan | yaman | ~ yapılı | yaralı | yaratıcı | yarım yama- lak | yayınık | ~ yeminli | yersiz | yetkin | yiğit | yığınla | yıkıcı | yöresel | yumuşak | yüce | yüz kızartıcı | zalim | zeki | zoraki
söz akışı • Sözüñ sıralanması. eklem- siz **söz dizimi** • *dil bilgisi* Bir cümleyi oluşturan kelime türlerinin arasındaki ilişkileri inceleyen ve sınıflamalar yapan dil bilgisi kolu, cümle bilgisi, tümce bil- gisi, nahiv, sentaks. alışılmış | aydınlık | bağımsız | sağlam | şiirsel | ~ uygun **söz dizisi** • Art arda dizilmiş sözler. alışı- lmış | herhangi **söz düellosu** • Atışma. kıyasıya **söz kalıbı** • Söz şekli. birtakım ~ **söz yağmuru** • Ardı arkası kesilmeyen söz dizisi. amansız **söz yazarı** • Şarkı- lara söz yazan kimse. marjinal **söz bilim** • Sözcüklerle uğraşan bilim dalı. çağdaş | klasik **sözce** • Söz. dilsel **sözcü** • Bir kurul, bir topluluk veya kişi adına söz söyleme, onun düşünce ve davranışlarını savunma yetkisi olan kimse. belli başlı | çağdaş | seçilmiş

sözcük • Kelime. *Farsça* | kökenli | *Arap- ça* | anlaşılma | dikbaşı | *Latince* | sihir- li | ~ kopuk | tek | birkaç | tılsımlı | yöre- sel | açık saçık | *Rusça* | değişken | yakın anlamlı | ~ heceli | zorunlu | alışılmış | şu | seçkin | elli | uygunsuz | seçilmiş | yap- macık | bazı ~ | evcil | yaldızlı | parıltılı | agresif | umarsız | *İngilizce* | kırık dökük | bütün ~ | ender | *Aramice* | nostaljik || İbranice | İsveççe | açık seçik | ahlaksız | alaylı | anlamlı | ~ arınmış | arsız | asi | ~ asıllı | aşağılayıcı | aşırı | aynı | ayrıca- lıklı | bakışım | bayağı | benzer | ~ bir numaralı ~ | bir yığın | birçok | boğuk | büyü | can alıcı | canlı ~ çağrışım | dalgalı | derinliksiz | dışı | dişil | doğaüs- tü | doksan | ~ dolusu | ~ dönük | ~ duyar- lı | düzensiz | düzmece | edep | eğreti | ekli | eş sesli | ~ farksız | Fransızca | geniş | gerçekçi | gözde | güç | gündelik | Gür-

cüce | gürültüsüz | hafif | hamasi | hangi | hülyalı | iki | ikiyüzlü | ilginç | ilkel | illet | ışksız | kaba | kadim | karşıt | kimi ~ | kısacık | kıvrak | klasik | kurmaca | lanetli | menevişli | müstehcen | nezaketli | ~ olanaksız | olmadık | olumsuz | ~ özgü | ~ özlü | parlak | rastgele | ruhsuz | rüzgârlı | sakıncalı | senli benli | sıradan | ~ süslü | şenlikli | ters | tıklım tıklım ~ | tüm ~ | uçucu | uğultulu | ~ uygun | ~ uyruklu | üç beş | yakın | yalın | yansız | yapay | yavan | yeni | yersiz | ~ yoksun | yumuşacık | yüce | yüz kızartıcı **sözcük dağarcığı** • *dil bilgisi* Söz varlığı. kendine özgü **sözcük oyunu** • Kelime oyunu. basmakalıp **sözcük seçimi** • Hangi sözcüğü kullanacağına karar verme. *ustaca*

sözleşme • *hukuk* Hukuki sonuç doğurmak amacıyla iki veya daha çok kişinin, kuruluşun karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarıyla gerçekleşen işlem, bağıt, akıt, mukavele, kontrat. • Bu işlemi gösteren belge, mukavelename. ~ *opsiyonlu* | *toplu* | *müteakip* | ~ *garantili* | *avantajlı* || ayıplı | çok taraflı | ~ dair | ~ faizli | imzalı | kesintili | milletlerarası | ~ münhasır | mütedair | ~ rakamlı | sezonluk | ~ süreli | tarihsiz | ~ tasdikli | ~ teminatlı | ~ ücretli | *yepyeni*

sözlük • Bir dilin bütün veya belli bir çağda kullanılmış kelime ve deyimlerini alfabe sırasına göre alarak tanımlarını yapan, açıklayan, başka dillerdeki karşılıklarını veren eser, lügat. *ansiklopedik* | ~ *ciltlik* | *etimolojik* || İbranice | basılı | biyografik | ~ ciltli | Farsça | geveze | kurumsal | Latince | Macarca | sıcacık | şiirsel | tatlı dilli | ~ yollu **sözlükçü** • Sözlük yazan ve hazırlayan kimse, lügatçi, leksikograf. *zoraki*

spagetti • Çeşitli soslarla yapılan İtalyan makarnası. ~ *ürünlü* | *zeytinli* || baharatlı | balıklı | biberli | kepekli | tavuklu

spam • E-posta, telefon, faks gibi elektronik ortamlarda çok sayıda alıcıya aynı

anda gönderilen gereksiz veya uygunsuz iletiler. *resimli*

spazm • *tıp* Özellikle kalp, mide, bağırsak ve kasların elde olmadan kasılması. *kötücül*

spektrum • Çeşitlilik. *geniş*

speküasyon • *ticaret* Vurgunculuk. • Saptırma. *gözü kapalı* | ~ *olanaksız* | *yanlı*

spekülatör • Vurguncu kimse. *marjinal*

sperm • *fizyoloji* Meni. *sunı* || ~ *karakterli* | *tek*

spiker • Radyo ve televizyonda programları, haberleri sunan kimse. *ciddi* | *kırık* | *küstah* | ~ *süslü* | *yavşak*

spiral • Döl yatağı içine konan, gebeliği önleyici sarmal biçiminde araç. *bakırlı*

spor • Bedeni veya zihni geliştirmek amacıyla kişisel veya toplu olarak gerçekleştirilen, bazı kurallara göre uygulanan hareketlerin tümü. *ekstrem* | *olimpik* | *yorucu* || *alafranga* | *aletli* | *araçlı* | *araçsız* | *başka* | *biçimsiz* | ~ *çeşit* | *gözde* | *kıran kırana* | *konforlu* | *lisanslı* | *pahalı* | *saygın* | ~ *sistemli* | *sönük* | *sürükleyici* | *tehlikeli* | ~ *temelli* | *ulusal* | *yegâne* | *yöresel* | *zorlayıcı* **spor araba** • Sportif araba. *şık* **spor basını** • Spor medyası. *utanmaz* **spor dalı** • Spor alanının içinde yer alan ana bilim dalında alt alanı. *ekstrem* **spor etkinliği** • Spor aktivitesi. *ekstrem* **spor komiseri** • Spor karşılaşmalarında yönetici. *sahici* **spor merkezi** • Spor tesisi. *dört dörtlük* **spor yazarı** • Sporla ilgili haber veya görüşleri yazan yazar. *sağcı* **sporcu** • Sporla uğraşan kimse. *lisanslı* | *ahlaklı* | *centilmen* | *çevik* | *gencecik* | *astımlı* | *Slovak* | ~ *unvanlı* | *yurtsever* | *ismarlama* || ~ *asıllı* | *azimli* | *benzersiz* | *değerli* | *diğer* | *disiplinli* | *emektar* | *faziletli* | *hırslı* | *inançlı* | *isimsiz* | ~ *lakaplı* | ~ *lekeli* | *sportmen* | *yaman* | *Yugoslav* **sporculuk** • Sporcu olma durumu. *lisanslı* || *faal* **sporsever** •

Her türlü spora ilgi duyan kimse. **azimli sportmen** • Sporcu. **terbiyeli**

spot • Herhangi bir aynalı alet ile ekran üzerinde oluşturulan görüntü. • Işıntı. ~ ayaklı | ~ mumluk | sırtışık

sprey • Bir püskürtücü yardımıyla çok ince damlacıklar durumunda püskürtülen sıvı. • Püskürtücü. **hijyenik** | **nazal** | **bayıltıcı** || **dezenfektan** | **ferahlatıcı** | **gazlı** | **nemlendirici** | ~ **temizleyici**

stabilizasyon • **ekonomi** İstikrar. **makroekonomik**

stadyum • Takım oyunları, atletizm karşılaşmaları ve çeşitli törenlerin yapılabilmesi, seyircilerin de bunları izleyebilmesi için elverişli oturma yerleri olan alan, stat. **konforlu** | **küçük çapta** | **mütevazı**

stajyer • Staj yapan kimse. **deneyimsiz** | ~ **kulaklı** | **yelken kulaklı**

standart • Örnek ya da temel alınabilen ölçü. • Belirli ölçü ya da yasalara uygun şey. **çifte** | **teknik** || **düşük** | **ekolojik** | **ekonomik** | **estetik** | **hijyenik** | **komple** | **mevcut** | **olimpik** | **siyasi** | **sosyoekonomik** | **tanıtıcı** | **uluslararası** | **yüksek**

stant • Ürün tanıtımı, katalog. **havalı**

star • Yıldız, ünlü kimse. **süper** | **mütevazı** | ~ **bir numaralı** ~ || **çocuksu** | **emektar** | **eril** | **kepaze** | **makyajlı** | **oryantal** | **rengârenk** | **ünsüz**

start • Başlama. **sembolik** || **gollü**

stat • **spor** Stadyum. **olimpik** || **abidevi** | ~ **cezalı** | **konforlu** | **sempatik**

statü • Bir kimsenin, bir kurum veya bir toplum içindeki durumu. • Kadro bakımından bağlı olduğu durum, pozisyon. **burslu** | **ayrıcılık** | **sosyoekonomik** | **nihai** | **sigortalı** | **negatif** | **geçici** || ~ **bağlantılı** | **belirli** | **cüzzamlı** | **federatif** | **fil dişi** | **hakemli** | **ikinci sınıf** | **imtiyazlı** | **kalifiye** | **kişisel** | **legal** | **mesleki** | **milletlerarası** | **otonom** | **ruhani** | **varlıklı** **statülü** • Statüye sahip olma. **yüksek**

statüko • Süregelen düzenin korunması durumu, sürer durum. **devletçi statüko-culuk** • Statükocu olma durumu. **devletçi**

stent • **tıp** Tıkanmakta olan veya açılmış damara bir daha tıkanmaması için konan araç. ~ **kılıflı**

step • **coğrafya** Bozkır. **kurak** | **uçsuz bucaksız** || **bucaksız** | **çorak** | **susuz**

stereotip • Basımcılıkta, matris kâğıdı kullanarak formları, klişeleri ve metinleri çoğaltmaya yarayan yöntem. **basma-kalıp**

sterlin • Yüz peniden oluşan İngiliz para birimi, paunt. **yüz binlerce** || **üç buçuk**

stil • Üslup, biçem. **kıvrak** || **asimetrik** | **benzersiz** | **eklektik** | **Gotik** | **karakteristik** | **kolonyalist** | **kozmopolit** | **kübik** | **mimari** | **pervasız** | **realist** | **statükocu** | **sürekli** | **takır tukur** | **yenilikçi**

stileto • Yüksek topuklu ayakkabı. ~ **topuklu** || **boncuklu** | **lame**

stilizasyon • Biçemleme. **ölçülü**

stilo • Dolma kalem. **zarif**

stimülatör • Uyarıcı. **manyetik**

stok • **ticaret**, **ekonomi** Yığımlık. **eski** | **konsolide**

stop • **eskimiş** Otomobillerde arka lamba. üçgen **stop lambası** • Otomobillerin vb. arkasının iki yanında bulunan ve frene basılınca yanan lamba. **yarı saydam**

stopaj • **ticaret** Ön kesinti. **zirai**

stor • Ağaç, kumaş vb.nden yapılmış bir kanal içinde hareket ederek açılıp kapanan perde. **tül**

strateji • İzlem. • Bir ulusun veya uluslar topluluğunun, barış ve savaşta benimsemiş politikalara destek vermek amacıyla politik, ekonomik, psikolojik ve askerî güçleri bir arada kullanma bilimi ve sanatı, sevkülceş. ~ **ayaklı** | **global** | ~ **planlı** | **genel** | ~ **belli** | **optimal** | **bilişsel** | ~ **programlı** | **agresif** | **çok yönlü** || **abuk**

sabuk | alternatif | birincil | dışsal | koruyucu | rasyonel | serinkanlı | seviyeli | ~ sistemli | yeni | ~ yollu | ~ yönelik | zihinsel

stres • *tıp* Ruhsal gerilim. *çevresel* | *yoğun* || ailevi | amansız | ~ beter | ~ nedenli | psikolojik | yıpratıcı | zihinsel **stres hormonu** • *tıp* Kortizol, böbrek üstü bezinin kabuk bölgesinde üretilen, vücudun strese gösterdiği tepkiyle ilişkili bir kortikosteroid hormon. ~ *majör*

striptizci • Striptiz yapan kadın. açgözlü

stüdyo • Sanat çalışmaları için düzenlenmiş oda. • Bir odalı daire. loş | profesyonel

su • Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde, ab. • Bu sıvıdan oluşan kitle, deniz, akarsu. • Meyve, sebze vb.nin sıkılmasıyla elde edilen sıvı. • Yemeğin sıvı bölümü. *limonlu* | ~ *bardak* | *kaynar* | *tuzlu* | *tazyikli* | *bir yudum* | *çamurlu* | *ılık* | *sabunlu* | *sirkeli* | *durgun* | *azgın* | *bulanık* | ~ *oksijenli* | *bir damla* | *mikroplu* | ~ *tas* | *soğuk* | *sıcak* | *basınçlı* | *berrak* | ~ *kova* | *buzlu* | ~ *şişe* | ~ *köpüklü* | *kükürtlü* | *duru* | *şekerli* | *salçalı* | *serin* | *gazlı* | *bir avuç* | ~ *litre* | *coşkun* | *kirli* | *klorlu* | *küllü* | *bol* | *sade* | *bolca* | *kireçli* | *mavi* | ~ *kokulu* | *ballı* | *fırtınalı* | *engin* | *pis* | *ışıl ışıl* | ~ *testi* | *boz bulanık* | ~ *bakraç* | *şifalı* | *kireçsiz* | *akıntılı* | *mayalı* | ~ *teneke* | ~ *kepçe* | *ölçülü* | *ışılıtlı* | *bereketli* | ~ *dolusu* | *çirkef* | *mineralli* | *tuzsuz* | *kutsal* | *sıcacık* | *ışıl* | *karbonatlı* | *yapışkan* | ~ *kalan* | ~ *özlü* | ~ *kupa* | *karanlık* | *avuç avuç* | *ekşi* | *dingin* | *şıkır şıkır* | *billur* | *temiz* | *yeşilimsi* | *camgöbeği* | *aydınlık* | *uçsuz bucaksız* | *acı* | *hafızasız* | *zehirli* | *piriltılı* | *taşkın* | *volkanik* | *çalkantılı* | *gölgeli* | ~ *saydam* | *bir parça* | *bir parmak* | *parıltılı* | *jeotermal* | *markalı* | *karlı* | *yeşil* | *biberli* | *çelikli* | *bucaksız* | *taze* | *donuk* | *nice* ~ | *yüzeysel* | *ilaçlı* | *sakıncalı* | *ak ambalajlı* | *koyu* | ~ *avuç* | *cılız* | *masmavi*

| ~ *dolmuş* | *sarımsaklı* | *kanlı* | *dıpduru* | *buğulu* | *kurtlu* | *tozlu* | *paslı* | *bir* | *sakin* | *dalgasız* | *saklı* | *dökme* | *deli* | *atık* | *mahpus* | *anaforlu* | *cerahatli* | *güneşli* | *avuç dolusu* | *derin* | *bir tutam* | *demirli* | *yağlı* | *rüzgârlı* | *turkuaz* | *vicık vicık* | *sapsarı* | *kıvrak* | *süt beyaz* | *birazcık* | *kır mızımtrak* | *menevişli* | *pirıl pirıl* | *renksiz* | *zümrüt* | *hardallı* | *kolonyalı* | *batak* | *kurşuni* | *tulsımlı* | *gür* || *acayip* | *acımsı* | *ağılı* | ~ *ait* | *ak pak* | *akçıl* | *alacalı* | *alelade* | *alkalik* | *ana* | *anlaşılmaz* | *apaydın* | *arı* | ~ *arınmış* | *arsenikli* | *ateşli* | ~ *aylı* | *aynı* | *azıcık* | *bakır çalığı* | *balıklı* | *baş döndürücü* | *batık* | *belalı* | *belli belirsiz* | *bembeyaz* | *bengi* | *beyaz* | *bilindik* | *bir karış* | *bir yağın* | *bitimsiz* | *boncuk mavis* | *boyalı* | *boz* | *böcekli* | *bu* | *buharlı* | *bunca* | *büyülü* | *cılık* | *cıvıl cıvıl* | *çağıltılı* | *çalıntı* | *çatal* | *çirkefli* | *çivitli* | *çirçıplak* | *çürük* | *dağınık* | *dalgalı* | *darmadağın* | *dikbaşlı* | *dilsiz* | *dinlendirici* | *dipsiz* | *dışarıklı* | *dondurucu* | *dumanlı* | *dümdüz* | *eczalı* | *el değmemiş* | *etli* | *ferah* | *fosforlu* | *gamlı* | ~ *gani* | ~ *gelen* | *göçebe* | *görünmez* | *gri* | *güçlü* | *gümüş* | *hafif* | ~ *hareli* | *harika* | *haylaz* | *hisli* | *hummalı* | ~ *içimlik* | *iğrenç* | *ince* | *ipince* | *irili ufaklı* | ~ *iyi* | *ıpsız* | *jelatinli* | *jöleli* | ~ *kabuklu* | *kahverengi* | *kahverengimsi* | *kalsiyumlu* | *kapkara* | *kapkaranlık* | ~ *kaplı* | *kara* | *kasvetli* | ~ *kayan* | *kaygan* | *kedersiz* | *killi* | *kimyasal* | *kırılğan* | *kırmızı* | *kıvamlı* | *kıymettar* | *kızgın* | *kızıl* | *kokuşuk* | *konsantre* | *korkulu* | *korunaklı* | *koskocaman* | *koygun* | *koyu lacivert* | *koyu yeşil* | *kömürlü* | ~ *kullanılmış* | ~ *kuruşluk* | *kuşkulu* | *küçücük* | *kül rengi* | *lacivert* | ~ *lekeli* | *lezzetli* | *masum* | ~ *mavili* | *maviş* | *mehtaplı* | *menekşe rengi* | ~ *metrelik* | *mevhum* | *milletlerarası* | *mırıltılı* | *morumsu* | *mucizevi* | *mukaddes* | *müsait* | *nohutlu* | *normal* | *oynak* | *öbür* | ~ *ölçek* | *ölü* | *ölümsüz* | *öteki* | *özgür* | *pahalı* | *pak* | ~ *paralık* | *parlak* | ~ *parmak* | *pembemsi* | *rengârenk* | ~ *renkli*

| roza | ruhsuz | sabahki | sabırsız | safralı | samanlı | sarı | sarımtırak | sayısız ~ | sefalı | sevecen | sidikli | sırlı | sırnaşık | soğukça | söz konusu | sterilize | suskun | sütlü | şekersiz | şen | şerbetli | ~ tam | tatlı | tekinsiz | ~ tepsi | terli | tirşe | tirek | tortulu | tutkalı | tütün rengi | uçsuz | uğultulu | ulu | uluslararası | unutkan | ücra | ürkütücü | vazelinli | yakamozlu | yalansız | yalın | ~ yansımali | yapış yapış | yaratıcı | yasak | yaslı | yavan | yeşilimtirak | zakkumlu | zilli **su anıtı** • Suyu simgeleyen abide. eşsiz **su bardağı** • Su içilen bardak. helezonlu **su basıncı** • Sıvıların ağırlıklarından dolayı bulunduğu kaba uyguladığı basınç. yeterli **su bas-kını** • Taşkın, sel. küçük çapta **su başı** • Su kenarı. serince **su bidonu** • İçerisinde su yer alan büyük kap. pompalı **su birikintisi** • Bir yerde kendi kendine birikmiş olan su. **çamurlu** || gerçek dışı **su borusu** • İçerisinde suyun geçtiği büyük silindir boru. kilometrelerce **su böreği** • Fırına koymadan önce yufkaları suda haşlanan, katları arasına peynir, kıyma konarak hazırlanan bir börek türü. nefis **su damlacığı** • Su taneleri. ısıtılı **su damlası** • Yuvarlak biçimde, çok küçük miktarda sıvı, katre. inatçı **su deposu** • Binalarda su depolamaya yarayan araç. • Suyu küçük kapalı bir yapıda tutup yerleşim yerine dağıtan merkez. büyükçe | musluklu **su havzası** • Suyun toplandığı alan. devasa | ~ münhasır **su kabağı** • Kabakgiller familyasından tek yıllık bir bitki. çilli | kınalı **su kabı** • Suyun aktarıldığı kap. emzikli **su kanalı** • İçinden su geçen doğal ya da yapay su yolu. devasa **su kaynağı** • Bir suyun çıktığı yer, kaynarca, pınar, memba, göz. basınçlı | yüzeysel **su kütlesi** • Suyun sahip olduğu kütle. devasa | ~ serili **su kütlesi** • Bir yerde toplanmış, bir araya gelmiş su. kuvvetli **su muhallebisi** • Süt, su ve nişastanın bir arada yer aldığı besin. **meyveli su nanesi** • Nane ailesi-

nin Lamiaceae'deki çok yıllık bir çiçekli bitki. hoş kokulu **su sağlayıcısı** • Suyu tedarik eden birim. elektrikli **su samuru** • Sansargiller familyasından, nehir ve göl kıyılarında yaşayan etçil bir memeli. unutkan **su şişesi** • Su kabı. ~ litrelik **su ürünü** • Denizden veya tatlı sudan elde edilen her türlü gıda maddesine verilen ortak ad. ~ kabuklu **su altı kazısı** • Su altında yapılan kazı. sistematik

sual • eskimiş Soru. *mukabil* | *münasebet-siz* | *bin türlü* | *deminki* | *ikinci* | *müstehzi* || aydınlatıcı | aynı | ayrı ayrı | beylik | bir çift | bir sürü | bir yığın | budala | ~ cevaplı | cevapsız | ~ dair | ezeli | halim | herhangi bir | hoyrat | içler acısı | ihtiyatsız | kinayeli | laubalice | makul | manasız | muayyen | muhteşem | muzip | müphem | müşkül | ~ müteallik | saçma | saçma sapan | tepeden inme | ufak | üzücü | yapışkan | ~ yazılı | yepyeni

subay • askerlik Silahlı kuvvetlerde asteğmenden orgeneral veya oramirale kadar rütbedeki asker. *kurmay* | *rütbeli* | *mu-vazzaf* | *emekli* | *mektepli* | *alaylı* | *şerefli* | *yurtsever* | *kıdemli* | *fedakâr* | *üniformalı* | *karacı* | *idealist* | *şımarık* | *yetkili* | *öz-verili* | *vatansever* | *münevver* | *seçkin* | ~ *giyimli* | *havacı* | *sahici* | *bıyıklı* || İngiliz | ağır yaralı | alelade | altmış | atlı | ~ bağlı | bazı ~ | ~ belirsiz | belli başlı | bir yığın | birçok | bitkin | bıçkın | bütün ~ | cesaretli | cesur | civanmert | çalışkan | çiçeği burnunda | çolak | doğru dürüst | düşünceli | ecnebi | ezgin | fazla | fişekli | gayretli | gencecik | gerici | ~ göğüslü | ~ gönüllü | ~ havalı | hayalci | ikinci | ilerici | iyi yürekli | kabiliyetli | kalburüstü | kemersiz | kibirli | ~ kıyafetli | kumral | melankolik | ~ memur | muhalif | mümin | ~ omuzlu | öbür | önemsiz | psikopat | radikal | sessiz | sıska | şişman | tecrübeli | tipik | torpilli | uzun boylu | vefalı | yabancısı | yakın | yakışıklı | yaralı | yaşlıca

subaylık • Subay olma durumu. *mu-vazzaf*

sucuk • Şişirilip kurutulmuş bağırsak içine baharlı et kıyması doldurularak yapılan bir yiyecek türü. • Ceviz, badem içi vb. şeyler, bir ipliğe dizildikten sonra nişasta ile koyulaştırılmış kaynar üzüm şirasına batırılarak yapılan tatlı yiyecek. bademli | baharlı | dizim dizim | ~ kılıflı | kışlık

suç • Törelere, ahlak kurallarına aykırı davranış. • *hukuk* Yasalara aykırı davranış, cürüm. *yüz kızartıcı* | *örgütlü* | *kasıtlı* | ~ *atılı* | *kanunsuz* | *adi* | *neticesiz* | *uydurma* | *idamlık* | *örgütsel* | *yöresel* | *falanca* | *faili meçhul* | *katmerli* | ~ *kırcı* | ~ *yazılı* | *kasti* | *mükerrer* | *siyasi* | *hangi* || ahlaksız | ~ alakalı | aleni | anlık | ~ aykırı | ~ bağlantılı | basit | başta | bazı ~ | beher | ~ belirsiz | beylik | bin türlü | bir sürü | cehennemlik | ~ cezalı | davalık | dramatik | düzmece | herhangi bir | ideolojik | iğrenç | ikincil | ~ ilgili | inzibati | ~ irtibatlı | ~ kadrolu | kinci | kişisel | korkunç | kusursuz | mahkemelik | ~ mucip | muharrik | niteliksiz | ~ örgülü | örgütsüz | pahalı | ~ planlı | sair ~ | sistematik | siyasal | sosyolojik | söz konusu | tek | toplu | ufak tefek | umumi | utandırıcı | ~ ürpertici | vahim | yetkisiz **suç duyurusu** • İşlenen suçun resmî makamlara bildirme, duyurma. **imzalı suç ortağı** • Suçlu kimseye yardım ve yataklık eden kimse. **sessiz suç ortaklığı** • Bir suçluya yardım eden kimse. tehlikeli **suç şebekesi** • Çete. **isyancı suçlu** • Suç işlemiş, suçu olan, kabahatli, mücrim kimse. *azılı* | *siyasi* | *psikopat* | ~ *bir numaralı* ~ || alkolik | amansız | aptal | asıl | belli başlı | bir sürü | cani | cüretkâr | dokuz | dördüncü | esas | firari | gerçek | karizmatik | müstakbel | olur olmaz | saldırgan | ~ yapılı | yüz kızartıcı | zengin **suçluluk** • Suçlu olma durumu, mücrimlik. *örgütlü* || bakımsız | deruni | kadınsı | sorumsuz **suçluluk duygusu** • *ruh bilimi* Kişinin ahlaki, dinî kuralları çiğnediğini sezmesi sonucu bilinçli veya

bilinçsiz olarak kapıldığı ve kendisiyle ilgili değer yargılarını sarsan duygu, suçluluk hissi. **belli belirsiz** | **biraz** | ~ **çeşit** | **itici** | **nedensiz**

suçlama • Suçlamak işi, itham. *asılsız* | *uydurma* | *saçma sapan* | ~ *yönelik* | *ukala* | *abuk sabuk* || abartılı | abuk subuk | amansız | anlamlı | ~ atılı | başlıca | bençil | bir sürü | birinci | dayanaksız | deniz | dönek | ~ geceki | haince | haksız | haksızca | kanıtsız | karşılıklı | karşılıksız | kıyasıya | küstahça | partizanca | rutin | sahtekâr | ~ temelli | temelsiz | toptan | ürkünç | vahim | yersiz | zehir zemberek

sufi • *din bilgisi* Mutasavvıf. **sosyetik**

sufle • Un, şeker, yumurta vb. maddelerin muhallebi kıvamına gelinceye kadar çırpılıp pişirilmesiyle yapılan bir tatlı türü. *çikolata* | *patlıcanlı* || baharatlı | sütlü

süflör • Oyunculara, rollerinde unuttukları sözleri izleyicilere duyurmadan söyleyip hatırlatan erkek. **endirekt**

suikast • Gizlice cana kıyma ve kötülük etmeye kalkışma. • Bir devlet büyüğünü veya önemli bir kişiyi plan kurarak öldürme. *faili meçhul* | *alçakça* || ~ amaçlı | başarısız | ~ çeşitli | olası | vahim **sui-kast girişi** • Birini öldürme maksatlı girişim. ~ programlı | ~ planlı **suikastçı** • Suikast yapan kimse. ahmak | cani

suit • Apartman dairesi gibi geniş, birkaç oda, salon vb.nden oluşan, özel döşenmiş otel katı. *jakuzili* || ~ manzaralı

sulak • Suyu bol olan ya da akan yer. görece **sulak alan** • Denizlerin gelgit hareketlerinin çekilme devresinde altı metreyi geçmeyen derinlikleri kapsayan, su kuşlarının barınma yeri olan bataklık, sazlık ve turbalıklar. **betonarme** | **tuzcul**

sulama • Sulamak işi. • Arklar veya savaklar yardımı ile su akıtarak herhangi bir toprak bölgesini kuraklıktan kurtarma. *kesik* || *salma* | *yüzeysel*

sulh • Barış. *münferit* | *devamlı* || ebedî | sağlam | şerefli | tek taraflı

sulta • *eskimiş* Otorite. • *eskimiş* Yetke. ezici | mutlak | totaliter

sultan • *tarih* Müslüman hükümdarların kullandıkları unvan, padişah. • Padişahların erkek ve kız çocukları ile anne ve eşlerine verilen unvan. *devletli* | *sabık* || akıllı | berduş | biricik ~ | diğer | dirayetli | engelli | gizli | güzel | haris | haşmetli | kıskanç | küstah | ~ mensup | naze-nin | nazlı | nüfuzlu | sempatik | sidikli | şair | taşsız | terbiyeli | ufarak | üryan | ~ yüzlü **sultanlık** • Sultan sanını taşıyan bir İslam hükümdarının ülkesi. **mahallî sultani** • *tarih* 1908'den sonra Osmanlı ülkelerinde, bugünkü lise dengi öğretim kurumu. *leyli*

sultaniyegâh • Klasik Türk müziğinde bir makam. *ipince*

sulu boya • Su ile karıştırılarak kullanılan bir boya. ~ renkli

sululuk • *mecaz* Yersiz şakalar yapma. zo-raki

suna • *mecaz* Sevgili. ~ boylu | ~ yüzlü

sundurma • Yağmurdan, güneşten ko-runmak için yapılan ve arkası bir duvara verilen çatı. • *halk ağzında* Üstü kapalı balkon, evlerin önündeki taşlık. *çinko* | derme çatma | gölgeli | ~ kalma

sunilik • Yapaylık. *lüzumsuz*

sunu • Arz. *milyonlarca*

sunucu • Radyoda, televizyonda, bir eğ-lence yerinde programı sunan, açıklayan kimse, takdimci, anonsör. • *bilişim* Bir ağda diğer kullanıcılar tarafından eri-şilen kaynakları barındıran bilgisayar. *sempatik* | ~ *yollu* | *pinti* || değişmez | ~ kapasiteli | mahcup | ~ maliyetli | muzip | seviyeli | silik | şişman | ~ temelli | teset-türlü | zırtlak

sunum • Sunma işi. • Bir şeyi çeşitli yol-larla dinleyenlere/izleyenlere aktarma.

yüzeysel | *esprili* || analitik | artistik | de-rinliksiz | fiyakalı | görkemli | interaktif | mekanik | özensiz | panoramik | popüler | ruhsuz | soğukkanlı | sözlü | tekdüze | uygulamalı | yarınki

sunuş • Sunma işi. • Ön söz. ~ başlıklı | ~ geceki | yüzeysel

sur • Kale duvarı. *yıkık* | *ön* | ~ *asırlık* | *kerpiç* || arka | benekli | çepeçevre | doğru dürüst | güney | heybetli | illegal | kalın | ~ kalma | kapanık | kapılı | karamsı | muhteşem | nihayetsiz | sağlam | tümel | yıkık dökük

surat • Yüz. • *mecaz* Somurtkanlık, asık yüzlülük. • *mecaz* Soğuk davranma. *ab-lak* | ~ *çatık* | *buruşuk* | *iğrenç* | *nursuz* | *kösele* | *maymun* | *renksiz* | *çopur* | *asık* | *sapsarı* | *bir karış* | *mahmur* | *mosmor* | *nemrut* | *gencecik* | *terli* | *dargın* | *his-siz* | ~ *çökük* | *meymenetsiz* | *şiş* | *aptal* | *kırıksık* | *dağınık* | *kıllı* | *abus* | *sırıtkan* || ağlamaklı | Avrupalı | aynalı | badanalı | bakır rengi | bembeyaz | berbat | binbir | bitkin | bıkkın | bıyıksız | boyasız | bozuk | bön | bumburuşuk | ~ burunlu | ciddi | çatkın | çetrefil | çiçek bozuğu | çilli | çir-kin | çıplak | çocuksu | çocuksuz | ~ derili | dörtgen | düşünceli | ehemmiyetli | ekşi | erkeksi | fırtınalı | gamlı | gergin | güç-süz | günahsız | hain | hayâsız | heybetli | hilekâr | hindi | insancıl | isli | ışısız | kapanık | kapkara | kapkaranlık | ~ kaşlı | kem | kenef | kibirli | kilitli | kıpır kıpır | kırçıl | kızıl | korkunç | koskocaman | kuru | küskün | lenfatik | mahzun | mak-yajsız | ~ malum | mecalsiz | mehtaplı | minicik | mor | mutsuz | mübarek | mü-tehakkim | nasipsiz | naylon | on binlerce | pervasız | pis | ~ saçlı | sakil | sarışın | sevimsiz | sivilceli | sıkı | soğuk | so-murtkan | şapşal | şebek | tekinsiz | tom-bik | utanmaz | uzunca | ürkütücü | üzgün | üzünçlü | yamalı | yamuk | yaşlıca | yeşil | yeşilimsi | yıkkın | ~ yoluk

suret • Görünüş, biçim. • Yazı veya resim kopyası, nüsha. • Biçim, yol, tarz. • *eskimiş* Yüz, çehre. ~ *tasdikli* | *mutlak* | ~ *onaylı* | ~ *esaslı* | *hususî* | *müphem* | *münasip* | *dehşetli* | *umumî* | *feci* | *bariz* | *sair* ~ | *devamlı* | *müthiş* | *göz alıcı* | *herhangi bir* | *kuvvetli* | *mihaniki* | *ciddi* | *gülünç* || acayip | alelade | anlı şanlı | aynı | bildik | bunaltıcı | büyümlü | canlı | ~ çerçeveli | derin | dev | düşünceli | etraflı | faydalı | hesaplı | hiçbir | ~ ibaret | kanuni | kuvvetlice | küstah | latif | makbul | makûs | mebzul | meşru | milyonlarca | muhakkak | muhik | muntazam | mutabık | muvafık | mühim | mühlik | münferit | müstakil | müstesna | nazari | nazik | nefis | noksansız | perakende | ~ programlı | resmî | ritmik | seri | sistematik | ~ sistemli | sıkı | şekilsiz | tedricî | tehlikeli | tertipli | üzüntülü | zalim | zarif

susam • *bitki bilimi* Susamgillerden, sıcak bölgelerde yetişen bir bitkinin yağ çıkarılan, öğütülerek tahin elde edilen ve simit vb.nin üzerine serpilene küçük sarımsak tohumu. *kavruk*

susku • Az konuşma, susma, sükût. *ölüm-cül* || anlaşılmasız | deminki | kusursuz

suskunluk • Suskun olma durumu, sükûtilik. *sıkıntılı* | *geleneksel* | *erdemli* || acıklı | aptal | boynu bükük | bucaksız | ~ bükük | çamurlu | derin | dingin | ~ dolu | düşünceli | ~ geceki | kesin | kesintisiz | kısacık | muhteşem | öldürücü | tehditkâr | totaliter | ufuksuz | vakur | yalancı | ~ yıllık | yüce | zoraki | zorunlu

susma • Susmak işi. *kısa* || mistik

sustalı • Emniyet yayı olan çakı. ~ *demirli* || ~ devirli | muhteşem | şuncacık

susuş • Susma işi. ani | gergin | ~ imalı | nadir | ~ saniyelik | ~ süreli

susuz • Yağmursuz, kurak yer. *cümle susuzluk* • Susuz olma durumu, kuraklık. • Susamış olma durumu. ~ aylık | bağımsız | benzer | bunaltıcı | devamlı | dünkü

| düşünsel | garip | ~ köpüklü | mağrur | onca | ölümcül | öncesiz | yakıcı **susuz rakı** • Sek rakı. bir yudum

sübvansiyon • ekonomi Destekleme. *çapraz*

sübyan • Çocuklar. *bigünah* | zavallı **sübyancı** • Ergenlik çağına girmemiş çocuklara karşı cinsel ilgi duyan kimse, pedofil. *paralı*

sükûn • Sükûnet. *mutlak* || biperva | nihayetsiz | pervasız | ruhi **sükûnet** • Durgunluk, dinginlik, hareketsizlik, sessizlik. • Huzur, rahat, sükûn. *görece* | ~ *mahsus* || bilgece | hiddetli | şefkatli | zorlama

sükût • Susma, konuşmama, söz söyleme, sessizlik. *sıkıntılı* || baş döndürücü | birinci | dalgın | derin | eziyetli | göz alıcı | ısrarlı | masum | muammalı | muhteşem | mutlak | muvakkat | müphem | ~ saniyelik | zehirli

sülale • Soy, hısım akraba. • mecaz Ev, aile. *yedi* || geçimsiz | hanedan | ~ içici | mütecessis | şerefli | tutarlı

sülük • *hayvan bilimi* Sülüklerden, tatlı sularda yaşayan, vücudunda yirmi iki sindirim kesesi olduğu için bir defada ağırlığının sekiz katı kan emebilen, halk arasında bazı kan hastalıklarının tedavisinde yararlanılan hayvan (*Hirudo medicinalis*). *yaman* | *yapışkan* | *yüreksiz*

sülün • *hayvan bilimi* Sülüngillerden, kuyruğu çok uzun, eti yenilen bir kuş (*Phasianus colchicus*). ~ belli | ıslak | nakışlı

sülüs • Arap alfabesiyle yazılan bir tür süslü yazı. *evvelki*

sümbül • *bitki bilimi*, *Farsça* *sunbul* Zambakgillerden, soğanla üretilen, 15-20 santimetre yüksekliğinde, çiçekleri keskin kokulu ve türlü renkli, çok yıllık bir süs bitkisi (*Hyacinthus orientalis*). *mor* | *yabani*

sümük • Sümük doku hücrelerinin ve üzerinde bulunan bezlerin, doku yüzünde nemli, akıcı, kaygan bir tabaka oluşturan

salgısı. sıvışık | öylesi **sümüklü böcek**
 • *hayvan bilimi* Karından bacaklılardan, akciğerli, otçul ve kabuksuz yer yumuşakçası (*Limax*). sarhoş

sünger • Yapay olarak elde edilen temizlik veya dolgu gereci. *kaliteli* || ~ delikli | kuru | küçücük | pahalı | sabunlu | sarımsı | sert | sirkeli

sünnet • *din bilgisi* Hz. Muhammed'in Müslümanlarca uyulması gerekli sayılan davranışları ve herhangi bir konuda söylemiş olduğu söz. • Erkek çocukta, erkeklik organının ucundaki derinin çepçevre kesilmesi. *sahih* || acısız | ağrısız | ~ evvelki | toplu | zoraki **sünnet töreni**
 • Sünnet düğünü. şatafatlı

süpermarket • Büyük mağaza. barkodlu | faal | ~ sermayeli

süprüntü • Temizlik yapıldığında toplanan toz ve çöp, çer çöp. bir avuç | ~ dolusu | kaba saba

süpürge • Süpürme işinde kullanılan araç.
 • Elektrikli süpürge. ~ *saplı* | *mamul* || elektrikli | ~ filtrelili | ~ sopalı | vakumlu
süpürge otu • *bitki bilimi* Fundagillerden, dallarından kaba süpürge yapılan, çalı görünüşünde bir bitki, süpürge çalısı, funda, erika (*Erica*). sarı

sürahi • İçecek koymaya yarar, cam, plastik vb.nden yapılan kap. *kristal* | *billur* | *cam* || bakır | basbayağı | benekli | buğulu | çini | kırılğan | tıklalı | yakut | yarım | yayvan

sütrat • Hızlılık, çabukluk, ivinti. • *fizik* Hız. *baş döndürücü* | *şaşırtıcı* | ~ *görülmemiş* | *yıldırım* | *harikulade* || alışılmamış | asabi | bilinçsiz | kozmik | lanet | mücerret | müthiş | olanca

süre • Bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman parçası, zaman aralığı, zaman bölümü, müddet. *kısa* | *uzunca* | *uzun* | *kısacık* | *geçici* | ~ *saniyelik* | ~ *aşkın* | ~ *aylık* | *belirli* | ~ *yıllık* | *raporlu* | ~ *bel-li* | ~ *geçen* | ~ *saatlik* | *yeterli* | *yakın* |

muayyen | ~ *yüzyıllık* | *azami* | *günlük* | *ortalama* | ~ *ilişkin* | ~ *haftalık* || alışılmış | ~ *aralıklı* | ~ *asırlık* | ~ *belirsiz* | *devasa* | *dingin* | ~ *evvelki* | *fazla* | *geçkin* | *gerekli* | ~ *görülmemiş* | *hareketli* | *herhangi* bir | *kesin* | *makul* | *optimum* | *perhizli* | *periyodik* | *rasyonel* | *şuncacık* | *tempolu* | ~ *uygun* | *zamsız* | *zorlayıcı* **sürelili** • Belirli aralıklarla yapılan, çıkan, mevkut, periyodik. *muayyen*

süreç • Aralarında birlik olan veya belli bir düzen veya zaman içinde tekrarlanan, ilerleyen, gelişen olay ve hareketler dizisi, vetire, proses. *sancılı* | *bilisel* | *patolojik* | *zihinsel* | *yorucu* | *psikolojik* | *zahmetli* | ~ *yüzyıllık* | *jeolojik* | *biyolojik* | *fiziksel* | *dinamik* | *analitik* | *zorlu* | *yargısal* | *yıpratıcı* | *engebeli* | *çalkantılı* | *bürokratik* | *bu* | *tarihsel* | *kendine özgü* | *siyasal* | *psişik* | *kırılğan* | *yönetmel* | *fizyolojik* | ~ *asırlık* | *toplumsal* | *ekonomik* | *mekanik* | *rutin* | *tersinir* | *ideolojik* | *verimsiz* | *duygusal* || acılı | ağır | ~ *ağırlıklı* | ~ *alakalı* | ~ *amaçlı* | ~ *aşamalı* | *avantajlı* | ~ *aylık* | *ayrı* | *bambaşka* | ~ *basamaklı* | *battal* | *benzeri* | *bildik* | *bir* | *birincil* | *bunaltıcı* | ~ *çeşitli* | *çetrefil* | *çözumsuz* | *demografik* | *devingen* | *doğal* | *düşünsel* | *düzensiz* | *enflasyonist* | *esas* | ~ *esasl* | *etkin* | *fenomenolojik* | *gerilimli* | *habis* | ~ *haftalık* | ~ *haiz* | *hantal* | *hipotetik* | *hızlı* | *hukuki* | *iki* | *ikinci* | *illegal* | *inanılmaz* | *irticai* | *itinalı* | *kaçınılmaz* | ~ *kademe-li* | *kahrolası* | *karşıt* | *kategorik* | *kompleks* | *komplike* | *kronolojik* | *kültürel* | *makroekonomik* | *mantıksal* | ~ *masraflı* | *menevişli* | *nefes kesici* | *normal* | *nötr* | *olağan* | ~ *otoriter* | *özel* | ~ *planlı* | *plansız* | *politik* | *pornografik* | *postmodern* | *reel* | *sanatsal* | *sinsi* | *sistematik* | ~ *sistemli* | *sıkıntılı* | *sınırlı* | *söz konusu* | *tabii* | *tanıtıcı* | *tek yönlü* | *tiksindirici* | *uzunca* | *ümitsiz* | *ütopik* | *yakıcı* | *yasal* | *yaşamsal* | *yavan* | *yavaş* | *yekpare* | *yeni* | *yoğun* | ~ *yönlü*

sürekli

sürekli • Daima, her zaman gerçekleşme. görece **süreklilik** • Sürekli olma, kesintisiz olarak sürüp gitme durumu, devamlılık. **bağımsız** | **biyolojik** | **dinamik** | **ideolojik** | **köksel** | **kültürel** | **söz konusu** | **yetkin**

sürgü • Kapının kapanması için arkasına yatay olarak yerleştirilen demir veya ağaç kol, tırkaz, sürme. • Hastanın büyük ve küçük abdestini yapabilmesi için altına sürülen kap. **boş** | **sımsıkı**

sürgün • Ceza olarak belli bir yerin dışında veya belli bir yerde oturtulan kimse. • Sürülme işi, nefiy. • Bir kimsenin sürüldüğü yer. • Filiz. ~ **gönüllü** | **politik** | ~ **yüzyıllık** | **topal** || basbayağı | bedbaht | kırık | körpe | mutlu | postmodern | sancılı | ~ türlü | zorunlu **sürgün yeri** • Ceza olarak gönderilen mekân. ilk | ~ **tam sür-günlük** • Sürgün olma durumu. gönüllü

sürme • Kirpik diplerine sürülen siyah boya, sürme, is. **kuyruklu sürmeli** • Sürme ile boyanmış olma. doğuştan

sürpriz • Şaşırtı. **beklenmedik** || acı | cömert | ~ geceki | ~ görülmemiş | nahoş | olmadık | sevinçli | süslü püslü | tatlı | tatsal | tatsız

sürtüşme • **mecaz** Anlaşmazlık, uyuşmazlık. **ufak** || gereksiz | kişisel | lüzumsuz

sürü • Evcil hayvanlar topluluğu. • Bir insanın bakımı altındaki hayvanların tümü. • Birlikte yaşayan hayvan topluluğu. • **mecaz** Yönlendirilebilen insan topluluğu. **dağınık** | **azgın** | **çobansız** | **vahşi** | **göçebe** || acemi | başıbozuk | çılgın | ~ ibaret | ~ içici | iğrenç | kaç | kalabalık | kesimlik | kuzulu | mantık dışı | ~ milyonluk | muntazam | tembel | yabanıl | yaralı | yoğun | yorgun

sürücü • Karada kullanılan motorlu araçları sürüp yöneten kimse, şoför. **Fin** | **ehliyet** | **sorumsuz** | **çaylak** | **optik** | **sabırsız** | **uykulu** | **yerli** | **alkollü** || becerikli | ~ ehliyetli | gayretli | kadın | ~ kapasiteli |

kasabalı | katil | ~ kollu | kör | kravatsız | ~ lakaplı | ~ puanlı | usta | üniformalı | Venezuelalı | yirmi | yüzsüz

sürüklenme • Sürüklenmek işi. anlaşıl-maz | manasız

sürükleyicilik • Sürükleyici olma durumu. kendine has

sürükleyiş • Sürükleme işi. **otomatik**

sürüngen • **hayvan bilimi** Sürünerek giden hayvan. ~ ayaklı | etobur | garip | gelen

sürünüş • Sürünme işi. **şaşmaz** | **yaslı**

sürüş • Sürme işi. **konforlu** | **emniyetli** || agresif | çevik | ferah | gürültüsüz | hatasız | interaktif | manyetik | ~ mesafeli | sarsıntısız | sorunsuz | tutumlu

süs • Süslemeye, süslenmeye yarayan şey, bezek, süs püs. • Süsleme veya süslenme işi. • Anlamı zenginleştiren edebiyat sanatı. • **mecaz** Güzellik veren, güzelleştiren şey. **yaldızlı** | **alışılmış** | **belli başlı** || abes | acemi | çiçeğimsi | çocuksuz | dallı budaklı | diplomatik | duygusal | fazla | gereksiz | görkemli | hoş kokulu | ~ ibaret | mimari | muhteşem | mükemmel | nadide | ~ oyma | pahalı | pırıltılı | rengârenk | rokoko | solgun | ~ yapraklı

süs balığı • Sazanğiller familyasından bir balık türü. **eflatunumsu** | **saçaklı süs**

bebeği • Oyuncak bebeklere benzeyen süs olarak da kullanılabilen bebek. **boş kafalı süs biberi** • Yeşil, sarı ya da kırmızı renkte, sivri ya da tombul ufak acı biber. **acı süs bitkisi** • **bitki bilimi** Yerleşim bölgesinde iç ve dış dekorasyonu sağlayan bitki. **ensiz** | **uzun ömürlü süs**

eşyası • Mücevher; altın, gümüş gibi değerli madenler ve elmas, zümrüt gibi değerli taşlar kullanılarak yapılan, genellikle vücuda veya elbiselere takılan eşya. dekoratif | ufak tefek **süs püs** • Süs. törensel **süslü** • Süslenmiş kimse ya da şey. fazla | ~ süslü

süsleme • Süslemek işi, bezeme, donama, tezyin. ~ *oyma* | *çini* | *enfes* || bitkisel | ~ çeşitli | değişik | dış | geçmeli | geometrik | kargacık burgacık | mayonezli | ~ motifli | sembolik | ümitsiz | yaldızlı

süspansiyon • Bir otomobil şasisinin yayla sağlanmış esnekliği. ~ *havalı* | ~ *kollu* || ~ mesafeli

süt • Kadınların ve memeli dişi hayvanların yavrularını besledikleri, memelerinden gelen, besin değeri yüksek beyaz sıvı. • *bitki bilimi* Bazı bitkilerin türlü organlarında bulunan beyaz renkte öz su. *pastörize* | ~ *litre* | ~ *şişe* | ~ *bardak* | *helal* | *ılık* | ~ *temizleyici* | *ballı* | *mayalı* | *taze* | *ak* | *şekerli* | ~ *köpüklü* | ~ *kepçe* | ~ *tas* | ~ *ilaveli* | *sterilize* | *meyveli* | *ambalajlı* | *konsantre* | ~ *paket* | ~ *katkılı* | *büyük boy* | *sıcak* | *bir damla* | *uzun ömürlü* || anasonlu | azıcık | bereketsiz | besili | bol | buğulu | çikolatalı | durağan | düşsel | fonksiyonel | güvensiz | halis | haram | hijyenik | kakaolu | ~ *kalan* | kaygan | kaymaklı | kaynar | ~ *kiloluk* | kıvamlı | kokmuş | kutsal | ~ *kâğıtlı* | onca | ~ *özlü* | soğuk | sulu | şekersiz | tozlu | yağsız | yapışkan | yavan **süt gölü** • Süt birikintisi. pırl pırl **süt ineği** • Süt elde edilen inek. besili **süt kutusu** • Süt paketi. ~ litrelik **süt makinesi** • Süt elde edilen makine. biyolojik **süt şişesi** • Sütün içerisinde yer aldığı cam şişe. ~ *dizili* **süt tozu** • Genellikle kahveye eklenen toz süt. yapay **süt üretimi** • Süt elde etme. sterilize **süt ürünü** • Sütten elde edilen yiyecek veya içecek. ambalajlı **sütanne** • Bir çocuğun, annesi dışında sütünü emmiş olduğu kadın, sütana, sütnine. ~ *seksenlik* | *sevimli* **sütçü** • Süt satan kimse. hilekâr | ~ *sarı* | *şişman* | *ünlü* **sütçük** • Az miktarda süt. ~ *dizili* **sütlaç** • Süt, şeker ve pirinçten yapılan bir tatlı türü, sütlü. ~ *sakızlı* || ~ *kepçe* **sütlük** • Süt koymaya yarayan kap. porselen **sütnine** • Sütanne. ~ *ayaklı* | *emektar* | *birkaç* | *kusursuz* | *simsiyah*

sütleğen • *bitki bilimi* Sütleğengillerden, yaprak sap ve köklerinde süt görünüşlü, kekre ve yakıcı bir öz su bulunan, verdiği öz su türlerine göre hekimlikte ve sanayide kullanılan, yedi yüz kadar türü bilinen, bir veya çok yıllık bir bitki, Japon kaktüsü (*Euphorbia*). ~ *kayan*

sütre • *askerlik* Düşman gözünden ve ateşinden korunmaya yarar doğal veya yapma siper. **koruyucu**

sütün • *mimarlık* Herhangi bir maddeden yapılan, zaman zaman üstünde çıkıntılı bir bölüm olan, genellikle bir altlığa, bazen doğrudan doğruya yere dayalı silindirik biçiminde düşey destek, kolon. *mermer* | *yivli* | ~ *oymalı* | *isli* || ağaç | altın | antik | ~ *bağlı* | *basbayağı* | *beyaz* | *burma* | ~ *çift* | *daracık* | *dekoratif* | ~ *delikli* | *dükkü* | *görmekli* | *güçlü* | *güzel* | *iki katlı* | *iyonik* | *kaideli* | ~ *kalan* | *katı* | *kerpiç* | *kesik* | *koca* | ~ *kubbeli* | *madenî* | *mevburî* | *mütenevvî* | *oluklu* | *pirianta* | *saplantisız* | *sekiz* | *somaki* | ~ *süslü* | *tek* | *üç buçuk* | *üçer* | *yaldızlı* | *yarımkı* | ~ *yazılı* | *yosunlu* | *yusuvarlak*

sütyen • Göğüsleri dik tutup dolgun göstermek için kullanılan, saten, dantel vb. kumaşlardan yapılan kadın iç çamaşırı. *elastik* || ~ *askılı* | *dolgulu*

süvari • Atlı. • *askerlik* Atlı asker. *mızraklı* | *tunç* | *zırhlı* | *kalpaklı* || *alaylı* | *anadan doğma* | *atlı* | *bir sürü* | *bıyıklı* | ~ *ceketli* | ~ *çadır* | *gencecik* | *gösterişli* | ~ *haçlı* | *kahraman* | *maskeli* | *muntazam* | ~ *örtülü* | *sorguçlu* | *şerefli* | *vahşi* | *yakışıklı* | *zorlu* **süvari alayı** • *askerlik* Atlı askerlerden oluşan alay. *mızraklı* | *otuzuncu* | *zırhlı* **süvari birliği** • Atlı askerlerden oluşan birlik. *muntazam*

süveter • Genellikle altına gömlek veya bluz giyilen kolsuz kazak. ~ *çizgili* || *de-mode* | *sarı* | *turuncu* | *yazlık*

süzgeç • Sıvıları süzmeye yarayan araç, süzek. • Bir akışkandaki yabancı maddeleri süzüp ayıran alet veya aletlerden

süzgünlük

oluşan düzenek, süzek, filtre. ~ *delikli* | *tel* | *naylon* || alüminyum | bez | ~ bilinmeyen | *deliksiz* | doğru dürüst | ~ kafesli | plastik | ~ telli

süzgünlük • Süzgün olma durumu. *mariz*

süzülme • Bir kuşun kanat vurmada yap-
tığı uçuş. *oynak*

süzülüş • *mecaz* Nazlanma işi. ~ *benzer* |
pürüzsüz | şuh

şablon • Değişik alanlarda düzeltme, belirlleme, ölçme, denetleme işlerinde kullanılan ve yaptığı işe göre yapısı değişen araç. • *mecaz* Çok kez tekrarlandığından kanıksanmış basmakalıp örnek. *iddiasız* || beylik | ~ bilumum | simetrik

şadırvan • Genellikle cami avlularında bulunan, çevresindeki musluklardan ve ortasındaki fiskiyeden su akan, üzeri kubbeli veya açık havuz. *mermer* | *gölgeli* || damarlı | ~ dikili | havuzlu | işlemeli | ~ kenarlı | madenî | rüzgârlı | tunç | ~ yillik

şafak • Güneş doğmadan az önce beliren aydınlık. ağırlı | alaca | bezgin | bucaksız | kapanık | müphem | nakışlı | uçsuz bucaksız | ürkütücü | vakur | yalancı | yepyeni

şah • *tarih* İran veya Afgan hükümdarı. devrik | melun **şaheser** • Kendi türünde mükemmel olan, üstün ve kalıcı nitelikte eser, yapıt, başeser. *mimari* || ~ ciltlik | diğer | epik | komik | moda | müstakbel | naif | seviyeli | sürükleyici | ~ yürekli

şahıs • Kişi. ~ isimli | ~ lakaplı | naçiz | şüpheli | hükmi | üçüncü | ~ uyruklu | diğer | meçhul | müptela | kaçak || adaletli | ~ adlı | ~ alakalı | ~ asıllı | ayrı | bariz | bazı ~ | birtakım ~ | bıyıklı | ~ çubuklu | davalı | devletli | ~ dökük | ehemmiyetli | ~ elbiseli | eşit | faziletli | gayrimemnun | ~ geçen | geçkin | ~ gelen | gözlüklü | hassas | haysiyetli | herhangi bir | ~ ilgili | ~ karışık | ~ kaşlı | kökenli | ~ lekeli | ~ malum | muhtelif ~ | ~ mukim | mutedil | müstesna | mütecessis | müzahir | namusuz | romantik | ~ rumuzlu | sabıklı | ~ saçlı | tanıdık | yetkili

şahin • *hayvan bilimi* Kartalgillerden, Avrupa ve Asya'nın dağ, orman ve çalılıklarında yaşayan, 50-55 santimetre uzunluğunda yırtıcı bir kuş (*Buteo buteo*). *tor* | ~ *görünümlü* | dişi | tüplü || boz | gözü açık | küçücük | soylu | yaman | yiğit | yırtıcı | ~ yolsuz

şahit • *hukuk* Tanık. *yalancı* | öteki || canlı | halis | isteksiz | ~ kucak dolusu | mühim | müteyakkız | seksen | tek | ~ yeminli

şahitlik • Tanıklık. *yalancı*

şahlanış • Şahlanma işi. ~ kabarık

şahsiyet • Kişilik, belirgin özellik. • Kişi. *hükmi* | *müstesna* | *manevi* | *vatansever* | *devletli* | *muhterem* | *veciz* | *nüfuzlu* | *belli başlı* | *dokunulmaz* | *karizmatik* || ağırbaşlı | akıllı | âlim | arsiulusal | askerî | becerikli | beynelmilel | bulaşık | cazibeli | cazip | çapsız | dalgalı | değişken | dinamik | dini bütün | dürüst | edebî | ehemmiyetli | entelektüel | eşsiz | faydalı | faziletli | ~ gelen | güvenilir | güzide | ~ haiz | harikulade | ~ havalı | hukuki | kibar | kıymetkar | komple | ~ mesul | meşhur | millî | mimli | mühim | mümtaz | münferit | münharif | nadide | nadir | namuslu | ~ ruhlu | ~ rumuzlu | seciyeli | sefil | silik | tanınmış | tarafsız | temiz yürekli | tüzel | uçuk | ünlü | yırtıcı | yurtsever | yüksek

şair • Şiir söyleyen veya yazar kimse, ozan. *büyük* | *ünlü* | *genç* | *üretken* | *tanınmış* | *özgün* | *başka* | *yenilikçi* | *meşhur* | *yetenekli* | *lanetli* | *iyi* | ~ *önceki* | *bohem* | *mistik* | *usta* | *yeni* | *kimi* ~ | ~ *gelen* | *bugünkü* | *herhangi bir* | *kentli* | *yenici* | *hangi* | *soy* | *belli başlı* | *Batılı* | ~ *yetişmiş* | *sahih* | *millî* | *değerli* | *diğer* | *acemi* | *gerçekçi* | *kuvvetli* | *popüler* | *parlak* |

aziz | zavallı | moskof | önemli | ~ cins |
 çevik | güçlü | menkul | halis | vatanper-
 ver | ~ asıllı | ulusal | ilginç | sürükleyici
 | Doğulu | ~ geçen | falanca | atak | mar-
 jinal | yenik | gözü kara | yerli | isimsiz |
 anadan doğma | umutlu | öteki | beş on |
 Avrupalı | gencecik || Çek | Şarklı | adalı |
 ~ adlı | alaycı | aldırılmaz | alelade | alkolik
 | anarşist | anlayışsız | apayrı | aptal | asıl
 | astımlı | ayrıntılı | bambaşka | başıboş
 | bazı ~ | berbat | bilgili | ~ bilinmeyen
 | bilinmez | bir | birçok | birinci | birkaç
 | birtakım ~ | biseksüel | bunca | bütün
 ~ | ciddi | çağdaş | çalışkan | ~ çıkışlı |
 çıtı pıtı | çok yönlü | çulsuz | değersiz
 | değişik | değme | deli | delik deşik | dilsiz
 | ~ doğumlu | doğuştan | ~ dolusu | dur-
 gun | ~ duyulmamış | ~ düşkün | düşsel
 | düşüncesiz | düzmece | egzotik | ~ eği-
 limli | ender | engin gönüllü | eski | etkili
 | etkin | ~ evvelki | falan | farklı | garplı |
 gelişmiş | ~ gelme | gezgin | gizli | göçe-
 be | güzide | hiçbir | hırpani | hovarda | ~
 huylu | hür | içli | ilerici | inatçı | insancıl |
 istikrarlı | itaatsiz | iyi kalpli | kaç | kadim
 | ~ kalan | kargışlı | karizmatik | ~ kayan |
 kıdemli | kırgın | klasik | komik | ~ kopuk
 | kudretli | kübist | küçük | liseli | ~ majör
 | meçhul | melankolik | minör | ~ mizaçlı
 | modern | muhacir | muvazzaf | muzip |
 mükemmel | mütehammil | naif | ~ namı
 | nice ~ | onlarca | oportünist | orta boylu
 | oturaklı | öbür | öfkeli | ölmüş | pahalı
 | paramparça | parıltılı | partili | pekâlâ |
 pırıldılı | postmodern | rastgele | rate | rea-
 list | romantik | ~ saçlı | sağcı | ~ sakallı |
 savruk | ~ sayılı | seyyal | sıkı | Slav | sofı
 | solgun | son | sonradan olma | ~ sonraki
 | soylu | şehirli | şöhrətli | taşralı | tecrü-
 beli | tecrübesiz | titiz | trajik | turfanda |
 ~ tutulmuş | ~ tür | uydurma | üç beş | ün-
 süz | velut | yabancı | yağmurlu | yaman |
 yaralı | yaratıcı | yarım | yaşlıca | yegâne |
 yerel | yersiz | yersiz yurtsuz | yeteneksiz
 | yetkin | yetmiş | yiğit | yirmi | yorgun
 | ~ yönlü | yurtsever | ~ yürekli | yüzler-

ce | ~ yüzyıllık | zararsız | zevkli **şaire** •
 eskimiş Kadın şair. sarışın **şairlik** • Şair
 olma durumu, ozanlık. cihanşümül | kötü

şaka • Güldürmek, eğlendirmek amacıyla
 karşısındakini kırmadan yapılan hareket
 veya söylenen söz, latife. *münasebetsiz*
 | *tatsız* | *çocuksu* | *zararsız* | *acımasız* |
alaylı | *arsız* || abuk sabuk | anlaşılmaz
 | aptal | aptalca | artçı | basmakalıp | bel-
 li belirsiz | benzer | birtakım ~ | çirkin
 | dandik | dolaylı | dostça | düzeysiz |
 edepsiz | eğlenceli | esprisiz | hoş | iğneli
 | iki anlamlı | komik | kusursuz | küçük |
 laubali | müstehcen | neşesiz | ~ pankartlı
 | pis | rezil | serbest | sevimsiz | soğuk | ta-
 rihsel | tatlı | ufacık | ufak | ustaca | vahşi
 | yarı | yavan | yersiz | zamansız **şakacı**
 • Şaka yapmasını seven kimse. gülümser
 | kozmik **şakacılık** • Şakacı olma duru-
 mu. belirgin | gürültücü | ~ saygılı

şakak • Göz, alın ve yanak arasında, elma-
 cık kemiğinin üstünde bulunan çukurum-
 su bölge. kangrenli

şakalaşma • Şakalaşmak işi. esprili | uy-
 duruk

şakayık • *bitki bilimi* Düğün çiçeğigil-
 lerden, çiçekleri türlü renkte, çok yıllık
 güzel bir süs bitkisi (*Paeonia mascula*).
 eflatun | kahverengi

şakırtı • Şakırdayan bir şeyin çıkardığı
 ses. iştahlı | karmakarışik | telaşlı | yoğun

şaklabanlık • Şaklaban olma durumu.
 acayip | olmadık

şal • Genellikle Hindistan'da dokunan,
 özel motifleri olan değerli bir yün ku-
 maş. • Kadınların omuzlarını örtmek
 için kullandıkları geniş atkı. *püsküllü* |
ipek | *işlemeli* | *mor* || çivit mavisi | ~ de-
 senli | güllü | halis | ipekli | kara | kaşmir
 | kürklü | ~ örülü | rengârenk | ~ renkli |
 saçaklı | siklamen | ~ süslü

şalgam dolması • Kesilmiş şalgamların
 arasına pirinçle hazırlanmış bir harcın

konularak pişirilmesi ile elde edilen yemek. soğanlı

şalvar • Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan, geniş bir pantolon türü. *yırtılmış | işlemeli | yamalı | ~ sarılı | yırtık | ~ yırtmaçlı* || aba | ağır | alacalı | alevli | apak | ayırık | boğumlu | boz | büzgülü | çamurlu | ~ çiçekli | ~ dallı | geniş | gevşek | ~ karalı | kocaman | kolalı | kül rengi | paçalı | pamuklu | rengârenk | satrançlı | temiz | tuhaf | ~ uygun | yepyeni | yırtık pırtık **şalvarlı** • Şalvar giyinmiş olan kimse. dangıl dungul

şaman • Şamanlıkta büyü yapan, gelecekte haber verdiğine, ruhlarla ilişki kurarak hastalıkları iyileştirdiğine inanılan kimse, kam. *hınzır | ünlü*

şamar • Açık elle yüze vurulan tokat, beşkardeş. *okkalı | sağlı sollu* || biaman | birkaç | hafif | kuvvetli

şamata • Gürültü patırtı. *bin türlü* || alacalı | bencil | berbat | çocukça | geleneksel | neşeli | uğultulu | yapmacık

şamdan • Üzerine kandil, mum veya herhangi bir ışık kaynağı konulan yüksek tabla, mumluk, çırakma, şamdanlık. ~ *kollu | gümüş | kandilli | pirinç | kristal* || abanoz | adi | bakır | dev | muhteşem | paslı | tablalı | tombak | ulu

şampanya • Açık renkli, tatlı ve köpüklü şarap. ~ *şişe* || ~ bardak | buzlu | ~ kadeh | pahalı | sahici

şampiyon • Ulusal ve uluslararası bir yarışmada ilk dereceyi alan, birinci olan kimse veya takım, böke. *karizmatik* || sabık **şampiyona** • Şampiyonluk yarışması, bökellik. fantastik | olimpiik **şampiyonluk** • Şampiyon olma durumu, bökellik. ~ *göllü* || epik | mucizevi | platonik | üçer | yurt içi

şampuan • Çoğunlukla saç yıkamakta kullanılan, kokulu ve bol köpüklü bir tür sıvı sabun. ~ *özlü* || ballı | ~ filtreli | ~ katkılı | zeytinli

şan • Ün. • Gösteriş, gösterişlilik. *yüce* || bunca | bütün ~ | eşsiz | ezeli | kişisel

şancı • Şan hocası. ayrıcalıklı

şangırtı • Tabak, bardak, şişe vb.nin bir yere veya birbirine çarparken, kırılırken çıkardığı ses. ~ *ürpertici*

şans • Bir olayın olabilirliği. • Bir kimse-nin bilgi ve emeğinden çok rastlantı sonucu elde ettiği elverişli durum. berbat | eşit | harikulade | kahpe | matematiksel | nefis | son | tarihî | tek | ticari | ufak **şanslı** • Talihi olan, talihli, ballı kimse. ender **şanssızlık** • Şanssız olma durumu. bir | ~ *görülmemiş | iştirilmemiş* | ~ saniyelik

şantajcı • Şantaj yapan kimse. adi

şanti • Krem şanti. kakaolu | ~ paket

şantiye • İnşa durumundaki ev, fabrika, baraj vb. her türlü yapı. *koskocaman*

şanzıman • Motorlu taşıtlarda motorun yükünü azaltarak güç aktarma organlarına veren, arabanın istenen hızda hareket etmesini sağlayan dişliler topluluğu. ~ *kademeli* | ~ *vitesli* | ~ *kumandalı* | *yenilikçi* || ~ aralıklı | hantal | ~ oranlı | sorunsuz | yarı otomatik

şapırtı • Öperken veya yemek yerken çıkan ses. hafif | iştahlı | müstehcen | santimantal

şapka • Keçe, hasır, kumaş, ip vb. ile yapılan başlık. • Boru, baca, direk vb. şeylerin açık olan üst bölümünü havanın etkisinden korumak için takılan başlık. *fötr* | *hasır* | ~ *kenarlı* | *melon* | ~ *tüylü* | *kolonyal* | ~ *tepeli* | ~ *basık* | *konik* | *keten* | *kürk* | ~ *biçimli* | *kürklü* | *birer* | *moda* | *beyaz* | ~ *çiçekli* | *biçimsiz* | *koni* | *meşin* | *gri* | ~ *çeperli* | *bej* | *yeşil* | *püsküllü* | *yün* || açık kahverengi | adi | alamerikan | alaturka | alelade | alımlı | armalı | basma | bu | çeşit çeşit | ~ çizgili | çingıraklı | ~ dantelli | ~ dokulu | eski | fiyonklu | garip | gayrinizami | görünmez | güllü | gülünç | iğneli | kadife | kahverengi | kalıplı | ~ kareli | keçe | kirli | kırmızı | kıvrımlı | komik |

şapkacı

kot | kukuletalı | kuzguni siyah | lacivert | lüzumsuz | ~ mamul | mantarlı | mevcut | minik | partal | pembe | pırıltılı | plastik | ~ renkli | saçma sapan | salkım salkım | sargılı | siperli | sırmalı | ~ süslü | şık | şu | tepesiz | ~ tür | tüvit | vişneçürüğü | yağlı | yaldızlı | yamalı | yazlık | ~ yıldızlı | yuvarlak | zarif **şapkacı** • Şapka yapan veya satan kimse. **çenebaz**

şaplak • “Şap” diye ses çıkaran tokat. me-calsiz | minik | okkalı | sevinçli

şarap • Üzüm veya başka meyve sularını türlü yöntemlerle mayalandırarak elde edilen alkollü içki, mey. ~ şişe | ~ köpük-lü | ~ bardak | sek | beyaz | kırmızı | ~ ka-deh | leziz | dolgun | ucuz | ~ fıçı | buruk | mor | ~ kupa | bir yudum | sıcacık | ~ ya-pılı | afyonlu | koyu | milyarlık | ~ mahsus | ~ tas | kutsal | sofralık | ~ içimli | ~ litre | ~ binlik | nefis || açık sarı | alelade | altın | ~ aromalı | aromatik | berbat | ~ cins | ~ çaylı | ~ çeşit | ~ dizili | ~ dolusu | enfes | esrik | ~ etiketli | felaket | ferahlatıcı | ~ fiyatlı | halis | harika | kaçınıcı | kalitesiz | kancık | ~ karakterli | katıksız | ~ kiloluk | kıpkırmızı | ~ kokulu | kompleks | koyu lacivert | ~ kuruşluk | lacivert | lezzetli | ~ markalı | mavi | meyveli | ~ parmak | pembe | rayihalı | ~ renkli | sapsarı | seçkin | seçme | ~ senelik | soğuk | tatlı | tatlımsı | tortulu | turfanda | ünlü | vasat | yöresel | ~ yüklü | zehirli **şarap evi** • Şarap satılan yer. paspal **şarapçı** • Şarap yapan veya satan kimse. izbe | ucuz **şaraphane** • Şarap yapılan yer. basit

şarj • fizik Yükleme. ~ seferlik **şarj aleti** • Elektronik cihazlar için gerekli olan pilin doldurulması amacıyla kullanılan alet. pilli

şarjör • Otomatik silahlarda, belli sayıda mermi taşıyan ve bu mermileri namluya arka arkaya sürmeye yarayan mekanizma. yedek

Şark • eskimiş Doğu. ~ evvelki | mutantan **Şark adeti** • Doğu geleneği, göreneği.

ucuz **Şark masalı** • Doğuda yaratılan ve kuşaktan kuşağa aktarılan olağanüstü olayların yer aldığı hikâye. **esrarlı Şarklı** • Doğulu kimse. **bedbaht**

şarkı • müzik Tonlama değişiklikleriyle çeşitli duygular uyandıran uyumlu, ezgi-li insan sesleri dizisi. • Klasik Türk mü-ziginde aşk üzerine söylenen, nakaratı ve ara nağmesi olan parça. • Ezgi, müzik parçası, melodi, liet. • **edebiyat** Divan edebiyatında, bestelenmek için dörtlük-ler biçiminde ve uyaklı olarak yazılmış olan şiir biçimi. *nostalgik* | *alaturka* | *Er-menice* | *neşeli* | *Rumca* | *bayağı* | *duygu-lu* | *ölümsüz* | *hisli* | *Lazca* | *oynak* | *acıklı* | *kıvrak* | *melankolik* | *dokunaklı* | *hüzün-lü* | *ünlü* | *hazin* | *melodik* | *anlaşılmaz* | *Rusça* | *İbranice* | *dandik* | ~ *adlı* | *Alman-ca* | *fıkır fıkır* | *kıpır kıpır* | *ağlamaklı* | *bü-yümlü* | *abuk subuk* | *zararsız* | *şen* | *çapkın* | *onca* | *bencil* | *kaftiyeli* | ~ *dolu* | *kötü* | *açık saçık* | *müstehcen* | *aynı* | *akıllara za-rar* | *adi* | *içli* | *naif* | *içe dönük* || İngilizce | İspanyolca | acılı | ağır | ~ *ait* | *alafranga* | algılanabilir | Allahsız | asil | ~ *asırlık* | *avare* | *aygın* | *baygın* | ~ *aykırı* | *ayrıkçı* | *başka* | ~ *başlıklı* | *berrak* | *biçimsiz* | ~ *bilumum* | *bir düzine* | *biçkin* | *büyük* | *cana yakın* | *cengâver* | *çoşkun* | *çalıntı* | *çatırtılı* | *çelişmesiz* | *çılgın* | *çocuksu* | *darmadağın* | *darmadağınık* | *dayanılmaz* | *dingin* | *dramatik* | *duygusal* | *eli yüzü düzgün* | *enayi* | *enstrümantal* | *eski* | *fân-tastik* | *fiyakalı* | *Fransızca* | *gamlı* | *geçi-rici* | *gıcık* | *Gürcüce* | *gürültücü* | *hangi* | *harikulade* | ~ *havalı* | *hercai* | *huysuz* | *hümanist* | *iddiasız* | *inançlı* | *isyankâr* | *ısmarlama* | ~ *kalma* | *karamsar* | *karma-karışık* | ~ *kılıklı* | *kırılgan* | *kızıl* | *komik* | *lanet* | *Latince* | *Macarca* | *muhteşem* | *müzikli* | *müziksiz* | *nadide* | ~ *nakaratlı* | *nice* | ~ *öksüz* | ~ *örülü* | *pestenkerani* | *pireli* | *rast* | *rastgele* | *romantik* | *Ru-mence* | *saçma* | *saçma sapan* | *sakıncalı* | *saklı* | ~ *saydam* | *sempatik* | *sevecen* | *sevinçsiz* | *sihirli* | *sımsıcak* | *steril* | ~

şalvarlı | şıkır şıkır | şu | Tacikçe | tapon
| tek sesli | ~ tekrarlı | tematik | tempolu
| terli | uçuk kaçık | uğultulu | umutsuz |
unutkan | ~ unvanlı | utkulu | ~ uygun | ~
ürpertici | vasat | vokal | yabancı | yanık
| yapmacık | yapmacıksız | yaygın | yeni
| yitik | yılışık | Yunanca | âşıkane **şarkı
sözü** • Müzik parçalarının yazılı metni,
güfte. abuk subuk | esprili **şarkıcı** • Şar-
kı söyleyen, şarkı söyleme yeteneği olan
veya mesleği şarkı söylemek olan kimse,
okuyucu, hanende, muganni, muganniye.
ünlü | kadınli erkekli | ~ lakaplı | sempa-
tik | ~ kulaklı || ~ adlı | akşamki | alaturka
| asi | babasız | bilinen | demode | eklektik
| erkeksi | eski | favori | geçkin | görme
engelli | gözde | histerik | iddiasız | kadın
| kel | kelli felli | ~ memur | mendilli | naif
| ~ namli | nostaljik | peçeli | pop | seksi |
şen | şişko | şişmanca | terbiyesiz | ünsüz
| yakışıklı | yayvan

şarküteri • Peynir, zeytin, salam, su-
cuk vb. yiyecek maddelerinin satıldığı
dükkân veya büyük alışveriş merkezinin
bir bölümü. faal || sağlı sollu

şarlatan • Kendi bilgi ve niteliklerini veya
mallarını överek karşısındakini kandıran,
dolandıran kimse. ~ ruhlu | tuzu kuru

şart • Olması başka durumların gerçek-
leşmesini gerektiren şey, koşul. • Temel
kural belgesi. hijyenik | sıhhi | steril | eşit
| güç | ~ esaslı | mevsimsel | müsavi | ada-
letli | maddi | yarınki | objektif | esas |
birinci | ~ belli | dış | zor | ilkel | ikinci |
birincil | iktisadi | sair ~ | elzem | esrarlı
| çevresel | normal | ~ numaralı | zorla-
yıcı | hissî | yedinci || abuk subuk | ağır |
akıllıca | anaerobik | astronomik | başlıca
| belirli | belli başlı | beşinci | bir | ~ bir
numaralı ~ | coğrafi | çapraşık | dördün-
cü | düzensiz | ehven | ekonomik | elim
| ~ elverişli | emniyetli | fennî | gaddar |
genel | göreceli | hangi | hususi | içtimai
| ilk | insancıl | iptidai | jeolojik | konfor-
lu | kutsal | mahdut | mevcut | minimal |

münderic | müsait | mütevazı | namüsaıt
| olağan | optimal | ön | özel | pis | stresli
| şu | teknik | temel | umumi | ~ yazılı |
yeni | yorucu | zaruri **şartname** • ticaret
Satın alma, satma, yaptırma, kiralama vb.
işleri gerçekleştirmek isteyen tarafın dü-
zenlediği, her iki tarafın da uymayı üst-
lendikleri şartların tespit edildiği resmî
belge. titiz

şartlama • Şartlamak işi. edimsel || basit
şartlanma • Şartlanmak işi, koşullanma.
budalaca | gündüzki | negatif

şasılık • Şası olma durumu. bariz | felçli

şaşırtıcılık • Hayret verici olma durumu.
beklenmedik

şaşırtmaca • Yanıltmaca. istatistiksel

şaşkın • Ne yapacağını bilemez duruma
gelmiş kimse. acıklı **şaşkınlık** • Şaşkın
olma durumu. • Şaşkınca davranış. ço-
cuksu | ~ karışık | tarıfsız | aptalca | müs-
tehzi | acayip | ~ mahsus | büyük || alaycı
| bencil | dehşet | ~ dolu | elektrikli | fazla
| ~ gelen | ikinci | ilk | ızdıraplı | korkunç
| latif | müthiş | ölçsüz | perişan | saf |
sevinçli | sınırsız | tuhaf | turistik | tüm ~
| yalancı | yapmacık

şatafat • Görkem. ~ mermerli | olanca |
yaldızlı | zevksiz **şatafatlı** • Görkemli
olan şey. son derece

şato • Avrupa'da soylu kimselerin otur-
duğu, çevresi hendek, sur ve kulelerle
çevrili konak. • Geniş toprağı olan bü-
yük konut. aristokrat | bütün ~ | ~ çevrili
| kasvetli | kötürüm | lanetli | metruk |
perili | yıkık | yıkık dökük | ~ yüzyıllık

şayak • Kaba dokunmuş, dayanıklı bir çe-
şit yün kumaş. nemli

şayia • Yayılmış haber, yaygın söylenti,
duyultu. iğrenç

şebboy • bitki bilimi Turpgillerden, gü-
zel kokulu, dar yapraklı, değişik renkli
çiçekleri olan, çok yıllık ve otsu bir süs
bitkisi (*Cheiranthus cheiri*). dikili

şebeke

şebeke • Ülke çapında yaygınlaştırılmış ulaşım ve iletişim örgüsü, ağ. • *mecaz* Birbiriyle bağlantılı ve gizli çalışan kim-selerin tümü. ~ ayaklı | azılı | ~ içli dışlı | kaliteli | komple | uluslararası

şecere • Soyağacı. dallı budaklı | mavi | ~ önceki

şef • Yetki ve sorumluluğu olan, yöneten kimse. • Önder, lider. *ebedî* | *Sicilyalı* | afili | anlayışsız | antrenmanlı | Avrupa-lı | belalı | bıyıklı | gamsız | ~ havalı | kompleksiz | kötü | ~ mahkûm | onursal | ölmez | psikopat | ruhani | Rum | sabık | sempatik | ~ şapkalı | terbiyesiz | vasat | ~ yakalı

şeffaf dosya • Klasörlerde saklanılacak olan evrakları koymak için kullanılan delikli bir kenarı bulunan plastik torba. ~ torbalı

şeffaflık • Saydamlık. ~ muzdarip

şefkat • Sevecenlik. *asude* || alaylı | aşikâr | ~ belirsiz | bir parça | birazcık | doku-naklı | inanılmaz | sıcacık | şifasız | ufak | yoğun

şeftali • *bitki bilimi* Gülligillerden, ılıman bölgelerde yetişen, çiçekleri pembe renkli bir ağacın tatlı ve sulu meyvesi. ~ *tüylü* | *iri* || çürük | harikulade | kaymaklı | ~ kiloluk | kütür kütür | lezzetli | ~ sepet **şeftali rakısı** • Şeftalinin alkolle mayalanarak damıtılmasıyla elde edilen içki. ~ renkli

şehir • Nüfusunun çoğu ticaret, sanayi, hizmet veya yönetimle ilgili işlerle uğraşan, genellikle tarımsal etkinliklerin olmadığı yerleşim alanı, kent, site. ~ *te-peli* | ~ *çevrili* | *kozmopolit* | *bambaşka* | *güzide* | *muhtelif* | *karmakarışık* | *gör-kemli* | *huzurlu* | *koskocaman* | *muhteşem* | *milyonluk* | ~ *havalı* | *şirin* | *uğultulu* | *benzersiz* | ~ *benzer* | *muazzam* | *koca-man* | *asil* | *belli başlı* | *ilginç* | *çamurlu* | *neşeli* | *kapalı* | *harikulade* | *ücra* | *kül-türlü* | *devasa* | *vefakâr* | *küçücük* | *antik*

| ~ *kalpli* | ~ *küs* | *büyük* | *kalabalık* | *ka-ramsar* | *kadim* | *büyülü* | *kırılğan* | *sıcak* | *meşhur* | *mistik* | *yepyeni* | *uzak* | *alımlı* | *kapkaranlık* | *uygar* | *koca* | *sihirli* | *güzel* | *sigarasız* | *tüm* ~ | *issiz* | *ıpıssız* | *asude* | *üç* | *modern* | *simgesel* || acayip | ~ adlı | ağaçlıklı | alacaklı | ~ alışkın | allahlık | arkeolojik | ~ asırlık | Avrupai | aydınlık | bakımlı | başıboş | başsız | Batılı | bayındır | bedbaht | belalı | bereketli | ~ beslenen | beşli | ~ bilumum | binlerce | bir sürü | birer | bozuk | bugünkü | bulanık | cansız | capcanlı | cıvıl cıvıl | çalkantılı | ~ çeşitli | çok uluslu | dağınık | değme | derli toplu | diğer | dilber | doyumsuz | dumanlı | ~ duyulmamış | dümdüz | ~ düzeyli | edepsiz | eğlenceli | ~ elbiseli | ~ elverişli | emsalsiz | eşsiz | ~ farksız | geri kalmış | gizemli | gömülü | ~ görünümlü | günahlı | günahsız | güvenli | ~ haneli | harap | Helenistik | ihtişamlı | ikişer | ilk | ışısız | kaçak | ~ kalan | kanunsuz | kargaşalı | karma | karman çorman | kas-ketsiz | kayıp | kişiliksiz | kışkık | komşu | konforlu | koskoca | kupkuru | kuru | kut-sal | laubali | limanlık | loş | ~ manzaralı | medeni | mezkûr | minaresiz | muayyen | mutlu | mübarek | mühim | mükemmel | müstakbel | mütevazı | nadide | nice ~ | nizamlı | nizamsız | oynak | ölmüş | örgütlü | örtük | özenli | pak | ~ parça-lı | perişan | ~ planlı | puslu | rastgele | rengârenk | ~ ruhlı | ruhsuz | sabit | sefil | sisli | sıkışık | sımsıcak | somurtkan | söz konusu | sulak | şaşaalı | şerefli | sıkır şı-kır | tanıdık | tanınmış | tarihsiz | tehlikeli | tekdüze | تنها | tertemiz | tıklım tıklım ~ | tılsımlı | ulu | ünlü | vakur | varlıklı | yağmurlu | ~ yapılı | yatay | ~ yayılı | yekpare | yitik | yıkık | ~ yolsuz | yorucu | yüce | yüzlerce | âlâ **şehir hayatı** • Şehir yaşantısı. stresli | yorucu **şehir kahve-si** • Şehre özgü kahve. basbayağı **şehir otobüsü** • Şehirlerde toplu taşıma veya personel taşıma için kullanılan otobüs. onlarca **şehir turu** • Bir şehri gezmek

ve görmek amacıyla düzenlenen gezi. *panoramik* || yemekli **şehircik** • Küçük şehir. *modern şehircilik* • Şehirlerin kurulmasında, düzenlenmesinde, güzelleştirilmesinde kullanılacak, uygulanacak yöntemleri, şehirlerle ilgili toplumsal, ekonomik vb. sorunları konu edinen bilim dalı, kentçilik, urbanizm. ~ *planlı* || anlaşılmaz | rasyonel **şehirleşme** • *toplum bilimi* Özellikle sanayinin gelişmesi sonucu nüfusun şehirlerde toplanması ve şehir alanlarının genişlemesi süreci. *plansız şehirli* • Şehirde yaşayan kimse. anadan doğma | gariban | paralı

şehit • Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölen kimse. *kahraman* | *binlerce* | ~ *sarı* || aziz | beş altı | bunca | kaç | kaytan bıyıklı | makbul | muhterem | mukaddes | mübarek | mütevazı | onurlu | ölmüş | rahmetli | yakın | yüz binlerce **şehitlik** • Kutsal bir ülkü veya inanç uğrunda ölme. *sembolik* || harika

şehriyar • *tarih* Padişah, hükümdar. *nice* ~

şehriye • Çorba ve pilavda kullanılan, türlü biçimlerde kesilerek kurutulmuş buğday unu hamuru. *tel* || baharatlı | ~ *paket şehirliye çorbasi* • Yağ, tuz, su ve şehriyeden yapılan bir çorba türü. *terbiyeli*

şehvet • Erkek ve dişinin birbirine karşı duydukları güçlü cinsel istek, kösnü. • *mecaz* Aşırı istek. *yakıcı* | *vahşi* || adi | bayağı | bencil | bereketli | boncuk boncuk | delice | gövdesel | hoyrat | kaba | mahrem | muhteşem | sabırsız | saf | sefil | sevinçli | sinsi | söz konusu

şehzade • *tarih* Padişahların ve oğullarının erkek çocuklarına verilen san. *bedbaht* | *masum* || atlı | bahtı kara | bilgili | bir düzine | çileli | güçsüz | güzide | hastalıklı | haylaz | kamçılı | kararlı | kâküllü | maktul | ölmüş | ölü | ~ sevdalı | sevgili | ~ ulu | yakın | ~ yaramaz | yiğit | ~ yürekli

şeker • Şeker kamışı, şeker pancarı, patates, havuç, mısır, buğday vb. bitkilerin sap ve köklerinin öz suyundan veya ni-

şastasından çıkarılan, birleşiminde karbon, oksijen ve hidrojen bulunan, beyaz, suda eriyen, mayalanabilen ve çoğu tatlı olan maddelerin genel adı. • Bu madde katılarak yapılmış lokum, akide, çikolata vb. tatlı yiyeceklerin genel adı. • *tıp* Şeker hastalığı. *rafine* | *toz* | *kesme* | *bir tutam* | *esmer* | *naneli* | ~ *sarı* | *boyalı* | *bir avuç* | *bir parça* | *ambalajsız* | ~ *kutu* | ~ *fiske* | *çeşit çeşit* | ~ *kâğıtlı* | *konsantre* | ~ *külâh* | *sunî* | *rengârenk* | *meyveli* | ~ *belgeli* || *asabi* | *avuç avuç* | *birazcık* | *biricik* | ~ | *bol* | ~ *çeşitli* | ~ *çuval* | *dayanaksız* | ~ *delikli* | *diyabetik* | ~ *dolusu* | ~ *gelen* | ~ *halkalı* | *iri* | ~ *kalan* | *katıksız* | *kırmızı* | *kocaman* | ~ *kokulu* | *kompleks* | *kristal* | *limonlu* | *muazzam* | *münferit* | *pahalı* | *pütürlü* | ~ *sakızlı* | ~ *saplı* | *sert* | *şifalı* | *şimdiki* | ~ *tabla* | *tozpembe* | *ucuz* | *üç* | *yanık şeker hastalığı* • *tıp* Kanda şeker düzeyinin normal değerlerin üzerine çıkması sonucu çok su içme, çok yemek yeme, çok idrar yapma ve idrarda şeker bulunması ile beliren hastalık, şeker, diyabet. *kalıtsal* || *istikrarsız şeker kutusu* • Şeker bulunan kap. *resimli şeker pancarı* • *bitki bilimi* Ispanakgillerden, etli kökünden şeker elde edilen bir yıllık tarım bitkisi, kocabaş (*Beta vulgaris var rapa*). *morumsu şeker tutucu* • Şekeri tutmaya yarayan alet. *yaylı şekerçi* • Şeker ve şekerleme yapan veya satan kimse. *yanık sesli şekerdanlık* • Şekerlik. *billur* | *pembe* | ~ *zarflı şekerleme* • Toz şekerin içine meyve özleri konduktan sonra kaynatılmasıyla yapılan her türlü şeker. ~ *sarı* || *büyükçe* | ~ *esaslı* | ~ *kutu* | *lame şekerlik* • Şeker konulan kap. *gümüş* || *pirinç* | *plastik şekerpare* • Bir tür hamur tatlısı. *kakaolu*

şekil • Biçim. • Bir konuyu açıklamaya yarayan resim veya çizim. • Davranış biçimi, tutum, yol, tarz. • Bir kavramın, düşüncenin, olayın veya işin değişik oluş biçimi. • Toplumsal bir bütünün kuruluş biçimi. • Anlatım biçimi. • *edebiyat*

B biçim. • *matematik* Bazı matematiksel varlıkların gösterilmesine yarayan resim.
 ~ sistemli | bariz | ~ planlı | sistematik | mucizevi | sorunsuz | süratli | ~ esaslı | oval | adaletli | muntazam | bilinçsiz | huzurlu | hummalı | ~ kademeli | rasyonel | ~ kare | yassı | emniyetli | anlaşılabilir | gelecek | ayrıntılı | çapraz | feci | etkin | usulsüz | ~ programlı | kasıtlı | disiplinli | yoğun | ~ orantılı | okunaklı | rutin | dolaylı | veciz | dağınık | tempolu | münasip | geometrik | alaylı | bambaşka | ölçülü | hatasız | zararsız | düzenli | sağlıklı | baygın | sıkıntısız | muvafık | örgütlü | mütevazı | yatay | özenli | sorunsuz | hijyenik | umursamaz | net | ~ garantili | ~ uygun | belirgin | isteksiz | laubali | müphem | denetimli | orantısız | anlamlı | aktif | interaktif | ~ imalı | herhangi bir | komik | gürültülü | dengeli | yumru | soğukkanlı | yuvarlak | ~ bükük | mutlak | kanunsuz | ~ çeşitli | etraflı | güvenli | silik | muvazaalı | adaletsiz | istikrarlı | korkunç | bilinçli | esrarengiz | ~ havalı | ~ görülmemiş | ritmik | zarif | iptidai | abartılı | periyo-
 dik | inançlı | tatminkâr | konforlu | faal | nedensiz | manasız | düzensiz | ~ zıt | mükemmel | sessiz sedasız | kronolojik | inandırıcı | vahşi | plansız | gerçekçi | edebî | takıntılı | ~ sarılı | ~ benzer | spiral | bombeli | bin türlü | esrarlı | geniş | özverili | pratik | vahim | doyurucu | asılsız | üç boyutlu | bugünkü | olur olmaz | zamansız | alışılmış | ahenkli | örtük | göz alıcı | dingin | ~ biçimli | şerefli | hazin | zoraki | muammalı | dekoratif | ~ elverişli | saçma sapan | sinirli | inatçı | kıvrımlı | steril | ~ saygılı | hususi | serinkanlı | ~ kopuk | avantajlı | analitik | telaşlı | üzgün | ~ çizgili | tuhaf | uydurma | kansız | yüzeysel | akıllıca | yaygın | saygısız | eşit | dolaysız | basılı | düşünceli | devamlı | gayretli | insancıl | şaşırtıcı | manidar | eliptik | basit | simgesel | şaşkın | değişik | gevşek | tertipli | ~ belirsiz | maliyetli | köklü | yapay | sitemli | müstehcen | ~

layık | patolojik | fonksiyonel | spontane | hencesi | naif | ihtiyatlı | esprili | kalıcı | ani | gereksiz | ~ gerekçeli | iyi | tesadüfi | basiretsiz | derin | silahsız | buhranlı | müstehzi | hakaretimiz | mahcup | insafı | ~ kırıcı | hiçbir | muazzam | üretken | güçsüz | muhlis | çirkin | muaddel | detaylı | kompleks | ~ duyarlı | mantıksız | modern | alakasız | ~ bağlantılı | optimum | muhtelif | sevinli | samimi | görünür | ~ özentili | coşkun | kati | umutsuz | uyumsuz | kararlı | yetkisiz | abartmalı | sade | orijinal | akılcı | amansız | organik | somut | optimal | parlak | aynı | ~ istemli | alımlı | aceleci | usturuplu | katı | ödünsüz | biçimsiz | garip | edilgen | farklı | gizli kapaklı | maksatlı | iyimser | leziz | münasebetsiz | yanlı | mizahi | hastalıklı | aerodinamik | ~ örtülü | iğrenç | ilmî | mutlu | uygulamalı | kavisli | aşikâr | tutkulu | sofistike | ~ düzeyli | yumuşak | saf | kesin | bitkin | yansız | ~ farksız | sakın | dirayetli | aptalca | ~ hevesli | mekanik | vurdumduymaz | seviyeli | ~ tanımaz | sert | gelişmiş | tekdüze | sisli | istemsiz | derli toplu | verimsiz | normal | mamur | tarifsiz || acımasız | acısız | açık seçik | agresif | ağacımsı | ağlamaklı | akıcı | akıl dışı | akla yatkın | aldatıcı | alelaceyip | alfabetik | alicenap | alıngan | amaçsız | ambalajlı | ananevi | anlayışlı | antidemokratik | apayrı | arızasız | asimetrik | asık | ~ aşına | aşırı | ateşli | atıl | Avrupalı | ayık | ayrıcalıklı | bağımsız | bağlayıcı | bahtiyar | bakımsız | banal | barbar | barbarca | ~ basık | basınçlı | ~ baskılı | başka | ~ başlıklı | bedbin | belalı | belirli | bencil | benzersiz | bereketli | berrak | beş on | beşerî | biletsiz | bilimsel | binbir | binlerce | birtakım | ~ | bodur | bozgun | bu | buğulu | buruk | buruşuk | bütüncül | cana yakın | canı sıkın | canlı | cazibeli | ciddiyetsiz | cilveli | cömert | çeşit çeşit | çocukça | çok sesli | çözümsüz | dairesel | dalgacı | dargın | ~ dayalı | ~ dayanıklı | değersiz | değişici | değişmez | densiz |

~ desenli | devletçi | devrik | diğer | dinç
 | ~ dirençli | disiplinsiz | dolambaçsız |
 dolgun | dramatik | duygulu | dürüst | dü-
 zeymiş | düzgün | egosantrik | eğri | ehli
 | eldivenli | elvan elvan | erkeksi | etkili
 | ezici | ezik | faili meçhul | fantastik |
 faydalı | fedakârca | felaket | fena | fennî
 | ~ fikirli | fiyakalı | fiziksel | galiz | ge-
 cismeli | girift | görünmez | göstermelik |
 gözü kara | gururlu | güdümsüz | gülüm-
 ser | gülünç | günahkâr | günahsız | gürül-
 tüssüz | güvensiz | güzel | habis | hacimsiz
 | hafif | hakiki | harika | harikulade | haris
 | ~ hasarlı | hasarsız | hassas | haşin | hay-
 siyetli | haysiyetsiz | hazırlıklı | hesapsız
 | hiyerarşik | hınçlı | hoyrat | hukuki | hu-
 zursuz | hür | hüznünlü | ibretlik | içi boş |
 içkili | içli | içtenlikli | iddiasız | idealist |
 ihtiraslı | ikinci | ilerici | illegal | imzasız
 | insanüstü | ~ iradeli | irticai | istikrarsız
 | itaatkâr | ısrarlı | ızdıraplı | ~ kabarmak |
 kadınsı | kahraman | kalıplaşmış | kanuni
 | karamsar | karanlık | kargacık burgacık
 | ~ karışık | kategorik | katmerli | kaygılı |
 kelli fellî | ~ kenarlı | kesif | kibar | kilitli
 | kişilikli | kırgın | kışkırtıcı | kıyasıya | ko-
 nik | konsantre | konserve | kökten | kötü-
 rüm | ~ kurallı | kuru | kuşku | kuvvetli
 | kübik | külfetsiz | küskün | latif | legal |
 liberal | liyakatli | lüzumsuz | mahirane |
 ~ mahsus | ~ malum | mantıklı | mantıksal
 | manyakça | masalsı | masum | mazlum
 | melankolik | menfi | mert | ~ mesafeli |
 mesut | meşru | mevhum | milliyetperver
 | mistik | muayyen | ~ mucip | muhip |
 mukaddes | mukarrer | mukayeseli | mu-
 tat | muzlim | mübalağalı | müdevver | ~
 münhasır | mürâi | müsterih | mütevazı
 | müzikli | nafîle | nahif | narin | nazik
 | nesnel | nihai | noksansız | nüktedan |
 objektif | ~ odalı | olağan | olumlu | olum-
 suz | onurlu | onursuz | otantik | otoma-
 tik | ~ otoriter | ölçüsüz | özgül | özgün
 | pasif | plastik | profesyonel | pürüklü
 | pürüzsüz | pütürlü | radikal | rafine | rahat
 | rakipsiz | rastgele | ~ ritimli | riyaî |

romantik | rötarlı | sabit | sabırsız | sağ-
 lam | sair ~ | sakil | saldırgan | sancılı |
 sancısız | ~ saplı | sarsıntılı | sarsıntısız |
 sefil | sekizgen | sempatik | serbest | ses-
 siz | sezgisel | sihirli | silindirik | simet-
 rik | sistemsiz | sitemkâr | sınırsız | sırlı |
 sönük | statik | şahane | şaibeli | şairane
 | şaşmaz | şatafatlı | şematik | şifasız |
 şu | şuurlu | şuursuz | tafsilatlı | ~ takılı
 | tamamlayıcı | tantanalı | tarafsız | tar-
 tışmalı | tatlı | tatlı sert | taze | tedbirli
 | tedbirsiz | tedricî | tehlikeli | tehlikesiz |
 tek | teklifsiz | ~ temelli | temelsiz | te-
 peden inme | terbiyesiz | tereddütsüz | ~
 tesirli | tıknaz | tırtıllı | torpilli | törensel
 | trajikomik | transparan | tutarlı | ~ türlü
 | ufacak | uğultulu | umarsız | usta | ustaca
 | utangaç | ~ uyarılma | uyduruk | üç |
 üçgen | ümitli | ürkütücü | ~ ürpertici
 | üstün | vakarlı | vasat | vatansever | vazih
 | verev | verimli | vesair | viran | vuruk |
 vuzuhsuz | yapıcı | ~ yaraşır | yasal | yata-
 lak | yekpare | yeni | yenilikçi | yepyeni | ~
 yetişmiş | yetkin | yıkıcı | yıkık | ~ yolsuz
 | yorgun | yöntemli | yüz kızartıcı | zalim
 | zayıf | zeki | zevkli | zımni | zorlama
şekil bozukluğu • Fizyolojik gelişim
 bozukluğu. sonradan olma **şekilcilik** •
 Biçimcilik. bilindik | maddesel

şekillenme • Biçimlenme. tarihsel

şelale • *coğrafya* Büyük çağlayan, çavlan.
 ~ çevrili | devasa | irili ufaklı ~ | ~ köpük-
 lü | ünlü

şema • Bir aletin, bir aracın veya bir bi-
 çimin ana çizgilerini gösteren çizim. •
mecaz Tarz, biçim. *klasik* | ~ *belli* || basit
 | Batılı | belirli | dramatik | esas | ezoterik
 | kati | ~ telli

şemsiye • Bir sapın üzerinde esnek tellere
 gerilmiş, açılıp kapanabilen, yağmur ve
 güneşten korunmak için kullanılan, su
 geçirmez kumaştan yapılmış taşınabi-
 lir eşya, güncek. • Genellikle plajlarda,
 bahçelerde kullanılan büyük güneşlik. ~
saplı | *fildişi* | *alacalı bulacalı* | *kocaman*

| yaldızlı || açık kırmızı | ~ asılı | curcuna-
lı | ~ çiçekli | ~ çuval | ~ dantelli | değirmi
| ekose | elmaslı | eski | ~ kollu | lacivert
| mucize | ~ örtülü | rengârenk | ~ renkli |
resimli | rüzgârlı | saçaklı | ~ sevdalı | uy-
duruk | ~ yaramaz | yarı geçirgen | yeşil
| yırtık pırtık

şenlik • Şen olma durumu, şetaret. • Belli
günlerde yapılan, coşku veren eğlendirici
gösterilerin tümü, bayram. • *sinema*,
tiyatro Festival. • *mecaz* Sevinç, neşe.
rengârenk | *asude* || apayrı | birtakım ~ |
~ çeşitli | çocuksu | ~ duyulmamış | gör-
kemli | ~ görülmemiş | harikulade | hazin
| kırsal | sansüstsüz | seçilmiş | sonsuz |
sosyolojik | taşkın | umumi | ~ yaraşır

şerait • *eskimiş*, *çokluk* Şartlar, koşullar. ~
asgari | evvelki

şerare • *eskimiş* Kıvılcım. salkım salkım

şerbet • Meyve suyu ile şekerli su karıştı-
rılarak yapılan içecek. • Belli törenlerde
konuklara sunulan şekerli içecek. ~ *tas*
| *buzlu* | *ballı* || acımasız | afyonlu | ba-
haratlı | ~ bardak | bir yudum | naneli |
nefis | sütlü | ~ şişe | yapışkan **şerbetçi** •
Şerbet satılan yer. *gezgin*

şeref • Başkasının, birine gösterdiği saygı-
nın dayandığı kişisel değer, onur. • Top-
lumca benimsenmiş iyi şöhet. başlıca |
bedava | böyle | ebedî | kıymetli | millî
| ~ paralı **şerefsiz** • Şereften yoksun
olma durumu. *kansız* **şerefsizlik** • Şeref-
siz olma, şerefini koruyamama durumu,
onursuzluk. *şerefli*

şerefe • Minarenin gövdesini çepeçevre
dolaşan, korkuluklu, ezan okunan yer.
ikişer | üçer **şerefeli** • Şerefesi olan mi-
nare. üçer

şerh • *eskimiş*, *mecaz* Açık ve ayrıntılı an-
latma. *sembolik*

şerif • Amerika Birleşik Devletleri'nde
seçimle işbaşına gelen, hukuki yetkisi
sınırlı olan yönetici. ~ *lakaplı*

şerir • *eskimiş* Kötülükçü. görülmemiş

şerit • Dar, uzun dokuma veya kumaş par-
çası. • Dar, uzun kıyı parçası. • Herhan-
gi bir maddenin dar, düz, ince ve uzun
parçası. • Bir kara yolunda trafik çiz-
gileri ile ayrılmış bölümlerden her biri.
mor | *dar* | *fosforlu* | *manyetik* || ~ aralıklı
| beşinci | boş | boz | bozuk | daracık |
dümdüz | düzgün | fitilli | kıpkızıl | kır-
mızı | lacivert | ~ maruz | masmavi | saten
| silindirik | sırmalı | turuncu | ~ tüylü
| uçsuz bucaksız | uzun | üçer | yaldızlı |
yeşil | yivli

şevk • İstek, heves. *daha bir* || aşırı | aynı
| taze | zoraki

şey • Madde, eşya, söz, olay, iş, durum
vb.nin yerine kullanılan, belirsiz anlam-
da bir söz. *hiçbir* | *bambaşka* | *saçma sa-*
pan | *başka* | *anlaşılmaz* | *olur olmaz* |
olağan | *yiyecek* | *iğrenç* | ~ *benzer* | *mü-*
him | *harikulade* | *aynı* | *korkunç* | *abuk*
sabuk | *olmadık* | *bazı* ~ | *herhangi bir* |
apayrı | ~ *dair* | *uydurma* | *ufak tefek* |
tuhaf | *lüzumsuz* | *ehemmiyetli* | *kötü* | *faz-*
la | *bir yığın* | *böyle* | *beklenmedik* | *mah-*
rem | ~ *gelen* | *ayıp* | ~ *görülmemiş* | *fena*
| *basit* | *manasız* | *ehemmiyetsiz* | *birçok* |
bir | *feci* | *önemsiz* | *alışılmış* | ~ *ilgili* |
aptalca | ~ *mahsus* | *yanlış* | ~ *kadeh* |
münasebetsiz | *şaşırtıcı* | *olağanüstü* | *gü-*
lünç | *eğlenceli* | *alelade* | *saçma* | *bir*
sürü | *çok* | *yegâne* | *acayip* | *sıkıcı* | *za-*
rarlı | *bin türlü* | *müthiş* | *enteresan* |
önemli | ~ *kırıcı* | ~ *geçen* | ~ *ilişkin* | *ina-*
nılmaz | *garip* | *doğal* | *doğru dürüst* | ~
ait | *cansız* | *bilinmedik* | *tatsız* | *acıklı* |
çirkin | *ayrı* | *öyle* | *dehşet* | ~ *aykırı* | *hoş*
| *komik* | *hazin* | *bilinen* | ~ *sarılı* | *çocuk-*
ça | ~ *kalan* | *tek* | *üzücü* | *zevкли* | *zor* |
gerekli | *berbat* | ~ *alakalı* | ~ *esaslı* | *ap-*
tal | *güzel* | *kesin* | ~ *uygun* | *pahalı* | *şirin*
| *baharatlı* | *değerli* | ~ *belirsiz* | *değersiz*
| *fantastik* | *alakasız* | *sıksa* | *ahım şahım*
| *harika* | *biçimsiz* | *bayağı* | *saklı* | *yakıcı*
| ~ *değer* | *küçük* | *faydalı* | *tehlikeli* | *ufa-*
cık | *nice* ~ | *kutsal* | *iyi* | *mantıksız* | *akıl-*
lıca | *değişik* | *ilginç* | *utandırıcı* | *hasta-*

lıklı | birtakım ~ | geçici | uyduruk | kalıcı
| fevkalade | sevimsiz | yararlı | ayrı ayrı
| binlerce | belalı | gizli | rastgele | ciddi |
yapışkan | mukaddes | yepyeni | ~ yollu |
farklı | kaçınılmaz | canlı | ~ kollu | yoru-
cu | mucizevi | yalan yanlış | şiirimsi |
anlamsız | ~ ürpertici | eşsiz | zararsız |
ufak | esrarlı | ~ zıt | benden | muhteşem |
abes | sıcak | kanunsuz | gizli kapaklı |
mükemmel | ~ yaramaz | tuzlu | onca |
olumlu | muayyen | güç | uçuk | lezzetli |
hayırlı | çiğ | karışt | belirli | seyirlik |
şuncacık | kıymetli | nefis | zevksiz | alaf-
ranga | vahim | biricik ~ | gündelik | si-
hirli | karmakarışık | rezilce | kara kuru |
uçucu | sudan | renksiz | öznel | düşündü-
rücü | ~ türlü | cenabet | ~ tüylü | ~ para-
lık | anlamlı | sıcacık | zihinsel | müteallik
| ~ belli | ürktücü | havai | ürkünç | ya-
man | sağlıklı | ~ bağlı | beyhude | bunca
| birkaç | postmodern | düşmanca | yasak
| sefil | müşkül | belli belirsiz | trajik | ekşi
| kahvaltılık | ~ tür | ~ öte | pis | normal |
nasıl | muhakkak | tiksindirici | asılsız |
yırtık pırtık | ~ yarar | ağır | yumuşak |
kasıtlı | bozuk | edepsiz | dehşetli | doku-
nulmaz | neşeli | uygunsuz | adi | anormal
| içkin | dinlendirici | somut | yalın | sivri
| işitilmemiş | yararsız | göstermelik | şe-
kerli | kirli | gerçek dışı | tatlı | hurda | bu
kabîl ~ | karmaşık | düşüncesiz | heybetli
| abur cubur | budalaca | fenomenal | ah-
makça | ~ çekici | ıvır zıvır | parıltılı | va-
zih | sahici | bildik | civık | ~ uyarıcı | asil
| içgüdüsel | tozlu | ~ olacak | ~ liralık |
abuk subuk | tanıdık | matrak | doyurucu
| ucuz | muazzam | eciş bücüş | maddi |
sabit | ~ olanaksız | zorlayıcı | haksız |
felaket | uğultulu | ~ takılı | günlük | temiz
| manzum | dikenli | hiddetli | naçiz | ~
eriten | tek anlamlı | mucizeli | genelge-
çer | ~ dantelli | hantal | kibirli | küçücük
| tamamlayıcı | lanet | bilinmez | hususi
| anlayışsız | yabansı | iki | görkemli | ~
boyly | yalancı | yenilikçi | kof | hissî |
yüzlerce | ince | kesif | boktan | yüzeysel |

sıradan | ~ özdeş | ağırca | aydınlatıcı | ~
gelme | hafif | bayat | kırık | keskin | ser-
semce | rakik | densiz | İngilizce | çekin-
gen | kutlu | ilgisiz | zehir zemberek | ko-
lay | bariz | kaskatı | eski | yaratıcı |
düzme | kıymetsiz | çaresiz | alımlı | kırık
dökük | şahane | kıpır kıpır | ~ dayanıklı |
ızdıraplı | hayırsız | tılsımlı | mücerret
yersiz | açık saçık | kasvetli | kati | dünye-
vi | yıpratıcı | tatsız tuzsuz | iddialı | hü-
zünlü | eli yüzü düzgün | plastik | görün-
mez | kaba | meçhul | korkakça | ~ kiloluk
| entipüften | kısa | etkileyici | büyük | acil
| mürekkep | çeşit çeşit | öğretici | ruhsuz
| sakıncalı | ~ kullanılmış | ipsiz sapsız
| karşılıklı | muzlim | mekruh | güllü | mü-
levves | emsalsiz | etkili | ~ burunlu | esp-
rili | yanık | kahramanca | makul | saygın
| zahiri | ipekli | diğer | mesut | sair ~ |
hisli | ters | yuvarlacık | tostoparlak | za-
rif | sağlam | ~ bilinmeyen | mantıklı | ~
uyarıcı | gösterişli | otantik | tiril tiril |
pırıltılı | çürük | alçakça | halka dönük
| kısacık | bilindik | devasa | inatçı | acıma-
sız | nazik | ümitli | dramatik | ~ ibaret
| somurtkan | yeni | ~ orantılı | terbiyesiz |
cazip | geçmiş | maceralı | gereksiz | ah-
laksız | kıvrak | şımarık | orijinal | ipsiz
| karanlık | belli başlı | zahmetli | usulsüz
| özgün | sakar | laubali | elektrikli | ~ be-
nizli | katı | zehirli | kuru | ensiz | yamalı
| sevimli | nostaljik | ~ duyulmamış | akla
ziyan | amaçsız | yünlü | kaygan | sersem
| süslü püslü | negatif | bağımsız | isimsiz
| sarı | ~ özgü | masum | özel | ~ süslü | ~
kapaklı | kaçak | müşterek | ~ hazır | he-
yecansız | facialı | ~ beter | yavan | tutar-
lı | tutkulu | basmakalıp | münasip | şeref-
li | şekilsiz | bilgece | partial | bembeyaz
| soluk benizli | ~ havalı | olumsuz || Çince
| abartılı | acar | acemi | acı | açık seçik
| açık göz | adaletli | ağzı kalabalık | akıl
dışı | akıllı uslu | akılsız | akışkan | akla
yakın | akla yatkın | aksi | aktif | alacalı
| ~ alakadar | alaycı | alengirli | alışıldık
| alkollü | Allah yapısı | alı pullu | ~ alt |

altmış | amatörce | amorf | ani | anlık | anonim | apak | arsız | ~ asılı | asma | as-tarsız | Asyalı | aşağı | aşağılayıcı | aşağı-lık | ateşli | atılğan | avantüriye | avare | ~ ayaklı | ayıksı | ayrıntısız | ayyaş | aziz | azıcık | azma | bağlayıcı | bakir | banal | barbar | barbarca | basılı | ~ baskılı | bas-tıbacak | baştan savma | batıl | becerikli | bedelsiz | bedensel | beklenmez | belirgin | bencil | benekli | benzersiz | beylik | beynelmilel | ~ bezeli | biberli | bilimsel | bilinçli | ~ bilmiş | binbir | bir alay | bir parça | bir parmak | bir tutam | bitik | bo-ğuk | bok | bombok | boncuklu | boş | ~ boyutlu | bölünmez | bucaksız | bulanık | bulunmaz | buruk | ~ bütünleyen | cafcaf-lı | cahil | cana yakın | canavarca | candan | capcanlı | cazibeli | cevherli | cici | cim-cime | cimri | cıvıl cıvıl | cümbüşlü | ~ cüsseli | cüzzamlı | çaçaron | çağdaş | çal-çene | çalıntı | ~ çehreli | çelişik | ~ çerçe-veli | ~ çeşit | ~ çeşitli | çevresel | ~ çiçek-li | çizili | çıkıntılı | çıkma | çılgın | çıtı pıtı | çocuksu | çolpa | çürük çarık | dan-galak | dangalakça | dayanılmaz | ~ de-ğgin | delice | delici | delik deşik | deliş-mence | derin | derme çatma | ders dışı | dikbaşlı | dilber | dingildek | dinî | ~ dipli | dirayetli | ~ direkli | disiplinli | dişi | do-ğüstü | dokunaklı | dolaysız | dolgun | ~ dolmuş | donuk | ~ dopdolu | döküntü | ~ dönük | ~ dönümlük | dörtköşe | ~ dudak-lı | duygulu | duygusuz | ~ düğmeli | düm-düz | düşsel | düzayak | düzenli | ebedî | edebî | eften püften | eğri büğrü | eksik | eksiz | ekstra | ekstrem | ~ elbiseli | elden düşme | elim | elzem | emaye | enayi | ender | endişeli | enfes | engin | Ermenice | eski püskü | esmer | evcil | evrensel | ~ evvelki | ezeli | ezilmiş | eziyetli | fantezi | faydasız | fennî | fettan | fitne | fonksiyo-nel | frapan | gaddar | gamlı | gayriciddi | gayritabii | geçerli | geçirici | gelişmiş | geniş | gerçeğe aykırı | gerilimli | gizemli | gıcık | görgüsüz | görsel | görünür | gös-terişsiz | göz alıcı | güçlü | güçsüz | güdük

| günü geçmiş | günübirlık | gürültücü | güvenli | güzelce | ~ habersiz | hain | ha-ince | hakaretamiz | haklı | harap | haricî | hasretli | hatalı | hayal meyal | hayalî | hayli | haysiyetsiz | hediyeelik | hergele | hesapçı | heyecanlı | hijyenik | hissiz | hızlı | hoppa | hovarda | hudutsuz | hum-malı | iç açıcı | içi boş | içli | içten | ideo-lojik | ihtiraslı | iki canlı | ikinci | ikincil | ikiyüzlü | ~ ilişkili | ilişkisiz | illet | illetli | imzalı | imzasız | inandırıcı | insani | in-sanüstü | isteksiz | ~ istemli | ivedi | izin-siz | ılık | ıslak | kadınca | ~ kafalı | kafa-sız | kafiye | kahverengi | kaknem | kaliteli | kalınca | kalıtımsal | kapkara | kapkaranlık | ~ kaplama | ~ kapma | ka-rakteristik | kardeşçe | kargacık burgacık | ~ karışık | karman çorman | katkısız | kavramsal | kayda değer | kayıp | kaypak | kekre | kendiliğinden | kendine özgü | ketum | keyifli | kinayeli | kitabı | kırıl-gan | kırk paralık | kırmızı | kızıl | klasik | kocaman | kokmuş | kolektif | kolsuz | kompleks | komplike | koni | ~ konulu | ~ kopuk | korkulu | koskoca | köklü | kör-pecik | kul yapısı | kulaktan dolma | kural dışı | ~ kurdeleli | kurumsal | ~ kurşluk | kusurlu | kuvvetli | külfetsiz | küüstür | küstah | lanetli | latif | leziz | lezzetsiz | lüks | maddesel | madenî | mağmum | makbul | ~ maksatlı | ~ maliyetli | ~ ma-lum | manevi | maraz | marjinal | marka-sız | maskara | masun | ~ mavili | mavim-tırak | mayhoş | mebzul | mefret | mehabetli | mekanik | menfur | menhus | meraklı | meret | mesleki | meşru | me-şum | mevsimsiz | mevut | meydanda | milyonlarca | mini | minicik | minik | mistik | mizahi | mıymıntı | mızımız | moda | muadil | muallak | muazzez | mu-cize | mugaddi | mugayir | muhal | muha-lif | mukadder | mundar | murdar | mutlak | mutlu | muvafık | muvakkat | muzır | müesses | müfit | müheyyic | ~ mümasil | münfail | müphem | müstahzar | müstakil | müstehcen | müstekreh | müstevli | mü-

şabih | mütehavvil | ~ müteşekkil | ~ mütevellit | müzelik | nadide | nafi | nahoş | namussuz | namütenahi | naneli | nazlı | net | ~ nitelikli | nörotik | o | obur | ~ odalı | ~ okşayıcı | olamaz | olur | organik | otobiyografik | ~ oymalı | oynak | oyuncaklı | ödle | ödleke | ölmez | ölümlü | ~ özlü | parasız | patolojik | pespaye | pinpon | pinti | ~ planlı | politik | popüler | pornografik | pozitif | psikolojik | püsküllü | rasyonel | reel | rengârenk | resimli | resmî | rezil | romantik | ruhani | ruhsal | Rusça | rutin | rüküş | sabırlı | sade | sağır | sahil | ~ sakallı | sakın | sakıncasız | salakça | sanal | sancılı | sarımsaklı | sarışın | satılık | saygısız | seçme | sedefli | ~ seferlik | sekter | semizce | ~ senelik | ~ serili | sert | ~ sesli | sessiz | sevap | sevecen | sevinçli | simgesel | sisli | sivilceli | siyasal | siyasi | sıkı | ~ sıkı sıkı | sıkıntılı | sınırlı | sırmalı | ~ sıvalı | soğukkanlı | sokulgan | solgun | sorumsuz | soylu | söz konusu | standart | sulu | suni | süfli | sümüksü | süngüsü düşük | sürükleyici | şairane | şanlı şöhretli | şansız | şaşılmalı | şatafatlı | ~ şayan | şehvetli | şeker | şişirme | şöhretli | şu | şüpheli | tabii | tahammülsüz | takır tukur | takma | tali | tanrısal | tapon | taşralı | taze | tehlikesiz | tembel | temel | ~ temelli | ~ teneke | teorik | tepeden inme | tezath | tiksinc | tırı vırı | tombalak | tombul | toparlak | totaliter | turistik | uçsuz bucaksız | uçuk kaçık | umursamaz | umutlu | usandırıcı | utanç | utanmaz | utanmazca | uyanık | uydurukçu | uyumsuz | uyurgezer | uyuşturucu | uzunca | üç | ümitsiz | üstü kapalı | ütö | vakarlı | vasat | vasıfsız | veciz | vehimli | vıcık vıcık | vurdulu kırdılı | ~ vücutlu | yabancı | yabani | Yahudice | yaldızlı | yapay | ~ yapışık | yapıştırma | yapma | yapmacık | ~ yapraklı | ~ yaraşır | yarı buçuk | yarım | yarım yamalak | yassı | yeknesak | yekpare | yemeklik | yerel | yerinde | yeteneksiz | yeter | yeterli | yiğit | yitik | yıkıcı | yılışık | yoksul |

yöresel | yumuşacık | yusuvarlak | yuvarlak | yüce | yüksek | yürekler acısı | yüz | yüz kızartıcı | yüzüstü | zalim | zamansız | zaruri | zeki | zevzek | zibidi | zincirleme | zıdır | ~ zıt anlamlı | zıypak | zorlamasız | zorunlu | âşikane **şeyleşmişlik** • Şey durumuna gelmek. dünyevi

şeyh • Tarikat büyüğü veya tarikat kollarından birinin başında bulunan kimse. • Arap kabile ve aşireti başkanı. *zavallı* | *bilge* | *sahte* || birer | bunak | ~ gelen | hassas | ~ hükümlü | ikiyüzlü | karizmatik | miskin | ~ namı | soysuz | ümmi | yaşlı **şeyh efendi** • Tarikat kurucusu. sabık **şeyhülislam** • *tarih* Osmanlı Devleti'nde, kabinede sadrazamdan sonra yer alan ve genellikle din işlerinden sorumlu olan üye. *dar görüşlü* | *hırslı* | *yerel*

şeytan • *din bilgisi* Hz. Âdem'e secde etmediği için cennetten kovulan, insanları Allah'ın emirlerine karşı kıskırtan, kötü-lüğe yönelten cin, iblis. • *mecaz* Kötü düşünceli, kötü niyetli kimse. • *mecaz* Çok kurnaz, uyanık (kimse). *dilsiz* | *melun* || aynı | ~ bilmiş | cins cins | gök göz-lü | ~ göz-lü | habis | hain | hangi | hergele | hınzır | karizmatik | kıllı | kızıl | kuyruklu | pörtlek | satanist | sevimli | şişman **şeytanlık** • *mecaz* Hile, kurnazlık. *rahmani şeytanminaresi* • *hayvan bilimi* Bazı deniz böceklerinin koni biçimindeki kavgısı. *benekli*

şezlong • Üzerine uzanılabilir biçimde ayarlanan, döşeme yerine bez gerilen bir tür taşınabilir koltuk. *bambu* | *portatif* | *yaylı*

şık • Güzel, zarif, moda-ya uygun kimse. • Seçenek. *harikulade* | *ikinci* | *son derece*

şıkırtı • Şıkırdama sonucu çıkan ses. *serin*

şıklık • Şık olma durumu. *kadınsı* | *dekoratif* | *sade* | *rafine* | ~ *özentili* || abartılı | abartısız | Avrupalı | basit | erkeksi | feminen | ~ geceki | olanca | sofistike

şılık • *argo* Aşırı ve bayağı biçimde süslenip boyanmış kadın. *adi*

şımırık • Şımarmış, şımartılmış kimse. benli | iyi yürekli **şımırıklık** • Şımarık olma durumu. • Şımarıkça davranış. ~ *mahsus* || kendine özgü | mantıksız | olanca | sevimsiz | yersiz | yılışık

şingirtı • Şingirdama sonucu çıkan ses. ritmik

şıra • Henüz mayalanmamış üzüm suyu. ekşi

şırfıntı • *teklifsiz konuşmada* Seviyesi düşük, bayağı kimse. *züppe*

şırıltı • Şırıldayan suyun çıkardığı ses. hazine | mahcup

şırınga • *tıp* Enjektör. kırık | steril

şiar • *eskimiş* Duyuş, düşünüş ve inanıştaki ayırıcı özellik, belgi. *antiemperyalist*

şiddet • Bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğlilik, sertlik. • Bir hareketten doğan güç. • *mecaz* Kaba güç. • *mecaz* Duygu veya davranışta aşırılık. *sözel* | *olanca* | *ülkücü* | *orantısız* | *sembolik* | *sözsel* | *amansız* | *gizil* | *örgütlü* || açık sözlü | aleni | amaçsız | asimetrik | bilinçsiz | bireysel | bütün ~ | deminki | düşük | eril | ~ evvelki | fantastik | fiziksel | hayvansı | inanılmaz | kesif | kıyasıya | mevsimsel | mutlak | müthiş | o kadar | onca | oransız | ölçülü | ölümsüz | pervasız | sistematik | tek yanlı | ~ temelli | toplumsal | tuhaf | ~ tür | vahşi | yasal **şiddet ortamı** • Şiddetin, zorbalığın görüldüğü ortam, platform. ~ *görülmemiş*

şifa • Bedensel veya ruhsal bir hastalığın son bulması, hastalıktan kurtulma, onma. böyle | ~ kiloluk

şifon • İpek iplikle dokunmuş ince, şeffaf kumaş. ~ baskılı | ~ desenli | kırmızı

şifre • Gizli haberleşmeye yarayan işaretlerin tümü, kod. • Gizliliği olan kasa, kapı, çanta vb. şeylerin açılması için gereken kod. ~ *rakamlı* | ~ *haneli* || ~ nu-

maralı | özel | rastgele | resimli | ~ sayılı | sembolik | uydurma | yarı saydam

şifreleme • Şifrelemek işi. asimetrik | simetrik

şiir • *edebiyat* Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk. • *mecaz* Düş gücüne, hayale, imgeye, gönle seslenen, anı, duygu, coşku uyandıran, etkileyen şey. ~ *başlıklı* | ~ *adlı* | *kafiyeli* | *kafiyesiz* | *modern* | *epik* | *geleneksel* | *bugünkü* | *ölçülü* | *bireysel* | *dramatik* | *vezinsiz* | *felsefî* | *klasik* | *mistik* | *çağdaş* | *yeni* | *anlamsız* | ~ *isimli* | ~ *sonraki* | ~ *kopuk* | *vezinli* | *haması* | ~ *önceki* | *herhangi bir* | *yenilikçi* | *içli* | *ölçüsüz* | *toplu* | *erotik* | *son* | *eski* | *başka* | *bazı* ~ | *duygulu* | *özgün* | *yapayalnız* | *kusurlu* | *hüzünlü* | *kısacık* | *bütün* ~ | *yalın* | *kusursuz* | ~ *kalan* | *sivil* | *saf* | *eşsiz* | *ısmarlama* | *bağımsız* | *şu* | *başarısız* | *kısa* | *sembolist* | ~ *evvelki* | *harikulade* | *gelişkin* | *uyaklı* | ~ *çiçekli* | *öteki* | *ahenkli* | *uyaksız* | *hangi* | *birkaç* | *yepyeni* | *yavan* | *sosyal* | ~ *yıllık* | ~ *uygun* | *işlevsiz* | ~ *nakaratlı* | *serbest* | *simgesel* | *gelişmiş* | *kötü* | *minik* | *sinik* | *ilerici* || ~ *dayalı* | *çeşit çeşit* | *güzel* | ~ *türlü* | *garip* | *kaç* | *beş on* | ~ *yönlü* | *ülkücü* | *manzum* | *tekdüze* | *sahih* | *farklı* | *diğer* | *ezeli* | *güzelce* | ~ *dair* | *basılı* | *ilk* | *tek sesli* | *köksüz* | *ünlü* | *kendine özgü* | *vasat* | *mekanik* | ~ *örülü* | *dokunaklı* | *uzun* | *çok yönlü* | *yerel* | *sembolik* | *tasavvufi* | *destansı* | *dümdüz* | *ilkel* | *bir* | *upuzun* | ~ *unvanlı* | *doğru dürüst* | *nefis* | *güncel* | *ritmik* | *ölümsüz* | *etkin* || *acemce* | *acılı* | *açık saçık* | *adsız* | *ağırbaşlı* | *ahlaksız* | ~ *ait* | *akılcı* | *altı* | *apayrı* | *arı* | *arkaik* | *artistik* | *asıl* | ~ *aşkın* | *ateşli* | *aydınlık* | *ayrı* | *bahtiyar* | *bambaşka* | *başarılı* | *başlıksız* | *bedbaht* | *beledi* | *benzer* | *benzersiz* | ~ *beslenen* | *beş altı* | *beşinci* | ~ *bezeli* | *bir araba* ~ | *bir düzine* | *bir sürü* | *bir yığın* | *biricik* ~ | *biyografik*

| bıçkın | boş | ~ boyutlu | böcekli | bunca
| cansız | ~ ciltlik | coşkulu | coşkusuz |
çapraşık | ~ çerçevesi | ~ çeşit | çocuksu |
çok anlamlı | çok sesli | çok yanlı | dans-
sız | dargın | değerli | deminki | Doğulu |
dokuz | ~ dolu | doyumsuz | dört dörtlük |
durağan | ~ duyarlı | duyarlılık | duygusal
| dünkü | düşsel | düşünsel | düzayak | dü-
zenli | ebedî | edepsiz | eksik | elmaslı | ~
elverişli | entelektüel | evrensel | faydasız
| ferdi | fikrimsi | fonksiyonel | Fransızca
| gerçekçi | gezgin | gizli | ~ gömleksiz |
~ gönüllü | güçlü | güleç | güllü | gündelik
| halis | harbi | harika | harlı | hasıl | ha-
vuzlu | hazin | ~ heceli | ~ hecelik | hisli
| ~ içerikli | içi boş | iki | ikişer | ilginç | ~
imgeli | imzalı | ince | insancı | insancıl |
insani | işitilmemiş | iyi | Japonca | kaba |
kalıplaşmış | kapalı | kapanık | kapsamlı
| karakteristik | ~ karışık | karmakarışık
| karman çorman | katıksız | ~ katmanlı
| ~ kayan | kayıp | kel | ~ kesen | kitaplık
| kırk | kızgın | ~ kokulu | ~ konulu | ~
kubbeli | küçük | mağmum | ~ mahrum
| ~ mahsus | marjinal | meşhur | mezkûr
| millî | minör | motorize | muhalif | ~
muhtaç | ~ mukabil | mukaddes | mutsuz
| muvaffakiyetli | muzlim | mücerret |
mütehhen | müstesna | müziksiz | naif |
natamam | nice ~ | ~ nitelikli | noksansız
| nükteci | o | olgun | oral | organik | öbür
| öğretici | ölmez | örtük | ~ özlü | parıl-
tılı | pespaye | piç | pireli | politik | rakik
| rastgele | renksiz | romantik | ruhani |
Rumca | Rusça | sağlam | samimi | savaş-
çı | ~ saygınlık | seçme | sert | ~ sevdalı | si-
yasal | sıkı | sözel | sulu göz | şakrak | şen
şakrak | şirin | ~ taçlı | talihsiz | tarifsiz
| ~ tarihli | tatsız | tatsız tuzsuz | taze | teh-
likeli | tek yönlü | tematik | tepeleme ~ | ~
tesirli | titiz | toplama | toplumsal | tutku-
suz | ufuksuz | ulusal | usta işi | usturuplu
| üç | üretici | üryan | üzgün | üzüntülü |
varsıl | yabancı | yapıcı | ~ yapılı | yapısal
| yapmacık | yapmacıklık | ~ yatkın | yedi
yetkin | ~ yoksun | yumuşak | ~ yüzyıllık

| ~ zamanlı | zararsız | âşıkane **şiiir akımı**
• Şiirde ortaya çıkan yeni bir görüş, yön-
tem, hareket, cereyan, tarz. **çağdaş şiiir**
anlayışı • Şiirle ilgili düşünüş biçimi,
şiiir zihniyeti. **dirimsel** | farklı | ~ köşeli
| **sembolist şiiir dili** • Şiirde düşünce ve
duyguları bildirmeye yarayan herhangi
bir anlatım aracı. ~ **ürpertici** | **kendine**
özgü || **tumturaklı şiiir dinletisi** • Müzik
eşliğinde şiiir okuma şöleni. **müzikli şiiir**
etkinliği • Şiir dinletisi, şiiir okuma vb.
şiiirle ilgili aktivite. **müzikli şiiir evreni** •
Şiir dünyası. **simgesel şiiir kitabı** • İçeri-
ği şiiirlerle düzenlenmiş kitap. **dördüncü**
|| **epik** | **igneleyici** | **ikinci** | ~ isimli **şiiir**
örgüsü • Şiirde konunun ana çizgisi ,
olayın işleniş veya çatısı. **taze şiiir po-**
etikası • Şiir ile ilgili düşüncelerin ve
teorilerin bütünü. **felsefi şiiir serüveni** •
Şiir macerası. **benzersiz** | **yoğun şiiir top-**
luluğu • Bir araya gelerek şiiir okuma,
şiiir dinletisi vb. etkinlikler düzenleyen
kimseler grubu. **vurdumduymaz şiiir us-**
tası • Şiir işinin eri olan kimse. **gerçek**
şiiir ürünü • Şiir mahsulü. **gerçek şiiircik**
• Küçük kısa şiiir. **bölük pörçük şiiirsel** •
Şiir niteliğinde olan yazı, konuşma vb.
müthiş şiiirsellik • Şiirsel olma durumu.
abartısız | **bireysel** | **düzmece** | **hamasi** |
içten | **kendine özgü** | **saltık** | **şaşırtıcı**
şikâyet • Hoşnutsuzluk belirten söz veya
yazı, sızlanma, sızıltı, yakınma, yakıntı. ~
ilgili || **abuk sabuk** | **bedensel** | bir yığın |
boğuk | **fazla** | **gizli** | **jinekolojik** | **kökten**
| **manasız** | ~ **mucip** | **müphem** | ~ **türlü** |
~ **uyaran** | **uydurma** | ~ **vaki şikâyetçi** •
Sızlanan, sızıltısı olan, yakınan, şikâyet
eden, şekvacı kimse. **gelen**

şike • *spor* Bir spor karşılaşmasının sonu-
cunu değiştirmek için maddi veya mane-
vi bir çıkar karşılığı varılan anlaşma. •
mecaz Bir çıkar karşılığı, uzlaşarak bir iş
yapma, aldatma. **aleni** | ~ **tasdikli**

şilep • *denizcilik* Yük gemisi. ~ *bandıralı* | *demirli* || buharlı | büyükçe | ~ dayalı | dev | ~ grostonluk | iri | koca koca ~

şilte • Üstünde oturan, yatılan, içi yünle, pamukla doldurulmuş döşek. ~ *serili* | *lastik* | *yaylı* || ince | incecik | kabaca | ~ kabarık | ~ kaplı | masmavi | muşamba | pamuk

şimendifer • Tren. ~ *dişli* || düdüklü

şimşek • Bir bulutun tabanı ile yer arasında, iki bulut arasında veya bir bulut içinde elektrik boşalırken oluşan kırık çizgi biçimindeki geçici ışık, baskın, çakım, çakın, yalabık, yıldırak. • *mecaz* Parıltı. *zincirleme* || ak | arsız | birer | çapraz | dehşet | fosforlu | görünmez | hiddetli | kırılğan | masmavi | mütereddit | ~ sanyelik | sarışın | yağmursuz | yakıcı | ~ yüzü

şipşakçı • Sokakta fotoğraf çekip beş on dakika içinde hazırlayıp satan fotoğrafçı, şipşak. *gezgin*

şirket • *ticaret* Ortaklık. ~ *sermayeli* | *çok uluslu* | *paravan* | *anonim* | *limitet* | *lojistik* | ~ *uyaran* | *uluslararası* | *beceriksiz* | *büyük boy* | *imtiyazlı* | *milyarlık* | *ecnebi* | *devasa* | *alacaklı* | *falanca* | ~ *içli dışlı* | ~ *unvanlı* | *faal* | *deneyimsiz* | *mütevazı* | *benzersiz* | *davalı* | *kolektif* || İskoç | adaletli | alelade | armalı | ~ asırlık | Asyalı | ayrıcalıklı | ayrıcalıksız | babadan kalma | ~ belgeli | belli başlı | ~ beslenen | ~ bir numaralı | ~ büyükçe | ciddi | ~ çeşitli | çevik | çok ortaklı | diğer | ehemmiyetli | ekspres | enayi | Fin | gelişmiş | ~ haiz | hazırlıklı | hususi | idealist | imtiyazsız | insancıl | itibarlı | kaçınıcı | karışık | kısa ömürlü | kompleks | korsan | kredili | lisanslı | ~ odalı | özel | paylı | problemlili | saygısız | sendikasız | seviyeli | şaibeli | tali | ulusal | ünlü | yabancı | ~ yapılı | yenilikçi | yüzlerce | zengin

şirretlik • Şirret olma durumu, yaygaracılık. • Şirretçe davranış. *gereksiz* | *olanca*

şiş • Bu çubuğa veya şişe geçirilerek pişirilmiş olan et. • Örgü örmekte kullanılan, metal, ağaç, kemik vb.nden yapılan uzun çubuk. *baharatlı* | *kalın* | *kocaman* | *mosmor* | ~ sarılı | terbiyeli | ~ yapraklı

şişe • İçerisine sıvı konulan, cam veya plastikten yapılmış, dar ağızlı uzun kap. ~ *sarılı* | *plastik* | ~ *kiloluk* | *yarım* | *kırık* | *tombul* | ~ *süslü* | *isli* | *üç* | *vakumlu* | ~ *litrelik* | *kaçınıcı* | *boş* | ~ *kabartmalı* | *tıpalı* | *elli* || ~ ağırlıklı | albenili | alüminyum | aynı | benzeri | bildik | billur | binbir | ~ binlik | bir | bir sürü | birer | boğazlı | buğulu | büyük boy | büyüğü | cici bicili | ~ desenli | dokuz | dört köşe | ~ etiketli | etiketsiz | gömülü | ~ görünümülü | iki | ikişer | iri | ~ isimli | kahverengi | ~ kapaklı | ~ kaplı | kara | ~ karınlı | ~ katkılı | koyu kırmızı | koyu lacivert | kristal | kulplu | küçük | küçük çapta | ~ markalı | mavi | minicik | mor | muhtelif | ~ nostaljik | oturaklı | paspal | pompalı | puslu | püsküllü | renksiz | salkım salkım | sayısız | ~ sihirli | şişman | şuncacık | temiz | tıknaz | tozlu | turkuaz | ufak | yaldızlı | yassı | ~ yatık | yeni | yüz binlerce **şişe kapağı** • Şişe içerisindeki sıvının dökülmemesi amacıyla şişe ucuna konulan tıkaç. *avuç dolusu*

şişinme • Şişinmek işi. *devce*

şişirme • *mecaz* Baştan savma, kötü iş. *edebî*

şişkinlik • Kabarıklık, şişlik. • Bağırsaklarda gaz birikmesi sonucu karında oluşan şişme ve gerginlik. *gereksiz* | *mor* | ~ *orantılı*

şişko • Şişman kimse. ~ *adlı* | *aşağılık* | *dengeşiz* | *pasaklı* | *pembe*

şişlik • Kabarıklık. iyi huylu | ~ kabarık | oval | zararsız

şişman • Deri altında fazla yağ toplanması sebebiyle vücudun her yanı şişkin görünen, şişko, mülahham kimse. *becerikli* | *biçimsiz* | *inatçı* | ~ *kafalı* | ~ *sayılı* |

sempatik | sevimsiz **şişmanlık** • Şişman olma durumu. *aşırı* | *kof* || ~ biçimli | derli toplu | karakterize | olağanüstü | umarsız

şivan • Üzüntü, ağlama, feryat. bir nice ~

şive • *dil bilimi* Söyleyiş özelliği. • Tarz, tavır, üslup. *yayvan* | *ağır* | *kendine mahsus* || bariz | bölgesel | bugünkü | halis | ~ kayan | keskin | leylaki | ~ mahsus | muntazam | peltek | pürüzsüz | Rum | titiz | tok | yerel | yerli | yöresel

şizofren • *tıp* Şizofreniye tutulmuş kimse. *paranoyak* | ~ tırnaklı **şizofreni** • *tıp* Gerçeklerle olan ilişkilerin büyük ölçüde azalması, düşünce, duygu ve davranış alanlarında önemli bozulmaların ortaya çıkması vb. belirtiler gösteren bir ruh hastalığı. *akut* | *sosyolojik*

şizoit • Bozuk, çarpık düşüncede olan kimse. *zavallı*

şofben • Gaz veya elektrikle çalışarak sıcak su sağlayan araç. *elektrikli* | *gazlı* | ~ kullanımlı

şoför • Sürücü. • Mesleği araba kullanmak olan sürücü. *uykusuz* | *biçkin* | ~ *cekelli* | ~ *ehliyetli* | *Laz* | *üniformalı* | *ehliyetli* || *acemi* | *ağzı pek* | aylıklı | azılı | bacaksız | bay | ~ çocuklu | deminki | deneyimli | eldivenli | emektar | gariban | ~ geceki | gencecik | ~ gözlü | heyecanlı | hınzır | iyi yürekli | ~ kadrolu | ~ kafalı | ~ kalan | kara kuru | komedyen | kravatlı | kurnaz | lümpen | mendilli | sapık | sarhoş | ~ taralı | usta | uyuklu | yakışıklı | yaman | ~ yapılı | ~ yüzlü | zavallı

şok • Ani bir değişiklik sonucunda ortaya çıkan şaşkınlık. • *ruh bilimi* Kaza, beklenmeyen bir olay, bazı ilaç ve uyuşturucuların yarattığı fiziksel veya ruhsal olarak birdenbire gelişen karmaşık belirtilerin tümü. *artçı* | *septik* || *akut* | *derin* | *dış* | ~ *esaslı* | herhangi bir | kuvvetli | küçük çaplı | kültürel | ~ saniyelik | siyasal | zararsız

şopar • *halk ağzında* Çingene çocuğu. *ar-sız* | *kara* | *sekiz* | sümüklü **şoparcık** • Küçük Çingene çocuğu. *minimini*

şort • Paçaları dizlerin yukarısında olan kısa pantolon. *kıscak* | *keten* | ~ *çizgili* || *beyaz* | *diz üstü* | *düşük* | *edepli* | *kot* | *lacivert* | *mini* | *minicik* | *pamuklu* | *pilili* | *spor*

şose • Genellikle taş kırıkları üzerine kum döşenip silindiri geçirilerek yapılan yol. *asfalt* || *askerî* | *çakıllı* | *daracık* | *dümdüz* | *ıslak* | *muntazam*

şov • Gösteri. ~ *gollü* | *benzersiz* || *akrobatik* | *bıçaklı* | *canavarca* | ~ *gömlekli* | *göstermelik* | *hararetli* | *interaktif* | *kıvrak* | *komik* | *mega* | *nefes kesici* | *olmadık* | *seviyesiz* | *zamansız* **şovmen** • Gösteri adamı. *çapkın*

şovenizm • Kendi ulusunu öne çıkararak değişik ırk ve uluslar arasında düşmanlık yaratmayı amaçlayan ve bu yolda kışkırtmada bulunan aşırı akım. *ulusal*

şöhret • Ün. • Tanınmış, ünlü kimse. *müstesna* || ~ *asırlık* | *beynelmilel* | *birçok* | *ekstra* | *fena* | *günübirlik* | *hususî* | *ikinci sınıf* | *iyi* | *ısmarlama* | *kısa ömürlü* | *kötü* | *ölmez* | *uyduruk* | *vatansever* | *yanlış* | *yaygın*

şölen • Ziyafet. • Belli bir amaçla düzenlenen eğlence. • *mecaz* Sanat gösterisi. *görkemli* | *dört dörtlük* | *akşamki* || *astro-nomik* | ~ *bezeli* | *birer* | *çalgısız* | *çılgın* | *danslı* | ~ *geceki* | *görsel* | *katmerli* | *masalsı* | *nefis* | *nükteli* | *rüzgârlı* | *şu* | *tuhaf*

şömine • Odalarda, genellikle duvar kenarlarında tuğla veya taştan yapılmış, bacası olan yer, ocak. *kerpiç* | *mermer* | *minik* | *sımsıcak* | ~ *süslü*

şövalye • Orta Çağ Avrupa'sında özel eğitimle yetişmiş, belli ülküler taşıyan, soylu, atlı savaşçı. • Derebeylik düzeninde soyluluk unvanlarının en alt basamağı. *zırhlı* | *yiğit* | *anlı şanlı* || *İskoç* | *amansız* | *ırlanta* | *portatif* | soylu **şövalye zırhı**

şubat

- Şövalyenin savaşlarda ok, kılıç, süngü vb. silahlardan korunmak için giydiği, demir ve tel levhalardan yapılmış giysi. **görmekli**

şubat • Yılın ikinci ayı, gücük ay. **bozgun** | **güdük** | **yağmurlu**

şube • Bir kurumun, bir kuruluşun alt mevkilerindeki iş yerlerinden her biri. **malî** | **birinci** | **siyasi** | **Osmani** || **ayrı ayrı** | **beşinci** | **tüm ~** | **yurt içi şube müdürü** • Bir kurumun, bir kuruluşun alt mevkilerindeki iş yerlerinden birinde müdürlük yapan kimse. **falanca**

şuhluk • Şuh olma durumu. **masum**

şule • **eskimiş** Alev, yalım. ~ **benzer** | **kızıl** | **seyyal**

şûra • Bir alanla ilgili olarak oluşturulan danışma kurulu. **yüksek**

şurup • Çeşitli meyve özleri ve şekerin kaynatılmasıyla elde edilen içecek. • İçinde çok miktarda şeker bulunan koyu sıvı kıvamda olan ilaç. **kıvamlı** | **soğuk** | **baharatlı** | **limonlu** | **sulu** | **sıcak** | ~ **şişe** || **harikulade** | ~ **kepçe** | **kışlık** | **şekerli** | **uyuşturucu**

şut • **spor** Topla oynanan oyunlarda oyuncunun sayı yapmak için yaptığı sert ve hızlı atış. **isabetsiz** | **gollük** | **zorlama** || **falsolu** | **kavisli** | **kuvvetli** | ~ **mesafeli** | **saçma sapan** | **tesadüfi** | **üçlük**

şuur • **ruh bilimi** Bilinç. **herhangi bir** | **millî** | ~ **tam** | **tarihî şuuraltı** • **ruh bilimi** Bilinçaltı. **müphem**

şükran yemeği • ABD, Kanada, Karayip-ler ve Liberya Cumhuriyeti'nde geleneksel olarak kutlanan ve özellikle hindi pişirilerek hazırlanan yemek. **geceki**

şükür • Mutlu bir olay veya durumdan, yapılan bir iyilikten duyulan hoşnutluğu bildirme. **sayısız** ~

şüphe • Kuşku. **metodik** | **kuvvetli** | **manasız** || **bin türlü** | **binbir** | **ciddi** | **entelektüel** | **fena** | **garip** | **herhangi bir** | **kalpsiz** | **kısır** | **korkunç** | **kronik** | **mütereddit** | **müthiş** | **öldürücü** | **sefil** | ~ **tür** | **üzüntülü** | **zelil** **şüpheli** • Kuşku duyulan kimse. ~ **bir numaralı** ~ || ~ **çantalı** | **hilebaz**

şürekâ • **eskimiş**, **mecaz** Yandaşlar, taraftarlar, destekçiler. ~ **mazhar**

taaffün • *eskimiş* Kokuşma, pis kokma. inatçı | şüpheli

taahhüt • Bir şey yapmayı üstüne alma, üstlenme. bağlayıcı | ~ haiz | karşılıklı | manevi | milletlerarası | ~ müstenit **ta-ahhütname** • Bir şeyi yapmayı üstüne aldığını bildiren yazılı kâğıt. ~ milyarlık

taammüt • *eskimiş* Bir işi veya suçu bile bile, tasarlayarak yapma. müthiş

taarruz • Saldırı. *mukabil* | *kahraman- ca* || beklenmedik | ~ bilumum | cesur | ~ geceki | genel | ~ götürücü | lüzumsuz | muhtemel | muvaffakiyetli | nihai | ~ planlı | ustaca

taassup • Bağnazlık. bürokratik | dinî

tabak • Yiyecek koymaya yarar, az derin ve yayvan kap. *çini* | *yayvan* | *porselen* | *yuvrak* | *derince* | *kayık* | *tepeleme* ~ | *büyükçe* | *güllü* | *yaldızlı* | ~ *karişik* | *gü- müş* | *ayrı ayrı* | *antika* | *bulaşık* | *plastik* | *bakır* | *çinko* | *küflü* || alüminyum | ateşe dayanıklı | ~ ayaklı | balıklı | ~ bezeli | birkaç | boncuklu | boş | büyük boy | cam | çinili | ~ desenli | ~ dolu | dördüncü | eğri büğrü | ek | eksiksiz | emaye | geniş | genişçe | güzel | irice | işlemeli | kaideli | ~ kapaklı | ~ kaplı | ~ kayan | ~ kenarlı | ~ kişilik | kırık | kıtır kıtır | küçücük | ~ lira- lık | murassa | o kadar | ~ örtülü | param- parça | rafine | resimli | sıcak | spesiyal | ~ süslü | şık | tadımlık | ~ teneke | tozlu

tabaka • *jeoloji* Katman. • Derece. • *top- lum bilimi* Katman. • Cepte taşınan tü- tün veya sigara kutusu. *yüzeysel* | *gümüş* | *orta* | ~ *alt* | *kalın* | *yırtılmış* | *yüksek* | *cam* | *altın* | *problemlî* | *elastik* | *ağsı* | *dinç* || abanoz | aristokrat | aşağı | babadan kal-

ma | bakır | ~ bilinmeyen | birkaç | boy- nuzsu | buzlu | camsı | ~ çeşitli | çinko | dar gelirli | düşünsel | düzenli | ~ evvelki | geniş | ~ görülmemiş | içtimai | iltihap- lı | inatçı | iri | iyiliksever | ~ kaplamalı | kaygan | kemik | ~ kenarlı | kırış kırış | koruyucu | kuramsal | kurtlu | kültürel | mat | meşin | meteliksiz | muhtelif ~ | naylon | oynak | paslı | pembe | pembem- si | pürüzlü | renksiz | ~ saydam | sosyal | süngersi | ~ süslü | ~ teneke | tufeyli | ~ tüylü | üst | ~ vasıflı | volkanik | yakıcı | ~ yoksun

taban • Ayağın alt yüzü, aya. • Üstü ka- palı bir yerin gezinilen, ayakla basılan yüzü, tavan karşıtı. • Ayakkabının alt bölümü. • Kaide. • Bir şeyin en alt bö- lümü. • Değerlendirmede en alt derece. • Bir toplumu, bir kuruluşu oluşturan, yönetime katılmadan etkili olan kitle. • Temel. *kauçuk* | *sosyolojik* | *kuramsal* | *kösele* | *sosyoekonomik* | *yalın* | *geniş* | *yarık* | *toplumsal* | *çekirdek* || ahşap | alt | çıplak | ~ delik | dini bütün | dümdüz | endüstriyel | gerçekçi | hasır | herhangi bir | inançlı | lastik | marjinal | nasırlı | siyasal | sınıfsal | tahta | yassı **tabanlık** • Ayağın rahat etmesi için ayakkabı içine yerleştirilen, keçe, deri veya kumaş par- çası. ortopedik

tabanca • Kısa, hafif, cepte veya belde taşınan ateşli silah. *ruhsatsız* | ~ *havalı* | *otomatik* | ~ *çaplı* | ~ *sarılı* | *toplû* | ~ *takı- lı* | ~ *makinelî* | ~ *sokulu* | *kılıfsız* | ~ *saplı* | *hantal* | ~ *kakmalı* | *paslı* | ~ *kalma* | *yarı otomatik* | ~ *ruhsatlı* || ağızdan dolma | altın sarısı | büyücek | çıplak | değişik | dolma | emektar | ~ gelme | işlemeli | ka-

tabela

palı | ~ kılıflı | ~ numaralı | pırl pırl | sağlı sollu | sahici | sarkık | sedef kakmalı | şarjörlü | yepyeni | yönsüz

tabela • Üzerinde tanıtıcı, belirtici bir yazı, açıklama, işaret veya resim bulunan, tahta veya sac parçası, levha. *sac* | ~ *sarılı* || albenili | alelade | büyükçe | derme çatma | ~ konulu | mermer | Rusça | sönük | ~ süslü | ~ uyarıcı | ~ yazılı

tabhane • Misafirhane. harap

tabiat • Doğa. • Doğal özellik. • Huy, karakter. *uçsuz bucaksız* | *eşsiz* | *muhteşem* | *hisli* | *duygusuz* | *haşin* | *vahşi* | *sağır* | *mistik* | *zalim* || aktif | arsız | asi | azametli | biyolojik | böyle | cömert | dilsiz | düşüncesiz | ~ elverişli | galiz | gelgeç | hari-kulade | huzursuz | inatçı | iptidai | kancık | kararlı | kasvetli | kaygısız | kayıtsız | kesik kesik | kırçıl | lezzetli | mahpus | namert | pratik | renksiz | sabırsız | sarp | sefih | ~ senelik | utangaç | ~ uyarıcı | vesveseli | yalçın | zengin **tabiat görüşü** • Tabiata bakış açısı, tabiatla ilgili fikir veya yargı. **panteist tabiat parçası** • Doğaya ait herhangi bir parça. **ISSİZ** | ~ yaraşır **tabiatçılık** • Doğayla ilgili görüş. panteist

tabii • Doğada olan, doğada bulunan öge. son derece

tabiiyet • *eskimiş* Bir şeye veya bir kimseye bağlı olma, bağımlılık. *zaruri*

tabip • Hekim. *ecnebi* | *hususî* | ~ *alaka-dar* || amansız | mariz | musaddak **tabiplik** • Hekimlik, doktorluk. adli

tabir • Rüya yorma, yorumlama. • Yorum. • *eskimiş* Deyiş, anlatım, ifade. *amiyane* | *sosyolojik* | *mütevazı* || babalı | başka | bir sürü | bugünkü | ~ çerçeveli | gerici | hafif | hukuksal | ilerici | ilginç | ilmî | ~ karılı | kestirme | meşhur | mucerret | şimdiki | şirin | tehlikeli

tabla • Bir şeyin düz ve geniş bölümü. • Küllük. *kristal* | *tepeleme* ~ || büyükçe |

değirmi | dökme | kalın | küçük | madenî | sac | tahta | yuvarlak

tablet • Düz ve yassı biçimli, çiğnenecek veya yutulacak madde. • *tarih* Eski medeniyetlerden kalma, pişmiş veya güneşte kurutulmuş kilden yapılmış, üzerinde çivi yazısı ile metin yazılı belge. ~ *uyarıcı* || analjezik | çini | ~ formüllü | Sümerce

tablo • Bez, tahta, kâğıt vb. maddeler üzerine yapılmış yağlı boya, sulu boya, pastel veya kara kalem resim. • Birbiriyle olan ilgilerine göre düzenlenerek yazılmış şeylerin hepsi. • *mecaz* Yaşanan, var olan olay ve olguların hepsinin genel görünüşü, manzara. *karamsar* | *konsolide* | *dördüncü* | *karakterize* | *yedinci* | *yağlı boya* | *altıncı* | ~ *çerçeveli* | *nefis* | ~ *adli* | *rengârenk* | *ikinci* | *kısacık* | *dramatik* | ~ *sarılı* | *birer* | *hazin* | *onuncu* | *iddiasız* || abstre | adaletsiz | ~ ait | alafranga | aldatici | antika | arızalı | ~ asılı | başka | ~ bayraklı | benzeri | beşinci | boş | boz bulanık | büyük | büyükçe | cüretli | çarpaz | çarpık | çini | değerli | demografik | dertli | ~ desenli | despotik | devasa | dışsal | dokuzuncu | düşündürücü | ekli | eksiksiz | figüratif | flu | ~ gebe | genel | gerilimli | goblen | göz alıcı | göz kamaştırıcı | hararetli | harika | iç açıcı | içler acısı | idealist | ~ ilişkin | irili ufaklı ~ | istatistikî | izlenimci | karizmatik | kasvetli | kırılğan | ~ kıyafetli | klasik | ~ konulu | kozmopolit | kötümser | kronolojik | kübist | kültürlü | makroekonomik | masalsı | menfi | meşhur | ~ milyarlık | modern | ~ motifli | mozaik | muhteşem | müstehcen | mütevazı | müzelik | nadide | nasıl | nice ~ | nörolojik | ~ oyma | ölümsüz | pahalı | parıltılı | patetik | periyodik | primitif | pürüzsüz | saçma sapan | sefil | sekizinci | sevimsiz | silik | sisli | sıkıcı | sosyokültürel | talihli | trajikomik | umumi | utandırıcı | üçlü | ürkütücü | ~ ürpertici | yanıltıcı | yığınla | yırtıcı | yürekler acısı | ~ yüzyıllık

tabu • *din bilgisi* Kutsal sayılan bazı insanlara, hayvanlara, nesnelere dokunulmasını, kullanılmasını yasaklayan, aksi yapıldığında zararı dokunacağı düşünülen dinî inanç. • *toplum bilimi* Yasak şey. cinsel | dinsel | ~ ilişkin | öldürücü | tartışmasız | yakıcı

tabur • *askerlik* Dört bölükten kurulan, bir binbaşının komutasındaki asker birliği. *hangi* | ~ *kurulu* | *modern* | *sekizinci* | *üçüncü* | *yaman* | *yedinci* | *yeni* | *yirmi*
tabur komutanı • Dört bölükten kurulan asker birliğini yöneten binbaşı. *bece-riksiz*

tabure • Sırt ve kol dayayacak yeri olmayan iskemle. *hasır* | ~ *ayaklı* || alçak | arkalıksız | ~ *bacalı* | ~ *örtüsüz* | *portatif*

tabut • Ölünün içine konulduğu sandık biçiminde araç, sal, ölü salı. ~ *sarılı* | *çinko* | *dizi dizi* ~ | *standart* || biçimsiz | cam | camlı | cilalı | ~ *dizili* | *dışbükey* | *geçici* | *kısa* | *kıymıklı* | ~ *kollu* | *kristal* | *kuru* | *küçükük* | *maun* | *müstakbel* | ~ *örtülü* | ~ *örtüsüz* | *portatif* | *sahici* | *sırmalı* | ~ *süslü*

tacir • *eskimiş* Ticaretle uğraşan kimse, tüccar. *mühmel* | ~ *sarıklı*

taciz • Tedirgin etme, rahatsız etme. *amansız* | *cinsel* | *ırksal* | *kasıtlı* | *olmadık* | *sözel*

taç • Soyluluk, iktidar, güç veya hükümdarlık sembolü olarak başa giyilen, değerli taşlarla süslü başlık. • Gelinlerin başlarına takılan süs. *dikenli* | *perlantalı* || *altın* | *gümüş* | ~ *katlı* | *mini* | *nice* ~ | *parıltılı* | ~ *süslü* | *yaldızlı* | *zarif* | *zengin*

tadımlik • Tadına bakmaya yeter miktarda olan şey. *leziz*

tafra • Kendisini olduğundan büyük gösterip böbürlenme, yüksekte atma. *ge-rekçesiz*

tafsilat • Ayrıntı. • Ayrıntılı açıklama. *bir sürü* | ~ *esash* | *sair* ~

tafta • Bir tür sert, ipekli kumaş. ~ *kareli* | *muare*

tahaffuz • *eskimiş* Barınma, korunma. *na-fiz* | *ruhi*

tahakküm • Baskı, zorbalık, hükmetme. *samimi*

tahammül • Nesnenin, güçlü, zorlayıcı dış etkenlere karşı koyabilmesi, dayanması. • İnsanın kötü, güç durumlara karşı koyabilme gücü, kaldırma, katlanma. *inanılmaz* | *kahramanca*

tahassür • *eskimiş* Özlem. • *eskimiş* Kavuşmak istenen şey veya kimse için üzülmeye, yanıp yakılma. *dilsiz* | *leziz* | *li-rik* | *nadide*

tahassüs • *eskimiş* Duygulanma, duygulanım. *geceki*

tahavvül • *eskimiş* Bir durumdan başka bir duruma geçme, değişme, değişkenlik, dönüşme, dönüşüm. *mukadder* | *ufak*

tahayyül • Hayalde canlandırma. ~ *sevda-lı* | *sıcak*

tahdit • Sınırlama, çevreleme, çevresini daraltma. *asimetrik*

tahıl • Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç vb. hasat edilen ürünler ile tohumlarının genel adı, hububat. ~ *taneli* || *kepekli* | *meyveli* | *tohumluk* | *topraklı* **tahıl**
gevreği • Genellikle sütle karıştırılarak yenilen buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç gibi işlenmiş tahıl tanelerinden yapılan yiyecek. *kahvaltılık* | *meyveli* **tahıl**
ürünü • Buğday, arpa, mısır, yulaf, çavdar, pirinç vb. taneli bitkilerden elde edilen ürün. *kahvaltılık*

tahin • Öğütülmüş susamın koyu sıvı hâli. *koyu*

tahkikat • Soruşturma. ~ *alakalı* | *tuhaf*

tahkim • *eskimiş*, *hukuk* Anlaşmazlıkların hakem yoluyla çözülmesi yöntemi. *mil-letlerarası*

tahkimat • *askerlik* Bir yeri düşman saldırısına karşı koyabilecek duruma getir-

tahkir

mek için yapılan türlü haberleşme, hendek, siper vb. savunma tesisleri. **tesadüfi**

tahkir • Aşağılama, onur kırma, onuruna dokunma. ~ **dolusu** | **müthiş**

tahkiyeci • Hikâye anlatan kimse. **bece-riksiz**

tahlil • Çözümleme. *sosyolojik* | *patolojik* | *psikolojik* || ayrıntılı | can alıcı | cesur | derli toplu | eleştirel | esrarlı | iddialı | itinalı | kimyevi | kısa | mukayeseli | nihai | periyodik | ruhi | siyasi | uzun boylu

tahliye • Boşaltma. • *hukuk* Tutukluyu serbest bırakma. ~ *şartlı* || düzenli | hayırlı

tahmin • Akla, sezgiye veya bazı verilere dayanarak olabilecek bir şeyi, bir olayı önceden kestirme, kestirim. • Önceden kestirilen, düşünülen şey. *meteorolojik* | *makroekonomik* | *matematiksel* | *iyimser* | *karamsar* || akla yakın | astrolojik | ~ çeşitli | doğru dürüst | elemli | ~ evvelki | herhangi bir | kötümser | nominal | paranoyak | sağlıklı | sistematik | ~ tür | yaklaşık ~

tahminci • Tahmin eden kimse. *karamsar* | öteki

tahra • *halk ağzında* Bir tür eğri budama bıçağı. ~ **burunlu**

tahribat • Yıkıp bozma, harap etme. *arkeolojik* | *muazzam* | ~ **sistemli** | ~ **yıllık**

tahrif • *eskimiş* Bir şeyin aslını bozma, kalem oynatma, değiştirme. **kasıtsız**

tahrir • Cinsel isteği, duyguları uyandırma, artırma. • Bir kimseyi, kötü bir iş yapması için harekete geçirme, kışkırtma. *bariz* | *gayretkeş* | *postmodern* | *seksi* **tahrikçilik** • Tahrikçinin işi. **densiz** | **gelen**

tahrirat • *eskimiş*, *çokluk* Resmî bir daire tarafından yazılan yazılar ve mektuplar. **resmî** | **sekiz**

tahriş • Yakarak kaşındırma. **iltihabi**

tahsil • Parayı alma, toplama. • Öğrenim. *yüksek* || brüt | ~ **esaslı** | hayli | hususi | ~ **senelik** | **usulsüz** | **yetkisiz** **tahsilat** • *hukuk* Alacakların toplanması veya süresi içinde ödenmeyenlerin yasal yollarla alınması. **mükerrer** | **yetkisiz** **tahsildar** • Bir kimse veya bir kuruluş adına para toplamakla görevli kimse, alımcı. **çalışkan**

tahsisat • Bir kimseye, bir kuruluş veya topluluğa ayrılmış para, ödenek. **büyücek** | ~ **senelik**

taht • Hükümdarların oturduğu büyük, süslü koltuk. • *mecaz* Hükümdarlık makamı, hükümdarlık. **altın** | **ayrı** | **gösterişli** | **işlemeli** | ~ **kurulu** | **manevi** | **sahipli** | **sahipsiz** | ~ **süslü** | **şanlı** | **şu** | ~ **tekerlekli** | **yaldızlı** | **yatay** **taht odası** • Hükümdarın ya da diğer yöneticilerin elçileri kabul ettiği oda. **yaldızlı**

tahta • Çeşitli işlerde kullanılmak üzere düz, enlice, uzun ve az kalın biçimde işlenmiş ağaç parçası. • Bu malzemeden oluşmuş yüzey, döşeme, ağaç. • Kara tahta. *çürük* | ~ *kaplama* | ~ *oymalı* | *resimli* | *kara* | ~ *kaplı* | *yaldızlı* | ~ *asılı* | *kahverengi* | *masif* | ~ *yıldızlı* | *kuru* | *dört köşe* | *yuvarlak* || **basbayağı** | **beş altı** | **boyalı** | **boyasız** | **ceviz** | **cilalı** | ~ **çivili** | ~ **dayalı** | **eğri büğrü** | **gelişigüzel** | **harap** | **heybetli** | **interaktif** | **ıslak** | ~ **kareli** | **karmakarışık** | **kırk** | **koyu kahverengi** | ~ **köşeli** | **kunt** | **küflü** | **meşe** | ~ **metrelik** | **nice** ~ | **oluklu** | ~ **örtüsüz** | **sedef kakmalı** | **serin** | ~ **takılı** | **tekmil** ~ | **tozlu** | **yarık** | **yassı** **tahta at** • Tahtadan yapılmış olan iki yana sallanan oyuncak at. ~ **gövdeli** **tahta kalem** • Yazma, çizme vb. işlerde kullanılan tahtadan yapılmış olan araç. ~ **oymalı** **tahta kapı** • Tahtadan yapılmış olan kapı. ~ **oymalı** **tahta kutu** • Tahtadan yapılmış kutu. **büyücek** | ~ **kakmalı** | ~ **oymalı** **tahta parçası** • Düz, enlice, uzun ve az kalın biçimde işlenmiş ağaç parçası. **değersiz** | **gevrek** | ~ **köşeli** **tahta**

sandık • Tahtadan yapılmış, içine çeşitli şeyler konulan kapaklı ev eşyası. ~ *oy-malı* || döşeli **tahtaboş** • Teras. ~ çökük **tahtakurusu** • *hayvan bilimi* Yarım kanatlılardan, uzunluğu 3-5 milimetre, vücudu oval ve yassı, kanatları körelmiş, oturlan, yatılan yerlerde üreyen, kan emerek beslenen, pis kokulu böcek, tahta biti (*Cimex lectularius*). *azgın* | *ezilmiş* | *fettan* | *tombul*

tahtırevan • *eskimiş* Omuzda veya deve, fil, at vb. hayvanlara yüklenerek götürülen, üstü örtülü, insan taşınan araç. ~ *kaplı* | *zarif*

tahvil • Devletin veya özel bir kuruluşun ödünç para almak için çıkardığı, değişik dönemlerde belirli oranlarda faiz getiren yazılı senet. ~ *ödemeli* | ~ *faizli* | ~ *endeksli* | ~ *iskontolu* | ~ *haiz* || *garantili* **tahvil ihalesi** • Devletin veya özel bir kuruluşun yapmış olduğu değerli kâğıt satışları. *iskontolu* **tahvil ihracı** • Değerli kâğıt çıkarma. ~ *faizli*

tak • Millî bayramlarda veya önemli bir olayı anmak için düzenlenen şenliklerde, geçit yapılacak caddelere geçici olarak kurulan, yazılar ve çiçeklerle süslenen kemer. *bir* | *kemerli* | ~ *süslü*

taka • *denizcilik* Doğu Karadeniz bölgesine özgü yelkenli bir tür kıyı teknesi. *boyalı* | *çilekeş* | ~ *direkli* | ~ *kuşaklı* | ~ *mavili* | *sıram sıram* | ~ *tonluk*

takallüs • *eskimiş* Kasılma. *müstekreh*

takayyüt • *eskimiş* Üstüne düşme, özen gösterme. *ufak tefek*

takdir • Beğenme, beğenip belirtme, değer verme. • Takdirname. *kuvvetli* | *samimi* | *sözel*

takı • Çoğunlukla evlenen veya nişanlanan birine armağan olarak verilen küpe, bilezik, yüzük, zincir gibi şeylerin tümü. • Kadınların ziynet eşyası, asım takım. • *dil bilgisi* Cümleler ile kelimeler arasında ilişki kurmaya yarayan eklenti. *pir-*

lanta | *pırlantalı* | *çini* | *milyarlık* | *göz alıcı* | *çalıntı* || *abartısız* | *altın* | *çeşit çeşit* | *çinili* | ~ *figürlü* | ~ *görünümlü* | *güzel* | *hasır* | ~ *kabuklu* | *kehribar* | ~ *kiloluk* | ~ *motifli* | *muhteşem* | *otantik* | *pahalı* | *püsküllü* | *Rumca* | *sıram sıram* | *sofistike* | ~ *taşlı* | *turkuaz* | ~ *tüylü* | *yakut* | *zümrüt* **takı koleksiyonu** • Çeşitli ziynet eşyasından oluşan takım. *pırlantalı*

takılma • Takılmak işi. *deneyisel* | ~ *özen-tili*

takım • Bir işte veya bir yerde kullanılan eşya ve aletlerin tamamı, ekipman. • Meslek, davranış, durum vb. yönlerden birbirine uyan kimselerin oluşturduğu topluluk. • Birbirini tamamlayan şeylerin tümü. • Takım elbise. • *biyoloji* Canlıların bölümlendirilmesinde familya ile sınıf arasında yer alan, yakın benzerlikler gösteren organizmaların oluşturduğu birlik. • *spor* Birlikte oynayan, kazanmak için birlikte çalışan sporcu topluluğu. *mavili* | ~ *beyazlı* | *olimpik* | ~ *puanlı* | ~ *çizgili* | *centilmen* | *keten* | *lacivert* | *güçsüz* | *agresif* | *tecrübesiz* | *gelinlik* | *komple* | *gümüş* | *rakip* | ~ *karakterli* | *millî* | *vasat* | *bej* | *derme çatma* | *gariban* | *vatansever* | *kelek* | *yegâne* | *isimsiz* | *sürekli* | *isfendan* | *yok yoksul* | *sempatik* | *açık gri* | *kot* | *disiplinli* | *iki yüzlü* | *dene-yimsiz* | *puansız* | ~ *çiçekli* | *yünlü* | *yırtıcı* | *dandik* | *porselen* | *tempolu* || İngiliz | ~ *ağırlıklı* | *ahlaksız* | *alafranga* | *antipatik* | ~ *asırlık* | *aslan yürekli* | *avantajlı* | *azimli* | *bambaşka* | *bilcümle* | *büyük* | *cam* | ~ *ceketli* | *çalkantılı* | *çantada keklik* | *damalı* | ~ *dantelli* | ~ *desenli* | *dörder* | *entel* | *eski* | *esrarlı* | ~ *evvelki* | *falanca* | *farmason* | *fil dişi* | *fildişi* | *gedikli* | *gerici* | *görgüsüz* | *gri* | *hangi* | *harikulade* | *herhangi bir* | *hırslı* | *huzurlu* | *hücumcu* | *iddiasız* | *idealist* | *ikinci sınıf* | *ikişer* | *illet* | *imansız* | *insancıl* | *irili ufaklı* | ~ *istikrarsız* | *işlemeli* | *ıvır zıvır* | *kahraman* | *kalburüstü* | *kancık* | *karma* | *karşı* | ~ *kişilik* | ~ *kırıcı* | *kırma* | *klas* | *klasik*

| kozmopolit | kravatlı | kristal | ~ kurulu
| küçük çaplı | küfürbaz | ~ lakaplı | li-
sanslı | maceracı | makaralı | makineli | ~
maliyetli | marjinal | masalsı | ~ masraflı
| meşhur | ~ milyarlık | mutsuz | mürek-
kep | ~ müteşekkil | olmadık | ~ örtülü
| özenli | pırlanta | saf | savatlı | sefiş |
sefil | silik | ~ sistemli | sistemsiz | siyasi
| solcu | sorumsuz | tek yönlü | tembel
| uygunsuz | uyumsuz | üçlü | ümitsiz |
üretken | vahim | yabancı | ~ yakalı | ya-
nardöner | ~ yapılı | ~ yaramaz | yedek |
yek | ~ yollu | ~ yönelik | zorba **takım**

arkadaşı • Aynı takım içerisinde ortak
amaç etrafında toplanan kimse. **çaylak**
takım elbise • Ceket ve pantolondan
oluşan giysi, takım. ~ çizgili | tiril tiril
| fime || ~ ceketli | düzgün | gabardin |
lacivert | paçalı | pahalı | ~ renkli **takım**
kaptanı • Saha içinde ve dışında takım-
daki birlik ve beraberliği sağlayan, saha
içerisindeki yönetici. **bir takım taklavat**
• Ekipman. **olanca** | şatafatlı

takıntı • Bir durum ve sorunla ilişkisi olan
başka durum veya sorun. • *ruh bilimi*
Bir şeye hastalık derecesinde düşkünlük,
obsesyon. **hastalıklı** | **nostaljik** | **örtük** |
paranoyak | ~ tür | yegâne

takırtı • Bir şeyin çıkardığı kuru ve sert
ses. boğuk | kof | şuş

takibat • Kovuşturma. herhangi bir | po-
lisiye | şedit

takip • Yetişmek, yakalamak veya bul-
mak amacıyla birinin arkasından gitme,
izleme. • Ardınca gitme veya gelme. •
mecaz İzinden gitme, uyma, izleme. •
askerlik Geri çekilmekte olan düşmanı
yok etmek için yapılan hareket. **amansız**
|| azimli | fiziki | hatasız | ısrarlı | jineko-
lojik | lojistik | nörolojik | periyodik | ru-
tin | sinsice | yakın **takipçi** • Takip eden,
izleyen kimse. içtenlikli | rutin

takke • İnce kumaştan dikilmiş veya ipten
örülmüş, çoğunlukla yarım küre biçiminde
başlık. *işlemeli* | *kırmızı* || boyasız

| kara | keten | örme | pike | saten | tırtıllı
| yün | yünlü

taklit • Belli bir örneğe benzemeye veya
benzetmeye çalışma, öykünme. • Biri-
nin davranışlarını, konuşmasını tekrarlayarak
eğlenme. • Benzetilerek yapılmış
şey, imitasyon. **alelade** | **amatörce** | **ami-**
yane | **beceriksiz** | **beylik** | **birinci sınıf**
| **ikinci sınıf** | **komik** | **mağrur** | **peçeli** |
silik | **sulu** | **ufak tefek taklitçi** • Bir şe-
yin benzerini yapan kimse, öykünmeci.
• Birinin veya bir şeyin davranışlarını,
konuşmalarını tekrarlayarak eğlendiren
kimse, mukallit. **asil** | **bir alay** | **güçsüz** |
kuru | **mükemmel** | **yeteneksiz taklitçilik**
• Taklitçi olma durumu. *bilinçsiz*

takma tırnak • Genellikle kadınların hoş
görünme adına var olan tırnağın üzerine
eklenen protez tırnak. *gece mavisi*

takoz • Bir eşyanın altına kıpırdamadan
dik durması için yerleştirilen ağaç kama,
kışkı. *ceviz*

takrir • *eskimiş* Önerge. • *eskimiş, hukuk*
Tapu dairesinde taşınmaz malını başkası-
na sattığını veya ipotek ettiğini söyleme.
dörtlü || *imzalı*

taksi • Belirli bir ücret karşılığı yolcu ta-
şıyan, taksimetresi olan otomobil. *bisik-*
letli | *damalı* | *ticari* || ~ belgeli | çalıntı
| hurda | kırık dökük | kuyruklu | lisanslı
| rengârenk | ~ saatli | sigarasız **taksi şo-**
förü • Taksimetresi olan ticari bir oto-
mobille şehir içi yolcu taşıyan serbest
meslek esnafı. **birçok taksi yolculuğu**
• Taksi ile yapılan bir yerden bir yere
gitme eylemi. **kısacık taksici** • Taksi ça-
lıştıran kimse. *biçkin* || *gariban* | *gıcık* |
sapık taksimetre • Taksilerde ödenecek
ücreti gösteren sayaç. *problemli*

taksim • Parçalara bölme, bölüştürme. •
müzik Klasik Türk müziğinde faslın ba-
şında ve ortasında çalgıcının doğaçlama
yöntemiyle yaptığı müzik. *kıtipyoz* | ~
mamur

- taksir** • *eskimiş* Kusur, suç. *pür*
- taksit** • Bir borcun belli zamanlarda ödenmesi gerekli olan parçalarından her biri. *onuncu* || ~ aylık | dördüncü | eşit | kaç | komik | ~ milyarlık
- taktaka** • Arka arkaya çıkan tok ve kaba ses, tak tak sesi. *kurumlu*
- taktik** • *askerlik* Türlü savaş araçlarını belli bir sonuca ulaşmak amacıyla etkili biçimde birleştirerek ve kullanarak kara, deniz veya hava savaşını yönetme sanatı. • *spor* Oyunlarda oyuncunun veya takımlardan herhangi birinin uygulayacağı oyun yöntemi. • *mecaz* İstenen sonuca ulaşmak amacıyla izlenen yol ve kullanılan yöntemlerin tümü. ~ *belli* | *neticesiz* || akıllıca | babadan kalma | bilgece | değişmez | faydasız | gizli | hunhar | iğrenç | korkakça | parlamenter | politik | ~ sağlayıcı | temel | ustaca | yaygın
- taktisyen** • Taktik yürüten kimse. büyük
- takunya** • Genellikle hamam vb. ıslak tabanlı yerlerde kullanılan, yüksek ökçeli, ağaçtan yapılmış bir tür ayak giysisi, nalın. ~ ökçeli | tahta | ~ topuklu | zarif
- takvim** • Zamanı yıllara, aylara ve günlere ayıran yöntem. • Bir yılın günlerini, aylarını, sayılı günlerini gösteren, değişik biçimlerde yapılmış çizelge veya defter. • *mecaz* Yapılacak bir işin türlü evrelerini zamana bağlı olarak gösteren program. *hicri* | *miladi* | *beynelmilel* || İslami | astronomik | ~ çizgili | eksik | günlük | hususi | kozmolojik | ~ kullanılmış | loş | mevsimlik | nice ~ | özel | sahipsiz | zorlayıcı
- takviye** • Sağlamaştırma, kuvvetlendirme, berkitme, pekiştirme. *seviyesiz*
- talán** • Yağma. *telaşsız talancılık* • Talancının yaptığı iş. *somaki*
- talaş** • Testere ile biçilen veya rende, matkap, törpü vb. araçlarla işlenen bir şeyden dökülen kırıntılar. *kıvrım kıvrım*

- talebe** • Öğrenci. *sarışın* | *ihtiyar* | *tembel* | *çalışkan* | ~ *evvelki* || Çek | akıllı başında | ateşli | ~ bacaklı | beceriksiz | cinli | çapkın | çiçeği burnunda | dindar | düşüncesiz | ecnebi | entel | eski | fantastik | güçlü kuvvetli | hususi | irili ufaklı ~ | isteksiz | kabiliyetli | kaytan bıyıklı | kırgız | kuvvetli | makbul | mazlum | otuz | parasız | ~ saçlı | talihsiz | uğultulu | ~ yaramaz | yetmiş | ~ yüzlü
- talep** • Bir kimseden bir şeyi yapmasını veya yapmamasını isteme, dileme, istem. • İstek. *yurt içi* | *örgütlü* | *politik* | *mantıksız* || akla yakın | alakasız | amaçsız | arsız | çifte standartlı | dış | fevri | fiilî | içgüdüsel | ilkel | insancıl | marjinal | masum | mıymıntı | net | ~ onaylı | sakıncalı | sosyolojik | ~ standartlı | şımarık | usulsüz | yakıcı | yoğun | yurtsever
- talih** • Şans. *makûs* | *kem* | *müstesna* || acıklı | beşerî | bilinmez | bir | büyük | ferdî | hazin | hususi | kancık | karşılıksız | kavi | kel | kötü | küçücük | mahfuz | melun | münasebetsiz | oynak | serseri | ~ taraflı | zavallı **talihli** • Talihi iyi olan kimse. *ketum* | *onuncu talihsiz* • Talihi kötü olan, şanstın yoksun kimse. *doğuştan talihsizlik* • Talihsiz olma durumu, şanssızlık, bahtsızlık. *büyük* | ~ çeşitli | *hususi*
- talika** • *eskimiş* Dört tekerlekli, üstü kapalı, yaylı bir tür at arabası. *atlı*
- talim** • Alıştırma. • *askerlik* Uygulamalı olarak yapılan askerlik eğitimi. *ateşli* || atlı | bu | millî
- talimat** • Yönerge, emir listesi. *gerekli* | *kati* | ~ *yazılı* || bazı ~ | ~ belirsiz | kıskırtıcı | siyasi | şifahi | usulsüz **talimat-name** • *eskimiş* Yönetmelik. *musaddak* | *mühürlü* | ~ *yazılı*
- talip** • Genellikle evlenmek isteyen ve bu isteğini evleneceği kimseye bildiren erkek. ~ *benzer* | *parlak* | ~ *sayılı* | ~ *uygun*

tam metin • Bir metnin bütün hâli. gerek-
çeli

tambur (I) • Silindir biçiminde kap. *yay*

tambur (II) • Türk müziğinde yaygın ola-
rak kullanılan telli bir saz. *yaylı* || ~ saplı

tamir • Onarma, onarım. *bedelsiz* | ~ esas-
lı | komple **tamirat** • Onarım. *zahmetli*

tamirci • Bir şeyi onaran kimse, onarıcı.
acayip | ~ yüzlü

tamlık • Eksik olmama durumu, bütün.
estetik

tampon • Çarpışmaların etkisini azalt-
mak için vagonların, otomobillerin ön
ve arkalarında bulunan donanım. • Kanı
silmek, durdurmak için kullanılan gazlı
bez yumağı veya sterilize edilmiş pa-
muklu özel parça. • *mecaz* Bir darbenin,
çatışmanın şiddetini azaltan etken. *gazlı*
| *krom* || arka | ~ kaplama | mat | pamuklu
| paslanmaz | steril

tan • Güneş doğmadan önceki alaca ka-
ranlık, fecir. **turuncu tan yeri** • Güneşin
doğmak üzere olduğu sırada, ufukta ha-
fifçe aydınlanan yer. ~ yıldızlı | bulutlu

tandans • Eğilim. *didaktik*

tandır • Yere çukur kazılarak yapılan bir
fırın türü. **küllü tandır ekmegi** • Tandır-
da pişirilen ekmek. *yayvan*

tane • Herhangi bir sayıda olan şey, adet.
• Bazı bitkilerin tohumu. • *bitki bilimi*
Çekirdekli küçük meyve. *beş on* | *ikişer*
| *kaç* | *üç* | *birkaç* | *beş* | *altı* | *sekiz* | *birer*
| *üçer* | *yetmiş* | *yirmi* | ~ bin | *iki* | *kırk* |
altmış | *elli* | *yedi* | *kocaman* | *doksan* |
beşer | *seksen* || altışar | beş altı | billur |
binbir | bulanık | büyücek | büyüğü | eğri
| ezilmiş | ~ kalan | ~ milyon | otuzar |
~ özlü | ~ sakallı | ~ sarılı | sempatik | ~
serili | sert | sofistike | ~ tam | tek | ufacık
| yakıcı | yanık | yirmişer | yüz | yüzer
tanecik • Küçük tane. • *fizik* Çok küçük
boyutlu madde, cisim. büyüğü | gıcırtilı |
kristal | polimer

tanga • Bir çeşit kadın iç çamaşırı. *ten*
rengi

tango • *müzik* Özel ritimli ağır bir dans.
• Bu dansın müziği. *döküntü* | *meşhur* |
tempolu | ~ tür | *ünlü*

tanı • *tıp* Hastalığın ne olduğunu araştırıp
ortaya koyma, tanılama, teşhis. *patolojik*
|| çeşit çeşit | nörolojik | sitolojik | ürkü-
tücü

tanıdık • Tanışılıp konuşulan insanlar. *ha-
tırlı* | *nüfuzlu* || bazı ~ | birkaç | *densiz* |
diğer | *eski* | ~ evli | ~ farksız | *göğüsüz* |
hayırsever | herhangi bir | meraklı | müş-
terek | nice ~ | ortak | ~ uygun | varsayım-
sal | yalancı | yerli | ~ yıllık | yoksul

tanık • Gördüğünü ve bildiğini anlatan,
bilgi veren kimse, şahit. • *hukuk* Duruş-
mada bilgisine, görgüsüne başvuru-
lan kimse, şahit. ~ *yeminli* | *öbür* | *ülkücü*
| *tarafsız* | *yalancı* | *başlıca* || aldatıcı |
amansız | ~ ayaklı | *beceriksiz* | ~ bin | ~
bir numaralı ~ | birinci | bunca | değerli
| ecnebi | esrarengiz | gerçekçi | gerek-
siz | geveze | güçlü | günahsız | iddiasız
| iki ayaklı | inandırıcı | ~ kalan | kaygılı
| ~ lakaplı | muteber | silik | son | tek |
uydurma | yakın | yüz binlerce | zorlama
tanıklık • Tanık olma durumu, şahitlik,
şehadet. • Tanığın yaptığı iş, şahitlik, şe-
hadet. canlı | görsel | güzel | ilginç | taraf-
sız | ~ ürpertici | zihinsel

tanım • Bir kavramın niteliklerini eksik-
siz olarak belirtme veya açıklama, tarif.
~ *özlü* | *basmakalıp* | *kategorik* | *kallavi* |
kanuni | *klasik* | *özgünlü* || anonim | ansiklo-
pedik | astrolojik | belirli | ~ beter | biçim-
sel | bilimsel | ~ çerçeveli | ~ çeşitli | dar |
derişik | doyurucu | dört dörtlük | ~ esaslı
| esprili | genel | gevşek | ~ ilişkin | ilmî |
insancıl | paranoyak | rasyonel | ülküsel |
varsayımsal | yaygın | yuvarlak | zorlama

tanıma • Tanımak işi. *dolaysız*

tanımlama • Tanımlamak işi, tarif etme.
matematiksel || belirgin | fantastik | ge-

çerli | genelgeçer | interaktif | istatistiki | kesin | klasik | sembolik | sözel | şiirsel | ~ temelli | türedi | uydurma | yerici

tanınırılık • Tanınır olma durumu. meslek-sel

tanınma • Tanınmak işi. etraflı | yaygın

tanışıklık • Birbiriyle tanışmış bulunma, birbirini tanımış olma durumu. *sürekli* || birebir

tanışma • Tanışmak işi. *ilk* || baş döndürücü | çileli | fevkalade | ~ saatlik | tesadüfi

tanıtım • Tanıtma işi, lansman. ~ *saniye*-lik || baklavalı | ~ görülmemiş | ~ özlü | uygulamalı | yanıltıcı **tanıtım gecesi** • Tanıtma, lansman gecesi. **müzikli tanıtım yazısı** • Genellikle bir hizmeti, markayı vb. tanıtmak üzere hazırlanmış yazı. tumturaklı

taniyış • Tanıma işi. alelade

tank • *askerlik* Zırhlı ve silahlı, tekerlekleri paletli, motorlu savaş taşıtı. • Su, yakıt vb. sıvıları depolamaya yarayan araç. bir | deli | devasa | ~ haçlı | hurda | krom | onlarca | zırhlı

tanker • Petrol, benzin gibi akaryakıt ürünleriyle sanayi ile ilgili yağ, şarap vb. sıvı maddeleri taşıyan gemi veya kamyon. ~ *bandıralı* | ~ *grostonluk* || başıboş | batık | ~ demirli | dev | hantal | klorlu | ~ tonluk | ürkütücü | ~ yüklü

Tanrı • *din bilgisi* Çok tanrıcılıkta var olduğuna inanılan insanüstü varlıklardan her biri, ilah. • *özel, din bilgisi* Kâinata var olan her şeyi yaratan, koruyan, tek ve yüce varlık, Yaradan, Allah, Rab, İlah, Mevla, Halik, Hüda, Hu, Oğan. *ulu* | *yüce* | *mitolojik* | *ölümsüz* | ~ *kollu* | ~ *ayaklı* | ~ *bilinmeyen* | *ölümlü* || acımasız | adaletli | ~ adlı | alaycı | babayiğit | başlıca | bilinmez | biricik | ~ boynuzlu | boz | cömert | çapkın | delibozuk | ~ dolusu | ~ gelme | güzel | hangi | haşin | hayırlı | hudutsuz | iki | iyi yürekli | ~ kafalı | kaim | kaygılı | kindar | kitapsız | koruyucu | küçümen |

~ memeli | milyonlarca | rahman | sevgili ~ | simgesel | şaşmaz | tek | tenzilatlı | tolgalı | tüm ~ | ~ tür | uğultulu | uydurma | yufka yürekli | ~ yüzlü **tanrıça** • Çok tanrıcılıkta kadın tanrı, ilahe. ahlaksız | azametli | ~ biçimli | dizi dizi ~ | dırdırcı | geçimsiz | ~ gelme | ~ göğüslü | görkemli | inatçı | ~ kalçalı | klasik | mermer | ~ parmaklı | ~ süslü | tombul

tansık • *eskimiş* İnsan aklının alamayacağı, şaşırtıcı, olağanüstü olay, mucize. bir

tansiyon • *tıp* Kan basıncı. • *mecaz* Gerilim. *yüksek* | *asabi* || umumi **tansiyon düşüklüğü** • Atardamar basıncının düşmesi olayı. ani

tantana • Gürültü patırtı, kuru gürültü. *efsanevi*

tapa • Şişe gibi dar delikleri tıkamaya yarayan mantar, cam, tahta veya plastikten tıkaç, tıpa. *keçe*

tapı • *eskimiş* Tapınılan şey. *şuncacık*

tapınak • İçinde ibadet edilen, tapınılan yapı, mabet, ibadethane, ibadetgâh. *portatif* | *görkemli* | *Gotik* || anıtsal | ~ basık | başka | birer | büyük | büyüğü | dinsel | eski | esrarlı | hiçbir | küçük | lanetli | yıkık

tapınma duygusu • Tanrı'ya veya sevilen birine karşı, sevgi, saygı ile yakınlık duyma ve yakınlığını gösterme ihtiyacı. ümitsiz

tapu • *hukuk* Bir taşınmazın üstündeki mülkiyet hakkını gösteren belge. • Tapu işlerinin yürütüldüğü kuruluş. ~ *dönümlük* | ~ *tarihli* | ~ *hisseli* || ~ dair | gayrimuayyen | sağlam | solu

taraça • Teras. • Toprak veya başka malzemeye elde edilen, bir duvarla desteklenen yüksek düzlük. arkaik | ferah | geniş | mermer | تنها | uçsuz

taraf • Ön, arka, sağ, sol, üst, alt vb. yanların her biri. • Yön, yan, doğrultu. • Yöre, yer. • İstekleri, düşünceleri karşıt olan iki kişiden veya iki topluluktan her

biri. • Bir şeyin belli bölümü, kısmı. *diğer* | *sol* | *sağ* | ~ *alt* | *öbür* | *arka* | *ön* | *yan* | ~ *öte* | *zayıf* | *mistik* | *üst* | *iki* | *karşı* | *ilginç* | *davalı* | *ters* | *hazin* | *kıç* | *ayrık* | *hassas* | *gizli* | *aksi* | *mühim* | *komik* | *matrak* | *orijinal* | *sivri* | *can alıcı* | *dış* | ~ *zıt* | *fena* | *peynirsiz* | *mahrem* | *eğlenceli* | *o* | *tuhaf* | *trajik* | *siyasi* | *kolsuz* | *hangi* | ~ *değer* | *trajikomik* | *tek* | *entelektüel* | *feminen* | *kazançlı* | *şairane* | *hoş* | *aydın* | *öteki* | *yanlış* | *güney* | *hınzır* | *şu* | *eksik* | *mukabil* | *kentli* | *muhtelif* | *çirkin* | *kuvvetli* | *problemlili* | *rasyonel* | *sağlam* | *ensiz* || *Şarklı* | *acıklı* | *agresif* | *akıllı* | *akıllıca* | *akla yatkın* | *aksak* | *altışar* | *anlaşılmaz* | *art* | *art niyetli* | ~ *asgari* | *aydınlatıcı* | *ayıp* | *bağlayıcı* | *bakir* | *bam-başka* | ~ *baskılı* | *baş döndürücü* | *başka* | *Batılı* | *bazık* | *belalı* | *belirli* | ~ *belirsiz* | ~ *belli* | *benden* | *benzer* | *berbat* | *biçimsiz* | *bilinmedik* | ~ *bitişik* | *bok* | *boktan* | *boş* | ~ *bulandırıcı* | *cana yakın* | *canlı* | *ciddi* | *cinsî* | *çoşkun* | *cüretkâr* | *çamurlu* | *çetin* | *çirkef* | *çizik* | *çocuksu* | *değişik* | *değişmez* | ~ *delikli* | *deruni* | *dokunaklı* | *dördüncü* | *dramatik* | *duygan* | *duygulu* | *dünyalı* | *egoist* | *eğri* | *ehem* | *ehemmiyetli* | *engebeli* | *enteresan* | *feci* | *felçli* | *ferah* | *fevkalade* | ~ *gelen* | ~ *gömlüksiz* | *göz alıcı* | *güncel* | *haksız* | *hasis* | *hasta* | *hayalperest* | *herhangi bir* | *hesabi* | *hırslı* | *hususî* | *huysuz* | ~ *hâkim* | *iç* | *iç açıcı* | *içbükey* | *içe kapanık* | *iğrenç* | *iki yüzlü* | *ikircikli* | *ilerici* | ~ *ilgili* | *ince* | *insaflı* | *insanca* | *insancıl* | *isteksiz* | *isyancı* | *işlek* | *iyiliksever* | *iyimser* | *ılımlı* | ~ *kalan* | *kapalı* | ~ *kaplı* | *karakteristik* | ~ *karışık* | *katil* | *kavisli* | ~ *kayan* | *kepaze* | *kesin* | *kimsesiz* | *kılıksız* | *korkak* | *korkunç* | *kötü* | *kötümser* | *kudretli* | *kuru* | *kusurlu* | *kuzeybatı* | *küflü* | *legal* | ~ *lekeli* | *lüzumsuz* | *mahcup* | *mahzurlu* | ~ *mamur* | *marjinal* | *matematiksel* | *meçhul* | *menfi* | *metanetli* | *militarist* | *mizahi* | *muam-malı* | *muayyen* | *mucizeli* | *mugayir* | *muhakkak* | *muhallif* | *muhkem* | *muzlim*

| *mücehhez* | *mülayim* | *münasebetsiz* | *münasip* | *müstehcen* | *müşkül* | *müteces-sis* | *naif* | *nötr* | *nüfuzlu* | *olağanüstü* | *olumlu* | *önemli* | ~ *örülü* | ~ *özlü* | *özve-rili* | *pis* | *politik* | *psikolojik* | *rakip* | *rast-gele* | *resmî* | *romantik* | *sağlıklı* | *sakat* | *sakıncalı* | *sanayici* | *sembolik* | *sentetik* | *serin* | *sevimli* | *sevimsiz* | *sivil* | *sıkıcı* | *sınıfsal* | *sözel* | *süzme* | *şahsî* | *şaşırtıcı* | *şehirli* | *şişkin* | ~ *tam* | *tenha* | *tesadüfî* | ~ *tesirli* | *uhrevî* | ~ *uygun* | *üç buçuk* | *üstün* | *vahim* | *vurucu* | *yağlı* | *yapışkan* | *yassı* | *yazınsal* | *yek* | *yenilikçi* | *yiğit* | *yıpratıcı* | *yurt içi* | *zararsız* | *zarurî* | *ze-delî* | *zehirsiz* | *zeki* | *zinde* | *zor* **tarafsız**

• Yansız olma durumu. görece | sözde **ta-rafsızlık** • Yansızlık. *hayırhah* || ~ *çeşit* | *mutlak* | *müstakil* | *soğukkanlı* | *şaşmaz* **taraf-tar** • Yandaş. • *spor* Sporunun veya sporcuların temsil ettikleri renklere, kulübe veya bayrağa bağlı kimse. *mavili* | ~ *beyazlı* | *azgın* | *hararetli* | *yüz binler-ce* | *fanatik* | *biletsiz* || *aslan yürekli* | *ateş-li* | *biletli* | *bıçaklı* | *cefakâr* | *centilmen* | *delikanlı* | *dermansız* | ~ *gelirli* | *ikinci sınıf* | *kabadayı* | *karşıt* | *küfürbaz* | ~ *la-kaplı* | *liberal* | *minicik* | *özverili* | *rafine* | *sabıkakalı* | *sevgili* | ~ *sevgisiz* | *terbiyesiz* | *vefakâr* | *vefalı* | *yaygın* | *yüzü asık* **taraf-tarlık** • Yandaşlık. *kuvvetli*

tarak • Saçların, sakalın, hayvan tüyleri-nin karışıklığını gidermeye veya kadın-ların saçlarını tutturmaya yarayan dişli araç. *şimşir* | ~ *dişli* | *yaldızlı* | *bağa* | ~ *ağzılı* | *nyaylon* | ~ *uçlu* | ~ *mahsus* | *fildişi* || *altın* | ~ *aralıklı* | *aynalı* | *başlı* | *diş-siz* | ~ *dökük* | *eski* | ~ *kakmalı* | *kehribar* | *kemik* | *kurşuni* | *mercan* | ~ *oymalı* | *pırlantalı* | *sağlam* | ~ *saplı* | *simsiyah* | *tuğralı* | *ufak*

taralı • Taranmış durumda olan saç. sım-sıklı

tarama • Taramak işi. • Tetkik, belirle-yim. *tanıtıcı* | *rutin* || ~ *kuruşluk* | ~ *planlı*

| ~ tür **tarama testi** • Herhangi bir durumu belirlemek için uygulanan test. **rutin**

taranma • Taranmak işi. **titiz**

tarator • Ceviz içi, sarımsak, tuz, ekmek içi, sirke ve tahinin limon suyu ile çırılmasından sonra kıyılmış maydanozla hazırlanan salça veya sos. **sarımsaklı** || **bademli** | **ispanaklı**

tarayıcı • Kâğıt üzerindeki resim, yazı vb. simgeleri tanıyıp bilgisayar ortamına aktaran araç. **manyetik**

tarçın • *bitki bilimi* Defnegillerden, genellikle Asya'nın güneyinde yetişen ve değişik türleri bulunan bir ağacın, içinde kokulu bir yağ bulunması dolayısıyla baharat gibi kullanılan kabuğu. *bir tutam* || *biraz* | *birazcık* | ~ *çimdik* | ~ *kabuklu*

tarh • *eskimiş* Bahçelerde çiçek dikmeye ayrılmış yer. ~ *çerçeveli* | ~ *çevrili*

tarhana • İçine domates, biber, soğan, kokulu otlar, süt veya yoğurt katılan, bulgur, mayalanmış ve kurutulularak ufalanmış hamur vb.nden yapılan çorba malzemesi. • Tarhana çorbası. **dumanlı** | ~ **görünümü** | **sarımsaklı tarhana çorbası** • İçine domates, biber, soğan, kokulu otlar, süt veya yoğurt katılan, bulgur, mayalanmış ve kurutulularak ufalanmış hamur vb.nden yapılan çorba. **naneli** || **kıymalı**

tarhiyat • Vergi hesaplama işi. ~ *cezalı*

tarım • Bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi, kalite ve verimlerinin yükseltilmesi, uygun koşullarda korunması, işlenip değerlendirilmesi ve pazarlanması, ziraat, kültür. *ekolojik* | *konvansiyonel* | *ilaçsız* | *rasyonel* || feodal | genel | gübreli | modern | ~ planlı | sulu | teknik **tarım alanı** • Tarım sahası. bakımlı | bereketli | birinci sınıf | deneysel **tarım arazisi** • Tarım yapılan alan. verimsiz **tarım işçisi** • Tarım arazisinde çalışan mevsimlik işçi. *mevsimlik tarım kenti* • Ekonomisi tarıma dayalı kent. **geleneksel tarım kültürü** • Tarımdan kaynaklı yaşam biçimi.

neolitik **tarım politikası** • Bir ülkenin tarıma yönelik uyguladığı politikaların tümü. **eriten tarım toplumu** • Geçimini tarımla sağlayan insan topluluğu. **feodal tarım ürünü** • Tarım ve hayvancılıktan elde edilen mahsul. **kalitesiz** | **korunaklı tarımcı** • Tarım işleriyle uğraşan kimse, ziraatçı. **yerleşik**

tarif • Tanım. • Bir işin yapılış yöntemi-ni açıklama ve belirtme. • Bir şeyin bulunduğu yeri, çevre ile ilgisini belirterek açıklama. *leziz* | *alengirli* | *patlıcanlı* | *sirkeli* | ~ *dolgulu* || askerce | ayrı ayrı | balıklı | bariz | basit | beylik | bilindik | ~ bilumum | ~ çaylı | ~ çeşitli | deminki | doyumsuz | eksantrik | güllü | ilmî | izahlı | katkısız | kestirme | limonlu | meyveli | mosmor | mütevazı | ~ onaylı | salçalı | sucuklu | şümüllü | tahinli | tamamlayıcı | yöresel **tarifsizlik** • Tarifsiz olma durumu. **inatçı**

tarife • Fiyat gösteren çizelge. • Tanıtma-lık. *zamlı* | ~ *oranlı* | *avantajlı* | *kesintili* || astronomik | ek | ~ fiyatlı | gayrimuayyen | gecikmeli | ~ kademeli | rötarlı | sakıncalı | ~ tasdikli | tenzilatlı | ~ yıllık

tarih • Bir olayın gününü, ayını ve yılını bildiren söz. • Toplumlari, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyeti inceleyen bilim. • Bir konuyu geçmiş ve gelişimi içinde inceleyen anlatı. ~ *yüzyıllık* | *yakın* | ~ *asırlık* | *kişisel* | *şanlı* | *bireysel* | ~ *yıllık* | *özgül* | *özel* | *millî* | *bilinen* | ~ *yazılı* | *jeolojik* | *rastgele* | *sağcı* | *nesnel* | ~ *özlü* | *siyasal* | ~ *senelik* | *sözlü* | *hangi* | *sözel* | *evrensel* | *miladi* | *tüm* ~ | *köklü* | *ayrıntılı* | *sosyal* | *kati* | *mukayeseli* | *aynı* | *şerefli* | ~ *ciltlik* | *belli başlı* | *kilitli* | *kansız* | ~ *ayaklı* | *siyasi* | *o* | *müşterek* | *umumi* || *afaki* | *ağırbaşlı* | *alternatifli* | *anlı şanlı* |

antik | astronomik | ayrı | bambaşka | basılı | ~ belgeli | belgesel | belirli | bencil | ~ beyazlı | birazcık | böyle | bunaltıcı | civcivli | çalkantılı | çeşit çeşit | ~ çeşitli | çevresel | çileli | değişik | derli toplu | destansı | dilsel | doğru dürüst | dolma | ~ dolu | doyumsuz | duygusal | ehemmiyetli | ekonomik | emsalsiz | engin | falanca | gamlı | ~ geceki | geçmiş | gelmiş geçmiş ~ | görsel | göz alıcı | haysiyetli | heyecanlı | hüznü | ilmî | kahırlı | kahpe | kanlı | karanlık | kendine özgü | ~ kişilik | kısacık | kıymetli | kozmopolit | kronolojik | kulaktan dolma | kurgusal | kül rengi | mahrem | makûs | meşakkatli | ~ meyilli | ~ milyarlık | mimari | mistik | muayyen | muhtelif ~ | mutantan | müzikli | olaysız | olimpiik | otantik | ~ önceki | ~ örülü | özerk | özverili | paranoyak | postmodern | resmî | ruhi | sahici | sanatsal | sancılı | sarsak | sefil | sentetik | sosyolojik | ~ spesifik | şiirsel | şimdiki | ~ tam | tek yanlı | ters | tılsımlı | uçsuz bucaksız | ulusal | uyduruk | ürkütücü | vabeste | vurucu | yıkık | yıkık dökük | yönetsel **tarih anlayışı** • Geçmişte yaşananların aktarımında olayların ele alınış biçimi. çizgisel | yerleşik **tarih felsefesi** • Konusu tarih ve tarihsel bilgi olan bir felsefe dalı. gelmiş geçmiş **tarih hocası** • Toplumları, milletleri, kuruluşları etkileyen hareketlerden doğan, olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bu olaylar arasındaki ilişkileri, daha önceki ve sonraki olaylarla bağlantılarını, karşılıklı etkilenmeleri, her milletin kurduğu medeniyeti inceleyen bilimle uğraşan ya da anlatan kimse. gudubet | sabık **tarih kitabı** • Konusu tarih ve tarihsel bilgi olan kitap. değme **tarih yapısı** • Tarih dizgesi, strüktürü. çizgisel **tarihçi** • Tarihsel konular üzerinde araştırmalar yapan, tarih kitapları yazan kimse, müverrih. • Tarih öğretmeni. *ünlü* | *revizyonist* | *değerli* || ağırbaşlı | Batılı | beş on | dar kafalı | düzenbaz | güvenilir | kıdemli | meşhur | modern |

münafık | serinkanlı | sicilyalı | tarafsız | tedirgin | tıknaz **tarihçilik** • Tarihçinin işi. *amatör* || yapay **tarihi eser** • Uzun zaman önce meydana getirilmiş ve tarihî değeri olan eser. dokunulmaz **tarihi yapı** • Geçmişte yaşamış insan topluluklarından kalan mekânlar içinde ya da tek başına bulunan mimari eser. *tescilli tarihselcilik* • 19. yüzyılın ortalarında, özellikle Almanya'da tarih bilimlerinin bağımsız gelişme sürecinde ortaya çıkan düşünce akımı. *postmodern*

tarihçe • Bir olay veya nesnenin özet olarak yazılmış tarihi. *devinimli* | *kitaplık* | *kronolojik* | *sancılı* | *uyduruk*

tarihleme • İnsanlığın kültür tarihini anlamak için antik eserlerin ve materyallerin yaş tayini. *radyometrik*

tarikât • *din bilgisi* Aynı dinin içinde bir takım yorum ve uygulama farklılıklarına dayanan, bazı ilkelerde birbirinden ayrılan Tanrı'ya ulaşma ve onu tanıma yollarından her biri. *sahte* | *uçuk* | *uzaylı* | *ezoterik* | *sapık* || *hangi* | *inançlı* | *mistik* | ~ *sarıklı* | *uçuk kaçık* | *yaygın* **tarikât şeyhi** • Tarikat kurucusu, bir tarikatta en yüksek dereceye ulaşmış olan kimse. *sarıklı*

tariz • *eskimiş* Kapalı bir biçimde, dolaylı olarak söz söyleme, taşlama. *keskin* | *önemsiz*

tarla • Tarıma elverişli olan, sınırlı ve belirli toprak parçası. • Deniz hayvanlarının çok olduğu yer. ~ *dönümlük* | *uçsuz bucaksız* | ~ *taşlı* | *ekili* | *bucaksız* | *verimli* | *mayınlı* | *bereketli* | *verimsiz* | *çamurlu* | *kıraç* | *kurak* | *sulak* | *engin* | *başaklı* | *dümdüz* | *cömert* | *yeşil* | *bakımsız* | *babadan kalma* | *bilumum* ~ | *damsız* | *anızlı* | *tapusuz* | ~ *çevrili* | *tapulu* | ~ *kalma* | *tekmil* ~ | *yumuşacık* | *gen* | *koskocaman* | *sapsarı* | *kireçli* | *olgun* | *yanık* | *sahipsiz* | *ıssız* || *ağaçlıklı* | *ak* | *aynı* | *berbat* | *beş altı* | *bir karış* | *bir parça* | *birçok* | ~ *bitişik* | *bomboş* | *bor* | *boş* | ~ *çiçekli* |

çıplak | dededen kalma | dikenli | ~ dikili | ezilmiş | falanca | gömülü | güzel | ılık | kadınlı erkekli | ~ kalan | karlı | kesikli | kimsesiz | kızgın | koca | koca koca ~ | komşu | köklü | kötü | kupkuru | küçücük | küpeli | ~ liralık | mermer | mosmor | nazlı | nihayetsiz | orta malı | rengârenk | sıcacık | sıcak | solgun | ~ sonraki | tüm ~ | uçsuz | ufacak | üçüncü | yakın | yemyeşil | yığınla | zeytinli **tarla faresi** • *hayvan bilimi* Sıçangillerden, 10 santimetre uzunluğunda, toprağı oyup yuva yapan, ekinlere zarar veren bir tür fare, tarla sıçanı (*Microtus arvalis*). **haylaz tarla kuşu** • *hayvan bilimi* Tarla kuşugillerden, tarlalarda yuva yapan, uzunluğu 20 santimetre, sırtı kahverengi, karnı beyaz olan, küçük, ötücü kuş, çayır kuşu, toygar (*Alauda arvensis*). ~ göğüslü || çilli | ~ tepeli | ufacak

tarot kartı • Fal bakma veya psikolojik destek amaçlı olarak kullanılan 22 adet büyük arkana kartı ve 56 adet küçük arkana kartından oluşan deste. ~ deste

tart • Kalıpta pişen bir tür meyveli pasta. *meyveli* | *ispanaklı* | *limonlu* | *mantarlı* | *çikolata* || *bademli* | *gevrek* | ~ görünümlü | ~ kafesli | *kakaolu* | *patatesli* | *zeytinli* **tart kalıbı** • Tatlı ya da tuzlu pastalar hazırlamak için kullanılan daire ya da dikdörtgen şekilde olan metal kalıp. ~ şekilli

tartı • Tartma aleti, çeki. *boş* | *titiz*

tartım • *müzik* Dizem. alışılmamış

tartışma • Birbirine karşıt düşünceleri karşılıklı savunma. • Karşılıklı ağır sözler söyleyerek yapılan çekişme, atışma, ağız dalaşı, dil dalaşı, dil kavgası, ağız kavgası, münakaşa. • Bir sorun üzerine sözle veya yazılı olarak karşılıklı, bazen de sertçe savunma. *hararetili* | *yapıcı* | *felsefi* | *ateşli* | ~ *düzeyle* | *lüzumsuz* | *seviyeli* | *yıkıcı* | *akademik* | *anlamsız* | *entelektüel* | *sunî* | *saçma sapan* | *ideolojik* | *sonuçsuz* | *kuramsal* | *yeni* | *hummalı* | *kıvılcımlı*

| *kavramsal* | *amansız* | *karmaşık* | *ufak* | *filozofik* | ~ *kırıcı* | *politik* | *sert* | *abes* | *olur olmaz* | *akılcı* | *tatsız* | ~ *geceki* | *kalitesiz* || *ağırbaşlı* | *akıllıca* | ~ *alakalı* | *amaçsız* | *aptalca* | *asılsız* | *aynı* | *ayrıntılı* | *beyhude* | *bilindik* | *bin türlü* | *birçok* | *bunca* | ~ *cevaplı* | ~ *çekici* | ~ *çeşit* | *çok yönlü* | *demokratik* | *derin* | *derli toplu* | *devletçi* | *dipsiz* | *dualı* | *dünkü* | *eleştirci* | *esas* | *etik* | *etrafı* | *fikrî* | *fırtınalı* | *frapan* | *geleneksel* | *geniş* | *gerilimli* | ~ *götürücü* | *hızlı* | *içler acısı* | ~ *ilgili* | *ilginç* | *kaçık* | *kaçınılmaz* | *kafiyeli* | *karımaşık* | *kıran kırana* | *kısır* | *kıyasıya* | ~ *kopuk* | *kökten* | *küçük çaplı* | *küstah* | *metanetli* | *nafile* | *o* | *olağan* | *olmadık* | *orta malı* | *öfkeli* | *rasyonel* | ~ *saatlik* | *sahte* | *sarmal* | *sathi* | *serbest* | ~ *sesli* | *sevimsiz* | *seviyesiz* | *sistemsiz* | *siyasi* | *sıcak* | *sıradan* | ~ *sonraki* | *sosyolojik* | *suallî* | *sürükleyici* | ~ *temelli* | *temelsiz* | *teolojik* | *teorik* | *terminolojik* | *trajikomik* | *tutkulu* | *vahim* | *yalan* | *yapmacık* | *yararsız* | *yepyeni* | *yoğun* | ~ *yüzyıllık* **tartışma konusu** • Bir tartışmayı başlatan, ona sebep olan veya tartışmada işlenen konu. *başlıca* || ~ *garantili* | *sahici* | *temel* **tartışmacı** • Bir konu ile ilgili ayrı görüşleri savunan kimselerin her biri. *gedikli* **tartışmacılık** • Tartışmacı olma durumu. *sportif*

tarz • Özel oluş veya davranış biçimi, üslup, stil, janr. • Bir kimsenin kendine özgü anlatım biçimi. • Güzel sanatlarda üslup, stil, konsept. • Biçim, yol. *benzersiz* | *eklektik* | *Gotik* | ~ *mahsus* | *Avrupai* | *bambaşka* | *laubali* | *vokal* | *muhtelif* | *ayrık* | *tipik* | *rafine* | *sistematik* | *göz alıcı* | *kadınsı* | *mesafeli* | *küstah* | *agresif* | ~ *belli* | *beceriksiz* | ~ *uygun* | *marjinal* | *neoklasik* || *abartmalı* | *açık saçık* | *ahenkli* | *akıcı* | *alaycı* | *alçak gönüllü* | *aldatıcı* | *alegorik* | *alışılmış* | *apayrı* | *arkaik* | *arzulu* | *asılsız* | *atılğan* | ~ *aykırı* | *aynı* | *bitirim* | *bohem* | *böyle* | *cüretkâr* | *çekingen* | *çocuksu* | *dağınık* | *dakik* |

davetkâr | delici | demode | desteksiz | düzensiz | epik | ~ esaslı | eski | esprili | estetik | etkili | ~ evvelki | farklı | feminen | fena | fizyolojik | garip | ~ gelen | genelleiyici | gezici | ~ görülmemiş | hiyzenik | hususi | iddiasız | iğrenç | insan-cıl | insiyaki | istemsiz | itinalı | kapalı | karmaşık | katıksız | kemirici | kinayeli | kişisel | kıskanç | kolektivist | kübist | lümpen | mahirane | manasız | mantıksız | medyatik | melodik | mistik | mizahi | muayyen | muhtemel | munis | mükemmel | naif | nostaljik | nötr | nüktedan | olmadık | orijinal | otçul | örtük | özenli | özensiz | ~ planlı | ~ programlı | sahici | sahih | saltanatlı | sembolik | serinkanlı | seviyeli | skolastik | tehditkâr | totaliter | uçuk | umursamaz | ütöpik | üvey | yeni | yenilikçi | yırtık pırtık | zalim | ~ zıt | zorba | zorlayıcı

tas • Genellikle içine sulu şeyler konulan metal vb.nden yapılmış kap. *bakır | kalaylı | çinko | kemik* || alüminyum | ~ ayaklı | balıklı | berrak | boş | derince | dipsiz | gümüş | işlemeli | kulplu | küçücük | sırlı | tılsımlı | tombak | tunç | üç **tas kapama** • Ana malzemesi olan kuzu etine, arpacık soğan, biber vb. eklenerek tencerede ya da güveçte pişirilen yemek. patatesli

tasa • Üzüntülü düşünce durumu, kaygı, endişe, gam. • *ruh bilimi* Tatmin edici olmayan veya tedirgin eden durumların ortaya çıkmasını önleyebilmede, güven-sizlik içinde bulunulduğunda duyulan tedirgin edici duygu. *başlıca* || ~ delikli | günlük | ~ taçlı

tasallut • *eskimiş* Musallat olma, saldıрма. • *eskimiş* Sarkıntılık. pervasız | zihinsel

tasarı • Olması veya yapılması istenen bir şeyin zihinde aldığı biçim. • *hukuk* Hukuki bir işlemin, o işlemi yapmakla yetkili kurul veya organ önüne getirildiği andaki durumu, üstünde görüşme ve oylama yapılabilir durumdaki metin, la-

yiha. *ön* | *yakıcı* || adaletsiz | canavarca | ekli | ~ endeksli | kalleş | ~ matuf | özerk | tamamlayıcı | tüm ~

tasarım • Zihinde canlandırılan biçim, tasavvur. • Bir sanat eserinin, yapının veya teknik ürünün ilk taslağı, tasar çizim, dizayn. • Bir araştırma sürecinin çeşitli dönemlerinde izlenecek yol ve işlemleri tasarlayan çerçeve, tasar çizim, dizayn. • *felsefe* Daha önce algılanmış olan bir nesne veya olayın bilinçte sonradan ortaya çıkan kopyası. *endüstriyel* | *yenilikçi* | *kurgusal* | *fonksiyonel* | *göz alıcı* | *heybetli* | *benzersiz* | *üç boyutlu* | *aerodinamik* | *örgütsel* | *bilişsel* | *kapılı* | *matematiksel* | ~ *ürpertici* | *oval* | *nostaljik* | *iddiasız* || abartısız | akıllıca | albenili | alımlı | anakronik | atletik | baştan savma | bilim kurgusal | birebir | bugünkü | capcanlı | ~ çiçekli | ~ çıkık | daracık | ~ dayanaklı | dekolte | demode | derli toplu | ~ desenli | direksiz | dümdüz | ekolojik | fantastik | geometrik | Gotik | görsel | havai | ideolojik | interaktif | kadınsı | ~ kapaklı | kaslı | ~ kullanımlı | kurmaca | maksimal | mantarsı | marjinal | müthiş | oyuncaklı | ölümsüz | özgün | saçma sapan | sapsız | sembolik | sempatik | simetrik | simgesel | sımsıcak | sofistike | sosyolojik | şematik | tamamlayıcı | transparan | ~ tüylü | ~ vitesli | zamansız **tasarımcı** • Tasarım yapan kimse, tasar çizimci, dizayncı. Avrupalı | gedikli | kelli felli | marjinal | peçeli

tasarruf • Bir şeyi istediği gibi kullanma yetkisi, kullanım. • *ekonomi* Tutum. • *ekonomi* Para biriktirme, artırım. *yurt içi* | *yönetmel* || aşırı | bu kabîl ~ | cevabi | emsalsiz | hakiki | ihtiyari | kanunsuz | millî | sıkıntısız | usulsüz | yanlı | yastıkaltı | yegâne | zorunlu

tasavvur • Göz önüne getirme, hayal etme, zihinde canlandırma. • Tasarım. • Düşünce, amaç, niyet, maksat, plan. ~ ait | akla yakın | alçakça | ~ aykırı | beyhude

| farazi | hodbin | muazzam | münasebet-
siz | müzeyyen | utandırıcı

tasfiye • *ticaret* Bir ticaret kuruluşunun batması, kapanması vb. sebepler üzerine hesapların kesilmesi, alacaklılara, ortada kalan mal ve paradan paylarına düşen miktarın verilmesi, likidasyon. • *mecaz* Türlü sebeplerle birçok kimsenin görevi-
ne son verme. *tedricî*

tashih • Düzeltme, düzelti. *izahlı* | ~ türlü
| ufak tefek

taslak • Bir şeyi, bir sanat veya edebiyat eserini ana çizgileriyle, türlü bölümleriyle belirten ön çalışma. • *Eskiz*. *belirli* | *bencil* | *fakir* | ~ *hazır* | ~ *önceki*

tasma • Bazı hayvanların boynuna takılan, bu hayvanları bir yere bağlamaya, çekip götürmeye yarayan kemer biçiminde bağ. *altın* | *gümüş* | *kırık*

tasnif • Bölümleme, sınıflandırma. *eşit* | *farmakolojik* | *geleneksel* | *itinalı* | *kaba-taslak* | *sistematik* | *tematik*

tasvip • Bir düşünce veya davranışın doğru olduğunu belirtme, onama, uygun bulma. *müsamahalı* | *oturaklı*

tasvir • Betimleme. • *edebiyat* *Betim*. • *halk ağzında* *Resim*. *fantastik* | *şairane* || *açık saçık* | *alaylı* | *astrolojik* | *ayrıntılı* | *aziz* | *canlı* | *çatık kaşlı* | ~ *dair* | *değerli* | *detaylı* | *dolgun* | *epik* | *içerlek* | ~ *kaplı* | *kasvetli* | *keskin* | *melankolik* | ~ *mükellef* | *romantik* | *sivil* | *sürükleyici* | *süssüz* | ~ *tesirli* | *yoğun*

taş • Kimyasal veya fiziksel durumu değişiklikler gösteren, rengini içindeki maden, tuz ve oksitlerden alan sert ve katı madde. • Bazı yerlerde ve işlerde kullanılmak için bu maddeden özel olarak hazırlanmış yapı malzemesi. • Mücevherlerde kullanılan yüksek değerli cevher. • *Dama*, *domino* vb. oyunlarda kullanılan metal, kemik, plastik veya tahta parçalardan her biri. • *tıp* Bazı organların içinde, özellikle idrar kesesi

vb.nde oluşan, türlü biçim ve hacimdeki katı madde. • *mecaz* Üstü kapalı bir biçimde söylenen iğneleyici söz. *kül rengi* | *binek* | *pirlanta* | *volkanik* | *yassı* | *kesme* | *ak* | *yontma* | *yakut* | *mermer* | ~ *dikili* | *büyücek* | ~ *yazılı* | *eğri büğrü* | *mavi* | *değerli* | *kocaman* | *iri* | *irice* | *devrik* | *irili ufaklı* | ~ | *büyükçe* | *yuvarlak* | *dört köşe* | *ufacık* | *beyaz* | *pırıltılı* | *harçsız* | *pütürlü* | ~ *renkli* | *kaygan* | ~ *biçimli* | *biçimsiz* | *cılalı* | *pürüzsüz* | ~ *delikli* | *temiz* | *gömülü* | ~ *sarıklı* | *sıcak* | *fildişi* | *kirli* | *damarlı* | *güneşli* | *ebedî* | *bir yığın* | *kıymetli* | *rengârenk* | *kavuklu* | *birer* | *pürtüklü* | *rutubetli* | *verimli* | *koca koca* | ~ | *sivri* | ~ *belli* | ~ *sarılı* | ~ *oturmuş* | *mozaik* | *dümdüz* || *açık gri* | *ak pak* | ~ *alt* | *altuni* | *antik* | *apak* | ~ *asılı* | ~ *asırlık* | *aşırma* | ~ *avuç* | *bağrı yanık* | *bal rengi* | *battal* | *bembeyaz* | *beş on* | ~ *bezeli* | *bir düzine* | *bir sürü* | *birkaç* | *bozuk düzen* | *buzlu* | *büyük boy* | *çamurlu* | *çarpık çurpuk* | ~ *çevrili* | ~ *çiçekli* | *çirkef* | *çopur* | *çürük* | *dağınık* | *değersiz* | ~ *delik* | ~ *desenli* | *dev* | *devasa* | *dimdik* | *dokuz* | *döküntü* | *dörtgen* | *dumanlı* | *düzensiz* | *eğri* | *emsalsiz* | *eski* | *esrarlı* | *fırlak* | *geometrik* | *gıcır* | *gölgeli* | ~ *görünümlü* | *göz kamaştırıcı* | *gri* | *hantal* | *hareketsiz* | *hayırhah* | *içli* | *ikinci* | *isli* | *işlemeli* | *ıslak* | ~ *kabartmalı* | *kahverengi* | ~ *kalma* | ~ *kaplama* | ~ *kaplı* | *kara* | ~ *karışık* | *karmakarışık* | *kem* | *kırık* | *kırma* | *kırmızı* | *kırmızısı* | *kızgın* | *koca* | *komplike* | *koyu kırmızı* | ~ *köşeli* | *kunt* | *kuytu* | *lacivert* | ~ *lekeli* | ~ *mahsus* | ~ *markalı* | *mat* | *mermerimsi* | *minicik* | *muazzam* | *mübarek* | *nakışlı* | *narin* | *nazenin* | *nemli* | *o* | *olur olmaz* | *ölü* | *özensiz* | *parlak* | *paslı* | *patavatsız* | *prehistorik* | *rahat* | ~ *sayılı* | *serin* | *sert* | *simsiyah* | *sıradan* | *soğuk* | *som* | *stabilize* | *şeffaf* | *şu* | ~ *takılı* | *taşınır* | *tek* | *temel* | *tertemiz* | *tozlu* | ~ *tür* | ~ *tüylü* | *ufak* | *ufak tefek* | *yamru* | *yumru* | *yamuk* | ~ *yapılı* | ~ *yatık* | *yayvan* | *yeni* | *yerli* | *yeşil* | *yosunlu* | *yöresel*

| yuvarlacık | yüksek | ~ yürekli | yüzlerce **taş alet** • Bir el işini veya mekanik bir işi gerçekleştirmek için özel olarak taştan yapılmış nesne. **sofistike taş araç** • Bir iş yapmakta veya sonuçlandırmakta gücünden yararlanılan taştan yapılmış olan nesne. **sofistike taş avlu** • Bir yapının veya yapı grubunun ortasında kalan üstü açık, taş duvarla çevrili alan. **gölgeli | küflü taş basma** • Taş baskı. **tarihsiz taş bina** Taştan yapılmış bina. ~ oymalı | sevimsiz **taş blok** • Taştan bir bütün. **devasa || bezemeli taş ev** • Taştan yapılmış ev. ~ oymalı | viran **taş oda** • Taştan yapılmış oda. **bahçeli | mazgallı taş parçası** • Taşın her bir küçük parçası. **sivri || bezekli | değersiz | hissiz taş plak** • Bakalitten imal edilen gramofon plağı. **cızırtılı | devirli taş tarla** • Taşlarla kaplı, sürüp ekmeye elverişsiz tarla. **verimsiz taş yapı** • Taştan yapılmış yapı, eser, bina. **devasa || ~ arınmış | babadan kalma | bir örnek | kiremitli taş yığını** • Taştan oluşmuş küme. **karmakarışık | ~ tonluk taşçı** • Taş yontan, satan veya taş ocağından taş çıkaran kimse. **bilisiz**

taşeron • Büyük bir işin bir bölümünü yaptırmayı, asıl müteahhitten alarak kendisi üstlenen diğer yüklenici. **gözü kara**

taşım • Yemeğin taşacak kadar kaynaması. **beş altı**

taşımaya • Taşımak işi. ~ mesafeli

taşımacılık • İnsan, mal vb.nin çeşitli araçlarla bir yerden bir yere taşınması işi, nakliyecilik, nakliyat, transport. ~ **mesafeli || ekspres | ~ garantili | lojistik | sorunsuz | toplu | yüzlerce**

taşınmaz • **hukuk** Ev, tarla vb. taşınamayan mülk, gayrimenkul. ~ **tahsisli || atıl | plansız | ~ vasıflı**

taşit • Otomobil, tren, gemi, uçak gibi taşıma araçlarının ortak adı, nakil aracı, nakil vasıtası, vasıta. **mutat | zırhlı | hurda | ~ tekerlekli | motorlu || benzinli | bilcümle | bütün ~ | çalımı | çeşit çeşit**

| dümensiz | hangi | herhangi bir | kişisel | konforlu | mucizevi | ~ tarifeli | yabansı | ~ yüklü | zata mahsus **taşıt ücreti** • Kişilerin özel araçlarıyla sağlık hizmeti verilen yere gidiş ve dönüşlerinde ödenen ücret. **mutat**

taşıyıcı • Taşıma işini yapan kimse veya şey. **zırhlı**

taşkın • Su baskını, seylap, feyezan. **sabıkalı taşkınlık** • Taşkın olma durumu. • Taşkınca davranış. **aşırı | barbar | çocuksu | herhangi bir | lüzumsuz | ruhi**

taşlama • Sert madenleri aşındırıcı bir taşla parlatma ve yerine uymasını sağlama. • **edebiyat** Alaylı halk şiiri. **başarısız | ~ dair | dokunaklı | enfes | kurnazca | silindirlik | ~ yürekli**

taşlık • Taşla döşenmiş avlu, sofa, merdiven altı vb. **loş | mermer | bomboş || aşağı | dar | ~ döşeli | ferah | geniş | genişçe | inişli yokuşlu | karanlık | kumlu | küçücük | yokuşlu | yosunlu**

taşra • Bir ülkenin başkenti veya en önemli şehirleri dışındaki yerlerin hepsi, dışarlık. **bakımlı | çılgın | ~ kaplı | sembolik taşra kasabası** • Merkezden uzakta kasaba. **boğucu taşra kenti** • Merkezden uzak şehir. **boğucu taşralı** • Taşra halından olan kimse. **kaba saba | saf | ~ tam**

tat • Canlıların besinlerdeki uçucu olmayan bileşikler damak, boğaz ve dil yüzeyindeki mukoza noktaları aracılığıyla algıladığı duyum. • Tatlılık. • **mecaz** Hoşa giden durum, lezzet, zevk. **yakıcı | kekremesi | acımsı | buruk | benzersiz | ferahlatıcı | eşsiz | ekşi | kendine özgü | mayhoş | şiirsel | doyumsuz | ayrı | kekrek | bambaşka | kompleks | sofistike | nos-taljik | leziz | ekşimsi | baharlı | alışılmış | bulunmaz | lezzetli | baharatlı | estetik | baygın | yöresel | büyümlü | şekerli | otantik || acı | apayrı | arı | aynı | baş döndürücü | bayıltıcı | belirli | bildik | bilindik | bilinmedik | bir | bir parça | biricik ~ | bökten | çeşit çeşit | çikolatalı | dağınık**

| değişik | dolgun | duble | egzotik | ek-
şili | erişkin | erotik | izlenimci | kalıcı |
kaygan | kendine mahsus | kimyasal | ~
kokulu | kütür kütür | limonlu | limonsu |
masalsı | melankolik | mucizevi | müşkül
| nemli | nötr | o | onca | özel | özenli | ~
özgü | ~ özlü | paslı | popüler | resimsi |
sahici | senfonik | somut | şerbetli | tıl-
sımlı | tuhaf | tuzlu | ünsüz | üretken | ~
ürpertici | üstün | yazınsal | yoğun

Tatar böreği • Haşlanmış yufka parçala-
rına yoğurt ve kıyma katılıp üzerine kız-
gın yağ gezdirilmesiyle yapılan yemek.
sarımsaklı

tatbikat • Uygulama. • *askerlik* Asker
birliklerini savaşa hazırlamak amacıyla
arazi üzerinde yapılan geniş ölçüde sa-
vaş denemesi, manevra. ~ *planlı* || *fiilî* | ~
geceki | *müşterek* | ~ *önceki* | ~ *programlı*
| *sert* | *ürolojik*

tatıl • Kanun gereğince çalışmaya ara ve-
rileceği belirtilen süre, dinlenme. • Okul,
meclis, adliye vb. kuruluşların çalışma-
sını durdurduğu veya kapalı bulunduğu
dönem. • Eğlenmek, dinlenmek amacıyla
çalışmadan geçirilen süre. *sorunsuz* |
huzurlu | ~ *haftalık* | *bedava* | *günlük* | ~
aylık | *dingin* || *ayrıcılık* | *dinî* | engelsiz
| ~ *esaslı* | hayırlı | kısacık | maceralı |
otomatik | uzatmalı | yorucu **tatıl belde-
si** • Tatil mekânı. sosyetik **tatıl günü** •
İzin günü. *dinî tatil köyü* • Tatil sitesi.
bakımlı | battal | ~ *manzaralı* | ~ *yataklı*
| yazlık **tatıl merkezi** • Tatil için uygun
yerleşim yeri. yegâne **tatıl programı** •
Tatil planı. eğlenceli **tatıl yeri** • Tatil
yapılan yer. şirin **tatilci** • Tatile çıkmış
kimse. *günübirlik* || *deneysel*

tatlandırıcı • Çay, yiyecek vb.ne tat ver-
mesi için kullanılan madde. *suni*

tatlı • Şekerle veya şekerli şeylerle yapı-
lan yiyecek. *sütlü* | *meyveli* | *leziz* | *çiko-
latalı* | ~ *sakızlı* | *pratik* | *bilumum* ~ | *spe-
siyal* | *hafif* || altın sarısı | baharlı | ballı |
bambaşka | bayramlık | bedava | ~ *bezeli*

| birinci sınıf | çeşit çeşit | ~ *dizili* | eşsiz
| ~ *gıdalı* | ~ *görünümlü* | *günahkâr* | hoş
| kesme | kremalı | lezzetli | ~ *mahsus* |
~ *mamul* | ne | öylesi | ~ *tatlandırıcı* |
ünlü | vıcık vıcık | *zeytinyağlı* **tatlı su** •
Acı veya tuzlu olmayan, içilebilen su. bir
yudum **tatlıcı** • Tatlı yapan veya satan
kimse. • Tatlı satılan yer. *dükkü* | faal |
hilebaz | ~ *saçlı* | *şişman* | *zavallı* **tatlılık**
• Tatlı olma durumu. • *mecaz* Sevimli-
lik, hoşluk, şirinlik. aynı | baş döndürücü
| çocukça | kendine mahsus | lezziz | mu-
cize | olanca | ölçüsüz | *zahiri* **tatsızlık** •
Tatsız olma durumu. • *mecaz* Hoşa git-
meyen, can sıkıcı davranış veya durum.
ciddi | *lüzumsuz* | *saçma sapan*

tatmin • İstenen bir şeyin gerçekleşmesini
sağlama, gönül doyunluğuna erme, do-
yum. • Cinsel isteklerini giderme. *anlık* |
asil | başarısız | egzotik | *kadınsal* | *ruhi* |
üstü kapalı **tatminsizlik** • Tatmin olma-
ma durumu. *kökensel* | *maddi* | *manevi*

tava • Yağ kızdırma, yiyecek kızartma vb.
işlere yarayan, uzun saplı yayvan kap. •
Bu kapta pişmiş yemek. *teflon* | *derince* |
büyükçe | ~ *kapaklı* | *kızgın* || ~ *asılı* | ba-
lıklı | büyük boy | ~ *dipli* | emaye | geniş |
kalaylı | kulplu | ~ *saplı* | süzgeçli | temiz
| üstü kapalı | yayvan

tavan • Bir yapının, kapalı bir yerin üst
bölümünü oluşturan düz ve yatay yüzey,
taban karşıtı. • Bir şeyi değerlendirmede
kabul edilen en yüksek seviye veya fiyat.
~ *basık* | *ahşap* | ~ *oymalı* | *yaldızlı* | *cam* |
alçak | *yüksek* | *isli* | *nakışlı* | *kavisli* | *eğri*
|| alçarak | aynalı | badanalı | bombeli |
camlı | ~ *çevrili* | *çürük* | geniş | ince | iş-
lemeli | ~ *kaplı* | kara | kocaman | ~ *kub-
beli* | *kubbesiz* | *sedefli* | *sefil* | *simsiyah*
| ~ *tahtalı* | toprak | tozlu | ~ *yüzyıllık* **ta-
van arası** • Bir yapının tavanı ile çatısı
arasında kalan bölüm, tavan aralığı, çatı
arası. ~ *ağlı* | *gizli* | ~ *yatık*

taverna

taverna • Çalgılı meyhane. cıvıl cıvıl | neşeli **tavernacı** • Taverna işleten kimse. pala bıyıklı

tavır • Durum, vaziyet, hâl. • Bir olay, bir durum karşısında kişinin takındığı davranış. • Kişiden beklenen davranış biçimi. *umursamaz | alaycı | sempatik | küstah | mahcup | çekingen | edilgen | babacan | düşünceli | teslimiyetçi | eleştirel | vurdumduymaz | menfi | mesafeli | agresif | ~ kırıcı | anlayışlı | çocuksu | yapmacık | aceleci | kibar | isteksiz | ukalı | vakur | anaç | yenilikçi | mağrur | ~ saygılı | müstehzi | erkeksi | ciddi | tutuk | statükocu | mahzun | kuşkulu | şuh | inatçı | kayıtsız | alaylı | dayatmacı | yorgun | ~ tanımaz | utangaç | kesin | ~ otoriter | ~ evvelki | esrarlı | sinik | pişkin | ezik | şiirsel | militarist | kararlı | laubali | çekimser | cana yakın | antidemokratik | bıkkın | küskün | ketum | ümitsiz | telaşlı | ~ alışkın | siyasi | örgütsel | sert | sakın | sorumsuz | mütevazı | ahlaklı | haysiyetli | ikiyüzlü | kibirli | dalgın | politik | bıçkın | aldırılmaz | masum | pervasız | gerici | soğukkanlı | şefkatli | meysus | şahane | eklektik | sinirli | iki yüzlü | erdemli | heyecanlı | sofistike | azametli | miskin | ~ bilmiş | kinayeli | hiddetli | biçimsel | korkak | terbiyeli | karışt | oportünist | ikircikli | bezgin | antisemitik | yaygın | samimi | sevecen | ihtiyatlı | bitkin | efemine | mahrem | teklifsiz | köktenci | aristokrat | soğuk | tutkulu | esprili | ağırbaşlı | rasyonel | nazik | kabadayı | olgun | kırgın | idealist | gerçekçi | sıkılgan | fütursuz | dostça | saygısız | bitirim | tahammülsüz | karamsar | küstahça | kırılğan | dargın | ~ alışıkt | haşin | radikal | çocukça | görgülü | yırtıcı | saf | nötr | oynak | bilgece | vahşi | muzip | kahramanca | hususi | müşfik | düşmanca | titiz | buyurgan | suni | sekter | tereddütlü | alıngan || abartılı | acı | acıklı | açık kalpli | adamcıl | ağır | ~ ağırlıklı | ağlamaklı | akıllıca | aksi | aktif | alaysı | aldırışsız | amatör | anarşist | anlamsız*

| antikomünist | antipatik | asabi | asal | asık suratlı | askerce | aşığılayıcı | atak | ateist | ateşli | Avrupalı | ayrıksı | ayrıntıcı | babayani | basiretsiz | bayağı | bedbin | belirli | bencil | bilimsel | bitaraf | bitkisel | bohem | bön | bugünkü | bürokratik | cakalı | candan | centilmence | cerrar | cesaretli | coşkun | çağdaş | çatık kaşlı | çelişik | çeşit çeşit | delikanlı | demode | dertli | despot | despotik | diktatör | dilsel | dirayetli | dogmatik | doğal | doyumsuz | döneke | dramatik | duyarsız | düşüncesiz | ~ düzeyli | edepsiz | egoist | egosantrik | ehemmiyetli | ehemmiyetsiz | eleştirici | ~ emin | endişeli | entelektüel | ~ esaslı | esrarengiz | estetik | etik | etkin | ezici | felsefi | fenomenolojik | gamlı | gamsız | ~ geceki | gizemli | gizli kapaklı | gösterişli | göz alıcı | güdük | güncel | güvenli | halim | hararetli | hareketli | harikulade | heybetli | heyecansız | hileci | hırslı | hırssız | hoşgörölü | ~ hoşnut | hoyrat | hür | hüznölü | ~ hâkim | ideolojik | ığneleyici | ikircimli | ilerici | insancıl | isyancı | isyankâr | iştahlı | işveli | itaatli | itimatsız | ılımlı | kaba saba | kaçamak | kadınsı | kahraman | kanunsuz | ~ karışık | karşılıklı | kasvetli | kati | kaygısız | kendine mahsus | kendine özgü | kesik kesik | keyfi | kişisel | kıskanç | kıskırtıcı | kıvrak | koket | kompleksli | ~ kopuk | kötüleyici | kurnaz | kurşuni | kuşkucu | külhanbeyce | lakayt | lanet | manasız | mantıksız | marjinal | mazlum | medeni | medyatik | melankolik | memnun | mert | mistik | muhalif | muhil | muhteşem | munis | mühim | müsamahakâr | mütevaciz | mütevekkil | müthiş | nadan | naif | natuk | natüralist | neşesiz | nezaketli | normal | nüktedan | objektif | olumsuz | onursuz | optimist | otantik | otistik | öksüz | önemsiz | övünge | ~ özgü | özgün | özverili | paranoyak | perişan | profesyonel | psikopat | rahat | realist | resmî | sahici | sahte | saldırgan | sallapati | samimiyetsiz | seçilmiş | sembolik | septik | sersem |

sevimli | sistematik | sitemkâr | sitemli | siyasal | sıcacık | sıkıcı | sımsıcak | sınırlı | solcu | sönük | ~ standartlı | steril | susturucu | şaşırtıcı | şirret | şımarık | şüpheli | tanrıtanımaz | tarafgir | tedirgin | tehditkâr | tekelci | telaşsız | tembel | ~ temelli | ~ temizleyici | temkinli | tepkisel | terbiyesizce | tuhaf | ulusal | umumi | umutsuz | ustaca | uysal | ülkücü | üzgün | üzüntülü | vicdansız | yakışsız | yalak | yalaka | yanlış | ~ yapılı | yapışkan | yaratıcı | yasaklayıcı | yazınsal | yeterli | yılgın | yılışık | ~ yollu | ~ zıt | zoraki | zorlayıcı

taviz • Ödün. başlıca | fazla | ilkesel | mühim

tavla • Bölümlere ayrılmış iki yanlı tahta üzerinde on beşerden otuz pul ve iki zarla iki kişinin karşılıklı oynadığı oyun. • Bu oyunun üzerinde oynandığı, iki iç yüzü bölme desenli, dikdörtgen biçimindeki tahta kutu. *vidolu* || *menevişli* | *sedef* **tavla partisi** • Tavla eğlencesi. *sazlı* sözlü **tavla turnuvası** • Oyuncu veya takımlar arasında sırayla yapılan tavla oyunu yarışması dizisi. *vidolu*

tavsiye • Öğütleme, yol gösterme. • Bir şeyin, bir kimsenin iyi, işe yarar olduğunu ilgili kişiye söyleme, referans. *naçiz* | *astrolojik* || *akla yakın* | *aynı* | *centilmen* ce | *dolma* | *dostça* | ~ *geceki* | *gerekli* | *hayalperest* | *kulaktan dolma* | *soğuk* | *yanıltıcı* **tavsiye mektubu** • Birinin işe uygun olduğunu, işe alınmasını bildirmek amacıyla yazılmış mektup, tavsiyename, referans. *bir düzine*

tavşan • *hayvan bilimi* Tavşangillerden, eti yenen, hızlı koşan, kemirgen, postundan yararlanılan bir tür memeli (*Lepus europeus*). *yabani* | ~ *kulaklı* | *korkak* | *telaşlı* || *bıçaklı* | *cansız* | *dişi* | ~ *dudaklı* | *evcil* | *hınzır* | *kemirici* | *kırçıl* | *kocaman* | *mutlu* | *olağanüstü* | *topal* | *uykulu* | *üzgün*

tavuk • *hayvan bilimi* Sülüngillerden, eti ve yumurtası için üretilen kümes hayvanı (*Gallus*). *ibikli* | *hastalıklı* | *bademli* | *markalı* | *baharatlı* | *patatesli* | *salma* | *sersem* | *paçalı* | *anaç* | *damızlık* | *şaşkın* | *tüysüz* | ~ *sarılı* | *çiğ* | ~ *tepeli* | *mantarlı* | *bodur* | *limonlu* | *salçalı* || *aceleci* | *ak* | *ambalajlı* | ~ *asılı* | *aynı* | *beş altı* | *binlerce* | *bir örnek* | *bir sürü* | *birer* | *boklu* | *bön* | *büyük boy* | *büyükçe* | ~ *cins* | *dişlek* | ~ *dolusu* | ~ *ihtimalli* | *irice* | *ızgara* | *kremalı* | *kürk* | *mayonezli* | *nefis* | *oryantal* | *örnek* | *semiz* | *sirkeli* | *sıradan* | *takkeli* | ~ *tüylü* | *uykulu* | *uyuz* **tavuk çorbası**

• Ana malzemeleri tavuk ve tavuk suyu olan çorba. *terbiyeli* **tavuk eti** • Tavuğun kesilip parçalanmış eti. *kemiksiz* **tavukgöğsü** • Tavuğun göğüs eti. • Süt, pirinç unu, şeker ve tavuğun göğüs etiyle yapılan bir tatlı. *kaymaklı* || *bonfilelik* | *limonlu* | *orta boy* | *yalancı* **tavuk ızgara** • Tavuk etinin çeşitli malzemelerle soslanarak ızgarada pişirilmesiyle yapılan yemek. *baharatlı* **tavuk içi** • Tavuk, soğan ve baharatla hazırlanan, yemeklerde kullanılan karışım. *soğanlı* **tavuk kanat** • Tavuk kanadından yapılan kebab. *ballı* **tavuk rosto** • Haşlandıktan sonra veya doğrudan doğruya kızartılarak pişirilen yemek. *sarımsaklı* **tavuk suyu** • Tavuğun haşlanması ile elde edilen ve çoğunlukla pilav olmak üzere çeşitli yemeklerde tat vermek için kullanılan su. ~ *bardak* || *yağsız* **tavukçuluk** • Tavukçunun işi veya mesleği. *salma*

tavus kuşu • *hayvan bilimi* Sülüngillerden, erkeğinin tüyleri uzun, kuyruğu parlak, güzel renkli, acı ve tiz sesli, süs hayvanı olarak beslenen bir kuş, tavus (*Pavo*). *göksel*

tay • *hayvan bilimi* Üç yaşına kadar olan at yavrusu. *azgın* | *tor* || *akıtmalı* | *anasız* | *başiboş* | *birkaç* | *boz* | ~ *cins* | ~ *derili* | ~ *esintili* | *gergin* | *iç içe* | *incecik* | *kopya* | *küçük* | ~ *milyarlık* | *pırlı pırlı* | ~ *tüylü* | *uyuz* | *vahşi*

tayf • *fizik* Birleşik bir ışık demetinin bir biçmeden geçtikten sonra ayrıldığı basit renklerden oluşmuş görüntü. **kabartma**

tayfa • *denizcilik* Gemide türlü işlerde çalıştırılan sefer işçisi. • *hakaret yollu* Bir adamın yanında bulunan yordakçılar, koşuntu. • İnsan topluğu. *gerici* | *yedi* || *azgın* | ~ *dayalı* | *düzenbaz* | *entel* | *gafil* | *iri* | *küçücük* | *nice* ~ | *serseri* | *tıklı*

tayfun • *meteoroloji* Okyanuslarda, Çin Denizi ile Hint Denizi'nde görülen, Dünya'nın dönüş yönüne zıt olarak doğudan batıya doğru oluşan, güçlü kasırga. *mülayim* | ~ *oksijenli*

tayın • *askerlik* Asker azığı. • *askerlik* Asker ekmeği. • Savaş veya seferberlik dönemlerinde vatandaşlara karneyle dağıtılan ekmek. *keyifli* | *kuru* | *pişkin* | *uç buçuk*

tayin • Ne olduğunu anlama, gösterme, belirtme, kararlaştırma. • Atama. *göstermelik* | *haksız* | *trajikomik* | *yersiz*

tayt • Bacakları sıkı saran özel kumaştan yapılmış bir pantolon türü. *daracık* || *kısa*

tayyare • *eskimiş* Uçak. *pervaneli* | *hususî*

tayyör • Ceket ve etekten oluşan kadın giysisi. *keten* | *gri* | *mevsimlik* || *bej* | *hantal* | *sade* | *şık* | *tüvit* | *yazlık* | *yünlü*

taze • *mecaz* Genç kadın. *geçkin* | *esmer* | *akça pakça* || *baliketi* | ~ *benizli* | *beyaz* | ~ *çocuklu* | *değme* | *dini bütün* | *eli yüzü düzgün* | *emzikli* | *etine dolgun* | *feraceli* | *gencecik* | *göçmen* | ~ *gözlü* | *hanım hanımcık* | *iyi kalpli* | ~ *kalçalı* | *nazlı* | *rastıklı* | *soluk benizli* | *şirin* | ~ *yüzlü* | *zavallı* **taze fasulye** • *bitki bilimi* Fasulye bitkisinin taze ve turfanda olanı. • Bu sebzedten yapılan yemek. *konserve* | *zeytinyağlı* **tazecik** • Çok genç kadın. ~ *benizli* | *sarışın* **tazelik** • Taze olma durumu, körpelik, taravet. • *mecaz* Dinç, diri, canlı olma durumu. *coşkun* | *ebedî* | *muvakkat* | *olanca* | *öyle* | *saklı* | ~ *senelik* | *süslü püslü* | *şirin*

tazi • *hayvan bilimi* Genellikle tavşan avında kullanılan, uzun bacaklı, çekik karınlı, çok çevik bir tür köpek (*Canis familiaris grajus hibernicus*). *azgın* | ~ *bacaklı* | ~ *cins* | *ince* | *porcelen* | *sallı* | ~ *tüylü* | *uzun*

taziye • Ölen kimsenin yakınlarına başsağlığı dileme, taziyet. *samimi*

tazminat • *hukuk* Zarar karşılığı ödenen para, ödence. *milyarlık* | *maktu* | *manevi* || *adaletsiz* | ~ *milyonluk* | ~ *yüklü* | *zamlı* **tazminat davası** • *hukuk* Manevi zarar ve ziyanın ödenmesini kapsayan şahsi dava, manevi tazminat, ödence davası. ~ *ilintili*

tazyik • *mecaz* Manevi baskı, zorlama, zarara sokma. • *fizik* Basınç. ~ *evvelki* | *içtimai*

teamül • *eskimiş* İş, davranış. *ilginç*

tebaa • *eskimiş*, *hukuk* Uyruk. *Ortodoks* || ~ *evvelki* | *hasta* | *ruhi*

tebessüm • Gülümseme. *müstezhi* | *hain* | *terbiyeli* | *alaycı* | *sahte* | *hazin* | *sinsi* | *çapkın* | *manidar* | *acıklı* | *zoraki* | *hafif* | *zehirli* | *arsız* | *hüzünlü* | *ince* | ~ *dişli* | *titrek* | *mahcup* | *müphem* | *derin* | *muam-malı* | *manasız* | *ölçülü* || ~ *ait* | *anlaşılmaz* | *anlayışlı* | *avuç dolusu* | *babayani* | *bahtiyar* | *belli belirsiz* | *beyaz* | *billur* | *bitkin* | *bıçkın* | *bön* | *buğulu* | *cıvık* | *çekingen* | *çocukça* | *davetkâr* | *dost* | *dumanlı* | *durgun* | *ekşi* | *garip* | *geniş* | *hafızasız* | *harikulade* | *hayırhah* | *haylaz* | *heyecanlı* | *hınzır* | *iğrenç* | ~ *imalı* | *itici* | *kansız* | ~ *kapma* | *kendine mahsus* | *kibirli* | *korkak* | *kurnaz* | *küçük* | *mağrur* | *mahut* | *mahzun* | *masum* | *mecburi* | *memnun* | *merhametsiz* | *mesut* | *muhteriz* | *muhteşem* | *muzip* | *nazik* | *parıltılı* | *paslı* | *pişkin* | *renksiz* | *sabırlı* | *sarışın* | *sıcacık* | *sımsıcak* | *standart* | *şefkatli* | *şeytani* | *şirin* | *tütsülü* | *ufacık* | *utangaç* | *uykulu* | *yalancı* | *yayık* | *yekpare* | *yırtık* | ~ *yüklü* | *zarif* | *zengin*

tebeşir • Kara tahta, duvar vb. yüzeylere yazı yazmak için kullanılan, beyaz veya renkli çubuk. ~ *renkli* || *boyalı*

tebligat • Bildirim. herhangi bir | hususi | ~ onaylı | usulsüz

tebliğ • Bildirme, haber verme. • Bildiri. *resmî* || açık seçik | bir yığın | gecikmeli | ilahî | özel | seviyeli

tebrik • Kutlama. • Tebrik kartı. abartılı | hararetli | ~ pankartlı | samimi

tecavüz • Saldırı. • Namusuna saldıрма, sarkıntılık. • Başkasının hakkına el uzatma. *sistematik* | *bariz* | *fiilî* || ani | böyle | cinsel | demir | herhangi bir | küstah | nahoş | uygunsuz **tecavüzcü** • Tecavüz eden kimse. acımasız

tecelli • Belirme, görünme, ortaya çıkma, zuhur etme, meydana çıkma. • Alın yazısı, kader. *hazin* || ayrı ayrı | feci | fiziki | garip | kahhar | latif | mayhoş | muayyen | şaheser

tecessüs • *eskimiş* Merakını gidermeye çalışma, görme, anlama merakı. *dayanılmaz* || çocukça | çocuksu | evrensel | lüzumsuz | yapışkan

tecil • Erteleme. ~ *tehirli* || ~ *tehirsiz*

tecrit • Ayırma, ayrı bir tarafta tutma. bir yığın | katıksız

tecrübe • Deneyim. • Deney. • Görgü. ~ *senelik* | *şahsî* | *engin* | *acı* | ~ *evvelki* | *insani* | *günahkâr* | ~ *yıllık* | *zengin* || ~ adımlık | ~ asırlık | basit | benzer | benzersiz | bilgece | birazcık | birtakım ~ | ~ boylu | bürokratik | cihanşümül | cinsel | ~ dair | delice | enteresan | ferdî | ~ gecek | ~ gecelik | *hazin* | hesaplı | ikiz | ~ masraflı | mistik | mukadder | müessif | müteakip | nahoş | nice ~ | olgun | olumlu | ~ paralık | son | tarihî | toplumsal | uzun boylu | zorlayıcı

teçhizat • *çokluk* Araç ve gereçler, donatı. *sınai* | ~ *kiloluk* || aydınlatıcı | ~ *bilumum* | gerekli | teknik

tedarik • Hazırlık. kışlık

tedavi • Çeşitli yöntemlerle hastalığı iyi etme, iyileştirme, sağaltım, sağaltma, tedavi. • *mecaz* Aksayan bir şeyi düzeltme, iyileştirme. ~ *yataklı* | *ilaçsız* | *tamamlayıcı* | ~ *spesifik* | *deneysel* | *kansız* | *rastgele* | *yüzeysel* | *ekolojik* | *özgül* | *masraflı* | *birincil* | *ameliyatlı* | *tıbbi* | *zahmetli* | *agresif* | *rutin* | *aktif* | *ortopedik* | ~ *beter* || acısız | aletli | ampirik | anal | analjezik | anlamsız | ~ aralıklı | ~ ayaklı | bedenî | bilinçsiz | çarpık | ~ çiçekli | ~ esaslı | fonksiyonel | gözlüklü | ilk | kompleks | konvansiyonel | ~ maliyetli | moleküler | nörolojik | optimal | oyuncaklı | özenli | pahalı | psikolojik | reçeteli | sancılı | sistematik | trajikomik | vahşi | yorucu | yurt içi | zararsız | zeki | ~ zıt **tedavi yöntemi** • Tedavi yolu. ~ *spesifik* || emniyetli | komplike | maliyetsiz

tedbir • Önlem. • Hazırlık. *ihtiyati* | ~ *esaslı* | *palyatif* | *gerekli* | *zorlayıcı* | ~ *sağlayıcı* | *sunî* | *ihtiyatlı* | *fiilî* | *koruyucu* | *zorlama* | *matuf* | ~ *orantılı* | *aydınlatıcı* | *sıhhi* | *mukabil* || acil | ağır | akıllıca | alçakça | aldaticı | aletli | asri | basmakalıp | başka | beynelmilel | bilcümle | bürokratik | çekingen | çocukça | çok yönlü | dağınık | ekonomik | eylemli | fevri | geçici | geçiştirici | gündelik | hayırlı | herhangi bir | hususi | ilk | keskin | köklü | kudretli | liberal | millî | orantısız | ~ otoriter | rasyonel | realist | sert | ~ süreli | ~ uygun | vesair | yanlış | yüzeysel | zaruri | ~ zıt

tedirginlik • Tedirgin olma durumu. *inanılmaz* || evrensel | garip | iğneli | isimsiz | ölçülü | ~ önceki | sancılı | tuhaf | uydurma

tedris • *eskimiş* Ders verme, öğretme, öğretim. hususi | umumi

teessür • *eskimiş* Üzüntü. • *eskimiş* Duygulanım. *hakiki* || acayip | büyük | deminki | sırnaşık | sunî | yapmacık

tef • Zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı. *zilli* || *zilsiz*

tefeci • *ticaret* El altından yüksek faizle ödünç para veren kimse, faizci, murabacı. Afgan | iğrenç

tefekür • *eskimiş* Düşünme, düşünüş. garplı | hür | ilmî | iradesiz

teferruat • Ayrıntı. adi | anatomik | ~ bilim | birtakım ~ | fuzuli | itinalı | lüzumsuz | nazari | olanca | realist | teknik | ufak

teflon tava • Isıya, kimyasal maddelere, neme, elektrik atlamasına, sürtünmeye dayanıklı malzemeden yapılmış tava. ~ kapaklı

tefrika • Gazete veya dergilerde çıkan, birbirini tamamlayan yazılardan oluşan dizi. tarihi

tefsir • Yorumlama, yorum. • *din bilgisi* Kur'an'ın surelerini açıklayarak görüşler ileri sürme ve bunları yazma, yorumlama. ~ *ciltlik* || ansiklopedik | bilim dışı | bin türlü | çeşit çeşit | hukuki | kuru | yalan yanlış | ~ zıt

teftiş • Denetleme. deminki | ~ hazırlıksız | muvaffakiyetli | rutin

teğmen • *askerlik* Orduda rütbesi asteğmenle üsteğmen arasında olan, takım komutanlığı yapan subay, mülazım. *sarışın* | *genç* || açığöz | akılsız | Arap | bilgili | emekli | mucit | muvazzaf | müzevir | okumuş | sanık | şımarık

tehalük • *eskimiş* Can atma, çok isteme. müşfik

tehdit • Gözdağı. *irticai* | *asimetrik* | *çevresel* | ~ *yönelik* | ~ *bir numaralı* ~ | *sevimsiz* | *nükleer* | *öncelikli* | *gerici* | ~ *sarılı* || ağır | ~ ait | alaylı | bilinmez | bir yığın | ~ çeşit | çok yönlü | diğer | diktatör | ekolojik | güncel | kuru | mahut | manasız | muhtemel | nafiye | önemli | ~ örtülü | paranoyak | potansiyel | sistematik | totaliter | ürkütücü | üstü kapalı | ~ vaki | yarı **tehdit mektubu** • Gözdağı verilen ve genellikle istenilen şeyin yapılmadığı durumda mektubun yazıldığı kişinin ba-

şına kötü şeyler geleceğini belirten mektup. *imzasız*

teheyyüç • *eskimiş* Coşma, heyecanlanma. şiddetli

tehlike • Büyük zarar veya yok olmaya yol açabilecek durum, muhatara. *irticai* | *çevresel* | *asıl* | *bin türlü* | *muhtemel* | *manyetik* | *gizil* | *hayati* | *potansiyel* | *termik* | *muhakkak* || ani | başlıca | ~ beter | binbir | bireysel | böyle | büyük | cazip | ~ çeşit | çetin | ekolojik | esas | fena | fiilî | gereksiz | gerici | herhangi | herhangi bir | ~ ilişkin | kaygan | ~ kırıcı | kızıl | melun | mevcut | mevhum | müşterek | olanca | ölümcül | sınırsız | suni | süper | üçüncü | vuzuhsuz | yaşamsal | yeni | yığınla | ~ yönelik

tek • Eşi olmama durumu. *sağ* || birer | kültürlü | öylesi **tek gün** • Bir gün. kavgasız **tektaş** • Sadece bir pırlantası veya elması olan yüzük, küpe. ~ *kıratlık* | pırlantalı **tekdüzelik** • Tekdüze olma durumu, yeknesaklık, biteviyelik, monotonluk. donuk | inanılmaz | yekpare

tekâlif • *eskimiş* Vergiler, salmalar. umumi

tekâmül • *eskimiş* Olgunluk, olgunlaşma. edebî

teke • *hayvan bilimi* Erkek keçi. *kart* | *azgın* || göbekli | kara | kıllı | miskin | pis | sarhoş | zalim

tekel • Bir malın yapımının yalnızca bir kuruluşun elinde bulunduğu durum, hisar, monopol. • *mecaz* Bir kişi veya kuruluşun herhangi bir alanda kazandığı büyük güç. çok uluslu | ecnebi | ~ eriten | faal | kazançlı

tekelleşme • Tekel durumuna gelme. ~ doğacak | ülkesel

tekellüm • *eskimiş* Söyleme, konuşma. ızdıraplı | zahmetli

teker • Tekerlek. • İnce ve çapı oldukça tekerlek biçiminde parça. *koskocaman* | ön | sağ | ~ yatık | yedek **tekerlek** • Merkezde bulunan, bir eksenin çevresinde

dönebilen çember, teker. *demir* | *arka* | *lastik* | *kırık* || beşinci | ~ dayalı | gıcır | gıcır gıcır | gıcırtilı | gümüş | hantal | huzursuz | kara | koskoca | ~ lastikli | münasebetsiz | ön | paslı | patlak | portatif | sağlam | sarı | takır tukur | tarihî | tek | ufacık | ufak | yağsız | yaldızlı | yedek **tekerlekli sandalye** • Engellilerin bir yere gidebilmek için kullandıkları tekerlekleri olan oturma aracı, tekerlekli koltuk. üçer

tekerleme • Çoğunlukla basmakalıp söz. • Birbiriyle uyumlu hazır söz kalıbı. abuk sabuk | gülünç | saçma | saçma sapan | ~ tekerli | ustalıklı

tekil • *dil bilgisi* Teklik. birinci | kolektif

tekir • *hayvan bilimi* Barbunyaya benzeyen bir balık (*Mugil surmulletus*). dördüncü | küçük | ~ tüylü

tekke • *tarih* Tarikattan olanların barındıkları, ibadet ve tören yaptıkları yer, dergâh. • İşsiz güçsüz kimselerin buluşup sığındıkları yer. bol | ~ cezalı | miskin

teklif • Yapması için birinden bir iş isteme. • İncelenmek veya kabul edilmek için bir şey sunma, önerme, öneri. *nominal* | ~ *gerekeçli* | *cömert* | *avantajlı* | *tuhaf* | *kanunsuz* | *muayyen* | *isabetsiz* | *barışçı* | *benzersiz* | *can alıcı* || ahlaksız | ahmakça | baş döndürücü | bu | ciddi | cillop | ~ çekici | ~ çeşit | ~ dair | densiz | enteresan | hoş | hususi | ~ ilgili | ~ imalı | keyfi | mantıksız | nazik | olağan | onursuz | ~ planlı | reformist | resmî | samimi | sapık | son | sorumsuz | ~ uygun | ~ yazılı | ~ yıllık | yurt içi **teklifsizlik** • Teklifsizce davranış. kendine mahsus

teklilik • *argo* Lira. *beşer* || fiyakalı

tekme • Ayakla vuruş. • Hayvanın art ayağıyla vurması, çifte. *zorlu* | *aşamki* || amansız | büyük | gelişigüzel | hafif | hayın | hiddetli | kaslı | kasti | minik | okkalı | şuursuz

tekne • Türlü işlerde kullanılmak için çoğu ağaçtan veya taştan yapılan, uzun ve geniş kap. • *denizcilik* Bir tür küçük deniz taşıtı. ~ *demirli* | ~ *bayraklı* | ~ *kürekli* | *turuncu* | *kırık dökük* | *hantal* | *büyükçe* | *gıcır* | *sağlam* | *boyalı* | ~ *bandıralı* | *gıcır gıcır* || ahşap | bağı yanık | balık istifi | basit | başıboş | batık | biçimsiz | birçok | buharlı | çeşit çeşit | ~ çizgili | çılgın | çürük | ~ dayanıklı | derme çatma | ~ direkli | dümensiz | görkemli | günübirlik | hangi | hisli | iki | ince yapılı | insansız | irili ufaklı ~ | kancık | kehribar | kırık | koca koca ~ | konforsuz | narin | olimpik | oynak | özel | rakipsiz | ~ sarılı | taş | tek kişilik | ~ tonluk | uçucu | ufak | yepyeni | yerli | ~ yollu | yüzer | zarif **tekne gezisi** • Tekne seyahati. kısacık **tekne turu** • Denizde tekne ile gezme. **günübirlik tekne ustası** • Deniz taşıtı ustası. mazbut

teknik • Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi. • Fizik, kimya, matematik vb. bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama. • Yol, beceri, yöntem. *vokal* | *yeni* | *rasyonel* | *gelişmiş* | *matematikselsel* | *uygulanmalı* | *konvansiyonel* || analitik | anonim | apayrı | arkeolojik | ayrıntılı | bambaşka | birçok | bugünkü | çılgın | değişik | demografik | edilgin | farklı | hangi | ileri | ince | interaktif | izlenimci | kalitatif | kansız | kognitif | kültürsüz | mace-racı | marjinal | metrik | modern | moleküler | muzır | mükemmel | nörolojik | ~ onaylı | özgün | patolojik | rafine | rutin | sağlam | sağlıklı | sistematik | sofistike | ~ spesifik | şaşırtıcı | şaşmaz | ~ temelli | ustalıklı | ~ uygun | yapıcı | yenilikçi **teknik adam** • *spor* İlgili olduğu spor dalında teknik açıdan uzmanlığı bulunan kişi. *İskoç* | *disiplinli* || ~ diplomalı | eli sopalı | kültürlü | ~ lakaplı | sistematik | Slovak | takıntılı **teknik direktör** • *spor* Spor takımının oyuncularını kurduğu düzene göre oynatan, oyuncularla spor kulübü arasında ilişkileri düzenleyen kişi.

teknik ekip

İskoç | deneyimsiz | fiyakalı | göbekli | ~ hevesli | hırslı | lisanslı | müstakbel | tecrübesiz **teknik ekip** • Teknik takım. birinci sınıf **teknik personel** • Bir işin bilim yönünden çok, uygulama ve pratik yönü ile uğraşan kimse, teknik adam, teknisyen, tekniker. yarı zamanlı **teknisyen** • Teknikçi. ~ kadrolu | mektepli | sorumsuz | uçucu

teknoloji • Bir sanayi dalı ile ilgili yapım yöntemlerini, kullanılan araç, gereç ve aletleri, bunların kullanım biçimlerini kapsayan uygulama bilgisi, uygulayım bilimi. • İnsanın maddi çevresini denetlemek ve değiştirmek amacıyla geliştirdiği araç gereçlerle bunlara ilişkin bilgilerin tümü. *yenilikçi | ileri | üç boyutlu | gelişmiş | analog | mürekkepsiz* || belirli | bilimsiz | çağdaş | demode | farmakolojik | geçmiş | geri | günübürlük | hurda | kazançlı | mevcut | mimari | modern | ~ onaylı | sofistike | süper | ~ tabanlı | tüplü | uyduruk

tekrar • Aynı olayın, işin, hareketin yeniden ortaya çıkışı, tekrarlanması. • Bir konuşma veya yazıda aynı düşüncüyü, kelimeyi birçok defa söyleme. *bilinçsiz* || anlamsız | baygın | birkaç | gereksiz | hesapsız | kaçınıcı | matematiksel | morfolojik | müteakip | net | simgesel | sönük

tekrarlama • Tekrarlamak işi. *tatsız*

tekrarlanış • Tekrarlanma işi, yineleniş. kesiksiz

teksir makinesi • Çoğaltma makinesi. *ispirtolu* || baskılı

tekstil fabrikası • Dokuma fabrikası. de-vasa

tekip • Yalanlama. fiilî | resmî | ~ yollu

tel • Türlü metallerden yapılmış, kopmaya karşı bir direnç gösteren ince uzun nesne. • İnsan saçını oluşturan ipçik. • *biyoloji* Bazı organizmaların demet durumunda ki oluşumunu meydana getiren ipçiklerin her biri, lif. • Telgraf. *dikenli | çelik | in-*

cecik | paslı | ~ gerili | çifte | ~ sarılı | ~ kopuk | gümüş | gergin | çalıntı | ince | dikensiz | pırıl pırıl | seyrek | elli | birkaç || açık sarı | altın sarısı | apak | bakır | bir tutam | dokunaklı | dolgun | elektrikli | helezonlu | karlı | ~ kiloluk | kişiye özel | kırık | ~ köşeli | ~ meyyal | milyarlarca | o | pamuk | parıltılı | sağlam | sarı | tek | titrek | tiz | upuzun | uydurma | yaldızlı | yedinci **tel örgü** • Dikenli tellerden yapılmış engel. *dikenli | görülmemiş*

telafluz • Söyleyiş. • *dil bilgisi* Boğumlanma. *bozuk | hususi | kesintili*

telakki • Anlayış. • Kabul etme, sayma. bütün ~ | dar | iddiasız | uydurma

telaş • Herhangi bir sebeple acelecilik. • Kaygı, tasa, sıkıntı. • Şaşkınlıktan doğan karışıklık, kargaşa. *pür | çocuksu | acıklı | neşeli | uydurma | sevinçli | aşırı* || aceleci | akla ziyan | alaycı | beyhude | büyük | çarpıntılı | deminki | didaktik | evcimen | ~ evvelki | garip | gereksiz | gerilimli | huzursuzca | ızdıraplı | kaba | kaygılı | korkulu | mağrur | ~ mahsus | manasız | mekanik | muhteşem | obur | olağanüstü | sahte | sancılı | sıcacık | suni | tasalı | yalancı **telaşsızlık** • Telaşsız olma durumu. aynı

teleferik • Birbirinden uzak iki yüksek yer arasında, havada gerilmiş bir veya birkaç çelik halat üzerinde kayarak hareket eden asılı taşıt. *arızalı*

telefon • Birbirinden uzakta bulunan kişilerin konuşmasını sağlayan aygıt. *telsiz | manyetolu | çalıntı | kontörlü | umumi* | ~ telli | markalı | karizmatik | kartlı | nazik | analog | ~ kapaklı | maliyetli | ~ paralel | fonksiyonel || ~ ait | ~ bağlantılı | bahtsız | beşinci | bozuk | ~ bükük | cevapsız | diğer | duygulu | esrarengiz | esrarlı | ~ fiyatlı | gerekli | ~ görünümlü | gösterişli | herhangi bir | ~ ilgili | iri | ~ liralık | marifetli | ~ mesafeli | meşakkatli | milletlerarası | minicik | mobil | münasebetsiz | namussuz | normal | ~ numaralı

| öbür | ~ ödemeli | pembe | ~ rakamlı | sabahki | seviyeli | sürgülü | şifreli | ~ takılı | tekmi | ~ titreşimli | ~ tıkaçlı | tüm ~ | yüz binlerce | zorunlu **telefon görüşmesi** • Telefonla yapılan görüşme. ~ eriten **telefon hattı** • Telefon tesisini ve iletişimini sağlayan tel örgü ağı. **cızırtılı telefon kartı** • Telefon edebilmek için kullanılan, manyetik gücü ile telefon makinesini çalıştıran kart. **kontrollü telefon konuşması** • Telefon görüşmesi. İngilizce | deminki **telefon numarası** • Telefon abonelerine verilen ve başkalarının onlarla telefonla konuşabilmelerini sağlayan sayı. ~ ait | deminki | hangi **telefon rehberi** • Belirli il, ilçe veya kurumdaki telefon numaralarının sahiplerini alfabetik sıraya göre gösteren kitap. **alfabetik telefon şakası** • Telefonla konuşarak yapılan şaka. **saygısız telefon zili** • Telefon çaldığında çıkan ses. **müteredditt**

telek • *hayvan bilimi* Kuşların gövde, kanat ve kuyruğunda bulunan, uçma, örtü ve kuyruk telekleri olarak üçe ayrılan, çeşitli renklerde kalın eksenli tüy. ~ bükük

telekız • Telefon ile iletişim kurarak fuhuş yapan kadın. **tanınmış**

telekonferans • Ses ve görüntünün uzağa iletilmesi yoluyla katılanların bir arada olmamalarına karşın birbirleriyle konuşup görüşebildiklerini elektronik konferans türü. **randevulu**

teleks • Telsiz ve telefon araçlarına uzaktan haber yazdırma düzeni. **imzalı** | ~ sayılı | ~ tarihli

telesekreter • Telefon cihazının içinde yer alan, arayanların mesajlarını kaydeden araç. ~ kapasiteli | otomatik

teleskop • *gök bilimi* Sonsuzdaki bir nesnenin gerçek görüntüsünü, içbükey bir aynadan yapılmış merceğinin odak düzleminde veren ve gök bilimiyle ilgili gözlemlerde kullanılan optik aygıt, göz-

lemci, ırakgörür. *optik* | *ikinci el* || aynalı | hassas

televizyon • Vericiden iletilen dalgaların görüntü ve ses olarak görünmesini ve duyulmasını sağlayan aygıt, televizyon alıcısı. *interaktif* | *tüplü* | *kablolu* | *antenli* | *koskoca* | ~ *renkli* || aklı başında | ayarlı | bütün ~ | devasa | ~ dönük | falanca | gerici | karlı | ~ ödenekli | ~ tabanlı | tatsız | tüm ~ | uyduruk | üç boyutlu | yerel **televizyon kanalı** • Bir televizyon ağıının programlarını yayınlandığı fiziksel veya sanal kanal. **interaktif televizyon odası** • Televizyonun bulunduğu oda. **çiçekli televizyon programı** • Televizyonda sunulan, haber, müzik, eğlence gibi kendi başına bir bütün oluşturan yayınlardan her biri. **aptal televizyon sunucusu** • Televizyonda, bir eğlence yerinde programı sunan, açıklayan kimse, takdimci, anonsör. **sevimsiz televizyoncu** • Televizyon kuruluşunda çalışan görevli kimse. İngiliz | disiplinli **televizyonculuk** • Televizyoncunun yaptığı iş. **postmodern**

telgraf • İki merkez arasında, kararlaştırılmış işaretlerin yardımıyla yazılı haberlerin veya belgelerin iletimini sağlayan bir telekomünikasyon düzeni. • Bu düzenle gönderilen haberin yazılı olduğu kâğıt. *telsiz* | *şifreli* | *yıldırım* | *imzasız* | ~ *cevaplı* | *imzalı* | *etraftlı* || acele | adi | aldatıcı | ~ asırlık | ~ aylık | bilmeceli | cevabi | çoklu | ~ dair | gelecek | ~ ilgili | kısaca | kısacık | mühim | müstacel | olumlu | sabahki | ~ tarihli | tarihî | teorik **telgraf direği** • Telgraf hattını aktarmada kullanılan ağaç veya metal direk. **karlı telgraf müdürü** • Telgraf biriminde çalışan yetkili kişi. **şişko telgraf teli** • Telgraf iletişimini sağlayan tel. ~ **kesen telgrafçı** • Telgraf gönderen görevli. **şışman telgrafhane** • *eskimiş* Telgraf aracılığıyla haberleşmeyi sağlayan resmî kuruluş. **ıssız telgrafname** • Telgraf metni. **günlü** **telif** • *eskimiş*, *hukuk* Telif hakkı. **yüzlerce**

telkin • Bir duyguyu, bir düşüncüyü aşılama. • *ruh bilimi* Bilinç dışı bir sürecin aracılığıyla, kişinin ruhsal veya fizyolojik alanıyla ilgili bir düşüncenin gerçekleştirilmesi. *aldatıcı* | ~ *aykırı* | *basma-kalıp* | *devamlı* | *dinsel* | *dış* | *sahtekâr* | *şuursuz* | ~ *zıt*

tellak • Hamamda hizmet eden ve erkek müşterileri yıkayan erkek. *bütün* ~ | ~ *ki-loluk*

tellal • Herhangi bir şeyi, olayı veya bir şeyin satılacağını halka duyurmak için çarşıda, pazarda yüksek sesle bağırarak kimse, çağırmaç. *başarısız* | *sümüklü*
tellallık • Tellalın yaptığı iş. *irticai*

telmih • *eskimiş* Anlatılmak istenen şeyi söz arasında imalı olarak belli etme, açıkça söylememe. • *eskimiş*, *edebiyat* Bir dizede veya beyitte bilinen bir olay, bir atasözü, fıkra vb.ni hatırlatma sanatı, anıştırma. ~ *örtüsüz* | ~ *zekâlî*

telsiz • Türlerine göre belirli bir kapsama alanı içinde belirli kişilerin iletişimini sağlayan, elektromanyetik dalgalar yardımıyla çalışan araç. *analog* | *hususî*

telve • Fincanın dibine çöken kahve tortusu. *bir karış*

tem • *edebiyat* Tema. *belli başlı* | *moda*

tema • Asıl konu, temel motif, ana konu. • *edebiyat* Öğretici veya edebî bir eserde işlenen konu, düşünce, görüş, tem, ana konu. *ölümsüz* | *başlıca* | *mahrem* | *evrensel* | *cinsel* | *beylik* || ~ *ağırlıklı* | *antik* | *barışçıl* | *bireysel* | *can alıcı* | *çocuksu* | *değişik* | *diğer* | *dinsel* | *felsefî* | *ilginç* | *imgesel* | *karanlık* | *karşıt* | *kişisel* | *kötücül* | *liberal* | *melankolik* | *melodik* | *muhteris* | *sofistike* | *somut* | *sosyolojik* | *şiişel* | *tek yanlı* | *ulusal* | *varoluşçu* | *yaşamsal* | *yerli* | *yoğun*

temas • Değme, dokunma, dokunuş, değinti. • *Buluşup görüşme*, *ilişki kurma*, *münasebet*. • *Değinme*, *sözünü etme*, *bahsetme*. • *Gidip gelme*, *ulaşım*, *bağ-*

lantı. • *ruh bilimi* Dokunma. *diplomatik* | *yumuşak* | *yapışkan* | *birebir* | *serin* | *sıkı* || *ana* | *bedensel* | *beynelmîlel* | *düşünsel* | *esrarengiz* | *gizli* | *hafif* | *harikulade* | *hınzır* | *hususî* | *iktisadî* | *ıslak* | *zorjet* | *karşılıklı* | *kaygan* | *koordine* | *korkak* | *küçük* | ~ *okşayıcı* | *optik* | *ruhsuz* | *sabahki* | *seviyeli* | *soğuk* | ~ *türlü* | ~ *uyarıcı* | *yakın* | *yarıncı* | *yurt içi*

temaşa • *eskimiş* Gezme, seyir. • *eskimiş* Oyun, temsil, piyes, tiyatro. *geleneksel* | *mahrem*

temayül • Bir tarafa eğilme, meyletme. • Eğilim. • *ruh bilimi* Yönseme. • *mecaz* Bir kimseye veya bir şeye ilgi duyma. *cinsî* | *çirkin* | *eksik* | *fitri* | *heyecanlı* | *insicamsız* | *nefsani* | *oportünist* | *paranoyak* | *vahim*

tembel • İş görmeyi, çalışmayı sevmeme durumu. *Şarklı* | *dehşetli* | ~ *düşkün* | *kusursuz* | *müthiş* | *şahane* **tembellik** • Tembel olma durumu, atalet. *şahane* || *dehşetli* | *gövdesel* | *kalıtsal* | *lezzetli* | *maskeli* | *paslı* | *rahat* | *tatlı* | ~ *yüzyıllık*

tembih • Bir şeyin belli biçimde ve yolda yapılmasını söyleme, bunu üstelleyerek hatırlatma, uyarı, uyarma. *sıkı* || *bin türlü* | *mükerrerr*

temel • Bir yapının toprak altında kalan ve yapıya dayanak olan duvar, taban vb. bölümlerinin tümü. • *mecaz* Bir şeyin gelişimi için gereken ilk öğeler. *kuramsal* | *felsefî* | *sosyolojik* | *sağlam* | *biyolojik* | *düşünsel* | *bilimsel* | *hukuksal* | *yegâne* | *nörolojik* | *rasyonel* | *sınıfsal* | *ideolojik* | *maddî* | *makroekonomik* | *kavramsal* | *biricik* ~ | *deneysel* | *nazari* | *siyasal* | *nesnel* | *yasal* | *bilişsel* | *manevî* | *gele-
neksel* || *akılcı* | *antropolojik* | *biçimsel* | *bilinçsiz* | *bireysel* | *bozuk* | ~ *dayalı* | *dinsel* | *ehemmiyetli* | *ekonomik* | *epistemolojik* | ~ *esaslı* | *fantastik* | *feodal* | *fikrî* | *göstermelik* | *hesapçı* | *huzurlu* | *ilkesel* | *ırkî* | ~ *kare* | *karşıt* | *kategorik* | *kaygan* | *mahcup* | *mantıksal* | *meşru* | *normatif* |

ontik | psikolojik | rasyonalist | riyakâr | sapasağlam | sivil | sosyoekonomik | şümulü | teokratik | tepkisel | toplumsal | ulusal | yazınsal | yerleşik **temel taşı** • Bir yapının temelini konan taş. • *mecaz* Bir şeye temel olan öge veya kişi, dayanak, esas, ana direk. **belli başlı** | **biricik** | sağlam

temenna • *eskimiş* Öne doğru eğildikten sonra doğrulurken eli başa götürerek verilen selam. **kandilli** || olgun | ~ saygılı

temenni • Bir şeyin gerçekleşmesini dileme. • Dilek. **başlıca** | **duygulu** | **ihtiraslı** | ~ ürpertici | ~ yollu

teminat Güvence. abuk sabuk | bu kabîl ~ | değme | kabîl | kati | munzam | ~ tesirli **teminat mektubu** • *ticaret* Bir kimse- nin belirli bir işi yapabileceğine ilişkin, bankalarca verilen para güvencesini içeren belge. **süresiz teminat talebi** • Güvence isteği. **kabîl**

temiz • Kirli, lekeli, pis, bulaşık olmama durumu. *son derece* || bol

temizleme • Temizlemek işi. *estetik* | *etnik* | kuru | yüzeysel **temizleme ürünü** • Temizleme işi kullanılan şey. **pütürlü**

temizleyici • Temizlikte kullanılan madde. • Temizlik yapan kimse. *antiseptik* | *ce- ketsiz* | *hijyenik*

temizlik • Temiz olma durumu, arılık, saf- fet, nezafet. • Temizleme işi. • *argo* Ortadan kaldırma, yok etme, öldürme. *hij- yenik* | *nükleer* | *yüzeysel* | *umumi* | *özenli* || buharlı | çevresel | dilsel | dünkü | esas | etnik | faal | fennî | hummalı | ideolojik | ırksal | kökten | nebati | periyodik | pırıl pırıl | riyasız | ruhi | rutin | sair ~ | sıhhi | sınıfsal | ~ tesirli | toptan **temizlik aracı** • Bir yeri veya bir şeyi temizlemek için kullanılan araç. **hamarat temizlik hare- keti** • Temizleme işi. **şümulü temizlikçi** • Temizlik işini yapan kimse. **kara kuru**

temkin • Bir işin sonunu düşünerek ölçü- lü, tedbirli davranma. *olanca* || gaddar

temmuz • Yılın yedinci ayı, orak ayı. ~ *önceki* || ~ geçen | ~ sonraki **temmuz sicağı** • Temmuz ayında hissedilen yük- sek ısı. *yapışkan*

tempo • *müzik* Bir müzik parçasındaki bö- lümlerin hızı. • *spor* Vücut alıştırma- rının belirli süre içinde tekrarlanma hızı. • *mecaz* Gidiş, ilerleyiş, gelişme hızı, tarz. *hızlı* | *telaşlı* | *ritmik* | *yorucu* | *ezici* | *yoğun* || anlayışlı | artistik | bambaşka | ~ baskılı | enfes | gereksiz | hareketli | ~ hevesli | muntazam | neşeli | sahici | sü- ratlı | sürükleyici | temkinli | tumturaklı | ~ uygun | vahşi | ~ yatkin | yıpratıcı

temrin • *eskimiş* Alıştırma. **sözlü**

temsîl • Birinin veya bir topluluğun adına davranma. • Oyun. *nispi* | *radyofonik* | *sinematografik* || abuk sabuk | adaletli | berbat | ~ çeşitli | diplomatik | ilk | kısıtlı | korporatif | ulusal | üç beş | yarınki | yet- kisiz **temsîl oranı** • Seçim bölgesinde alınan oy oranı. *çarpık temsîlci* • Hak ve görev bakımından birinin veya bir toplu- luğun adına davranan kimse, mümessil. • Benzerlerine örnek olan kimse veya şey. *güzide* | *belli başlı* | *başlıca* | *kıdemli* | *özel* | *biricik* ~ | ~ *haiz* | *üretken* | *tipik* | *seçkin* | *üçer* || Afgan | ateşli | bürok- ratik | ceberut | deneyimsiz | diplomatik | ~ düzeyli | ecnebi | falanca | ~ gelen | güdümlü | Güneyli | ikişer | Kuzeyli | ~ mukim | özgün | ruhani | rütbeli | seçilmiş | siyasal | soylu | şahsi | ~ taçlı | tanın- mış | titiz | usta | ünsüz | yegâne | yetkili | yetkin **temsîlcilik** • Hak ve görev bakı- mından birinin veya bir topluluğun adına davranma görevi. • Temsilcinin makamı ve görevi, mümessillik. *yurt içi* || *aldatıcı* | dış | sorumsuz | uhrevî

temsîliyet • Hak ve görev bakımından bi- rinin veya bir topluluğun adına davranan kimse, mümessil. **parlamentar**

ten • İnsan vücudunun dış yüzü, cilt. • *es- kimiş* Vücut. *esmer* | *pürüzsüz* | *yanık* | *buğday rengi* | ~ *saydam* | *ak* | *bembeyaz* |

kumral | solgun | çıplak | süt beyaz | bakır | mat | yumuşak | ak pak | kaygan | şeffaf | bronz | fildişi | ~ renkli || azgın | beyaz | boz | buğulu | ~ çiçekli | çocuksu | el değmemiş | ~ farksız | geçmiş | gergin | ~ görünümlü | göz kamaştırıcı | ıslak | ışıltılı | kansız | kara | karaşın | kavruk | ~ kayan | kıllı | kılsız | kırış kırış | kırmızı | körpe | ~ lekeli | mayhoş | narin | nazik | nemli | normal | pembe | pespembe | pis | pırlırlı | pırlırlı | pürüzlü | sarhoş | sert | sıcacık | sıcak | tuzlu | ~ tüylü | utangaç | yağız | yaldızlı

tenakuz • *eskimiş* Çelişme, çelişki. anlaşılmaz

tencere • İçinde yemek pişirilen, kapaklı, genellikle metal kap. *derince | yayvan | bakır | büyükçe | isli | teflon | çelik | buharlı | kalaylı | basınçlı | büyük boy | alüminyum | orta boy | emaye | büyücek | kalaysız | ~ tabanlı | ~ saplı | geniş | kulpu | kapaksız ||* adi | ayrı | başka | birkaç | ~ çiçekli | çinko | ~ delik | ~ dipli | dipsiz | eski | geçmiş | genişçe | hangi | irili ufaklı | ~ ~ kenarlı | kırık | konik | koskoca | ~ kulaklı | küçücük | küçük | oturaklı | sahte | tek | temiz | tepeleme | ~ toprak | yağlı | yüzlerce

teneffüs • *biyoloji* Solunum. • Temiz hava almak, dinlenmek için verilen ara. *sunı ||* rahat | ~ saatlik | ~ sonraki

teneke • Yumuşak çelikten yapılmış üzeri kalay kaplı ince sac. • Bu sacdan yapılan, yaklaşık yirmi litre hacmindeki kap. *paslı | boş | ~ çiçekli | boyalı | çinko ||* altın sarısı | badanalı | camlı | ~ dolu | eğri bögürü | ezilmiş | hurda | iri | isli | ılık | ~ kiloluk | kırmızı | kocaman | lal | lehimli | musluklu | oluklu | parlak | ~ renkli | ~ saplı | ~ takılı | ~ teneke | turuncu | üç beş | yaldızlı | yamuk | yarım | yayvan | yıkık dökük **teneke parçası** • Yumuşak çelikten yapılmış üzeri kalay kaplı ince sac parçası. değersiz | küt

teneşir • Üzerinde ölü yıkanan ayaklı tahta, salacak, teneşir tahtası. *upuzun*

tenhalık • Tenha olma durumu. *deminki ||* insansız | loş | onca | sonsuz

tenişçi • Tenis oynayan kimse. *Slovak ||* lisanslı | ~ sandalyeli

tenkit • Eleştirme, eleştiri. • *edebiyat* Eleştiri. *edebî ||* ağırbaşlı | alaylı | amansız | askerce | birtakım | ~ bu kabîl | ~ cesaretli | ~ çeşit | kabîl | kuvvetli | manasız | müstakil | ~ özlü | şifahi | şuurulu | yıkıcı | ~ yollu **tenkitçi** • Eleştirmen. birer | nice | ~ objektif | titiz | zeki

tenli • Açık veya koyu renkli cilde sahip kimse. *esmer | süt beyaz*

tennure • *eskimiş* Mevlevi dervişlerinin giydiği kolsuz, yakasız, yırtmaçlı, beli kırmalı, uzun ve geniş giysi. kırmalı | kolsuz | pembe | tirşe | yakasız | ~ yırtmaçlı

tenor • *müzik* En tiz erkek sesi. • Sesi böyle olan şarkıcı, sanatçı. *mahzun | meşhur | parlak*

tensel aşk • Cinselliğin ön planda olduğu ilişki. *sevgisiz*

tente • Genellikle güneşten korunmak için bir yerin üzerine gerilen bez, naylon vb.nden yapılmış örtü. *hasır*

tenvirat • *eskimiş* Aydınlatma. *umumi*

teokrasi • *toplum bilimi* Siyasi iktidarın, Tanrı'nın temsilcileri olduklarına inanılan din adamlarının elinde bulunduğu toplumsal, siyasi düzen, din erki. *dünyevi | ~ mamur*

teolog • Tanrı bilimci. *amatör*

teori • Kuram. *normatif | genel | sosyolojik ||* uçuk | analitik | yapısal | abuk sabuk | ahım şahım | atomik | bilimsel | bilinçsiz | çetrefilli | dogmatik | dumanlı | ilmî | klasik | kozmolojik | kuramsal | neoklasik | olmadık | postmodern | saf | semiyotik | siyasi | sol | söz konusu | uydurma | ~ zıt

teorik konu • Kuramsal konu. *yorucu*

teorisyen • Kuramcı kimse. **beceriksiz**

tepe • Bir şeyin en üstteki bölümü. • Bir yerin, bir nesnenin vb.nin üstü, hizası. • *teklifsiz konuşmada* Birinin yanı başı, baş ucu. • *anatomi* Başın üst, kafatasının iki kulak arasında kalan bölümü. • *coğrafya* Yüksekliği genellikle birkaç yüz metreyi geçmeyen, çok kez tek başına, yamaçları yatık yer biçimi. *yassı* | *adsız* | *karşı* | *kel* | *kınalı* | *rüzgârlı* | *yalçın* | *yayvan* | *yüksek* | *kıraç* | ~ *hâkim* | *ufak* | *karlı* | *alçak* | *çıplak* | *lanetli* | *volkanik* | *sarp* | *uçsuz* | *bucaksız* | ~ *kaplı* | *boz* | *yemyeşil* | *buzlu* | *girintili çıkıntılı* | *sivri* | *ağaçlı* | *dik* | *sip-sivri* | *manzaralı* | *yeşil* | *buğulu* | *topraklı* | ~ *örtülü* | *karşılıklı* | *minicik* | *yuvarlak* | *kutlu* | *dumanlı* | *ağaçsız* | *ormanlık* | ~ *eğimli* || *ağaçlıklı* | *alçacık* | *arka* | ~ *basık* | ~ *biçimli* | *birkaç* | *bomboş* | *çamurlu* | ~ *çevrili* | *çiğnem* | ~ *delik* | *deşik* | ~ *dizili* | ~ *egemen* | *engebeli* | *eşsiz* | *gergin* | *gölgeli* | *görkemli* | *günlük güneşlik* | *ıslak* | *ıssız* | *kırmızı* | *kıvrımlı* | *kızıl* | *kocaman* | *konik* | *koyu yeşil* | *kumlu* | *kupkuru* | *küçük* | *masmavi* | *mukaddes* | *neolitik* | *netameli* | *pervaneli* | *saçsız* | *seçkin* | *sekizinci* | *sert* | *silik* | *son* | ~ *tam* | *tanrısal* | *tüm* ~ | *ufacık* | *ulu* | *uzak* | *vahşi* | *yakın* | *yaygın* | *yumru* | *yumuşak* | *yusuvarlak* | *zümrüt* **tepecik** • *coğrafya* Yerden yükseklikleri çok az olan tepeler. • *bitki bilimi* Çiçek tozunun konmasına yarayan, çiçeklerde dişi organların ucu. *boz* | ~ *çiçekli* | ~ *eğimli* | *inişli* | *kel* | *nemli* | *takkeli* | *yalçın* | *yosunlu* | ~ *yüzlü*

tepinme • Tepinmek işi. ~ *aralıklı* | *çirkin*

teпки • Bir cismin kendini iten veya sıkıştıran başka bir cisme gösterdiği karşı etki, aksülamel, reaksiyon. • Herhangi bir etkiye cevap olarak doğan, genellikle olumsuz söz veya davranış. • Karşılık verme. *ilerici* | *olumlu* | *olumsuz* | *duygusal* | *ters* | *gerici* | *ciddi* | *değişik* | *iç-güdüsel* | *ideolojik* | *sert* | *örgütlü* | *sözel* | *öznel* | *demagojik* | *fizyolojik* | *hatalı* |

sağcı | *yaygın* | *fevri* | *aşırı* | ~ *benzer* | ~ *zıt* | *ölçülü* | ~ *kademeli* | *iltihabi* | *ölçüsüz* || *aceleci* | *agresif* | *ahlaki* | *alaturka* | *alışılmış* | *analitik* | *aristokrat* | *ateşli* | *belalı* | *beyinsel* | *bilinçli* | *bilinmedik* | *bütüncül* | *cılız* | *çapraz* | *çarpık* | ~ *çeşitli* | *danslı* | *dayanaksız* | *dehşet* | *demokratik* | *densiz* | *devletçi* | *dinamik* | *dogmatik* | ~ *doğacak* | *efendice* | ~ *egemen* | *etkili* | ~ *evvelki* | *fiilî* | *garip* | *gecikmeli* | ~ *gelen* | *görece* | *göstermelik* | *hakaretamiz* | *haksız* | *herhangi bir* | *histerik* | *hümanist* | *içten* | *içtenlikli* | *ilginç* | *ilkel* | *insani* | *kantçı* | *karakteristik* | *keskin* | ~ *kırıcı* | *körükleyici* | ~ *kurallı* | *menfî* | *müteakip* | *neoklasik* | *olağan* | *olağanüstü* | *olanca* | *optik* | *orantısız* | ~ *özlü* | *pastalı* | *patolojik* | ~ *planlı* | *postmodern* | *rasyonel* | *realist* | *septik* | *seviyeli* | *sezgisel* | *sinirsel* | *sıcakkanlı* | *sorumsuz* | *standart* | *statükocu* | *şiddetli* | *tehditkâr* | *tesettürlü* | *tuhaf* | *ufak tefek* | *uluslararası* | ~ *uyarıcı* | ~ *uygun* | *uygunsuz* | *ülkücü* | *yaman* | *yoğun* | ~ *yollu* | *zayıf* | *zorunlu*

tepkime • *kimya* Birbirini etkileyen maddeler arasında ortaya çıkan durum, reaksiyon, teamül. *kimyasal*

tepkisellik • Tepkisel olma durumu. içgüdüsel

tepsi • Fincan, tabak, bardak vb. şeyleri taşımaya yarayan, derinliği olmayan, türlü büyüklükte düz kap. • İçinde börek, tatlı vb. pişirmeye yarayan, az derin, geniş, düz kap. *bakır* | ~ *serili* | *kalaylı* | ~ *kenarlı* | *gümüş* | *yayvan* | *yuvarlak* | ~ *dolu* | *büyükçe* | *teflon* | *derince* | *kocaman* | *çinko* | *resimli* || ~ *ait* | *altın* | *apak* | *aynalı* | *benzer* | *büyük* | ~ *çiçekli* | ~ *dantelli* | ~ *dayanıklı* | *dev* | *elmaslı* | *genişçe* | *güllü* | ~ *kare* | *kirli* | *koni* | *koskocaman* | ~ *örtülü* | *pırlı pırlı* | *pırlıtlı* | ~ *saplı* | *şiişel* | *tek-düze* | *tunç* | *uyduruk* | *yusuvarlak* **tepsi böreği** • Türk mutfağına özgü bir börek çeşidi. kavurmalı | peynirli

ter • Derinin gözeneklerinden sızan, kendine özgü bir kokusu olan, yapışkan, renksiz, tuzlu sıvı, arak. *boncuk boncuk | sırlısklam | ekşi | soğuk | bir damla | yağlı | sarı || ani | berrak | buğulu | çamurlu | hain | ~ kalan | katmer katmer | müsait | olanca | sihirli | sıcak | soğukça | tozlu | tuzlu | vıcık vıcık | yapışkan | yıvışık* **ter damlası** • Ter. *boncuk boncuk* **ter kokusu** • Derinin gözeneklerinden sızan, kendine özgü bir koku. *dehşet | ekşimsi | iğrenç*

terakki • *eskimiş* İlerleme, yükselme, gelişme. *şaşmaz | teknik*

terane • *eskimiş, müzik* Ezgi, makam, nağme. • *eskimiş, mecaz* Çok tekrarlandığından usanç verici bir durum alan söz. aynı | basmakalıp | muntazır | mutat

terapi • Tedavi. *tamamlayıcı | kognitif | astrolojik | bilişsel || ~ aromalı | bireysel | dinlendirici | herhangi bir | ikame | ~ mamur | manyetik | ~ masraflı | ~ uyarıcı | yaygın*

terapist • Tedavi yapan kimse. *amatör | analitik | bireysel | tecrübesiz*

teras • Bir yapının damında çevresi, üstü açık yer, ayazlık, taraça. • Damın, genellikle çamaşır sermeye yarayan ve üstü çinko ile döşeli bulunan düz bölümü, tahtaboş. *geniş | camlı | salaş | manzaralı | havuzlu | güneşli || ağaçlı | ahşap | ~ çiçekli | ~ dizili | doğal | ~ döşeli | ferah | ~ kapasiteli | kimi ~ | salınlı | seyirlik | sıcacık | suni | yazlık*

terazi • Bir kolun iki ucuna asılı iki kefedenden oluşan tartı, mizan. • Elektronik tartma aracı. • *teknik* Su terazisi. • *özel, gök bilimi* Zodyak üzerinde Başak'la Akrep arasında bulunan takımyıldızı. *hassas | kefeli || ~ askılı | candan | eğlenceli | hidrostatik | hisli | ~ ibaret | ~ kaplı | obez | oynak | şaşmaz*

terazileme • Terazilemek işi. *titiz*

terbiye • Eğitim. • Görgü. • Bazı yemeklerin suyunu türlü yollarla koyulaştırma. • Eti, pişirmeden önce çeşitli baharatlar, yağ, salça vb. şeyler içinde bir süre bekletme. • Hayvanı alıştırma. *dinî | alafranga | cinsî | sarımsaklı | köklü | limonlu | sütlü | sirkeli || ~ asırlık | askerî | dayaksız | ~ esaslı | estetik | fikrî | garplı | hususi | iğrenç | ilmî | irsî | ~ kalma | kozmopolit | özel | ruhi | sağcı | sağlam | soylu | şuurulu | usulsüz | utangaç | yoğurtlu* **terbiyesiz** • Topluluk kurallarına aykırı davranan kimse. *bazı ~* **terbiyesizlik** • Terbiyesizce davranış. *bin türlü*

tercih • Yeğleme. *bilinçli | cinsel | sözel | ~ bir numaralı ~ | siyasal || anlık | azgın | bencil | bilinçsiz | bireysel | birincil | ideolojik | ~ ilgili | ~ ilişkin | ırksal | kaçınıcı | kamusal | leziz | manasız | nicel | öznel | ~ puanlı | rutin | sınıfsal | subjektif | yönetsel*

tercüman • Çevirmen. • *mecaz* Göze görünen bir olayın, durumun veya biçimin anlamını dile getirmek. *~ yeminli || Afgan | Ermeni | ~ gözlü | simultane* **tercümanlık** • Çevirmenlik. *~ yeminli*

tercüme • Çeviri. *simultane || ~ alakalı | Arapça | bu kabîl ~ | ~ isimli | mühim | sağlıklı | son | ~ yeminli*

tereddüt • Kararsızlık, duraksama, ikircik, ikirciklik. *~ ait | binbir | bir parça | budalaca | çocukça | dramatik | ~ evvelki | garip | ~ geceki | ikiyüzlü | küçük | ~ mahsus | ~ meyilli | ~ saniyelik | şahsi | ufak | yapmacıklı*

terennüm • *eskimiş, müzik* Güzel ve alçak sesle şarkı söyleme. • *eskimiş, mecaz* Anlatma, ifade etme. *hayali | mütekâmil*

tereyağı • Sütten çıkarılan yemeklik yağ, sağyağ, sadeyağ, sarı yağ. *tuzsuz || kabaarcıklı | ~ okkalık | ~ paket | tepeleme ~ | yemeklik*

terfi • Derece, makam bakımından yükselme. • Yükseltme. *kanunsuz* || muntazam | müteaddit | yatay

terim • Bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konu ile ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelime, istilâh. *fel-sefi* | *teknik* | *bilimsel* | *matematiksel* || İsveççe | amiyane | Arapça | bağımsız | basmakalıp | belgesel | betimsel | değişken | dogmatik | ~ havalı | hukuki | kalıcı | kaypak | kökenli | kuramsal | Latince | mahallî | matematik | mizahi | nötr | resmî | tartışmalı | tıbbi | uhrevi | yeni | yöresel | zirai

terkip • *eskimiş* Birleşim, birleştirme, bir araya getirme. • *eskimiş*, *dil bilgisi* Tamalama. • *eskimiş*, *kimya* Bileşim. *mevzun* | *mucizeli* || alelaide | ayrı ayrı | biçimsiz | bol | büyüü | ~ dolu | eklektik | Farsça | ~ katkılı | kompleks | milyarlarca | milyonlarca | ~ muzdarip | muvazaalı | muzlim | müstesna | sade | şiirli | şümüllü | ustalık | yepyeni

terlik • Genellikle ev içinde giyilen, deri, naylon vb. şeylerden yapılan, arkası açık, hafif ve türlü biçimlerde ayak giysisi. • *halk ağzında* Beyaz patiskadan dikilen veya yünden örülen takke, başlık. ~ *topuklu* | *bir çift* | *rugan* | *şıpıdık* | *aba* | *plastik* | *topuksuz* | ~ *sarı* | *mercan* | *naylon* | *ortopedik* | ~ *ökçeli* | *yırtık* | *püsküllü* || abdestlik | bez | biçimsiz | boncuklu | ~ burunlu | büyücek | ~ çevrili | fiyonklu | ipek | kadife | kapalı | kauçuk | kırmızı | lacivert | lame | ~ markalı | ökçesiz | rengârenk | rüküş | sahipsiz | saten | sırmalı | ~ tabanlı | talihsiz | ~ taşlı | ~ tokalı | ~ tüylü | ~ uçlu | yün

terminal • Otobüs, uçak vb. taşıtların yollarını ilk aldığı veya son bıraktığı yer. ~ onaylı

terminoloji • Terimler dizgesi. • Terim bilimi. ahlaki | kendine özgü | kozmik | nafi

termos • Yalıtım maddesiyle kaplı metal bir kılıf içine yerleştirilen, aralarında hava boşluğu bulunan çift çeperli cam şişeden oluşan, içine konan sıvının ısınıp uzun süre koruyan kap. *çinko* | *koca* | *turuncu*

termosifon • Sıcak su elde edilen, bir kazan ve içindeki borulardan oluşmuş araç. paslı

termostat • *fizik* Isıdenetir. ayarlı

terör • Yıldırı. *irticai* | *bölücü* | *örgütsel* | *asimetrik* | *küresel* | *dinsiz* | *totaliter* | *etnik* | *inanılmaz* | *bireysel* || amaçsız | ~ beslenen | kahpe | ~ kaynaklı | köktenci | küstahça | lanetli | ~ motifli | nasyonalist | örgütlü | sivil | uluslararası | uyumlu | üniformalı | ~ ürpertici **terör dalgası** • Art arda yaşanan terör olayları. ~ planlı **terör eylemi** • Yıldırı eylemi. haince **terör örgütü** • Çeşitli siyasi amaçlar güden ve bu yolda şiddete başvurmak-tan çekinmeyen örgüt. *motifli* | *bölücü* | *cani* | *küresel* || azılı | irili ufaklı ~ **terör suçu** • Bir devletin varlığını tehlikeye düşürme, temel hakları yok etme, kamu düzenini bozma gibi amaçlarla işlenen suç. nispi **terör şebekesi** • Yıldırı orga-nizasyonu. beynelmilel **terörcü** • Yıldırı-ricı. *dinsiz* **terörist** • Yıldırı-ricı. *azılı* | ~ *sarı* | *psikopat* || azgın | barbar | ~ çan-talı | düzmece | ~ eğilimli | Güneyli | ~ namı | sağ | sağcı | sempatik | tecrübeli | üç buçuk | Vietnamlı **terörizm** • Yıldırı-cılık. bireysel | ~ gerekçeli | küçük çaplı | postmodern

ters • Bir şeyin içe gelen yanı, arkası. • mecaz Bir şeyin aksi, karşıtı. ~ *tam*

tersane • Gemi yapılan yer, gemilik, tezgâh. asırlık

terslik • Tersçe davranış. • Aksilik. ak-şamki | inatçı

tertibat • Düzen, düzenleniş. • Bir işin güçlüklerini karşılamak için yapılan ön

tertip

hazırlıklar. bütün ~ | hususi | ~ karışık | yarınki

tertip • Uygun bir sıraya, düzene koyma, sıralama. • Düzenleme. • *mecaz* Hile, düzen, komplo. alçakça | aleni | ~ çeşitli | fiilî | iğrenç | kahpe | kütleli | provokatör | ustalıklı | yarım | yatıştırıcı | ~ yönelik

terzi • Giysi biçip diken kimse, dikişçi. • Giysi dikilen yer, terzihane. *gözlüklü* || ağlamaklı | bıyıklı | hangi | hilekâr | kötü | müşterek | ortanca | pahalı | sarhoş | sıkıcı | tanınmış | ucuz | yavan | yılışık
terzilik • Terzinin yaptığı iş, dikişçilik. ehemmiyetli | ısmarlama

tesadüf • Yalnız ihtimallere bağlı olduğu düşünülen olayların kesin olmayan, değişebilen sebebi. • Rastlantı, rast geliş. *tuhaf* | *garip* | *münasebetsiz* || alelade | bahanesiz | böyle | fena | herhangi bir | ikiz | ilahî | kronolojik | muntazam | müstesna | sıkıcı | şaşırtıcı | şimdiki | talihsiz | ~ ürpertici | yarım yamalak | yüz kızartıcı

tescil • Herhangi bir şeyi resmî olarak kaydetme, kütüğe geçirme. • *hukuk* Bir taşınmazın üzerinde bir ayni hakkın kurulması için tapu kütüğüne yapılması gerekli kayıt. ~ *yolsuz* || muvakkat | mükerrer **tescil belgesi** • Bir taşınmazın üzerinde bir ayni hakkın kurulması için tapu kütüğüne yapılması gerekli kayıt. mühürlü

teselli • Avunma, avuntu, avunç. ~ *okşayıcı* || anlaşılma | beyhude | büyük | kupkuru | mızımız | yegâne

tesir • Etki. *menfî* | *mühim* | *makûs* | *dış* | *harikulade* | *aldatıcı* || ~ ağırlıklı | aksi | amansız | anlaşılma | aşikâr | bambaşka | bunaltıcı | buruk | çılgın | dehşetli | deminki | dinî | dokunaklı | ~ esaslı | esrarlı | ezici | fena | feyizli | garip | hafifletici | hâricî | hayırlı | iç açıcı | ısırtıcı | köklü | kuvvetli | meşum | muayyen | mucize | mucizeli | musaffa | mücerret | müfrit | müthiş | nahoş | romantik | sıkıcı | soğuk

| şaşırtıcı | tiksindirici | ~ uyarıcı | üzücü | yabancı | yıpratıcı | zalim | ~ zıt

tesis • Yapma, kurma, temelini atma. • Kuruluş. ~ *yataklı* | ~ *belgeli* | ~ *odalı* | ~ *kapasiteli* | *günübirlik* | *turistik* | *sınai* | *devasa* | *komple* | *mevcut* | *ruhsatsız* | ~ *onaylı* | *sıhhi* | ~ *görünümlü* || badanalı | bol | bu | dev | endüstriyel | güzel | hantal | irili ufaklı | ~ jeotermal | konforlu | koskoca | kritik | lisanslı | ~ milyarlık | modern | mütevazı | sterilize | stratejik | yabancı | yenilikçi | yepyeni

tesisat • *çokluk* Belli bir işin sağlanmasına yardım eden araçların uygun yerlere döşenmesi veya döşenen bu araçların tümü, döşem, donanım. *fennî* | *ful* | *havai* | *modern* | ~ *mucip* | *mutasavver* | *mükemmel*

teslim • Bir şeyi sahibine verme. • Bırakma, devretme, terk etme. *kaçıncı* | *koşulsuz*

teslimiyet • Teslim olma, kendini verme, boyun eğme. *mazlum* || acı | candan | çaresiz | çocukça | egoist | mukadder | mukavemetsiz | mutlak | pürüzsüz | sınırsız | sonsuz | ~ tam | tümel | ~ ürpertici

teslimiyetçilik • Teslimiyetçi olma durumu. saçma sapan

tespih • Belirli dinî sözleri tekrarlamak veya elde oyalanmak için kullanılan, türlü maddelerden boncuk biçiminde yapılmış, genellikle otuz üç veya doksan dokuz taneden oluşmuş dizi. *kehribar* | *iri* | *sarı* || ~ ait | antika | boncuklu | fosforlu | koca | kuka | mercan | şişman | ~ takılı | ~ taneli | ~ taşlı | yasemin

tespit • Bir şeyi sağlam bir biçimde yerleştirme, yerinden oynamaz duruma getirme, saptama. • Bir durumu kuşkuyla düşürmeyecek biçimde gösterme. • Belirleme. *menfî* | *adaletli* || anlık | esprili | göreceli | herhangi bir | hınzır | ilginç | ilmî | okkalı | rasyonel | saçma sapan | sosyolojik | şu | yanıltıcı | ~ yollu

test • Bir kimsenin, bir topluluğun doğal veya sonradan kazanılmış yeteneklerini, bilgi ve becerilerini ölçmeye ve anlamaya yarayan sınama. • *eğitim bilimi* Doğru cevabın seçenekler arasından bulunmasına dayanan bir sınav türü. • *biyoloji, fizik* Biyolojik bir işlevi veya değişmez bir niteliği incelenen bireyin tepkisini, örnek olarak alınan normal bireyinkiyle karşılaştırarak ölçmeye ve değerlendirmeye yarayan yoklama. • *tıp* Bir hastalığın varlığını ve niteliğini anlamak için yapılan laboratuvar araştırması. *immünolojik | biyokimyasal | periyodik | farmakolojik | nörolojik* || acısız | aritmetik | atletik | ~ çeşitli | elzem | hatasız | morfolojik | optik | özgül | patolojik | rutin | sözel | ~ spesifik | standart | tıbbi | ~ uyarıcı **test merkezi** • Test yapılan yer. elektromanyetik

testere • Ağaç, demir vb. şeyleri kesmeye yarayan, genellikle üçgen biçiminde dişleri olan, dar ve uzunca çelik araç. *kör | motorlu | paslı*

testi • Geniş gövdeli, dar boğazlı, emzikli veya emziksiz olabilen, toprak, cam, metal vb. maddelerden yapılan su kabı. *sırlı | kırmızı | ~ sarılı | ~ dolu | kırık* || ~ ağırlıklı | bir | çini | gömük | ~ kalma | kilitli | kulpsuz | sabırsız | sağlam | süzgeçli | tahta | toprak | yedinci **testi kebabı** • İçi et ve sebze ile doldurulmuş ve ağızla hamurla sıvanmış testinin ocak veya fırına verilmesi yoluyla pişirilen bir kebab türü. sarımsaklı **testici** • Testi yapan veya satan kimse. kimsesiz | sağır

testis • *anatomi* Er bezi. her bir | protez

teşbih • Benzetme. anonim | darmadağın | doksan | fırtınalı | hatasız | idamlık | ışıllı | ışıllı ışıllı | ~ kopuk | mübarek | örme | şakırtılı

teşebbüs • Girişim, girişme. *hususî | nakıs | hür | özel | diplomatik | başarısız | alçakça | bazı* ~ || azimli | barışçı | beyhude | bir yığın | ~ bulandırıcı | cesaretli | ciddi

| cüretli | fedakârca | fiilî | hayırlı | iki | ~ ilişkin | ilk | manasız | merkezî | mugayir | muhterem | münferit | müşterek | müteaddit | mütevazı | necip | öyle | ~ sermayeli | sıradan | son | ustaca | ümitsiz | yerli | zamansız **teşebbüşü** • Girişimci. öncü

teşekkül • Belli bir varlık ve biçim kazanma, oluşma, oluşum. • Örgüt. *devasa* || bedenî | benzeri | biyolojik | derme çatma | dördüncü | edebî | iktisadi | mahallî | mürekkep | organik | politik

teşekkür • Yapılan bir iyiliğe karşı duyulan kıvanç ve gönül borcunu anlatma. • Teşekkürname. *sonsuz | candan | içten* || ayrı ayrı | binlerce | ~ çizgili | müphem | veciz

teşhircilik • *ruh bilimi* Göstermecilik. arkaik | başta | utanmaz

teşhis • Kim ve ne olduğunu anlama, tanıma, seçme. • Belirleme. • *edebiyat* Kişileştirme. • *tıp* Tanı. *kati* || muhtemel | muhteşem | yanlış

teşkilat • Örgüt. *milletlerarası | hususî | uydurma | sıhhi | uluslararası | muazzam* || aleni | bu | devamlı | ehemmiyetli | ~ esaslı | geniş | geri | gizli | hafî | idari | ilk | muntazam | mülki | mürteci | müstesna | rasyonel | ruhani | ülkücü **teşkilatçılık** • Örgütçülük. ~ sistemli

teşkilatlanma • Örgütlenme. millî

teşrifat • Resmî günlerde ve toplantılarda devlet büyüklerinin makam ve mevki sıralarına göre kabulü. • Kurallara göre davranma. bir yığın | birtakım

teşrih • *eskimiş* Bir sorunu veya konuyu ele alıp en ince noktalarına kadar gözden geçirerek anlatma, açıklama. acımasız | nesnel

teşrikimesai • *eskimiş* Bir gaye uğruna kurulan çalışma ortaklığı, birlikte çalışma, iş birliği. ~ müteveccih

teşrin • *eskimiş* Yılın onuncu ve on birinci aylarına verilen ortak ad. barut rengi

teşvik • İsteklendirme, özendirme. • *me-caz* Bir kimseyi kötü bir iş yapması için kışkırtma. *aleni* | *cüzi* | *devasa* | *dolaylı* | *finansal* | ~ *kademeli* | *manevi* | *yörel* **teşvik kredisi** • İş kurmak, yatırım yapmak, hayvancılık yaparak geçim sağlamak, dükkân açmak, tarıma yönelik çalışmalarında bulunmak maksadı ile devlet tarafından destek amaçlı sağlanan kredi. ~ *faizli*

tetikçi • Kiralık katil. *bedbaht* | *firari* | ~ *görünümlü* | *hümanist* | *küfürbaz* | ~ *mil-yarlık* | *vatansever*

tetkik • İnceleme. • Araştırma. *rad-yolo-jik* | *rutin* | *patolojik* | *jinekolojik* || *bi-yokimyasal* | ~ *esaslı* | *heyecanlı* | *ileri* | *kardiyak* | *kardiyolojik* | *mikrobiyolojik* | *orijinal*

tevakuf • *eskimiş* Durma, duraklama, eğleşme. *ani* | ~ *saniiyelik*

tevazu • Alçak gönüllülük. *yapmacık* | *esprili*

tevekkül • *din bilgisi* Herhangi bir işte elinden geleni yapıp daha sonrasını Allah'a bırakma. *çaresiz* | *dalgın* | *feyle-sofça* | *melul* | *miskin* | *terbiyeli*

tevkif kararı • Tutuklama kararı. *gıyabi* **tevkifat** • *eskimiş* Para konusunda ke-sintiler. • *eskimiş*, *hukuk* Tutuklamalar. *alelade* | *hangi* | ~ *önceki* | *önemli*

teyel • Seyrek ve eğreti dikiş. *özensiz*

teyp • Manyetik bir bant üzerine sesleri kaydeden ve okuyan aygıt. ~ *kumanda-lı* | *uzaktan kumandalı* || ~ *beyinli* | *bir* | *cızırtılı* | *kırk dökük* | *küçük* | *pahalı* | *portatif*

teyze • Annenin kız kardeşi, ana yarısı. • Orta yaşlı kadınlar için kullanılan seslenme sözü. *tombul* | ~ *küs* | *hanım* | *muhte-rem* | *talihsiz* | *şişman* || *anaç* | *anlayışlı* | *asabi* | *aynı* | *başörtülü* | *buyurgan* | *büyük* | *cana yakın* | *çenebaz* | *dul* | *gaddar* | *gü-zel* | ~ *havalı* | *iyi yürekli* | *iyiliksever* | *kuş beyinli* | *matrak* | *rahmetli* | ~ *ruhlu* |

sevecen | *sevgili* ~ | ~ *süslü* | *şişko* | ~ *tor-balı* | *zavallı* **teyzezade** • Teyzenin oğlu. *şişman* | *şımarık*

tez • *mantık* Sav. • Üniversitelerde öğren-cilerin veya öğretim üyelerinin hazırla-yıp bazen bir sınav kurulu önünde savun-dukları bilimsel eser. ~ *konulu* | *klasik* | ~ *belli* | *rasyonel* || ~ *adlı* | *ana* | *analitik* | *antikapitalist* | *aynı* | *belli başlı* | ~ *esaslı* | ~ *evvelki* | *genelgeçer* | *idealist* | *ilginç* | *kahrolası* | *kavramsal* | ~ *koşut* | *paramet-rik* | *resmî* | *saçma sapan* | ~ *sistemli* | *söz konusu* | *teorik* | *zaman bilimsel* | ~ *zıt*

tezahür • *eskimiş* Belirme, görünme, gö-zükme, ortaya çıkma, oluşma. • *eskimiş* Belirti. *değişik* | ~ *elverişli* | *enteresan* | *lüzumsuz* | *mühim* | *orijinal* | *paranoyak* | ~ *türlü* | *yasaklayıcı*

tezahürat • Bağırıp çağırarak, alkışlayıp tempo tutarak yapılan gösteri. *alaycı* | *candan* | *coşkun* | *duble* | *ezici* | ~ *görülmemiş* | *hararetli* | *tempolu* | *toplu* | *tuhaf* | *yoğun* | *zararsız*

tezat • Karşıtlık, karşıt olma, zıtlık, çelişki, kontrast, antagonizma. *hazin*

tezgâh • Genellikle dükkânlarda satıcı-ların önündeki uzun masa. • Üzerinde genellikle el veya küçük makinelerle iş görülen yapım aracı. • *argo* Genellikle yasal olmayan bir işi yapmak için tutulan uygunsuz yol. *mermer* | ~ *dizili* | *çinko* | *düzmece* | *alçakça* | *camlı* || *ağşap* | ~ *asırlık* | *babadan kalma* | *bir* | ~ *bulan-dırıcı* | *dağınık* | *dandik* | *derme çatma* | *ilk* | *karmakarışık* | *küçük* | *olmadık* | *paslı* | *salaş* **tezgâhtar** • Kahve, gazino, mağaza vb. yerlerde tezgâhta duran, satış yapan kimse. *genç irisi* | *bodur* || ~ *esaslı* | ~ *havalı* | ~ *kesen* | *sempatik* | *tatlı dilli* | ~ *ücretli*

tezkere • Bir iş için izin verildiğini bildiren resmî kâğıt. • *askerlik* Askerlik gö-revinin bittiğini bildiren belge. *resmî* || ~ *ilişkin* | *mevrut* | ~ *müteallik* | ~ *sayılı* | ~ *tarihli* | *tatsız tuzsuz*

tezkiire • *edebiyat* Divan şairlerinin hayatlarını ve şiirlerini genellikle öznel bir bakış açısıyla değerlendiren eser. *mühürlü*

tezyinat • *eskimiş, çokluk* Bezekler, süsler. nakışlı

tıfil • Küçük çocuk. ~ borçlu | tecrübesiz

tıkaç • Herhangi bir şeyin delik veya ağızını tıkamaya yarayan nesne. *canavarca*

tıkanıklık • Tıkanık olma, iyi işleyememe durumu. • Soluğun kesilir gibi olması. inatçı | o | toplumsal

tıkanma • Tıkanmak işi. ~ tür

tıkırtı • Tıkırdayan bir şeyin çıkardığı ses. ahenkli | anlaşılmaz | arkaik | çekingen | duygusuz | hınzır | madeni | mekanik | metalik | muntazam | şen | tekdüze | yeknesak

tıkızlık • Tıkız olma durumu. *kül rengi* || aşırı

tılsım • Doğaüstü işler yapabileceğine inanılan güç. • Büyülü olduğuna inanılan muska vb. şey. *başka* | *çekingen* | *esrarlı* | *masalsı* | *ünlü*

tımbırtı • Tef ve davula yavaş yavaş vurulduğu zaman çıkan ses. *uyduruk*

tingırdatma • Tingırdatmak işi. *gelişigüzel*

tingırtı • Tingırdayan bir şeyin çıkardığı ses. *dingildek* | *uyumlu*

tını • *müzik* Türlü müzik araçlarının verdiği sesleri birbirinden ayırt etmeyi sağlayan ses özelliği. • *mecaz* Söyleniş biçimi, vurgusu. *alaycı* || *apayrı* | *ayrı* | *buyurgan* | *dokunaklı* | *gevrek* | *koruyucu* | *küflü* | *müzikal* | *seçkin* | *sert* | *şiirli* | *tutkulu* | *ufak* | *umutsuz* | *yumuşak*

tınlama • Tınlamak işi. *büyülü* | *kısacık* | *onurlu* | *süreksiz* | *tok*

tıp • Hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvurulanan teknik ve bilimsel çalışmaların tümü, tababet. *tamamlayıcı* | *konvansiyonel* || *acil* | *antik* | *deneyssel* | *estetik* **tıp merkezi** •

24 saat süre ile ayakta teşhis ve tedavi hizmeti sunan özel sağlık kuruluşu. *deneyssel*

tıptırtı • Tıptırdayan bir şeyin çıkardığı ses. *melankolik* | *süratli*

tır • Genellikle uluslararası kara yolu taşımacılığında kullanılan, dingil sayısı fazla olan uzun kamyon. *frigorifik* | ~ *plakalı*

tırabzan • Merdiven korkuluğu. *boyalı* | *cilalı*

tıraş • Erkek saçını belli bir biçim vererek kesme. *sinekkaydı* | *alabros* || *damatlık* | *sıfır* | *tertemiz* **tıraş kokusu** • Tıraş losyonu. *pahalı* **tıraş losyonu** • Tıraştan sonra deriyi canlandırıcı, özel kokulu kolonya. *kokusuz* **tıraş makinesi** • Tıraş etmeye yarayan aygıt. *elektrikli* **tıraşçı** • *argo* Karşısındakini bıktırıncaya kadar lafa tutma huyu olan kimse. *meşhur*

tırıs • Atın kısa adımlarla hızlı yürüyüşü. *çalımlı* | *kasıntılı*

tırmanış • Tırmanma işi. *ani* | *korkunç* | *olimpik* | ~ *planlı* | *zorlu*

tırmık • Kabartılmış toprağın taşını, çöpünü ayıklamak için kullanılan seyrek dişli, tarak biçiminde araç. *basit*

tırnak • *anatomi* İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka. • Tırnak işareti. *ojeli* | *sivri* | *kızıl* | *kirli* | *küt* | *cilasız* | *zehirli* | *yırtıcı* | *boyalı* | *cilalı* | *küçük* || *bakımsız* | ~ *biçimli* | *biçimsiz* | *çatal* | *çelik* | ~ *çift* | *kan kırmızı* | *karga burun* | *kırık* | *kısacık* | ~ *kopuk* | *manikürlü* | *mikroplu* | *muntazam* | *parlak* | *pembe* | *renksiz* | *sert* | *şu* | *tırtık tırtık* | *uzun* **tırnak cilası** • Tırnak parlaticısı. *sedefli* | *parlak*

tırpan • Uzun bir sapın ucuna tutturulan, ot, ekin vb. ni biçmeye yarayan, hafifçe kıvrık, uzun çelik bıçak. *pahlı* | *eğri* || ~ *paralık* | ~ *saplı* | *sapsız* | *yitik*

turtul • *hayvan bilimi* Yumurtadan çıkan kelebek kurtçuklarının ilk durumu. *se-miz* || ~ ayaklı | binlerce | yeşil

ticaret • Ürün, mal vb. alım satımı. • Kazanç amacıyla yürütülen alım satım etkinliği. • Bu etkinlikle ilgili bilim. *dış* | *lojistik* | *illegal* | *tarımsal* || ayrıcalıklı | bağımsız | ballı | cinsî | cüzi | engelsiz | geniş | iğrenç | iki başlı | kaçak | kanunsuz | karşılıklı | kazançlı | kazançsız | meşru | milletlerarası | orta | perakende | serbest | sistematik | ~ sistemli | toptan | uluslararası | yeni | yurt içi **ticaret filosu** • *denizcilik* Aynı bayrak altında çalışan her türden ticaret gemilerinin tümü. ~ **tonluk ticaret hacmi** • *ekonomi* Bir firmanın piyasa ile ya da bir ülkenin başka ülkelerle mevcut olan alışveriş potansiyeli. ~ **tonluk ticaret limanı** • *denizcilik* Dış ülkelerle alışverişin yapıldığı liman. *hareketli ticaret sistemi* • Ticaret sektörü içerisinde var olan yapı. *milletlerarası ticarethane* • Ticaret işlerinin yürütüldüğü yer. ~ **tam ticari araç** • Ticaret işlerinde kullanmaya uygun taşıt. ~ **markalı ticari marka** • *ekonomi* Bir işletmenin satmış olduğu ürünleri aynı sektörde çalışan işletmelerden ayırt etmek amacı ile konulan isim. *tescilli*

tik • tıp Herhangi bir kas kümesinin irade dışı hareketi. • Alışkanlıkla sık sık tekrarlanan gülünç, sıkıcı söz, el, kol, yüz hareketi veya bir davranış biçimi. *vokal* || asabi | aynı | belirtili | tarifsiz | ufak tefek

tikellik • Tikel olma durumu. *duyumsal*

tiksinme • Tiksinmek işi, ikrah, istikrah, nefret. *nihayetsiz*

tiksinti • Tiksinme işi, tiksınme, nefret. açık | belli belirsiz | çocuksu | dayanılmaz

tiktak • Genellikle saatin çalışırken çıkarıldığı ses. *amansız* || aceleci | alaycı | belli belirsiz | boğuk

tilki • *hayvan bilimi* Köpekgillerden, uzunluğu 90, kuyruğu 30 santimetre kadar, ırklarına göre çeşitli renklerde olan, ağız ve burnu uzun ve sivri, kümes hayvanlarına zarar veren, kürkü beğenilen bir tür memeli (*Vulpes*). *kurnaz* | *kuyruk-suz* || ~ bin | ~ gözlü | hınzır | kuyruklu | mavi | zilli **tilkilik** • Kurnazlık veya kurnazca davranış. *bayılıcı*

tim • *askerlik* Güvenlik güçlerinde belirli bir iş veya hizmeti başarabilecek güçteki en küçük birlik. *motorize* | *özel* || azman | ek | kadınlı erkekli | vurucu

timsah • *hayvan bilimi* Sürüngeplerden, sıcak bölgelerin akarsularında yaşayan, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan (*Crocodylus*). *dişsiz* || ~ derili | yırtıcı

timsal • *eskimiş* Simge, örnek. *bariz*

tin • *ruh bilimi* Ruh. *bitkin*

tiner • *kimya* İnceltici. *sentetik tineri* • Uçucu madde bağımlısı olan kimse. *falçatalı*

tip • Aynı cinsten bütün varlıkların veya nesnelerin temel özelliklerini büyük ölçüde kendinde toplayan örnek. • Tür, çeşit. • *edebiyat* Hikâye, roman, tiyatro gibi uzun anlatıma dayalı edebî eserlerde kişi kadrosu içinde yer alan ve belli bir düşüncenin, topluluğun zihniyetini ve ideolojinin temsilciliğini yüklenen kişi. • *tiyatro* Kendine özgü kişiliği olmayan, genellikle bilinen kalıplardaki insanları gösteren oyun kişisi. *olumlu* | *marjinal* | *sinik* | *bambaşka* | *tehlikeli* | ~ *elbiseli* | *disiplinli* | *gözlüklü* | *kabadayı* | ~ *zıt* | *silik* | *agresif* | *minyon* | *kusursuz* | *karizmatik* | ~ *kafalı* | *gürültücü* | *karikatürize* | *beylik* | *psikopat* | ~ *karakterli* | *alafranga* | *pompalı* | *egosantrik* | *geveze* | *sinir* || *açgözlü* | *açıkgöz* | *aldırmaz* | *anaç* | *arızasız* | *arkaik* | *asosyal* | *Asyalı* | *bacasız* | *başarılı* | *bayağı* | *belli başlı* | *bencil* | *benzersiz* | *bezgin* | *bilinen* | *bir* | *birincil* | *birkaç* | *bohem* | *boyutsuz* | *bozuk* | *böyle* | *bunalımlı* | *büyük* | *cana yakın* | *canavar*

| canı | ~ cins | çekingen | dalgacı | dedi-koducu | dengesiz | didişken | ~ dirençli | dolma | dominant | ~ duyarlı | düşün-celi | düzenbaz | ~ düzeyli | düzensiz | entel | enteresan | erkeksi | evhamlı | fail | felçli | fiyakalı | fuzuli | gazlı | gerçekçi | girintisiz çıkıntısız | ~ giyimli | gıcık | ~ görünümlü | hantal | havai | herhangi bir | hususi | ~ huylu | ideal | idealist | ikinci | ikinci sınıf | illet | inandırıcı | inanılmaz | inatçı | istekli | işsiz güçsüz | itici | iyi huylu | kangrenli | karamsar | karşıt | katı-şık | katıksız | kavruk | kendine mahsus | kişiliksiz | ~ kılıklı | ~ kırıcı | kıskanç | kızgın | kompleksli | kravatlı | kuru | ku-surlu | küfürbaz | küstah | maceracı | ma-sun | mazbut | medyatik | melankolik | ~ mesafeli | meşhur | mikrosefal | ~ mizaçlı | modern | muhayyel | muhtelif | ~ muhte-ris | ~ muzdarip | muzip | münasebetsiz | mütekaif | ~ noksan | olgun | orta malı | ~ otoriter | ölçülü | örnek | özenli | pala bı-yıklı | ~ paltolu | patolojik | ~ planlı | pos bıyıklı | rahatsız | rasyonel | rate | resesif | ruhsuz | sahici | sakar | sarışın | sarsın-tılı | savruk | serinkanlı | sessiz sedasız | sinirli | sıkıcı | ~ sorumlu | sorumsuz | sorunsuz | takıntılı | takkeli | ~ tanımaz | taşralı | tatlı | tek yönlü | teslimiyetçi | titiz | tüvit | ukala | uyanık | uyuz | ünlü | vefalı | yamuk | yararlı | yararsız | yersel | ~ yetişmiş | yetkin | yüzeysel | zavallı

tipi • Kar fırtınası. *akşamki* || azgın | ~ esen | ~ kesen | pimpirikli

tipleme • Tiplemek işi. bastonlu | esprili | kolektif | morfolojik | olmadık | psikopat

tipografi • Kabartma biçimlerle ilgili bas-kı yöntemi, tipografya. disiplinli

tipoloji • İnsan tiplerini belirleme ve ayırt etme yöntemi. gerici | ~ ilişkin

tiraj • Baskı sayısı. *bugünkü* | *inanılmaz* | *düşük* || dehşetli | ~ doğru | ~ orantılı | eski | felaket | ~ milyon

tiramisu • Mascarpone ile yapılan bir İtal-yan tatlısı. kremalı

tirat • *mecaz* Uzun ve tumturaklı konu-şma. deminki

tirit • Et suyuna kızartılmış veya bayat ek-mek konularak yapılan yemek. • *mecaz* Yaşlı moruk. *doksanlık* | *nohutlu*

tirşe • Yeşil ile mavi arası renk. • Parşö-men. *dikenli*

tiryaki • Afyon, tütün, alkol gibi keyif ve-ren maddelere alışık kimse. *paralı*

tiryakilik • Tiryaki olma durumu, iptila. çocukça | münasebetsiz

tişört • Genellikle kısa kollu, pamuklu spor giysi. ~ *kollu* | ~ *baskılı* | ~ *çizgili* | *kısacık* | ~ *desenli* | ~ *askılı* | *kolsuz* | ~ *yakalı* | *basılı* || bambu | bej | ~ *çiçekli* | daracık | deniz mavis | ~ *figürlü* | Gotik | ~ *görünümlü* | güzel | incecik | lacivert | li-sanslı | ~ *markalı* | ~ *motifli* | pike | pullu | sarkık | sempatik | ~ *yazılı* | ~ *yıldızlı* | yırtık pırtık **tişörtlü** • Tişört giymiş kim-se. *kolsuz*

titizlik • Titiz olma, titizce davranma du-rumu. *takıntılı* | *olanca* | *hastalıklı* || ay-rıntılı | benzersiz | bilimsel | bu | dehşetli | delice | estetik | eşsiz | mahzun | müte-hakkim | olağan | yazınsal

titr • San. afili

titreklik • Titrek olma durumu. buğulu

titreme • Titremek işi. ~ belirsiz | boğuk | esrik | garip | gevşek | hafif | inceden | kıyıcı | ~ *kâbuslu* | ritmik | sabırsız | ~ saygılı | seyyal | soğuk | terli | topraksı | zevkli

titreşim • *fizik* Küçük ve hızlı salınım, ihtizaz, vibrasyon, rezonans. • Bir nok-tanın gözün göremeyeceği kadar kısaca kımıldanışı, ihtizaz. *olumlu* || alaycı | benzersiz | ~ çeşit | durağan | gerilimli | ihtirash | incecik | insanca | ışıltılı | kimi ~ | korkulu | manyetik | mıknaşlı | ola-ğanüstü | rastgele | ~ saydam | sinirsel | soluk | şehvetli | telaşlı | ~ uyaran | ~ vol-tajlı | zihinsel | zincirleme

titretiş • Titretme işi. deli

titreyiş • Titreme işi. hazin | hırslı | leziz | müşabih | sıtmal | şehvetli

tiyatro • Dram, komedi, vodvil vb. edebiyat türlerinin oynandığı yer. • Bu türleri, izleyiciler önünde sahnede oynayan grup. • Sahnelenmek için yazılmış oyunların tümü. *epik* | ~ *ödenekli* | *antik* | *gezici* | *amatör* | *gezginci* | *deneysel* | *salaş* | *çağdaş* | *uydurma* | *ulusal* | *bambaşka* | *belli başlı* | *interaktif* | ~ *kişilik* | *geleneksel* || alaylı | alelade | anlamsız | büyükçe | danslı | değerli | derme çatma | dramatik | fantastik | göçebe | Helenistik | ~ hisseli | ilerici | ilkel | kozmik | ~ manzaralı | merkezî | modern | onca | ödeneksiz | profesyonel | resmî | saçma | seyirlik | sıkır sıkır | ~ tabi | tek kişilik | ustalıklı | uyumsuz | ülkücü | ~ yazılı | yerleşik **tiyatro adamı** • Tiyatro oyuncusu. değerli | ünlü **tiyatro bilimci** • Tiyatro araştırmacısı. *unvanlı* **tiyatro eseri** • Tiyatro metni. manzum | muhtelif ~ **tiyatro grubu** • Tiyatro ile ilgilenen kimselerden oluşan insan topluluğu. müzikli **tiyatro insanı** • Tiyatro seven kişi. ilerici **tiyatro oyuncusu** • Tiyatroda rol alan kişi. yetenezsiz **tiyatro oyunu** • Sahnelenmek için yazılmış oyun. ilerici **tiyatro sahnesi** • Tiyatronun oynandığı yer. döküntü | görkemli **tiyatro sanatçısı** • Tiyatro oyuncusu. emektar **tiyatro yarışması** • Tiyatro müsabakası. okullar arası **tiyatrocü** • Tiyatro oyuncusu. • Tiyatro işleten, tiyatro sahibi kimse. alaylı | amatör | azimli | idealist | katıksız | ünsüz **tiyatroculuk** • Tiyatro sanatçılığı. • Tiyatro işletme işi. *amatör*

tohum • *bitki bilimi* Bitkilerde döllenme sonunda yumurtacıktan oluşan ve yeni bir bitki oluşmasını sağlayan tane. • *mecaz* Soy sop, döl, nesil, sülale. • *mecaz* Ortaya bir sonuç çıkaran, bir sonucun oluşmasına sebep olan şey. • *anatomi* Spermatozoit. ~ *kanatlı* | *bereketli* | *za-*

rarlı || ak | asıl | avuç avuç | avuç dolusu | baharlı | bilinmedik | bir yığın | canlı | ~ dönümlük | elit | gizli | ilk | inatçı | ıslak | ışıl | ışıl ışıl | ~ kabuklu | ~ kutu | milyonlarca | pırıltılı | romantik | sorunsal | standart | ~ teneke | ufacık | verimli | yaman | yassı | yavuz | yuvarlacık | zehirli **tohumluk** • Bitki yetiştirmede kullanılan tane, çekirdek, kök, sap vb.nin bütünü. bir avuç | ~ kalan

tohumlama • Dölemek işi. *sunî*

toka • Kadınların saçlarını bir arada tutmaya yarayan, bazen de süs olarak kullanılan araç. ~ *kalpli* | ~ *taşlı* || altın | altın kaplama | böcekli | demir | gümüş | ~ kaplama | ~ kayan | kemik | kocaman | ~ lastikli | mavi | papatyalı | pırlanta | yün

tokat • İnsana el içi ile vurma. *okkalı* | *birkaç* | *birer* || ciddi | ~ çevrili | ~ destekli | ~ esaslı | hayırlı | ikişer | kaçamak | manevi | muhtemel | olumlu | pahalı | sağlı sollu | sebepsiz | seksi | şiddetli | üç beş | zorlu

tokmak • Ağaçtan yapılmış iri çekiç. • Kapıya asılı duran ve kapıyı çalmaya yarayan, türlü biçimlerde metal parça. • Davul vb. vurmalı çalgıları çalmakta kullanılan ve çalgının bir parçası olan araç. *pirinç* | *tahta* | *demir* || acayip | büyükçe | çatalı | kalın | tunç | yaldızlı

toksin • *biyoloji* Canlı organizmalarda görülen zehir. *çevresel*

tolerans • Hoşgörü. *seksüel*

tomar • Dürülerek boru biçimi verilmiş deriler veya kâğıtlar. *kalın* | *karmakarışık* | son

tombul • Şişman olma durumu. *hafif*

tomografi • Bir organ veya organizma kesitinin röntgenle filmini çekme yöntemi. *bilgisayarlı* | *kardiyak*

tomruk • Ağacın kesilerek silindirik biçimine getirilmiş gövdesi. *büyücek* | *damgasız* | *ikişer* | *yosunlu*

tomurcuk • *bitki bilimi* Bir bitkinin üzerinde bulunan ve ileride sap, çiçek veya yaprak verecek olan filiz. • Çiçek açacak gonca. *teknil ~ | yumulu*

ton • Bin kilogramlık ağırlık birimi. • *müzik* İnsan veya çalgı sesinin yükseklik, alçaklık derecesi. • Konuşmada sesin duyguları belirtecek biçimde çıkması. • Bir rengin koyuluk veya açıklık derecesi. *pastel | alaycı | dramatik | açık pembe | yüz binlerce | tiz | pembemsi | koyu mavi | değişik | dingin | ~ otoriter | müstehzi | mizahi | taba | altın sarısı | uçuk | inandırıcı | sarımsı | nötr | babacan | bambaşka | toprak rengi || acılı | açık kahverengi | ağırbaşlı | alaylı | altmış | ayrı | ~ ayrımlı | belirgin | binlerce | buyurgan | can alıcı | cılız | ~ çeşitli | dik | disiplinli | edepsiz | erotik | gizil | gül rengi | haması | hoşgörülü | iğneleyici | isteksiz | isyankâr | ısrarlı | kaba saba | kesiksiz | kırk | kırmızı | kızgın | koyu kırmızı | koyu pembe | kumral | küstah | lame | masum | mat | mavimsi | metrik | ~ milyon | milyonlarca | morumsu | muhalif | mütevazı | natürel | nostaljik | otuz | önemsiz | ricacı | sakın | saklı | ~ saygılı | seksen | sembolik | sevinçli | siklamen | sinirli | şefkatli | tanıdık | tatlı sert | tuhaf | turkuaz | ukala | umursamaz | utangaç | ürkek | üzgün | vatansever | yapmacıksız | yarım | yenik | yırtıcı | yumuşak **ton balığı** • *hayvan bilimi* Uskumrugillerden, boyu 2,5 metre kadar olabilen, eti yenir bir balık, istavrit azmanı, orkinos (*Thunnus*). *konserve || ~ kiloluk | üzümlü**

tonik • Bazı içkilere katılan sıvı madde. • Cilt bakımında kullanılan, yüze ve boyuna sürülen losyon. *alkolsüz || ferahlatıcı | kardiyak | ~ şişe*

tonilato • *denizcilik* Gemilerin alabileceği yükü belirtmekte kullanılan, bir tona eşit birim. *sınırlı*

tonlama • Duyguların veya düşüncelerin gereğine göre bir uyum içinde, seslerin

yükseltilip alçaltılması. *manidar | yapmacık*

tonoz • *mimarlık* Tuğla ve harçla örülmüş, alttan obruk, yarım silindirik biçiminde tavan örtüsü. *çapraz || aynalı*

tonsillit • *tıp* Bademcik iltihabı. **bakteriyel tonton** • Sevimli, hafif kilolu kimse. ~ *yanaçlı*

top • Birçok spor oyununda kullanılan, türlü büyüklükte, genellikle kauçuktan yapılmış yuvarlak nesne. • Bazı aletlerde bulunan toparlağımsı parça. • Kumaş, kâğıt gibi şeylerin belli miktardaki bağı. • *askerlik* Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silah. *lastik | ~ telli | kocaman | kontra | plastik | meşin | ağır | aynalı | patlak | gollük | kamasız | kauçuk | ateşli | dev | ~ kiloluk | kamalı | minicik | ufacık | büyücek | ~ çaplı | dandik || ~ ağırlıklı | altın sarısı | ~ atkılı | ballı | ~ basık | billur | binbir | bulgurulu | buruşuk | cam | çamurlu | ~ çizgili | çingiraklı | ~ delikli | dokuzar | elastik | falsolu | güneşli | hafif | ikişer | kamış | kaygan | kilitli | kınalı | kıpkırmızı | kırkar | kuyruklu | lacivert | ~ muktedir | nice ~ | ~ okkalık | olur olmaz | paramparça | portakal rengi | ~ renkli | sahte | tunç | upuzun | yamuk yumuk | yedi | yeşil | yırtık | yüzlerce **top ateşi** • Top atışı. sağlı sollu | şiddetli **top sesi** • Gülle veya şarapnel atan büyük, ateşli silahın sesi. *inanılmaz**

topaç • Çevresine ip sarılıp birden bırakılarak veya kamçı ile vurularak döndürülen koni biçiminde ucu sivri oyuncak. *bumburuşuk | şimşir*

topak • Yuvarlak biçimde olan nesne, toparlak. • Bu biçim verilmiş şey. *ak | cenabet | kocaman*

topal • Bacağındaki sakatlık sebebiyle seker gibi veya iki adımda bir, bir yana eğilerek yürüyüşte bulunan kimse. *namussuz || Allahsız | deyyus | haris | paracanlısı*

toparlama

toparlama • Toparlamak işi. disiplinli

topçu • askerlik Topların kullanılışı, bakımı üzerine yetiştirilen asker sınıfı. • Futbolcu. etkili | fuzuli | iri | külliyetli | yaman **topçu alayı** • askerlik Topçu birliği. yedinci

toplama • matematik Toplama işleminin sonucu, mecmu, yekûn. brüt || eksiksiz | kümülatif | yararlı

toplama • matematik Sayıları veya nice-likleri birbirine ekleyip toplamını bulma işlemi, cem. matematiksel

toplaniş • Toplanma işi. gizli kapaklı | inatçı | ufak

toplama • Toplanmak işi. sarsakça

toplantı • Birden çok kimsenin belirli amaçlarla bir araya gelmesi, içtima. • Bir meclisin bir yıl içindeki birleşimleri- nin her biri. • Toplanma, bir araya gelme, kabarıklık oluşturma. yemekli | yarınki | tanıtıcı | troyka | sabahki | ~ geceki | bilu- mum ~ | tartışmalı | olağanüstü | mahrem | edebî | olağan | ~ konulu | uluslararası | kadını erkekli | kanunsuz | bugünkü | ak- şamki | günlük | müzikli | eğlenceli | resmî | periyodik | rutin | duygulu | mutat | gizli | ~ saatlik | ismarlama | göstermelik || aka- demik | alt | altı | ani | ateşli | ~ ayrımlı | ~ başlıklı | beynelmilel | bilimsel | birçok | bürokratik | büyük | ciddi | ~ çaplı | ~ çaylı | ~ çeşitli | danslı | esrarlı | falanca | fevkalade | gayriresmî | geniş | geniş çap- lı | gerilimli | gizli kapaklı | günübirlik | ~ haftalık | hatırlı | hususi | hüznünlü | içkili | ikili | ilerici | interaktif | izinsiz | ~ ka- dınlı | kalabalık | lanet | ~ planlı | politik | sancılı | ~ sayılı | sazlı sözlü | ~ senelik | sıkıcı | son | umumi | uygulamalı | üçlü | üst | yanlı | ~ yeminli | yerel | yıkıcı | ~ yıllık | yurt içi | zırva

toplardamar • anatomi Kirli kanın vücu- dun her yanından kalbe gitmesini sağla- yan damar, vena, verit. yüzeysel | kılcal

toplayıcı • Toplama işini yapan kimse. isimsiz | otomatik

topluluk • Nitelikleri bakımından bir bü- tün oluşturan kimselerin hepsi, toplum, camia, cemiyet. • Aynı yerde bulunan insan kalabalığı. • Sanatçı grubu. • Aynı türden canlıların bir araya gelmesiyle oluşan küme. • müzik Müzik eserlerini birden fazla ses veya sazla seslendirmek için oluşturulan grup, ansambl. ilkel | ~ kişilik | amatör | göçebe | kadını erkekli | profesyonel | seçkin | milyonluk | ~ kopuk | levanten | yenilikçi | naif | ikiyüzlü | ~ bihaber | vokal || ~ ağırlıklı | ağırlıklı | apayrı | aristokrat | ataerki | azgın | baş- ka | birçok | bisikletli | ~ bürülü | büyük | candan | dedikodu | ~ dilli | dilsel | disiplinli | duyarsız | duygulu | ekonomik | ~ elbiseli | emsalsiz | fantastik | gelişmiş | genç | gezici | ~ görevli | gözlüklü | her- hangi bir | iki | iyi niyetli | kalabalık | ~ karışık | karşılayıcı | kentli | kızıl erkekli | kozmopolit | kravatsız | küçük | kültürlü | ~ kürekli | matemli | meraklı | muayyen | muhterem | mücehhez | mütevazı | ~ ni- yetli | otuzar | örgütlü | örgütsüz | özgür | ~ paltolu | ~ pankartlı | rasyonel | sair ~ | samimi | sempatik | sevimli | sosyal | soysuz | şenlikli | tembel | tipik | törensel | üniter | ünlü | verimsiz | yabancı | yerli | yoksul

toplum • toplum bilimi Aynı toprak par- çası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet. • Topluluk. sı- nıfsız | sivil | ~ sınıflı | gelişmiş | örgütlü | ataerki | duruk | uygar | feodal | mo- dern | kültürlü | demokratik | geleneksel | sağlıklı | çağdaş | liberal | huzurlu | ço- ğulcu | geri kalmış | tepkisiz | bilinçsiz | postmodern | hafızasız | ilkel | imtiyazsız | yeni | endüstriyel | Batılı | ideal | bilinçli | yarınki | özgür || ~ dayalı | ~ tür | ~ oto- riter | mikro | göçebe | melez | kapalı | az gelişmiş | ~ kopuk | laik | kırsal | anaerki | ütöpic | medyatik | özürü | bazı ~ | ~

belli | *asalak* | *totaliter* | *temiz* | *komik* | *inançlı* | *gerici* | *kültürsüz* | *heteroseksüel* | *sigarasız* | *bugünkü* | *burjuva* | *kurgusal* | *insanca* | *sevgisiz* || *adaletsiz* | ~ *ağır-
lıklı* | *ahenkli* | *ahlaklı* | *akılcı* | *aldırışsız* | *apayrı* | ~ *arınmış* | *arızalı* | *ateist* | *ayrı* | *ayrık* | *bağımlı* | ~ *bağlı* | *bambaşka* | *barbar* | *basiretsiz* | *başboş* | *bencil* | *berbat* | *bereketli* | *bilgisiz* | *bir* | *bu* | *buhranlı* | *buyurgan* | *bütün* ~ | *cahil* | *cimri* | *çekirdek* | ~ *çeşit* | ~ *çevrili* | *çirkin* | *çocuksu* | *çocuksuz* | *çok sesli* | *çok uluslu* | *değersiz* | *değişken* | ~ *demokrat* | *dertli* | ~ *dilli* | *dinsel* | *dinsiz* | ~ *dirençsiz* | *disiplinsiz* | *Doğulu* | *düzensiz* | ~ *egemen* | *eleştirel* | *erdemli* | *erdemsiz* | *eril* | ~ *evlik* | *ezik* | *farklı* | *ferah* | *garip* | *gelişkin* | *gezgin* | ~ *görünümlü* | *güçsüz* | *gümbürtülü* | *gürültücü* | *güvenceli* | *güvensiz* | *hamasi* | *haysiyetli* | *hazırlıklı* | ~ *hazırlıksız* | *höyük* | *hünsa* | ~ *içici* | *iki dilli* | *ikili* | *ikiyüzlü* | *ilerici* | *inançsız* | *insancıl* | *isteksiz* | *karnı tok* | *kasvetli* | *katı* | *kendine özgü* | *kentli* | *ketum* | *kibirli* | *kişilikli* | *kıskanç* | *kompleksli* | *komşu* | *korkak* | *koskocaman* | *kozmopolit* | *kötümser* | *mazlum* | *medeniyetsiz* | *meraklı* | *mil-
letlerarası* | *milliyetsiz* | *murdar* | *musav-
ver* | *müziksiz* | *nice* ~ | *normatif* | *nötr* | *o kadar* | *obez* | *olgun* | *onat* | *örgütsüz* | *pagan* | *paranoyak* | *plansız* | *pozitif* | *realist* | *ruhani* | *saygın* | *sefil* | *seyirlik* | *sıhhatli* | *sınıfsal* | *somut* | *sorumsuz* | *suratsız* | *suskun* | ~ *tanımaz* | *tarihsiz* | *tek sesli* | *tembel* | *teokratik* | *terbiyesiz* | *tipik* | *tutkulu* | *tüm* ~ | *unutkan* | ~ *uygun* | *uyumlu* | *uyumsuz* | *uyurgezer* | *yalan* | *yalansız* | *yegâne* | *yekpare* | *yerleşik* | *yetenekli* | ~ *yıllık* | *yo*z **toplum düzeni** • Bir toplumda geçerli olan üretim güçleri ve üretim ilişkileriyle üstyapı kurumlarının karşılıklı bağlılık ilişkileri içinde oluşturdukları uyumlu bütün. *teokratik* || *tabakalı* **toplum hayatı** • Birçok bireylerin topluca birlikte iç içe yaşaması. okuryazar **toplum modeli** • Örnek ol-

maya değer toplum. örnek | *umursamaz* **toplum polisi** • Bir bölgeye atanan ve o bölge sakinleri ve o bölgede çalışan ve yaşayan esnaflar ile birlikte çalışmayı, onlarla buluşmayı kapsayan polislik metodu. *üniformalı* **toplum yapısı** • Bir toplumu oluşturan birbirinden farklı toplulukların ortaya koyduğu yapı. *kültürlü* || *ataerkil* | *cemaatli* | *feodal* | ~ *hevesli* | *teokratik* **toplum bilim** • İnsan toplumlarının oluşum, işleyiş ve gelişim yasalarını inceleyen, toplumla ilgili olayları bu yasalar ışığında ele alan bilim dalı. *fenomenolojik* **toplum bilimci** • Toplum bilimi bilgini, sosyolog. *akıllı* **toplumcu** • *toplum bilimi* Toplumculuktan yana olan kimse veya görüş, sosyalist. *sivil* **toplumculuk** • *toplum bilimi* Toplumsal refahı devlet inisiyatifinin getireceğini savunan, işçilerin yönetime katılmalarına ağırlık veren, hür teşebbüsü devletin ve sendikaların baskısı altında tutmaya çalışan, telkin ve propagandalarını eğitim, tarım ve vergi reformları üzerinde yoğunlaştıran siyasi öğreti, sosyalistlik, sosyalizm, erkencilik karşıtı. *kof* | *yırtıcı*

toplumsal • *toplum bilimi* Toplumla ilgili oluş. *bambaşka* | *bilinçli* | *gelişmiş* | *şimdiki* **toplumsal baskı** • *toplum bilimi* Belli bir topluluk içinde süregelen bir değeri gerçekleştirmek için bireylere veya topluluklara o konudaki tutumlarını, davranışlarını değiştirmeleri için yapılan baskı. *hoşgörüsüz* **toplumsal düzen** • Bir toplumda kanun ve kurallara uygun düşen yapı. *geleneksel* **toplumsal hareket** • Toplumdaki sosyal değişmelerin önemli bir tezahür biçimi. *onlarca* **toplumsal yapı** • toplum bilimi Sosyal yapı. *kültürlü* || *alışılmamış* | ~ *dinli* | *durgun* **toplumsalcılık** • Toplumu ele alış. *bilimsel* **toplumsallık** • Toplumsal olma durumu, içtimailik, sosyallik. *bütün*

toplumsallaşma • *toplum bilimi* Bireyin kişilik kazanarak belli bir toplumsal çev-

topoğrafya

reye hazırlanması, toplumla bütünleşmesi süreci, sosyalleşme. **mesleki**

topoğrafya • *coğrafya* Bir arazi yüzeyinin tabii veya suni ayrıntılarının meydana getirdiği şekil. **içrek**

toprak • Yer kabuğunun, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla çürümüş organik cisimlerden oluşan ve canlılara yaşama ortamı sağlayan yüzey bölümü.

• **Arazi, tarla.** • **jeoloji** Kara. • **mecaz** Ülke. *bereketli | bir karış | kıraç | bir avuç | uçsuz bucaksız | killi | verimli | boz | kireçli | bakir | kurak | ıslak | mukaddes | ~ dönümlük | verimsiz | yumuşacık | çamurlu | sıcak | kutsal | nemli | bucaksız | kara | katı | yumuşak | rutubetli | el değmemiş | şiş | ~ elverişli | taze | bir parça | bitek | avuç avuç | ıslıl | kızgın | sağlam | bor | kısır | ekili | kavruk | ağaçsız | denizaşırı | çorak | kumlu | ham | kızıl | ~ eğimli | bağıri yanık | mayınlı | ıslıl ıslıl | ~ taşlı | ak | masmavi | soğuk | esmer | arık | sulak | ~ çiçekli | sert | kırmızımsı | hareketsiz | besili | tozlu | pembe | kırmızı | bakımsız | babadan kalma | aynı | kapkara | anaç | doğurgan | ~ bitişik | ~ avuç | gübreli | dümdüz | volkanik | engebeli | çakıllı | otsuz | bir yığın | belalı | ufuksuz | bakır rengi | bu | tekmi | ~ balçıklı | ~ kalma | tavlı | birazcık | yabancı | şu | bereketsiz | cıvık | bomboz | zalim | mayalı | kupkuru | yağmurlu | haşin | ışıltılı | yağlı | güvenli | mübarek | yanık || açgözlü | adsız | ala | asıl | ~ asırlık | avuç dolusu | aydınlık | ayıp | ayrı | bağnaz | bedbaht | bembeyaz | besinli | biçimsiz | bildik | ~ bilumum | bir damla | bir parmak | ~ birleşen | boğum boğum | boş | bölünmez | böyle | buğulu | bütün | ~ | cansız | cenabet | cimri | ~ cins | cömert | çalırsız | çalışkan | çatlak | ~ çevrili | çirkin | çıplak | çırpıplak | dalga dalga | dalgalı | damarsız | dar | dertli | dikenli | ~ dolusu | doymaz | doymuş | doyumsuz | duyusuz | düz | ekşi | engesiz | eşsiz | ezilmiş | gelişigüzel | geniş | gizemli | gömülü | gri | güçsüz | güleç |*

güneşli | güzel | harlı | ~ hazır | herhangi bir | heybetli | hınzır | hoş | hürriyetsiz | ihtiyar | ıssız | ışksız | ~ kabarık | kalıcı | kalkerli | kansız | ~ kaplı | karamsar | kaskatı | katı yürekli | ~ kayan | kaypak | kilometrelerce | kiremit rengi | kınalı | kızılca | koskoca | koskocaman | kozmopolit | köklü | kumluk | kuru | kuzguni siyah | küflü | kül rengi | kültürlü | matemli | melez | miskin | mıhlı | mucizevi | muhteşem | mümbit | ~ oksijenli | paramparça | ~ parmak | perili | rahat | ratıp | ~ renkli | ~ safi | sahipsiz | sarı | sayısız | ~ | sevimli | sidikli | silisli | sıcacık | sınırsız | sıpsıcak | son | ~ sonraki | stratejik | susuz | şöhretli | tanıdık | tanrısal | tapulu | terli | tok | turuncu | ~ tutulmuş | tuzlu | tüm | ~ | uğultulu | üst | varlıklı | vefasız | yağışlı | yakıcı | ~ yapılı | yaratıcı | yavan | yenik | yeterli | yitik | ~ yıllık | yosma | yosunlu | yoz | yuvarlak | zavallı | zengin **toprak**

ağası • Feodal bey. asıllı **toprak kokusu**

• Toprağın özellikle ıslakken çevresine yaydığı koku. enfes **toprak mamulleri**

• Topraktan yapılmış eşya. sırsız **toprak parçası** • Küçük toprak alan. bomboş | dümdüz | engebeli | kapkara | kıraç | kupkuru **toprak reformu** • 1929 yılında Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde topraksız halka toprak dağıtmayı amaçlayan kanun. adaletsiz | köklü

topuk • *anatomi* Ayağın yuvarlakça olan alt bölümü. • Ökçe. *yüksek | pembe | sivri | ak || alçak | bakımsız | bir çift | ~ dolgulu | hafif | hasır | ince | incecik | nalçalı | nasırlı | ~ renkli | uzunca | yarık | yuvarlak*

topuz • Ucu top biçiminde eski bir silah. • Top biçiminde toplanmış saç. • Bir şeyin elle tutulabilen çıkıntısı. *pirinç | muhteşem || dağınık | eski | gevşek | ~ görünümlü | ~ havalı | ~ kabarık | koca | pırlıtlı | ~ saplı | sıkı | sınıksı | tumturaklı*

torba • Genellikle pamuk ve kıldan dokunmuş, türlü boy ve biçimde, ağız bû-

zülüp bağlanabilen araç. • Genellikle plastikten veya kâğıttan yapılmış, içine öteberi koymaya yarayan, çeşitli büyüklükte olabilen taşıma gereci, poşet. • Vücutta meydana gelen şişlik. *nylon* | *plastik* | *deri* | *bez* | *kirli* | *patiska* | *kıl* | *meşin* | ~ *dolu* | ~ *asılı* | ~ *uçlu* | *hasır* || *ak* | *altın* | *aseptik* | ~ *askılı* | *beyaz* | *boğumlu* | *boş* | *büyük boy* | *büyükçe* | ~ *desenli* | ~ *dizili* | *gösterişli* | *içi boş* | *ikişer* | *ipek* | *işkem-beli* | *jelatinli* | *kalaylı* | ~ *kaplı* | ~ *karişik* | ~ *kiloluk* | *kocaman* | *koni* | *mor* | *muslin* | *musluklu* | *mühürlü* | *pembe* | *samanlı* | *steril* | ~ *takılı* | *yayvan*

torik • *hayvan bilimi* İri palamut balığı (*Palemye sarda*). ~ *gözlü* || ~ *burunlu* | *yaralı*

tork • Motorlu araçlarda üretilen gücün tekerleklerden yere aktarılmasını sağlayan dönme kuvveti. *stabil*

torpil • *denizcilik* Savaş gemilerinde su altı silahı olarak kullanılan büyük bomba, torpido. *portatif*

torlu • *kimya* Çökelti. • *mecaz* Kalıntı. atavik | *boynu bükük* | ~ *bükük* | *karanlık* | ~ *köpüklü* | *problemlili* | *şahsi* | *utandırıcı* | *yapışkan*

torun • Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu. • *mecaz* Aynı soydan gelenlerden her biri. *biricik* ~ | ~ *seksenlik* | *haylaz* || *altıncı* | ~ *aylık* | *babayağit* | *beş altı* | *birinci* | *çalak* | *ekmeksiz* | *kızıl* | *masum* | *nazik* | *ortanca* | *öksüz* | ~ *postlu* | ~ *saçlı* | *utanmaz* | *üçüz* | *üvey* | *yeteneksiz*

tosbağa • *halk ağzında* Kaplumbağa. *Alahsız* || *dişi* | *sünepe*

toslaşma • Toslaşmak işi. *yersiz*

tost • İçine peynir, sucuk vb. konularak özel makinesiyle gevretilip kızartılmış ekmek. *kepekli* | *biberli* | *mantarlı* | *kaşarlı* | *sucuklu* | *çikolatalı* || *bayat* | *birer tost ekmeği* • Tost yapmada kullanılan ekmek. *üçgen tostçu* • Tost yapan veya satan kimse. *kalabalık*

tosun • Danalıktan yeni çıkmış genç boğa. • *mecaz* Sağlıklı, tıknaz delikanlı. *bir çift* | *bıçkın* | *boynuzlu* | *kanlı canlı* | *konur* | *ölmüş* | *yedi canlı*

totem • İlkel toplumlarda topluluğun ondan türediği sanılan ve kutsal sayılan hayvan, ağaç, rüzgâr vb. herhangi bir doğal nesne, onun. *bildik*

toy • *eskimiş* Ziyafet. • *hayvan bilimi* Toygillerden, böcek ve tane ile beslenen, eti için avlanan, kızıl tüylü bir kuş (*Otis tarda*). ~ *bacaklı* | *ulu*

toynak • *hayvan bilimi* At, eşek vb. tek tırnaklı hayvanların tırnağı. *yaralı*

toz • Çok küçük ve hafif parçacıklara bölünmüş toprak. • Çok küçük parçacıklara bölünmüş olan herhangi bir madde. ~ *paket* | *apak* | *bir tutam* | *serin* | *kozmetik* | *yaldızlı* | *bir avuç* | *bir karış* | *boz* | *incecik* | *bir yığın* | *kapkara* || *açık sarı* | *altın sarısı* | *aromatik* | *avuç avuç* | *bembeyaz* | *bir damla* | *buğulu* | *çamurlu* | *çeşit çeşit* | *gübreli* | *ince* | *ipince* | *ıslak* | *kırmızımsı* | *kompleks* | ~ *kutu* | *külliyetli* | *meyus* | *mukaddes* | *nemli* | *olanca* | *onca* | *sarımtırak* | *serince* | *silisli* | *tekmil* ~ | *volkanik* | *yumuşacık* **toz bulutu** • Havada oluşan yoğun toz. *belli belirsiz* | *gazlı* | *ışılıklı* | *yoğun* **toz şeker** • Ufak billur biçiminde şeker. *tepeleme* ~ || ~ *dolusu* | ~ *fiske* **toz yağmuru** • Havadan toz düşmesi, yağması olayı. **bembeyaz tozluk** • Pantolonun paçasını tozdan korumak için ayakkabının üzerine geçirilip düğmelelen veya dizden aşağı uzanarak ayağın üstünü örten dar paçalık, getr. *genişçe*

töre • Bir toplulukta benimsenmiş, yerleşmiş davranış ve yaşama biçimlerinin, kuralların, görenek ve geleneklerin, ortaklaşa alışkanlıkların, tutulan yolların bütünü, âdet. • Bir toplumdaki ahlaki davranış biçimleri, adap. *acımasız* | *eski* || *adaletli* | *aynı* | *bilinmez* | *ezeli* | *gele-neksel* | *kötü* | *kültürel* | *onurlu* | *saygın* | *toplumsal* | *ulusal*

tören • Bir toplulukta, üyelerin belli bir olayı, kişiyi veya değeri ayırt edip sembolleştirmesi, bunların anlam ve öneminin güçlendirilmesi amaçlarıyla düzenlenen hareket dizisi, merasim. • Anma, kutlama, nişan, evlenme, ölüm gibi sebeplerle yapılan toplantı, merasim, seremoni. *sembolik* | *sönük* | *dinsel* | *tantanalı* | *resmî* | *sade* | *görekemli* | ~ *ya-raşır* | *caşcaflı* | *gösterişli* | *mütevazı* | ~ *görülmemiş* || acılı | ağırbaşlı | alışılmış | ananevi | bir | candan | ~ *çaplı* | debdebeli | dinî | duygulu | eşsiz | ~ *geceki* | gizemli | gürültülü | hüznü | ihtişamlı | irticai | kaçınıcı | ~ *kişilik* | kısa | kısacık | kutsal | küçük çaplı | mistik | mucizevi | muhteşem | ~ *mükellef* | ~ *önceki* | özel | özgün | periyodik | pırıltılı | ruhani | sempatik | sessiz sedasız | sıkıcı | sıradan | soylu | shevi | şimdiki | şirin | tantanasız | te-bessümlü | tekdüze | تنها | toplu | ~ *tür* | yarınki | yemekli | yüce **tören giysisi** • Törende giyilen giysi. sırmalı

töz • Kök, asıl, cevher. • *felsefe* Değişenlerin özünde değişmeden kaldığı varsayılan idealist kavram, cevher. *felsefi* | *karamsar* | *kötücül*

trafik • Ulaşım yollarının yayalar ve her türlü taşıt tarafından kullanılması, gidiş geliş, seyrüsefer. • Ulaşım yollarında bulunan taşıt ve yayaların tümü. *tıkali* | *tek yönlü* || baş döndürücü | düzenli | işlek | kalabalık | karmakarışık | kural-sız | modern | namussuz | sıkışık | yoğun **trafik kazası** • Bir karayolu taşıtının diğer bir taşıta, yayaya, hayvana ya da herhangi bir nesneye çarpması. *ölümlü* | *elim* || ahmakça | feci **trafik kontrolü** • Trafiğin akışını denetleyen sistem. rutin

tragedya • *tiyatro* Trajedi. *çağcıl* || aman-sız | bireysel | dehşetli | insani | klasik | kutlu

trajedi • *tiyatro* Konusunu efsanelerden veya tarihsel olaylardan alan, acıklı so-nuçlarla bağlanan bir tür tiyatro eseri,

facia, tragedya, ağlatı. • *mecaz* Facia. *bireysel* || ailevi | aynı | bahtsız | dayalı | eşsiz | ~ *gebe* | ~ *görülmemiş* | *hangî* | *hazin* | klasik | modern | tüm ~ | yüz kızartıcı

trajik • Trajedi ile ilgili oluş. *köktenci*

traktör • Arkasına römork takılabilen, çift sürmek, yük taşımak vb. işlerde kullanılan motorlu iş makinesi. *sarı* || ~ *adlı* | beş | binlerce | buharlı | demir | hurda | ~ *masraflı* | mavi | paletli | plakasız | sayısız ~ | turuncu | yağlı | yüzlerce **traktör römorku** • Traktörün arkasına bağlanarak çekilen motorsuz taşıt. ~ *yüklü*

trampet • İki değnek ile çalınan küçük davul. büyü

tramvay • Şehirlerde yol üzerinde döşenmiş özel raylarda hareket eden yolcu taşıtı. *nostaljik* | *atlı* | *aktarmalı* || boynuzlu | buğulu | çamurlu | epik | gıcırtilı | kahrolası | ~ *kakmalı* | kapılı | kıpkırmızı | küçücük | külüstür | ~ *numaralı* | şüpheli | تنها | tıklım tıklım ~ **tramvay durağı** • Tramvayların güzergâhı içerisinde yer alan ara duraklar. *yağmurlu*

trans • Kendinden geçme, içinde bulunduğu ortamdan başka bir dünyaya veya havaya geçme. *yoğun*

transatlantik • Atlantik Okyanusu'nu aşarak Avrupa ve Amerika arasında çalışan gemi. *devasa* || *grostonluk*

transfer • Bir şeyi bir yerden alıp başka bir yere götürme. • *ekonomi* Aktarma. • Alma. ~ *kademeli* || acelecî | akıllıca | astronomik | birebir | çoklu | ~ *fiyatlı* | ~ *garantili* | görünmez | hesapsız | karşılıksız | medyatik | paralı | tek yanlı | uçuk | uluslararası | üstü kapalı | vasat | yatay

transfüzyon • *tıp* Kan ve kan ürünlerinin damar yoluyla vücuda verilmesi. mükerrer

transparan kıyafet • Genellikle kadınların giydiği vücut hatlarını gösteren giysi. *ten rengi*

trapez • Alt uçlarına bir çubuk bağlanmış bulunan iki düşey ipten yapılmış salın-
cağa benzer bir jimnastik aracı. **makaralı**

travers • Tabanlık. **yağlı**

travesti • Kadın gibi giyinip süslenen eş
cinsel. **cakalı** | **kazulet** | **kıllı** | **şiişsel**

travma • *ruh bilimi* Sarsıntı. • *tıp* Bir
doku veya organın yapısını, biçimini bo-
zan ve dıştan mekanik bir tepki sonucu
oluşan yerel yara, örselenme. *ruhsal* ||
asosyal | *bin türlü* | *ikincil* | *küçük çaplı*
| *minör* | ~ *nedenli* | *ruhi* | *sistematik* |
üçüncül

tren • Demir yolunda yolcu ve yük taşı-
makta kullanılan, bir veya birkaç loko-
motif tarafından çekilen vagonlar dizisi,
katar, şimendifer. ~ *yataklı* | *motorlu* |
zırlı | *ekspres* | *elektrikli* | *hususî* | *bu-
harlı* | *mavi* | ~ *geçen* | *kara* | *güzel* | *ye-
mekli* | ~ *gelen* | *lokomotifli* | *bu* | *sahici* ||
akşamki | *askerî* | *bağımlı* | *beklenmedik*
| *beyaz* | *bitkin* | *biçkin* | *bucaksız* | *da-
kik* | *dört köşe* | *dünkü* | *elim* | *gecikme-
li* | *gelen geçen* | *gelen giden* | ~ *gözlü* |
hızlı | *homurtulu* | *hurda* | *ışksız* | *ışılıtlı*
| *karanlık* | ~ *kayan* | *kurma* | *koskoca-
man* | *lokantalı* | *mühürlü* | *mürekkep* |
mütevazı | *paslı* | *pilli* | *rötarlı* | *sabahki* |
sabırsız | *savatlı* | *simsiyah* | ~ *sistemli* |
son | ~ *sonraki* | *temiz* | *uçsuz bucaksız*
| ~ *yönelik* | ~ *yüklü* | *züppe* **tren düdü-
ğü** • Tren sireni. *dokunaklı* **tren faciası**
• Tren kazası sonucunda çok sayıda in-
sanın yaşamını yitirdiği olay. **elim tren**
kazası • Demir yolunda meydana gelen
kaza. **elim**

trençkot • İçi astarlı, kemerli, su geçirmez
pardösü, yağmurluk. *kemerli* | *gri*

trent • Eğilim. *Gotik* | *hoppa* | *kadinsı* |
yatay

tribün • Spor salonu, stadyum, hipodrom
vb. yarışma ve gösteri yapılan yerlerde
seyircilerin oturduğu koltuklu veya ba-
samaklı bölüm, sekililik. • Burada oturan

seyirciler. *portatif* || ~ *beyazlı* | *derme*
çatma | *ful* | ~ *kapasiteli* | ~ *numaralı* | ~
saatli | *teleskobik* | *tıklım tıklım* ~

triko • Örülerek dokunan bir cins yün ku-
maş. ~ *çizgili* | ~ *desenli* || *bakır rengi* | ~
kollu

trilyon • Milyar kere bin,
1.000.000.000.000 değerinde. *kaç* | *tor-
bada keklik*

trip • İlgi bekleyen birinin karşısındakine
ters davranması durumu. **kendine has**

tropikal ada • Tropika bölgesinden olan
ada. **bilinmedik**

truvakar • Kısa kadın ceketi. **kolsuz**

trük • Sinema veya tiyatrodaki teknik usta-
lıkla yapılan gösteri. **bazı**

tsunami • Dev dalga. *küçük çaplı*

tufan • *mecaz* Şiddetli yağmur. • *mecaz*
Çok yoğun veya şiddetli şey. **ahensiz** |
mebzul | **şefkatsiz**

tugay • *askerlik* Alayla tümen arasındaki
askerî birlik, liva. *mekanize* | *zırlı* || *atlı* |
inançlı | *uluslararası* **tugay komutanlığı**
• Tugayların komuta edildiği yer. *zırlı* |
mekanize

tuğ • Sorguç. • *tarih* Padişahların ve ve-
zirlerin başlarına taktıkları başlıkların ön
tarafında bulunan tüy veya püskül biçi-
mindeki süs. ~ *beyazlı* | *sağlı sollu*

tuğla • Balığının kalıplara dökülüp güneşte
kurutulduktan sonra özel ocaklarda pişi-
rilmesiyle yapılan ve duvar örmekte kul-
lanılan yapı malzemesi. *sırlı* | *bir boy* |
üçgen | ~ *delikli* || *alelade* | *bir küme* | *boz*
| *çürük* | ~ *harçlı* | *iğrenç* | *kanlı* | *karanlık*
| *kırk dökük* | *kırmızı* | *mermer* | *pişkin*
| *rutubetli* | ~ *sayfalık* | ~ *yapışık* | *yassı*

tuğra • *tarih* Osmanlı padişahlarının imza
yerine kullandıkları, özel bir biçimi olan
sembolleşmiş işaret. *yaldızlı*

tuhafılık • Tuhaf olma durumu, yabansı-
lık, garabet. • Tuhaf davranış. *iğrenç* ||

bin çeşit | bin türlü | ~ dizili | ideolojik | katmerli

tuluat • *tiyatro* Doğaçlama. ufak tefek

tuluk • *halk ağzında* Tulum. *tüysüz* || ~ tüylü

tulum • Bazı yiyecek ve içecekler için koruyucu kap olarak kullanılan, önü yarılmadan bütün olarak yüzülmüş hayvan derisi. • Gövdesi bu deriden yapılmış üflemler çalgı, gayda. • Göğüs ve pantolon bölümü bitişik giysi. *mavi* || *kamışlı* | *kömürlü* | *lacivert* | *partal* | *şiş* | *ten rengi* | *ucuz* | ~ *yakalı* **tulum peyniri** • Tuluma basılarak yapılan bir beyaz peynir türü. ballı

tulumba • Sıvıları alçak yerlerden çekmeye veya yüksek yerlere çıkarmaya yarayan araç. *elektrikli* | *paslı* | *yeşil*

tuman • *halk ağzında* Don, şalvar. *paçalı*

tunç • Koyu kızıl renkte olan, bakır, çinko ve kalay alaşımı, bronz. *yaldızlı* || *dökme* | *paslı*

tunik • Pantolon veya etek üzerine giyilen, dizlere kadar inen üst giysisi. *basmalı* | ~ *motifli*

tur • Dolaşma. • Bir sonuca ulaşmaya kadar yapılan iş. • Başladığı noktada biten, bir veya daha fazla yere önceden belirlenmiş bir programa göre yapılan seyahat. *günübirlik* | ~ *rehberli* | *nafile* | ~ *fiyatlı* | *beşinci* | *dördüncü* | *ucuz* | *yorucu* | *yarınki* || birkaç | erkeksiz | geniş | hantal | ikişer | ilk | imtiyazlı | kaç | kaçınıcı | karmakarışık | ~ münhasır | nostaljik | olimpik | panoramik | ~ saatli | ~ saniyelik | umarsız | usturuplu | yemekli **tur şirketi** • Konaklama, ulaşım, yeme içme vb.nden sorumlu olarak yurt içi/yurt dışı tur veya paket turları düzenleyen şirket. irili ufaklı ~

turaç • *hayvan bilimi* Sülüngillerden, uzunluğu 34 santimetre olan, soyu azalmış bir tür kuş (*Tetrao francolinus*). yağlı

Turancılık • *özel* Osmanlı Devleti'nin son yıllarında ortaya çıkmış olan, Osmanlılık ve İslamcılık akımları karşısında bütün Türklerin tek vatanda ve tek bayrak altında birleştirilmesini amaçlayan akım, Panturanizm. *hayalci*

turbo • Havayı veya havaya katılmış bir karışımı, düzenli ve amaca uygun olarak üfleyen şey. ~ *silindirli* **turbo motor** • Aşırı besleme sistemi bulunduğundan daha fazla güç üretimi gerçekleştiren ve yakıt tüketimini azaltan motor. ~ *silindirli*

turist • Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan kimse, gezgin, gezmen, seyyah. *yüz binlerce* | ~ *gelirli* | *yerli* | *yabancı* | *üstsüz* || Avrupalı | ayrıcalıklı | bilinçsiz | ~ bilumum | bir tane | cebi delik | ~ çeşit | dinsiz | ecnebi | geçkin | gelen geçen | görgülü | huysuz | kalitesiz | kansız | kılıksız | kıpır kıpır | Kırgız | ~ kulaklı | küstah | maceracı | marjinal | meraklı | namussuz | sırtık | ~ standartlı | Yeni Zelandalı | zoraki **turist grubu** • Gezgin takımı. kadınli erkekli **turist kız** • Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla geziye çıkan kız. ~ *dizili* **turistik kent** • Turistlerin gereksinimlerini karşılama amacı gözetilen şehir. ~ bir numaralı ~ **turistik otel** • Turizm işletme belgesine sahip olan ve beş ayrı yıldız sistemine göre sınıflandırılmış otel. ~ *yıldızlı*

turizm • Dinlenme, eğlenme, görme, tanıma vb. amaçlarla yapılan gezi. • Bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek için alınan ekonomik, kültürel, teknik önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü. *günübirlik* || alternatifli | ~ faizli | ~ karakterli | ~ kaynaklı | motorize | örgütlü **turizm beldesi** • Turizm yapılan ilçeden küçük, belediye ile yönetilen yer. **otantik turizm bürosu** • Turizm ofisi. **göstermelik turizm rehberi** • Yerli ve yabancı turistleri bir yerin görmeye değer yer-

lerine götüren, onlara bu yörelerin tarihi, kültürel, doğal ve diğer güzellikleri hakkında ayrıntılı bilgi veren kimse. **kokartlı turizmci** • Turizm işleriyle uğraşan kimse. **disiplinli**

turna • *hayvan bilimi* Turnagillerden, Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayan, göçebe, iri bir kuş (*Grus grus*). **allı** || **alacalı** | **bucaksız** | **dizi dizi** ~ | ~ **geçen** | **kaygısız** | **sekiz** | **uçsuz bucaksız**

turna sürüsü • Turna topluluğu. **üçgen**

turne • Bulunduğu yerden başka yerlere gösteri yapmak amacıyla giden tiyatro veya müzik sanatçılarının gezisi. **boktan** | **enstrümantal** | ~ **haftalık** | **kıpır kıpır**

turnike • İnsanların teker teker geçmesini sağlamak amacıyla bazı yerlere konulan, uçlarından biri çevresinde dönebilecek düzende yatay olarak yerleştirilmiş çarpı biçiminde araç. **tutulmaz**

turnuva • Oyuncu veya takımlar arasında sırayla yapılan yarışma dizisi. ~ **gollü** || **çekişmeli** | **ikinci sınıf** | **uluslararası**

turp • *bitki bilimi* Turpgillerden, yaprakları tüylü, çiçekleri beyaz, sarı, mor renkli bir bitki (*Raphanus sativus*). **kırmızı** || **diri diri** | **gezginci** | **küçük**

turşu • Tuzlu suda, sirkede bırakılarak özel bir kıvama getirilmiş sebze veya meyve. **acılı** || **birer** | **çatal** | ~ **dolgulu** | ~ **karişik** | **mayalı** | **mezelik** | **sahici** | **sapsarı** | ~ **tas** | ~ **teneke** | **yemeklik**

turta • Üzeri yufka kaplı, meyveli veya kakaolu bir pasta türü. ~ **kafesli** | **meşhur** | **tahinli**

turuncu • Turunç rengi, kızıl sarı renk. **batık** | **dumanlı** | **göz alıcı** | **isli** | **koygun** | **yanık** | **yoğun**

turunç • *bitki bilimi* Turunçgillerden, bütün Akdeniz ülkelerinde yetişen, kışın yaprağını dökmeyen bir ağacın portakala benzeyen, suyu acımtırak meyvesi. **pirtlak** || **yusuvarlak**

tuş • Piyano, org vb. müzik aletleriyle daktilo, hesap makinesi, bilgisayar ve telefon gibi makinelerde parmak vurulan yerler. **dairesel** | **fildişi** | **sürgülü** || **joker** | **pırlanta** | **tozlu** | **yaylı** **tuş takımı** • Sembol veya alfabetik harfleri taşıyan bir blok veya pede yerleştirilmiş bir dizi düğme. **benzersiz**

tutam • *mecaz* Bir miktar, az miktar. **birer** | **ikişer**

tutamak • Tutamaç. • *mecaz* Tutunacak, dayanacak, güvenecek şey. **kaygan** | ~ **oymalı**

tutanak • Belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge, zabıt varakası. • Birçok kimsenin imzaladığı rapor, mazbata. ~ **ciltlik** || ~ **cezal** | **düzmece** | **günlü** | **kayıp** | **özel** | **resmî** | **şiiresel** | ~ **tarihli** | ~ **tutulmuş**

tutar • Nicelik bakımından bir şeyin bütünü. • Para miktarı, meblağ. **brüt** | **nominal** | **maktu** | ~ **orantılı** || ~ **aylık** | **azami** | **büyük** | **yarı**

tutarlı • Aralarında çelişki bulunmama durumu. **son derece tutarlılık** • Tutarlı olma durumu, insicamlılık. **mantıksal** || ~ **asgari** | **belirli** | **hain** | **kavramsal** | **matematiksel** | **müthiş** | **örnek** | **simgesel** | **şiiresel** | ~ **tür** | ~ **uygun**

tutkal • Deri, kıkırdak vb. hayvansal maddelerden elde edilen, katılaşmış sertleşme özelliğiyle tahta, kâğıt vb. yapıştırmaya yarayan madde. **endüstriyel** | **kozmetik** | **mimli**

tutku • İrade ve yargıları aşan güçlü bir coşku, ihtiras. • Güçlü istek ve eğilimin yöneldiği amaç. • Aşırı düşkünlük. **hasatalıklı** | **patolojik** | **aşırı** | **ateşli** | **tüm** ~ | **köklü** | **başlıca** | **azgın** | ~ **yönelik** | **güçlü** | **derin** | **yakıcı** || **aldatıcı** | **alışılmış** | **alkollü** | **amaçsız** | **apayrı** | ~ **arınmış** | ~ **asırlık** | **aynı** | **ayrık** | **bambaşka** | **belirli** | **birer** | **biricik** ~ | **bunaltıcı** | **büyülü** | **cinsel** | **çaresiz** | **dizginsiz** | **doyumsuz** | **eski** | **et-**

sel | garip | hesapsız | hoşgörülü | hoyrat | ideolojik | iğrenç | isyancı | kadim | ~ kalma | karşılıksız | kaypak | korkunç | kuşkulu | kutsal | obur | özlemlı | özverili | platonik | saçma | sadist | sayrıl | sessiz sedasız | sincabi | süreğen | tek yönlü | telaşlı | temel | ulusal | umarsız | ürkünç | yalancı | yırtıcı | ~ yönlü | yönsüz | yüce | yüz binlerce | zorlu

tutkun • Gönül verme durumu. anadan doğma **tutkunluk** • Tutkun olma durumu, meftuniyet, meftunluk. **hastalıklı**

tutma kolu • Tutamaç. ergonomik

tutsak • *askerlik* Savaşta ele geçen düşman, esir. • *mecaz* Bir şeye veya bir kimseye çok bağlı, kendisini bir şeyin etkisinden kurtaramayan kimse. binlerce | bütün ~ | ~ gönüllü | sayısız ~ | ~ sevdalı | zavallı **tutsaklık** • Tutsak olma durumu, esirlik, esaret. **korkunç** | öldürücü

tutucu • Muhafazakâr, gelenekçi. dinsel | ~ kafalı **tutuculuk** • Tutucu olma durumu. • Özellikle siyasal ve toplumsal düzeni olduğu gibi sürdürme görüşü, tutumu, anlayışı, muhafazakârlık. **biçimsel** | titiz

tutuklama • Tutuklamak işi, tevkif. *gıyabi* || trajikomik | zincirleme **tutuklama kararı** • Bir şüpheli ya da sanığın tutuklanması için kolluk görevlilerine yetki veren mahkeme kararı. *gıyabi* **tutuklu** • Kanun yoluyla hürriyetlerinden alıkonulma durumu. *gıyabi* | *politik* | *Afgan* || bazı ~ | bir yığın | bütün ~ | büyük | ~ düşkün | ~ hükümlü | isimsiz | kadın | kara kuru | kelepçeli | ~ kulaklı | siyasal | suçsuz | şaş | şişman | zengin

tutukluk • Tutuk olma durumu, konuşma korkusu. • Düzgün işlememe durumu. acayip | ~ özgü | tuhaf

tutulum • Tutulma, sabitlenme. ~ karakterli | kardiyak | simetrik

tutum • Tutulan yol, tavır. • Para veya herhangi bir şeyi dikkatli kullanma, idare, idareli tüketme, iktisat, tasarruf, eko-

nomi. *yanlı* | *agresif* | *umursamaz* | *bağımsız* | *ikircikli* | *aldırmaz* | ~ *tanımaz* | *menfi* | *eleştirel* | *ahlaklı* | *gerçekçi* | *alaycı* | *güvensiz* | *sorumsuz* | *antidemokratik* | *tek yanlı* | *özenli* | *içten* | *tanıtıcı* | *edilgen* | *mesafeli* | *düşmanca* | *teslimiyetçi* | *pervasız* | *iki yüzlü* | *çekimser* | ~ *planlı* | *tarafsız* | *yenilikçi* | *demokratik* | *insancıl* | *nötr* | *manasız* | ~ *kırıcı* | *kararlı* | *özverili* | *kaygılı* | *şiiysel* | *politik* | *tavizkâr* | *ödünsüz* | ~ *zıt* | ~ *yönelik* | *yerleşik* | *mütevazı* | *anlaşılmaz* | *bilinçli* | *akılcı* | *ikiyüzlü* | *pasif* | ~ *saygılı* | *kollayıcı* | *düşünsel* | *katı* | *belirli* | *olumlu* | *tarafgir* | ~ *tarafli* | *ölçülü* | *yapıcı* | *barışçı* | *çekingen* | *çelişkili* | *laubali* | *bilinçsiz* | *karşıt* | *tekelci* | *inançlı* || aceleci | acımasız | ağırbaşlı | ahmakça | akla yakın | aktif | anlayışlı | apriori | askerce | aşağılayıcı | aşırı | ~ aşkın | ~ aykırı | bağnaz | bağrı yanık | becerikli | beceriksiz | benzer | benzersiz | biçimsel | bilge | bilimsel | bilinen | bir | bireysel | ~ boyutlu | buruk | cesaretsiz | cesur | cinsel | çağdaş | çifte standartlı | dayatmacı | despot | diktatör | dirayetli | ~ dirençli | dogmatik | doğal | dokunaklı | dostça | ~ dönük | duyarsız | dünyevi | efendice | egoist | eli açık | eski | esnek | faziletli | fevri | filozofça | fizyolojik | fütursuz | galiz | geçimsiz | geleneksel | genel | gevşek | gizemli | hayalci | hayalperest | içe kapanık | içtenliksiz | iddialı | iğneli | iğrenç | ihtiyatlı | ikilemli | ikili | ileri | ilerici | ilginç | ilgisiz | ~ ilişkin | ilkel | imtiyazlı | inatçı | insafli | ~ iradeli | isabetsiz | isteksiz | isyancı | itidalli | iyiliksever | iyimser | izlenimci | ısrarlı | kaçamak | kaptisli | ~ karalı | kasıtlı | kaygısız | kesin | kibirli | kişilikli | kişisel | kompleksli | komplekssiz | ~ kopuk | köktenci | kuramsal | kutsal | lakayıt | maceracı | marjinal | mazoist | militarist | mutedil | münasebetsiz | mütevaciz | müzahir | naif | negatif | nesnel | olumsuz | orta karar | ~ otoriter | öldürücü | ~ önceki | ~ özgü | öznel | ~

paralel | partizanca | plansız | ~ programlı | revizyonist | sağlıklı | sakat | sakıncalı | samimiyetsiz | sanatsal | savruk | saygısız | sempatik | serinkanlı | sevecen | sevgisiz | silik | soğuk | sosyolojik | stabil | ~ standartlı | statükocu | şaşırtıcı | ~ tam | tasarruflu | tehditkâr | tehlikeli | tek yönlü | temel | tepkisel | tok sözlü | totaliter | ~ tür | umarsız | uyuşuk | ülkücü | vakur | vurdumduymaz | yabancı | yanık | yanlış | yansız | yapmacık | yasa dışı | yasaklayıcı | yazınsal | yerel | yıkıcı | ~ yıllık | yönetsel | yurtsever | zararlı | zorba | zorlamasız | zorlayıcı

tutunuş • Tutunma işi. sağlam

tutuş • Tutma işi. rahatsız

tuval • Üzerine resim yapılan, gerdirilmiş keten, kenevir veya pamuklu kaba kumaş. • Bu kumaşın üzerine yapılmış tablo. *büyük boy* || ambalajlı | astarlı | daveşkâr

tuvalet • Kadınların süslenmek, taranmak, makyaj yapmak amacıyla kullandıkları aynalı bir masa türü. • Hela, kenef. *umumi* | *alafranga* | *alaturka* | *dekolte* | *organze* | *boncuklu* | *güzide* | *portatif* | *kadife* | ~ *sarı* | *susuz* | ~ *yırtmaçlı* || Çingene pembesi | adi | alı pullu | aynalı | beyaz | ~ beyazlı | birer | bütün ~ | cinai | dapdar | garip | ~ gelme | gerekli | göz kamaştırıcı | ~ kabarık | kapılı | kırık dökük | kırmızı | lüks | maron | muare | özenli | pembe | pullu | pür | sabahki | şahane | şatafatlı | şık | tafta | tumturaklı | tül | uzun **tuvalet kâğıdı** • Tuvalette temizlenmek için kullanılan, özel olarak hazırlanmış ince kâğıt. **alkollü tuvalet masası** • Kadınların süslenmek, taranmak, makyaj yapmak amacıyla kullandıkları aynalı bir masa türü. ~ *bacaklı* | *döküntü*

tuz • *kimya* Kokusuz, suda eriyen, yiyecekleri korumada ve tatlandırmada kullanılan billursu madde. • Bir asitteki hidrojenin yerini bir bazın almasıyla oluşan birleşim, sodyum klorür (simgesi NACI).

bir tutam | ~ *fiske* | *madensel* | ~ *çimdik* | *bir avuç* | ~ *çuval* | ~ *sarı* | *incecik* | *sodyumlu* || *alkalik* | *anorganik* | *avuç avuç* | *avuç dolusu* | *azıcık* | *baharatlı* | *biraz* | *birazcık* | *madenî* | *olanca* | *rafine* | *sağlıklı* | *sentetik* | *sirkeli* | *zararsız* **tuz biber** • Tuz ve biber. biraz **tuz değirmeni** • Tuz öğütücü. oluklu **tuz kokusu** • Tuzun bıraktığı koku. yosunlu **tuzluk** • İçine tuz konulan kap. ~ *delikli* | *kulplu* **tuzluluk** • Tuzlu olma durumu. dayanılmaz

tuzak • Kuş veya yaban hayvanlarını yalamaya yarayan araç veya düzenek. • *mecaz* Birini güç ve tehlikeli bir duruma düşürmek için kurulan düzen, komplo. *mayınlı* | *amansız* | *albenili* || *acemi* | *adi* | *alçakça* | *aldatıcı* | ~ *beter* | ~ *bulandırıcı* | *çakıllı* | *çözumsuz* | *gayretli* | *kadınca* | *kalles* | ~ *kollu* | *konforlu* | ~ *kumandalı* | *mekanik* | *mutlak* | ~ *örülü* | ~ *tür* | *usta işi* | *uzaktan kumandalı* | *yazınsal*

tüccar • Ticaret yapan, ticaretle uğraşan kimse, tacir. *müflis* | *taşralı* | *varlıklı* | *kentli* | *levanten* | *zengin* | *basiretli* | *mutteber* | ~ *belli* | *şişman* || *ayrıcıklı* | *belirli* | ~ *bilinmeyen* | *büyükçe* | ~ *çarıklı* | *çurçur* | *falanca* | ~ *fermanlı* | *göbekli* | *gözü açık* | *güzide* | ~ *haiz* | *hatırlı* | *heybetli* | *ikinci sınıf* | *imtiyazlı* | *insafı* | ~ *isimli* | *itibarlı* | *kapkaççı* | *kılıksız* | *koskoca* | *küçük* | *maceraperest* | *meşhur* | ~ *milyonluk* | *muhtekir* | *mühim* | *mütevazı* | *örgütlü* | ~ *sakızlı* | *tamahkâr* | *tanınmış* | *yeteneksiz* **tüccarlık** • Tüccar olma durumu. ruhsuz

tüf örtüsü • Yanardağların püskürttüğü kül örtüsü. volkanik

tüfek • Savaş veya avda kullanılan, uzun namlulu ateşli silah. *pompalı* | *makinelî* | ~ *havalı* | *dürbünlü* | *kırma* | *sedefli* | *süngülü* | *yarı otomatik* | *kundaksız* | *gömülü* | *çakmaksız* | *otomatik* | *ağır* | *şaşmaz* || ~ *dayalı* | *çapraz* | ~ *işleme* | *elli* | ~ *çatılı* | *bıçaklı* || *antika* | *aynalı* | *azgın* | *battal* | ~ *çaplı* | *çeşit çeşit* | *değerli* | ~ *delikli* |

tüfek ateşi

dokuzlu | gıcır | gıcır gıcır | gösterişsiz | gürbüz | kaç | ~ kakmalı | ~ kalma | nakış-
lı | paslı | ~ ruhsatlı | süngüsüz | şu **tüfek
ateşi** • Savaş veya avda kullanılan, uzun
namlulu ateşli silahtan çıkan ateş. **dehşet
tüfekçi** • Tüfek yapan, onaran veya sa-
tan kimse. **eski** | **sıradan**

tuzluk • İçine tuz konulan kap. ~ delikli
| kulplu

tükenmez • Tükenmez kalem. **işlek** | ~
renkli **tükenmez kalem** • Tükenmez. ~
uçlu

tüketici • Mal ve hizmetlerden yararlanan,
satın alıp kullanan, tüketen kimse, müs-
tehlak, üretici karşıtı. ~ bağımlı | bilinçsiz
| dar gelirli | edilgen | özenli | sıradan |
söz konusu | tutumlu **tüketici kredisi**
• Bankaların, kişisel tüketimi artırmak
amacıyla verdikleri kısa süreli ve küçük
çaplı kredi. ~ **faizli tüketici** • Tüketi-
ci olma durumu. **bilinçsiz**

tüketim • Tüketme işi. • Üretilen veya
yapılan şeylerin kullanılıp harcanma-
sı, yoğaltım, istihlak, üretim karşıtı. **bi-
linçsiz** || **arsız** | **birincil** | **evsel** | **gereksiz**
| **hesapsız** | **ihtiyatlı** | ~ **kiloluk** | **sonsuz**
| **yurt içi tüketim maddesi** • Tüketilen
maddelerden her biri. **elzem tüketim
malları** • Tüketilen mallardan her biri.
dayanaksız | ~ **dayanıklı** || **pahalı tüketim
toplumu** • Üretici olmayan, sürekli tü-
keten toplum. **seküler tüketim ürünü** •
Tüketilen ürünlerden her biri. **kısa ömür-
lü tüketim vergisi** • Tüketim için öde-
nen ödenek. **nispi**

tükürme • Tükürmek işi. **avuç avuç**

tükürük • Tükürük bezlerinin ağza akan
salgısı. **kocaman** | ~ **köpüklü** | **okkalı** ||
apak | **fiyakalı** | **ipliksi** | **kıpkırmızı** | **kö-
püksüz** **tükürük köftesi** • Kıyma, soğan,
tuz, karabiber, kimyon ve ufalanmış ek-
mek ile yapılan bir köfte. **soğanlı**

tül • Çok ince gözenekli pamuk, ipek veya
sentetik dokuma. **yırtılmış** | **ipek** | **ince** |

beyaz | **şeffaf** | **soğuk** | **eflatun** || **açık mavi**
| **ak** | **bir karış** | **birtakım** ~ | **büzgülü** |
gelinlik | **gri** | **güvez** | **hülyalı** | **incecik** |
kara | ~ **karışık** | **kül rengi** | **lacivert** | **mavi**
| ~ **mavili** | **mevhum** | **nylon** | **pembe** | **sa-
man rengi** | **sapsarı** | ~ **saydam** | **sevecen** |
seyyal | ~ **üstlü** | **yeşil**

tülbent • İnce ve seyrek dokunmuş, hafif
ve yumuşak pamuklu bez. • Bu bezden
yapılmış başörtüsü. **oyalı** | ~ **mahsus** |
burma | **boncuklu** | **işlemeli** | **yumuşak** | ~
sarılı || ~ **baskılı** | **beyaz** | ~ **çiçekli** | **çürük**
| **değirmi** | **gergin** | **incecik** | **kalınca** | **kirli**
| **perişan** | **sirkeli** | **yağlı**

tümce • **dil bilgisi** Cümle. **devrik** || **basba-
yağı** | **bazı** ~ | **beklenmedik** | **bu** | **bükül-
gen** | **büyülü** | **can alıcı** | **dizi dizi** ~ | ~
işaretli | **kimi** ~ | **kırık dökük** | **kısacık** |
noktasız | ~ **önceki** | ~ **saydam** | ~ **sonraki**
| ~ **süslü** | **tartımlı**

tümdengelim • **felsefe** Tümel bir önerme-
den tikel bir önermeye, yasalardan olay-
lara, etkenden etkiye geçme yolu, talil,
dedüksiyon. **mantıksal** | **teorik**

tümellik • Tümel olma durumu. **ipince**

tümen • **askerlik** Tugayla kolordu arasın-
da yer alan birlik, fırka. • **eskimiş**, **as-
kerlik** On bin erden oluşan asker kuvveti.
zırlı | **sekizinci** || **atlı** | ~ **bağlı** | **beşinci** |
disiplinli | ~ **kadrolu** | **motorize** | **motor-
lu** | ~ **numaralı** | **onuncu** | **yedinci** | **yayıf**
tümen komutanlığı • On bin erden olu-
şan asker kuvveti komutanlığı. **mekanize**
| **zırlı**

tümgeneral • **askerlik** Kara ve hava kuv-
vetlerinde, rütbesi tuğgeneralle korgene-
ral arasında bulunan general, ferik. **kos-
koca**

tümlük • Tüm olma durumu. **bölünmez** |
kusursuz | **uyumlu**

tümör • **tıp** Ur. **iyi huylu** | **habis** || **agresif** |
~ **dirençli** | **kanserli** | **yüzeysel**

tümsek • Küçük tepe, tüm, tümsek. • Çı-kıntılı yer, kabarıklık, şişkinlik. ~ meyilli | müteaddit | yıkık

tünek • Kuş, tavuk, horoz vb.nin üzerinde tünedikleri dal veya sırtık. • mecaz Bekleme yeri. benekli | dijital | tekinsiz

tünel • Bir yandan öbür yana geçebilmek için yer altında, genellikle dağların içinde açılan yol. • Çevresi kapalı yol, geçit. delme | daracık | ~ örtülü | alçak | loş | devasa || ~ adımlık | basit | başka | bucaksız | bugünkü | buharlı | dar | kapkaranlık | karanlık | kasvetli | kör | ~ milyarlık | ~ tonluk | tüplü | uçsuz bucaksız | upuzun | üstü kapalı | yağlı

tüp • Laboratuvarlarda türlü işlerde kullanılan, bir ucu kapalı cam boru. • İçine krem, diş macunu, ilaç vb. maddeler konulan, bir ucu burgu kapaklı, plastik veya metal boru. • Akışkan maddelerin konulduğu, genellikle silindirik biçiminde, içi boş, ağzı özel tapalı kap. ~ kiloluk | milyarlık || büyük boy | dev | mikro | mini | steril | ~ teneke | tıkalı | vakumlu | yedek

tür • Çeşit, cins. • biyoloji Ortak özellikleri olan bireylerin tamamı, cinslerin ayrıldığı bölüm, janr. • felsefe Kendi içinde bir birim olan ve üzerinde cins kavramının bulunduğu mantıksal kavram. başka | binbir | fantastik | endemik | yazınsal | insansı | ~ kabuklu | diğer | ~ bacaklı | edebî | bu | memeli | acayip | akademik | zararsız | biyolojik | farklı | ayrı | apayrı | değişik | yabani | bambaşka | epik | aynı | ilerici | öbür | ~ belli || acıklı | akıllara ziyan | akılsal | aktif | alt | alternatif | analog | arkaik | asal | bağımsız | ~ bağlantılı | bazı ~ | benekli | beş on | birçok | birincil | cüce | çevik | çikolatalı | dejener | destansı | didaktik | dikenli | dinamik | doyurucu | elli | etçil | etkin | gelişmiş | güzel | habis | hangi | iç açıcı | iki | iltihabi | ılımlı | kalıtsal | karma | kendine özgü | keseli | ~ kopuk | kurgusal | laik | morfolojik | nadide | nadir | önemli | öte-

ki | öyle | özel | ~ özgü | özgür | öznel | paralı | saten | sevimsiz | söz | şimdi | şu | tamamlayıcı | ~ temelli | totaliter | tüm ~ | ~ tüylü | üç | üçüncü | yalın | yegâne | zehirsiz

türban • İnce kumaştan yapılmış, başı sıkıca kavrayan bir tür başörtüsü. alafranga | ~ biçimli | lila rengi | turkuaz

türbe • Genellikle ünlü bir kimse için yaptırılan ve içinde o kimsenin mezarı bulunan yapı. ~ kubbeli || altıgen | ayrı | ~ basamaklı | ~ biçimli | ~ bitişik | bu kabîl ~ | gömülü | harap | ihtisamlı | meskûn | metruk | mülhak | parmaklıklılı | ~ planlı **türbedar** • eskimiş Türbede hizmet gören, türbeyi bekleyen kimse, türbe bekçisi. ikinci

türbülans • coğrafya Burgaç. ~ nedenli

türedi • Kendisinden umulmayan bir biçimde sivrilmiş ve hakkı olmayan bir duruma gelmiş şey. birtakım ~

türev • Türemiş veya üretilmiş şey. • matematik Değişken artması sıfıra giderken fonksiyonun artmasının değişken artmasına oranının limiti. geometrik | üçüncül | zevkli

Türk kahvesi • Cezve ile kısık ateşte, şekerli, orta veya sade olarak pişirilen kahve. ~ köpüklü || güllü | kakuleli | kallavi

Türkolog • özel Türklük bilimi uzmanı. genç | orta yaşlı | tanınmış

türkü • edebiyat Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume. yanık | oynak | dokunaklı | hazine | belalı | acıklı | bir | dertli | deminki | hüznü | içli | kadim | Gürcüce | ~ kalma | bildik | farklı || acılı | açık | açık saçık | ağlamaklı | anlaşılabilir | anonim | asıl | ~ asırlık | aynı | bakir | ~ belirsiz | belli belirsiz | bilindik | bilinmedik | bir nice ~ | boş | bunak | buruk | canlı | cilveli | cızırtılı | coşkun | çılgın | çok | derleme | destansı | ~ dolusu | duygulu | emniyetli | enfes | gamlı | ~ gelen | göçebe | hasretli

| ihtiyar | ilk | ilkel | kabarcıklı | kıvrır kıvrır | kıvrak | kuşku | mahzun | masum | militarist | moda | mutlu | münasip | müstehtecen | ~ nakaratlı | nazlı | nefis | neşeli | nezleli | popüler | ~ ritimli | saçma | ~ sevdalı | sevinçli | silik | Sırpça | şiveli | ~ taşlı | teknil ~ | umutsuz | vefalı | yakıcı | yangılı | yeni | yöresel **türkü albümü**

• Bir sanatçının söylediği türkülerden oluşan albüm. **sazlı sözlü türkü bar** • Genellikle türkü ve halay eşliğinde içki içilebilen eğlence mekânı. **sazlı | sazlı sözlü türkücü** • *müzik* Türkü söyleyen kimse, okuyucu. **anlı şanlı | ünlü**

türlü (I) • Çeşitli sebzelerle pişirilen yemek. **etli | konserve**

türlü (II) • Çeşit, biçim. *hiçbir* || **elli | kaç** | ~ milyon | öteki

tüt • Bale sanatçılarının giydikleri kısa etek. **minik**

tütsü • Dinî törenlerde veya çevrenin güzel kokmasını sağlamak amacıyla yakılan kokulu madde, buhur. **büyülü | zehirli**

tütün • *bitki bilimi* Patlıcangillerden, birleşiminde nikotin bulunan, otsu bir bitki (*Nicotiana tabacum*). • *bitki bilimi* Bu bitkinin kurutulup kıyılarak sigara biçiminde veya pipoyla içilen yaprağı. **dumansız | kaçak** | ~ *sepet* | *bir tutam* | *kaliteli* | *sapsarı* | *yabani* || **bir avuç** | **iri kıyım** | **ıslak** | ~ **küfe** | **küflü** | **sarma** | **tutam tutam** **tütün mamulü** • Tütünün işlenmesiyle elde edilen ürün. **bandrolsüz** **tütün yaprağı** • Birleşiminde nikotin bulunan, otsu bitkinin kurutulup kıyılarak sigara biçiminde veya pipoyla içilen yaprağı. **dizi dizi tütüncü** • Tütün yetiştiren veya satan kimse. **emekli**

tütüş • Tütme işi. **barut rengi**

tüy • İnsan ve hayvan derisi üzerinde bulunan ince, kısa, yumuşak ve sık uzantılar.

• Bazı bitki ve meyvelerle bazı dokumalar üzerinde görülen ince, kısa, yumuşak ve sık uzantılar. *titrek* | *gümüş rengi* | *yumuşak* | *kıvrırcık* | *beyaz* | *seyrek* | *renksiz* | *ince* | *ak* | *yumuşacık* | *parlak* | *ipek* | *kıvrır kıvrır* | *kumral* | *koyu sarı* | *kısa* | ~ *yapılı* | *bembeyaz* | *alacalı* | ~ *kabarık* | *beş altı* | *bir tutam* | *altın* | *yakıcı* || **açık kahverengi** | **açık sarı** | **alaca** | **alımli** | **altın sarısı** | **bakır** | **başıboş** | **benekli** | **bir parça** | **bir parmak** | **bol** | **boz** | **bütün** ~ | **cansız** | **cümle** | **gösterişli** | **gri** | **hafif** | **inatçı** | **incecik** | **ipince** | **ıslak** | **ışılıtlı** | **kahverengi** | ~ **karalı** | **kılsı** | ~ **kopak** | **koyu kahverengi** | **kuzguni** | **lüzumsuz** | **mağrur** | **mavi** | **parıltılı** | **pembe** | **rengârenk** | ~ **renkli** | **sarı** | **ten rengi** | **uzun** | **üç beş** | ~ **yatkın** **tüy yumağı** • Yuvarlak biçimde sarılmış tüy. **pırıltılı** **tüycük** • İnsan derisi üzerinde bulunan ince, kısa tüy. ~ **aralıklı** | **kıvrırcık** | **titrek** **tüylü** • Uzun tüyleri olan şey. ~ **tüylü** || ~ **kabarık**

tüylene • Tüylene işi. **erkeksi**

tüzük • Herhangi bir kurumun veya kuruluşun tutacağı yolu ve uygulayacağı hükümleri sırasıyla gösteren maddelerin hepsi, nizamname, statü. **basılı** | **muayyen**

TV • Televizyon. *tüplü* || **analog** | **bilgisayarlı** | **eski** | **portatif** **TV dizisi** • Televizyon dizisi. **vurdulu kırdılı** **TV kanalı** • Televizyon kanalı. **dinî**

u dönüşü • Yüz seksen derecelik bir dönüş. ters

ucube • Çok acayip, şaşılacak kadar çirkin olan şey veya kimse. *kavramsal*

ucuz • Fiyatı yüksek olmayan şey. *görece ucuzluk* • Ucuz olma durumu. • Yasal bir işlemle her şeyin asıl fiyatından ucuza satıldığı dönem. *astronomik | görece | ~ görülmemiş | tiksindirici*

uç • Genellikle uzun bir nesnenin inceleyerek biten son ve sivri noktası. • Bir şeyin baş veya son noktası. • Bir şeyin kenarı. • Bir uzaklığın son noktası. *öbür | sivri | öteki | diğer | sağ | aşırı | ~ öte | ~ zıt | birer | küt | keskin | güney | ~ alt | dağınık | ~ kabarık | son | apayrı || anlamlı | ateşli | ayrı | belalı | beriki | ~ biçimli | çapraz | çatallı | ~ çevrili | dikenli | dramatik | fitilli | gelişmiş | geniş | görünmez | iğneli | ince | kalkık | ~ kaplı | kırmızı | kuytu | orta boy | oyalı | ön | sert | sipsivri | sol | tırtıllı | yanık*

uçak • Kanatlarının altındaki havanın yaptığı basınç yardımıyla yükselip ilerleyebilen motorlu hava taşıtı, tayyare. *pervaneli | pilli | uzaktan kumandalı | ~ kumandalı | ~ bandıralı | ~ tarifeli | hurda | insansız | tepkili | süratli | aktarmalı || akrobatik | arızalı | ayarlı | babadan kalma | basbayağı | boz | bütün ~ | deneysel | devasa | ~ dolmuş | düzensiz | emniyetli | ~ geçen | gömülü | ~ görmüş | görünmez | güvensiz | hantal | herhangi bir | hızlı | hususi | kahrolası | ~ kapasiteli | kıvrak | konforlu | koskoca | külüstür | lisanslı | ~ mavili | ~ mesafeli | ~ motifli | resmî | rötarlı | ~ sayılı | silahsız | ~ sınıflı | sorunsuz | tahta | ~ tarihli | uygar | ~ yataklı*

| ~ yüklü **uçak bileti** • Para ile alınan ve uçağa binme imkânını veren belge. *birinci sınıf uçak gemisi* • Oldukça büyük boyutlara sahip olan, güvertesinde uçakların kalkış ve inişleri için pist bulunan gemi. ~ demirli

uçarılık • Uçarıya yakışır davranış, sefahat. *sorunsuz*

uçkur • Şalvarı bele bağlamak veya torba, kese vb. şeylerin ağzını büzmek için bunlara geçirilen bağ. *işlemeli*

uçsuz bucaksızlık • Sonu görülmeyecek kadar geniş olma durumu. *ezici*

uçucu yağ • Damıtma işleminin su içeren bir yan ürünü. *kükürtlü*

uçuculuk • Uçucu olma durumu. ~ belirsiz

uçuş böceği • *hayvan bilimi* Uğur böceği. şaşkın

uçurtma • Üzeri renkli kâğıtlarla kaplanmış, genellikle çokgen biçimindeki bir gövde ve süslü bir kuyruktan oluşan, iple bağlanarak rüzgâr yardımıyla uçurulan bir çeşit oyuncak. *ipsiz | kırmızı | rengârenk | kuyruklu | kuyruksuz | tırtıllı | küpeli || albenili | aptal | ~ dayanıklı | düğünsüz | görkemli | iri | ~ kanatlı | muhteşem | telli duvaklı | üç boyutlu* **uçurtma kâğıdı** • Uçurtma yapmada veya süslemede kullanılan renkli kâğıt. ~ renkli

uçurum • Deniz, göl, ırmak vb. su kıyılarında veya karada dik yer, yar. • *mecaz* Felaketli sonuç. • *mecaz* Büyük fark, ayrılık. *dipsiz | korkunç | derin | müthiş | ~ sarılı | metrelik | sivri | uçsuz bucaksız || baş döndürücü | belalı | bir | cesur*

| çamurlu | ekonomik | geniş | ikinci | kapkara | karanlık | ~ köpüklü | kurşuni | mukaddes | öteki | sarp | sınıfsal | tehli- keli | teknolojik | uğultulu | ürkütücü | ~ ürpertici | vahşi | yaman | yankılı

uçuş • Uçma işi. *insanlı | mesafeli | aktar- malı | çapraz | pike | aktarmasız | ~ tarife- li | ~ planlı | termik || akrobatik | çarpıntılı | delice | duraksız | dümdüz | dünya gü- zeli | eşsiz | kaçınıcı | ~ maliyetli | nazlı | ~ programlı | rutin | spiral | tarifesiz | trajik | ümitsiz | ürkek | yaldızlı | yurt içi* **uçuş noktası** • Uçak yolculuğu yapılacak yer. ~ tarifeli **uçuş seferi** • Bir yerden başka bir yere yapılan uçak yolculuğu. ~ tarife- li **uçuş simülatörü** • Genellikle pilotları eğitmek için kullanılan bir uçağın uçuş şeklini ve ortamını canlandıran yazılım. ~ tonluk

udi • *müzik* Ut çalan çalgıcı, utçu. **meşhur** **ufaklık** • Ufak olma durumu. • Küçük ço- cuk. *becerikli || inanılmaz*

ufuk • Düz arazide veya açık denizde gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yer, çevren. • *mecaz* Anlayış, kavrayış, gö- rüş, düşünce gücü, ihata. • *mecaz* Çevre, dolay. *nurlu | sonsuz | dumanlı | engin | güneşli | kıpkızıl | yepyeni | çepçevre || ayrıksı | bambaşka | ~ bilinmeyen | bin- lerce | bohem | bulutsuz | değişmez | de- rin | düşünsel | fikrî | ~ götürücü | karlı | kefenli | masmavi | mavi | meçhul | mo- rumsu | muhteşem | muzlim | münevver | müphem | mürekkep | nihayetsiz | sis- li | sırmalı | şanlı | ~ tanımaz | ümitsiz | üzüntülü | yayınlık | yeşil | yitlik | yorgun*

uğraş • Bir insanın yaptığı iş veya meslek, iş gücü, meşguliyet. • Bir kimsenin kendi isteğiyle seçerek ve zevk alarak yaptı- ğı iş, iş gücü, meşguliyet. • Bir güçlüğü yenmek için gösterilen sürekli çaba, mü- cadele. *yoğun | yazınsal | nafile | ikincil | yaratıcı | eğlenceli | beyhude | zevkli | bayağı | komple | lüzumsuz | soylu | yüce | amansız | yorucu || asal | boş | bunaltı-*

cı | büyük | büyümlü | düşünsel | eğitici | esrarlı | ~ haftalık | ~ ilişkin | mesleki | mütevazı | olağan | onca | öğretici | özen- li | özverili | pahalı | sanatsal | sıtmalı | ~ süreli | şiirsel | tanrısal | ~ yüzyıllık | zahmetli | zorlu

uğraşı • Uğraşılacak şey, meşgale. • Görev ve meslek dışında severek yapılan, din- lendirici, oyalayıcı uğraş, düşkü, hobi. alışılmış | düşünsel | entelektüel | güve- nilir | kutsal

uğraşım • Görev ve meslek dışında seve- rek yapılan, dinlendirici, oyalayıcı uğraş, düşkü, hobi. *yazınsal*

uğultu • Gürültülü, boğuk ve anlaşılmaz ses, uğuldama sesi. • Zaman zaman du- yulan rahatsız edici, boğuk ses. *koygun | karmakarışık | anlaşılmaz | ~ belirsiz | dumanlı | ~ ürpertici | vahşi | belli be- lirsiz | boğuk | sağır || alıngan | ~ basık | beklenmedik | bembeyaz | benzersiz | berrak | bildik | bitimsiz | büyük | canlı- raş | coşkun | çok sesli | garip | ~ geceki | ~ gelen | gizemli | güçlü | heybetli | hınzır | inanılmaz | kof | kokmuş | komik | kor- kulu | korkunç | neşeli | öfkeli | ~ özgü | rüzgârlı | sürekli | tanrısal | tekdüze | usandırıcı | ürkütücü | üzgün | vıcık vıcık | ~ vurgulu | yapışkan*

uğuntu • *halk ağzında* Uğunma. acılı

uğur • Bazı olaylarda görülen ve insana iyilik getirdiğine inanılan belirti veya bazı nesnelerde var olduğuna inanılan iyilik kaynağı. **bilinmedik uğur böceği** • *hayvan bilimi* Vücudu yarım küre biçi- minde, turuncu, kırmızı renkli, üzerinde yedi tane kara nokta bulunan kın kanatlı böcek, gelin böceği, hanım böceği, uçuş böceği (*Coccinella septempunctata*). **benekli | kocaman uğursuzluk** • Bazı olaylarda görülen ve insana kötülük ge- tirdiğine inanılan belirti veya bazı nesne- llerde var olduğuna inanılan güç, kadem- sizlik, meymenetsizlik, nuhuset, şeamet, şomluk. **korkulu**

uğurlama • Uğurlamak işi. **sembolik**

ukala • Kendini akıllı ve bilgili sanış. başka | mızımız | tembel **ukala dümbeleşti** • *mecaz* Akıllı ermediği hâlde her konuda fikir yürüten, bilir bilmez her şeye karışan kimse. yaşlı başlı **ukalalık** • Ukala olma durumu. • Ukalaca davranış. ahmak | bildik | didaktik | önemsiz | ~ özgü

ulak • Haberci. özel

ulam • *felsefe, mantık* Nesnel gerçekliğin ve bilginin en genel ve temel özelliklerini, ilişkilerini yansıtan temel kavramların her biri, nicelik, nitelik, bağıntı, makule, kategori. **düşünsel**

ulaşım • Ulaşma işi. • Köyler, şehirler, ülkeler arasında bir yerden bir yere gidip geliş, münakale, muvasala, temas. *emniyetli* | *kestirme* || çoklu | ~ elverişli | kentler arası | ~ mesafeli | tek yönlü | ~ yollu | zamlı | zorlu **ulaşım ağı** • Ulaşım sistemi. **yetersiz**

ulaşma • Ulaşmak işi. **gecikmeli**

ulaştırma • İnsanların, malların, haberlerin ulaşmasını sağlayan işlerin ve araçların tümü, münakalat. **sorunsuz**

ulema • *eskimiş* Bilginler. • *eskimiş, din bilgisi* Sarıklı din bilginleri. *gerici* || ~ hâkim | kalın kafa | ~ namı | saçlı sakallı | sair ~

ultrason • *fizik* Yansılanım. *jinekolojik*

ultrasonografi • *tıp* Ultrason cihazı kullanılarak görüntü elde etme. üç boyutlu

uluma • Ulumak işi. acıklı | azgın | boğuk | ~ geceki | vahşi

ulus • Millet. *uygar* | ~ çeşitli | *kültürlü* | *bütün* ~ || asil | ayrıcalıklı | bağımsız | Batılı | beceriksiz | çalışkan | çekingen | değişik | Doğulu | ~ egemen | ~ esaslı | gezgin | göçebe | gururlu | herhangi bir | hiçbir | işgalci | kadim | ~ kilolu | medeni | muhayyel | muhteşem | müstesna | nice ~ | öteki | seksen | somurtkan | soylu | tutsak | Türki | uyuşuk | üstün | varıl | yüce |

yüzlerce | zengin **ulus devlet** • Yasallığını bir ulusun hâkimiyetinden alan devlet. ~ *kültürlü* **ulusalci** • Ulusunu ve onu çıkarlarını gözetken kimse ya da görüş. *aşırı* **ulusçu** • Milliyetçi oluş. *sözde* **ulusçuluk** • Ulusalcılık. *bürokratik* **ulusal gelir** • Millî gelir. *gayrisafi*

uluyuş • Uluma işi. **matemli**

umacı • Öcü. **azametli**

umar • Çare. başka **umarsızlık** • Umar-sız olma durumu, çaresizlik. *bitimsiz* | *çocuksu* | *masum*

umman • *eskimiş, coğrafya* Okyanus. *uçsuz bucaksız* || *bucaksız* | *dipsiz*

umumi • Genel. *içtimai*

umursamazlık • Umursamama, aldırış etmeme durumu. *aceleci* | ~ *farksız* | *gelişigüzel* | *hakiki* | *hastalıklı* | *sahici* | *yapmacık*

umut • Ummaktan doğan duygu, ümit. • Bu duyguyu veren kimse veya şey, ümit. • Olması beklenen veya olacağı düşünülen şey, ümit. *sersem* | *çocuksu* | ~ *dair* | *yapay* | *türkek* | *aptalca* | ~ *belirsiz* | *nice* ~ || *aldatıcı* | *anlaşılmaz* | *arsız* | *belli belirsiz* | *bereketli* | *bir çuval dolusu* | *birazcık* | *bütün* ~ | ~ *çeşit* | *çılgın* | *garip* | *gelecek* | *geri zekâlı* | *harlı* | *hırslı* | *iğdiş* | *ilerici* | *ilişik* | ~ *ilişkin* | *kırık dökük* | *kısa ömürlü* | *korkulu* | *koskoca* | *mucize* | *muhteşem* | *nafile* | *nedensiz* | ~ *olanaksız* | *olanca* | *olumsuz* | *pırl pırl* | *sahte* | *sevinçli* | *son* | *sonsuz* | *söz konusu* | *tatlı* | *tek* | *toz pembe* | *tükenmez* | *tüm* ~ | *ufacık* | *umutsuz* | *yakıcı* | *yalancı* | *yalın* | *yitik* | ~ *yönelik* | *zayıf* **umut ışığı** • *mecaz* Umutlandırıci belirti. bir parça | *pırl pırl* **umut kırıcı** • Bir işin gerçekleşmesine dayanan inancını kaybediş. *nice* ~ **umutsuzluk** • Umut-suz olma durumu, ümitsizlik, meyusiyet. *belli belirsiz* || *bambaşka* | *bir* | *dipsiz* | *hain* | *karmakarışık* | *kör* | *mutlak* | ~ *sebep* | *sonsuz* | *tanrısal* | *tarifsiz* | *yakıcı*

un • Öğütülerek toz durumuna getirilmiş tahıl ve başka besin maddeleri. *kepekli* | *tepeleme* ~ | ~ *çuval* | *bir avuç* | *rafine* | ~ *ölçek* | ~ *aylık* | ~ *özlü* | ~ *bardak* || apak | bir tutam | biraz | birinci sınıf | böreklik | ~ dolusu | ekmeklik | esmer | fırınlık | ~ formüllü | kalitesiz | sıcacık | ~ tas **un helvası** • Unun yağ içinde kavrulmasından sonra içine şeker şerbeti katılarak hazırlanan bir helva türü. bademli

unsur • Öge. *tamamlayıcı* | ~ *esaslı* | *gerici* | ~ *tetikleyici* | *temel* | *üreten* | *kurucu* | *antidemokratik* | *ikincil* | *dağınık* | *esas* | *can alıcı* | *muhtelif* | *önemli* | *aktif* | *fantastik* | *mühim* | *zorunlu* | *sürükleyici* | *seyirlik* | *irticai* | *epik* | *dekoratif* | *kavi* | *birincil* | *mizahi* | *başlıca* | *frenleyici* | *dogmatik* | *asli* | *yaratıcı* | *yanıltıcı* | *ikinci* | *vurucu* | *tekmil* ~ | *faal* | *federatif* || ~ ağırlıklı | akıcı | ~ alakadar | alışılmamış | anonim | asal | ~ asgari | aynı | bağlayıcı | başka | belirgin | biçimsel | biyografik | çalıntı | çalışkan | çalkantılı | çevresel | demografik | derme çatma | diğer | dominant | erotik | farklı | feragatli | folklorik | ~ geçen | geçirici | geometrik | gerçek dışı | görsel | güldürücü | hafifletici | ~ haiz | hareketli | hassas | hayati | hayvansal | idari | ideolojik | iğrenç | iki | iktisadi | inançlı | jeolojik | kanuni | karşıt | kentli | kışkırtıcı | klimatolojik | kültürlü | lanetli | maddi | meteorolojik | militarist | mistik | mitolojik | muhtelif | ~ muktedir | mutedil | müstehcen | müstevli | müşte-rek | otobiyografik | özverili | patolojik | pornografik | psikolojik | reel | sabit | sakıncalı | saptayıcı | silik | Slav | sosyolojik | şeffaf | şen | tanıtıcı | tasavvufi | tek | uyanık | ~ uyaran | ~ uyarıcı | yabancı | yapışkan | yegâne | yenilikçi | yerli | yöresel | yurtsever | zinde

unutkanlık • Unutkan olma durumu. hari-kulade | olağan

unutulus • Unutulma durumu. kaçınılmaz

unutuş • Unutma durumu. bambaşka | ge-çici | karanlık | süreğin

unvan • San. *akademik* || büyükçe | gülünç | ~ havalı | koca koca ~ | müstakbel

ur • *tıp* Hücrelerin aşırı çoğalmasıyla insan, hayvan veya bitki dokularında oluş-an ve büyüme eğilimi gösteren yumru, bağa, tümör, neoplazma, vejetasyon. *habis* | *iyi huylu* | *irili ufaklı* ~ || garip | sayısız ~

urba • *halk ağzında* Giysi. *keten* | *sivil* | ~ *çizgili* || basma | başka | eski püskü | kışlık | meşin | paramparça | sırmalı | yepyeni | yırtık pırtık

Urban • özel, eskimiş, çokluk Çöl Arapları. boz

urgan • Keten, kenevir, pamuk, jüt gibi türlü dokuma maddelerinden yapılan ince halat. *yağlı* || kaygan | kesik | ~ ko-puk | topuzlu

us • Akıl. parlak | şuncacık | yontuk **usa vurma** • *felsefe* Bilinen veya doğru olarak kabul edilen belirli önermelerden başka önermeler çıkarma, uslamlama, muhakeme. *kuramsal*

usanç • Usanma duygusu, bıkma, bıkkınlık, melal. dayanılmaz

uskumru • *hayvan bilimi* Uskumrugiller-den, sıcak ve ılık denizlerde sürü durumunda yaşayan, çizgili bir deniz balığı (*Scomber scombrus*). yağsız

usluluk • Uslu olma durumu. ebedi

usta • Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse. • Zanaat öğreticisi. • *mecaz* Akıl veren veya öğreten kimse. *göbekli* | *büyük* | ~ *vasıflı* | *yaman* | *emektar* | *kıdemli* | *şiş-man* | *yaşlı* | *tecrübeli* || İskoç | alaylı | Asyalı | beş on | birinci sınıf | ~ bitişik | bıçkın | çalışkan | ~ dair | deneyimli | ~ ehliyetli | ellilik | eski | geçmiş | ~ gö-nüllü | gözlüklü | güçbeğenir | gündüzlü | güngörmüş | hamil | hünerli | kalifiye | ~ kiloluk | koskoca | ~ mukim | namussuz

| ~ nitelikli | orta yaşlı | oryantal | özgün | pos bıyıklı | rakipsiz | ~ ruhlu | şef | şu | tekmi | ~ | tevazulu | titiz | ünlü | ürkütücü | yetenekli | ~ yetmişmiş | zorunlu **usta öğretici** • Millî Eğitim Bakanlığı ya da Büyükşehir Belediyelerine bağlı kurslarda meslek öğreten kimse. ~ kadrolu **ustalık** • Usta olma durumu. • Beceriklilik, el uzluğu, maharet. benzersiz | bilge | büyü | dramatik | eşsiz | inanılmaz | kendine özgü | kurgusal | kurmaca | küstah | müstesna | olanca | sanatsal | şaşılmalı | şaşırtıcı | tehlikeli | tüm ~ | üstün | ~ yarasır | yazınsal | yıkıcı

ustura • Tıraş için kullanılan, açılır kapandır, çok keskin bıçak, baş bıçağı, yülgü. ~ saplı | keskin || çirkef | elektrikli | ~ kakmalı | kanlı | meşhur | murassa | yepyeni

usul • Bir amaca erişmek için izlenen düzenli yol, tutulan yol, yöntem, tarz. • Bir yasama veya idare işleminin hazırlanması, yapılması veya yürürlüğe konması sırasında uyulması gereken hükümler ve izlenecek yollar. • müzik Klasik Türk müziğinde tempo. *babadan kalma* | *bu* | *ikinci* | *mutat* | *demokratik* || ayıp | benzer | bir | diğer | eski | ~ evvelki | ~ farksız | fennî | götürü | ince | modern | mündemîç | müsait | postmodern | sakim | sinsi | şahane | şaşmaz | verimsiz | ~ yarar **usul-süzlük** • Yöntemsizlik. • Yolsuzluk. özürsüz | saçma sapan

uşak • Çocuk. • Herhangi bir bölgenin halkından olan erkek. • Erkek hizmetçi. • Tayfa. *emektar* | *redingotlu* | *eldivenli* | *yerli* || adi | afili | Avrupalı | ayrıcalıklı | bedbaht | ~ beslenen | bilgili | bıyıklı | bunca | cimri | dilsiz | ~ donlu | dört kaşlı | gencecik | hilesiz | ihtiyar | itaatli | ~ kaşlı | katıksız | ~ kıyafetli | ~ kopuk | küstah | mektepli | sayısız ~ | semiz | sırmalı | sıkıca | şahbaz | şehirli | tabanı yarık | ~ ücretli | ~ üsluplu | yakışıklı | yarı | yaşlı | yatılı | yetmişlik | ~ yüzü | zavallı

ut • müzik Klasik Türk müziği araçlarından, iri karınlı, kirişli, mızrapla çalınan bir çalgı. ~ kakmalı | sedefli

utanç • Utanma, hicap. ~ mahsus || acıklı | ağır | anlamsız | çocuksu | derin | düzmecce | gizli | hazin | kuvvetli | olası | sevgisiz | şimdiki | vahşi | yüz kızartıcı

utangaçlık • Sıkılganlık, mahcubiyet. birer | çocuksu | mutlu | nazlı | ~ saygılı | şirin | yumuşacık | zarif

utanma • Utanmak durumu, arlanma, teddüp. deminki

utku • Yengi. gizli | kesin | olumsuz | şanlı | yenici

uyak • edebiyat Şiirde dizelerin sonunda tekrarlanan ve aynı ahengi veren heceler veya aynı görevde olmayan ancak benzeşen sesler, kafiye. kötü

uyanık • mecaz Açık göz, kurnaz kimse. ateist **uyanıklık** • Uyanık olma durumu, anıklık, saklık, teyakkuz. ~ evvelki || ~ değer | esrarlı | fikri | gelişigüzel | kısacık | ruhani | umumi **uyanıklılık** • Uyanıklık. olumlu

uyanış • Uyanma, intibah. • mecaz Bilgisizlikten kurtulma durumu. cinsel | fizyolojik | gürültülü | hantal | herhangi bir | kahpe | millî | ritmik | rutin | şaşırtıcı | yarınki | yepyeni

uyanma • Uyku durumundan çıkma. gelen

uyaran • Bir uyarım, bir tepki yaratan herhangi bir güç, uyarıcı. çevresel | duyusal || ~ aralıklı | ilişkisiz | kaygılı | ~ kaynaklı

uyarı • Herhangi bir konu, sorun üzerine ilgi çekme, ikaz, ihtar, tembih. • biyoloji Organizmada uyarım yaratan güç. cinsel | duysal | tanrısal | meteorolojik | ~ yollu | esprili || anlaşılabilir | anlık | artçı | babaca | bağırğan | basınçlı | başka | birkaç | ~ çeşitli | çevresel | dostça | duyusal | düşmanca | ~ esaslı | farmakolojik | fiziksel | görsel | güçlü | iddia | ~ ilgili | kaçınıcı | mutlu | olumsuz | ~ pankartlı | parasem-

uyarıcı

patik | postmodern | ~ saatli | tatlı sert | tehditkâr | ufak | üstü kapalı | yatay | yerinde **uyarıcı** • Uyarma özelliğine sahip olma. belirli | dışsal | dokunsal | fiziksel | görsel | herhangi bir | işitsel | kardiyak | mistik | nötr

uyarılma • Uyarılmak işi. *aşırı* || şiirsel

uyarım • *biyoloji* Bir uyarıcı karşısında organizmanın gösterdiği tepki, tembih. • Bir uyarma sebebiyle herhangi bir kasta, salgı bezinde olan açık veya gizli değişim. *aşırı* | düzenli | etkili | fizyolojik | ~ istemli

uyarlama • *edebiyat* Bir eseri çevrildiği dilin, konuşulduğu toplumun yaşayışına, inançlarına uydurma. *alegorik* | başarısız | kimi ~ | vasat

uyarma • Uyarmak işi, ihtar, tembih. ~ çeşitli

uydu • *gök bilimi* Bir gezegenin çekiminde bulunarak onun çevresinde dolanan daha küçük gezegen, peyk. • Türlü amaçlarla yerden fırlatılan ve genellikle kapalı bir yörünge çizerek yer çevresinde dolanan araç. *astronomik* || ~ görünümlü | ~ la-
kaplı | modüler | yapay | yapma

uydurma • Uydurmak işi. • Şişirme haber. *aşağılık* | *saçma sapan*

uygarlık • Uygur olma durumu, medeniyet, medenilik. • Bir ülkenin, bir toplumun, maddi ve manevi varlıklarının, fikir, sanat çalışmalarıyla ilgili niteliklerinin tümü, medeniyet. *çağdaş* | *eşsiz* | *koskoca* | *gelişkin* || asıl | asri | bağımlı | birçok | büyük | çok yönlü | değişik | evrensel | ~ geçen | gelişmiş | gelmiş geçmiş ~ | ilkel | ışıltılı | kayıp | köklü | mucizevi | muhteşem | nice ~ | oynak | ~ örülü | parlak | pervasız | rafine | sözel | ussal | ünlü | üstün | vicdanlı | ~ yönlü **uygarlık tarihi** • Medeniyet tarihi. karşılaştırmalı

uygulama • Uygulamak işi, tatbikat, tatbik, pratik. • Kuramsal bir bilgiyi, ilkeyi, düşüncüyü herhangi bir alanda hayata

tatbik etme, tatbik. • Bir sanat ve bilim dalının ilkelerini düşünce alanından uygulamaya alanına geçirip gerçekleştirme işi, kılğı, tatbik, ameliye, pratik. • *hukuk* Yürütüm. *antidemokratik* | *adaletsiz* | *rutin* | *interaktif* | *usulsüz* | *sınai* | *saçma sapan* | *acısız* | *partizanca* | ~ *zıt* | *mantıksız* | ~ *aykırı* | ~ *ilişkin* | ~ *planlı* | ~ *tabanlı* | *fiilî* | *devletçi* | *ilginç* | ~ *kırıcı* || acımasız | adaletli | akıl dışı | aletli | alışılmış | asimetrik | ~ asırlık | *aşırı* | atılımcı | avantajlı | ayrıcalıklı | ayrıntılı | babadan kalma | ~ baskılı | başarısız | başka | benzeri | bilinçli | bütüncül | canavarca | çifte | ~ çıkışlı | çok yönlü | demokratik | deneysel | derme çatma | despot | dilsel | disiplinsiz | dramatik | duraksamalı | düzensiz | ekonomik | ~ esaslı | ~ evvelki | faydalı | gerici | gizemsel | gönüllüce | ~ görünümlü | hiyerarşik | ideolojik | iğrenç | ikiyüzlü | ilaşsız | illegal | jineko-
lojik | ~ kademeli | kanun dışı | kapitone | kara düzen | kasıtlı | katı | keyfi | kof | komplike | ~ konulu | ~ kullanımlı | kuralsız | küçük çapta | mahallî | ~ mahsus | ~ maliyetli | manasız | mucizevi | münasebetsiz | müteakip | mütevazı | nazari | ~ oranlı | oynak | örgütlü | özenli | özensiz | öznel | periyodik | pilot | popüler | rakipsiz | ~ ruhlu | sakıncalı | sistematik | sıkıcı | sorumsuz | subjektif | şekilci | tamamlayıcı | tehlikesiz | tek sesli | tek yanlı | tekelci | tepeden inme | teslimiyetçi | tüm ~ | ustalık | vasat | vefasız | verimsiz | yanlı | yapay | yargısal | yasak | yazınsal | yetkisiz | yüzeysel | zamansız | zorlama | zorlayıcı

uygulanma • Uygulanmak işi. *yatay*

uygulayıcı • Uygulama yapan kimse. *başarılı* || azılı | ilk

uygun • Yerli yerinde olma. *son derece* || görece | ~ uyarıcı **uygunluk** • Uygun olma durumu. birebir | bireysel | inanılmaz **uygunsuzluk** • Yakışmayan davranış, uymazlık, yakışsızlık. *küçük*

uyku • Dış uyaranlara karşı bilincin, bütünüyle veya bir bölümünün yitdiği, tepki gücünün zayıfladığı ve her türlü etkinliğin büyük ölçüde azaldığı dinlenme durumu. • *mecaz* Çevrede olup bitenin farkında olmama, gaflet, aymazlık. • *mecaz* Gerçeği görememe, aymazlık. *de-rin* | *düzensiz* | *bir damla* | *huzurlu* | *ebedî* | *dogmatik* | *düşsüz* | *dinlendirici* | *rahat* | *yapışkan* | *dalgın* | ~ *saatlik* | *müsterih* | *huzursuz* | *tatlı* | *dingin* | *kesintili* | *kaçıncı* | *kuşkulu* | *kısa* | *dipsiz* | *leziz* | *bölük pörçük* | ~ *yüzyıllık* | ~ *geceki* | *kesiksiz* | *tedirgin* | *yarı* | *sıcacık* | *ağır* || *ahmakça* | *aydınlık* | *azılı* | *bakir* | *baygın* | ~ *bin* | *bitkisel* | *bulutlu* | *bunalımlı* | *cismani* | *çamurlu* | ~ *çekici* | *çorak* | *değişmez* | *delik deşik* | *deliksiz* | *derince* | *dikenli* | *dilsiz* | *doğru dürüst* | ~ *dolu* | *doyuru-cu* | *düşüncesiz* | *ek* | *endişesiz* | *erinçli* | *esrarlı* | ~ *evvelki* | *gamsız* | *görkemli* | *güleç* | *güvenli* | *güzelce* | *hafif* | *herhangi bir* | *ılık* | *kaliteli* | *karanlık* | *katı* | *kesif* | *kesik kesik* | *kesintisiz* | *kıpırtısız* | *kısacık* | *korkulu* | *koygun* | *kutsal* | ~ *kâbuslu* | *mağrur* | *manevi* | *masum* | *mavimsi* | *minik* | *morumsu* | ~ *muzdarip* | *müthiş* | *namussuz* | *nim* | *ölümsüz* | *problemli* | *rahatsız* | *saçma sapan* | *sakin* | *saten* | *sazlı* | *sessiz* | *sincabi* | *sıkıntılı* | *sırılsıklam* | *sırmalı* | ~ *sonraki* | *sonsuz* | *sunî* | ~ *tam* | *tatminsiz* | *tehi* | *tembel* | *terli* | *tetik* | *tirşe* | *titrek* | *tılsımlı* | *upuzun* | *uykulu* | *uzun* | *ümitli* | *vakitsiz* | *yarım yamalak* | *yedinci* | *yekpare* | ~ *yıllık* | *yüzeysel* | *zi-yasız* | *zoraki* **uyku bozukluğu** • Uyku-ya dalamama veya gece boyunca uykuyu sürdürmede zorlanma, normalden daha erken uyanma ve gün boyunca yorgun olmakla tanımlanan insomnia. ~ *spesifik* **uyku hapı** • Kişinin uykuya dalmasını ve sürdürmesini sağlayan ilaç. *avuç do-lusu* | ~ *kutu* **uykucu** • Uykuyu seven, çok uyuyan kimse. *umursamaz* | *uyur-gezer* **uykusuzluk** • Uyku uyuyamama

veya uyumamış olma durumu. ~ *gecelik* | ~ *geceki* || *doğulu* | *körpe*

uyruk • Bir devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olan kimse, tebaa. *yabancı* || *eşit* | *kıvrımlı*

uysallık • Uysal olma durumu. • Uysalca davranış. *neşeli* | *taşralı* | *tekinsiz* | *zincirleme*

uyuklama • Uyuklamak işi. ~ *esintili* | ~ *karişik*

uyum • Bir bütünün parçaları arasında bulunan uygunluk, ahenk. • Toplumsal çevreye veya bir duruma uyma, uyum sağlama, intibak, entegrasyon. • *dil bili-mi* Ortak özellikleri açısından sesler arasındaki uygunluk, harmoni. *eşsiz* | *anla-şılmaz* | *şaşırtıcı* | *kusursuz* | *mükemmel* | *benzersiz* || *aşırı* | *belirli* | *biyolojik* | *çev-resele* | *düşünsel* | *eksiksiz* | *estetik* | *genel* | *gizli* | *gündelik* | *harikulade* | *hüzünlü* | *inanılmaz* | *karmaşık* | *kozmetik* | *mali* | *nostaljik* | ~ *özlü* | *tanrısal* | *tekdüze* | *terli* | *toplumsal* | *ussal* | *yapısal* | *yaşamsal* | *yetkin* | *yorucu* | *yoz* | *zarif* | ~ *zıt* **uyum paketi** • Çeşitli yasaları kapsayan düzenleme. *yargısal*

uyuma • Uyumak durumu. *istemsiz*

uyumlu • Uyuma sahip olma. *aşırı* **uyum-luluk** • Uyumlu olma durumu, uyumluluk. *göreceli* | *pastel* **uyumsuzluk** • Uyumsuz olma durumu, ahenksizlik, imtizaçsızlık. *büyükçe* | *o* | *yabanıl*

uyurgezer • Uykusu sırasında konuşan, yürüyen kimse. *iki*

uyuşma • Uyuşmak. • Uzlaşma. *geçici* | *nedensiz* | *özgür*

uyuşmazlık • Uyuşmama durumu. *esrarlı* | *köklü*

uyuşturucu • Uyuşturma özelliği olan madde. ~ *sarılı* || *birinci sınıf* | *ölümcül* **uyuşturucu ticareti** • Narkotik madde alışverişi. *uluslararası*

uyuşukluk

uyuşukluk • Uyuşuk olma durumu. *yabansı* || ~ beter | dipsiz | uyuklu

uzak • Yakın olmayan yer. *kilometrelerce* | *biraz* || fazla | hangi | nihayetsiz | onca | ~ saatlik **Uzakdoğu seferi** • Uzakdoğu ülkelerine yapılan sefer. **uzatmalı Uzakdoğulu** • Uzakdoğu'daki halklardan birine mensup olma. *çekik gözlü*

uzaklaşma • Uzaklaşmak durumu. *kesin*

uzaklık • Uzak olma durumu, ıraklık. • *matematik* İki nokta arasındaki uzak ölçümü, mesafe. *eşit* | *sonsuz* | ~ *saatlik kilometrelerce* | *olanca* | *ölçülü* | *engin* || baş döndürücü | ~ beslenen | bilinmedik | bunca | büyü | değişik | derin | düşünsel | garip | gerekli | güvenli | inanılmaz | manasız | rüzgârlı | ~ saydam | ~ saygılı | ~ uygun | yaratıcı | yatay | yorucu

uzam • *felsefe* Algılanan nesnelerin temel niteliği. • Bir nesnenin uzayda kapladığı yer, vüsat. *anonim* | *coğrafi* | *değişken* | *düşsel* | *kaygan* | *kolektif* | *kökensel* | *seyrek* | *sınırsız* | *tarihsel*

uzantı • Bazı nesnelerin herhangi bir yerinde görülen uzamış bölüm. • Ana konumdaki bir bütünün, özün veya durumun, kendisinden ayrı görülen ancak aynı yapısal özellikleri içeren parçası. *doğal* || çağdaş | durgun | dümdüz | gergin | gıllığışsız | gölgeli | ibiksi | illegal | ~ kayan | negatif | örgütsel | popüler | radikal | şiirsel | ~ temelli | toplumsal | ufak | ufuksuz

uzatma • Uzatmak işi, temdit. ~ aylık | melodik

uzay • *gök bilimi* Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza, mekân. • Bütün gök cisimlerinin içinde bulunduğu sınırsız boşluk. *uçsuz bucaksız* | *üç boyutlu* || göçebe | yılgın **uzay adamı** • *gök bilimi* Uzak gemisini uzayda yöneten kimse, astronot, kozmonot. *birer* | *iki* **uzay aracı** • Dünya'nın atmosferi dışında, özellikle dış uzayda çalışmak üzere

tasarlanmış araç ya da makine. *maliyetli* || insanlı | toprak rengi **uzay boşluğu** • Bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk. *koskoca* **uzay gemisi** • *gök bilimi* Uzaya gitmek için yapılmış taşıt, mekik. **tanrısal uzay istasyonu** • Uzak boşluğunda insanların konaklaması ve çalışması için hazırlanan platform. **insanlı uzay kolonisi** • Dünya'nın çevresinde yörüngede dolanan, içinde insanlarla birlikte diğer canlıların da yaşayabilecekleri çeşitli donanımlara sahip olan yapı. **insanlı uzay mekiği** • *gök bilimi* Uzak gemisi. **kenetli uzay robotu** • Uzak keşif robotu. *minicik* **uzay uçuşu** • Uzaya gidiş. **insanlı uzay üssü** • Uzak araçlarının kalktığı ve indiği üs. **insanlı uzay yolculuğu** • Dünya'dan atmosfer dışına veya dış uzayda gerçekleştirilen yolculuk. **insanlı uzay yürüyüşü** • Uzak keşfetme amaçlı gezi. **sorunsuz uzaylı** • Uzayda yaşadığı varsayılan canlı. *duygusuz* | *eli yüzü düzgün* | *garip* | ~ *gömlükli* | *kötücül* | *sevimli*

uz dillilik • İyi konuşma, sözle inandırma yeteneğine sahip olma durumu. *geveze*

uzlaşma • Uzlaşmak durumu, uyuşma, uzlaş, uzlaşım, mutabakat, konsensüs. *belirli* | *benzersiz* | *politik* | *toplumlar arası* | *yarım yamalak* | *zımnî*

uzlaşmaz • Uzlaşmayan, uzlaşma yanlısı olmayan kimse. *ödünsüz* **uzlaşmazlık** • Anlaşmaya, uzlaşmaya yanaşmama durumu. *devletler arası* | *kavramsal*

uzlet • *eskimiş* Toplum yaşayışından kaçıp tek başına yaşama. *bulanık* | ~ *çehreli* | *muhayyel*

uzluk • Uсталık, işinin eri olma durumu, hazakat, ehliyet. *belli başlı*

uzman • Belli bir bilim dalında lisansüstü öğrenim derecesine sahip kimse, spesyalist. • Bilirkişi. ~ *uyaran* | *lisanslı* | *patolojik* | ~ *yetişmiş* | *kıdemli* | ~ *diplomalı* | ~ *kadro* || Asyalı | Batılı | benzersiz | beş on | bilgili | ~ bir numaralı | ~ bir sürü

| ~ çantalı | değerli | doktoralı | ~ düşkün | görgülü | ~ haiz | hangi | iyi niyetli | komple | kravatlı | kulağı kesik | müstesna | onca | profesyonel | saygın | teknik | ünlü | yaman | Yeni Zelandalı | yetkili | yetkin **uzman doktor** • *tıp* Bir tıp dalında gerekli ihtisası görüp uzmanlık belgesini alan doktor, uzman hekim. ~ **kadro** **uzman eğitmen** • Belli bir konuda yetişmiş eğitmen. ~ **sertifikalı uzman hekim** • *tıp* İhtisas alanına bağlı olarak bireylerin hastalıklarını tespit ve tedavi etme. ~ **kadro** **uzman tabip** • İhtisas alanına bağlı olarak bireylerin hastalıklarını tespit ve tedavi etme sorumluluğuna sahip doktor. ~ **kadro** **uzmanlık** • Uzman olma durumu, uzmanın görevi, mütehasıslık, ihtisas, kompetanlık. **apayrı** | **bin türlü uzmanlık alanı** • Kişinin ken-

dini geliştirdiği ve yetiştirdiği alan. **gerçek uzmanlık dalı** • Kişinin kendini geliştirdiği alan. **her bir**

uzun • Başlangıcı ile bitimi arasında fazla zaman aralığı olma. • Ayrıntılı olma. *görece* | *fazla* || nefis **uzunluk** • Bir şeyin, bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı. • Bir yüzeyin iki temel boyutundan en büyük olanı, boy, en karşıtı. *kilometrelerce* || *aşırı* | *bir parmak* | *dayanılmaz* | *doğal* | *orta boy* | *ortalama*

uzuv • *anatomi* Organ. • *anatomi* Üye. ~ *kopuk* | *yegâne* || faal | faydalı | fedakâr | kuvvetli | mecruh | ~ mensup | muhteşem | nafi | şerefli | ~ yarar

uzviyet • *eskimiş*, *anatomi* Organizma. **terütaze**

ücret • *ekonomi* İş gücünün karşılığı olan para veya mal. • Kiralanan veya satın alınan bir şey için ödenen para. *brüt* | *dolgun* | *düşük* | ~ *asgari* | *zamlı* | *sembolik* | *reel* | *astronomik* | *cüzi* | *mütevazı* | *milyarlık* | *orantısız* | *ortalama* | *adaletli* | ~ abartılı | ~ aylık | beş paralık | ~ cezalı | ~ çift | ~ duyulmamış | *fahiş* | *götürü* | *gündelik* | *hiçbir* | işe uygun | *kadrosuz* | *maksimum* | *maktu* | *mutat* | *nominal* | ~ orantılı | ~ paralık | ~ rakamlı | *sezonluk* | *simgesel* | ~ yıllık | yurt içi | *yüksek*
ücret artışı • Ücrette miktar bakımından görülen artış. *reel* **ücret dağılımı** • Ücretin yapılan işe ve performansa dayalı dağıtımı. *adaletsiz* **ücret dengesi** • Kimselere dağıtılan ücret miktarındaki uyum, eşitlik. *adaletli* **ücret politikası** • Bir kurumun uyguladığı fiyat politikası. *adaletsiz* **ücretli** • Ücretle çalıştırılan kimse. *asgari*

ücretlendirme • Ücretlendirmek işi. ~ *kademeli*

üç • İki sayısından sonra gelen şey. *orta* **üçkâğıtçı** • *mecaz* Yalancı, dolandırıcı, hileci, düzenici kimse. *aşağılık* | *inatçı* **üçgen** • *geometri* Üç tepe noktası, üç açısı, üç kenarı olan geometri biçimi, *müselles*. ~ *köşeli* || *çekirdek* | ~ *çevrili* | *dümdüz* | *eşkenar* | ~ *görünümlü* | *herhangi bir* | *sihirli* | *zavallı* | *zorlu* **üçlü** • *müzik* Üç kişilik müzik topluluğu, *trio*. *alakasız* | *itirazcı* | *kozmopolit* | *kutsal* | *uyumsuz* | *ünlü*

üfürükçü • Okuyup üfleyerek hastalıkları iyileştirdiğine inanılan kimse. *gizemli* | *nefesli*

üfürüm • *tıp* Kalbin kanı damarlara pompalaması sırasında, zarında veya kapakçığında bulunan delik yüzünden ortaya çıkan normal dışı ses. *zararsız*

ülfet • *eskimiş* Dostluk, ahbablık. *muhtelif* ~ | *sıkı fıkı*

ülke • Bir devletin egemenliği altında bulunan toprakların tümü, *diyar*, *memleket*. • Devlet. • Bir özelliği ön plana çıkarılarak düşünülen bölge. *gelişmiş* | *geri kalmış* | *yabancı* | ~ *çevrili* | *garantör* | *bağımsız* | *uygar* | *az gelişmiş* | *Batılı* | *aklı başında* | ~ *gelirli* | *diğer* | *dış* | *varlıklı* | *sorunsuz* | *totaliter* | *güvensiz* | *gururlu* | *hangi* | *birçok* | *milyonluk* | *özgür* | *tüm* ~ | ~ *çeşitli* | *demokratik* | *egzotik* | *yegâne* | *uydu* | *tarafsız* | *antidemokratik* | *riskli* | *komşu* | ~ *bilinmeyen* | *uçsuz bucaksız* | *medeni* | *Asyalı* | ~ *dilli* | *yıkık* | *bereketli* | *oryantal* | *koskoca* | *bakir* | *devasa* | *yitik* | *huzurlu* | *alacaklı* | *koca* | *üretici* | *laik* | *vahşi* | *çekirdek* | *herhangi bir* | *dost* | *koskocaman* | *zengin* | *sefil* | *seviyeli* | *revizyonist* | *teknolojik* | *adaletli* | *yekpare* | *yenik* | *sihirli* | *düşsel* | *ikinci sınıf* | *yepyeni* | *gizemli* | *Türki* | ~ *benzeri* | *mazlum* | *anlaşılmaz* | *federal* | *küçük* | *gerici* | *avantajlı* | *güçsüz* | ~ *kalan* | *bambaşka* | *üçer* | *nice* ~ | *dağlık* | *gönençli* | *adaletsiz* | *belli başlı* | ~ *yapılı* | *uzak* | *öteki* | *sorumsuz* | *bıçaklı* | ~ *bağimli* | *gariban* | *falanca* | *hiçbir* | *orta karar* | *sıcakkanlı* | *zorba* | *istikrarsız* | *bütün* ~ | *irili ufaklı* ~ | *kültürlü* | *değişik* | *bağlantısız* | *paravan* | *şerefli* | *mümbit* | ~ *beslenen* || *acıklı* | *acılı* | *acımasız* | *ahlaklı* | *alakasız* | ~ *alışık* | *amaçsız* | *apayrı* | *ateist* | *Avrupalı* | *ayrı* | *ayrı ayrı*

| bahis konusu | bahtı kara | basmakalıp | başka | batık | ~ bayraklı | bazı | ~ beceriksiz | belirli | benzer | benzersiz | berrak | bilinmez | ~ bilmiş | bir düzine | ~ bir numaralı ~ | bir sürü | biricik ~ | birinci sınıf | birincil | bitkin | bol | borçsuz | bu | bucaksız | bulanık | bunca | bürokratik | cennet ~ | cesametli | cömert | çalkantılı | çileli | çoğulcu | çok uluslu | çorak | dar kafalı | değme | deli dolu | deneyimsiz | denizaşırı | dertli | dinamik | dinç | ~ dinli | doyumsuz | durgun | dümdüz | düşman | düşünsel | edilgen | ~ endeksli | erdemli | eski | eşit | ezik | ezilmiş | fakir | fantastik | ~ farksız | ~ fiyatlı | ~ garantili | garip | ~ gebe | gelişkin | geniş | göçebe | görkemli | güdük | güneşli | güvenceli | güvenilir | ~ haiz | haşin | haysiyetli | ~ hevesli | ~ hâkim | içe kapanık | iddiasız | iki | ileri | ilkel | itibarsız | iyi | ıssız | ~ kapasiteli | ~ kayan | kimi ~ | kinli | kıpır kıpır | kırılğan | kışkık | koca koca ~ | kompleksli | kozmopolit | kurak | kurgusal | küçümen | laleli | lanet | loş | ~ mamur | marjinal | matrak | ~ mesafeli | miskin | mistik | miyop | monarşik | muazzam | ~ muktedir | ~ muzdarip | mutaassıp | ~ münhasır | müstakil | müşterek | nadir | narsist | nasıl | nüfuzlu | olgun | onca | onlarca | onurlu | onursuz | ~ oranlı | ormansız | öbür | ölümsüz | ~ örtülü | özgürlüksüz | paramparça | paranoyak | ~ planlı | problemsiz | puslu | rasyonel | rengârenk | renksiz | saçma sapan | sancılı | sansürcü | saygın | ~ sayılı | sempatik | sevgili ~ | sisli | ~ sistemli | sıcacık | sıcak | sınırlı | sıradan | soğuk | söz konusu | statükocu | stratejik | sulak | şer | şiirsel | talihli | tamtakır | ~ tanımaz | tapon | tekinsiz | تنها | teokratik | toleranslı | ucuz | ufak tefek | ulvî | umursamaz | uyduruk | üç | üç beş | ümitsiz | ütöpik | vakarlı | varsıl | vasat | vefasız | viran | vurdumduymaz | yabanıl | yapay | yenilikçi | yoksul | ~ yoksun | ~ yolsuz | yurtsuz | yüzlerce

ülkü • İnsanı duyular dünyasının üstüne yükselten ve hiçbir zaman tam olarak gerçekleştirilemeyecek olan, yalnızca erişilmesi istenen amaç olarak kalan kılavuz ilke, mefkûre, ideal, vizyon. *kutsal* || alevli | asil | büyük | mevcut | ölmez | temel

ülser • *tıp* Sindirim organlarında ve özellikle mide ile onikiparmak bağırsağında görülen yara, karha. *ailevi* | *diyabetik* | ~ nedenli

ülserleşme • Ülserli hâle gelme. *yüzeysel*

ültimat • Bir devletin başka bir devlete verdiği ve hiçbir tartışma veya karşı koymaya yer bırakmaksızın, tanıdığı sürede isteklerinin yerine getirilmesini istediği nota. • Uyulması gereken kuralları kesin bir dille anlatma. *kısacık* | ~ saatlik | ~ süreli | ~ yazılı

ümit • Umut. *müphem* | *gündelik* || ~ ait | bahtiyar | başlıca | belli belirsiz | ~ beslenen | boş | bozuk düzen | bütün ~ | derin | dünkü | fazla | gizli | katıksız | kırılgan | kuvvetli | muhteşem | mühim | münasebetsiz | müthiş | nurlu | pür | sönük | şuursuz | ufacak | vazıh | zayıf **ümitsizlik** • Umutsuzluk. acı | ani | derin | ezeli | mutlak | öldürücü | sert | titiz | vahşi

ümme • *din bilgisi* Hz. Muhammed'e inanarak, onun yaptıklarını ve söylediklerini uygulayarak çevresinde toplanan Müslümanların tümü. *kahraman* || asi | günahkâr | ~ kişilik **ümme** • Ümmetçilik yanlısı olma. *münafık*

ün • Herkesçe bilinme, tanınma durumu, san, şöhret, şan. *uluslararası* | *yaygın* || efsanevi | ezici | koskoca | küçük çaplı | mızımız | tekdüze

üniforma • Aynı işi yapanların giydikleri, tüzükle belirtilmiş, bir örnek giysisi. • Silahlı kuvvetlerin resmî giysisi. *resmî* | *sırmalı* | ~ yakalı | *yaldızlı* | *pırlı pırlı* | ~ mahsus || acayip | boz | bugünkü | ~ ceketli | ~ çizgili | duman rengi | ~ gelen

| görkemli | isyancı | kanlı | kapalı | kasvetli | keten | ~ kollu | kül rengi | lacivert | ~ lekeli | parlak | rengârenk | temiz | uydurma | vişneçürüğü

ünite • Bir kümenin her elemanı veya bir çokluğu oluşturan varlıkların her biri, birim. • Dersin bölümlerinden her biri. ~ *yataklı* | *gezici* | *mahrem* || *benzeri* | *devasa* | *fonksiyonel* | ~ *haiz* | *idari* | *kardiyak*

üniversite • Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan fakülte, enstitü, yüksekokul vb. kuruluş ve birimlerden oluşan öğretim kurumu, darülfünun. *davalı* | *ünlü* | *teknik* || *aynı* | *belli başlı* | *birçok* | *cana yakın* | ~ *çeşitli* | *değişik* | *demokratik* | *diğer* | ~ *eğitilmiş* | *fiyakalı* | *gıcır* | *gıcır gıcır* | *güzide* | *ileri* | *koskocaman* | *kökenli* | *köklü* | *marjinal* | ~ *namlı* | ~ *nitelikli* | ~ *orantılı* | *otonom* | *özerk* | *özgür* | ~ *puanlı* | *saygın* | ~ *sistemli* | *yetmiş* | *yüz binlerce* | *yüzlerce* **üniversite mezunu** • Üniversite diploması alan kimse. ~ *sertifikalı* **üniversite modeli** • Örnek olacak nitelikte üniversite. *üretken* **üniversite öğrencisi** • Üniversitede öğrenim gören öğrenci. *burslu* | *felçli* | *fettan* | *hımbıl* | *parasız* | *pulsuz* | *uzatmalı* **üniversiteli** • Üniversite öğrencisi. *uzatmalı* || *nice* ~ | *yüz binlerce*

ünlem • *dil bilgisi* Türlü duyguları anlatan veya bir doğa sesini yansıtan kelime, nida: Ah! Oh! Şak, çat vb. ~ *heceli* || *ani* | *anlamli* | *kendine özgü* | ~ *kokulu* | *yapayalnız* **ünlem işareti** • *dil bilgisi* Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma vb. duyguları anlatan, bir doğa sesini yansıtan kelime veya cümlelerin sonuna konulan noktalama işareti, ünlem (!). *koskocaman*

ünlü • Tanınmış, meşhur. *cömert* | *falanca* || ~ *bir numaralı* ~ | *deli dolu* | *karizmatik* | ~ *küs* | *sonradan olma* | *vasıfsız*

ünsüz • *dil bilgisi* Ses yolunda bir engelle çarparak çıkan ses, sessiz, sessiz harf, konson, konsonant. ~ *özdeş*

üreme • Üremek işi. • *biyoloji* Canlıların cinsel hücrelerinin birleşmesinden ortaya çıkan tohumla veya doğrudan doğruya oluşturdıkları sporlarla çoğalmaları, tenasül. *bakteriyel* | *doğal* | *suni*

üretici • *ticaret* Üretimle uğraşan kimse, yetiştirici, müstahsil, prodüktör, tüketici karşıtı. *Asyalı* | ~ *sermayeli* || ~ *endeksli* | ~ *farksız* | ~ *gelirli* | ~ *haiz* | *küçük çaplı* | *örgütlü* | *örgütsüz* | *yatkili*

üretim • Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme, istihsal, tüketim karşıtı. *tarımsal* | *sınai* | *hayvansal* | *sanatsal* | *markalı* | ~ *planlı* | *endüstriyel* | *düşünsel* | *dilsel* | *yurt içi* | *hijyenik* | *birincil* | *seri* || *aşırı* | *atıl* | ~ *belli* | *bilimsel* | *bilinçsiz* | *bitkisel* | ~ *çatılı* | ~ *çeşitli* | *deneyisel* | *düzensiz* | ~ *evvelki* | *fabrikasyon* | ~ *fiyatlı* | *hatalı* | *hızlı* | *ikincil* | *ipekli* | *kalitesiz* | ~ *kapasiteli* | *kuramsal* | *küçük çapta* | *kültürel* | *moleküler* | *onca* | *plansız* | *rafine* | *rasyonel* | *ruhsatsız* | *sofralık* | *sorunsuz* | *şaşılası* | ~ *temelli* | *verimsiz* | *yazınsal* | *yerel* | ~ *yıllık* **üretim teknolojisi** • Fiziksel enerjiyi doğrudan kullanılabilir hâle dönüştüren teknoloji. *sofistike* **üretim tesisi** • Üretim yapılan yer. *termik*

üretkenlik • Verilen emeğe ve yapılan masrafa oranla üretilen miktar, ürün verme gücü, prodüktivite. *genel*

ürkeklik • Ürkek olma durumu. • Ürkekçe davranış. *anlaşılmaz* | *bugünkü* | ~ *kalan* | *latif* | ~ *mesafeli* | ~ *özgü* | *tuhaf* | *yersiz*

ürküntü • Ürkme duygusu, tevahhuş. ~ *çeşitli* | *insancıl*

ürküş • Ürkme işi. *kıpkırmızı*

ürkütücü • Ürperti verme. *daha bir*

ürolog • İdrar yolu hastalıkları hekimi, bevlileyici. *ünlü*

ürperiş

ürperiş • Ürperme işi. *zevкли* || anlaşılmaz | benzer | berrak | esrarlı | sebepsiz | sihirli | turuncu

ürperme • Ürpermek işi. *müphem* || ani | asabi | belli belirsiz | benzer | eşsiz | geçici | mistik | serin | tatlı | telaşlı

ürperti • Ürperme duygusu. *tatlı* || ani | anlaşılmaz | esrik | güçlü | hafif | ince | ıslak | kaçınılmaz | karmakarışık | sıcak | soğuk | solgun

ürrün • Doğadan elde edilen, üretilen yararlı şey, mahsul. • Türlü endüstri alanlarında ham maddelerin işlenmesiyle elde edilen şey. • *mecaz* Eser. • *mecaz* Bir tutum veya davranışın ortaya çıkardığı şey. *markalı* | *hayvansal* | *lisanslı* | *sütlü* | *kauçuk* | *ambalajlı* | *kepekli* | *diyabetik* | *yöresel* | *dilsel* | *rafine* | *artı* | *yenilikçi* | *sınai* | *kalitesiz* | *fonksiyonel* | *mamul* | ~ *kaplama* | *maliyetli* | *ekolojik* | *konserve* | ~ *fiyatlı* | *mayalı* | *pornografik* | *defolu* | *yazınsal* | *nemlendirici* | *mucizevi* | *sair* ~ | *yetkin* | *mayonezli* | *kopya* | *özgün* | *yassı* | *otantik* | ~ *onaylı* | *dokuma* | *endüstriyel* | ~ *belgeli* | *katkısız* | *zirai* | *ortopedik* | *ambalajsız* | ~ *kabuklu* | *çikolata* | *ankastre* | ~ *özlü* | *rastgele* | *birincil* | *resimli* | *bandrollü* | *konsantre* | *nadide* | ~ *desenli* | *tarımsal* | *kabiliyetli* | *mistik* | *posalı* | *bandrolsüz* | *dolaysız* | ~ *temizleyici* | *bereketli* | *falanca* | *sınırlı* | *kimyevi* | *seçkin* | *avantajlı* | *markasız* | *erotik* | *külçe* || abur cubur | anlamlı | antenli | antialerjik | antiseptik | apayrı | artımlı | aşırı | bağımsız | baharatlı | bakteriyel | barkodlu | basit | başarılı | bedelsiz | belgesel | belirgin | biberli | binlerce | bitkisel | buzlu | çevresel | çok yönlü | dayanıksız | değerli | dejenere | deneysel | diğer | dolgun | doyurucu | epik | etiketsiz | ~ filtreli | ~ formüllü | gereksiz | görsel | ~ haiz | hastalıklı | hatasız | ~ hazır | herhangi bir | hijyenik | ~ içerikli | iletken | ~ isimli | kakaolu | kimyasal | klasik | kokusuz | konvansiyonel | kökenli | kredili | meteo-

rolojik | mevsimsel | mizahi | muazzam | o kadar | olumlu | ortak | önemli | özenli | öznel | popüler | pudralı | ~ rakamlı | renksiz | sade | sapkın | sedefli | sofistike | soylu | ~ spesifik | tamamlayıcı | taptaze | ~ tasarımlı | tatlandırıcı | ~ tatlandırıcılı | tembel | ~ temelli | tesettürlü | ~ tohumlu | toprak | transparan | tutarlı | ucuz | usta işi | ~ uyaran | üretken | ~ vitaminli | yakıcı | yan | ~ yapraklı | yaratıcı | yarı iletken | yeni | ~ yıllık | yüz binlerce | yüzlerce | zahmetli | zamansız | zeytinli
ürrün yelpazesi • Üretilen maddelerin çeşitlilik durumu. *komple*

ürryanlık • Çıplak olma. *nefis*

üs • *askerlik* Bir askerî harekâta birliklerin gereksinim duyduğu her türlü gerecin toplandığı, dağıtıldığı bölge. • Bazı görevleri yürütebilmek amacıyla kurulan, özel yapıları, donatımları, atölyeleri, onarım yerleri, servis alanları olan, sürekli veya geçici olarak konaklama yapılan yer. *lojistik* | *stratejik* | *korunaklı* || ~ bağlantılı | ehemmiyetli | insanlı | koskocaman | mistik

üslup • Anlatma, oluş, deyiş veya yapış biçimi, tarz. • Bir sanatçıya, bir çağa veya bir ülkeye özgü teknik, renk, biçimlendirme ve söyleyiş özelliği, biçem, stil. • *edebiyat* Sanatçının görüş, duyuş, anlayış ve anlatıştaki özelliği veya bir türün, bir çağın kendine özgü anlatış biçimi, biçem, tarz, stil. *bilişsel* | *alaycı* | *esprili* | *sürükleyici* | *seviyeli* | *mizahi* | *şiişsel* | *canlı* | *gerçekçi* | *alaylı* | *seviyesiz* | *kişisel* | *Gotik* | *dingin* | *biçimsel* | *ansiklopedik* | *matematiksel* | *tatlı sert* | *tehditkâr* | *asabi* | *süssüz* | *müzeyyen* | *na-türalist* | *yatıştırıcı* | *galiz* | *ölçülü* | *özenli* || afaki | ~ anlatımlı | anlaşılmaz | anonim | antik | aşağılayıcı | ayrıntıcı | ~ beslenen | bezgin | birincil | cesur | çağdaş | çalıntı | çekingen | çizgisel | derli toplu | didaktik | dobra | dostça | durağan | duygusuz | ~ düzeyli | eğitici | eğlenceli | eklektik

| epik | eşsiz | etkileyici | ~ evvelki | ~ farksız | folklorik | genel | girift | hangi | hümanist | içli | ~ imalı | inandırıcı | insancıl | interaktif | kasvetli | kendine mahsus | kendine özgü | kestirme | ~ kırıcı | kıskırtıcı | kıvrak | komik | küstah | lirik | lümpen | mağrur | ~ maksatlı | ~ mesafeli | mizahi | müeddep | ~ münhasır | müstakil | mütevazı | nefis | ~ otoriter | özgün | parıltılı | realist | saygısız | silik | sistematik | sınırsız | soğukkanlı | statik | tamamlayıcı | ~ tanımaz | tek yanlı | terbiyesiz | terbiyesizce | trajikomik | ustalıklı | veciz | vokal | ~ vurgulu | yakıcı | yalın | yayvan | ~ yollu | ~ yönelik | zarif
üslupsuzluk • Üslupsuz olma durumu. ~ farksız

üst • Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri, fevk, alt karşıtı. • Giyecek, giysi. • Vücut, beden. ~ *çizgili* | *jarse* | *bir parmak* || ~ askılı | büzgülü | ~ dolgu- lu | fırırlı | incecik | ~ yakalı **üst baş** • mecaz Giyecekler, giysiler, giyim kuşam, kılık. *paramparça* || çamurlu | ıslak | pırıl pırıl **üst ben** • Süper ego. yasaklayıcı **üst çene** *anatomi* Çenenin üst bölümü, üst dudağın bulunduğu yöndeki çene. *yassı üst kültür* • Bir toplumda geçerli genel kültür özellikleri. **üretici üstyapı** • *toplum bilimi* Altyapı üzerinde oluşan kültür, din, sanat, felsefe, bilim, ülkü, siyasal kurumlar gibi toplumsal değerleri içeren genel kavram, altyapı karşıtı. *postmodern üsteğmen* • *askerlik* Orduda rütbesi teğmenle yüzbaşı arasında olan subay. *emekli* | *kıdemli* | ~ *mizaçlı* | *şişman üstlük* • En üste giyilen uzunca giysi. ~ dantelli | püsküllü

üstat • Bilim veya sanat alanında üstün bilgisi ve yeteneği olan kimse. *azimli* | *müteveffa* **üstadı azam** • Pir. sabık

üsteleme • Üstelemek işi, tekit. *bunca*

üsteleyiş • Üsteleme işi. *aptalca*

üstün • Üstün nitelikli şey ya da kimse. çok | doğuşan | *ezici üstünlük* • Üstün

olma durumu, faikiyet, rüçhan, avantaj. *ezici* | *mukayeseli* | *stratejik* | *bariz* | *görece* | *demografik* | *arimetik* || belirli | bölgesel | budalaca | diplomatik | doğal | düşünsel | eğitimsel | fikrî | ~ gollü | göreceli | hoyratça | ırksal | koruyucu | mad- di | manevi | mantıksal | melez | olanca | öldürücü | ~ saniyelik | tartışmasız | tek- nik | teknolojik

üşüme • Üşüme işi. aşırı | garip | ikincil

ütopya • Gerçekleştirilmesi imkânsız ta- sarı veya düşünce. cömert | çürük | daya- naksız | insancıl | muhteşem | müphem | olumsuz | siyasal | tanrısal | teokratik | toplumsal | ~ ufuklu **ütopyacı** • Ütopya- lara sahip kimse. *sinik* || asıl

ütü • Genellikle giysilerin buruşukluk- larını gidermek için bunların üzerinden geçirilen kızgın demir araç. • Bu araçla yapılan iş. *buharlı* || beceriksiz | el değ- memiş | keskin | kırık | kıvrımlı | kızgın | paslı | ~ saplı | ~ sepet | ~ sokulu **ütü masası** • Üzerinde ütü yapılan yüksek ayaklı araç, ütü tahtası. ~ ayaklı

üvey ana • Üvey anne. *iyi kalpli* || mer- hametsiz **üvey anne** • Öz olmayan anne, analık, üvey ana, cicianne. *huysuz* | ~ *kalpli* | merhametsiz **üvey baba** • Öz olmayan baba, babalık. **sadist üvey evlat** • Karı kocanın her birine göre öbürünün ayrı bir eşinden dünyaya gelmiş olan ev- lat, üvey çocuk. ~ tür

üveyik • *hayvan bilimi* Güvercinlerden, korularda yaşayan, eti için avlanan, boz renkli bir kuş (*Streptopelia turtur*). *boz* || ~ kanatlı | nazlı

üvez • *bitki bilimi* Gülgillerden, orta boylu bir ağacın muşmulaya benzeyen yemişi. çürük

üye • Herhangi bir topluluğu oluşturan bi- reylerden her biri, aza. • *anatomi* Omur- galılarda, kol ve bacaklar, uzuv. *kıdemli* | *müstakbel* | *yedek* | *faal* | *çekirdek* | *ku- rucu* | *üçer* | *şişman* | *varlıklı* | *karizmatik*

üyelik

| ~ gelen | saygın | ortanca | aktif | diğer
| ikinci sınıf || asıl | ayrıcalıklı | başlıca
| bazı ~ | birinci | dağınık | değerli | de-
neyimsiz | devamlı | dürüst | düzensiz |
~ düzeyli | entrikacı | eski | eşit | etkin |
~ farksız | ~ gelirli | gürültücü | hatırlı |
imtiyazlı | inatçı | iri kıyım | ~ kostümlü
| küçük | lafazan | ~ lakaplı | marjinal |
~ mesafeli | muhalif | naylon | nüfuzlu |
onursal | onursuz | öbür | önemli | öteki
| özverili | partisiz | satanist | seçilmiş |
seçkin | ~ sorumlu | şerefli | tartışmasız
| tek yanlı | tipik | tutumlu | üç boyutlu |
vefalı | vokal | yabancı | yurtsever **üyelik**

• Üye olma durumu. *müstakbel* | *imtiyaz-
lı* | *ikinci sınıf* || fahri | fiilî | ikincil | kuru-
cu | münhal | onursal | tek yanlı

üzengi • Eyerin iki yanında asılı bulunan
ve hayvana binildiğinde ayakların basıl-
masına yarayan, altı düz demir halka. *sa-
vatlı* || ~ ağırlıklı | elmaslı | işlemeli

üzüm • *bitki bilimi* Asmanın taze veya
kuru olarak yenilen ve salkım durumun-
da bulunan meyvesi. *çekirdeksiz* | *kuru* |

sofralık | *çöpsüz* | *salkım salkım* | *olgun* |
~ *sepet* | *dolmalık* | *buğulu* | *avuç dolusu*
| *bir avuç* | *altın* | *kara* | *dolgun* | *yöresel*
|| altın sarısı | ballı | beş on | ~ çekirdekli
| çürüksüz | ~ dolusu | dumanlı | ~ fiyatlı
| ham | kalitesiz | ~ karalı | kehribar | kır-
mızımsı | kızıl | kurutmalık | küflü | mak-
bul | melez | sarı | sembolik | ~ tutulmuş
| ~ uyarıcı | yediveren | yumru | zehirli
üzüm salkımı • Üzüm tanelerinin dizi
dizi bulunduğu dal. kehribar **üzüm şer-
beti** • Üzümden yapılan şerbet. naneli

üzünç • Üzüntü. acılı | kopkoyu

üzüntü • Olması istenilmeyen olaylardan
doğan ruh tedirginliği, gam, teessür. *bir
yığın* || adi | anlamsız | anlaşılabilir | ~ be-
del | bu | bunca | derin | ~ evvelki | gel-
geç | gereksiz | gündelik | herhangi bir | ~
ilgili | isyankâr | kalbî | köklü | lezzetli |
manasız | samimi | sebepsiz | şahsi | şifa-
sız | tarifsiz | tatlımsı | tuhaf | yakıcı

vaat • Bir işi yerine getirmek için verilen söz. *aldatıcı | hesapsız | ütöpik* || ahdî | ~ bin | binbir | boş | böyle | dayanaksız | ~ dönük | olmadık | ölçüsüz | saklı | ~ vadeli | ~ vaki | yalancı | yaldızlı

vaaz • *din bilgisi* Cami, mescit vb. yerlerde vaizlerin yaptığı, genellikle öğüt niteliği taşıyan dinî konuşma. *bilindik | ~ mamur | manevi | rutin | sıkıcı*

vade • Bir işin yapılması veya bir borcun ödenmesi için tanınan süre, mühlet, mehil. *kısa || ortalama*

vadi • İki dağ arasındaki çukurca arazi veya geçit, koyak. *uçsuz bucaksız | dipsiz | puslu | daracık | dikenli | derin | ~ basık | ağaçlıklı || ak | bambaşka | bereketli | ~ çevrili | çılgin | doğal | ~ eğimli | fırtınalı | gölgeli | güneşli | işaretsiz | ıssız | ~ kaplı | karlı | kurak | minik | stratejik | sulak | sıkır sıkır | vahşi | yalçın | yayvan | yemyeşil*

vaftiz • *din bilgisi* Hristiyanlıkta doğduktan kısa bir süre sonra çocuğa ilk günahını silmek ve onu Hristiyanlaştırmak amacıyla yapılan kutsal işlem. *sembolik | siyasi*

vagon • Yük ve yolcu taşımakta kullanılan, lokomotifin çektiği demir yolu aracı. *~ yataklı | yemekli | lokantalı | kırık dökük | kimi ~ | ~ yüklü | ~ takılı || aydınlık | başıboş | bazı ~ | bütün ~ | doksan | ~ dolu | eski | ~ hasarlı | hususi | ıslıl | ıslıl ıslıl | ~ numaralı | numarasız | ön | sıcacık | süslü püslü | şaşkın | تنها | ~ yaramaz | yepyeni | ~ yıldızlı*

vaha • Çöllerde çoğu kez yüze çıkan yer altı sularının yarattığı tarım veya yerleş-

me bölgesi. *büyükçe | huzurlu | ~ kopuk*

vahşet • Yabani, vahşi olma durumu. • Korku, ürküntü. *muazzam | ~ görülme-miş || etkin | inanılmaz | ~ karışık | olanca | süfli | ürkütücü*

vahşi • Haşın, sert olma. *dağlı || arsız | cübbeli | dinsiz | harikulade | kasabalı | küçük vahşilik* • Yabani olma durumu, yabanilik. *gizil*

vaiz • İbadet yerlerinde öğüt niteliğinde dinî konuşmalar yapan kimse, öğütçü. ~ esaslı | sahte

vajina • *anatomi* Döl yolu. *kaygan vajinal akıntısı* • Döl yolunda meydana gelen akıntı. ~ *köpüklü || sümüksü*

vajinit • *tıp* Kadın vajina mukozasının iltihaplanması. *bakteriyel*

vajinozis • *tıp* Vajinada biriken bakterilerin büyümesi sonucunda meydana gelen hastalık. *bakteriyel*

vaka • Olay, hadise. *ümitsiz | sosyolojik | ölümlü | ~ evvelki | komplike | klinik | inatçı | müferrit | alelade | tıbbi | akşamki | patolojik | mühim | ~ dirençli | ehemmiyetsiz | ~ geceki | psikolojik || acil | adi | ailevi | ~ ait | anormal | aptalca | basit | başka | başlıca | bin türlü | bugünkü | büyük | cesim | ~ çeşit | ~ dereceli | dünkü | ehemmiyetli | enteresan | esrarlı | feci | ~ geçen | göz kamaştırıcı | gündelik | günlük | hakiki | hayırlı | hazin | histerik | ikincil | ilginç | ishali | kaçınıcı | ~ kalan | kanamalı | ~ karışık | korkunç | marjinal | menfi | menfur | muayyen | muazzam | mucizeli | müsait | müstesna | mütevali | öğretici | parlak | problemlili | sade | sıradan | som | sonuçsuz | şüpheli | tarihî | ti-*

pik | trajik | trajikomik | tuhaf | ufak tefek | umutsuz | ~ ürpertici | yedinci | yepyeni | yüz binlerce | zorlayıcı **vakanüvis** • *tarîh* Osmanlı Devleti'nde zamanın olaylarını tespit etmek ve yazmakla görevli devlet tarihçisi. *hangi* | *sıradan* **vakayiname** • *eskimiş* Günü gününe yazılmış olayları içine alan eser, kronik. *muazzam*

vakar • Ağırbaşlılık. *haklı* | *muhteşem* | *sahte* | *şirin*

vakıa • Olgu. *ferdî* | *fizyolojik* | *ibretlik* | *münferit* | *sıkıcı* | *sosyolojik* | *şaşırtıcı* | *trajikomik*

vakıf • Bir hizmetin gelecekte de yapılması için belli şartlarla ve resmî bir yolla ayrılarak bir topluluk veya bir kimse tarafından bırakılan mülk, para. • Bir topluluk veya bir kimse tarafından bırakılan mülk ve paranın idare edildiği yer. • Birçok kişi tarafından kurulan ve toplum yararına çalışmayı ilke edinen kuruluş. *mülhak* | *mazbut* | *irticai* | *mukataalı* | ~ *haiz* || *davalı* | *hiçbir* | *legal* | ~ *matuf* | *şöhretli* | *ulusal* | *uluslararası* | *yurt içi*

vakıflaşma • Vakıf hâline gelme. *bambaşka*

vakit • Zaman. • Bir işe ayrılmış veya bir iş için alışımlı saatler. • Çağ. • Belirlenmiş olan zaman. *geç* | *hiçbir* | *boş* | *münasip* | *dar* | ~ *tam* | *beş* | *huzurlu* | *sefali* | *sair* ~ || *beş on* | *bol* | *bolca* | *çok* | *eğlenceli* | *geçmiş* | *gelecek* | *geniş* | *kaç* | *muayyen* | *müsait* | *neşeli* | *o* | *olmadık* | *olur olmaz* | *ölgün* | *renksiz* | *serin* | *sessiz* | *stresli* | *şahitsiz* | *şamatalı* | *şaşkın* | *şu* | *tenha* | *tılsımlı* | *uykusuz* | *üç* | *âciz*

vale • Otellerde görevli acemi ve genç eleman. *dördüncü* | *öbür*

valf • Yutak ve nefes borusu arasındaki açılır kapanır yapı. *nazal*

vali • Bir ilde devleti temsil eden en yetkili yönetim görevlisi, ilbay. *umumi* | *güzide* || *Afgan* | *asi* | *azimli* | *başına buyruk* | *başta* | *beceriksiz* | *çalışkan* | *dinamit* | *en-*

telektüel | ~ *evvelki* | *gözü kara* | *itibarlı* | *nüfuzlu* | ~ *otoriter* | *süper* | *türedi* | *yoza* | *zorba* | *âciz* **valilik** • Vali olma durumu. • Valinin makamı ve bu makama bağlı resmî dairelerin tümü. *antidemokratik* | *eski* | ~ *haiz* | *önemli* | *umum*

valide • *eskimiş* Anne. *muhterem*

valiz • Genellikle yolculukta içine çamaşır vb. eşya konulan küçük el bavulu. *ufarak* | *deri* || *ağırca* | *büyükçe* | ~ *dolu* | *eski püskü* | *gri* | ~ *kılıflı* | *koca* | *meşin* | *perçinli*

vals • Bir tür salon dansı. • *müzik* Bu dansın müziği. *melankolik* || *ipince*

vampir • İnsanların kanını emdiğine inanılan yaratık. *ölümsüz* || *melez*

Van kedisi • *hayvan bilimi* Van ve yöresinde yaşayan göz renkleri farklı, beyaz tüylü kedi. *iri*

Vandal • *mecaz, özel* Eski kültür ve sanat anıtlarını yakıp yıkan, bunların değerini bilmeyen kimse veya topluluk. *cübbeli*

vanilya • *bitki bilimi* Salepgillerden, çiçekleri beyaz, kokulu, tırmanıcı küçük bir bitkinin tatlılara güzel koku vermek için kullanılan meyvesi. ~ *paket* || *bir tutam* | *sunî* | *yapışkan*

vantilatör • Sıcak ve durgun havayı dalgalandırarak esinti sağlayan veya böyle bir ortama temiz hava üfleyen alet. • Mekanik veya elektronik bir aletin soğutma düzeneği. *devasa* | ~ *kanatlı* || ~ *ayaklı* | *renksiz* | *uyduruk*

vapur • Su buharı gücüyle çalışan gemi. *arabalı* | ~ *çarklı* | *buharlı* | *ilk* | ~ *bandıralı* | *babacan* || *abuk subuk* | *apak* | *aynı* | *beyaz* | *bilcümle* | *boş* | *boz* | *büyükçe* | *cins cins* | *çürük* | *dizi dizi* ~ | *emektar* | *eski* | *gelen giden* | *gömülü* | *intizamsız* | ~ *kayan* | *küçük* | *külüstür* | *lüks* | *meşhur* | *nostaljik* | *ölmüş* | *sabahki* | *serseri* | *son* | *şirin* | ~ *tarifeli* | ~ *tutulmuş* | *zikzak*

varak • *eskimiş* Altın, gümüş veya başka madenler dövülerek oluşturulan ince,

parlak yaprak, altın varak, gümüş varak.
altın

vardiya • Posta. • Nöbet. ~ saatlik **var-diya amiri** • Vardiyadan sorumlu kişi. ~ *geceki*

varil • Çoğunlukla sıvı maddeleri koymak için kullanılan, metalden yapılmış, silindir biçiminde, üstü kapalı kap. *gömülü* | ~ *teneke* || başıboş | deşik | ~ kiloluk **varilci** • Varil işi yapan kimse. *açgözlü*

varis • tıp Toplardamar genişlemesi, or-dubozan. *muzır* || bariz | girintili çıkıntılı | kılcal | yüzeysel **varis çorabı** • Varis için giyilen çorap. *basınçlı*

vâris • Kalıtçı. asıl | hukuki | kibirli | lüzumsuz | meşru | müstakbel | rakipsiz | yegâne | yığınla

varlık • Var olma durumu, mevcudiyet. • Var olan her şey. • Para, mal, mülk, zenginlik, variyet. • Önemli, yararlı, değerli şey. • Canlı varlıkların sayısal yoğunluğu veya dağılımı, popülasyon. *cansız* | *insanüstü* | *maddi* | *tanrısal* | *değerli* | *olanca* | *canlı* | *ölümlü* | *bağımsız* | *millî* | *doğauştü* | *biyolojik* | *silik* | *finansal* | *esrarlı* | *benzersiz* | *uçucu* | *somut* | *atıl* | *sonlu* | *şaşırtıcı* | *tinsel* | *manevi* | *eşsiz* | *dilsiz* | *ayrı* | *dokunulmaz* | *edilgen* | *kutsal* | *biricik* ~ | *biyonik* | *psikolojik* | *yaratıcı* | *üstün* | *kozmetik* | *sosyolojik* | *nesnel* | *organik* | *bencil* | *bedensel* | *ölmez* | *hukuki* | *onurlu* | *dünyevi* | *toplumsal* | *üç boyutlu* | *sosyal psikolojik* | *apayrı* | *mütevazı* | *olağanüstü* | *yüce* | *yalancı* | ~ *beslenen* | *minicik* | *ideal* | *bilişsel* | *körpe* | *etkin* | *maddesel* | *düşsel* | ~ *bağımlı* | *bireysel* || abartılı | ahlaki | akıcı | anlamlı | arkeolojik | ~ ayaklı | ayrı ayrı | ayrıcalıklı | bambaşka | barışçıl | baş döndürücü | bedbaht | bedenî | ~ belirsiz | biçimsiz | ~ bilinmeyen | ~ birleşen | büyümlü | can alıcı | cinsel | ~ çekici | devasa | diri | duyarsız | ebedî | edilgin | emektar | emsalsiz | eski | ~ evvelki | ezeli | ezici | fantastik | fiziksel | fonksiyonel | gerçek dışı | gizli | gölgeli

| görkemli | görünmez | güçsüz | güdük | gündelik | günlü | hakiki | harikulade | hayvansı | ~ hoşnut | hükmi | ~ ibaret | içtimai | ikame | ikinci sınıf | ilginç | insan-cıl | insani | kasti | kavi | keyifli | kişisel | kırılğan | ~ kollu | korkunç | köklü | ~ kulaklı | kuvvetli | küçücük | kültürel | latif | mahpus | mahrem | ~ mahrum | manasız | masalsı | masum | mazoşist | ~ memeli | mihaniki | milletlerarası | mucizeli | ~ muhtaç | muhteşem | mukaddes | mürekkep | müşahhas | neşeli | net | ontolojik | ~ otoriter | ölümsüz | örgütlü | özdeksel | ~ özdeş | özerk | özgeci | öznel | özsel | parasal | puslu | rasyonel | reel | ruhsal | safdil | sağır | saklı | saltık | savaşkan | sefil | sembolik | sempatik | sevgili ~ | simgesel | sıhhatli | sınırsız | sonsuz | ~ sorumlu | suskun | şahane | şaheser | şekilsiz | şirin | tabiatüstü | talihsiz | tarihsiz | tehditkâr | tek | tekmi ~ | titrek | tuhaf | uhrevi | umarsız | umursamaz | unutkan | uydurma | uzaylı | ürkütücü | verimsiz | viran | yaman | yapayalnız | yapmacık | yegâne | yekpare | yeterli | yitik | yoğun | yurt içi | zavalı | zoraki **varlık biçimi** • Varlık şekli. apayrı **varlıklı** • Zengin ve müreffeh kimse. *görece*

varoluş • felsefe Yaşama, var olma, bir şeyin ne olduğu, nasıl olduğu değil, var olduğu olgusu, mevcudiyet, öz karşıtı. alışılmış | bedensel | değerli | ebedî | maddesel | madensel | mazbut | otantik | ölgün | yazınsal

varoş • Kent veya kasabada kenar mahalle. *kasvetli*

varsayım • Deneylerle henüz yeter de-recede doğrulanmamış ancak doğrulanacağı umulan teorik düşünce, faraziye, hipotez. *temel* | *örtük* | *beşinci* || anlamsız | bilinçsiz | deneysel | dördüncü | dünyevi | gerçek dışı | ~ ilişkin | kahramanca | kültürel | mitolojik | nazari | polisye | sabahki | tutarlı | ussal | yaygın

varsıl • Parası, malı çok olan, zengin olan

varsıllık

kimse. zalim **varsıllık** • Zengin olma durumu. görgüsüz | ~ süreli

varta • eskimiş Tehlikeli durum. ~ benzer | birinci

varyant • edebiyat Masal, efsane, bilmece, oyun, gelenek vb. bir metnin, bir eserin, bir olayın aslından az çok ayrılan değişik biçimli olanı, değişke. ~ çeşitli

varyete • Varyasyon. nihaysiz

vasıf • Nitelik. *müşterek* | *başlıca* | *belirgin* | *bariz* | *sıhhi* | *sağır* | *değerli* | *biricik* ~ | *hususî* || belli başlı | bu | domestik | ~ esaslı | kahramanca | kara | karakteristik | mantık dışı | mestur | muayyen | mühim | rahmetli | savaşı | tanıtıcı | üstün | yıkıcı

vasıta • Araç. • Aracı. • Aracılık. • Taşıt. *barışçı* | *hususî* | ~ *tesirli* | *sair* ~ | *mutat* | ~ *elverişli* || amansız | basit | belli başlı | birkaç | bütün ~ | çeşit çeşit | dolaysız | gerekli | hiçbir | iptidai | maddi | makbul | meşru | münasip | müsait | siyasi | ucuz | umumi | vesair | yapmacık | yegâne

vasiyet • Bir kimsenin ölümünden sonra yapılmasını istediği şey. böyle | deminki | gerekli | samimi | yeni **vasiyetname** • Bir kimsenin vasiyetini yazmış olduğu belge, vasiyet. ~ başlıklı | yazınsal

vaşak • *hayvan bilimi* Kedigillerden, kulakları sivri, dişleri ve tırnakları keskin, kürkünden yararlanan, yırtıcı bir hayvan (*Lynx lynx*). *gebe*

vatan • Yurt. *engin* | *mübarek* | *hür* | *mukaddes* | *mahfuz* | *aziz* || bağımsız | bahtı kara | bayındır | bedbaht | biricik ~ | bu | bütün ~ | dost | huzurlu | koca | konforlu | meçhul | muazzez | ~ muzdarip | mutsuz | müstakil | müşterek | müteaddit | özel | özgür | savunmasız | sevgili ~ | sıcacık | ümranlı | yaralı | yeni | zavallı **vatan aşığı** • Vatan sevdalısı. gayretli | iddiasız **vatan evladı** • Bu vatanın bağrından kopmuş yiğit kimse. ~ fikirli | güncel | on binlerce **vatan haini** • Vatanın yüksek çıkarlarını hiçe sayarak onun aleyhinde

iş gören kimse. lanetli **vatan parçası** • Vatan toprağı. mukaddes **vatan sever** • Vatan sevdalısı. birçok **vatan şairi** • Vatan duygusuna yönelik şiirler yazan kimse. yurtsever **vatanperver** • *eskimiş* Yurtsever kimse. *bağnaz* | *müfrit* | ~ *numaralı vatansever* • Yurtsever kimse. devletçi | dokunulmaz | dürüst | gayretli | hakiki | ~ kalpli | müsrif | sahici **vatan-sız** • Vatani olmayan kimse ya da grup. yüreksiz

vatandaş • Yurttaş. *dar gelirli* | *ikinci sınıf* | *hayırsever* | *erdemli* | ~ *gelirli* | *sıradan* | *evsiz* | *dürüst* | *görme engelli* | *değerli* | *sigortalı* | *yüz binlerce* | *muhterem* | *Rum* | *çalışkan* | *gariban* | *kültürlü* | *birinci sınıf* | *vatansever* | ~ *asıllı* | *yamyam* | *kökenli* | *bedbaht* | *sade* | *mümin* | *kentli* | *güçsüz* | *hür* | *iddiasız* | *dertli* || açık yürekli | açık-göz | ~ adlı | akil | akli başında | alelade | anlayışlı | art niyetli | ateist | ~ bacaklı | basit | bazı ~ | beş parasız | ~ bihaber | bilcümle | boynu bükük | ~ bükük | dilsiz | dişi | duyarsız | duygulu | düzgün | ~ el-biseli | evlatsız | felçli | gafil | ~ giyimli | göçebe | göçer | ~ gönüllü | görgülü | günahsız | ~ haiz | herhangi bir | imtiyazlı | inançlı | iyi niyetli | kara cahil | kara kuru | kayda değer | kimi ~ | kıdemli | ~ kopuk | köksüz | kravatlı | lalettayin | ~ layık | ~ liralık | makbul | muazzez | mukaddes | ~ mukim | müstakbel | naçiz | naif | namuslu | onurlu | onursal | ~ özentili | özgür | özverili | partili | ~ puanlı | ~ rumuzlu | sabırlı | sabırsız | sadık | saftorik | sahipsiz | saygıdeğer | ~ saygılı | saygın | sevgili ~ | seviyeli | silahsız | sivil | sırtı pek | talihli | taşralı | temiz yürekli | uysal | varlıklı | yurtsever | yüzü asık | yüzyıllık **vatandaşlık** • Yurttaşlık. *çifte* | *erdemli* | *anayasal* || ikinci sınıf

vatoz • *hayvan bilimi* Köpek balıklarından, sırtında büyük dikenleri olan, kuma gömülü olarak yaşayan bir balık (*Raja clavata*). *şaşı*

vav • Vav harfi. büyüsel | büyük | suçsuz

vazgeçiş • Vazgeçme işi. muhteşem

vazgeçme • Vazgeçmek durumu. aysız | mistik

vazife • Ödev. • Görev. *muvakkat* | *vatanı* | *mukaddes* | *hususî* | *şerefli* | *başlıca* | *mühim* | *yeni* | *tarihî* || analitik | aşağılık | basit | belli başlı | bu | dinî | diplomatik | ehemmiyetli | ~ esaslı | gizli | hayırlı | iptidai | kaçınılmaz | kanuni | kutsal | maceralı | muayyen | mutlak | müşkül | mütevazı | ~ müteveccih | nazik | resmî | ~ senelik | şimdiki | tatsız | tufeyli | ulvi | zaruri

vaziyet • Durum, tavır, hâl. • Konum. *müşkül* | *atıl* | ~ *sarılı* | *sıhhi* | *feci* | *elim* | *uygunsuz* | *bugünkü* | ~ *evvelki* | *akşamki* | *gömülü* | *mevcut* | *mahcup* | *umumi* | ~ *hâkim* | *içtimai* | *uykulu* | *esas* | *resmî* | ~ *mahsus* | ~ *düşkün* | *kararsız* | *sefil* | *baygın* | *düşünceli* || acayip | acıklı | ağzı açık | ailevi | akla ziyan | aksi | alkollü | anif | bayağı | benzer | ~ beter | bezgin | ~ bihaber | bitaraf | boktan | boynu bükük | ~ bükük | canı sıkın | coğrafi | çakırkeyf | çantada keklik | çapraşık | çarpık | dağınık | detaysız | ~ dolmuş | ~ dolu | ~ dönük | fena | garip | gergin | geri zekâlı | güç | gülünç | güncel | harap | ~ hazır | heybetli | isyankâr | kalıplaşmış | kan kırmızı | kanamalı | kanunsuz | karnı burnunda | kavisli | kendine mahsus | kırgın | komik | kösele | kritik | ~ küs | mali | merkezî | meyus | mosmor | muhalif | muhtemel | muntazır | muzır | ~ müheyya | münasebetsiz | müphem | müstear | müstesna | mütekait | ~ mütevellit | müteyakkız | nahoş | nötr | pejmürde | ~ serili | sivri | sıkıcı | sıkıntılı | sırlıslıkam | ~ sıvalı | suspus | şimdiki | tedafui | tıknefes | tuhaf | üryan | vazıh | yamuk | ~ yapışık | yorgun | zor | âciz

vazo • Çiçek koymak için kullanılan, cam, toprak, porselen vb. maddelerden ve çeşitli madenlerden yapılan, türlü bo-

yut ve biçimlerde olabilen kap. *kristal* | *çini* | *porcelen* | ~ *çiçekli* | *kırık* | *billur* | ~ *ayaklı* || alacalı bulacalı | antika | ~ biçimli | büyük | çiçeksiz | değersiz | ~ desenli | ~ figürlü | gelişigüzel | ~ hazır | incecik | ~ işli | kalın | kaşıklık | kıvrımlı | kıymetli | kızıl | lacivert | ~ milyarlık | nazik | ~ örtülü | rengârenk | sağlam | toprak | yaldızlı

VCD • Video CD. pornografik

vebal • Günah. büyük

veciz • Kısa ve etkili söz. seçmece **vecize** • Özdeyiş. ölümsüz

veda • Ayrılırken birbirine selam ve esenlik dileme. ~ *ikramiyeli* || balıklı | buruk | dönüşsüz | hazin | kimsesiz | normal | uzun boylu

vedalaşma • Vedalaşmak işi. kaçınıcı | kırsacık | son

vefa • Sevgiyi sürdürme, sevgi, dostluk bağlılığı. meşkûr | nadide | şaşmaz **vefakârlık** • Vefalı olma durumu. eşsiz

vehim • *eskimiş* Kuruntu. budalaca | kalpsiz | lüzumsuz

vekâlet • Vekillik. • *eskimiş* Bakanlık. ~ *tasdikli* || ~ alakalı **vekâletname** • *hukuk* Bir kimsenin vekil olduğunu bildiren, noterlik tarafından onaylanmış belge. musaddak | umumi

vekil • Birinin, işini görmesi için kendi yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse. • Milletvekili. • Bir görevde, asıl görevlinin yerine bakan kimse. • *eskimiş* Bakan. *dokunulmaz* | *İskoç* | *tembel* || Afgan | bahtsız | bir düzine | birinci | firarı | ~ hükümlü | idealist | imam nikâhlı | isyancı | ~ kilolu | kıdemli | küskün | nikâhlı | tekmil ~ **vekillik** • Vekil olma durumu. birinci

velense • Yüzü uzun tüylü, kalın ve ağır battaniye. dürürlü

velet • *eskimiş* Oğul, çocuk. arsız | ~ doğacak | emeksiz | gözlüklü | hınzır | koca |

sümüklü | şuncacık

veli • Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her türlü davranışından sorumlu kimse, ege, iye. ~ çocuklu | dar gelirli | deneyimsiz | diğer | eşit | ~ gelen | işgüzar | itirazcı | kültürlü | külüstür | olası | problemli | varlıklı | ~ vazifeli | yanık sesli

veliaht • Bir hükümdarın ölümünden veya tahttan çekilmesinden sonra tahta geçmeye aday olan kimse. • mecaz Herhangi bir göreve veya makama geleceği beklenen kimse. gencecik | kibirli | mütevazı

velodrom • Pist bisikleti yarışlarının yapıldığı spor tesisi. olimpik

veremli • Vereme tutulmuş olma. ~ bacaklı | ~ kollu

veresiye • Karşılığı sonra ödenmek üzere verilen mal. böyle | doğal veresiye • Veresiye alan kimse. beş altı

vergi • Kamu hizmetlerine harcanmak için hükümetin, yerel yönetimlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı malların fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı para. • mecaz Bir kimsenin doğuştan sahip olduğu iyi nitelik. dolaysız | maktu | ~ oranlı | nispi | katmerli | götürü | adaletsiz | ekstra | vasıtalı || abuk sabuk | adaletli | ~ asırlık | bir dirhem | ~ cezalı | esrarlı | farazi | gaddar | geçici | gelişigüzel | ~ kademeli | kıyasıya | manasız | mantıksız | ~ milyarlık | muhtasar | mükerrer | okkalı | özel | saçma sapan | ~ senelik | sorumsuz | vasıtasız | yepyeni | ~ yıllık | zamlı **vergi borcu** • Ödenmeyen vergiye ait borç tutarı. **tirilyonluk vergi düzeni** • Vergi sistemi. **adaletsiz vergi indirimi** • Vergide yapılan indirim. ~ **kademeli vergi kaynağı** • Verginin alındığı kalemler. belli başlı **vergi memuru** • Vergi işiyle uğraşan kimse. **emekli vergi mükellefi** • Vergi vermekle yükümlü kimse. **gariban vergi politikası** • Kamu hizmetlerine harcanmak için hükümetin, yerel yöne-

timlerin yasalara göre doğrudan doğruya veya bazı malların fiyatlarının üstüne koyarak dolaylı yoldan herkesten topladığı para ile ilgili politika. **adaletli vergi reformu** • Vergi için yapılan düzeltme. **adaletli vergi sistemi** • Vergi düzeni. ~ **oranlı** || **adaletli vergi teşviki** • Vergi indirimi. **süresiz vergi uzmanı** • Vergi işleriyle ilgili uzman kamu görevlisi. ~ **namlı**

vergileme • Vergilemek işi. ~ **oranlı** || mükerrer | nispi

veri • Bir araştırmanın, bir tartışmanın, bir muhakemenin temeli olan ana öge, muta, done. • Gözlem ve deneye dayalı araştırmanın sonuçları. • Bilgi, data. • **matematik** Bir problemde bilinen, belirtilmiş anlatımlardan bilinmeyi bulmaya yaran şey. • **bilişim** Olgu, kavram veya komutların, iletişim, yorum ve işlem için elverişli biçimli gösterimi. **istatistiki** | **istatistiksel** | **arkeolojik** | **makroekonomik** | **deneyisel** | **sosyolojik** | **demografik** | **bilimsel** | **duyusal** | **sosyoekonomik** | **konsolide** | **çevresel** | **antropolojik** | **vurucu** | **ilmî** | ~ **zıt** | **jeolojik** | **somut** || ~ alakalı | anlık | astrolojik | ~ baskılı | bazı ~ | bereketli | bilinen | bütün ~ | doğal | eften püften | entelektüel | ~ evvelki | folklorik | gerekli | ~ haneli | ilginç | ~ ilişkin | klinik | ~ kopuk | kuramsal | kültürel | maddesel | matematiksel | meteorolojik | muazzam | periyodik | psikolojik | rasyonel | sağlıklı | sismolojik | tarihsel | uyumsuz | yer bilimsel | yerel **veri analizi** • Yararlı bilgiler bulma, sonuçları bilgilendirme ve karar vermeyi destekleme amacıyla verileri inceleme, temizleme, dönüştürme ve modelleme süreci. **elektrostatik veri girişi** • Bilgi girişi. **mükerrer veri tabanı** • **bilişim** Bilgisayar kullanımında çözüme erişmek için işlenebilir duruma getirilmiş bilgi ortamı. **devasa** | **güvenilir** | **lojik**

verim • Çalıştırılan, işletilen, bakılan bir şeyin verdiği sonuç veya bu sonucun

niceliği, mahsul, randıman. • Ortaya çıkan, istenilen, beklenen sonuç, semere. • Elde edilen ürün, hizmet vb.yle onu elde etmek için harcanan iş arasındaki oran. **bol** | **feyizli** | **küçücük** | **muazzam** | **nurlu** | **zengin** **verimlilik** • Verimli olma durumu, verimkârlık, mümbitlik. • *ekonomi* Yatırılmış sermayenin, bir kuruluşun veya bir yatırımın gelir sağlayabilme olanağı, rantabilite. ~ **planlı** || ayrıcalıklı | **gübreli** | **gübresiz** | **marjinal** | **olanca** | **yüksek**

verkaç • *spor* Futbol, hentbol ve basketbolda topa sahip oyuncunun yakındaki bir arkadaşına pas verip boş bir alana kaçarak tekrar topu alma. ~ **planlı**

vermut • Birçok bitki eklenerek özel koku verilmiş, tatlı, bir tür beyaz şarap. ~ **fiske** | **şekersiz**

versiyon • Yorum. • *ticaret, bilişim* Sürüm. **benzinli** | **optik** | **Yunanca** | ~ **vitesli** | **kapılı** | **gerici** || açıklamalı | ~ **beygirlik** | **birçok** | **Hollandaca** | **iffetli** | **iffetsiz** | **iki yüzlü** | **kabataslak** | **Lazca** | **maharetli** | ~ **maliyetli** | ~ **mizaçlı** | **onuncu** | **pesimist** | **politik** | **pornografik** | **sansürlü** | **sevimsiz** | ~ **sistemli** | **skolastik** | **üç boyutlu** | **yalan yanlış** | **yanlış**

vesait • *eskimiş* Araçlar, vasıtalar. **muktezi**

vesika • Belge. **resmî** | **tarihî** || **bilcümle** | **binlerce** | **bol** | **dağınık** | **diğer** | ~ **dolusu** | **edebî** | **ehemmiyetli** | ~ **esaslı** | **eşsiz** | **mevcut** | **mühim** | **mühürlü** | **sakat** | **yüzlerce**

vesile • Sebep, bahane. • Elverişli durum, fırsat. **muhtelif** || **alakasız** | **basit** | **bin türlü** | **bir** | ~ **çeşitli** | **manasız** | **münasip** | **nadir** | **nihai** | **yeni**

veston • Erkek ceketi. **işlemeli**

vesvese • Kuruntu. **çılgin** | **müthiş** | **sebebsiz**

veteriner • Veteriner hekim. **çapkın**

veto • Karşı çıkma, engelleme, reddetme. ~ **gerekçeli** | **kökten**

vezin • *eskimiş, edebiyat* Ölçü. **serbest** | **mütenevvi** || ~ **heceli** | ~ **kullanılmış** | **millî** | **muttarit** **vezin kalıbı** • Vezin ölçüsü. **muayyen**

vezir • *tarih* Osmanlılarda devletin başkanlık, valilik gibi yüksek görevlerinde bulunan ve paşa unvanını taşıyan kimse. **tecrübeli** | ~ **namlı** | **akıllı** | ~ **tuğlu** | **üçüncü** | **namuslu** | ~ **yıllık** | **değerli** | **uzak görüşlü** | **dördüncü** | **gafil** | **cahil** | **haris** || **açgözlü** | **akıl** | **âlim** | **anlı** | **şanlı** | **asilzade** | **azılı** | **baba yadigârı** | **başlıca** | **beceriksiz** | **bedbaht** | **birinci** | **cebbar** | **cesur** | **çalışkan** | **devletli** | **dindar** | **doksanlık** | **dört dörtlük** | **dürüst** | **düzenci** | **eşsiz** | **garazsız** | **gözde** | **güngörmüş** | **güzide** | **haşmetli** | **hiçbir** | **ihtiyar** | **imzalı** | **iyiliksever** | **kara** | **kıdemli** | **koskoca** | **küstah** | **lazım** | **liyakatsiz** | **mağrur** | ~ **mahkûm** | **muhterem** | **mühürlü** | **nice** ~ | **rahmetli** | ~ **ruhlu** | **sabık** | **septik** | **şanlı** | **şaşkın** | **şöhretli** | **tanınmış** | **tedbirli** | **tüysüz** | **uyanık** | **yetmişlik** | **yiğit** | **zalim**

veznedar • Vezneci. **babayani**

vınlı • Vınlayan bir şeyin çıkardığı ses. **tekdüze** | ~ **ürpertici** || **bildik** | **madensel**

vınlama • Vınlamak işi. **belli belirsiz** | **uğultulu**

vızıl • Vızıldama sesi. • *mecaz* **Hafif sesle ve bezdirici biçimde yakınma, sızlanma.** ~ **belirsiz** | ~ **gelen** | **manasız** | **mekanik**

vicdan • Kişiyi kendi davranışları hakkında bir yargıda bulunmaya iten, kişinin kendi ahlak değerleri üzerine dolaysız ve kendiliğinden yargılama yapmasını sağlayan güç. **alıcınap** | **beşerî** | **birazcık** | **bölünmez** | **hür** | **ince** | **kolektif** | **munis** | **sefil** | **sosyal** | **tertemiz** | **vatansever** | **yüce** **vicdan azabı** • Yapılan bir işten dolayı duyulan acı, üzüntü. **beyhude** | **ciddi** | **ezik** | ~ **geceki** | **mutat** **vicdan rahatlığı** • *mecaz* İç rahatlığı, iç huzuru, baş dinçliği, huzur. **şaşılması**

vida • Döndürülerek bir yere sokulan burmalı çivi. *gevşek* || *burgulu* | *dayanıksız* | *dişi* | *üç beş* | *yapışkan* | *yetmiş* | *yitik*

video • Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi. • Videoteyp. *kopya* || *dokümanter* | *müzikli video filmi* • Manyetik bantlar üzerinde yer alan veya sayısal olarak derlenmiş hareketli resimler dizisi filmi. *upuzun video kamera* • Video çekmek için özelleştirilmiş kamera. *donatılı video oynatıcı* • VCD çalar. portatif

vilayet • İl. • Valilik. *muhtelif* ~ | *mutassıp* | *öteki* | *uydurma* | *yedi* | ~ *yolsuz vilayet merkezi* • İl merkezi. *evlik*

villa • Yazlıkta veya şehir dışında, bahçeli, müstakil ev. *tripleks* | *havuzlu* | *ikiz* | ~ *nazır* | *ruhsatsız* | *müstakil* | *manzaralı* | ~ *katlı* | *tapulu* | ~ *çevrili* | *boncuklu* | *üçüz* | *muhteşem* || ~ *asırlık* | ~ *çatılı* | *çirkin* | ~ *dizili* | *güzel* | ~ *kapasiteli* | *kombili* | *legal* | ~ *liralık* | *mobilyalı* | *münasebet-siz* | ~ *odalı* | *özenli* | *parmaklıklı* | *şirin* | *zevksiz*

vinç • Ağır yük kaldırmaya ve bir yere taşımaya yarayan araç. *dev* | ~ *kapasiteli* | *sepetli*

viraj • Dönemeç. *daracık* | *dolambaçlı* | ~ *karakterli* | *kaygan* | *küçük çaplı* | *oval* | *sunı* | *yaygın*

virane • Yıkılmış veya çok harap olmuş yapı. • Yıkılmış veya yanmış olan yapılardan geriye kalan, yıkıntı. *engin* | *görkemli* | *ıssız* | *o* | ~ *örtülü* | *simsiyah*

virgül • Yazılı cümlelerde birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime grupları arasına konulan, kısa bir durmayı göstermek için kullanılan noktalama işareti (,). ~ *noktalı* || *doksan* | *irice* | ~ *kucak dolusu* | *kuyruklu* | *lüzumsuz*

virüs • *tıp* Hastalık yapıcı, bakterilerden daha küçük, yaşamak için bir başka hücrenin içine girmek zorunda olan ve ancak

elektron mikroskopunda görülebilen parazit. • *bilişim* Veri girişi yoluyla bilgisayarlara yüklenen, sistemin veya programların bozulmasına, veri kaybına veya olağan dışı çalışmasına neden olan yazılım. *zararsız* | *mevsimsel* || *azılı* | *dandik* | ~ *dirençsiz* | *hayvansal* | *öldürücü*

visal • Kavuşma. *esrarlı*

viski • Tahıllar malt yapılarak şekerlendirildikten ve gereği kadar mayalandıktan sonra damıtılarak elde edilen alkollü içki. ~ *şişe* | *buzlu* | *duble* | ~ *kadeh* || *aşığı* | ~ *bardak* | *bir parmak* | *bir yudum* | ~ *dolusu* | ~ *fıçı* | ~ *parmak* | *sulu* | *ünlü* | ~ *yüzyıllık*

vişne • *bitki bilimi* Gülgillerden, dalları kırmızımtırak, çiçekleri beyaz renkte, kiraza benzer bir ağacın genellikle reçel ve şerbet yapılan, kırmızı renkte ekşimtırak meyvesi, ekşi kiraz. *çekirdeksiz* | *buzlu* || *kuru*

vitamin • *biyoloji* Besinlerde bulunan, vücutta genellikle yapılmayan, yağda veya suda çözünebilme özelliği olan, eksikliği veya fazlalığı çeşitli hastalıklara yol açan maddelere verilen genel ad. *kompleks* | *çoklu* || *birçok*

vites • Otomobillerin çekiş ve hızını ayarlamaya yarayan dişliler düzeni. ~ *kademeli* || *ful vites geçişi* • Vites arasında geçiş. *sorunsuz*

vitray • Birbirine bağlı kurşun bölmelere yerleştirilmiş renkli cam parçalarından oluşan, saydam pencere süslemesi veya resim. *büyücek*

vitrin • Bir dükkân veya mağazanın dışarıdan camla ayrılan ve mal sergilemek için kullanılan yeri, sergen. • İçine konan şeylerin görünmesi için yapılmış camlı dolap. *camlı* | *ışıksız* | *cam* | *tozlu* | *cazibeli* | *piriltılı* || *ağaçlı* | ~ *ait* | *aldatıcı* | *babalı* | ~ *bezeli* | *çift camlı* | *derli toplu* | ~ *dolu* | *genişçe* | *görkemli* | *ışıldak* | *ışılıtlı* | *keçeli* | *loş* | ~ *markalı* | *parıltılı* | *sağlı*

sollu | sıradan | steril | ~ süslü | yekpare | ~ yüklü **vitrin mankeni** • Özellikle giysilerin sergilenmesi amacıyla kullanılan insan vücudu biçimindeki tahta, mukavva vb. kalıp. **gıcır gıcır**

viyolonsel • *müzik* Viyoladan büyük, kontrebastan küçük, dört sürtme telli bir orkestra çalgısı, çello. **gümrah**

vize • *hukuk* Bir ülkeye girmek veya bir ülkeden çıkmak için yetkili makamlardan alınması gerekli izin. **tek yanlı**

vizör • Kamera, fotoğraf makinesi ve dürbünde bulunan, görüntüyü tam sınırlarıyla kesmeden veya taşırmadan alabilmeyi sağlayan düzenek, bakaç. **optik**

vizyon • Ülkü. • Sağgörü. • *sinema, tiyatro* Gösterim. • *mecaz* İleri görüş. **agresif** | **Asyalı** | **bürokratik** | **geniş** | **mutedil** | **plansız** | **yenilikçi**

vodvil • *eskimiş, tiyatro* Hareketli, eğlenceli bir konuya dayanan, şarkılara da yer verilen hafif güldürü. ~ **perdelik** | **sulu**

vokal • *dil bilgisi* Ünlü ses. **melankolik** | ~ **ayaklı** | **pürüzsüz** || çok sesli | dokunaklı | karakteristik | karizmatik | kırılgan | melodik | mistik **vokalist** • Bir müzik topluluğunda şarkı söyleyen kimse. **maceraperest** | **minyon**

vole • *spor* Havadan gelen topa; futbolda sıçrayarak ayağın üstüyle, teniste raket ile vurma. **fiyakalı** | **seyirlik**

voleybolcu • Voleybol oynayan kimse. **lisanslı**

volkan • *jeoloji* Yanardağ. **güçsüz** | **kızıl** | **sönük**

volt • Elektromotor gücün veya gerilimin birimi. **altmış** | **düşük** | ~ **ödemeli**

volta • *argo* Sürekli aşağı yukarı gidip gelme, yürüme, dolaşma. **asabi** | **dörtlük** | **görmekli** | **kıvrak** | **şatafatsız** | **üçlü**

voltaj • Elektrik gerilimi. **düşük** | **yüksek**

votka • Tahıl tanelerinin damıtılmasıyla elde edilen alkollü içki. ~ **şişe** | **limonlu**

| **buzlu** | **duble** | ~ **bardak** | ~ **kadeh** || bir yığın | **bol** | ~ **ilaveli** | ~ **kalan** | ~ **köpüklü** | ~ **markalı**

vuku • *eskimiş* Olma, meydana gelme. ~ **müteveccih**

vukuat • Polisi ilgilendiren olay veya olaylar. • *eskimiş* Olanlar, olan bitenler. ~ **ait** | ~ **aylık** | **eşit** | ~ **geceki** | **gündelik** | **herhangi bir** | **kaçıncı** | **manasız** | **ufak**

vukuf • *eskimiş* Anlama, bilme, bilgi. • *eskimiş, ruh bilimi* Biliş. **nafiz** | ~ **saniyelik**

vulva • *anatomi* Ferç. **plastik**

vurdum duymazlık • Aldırmazlık, alıdırışsızlık, umursamazlık. **aynı** | **rezil** | **korkunç**

vurgu • Önemli olduğu belirtilen. • *dil bilgisi* Konuşma, okuma sırasında bir hece veya kelime üzerine diğerlerinden daha farklı olarak yapılan baskı, aksan. **mistik** || **asırı** | **dramatik** | ~ **esaslı** | ~ **gerekçeli** | **kadınısı** | **kışkırtıcı** | **masum** | **militarist** | **naturalist** | **sapkın** | **sembolik** | **simgesel** | **toplumsal** | **törel** | **trajik** | **yapmacık** | **yumuşak**

vurgulama • Vurgulamak işi. **hatalı** | **siyasal**

vurgun • Kolayca ve haksız ele geçen kazanç. **milyarlık** || **mahşerî**

vuruş • Vurma işi. • *müzik* Bir ölçüyü oluşturan eşit sürelerden her biri, darp. • *müzik* Tempo. • *teknik* Bir kuvvetin etkileme süresi ile şiddetinin çarpımından çıkarılan nicelik. **klas** | **gollük** | **düzensiz** | **ölçülü** || ~ **aralıklı** | ~ **çift** | **düdüklü** | **düzenli** | **falsolu** | **fantastik** | **güçlü** | **hatalı** | **isabetsiz** | **kesin** | **madenî** | **psikopat** | **sağlam** | **sert** | **usta** | **ustaca** | **zorlu**

vuruşma • Vuruşmak işi. **şanlı**

vuslat • Sevgiliye kavuşma. **engin** || ~ **bin** | **masmavi** | **tesadüfî**

vuzuh • Açık olma durumu, açıklık, aydınlık. • *edebiyat* Açıklık. **askerî** | **müthiş**

vücut

vücut • İnsan veya hayvan gövdesi, beden.

• Var olma, varlık. *şişman* | *kaslı* | *dolgun* | *yek* | *yassı* | *çiplak* | *nahif* | *zayıf* | *narın* | *atletik* | *cılız* | *muntazam* | *sıksa* | *çırıl-çiplak* | *çevik* | ~ *yapılı* | *hantal* | ~ *biçimli* | *kıllı* | *iri* | *harikulade* | *kısacık* | *dişi* | *sağlam* | *körpe* | *genç* | *alımlı* | ~ *sarılı* | *bembeyaz* | *hareketsiz* | *çirkin* | *kuru* | *muhteşem* | *taze* | *dinç* | *oynak* | *bitkin* | *kalçasız* | *incecik* | *yağlı* | *kadınsı* | *ince* | *hastalıklı* | *terli* | *kıvrımlı* | *kehribar* | *dolgunca* | *naçiz* | *heybetli* | *bitap* | *diri* | *komple* | *yusyuvarlak* | *cansız* | *şimdiki* | *ateşli* | *iğrenç* || *alil* | *amorf* | ~ *asılı* | *aziz* | *balıketi* | *bayağı* | *bedbaht* | ~ *belli* | *biçimsiz* | *bodur* | *buruşuk* | *canlı* | *çakılı* | *çalak* | *çarpık* | *çurpuk* | *çerden* | *çöpten* | *davetkâr* | *delik* | *deşik* | *dev* | *doymuş* | *dört köşe* | *dümdüz* | *eciş* | *bücüş* | ~ *eğik* | *eğri* | *elbisesiz* | ~ *elverişli* | *elverişsiz* | *endamlı* | *enerjik* | *erkeksi* | *esmer* | *etine* | *dolgun* | *etli* | *etsiz* | *fersude* | *gergin* | *gevrek* | *gevşek* | *giyinik* | *gülbüz* | *harap* | *harika* | *hayâsız* | ~ *hazır* | *hurda* | *huysuz* | *hürmetli* | *ihtiyar* | *insanca* | *iri* | *yapılı* | *istekli* | *istemsiz* | *isyankâr* | *kanlı* | *katı* |

katmer | *katmer* | *kavi* | *kavruk* | ~ *kesen* | ~ *kiloluk* | *kıpır kıpır* | *kırmızımsı* | *kıvrak* | *kocaman* | ~ *kokulu* | *koskocaman* | *kuvvetli* | *kuzeyli* | *küçücük* | *küçük* | *küllü* | *mermer* | *mevzun* | *muhteris* | *mukaddes* | *murdar* | ~ *muzdarip* | *mükedder* | *müteessir* | *mütehammil* | *mütenasip* | *nazik* | *nazlı* | ~ *okkalık* | *olgun* | ~ *omuzlu* | ~ *örtüsüz* | *pembe* | *pürüzsüz* | *rayihalı* | *renksiz* | *sakat* | *sarhoş* | *sarı* | *sarsak* | *sıcacık* | *soğuk* | *sportmen* | *şahane* | *şeffaf* | *şişko* | *şişmanca* | *şuurlu* | *tatsız* | *tek* | *teknil* ~ | *tembel* | ~ *teneke* | *tertemiz* | *tüm* ~ | ~ *tüylü* | ~ *uygun* | *üryan* | *yamru* | *yumru* | *yaralı* | *yorgun* | *yosma* | *yumuşak* | *yuvarlacık* | *yuvarlak* | *zavallı* | *zebun* **vücut dili** • Beden dili. *istemsiz* || ~ *istemli* **vücut ölçüsü** • Beden ölçüsü. ~ *orantılı* **vücut yapısı** • Vücut şekli. ~ *muktedir* | ~ *orantılı*

vükela • *eskimiş* Osmanlı Devleti'nde bakanlar, vekiller. *sabık*

vüsat • Genişlik. • *felsefe* Uzam. *muvafık* | *umumi*

yaba • Harman savurmakta kullanılan, çatal biçiminde, tahtadan tarım aracı. üçlü

yaban arısı • *hayvan bilimi* Zar kanatlıların yaban arısıgiller familyasından, arıya benzeyen, iğneli bir böcek, sarıca (*Vespa vulgaris*). ilkel

yaban domuzu • *hayvan bilimi* Domuzgillerden, domuzdan iri, bağ ve bahçelere zarar veren saldırgan, yabani bir hayvan (*Sus scrofa*). dişli

yaban fındığı • Ormanlarda ve dere kıyılarında yetişen kalın kabuklu ağaç. ufacık

yaban hayatı • Vahşi doğa. *bereketli* || benzersiz

yabancı • Başka ülke uyruğundan olan kimse. • Aileden, çevreden olmayan kimse veya şey. *yerleşik* | ~ *niyetli* | ~ *kafalı* | *psikopat* | *imtiyazlı* || alelade | bir kalem | birer | budala | cıvık | çökkün | Doğulu | emektar | evsiz | ~ giyimli | günahsız | gürültücü | hastalıklı | hilekâr | iddialı | karizmatik | meşru | özgül | ~ paltolu | paragöz | pis | sıradan | şüpheli | tokgözlü | uzaylı | üniformalı | ~ vadeli
yabancı dil • Ana dil dışında öğrenilen iletişim, kültür ve ticari amaçlarla kullanılan dil. çetrefil | seçmeli **yabancılık** • Yabancı olma durumu, bigânelik. *öldürücü* || ağırlı | benzer | ezici | garip | ~ geceki | tuhaf

yabancılaşma • Yabancılaşmak işi. • *toplum bilimi* Belli tarihsel şartlarda insan ve toplum etkinlikleri ürünlerinin, bu etkinliklerden bağımsız ve bunlara ege-men olan öğelerin değişik biçimde kavranması. *hesapsız* | olası | ontik **yaban-**

cılaştırma • Yabancılaştırmak işi. epik | sistematik

yabanıllık • Yabanıl olma durumu, vahşilik, vahşet. ~ *ürpertici*

yabani • Doğada yaşayan, evcil olmayan hayvan. *çaresiz* | derili

yabansılık • Yabansı olma durumu, tuhaf-lık. *şaşırtıcı*

yadigâr • Bir kimseyi, bir olayı hatırlatan nesne veya kişi, andaç. *babadan kalma* | bakımsız

yafta • Üzerine asıldığı veya yapıştırıldığı şeylerle ilgili bir bilgi veren yazılı kâğıt parçası. • *mecaz* Kişiye isnat edilen hak-sız suçlama. ~ *başlıklı* | ~ *yazılı*

yağ • Birleşiminde stearik, oleik, palmi-tik asitlerle gliserin bulunan ve bunların oranlarına göre kıvamları değişen bit-kisel veya hayvansal madde. • Vazelin, mazot gibi yağları andıran ve sanayide kullanılan bir mineral madde. • Vücu-dun, atılması gereken amonyak, üre vb. maddelerini içine alarak deriden sızan ve ter kokusunu veren madde. • Güzel kokulu bitkilerden çıkarılan uçucu, ko-kulu ve sıvı madde. • *mecaz* Abartılı övgü. *uçucu* | *hayvansal* | *rafine* | *kızgın* | *aromatik* | *yemeklik* | *biberli* | *elzem* | *nebatî* | ~ *özlü* | *halis* | *inatçı* | *yanık* | *bol* | *vıcık vıcık* | ~ *kalan* | *zararsız* | ~ *kilo-luk* | *yüzeysel* | *salçalı* | *bitkisel* | *koles-terolsüz* | *bolca* | ~ *paket* | *bir parça* || acı | akıllara zarar | bir dirhem | biraz | böreklik | ~ cins | çiğ | çoklu | deri altı | diğer | doymun | hafif | kakuleli | kekikli | keskin | kimyevi | kınılı | kıslık | kokusuz | kuvvetli | mentollü | mukaddes | nem-

lendirici | nötr | onca | orta karar | ölçülü | pırıl pırıl | sade | sakıncalı | sapsarı | sarımsaklı | sızma | sofralık | şekerli | taze | ~ teneke | ucuz | ~ vitaminli | yumuşak
yağ asidi • Kimya ve biyokimyada, yağ asidi, genelde uzun, alifatik kuyruklu bir karboksilik asit. **elzem yağ dokusu** • *tıp* Yağ hücrelerinden oluşan doku. **deri altı yağ pompası** • Yağı karterden alarak basınçlı bir şekilde yağ kanallarına ve buradan hareketli parçaların üzerine göndermeye yarayan alet. **basınçlı yağ tabakası** • Deri altı denilen bağ dokusundan oluşmuş derin bir tabaka. ~ **san-timetrelilik** | **deri altı yağ tenekesi** • Sıvı ya da katı yağın içinde bulunduğu kutu. ~ **dizili yağ tulumu** • *şaka yollu* Yağ küpü. ~ **tonluk yağ yastıkçığı** • *tıp* Kronik patellofemoral sendrom mikroartiküler kırık parçalanması. **deri altı yağcı** • Yağ çıkaran veya satan kimse. • *argo* Dalkavuk. **on paralık** | ~ **paralık** | **süzme yağlı boya** • Eşyaya renk vermek veya onu dış etkilere korumak için sürülen, boyanın bazı özel sıvılarla karıştırılmasıyla yapılan kimyasal madde. **birkaç** | **duman rengi** | **fildişi** | **kirli sarı** | **mavi** | **saman rengi**

yağlık • Sırma işlemeli, büyük mendil, çevre. *işlemeli* | **sarı** | **ipekli** | **kırmızı**

yağış • Yağan yağmur veya kar miktarı. • Yağmur. **gürültülü** | ~ **aralıklı** | **bol** | **kişiliksiz** | **kuşbaşı** | **kümülatif** | **ortalama** | **sert** | **yersiz**

yağma • Birçok kişinin zor kullanarak ele geçirdikleri malı alıp kaçması, talan. • *tarih* Akıncıların düşman topraklarına yaptıkları baskın, çapul. **çılgin** | **doymaz** | **münferit** | **uzlaşmalı**

yağmur • Atmosferdeki su buharının yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumda olanı, yağar, yağış, baran, bereket, rahmet. **berекetli** | ~ **çekirdekli** | **sunı** | **pis** | **dünkü** | **zorlu** | **inceden** | ~ **aralıklı** | **çamurlu** | **hafif** | **soğuk**

| **sabahki** | **yoğun** | **sisli** | **sessiz** | **dehşetli** | **belalı** | **zamansız** | ~ **geceki** | **sert** | **fırtına-lı** | ~ **taneli** | **mevsimsiz** | **cömert** | **aceleci** | **akşamki** | **alaca bulaca** | **Allahsız** | **ani** | ~ **belirsiz** | **belli belirsiz** | **bereketsiz** | ~ **beter** | **bildik** | **bu** | **büyülü** | **cinli** | **cıvık** | **deli** | **dumanlı** | ~ **duyarlı** | **efsanevi** | **eğri** | ~ **evvelki** | **faydalı** | **gümbürtülü** | **gümüş** | **gürültüsüz** | **illegal** | **inatçı** | **ipince** | **iştahlı** | **iyimser** | **ılık** | **kıyasıya** | ~ **kokulu** | **küflü** | **kül rengi** | **lacivert** | **mevsimlik** | **mızımız** | **muattar** | **mübarek** | **mürekkep** | **öylesi** | **rüzgârlı** | **saklı** | ~ **saydam** | ~ **senelik** | **sinsi** | **sırılsıklam** | **sonsuz** | **sulu** | **temiz** | **yağlı** | **yampiri** | **yapışkan** | ~ **yüzyıllık**
yağmur bulutu • Atmosferde nem yük-lü bulutlar. **kapkaranlık yağmur damlası** • Yağmur tanelerinden her biri. **iri yağ-mur ormanı** • Yağmurların bol düştüğü ormanlık alan. **otantik sisli yağmur sa-ğanağı** • Birdenbire başlayan, genellikle kısa süren şiddetli yağmur. **görünmez** | **rüzgârlı yağmur suyu** • Yağmur tanelerinden her biri veya bunların oluşturdu-ğu birikinti. **pırıl pırıl** | ~ **renkli yağmur tanesi** • Yağmur taneciklerinden her biri. **her bir** | **iri iri** | **koca koca** | ~ **yağmurluk** • Yağmurdan korunmak için üste giyilen giysi, trençkot, empermeabl. **nylon** | **açık mavi** | **bej** | **gri** | **incecik** | ~ **kaplama** | **koyu yeşil** | **kukuletalı** | ~ **lekeli** | **sırılsıklam** | **şık** | **yırtık**

yahni • Kavrulmuş soğan ve salça ile pişirilen, sade veya sebzeli et yemeği. **biberli** | **soğanlı**

yaka • Giysilerin boyna gelen, boynu çe-viren bölümü. • Kıyı, kenar, taraf. **kolalı** | **kürk** | **dik** | ~ **öte** | **kalkık** | **devrik** | **kürklü** | **öbür** | ~ **alt** | **sivri** | **ak** | **yağlı** | **bambaşka** | **bembeyaz** | **beyaz** | ~ **biçimli** | **buruşuk** | ~ **çözük** | ~ **dantelli** | **degaje** | **fanila** | **geniş** | **görünmez** | **güngörmöz** | **kadife** | **karşı** | **kauçuk** | **kravatsız** | **mavi** | **saten** | **sol** | **takma** | **vizon** **yakalık** • Erkek gömlek-lerinin üzerine takılan eğreti yaka. **kolalı**

yakacak • Odun, kömür gibi ısı sağlamak amacıyla yakılan madde, mahrukat. *kış-lık*

yakamoz • Denizde balıkların veya küreklerin kımıldanışıyla oluşan parıltı. *tirşe* || hınzır

yakarış • Yakarma işi, yakarı. • *din bil-gisi* Tanrı'dan bir şey dilemek amacıyla söylenen söz, dua, münacat. *Ermenice* || alacalı | bayağı | çaresiz | içten

yakıcılık • Yakıcı olma durumu. olanca | plastik

yakım • Yakma işi. alevsiz | bilinçsiz

yakın • Uzak olmayan yer. • Aralarında sıkı ilişki olan arkadaş, dost veya akrababa. *görece* || bilcümle | biraz | dehşetli | sevgili ~

yakınlaşma • Yakınlaşmak işi. *uygunsuz* || aşırı | göreceli | ideolojik | kısa ömürlü | manasız | samimi

yakınlık • Yakın olma durumu. • *mecaz* Duygusal bağ veya akrabalık ilişkisi. *duygusal* | *mahrem* | *bedensel* || abartılı | ailevi | aşırı | babacan | beklenmedik | belirli | bir yığın | büyük | coğrafi | ~ dolu | ~ endeksli | ~ geceki | hiçbir | içten | insancıl | kişisel | maddesel | mistik | ölçülü | patavatsız | romantik | sathi | sebepsiz | senli benli | sıcak | sınırlı | sosyolojik | tılsımlı | ufacık | yüzeysel | zihinsel | zorlama

yakınma • Yakınmak işi, şikâyet. abuk sabuk | duysal | minimal | nostaljik | olağan | öznel | pasif | uğultulu | ~ yollu

yakış • Yakma işi. anatomik

yakışıklı • Güzel, gösterişli erkek. daha bir | hüznünlü | ~ ruhlu **yakışıklık** • Yakışıklı olma durumu. olanca **yakışıklılık** • Yakışıklı olma durumu. ~ çekici | inanılmaz | kasıtlı | lacivert | olanca

yakıştırma • Yakıştırmak işi. *görece* | *zor-lama* || gerçek dışı | müstehcen | ~ olanaksız | şiirsel | şirin | yersiz

yakıt • Doğal gaz, mazot gibi ısı sağlamak amacıyla yakılan madde. • Enerji ve ısı ortaya çıkaran yanıcı madde. *kalitesiz* | *konforlu* | *kükürtlü* || alternatif | emniyetli | ful | ikincil | ~ katkılı | ~ litre | vergili | vergisiz **yakıt türü** • Doğal gaz, mazot gibi ısı sağlamak amacıyla yakılan madde çeşitlerinden her biri. *tehlikesiz*

yaklaşım • Yaklaşma işi. • Bir sorunu ele alış, ona bakış biçimi. *bütüncül* | *esprili* | *felsefi* | *kuramsal* | *yüzeysel* | *sistematik* | *yenilikçi* | *rasyonel* | *akılcı* | *antidemokratik* | *mistik* | *dostça* | *dayatmacı* | *bütünsel* | *naif* | *deneyisel* | *eleştirel* | *ütopik* | *insancıl* | *ihtiyatlı* | *analitik* | ~ tür | *sosyolojik* | *nesnel* | *disiplinli* | *hümanist* | ~ zıt | *mizahi* | *devletçi* | *hayalci* | *çağdaş* | *bilimsel* | *karamsar* | *ölçülü* | *paranoyak* | *köktenci* | *geleneksel* | *kavramsal* | *gerici* | *edilgen* | *zorlayıcı* | *özgün* | *realist* | *farklı* | *tedbirli* | ~ benzeri | *aydınlatıcı* | *sevecen* | *marjinal* | *budalaca* | *sinematografik* | *çok yönlü* | *mesafeli* | *entelektüel* | *gerçekçi* | *teslimiyetçi* | *ideolojik* | *dogmatik* | *psikolojik* | *hamasi* | *idealist* | *sorumsuz* | *ilerici* | *sınıfsal* | *adaletsiz* | *kurgusal* | *matematiksel* | *periyodik* | *biçimsel* || abartısız | abes | açık fikirli | adaletli | agresif | akıllı | alaturka | alaycı | ampirik | anlayışlı | apayrı | art niyetli | artistik | bağımlı | bambaşka | basiretsiz | basmakalıp | bazı ~ | bencil | ~ beslenen | ~ bihaber | bilgisiz | buyurgan | candan | ceberut | centilmence | cesurca | cömert | çarpık | çekingen | çifte standartlı | çocuksu | değişik | demode | derinliksiz | despotça | didaktik | dingin | dolaylı | dolaysız | duygusal | düşsel | ~ düzeyli | düzeysiz | egoist | eğitici | eklektik | ~ endeksli | ezici | ezik | ezoterik | figüratif | ~ fikirli | filozofça | filozofik | folklorik | gayretli | gayriciddi | ~ gerekçeli | göz alıcı | güçsüz | hastalıklı | herhangi bir | ~ hevesli | hukuksal | içgüdüsel | iki yüzlü | ikiyüzlü | ~ ilgili | ~ ilişkin | ilkesel | insancı | entegre | iyi niyetli | kahramanca |

yaklaşım tarzı

karşılıklı | karşıt | kasıtlı | katı | ~ katmanlı | ~ kaynaklı | ketum | klasik | kompleks | konforlu | korporatif | kronolojik | legal | makro | ~ maksatlı | mantıklı | mantıksal | mantıksız | ~ masraflı | medyatik | melankolik | menfi | militarist | mukayeseli | müşfik | mütevazı | nadan | nafile | natüralist | normatif | nostaljik | nükteli | oportünist | optimist | oryantal | ön yargılı | özenli | ~ özentili | ~ özlü | özverili | paragöz | polifonik | politik | postmodern | problemlili | ritmik | romantik | ruhani | safça | sağlıklı | sakıncalı | samimiyetsiz | satanist | sathi | sempatik | serbest | serinkanlı | sezgisel | ~ sistemli | sıcakkanlı | soğukkanlı | somut | sosyal | ~ spesifik | ~ standartlı | statik | subjektif | şaşırtıcı | tavizkâr | tekçi | teknik | temel | ~ temelli | temelsiz | teorik | tepeden inme | tepkisel | tereddütlü | titiz | toleranslı | trajikomik | tutkulu | uhrevi | ustaca | utangaç | ~ uygun | uyumlu | ümmetçi | ~ vareste | vehimli | yanlı | yegâne | yıpratıcı | ~ yönelik | ~ yönlü | yumuşak | yurtsever | ~ yürekli | zoraki **yaklaşım tarzı** • Bir konuyu ele alış biçimi. farklı

yaklaşma • Yaklaşmak işi, iktiran. ~ kademeli | soğukkanlı

yaklaşturma • Yaklaştırmak işi. ~ kademeli

yakut • *jeoloji* Pembe veya erguvan tonları ile karışık koyu kırmızı renkte, saydam bir korindon türü olan değerli taş. kızıl | mütebessim | zarif

yalak • Hayvanların su içtikleri taş veya ağaçtan oyma kap. • Akan suyun çevreye sıçramasını veya akıp gitmesini önlemek için çeşme, musluk vb.nin altına konulan delikli taş tekne. ~ biçimli | küçük | mermer | rutubetli | yosunlu

yalan • Doğru olmayan, gerçeğe uymayan söz, kıtır. *kuyruklu* | *zararsız* | *deminki* | *bir yığın* | *istatistiki* | *yaldızlı* | *gülünç* | *kaçıncı* | *iğrenç* | *gereksiz* | *gerekli* || ahmak | akla yakın | alı | allı pullu | aman-

sız | arsız | ~ bacaklı | belalı | bereketli | bir nebze | bir sürü | birtakım ~ | çattalı | derli toplu | el değmemiş | gafil | gelişigüzel | ~ görünümlü | güç | hangi | hüznü | kapsamlı | katmerli | kırmızı | kismetli | koca | korkunç | koyu pembe | kutlu | kutsal | külli | mağrur | mezkûr | minicik | mufassal | münasebetsiz | müt-hiş | ~ olacak | olanca | ölümcül | ölümlü | öyle | pervasız | rabitalı | ~ saatlik | sefil | sistematik | ucuz | ufak | ufak tefek | ustaca | usturuplu | yağlı kara | yarı | yekpare **yalancı** • Yalan söylemeyi huy edinmiş olan kimse. adi | beceriksiz | bunak | hırslı | ~ kadrolu | namussuz | patolojik | utanmaz | yüzüstü **yalancık** • Küçük yalan. şairane

yalaz • *halk ağzında* Alev. ışıltılı | kuvvetli | turuncu

yaldız • Eşyaya altın veya gümüş görünüşü vermek için kullanılan, sıvı veya yaprak durumundaki altın, gümüş ve bunların taklidi olan madde. • Bu madde ile eşyalara yapılan süs. • *mecaz* Aldatıcı dış görünüş, göz boyama. *altın* | *som* | *gümüş* | *sarı* || alacalı | bakırımsı | çifte | ~ markalı | mavi | nakışlı | ~ oymalı | parıltılı | sahte | ~ tırnaklı

yalı • Su kıyısında yapılmış büyük, görkemli ev. *mermer* | ~ *odalı* | *açık sarı* | *muhteşem* | *boyalı* | *yıkık* | *zengin* | *pembe* | *harap* | *ahşap* | ~ *kayan* | *viran* | ~ *katlı* | ~ *bitişik* | *mutantan* || açık pembe | alaturka | baba yadigârı | babadan kalma | badanalı | bazı ~ | betonarme | bir sürü | bitik | boş | büyük | büyüklü | cinli | çıktı pıdı | ~ çocuklu | deryadil | dizi dizi ~ | dört dörtlük | erkeksiz | eski | gösterişli | içerek | içli | iki katlı | intizamı | izbe | kibar | kimsesiz | kocaman | komşu | ~ köpüklü | kurşunlu | ~ manzaralı | matemli | mini | musluklu | ~ nazır | o | sabit | sarı | sayısız ~ | tarihî | tekmi | ~ üçüncü | yayvan | yepyeni | zarif

yalım • Alev. • Kılıç, bıçak gibi kesici araçların keskin yüzü. *kırmızı* | *alevli* | *som* || *apak* | *bir tutam* | *hastalıklı* | *kızıl* | *parlak* | *tunç* | *ulu*

yalınayak • Ayakları çıplak olan kimse. *iki*

yalınlık • Yalın olma durumu, birleşik veya karmaşık olmama durumu, sadelik. • *edebiyat* Açık, süsten ve zorlamadan uzak, kolayca anlaşılabilen anlatım, sadelik. *çocuksu* || *amansız* | *~ duyarlı* | *eşsiz* | *kusursuz* | *olanca* | *pürüzsüz* | *ustaca*

yalman • *halk ağzında* Kesici ve batıcı araçların kesen veya batan bölümü. *~ bilmiş* | *bir karış*

yalnız • Yanında başkaları bulunmayan kimse. *müzmin* || *uyumsuz* **yalnızlık** • Yalnız olma durumu, kimsesizlik. • Kimse bulunmama durumu, ıssızlık, tenhalık. *~ yüzyıllık* | *sebeatsız* | *bucaksız* | *sonsuz* | *amansız* | *müzmin* | *uçsuz bucaksız* | *derin* | *olanca* | *huysuz* | *dayanılmaz* | *hastalıklı* | *afili* | *ikili* | *kül rengi* | *şahane* | *öldürücü* | *acımasız* | *ebedi* || *acıklı* | *ağır* | *allahlık* | *anlaşılmaz* | *asimetrik* | *~ asırlık* | *~ aylık* | *belalı* | *bencil* | *benzersiz* | *~ beslenen* | *bilge* | *bir* | *bireysel* | *bun-gun* | *büyük* | *çamurlu* | *çepeçevre* | *çifte* | *çılgın* | *demli* | *~ denk* | *detone* | *dilsiz* | *diplomatik* | *dipsiz* | *elektronik* | *elim* | *~ esintili* | *~ gagalı* | *geçici* | *~ gelen* | *gizli* | *Gotik* | *gri* | *güçlü* | *gülünç* | *gürültücü* | *güzel* | *hakiki* | *içe dönük* | *inanılmaz* | *insani* | *kaçıncı* | *kasvetli* | *katıksız* | *kesin* | *kıpırtısız* | *kısacık* | *kocaman* | *korkunç* | *koskocaman* | *kutlu* | *kutsal* | *mağrur* | *müthiş* | *nice* | *~ orijinal* | *ölü* | *ölümcül* | *öncesiz* | *özentisiz* | *pejmürde* | *puslu* | *saklı* | *satılık* | *~ sesli* | *som* | *sonrasız* | *soylu* | *şanlı* | *tanrısal* | *tekensiz* | *tikel* | *tiksinç* | *tuhaf* | *tutsak* | *umarsız* | *umutsuz* | *uzatmalı* | *üretken* | *ürkek* | *ürkütücü* | *~ ürpertici* | *vahim* | *yabansı* | *yağmurlu* | *yanlış* | *~ yiyci* | *ylgın* | *yoğun* | *yürekler acısı* | *zorunlu*

yalpa • *denizcilik* Rüzgâr veya dalgaların etkisiyle geminin bir sancağa, bir iskele-ye yatıp kalkması. *tehlikeli*

yalpalayış • Yalpalama işi. *cilveli*

yalvarış • Yalvarma işi, yalvarma, rica. *ümitsiz* || *ağlamaklı* | *zebun*

yama • Delik ve yırtığı uygun bir parça ile onarma, kapatma. • Bu iş için kullanılan parça. *kırk* || *beceriksiz* | *çıplak* | *eşsiz* | *hünerli* | *kahverengi* | *uyumsuz* **yamalık** • Yama için kullanılan parça. *bin*

yamaç • Dağın veya tepenin herhangi bir yanı. • *halk ağzında* Ön, yan, yakın. *dik* | *~ taşlı* | *sarp* | *güneşli* | *yeşil* | *rüzgârlı* | *meyilli* | *yalçın* || *bakımsız* | *~ bitişik* | *buzlu* | *çepçevre* | *~ çevrili* | *~ çiçekli* | *çıplak* | *çırılçıplak* | *dağlık* | *dimdik* | *du-manlı* | *~ eğimli* | *güneşsiz* | *güney* | *ıssız* | *~ kaplı* | *karlı* | *kel* | *kıvrımlı* | *~ nazır* | *ormanlık* | *öbür* | *~ örtülü* | *topraklı* | *top-raksız* | *ulu* | *uzak* | *zümrüt*

yamak • Bir işte yardımcı olarak çalışan erkek. *asi* || *~ hazır* | *iki* | *zavallı*

yamçı • Bir yüzü uzun tüylü, kalın yünden dokunarak yapılmış yağmurluk. *~ tüylü*

yan • Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışın-da kalan bölümü, profil. • Sağ ve solun ortak adı, yön, taraf, cihet. • Yer. • Üst. • Birlikte, beraberinde olma. • *mecaz* Tarz, tutum. *~ öte* | *öbür* | *sağ* | *ilginç* | *üst* | *iki* | *ortak* | *diğer* | *sol* | *belirgin* | *olumlu* | *~ alt* | *özgün* | *olumsuz* | *bizden* | *öteki* | *can alıcı* | *çocuksu* | *naif* | *eğlen-celi* | *şiişsel* | *öznel* | *~ bilinmeyen* | *mistik* | *mahrem* | *eksik* | *üstün* | *komik* | *şaşırtıcı* | *gülünç* | *vurucu* | *feminen* | *zayıf* | *yenilikçi* | *güldürücü* | *yapıcı* | *sanatsal* | *tanrısal* | *inandırıcı* | *keyifli* | *gölgeli* | *o* | *ruhani* | *fantastik* | *trajikomik* | *duygulu* | *esprili* | *kuramsal* | *acıklı* | *ayrıcıklı* | *duygusal* | *benden* | *düşündürücü* | *görsel* | *bencil* | *tatsız* | *apayrı* | *kötü* | *çelişkili* | *bu* | *ürkütücü* | *özgöl* | *kadınısı* | *sakıncalı* | *romantik* | *dokunaklı* | *boktan* | *gizemli* |

insancıl | olağanüstü | ~ elverişli | politik | üzücü | törensel | hınzır | sırlı | ~ ürper-tici | ikircikli | kusurlu | ilerici | yaratıcı | patolojik | felsefî | mizahi | teknik | vah-şi | yaşamsal | başarılı | belirli | estetik | erkeksi | bireysel | haklı || acı | acı tatlı | acılı | acımasız | adi | ak | akılcı | akışkan | akut | aldatıcı | amansız | anlamlı | an-latımsal | antidemokratik | antropolojik | artistik | artı | asal | aşağı | aşağılık | aşırı | avantajlı | Avrupalı | ~ aykırı | babacan | bağlayıcı | bedensel | belgesel | benzer | benzersiz | bilimsel | bilinmedik | birleşik | bıçkın | bohem | bön | bürokratik | bü-yülü | canlı | cinsel | çapaklı | ~ çekici | çelişik | ~ çevrili | ~ çift | çirkin | çürük | ~ dair | defolu | ~ değer | değerli | değişik | değişken | değişmez | dehşet | delişmen | demagojik | deneysel | dengeli | derişik | destansı | didaktik | dışa dönük | dogma-tik | dokunulmaz | ~ dönük | dramatik | durağan | düşmanca | düşünsel | düzmece | edebî | eğitici | eklektik | eksi | eleştirel | eleştirici | enteresan | etkileyici | etkili | farklı | faydalı | filozofça | folklorik | fonksiyonel | garip | gerçek dışı | gerçek-çi | girişken | gizemsel | gizil | gizli | gö-çebe | ~ görünümlü | gözü kara | gri | güç | güçsüz | gürbüz | güvenilir | güvensiz | güzel | hangi | hasta | hastalıklı | hayalpe-rest | hazin | herhangi bir | hiçbir | hırslı | hoş | hoşgörülü | hümanist | hüznünlü | içe dönük | içkin | idealist | iğrenç | iki-yüzlü | ~ ilişkin | ilkel | ilkesel | imgesel | inat | insanca | irkiltici | işlek | kaba saba | kaçık | ~ kalan | karamsar | karizmatik | ~ katmanlı | kendine özgü | kentli | kimi | ~ kırıcı | kırılğan | kolektif | korkunç | kozmik | kozmopolit | kurgusal | kurnaz | kurucu | kuşkucu | küstah | latif | mak-bul | mantıklı | matematiksel | mazoşist | moda | mucizevi | müşterek | ne | ne-tameli | nostaljik | nötr | objektif | onca | otobiyografik | ~ otoriter | ölçülü | öl-mez | örgütsel | ~ örtülü | özenli | ~ özgü | polisiye | pratik | psikolojik | psikopat |

*rasyonel | rezil | ~ ruhlu | saçma | sapık | saygın | seçmeci | sembolik | sevimli | sevimsiz | sevinçli | simgesel | siyasal | sıkıcı | skolastik | somut | sosyolojik | subjektif | sürükleyici | şair | şanssız | şa-şılalı | şeytani | şu | tali | ~ taşlı | tehlikeli | tek | tembel | teorik | ters | tiksindirici | tipik | titiz | törel | trajik | tuhaf | tutarsız | ucuz | usçu | usta | utangaç | ~ uygun | uyumlu | uyumsuz | ülkücü | ürkünç | üz-gün | vahim | yanıltıcı | yapısal | yapma-cık | yarayışlı | yatıştırıcı | yavan | yerel | yetiştirici | yıpratıcı | yoğun | ~ yönelik | yukarı | yüzeysel | yüz­süz | zevksiz | zincirleme | ~ zıt | zorlayıcı | züppe **yan bakış** • Yan gözle bakma. • mecaz Ters bakma. kıvılcımlı | sitemli **yan etki** • tıp Tedavi için uygulanan ilacın kişide kul-lanım amacı dışında sebep olduğu olum-suz etki, yan tesir. • Dolaylı yapılan etki, yan tesir. zararsız **yan gelir** • Ek gelir, ek kazanç. esas*

yanak • Yüzün göz, kulak ve burun ara-sındaki bölümü. ~ *çökük | tombul | şiş | pembe | buruşuk | sarkık | sağ | kirli | pörsük | tıraşlı | ıslak | solgun | dolgun | ~ tüylü | şişman | sol | soluk | çilli | boyalı | esmer | pespembe | pütürlü | kıpkırmızı | yuvarlak | al | kırmızı | gergin || ablak | ateşli | beyaz | ~ çıkık | dalgalı | ~ derili | dilber | dolma | dümdüz | ebruli | ~ gö-zenekli | hasretli | hışır | ince | iri | kıllı | körpe | nazlı | nefis | nemli | pembemsi | pudralı | pürtüklü | ~ renkli | sağlıklı | sapsarı | sarı | semiz | sinekkaydı | sivil-ceci | sıpsıcak | şişmanca | şu | terli | tom-bik | toparlak | tozpembe | tüysüz | ufacık | ürpertili | yağlı | yaşlı | ~ yumak | zayıf*

yanardağ • jeoloji Magmanın yer içinden yüzeye çıktığı veya geçmişte çıkmış ol-duğu, genellikle koni biçiminde, tepesin-de bir püskürme ağızı bulunan dağ, vol-kan. sönmük

yanaşma • Genellikle bir çiftçi yanında çalışan işçi, tutma. ~ boylu | ~ elbiseli | ~ giyimli | saralı | ~ tür | uzun boylu

yandaş • Birinden yana olan veya bir düşünceye, bir isteğe katılan, onu destekleyen kimse, yanlı, taraflı, taraftar. ateşli | avantajlı | azılı | cefakâr | esprili | kenetli | miskin | müttefik | önemli | ruhani | şimdiki | tutkulu

yangı • *tıp* Vücudun mikroplara karşı koymak için herhangi bir yerine fazla kan hücumu ile orada şişkinlik, kırmızılık, ısı ve ağrı ile beliren irin toplaması, iltihap, enflamasyon. amaçsız | böyle

yangın • Zarara yol açan büyük ateş. • *mecaz* Coşkunluk. *küçük çaplı* | *muhteşem* | *büyük* | ~ *geceki* || ~ *beter* | binlerce | bir | böyle | bugünkü | büyücek | dehşetli | dört köşe | dumanlı | görünmez | harlı | kahpe | ~ *kollu* | mübarek | müşekkel | seyyar | sistematik | ulam ulam | yaman

yangın kovası • Yangın esnasında ateşe su dökmek amacıyla kullanılan, genellikle kırmızı olan, teneke su kovası. ~ *dizili*

yangın kulesi • Yangını görüp haber vermek için yapılan kule. ahşap

yangın yeri • Yanmış alan, arazi. dumansız

yangınlık • Yanıyor olma durumu. ıssız

yanık • Yanmış yer, yanmış olan yerde kalan iz. • Herhangi bir ısıdan meydana gelen doku bozukluğu. *yüzeysel* || ~ *dereceli* | *deri altı* | *hafif* | *okkalı* **yanık kokusu** • Ortalıkta bir şeyin yandığını anlatan koku. • İş kokusu. *dehşet* | *öldürücü* **yanıklık** • *mecaz* Yanık olma durumu. hummalı

yanılgi • Yanılma durumu. • Bir sanatla, bir bilimle ilgili kuralların gereği gibi uygulanmayışından doğan sonuç. • *fel-sefe* Yanlış doğru veya doğruyu yanlış sanma, hata. *postmodern* || *benzer* | *de-vasa* | ~ *esaslı* | *hoş* | *patetik* | *tarihsel* | *tüm* ~ | *yaygın* | *zavallı*

yanılma • Yanılmak işi. anlık

yanılsama • Yanlış algılama ve duyu yanıltılması. • *ruh bilimi* Var olan nesne veya canlıyı yanlış, ayrımlı veya değişik olarak algılama, galatıhis, illüzyon. *öznel* || *amansız* | *bulanık* | ~ *ibaret* | *kısır* | *olmadık* | ~ *tüketici* | *yaman* | *zihinsel*

yanıt • Cevap. *kaçamak* | *esprili* | *olumlu* | *doyurucu* | *mantıklı* | *kesin* | *baştan savma* | *aydınlatıcı* | *saçma sapan* | *akla yatkın* | ~ *belgeli* || *acı* | *açıklayıcı* | *ağırbaşlı* | *alakasız* | *alaycı* | *alaylı* | *ani* | *anlamsız* | *anlaşılmaz* | *ayrıntısız* | *başarılı* | *başboş* | *beylik* | *bütüncül* | *cilveli* | *çekimser* | *doğal* | *doğru dürüst* | *dualı* | *duygusuz* | *flu* | *fuzuli* | *gelecek* | ~ *gelen* | *geleneksel* | *geniş gönüllü* | ~ *gönüllü* | *günlü* | *güzel* | *hakaretamiz* | *herhangi bir* | *hissiz* | *hoşgörülü* | *ibretlik* | *içtenlikli* | *ikinci* | *ilginç* | *ilgisiz* | *immünolojik* | *inandırıcı* | *ıımlı* | *kaçınılmaz* | *kaypak* | *kısa* | *kısacık* | *matematiksel* | *melankolik* | *muzip* | *net* | *o* | *olumsuz* | *öfkesez* | ~ *özlü* | *peşin* | *pişkince* | *politik* | *Rusça* | *sahici* | *sakıncalı* | *seviyeli* | *simetrik* | *sıkılgan* | *sözel* | *sun-turlu* | *tehlikesiz* | *tepkisel* | *ulvi* | ~ *uygun* | *yarım yamalak* | *zehir zemberek* | *zoraki*

yankesici • Bir kimsenin cebinden, çantasından ustalıklı hissettirmeden bir şeyler çalan kimse, cep faresi, tırtıkçı. *sabıkalı* | *usta*

yanıkı • Sesin bir yere çarpıp geri dönmesiyle duyulan ikinci ses, aksiseda, inikâs, akis, eko. • *mecaz* Bir olgunun çevrede uyandırdığı duygu, düşünce veya tepki, akis, inikâs. ~ *kalma* || ~ *ait* | *benzer* | *boğuk* | *çarşaf çarşaf* | *değişik* | *felaketli* | *hayli* | *koygun* | ~ *milyon* | *olumsuz* | *sayısız* | ~ | *tatlı* | *uyumlu* | *ürkütücü* | ~ *ürpertici* | *yakışksız* | *yaman*

yanılanma • Yanılanmak işi. ürkünç

yanlış • Bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymama durumu, yanlış, hata. *katmerli* | *yaygın* | *kasıtlı* || ~ *ait* | *aşırı* | *aynı* | *bariz* | *bilinen* | *bir sürü* | *böyle* | *fahiş* | *ful* | *gerekçesiz* | *hayati* | *ideolojik* | *kimi*

yanlış anlama

~ | mantık dışı | ~ olanaksız | olmadık | olur olmaz | sistematik | son derece | tarihsel | ufak **yanlış anlama** • Birinin anlatmak istediğini tam anlamıyla doğru bir şekilde anlayamama, onu yanlış algılama. ~ tür | üzücü **yanlışlık** • Yanlış davranış, yanlış iş, yanlış sanı, hata. *ufak tefek* | *bürokratik* || asıl | bir yığın | büyük | gelişmiş | hukuki | kavramsal | küstah | ~ örülü | spontane | ufak | vahim

yansı • Akis, yansıma. ~ bucaksız | ikinci | titrek | uçsuz bucaksız

yansılama • Yansılama işi. bir yığın

yansıma • Yansıma işi. • Işık dalgaları yansıtırıcı bir yüzeye çarparak yön değiştirme, inikâs. *kristal* || ani | biçimsel | bilinçsiz | bölük pörçük | çevresel | esprili | fosforlu | görüntüsel | gümüşü | ikincil | pırıltılı | realist | sosyoekonomik | sosyolojik | ~ spesifik | trajik | yorgun

yansıtma • Yansıtmak işi. • *mecaz* İletme, duyurma. *çocuksu* | *sanatsal*

yapaylık • Yapay olma durumu, sunilik. *cafcacflı* | *onca*

yapı • Barınmak veya başka amaçlarla kullanılmak için yapılmış her türlü mimarlık eseri, bina. • Yapılmakta olan konut, yol, köprü vb. inşaat, konstrüksiyon. • Canlı bir varlığın ruh veya beden özelliklerinin tümü, bünye, strüktür. • Bütünün bir araya getirilişinde uyulan dizge, strüktür. • *biyoloji* Bir hücrede, bir dokuda, karmaşık oluşumlu bir organizmada elemanların düzeni. • *felsefe* Öğeleriyle somut bağımlılığı olan bütün. • *toplum bilimi* Parçaları ve öğeleri arasında yasaya uygunluk, durağan bağlar ve karşılıklı ilişkiler bulunan dizge veya bütün, strüktür. *demografik* | *üniter* | *feodal* | *hantal* | *sınıfsal* | *toplumsal* | *örgütsel* | ~ katlı | *jeolojik* | *anıtısal* | *kozmopolit* | *federatif* | *totaliter* | *aşşap* | *kırılğan* | *ekonomik* | *bürokratik* | *aerodinamik* | *kültürel* | *elastik* | *kültürlü* | *sosyolojik* | *bilişsel* | *atletik* | *Gotik* | *melodik* | *iki katlı*

| *sosyoekonomik* | *ikili* | *idari* | ~ *katmanlı* | *illegal* | *görmekli* | *ruhsal* | ~ *çatılı* | *düşünsel* | *siyasal* | *mevcut* | *çarpık* | *kaslı* | *ataerkil* | *yönetsel* | *moleküler* | ~ *otoriter* | *modern* | *mantıksal* | *çok uluslu* | *kompleks* | *şiiresel* | *agresif* | *bütünsel* | *sosyal* | *örgütlü* | *korunaklı* | *sağlam* | ~ *kubbeli* | *devasa* | *düzensiz* | *plansız* | *karizmatik* | *geleneksel* | *üretken* | *utangaç* | ~ *hasarlı* | *ideolojik* | *yenilikçi* | *mimari* | *betonarme* | *dev* | *heterojen* | *stratejik* | *özgün* | *ekolojik* | *mütevazı* | *enerjik* | *kasvetli* | *mali* | *ritmik* | *hiyerarşik* | *tarihsel* | ~ *görünümlü* | *modüler* | *finansal* | *matematiksel* | *tarihi* | *kurgusal* | *dilsel* | *kemerli* | *anlamsal* | *coğrafi* | *üst* | *teolojik* | ~ *karakterli* | ~ *sistemli* | *siyasi* | *inatçı* | *otantik* | *komplike* | *prefabrik* | ~ *uygun* | *tekelci* | ~ *kemikli* | *fiziksel* | *federe* | *antidemokratik* | *sevecen* | *senfonik* | ~ *kopuk* | *nostaljik* | *hastalıklı* | *ruhsatsız* | *biyokimyasal* | *sözel* | *legal* | *bağımsız* | *engebeli* | *antenli* | *koca koca* ~ | *dramatik* | *karamsar* | *oval* | *duygulu* | *insancıl* | *özenli* | *eski* | *homojen* | *piramidal* | *klasik* | *eklektik* | *çirkin* | *kavramsal* | *klostrofobik* | *verimsiz* | ~ *odalı* | ~ *alt* | *hasarsız* | *fikri* | *karmaşık* | *sağlıklı* | *sürükleyici* | *mistik* | *kaygan* | *fonetik* | *sebatlı* | *sağcı* | *örnek* | *duygusal* | *kapılı* | *ağaç* | *kiremitli* | *içe dönük* | *asimetrik* | *ezici* | *normatif* | *hırslı* | *yüce* | *psikolojik* | *melez* | ~ *bitişik* | *psikopat* | *düalist* | ~ *penceresiz* | *atomik* | *karakteristik* | *orta boy* | *koskocaman* | *sistematik* | *çapraşık* | *asabi* | *konforlu* | *hukuki* | *zihinsel* | *kof* | *etnik* | *kocaman* | *ruhi* | *çürük* | *amorfl* | *egoist* | *ütopik* | ~ *planlı* | *bakımlı* | *çok yönlü* | *resmî* | *ahlakı* | *asosyal* | *yüksek* | *tüm* ~ | *çarpık* | *çurpuk* | *teslimiyetçi* | *derme çatma* | *yekpare* | *reformist* | *özel* | *kurumsal* | *durağan* | *katı* | *tek yanlı* | *badanalı* | *sendikal* | *statik* | *endüstriyel* | ~ *çevrili* | ~ *dinli* | *farklı* | *tılsımlı* | *metruk* | *mikrobiyolojik* | *sarımtırak* | *kompleksli* | ~ *gözenekli* | *laik* | ~ *yüzyıllık* | *militarist* | *sinirsel* | *etkileyici* |

kuramsal | ~ *koşut* | *güzel* | *armonik* | *de-ğişik* | ~ *benzeri* | *kerpiç* | *ilkel* | *manyetik* | *bahçeli* | *bugünkü* | ~ *temelli* | *marjinal* | *bu* | *semantik* | *fonksiyonel* | ~ *dilli* | *ideal-ist* | *girintili çıkıntılı* | *gerilimli* | ~ *aykırı* | *sosyokültürel* | *fizyolojik* | *geometrik* | *ham* | *camsı* | *destansı* | *disiplinli* | *aro-matik* | ~ *programlı* | *ipliksi* | *çevresel* | *sıcakkanlı* | *ihtiraslı* | *bedenî* || *açık fikirli* | *adaletli* | *adaletsiz* | ~ *adlı* | ~ *ağırlıklı* | *albenili* | *alınan* | *anaç* | *analog* | *anato-mik* | *apak* | *apayrı* | *aristokrat* | *arkeolo-jik* | *asalak* | *aşı boyalı* | *atak* | *atılın* | *avantajlı* | ~ *ayaklı* | *ayrıcalıklı* | *azametli* | *azimli* | *bakımsız* | *bambaşka* | *Batılı* | *belirli* | *belli başlı* | *benzer* | *benzersiz* | *benzetmeli* | *beyaz* | ~ *bezeli* | *biçimsiz* | *birincil* | *biyolojik* | *bombeli* | *bomboş* | *bonkör* | *boyu boslu* | ~ *bozma* | *bölük* | *pörçük* | *burgulu* | ~ *bürülü* | *bütüncül* | *cazibeli* | *centilmen* | *cinli* | *cümle* | *çeliş-kili* | *çerden çöpten* | *çeşit çeşit* | ~ *çeşitli* | *çetrefilli* | *çevik* | *çevrimsel* | *çıkıntılı* | *çıkma* | *çocuksu* | *çoğulcu* | *çok hücreli* | *çok ortaklı* | *çok sesli* | *damarlı* | ~ *dayalı* | ~ *dayanıklı* | *derin* | *derli toplu* | *despot* | *despotik* | *devingen* | *devletçi* | *dinsel* | ~ *dirençli* | *dış* | *doğal* | ~ *dokulu* | *dolgun* | *dolgunca* | ~ *dolu* | ~ *doyuran* | ~ *dö-nük* | *dört köşe* | *dural* | ~ *duyarlı* | *dünya güzeli* | *eğri büğrü* | *eklemli* | *eksantrik* | *emektar* | ~ *endeekli* | *enteresan* | *erkeksi* | *erotik* | *estetik* | *evcimen* | *fantastik* | *faz-la* | *federal* | *ferah* | *fiilî* | ~ *fikirli* | *fiziki* | *fırtınalı* | *geçimli* | ~ *geçirgen* | *geçirim-siz* | ~ *gelen* | *gelişmiş* | *gevrek* | *girift* | *girintili* | *gizemli* | *gizemsel* | *global* | *görsel* | *göz alıcı* | *göz kamaştırıcı* | ~ *ha-cimli* | ~ *haiz* | *hamasi* | *harika* | *hassas* | *haşmetli* | *hayırlı* | *hematolojik* | *her dem taze* | *heyecanlı* | ~ *hisseli* | *histerik* | *hoş-görülü* | *hukuksal* | *huzurlu* | *içe kapanık* | *içgüdüsel* | *içi boş* | *içtimai* | *ikircikli* | *iktisadi* | *ilahî* | *iltihabi* | *ince* | *interaktif* | ~ *iradeli* | *irice* | *irili ufaklı* | ~ *irticai* | *işlemeli* | *jelatinli* | *jeomorfolojik* | ~ *ka-*

barık | ~ *kabartmalı* | ~ *kalan* | *kalıcı* | *kalıplaşmış* | *kalıtımsal* | *kalıtsal* | *kapısız* | *kara* | *karanlık* | *kategorik* | ~ *katkılı* | *kavi* | *kendine mahsus* | *kendine özgü* | *kentsel* | *kilitli* | *kişiliksiz* | *kırk* | *kırsal* | *koca* | ~ *kollu* | *konfederatif* | *koskoca* | *koyu kırmızı* | *kullanışlı* | *kunt* | *kurmaca* | *kutsal* | *kübik* | *kühist* | *küçükük* | *kül rengi* | *liberal* | *maceraperest* | *makro* | *makroekonomik* | ~ *maksatlı* | *masalsı* | *mentollü* | *mermer* | *mevzun* | ~ *meyyal* | *mikroskobik* | *mineli* | *minimal* | *mirî* | *mitolojik* | *monarşik* | *monogam* | *morfo-lojik* | *muhkem* | *muntazam* | *müstakil* | *mütecanis* | *müzikal* | *naif* | *narin* | *nazari* | *nazlı* | *neoklasik* | ~ *numaralı* | *obez* | *optimist* | *organik* | *ortak* | *oryantal* | *oto-nom* | *öğretici* | *öksüz* | *ölçülü* | *ölmez* | *ölümsüz* | ~ *örgülü* | ~ *örülü* | *özerk* | ~ *özgü* | *özgürlüksüz* | *palavracı* | ~ *parçalı* | *parmaklıklılı* | *paslı* | *periyodik* | *pesimist* | *peynirimsi* | *polifonik* | *poligam* | *politik* | *problemlili* | *pürüzlü* | *pütürlü* | *renksiz* | *rokoko* | *Rus* | *sadist* | *salaş* | *sanatsal* | *sarmal* | *savunmasız* | *sekizgen* | *semavi* | *sempatik* | *sentaktik* | *sert* | *sevimli* | *se-vimsiz* | *simgesel* | *sıhhatli* | *sıradan* | *sırlı* | *skolastik* | *soğuk* | *standart* | *stresli* | *sunı* | *suratsız* | *sümüksü* | *süngersi* | *süratli* | *şirin* | *şuncacık* | *tamamlayıcı* | *tanecikli* | *tanıdık* | *tanınmış* | *tarımsal* | *taş* | *tek* | *tek sesli* | *tekdüze* | *teknik* | *teknolojik* | *tembel* | *temel* | *teokratik* | *tinsel* | *tipik* | *titiz* | *tıknaç* | *tombul* | *törel* | ~ *tutulmuş* | *türetici* | ~ *tüylü* | *ufak tefek* | *uyumlu* | *ülkesel* | *ünlü* | ~ *ürünlü* | *üstün* | *vahşi* | *verimli* | *viran* | *volkanik* | ~ *yapılı* | *yassı* | *yatay* | ~ *yatkın* | *yaygın* | *yazlık* | *yem-yeşil* | *yeni* | *yerleşik* | *yıkık* | ~ *yıllık* | *yıpratıcı* | ~ *yönelik* | *yönetimsel* | *zarif* | ~ *zeminli* | ~ *zıt* | *zorlayıcı* **yapı malzemesi** • İnşaat yapımında kullanılan her türlü malzeme. prefabrik **yapıcı** • Yapı ustası. *imanlı* || ~ *iradeli*

yapılama • Yapma, oluşturma işi. işitsel | kurgusal

yapılanma

yapılanma • Yapılanmak işi. • Oluşum.

• Düzenleme. *illegal* | *legal* | *örgütsel* | *devletçi* | *yönetisel* || anlamsal | ataerkil | bağımlı | bağımsız | çarpık | çevik | çok taraflı | diğer | dilsel | dinsel | ~ dönük | ekonomik | ~ endeksli | gaddarca | görelî | güçlü | irticai | ~ kademeli | köktenci | kuramsal | kurmaca | mezkûr | ~ otoriter | ~ planlı | radikal | sinematografik | sistematik | suni | ~ temelli | yönetsel | zararlı

yapılaşıma • Yapılaşmak işi. *çarpık* | *plan-sız* | *sıhhi* | ~ *planlı* || irticai | yatay

yapılı • Yapısı herhangi bir nitelikte olan kimse. *fevri* | *hassas* | *iri*

yapılış • Yapılma işi. • Bir şey yapılırken gerçekleştirilen özellik, nitelik, kuruluş, bünye. *kendine özgü* | *sağlam*

yapım • Yapma işi, inşa, imal, konstrüksiyon. • Ham maddeyi el veya makine ile işleyerek mal üretme, imal. • *sinema*, *televizyon* Bir filmin çevrilmesi veya bir radyo, televizyon programının hazırlanması için gerekli çalışmaların tümü ve bu çalışmaların ürünü, prodüksiyon. *sürükleyici* | *saçma sapan* | *nostaljik* | *maliyetli* | *epik* | *karamsar* | *vasat* | *mütevazı* | *çekingem* | *ayrıkçı* || aydınlatıcı | ~ boyutlu | çıtkırdım | dandik | ~ esaslı | fantastik | kurmaca | nefes kesici | ortak | oryantal | parıltılı | realist | sönük | sözsüz | tempo-lu | uluslararası | ustaca | yüzeysel **yapım evi** • *sinema* Film yapımı işiyle uğraşmak için kurulmuş ortaklık. üç boyutlu **yapımcı** • *sinema*, *televizyon* Bir filmin çevrilişyle ilgili bütün yönetim işlerini üzerine alan, sermayesini veren kimse, prodüktör. • Radyo, sinema programları düzenlemekle görevli kimse, programcı. *cin fikirli* | *geleneksel* | *güçsüz* | *saftirik* | *sempatik* | *tecrübeli* | *vefalı* | ~ *zekâli*

yapıntı • Bilgi kuramında ve ontolojide gerçeğe uymayan ancak belirli bir kuramsal veya pratik amaç için kullanılma-

sı sakıncasız olan tasarım, tasni. *engin* || birtakım ~ | ~ *şiişel* | *ulu*

yapısalcılık • Bilimin her dalında yapıdan yola çıkarak sonuçlara ulaşma yöntemi, strüktüralizm. *statik*

yapışkan • Yapıştırıcı. sentetik **yapışkanlık** • Yapışkan olma durumu. *tiksindirici*

yapıştırıcı • Yapıştırma özelliği olan, yapıştırmaya yarayan nesne, yapışkan. *uçucu* || *tapon*

yapıt • Bir emek sonucunda ortaya konulan ürün, eser. • Yayın, kitap. *yazınsal* | ~ *adlı* | *başlıca* | *eşsiz* | ~ *ciltlik* | *özgün* | *oylumlu* | *olgun* | *benzersiz* | *anısal* | *ölmez* | *belli başlı* | *sanatsal* | *sayısız* ~ | ~ *katmanlı* | *kurgusal* | *nice* ~ | *simgesel* | *sürükleyici* | ~ *perdelik* | *soy* | *yetkin* | *eksiksiz* | *önemli* | ~ *önceki* | *gerçekçi* || İngilizce | Almanca | ~ arınmış | aydınlatıcı | ~ aykırı | ayrı | bakir | basılı | belgesel | beşli | betimleyici | bütüncül | büyük | büyük boy | dallı budaklı | danslı | değerli | ~ değgin | değişik | dengeli | devingen | diğer | dilsel | dinsel | doku-naklı | ~ dolusu | doyurucu | dramatik | emsalsiz | etkin | Fransızca | görkemli | halis | hazin | herhangi bir | hüznü | ~ içerikli | ikincil | ~ ilgili | imzalı | ~ isimli | izlenimci | ısmarlama | komik | ~ koşut | kuramsal | kurmaca | masalsı | mürekkep | müzikli | nesnel | nostaljik | ~ olanaksız | onca | otobiyografik | ölümsüz | plastik | romantik | sağlam | sahici | ~ sayfalık | senfonik | son | söz konusu | şaşırtıcı | şiişel | tarihsel | tekinsiz | temel | trajik | ulu | ulusal | usta işi | ustaca | üç boyutlu | ünlü | üstün | ~ vasıflı | yararlı | ~ yazılı | *yepyeni* | *yerli* | *yeterli* | *yüce*

yapma çiçek • Görünümü çiçeği andıran ve yumuşak maddelerle yapılan süs eşyası. *kocaman* | *zevksiz*

yaprak • *bitki bilimi* Bitkilerde solunum, karbon özümlemesi, terleme vb. olayların oluştuğu, çoğu klorofilli, yeşil ve türlü biçimdeki bölümler. • Kitap, defter

vb. şeylerde ön ve arka yüzü oluşturan kâğıtlardan her biri, varak. • Kat kat ayrılabilen şeylerde kat. *kuru* | *yeşil* | *taze* | *koyu yeşil* | *damarlı* | *kıvrıcık* | *geniş* | ~ *biçimli* | *kızıl* | *körpe* | *altın sarısı* | *hastalıklı* | *sapsarı* | *dikenli* | *tozlu* | *iri* | *nylon* | *diri* | *koyu* | *özgün* | *nice* ~ | *yassı* | *yı-ğışık* | *titrek* | *gür* | ~ *dokulu* | *kahverengi* | *oval* | *girift* | *açık yeşil* | ~ *sarılı* | *avuç dolusu* | *altın* | *gümüş* || ~ *alışık* | *almaşık* | *anaç* | *arsız* | *avare* | *avuç avuç* | *ayık* | *bakımsız* | *bal rengi* | *başboş* | *beş* | *beş on* | *beyaz* | *beyazımtırak* | *boş* | *büyük* | *canlı* | *cılız* | *çakılı* | *çalıntı* | *çatal* | *çeşit çeşit* | ~ *çeşitli* | *çilli* | *dağınık* | *değişik* | *dikensi* | *dilsiz* | *dış* | *dokunulmaz* | *dünkü* | *eğri büğrü* | *elvan* | *etli* | *ezilmiş* | *goblen* | *gölgeli* | *göz kamaştırıcı* | *gri* | *gül rengi* | *hazin* | *ince* | *iradesiz* | *ıslak* | *ışılıtlı* | ~ *kalan* | *kalın* | ~ *kaplı* | *kavruk* | *kaygan* | *kıpırtılı* | *kıpkızıl* | *kırık* | *koca* | ~ *kokulu* | ~ *kopuk* | *küpeli* | ~ *mahkûm* | *mavi* | *milyonlarca* | *minicik* | *minik* | *mızraksı* | *müzehhep* | *narın* | *olanca* | *ortanca* | ~ *örtülü* | *pürüzlü* | *pütürlü* | *rengârenk* | *ro-koko* | ~ *saplı* | *sapsız* | *sayısız* ~ | *sedefli* | ~ *serili* | *serin* | *sinirli* | *sık* | *sıradan* | *sıska* | *spiral* | *şehvetli* | *taptaze* | *tatsız* | ~ *teste-reli* | *tırtıllı* | *turuncu* | ~ *tutulmuş* | ~ *tüylü* | ~ *uçlu* | *ufacık* | *uç* | *üst* | *üzgün* | *vahşi* | *yabanıl* | *yaldızlı* | ~ *yapışık* | ~ *yapraklı* | *yelpaze* | *yığınla* | *yıldız* | *yüksek* | ~ *yüz-yıllık* | *zümrüt* **yaprak dolması** • Sar-ma. *zeytinyağlı* || etli **yaprak dökümü** • Sonbaharda ağaçların yaprak dökme-si. • *mecaz* Birbirini tanıyan insanların art arda ölümü. **vakitsiz yaprak sarma** • Sarma. *tahinli* || *balsamik* | *bulgurlu* **yaprak sarması** • Sarma. *bulgurlu* | etli | *sarımsaklı* | *zeytinyağlı*

yaptırım • *hukuk* Kanun, ahlak gibi ku-rumların buyruklarının yerine getirilme-sini sağlama, müeyyide. • *hukuk* Yasaya, kurala karşı yapılan aykırı davranışlara verilen ceza. *oynak* | *partici* | *sembolik* | *tek yanlı* | *zorlayıcı* **yaptırım gücü** • Ka-

nun, ahlak gibi kurumların buyruklarının yerine getirilmesini sağlayan güç. **görece**

yar • Uçurum. ~ *bucaksız* | *dik* | *dimdik* | *geçmiş* | *susuz* | *uçsuz bucaksız*

yâr • Sevgili, dost. *vefasız* | ~ *vesikalı* | ~ *gözlü* || *göbekli* | *ilahî* | ~ *kalçalı* | *nazlı* | *vefalı* | ~ *yüzlü*

yara • Keskin bir şeyle veya bir vuruşla vücutta oluşan derin kesik. • Bir şeyin iç veya dış yüzünde herhangi bir etki ile oluşan ve tehlikeli olabilen oyuk, gedik, yarık. • Vücutta işlemekte olan çiban. • *mecaz* Dert, üzüntü, acı. *cılk* | *ölümcül* | *iltihaplı* | *cerahatlı* | ~ *kabuklu* | *öldürücü* | *küçük çaplı* | *kadim* | ~ *kabarık* | *kansız* | *iğrenç* | *şiş* | *gizli* || *akıntılı* | *bambaşka* | *beklenmez* | *belli başlı* | *beş on* | *bilin-medik* | *bir yığın* | *biçkın* | *büyükçe* | *can alıcı* | *cümle* | *çaresiz* | *delici* | *derince* | *dermansız* | *devasız* | *dokuz* | *düşünsel* | *ebedî* | *entipüften* | ~ *eriten* | *fiziki* | ~ *gani* | *gürültüsüz* | ~ *ibaret* | *irinli* | *iyi huylu* | *kangrenli* | ~ *karakterli* | *kavgasız* | ~ *kenarlı* | *kıpkızıl* | *kırmızı* | *kızarık* | *kocaman* | *kokmuş* | *kompleks* | *manevi* | *mikropsuz* | *morumsu* | *mühlik* | *ortak* | *öncesiz* | *önemsiz* | *şaşırtıcı* | *şifasız* | *tüm* | ~ *ufunetli* | *vıcık vıcık* | *yüzeysel* | *zalim*

yara bandı • Yara üzerine yapıştırılan, özel olarak hazırlanmış, ilaçlı, küçük şer-it. **plastik yara izi** • Bir yaranın vücutta bıraktığı leke. **küçücük** | *saçsız* | *ten rengi* **yaralı** • Yarası olan, yaralanmış kimse, mecruh kişi. *ağır* | *beş on* | *deminki* | ~ *gelen* | ~ *önceki* | ~ *sarılı* | *yüzlerce*

yaradılış • Bir kimsede doğuştan bulunan vücut ve ruh özelliklerinin tümü, mizaç, huy, tıynet, cibilliyet. • Bir şeyin yara-tılırken kazanmış olduğu özellikler bakı-mından durumu, fitrat, hilkat. *alınan* | ~ *yatkin* | *duygulu* | *çekingen* || *alaycı* | *asî* | *atılğan* | *bambaşka* | *basit* | *bedenî* | *bön* | *çekimser* | *didişken* | *garip* | *havai* | *içli* | *iyimser* | *kapalı* | *kuruntulu* | *nadir* | *onur-*

yaralama

lu | öfkeli | poligam | püriten | ~ ruhlu | üstün | yiğit | ~ zıt

yaralama • Yaralamak işi. bıçaklı

yaralanış • Yaralanma işi. ürkünç

yaralanma • Yaralanmak işi. *delici* || ~ alakalı | ciddi | kanamalı | ~ majör

yaralayıcı • Zarar verici, yara açıcı. son derece

yaramaz • Söz dinlemeyen, uslu durmayan, yasaklanan şeyleri yapmakta ayak direyen, haşarı çocuk. *oyunbaz* || azılı | küçük

yaramazlık • Yaramaz olma durumu. • Yaramazca davranış. *çocuksu* | sıradan

yarar • Bir işten elde edilen iyi sonuç, fayda, avantaj. • Çıkar. *pratik* | *somut* || bazı ~ | benzer | çeşit çeşit | çok | dinsel | dünyevi | ekonomik | göreceli | hafifletici | hukuki | ~ katmanlı | küçük çapta | nesnel | şifalı **yararlılık** • Yararlı olma durumu, faydalılık, yararlık, yararlılılık. toplumsal

yararlanma • Yararlanmak işi, faydalanma. olumlu | ritmik

yarasa • *hayvan bilimi* Yarasalardan, ön ayakları perdeli kanat biçiminde gelişmiş, vücudu yumuşak sık kıllarla kaplı, iskeletleri hafif yapılı, uçabilen memeli hayvan (*Vespertilio*). ~ asılı | bir | etobur | kötürüm | obur | zararsız

yaratı • Yaratım. *yazınsal* | *sanatsal* || bireysel | biricik ~ | büyümlü | dilsel | düşsel | ~ gelme | sinematografik | şiirsel **yaratıcı** • Yaratma yeteneği olan, kreatif kimse. ayrıksı | birkaç | büyük | cömert | çok yönlü | emektar | etkin | güler yüzlü | romantik | tek | yüce **yaratıcılık** • Yaratıcı olma durumu. • Yaratma yeteneği. • *ruh bilimi* Her bireyde var olduğu kabul edilen, bir şeyi yaratmaya iten farazi yatkınlık. *sanatsal* | *tanrısal* | *bireysel* | *zihinsel* || artistik | benzersiz | ~ beslenen | bir nebze | bitimsiz | coşkun | çok yanlı

| hareketli | maddesel | mucizevi | taşkın | tutkulu | yazınsal

yaratık • Yaratılmış canlı varlık, mahluk. *uzaylı* | *tekmil* ~ | *mitolojik* | *tuhaf* | *zararlı* | *iğrenç* | *ikinci sınıf* | *ilkel* | ~ *kafalı* | *kutsal* | *cümle* | *güçsüz* | *ürkütücü* | *acayip* | *mistik* | *insanüstü* | *sevimsiz* | *bambaşka* | *ayaklı* | ~ *taçlı* | *kıllı* | ~ *kulaklı* | *dişi* | *lanetli* | ~ *ruhlu* | *sefil* | *zavallı* | *canlı* | *muzır* | ~ *kemikli* | *saf* | *muhteşem* | *duygusuz* | *uysal* | *mikroskopik* | *kanlı canlı* | *temiz* | *bağımsız* | ~ *biçimli* | *ensiz* | *kırılğan* || açgözlü | ~ ağırlıklı | aklı başında | alaycı | aşâğılık | avare | ayrı | azimli | ~ bacaklı | başına buyruk | beceriksiz | benzersiz | ~ beter | ~ beyinli | ~ bezeli | biçimsiz | bilcümle | bilinçsiz | bir alay | bir avuç | bitkisel | ~ boyutlu | bulanık | ~ burunlu | bücür | cana yakın | cansız | cins cins | çalışkan | çekingen | ~ çeşitli | çirkin | ~ çizgili | çılgın | çırılçıplak | ~ dayanıklı | değerli | dehşetli | deneyimli | ~ derili | dilsiz | dinsiz | doygun | dört dörtlük | ~ dudaklı | duygulu | düşük | düzensiz | efsanevi | ~ endekli | etobur | fantastik | fettan | garip | geçimsiz | gizemli | ~ göz-lü | günahsız | ~ habersiz | habis | hantal | hassas | hastalıklı | hayvansal | herhangi bir | heybetli | iki ayaklı | ikincil | inatçı | insansı | işkilli | iyi kalpli | iyi yürekli | kanatsız | ~ kaplama | kara kuru | ~ karakterli | karanlık | kaypak | kısa ömürlü | kıskanç | ~ kollu | korkak | korkulu | kusursuz | kuyruklu | lanet | makyajlı | masalsı | minik | mucizevi | ~ muzdarip | münasebetsiz | müstesna | mütecaviz | mütevazı | müziç | naif | olağanüstü | ölümsüz | özgün | pasaklı | pembe | ~ pençeli | pis | ~ renkli | sabırlı | ~ saçlı | sakıncalı | saldırgan | savunmasız | saygı-değer | seçkin | sempatik | sevimli | silik | sinirli | sinsi | sivilceli | sıradan | sonlu | sorumsuz | sosyal | ~ şalvarlı | şom ağızlı | tanrısal | tehlikeli | tek hücreli | tekinsiz | tembel | ~ tüylü | uçucu | ufarak | uydurma | üç boyutlu | ümitsiz | vurdumduy-

maz | yabancı | yapayalnız | yedi canlı | yırtıcı | yorgun | yüce | zalim | zararsız | zayıf | zehirli

yaratılış • Yaratılma işi. • *din bilgisi* Tanrı tarafından yoktan var edilme işi. *ikiz* | *bambaşka* | *müstesna* || açgözlü | ayrık | çocuk ruhlu | didişken | entrikacı | ezelî | ketum | kozmik | mistik | ~ zıt

yaratılmış • Yaratılan kimse. düşsel

yaratım • Özel yetenekle ortaya konulan eser veya nesne, yaratı, kreasyon. *sanatsal* | *kurgusal* || erotik | mitolojik

yaratış • Yaratma işi. *şiişsel* || benzer | katkısız

yaratma • Yaratmak işi. sanatsal

yarbay • *askerlik* Orduda rütbesi binbaşı ile albay arasında olan subay. *emekli* | *kurmay* || gururlu | küstah

yardakçı • Kötü işlerde birine yardım eden kimse. *yalaka*

yardım • Kendi gücünü ve imkânlarını başka birinin iyiliği için kullanma, muavenet. • Bağış, iane. • İşlerin daha etkin ve verimli olabilmesi için sağlanan katkı, destek. *karşılıklı* | *maddi* | *mali* | *insancıl* | *nakdî* | *herhangi bir* | *ekonomik* | *fiilî* | *mucizevi* | ~ *esaslî* | *acil* | *ufak tefek* | *parasal* | ~ *türlü* | *hukuki* | *içtimai* | *dış* | *usulsüz* || akıllıca | alicenap | büyük | cömert | ~ çeşit | değerli | dolaylı | dolaysız | dostça | duygusal | esrarlı | ~ gelen | gerekli | gizli | göstermelik | hiçbir | hukuksal | insani | interaktif | kadirbilir | kişisel | kışık | kıt | ~ liralık | lojistik | mahrem | maktu | manevi | mükerrer | nasıl | olimpiik | psikolojik | sosyal | şüpheli | teknik | ~ tesirli | tez | tıbbi | ~ tür **yardım çadırı** • İhtiyaç sahiplerine yiyecek, ilaç vb. malzemelerin dağıtıldığı yer. sıhhi **yardım malzemesi** • Yardım amaçlı kullanılan malzemelerin her biri. birtakım ~ **yardımcı** • Yardım eden veya gerektiğinde yardım edecek olan kimse vb., muavin, muin, yaver, asistan.

kıdemli | *becerikli* || başlıca | belli başlı | ~ bir numaralı ~ | eski | genç | görünmez | gözlüklü | güvenilir | iyi kalpli | lütfkâr | psikolojik | sempatik | siyasi | ufak tefek | yatılı **yardımcılık** • Yardımcı olma durumu. *kıdemli*

yâren • Arkadaş, yakın dost. tüm ~ **yârenlik** • Yakın arkadaşlık, muhabbet. çelişik | zoraki

yargı • Kavrama, karşılaştırma, değerlendirme vb. yollara başvurularak kişi, durum veya nesnelerin eleştirici bir biçimde değerlendirilmesi, hüküm. • *hukuk* Yasalara göre mahkemece bir olay veya olgunun doğuşuna etken olan sebeplerin de göz önünde bulundurularak değerlendirilmesi sonucu verilen karar, kaza. *özel* | *bağımsız* | *kesin* | *ahlaki* | ~ *yollu* | *basmakalıp* | *idari* | *askerî* | *ön* | *yüzeysel* | *tutarlı* | *insansı* | *yansız* | *yerleşik* | *kişisel* | *yanlış* | *estetik* || abartılı | açık seçik | alt | anlayışsız | ayrışık | beylik | birleşik | ~ dayalı | değersiz | değişmez | deminki | güçsüz | güvenceli | güzide | haksız | hatalı | ~ hazır | ~ ilgili | kestirme | kıyıcı | klasik | kof | konsantre | korkunç | nesnel | ölçülü | politik | sabırsız | sağlıklı | seçilmiş | soğukkanlı | subjektif | tıbbi | ucuz | uydurma | ~ uygun | yanıltıcı | yerinde | yetersiz | zorlama **yargı organı** • *hukuk* Yargılama işiyle ilgili kuruluşlar. *bağımsız* **yargı zemini** • Yargı dayanağı, temeli. güvencesiz **yargıcı** • Bir yargıda bulunan kimse. *ölümlü*

yargıç • *hukuk* Millet adına, yargı yetkisini kullanarak yasaya aykırı davranışlarda veya uyuşulmayan işlerde yasayı yerine getirmekle, adaleti gerçekleştirmekle görevli kimse, hâkim. *yüce* | *kıdemli* || *askerî* | bay | büyük | doksan | ~ fikirli | ~ lakaplı | ölümlü | seçkin | teminatsız | ulu | vicdanlı | yumuşak

yargılama • *hukuk* Birbirine karşı olan iki tarafı dinleyerek bir yargıya varma, muhakeme. *adaletsiz* | *adil* | *gıyabi* | *kanıtsız*

yargılanma

| kanunsuz | sair ~ | sancılı | sessiz seda-
sız | uydurma | yanıltıcı

yargılanma • Yargılanmak işi. soğukkanlı
| ~ vurgulu

yargılayış • Yargılama işi. bilinmeyen

yargıtay • Mahkemelerce verilmiş olan
yargıların doğru olup olmadığını denet-
leyen yüksek yargı kurulu, yüksek mah-
keme. • Bu mahkemenin içinde çalıştığı
yapı. *askerî* || yüce

yarı • Herhangi bir şeyin bir kısmı. • Dev-
re arası. *ikinci* | *öbür* || ~ alt | diğer | ilk
| öteki **yarı final** • *spor* Bir yarışmada
çeyrek finale kalan sekiz takımdan dör-
dünün elenmesiyle oluşan grup veya
aşama, yarı son, dömifinal. ~ *geceki* |
tempolu **yarı karanlık** • Alaca karan-
lık. ~ ürpertici **yarıyl** • *eğitim bilimi* Bir
öğretim yılının ayrıldığı iki dönemden
her biri, dönem, sömestir. ~ *sonraki yarı*
küre • *coğrafya, meteoroloji* Yer veya
gök kürenin Ekvator'la bölünmüş iki ya-
rısından her biri, yarım küre. *güney*

yarık • Yarılarak açılmış yer, geniş çatlak.
• İnce bir çizgi durumunda açılmış yara.
• *tıp* Çatlak. *bir karış* | ~ *dolmuş* | *keskin*
| *uzunca* | *yılankavi* | *yosunlu*

yarım • Bir bütünün yarısı olan miktar. ~
kiloluk | yukarı

yarımada • *coğrafya* Yalnız bir yanın-
dan ana karaya bağlı, öbür yanları suyla
çevrili kara parçası. ~ *çevrili* || *dağlık* |
esrarlı | *eşsiz* | *koskocaman* | *tarihî* | *zen-*
gin **yarım ay** • Dördün. *acıklı* | *arkaik*
yarım küre • *coğrafya, meteoroloji* Yarı
küre. *kuzey*

yarın • Bugünden sonra gelecek ilk gün.
• Gelecek, ilerideki zaman. *bambaşka* | ~
beter | *eşsiz* | *güvencesiz* | *güvenli* | *ıslak* |
~ *küs* | *muazzam* | *nurlu* | *yepyeni*

yarış • *spor* Yarışma. • Yarışma, rekabet.
kıyasıya | *amansız* | *yarınki* | ~ *puanlı* |
hatasız | *mesafeli* || *acımasız* | *aldatıcı*
| *arsız* | ~ *belirsiz* | ~ *esaslı* | *görkemli*

| *inatçı* | *küstah* | *noksansız* | *nostaljik* |
nükleer | ~ *orantılı* | *sabahki* | *sorunsuz* |
toplu | *ürkütücü* **yarış atı** • *spor* At ya-
rışları için yetiştirilen at. ~ *cins* | *kopya*
yarişçi • *spor* Bir spor dalında birbirini
geçmeye çalışanlardan her biri, müsabık.
usta

yarışma • Yarışmak işi, müsabaka. • Bil-
gi, yetenek, güzellik vb.nde üstünlüğünü
göstermek için yarışmak işi, yarış, yarı-
şım. *uluslararası* | *interaktif* | *sorunsuz*
|| *atletik* | ~ *başlıklı* | *benzeri* | *çeşit çe-*
şit | *hatasız* | *kıran kırana* | *kıyasıya* | ~
koşullu | *kullanışlı* | ~ *milyarlık* | *mistik*
| *mukaddes* | *müstakbel* | *nefesli* | *olim-*
pik | ~ *önceki* | *rakipsiz* | *saçma sapan* |
~ *sonraki* | *tempolu* | *tiksindirici* | ~ *tür* |
uçuk | *uyduruk* | *üçlük* | *yüzü asık* | *zev-*
zek | *zorlu* **yarışma programı** • Çeşitli
yarışmaların yapıldığı ödüllü program.
interaktif || *dandik* **yarışmacı** • Bir ya-
rışmaya katılan kimse, yarışımci, mü-
sabık. *görme engelli* || *cesaretli* | *obez* |
sempatik | *yanık sesli*

yarpuz • *bitki bilimi* Ballıbabagillerden,
çiçekleri birbirinden ayrı halka duru-
munda, nane türünden, kısa saplı, az
veya çok tüylü, güzel kokulu bir bitki
(*Mentha pulegium*). ~ *çiçekli* | ~ *kokulu*
|| *ezilmiş* | *mor*

yas • Ölüm veya bir felaketten doğan acı
ve bu acıyı belirten davranışlar, matem.
günlük | *hesapsız* | *itaatkâr* | *toptan* | *ulu-*
sal | *uzun*

yasa • Olayların gidişinde olağan dışına
yer vermeyen, değişmezlik ve mecbu-
riyet gösteren kural. • *hukuk* Devletin
yasama organları tarafından konulan ve
uyulması gereken kuralları bütünü, kanun.
• Bilimde çok sayıda deney ve gözlem-
den sonra, aynı şartlarda aynı sonuçları
verdiği kesin olarak belirlenen durum.
• Toplumsal hayat içinde kendiliğinden
oluşan ve uyulması toplum içinde yaşa-
manın bir mecburiyeti olan alışkılarını

bütünü. • *felsefe* Düşüncenin mantıksal bir değeri olması için uyulması şart olan temel. *günlü* | ~ *sayılı* | *genelgeçer* | *doğal* | *şaşırtıcı* | ~ *evvelki* | *değişmez* | *antidemokratik* | ~ *ilişkin* | *göstermelik* | ~ *tür* | ~ *tarihli* | *temel* || abuk subuk | aptal | avantajlı | ayıplı | belli başlı | benzeri | beş | ~ *beter* | bilimsel | cömert | çılgın | değişken | demode | eski | eytişimsel | geçerli | genel | gerici | hür | ~ ilgili | istatistiksel | irksal | kaçınıcı | ~ karakterli | mevcut | münasebetsiz | olası | olmadık | onlarca | ölçüsüz | öldürücü | özel | özgül | pastörize | rasyonel | saçma sapan | ~ sağlayıcı | simgesel | sosyolojik | toplumsal | uluslararası | ~ uygun | uyumsuz | vatansever | yeni | yüzlerce

yasak • Bir işin yapılmasına karşı olan yasal veya yasa dışı engel, memnuiyet. *sebepsiz* | *cinsel* || anlamsız | benzeri | budalaca | günlük | ilk | lüzumsuz | manasız | münasebetsiz | olur olmaz | saçma sapan | sendikal | sıradan | ~ süreli | yapay **yasakçı** • Yasağı koyan veya uygulayan kimse. *kökten*

yasaklama • Yasaklamak işi, men. alfabetik | bir yığın

yasemin • *bitki bilimi* Zeytingillerden, beyaz, kırmızı veya sarı renkli güzel kokulu çiçekleri olan, 1-2 metre boyunda, süs bitkisi olarak yetiştirilen tırmanıcı bir ağaççık, Mısır yasemini (*Jasminum*). aklı başında | ~ çiçekli | mavi | utangaç | yabani | yabanıl

yastık • Başın altına koymak veya sırtı dayamak için kullanılan, içi yün, pamuk, kuş tüyü, ot vb.yle doldurulmuş küçük minder. • Bu biçimde yapılmış ve türlü işlerde kullanılan şey. *işlemeli* | *hasır* | *yumuşak* | *ortopedik* | *aynı* | *kuş tüyü* | *nakışlı* | ~ *kalpli* | *uzun* || ~ dantelli | ~ dayalı | dolgun | ~ görünümlü | ~ havalı | hoyrat | ipek | ipekli | irice | ılık | ıslak | kirli | lastik | mermer | ~ örtülü | ~ örülü | pamuklu | patiska | pırl pırl | pumba

| terli | ~ tutulmuş | yamru yumru | yumuşacık **yastık kılıfı** • Yastığa geçirilen koruyucu kılıf. ~ dantelli | desenli **yastık örtüsü** • Yastığa geçirilen koruyucu kılıf. ~ dantelli **yastık yüzü** • Yastığın her iki tarafından biri. dört köşe

yaş • Doğuştan beri geçen ve yıl birimi ile ölçülen zaman, sin. • Hayatın çeşitli evrelerinden her biri, çağ. • Islaklık, nem. *sekiz* | *altmış* | *yetmiş* | *doksan* | *elli* | *kırk* | *yirmi* | *kırklı* | *kronolojik* | *gencecik* | *dokuz* | *üç buçuk* | *yedi* | *otuz* | *seksen* | *bir damla* | *altı* | *geçkin* | *genç* | *kaç* | *ikişer* | *belirli* | *beş* | *onuncu* | *altmışıncı* | *birkaç* | *otuzuncu* | *beş on* | *beş altı* | *olgun* | *üç* | *muayyen* | *küçük* | *ortalama* | *okul öncesi* | *onlu* | *buçuk* | *yüz* | *otuzar* | *küçücük* | *körpe* | *yedinci* | *ileri* | *beklenmedik* | *yetmişinci* | *aynı* | *dizi dizi* ~ | *orta* | *boncuk* | *boncuk* | *yirmişer* | *şimdiki* | *hakiki* || *altıncı* | *asılı* | *beşinci* | *billur* | ~ *bin* | bir parça | böyle | değişik | doksanıncı | dokuzuncu | ~ dönük | duygusal | ellinci | ellişer | ergin | fırtınalı | gözde | günahsız | hiçbir | iğrenç | ihtiyar | iki | kanlı | ~ kayan | kırkar | koygun | miladi | muhtelif ~ | muhteriz | müşfik | mütebessim | o | ~ olacak | olağan | olmadık | onca | öteki | öznel | ~ sevdalı | sıska | sunturlu | şu | şunca | ~ taneli | taze | tehlikeli | tekmiil ~ | tuzlu | ufacık | umutlu | uygunsuz | üç beş | verimli | yarı **yaş farkı** • İki kimse arasındaki yaş farkı. ehemmiyetsiz **yaş grubu** • Belirli bir yaşta olanlardan oluşan grup. özgül **yaş günü** • Doğum günü. *yetmişinci* | *altmışıncı* | *yapayalnız* || *beşinci* | *doksanıncı* | *sekseninci* **yaş meyve** • Dalından yeni koparılmış, taze meyve. ~ kabuklu **yaş sebze** • Dalından koparılmış, taze sebze. ~ sertifikalı

yaşam • Doğumla ölüm arasında yaşanan süre, ömür, hayat. *huzurlu* | *günlük* | *gündelik* | *özel* | *düzensiz* | *tekdüze* | *kısacık* | *sağlıklı* | *sorunsuz* | *bohem* | ~ *yıllık* | *bireysel* | *rutin* | *toplumsal* | *stressiz* | *mütevazı* | *göçebe* | *sigarasız* | *çalkantı-*

lı | ikili | çok partili | kişisel | üretken | güncel | legal | doyumlu | tüm ~ | düzenli | sefil | siyasal | politik | mazbut | dingin | cinsel | trajik | gürültülü | mikrobiyolojik | bağımsız | fırtınalı | örgütlü | ~ önceki | levanten | ailevi | ~ kopuk | pırıltılı | civil | sosyal | tempolu | anlamlı | insanca | ~ renkli | onurlu | disiplinli | ölümsüz | faal | bambaşka | ~ asırlık | kentli | görkemli | konforlu | mistik | hızlı | sönük | güvenceli | kültürel | ortak | anlamsız | ruhani | yepyeni | stresli | sanatsal | arabasız | marjinal | bisikletli | ~ dopdolu | yitlik | masalsı | düşünsel | dengeli | ayrı | masraflı | tutkusuz | yorucu | hareketli | karmakarışık | savruk | rafine | sıradan | bitkisel | ~ farksız || ~ dayalı | ilkel | verimli | yoğun | özgül | yüzeysel | yabani | ~ uygun | maceralı | tinsel | gösterişsiz | gururlu | etkili | deniz altı | şatafatlı | geçmiş | canlı | lanetli | ~ köşeli | duygusal | alafranga | memnuniyetsiz | debdebeli | ~ örülü | iddiasız | kahrılı | bütün ~ | uyumlu | kültürlü | eğlenceli | parıltılı | modern | sakin | çağdaş || İslami | acıklı | acılı | adaletsiz | adil | ahenkli | ahlaki | akıllı uslu | akılcı | aktüel | alçak gönüllü | alçakça | alışılmış | amaçsız | amiyane | apaydın | aristokrat | ~ aşkın | atletik | Avrupalı | ~ aykırı | ayrıcalıklı | azotlu | bakir | ballı | basit | başına buyruk | Batılı | bavullu | benzersiz | bereketli | beylik | ~ bezeli | bilim kurgu | bilinmedik | biricik | ~ | biyolojik | bugünkü | bunaltıcı | bütünsel | coşkulu | coşkusuz | çalgılı | çalışan | çapkın | çiçeği burnunda | ~ çocuklu | çok uluslu | dağdağsız | daim | daracık | dayanılmaz | ~ değer | değerli | değişken | değişmez | dehşet | deli dolu | demokratik | denetimli | despot | desteksiz | devingen | devinimsiz | dinamik | doğal | dondurulmuş | donuk | doyurucu | durgun | durmuş oturmuş | duyusal | dünyevi | dürüst | ekolojik | elemsiz | ~ endekli | engelsiz | erdemli | erişkin | erkeksiz | eski | eşsiz | evcimen | evsiz barksız | eziyetli | fe-

odal | feraceli | fikrî | firarı | gamsız | ~ garantili | ~ geçen | geleneksel | gelgeç | gelişigüzel | genel | gerilimli | gezginci | gizemli | gizemsel | göz kamaştırıcı | göz-lüklü | güvencesiz | güvensiz | hastalıklı | heteroseksüel | homojen | hukuksal | ~ ibaret | içe dönük | içe kapanık | ideal | iffetsiz | ihtiraslı | ilk | illegal | iyimser | kaçak | kadınlı erkekli | ~ kadrolu | karamsar | karnı tok | katkısız | kaygısız | kendine özgü | kentsel | kırık dökük | kırılğan | kırsal | kısa | kof | konsantre | korkusuz | koskoca | köktenci | kronolojik | ~ kurgulu | kurgusal | kurmaca | kutlu | lüks | maddi | mahmur | mahrem | manevi | melankolik | mesleki | meşgul | mikroskobik | monden | monogam | muntazam | müflis | naif | neolitik | nesnel | neşeli | niteliksiz | normal | nostaljik | ~ oksijenli | olağan | olanca | ortalama | otantik | ölçülü | ölgün | örneklik | ~ örtülü | ~ özentili | ~ özlü | parlak | partili | prangalı | rengârenk | renksiz | riyazi | ruhsal | saltanatlı | ~ saniyelik | sapkın | sataşkan | saygın | sefih | seksi | ~ senelik | serüvenli | sevgisiz | sihirli | silik | sistematik | ~ sistemli | sivil | siyasi | sıkıcı | sıkıntılı | sınıfsal | sınırsız | ~ sonraki | sonsuz | sorumsuz | sorunlu | soylu | ~ standartlı | süresiz | şamatalı | şen şakrak | şiirli | tantanalı | tarihsel | tasarruflu | tasasız | tatminsiz | tembel | tesettürlü | toplu | tozpembe | töresel | trajikomik | tutkulu | ucuz | uhrevî | uygar | uyumsuz | uyuşuk | üzüntüsüz | varlıklı | vergisiz | vicdani | yaban | yabanıl | yanıtsız | yaralı | yerli | yıpratıcı | yoksul | ~ yüklü | zamansız | zamsız | zor | zoraki | zorlu **yaşam alanı** • Yaşam çevresi. *konforlu* || huzurlu | sofistike **yaşam anlayışı** • Hayat görüşü, hayat anlayışı. *bencil* | *yüzeysel yaşam biçimi* • Hayat şekli, stili. *Batılı* || Avrupalı | değerli | ~ endekli | etkin | gezgin | kozmopolit | marjinal | savurgan | sofistike | ~ uygun | üretken **yaşam çevresi** • Yaşam ortamı. *pozitif yaşam desteği*

• Yaşam dayanağı, yaşam için maddi ve manevi yardımcı olan şey. **sistematik yaşam gücü** • Yaşam kuvveti. **harikulade yaşam koşulları** • Hayat boyunca karşılaşılabilecek her türlü sosyal ve ekonomik durum, yaşam şartları. **yıpratıcı yaşam okulu** • *mecaz* Yaşanılan çevre ve zamanda karşılaşılan olayların tümü. bulunmaz **yaşam ortamı** • Yaşanılan çevre. ~ **özentili yaşam ögesi** • Yaşam unsurlarından her biri. **geleneksel yaşam öyküsü** • Öz geçmiş. acıklı | azılı | rutin | **şaşırtıcı yaşam sevinci** • Hayata karşı istekli, ruhsal açıdan mutlu ve pozitif olma. **koşulsuz** | ~ **renkli yaşam şartları** • Yaşam koşulu. **güvensiz yaşam tarzı** • Yaşam biçimi, hayat tarzı. *sorumsuz* | *Batılı* || *ampirik* | başına buyruk | bohem | delişmen | marjinal | sıhhatli

yaşama • Yaşamak işi. *huzurlu* | *özgür* || başarısız | bilgisiz | ~ çeşitli | disiplinli | duygusal | etkileyici | genel | güler yüzlü | *günübirlik* | hesapsızca | ilgisiz | ilkel | ıssız | ışiksiz | kaliteli | konforlu | laubali | maddi | onursuz | perhizkâr | sersemce | sınırlı | yüzeysel **yaşama biçimi** • Hayat tarzı. anlaşılmaz | arkaik | insani | *özgün* **yaşama düzeyi** • Yaşama seviyesi. *adaletli* **yaşama sevinci** • Hayata karşı çok istekli ve mutlu olma durumu. *kırılgan* | *tutkulu* **yaşama seviyesi** • Yaşama düzeyi. iyi

yaşamak • Yaşamak işi. *huzurlu* || başına buyruk | onursuz | zelim

yaşanış • Yaşanma işi veya durumu. sıradan

yaşanmışlık • Yaşanmış olma durumu. onca

yaşantı • Hayat tarzı, içinde yaşanılan şartların tümü, hayat. • Yaşanılanlardan, görülenlerden, duyulanlardan, edinilenlerden sonra kişide kalan şey. • Yaşanılan bir an, hayatın bir bölümü. *günlük* | *huzurlu* | ~ *kopuk* | *bohem* | ~ *ilişkili* | *mistik* | *özel* | *mütevazı* | *bireysel* | *ortak* |

cinsel | *muntaazam* | *faal* | *müsrif* || acıklı | avare | ayrıcalıklı | bambaşka | bayağı | bitkisel | bunalımlı | canlı | ~ çerçevesi | ~ çocuklu | dingin | dışa dönük | ~ duyarlı | duygulu | duygusal | duyumsal | dünkü | düzensiz | egosantrik | erotik | eşsiz | ~ farksız | gerilimli | gizli | göz alıcı | gündelik | *günübirlik* | hayvansal | hoppa | içli | ~ ilişkin | inançsız | kaçamak | kendine özgü | kımıltısız | koskoca | lüks | mazbut | meccani | mutsuz | müziksiz | o | olumlu | olumsuz | oynak | ~ önceki | rutin | sıkıcı | sınırlı | somut | sorunsuz | sosyal | sosyetik | sosyokültürel | *şimdiki* | *şüpheli* | tekdüze | ~ telli | tepkisel | ucuz | ~ yıllık | zavalı

yaşantılama • Deneyimlemek işi. bütünsel | insani

yaşayış • Yaşama işi. *gündelik* | *günlük* | *insanca* | *heyecansız* | *levanten* | *şimdiki* || *apayrı* | ~ *aykırı* | bağımsız | *Batılı* | bencil | beylik | bitkisel | çifte | değişmez | duruk | dümdüz | düzenli | düzensiz | düzgün | esrarengiz | ~ farksız | gergin | görkemli | hızlı | *huzurlu* | ilkel | kavgasız | kişisel | kırsal | ~ koşullu | manasız | *münasip* | ölçülü | ~ planlı | sabunsuz | sefil | siyasal | sıkıntısız | ~ sonraki | şekersiz | töresel | yerli | ~ yıllık

yaşıt • Aynı yaşta olan kimselerden her biri. bilgili | varlıklı | varsıl | zararsız

yaşlanma • Yaşlanmak durumu. *birincil* | *ikincil* | *üçüncül* | *kronolojik* | *biyolojik* | *fizyolojik*

yaşlı • Yaşı ilerlemiş, kocamış, ihtiyar kimse. *sağlıklı* | *beş on* | *muzip* || altı | bağımlı | bir alay | bunak | deneyimli | fakir | gariban | ~ gelirli | haşarı | iyi yürekli | ~ kilolu | kimsesiz | ~ yaramaz **yaşlı insan** • Yaşça büyük kimse. değerli **yaşlıca** • Biraz yaşlı olan kimse. biraz **yaşlılık** • Yaşlı olma durumu. *sorunsuz* || anlaşılmaz | başarılı | dingin | ~ duyarlı | muzip | rahat

yaşmak

yaşmak • eskimiş Kadınların ferace ile birlikte kullandıkları, gözleri açıkta bırakan, ince yüz örtüsü. *kolalı* || ipekli | saraylı

yat • Özel gezinti gemisi. ~ *demirli* | *lüks* | ~ *bandıralı* | *hususî* | *devasa* | ~ *bayraklı* || ~ beygirlik | ~ *direkli* | *görkemli* | *ilerici* | *jakuzili* | ~ *metrelik* | *sahipli* | *yüzlerce*

yatağan • Namlusu kavisli, iki yanı da kesici, bir tür uzun savaş bıçağı. ~ *kulaklı* | *pashlı* | ~ *süslü*

yatak • Uyuma, dinlenme vb. amaçlarla üzerine veya içine yatırılan eşya, döşek. • Üzerine şilte konulan karyola, somya, kerevet vb. • *coğrafya* Irmak, çay, dere vb.nin, içinde aktıkları yer, akak, mecra. • Bir şeyin çok bulunduğu yer. *sıcacık* | ~ *serili* | *yaylı* | *ortopedik* | *kuş tüyü* | *dağınık* | ~ *bezeli* | *tek kişilik* | *pufla* | *temiz* | *gelinlik* | *üç* | *boş* | *yumuşacık* | *portatif* | *çakıllı* | *konforlu* | ~ *alt* | *kocaman* | *muh-teşem* | *kirli* | *serin* | *daracık* | *karşılıklı* | ~ *kişilik* | *sıcak* | *soğuk* | *müşterek* | *karanlık* | *özel* | ~ *çarşafı* | *yamalı* | *sefil* | *pis* | *ıslak* | *yumuşak* || *alışılmış* | *apak* | *atıl* | *aynı* | *bakir* | *bakır* | *balıklı* | *battaniyeli* | ~ *belgeli* | *bembeyaz* | *beşinci* | *beyaz* | *bir yığın* | *birinci sınıf* | ~ *bitişik* | *böyle* | *bu* | *bucaksız* | *çift kişilik* | ~ *çivili* | ~ *çizgili* | *dağınıkça* | *dar* | *darmadağın* | *değişik* | *derin* | *derme çatma* | ~ *dizili* | *doğal* | *dürü-lü* | *düzensiz* | ~ *farksız* | *gamalı* | *geniş* | *genişçe* | *güllü* | *harap* | *hoyratça* | *huzur-suz* | *iki* | *incecik* | *ipek* | *ipekli* | *işlemeli* | ~ *kabarık* | ~ *kaplı* | *karmakarışık* | *kıpır kıpır* | *kıtlık* | ~ *kurulu* | *küflü* | *nemli* | ~ *oymalı* | ~ *örtüsüz* | *parmaklıklılı* | *pireli* | *rahat* | *sarsak* | *susuz* | *şişirme* | *şu* | *tek* | *tertemiz* | *uçsuz bucaksız* | *uykulu* | *uyku-suz* | *üzüz* | ~ *vasıflı* | *vefakâr* | *yakut* | *yan* | *yastıklı* | *yedek* | *yüzsüz* | *zümrüt* **yatak çarşafı** • Yatakta şiltenin üzerine serilen çarşaf. *kırıksık* | *patiska* **yatak odası** • Yatmak için kullanılan oda. *bambaşka* | ~ *bitişik* | *dayalı döşeli* | *gömük* | *kapılı*

| *kilitli* | *muhteşem* | *müzeyyen* | ~ *nazır* | *nefis* | *pasaklı* | *rutubetsiz* **yatak örtüsü** • Yatağın üzerine serilen örtü. ~ *çiçekli* | ~ *dantelli* | *fırfırlı* **yatak parası** • Gecele-mek için kalınacak olan yere ödenecek para. *gecelik* **yatak takımı** • Karyola, komodin, gardırop, şilte, yorgan, yastık vb.nden oluşan bütün. ~ *dantelli* | *fisto-lu* **yatak yorgan** • Üzerine yatırılan yer ve üste örtülen örtü. *dürülü* **yatakhane** • Yatılı okullarda, yurtlarda ve kışlada yatırılan yer. *havasız* | *loş* || *parasız yatılı* | *soğuk* **yataklı vagon** • İçinde uyumak için yatak bulunan vagon. *bir*

yatalak • Felç, sakatlık vb. bir sebeple ya-taktan kalkamayan kimse. *bir iki*

yatçılık • Yatçının yaptığı iş. *mega*

yatılı • Yatılı okulda öğrenim gören öğren-ci. *abazan* | *paralı*

yatırım • *ekonomi* Parayı, gelir getirici, taşınır veya taşınmaz bir mala yatırma, mevduat, plasman. • *mecaz* Bir çıkar veya kazanç sağlamak için yapılan davranış. *belgeli* | *dolaysız* | *malîyetli* | *yurt içi* | *atıl* | *sınai* | *birazcık* | *devasa* | *komple* | *üretken* | *onca* | *fiziksel* | *verimli* | ~ *planlı* | *kazançlı* | *dolgun* || *akıllıca* | *bilinçsiz* | *ciddi* | *cömert* | *ekspres* | ~ *ge-lirli* | *kredili* | *lojistik* | ~ *megavatlık* | ~ *milyarlık* | *modernize* | *mütevazı* | *müt-hiş* | *plansız* | *rastgele* | *rasyonel* | *rutin* | *sabit* | ~ *sermayeli* | *siyasal* | *teknolojik* | *verimsiz* | ~ *yıllık* **yatırımcı** • Yatırım yapan kimse. *yurt içi* | *bilinçsiz* || *Asyalı* | *bilgisiz* | *gözü kara* | ~ *mukim* | *müstak-bel* | *uluslararası*

yatış • Yatma işi. *çaresiz* | *isteksiz* | *şuur-suz* | *yürekler acısı* | *zevкли*

yatıştırıcı • Yatıştırma özelliği olan, yatıştıran, sakinleştiren herhangi bir şey. *hafif*

yatkınlık • Alışkanlıktan doğan yeti, me-leke, mümarese. *ailevi* | *kalıtsal* || *anato-mik* | *ruhi*

yatma • Yatmak işi. *çapraz* | *sonuçsuz*

yavanlık • Yavan olma durumu. belli belirsiz | bulandırıcı

yavaş • Hızlı olmayan, ağır, çabuk karşıtı herhangi bir taşıt, kimse vs. son derece

yavaşlık • Yavaş olma durumu. bilgece | düşünceli | hınçlı | mırıltılı | olanca | onca

yavaşlama • Yavaşlamak işi. *nispi* || bariz | görelî

yaver • *eskimiş*, askerlik Emir subayı. ~ boylu | ~ görmüş | tıraşlı | uzun boylu

yavru • Yeni doğmuş hayvan veya insan.

• Çocuk, evlat. • *mecaz* Bir şeyin küçüğü. • *argo* Güzel, alımlı genç kız. *minicik* | *biricik* ~ | ~ *tüylü* | *sıksa* | *benekli* | *körpe* | *kadersiz* | ~ *saçlı* | *ikinci* | *üçüncü* | ~ *bükük* | *küçük* | *akılsız* | *sevgili* ~ | *zavallı* | *mini* || akıllı | altı | ~ aylık | babasız | beş on | beyaz | binde bir | bir sürü | bitli | boynu bükük | çaresiz | çekik gözlü | deşik | dipdiri | dişi | ~ dizili | ~ doğacak | dünya güzeli | ~ gagalı | gelecek | genç | günahsız | günlük | ~ kokulu | körpecik | küçümencik | ~ mensup | minik | narin | nazik | on binlerce | öz | sabahki | sarman | tekir | ~ tonluk | tüysüz | vefasız | yaralı | yaygaracı | yırtık pırtık | yoksul | yufka yürekli | yumuk | zarif **yavrucak** • Çocuklara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz, yavrucuk, yavrucağız. zavallı **yavrucuk** • Yavrucak. *güçsüz* | masum | talihsiz **yavrum** • Sevecen bir biçimde söylenen bir seslenme sözü. iyi yürekli | öksüz

yavşak • *halk ağzında*, *mecaz* Geveze, yılışık kimse. müptezel

yavuklu • *halk ağzında* Sevgili. düşsel | kökenli

yay • Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına giriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk. • Farklı amaçlarla çeşitli biçimlerde yapılan esnek parça. • *müzik* Kemane, viyolonsel vb. çalgılarda sürterek titreşim yoluyla ses çıkarmaya yarayan parça. • *özel*, *gök bilimi* Zodyak üye-

rinde Akrep ile Oğlak arasında bulunan takımyıldızı. *olimpik* | *paslı* | *makaralı* | *kundaklı* | *geniş* || bozuk | büyükçe | çelik | demir | ~ dopdolu | iyi huylu | kırmızı | kıvılcımlı | kusursuz | maceracı | maceraperest | sarımlı | sarkık | ~ yüklü

yaygara • Gereksiz olarak yüksek sesle bağırıp çağırma. • *mecaz* Şikâyet, sızlanma. ~ dair | dehşet | evrensel | lüzumsuz | şirret | yekpare

yaygı • Yere veya döşeme üzerine serilen örtü. *tertemiz*

yaygınlik • Yaygın olma durumu. ~ görülmemiş | olanca | toplumsal | uluslararası

yayılm • *toplum bilimi* Bir düşüncenin, kültürün belli bir noktadan başka birçok alana dağılması, difüzyon. *sistematik*

yayıls • Yayılma işi. ~ görülmemiş | ikiyüzlü

yayımcılık • Yayımcının yaptığı iş, yayıncılık, tabilîk, editörlük. *amatör* | *basılı*

yayımlanma • Yayımlanmak işi, neşrolunma. *kasıtlı*

yayın • Basılıp satışa çıkarılan kitap, gazete vb., neşriyat. • Radyo ve televizyon aracılığıyla halka sunulan, duyurulan, iletilen eser, program, neşriyat. *pornografik* | ~ *sürelî* | *basılı* | *analog* | *süresiz* | *illegal* | *sorumsuz* | *irticai* | *Lazca* | *yurt içi* | *ahlaklı* | *yasak* | *Rusça* | *kalitesiz* | ~ *programlı* | *zararlı* | *körükleyici* | *yoz* | *tanıtıcı* | *Urduca* | *Flamanca* | *yanlı* | *ansiklopedik* | *Yunanca* | *Arnavutça* | ~ *ilgili* | *maksatlı* | *Macarca* | *solcu* | *kurmaca* || akademik | ~ amaçlı | antikomünist | antisemitik | antisemitist | ~ aralıklı | asılsız | aydınlatıcı | Azerice | ~ bağlantılı | bariz | ~ baskılı | belli başlı | bilimsel | bir sürü | bölük pörçük | cızırtısız | çağdaş | çok sesli | derli toplu | diğer | dinsel | dört dörtlük | ~ düzeyli | enteresan | Ermenice | ~ formatlı | ~ geceki | gecikmeli | gerçeğe aykırı | Gürcüce | Hırvatça | hoyrat | ikili | ~ ilişkin | irili ufaklı | ~ istatistiki |

kabiliyetli | ~ kalan | karşılaştırmalı | kasıtlı | kayıtsız | Kazakça | kinci | ~ kırıcı | kıskırtıcı | korsan | muazzam | muzır | münasebetsiz | nizamsız | parazitli | periyodik | pırıltılı | popüler | ~ renkli | resmî | sabahki | saçma sapan | samimi | savaşçı | saygısız | sendikal | seviyeli | Sırpça | statükocu | şifreli | tatarca | tek yönlü | tematik | tıbbi | toplu | uhrevi | yanıltıcı | yansız | yapıcı | yavan | yurtsever **yayın anlayışı** • Yayınla ilgili görüş veya bakış açısı. ~ *düzeyli* || devletçi | dünyalı | seviyeli | yanlı **yayın çizgisi** • Bir yayının süregelmiş, alışılmış biçimi. **devletçi yayın hakkı** • Herhangi bir şeyi yayına koyma hakkı. *süresiz yayın organı* • İletişim araçları. • Ait olduğu kuruluşların bilgi ve düşüncelerini yayımlayan televizyon, radyo, dergi ve gazete. basılı | başlıca | biricik ~ | ilerici | legal **yayın politikası** • Bir yayının amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirmeye esaslarının bütünü. *itidalli* | *mutedil* | *sansürcü yayın sistemi* • Yayın düzeni, yol ve yöntemi. *karasal yayın sitesi* • Çeşitli yayınlar yapılan internet siteleri. *pornografik yayın yönetmeni* • Herhangi bir yayını yöneten kimse. bön | sevgili ~

yayınacı • Yayımcı. ~ *düzeyli* | kurt | vefasız **yayıncılık** • Yayımcılık. *seviyeli* | *sorumsuz* || ~ ağırlıklı | alelade | basılı | ~ bir numaralı ~ | çağdaş | çözümlemeli | interaktif | kalitesiz | lüzumsuz | mesuliyetli | mesuliyetsiz | öznel | profesyonel | sermayesiz | seviyesiz | tek yanlı | vatansever | yanlı | yararlı **yayınacı** • Dergi, kitap vb.ni yayımlayan veya satan kuruluş. büyükçe | cevval | ~ *düzeyli* | köklü

yayınlanış • Yayımlanma işi. fiyakalı

yayıntı • Yayılmış, dağılmış şeyler. boz

yayla • *coğrafya* Akarsularla derin bir biçimde yarılmış, parçalanmış, üzerinde düzlüklerin belirgin olarak bulunduğu, deniz yüzeyinden yüksek yeryüzü par-

çası, plato. • Dağlık, yüksek bölgelerde, kışın hayat şartları güç olduğu için boş bırakılan, yazın havası iyi ve serin olan, hayvan otlatma veya dinlenme yeri. *serin* | *engin* | *issiz* || ala | boz | ~ çiçekli | çorak | ~ dönüşlülük | dumanlı | karanlık | karlı | kurtusuz | uçsuz bucaksız | ücra | vahşi **yayla çorbası** • Yoğurt, un, yumurta sarısı, yağ vb. maddelerle pişirilen çorba. **aneli yayla kebabı** • Tereyağı ile kızartılmış pide parçalarının üzerine yoğurt konup karabiber ve tuz ile yoğrulmuş ve şişte kızartılmış köftenin üzerine fırında pişirilmiş kuzu budu parçaları konarak hazırlanan bir kebab. **pideli**

yaylı • At arabası. külüstür | ~ yüklü

yaylım • Yayılma, dağılma işi. **sonsuz yaylım ateşi** • Birden çok ateşli silahın aynı zamanda ateş etmesi. şiddetli

yayma • Yayımak işi. yatay

yaz • Kuzey yarımkürede 21 Haziran-23 Eylül, güney yarımkürede 21 Aralık-21 Mart tarihleri arasındaki zaman dilimi, ilkbaharla sonbahar arasındaki sıcak mevsim. ~ *geçen* | *kurak* | *sıcak* | *koskoca* | *sulak* | *nice* ~ | *yapayalnız* | *bütün* ~ | *romantik* || anadan doğma | bahanesiz | böcekli | böyle | bulutsuz | bunak | bunalıcı | cıvıl cıvıl | çileli | ~ evvelki | ezilmiş | gelecek | ~ gelen | gölgesiz | harikulade | hülyalı | hüznü | ~ içerikli | içneli | karaşın | koca | kutlu | ~ mumlu | mükemmel | neşeli | öldürücü | ölgün | ~ örülü | puslu | rengârenk | sarımtırak | son | sonsuz | tatsız | tedbirli | tempolu | uykusuz | yağmursuz | yapısal | yapışkan | yırtıcı | zalim **yaz akşamı** • Yaz mevsimi akşamlarından her biri. ılık | **rüzgârsız yaz ayı** • Yaz mevsiminin içindeki aylardan her biri. **belli belirsiz yaz bahçesi** • Yaz mevsiminin esintilerini hissettirerek hazırlanmış bahçe. **çiçekli yaz evi** • Yazları kullanılan ev. **salaş yaz gecesi** • Yaz mevsiminin gecelerinden her biri. *aysız* | *mehtaplı* || ılık | **rüzgârsız** | yağmurlu | ~

yıldızlı | yıldızsız **yaz günü** • Yaz mevsiminin günlerinden her biri. bulutsuz | bunaltıcı **yaz havası** • Yaz mevsimi. ılık **yaz mevsimi** • Yaz. koskoca **yaz öğlesi** • Yaz mevsiminde öğle vakti. ~ mahmul | şaşaalı **yaz sabahı** • Yaz mevsimi sabahlarından her biri. yağmurlu **yaz sıcağı** • Yaz mevsiminin sıcaklığı. kızgın **yaz sineması** • Yaz mevsiminde işletilen açık sinema. bahçeli **yaz sonu** • Yaz mevsiminin sonu, bitişi. çılgın **yaz tatili** • Okullarda genellikle haziran ayında başlayan ve üç ay süren tatil. *sorunsuz* || huzurlu | upuzun **yaz yağmuru** • Ani yağın ve çabuk geçen yağmur. *munis* || bungun

yazar • Bilim, edebiyat, sanat alanlarında kitap yazan veya kitap hazırlayan, bir eseri ortaya koyan ve eserin sahibi olan kimse, kalem erbabı, müellif. • Özellikle gazete ve dergilerde herhangi bir konuda yazı yazan kimse, kalem erbabı, muharrir. *ünlü* | *tanınmış* | *ilerici* | *Batılı* | *üretken* | *sağcı* | *seçkin* | *bağımsız* | *lanetli* | *değerli* | *antik* | *Avrupalı* | *özgün* | *naçiz* | *İskoç* | *yetenekli* | *çağdaş* | *lavuk* | *kültürlü* | *kabak kafalı* | *vatansever* | *genç* | *bazı* ~ | *gerçekçi* | *popüler* | ~ *yetiştirmiş* | *namussuz* | *belli başlı* | *soy* | *hümanist* | *bestseller* | *çalışkan* | *kıdemli* | *nice* ~ | *biseksüel* | *Kırgız* | *ülkücü* | *sıradan* | ~ *ruhlu* | ~ *nitelikli* | *Doğulu* | *muteber* | *saygın* | *modern* | *polisye* | *eski kafalı* | *yerli* | *bunca* | *yaratıcı* | *kelli felli* | *anlı şanlı* | *şanslı* | *bir* | *öbür* | *başarılı* | ~ *yürekli* | *yabancı* | *küfürbaz* | *savaşkan* | *dehşetli* | *dünyalı* | ~ *gelen* | *amatör* | *ihtiyar* | *fantastik* | ~ *dilli* | *bugünkü* | *taşralı* | ~ *doğumlu* | *eşsiz* | *statükocu* | *kimi* ~ | *melankolik* | *verimli* | *bu* | *onlarca* | *yenilikçi* | ~ *adlı* | *birçok* | *natüralist* | *uzaktan kumandalı* | *solcu* | ~ *önceki* | *gariban* | *tabiatlı* | *soylu* | *iki* | *herhangi bir* || abuk subuk | acemi | acıklı | adsız | ağırbaşlı | akıcı | alkolik | anlaşılmaz | anlayışsız | antikomünist | aptal | Asyalı | aşığı | atak | ateşli | atıl-

gan | Azeri | bambaşka | başarısız | başka | bedbaht | ~ belgeli | bencil | ~ beslenen | ~ beyinli | bilgili | bilinçli | ~ bilmiş | bir yığın | birer | biricik ~ | birinci sınıf | birtakım ~ | bıçkın | bohem | bomboş | budala | bunalımlı | burnu büyük | buruk | bütün ~ | cahil | coşkun | cümle | çaylak | çekingen | çileli | ~ çıkışlı | çılgın | dangalak | değişik | demirbaş | deneysel | diğer | dingin | dinlendirici | disiplinli | ~ dolusu | duygulu | düşük | düşünceli | düzayak | eksantrik | eleştirici | eli yüzü düzgün | emektar | erdemli | Ermeni | etkileyici | etkili | evhamlı | evli barklı | falanca | gazlı | ~ geçen | geleneksel | gezgin | gıcık | göbekli | göçmen | ~ görüşlü | gözde | güncel | güngörmüş | güzide | halka dönük | hamarat | hangi | ~ hevesli | içe kapanık | iki dilli | ikinci sınıf | ilginç | işgüzar | iyi huylu | iyi niyetli | izinsiz | izlenimci | kabiliyetli | ~ kadrolu | kahraman | ~ kalan | ~ karakterli | karaktersiz | karamsar | kararlı | karizmatik | kentli | kerli ferli | kıcı kırık | kışkırtıcı | klasik | ~ kopuk | koskoca | kökenli | körfez | kötü | kudretli | kudretsiz | ~ kumandalı | kurmaca | kuzeyli | küstah | ~ mahkûm | ~ majör | ~ maliyetli | manyak | marifetli | maruf | masalsı | medyatik | meşgul | meşhur | meteliksiz | mistik | muhalif | muhterem | ~ mukim | müdavim | münaфіk | münkir | müstakbel | mütevazı | ~ namı | namuslu | net | niteliksiz | normal | oylumlu | ölümsüz | önemli | ~ patırtısız | pervasız | pinpon | pitoresk | postmodern | profesyonel | radikal | rahmetli | ~ razı | romantik | saftirik | sağ | sağduyulu | sahici | Sanskrit | satılık | sayısız ~ | serinkanlı | serüvenci | ~ sevdalı | sevimsiz | seviyeli | sınırlı | sorumsuz | sürekli | şişman | şöhretli | takıntılı | takma | talihli | tatlı dilli | tebessümlü | telaşlı | tembel | tesettürlü | titiz | tok sözlü | tumturaklı | tutkulu | ~ tür | türedi | ukala | umursamaz | usta | ustalık | uyduruk | üç | ümetçi | ünsüz | varoluşçu | velut | vicdanlı

| vokal | yalaka | yaralı | yavan | yerleşik
| yeteneksiz | yetkin | yılgın | yufka yü-
rekli | yurtsever | yüz binlerce | yüzlerce
| ~ zekâlı | zevkli | zevksiz **yazar çizer**

● Yazarlıkla uğraşan kimse. bir avuç **ya-
zarlık** ● Yazar olma durumu. ● Yazarın
yaptığı iş. bağımsız | bayağı | demode |
kurmaca | profesyonel | verimli | ~ yıllık

yazgı ● *din bilgisi* Tanrı'nın uygun gör-
mesi, Tanrı'nın isteği, kader, ezeli takdir,
yazı, alın yazısı, hayat, mukadderat, tak-
diriilahi. *kötü* || acı | bambaşka | ~ belir-
siz | değişmez | ~ dopdolu | dramatik | ge-
çici | hazin | kaçınılmaz | kişisel | nihai |
olağan | ~ saniyelik | tanrıtanımaz | zalim

yazı ● Düşüncenin belli işaretlerle tespit
edilmesi, yazma işi. ● Herhangi bir ko-
nuda yazılmış bilim, düşünce ve sanat
ürünü. ● Anlam, sanat veya biçim ba-
kimından yazılan şey, makale. ~ *başlıklı*
| *cevabi* | ~ *evvelki* | ~ *tarihli* | *Latince*
| *yarınki* | *imzalı* | ~ *sayılı* | *kargacık*
burgacık | *kısacık* | *talik* | *eğri büğrü* |
ismarlama | ~ *sayfalık* | *imzasız* | *günlü*
| ~ *uyarıcı* | ~ *adlı* | ~ *ilgili* | *okunaklı* |
okunaksız | *aydınlatici* | ~ *ilişkin* | *saçma*
sapan | *kuramsal* | *ateşli* | *Arapça* | *kısa*
| *tanıtıcı* | *zehir zemberek* | *ilginç* | *doyu-
rucu* | *eski* | *mizahi* | ~ *önceki* | *eleştirel* |
kimi ~ | *titrek* | *sabahki* | ~ *özlü* | *seçme* |
bilimsel | *işlek* | *silik* | *nefis* | ~ *tür* | *tema-
tik* | *şifreli* | *derleme* | ~ *yollu* | ~ *esaslı* |
~ *gerekçeli* | *arsız* | *otomatik* | *açıklayıcı* |
karamsar | ~ *uyaran* | *edebî* | *uydurma* |
bir sürü | *okkalı* | *mukaddes* | *iki* | ~ *isimli*
| *ukala* | *mantıksız* | *bulutlu* | *çirkin* | *ace-
mi* | *resmî* | ~ *eğik* | *esprili* | ~ *eğilimli* |
kasıtlı | ~ *yazılı* | *anlaşılmaz* | *incecik* |
apayrı | *bazı* ~ | *uzun* | *iç açıcı* | *dolgun* |
ikinci | *Rumca* | *santimental* | *müteaddit*
| *basit* | *alakasız* | *nostaljik* | ~ *mahsus* |
uyduruk | ~ *alt* | *alfabetik* | *abuk sabuk* | ~
konulu | *alaycı* | *uçuk kaçık* | *İngilizce* | ~
kiyafetli | *uzunca* | *böyle* | *bu* | ~ *süslü* | ~
ilişkili | *kara* | *özenli* | *olgun* | *sol eğilimli*
| *yeni* | *iri* | *olumsuz* | *dünkü* | ~ *biçimli*

| ~ *çerçeve* | ~ *haftalık* | *ekli* | *bu kabîl*
~ || Çince | abuk subuk | acele | adaletli |
ağır | ağırbaşlı | ~ ait | aktüel | ~ alakalı |
alaturka | alçakça | Almanca | ~ amaçlı |
amatörce | anlamlı | anlamsız | anlayışlı
| anormal | antetli | ~ asırlık | astrolojik |
ayıp | ~ aylık | aynı | ayırık | ballı | başka
| başlıca | bedbin | belgesel | belli başlı |
betimleyici | ~ bezeli | bilinçlendirici | ~
bilinmeyen | biseksüel | bölük pörçük |
bugünkü | büyüü | celi | ciddi | ciddiyet-
siz | çalak | çekingen | ~ çeşit | ~ çeşitli
~ çiçekli | çıkma | damıtık | dayanaksız |
değişik | değişmez | densiz | derişik | der-
li toplu | dik | doğru dürüst | dolambaçlı
| ~ dolu | ~ dolusu | duygulu | duygusal |
dümdüz | düzenli | düzeysiz | eciş bücüş
| eğlenceli | ehlî | entelektüel | enteresan
| etraflı | fantastik | fennî | ferahlatıcı | ~
fikirli | ~ geçen | ~ gelen | gerzek | girift
| gizli | Gotik | ~ görülmemiş | ~ görünüm-
lü | gösterişli | Grekçe | güç | halis | halka
dönük | hangi | harikulade | hatasız | hoş
| hoyrat | huzursuz | hücumcu | ideolojik |
iğneli | iktisadi | ilerici | ~ imalı | isimsiz
| işlemeli | itaatsiz | iyi niyetli | kaçınıcı
| kadirbilir | ~ kalan | kalın | kapsamlı | ~
karışık | karman çorman | kasıtsız | kes-
kin | kişiye özel | kırık dökük | kırmızı
| kızıl | koyu mavi | kötümser | kristal |
kurmaca | küçük çaplı | lezzetli | loş | ~
mavili | meçhul | milyonlarca | minicik |
minik | mistik | modern | muhalif | muh-
tasar | muhtelif ~ | mükerrer | mürekkep
| mürekkepli | müstakbel | naçiz | nasıl
| nice ~ | ~ nitelikli | o | objektif | ~ onaylı
| orijinal | otobiyografik | oturaklı | oy-
lumlu | ~ oymalı | öfkeli | ölçülü | ölmez
| önemli | örgütlü | öteki | özensiz | ~ özen-
tili | pastoral | pervasız | pileli | pırl pırl
| politik | popüler | pornografik | program-
sız | radikal | rastgele | rasyonel | resimli
| rezil | romanesk | Rusça | sahici | sakar
| salakça | sapkın | ~ sarılı | savruk | seçil-
miş | sefih | seri | ~ sesli | seviyeli | sevi-
yesiz | sistematik | siyasal | siyasi | sıca-

cık | sıkıcı | ~ sıralı | soluk | somurtkan | ~ sonraki | sonsuz | sorumsuz | sosyolojik | standart | sürükleyici | süzgün | şatafatlı | şirin | şişirme | taptaze | tarihsiz | tarihî | tarımsal | tehlikeli | tek yanlı | tekinsiz | teknik | temelsiz | tenkitçi | teorik | ~ tesirli | tezli | trajikomik | tuhaf | tutarsız | ufak | ünlü | ürkek | ~ üsluplu | vurucu | yalaka | yalama | yaldızlı | yanlı | yararlı | yararsız | yarım yamalak | ~ yatık | yavaş | yerici | yerli | yirmi | yitik | ~ yoksun | yorucu | ~ yönelik **yazı dizisi** • Art arda bölümleri olan ve yayınlanan eser. ~ **başlıklı** | **sistemik** || düzensiz **yazı işleri müdürü** • Yazı işlerinden sorumlu kimse. ~ sorumlu **yazı karakteri** • Yazı fontu. **özgün yazı makinesi** • Daktilo, daktilo makinesi. klavyeli **yazı masası** • Üzerinde yazı yazılan, genellikle çekmeceli masa. **antika** | **ceviz** | **masif yazı takımı** • Yazı yazmakta kullanılan bütün araç gereç. ~ oyma | resimli **yazı türü** • Yazı çeşidi. **benzersiz** | **özgün yazıcı** • İş yazı yazma olan kimse. • **bilişim** Bilgisayarda hazırlanan metnin yazılı sayfa hâlinde dökümünü veren araç. **değme** | **üç boyutlu** || **eksik** | ~ **formatlı** | ~ **onaylı** | ~ **özlü yazıhane** • Yazı ve danışma işlerinin yürütüldüğü iş yeri, büro. ~ **basık** | ~ **koltuklu** || ~ **ait** | ~ **çuhalı** | **dayalı döşeli** | **ilk** | **kapısı açık** | **kilitli** | **lüks** | **maroken** | ~ **mükellef** | **storlu** | **tozlu** | **yüksek yazılı** • Yazılı olarak yapılan sınav. **cevaplı**

yazılım • Bir bilgisayarda donanımaya hayat veren ve bilgi işlemde kullanılan programlar, yordamlar, programlama dilleri ve belgelemelerin tümü. **lisanslı** | ~ **temelli** || **demografik** | **irili ufaklı** | ~ **komple** | **kopya** | ~ **onaylı yazılım devi** • Yazılım içinde çok öne çıkmış kimse, kurum, şirket vb. ~ **bir numaralı** ~ **yazılım şirketi** • Yazılımla uğraşan şirket. ~ **bir numaralı** ~

yazılış • Yazma biçimi. **özgün** | **üçüncü**

yazım • **dil bilgisi** Bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi, imla. • Yazma işi. **otomatik** || **balıklı** | **değişik** | **eleştirel** | **ilginç** | ~ **kalan** | **konik** | **sefil** | ~ **süslü yazım dizgesi** • Yazımı oluşturacak biçimde birbirine bağlı öğelerin bütünü. **çizgisel**

yazın • Edebiyat. **romantik** | **popüler** | **ile-rici** || **bağımlı** | **dokunaklı** | **entelektüel** | **geleneksel** | **gerçekçi** | **güzel** | **kurmaca** | **kusursuz** | **özerk** | **polisye** | **sözlü** | **varoluşçu** | **yabancı** | **yenilikçi yazın adamı** • Edebiyattan anlayan kimse. çok yönlü **yazın evreni** • Edebiyat dünyası. etkileyici | içli **yazın kuramı** • Edebiyat kuramı. **biricik** ~ | **özgün yazın bilim** • Edebiyatla uğraşan bilim dalı, edebiyat bilimi. **klasik yazıncı** • Yazın ile uğraşan, ilgilenen kimse, edebiyatçı. **kalburüstü** || **çağdaş**

yazınsal amaç • Edebî ilke. **biricik** ~ **yazınsal görev** • Edebî görev. **öbür yazınsal metin** • Edebî metin. **özgün**

yazış • Yazma biçimi. **alışılmış**

yazışma • Bir konuda karşılıklı yazı yazma, haberleşme, muhabere. **lüzumsuz** || **binlerce** | **bucaksız** | **ilginç** | **kaşeli** | **mutat** | **saçma sapan** | **uçsuz bucaksız**

yazıt • Bir kimse veya bir olayın anısını yaşatmak için bir şey üzerine kazılan yazı, kitabe. • **mimarlık** Çevresi kabartma silmeli, içinde yazı olan taş. **Rusça** | **kırık** | **ölçülü** | **Latince** || **güvenilir** | **kötürüm** | **okunaksız** | **sıcacık** | **yığınla**

yazlık • Yazın oturlan yer. **görkemli** | **gözde** | **keten** | ~ **nazır** | ~ **süslü** | **tapulu** | **tripleks yazlık elbise** • Yazın kullanılan elbise. **çiçekli**

yazma • Bohça, yemeni, başörtü, yorgan vb. şeyler yapmakta kullanılan, üstüne boya ve fırça ile veya tahta kalıplarla desen yapılmış bez. **oyalı** || **ak** | **alacalı bulacalı** | **bir örnek** | **birer** | **edilgin** | **esra-**

yazman

rengiz | kırmızı | laubali | nakışlı | natürel
| rengârenk | yöresel

yazman • Özel kuruluş veya kamu kurum veya kuruluşlarında haberleşmeyi sağlayan, yazışma yapabilen görevli, kâtip, sekreter. öteki **yazmanlık** • Yazmanın makamı, kâtiplik, sekreterlik. **genel**

yedek • Gereğinde kullanılmak için elde bulundurulan kimse. ~ kadrolu | müzmin **yedek parça** • Bir makinenin işlemez duruma gelen bölümünün yerine konacak yeni parça. **küçücük**

yediveren • Yılda birkaç kez meyve veren veya çiçek açan asma, gül vb. **kan kırımı**

yeğen • Birine göre, kardeş, amca, hala, dayı veya teyzenin çocuğu. *sevgili* ~ | *haylaz* | *biricik* ~ || *acar* | *akıllı* | *bakir* | *belalı* | *deli* | *ikiz* | *kel* | *körpe* | *meşhur* | *sevimli* | *sorumsuz* | *söz konusu* | *uydurma* | *yarım akıllı* | *yiğit* | *züppe*

yeis • Umutsuzluktan doğan karamsarlık, üzüntü. *buruşuk* | *deminki* | *isimsiz* | *komik* | ~ *mütevellit* | *müthiş* | *sebepsiz* | *şifasız* | *umumi*

yeknesaklık • Tekdüzelik. *seçilmiş* | *sıkıcı*

yel • Rüzgâr. ~ *esen* | *Garbi* | *azgın* | *serince* | *serin* | *ılık* | *sıcak* | *muhallif* | *ulu* | *soğuk* | *uğultulu* | ~ *kokulu* | *ince* | *karlı* | *sinsi* | ~ *ürpertici* || *acı* | *belalı* | *belli* | *belirsiz* | ~ *bilinmeyen* | *bulanık* | *bumbuz* | *dehşet* | *dinsiz* | *dondurucu* | *hafif* | *inatçı* | *incecik* | *inceden* | *kapkara* | *kararlı* | *koygun* | *kuvvetlice* | *muayyen* | ~ *perçemli* | *sert* | *sıcacık* | *sıkıcı* | *soğukça* | *şımarık* | *ufacık* | *yaman* | *yumuşacık* | ~ *yüklü* **yel değirmeni** • Rüzgâr gücüyle çalışan değirmen. **portatif**

yeldirme • Kadınların çarşaf yerine kullandıkları, başörtüsü ile birlikte giyilen hafif üstlük. ~ *mahsus* | *sadakor* | *kolsuz* || ~ *renkli* | *yensiz*

yele • At, aslan vb. hayvanların ensesinde veya boynunda bulunan uzun kıllar.

rüzgârlı || *altın* | *azgın* | *dolaşık* | *görkemli* | *mübalağalı*

yelek • Ceket altına giyilen kolsuz ve kısa giysi. *çelik* | *kadife* | *keten* | *yün* | *işlemeli* | ~ *düğmeli* | *zırhlı* | *kruvaze* | *çapraz* | *fanila* | ~ *sarı* || *çeyizlik* | *dar* | ~ *delik* | *deri* | ~ *desenli* | *kaskatı* | ~ *kiloluk* | *kışlık* | ~ *kollu* | *kürk* | *lacivert* | ~ *lekeli* | *meşin* | *pike* | ~ *renkli* | *saten* | *sırmalı* | ~ *süslü* | *yeşil*

yelken • *denizcilik* Rüzgâr gücünden yararlanarak geniş bir yüzey oluşturacak biçimde yan yana dikilen ve teknenin direğine uygun bir biçimde takılarak onu hareket ettiren kumaş veya şeritlerin tümü. • Yelkenli. *beyaz* | *yırtık* | *yedek* || ~ *çift* | ~ *demirli* | ~ *dolmuş* | *geleneksel* | *gölgeli* | *görkemli* | *hasır* | *ipek* | *irice* | *karanlık* | *kırmızı* | *koca* | *kolay* | ~ *köşeli* | *olanca* | *yamalı* | *yırtık pırtık* | *zarif* **yelkenci** • Yelken sporuyla uğraşan kimse. *lisanslı* | *olimpik* | ~ *puanlı* **yelkenli** • *denizcilik* Yelkeni olan, yelkenle giden deniz veya göl taşıtı, yelken. ~ *direkli* || *boyalı* | *çift direkli* | *ilkel* | *keyifli* | *koca* | *nemli* | *orta boy* | ~ *tonluk* | *upuzun*

yelkovan • Saatin, dakikaları gösteren ve akrepten daha uzun olan ibresi. • *hayvan bilimi* Yelkovangillerden, kanatları sivri, siyahımsı veya kül rengi gövdeli bir deniz kuşu (*Puffinus*). ~ *kanatlı* | *kocaman* | *paramparça* **yelkovan kuşu** • Yelkovan. *bembeyaz*

yelpaze • Sallandığında küçük bir hava akımı yapan ve özellikle yüzü serinletmeye yarayan, katlanabilir, taşınabilir araç. • *mecaz* Çeşitlilik. *geniş* | *siyasal* || *alacalı* | *çeşit çeşit* | ~ *dantelli* | *fildişi* | *gösterişli* | *nadide* | *politik* | *püsküllü* | *rengârenk* | *resimli* | ~ *tüylü* | ~ *yüzyıllık*

yem • Hayvan yiyeceği. • Kuş ve balık tutmak için tuzağa bırakılan, oltaya takılan yiyecek veya yiyecek görüntüsündeki nesne. ~ *katkılı* | *faturasız* | *sunı* || *bir avuç* | *bol* | *iyi* | *küflü* | ~ *liralık* | *taze*

yeme alışkanlığı • Yemek yeme yordamı. dengesiz **yeme atağı** • Yeme bozukluğu. ~ nedenli **yeme biçimi** • Yemek yeme şekli, yeme tarzı. kentli

yemek • Yemek yeme, karın doyurma işi.

- Yenmek için pişirilip hazırlanmış yiyecek, aş, taam, ekmek. • Günün belli saatlerinde yenilen besin. • Konuklara yiyecek verilerek yapılan ağırlama. *yöresel* | *baharatlı* | *leziz* | *lezzetli* | *zeytinyağlı* | *spesiyal* | *nefis* | *tavuklu* | *tuzsuz* | *bedava* | *etli* | *mayonezli* | ~ *tepsi* | *nohutlu* | ~ *proteinli* | *yağlı* | *mükellef* | *bol* | *çiğ* | *hafif* | *posalı* | *ucuz* | *rafine* | *ağır* | ~ *geceki* | *tuzlu* | *akşamki* | *zehir zemberek* | *özenli* | *sarımsaklı* | ~ *dolusu* | *müstesna* | *salçalı* | *bulgurlu* | *ücretsiz* | *seçkin* | *kokmuş* | *otantik* | ~ *tabla* | *doyurucu* | ~ *sarılı* | *biberli* | *malîyetli* | *sıcak* | *balıklı* || *acılı* | *alafranga* | *alaminüt* | *albenili* | *alevli* | *alkolsüz* | *alternatifli* | *anlamsız* | *anlaşılmaz* | *baharatsız* | *baharlı* | *beli başlı* | *bin türlü* | *bir yığın* | *çeşit çeşit* | *çeşnili* | *diğer* | *doyumsuz* | *dünkü* | *eksantrik* | *endüstriyel* | *enfes* | ~ *esaslı* | *etsiz* | *feminen* | *görkemli* | *gösterişli* | *gündelik* | *günübirlik* | *güzel* | ~ *hazır* | *helmeli* | *herhangi bir* | *hususî* | *içkili* | *iğrenç* | ~ *katkılı* | *keyifli* | *kimi* ~ | *kıvamlı* | *kızartma* | *klasik* | *komple* | *kremalı* | *kurtlu* | ~ *kuruşluk* | *külfetli* | *lezzetsiz* | *makbul* | *mantarlı* | ~ *manzaralı* | *mevsimlik* | *muayyen* | ~ *mukabil* | *mutat* | *mükemmel* | *mütevazı* | *müthiş* | ~ *nazır* | *normal* | *ölçülü* | *patıcanlı* | *romantik* | *sağlıklı* | *sazlı sözlü* | ~ *sonraki* | *sulu* | *süper* | ~ *süslü* | *sütlü* | *şeffaf* | *şifalı* | *tamamlayıcı* | *taptaze* | *tatlılı* | *tembihli* | ~ *tür* | *uyduruk* | ~ *uygun* | ~ *ürünlü* | *üstün* | *yavan* | *yepyeni* | *yerel* | *yumuşak* | *zorlama* **yemek arası** • Yemek yemek için verilen mola. **stresiz yemek çeşnisi** • Yemeklere tat vermek amacıyla katılan baharat veya sos. **yöresel yemek masası** • Üzerinde yemek yemek amacıyla kullanılan masa. ~ *kaplamalı* | *koskocaman*

| *modüler* | *muşambalı* | *tablalı* | *upuzun* **yemek odası** • Yemek yenilen oda, yemek salonu, salamanje. *ocaklı* || *kasvetli* | ~ *mükellef* **yemek sahanı** • Yemek için kullanılan derinliği az olan kap. **elmaslı yemek salonu** • Yemek odası. **gösterişli** | **şasaalı yemek takımı** • Sofrada yeme ve içme için kullanılan tabak, bardak, tuzluk vb.nden oluşan takım, servis takımı. **eşsiz yemek tarifi** • Bir yemeğin yapılışını anlatılma. **pideli yemek yarışması** • En güzel, en lezzetli yemeği yapmanın kazanıp ödüllendirildiği yarışma. **yöresel yemekhane** • Okul, fabrika vb. kuruluşlarda yemek yenilen büyük salon. ~ *belgeli* | ~ *kokulu* | *loş yemeklik* • Yiyecek şey, yiyecek maddesi. *bol*

yemeni • Kalıpla basılıp elle boyanan, kadınların başlarına bağladıkları tülbent. • *eskimiş* Bir tür hafif ve kaba ayakkabı. *oyalı* | *yazma* || ~ *basık* | ~ *baskılı* | *beyaz* | *bir çift* | ~ *çift* | *fiyakalı* | *güderi* | *iri* | *işlemeli* | ~ *kayan* | *pembe* | *püsküllü*

yemin • Ant. *alafranga* | *anayasal* | *ateist* | *aynı* | ~ *dair* | *ehemmiyetli* | *galiz* | ~ *geceki* | ~ *ilişkin* | *kahraman* | *kasıtsız* | *kaypak* | *masum* | *mukaddes* | *tepeden inme* | *tuhaf* | *Yunanca*

yemiş • Meyve. • *halk ağzında* İncir. ~ *kabuklu* | *kuru* | *turuncu* | *çürük* | *sulu* | *olgun* || *coşkun* | *dolgun* | *koca* | *leziz* | *lezzetli* | *müstesna* | ~ *paket* | *parlak* | *tuzsuz* | *ucuz* | *yaban* | *yabani* **yemişiçi** • Yemiş yetiştiren veya satan kimse. *kuru* | *mahut* | *seyyar*

yen • *bitki bilimi* Yıllanyastığıgiller, muzgiller vb. bitki familyalarında, çiçeklerin üzerinde bir örtü gibi duran ve çoğu renkli olan bir çiçek yaprağı. *kızıl*

yenge • Bir kimsenin kardeşinin, dayısının veya amcasının karısı. • Bir erkeğin kendi karısından söz ederken kullandığı ad. *zavallı* | ~ *süslü* || *başörtülü* | ~ *dişli* | ~ *kalçalı* | *muhterem* | *müstakbel* | *nazenin* | *sevgili* ~

yengeç

yengeç • *hayvan bilimi* Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kısaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek. ~ *ayaklı* || ~ *bacaklı* | *kara* | *kırmızı*

yengi • Birçok emek ve tehlikeli uğraşma pahasına erişilen mutlu sonuç, utku, galibiyet, galebe, zafer. *parıltılı*

yeni • Kullanılmamış veya az kullanılmış olan herhangi bir şey. *ikinci* | *görece* || ayıpsız | göz kamaştırıcı **yeni ay** • Hilal. ipince **yenidünya** • Güllillerden, Akdeniz bölgesinde yetişen, büyük pürüzsüz ve sert yapraklı bir ağacın tatlı mayhoş meyvesi. *kırmızı* **Yeni Dünya** • *özel* Amerika ana karası. *büyülü* || gaddar **yeni nesil** • Yeni kuşak. *eciş bücüş* | *vizyon sahibi* **yeni yıl** • Yaşanılan yıldan bir sonraki yıl, yeni sene. *hicri*

yeniçeri • *tarih* Kapı kulu teşkilatının piyade sınıfı. • Bu asker sınıfından olan er. ~ *namlı* | *memur* | ~ *yetiştirilmiş* | *binlerce* || alacalı | amansız | *asi* | ~ *ayaklı* | baldırı çıplak | başta | bazı ~ | beş on | cümle | çapaçul | dinç | doksanlık | emekli | gururlu | istidatlı | ~ *kaşlı* | kılıçlı | mağrur | mütegalibe | on binlerce | orta yaşlı | perişan | seferli | sefil | sıhhatli | şahbaz | talimli | tanınmış | tüvana | tüysüz | yaşlıca | yıkıcı

yenileme • Yenilemek işi. *kökten*

yenilenme • Yenilenmek durumu. *beklenmedik* | ~ *maliyetli* | *minimal* | ~ *tür*

yenileşme • Yenileşmek işi. *kökten* | *top-tan*

yenilgi • Bir yarışmada kaybetme, yenilme, mağlubiyet, hezimet. • *askerlik* Yenilen bir ordunun, düzen bağıını yitirerek asker onurunun gerektirdiği bütün bağları bozması, bozgun, hezimet. • *mecaz* Bir işte, bir uğraşta başarısızlığa uğrama, kaybetme. *ezici* | *kaçıncı* || ağır | amansız | *avare* | *azgın* | *çaresiz* | ~ *farksız* | *geçici*

| ~ *gollü* | *inançlı* | *kaçınılmaz* | *olmadık* | *yerel* | *zalim*

yenilik • Yeni olma durumu. • Yeni olan bir şeyin özelliği. • Eskimiş, zararlı veya yetersiz sayılan şeyleri yeni, yararlı ve yeterli olanlarıyla değiştirme, tecdütt. *biçimsel* | *teknolojik* | *köklü* | *kuramsal* | *önemli* | *teknik* || *armonik* | baş döndürücü | bazı ~ | *benzersiz* | *cesaretli* | ~ *çeşit* | *ehemmiyetli* | ~ *esaslı* | *gelecek* | *köksüz* | ~ *maliyetli* | *metodolojik* | *sınai* | *sosyolojik* | *taptaze* | *temel* | *yegâne* **yenilikçi** • Yenilikten yana olan kimse. *amansız* **yenilikçilik** • Yenilikçi olma durumu. *köktenci* | *radikal* | ~ *tanımaz*

yeniliş • Yenilme işi. *korkunç*

yeniyetme • Ergen kimse. *beceriksiz* | *hırslı* | *sabırsız*

yer • Bir şeyin, bir kimsenin kapladığı veya kaplayabileceği boşluk, mahal, mekân. • Gezinilen, ayakla basılan taban. • Bulunulan, yaşanılan, oturulan bölge. • Durum, konum, vaziyet. • Ülke. • Görev, makam. • Önem. • Üzerine yapı kurulmaya elverişli arazi, arsa. • Ekim için elverişli toprak parçası, arazi. • *mecaz* Durum, konum. *olmadık* | *tenha* | *orta* | *münasip* | *olur olmaz* | *kuytu* | ~ *uygun* | *ayrıcılık* | *apayrı* | *mahrem* | *sulak* | *bambaşka* | *yakın* | ~ *dönümlük* | *umumi* | ~ *lekeli* | *başka* | *daracık* | ~ *adımlık* | *hiçbir* | ~ *sayılı* | *izbe* | *bilinmedik* | *nedensiz* | ~ *çevrili* | *dağlık* | *sapa* | *can alıcı* | *rutubetli* | *ıssız* | ~ *bilinmeyen* | *güvenli* | *rastgele* | ~ *havalı* | *muhtelif* | *bir karış* | *önemli* | *uzak* | *oynak* | *değişik* | *serin* | *herhangi bir* | *nahak* | *özel* | *içkili* | *loş* | *alakasız* | *korunaklı* | *dar* | *havadar* | *bazı* ~ | *gölgeli* | ~ *saatlik* | *genişçe* | *kalabalık* | *eğlenceli* | *ormanlık* | *kimi* ~ | ~ *elverişli* | *mukaddes* | *üçra* | *muayyen* | *güzel* | ~ *çeşitli* | ~ *odalı* | *kuru* | *şerefli* | *hususî* | *mutena* | *belirli* | *yüksek* | *manzaralı* | *saygın* | *sarp* | *kurak* | *bir* | *kapalı* | *müstesna* | *ağaçlıklı* | *huzurlu* | *vesair* |

ılık | yıkık | ~ benzer | seçkin | gerekli | heyecanlı | güzide | emniyetli | saklı | ~ esintili | ~ nazır | hassas | derin | mutak | işlek | karanlık | boş | temiz | falanca | ferah | belalı | biçimsiz | ~ ağırlıklı | güneşli | uçsuz bucaksız | bilinmez | havasız | kırık | belli başlı | ayırksı | ağaçlı | ~ evlik | ~ perdeli | aynı | ~ noktalı | güvensiz | gelişigüzel | beyhude | tekinsiz | büyükçe | özgün | seksen | şirin | insansız | muh-kem | tehlikeli | ayrı ayrı | kutsal | güneşsiz | nazik | yanlış | topraklı | eski | verimsiz | lüks | falan | ~ kişilik | nice ~ | meşkûn | kapanık | sefil | müsait | turistik | tapulu | uygunsuz | otantik | ~ belli | rahat | müzikli | füzuli | ayrı | deminki | bucaksız | gürültülü | görünmez | buzlu | birtakım ~ | dokunulmaz | bakir | salaş | nostalgik | bu | garip | ~ belgeli | güvenilir | civcivli | çalgılı | dağınık | atıl | yokuşlu | kıraç | döküntü | güvenceli | bir sürü | çamurlu | denizaşırı | günahsız | bilumum ~ | merkezi | böyle | sessiz | arkeolojik | yazlık | tenhaca | bereketli | ~ kabarık | ~ belirsiz | ~ arınmış | harap | binbir | imtiyazlı | sabahki | kilitli | mühim | farklı | yırtık | bakımsız | ~ benzeri | ~ beter | ıslak | çorak | susuz | geniş | içerek | rutubetsiz | problemlili | karlı | lanetli | birçok | kendine mahsus | tepelik | harika | ~ arabalık | muhafazalı | saçma sapan | merhametli | meret | sakil | bozuk | küçük | gölgesiz | iki | korkulu | sıkıntılı | paslı | ebedî | serince | esrarengiz | olumsuz | ~ sayfalık | camlı | havuzlu | sıradan | kapılı | olağan | çıplak | korkunç | eşit | ateşli | aydınlık | iğrenç | gizli kapaklı | alengirli | dumanlı | paralı | yüce | ~ numaralı | cenabet | masalsı | yeni | yeşil | sihirli | amansız | ölümsüz | yepyeni | ağaçsız | sakin | ~ kalan | kumlu | dedikoducu | gizemli | ovalık | kültürlü | ~ kopuk | coşkun | gelişmiş | sıcacık | mecazi | ~ kaplama | ufak | kimsesiz | mamur | beklenmedik | belli belirsiz | ~ kubbeli | ~ mahsus | ucuz | ~ gelirli | engelsiz | seçme | çeşit çeşit |

şenlikli | sahici | özgür | alışılmamış | görürünür | boktan | ~ görülmemiş | musibet | kurumsuz | ~ zıt | ~ esaslı | öteki | disiplinli | ~ döşeli | yaban | eşsiz | ~ kafesli | ~ örüllü | ~ dolu | marjinal | derme çatma | topraksız | iri | ~ yataklı | sağır | ıpıssız | makbul | şatafatlı | kutlu | canlı | dingin | sınırsız | ~ aykırı | kasvetli | kiralık | gözde | dümdüz | ~ duyarlı | ehemmiyetsiz | firaklı | mutaassıp | yağız | küçücük | tozlu | araçsız | ~ basık | anlamsız | ince | berbat | ıslı | pis | ~ öte | danslı | inişli yokuşlu | harikulade | alelade | minicik | çok | akşamki | plansız | sevimsiz || abuk subuk | acayip | açık | adaletli | afili | ahım şahım | ahşap | ~ ait | ak | akıntılı | aklı başında | alacalı | alafranga | ~ alakalı | alaturka | alaylı | alçakça | alıngan | Allahsız | anatomik | anlı şanlı | antidemokratik | ~ arşinlik | ~ asgari | asıl | asude | avantajlı | Avrupalı | aynasız | ayrıcalık | azametli | bahçeli | balkonumsu | basba-yağı | başlı | bataklık | bayağı | bayıl-tıcı | bayındır | bedelsiz | benzersiz | ~ bezeli | ~ biçimli | bildik | bilinçli | bir parmak | birkaç | ~ bitişik | boyalı | böcekli | bu kabil ~ | bugünkü | bulunmaz | bunca | buruşuk | bütün ~ | büyücek | cıfcaflı | camekânlı | cana yakın | cazip | ciddi | civan | cıvıl cıvıl | coğrafi | cömert | çakılı | çatallı | çekimser | çekirdeksiz | çekişmeli | çiçeksiz | çimenli | çivisiz | çizili | çıkıntılı | çınlıçıplak | çok yönlü | çöllük | çürük | dalgasız | dayanıksız | dayanılmaz | ~ değer | değirmi | değişmez | deli dolu | ~ demirli | deneyimsiz | deney-sel | derişik | devasa | ~ dikişli | dilber | dinamik | ~ dinli | ~ dirençli | ~ dizili | ~ dökük | dört köşe | ~ döşemeli | düğümlü | düşük | düzayak | düzenli | ~ düzeyli | ~ egemen | egzotik | ~ eğimli | eklemli | eksik | eksiksiz | elverişsiz | ~ emin | emniyetsiz | emsalsiz | enfes | entelektüel | enteresan | esas | esprili | esrarlı | ~ evli | eziyetsiz | faal | fakirane | fantastik | ~ farksız | faydasız | fazla | feci | feminen |

~ fersahlık | feyizli | fosforlu | ~ geçen | ~ gelen | gerici | gizli | gıcır | gıcır gıcır | gömülü | görelî | görkemli | ~ görünümü | gösterişli | göz alıcı | güçlü | günlük | günlük güneşlik | ~ haiz | hakiki | hangi | hareketli | ~ hasarlı | hastalıklı | haşin | hatırlı | hayati | haysiyetli | heterojen | hijyenik | hisli | ~ hisseli | hızlı | hukuksal | hüznü | ~ hâkim | iç açıcı | iddiasız | ideal | ikinci sınıf | ilginç | ilgisiz | illet | iltihaplı | iltimaslı | imgesel | inişli | insancıl | isimsiz | isteksiz | ışksız | ışı ışı | kabîl | ~ kadrolu | kahrolası | kalabalıkça | kalburüstü | ~ kalma | kan kırmızı | kapısı açık | ~ kaplı | ~ karakterli | karmakarışık | karşıt | ~ katlı | kavruk | kaygan | kazançlı | ~ kemikli | kendine özgü | kertikli | kesikli | kestirme | keyifli | kibar | kilsiz | kinci | kişiliksiz | kitapsız | kitli | kılsız | kıpkızıl | kısıtlı | kıvrımlı | kızıl | kızılca | klostrofobik | kocaman | ~ kokulu | kolay | konforlu | korkusuz | kötü | kupkuru | külüstür | kâğıtlık | lacivert | lafçı | lanet | ~ layık | lüzumsuz | ~ mahrum | mahut | manasız | masun | matrak | mayhoş | mazbut | meçhul | mefruş | menhus | ~ mesafeli | ~ metrelik | mikroplu | moda | monden | muazzam | mürdar | muteber | muzır | mübarek | ~ mükellef | mümtaz | münhal | münhat | mürettep | mürtefi | müşkül | müteaddit | mütenasip | nafi | nemli | netameli | nikâhlı | nüfuzlu | o | ocaklı | oluklu | ~ onluk | optimum | ~ orantılı | otsuz | öldürücü | ~ önceki | örgütsüz | örnek | ~ örtülü | ~ örtüsüz | öyle | özenli | özerk | pahalı | pamuklu | ~ paralel | ~ parametrelî | parıltılı | parlak | parmaklıklı | pastoral | pırlıl pırlıl | pop | ~ puanlı | puslu | pürüzsüz | rasyonel | rayıhalı | rezil | rüzgârlı | sabit | sağlam | sair ~ | sakalsız | sakınca- lı | sansürcü | savunmasız | sembolik | sert | sigaralı | simgesel | sinirli | ~ sis- temli | sivri | sıcakça | sıkı | sıkıcı | sıkışık | sıyrık | sorumsuz | sorunsuz | sosyal | soy | sökül | steril | stratejik | suçsuz |

sunturlu | sünnetli | süper | şaheser | şaşı- lası | şipşirin | şişkin | şöretli | şu | ~ ta- ralı | ~ taşlı | tatsız | tek | tek anlamlı | tekin | teklifli | teklifsiz | tempolu | ters | ~ tesirli | tılsımlı | toplu | torpilsiz | tuhaf | tutarlı | tümsekli | tüysüz | ufarak | ulu | umutlu | usulsüz | uyduruk | uyumsuz | uyuzlu | üç | ümitsiz | ürkünç | ürkütücü | üstün | verimli | viran | vuruk | yabancı | yağmurlu | yağsız | yakıcı | yamru yumru | yan | yapıcı | ~ yapılı | yapışkan | yaralı | yasak | yaş | yaşlı | ~ yayılı | ~ yazılı | yegâne | yemyeşil | yoksul | ~ yolsuz | yorgun | yumuşacık | ~ yüklü | yüzlerce | zararlı | zararsız | zayıf | zengin | zevkli
yer elması • *bitki bilimi* Birleşikgiller- den, kök sapları yumru durumunda olan bir bitki (*Helianthus tuberosus*). • Bu bitkinin besin olarak yararlanılan kök sapı. **zeytinyağı** **yer fıstığı** • *bitki bilimi* Baklagillerden, çiçekleri döllendikten sonra toprağa gömülerek meyve veren bir bitkinin çerez olarak yenilen, yağı da çıkarılan tohumu. **tuzsuz** **yer hareketi** • Yer sarsıntısı. **jeolojik** **yer minderi** • Yere serilerek üzerine oturan yün, pa- muk, sünger vb.yle doldurulmuş minder. **saten** **yer ocağı** • Yere konularak kulla- nılan mangal tipi ocak. **partal** **yer sarsın- tısı** • *coğrafya* Deprem. **şiddetli** **yer ya- tağı** • Yere serilen yatak. ~ **çarşafı** | **kışık** | ~ **serili** **yeraltı** • Yerin altında olan mekân. **esrarlı** | **korkunç** **yeraltı ör- gütü** • Gizli ve yasa dışı teşkilat. **illegal** **yer altı şehri** • Düşmanlardan saklan- mak veya kaçmak için yer altına inşa edilen şehir. **sarnıçlı** **yerküre** • *coğrafya* Üstünde yaşadığımız gök cismi, yer, yer yuvarı, yer yuvarlağı. **gösterişli** **veryüzü** • *coğrafya* Yer kabuğu. • Dünya. **çarpık** | **şağılık** | **cüzzamlı** | ~ **çevrili** | **çıplak** | **esrik** | ~ **kaplı** | **koskoca** | **ölümlü** | **şu** | **tüm** ~ | **ufuksuz** | **zavallı**

yerellik • Yerel olma durumu. **talihsiz**

yergi • *edebiyat* Bir kimseyi, bir toplumu, bir düşüncüyü, bir nesneyi, bir göreneği

yermek için yazılmış yazı veya söylenmiş söz, hicviye, hiciv, satir. *toplumsal* || birer | mizahi | sivri | siyasal | yüz kı-zartıcı **yergicilik** • Yergici olma durumu. katı | yıkıcı

yerinme • Yerinmek işi, teessüf. ağlamak-lı

yerleşen • Yerli kimse. otokton

yerleşim • Yerleşme, iskân. *devasa* | *neo-litik* || arkeolojik | bilinçsiz | düzensiz | ~ hanelik | ilkel | kerpiç | mikro | nadide | önemli | öteki | uygulamalı | yatay **yerleşim yeri** • Yerleşim alanı. ücra

yerleşme • Yerleşmek işi. • Yerleşim alanı veya merkezi. *arkeolojik* || antik | dağınık | eğreti | görkemli | ~ görünümlü | ~ özgü | ~ planlı | yazlık | yoksul

yerleştirme • Yerleştirmek işi. • Yurtlandırma, iskân. *merkezî* || adaletli | müteakip | plansız

yerli • Yurt içinde yapılan veya bir yurdun kendine özgü niteliklerini taşıyan herhangi bir şey. *yabanıl* | *vahşi* | ~ *derili* || aşâğılık | ~ ayaklı | battal | birkaç | boklu | ilkel | kökenli | köstekli | ~ muzdarip | savunmasız | zengin **yerli film** • Belirli bir ülkeye ait film. gösterişli

yerme • Yermek işi, zem. geçici

yeşerme • Yeşermek işi. *körpe* | sağlıklı

yeşil • Sarı ile mavinin karışmasından ortaya çıkan, bitki yapraklarının çoğunda görülen renk. *koyu* | *fosforlu* | *sarımtırak* | *som* | *acı* | *körpe* || açık | azılı | bakır çalığı | bambaşka | baş döndürücü | beyazımsı | binbir | bir tutam | bitkin | çiğ | çipil | çirkin | çürük | ender | esmerimsi | ~ görülmemiş | güre | inatçı | keskin | kırmızımsı | küskün | mat | mavimsi | munis | nefî | pırlı pırlı | soluk | sonsuz | şahane | taze | uçsuz bucaksız | uzun ömürlü | vatansever | yabanıl | yanardöner | zeytuni **yeşil biber** • *bitki bilimi* Yeşil renkli, taze, sivri veya dolma biber. *dolmalık yeşil çay* • *Camella Sinensis* yaprağın-

dan yapılan bir çay türü. *naneli yeşil salata* • Sadece yeşillik kullanılan veya yeşilliğin diğer malzemelere oranla daha çok olduğu salata. *taze yeşil yılan* • Derisi yeşil olan yılan. *ayaksız yeşil zeytin* • Zeytinin salamura edilmiş yeşil renkli türü. *çekirdeksiz* || kırma | sirkeli **yeşillik** • Yeşil bitkileri çok olan yer. • Marul, maydanoz, tere, roka vb. çiğ yenen, salata malzemesi olan sebzelerin genel adı. • Yeşil ot. *uçsuz bucaksız* | *taze* | *sonsuz* | *bir damla* | *gümrah* || acılı | ~ aykırı | başıboş | bereketli | bilinmedik | bir tutam | birtakım ~ | bitkisel | capcanlı | cılız | dalgalı | dipdiri | ~ dolusu | dumanlı | dümdüz | eğri büğrü | gölgeli | güre | ~ hareli | incecik | inceden | ~ kucak | ~ kucak dolusu | kütür kütür | mukaddes | silik | sisli | sulu | taptaze | tarifsiz | ~ vitaminli | yabani | yüzlerce | zeytuni

yeşim taşı • *mineraloji* Açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş. ~ biçimli | mavi

yetenek • Bir kimsenin bir şeyi anlama veya yapabilme niteliği, istidat, kabiliyet, kudret. • Bir duruma uyma konusunda organizmada bulunan ve doğuştan gelen güç, kapasite. • *eğitim bilimi* Kişinin kalıtıma dayanan ve öğrenmesini çerçeveleyen sınır. • *eğitim bilimi* Dışarıdan gelen etkiyi alabilme gücü. *bilişsel* | *üstün* | *atletik* | *zihinsel* | *duyusal* | *analitik* | *sözel* | *olağanüstü* | *içgüdüsel* | *eşsiz* | *artistik* | *akrobatik* | *mucizevi* | *insaniüstü* | *benzersiz* | *fiziksel* | *gencecik* | *özel* | *matematiksel* | *akli* | *yaratıcı* | *fikrî* | *kişisel* || ayrı | değişik | didaktik | dilsel | doğal | doğaüstü | düzenli | fantastik | ~ gelen | görsel | hırslı | isimsiz | kadınsı | kalburüstü | kuramsal | müzikal | onca | ~ orantılı | ortalama | ~ özgü | pedagojik | sanatsal | saygıdeğer | sonsuz | ~ tanımaz | tanrısal | tekinsiz | teknolojik | telepatik | temel | tipik | yazınsal | yegâne | yenilikçi | yerli

yeterlik • Yeterlilik. *sıhhi* | *zihinsel* **yeterlilik** • Bir işi yapma gücünü sağlayan özel bilgi, ehliyet, yeterlik. • Görevini yerine getirme gücü, kifayet, yeterlik. *cinsel* | *fizyolojik* | *matematiksel* **yetersiz** • Gerekli bilgi ve yeteneği olmayan, yeterliği olmayan, kifayetsiz, ehliyetsiz kimse. *aşırı* | *son derece* **yetersizlik** • Yetersiz olma durumu, kifayetsizlik. *ku-ramsal* | *bedenî* || *akli* | *bürokratik* | *çe-kimser* | *fonksiyonel* | *kültürel* | *yasal*

yeti • *felsefe* İnsanda bulunan, bir şey ya-pabilme yeteneği, kuvve, meleke. • *ruh bilimi* Bellek, usa vurma, algılama veya imgeleme gibi insanın doğuştan gelen zihin güçlerinden herhangi biri, meleke. *analitik* | *bireysel* || *birazcık* | *cemi* | ~ *doğma* | *irkiltici* | *kişisel* | *koskocaman* | *ruhsal*

yetim • Babası ölmüş olan, babasız kimse. *kıdemli*

yetişim • *eğitim bilimi* Öğretmen olabil-mek için alınan mesleki eğitim dersleri-nin bütünü, formasyon. *art*

yetişkin • Yetişmiş, olgunlaşmış kimse. *orta yaşlı* | *çocuk ruhlu* || *atakeril* | *çifte kavrulmuş* | *hastalıklı* | *kentli* | *koruyucu* | ~ *ruhlu* | *sorunsuz* | ~ *yakalı* | *yaşlı* **ye-tişkinlik** • Yetişkin olma durumu. *genç* | *orta*

yetiştirmeci • Yetiştiren kimse. *müstesna*

yetke • Otorite. *dinsel*

yetki • Bir görevi, bir işi yasaların verdiği imkânlarla göre, belli şartlarla yürütmeyi sağlayan hak, salahiyet, mezuniyet. *ru-hani* | *sembolik* | *münhasır* | *yasal* | *geçici* | *olağanüstü* || *biricik* ~ | *bütün* ~ | *dene-timsiz* | ~ *elverişli* | *fiilî* | *fonksiyonel* | *geniş* | *hesapsız* | *insancıl* | *kategorik* | ~ *mesul* | *mutlak* | *sanatsal* | *sınırlı* | *sınır-sız* | *tamamlayıcı* | *yönetmelik* | *zorba* **yetki belgesi** • *hukuk* Bir makam veya organ adına bir işi, bir konuyu yürütmekle gö-revli olduğunu gösteren belge. *mühür-*

lü **yetki devri** • *hukuk* Bir makam veya organın sahip olduğu yetkileri başka bir makam veya organa devretmesi. *göster-melik* **yetkili** • Herhangi bir işte yetki-si olan, salahiyetli, salahiyettar kimse. *Afgan* | ~ *uyaran* | *sorunsuz* | *seviyeli* || *adaletsiz* | *arsız* | *bilcümle* | *bir düzine* | *burnu büyük* | *duygulu* | ~ *düzeyle* | *falan-ca* | *kimi* ~ | *tanınmış* | *ukala* | *üst* | *üzgün* | *Yeni Zelandalı* | *yetkisiz* | *yurtsever*

yetkinlik • Yetkin olma durumu, olgunluk, kemal, mükemmeliyet. *fonksiyonel* || *bi-çimsel* | *yönetmelik*

yığılma • Yığılmak işi. *yumuşacak*

yığın • Bir şeyin yığılmasıyla oluşturulan küme, tepe. • Birçok kimsenin veya nes-nenin bir araya gelmesiyle oluşan kala-balık, küme, kitle, kütü. *koca* | *renksiz* | *bilinçsiz* | *karmakarışık* | *sapsarı* | *kum-ral* | *ezilmiş* | *dağınık* | *eylemsiz* | *başıbo-zuk* | *kapkara* | *kirli* | *gerici* | *sefil* || *ak* | *başiboş* | *bereketli* | *birer* | *çelik* | *çirkin* | *çılgin* | *devasa* | *engebeli* | *aydasız* | *geniş* | *giritili çıkıntılı* | ~ *görünümlü* | *hantal* | *ıslak* | *kara* | ~ *karışık* | *kırmızı* | *kocaman* | *kuru* | *küçük* | *meşkûk* | ~ *ör-tülü* | *sınırsız* | *sonsuz* | *şekilsiz* | *tahta* | *tufeyli* | *uçsuz bucaksız* | *vurdumduymaz* | *yağlı* | *yapışkan* | *yuvarlak*

yığınak • Bir şeyin biriktirildiği yer. *kar-makarışık*

yığıntı • Bir araya yığılmış şeyler kümesi. *ikişer* | *soğuk*

yığma • Yığmak işi. ~ *köpüklü* **yığmacılık** • Yığmacı olma durumu. *kasvetli*

yıkanış • Yıkanma işi. *cümbüşlü* | *şakırtılı*

yıkı • Harabe. eski **yıkıcı** • Yıkımacı. *bu* | *saraylı* **yıkıcılık** • Yıkıcı olma durumu. *örgütlü*

yıkılış • Yıkılma işi. *beklenmedik* | *bunca* | *manevi*

yıkılmışlık • Yıkılmış olma durumu. *şaş-kın*

yıkım • Yok olmaya sebep olabilecek şey, büyük zarar, felaket. • *tıp* Vücuda verilen çeşitli ilaçların yol açtığı zarar. *kurumsal* | *olaysız* || aralıksız | asıl | ~ beter | büyük | dizi dizi ~ | kaçınıcı | kaçınılmaz | kardiyak | katıksız | kavgasız | muazam | zorlu

yıkıntı • Yıkılan bir şeyin parçaları, kalıntıları, enkaz. • *meceaz* Ruhsal bakımdan yıkılma, yıkım, mahvolma. *bunca* | büyücek | ~ çevrili | çirkin | delik deşik | ~ dönük | dünkü | tarihî | turistik

yıl • Miladi takvime göre ocak ayının birinde başlayıp aralık ayının otuz birinde sona eren on iki aylık dönem, sene. • On iki aylık dönem. *yüzüncü* | *bunca* | *elli* | *kırk* | *üç buçuk* | *yirmi* | *otuz* | *onuncu* | *yetmiş* | *altmış* | *beş on* | ~ *geçen* | *binlerce* | *sekiz* | ~ *sonraki* | ~ *bin* | *son* | *gelecek* | *yüzlerce* | *yedi* | *ellinci* | *altı* | *kaç* | *doksan* | *müteakip* | *birkaç* | *onca* | *ertes* | *üç* | *beş* | *dokuz* | *şunca* | *milyonlarca* | *buçuk* | *bereketli* | *beş altı* | *uzun* | ~ *tam* | ~ *önceki* | ~ *evvelki* | *üçer* | *milyarlarca* | *beşinci* | *yirminci* | *kaçıncı* | *iki* | *geçmiş* | *otuzuncu* | *kırkı* | *seksen* | *çalkantılı* | *yüz binlerce* | *on binlerce* | ~ *milyon* | *miladi* | *ikişer* | *üç beş* | *kurak* | *aynı* | *kırağılı* | *nice* ~ | *altıncı* | *ilk* | *olaylı* | *bunalımlı* | *sancılı* | *dördüncü* | *üçüncü* | *onar* | *kazançlı* | *yorucu* | *devr*isi | *sekseninci* | *huzurlu* | *o* | *avare* | *akademik* | ~ *tastamam* | *orta* | *öbür* | *buhranlı* | ~ *örülü* | ~ *kopuk* | *parlak* | *korkulu* | *dokuzuncu* | *bütün* ~ | *karanlık* | *yüz* | *feminen* | *beşer* | *falanca* | *birinci* | *onlarca* | *koca* | *şii*rlı | *sekizinci* | *fırtınalı* | *hayli* | *okul öncesi* | *sekizer* || *acılı* | *altın* | *altışar* | ~ *asgari* | *ateşli* | *avuç* | *avuç* | ~ *ayaklı* | *azgın* | *babasız* | *bahtiyar* | *bazı* ~ | *bir nice* ~ | *buçuklu* | *cari* | *civcivli* | ~ *çeşitli* | *çileli* | *çocuksuz* | *çok partili* | *dağdağalı* | *dalgalı* | *debdebeli* | *diğer* | *doksanıncı* | *dokuzar* | ~ *dolu* | ~ *dolusu* | *doyurucu* | *dörder* | *dumanlı* | *eşsiz* | *evveli* | *evvelsi* | *faizsiz* | ~ *gelen* | *görkemli* | *gürültülü* | *hangi* | *heyecanlı* |

~ *karışık* | *karmakarış* | *kasvetli* | *keskin* | *kimi* ~ | ~ *kokulu* | *konuşkan* | *koskoca* | *kritik* | *kuşkucu* | *kültürlü* | ~ *lekeli* | *nafile* | *nefes kesici* | *netameli* | *olgun* | *onlu* | ~ *onluk* | *öteki* | *problemli* | *renksiz* | *saçma sapan* | ~ *sevdalı* | *soğuk* | *sorunlu* | *sorunsuz* | *şenlikli* | *şu* | *tamam* | *tarihsel* | *tartışmalı* | *tekdüze* | *umarsız* | *umutlu* | *upuzun* | *vasat* | *verimli* | *verimsiz* | *virajlı* | *yağmurlu* | *yakın* | *yaman* | *yarı* | *yedinci* | *yeni* | *yenilikçi* | *yirmişer* | *yoksul* | *yufka* | *zalim* | *zamsız* **yıl dönümü** • Herhangi bir olayın üzerinden bir yıl geçtikten sonra yeni bir yılın başladığı gün, seneidevriye. *onuncu* | *yüzüncü* | *ellinci* | *beşinci* | *kaçıncı* | *lanetli* | *yirminci* || *miladi* **yılbaşı** • Ocak ayının birinci günü. *apayrı* | *fiyakalı* | *hicri* | *menhus* | *mütevazı* | *sımsıcak* | *sıradan* **yılbaşı gecesi** • Ocak ayının birinci gününün gecesi. **huzurlu yıl** • Belirli bir yıl boyunca olan şey. • Öğretim yılı sonunda hazırlanan, öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin özellikleriyle ilgili bilgiler ile eğlendirici konuların yer aldığı kitap. *binlerce* | *üçer* | *elli* | *birkaç* || ~ *görünümlü* | *onca* | *özel* | ~ *tam* | *yedi*

yılan • *hayvan bilimi* Sürüngenlerden, ayaksız, ince ve uzun olanların genel adı, yerdegezen, uzun hayvan. • *meceaz* Sinsi, hain kimse. *zehirli* | *benekli* | *çingiraklı* | *boz* | ~ *kanatlı* | *uyur* | *pullu* | *lacivert* | ~ *başlı* | ~ *dilli* | ~ *kalpli* | ~ *ayaklı* | *zararsız* | ~ *sevdalı* | *ebedî* | *kara* | *sinsi* | *dişi* | *küçücük* | *kör* | ~ *sarı*lı || *ağılı* | *alaca* | *azılı* | ~ *beslenen* | ~ *bezeli* | *boynuzlu* | *canavar* | ~ *cüsseli* | *darmadağın* | ~ *derili* | *dev* | *devasa* | ~ *dişli* | ~ *eşli* | ~ *gözlü* | *gözlüklü* | *hovarda* | *iki ayaklı* | *iki başlı* | *iri* | *ıslak* | ~ *kafalı* | *kapkara* | ~ *kayan* | *kaygan* | ~ *kiloluk* | *kırık* | *kırık* | *kıvrak* | *kocaman* | *koskocaman* | *lastik* | *madenî* | *mahzun* | *mercan* | *ölmüş* | *pembe* | *piranta* | *rengârenk* | ~ *ruhlu* | *saldırgan* | *sapsarı* | *sarı* | *sarışın* | *sürüngen* | *şu* | *şuncacık* | *tekmil* ~ | *turuncu* | *ulu* | *upuzun*

yılan balığı

| yanardöner | yemyeşil | yeşil | ~ yük-
lû | zavallı **yılan balığı** • *hayvan bilimi*
Yılan balığıgillerden, yılan benzeyen,
kaygan derili, ince uzun ve eti beğenilen
bir balık (*Anguilla*). ~ lekeli | morumsu
yılan derisi • Deri sanayisinde ayakka-
bı, çanta ve kemer yapımında kullanılan
yılan derisi. **gül rengi**

yıldırım • Gök gürültüsü ve şimşekle gö-
rülen, hava ile yer arasındaki elektrik bo-
şalması, saika. **amansız** | ~ **uyaran**

yıldız • Çekirdeğinde oluşan füzyon sonu-
cunda açığa çıkan enerjiyi uzaya ışı-
nım biçiminde yayan, ışıklı gök cisimle-
rinden her biri. • Sinema, tiyatro veya
müzikhol sanatçısı, star. • Bir noktadan
çevreye beş veya daha fazla çıkıntısı
olan çok köşeli şekil. • *mecaz* Bir toplu-
lukta, bir meslekte, üstün başarı gösteren
kimse. ~ *kayan* | *kuyruklu* | *sönük* | *ünlü*
| *kızıl* | *sempatik* | *ışıltili* | *yakut* | *parlak*
| *donuk* | *yaldızlı* | *ölmüş* | *el değmemiş*
| *milyonlarca* | *belli başlı* | *pırıltılı* | *kap-
risli* | ~ *vücutlu* | *bir sürü* | *milyarlarca*
| *kocaman* | ~ *ruhlu* | *acılı* | *irili ufaklı* ~
| *durağan* | *dargın* | *iri* | *zehirli* | *azman*
| ~ *köşeli* || İskoç | açık sarı | açık yeşil |
açık yürekli | afili | ahlaklı | altıgen | altın
kaplama | altın sarısı | ~ arınmış | asabi |
avuç avuç | basbayağı | ~ beyazlı | bilin-
mez | bir küme | bir yığın | birer | biricik
~ | ~ birleşen | ~ boylu | bucaksız | canlı |
çapaklı | ~ çevrili | çil çil | çipil | çocuksu
| delik deşik | devasa | dokuz | ebruli | ef-
latun | ezeli | ~ franklık | geçkin | geniş |
gezgin | güçsüz | gülümser | hangi | haşin
| ~ havalı | hızlı | ikişer | illegal | iyi kalpli
| ~ kaplama | karizmatik | ~ kaşlı | ~ kilo-
luk | kıpır kıpır | kıpkızıl | kırık | komple
| küçümencik | kül rengi | mavi | ~ mavili
| meçhul | meşhur | mevcut | ~ milyarlık |
minyon | nahif | nice ~ | nurlu | o | olanca
| ölümsüz | parıltılı | pırlanta | problemlı
| rastgele | ~ renkli | sahici | salkım salkım
| sarı | sekiz | sekizgen | silik | sırmalı |
şirin | şuh | tecrübesiz | tekmiil ~ | uçucu

| ufarak | uluslararası | utangaç | uyanık
| uzak | ücra | üç | üçer | ürkek | üvey |
vokal | yakıcı | yakışıklı | yegâne | yeşil
| yitik | yüz binlerce | zındık **yıldızcık** •
Küçük yıldız. benzersiz | minik | roman-
tik | ufak | yapayalnız

yılgı • *ruh bilimi* Fobi. dengeli

yılgin • Bıkmış, usanmış kimse. bir

yılginlık • Yılgin olma durumu. • Yılgin-
ca davranış. bunca | deminki | geceki

yılkılık • Yılkıya ayrılmış at. güçsüz | yiğit

yıpranma • Yıpranmak işi. toplumsal

yır • *halk ağzında* Ezgi, türkü, nağme. hü-
zünlû

yırtık • Yırtılmış olan herhangi bir yer.
anatomik | daracık | dört köşe | istemsiz |
~ köşeli | küçücük

yırtıklık • *mecaz* Utanmazlık. *yapışkan*

yiğit • Delikanlı, genç erkek. *şahbaz* | *ci-
van* | *yavuz* || altın yürekli | armalı | asil |
azeri | bağıran | binlerce | birer | biri-
cik ~ | dirayetli | edepli | hınçlı | hünerli |
isimsiz | ~ kafalı | kamalı | kazak | koca |
körpe | kumral | nur yüzlü | ~ pençeli | ~
ruhlu | süngülü | tanrısal | taze | tüvana
| ülkücü | üstün | yağız | ~ yürekli **yiğitlik**
• Yiğit olma durumu, yiğitçe davranış,
erkeklik, yüreklilik, cesaret, mertlik. ola-
ğanüstü | ödünsüz

yinelenme • Tekrarlanma. sürekli

yitik • Kayıp olan şey. cümle

yiyecek • Yenmeye elverişli olan her şey.
baharatlı | *posalı* | *konserve* | *kremalı* |
kışkık | *sütlü* | *mayalı* | ~ *kabuklu* | *mayo-
nezli* | *rafine* | *şekerli* | *nadide* | *kepekli* |
günlük | *kızartma* | ~ *proteinli* | *lezzetli* |
hayvansal | ~ *aylık* | ~ *kolesterolü* | ~ *vi-
taminli* | *salçalı* | *yöresel* | *zehirli* | *pahalı*
| *yararlı* | ~ *haftalık* | *doyurucu* | *sembolik*
| *etiketsiz* || abuk sabuk | abur cubur | alaf-
ranga | alternatif | bambaşka | bayramlık
| belli başlı | benzeri | bin türlü | birazcık
| bozuk | ~ çeşitli | çikolatalı | ekşimsi

| filizli | ~ hazır | katıksız | katkısız | ~ kepçe | kerametli | ~ kiloluk | kimyonlu | konsantre | kuru | lüks | makbul | marifetli | mikroplu | muzır | nefis | olmadık | plastik | satılık | sirkeli | şekersiz | tatlı | tatsız | tavuklu | ~ tepsi | ~ tetikleyici | tıklım tıklım ~ | tuzsuz | ~ uyarıcı | ~ uygun | yetersiz | ~ yıllık

yobaz • *mecaz* Bir düşünceye, bir inanca aşırı ölçüde bağlı olan kimse. *ilerici* | *gerici* | *kitapsız* || beşinci | cahil | cani | cübbeli | devletçi | dinsiz | dördüncü | dünkü | iğrenç | ~ kafalı | ~ kırıcı | kravatlı | meçhul | onca | statükocu **yobazlık** • Yobaz olma durumu, yobazca davranış. *gerici* || devletçi | katıksız | mutaassıp

yoğun • Etkisi güçlü olan, ağır herhangi bir şey. ~ özlü | son derece **yoğun bakım** • *tıp* Ağır hastaların tedavisi için uygulanan özel bakım. • Hastanelerde bu bakımın uygulandığı özel bölüm. *ki-litli* | ~ yataklı **yoğunluk** • Yoğun olma durumu. • Yoğun bir maddenin özelliği, kesafet. *olanca* | *inanılmaz* || anlamsal | apayrı | belli belirsiz | ~ bulandırıcı | ~ çeşitli | dayanılmaz | duygusal | düşünsel | düzensiz | heybetli | imgesel | ~ nitelikli | o | onca | sabahki | simgesel | sıkıcı | süt mavis | şiirsel | tutkulu

yoğunlaşma • Yoğunlaşmak işi, konsantasyon. *düşük* | *tutkulu*

yoğurt • Maya katılarak koyulaştırılmış beyaz, kıvamlı bir süt ürünü. *süzme* | *sarımsaklı* | *meyveli* | *ezilmiş* | *kaymaklı* | *orta boy* | ~ *bakraç* | ~ *katkılı* | *bolca* | ~ *ilaveli* | *ekşi* || ~ çeşit | güllü | ~ kepçe | ~ kese | kremalı | lezzetli | ~ markalı | şekerli | ~ tas | tepeleme ~ **yoğurt çorbası** • Yoğurt, nane, pirinç ve yağ karışımıyla hazırlanan bir çorba türü. *nohutlu* | *naneli* **yoğurt tatlısı** • Yumurta, yoğurt ve erimiş yağ karışımının içine toz şeker, un, irmik, kabartma tozu, vanilya ve Hindistan cevizi karıştırılarak hazırlanan bir tatlı türü. **ballı yoğurtçu** • Yoğurt ya-

pan veya satan kimse. *çingiraklı* || seyyar **yoğurthane** • Yoğurt yapılan yer. *miri*

yoğurtlama • Kızartılmış patates, biber, kabak, patlıcan vb.nin yoğurtla karıştırılmasıyla hazırlanan bir yemek türü. *patlıcanlı*

yok oluş • Ortadan kalkma, kaybolma işi. *ani* || acılı | hoyratça

yoklama • Bir topluluğu oluşturan üyelerin belli bir zaman ve yerde bulunup bulunmadığını anlamak için yapılan sayma işlemi. • Okullarda öğrencilerin bilgisini anlamak için yapılan sınav. ~ *yazılı* || ~ *düzeyle* | *günlük* | ~ *ilişkin* | *uzun*

yokluk • Yok olma, bulunmama durumu, adem, ademiyyet, fıkdan, gaybubet. • *mecaz* Fakirlik, yoksulluk. • *felsefe* Hiçlik. *maddi* || bilinmez | ~ birleşen | bucaksız | budalaca | dipsiz | lüzumsuz | manevi | muhtemel | muvakkat | ölümsüz

yoksul • Geçinmekte çok sıkıntı çeken kimse, toplum, ülke vb. *görece* || ~ *beter* | ~ *bin* | *bunca* | değersiz | Güneyli | homurtulu | iyi yürekli | kimsesiz | müthiş | saf | yüz binlerce **yoksulluk** • Yoksul olma durumu, yoksuzluk, varyetsizlik, sefillik, sefalet, fakirlik. • *mecaz* Verimsizlik, yetersizlik. *engin* || *bunca* | ~ çeşitli | *derin* | *feci* | *görelî* | *gürültüsüz* | *hazin* | *iğrenç* | *inanılmaz* | *katmerli* | *korkunç* | *nispi* | *onca* | *renksiz* | *sefil* | *uyumsuz* | *üzücü*

yoksunluk • Yoksun olma durumu, mahrumluk, mahrumiyet. *entelektüel* || *bunca* | *estetik* | *sosyoekonomik* | *şimdiki* | *zihinsel*

yokuş • Aşağıdan yukarıya gittikçe yükselelen eğimli yer, iniş karıştı. *dik* | *çamurlu* | ~ *taşlı* | *sarp* | *daracık* | ~ *kaldırım* | ~ *adımlık* | *kaygan* | ~ *basamaklı* | *hafif* | *gölgeli* | *meyilli* | *eğri büğrü* || *badanalı* | *bağrı yanık* | *belalı* | *buzlu* | *dolambaçlı* | ~ *döşeli* | *fenersiz* | *genişçe* | ~ *gönüllü* | *güneşli* | ~ *kaplı* | *karlı* | *karmakarışık* |

kestirme | kısacık | kıvrım kıvrım | laleli |
~ merdivenli | ~ metrelik | muvazi | olası
| onurlu | renksiz | ufak tefek | virajlı |
yayvan | yılankavi | yosunlu | zorlu

yol • Karada, havada, suda bir yerden bir yere gitmek için aşılın uzaklık, tarik. • Karada insanların ve hayvanların geçmesi için açılan veya kendi kendine oluşmuş, yürümeye uygun yer. • Genellikle yerleşim alanlarını birbirine bağlamak için düzeltilerek açılmış ulaşım şeridi. • İçinden veya üstünden bir sıvının geçtiği, aktığı yer. • Yolculuk. • *mecaz* Davranış, tutum, gidiş veya davranış biçimi. • *mecaz* Uyulan ilke, sistem, usul, tarz, tarik. • Kumuşta bulunan çizgi. • Kez, defa, kere, sefer. • *mecaz* Bir amaca ulaşmak için başvurulması gereken çare, yöntem. *duble* | *kestirme* | *asfalt* | *çamurlu* | *dara-cık* | *tozlu* | *dolambaçlı* | *ağaçlı* | *barışçı* | *kilometrelerce* | *dolaylı* | ~ *taşlı* | *tenha* | *buzlu* | ~ *saatlik* | *ağaçlıklı* | *dikenli* | *illegal* | ~ *adımlık* | *kaygan* | *ıssız* | *dar* | *biricik* | ~ | *yokuşlu* | *virajlı* | *engebeli* | ~ *çevrili* | *toprak* | *çakıllı* | *zahmetli* | *güneşli* | *yasal* | *geniş* | *başka* | *karlı* | *gölgeli* | ~ *döşeli* | *kaçamak* | *yegâne* | ~ *garantili* | *bambaşka* | *kısa* | *dümdüz* | *tek* | *bozuk* | *hangi* | *diplomatik* | *yarı* | *tehlikeli* | *ol-madık* | *kıvrımlı* | *tek yönlü* | ~ *çukurlu* | *tali* | *stabilize* | *çapraşık* | *legal* | ~ *çiçekli* | *demokratik* | *merdivenli* | *mevilli* | *dola-şık* | *karanlık* | *incecik* | *rasyonel* | *günlük* | *çileli* | *ana* | *kısacık* | ~ *telli* | *sağlam* | ~ *aylık* | ~ *uygun* | *pratik* | *uzun* | *sağlık-lı* | *güvenli* | *sunı* | *gıcır gıcır* | *mayınlı* | *sarp* | *muntazam* | *normal* | *akılcı* | *mistik* | *binbir* | ~ *kaldırımlı* | *nurlu* | *kötü* | *gıcır* | *yanlış* | *kumlu* | *bin türlü* | *etkin* | *aşağı* | *onca* | ~ *eğimli* | *emniyetli* | *amansız* | *bilinmedik* | *inişli yokuşlu* | *kaçak* | *me-şakkatli* | *piramidal* | *eğri büğrü* | ~ *belir-siz* | *değişik* | *ters* | *hukuki* | ~ *örülü* | *ka-nunsuz* | ~ *çeşitli* | *dumanlı* | *çetin* | *karşıt* | *benzersiz* | *şaşırtıcı* | *alışılmış* | *büyük* | *bir* | *akıllıca* | ~ *elverişli* | *sakıncalı* |

işlek | *kolay* | *muhtelif* | *dolaysız* | *kasvet-li* | *olumlu* | *bilimsel* | ~ *gelen* | ~ *geçen* | *inişli çıkışlı* | *sinirsel* | *boş* | *binlerce* | *gümüüş* | *evrensel* | *karmaşık* | *basit* | *her-hangi bir* | *korkulu* | *zorlama* | *usturuplu* | *aşağılık* | *bakımsız* | *tipili* | *güvenilir* | ~ *esaslı* | *uçsuz bucaksız* | *değişmez* | *ışıl-tılı* | *o* | *antidemokratik* | *sapkın* | ~ *benzeri* | *çözüksüz* | *kıvrım kıvrım* | *dolambaçsız* | *mermer* | *zararsız* | *pürüzsüz* | *yitik* | *pa-ralel* | *kazıklı* | *ayrı* | *portatif* | *bir sürü* | *kapkaranlık* | *muayyen* | *şerefli* | ~ *imalı* | *turuncu* | *arızalı* | *bağımsız* | *zorlu* | *ia-deli taahhütlü* | *kesişen* | *çöplü* | *tekduze* | *hayırlı* | *kemerli* | *zikzaklı* | *yorucu* | *eğri* | *meşru* | *sapa* | ~ *köpüklü* | *upuzun* | *top-raklı* | *sisli* | *bu* | *uzak* | *ayrıkçı* | *usulsüz* | *bilinen* | ~ *örtülü* | *adaletsiz* | *arka* | *yaslı* | *ıslak* | *yeni* | *başlıca* | *şu* | *gerçekçi* | *in-sansız* | *kutsal* | *belirli* | *zararlı* | ~ *bezeli* | *acılı* | *acısız* | *agresif* | *ağdalı* | ~ *ait* | *akıl* | *akla yakın* | *aksi* | *akşamki* | *alelade* | *al-ternatifli* | *alternatifsiz* | *analitik* | *aptalca* | ~ *arabalık* | *arslanlı* | *art niyetli* | *asıl* | ~ *asırlık* | ~ *aşamalı* | *avantajlı* | ~ *ayaklı* | ~ *aykırı* | *aynı* | *ayrı ayrı* | ~ *bağlantılı* | *bariyerli* | *barışçıl* | *başıboş* | *bayağı* | *beklenmedik* | *benzer* | *berbat* | *beşinci* | *beyhude* | *bilgece* | ~ *bilinmeyen* | *bi-rincil* | *bitimsiz* | *bonkör* | *böyle* | *bunca* | *büklüm büklüm* | *bürokratik* | *bütün* | ~ | *büyükçe* | *cefalı* | *çetrefil* | *çetrefilli* | *çir-kef* | *çınarlı* | *çıplak* | *çorak* | *dağlık* | *delik deşik* | *deneysel* | *dengeli* | *derin* | *dertsiz* | *despotik* | *devşirme* | *diğer* | ~ *dizili* | *do-yumsuz* | ~ *döşemeli* | *düzenli* | *düzensiz* | *düzeysiz* | *düzgün* | ~ *eğik* | *ekonomik* | *esenlikli* | *eski* | *eşsiz* | *etkili* | ~ *evvelki* | *farklı* | *felaket* | *ferah* | ~ *fersahlık* | *fe-yizli* | ~ *figürlü* | *gaip* | *geçerli* | *geçici* | *geleneksel* | *geometrik* | *giriift* | *girintili* | *çıkıntılı* | *gizli* | *göçebe* | *göksel* | *görün-mez* | ~ *görünümlü* | *gübreli* | *gürültülü* | *güvenceli* | *hakir* | *harap* | *hatalı* | *hoş* | *hukuksal* | *hususı* | *hür* | *hüzünlü* | *içten* | *idealist* | *iki* | *ikincil* | *iktisadi* | *ilkel* | *ilmî*

| inandırıcı | ince | insancıl | interaktif |
 intizamlı | izbe | ıpsız | ırak | kaç | ka-
 labalık | ~ kalan | kaldırımsız | kalıtsal |
 ~ kalma | kanun dışı | kapalı | kapkara | ~
 kaplama | ~ karalı | kararsız | ~ karışık |
 karmakarışık | karşı | kaypak | kazançlı |
 kendine mahsus | kendine özgü | kentler
 arası | ~ kesen | ketum | kimsesiz | kızgın
 | konvansiyonel | kronolojik | kurnazca |
 küçük | küflü | liyakatsiz | loş | maceralı
 | mahut | mahzun | ~ maliyetli | mantıklı
 | ~ manzaralı | ~ mermerli | ~ metrelik |
 meyveli | minicik | mizahi | mukadder |
 muvazi | muzlim | müessif | müphem |
 müsait | müstesna | mütevazı | netameli
 | nihai | objektif | ocaksız | olağanüstü |
 optimal | ~ orantılı | oryantal | ~ otoriter
 | otsuz | oturaklı | ovalık | öncelikli | öz-
 gün | öznel | parlak | parmaklıklılık | pasif |
 pembe | puslu | rampalı | rayihalı | riskli
 | rüzgârlı | sair ~ | ~ sakızlı | sanal | san-
 cılı | sapasağlam | sapık | sarsak | sathi |
 sayısız ~ | sefali | sembolik | sempatik | ~
 serili | serseri | sevimsiz | siyasal | sıcak
 | sıkıcı | sınırlı | sırlı | sorunsuz | ~ stan-
 dartlı | stratejik | şahane | şaşmaz | şeh-
 vetli | şenlikli | şık | şıkır şıkır | ~ tahsisli
 | tamamlayıcı | tanırsal | tarihsiz | tasasız
 | taş | taşsız | tehlikesiz | teknil ~ | tepesiz
 | tıklı | trajik | tutarlı | ~ tutulmuş | tüm ~
 | ucuz | ulu | umumi | ~ uyarıcı | uykusuz
 | uyutucu | uzunca | üçlü | üçüncü | ümit-
 li | üretici | ~ vadeli | verimli | virajsız |
 vıcık vıcık | yamru yumru | yan | yanık
 | yapay | ~ yapraklı | yargısal | yedinci |
 yek | yepyeni | yeterli | yılankavi | yoğun
 | yönetsel | ~ yönlü | yukarı | zakkumlu |
 zayıf | zor | zorunlu **yol ağzı** • Bir yolun
 başka yollarla kesiştiği yer. **gölgeli yol**
arkadaşı • Herhangi bir yolda veya sü-
 rekte birine eşlik eden kimse. **suskun yol**
gösterici • Kılavuzluk eden, yolu bilme-
 yene anlatan, tarif eden kimse. • **mecaz**
 Ne yapılacağını, nasıl davranılacağını
 öğreten kimse. **çalışkan** | **hakiki yol ha-**
ritası • Bir yolun belli bir orana göre kü-

çültülerek düzlem üzerine çizilen taslağı.
 ~ adımlık **yol kontrolü** • Bir yolda gelip
 geçeni kontrol etme işi. **rutin yol tutuş** •
 Bir yolu kavrama derecesi. *optimum*

yolcu • Yolculuğa çıkmış kimse. • Yol-
 culuğa çıkmaya hazırlanan kimse. *mavi*
 | *uykulu* | *onurlu* | *biletli* | *ikinci sınıf* | ~
gönüllü | *talihsiz* | *birkaç* | *bütün* ~ | *iyi*
yürekli | *bahtsız* | *şişman* | *hatırlı* | *cümle*
 | *beceriksiz* | ~ *gelen* | *uykusuz* | *sabırlı* ||
aceleci | *acemi* | *ağırbaşlı* | *alelade* | *altı*
 | *arabasız* | *avare* | *ayrıcalıklı* | *azıksız* |
bahtiyar | *benzer* | *beş altı* | *beş on* | *bey-*
hude | *bezgin* | *bilinmez* | *birinci sınıf* |
boynu bükük | *bulanık* | ~ *bükük* | ~ *çeşit*
değerli | *dinsiz* | *dokuz* | *efkârlı* | *ehem-*
miyetli | *ekspres* | *evrensel* | *fiyakalı* | ~
geceki | ~ *geçen* | *gelen geçen* | *gence-*
cik | ~ *giyimli* | *görme engelli* | *güçsüz*
 | ~ *hevesli* | *hırpani* | *hür* | *ısrarlı* | *kadın*
erkekli | *kalbi kırık* | *kalın kafalı* | *kap-*
risli | *kayıp* | *kaypak* | *kimsesiz* | *lanet* |
masum | *memnun* | *meyus* | *nice* ~ | *orta*
yaşlı | *öbür* | ~ *önceki* | *parasız* | *pusu-*
lasız | *rastgele* | *salkım salkım* | *sarhoş*
 | ~ *sesli* | ~ *sevdalı* | *sıradan* | ~ *şapkalı*
 | *tecrübeli* | *tekmil* ~ | *terbiyeli* | *tetik* |
unutkan | *uzun boylu* | *üç beş* | *ürkek* |
vasıfsız | *vefali* | *veremli* | *vurdumduy-*
maz | *yamçılı* | *yanık sesli* | *yaşlı* | *yersiz*
 | *yığınla* | *yorgun* | *yufka yürekli* | ~ *yüzlü*
 | *zavallı* **yolcu gemisi** • Yolcu taşımak
 üzere yapılmış deniz taşıtı. ~ *bandıralı* ||
 ~ *bayraklı* | *buharlı* | *şasaalı* **yolcu uça-**
ğı • Yolcu taşımak üzere yapılmış uçak.
 pervaneli **yolcu vapuru** • Yolcu taşımak
 üzere yapılmış deniz taşıtı. **gözde yol-**
culuk • Bir yere gidiş veya geliş, gezi,
 seyahat, sefer. • Bu gidiş gelişte geçen
 süre. • **mecaz** Bir işte benimsenen tu-
 tum, tarz, ilke. *yorucu* | *mavi* | *maceralı* |
konforlu | *zahmetli* | *çileli* | *düşsel* | *nos-*
taljik | *denizaşırı* | *fantastik* | ~ *saatlik* |
serüvenli | *bitimsiz* | *mesafeli* | *yıpratıcı*
 | *ebedi* | *uzak* | *tehlikeli* | *epik* | *sonsuz* |
aktarmalı | *günlük* | *melankolik* | *kısacık*

| ilk | ruhani | esrarlı | gecikmeli | uğurlu | harikulade | zorlu | anlık | antidemokratik | zihinsel | eğlenceli | sürükleyici | hayırlı | ~ programlı | üçüncü | ~ adımlık | üzücü | dönüşsüz | emniyetli | kozmik | günübirlik | destansı | mistik | sıkıntılı | uzun || absürt | ~ amaçlı | amaçsız | apayrı | ~ asırlık | ~ aylık | bağlayıcı | balık istifi | bambaşka | bazı ~ | ~ belirsiz | beşinci | biletsiz | ~ bilinmeyen | bilinmez | bir | biricik ~ | birinci sınıf | bunaltıcı | bunca | bütün ~ | büyük | büyüğü | cesur | cinsel | çetrefilli | ~ çimdik | dalgalı | dikenli | dikey | dolambaçlı | ~ dönük | ~ düzeyli | ehemmiyetsiz | ender | eşsiz | eziyetli | felsefi | ferah | fevkalade | gizemli | günlük | güvenli | ~ haftalık | hayalî | huzurlu | huzursuz | hüznü | içgüdüsel | ihtiraslı | inatçı | insansız | kaçınıcı | karamsar | karanlılık | kaygısız | kemersiz | kentler arası | kırılğan | kısa | kısır | kıskırtıcı | ~ koşut | kutsal | kuvvetli | masalsı | meşakkatli | muhteşem | mukadder | mühürlü | müzikli | nice ~ | olası | onca | onurlu | ölgün | ~ önceki | pusulasız | rahat | sağlam | sancılı | sayısız ~ | seçilmiş | semavi | sessiz | sıkıcı | sızılı | solgun | sonrasız | sonuçsuz | sorunsuz | stresli | ~ süreli | süresiz | şenlikli | tasavvufi | tekdüze | tekinsiz | telaşlı | tempolu | tıklım tıklım ~ | trajik | tutkulu | ucuz | uçuk kaçık | uyumsuz | ümitli | ürkünç | ~ ürpertici | virajlı | yakıcı | yaralı | yarınki | yeknesak | yurt içi | ~ yüzyıllık | zamansız | zevkli | zoraki

yoldaş • Yol arkadaşı. • Arkadaş, dost. • *mecaz* Ortak bir görüşü benimseyenlerden her biri. *muhteşem* || alkolik | aziz | bu | candan | gayretli | güvenilir | hatırlı | inançlı | ocaklı | öbür | sadık | saraylı | sempatik | şüpheli | üç **yoldaşlık** • Yoldaş olma durumu. ebedî | ideal | müstakbel

yolluk • Koridorlara serilen, dar ve uzun halı, yol halısı. • Yol masrafı olarak ödenen para, harcırah. alacalı | ~ kese | plastik

yolsuzluk • *mecaz* Bir görevi, bir yetkiyi kötüye kullanma. • *mecaz* Parasızlık. *dolaysız* || ~ azade | azgın | ~ dolusu | flaş | gözde | kanıtlı | ~ mamur | ~ milyarlık

yonca • *bitki bilimi* Baklagillerden, başak durumundaki çiçekleri kırmızı veya mor renkli, hayvanlara yem olarak yetiştirilen çayır bitkilerinin genel adı (*Trifolium*). ~ *yapraklı* | *bir tutam* || ~ kucak | yeşil **yoncalık** • Yonca tarlası. yeşil

yonga • Kesilen, yontulan veya rendelenen bir şeyden çıkan parça, kamga. • *bilişim* Milimetrik yüzeyler üzerinde on binlerce devre elemanından oluşan ve son derece karmaşık elektronik devrelerin yerleştirildiği, genellikle silikon benzeri yarı iletken malzeme, çip. *kıvrım kıvrım* | lojik

yontu • Heykel. ~ ayaklı | dürbünlü | iki ayaklı | ~ kalma | kırık | mermer | üçlü | yabancı | ~ yapışık **yontucu** • Heykelci. ölümlü

yorgan • Yatakta örtünmeye yarayan, içi pamuk, yün vb. şeylerle doldurularak dikilmiş geniş örtü. ~ *çiçekli* | *güllü* | *dama* | *lî* | *dürü* | *mavi* | *kılıfsız* | *vişne* | *çürüğü* | *saten* | *küflü* | *kapsız* | *rengârenk* || alacalı | basma | bembeyaz | beyaz | büyük boy | ~ çeşit | çifte | dağınık | dallı güllü | delik deşik | dümdüz | düzensiz | genişçe | ince | işlemeli | ~ kabarık | kadife | kalın | ~ kayan | kıl | kırmızı | kokusuz | ~ mavili | pamuklu | pireli | yamalı | yazlık | yırtık | yün **yorgan yüzü** • Yorganın iki tarafından biri. ~ işli | şarap rengi

yorgunluk • Çalışma vb. sebeplerle bireyin ruh ve beden etkinlikleri açısından verimlilik düzeyinin azalması, bitaplık. ~ *evvelki* | *olanca* | ~ *yıllık* | *dayanılmaz* | *zahmetli* | *ruhi* || akşamki | ~ asırlık | bedensel | ~ belirsiz | beyhude | bunca | ~ çeşit | devamlı | duygusal | düşünsel | ~ geceki | gereksiz | ~ görülmemiş | gündüzki | günlük | ~ haftalık | huzurlu | insanüstü | kahırlı | kinli | korkunç | lüzum-

suz | mevsimsel | müzmin | namütenahi | nihayetsiz | olağanüstü | onca | öldürücü | ~ saatlik | sızılı | sonsuz | şimdiki | tükenmez | uğultulu | umursamaz | yoğun | ~ zamanlı | zihinsel

yorulmazlık • Yorulmaz olma durumu. yılmaz

yorum • Bir yazının veya bir sözün, anlaşılması güç yönlerini açıklayarak aydınlığa kavuşturma, tefsir. • Bir olayı belli bir görüşe göre açıklama, değerlendirme. • Gizli veya hayalî olan bir şeyden anlam çıkarma. • Bir ürünün, bir modelin, bir sanat eserinin farklı bir açıdan ele alınarak yeniden oluşturulmuş biçimi, versiyon. • *müzik, tiyatro* Bir müzik parçasını veya bir tiyatro oyununu kendine özgü bir duyarlık ve teknikle çalma, söyleme veya oynama. *zorlama | saçma sapan | sözöl | sistematik | mizahi | felsefi | mantıksal | öznél | değişik | alakasız | alaylı | abuk sabuk | iyimser | vokal | yüzeysel | farklı | sahih | lafzi | karamsar | astrolojik | ~ tür | aceleci | analitik | çağdaş | salakça | ~ kırıcı | ~ temelli | yeni | hukuki | ustaca | ~ zıt | abuk subuk | düşsel | ~ belli | maksatlı | yanlı | karışıt | bencil | ~ çeşitli | ilginç | ~ geceki || abartılı | apayrı | arkaik | art niyetli | aydınlatıcı | belirli | benzersiz | bilimsel | ~ bin | bölük pörçük | can alıcı | ciddi | çirkince | ~ dayalı | densiz | diğer | dinsel | doyurucu | dramatik | edilgen | esprili | etimolojik | etraflı | ~ evvelki | ezgisel | ~ farksız | ferdi | folklorik | geleneksel | geniş | gerçeğe uygun | göreceli | günlü | hastalıklı | ~ ilgili | ~ ilişkin | insanüstü | istatistiksel | ılımlı | kanlı canlı | kıvrak | kozmik | köktenci | kötücül | kuramsal | mahrem | manasız | matrak | mistik | mitolojik | mukayeseli | ~ münhasır | naif | neoklasik | olmadık | olumlu | olumsuz | olur olmaz | oryantal | ~ önceki | ~ özdeş | özel | ~ özlü | postmodern | radikal | rasyonel | realist | sağcı | sanatsal | sayısız | ~ serinkanlı | sevimsiz | sevinçli | siyasi |*

soğukkanlı | statükocu | şu | tepkisel | ~ uygun | üç boyutlu | vasat | vukufu | yalan yanlış | yanlış | yapısal | yargısal | yenilikçi | yığınla | ~ yollu | ~ yönelik | zihinsel | zoraki **yorumcu** • Yorum yapan kimse. ~ *kadrolu* || beceriksiz | birçok | birtakım | ~ | hamasi | kültürlü | sempatik | ünlü | vefalı **yorumculuk** • Yorumcu olma durumu. bilgisiz

yorumlama • Yorumlamak işi, tefsir. öğretici

yorumlanış • Yorumlanma işi. çapraşık

yosma • Şen, güzel, fettan genç kadın. altmışlık | aşğılık | ~ bayraklı | değme | ~ dişli | eli bayraklı | orta yaşlı | ~ saygılı | saygın | tanınmış | unutkan

yosun • *bitki bilimi* Çoğu sulara, ağaç veya taşların üzerinde yetişen tatlı bitkilerin ilkel yapıdaki örneklerine verilen genel ad. *yeşil | tek hücreli | koyu yeşil* || bir yığın | cansız | ezilmiş | ılık | kaygan | keskin | kirli | kırmızı | manyak | mavi | mikroskobik | narin | salkım salkım | şişman | tuzlu | ~ yapraklı | yeşilimsi **yosun kurusu** • Kurumuş yosun. reçineli

yozlaşma • Yozlaşmak durumu, tereddidi, dejenerasyon. *ölümcül* || kaçınılmaz | kesin | mevcut | törel | ~ yönlü

yozluk • Yoz olma durumu, tereddidi. bunca

yön • Belli bir noktaya göre olan yer, taraf. • Bir şeyin belli bir noktaya baktığı yan, veçhe. • Bir yere gitmek için izlenen yol, cihet, istikamet. • *mecaz* Tutulacak, izlenecek yol. *ters | olumsuz | insancıl | olumlu | ~ zıt | kuzeybatı | mistik | ~ çeşitli | mizahi | hangi | bambaşka | aksi | belirli | manevi | karışıt | duygusal | maddi | psikolojik | parasal | felsefi | sosyolojik | ayrı | ruhsal | yönetsel | ekonomik | şiirsel | ~ bilinmeyen | zayıf | hastalıklı | ~ uyarıcı | zihinsel | ~ çift | yasal | menfi | aynı | ekolojik | kuramsal | kadınsı | patolojik | agresif | temel | pratik | binbir | hümanist | akademik | esas | bilişsel | nicel | sembo-*

lik | sakıncalı | fiziksel | sosyal | sanatsal | sezgisel | ruhi | demografik | öğretici | bireysel | ayırksı | fonksiyonel | pırlıtlı | kaçınılmaz | değişik | hatalı | illegal | nörolojik | örgütsel || acı tatlı | adaletsiz | ahlaki | aksak | alakasız | ana | anlamlı | anlamsal | antidemokratik | antropolojik | apayrı | arızalı | asi | astrolojik | avantajlı | aydınlatıcı | bağlayıcı | ~ barışık | başka | bedensel | belgesel | belirgin | benzer | benzersiz | beşinci | bilimsel | bir | bir-çok | biyolojik | çirkin | çürük | değişken | deneysel | destansı | dinamik | dinî | dış | dolaylı | duygulu | duyusal | düşündürücü | eğitsel | eğlenceli | eksik | enteresan | epistemolojik | estetik | etkileyici | ezici | fantastik | farklı | ferah | fiziki | gelişmiş | gerçekçi | görsel | güçsüz | günlük | ha-vai | herhangi bir | hoş | hukuksal | idari | ikili | iktisadi | ilginç | imgesel | inanç-lı | inanılmaz | irili ufaklı ~ | istatistiki | istatistiksel | jeolojik | ~ kalan | kalıcı | karanlık | ~ karışık | kendine özgü | kimi ~ | kriminolojik | kulaksız | kusurlu | kuş-kulu | kuzeydoğu | kültürel | laik | lojistik | mali | mantıksız | masalsı | merhametli | morfolojik | olağanüstü | onurlu | ortak | ~ özdeş | özel | özgül | platonik | politik | psişik | rasyonel | riyakâr | ruhani | saklı | saldırgan | satanist | satirik | serüvenci | sinematografik | siyasal | sınıfsal | sosyo-ekonomik | süfli | şu | tamamlayıcı | tek | tıbbi | toplumsal | trajikomik | tutarlı | tüm ~ | ütöpik | vahim | vahşi | vokal | ~ vurgulu | yanıltıcı | yapıcı | yatay | yıkıcı | yıpratıcı | ~ yönelik | zahmetli | zararsız | zor

yönelim • Yönelme işi. • Bireyin, karşı-laştığı karışık ve sorunlu durumlar karşı-sında belirlediği tutum. derin | ideolojik | ~ ilişkili | kayda değer | ~ koşut | kuram-sal | maceraperest | merkezkaç | tematik | varoluşçu

yöneliş • Yönelme işi, yönleniş. *mistik* || biçimsel ~ çağrışımlı | ~ çeşitli | ~ doğru ~ orantılı | kestirme | temel

yönelme • Yönelmek işi, yönlenme. ~ iliş-kin

yönerge • Yönetmeliklerde değinilmeyen konulara açıklık getirmek için düzenle-nen resmî belge. ~ ilgili | yeni

yönetici • Yönetme gücünü elinde bulun-duran kişi, yöneten kişi, idareci, menajer. ~ beyazlı | beceriksiz | hırslı | sorumsuz | ahlaklı | basiretsiz | ~ temelli | profes-yonel | açgözlü | ~ haiz | yerel | ~ fikirli | inançlı | cin fikirli | ~ kafalı | et kafalı | kuşkucu | ~ hevesli | mavili | ~ kademeli | ~ ruhlu | vatansever || acımasız | adaletli | aklıevvel | alaylı | alçak gönüllü | alışıl-mış | aptal | art niyetli | asalak | Asyalı | aymaz | bağnaz | başlıca | becerikli | bir-çok | cahil | çapsız | çok yönlü | değerli | deneyimsiz | despot | dini bütün | dira-yetli | dirayetsiz | düzensiz | ~ düzeyli | gafil | ~ gelen | güvenli | güzide | hamarat | hayırsever | Hırvat | ihtiraslı | istikrarsız | kalın kafalı | ~ karakterli | kibirli | kı-demli | koca koca ~ | kökenli | kravatlı | kudretli | ~ kumandalı | küflü | mahallî | milletlerarası | nadir | örgütsel | özverili | rasyonel | serüvenci | sivil | ~ sorumlu | süper | tanınmış | torpilli | ünlü | üst | ~ vasıflı | vicdanlı | vizyon sahibi | yaman | yeni | yeteneksiz | yetkili | yurtsever | za-lim **yöneticilik** • Yönetici olma durumu, idarecilik. • Yöneticinin görevi, idareci-lik. keyifli | ~ programlı

yönetilen • Yönetilme işine konu olan kimse. aşağılık

yönetim • Yönetme işi, çekip çevirme, idare. *merkezî* | ~ otoriter | mavili | zorba | totaliter | yerel | ~ beyazlı | diktatör | fiili | otonom | basiretsiz | beceriksiz | adaletli | gericî | despotik | tek partili | ahlaklı | makroekonomik | teokratik | sıkı | keyfî | despotça | bilgisiz | özerk | edilgen | otok-rat | becerikli || adaletsiz | akordu bozuk | aktif | alçak | amansız | anlayışlı | anti-demokratik | askerî | basiretli | ~ baskılı | bozuk | bölük pörçük | çapsız | çürük | ~

dayalı | ~ demokrat | demokratik | dene-
yimsiz | despot | diktatörce | disiplinli |
disiplinsiz | dogmatik | doğru dürüst | eril
| ~ esaslı | etkin | ~ evvelki | fabrikasyon |
federatif | gayriciddi | geçici | hantal | iyi
| kalitesiz | kanunsuz | kavgasız | ketum
| kibirli | kindar | küstah | mahallî | mali
| mantıksız | menfi | meşruti | mevcut |
mülki | ortak | oyunbaz | özenli | özgür |
pervasız | politik | sivil | soysuz | şimdiki
| troyka | ~ tür | vasat | yeni | ~ yıllık | ~
yolsuz | ~ zeminli | ~ zıt **yönetim biçimi**

• Yönetim şekli. ataerkil | çok partili |
otonom **yönetim kurulu** • Bir kuruluşu
yönetmekle görevlendirilmiş kimselerin
hepsi, umumi heyet. göstermelik **yöne-
tim şekli** • Yönetim biçimi. biricik ~ | ~
kopuk | tek partili | tutumlu | ulvî

yönetmelik • *hukuk* Yasa ve tüzüklerin uy-
gulanmasını sağlamak amacıyla hazırla-
nan, düzenleyici kuralların yazılı olduğu
resmî belge. adaletli | bahis konusu | fos
| hangi | müteakip | ~ sayılı

yönetmen • *televizyon* Bir televizyon
programını hazırlayan görevliler ara-
sında eş güdümü sağlayan, onları belli
konularda görevlendiren, yayın malze-
melerini değerlendiren ve yayının görsel
sorumluluğunu üstlenen kişi. *üretken* |
becerikli | *emektar* | *ünlü* | ~ *ruhlu* | *Yeni*
Zelandalı | *Yugoslav* | *azimli* | *Asyalı* | *ta-
nınmış* | *çok yönlü* | *Fin* | *sivri dilli* | *genel*
| *genç* || İskoç | Afgan | alçak gönüllü |
Avrupalı | başarılı | bazı ~ | beceriksiz |
biricik ~ | çapkın | çaylak | dediği dedik
| değerli | deneysel | eksantrik | ~ esaslı |
~ fikirli | göbekli | gözde | hınzır | iddialı
| idealist | kaçık | kalburüstü | kimi ~ |
kuzeyli | maceraperest | mecnun | müda-
fi | onlarca | sabık | sempatik | sıradan |
şanslı | takıntılı | tarihsiz | uçuk | yaratıcı
| yenilikçi

yönlendirici • Yönlendiren, özendiren
kimse veya şey. temel

yönlendirme • Yönlendirmek işi, oryan-
tasyon. • İnsanları kendi bilgileri dışında
veya istemedikleri hâlde etkileme, mani-
pülasyon. ~ maksatlı | muazzam | yanlış

yönlenme • Yönelme. yeni

yönseme • *ruh bilimi* Belli bir amaca veya
sonuca yönelen, faaliyete dönüşmeyen
etki gücü, temayül. başat | sapık | sözel
| zengin

yöntem • Bir amaca erişmek için izlenen,
tutulan yol, usul, sistem, prosedür, poli-
tika. • Bilimde belli bir sonuca erişmek
için bir plana göre izlenen yol, metot.
babadan kalma | *bilimsel* | *deneysel* |
tamamlayıcı | *acısız* | *illegal* | *zararsız* |
demode | *analitik* | ~ *garantili* | *istatis-
tiki* | *emniyetli* | *ilkel* | *radyolojik* | *sunî* |
tesadüfî | *felsefî* | *tepeden inme* | *konvan-
siyonel* | *istatistiksel* | *belirli* | *zahmetli* |
fenomenolojik | *kestirme* | *akılsal* | *kansız*
| *bilinçsiz* | *değişik* | ~ *özgü* | ~ *temelli* |
usulsüz | *agresif* | ~ *ürpertici* | *yapıcı* |
demokratik | *kaçamak* | *barışçı* | *kanun-
suz* | *akılcı* | ~ *onaylı* | *sözel* | *rasyonel*
| *gelişmiş* | *üçüncü* | ~ *ilişkili* | *yaygın* |
barbarca | *özgül* | *biricik* ~ | *bilindik* ||
adaletsiz | akla yatkın | alaturka | alter-
natifsiz | anlaşılmaz | anlatısal | arkaik |
aynı | ayrı ayrı | bambaşka | başına buy-
ruk | başlıca | bayağı | benzer | beyhude
| biçimsel | ~ bihaber | ~ bilinmeyen | ~
bir numaralı ~ | bu | bunca | canî | çağ-
daş | çapraşık | ~ çekici | ~ çeşitli | çirkef
| çocukça | dakik | değişmez | dehşet
| delme | dilsel | doğal | dolma | doyurucu
| duygusuz | düzenli | ~ düzeyli | eleştiri-
rel | epidemiolojik | eski | etkili | etkin |
etkisiz | farmakolojik | fonksiyonel | ge-
çerli | geleneksel | görsel | görsel-işitsel
| güvenilir | güvensiz | insafı | insanca
| interaktif | işitsel | jeolojik | jinekolojik
| kadınca | karakteristik | kardiyolojik |
katıksız | kendine özgü | keyifli | ~ kırıcı
| kırılğan | kısır | kompleks | komplike |
kökten | köktenci | kulaktan dolma | kuş-

kulu | legal | mantıksal | matematiksel | mikroskopik | mistik | modern | mucizevi | olmadık | olumsuz | ~ onluk | optik | optimum | önemli | özensiz | özgür | pasif | pervasız | polisiye | psikolojik | rafine | rastgele | saçma sapan | sevimsiz | sezgisel | sistematik | ~ sistemli | skolastik | sosyolojik | sözsüz | ~ spesifik | süratli | şematik | tek | terbiyesiz | tuhaf | ucuz | ~ uyarıcı | ünlü | varoluşçu | verimli | verimsiz | yararlı | yararsız | yaratıcı | yasa dışı | yazınsal | yersel | zahmetsiz | zorunlu **yöntem bilimi** • Özellikle felsefe ve bilim alanında yöntem araştırmak ve yeni yöntemler yaratmak için ilkeler geliştiren bilim, metodoloji. **apolitik** | **ideal**

yöre • Bir bölgenin belli bir yer ve çevresini kapsayan sınırlı bölümü, havali, mahal, civar. **turistik** | **dağlık** || **acılı** | **anıtsal** | ~ çeşitli | **darmadağınık** | **engebeli** | **geri kalmış** | ~ **görülmemiş** | **hangi** | **hiçbir** | **ilginç** | **kırsal** | **kısıtlı** | **paramparça** | **sem-patik** | **sulak** | **tüm** ~

yörep • Eğimli yer, bayır, yokuş. ~ **taşlı** || **kıraç**

Yörük • **özel** Hayvancılıkla geçinen, genellikle Toroslarda yaşayan göçebe Türk oymağı, Türkmen. ~ **boyu** | **gülbüz** | **tek-mil** ~ | **uzun boyu** | **yoksul**

yörünge • **gök bilimi** Bir gök cisminin hareketi süresince izlediği yol, mahrek. • **matematik** Hareketli bir noktanın izlediği veya çizdiği yol, mahrek. **eliptik** || **asal** | **değişmez** | **düzensiz** | **kutupsal** | **olmadık**

YTL • Yeni Türk Lirası. üç buçuk

yudum • Sıvı içiminde ağza alınan miktar. **okkalı** | **ikişer** | **ikinci** | **son** || **ağız dolusu** | **aralıksız** | **birer** | **büyük** | ~ **gani** | **ilk** | **kaba** | **kocaman** | **üçüncü**

yufka • Oklava ile açılan ince, yuvarlak hamur yaprağı. ~ **kalan** || ~ **aylık** | **bak-lavalık** | **bir tutam** | **böreklik** | **bütün** ~ | ~ **hazır** | **ince** | **mayalı** | **taze** | **tüm** ~ **yufka**

ekmeği • Pideden daha ince açılan bir çeşit ekmek. **bir parça** | **kupkuru**

yuh • **hakaret yollu** Birine karşı beğenilmeyen veya öfke duyulan bir durumda haykırılan söz, yuha. **koskocaman**

yukarı • Bir şeyin üst bölümü, fevk, aşağı karşıtı. **bir parmak**

yulaf çorbası • Yulaf kullanılarak yapılan çorba. **kremalı yulaf ezmesi** • Değirmende öğütülmüş, çelikten kesilmiş veya haddelenmiş, kabuklu yulaf tanelerinden yapılan bir tahıl ezmesi. **ballı** | **sütlü yulaf lapası** • Ezilmiş yulafın suda, sütte ya da her ikisiyle birlikte kaynatılması ile yapılan basit bir yiyecek. **ballı** | **meyveli**

yular • Bir yere bağlamak veya çekerek götürmek için hayvanın başlığına veya tasmasına bağlanan ip. **hangi** | **ipek** | **iş-lemeli**

yumak • Yuvarlak biçimde sarılmış iplik, yün vb. şey. ~ **sarılı** || **bozuk düzen** | **es-rarengiz** | **iri** | **koskocaman** | ~ **renkli** | ~ **saydam** | **yün**

yumru • Yuvarlak, şişkin şey. • **tıp** Genellikle derinin içine gömülmüş, yuvarlak ve sert oluşum, nod. **itici** | **iyi huylu** | **kaskatı** | **kızarıklık** | **koca** | **toparlık** | **yassı**

yumruk • Parmakların kapanmasıyla elin aldığı biçim. • Elin bu biçimiyle yapılan vuruş. **okkalı** || ~ **dayalı** | **sağ** | **yumuk** | **iri** | **kocaman** || **acımasız** | **amansız** | **asabi** | **aşağılayıcı** | **bir** | ~ **çift** | **dehşetli** | **eldi-venli** | **ezici** | **ısrarlı** | **kapalı** | ~ **kemikli** | **kıllı** | **kontra** | **kuru** | **muhtemel** | **muhtemem** | **sahipsiz** | **sert** | **sıkı** | **sıska** | **usturuplu** | **yıkıcı**

yumulu • Yumuk olan herhangi bir şey. **sımsıkı**

yumurcak • Yaramaz küçük çocuk. **alay** | **alay** | ~ **bilmiş** | **civelek** | **şirin**

yumurta • **biyoloji** Bir dişinin vücudunda oluşan, yumurtlama ve döllenmeden sonra aynı türden bir canlı oluşturan

hücre. • Kanatlı hayvanların çoğalmasını sağlayan kabuklu bir besin maddesi. *pastörize* | *sucuklu* | *rafadan* | *lop* | *kabuksuz* | *pastırmalı* | ~ *sarı* | ~ *kabuklu* | *soğanlı* | *taze* | ~ *sepet* | *çürük* | *markalı* | *mantarlı* | *kıymalı* | *peynirli* | *biberli* | *onuncu* | *bir düzine* || altı | ambalajlı | bayat | bol | büyük boy | cansız | damızlık | ~ dizili | etli | haşlak | iki | iyi huylu | ıspanaklı | kırk | kocaman | kuluçkalık | leziz | makbul | patlıcanlı | pembe | ~ tastamam | yüz binlerce **yumurta sarısı** • Yumurtanın ortasında bulunan sarı bölüm. *çiğ* || bir parça

yumurtalık kanseri • Canlılarda dişi üreme hücrelerini veren organda görülen kanser. ailevi

yumuşak • Kaba, hırçın, sert olmayan, kolay yola gelen, uysal kimse. *son derece yumuşaklık* • Yumuşak olma durumu, mülayemet. *olanca* || acımsı | alevli | basit | bilinçli | bitkisel | çocukça | deminki | doğal | dönüşsüz | ~ eğimli | ılık | ıtırılı | ~ kabarık | kadınca | kadınsı | sıcak | sonsuz | süngersi | ~ uygun

yumuşakça • *hayvan bilimi* Yumuşak vücutlu, omurgasız hayvan. *devasa* || ~ kabuklu

yumuşama • Yumuşamak işi. bal rengi | siyasi

Yunan felsefesi • Yunanlara ait felsefe. antik | kadim **Yunan subayı** • Silahlı kuvvetlerde asteğmenden orgeneral veya oramirale kadar rütbedeki Yunan asker. rütbeli **Yunan tiyatrosu** • Sahnelenmek için yazılmış Yunan oyunlarının tümü. antik **Yunanca** • özel Yunan dili. eski | özbeöz | ~ senelik

yunus • *hayvan bilimi* Balinalardan, ılık ve sıcak denizlerde sürüler durumunda yaşayan, boyları 3 metreye kadar erişebilen, memeli deniz hayvanı (*Delphinus*). ~ *burunlu* | *koca* | *biyonik* | *miskin* || dev | dünya güzeli | haşarı | ışıltılı | kaypak | kocaman | sokulgan | yüzlerce

yurt • Bir halkın üzerinde yaşadığı, kültürünü oluşturduğu toprak parçası, vatan. • Memleket. • Bakıma ve barınmaya muhtaç bir grup insanın oturduğu, yetiştirildiği veya bakıldığı kurum. • Öğrencilerin kaldığı, barındığı yer. • *mecaz* Diyar. • *mecaz* Bir şeyin ilk veya çok yetiştirildiği yer, vatan. *üzgün* | ~ *yataklı* | ~ *asırlık* | ~ *kapasiteli* | ~ *yüzyıllık* | *sevgili* ~ | *bütün* ~ || acılı | amansız | ana | bereketli | biricik ~ | bucaksız | ~ çevrili | çilekeş | eşsiz | göçebe | güvenli | güzel | güzide | ideal | kadim | ~ kalan | masum | miskin | muayyen | muhtemel | ~ numaralı | saygın | ~ standartlı | uçsuz bucaksız | viran **yurt köşesi** • Bir yurdun belirli bir bölümü. *apaydın* | *masmavi* **yurt parçası** • Bir yurdun belirli bir parçası. bereketli **yurtsever** • Yurdunu, milletini büyük bir tutku ile seven, bu uğurda her türlü özveriye katlanan kimse, vatansever, vatanperver kimse. *sivil* || dağınık | ihtiyatlı | milyonlarca | nahif | nice ~ | üç **yurtseverlik** • Yurtsever olma durumu, vatanseverlik. rafine **yurtsuzluk** • Yurtsuz olma durumu. kategorik

yurttaş • Yurtları veya yurt duyguları bir olanlardan her biri, vatandaş. *sıradan* | *düşünceli* | *masum* | *köylü* | *erkekli kadınlı* | *inançlı* | *milyonlarca* | *dar gelirli* || açığöz | aktif | aydın | bilgisiz | bilinçli | cemaatsiz | çileli | dikkatli | Doğulu | ~ düşkün | eğlenceli | erdemli | ~ fikirli | geri kalmış | geri zekâlı | günahsız | ~ haberli | hayırsever | herhangi bir | heybetli | ideal | ikinci sınıf | iyi | iyi niyetli | kentli | kökenli | köylü kentli | muteber | okuryazar | onlarca | onurlu | orta yaşlı | sevgili ~ | son | sorunsuz | şuurulu | taraf-sız | taşralı | uyumlu | üretken | varlıklı | vatansever | vicdanlı | yüz binlerce

yusufçuk • *hayvan bilimi* Parlak renkli, iri kanatlı, büyük kız böceği (*Libellula variegata*). ~ dolusu | ~ kanatlı

yuva • Kuşların ve başka hayvanların barınmak, yumurtlamak, kuluçkaya yatmak, yavrularını büyütmek veya yavrulamak için türlü şeylerden yaptıkları ve türlü biçimlerde hazırladıkları barınak. • Genellikle ailenin oturduğu ev. • İki buçukla dört yaş arası çocukların bakıldığı, okul öncesi eğitim kurumu. • Kimsesizlere veya yoksullara yardım etmek ve onları barındırmak amacıyla açılan yer. • Bir şeyin içinde yerleşmiş olduğu veya yerleştirildiği oyuk. • *mecaz* Bazı kötü nitelikli kimselerin çok bulunduğu, toplandığı yer. *sıcacık* | ~ *kapaklı* | *mutlu* | *huzurlu* | *mesut* | *dertsiz* | *asude* || bah-tiyar | ~ biçimli | binbir | bir sürü | boş | çamurlu | çerden çöpten | dağınık | derme çatma | erkekli | genişçe | gölgeli | görkemli | hakir | iki katlı | inanılmaz | ipekli | ~ kabarık | koni | konik | ~ köşeli | kuru | minicik | mukaddes | munis | mütevazı | özel | pamuklu | sağlıklı | sakil | sıcak | tatlı | yeşil **yuva kredisi** • Ev kredisi. ~ faizli | ~ uygun

yuvarlak • Top veya küre biçiminde olan, müdevver olan herhangi bir şey. *düzgün* || altın | ~ basık | benekli | düzenli | iki | ikinci | kan kırmızı | kızıl | kocaman | kurşuni | küçük | mercan | pürüzsüz | şaşılsı | şişkin | yeşil **yuvarlaklık** • Yuvarlak olma durumu. ılımlı | latif | tıkız

yuvarlanış • Yuvarlanma işi. arzulu

yücelik • Yüce olma durumu, ulviyet. *estetik* || görkemli | kısa ömürlü | metruk | mistik

yüceltilik • Yüceltici olma durumu. acıklı

yük • Araba, hayvan vb.nin taşıdığı şeylerin hepsi. • Araba, hayvan vb.nin taşıyabildiği miktar. • Eşya. • *mecaz* Birinin üzerine almak zorunda kaldığı ağır görev. • *mecaz* Tedirginlik veren şey, engel. *şiişsel* | *ezici* | ~ sarılı | *mali* | ~ benzer | ağır | tarihsel | taşınmaz | ekonomik || anlamsal | aşırı | aynı | ~ bedel | beyaz |

birazcık | büyük | dramatik | ek | ekstra | felsefi | filozofik | ~ geceki | geçmiş | ~ görülmemiş | görünmez | havaleli | iğrenç | kaçınılmaz | kallavi | ~ kiloluk | koskocaman | kutsal | küçük çaplı | lüzumsuz | mevsimsiz | mukaddes | ~ okkalık | ontolojik | sakil | sembolik | sıkıcı | sosyoekonomik | statik | şu | tali | tesirsiz | tüm ~ | vicdansız | yalancı | zararlı | ~ zıt **yük arabası** • Yük taşıyan taşıt. *atlı yük gemisi* • *denizcilik* Yük taşımak için yapılan özel gemi, şilep. ~ *bandıralı* | ~ *grostonluk* || bayraklı **yük treni** • Yük taşımada kullanılan tren, yük katarı, marşandiz. uzunca

yüklem • Görev, yükümlülük. şiişsel | tarihsel

yüklenim • Yüklenme işi. semantik

yükleniş • Yüklenme işi. gereksiz

yüklük • Evlerde yatak, yorgan gibi şeyleri koymaya yarayan yer veya büyük dolap, yük, yük odası. *gömülü* | ~ oymalı

yüksek • Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan yer. *görece* || baş döndürücü | uğultulu **yüksek lisans** • Lisans diplomasıyla doktora arasındaki akademik derece. *tezli* || burslu **yüksek lisans programı** • Lisans eğitimiyle doktora arasındaki iki yıllık yükseköğretim programı. *tezli* **yüksek mimar** • Yüksek lisans yapmış mimar. *gencecik* **yükseköğretim** • Ortaöğretimi bitirenlere, üniversite, akademi vb. eğitim kurumları tarafından planlanıp uygulanan öğretim. sınırlı **yükseklik** • Yüksek olma durumu. • *coğrafya* Yükselti. *metrelik* | baş döndürücü || açısız | başlıca | bilinmedik | düşük | eşit | farklı | inanılmaz | insanüstü | ıssız | minicik | mütenasip | normal | oval | öncesiz | rüzgârsız | söz konusu

yükseliş • Yükselme işi. *tempolu* | ~ *kademeli* || amansız | ani | arızı | dünyevi | görece | hastalıklı | imgesel | ~ karakterli | ~ koşut | nedensiz | nitel | süratli | şaşırtıcı | tehditkâr | tiz | tuhaf | yıpratıcı

yükselme • Yükselmek işi, itila. • Terfi.
• *coğrafya* Suların kabarak yüzeyinin
yükseğe çıkması. *mevsimsel* | *akademik*
|| devamsız | göreceli

yükselti • Tümsek. • *coğrafya* Bir nok-
tanın deniz yüzeyinden olan yüksekliği,
yükseklik, rakım, irtifa. aptal | konik | ~
metrelik | yüce

yükseltme • Yükseltmek işi. akademik

yüksük • Dikiş dikerken iğnenin batma-
sını önlemek için parmak ucuna takılan
kesik koni biçiminde gereç. bakışumlu |
gümüşü

yükümlü • *hukuk* Bir davadan hüküm giy-
miş olma. *davalı*

yükümlülük • Yapılması zorunlu olan iş
veya bir işi yapma zorunluluğu, yüküm-
lülük, yüküm, mükellefiyet, mecburluk,
mecburiyet. ahlaki | ~ bilumum | ~ ga-
rantili | kısa vadeli | sair ~ | ülküsel | ~
vadeli

yün • Koyun tüyü. ~ *tüylü* | *tıftık* || bol |
boyalı | halis | ipekli | kahverengi | kalın |
koyu lacivert | ~ kucak | mavi | normatif
| turuncu **yün bere** • Koyun tüyünden
yapılmış bere. *çiçekli yün çorap* • Yün
ipten örülen çorap. ~ *çiçekli* || *delik yün*
gömlek • Yünden örülmüş gömlek. ~
renkli **yün yumak** • Yuvarlak biçimde
sarılmış yün. ~ renkli

yürek • Bir kimsenin ruhsal yönü, gönül.
• *mecaz* Herhangi bir şeyden çekinme-
me, korkmama, yüreklilik, korkusuzluk,
cesaret. • *mecaz* Acıma duygusu. *yufka* |
minicik | *yiğit* | *kötü* | *sıcacık* | *yanık* | *yü-*
muşak | *küçükük* | *umutsuz* | *kırgın* | *altın*
| *saf* | *cömert* | *taze* | *gencecik* | *iyi* | *inatçı*
| *ezik* | *çarpıntılı* | *ecnebi* | *sımsıcak* | *taş* |
mini | *yüzsüz* | *yaralı* | ~ *dopdolu* || acemi
| acılı | aç | açık | agnostik | ağırbaşlı | ~
ayaklı | ~ bağlı | beceriksiz | buruk | cesur
| civelek | ~ çekimsiz | ~ çift | deli | delik
deşik | delikanlı | denetimli | ~ dolmuş
| ~ dolu | dost | ~ duyarlı | el değmemiş

| esrik | ezgin | ezilmiş | fesat | gamsız |
geveze | gürbüz | hangi | ~ hevesli | iç-
ten | ihtiraslı | iki ayaklı | işlek | itaatlı |
kahırlı | kahpe | kapkara | kapkaranlık |
karmaşık | kaskatı | kavi | kimsesiz | kıpır
kıpır | kırılğan | koca | korunaklı | kos-
koca | koskocaman | körpecik | ~ lekeli
| ~ mahkûm | mahzun | mendebur | metin
| mineli | müsterih | namuslu | nasırlı |
öksüz | paramparça | pırlıl pırlıl | pörsük
| sağlam | sahici | sarsak | satılık | sefil
| ~ sevdalı | sevecen | sıcak | som | soylu
| suskun | şikeste | şuncacık | takır tukur
| tek | telaşlı | tertemiz | tutkulu | ürkek |
vefalı | ~ vurgun | yangın | yaşlı | yıkkın
| yılmaz | yoksul | ~ yoksun | yorgun |
yosunlu | yumuşacık | yurtsever **yürek**
çarpıntısı • *mecaz* Sevgi, merak, kaygı,
korku vb. duygular sebebiyle beliren te-
dirginlik. *bambaşka* | *beyhude* **yüreklilik**
• Yüreklilik, korkusuz, cesur olma durumu,
yiğitlik. • Yüreklilik kimseye yakışır dav-
ranış. bilinçsiz | temiz | uygar **yüreksiz-**
lik • Yüreksiz olma durumu, yüreksizce
davranış, cesaretsizlik. *sebepsiz*

yüreklendirme • Yüreklendirmek işi. ge-
reksiz

yürük • *tarih* Osmanlı Devleti'nde otuzar
kişilik ocaklar olarak Rumeli'ye yerleşti-
rilen ve savaş zamanlarında geri hizmet-
lerde çalıştırılan tımarlı asker. ~ *çadırılı* |
pis | ~ sakallı

yürüme • Yürümek işi. *usturuplu*

yürüyüş • Yürüme işi. • Spor amacı-
yla yapılan yürüme. • Bir olayı protesto
etmek, bir konuya dikkati çekmek ama-
cıyla topluca yürüme. *tempolu* | ~ *edalı* |
rahvan | *cebrî* | *çevik* | *sembolik* | *yorucu*
| *devasa* | *zorlu* | *dik* | *hızlı* | *ızdıraplı* | *sü-*
ratlı | *azametli* | *aceleci* | *zahmetli* | *ses-*
siz | ~ *saatlik* | *askerce* | *kıvrak* | *sağlam*
| *ihtiyatlı* | *kurumlu* | *salınlı* | *zararsız*
|| adi | ahenkli | aheste | akli | amaçsız
| amansız | azimkârane | başarılı | başı
önünde | ~ bayraklı | bilimsel | çapraz |

çarpıntısız | çılgin | çok partili | dağınık | dalgali | dalgın | demode | dengesiz | eğri | ~ emin | engelsiz | esas | ~ esintili | ~ evvelki | fevkalade | gevşek | görkemli | gösterişsiz | güleç | günlük | hantal | ~ havalı | hırslı | hususi | intizamsız | kahramanca | kararsız | kasvetli | kefenli | kesikli | kıpırtılı | korkak | korsan | kostak | küçük | mağrur | ~ maksatlı | maliyetsiz | ~ mesafeli | mevzun | mızıkalı | mucizevi | müşterek | müzikli | neşesiz | paytak | ~ planlı | ritmik | romantik | sabahki | sarsıntılı | savruk | serseri | silahsız | sinsi | soylu | şahane | şaşmaz | şımarık | toplu | tutuk | uzun | vakur | yağmursuz | yarınki | yavaş | ~ yüzyıllık | zorunlu

yüz • Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat. • Yüzey. • Kesici araçlarda ağız. • Yorgana ve yastığa geçirilen kılıf. • Bir şeyin görünen bölümünde kullanılan kumaş. • Birinin görülegelen veya umulan hoşgörüllüğüne güvenilerek gösterilen cüret. • Yan, taraf. • Bir yapının dışı bakan düşey yüzeylerinin her biri. • mecaz Utanma. *asık | güleç | solgun | buruşuk | ablak | esmer | sapsarı | çocuksu | yuvarlak | ~ kemikli | oval | düşünceli | yanık | ağlamaklı | renksiz | sekiz | dargın | terli | kırış kırış | ince | ~ çizgili | gergin | çopur | sevimli | incecik | yağız | çiçek bozuğu | çil | sivilceli | yorgun | pembe | masum | mosmor | duru | toparlak | dolgun | tanıdık | ~ çatık | tıraşlı | süzgün | kaygılı | muzdarip | şiş | pürüzsüz | ~ belirsiz | üzüntülü | üzgün | makyajsız | güzel | esrarlı | şişman | şirin | sahici | bulanık | ~ sakallı | ters | bitkin | ıslak | ön | mütebessim | kumral | donuk | aydınlık | kıpkırmızı | buruk | sevimsiz | soluk | ciddi | makyajlı | durgun | haşin | somurtkan | tunç | uykulu | ~ derili | mahzun | kehribar | gamlı | somurtuk | sakalsız | sakın | yağlı | kupkuru | sarı | heybetli | çilli | dış | gölgeli | mübarek | bıyıklı | bildik | kutlu | ~ sarılı | hoş |*

katı | sırlı | küskün | kıpırtısız | pudralı | kösele | muntazam | çirkin | kara yağız | karmakarışık | beyaz | ~ dönük | boyasız | sarışın | sağlıklı | zayıf | dingin | kansız | sempatik | kuru | korkulu | sert | ~ alışık | nurlu | perişan | taze | meraklı | yassı | hüznünlü | ~ burunlu | utangaç | ~ tüylü | yusuvarlak | acılı | yakışıklı | anlayışlı | belirgin | arsız | kırışık | agresif | herhangibi bir | yumuşacık | azgın | şişkin | neşeli | kavruk | ~ görünümlü | üçgen | kadınsı | delik deşik | matruş | bütün ~ | mizahi | arka | kapanık | mert | küçücük | allak bulak | dost | ölümcül | bembeyaz | ~ benizli | sırsız | tasalı | çatkın | vakur | sıkıntılı | şen | cansız | duygusuz | kavi | endişeli | anlaşılabilir | silik | mor | biçimsiz | kibirli | dağınık | farklı | ezilmiş | enli | buruş buruş | bambaşka | babacan | tıraşsız | sıska | sırtkan | rahat | iğrenç | riyasız | kimultsüz | bezgin | pırl pırl | nemli | ~ geceki | inanılmaz | sivri | aptal | asude | değişik | harikulade | Doğulu | yılgin | fotojenik | ışıltılı | manasız | sayısız ~ | kişilikli | keskin | gencecik | nursuz | mutlu | çekingen | trajik | kırışksız | değirmi | tüysüz | ~ lekeli | riyakâr | asil | kirli | bıyıksız | sıcacık | sıhhatli | kurnaz | sarıgılı | kızgın | çeşit çeşit | alışılmış | sayrı | tembel || acayip | acı | acıklı | ağarık | ağlamsı | ağırlı | ahmak | alelade | ~ alışkın | anlamlı | anlamsız | ~ anlatımlı | araştırmacı | asılsız | ~ aşına | Avrupalı | ay parçası | aynı | ayyaş | badem gözlü | bakir | bakır | basit | başörtülü | bayramlık | bazı ~ | belalı | bencil | benli | ~ bezeli | ~ biçimli | bilgili | bilinmedik | ~ bin | binlerce | bir | bir örnek | ~ birleşen | bitaraf | bıkkın | bomboş | bomboz | boyama | bronz | budalaca | buğulu | bunalımlı | büyülu | cenabet | cesur | cilalı | cilasız | çalkantısız | çapaklı | çaresiz | çarpık | çatık kaşlı | ~ çehreli | ~ çekici | çember sakallı | ~ çeşitli | ~ çevrili | çiçeksiz | ~ çift | çizgisiz | çizik | ~ çıkık | çökkün | dalgın | daracık | deforme | değişken | dertsiz | devletçi

| diğer | ~ dizili | dokunaklı | doygun | doymuş | ~ dökük | dupduru | ~ duyarlı | duygulu | dümdüz | dünkü | dünya güzeli | düşman | düzgün | düzgünlü | ~ edalı | ~ eğik | eğlenceli | elemsiz | entelektüel | enteresan | erkeksi | estetik | eşsiz | etli | fırtınalı | fosforlu | gamzeli | garip | gazaplı | ~ geçen | geçkin | geniş | gepgenç | gerçek | ~ gerili | gezgin | gizemli | görünürlü | gülümser | güneşli | güvensiz | hareketsiz | harika | hastalıklı | hazin | hiddetli | hilekâr | hissiz | hoşnutsuz | huzurlu | hülyalı | içbükey | içtenlikli | içtimai | ihtiyar | iki yüzlü | ikircikli | ilerici | ilgisiz | inatçı | insancıl | iyiliksever | iyimser | ılık | ıslık ıslık | kaba | kabahatli | kahraman | ~ kalan | kalın | ~ kalma | kan kırmızı | kapkara | ~ kaplı | kara sarı | karakteristik | karanlık | kaskatı | ~ kaşlı | katıksız | katışıksız | kaygan | kekre | kendine özgü | kentli | keyifli | kibar | kimsesiz | kirli sarı | ~ kirpikli | kıpkızıl | kırılgan | kırık dökük | kırıksıklı | kırmızı | kızıl | klasik | klişe | kocaman | korkunç | koygun | koyu kırmızı | ~ köpüklü | ~ köşeli | kuşku | kuşku | kutsal | küçük | kül rengi | kültürlü | küstah | latif | maceraperest | mağmum | mağrur | mahcup | mahmur | maskesiz | mat | meçhul | mefluç | mermer | meşin | meysus | ~ meyyal | minik | mistik | morumsu | muhalif | muhterem | ~ mumlu | munis | muzip | muzlim | mü-nasebetsiz | mürai | müsait | müselles | müstekreh | müşfik | mütecessis | müteheyyiç | nazik | necip | nobran | onca | onlarca | orta boylu | öbür | öfkeli | ölgün | ölmüş | ölü | ~ önceki | örtük | ~ örülü | ~ öte | öteki | öylesi | özgün | parlak | peçeli | pirinç | pırıltılı | pusarık | reformist | rengârenk | romantik | rüzgârlı | sabit | sabırlı | sadist | saf | safdil | sahipsiz | sakil | saklı | samimi | ~ saydam | seçilmiş | sevecen | sevgili ~ | sevinçli | sevinçsiz | sinsî | sipsivri | sıcakkanlı | sonsuz | soy-lu | sönük | stresli | sulu | süflî | sümüklü | şaşkın | şeffaf | şehvetli | şu | taptaze |

taravetli | tarihî | tatlı | tatminsiz | tecrü-beli | tedirgin | telaşlı | terütaze | tombul | top sakallı | torlak | tozlu | turuncu | uçuk | ufacık | umumi | umursamaz | umutsuz | uygar | uykusuz | uyumlu | uzunca | ümit-li | ürkütücü | üzünçlü | vahşi | vakarlı | veremli | ~ yapılı | ~ yapışık | yaralı | yarı | yaşmaklı | yavruağı | ~ yeleli | yerli | ~ yetişmiş | yiğit | ~ yıldızlı | yılışık | yırtıcı | ~ yönelik | yumuk | zahir | zavallı | zeki | ~ zıt **yüz güzelliği** • Yüzün güzel olma durumu. bambaşka **yüz ifadesi** • Mimik. asabi | asık | azimli | ciddi | donuk | kay-gılı | müstehzi **yüz görümlüğü** • Dama-dın düğün günü geline verdiği armağan. fakirce **yüz ölçümü** • Bu ölçme sonunda ortaya çıkan miktar, mesaha. **brüt yüz-lü** • Yüzü herhangi bir nitelikte olma du-ru-mu. *kavruk* | *şiş* | *temiz* || anlamsız | çil çil | dupduru | esmer | ince | kumral | renksiz | sapsarı | sarı | sarkık | sivri | soluk | soy-lu | zeki **yüzsüz** • *mecaz* Utanmaz, sı-kılmaz, çekinmez, arsız kimse. karnı tok

yüz defa • Çok kere. kaç

yüzyıl • Yüzyıllık süre, asır. • İçinde yaşa-nılan zaman. • Milat başlangıç alınarak sayılan her bir yüzyıllık dönem. *yirminci* | *çeyrek* | *yarım* | *geçmiş* | *kaçıncı* | *altıncı* | *dokuzuncu* | *onuncu* | *bunca* | *yedi* | *yir-mi* | *sekizinci* | ~ *geçen* | ~ *sonraki* | *gele-cek* | *beşinci* | *son* | *beş on* || binlerce | bir | çalkantılı | çapraşık | çok yönlü | evvelsi | farklı | göçebe | heyecanlı | kırık dökük | koskoca | müteakip | nafile | nice ~ | otu-zuncu | ~ önceki | sekiz | üç | ~ yönlü

yüzbaşı • *askerlik* Orduda rütbesi üsteg-menle binbaşı arasında olan subay. *kur-may* | *kıdemli* | *havacı* | *yaralı* | *koskoca* || ağır yaralı | ateşli | enli | firari | ~ giyimli | gök gözlü | isimsiz | kahraman | ~ kaşlı | kıranta | kıymetli | mektepli | muhterem | sapık | talihsiz | tecrübesiz | ülkücü

yüzde • Herhangi bir işte aracı olan kimse-ye, görevinin karşılığı olarak belli bir he-

yüzey

saba göre verilen ücret, yüzdelik. **düşük** | marjinal | mütevazı

yüzey • *matematik* Bir cisim uzaydan ayrılan dış ve yaygın bölüm, satıh, yüz. *pürüzsüz* | *kaygan* | *pürüzlü* | *üst* | *içbükey* | *mat* | *düzensiz* | *cilalı* | *pütürlü* | *geniş* | *sırlı* | *dümdüz* || aerodinamik | ahşap | antibakteriyel | benekli | bilinmedik | ~ boyutlu | bulanık | buzlu | cafcacılı | cam | dağınık | dikey | dilsel | dış | dışsal | düz | fosforlu | ~ kabuklu | ~ kaplama | kırırtısız | kusursuz | mavi | mermer | özgül | parlak | pullu | pürtüklü | ~ renkli | sofistike | ~ tüylü | uçsuz bucaksız | ufacık | verimsiz | ~ yapılı | yayvan **yüzeysellik** • Yüzeysel olma durumu. *garip*

yüzgeç • Balıklarda ve yüzen memelilerde karın ve göğüste çift, sırt, kuyruk ve anüste tek olarak bulunan, hareketi ve dengeyi sağlayan organ. *anal* | *arka* | *eklemli*

yüzleşme • Yüzleşmek işi. *cesurca* | *zoraki*

yüzme havuzu • Spor, sağlık ve eğlence amacıyla yapılmış, belirli derinlikleri bulunan, suyla dolu olan yer. *devasa* || müşterek

yüzücü • Yüzme sporu yapan kimse. • Yüzme sporunu profesyonel olarak yapan kimse. *astımlı* | *deneyimsiz* | *harikulade* | *lisanslı* | *olimpik* | *sportmen*

yüzük • Parmağa geçirilen genellikle metal halka. *ırlanta* | ~ *taşlı* | *yakut* | *züm-rüt* | *elmas* | *altın* | *gümüş* | *ırlantalı* | *bakır* | *iri* || *avuç dolusu* | ~ *bezeli* | *çıkma* | *değerli* | *doksan* | ~ *dolusu* | *işlemeli* | *kalın* | *kehribar* | ~ *kıratlık* | ~ *köşeli* | *laleli* | *lanetli* | *mercan* | *mercekli* | *murassa* | *nice* ~ | *pırl pırl* | *sihirli* | ~ *süslü* | *terli* | *ucuz* | *ufacık* | *yanık* | *zevksiz* **yüzük taşı** • Yüzükte bulunan değerli taş. *ırlanta*

z • Türk abecesinin son harfi. peltek

zaaf • Düşkünlük. • İrade zayıflığı. *insani* | *belli başlı* | *biricik* ~ || ahmakça | ani | başlıca | bayağı | beklenmedik | beşerî | bir | derin | devamlı | doğal | erkeksi | geçici | inanılmaz | insanca | insancıl | mahrem | manasız | muvakkat | optik | özel | payansız | şifasız | temel | umumi

zabit • Tutanak. hususi **zabıtname** • *eski-miş* Tutanak. örfî | resmî

zabıta • *eskimiş* Belediye güvenlik görevlisi. ~ elbiseli | sivil | sıhhi **zabıta ekibi** • Belediye hizmetlerinin güvenliğini sağlamakla görevli ekip. *motorize* **zabıta kuvveti** • Zabıta ekibi. mevcut

zabit • *eskimiş* Rütbesi teğmenden bin-başıya kadar olan asker. *rütbeli* | *genç* | *cesur* | *muvazzaf* | *yaralı* | *kılıklı* | ~ *gözlü* || ağır yaralı | akıllı | alafranga | alaylı | altı | atlı | bir alay | bunca | dini bütün | emekli | fedakâr | gözde | hangi | heybetli | ~ isimli | kabiliyetli | kalpaklı | kumral | kuvvetli | mağdur | mağrur | mektepli | mütekaît | nadir | narin | sarışın | sırmalı | ~ sorumlu | suskun | şerefli | şöhretli | uzun boylu | üniformalı | yakışıklı | ~ yapılı | ~ yüzlü **zabitan** • *eskimiş*, *çokluk* Subaylar. bilumum

zafer • Savaşta kazanılan başarı. • Yengi. • Bir yarışma veya uğraşıda çaba harcayarak elde edilen başarı. *ezici* | *nihai* | *kesin* | *kahhar* | *muazzam* | *zincirleme* | *eşsiz* | ~ *geceki* | *büyük* || aval | barışçı | birinci | çabasız | ~ çaplı | destansı | dominant | doyurucu | efsanevi | fiilî | ~ gollü | göreceli | göz kamaştırıcı | gündelik | Güneyli | hayın | heybetli | kapkaranlık

| kıymetsiz | kıymetkar | kolay | manevi | merhametsiz | mesut | muhteşem | mutedil | onca | onuncu | parlak | ~ saniyelik | şaşırtıcı | şu | tartışmasız | tövbeli | yarınki | zoraki

zafiyet • Arıklık, zayıflık. • Bitkinlik. ~ bir numaralı ~ | yönetsel

zahir • Dış yüz, görünüş. *ecnebi*

zahire • Gerektiğinde kullanılmak için saklanan tahıl, aşıklık. *mebzul*

zahmet • Güçlük. *bunca* | *bin türlü* || ağır | arkeolojik | aşırı | beyhude | ~ bin | bir | böyle | kaba | lüzumsuz | maddi | manevi | onca

zalim • Acımasız ve haksız davranan, zulmeden kimse. *Batılı* | *liberal* || hangi | merhametsiz | son derece **zalimlik** • Zalim olma durumu. • Zalimce davranış. büyük | ~ olanaksız

zam • Bir şeyin fiyatını artırma, bindirim. ~ *oranlı* | *okkalı* | *sembolik* | ~ *kademeli* | *münasip* || ayrıcalıklı | ~ basamaklı | brüt | ~ esaslı | ~ görülmemiş | kaçınıcı | katmerli | küçük çaplı | kümülatif | ~ liralık | ~ milyarlık | periyodik | tüm ~

zaman • Bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit • Bu sürenin belirli bir parçası, vakit. • Belirlenmiş olan an. • Çağ, mevsim. • Bir işe ayrılmış veya bir iş için ayrılmış saatler, vakit. • Dönem, devir. *kimi* ~ | *hiçbir* | *o* | *kısa* | *şimdiki* | *geçmiş* | ~ *saniyelik* | *ahir* | *uzun* | *olmadık* | *eski* | *muayyen* | *kısacık* | *uzunca* | ~ *uygun* | *bunca* | *olur olmaz* | *yitik* | *kaç* | *münasip* | *hayli* | ~ *geçen* | *boş* | *ne* | *son* | *müsaîit* | *stresli* | *onca* | *yakın* | *tez* | *kadim* | *muvakkat* |

belirli | dar | nice ~ | تنها | bunalımlı
 | ~ belirsiz | sair ~ | fazla | beklenmedik
 | müşkül | ~ aylık | postmodern | ~ belli |
 kıymetli | uygunsuz | bambaşka | muhtelif
 | böyle | fırtınalı | nadir | sıkıntılı | civcivli
 | dertli | ~ aşkın | biçimsiz | zamansız | ~
 tam | elverişsiz | üretken | bol | ~ düşkün
 | amansız | başka | herhangi bir | ~ elve-
 rişli | buhranlı | ~ yüzyıllık | geç | kısıtlı
 | evvel | eşsiz | şunca | durgun | iyimser
 | değişik | ölümsüz | gamsız | ~ evvelki |
 yeni | bilinmedik | ilk | parasız | aynı | iç-
 diş | ~ hazırlıksız | kaygan | münasebetsiz
 | tuhaf | yekpare | gelecek | ~ çabuk | uzak
 | keyifli | diğer | tehlikeli | kozmik | ders
 dışı | hareketli | sıkışık | alakasız | bitkin
 | tarihsel | normal | umutsuz | kronolo-
 jik | jeolojik | birazcık | gelmiş geçmiş ~
 | karamsar | sınımsız | sonsuz | ölmez |
 ~ çeşitli | ~ sonraki | ölümlü | ~ karışık
 | gürültülü | şiirsel | serbest | ~ kalan |
 bulanık | geniş | çizgisel | ~ haftalık ||
 aceleci | ~ ait | aksi | alelade | anıtsal |
 apayrı | aritmetik | arızalı | arkaik | asılsız
 | ~ asırlık | asri | aşınmaz | ayık | ayrı ayrı
 | azami | azgın | azılı | bahtiyar | bakir |
 bazı ~ | bedbin | belirli belirsiz | ~ bilin-
 meyen | billur | ~ bilumum | bir | bir nice
 ~ | bireysel | biricik ~ | bıçkın | bu | bugün-
 kü | buğulu | buruşuk | bütünsel | civan |
 çalkantılı | çekirdek | çeşit çeşit | çetin |
 çirkef | çocuksu | dağdağalı | daracık | de-
 ğişmez | dindar | dokunulmaz | ~ dolusu
 | duygusuz | düşünceli | ebedî | efkârlı |
 eğlenceli | elektriksiz | endişeli | engibeli
 | enstantane | esintisiz | farklı | fena | fi-
 ziksel | gamlı | geçici | geçkin | genişçe |
 gerekli | gevşek | girift | gizemli | gözde
 | güzel | hain | hakir | harareti | harlı |
 hassas | heyecanlı | hiddetsiz | hızlı | hoş
 | hususi | hülyalı | ~ ibaret | içkin | ideal
 | ilginç | inatçı | iptidai | kahpe | kalabalık
 | kalıcı | kara | karanlık | karmakarışık |
 kayıp | kendine mahsus | keyifsiz | kişi-
 sel | kıpırtısız | kızgın | koca | kokusuz |
 kötümser | kritik | ~ kubbeli | kuramsal

| kurgusal | kusursuz | kuvvetli | küflü |
 küstah | lacivert | loş | mavimsi | may-
 hoş | memesiz | meraklı | mesut | meys |
 modern | ~ muhtaç | muhteşem | mutena
 | mutlak | mücerret | mühim | müphem |
 mütecaviz | nazik | negatif | nesnel | ne-
 şeli | ~ nitelikli | okul sonrası | olağan |
 orlon | ölçüsüz | ölmüş | ölü | ölümlü | öyle
 | öylesi | öznel | parıltılı | parlak | pervasız
 | problemlili | problemsiz | puslu | renksiz
 | ruhi | rutin | ~ saatlik | sakin | savunma-
 sız | sayısız ~ | ~ sesli | seyrek | sihirli |
 sıkıcı | sınırlı | sınırsız | sofist | sorum-
 suz | sorunlu | soylu | sümsük | şanslı |
 şaşmaz | şefkatli | şu | tantanalı | tarihî
 | telaşlı | tembel | tempolu | tereddütlü
 | tutumlu | uçsuz bucaksız | umumi | uyu-
 şuk | uzatmalı | ümitsiz | üvey | üzücü
 | varlıklı | verimli | yabancı | yağışlı | yalın
 | yapayalnız | yaşlı | yeknesak | yerleşik
 | ~ yıllık | yoksul | zalim | zor **zaman an-
 layışı** • Kişiye göre değişen zaman. çiz-
 gisel **zaman aşımı** • hukuk Süre aşımı. ~
 nedenli **zaman çiçeği** • Mevsimine göre
 değişen çiçek. mücerret **zaman dilimi** •
 An, zaman parçası. *kısacık* | ~ *saniyelik* |
 ~ *asırlık* || benzersiz | çalıntı | hazin | özel
 | şuncacık | tarihsel | ~ uygun **zaman par-
 çası** • Zaman dilimi. anlamsız | ~ baskılı
 | beşerî | minicik | özgül | sıkıntılı

zamanlama • Zamanlamak işi. *ustaca* ||
 kurumsal

zamazingo • argo Zimbirtı. ~ tekerlekli

zambak • *bitki bilimi* Zambakgillerden,
 90-100 santimetre yüksekliğinde, güzel
 ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi,
 top zambak (*Lilium candidum*). *muhay-
 yel* | *benekli* | *ak* | *düşsel* || alacalı | apak |
 çürük | ~ dolmuş | kanlı | mor | sarı

zamir • *dil bilgisi* Kişi, dönüşlülük, gös-
 terme, soru ve belirsizlik kavramları
 vererek varlıkların yerini tutan söz, adıl.
 belgisiz

zambk • Yapıştırıcı olarak kullanılan, renksiz veya sarı kırmızımtırak renkte biçimsiz madde. *reçineli*

zampara • Sürekli kadın peşinde koşan, kadınlara düşkün erkek. *kart | sıyrık || acemi | alafranga | beşli | böyle | dehşetli | geçkin | hızlı | ihtiyar | keskin | orta yaşlı | pis | terbiyesiz*

zanaat • İnsanların maddeye dayanan gereksinimlerini karşılamak için yapılan, öğrenimle birlikte deneyim, beceri ve ustalık gerektiren iş, sınaat. • El ustalığı isteyen işler. *zor | gelişmiş || alçak gönüllü | bilinen | birer | müşkül zanaatkâr* • Zanaatçı. *kabiliyetli | kılıf | kıskanç*

zangırtı • Güçlü titremeye oluşan ses. *deminki*

zangoç • Kilise hizmetini gören ve çan çalan kimse. *çılgin*

zanlı • Şüpheli kimse. *~ bir numaralı ~ | sabıkalı || bıçaklı | ~ giyimli | silahsız*

zaparta • argo Azar, tersleme. *aşağılık*

zaptiye • tarih Osmanlı Devleti'nde toplum güvenliğini sağlamakla görevli askerî polis kuruluşunda görevli kimse. *çifte standartlı*

zar • İnce perde veya örtü. • *anatomi* İnce ve yumuşak yaprak biçimindeki organlar veya organ bölümleri, çeper. • *bitki bilimi* Birbirine sınıksı yapışık hücre veya moleküllerden oluşan ve bitkilerin çeşitli bölümlerini bir kın gibi saran ince tabaka, cidar, çeper. *cıvalı | incecik | elastik || ipince | işlemeli | kesme | manyetik | minicik | narin | ~ özlü | ~ saydam | sihirli | yarı geçirgen | yarı saydam | yazınsal*

zarafet • Zarıflık. aristokratik | belirgin | bütün ~ | ~ eğitilmiş | erkeksi | feminen | ~ gelme | gergin | inanılmaz | müstesna

zarar • Bir şeyin, bir olayın yol açtığı çıkar kaybı veya olumsuz, kötü sonuç, dokunma, ziyan, mazarrat. *maddi | çevresel | manevi | milyarlık | sair ~ | küçük çaplı | bunca || benzersiz | brüt | çok yönlü |*

devasa | fiilî | füzulî | ~ gelen | menfi | ~ oranlı | psikolojik | sigortalı | tek | tesadüfî | uçsuz bucaksız | umumi | zorlayıcı **zararlı** • Zarar veren, zararı dokunan, dokuncalı, muzır, tahripkâr kimse ya da şey. *biyolojik*

zarf • *eskimiş* Kap, kılıf, sarma. • *eskimiş, dil bilgisi* Bir fiilin, bir sıfatın veya bir zarfın anlamını zaman, yer, ölçü, nitelik, soru kavramları bakımından etkileyen kelime, belirteç. *mühürlü | gümüş | pullu | büyüke | kapalı | büyücek | ~ yazılı | tahhütlü | kalınca || alakasız | apak | astarlı | birkaç | buruşuk | bükülü | damgasız | esrarengiz | esrarlı | fiyakalı | ~ görünüm-lü | gri | ince | irice | işlemeli | kahverengi | ~ köşeli | ~ mumlu | mühürsüz | o | olağan | pulsuz | ~ renkli | resmî | saman rengi | solgun | ~ süslü | şişkin | şişman*

zargana • hayvan bilimi Uskumrumsugillerden, 40-60 santimetre boyunda, vücudu silindirik biçiminde, gaga gibi ince, uzun, sivri ağızlı bir balık (*Belone belone*). *anaç | yemlik*

zarif • Çekicilik, biçim, görünüş, durum, konuşma ve davranışlarıyla hoş giden, beğenilen, zarafetli kimse. *alımlı | efendice*

zaruret • Zorunluluk, gereklilik. • Sıkıntı, yoksulluk, fakirlik. *acil | coğrafi | değişmez | ~ esaslı | hayati | içtimai | kaçınılmaz | muhtelif ~ | tarihi*

zat • Kişi. • *eskimiş* Kendi. *şişman | muhterem | mübarek | bıyıklı | gözlüklü | yaşlıca | nüfuzlu | kıbar | mühim | vatanperver | hoşsohbet | ~ yüzlü | hiddetli | zengin | ~ elbiseli || açık fikirli | akıl | asilzade | aşırı | azametli | babacan | battal | bilinen | bir | ~ boylu | bu | büyük | centilmen | cübbeli | ~ çantalı | çebebi | düşman | edepli | eli çabuk | emniyetli | esprili | ~ fikirli | gafil | gençten | göbekli | güvenilir | hareketli | hovarda | igneli | kibirli | kıranta | kuşku | lacivert | matruş | ~ mizaçlı | muhteşem | muzip | münevver | ~ münezzeh*

zatülcenp

| orta yaşlı | ~ paltolu | ~ sakallı | sıhhatli
| şanlı | şişmanca | tabiatlı | taşralı | tec-
rübeli | terbiyeli | titiz | uzun boylu | ünlü
| ütülü | vatansever | vesair | zayıf | zeki

zatülcenp • *tıp* Göğüs sancısı, ateş, titre-
me, öksürük vb. belirtilerle ortaya çıkan
akciğer zarı yangısı, satlıcan. iltihaplı

zatürre • *tıp* Ateş, öksürük ve balgamla
beliren, tehlikeli bir akciğer hastalığı,
batar. *bakteriyel*

zavallı • Acınacak kadar kötü durumda
bulunan kimse. ~ *beyinli* || beceriksiz |
bok | güçsüz | ilkel | iyi kalpli | müfteri | ~
sakallı | sakat | tarihsiz | titrek | yetenek-
siz | ~ yüzlü | âciz **zavallılık** • Zavallı
olma durumu. bu | olanca

zaviye • *eskimiş, din bilgisi* Küçük tekke.
• *eskimiş, mecaz* Anlayış, görüş, bakış
açısı. muasır | muayyen | ön | tek

zayıf • Başarısızlığı gösteren not. *görece*

zayıflama • Zayıflamak işi. dertsiz | ente-
lektüel | görece | tembel **zayıflama ila-
cı** • Kilo verme amacıyla tüketilen ilaç.
reçetesiz **zayıflık** • Zayıf olma durumu.
insansı || aşırı | doğuştan | görece | kor-
kunc | muvakkat | ruhi | tüm ~ | ürkütücü

zaiyat • *çokluk* Yitikler, kayıplar. hayli

zebani • *din bilgisi* Cehennem bekçisi. •
Zebella. *kıdemli* || asık suratlı | birer | ~
kadrolu | kolonyalist | sözleşmeli

zebanzer • Dil pelesengi. alelade

zehap • *eskimiş* Sanma, sanı, zannetme.
kötü

zehir • Organizmaya girdiğinde kimya-
sal etkisiyle fizyolojik görevleri bozan
ve miktarına göre canlıyı öldürebilen
madde, ağı, sem. • *mecaz* Büyük üzün-
tü, acı, keder, sıkıntı. *öldürücü* | *yakıcı* |
bir tutam | ~ *kişilik* | *bir yudum* || ağılı
| bir avuç | buruk | çaresiz | çevresel | ~
dopdolu | etkili | moleküler | musibet |
mükemmel | müstamel | nükleer | renksiz
| tatsız | tekmiil ~ | ~ tesirli | zararsız **ze-**

hirci • Zehir yapıp satan kimse. açgözlü
| Allahsız

zekâ • *ruh bilimi* İnsanın düşünme, akıl
yürütme, objektif gerçekleri algılama,
yargılama ve sonuç çıkarma yetenekle-
rinin tamamı, anlayış, dirayet, zeyreklik,
feraset. *kıvrak* | *akıcı* | *pratik* | *mekanik*
| *matematiksel* | *oynak* | *yaratıcı* | *vasat* |
şeytani | *olanca* | *dilsel* | *entrikacı* | *man-
tıksal* | *analitik* || cevval | çok yanlı | dar
| düşük | filozofça | gelişmiş | gizli | gös-
terişsiz | hastalıklı | hımbıl | içgüdüsel |
iptidai | kavramsal | mizahi | muvazeneli
| muzip | olağanüstü | ortalama | pırıltılı
| sinsi | sözel | şehirli | ~ tanımaz | yapı-
cı | yüksek | zengin **zekâ düzeyi** • Zekâ
seviyesi. vasat **zekâ kuramı** • Zekâ ile
ilgili sistemli bir biçimde düzenlenmiş
birçok olayı açıklayan ve bir bilime te-
mel olan kurallar bütünü. çoklu **zekâlı** •
Zeki olan kimse. kıt

zeki • Anlama, kavrama yeteneği olma
durumu. *parmaksız* || harikulade | kızgın
| zeki **zekilik** • Zeki olma durumu, zey-
reklik. inanılmaz

zelzele • *coğrafya* Deprem. dehşetli | müt-
hiş

zemberek • Saatlerin çeşitli parçalarını
harekete geçiren bölüm, yay. • Kapılara
takılan yaylı kapama düzeneği. ~ *esaslı* |
esrarlı | masum | sıkı

zembil • Hasırdan örülmüş saplı torba. ha-
sır

zemin • Taban, döşeme, yer. • Kumaş,
süslü kâğıt, halı, yer muşambası, tablo
vb. desenli nesnelerde, biçimlerin üze-
rinde yer aldığı renk. • *mecaz* Temel,
dayanak. • *mecaz* Ortam. • *eskimiş* Yer-
yüzü, dünya. *kaygan* | *buzlu* | *kaypak* |
taş | *legal* | *çamurlu* | *müsait* | *dümdüz* |
sağlam | *kırılğan* | ~ *elverişli* | *yasal* | *or-
tak* | *müşterek* | *ahşap* | *toprak* || açık kır-
mızı | açık mavi | altın sarısı | anakronik
| analitik | antropolojik | apayrı | arkaik
| balçıklı | benekli | betimsel | bilimsel

| çinko | demokratik | dengeli | dertli | ~ dokulu | donuk | ~ döşeli | düalist | düzayak | emniyetli | engebeli | ~ geçirgen | göz alıcı | güneşli | iğrenç | iki katlı | ilkesel | interaktif | istikrarlı | jeolojik | kahverengi | kalıtsal | killi | kirli | kırmızı | kırmızımtırak | kızarık | kızıl | kumlu | kuramsal | kuru | loş | mezkûr | moleküler | mor | muayyen | muteber | münevver | oval | parlak | problemlili | rasyonel | sarı | tarihsel | tehlikesiz | teknolojik | teorik | verimli **zemin kat** • Giriş katı. babadan kalma

zencefil • *bitki bilimi* Zencefilgillerden, Hindistan ve Malezya'da yetişen, yaklaşık 100 santimetre yüksekliğinde, kamyış görünüşünde otsu bir bitkiden elde edilen ve baharat olarak kullanılan toz. *bir tutam* || ~ fiske | sarımsaklı

zenci • Siyah ırktan olan kimse, siyahi. *elli* | ~ *burunlu* | *ölümsüz* | *gariban* || adaleli | alelade | azatlı | boynu bükük | ~ bükük | dişi | güler yüzlü | Güneyli | ~ kiloluk | kiskanç | kuzguni | küpeli | munis | ~ omuzlu | ~ saçlı | sempatik | Senegalli | şişman | tehditkâr

zengin • Parası, malı çok olan, varlıklı, varslı, varyetli kimse. *türedi* | *son derece* | *hayırsever* | *bencil* | *dini bütün* | ~ *namlı* | ~ *sayılı* | *göbekli* | *taşralı* || Batılı | beceriksiz | bir avuç | boynu bükük | ~ bükük | cimri | cömert | ~ çeşit | çok | dehşetli | ~ denk | Doğulu | durmuş oturmuş | eski | etobur | ~ gelme | hangi | hatırlı | hayli | hesapsız | ihtiyar | ~ isimli | iyi kalpli | iyi yürekli | kaçık | kart | kimi ~ | ~ mahrum | millî | muhterem | münevver | olağanüstü | ~ renkli | sanatsever | ~ süslü | şımarık | ~ uyruklu | ünlü | yaşlıca | yerli | zalim **zengin piçi** • Kötü niyetli kimse. kabadayı | şımarık **zengin sınıf** • Zengin olan kimselerin oluşturduğu grup. kentli **zenginlik** • Zengin olma durumu, var-sıllık. *maddesel* | *benzersiz* | *inanılmaz* | *sinematografik* | *aşırı* | *duygusal* | *kültü-*

rel | *asıl* | *sonsuz* | *doyumsuz* | *arkeolojik* | *anlamsal* | *apayrı* | *şaşırtıcı* | *görsel* || akla zarar | armonik | babadan kalma | bir yığın | bugünkü | bunca | bütün ~ | cömert | çeşit çeşit | çok yönlü | devasa | doğal | düşsel | ekolojik | el değmemiş | gömülü | görgüsüz | göz alıcı | kavramsal | kozmik | kurgusal | kültürlü | melodik | mitolojik | mutlak | nice ~ | olanca | ölçüsüz | psikolojik | ruhsal | sezgisel | şaşılmalı | turistik | ~ türlü | uluslararası | yapmacık | yegâne | yorucu | ~ yönlü

zenginleşme • Zenginleşmek durumu. *sebsiz*

zenne • *eskimiş* Kadın. *feraceli*

zerdali • *bitki bilimi* Kayısı ağacının Akdeniz ülkelerinde yetiştirilen küçük meyveli bir türü (*Armeniaca vulgaris*). • Bu ağacın sarı, etli ve tadı acı, çekirdekli meyvesi. *acı* | *altın* | *aşısız* | *ham*

zerre • Çok küçük parçacık. bir yığın | milyonlarca | namütenahi | yüz binlerce **zerrecik** • Çok küçük parçacık. *koyu sarı*

zerzevatçı • Zerzevat satan kimse, sebze-ci. *gezici* | *meymenetsiz*

zevat • *eskimiş*, *çokluk* Kişiler, zatlar. *nüfuzlu* || birtakım ~ | ~ bulandırıcı | hayırperver | ilerici | ~ kalan | kompleksli | ~ maruz | ~ muktedir | mütediyyin | ruhsuz | tuzu kuru

zevce • *eskimiş* Karı. *müstakbel* | *münasip* || hakikatli | körpe | muhterem | nikâhlı | şefkatli

zevç • *eskimiş* Koca. *bahtiyar* | *müteveffa*

zevk • Hoşa giden veya çekici bir şeyin elde edilmesinden, düşünülmesinden doğan hoş duygu, haz. • Güzeli çirkinden ayırt etme yetisi, beğeni. • Tat, lezzet. • *mecaz* Eğlence. *vahşi* | *müstesna* | *başlıca* | *estetik* | *dünyevi* | *apayrı* | *garip* | *rafine* | *basit* | *anlaşılmaz* | *inanılmaz* | *saf* | *iğrenç* | *duygusal* | *bedensel* | *çocukça* | *cinsel* | *bütün* ~ | *geçici* | ~ *mahsus*

| mekanik | benzersiz |engin | levanten
| büyük | şahsi | eşsiz | doyum-suz | sin-si
| sadist || aldatici | aldirmaz | alingan |
anlik | ~ asirlik | atavik | ~ aykiri | bam-
başka | barbarca | baş döndürücü | behimi
| beylik | bir | birtakım ~ | böyle | cehen-
nemlik | çocuksu | derecesiz | doğru dü-
rüst | duygusuz | ~ düşkün | edebî | esas |
~ evvelki | ezeli | fantastik | farklı | ferdî
| fevkalade | fos | galiz | günahkâr | günü-
birlik | hastalıklı | hissî | hınzır | hodbin
| insani | isteksiz | kadirbilir | kadınca |
karakteristik | ~ karışık | kentli | keskin |
klasik | kuvvetli | manyakça | millî | mu-
ayyen | muazzam | muğlak | ~ muktedir |
müşterek | nadide | naif | nefis | olağanüs-
tû | ölçülü | özel | romantik | ruhsal | sapık
| sarp | semavi | sihirli | sofistike | sonsuz
| şehirli | uçsuz bucaksız | ufak | uyuştu-
rucu | yapıcı | yasak | yegâne | yepyeni |
yüksek | ~ zıt **zevk âlemi** • Keyif alınan
yer. eşsiz **zevksizlik** • Zevksiz olma du-
rumu. bir yığın | ~ özentili

zevzeklik • Gevezelik. beklenmez

zeybek • Batı Anadolu efesi. beş altı |
mağrur | üç beş | yavuz

zeytin • *bitki bilimi* Zeytingillerden, Ak-
deniz ülkelerinde yetişen, 10-20 metre
yüksekliğinde, dalları dikensiz, yaprak-
ları karşılıklı, küçük ve gümüş rengine,
uzun ömürlü bir ağaç (*Olea europaea*).
• *bitki bilimi* Bu ağacın tazeyken yeşil,
sonradan kararan, yüksek besin değeri
taşıyan yağlı meyvesi. *biberli* | *sofra-
lık* | *yabani* | ~ *yapraklı* | *kekikli* | *kara*
|| acımsı | aşılı | beş on | bir avuç | birer
| bodur | çekirdeksiz | dolgun | dolma |
donuk | eğri büğrü | etli | kapkara | kırma
| kıvılcımlı | kuru | ~ küfe | ~ markalı | pe-
rakende | serpmeye | sıska | tuzsuz | yabanıl
| yağlı **zeytin ağacı** • Zeytin. *bodur* || ~
asırlık | boğum boğum **zeytinlik** • Zey-
tin yetiştirilen alan. • Zeytini çok olan
yer. ~ asırlık | bakımsız | koca | marjinal
| uzak **zeytinyağı** • Zeytin tanelerinden

çıkarılan bitkisel yağ. *sızma* | *natürel* | ~
bardak | *bir damla* | *sarımsaklı* | *rafine* |
biberli | *baharatlı* | *süzme* || ~ aromalı |
ayrıcalıklı | bir parmak | bolca | kaynar
| kızgın | ~ kuruşluk | limonlu | ~ litre |
sirkeli | ~ şişe | ~ testi | yemeklik **zeytin-
yağı** • İçine zeytinyağı katılma durumu.
bol **zeytinyağı enginar** • Zeytinyağı ile
soğuk servis edilen enginardan oluşan
bir yemek. *baklalı*

zikkim • *mecaz* İçki ve sigara gibi zararlı
alışkanlıklar için kullanılan bir söz. *şu*

zılgıt • *teklifsiz konuşmada* Korkutma, çı-
kışma, gözdağı, azarlama. *biberli* | *bunca*

zıpır • *teklifsiz konuşmada* Şımarık ve de-
lice tavırlı kimse. *varlıklı* **zıpırlık** • Zı-
pır olma durumu, delişmenlik, zirzopluk,
zırtapozluk. *yavşak*

zıpkın • Büyük balıkları vurup çekmeye
yarayan ucu çengelli mızrak. *çatalı* | ~
dişli || ~ *saplı*

zıpzip • Bilye. • Bir yerinden lastik bir
bağla asılmış, içi talaş dolu hafif bir top
olan çocuk oyuncağı. *küçük* | ~ *renkli*

zırh • *eskimiş* Herhangi bir yeri, aracı
vb.ni kuvvetlendiren, zararlı etkilerden
koruyan özel madde. *gömgök* || *basbaya-
ğı* | *çelik* | ~ *kakmalı* | *kilitli* | *koruyucu*
| *kutsal* | *örme* | *tılsımlı* | *tunç* | *yaldızlı*

zırhlı • Zırh giymiş veya zırh kaplanmış
herhangi bir şey. *hantal* **zırhlı alay** •
Zırh giymiş veya zırh kaplanmış genel-
likle üç tabur ve bunlara bağlı birlikler-
den oluşan asker topluluğu. *motorize*

zırtapozluk • Zıpırlık. *akıl dışı* | *mantık*
dışı

zırva • Saçma, saçma sapan, boş, anlam-
sız söz. *olmadık* | *saçma sapan* **zırvalık** •
Saçma, saçma sapan, boş, anlamsız söz.
olanca

zıtlık • Karşıtlık. baş döndürücü | karşılıklı

zibidi • Yersiz ve zamansız davranışları olan kimse. bir yığın | ~ burunlu | kıcı kırık | küpeli | meteliksiz

zifir • Tütün dumanının bıraktığı yağlı ve siyah kir. kavuniçi

zift • Katran ve diğer organik maddelerin buharlaşmasından veya damıtılmasından elde edilen, kolay kırılan, az ısı ile eriyen, katı, siyah, parlak madde, karasakız. ~ fiçi | iğrenç | kaynar

zigot • *biyoloji* Erkek ve dişi gametin birleşmesiyle oluşan döllenmiş hücre. tek hücreli

zihin • Canlının duyu ve davranışlar dışındaki ruhsal süreç ve etkinliklerinin bütünü. • *ruh bilimi* Bellek, an. • Anlayış, kavrayış. • Bilinç, dimağ. *hastalıklı* | *pürüzsüz* || analitik | berrak | ~ beyinli | bilinçsiz | çarpık | donuk | ~ karışık | karmakarışık | pırıltılı | sansürsüz | sapkın | stressiz | üşengeç | üzücü | verimsiz | yüzeysel **zihin yapısı** • Zihin haritası. çarpık

zihniyet • Anlayış. *sansürcü* | *gerici* | çarpık | dayatmacı | teslimiyetçi | yobaz | hastalıklı | totaliter | ~ kopuk | ~ zıt | mistik | ~ otoriter | aptalca | statükocu | tekeli | skolastik | ticari | bürokratik | antidemokratik | felsefi | akli | devletçi | mütegalibe | ataerkil || anakronik | Avrupalı | basiretsiz | ~ beyinli | despot | dinsiz | edepsiz | espritüel | farklı | fena | geri kafalı | gıcık | ilerici | kara düzen | ~ kesen | kibirli | kıskanç | kuş beyinli | marjinal | militarist | miskin | muayyen | oryantal | ~ önceki | popüler | problemlili | sağcı | sapık | sorunsuz | şaşmaz | şom ağızlı | ~ takılı | tek yanlı | tepeden inme | tuhaf | ülkücü | yasaklayıcı | yoz

zikir • *din bilgisi* Bir tarikata bağlı olanların Tanrı'nın adını art arda söylemesi. deruni | riyakâr

zikzak • Art arda birdenbire ters yöne açılar yapan kırık çizgi. • *mecaz* Sık sık

değişen görüş, düşünce veya davranış, istikrarsızlık. birçok | düzensiz | rastgele | şaşırtıcı

zil • İşaret vermek, uyarmak, çağırmak için kullanılan ve bir çan ile bu çana vuran bir tokmaktan oluşan, elle veya başka düzenlerle işletilebilen araç. • *müzik* Birbirine çarparak ses çıkartmak için parmaklara veya tefin kasnağındaki deliklere takılan yuvarlak, metal nesne. *paslı* || bakır | elektrikli | esrarlı | geveze | isimsiz | ~ kurgulu | müzikli | pirinç | ~ sesli | ~ takılı | tunç | yırtıcı | zincirleme **zil sesi** • Zilin çıkardığı ses. aralıksız | hiddetli | kapkara

zillet • Hor görülme, aşağılanma. olmadık **zina** • Aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişki. asıl

zincir • Birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ. • Taşıtların kar veya buzda kaymaması için tekerleklerine takılan alet. • Altın veya gümüşten yapılmış takı. • *eskimiş* Hükümlülerin eline, ayağına vurulan demir bağ. *paslı* | altın | kitaplık | demir | baklalı | ~ takılı | kilitli | ~ kopuk | ~ halkalı | birtakım ~ | incecik || altın sarısı | ~ arşınlık | beyhude | çifte | değme | dev | dikenli | dokuzuncu | dürüst | düşünsel | ~ fiyatlı | gagesiz | gergin | gümüş | ~ lastikli | muntazam | nihayetsiz | onuncu | ~ örülü | parlak | tılsımlı | topuzlu | yağsız | ~ yoksun | ~ yüklü

zindan • Tutuklu veya hükümlülerin içine konulduğu kapalı yer. • *mecaz* Çok karanlık ve sıkıntılı yer. bir | cenabet | dipsiz | karanlık | kemerli | kör | ~ örülü | ~ penceresiz | tozlu **zindancı** • Zindan bekçisi. beş on

ziraat • Tarım. ~ makineli **ziraatçı** • Tarımcı. tanınmış

zirve • Doruk. • *mecaz* Bir işte ulaşılan en üst aşama. • *mecaz* Büyük ve önemli toplantı. *troyka* | *yarınki* || bembeyaz |

zirve tırmanışı

buzlu | büyük | dörtlü | fırtınalı | göstermelik | güneşli | ikinci | sabahki | son | volkanik | yemekli | yüce **zirve tırmanışı** • Dağ gibi yüksekçe bir yerin en tepesine tırmanma. **turistik**

ziya • *eskimiş* Işık. *çiğ* | *titrek* | *oynak* | *kızıl* || coşkun | esmer | firari | hafif | hazin | müşterek | sarı | sarımtırak | sarışın | semavi | sevgili ~ | sihirli | sönük

ziyafet • Eğlenmek veya bir olayı kutlamak amacıyla birçok kimsenin bir araya gelerek yedikleri yemek, şölen, toy. *muhteşem* | *çalgılı* | *mükellef* | *cömert* | *akşamki* | *sazlı sözlü* || alafranga | basba-yağı | bir | bolca | debdebeli | diplomatik | emsalsiz | ~ esaslı | fikrî | fiyakalı | iki | ~ kişilik | ~ mamur | masalsı | mutantan | sıkı | sofralık | tantanalı | yemekli | zehirli | âşıkane **ziyafet sofrası** • Eğlenmek veya bir olayı kutlamak amacıyla birçok kimsenin bir araya gelerek yedikleri yemek masası. **harikulade**

ziyan • Zarar. fazla | hiçbir

ziyaret • Birini görmeye, biriyle görüşmeye gitme, görüşme. • Bir yeri görmeye gitme. *günübirlik* | *rutin* | *mutat* | *kısacık* | *olağan* | *yarıncı* | ~ *saatlik* || beklenmedik | böyle | bugünkü | düzenli | ~ düzeyli | ~ gelen | göstermelik | günlük | ~ haftalık | kaçınıcı | kısa | mahut | manasız | mukaddes | mutsuz | nafile | ~ önceki | ruhani | sabahki | saçma | sebepsiz | sessiz | sedasız | sıradan | suni | üçüncü | yakıcı | ~ yüklü **ziyaretçi** • Ziyaret eden, ziyaret eden giden kimse. *görme engelli* | *isimsiz* | *günübirlik* || erkenci | kadim | meraklı | müstesna | olur olmaz | sakar | sevimsiz | sıradan | yüzlerce

ziynet • Süs, bezek. düzgünlü | müsait | rastıklı

zombi • Hortlak. • Uykusuzluktan, yorgunluktan serseme dönmüş kimse. duy-gusuz | piç | sapık | tepkisiz

zoom • Yakınlaştırma. ~ aralıklı | ~ kademeli

zor • Sıkıntı, güçlük, rahatsızlık. • Yüküm, mecburiyet. • Baskı. *son derece* || insanüstü | sınıfsal **zorluk** • Sıkıntı veya güçlükle yapılma durumu, zor olma, güçlük, zahmet. *binbir* | *olmadık* | *bürokratik* | *bin türlü* || amansız | asıl | ~ bin | ~ çeşit | ~ çeşitli | devasa | dikenli | herhangi bir | kendine özgü | maddesel | metodolojik | mündemiç | psikolojik | ~ türlü

zorba • Gücüne güvenerek hükmü altında bulunanlara söz hakkı ve davranış özgürlüğü tanımayan (kimse), müstebit, müte-gallibe, despot, diktatör. *azılı* | *üç beş* || asalak | ~ ayaklı | bıçaklı | ~ ceketli | değ-me | iri kıyım | meşin | mezkûr | muhteris | üç | üniformalı **zorba başı** • Diktatör. **zorbalık** • Zorbaca davranışta bulunma, müstebitlik. beklenmedik | ezici | sağcı | sevimli | sistematik

zorlama • Zorlamak işi, zecir. bütün ~ | dilsel | doğa ötesi | ısrarlı | kuvvetli | onca | ~ resmî | yasaklayıcı | yasal

zorunluk • Zorunluluk. • *toplum bilimi* İnsan, doğanın ve toplumun nesnel yasalarına bağımlı olması durumu. sosyal | ~ tür **zorunluluk** • Olması gerekme, olduğundan başka olmama, zorunlu olma, mecburluk, mecburiyet, mecburilik, zaruret, ıztırar, zorunluk, zarurilik. *yaşamsal* | *kaçınılmaz* | *anayasal* || ahlaki | bambaşka | delirtici | derin | ekonomik | gündelik | kişisel | manevi | mantiki | mantıksal | matematiksel | parasal | pratik | sosyal | sosyolojik | stratejik | tarihsel | teknik | törel | ussal | yasal | ~ yönelik

zulmet • *eskimiş* Karanlık. kesif

zulüm • Güçlü bir kimsenin yasaya veya vicdana aykırı olarak başkasını uğrattığı kötü durum, kıyğı, eziyet, cefa. apaçık | ~ çeşit | ~ görülmemiş | lüzumsuz | ~ marmur | ~ senelik | şahane | tepeden inme

zurna • Ağaçtan yapılan, iki karış boyunda, ağız bölümü yayvan, keskin bir ses çıkaran ve çoğu zaman davulla veya dümbelele birlikte çalınan nefesli çalgı. **delikli zurnacı** • Zurna çalan kimse, zurnazen. *meşhur* || ~ derili | iyi | ~ namlı

zülûf • Şakaklardan sarkan saç lülesi. *kıvr kıvr* || ~ örülü

zümre • Topluluk, takım, grup, camia. *münevver* | *ayrıcalıklı* | *aydın* | *sapık* || açgözlü | bayağı | ~ beyinli | cahil | düzenbaz | edebî | günahkâr | hususi | kalabalık | ~ kopuk | lüzumsuz | müfteri | mürekkep | okumuş | pespaye | seçkin | sivil | şuursuz

zümrüt • *jeoloji* Cam parlaklığında, yeşil renkte, saydam bir süs taşı, doğal alüminyum ve berilyum silikası. *som* || *ber-rak* | *dökme* | *müstesna*

züppe • Giyinişte, söz söyleyişte, dilde, düşünüşte toplumun gülünç ve aykırı saydığı yapmacıklıklara ve aşırılıklara kaçan kimse. *alafranga* | *gözlüklü* || ~ belirsiz | çılgın | deminki | insan müsveddesi | kaçık | kıtıpiyoz | üstün | zındık

züppelik • Züppeye yakışır davranış, snopluk, snobizm. *gülünç* | *hiçbir*

zürriyet • Çocuk. *avare*

KAYNAKLAR

- Baker, P. - H. Andrew - M. Tony (2006), *A Glossary of Corpus Linguistics*, Edinburgh University Press, England.
- Bozkurt, F. (2000), *Türkiye Türkçesi*, 2. Baskı, Hatiboğlu Yayınevi, Ankara.
- Bozkurt, F. (2017), *Sözlükselleşme: Genel Sözlükler için Sözlükbirim Seçimi*, Kesit Yayınları, İstanbul.
- Çetinkaya, B. (2009), “Eşdizimli Sözlükler”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Volume 4/4 Summer, s. 196-206.
- Delisle, J. - H. Lee-Jahnke - M. C. Cormier (1999), *Terminologie de la Traduction* (“Açıklamalı Çeviri Terimleri Sözlüğü”), Çev.: İ. Boztaş ve Ş. O. Yener), Sayısal Kitabevi, Ankara.
- Hartmann, R. R. K. - J. Gregory (1998), *Dictionary of Lexicography*, Routledge, London.
- Kennedy, G. (1998), *An Introduction to Corpus Linguistics*, Addison Wesley Longman Limited, New York.
- Malmkjær, K. (2001), *The Linguistics Encyclopedia*, Routledge, Florence, KY, USA.
- McEnery, T. vd. (2006), *Corpus-Based Language Studies an Advanced Resource Book*. New York: Routledge.
- Oflazer, K. (2006), “Lehçeler Arası Dil Çevirisi”, *Bilgisayar Destekli Dil Çalıştayı Bildirileri* içinde, 14 Mayıs 2005, TDK Yay.: 808, Ankara, s. 99-105.
- Oxford Collocation Dictionary for Students of English*, (2003), Oxford University Press.
- Özkan, B. (2020), *Türkiye Türkçesinde Ön Adlarla Adların Birliktelik Kullanımı ve Eş Dizimi Sözlüğü -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-*, Türk Dil Kurumu Yayınları: 1360, Ankara.
- _____ (2018), “Ana Dili ve Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Sözlükbirimsel Bileşenler Açısından Önadlar”, *Uluslararası Eğitim ve Dil Der-gisi*, 2018/1, s. 1-6.
- _____ (2014), “Türkiye Türkçesi Söz Varlığında Fiillerin Derlem Denetimi ve Derlem Tabanlı Sözlüğü”, *bilig*, s. 171-204.
- _____ vd. (2011), “Ana Dili ve Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Belirteçler -Derlem Tabanlı Bir Uygulama-”, *Theoretical and Applied Re-*

searches on Turkish Language Teaching, (Edt.: L. Uzun - Ü. Bozkurt), Die Blaue Eule, Essen, Almanya.

_____ (2010), “Güncel Türkçe Sözlükte Zarf Olarak Tanımlı Sözlükbirimlerin Derlem Denetimi”, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 5 [3], s. 1764-1782.

_____ (2007), *Türkiye Türkçesinde Belirteçlerin Fiillerle Birlikte Kullanımları ve Eşdizimliliği*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Adana.

Say, B. - U. Özge - K. Oflazer (2002), “Bilgisayar Ortamında Derlem Geliştirme Çalışması”, *Akademik Bilişim Konferansı*, Konya.

Sterkenburg, P. V. (2003), *A Practical Guide to Lexicography*, John Benjamins Publishing Company, Amsterdam/Pliledelphia.

Tahiroğlu, B. T. (2006), “Sözlük bilimi ve bilgisayar uygulamaları”, *Bilgisayar Destekli Dil Bilimi Çalıştayı Bildirileri* içinde, 14 Mayıs, TDK Yayınları: 808, Ankara, s. 89-98.

Tantuğ, A. C. vd. (2008), “Türkmenceden Türkçeye Bilgisayarlı Metin Çevirisi”, *itüdergisi/d mühendislik*, C 7, S 4, s. 83-94.

Türkçe Sözlük (2005), TDK Yayınları, Ankara.

Uzun, N. E. (2006), *Biçimbilim -Temel Kavramlar-*, Papatya Yayınları, İstanbul.

Vardar, B. (1998), *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, ABC Kitabevi, İstanbul.

<http://alias-i.com/lingpipe/web/demo-sentence.html> (Internet- 28. 7. 2010)

<http://tenmax.com/teleport/pro/home.htm> (Internet- 28. 7. 2010)

<http://www.hlst.sabanciuniv.edu/TL/> (Internet- 28. 7. 2010)

<http://www.ii.metu.edu.tr/tr/category/tags/turkce-derlem> (Internet-28. 3. 2010)

<http://www.natcorp.ox.ac.uk/corpus/index.xml> (Internet- 28. 7. 2010)

<http://www.istatistikanaliz.com/ornekleme buyuklugunu saptanmasi.asp> (Internet- 28. 9. 2010)

<http://mwe.stanford.edu/collocations.html> (Internet- 28. 07. 2010)

<http://turkcederlem.mersin.edu.tr/ctb/modules.php?module=sifat&file=arama> (Internet- 24. 10. 2019)

<http://turkcederlem.mersin.edu.tr/> (Internet- 20. 12. 2019)

Ek 1: Sözlük Birimsel Bileşenler Listesi

adımlık (...)	aşamalı (...)	bazı (-lAr, -lArI)
adlı (...)	âşık (-e)	bazı (-lAr/-lArI)
ağırlıklı (...)	aşına (-e)	bedel (-e)
ağızlı (...)	aşkın (-i)	beğenir (...)
ağlı (...)	atılı (...)	belgeli (...)
ailelik (...)	atkılı (...)	belirsiz (-i)
ait (-e)	avuç (...)	belli (...)
alakadar (-ile)	ayaklı (...)	benizli (...)
alakalı (-ile)	aykırı (-e)	benzer (-e)
alışık (-e)	aylı (...)	benzeri (...)
alışkan (-e)	aylık (...)	bereli (...)
alışkın alışmış (-e)	ayrımli (...)	beslenen (-ile, -den)
alt (... -ı)	az (-i)	beter (-den)
alt yazılı (...)	azade (-den)	beyazlı (...)
altlı (...)	bacaklı (...)	beygirlik (...)
amaçlı (...)	bağdaşmaz (-ile)	beyinli (...)
amade (-e)	bağımlı (-e) (-den)	otuzluk (...)
analı (...)	bağıntılı (...)	beyitli (...)
angaje (-e)	bağlantılı (-ile)	bezeli (-ile)
anlatımlı (...)	bağlı (-e, -ile)	bezemeli (...)
arabalık (...)	bakraç (...)	biçimli (...)
aralıklı (...)	bandıralı (...)	bihaber (-den)
arınmış (-den)	bardak (...)	bileşimli (...)
aromalı (...)	barışık (-ile)	bilinmeyen (... , -i)
arşınlık (...)	basamaklı (...)	bilmiş (...)
asgari (...)	basık (-i, -e)	bilumum (-lAr)
asılı (-e, -de)	baskılı (...)	bin (...)
asılı (...)	başlı (...)	biner (...)
asırlık (...)	başlı başına (... bir)	binlik (...)
askılı (...)	başlıklı (...)	bir araba (~dolusu...)
aşamalı (...)	bayraklı (...)	bir numaralı (~+nın ... +i)

biricik (...-m)	çantalı (-i, ...)	çivili (-e)
birleşen (...-ile)	çapalı (...)	çizgili (...)
birtakım (-lAr, -lArI)	çaplı (...)	çizili (...)
bitişik (-ile)	çardaklı (...)	çizmeli (...)
bloklu (...)	çarıklı (...)	çocuklu (...)
borçlu (-e)	çarklı (...)	çökük (-i)
boy lu (...)	çarpmalı (-den)	cümle (-lAr)
boyunlu (...)	çarşaf lı (...)	çözük (-i)
boyutlu (...)	çatal (...)	çubuklu (...)
bozma (-den)	çatık (...)	çuhalı (...)
bölmeli (...)	çatılı (...)	çukurlu (...)
bu kabîl(-lAr)	çatılı (...)	çuval (...)
bucaksız (...)	çaylı (...)	dair (-e)
bulandırıcı (gönül/iç/mide ...)	çaylık (...)	daireli (...)
burunlu (uzun/kısa vb ...)	çehreli (...)	dallı (...)
butlu (...)	çekemez (...)	damgalı (...)
butsuz (...)	çekici (...)	damlı (...)
buutlu (...)	çekimli (...)	dantelli (...)
buz (... gibi)	çekimsiz (...)	dayalı (-e)
bükük (...)	çekirdekli (...)	dayanaklı (...)
bürülü (...)	çekişli (-den)	dayanıklı (-e, ...)
bütün (-lAr)	çemberli (...)	değer (-e)
bütünleyen (-i)	çemrek (...)	değgin (-e)
ceketli (...)	çeneli (...)	delik (-i)
cennet (... gibi)	çeperli (...)	delikli (...)
cepheli (...)	çerçeveli (...)	demirli (-i, -de)
cevaplı (...)	çeşit (başka/türlü/bir/bu ...)	demokrat (...)
cezalılı (...)	çeşitli (-lAr, -lArI)	denk (-e)
ciltli (...)	çevrik (-e)	dereceli (orta/yüksek/ giz-
ciltlik (...)	çevrili (-ile)	lilik/düşük ...) (ileri/orta/
cins (...)	çıkık (-i)	yüksek/ gizlilik/düşük ...)
cüsseli (...)	çıkışlı (...)	derili (...)
çabuk (...)	çıkma (-den)	desenli (...)
çadır lı (...)	çiçekli (...)	deste (...)
çağrışım lı (...)	çift (...)	destekli (...)
çakılı (-e, -de, -ile)	çimdik (...)	devirli (...)
		dikili (-e)

dikişli (...)	duyarlı (-e)	fıçı (...)
dilli (çok/tek ...)	duyulmamış (-i, ...)	fıldır fıldır (-i ...)
dinli (çok ...)	düğmeli (...)	fırfırsız (-i ...)
dipli (...)	dünya görüşlü (...)	fıstık (... gibi)
diplomalı (...)	düşkün (-e)	figürlü (...)
direkli (...)	düzeyle (üst/yüksek/ düşük ...)	fikirli (açık/sabit/ön/ince/ cin vb ...)
dirençli (-e, ...)	edalı (...)	filinta (... gibi)
dirençsiz (-e, ...)	egemen (-e)	filtreli (...)
dişli (...)	eğik (-e)	filtresiz (...)
dizgeli (...)	eğilimli (...)	fincan (...)
dizi dizi (-lAr)	eğimli (-e)	fincanlık (...) (...)
dizili (-e, ...)	eğitilmiş (...)	fiske (...)
doğacak (-den, ...)	ehliyetli (...)	fıyatlı (uygun/düşük/ ucuz/ yüksek ...)
doğma (-den)	eklemeli (...)	formalık (...)
doğru orantılı (-ile)	elbiseli(...)	formatlı (...)
doğumlu (...)	elli (...)	formüllü (...)
dokulu (...)	elverişli (-e)	franklık (...)
dokumalı (...)	emin (-den)	gagalı (...)
dolgulu (...)	endeksli (-e)	galoşlu (...)
dolmuş (-ile, -e, -i, ...)	eriten (...)	gani (...)
dolu (-ile, -i, ...)	esash (...)	garantili (...)
dolusu (...)	esen (-den)	garantisiz (...)
donatılı (-ile)	esintili (...)	gebe (-e)
donlu (...)	eşli (...)	geceki (bu/o/dün ...)
dopdolu (-ile, ...)	etiketli (...)	gecelik (...)
doyuran (-i)	evli (...)	geçen (hafta/ay/yaz/kış vb.)
dökük (-i)	evlik (...)	geçirgen (...)
döküm (...)	evvelki (-den, biraz/daha/az ..., ... sene/yıl)	geçkin (...)
dönük (-e, -i)	façalı (...-i)	gelen (-ile, -den)
dönük (-e)	faizli (düşük/yüksek/sıfır/ değişken/sabit ...)	gelenekli (...)
dönümlük (...)	farksız (-den)	gelirli (...)
dönüşsüz (-e)	fenerli (-i)	gelme (-den)
döşeli (-ile, ...)	fermanlı (...)	gelmiş geçmiş (en büyük/ iyi/güzel/ ...)
döşemeli (...)	fersahlık (...)	gerekçeli (...)
dudaklı (...)		
duraklı (...)		

gerili (-e, -i)	hasılatlı (...)	imgeli (...)
gıdalı (...)	havalı (...)	imza edilmiş (...)
giyimli (...)	havi (...)	iradeli (...)
gollü (...)	hayran (-e, -i ...)	irili ufaklı (-lAr)
göğüslü (...)	hazır (-e)	irtibatlı (-ile)
gömlekli (...)	hazırlıksız (-e)	isimli (...)
gömleksiz (...)	heceli (...)	istemli (...)
gönüllü (-e)	hecelik (...)	işaretli (...)
görevli (-ile, -de)	hevesli (-e)	işleme (...)
görmemiş (...)	hırkalı (...)	işli (...)
görmüş (...)	hisseli (...)	kabarık (-i)
görülmemiş (eşi/benzeri ...)	hoparlörlü (...)	kabartmalı (...)
görünümlü (...)	hoşnut (-den)	kabîl (bu..., o...)
görüslü (...)	huylu (...)	kabuklu (...)
götürücü (-e)	hücreli (...)	kâbuslu (...)
gövdeli (...)	hükümlü (-e)	kaçlık (%...)
gözenekli (...)	hüzmeli (...)	kadeh (...)
gözlü (...)	ısı derecesi olan (...)	kademeli (...) (yüksek / düşük vb.)
grostonluk (...)	ısırmılık (...)	kadınli (...)
haberdar (-den)	ışıklı (...)	kadroli (...)
haberli (-den)	ışınli (...)	kafalı (...)
habersiz (-den)	ibaret (-den)	kafesli (...)
hacimli (geniş/dar/büyük/ yüksek/düşük ...)	içerikli (...)	kâğıtlı (...)
haçlı (-i, ...)	içici (...)	kain (-de)
hafızalı (...)	içimli (...)	kakma (...)
haftalık (...)	içimlik (...)	kakmalı (...)
haiz (-e, -i ...)	içli dışlı (-ile)	kalan (-den)
hâkim (-e)	ihtimalli (...)	kalçalı (...)
halkalı (-i, ...)	ikramiyeli (...)	kaldırımlı (...)
hâllice (-den)	ilaveli (-ile)	kalıp (...)
haneli (...)	ilaveli (...)	kalma (...- den)
hanelik (...)	ilintili (-ile)	kalpli (kırık/ temiz, vb.)
hapis (-de)	ilintisiz (-ile)	kamyon (...)
harçlı (...)	ilişkili (-ile)	kanatlı (...)
hareli (...)	ilişkin (-e, -ile)	kapaklı (...)
hasarlı (...)	imalı (...)	kapasiteli (...)

kaplama (...)	kirişli (...)	külahlı (...)
kaplamalı (...)	kirpikli (...)	kürekli (...)
kaplı (-ile, ...)	kişilik (...)	küs (-e, -ile)
kapma (-den, ...)	kitaplık (...)	lakaplı (...)
karakterli (...)	koca koca (-lAr)	lambalı (...)
karaktersiz (...)	kocalı (...)	lastikli (...)
karalı (...)	kokulu (...)	layık (-e)
kardeşli (...)	kolesterollü (...)	lekeli (...)
kare (...)	kollu (...)	liralık (...)
kareli (...)	koltuklu (...)	litre (...)
karılı (...)	konulu (...)	litrelik (...)
karınlı (...)	kopuk (-den, -i)	lokomotifli (...)
karışık (-ile)	kostümlü (...)	maaşlı (...)
kasalı (...)	koşullu (...)	madalyalı (...)
kaşlı (...)	koşut (-e, -ile)	mahkûm (-e)
katkılı (...)	kova (...)	mahmul (-ile)
katlı (...)	köpüklü (-i, ...)	mahrum (-den)
katmanlı (...)	köşeli (...)	mahsur (-de)
katranlı (...)	kubbeli (...)	mahsus (-e)
kayan (..., -e)	kucak (bir ...)	majör (...)
kayıtlı (-e, ...)	kucak dolusu (...)	makinelı (...)
kaynaklı (...)	kulaklı (...)	maksatlı (...)
kemikli (...)	kullanılmış (...)	maliyetli (yüksek/düşük...)
kenarlı (...)	kullanımlı (...)	malum (-e)
kepçe (...)	kumandalı (-den, ...)	mamul (-den)
kese (...)	kupa (...)	mamur (dört başı ...)
kesen (-i, -e)	kurallı (...)	manzaralı (...)
kılıflı (...)	kurdeleli (...)	markalı (...)
kılıklı (...)	kurgulu (...)	maruz (-e)
kıratlık (...)	kurulu (-den, -ile, -e)	masraflı (...)
kırıcı (...)	kuruşluk (...)	maşalı (-i)
kıyafetli (...)	kuşaklı (...)	matuf (-e)
kilolu (...)	kutu (...)	mavili (...)
kiloluk (...)	küçültücü (...)	mazhar (-e)
kimi (-lAr)	küfe (...)	mecbur (-e)
kiralı (...)	külâh (...)	megavatlık (...)

melfuf (...)	müjdeli (...)	ortalı (...)
memeli (...)	mükellef (-ile)	otoriter (...)
memur (-e)	mülhem (-den)	oturmuş (-e)
menkul (-den)	mümasil (-e)	oyma (...)
mensup (-e)	münezzeh (-den)	oymalı (...)
menşeli (...)	münhasır (-e)	ödemeli (...)
merdivenli (...)	müptela (-e)	ödenekli (...)
mermerli (...)	müstahak (-e)	öğrenimli (...)
mesafeli (...)	müstenit (-e)	ökçeli (...)
mesul (-den)	müteallik (-e)	ölçek (...)
meşbu (-ile)	müteşekkik (-den)	ömürlü (...)
meşgul (-ile)	müteveccih (-e)	önceki (-den, ..., daha)
metrajlı (uzun/kısa ...)	mütevellit (-den)	önemlice (-nın)
metrelik (...)	nakaratlı (...)	önlüklü (...)
mevzulu (...)	namlı (...)	örgülü (...)
meyilli (-e)	nazır (-e)	örtülü (..., -ile)
meyyal (-e)	nedenli (...)	örtüsüz (...)
mıhlı (-e)	nice (-lAr)	örülü (-ile)
milyarlık (...)	nitelikli (...)	öte (-den)
milyon (...)	niyetli (-e)	özdeş (-ile, -e)
milyonluk (...)	noksan (-i, -e)	özentili (...)
minimum (...)	noktalı (...)	özgü (-e)
mizaçlı (...)	numaralı (...)	özlü (...)
motifli (...)	odalı (...)	pabuçlu (...)
mucip (-i, -e)	okkalık (...)	paftalı (...)
muhaf (-ile)	oksijenli (...)	paket (...)
muhtaç (-e)	okşayıcı (...)	paltolu (...)
muhtelif (-lAr)	olacak (...)	pankartlı (...)
muhtevalı (...)	olanaklı (...)	paralel (-e)
mukabil (-e)	olanaksız (-masl...)	paralık (beş/on ...)
mukim (-de)	omuzlu (...)	parametrelili (...)
muktedir (-e)	onaylı (-den, -ce, ...)	parçalayıcı (yürek/iç ..., -i)
mumlu (...)	onluk (% , ...)	parçalı (...)
mumluk (...)	opsiyonlu (...)	parmak (...)
muzdarip (-den)	oranlı (...)	parmaklı (...)
müheyya (-e)	orantılı (-ile)	patırtılı (...)

patırtısız (...)	sansız (adsız ...)	sorumlu (-den)
patlamalı (-den)	santimetrelik (...)	söndürücü (...)
pazubentli (-i)	saplı (...)	spesifik (...)
pencereli (...)	sarıklı (...)	standartlı (...)
pençeli (...)	sarılı (-e, -ile, ...)	suratlı (...)
perçemli (...)	saydam (...)	sürelî (...)
perdeli (-i)	sayfalık (...)	sürmeli (-i)
perdelik (...)	saygılı (-e)	süslü (-ile)
plakalı (...)	sayılı (...)	şalvarlı (...)
planlı (...)	sayısız (-lAr)	şapkaklı (...)
postlu (...)	sebepli (...)	şartlı (...)
programlı (...)	seferlik (...)	şayan (-e)
proteinli (...)	seksenlik (...)	şekilli (...)
puanlı (...)	senelik (...)	şeritli (...)
puntolu (...)	sepet (...)	şişe (...)
rakamlı (...)	sepetlik (...)	tabak (...)
razı (-e)	serili (-e, ...)	tabanlı (...)
rehberli (...)	sermayeli (...)	tabî (-e)
rendeli (...)	sertifikalı (...)	tabiiyetli (...)
renkli (...)	sesli (...)	tabla (...)
ritimli (...)	sevdalı (-e)	taçlı (...)
ruhlu (...)	sever (...)	tahsisli (... , -e)
ruhsatlı (...)	sevgili (-lAr, -m)	tahtalı (...)
rumuzlu (...)	sıkı sıkı (...)	takılı (-e)
saatli (...)	sıkımlık (...)	tam (...)
saatlik (...)	sınıflı (...)	taneli (...)
saçlı (...)	sınırlı (-ile)	tanımaz (sınır/kural/kanun ...)
safî (...)	sıra (...)	tarafî (...)
sağlayıcı (...)	sıra sıra (-lAr)	taralı (...)
sair (-lAr)	sıralı (...)	tarifeli (...)
sakallı (...)	sıvalı (-i)	tarifli (...)
sakızlı (...)	silindirik (...)	tarihli (...)
sandalyeli (...)	sistemli (...)	tartılı (...)
sandalyesiz (...)	sokulu (-e)	tas (...)
saniyelik (...)	sonraki (-den, ...)	tasarımlı (...)
sanlı (adlı ...)	sopalı (-i)	tasdikli (-den)

tastamam (...)	tutamlık (...)	voltajlı (...)
taşlı (...)	tutkun (-e)	vurgulu (...)
tatlandırıcı (...)	tutulmuş (-e)	vurgun (-e)
tavsiyeli (...)	tüketici (...)	vücutlu (...)
tehirli (...)	tüm (-lAr)	yakalı (...)
tehirsiz (...)	tümen (...)	yakalıklı (...)
tekerlekli (...)	tür (...)	yaklaşık (...)
tekerli (...)	türlü (..., -lAr)	yalayıcı (-i) (...)
tekmil (-lAr)	tüylü (...)	yalıtımlı (...)
tekrarlı (...)	uçlu (...)	yanaklı (...)
telli (...)	ufuklu (...)	yansımali (...)
temelli (...)	unvanlı (...)	yapılı (...)
teminatlı (...)	urbalı (...)	yapışık (-e)
temizleyici (...)	uyaran (-i)	yapraklı (...)
teneke (...)	uyarıcı (-i, ...)	yaradılışlı (...)
tepeleme (... ile dolu)	uyarlama (-den)	yaramaz (-e)
tepeli (...)	uygun (-e)	yarar (-e)
tepsi (...)	uymaz (-e)	yaraşır (-e)
tesirli (...)	uyruklu (...)	yasalı (...)
tespihli (-i)	ücretli (...)	yataklı (...)
testereli (-i)	ürpertici (tüyler ...)	yataklık (...)
testi (...)	ürünlü (...)	yatık (-e)
tetikleyici (-i)	üsluplu (...)	yatkın (-e)
tıkaçlı (...)	üstlü (altlı ...)	yayılı (-e)
tıklım tıklım (... dolu)	vacip (katli ...)	yazılı (...)
tırnaklı (...)	vadeli (uzun/kısa ...)	yeleli (...)
tohumlu (...)	vaki (-e)	yemenili (-i)
tokalı (...)	varaklı (...)	yeminli (-e)
tonlu (...)	vareste (-den)	yetişmiş (...)
tonluk (...)	vasati (...)	yıldızlı (...)
top (...)	vasıflı (...)	yıllık (...)
topuklu (...)	vatlık (...)	yırtmaçlı (...)
torbalı (...)	vazifeli (-ile)	yiyeceği (...)
trilyonluk (...)	vesikalı (...)	yoksun (-den)
tuğlu (...)	vitaminli (...)	yollu (...)
tutam (...)	vitesli (...)	yolsuz (...)

yoluk (-i)

yönelik (-e)

yönlü (...)

yumak (...)

yüklü (-ile, ...)

yürekli (...)

yüzlü (...)

yüzyıllık (...)

zamanlı (...)

zarflı (...)

zekâlı (...)

zeminli (...)

zıt (-e, ...)

Ek 2: Sözlük Sıklık Listesi

aba : 7	açık : 14	adap : 6
abajur : 13	açık büfe : 1	adaptasyon : 1
abaküs : 1	açık hava : 1	adaş : 4
abartı : 2	açık oturum : 2	aday : 72
abartma : 4	açıklama : 198	adaylık : 2
abece : 1	açıklık : 30	âdem : 2
abi : 12	açılım : 18	âdemelması : 2
abide : 12	açılış : 23	ademimerkeziyetçilik : 1
abla : 37	açılma : 1	âdemoğlu : 1
ablaklık : 1	açış : 1	adet : 36
abluka : 2	açlık : 22	âdet : 31
abone : 15	açlık grevi : 6	âdet günü : 1
abonelik : 2	açma : 1	adım : 519
absürt : 1	açmacılık : 1	adımlık : 2
abur cubur : 2	açmaz : 2	adisyon : 1
acele : 4	ad : 293	adres : 16
acelecilik : 1	ada : 153	aerobik : 1
Acem güzeli : 1	ada çayı : 1	af : 16
acemi : 3	ada sakini : 1	afacan : 3
acemilik : 3	ada tavşanı : 1	afat : 1
acı : 188	adacık : 9	aferin : 1
acılık : 6	adak : 2	afet : 13
acıma : 3	adale : 11	afif : 1
acımasızlık : 3	adalet : 25	afiş : 26
acizlik : 1	adaletsizlik : 4	aforizma : 6
acun : 6	adam : 4852	afrodizyak : 1
aç : 3	adam öldürme : 1	afyon : 1
açacak : 1	adamcağız : 18	agora : 2
açelya : 1	adamlık : 2	ağ : 30
açgözlülük : 1	Adana : 3	ağa : 100
açı : 342	Adana kebabı : 5	ağababa : 1

ağabey : 44	ahize : 1	aile terbiyesi : 1
ağaç : 532	ahkâm : 2	aile yapısı : 6
ağaç dalı : 3	ahlak : 40	aile yaşamı : 1
ağaççık : 4	ahlak anlayışı : 7	aile yemeği : 1
ağaçlık : 4	ahlak yasası : 1	ajan : 37
ağalık : 3	ahlakçı : 2	ajanda : 2
ağartı : 1	ahlaki değer : 1	ajans : 2
ağda : 2	ahlaksız : 1	ak : 1
ağıl : 3	ahlaksızlaşma : 1	ak sakallı : 1
ağıntı : 4	ahlaksızlık : 6	akademi : 1
ağır : 1	ahlat : 7	akademisyen : 7
ağır hapis : 1	ahmak : 4	akar : 1
ağır makineli : 1	ahmaklık : 1	akarsu : 12
ağırbaşlılık : 2	ahşap : 8	akaryakıt : 5
ağırlık : 106	ahşap fıçı : 1	akasya : 7
ağırlık merkezi : 1	ahşap kapı : 1	akasya ağacı : 1
ağırlık noktası : 1	ahtapot : 9	akbaba : 1
ağıt : 18	ahududu : 1	akciğer : 1
ağız : 210	ahval : 10	akciğer grafisi : 1
ağız dalaşı : 2	aidat : 1	akça : 1
ağız şapırtısı : 2	aidiyet : 2	akçe : 21
ağızlık : 11	aile : 637	Akdeniz ateşi : 9
ağlama : 12	aile albümü : 1	Akdeniz hastalığı : 4
ağlama krizi : 1	aile arabası : 1	Akdeniz kansızlığı : 1
ağlatı : 1	aile babası : 9	akıbet : 11
ağlayıcı : 1	aile bireyi : 1	akıl : 75
ağlayış : 10	aile dostu : 1	akıl çelici : 1
ağrı : 59	aile düzeni : 5	akıl hastası : 2
ağrı kesici : 3	aile hayatı : 4	akıl yürütme : 3
ağustos : 1	aile kadını : 2	akılcılık : 3
ah : 5	aile kızı : 2	akıllı : 7
ahali : 15	aile mezarlığı : 1	akıllıca : 1
ahbap : 21	aile ocağı : 3	akılsız : 2
ahbaplık : 4	aile ortamı : 3	akım : 92
ahenk : 23	aile otoritesi : 1	akın : 9
ahır : 11	aile reisi : 1	akıncı : 2

akıntı : 47	akşam rüzgârı : 2	albeni : 2
akış : 58	akşam saati : 2	albüm : 79
akışkanlık : 1	akşam vakti : 3	alçak : 4
akide : 4	akşam yemeği : 8	alçak gönüllü : 1
akik : 1	akşamcı : 4	alçak gönüllülük : 3
akik taşı : 2	akşamüstü : 13	alçaltıcı : 1
akis : 19	akşamüzeri : 4	alçı : 1
akit : 1	aktar : 2	aldanış : 2
aklık : 9	aktarım : 11	aldatılış : 1
akordeon : 1	aktarma : 2	aldatma : 8
akort : 1	aktivist : 1	aldatmaca : 6
akraba : 42	aktivite : 23	aldırışsızlık : 1
akran : 1	aktör : 54	aldırmazlık : 3
akrep : 5	aktris : 10	alegori : 1
akrobasi : 2	aktüalite : 1	âlem : 57
akrobat : 1	akü : 1	alerjen : 2
akropol : 2	akvaryum : 7	alerji : 15
aks : 2	akvaryum balığı : 1	alet : 125
aksakal : 1	al : 1	alev : 53
aksaklık : 2	alabalık : 3	alevlenme : 1
aksam : 2	alaca karanlık : 8	aleyhtarlık : 1
aksama : 1	alacak : 9	alfabe : 10
aksan : 11	alacaklı : 2	algı : 10
aksesuar : 20	alaka : 10	algılama : 10
aksesuar : 5	alakadarlık : 1	algılanış : 2
aksırma : 1	alamet : 5	algılayıcı : 1
aksi seda : 1	alan : 927	algılayış : 2
aksilik : 2	alarm : 18	algoritma : 2
aksiseda : 3	alarm sistemi : 1	alıcı : 14
aksiyom : 2	alaşım : 6	alıç : 2
aksiyon : 7	alay : 70	alıklık : 1
aksülamel : 1	alaycı : 2	alım : 8
akşam : 165	alaycılık : 9	alımlılık : 2
akşam alacası : 2	albatros : 4	alın : 70
akşam esintisi : 1	albay : 98	alın yazısı : 2
akşam ışığı : 2	albaylık : 1	alındı kağıdı : 1

alınan : 1	altlık : 1	ampes : 4
alınanlık : 7	altyapı : 20	ampul : 56
alınlık : 7	altıyazı : 3	an : 388
alıntı : 13	alüminyum : 1	ana : 153
alış veriş : 1	alyans : 3	ana baba : 9
alışkanlık : 85	alyuvar : 1	ana dil : 1
alışma : 1	Alzheimer : 2	ana kız : 1
alışmışlık : 1	Alzheimer hastalığı : 4	anacığım : 1
alıştırma : 4	amaç : 149	anacık : 2
alışveriş : 50	amaçsızlık : 1	anaçlık : 2
alışveriş merkezi : 8	amatör : 3	Anadolu insanı : 5
âlim : 6	ambalaj : 13	Anadolu kasabası : 4
alkım : 1	ambar : 13	anafor : 7
alkış : 30	ambargo : 8	anahtar : 69
alkol : 12	ambiyans : 1	anahtarlık : 2
alkolik : 3	amblem : 9	anakronizm : 1
alkolizm : 2	ambulans : 3	analık : 2
allegro : 1	amca : 52	analist : 1
alerjen : 4	amcaoğlu : 1	analiz : 68
allık : 4	amcazade : 1	analjezik : 3
almanak : 3	amel : 1	anam : 1
alopesi : 1	amele : 7	anamalcı : 1
alt : 6	ameliyat : 32	ananas : 6
alt dudak : 1	ameliye : 1	anane : 6
alt geçit : 1	amerikano : 1	anaokulu : 4
alt kimlik : 1	amfi : 1	anarşi : 7
alt metin : 2	amfora : 3	anarşist : 4
alt yapı : 4	amigo : 2	anatomi : 4
alternatif : 9	amil : 6	anayasa : 39
altı : 1	amino asit : 3	anayol : 1
altılı : 1	aminoasit : 1	ançüez : 1
altın : 290	amip : 1	andaç : 3
altın bilezik : 3	amir : 59	andaval : 1
altın diş : 4	amiral : 4	andiç : 1
altın madeni : 4	amirlik : 16	anekdot : 6
altın tarak : 1	amortisör : 3	anestezi : 4

- angarya : 3
 angı : 1
 anhidrit : 3
 anı : 145
 anı roman : 1
 anımsama : 2
 anımsayış : 2
 anıştırma : 1
 anıt : 35
 anıt mezar : 2
 anız : 2
 animasyon : 2
 anjin : 2
 anket : 10
 anksiyete : 1
 anlak : 1
 anlam : 486
 anlam arayışı : 1
 anlam dünyası : 1
 anlam ögesi : 1
 anlam yükü : 1
 anlama : 6
 anlamlandırma : 1
 anlamlı : 2
 anlamlılık : 1
 anlamsız : 1
 anlamsızlık : 3
 anlaşılma : 2
 anlaşma : 108
 anlaşmazlık : 16
 anlatı : 38
 anlatıcı : 5
 anlatılan : 1
 anlatım : 215
 anlatım biçimi : 3
 anlatım gücü : 3
- anlatım tekniği : 2
 anlatım yolu : 2
 anlatımcı : 3
 anlatış : 6
 anlatma : 1
 anlayış : 231
 anlayışı : 1
 anlayışlılık : 1
 anma : 2
 anne : 286
 anne adayı : 5
 anne baba : 16
 anne kız : 1
 anne sütü : 1
 anneanne : 8
 annecik : 5
 annelik : 1
 anons : 7
 anorgazmi : 1
 anormallik : 3
 ansiklopedi : 29
 anten : 8
 Antep fıstığı : 2
 antibiyotik : 2
 antibiyotik direnci : 2
 antidepresan : 1
 antijen : 8
 Antik Çağ : 1
 antika : 3
 antikacı : 1
 antikor : 3
 antipsikotik : 1
 antlaşma : 25
 antoloji : 11
 antrenman : 9
 antrenör : 7
- antrepo : 1
 anzarot : 1
 apandisit : 2
 aparat : 2
 apartman : 105
 apartman dairesi : 4
 apaydınlık : 1
 aperiatif : 1
 aplik : 3
 aplikatör : 3
 apolet : 4
 apse : 1
 aptal : 3
 aptallık : 7
 apteshane : 1
 ara : 39
 ara bulucu : 1
 ara sokak : 2
 araba : 343
 araba yarışı : 1
 arabacı : 11
 arabesk : 3
 arabulucu : 1
 aracı : 8
 aracı takımı : 1
 aracılık : 3
 araç : 512
 araç gereç : 2
 araç kiralama : 1
 araç kuyruğu : 2
 aralık : 65
 aralıklı : 1
 arama : 19
 arama motoru : 14
 arama tarama : 1
 aranjman : 1

Arap atı : 1	arkadaşlık : 31	arzu : 131
Arapça : 5	arkçı : 1	arzuhâl : 1
araştırmacı : 5	arkçık : 1	arzulanış : 1
araştırmacılık : 1	arkeoloji : 1	asa : 9
araştırma : 193	arma : 1	asabiyet : 5
araştırma görevlisi : 1	armada : 1	asalak : 7
araştırma grubu : 2	armağan : 28	asalet : 5
araştırma kurumu : 4	armatör : 2	asansör : 14
araştırma merkezi : 6	armoni : 7	Asena : 1
araştırmacı : 11	armut : 22	asfalt : 31
araştırmacılık : 1	armut göbeği : 3	asfalt cadde : 1
arayıcı : 1	armut tatlısı : 2	asık surat : 1
arayış : 47	arnavut ciğeri : 1	asır : 105
araz : 2	aroma : 6	asi : 3
arazi : 331	arpa : 9	asil : 1
arazi aracı : 4	arpa suyu : 1	asilzade : 2
arbede : 2	arpa tarlası : 1	asist : 1
ardıç : 6	arsa : 64	asistan : 12
ardıl : 1	arsacık : 1	asit : 42
ardışıklık : 1	arsenik : 1	asker : 399
arena : 2	arsızlık : 2	asker kaçağı : 2
argüman : 7	arslan : 8	asker kaputu : 2
arı : 64	arşın : 2	asker ocağı : 2
arık : 1	arşiv : 18	asker selamı : 1
arılık : 2	arşivci : 1	askerî birlik : 1
arınma : 2	art düşünce : 1	askerî darbe : 1
arıtıcı : 1	artçı : 1	askerî görev : 1
arıtma : 1	artı : 1	askerî güç : 1
arıza : 8	artık : 9	askerî idare : 2
aristokrat : 7	artış : 73	askerî kuvvet : 1
ark : 3	artist : 8	askerî malzeme : 1
arka : 4	artrit : 2	askerlik : 103
arka bahçe : 4	artroz : 5	askı : 13
arka plan : 5	arttırım : 1	askılık : 4
arkadaş : 662	arya : 2	aslan : 34
arkadaş grubu : 1	arz : 4	asma : 9

asma köprü : 1	aşk hikâyesi : 3	atılım : 31
asma yaprağı : 1	aşk huzuru : 1	atılış : 3
aspirin : 2	aşk ilişkisi : 2	atım : 4
astar : 4	aşk kadını : 3	atış : 36
asteğmen : 1	aşk kitabı : 1	atışma : 4
astım : 14	aşk köşesi : 1	atıştırma : 1
astigmat : 1	aşk mektubu : 1	atiklik : 1
astrolog : 1	aşk öyküsü : 11	atkestanesi : 3
astroloji : 7	aşk sahnesi : 4	atkı : 24
astronom : 4	aşk serüveni : 2	atlas : 18
astronot : 3	aşure : 1	atlayış : 5
astsubay : 15	aşüfte : 4	atlet : 14
astsubaylık : 8	at : 376	atlı : 20
aş : 11	at arabası : 4	atlı alayı : 1
aşağı : 3	ata : 20	atlı karınca : 1
aşağılama : 2	atak : 29	atlıkarınca : 2
aşağılanma : 3	ataklık : 2	atmaca : 4
aşama : 55	atalet : 4	atmosfer : 132
aşçı : 14	atama : 14	atom : 4
aşçıbaşı : 2	atanma : 1	atom fizikçisi : 1
aşevi : 2	atasözü : 5	atölye : 17
aşı : 11	ataşe : 8	atraksiyon : 2
aşı programı : 2	ateist : 1	aura : 1
aşı takvimi : 8	ateş : 361	av : 9
âşık : 98	ateşböceği : 3	av köpeği : 5
aşılama : 3	ateşçi : 2	av tüfeği : 14
aşılanma : 4	ateşkes : 4	av yasağı : 1
aşırı : 1	ateşleyici : 1	avadanlık : 2
aşırılık : 3	ateşlilik : 1	avanak : 1
aşırtma : 1	atıcı : 5	avans : 20
aşinalık : 2	atıcılık : 1	avantaj : 13
aşiret : 16	atıfet : 1	avare : 5
aşk : 498	atık : 60	avarelik : 1
aşk bağı : 1	atık madde : 1	avcı : 32
aşk filmi : 1	atık su : 5	avcılık : 3
aşk gecesi : 5	atılmanlık : 1	avdet : 1

avize : 51	aydede : 2	ayrılış : 9
avlak : 1	aydın : 162	ayrılma : 2
avlanma : 2	aydıncık : 1	ayrım : 39
avlu : 120	aydınlanış : 1	ayrımcı : 1
avokado : 1	aydınlanma : 3	ayrımcılık : 9
avrat : 57	aydınlatma : 3	ayrıntı : 101
avret : 1	aydınlık : 191	ayrışma : 2
avuç : 50	ayet : 2	ayva : 7
avukat : 63	aygır : 7	ayva kompostosu : 1
avukatlık : 1	aygıt : 19	ayva tatlısı : 2
avunak : 1	ayı : 27	ayvaz : 1
avunma : 2	ayı postu : 1	ayyaş : 2
avuntu : 7	ayıcı : 1	az : 8
avurt : 12	ayıcık : 1	az gelişmiş : 3
ay : 301	ayıklama : 2	aza : 23
ay çiçeği : 4	ayıklanma : 1	azalış : 1
ay çöreği : 2	ayıklık : 1	azalma : 10
ay ışığı : 6	ayıp : 4	azamet : 10
ay sonu : 1	ayırıcı : 1	azap : 16
ayak : 348	ayin : 10	azar : 2
ayak bileği : 1	aykırılık : 3	azarlama : 4
ayak sendromu : 1	aylak : 2	azgınlık : 1
ayak sesi : 3	aylaklık : 3	azık : 2
ayak tıptırtısı : 1	aylık : 137	azınlık : 65
ayak topu oyunu : 2	aymazlık : 1	azim : 10
ayakçık : 1	ayna : 250	aziz : 5
ayakkabı : 477	aynasız : 3	azize : 2
ayakkabıcı : 3	aynı : 1	azlık : 1
ayaklanma : 26	ayraç : 2	baba : 338
ayaktaş : 1	ayran : 32	baba evi : 1
ayakyolu : 1	ayran çorbası : 1	babaanne : 6
ayar : 6	ayrıcalık : 12	babacık : 5
ayarlama : 1	ayrık otu : 1	babalık : 1
ayaz : 18	ayrılı : 1	babayiğit : 10
aybaşı : 1	ayrılık : 36	babet : 4
ayça : 1	ayrılık şarkısı : 1	baca : 22

bacak : 237	bağlanım : 2	bakan : 53
bacanak : 1	bağlanış : 2	bakanlık : 8
bacı : 16	bağlanma : 3	bakıcı : 4
badana : 11	bağlantı : 59	bakım : 170
badem : 15	bağlayıcılık : 2	bakımlı : 1
badem ağacı : 2	bağlayış : 1	bakımlılık : 2
badem şekeri : 3	bağlı : 6	bakımsız : 2
badem yağı : 1	bağlılaşık : 2	bakır : 17
bademci : 1	bağlılık : 27	bakır tas : 2
bademcik iltihabı : 1	bağnaz : 2	bakır tencere : 3
badire : 6	bağnazlık : 4	bakırcılık : 1
bagaj : 1	bağrı : 1	bakış : 921
bagaj kapağı : 1	bağrışma : 4	bakış açısı : 83
bağ : 160	bahadır : 2	bakış tarzı : 1
bağ dokusu : 2	bahane : 38	bakışım : 1
bağ evi : 4	bahar : 48	bakışlı : 6
bağ dokusu : 1	bahar dalı : 1	bakışma : 6
bağımlılık : 13	bahar günü : 3	bakire : 19
bağımsız : 5	bahar havası : 3	bakiye : 3
bağımsızlık : 46	bahar rüzgarı : 2	bakkal : 19
bağıntı : 5	bahar rüzgârı : 2	bakkal çırağı : 2
bağır : 8	bahar ülkesi : 2	bakkaliye : 3
bağırış : 5	baharat : 2	bakla : 11
bağıрма : 1	bahçe : 330	bakla ezmesi : 1
bağırsak : 6	bahçe duvarı : 3	baklagil : 1
bağırsak gazı : 1	bahçe kapısı : 5	baklava : 34
bağırsak hastalığı : 2	bahçeci : 2	bakma : 1
bağırsak kanseri : 2	bahçıvan : 12	bakraç : 6
bağırtı : 6	bahçıvan başı : 1	bakteri : 5
bağış : 16	bahis : 22	bal : 80
bağışçı : 1	bahisçi : 2	bal arısı : 1
bağışıklık yetmezliği : 1	bahriye : 1	balat : 2
bağışlama : 2	bahriyeli : 6	balayı : 2
bağlam : 43	bahşiş : 22	balçık : 7
bağlama : 7	baht : 2	baldır : 7
bağlamda : 1	bahtiyarlık : 2	baldırı çıplak : 2

baldız : 6	bando : 2	basamak : 46
bale : 9	bank : 13	basar : 1
bale elbisesi : 1	banka : 92	basen : 1
balerin : 4	banka kredisi : 1	bası : 1
balet : 2	banka müdürü : 1	basıklık : 1
balgam : 12	bankacı : 10	basım : 27
balık : 267	bankacılık : 34	basımevi : 2
balık adam : 2	bankacılık sistemi : 2	basın : 70
balık ağı : 2	banker : 1	basın mensubu : 1
balık buğulaması : 1	banknot : 12	basın toplantısı : 1
balık çorbası : 3	bant : 25	basın yayın mensubu : 1
balık kemiği : 1	bant kaydı : 2	basınç : 9
balık meyhanesi : 2	banyo : 27	basiret : 1
balık restoranı : 1	banyo takımı : 2	basit : 1
balık yemeği : 1	banyoluk : 1	basitlik : 5
balıkçı : 36	bap : 3	basket : 2
balıkçı kayığı : 2	bar : 39	baskı : 157
balıkçı kazağı : 3	baraj : 5	baskı makinesi : 1
balıkçı teknesi : 2	baraka : 13	baskın : 20
balıkçıl : 7	barbarlık : 1	basma : 30
balıkçılık : 1	barbunya : 9	basma elbise : 4
balina : 11	bardacık : 1	basma perde : 1
balkon : 38	bardak : 123	basma yorgan : 1
balkon camı : 1	bardakçık : 1	bastırma : 1
ballıbaba : 3	barınak : 8	baston : 37
balmumu : 2	barış : 32	baş : 313
balo : 25	barış gücü : 4	baş ağrısı : 14
balo salonu : 2	barış teşkilatı : 1	baş dönmesi : 2
balon : 39	barışıklık : 1	baş hareketi : 3
balta : 22	barışma : 2	baş kâtip : 3
baltacı : 5	barikat : 1	baş komiser : 1
balya : 2	bariyer : 3	baş pozisyonu : 1
balyoz : 2	barometre : 5	başak : 26
bamya : 8	baron : 5	başarı : 124
bandaj : 11	barut : 9	başarılı : 1
bandıra : 2	bas gitar : 1	başarım : 1

başarısız : 1	başrol : 3	baytar : 2
başarısızlık : 9	başsavcı : 2	baz : 21
başbakan : 35	başşehir : 1	bazilika : 2
başbakanlık : 2	başvekil : 1	bazlama : 4
baş başalık : 1	başvezir : 2	bebe : 19
başbayi : 1	başvuru : 14	bebek : 220
başbuğ : 2	başvuru kaynağı : 2	bebeklik : 1
başçavuş : 4	başyapıt : 9	beceri : 37
başgardiyan : 1	başyazar : 1	beceriksiz : 1
başhekim : 1	başyazı : 13	beceriksizlik : 7
başıboşluk : 1	batak : 11	bedbaht : 2
başkahraman : 1	batakılık : 27	bedbinlik : 1
başkalaşım : 2	batarya : 3	beddua : 2
başkalaşma : 2	Batı : 17	bedel : 191
başkaldırı : 5	Batı müziği : 2	beden : 272
başkaldırma : 2	batık : 2	bedenci : 1
başkalık : 3	Batılı : 6	bedevi : 9
başkan : 119	Batılılaşma : 4	bedhah : 2
başkan adayı : 2	Batılılık : 2	begonvil : 1
başkan vekili : 2	batırık : 1	beğendi : 1
başkan yardımcısı : 2	batış : 2	beğeni : 16
başkanlık : 15	battaniye : 24	bej : 3
başkent : 15	bavul : 31	bekâr : 14
başkomutan : 1	bay : 21	bekâr evi : 1
başkumandan : 3	bayağılık : 3	bekâr hayatı : 1
başlama noktası : 1	bayan : 80	bekâr odası : 2
başlangıç : 35	baygın : 1	bekâret : 1
başlayış : 1	baygınlık : 4	bekârlık : 4
başlık : 96	bayır : 17	bekçi : 33
başlılık : 2	bayi : 12	bekçi düdüğü : 1
başmakale : 1	bayilik : 3	bekleme : 3
başöğretmen : 2	baykuş : 8	bekleme odası : 1
başörtü : 13	baykuş sesi : 1	bekleme salonu : 1
başörtüsü : 16	bayrak : 146	beklenti : 47
başparmak : 1	bayram : 59	bekleyiş : 71
başpehlivan : 3	bayram kredisi : 1	bel : 34

bel ağrısı : 1	benzeme : 1	beşik : 18
bel kıvrımı : 1	benzer : 5	beşli : 2
bela : 32	benzerlik : 30	beşlik : 4
belagat : 1	benzeşme : 2	beter : 2
belde : 20	benzeten : 1	betik : 4
belediye : 7	benzetişimci : 1	betim : 4
belediye başkanı : 7	benzetme : 16	betimleme : 7
belediye otobüsü : 6	benzeyiş : 2	beton : 11
belediye reisi : 2	benzin : 16	beton yapı : 1
belediyecilik : 3	benzinli motor : 6	beton yığımı : 1
belge : 183	benzinlik : 1	bey : 137
belgesel : 18	berabere : 2	beyan : 21
belgeselci : 1	beraberlik : 54	beyanat : 19
belik : 2	berber : 20	beyanname : 18
belirginlik : 1	berber salonu : 2	beyaz : 33
belirim : 1	berber takımı : 1	beyaz adam : 3
beliriş : 1	berberlik : 1	beyaz eşya : 5
belirleme : 4	berduş : 2	beyaz et : 3
belirlenim : 6	bere : 11	beyaz perde : 1
belirlenme : 1	bereket : 4	beyaz peynir : 6
belirleyici : 7	beri : 1	beyaz şarap : 4
belirleyicilik : 1	berjer : 3	beyaz yakalı : 1
belirsizlik : 6	bermuda : 2	beyazlık : 42
belirti : 70	berraklık : 7	beybaba : 3
belirtiş : 1	besin : 149	beyefendi : 26
bellek : 36	besin maddesi : 2	beygir : 31
ben : 40	besleme : 2	beyin : 68
ben-merkezcilik : 6	beslenme : 45	beyin atağı : 2
bencil : 2	beslenme alışkanlığı : 1	beyin fırtınası : 1
bencilik : 8	besmele : 2	beyin hastalığı : 1
bende : 2	beste : 35	beyin jimnastiği : 1
benek : 26	besteci : 17	beyin kanaması : 1
beniz : 18	bestekâr : 1	beyin tomografisi : 1
benlik : 40	beşeriyet : 2	beyinsiz : 2
benmerkezcilik : 3	beşibirlik : 1	beyinsizlik : 1
bent : 4	beşibiryerde : 1	beyit : 12

beylerbeyi : 2	biçem : 9	bilgi notu : 1
beylik : 6	biçem bilimci : 1	bilgiçlik : 2
beyzade : 3	biçerdöver : 3	bilgilendirme : 2
beyzbolcu : 1	biçim : 1197	bilgili : 1
bez : 159	biçimci : 1	bilgin : 35
bez bebek : 1	biçimcilik : 3	bilgisayar : 60
bez parçası : 7	biçimsizlik : 1	bilgisayar sistemi : 2
bez torba : 1	bidon : 10	bilgisayar ünitesi : 1
bezdirme : 3	bifteke : 12	bilgisayarcı : 1
beze : 3	bigudi : 2	bilgisizlik : 2
bezek : 2	bikini : 18	bilim : 80
bezelye : 33	bilanço : 7	bilim adamı : 26
bezelye çorbası : 1	billboard : 1	bilim dalı : 4
bezeme : 7	bildiri : 66	bilim insanı : 1
bezginlik : 3	bildirim : 6	bilim kanunu : 1
bezirgân : 1	bildirişim : 4	bilim kolu : 1
bıçak : 153	bilek : 30	bilim kurgu : 4
bıçaklanma : 1	bileklik : 5	bilimci : 20
bıçkı : 1	bileşen : 11	bilimsel : 1
bıçkın : 1	bileşik : 26	bilinç : 67
bıçkınlık : 2	bileşim : 28	bilinçaltı : 6
bıkkınlık : 4	bileşke : 3	bilinçlenme : 4
bıldırıcın : 1	bilet : 40	bilinçli : 2
bırakılmışlık : 2	bilet geliri : 1	bilinçlilik : 3
bıyık : 263	biletçi : 4	bilinçsizlik : 3
bıyıklı : 23	bilezik : 61	bilinmez : 1
biber : 221	bilge : 16	biliş : 2
biber dolması : 10	bilgeleşme : 1	billur : 8
biber ezmesi : 1	bilgelik : 13	bilmece : 13
biber salatası : 2	bilgi : 681	bilmem ne : 1
biber turşusu : 1	bilgi ağı : 1	bilmezlik : 1
biberiye : 1	bilgi akışı : 2	bilye : 7
biberon : 4	bilgi çağı insanı : 1	bin : 49
bibliyografya : 1	bilgi dağarcığı : 2	bin lira : 2
biblo : 5	bilgi kaynağı : 4	bin tane : 1
biçare : 2	bilgi kutusu : 1	bina : 340

bina kümesi : 1	bitiş : 8	bolluk : 3
binbaşı : 30	bitki : 334	bomba : 163
binek : 2	bitki çayı : 3	bombalama : 2
binek hayvanı : 1	bitki örtüsü : 3	bombardıman : 5
binici : 5	bitki özü : 1	bonbon : 1
binit : 1	bitki türü : 4	boncuk : 24
binlik : 4	bitkinlik : 5	bonfile : 5
binyıl : 1	biyografi : 13	bonkörlük : 1
biodizel : 1	biyolog : 2	bono : 19
bir gün : 1	biyoloji : 1	bono ihalesi : 21
bira : 67	biyopsi : 4	bonservis : 2
biracı : 1	biz : 7	bonus : 1
birader : 6	blok : 16	bor : 1
birahane : 6	bloknö : 1	bora : 8
bireşim : 4	blöf : 1	boran : 6
birey : 97	blucin : 6	borazan : 1
bireyci : 1	bluz : 83	borç : 99
bireycilik : 3	bobin : 2	borç faizi : 1
bireysellik : 2	bocalama : 2	borç para : 1
biri : 1250	bodrum : 8	borç stoku : 2
birikim : 53	bodrum katı : 2	borç tahvili : 1
birikinti : 8	boğa : 23	borçlanma : 20
birim : 63	boğaz : 17	borçlanma faizi : 2
birinci : 2	boğaz ağrısı : 1	borçlanma senedi : 2
birisi : 31	boğazlama : 1	borçlu : 2
birleşim : 4	boğma : 1	borçluluk : 2
birleşme : 14	boğum : 2	borda : 3
birleşmişlik : 1	boğunç : 2	bordür : 2
birlik : 82	boğuntu : 3	borsa : 10
birliktelik : 54	boğuşma : 14	borsacı : 6
bisiklet : 45	bohça : 54	boru : 37
bisikletçi : 1	bohem : 4	boru hattı : 4
bisküvi : 27	bok : 3	bostan : 12
bit : 5	boks : 1	bostancı : 2
bitirimlik : 1	boks maçı : 3	boşalma : 4
bitiriş : 1	boksör : 6	boşanma : 6

boşanma davası : 2	böbürlenme : 3	brunch : 2
boşboğazlık : 2	böcek : 95	bucak : 6
boşluk : 148	böcük : 1	buçuk : 1
bot : 14	böğür : 3	buçukluk : 1
boy : 116	böğürme : 1	budak : 1
boy aynası : 2	böğürtlen : 6	budala : 11
boya : 118	böğürtü : 1	budalalık : 6
boyacı : 15	bölge : 394	budama makası : 1
boyahane : 1	bölge müfettişi : 1	buğday : 60
boyama : 1	bölme : 55	buğday tanesi : 1
boyama kitabı : 1	bölücü : 1	buğu : 18
boyanma : 1	bölücülük : 3	buğulama : 1
boykot : 2	bölük : 29	buhar : 9
boynuz : 29	bölüm : 369	buhran : 14
boyun : 80	bölümleme : 1	buhur : 2
boyun atkısı : 1	bölünme : 10	buhurdan : 1
boyun bağı : 12	bölüşüm : 2	bukağılık : 1
boyun bükme : 1	bönlük : 2	buket : 5
boyun büküş : 1	börek : 111	bukle : 7
boyun fitiği : 2	börekçi : 1	bulamaca : 1
boyunduruk : 3	börk : 1	bulamaç : 11
boyut : 296	börtü böcek : 1	bulanıklık : 10
boz : 2	börülce : 3	bulanım : 1
boz inek : 1	branda : 4	bulantı : 6
boza : 6	branda bezi : 1	bulaşık : 3
bozgun : 10	branş : 3	bulaşık makinesi : 1
bozguncu : 3	brıçka : 1	bulaşık suyu : 1
bozkır : 62	brifing : 2	bulaşma : 9
bozkurt : 1	brokoli : 5	bulaşma yolu : 1
bozlak : 1	bronş : 1	buldok : 1
bozukluk : 66	bronşit : 12	buldozer : 1
bozulma : 7	bronzlaşma : 2	bulgu : 48
bozuşturma : 1	bronzluk : 10	bulgur : 39
böbrek : 2	broş : 10	bulgur aşısı : 1
böbrek nakli : 2	broşür : 15	bulgur çorbası : 1
böbür : 1	brownie : 2	bulgur pilavı : 16

bulgur salatası : 1	but : 6	bütçe : 155
bulmaca : 10	butik : 6	bütçeleme : 2
buluntu : 8	buton : 1	bütün : 57
buluş : 42	buyruk : 14	bütünleşme : 5
buluşma : 38	buz : 16	bütünlük : 175
bulut : 251	buz kütlesi : 2	bütünsellik : 3
bulut kümesi : 4	buz parçası : 1	büyü : 30
bulut kütlesi : 1	buz pateni : 17	büyücü : 9
bulut paçası : 1	buz pist : 1	büyük : 33
bulut perdesi : 1	buz pisti : 1	büyük anne : 1
bulut tabakası : 1	buzağı : 6	büyük baba : 2
bulutçuk : 2	buzdolabı : 14	büyükanne : 12
bulvar : 8	buzlu cam : 1	büyükbaba : 9
bulyon : 1	buzul : 4	büyükelçi : 8
bunak : 5	bücür : 2	büyükelçilik : 2
bunalım : 51	büfe : 25	büyüklenmecilik : 2
bunaltı : 2	büfeci : 1	büyüklük : 44
bunama : 1	bühtan : 1	büyüme : 37
bungunluk : 1	bük : 1	büyüyüş : 1
bura : 1	büklüm : 7	büzülme : 1
burç : 39	bükülüş : 4	cacık : 3
burgaç : 4	büküm : 1	cadaloz : 1
burger : 4	büküntü : 1	cadde : 130
burgu : 5	bülbül : 15	cadı : 11
burjuva : 17	bülten : 3	cadı avı : 1
burjuvazi : 9	bünye : 20	cafe : 8
burkuntu : 1	büro : 19	cağ : 1
burs : 19	büro sandalyesi : 1	cahil : 7
burukluk : 3	bürokrasi : 25	cahillik : 2
burun : 222	bürokrat : 33	cam : 196
burun akıntısı : 1	bürokratik yapı : 3	cam bilye : 1
burun deliği : 3	bürokratlık : 1	cam filmi : 1
buruşma : 1	bürudet : 1	cam kap : 2
buruşuk : 1	bürümcük : 1	cam kırığı : 1
buruşukluk : 3	büst : 7	cam şakırtısı : 1
buse : 16	büstiyer : 2	cam şingirtisi : 1

cam tavan : 1	cebir : 1	cephe : 80
cam tepsi : 1	cefa : 1	cepken : 19
cambaz : 9	cehalet : 4	cerahat : 1
cambazlık : 2	cehennem : 8	cerâim : 8
camekân : 7	cehil : 2	ceren : 8
camız : 4	ceht : 1	cereyan : 19
cami : 72	ceket : 218	ceride : 2
camia : 27	ceketli : 1	ceriha : 2
camlık : 1	Celâli : 1	cerrah : 15
can : 54	celep : 5	cerrahi : 26
can alıcı : 1	cellat : 8	cerrahi girişim : 4
can eriği : 1	cellat başı : 1	cerrahi operasyon : 1
can sıkıntısı : 4	celse : 3	cesaret : 26
can suyu : 1	cemaat : 33	cesaret nişanı : 1
can yoldaşı : 2	cemal : 13	ceset : 44
canavar : 89	cemiyet : 18	cesur : 1
candarma : 17	cemre : 2	cet : 1
cani : 9	cenabet : 3	cetvel : 13
canlandırma : 4	cenah : 2	cevap : 203
canlanma : 5	cenaze : 24	cevelan : 1
canlı : 74	cenaze alayı : 2	cevher : 8
canlı türü : 1	cenaze namazı : 7	ceviz : 31
canlılık : 16	cenaze töreni : 1	ceviz ağacı : 1
cappucino : 1	cendere : 4	ceviz içi : 1
cari açık : 4	cengâver : 1	cevizci : 1
cariye : 29	cenin : 2	ceylan : 14
casus : 10	cenk : 3	ceza : 102
caz : 12	cennet : 32	ceza hukuku : 5
caz konseri : 1	centilmen : 4	ceza hükmü : 1
cazcı : 2	cep : 35	ceza normu : 2
cazibe : 14	cep harçlığı : 1	ceza sistemi : 1
CD : 11	cep kitabı : 2	ceza yasası : 1
CD çalar : 3	cep saati : 2	cezaevi : 16
CD sistemi : 1	cep telefonu : 22	cezve : 12
cebelleşme : 1	cephane : 3	check-up : 6
ceberut : 1	cephanelik : 2	cıgara : 10

cılızlık : 1	cinsel davranış : 2	cümbüş : 12
cımbız : 1	cinsel deneyim : 1	cümle : 235
cırcır böceği : 1	cinsel etkileşim : 1	cümlecik : 1
cırıltı : 4	cinsel hayat : 3	cüret : 10
cıvata : 1	cinsel ilişki : 10	cüruf : 1
cıvıltı : 10	cinsel istek : 1	cüsse : 7
cızırtı : 3	cinsel yaşam : 14	cüz : 20
cibilliyet : 1	cinsellik : 24	cüzdan : 22
cibinlik : 5	cinsiyet : 5	cüziyet : 1
cicibici : 1	cip : 17	çaba : 229
ciddi : 4	cips : 3	çabalama : 1
ciddilik : 4	ciro : 49	çabuk : 1
ciddiyet : 19	cisim : 37	çabukluk : 11
cigara : 12	civan : 11	çaça : 3
cigara paketi : 1	civciv : 5	çadır : 107
ciğer : 11	ciyaklama : 1	çağ : 154
ciğerci : 3	coğrafya : 51	çağanoz : 2
cihan : 13	coğrafyacı : 3	çağdaş : 3
cihan harbi : 4	cop : 2	çağdaşlaşma : 1
cihangir : 5	coşku : 63	çağıltı : 9
cihat : 1	coşkunluk : 12	çağırış : 4
cihatçı : 2	çoşum : 1	çağla : 3
cihaz : 74	cömertlik : 8	çağlayan : 7
cihet : 9	culuk : 1	çağrı : 35
ciklet : 5	cuma : 3	çağrışım : 37
cila : 5	cumartesi : 5	çağşak : 1
cilt : 150	cumba : 2	çakal : 7
cilve : 8	cumhurbaşkanı : 15	çakı : 18
cin : 36	cumhuriyet : 123	çakı bıçağı : 1
cinas : 1	cumhuriyetçi : 2	çakıl : 14
cinayet : 236	cunta : 3	çakıl taşı : 6
cinayet aleti : 2	cuntacı : 1	çakıntı : 2
cinayet haberi : 1	curcuna : 2	çakır : 1
cinnet : 6	cübbe : 16	çakırkeyiflik : 1
cins : 43	cüce : 19	çakışma : 1
cinsel birliktelik : 1	cülus : 2	çakmak : 17

çalar saat : 3	çamaşır : 53	çatal : 14
çalgı : 72	çamaşır makinesi : 1	çatal kaşık takımı : 1
çalgıcı : 14	çamaşır sepeti : 1	çatı : 54
çalgıcılık : 1	çamaşır suyu : 1	çatı katı : 3
çalı : 43	çamur : 45	çatırtı : 6
çalı çırpı : 2	çamurluk : 3	çatışkı : 1
çalı horozu : 1	çan : 8	çatışma : 70
çalıkuşu : 1	çan sesi : 1	çatkı : 2
çalılık : 3	çanak : 18	çatlak : 12
çalım : 9	çanta : 107	çatlaklık : 1
çalımcı : 1	çap : 13	çatma : 2
çalışan : 24	çapa : 4	çavdar : 3
çalışkanlık : 2	çapa makinesi : 2	çavlan : 1
çalışma : 701	çapak : 2	çavuş : 23
çalışma dönemi : 7	çapkın : 12	çay : 232
çalışma hayatı : 1	çapkınlık : 7	çay bahçesi : 4
çalışma ortamı : 4	çapulcu : 7	çay bardağı : 4
çalışma saati : 2	çaput : 8	çay fincanı : 2
çalışma salonu : 1	çardak : 17	çay saati : 1
çalışma süresi : 2	çare : 44	çay torbası : 2
çalışma temposu : 2	çaresizlik : 19	çaycı : 3
çalışma ücreti : 3	çarık : 8	çaydanlık : 11
çalışma yaşamı : 1	çark : 20	çayevi : 2
çalışma yöntemi : 1	çarlık : 1	çayhane : 4
çalışma ziyareti : 3	çarpan : 1	çayır : 34
çalışmacı : 1	çarpcı : 2	çayırılık : 4
çalıştırıcı : 1	çarpcılık : 3	çaylak : 2
çalıştırma : 1	çarpık : 1	çehre : 161
çalkalanış : 1	çarpıklık : 2	çek : 18
çalkantı : 24	çarpılış : 2	çek yaprağı : 1
çam : 44	çarpıntı : 10	çeki : 1
çam ağacı : 2	çarpışma : 15	çekici : 1
çam kokusu : 1	çarpıtma : 2	çekicilik : 28
çam kütüğü : 1	çarpma : 2	çekik : 5
çam ormanı : 1	çarşaf : 70	çekiliş : 2
çam yaprağı : 1	çarşı : 34	çekilme : 1

çekim : 32	çetinlik : 2	çıkırık : 1
çekim alanı : 1	çetreffillik : 1	çıktı : 3
çekim kuvveti : 2	çeviklik : 8	çılbrı : 1
çekimserlik : 1	çeviri : 33	çılgin : 2
çekingenlik : 8	çevirici : 1	çılginlık : 19
çekinme : 2	çevirmeli ağ : 1	çınar : 73
çekirdek : 12	çevirmen : 4	çınar ağacı : 3
çekirge : 9	çevirmenlik : 1	çingirak : 19
çekiş : 4	çevre : 155	çınlama : 5
çekişme : 20	çevre kirliliği : 2	çınlayış : 4
çekmece : 26	çevrim : 3	çıplak : 11
celebi : 3	çeyrek : 10	çıplaklık : 21
çelenk : 4	çeyrek altın : 3	çıra : 7
çelik : 73	çıban : 4	çırak : 15
çelişki : 33	çığıltı : 1	çırılçıplak : 1
çelişme : 2	çığır : 2	çırpınış : 20
çelme : 2	çığırtma : 1	çırpınma : 3
çeltikçi : 2	çığırtmacı : 1	çırpıntı : 1
çember : 23	çığlık : 120	çita : 6
çene : 60	çıkar : 68	çıtırtı : 2
çengel : 1	çıkar çevresi : 1	çıyan : 4
çengelli iğne : 1	çıkar ilişkisi : 1	çiçek : 363
çengi : 7	çıkar odağı : 1	çiçek kokusu : 1
çentik : 2	çıkarıcı : 3	çiçekçi : 3
çeper : 1	çıkarıcılık : 1	çiçeklik : 1
çerçeve : 157	çıkarım : 2	çift : 116
çeri : 2	çıkarma : 1	çiftçi : 23
çeşit : 54	çıkarsama : 2	çifte : 9
çeşitleme : 7	çıkın : 3	çifte standart : 3
çeşitlilik : 11	çıkıntı : 8	çiftetelli : 1
çeşme : 43	çıkıntılık : 1	çiftleşme : 1
çeşmibülbül : 2	çıkış : 78	çiftlik : 43
çeşni : 8	çıkış kapısı : 1	çiğ börek : 1
çete : 44	çıkış yolu : 3	çiğ köfte : 1
çeteci : 4	çıkma : 3	çiğ köfteci : 1
çeteleşme : 1	çıkamaz : 4	çiğdem : 4

- çiğit : 3
 çiğlik : 1
 çikolata : 102
 çikolata kağıdı : 1
 çil : 2
 çile : 8
 çilek : 16
 çilenti : 1
 çilingir : 3
 çim : 10
 çimdik : 1
 çimen : 26
 çimenlik : 3
 çimento : 13
 Çingene : 46
 çini : 12
 çini soba : 2
 çinko : 5
 çip : 1
 çiriş : 1
 çirkin : 1
 çirkinlik : 11
 çiroz : 2
 çiseleme : 1
 çisenti : 2
 çit : 12
 çivi : 42
 çizelge : 1
 çizer : 1
 çizgi : 397
 çizgi roman : 4
 çizgi ustası : 1
 çizgilenme : 1
 çizgiye : 1
 çizik : 3
 çizim : 6
 çizme : 132
 çizmeci : 2
 çoban : 55
 çoban kavurma : 1
 çoban köpeği : 4
 çoban salatası : 2
 çocuk : 2206
 çocuk bayramı : 1
 çocuk bedeni : 1
 çocuk delege : 1
 çocuk eli : 1
 çocuk kitabı : 1
 çocuk oyunu : 1
 çocuk parkı : 1
 çocuk ruhu : 1
 çocuk sesi : 1
 çocukluk : 45
 çocukluk dönemi : 2
 çoğulcu : 1
 çoğulculuk : 3
 çoğulluk : 1
 çoğunluk : 204
 çokçuluk : 1
 çokgen : 2
 çokluk : 5
 çolak : 1
 çoluk çocuk : 3
 çomak : 2
 çoraklık : 3
 çorap : 143
 çorba : 138
 çorbacı : 3
 çökelek : 6
 çökelti : 2
 çökme : 3
 çöküntü : 18
 çöküş : 13
 çöl : 68
 çömez : 1
 çömlek : 3
 çömlekçi : 1
 çöp : 12
 çöp arabası : 1
 çöp kutusu : 1
 çöp tenekesi : 2
 çöpçatan : 1
 çöpçü : 4
 çöplük : 4
 çörek : 12
 çözelti : 1
 çözülme : 1
 çözülmezlik : 1
 çözülüş : 1
 çözüm : 185
 çözüm önerisi : 1
 çözüm yolu : 5
 çözümücü : 1
 çözümleme : 35
 çözümleşme : 1
 çubuk : 41
 çuha : 11
 çukur : 30
 çukurlaşma : 1
 çukurluk : 1
 çul : 13
 çul çaput : 1
 çul parçası : 1
 çurçur : 1
 çuval : 59
 çuvaldız : 2
 çürük : 1
 çürüme : 4

d : 1	dal parçası : 2	dangalak : 1
dadı : 11	dalaşma : 2	dangalaklık : 1
dağ : 342	dalavere : 5	danışma : 1
dağ adamı : 1	dalcık : 1	danışman : 8
dağ başı : 4	dalgı : 149	danışmanlık : 12
dağ doruğu : 1	dalgacık : 1	dans : 79
dağ elması : 1	dalgalanış : 3	dans dersi : 1
dağ eteği : 1	dalgalanma : 14	dans havası : 2
dağ güneşi : 1	dalgıç : 11	dans salonu : 1
dağ keçisi : 1	dalgın : 1	dansçı : 1
dağ köyü : 4	dalgınlık : 18	dansöz : 8
dağ şehri : 1	dalış : 11	dantel : 8
dağ tavşanı : 1	dalış turu : 1	dantela : 5
dağ tepesi : 1	dalkavuk : 9	dar boğaz : 2
dağ yolu : 2	dalkavukluk : 4	dar görüşlülük : 1
dağarcık : 5	dalma : 1	dar sokak : 2
dağcı : 6	dam : 81	darağacı : 1
dağcık : 1	dam arası : 1	daralma : 1
dağdağan ağacı : 1	dama : 1	darbe : 139
dağılım : 36	dama tahtası : 1	darbeci : 3
dağılma : 1	damacana : 2	darbecik : 1
dağınık : 1	damak : 6	darbimesel : 1
dağınıklık : 13	damak tadı : 1	darbuka : 1
dağıtıcı : 2	damar : 260	darbukacı : 3
dağıtım : 5	damarcık : 1	dargınlık : 5
dağıtımçı : 4	damat : 33	darı : 2
dağlı : 1	damatlık : 2	darlık : 4
dâhi : 6	damga : 11	darp : 3
dâhilî : 1	damla : 38	darphane : 1
daire : 185	damla sakızı : 1	data : 1
daire başkanı : 1	damlacık : 4	dava : 98
daire müdürü : 1	dana : 11	dava adamı : 2
dakika : 284	dana bonfile : 1	dava dosyası : 2
daktilo : 15	dana eti : 4	davacı : 2
dal : 216	dana kıyma : 1	davar : 5
dal budak : 1	dana pırzola : 2	davet : 45

davetçi : 1	deftercik : 1	delege : 4
davetiye : 10	defterdar : 1	deli : 29
davetli : 9	değer : 475	delik : 50
davranış : 683	değer kaybı : 1	delikanlı : 492
davranış biçimi : 8	değer yargısı : 3	delil : 22
davranma : 7	değerlendirilme : 3	delilik : 8
davul : 7	değerlendiriş : 1	delta : 2
dayak : 15	değerlendirme : 93	dem : 9
dayanak : 30	değerli : 1	demagoji : 1
dayangaç : 1	değerlilik : 1	demeç : 19
dayanıklılık : 3	değinme : 2	demet : 18
dayaniksız : 1	değirme : 1	demir : 125
dayanışma : 24	değirmen : 23	demir çubuk : 2
dayanma gücü : 1	değirmenci : 1	demir kapı : 4
dayatma : 4	değirmi : 1	demir para : 1
dayı : 22	değiş tokuş : 2	demir yolu : 5
dazlaklık : 1	değişiklik : 189	demir yolu ağı : 1
debdebe : 3	değişim : 163	demirci : 4
debeleşme : 1	değişiş : 1	demleniş : 1
dedantör : 1	değişken : 8	demlik : 3
dede : 40	değişkenlik : 5	demo : 1
dedektif : 13	değişme : 46	demografi : 1
dedektör : 4	değişmezlik : 3	demokrasi : 180
dedikodu : 39	değnek : 32	demokrasi anlayışı : 2
dedikoducu : 4	değnekçi : 1	demokrat : 19
defa : 153	deha : 13	demokratik : 4
defans : 3	dehliz : 26	demokratik düzen : 4
defile : 7	dehşet : 13	demokratik hak : 1
define : 1	dejenerasyon : 1	demokratikleşme : 3
defisit : 2	dekan : 1	demokratlık : 1
deflasyon : 2	dekar : 1	denek : 3
deflektör : 1	deklarasyon : 6	deneme : 89
defne : 2	dekolte : 3	deneme yazarı : 1
deformasyon : 2	dekor : 44	denemeci : 1
deformite : 2	dekorasyon : 9	denemecilik : 1
defter : 127	dekoratör : 1	denetçi : 2

denetim : 65	denizati : 1	ders : 165
denetim yetkisi : 2	denizci : 34	ders kitabı : 1
denetleme : 3	denizi : 2	ders notu : 1
denetlenme : 1	denk : 3	dershane : 2
denetleyici : 1	denklem : 17	dersler : 36
denetmen : 3	denklik : 1	dert : 71
deney : 32	densizlik : 2	dert ortağı : 1
deneyim : 94	deodorant : 2	dertleşme : 1
deneysellik : 3	depo : 27	derviş : 34
denge : 223	depoculuk : 4	derya : 7
dengeleme : 4	depolama : 1	desen : 41
dengesizlik : 11	depolanma : 1	desibel : 2
deniz : 466	depem : 66	despot : 2
deniz altı : 1	depemzede : 1	despotizm : 2
deniz feneri : 2	depesif : 2	despotluk : 2
deniz güneşi : 1	depresyon : 31	destan : 32
deniz hayvanı : 4	derbederlik : 4	deste : 3
deniz kabuğu : 4	derbent : 2	destek : 203
deniz kabuklusu : 1	derbi : 16	destek hizmeti : 1
deniz kayası : 1	dere : 60	destekçi : 5
deniz kenarı : 4	dere boyu : 1	destekleyici : 2
deniz keşanesi : 2	dere yatağı : 1	destroyer : 1
deniz kızı : 3	derece : 238	deşarj : 1
deniz kurdu : 3	derecik : 3	detay : 17
deniz lastiği : 1	dereotu : 4	detektif : 3
deniz mağarası : 1	dergi : 202	deterjan : 7
deniz motoru : 2	deri : 113	determinant : 5
deniz sefası : 1	derin : 2	determinizm : 1
deniz subayı : 2	derin dondurucu : 2	dev : 32
deniz suyu : 4	derinleşme : 2	deva : 3
deniz taşı : 1	derinlik : 56	devalüasyon : 7
deniz ürünü : 3	derişme : 1	devam : 4
deniz yıldızı : 2	derleme : 10	devamlılık : 2
deniz yüzeyi : 2	derman : 3	devamsızlık : 2
deniz yüzü : 2	dermansızlık : 1	deve : 33
denizaltı : 5	dernek : 17	deve hamuru : 1

- deve kuşu : 1
 deveci : 1
 devingenlik : 2
 devini : 1
 devinim : 26
 deviniş : 2
 devir : 71
 devlet : 538
 devlet adamı : 33
 devlet adamlığı : 1
 devlet anlayışı : 5
 devlet bakanı : 6
 devlet başkanı : 4
 devlet biçimi : 1
 devlet büyüğü : 3
 devlet düzeni : 5
 devlet geleneği : 2
 devlet görevlisi : 1
 devlet harcaması : 1
 devlet işletmesi : 1
 devlet kurumu : 1
 devlet memuru : 4
 devlet modeli : 3
 devlet okulu : 2
 devlet sanatçısı : 1
 devlet siyaseti : 1
 devlet tahvili : 9
 devlet tecrübesi : 1
 devlet yapısı : 11
 devletçi : 7
 devletçik : 3
 devletçilik : 16
 devletli : 1
 devran : 2
 devre : 34
 devrilme : 2
 devrim : 124
 devrim kuramı : 14
 devrim modeli : 9
 devrimci : 27
 devrimcilik : 6
 devriye : 9
 devriye turu : 1
 devşirme : 4
 deyim : 56
 deyiş : 44
 deyyus : 13
 dezenformasyon : 1
 dırdır : 1
 dırdırcı : 1
 dış : 2
 dış borç : 7
 dış dünya : 1
 dış etmen : 1
 dış görünüm : 3
 dış görünüş : 5
 dış güç : 1
 dış politika : 32
 dış siyaset : 2
 dışa vurum : 2
 dışkı : 5
 dışkılama : 1
 dışlama : 1
 dışlanmışlık : 1
 diaspora : 1
 dibek : 7
 didaktizm : 1
 didiniş : 1
 didinme : 5
 didişme : 4
 diferansiyel : 5
 dikbaşlılık : 1
 dikdörtgen : 6
 diken : 22
 dikili taş : 1
 dikiş : 3
 dikiş kutusu : 1
 dikiş makinesi : 1
 dikit : 1
 dikkat : 121
 diklenme : 1
 dikleşme : 1
 diklik : 2
 dikme : 1
 dikta : 2
 diktatör : 14
 diktatörlük : 20
 dil : 807
 dil anlayışı : 1
 dil balığı : 2
 dil bilgisi : 4
 dil eğitimi : 1
 dil evreni : 1
 dil kuramı : 1
 dil mantığı : 2
 dil ortamı : 1
 dilber : 17
 dilber böreği : 3
 dilci : 2
 dilcilik : 1
 dile geliş : 1
 dile getiriş : 1
 dilek : 17
 dilekçe : 27
 dilenci : 40
 dilencilik : 2
 dilim : 25
 dilsel dinamik : 1

dilsiz : 2	diplomatlık : 1	dişçi : 3
dimağ : 7	dipnot : 4	dişi : 19
din : 98	dipsizlik : 1	dişilik : 6
din adamı : 7	direk : 39	dişli : 5
din bilgini : 1	direksiyon : 40	diva : 3
din dersi : 4	direksiyon simidi : 2	divalık : 1
din devleti : 1	direktif : 1	divan : 21
din eğitimi : 3	direktör : 2	divanhane : 1
din tüccarı : 1	direktörlük : 1	divit : 2
din uzmanı : 1	direnç : 12	diyalektik : 5
dinamik : 25	direnış : 23	diyalog : 46
dinamizm : 8	direnme : 6	diyar : 36
dinci : 68	diretme : 1	diyet : 50
dincilik : 27	dirgen : 1	diyet programı : 1
dinçlik : 1	dirhem : 3	diyet uzmanı : 1
dindar : 5	diri : 1	diyetisyen : 1
dindarlık : 3	dirilik : 6	diz : 28
dingil : 1	dirlik : 3	dizanteri : 5
dinginlik : 7	dirsek : 7	dizayn : 4
dinleme : 34	disfonksiyon : 1	dize : 41
dinlence : 1	disiplin : 45	dizel : 3
dinlenme : 6	disk : 13	dizel motor : 10
dinlenme tesisi : 2	disko : 1	dizge : 7
dinlenme yeri : 2	dismenore : 9	dizgin : 1
dinleti : 2	distribütör : 1	dizi : 84
dinleyici : 14	distribütörlük : 1	dizi film : 3
dinleyiş : 1	diş : 233	diziliş : 3
dinozor : 2	diş ağrısı : 2	dizim : 1
dinozor : 30	diş eti : 2	dizin : 4
dinsel inanç : 1	diş eti bakımı : 1	dizkapağı : 1
dinsellik : 1	diş fırçası : 2	dizlik : 1
dinsiz : 8	diş hekimi : 1	dizüstü : 3
dip : 7	diş kontrolü : 1	dizüstü bilgisayar : 2
diploma : 6	diş macunu : 3	DJ : 1
diplomasi : 11	diş plağı : 2	DNA : 1
diplomat : 21	dişbudak : 1	do : 38

doçent : 14	dokuma tezgâhı : 1	domates salatası : 2
dogma : 6	dokumacı : 5	domates salçası : 2
doğa : 65	dokumacılık : 1	domates sosu : 2
doğa güzelliği : 2	dokunaç : 1	domates suyu : 2
doğa olayı : 1	dokunaklık : 2	domatesçi : 1
doğa parçası : 2	dokundurma : 1	domino taşı : 1
doğaçlama : 1	dokunma : 3	domuz : 30
doğaçlamacı : 1	dokunulmazlık : 7	domuz yavrusu : 1
doğal : 1	dokunuş : 27	don (I) : 82
doğalgaz : 4	doküman : 27	don (II) : 1
doğallık : 5	dolak : 1	donanım : 11
doğasever : 1	dolama : 1	donanımsızlık : 2
doğrama : 1	dolambaç : 1	donanma : 11
doğru : 32	dolandırıcı : 7	donatım : 8
doğrulama : 2	dolandırıcılık : 4	dondurma : 102
doğrultu : 6	dolap : 108	dondurmacı : 1
doğruluk : 5	dolap beygiri : 2	donma : 1
Doğu : 30	dolar : 13	donmuşluk : 1
Doğu masalı : 1	dolaşım : 19	donukluk : 5
Doğu topluluğu : 1	dolaşma : 4	doruk : 17
Doğuculuk : 1	dolayım : 1	dost : 363
Doğulu : 4	dolaylılık : 2	dost grubu : 1
doğum : 45	dolgu : 2	dost sofrası : 1
doğum günü : 5	dolgu topuk : 1	dostluk : 55
doğum yıldönümü : 1	dolgun : 1	dostum : 2
doğum yılı : 6	dolgunluk : 3	dosya : 71
doğurganlık : 2	dolma : 44	dosya kağıdı : 5
doğuş : 2	dolma içi : 4	doygunluk : 3
doktor : 131	dolma kalem : 8	doymamış yağ : 29
doktora : 1	dolmuş : 4	doymamış yağ asidi : 1
doktora çalışması : 1	dolu (I) : 1	doymazlık : 2
doktora öğrencisi : 2	dolu (II) : 84	doyum : 14
doktrin : 12	dolunay : 12	doyum noktası : 1
doktrincilik : 1	domates : 27	doyumsuzluk : 4
doku : 78	domates çorbası : 5	doz : 12
dokuma : 7	domates dolması : 4	dozer : 3

döğüş : 3	draje : 2	duş : 7
dökülme : 2	dram : 32	dut : 11
döküm : 6	drama : 10	dut ağacı : 4
döküntü : 11	dramatiklik : 1	duvak : 12
döl : 1	dramaturg : 1	duvar : 411
dölleme : 3	dramaturji : 1	duvar kağıdı : 2
döllenme : 16	drenaj : 2	duvar saati : 6
döndürülüş : 1	dresuar : 1	duvar ustası : 1
döneklik : 1	dua : 29	duvar yazısı : 1
dönem : 648	duayen : 2	duvarcı : 1
dönemeç : 20	dublajcı : 1	duyarga : 6
dönence : 1	duble : 4	duyarlı : 6
döner : 1	dudak : 302	duyarlık : 34
döngü : 9	dudak boyası : 1	duyarlılık : 31
dönme : 2	dudak izi : 1	duyarsızlaştırma : 1
dönme dolap : 3	dudu : 2	duyarsızlık : 1
dönü : 1	dul : 31	duydu : 1
dönüm : 25	dulda : 1	duygu : 615
dönüm noktası : 6	dulluk : 1	duygu dünyası : 2
dönümlük : 3	duman : 131	duygucu : 1
dönüş : 43	duman perdesi : 1	duyguculuk : 1
dönüşüm : 42	duman tabakası : 2	duygudaş : 1
döpiyes : 7	dumanlık : 1	duygulanım : 6
dört yol ağzı : 1	durağanlık : 1	duygulanım bozukluğu : 3
dörtgen : 5	durak : 17	duygulanış : 1
dörtlü : 2	duraklama : 1	duygulu : 4
dörtlük : 12	durdurma : 1	duygululuk : 11
döş : 1	durgun : 1	duygusal : 2
döşek : 16	durgunluk : 22	duygusallık : 20
döşeme : 19	durma : 2	duygusuzluk : 1
döşeme tahtası : 1	duru : 1	duyu : 10
döviz : 6	durukluk : 1	duyuluş : 1
döviz kuru : 1	duruluk : 2	duyum : 9
dövme : 7	durum : 1581	duyuru : 1
dövüş : 7	duruş : 173	duyuş : 3
dövüşçü : 7	duruşma : 9	düdük : 18

düdüklü tencere : 1	dürzü : 13	düvel : 6
düet : 1	düstur : 7	düz : 2
düğme : 61	düş : 119	düzelme : 10
düğüm : 42	düş dünyası : 3	düzeltili : 1
düğümlenme : 2	düş gücü : 3	düzeltilme : 9
düğün : 56	düş kırıklığı : 6	düzen : 432
düğün salonu : 2	düşkü : 1	düzenbaz : 3
dükkân : 65	düşkünlük : 14	düzenek : 14
dükkân sahibi : 1	düşlem : 2	düzenleme : 95
dükkâncı : 1	düşleme : 1	düzenli : 1
düklük : 1	düşler evreni : 1	düzenlilik : 2
düldül : 2	düşleyiş : 1	düzensizlik : 5
dülger : 1	düşman : 199	düzey : 316
dümbelek : 1	düşman askeri : 1	düzgün : 1
dümen : 2	düşman ordusu : 2	düzine : 2
dümen suyu : 1	düşmanlık : 22	düzlem : 49
dümenci : 1	düşme : 2	düzlük : 51
dün : 2	düşsellik : 1	düzmece : 1
dünür : 3	düşük : 14	düzyazı : 9
dünya : 1056	düşün : 4	DVD : 12
dünya düzeni : 3	düşünce : 669	DVD oynatıcı : 4
dünya edebiyatı : 1	düşünce akımı : 2	DVD oynatıcısı : 1
dünya görüşü : 25	düşünce biçimi : 1	e-eğitim : 2
dünya klasiği : 1	düşünce sistemi : 1	e-mail : 7
dünya müzesi : 1	düşünce tarzı : 2	e-posta : 3
dünya savaşı : 12	düşünce yapısı : 4	ebabil : 1
dünya sistemi : 2	düşünce zenginliği : 1	ebe : 3
dünya tarihi : 2	düşünen : 1	ebediyet : 3
dünya turu : 3	düşünme : 45	ebegümeci dolması : 1
dünya ülkesi : 1	düşünsel yaklaşım : 1	ebeveyn : 10
dünyalı : 4	düşünüm : 1	ebru : 2
dürbün : 6	düşünür : 14	ecdat : 1
dürtü : 30	düşünürlük : 1	ece : 5
dürüm : 5	düşünüş : 11	ece limanı : 1
dürüst : 2	düşüş : 32	ecel : 2
dürüstlük : 2	düve : 2	ecinni : 1

ecnebi : 8	eğilmezlik : 1	ejder : 11
eczacı : 8	eğim : 6	ejderha : 25
eczane : 12	eğitici : 10	ek : 14
eda : 158	eğitim : 283	ek ödeme : 1
edat : 1	eğitim camiası : 1	ekici : 2
edebiyat : 132	eğitim dönemi : 2	ekin : 13
edebiyat adamı : 2	eğitim düzeni : 3	ekin tarlası : 1
edebiyat dizisi : 1	eğitim elemanı : 1	ekip : 125
edebiyat ortamı : 2	eğitim felsefesi : 2	ekip çalışması : 1
edebiyatçı : 18	eğitim kadrosu : 1	ekipman : 3
edepsiz : 2	eğitim konseri : 2	eklem : 5
edepsizlik : 2	eğitim kurumu : 10	eklem hastalığı : 2
edevat : 2	eğitim maratonu : 1	eklem romatizması : 5
edilgin : 1	eğitim merkezi : 2	ekleme : 2
edim : 12	eğitim ordusu : 1	eklemlenmiş : 1
edinim : 1	eğitim öğretim : 1	eklenti : 1
edip : 7	eğitim programı : 1	ekmek : 375
editör : 6	eğitim projesi : 1	ekmek bıçağı : 1
efe : 14	eğitim sistemi : 12	ekmek içi : 7
efekt : 7	eğitimci : 10	ekmek kadayıfı : 5
efendi : 85	eğitmen : 3	ekmek kavgası : 3
efkâr : 7	eğitsel çalışma : 1	ekmek sepeti : 1
eflatun : 2	eğlence : 61	ekmek turtası : 1
efor : 2	eğlence aracı : 1	ekmekçi : 1
efrat : 1	eğlence hayatı : 1	ekol : 4
efsane : 30	eğlence sektörü : 1	ekonomi : 100
egemenlik : 32	eğlence yeri : 1	ekonomi modeli : 3
ego : 4	eğlencelik : 1	ekonomi politikası : 1
egoizm : 2	eğlendiricilik : 1	ekonomik : 5
egzama : 1	eğlenti : 9	ekonomik tablo : 1
egzersiz : 23	eğretileme : 4	ekonomik yapı : 3
egzersiz programı : 1	eğri : 11	ekonomist : 4
eğe : 1	ehemmiyet : 13	ekosistem : 1
eğer : 2	ehil : 1	ekran : 33
eğilim : 100	ehliyet : 8	eksen : 18
eğiliş : 4	ehram : 5	ekseriyet : 14

eksik : 12	eldiven : 53	emek : 36
eksiklik : 22	elek : 4	emekçi : 13
ekskavatör : 2	elektrik : 17	emekli : 6
eksotoksin : 1	elektrik anahtarı : 1	emekli maaşı : 1
eksper : 1	elektrik dalgası : 1	emeklilik : 22
ekspertiz : 1	elektrik süpürgesi : 1	emeklilik yaşı : 1
ekspresso : 1	elektronik : 1	emektar : 1
ekstre : 2	elektrot : 1	emel : 32
ekşili çorba : 1	elem : 8	emice : 2
ekşime : 1	eleman : 110	emir : 58
ekşimsi : 1	eleme : 2	emlak : 1
el : 1138	element : 7	emlakçı : 2
el aleti : 1	eleştirelilik : 1	emmi : 5
el aynası : 2	eleştiri : 174	emniyet : 10
el bombası : 3	eleştiri kuramı : 2	emniyet görevlisi : 2
el çabukluğu : 1	eleştirisellik : 1	emniyet kemeri : 7
el çantası : 1	eleştirisizlik : 1	emniyet mensubu : 2
el çırpış : 1	eleştirme : 4	emniyet müdürü : 1
el dokuması : 1	eleştirmen : 41	emperyalist : 4
el dürbünü : 1	elips : 1	emperyalizm : 9
el emeği : 1	elit : 12	empoze : 1
el feneri : 2	elle oynama : 1	empresyonist : 1
el hareketi : 4	ellilik : 1	emprime : 4
el işareti : 2	elma : 82	emrivaki : 1
el işi : 1	elma ağacı : 2	emsal : 2
el sanatı : 1	elma dolması : 1	emval : 1
el süzgeci : 2	elma şekeri : 2	emzik : 5
el yazısı : 7	elmacık kemiği : 1	en : 3
el yazması : 4	elmas : 24	en kadın : 2
el yazması eser : 3	elverişli : 2	enayi : 1
ela göz : 1	elverişsizlik : 1	enayi pilakisi : 1
elaman : 2	elyaf : 4	enayilik : 2
elbise : 431	emanet : 33	endam : 20
elbise fırçası : 1	emanetçi : 1	endeks : 5
elçi : 9	emare : 5	endişe : 32
elçilik : 6	embriyo : 3	endişe kaynağı : 1

endokardit : 1	enstitü : 8	erişkin : 5
endoskopi : 1	enstitülü : 2	erişte : 6
endüstri : 9	enstrüman : 15	eritme peyniri : 1
endüstri toplumu : 2	entari : 126	eriyik : 1
enerji : 180	entegrasyon : 3	erk : 11
enerji birimi : 1	entel : 2	erkân : 9
enerji deposu : 1	entel dantel : 1	erke : 1
enerji kaynağı : 2	entelektüel : 6	erkek : 658
enerji merkezi : 1	entelektüellik : 1	erkek bebek : 1
enerji santrali : 1	entrika : 12	erkek çocuk : 4
enerji üretimi : 2	entrikacı : 2	erkek güzeli : 3
enerjiklik : 1	envanter : 1	erkek milleti : 2
enfeksiyon : 55	enzim : 4	erkek oyuncu : 1
enfiye : 4	epidemi : 1	erkek sesi : 8
enfiye kutusu : 4	epigram : 1	erkek tipi : 2
enflasyon : 87	epik : 1	erkeklik : 7
enflasyon sepeti : 1	epilasyon : 3	erkenci : 1
enformasyon : 4	epilepsi : 1	ermiş : 14
engebe : 1	epileptik : 1	ermişlik : 1
engel : 85	epitel : 2	eroin : 6
engelleme : 4	epitel doku : 1	erotizm : 3
engelli : 8	epitel hücre : 1	erozyon : 4
engerek : 1	er : 72	erteleme : 1
engin : 10	erdem : 9	ervah : 3
enginar : 37	erdemlik : 1	erzak : 10
enginar dolması : 1	erek : 2	esans : 7
enginlik : 4	ereksiyon : 2	esansçı : 5
enik : 2	ergen : 5	esaret : 8
enişte : 12	erguvan : 7	esas : 28
enjeksiyon : 8	erguvan ağacı : 1	esef : 2
enjektör : 4	erik : 20	esenlik : 2
enjektör kutusu : 1	erik ağacı : 3	eser : 397
enkaz : 2	erillik : 1	esin kaynağı : 3
ense : 17	erim : 2	esinleme : 1
enstalasyon : 2	erinç : 1	esinti : 37
enstantane : 4	erişim : 11	esir : 12

esir ticareti : 1	eşik : 13	etkileşim : 33
esire : 3	eşitlik : 33	etkililik : 2
eski : 1	eşitlikçi : 1	etkinlik : 88
eskici : 1	eşitsizlik : 7	etkisiz : 1
eskici dükkânı : 1	eşkâl : 1	etli bezelye : 1
eskime : 2	eşkîya : 40	etmen : 17
eskimişlik : 1	eşleme : 2	etnik grup : 1
eskitilme : 1	eşleşme : 7	etnik köken : 1
eskort : 2	eşofman : 7	etnik temizlik : 1
esmer : 11	eşraf : 3	etnik yapı : 1
esmerlik : 5	eşref saati : 2	etnoloji : 1
esna : 1	eşya : 362	etüt : 6
esnaf : 30	eşya yığını : 2	etüt saati : 1
esneklik : 5	et : 202	Euro : 1
esneme : 1	et beni : 1	euro dizel : 1
espresso : 3	et dilimi : 1	ev : 1769
espri : 44	et parçası : 15	ev aleti : 3
espri anlayışı : 3	et peltesi : 1	ev aletleri : 3
esprili : 1	et sarması : 1	ev düzeni : 2
esrar : 21	et sote : 1	ev erkeği : 3
esrar satıcısı : 1	et suyu : 11	ev eşyası : 1
esriklik : 1	et ürünü : 1	ev hanımı : 7
estet : 2	et yemeği : 3	ev hapsi : 2
estetik : 17	et yığını : 1	ev işi : 1
esvap : 28	etajer : 1	ev kadını : 19
eş : 152	etamin : 1	ev kedisi : 2
eş cinsel : 2	etap : 6	ev kızı : 2
eş değer : 1	etek : 183	ev köpeği : 1
eş güdüm : 1	eteklik : 20	ev ortamı : 4
eşantiyon : 1	etik : 3	ev ödevi : 1
eşarp : 24	etik anlayış : 1	ev robotu : 2
eşek : 102	etiket : 12	ev sahibesi : 3
eşek arabası : 1	etken : 128	ev sahibi : 15
eşek arısı : 2	etki : 404	ev yemeği : 3
eşek kulağı : 1	etkileme : 4	ev yoğurdu : 1
eşek yükü : 1	etkilenme : 3	evanjelist : 1

evceğiz : 4	eziñç : 1	fâni : 5
evcik : 8	ezinti : 4	fanila : 16
evcenlik : 1	eziyet : 9	fantazya : 1
evet : 6	ezme : 4	fantezi : 20
evirme : 1	faaliyet : 304	fanus : 17
evkaf nazırı : 2	fabrika : 40	far (I) : 15
evlat : 90	fabrikatör : 6	far (II) : 27
evlatlık : 3	facia : 12	far ayarı : 2
evlek : 2	fahişe : 22	faraş : 1
evlenme : 2	fail : 6	faraziye : 2
evlenme kredisi : 1	faiz : 59	fare : 38
evli : 2	faiz artımı : 1	fare ölüsü : 1
evlilik : 98	faiz düzeyi : 1	farecik : 1
evliya : 10	faiz hesabı : 1	farenjit : 1
evrak : 29	faiz indirimi : 2	fark : 86
evre : 49	faiz oranı : 1	farkındalık : 5
evren : 59	faizci : 1	farklı : 3
evren teorisi : 1	fakir : 5	farklılaşma : 4
evrenkent : 1	fakir fukara : 1	farklılık : 79
evrenselcilik : 4	fakirlik : 1	fasıl : 14
evrim : 15	faks : 2	fasıla : 17
eyalet : 6	faks makinesi : 1	fasulye : 41
eyer : 5	faktör : 197	fasulye çorbası : 3
Eyfel : 3	fakülte : 6	faşist : 10
eylem : 209	fakülte dekanı : 1	faşist lider : 1
eylemci : 6	fal : 2	faşizanlık : 1
eylül : 3	falaka : 2	faşizm : 6
eylül güneşi : 2	falanjist : 1	fatih : 4
eytişim : 2	falcı : 8	fatura : 28
eyvan : 2	falcılık : 1	faul : 10
eyyam : 1	falez : 1	fauna : 1
eza : 8	fallus : 1	fava : 1
ezan : 3	familya : 1	favori : 4
ezber : 2	fanatik : 4	fay : 2
ezgi : 48	fanatiklik : 1	fay kırığı : 1
eziklik : 2	fanatizm : 1	fay zonu : 1

fayans : 5	feryat : 35	fıstıkçı : 1
fayda : 31	fes : 60	fişkı : 1
fayton : 18	fesat : 1	fişkın : 1
faytoncu : 1	fesleğen : 1	fişkırış : 1
fazilet : 5	festival : 31	fitrat : 2
fazilet abidesi : 1	fetih : 5	fidan : 41
fazla : 3	fetiş : 1	fidanlık : 2
fecaat : 1	fettanlık : 1	fide : 3
fecir : 1	fetüs : 2	figan : 4
fedai : 5	fetva : 3	figür : 60
fedakârlık : 5	feveran : 2	figüran : 2
federalizm : 3	fevkaladelik : 1	figüranlık : 2
federasyon : 20	feylesof : 3	fil : 25
felaket : 50	feza : 2	fikir : 287
felç : 4	fezleke : 2	fikir adamı : 2
felek : 21	fiçi : 17	fikir cereyanı : 1
felsefe : 43	fıkra : 69	fikir erbabı : 1
felsefe anlayışı : 1	filsıltı : 36	fikir hayatı : 1
felsefe öğretmeni : 1	fındık : 11	fikir hırsızlığı : 1
felsefeci : 2	fındık ezmesi : 1	fikir işçisi : 1
feminist : 1	fırça : 32	fikir kırsırlığı : 1
fen : 1	fırın : 131	fikir silsilesi : 2
fenalık : 2	fırın sütlaç : 2	fil : 15
fener : 37	fırın tepsisi : 2	file : 3
fenomen : 10	fırka : 21	fileto : 2
feodal yapı : 1	fırkata : 2	filika : 3
fer : 2	fırlak : 2	filinta : 1
ferace : 6	fırlama : 1	filiz : 10
ferahlık : 6	fırılaysı : 1	film : 710
feribot : 7	fırsat : 59	film artisti : 1
ferman : 13	fırsatçı : 2	film kahramanı : 1
fermantasyon : 1	fırtına : 56	film yıldızı : 5
fermuar : 1	fısıldaşma : 1	film yönetmeni : 1
fersah : 3	fısıltı : 36	filmografi : 1
fert : 14	fiskiye : 5	filo : 11
fertçilik : 2	fıstık : 65	filoloji : 1

filozof : 22	fizik : 20	fotoğraf : 248
filtre : 5	fizikçi : 9	fotoğraf karesi : 1
final : 28	fiziksel : 1	fotoğraf makinesi : 6
finalist : 2	fizyonomi : 1	fotoğraf sanatçısı : 2
finans : 3	Flamenko : 1	fotoğrafçı : 12
finans sistemi : 3	flamingo : 1	fotoğrafçılık : 3
finansman : 3	flaş : 1	fotokopi : 5
fincan : 38	flok : 1	fotokopi makinesi : 1
fino : 2	florin : 3	fotomontaj : 1
fırar : 4	flört : 5	fotoroman : 4
fırari : 2	flüt : 8	fötr : 4
fıravun : 2	fobi : 5	fötr şapka : 1
firez : 1	fok : 2	frank : 2
fırkateyn : 1	fokurtu : 1	frekans : 8
fırkete : 1	folik asit : 1	fren : 12
fırma : 48	folikül : 1	Frenk : 4
fırma ahlakı : 1	folklor ekibi : 1	frozen : 2
fiske : 3	folyo : 11	fuar : 4
fissür : 3	fon : 32	fueloil : 1
fistan : 17	fon müziği : 1	fuhuş : 1
fistül : 3	fondöten : 3	fukara : 3
fış : 12	fonksiyon : 23	fukaralık : 1
fışek : 131	form : 56	fular : 4
fışeklik : 14	form çayı : 1	funda : 3
fışleme : 1	forma : 65	fundalık : 4
fıtil : 4	formalite : 8	furya : 2
fıtne : 1	formalizm : 4	futbol : 80
fıtne ve fesad işleri : 2	formasyon : 4	futbol anlayışı : 1
fıtne ve fesat işleri : 2	format : 4	futbol maçı : 1
fiyasko : 3	formül : 53	futbol yazarı : 1
fiyat : 103	fors : 1	futbolcu : 137
fiyat artışı : 1	forum : 2	futbolculuk : 1
fiyat politikası : 3	forvet : 8	futbolsever : 2
fiyat uygulaması : 10	fosil : 8	fütursuzluk : 1
fiyatlandırma : 1	fotin : 3	füze : 16
fiyonk : 2	fotodiyot : 1	füzyon : 5

g-string : 2
 gacı : 1
 gaco : 1
 gaddar : 1
 gaddarlık : 2
 gaf : 1
 gaflet : 2
 gaga : 32
 gala : 3
 galaksi : 7
 galeri : 7
 galeta : 3
 galeyan : 7
 galibiyet : 20
 galip : 3
 galon : 1
 galoş : 1
 galyot : 1
 gam : 4
 gammaz : 1
 gamze : 1
 gangster : 4
 ganimet : 3
 gar : 2
 garabet : 2
 garaj : 6
 garanti : 14
 Garbi : 1
 gardırop : 8
 gardiyan : 32
 garez : 2
 gargara : 1
 gariban : 3
 garip : 3
 gariplik : 7
 garnitür : 7

garnizon : 2
 garson : 77
 garsoniyer : 1
 gasp : 4
 gasp olayı : 1
 gaspçı : 10
 gassal : 1
 gastroenteritis : 1
 gâvur : 13
 gaye : 31
 gayret : 59
 gayretkeş : 1
 gayretkeşlik : 8
 gayri menkul : 3
 gayrimenkul : 2
 gaz : 37
 gaz kütlesi : 1
 gaz lambası : 4
 gaz ocağı : 4
 gaz sobası : 1
 gaz tenekesi : 4
 gaz yağı : 1
 gaza : 2
 gazap : 3
 gazel : 7
 gazete : 337
 gazete parçası : 1
 gazeteci : 143
 gazetecik : 1
 gazetecilik : 28
 gazi : 11
 gazino : 38
 gazlı bez : 2
 gazocağı : 1
 gazoz : 20
 gazoz açacağı : 1

gazozcu : 1
 gebe : 2
 gebelik : 11
 gece : 858
 gece adamı : 1
 gece elbisesi : 3
 gece hayatı : 4
 gece kıyafeti : 2
 gece kulübü : 5
 gece saati : 1
 gece sefası : 1
 gece vakti : 1
 gece yarısı : 2
 gecekondur : 24
 gecekondulu : 1
 gecelik : 48
 gecikme : 5
 geç : 1
 geçenek : 1
 geçerlilik : 2
 geçici : 3
 geçici madde : 1
 geçim : 5
 geçim kaynağı : 2
 geçim sıkıntısı : 1
 geçimsizlik : 2
 geçiş : 142
 geçiş dönemi : 1
 geçiş sistemi : 5
 geçit : 126
 geçmiş : 88
 gedik : 2
 gelecek : 52
 gelenek : 139
 gelenekçi : 2
 gelenekçilik : 1

geleneksellik : 1	genel grev : 1	gerginlik : 39
gelgit : 5	genel müdür : 5	geri : 3
gelin : 153	genel müdürlük : 4	geri bildirim : 3
gelin arabası : 4	genel seçim : 1	geri çekilme : 1
gelin tacı : 3	genel sekreter : 2	geri dönüş : 1
gelincik (I) : 10	genel yayın yönetmeni : 1	geri kalmış : 1
gelincik (II) : 5	genelev : 6	geri sayım : 2
gelincik (III) : 3	genelge : 3	gerici : 3
gelincik çiçeği : 1	genelleme : 7	gericilik : 4
gelinlik : 33	general : 54	gerileme : 7
gelir : 63	genetik : 3	gerilik : 5
gelir artışı : 1	genetik geçiş : 1	gerilim : 28
gelir dağılımı : 7	geniş : 2	gerilim filmi : 1
gelir kaynağı : 4	genişleme : 6	gerilim romanı : 2
gelir ortaklığı : 1	genişlik : 21	geriliş : 1
geliş : 18	genleşme : 1	gerilla savaşı : 1
gelişim : 94	geometri : 6	gerilme : 1
gelişim bozukluğu : 1	gerçek : 222	geriniş : 1
gelişim psikolojisi : 1	gerçekçi : 9	gerinme : 3
gelişimci : 2	gerçekçilik : 25	gestapo : 1
gelişme : 234	gerçekli : 1	getiri : 17
gelişmişlik : 5	gerçeklik : 119	geveze : 2
gemi : 363	gerçeklilik : 1	gevezelik : 13
gemici : 17	gerçellik : 1	gevrek : 6
gen : 22	gerdan : 14	gevreklik : 1
gen mutasyonu : 1	gerdanlık : 14	gevşek : 1
genç : 731	gerdek : 2	gevşeklik : 7
genç kadın : 12	gereç : 10	gevşeme : 6
genç kız : 51	gerek : 12	geyik : 30
genç kuşak : 2	gerekçe : 59	geyik muhabbeti : 2
genç tipi : 1	gereklilik : 5	geyşa : 1
gençlik : 85	gerekseme : 3	gezegen : 25
gençlik romanı : 2	gereksinim : 16	gezgin : 19
gençlik yaşantısı : 3	gereksinme : 16	gezginci : 1
genel : 1	gereksizlik : 2	gezi : 70
genel başkan : 1	gergedan : 4	gezinme : 1

gezinti : 20
 gezme : 4
 gıcırtı : 4
 gıda : 192
 gıda maddesi : 3
 gıdasızlık : 1
 gıdı : 2
 gırnatacı : 1
 gırtlak : 6
 gibi : 1
 gider : 10
 gidi : 2
 gidiş : 36
 gidiş geliş : 3
 gidişat : 3
 gidon : 2
 girdap : 6
 girdi : 3
 girinti : 4
 giriş : 41
 giriş çıkış : 1
 giriş kapısı : 2
 giriş sistemi : 1
 girişim : 92
 girişimci : 7
 girişimcilik : 1
 girişkenlik : 2
 girişme : 1
 girizgâh : 2
 gişe : 2
 gitar : 21
 gitarist : 4
 giydirmeye : 1
 giyecek : 5
 giyim : 59
 giyim eşyası : 4

giyim kuşam : 1
 giyim tarzı : 3
 giyimli : 5
 giyiniş : 1
 giyinme : 2
 giyit : 18
 giysi : 291
 giz : 19
 gizem : 6
 gizemlilik : 1
 gizleyici : 2
 gizli servis : 1
 gizlilik : 4
 gladyatör : 9
 glase : 2
 glikozit : 1
 glokom : 2
 glutamat : 2
 gocuk : 9
 gofret : 3
 gol : 45
 gol pozisyonu : 1
 golcü : 5
 golf sahası : 6
 golf topu : 2
 gonca : 4
 gondol : 3
 gonk : 3
 goril : 5
 goril sürüsü : 1
 göbek : 28
 göbek taşı : 1
 göç : 19
 göç yolu : 1
 göçebe : 8
 göçmen : 30

göçmen kadın : 1
 göçmen kızı : 2
 göçük : 1
 göğüs : 162
 gök : 183
 gök cismi : 1
 gök gürültüsü : 1
 gök katı : 2
 gök kubbe : 2
 gök taşı : 4
 gökdelen : 10
 gökkuşağı : 9
 gökyüzü : 136
 göl : 87
 gölceğiz : 1
 gölek : 2
 gölet : 5
 gölge : 219
 gölge oyunu : 1
 gölgelik : 1
 gömlek : 368
 gömü : 1
 gömüt : 4
 gömütlük : 4
 gönderim : 1
 gönderme : 28
 gönül : 76
 gönül bağı : 1
 gönül macerası : 1
 gönül yakınlığı : 1
 gönüldeş : 2
 gönüllü : 7
 gönüllülük : 4
 görenek : 9
 görev : 434
 görev aşkı : 1

görev paylaşımı : 1	göz bebeği : 2	grev : 20
görevlendirme : 10	göz farı : 1	gri : 13
görevli : 44	göz hapsi : 1	grilik : 4
görgü : 3	göz hareketi : 1	grip : 9
görgü tanığı : 1	göz hastalığı : 1	grisini : 3
görgüsüzlük : 2	göz kalemi : 2	grup : 404
görkem : 15	göz kapağı : 4	gruplaşma : 4
görme : 7	göz kırpması : 1	guatr : 2
görme alanı testi : 2	göz muayenesi : 5	gulaş : 3
görsel : 3	göz süzme : 1	gulyabani : 1
görsellik : 7	göz yaşı : 6	gurbet : 7
görümce : 4	gözaltı : 2	gurbetçi : 1
görünebilirlik : 1	gözcü : 3	gurme : 1
görünge : 4	gözdağı : 1	guru : 1
görüntü : 407	gözde : 4	gurultu : 1
görüntü kirliliği : 1	gözenek : 4	gurup : 2
görüntüleme : 2	gözlem : 42	gurur : 47
görünüm : 321	gözlem evi : 1	gusülhane : 2
görünümün : 2	gözlemci : 10	gübre : 26
görünüş : 162	gözlemcilik : 2	güçük : 6
görüş : 250	gözleme : 4	güç : 824
görüş alanı : 2	gözlü : 12	güç birliği : 1
görüş ayrılığı : 1	gözlük : 194	güç dengesi : 1
görüş farklılığı : 1	gözü peklik : 1	güç gösterisi : 2
görüşme : 78	gözyaşı : 50	güç kaynağı : 3
görüşmeci : 1	gözyaşı damlası : 1	güç kullanımı : 1
gösterge : 53	gözyaşı kesesi : 1	güç ünitesi : 1
gösteri : 98	grafik : 12	güçlü : 5
gösterici : 3	grafiti : 1	güçlük : 33
gösterim : 3	gram : 8	güçlülük : 2
gösteriş : 6	gramer : 1	güçsüzlük : 7
göt : 1	gramer yapısı : 1	güdü : 10
gövde : 200	gramerci : 1	güdücü : 1
göz : 1985	gramofon : 10	güdük : 1
göz açıklığı : 1	granit : 2	güdüleme : 1
göz ağrısı : 1	gravür : 2	güdülenme : 5

güfte : 1	günce : 6	güvenlik : 12
güğüm : 12	güncelleme : 3	güvenlik duvarı : 2
gül : 198	güncellik : 1	güvenlik elemanı : 2
gül ağacı : 1	gündelik : 1	güvenlik görevlisi : 3
gül fidanı : 2	gündelikçi : 1	güvenlik gücü : 1
gül suyu : 2	gündem : 58	güvenlik odası : 1
gülâbdan : 1	gündem maddesi : 1	güvenlik politikası : 1
güldürü : 8	gündüz : 4	güvenlik şeridi : 1
güldürücülük : 2	güneş : 201	güvenlikçi : 1
güleçlik : 1	güneş enerjisi : 1	güvenoyu : 1
güllabici : 1	güneş ışığı : 2	güvensizlik : 6
güllâç : 4	güneş lekesi : 1	güvensizlik ağı : 1
gülle : 7	güneşlenme : 2	güvercin : 60
gülme : 8	Güneyli : 1	güverte : 26
gülsuyu : 2	günler : 61	güveyi : 1
gülücük : 22	günlük : 32	güz : 11
gülümse : 3	günlük iş : 1	güz güneşi : 4
gülümseme : 300	günlükçü : 1	güznel : 77
gülümserlik : 3	güreş : 13	güzellik : 343
gülümseyiş : 73	güreşçi : 1	haber : 447
gülünçlük : 1	gürgen : 2	haber ağı : 1
gülüş : 192	gürgen ağacı : 1	haber başlığı : 1
gülüşme : 7	gürleme : 1	haber dergisi : 1
gümbürtü : 5	gürleyiş : 3	haber kanalı : 1
gümrük : 1	gürlük : 3	haber merkezi : 2
gümrükçü : 1	güruh : 13	haber metni : 1
gümüş : 16	gürültü : 121	haber programı : 1
gümüş balığı : 1	gürültü patırtı : 1	haber turu : 1
gümüş kutu : 1	gürz : 5	haberci : 9
gümüş sikke : 1	güve : 1	habercilik : 10
gün : 2284	güveç : 8	haberleşim : 1
gün batımı : 1	güveç tabağı : 1	haberleşme : 4
gün ışığı : 2	güven : 39	haberleşme sistemi : 1
günah : 13	güvence : 14	habis : 1
günahkâr : 1	güvenilir : 1	hac : 1
günaydın : 2	güvenli : 3	hacamat : 1

hacı : 63	hâkim : 22	halkçılık : 2
hacı ağa : 1	hâkimiyet : 8	hâlsiz : 1
hacıağa : 4	hâkimlik : 3	halt : 1
hacim : 9	haklılık : 5	halterci : 2
haciz : 10	haksız : 1	halvet : 2
hacker : 3	haksızlık : 16	ham madde : 5
haç : 60	hâl : 2131	ham petrol : 1
haçlı seferi : 1	hala : 10	hamak : 1
had : 10	halat : 11	hamal : 20
hademe : 6	halay : 2	hamal kahvesi : 1
hadım : 1	halayık : 21	hamallık : 1
hadis : 8	hale : 11	hamam : 38
hadise : 109	halef : 2	hamam böceği : 1
hafız : 25	hâlet : 2	hamam tası : 2
hafıza : 20	hâletiruhiye : 1	hamaset : 1
hafıza kartı : 1	halhal : 1	hamayıl : 2
hafif : 5	halı : 84	hamburger : 5
hafiflik : 2	halı dükkânı : 1	hamilelik : 10
hafiye : 8	haliç : 2	hamlacı : 6
hafta : 98	halife : 4	hamle : 44
hafta sonu : 1	halk : 275	hamlık : 1
hafta sonu : 4	halk cephesi : 1	hamsi : 5
hafta tatili : 1	halk edebiyatı : 1	hamsi tava : 1
haftalık : 2	halk egemenliği : 1	hamster : 3
hain : 16	halk kitlesi : 2	hamur : 112
hainlik : 1	halk müziği : 1	hamur işi : 2
hak : 256	halk oyunu : 1	han : 42
hak biçimi : 2	halk pazarı : 1	han kapısı : 1
hak ve özgürlük : 7	halk şairi : 1	hancı : 2
hakan : 6	halk şiiri : 2	hançer : 34
hakaret : 18	halk türküsü : 2	hande : 5
hakbilirlik : 1	halk yığını : 3	hane : 29
hakem : 43	halka : 65	hanedan : 1
hakem kurulu : 1	halka arz : 1	hanedanlık : 2
hakemlik : 4	halka şekeri : 1	hanende : 7
hakikat : 50	halkçı : 1	hangar : 3

hanım : 246	harf : 98	haşerat : 5
hanım böceği : 1	hariciye kâtibi : 1	haşere : 2
hanım evladı : 1	hariciye nazırı : 1	haşlama : 1
hanım kız : 4	hariciyeci : 4	haşmet : 4
hanım teyze : 3	harika : 7	haşyet : 3
hanımefendi : 38	harita : 59	hat : 163
hanımefendilik : 2	harman : 4	hata : 84
hanımeli : 3	harmancı : 2	hatır : 3
hantal : 1	harmaniye : 1	hatıra : 89
hantallık : 2	harmanlama : 1	hatıra defteri : 2
hanzade : 1	harp : 57	hatırat : 3
hanzo : 7	harp akademisi : 1	hatırlama : 2
hap : 25	harp gemisi : 1	hatırlatma : 1
hapis : 15	harp okulu : 1	hatime : 1
hapis cezası : 4	hars : 1	hatip : 9
hapishane : 11	hasar : 21	hatmi : 1
hapşırık : 1	hasat : 7	hattat : 6
harabe : 15	hasbihâl : 1	hattatlık : 1
haraç : 2	haseki : 2	hatun : 29
haraplık : 2	hasıla : 19	hatun kişi : 2
hararet : 29	hasılat : 9	hatuncağız : 5
harcama : 43	hasım : 8	hatuncuk : 4
harcanış : 1	hasır : 9	hava : 1111
harç (I) : 13	hasislik : 1	hava akımı : 1
harç (II) : 52	hasret : 18	hava kabarcığı : 2
harçlık : 9	hassa : 3	hava parası : 1
hardal : 5	hassas : 3	hava saldırısı : 2
hardal sarısı : 1	hassasiyet : 23	hava tüpü : 1
hare : 2	hasta : 257	hava yolu : 3
harekat : 7	hasta arabası : 1	havaalanı : 3
hareket : 942	hasta bakıcı : 10	havadis : 20
hareketlenme : 2	hastalık : 554	havai fişek : 5
hareketlilik : 12	hastane : 103	havalandırma : 2
hareketsizlik : 4	hastane köşesi : 1	havale : 2
harem ağası : 13	hastane personeli : 1	havalimanı : 2
harem kızı : 1	haşarılık : 1	havan : 4

havan topu : 2	hayatiyet : 3	hazine tahvili : 1
havari : 4	haydut : 21	haziran : 1
havasızlık : 1	haydutluk : 1	haziran günü : 1
havlama : 11	hayıf : 1	hazne : 1
havlayış : 1	hayıflanma : 2	haznedar : 3
havlu : 36	hayır : 6	hazret : 1
havra : 1	hayır işi : 1	HDL : 1
havuç : 15	hayırsever : 2	heccav : 1
havuç borani : 2	haykırış : 13	hece : 12
havuç çorbası : 1	haykırışma : 1	hedef : 105
havuç kızartma : 1	haykırma : 1	hediye : 59
havuç salatası : 2	haylaz : 1	hediye paketi : 1
havuç yemeği : 1	hayran : 12	hediyelik : 3
havuz : 90	hayranlık : 35	hedonist : 1
havuz kartı : 1	hayrat : 1	hegemonya : 4
havyar : 5	hayret : 26	hekim : 37
havza : 3	haysiyet : 7	hekimlik : 1
hayâ : 1	hayta : 1	hela : 16
hayal : 177	hayvan : 527	helecan : 4
hayal dünyası : 8	hayvan ırkı : 1	helezon : 3
hayal gücü : 11	hayvan sevgisi : 1	helikopter : 2
hayal kırıklığı : 2	hayvanat : 5	helva : 4
hayal oyunu : 1	hayvancağız : 2	hemcins : 5
hayal perdesi : 1	hayvancık : 6	hemşehri : 14
hayalat : 1	hayvancılık : 2	hemşehrilik : 1
hayalet : 33	hayvanlık : 2	hemşire : 33
hayalhane : 1	haz : 51	hemşirelik : 1
hayat : 1138	hazan : 4	hemzemin geçit : 2
hayat arkadaşı : 1	hazımsızlık : 1	hendek : 7
hayat bilgisi : 2	hazırlanma : 1	hengâm : 1
hayat düzeni : 1	hazırlık : 38	hepsi : 2
hayat görüşü : 3	hazırlık maçı : 1	her şey : 11
hayat hikâyesi : 2	hazine : 41	hercai menekşe : 1
hayat kadını : 2	hazine avcısı : 1	hergele : 7
hayat ortamı : 1	hazine bonusu : 11	herif : 507
hayat tarzı : 4	hazine ihalesi : 1	herkes : 21

hesap : 125	hırlaşma : 2	hikmet : 11
hesap makinesi : 2	hırlayış : 1	hilal : 6
hesap uzmanı : 1	hırpani : 2	hile : 15
hesapçılık : 1	hırs : 31	hilkat : 2
hesaplama : 7	hırsız : 63	hilkat garibesı : 1
hesaplaşma : 22	hırsızlık : 11	himaye : 7
heteroseksüel : 1	hısım : 4	himmet : 2
hevâ : 1	hısım akraba : 1	hin : 10
heves : 19	hısımlık : 2	hindi : 11
heveskâr : 1	hışılta : 4	hindi şnitze : 1
hevesli : 2	hışım : 3	hindiba : 2
heybe : 16	hışırta : 11	Hindistan cevizi : 1
heybet : 11	hıyaban : 1	Hint bülbülü : 1
heyecan : 143	hıyanet : 1	Hint fakiri : 1
heyecan verici : 1	hıyar : 10	Hint keneviri : 2
heyelan : 2	hız : 159	Hint kumaşı : 1
heyet : 57	hız tarifesi : 1	hip-hop : 6
heykel : 68	hızar : 1	hipermarket : 1
heykel müzesi : 1	hızlı : 4	hipertansif : 1
heykelci : 1	hızlılık : 1	hipertansiyon : 3
heykelcik : 7	hibe : 1	his : 152
heykeltıraş : 8	hiciv : 5	hisar : 3
heyula : 4	hicran : 5	hisse : 24
hezeyan : 6	hicret : 1	hisse senedi : 6
hezimet : 2	hiç : 3	hissedar : 1
hıçkırık : 45	hiçleşme : 1	hissiyat : 3
hıfzıssıhha : 16	hiçlik : 2	hissizlik : 1
hınç : 5	hidayet : 1	histeri : 1
hınzır : 3	hiddet : 20	hitap : 4
hınzırlık : 2	hidrojen : 3	hiyerarşi : 2
hıram : 1	hidrokarbon : 5	hiza : 3
hırçınlık : 10	hiyjen : 1	hizip : 1
hırdavat : 2	hikâye : 171	hizmet : 238
hırılta : 17	hikâye kitabı : 1	hizmet birimi : 1
hırka : 53	hikâyeci : 15	hizmetçi : 44
hırlama : 1	hikâyecilik : 2	hizmetkâr : 6

hizmetli : 1	hot-dog : 1	hurma tatlısı : 2
hobi : 3	hotel : 1	hurufat : 2
hoca : 225	hotoz : 4	husumet : 2
hocalık : 2	hovarda : 7	husus : 31
hocam : 3	hovardalık : 2	hususat : 3
hodbin : 1	hoyrat : 2	hususiyet : 16
hokka : 8	hoyratlık : 1	huşunet : 2
hokkabaz : 2	höpürtü : 1	hutbe : 5
hokkabazlık : 3	höşmerim : 1	huy : 42
hol : 3	höyük : 4	huysuzluk : 4
holding : 4	Hristiyan : 21	huzur : 29
holigan : 1	hububat : 1	huzursuzluk : 20
homo sapiens : 1	hudut : 10	hüccet : 1
homojen : 1	hudutsuzluk : 2	hücre : 97
homurtu : 28	huğ : 6	hücum : 28
hoparlör : 15	hukuk : 113	hücum planı : 1
hoplayış : 1	hukuk anlayışı : 1	hükûmet : 171
horgörü : 5	hukuk devleti : 9	hükûmetçik : 1
horhor kebabı : 1	hukuk düzeni : 11	hüküm : 91
horlama : 5	hukuk kuralı : 1	hükümdar : 45
hormon : 23	hukuk lisansı : 1	hükümlü : 3
hormon salınımı : 1	hukuk normu : 2	hükümlülük : 1
horoz : 80	hukuk savaşı : 4	hülasa : 1
horozcuk : 1	hukuk sistemi : 15	hülya : 37
hortlak : 7	hukukçu : 14	hümanizm : 1
hortum : 9	humar : 1	hümanizma : 3
hortumcu : 2	humbara : 1	hüner : 16
horultu : 6	humma : 13	hünkâr : 3
hostes : 6	humor : 3	hürmet : 7
hoş : 1	humus : 5	hürmetkâr : 1
hoşaf : 2	hunharlık : 1	hürriyet : 30
hoşgörü : 20	huni : 2	hüsnüniyet : 1
hoşgörü iklimi : 1	hurafe : 1	hüsrân : 1
hoşluk : 3	hurda : 3	hüsün : 1
hoşnutluk : 2	huri : 4	hüviyet : 26
hoşnutsuzluk : 3	hurma : 4	hüzme : 2

hüzün : 109

ıhlamur : 4

ılıca : 1

ılıkılık : 8

IQ : 1

Iraklı : 4

ırgat : 7

ırk : 30

ırkçı : 3

ırkçılık : 1

ırmak : 56

ırmak boyu : 1

ısı : 16

ısınma : 3

ısırgan : 4

ısırgan kökü : 2

ısırgan otu : 5

ıskala : 2

ıslahatçı : 1

ıslak : 2

ıslaklık : 21

ıslık : 36

ıspanak : 13

ıspanak çorbası : 4

ısrar : 27

ıssızlık : 8

ıstakoz : 4

ıstılah : 3

ızdırap : 25

ışık : 735

ışık demeti : 1

ışık hızı : 1

ışık oyunu : 1

ışık parçası : 1

ışık patlaması : 1

ışık yılı : 4

ışıklandırma : 2

ışıksızlık : 2

ışıldak : 1

ışılta : 46

ışıma : 4

ışın : 27

ışın demeti : 2

ıtır : 4

ıvır zıvır : 8

ızgara : 28

iane : 1

ibadet : 7

ibare : 5

ibibik : 1

ibik : 3

iblis : 3

ibne : 5

ibre : 1

ibrik : 14

ibrişim : 1

icap : 3

icat : 9

icra : 8

icra tekniği : 1

icraat : 11

iç : 46

iç atmosfer : 1

iç avlu : 2

iç bakış : 1

iç borçlanma : 1

iç çamaşır : 10

iç çamaşırı : 7

iç çatışma : 2

iç çekiş : 5

iç çekme : 1

iç denetçi : 1

iç donu : 1

iç dökme : 1

iç dudak : 1

iç dünya : 6

iç geçiriş : 1

iç giyim : 1

iç giysi : 1

iç güveyisi : 1

iç hacim : 3

iç içelik : 1

iç mekân : 1

iç rahatlığı : 2

iç savaş : 2

iç sıkıntısı : 2

iç yaşantı : 1

iç yolculuk : 4

içe dönüş : 1

içe kapanıklılık : 1

içecek : 201

içeri : 1

içerik : 91

içerikçi : 1

içerikli : 2

içerim : 1

içgüdü : 27

içici : 2

içki : 105

içki kabı : 1

içki şişesi : 1

içlik : 2

içsel dünya : 1

içsellik : 2

içtenlik : 20

içtepi : 1

içtihat : 4

içtima : 2

idam : 4	iğde : 4	ihtiyaç : 116
idam sandalyesi : 1	iğne : 73	ihtiyar : 291
idare : 316	iğnelenme : 1	ihtiyar kadın : 4
idare amiri : 2	iğnelik : 1	ihtiyarcık : 2
idareci : 27	iğrençlik : 1	ihtiyarlık : 4
idarehane : 1	iğrenme : 2	ihtiyat : 4
idari yapı : 1	iğrenti : 1	ihtizaz : 5
iddia : 65	iğretlik : 2	ihvan : 1
iddialaşma : 1	ihale : 22	ikame : 1
iddianame : 4	ihanet : 11	ikamet : 2
ideal : 14	ihbar : 26	ikamet tezkeresi : 1
idealist : 3	ihbar mektubu : 4	ikametgâh : 4
idealizm : 4	ihbar telefonu : 1	ikaz : 3
ideolog : 1	ihbarcı : 4	ikbal : 4
ideoloji : 100	ihbarname : 2	iki : 5
ideolojik yapı : 1	ihlal : 4	iki çenekli : 1
ideolojikleşme : 1	ihlalci : 1	ikilem : 11
idman : 11	ihmal : 10	ikileme : 1
idrak : 4	ihracat : 8	ikili : 17
idrar : 3	ihracat kredisi : 2	ikilik : 6
idrar kaçırma : 2	ihraç : 2	ikindi : 12
idrar tahlili : 1	ihraç ürünü : 1	ikindi vakti : 1
ifade : 377	ihram : 2	ikiyüzlülük : 2
ifade biçimi : 3	ihsan : 3	ikiz : 7
ifade gücü : 1	ihsas : 5	iklim : 74
ifadeci : 1	ihtar : 2	iklim uzmanı : 1
iflas : 4	ihtarname : 4	ikna : 1
ifrazat : 2	ihtilaç : 1	ikna turu : 1
ifrit : 3	ihtilaf : 8	ikon : 7
iş : 1	ihtilaf kaynağı : 1	ikona : 1
işaat : 1	ihtilal : 15	ikram : 5
iftar : 1	ihtilalci : 7	ikramiye : 8
iftar sofrası : 1	ihtimal : 32	iksir : 11
iftar yemeği : 1	ihtimam : 6	iktidar : 119
iftihar : 1	ihtiras : 33	iktidar mücadelesi : 2
iftira : 30	ihtişam : 17	iktidar savaşı : 1

iktidarsızlık : 2	ilgi : 97	iltihap : 13
iktisadi düzen : 1	ilgi alanı : 4	iltihaplanma : 2
iktisat : 5	ilgi odağı : 1	iltizam : 1
iktisatçı : 9	ilgili : 1	im : 1
il : 13	ilginç : 2	ima : 7
il başkanı : 1	ilgisizlik : 2	imaj : 21
il merkezi : 1	ilham : 11	imalat : 2
ilaç : 182	ilham kaynağı : 2	imalathane : 5
ilaç firması : 1	ilikli : 1	imam : 25
ilaç kapsülü : 1	ilim : 17	iman : 9
ilaç kutusu : 1	ilim adamı : 2	imar : 3
ilaç şişesi : 2	ilim anlayışı : 1	imar planı : 4
ilaç tedavisi : 1	ilim irfan yuvası : 1	imaret : 1
ilaçlama : 6	ilinti : 5	imbik : 3
ilah : 5	ilişik : 1	imece : 2
ilahi : 7	ilişki : 690	imge : 61
ilahiyatçı : 2	ilk bakış : 1	imge gücü : 1
ilan : 24	ilk yardım : 1	imgelem : 3
ilan servisi : 1	ilk yarı : 2	imgeleme : 1
ilave : 1	ilkbahar : 9	imha : 1
ilçe : 18	ilkbahar güneşi : 1	imkân : 36
ileniş : 1	ilke : 75	imkânsızlık : 1
ilenme : 1	ilkokul : 6	imla : 2
ileri : 4	ilköğretim okulu : 1	imparator : 8
ilerici : 2	ilkyaz : 1	imparatoriçe : 1
ilericilik : 1	ilkyaz gecesi : 1	imparatorluk : 32
ilerilik : 1	ilkyaz günü : 1	imtihan : 12
ilerleme : 20	illet : 8	imtiyaz : 11
ilerleyiş : 4	illetli : 1	imtiyazlı : 1
ileti : 4	illüzyon : 1	imza : 42
iletici : 1	illüzyonist : 1	in : 3
iletim : 6	ilmek : 3	inanan : 1
iletişim : 107	ilmik : 4	inanç : 148
iletişim aracı : 4	ilmühaber : 1	inanç sistemi : 1
iletişim faaliyeti : 1	iltica : 1	inançlı : 2
iletişim organı : 1	iltifat : 12	inançsızlık : 1

inandırıcı : 1	inkâr : 4	internet cafe : 4
inandırıcılık : 2	inkıbaz : 1	internet sitesi : 1
inaniş : 32	inkılap : 4	intiba : 4
inanma : 1	inkılapçılık : 2	intihar : 7
inat : 24	inkıyat : 1	intihar bombacısı : 1
inatçı : 3	inkışaf : 9	intihar saldırısı : 1
inatçılık : 4	inleme : 6	intihar vakası : 1
inatlaşma : 5	inleyiş : 3	intikal : 3
inayet : 1	insaf : 3	intikam : 7
ince : 1	insan : 3793	intikam sillesi : 1
ince saz : 2	insan denizi : 1	intikamsever : 1
inceleme : 138	insan evladı : 1	intizam : 4
inceleme yazısı : 1	insan gücü : 5	intizar : 2
incelenme : 5	insan kalabalığı : 6	inziva : 4
incelik : 36	insan kaynağı : 1	inziva odası : 1
inci : 21	insan ömrü : 1	ip : 78
inci tanesi : 1	insan ruhu : 3	ip ucu : 1
incik boncuk : 1	insan seli : 1	ipek : 37
incir : 47	insan soyu : 1	ipekli : 5
incir ağacı : 8	insan topluluğu : 5	ipilti : 8
incir yaprağı : 2	insan yavrusu : 1	ipincelik : 1
inciticilik : 1	insan yüzü : 1	iplik : 38
indirim : 22	insancık : 2	ipotek : 2
indirim kartı : 1	insancılık : 1	iptal : 4
inek : 39	insaniyet : 1	iptidai : 2
infaz : 6	insanlık : 25	iptila : 2
infeksiyon : 4	insanlık bilinci : 2	ipucu : 18
infertilite : 3	insanlık dramı : 1	irade : 49
infial : 2	insanoğlu : 14	irade gücü : 1
infilak : 4	insiyak : 2	iradesizlik : 1
inhiraf : 1	inşa : 1	irdeleme : 5
inildeyiş : 2	inşa malzemesi : 1	irfan : 3
inilti : 17	inşaat : 15	irilik : 7
inisiyatif : 2	inşaat mühendisi : 1	irkilme : 1
iniş : 11	inşaatçı : 1	irmik : 1
iniş çıkış : 2	internet : 2	irmik helvası : 1

ironi : 8	istifa mektubu : 1	isyankâr : 1
irsiyet : 1	istifade : 3	iş : 1290
irtibat : 7	istifham : 5	iş adamı : 96
irtica : 1	istiğna : 2	iş akdi : 1
irtifa : 1	istiğrak : 2	iş arkadaşı : 1
irtikap : 2	istihale : 1	iş başı : 3
is : 4	istihbarat : 2	iş birliği : 1
İshak kuşu : 1	istihbarat ağı : 1	iş birlikçi : 8
ishal : 6	istihbarat memuru : 2	iş bölümü : 2
isim : 240	istihbaratçı : 5	iş dünyası : 1
iskân : 1	istihdam : 22	iş gücü : 37
iskân politikası : 1	istihdam sistemi : 2	iş günü : 7
iskarpın : 92	istihfaf : 4	iş hayatı : 3
iskele : 26	istihkak : 2	iş kadını : 7
iskelet : 14	istihraç : 1	iş kazası : 1
iskemle : 108	istihsal : 1	iş kolu : 1
iskender : 1	istihza : 8	iş kültürü : 1
İslam : 21	istikamet : 21	iş makinesi : 1
İslam devleti : 1	istikbal : 7	iş önlüğü : 1
isnat : 4	istiklal : 2	iş yeri : 11
ispat : 2	istikrar : 32	işaret : 104
ispirto : 4	istikrar ortamı : 1	işaret dili : 1
ispirto şişesi : 1	istikrarsızlık : 4	işaretleme : 1
israf : 3	istikraz : 1	işbirliği : 32
istasyon : 38	istila : 5	işçi : 201
istatistik : 11	istilacı : 3	işçi sınıfı : 4
istavrit : 2	istinkaf : 1	işçilik : 8
istek : 167	istintak : 2	işgal : 7
isteklik : 1	istirahat : 3	işgal subayı : 1
isteklilik : 1	istirahatgâh : 1	işgalci : 2
isteksizlik : 1	istiridye : 7	işkembe : 2
istem : 5	istisna : 4	işkence : 52
istidat : 5	istişare : 2	işkenceci : 7
istif : 1	isyan : 53	işkilleniş : 1
istifa : 4	isyancı : 3	işkolik : 1
istifa dilekçesi : 2	isyancılık : 1	işlem : 202

işlemci : 9	ithalat : 5	izbe : 1
işleme : 21	itham : 11	izci : 1
işlenme : 1	iti : 1	izdiham : 3
işlerlik : 2	itibar : 5	izdivaç : 17
işletim sistemi : 2	itici : 1	izdüşüm : 4
işletme : 38	itici güç : 1	izin : 92
işletme kredisi : 2	iticilik : 1	izin günü : 1
işletmeci : 4	itikat : 15	izlek : 11
işletmecilik : 6	itimat : 2	izleme : 1
işlev : 152	itina : 4	izleme sistemi : 1
işlev bozukluğu : 1	itiraf : 28	izlence : 3
işlevi : 1	itirafçı : 1	izlenim : 31
işlevsel : 1	itiraz : 19	izleniş : 1
işlevselcilik : 1	itiş : 5	izleyici : 25
işlevsellik : 2	itiş kakış : 2	izmarit : 9
işleyiş : 27	itişme : 1	izotop : 1
işlik : 1	itiyat : 6	jakoben : 1
işportacı : 1	itki : 2	jakuzi : 1
işret : 1	itlaf : 2	jaluzi : 1
işsiz : 26	itme : 1	jandarma : 22
işsiz güçsüz : 1	ittifak : 45	jandarma binbaşısı : 1
işsiz ordusu : 2	ittihat : 1	jant : 9
işsizler ordusu : 1	İttihatçı : 1	jarse : 3
işsizlik : 4	ivedi : 1	jartiyer : 1
iştah : 28	ivme : 2	jazz cafe : 1
iştahsızlık : 4	ivmelenme : 1	jean : 1
iştigal : 1	iyi : 10	jeep : 2
iştiha : 4	iyi niyet : 3	jel : 6
iştirak : 2	iyileşme : 16	jelatin : 2
iştiyak : 6	iyileştirme : 3	jeneratör : 4
işveren : 2	iyilik : 16	jeoloji : 1
it : 42	iyimser : 1	jest : 23
itaat : 6	iyimserlik : 16	jet : 2
itaatsizlik : 1	iz : 104	jeton : 1
itfaiye aracı : 1	izah : 10	jigolo : 1
ithal : 2	izahat : 6	jilet : 7

jimnastik : 87	kablo : 4	kadın imgesi : 1
jimnastikçi : 1	kabuk : 50	kadın kolu : 1
jinekolog : 1	kabuklu : 2	kadın portresi : 2
jöle : 11	kabul : 11	kadın profili : 1
jön : 5	kabul günü : 1	kadın resmi : 3
jurnal : 1	kabullenici : 1	kadın ruhu : 1
jurnalci : 1	kaburga : 6	kadın sesi : 12
jüpon : 5	kâbus : 5	kadın sürücü : 1
jüri : 3	kabza : 9	kadın topluluğu : 1
kaba : 1	kaçak : 10	kadın yüzü : 3
kabadayı : 21	kaçak yaşamı : 1	kadıncağz : 18
kabadayılık : 4	kaçakçı : 22	kadıncık : 5
kabahat : 8	kaçakçılık : 4	kadınlar koğuğu : 1
kabak : 31	kaçamak : 9	kadınlık : 4
kabak çekirdeği : 1	kaçık : 2	kadırga : 15
kabak dolması : 1	kaçış : 12	kadife : 33
kabak tatlısı : 1	kaçışan : 1	kadirbilirlik : 1
kabalık : 7	kadana : 2	kadraj : 1
kaban : 5	kadavra : 3	kadran : 1
kabarcık : 2	kadayıf : 26	kadro : 310
kabare : 3	kadeh : 70	kadro derecesi : 1
kabarık : 2	kademe : 16	kadrola : 1
kabarıklık : 3	kader : 44	kadrolaşma : 19
kabarma : 1	kadı : 12	kafa : 318
kabartı : 1	kadım : 2	kafa vuruğu : 2
kabartma : 13	kadın : 3593	kafa yapısı : 1
kabartma tozu : 1	kadın bağı : 1	kafadar : 1
kabızlık : 7	kadın başı : 1	kafalı : 7
kabıl : 3	kadın çamaşıırı : 1	kafatasçı : 1
kabile : 18	kadın çorabı : 1	kafatası : 5
kabile reisi : 1	kadın dergisi : 1	kafe : 27
kabiliyet : 18	kadın doğumcu : 1	kafes : 40
kabin : 16	kadın eli : 7	kafile : 36
kabin amiri : 1	kadın gülüşü : 2	kâfir : 5
kabine : 15	kadın hastalığı : 1	kafiye : 5
kabir : 6	kadın heykel : 2	kaftan : 20

kâğıt : 170	kalabalık : 282	kalori tablosu : 1
kâğıt bıçağı : 1	kalamar : 4	kalorifer : 5
kâğıt destesi : 1	kalas : 11	kalp : 119
kâğıt mendil : 1	kalbur : 3	kalp atışı : 1
kâğıt para : 2	kalça : 75	kalp cerrahı : 1
kâğıt parçası : 4	kaldıraç : 1	kalp çarpıntısı : 4
kağnı : 10	kaldırım : 69	kalp hastalığı : 1
kağnı arabası : 1	kaldırım taşı : 2	kalp krizi : 3
kahr : 4	kale : 63	kalpak : 29
kâhin : 3	kale duvarı : 2	kalpazan : 4
kahkaha : 173	kale muhafızı : 1	kalpazanlık : 2
kahpe : 6	kaleci : 4	kaltak : 9
kahpelik : 2	kalem : 190	kalyon : 4
kahraman : 228	kalem adamı : 1	kama : 10
kahramanlık : 19	kalem efendisi : 2	kamara : 11
kahvaltı : 52	kalem müdürü : 5	kamaşma : 2
kahvaltı salonu : 2	kalem seti : 3	kambur : 6
kahvaltı sofrası : 1	kalem vekili : 1	kamburluk : 1
kahvaltılık : 1	kalemşor : 1	kamçı : 9
kahve : 282	kalfa : 19	kamera : 30
kahve fincanı : 1	kalıcılık : 2	kameraman : 1
kahve telvesi : 1	kalınbağırsak : 3	kameriye : 4
kahveci : 12	kalınlık : 41	kamış : 8
kahvehane : 7	kalıntı : 42	kamışlık : 3
kahverengi : 14	kalıp : 85	kamp : 21
kahverengilik : 1	kalıtım : 5	kamp alanı : 4
kâhya : 6	kaliper : 1	kamp çadırı : 1
kaide : 18	kalite : 11	kamp yeri : 4
kaime : 4	kaliteli : 1	kampana : 3
kâinat : 3	kalkan : 7	kampanya : 52
kaka : 4	kalkınış : 1	kampüs : 1
kakao : 6	kalkınma : 35	kamu : 1
kakma : 13	kalkış : 4	kamu görevlisi : 4
kaktüs : 10	kalkışma : 8	kamu hukuku : 1
kaktüs çiçeği : 1	kalori cetveli : 1	kamu işletmeciliği : 1
kâkül : 2	kalori ihtiyacı : 1	kamu konutu : 2

kamulaştırma : 1	kanka : 1	kapıcık : 1
kamuoyu : 6	kanser : 28	kapışma : 2
kamyon : 85	kanser hastası : 1	kapital : 1
kamyoncu : 1	kanser hücresi : 1	kapitalist : 7
kamyonet : 6	kanser öyküsü : 1	kapitalizm : 28
kan : 174	kanserojen : 1	kapitülasyon : 1
kan akımı : 1	kantar : 4	kapkaç : 2
kan damarı : 2	kantarcı : 1	kapkaççı : 10
kan damlası : 1	kanto : 3	kaplama : 49
kan davası : 3	kantocu : 1	kaplan : 27
kan dolaşımı : 2	kanun : 164	kaplıca : 8
kan emici : 1	kanun adamı : 1	kaplumbağa : 14
kan gölü : 1	kanun maddesi : 1	kaporta : 3
kan kardeşi : 1	kanun tasarısı : 2	kapris : 5
kan testi : 1	kanyak : 6	kapsam : 6
kan torbası : 1	kanyak şişesi : 1	kapsayıcılık : 1
kanaat : 33	kanyon : 2	kapsül : 8
kanal : 58	kaos : 8	kaptan : 38
kanama : 33	kap : 240	kaptanlık : 1
kanarya : 10	kap kaçak : 5	kaptıkaçtı : 2
kanat : 153	kapak : 85	kapuska : 3
kanatlı : 6	kapak yazısı : 1	kaput : 10
kanaviçe : 1	kapakçık : 1	kaput bezi : 1
kanca : 2	kapalı : 20	kâr : 42
kancık : 5	kapama : 1	kar : 72
kandırma : 1	kapana : 3	kar aracı : 3
kandırmaca : 3	kapaniş : 3	kar başlığı : 1
kandil : 11	kapaniçe : 1	kar bulutu : 1
kanepe : 50	kapama : 1	kar fırtınası : 2
kangal : 2	kapasite : 54	kar gözlüğü : 1
kangren : 1	kapatma : 1	kar manzarası : 1
kanguru : 1	kapı : 569	kar serinliği : 2
kanı : 20	kapı görevlisi : 1	kar suyu : 1
kanıt : 51	kapı kanadı : 2	kar yağışı : 6
kanıtlama : 1	kapı komşusu : 2	kara : 14
kaniş : 1	kapıcı : 11	kara biber : 1

kara keçi : 1	karayel : 10	karmaşa : 18
kara kış : 1	karayılan : 1	karmaşalık : 2
kara mizah : 1	karbonhidrat : 32	karmaşık : 3
kara parçası : 5	kardan adam : 3	karmaşıklık : 2
kara sevda : 1	kardeş : 254	karnabahar : 5
kara tahta : 2	kardeşlik : 4	karnabahar çorbası : 1
kara tren : 1	kardeşlik bağı : 1	karnaval : 2
kara zeytin : 1	kardiyolog : 1	karne : 1
karabasan : 6	kare : 22	karniyarik : 3
karabatak : 1	karga : 21	karo : 1
karabiber : 4	kargaşa : 11	karpuz : 30
karacan : 1	kargaşalık : 5	karpuzcu : 2
karaciğer : 2	kargı : 4	karşı : 1
karaciğer sirozu : 1	kargo : 3	karşı cins : 2
karacalılık : 1	kargo hizmeti : 2	karşı çıkış : 3
karadut : 1	karı : 454	karşı hareket : 1
karakol : 4	karı kız : 1	karşı tez : 1
karakter : 272	karı koca : 14	karşılama : 9
karakteristik : 3	karın : 78	karşılama : 1
karalama : 8	karın şişliği : 1	karşılaşma : 60
karaltı : 16	karınca : 36	karşılaştırma : 7
karamel : 1	karıncalanma : 4	karşılayış : 1
karamela : 1	karınlı : 16	karşılık : 76
karamsarlık : 8	karış : 5	karşıt : 4
karanfil : 36	karışıklık : 13	karşıtlık : 22
karanlık : 278	karışım : 85	kart : 78
karar : 522	karıştırma : 1	kartal : 36
karargâh : 1	karides : 28	kartal yuvası : 1
kararlı : 1	karidesçi : 1	karton : 6
kararlılık : 17	karikatür : 23	karton kutu : 1
kararma : 1	karikatürist : 2	kartpostal : 9
kararname : 12	karine : 1	kartuş : 3
kararsızlık : 9	kariyer : 21	kartvizit : 3
karartı : 13	karizma : 6	karyola : 86
karavan : 1	karlılık : 3	kas : 23
karavana : 3	karma : 1	kas ağrısı : 1

kas grubu : 1	kaşmir : 1	kavalye : 2
kas kasılması : 1	kat : 378	kavanoz : 29
kasa : 38	katalog : 5	kavat : 3
kasaba : 118	katana : 2	kavga : 169
kasabacık : 2	katar : 8	kavim : 19
kasabalı : 5	katarakt : 1	kavis : 14
kasap : 6	katedral : 7	kavram : 160
kasara : 22	kategori : 21	kavramlaştırma : 1
kâse : 28	katı : 2	kavrayış : 7
kaset : 11	katı atık : 3	kavşak : 31
kasetçi : 2	katılık : 5	kavuk : 16
kasık : 1	katılım : 14	kavukluk : 2
kasık fitiği : 1	katılımcı : 1	kavun : 14
kasılma : 18	katılma : 2	kavurma : 10
kasım : 1	katır : 17	kavuşma : 2
kasımpatı : 4	katil : 135	kaya : 168
kasıntı : 1	kâtip : 22	kaya bloğu : 2
kasıntılık : 1	kâtiplik : 4	kaya mezarı : 1
kasır : 2	katkı : 56	kaya parçası : 9
kasırğa : 8	katkı maddesi : 1	kayaç : 2
kasıt : 3	katkıcı : 1	kayak : 1
kaside : 2	katlanış : 1	kayakçı : 3
kasis : 1	katlediliş : 1	kayalık : 72
kasket : 30	kathı : 2	kayboluş : 1
kasko : 2	katlık : 1	kaydırma : 1
kast : 4	katliam : 24	kayganlık : 1
kasvet : 9	katma değer : 6	kaygı : 82
kaş : 156	katman : 25	kaygılı : 1
kaş kalemi : 1	katmanlaşma : 1	kayık : 74
kaşar : 4	katran : 3	kayıkçı : 10
kaşık : 61	katre : 1	kayıkthane : 2
kaşınma : 4	katsayı : 1	kayın : 5
kaşıntı : 4	kauçuk : 1	kayınbirader : 1
kâşif : 3	kavak : 51	kayınpeder : 10
kaşkol : 4	kavak ağacı : 2	kayınvalide : 14
kaşkorse : 3	kaval : 4	kayıp : 19

kayırcılık : 1	kazık : 23	kelime : 258
kayısı : 18	kazma : 2	kelime dağırcığı : 1
kayısı çekirdeği : 1	kazulet : 1	kelime oyunu : 1
kayış : 11	kebab : 39	kelimecik : 1
kayış dili : 1	kebab salonu : 3	kelle : 8
kayıt : 43	kebabçı : 6	keloğlan : 5
kayıtçılık : 1	keçe : 19	keman : 19
kayıtlılık : 1	keçi : 62	keman konçertosu : 1
kayıtsızlık : 12	keçi derisi : 1	keman yayı : 1
kaykay : 1	keçi yolu : 7	kemancı : 18
kayma : 5	keder : 51	kemençe : 2
kaymak : 6	kederlere : 1	kement : 5
kaymakam : 21	kederli : 1	kemer : 52
kayme : 5	kedi : 288	kemik : 68
kaynak : 252	kedi yavrusu : 4	kemirgen : 1
kaynak suyu : 1	kedicik : 1	kemirici : 1
kaynakça : 2	kedigözü : 2	kemoterapi : 2
kaynama : 1	kefal : 1	kenar : 25
kaynana : 13	kefal balığı : 1	kenar mahalle : 1
kaynar su : 1	kefalet : 14	kenar süslemesi : 1
kaynaşma : 14	kefe : 3	kenar süsü : 1
kaynaşmışlık : 1	kefen : 9	kenarlı : 1
kaynata : 3	kefil : 7	kendilik : 12
kaypaklık : 1	kefillik : 1	kendine güven : 2
kayser : 1	kefir : 1	kendini beğenmişlik : 2
kayyum : 1	kehanet : 3	kendini bırakış : 1
kaz : 16	kek : 95	kendini bilmez : 1
kaza : 83	kek kalıbı : 1	kendir : 4
kazak : 68	kekeme : 2	kene : 1
kazan : 32	kekemelik : 1	kenetli : 1
kazanç : 79	kekik : 13	kenevir helvası : 1
kazandibi : 1	keklik : 20	kenger kökü : 1
kazanım : 7	kel : 3	kent : 283
kazasker : 2	kelam : 2	kent yaşamı : 2
kazazede : 2	kelebek : 28	kentleşme : 31
kazı : 42	kelepçe : 11	kentli : 3

kentsoylu : 1	kesim : 338	kılçık : 1
kep : 1	kesimci : 1	kılıç : 72
kepazelik : 5	kesinleme : 1	kılıf : 25
kepçe : 42	kesinlik : 12	kılık : 54
kepek : 1	kesinti : 8	kılık kıyafet : 2
kepenek : 4	kesir : 2	kılkuyruk : 1
kepenk : 11	keşişme : 2	kımıldama : 1
kepez : 1	kesit : 18	kımıldanış : 4
keramet : 1	keskinlik : 3	kımıldı : 2
kerata : 4	kesme : 1	kımız : 1
kere : 98	kesme şeker : 1	kın : 2
kereste : 3	kestane : 30	kına : 5
kerevet : 6	kestaneci : 4	kına çiçeği : 1
kereviz : 14	kestirmecilik : 1	kına gecesi : 1
kereviz dolması : 2	keşif : 19	kınama : 1
kereviz salatası : 1	keşiş : 16	kıpırdama : 3
kerhane : 1	keşkek : 1	kıpırdanış : 7
kerime : 3	keşmekeş : 1	kıpırdanma : 1
keriz : 2	keten : 13	kıpırdayış : 1
kerkenez : 1	kethüda : 1	kıpırtı : 16
kerpeten : 3	kevaşe : 2	kıpırtısızlık : 2
kerpiç : 4	keven : 1	kır : 42
kerrat cetveli : 1	kevgir : 5	kır adamı : 1
kerte : 4	keyfilik : 3	kır at : 5
kertenkele : 10	keyfiyet : 1	kır çiçeği : 3
kervan : 5	keyif : 42	kır havası : 1
kervansaray : 6	kez : 187	kır kahvesi : 4
kesafet : 3	kible : 1	kır manzarası : 1
kese : 34	kıç : 6	kır yolu : 1
kesecek : 1	kıdem : 3	kıraathane : 2
kesek : 2	kıdemli : 1	kırağı : 1
kesi : 1	kıkırdak : 1	kırat : 2
kesici : 1	kıl : 45	kırbaç : 17
kesik : 5	kılavuz : 16	kırgınlık : 4
kesiklik : 2	kılavuzluk : 1	kırık : 7
kesilme : 3	kılcal damar : 3	kırıklık : 3

kırılğanlık : 1	kıskanç : 1	kıyı şeridi : 5
kırılma : 7	kıskançlık : 23	kıyıcık : 3
kırım : 2	kıskandırma : 1	kıyıcılık : 2
kırıntı : 10	kısmet : 15	kıyım : 6
kırışıklık : 9	kısrak : 16	kıyma : 30
kırışma : 1	kıssa : 1	kıymet : 35
kırıtış : 2	kıstas : 3	kıymık : 2
kırk yıl : 1	kış : 66	kız : 2223
kırlangıç : 10	kış akşamı : 5	kız çocuğu : 1
kırlangıç yuvası : 1	kış gecesi : 11	kız çocuk : 1
kırlent : 2	kış güneşi : 3	kız kardeş : 6
kırlık : 4	kış günü : 8	kız oğlan kız : 1
kırmızı : 24	kış sebzesi : 1	kızak : 9
kırmızı et : 1	kış uykusu : 1	kızamık : 1
kırmızı şarap : 2	kışkırtıcılık : 1	kızan : 3
kırmızıbiber : 2	kışkırtma : 6	kızarıklık : 4
kırmızılık : 12	kışla : 7	kızartı : 1
kırpık : 1	kışlak : 1	kızartma : 6
kırtasiye : 2	kıta : 29	kızcağız : 27
kırtasiyecilik : 1	kıtlık : 4	kızgın : 2
kısa : 5	kıvam : 28	kızgınlık : 17
kısa devre : 1	kıvanç : 9	kızıl : 2
kısa etek : 1	kıvılcım : 26	kızılçık : 2
kısa film : 1	kıvırcık : 1	kızılık : 20
kısalık : 2	kıvraklık : 3	kızlık zarı : 1
kısalma : 1	kıvraklık : 3	kızoğlankız : 1
kısaltma : 1	kıvrana : 1	ki : 3
kısıma : 1	kıvrılış : 2	kibar : 2
kısım : 209	kıvrım : 30	kibarlık : 13
kısır : 1	kıvrıntı : 3	kibir : 10
kısırlaştırma : 1	kıyafet : 188	kibirlilik : 1
kısırlık : 1	kıyak : 1	kibrit : 15
kısıt : 2	kıyam : 2	kifayetsiz : 1
kısıtlama : 4	kıyamet : 2	kil : 2
kısıtlı : 2	kıyaslama : 1	kiler : 3
kıskaç : 4	kıy : 92	

kilim : 43	kiriş : 6	klavye : 14
kilim deseni : 1	kirlenme : 12	klima : 8
kilise : 69	kirlenmişlik : 1	klinik : 3
kilit : 55	kirletici : 2	klip : 5
kilo : 59	kirlilik : 10	klişe : 6
kilo artışı : 1	kirmen : 2	klor : 1
kilo kaybı : 1	kirpi : 7	klozet : 1
kilogram : 2	kirpik : 73	km : 1
kilometre : 61	kist : 6	koalisyon : 12
kilometrekare : 2	kisve : 6	kobay : 1
kilovat : 1	kiş : 4	kobra : 2
kimlik : 190	kişi : 1719	koca : 185
kimlik belgesi : 1	kişi sayısı : 1	koca adayı : 1
kimlik kartı : 1	kişilik : 389	kocakarı : 21
kimono : 5	kişilik bozukluğu : 3	kocalık : 1
kimse : 265	kişilik özelliği : 4	koç : 23
kimsecik : 2	kişilik yapısı : 2	koçan : 2
kimsesizlik : 1	kişioğlu : 2	kod : 10
kimya : 7	kişisel yaşam alanı : 2	kodaman : 6
kimyager : 1	kişiselleşme : 1	kodlama : 2
kimyasal : 6	kişiselleştirme : 1	kodlama sistemi : 1
kimyasal fabrika : 2	kişizade : 2	kodlaştırma : 1
kimyasal madde : 3	kişneme : 9	koğuş : 82
kin : 20	kitabe : 8	kokarca : 1
kinaye : 1	kitabevi : 4	kokona : 3
kir : 11	kitap : 982	kokteyl : 3
kira : 14	kitapçı : 13	koku : 463
kiracı : 4	kitapçı dükkânı : 1	kokucu : 1
kiralık ev : 1	kitapçık : 10	kokulu : 1
kiraz : 11	kitaplık : 17	kokuşma : 1
kiraz sapı : 1	kitle : 112	kol : 270
kireç : 5	klakson : 2	kol böreği : 3
kireç badana : 1	klan : 3	kol düğmesi : 2
kireç ocağı : 2	klarnet : 2	kol düzeni : 1
kireçlenme : 1	klasik : 7	kol saati : 1
kiremit : 16	klasör : 3	kola : 9

kolağası : 7	komedyâ : 8	konaklama tesisi : 2
kolay : 2	komedyen : 5	konca : 2
kolaycılık : 2	komi : 1	konç : 1
kolaylık : 11	komiklik : 2	konçerto : 1
kolcu : 2	komiser : 11	kondu : 4
kolcuk : 1	komiserlik : 1	kondüktör : 1
kolej : 5	komisyon : 23	konfederasyon : 4
kolejli : 1	komisyon raporu : 1	konferans : 36
koleksiyon : 23	komisyoncu : 4	konferans salonu : 2
koleksiyoncu : 3	komitacılık : 2	konferansçı : 1
koleralı : 1	komite : 15	konfeti : 1
kolesterol : 21	komiteci : 1	konfor : 3
koli : 2	komodin : 6	kongre : 31
kolluk : 5	kompartıman : 11	koni : 2
kollukçu : 1	kompleks : 16	konjonktür : 6
kolon : 6	komplikasyon : 8	konsantrasyon : 2
koloni : 2	kompliman : 4	konsensüs : 1
kolonoskopi : 1	komplo : 7	konsept : 7
kolonya : 14	komposto : 1	konser : 45
kolonya şişesi : 1	kompozisyon : 16	konser alanı : 1
kolordu : 16	kompozitör : 1	konser salonu : 2
kolordu karargâhı : 2	komprador : 1	konserve : 4
koltuk : 269	kompresör : 2	konserve kutusu : 1
koltuk değneği : 1	kompresyon : 1	konsey : 4
koltuk takımı : 3	komşu : 87	konsol : 17
koltukçu : 2	komşu duvarı : 1	konsolos : 7
kolye : 28	komşuluk : 4	konsolosluk : 1
kolye ucu : 1	komut : 4	konsomasyon : 1
koma : 9	komuta : 4	konsorsiyum : 1
komando : 5	komutan : 82	konstrüksiyon : 3
komando eri : 1	komutanlık : 4	konsül : 1
kombi : 1	komünist : 27	konsültasyon : 1
kombinasyon : 2	komünizim : 3	kont : 3
kombinezon : 13	komünizm : 8	kontak : 4
komedi : 37	konak : 181	kontör : 1
komedi filmi : 2	konaklama : 4	kontraktilite : 2

kontrast : 2	kopma : 4	koruluk : 7
kontrat : 3	kopuk : 4	koruma : 29
kontratak : 1	kopukluk : 2	koruma kalkanı : 1
kontrol : 97	kopuş : 8	korumacılık : 1
kontrol kulesi : 2	kopya : 27	korunak : 1
kontrol sistemi : 2	kopya kâğıdı : 2	korunma : 4
kontrolcülük : 1	kor : 7	korunma yöntemi : 1
kontrollü : 1	kor parçası : 2	koruyucu : 9
kontrolör : 3	koramiral : 1	koruyuculuk : 1
kontrplak : 1	kordon : 14	korvet : 1
konu : 515	kordon kanı : 1	kostüm : 44
konu komşu : 1	korelasyon : 1	koşma : 3
konuk : 77	koreografi : 1	koşturma : 1
konuk odası : 1	korgeneral : 1	koşturmaca : 1
konukevi : 1	koridor : 76	koşu : 22
konukluk : 2	korkaklık : 3	koşuk : 22
konukseverlik : 2	korku : 172	koşul : 351
konum : 213	korku dizisi : 1	koşullandırma : 1
konumlama : 1	korku filmi : 2	koşullanma : 2
konuşkanlık : 1	korku nöbeti : 2	koşulsallık : 1
konuşma : 369	korkuluk : 12	koşum : 3
konuşma biçimi : 3	korkusuz : 1	koşuş : 1
konuşma dili : 3	korkutma : 1	koşuşma : 3
konuşma tarzı : 2	korna : 9	koşuşturma : 9
konuşmacı : 6	kornea : 1	koşuşturmaca : 1
konuşucu : 1	korniş : 1	koşut : 2
konuşuş : 2	koro : 27	koşutluk : 3
konut : 115	korsan : 27	kot : 5
konut kredisi : 6	korsan gemisi : 1	kota : 1
konvertör : 5	korse : 3	kotra : 4
konyak : 29	kort : 3	kova : 16
kooperatif : 2	kortej : 2	kova kadını : 4
koordinasyon : 3	koru : 18	kovalamaca : 9
koordinat : 2	korucu : 1	kovan : 6
koordinatör : 3	korugan : 3	kovboy : 10
kopil : 1	koruk : 2	kovboyluk : 1

kovuk : 21	köpek : 295	kötü : 6
kovulma : 1	köpek balığı : 2	kötü adam : 2
kovuluş : 1	köpek yavrusu : 4	kötü muamele : 3
kovuşturma : 1	köpekçik : 1	kötülük : 30
koy : 68	köprü : 83	kötümser : 2
koyak : 15	köprücük : 2	kötümserlik : 9
koyu : 2	köprülü kavşak : 1	kötürüm koltuğu : 1
koyu pembe : 1	köpük : 30	köy : 357
koyuluk : 11	kör : 9	köy çardağı : 1
koyun : 123	kör dövuşü : 1	köy çocuğı : 1
koyun eti : 4	kör kuyu : 2	köy evi : 3
koz : 3	kördüğüm : 1	köy kızı : 2
koza : 4	körebe oyunu : 2	köy meydanı : 1
kozalak : 2	körfez : 3	köy muhtarı : 1
kozmetik : 2	köri : 1	köy okulu : 2
kozmopolitlik : 2	körlük : 8	köylü : 287
kozmos : 2	körpe : 1	köylü karısı : 2
köçek : 1	körük : 5	köylü kızı : 5
köfte : 90	kös : 1	köylük : 1
köfte salonu : 1	kösele : 4	köz : 8
köfteci : 4	kösemen : 2	kraker : 5
kök : 32	kösnü : 1	kral : 56
kök boya : 1	kösnüllük : 1	kraliçe : 20
köken : 49	köstebek : 5	kraliyet : 5
köktencilik : 4	köstebek yuvası : 1	kraliyetçi : 18
köle : 41	köstek : 9	krallık : 11
kölelik : 5	köşe : 292	krampon : 7
kölelik düzeni : 1	köşe başı : 1	krater : 3
kölemen : 1	köşe dönme : 1	kravat : 49
kömür : 20	köşe yazarı : 9	kravat iğnesi : 1
kömür madeni : 1	köşe yazısı : 4	kredi : 174
kömür parçası : 1	köşebent : 1	kredi ilişkisi : 2
kömür sobası : 1	köşecik : 3	kredi kampanyası : 1
kömürcü : 8	köşeli : 1	kredi kartı : 13
kömürlük : 1	köşk : 108	kredi sözleşmesi : 2
köpecik : 1	kötek : 1	krem : 73

krem şanti : 5	kulaklık : 1	kundak : 3
krema : 24	kule : 97	kundura : 44
krep : 4	kulis : 2	kunduru : 1
kreş : 2	kullanıcı : 15	kunduz : 3
kreton : 1	kullanış : 2	kupa : 23
kripto anahtarı : 1	kullanım : 69	kupes : 2
kriptolama : 1	kullanış : 4	kupon : 1
kristal : 5	kullanışlı : 1	kupür : 2
kristal ayna : 1	kullanma : 1	kur (I) : 17
kriter : 17	kulluk : 1	kur (II) : 1
kritik : 1	kulp : 3	Kur'an : 6
kriz : 72	kulübe : 50	kura : 2
kroki : 2	kulübecik : 3	kurabiye : 21
krom : 5	kulüp : 134	kurabiyeci : 1
kromozom : 2	kulvar : 8	kurak : 1
kronoloji : 4	kum : 54	kural : 134
kronolojik sıra : 1	kum saati : 3	kural düşkünlüğü : 1
kravazör : 2	kum tepesi : 1	kuram : 43
kuaför : 8	kumanda : 10	kuramcı : 5
kubbe : 73	kumandan : 66	kurbağa : 17
kubur : 2	kumandanlık : 2	kurbağa yavrusu : 2
kucak : 16	kumar : 4	kurban : 30
kucaklama : 3	kumar oyunu : 1	kurbanlık : 1
kucaklayış : 3	kumarbaz : 6	kurdele : 1
kuçu : 1	kumarcı : 2	kurdele : 25
kuçu kuçu : 1	kumarhane : 1	kurgu : 75
kudret : 54	kumaş : 357	kurgulama : 2
kuğu : 13	kumaş parçası : 1	kurmay : 11
kukla : 16	kumluk : 2	kurmay albay : 2
kuklalaştırma : 2	kumpanya : 7	kurmaylık : 1
kul : 65	kumpas : 3	kurna : 5
kulaç : 20	kumpir : 1	kurna başı : 1
kulak : 93	kumral : 6	kurnazlık : 9
kulak çubuğu : 1	kumru : 8	kurs : 35
kulak iltihabı : 7	kumsal : 46	kursçu : 1
kulak memesi : 2	kumul : 1	kurşun : 46

kurşun kalem : 2	kuş : 635	kuyumcu dükkânı : 1
kurşuni : 1	kuş sesi : 1	kuzen : 8
kurt : 74	kuş türü : 1	kuzey denizi : 1
kurt köpeği : 2	kuş tüyü : 1	kuzey rüzgârı : 2
kurt sürüsü : 1	kuş yuvası : 1	kuzgun : 5
kurtarıcı : 8	kuşa : 1	kuzu : 73
kurtarıcılık : 2	kuşak : 143	kuzu ciğeri : 1
kurtariş : 2	kuşam : 1	kuzu eti : 12
kurtçuk : 2	kuşatma : 5	kuzu incik : 1
kurtulmalık : 1	kuşbaşı : 1	kuzu postu : 1
kurtuluş : 20	kuşe kâğıt : 1	kuzu şiş : 1
kuru fasulye : 13	kuşkonmaz : 2	kübizm : 2
kuru kalabalık : 1	kuşku : 27	küçük : 11
kuru kayısı : 2	kuşkuculuk : 2	küçük hanım : 3
kuru üzüm : 8	kuşluk : 1	küçük kız : 5
kuru yemiş : 4	kutlama : 15	küçükhanım : 4
kurucu : 5	kutlayış : 1	küçüklük : 1
kurucu meclis : 2	kutsal : 2	küçülme : 2
kurul : 53	kutsal yapı : 1	küçümseme : 7
kurultay : 3	kutsallık : 3	küçümseyiş : 2
kuruluk : 3	kutsanış : 1	küf : 2
kuruluş : 150	kutsanmışlık : 1	küf kokusu : 2
kurum : 177	kutu : 171	küfe : 4
kurum kültürü : 1	kutucuk : 2	küffar : 1
kuruntu : 15	kutup : 43	küfür : 85
kurusu : 1	kutuplaşma : 5	küfürbazlık : 1
kuruş : 192	kuvars : 2	küheylan : 3
kuruşlandırma : 1	kuvvet : 327	kükreme : 1
kuruşluk : 3	kuvvetli : 1	kükreyiş : 3
kurutucu : 1	kuyruk : 54	kül : 23
kuruyemiş : 9	kuyruklu piyano : 2	kül tablası : 3
kurye : 4	kuytu : 5	külah : 38
kuskus : 2	kuytuluk : 4	külbastı : 1
kusma : 1	kuyu : 152	külçe : 8
kusur : 31	kuyu suyu : 1	külek : 1
kusursuzluk : 1	kuyumcu : 13	külfet : 2

külhanbeyi : 6	kürek kemiği : 1	lakaytlık : 1
külhanilik : 1	kürek mahkûmu : 1	lakerda : 1
külliyat : 3	kürekçi : 2	lakırtı : 33
küllîye : 2	küresel güç : 2	lala : 1
küllük : 11	küreselleşme : 3	lale : 13
külöt : 24	küreselleşmeci : 1	lambda : 125
külötlü çorap : 4	kürk : 55	lanet : 6
kült film : 2	kürsü : 7	lanetleniş : 1
kültür : 277	kürtaj : 5	lapa : 1
kültür adamı : 2	küskün : 1	laptop : 6
kültür alanı : 1	küskünlük : 5	lastik : 40
kültür bahçesi : 1	küstahlık : 5	lastik izi : 1
kültür harmanı : 1	küsur : 2	lastik parçası : 1
kültür hazinesi : 1	küşleme : 1	lata : 2
kültür mirası : 2	kütle : 22	lateks : 1
kültür turu : 1	kütük : 26	laterna : 2
kültür ürünü : 3	kütüphane : 41	latife : 3
kültür varlığı : 2	kütüphaneci : 1	lav : 2
kültürel : 1	kütüphanecilik : 1	lavabo : 3
kültürel ilişki : 1	küvet : 11	lavabo bataryası : 1
kültürel tabaka : 1	labirent : 16	lavanta : 4
kültürel yapı : 1	laborant : 1	lavaş : 10
kültürsüzlük : 2	laboratuvar : 4	lavman : 1
kümbet : 2	laboratuvar : 8	lavuk : 3
küme : 18	lacivert : 6	lazanya : 10
kümes : 11	ladin : 1	lazer : 4
künefe : 3	laf : 211	lazer epilasyon : 1
künk : 1	laf salatası : 1	LCD ekran : 3
künye : 4	lağım : 6	leblebi : 8
küp : 19	lahana : 13	leblebici : 1
küpe : 79	lahana dolması : 7	leğen : 21
küpeşte : 3	lahit : 12	lehçe : 3
kür : 1	lahmacun : 5	lejyoner : 1
kürdan : 1	lahza : 1	leke : 108
küre : 16	laiklik : 4	lekecik : 3
kürek : 10	lakap : 1	lemur : 1

lenf : 1	liman şehri : 2	lokomotif : 12
lenf düğümü : 1	limit : 1	lokum : 15
lenger : 2	limon : 27	lokum şekeri : 1
lens : 9	limon suyu : 1	lonca : 1
leopar : 4	limon tuzu : 1	lor çorbası : 2
leş : 1	limonata : 13	lor peyniri : 5
leşker : 2	limonluk : 1	lostracı : 1
letafet : 1	linç : 1	losyon : 8
levazım : 1	linguistik : 1	loş : 1
levent : 4	lipit : 1	loş oda : 1
levha : 57	lir : 2	loşluk : 13
levrek : 20	lira : 261	lunapark : 2
levrek haşlaması : 2	liralık : 6	lüfer : 3
leydi : 1	lirik : 2	lüfer akını : 1
leylak : 6	lirizm : 10	lügat : 1
leylek : 18	lisan : 38	lüks : 9
lezbiyen : 1	lisans : 3	lüle : 3
lezyon : 9	lisansüstü eğitim : 2	lütuf : 9
lezzet : 80	lise : 11	lüzum : 2
liberal : 5	lise öğrencisi : 2	maarif : 2
liberalizm : 12	liseli : 1	maarif müfettişi : 1
liberalleşme : 4	liste : 46	maarif takvimi : 20
libero : 4	literatür : 6	maarifçi : 1
libido : 1	litre : 2	maaş : 79
libre : 1	liva : 1	maaş çeki : 2
lider : 227	lobi : 2	mabet : 6
liderlik : 40	loca : 11	mabude : 1
lidersizlik : 1	lodos : 10	mabut : 3
lif : 17	logo : 7	macera : 104
lig : 10	lohusa : 1	macera düşkünüğü : 2
lig takvimi : 1	lojistik : 1	maceraperest : 1
likit : 1	lojman : 16	macun : 9
likit yumurta : 1	lokal : 3	maç : 166
likör : 7	lokanta : 104	madalya : 11
liman : 63	lokantacı : 1	madalyon : 10
liman çavuşu : 1	lokma : 31	madam : 14

madde : 492	mahkemeci : 1	makinist : 7
maddecilik : 2	mahkûm : 24	maksat : 16
maddi hasar : 12	mahkûmiyet : 1	maktul : 1
maden : 17	mahkûmiyet kararı : 1	makuliyet : 2
maden ocağı : 3	mahluk : 108	makyaj : 19
maden suyu : 5	mahlukat : 14	makyaj malzemesi : 1
madenci : 2	mahmurluk : 2	mal : 220
madenci kasabası : 1	mahmuz : 3	mal müdürü : 2
mader : 2	mahpus : 13	mal mülk : 2
madımak : 1	mahpusluk : 1	mal varlığı : 1
mafya : 8	mahrem : 2	mali politika : 1
mafya babası : 5	mahremiyet : 2	mali tablo : 1
mafya lideri : 1	mahrumiyet : 2	malik : 11
maganda : 2	mahsul : 13	malikâne : 13
magazin : 4	maşer : 3	maliye nazırı : 1
magma : 2	mahviyet : 2	maliye politikası : 1
mağara : 43	mahya : 1	maliyet : 16
mağaza : 29	mahzen : 17	maluliyet : 1
mağdur : 7	mahzunluk : 4	malumat : 24
mağlubiyet : 5	mahzur : 11	malzeme : 144
mahal : 19	mail : 8	malzeme yığını : 1
mahalle : 101	maiyet : 3	mama : 5
mahalle bakkalı : 1	makale : 43	mamografi : 1
mahalle halkı : 2	makam : 75	mamul : 5
mahalle kahvesi : 1	makam arabası : 1	mamut : 3
mahalle kızı : 2	makam odası : 2	mana : 66
mahalleli : 3	makamat : 3	manasızlık : 1
maharet : 8	makara : 5	manastır : 12
mahbup : 1	makarna : 98	manav : 7
mahcubiyet : 1	makas : 26	manda (I) : 7
mahfaza : 6	makasçı : 1	manda (II) : 2
mahfil : 2	makbuz : 3	manda arabası : 1
mahir : 5	maket : 3	mandal : 1
mahiye : 1	makine : 138	mandıra : 1
mahiyet : 30	makineci : 1	mandolin : 2
mahkeme : 47	makineli tüfek : 2	maneviyat : 2

manevra : 17	margarin : 25	masöz : 1
mangal : 30	marifet : 10	masraf : 35
mangal maşası : 1	marina : 2	master : 1
mangal partisi : 1	marjinal : 1	mastürbasyon : 1
manğır : 3	mark : 2	masum : 5
mâni : 7	marka : 21	masumiyet : 4
mânia : 1	market : 11	maşa : 10
manifaturacı : 1	markiz : 1	maşallah : 4
manifesto : 5	marmelat : 1	maşlah : 6
manikür : 1	maroken : 1	maşrapa : 17
manipülasyon : 1	marpuç : 2	maşuka : 2
manivela : 1	Marşlı : 1	matador : 1
mankafa : 1	marş : 9	matara : 3
manken : 71	martı : 23	matbaa : 9
manolya : 3	martini : 1	matbuat : 1
manometre : 4	marul : 4	matem : 4
mansiyon : 1	marul salatası : 1	matem havası : 1
mañset : 16	maruzat : 4	matematik : 8
mantar : 36	masa : 399	matematikçi : 2
mantar çorbası : 8	masa örtü : 1	materyal : 11
mantar enfeksiyonu : 1	masa örtüsü : 5	materyalizm : 3
mantı : 14	masa telefonu : 1	matine : 2
mantık : 64	masaj : 10	matkap : 3
mantık silsilesi : 2	masaj aleti : 1	matla : 1
mantık yapısı : 1	masal : 100	matmazel : 6
mantıksızlık : 1	masal âlemi : 1	matrah : 2
manto : 85	masal incelemesi : 1	matraklık : 1
manyak : 7	masal kahramanı : 1	matris : 3
manyetik alan : 1	masal kitabı : 4	maun : 1
manyetizma : 1	masalcı : 4	mavi : 107
manzara : 166	mask : 1	mavilik : 58
manzume : 16	maskara : 5	mavna : 4
marangoz : 2	maskaralık : 3	mavra : 1
maraton : 8	maske : 38	mavzer : 9
maraz : 2	maskot : 1	maya : 16
mareşal : 3	mason : 1	maydanoz : 13

mayın : 56	medya mensubu : 1	memecik : 1
mayıs rüzgârı : 1	medyacılık : 1	memeli : 9
mayi : 4	mefhum : 4	memleket : 126
maymun : 42	mefkûre : 1	memleketçi : 1
mayo : 44	mehabet : 1	memleketli : 2
mayonez : 5	Mehmetçik : 4	memnun : 2
maytap : 2	mehtap : 13	memnuniyet : 4
mazbata : 2	mekân : 97	memnuniyetsizlik : 1
mazbut : 2	mekanik : 11	memnunluk : 2
mazeret : 11	mekanikçi : 1	memur : 237
mazgal : 2	mekanizma : 61	memur evi : 2
mazi : 21	mektep : 37	memur maaşı : 1
maziperestlik : 1	mektepli : 3	memure : 2
mazlum : 1	mektup : 326	memuriyet : 9
mazlumluk : 1	mektupçu : 2	memurluk : 4
mazmun : 2	mektuplaşma : 1	menajer : 8
meal : 1	melaike : 2	menakıp : 1
meblağ : 8	melal : 2	mendebur : 1
mebus : 18	melankoli : 6	mendil : 129
mecaz : 1	melanom : 2	mendirek : 1
mecburi hizmet : 1	melek : 59	menekşe : 31
mecburiyet : 4	meleke : 11	menenjit : 12
mecelle : 2	meleklik : 1	meneviş : 2
mecidiye : 11	meleme : 2	menfaat : 41
meclis : 124	meleyiş : 1	mengene : 3
mecmua : 22	melezlik : 1	menkul kıymet : 2
mecnun : 4	melike : 2	menopoz : 2
mecra : 10	melodi : 23	mensubiyet : 1
mezczup : 4	melodram : 7	mensucat : 1
meç : 1	meltem : 3	mensup : 18
meddah : 4	melun : 2	menşe : 1
medeniyet : 130	memalik : 2	menteşe : 2
medeniyet yuları : 2	memba : 1	menü : 9
medlul : 2	meme : 71	menüsküs : 1
medrese : 7	meme başı : 1	menzil : 1
medya : 78	meme kanseri : 3	mera : 3

merak : 73	mesane kanseri : 1	metapsikoloji : 1
meraklı : 6	mescit : 7	metelik : 5
merasim : 13	mesel : 3	meteoroloji : 1
mercan : 9	mesele : 188	methiye : 1
mercek : 19	mesire : 2	metin : 222
merci : 14	mesire alanı : 1	metin parçası : 1
mercii : 2	mesire yeri : 3	metodoloji : 3
mercimek : 11	mesken : 5	metot : 26
merdiven : 175	meslek : 92	metre : 100
meret : 1	meslek adamı : 1	metre kare : 1
merhaba : 10	meslek grubu : 2	metre küp : 1
merhale : 9	meslek kursu : 1	metrekare : 6
merhamet : 18	meslek mensubu : 1	metrekarelik : 1
merhametsizlik : 3	meslektaş : 23	metreküp : 2
merhem : 4	mest : 2	metres : 12
merkep : 8	mesuliyet : 7	metro : 7
merkez : 96	meşakkat : 2	metro istasyonu : 2
merkezî hükûmet : 1	meşale : 9	metropol : 8
merkezî kilit : 129	meşe : 21	mevcudiyet : 12
merkeziyetçi : 4	meşe ağacı : 1	mevcut : 10
merkeziyetçilik : 1	meşe ormanı : 3	mevduat : 10
mermer : 42	meşe palamudu : 1	mevki : 61
mermer masa : 2	meşgale : 5	mevkii : 7
mermer sütun : 1	meşguliyet : 3	Mevla : 5
mermi : 29	meşin : 4	mevlitçi : 2
mermi parçası : 1	meşrep : 2	mevsim : 39
mersin : 2	meşru müdafaa : 1	mevsim çiçeği : 1
mertebe : 13	meşrubat : 10	mevta : 1
mertek : 2	meşruiyet : 9	mevzi : 4
mes : 2	meşrutiyet : 8	mevzu : 34
mesafe : 57	meta : 3	mevzuat : 20
mesafelilik : 1	metabolizma : 1	mevzusuzluk : 1
mesai : 9	metafizik : 1	mevzuu : 4
mesaj : 125	metafor : 2	meydan : 57
mesajlaşma : 7	metal : 12	meydan okuma : 2
mesane : 1	metamorfoz : 2	meydan okuyuş : 1

meydancı : 1	mısra : 99	milis grup : 1
meydancık : 2	mızık : 2	milis gücü : 3
meydanlık : 4	mızıkacı : 1	milis kuvveti : 1
meyhane : 84	mızıklama : 1	militan : 15
meyhaneci : 3	mızımız : 1	militarist : 2
meyil : 6	mızımızlık : 1	millet : 257
meyve : 119	mızrak : 7	milletvekili : 30
meyve ağacı : 1	mızraklı : 1	millî hasıla : 7
meyve salatası : 2	mızrap : 1	millî kimlik : 1
meyve suyu : 5	miço : 1	millî kültür : 2
meyvelik : 1	mide : 5	millî maç : 1
meyyal : 1	mide içeriği : 1	millî mücadeleci : 1
mezalim : 2	mide rahatsızlığı : 2	milliyet : 3
mezar : 55	midye : 10	milliyetçi : 10
mezar taşı : 11	midye kabuğu : 1	milliyetçilik : 24
mezarlık : 58	migren : 4	milliyetperver : 1
mezbaha : 2	miğfer : 4	milliyetperverlik : 1
meze : 28	mihman : 1	milliyetseverlik : 2
mezgıt : 1	mihnet : 4	milyar : 8
mezhep : 14	mihrap : 1	milyarder : 5
meziyet : 14	mihver : 1	milyon : 41
mezra : 5	mika : 2	milyon yıl : 2
mezun : 8	mikro işlemci : 1	milyoner : 3
mıknatıs : 1	mikro mimari : 1	mim : 1
mıntık : 8	mikrodalga : 1	mimar : 20
mırıldanış : 1	mikrofon : 8	mimari : 42
mırılta : 21	mikrokristal : 1	mimik : 3
mırnav : 1	mikrop : 5	minare : 46
mısır : 35	miktar : 65	minber : 1
mısır çorbası : 1	mil (I) : 20	minder : 34
mısır ekmeği : 1	mil (II) : 1	mine : 2
mısır gevreği : 1	mil (III) : 1	mini : 3
mısır koçanı : 1	milat : 1	minibüs : 17
mısır tanesi : 1	milföy : 3	minik : 2
mısır tarlası : 1	milföy pastası : 1	minnet : 5
mısırcı : 2	milis : 5	minnettarlık : 2

mintan : 45	mizanpaj : 1	mormenekşe : 1
minyatür : 7	mizansen : 2	moruk : 7
miraç : 1	mobilet : 1	motel : 8
miralay : 3	mobilya : 25	motif : 34
miras : 36	mod : 3	motivasyon : 2
mirasçı : 5	moda : 23	motokurye : 1
mirasyedi : 10	moda dergisi : 2	motor : 262
misafir : 123	moda ressamı : 1	motor dairesi : 1
misafirhane : 4	modacı : 12	motor kilidi : 1
misafirlik : 2	model : 233	motor sesi : 1
misafirperverlik : 2	model uçak : 2	motor turu : 1
misal : 5	modelleme : 3	motor yağı : 1
misarfirseverlik : 1	modem : 1	motorcu : 2
misil : 5	modern : 1	motorin : 6
misilleme : 2	modernist : 1	motosiklet : 36
misk : 1	modernizasyon : 2	motto : 1
misket : 3	modernizm : 2	mozaik : 22
miskin : 2	modernleşme : 2	möble : 1
mistik : 2	modül : 5	mönü : 12
mistisizm : 1	mokasen : 2	Mp3 çalar : 5
misyon : 17	mola : 8	muadele : 1
misyoner : 8	molekül : 4	muahede : 1
misyonerlik : 1	molla : 17	muallim : 8
mit : 1	moloz : 2	muallim mektebi : 1
miting : 16	monarşi : 6	muallime : 5
mitoloji : 2	monitör : 3	muamele : 64
mitos : 3	monografi : 5	muamma : 16
miyavlama : 1	monolog : 10	muarız : 1
miyom : 2	mont : 9	muaşaka : 4
miyopluk : 1	montaj : 1	muaşeret : 2
mizaç : 26	montajcı : 2	muavenet : 3
mizah : 24	mor : 8	muavin : 5
mizah anlayışı : 1	moral : 2	muayene : 158
mizah dergisi : 3	morfın : 9	muayenehane : 3
mizah örgüsü : 1	morfınman : 1	mucit : 2
mizah sanatçısı : 1	morluk : 8	mucize : 18

mudi : 1	muhtar : 32	mutabakat : 4
mufassal : 1	muhtar adayı : 1	mutant : 2
muffin : 2	muhterem : 2	mutasarrıf : 2
muhabbet : 43	muhteva : 4	mutasarrıflık : 3
muhabbet kuşu : 2	muhtıra : 7	mutasavvıf : 1
muhabbet tellalı : 3	mukabele : 5	mutasyon : 3
muhabere : 1	mukaddeme : 2	mutfak : 67
muhabir : 35	mukadderat : 2	mutfak cihazı : 1
muhabirlik : 1	mukaddesat : 1	mutfak eşyası : 3
muhacir akını : 1	mukaddime : 2	mutfak ürünü : 2
muhafaza : 6	mukavele : 9	mutlakiyet : 7
muhafazakâr : 5	mukavelename : 2	mutlu : 1
muhafazakârlık : 1	mukavemet : 12	mutlu azınlık : 1
muhafız : 15	mukavva : 10	mutluluk : 128
muhakeme : 8	mukayese : 1	mutsuz : 3
muhalefet : 41	mukoza : 2	mutsuzluk : 11
muhalefet partisi : 2	mukus : 1	muvicehe : 1
muhaliif : 17	mum : 29	muvicekat : 1
muhallebi : 18	mum ışığı : 3	muvicefakiyet : 5
muhallebici : 4	mumluk : 2	muvicekithane : 2
muharebe : 10	mumya : 3	muvicezene : 4
muharebe aracı : 1	murabaha : 1	muz : 12
muharrir : 16	murahhas : 3	muzafferiyet : 4
muharrire : 1	murakabe : 6	muzip : 1
muhasara : 2	murakıp : 36	muziplik : 4
muhasabe : 23	murakıplık : 1	mübadele : 2
muhasabeci : 3	murat : 24	mübahase : 3
muhasala : 1	musahabe : 1	mücadele : 238
muhatap : 8	musibet : 5	mücahit : 5
muhatara : 1	musiki : 54	mücevher : 27
muhavere : 11	musikişinas : 1	mücevherat : 1
muhayyel : 1	muska : 5	mücevherci : 1
muhayyile : 5	muskat : 1	mücvet : 3
muhbir : 3	musluk : 8	müdafaa : 19
muhit : 32	muşamba : 21	müdafı : 2
muhrip : 1	mutaassıp : 2	müdahale : 67

müdahalecilik : 1	mülahazat : 1	mürtet : 1
müdahil : 1	mülakat : 6	mürüvvet : 1
müdavim : 6	mülakatçı : 1	müsaade : 4
müddet : 17	mülazım : 3	müsabaka : 15
müderris : 3	mülk : 11	müsademe : 2
müdire : 2	mülkiyeli : 1	müsamaha : 2
müdür : 122	mülkiyet : 18	müsamere : 9
müdür yardımcısı : 6	mülkiyet hakkı : 1	müsavat : 2
müdürlük : 28	mülteci : 32	müsebbip : 1
müellif : 1	mümessil : 12	müselles : 1
müesses : 1	mümessillik : 2	müşhil : 1
müessesat : 1	mümeyyiz : 4	müsli : 7
müessese : 93	mümin : 6	Müslüman : 62
müessis : 1	mümkünat : 1	müsrif : 1
müeyyide : 3	münafık : 4	müstahsil : 1
müezzin : 3	münakaşa : 1	müstahzar : 1
müfettiş : 16	münakaşa : 34	müstebit : 2
müfettişlik : 7	münasebat : 3	müstesnalık : 1
müfredat : 2	münasebet : 86	müsteşar : 5
müfreze : 8	münasebetsizlik : 7	müstevli : 1
müfsit : 1	müneccim : 1	müsvedde : 2
müftü : 5	münekkit : 2	müşahede : 4
mühendis : 29	münevver : 8	müşavir : 35
mühim : 1	münzevî : 1	müşavirlik : 13
mühimmat : 1	müptelalık : 1	müşfik : 1
mühlet : 3	müracaat : 7	müşir : 3
mühür : 7	müracaat yeri : 1	müşkülât : 6
mühürücü : 1	mürebbiye : 6	müştekilik : 1
müjde : 7	müreffeğ : 1	müştemilat : 2
mükâfat : 1	mürekkep : 10	müşterek : 3
mükâleme : 2	mürettebat : 4	müşteri : 114
mükellef : 43	mürettip : 1	müşteri servisi : 1
mükellefiyet : 3	mürettiphane : 1	müşteri temsilcisi : 1
mükemmeliyet : 4	mürit : 5	mütalaa : 1
mükemmeliyetçilik : 2	mürşit : 4	mütareke : 4
mülahaza : 2	mürteci : 2	müteahhit : 16

mütefekkir : 2	nakil : 8	naylon : 3
mütehassıs : 4	nakil vasıtası : 1	naylon torba : 1
mütekait : 2	nakkaş : 1	naz : 9
müttetik : 20	nakliyat : 1	nazar : 55
müverrih : 2	nal : 8	nazar boncuğu : 1
müzakere : 43	nalbantçı : 1	nazariye : 5
müzakereci : 3	nalbur : 1	nazariyeci : 1
müze : 14	nalın : 10	nazenin : 3
müzik : 278	nam : 9	nazım : 7
müzik aleti : 3	namaz : 15	nazır : 17
müzik dinletisi : 1	namazgâh : 1	nazırlık : 2
müzik grubu : 1	name : 3	nazik : 2
müzik ödülü : 1	namlu : 11	nazlanma : 1
müzik parçası : 2	namus : 5	ne : 1
müzik seti : 2	namuslu : 5	nebat : 12
müzik sistemi : 21	namussuz : 4	nebula : 1
müzik şöleni : 1	namusuz : 1	nedamet : 3
müzik türü : 1	nane : 15	neden : 373
müzik yazarı : 1	nankör : 2	nedensellik : 2
müzik ziyafeti : 3	nanotüp : 1	nedim : 6
müzikacı : 1	nar : 14	nefaset : 1
müzikal : 6	nar ağacı : 6	nefer : 57
müzikçi : 1	nar suyu : 3	nefes : 90
müzikolog : 1	nara : 14	nefret : 34
müziksever : 2	nardin : 1	nefropati : 1
müzişyen : 27	nargile : 2	nefs : 1
nabız : 2	narkoz : 1	neftî : 2
nacak : 1	narsisizm : 4	nehir : 29
nadas : 1	narsist : 2	nehir yatağı : 1
nafaka : 3	narsizm : 1	nekrofilî : 1
nafia : 1	nasır : 3	nekroz : 2
nağme : 37	nasihat : 8	nelik : 3
nahiye : 2	nasip : 2	nem : 9
naiflik : 2	nasyonalizm : 1	nema : 1
nakarat : 5	naşir : 3	nemlendirici : 5
nakış : 16	natürmort : 1	nemlenme : 2

nene : 1	nicelik : 1	nohut salatası : 3
neon : 2	nida : 8	noksan : 1
neon ampul : 1	nihale : 1	nokta : 373
neon lamba : 1	nihilist : 1	noktacık : 2
nergis : 1	nihilizm : 4	norm : 45
nesep : 2	nikâh : 7	normal : 4
neşiç : 2	nikap : 2	nostalgjik : 1
nesil : 64	nikel : 1	nostaljisi : 1
nesir : 5	nilüfer : 6	nosyon : 1
neskafe : 4	nimet : 13	not : 87
nesne : 103	nine : 19	not defteri : 1
nesnel : 1	ninni : 14	nota : 32
nesnellik : 1	nisan : 1	noter : 2
neşe : 104	nispet : 3	notlama : 1
neşeli : 1	niş : 4	nöbet : 14
neşesizlik : 1	nişan : 25	nöbetçi : 20
neşide : 1	nişan halkası : 1	nörolog : 1
neşir : 1	nişan yüzüğü : 1	nöropati : 2
neşriyat : 25	nişancı : 3	nötron : 1
neşter : 2	nişancılık : 1	numara : 70
neşve : 6	nişanlı : 19	numune : 2
net : 1	nişanlılık : 1	nur : 16
netice : 50	nişasta : 6	nutuk : 44
netlik : 7	niteleme : 5	nü : 1
nevi : 3	nitelik : 332	nüans : 2
nevresim : 2	nitelikli : 3	nüfus : 41
nevresim takımı : 1	nitem : 1	nüfus artışı : 2
nevrüz otu : 1	niyaz : 1	nüfus cüzdanı : 1
ney : 1	niyet : 34	nüfus memuru : 1
ney taksimi : 2	nizam : 42	nüfus müdürü : 1
neyzen : 2	nodül : 11	nüfuz : 12
nezaket : 32	Noel balosu : 1	nükleer bomba : 1
nezaret : 3	nohut : 12	nükleer tesis : 1
nezarethane : 3	nohut çorbası : 1	nükte : 6
nezle : 5	nohut ezmesi : 1	nümayiş : 3
nice : 1	nohut köftesi : 2	nüşa : 23

nüve : 3	ok yılanı : 3	olgu : 79
oba : 18	okaliptüs : 2	olgunlaşma : 6
obje : 17	okka : 14	olgunluk : 26
objektif : 6	okkalık : 1	oligarşi : 18
obsesif : 1	oksijen : 6	olimpiyat : 2
obur : 1	okşayış : 5	olmak : 2
oburluk : 4	okul : 220	olmayan : 1
ocak : 46	okul çantası : 2	olta : 5
ocakçı : 2	okul müdürü : 1	oltacı : 1
oda : 859	okullu : 1	oluk : 11
oda arkadaşı : 1	okuma : 36	olumlu : 5
oda takımı : 1	okuma alışkanlığı : 1	olumsuzluk : 4
odacı : 5	okuma edimi : 1	olup bitti : 1
odacık : 2	okuma listesi : 1	oluş : 13
odak : 16	okuma odası : 1	oluşum : 67
odak noktası : 1	okuma saati : 1	omlet : 43
odaklama : 1	okuma yolculuğu : 1	omur : 3
odun : 32	okumacı : 1	omurga : 2
odun ateşi : 1	okumuş : 3	omuz : 104
odun kütüğü : 1	okumuşluk : 1	omuzluk : 6
odun parçası : 2	okunuş : 1	onarım : 3
oduncu : 3	okur : 93	onay : 4
ofis : 24	okur kesimi : 1	onaylayıcı : 2
ofis alanı : 1	okur yazar : 1	onbaşı : 15
ofis boy : 3	okurluk : 2	onkolog : 2
ofis paketi : 1	okuyucu : 74	onkoloji : 6
ofsayt : 1	okuyucu kitlesi : 1	onluk : 5
oğlak : 3	okuyuş : 1	onur : 13
oğlan : 324	okyanus : 9	onur kırıcı : 1
oğlancık : 4	olağanlık : 1	opera : 20
oğlum : 4	olan : 18	opera dürbünü : 2
oğul : 301	olanak : 51	opera eseri : 1
Oğuz : 3	olanaksızlık : 1	opera parçası : 1
oh : 2	olasılık : 11	operacı : 2
oje : 6	olay : 645	operasyon : 44
ok : 27	olay örgüsü : 4	operatör : 4

operet : 7	orman gülü : 5	otoban : 1
operetçi : 1	orman korucusu : 2	otobiyografi : 6
optik : 3	orman köyü : 1	otobüs : 88
orak : 3	ormanlık : 3	otobüs garajı : 1
oramiral : 1	orospu : 36	otobüs seferi : 2
oran : 66	orospuluk : 1	otogar : 1
orangutan : 1	orostopolluk : 1	otohemoterapi : 6
orantı : 8	orta : 14	otokrasi : 1
orantısızlık : 1	orta alan : 1	otomasyon : 1
oratoryo : 1	orta direk : 2	otomat : 1
ordövr : 1	orta masa : 2	otomatik : 2
ordu : 195	orta nokta : 1	otomatik tüfek : 1
ordu karargâhı : 2	orta oyunu : 2	otomobil : 193
ordu kumandanı : 6	orta sınıf : 6	otomobil lastiği : 1
ordu müfettişi : 1	orta yaşlı : 1	otomobil yarışı : 2
ordugâh : 2	ortak : 52	otonomi : 1
orfoz : 1	ortak kanı : 1	otopark : 12
organ : 61	ortak payda : 2	otorite : 46
organ kaybı : 1	ortaklık : 149	otoyol : 8
organ yetmezliği : 1	ortalama : 20	otsu bitki : 3
organik madde : 1	ortalık : 1	oturak : 5
organizasyon : 27	ortam : 544	oturma : 2
organizatör : 2	ortanca : 2	oturma düzeni : 1
organizma : 16	ortaokul : 1	oturma odası : 5
orgazm : 6	oryantalist : 2	oturum : 35
orgeneral : 4	Osmanlı : 14	oturuş : 11
orijin : 1	ot : 258	ova : 157
orijinal : 6	ot çayı : 1	oval : 1
orijinallik : 2	otağ : 4	ovmaç : 1
orkestra : 20	otak : 1	oy : 91
orkestra şefi : 2	otel : 237	oy oranı : 1
orkestrasyon : 2	otel lobisi : 1	oy pusulası : 3
orkide : 12	otel odası : 5	oya : 5
orkinos : 3	otelci : 2	oyalanma : 2
orman : 145	otlak : 4	oylama : 8
orman ağacı : 1	oto : 30	oylama sistemi : 1

oylum : 6	ödüllendirme : 1	öksürme : 1
oyma : 4	ödün : 2	öksürük : 60
oymacılık : 1	öfke : 107	öksürük ilacı : 1
oynaklık : 3	öfke krizi : 2	öksüz : 12
oynama : 2	öfke nöbeti : 1	öksüzlük : 2
oynayış : 3	öfkeli : 2	öküz : 55
oyuk : 9	öge : 63	ölçek : 11
oyun : 600	öge : 193	ölçü : 137
oyun anlayışı : 4	öğle : 10	ölçü aleti : 1
oyun havası : 1	öğle güneşi : 1	ölçülülük : 1
oyun kâğıdı : 2	öğle sonu : 2	ölçüm : 12
oyun kurucu : 2	öğle üzeri : 2	ölçüt : 36
oyun meraklısı : 1	öğle yemeği : 2	öldürme : 4
oyun yazarı : 3	öğleüstü : 2	öldürme olayı : 1
oyun yönetimi : 1	öğrenci : 333	öldürülüş : 1
oyunbozan : 1	öğrenci evi : 1	öldürüm : 1
oyuncak : 82	öğrenci yurdu : 1	ölgünlük : 1
oyuncak araba : 2	öğrencilik : 3	ölme : 1
oyuncak kutusu : 2	öğrenim : 20	ölmezlik : 1
oyuncu : 302	öğrenimsiz : 1	ölü : 64
oyuncu desteği : 3	öğrenme : 9	ölüm : 180
oyuncu kadrosu : 2	öğreti : 8	ölüm ilanı : 1
oyunculuk : 26	öğretici : 11	ölüm orucu : 1
oyuntu : 2	öğretim : 24	ölüm sebebi : 1
ozan : 53	öğretim elemanı : 1	ölüm yatağı : 2
öbek : 6	öğretim programı : 2	ölümlü : 2
öç : 2	öğretim üyesi : 9	ölümsüzlük : 1
ödem : 2	öğretim yardımcısı : 2	ölüş : 5
ödeme : 43	öğretim yöntemi : 2	ömür : 165
ödeme planı : 3	öğretiş : 1	ön : 3
ödenek : 26	öğretmen : 279	ön çalışma : 1
ödenti : 1	öğretmen evi : 2	ön kabul : 1
ödeşme : 1	öğretmenlik : 6	ön koltuk : 2
ödev : 32	öğün : 7	ön koşul : 5
ödül : 39	öğüt : 21	ön söz : 10
ödül töreni : 2	ökçe : 11	ön yargı : 19

öncelik : 13	örtük : 1	özdeşlik : 1
öncü : 8	örtülü : 2	özdeyiş : 5
öncül : 1	örtünme : 1	özel sigorta : 1
öncül rol : 1	örümcek : 14	özelleştirme : 1
öncülük : 5	örümcek ağı : 3	özellik : 571
önder : 16	örüntü : 12	özen : 15
önderlik : 4	östaki borusu : 1	özensizlik : 1
önem : 118	öte : 24	özenti : 1
önemli : 7	öteberi : 10	özerk : 1
önerge : 4	öteki : 1	özerklik : 25
öneri : 51	ötümlülük : 1	özet : 6
önerme : 55	ötüş : 4	özgün : 2
öngörü : 9	övgü : 16	özgünlük : 1
önlem : 56	övme : 1	özgür : 1
önlük : 31	övünç : 4	özgürleşme : 2
önsezi : 7	övünme : 2	özgürlük : 60
öpücük : 19	övünüş : 1	özgürlük ortamı : 2
öpüş : 12	öykü : 314	özlem : 50
öpüşme : 17	öykü evreni : 1	özleyiş : 4
ördek : 32	öykü kitabı : 1	özlük : 2
ören : 10	öykücü : 7	özne : 4
örf : 1	öykücük : 4	öznelik : 1
örgenlik : 1	öykücülük : 2	özümleşme : 1
örgü : 58	öykülem : 1	özür : 13
örgüt : 163	öz : 1	özürlü : 8
örgütçü : 1	öz : 35	özveri : 6
örgütlenme : 1	öz eleştiri : 2	pabuç : 121
örgütleniş : 1	öz geçmiş : 7	pabuççu : 1
örgütlenme : 58	öz güven : 6	pabuçluk : 1
örgütlülük : 1	öz su : 2	paça : 14
örme : 2	öz yapı : 1	paça çorbası : 2
örnek : 378	öz yaşam : 3	paçavra : 9
örneklem : 2	öz yaşam öyküsü : 1	padişah : 84
örnekleme : 5	özdekçilik : 2	padişah buyruğu : 1
örtme : 5	özdenlik : 1	padişahlık : 2
örtü : 196	özdeşleşme : 3	pagan : 1

pahalı : 2	pansiyoner : 1	pardösü : 28
pahalılık : 4	pansuman : 3	pare : 1
paket : 105	panter : 4	pareo : 1
paketleme makinesi : 1	pantolon : 314	parfüm : 15
pakt : 12	panzehir : 2	parfüm şişesi : 2
pala : 6	papağan : 10	parıldayış : 1
palabıyık : 1	papatya : 14	parıltı : 78
palamut : 3	papaya : 1	park : 49
palamut çorbası : 1	papaz : 21	park yeri : 1
palan : 2	papel : 3	parka : 5
palavra : 4	papyon : 1	parke : 9
palet : 4	para : 415	parkur : 6
palikarya : 1	para birimi : 1	parlak : 1
palmiye : 9	para cezası : 1	parlaklık : 18
palto : 107	para cüzdanı : 1	parlamentar : 4
paluze : 2	para çantası : 1	parlamento : 49
palyaço : 13	para kesesi : 1	parlamentoculuk : 1
pampa : 1	para piyasası : 1	parlatıcı : 5
pamuk : 59	para transferi : 1	parmak : 227
pamuk ipliği : 1	paracık : 1	parmak izi : 1
pamuk tarlası : 2	paradigma : 2	parmak kebabı : 1
panayır : 3	paradoks : 5	parmaklık : 66
pancar çorbası : 1	paragraf : 9	parola : 2
pancar salatası : 2	paralel : 1	pars : 6
panço : 3	paralellik : 5	parsel : 3
pandispanya : 2	parametre : 8	parşömen : 2
panel : 11	paranişya : 1	partal : 1
panik : 12	parantez : 4	parti (I) : 207
panik bozukluk : 1	paraşol : 1	parti (II) : 29
panik havası : 1	paravan : 5	parti örgütü : 1
panjur : 4	paravana : 5	partici : 5
pankart : 13	parazit : 4	partikül : 1
pankek : 1	parça : 397	partili : 3
pano : 33	parçacık : 11	partisyon : 1
panorama : 13	parçalanma : 3	partizanlık : 1
pansiyon : 17	parçalılık : 1	partner : 6

pas : 17	patika : 39	pazen : 12
pasaj : 13	patinaj : 34	pazı : 2
pasaklı : 1	patiska : 6	pazu : 10
pasaport : 41	patlama : 56	PC : 2
pasifist : 2	patlayıcı : 26	peçe : 5
paskalya çöreği : 2	patlıcan : 44	peçete : 13
paslaşma : 4	patlıcan dolması : 8	ped : 11
paspas : 4	patlıcan ezmesi : 2	pedagog : 1
pasta : 111	patlıcan güveci : 1	pedal : 2
pasta çemberi : 1	patlıcan kebabı : 2	peder : 10
pasta kremi : 3	patlıcan kızartması : 3	pehlivan : 18
pastacı : 1	patlıcan salatası : 6	pekiştirme : 3
pastane : 11	patlıcan tava : 1	pekmez : 6
pastırma : 5	patojen : 3	peksimet : 4
pastil : 6	patojen laboratuvarı : 1	pelerin : 13
paşa : 68	patoloji : 1	pelikan : 2
paşa kızı : 2	patrik : 2	pelte : 3
paşazade : 5	patron : 40	pelte tatlısı : 1
patates : 51	pavyon : 2	pelteklik : 1
patates çuvalı : 2	pay : 25	pembe : 23
patates dolması : 1	payanda : 1	pembelik : 10
patates ezmesi : 1	paydaş : 1	penaltı : 15
patates kızartması : 2	paye : 1	penaltı vuruşu : 1
patates köftesi : 1	payitaht : 3	pencere : 291
patates oturtması : 1	paylama : 1	pencere pervazı : 1
patates püresi : 1	paylaşım : 9	pençe : 30
patates salatası : 5	paylaşımıcılık : 1	pençecik : 1
patates unu : 1	paylaşma : 1	penguen : 1
patates yemeği : 2	pazar : 55	penis : 4
patavatsızlık : 1	pazar sabahı : 1	pens : 2
paten : 4	pazar yeri : 3	penye : 3
patenci : 1	pazarcı : 2	perçem : 16
patern : 1	pazarlama : 4	perçin : 1
patırdı : 1	pazarlamacı : 3	perdah : 1
patırtı : 1	pazarlık : 14	perde : 313
patik : 3	pazartesi : 4	perdecik : 1

perdelik : 1	pezevenk : 19	pirinç patlağı : 1
performans : 69	pezo : 1	pirzola : 7
perfüzyon : 1	pihti : 4	pirzola parçası : 1
pergel : 1	pılı pırtı : 1	pisi balığı : 1
peri : 24	pınar : 24	pisipisi : 1
peri bacası : 4	pırasa : 18	pislik : 9
peri kızı : 2	pırasa dolması : 1	pist : 23
peribacası : 2	pırlıtlı : 44	piston : 1
perimetri : 1	pırlanta : 5	pişik : 2
perişanlık : 8	pıtırıldı : 1	pişkinlik : 3
periyot : 2	piç : 5	pişmanlık : 12
peron : 2	pide : 39	pişpirik : 1
personel : 110	pigment : 1	piştov : 5
personel aracı : 1	pigmentasyon : 2	piyade : 15
personel taşıyıcı : 1	pijama : 35	piyade birliği : 3
perspektif : 29	pikap : 12	piyade komutanlığı : 1
perşembe : 3	pike : 2	piyade neferi : 1
peruk : 3	piknik : 8	piyade taburu : 1
pervane : 4	piknik alanı : 1	piyade tümeni : 2
pervasızlık : 1	piknik sepeti : 1	piyanist : 5
pervaz : 5	pil : 6	piyano : 35
pestil : 4	pilaki : 1	piyasa : 55
peş : 1	pilav : 91	piyaz : 3
peşkir : 8	piliç : 11	piyes : 20
peştamal : 3	piliç dolması : 1	piyon : 1
petek : 7	piliç güveci : 1	pizza : 21
petrol : 9	pilot : 78	plaj : 35
petrol lambası : 2	pilotaj : 1	plaj çantası : 2
petrol tarlası : 1	pintilik : 1	plak : 34
peygamber : 11	pipi : 1	plaka : 22
peyk : 3	pipo : 6	plaket : 5
peyke : 3	pir : 6	plan : 193
peynir : 127	piramit : 13	plancı : 1
peynir tabağı : 1	pirana : 1	plankton : 2
peynircilik : 1	pirifâni : 1	planlama : 22
peyzaj : 5	pirinç : 36	planlamacılık : 1

plaster : 2	politizasyon : 1	potpori : 1
plastik : 6	poliüretan : 1	potur : 3
plastik cerrahi : 1	polka : 1	poyraz : 13
plastik torba : 2	polyester : 1	poz : 36
platform : 32	pomat : 1	pozisyon : 83
plato : 1	pompa : 2	pozitivizm : 2
playboy : 3	pompaj : 1	pösteki : 2
plaza : 2	ponpon : 3	pötibör : 1
pnomoni hastalığı : 1	pop : 3	pragmatizm : 3
podyum : 1	pop sanatçısı : 1	pranga : 4
poetika : 4	pop star : 1	pratik : 17
poğaça : 15	poplin : 3	pratisyen hekim : 1
poker : 2	popo : 8	prens : 30
polarizasyon : 1	popülasyon : 2	presnes : 25
polemik : 10	popüler : 1	presnip : 16
polen : 2	popülerlik : 1	presnik : 2
poliartrit : 1	porselen : 10	preparat : 1
poliçe : 2	porsiyon : 7	prestij : 4
poliklinik : 1	portakal : 25	prezervatif : 6
polip : 6	portakal suyu : 5	prim : 9
polis : 171	portre : 39	priz : 1
polis ekibi : 1	posbıyık : 3	prizma : 7
polis köpeği : 1	post : 7	problem : 67
polis memuru : 5	posta : 24	problematik : 3
polis muhabiri : 1	posta kartı : 1	prodüksiyon : 3
polis müfettişi : 3	posta memurluğu : 1	prodüktör : 1
polis şefi : 1	posta memuru : 1	Prof. : 2
polisiye : 7	posta pulu : 1	profesör : 74
polisiye romanı : 1	postacı : 8	profesörlük : 1
politik : 3	postal : 21	profesyonel : 7
politik bağlantı : 1	poster : 9	profesyonellik : 1
politik tavır : 1	poşet : 12	profil : 18
politika : 366	poşu : 8	profiterol : 2
politikacı : 103	pota : 3	program : 189
politikacılık : 2	potansiyel : 10	programcı : 2
politikçi : 1	potin : 13	programcık : 1

programlama : 2	psikoterapist : 1	radio-CD çalar : 5
proje : 118	psikoz : 4	radiyografi : 1
projeksiyon : 2	puan : 56	radoterapi : 1
projecktör : 4	puanlama : 1	raf : 34
projelendirme : 1	pub : 1	rafineri : 2
proletarya : 2	puding : 7	rafineri çıkış fiyatı : 17
proleter : 1	pudra : 17	rafineri çıkışı : 7
promosyon : 1	pudra şekeri : 7	rafineri fiyatı : 10
propaganda : 31	pul : 22	rafya : 1
propagandacı : 2	pulluk : 1	rahat : 6
prosedür : 4	puma : 3	rahatlama : 7
proses : 1	punto : 1	rahatlık : 29
prostat : 10	puro : 4	rahatsızlık : 45
prostat enfeksiyonu : 1	pus : 3	rahibe : 12
prostatit : 4	pusu : 11	rahim : 3
protein : 48	pusula : 6	rahip : 12
protein kaynağı : 1	puşt : 1	rahle : 8
protesto : 19	put : 10	rahmet : 7
protestocu : 5	putperest : 1	rakam : 139
protez : 3	putrel : 2	raket : 5
protez diş : 2	püre : 2	rakı : 179
protokol : 7	püren : 2	rakı kadehi : 1
protokol defteri : 1	pürüz : 2	rakı şişesi : 1
prova : 21	pürüzsüz : 1	rakibe : 1
provokasyon : 5	pürüzsüzlük : 1	rakip : 47
provokatör : 2	püskül : 12	rakkase : 2
pruva : 1	püskürme : 1	raks : 9
psikanaliz : 2	rabıta : 6	rakun : 1
psikiyatr : 4	racon : 4	Ramazan : 6
psikiyatri : 1	radar : 1	randevu : 4
psikiyatrist : 2	radikal : 3	rant : 3
psikolog : 6	radyasyon : 3	ranza : 9
psikoloji : 23	radyatör : 1	rapçi : 1
psikolojik durum : 1	radyo : 61	rapor : 116
psikolojik hava : 1	radyo teyp : 1	raporlama : 2
psikopat : 3	radyo-CD : 5	raptiye : 1

rastık : 2	reis : 38	resimlik : 1
rastlantı : 22	reisicumhur : 1	resital : 1
rastlayış : 1	reislik : 2	resmî daire : 1
rasyonalizm : 2	reji : 2	resmî gazete : 26
rasyonellik : 3	rejim : 292	resmî yazı : 2
raunt : 2	rejisör : 2	resmiyet : 3
ray : 14	rekabet : 74	ressam : 62
rayiha : 10	reklam : 30	restoran : 41
reaksiyon : 31	reklam filmi : 1	restorasyon : 1
reaktivite : 1	reklam ışığı : 1	Reşat altını : 1
reaktör : 3	reklam panosu : 1	ret : 4
realist : 1	reklam serisi : 1	ret kararı : 1
realite : 6	reklam spotu : 1	retentif : 4
realizm : 5	reklamcı : 3	retina dekolmanı : 1
reçel : 9	reklamcılık : 1	retina hastalığı : 1
reçete : 11	rekonstrüksiyon : 1	retinopati : 6
reçine : 5	rekor : 10	retorik : 2
reddediş : 1	rekortmen : 1	revak : 1
reddiye : 1	rektör : 5	revalüasyon : 1
reddiyeci : 1	remiz : 1	revani : 6
redingot : 6	rençber : 4	reverans : 3
refah : 12	rende : 4	revizyon : 4
refah seviyesi : 1	rengi : 5	revü : 1
refakatçi : 1	renk : 769	rey : 2
referandum : 4	renk cümbüşü : 3	reyon : 1
referans : 6	renk uyumu : 1	reyting : 2
refik : 2	renklilik : 3	rezalet : 13
refika : 1	renksizlik : 3	rezene : 1
refleks : 18	repertuar : 9	rezene tohumu : 1
reform : 54	replik : 11	rezerv : 5
refüj : 1	repo : 2	rezervasyon : 2
regl : 1	reprodüksiyon : 2	rezidans : 1
rehabilitasyon : 16	resepsiyon : 2	rezil : 4
rehavet : 8	resim : 327	rezillik : 5
rehber : 25	resim öğretmeni : 1	rezonans : 37
rehberlik : 6	resimci : 1	rihtım : 17

rıza : 3	romantizm : 10	Rus salatası : 1
rica : 10	romatizma : 13	rutin : 1
rical : 3	romatizmal hastalık : 5	rutubet : 3
ricat : 3	rop : 4	rükün : 2
rikkat : 5	ropdöşambır : 3	rüsum : 1
rimel : 3	rosto : 2	rüştiye : 2
ringa balığı : 1	rota : 11	rüşvet : 8
rinit : 14	rozet : 3	rüşvetçi : 1
risale : 5	röfle : 1	rütbe : 12
risk : 30	rögar : 1	rüya : 147
risotto : 3	rölyef : 4	rüya tabiri : 1
ritim : 22	röntgen cihazı : 1	rüya ülkesi : 1
ritm : 12	röntgen çekimi : 2	rüyet : 1
ritüel : 3	röntgenci : 2	rüzgar : 80
rivayet : 15	röportaj : 26	saadet : 52
riyakârlık : 1	röportajcı : 1	saat : 605
riyal : 1	rötuş : 1	saat cebi : 1
robdöşambr : 2	rövanş : 4	saat kordonu : 1
robot : 45	rövanş maçı : 1	saat kulesi : 3
rock : 2	rubai : 3	saatçi : 2
rock grubu : 4	ruble : 1	saatlik : 5
rockçı : 1	rugan : 1	saba faslı : 1
roka : 1	ruh : 316	sabah : 195
roka salatası : 1	ruh âlemi : 2	sabah güneşi : 1
roket : 9	ruh bilimci : 1	sabah ışığı : 3
roketatar : 1	ruh fakirliği : 1	sabah kahvaltısı : 3
rol : 195	ruh hâleti : 5	sabah vakti : 1
roman : 464	ruh hâli : 43	sabah yıldızı : 1
roman kahramanı : 1	ruh sağlığı : 1	sabahlık : 15
roman yazarı : 1	ruhlu : 11	saban : 1
romancı : 48	ruhsat : 3	saban demiri : 1
romancık : 1	ruhsuz : 3	sabıka : 3
romancılık : 4	ruhsuzluk : 2	sabıkalı : 8
romans : 4	ruj : 21	sabır : 18
romantik : 10	rulo : 5	sabırsızlık : 10
romantik komedi : 1		sabit : 2

sabit disk : 2	safılık : 19	sahicilik : 1
sabitlik : 1	safra : 1	sahife : 17
sabotaj : 9	safra kesesi : 1	sahil : 43
sabun : 48	safran : 5	sahil kasabası : 2
sabunluk : 2	safsata : 5	sahil şeridi : 2
sac : 6	sağ : 12	sahip : 33
sacayağı : 1	sağanak : 10	sahipsizlik : 1
saç : 1062	sağcı : 6	sahne : 171
saç bakımı : 1	sağcılık : 1	sahne performansı : 2
saç bandı : 1	sağdıç : 1	sahnecik : 1
saç demeti : 2	sağduyu : 9	sahneleme : 1
saç dökülmesi : 2	sağlam : 1	sahra : 1
saç ekimi : 1	sağlamlık : 3	sahte cennet : 1
saç kökü : 1	sağlamlılık : 1	sahtecilik : 1
saç modeli : 1	sağlık : 21	sahtekâr : 4
saç tokası : 1	sağlık düzeni : 2	sahtekâr : 8
saçak : 9	sağlık hizmeti : 5	sahtekârlık : 3
saçaklık : 1	sağlık kabini : 1	sahtelik : 2
saçlı : 42	sağlık kaynağı : 1	sahtiyan : 1
saçma : 4	sağlık kontrolü : 9	saik : 4
saçmalık : 7	sağlık merkezi : 1	saika : 1
sada : 7	sağlık ocağı : 1	saka : 3
sadaka : 4	sağlık personeli : 1	sakal : 238
sadakat : 8	sağlık problemi : 1	sakallı : 1
sade : 1	sağlık raporu : 1	sakarlık : 4
sadeleştirme : 2	sağlık sigortası : 1	sakat : 2
sadelik : 8	sağlık sorunu : 1	sakatat : 1
sadme : 1	sağlık taraması : 1	sakatlık : 9
sadrizam : 22	sağlıklı : 3	sakınca : 7
sadrizamlık : 2	sağrı : 3	sakız : 10
saf : 13	saha : 86	sakin : 15
safa : 2	sahabet : 1	sakinlik : 6
safahat : 2	sahaf : 2	saklama kabı : 1
safderunluk : 1	sahan : 24	saklama : 2
safha : 28	sahanlık : 3	saksağan : 3
safiyet : 5	sahibe : 2	saksı : 20

saksılık : 1	salta : 1	sanayi devi : 1
saksofoncu : 1	saltanat : 13	sanayi toplumu : 3
sal : 4	saltıklık : 1	sanayici : 9
salabet : 1	salya : 1	sanayileşme : 10
salak : 7	salyangoz : 2	sancak : 15
salaklık : 6	sam : 1	sancı : 31
salata : 70	saman : 9	sandal : 52
salata kabı : 3	saman kağıdı : 1	sandalcı : 2
salata kâsesi : 1	samanlık : 2	sandalet : 13
salata sosu : 1	samanyolu : 1	sandalye : 102
salata tabağı : 7	samba : 4	sandık : 72
salatalık : 12	sambacı : 2	sandık odası : 2
salça : 17	samimi : 2	sanduka : 5
saldırgan : 14	samimilik : 2	sandviç : 31
saldırganlık : 10	samimiyet : 9	sandviç ekmeği : 1
saldırı : 304	samur : 2	sanı : 3
saldırış : 7	san : 1	sanık : 36
salep : 1	sanat : 160	saniye : 36
salepçi : 1	sanat adamı : 3	sanrı : 3
salgı : 8	sanat akımı : 1	sansasyonelcilik : 1
salgın : 4	sanat anlayışı : 6	sansür : 3
salhane : 1	sanat biçimi : 1	sansürcü : 1
salıncak : 14	sanat eseri : 6	santim : 32
salınım : 1	sanat gücü : 1	santimetre : 2
salınış : 5	sanat okulu : 1	santimlik : 1
salınma : 1	sanat tarihçisi : 2	santral : 181
salıntı : 3	sanat ürünü : 1	santrfor : 2
salıverme : 2	sanat yapıtı : 2	santrifüj : 1
salkım : 17	sanat yaşamı : 1	sap : 39
sallanış : 2	sanat yılı : 4	sapan : 1
sallantı : 1	sanat yönetmeni : 1	sapık : 7
sallayış : 1	sanatçı : 195	sapıklık : 6
salname : 1	sanatçı takımı : 1	sapkın : 1
salon : 182	sanatoryum koğuşu : 1	sapkınlık : 2
salon kadını : 1	sanatsever : 3	saplantı : 16
saloz : 1	sanayi : 26	sapma : 15

saptama : 14	sarmaşık : 18	savaşçı : 43
saptayım : 1	sarnıç : 5	savaşım : 11
saptırma : 4	sarraı : 5	savcı : 30
sara : 3	sarraılık : 1	savlet : 1
sara nöbeti : 1	sarsılma : 2	savruluş : 2
saracak : 1	sarsıntı : 95	savunma : 44
sararış : 1	satanist : 4	savunma grubu : 3
sarartı : 1	sataşma : 3	savunma mekanizması : 1
saray : 111	satın : 6	savunma sistemi : 1
saray hayatı : 1	satıcı : 60	savunmacı : 4
saray yastığı : 1	satıcılık : 4	savunmacılık : 1
saraylı : 3	satıl : 4	savunucu : 19
sardalya : 7	satılık : 1	savurgan : 1
sardunya : 14	satım : 1	savuşma : 1
sargı : 10	satınalım : 1	saydamlık : 5
sargı bezi : 3	satır : 72	sayfa : 147
sarhoş : 42	satır arası : 1	sayfalık : 2
sarhoşluk : 25	satırcı : 1	sayfiye : 4
sarı : 40	satış : 80	saygı : 46
sarık : 20	satış fiyatı : 2	saygı duruşu : 1
sarıklı : 4	satış yeri : 1	saygı gösterisi : 2
sarılı : 2	satranç : 4	saygınlık : 7
sarılık : 8	satranç takımı : 1	saygısızlık : 5
sarılış : 2	satranççı : 6	sayı : 184
sarıılma : 1	sauna : 1	sayı sistemi : 1
sarımsak : 19	sav : 15	sayıklama : 6
sarımsak otu : 2	savan : 2	sayıldı : 1
sarımsak tozu : 1	savaş : 304	sayım : 3
sarış : 1	savaş botu : 1	sayıştay üyesi : 1
sarışın : 26	savaş gemisi : 3	sayma : 1
sarışınlık : 1	savaş muhabiri : 1	sayrılık : 4
sarkaç : 1	savaş ortamı : 2	saz : 79
sarkma : 1	savaş oyunu : 1	saz takımı : 2
sarma : 5	savaş planı : 2	sazcı : 1
sarmal : 4	savaş taktiğı : 1	sazende : 3
sarman : 6	savaş uçağı : 2	sazlık : 5

seans : 7	sefine : 1	semerci : 1
sebep : 258	sefir : 3	semere : 2
sebze : 192	seğirme : 2	seminer : 7
sebze çorbası : 1	seğreme : 1	semizlik : 1
sebze meyve : 3	seher : 6	semizotu : 6
sebze sote : 14	sehpa : 27	semizotu salatası : 1
sebze suyu : 1	sek rakı : 1	sempati : 7
sebzeci : 3	sekans : 8	sempatiklik : 1
sebzecilik : 1	sekban : 1	sempatizan : 1
seccade : 15	sekel : 2	sempozyum : 3
seciye : 2	seki : 2	septom : 11
seçenek : 36	sekreter : 43	semt : 92
seçicilik : 2	sekreterlik : 7	senarist : 1
seçim : 126	seks : 31	senaryo : 88
seçim sistemi : 1	seks filmi : 1	senatör : 4
seçim yarışı : 1	seksi : 1	sendika : 22
seçim yöntemi : 1	seksiyon : 1	sendikacı : 2
seçki : 4	seksüel bozukluk : 1	sendikacılık : 2
seçkin : 5	sektör : 55	sendrom : 4
seçkincilik : 1	sel : 22	sene : 243
seçkinlik : 2	selam : 46	senet : 34
seçme : 5	selamet : 2	senfoni : 22
seçmen : 21	selamlaşma : 3	senkronizasyon : 1
seda : 5	selamlık : 1	sensör : 4
sedef : 6	sele : 1	sent : 1
sedir : 35	selef : 1	sentez : 19
sedye : 6	selülit : 2	sepet : 37
sefahat : 1	selvi : 2	sepetçi : 1
sefalet : 8	sema : 13	sera : 6
sefaret : 1	semah : 1	seramik : 3
sefer : 73	semahane : 1	serap : 3
sefer tası : 6	semai : 3	serbestçi : 1
seferberlik : 10	semaver : 8	serbestlik : 57
sefih : 5	sembol : 15	serçe : 19
sefil : 1	semender : 1	serdengeçti : 1
sefillik : 1	semer : 2	sergi : 35

sergileme : 3	servisçi : 1	seyahat : 46
sergüzeşt : 13	serzeniş : 2	seyahatname : 1
serhat : 1	ses : 2679	seyir : 64
seri : 40	ses bombası : 2	seyir yeri : 1
seri başı : 24	ses dalgası : 1	seyirci : 64
seri katil : 3	ses sistemi : 7	seyircilik : 1
seri numarası : 1	ses tonu : 32	seyirlik : 11
serim : 2	ses yapısı : 1	seyirme : 1
serin : 3	ses yarışması : 1	seyis : 3
serinlik : 43	sesi : 4	seyran : 1
serkeşlik : 1	sesleniş : 7	seyyah : 6
serlevha : 1	sesli : 2	seyyar satıcı : 1
sermaye : 67	sessizlik : 229	seyyiat : 1
sermaye birikimi : 1	set : 37	sezaryen : 2
sermayeci : 1	set işçisi : 1	sezdiri : 3
sermayedar : 4	setre : 3	sezgi : 20
serpuş : 3	sevap : 6	sezi : 1
sersem : 2	sevda : 54	seziş : 7
sersemlik : 5	sevecenlik : 14	sezon : 22
serseri : 53	sevgi : 246	sfenks : 6
serserilik : 4	sevgi gösterisi : 1	sıcak : 117
sert : 2	sevgili : 182	sıcak su : 2
sertifika : 49	sevi : 7	sıcaklık : 62
sertleşme : 1	sevimli : 1	sıçan : 8
sertlik : 16	sevimsizlik : 10	sıçrama : 21
serum : 3	sevimsizlik : 2	sıçrayış : 8
serüven : 123	sevinç : 209	sıfat : 32
serüvenci : 1	sevinç dalgası : 2	sıfır : 7
server : 1	sevinç gösterisi : 1	sığınmak : 14
servet : 40	sevinme : 1	sığınmacı : 2
servet akını : 1	sevişme : 38	sığıntı : 1
servi : 15	seviye : 66	sığır : 12
servilik : 1	seviyesizlik : 1	sığır eti : 4
servis : 39	sevk sistemi : 1	sığır köftesi : 1
servis aracı : 1	sevkiyat : 3	sığırıcık : 1
servis tabağı : 19	sevme biçimi : 1	sığırkuyruğu otu : 2

sıgırtmaç : 1	sırnaşıklık : 1	silahlık : 1
sıgılık : 2	sırt : 45	silahsızlanma : 4
sıhhat : 4	sırtlan : 10	silahşor : 6
sıkı : 2	sıtma : 10	silahtar : 2
sıkılğanlık : 1	sıva : 8	silecek : 7
sıkılık : 2	sıvı : 70	silgi : 2
sıkıntı : 87	sıyrık : 7	silik : 1
sıkışıklık : 3	sızı : 23	silikon : 1
sıklık : 1	sızıntı : 3	silindir : 7
sıla : 4	sızış : 1	silkiniş : 2
sınav : 145	sızlanma : 2	silkmeye : 1
sınav sistemi : 5	sızma zeytinyağı : 1	sille : 3
sınıf : 333	sicil : 7	silme : 3
sınıf arkadaşı : 5	sicim : 16	silsile : 5
sınıf öğretmeni : 1	sidik : 3	siluet : 21
sınıflama : 4	sigara : 140	sim : 2
sınıflandırma : 13	sigara ağızlığı : 1	sima : 46
sınır : 79	sigara dumanı : 2	simetri : 1
sınırlama : 10	sigara kağıdı : 1	simge : 26
sınırlandırma : 1	sigara kutusu : 1	simgesellik : 3
sıpa : 9	sigara paketi : 3	simit : 25
sır : 59	sigara satışı : 1	simitçi : 5
sır perdesi : 1	sigaracı : 1	simsar : 3
sır taciri : 1	sigaralık : 1	simsarlık : 1
sıra : 225	sigorta : 7	simya : 1
sıra dağ : 1	sigortacı : 1	simyacı : 2
sıradağ : 2	siğil : 3	simyager : 1
sıradanlık : 1	sihir : 3	sincap : 7
sıralama : 20	sihirci : 3	sine : 6
sırat köprüsü : 1	sikke : 4	sinek : 41
sırdaş : 4	siklus : 1	sineklik : 2
sırdaşlık : 1	silah : 223	sinema : 115
sırık : 4	silah arkadaşı : 2	sinema biçimi : 2
sırıtış : 20	silah deposu : 1	sinema dili : 1
sırtma : 14	silah sesi : 1	sinema eleştirisi : 1
sırma : 8	silahlı : 1	sinema meraklısı : 1

sinema salonu : 1	sistem gereksinimi : 1	siyasi hava : 1
sinema tarihi : 1	sistematikleştirme : 1	siyasi hayat : 1
sinemacı : 13	sistit : 1	siyasi hesap : 1
sinerji : 3	sit : 1	siyasi iktidar : 1
sineye çekiş : 2	site : 98	siyasi irade : 1
sini : 14	sitem : 9	siyasi kadro : 1
sinir : 34	sivil : 21	siyasi karakter : 1
sinir ağ : 1	sivil komutan : 1	siyasi kültür : 2
sinir bozukluğu : 1	sivil polis : 2	siyasi oluşum : 1
sinir krizi : 1	sivil toplum girişimi : 2	siyasi ortam : 1
sinir sistemi : 32	sivil toplum örgütü : 2	siyasi parti : 2
sinir ucu : 1	sivilce : 7	siyasi rejim : 1
sinirlenme : 1	sivri : 1	siyasi sorun : 2
sinirlilik : 4	sivri biber : 2	siyasi yapı : 5
sinsilik : 1	sivrilik : 2	siyasi yelpaze : 1
sinüs : 1	sivrisinek : 9	siyasilik : 1
sinüzit : 4	siyah : 25	siyatik : 1
sinyal : 14	siyahi : 1	skala : 1
sipahi : 4	siyahlık : 5	skandal : 10
sipariş : 2	siyasa : 1	skeç : 2
siper : 13	siyasal çizgi : 1	skleroz : 1
siren : 4	siyasal düzen : 1	skor : 42
siren sesi : 1	siyasal güç : 1	skorer : 1
sirk : 5	siyasal ortam : 1	slayt : 1
sirke : 20	siyasal yapı : 1	slip : 2
sirke sosu : 3	siyasal yönetim : 1	slogan : 29
sirke şişesi : 1	siyaset : 129	smaç : 3
sirkülasyon : 1	siyaset adamı : 3	smear : 2
siroz : 2	siyaset dünyası : 1	smokin : 3
sirto : 1	siyasetçi : 61	SMS : 2
sis : 40	siyasi : 16	soba : 129
sis bulutu : 1	siyasi açılım : 1	soba borusu : 1
sis farı : 2	siyasi birlik : 1	sobacı : 1
sis perdesi : 1	siyasi çizgi : 1	soda : 15
sis tabakası : 1	siyasi değer : 1	sofa : 36
sistem : 537	siyasi hareket : 3	sofistike : 1

sofizim : 1	sollama : 3	sorgulam : 1
sofra : 75	solo : 1	sorgulama : 16
sofra bezi : 1	solucan : 12	sormaca : 1
sofra örtüsü : 1	soluk : 92	soru : 444
sofra takımı : 1	soluklama : 1	soru işareti : 5
softa : 8	soluklanma : 1	soru önergesi : 2
sofu : 3	solukluk : 1	sorumlu : 8
sofuluk : 3	soluma : 4	sorumluluk : 42
soğan : 66	solunum : 27	sorumsuz : 1
soğan dolması : 1	solunum enfeksiyonu : 1	sorumsuzluk : 2
soğuk : 123	solunum yolu enfeksiyonu : 1	sorun : 494
soğuk algınlığı : 4	solunum yolu iltihabı : 1	sorun yumağı : 1
soğuk savaş : 1	solüsyon : 7	sorunsal : 12
soğuk şaka : 1	som balığı : 1	soruş : 1
soğukkanlılık : 8	somon : 2	soruşturma : 38
soğukluk : 17	somon : 11	sos : 106
soğutucu : 1	somurtkanlık : 2	sosis : 8
sohbet : 69	somut : 1	sosyal : 3
sokağa çıkma yasağı : 1	somutluk : 2	sosyal çevre : 1
sokak : 710	somya : 2	sosyal demokrat : 5
sokak ağzı : 1	son : 33	sosyal dinamik : 2
sokak çocuğu : 2	sonat : 12	sosyal konut : 2
sokak kapısı : 1	sonbahar : 20	sosyal tesis : 1
sokak kavgası : 1	sonbahar akşamı : 3	sosyal yapı : 1
sokak köpeği : 3	sonlandırma : 1	sosyal yaşam : 2
sokak kültürü : 1	sonluk : 1	sosyal yaşam projesi : 3
sokak lambası : 1	sonra : 15	sosyal yön : 1
sokak satıcısı : 1	sonsuz : 2	sosyalist : 12
soket : 1	sonsuzluk : 16	sosyalist parti : 5
sokulganlık : 2	sonuç : 275	sosyalizm : 25
sokuluş : 3	sonuçlama : 1	sosyete : 5
sokum : 1	sopa : 37	sosyete takımı : 1
sol : 14	soprano : 4	sosyetik : 1
solcu : 22	sorgu : 23	sosyolog : 1
solgunluk : 6	sorgu sual : 1	sosyoloji : 3
solist : 7	sorguç : 3	sote : 4

sound : 5	söz akışı : 1	sporculuk : 3
soy : 33	söz bilim : 2	sporsever : 1
soy ağacı : 1	söz dizimi : 3	sportmen : 1
soya : 2	söz dizisi : 2	spot : 3
soya fasulyesi : 1	söz düellosu : 1	sprey : 14
soyad : 3	söz kalıbı : 1	stabilizasyon : 1
soygun : 9	söz yağmuru : 1	stadyum : 3
soyguncu : 9	söz yazarı : 1	stajyer : 3
soygunculuk : 1	sözce : 1	standart : 27
soykırım : 12	sözcü : 3	stant : 1
soylu : 10	sözcük : 209	star : 15
soyluluk : 3	sözcük dağılımı : 1	start : 3
soysuz : 2	sözcük oyunu : 1	stat : 6
soysuzlaşma : 1	sözcük seçimi : 1	statü : 50
soytarı : 16	sözdizimi : 3	statüko : 1
soytarılık : 2	sözleşme : 55	statükoculuk : 1
soyutlama : 6	sözlük : 38	statülü : 1
soyutluk : 1	sözlükçü : 1	stent : 1
söğüş : 1	spagetti : 9	step : 9
söğüt : 16	spam : 4	stereotip : 1
söğüt dalı : 4	spazm : 1	sterlin : 3
sömestir : 1	spektrum : 1	stil : 17
sömürge : 11	spekülasyon : 3	stileto : 4
sömürgecilik : 3	spekülatör : 1	stilizasyon : 1
sömürü : 13	sperm : 5	stilo : 2
sömürücü : 2	spiker : 5	stimülatör : 1
sörfçü : 3	spiral : 1	stok : 2
sövgü : 2	spor : 36	stop : 1
söylem : 132	spor araba : 1	stop lambası : 1
söylence : 10	spor basını : 1	stopaj : 1
söyleniş : 3	spor dalı : 1	stor : 2
söylenti : 24	spor etkinliği : 1	strateji : 38
söyleşi : 23	spor komiseri : 1	stratejisi : 1
söylev : 15	spor merkezi : 1	stres : 11
söyleyiş : 20	spor yazarı : 1	stres hormonu : 2
söz : 886	sporcu : 67	striptizci : 1

stüdyo : 2	suç şebekesi : 1	susma : 4
su : 1811	suçlama : 47	sustalı : 6
su anıtı : 1	suçlu : 39	susuş : 6
su bardağı : 1	suçluluk : 8	susuz : 1
su basıncı : 1	suçluluk duygusu : 5	susuz rakı : 1
su baskını : 1	sufi : 1	susuzluk : 14
su başı : 1	sufle : 9	sübvansiyon : 3
su bidonu : 1	suflör : 1	sübyan : 2
su birikintisi : 5	suikast : 12	sübyancı : 1
su borusu : 1	suikast girişimi : 2	sükûn : 1
su böreği : 1	suikastçı : 2	sükun : 5
su damlacığı : 1	suit : 3	sükunet : 11
su damlası : 1	sulak : 1	sükût : 17
su deposu : 2	sulak alan : 2	sülale : 8
su havzası : 2	sulama : 4	sülük : 3
su kabağı : 2	sulh : 8	sülün : 3
su kabı : 1	sulta : 3	sülüs : 1
su kanalı : 1	sultan : 33	sümbül : 6
su kaynağı : 2	sultani : 1	sümük : 1
su kitlesi : 1	sultaniyegâh : 1	sümüklü böcek : 1
su kütlesi : 2	sultanlık : 1	sünger : 10
su muhallebisi : 2	sulu boya : 1	sünnet : 8
su nanesi : 1	sululuk : 1	sünnet töreni : 1
su sağlayıcısı : 1	sunu : 2	süpermarket : 3
su samuru : 1	sundurma : 4	süprüntü : 3
su şişesi : 1	sunilik : 1	süpürge : 14
su ürünü : 1	sunu : 1	süpürge otu : 1
sual : 50	sunucu : 18	sürahi : 23
sualtı kazısı : 1	sunum : 20	sürat : 20
subay : 260	sunuş : 3	süre : 252
subaylık : 11	sur : 28	süreç : 242
sucuk : 5	surat : 174	sürekli : 1
suç : 190	suret : 146	süreklilik : 8
suç duyurusu : 1	susam : 1	sürelî : 3
suç ortağı : 1	susku : 5	sürgü : 2
suç ortaklığı : 1	suskunluk : 32	sürgün : 23

sürgün yeri : 2	sütçük : 1	şakayık : 2
sürgünlük : 1	sütlaç : 4	şakırtı : 4
sürme : 1	sütleğen : 1	şaklabanlık : 2
sürmeli : 1	sütlük : 1	şal : 27
sürpriz : 13	sütnine : 2	şalgam dolması : 1
sürtüşme : 5	sütre : 1	şalvar : 42
sürü : 31	sütun : 66	şalvarlı : 1
sürücü : 52	sütyen : 4	şaman : 2
sürüklenme : 2	süvari : 31	şamar : 9
sürükleyicilik : 1	süvari alayı : 3	şamata : 11
sürükleyiş : 1	süvari birliği : 1	şamdan : 42
sürüngen : 4	süveter : 6	şampanya : 14
sürünüş : 2	süzgeç : 27	şampiyon : 3
sürüş : 15	süzgünlük : 1	şampiyona : 2
süs : 30	süzülme : 1	şampiyonluk : 7
süs balığı : 1	süzülüş : 3	şampuan : 7
süs bebeği : 1	şablon : 5	şan : 7
süs biberi : 1	şadırvan : 13	şancı : 1
süs bitkisi : 2	şafak : 12	şangırtı : 1
süs eşyası : 1	şaft yatağı : 1	şans : 11
süs püs : 1	şah : 2	şanslı : 1
süsleme : 18	şaheser : 12	şanssızlık : 4
süslü : 2	şahıs : 90	şantajcı : 1
süspansiyon : 11	şahin : 24	şanti : 2
süt : 181	şahit : 23	şantiye : 1
süt gölü : 1	şahitlik : 2	şanzıman : 39
süt ineği : 1	şahlanış : 1	şapırtı : 4
süt kutusu : 1	şahsiyet : 89	şapka : 334
süt makinesi : 1	şair : 381	şapkacı : 1
süt nine : 3	şaire : 1	şaplak : 4
süt şişesi : 1	şairlik : 2	şarap : 234
süt tozu : 1	şaka : 60	şarap evi : 1
süt üretimi : 1	şakacı : 2	şarapçı : 2
süt ürünü : 1	şakacılık : 3	şaraphane : 1
sütanne : 2	şakak : 1	şarj : 2
sütçü : 4	şakalaşma : 2	şarj aleti : 1

şarjör : 1	şehir otobüsü : 1	şeref : 7
Şark : 2	şehir turu : 3	şerefe : 2
Şark adeti : 1	şehircik : 1	şerefeli : 1
Şark masalı : 1	şehircilik : 4	şerefsiz : 1
şarkı : 272	şehirleşme : 2	şerefsizlik : 1
şarkı sözü : 2	şehirli : 3	şerh : 1
şarkıcı : 45	şehit : 22	şerif : 1
Şarklı : 1	şehitlik : 5	şerir : 1
şarküteri : 4	şehriyar : 1	şerit : 34
şarlata : 2	şehriye : 6	şevk : 6
şart : 185	şehriye çorbası : 1	şey : 3406
şartlama : 5	şehvet : 21	şeyh : 18
şartlanma : 3	şehzade : 26	şeyh efendi : 1
şartname : 1	şeker : 141	şeyhülislam : 3
şaşılık : 2	şeker hastalığı : 3	şeyleşmişlik : 1
şaşırtıcılık : 1	şeker kutusu : 1	şeytan : 27
şaşırtmaca : 1	şeker pancarı : 1	şeytanlık : 2
şaşkın : 1	şeker tutucu : 1	şeytanminaresi : 1
şaşkınlık : 43	şekerci : 1	şezlong : 3
şatafat : 4	şekerdanlık : 3	şık : 3
şatafatlı : 1	şekerleme : 6	şıkırtı : 1
şato : 11	şekerlik : 6	şıklık : 19
şayak : 1	şekerpare : 1	şillik : 1
şayia : 1	şekil : 1803	şımarık : 2
şebboy : 1	şekil bozukluğu : 1	şımarıklık : 8
şebeke : 6	şekilcilik : 2	şingirtı : 1
şecere : 3	şekilde : 16	şıra : 1
şef : 30	şekillenme : 1	şırfıntı : 1
şeffaf dosya : 1	şelale : 5	şırıltı : 2
şeffaflık : 1	şema : 19	şırınga : 2
şefkat : 13	şemsiye : 41	şiar : 1
şeftali : 11	şenlik : 21	şiddet : 87
şeftali rakısı : 1	şerait : 2	şiddet ortamı : 2
şehir : 320	şerare : 1	şifa : 2
şehir hayatı : 2	şerbet : 20	şifon : 3
şehir kahvesi : 1	şerbetçi : 2	şifre : 17

şifreleme : 2	şışlık : 4	şüpheli : 5
şiir : 682	şışman : 7	şürekâ : 1
şiir akımı : 1	şışmanlık : 9	taaffün : 2
şiir anlayışı : 4	şivan : 1	taahhüt : 6
şiir dili : 5	şive : 23	taahhütname : 1
şiir dinletisi : 1	şizofren : 2	taammüt : 1
şiir etkinliği : 1	şizofreni : 2	taarruz : 23
şiir evreni : 1	şizoit : 1	taassup : 2
şiir kitabı : 6	şofben : 3	tabak : 131
şiir örgüsü : 1	şoför : 52	tabaka : 91
şiir poetikası : 1	şok : 44	taban : 48
şiir serüveni : 2	şopar : 4	tabanca : 124
şiir topluluğu : 1	şoparcık : 2	tabanlık : 1
şiir ustası : 1	şort : 21	tabela : 16
şiir ürünü : 1	şose : 12	tabhane : 1
şiircik : 1	šov : 21	tabiat : 59
şiirsel : 1	şovenizm : 1	tabiat görüşü : 1
şiirsellik : 8	šovmen : 1	tabiat parçası : 2
şikâyet : 17	şöhret : 19	tabiatçılık : 1
şekâyetçi : 1	şölen : 22	tabii : 1
şike : 2	şömine : 5	tabiiyet : 1
şilep : 16	şövalye : 13	tabip : 10
şilte : 14	şövalye zırhı : 1	tabiplik : 1
şimendifer : 3	şubat : 3	tabir : 50
şimşek : 19	şube : 28	tabla : 14
şipşakçı : 1	şube müdürü : 1	tablet : 6
şiraze : 1	şuhluk : 1	tablo : 202
şirket : 257	şule : 3	tabu : 6
şirretlik : 2	şûra : 1	tabur : 9
şiş : 7	şurup : 34	tabur komutanı : 1
şişe : 114	şut : 14	tabure : 10
şişe kapağı : 1	şuur : 4	tabut : 90
şişinme : 1	şuuraltı : 1	tabya : 1
şişirme : 1	şükran yemeği : 1	tacir : 2
şişkinlik : 3	şükür : 1	taciz : 7
şişko : 5	şüphe : 24	taç : 17

tadımlık : 1	taht : 14	taklitçi : 6
tafra : 1	taht odası : 1	taklitçilik : 2
tafsilat : 3	tahta : 70	takma tırnak : 1
tafta : 2	tahta at : 1	takoz : 1
tahaffuz : 2	tahta kalem : 1	takrir : 3
tahakküm : 1	tahta kapı : 1	taksi : 19
tahammül : 2	tahta kutu : 3	taksi şoförü : 1
tahassür : 4	tahta parçası : 3	taksi yolculuğu : 1
tahassüs : 1	tahta sandık : 4	taksici : 5
tahavvül : 2	tahtaboş : 1	taksim : 2
tahayyül : 2	tahtakurusu : 4	taksimetre : 1
tahdit : 1	tahtirevan : 2	taksir : 1
tahl : 7	tahvil : 74	taksit : 8
tahl gevreği : 2	tahvil ihalesi : 24	taktaka : 2
tahl ürünü : 2	tahvil ihracı : 1	taktik : 19
tahin : 1	taife : 3	taktisyen : 1
tahkikat : 2	tak : 3	takunya : 4
tahkim : 1	taka : 7	takvim : 49
tahkimat : 1	takallüs : 1	takviye : 1
tahkir : 2	takayyüt : 1	talan : 1
tahkiyeci : 1	takdir : 3	talancılık : 1
tahlil : 24	takı : 41	talaş : 1
tahliye : 6	takı koleksiyonu : 1	talebe : 43
tahmin : 26	takılma : 2	talep : 38
tahminci : 2	takım : 460	talih : 49
tahra : 1	takım arkadaşı : 1	talihli : 2
tahrifat : 4	takım elbise : 19	talihsiz : 1
tahrif : 1	takım kaptanı : 1	talihsizlik : 3
tahrir : 4	takım taklavat : 2	talika : 1
tahrirçilik : 2	takıntı : 6	talim : 8
tahrirat : 2	takırtı : 3	talimat : 13
tahriş : 1	takibat : 3	talimatname : 3
tahsil : 9	takip : 24	talip : 4
tahsilat : 2	takipçi : 2	tam metin : 1
tahsildar : 1	takke : 13	tambur : 1
tahsisat : 2	taklit : 13	tambur : 4

tamir : 3	tanyeri : 2	tarifsizlik : 1
tamirat : 1	tapa : 1	tarih : 234
tamirci : 2	tapı : 1	tarih anlayışı : 2
tamlık : 1	tapınak : 19	tarih felsefesi : 1
tampon : 10	tapınma duygusu : 1	tarih hocası : 2
tan : 1	tapu : 10	tarih kitabı : 1
tandans : 1	taraça : 6	tarih yapısı : 1
tandır : 1	taraf : 595	tarihçe : 5
tandır ekmeği : 1	tarafsız : 2	tarihçi : 26
tane : 122	tarafsızlık : 7	tarihçilik : 3
tanecik : 4	tarafı : 73	tarihi eser : 1
tanga : 1	tarafırlık : 1	tarihi yapı : 2
tango : 5	tarak : 48	tarihleme : 1
tanı : 6	taralı : 1	tarihselcilik : 1
tanıdık : 26	tarama : 17	tarikât : 17
tanık : 43	tarama testi : 1	tarikât şeyhi : 1
tanıklık : 7	taranma : 1	tariz : 2
tanım : 46	tarator : 4	tarla : 254
tanıma : 1	tarayıcı : 1	tarla faresi : 1
tanımlama : 17	tarçın : 7	tarla kuşu : 5
tanınırılık : 1	tarh : 2	tarot kartı : 1
tanınma : 2	tarhana : 3	tart : 24
tanışıklık : 3	tarhana çorbası : 4	tart kalıbı : 1
tanışma : 7	tarhiyat : 4	tartı : 2
tanıtım : 7	tarım : 31	tartım : 1
tanıtım gecesi : 1	tarım alanı : 4	tartışma : 254
tanıtım yazısı : 1	tarım arazisi : 1	tartışma konusu : 6
tanıyış : 1	tarım işçisi : 2	tartışmacı : 1
tank : 8	tarım kenti : 1	tartışmacılık : 1
tanker : 23	tarım kültürü : 1	tarz : 175
tanrı : 104	tarım politikası : 1	tas : 44
tanrıça : 16	tarım toplumu : 1	tas kapama : 1
tansık : 1	tarım ürünü : 2	tasa : 5
tansiyon : 6	tarımcı : 1	tasallut : 2
tansiyon düşüklüğü : 1	tarif : 42	tasarı : 13
tantana : 1	tarife : 28	tasarım : 107

tasarımcı : 5	taşlık : 18	tavşan : 24
tasarruf : 20	taşra : 4	tavuk : 112
tasavvur : 11	taşra kasabası : 1	tavuk çorbası : 1
tasfiye : 1	taşra kenti : 1	tavuk eti : 1
tashih : 3	taşralı : 3	tavuk ızgara : 2
taslak : 5	tat : 174	tavuk içi : 1
tasma : 3	tatar böreği : 1	tavuk kanat : 1
tasnif : 7	tatbikat : 13	tavuk rosto : 1
tasvip : 2	tatıl : 31	tavuk suyu : 3
tasvir : 29	tatıl beldesi : 1	tavukçuluk : 3
taş : 384	tatıl günü : 1	tavukgöğsü : 11
taş alet : 1	tatıl köyü : 5	tavus kuşu : 1
taş araç : 1	tatıl merkezi : 1	tay : 22
taş avlu : 2	tatıl programı : 1	tayf : 1
taş basma : 1	tatıl yeri : 1	tayfa : 14
taş bina : 2	tatilci : 3	tayfun : 2
taş blok : 3	tatlandırıcı : 10	tayın : 4
taş ev : 2	tatlı : 129	tayin : 4
taş oda : 2	tatlı su : 1	tayt : 3
taş parçası : 5	tatlıcı : 6	tayyare : 2
taş plak : 2	tatlılık : 9	tayyör : 15
taş tarla : 1	tatmin : 7	taze : 29
taş yapı : 6	tatminsizlik : 3	taze fasulye : 2
taş yığını : 2	tatsızlık : 3	tazecik : 2
taşçı : 1	tava : 155	tazelik : 9
taşeron : 1	tavan : 103	tazı : 8
taşım : 1	tavan arası : 3	taziye : 1
taşım : 1	taverna : 2	tazminat : 38
taşım : 1	tavernacı : 1	tazminat davası : 1
taşım : 1	tavir : 894	tazyik : 2
taşınmaz : 5	taviz : 4	teamül : 1
taşıt : 27	tavla : 4	tebaa : 7
taşıt ücreti : 4	tavla partisi : 1	tebessüm : 150
taşırıyıcı : 10	tavla turnuvası : 1	tebeşir : 4
taşkın : 1	tavsiye : 15	tebligat : 4
taşkınlık : 6	tavsiye mektubu : 1	tebliğ : 10
taşlama : 7		

tebrik : 4	tekel : 5	telaş : 47
tecavüz : 15	tekelleşme : 2	telaşsızlık : 1
tecavüzcü : 1	tekellüm : 2	teleferik : 2
tecelli : 11	teker : 5	telefon : 125
tecessüs : 7	tekerlek : 36	telefon görüşmesi : 1
tecil : 3	tekerlekli sandalye : 1	telefon hattı : 1
tecrit : 2	tekerleme : 6	telefon kartı : 1
tecrübe : 60	tekil : 2	telefon konuşması : 2
teçhizat : 9	tekir : 3	telefon numarası : 3
tedarik : 1	tekke : 3	telefon rehberi : 1
tedavi : 186	teklif : 77	telefon şakası : 1
tedavi yöntemi : 7	teklifsizlik : 1	telefon zili : 1
tedbir : 118	teklik : 3	telek : 1
tedirginlik : 11	tekme : 15	telekız : 1
tedris : 2	tekne : 87	telekonferans : 1
teessür : 8	tekne gezisi : 1	teleks : 3
tef : 4	tekne turu : 1	telesekreter : 2
tefeci : 2	tekne ustası : 1	teleskop : 6
tefekür : 4	teknik : 68	televizyon : 40
teferruat : 12	teknik adam : 13	televizyon kanalı : 1
teflon tava : 1	teknik direktör : 9	televizyon odası : 1
tefrika : 1	teknik ekip : 1	televizyon programı : 1
tefsir : 13	teknik personel : 1	televizyon sunucusu : 1
teftiş : 4	teknisyen : 4	televizyoncu : 2
teğmen : 15	teknoloji : 37	televizyonculuk : 1
tehalük : 1	tekrar : 14	telgraf : 60
tehdit : 55	tekrarlama : 1	telgraf direği : 1
tehdit mektubu : 2	tekrarlanış : 1	telgraf müdürü : 1
teheyyüç : 1	teksir makinesi : 3	telgraf teli : 1
tehlike : 65	tekstil fabrikası : 1	telgrafçı : 1
tek : 6	tektaş : 3	telgrafhane : 1
tek gün : 1	tekzip : 3	telgrafname : 1
tekâlif : 1	tel : 171	telif : 1
tekâmül : 1	tel örgü : 2	telkin : 9
tekdüzelik : 3	telafluz : 3	tellak : 2
teke : 14	telakki : 4	tellal : 2

tellallılık : 1	temsiliyet : 1	terapi : 23
telmiş : 2	ten : 108	terapist : 4
telsiz : 2	tenakuz : 1	teras : 27
telve : 1	tencere : 183	terazi : 14
tem : 2	teneffüs : 16	terazileme : 1
tema : 44	teneke : 69	terbiye : 43
temas : 41	teneke parçası : 2	terbiyesiz : 1
temaşa : 2	tenesir : 1	terbiyesizlik : 1
temayül : 10	tenhalık : 6	tercih : 39
tembel : 6	tenisçi : 4	tercüman : 12
tembellik : 11	tenkit : 19	tercümanlık : 3
tembih : 5	tenkitçi : 5	tercüme : 12
temel : 136	tenli : 2	tereddüt : 17
temel taşı : 3	tennure : 6	terennüm : 2
temenna : 5	tenor : 3	tereyağı : 10
temenni : 5	tensel aşk : 1	terfi : 5
teminat : 7	tente : 1	terim : 38
teminat mektubu : 1	tenvirat : 1	terkip : 30
teminat talebi : 1	teokrasi : 2	terlik : 76
temiz : 3	teolog : 1	terminal : 1
temizleme : 4	teori : 66	terminoloji : 4
temizleme ürünü : 1	teorik konu : 1	termos : 3
temizleyici : 3	teorisyen : 1	termosifon : 1
temizlik : 34	tepe : 180	termostat : 1
temizlik aracı : 1	tepecik : 10	terör : 45
temizlik hareketi : 1	tepinme : 2	terör dalgası : 1
temizlikçi : 1	teпки : 174	terör eylemi : 1
temkin : 3	tepkime : 2	terör örgütü : 13
temmuz : 4	tepkisellik : 1	terör suçu : 1
temmuz sıcağı : 1	tepsi : 80	terör şebekesi : 1
tempo : 32	tepsi böreği : 2	terörcü : 2
temrin : 1	ter : 50	terörist : 22
temsil : 31	ter damlası : 2	terörizm : 4
temsil oranı : 2	ter kokusu : 3	ters : 16
temsili : 61	terakki : 2	tersane : 1
temsilcilik : 6	terane : 4	terslik : 2

tertibat : 4	teşrin : 1	tıp merkezi : 2
tertip : 12	teşvik : 8	tıptırtı : 2
terzi : 16	teşvik kredisi : 2	tır : 2
terzilik : 2	tetikçi : 8	tırabzan : 2
tesadüf : 23	tetkik : 23	tıraş : 15
tescil : 4	tevakkuf : 2	tıraş kokusu : 1
tescil belgesi : 1	tevazu : 2	tıraş losyonu : 1
teselli : 8	tevekkül : 6	tıraş makinesi : 2
tesir : 63	tevkif kararı : 1	tıraşçı : 1
tesis : 81	tevkifat : 4	tırıs : 2
tesisat : 7	teyel : 1	tırmanış : 5
teslim : 2	teyp : 12	tırmık : 1
teslimiyet : 16	teyze : 46	tırnak : 59
teslimiyetçilik : 1	teyzezade : 2	tırnak cilası : 2
tespih : 42	tez : 31	tırpan : 10
tespit : 19	tezahür : 9	tırtıl : 7
test : 28	tezahürat : 12	ticaret : 39
test merkezi : 1	tezat : 1	ticaret filosu : 1
testere : 3	tezgâh : 30	ticaret hacmi : 1
testi : 24	tezgâhtar : 12	ticaret limanı : 1
testi kebabı : 1	tezkere : 8	ticaret sistemi : 1
testici : 2	tezkire : 1	ticarethane : 1
testis : 2	tezyinat : 1	ticari araç : 1
teşbih : 12	tıfıl : 2	ticari marka : 1
teşebbüs : 56	tıkaç : 1	tik : 12
teşebbüşçü : 1	tıkanıklık : 3	tik tak : 3
teşekkül : 13	tıkanma : 1	tikellik : 1
teşekkür : 12	tıkırtı : 13	tiksinme : 1
teşhircilik : 3	tıkızlık : 3	tiksinti : 4
teşhis : 5	tılsım : 5	tiktak : 4
teşkilat : 34	tımbırtı : 1	tilki : 16
teşkilatçılık : 1	tıngırdatma : 1	tilkilik : 1
teşkilatlanma : 1	tıngırtı : 2	tim : 10
teşrifat : 2	tını : 18	timsah : 5
teşrih : 2	tınlama : 5	timsal : 1
teşrikimesai : 1	tıp : 13	tin : 1

tinir : 1	tiyatroculuk : 6	toplantı : 271
tinerci : 1	tohum : 39	toplardamar : 5
tip : 228	tohumlama : 13	toplayıcı : 2
tipi : 6	tohumluk : 2	topluluk : 115
tipleme : 6	toka : 22	toplum : 472
tipografi : 1	tokat : 37	toplum bilim : 1
tipoloji : 2	tokmak : 13	toplum bilimci : 1
tiraj : 12	toksin : 4	toplum düzeni : 3
tiramisu : 1	tolerans : 1	toplum hayatı : 1
tirat : 1	tomar : 3	toplum modeli : 2
tiren : 2	tombul : 1	toplum polisi : 1
tirit : 2	tomograf : 1	toplum yapısı : 7
tirşe : 1	tomografi : 65	toplumcu : 1
tiryaki : 1	tomruk : 4	toplumculuk : 2
tiryakilik : 2	tomurcuk : 2	toplumsal : 4
tişört : 78	ton : 156	toplumsal baskı : 1
tişörtlü : 1	ton balığı : 11	toplumsal düzen : 1
titizlik : 18	tonik : 7	toplumsal hareket : 1
titr : 1	tonilato : 1	toplumsal yapı : 5
titreklik : 1	tonlama : 2	toplumsalcılık : 2
titreme : 17	tonoz : 4	toplumsallaşma : 1
titreşim : 26	tonsillit : 1	toplumsallık : 1
titretiş : 1	tonton : 1	topoğrafya : 1
titreyiş : 6	top : 107	toprak : 728
tiyatro : 109	top ateşi : 2	toprak ağası : 1
tiyatro adamı : 2	top sesi : 1	toprak kokusu : 1
tiyatro bilimci : 2	topaç : 2	toprak mamulleri : 1
tiyatro eseri : 2	topak : 3	toprak parçası : 6
tiyatro grubu : 1	topal : 6	toprak reformu : 2
tiyatro insanı : 2	toparlama : 1	topuk : 27
tiyatro oyuncusu : 1	topçu : 5	topuz : 20
tiyatro oyunu : 1	topçu alayı : 1	torba : 127
tiyatro sahnesi : 2	toplama : 5	torik : 4
tiyatro sanatçısı : 1	toplama : 1	tork : 1
tiyatro yarışması : 1	toplaniş : 3	torpil : 1
tiyatrocü : 6	toplama : 1	tortu : 9

torun : 25	trapez : 1	turaç : 1
tosbağa : 4	travers : 1	Turancılık : 1
toslaşma : 1	travesti : 4	turbo : 1
tost : 21	travma : 11	turbo motor : 1
tost ekmeği : 1	tren : 112	turist : 41
tostçu : 1	tren düdüğü : 1	turist grubu : 1
tosun : 7	tren faciası : 1	turist kız : 1
totem : 1	tren kazası : 1	turistik kent : 1
toy : 2	trençkot : 4	turistik otel : 1
toynak : 1	trend : 4	turizm : 9
toz : 67	trent : 4	turizm beldesi : 1
toz bulutu : 4	tribün : 15	turizm bürosu : 1
toz şeker : 3	triko : 8	turizm rehberi : 1
toz yağmuru : 1	trilyon : 2	turizmci : 1
tozluk : 1	trip : 1	turna : 15
tozşeker : 2	tropikal ada : 1	turna sürüsü : 1
töre : 15	truvakar : 1	turne : 4
tören : 91	trük : 1	turnike : 1
tören giysisi : 1	tsunami : 2	turnuva : 5
töz : 3	tufan : 3	turp : 5
trafik : 14	tugay : 9	turşu : 13
trafik kazası : 16	tugay komutanlığı : 20	turta : 3
trafik kontrolü : 1	tuğ : 2	turuncu : 7
tragedya : 8	tuğla : 25	turunç : 3
trajedi : 16	tuğra : 2	tuş : 13
trajik : 1	tuhaflık : 7	tuş takımı : 1
traktör : 17	tuluat : 1	tutam : 2
traktör römorku : 1	tuluk : 6	tutamak : 2
trampet : 1	tulum : 16	tutanak : 13
tramvay : 37	tulum peyniri : 1	tutar : 60
tramvay durağı : 1	tulumba : 3	tutarlı : 1
trans : 1	tuman : 1	tutarlılık : 17
transatlantik : 3	tunç : 4	tutkal : 3
transfer : 20	tunik : 2	tutku : 88
transfüzyon : 1	tur : 77	tutkun : 1
transparan kıyafet : 2	tur şirketi : 1	tutkunluk : 1

tutma kolu : 1	tüketim : 13	türlü (I) : 2
tutsak : 6	tüketim maddesi : 1	türlü (I) : 6
tutsaklık : 2	tüketim malları : 6	tüt : 1
tutucu : 2	tüketim toplumu : 1	tütsü : 2
tutuculuk : 2	tüketim ürünü : 2	tütün : 37
tutuklama : 8	tüketim vergisi : 1	tütün mamulü : 1
tutuklama kararı : 81	tükürme : 1	tütün yaprağı : 1
tutuklu : 34	tükürük : 12	tütüncü : 1
tutukluk : 3	tükürük köftesi : 1	tütüş : 1
tutulum : 3	tül : 43	tüy : 126
tutum : 388	tülbent : 27	tüy yumağı : 1
tutumu : 1	tümce : 22	tüycük : 3
tutunuş : 1	tümdengelim : 2	tüylenme : 1
tutuş : 1	tümlük : 1	tüylü : 3
tuval : 6	tümen : 24	tüzük : 2
tuvalet : 108	tümen komutanlığı : 6	TV : 9
tuvalet kağıdı : 1	tümgeneral : 2	TV dizisi : 1
tuvalet masası : 2	tümlük : 3	TV kanalı : 1
tuz : 147	tümör : 80	u dönüşü : 1
tuz biber : 1	tümsek : 3	ucube : 1
tuz değirmeni : 1	tünek : 3	ucuz : 1
tuz kokusu : 1	tünel : 33	ucuzluk : 4
tuzak : 56	tüp : 14	uç : 127
tuzluk : 2	tür : 184	uçak : 112
tuzluluk : 1	türban : 4	uçak bileti : 1
tüccar : 58	türbe : 17	uçak gemisi : 1
tüccarlık : 1	türbedar : 1	uçarılık : 1
tüf örtüsü : 1	türbülans : 1	uçkur : 1
tüfek : 319	türedi : 1	uçsuz bucaksızlık : 1
tüfek ateşi : 1	türev : 3	uçucu yağ : 1
tüfekçi : 2	Türk kahvesi : 7	uçuculuk : 1
tükenmez : 2	Türkolog : 3	uçuç böceği : 1
tükenmez kalem : 1	türkü : 122	uçurtma : 27
tüketici : 8	türkü albümü : 1	uçurtma kağıdı : 1
tüketici kredisi : 3	türkü bar : 2	uçurum : 52
tüketicilik : 1	türkücü : 2	uçuş : 43

uçuş noktası : 1	umacı : 1	utangaçlık : 8
uçuş seferi : 1	umar : 1	utanma : 1
uçuş simülatörü : 1	umarsızlık : 3	utku : 5
udi : 1	umman : 4	uyak : 1
ufaklık : 3	umumi : 1	uyanık : 1
ufuk : 65	umursamazlık : 7	uyanıklık : 9
uğraş : 59	umut : 69	uyanıklılık : 1
uğraşı : 5	umut ışığı : 2	uyanış : 12
uğraşım : 1	umut kırıcı : 1	uyanma : 1
uğultu : 60	umutsuzluk : 14	uyaran : 10
uğuntu : 1	un : 78	uyarı : 45
uğur : 1	un helvası : 1	uyarıcı : 10
uğur böceği : 2	unsu : 1	uyarılma : 3
uğurlama : 1	unsur : 218	uyarım : 5
uğursuzluk : 1	unutkanlık : 2	uyarlama : 4
ukala : 3	unutuluş : 1	uyarma : 1
ukala dümbeleği : 1	unutuş : 4	uydu : 7
ukalalık : 5	unvan : 10	uydurma : 2
ulak : 1	ur : 20	uygarlık : 50
ulam : 1	urba : 15	uygarlık tarihi : 1
ulan : 1	urban : 1	uygulama : 182
ulaşım : 14	urgan : 8	uygulanma : 1
ulaşım ağı : 1	us : 3	uygulayıcı : 4
ulaşma : 1	usa vurma : 1	uygun : 4
ulaştırma : 1	usanç : 1	uygunluk : 3
ulema : 7	uskumru : 1	uygunsuzluk : 1
ultrason : 2	usluluk : 1	uyku : 195
ultrasonografi : 1	usta : 66	uyku bozukluğu : 1
uluma : 5	usta öğretici : 1	uyku hapı : 2
ulus : 53	ustalık : 21	uykucu : 2
ulus devlet : 3	ustura : 11	uykusuzluk : 6
ulusal gelir : 1	usul : 31	uyruk : 5
ulusalcı : 1	usulsüzlük : 2	uysallık : 4
ulusçu : 1	uşak : 48	uyuklama : 2
ulusçuluk : 1	ut : 2	uyum : 45
uluyuş : 1	utanç : 16	uyum paketi : 1

uyuma : 1	uzlet : 3	ümmet : 5
uyumlu : 1	uzluk : 1	ümmetçi : 1
uyumluluk : 2	uzman : 47	ün : 10
uyumsuzluk : 3	uzman doktor : 1	üniforma : 36
uyurgezer : 1	uzman eğitimci : 1	ünite : 17
uyuşma : 3	uzman hekim : 1	üniversite : 39
uyuşmazlık : 2	uzman tabip : 1	üniversite mezunu : 1
uyuşturucu : 4	uzmanlık : 2	üniversite modeli : 1
uyuşturucu ticareti : 1	uzmanlık alanı : 1	üniversite öğrencisi : 6
uyuşukluk : 5	uzmanlık dalı : 1	üniversiteli : 4
uz dillilik : 1	uzun : 6	ünlem : 7
uzak : 69	uzunluk : 25	ünlem işareti : 1
Uzakdoğu seferi : 1	uzuv : 14	ünlü : 10
Uzakdoğulu : 1	uzviyet : 1	ünsüz : 1
uzaklaşma : 1	ücret : 143	üreme : 3
uzaklık : 41	ücret artışı : 1	üretici : 12
uzam : 10	ücret dağılımı : 3	üretim : 101
uzantı : 21	ücret dengesi : 1	üretim teknolojisi : 1
uzatma : 2	ücret politikası : 2	üretim tesisi : 1
uzay : 7	ücretlendirme : 1	üretkenlik : 1
uzay adamı : 2	ücretli : 1	ürkeklik : 8
uzay aracı : 4	üç : 3	ürküntü : 2
uzay boşluğu : 1	üçgen : 11	ürküş : 1
uzay gemisi : 1	üçkâğıtçı : 2	ürkütücü : 1
uzay istasyonu : 1	üçleme : 1	ürolog : 1
uzay kolonisi : 1	üçlü : 6	ürperiş : 9
uzay mekiği : 1	üfürükçü : 2	ürperme : 12
uzay robotu : 1	üfürüm : 3	ürperti : 14
uzay uçuşu : 3	ülfet : 2	ürün : 517
uzay üssü : 1	ülke : 710	ürün yelpazesi : 1
uzay yolculuğu : 2	ülkü : 8	üryanlık : 1
uzay yürüyüşü : 1	ülser : 3	üs : 17
uzaylı : 6	ülserleşme : 1	üslup : 185
uzlaşma : 6	ültimeatom : 4	üslupsuzluk : 1
uzlaşmaz : 1	ümit : 30	üst : 19
uzlaşmazlık : 2	ümitsizlik : 9	üst baş : 5

üst ben : 1	vagon : 141	varilci : 2
üst çene : 2	vaha : 3	varis : 8
üst kültür : 1	vahşet : 10	vâris : 9
üstadı azam : 1	vahşi : 8	varis çorabı : 1
üstat : 2	vahşilik : 1	varlık : 346
üsteğmen : 4	vaiz : 2	varlık biçimi : 1
üsteleme : 1	vajina : 1	varlıklı : 1
üsteleyiş : 1	vajinal akıntı : 3	varoluş : 10
üstlük : 2	vajinal akıntısı : 3	varoş : 1
üstün : 3	vajinit : 1	varsayım : 26
üstünlük : 81	vajinozis : 1	varsıl : 1
üstyapı : 2	vaka : 115	varsıllık : 2
üşüme : 3	vakanüvis : 2	varta : 2
ütopya : 12	vakar : 4	varyant : 1
ütopyacı : 3	vakayiname : 1	varyete : 1
ütü : 15	vakıa : 8	vasıf : 43
ütü masası : 1	vakıf : 85	vasıta : 39
üvey ana : 3	vakıflaşma : 1	vasiyet : 5
üvey anne : 3	vakit : 83	vasiyetname : 2
üvey baba : 1	vale : 2	vaşak : 1
üvey evlat : 1	valf : 4	vatan : 44
üveyik : 4	vali : 27	vatan aşığı : 2
üvez : 1	valide : 2	vatan evladı : 3
üye : 121	valilik : 5	vatan haini : 1
üyelik : 17	valiz : 13	vatan parçası : 1
üzengi : 5	vals : 3	vatan sever : 1
üzüm : 94	vampir : 3	vatan şairi : 1
üzüm salkımı : 1	Van kedisi : 1	vatandaş : 228
üzüm şerbeti : 1	Vandal : 1	vatandaşlık : 8
üzünç : 2	vanilya : 20	vatanperver : 3
üzüntü : 28	vantilatör : 7	vatansever : 8
vaat : 21	vapur : 103	vatansız : 1
vaaz : 5	varak : 3	vatoz : 1
vade : 7	vardiya : 1	vav : 3
vadi : 43	vardiya amiri : 2	vazgeçiş : 1
vaftiz : 2	varil : 13	vazgeçme : 2

vazife : 84	vergileme : 6	vinç : 3
vaziyet : 178	veri : 132	viraj : 8
vazo : 49	veri analizi : 1	virane : 6
VCD : 1	veri girişi : 1	virgöl : 20
vebal : 1	veri tabanı : 1	virüs : 14
veciz : 1	veri tabanı : 2	visal : 1
vecize : 1	verim : 6	viski : 36
veda : 11	verimlilik : 8	vişne : 5
vedalaşma : 3	verkaç : 1	vitamin : 14
vefa : 3	vermut : 2	vites : 3
vefakârlık : 1	versiyon : 42	vites geçişi : 1
vehim : 3	vesait : 1	vitray : 1
vekâlet : 4	vesika : 19	vitrin : 36
vekâletname : 2	vesile : 12	vitrin mankeni : 1
vekil : 20	veston : 1	viyolonsel : 1
vekillik : 1	vesvese : 3	vize : 1
velense : 1	veteriner : 1	vizör : 5
velet : 8	veto : 2	vizyon : 7
veli : 15	vezin : 13	vodvil : 2
veliaht : 3	vezin kalıbı : 1	vokal : 14
velodrom : 1	vezir : 88	vokalist : 2
veremli : 2	veznedar : 1	vole : 2
veresiye : 2	vınıltı : 6	voleybolcu : 1
veresiyeci : 1	vınlama : 2	volkan : 3
vergi : 126	vızıltı : 4	volt : 3
vergi borcu : 3	vicdan : 13	volta : 6
vergi düzeni : 1	vicdan azabı : 5	voltaj : 2
vergi indirimi : 12	vicdan rahatlığı : 1	votka : 37
vergi kaynağı : 1	vida : 9	vuku : 1
vergi memuru : 1	video : 4	vukuat : 9
vergi mükellefi : 1	video filmi : 1	vukuf : 2
vergi politikası : 1	video kamera : 1	vulva : 1
vergi reformu : 1	video oynatıcı : 1	vurdum duymazlık : 1
vergi sistemi : 4	vilayet : 6	vurdumduymazlık : 2
vergi teşviki : 1	vilayet merkezi : 1	vurgu : 19
vergi uzmanı : 1	villa : 85	vurgulama : 2

vurgun : 3	yağcı : 3	yaklaştırma : 1
vuruş : 29	yağış : 50	yakut : 3
vuruşma : 2	yağlı boya : 1	yalak : 5
vuslat : 5	yağlıboya : 5	yalan : 87
vuzuh : 2	yağlık : 7	yalancı : 9
vücut : 332	yağma : 5	yalancık : 1
vücut dili : 4	yağmur : 119	yalaz : 3
vücut ölçüsü : 1	yağmur bulutu : 1	yaldız : 24
vücut yapısı : 2	yağmur damlası : 1	yalı : 110
vükela : 1	yağmur ormanı : 1	yalım : 13
vüsat : 2	yağmur sağanağı : 2	yalınayak : 1
web sitesi : 2	yağmur suyu : 2	yalınlık : 9
yaba : 1	yağmur tanesi : 3	yalman : 2
yaban arısı : 1	yağmurluk : 15	yalnız : 3
yaban domuzu : 1	yahni : 2	yalnızlık : 170
yaban fındığı : 1	yaka : 80	yalpa : 1
yaban hayatı : 3	yakacak : 2	yalpalayış : 1
yabancı : 39	yakalık : 1	yalvarış : 4
yabancı dil : 2	yakamoz : 3	yama : 9
yabancılaşma : 3	yakariş : 6	yamaç : 55
yabancılaştırma : 2	yakıcılık : 2	yamak : 5
yabancılık : 8	yakım : 2	yamalık : 1
yabanıllık : 1	yakın : 7	yamçı : 1
yabani : 2	yakınlaşma : 8	yan : 808
yabansılık : 1	yakınlık : 39	yan bakış : 2
yadigâr : 2	yakınma : 9	yan etki : 1
yafta : 2	yakış : 1	yan gelir : 1
yağ : 341	yakışıklı : 3	yanak : 155
yağ asidi : 1	yakışıklılık : 1	yanardağ : 1
yağ asidi : 1	yakışıklılık : 5	yanaşma : 6
yağ dokusu : 10	yakıştırma : 10	yandaş : 12
yağ pompası : 1	yakıt : 14	yangı : 2
yağ tabakası : 2	yakıt türü : 1	yangın : 39
yağ tenekesi : 1	yaklaşım : 419	yangın kovası : 1
yağ tulumu : 1	yaklaşım tarzı : 1	yangın kulesi : 1
yağ yastıkçığı : 1	yaklaşma : 2	yangın yeri : 1

yangınlık : 1	yapıştırıcı : 4	yarbay : 8
yanık : 7	yapıt : 216	yardakçı : 1
yanık kokusu : 2	yapma çiçek : 2	yardım : 108
yanıklık : 1	yaprak : 239	yardım çadırı : 1
yanılgı : 11	yaprak dolması : 3	yardım malzemesi : 1
yanılma : 1	yaprak dökümü : 1	yardımcı : 22
yanılsama : 10	yaprak sarma : 4	yardımcılık : 3
yanım : 1	yaprak sarması : 4	yâren : 1
yanıt : 119	yaptırım : 5	yârenlik : 2
yankesici : 2	yaptırım gücü : 1	yargı : 97
yankı : 19	yâr : 13	yargı organı : 3
yankılanma : 1	yar : 6	yargı zemini : 1
yanlış : 27	yara : 97	yargıcı : 2
yanlış anlama : 2	yara bandı : 1	yargıç : 17
yanlışlık : 15	yara izi : 3	yargılama : 10
yansı : 4	yaradılış : 32	yargılanma : 2
yansılama : 1	yaralama : 1	yargılayış : 1
yansıma : 19	yaralanış : 1	yargıtay : 3
yansıtma : 2	yaralanma : 15	yarı : 19
yapaylık : 2	yaralayıcı : 1	yarı final : 2
yapı : 1497	yaralı : 7	yarı karanlık : 1
yapı malzemesi : 1	yaramaz : 4	yarı küre : 2
yapıcı : 3	yaramazlık : 2	yarıyıl : 1
yapılama : 2	yarar : 20	yarık : 6
yapılanma : 56	yararlanma : 2	yarım : 2
yapılaşma : 30	yararlılık : 1	yarım ay : 2
yapılı : 3	yarasa : 6	yarım küre : 1
yapılış : 2	yaratı : 13	yarımada : 10
yapım : 44	yaratıcı : 11	yarın : 10
yapım evi : 1	yaratıcılık : 21	yarış : 77
yapımcı : 8	yaratık : 292	yarış atı : 2
yapıntı : 5	yaratılış : 16	yarişçi : 1
yapısalcılık : 1	yaratılmış : 1	yarışma : 35
yapısı : 2	yaratım : 7	yarışma programı : 3
yapışkan : 1	yaratış : 4	yarışmacı : 7
yapışkanlık : 1	yaratma : 1	yarpuz : 9

yas : 6	yaşama seviyesi : 1	yavanlık : 2
yasa : 84	yaşamak : 5	yavaş : 1
yasak : 20	yaşanış : 1	yavaşlama : 6
yasakçı : 1	yaşanmışlık : 1	yavaşlık : 6
yasaklama : 2	yaşantı : 101	yaver : 4
yasemin : 6	yaşantılama : 2	yavru : 95
yastık : 52	yaşar : 2	yavrucak : 1
yastık kılıfı : 2	yaşayış : 52	yavrucuk : 3
yastık örtüsü : 1	yaşıt : 4	yavrum : 2
yastık yüzü : 1	yaşlanma : 32	yavşak : 1
yaş : 613	yaşlı : 19	yavuklu : 2
yaş farkı : 1	yaşlı insan : 1	yay : 34
yaş grubu : 1	yaşlıca : 1	yaygara : 6
yaş günü : 11	yaşlık : 1	yaygı : 1
yaş meyve : 1	yaşlılık : 9	yaygınlık : 4
yaş sebze : 1	yaşmak : 4	yayılm : 1
yaşadık : 1	yat : 23	yayılış : 2
yaşam : 810	yatağan : 3	yayımcılık : 2
yaşam alanı : 4	yatak : 199	yayımlanma : 1
yaşam anlayışı : 4	yatak çarşafı : 2	yayın : 195
yaşam biçimi : 13	yatak odası : 12	yayın anlayışı : 6
yaşam çevresi : 1	yatak örtüsü : 3	yayın çizgisi : 1
yaşam desteği : 1	yatak parası : 1	yayın hakkı : 2
yaşam gücü : 1	yatak takımı : 2	yayın organı : 5
yaşam koşulları : 1	yatak yorgan : 1	yayın politikası : 3
yaşam okulu : 1	yatakhane : 6	yayın sistemi : 2
yaşam ortamı : 1	yataklı vagon : 1	yayın sitesi : 2
yaşam ögesi : 1	yatalak : 1	yayın yönetmeni : 2
yaşam öyküsü : 4	yatçılık : 1	yayın : 3
yaşam sevinci : 2	yatılı : 2	yayıncılık : 23
yaşam şartları : 1	yatırım : 76	yayınevi : 4
yaşam tarzı : 10	yatırımcı : 20	yayınlanış : 1
yaşama : 28	yatış : 5	yayıntı : 1
yaşama biçimi : 4	yatıştırıcı : 1	yayla : 19
yaşama düzeyi : 1	yatkınlık : 14	yayla çorbası : 1
yaşama sevinci : 2	yatma : 2	yayla kebabı : 1

yaylı : 2	yazılım : 12	yelken : 27
yaylım : 1	yazılım devî : 1	yelkenci : 3
yaylım ateşî : 1	yazılım şirketi : 1	yelkenli : 11
yayma : 1	yazılış : 2	yelkovan : 3
yaz : 71	yazım : 10	yelkovan kuşu : 1
yaz akşamı : 2	yazım dizgesi : 1	yelpaze : 17
yaz ayı : 1	yazın : 24	yem : 12
yaz bahçesi : 1	yazın adamı : 1	yeme alışkanlığı : 1
yaz evi : 1	yazın bilim : 1	yeme atağı : 1
yaz gecesi : 9	yazın evreni : 2	yeme biçimi : 1
yaz günü : 2	yazın kuramı : 2	yemek : 306
yaz havası : 1	yazıncı : 3	yemek arası : 1
yaz mevsimi : 1	yazınsal amaç : 1	yemek çeşnisi : 1
yaz öğlesi : 2	yazınsal görev : 1	yemek masası : 6
yaz sabahı : 1	yazınsal metin : 1	yemek odası : 4
yaz sıcağı : 1	yazış : 1	yemek sahanı : 1
yaz sineması : 1	yazışma : 9	yemek salonu : 2
yaz sonu : 1	yazıt : 13	yemek takımı : 1
yaz tatili : 4	yazlık : 7	yemek tarifi : 1
yaz yağmuru : 3	yazlık elbise : 1	yemek yarışması : 2
yazar : 534	yazma : 19	yemekhane : 3
yazar çizer : 1	yazman : 1	yemeklik : 1
yazarlık : 7	yazmanlık : 1	yemeni : 20
yazgı : 18	yedek : 2	yemin : 17
yazı : 836	yedek parça : 1	yemiş : 53
yazı dizisi : 7	yedi : 1	yemişçi : 3
yazı işleri müdürü : 1	yediveren : 1	yen : 1
yazı karakteri : 1	yeğen : 26	yenge : 11
yazı makinesi : 1	yeis : 9	yengeç : 5
yazı masası : 3	yeknesaklık : 2	yengemiz : 1
yazı takımı : 2	yekti : 1	yengi : 1
yazı türü : 2	yel : 160	yeni : 25
yazıcı : 8	yel değirmeni : 1	yeni ay : 1
yazıhane : 17	yeldirme : 8	Yeni Dünya : 3
yazılı : 1	yele : 7	yeni nesil : 2
yazılık : 1	yelek : 54	yeni yıl : 1

yeniceeri : 41	yeşerme : 2	yıkılış : 3
yenidünya : 1	yeşil : 79	yıkılmışlık : 1
yenileme : 1	yeşil biber : 3	yıkım : 16
yenilenme : 4	yeşil çay : 6	yıkım kavramı : 1
yenileşme : 2	yeşil salata : 1	yıkıntı : 9
yenilgi : 18	yeşil yılan : 1	yıl : 1634
yenilik : 33	yeşil zeytin : 4	yıl dönümü : 39
yenilikçi : 1	yeşillik : 45	yılan : 132
yenilikçilik : 3	yeşim taşı : 2	yılan balığı : 2
yeniliş : 1	yetenek : 122	yılan derisi : 1
yeniyetme : 3	yeterlik : 2	yılbaşı : 7
yer : 2265	yeterlilik : 3	yılbaşı gecesi : 1
yer elması : 1	yetersiz : 2	yıldırım : 2
yer fıstığı : 1	yetersizlik : 10	yıldız : 213
yer hareketi : 1	yeti : 11	yıldızcık : 5
yer minder : 1	yetim : 1	yılgı : 1
yer ocağı : 1	yetişim : 1	yılgin : 1
yer sarsıntısı : 1	yetişkin : 14	yılginlik : 3
yer yatağı : 3	yetişkinlik : 6	yılıkılık : 2
yeraltı : 2	yetiştirmeci : 1	yıllık : 25
yeraltı örgütü : 1	yetke : 1	yıpranma : 1
yeraltı şehri : 2	yetki : 39	yır : 1
yerellik : 1	yetki belgesi : 1	yırtık : 6
yeri : 7	yetki devri : 1	yırtıklık : 2
yeriçilik : 2	yetkili : 43	yığit : 37
yerinme : 1	yetkinlik : 4	yığitlik : 2
yerküre : 1	yığılma : 1	yinelenme : 1
yerleşen : 1	yığın : 63	yitik : 1
yerleşim : 17	yığınak : 1	yiyecek : 185
yerleşim yeri : 1	yığıntı : 2	yobaz : 29
yerleşme : 12	yığma : 1	yobazlık : 5
yerleştirme : 6	yığmacılık : 1	yoğun : 2
yerli : 17	yıkaniş : 2	yoğun bakım : 2
yerli film : 1	yıkı : 1	yoğunlaşma : 2
yerme : 1	yıkıcı : 2	yoğunluk : 29
yeryüzü : 14	yıkıcılık : 1	yoğurt : 226

- yoğurt çorbası : 4
 yoğurt tatlısı : 1
 yoğurtçu : 4
 yoğurthane : 1
 yoğurtlama : 1
 yok oluş : 4
 yoklama : 7
 yokluk : 12
 yoksul : 13
 yoksulluk : 19
 yoksunluk : 7
 yokuş : 68
 yol : 1768
 yol ağzı : 1
 yol arkadaşı : 2
 yol gösterici : 2
 yol haritası : 1
 yol kontrolü : 3
 yol tutuş : 2
 yolcu : 131
 yolcu gemisi : 12
 yolcu uçağı : 1
 yolcu vapuru : 1
 yolculuk : 305
 yoldaş : 17
 yoldaşlık : 3
 yolluk : 3
 yolsuzluk : 10
 yonca : 20
 yoncalık : 1
 yonga : 2
 yontu : 9
 yontucu : 1
 yonucu : 1
 yorgan : 59
 yorgan yüzü : 2
 yorgunluk : 55
 yorulmazlık : 1
 yorum : 224
 yorumcu : 12
 yorumculuk : 1
 yorumda : 1
 yorumlama : 1
 yorumlanmış : 1
 yosma : 11
 yosun : 26
 yosun kurusu : 1
 yozlaşma : 7
 yozluk : 1
 yön : 406
 yönelim : 10
 yöneliş : 8
 yönelme : 1
 yönerge : 2
 yönetici : 123
 yöneticilik : 2
 yönetilen : 1
 yönetim : 248
 yönetim biçimi : 3
 yönetim kurulu : 1
 yönetim şekli : 5
 yönetimin : 1
 yönetmelik : 6
 yönetmen : 88
 yönlendirici : 1
 yönlendirme : 3
 yönlenme : 1
 yönseme : 4
 yöntem : 265
 yöntem bilimi : 2
 yönü : 2
 yöre : 20
 yörep : 3
 Yörük : 5
 yörünge : 8
 YTL : 1
 yudum : 20
 yufka : 12
 yufka ekmeğı : 2
 yuh : 1
 yukarı : 1
 yulaf çorbası : 1
 yulaf ezmesi : 2
 yulaf lapası : 2
 yular : 3
 yumak : 10
 yumru : 7
 yumruk : 39
 yumulu : 1
 yumurcak : 4
 yumurta : 258
 yumurta sarısı : 3
 yumurtalık kanseri : 1
 yumuşak : 3
 yumuşakça : 3
 yumuşaklık : 21
 yumuşama : 2
 Yunan felsefesi : 2
 Yunan subayı : 1
 Yunan tiyatrosu : 1
 Yunanca : 3
 yunus : 17
 yurdum : 1
 yurt : 45
 yurt köşesi : 2
 yurt parçası : 1
 yurtsever : 8
 yurtseverlik : 1

yuurtsuzluk : 1	yün yumak : 1	zabıta ekibi : 2
yurttaş : 61	yürek : 158	zabıta kuvveti : 1
yusuçuk : 2	yürek çarpıntısı : 2	zabıtname : 2
yuva : 57	yüreklendirme : 1	zabit : 57
yuva kredisi : 2	yüreklilik : 3	zabitan : 1
yuvarlak : 18	yüreksizlik : 1	zafer : 73
yuvarlaklık : 3	yürük : 3	zafiyet : 2
yuvarlanış : 1	yürüme : 1	zahir : 1
yücelik : 6	yürütme : 1	zahire : 1
yüceltilik : 1	yürüyüş : 179	zahmet : 16
yük : 74	yürüyüş kolu : 1	zalim : 7
yük arabası : 2	yüz : 1462	zalimlik : 2
yük gemisi : 35	yüz defa : 1	zam : 27
yük treni : 1	yüz görümlüğü : 1	zaman : 1000
yüklem : 2	yüz güzelliği : 1	zaman anlayışı : 1
yüklenim : 1	yüz ifadesi : 7	zaman aşımı : 1
yükleniş : 1	yüz ölçümü : 4	zaman çiçeği : 1
yüklük : 2	yüz yıl : 4	zaman dilimi : 21
yüksek : 13	yüzbaşı : 42	zaman parçası : 6
yüksek lisans : 50	yüzde : 3	zamanlama : 3
yüksek lisans programı : 3	yüzey : 72	zamazingo : 1
yüksek mimar : 1	yüzeysellik : 1	zambak : 18
yüksek öğretim : 1	yüzgeç : 3	zamid : 1
yükseklik : 21	yüzleşme : 2	zamik : 1
yüksekokul öğrencisi : 1	yüzlü : 22	zampara : 19
yükseliş : 23	yüzme havuzu : 3	zanaat : 9
yükselme : 6	yüzsüz : 1	zanaatkâr : 3
yükselti : 4	yüzü : 8	zangırtı : 1
yükseltme : 1	yüzücü : 6	zangoç : 1
yüksük : 2	yüzük : 129	zanlı : 10
yükümlü : 2	yüzük taşı : 1	zaparta : 1
yükümlülük : 7	yüzyıl : 374	zaptiye : 1
yün : 15	z : 1	zar : 23
yün bere : 1	zaaf : 30	zarafet : 10
yün çorap : 3	zabit : 1	zarar : 34
yün gömlek : 1	zabıta : 3	zararlı : 1

zarf : 65	zenginleşme : 9	zift : 3
zargana : 2	zenginlik : 74	zigot : 1
zarif : 2	zenne : 1	zihin : 22
zaruret : 9	zerdali : 4	zihin yapısı : 1
zat : 104	zerre : 4	zihniyet : 119
zatülcenp : 1	zerrecik : 1	zikir : 2
zatürre : 2	zerzevatçı : 2	zıkzak : 4
zavallı : 15	zevat : 13	zil : 15
zavallılık : 2	zevce : 11	zil sesi : 3
zaviye : 4	zevç : 2	zillet : 1
zayıf : 2	zevk : 158	zina : 1
zayıflama : 4	zevk âlemi : 1	zincir : 56
zayıflama ilacı : 1	zevksizlik : 2	zindan : 9
zayıflık : 10	zevzeklik : 1	zindancı : 1
zaiyat : 1	zeybek : 4	ziraat : 1
zebani : 7	zeytin : 49	ziraatçı : 1
zebanzer : 1	zeytin ağacı : 6	zirve : 23
zehap : 1	zeytinlik : 5	zirve tırmanışı : 1
zehir : 31	zeytinyağı : 201	ziya : 25
zehirci : 2	zeytinyağlı : 1	ziyafet : 34
zekâ : 123	zeytinyağlı enginar : 1	ziyafet sofrası : 1
zekâ düzeyi : 1	zıkkım : 2	ziyan : 2
zekâ kuramı : 1	zılgıt : 2	ziyaret : 52
zekâlı : 1	zıpır : 1	ziyaretçi : 17
zeki : 5	zıprılık : 1	ziynet : 3
zekilik : 1	zıpkın : 6	zombi : 4
zelzele : 2	zıpzip : 2	zoom : 2
zemberek : 4	zırh : 12	zor : 4
zembil : 1	zırhlı : 1	zorba : 16
zemin : 171	zırhlı alay : 1	zorba başı : 1
zemin kat : 1	zırtapozluk : 2	zorbalık : 5
zencefil : 4	zırva : 2	zorlama : 9
zenci : 27	zırvalık : 1	zorluk : 32
zengin : 67	zıtlık : 2	zorunluk : 2
zengin piçi : 2	zibidi : 5	zorunluluk : 30
zengin sınıf : 1	zifir : 1	zulmet : 1

zulüm : 8

zurna : 1

zurnacı : 5

zülûf : 3

zümre : 28

zümrüt : 5

züppe : 13

züppelik : 2

zürriyet : 1